Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Op[er]a et tractatus mag[ist]ri Iohan[n]is de Gerson

https://hdl.handle.net/1874/461643

cm

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

tentio vel intentio sua. super orationis sen/sum vel verba. Tunz est meditatio et hec quidem in se est bona qñ circa bona versa/tur. alioqñ non esset meditatio sed men/dax et curiosa pscrutatio. ¶Aliud est fortis habituatio/ que versatur circa res aliquas terrenas inutiles vl̃ noxias cogitando. vt philocaptus cogitat de amica. auarus d lu/cro vel damno. iracundus de vindicta. ꝛ ita de reliquis.

¶De secundis istis/nō oportet dubi/tare/quin impedimentū plurimū af/ferat ad ōrōnis attentionē/talis ha/bituatio. ita vt qñqz nedū vni psalmi ver/sus/sed totus psalm⁹ imo vnius hore spa/cium que decantat̃ velut in oblivione de/ponitur. q̃ tamē obliuio vel exagatio si nō pla/ceat. dñō aīma aduertit. sed vnici querit i reliquis/nō obligat obanditis ad reitera/tionem faciendā de necessitate. q̃uis absq; peccato nō fiat. ¶Non em̄ cadit p̃ceptum eccl̃ie sup oratione vocali q̃ fiat cū actuali attentione/neqz de ea iudicat sicut nec ob/ligat eā fieri ex charitate. ¶Optet etiā q̃ deli/berato⁹ pfecto ꝓsensu nō interrupat̃ moralit̃ vocalis oratio que data est sub p̃cepto.

¶Oro d meditatiōe q̃ est fortis⁹ ve/hemēs cordis attētio ad aliqd inue/niendū. difficili⁹ꝛ diffinitiue loq et vniuersalit̃. ¶In vicz meditatio celestiū bo/noꝝ sine vonoꝝ sit voluntarie admittenda/ dū vocaliē orandū est. ¶Ut repli gra. dicat aliqs ¶ñe ne infuroꝛ tuo arguas me/neqz in ira tua corri. me. ¶Miserere mei dñe qm infirmus sum. ¶Et occurret sibi in mentem triplex iudiciū dei. vnū in inferno. aliud i purgatorio. aliud in hoc mūdo. ¶Et trahet ipm meditatio. fouatur⁹ꝛ voluntarie et stu/diose quatinus possit ꝑfm hec teria. ouci i af/fectū cordis. horrēdo iudiciū inferni. timē/do iudiciuz purgatorij. q̃redo iudiciū i hoc mūdo ꝑfm misericordiā tuā dñe ꝛ ꝑfm iudiciū dili/gentiū nomen tuū. ¶Querimus si talis ōra/tio fieri possit aut a liqñ debeat̃ voluntā/rie/ipe orationis debite. ¶Ad si fiat inaduer/tenter et absq; ꝓsensu deliberato/ꝓstat q̃ nō obligat ad reiterationē/ꝛ minus q̃ vicio⁹a habituatio. ¶Et ideo apparet mihi ꝛ vi/detur tutius esse/attentis attendendis/q̃ hu/iusmōi meditatio voluntaria nō debeat ad/mitti ipe orationis debite. sed vel vel seri. vl̃

¶Duo circa ꝓ/visum est a quibus q̃ multiplicatio/ nata oratōnū vocaliū/qualis obseruatur in multis religionibus mirabiliē impedit a ꝓfectionis in ꝓfitione q̃ ꝓducit ad contē/platione de cōmuni lege necessaria. qui sic cogitatio vertit̃ in meditatione ꝓfectā ꝛ vehementē cordis applicatōnē ad aliquid vnū. sic fit meditatio tandē contemplatiua. habituatione radicata ꝛ multiplicata. q̃ qui potest capere capiat. ¶Sūt itaqz rarissi/mi valde inē homines tā religiosos q̃ seculares pcipue ī ado lescētia ꝛ iuuentute/idonei ad ꝓplationis adeptionē. ¶Propterea seni pa/tres/ videntes impfectū nostrū ꝛ attēdentes q̃ difficile est ocio bñ vti. voluerūt occupa/tionē bonā dare hoibus suis. fecerē hoc/ōnibus ꝛ cantibus multis. ¶Impfe/ro quidā obligant̃ assistere tm̄ō facienti bus orationes vocales/quadmodū sunt la/ici vel etiā aliqui religiosi nō obligati pro tunc ꝙuentū sequi/vel dispensatione vel et pia ꝛ cauta relatione vt ad portiōa se sub leuent. ¶Illi tales/orationis tpe ꝓfit in me/ditationibus melius quo poterūt se exerce re. ¶Talis erat ¶Augustinus. q̃ delectabatur modo mirabili in cantibus ecclesie bñ so/nantibus/ꝛ influebant voces ille in aures suas/et eliquendo illa beba⁹ veritas in cor/ei⁹ nisi forte ipe tūc erat magis dicēd⁹ in cō/templatiōe q̃ sola meditatiōe sublenatus. ¶Amplius si quis fuerit exercitatus i alia quo particulari modo contemplatōnis ca/ca diuinū aliquod vel morale. tutius ē q̃ in illo semet exerceat. orationis vocal⁹ tem/pore. q̃ ad nouā cōtemplatiōis speciem. q̃ meditationis nouę studiū se cōuertat. ¶Si/ferat hanc/ingerere se volentē cordis medi/tationē/in tēpus aliud suspirans et gemēs q̃ eā tunc admittere sibi nō concedit⁹ꝛ dis/cat sibimetipi/pauꝑ hominio. ¶Melior ē obediētia q̃ meditatio. porēs est de⁹ redde re vicem maiorem in ictū ꝑm et si nō hic so/ret reddet. certissime tamen in alio seculo/ vbi fiet vox laudis sine ꝓturbatōe qualibꝫ nostrū cordis ¶ñe retribuet. ¶Et inde cog/noscāt⁹ obseruēt oēs tā clerici q̃ laici quot/ oporteat diebus dominicis et festiuis inter

esse diuino seruitio. q̃ nō absoluuntur ab hoc debito dū scienter fabulationibus in/tendunt sed multiplicioꝝ reatu se cōstrin/gunt/qz neduz non cōseruant preceptum sed ꝛ alios impediūt ꝛ in ecclesia sanctissi/mo dei tabernaculo/scandalū inhonoratō/ nemoꝝ faciunt. ¶Tent igitur vel secedant. et si non vocaliter orando/saltem in modestia/ quete ꝛ silentio animaduertant/considerā/ tes nedum ea que dicunt̃ vel canunt̃. sed que mystice peragūtur in ritibus ꝛ vestib⁹ sacris. que preterea in picturis ꝓsentātur ꝛ ita de reliquis.

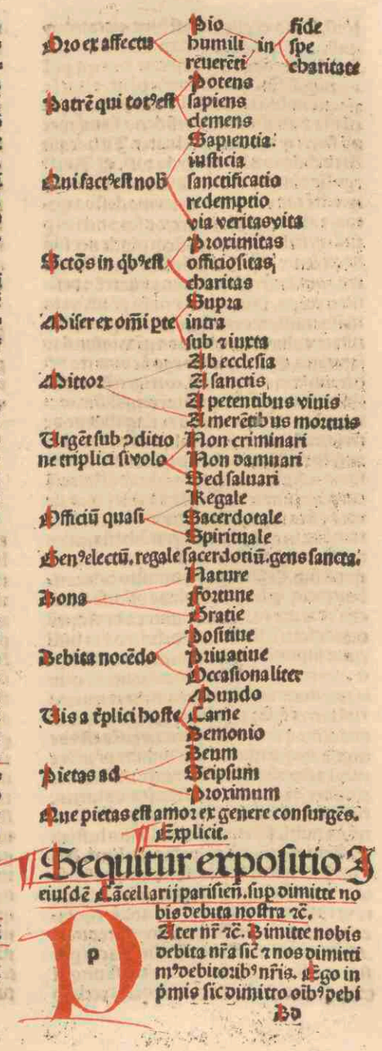
¶Ingz attendat̃ q̃ ꝓmissis ꝛ aliis si/milibus dubijs resolutiue diffiniē/dis/q̃ doctores sancti priores vtē/tes rhetoricis ꝓsuasionib⁹ꝛ in aggrauatio/nem viciorꝝ ꝛ laudē virtutū. non ita tradi/derunt resolutōes moraliū materiarꝝ/imo nec speculabiliū. sicut doctores recētiores/ quia questiones ꝛ argumenta ꝓcesserunt ad veritatis partem ꝛ p decisiones. ¶Propte/rea magis insistendū est illis doctrinis q̃ ad eruditionē intellectus. licet q̃ tum ad inflammationem affectus/efficatiores alie iudicent̃. ¶Addita hac sapientie ad/monitōe. que tibi precepit deus illa cogita/ semper. ¶Quod nō obseruant multi theolo/gorum nostri tempis. qui de moralib⁹ qua/ rerū dignant̃. ¶Scimus inquit̃ talia cuz volumus. ¶Cum tamen nulla sit ad cogno/scendū bene ꝛ resolute scientia difficilior ꝓ/ pter circūstantiarꝝ innumeras varietates. ¶Hec est aliquis tam excellētis ingenij. nec a puero in hac scientia tam exercitat⁹/ qui nō inueniat qō nouiter quotidie inueniat q̃ prius nō ita plane cognoscebat. ¶Et/ ꝛ necessaria est cognitorꝝ dei preceptorꝝ im/ plendo alioqñ deficiūt scrutātes scrutinio iusto dei iudicio/hoc ꝓmittente. ¶Similis/ ter q̃ passionibus sit alienus qui d moriby/ iudicat.

¶Finit.

De decem cōsideran/

gonibus eius dē cancellarij. ¶In oratiō deū ꝓm decem dictiones versus.

Oro pres. scrosq; miser. q; mittor ꝛ vigēt. Officiū. dona. debita. vis. pietas.

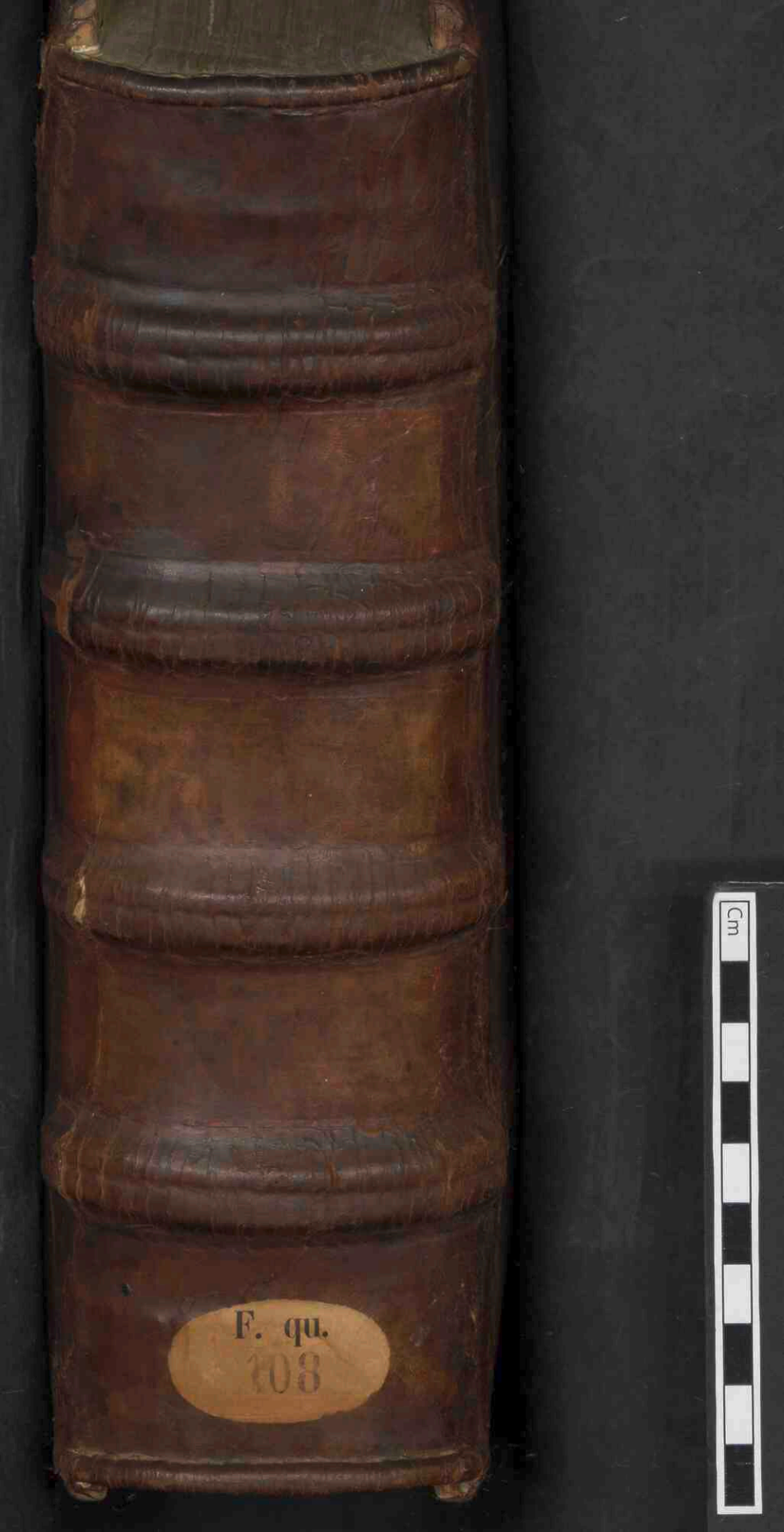

¶Explicit.

Sequitur expositio J

eiusdē Cancellarij parisien. sup dimitte no/bis debita nostra ꝛc.

Pater nr̃ ꝛc. Dimitte nobis debita nr̃a sic ꝛ nos dimitti/mꝰ debitoribꝰ nr̃is. ¶Ego in/ ꝓmis sic dimitto oibꝰ ꝑbi

F. qu.
108
Cm

Cm

Cm

Cm

Miscellanea Theologica

Quarto nº. 108.

383. **Johannes** Gerson (Jean Charlier), Opera. Neurenberg, Geo. Stuchs 22 Nov., 1 Aug., 21 Oct. 1489. 3 dln. (2 bdn.) 4o.
F. 4o. 107, 108

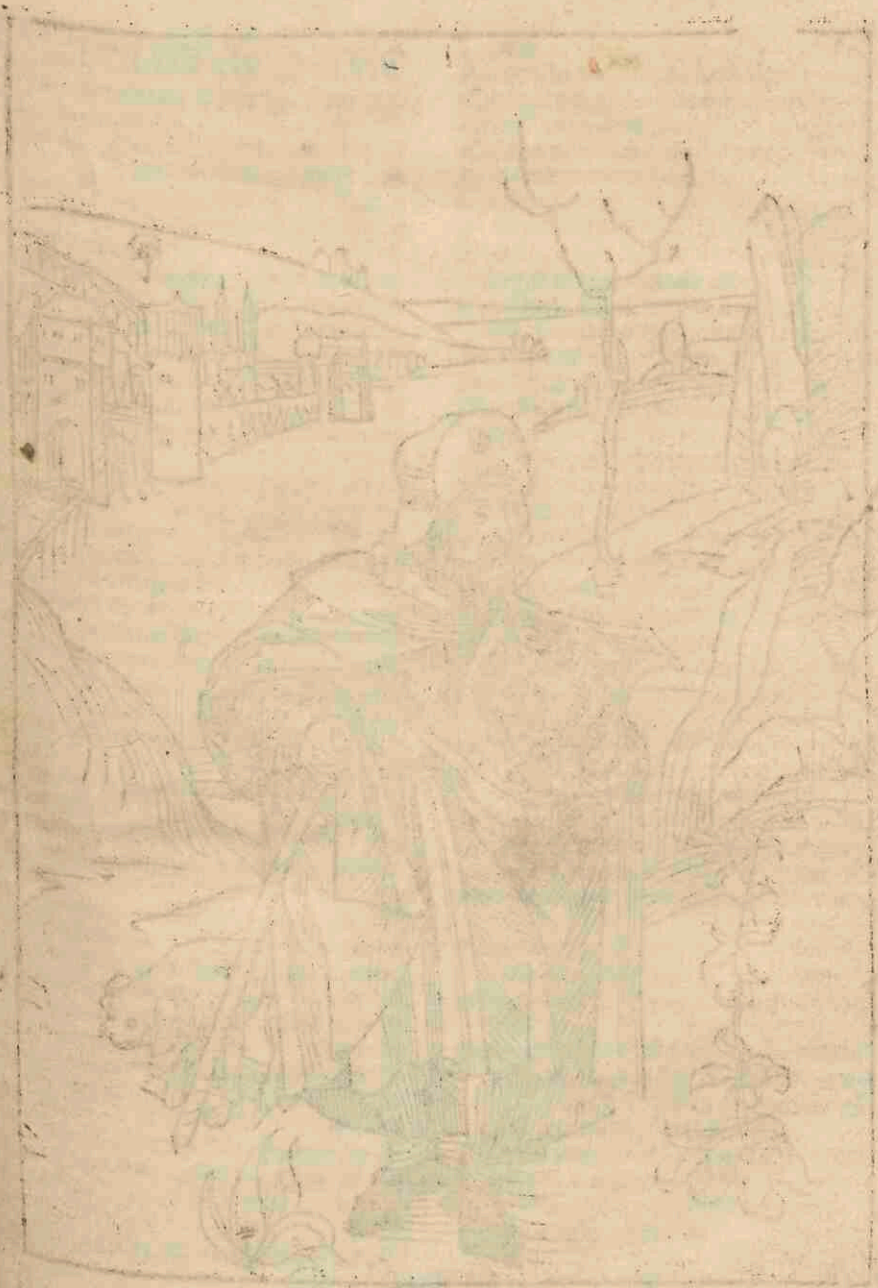
Typen 3, 4. — Rubr. α. — Houtsneden (Schr. 4103). — HC* 7623. — Holtrop II 590. — Peddie II p. 284. — Pell. 5126. — Pr. 2263. — Dl. II bl. 290 (□) ontbreekt.

Op het algemeene titelbl.: „Sum cartusianorum vltraiectensium". Op het schutbl. van dl. III: „liber canonicorum regularium in traiecto". — Dl. III in oorspr. led. stempelband, waarvan de stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 5, pl. I 4, 8; de sloten ontbreken. — In den catalogus van 1835.

gerestaureerd 12-12-02.

liber canonicorum regularium Trajecto

V. 22. A.

Tituli tercie partis

que contemplatiue vite p̄cepta tradentes tractatus continet.

De cōsolatōe theologie 54
Dialogus apologeticus 56
Carmina nōnulla. Primum ad Johannē germanū suū de causa canendi. 56
Aliud carmen lugubre p desolatōe vniuersitatis pisiēn. ꝓpter bella ciuilia 57
Carmen in laudem ducis austrie ꝛ studij eiusdem. 57
Itē carmē de multiplici martyrio 57
Carmen p virtute patientie 57
Carmen ad gerardum dñi delphini confessorem. 57
Carmē de puritate sacre scripture 57
Josephina 57
Sermo in natiuitate be. virginis 59
Carmen de differenti immunitate a peccato xpi ꝛ matris sue 60
Centilogium de conceptibus. 60
De vita spūali aie/sine sex lectiones 60
Centilogium de impulsibus 63
De mystica theologia speculatiua 64
De mystica theologia practica 65
De elucidatōe scholastica mystice theologie. 66
Carmina de purificatione sensuum interiorum. 66
De religiōis pfectōe ꝛ moderamīe 67
De consilijs euangelicis ꝛ statu perfectionis 67
De pfectione cordis 67
De meditatione 68
De simplificatione. stabilitione seu munditicatione cordis 68
Carmina de simplificatōe cordis 68
De directione cordis 69
De illuminatione cordis sive vna p̄ciosa margarita 69
De oculo 69
De remedijs cōtra pusillanimitatē 69
De tentatiōibus dyaboli diuersis 70
Contra pfessum inobedientē 71
De zelo ꝛ feruore nouiciatus 71
De exercitijs discretis deuotorum simplicium 71
Documētū notabile de sacro altaris 71
Epistole quedā ad fratrē celestinū 71
De passionibus anime 72
Carmen de somnio huius vite 73
De monte contemplationis 73
Epistole quedā 75
De mendicitate spūali 75
Epistola ad sorores docēs de quo quis p singulos dies cogitare debeat 77
Appellatio cuiusdaz peccatoris a diuina iusticia ad eius misericordiā 77
De oratione ꝛ suo valore 77
Decē cōsiderationes in orādo deū 78
Expositio sup Dimitte nobis debita nostra 78
Oratio cū peccator de peccatis suis multum est anxius 78
De canticorū originali rōne 78
De canticordo 79
Centilogiū de canticis ꝛ solatio 80
Collectoriū sup Magnificat 81
Tractatus sup Magnificat 81
Carmina sup Magnificat 95
Centilogiū ō meditatōe cruc. 96. post.
Carminū suorū honesta defensio Cuidam linor 96
Anagogicū de vbo ꝛ hymno glie 97
Epithalamiū mysticū theologi ꝛ theologie sub typo iacob ꝛ rachel 97
Sup cantica canticorum 97
Alphabetum diuini amoris/sive de eleuatione mentis in deum 99
Expositio sup septem psalmos penitentiales 100
Bonatus moralizatus 100
Carmen de vita solitaria 100
Epithaphiū Jobis de Gerson. Circa finem.
Epistola fratris Johannis de Gerson ordinis celestinorū sup opusculis magistri Johānis de gerson germani sui cācellarij parisiēn. Circa finem.
Epistola archiepi Lugdunēn. ad priores celestinorū. Circa finem.

Finit tabula tercie partis operū Johannis Gerson.

ACADEMIA RHENO TRAIECTINA

Tabula quattuor librorum

Summariū libri de consolatione theologie.

In phemio notātur quatuor cause theologice cōsolatiōis que sunt Spes Scriptura Patiētia ⁊ Doctrina. ¶ In primo metro defleť miseria ciuilis dissensionis. ¶ In prima ꝑsa primi libri colloquunť monicus. i. solitarius. et volucer. i. nūcius intermedius/sup statu pegrini seu viatoris/⁊ de eius cōsolatōe ꝑ theologiaz. ¶ In scō metro ponit laus theologie in hoc ꝙ est efficax consolari. ¶ In scda ꝑsa ponit primo ꝙ theologia suā cōsolationē inchoat vbi et vñ desinit philosophica cōsolatio/sez ꝙ cūcta agim⁹ ñ oculos iudicis cuncta cernētis. Amplius. ꝙ triplex est iudiciū dei vñ cōsurgit in nobis spes ⁊ timor/⁊ quō se comitantur. Amplius. ꝙ cum sobrietate ꝑ vtiliter recogitari ⁊ tradi cōsideratio iudiciorū dei i ꝑdestinatōe ⁊ reprobatōe sicut fecit apl's ť deinde qualiter oriť inde cōsolatio intima ⁊ solis expertis cognita. ¶ In tercio metro agit de sentimēto talis cōsolatōis. ¶ In tercia ꝑsa agit primo in spāli si cā sit aliqua cur deus istū vel illum ꝑdestinauerit. Deinde cum qua cautela talis consideratio in particulari debeat aut possit admitti. Demū quo pacto pōt quietari spes in deo. ¶ In quarto metro ponnť exempla quō ꝑ tēptatiōes nō euellit spes. ¶ In quarta ꝑsa tradit primo in quo spes consistit et ꝙ de nullo hic est desperandum. Amplius. quō ꝑ summā desperationē venit ad spem. ⁊ quantū sit vtilis consideratio. diuine ꝑdestinatōnis. Rursus agitur de corroboratione spei exemplo sanctorū ⁊ quō stat cum libertate. nec tñ plene potest hoc intelligi sine gratia dei que est vnctio docēs de oīibus. ¶ In quinto ⁊ vltimo metro ponit compatō cuiusdā naute qui er medijs tempestatibus exiit in locū tutum ⁊ secretum.

De secundo libro tabula.

Prima ꝑsa scōi libri fit sermo de statu pegrini interserēdo de varijs speciebus falsē spei. ⁊ addendo ꝙ ex cōsideratione diuine bonitatis oīa libere gubernātis: sumit scda cā theologice cōsolatōis. ¶ In primo metro reprobat opinio pōrum ꝙ deus agit de necessitate nature sicut sol lumen suum. ¶ In scda ꝑsa dat rō cur diuina volūtas nō est dicenda agere ad extra de necessitate nature. Quō ꝓterea ꝓcedit aliter theologia q̄ pōia. Addit distinctio trimēbris de volūtate hūana ⁊ de cōformitate eius ad diuinā. ¶ In scō metro declarat q̄liter affectiones ⁊ industrie q̄ sparsim sunt in brutis aīalibus/ collecte sunt in hoīe ⁊ in eius rōne cui subdit eius appetitus. ¶ In tercia ꝑsa fit cōquestio sup difficultate quā patit liberus arbitriū in regēdo corpus conformiter ad rectā rōem ⁊ de mō cōformādi voluntatē humanā diuine exēplo xpi. Tandē cā rei dit de varietate iudiciorū humanorum. ¶ In tercio metro dat rō diuersificatōis iudicij rōnis ꝑ siłitudinē luminis visi ꝙ nubes aut in speculis variatis. ¶ In q̄rta ꝑsa fit inuestigatio qualiter adiuuat libertas arbitrij. Et infert ꝙ nihil est casuale vel fortuitū in ordine ad primā cām. ⁊ iurta quē sensum ipsa posset dici fortuna vel fatū. Addit q̄liter ex his q̄ deus inuenit reuelasse ⁊ ꝑscisse pulcerrime ⁊ salubres veritates elucescūt. ¶ In quarto metro docemur sub exemplo quadruplici q̄liter insequi debemus dei voluntatem.

Tabula tercij libri

In prima ꝑsa tercij libri post recapitulationem inchoat sermo de consolatōe theologie ꝑ patientiā describendo quid sit zelus. ¶ In primo metro docet ꝑ similitudinē ignis ⁊ fuliginis quantū periculosus est zelus si non gubernet ratione. ¶ In secunda ꝑsa deducit hoc idē ꝑ affectus humanos dādo causam cur zelus turbat iudicium velut in somnijs. Qualis preterea zelus esse debeat tam in habētibus auctoritatem regitiuam ꝙ in carentibus ea. Denigz notantur plures cause turbatiue zeli in rectoribus. ¶ In secūdo metro laudat vita solitaria sibi vacans. ¶ In tercia ꝑsa fit sermo de illorū zelo qui nō habent regimen aliqō publicum/docendo sub qui

buſdam regulis qualiter vbi debeant vti vel nō vti zelo ſuo. ¶ In tercio metro docemur q̄ quilibet ſit cōtentꝰ vocatōne ſua ⁊ ſm illam bñ agat ⁊ ita proderit omnib⁹ nec ſe ledet. ¶ In quarta proſa declarat quō ſolitarius pōt omnibus p̄ficere. Deinde ſubiungitur ſermo de patientia q̄ in ea conſolatō theologica reponatur. ¶ In quarto metro ponit vtilitas patiētie ſub exemplo Job afflicti.

Tabula quarti libri.

In quarto libro proſa prima loquitur de trepidatōne conſcientie humane reſpectu iudiciorum dei. Et q̄ nihilominus labores aſſumendi ſunt p̄ republica ⁊ a diutorio alioꝝ fundando ſe in doctrina ſacra.

¶ In primo metro dat̄ ratio cur deus legem naturalem dederit in ſcriptis lapideis debine in euangelica lege repetinit. ¶ In ſecunda proſa ponit diffuſe diſtinctio de triplici certitudine: addendo qualiter intelligi debeat illud Gregorij. Bonarum mentium ē culpaz agnoſcere vbi culpa nō eſt. Et qualiter poteſt hoc ſine mendacio fieri.

In ſecundo metro docemur qualiter vti debeamus ſcrupulis orientibus ex preteritis culpis.

In tercia proſa fit iterum ſermo ſuper eadem re: docendo q̄ ſerenatio conſcientie p̄ ſentimenta deuota non eſt ſignum efficax diuine gratie gratum facientis. Additur de modo ſe habendi reſpectu ſcrupulorū conſurgentiuz circa ea que ſunt poſterius agenda. ⁊ qualis certitudo ſufficit ⁊ vnde colligitur.

In tercio metro loquit̄ q̄ p̄cepta legis naturę ſunt etiā p̄cepta fidei ac legis euangelice. ⁊ querendo de erroribus contingētibus circa ea.

In quarta proſa loquit̄ incidenter de theologis ⁊ iuriſtis quales eſſe deberēt ⁊ q̄les aliqui ſunt. Concludendo q̄ in moralī negocio nō poteſt vniuerſalis ars tradi/ que conferre ſufficiat certitudinem in particulari quolibet agibili/ quin conſurgere poſſint ſcrupuli mentis inquietatiui.

In quarto metro docet̄ quō pax mentis poſſit aut debeat inueniri.

In quinta proſa ponit̄ ſub p̄ſona theologie/ grandis oratio conſolatoria ſuper caſibus humanis. nominatim illius qui tūc franciam p̄turbabat. Concludendo ſup̄mum p̄ſolatōnis theologie gradū/ in animi p̄paratōne ad martyriū.

¶ Explicit tabula quattuoꝝ libroꝝ de cōſolatōne theologie.

Nota p̄o intellectu

huius dyalogi. q̄ volucer eſt intellectꝰ diſcurſiuus et ratiocinatiuꝰ. Asinicus eſt intellectus meditatiuus ⁊ inquiſitiuꝰ. Peregrinus eſt homo contemplatiuus ſimul ⁊ actiuus. ¶ P̄o ſenſu vo litterali notandum/ q̄ cum eximius doctor Job. de gerſon/ ex concilio conſtantien. recedens frāciam p̄pter minas ducis burgundie petere nō auderet. Receſſit in montana Bauarie Ibiq̄ in Rathemberg opido: anno dñi. Mcccc.xviij. conſcripto hoc dyalogo introducit volucrem nunciū a ſe peregrino: ad Johannem monachū fratrē ſuū/ q̄ prior celeſtinoꝝ lugduni degebat/ p̄ferētem quē admodū per theologiā peregrinationem ſuā conſoleť. Et ſicuti Boetiꝰ de p̄ſolatōne pbie in forma ſcribendi imitatur. Ita etiā p̄ſolatōnis argumentuz vbi ille dimiſit: hic continuare conat.

¶ Sequit̄ liber p̄imus de conſolatione theologie.

De consolatione theologie

Liber de ꝓsolatione theologie Incipit feliciter.

QVecunqz scripta sūt: ait magn⁹ ille discipulus theologie paulus ad nr̄az doctrinā scripta sunt/vt per patiē-tiam z ꝓsolatōez scriptu-raz/spem habeam⁹. Conuenerūt aliqñ sup hoc verbo volucres: earsor leuis expli-cans vias suas. Et monicus in religione pegēs. Qui vt vidit q volucer sibi notissi-mus ad se venit ꝺ longiquo. multa q̄dem sup mule. z multa plus plurima sup ad-uena quodā germano suo ꝓquirere dispo-suit. Cui⁹ inquisitōez z alteri⁹ rn̄sionez. se-quens dyalogus explicabit: z hoc ꝑ q̄dri-guū sub tetragano ꝓsideration̄. Que li-cet adinuicē cōicent. erit tn̄ appropriatus prima de ꝓsolatōne theologie per spem in ꝓtemplatione diuini iudicij. Secōa p scri-ptur̄ in reuelatiōe regiminis mūdi. Ter-cia per patiam in zeli moderatiōe. Quarta ꝑ doctrinā in ꝓscie serenatione. Deus autē patiētie z ꝓsolatiōis ꝓsoleꝫ nos in oñi tri-bulatione nostra. et det sermonem rectum in ore duorum. Quoz volucer sic incipit.

Primū metrū primi libri Elegiacū in quo

deflet̄ miseria ciuilis dissensionis. Concordat in genere carminis primo metro Boetij de consolatōne philosophie.

Carmina

Sepe peregrinas volucer transmissus in oras
Regrediens: patrie menia iam video
Gulcis aue natalis humus/ tu francia felix
Inclyta parisius/nobile palladium.
Deu quid id est: seuo bellonam cerno tumultu
Ciuili furere/sanguine cuncta replet.
Spiritus in medium missus vertiginis errat/
Obtruncant gladijs mutuo se proprijs
Carceribus trudunt alios/ aut flumine mergunt.
Membraqz toturis plurima dilaniant.
Pars quenis dici pietas vult/publica curans
Commoda. que patrie viscera rumpit ouans.
Justicie vultus atror mentitur erinis.
Rex iuuo te clamans regia sceptra rapit.
Euperant syllam /catilinam crimine vincunt.
Vim pro virtute bellicus horor habet.
Non pater a natis tutus. fratremqz perire
Vult frater. soceri mors venit a genero.
Clerum/militiam/ciues/sine lege reclusos
Carcere /plebs rabida sicut oues iugulat.
Nullus adest noster respectus religionis
Jura sepulture denegat impietas.
Quisquis opes vel diuitias famatur habere/
Obijcitur titulus proditionis ei.
Eligit hic partem neutram defendere partis/
Horr vtrinsqz patet innocuus iugulo.
Nec satis est alijs vni se tradere parti/

Ni se flagicijs conscelerent paribus.
Quid q te patriam pulchram violare vocat
Extera gens: hostis te lacerando rapit.
Nulla fides pietasq manet/confundit omne
Fas q nefas/regnat horrida tesiphone.
Extremos nonne fuerat iocundius indos/
Aut glacialе solum me penetrasse prius.
Aduena tu felix alia te parte receptans/
Hanq parent oculis nō mala tanta tuis.
Verum monachus hic degit/sua claustra subibor
Ac de fratre suo fecero verba sibi.

Prosa prima libri primi

Monicus

Bene volucer quez video? Et certe is est. Hic p̄cor o volucer vñ venis? que nova fers? quaris ad me te mō soris attulit? Volucer. Scito monice, qm̄ in cōstantiēsi cōcilio generali cū germano tuo cōuersatus vsq ad finalē summi p̄tificis egressum: tandē diuerticula querens exiui cū eodē, qui iuxta cognomen suuz pegrinus effici maluit in terra aliena/q ad suos hucregredi. Monicus Satis est o volucer. si certū me facere potueris, quid agit dilectus aīe mee. quid amor cordis mei. Nonne doluerunt exulem se fieri in ignota z longinqua regione/vbi linguā quam nō noverat audit? Nonne subtriftis est/se poni sub modio vel in obscuris sicut mortuos seculi. qui lucere super candelabrum fuerat institutus? Volucer. Nihil prius o monice/tepori tēpestate pensata/p q diuturna animi p̄paratōe qua sibi p̄uiderat oīa que occurrissent equanimiter tolerāda. Gaudet potius in dño magnificās eū. z exultat spiritus eius in deo salutari suo. deputans se adiutū meritis z p̄cibus aliorū. Itaq de se securus. z in se dño miserāte tranquillus. deflet miseriā patrie p̄prie. indignissimāq sortē. Cuius tñ calamitatis media ps non est sibi nūciata. quā oculus p̄prijs horrēs intueor. Quineuis sup cōculcatōne veritatis z iusticie plorās ingemiscit. Miserabilem denicz ciuitatis celeberrime desolatio nem tang hieremias spūus birrhi lamētat. Monicus. Quanā rōne fieri p̄t o volucer. q exul a patria/a parētibus a propinquis a notis et amicis nō angustiē in corde/nō in aīo cōturbet? Volucer. Monice: nihil difficile ē voleti. Demiror puto vt aduena noster semper in medijs etiā turbis z vrbibus/solitudinē sibi quesiuit z dilexit. Solitudinez loquor q est a curis seculi secis/z hoim calumnijs vacatio. p bans illud sapiētis. qui minoratē actu capiet sapiētiā. Monicus Scio volucer z certus testor. Volucer Ecce aūt nunc elongauit fugiens z mansit in solitudine/expectans eum qui saluū se fecit a pusillanimitate spūs et tēpestate, qm̄ vidit iniquitatē z cōtradictionē in ciuitate. Euolauit sicut passer: erepta te laqueo venantiū. Undiq nimirū sibi parabant insidiarū tendicule. Enatauit vt potuit/a naufragio reipublice. p estolans si forte postmodū sit spes. Nihil tandē se videns aduersus currentē furoris impetum nitēdo p̄icere/desilijt aliorsum a curru publici regiminis/cedens raptui p̄ualēs nequicie z malicie/quā ad p̄s non vincit sapiētia. Monicus. Vincet tādē aliqñ: crede mihi: volucer. Magna quippe z fortis est veritas z sup oīa vincit ac p̄ualet. Volucer Veritas o monice quando vincet nescio. hoc vnum p̄prijs oculis inspicio iuxta vocem ysaie/q conversum est retrorsum iudicium/z iusticia longe stetit. q corruit in platea veritas/z equitas non potuit ingredi. quoniam facta est veritas

in oblīonē/ꝛ qui recessit a malo p̄de pa-
tuit. Quo contra videre est falsitatem: nō
qualemcūq;/sed hereticā prauitatē in via
mandatorū dei/q̄ pambulat vicos ꝛ plate-
as/erecta cervice/insultās catholice verita
ti cū defensoribus suis. pterit eos pedibus
sordidissimis Ac de ipis tāq; dña victorio
sissima triūphare gloriat.

Dñonicus

Prob dei atq; hoim fidem. dic
oro volucer vñ talis euersio?
Nonne sancta generalis synodus. que p veritatis tuitione
principaliter instituta fuerat/se cultricem
hmōi veritatis exhibuit atq; p tectricem.
Verum hanc interim querelam omissam
volo qm̄ cupit animus ex te cognoscere q̄-
bus exercitijs se refouet frater/quem tor-
pere nequaq̄ putauerim inerti ocio: quibus
insup armis spūalibus aduersus iniquos
fortune seuientis impetus congredi soli-
tus est/ne tristicia seculi que mortem ope-
ratur ipsum vel dejciat vel absorbeat.

¶ Volucer. De vera ꝛ solida peregrini
consolatione tecum sermonem habiturus
significo in primis q̄ eam accipit doctrice
theologia/que comitem se dedit pegrina-
tioni sue. Ab infantia ei sacras lras nouit/
neq; furor hostilis neq; terror puertere po
tuit: quin p̄sequeret iter suum/de qua sa
piens. Attingit ergo /ait a fine vsq; ad finē
fortiter/ꝛ disponit omnia suauiter. Hanc
amaui ꝛ exquisiui eam a iuuentute mea/ꝛ
quesiui sponsam mihi eā assumere/ꝛ ama-
tor factus sum forme illius (Sequit̄ con-
solatio) intrans in domū meā conquiescā
cum illa. Non em̄ habet amaritudinē cō-
uersatio illius. Nec tedium conuictus il-
lius sed leticiā ꝛ gaudium. ¶ In cuius p̄-
conium ita libet metro pangere.

Secundū metrū primi libri dactilicū alemanium tetrametrum hypercatalecticum.

In quo ponit̄ laus theologie in hoc/q̄ est
efficax consolari et currit cum scdo metro
Boetij Heu quam precipiti.

Felix theologus pulcra sophia
Cui vult a puero se dare spōsā
Que castū tenero stringit amore.
Eius se vocitans iure sororem.
Casus se sociam p̄bet in omnes
Ac vite relevat tedia meste.
Volat resonans cantica syon
Securoq; regit limite gressus.
Spes ꝛ vera fides concomitant/
Et diuinus amor: quadraq; virtus
Prudens sobriaq; fortis ꝛ equa/
Bonorūq; cohors iuncta beatis.
Ad te si tribulans sors ruit vlla:
Duris increpitans torua flagellis:
Perstes. impauido suscipe vultu
Nam sic vivit/est pax in amaro.
Nam si flammigeris inconat ether
Fractus fulminibus/totus ꝛ orbis
In se dissiliat/si caro cedit
Mens esto stabilis/sede retenta.
Nec tu quesieris herculis arma/
Nec grandes validis viribus artus/
Plus horrenda satis/q̄ superarit.
Hac iutrice potes p̄dere monstra.
Infandas erebi carmine pestes
Vicit q̄n lyram temperat orpheus/
Mollescunt lapides/flumina systunt
Sed se nō superat victus amore.
At vero cithara dum modulat
Pastor postea rex carminis odas/
Quas aptat phronesis/ocyus exit
Nequam spūs a rege saule
Ergo nemo satis theologie
Laudes extulerit/tanta parrantis.
Qua cure fugiunt/mens hilarescit/
Que virtute sua monstra trucidat.
Cuius vi rapit̄ aduena/degens
Terris/ad nitidum scandere celum.
Excelsa residens cernit ab arce.
Fortunam merito rectus vtranq;

Secūda prosa p̄mi libri sequitur.

Dñonicus

Vre q̄d laudauer[theologiā
volucer. Hz i p̄solatōe rapiēda
ꝫ fortuitos casus ꝫ vanā mōi
felicitatem. Cur nō suffecerit celebris ille
dyalogus p̄bie cū Boetio. qui p̄sius elec-

gãti stilo/breui/ꝛ splẽdido ꝓpositus ẽ sententias grauissimas atq; verissimas in se tenens. ¶ Volucer. Noli mirari monice. si theologia philosophie ꝓficẽ/quoniam sicut naturaꝫ gratia/sicut ancillam domina ꝛ discipulã magistra/sicut temp⁹ eternitas/sicut ratiocinationẽ intelligẽtia sicut visibilia ea q̃ non videnẽ. sic theologia philosophiã exuperat/quã nõ abijcit sed in obsequiũ sumit. Est aũt lex diuinitatis ꝛ ordo. vt suprema inferioꝝ iungant ad superioꝝ infima/more ꝓcatenationis/veluti plato loquebatur/que in corporalibus argentea in spiritualibus aurea vocabatur. Et plane banc in scala iacob gradum figurationem accipimus. ¶ Propterea sub compẽdio procedẽtes inducemus theologiam inchoantem verbũ ab illo supremo/quo philosophia consolationẽ suam apud boetium terminauit. Ita enim recto breuiatoq; ordine procedet theologia/sursum machinam sue deductiõis erigens. si philosophie sibi fundamenta subtraxerit. ¶ Quale vero sit illud quod postremum philosophia posuerit: puto meministi. Magna enim vobis est inquit si dissimulare non vultis: necessitas indicta probitatis. cum ante oculos agitis iudicis cuncta cernentis. ¶ Donatus. Demini volucer/ꝛ q̃li pncipio exordiẽs: quali pterea medio ꝓgrediẽs ducusq; ꝓcesserit retineo. nimirũ qui studio libẽr illis ab adolescẽtia vehemeter incubuerim.

Volucer

Ongratulor eruditõni tue si quidẽ ab hac sñia qua philosophia desinit: theologia suam cum pegrino ꝓsolationem initiat/qualis sententia formaliter in augustini soliloq̃o posita est. ¶ Et certe paulus dum ad hebreos scriberet/collaudaturus virtutem fidei/ꝓposuit symbolum nature/q̃ hominibus ꝓ omni tempe necessarium fuit. Credere enim oportet accedentem ad deum/quia est ꝛ inquirentibus se remunerator sit. Ut vero deus ipse qualis iudex exister et/qualem insup remunerationẽ daret q̃rentibus se/nõ potuit philosophia neq; discipuli sui ductu rationis inuenire. Deficiebat eñ volẽtibus ad altiora ꝓscendere scala creaturaꝝ. ꝓ quã sempiterna dei virtus atq; diuinitas licz possit attingi/non tñ vsq; quaq;. vt cognoscerent quales quãtas ve penas reprobis deum ꝓtemnentibus/qualia porro ꝑmia se inquirẽtibus/iustus iudex tribueret. Nõ facere si vel philosophi vel poete tentauerunt/euanuerũt in cogitatiõibus suis. et vix aliud q̃ errores fabulosos sibiq; dissidentes fingere potuerunt. Rectam deniq; mãdatoꝝ dei viam nescierũt qua pgẽt ad vitã/q̃ est status oĩum bonoꝝ aggregatõe pfectus. qualẽ hic assequi neminẽ posse philosophia demõstrat experimentali rõne. Bz vel virtutes vel actus formales quibus attingaẽ iste stat⁹ obiective quidẽ in deo intuitiue ꝓgnito philosophia tradere nõ valuit. Miserat⁹ aũt desup humanos errores deus/eas veritates necessarias et salubres ad q̃s euehere ñ poterat philosophia nec tentare debuerat/theologia supnaturaliter infusa/sicut ꝛ humanus supnaturalis ẽ finis/revelauit ꝛ addidit. Inẽ q̃s nõ irrõnabiliẽ theologia sup istã q̃ deus inq̃rẽtibus se remunerator sit. q̃ vicz iust⁹ iudex est cuncta cernens. collocat ꝛ adijcit modũ iudicij a xp̃o tradidi. Ibunt hi nõ dubiũ quin malis in supplicium eternum/Iusti aũt in vitã eternã. ¶ Neq; enim est alia veritas efficacius generatiua timoris dñi q̃ ista/claudẽs in se horrendissimũ illud damnatiõis tonitruũ. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Nunqd nõ horrendũ valde ꝓpisci a facie dei sũmi boni? Bz ad horroris cumulũ in excogitabilẽ/addit maledictio trudens in ignẽ: nõ qualemcunq;/sed eternũ. Et hoc cum dyabolo ꝛ angelis eius. vbi ascendet fumus tormẽtoꝝ in stagno ignis ardentis ꝛ sulphuris/vsq; in secula seculoꝝ. vbi vermis eoꝝ nõ morietur/ꝛ ignis eoꝝ non extinguet. Et erũt vsq; ad satietatẽ visionis omni carni. Ad hũc auditum si fides admixta est: timoꝛẽ domini quis non sibi suscepit? Est aũt timor domini initium sapientie. ꝛ ab ipso concipimus spm̃ salutis. Et p eum declinat oĩs a malo. illuminãt corda/ꝛ in oblectatiõe

venit mihi cordia. ¶ Adonicꝰ. Qua rōne fieri pōt o volucer/ꝙ p timorē ꝛ talē timorē veniat quenis oblectatio? ꝛ timor eñ penā habz/quē pfecta charitas foras mittat. Qualis amplius esse consolatō pōt habēti p oculis assidue stagnuz ignis ardētis ꝛ sulphuris.in qō nec ornat: formidare hz monēto quolibet? Nec vnq̄z dū vivit ab hoc pauore securus ē. Nescit eñ homo finē suū neq̄z si amore vel odio dignus sit. ¶ Volucer. Recte censeres monice si theologia fidelis nequaq̄z ad vlteriora p timorem istū pueheret/si nō ad spem q̄ non pfundit: effugere compelleret si nō veniꝛ ad deum totius pfolationis p dilectionē ampleetendū sibiꝛ adherendum. velut in locū refugij: mirabiliter induceret. ¶ Adonicus. Vellem audire quo pacto fieri habz hec inductio vere mirabilis de timore in spem ꝛ amorē. Neq̄z enim eadem sede cordis sit' habitare posse videnē timor ꝛ spes.licz legam ꝓphe iussionem regibus terre vt seruiāt dño in timore ꝛ exultent cū tremore. Et per sapientem Qui timetis dñm sperate in illū. ꝛ iterum ꝓpheta. Beneplacitū est dño sup timentes eum ꝛ in eis q̄ sperāt sup misericordia ei⁹. ꝛ alibi sine numero spes timori piungitur Volucer. ¶ Attendēdus est o monice: solerter ordo iudicioꝝ supremi iudicis dei. qualē philosophia nō attingit. Vñ theologia velut humano more loquēs triplicē deo curiā: triplicemq̄z thronum deputat: ¶ Residet in prima curia ꝛ throno indulgens gratis. Residet in altera curia ꝛ throno corrigens misericordia. Residet in tercia curia ꝛ throno damnās iustitia de qua p apostolū. Horrendū est incidere in manus dei viuētis. ¶ Tradiderat homines oēs in hanc mortis damnationē puaricatoꝛ adam. nec erat qui ō manu hac iudicātis dei posset eruere/si nō supra nature vires ꝛ merita/constituisset nobis iustus iudex deus/p sacramentum reconciliatiōis vnigeniti filij sui dei/curiā primā et alteram in quibus gratiā ꝛ misericordiā inducēs collocauit/in throno sans q̄ factus est nobis a deo sapientia ꝛ iustitia: sanctificatio ꝛ redemptio. Qñ preterea datū est hominibus damnatis in curia iustitie eā quā si grauaminis illatricē posse declinare appellādo ad supiores curias gre ꝛ misericordie/qñ superaltat misericordia iudiciū. fitq̄z vt vbi abundauit delictū superabūdet ꝛ gratia/quod philosophia nō cognouit. ¶ Adonicus. Incipio volucer grauiter ob quā ꝙ antea scrupul' vrgeri/vt omittā hōies interim multiplices/ex tuis dictis oꝛtū de fide philosophoꝝ ꝛ aliorū quo pacto saluati sint alicꝫ sub nature sola lege. Tradit itaq̄z philosophia vix perscrutabilē diuine prudentie vim acitatem. pertim dum ad eam pferē humani libertas arbitrij/ cum certa p cognitione futuroꝝ. Sed ecce superaddit theologia difficultatem in immensū minus inuestigabilem neq̄z comprehensibilē. dum quosdam ex hominibus recipit iudicādos in curia gratie vel misericordie ꝛ eterne beatitudinis peticipes facit. Alios vo multo plures damnat in eternū sua iustitie severitas/ dicente eo. Multi vocati: pauci vo electi. Adirū aūe si qs in hac recogitatiōe pstitutus nō perturbē ꝛ totus horore tabescat /qualiē abscondita nō est pfolatio ab oculis suis (iuxta scripture vbū) dū ita deus inē fratres diuidit. ¶ Volucer. Attendū est in primis Adonice: ꝙ hec pfideratio iudicioꝝ dei qui terribilis ē in pfilijs sup filios hominū/ si cū supba curiositate recensetur pcipitat in illā sapietis damnationē. Qui scrutator est maiestatis opprimet a gloria exterminat omnē bone pfolationis veniē deniqꝫ in reprobā de deo despationē/ et in odiosas rabidas ꝛ insanas blasphemias submergit ꝛ absorbet. hoc in viatoribus aliqbus hoc in damnatis omnibus operantur. ¶ Et vero pfideratio talis si cum debita humilitate ꝛ reuerētia fidelis et pij cordis assumat. Si cū captiuatiōe oīs intellect ī obsequiū fidei reuoluat. nullā existimat pegrinus noster potiorē vel efficaciorē ad consecutionem legitime consolatōnis viā diuinitus elargiri. Hōne senserat hoc propheta dum suspirans ait: Adempꝛ fili iudicioꝝ tuoꝝ a seculo dñe/ ꝛ pfolatus sum quā pfolationē nescio si vehementius expressit alio loco is ꝙ dixit. Et exultaueri[illegible]

extra se salierūt/filie iude propter iudicia
ma dñe. ¶ Adonicus. ¶ Obseruanciaz ne
est obsecro volucer: ne minus sobria fo-
tuitis z insolens sit huiꝰ doctrine traditio.
qm̄ stultoꝝ infinitus est numerꝰ/carnali-
um et arrogantiū/q̄ nō capiūt q̄ dei sunt.
z si nō dixeris ea q̄ versant̄ in corde suo et
q̄ suo ingenio penetrare se gloriari possint.
¶ Volucer. ¶ Corrigit z repellit tuam
hac desiderioz scius arcanoꝝ diuinoꝝ
apls q̄ satagens contentioz gentiliū roma
noꝝ/ z iudeoꝝ qui susceperant fidem com
pescere/collocauit totius disputatiōis sue
velut centrū z cardinē suprem̄ cōsidera-
tionem diuine predestinatōnis z pscientie
ab illo loco. Scimus aūt qm̄ diligentibꝰ
deū: omnia coopant̄ in bonū his q̄ m̄ pro
positū vocati sunt sancti. Nam quos pscī-
uit z pdestinauit ꝛc. Vnde dum exclamat.
O altitudo diuitiarū sapientie z scientie
dei/q̄ incōprehensibilia sunt iudicia eius
z inuestigabiles vie eius. Quis enī cogno
uit sensum dñi? Aut quis consiliarius eiꝰ
fuit? Aut q̄s prior dedit ei z retribuet̄ illi
Illic inserit q̄ nō volentis neq; currentis:
sed miserantis dei est. z cuiꝰ vult misereꝫ.
z quem vult indurat. Et q̄ nō ex opibus.
sed ex vocante dictū est Jacob dilexi: esau
aūt odio habui. ¶ Aptūs igit̄ doctor gen
tium in fide z veritate/inter q̄as erāt in-
sipientes multe carnales z superbe. si pre-
missam eis considerationez pfunda edificatō
ne nō timuit exponere: quatinus eas z iu
deos mutuo reduceret ad legitimā pacis
z charitatis formā. Quo pacto vtendum
erit inter xpianos: pertim eos qui de sua
salute soliciti sunt cōsideratōne ista vtiq;
apud eū/talem de sua salute cōsolationez
suoꝝq; similiū optata ē. vt assereret Certꝰ
sum enī q̄ neq; mors: neq; vita: neq; an-
geli: neq; principatus. neq; virtutes. neq;
instātia. neq; futura. neq; fortitudo. neq;
altitudo. neq; pfundū. neq; creatura alia
poterit nos separare a charitate dei q̄ est in
xpō ihu dño nr̄o. ¶ Poterit aut̄ certitu-
do talis accipi de certitudine revelationis
diuine si Paulus de se solo loquereꝫ. Sed
dum cōmeauit alios electos dei cōue
nienꝰ intelligit̄ hoc eē dictū ō certitudie
spei. q̄ tranquillitas q̄ntū sit ōpatius. satꝭ
ad modū xpiāe regiꝰ exposuit. q̄ū gloria-
bundꝰ in dño dixisset. In pace in idipm
dormiā z requiescā. Subintulit p cās spem/
dicens. Nīm tu dñe singulariē in spe cōsti
tuisti me. ¶ Adonicus. ¶ Scire velim o
volucer quo studio vel industria deuenit
aduena nr̄ vt in hac pace in idipm fruereꝫ
¶ Volucer. ¶ Accipito vba mea sobrie:
Neq; em̄ dicere psumo: nisi q̄ aspirat z
aspirare suadet ad illam pacē in idipm eū
xpiāe dicente. Concupiuit aīa mea desi-
derare iustificationes tuas/in oīni tpe/si for-
te aliq̄n̄ desideriū sui z similiū pauperuꝫ
exaudiat dñs. z pparatoꝝ cordis eoꝝ au-
diat auriꝫ sua. Scit. n. qm̄ nemo repente fit
summꝰ. scit qm̄ munꝰ hoc gr̄e magis est q̄
industrie. Nihilomin⁹ doctoꝝ deuotoꝝq;
scripta relegens theologia ductrice/suis
vti conat̄ industrijs/ne sibimet deesse pu-
tetur. deūq; tentare videat̄. Initiat̄ experi
mento cognoscere q̄ sit illa pacis cōsolatio
qua sobrie inebriatus exclamat psalmista.
Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe
quā abscondisti timentib⁹ te. Signanter
ait absc̄ōdisti/q; nec ab habente tradi nec
ab eo q̄ nō habet capi pōt. Est quippe no-
men nouuz in calculo candido scriptum.
q̄ nemo scit nisi qui accipit.

Terciū metrū pri

K mi libri glyconicū cōtābicū. z pportō
nat̄ sexto p̄mi ō psolatiōe phie. Cū phebi radijs.

Agnū crede nimis bonū
Intus quo valeas frui:
Extra non liceat loqui.
Certe nescit homo vetus
Intro quid sapiat nouus
Hoc est manna reconditum.
Sensus quod capit intimus.
Queris qualis ei sapor?
Aurem verbaq; quid paras?
Gusta post videas licet.
Pegens frater agro senex
Querit gaudia/que domi
Frater iunior accipit.
Lecus mel ionathas prius
Gustat/protinus hinc videt.
Del nobis sapidū deus.

Quo fastidia tollere
Mundi noxia fas tibi

Tercia prosa primi

Domicus.

O Diseris interim volucer verbum sup istis affectu devoti sentimētis/in qbus stat sapia: que in mysterio abscondita ē. Hec est theologia mystica/de qua tractatus fratris apud me vno/quosdā latino/quosdā vulgari scriptos stilo. Seca sup his altera fortassis die sermo fiet. Pergo vero pequi de spe: rndens ad puncula interrogationes meas/q secreto aduene mi conscius. Recogitat ne supremū iudicem deum: hoies ex massa peccatrice: pdestinasse qdez hos ab eterno sempiterne beatitudinis fore principes/alios vo prescitos reprobatos ad suppliciū ppetuū: Volucer. Recogitat monice/qd sane frequēt. Domicus. Accusat ne diversum hmōi iudiciū dei: tanq̄ pterea sit in eo sena quedam crudelitas/indigna bonitate sua sūma: Volucer. Absit monice talis aduersus deū blasphemia/neq̄ em̄ persona accepisse/neq̄ iniuriā fecisse dici potest qui nulli debitor est. Qđ notanit apls dices. O homo/ tu quis es qui rndeas deo: nunquid dicit figmentū ei qui se finxit. quid me fecisti sic: An non habet prātem figulus lutu ex eadem massa facere. aliud quidē vas in honorē. aliud vo in cōtumeliā: Talis apud hoies similitudo plurima reperiē. nedum super rebus vite carentibus/sz animatis/quibus vtunt̄ p arbitrio suo alijs ad mortem. alijs ad pseruatōnez nec arbitrant̄ se: vel iniurie: vl crudelitati obnoxios esse. Quid si vult deus in magna domo sua manifestare divitias glie sue. istis in ostensionē misericordie. alijs in manifestationez sue iusticie/glorificans illos ex misericordia/istos ex iusticia derelinqns: quatinus resultet carmen illud pulcerrimū. Ex graui tenore iusticie/et molli cantu misericordie/de quali profitet prophetia. Discōiam ꝛ iudiciū cantabo tibi dñe Quī si pauciores sunt q̄ saluant̄/ manifestior ē in hoc gra dei qđ admodū int̄ surdos ꝛ claudos mutos ꝛ mortuos/pauciores sunt qui miraculo curant̄/q̄ qui ppe pditioni relinquūt̄. Vex dū ad singularia fit descēsus ꝛ inquisitio. cur vicz petrum vel paulū deus elegerit ad salutem Judā vero ꝛ divitem epulonē dereliq̄rit: oportz vt humana garrulitas apponat digitū ori suo/hoc vnū pfitens q̄ iustus est dns in oibus vijs suis. Itaq̄z sicut nulla pōt assignari ratio cur inter tot res possibiles fieri/ista nō: illa facta ē/nisi bnplacitum dei. Ita de recreatione seu regeneratiōe/ad vitā spūalem/multomagz dici debet. Neq̄ cōfugiendū est ad illoz merita vel opa/quos ab eterno pdestinat deus. q̄ si ex opibus: iaz nō ex gra. Sz neq̄ prior eterna dei volūtas cām hz/qui fecit omnia pter semetipm. impiū quoq̄z in diē vindicte. Nihilomin⁹ fatendum ē q̄ nemo sine culpa damnabit̄. sicut absq̄ gra saluabit̄ nullus. Domicus. Pergo volucer ingrere cōsequēter/si hanc aliquādo pegrinus noster psideratōnem super se/et ad se reflectit. Deditans ne forte sit ex nūero reproboz/neq̄ em̄ gloriari potest se peccatum nō habere: neq̄ de alia massa esse q̄ ceteros: Volucer. Dicam illud monice qđ sentio. Dedit̄atur aliquando secum conquerens. quid si iusto dei iudicio damnandus es: Si reperit indisp̄ositum cor suū ad humilem hui⁹ psideratōnis susceptōez/derelinquit ea/ꝛ ad alia se cōuertit. quēadmodū fieri psuli ē in tentatōibus vel interrogatōnib⁹ carnaliū pctōz/vel experientijs eaz rerū/ q̄ sunt difficillime electiōis. vt si q̄rat aliqs a semetipo. Dalles membratim laniat⁹ mori/q̄ illecebroso vultu pari mulieris pulcerrime consentire: Si vo perapit affectū suum/deo propitio tranquillum/humilē et suauem/sicut imprecat̄ apostolus. Deus autem spei repleat vos oīi gaudio/ꝛ pace in credendo/ vt abundetis in spe/et virtute spiritus sancti. sistit pedetentim tamen ꝛ caute/ in hac recogitatōe: si forte dānandus est. Cui⁹ apprehēsioni/neq̄ q̄ murmurat/vm pfectem affectū/ꝛ sensuz de divina iusticia. Sz hūiliat⁹ dicit. Just⁹ es dñe/ꝛ rectū iudiciū tuum. Nō q̄ dānationez eligat. Absit. q̄

nec deus hoc vult ipm velle/sicut nec pecca re nec despare dñi viatorē. Dicit potius cū Job. etiā si me occiderit mihi in ipso spabo. Et cōuersus ad dñm cū pio ⁊ humili affe ctu. Scio inquit eqssime iudex/qm damna ti i inferno te odiūt. te iniustū. te in nidum te crudelissimū iudicāt. te blasphemant. te sacrisqz oibus ore rabido maledicūt. Scio q illic cōstitutus (heu me miserē) sic agerē Et vo dñi interim affectib⁹ tā efferis ⁊ blas phemis careo. amo te q totus es amabilis. te iustissimū/te amātissimū/te clementissi mū dijudico. te collaudo. tibi sacrisqz oīni bus tuis ore pio bñdico. qcqd postremo dē me futur ordinauerit voluntas tua/corde credo ⁊ ore pfiteor. qm nulla ē iniquitas apud te q factus es in oibus opibus tuis.

¶ Doctor. Placet volucer distincte iste modꝰ habēdi se circa recogitationē diuine p̄destinatiōis seu p̄sciētie/nā sicut in p̄mo curiositas temeraria: sic in scdo meritoria valde hūilitas exercet. ¶ Vide ē sile ei aspe ctu vl recogitatōe formose mulieris/vbi pe riclitaret incōtinēs. ꝓtinēs vo forte habi tuatus/vteret ad vsum. ¶ Video q amor hic gratuitus ē nō mercenarius. nō recur uus. hec affectio filialis vel fidelis sponse. que amore/qz donū suū ē/nō acceptare nō pōt. qz diligētes se diligit. Beatꝰ q ascēsio nes i corde suo disponēs ad hūc gradū pe ne sup̄mū pueniet. ¶ Dentio dei ceps Ds magꝫ ac magꝫ quo medio pōt hec cō siderātio pace quandā ⁊ p̄solatione opari Ita ñi si sit apud hoīes q petā iā nō iterāt. nā iteratio petōr quid aliud p̄tēdit q̄ re probationē ⁊ interitū? Ad tēto q spes non ex meritis pueniēs p̄sumptio ē. nō spes estimāda. ¶ Volucer Scio o monice qm nemo ē q viuit ⁊ nō peccet qñ et septies in die cadit iust⁹. Et beatꝰ dō a psalmista: nō q non fecit. ꝫ cui nō imputauit dñs pcm Adirū fortasse videbit qđ dicturꝰ sū. Intentationib⁹/quāto plurib⁹ impugnatē tē/vel i vo2acitate gule. vel i somniculosa dormitatōe/vel i stimulo2 carnis crebra p fessione/⁊ alijs hmōi/tāto frequētiꝰ certꝰ ⁊ iō fortiꝰ. qz humiliꝰ/i deū se p̄icit. ꝺ deo spat ⁊ p̄fidit. Cōsulte qđē dñi nullā videt in se fiduciā resistēdi vitijs/neqz sentes ⁊ salutē adipiscēdi repositā. Fallor si nō ita dauid egerit inquiēs. Impulsus euersus sū vt caderē/subdit cuius in nixus ēam nullo/ ⁊ dñs suscepit me. Rursus cū ab hoibus sī bi despatio imp2operaret/qz tulerat ouem ⁊ pastor occiderat/⁊ diceret. nō ē salus ipi i deo eius/ipe solidior spe deo fisus rīdebat. Tu aūt dñe susceptor meꝰ es gl'a mea ⁊ exaltās caput meū. ¶ Donicus. Ut intelligo volucer. Ita se res habz/q apō vere humilē quāto minus ē in se spei/minꝰ i ope aliena fiducie. minꝰ deniqz vult ꝓstituere iusticiā suā. tāto plus spei plus fiducie de deo ꝓcipit. plus quoqz iusticie dei fit subiectus. dicēs ex sententia. Adhibi aūt adherere deo bonū ē/⁊ ponē i dño deo spem meā. clamās ei. i tua iusticia plane non in mea/libera me. Postremo magꝫ intelligere nūc video2/q i deus tor libus legi/ō introductiōe spōse in cubiculū spōsi. ō oscu lo oris eiꝰ/post oscula manuū ⁊ pedum/ō habitatiōe p̄tera i adiutorio altissimi/nō i habitatiōe vel meritor p2ior q̄ vana ē. vel penar futurar q̄ anxia vel industriar p2uar q̄ timida est ⁊ incerta. ¶ Certa vo qua liē esse possit in adiutorio altissi mi. inē tot vite discrimia. inē tot criminū lapsus. inē tantā elector paucitatē edisseras velim. ¶ Volucer. Rex ista ꝓditio ē monice/vt i suos fines tendāt qbꝰ adeptis quiescūt adherētes eis. hoc ō grauibꝰ deor sū. hoc de leuibꝰ sursū videre est. Est aūt humani cordis desiderium et pōdus/in deū/sicut i locū suū ⁊ centrū ferri. est supre mū post qō nō relinquit aliud hūane peregrinatiōis refugiū. Super igit nihil infra qō/vl' vltra qō possit humanū se cor de flectere vel fugere: dū pōdere suo se ꝓtinus it adherere deo. nūc interim p spem: fidez ⁊ amorē. neqz em sibi dat aliter status p̄sens. Porro sicut aliquis dī adherere certitudinaliē loco alicui vel baculo/dūz totis viribus ita stare vult. nō aliter spem certam dicimus p deliberatā voluntatis adherentiam. neqz em spes est in assensu ⁊ vi rationali/sed desiderio ⁊ expectatōe virtu tis irascibilis tendētis in ardua. qō desiderium tendētis/vel expectatio reperiē i vir-

tute spei cum tanta certitudine p adherentiã voluntatis/q per nullius temptationis vel recogitatiõis insultũ vult ab ea semet euellere. ¶ Consurgit ex radice simili certitudo in assensu fidei: dũ per nullas rationes vel fantasias fidẽ impugnantes q vult dere linq̃re/quo minus stet in fide/ad obeditionẽ dei/z meriti conquisitionẽ.

Quartũ metruz p̃mi

dimetrũ Iambicũ. z currit cũ metro tertij libri Boetij/ Habet hoc voluptas.

Que montis alto stat in go
Quercus suis radicibus
Q Defixa nitens fortiter:
Ventos z imbres non timet.
Assumit hinc plus virium
Quo plus in imo se locat
Concussa venti turbine/
Sic spes ferens tentamina
Antheus invictus fuit
Dum cautus incubans humi
Non vult in altum surrigi/
Elatus ilico perit.
Que collocatur saxeo
Bonus loco fideliter/
Venti/pluuie/flumina
Deseuiant/nunq̃ ruit.
Herere vos spe firmiter
Vestro loco nitamini.
Vester locus certe deus:
Quo spes reponit certior.

Prosa quarta p̃mi Libri. ¶ Adonicus.

Q Visum est aliquibus o volucer q spes in presciis semper sit erronea. Id em̃ se putãt habituros quo carebunt. Alij volentes hanc absurditatẽ euadere dixerũt spez in hac p̃ditionali eristere. Si legẽ dei obtinuero salus ero. ¶ Volucer. Apponice. nec hoc vltimũ sufficit ad spem. staret em̃ cum desperatione talis conditio. Nec p̃mũ sobrie dictum est: q deus obliget reprobos ad errandum/sicut obligat ad sperandũ. Proinde spes ad certam beatitudinis expectationẽ/sic se habz. Ponit ubi per fidem/q est aliqua talis beatitudo. iugit q ad illam pura liberalitate z gratia deus ab eterno quosdã predestinat et eligit. Addit q ad consecutiõnem hmõi finalis beatitudinis: ordinauit media cõuenientia/varijs modis sine numero. Inter que mediũ precipuũ est gratia. que ideo dicit vita eterna. quia pignus eius est/vel arra. Hanc autem gratiam nulli dedit nec daturus est: nisi per medium mediatoris dei z hominũ. Quã gratiã pro omnibus meruit ad sufficientiã. sed non ad efficaciã. nisi incorporatis sibi per fidem habitualẽ/vt i paruulis. vel actualem z habitualem que per dilectionẽ perseueranter operatẽ. que fides minus explicita fuit in ꝓphetis tempore legis scripte/q̃ in apostolis tempore gratie. Et longe minus in philosophis et alijs gentilib9 p lege nature. Quãuis enim oẽs accedentes ad deum oporteret credere q deus est. z q inquirẽtibus se remunerator sit. quis esset ei modus quo talis remuneratio ꝓsequerẽ/per mysterium vicy incarnatiõis filij dei. sicut nõ erat explicite reuelatũ/sic nec explicita fide credendũ. Cetez spes taliter instructa p fidem. q̃ sinus est oculus/figit in primis desiderijs sum ad beatitudinis adeptionẽ tã q̃ ad finẽ. Et ab illo desiderio nequaq̃ vult suelli. Deinde desiderat media q̃ liber ad huius finis assecutionẽ per dei p̃uidentiã ordinata/per arma iusticie sicut dicit apostolus. a dextris z a sinistris. p gloriã et ignobilitatẽ. per infamiã z bonam famã ꝛc. Fides itaq̃ rursus dicit et: q diligentib9 deum et sperantibus in eo/oĩa cooperant in bonũ/sicut tradit apostolus q oĩa nostra sunt/conformiter ad christũ. Primuz querite regnum dei/z oĩa hec adijcientur vobis. nec q̃ talium aliquis predestinatorum peribit vnq̃. Quo contra fit ꝺ reprobis quibus oĩa cedunt in malum/etiam aliena bona que in scandalum sibi vertũt z ruinam. Nihilominus quoniam ignotum nobis est quos vult inter homines deus et qualiter saluos fieri/operandum est bonum ad omnes/vel oratio/vel commonendo/vel hortando/vel increpando/vel ab erroib9 z vicijs abducere satagendo. Ita sagena caritatis pclusit in se bonos z

ſtalos ſeparãdos in die iudicij. Prętere-
ea ſi ex peccatis electorũ diuina boni-
tas põt ſcit ꝛ vult elicere bona. nõ tñ idar
co mala bona ſunt/vel eligẽda. ſed cauen-
da penitus plangẽdaq. Collaudandus
ſit benigniſſimus ꝛ oipotẽs deus qui ma-
lis nr̃is nõ ſolũ nõ vincit/ſed ex eis opaꝫ
bonũ nr̃m. Dicem dñe oia ſub pcõ con
cluſiſſe: ſupple pmiſſiue vt oim miſereaꝫ.
Peccauit petrus/humilior cautior ꝛ miſe
ricordior effectus eſt/nõ actõe mali ſed mi
ſeratõne dei. Peccauit Magdalena/plus
poſtea dilexit. qr̃ multũ ſibi dimiſſum eſt.
ꝛ in exẽplar pnie ceteris ceſſit. Blaſphem⁹
fuit Paulus. pſecꝫ humiliatus/q nõ ſit
dignus vocari apl̃s/ꝛ eſt inter pcõres pri-
mus. Peniq iocunda pr̃ repulſa in rece
ptione filij pdigi. Et gaudium eſt angelis
dei ſup vno peccatore pniam agẽte. Quis
neſciat pinde pauperes dum de ſtercore pec
catorum erigit eos deus/collocãs in glori-
am cum pncipibus ppli ſui. q in ampli-
ores erga diuinã benignitatem aſſurgunt
gratiarũ actões/nõ quin innocẽtia p̃ſerua
ta ſeruataq plus habeat dignitatis ꝛ gr̃e
ceteris paribus. Sed in repatõne depcite
magis eminet miſericordie benignitas.
Diferandũ vo eſt. qõ in reprobis agit
deus/de virtute ꝛ humilitate ſuperbiũ
de gratuitis dei donis vel ingrati ſunt vel
tepidi/vel in ſuã ꝛ aliorũ pniciem ꝛ dei in
honoratiõnẽ abutentes vertũt. Ita vt eo-
rum qñq fiat oõo in peccatũ. hic p ingra-
titudinẽ. in inferno aũt p blaſphemiã in-
ſaniõnẽ. Recordãtes ei quẽadmodũ fierẽt
aliqñ ſupplices deo. Hec ꝛ illa bona faciẽ
tes: venerantes ſanctos ſanctaſq oẽs cum
deuotione: quidni rabidiori contabeſcãt
odio ꝛ maledicta in latrent aduerſus deum
ſanctos ſanctaſq oẽs: p̃ſertim eos quos p̃-
cipue coluerunt eos inuidos: eos crudeliſ
ſimos: impios ꝛ ingratos. qui nõ ipſos a
tormentis cum poſſent eripiunt/accãma-
tes. Quid ergo dicemus ad hec: faciem⁹
ligit mala vt deus eliciat bona/vel bona vi
tabimus ne contingant mala qualia teri-
mus: Abſit. ꝓpter id em quod per acci
dens eſt: non debet illud qõ de p̃ſe eſt va-
riari. Donicus. Horreſco volu
er hec audiens/et videns te ſup admi-
rabili via niti p conſolationis adeptiõe:
dum tremẽde ꝛ cõtrarie deſolatõis memo
riã ſubinducis. Volucer Dicmod⁹
eſt. hec ars theologie/crediderim monce/
q̃ ſicut p ſtulticiã ꝛ ſcandalum p̃dicatõis
crucis ſaluos fecit credẽtes ſic p̃ inſipiẽtiã
trahit ad ſapiam dicente apl̃o. Si quis vi
detꝫ inter vos ſapiẽs eſſe in hoc ſeculo. ſtul
tus fiat vt ſit ſapiẽs. Non aliter vult eadẽ
theologia p ſummã deſperationẽ de hoĩe:
trahere ad ſummã de deo ſpem: ꝛ p deſola
tionẽ ineſtimabilẽ ꝛ intolerabilẽ: ſurſum
ducere ad ſolidã cõſolationẽ. Addideris
nullã eſſe recogitatõnẽ q̃ plus ikta radi
citer euellat ab humano corde ſuperbiam.
de ſe ſemp aliquid magnuz p̃ſumentẽ/cui
reſiſtit deus. q magis inſup gignat ꝛ nutri
at humilitatẽ legitimã ſub deo ꝛ ad hoĩes
viaſ p̃cul expulſis q̃ ferꝫ ſecum ſuperbia.
Nam qua fronte poterit aliquis fratrem
ſuũ qualẽcunq deuenerit. vel odio vel ira
vel inuidia p̃ſequi. immo nec aĩo q reprо
bus ſit iudicare: qui videt ſe de eadẽ maſ-
ſa peccati in eadẽ damnatiõe eſſe. neq ſcit
quid ſibi craſtina pariat dies: Q⁹ ſi vo-
luerit gloriari de bonis ſuis/mẽdax eſt ſi nõ
habet. ſi hz illa gratis accepit a deo. Quid
ergo gloriat q̃ nõ acceperit. Quid p̃terea
iudicat alienũ ſeruũ qui dño ſuo ſtat/aut
cadit: ſtabit aũt. potens eſt em deus ſtatu
ere illum. Sub hoc intuitu dixiſſe putan-
dus eſt apl̃s. Venit deus ſaluos facere pec
catores/quorũ primus ego ſum. p̃mus in-
telligo quo nullus p̃ior/videns ſe cũ aliis
equaliter filium ire. ꝛ ex eadẽ peccati maſ-
ſa eſſe/q̃les venerat ſaluare deus. Do-
nicus Intelligo volucer materiã hãc
de timore ꝛ ſpe latã eſſe. vellez traderẽ
ſub compendio modus quo p̃cipue ſpes
ſtabilit. Volucer Nimirũ ſtabilit a
deo/cuius ſup naturale donum eſt. Sed
ſi particularius aliquid exigis. inuenitur
quadruplex meditatio q̃ velut in tetrago-
no firmiſſimo geſtat ſpem. Una medita-
tio eſt diuine iuſſionis vt ſperes. Altera di
uine p̃miſſionis ſi ſperes. Tercia immen-
ſe dei pietatis ne deſperes vnq̃ de ſuis mi-
ſeratõnibus. Quarta p̃prie fragilitatis/ne
ſperes in te vel in p̃prijs viribꝫ. Dic igit
cogitatiõi tue ſolicitãti ſpem deſerere. dũ

non facis certā vocationē tuā/p bona opa quotidie corrues de peccato in peccatum. ingerenti pinde ne sis de multis vocatis et nō electis/sicut vita tua silis est multorum Dic rīdens/q obedis iubenti deo q mille locis scripture sacre p̄cipit vt speres in eo .cui dicito. Exurge dñe deus in p̄cepto qō mandasti. p̄jcias me in te iubente te.nō es crudelis aut fallax vt abijcias me iuncta p̄sertim multiplici p̄missione tua/ qua sperātibus in te pollicitus es q liberares eos:eriperes:saluares ꝛ glorificares. Cuius demum tam immēsa pietas est.vt nullis peccatis etiā infinitis si cōmisissem ea solus/vincā possit hic in via . Nōq interposuisti cū immobilitate cōsilij tui iusiuranduz. vt p duas res immobiles sicut loquit apl's tuus quibus impossibile est mētiri te/nos fortissimū solatiū habeam? ad tenendā p̄positā spem,q̄uis etiā sis inobligabilis a creatura tua rōnali/quicqd agat p te vel erga te.voluit tñ dignātissima condescēsio tua:cōmercū qō dā habere cuz hoibus/vt bñ de te mereant si iussa tua cōpleuerint/ꝛ in te sperauerint/qui fidelis es ꝛ teip̄m negare nō potes. Nec tu ita deo. Postremo dū p̄pria fragilitas obijcit vt desperes.desperes volo.sed de te et in te quibus hō ꝛ caro es.nam maledictus hō qui cōfidit in hoīe/et ponit carnē brachium suum/ꝛa dño recedit cor eius. Sed hic occurrit trepida cogitatio dicens.q̄ rōne conabor declinare vicia.virtutes adquirere.seruare mādata dei.sine quibus sperare vitā ingredi/iā nō spes est sed arrogās ꝛ infidelis p̄sumtio? Conaberis p̄sus.sed in adiutorio altissimi.ꝛ millies victus.millies conaberis eo quidē amplius ꝛ certius/q̄ nulla tibi supest fiducia de p̄pijs opibus. Propterea dicturus Salomō finē p̄cionatōis sue dū p̄ferre vellet Verua mandata p̄misit.deū time.qz vicz ab ipso est bonum vel velle vel perficere.

Donicus Renuo q in solilo-
quijs silia de se cōfessus ē Aug. Sperabā inq aliq̄n in vtute mea q nō erat vtus Et cum sic volui currere/vbi magis stare credebā/ibi magis cecidi.factusq̄ suz magis retro q̄ añ. Dicebā ei:hoc faciā.illud p̄ficiā.fiebatq̄ post:nec hoc nec illud.qm̄ de meis viribus cōfidebā. Nunc aūt cōfiteor tibi dñe rex p̄ celi ꝛ terre.qm̄ nō in fortitudīe suā roborabit vir.vt nō glorietur aī te stulta p̄sūptio ois carnis. Volucer. Traducit aduena nr̄ meditationē hāc etiā vsq̄ ad angelos sctōs/dū attēdūt horroꝛē diuinoꝛū iudicioꝛū i dānatis. Animus ei q tremūt angeli atq̄ archāgeli. tremūt intelligez:nō ex fortitudie sue dānatiōis/qbus ineſt glie securitas. ſz eo magis ex aliorū dānatōe.q̄i si tremeret ꝛ pauoret in se deficiētes/resiliūt in adutoꝛē vnicū deū:adherētes ei/se fragiles ꝛ nihilo sil's reputātes sine eo. Addidit de hūanitate xp̄i q sicut ineſſe suppositali/sic inniti p̄sonalitati filij dei q xp̄us deserit/nec i se subsistit.ita ineſſe gre vel glie innitit deo/ q nullatenus in se. Et ita de sctis quāto p̄fectiores:tāto humilius ꝛ reuerētius in adiutoriū dei resiliūt. Quocōtra de reprobis.q magis refugiūt a deo ꝛ ad se confugiūt:q dānabilius puniunt qm̄ in ipsis est amoꝛ sui/vsq̄ ad cōtemptū dei.sicut in alijs est amoꝛ dei:vsq̄ ad cōtemptum sui. Benigz spes velut ancora quātominus in arenulis fragilibus ꝛ fluidis hūani animi figit/tāto solidius ꝛ certius supra firmā petrā (q̄ xp̄s est) defixa stabilit. Et si quesierit aliqs. quid igit de illis q̄s nō saluat deus? Rīnsum habeat q velut alia xp̄ter hoies creata sunt:ad obsequium varietatē/illa blādiēdo/ista seuiēdo.intelligere sic habemus xp̄ter electoꝛū salutē p̄scitos esse formatos/siue nocere siue obesse qui conent/vt nō glorietur ois vel obsequēs electis/vel aduersans eis. Neq tñ ita sua accipienda q̄ dicta sunt:q̄i tollat libertatem arbitrij. Fortificat siquidem magis ꝛ instituit/sed in deo viuificāte p gratiā.q̄ est velut alia quedā vitam habens in potentia ad vitā secundā.ad meritoriā videlicet operationē. Itaq̄ sicut operatio alia lis p̄supponit esse nature.sic operatio spūalis vitā gratie. Sed neq audiendus est Cicero.qui vult libertatez in hominibus stare et/abstulit deo prudentiā. Neq turſus ex aduerſo recipiēdus alter. qui diuinā prudentiam sic instituere voluit/vt arbitrio nostro necessitatē imponeret. Pro nefas etiā in peccatis dicens deū velle ꝛ facere nos peccare

in manifestationē glorie sue. ¶ Porro viam
mediā ꝛ regiā tradit theologia reuelata fi
de subnixa. q̄ gradiēdū est etiā vbi ratioci
nationis ꝓprie dissolutio plena nō pateret.
¶ Donicus. ¶ Existimo q̄ has sn̄as T
nec inerpti satis capiūt/nec expientiā
dare p̄t industria/nisi p̄ueniēte in bñdicti
onibus dulcedinis ꝛ coopante dei gr̄a/in-
effabili valde mō. ¶ Et hoc ē dei donū scire
a q̄ postulāda sit ꝛ impetranda talis gr̄a.
¶ Dulca ei dicimus ꝛ deficimus. verbū āt
abbreuiatū ꝛ cōsūmatū facit sapia/dū in
alias sanctas se transfert. delicias suas ꝓpu
tans esse cū filijs hoim. in quibus bñpla-
citū est deo/q̄ sperauerūt super mia eius.
Sed ecce iā aduespascit ꝛ inclinata ē dies
qñ ad se me vocat opus dei/sil'et vie lassi-
tudo quietē te petere suadet. ¶ Expectē p
reliquis (multa em̄ querenda supsunt) se
quēs dies. ¶ Volucer ¶ Expectē placet
si ꝑ us audieris sub exēplari modulamine
q̄lis sit vel eū recogites/germani tui status

Quintū ꝛ vltimū me

trū primi libri dactilicū tetrametrū hypa-
cata lectionē. currit cū quinto quarti de cō
so. phi. Poetij. Si quis arcturi.

Q Uus e multis nauta ꝓfundo
Dū regit nauē. ventis ꝛ imber
Et pcellarum turbida moles
Si repentinis motibus vrgent
Proximā nautis crebro minantes
Naufrage cladem mortis adesse
Nitē/fisus arte magistra
Nil inerptum corde pauenti
Segniter linquens oia solers
Tentat/vt nauis littora captet
Si mali vero tanta molestat
Seuiens pestis/iamq̄ latratu
Terret auditum scilla canino/
Attrahens gulpho cuncta voraci
Non opem possunt ferre sodales
Pars ꝛ in p̄ceps vltro laborat
Scitq̄ nauclerum flectere puppi
Obstupet talis quis/nihil vltra
Viribus fidit/spes nec in arte est
Respicit celum vota deo dat
Aut mari sese deicit alto
Nudus enatans. si scopulosum
Prominens saxum suscipit ipsum
Vel sinu tuti condiē antri
Laudat excelsum/gratior illi
Dicit euasi sorte benigna
O reseruatum sanctius olim
Obsequi fas sit xp̄e tibi me
Rursus aut si me nauigio das
Vtar illo fac ꝓsperiore

¶ Explicit liber primus.

Incipit liber secun-

dus. Prosa prima. ¶ Donicus.

D

Ece nobis/o volucer/al
tera dies fulsit illa ꝓtinus
neris p̄cor effari/q̄ cepta sē
¶ Volucer ¶ Deministi
puto sub q̄li statu die fines
accepit hesterna collocutio. ¶ Non oīno dis
sitr/nunc aduena nr̄ ex pcella publici ci-
uilisq̄ naufragij cōsortē fugiēs/in locū sa
tis abditū/velut in quandā securitatis in
sulā se recepit. Illic more solitarij sedens
leuat se sup se. theologiaz hñs cōsolatricē/
q̄ doctrix est discipline dei ꝛ electrix operū
illius. q̄ sobrietatē ꝛ prudentiā docet ꝛ iusti
ciā ꝛ virtutē/quibus vtilius nihil est in vi
ta hoibus. ¶ Decerpit ad spem futuroruz/
quēadmodū tetigimus/asserēs q̄ nō sunt
cōdigne passiones huius tp̄is ad futuraz
gloriā q̄ revelabit̄ ī nobis. Addēs q̄ spes
nō cōfundit. ita tū si sit vera spes. nō ficta
nō fallax. nō temeraria. ¶ Est itaq̄ repro
missio necessima/fallēs q̄plurimos blādi-
entes sibi vtere mūdo dū etas florida est/
cōuerti poteris cū voles/tanq̄ vicz expro-
prijs viribus nō dei dono fiat conuersio.
¶ Sunt ꝛ alij q̄s eo piculosius q̄ subtilius
decipit estimatio sua dū casus pctōrū va-
rios q̄s ppetuit̄ emēdare nō curāt. vtut̄
potius ad superbiā. reputātes sibi aliq̄d secū
fieri cū apl'o/cui datus ē stimulus carnis:
ne magnitudo reuelationū extolleret eū.
eis aūt sicut aiunt ne magnitudo virtutū
¶ Ab alijs migrat in dasi. cōfessio ꝓpter
multitudinē seruitutis. Tedet ei ꝛ pudet
eos totiēs ad confessores deducere lapsus
suos/a quibus abstinere vel nequeūt dño
pmittēte. vel nō satis volūt. ¶ Sūt quos
scrupulor inquietudo/ꝛ cordis pusillani-
mitas ita perturbat vt vix relictus sit in eis
spei locus. ¶ Sufficit alijs scire de spe p in

tellectū differere/dicētibus in deo solo spē esse reponēdā qs nesciat? verū apud tales nullus pene spei vel sensus vel effectus est ¶ Inueniesne alios sperātes in mia dei/qs ad hoīes nulla flecrit mia. venia nulla pz. ¶ Quid q despāt alij ō dei bonitate/si ñ suauitatē dulcedis sue exprimēto ingi gustent. qsi iā esse velint nō spe sz ipsa re beati/? possidere hereditate sactuariū dei. neqz esse in laboribꝰ hoim/neqz cū hoibꝰ p tētatōes flagellari. ¶ Alios videre ē dū eos paululū visitat deꝰ i opulēto? intimo bone spei sensu ꝓtinꝰ extolli/sibi magnos eē ꝓprie vite negligētes/? seueros aliene conscientie/arrogātiores demū/vñ humiliores coīā deo? hoibus? sibi viliores esse debuerāt. ¶ Quid porro dicemus de duplicibus corde qui duabus viis niti volūt. spem in mūdo ponere. ? spem in celo collocare cupiētes. ¶ Quid rursus de ingratis largitori deo/ꝓ oībus bonis vel nature vel fortune vel grē. ¶ Qui vtinā saperēt illā sapientis graue vocē. ¶ Ingrati spes tā q̄ hibernalis glacies eu anescet. ¶ Aliorū vor ista ē. certus sum me saluandū. neqz em fecit me deus vt dānaret/qui vult oēs hoīes saluos fieri. ¶ Daior est iniquitas mea dicit aliꝰ? imitatoꝛ? Cayn/q̄ vt veniā merear. qd conabor. quid sperabo? ¶ Paris habenis vtiē alter certā dānatione suā ꝓ incerta faciens. quicqd inqt egero bonū sit aut malū/qō de me statuit deus illud fiet. ¶ Dirū vo cur nō vtiē argumēto sibi dum medicinā vt sanet vel cibū vt viuat sumere moneē. qꝛ pscisit vtiqz deus/qñ moriet aut viuet? ¶ Donicus ✠ Retūs est volucer/cuius ē vere nomē dñi spes eius. ? nō respexit in vanitates? insanias falsas/q̄les cōmemorasti. Sed reuertor ad aduenam nr̄m. ¶ Nōne queso retorquet frequēs sue cōsideratōis oculos ad ꝓterita/q̄ vel ꝓtulit vel aliorum exemplo pferre potuit? ¶ Volucer ✠ Reto: quet quidē/? id crebro gr̄as inter tristiciā sit? et gaudiū. spem et metum agens deo. nihil solicitus iuxta monitionē apli. nisi vt petitōes sue innotescāt apud deū/ꝓ sua suoꝝqz liberatiōe cōsolatōe. ? salute. ¶ Donicus ✠ Iuste vo gr̄as agit. quis em nō eiꝫ felicē ex hoc vno si cetera deessent/iudicauerit q̄ deformissimā ? horridā nedū ciuitatis ꝓclarissime. sz totiꝰ regni nup florētissimi desolationē/nō dicā expiri in se sed nec oculis inspicere cōpellit? ¶ Nonne legimus ¶ Augustinū ea tempestate qua obsidebat ciuitas sua/potius mortē a dño petijsse et impetrasse ꝓ magno munere. q̄ q̄ mala gētis sue coram cernere cogeret? ¶ Hinc ? matathias princeps dū videret mala q̄ fiebāt in ꝓtoiuda ? irl̄m. ¶ Me mihi ait. vt qd natus sum videre cōtritionē ppli mei/? cōtritionē ciuitatis sancte. ? sedere illic cū dat in manibus inimicorū. ¶ Nota est hystoria de caroline q̄ mortē cruētā inferre sibi maluit/q̄m discidio ciuili viuere/ipmqz videre tāte pestatis auctorē. ¶ Volucer ✠ Est vt dicis monice. ¶ Ponit nihilominus crebro ꝓ oculis cordis sui/q̄t indignissimas subiectiones. q̄t obprobria pessimorū. ītmo fortasse carceres ? vincula multos ex innocentibꝰ caris suis. ꝓ fide. ꝓ iusticia. ꝓ pace publice. ꝓ integritate regalis dñij/perpeti necesse est. ¶ Quinetiā videre sibi videē/nō nullis hec accidere eo dū tax q̄ sibi vel affinitate vel familiaritate vel cāe silis defensione/pariqz zelo cōiūcti sūt. ¶ Eis obiectari ꝓterea/q̄ magna mali radix et origo ab illo ꝓcesserit ? aucta sit. ¶ Veniesse āt tps q̄ iudiciū cū suis recipiet/ītmo et refugia? factꝰ exul ignominiosus ? abiectꝰ/nec aliqꝫ actu publico dignus/ita recipi. ¶ Atuero traijcit has ? silēs ꝓtas meliās/in spēvite ne/scies q̄ nō ē seruꝰ maior dño suo/quin nedū beelzebub appellarūt/sz ad mortē vqz ꝓsecuti sunt. ¶ Formidat ꝓinde q̄ apud deū nō sit dignꝰ habitꝰ/? cū alijs silēa ponderet. aut tēperauit in illo flagellū suum? vincit i martyribꝰ/pcēdo ꝓfessoribꝰ. Aut noluit benignitas sua addere tristiciā super tristiciā/suis ꝓ se orātibꝰ amicis. nec veretatē in eiꝰ obprobrio vehemētius ꝓculcari. Aut ad extremū reseruat ipm ad alia certamina. Aut ita fieri voluit/q̄tinꝰ in solitudie q̄dā segregatꝰ exerciteē liberiꝰ/? secum pat spm̄ suū/recogitās oēs annos suos in amaritudie aīe sue/vt sanctꝰ deinceps ad anteriora se extēdat. ¶ Donicus ✠ Spero rovolucer vertet oīa in bonū deus. cuius sapia attingit a fine vsqz ad finē fortiter/? disponit oīa suauiē/q̄lē ei comitē ee ꝓpe

moratus es. Volucer Confidit taliter euētuꝝ sibi deo ꝓpicio/ i hac meditatione ꝓstituit alterā sue ꝓsolatōis cām ꝑcipuā/ q̄ vsat i reuelatōe regimis mōi/ p scripturā sacrā q̄ deo dicit. oīa in sapīa fecisti. Et rursus. Oīa q̄cūqꝫ voluit dñs fecit in celo ⁊ i tra i mari ⁊ i oib⁹ abyssis. q̄ voluntas sicut sp efficax. sic ⁊ iusta ē/ sine q̄ factū est nihil/ vsqꝫ adeo q̄ neqꝫ foliū ab arbore neqꝫ passer i terrā/ dicēte xp̄o/ cadit sine ea. Vehemēs ꝓrsus h⁹ ē dine libertatis in oī actōe ꝓcurrētis exp̄ssio. Cui volūtati nr̄a vt ꝓforet optz. Nā qs es o hō/ loq̄ theologia/ q̄ dine volūtati p̄sumis obsistere/ vl aduersus eā temerari⁹ murmurare. Vi do subdē. Aut te volūtati dine ꝓformādo subdē. Aut q̄ ipa tue sb̄uiat volūtati Hāc solidā de dīna ꝓuidētia vitatē si pbia plene potuiſſz attigē/ vel suis eā secta toꝝb⁹ demōstrare/ theologiā supaddi p reuelatōez nō ita nēce fuerat/ q̄uis voluerit alios de⁹ q̄ pbos cognitōis h⁹ salnberrime ptiapes fieri. Pbis vo sic enenit vt maior nūer⁹ poneret deū nō mīoi necitate/ q̄ solē agē q̄cd agit. Un̄ sic libet deꝓmere.

Primū metrū scdi li.

Dactilicū adoniū dimetrū catalecticū currens cū vltio ꝑmi de ꝑs. phi. nubib⁹ atris.

Pol radianti
Luce coꝛruscus
Lumina fundit
Semp eodem
Missa tenoꝛe.
Nescit auaros
Londere vultus
Non sibi fas est
Quin sua virtus
Largiter omnis
Influat oꝛbi
Philosophantum
Turba pꝛiorum
Lege cohercet
Hac dominantem.
Libera dicunt
Non sibi vis est
Influa mundo
Qua valeat plus
Aut minus vti.
Perpetuata
Lege gubernans
Jugiter vna
Mens sua fato
Stringit arto.
Ergo rependi
Gratia qualis
Debet eidem
Id quia ꝑstat.
Prestet oportet.
Vana quid oꝛes
Flectere querens
Ad tua vota
Qui manet idem.
Genius erroꝛ
Iste/ sacrate
Religionis
Destruit omne
Robur ⁊ aufert
Sed nec egere
Crede supmum
Quoqꝫ creato
Est sibi laus est
Vt placet ⁊ vult
Est sine motu
Cuncta moueri

Secūda ꝓsa secū di libꝝ.

Philosophia volucer nūq̄d ñ apō Boeciū vtrāqꝫ ponit ⁊ saluat libertatē/ dei vicz ⁊ nature cuiuslibz vtētis rōe. Volucer Cōstituit⁹ in supiori lumīe potuit ita videꝝ boeci⁹ q̄uis nec platonici nec stoici i lumīe solo phie vsati viderī. Alioqn ꝓpetuitatē mūdi/ vt alio mō nō attingā/ nec q̄ demōstrare conati fuissent/ ex carentia libertatis actꝝ vtrūlibet ꝓme cāe. de q̄ canit theologia dixit ⁊ facta sūt. mādauit ⁊ creata sunt. Nec mirādū h⁹ in pbis q̄ ꝓfectōz ⁊ actōez ꝓme cāe venabant̄ ex inspectōe creature visibilis/ in q̄ nō ē ꝑ exp̄imētū repire/ q̄ aliq̄ sit aut possit tē creatio. Hinc ꝑ ꝓncipio ꝑcre buit apō eos ex nihilo nihil fieri sz hec alibi lati⁹ tractāda sūt. Et āplectēda theologie traditio p scripturā reuelatā q̄ dīna voluntas agit ad extra libere. Idictorie/ ⁊ ad vtrūlibz/ sicut dyst̄orial' ⁊ ꝓphetic⁹ scripture decursus palā mōstrat. Cui⁹ rō ē quā pbi vel negauerūt vel nescierūt. Be⁹ q̄ppe nō

ideo vult res ad extra fieri q; bone sūt/quē admodū moueē h ūana voluntas ex obiectōe boni veri vel apparētis. ¶Est eē pot⁹ q; iō res ad extra bone sunt q; de⁹ vult eas tales eē/adeo q; si vellet eas vl nō eē vl aliter eē. id q̄z iā bonū eēt. Propter hoc enūciauit magnus Amb. post Basiliū/q; voluntas diuine nature pma lex ē. ¶Hinc q̄z voluntas etiā creata si ordinata immobilitari circa volitionē alicui⁹ boni h° nō ē nisi respectu finis. z eorū sine q̄bus finis hūi nō pt. ¶Quis vo negauerit diuinā volūtatem nō aliū hz finē quē velit/nisi se. qm̄ propter se fecit oīa. z propter se erat ante q̄ fierēt oīa. q̄lia p̄stat nō esse necessario cōnexa ad volitionē seu p̄secutionē finis huius/q̄re nec necessario volita sūt. ¶Secus in cōiunctōe diuinarū p̄sonarū ad intra/q̄ in sua necessitate cōsistit sicut in sua necessitate vult se deus. ¶Qualis itaq; reputāda esset diuina p̄fectio/si ex p̄ductōe creaturarū dependeret q̄s in sui cōpatōe p̄stat esse q̄si nihilū z vanae. ¶ta vt mirādū potius videat immēsam p̄fectionē fuisse dignatā res tāte imperfectōnis/z cuiuscūq; vilitatis p̄ducere ac regere. q̄s si repēte destrueret vel in vnū cōfunderet. quis ei dicere posset. cur ita facis ¶Quinetiā theologia volēs amplius captiuare oēm intellectū in obsequiū fidei p̄posuit in memoriā diuinorū mirabiliū/esca quā dedit dñs timētibus se in eucharistie sacro/vbi relucet incōprehensibiliter q; sup oēm sensum. sup oēm nature cōis ordinē/deus pōt/scit z vult q̄tidie mirabiliter opari. ¶Ad cōsolatōz igit aduene nr̄i p recogitatis alioz calamitatib⁹ z angustijs theologia sumit ūciū a p̄ria z sup̄ma cā q̄ deus est. ¶In cui⁹ditiōe cuncta sūt posita. z nō est qui sue possit resistere volūtati. ¶Behinc ad inferiores effect⁹ se deflectit p̄bia vo cōuersum vt sepius p̄cessum retinet ab inferioribus z cognitis/ad superiores z latētes cās/ductu rōnis se sublenās. ¶Occurrit aūt p̄mitus in hoc p̄cessu mirabilitas rerū infra labentiū. variabilitas sortis hūane/q̄ nūq̄ in eodē statu p̄manet ¶Deniq; cōfusio quedā z imperfectio eorum oīm q̄ mūdus inferior ostētat. vt sūt dignitie. opes. dignitates. regna. glia. voluptates q̄ frequētius in p̄traria dilabūt. ¶Sed inchoat p̄tinus ab alto pegrinus nr̄i fidē fultus. ¶Et qm̄ sicut solēt maiores motus impedire minores ita grauioris mali recogitatio sufferentiā leuioris facit eq̄nimiorem. ¶Vult ecce sup̄mus iudex deus p̄ut edocet theologia q; ab initio mundi vsq; hodie z in secula/supplicijs infernalibus ageli multi z hoīes cruciēt. vult alios in purgatorijs locis penis tradi. cōqueri non audes neq; debes/vult aūt viatores hoīes tribulatōibus multis exerceri. Tu q̄s es q querulādo ꝺicas. Quid magnū si corruunt z peunt q̄q; pictura!. si moriūt aliq̄ morituri? Nocēo magnū est elaborare q fine cōcludat vita/semp victura/vel in societate beatorū vl in dānatorū calamitate ¶Adonicus ¶Ventio voluter q; in alienorū sicut z in p̄priorū malox meditatōe cōtentus nō est aduena nr̄ infima sectari scādit p̄tinus ad sup̄ma velut in arce sua q̄ nō est altera. videat aūt ne cadat. Est eēm vt aiunt lapsus iste sapiētū de p̄uidentia dei cū arbitrij libertate. Videat insuper ne dū fragilib⁹ z caligātib⁹ oculis in circumscriptibile lumen nitē attigere/demergat in tenebras densiores exēplo nicticoracis q̄ inducit Z reflt. ad nitidissimā solis lucem. ¶Volucer ¶Tutat eū monice fidei illuminās tenebras suas/z acie mētis inuisibilidā sua luce collustrat/vt in tā excellētē lumine figi possit/eiq; sit delectabile. iocundum z salubre/videre lumē diuinū q̄ abhorrez ea odiosum foret noxiū z triste. ¶Proinde de iā accepisti quid de cogitatōe nedū alterius sed p̄prie dānatōis agit. ¶Verumtamen ad intelligentiā huius rei nec incredibilis vel scādalosa sit ad cognoscēdū. Posterea q̄liter z in q̄bus hūana volūtas diuina debeat p̄formari/rememorāda ē distinctio de triplici volūtate/p̄ut ad oēm appetitum nomen voluntatis se p̄tēdit. ¶Est in supremo p̄prie dicta volūtas rōnalis insita potioni sue superiori/q̄ ad leges cōuenientes nas. vel ad vnicā pot⁹ eternitatis legē sue fecūditate seu virtuositate multiplicē. Est eēm iuxta sapientē dei spūs vnicus z multiplex. Hec volūtas ita sp cōformis esse debet diuine volūtati cognite/vt aduertens bñplacitū suū nunq̄ remurmuret q̄si vel iniusta sit/vel irrōnabilis aut incōposita

crudelis ⁊ inuida. Hec volūtas in beatis spiritibus ita diuine cōiūcta est immobil'r vt sicut ipsi cū deo vn⁹ sūt spūs. ita sit vnū velle ⁊ vnū nolle/qō amicoꝝ esse ꝓpriuz etā pbia tradit. Hinc ꝓpō. Absorpti sūt iuncti petre iudices eoꝝ. Que petra rp̄us est ⁊ deus. qz xp̄us deus cui sancti iudices seculi ita iuncti sunt vt absorpti videāt in deo ⁊ vnū facti in cōione voluntatū cū eo Porro voluntas hec in viatoribus bonis diuine volūtati cognite. ꝛ mobiliter. conformis est/oīāꝫ ex instituto xp̄i. Fiat volūtas tua sicut in celo ⁊ in terra. qō in oīone sua seruauit dicēs in agonia posit⁹. Abba p̄r. oīa possibilia sunt. trāsfer hunc calicē a me. ꝛ nō qō ego volo ꝛ qō tu. Hōsistit in hac cōformitate ⁊ applicatōe volūtatis ad primā ⁊ inobliquabilē regulā diuine volūtatis rectitudo cordis nr̄i/quā cōsequit exultatō/leticia/pax/iocūditas/ac vniuer saliter oē bonū/qō videꝫ in spū ꝓpha damauit. Quaz bonus isr̄l deus his q recto sunt corde. Quo ꝫ pessimus iudicat deus ab hūtibus cor distortū/qliter est in hoib⁹ malis ℔ in via. flexibiliter tñ. i dānatis vo cū obduratōe sempit̄na. Alia volūtas est inserta portioni rōnis inferioris. q̄ qdē altera dī nō in substantia. ꝛ quia ꝓuertit ad leges vl'res inferiores/elōgata quodāmō a prima luce/et virtute eo tenebrosior ⁊ debilior effecta/quo magis ac magis i inferiorꝫ oblectatiōne ⁊ visione se ꝓuertit innectit ⁊ demergit. Ita vt neq̄at q̄q̄z oculos tenebris assuetos/ in superna veritatis luceꝫ attollere. Sicut oculus carnis posit⁹ ⁊ reclusus vbi sol materialis occidit vl' occasui ꝓximus ē caligat. hāc voluntatē inferioris portiōis q̄q̄z vocamus appetitum sensualē nō generaliter/ꝛ ꝓut natus ē obedire rōni. ⁊ ita liber est ꝓ participationem Secm quaz voluntatē ꝓmittit nos deus multa velle vel optare fieri/ quoꝝ opposita vult absolute diuina sua volūtas vt pi⁹ filius bona volūtate vult patrem viuere/ quē deus mori statuit. Hec tñ in tantū recta est si volūtati superioris rōnis/ sicut illa diuine/ nequaq̄ remurmuret. Tercio modo sub volūtatis noīe late sumpto cōplectit oīs appetit⁹/qui nō ꝓiunctā rationē sequi ḥz. vt est in hoib⁹ de duplici volūtate prioꝝ. sed regit̄ ⁊ dirigit tm̄ modo/q̄si regulata ab intelligētia infallibili que deꝰ est. qui sic res ordinat/ vt eas ꝓprios motꝰ agere sinat. Propterea voluntas hec nullo pacto ꝓtio pōt esse vel aduersa diuine volūtati. cui⁹ solius influxū vel instinctū ꝓ se quit̄. Quo fit vt in brutis nō habētib⁹ cōiunctā sibi rationē culpa careāt motus sensuales/quales in singulis variant̄ ꝑm naturaz huiꝰ spēi vel illius/q̄s oēs in hoibus quodāmō aggregatos inspicimus.

Secundū metrum

secundi li. dactilicū archilochiū ꝓstans tetrametro buccolico ⁊ tribus trocheis. concordat vltimo boetij. Qua varijs terras. si cōbinent̄ linee due in vnū versum.

Quot subiecta modis animalia
Passionibus sunt
Crudelis leo. tigris ⁊ aspera
Trux aper furore.
Indomitus silvas onager colit
Unicornis atrox
Lasciuit vitulus. petulans caper
Et equus superbus
Astus fraus vulpi. leporis timor
Os vorax lupis est
Liuidus est catulus. sus sordida
Tardus est asellus
Ursa feror. prudens elephas/sibi
Castitas amica.
Turtur fida pari simplex quoq̄z
Stulta corde perdix
Pauo glorius et zelotypus
Est auara cornix
Felle columba caret. canit omina
Bubo dira planctu
Est apis arguta mira facit
Arte mel fauosq̄z
Prouida se formica regit: pigra
Vult cicada soles
Piscis aues. lucius pisces rapit
Est odor vulturi
Pugnaci gallus est pectore.
Milvus est inerti
Quis philomena modos vestros capit
Alauda vestros
Tales innumeras animalibus
Inditas videbis
Conditiones/quas natura dat

Alma cuicq̄ sparsim
Omnia ppulcro regit ordine
Nocua nulla culpat
Nullus terror inest/industria
Cuicq̄ mira valde
Ast hominis ratio complectit
Omne tale sparsim
Per varias species rectrix data
Cui necesse cunctos
Affectus iusto moderamine
Temperet regatq̄
Si renuit peccat/fit seruaq̄
Turpior q̄ brutis
Stet ratio/fiet sibi subditus
Eius appetitus
Et dominat ei/q̄ si nequit
Dauid ream putato

Prosa tercia secū

Boecius. Modi libri. Philosophia. Imiseret me mei vehemēter meiq̄ similiū crede volucer dū ista ppēdo. videns iniquitatē ⁊ contradictionē in hoīm ciuitate. vel regno spirituali vbi summa trāquillitas esse debuerat/vbi par erat volūtatē quālibet inferiorem parere superiori. sed hoc euerso turbatoq̄ ordine vt pax abscedat necesse est. nā par q̄d aliud est q̄ ordinis trāquillitas impādo ⁊ obediēdo. Volucer. Obedit mōice si validū fuerit. si viua ⁊ efficax imperiū/cuiusmodi viuacitatē/gr̄a virtutesq̄ cōferunt pcipue iugis exercitatio volūtatis superioris vt ad diuinā se quertat videat. obseruet inhereat. Ita cū fiet vt ipsa roborēt/et debilitēt inferiorē in tractu suo. aptior effecta suscipe formā vel influxū seu virtutē a superiori deriuatā. Imitādus est iesus factus nobis a deo sapia. q̄ suscepit ⁊ oñdit in se q̄d agere debeamus. In q̄ pter volūtatē diuinā (erat ei deus) triplex quā diximus volūtas inuēta est. Voluit fm p̄mā assidue quicq̄d deus voluit laudās et approbās ordinē diuine sapie bonitatis/⁊ iusticie/in oībus quecūq̄ voluit ⁊ fecit in celo p saluationē. in oībus abyssis p damnationē. in terra ⁊ in mari p quandā saluā dorū ⁊ dānandorūvariā agitationē. Hos itaq̄ iesum fm hanc voluntatē debemus imitari. ⁊ si nō vsqueq̄q possumus ex eq̄/dum hic viuimus/qñ nondū p firmati sumus. qñ p alterā scōarū voluntatū distrahi pt in nobis hec volūtas ⁊ turbari. imo et ab actu suo penitus impediri/sicut ⁊ iudiciū superioris rōis fm q̄ dirigit/pōt absorberi. Secus in xp̄o sicut in beatis. quis fm hanc portionē beatus fuit in via xp̄us Nihilominus hec volūtas in xp̄o voluit vt inferior duplex volūtas ageret motus suos in oībus absq̄ pctō. hinc doluit hinc tristis ⁊ mestus fuit. hinc orauit. hinc mīa motus ē sup turbas ⁊ egrotos. hinc lachrymatus est. hinc cōquestus est/tanq̄ sensualitatis aduocat⁹. deus deus meus vt q̄d dereliquisti me/qñ portō inferior absq̄ vllius cōsolatōis redundantia superioris ad eam/demersa erat in acerbissime passionis abyssum. Nemo aūt vnq̄ carnē suā odio habuit. Hinc postremo cū clamore valido ⁊ lachrymis deo supplicās. expirauit. Exemplū igit̄ nobis dedit deus vt quē admodū iuxta hanc duplicē voluntatem fecit. fm quā erat viator. Ita ⁊ nos faciamus/tam p nobis q̄ p fratribus plorem⁹ oremus. tristes simus. ⁊ clamemus/q̄ sicē volūtas ōi cui superior nr̄a volūtas p formitē si bona ē. Cōsurgit ide meritū m̄tiplex si nō dimouet a statione sua. hoc est si pter motus inferiores illius duplicis voluntatis nihil vspiam mali agit qō diuine sit aduersum. Boecius. Sed quid aget pauperculus ⁊ infelix viator vel nundatus sub pctō sentiēs cū apl̄o aliā legem in mēbris suis repugnantē legi mētis lue/⁊ captiuantē sub pctō/qua lē phi exprimunt. Quis em̄ viuēs exps esse pōt sed originalis cā tāte corruptōis fuit eis incognita quā theologia reuelauit. Nonne dū conat̄ animus assurgere illico q̄si paralisi dissolutus aut debilitatus coluber relabitur Ue nobis viatoribus q̄s fatigat ⁊ sepius interturbat volūtas inferioris rōnis. eniteris ad se trahere superiorē rectricē. volūtatem/pōdere graui fomitis originalis/grauiori peccati actualis/grauissimo inueterate cōsuetudinis. ⁊ sup oēm modū ingēti mole obduratōnis/q̄liter id xp̄o nec fuit nec esse potuit. nec silr̄ est in beatis. Volucer. Exclamem⁹ monice cū apl̄o. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mor

tis huius. Subinde rñdeamus. Hꝰa dei
p esum xp̃m. Dicamus eidem. fiat nobis
dñe ꝟm iudiciū atq; desideriū nō inferio-
ris sed supioris rōnis atq; volūtatis. fiat
in nobis sicut in celo fit vbi motus regula-
ris ꝑmi mobilis tāq; rōnalis/tpat obuias
reuolutões oꝛbiū inferioꝛū sine planetaꝝ
Porro ꝓnitamur vt possum⁹ retinẽtes sal
tẽ in suspẽso q̃dā/liberū arbitriū ne ꝓcipi-
tāter eliciat actū suū qm̃ in hac vi suspẽsi
na (sit velle sit nolle sit actus medius) sal
uaꝫ ꝓcipue libertas arbitrij ꝝ sua in nobis
utilitas. Alioqn sine suspẽsiõe tali vel reni
su volūtas iferioꝛ fortificaꝫ assidue. rebel-
liuꝛ q̃ꝫ ꝝ in domabiliꝛ efficiꝫ/vsq; adeoq;
silis fit in mẽtis insipiẽtib⁹ q̃ caret arbitrij
volūtate supma. imo vo plurimuꝫ differt
qꝝ sꝰsternit ꝝ vuire facit sue libidini dñaꝫ
voluntatẽ deteriꝛ effecta bꝛutis. q̃ semissi
ma ẽ iniusticia ferẽs arma. Omittam⁹
eos q̃s ad hãc seruitutem malicia ꝓtrahit
loq̃mur illos q̃ iudiciū rõis (q̃ libertas ra
dicaꝫ) vt nullū hñt vt infantes ꝝ fatui. vt
impfectū vt pueri vel inualidū vt femine.
nãq; variū ꝝ mutabile sp femina. Dñ si cã
cogñciẽ cur puerοꝝ sit impfectū ꝝ mulieꝝ
inualidū iudiciū. Credi nō ꝑt quãtã tur-
bã hm̃ōi pueroꝝ ꝝ puellarū inẽ barbatos
doẽs exprimur. Multi multa sup hac re
locuti sũt. astrologi. medici. pbi. ꝝ hi vario
mō. poete. magici. ꝓbẽ falsi vel idolatre.
Prophẽta verus tandẽ dixit de deo. Qui
finxit sigillatim corda eoꝝ. q̃ intelligit oĩa
opa eorū. Et sapiẽs. Coꝛ regis i manu dei
est q̃cunq; voluerit/declinabit illud. Qui
ꝟm apl̃m. Cui⁹ vult miserẽ. ꝝ quẽ vult in
durat. Theologia vo recipiẽs ex oĩbus ꝑ-
oꝛū dictis id qđ ꝓbabilius est. ꝝ improba
bilia reijciẽs/ꝓfiat ꝝ colligit ꝓ statu vie ꝝ
nature destitute cãq; talẽ. Itaq; sicut
aĩa rõnal' depẽdet a corpali dispositõe
vel armonia. nõ q̃dẽ in eẽ cũ sit ĩmaterial'
et ĩmortalis. sꝫ in opari i corpe. Ita ꝟm va
rias opatões suas ꝑsupponit ꝝ reqrit di-
uersas dispositiões armonicas. vnã hꝫ vt
informet ꝝ sustẽtet corpus. alteraꝫ vt vege-
tet ꝝ augeat. alteraꝫ vt moueat ꝝ sensificet.
Et hoc q̃dẽ nõ vno mõ sicut nec vnus est
uñ sensus carnis/sꝫ ẽ exterioꝛ et ẽ interioꝛ
multiplex. q̃s inẽ armonias nõ dubiũ qn
primã in pfectiõẽ secãa excedat. secãam ter-
cia. ꝝ ita de reliq̃s. Neq; negat aliq̃s qn in
p dictis opatõib⁹ vtaꝫ ꝝ egeat alia rõnalis
oꝛgano corporeo sicut ẽ forma corpis oꝛga
nici physici hoĩem inesse ꝓstituẽs. Ve-
rũ supest alia pfectioꝛ opatio rõnalis aie
supra bꝛutales. in q̃ ꝓuenit cũ ãgelis quã
opationẽ dicim⁹ intellectualẽ. In q̃ radi-
caꝫ libertas arbitrij q̃ libertas est facultas
rõnis ꝝ volũtatis. qꝛ nec volũtas sine rõe
eligeret. nec rõ sine volũtate vellet. libertas
idcirco cõplectiꝫ vtrãq; vim. Rursus hec
opatio intellectualis q̃ nis in se non sit oꝛ
ganica p̃supponit tñ dispositionẽ oꝛganici
cã in sensibus p̃sertim interioꝛibus pfecti-
oꝛẽ lucidioꝛẽ ꝝ quietioꝛẽ q̃ꝫ aliq̃ sit aliaruꝫ
oẽm em̃ intelligentẽ sicut dicit Alfesto. ne
cesse ẽ fantasmata speculari. Quãuis Aui
cẽ. ꝝ Algazel cũ silibus tradiderint intelle
ctũ desup illustratões ab intelligẽtijs sine
sensu p̃uio vel inspectõe fantasmatũ posse
suscipe/hinc ꝓphetias ꝝ diuinatões tã in
vigilia q̃ i somnijs saluare nitũꝫ/sicut ali
q̃ tradiderũt fantasias oẽs bꝛutoꝛ ꝝ hoĩm
a celestib⁹ coꝛpibus exoꝛiri. lõgũ vo ꝓsecꝫ
esset opiniones singulas. Redeam⁹ ad cõ
pendiũ ꝝ dicam⁹ vt cepim⁹ q̃ intelligẽdo p̃
mittuꝫ ꝝ spẽs intelligibiles eliciẽdo/necesse
est fantasmata speculari. nõ certe q̃liacũq;
sꝫ ordinata pura ꝝ lucida/si liberꝫ arbitriũ
debeat esse pfectũ stabile ꝝ integrũ. Cũ ãt
mille modis imo innumeris cõtingit istã
quã vsus liberi arbitrij p̃reqrit armonicã
dispositiõ nũc totaliter impediri/vt i infan
tib⁹/ꝝ fatuis/ebrijs/ꝝ amẽtib⁹ multis nunc
impfectã hãi vt i pueris. nũc instabiliter va
riã vt i feminis ꝝ in oĩb⁹ generaliter q̃ varijs
passionib⁹ affectu sũt. tandẽ integra vix ha
beꝫ hm̃ōi dispositio ad q̃q; intelligibilia
ꝓpter defectũ ꝓsurgẽtẽ ex nãli vel accidẽta
li ꝓplexiõe. Quo fit vt diuersi vigeãt vsus
liberi arbitrij. qđã i istis alteri i alijs ꝝ neq;
q̃ꝫ i vtrisq;. Quid dicim⁹ de diuersis hoib⁹
cũ varietatẽ istã diuersis tpib⁹. imo eodeꝫ
die ꝝ fere de momẽto i momẽtũ cogñcat hõ
q̃ se discusserit acriter/ i seipo/dũ famelic⁹
aliter iudicat q̃ꝫ repleꝫ. sobriꝰ q̃ ebriꝰ. mã-
suetꝰ q̃ꝫ ira succesus. vigil q̃ꝫ somniculosus
amãs q̃ꝫ iuidꝰ. ꝓnẽs q̃ꝫ libidie stimulatꝰ
bũliatꝰ q̃ꝫ eraltatꝰ. Et ita ꝑ reliq̃s sine nũe

ro. Neq; tñ adhuc attigimus melancolicas fantasias q̄s infinitas medici tradūt ex humorū corruptōe varia generatas. formata ei grā exempli/fantasia fumis grossis obtenebrata/fantasmata terroris ⁊ horroris/sicut puer solus in tenebris inde clamans ⁊ fugiēs. Qua ex re semp tristes sūt aliqui. aliqui ē diuerso ioculariter leti.

Tercīū metrū secū

di. dactilicū pentametrū saphicū.

Splendidi solis radij videndos:
Exhibent sese tuitu fideli
Dum serenus sit medioq; purus
Aer. imo perspicuo refulgens
Guttule roris/pluuie ve dense
Rarus aut nimbus vel opaca nubes
Pendulum si se per inane librant
Frangit circa radius cathecum
Visibus falsas tribuit figuras
Ille portendens oculis colores
Iridis micans pluuiosus arcus.
Halo lunaris/varia vel ortu
Sol vel occasu specie nitescens.
Par in obiectis speculis videre
In quibus distant color ⁊ figura
Pro situ tali varia q; forma.
Est a gens virtus anime suprema
Que relucescit radians in ima
Parte passiua/species in actum
Efficax ducit: sed speculatur
Per prius grossi simulacra sensus
Spiritus que fert cerebri medullis
Cum quibus fumos recipi putato
Hos vagos/turpes/fetidos/⁊ atros/
Alteris mulcens nitor est ⁊ ordo
Pulcer/aptatus numero placenti
En habes causas sapienter aptes
Cur sit elusus rationis vsus
Arbitrans plene nec ineſt facultas.

Prosa quarta secūdi.

Tonicus.

Intelligo volucer q̄ late pateat ista de fantasijs cordis/de fallacib⁹ iudicijs aie pscrutatio ⁊m quam memisse dz hō fragilitat⁊ impfectiōis sue. Hā q̄liter inueniet aliq̄s q actis incōmodis vel in aliq̄ nō sit obnoxi⁹/sz quēadmoduz de vicijs oratus dic. Quim⁹ ille ē q̄ mimis vtgef ita liber ille dicēdus est qui non vltra cōem hoiem modū/melācolicis fantasijs irretit. Redeat vo sermo nr vñ sūpsit exordiū vt p son⁹ sibi fiat. Volucer Redeat volo. p̄misim⁹ q̄de inuestigādo cōsolationē aduene nr̄i sup ꝓtritōe gētis sue q̄ eū theologia ad ꝓformandū volūtatez suā dine volūtati p̄mitus anhelat. Ita el habituras erat cor rectū/ac pinde letū/pacificū/⁊ tranquillū. Sed qm̄ de q̄ volūtate sermo fieret ignorari poterat. distinctio trimēbris de volūtate sibiūcta ē. Reddita pinde rō cur in volūtate p̄pedit libertas arbitrij/q̄ facili⁹ appareret q̄liter adiuuat. Pro gredientes igit dicamus q̄ intellectus post q̄ inspexerit fantasmata/p̄t inde species intelligibiles elicere. venudando q̄ammō eas a naturali ꝓditōe ⁊ eis effo diēs a galma spūale/hoc est simulacrū vel ꝓceptū nūc vkem nūc specificū. q̄ facto intellectus talit actuatus iā p̄t racōcinari ī inspecto fantasmate. iā silogizat. discurrit Regulas artiū sibi formet generales ⁊ infallibiles ad exēplar art⁊ ptie. Neq; negāda ē hec vis intellectiua. cū ꝺ vtute eius tiua fateamur q̄ ex sensatis elicit spēs isensatas/vt ouis inimicitiam ex figura lupi. Et vo dū semel actuata fuerit p fantasmata ortū hūtia ex aliq̄ sensuū exteriorū/iam p̄t alia sibi formare talis generis ī somno vel vigilia. aliē nō. Cui⁹ signū ē q̄ a natiuitate ceci nō sommiat neq; fantasiat de coloribus. neq; de eis sciam hñt vllā. Venit p ꝓtēplationē vr a libi dicēdū ē venit mēs ad intelligentiā purā ⁊ simplicē sine motu vel discursu ad exēplar. Iz impfectū valde simplic⁊ intelligētie dine q̄ vnico ꝓtēplatu intuitu pñtia p̄terita ⁊ futura ⁊ instar centri intelligibilis stabilis manēs dat cūcta moueri. sic vnica ⁊ inuariata respicit ⁊ intelligit oīa q̄ motui subiecta sūt. Ad hūc statū theologia suadet aspirare cui q̄nto primior tāto sublimior ⁊ liberior ē volūtas q̄ velut ex alto iubet et impat sensuali volūtati. p̄t ē⁹ tractū sicut nec p̄t motū nālis appetit⁹ nō deserit locū suū q̄ adhereret deo ponēs ī eo spē suā fidē atq; dilectōz Nō si inq̄t sapietis vbū sicut puerilis cor suū fantasias pauē vt sit in sensualitate nō dat illis cor suū intellectuale/nisi ab alto

immissa fuerit visitatō ꝑm quā regit. agit atq; dirigit. nō quidē fatali necessitate seu fluctuatiōe fortuita. ¶ Colligim⁹ ei ex immēsa dīne cognitiōis vivacitate lōge sup nr̄m cogſcēdi modū sil' 7 ex volūtatis libertate q̄ apud eā nihil ē fortuitū. nihil casuale. nihil insup ad extra necessariū vel fatale. ¶ Rō ꝑmi ē q̄m nihil agit in mūdo/q̄n ab eterno ꝓuiderit illud de⁹ cū tota serie cāx eiā mimax. ¶ Nec⁹ apō hoīes ꝓter q̄x itetōz ꝓdeūt effect⁹ ex variarū igēa rū q̄z eis cāx ꝓcursu/quēadmodū videre ē in muētōe thesauri dū terra fodit vt exco lat nō vt aux inueniat. ¶ Dīc ortū hūit fortassis illud arg. q̄ vbi magis ē de itellectu ibi mi⁹ de fortuna. ¶ Recte q̄dē adeo vbi to tū ē ꝑintellectū nihil ē fortuitū. ¶ Si vo fortunā q̄s trāsferat ad cām ꝓducētē effect⁹ q̄ dc ūt in ordīe ad nos fortuiti. sic ꝑmā cāz dicere possum⁹ eē fortunā qm̄ ꝓncipalr̄ et imediate ꝓcurrit ad oēm effectū. ¶ Sedisset h°mō virgili⁹ verū epiteton fortune dicēs fortuna oiporēs. 7 ¶ Salusti⁹. ¶ Iz ꝓfecto in q̄t fortūa in oī re dīnat. ¶ Ceterū ō fati necessitate liq̄t ex ꝑmissis q̄ nihil ī reb⁹ creatis tale sit facta ad ꝑmā cām ꝓpatiōe q̄ nulla actōis nēcitate ꝓstringit/neq; respectu celi neq; respectu ēre 7 oīm q̄ in eis sūt. ¶ Loagit tn̄ differēter in actiōib⁹ q̄ dicūt nāles q̄b⁹ nō ē annexa rō ꝓxia. nec ex ꝓnū vllā hn̄t libertatē seu ꝓtingētiā i agēdo exꝑnrōnē q̄b⁹ intrinseca facultas est volēdi vel nolēdi ꝑm indiciū ꝓxie rōis. ¶ Nihilominus si ad ꝑmā cām nāliter agēta retuler̄ ulla nō necessario ſz ꝓtingent efficiūt mot⁹ suos. h° in miraculis factis circa solē. circa ignē. circa mare 7 bestias ꝑspicuū fidelib⁹ est. ¶ Sat itaq; regla q̄ in oī ꝓductōe si cōcurrit aliq̄ cā libere ꝓtingēt agēs q̄tūt fuerint naturalr̄ coagētes effect⁹ ille ꝓtingēt ꝓducit. ¶ Qua in re ꝑz q̄ actus elicit⁹ create volūtatis sortit ꝓtingētiā ex duplici radice ex sua itrinseca 7 ex supiore dīna. ¶ Donicus ¶ Cām nō inuenio volucer his q̄ dicta sūt repugnādi/neq; aliter ꝑtie ꝓba loq̄ntis apud boetiū de fatali nēcitate ſcipieda puto. scis attn̄ ꝓturbari nōnul⁹ apud q̄s de⁹ ita ꝓsiderat tanq̄ rex sup⁹ m⁹ q̄ vnico sel' impio ꝓstituerit vniuersū mundū/dans vnicuiq; rei ꝓpriū officium quēadmodū terren⁹ rex instituit vel exercitū suū vel curiā iudicioz 7 legū aut artifex aliq̄ horologiū. ¶ Ipse vo deiceps manet q̄etus neq; solicit⁹ ꝑ singla. ¶ Nitūt hāc estimatōz sua fulcire ꝓvulgatū illō ¶ Aug. vbū. ¶ Deus sic res administrat vt eas ꝓpriis mot⁹ agē sinat q̄ 7 ꝓphetico oze dixit. ego sū de⁹ 7 nō mutor. ¶ Volucer ¶ Ista ē monice redeūt tales ad supi⁹ in ꝓbatā philosophantiū opinionē quā insectāt multi secularium lr̄az ac existimatio vulgariū/q̄rū videbis aliq̄s si ad scripturā sacrā se ꝓverterint nihil ꝑdere aut irridere simplicitatē ei⁹. eo q̄ maxia ps ꝓterit hystorijs. hēmus inquiūt aliūde narratōes hystoricas q̄ 7 stili splēdore 7 rerū gestaz magnitudine nō inferiores existūt. Verū tn̄ h° interest qm̄ hystorias hz scriptura sacra ꝓut in eis ꝓtēta reuelauit de⁹ ꝓ ꝓphas. lōge ꝓus anteq̄ fierēt. ¶ Ex q̄bus pulcerrime ac salubberrime veritates elucescūt. ¶ Elucescit ꝑmo dīna oīm ꝑcognitio sil' 7 ꝓuidētia regiuia oīm q̄ gerunt tā in celo q̄ in ēra. q̄ volūtati sue seruire facit vniuersa. nunc ꝓ bonos nūc ꝓ malos aduersus quaz nō est sapia neq; ꝓsiliū adeo q̄ hoīes vel demones implet ꝑdispositōz reuelatā dei. dum conāt illā vel effugere vl' frustrare. ¶ Sūt in exēplū vendit⁹ Joseph/ 7 exposit⁹ cū alijs infantib⁹ ī aq̄s moyses/ 7 dauid a' saule ꝑsecut⁹. cū ceteris ab sq̄z nūero. ¶ Elucescit ꝑēa q̄ ꝑnūciatōes dei facti ꝓ ꝓphas vl' scripturā. ꝓditōz sepe recipiūt lz exꝑssa nōsit ꝑm varietatē meritoz vel demeritoz apō illos quib⁹ vel ꝓ quib⁹ hmōi ꝑnūciatōes fiūt. ¶ Doc ō iona ī respectu niniuitaz. ¶ Doc de Isaia respectu ezechie. 7 ita de reliqs liquet. ¶ Relinquit idcirco sp hoībus dū vias tores sūt pnīe locus ꝓ pie oīonis atq; ꝓuersionis effect⁹ nec ex immutabilitate dei vl' ꝑnūciatōis sue despatōi loc⁹ dat. ¶ Elucescit ampli⁹ nō eē seruiēdū deo ꝓ sola ꝓsperitatis adeptōne vel aduersitatis euitatione ꝓpali/q̄ veritas in euāgelio manifestius tradita ē/q̄ lex antiq̄ ꝓpalia comoda vl' incomoda rememoratās exponeret. ¶ Est eq̄dem ꝑmiū ꝑstātius merito nihil aūt ꝓpale ꝑstātius est virtute. Sed neq; cū stoycis dicere satis est virtutē esse ꝑmiuz sui sicut

vicium seipsum penam habet. Alliciendi fuerunt homines ad laboriosa virtutum opera ⁊ a suis voluptatibus viciosis arcēdi p separatum aliquod maius tam p̄mium q̄ supplicium. Ad quod philosophia quia ptingere nō potuit hic deficit cū sua consolatione deficiunt ⁊ illi qui volentes suis exhortationibus vel p̄dicationibus bene ınstituere ad amorem dei ꝓmittunt ꝓ illo quasi cōmutationem quandā/bona tpalia vt diuitias/vt sanitatem/vt prolem egregiam/aut aliquod simılium. Sic enī ⁊ cortex litere veteris p̄tendebat. q̄uis intus ꝓphetici et elevati viri spiritualia sub his tpalibus p̄missionibus obumbrata conciperent ⁊ gustarent/ sed de hoc latius infra. ¶ Eluce scit postremo ex hac J diuine voluntatis ad vtrumlibet actione extra se liberrima que solo nutu tēperat orbem/ q̄ orationes spesq̄ nostre dirigunt̄ non inaniter ad deum q̄uis immutabilē quia cetera oīa mutare scit et potest dum vult. Et hic est generalis motus insitus omni creature quē obedientialem nominare possumus/vt eius sequat imperium quemadmoduz de ascensu gravis ne vacuum fiat dici solet. Et profecto si deus sinat res agere ꝓprios motus. cōsequens est vt eos possit vel impedire vl' mutare. Aliquin nō iam res sineret/sed agerent vellet nollet. Quinetiā ministratio nonne reponit in ordine causarum quas ab initio deus instituit ꝓprius antē motus angelorum liber est in agēdo. Proinde sicut spiritualia potiora sunt tpalibus tanq̄ illorum finis. ita fit in tpalibus mutatio/ put exigit gratuitum regimen spūalium/ p̄sertim ad finem eterne beatitudinis cōsequēdum. In hac aūe regione vel ordine spiritualium reponunt̄ divina charismata/ p̄cipue fides spes ⁊ charitas/ quibus motus inditus ⁊ quasi ꝓprius est impetrare miracula duz expedit/ vt q̄ in aquis validis terra appareat arida in medio fornacis ardentis sit ventus roris/ q̄ montes transferant̄ ⁊ quod longe maius optabiliusq̄ est fit p ıstas virtutes ⁊ orationē eis subnixā vt expeditum sit ⁊ alacre liberum arbitrium voluntatis humane/ad dirigendum pedes siue affectionis ⁊ intentionis/ in viā pacis ⁊ salutis. Ad conformandum p̄tes rea divine voluntati suam eidemq̄ p̄fius inniti dicendo cum ꝓpheta. Ut iumentū factus sum apud te/et ego semp tecum. tenuisti manum dexteram meam. ⁊ in voluntate tua deduxisti me. Unde libet collocutioni diei p̄sentis terminum dare sub hoc metro.

¶ Quartum metrum ⁊ vltimū se. concordat metro. ij. huius libri

Quot subiecta.
Uminis orbus subsidium sibi
Querit a vidente
Cui plus nitē vt magis audijt
Imminens periculum
Patrem dum cecidit puer aspicit
Ac ei manum dat
Scit quia nō valet ex se surgere
Querit hinc inuamen
Vulnere fractus qui medicamina
Nouit/hunc requirit
Portat amaris. vrit ⁊ ignibus
Huīc obedit vltro.
Litibus implicitus sibi querere
Iure vult peritum
Victaq̄ nec refugit sua credere
Consciis suimet
Cur igit̄ ceci/pueri quoq̄
Audijq̄ valde/
Iuris ⁊ ignari. nos tradere
Non cito velimus
Ipe tibi. qui rite p̄ omnia
Tis opem referre.
Quo sine nulla valent discrimina
Vi vel arte pelli.
Huc petimus quo vis/mora nulla sit.
Sit alacris mens.
Si caro tardat. p̄ q̄ pericula
Cuncta te sequet̄.
Grata. nec invalido cum murmure
Perget aut trahet̄.
Cur peccata sciens cumulet nouis
Dum licet mereri.

¶ Explicit liber scūs.

¶ Incipit liber tercius

Prosa prima. ¶ Donicus.

Asum volucer desideras rursus ex te audire verbuz sup consolatione pegrini. solicitam em sup hoc auiditatem/ ex puigili cordis mei cura/q te loco tpeq puenit/intelligis.

Volucer. Spes vt dixi monice solat cum/confugies ad deum tanq ad thronū gratie.ad templum z aram misericordie. ad arcam federis.ad libertatis asilum .ad firmam petram.z solidum littus. Z nauira siquidē ita videmus instituta vt debiliori innitat fortiori.sicut vitis vlmo.edera querca. naufragus tabule/ puerulus matri. Solat ipm pterea scriptura sacra/ reuelans decursum mundani regiminis/ a prima voluntate liberrima/cui nostra cō formis esse debet. Quēadmodū vero p spē vis irascibilis.sic p hmōi conformitatem rationalis ordinat/z ex consequenti cōcupiscibilis/dum ita fuerit conformis z subdita q ipsius z dei sit vnum velle z vnum nolle/quod amicitie pprium est. Videlicēt aūt q irascibilis p impatientiam cōturbatur .z p ignorantiam seducit rationalis. Incepsigit complebit sermo sup impedimentis hmōi tollendis/primum ppatientiam.alterum p doctrinam/vbi nonulla que in prioribus dicta potuerāt/inserent

Donicus. Placet qđ dicis qm et dictorū recordationē summariā/z dicēdorū lucidū ordinē tradis.

Volucer. Locuturus ergo de cōsolatiōe p patientiā recte mihi videor id agere si de moderamine zeli inchoauero.habet itaq zelus inter passiones vehementia multa. Audi sapientē Pura sicut infernus emulatio. Prefert in sup sibi spēm iusticie quo fit efficatior ad nocēdū/dum deuiat. Quid em efficacius ad nocendum q familiaris inimicus.z q demonū meridianū/qđ in angelū lucis se trāsfert. Horro zelo et siqz significat uidiā.qz odiū.aliqn imitationē.vte mur hic zelo put est desideriū vehemens quo quis incitat ea tollere q rei sibi dilecte videnē aduersa. Sic hō zelat p vxore ne mechus abutat ea/z hinc zelotypia manet. p filia ne violet.iustus pro domo dei volens ab ea tollere quicquid viderit scā/ dalorū. Unde istud est.zelus domus tue comedit me. Cuius recordati sūt discipuli xpi /dum ejceret vendentes et ementes de templo seu domo dei. Zelum hunc vltimū laudauit qui dixit nullū deo esse acceptius sacrificiū q zelū aiarum.vere quidem si comitet ipsum benivolentia/discretio/z cōstantia.q tria si deserat aut cōtemnat zelus.recte cōpaueris ipm gladio bicipiti in manu furiosi.igni rursus z fulmini sine obice puaganti.

Primū metrū tercij

monocolon choriambicū asclepiadeū currens cum primo carmine Horacij Nec nas atauis edite regibus.

Ignēs flama rapax libera si mānet
Dor supma dom puolitās vorat
Quo plꝰ absq mō torrida cāduit.
Estas/fulguribus crebrius emicat
Elisusq vapor dissipat infima.
Est igni simulis zelus/z estuat
Intus cor stimulans.quo vehementior
Incumbit cohibe/fac teneat modum.
Collidunt in eo se pariter duo
Affectus/nimiū singulus improbus.
Hinc impellit amor. hinc furit odium.
Zelus nam quia rem diligit z colit
Ledi nō patiē/ptinus incitus
Ira corripiē/recta necinspicit.
Odit/psequiē/nec requiem capit.
Fingit iusticiā/tendit in ardua
Supra posse fervor frangiē z ruit
Secum multa trahens que pereunt sit.

Secūda pſa tercij

Donicus.

Nonne zelus excusat volucer ꝓpter intētionē boni finis/etiā si leserit vt dū vult tollere scandala a domo dei/satagēs ab hoibus vel hereses corrigi vel symoniā abijci. vel tyrānidem cōpesci.nonne suffragat sibi verbum xpi. Si oculus tuus qui est intētio fuerit simplex to.cor.tu.lu.erit.

Volucer.

Audisti christum alibi dicentem. Hec ee venit hora z nunc est/vt omnis qui interficit vos arbitretur se obsequium prestare deo.quis tamen dixerit q hec intentio reddiderit occisores martyrum absq nora? Quid queso iudeos magis exce-

tauit q̄ zelus legis antique/quā putabāt ꝓm subuertere velle? De quibus aplus. Testimoniū phibeo eis/q̄ zelū habēt sed nō ꝑm sciam. Proinde multos inuenim⁹ ex hereticis etiā hac tēpestate/q̄s fefellit talis zelus tollēdi scādala a domo dei/p hāc aut illā pdicatōis viā. Hinc hereses ꝓtra primatū romane ecclesie/q̄ sine ea stat salus.cōtra dotatōes vniuersalis ecclesie/q̄ sunt vt venenū effusum sup eā.oisq̄ symonie officina.ꝓtra platorū statū splendidū z amplā familiā/q̄ a secularibus eripi pñt eis oīa. Contra religiosorū obseruantiam q̄ aduersanē libertati legis xpi/et estimāt questū pietatē. Contra oēm generaliṫ p̄sidentiaz q̄ nullus p̄scitus.nullus exñs in pctō mortali iuste oñat.neq̄ platus ē/neq̄ sacerdos/qm̄ in charitat[radice fundatur/vt dicūt/titulus p̄sidētie/z ita de plurimis. Bū em̄ displicuerūt mores/suborti sunt errores.dānatus est ꝓterea status qñ displicēs ꝑ eo cernebat abusus/exēplo medici stulti/destruētis subiectū dū conat ex pellē morbū. Ceterū remiscaris veleno z q̄ dies hesterna differnit sup turbatōe iudicij rōnis. Addit aduena nr exēplū aliud z id plane crebro. Exprimur ait sepius nō nullos q̄ vigilātes loquūt sicia somniātibus/nihil pene dicētes/q̄ sibi cobereat.hanc passionē frenesim medici.vulgus fantasiā vel reueriā gallice resuerie denoīat. cuius cā est q̄ fantasmatibus rerū intus occursantibus/vtūt ꝓ veris reb⁹ ad extra positis/quēadmodū somniātes/p̄sertim illi q̄s exercere opa vigilantiū ꝓpriū ē qui cū expgefacti fuerint inueniūt se deceptos in aliq̄ suo iudicio/quātūcūq̄ visi fuerint in somnijs velut in vigilia se gessisse. Profecto nō difficilr euenit aliq̄bus vehemēter affect[z passionatis/q̄ in vigilia sensibus aptis patiunt aliq̄d silē dormiētib⁹ Sunt em̄ cōsopiti z soporati vel debriati passionū radicatarū fumositatibus/qui ꝛ eo tunc sibi videant sapiētes z virtuosi vt vel liberales vel magnanimi vel hūiles vel valde zelātes rēpublicā. verūtn̄ cessantib⁹ hmōi passionibus/inuenē in vigilia veritatis z veritatis/se q̄si somniasse z in aliq̄ semetipsos notabiliter fefellisse. Nempe q̄bus erat ex aliq̄ pte sopitū rōnis iudiciuz adeo q̄ nullis clamoribus ex aduerso intuentibus possent aut vellent expgisci nec suadētibus obedire. Cur ita? nisi q̄ simulacra virtutū intus fabricata ꝓ veris virtutibus amplexāē in somnio vanitatis. vbi mētiē iniqtas sibi dicēs zelū esse q̄ furor.et iusticiā q̄ crudelitas est.correctionē q̄ dilatio est. prudentiā q̄ callicitas est. z ita de ceteris. Sic ira.sic invidia.sic odiū.sic amor in excellētia iudiciū rōnis offuscat. cōsopiūt z excecāt q̄diu durauerint. Durant vo q̄q̄ plus/q̄q̄ minus ꝓ varietate holm moribus/p cōsuetudine.p cōplexione.p occasionibus datis aut acceptis. Vdiūt z refugiūt qui hac spūali frenesi laborāt rephendi sicut lethargicus expgisci spnūt aliorū cōsilia.nēpe q̄ plus alijs sapere saltē i hac sua re acutius q̄z circūspicere diffinitū apud se retinēt. Eos ꝓterea q̄ sequūē culpāt/vel de negligēti torpore arca ea q̄ dei q̄ reipublice sūt.aut de dissimulatōe vel inordinato timore criminant et ridēt. Currūt tanq̄ asinus indomitus in oē pcipiciū/relinquēte eos in manu ꝓprij sui deo irato. qui supbis resistit. Denicus Noui tales aliq̄n q̄les erant oppressores symeon z leui. q̄z a pie maledictus furor q̄ ptinax/et indignatio q̄ dura.eo q̄ sint vasa iniqtatis bellātia. Q̄z q̄ pacem veri zeli cognitio pstabit audire velle. Volucer Verū zelū elevate ꝓtie q̄z descripsit q̄ dixit illū comedit zelus domus dei qui scādala q̄ videt in ecclesia tollere vult si pōt si nō pōt tolerat z gemit. vulgata vo regula habet.illud possumus q̄ de iure possumus vbi nouerimus plurimū interesse in eo qui zelat si fungit auctoritate iudiciaria.aut si caret illa.vtrobiq̄z tn̄ obseruanda lex illa. Juste q̄ iustum est exequeris. Donicus Velle legatus sup his sermo fieret. z pmo de zelo fugentiuz publica ptāte. Volucer Nota z q̄ insidijs expositus est iste zelus accipe. Insidiat impotētia ꝓter quā iubet sapiens. Noli velle fieri iudex nisi virtus valeas erumpe iniquitates. Judex iuxta quid aliud agit ꝓferens sententiam cuius executionis nō habet facultatem/vel ei insticiam exponere vel contemptui/vel scrimini? Insidiat ignotātus eoīū q̄

statis requirit esse cognoscenda/hoc in platis plurimis respectu legis euāgelice/hoc in seculi iudicibus quo ad ciuiles cōstitutiones inuenimus/qles esse dānabiles mechanici monstrāt inter quos nō recipiēt nisi qui in arte sua pitus est. ¶Turbat euā in aliquibus lātus hunc zelū defectus expiēndū id qđ de se licet. sed qđ expedit/id est qđ expedite fit. attenta circūstantiarū qualitate. ¶Turbat alios incōstantia psecutionis eorū que bñ pconsiliata. cōclusa. inceptaqz sunt/quos vel ira subditōrum/vel humanus timor infortunij contra se vel affines deijcit a cathedra iudicij. ¶Quo contra primatius obfirmant alij in male pcōcepti/ne vinci videāt/exemplo militū quos in certā vltro morte viciosus fuge pudor impellit. ¶Quid existimes pterea de cōsiliarijs mendacibus ¶ corruptis a quoruz seductōe vix aliquis in potestatu constitutus securus est. Quid de notarijs ¶ pmotoribus. Sed regerit culpa in eos qui tales eligunt nec corrigūt. qui sola insup sibi placēcia dici volūt. qlis erat achab. Verum est quippe illud sapientis. Princeps qui libēter audit verba mēdacij/oēs ministros habet impios. ¶Efficacissimum in sup corruptiuum zeli boni ¶ debiti notat scriptura cū expiētia/esse munerū receptionē a manu lingua vel obsequio. vñ seqē acceptio psonarū/silr preatu dānās vnū absoluens alterū/q oīa phibuisse legit cognatus moysi/dum eidē optie polite formā describeret. ¶Sunt qui se sufficiēter existimāt rēpublicā regere si cōstitutionuz onera multiplicauerint. Si sinias penales vt excōicatōnes fulminauerint. maneant sūt ipsi negligētes/silr facti pedagogis reprobis qui negligencia suā ¶ ignauia purgare se putāt/si pueris suis comminatōes crebras indixerint/si verberibus eosdem affecerint. ¶Inuenies alios suis ita cōstitutionibus positiuis inherētes. vt nullaz epikeie virtutē admittere velint/sciāt aut possint/apud quos summū ius sepe sūma iniusticia fit. ¶Alij passim hac epikeie vbertatis regla sic abutūt qđ nihil in legib9 nihil in cōstitutōibus ¶ regulis suis manet stabile. cum tñ pcipuū cuiuslibet policie/etiā in monasterijs/regimē/ex rōnabili legū suarum stabilitate resultet. ¶Amplius quid de puersis scandalosisqz moribus censendū est ex quibus redditē contēptibilis tā vita qđ auctoritas regiuua. vñ ppr inobedientia subditorum puenit iuste pfus. vt in eo dñi puniant/in quo delinquūt. Adam in exēplo est/cui in deum peccāti facta sūt oīa pius subdita rebellia sit ¶ aduersa. ita etiā vt caro ppa. ¶Quid qđ aliqñ peccata subditorū redundant in pfidētes ¶ nec mirū/dū cōsortes sūt in malicia cōmittēdo vel omittēdo. sicut Dely legimus ad filios. Illud vo magis stupēdum exempli gra in Moyse qui rector virtuosissimus extitit cuius hec verba sunt. Nec mirāda ait indignatio in pplm cum mihi qz iratus dñs pter vos dixit. Nec tu ingredieris illuc nō dubiū in terrā promissionis. ¶Donicus Burus est bono p regentibo volucer. ¶Volucer Burus fateor adeo qđ beatos pdicare cōpellor illos q solitudine sua cōtenti sūt qles papa Gregorius suspirauit hñtes hāc a deo gratiā qđ absoluti sūt a vinculis publici reginiis. ¶Preconiū itaqz suū canamus placet.

Secundū metrū ter

cij dactilicū archilochiū tetrametrū. vt illud nonū qnarti de cōso. phi. Puro clarū lumine phebum.

Omnacha claustri vita recludēs
Semet septis/mortua mundo
Cuius regimen ferre recusat,
Pompasqz suas deserit oēs/
Animum superans/imperiosa
Regnat. celle condit antro
Regio fit ei mansio celi
Nil sibi vane gloria laudis/
Nil fallacis gratia fame
Garrula palpans. lubrica nec spes
Complacet/horret ferre tumultus
Trepidosqz metus/anxia vota
Qualia medijs vrbibus errant.
Nanqz assidui turbine vasto
Cedit curis publica vita.
Que pstumit debilis in se
Homines pprio ponere dorso

Quorum nugas/crimina/fraudes/
Lites rabidas/vulnera/mortes
Anxia portat. calculus arta
Bandus super est cum rone
Quid tantis iuuat vltro periclis
Subdere vitam mox perituram
Scrupulosq pati ingiter acres/
Intro vermem cor laceran tem?
Iudicra vanaq quanta recursant
Quot crudelia/turpia/seda
Haurit sensus discolus/extra.
Vnde cor vrit zelus amarus
Vel dolor asper. ira vel ira.
Siue libido sordibus opplens
Nonne fenestras claudere mortis
Prestat. vti sensibus imis
Celica cernere mente pudica
Quā non turbat seua remordens
Extera populi cura recepta.
Sera mors sibi fit ianua vite
Sua spes Jesus est. viuit in illo.
Se sanctorum quos colusse
Deminit/meritis pce fidit.

Prosa tercia tercij

Q Vlibri. Adonicus.
Ide volucer ne dū claustralez
vitā extollis sis iniuriosus rei-
publice q̄ piret vtiq̄ sine recto
ribus. Sed neq̄ caret ista vita suis pricu-
lis/suisq̄ tentatoibus: tāto maioib⁹ quā
to colluctatio crebrior aduersus principes
tenebrarū mūdi huius habēda sibi est/et
plus q̄ humana. Seniq̄ scit dānationem
serui pigri qui talentū sibi creditū absco
dit in sudario ponitq̄ lucernā sub modio
nā sapia absc̄dita/z thesaurus inuisus/q̄
vtilitas in: vtrisq̄? Adādamt q̄z deus vni
cuiq̄ de prio suo quē pennte q̄ nō saluat
dū pōt/occidit. Volucer. Dicest cre-
de mihi laque⁹ magnus q̄ solet zelus im-
probus seducere plimos vt ambulēt ma
gnis z alienis a se. nō fm scīam. magna q̄p
se sibi videt ois psūptio. Qua sup re mul
tū diuq nr̄ aduena secū, quesiuit/theolo
giāq cōsuluit. Adonicus. Jō audire
cupio q̄liter hec zeli deceptio cognoscēda/
declinādaq̄ sit ab illis/q̄s nō dū adminis-
stratio publica ligatos detinuit. imo z q̄s
habet religio/ne mūdus eos p hanc sedu-
ctionē resorbeat/q̄les inuēti sunt aliqui eo
dānabiliores/q̄ primā fidē irritā fecerunt
Patiūt alij nō pauci nocias inqrendines
sū murmurātes q̄ dona sua neq̄unt in ali
os trāsfundere docēdo/psulēdo/monēdo
dirigēdo/iuxta datā sibi scīam. molestē se
rentes ociū suū q̄si dicerēt. vt quid pditio
hec. qz nō hñt qui doceat eos iter rectum.
q̄s pstituat me doctorē sup eos vel ad eos
Volucer. Est vt dicis in quibusdā/
q̄ vtinā docerēt se primitus ad sobrietatē
sapē/q̄ aliorū fieri doctores tanta auidita
te desiderāt. vt cognoscerēt q̄ rōe zelus su
us moderādus est/z quibus terminis co-
ercēdus. Adonicus. Expedit ne quas
dam sup hac re dari regulas breues z soli
das. Volucer. Expedit/accipez in
primis certū habeto q̄ ptātē regitiuā in
ecclesiastica hierarchia/si supior nō impo
nit z iubet eā/nemo laudabil'r z ture susci-
pit vel exercet. Talis nimirū se glorificat
et ingerit non vocatus a deo tanq̄ aaron
Primūq̄ locū veniēs ad nuptias impu-
denter anticipat/descēsurus cū rubore. au
diturus etiā q̄s te pstituit iudicē sup nos.
Itaq̄ sarcinā hanc si nemo imponit dicat
Aug. vacādū est ocio pquirēde veritatis
ad de. vel studio pdie salutis. Neq̄ eī de⁹
indiget aurilio nro p salute aliorū vt se-
cū laborem⁹ nō vocati. Amplis ptātem
regitiuā nō psequit aliquis ex solo titulo
scie vel eruditōnis vel charitatis. imo nec
ex preptōe licētie mgralis in theologica fa
cultate/q̄ licētia nō obligat se suscipientē/
sed idoneitatē eius mōstrat. Proinde
ptātem hanc regitiuā/si supior legitimus
(sit deus. sit hō) iubet z imponit/oportet re
cipe. q̄n post auditas recusatōis cās/vt in
mo yse fuit z hieremia/supior pstat in sniā
Refutantē em̄ quid excusaret ab inobedi
entia/nisi pdiū forte iudiciū q̄ sibi videt
indignus tali missiōe. Sz supiori subijce
re cōuenit/nedū pdie volūtatis affectum
sed etiā intellectus sui iudiciū. Allioquin
pusillanimitas ista specie humilitatis se
pallians/arrogātia dicēda est/eo piculosi-
or q̄ sibi videt būilior/et quo sensum suū
pferre nō dubitat sensui iudicioq̄ supio-
rum. Subinde ptātem regitiuā pt aliq̄s
vel petere vel appetē hō sibi hñ cōscius q̄

hō ꝑesse sed ꝑdesse vult/scit ꝛ pōt/tñm mō caueat ne mentiat/vt sepe fit/iniquitas si bi. ¶ Arbitror hoc intendebat ap̄lus. ¶ Qui ep̄atū inquit desiderat bonū opus deside rat. Sed vt iniquitatē abijceret subiunxit. ¶ Oꝑtet autē ep̄m esse sine crimine ꝛc̄. ¶ Sic ysaias dño querēti quē mitteret rñdit. ¶ Ec ce ego mitto me. verū se iā ardenti calculo purgatū cognouerat. ¶ Poterat hec ptās tu cius appeti/qñ ꝓiores ad martyriū qui ꝑ sidebāt ipsi trahebant. ¶ Hodie vo suspe cta nimis hec appetitō gignat eā non ze lus aiarū sed vel ꝑsumptio vel inanis glo ria. vel ambitio vl' inertia/q̄rēs in ocio lau te viuere. vel cupiditas ditare q̄rēs carnē ꝛ sanguinē. aut demū inexpiēcia ptātis bu ius regitiue/dans audaciā de viribus ꝓ ꝓijs. sibiq̄ blandiēs ꝙ efficatius ceteris euelleret/ꝙ destrueret/ꝓderet ꝛ dissiparet/ et edificaret/ꝛ plātaret. ¶ Exptus vo longe videbit aliter et metuet. videbit ꝙ puersi difficile corrigūt. ꝛ stultorū infinitus est numerus./videbit opa dei q̄ nemo possit corrigere quē ille desp̄xerit. ¶ Videbit ꝙ ꝛ ꝑmeditatis secū ꝛ dictis tūc faciā hoc tūc faciam illud. fiet postmodum neq̄ hoc ne q̄ illud. ¶ Videbit se longe fieri ꝛ cōfundi ab expectatōe sua/vel ut a toꝛrēte rapido alioꝛsum/ac reatus erat/trahi. ¶ Ia duertet deniq̄ aliq̄n facilius esse speculātē in cel la vel studio describere sibi pulcrū boni re timinis modū in republica/q̄ exequēdo ꝓacticare. ¶ Adonic⁹ ¶ Quid de hoi bus cēses nr̄e etatis q̄rentib⁹ expectatiōes ad bñficia/quibus annexa est aliorū cura. ꝓ quibus vel adipiscendis/vel retinen dis se licitib⁹ inuolūt/sūptibusq̄ ꝓsumūt. ¶ Tolucer ¶ Viderint ipsi q̄lis sua sit intētio ꝛ quē sibi finē ꝓincipaliꝛ ꝓstituūt. ꝑōt ita q̄ fieri vt idonei⁹ aliq̄s seruire deo in regim ne publico q̄rat illud /intēdens ex ꝓfecti et tanq̄ secūdarie sustētatiōne vite ꝛpue sufficientē hīe. q̄tinus absq̄ mēdici tate vel imꝓpoꝛcionato sibi labore seruī at in hoc statu liberiou/quiete deo. ¶ Nec ē ti. ¶ Sicut nec dū frequētanē in ecclesijs ho re canonice ad recipiendū distributōes q̄ tidianas ꝛ solitas. ¶ Aut dū vicarius deser uit vni cure suscipiēs inde stipendiū. ¶ Bi gnus est oparius mercede ꝛ cibo suo. ¶ Bica amplius. ¶ Si ꝓfitē aliq̄s vitā claustra lez rōnabiliter/intendēs illic sufficiēter sustē tari. alioq̄n nō intraturus neq̄ tñ symo niacus est dum intētio principalis est ser uire deo/ꝛ sustētatio vite est ad illū finē ꝛ sub illo. vbi aūt vnū ꝓter aliud. iam nō duo sed vnū sunt. ¶ Adonicus ¶ Appa res loqui fauoꝛabiliter in excusatiōne sy monie/quā tāta seueritate decreta dānant qnā ampliare ita nituntē aliqui/ꝙ pene ni hil apud eccl'iasticos inueniret (si verum sentirēt) a symonia non infectū. Sed hoc interim omisso cū multis q̄ magis scho lastice tractanda sunt. ꝓfice q̄ cepisti de zeli moderatōne ꝑ patientiā respectu fraterne correctōis. ¶ Tolucer. ¶ Correctio frater na cū sit opus elemosyne spūalis datū sub affirmatiuo p̄cepto. Si peccauerit i te frat tuus ꝛc̄. Semp quidē obligat/sz nō ꝓ sp ¶ Omittēda quippe ē dū ꝓbabiliter ap pareat ꝙ fieret vel frustra/vel in deteriora tionē corrigēdi. Hoc aūt ꝓbabiliē estimat de peccātibus ex malicia ꝛ ꝓsuetudine per uersa. nō ex ignoꝛātia. Decus in correctōe iudiciaria vbi p̄t ꝓcēni scāda lū illi⁹ q̄ pu niri dz. q̄ fit ꝓ salute nedū illi⁹. sz totius reipublice. ꝛ vt punitō sceleris cedat alijs in exemplū. ¶ Pōt insup hec omitti correc tio dū ꝓbabiliter apparet ꝙ peccās alio mō ꝑ se vel ꝑ alterꝫ corrigē. Sic ei fame lic⁹ nō ē de necessitate pascēd⁹ a petro etiā diuite/si verisil'r imineat mod⁹ q̄ sustētā tus ꝑ se vel ꝑ aliū nō pibit. ¶ Qua sup re ne mo dz sibi fabricare leuiē scrupulos tanq̄ de necessitate p̄cepti. sicut nec i alijs ꝓhibi q̄ vel p̄tergredi vel agi p̄nt infra terminos diuine iussionis. ¶ Attēto ꝓterea ꝙ teme rariū frequēter eēt ꝛ vsurpatū iudiciū/cor rigere fratrē q̄i criminal'r opantē/vbi pōt occurrere multiplex excusatōnis loc⁹/vel rōne fragilitatis ꝓprie/ vt in pueris ꝛ puel lis ꝛ rusticanis. vel q̄ doctrinis ꝛ vtunt⁹ aliūde pollēt a q̄b⁹ eos declinare nec se cor rigē nō ē leuiē p̄sumēdū. ¶ Kursus attē dere dz ista correctō ne p̄egrediat vllaten⁹ ordinē hierarchicū q̄ inferiores ꝛ duci hñt ad deū ꝑ superiores et vbi vl' i superiorib⁹ vl' inertia vl' lata culpa/ ñ inde publicā ptātē vsurpet aliq̄s. neq̄ ꝑ dicatōe/neq̄ i sacro-

rum ministratiõe/neqz in supiorũ coram subditis satirica reprhẽsione/q̃ nõ edificationẽ morũ sed indignationẽ causat ꝛ ꝓtẽ ptũ. ¶ Est aũt spãlius aliquid obseruandũ circa eos quorũ ꝓfessiones audiunt vt extra neqz publice neqz priuate arguãt inde ĩmo neqz laudent ne apiat via suspecte reuelatõis in vitupato vel ficticiis aut inanis gloriatõis in laudato. vel diffamatõnis ꝓ indirectũ in ꝓfitẽtibus nõ laudatis ¶ Adonicus ¶ Difficile certe iugũ ꝑ ꝑsipientibus in vtroqz foro q̃ sic obligãt corrigere sic se gerere q̃ penitus in cõfessione nil audissent. ¶ Ꝫ ad vlteriora pgẽs dic q̃li moderatiõe sit exercẽda tal' correctio. ¶ Volucer ¶ Vtiqz nõ cũ impio. nõ cũ auferitate. ꝛ mime cũ ꝓtumelia vel improperio. Adẽdat ei in ore cõtumelios correctio. Sit exẽplo pauli/cũ oi humilitate lachrymis ꝛ mãsuetudine. Neqz formidãdũ ẽ ꝫ ne nimia seruet hũilitas/vbi nulla est q̃ frangi timeat regendi auctas. Quid q̃ in multis dissimulãda sũt pcã vel iuniorũ/ne pdãt verecũdiã vel senior ne pessimẽt ꝑ impatientiã ꝛ increpãdi nõ sunt/ꝑsertim in publico. sz nec eis delirãtibus ẽ plausibiliter assentiẽdũ. Docestũ silentiũ cuz facie subtristi satis erit ꝓ sua correctõe/ꝛ nra ne peccem ꝯcautõe. Porro si pcã talia sint q̃ doctrinã xpiane religionis inficiãt publice cũ scãdalo pusillorũ/ silentiũ soluendũ ẽ. ꝛ tota libertate ꝓtradicendũ/aut ꝓtinus ad supiorẽ deferendũ. Nõ si ꝓptũ sit in supioribus ꝛ inferioribꝰ tantã succreuisse pniciẽ/etiã in his q̃ fidei sunt/ꝓpter depranationẽ intellectus ex inordinato timore cuiusq̃ potẽtioris errantis/aliosqz trahẽt(hos violẽtia/istos fauoribus adeo/q̃ nec pin sanũ ꝓsiliũ/nec iudices rectũ iudiciũ libere dabũt. dissimulabunt potius/aut in veritatis subuersionẽ impudẽter ibũt. hoc casu si defensio catholice veritatis exponenda sit in publico ꝑ sonas priuatas videt ambiguũ. q̃m vno loco iubet dñs. Esto fidelis vsqz ad mortẽ et laudat qui ꝑ lege dei sui certauit vsqz ad mortẽ. Et a verbis impiorũ nõ timuit exẽplo Jobis batis. Alio loco vox xpi est Nolite sanctũ dare canibus. neqz pijciatis margaritas ante porcos. Cuius rõ cõtinuo subiuncta est ne dans lacerẽt ꝛ verbum dei cõculcẽt. ¶ Adonicus ¶ Quam vereor o volucer/ne tangat hec consideratio pegrinũ nostrũ sua ꝓsecutione in cã ti dei nunc coram ordinario iudice. nunc in ꝑsentia sacri concilij. nam quid inde ꝓuenerit audis. quid dicẽt. quid agit. ¶ Volucer ¶ Nolo fiat tibi modo rnsio. latiore hac in re iterũ sermonẽ habiturus seorsũ. Etenim qua fronte de sacro concilio suspitionẽ de principiorũ mora liũ veritate dubitatione/de ꝓcessu iudiciario offensionẽ concepisset. ¶ Sed accipito cõpendiosiz in ꝑmissis documentũ absolutos a publicis respiciens.

Terciũ metrũ tercij

monocolon anapesticũ partheniacum dimetrũ catalecticũ. currit cũ metro quinto scõi de conso. phi. felix nimiũ.

Qua sorte vocat deus/hanc tu
Contentus agas. nec hianti
Celes animo noua vota.
Que sunt aliena relinque.
Tractent quibus est data cura.
Non te nociis ꝑme gratis
Vis sufficiens tibi queso.
Nec te coquat alterius sors.
In se retinet status oĩs
Quicq̃ miserum/graue/durum.
Quod scire status nequit alter.
Experta feres leniore
Notaqz magis ope fisus.
Febrem patiens modo dextrum
Dubitat latus huc/modo leuum:
Nunc ventre cubat/modo dorso.
Pinc pace caret. qz secum
Fert intro malum. suus omnis
Idcirco locus grauis angit.
Se corrigat ꝛ paret intra
Pacem sibi. detqz quietem.
Qua nõ aliter poterit
Gratum referas dño cor
Qui dona dedit sat abunde.
Vtaris eis sine culpa.
Sic ꝓderis omnibus apte.

Prosa q̃rta libri tercij. ¶ Adonicus.

Quā ratiōe fiet o volucer vt solitarius oibus pficiat? ¶Volucer ¶Mirū bene viuēdo. An ignoras q̄ oīe pcm̄ offendit neduz deū sed omnē imperio suo subditā creaturam? que idcirco armat et pugnat contra insensatos. Nocet ptera nedū peccāti sed toti hoīum cōmunitati que est velut vnū corpus tā ꝑ acies ordinata/cuius non pōt sine lesiua debilitatiōe quālacūq̄ pars vel mortificari vel eripi/qualiter fit ex peccato cuiuscūq̄. Hinc ꝓpende vtutez vni⁹ multo magis omnibus ꝓficere. vñ sumpsit ortū psalmiste verbuz. Particeps ego sum oīum timentiū te ⁊ custodiētiū mandata tua. ¶Vis in sup scire quātū segregatus ⁊ orans sit vtilis. moysen orāte in montem dū pugnaret isr'l inspicito. Deniq̄ q̄s nesciat vicia efficaci⁹ oratiōne ꝙ oratiōne vincat? Solitarius vero liberius orat q̄ occupatus. Tolle orationes timentiū deū. quid ꝓderit obsecro labor fatigātiū se. vel ꝑdicando/vel monēdo/vel corrigēdo. qñ medicos etiā monet sapiēs orare vt opa dirigat sua deus? Penset ꝙ solitarius quantū pōt corrigere delinquētes absens ⁊ tacens si bene vixerit ⁊ orauerit. taliter enī ⁊ non aliē sibi datū est tollere scandala ab eccia si crebro ingemuerit iuxē visiōem ezechielis de habentibus signū thau i frontib⁹ suis. Penset quātū difficultatis habz exteriori correctio. quātū solicite turbatiōis. puto gaudebit eligere partē marie sedentis. non marthe ministrantis deseret querelaz uerse ad marthā/q̄ nō solicitū. non turbatum erga plurima reliq̄rit eum ihesus. ¶Itaq̄ si corpus ꝓpriū ⁊ vnicū vix aliqs sufficit obediens reddē suo spūi quotidianis increpatiōib⁹/ꝓtinue monens illud et castigās/qd censendū putas de tot coporibus tot capitib⁹ tot spiritib⁹ alienis nec cōiūctis? Sperat aliqs se correcturꝫ hos et illo verbo suo. dicat sibi primitus. fecꝫ corrigat si valet. ⁊ dū nō poterit humilius sapiet. Nec si recogitauerit aciter secū solitarius/gras aget deo q̄ nō imposuit hoīes sup caput suū. miserebit q̄ ꝓstituꝫ in publica ptāte. nō indignabit. non emulabit. Attēdet quid dñs ad Job dixerit. Si habes brachiū sicut deus. ⁊ si voce tibi tonas disperge supbos in furoze tuo ⁊ respiciens omnē arrogantē humilia. vbi docet aptē op⁹ hoc soli⁹ dei esse. Hinc ꝙ psalmista inhet. Neq̄ zelauerī facientes iniquitatem Quia nec imitādi sūt tales/nec spreto diuinitus instituto ordine corripiēdi. ¶Queris exercere zelū ꝑ pctōres. q̄ris eos de ēra perdere/dabo tibi antidotū sine vbo⁹ stre pitu/sine virga. sine carcere. sine flagellis/aut vulnere. sine tuo periculo. Bene viue tibi/⁊ ꝓ alijs orans. ipos tolera ⁊ geme nihil aliud tibi ꝓcessū est. Sed inde gaudeas. qñ allenatus gratui fasce. cur aliene mi sceberis rire? cur alienū iudicabis seruum cur talēto vis vti in nō tibi ꝓcessos vsus/q̄ palā est abuti? Demineris illius q̄ pecunias alijs partiendas recipe noluit/canens sibi tam ab inani gloria/q̄ a periculo distributōis/vt fit iniq̄ ab ingratitudīe ⁊ remurmuratiōe recipiētiū ⁊ nō recipiētiū ab sui ocij veniq̄ detrimēto. ¶Domine Iesus Quades salubrē patiētia in zeli moderatiōe suscipiendā/vñ ꝓsurgit cōsolatoria quies multa. ꝑtim his quos susceptū nō ligat officiū. Adderes vellē aliq̄ sup eadē patiente vtute. Ex in primis cur dictū est. patientia aūt opus pfectū habet. ¶Volucer Bcis pfectionē homis i dei dilectione sup ola ⁊ ꝓter se/pstitui. Jō finis legis dilectio. Porro quis nesciat verā dilectionē nō in ꝓsperis sed aduerb⁹ inspici. Aduersitas nēpe sola ꝓbatrix est siqs i ꝓsperitate ver⁹ amator sit. Venit ad te de⁹ cū auro ⁊ argēto. cū sanitate. cū honorificētia. cū quiete a temptatiōib⁹ intus et foris recipis eū. laudas. gras agis. dubiū mihi est si munera dei non deū diligis. Itaq̄ q̄ deū vel amat vel ideo sperat ꝓ cōmodo tpali tolle cōmodū/desipabit ⁊ oderit. veit ds incomitat⁹ his oib⁹. sz cū paupie. egritudine. tribulatiōe. si ꝓfas l amore. si i gratiaractiōe/modo opus amicicie pfectū oīdis ad deum/qñ nec dolore nec inopia ꝑsus discedis ab eius amore. Neq̄ enī dolere vicium est. sed ꝓter dolorem nihil vitiosum cōmittere laus est egregia. ¶Sunt apud philosophiā vere spendideq̄ suasiones ad patientiā. hec vult animū reddere sui compotē liberumq̄. vicia reprobat. laudatq̄ virtutes. ostendit oīe pcm̄ faci

enti pena esse. ois aũt virtus magnum sui premiũ est. Addit malos esse impotentes nec adipisci qd cupiunt. Boni vo desiderioꝝ suoꝝ quibus appetũt summũ bonũ compotes sũt. Nam ptipatiõe diuinitatis diꝝ fiũt. Docet rursus formã omnem bonã esse. ꝛ q̃ sepe plus aduersa q̃ ꝓspera prodest. Beniq̃ nulla potest in istis inferioribus mutabilibus ꝛ caducis bonis atq̃ fortuitis inueniri vel hauriri felicitas que sufficientiã/ que potentiã/ que reuerentiã/ celebritatem/ leticiã stabiliter veras donet. ¶ Speciosa quidẽ sũt ista ait boetius ad pbiam/ tum tñ cũ audiunt oblectant. sed miseris maloꝝ altioꝝ sensus ẽ. Ostendenda fuit p theologiã altioꝝ felicitas. quã petere/ ꝛ infelicitas oĩno pessima. quam refugere deberem⁹. in cui⁹ respectu pñtẽ mortẽ nõ esse timẽdam astrueret. Nolite timere ait eos q̃ corpus occidũt. sed eum qui põt animã ꝛ corpus mittere in gehennã ignis. ¶ Cum eñ triplex sit maloꝝ pena. quedã ꝓcta. quedã inflicta. quedã pmissa. Primã plurimi nihilipendũt nec aduertunt quã pbia tñ recte probat magnã esse. q̃ priuat animã magno virtutis bono. tollẽs ab eo modũ speciẽ ꝛ ordinẽ. Inflicta pena q̃ sẽsum doloris infert plus extimescit ꝛ fugit. Aeriã vt pmã nõ attendũt pcõres dum un penã prioꝝ pcõꝝ pmittũt iusto dei iudicio ad alia ꝛ alia crebrolabi. ¶ Theologia vo xpianoꝝ pbie doctrias si recte si vere sũt/ si saluatares/ approbat vtens eis ture suo ꝛ catholicas reddẽs/ si tenebrosiores sũt illumiat. Si noxijs erroꝝ⁹ mixte sũt sepat ꝓciosũ a vili. illud retinẽs aliud exterminãs. qm̃ nihil inq̃natũ. nihil sordidũ. nihil falsũ vel noxiũ secũ intrat. Non fistit i ꝓsideratiõe sola mutabilitat⁊ rex infra labẽtiũ/ i variabilitate sort⁊ hũane. In impfectiõe fallaci eoꝝ oĩum q̃ mũdus inferioꝝ ostentat. q̃ sunt diuitie. opes. dignitates. regna. gloria. voluptates. q̃ frequenti⁹ recidũt in ꝓpria. ¶ Erigit se cõfestim alti⁹ respiciẽs verã beatitudis formã: non simulacrũ quod dã vl ydolũ beatitudinis/ q̃le stoici ponere visi sũt/ in honesto qđ suij ꝓpius ꝓmiũ ẽ. p cuius observatiõe mors voluntaria etiã ꝓpria manu (sicut egit catho) ꝓmeos q̃ri põt/ quã esse viã breuẽ et expedita/ sed mẽdaciter dixerũt ad libertatem. Vileo de porcinis voluptatibus epicuri. Sed neq̃ ꝑmi boni sola ꝓtemplatio qualis locutus ẽ Aresto. beatitudo dici põt. Sublimioꝝ et eternã dat theologia. In cuius aspectu monstrat momẽtaneũ ꝛ breue hoc tribulatiõis/ supra modũ immensũ gloriã ponderis opari in nobis. ꝓtemplantib⁹ nõ ea que videnẽ sed que nõ videnẽ. ¶ Ostendit ex aduerso miseriã inestimabilẽ fine carituratã/ qualẽ nullus philosophantiũ cõcepisse visus ẽ. Quid aũt grauitatis hẽt cum sebi pena tempalis q̃libet eterne vite ꝛ morti collata: minus certe q̃ ictus leuis virge ad supplitiũ capitale vitandũ et regnũ ꝓsequendũ. Ecce ꝓponat vtrũq̃ puerulo q̃rat quid eligat e duobus morte pueri vel virgã. non dubiũ q̃n virgã. Quibus etiã flens si neget ei timẽs ꝛ horrẽs ꝓpositum sibi e diuerso vel suspendiũ vel incendiũ. Hinc pueros dũ flagellanẽ ꝛ clamantes ridere solemus/ tenẽtes puto illã sapientissimam. virga eũ cedis ꝛ aĩam eius ab inferno liberabis. Nos vo grandiusculi puerigemim⁹ercandescim⁹ murmuram⁹ ad modicũ dei flagellũ. Illudq̃ p impatentiã rumpimus vt possum⁹. q̃si non ab inferno similiter liberare nos q̃rat pater noster deus. ¶ Tribularis q̃d putas tibi theologia ꝓpositura sit: Serui deo. sanctosq̃ suos ꝛ ꝑfectas honora. ꝓsperaber⁊ i seculo delicijs diuitijs. pace gloria frueris ad votuꝫ. Sic vicz docebat sapiens. Fili accedens ad seruitutẽ dei/ ꝓpara aniam tuã ad temptationem. Sic aplus. Omnes qui pie volũt viuere in xpo ꝓsecutionẽ patiẽt. Sic xpus dicens. In me pacẽ. in mundo ꝓssuram habebitis. Sic sancti sanctiq̃ oĩs exemplo monstrarunt. Expectandũ ita est. ꝓparandus animus ad tribulationem/ que nobis vtiq̃ talis fiet q̃lis animus erit vtentis. Si meruim⁹ millesies mortẽ ꝛ infernũ mortis/ eruet nos/ si volum⁹ tribulatio. Si nolumus puniet nos bis in idipm. Itaq̃ oĩno impossibile est nõ flagellari. vel hic ad penitentiã. vel in futuro ad exterminatiõem. Respiciamus sp ad dõm flagellantẽ. ad patrẽ mibi cordiaꝝ corrigentẽ. Si vere nõ vane. nõ simulatorie. nõ velut i sõnio ꝓphani dicimur ꝛ sum⁹. Neq̃ eũ venire ꝓ

aliū de tribulatio. tenēt ꝙppe ligatū leonē
infernalē ne furiat quātū vellet. nō ille sed
detinēs eū rogādus ē. nō aduersari⁹ quis
alius. sit bō/ sit bestia/ sit ignis/ sit aq̄ amen
dus ē. timeat moderās illa deus. ⁊ hinc
orieť magna securitas. ¶ Nolo dicat hic
aliqs/ nō tentabo dñm aduersus illa q̄ na
turalis fert actio. Liberrimus enī nāe re
ctor ē deus vtēs illa ꝓut libet ad salutē ele
ctoꝝ/ ad cōmodiores se diligentiū/ quales
enumerate sūt a ꝓphetis ⁊ sāctis diligenť.
Eruditꝙ flagella/ purgat ⁊ medeť. doctri
nas in scripturis multiplicat/ qō ꝓbe/ qō
boetius/ qō cicero cū ceteꝛ insinuāt. Com
pellit intrare vocatos ad nuptias/ lacerās
alteri⁹ tunicā. illi⁹ crus frangēs. huic ocu
lū eruens. aliū mancū reddens. sepit vias
malas spinis/ ne ꝺs ambulet ꝙ eas in inte
ritū. ¶ Tribulatio ⁊ tēptatio. Ista cōis est
sortis oium viventiū. Nō quippe nasciť ad
laborē. si demeruisti/ te equo animo id fer
re equū est. si tibi bene ꝓ scius es/ gaude da
maior te merces manet. ¶ Quid p̄teres
q̄ absq̄ tēptationib⁹ nullo pacto pñs vita
duciť q̄ militia est. tolera quā habes/ quia
dū deerit/ certꝰ esto. succedet altera tibi for
tassis aspior. Crede nō eiecit hoiez de⁹ ab
horto voluptatis vt hic nouā ꝓstitueret/ sꝫ
i labore viueret ⁊ erumna. Auferas mi
hi pacē. mihi gloriā. mihi diuitias. mihi fe
licitatem/ nō aufero. sed inuitꝰ monstrās
viam. q̄ per p̄ssuram mūdi pax. p infami
am gloria/ ⁊ per inopiā diuitie. p luctum ⁊
miseriam beatitudo (qō est omne bonū)
comparanť. ¶ Ad extremum ꝓ p̄senti
die ⁊ re quā agimus. Vol enī declinioꝝ si
lenium suadet: carmen accipe.

Quartū metrū tercij

monocolon/ dactilicū alcaicū catelecticuꝫ
Simile p̄mis duobus carminibus. Horā
nil loca vltia ꝓhoeb⁹ volentē p̄lia me loc

Iter coetus Job vir bonestior
Multa refulgens prole beatior
Simpler/ tremiscēs te de⁹ optime
Rectus/ fidelis/ criminis inscius/
Gentes eoas euperans nimis
Hazis/ ⁊ amplo velligero grege
Bobus/ camelis/ atq̄ laboribus/
Ꝑpus asellis. plurima turbaq̄

Seruire debens magnifice fuit.
Talem flagellis expetijt sathan
Tentare duris/ non aliter valet
Ari/ ma lignis viribus vsp̄iam
Ni det suprēmus fas dominus sibi.
Lapis habenis hinc furiosior
Tradit ruine/ protinus omnia
Septena proles dum bibit accidit
Tres ⁊ sorores/ obruit hos domus.
Contulsa venti turbine funditus.
Job vero viua rupe manentior
Ferri recocti robore/ durior/
Spes cuius alte fixa petre fuit/
Supplex deo mox lumina dirigit/
Grates rependens religiosius
Si que dediſti vis pereant/ ait
Fiat voluntas iure deus tua.
Quin docemur cuncta per aspera
Ad quem miselios currere conuenit/
Quis deprecandus: nam deus vnicus
Montes repurgat crux tribulatio
Ac innocentes roborat ⁊ probat.
Cuiusq̄ dicat mens bene subdita
Que cōmodasti si repetis pater/
Gratus libenter reddituo/ cape.
Vis per latrones/ ense/ vel ignibus
Auferre. linquo. gratius accipis
Sic forte q̄ si pauperibus darem
Si te vocantem non satis audio/
Compelle. vestes dilacerans trahe
Demum ꝓut vis/ dūmodo sim tuus

Explicat tercius.

Incipit liber quar / tus. ꝓsa prima. ¶ Adonicus.

Preteritis diebꝰ locutꝰ es o
volucer: quēadmodū pe
grinus nr̄ suā in theologia
q̄rit ꝯsolationē in oībus
q̄ circūstant eū tribulatio
nibus. nūc ꝙ tuā fidē/ edicito nūquid nō
penitet eum plurimoꝝ que vel in francia
vel in generali concilio gessisse meminit/
modo circa cessionem ⁊ electionem cōten
dentium de papatu. scribendo de potesta
te concilij/ modo circa causas fidei eam p̄
sertim que detestantur homicidia sine legi
tima auctoritate perpetrata/ cum sequelis
suis. que causa totius pene turbationis in
clitum francie regnum viscerentis/ vt ai

unt/ seminarium fuit. ¶Quis aliam debet alij cupidinē effrenē dominādi vel vindictam expetendi. ¶Nūqd non aliqbus saltē scrupulis sua ꝓscientia remordet. ¶Volucer ¶Quis glōriabit̄ o monice mūdū cor se hē/ quis dixerit innocens ⁊ mūdus sū. ¶Quis non ꝓstitut⁹ sub iudicijs dei terribilis in ꝓsilijs sup filios hoim/ nō trepidauerit? ¶Hinc afflict⁹ Job. ¶Verebar oīa opa mea/ sciēs ꝙ nō ꝑceres delinquēti. ¶Et itez. si voluerit mecū ꝓtendē/ nō poterо rñdere vnum ꝑ mille. ¶Qui ꝓformis est oīo phetica. ¶Nō intres in iudiciū cū seruo tuo dñe. qz nō iustificabit̄ in cōspectu tuo omnis viuens. ¶Et rursus. ¶Si iniquitates obſeruaueris dñe. dñe quis sustinebit. ¶Porroquid ¶Isayas se cū ceteris inuoluens sibiqz vilescens. humili ꝓfessione ꝓtulerit. ¶Legim⁹ oēs iustitie nr̄e tāq̄ pān⁹ mēstruate ¶Quis igit̄ iustitias suas velut gloriabundus ostētauerit deo/ plus ꝙ pannū ꝓfusionis sue mulier viro. ¶Quē deniqz nō exterruerit apli vbū dicentis. ¶Nihil mihi cōscius sū. sed nō in hoc iustificatus sū. ¶Lausā reddidisse videt̄ sapiens. ¶Timide sūt inqt ⁊ incerte oēs ꝓuidentie nr̄e. ¶Et alibi. ¶Ꝓtinum cor hois ⁊ inscrutabile/ quis cognoscet illud. ¶Adonicus. ¶Quid igit̄ agit ꝓserenatiōe ꝓscientie sue vt deo sit i pace loc⁹ suus. iꝑqz dormiat i idipm. ¶Volucer ¶Doctrinā consulit quā theologica tradit schola. indicat aliē agendū esse ꝺ scrupulis incertis orientib⁹ ex his ꝙ ꝑterita sunt. ¶Aliter sup his ꝙ agibilia futura respiciūt. fatet̄ ex ꝑteritis ꝓfecto se timere/ neqz timorē hūc abijcit. ¶Auget poti⁹ cozā iudice deo/ ita tñ ne despet sup̄ misericordia ei⁹ ſz i solidiorē spem assurgat. ¶Formidat ne forte posuerit sibi laqueos inimic⁹ latētes ⁊ abditos in via hac vitat̄ ꝙ ambulabat. ¶Neqz em̄ dubi⁹ ſz certissim⁹ est/ idipm qđ ꝓsecutus ē/ vitatē esse catholicā. ¶Qui⁹ oppositos errores impios atqz pestiferos exterminari ꝙrebat/ ordie iudiciario. ¶Ita em̄ se iudicat obligatū firmit̄ credere/ ⁊ nulla ten⁹ dubitare/ de noticia ac intellectu diuinoz ꝑceptoz. ¶Alioqn se fidelē quo pacto reputaret. cū scriptū sit. ¶Dubius i fide infidelis est/ qđ vtiqz vitatē hz dū ꝙs illa dubitat ꝙ ꝑ eruditionem sacre scripture certa tenet ⁊ explicita fide tenere. ¶Neqz el̄ generalis sufficeret crudelitas i multis/ nisi particularis affuerit. pl⁹ aut min⁹ iuxꝓsonaꝝ ⁊ eruditionū ꝙlitatē. ¶Verū si iuxꝓ hoc ceritatis posuerit scandalū angel⁹ sathane/ qui se transfigurat in angelū lucis/ nō ita est vtqzquaqz certus/ neqz scit si scito veritatis ita ꝑterierit eū deus ꝙ timere nō habuerit a timore nocturno/ a sagitta volante in die/ a negocio pambulante i tenebris ab incursu ⁊ demonio meridiano. ¶Demonium plane meridianū dixerunt sacre/ qđ ⁊ fallit/ ⁊ sub specie tñ boni nō qualiscūqz sed magni boni fallaciā tegit. ¶Dicē laqueus magnoz viroz dū magni nō humiles sunt in oculis suis. dū ꝑ hoc magis ꝙ alie ne inniti̇t̄ prudentie. dū extollunt se in cogitatōe sua sicut taur⁹. dū ꝑterea sic agit ꝙsi facto et si nō vbo diceret/ man⁹ nr̄a exc̄elsa ⁊ nō dñs fecit hec oīa. quippe dū sup nire monitiōes suas arrogātia supba/ nō subseq̄ in humilitate lachrymis ⁊ mānsuetudine sepius inueniunt̄. ¶Deniqz sup̄ modū terribile ē illud sapientis tonitruū. ¶Est via q̄ videt̄ hoi iusta/ ⁊ nouissima eius occupat ad mortē. ¶Btūs igit̄ vir sapientis timonio/ q̄ sp est pauid⁹ qz nisi i timore dei se instāt̄ tenuerit/ cito subuertet̄ dom⁹ sua. ¶Noli ꝑterea mirari monice/ si talēs interdū recordatiōes posit⁹ paueat/ ⁊ extremeq̄ sertim cū pfectā caritatē ꝙ foras mittit timorem/ nō se presumat adeptū/ vtinā habere se cognosceret minimā vel imꝑfectā. ¶Adonicus ¶Exterruisti me ta lia dicendo more disserēs. ⁊ ibos me trusisti scrupulos dubie q̄stiōis si ꝓ ꝓsperitate reipublice si ꝓ defensiōe vitatis catholice. si ꝓ correctiū vel delinquētiū correctōe q̄uis homo se debeat exponē/ ſz sedē solitariū ⁊ reputare sapientē esse qui nō curat i cuius manu mūdus sit. ¶Nā si bñ ꝓcipiūt q̄ docēt nihil esse agēdū qđ dubiū est an bonū sit/ exponūt em̄ se piculo. ⁊ q̄ amat piculū vtiq̄ piēs pibit i illo. ¶Quis audeat sub tanta rū humanaꝝ incertitudine/ quippe ā occeps palā ꝓsequēdū amplecti. ¶Volucer ¶Audebit si certus fuerit ex doctrina sacra/ q̄ fundata sit in iustitia fidei professio sua ꝑ qua certandum est vsqz ad mortem corpis vel in aīa deterius morientis

Primū metr quarti

libri iambicū archilochiū trimetr acatalectū currit cū tercio metro tercij de consolatione. q ad primū eius vsū. Quāuis fluente.

Exin tabellis a deo binis olim
Insculpta petrinis ē/ p tinēs decē
Precepta nature. qđ idcirco fuit/
Legem q impressam per indelibile
Lumen pus nris in cordib⁹ fuscauerat.
Hoc crimin ū/ nubes quoq flagicior
Obscura. nec non pertinax suetudo
Que prima circa vera mentiri facit
In moribus/ secte docent hoc impie
Illuxit ergo summi velle/ per fidem
Rursus iubens signis in miraculis
Mandata seruet hec dei vigil tui/
Si non mori vel perire funditus vis

Prosa secūda quar

n libri. Adonicus.

Sed caueda sūt o volucer scāda
la. ve em hoi p quē scādalū venit. Observādū ē p terea i colle
ctione ziz anior ne sit radicet
tricū. Tolerari denicq mala iubent q si
tolli quererēt deteriores afferrēt exitus sic
ethnica sic saraceni sic hereticī plerūq dimittūt nec impugnāt/ imo sic agere pfiliū
ē vbi coitus ē in culpa. ne deterior scissura
fiat. Volucer. Scādala phariseor pte
nenda docet vitas. Dimite eos inqt ceci sūt
duces cecor talia qppe vitare nec possumus nec debemus. Dz neq deserēda ē veritas aut vite/ aut doctrine/ vel iusticie/ oū
certū habem⁹ q piclitarē nro silētio/ p op
posita falsitas firmarē inē regulā. Error.
cui non resistit approbatur. Adonicus

Redit ecce sermo nr ad materiā q de ze
lo tractata ē. Cadit ptera i aliā difficultatē qualiē qn certi erimus q defēsio catholice vitatis nō plus affert nocumēti q vtilis edificatiōis/ qui si plus officit nōne tenēda erat iussio xpi supius inducta. Nolite sācta dare canib⁹. Cui pabola de ziza
nijs non tollendis p sona est. Volucer.

Adhibēda ē fateor p dissolutiōe difficultatis isti⁹ q pluries incidit doctrinalis
vna distinctio. Cuius vel ignorātia vel inaduertētia/ multos eiā phor atq theologor p turbauit. Itaq certitudo vna est supnaturalis/ altera naturalis/ tercia moralis vel ciuilis. Certitudo supnaturalis ita se hz q nō stat aliq quē sic assentire et falli. Et hec iterq certitudo diuidit qđā ē
euidētie clare q intuitiue in patria beatorū
Altera euidētie reuelate i illustratōe pbarū. Tercia soli⁹ adherētie i speculo q i enigmate/ q nō euidētie rōnis innitit sz auctoritati diuine qlē certitudinē fides hz q p stat
i cordib⁹ fideliū. Est em qlibet hmōi certitudo tāta/ q p nullā potētiā etiā diuinā
q absolutā fallax esse pt. alioqn de⁹ negaret
semetipsū. Hanc phor schola non vidit/
neq stoicor neq pipateticor neq achademicor. Hec certitudo p tercio sue distinctiōis mēbro fidelib⁹ oibus dū pegrinant
in via p uenit/ quos tāta certitudine nedū
duodecim articulis fidei/ sed toti sacre scripture credere necesse ē/ actū vel habitu/ implicite vel explicite/ qluter credēdo certi sūt
neq falli pnt. Alioqn iuxt qđ pactū erti
tit dubius in fide infidelis ē. Certitudinē
hāc in martyrib⁹ talē vidim⁹ vt absq vlla
dubitatōe mallēt relinqre vitam q fidem
Cetex paulus hac subnixus/ exp ssurus ve
hemētā certitudinis/ asserit p ditionalē
cuius antecedēs sciebat impossibile. Etiā
inqt/ si āgelus d celo vobis enāgelisauerit
p ter id qđ euangelisatū est/ anathema sit.
Neq tñ negādū ē/ quin paulus vltra certitudinē adherētie p fidem/ certitudinē habuerit euidētie p reuelatiōis illustratōnē
q quodāmodo i trāsitu seu raptu p gloriā.

Porro certitudinē alterā q nālis dī
uinem⁹/ q talis ē q nō stat p naturā q
aliqs taliē assentiat et fallat. Hāc Arestoteles. q peripatetici. hāc q stoici phi posuerūt nobis possibilem in primis pncipijs p se notis
cognitis vicz ex sola terminor appiehēsione/ vt q quod libz est vel nō est. Posuerūt
q in p clusiōibus demōstratis/ q in euidenti cōsequentia deductis p talia principia/
quēadmodū dixerūt mathematicā scientiā esse certissimā. Achademici vo in quibus socrates/ carneades/ q cicero. debic posteriores aliq/ nouā visi sūt induxisse scientiam/ nihil scire. imo nec hoc scire q nil scimus. ita tollere voluerunt e medio certitudinē oem/ dicētes de pi te ad vtrāq partē

er equo disputari posse. Et ita neq; primā de q̄ locuti sumus certitudinē supnaturalē/neq; naturalē putabāt vllā esse. Neniq; certitudo q̄ moralis dici pōt vel ciuil' tangit ab Aresto. vna cū p̄senti certitudine i ethicor̄ suor̄ principio. Cuius sētētia est disciplinati esse/in vnaquaq; re certitudinem q̄rere inx̄ exigentiā materie. Eq̄ em̄ vicios̄um est inquit psuadentē q̄rere mathematicū/ & moralē demōstrantē/ nō em̄ p̄surgit certitudo moralis ex euidentia demonstratiōis/sed ex p̄babilibus p̄iecturis/ grossis/ & figuralibus magis ad vnā ptem q̄ ad alterā. Talē certitudinē si penit⁹ negauerint academici. si nō eā p̄terea sufficientē dixerint ad aliq̄d moraliē opari/videlicet q̄ rōne p̄sūpserint aliq̄d vel agē bonū/vel omittere malū. p̄formiē ad iudiciū rōnis/q̄le debz esse certū sicut certa est in se virtus. alioquin virtus nō est. Quoniam Aliaduerto volucer/qm̄ ex p̄ma certitudine multa possum⁹ & debem⁹ nos fideles sine scrupulo cor̄de credere ad iusticiā. & ore p̄fiteri ad salutē. p̄seq/defendere et tueri/p̄ usq; vacillet vel auferat a nobis hm̄oi certitudo. Intelligo p̄terea q̄ in agibilibus hūanis q̄ tantā hñt varietatē/ dicēte Aresto. & experiētia teste/vt casu magis q̄ arte p̄stare videant. sufficit tercia certitudo q̄lis nō sp̄ scrupulos oēs abijcit sufficit vt p̄temnat vel superet/ sic operando q̄si nō sūt. Sed q̄ rōne possit hoc fieri/ scire cupio q̄d aduena noster in his agat⁹

Volucer De scrupulis sicut p̄dixim⁹ iudicat aliē agēdū esse dū oriūt ex p̄teritis. aliē dū in eis q̄ agēda sūt occurrerint. De p̄teritis q̄dē opibus iā amplectit Gregorij sniz. Bonaq; mētiū ē ibi culpā agnoscē vbi culpa nō ē. Cōformiē & ad illud. Justus in principio accusator est sui. Cōstituēs itaq; se cor̄ā tremendo tribunali districti iudicij dei/ p̄sciam p̄riā audit & suffiet accusatē eū. quāto maiori severitate scit & pt. q̄n⁹ fiat ei spūs p̄tribulat⁹ & ingens p̄fusio/ p̄tritio/ & hūiliatio cordis ita vt cadat a se p omnimodā p̄prie defensionis despationē. neq; em̄ vult cū diuina iusticiā p̄tendere/neq; p̄scire p iusticia testimoniū ferēti p̄ se reū/ sillētiū imponere/ suadet potius vt clamet vocibus magnis. Iste ē/ eq̄ssime iudex deus. iste q̄ pro iusto iudicio tuo damnādus ē. peccauit em̄ i talib⁹ & talib⁹ sup numer⁹ arene maris/ita vt pcrā sus vir tot⁹ cape possit mūd⁹. Sūt em̄ abyssus multa/ & tenebrosa nimis/q̄ aleā sibi dānationis abyssū meruerūt & inuocāt. Et hoc dñe de⁹/in voce cataractar̄ tuar̄. hoc ē vias rū tuar̄ inscrutabiliū/ & iudicior̄ occultorū/in q̄bus hō p̄stitut⁹ videt nō p̄t an amore vel odio dign⁹ sit. neq; cognoscē de suis opib⁹ quātūcūq; iusta videat. quo terminent fine/aut q̄ districtōe iudicent. Accusatus inter talia reus nō defensoris sed accusatoris. testis & iudicis in se ptes agit exaggerās quātū pōt. Quin etiā si totius populi xp̄iani fudiss̄ sāguinē/spat i illo apli vbo/si nos iudicarem⁹ nō vtiq; iudicaremur. Quo p̄ fit in hūanis iudicijs qm̄ p̄tēt crimē mors infert. apud deū vo apud quē est misericordia & copiosa redēptio/misericordia & dū venim⁹ superexaltat iudicio/ q̄ fit vt damnād⁹ i curia iusticie hēat aditū cū fiducia ad thronū gr̄e ei⁹. que saluat damnātes se absolutionē p̄ferēs in auxilio opportuno. p̄cipue si dimiserit hō ex corde debitoribus suis. vt p̄cipes velit eos fieri gr̄ie/neq; vidicrā q̄rere cupiat. s̄z oret p̄ salute sua q̄ fit vt fidē dicat deo. bullas venie siue p̄tā de hñs. dimitte nob debita nr̄a sicut & nos dimittimus debitoribus nr̄is.

Quoniā Talia freq̄nt audiui/vo lucer. Sz q̄lib⁹ absq; mēdacio l'fictōe p̄ i multē tale aliq̄d agi nō satis aptū ē. Rone p̄ o p̄terit⁹ opib⁹ scrupuli sint i p̄scia nō idcirco reā se iudicare hz. Est ei scrupulus vacillatio q̄dā/dubitatio/vel formido p̄surgēs ex aliq̄b⁹ p̄iecturis debilibus et incertis. Alioq̄n si ex vehemēti ab⁹ argumēto & p̄babilioribus p̄ hac pte q̄ p altera dubitatio p̄surgēt/iā nō scrupul⁹ sol⁹ vel leuis trepidatio dici deberet/sz moralis de transgressione certitudo. Quidirū vo neq; cautus videret si p̄ter hm̄oi scrupulos/p̄scia rectificationē l' dānatiōz ferret certā. Nūq; interrogata ab hoibus/l'acriter a sapā/neq; mētiri sibi volēs/rñdebit p̄ter solos scrupulos se i veritate reā. se crimiosā se dānādā existē. nōne magis i hoc casu ō meritoq̄ de petō/ & ita port⁹ de salutōe q̄ ō damnatiōe p̄sumit. Quopacto fert igitur p̄

metipsis dānatiōis sniam? Auget dubitationē apl̄i dictū. Nibi inqt p minimo ē vt a vobis iudicer vl̄ ab hūano die/sz neqz meipsū dijudico/q̄ tñ alibi se p̄mus fatet inēpctōres. Venit inqt deus saluos facere pctōres/q̄z primus ego sū. Dro q̄lē/ad ista rñsionē aduena nr̄ daret. Volucer Qualē nimirz dat apl̄s/dū subdit ad pallegatū quodda ybū/q̄ me iudicat dñs ē et alibi. Scio q̄ i me nō hītat bonū/p̄fortiter ad illud rp̄i. Qui ex ppūjs loquit mēdax ē. Certissima igī nō scrupulosa rōne tenere dz oīs hō viuens/qm̄ sine gr̄a dei dānatus ē/qua ꝑpē hūiliet se hō q̄ntū potuerit/sibi vilescat/se deijciat/se p̄culcet in recogitatiōe sua/q̄ nō hīet q̄ deo dam nāti rñderet. qđ obijceret diceti. amice nō facio tibi iniuriā. accipe q̄ tuū est et vade. Quid ē aūe illud tuū nisi pctū nisi mēdaciū? Legisti q̄ sanctus abbas agathon moriens/fribus interrogātib⁹ an timeret et an i opibus suis confideret/rñdit. In vītate timeo/neqz cōfido i opibus meis/q̄ntqz venero añ deū/qm̄ alia sunt iudicia dei/alia hoium. Donic⁹ Tot⁹ crede mihi volucer/horrore p̄cutior/tot⁹ merore tabesco tot⁹ i desolationē et i quandā velut desperationē dei/aor hec audiēs. nec qđ ō p̄teritis nec de futuris agā scio. Volucer Attamen german⁹ tuus hac p̄sideratiōe sic vtinitē vt inēt tot p̄mētia mūdi mala. inēt tot hostiles carnis ac demonis molestias per ipsā dño p̄picio fortior ē assurgere q̄rat in spem. solidior ē p̄solationē. et i trāquillior pace desc̄ere. cui⁹ rōnē et modū collocutio diei p̄ oris exposuit. Donic⁹ Demini p desperationē em ad spem vēire docuisti. Tamsat nihilominus scrupuli tles ingerūt inē mētis quā fluctuare faciunt. a q̄ sicut muscē morientes p̄dunt suauitatem odoris. i. deuotiōis et amoris sentimentū. Exigilare demū compellūt et exuscitare dilectā p̄ius q̄ ipsa velit. Volucer Accipito consilium.

Secundum metrum

quarti Bicolon tetrastrophon: primi tres ysus sūt trochaici alemanij dimetri acatalectici/sicus p̄mus i scdo metro q̄rti ō p̄so. phi. Quartus est dactilicus pherecratius trimeter acatalecticus sicut scdus in scdo metro scdi libri Pontus vsat arenas. Ad finē fit distrophon.

Si tuum tabescit in te
Scrupulis exagitatum
Cor/gemens et anxiatum
Perfta fortius in spe.
Filijs suis quid obest
Prouida cura patris scit.
Pane filiorum seruus
Vt quandoqz cibatur/
Sic cibo serui frequenter
Parvus vescitur heres
Gloriet vt nequaquā
Et speret cor veriqz/
Proximum solet iuuamen
Fieri contribulatis
Nonne fluctus et procelle
Expurgant mare crebro
Parturit filium mater
Sed non absqz dolore.
Letus alacriscqz fies
Natorum prole beatus
Si memor dei recusas
Nic solamen habere.

Prosa tercia quar/ti. Donicus.

O Rco qs blādimēta mūdi superauerit. qs adimpleuerit p̄phetiā votū/letet cor meū vt timeat nomē tuū. Quis ad sacrificiū salutē offerēdū/accedē p̄sūpserit/si fuerit alienus a dulcedie dei/si aruerit sicut mons gelboe/i quo nec ros desup refrigerās/nec pluuia rigās et lecūdās cadat/sz sit sibi celū eneū/et tra ferrea/debita et in aquosa? Volucer. Plurīos crede mihi fefellit nimia sentimētoz hmōi p̄sitio seu cupido/hoc i tumore lupinis et begardis. hoc i q̄busdā deuotis nō fm sciam exptū ē/ q̄ deliramēta cordis sui/ p̄ dei sentimētis amplexantes/ turpit errauerūt. Alij frustra conati sūt ad nihil passionabiliē affici/cū sentiret apl̄s aliā legē repugnārē. Alij ita deo se voluerūt trādere/q̄ oīa dei agerent in eis tñmō passiue se hūtib⁹. Alij p vnionē apicis mētalis cū spūsancto/tradūt hīe sciam mysticā deo ita tñ q̄ deus nō apphēdat sub q̄cūqz rōne vel entis vel veri vl̄ boni. Ex abstis

ētā ꝓbibus inq̄rīt vbi meritū erit si dilectiōis volūtarie nullꝰ habeat actꝰ? Quero q̄ rōne debeat cor tuū medias inē scrupulor ac tētationū agitatiōes se gerere/te doceat exēplū palpabile. Tuē naute q̄dā vasculo/in q̄ sup cuspidē erectā libzata est ex trāsuerso volubilis acus ferrea/cuiꝰ acies affecta ē pmagnetē/q̄ sit vt ī polū articū assidua sit sua directio. Nō aliē cor affectū dei dilectiōe in fide ⁊ spe ferri/ꝓuenit ī deū Porro sicut ex motu vasis ꝓtinētis acum agitat acus aliorsū/nūc dexterorsū/nūc sinistrorsū/redit tū semp in idipsū dū q̄escere sinit. Cōformitē turbationē aut vacillationē cor pati videt/ex scrupulosis motibus/mō p has mō p illas passionū fluctuationes. maneat attamē diuinꝰ amor firmꝰ/saltē in habitu qđ sufficit/si nō penitꝰ eiecerit ipsū hō. Et ita sufficit vt aliqs inueniatur ꝓstantior resistere pctīs. imo corpus exponere martyrio. carēs actu talibꝰ sentimētis q̄ alius abundāt plenꝰ eis. Quare pz signū istud sensibilis suauitatis inefficacit arguere caritatē dei/si nō affuerit comites caritatis signate p aplm. Caritas inq̄t patiēs ē/benigna ē/cuiz reliqs q̄s subiūgit. ita ez si fides/si spes/si cetere vtutes informes esse pñt/dū deest caritas effugiēs a facie latentꝭ sup bie/cur ñ pōit hec expta suauitaꝭ Gustas igit hanc suauitatē vtere cū hūilitate ⁊ grārū actiōe. Gustu cares/fer ī patiētia et māsuetudie. attēdēs q̄ aliqñ demon abutit nāli bono teneri cordis/vt ēi mulieribꝰ/sicut ecōuerso pōt grā naturale bonū tale ī adiutoriū sui sumere/vt vehemētior ⁊ crebrior iugalescat spūal devotio. Sed dū surrepit sup bia (qbꝰ ei nō insidiet q̄ vexare voluit aplm) tollit hec pax interior/reditq̄ colaphisatio tētatiōis/custos hūilitatis q̄ casu sufficiat grā dei. Hec more generatiōis praue ⁊ puerse diuinū sibi devotionis signū q̄rat. Donicꝰ Ecce relabimur in id/qđ ab initio q̄ritū est/q̄ Brōne poēit aliqs quicq̄ aggredi sub dubio ꝓstitutus. an agat recte/si ex interiori pscie motu sufficiēs certitudo nō habeat. Peribit deniq̄ oīs ars distinguēdi veras a falsis īmissiones ꝓphetic as/aut renelatōes. Lucet Habes sup hoc vltio scripta non pauca pegrini nīi. Primuz vo respectu eoz q̄ futura sūt (de pteritis q̄ppe iā diximus) sic ob ꝟuare ꝓuenit/vt nō repuerascat culpa vbi culpa nō ē. Alioq̄n causat erronea ꝓscia ꝑ quā si q̄libet attēteē fieri/iā culpa ē si fluctuet animꝰ. Preta sub hac cautelatione velut ad vtrūlibz nesciēs q̄d accurrus sit/ꝓsiliū ē vt non agat/q̄m exponet se discrimi/quo casu certū habeat q̄ peccat. Vis igit q̄q̄ securꝰ agere certꝰ sis illud esse bonū/neq; vtuti ꝛnū. Hz refert q̄ certitudine. sufficiat nēpe certitudo moralꝭ/q̄ē notanimꝰ/vt vel nō sis ī pctō dū facis qđ ī te ē/aut saltē pctīm nō incurris nouū p demeritatē/exēpli grā/celebrādi. orta ē enī ex diligētia tue ꝑparatōis/excusatio. Certitudo moralis hec certitudo p doctrinā colligit altero triū modoz. Unꝰ ꝓuenit ex alterius auctoritate. Alē ex ꝓpria eruditōe. Tercius ab exprimētali ꝓsuetudie. Sub ꝓmo viunt incipiētes ⁊ aīales. Sub scō ꝓficientes ⁊ rōnales. Sub tercio pfecti et spūales. Cōsonat pbs tradēs tres hoim maneries ad doctrinā inueniri. Pauci p seipsos docciles sūt ꝓpē clarā sue cōplexiōis armoniā addo vel aliā grām gratis datā q̄ facilime agēda ꝓcipiūt scripturas vt Angꝰ intelligūt. Multi p alios eruditē recipiētes abeis intelligētiā scripturaꝝ aut si nequeunt credūt saltē dicētibꝰ ⁊ obediūt. Tercius genus despatū est ad doctrinā q̄ neq; docenti pñt/neq; docentibꝰ assentire volūt. Quos relictis (sunt eīm plus discholi q̄ mulus et brutis/q̄ p humanā domant industriā/vt canes/vt equi/vt symie/vt aues aliq̄) fiat ꝓmo de reliqs. Duro q̄ religionū institutēda ꝓncipalis cā fuit auctoritas regimims/cui magis obediētia pstaret q̄ propie rōni/q̄ in plurimis dubia valde ē debilis ⁊ incerta. Preualere sit hz hec auctoritas respectu iunioꝝ quoꝝlibz ad magistros vel parētes/qm̄ iudiciū ꝓprie rationis vel nullū/vel impfectū hñt. Hoc pitagore schola ꝟuabat. Sic iubet dñs dicēs. Interroga patres tuos ⁊ dicent tibi/maiores tuos ⁊ annūciabūt tibi. Maiores intelligo/qui multis experiētijs eruditi sūt i agibilib humanis/quoꝝ iudicia tradit Aristo. esse recipēda tanq̄ ꝓncipia ꝓpē multa vidisse. Extendit hoc ad eos q̄ respectu diuinoꝝ ꝓpter ꝓsuetudinē exercitatos habet

sensus/quales iã in solitudine sibi viuere
sufficiũt. ¶Superest sacrus doctrine mod⁹
xposito nro vicinior/vñ sumit in agendis
sufficies ⁊ moralis certitudo. ¶Vt modꝰ
iste/nutriẽtq; ex studiosa pscrutatiõe divi-
nor mãdator⁹ qualẽ suadet sapiẽs. ¶Que ti
bi pcepit deus illa cogita semp/ ⁊ in pluri-
bus operib⁹ eius ne fueris curiosus. ¶Et iterꝫ
nihil dulcius q; respicere in mandatis dei
¶Hinc beatũ dicit ps̃/qui in lege dñi me-
ditat die ac nocte/cum ceteris absq; nume
ro cadẽtib⁹ in hãc sniam. ¶Itaq; sel in scri-
ptur[suis locut⁹ ẽ deus. ⁊ idipsũ/aut ¶Job.
nõ repetet/qm̃ sufficienẽ erudiũt ⁊ sulũt
tm̃odo relegãẽ puro fideli ⁊ integro cor
de. ¶Aliuolis q̃dẽ ⁊ incredulis tenebro-
sior inde nasaẽ error caligo/qõ in hereti-
cas olim/nescio si amplꝰ nr̃a hac etate/per
spicuũ fuit/qm̃ ceu cietes facti sũt multi cir
ca fores pncipior moraliũ/q̃ sunt de pmis
impressionibus nature. q̃ rursus digito p
prio scripsit deus in tabulis lapideis ad in
delebilẽ memoriã. repetẽs ea tercio per fi-
dei traditionẽ in euangelio. ¶Itaq; lugere
plangereq; compellimur.

Tercũ metrũ quar-

ti. Bicolon distrophon. Primus vsus iam
bicus archilochius trimeter acatalecticus
secundus elegyacus. currit cũ tercio tercij
de conso. phi. Quauis fluente.

Enigma q̃uis pferat secũ fides
Est a fonte tm̃ lucis/origo sua
Per hãc sophie veritas recõdita
Quã natura nequit insinuasse/patet
Reuelat ecce paruulis amans eos
Atq; docens ⁊ cum simplicibus graditur
Sui superbis mente cordis clauditur
Vult intellectus subsit vt omnis ei.
Petitq; sensus omnis vt se deneget.
Debet homo totus obsequiũ dño.
Par nempe bestijs peccando factus est
Indiget hinc fidei subdere colla iugo.
Vt ambulet vite vias nec offendat/
Pandit qualis sit finis habendus ei.
Precepta rursus inculcat prius data
Nam mos puersus obnubilarat ea.
Vis ingredi vitam. mandata conserua
Roborat hic decadẽ xp̃us in alta leuans
Si prima per se nota precepta decem

Deus scelerata docet falsa vel ambigua:
In his fides si fit obscurior/plena
Meridie palpans/amodo quid sup est
Iesu benigne: quid potest magis tuam
Externis legem tradere ludibrio:
Modos ⁊ regulas viuendi deinceps
Quos/his euersis/plebs tua suscipiet:

Prosa quarta quar

ti. Bonicus.

Hoc ẽ volucer q; stomachabar
nuper mecũ/dũ theologiã effer
res/vñ sit q; nõnullos ex theo-
logis expimur i nullo meliores. vtinã nõ
deteriores ceter[boib⁹. ¶Volucer ¶Ad
lo monice ꝺ aliena vita theologor nec ali-
orũ scrutator esse vl censor curiosus. Hoc
vnũ credidi xp̃ẽ qõ ⁊ locutus sũ/ q; theo-
logia nõ admixta fidei/spei/ ⁊ caritati/in-
flat ⁊ officit/quẽadmodũ de pbia romana
rũ refert apl's/qm̃ xp̃ẽ ingratitudinẽ dati
sũt sup alios hoies i reprobũ sensũ. Causã
reddit q⁹ cũ cognouissẽt deũ nõ sicut deũ
glificauerũt. neq; gr̃as egerũt. Ingratitu
dinẽ vo maiorẽ esse in ꝓceptu vl abusu the
ologie q; pbie nemo dubitauerit. Preter
sicut apud ciceronẽ orator describit. q; ẽ
vir bon⁹ dicẽdi pitus. Ita theologũ noia
mus viz bonũ in sacris lr̃is eruditũ. nõ q̃
dẽ eruditõe soli⁹ intellect⁹/ sz multo magꝭ
affect⁹ vt ea q̃ p theologiã intelligit/tradu-
cat p iugẽ ruminationẽ in affectũ cordis/ ⁊
executionẽ opis. q̃rin⁹ sapia ẽm nomẽ suũ
sapida sit/in bonis/suauiẽ et iocũde. i malꝭ
tristabiliẽ ⁊ acerbe/aliq̃n tales instar Urie
ferũt lr̃as dãnatiõis sue. dãt aduersꝰ semet
ipos ex ore xp̃io iudiciũ/pl⁹ificiũt exẽplo
vite q; instruãt vbo doctrie/sacras deniq;
lr̃as impudẽter suis ingnatis moib⁹ et de
sideriis subseruire compellũt. sensũ a san-
ctis pr̃ibus traditũ distorqẽtes imo sepe
nesciẽtes. nescia xpfecto est ps magna talium
q; se theologie pfessores iactitant/ita vt ex
periri stupor sit. Iõ quippe theologiã ne-
sciunt quis se curis alijs quotidie tradũt.
¶Esto sciant. vides quẽadmodũ ratio/dos
boium pclarissima vertiẽ reprobis ad suã
aliorũq; pnicie. Vinũ quoq; quãto meli⁹
tãto furiosiores eos q̃ ad sobrietatẽ ipo nõ
vtunt̃/reddit. nõ vini vicio sed potantiũ.

Dicta sint hec interim q̄tinus anio tuo tristi mos gereret/ & solueretur q̄stio facta/ sil' vt ea q̄ de theologie ꝓsolatōe scribim⁹ q̄liter & q̄bus accipiēda sint valiter insinuarem⁹. ¶ Cōfido i dño q̄ apud idiotas solet eos de salute sua/ in quibus ē simplex fides certa spes. & suauis caritas/ insidebūt fructuosius in aio theologice sentētie (iō nō frustra sūt) q̄ apud repletos lr̄is gignētibus scientiā illā quā inflare dicit apl's. ¶ Ne illū vo q̄s nesciat quātū turbat aut excecat inflatio. ¶ Sūt alij minus culpabiliter/ nescio si min⁹ tolerabiliter errātes/ q̄s/ ex doctrina dū moralē q̄rūt certitudinē/ nullūz lumē rōnis mouet ad assensū cuiusuis agibilis tm̄mō satis si ē dicere potuerīt. Hoc scriptū ē. hoc talis doctor i lectura sua sensit. hoc alius ita posuit/ sil'es aspicientibus vso ad solē dorso splēdorē ei⁹ i mōtib⁹ q̄s ad aspectū solis nullus sufficit oñdētis digitus attollere. ¶ Cur ita? ¶ Quia doctrinū oculū mergere soliū sūt/ vbi nō aspicit sol nisi circūuolutus caligine ꝓplane. lucis natura nedū sensibilis sed intelligibilis ita hz. vt quanto longius ab ortu ꝓtendit/ eo fiat debilior/ crassior/ & subobscurior. ¶ Propterea si lumē intellectuale iugiter ad infima ꝓsidērāda demergit/ grosseſcit & crasseſcit quodāmodo/ ineptūq̄z reddit sup̄iora q̄uis lucidiora ꝓspicere. Hz neq̄z lumē veritatis accipiūt isti nisi circūuolutū sit quadam veluti caligine traductionis hūane. ¶ Adonicus. ¶ Exprimur id sepe q̄d dicis Sed quid ꝓinde faciendum sit insinua. ¶ Volucer monēdi sunt ab ingressu studij nō ita figere solā in ꝓstitutiōibus suis retinēdis memoriā/ vt plurimū mos ē/ q̄n exercēāt intellectū/ rationēq̄z ꝓsulant/ ex q̄bus ꝓncipijs vel moralibus vt theologicē originēt hm̄oi ꝓstitutiones. Ita em̄ fiet vt collustrēt lumie ꝓmoz ꝓncipioz/ q̄ si vel nolūt vel nequeūt/ credāt illustratis. Recogitēt insup̄ pstantiā hūane ꝓditionis/ q̄ ad hoc ꝓdita ē/ vt totū sensibilē mūduz q̄ p sēsuū portas ingredit/ imp̄mēdo species suas atq̄z simulacra/ reducāt in p̄mū ꝓncipiū deū/ cū q̄dā simplificatiōe & puritate. Ita ꝓcedēs a deo mōs/ sit eo ꝓtinue vtilior i suis ptibus/ q̄ lōginquior/ put ie lemēt videre ē i solis lumie. Rursus ātredit spūalior magis ac magis p opationē intellectus agētis i fātasmata corpalia. ex q̄bus elicit sua vnite spēs intelligibiles simplices & incorpeas. ¶ Et sicut natū ex carne sensuū caro erat suo mō/ sic q̄ nascit ex intelligibili spū/ spūs ē. Adeo q̄d vt nō dubitauerit apl's dicē. q̄ adheret deo vn⁹ spūs ē cū eo. Hec opatio p̄cipue spectat ad eleuatos theologos/ exercitātes se ad theologiā mysticā/ q̄ p abnegationē tēdit in simplificationē. vez q̄n veniēdū ē ad agibiliū tractationē/ oportz rursus in inferiora respicienda descēdere. Alioq̄n fallerent isti mō ad ꝓmos ꝓrio/ si lumini ꝓncipioz̄ hererēt. adeo/ q̄ ꝓclusionū visionē omitterēt exemplo astrologi cadētis in foueā dum ambulās respicit astra. ¶ Benigne pfect⁹ erit q̄ studiosa circūspectione versabit i veroq̄ hūc iuristā theologū/ & cum theologo iuristā iudicabo. ¶ Quales fuerūt ꝓmi doctores ex quoz sentētijs decretales decretaq̄z compacte sūt. ¶ Adonic⁹ ¶ Karos affert eras nīa tales/ causs scire desidero. ¶ Volucer ¶ Pauci tolerāt laborē studij. Jn multis vel etas vel ingeniū vel sūptus nō suppetūt. ¶ Euenit ꝓterea q̄ mystica agar ācilla videt se peperisse/ hz ꝓtemptui sarā oñantquā sterilē existimat. Rachel insup̄ fortalsis lippidos hñs oculos/ irridet aliq̄n mordaci⁹ sororis lye lippitudinē/ cū se mutuo iure soroio cōueniat honorare/ ipsam q̄z agar impio dñe sue subjici/ dictatisq̄z p eas equū fuerat obedire. ¶ Subinde ppedis difficultatē infinitā quā hz morale negotium/ dū ꝓseq̄ q̄rit/ q̄ nō satis ē intelligere quid verz sit/ & q̄d rectū sicut cadit sub arte tradere/ sz ꝓticulares circūstātias/ q̄ variabiles sūt/ neq̄z sub arte neq̄z sub doctrina veniūt. ¶ Circūspicere necesse ē statū in ꝓmis reipublice cū moribus eā regētiū/ si in ē ꝓstitū soceri moysi/ sint viri potētes/ timētes deū/ in q̄bus sit virtus/ & q̄ oderint auaritiā neq̄z sit apud eos psonarū acceptio/ nec in pstātia/ neq̄z deprauatū ꝓstitū. Alioq̄n nō exibit ab eis iudiciū rectū q̄tumcūq̄z fuerit postulatū/ nisi ꝓuiderit ex alto deus q̄ p pueros/ p mi q̄s/ p bruta/ p demōes/ sepe exercuit iudicia iusta. qua i re thobias ois diuino locutus ē/ dū filio insstit ꝓsilium ne sapiēte p̄rere/ oi insup̄ in q̄t re bñdicēdū

tum/ ꝛ pete ab eo vt vias tuas dirigat/ ꝛ oia
psilia tua i ipso pmaneāt. Que sunt aūt cō
silia dei aperuit psalmusta loḡns ei. Consi
liū meū iustificatiōes tue. nō ita tñ vt būa
nū psiliū deseraē/ qō vtiq; debz existimari
diuinū/ si rite/ si humiliē. si deuote/ si obe
diēter fuerit inqsitū. Quale zelus feruid⁹ ꝛ
ois generaliē passio vehemēs/ solet nec pe
tere/ nec petito vel ingesto credere. Ado
nicus Omittam⁹ deinceps ea loq; q̄ sub
eruditōe doctrinali nō veniūt/ neq; ei mo
ralis certitudo/ quātū ex dictis colligo. p̄t
sub vna regula tradi q̄ sufficiat in oī casu
psciam agēris reddere securā se nō deliq̄sse
qō ex euētu rex ppēdi sepius solet. Lu
cifer Propterea pstituere sunt in figura:
Tres ciuitates refugij/ fides/ spes/ et cari
tas/ ptinētes lauacrum pnie/ ꝛ emunitatis
silū/ quatinus pax pturbata p ea se fecisse
formidat homo reformet/ que pax qualiē
obseruanda sit intellige.

Quartū metrū quar

ti monocolon/ ỹsus ē dactilicus alemani
us tetrameter hypercatalecticus. currit cū
cito carmie ḡrū de pso. phi. si qs arcturi.

Pulcra pax/ summi munus opimū
Te/ voluntati/ sit bona tm̄
Nuncius defert missus ab alto
Nam male menti qualis erit pax:
Sternitur lecto sorde repleto.
Complet ꝛ spinis se viciorum:
Qualium turba dilaceratur.
Tracta nunc istuc/ rursus ꝛ illuc.
Bisidet secum seq; remordet.
Viribus vanis omnipotenti
Bruta guerram dat more gigantum
Pugnat contra quodq; creatum
Ius sui regis sed lo seruans.
Si placet fiat vera tibi pax/
Ordinatus sit primitus omnis
Motus. affectus nec vagus erret:
Veritatis extra posse quieto
Se frui mundo. quod nequit esse.
Pauca pertentet non alienis
Litibus se det. sed nec habenas
Gen sibus laxet. semper anhelet
Legis eterne inssa tenere.
Literis sacris assiduus sit
Quippe dat pacem zelus earum.
Pacis eterne pignus ꝛ arram.

Prosa quinta et vlti

ma li. iiij. Adonicus.

Ma Ueniat oro pax ista nob
Atuero nōdū satis explicuisti
q̄ sit apud pegrinū nrm̄ psola
tio specialis/ deliniēs eū in tā pfusibili rerū
tēpestate/ qualē in florētissimo nup francie
regno. nomiatim in celeberrima parisien
si ciuitate cōtigisse/ nō prorsus ignorat/ et
nos intenemur. Lucifer Accipe sup
istis doctrinā theologie celitus immisse/
quā deinceps nō me loqui putato. Cōque
reris o homo q̄ etate tua multi depereūt ꝛ
quid queso nouū accidit? Habz etas oīa
mortuos suos. quotidie recipit terra mille
modis humanū genus/ hos pestis illos fa
mes. alios gladius. multos naufragia. mor
bi. incendia. voragines absumūt. q̄ppe ter
ra sunt ꝛ in terrā reuertunē. Adentiebar
o nequā dum Eue diceret. Ne forte mor
amur. subintulisti. nequaq̄. oēs ex tūc ca
pitali supplicio adiudicati sūt. Nil refert
quis prior. quis posterior securi mortis fe
riaē. Unū dabo tibi q̄ iure pfitear esse ti
mendū/ quo merito vel demerito/ vita ia
citissime desitura/ finiatur apud iudicem
deum. Scio mecum fateberis. Interroga
te/ respondeat existimatio tua. Adortuos
q̄s immatura violētaq; nece defles ereptos
aut iusta cā pdidit aut iniusta? si iusta. cur
inculpas iusticiā? Cur nō letaris lauans
manus tuas in sanguine pctōris? Si in
iusta. vide si sobriū est eos plangere/ quos
p iusticia mouētes beatos xp̄s appellat?
Sed dices potuerāt iniusti viuendo corri
gi. iusti vo plus ad sua aliorūq; salutē sup
stites iustificari. Quid si sordidus sordu
isset adhuc si sue damnationis assidue pe
nas auxisset. Justus vero vt sepe fit erci
disset a iusticia? Patet latius ista deduc
tio. nōne varij sunt eventus belli et nunc
istum: nunc illū consumit gladius/ vt nō
glorieē accinctus vt discinctus/ qm̄ nō est
fortiū bellū/ dicit Ecclesiastes. Sed ad
altiora conscendere nostre rationes volue
q̄ nihil casuale. nihil fortuitū tradūt deo.
cuius psilia sup filios hoium/ humana cu
riositas comphendere p singula non p̄su-

mat. Attingamus tñ aliq̃ qualia ex pphetis ⁊ hist̃oicis libris nr̃is fas ē colligere. Destruxerūt assyrij idolatre q̃dē/ sine deo/ iherusalē sanctā ciuitatē cū ppl̃o. Quid p Isaiā dicat dñs audi. Ve assur virga furoris mei/ ⁊ baculus ipse ē in manu eor̃ mea indignatio. Sequit. Ipse aūt nō sic arbitrabit. ⁊ cor eius nō ita estimabit. ꝫ ad p̃tendū erit cor eius. Ecce q̃ deus malos ꝺ ppl̃o suo/ inter q̃s nō dubiū fuisse quosdā innocētes/ voluit p̃ longe deteriores affligere/ q̃les appellat virgā furoris sui/ q̃ uis obseq̃ deo blasphemi nō crederēt. q̃d si tale aliq̃d opatus ē mō deus/ q̃ ptātē hz vite et mortis. in cuius ꝓ spectu nō iustificabit oīs viuēs. Nōne frequēter in regimīe rei publice cupiditas se putat caritatē? cū hec cōmune bonū. illa p̃riū cōmodū sp inq̃rat. Esto sit caritas/ q̃d si nō adhibuit p̃cio sui suorūq̃ custodia ꝓ pditiosas insidias cautelā/ q̃lē humana p̃t ⁊ exigit industria. Quid si bellassent aduersus infideles/ aut aduersus exteros sui regis hostes/ et occubuissent. felices eos in altera vita. nōne iudicares nec morte turpi fūctos? q̃ꝺ si presentē tm̃ respicis vitā/ terreat apl̃s si in hac vita tm̃ spantes sum⁹ miserabiliores sum⁹ oīb⁹ hoīb⁹. Quis p̃terea nouit. si ascēderit ī aures dñi sabaoth clamor flagitior̃ sceler̃/ ⁊ abomīationū q̃b⁹ vel ppl̃s vl̃ rectores ⁊ nobiles/ vel vtriq̃/ fortā peccauerāt. q̃s tradidit deus nō ī man⁹ infideliū/ vt alias plerūq̃/ q̃nq̃ per Wandalos ⁊ gothos ⁊ hunos. aliq̃n p alios noīatim p̃ter fpuraissimā carnis corruptionē/ vt aliq̃b⁹ reuelatio dixit. exposuit suos mō ꝺs dadibus bellor̃ ciuiliū/ vbi tumultuant ppl̃s ꝓ nobiles/ imo sine lege/ sine ordine nobiles inē se/ cū dissecatōe mutua ppl̃or̃ se destruunt. Punit/ crede mihi/ ꝺe⁹ occultiora sepe delicta p flagella patentia. illa etiā q̃ p̃ tritum cor ⁊ humiliatū deleta p̃ideē fuerunt quo ad culpā/ repetit in penā. Hinc fit vt aliquos p̃sentialiē bene viuētes/ aliq̃n cōpbendat afflictio/ aut p parua sicut putat delicta nouo/ grādiori punitio subsequat quēadmodū cernere ē in corpis egritudinib⁹/ q̃ ad occasiōem facilē oriri videt/ aut recidiuū pati. Sed da nullū neq̃ modo neq̃ antea p̃cisse demeritū/ vtus l̃ exerceꝫ ad meritū/ vel ad p̃miū coronaꝫ. Addē q̃ mutat ꝺe⁹ vt placet regna ꝺ gente in gentē p̃ iūsticias ⁊ varios dolos? Habuchodonosor mēte capt⁹ testl̃ ē testl̃ troia. testis roma. testis daniel ꝺ dissipatōe monarchiar̃ q̃tuor p̃cipaliū. Habz em̃ q̃libet res ī terris quandā sue durationis periodū atq̃ vicissitudini subiecta est. sit hō. sit domus. sit ciuitas. sit regnū. sit impiū. Adduxit p̃rea dñs sacerdotū hely in̄ reuelationē samuelī factā. Cui⁹ gen⁹ saul extirpauit/ cū ciuitate sacerdotū ī ore gladij viros ⁊ mulieres/ pnulos ⁊ lactentes. Vbi p̃ cor attēde vigilāt (Est ei ꝓposito res accōmoda) vide q̃s occasionē p̃stiterit p̃mā/ neci crudelissime sacerdotū ac viror̃ vestitor̃ ephot/ lineo/ cū mulierib⁹ ⁊ pnullis ⁊ lactētib⁹ ⁊ p̃sus inocuis/ cū horrēda demolitōe ciuitatl̃. Nōne legl̃ q̃ declīauerat david ad abymelech sacerdotē/ sūpserat ī necessitate fame panes sctōs/ cū gladio goliad/ neuter istic culpabil̃. Et ꝺ david testis ibs ī euāgelio. Licz vsus sit bona mēte/ rei se memorās. execut⁹ ē nihilomin⁹ saul īritat⁹ mala volūtate/ destructiōz quā ꝺei voluntas optia se facturā p̃dixerat. Daniē ī psalmis ꝺ deo. Cōuertit cor eor̃. nō dubiū egiptior̃/ vt odirent ppl̃m suū/ ⁊ dolū facerēt ī suos ci⁹. Cōuertit itellige q̃ materiā odij ⁊ doli mīstrauit ī mltiplicatōe hebreor̃ ⁊ ī miracul̃ p moysen oīsione. Quo circa facile p̃z esse fallax argumētū. Ptonerūt ex ist⁹ opatōe scādala. mortes. mala q̃ sine nūero. Egit ḡ tal̃ culpabil̃. Nihil em̃ tā bonū q̃ neqũa puersor̃ nequat abuti. Exēplū ī ptestatōe fidei p martires claret. Et p̃mo in p̃dicatiōe xp̃i/ q̃ nō venit pacē mittere ī terrā sz gladiū. Cui⁹ ort⁹ vtriq̃ pinuin⁹/ tot innocētes p herodē dedit neci. castigat p̃ filiū. medic⁹ egrotū. ipsi se pimūnūq̃d aget p̃ sup filio. medic⁹ sup egroto pniam. q̃ mortē occasionē dedisse vili sue nō puto. Notaueris ī p̃ti re quēadmodū pugnet filij israēl tribuū p̃ beniamin/ ob vindictā pessimi sceleris ūi vrone leuite. Cā iusta erat ⁊ q̃ fortasse mirabere/ dederat deus assensū pugnāt⁹ victi sue p̃mo/ ⁊ iterū sc̃do/ vsq̃ ad internitionē q̃ quīginta miliū pugnator̃ ex israēl. Tercia pugna dedit eis purgatl̃ ⁊ būiliatis victoriā

vsq; ad oñimodā pēne deletōnē beniamitice tribꝰ. ¶ Nō discurrā p plūma. scrutāti q̄ppe scripturas meas occurrūt tlia copiosa/q̄ lectio viuax ē. q̄si malleus p terēs petras/p solationē deniq; faciēs ꝯ mortalitum casus inopinatos/et q̄ insta dei bonitate videē indigni. ¶ Si viderꝫ air. ¶ Ecclesiastes calūnias egenoꝝ/ et violenta iudicia/ et subueru iusticiā in puincia. nō mireris super hoc negocio qm excelso excelsior alius ē. et insup vniuerse tre rex impat fuiēti. et ita impat vt fuiant sibi/etiā nesciētes. etiā repugnātes/ et odientes vt demones. Vis nullum ex amicis pdere. vis eos possidere trāquille. oēs in deo dilexerꝫ suā vitā. suā gloriā. suas diuitias in eo recōditas habe vtiq; sicut nō pdiē deus/sic amicos cū sua vita/gloria/diuitijs/sp et vbiq; possidebis. ¶ Eterū nemo desperauerit de te ibu bone qm cū iratus fuerꝫ mīe icordie recordaberis. ¶ Tu pꝰ tempestatē trāquillū facis. ¶ Turem publicā p varias agitatōes purificare scis velut ex actiōe mutua elemētoꝝ nobiliora gignis mixta. ¶ Apud te sūt īnumerabiles modi purgatōis et saluatōis electorū. ¶ Inꝰ p ignominiā mortꝫ/q̄ liberat etiā a purgatorijs suppliciis. ¶ Aliꝰ p ablationē totalē tpaliū cū corpe/vñ laq̄us ꝓterit omniū debitoꝝ. quoꝝ fortassis alio modo ñ erat bñ possibilis solutio. ¶ Alij forsitā egerūt tepide negligenē cām vt iusticie publice/vel legꝫ diuīe/aut circūstātias culpabiles habuit sua p̄secutio/oīa mors abolere potuit eo efficaciꝰ quo ꝓ tumeliꝰ illata est/ caruitq; sepulcro. ¶ Talia q̄s oñia diuimeret? ¶ Audebo sublimiꝰ vocē attollē pleniū q̄s furor hostilis opatus ē/ put ꝯqreris/interrogo q̄lis assignaē cā? ¶ Si libido dñandi regēdiq;/si vindicte zelus efferus. si diuitiaꝝ vel opū execrāda fames. si titili fortassis alij nō minus sceleratī sacrilegi nefādiq;. ¶ Felices oro nōne sunt qui vtuob animis obsistere conati sunt q̄zuis in occiores quāto nihil infeliciꝰ impunita licē velim/ p̄ sua cōuersione saluteq; depcans. ¶ Nō si cā iuē quoꝝdā impudentiā q̄ se de gūacia damnat assigneē defensio ca tholice veritatis. vicia q̄rēs et errores corrigē. et hoc coīā iudice legitimo/nūc ordinario/nūc supmo. quidni fidēē affirmauerim/btōs esse mortuos q̄ p lege dei sui certanerīt vsq; ad mortē/exēplo tot martirū? ¶ Quid stupes. q̄d me respicis? nolito mirari si hz q̄tidie martyres suos mūdus/si caro/si diabolꝰ/cur nō habeat suos xp̄c? ¶ Dic apl's. ¶ Oportz hereses ee/vt q̄ p bati sūt/māifesti fiāt. ¶ Quo māifesti? plane in bonū si legē dei defenderit strēnue. sed p̄ sus in malū/si vel maligne impugnauerint aut impugnātibꝰ fauerīt impudēē subuertēdo vel negādo iusticiā. ¶ Tales dixeris scādaloꝝ cām oīm/ q̄lē egerūt ī alios p̄seq̄ntes aliquos vsq; ad coronā martirij. q̄ pacto inges? ¶ Ñdeo nōne martiriū cā fuit vt p xp̄o. p vitate. p iusticia. p viciorū redargutōe/moꝝ vndecūq; tolerarē? ¶ Et tēde q̄ cā reddiderit ip̄m abel p̄mū martyrē in lege nāe. ¶ Dec nimiꝝ q̄ in odiū iusticie religiose/q̄ sacrificiū obtulerat deo placabile. ¶ Cayn fratē eū nihil tale cogitantem egredientē ī agrū/insidiose petit. ¶ Vides quo pacto fit aliq̄s martyr etiā dū ignorat ¶ Omitto ō septē frīb' machabeis ī lege scripta/q̄ nō ob aliā cām q̄z ne legē in porcine carnis esu violarēt/atrocissime necati sunt ¶ Nō loquar de Johe bap. q̄ legis vtriusq; moysi et xp̄i limes q̄dā fuit. cuiꝰ martiriū aliā non inueniē cām habuisse/nisi redargutionē publici incestꝰ. ¶ Thomas cātuariensis/ob defēsionē eccīastice libertatꝫ. ¶ Leo dogariꝰ ob zelū domꝰ frācie ꝯ ¶ Ebroynum. ¶ Agathes agnes et lucia. p̄ fidē castitatis gloriosa celebrāt martirio. ¶ Et ita de plurimis. quoꝝ exēplis p̄spicuū fit oēm hoiem q̄ pimiē odio iusticie et vitatis/dū sectat illā/ p̄sequit aut defēdit/insigniē apud deū vo tituli martirij/qualecūq; fuerit apud homines iudiciū. ¶ Quid si plꝰ aliq̄d addideri? ¶ Innocentes q̄dē occisos p̄sidero/quos esse martires nullus qui fidē habz eccie dubitauit. ¶ Sed q̄ ratio martirij. nū q̄d alia dabiē q̄z odium xp̄i et ambitiōe regnādi p̄uenies? ¶ Ubi rursus colligiē hec regula. q̄ infantes aut pueri/quāto magis p̄uectiores/quos in odiū xp̄ianoꝝ seu xp̄i vel sue legis perimūt infideles/iudei/saraceni/vl' pagani/aut aliqui noīe tenus xp̄iani/here

ticantes/apostateq; facti/aut in tyrannicis rabiē vsi/tales martirio coronanē etiā mortis timidi.p̄cipue si non alius crimis obꝛ ineſt actu. ¶ Nec inſideāt anīo tuo si absq; fictiōe meus ē diſcipul⁹. Nec mentis pturbatiōes radicitus euellāt qm̄ altiōꝛ.securiōꝛ.salubriōꝛ.religioſiōꝛ.q; gloriōſiōꝛ nō eſt altera p̄ſolatio ad quā ꝓuebere poſſit doctrina mee legis q̄z martirij tolerantia.p qō delēt in ꝓprio sāguine q̄libet culpa siť q; pena vt ꝓtinus hō liber q; expeditus euolet ī celū/vbi statū habeat oīum bonoꝛ aggregatiōe pfectum. ¶ Volucer ¶ Hactenus o monice theologia locuta ſit.nos ex ſua noſtraq; collocutōne breuiē epilogantes ſumamus hoc cōpendioſū in oī tribulatiōe ſolamē vt toto corde ſuſpiremus/leuātes oculos ī celū q; dicētes. Deus ē pax miſericordiaꝛ/q; totius p̄ſolatiōis in cuius miſeratiōe ſperādū eſt.cuiꝰ ſe voluntati pformādū eſt.a quo ē vtus patientie.in quo ē ſerenatio p̄ſciētie. Nos interī trahere conemur ī affectū/qō ſub quadriduo diſſeruimus p intellectū. ¶ Adonicus ¶ Fiat/ita p̄cor/q; pax dei que exuperat omnē ſensū/corda q; intelligētias nr̄as cuſtodiat in charitate dei/q; patiētia xp̄i/vt p patientiā q; p̄ſolationē ſcripturaruz ſpem habeamus Amen. ¶ Explicit.

¶ Incipit dialogꝰ apologeticus cuius collocutores ſūt volucer/ q; monicus/vt in p̄ſolatione theologie ſeruatum eſt. ¶ Volucer.

QUem inquiris o monice quā nec paucis diebus/nec vllis pene vbis explicare fas mihi eſt. Petis cur terminata p generale p̄cilīū/ non fuerit cauſa fidei/ꝛ doctrinā peſtiferā Iubente tyrānos p̄ inſidias interfici/per quoſlibet etiā ꝓuatos/ordine iuris nec diuini nec hūani ꝓuato/q; pfederatiōe q̄libet nō obſtāte. ¶ Ego ſynodum non incuſo/ quā reuereoꝛ q; veneroꝛ/ſed plurimos ī ſynodo ꝓuerſātes excuſare non valeo/quos nīe paſſiōes q; peſtes improbe q̄bus mos ē cathedrā būani ſubuertere iudicij fefellerunt q; errare fecerūt alios ī inuio q; non in via/alios male diſſimulare vel negādo iuſticiā/vel id qō credere debuerāt ad iuſticiam:nō ore p̄fitendo ad ſaluē/alios obſurdeſcere ad ſalutarē illā iacobi inſſionem. Nolite fratres in p̄ſonaꝛ acceptiōe hīe fidem dn̄i nr̄i ihu xp̄i. Siqdē fuit apud aliquos impudētiſſima p̄ſonaꝛ acceptio/dū eadē fidei cā/iſti dānati ſūt/alij ptranſiti. ¶ Adonicus ¶ Fuerat igit tutius o volucer atq; p̄ſultius nō q̄ſiſſe iudiciū a talibꝰ q̄z exponere ſāctū canibus/q; p̄ijcere margaritas añ porcos.quinetiā aduena nr̄ī/nō ne debuerat p̄us ſedēs cōputare ſi ſūptus ei.ſi ſuffragia coadiutoꝛ p re tāta ſuppeteret.ne cū nō potuerit p̄ficere/iure cecidit ī illud improperiū/iſte hō cepit edificare/q; nō potuit p̄ſūmare. ¶ Volucer ¶ Urges vehemēter o monice q; ī has me tricis angustias.vt qd rn̄ſurus ſim non ſatis inueniā. Itaq; ſi iuſtificationem aduene nr̄ī ſuſcepimus/poterimus id qd ē in mule ſperamus p̄ficere:ſed ignominiā oportebit/et turpitudinē revelare nōnullox/quos colere quoſq; reuereri/q̄s diligere/ſtatus ſuus q; ſocietas efflagitat. ¶ Adonicꝰ ¶ Debuerant circūſpici p̄us talis diligēter ne in re tāta q̄rereť poſt exitum.turpis illa nec admittēda penitus excuſatio:nō putaui. Eſt em̄ circūſpectio p̄s maxia prudentie q̄ ſue p̄ſideratiōis oculos circūgirat/nedū ī illa q̄ de ſe licita ſūt.ſed q̄ circūſtātijs oīm̄ibus attētis/vt tempe.loco.q; p̄ſonis/expediūt. Būt em̄ quedā licita/q̄ circūſtātijs obſtātibus/ideo nō expediūt qm̄ expediri non p̄ſt/q; ad debitū p̄ſumatiōnis finē induci. ¶ Volucer ¶ Agis o monice in p̄ vulgi K puerbiū poſt reditū a iudicio vel a foro/ſapiēter p̄ſulis. Quippe ſi ō generali cōcilio/ſi de boībus ipm̄ cōſtitutīs/ſi de ſtudijs ac vniuerſitatibus pene tot⁹ xp̄ianitatis habētibus ibi legatos ſuos/ſi ō coadiutoribus ad p̄ſequēdū ſi de cōmiſſarijs ad examinandū cauſas oēs fidei/ſi ō ſacro dn̄oꝛ cardinaliū collegio/ſeu romana curia ſuſpicandū male fuerat/ō miſtratione iuſticie/curreret impugnatio vel accuſatio tua p̄ſertim q; generale p̄cilīū fuerat ſpecialiter celebratū ad hunc finē extirpationis hereſū q; errorū q; hoc ab initio ſic attemptatū eſt fieri vt detinerent etiam errantes in carcere/quoꝝ aliqui poſtmodū

gnibus traditi sunt. ℙrimitus em bohemi/debinc anglici detulerāt errores wykleff. ℙBohemi circiter. xlv. anglici/plus qz ducentos. ℙro quoz reprobatiōe/zelauit ꝛ ꝓdicauit publice ꝛ aduena quantū alter alioz. ¶Videat aūt prudentia tua si nō existimare in stū erat/nec temerariū/nō minori diligentia.zelo vel ꝓstantia ꝓcedi debere ad damnationē doctrine magis in moribus ꝛ republica pestifere/ꝛ hoc omi tergiuersatione/vel psonaz acceptione reiectis ¶Adde q serenissimus rex romanoz ꝓtecipuus ab initio ꝓmotor extitit/vt hec ea dē doctrina tanq̄ principibus palā aduersa damnarēt sicut ostendit in assecutōe damnationis vnius articuli vel assertiōis continentis totā in effectu doctrinā hanc oīm publice rei capitaliter inimicā. ¶Cuius damnatiōis tenor est. ℙrecipua solicitudie volens hec sacrosancta synodus ad extirpationem heresū ꝛ errorū in diuersis mōi partibus inualescentiū ꝓcedere/sicut tenetur ꝛ ad hoc collecta est/nuper accepit q̄ nonnulle assertiōes erronee i fide ꝛ bonis moribus ac multipliciē scādalose/totiusq̄ rei publice statum ꝛ ordinē subuertere molientes dogmatizati sūt.inter quas hec assertio delata est. ¶Quilibet tyrānus pōt et debet licite ꝛ merito occidi per quemcūq̄ vasallum suū/vel subditū. etiā p insidias ꝛ blandicias vel adulatiōes. ℕon obstante quocūq̄ iuramento seu confederatione cum eo nō expectata sentētia vel mandato iudicis cuiuscūq̄. ¶Aduersus hūc errorem satagēs hec sācta synodus insurgere/ꝛ ipm funditus tollere/ꝓhabita deliberatiōe matura/decernit declarat ꝛ diffinit hmōi doctrinam erroneā esse in fide et moribus/ipsamq̄ tanq̄ hereticā/scandalosam/seditiosam/ꝛ ad fraudes/decepciones/mēdacia/ꝓditiones/ periuria/vias dantē/ꝛ reprobat et condemnat. ¶Declarat insup/decernit ꝛ diffinit/q̄ pertinaciter doctrinā hanc pniciosissimam asserentes/sunt heretici/ꝛ tāq̄ tales iuxta legitimas ꝛ canonicas sanctiones puniendi. ¶Donicus ¶Cum etiam ℌ atq̄ etiam recogito volucer verba sacre synodi quemadmodū fatet se ꝑcipua solicitudine destructionē hereſum ꝛ errorum debere ꝓsequi/quemadmodū ꝓterea seuerī censura iudicij damnauit hanc assertionem que totā fere complectit doctrinam/nouem assertionū denunciatarū cum ꝓpositione vnde fideliter excerpte sunt/non inuenio realem suspitiōis causam fuisse fingendā/quin ꝛ conciliū damnās/ꝛ res permanēs/et doctoz cetus consulēs debuisset ad vlteriora ꝓcedere. ℌi aūt aliter vl'cur accident/omitto q̄rere. ℙHoc ad ꝓsens inquiro. cur aduena noster p̄ ceteris i hac ꝓsecutiōe notatus est. ¶Volucer ¶Nostre monice quid ad officiū cancellarie pisien. cui deseruit spectat in fide materijs/nostre ꝓfessionem suā/expertus es qualem cūq̄ zelum suū/ad ea que religionē nostram respiciunt. ℌcis q̄ liber est ab oīibus vinculis mūdane necessitat[quatinus possit amplius p̄parato animo/ꝓ veritate certamen habere. ¶Talis est insup de quo iusticia si nō recte ambulauerit ad vitatē euangelij/valeat fieri/absq̄ perturbatiōe alioz seu reipublice via facti/put al's coram incluta natiōe francie vni militi palam dixit ℌcis nihilominus q̄ a xp̄ianissimo rege francoz. ꝛ ꝑclarissima filia sua vniuersitate parisien. imo et ab ecclesia gallicana/ꝓ ꝓuincia senon. delegatus extitit ad generale conciliū/ sub certis instructiōibus ꝛ litteris/que ꝓsecutionē materiarū fidei huius aūt nominatim/necnō vnionis ecclesiastice. sed reformatōnis moꝝ in capte et membrū multipliciter imponebant ꝛ ¶Donic⁹ ¶Esto sic fuerit/accepi nihilominus emanasse posterius mādatū a rege dū de tractatu pacis in francia fuisset agitatū/q̄ hec materia non exponeret coram sacro ꝓcilio/ita tū si ps aduersa vellet desistere. ¶Volucer ¶Donice iā esse res integra cessauerat. iā cōmissio tribus dñis cardinalib⁹ etiā añ aduētū amba siatoz regis ab aduersa pte petita fuerat ꝛ obtenta. ℌe renissimus ꝓterea romanoz rex hāc materiā vt sciret vitas: voluit in mediū deduci sicut ex lr̄is sigillo suo signat[/ac p illa que palā opatus ē coram indicib⁹ fidei psona liē comparēs ꝑspicuū ē et ex ꝓdicta ꝓdemnatiōe q̄libet tyrān⁹ reddit mānifestū. ¶Donicus ¶Attēde volucer nedū ꝓsecutōnē ꝓmo factā iustificare vis culpes eā q̄ ꝓmodū facta ē ꝓsecutiōis oīssiōz. maxie p⁹ele

ctionē canonicā ꝛ legitimā sūmi pōtificis
¶Volucer ¶Recordare qđ antea dixerī
qꝫ in oībus circūspectio tenēda ē/vt pensēt
nedū qđ vex vel iustū sit/sed qđ expediēs.
¶Nā variata circūstātia ꝛ qualitate vere vl
estimatiue/nō erit vicioſū ſi mutet ī diuer-
ſa vel aduerſa ꝓſiliū/quēadmodū terēcia-
nus senex ex se refert. ¶Donicus ¶Tñ
cognitū o volucer plus qꝫ antea/qꝫ ñ erat
expediēs ꝓsecutiōis ꝓtinuatio. ¶Volu-
cer ¶Ah monice qſo ne tale aliqđ scrupu
loſe nimis qſieris/qō vt ꝓnotatū ē nullis
vbis exequi pōt/nec cū modestia q̄ nemi-
nē ledere vult nude tradi. ¶Ito patē ger-
manū tuū patere potꝰ moribus alioꝝ qꝫ
aliosipe mordere videat. ¶Donicus
¶Expostulatio tua rōnalis videret/ſi tñ
modo de ꝑsone leſiōe vel iactura nūc age-
ret/vitatis vero. ꝛ talis vitatis equo animo
quos sustinuerit detrimentū fieri/vt ꝑso-
nax quarūdā opiat vel ignominia vt cul
pa. ¶Volucer ¶Nōne satis videt ꝓ tri-
umpho vitatis/qꝰ nulla aduersus eā/post
tot agitatiōes ꝛ ptractiōes lata ē ſnīa/que
ꝑsertim in rē trāsierit iudicatā. q̄ ptēea di
ceret ea q̄ vitatis erāt leſa esse/ptestātibus
hocipm ꝑ lras suas ad xpianiſſimū frācie
regē tribus cardinalibꝰ q̄ circūuenti ptēn
sam tulerūt ſniam/sup nullitate ſnie ¶Epi
parisien. de q̄ re latius alibi. ¶Danet igit ī
robore suo detestatio falsitatis/et heretice
prauitatis. ¶Danet approbatio tā solēnis
sacre theologice facultatis in vniuersitate
parisien. cui centū ꝛ quadragita vnū theo
logi/se manibꝰ ꝓpijs subscripserunt. ¶Da
net ſtis approbatio p̄clare facultat̄ decre-
toꝝ/in eadē vniuersitate/q̄ ſiliter in se to-
ta pondus approbatiōis siue dedit sub lris
patētibus. ¶Danet autenticū valde parla-
menti regij decretū vel arrestum hmōi do
ctrine cū tota ꝓpositione Io. pui capitaliē
dānatiuū. ¶Danēt deliberatiōes solēniſſi-
moꝝ theologoꝝ de diuerſ studijs/quos p
uersa nō subuertit affectio. ¶Danet denīq
iudiciū sacre synodi generalis integꝝ que
suo silētio/dānationē p̄dictaꝝ assertionū
nō reprobās approbauit/iūcto qō ī dam-
natione tā seuera huiꝰ assertiōis q̄libet ty-
rannus ꝛc. voluit satis intelligi/al's hmōi
velut ī sua radice dānasse/q̄ radix ē/vt ne-
minē alter occidat autoritate ꝓpria quan
tumcūqꝫ sceleratū/neqꝫ iusiurandū ꝓter
incōmodū tempale sui vel suoꝝ violetur.
¶Donicus ¶Qz qđ ꝺ deliberatiōibꝰ
quorūdā mendicatiū cū magno nume-
ro rīdebis/quos dicūt facta in vnū ꝓuen
tione se cuidā scedule subscripsisse/quaꝫ
gillauerunt sigillis generaliū de quattuor
ordinibus vt ꝓtendunt/vbi deliberāt.sed
in sacco ꝛ tenebris.assertiōes istas nō esse
iudicio fidei reprobādas/imo sententian
dū esse/qꝰ ad fidei iudiciū nō ptinēt. ¶Non
em̄ in hanc insaniā ausi sūt ꝓsilire/vt apē
te dicerēt qꝰ vere sunt. ¶Glouat tñ aduersa
pars/tanqꝫ eas deliberauerint veras esse.
¶Volucer ¶O si scires oia monice q̄ ci
ca ꝓcessum talē emerserunt/nūc istis nū
alijs vijs/imo inuijs ꝛ exhorbitātijs. ebu
beret spiritum tuū vehemens indignatio
qualia nō ꝓsequoꝝ/ne satyrā vel tragediā
aggressus esse videar. ¶Hoc vnū scire pot
isti/qꝰ p̄dicta deliberatio cōspirata fuit tan
dem oblata coīā toto concilio tāqꝫ hereti
calis aut heretica prauitate vehemēter ſu
specta/sub ꝓtestatione solenni facta ꝙ ad
uenam nostrū quam tūc noie regis et am
basiatoꝝ suoꝝ ꝓposuit/de subscribendo
se ad penā talionis qui aliqui quātūcūq
multiplicati/contrarium vellent sustinere
¶Quietiā sacra theologie facultas parisien
dum ad ipam scedula talis delata: est/pro
parte dicti xpianiſſimi francoꝝ regis/sua q
deliberatio q̄sita/reprobauit eam multi
plici/ꝛ efficaciſſima ratiōe/sub patentibus
litteris sigillo suo munitis. ¶Non igit̄ pōt
aduersa pars gloriari ꝺ pluralitatis maio
ri theologoꝝ neqꝫ numero. ¶Donicus
¶Scire velim si post assumptonē summi
pontificis aliqua saltē eoꝝ que modo cō
memoras/ī fauorē cause fidei/regis/ac vni
uersitatis fuerint intimata vel suggesta.
¶Volucer ¶Nolo monice ꝺ sancti
simo dño nostro ꝛ christo dñi/velut os
in celū ponēdo loqui:collatera les nihilo
minus habuit quos in hac ꝛ similiē mate
ria tangente dominos polonos/ ꝓcessis
dicūt aliq̄ minus diligenter/neqꝫ satis ad
zelū ꝛ feruorē catholice vitatis/q̄ neqꝫ ver
bis neqꝫ scriptis exhortatoriijs/ad ꝓficuū
nem seu terminationē potuerunt accendi

¶Lectis tibi sit scedula mittis oīa quā hic placet inserere sic hītē. ¶Considerent zelatores xpiane religiōis et honoris oīni nri pape/ac huius sacri cōsilij/si articul⁹ se cūdus principal⁹ vocatiōis h⁹ concilij/q̄ est sup heresum ⁊ erroꝝ extirpatiōe/ñ tra ctetur vel expediat̄/p̄sertim in materijs so lennit̄ denunciatis et multiplicit̄ agitatis in hoc sacro cōcilio qualit̄ hoc varij varie potuerūt imputare. ¶Quidā ad negligenti am/in re tanta atq̄ p̄cipua solicitudīe tra ctanda/put fatet̄ ⁊ filiū in damnatiōe hu ius quilibet tyrannus ¶Alij ad ignorantiā q̄ de paucis ꝓpositionib⁹ q̄ nō sunt ō api cib⁹ fidei nō decreverūt quid fm doctri nā sacre scripture tenendū sit/an videlicet vere fuit vel false sane vel insane/approbā de vel reprobande. ¶Alij ad p̄sonaꝝ accepti onem/⁊ humanū timorē seu formidinem et ad illoꝝ cōtra quos hic p̄cessū est i fidei materijs/quēadmodū sūt bohemi remur murationē. ¶Alij ad aptā iusticie denegati onem in materia fidei et moꝝ seu culpabi lem dissimulationē. ¶Alij ad p̄latoꝝ ⁊ alio rū auaritiā /queretiū in ecclesiastica refor matione/que sua sunt vel vtilia/ nō q̄ iesu xpi/vel spiritualia. ¶Alij ad regū p̄cipuoꝝ ⁊ vniuersitatū/qui ꝓmouert p̄dictas ma terias/vilipensionē ⁊ indignationē vt fue runt rex francoꝝ/rex polonoꝝ et vniuersi tas studij parisien⁹ et plures alie. ¶Alij ad autoritatis p̄latice sup heresibus extirpan dis in suis diocesib⁹ enervationem ⁊ ad cu rie romane in eisdem erroꝝ extirpandis notoriā omissionē. ¶Alij ad sordidā mul ctoꝝ in hoc p̄cilio vno vel alio modo corru ptionē. ¶Alij ad omniū que facta sūt in cō cilio scandalizationē vel infirmationem. ¶Alij ad legatoꝝ reguꝝ ⁊ vniuersitatū q̄ ex iniunctione vel instructiōe facta eis/ ꝓmo uerunt ⁊ ꝓmouere debuerūt p̄dictas ma terias/negligentiā culpabilē. ¶Alij ad the ologoꝝ ⁊ p̄dicantiū veritatis fidei/periculū et depressionez/vbilibet p xpianitatē/maxie dū errātes fuerint potētes et p̄cipes. ¶Alij ad homicidioꝝ ꝓditionū/furioꝝ seditō nū/nutritionē seu iustificationē/maxie dū bella fundant̄ in sustinēdū erroꝝ⁹. ¶Alij ad hereticantiū et errantiū nō emēdatiōz seq̄ obstinationē/nec ad fraternā seu iudi ciale vel paternā correctionē/sed violentō rē effrenationē. ¶Alij ad obedientie genera lis p̄stari debite mō summo pontifici/for tassis (qō absit) periculosam dilationem/ apud multos xpianitatis p̄ncipes aut po pulos. ¶Alij ad dericoꝝ apud laicos/imo ⁊ apud fideles et paganos/ ⁊ p̄cipue petrū ō luna et suos fautores subsannationē vl' ir risionē/ q̄ in materijs vulgo notissimis q̄ sunt ip̄a p̄cepta moralia/aliq̄ patiūtur erra re/et diverso sibūnuicē ptinacit̄ asserere in p̄ntia generalis p̄cilij/intim vt sub summo pontifice quē oēs p extirpatiōe erroꝝ p̄sto labant̄ maior dissimulatio suboriri videa tur. ¶Alij denicq̄ qō oīm grauissimū est/ad offensam dei in desertiōe defensiōis catho lice veritatis/imo et fautoriā heretice pra uitatis/pū. s. erroꝝ cui nō resistit̄ approba tur. ¶Lectes aūt invocāt/hui⁹ cedule cō positores/celū et terrā/q̄ nō ad diffamatio nē cuiuscūq̄ vel irritationē/sed ad ꝓpriaꝝ animarū liberationē/ et ad obviandū p̄ta ctis et cōsimilib⁹ scandal'/si nō hoc durante cōcilio occurrisuz fuerit/etētūris/ ista scri bunt atq̄ notificāt/pati voce publica/ lati us hec oīa deducē/si ita placitū fuerit dño nostro pape. ¶Decibi. ¶Donicus.

¶Qualis data est ad hec incōueniētia ꝓuisiua responsio. ¶Tolucet. ¶Nulla ꝓrsus q̄/sed in deteriora ꝓtinue res lapsa ē vsq̄ adeo q̄ p pte dñoꝝ polonoꝝ interie cta est tandē appellatio ad futuriꝝ cōcilium ¶Cui appellationi cū rñdendū esset/lecta ē vt ō in consistorio generali et publico/qō vltimo cōstātie celebrandū est/minuta q̄ dā sub forma bulle destruēs vt asserunt̄q̄ leger ūt eā/fundamentale penit⁹ robur ne dū pisani sed ⁊ stañ. cōcilij/et eoꝝ oīm que in eis p̄sertim sup electione summe ponti ficis/et intrusoꝝ electione attētata facta ve sunt. ¶Continebat itaq̄ in nullo casu licere appellationē a papa facere nec eius iudici um in causis fidei declinare plane ō legem dei decretaq̄ ⁊ alij. ¶Ex tā ceca sp̄ē affectio que nō zelat vitatē/tā sp̄ sibi ōrians et diso na veritati/mēs aduersa. ¶Donicus.

¶Vellem plenis agnoscere qualis ex inte gro fuerit hec polonoꝝ cā/ neq̄ enī illa le uiter crediderim/ q̄ postremo subintrūsti q̄uis de occisiōe oīm polonorū facienda

absq; lege vel ordine/ipis nec auditis nec
defensis audierim. ¶ Volucer ¶ Possuz
que breuibus pstrinxi verbis ea scripte mul
tiplicibus edocere quoz aliqua suis titulis
seorsuz notabo. ¶ Res em̄ plixa est/ z ad alia
te vocat/ sentio pñs dies. ¶ Jabo pretera ti
tulos quorundā ex opusculis germani tui
plurimis obmissis que vel memoria nō te
net/ vel vtilitas nō tāta est. ¶ Jta em̄ fas erit
tibi vl alteri cui placuerint illa sub collecto
rio vno seu pluribus scriptis dare ¶ Do
nicus. ¶ Grata mihi rē feceris volu
cer/ dicto nihilominus antea/ qualis ō 3
natura ociij sit fratris existimatio/ instru
ctus quippe est: nedū ex litteris vel bistori
is: sed ex ipsa que doctrix est efficax experiē
tia/ vtpote qui nouissimo huic cōstātien si
cōcilio/ assistit/ qō numerositate cō
uenientiū/ qō agendoz arduitate: qō sui p
sertim duratiōe/ maximū supra cetera fuit
qm̄ p trienniū cū sex fere mensibus ptēsuz
est. ¶ Volucer. ¶ Si pondus doctrie vel
eruditionis hiet existimatio pegrini nostri
apud alios qlē facit amoz apud terrē exiēs
cognitione nō indignā/ nec inutilē fortas
sis posteritati. ¶ Sed neqz plene vidici suaz
in oībus que gesta sunt vel opinionem vel
sniam q̄ uis plurima scriptis reliquerit de
potestate cōcilij z ipius qualitate. ¶ Sua fu
it insup̄ uersatio assidue cū illo p̄ceptore
suo/ quē sapientissimū et prudentissimum
nemo dubitanerit/ cardinalē cameracēsem
dico/ poterit ille multo docti9 z salubri9 cū
autoritatis pōdere sup hac re vel verbo vel
scripto tradere q̄ cognouit. ¶ Hoc vnū scio
q̄ zelus habende vnionis in scismate tam
despato/ tantiqz tpis fecit multa tolerari q̄
fuissent aliūde nec tollerabilia nec tollerā
da. ¶ Video q̄ ecclesie reformatio nūq̄ fiet
p cōciliū sine presidentia ductoris affecta
ti bñ prudentis simul et cōstātis/ prouide
ant sibi oū sciuerint et potuerint membra
per ꝓuintias aut regna: nō quidē in mul
tiplicatiōe ꝓstitutionū nouellaz/ hoc ma
gis interturbat q̄ adiuuat/ sed p execution
viuacem et virilē eaz legū que iā late sunt
abundantissime/ supuacuis etiā resecat/ vl
omissis. ¶ Video q̄ in doctrinis que fidē q̄
religionem/ q̄ bonos et salubres respiciūt
mores/ vix inuenietur i hac tempestate/ re
bus vt sunt manentib9/ nec habito fori fa
uore/ potētie secularis/ terminatio debita/
vel expedita iusticia. ¶ Experto crede/ neqz de
uctionē p nūc alia pete/ neqz ō remedij
apponendis verbū feceris/ surditati/ vbi nō
est auditus/ iubet sapiens/ non effūdas ver
bū his interim ꝓtentus. ¶ Habes em̄ ō theo
logica ꝓsolatōe grādius opusculū. Tenē
habita/ gratus ō/ qui te segregauit ab his
solicitudinib9/ z p ceteris in ptāre cōstituit
oza cōpatiens flens z lugens ¶ Donicus.
¶ Si cōcesserit ita deus/ bñ vale volucer q̄
cauēs vie casus. ¶ Salutsueriszq nole meo
fratrē/ monens eū sedulo circūspicere vigi
lanter quēadmodū in medio natiōis pra
ue viuendū sit. ¶ Volucer ¶ Et tu bene
valeto monice nostri memor in oratoni
bus tuis.

¶ Finit.

¶ Sequūtur nonnulla

carmina Joh. de Gerson/ que z pce
dentibus z subsequētibus tractatibus cō
nexionē aliquā habere videnē. ¶ Primū car
men ad Jobem germanum suum de cau
sa canendi.

¶ Loquitur aduena ad

¶ Donicum.

O deu perurgent monice/ monice
Anni ne fasti sanguinei et necis
Ciuilis ensis cuilibet imminet.
Qui iuste viuit/ vera vel edocet.

¶ Respondet monicus

Deme fruaris aduena cōsule
Pacis in ruina pestifere vicis
Ad te redito solus in ocia
Esto virilis vim facito tibi.
Dens in supna se leuet ocioz
Odas canoras psallat alacrioz
Quales sophie dictat amoz pius
Non quas libido sordida/ suggerit
Quas musa garrit scenica crebrius
Ut coz malignis vrat amoribus
Cure coquentes anxia pectora.
Criftes abibunt/ credito longius
Nam spiritus coz visere celicius
Gaudet quod almū psonitat deum

¶ Opponit aduena

At cū sodales mors mihi sustulit
Cū pallas arcem vix habitet suam

Quero sonabunt cui mea cantica
Nerui loquentes/quos lyra temperat
¶ Respondet monicus.
Omitto musas/angelus audiet
Sanctiqꝫ tecū/nonne satis tibi
Hec prorsus omnes mors tulit effera
¶ Petrus superstes/quem sapientia
Totū repleuit/cardo decidit sibi
Nomen statūqꝫ/sufficit vnicus
Carmen melodū cui resonet tuū
¶ Vinit gerardus quis rogo par sibi
Qui veritatis exul amore fit
¶ Nostri clamengis dulce sapit filius
Etas nouellā progeniem dabit
Pro patribus quos pdidit atropos

Aliud eiusdē ascle/

Quiadeū catalecticū.
¶ Ernū tepus adest/fac hilaresce
Cor tepens gelide frigore bruine
Bursum surrige te more volucris
Que vires reparat sole tepenti
Odas dulciſono gutture formant
Alternantqꝫ modos/cernis alaudā
Sepennis liquidū libratin ethra
Sensim puolitans/deserit ima
Extra se rapitur ebria cantu
Affariqꝫ deū leta videtur
Quie spasmata cadens vt redit ad se
Jam degit solitis sobria terris
O si te rapit hec extasis alma
Felix/si inbilans excidis a te
Hec semp stolidas incolis oras

Carmen lugubre

ꝑ desolatione vniuersitatis parisien. A

Pter bella ciuilia
Ngeli pacis gemitus amaros
(Si cadunt in vos) facitote toto
Penitis enisu/reboate celi
Pallada flete.
Palladis templū domus/artasylum
Haudiū vestrū/decor omnis orbis
Corruerūt a scelerū ministris
Pallada flete.
Ecce fons riuis helycon cruentis
Manat/hinc sacre fugiunt volatu
Pepeti muse/resonantqꝫ tristes
Pallada flete.
Barriunt pice reprobis aggrestes
Vocibus/liuens odium perurget
In malo letas ob exquelam
Pallada flete
Celicus cetus datus vt signam
Percolas iugi studio minervam
Jugeas pectus feriens et horrans
Pallada flete.
Nō tue prudē cecidere docte.
Pallas athene simili ruina.
Peior hec sors est. cupidi sophie
Pallada flete.
Te quis o te collegiū celebre
Par habens nullū phreneſi sacratum
Aspicit/qui nō miserādo dicat
Pallada flete.
Prdo te trinus decorabat ample
Cū sacerdotū cuneo decenti
Eterneris vulgi manibus scelestis
Pallada flete.
Oleoninā rabiem/tyrannos
Horrida cunctos supans nefandi
Criminis nora/furit en crinis
Pallada flete.
Horror heu seuus/nihil o deinceps
Linquitur tutū/nihil aut inausum
Res en humanas supest perire.
Pallada flete.
Strabit aduersans hereſi quis vltra
Sontibus quis nō trepidus resistet
Quis bonos mores volet edocere.
Pallada flete.
Papa qui xpi vice summus vti
Gratularis/vos pariterqꝫ mundi
Cardines/fidei cecidit columna
Pallada flete.
Filiā tu rex nimiū decoram
Prole fecundā recolens videro
Plangit orbā se viduamqꝫ clamans
Pallada flete.
Inditū regnū tua clara doctrix
Christianū que titulū ferebat.
Monstra non gignens iacet indecora
Pallada flete.
Canones artes medicanſqꝫ phisis
Et sophie vultus lacrimis rigate
Deperit vobis studiosa turba
Pallada flete.
Palladis troie referunt imago
Custos ablata sibi dat ruinam
Francie casum similem timentes

Carmen in laudem ducis Austrie

Pallada flete.
Inuicem fedus sociale seruant
Clerus et miles/patiente clero
Nobiles vestro statui cauentes
Pallada flete.
Regij scepteri rogitamus heres
Clare delphine repares ruinas
Hostice cladis miseris vel odis
Pallada flete.
Tale qui rursus renouare queret
Vinito felix quater et beatus
Cesser vt plangor doloros⁹ iste
Pallada flete.

Finit.

Carmē i laudē du

B

cis austrie ⁊ studij eiusdē.

Mors miserāda nimis te francia diua fatigat.
Vluscq cuiusuis vox reserare queat
Olim pscriptos p libertate tuenda
Proq fide passos/mos releuare tuus
Desisti thoma ppijs dū trusit ab oris
Anglia te sanctū sensit et ecclesia
Heu pietas heu pisca fides cogūt alūni
Francigene mortes exiliumq pati (do
Sume deꝰ p lege tua quā sub decacor-
Pentibus impssam scribis et in tabulis
O quot theologi/ quot pōtifices piere
Carcere quos clausos dira necat rabies
Effugit altera ps alienis incola terris
Tutior exilio sed spoliata bonis
Inē quos vnꝰ qui cancellarius almi
Prisius studij est cedit et aduena fit
Austria tu felix/ felix studiosa vienna.
Pur quibus est talis traditus in regimen
Zelo qui fidei feruens/ob eā fugitiuꝰ
Quie miserans/offert vltro refrigerium
Assignat que locū cū libertate/suisq
Patribus egregij commoda collegij
Vis sua magē iesu merces p cuiꝰ honorē
Docrorē recipit discipulūq tuū (bunt
Gloria laus⁊ honor dux inclite te resona
Sū pietas terras sancta fidesq colent

Aliud carmen de

L

multiplici martyrio

Mors martyr laudabilis
Pre ceteris optabilis
Baptisma supplens si deest
Omnem reatū diluit
Mors p fide viriliter
Suscepta reddit martyrem
In sub fide lex ponitur
Quā littere sacre docent
Quare beatus omnis est
Pro lege quem dei sui
Certando contingit mori
Quicunq det casus necem
Corona fratrum septena
Refulget ob legis zelū
Martyr Johannes an fuit
Culpans nefas adultere
Ergo beati viuite
Quos terrius multo scelus
Damnando/martyrū publicum
Occidit atror carnifex
O pulcra mors corā deo
Jocunda plena gloria
Conspuat hanc vulgus licet.
Nequā profanū malignū
Etas an hec felicior
Quod martyres habet suos
Culpanda vel forsan magis
Nefanda p tyrannide
Culpanda p pastoribus
Luporū qui vices gerunt
Tyrannidem dissimulant
Immo fouent/augent/probant.
O veritas patris iesu
Obsecramus versa vicem
Vt veritas victrix eat
Cruoris expers et necis
Si vis vt in martyribus
Vincat/patescat omnibus
Laus detur et palam tibi
Patri sanctoq flamini

Carmen p virtu

E

te patientie.

Spera qs fortuna potest⁊ o-
numerare.
Prospera que tribuis licet inscia
Inscia nō tū est ea patris cura benigni
Pro virga qui te manibus gerit
Nō aliter quā vult nec acerbius ipa flagel
Fortis ob hoc remanet patiētia
Murmure ñ lateat te pmittētis honor.
Fert homines librans oculos sibi
Abba pater clamat/magno p crimine nos

Dat sit patri supplicij parum
Letifer pando peccator putre vulnus
Ut placet vre seca/modo dep̄ cor
Molis in eternā parcendo tradere mortē
Esset en hec pietas/furor efferus
Dicus sctūs amor placite ꝓquirit amādo
Omnia que faciūt alij bona.
Dic tolerādo suū patiētia vertit in vsum.
Omnia que mala respicit vndiq;
Cur igit̄ dines patientia nō erit inter.
Aspa fortune tot tantaq;
Verbere sola t̄: gelidoq; rigore calescit
Dotat eā sitis: esuries cibat
Et alijs solunt loculo sua debita clauso
Exiliū patriā reputat suam
Pressurā mūdi facit in xp̄o sibi pacem
Docta: foro requiē medio capit
Carcere cū vinclis fit libera/qd moror vltē
Uertitur in vitā mors vltima
Est patiēs melior fortī/patiēs qr vincit
Sepius hoc hostem fine vulnere
Nō tñ est asino silis patientia laudi
Stercoris et culpe tollerans onus
Excutiēda magis tot[hec sarcina nervis
Perpetienda prius mors corpis
Hec est sanctor patientia va ꝓbatrix.
Corde suū toto q; amat olum
Burior inferno: nec aq̄s frigescāt in vllis
Stigmata signa sui regis gerit
Infert vim celo/rapit astra iure triumphi
Dic fructus suus hec possessio
Paternā dat ei sors aspa qua malus in se
Sevit abutit̄/amens enecat.

Carmen ad gerar

dum dñi delphini cōfessorem

A

Oro tristicia repelle seculi
Dorē creō parit gerarde duplā
Strigit noxia cor: ꝑmit necatq;
Et hac letifero plagā ictu
Culpe spiritus, et tabescit in se
Nil mortale fleas nihil caducū
Cur q̄das lacrimas nihil iuuantes
Obsunt/nec reparant peracta damna
Quod mutare nequis: feras oportet
Beduc in meritū necessitatem
Damnū temporis ad perenne confer
Si te pena brevis dolore torquet
Et hoc cōsice quā dolenda culpa
Uis lugere: dolor beatus iste est:
Consolatur em̄ iesu docente
Plora flagiciū: memento finis
Luctus mixtus erit sapore dulci
Ob spem: q; gemitū reatus isto
Beletur/manet et corona celo
Victoris gladius ferire iussus
Baluae luctificū thau gerentes
Tulit nos plangere lacrimosa vallis
Nil plus purificat cor aut serenat
Quā luctus vehemens amaricansq;
Hoc mersus pharao mari peribit
Tellus melle fluens de hinc patebit
Quā ros hic pluuius rigans venustis
Ornat floribus/ac perinde multos
Fert fructus sapidos decore grato

Item aliud carmen ad

Quid gerarde fit i nob̄ ceūdē
Merent crimina quedaz
Intro cordis in medullis F.
Cum radice profunda
Que licet minora dicant
Homines ad supandum
Prorsus excuti nequibunt
Tibi dū viteris a te
Flebis vbertim diuq;
Culpans corq; remordens
Et graui mole depressus
Cunctes recidiuas
Fortis alacrisq; pugil
Prosternes graviores
Sub iugo pestes: eas vix
Alij vincere quibunt
Gratiam fateri dei
Esto certus oportet
Ordinē videto suū
Prouidus omnia libras
Sub modi sub ponderisq;
Pensura sapienter
Vincis hoc vel illud scelus
Sibi victoria detur
Pillies cadens resurge
Semp̄ sustine spera
Flens manus patri porrige
Lacrimis est sua lingua
Non te deseret in finem
Tandem e stercore tollet

Carmen de puri/

tate sacre scripture respectu aliarum

B

Carmen de puritate sacre scripture

Dotibus aliis
Exoritur fons
Purior auro
Unda nec vllo
Spurcida sceno
Lumine solis
Obice fulget
Tu bibe mys
Te speculeris
Te tua nunq̃
Fallet imago
Plurimꝰ ide
Riuulus erit
Lapsus ad ima
Putrida tellus
Quo mage distãt

Sordibus opplet
Noxia miscens
In quibus anguis
Ranula vermis
Bufoq; serpunt
Dolus latet vndis
Si sitis viget
Cautior esto
Vis speculari
Reddere verũ
Vix simulacrum
Turbida possunt
Terreat hoc vos
Quos derelicto
Fonte Sophie
Terrea potant

Josephina Johãnis

de Person carmine heroico decantata

Titulus brevis cõtinens. xij. libros iuꝫ. xij materias ꝓncipales

Care Joseph Josepina tuo p nomine carmen.
Narrat vt is memphin septem illic cõficis annos

Nazareth inde redis opans/ vbi vgis oll
Cõceptũ notas/et ea cũ virgine nubis
Idq; redit nupta te p montana volente
Bas latriã infanti nato/nomẽ ihs addis
Suscipis hinc reges/puerꝫ pꝰsecul⁹ offers
Inuenis hinc tẽplo/tãdẽ monies reqescis.

Prohemium

Ontem sueuerũt veteres celebrare poete.
Sacratũ mus pnasi mõte sortũ
Quẽ pes fodit equi. sed hz sapia montem
Nostra aliũ fontẽ 7 musas qb⁹ alta vox ẽ
Fons vite/vbũ dñi sublimibus exit
Celis iugi/puro/salubriq; meatu
Cristallo similis manãs a sede supni
Dotib⁹ eternis musas nec curat agrestes
Que mortale sonãt q̃ noxia carmia texũt
Que solas vanis demulcent corpis aures
Nec dant arentẽ sedare sitim/sed adurunt
Potantũ assidue mellitis corda venenis.
Fons nr̃ pitiq⁹ sapidisq; salutifer vndis
Quẽ sup irradiat vbi sol diuinus aplꝰ
Dia crede noꝫ mũdi specti vice mõstrat
Pura tñ lux hoc hebetãs diuerberat oẽm
Visum mortalẽ/veluti sol materialis
Lucidior tuitus obscurat nicticoracis
Multa videre tñ fidei mediãte beryllo
Cõcessum nobis enigmate voceq; certa
Diror loq̃r facies speculãti q̃ruor offert
Fons h vt specula quedã/sic ezechielis
Visio dat vultus aialibus esse quaternos
Quattuor ancillis facies sapia donat
Sensus bis binos verbo nã mõstrãt ysmo
Littera gesta docet/qd credas allegoria
Moralis qd agas/quo tẽdas anagogis
Ne penetrãt aures mẽtis dulcore latentis
Tetralogo simul ac vno sermone loq̃ntes
Principio fõs hic pfudit mysticus aq̃s
Post terris legiẽ fluuijs fluuisse quaternis
Irrigat et totũ riuis felicibus orbem
Te torrente replet fecũdius o studiorum
Pr̃ parisius/paris expers/maior athenis
Maior et egypto prior est tua phia
Pura/nec erroꝝ sceno pmixta nocenti
Sola cares mõstris/nec hẽs portẽta peor
Quidã theosoph⁹ ista nutrict ẽ vibe.
Sra cui nomẽ/cognomẽ q̃ aduena fecit
Hũc iuxta fontẽ viridãte in cespice rite
Fructifero vite sub ligno mẽbra locauit
More suo/lenire vie vastidia querens
Oreq; cordis aq̃s fontis gustare beati
Dulce refrigeriũ cõtra tẽptaminis estum
Esse pegrinus signis erat agnit⁹ apostol
Cassidulũ dextro fartũ dependz ab armo
Ad latus oppositũ/celsũ caput orbicular
Pileus obnubit soles q̃ pellat et imbres
Vultum ifestos baculus q; teres regit arte
Ferrea cui cuspis/munit sura coturno
Scutũ leua gerit/saphiro/celo vt sereno
Cõcolor/hic auro septẽ radiare planetas
Inspiceres/medio corpẽ natũ velut ignis
Emicat et thau rutilo sibi signat in auro
Egide theosoph⁹ hac hostica tela retũdit
Hec carz ãgelico duce q; caro visib⁹ obstat
Sedul⁹ hũc catul⁹ vt thobiã comitatur.
Vidi eq̃dẽ synodũ cõstantia dũ generalẽ
Colligit eccl̃ie fieret sibi pastor vt vnus.
Vesper erat gelidas ptẽdẽs lõgi⁹ vmbras
Aduena labẽti iocũdo murmure riuo
Lumina dũ figit meditãs/ꝺ fonte canoꝝ
Visa loq̃ sibi vox pprijs accomoda votis

Vita pegrinis quē te premit erul in oris.
Vult libertatē patrie te querere celis
Hoc moyses/hō ipe leui/dū noīa gerson.
Hāt pmogenitis signāt multis aliozz
Hiteris exemplis.sed q̄ de⁹ acola terras
Venit i bas fieri/nihil hō hortamīe mai⁹
Terrigenā petere qō te celestia cogat
Ergo fides cū corde piovult carmīe dici
Quō terrene voluit regionis ad ima
Deflecti/claudicq̄ de⁹ sub vētre marie
Quē natū ioseph ī mēphim gestare pegre
Jussus/vbi septē fugitiuos ꝓficit annos
Inde relat⁹ fit (mixto) sibi subditus exitro
Donec eū senio moꝛs exoptata recepit
Theoseph⁹ gaudz dū vox simphoica tal.
Insonat aure sua:tollit suetudo timoꝛes
Quānis mirāda vox est froneſi/qꝛ terras
Est ancillaꝛ/datꝛ sua cuiq̄ loquela
Qua dinoscat velut in fidibus citharedi
Organicis siue modulis seu carmīs odis
Comodat ipe pias dictis solertioꝛ aures.
Sensib⁹ acimis/res est nō parua/reponit
Quatinus aut referet audita sodalib⁹ oze
Inserat aut careꝫ.supplex pa⁹ ichoat oīās
Alme Joseph pīarcha sacer ꝓ cⁱ honoze
Nīa canit phronesis/tu vgo tu iesus oliz
Vos tres vna dom⁹ angustis ſcola terris
Quos imēsa locāt mō celica regna/fauete
Fraq̄ sit facite:pietas accepta camene
Ancillans fidei/nulli piudica vero
Pulta ꝓ babilie suadēs/temeraria nusq̄
Apta pegrinū coꝛ sursum atto llere celis.
Hacten⁹ hec subeat pmū narratō fugit
Cur ioseph a pria/spōsa comitante iesuq̄
Exēplū pmis magis id se sensib⁹ offert.

Distictio.I.

Ssa labore
Membza ioseph sōno ꝛcreās defes
Corde vigil inssa q̄ nunciat angel⁹ audit
Tristia.surge ioseph filiodauid accipe mīez
Cū puero/fuge neu tardes/egyptia rura
Festin⁹ pete/nā puer trux queret herodes
Perdere/ꝓcetas laxat tremefact⁹ thoꝛēs
Dox grauidas art⁹ būili stratu exilit/atz
Virgineū spōse thalamū mestissim⁹ ītrat
Forte maria ihm quē cunis somn⁹ hebat
Tūc vigili blāde cura denota fouebat
Vt vidit sponsum cui nō mos nocte vetre
Instantis ꝑsaga mali. conclamitat/o vir
Hm q̄d ic̄ē q̄d bēs q̄ fert te soꝛs rogo pāce
Eheu surge cito puerū rape q̄rit infans
Perdi crede mihi/ꝓreges dirus herodes
Se dolet elusum/ꝓpera/mō nūtius alto
Demissus celo iussit/nec fingo repente
Hic fieri.tibi tūc animi q̄d virgo fuisse
Credideri noua tē inueisq̄z puerpa paup
Simplex sueta domi regionū nescia tales
Lete dū voces vigēt:sed fisa deo moꝛ
Cōplosis manib⁹ lacrimisq̄z p oꝛa volutis
Trist⁹/vtrūq̄z genu aīpa ī cunabla nati
Flectēs te sternis/stupido fixoq̄z parump
Deres intuitu/quē cōtemplata benigne
Pluria corde gemis tādē prūpis amaro
Suspirās aio/q̄d amoꝛ me⁹ o tener infans.
Ac veteri dilecte mei/q̄d tu/q̄d agemus
Iste tuus custos ꝛego q̄ pte feremus
Quale patebit iter vbi sē gabriel tua dudū
Nūcia dicta mihi/dñs sedē david illi
Crede dabit iacob ipe domo regbit ī eū.
En it in exiliū:flendi carissima non est
Hora mō/vir ꝓtulit anxius/effugiendūz
Parendūq̄z dei iussis/reducē bñ spera
Promisit puerū ꝛ faciet/q̄ dux via.vita ē
Exitus his infans/ocul⁹q̄z ferens⁹ aptis
Jocūdo visus risu cognoscere matrem
Tūc animā strinxit tenē pietatis imago
Virgineū/gladi⁹ ptrāsijt intima coꝛdis
Doxruit in faciē pueri. fuauissime fili
Acrius exclamat singultās mater/abire
Ac migrare statī/notos patriāq̄z laresq̄z
Linq̄re cogimur arides.nō nīa volūtas
Sed dñi fiat cō iunx dilecta ioseph vir
Prādeuus replicat/lacta cuiusq̄z resolue.
Infantē/pannis involuēs/noster asellus
Ame sterneē gerul⁹ pueriq̄z tuiq̄
Paret mī/nec moꝛa nocte fugā capiūt clā
Hostio lis post se clausis/nullasq̄z salutes
Nulla vale tota vicinia chara recepit
Admirandū maius inē spectacula quale
Cōspicies aia/casus nūquid fuit alter
Aspioꝛ/summaq̄z magis pietate stupēdus
Ergo cōpatere salte ꝓ cuius amoꝛe
Pēsit hoc/de⁹ est fugitiu⁹ ꝛ aduena ꝓ te
Virgo tenella ioseph ḡuis euo virq̄ bime
Infans.ignota pagrāt ac dura viaꝛ (ctris
Dat ꝓcul exierāt a nazareth haud sine ml'
Cōtinuoq̄z metu neu q̄s seuiret eūtes (co
Sine pedū strepitu seu flēt(ad vba mīis
Magistꝛi pueri/vel ab occursu vigilan cū
Aut asini rudītu/latratu ve canino

Tertice monticuli faciem ꝓuersa retorsit:
Virgo suã/simlr ipe ioseph deuotꝰ vterqꝫ
Subsistit inde domũ villã tẽplũqꝫ salutãt
Nuncia tã solis rutilans aurora decorum
Spirabat lumen/virgo doctissima legis
Humano ꝓtim studio/ꝓtimqꝫ supno
Largiꝰ afflatu ꝺdit has (fas credẽ) voces
Magnifico te sũme parẽs/spes vna salutis
Certa mee mihi magꝫ potes agsco dedisti
Grata fateborem̃/memori iugiqꝫ reposti
Corde gerẽs ancilla hois parebo iubenti:
Per mediũ q̃uis vmbre mortis sit eundũ
Nulla timebo mala/ qm̃ mecũ deus es tu
Tuqꝫ puer dñe ibu/quẽ sctũs obumbrãs
Spũs ex me formauit/ Te sara virumqꝫ
Te iacob atꝫ ioseph iudit hesterqꝫ susanã
Saluauit dñs ꝛ hebreos ꝑ mare duxit
Per deserta trahẽs/celi ꝗbus esca parata
Nõ attrita fuit vestis/qd ꝙ danielem
Et dauid eripuit rugientis ab ore leonis:
Quid ꝙ ꝑ cornua fugientẽ panit helyã (ge
Dux raphael thobie/dux michael synago
Quid moror exẽplis gabriel mihi dux deꝰ
Nec voluit fecit ois sibi possibil res (illa
Nullꝰ linor et/sapiẽs tñ omia summus
Disponit numero mẽsura põdere/nõ vult
Ceptari: ꝓprios sed agi motus rationis
Quos valꝫ vt desũt p̃sto sibi ferre iuuamẽ
Hinc hoiem fugimꝰ subito cui tollẽ vitã
Ompẽs poteras/vis paup et aduena fiat
Filius iste tuus mũdo qui regnat olimpo
Fratribꝰ vt sit is soluet/morestqꝫ reformet
Vis scutũ cordis nobis p̃bere laborem
Vis fieri memores aliã nos ãrere vitam,
Esse pegrinos: deb ereqꝫ tristia letis:
Semp miseri: lacrimaꝫ valle maligna
Dux igit rectorqꝫ comes ꝓtector et altor
Esto pegrinis nobis altissime regũ
Cui rex mortalis obsistere: cui neqt obex
Ullus velle tuo statui/ꝓmissio nostris
Dicta olim patribꝰ abrãã cũ semine fiat
Dulce vale natale solũ valeãt ꝛ amici
Tuqꝫ hierosolymis in syon vtice tẽplum
Dixerat hĩc sacres aio ioseph atꝫ maria
Cõtorquẽt gressus et semita cepta tenetur
Nazareth i villa mltũ iã plebe subortũ
murmur erat fugisse ioseph fugisse mariã
Cũ puero: grãdis cognatos cura fatigat
Querere q̃ pgũt: quales petiere latebras
Geta fuge cã tandẽ cõpescuit omnes

Vespa defessos ambos asinũ q̃z lassitudo
Sera domi locat/in qua diuerticula ville
Cõmodiora ioseph reputauit: ꝓtinꝰ vltis
Excepit puerꝫ ꝓpriis terreqꝫ reclinat
Ipe sinu matris ereptus vagit et inde
Vir dat opẽ dñe sata gessi fecdat a sello (qꝫ
Collapsu facili hospes dat stabulũ paleal
Augẽt ligna focũ gremio moꝝ vgo ferẽtũ
Fasciolis euoluẽs infantẽ igne manuqꝫ
Blanda ꝓtractãs renouet qs ꝛ o speciosus
Forma ꝑnatis hoim pulcerrime: quis te
Virgineosqꝫ tuos artus: faciemqꝫ decorã
Cui sacros ocul deitas afflabat honores.
Cernere tradiderit: da lacda balnea virgo
Perfice cetera vir ita fit post/ambo leguñ
Apposituꝫ sumũt frugaliẽ hymnꝰ ab ore
Grato pꝰ sonat: surgũ frons: corda leuãt
Secretũ surgẽs hinc vgo cubile recepit
Se sup hostiolo tlauso silet: et vacat otiis
Bonec dormiat is cuiꝰ so vigilat cor
Quẽ priꝰ ipe ioseph blãdũ pplexꝰ adorat:
Datqꝫ vale matri: seruatur ei locus alter
Sedulꝰ intrat ibi: ꝑmũ oras deinde quiẽt
O qd ais nimias q̃res ambitio põpas
Splendida q̃die tibimet cõuiuia magꝫ
Instructasqꝫ domos thã multã famulatũ
Te pudeat: te peniteat: dũ talia cernis
Parua crede domo miorẽ dolor ãrietasqꝫ
Sz nocika placẽt placet insanusqꝫ tumultꝰ
Pacten̄ vna vie ocursadies manifestat
Quid valeat piꝰ reliqs aimꝰ meditari
Oro ꝓuideat discrimina plura viarum
Plures hospitibꝰ fraudes: risusqꝫ malorũ
Solerter mentis oculus quo ꝓgredicdo
Plꝰ ignota subit: plꝰ horrida seuaqꝫ telis
O quotiẽs latro q̃tiẽs sitis/algor et ardor
Atqꝫ fames potuit inopes vexare viantes
Amborꝫ sed mens vtutis in arce locata
Despiciẽs ima: fugiens ad federis arcam:
Verã nõ tipicã: te semp xp̃e petebat
Cofugiũ: vt moyses: et libertatis asilum
Adde ꝙ ois eos acies comitata tegebat
Terribilis virtutũ donorũqꝫ beata
Certa fides: spes firma: dei dilectio pẽdis
Sobria iusticia pollẽs sup omnia fortis
Quid ꝙ diuine legis tu virgo canorꝫ
Dulcisona poterat hymnos cũ voce ferire
In nõ pua vie solamina: cantica syon
Nam sil his typice poteratis vocibus vti
Esto pegrinis nobis cantabilis alma

Ter dñi relevet que tedia dura viarum
Nã tristes citius abeunt p inania cure
Carmia dũ diuin⁹ amor modulat amena
Ergo celigena miseris mẽs aduena terris
Dis psaltes facito/sis odis dedita diuis
Nõ ita te totã terraz carcere retro
Sed celo poteris posita reputare sereno
Corde pio sapiens tua deuot⁹ meditet
Virgo maria viro data ẏba ꝓcepta vicissi
Partẽ aliquã sctĩ nostras referat ad aures
Blanditias iũge pueri: formosus et ipe
Jocund⁹ solo aspectu triste omẽ fugabat
Addideris ꝙ mulcea ibu sola mina pbet
Tota creatura: quasi pmemorata beati
Primeuiq; status hois dũ cũcta fuere
Sub pedib⁹ subiecta sui volucresq; ferecq;
Impio q̃uis nõ sepius vtitur isto
Utit ipe tñ: nã quadraginta diebus
Noctib⁹ z totidem legit mansisse ferarz
Beserto socius: esse cuiuslibet expers
Bestia nulla ferox nocuit sibi: cur⁹ abũde
Justicie dono primeue: sic fidei dat
Plurima virtutũ doct⁹ miracula paulus.
Maiori su⁹ est microcosmus finis in orbe
Dũ mutat hõ mũdus varietur oportet
Pro meritis varijs iustoz sine malorũ
Nãq; creatori famulant cuncta creata
Nñ malis penas vult reddere pmia iustis
Ergo certa fides: et spes oratio iugis
Gratia quid diuina põt tu mente capesce
Nãbon⁹ z sapiẽs factus dominaberis astris
Quid q; z ipe ds dat si tẽptatio surgit
Prouẽtũ ioseph h⁹ sũ imagie scisse pute
Noctib⁹ ẽ vultu sibi visa virago micanti
Spinosiq; eragitas maib⁹ ds moze flagellũ
Verberib⁹ seuis semp torquere parata
Exre nomẽ hz tribulatio: ẏua tremendi
Judicis hec hoim custos: dux atq; pbatrix
Penaz multa dextris et multa sinistris
Turba comes: nẽo trãscurrere noia posset
Cõtremit ipe ioseph: sed mẽs intrita grit.
Hic pcor vñ venis: q̃ rẽdis: vbi ve morarz
Tres inqt tecũ comites hitare memento
Prima fides: alia spes: tertia gra que te
Triplice ds dubio qd queris certificabunt
Uiso disparet ad seq; redit ioseph: inde
Lux ortẽ: surgũt: inced ũt limite cepto
Virgo ioseph q; sit: ioseph oia visa recesset.
Virgo deũ laudas oculosq; ad sidera tol
Dis bñdicẽs ait: tẽptatio cui famulat (les

At te nãq; venit quasi summi nũcia regis
Ad te deducit/testis spes/gratia porro
Electas inter docet hanc habitare viatores.
Suscipienda pijs aĩmis temptatio nãq;
Est hois vita/iob iudice/militat ipsi
Cedit et in varios fruct⁹/et fine coronat
Ultima penaz nã mors fera terribilisq;
Corporeos solvit nexus z vincula carnis
Spũs vt liber petat alta palatia celi
Omne ꝓcul murmur pellat patientia fortis
Certa fides/z spes/et veri zelus amoris
Quid fortuna vaga/qd exorabile fatuz
Ponit/omnia sũt a libertate supremi
Deducta arbitrij sapient et ordine recto
Nec sua libras perit hic nec nra volũtas.
Causaz q; sunt numero vl' in ordie iũcte
Sed q; sepe latent cause fortuna vocatur.
Terris oipotẽs/z q; dominatur in omẽs.
Dia miramur strepidũ trepidam⁹ ad oẽs
Ut/q; supma domini cognouerit artem
Nõs immensa q; est nec scibilis vlli
Nil admirat effectus dũ videt imos
Ni miret eã res taz ꝓducere viles
Philosophis et theologis diuersa notat.
Et quasi cõuersa rõ/nã philosophia
Scandit ab affectu satagẽs cognoscẽ causã
Flectit a summo sed theologia deorsuz
Occurrit sub ea nil mixt nilq; timẽdũ
Vera ffers dña vir ait/sz credita pauc
Bis/solet a duersus dñm cõsurgẽ clamor
Nõ labor est iustis z iniq pace quiescunt.
Hoc fit care ioseph qm̃ pscientia solum
More videt pecud̃/q; sẽ celestia nolunt
Cernere p fidei lumen/sperare futura
Addisce q; solitis nature legib⁹ herent
Bicũt q; pprios cursus nõ deserit vnq;
Grata q; presit nature/q; dominatrix
Sit dux et rectrix ei⁹/nõ mente capescunt;
Sensib⁹ vtũt solis/cũ spiritualis
Regio nobilior sit corpore moderatrix
Cõtinet infusa virtutũ hec regio dona
Sra que formaz/q; dirigit/aptat et ornat;
Bat motus agẽ que sunt miracula nobis.
Mateq; vices variat/sic gra dudũ (das
Nõne marc rubri velut vtre cohercuit vn
Dãna pluit pri⁹/puersos era debiscens.
Absorbet/ppias vires suspẽdit et ignis.
Omia qs numeret: nature est gra victrix
Ut citharc nerui plectro moderati sonori
Plusue min⁹ tesi uarias dãt/cernim⁹ odas

Titur haud aliter hoc toto gra mundo
Carmia dās reb⁹ pcentu armonica miro:
Finis habz summ⁹ vnū solidūqz tenorez.
Postulat vt finis moderari cetera debent
Cū sit in humanis celestis gratia finis
Multiplici medio petit illū gra ducrix:
Confiteor tēptare deū vult gratia nunqz
Nō tēptata nequid nā/ hoc gra supplet
Spemqz tibi de te/oū despaueris affert
Patris more suos erudit puida caros
Verbera multiplicat patrati crimis vltrix
Iusticie decus/vt peccati turpe reformet
Aut vt pseruet/auget quādoqz flagella
Seua ne fit pietas q curans pcere perdit
Exercet iustos tēptatio pro meritorum
Maiori cumulo et ne gloria veret inanis
Dic ioseph/o dña/quero tēptatio si sit.
Utilis vt loqueris/q pacto tot peiuntes
Cernim⁹ assidue p eā. primos ne parentes
Perdidit/et tantis subiecit cladib⁹ orbem
Nuō talia mēs pmisit puida summi
Sed satis hucusqz dictū/declinis olimpo
Uespa cōpellit recipi mox hospitio nos
Plurima sunt sup his alijs ꝑpetēda dieb⁹.
Doctus ymo vie relevat fallitqz laborem.
Dia colluſtrās ꝓpos remo lut⁹ ī orbes:
Sol fuebit repetitqz dies/ qb⁹ alma maria
Cū ioseph eloquit nra secreta minerue
Que syon templo didicit qi palladis arce
Prodijt vnde nova toti lex posteritati
Cordib⁹ inscripta/tabul' ñ sculpa petrinis
Quā docet explanās sacre scola theologie.
Que lz immensum sit diuulgata p orbem
Urbe tñ nostra cumulo maior resedit
Quā repetas lector/qvult angustia metri
Tantoz aratri doctrinas myteriorum
Qualia virgo viz potuit docuisse viando

Distinctio.2.

Ost iter emēsū duri mtiqz la
Be ꝑcul ispiciē q̄siti ēra canopi
Dic horror subit⁹ amboz corda pauoqz
Cōcutit/ipa licz mēs in cōcussa resistat
Vir prior alloqē sponsaz/cognosco decora
Nō sis o dña/gens ista libidine feruens
Fedis virgiē stimulis/si sciuerit vxor
Nō mea sis/mihi q̄d nisi mors o ygo pat.
Atqz pudicicie tibi discrimē/pharaonis
Pucet ad aspectū mox te man⁹ ꝑprobra fui
Soris idigna nis/nos o tibi q̄d faciē⁹ deū
Blāde puer fugim⁹ neu te vnū pdat heri
Deserim⁹ dulcesqz lares caroscqz ꝓpinquos
Ecce q irruim⁹ in tāta picula soli
Ignoti atqz inopes/ligue ignari/de⁹ alme.
Nobis quid facere voluisti? queso maria
Filia dic mea sis/hoc etas credere verum
Suadebit/reliquū auxilio ꝓmitto supno
Jure quidē dilecte ioseph nobis ista fe.
Spandū sicca lacrias trepid⁹ pauor abiit
Virgo ꝝfert/nōne mēori nos mēte tenem⁹
Etatis pisce miracula. qualiter abiam
Qualiter et sarā dñs saluauit et auxit
Est opportuno ꝓtector tempe summus
Omni corruerāt egypto vana deorum
Nup portenta/ventuqz sic Esaias
Predixit/signū q̄z virgis hoc pariture
Carmina mēphitū fuabāt abdita vatum
Tale fuit tēpli pacis tibi roma ruina
Prodigiū/eterna firmū qō sede putabas
Emotis igit simulacris binc pharao rex
Die in se mēphis/fas credere/tota mouet
Plurim⁹ binc aditu explorator qlibz astat
Inuigilās gentēqz locūqz reqrere solers
Sū penetrare suos aliqs vult aduēa fines
Scire volēs vbi nā virgo pepisse referun.
Eminus inspiciūt ambos te ygo virūqz
Cū puero ꝓperāt occurrere ꝓtinus alter
Cernit in alterutrū/sit sermo mutu⁹ ipis
Flutu correptis diuino/o q̄ speciosa
Quā spectabilis hec 7 q̄ formosa puella
Diuini vult⁹/quā vir comitat honestus
Pone metū dña dixit cui copia fandi
Prima fuit/facie regis visura beatam
Te reputa/tātū dic qua regione venistis
O bone vir/cōiūx ne tua hec/vt fili/a fari
Quis pat infantis/q formissimus alto
Sanguine se natū vultus splēdore fatet
Panca ioseph q̄taqz fert doctissim⁹ hos
Nob mēphitici nlias ipē dē dignas
Sufficimus grates/quoz dignatio tanta
Pandit in occursu primo so lamē opēqz
Israel a terra/nos sors infesta coegit
Has horas petere infelix quā cernitis hy
Infantis mater mihi filia sola relicta
Hancqz pat pueri resident regione remota
Fama loqx aulā reg cito garrula tota
Egypti implevit celebri venisse puellā
Urbe hierosolyma/cui⁹ decor atqz venustas
Tanta erat vt nil supra/cetus clamique

Ergo statiz veniat/veniat/videat/adorz.
Regē/sitqz suis vxoribus anim̃merata
Tibis in ingressu certati cura videndi
Cōglomerat plos variāt hi vba vicissim
Hi nutus/ad regē alij comittant euntes.
Tota quo positi/tu vgo/ioseph qz/puerqz
Poplicib⁹ fletis solitos desertis honores.
Sit lz idolatra. sit flagitiosus/in ipso
Solus adorat de⁹ a quo cūcta potestas
At rex cōtemplat⁹ eos/interp̃te lingua.
Multa petit/causasqz vie/sortē/gen⁹/ortū
Si que p̃terea virgo pepisset hebrea
Virgo silet ō missō oculo/vbū capit hēos
Grādeuus/sanctusqz monet sua spūs ora
Rex in sempiternū viue/salus tibi/q nos
Afflictos/inopes/oculo spectare benigno
Signaris/tua sit q cōdidit omia merces
Est nobis o rex tellus galilea ppago
Fertilis z dines/fuit in qua nobile regnuz
Regesinf⁹gnes/sed nil mortalib⁹ vsq̃
Tutū vl stabile est/alienigeno dominatu
Nūc premit/dicūt tū his oracula vanum
Regē ventuz prisco⁹ ex sanguine regum.
Quoz precipui dauid z salomō nūmerāt
Quos genuē patres abrahā ysaacqz iacobqz
Hec cui p̃dines olim fuit hospita terra
Ad sortē sed rex venio q cōpulit istam.
Et me cū puero fugitare ferocis herodis
Imperiū/qui cūcta timēs deseuit in omēs
Et mō dū regnet p̃fundit fasqz nephasqz
Nullus ob inde pi infantis cedere ussit
Hāc miserā/me dās comitē.pere molestū
Sed quid nō pietas valz exorāre puerpa
Ausugim⁹ noctu p tot discrimina rerum
Et varios casū/de⁹ huc nos appulit o rex
Ergo tuū p̃ sceptrū z maiestatis asylum:
Regia p si hāc clemētia cepit egenos
Atqz pegrinos mitti tractare fauore:
Rex fer opē p̃fugis/petit hāc infātul iste
Cū gemitu/petit hāc nouā nupta puerpa
Alti nos eri⁹ oneri/panē neqz gtis (paup
Spū pplis manib⁹ quesisse voluntas:
Hāc inde lacrias pcussa mente dedere
Rex iubet exēplo dei dom⁹ et locus aptus
Nil duz fiat/vis nulla/iniuria nulla.
Porro memor repetit/ptus si virgis vllus
In iuda fuerit: ita verbū tpat heros.
Et neqz scire neget: neqz se cognosse reuelz
Hup alt varis sup hoc rumor fuit ortus.
Urbe hier osolyma/scribaz turba sacroz.
Causa fuit/relegēs vatū respōsa suoru
Tēpus eis dubiū:sed p̃stolatio certa
Offert sceptrū rex tāgedū/munera donat.
Impat vt surgāt/deducātqz domū/mox
Aulica/tota cohors rsonat/plaudit bñdicē
Implet iussa libēs/regē collaudat omnē
Cū fremitu vario/ioseph admirat ab isto
Pacīdus/laudat alter speciem mulieris
Alter cōpatit puero blādo atqz decoro
O pater oipotēs qs nō spauerit ī te
In cuius sē corda manu regūqz hoīmqz
Quouis inflectēs ea/rex en lubricus/asper
Plebs icōposita :fugitiuos suscipiūt et
Aspiciūt gratis animis tractātqz pudice
Nospi ciū p̃bāt/quo tu te virgo receptas.
Cū spōso et puero/p̃ seruo cedit asellus
Ligna/cibū/mēsaz vir p̃parat/at pia mr.
Infantē lacrat/eyo luēs balneat/inde
Lunis aprās dormit quas tps in istud
Sant laudes pēsa/quotiēs o corda leuarē
Cū manib⁹ dño post tanta picula tuti
O quotiēs vertūt ad tēplū syon ocellos
Sic salomō docet/h⁹ daniel babilōe pegit
Quisqs es ad cines prie celestis ahelas
Sic age sic trinēs meditare q aduēa tu sis
Exēplū tibi sint tps ioseph atqz maria
Fortib⁹ oē solū patria est/vos viuite fortes
Postera lux oriē surgit ioseph officios
Dox intrat vena le foz/sibi cōpat apta
Instrumēta qbus vti p̃ sueuerat/artis
Hāqz fabrilis erat in ligno/femina fortis
Quesiuit lanā z linū/vicinia tradit
Et paret/inqz filos subtiles ptrahit/inde
Tertrino mādeto⁹ i doctissimus artis
Virgines digitus/dom⁹ ocia nlla recepit
Trāquill⁹ pascit labor ipos/liber honest⁹
Qui benedici vult/qui māducare laborat
Omne cor inficiūt occidūt ocia pigrū
Creuerat ipse ibs binos euaserat annos
Pater ei tunicā polimitā neuerat/et iam
Stare lz tremulo pcat pede/vbaqzgrato
Mondū efecta balbutit lingua susurro
Suauior hinc mulco blādit vtriqz parēti
Arridet/ruit in vlnas/gremioqz iocatur.
Brachiola attollēs vult nectē colla parētū
Amplexu tenero vult oscula fiere casta
Inserit atqz manū mātu tibi vgo ioseph qz
Perqz domū sequit hūc z te dispare passu
Nueqz videt mirās scisciatāt vt oia noscat.
Forte intertubat vestrū qñqz laborem

Pā/colū/calathos/serras ptasq; secures:
Cōtectās: vltro ve petens sese baiulari
Dixerit hoc aliqs totū puerile relatu
Nullo/sed risu dignū: puerile fatemur
Sed puerile dei/sed stultū/ꝛ debile mains
Fortius ꝛ sapientiꝰ isto est credite mundo
Nil duro corde petens: nil tetrius: at qđ
Maiori pietate facit mollescere corda
Quā dū certa fidē cernit puerescē summū
Propē nos hoies miseros nostrāq; salutē
Vult filis fieri nob. vult si puero par
Scandere q̄ satagit celi fastigia paruus
Innocuus purus. humil' sup oīa simplex
Infantes q̄si nunc geniti lac poscite: nēpe
Lacescit vobis. virtus sapientia vita
Pā puer ipe ihs nūeroꝰ integra formatꝫ
Verba sonis iā cū paribꝰ colludē gestit
Cū pueris puer it: similꝫ sibi querit
Inter ludēdū puer vnus corde maligno
Imprōpat tibi forte ihu: miser aduena q̄
Ignotꝰ patriāq; prem q̄ dicē nescis
Dat palmā tibi: das maxillā pcutiēti: prās
Illēs redit ad mrem. gremio te blāda recep
Cur ploras? qđ hēs inrogat/ oscula lūgit
Extinguat lacrimas: animꝰ si mater amarus
Dic mihi. qđ mixt? ppriū q̄ nescio patrem
Nec patriā. si vera mihi nūc improperā
Ergo ioseph ne pr̄ mihi: nē hec pria nob
Ad ad hec stetit immoto vultu sine voce
Secretū cordis intrās. multumq; diuq;
Secū confert: si vel quid rēdeat ipi
Qui nihil ignorat. cū sit verbum caro factū
Cunctante puer amplius ad rīsa purget
Nō q̄ nesciꝰ est. vexē experiētia certos
Ferre modos poterat. hūano more sciendi
Dic dicit penas: ob pria vulnera mortē
Plurima sic vult affatu cognoscere mris.
Ergo rogat totus mris suspēsus ab ore
Quo reserat tandē suspirans talia fatur
Heu mihi care puer sēt iā pria doloꝝ
Penas immeritꝰ deploras hoc hieremias
Et prius inqt saturabit. heu mihi fili
Crimina iā nostra refers nostroscq; reatus
Quatue finie pomū vetitū q̄le ena mors
Dz tibi q̄ fi peccasti nimiū fit acerbū dit
Cara luis ples qđ cōmisere parentes
Et qz vis fili: pma sub origine rerum.
Altius exorsa repetā q̄ mente reponas
Principio celū terras deus ipse creauit
Spūs angelicus nullo cū corpe mersus
Protinus implevit celū post q̄nq; diebus
Corpa distinxit omauitq; oīa libians
Pōdere mēsura nūero digitis q̄si ternis
Māq; potentiā mensurā. sapientia rebus
Dat nūeq; bonitas cunctis sua pōdera red
Dic spēs modꝰ ordo dī vestigia signt (dit
Hūc exq̄ p quē. sunt in quo cuncta creata
Hinc mixt molit opus: deliberat ambas
Nectere naturas. fit hō deitatis imago
Pulcra. minor mūdus nature nulliꝰ expers
Dēs regit organicū corpus rōne capaci
Que contemplet vultu celestia recto
Libertate potens eterne sortis orizon
Justicia pollens. q̄ spiritualē quiete
Regnū hois potat fuare sō ordie pulcro
Callidꝰ inuidit serpens /a demone cuius
Lingua monebat. fili demon fuit olim
Angelꝰ oīno pulcer. q̄ scandere montem
Dū vultū assimilans alto se mente supbo
Corruit hinc sibi fit mēs cōturbata furor
Linore ac odio vult extolli sup omne
Nō deꝰ est ac dī. hinc mors venit in orbē
Primū peccarūt. hoc decipiente parente
Vult homini vitā quā pdidit ipe paren
Dēs membra mali sua sunt. oīs ? iniqui
Per quos insequit insthꝰ ? turbat et angit
Te petit ex cūctis. o q̄t pueros p heroās
Jā dedit inocuos ferro gladioq; necādos
Quot tibi pparat īsidias cēptamia fraudis
Retur eū timidus. nec fallit. affore tpus
Quo generi humano pandet porta salutis
Captiuis miseris p̄ciosa redemptio fiet
Heu pcū tua mors erit o sanctissime fili
Horrisonū ad mortis nomē pcussa dolore
Virgo flet atq; gemit rupit plāgore sinus
Porro tuū mor alme ihu cor pullulat amor
Dic mris doloꝝ ? dir̄ puisio morti (bis
Dēs īmota manz lacrīe volutat amari
Qualit hoc fieri valeat q̄rere dignū
Spiritus ? rō sunt. si distinxeris apte
Sensus/ ? infanti. deitas simil' q̄ volūtas
In xpo quadruplex fuit. i diuersa mouens
Nō aduersa solens. nā spūs ? deus vnum
Semp idēq; volūt. aie vo inferior para
Et sensus subsunt passiue conditioni
Mortal' nostre sortis misere. inde timet
Nature in ꝓprios mot? se ferre licenter
Hinc spat/metuit/gaudet/dolet/istle bilis
Infans ex vtero nō cogit. hoc facit vltro
Dū vidz i puero lacrīas mō vgo q̄ cito

Uberior gemit⁹ pia viscera torq̃t et angit
Forte ioseph rediēs opis p̄cū ferebat
Sensit in ingressu primo lacrias utriusq̃
Sic facies sic vox ita gestus significabant
Omnia sic didicit tandē referente maria:
Acriter ingemuit ꝛ flens cū flētibus infit
Equo sors animo quecunq̃ sit vsq̃ ferat.
Incola/dū sic vis de⁹ hec nos tra receptat
Expedit hoc dilecte ioseph patiētia custos
Optima vir tutū meritis vitescit opinis.
Incipit hāc mōstrare viā puer idole pma
Fors aliqñ ioseph miscet dū vba coetus
Edoctis grauibusq̃ viris. grādeui or vn⁹
Inuulit annuales sit⁹ tibi nomis hospes
Dic referunt vnum puscis hitasse diebus
Cuius puida mēs magnā ē opata salutē.
Egypto toti. natus de gente tuorum
Alter vt instruct⁹ erat astris forte mariam
Cū gremio puerū gestare/iesumq̃ vocare
Uiderat/et quod erat plixi virgo capilli
Dūda decēs meminit aliqd de vgine si-
Quale ferū alta celi regiōe videri (gno
Quid sup his dicet ioseph expectāt remo
Ille paz. tādē sapiēti p̄mulit ore (rat⁹
Clari nēphite mihi sp iure colēdi
Hospes eī tractor tāq̃ sim ciuis apō nos
Hesta ioseph cui⁹ memistis scpta tenem⁹.
Legifer edocuit moyses scripsitq̃ q̄ istum
Progenuit p̄triarcha senex iacob/amplaq̃
Turba sibi fuēit sz amabil' ille pēti (fratq̃
Plus alijs/inor fratres puertit in hostes
Somnia que retulit odij fomenta dedere
Hā p̄tendebant dñm ioseph esse futurum
Sicut erat fraterna cohors molīt amaraz
Mortē/sed voluit alit̄ mens puida sūmi
In cui⁹ sunt corda manu q̄ singula vertit
Finis ad obsequiū p̄mo quē vidit ab euo
Venditur ergo ioseph dñs ne fiat/et ecce
Fit dñs varia p̄ temptamenta probatus
Tetragono vultus vtutū/inflatus in oīs
Mes dñi/castus dña suadente nefandum
Lōcubitū/fortis q̄ cōtemp sisse furentem
Sustinuit/prudēs q̄ sōnia clausa reuelat
Septenniq̃ fami condit frumenta future
Judicat egyptus q̄ sit salutis mundi
Mutaro sed rege capit republica motum
Nam ioseph b tantus tm venerat⁹ ꝛ oēs
Promeritus laudes/oblitus posteritatis
Excidit a corde/ptranseo plurima/tandez
Nos ō gente sua domin⁹ sic insserat/oras
Judee petimus/deserto lege recepta
Per prius in syna ōs vnicus esse colēdus
Tradit̄/et nobis fieri simulacra vetātur:
Astra nec vlla coli solū veneramur aman
Voltes eē deos hospes no lito negare (tes
Dox dixere senes mēorāt apis isidis aras
Idola multiplici p̄firmant numie plena
Dira q̄dem facere predicere sepe futura.
Montes punire cultoribus auxiliari
Uana supstitio q̄ apis venerat ꝛ ysis?
Ille refert statuis demon se miscet in istis
Ultro. nec vt fingit est vllo carmie tractus
Est equidē liber vult diuinos sz honores
Inde sibi tribui vult vte illudere genti.
Sū miranda facit signis fallacibus vtens
Porro q̄ celis vos dicitis esse figuram.
Signantē partū cuiusdam virginis olim.
Nil celi libris conscriptū tale putetur
Ordo nanq̃ duplex reb⁹ fuit indit⁹ vnus
Nature seruit de quo fateamur oportet
Nō scpt⁹ celo est voluit mēs puida sūmi.
Teporib⁹ sibi cōplacitis fuare patranda.
Supra nature solitas miracula vires
Que celū nescit nec celis inditus ordo
Credite tps erit nec tardū e virgine natus
Quando patebit homo cui⁹ se subdē legi
Egyptus tota volet/expulsis simulacris
Jā nec apis bos nec mulr venerabit' ysis.
Dis sup atq̃ alijs docto p̄mōe putādū ē
Disseruisse ioseph de vera religione
Cū senib⁹ thanaos sed nec te virgo beata.
Septenni toto cum vicinis siluisse
Crediderim. sed eas de lege sacra docuisse
Que venture forent ꝛ que credēda tenerent
Un̄ pbabile fit multos ad suscipiendam
Dispositos tunc esse fidē dū fert ad ipsos.
Post mortē domini post te indeo relictaz

Tertia distinctio

Tm voluit puerum de-
us egypto reuocare
Jux vaticinas voces p⁹ ipe reuelat
Misteriū tibi iuste ioseph iā tcio somnis
Angelus apparēs denūciat accipe mrem.
Cū puero/terra rursus repetatur hebrea
Dors eternā rapuit puerq̃ mortē pabant
Perdere/cōsurgit letus mox visa reuelat.
Leta fuit cōiunx/let⁹ puer/haud sine q̄daz
Tristicia/notos eternū iā linquere mestum
Sanguinis ac patrie. tū ē vis suauior inq̃

Tum discessuros tristis vicinia visit
Mortanē maneāt secū/nil defore spōdent
Bū nequeūt retine/diu cōmittanē cuptes
Intervalla vie dum cogunt longa reverti
Tūc mixti gemit⁹/plāgor lacrimeqz vicissiz
Plurima suscipiūt/reddūtqz vale/sociantē
Dextre cū dextris/amplexus oscula gratis
Qualia dant animis nemo pferre valebit
Quis tibi septēni puero mod⁹ī gdiēdo
Tūc fuerit dubiū ē/ baiulād⁹ vtriqz penti
Tu nō appares satidoneus/ aspera ferret
Quō longa vie dispēdia pestener/at qui
Nō asino tua mēbra satis suffulta locares
Curriculus ne vehit/forsan te ygo ibmqz
Cōscius in ḡles mō vir fabre fecerat vsus
In sup etatem diffundit gratia vires
In corpus/vel iter pagrat brevioze dieta
Virt⁹ angelica nec decē mistra putāda est
Quid dederit pegre tales vidisse viātes
Alloquioqz frui?facūdia quem satiasset
Grata Jesu?puerilis nam solet etas
Promptula velle loq ḋcḋ nō antea novit
Si videt aut audit silvis vel ī aere pictas
Vulcano volucres modulātes guttur vo
Si grādes aḋlas aut si q̄ saltib⁹ āplis (ces
Bestia cōspicē vel reptile/ stqz decoris
Florib⁹ ornatos vidit splēdescere campos
Ipe vel pluvio formosū foederis arcum
Cūcta velut mirās scisciteē vtrūqz pentē
Dulcia sibi ratio querendi vult puerilez
Et verā carnē se suscepisse videri
Vult er sensatis ita cōmonuisse parentes
Ad insensata sublimi corde petenda
Exterius querit/sed solus perdocet intus
Tādē p⁹ casus multos varioſqz viaz
Incolumes ductore deo terrā isr'l'itrāt
Audito vir q illic archelgus hostis
Regnaret/timuit illo ire/petit galileam
Recedens ita cōmonitus p somnia rursuz
Angelico alloquio/ iā tādem primus fit
Nazareth opidulū/velut ī caligine q̄daz
Cernitē/en nostrā fili dulcissime villam
Protendēs illac dextrā facḗqz retorquens
Ad puez maē gaudēs ait/hec tibi terrum
Florentēqz dedit ortū/ florentis ob inde
Hoc est nazarei p̄saga vocabula sumes
Applaudit maīb⁹ hilaris/gestuqz renidet
Gaudet zipe ioseph/salve dulcissima tell⁹
Protulit illa crimās grādi pietatis amore
Salve nostroz cognatio sancta parentum
Qualis vo fuit generatio talis habēm⁹
Anna sacerdotū sacra/ de stirpe refulgens
Beth leemita fuit/ipi Joachim sociatur
Regia cui series dedit ꝛ cui nazareth ortū
Anna licet primo sterilis tñ ipa mariam
Postea.sic voluit virtus divina beato
Hermine pgenuit ablactatāqz reliquit
In templo syon sacra de lege docendam
Annaqz p⁹ mortē ioachī nupsit cleophe/q
Frater erat tibi iuste ioseph/spōsare mariā
Isqz tibi voluit anna de coninge natam
Ex anna cleophe fuit orta secūda maria
Virqz thadeus ei fert genuisse quaternos
Di iacob⁹ mior atz ioseph cū symōe iudaī
Qui fratres dñi quia cognati vocitantur
Ex anna salome rursus vir tertius vnam
Tertia que subijt fertur genuisse mariaz
Ex qua tu iacobe maior tu ygo iobānes
Fratres exortiz zebedeo patre fuistis
Frugalē quibus ars dat piscatoria victuz
Tale fuit tibi xpe gen⁹ ioseph atqz marie
Nō dubiū plures alij pars mortua parsqz
Tūc nōdū exorta.nec villula ptulit vna
Retior occursu pmo plebecula clamat
Cū puero venisse ioseph/venisse mariam
O qui cōplexus q̄ gaudia quot lacrimē
Exor sit pietas sternūt cōuiuia plaudunt
Totus et ipe dies vario sermone replebat
Quale pegrinis iter obrigit hospita tellus
Septennij toto quali sub sorte peracta est
Conquirunt parē miscent rñsa vicissim
Vero domos repetūt/laus ꝛ bñdictō p⁹ig
Reddita grata deo devoto corde piozq
Digna pegrinis dat hic speculatio nob
Qui patriā petim⁹ celestē/ q̄tus adepta
Lordis dulcor erit/qualis inbilatio meris
Quātus ꝛ applausus cūctoz illic habitanū
Pluria credo ibs fecē/fecere deinceps
Cōiectu casto iuncti ioseph atqz maria
Que nō sunt scripta/nō tot⁹ crede iohām
Scribēdos capet mūdus p singula libroz
Nil sup ignotis igit meditatio nostra
Affirmet temere:sola sufficerit vti
Cōiecturaz topica ratione modeste
Ex scriptis inferre pōt nō scripta/pio mēs
Cū studio/sic certa fides incerta revelat
Qualia sunt acta vel que fieri potuere
Credis q puer iste iesus de⁹ est benedict
Femina materno regit ipm iure ioseph
Vir suus est/ credis q vir caput ē mulier

Quāta putas ex his q̄ mirāda valebit
Contemplatiuus animus deducē solers
Vt sunus affectus sancto rapiat amore
Dēs q̄s sulspēsa i spectacla tāta stupescat
Vrbe hierosolyma festiuū pasca q̄tānis
Venerat/ascendūt illic vtriq; parentes
Cū puero/certū hoc legiē lustrisq; duob⁹.
Binos addiderat ibs annos qū remansit
In tēplo.medius doctos interrogat oīs
De sacra lege/sua sunt respōsa stupori
Inuentus redijt subiectus vtriq; parenti
Ex his vas fuerit paucis deducere multa
Qualia nō credi sed nec reprobare necesse
Si subiect⁹ erat.vt erat tibi ỹgo iosephq;
Ēps.quid sibi vult oro subiectio talis
Obsequiū nōne vobis pstabat:eratq;
In medio vestrū sicut qui rite ministrat
Depe focū/crebroq; cibū parat officiosus
Vasa lauat/baiulat vndā ō fonte ꝓpinq̄
Rūcq; domū scopit/paleas vl aquā data
Vicinis fert mūs op⁹qō texuit ipa (sello
Exercēda/dat ars crebro paterna fabuli
In ligno vario/fuit hinc faber ipe vocat⁹
Fissile p lignū:trahit dētata vicissim (stras
Serra/forāt stannū terebro.planātq; fene/
Linea castigat vel regula/queq; videntur
Aspera nec directa satis:fiunt tripodesq;
Cū mensis/arce:curr⁹ vl aratra:quadrige
Nauicul as forte que sint piscātibus apte
In stagno genezar/mare cui nomē galilee
Cōpingunt:pix linit eas/liq̄dūe bitumē
Cū musto et clauis:pces iū gunt hiantes
Cū puppi clauū/cū malo vela coaptant
Talia q̄ recolis:q̄ plus fmilia plus sunt
Misterio plena:xpi dignatio q̄tum
Pro nobis fuerit humana benigna patēt
Insinuāt.pudeat igit̄ pigeatq; superbos
Horoni q̄bus;ē hoim labor: ocia summū
Qui decus esse putāt:q̄ liberatis honorez;
Si sine sudore vultus iā pane fruuntur
Emendicato pīsertim fraude doliq;
Inuenit qnq; iesus solum feriantem
Sabbata dū fuat patrie:dū clausa seorsuz
Virgo manēs orat:blādo puer itulit ore
Di pater oro:tuū neu me elaueris ortuz
Et gen⁹ vitā:gaudet grādeuus ipsum.
Dor puer rapit i vlnas:gremioq; fpoit
Fili:patre iacob:cleophas ego generati
Carne sum⁹ legal beli dice⁹ pater:ob qō
Ex vxore sua frater dederat sibi semen
Lex etem fieri sic pmulgata iubebat
Porro iacob rex illustr(dauid ordie lōgo
Progenuit danid ex abrāa nat⁹ pīarcha.ē
Longa licet series interfuerit mediorum
Istis a dño dudū promissio facta est
Ad benedicendas in eoz semine gentes
Israel et totus erit hoc in semine salus
Instruora puero/sacre dnoscere legis
Iusticias.pcepta simul:dñm reuereri (qz
Hūc vnū colē:fugē ydola:cuiq; benignū
Qui mihi prim⁹ ē atq; equū reddē fratri
Inculcāt mihi crebro pē:mihi talia matē
Cū deus est solus:sol⁹ timea ē:ametur
Cū verax:eius inuanū sumere nomen
Noli:cū bonus ē facito sibi sabbata soli
Tu venerare patres:nō occisor:nec adulē
Nec fur:nec fueris mēdax:ambire caueto
Vroē:res:ancillā que sunt alioz
Esto sorte tua cōtentus discе laboze
Viuere de ꝓprio:totū cōmitte deo te
Aduena:sic poteris/vitā sperare beatam
Promissā pīb⁹ abrāaq; ysaacq; iacobq;
Atq; dauid:clara de quoz stirpe refulges
Lereus atq; recens anim⁹ dū pectore puro
Verba sigillat ad talia/mox sibi totus
Vilescit presens mūdus;celestia captat
Sperno iocos fili:lusus q ludicra:blādas
Illecebras:q vti pe vides in sisto laboꝛi
Oro fregns/dū grādis i his adolauēat e-
Hāc vitā nostrā mirās cognatō dic (tas
Est ducenda ioseph:vita lex a te petit:vtor
Sic petim⁹ tua gēs prio de more/dauitq;
Regia nobilitas vult hoc:parē necesse est
Aduersor:refugit anim⁹ mollescere tacitu
Femineo:cupit āplex⁹ caro nec mea tales
Fingē me plebs ista putat:nescit q amen⁹
Spiritus vt gustat:ei caro desipit omnis.
Celebs ḡ dū mea sat mihi vita placebat
Innidie nec erat fratris mihi vita mariti
Nō boi semp licet vt vult esse fatebor
Care puer:sponsam dño mandāte mariaz
Iure mihi dñam:tibi matrem cōsociani.
Nec doleo:reliqua p eā nouisse licebit
Ore puer blādo petit:instat vt oīa narret.
Clemē intēea thalamū rserare maria
Lora sibi facies fulgore nitebat honoro
Difficile est cor deuotū nō pdere vultu
Lumie cor diuo plenū:for(emicat:instar.
Lampadis accense:moysi testis facies/sit
Illi assurgit vir reuerenē eamq; locauit

Ad dextris/capit ipa ibm medioq repolt
Sermones vñ q sunt.interrogat:audit
Vicq refert:nũq fili diuine cupiui
Virgo viz: sed cur fuerim spõsata petenti
Vera tibi referã: quoz iam pscius est vir:
Vrbe hierosolimis in syon vtice tẽplũ
Ponitur:est illic tam sedes regia q lex
Sctã parẽs iftic: me tradidit eruciendam
Virginibus sociãs alijs de semine regum
Deq sacerdotũ/sic mos inoleuerat ipsas
Sanctius in templũ nutritũ iri dare q̃re
Messias q erat tali de stirpe creandus
Tempa partimur/cedit ps vna labori
Nere labor noster: varias texere vestes
Sacra sacerdotũ gestamina/ cuiq dabat
Bissus/bis tinctũ coccũ/linũ/sericumq
Dars cognoscẽde studio dat altera legis.
Obscuras vatũ et sacras reserare figuras
Prãdo ps vna venit/psalmisq canendis
Indulget tps reliquum somnoq aboq
Tẽplo sctã frequẽs affinis elizabeth/almꝰ
Virq suus/steriles ãbo/ me visere cebro
De multo doctoq solẽt pmone monere
Filia tu nostre stirpis clarissima proles
Fac vt eam pulcra virtutum nobilitate
Exornes/sis noster honor lumenq decoꝛ
Nos steriles/ita iuste deꝰvis/cernẽ fructũ
Da nos ex ista benedictũ posse puella
Cuiꝰ sis rectoꝛ/custos/instructoꝛ/amator:
Verba sacerdotes/alij scribe seniores
Vt symeon iustus/octogenaria sanctis
In viduis anna/nobis inferre solebant
Talia nõ nuptis in laudem virginitatis
Credite vos vates Esaias precinit/ecce
Virgo concipiet/pariet puerũ/sibi nomen
Emanuel/qđ nobiscũ deꝰ insonat/hoc est
D/si talis erit inter vos virgo reperta
Vt facit aurora psurgẽs humida rore
Garritu vario/celi resonare volucres
Nam vite fontẽ plaga voce salutant
Vicinũ solẽ/qui dat cantus numerosos
Celestes hoies ita/cõplet moꝛ oꝛiturus
Iusticie sol a quo vita nouabitur omnis
Inde tot audire est diuoꝛũ carmia vatum
Talibꝰ accensa/monitis ppono manẽ
Virgo/deus si nõ aliud decreuerit/hic iã
Horreo miseri ludentibꝰ/horreo quicqd
Turpe loq/qđ vel gestu/vel dedecet actu
Nubilis at postq nobis aduenerat etas
Virginibꝰ ỏ stirpe sacra/nos nubere cogit
Cura sacerdotũ/maledictaq lege loquitur
Israel in populo/nisi semen liquerit vllus
Quid facerẽ/q verba darẽ/ comitto supno
De totã arbitrio/spes hec mihi sola reli
Cũq timore dei psentio sũme spõsũ cta
Tradit ipe ioseph piunx q moꝛibꝰ vtero
Cõsonat ecce meis/sancto castoq pudoꝛ
Antea notus erat: ppter genus q̃ festus
Vt mos/me tẽplo veniẽs hymone foueba
Plurima restabãt vt eas exponẽ cautas
Coingij talis cum virginitatis honore
Dixterũq sacrũ gabriel qđ missꝰ ab alto
Nũciat/q qđ iuste ioseph somnis dicta
Forte supuenit extraneus/ac ita ceptum
Rumpit alloquiũ sz id infra lra suppler
Ancillans phronesi cui cõsonat allegoria
Moralis se iungit eis simul anagogia
Hunc illa solers/nũc has secernito voces

Distinctio 4

Osaph antiqs p religiõe ve
Creuerat iste prẽs/dũ spõso spõsa dare
Antea quã celebri fierẽt solẽnia ritu
Foedera pingij/mota tempis vna fluebat
Qua sponse mores sponsus dinoscẽ posset
Disq dei possent interpellare diebus
Numen et auxilium: digna p ple futura
Proq diuturno conuictu pacificoq
Thobias hoc sara: sic fecere miores
Hoc tu clare ioseph/hoc docta maria sequ
Hic tẽplo spõsata pri/pꝰ tecta subintrat
Nazareth ad cari pia pnubia spõsi
Discreti vobis thalami/tũc conueniens
Bũ cibꝰ accipiẽ/domꝰ aut disponiẽ intra
Bũ simul alloqa cordis deuotio miscet
Sepius inclusa tñ oras virgo maria
Tecũ habitans: tua sit ꝛ conuersatio celi
Vternũ tps erat/qđ dies qrto kalẽdas
Signat apuꝛ/quo vespere pasca colebat
Israel/vt dicunt virgo diuinius intrat
Dentis in archanũ/sustollit seqꝫ supe
Alta sup rapit/celos sup euolat omnes
Cuncta creata silent/frui caligine diua
Nullũ interturbat/tãta fantasma quietẽ
Excedit mens acta deo/loquitq silentes
Intꝰ et introrsus valde/vt nõ audiatur
Iuncta sibi rõ/sensum hec oẽm sugat pe
Bibulus ỗ tenuis deꝰ in quo cernit aure
Foelix ỗ somnus q somnia mira reuelat
Ebria sobrietas moꝛs viuẽs luxꝫ obũbi

Tunc aliqui pasca bis sex vnoq; kalēdis
Aprilis nūerāt/ita dicere cōpotus vrget
Si natale dei/si mors numeret/ætas
Est credēda manēt si calculus iste vltra
Exurgēs tādē a somno hē/lucēq; reuisēs
Corporeā/ vgo sibi sobria/dū redit ad se
Ingemit/hinc curat hūanā orare salutē
Alme pr̄ cotiēs hoim miserate labores
Hunc miserere p̄cor/eternī tp̄s miserendi
Venit/quo dire frangat̄ ianua mortis
Quo celos reseres: vtinā diruperis illos
O celi rorate/pluant o nubila iustum
Germinet ætra saluatorē bñdictum
Concurrūt piter sacrorū carmina vatum
Nō dñs ap̄e: qō gens quē desiderat ois
Aduenier ap̄era iā nō tardaueris/oro
Iam sceptrū a iuda sublatū. iam danielis
Visio cōplenda/iam virgo puerpa fiet
Iamq; virū mulier circūdabit emanuelē
Sic symeō/sic anna senes dixere recenter
Et zacharias vir/ælizabeth vxor anilis
Rum me deifici templi secreta tenerent
Mysteriū p̄grāde nimis/ qs noverit illō
Quis capiet⁊ siz certa fides p̄standa ap̄bis

Ap̄is articulo tali delapsus ab alto
Peradiās gabriel tor⁹ festinus/eo q;
Mittit ad talē/talem deferre salutem
Gratia qua celis/q; par sit reddita terris
Infima q; iūgat summis/de⁹ hac hō fiat
Virgis īgredit thalamū cū luce chorusca
Cs pulcro nimiū vultu/cultuq; decoro
Qualiter ex facili corpus sibi spūs aptat
Aereū/declarandū cōformiter ad rem:
Sic moysi/sic ælyae/sic pluribus olim
Angelus innotuit/naturā cerne/figuras
Suscipit vt varias aer densatus/vt iris
Mille trahit pulcros aduerso sole colores
Virgo tremit/nūc pl⁹ solito splēdescē:
Angelicū tremit ætpēm/qm̄ spēosi lumē
Penatis hoim/qr dicere venerat orā
Formoso nimis ornatu vultuq; nitescit
Adde q; instāt̄ suspecta crepuscula noct⁊
Esse sibi poterāt/siz hora nouissima mūdi
Nua iesus aduenit sub vespe rite notet
Quid q; ipe sathan credi vult angel⁹ eē
Lucis/ahoc scit virgo/cm̄ sup ois terret
Venterē būlē/dū dicit aue/dū gra plena
Rum dñs tecū/bñdicta q; tu mulierū
Cogitat hanc q; sit secū turbata salutē
Dnpr vt ancilla si forte videre supmi
Regis coniugiū fama referente veniret
Nescia q; fieret vxor/si missus ad illam
Nuncius a rege p̄ter spem quereret eius
Consensum/turbaret eam dignatio tāta

Est gabriel trepidā solat̄ ætruit ip̄az
Qualit̄ absq; viro cōplebit sctūs obūbrās
Spūs archanū hoc/naturā gratia vincet
Assensum da virgo tuū/noli esse recusās
Non ingrata deo dicit/tu crede volenti
Velle tuū tribue/gabriel te respicit/ois
Expectat mūdus/celū tellus/ætabyssi
Aude/magnanimis/qr magē fides opat̄
Audet/iamq; fides qualē dilectio formet
Verbi genā reddit aiam/dum p̄tulit ore
Ecce ancilla dei/fiat missum mihi verbū
Verborū instanti primo nō esse maria
Excessum quendā patit̄/q̄li sit sopor/et q̄
Formet̄ subito novus atq; novissim⁹ adā
Immensusq; deus minimos sinuat̄ in art⁹

Hāc versā mirare vicē sub origie p̄ma
Cōiugiū mirare novū/deitas vbi nubit
Humani generis limo/fit vgo deinceps
Nullis apta fieri cōplexibus/hoc qr corp⁹
Sacratū dño solos sibi servit in vsus

Audijt vt gabriel rēsa fidelis/nonit
Virginei vētris thalamo virtute repenti
Nō verbū caro factū est/illud p̄n⁹ adorat
Atq; pacta vidēs mandata recessit ab illa
Glorificans dñm: celestis eum comitat
Milia sit cel'dño/sit pax bōa trā (melodis
Adr ætpa nova gto nova gaudia corde
Leta canit. iā magnificat secū orsa tractat
Hac hora se pasca puer ibs obtulit vltro
Humani p̄ciū generis/factusq; sacerdos
Et caput ecclesie⁊ pastor seu papa supm⁹
Unctus ætregē summū /cognosce mariā
Invenit vt sua mēs cū letis iūgere mesta
Se puero assidue/venture cōscia mortis
Aderet/letificat virtus p̄scitaq; nati
Milia/dū p̄mit exiliū nos hāc imitemur
Tristia ne frangāt aios neu leta resoluāt

Porro/qd faciat virgo/tm̄ ne revelet
Spōso mysteriū⁊ fac dicere/quō credet
Ba/celet q; pacto deo tibi grata videt
Et sponso. cui res tādē manifesta patebit
Saltē coniugij sacrū dū foedus inibunt
Sollenni ritu/nec em̄ clam foedera iūgēt
Affines venient/vicinia/tota videbit
Ape quo si forte tumens vterus videret

Ambō ꝓbrosa fierēt in cantica vulgi
Quid ꝙ cognatā ꝑgnātē ad elizabeth ire
Nec decet aut lz hāc: nisi vir cōsenserit añ
Sed neqz cōsensum nisi cāe ꝓscius addet
Dicendū est igit cōceptū qui dedit/addet
Ipse fidē spōso/dubitataqz scādala tollet
Cecilia dū prima thou secreta tenerēt
Cum spōso legimus forti diuinitus ausu
Integra virgineū dū vult seruare pudorē
Spōso dixisse/iuuenis gratissume pando
Sctūs crede dei mihi custos āgelus astat
Tangere/polluto/me zelāt/amore caueto
Permaneas z tu castus te diliget vt me
Credidit/z castū pr firmat sanguine votū
Adaior nōne fuit ausus tibi spesqz maria
Credulus ipse tibi ꝙ vir sanctissimꝰ esset
Nōqz dei tali casu tibi numen adesset
Festa dies aderat/q̄ plebs sua sabbata
Ergo mor suo cū spōso spōsa/qeto (fuat
Secretoqz loco cōsedit: vbi sacra legis
Dogmata colloquio secū piter referebant
Tū ygo intuitu solito plꝰ supplice vultū
Libras ad spōsum. simplex cōuertit: aitqz
Clare ioseph cui sum dño spōsata volēte
Est mihi secretū qō pandere cōuenit/z te
Participē fieri: nos vno magnificemus
Ore deū/voto sili rōne pariqz
Spōsa potes dilecta loq̄ qō cūqz placebit
Audisti iā crebro ioseph: sermo frequēter
Inter nos talis habit: cito ꝙ veniet rex
Ortus stirpe dauid: ppl'm saluare potentē
Et ꝙ concipiet puerū virgo/parietqz
Israel hoc ois desiderat/optat z orat
Orabam nup z ego paupcula que sum
Et cinis z pulvis/dū me disiudico solers
Ille ēm cuius oculis humiles placuerunt
Qui tollit ꝓ velle suo de pluere tales
Qui lasso requiē: panē vestem dat egeno
Qui facē vt sterilꝭ gaudēs fecūda domi sit
Grata/fatebor enī/sic me respexit/z ipse
Fecit magna mihi cuius nomen bñdictū
Elegit gratis/ita crede ioseph/parituram
De forte messiā cū virginitatis honore
Angelus hec mādata dei iaz pculit ad me
Spūs z iā me ḡuidauit germie sacro (ros
Obstupet ad vbaḥ sbito grādenior he-
Et refugit/qd ais/qs erit tecū oro deiceps
Exi a me dña: nō hoc sum dignꝰ honore
Petrus vt vidit multi miracula piscis
Retibus indusi/stupor exclamarz coegit
Exi a me dñe/peccator essi nimius sum
Sic viduā legimus orbā ꝙ dixit helie
Quid mihi qd ve tibi venisti ꝓmemor
Ut peccata mea: puer in de meus morer
Contripit hic se vir thalamo solū qz
Cor trepidū vario curaz fluctuat estu
Esset cū iustus spōsam traducere nolet
Ininstū reputabat em seducere talem
Scādala sz metuēs voluit dā linqre facē
Justus vtinqz suo/secū dum tale volui
Dētis litigiū/sopor irruit/angelus a
Confortās loquit sacrinqz revelas
Ciare ioseph filiqz dauid nolito timer
Coniugij sed iure sacri tibi iunge mari
Natū dcqd id est i ea de pneumate fcō
Cōcipiet puerū/quē rite iesum vocabis
Ipse suū saluans ppl'm peccata remittet
Virgo puto vigil orabat pabꝰqz sui
Pro meritis spōso data visio celitus ill
Suspitōe carēs ꝙ hō formauerit illas
Voces/somnus em sensus ligat exteriores
Tunc vbi vult spirat ex alto spūs/aures
Intellectiuas reserans pulsis simulacr
Lumine diuino radians secreta revelat
Vel de pterito pñti siue futuro
Ecce ioseph diuinū aliqd de virgine nat
Intra cognoscit/qz eſt paritura salute
Humani generis deitas vbi pādit apre
Hanqz de deo delere pōt peccamina solus
Splēdida vgitas niueo splēdore fulg
Angelico cōpar cōtra sors z amica de
Cuius ꝓpositū ē nunqz sensisse/volup
Qualis sit carnis tactu fedata pudend
Desitat/angelica postqz mādata capes
Ipsi nanqz ioseph aderat/cui talia fatur
Quid mihi qd vob almi ioseph atz mari
Quid cū coniugio qō plus cedit in vitu
Jura ne sint eius vestro cōtraria voto
Adutua nā duplicis fit tibi translatio
Ergo cōiugū vos vel derelinqre oport
Vel me q̄ pacto fidei parebitis ambe
Vana ne vel mēdax fieret trāslatio tal
Vana qdē minime fiet purissima vo
Docta refert phronesis sup̄ mi filia regi
Desup allapsa/pectusqz amplexa iacen
Plāda viri nec erit mēdax nec copta vo
Legitimas inter psonas dispare sexu
Adutua/q̄ dabit in corpus verunqz p
Ac individue mor vite retinebit
Non ꝙ carnalē post hec pcedat in

Obstabit votū/ put esset cernere/si que
Virgo viro postq̄ nupsit cū virgine ꝟbo
Presenti/constat/poterunt emittere votū
Dumo/q̄ carnale nihil post hec repetet
Immo conditio ꝓsensum si pit ista
In licet atq̄ decet/si nō pnūcet vsus
Et lex ecclesie laqueos cauet atq̄ pcla
Iure licent aliqua fieri nō expedit illa
Raro quidē fomes diuino nec nisi dono
Extinctus repit̄/ & hinc cōuentio talis
Talis cōiunctus q̄ magnū rhete pararet
Illecebris/faceretq̄ freq̄ns effringē votū
Sed neq̄ coniugijs alijs spiramine solo
Edere vult ꝑlē deꝰ absq̄ viro velut istic
Edita iam crede est dicē & hec tua ꝑles
Cur? q̄ facta tue de spōse corpe/q̄le est
Iure tuū/semen sctūs tibi spūs almū
Buscitat in fratris vice/tu legalis haber?
Hinc pater infantis nutritio sola patrē te
Non facier/sed nec ꝓprie cōmixtio carnis
Plaude ioseph q̄ de dño tibi fas erit oliz
Dicere/filius ecce meus/diuinius ozo
Quid sublimius & p̄clarius attulit etas?
Filius atq̄ pr̄ nunq̄d nō grādis amoris
Nomina sunt/& p̄cipue pietatis imago?
Obligat hec te laus titulo fundata pmo
Infantē cū matre sua seruare deinceps
Causa ne coniugij talis tibi parua videt
Ut sudore tui vultus tua pane fruat
Uxor/& illius sis tu custos fidus in omni
Ꝑpis articulo/sis testis virginitatis
Debeat & possit cui credulitas adhiberi
Proderit atq̄ tua trepidatio posteritati
Concludent q̄ tu iustus nunq̄ violatā
Duxisses spōsam/punisses vindice lege
Adde q̄ in vobis esaie verba valebunt
Ecce birabit/ait/inuenis cū ꝟgine/spōsus
Spōsaq̄ gaudebūt. vos bi ioseph atz ma-
Quid q̄ zelādꝰ erat ifantis nouꝰ ozē ria
Coniugis q̄ famā/nam pfida qñ malozū
Plebs iudeozū puerū sine semine natum
Crederet/innupte nec ꝑceret impia matri
Adde/satban fallēdus erat/reliq̄s ego cās
Pretereo/cur coniugio iungenda maria
Precipue tibi ꝟgo ioseph vir iuste senilis
Etas quē nondū frāgit vel reddit ineptū
Curāde sob oli cū matre/laboris & exoris
Non es/nō fidei/te nulla libido titillat
Inte quidē nec post ptū cognosce cupiscet
Uxorem/nec em̄ templū temerare sacratū
Effractis votis fas esset/& vnica ꝑles
Hec sat erit nuptis cū ꝟginitatis honore
Cādida ꝟgitas/phronesis dū talia fat̄
Assensit/somnusq̄ viri mox deserit artus

Distinctio .4.

Exurgēs ioseph a sōno/sibi iussa pegit
Uxorēq̄ suā verbo pūte mariam
Accepit/nec eā voluit cogn̄scere donec
Primo parit genitū nomēq̄ ihs dedit illi
Nō q̄ post partū/ꝑcul dꝰ coguerit ipam
Donec em̄ negat/hic tps q̄nq̄ futurū
Scādala ne tibi dēt scripture reddē passū
Cum passu studeas doctoꝝ more priozū
Angelus ista ferens gabriel si credit̄ esse
Non horret rō/cur nō vtriq̄ minister
Assiduus fuerit/diuersitio spiritū dat
Et sapor internus q̄ nō sit visio vana
Credo recēsenda sūt ꝟba ꝑta matheꝰ
Esset cū spōsata maria ioseph pia mater
Antea q̄ cōuenissent/de flamine sacro
Pregnās inuēta est/inuenit vir suus ipam
Ut pūs est positū/que sit cōuentio talis
Nescio/si nō solennis ritus celebrisq̄
Adoze sue gētis/velut in chana galylee
Affuit ipse ihesus & cum multis sua mater
Letificās miro cōuinas germine vinū
Que gens ozo ꝑbat clam mrimonia facta
Illa palam iungit/igit̄ conuentio talis
Dicit̄ hic acceptio/nō iocundius vllum
Coniugiū/ritu ve sacro plus cōcelebrādū
Regia nobilitas insignit nempe parentes
Junge sacerdotes/pīarchas/iūge ꝓphas
Progenie veterē: vicinos adde decenti
Letos pauꝑie/gazas exuperat oēs
Ipse dei timoꝝ/his cultꝰ & victꝰ honesti
Conueniūt alacres q̄s ipse citauerat heros
Angelicis parēs monitis cū virgine votū
Virgineū primo emisit/reuerēter adorans
Hac in mr̄e deū/dñaz reputat/neq̄ ꝑ hec
Fomitis illectu scit fas cognosse sacratam
Sed dat custo dē testē comitēq̄ fidelem
Ista tale canit: cui cōcinit allegoria
Non secus eccl̄ie tu papa daris vice xp̄i
Sponsus ꝑ pastore pio/violare pudicam
Crede nefas/sed eam te custodire necesse
Diuina sub lege datā/vel cedere sedi
Scādala subiectis vl̄ sciṁata si stat̄ affert
Sēsimus hoc ho die/tp̄sq̄ locūq̄ notem?
Mille semel/centūq̄ q̄ter/septēq̄ decēq̄

Ꝑ bibtus in ꝑtijs phoebꝰ ꝓcecerat ānos
Biſq; decē bis terq; dies pagrando leonis
Iuliꝰ in ſigno decerat/tūc ſciſmatꝫ altor
Deſtiferi/petrus de luna cedere nolens
Eijcit ſede papali voce ſub vna
Urbs dū ꝓciliū retinet cōſtantia ſanctū
Balthaſar electus fuerat:nā ceſſerat alter
Triceps hꝰ mōſtꝝ fuit eſſe cerberꝰ hidra
Unū nulla mō contentio rumpit oūle
Legitimus ſupeſt ſponſus/paſtorq; creet
Unus in eccleſia cui totus pareat orbis
Virgo tuis fac hoc ꝓcibꝰ/meritoq; poteti
Ipſa tuo celebres ḡtiſſima/ſpero ḡt annis
Fecundo ꝓlis cum virginitatis honore
Cōiugio/ſpōſoq; ioſeph ſacrabit honoreſ
Natali ne tuo ſic olim octaua dicata eſt:
Hoc ꝓtior inſpira/tali nos mūere dotes
Alma redēptoris mater/cui lege ſupna
Vir iuſtus/vḡoq; ioſeph cū vḡine nupſit
Ta celebrē dignūq; tuo ꝓſoluere cultum
Coniugio:fac nos abluas ſordibus oēs
Poſſe deo iungi/fidei qui foedere puras
Beſponſans aīas diuino germine cōplet
Dentis caſtꝰ amor nomē nō inuenit vllū
Suaue magꝫ penetrās liq̄factꝫ cōda medull'
Quā ſpōſi ⁊ ſpōſe ſalomōis cātica cātant
Uerū ſi fedis affectibus obſita mens eſt
Diſcrimen timeas carmē tā molle rectās
Plurimus aſt animalis hō eſt/ſed ſpūalis
Rarior/hec patres potuit mouiſſe ꝓtores
Hoc ne cōiugiū ritus popularis haberet
Cōcelebrare ſacr̄/tractare pudica pudice
Uix valet ipurū vulgus petulās ⁊ ineptū
Inſanit gaudens/furit iratū/mediū nil
Sabbata neu cumules pplo male fūgiēdā
Sobrius eccl'ie mos eſt/iō vetus illud
Olim ꝑ druidū phano memorabile tēplū
Carnoti/titulus cui virginis eſt pariture
Hoc mō ꝓiugiū celebri de more colendū
Cepit/⁊ exemplū denotio ſancta ſequat
Poſt euangeliū miſſus ſunt ordine recto
Exurgens aūt ioſeph/exurgensq; maria
Diſſus mercurij poſt te lucia decoro
Luleu plegiē ternū veneriſq; ſequenti
Sat cler9/mediūq; iouis nou9 obtiet ſolus
Adiro piſius tēplū molimine ſtructū ē
Anul9 ē illic duplex/cui gēmula duplex
Auro ꝓſerit tenui/q̄s virgo ferunt te
Cum digitis aptaſſe tuis/eſt addita zona
Incertū tibi vir ſi tradidit iſta ſubarrans

Ioelix cōiugiū q̄ ꝓles eſtq; fideiq;
Eſt ibi res ſacra q̄ ſigt myſtica trinas
Coniugij ſpecies/ſibi nā cōnectere nūm
Natura voluit eterno de patre natus
Illā ſuppoſitās/idiomata miſcet verbi
Nubit ⁊ ecclie ꝑpio cū ſanguine rp̄s
Agnus in aſpectu fidei ſub origine pcti
Peccantis mūdi ꝓuiſus morte cruēta
Nubit ⁊ ipſe deus aīe quā gratia format
Que ſit verbigena fit virgo filia mater
Triplex ꝓiugiū/tripler ꝓtiarcha figurat
Ꝓtimꝰ abrā/pꝰ hunc yſaac/iacob alt̄/⁊ illi
Spōſas duxēt vos ſara/rebecca/rachelq;
Cum lya/carbo tu ſara/rebeccaq; maior
Biceris accipiēs:vitā ſignatis vtranq;
Contēpaltiuā rachel:actiuā lya ſignat
Ignis cū carbone facit iunctus veluti
Sic deitas carnē ſuccendit ⁊ vnit/⁊ inde
Exoritē riſus yſaac/que plura recepit
Ad ſponſo ſponſa q̄ q̄ ieſus eccleſie dat
Tot ſacra virtutes/dona beata
Hinc varie ſortis fratres/eſauq; iacobꝫ
Naſcunt̄/bonꝰ hic ſimpler/ſz eū ferus alt̄
Perſequit̄ ſp bonitas odioſa maligno
Unicq; iacob tot ſūt/vtutes qō ꝓtiarche
Extremi tu care ioſeph tu beniamin ifā
In primo creſcens diſcretio ſignificat
Accuſans alias virtutes ⁊ moderent
Contēplatiuus ē beniamin/hui9 in oīa
Pater obit ſpecioſa rachel :q̄ deficit ipſa
Dens contēplantis/rōq; ſagax alienū
Transit in affectū:leuat ⁊ ſeſe ſup altos
Migrati exceſſus/hꝰ ſcit ſoror anagogia
Conſpicit clara caligo lucida nubes
Spūs eſſari ſecretū nec valet intro
Nō ſentit/ſcit id ⁊ docet/experientia ſola
Spūs ac aīa ſcindunt̄/magnificat vox
Eſt aīe:ſed ſpūs exultare refert̄
Apte virgo tuū carmen ſecreuit vtrumq;
Ignis ad exēplū qui diuidit ethrogenea
Iuncta ſil'mixtis omogenea cogit i vnū
Nāq; vides crudis vitrū/foc9 elicit herbis
Hoc in calce pz/hꝰ mixta liq̄mina mōſtrāt
Ignea/cōſcendit ita thuris virgula fumi
Sic aīam que ps hoīs terrena notat
Corporeis nexā mēbris vis cogit amoris
Spūi ſubſtare ſuo:vo lat ima relinquit
Uniri totus diuino ſpiritui vult
Purus pura petēs/cordis cōpūctio fonte
Lotio q̄ fiat emundans crede miniſtro

Fernida cū luctu lacrimisq; rigata p fusis
Hinc fit theodoricus excessus ⁊ extasis alma
Quā praxis sequit̄ zelans oposa salutem
Alterius/ sese tū circa plurima versat
Pax intus trāquilla manet/ qz mēs i dip̄m
Sepe redit: sp oculis diuina tuetur
Celitus eternis a montibus irradiata
Scopando frequēs p meuam cōsulit artē
Rarū hoīm genus in terris o dixer⁊ hoc ē
Angelica/ hec vita est/ sic ē/ sed p spice tecū
Ignib⁹ in medijs quid nā laurenti⁹ vltis
Carnib⁹ eloquit̄: quid nā vincentius egiet
Quid sacer obsessus turbis anthoni⁹ vrbis
Alta quies erat illis in sublime lenatis
Gratia cor stabilit ⁊ miro robore firmat
Talis crediderī fuer⁊ tu v̄go maria
Tū post ꝯceptū/ inde montana petisti
Obsequiosa seni cognate mistica facta es
Martha: maria simul vna q̄z lya rachelq;
Nōne ioseph tractās sopāsq; fabrilia crebro
Sesup ethereos hausisse putādus odores
Sū sibi certa fides/ de⁹ est absc̄ dictus in q̄t
Hoc in v̄ginei fructu ventris benedicto
Qui fructus suus est vroris carne creatus
Inde ioseph pater ē q̄si legis iure vocād⁹
Et ibs est heres verus/ nec adoptio sola
Partem tulū hūc sec⁹ ē vbi ꝑdit adultera p
Absq; viri iusto ꝓsensu/ dicere nō est les
Est aliū qd̄ corde capi nequeat nisi puro
Effarig; petit verbis ac ore pudicis
Quando ꝓiugij fit ꝓsumatio fiunt
Una carne duo: fit homo tanq̄ caro/ tot⁹
Est in cōiugio qd̄ spirituale vocamus
Desipit ipa caro/ deus ⁊ mens spirit⁹ vn⁹
Fiunt/ ⁊ maior ac purior unde voluptas
Dentiē/ q̄to ꝓiuncta potentia digno
Dignior obiecto ē/ p̄mat heu nisi sarcia car
Celotes dñs ⁊ totus amabilis vltro nis
Spōsum vult aīe se tradere: verbigenāq;
Reddit/ delicias q̄ suas dignat̄ habere
Sponsa cantauit qualē salomonis ab ore
Bit sacrm magnū te xp̄e figurans
Ecclesie spōsum: qz copula nō fuit vlla
Carnalis/ sed carne deus ꝓformis habet
Ecclesie mēbris/ an forsan carnea ꝓles
Hoc in coniugio signū suffecerit esse
Tū fuit ne⁹ nisi morte solubilis vnq;
In quali nexu fit v̄go puerpa/ natus
Sic parit ecclesia nec virgo desinit esse
Porro velud matrē dñs custode carētē
Linquē nō voluit sic quā plus diligit vnā
Ecclesiā remanere verat/ custodis egentē
Primus q̄ pater est sponsiq; vicari⁹ almi
Amplius ip̄e david rex vroti sunamiti
Caste ꝓuiuens quā nō cognouit amatam
Coniugiū signat recte ioseph atq; marie
Nō tū ex equo/ nec enī volo crediderit q̄s
In sponsi gremio sic ꝓuixisse mariam
Dissuasit fieri reuerentia debita matri
Tale aliq̄d plus q̄ formido libidinis vlla
Tq; adhuc iuuenis ioseph erat/ nāq; inuē
Ad quiquagita phibēt/ ꝑducē ānos (tus
Infra quos poterat ꝑtus velamen habē
Virgineus/ nec sic effectus si senio vir
Esset ⁊ hinc vates iuuenis cū v̄gine degat
Corrupto nunq̄d fuerat sociāda puella
Que gradeua fuit soli ꝓmissa iobāni cēdū
Quo mag⁹ heluidi blasphemū os creō spū
Ergo ioseph reputasse senē fecere seniles
In se virtutes/ vel neu carnalis haberet
Suspitio de te quicq̄ carnale maria
Donec virginitas/ tua fixa fidelibus esset
Cordib⁹/ iū minor ē mētio de ioseph acta
Nō subito totā se monstrat gratia mūdo
Hunc secus esse decet dū toto credit orbe
Copula virginea vobis sine labe fuisse
Mūda deces/ cauta/ celesti par ⁊ honesta
Heu q̄ dissimiles hz etas pdita mores
Moralis sonor hinc ꝓclamat queso/ cauete
Femineos fugite ꝓiectus nā later ignis
Interius vines/ cur stuppa immittit̄ ignī
Credite quinetiā sub religionis amictu
Venit amor cecus plus fallens illicienscq;
Quāto puto turpē citius celare pudorē
Credit se primo tutam deuotio/ sensum
Verba dat/ ⁊ gestus/ q̄bus ē lasciuia iūcta
Acta paulatim fedo irretit̄ amore
Cum se flagitijs tradūt/ pulsoq; rubore
Horrida cōmittūt meretrix q̄ nō aget ef-
Nature iura dicūt nihil ee pudēdū frōs
Et libertatē reputant si q̄ placent audēt
Et pctā tū celent: foris aspa fingunt
Secta flagellātū docet hoc/ docuere begar
Ubi tales olim dixere caninos di
Sed neq; ꝓiugib⁹ violari debet honestas
Hacten⁹ hec/ euangeliū iaz littera narret

Distinctio .6.

Surgēs aūt ipa maria/dieb⁹ illis
In mōtana abijt festia/domū zach
Būsubijt/meruit ab ea cognata sa
Ut reputo pri⁹ accepit te vgo beata [lute
Uxorē vir/ꝑ cognate tecta inbires
Et ꝙ vētre tuo notus fieret tumor vllus
Hoc tua poscebat/hoc clara fama mariti
Quod si p̄gnantē/si pfectim pariturā
Bū pfessurus ꝛ dū numisma/daturus
Bolicitus volnit te vir transducere secū
Bethleem in villā turbis ꝛ frigore plenaz
Quid nouā nupta tibi/qd dūtiosa puella
Nūc faceret iustus/dū lōginsistat eūduz
Quō desereret te solam/nec comitatam
Quid ꝙ pasca sacrū l'erat vl'adesse pabat
Quādo hierosolymis mas qlibet eē tenet
Ergo potest ex bis ꝛcludi sufficienter
Quod dñe fidus custos/tanticz recenter
Cōscius archani/dederit pariter comitē se
Primo pet̄ tēplū/hīc affines visere cu- [rasse
Fecūdos nouē q bis duo milia distāt
Urbe hierosolymis/vbi sors ē beniami at
Tom⁹ ē regni iude metropolis alma [q
Esto/forte ioseph cā quacunqz remansit
Nazareth/ipse tn̄ pgressum vginis ante
Nouit/ꝛ adiūxit cōsortia fida pentum
Non ꝙ formidet crimen zelotipus vllū
Sed dare solinagis nō vult exēpla puellis
O quali cū letitia/dulcedine quanta
Cordis deuoti/circūspicat oīa templo
Etatis totos vbi flores pegit
Credideri socias videt b̄/notosqz mistros
Leuitici generis/gersonitas castbitas
Atqz meraritas/ꝛ multos carne ꝑpinqs
Oīa dicta prius secū memorata retractat
Surgit adorato dño quē magnificat/cui
Pleno corde pias satagit psoluere grates
Utqz subit primū zacharie limen/anilis
Occurrit cognata sibi q̄ mansera tintro
Sensib⁹ abdita ser/ꝛ vt exaudita salutis
Virgo tue vox/mox exultauit in eus
Infans visceribus/implet elizabet almo
Flamine/pclamat magna cū voce puelle
Bicens/tu bñdicta inter oēs mulieres
Bis foelix/fructusqz tui ventris bñdictus
Atqz hoc vñ mihi/dñi q venerit ad me
Mater celsa mā-tua ꝓtinus ecce salutis

Aurib⁹ vt vox facta meis/vtero meus ifā
Bestijt exultās ꝛ gaudēs/plaude beata
Que sic credideris in te q̄ pficient̄
Adño tibi dicta/maria refert igit̄ sic
Magnificat aīa deū mea/spūs almo
Jure salutari meus exultauit ꝛ alnus
Ancillā vidit humilē/ex hoc esse beatā
Me dicēt oēs/qr magna potēs mihi fecit
Est in ꝓgenies reuerentes sepius oēs
In virtute sua pfecit magna potenter
Cordis ꝛ ipse sui dispsit mēte superbos
Exaltans humiles/deponit sede potētes
Implet ꝛ b̄ inopes/ditesdimisit inanes
Suscepitqz suū puerū isr̄'/vt memoratus
Est pietatis qua nr̄os p̄dixerat olim
Ad p̄tes abrāā cū semine ingiter eius
Scire veliz totis qd vgo mēsib⁹ egit
Māqz trib⁹ māsit/qb⁹ ꝛ tu nutib⁹ vsus
O zacharia sis cognata letus adepta
In scpt̄ aliqn̄ notas qō corde repositū
O q̄nēs tibi vgo senex cognata recenset
Lecto dū recubat/vtero senioqz grauatus
Gestoīū serie/gaudet sermone senectus
Sede sedes hūili suspēsa/loq̄ntis ab ore
Quāmagnus dñs ꝛ q̄laudabilis oīo eſt
Talia qui fecit nobis mīracula solus
Jamiā nanqz senex sterilisqz puerpa fio
Be sene/tu grauida es de solo flamine vgo
Hoc equidē noui/nō te referēte/tumentē
Non vterū video/deus ē secreta reuelās
Implet/q̄ cecinit vatū p̄sa ga ptiorum
Vl'ima vox/veniet ꝓmissa redēptio plēs
Hoc zacharias hoc ego depositere credo
Et tu nec dubiū soliti/sit q̄ta videmus
Prādi virtus/bona q̄ plus publica curat
Obsequiosa deo/cuius mādata tremisit
Justicia sqz facit legis/vitatqz querelas
Orat dū zacharias p vicis ordine sancti
Ponit ꝛ incēsum tēplo:gabrielis honorē
Inspicit vultus et vox audit̄/eundem
Exaudituī esse/linguā dubitatio plectit
Obmutescit enī/plebs extra tota stupescit
Et mihi q̄s reputat timor affuit ō:ꝛ hor
Donec misteriū nutu talāqz repādit cor
Pandit vt e nobis infans nascet̄/ꝛ omne
Vinū nō bibet aut sicerā/virus sed hetie
Splēdescēs in eo mirabilis vsqz patebit
Qui quantū fuerit victu vel veste senerus
Hostī/q̄ lucēs ardēsqz lucerna potenter

Concepi vt cernis/in peccato tñ/infans.
Hic meus ex vtero ꝓmissus sanctificari
Sensit in occursu nr̄o quid ꝓtinus actū ē
Sensit r illustrata mei iubilatio cordis
Multa mihi dicēda tibi cognata supſt
Qualia diuinus doctor legisq; sacerdos
Vir meus edocuit ritus cultusq; sacratos
Non decet in tēplo solis nos sensibus vti
Mente opus ē o q̄to subvelamine signāt
Sacrifici ritus ea que nondū patefiunt
Informes formare volūt q̄ prima mores
Nōne notat suis luxuriā/carnisq; lucosas
Illecebras/iō nostrū nō cedit in vsum
Sic lepus r vulpis vesci sic bubo vetat
Inuenit in veteris in concessis rōnem
Ad mores aliquā/qsquis traduxerit apte
Mystica sunt vestes/ornat⁹ foederis arca
Sic cara natura libros picturaq; pbent
Multos/stolidus ē q̄ nō se dat vel in vno
O si me puscos dñs reuocaret ad annos.
Qualis erā cū me tēpli secreta tenerent
Quali me cura q̄to ardore sciendi
Tradideri studio/q̄dā scio/prima nosset
Prescisat o iuuenis p̄cij sapia quanti est
Ne doleat senio pigeat q̄s tpis acti
Ast supē magnū carissima magnificare
Sed supat laudes linguas superfugit oēs
Quis dederit cognata mihi gussima/nat⁹
Filius ex te dū fuerit cōplectar in vlnas
Attollā manibus ac toto pectore stringā
Officio fungor gerule/figā oscula fronti
Ludat r in gremio nr̄o ludātq; coetu
Infantes tuus atq; meus/sed fata senilē
Terrent/nō ideo mihi p̄stolatio certa
Vine beate nimis q̄ tis visura q̄ opto
Pluraq; dū fuerit etas grandeuior illis.
Huic desiderio cōgauderv̄go benigne
Sit lz introitus merēs.qr conscia sortus
Venture est/mauult secū secreta tenere
Talia/scit quīn letis refouenda senectus
Est seniū morbus/lesis nō lesio danda
Femina nec p̄gnās vbis onerāda molestꝫ
Surgit ad obsequiū cognate v̄go ferēdū
Affert ipsa cibos cunctantē hortat ad esū
Pregustās hilaris verbis vultuq; sereno
Hāq; dies nat⁹ sterilē veiebat ad octo
Certatiz accurrit ois vicinia plaudēs
Ac ore montanis indea tuis fil' affluunt
Mirant/gaudēt/plaudūt/r vtriq; pentꝫ

Forte tuis puerū virgo baiulaueris vlnis
Ostentās alacri plausu/vos cernite quāt⁹
Est decor infantis/q̄ grataq; gloria vultꝫ
Credo etiā q̄ te grauidā cetus bñdicit
Hāq; tuo iā v̄tre facit iesus ipse tumorē
Et tu forte ioseph aderas reduci comitē
Prebens vxori/postq̄ tu syon in arce (te
Legis more sacrā/penthecosten coluisti
Felicem tali te coniuge plecq; dicunt
Simplicitas aliq̄ q̄ sit tibi virgo colūbe
Hāq; puellicijs vultus gestusq; loquunt
Collaudāt/qr nō vrit decor iste videntū
Lubrica corda virū/sed in ipsis tpat estū
Frigidus e facie q̄si ros spirauerit intro
Gaudia multa nimis oī de pte patescūt
Vox laudis/cordis iubilatō/carmēq; hymn
O gabriel tua vera pz ꝓmissio/multi (nꝰ
Gaudebunt eius natali/gaudia vite
Eius p̄ meritis sint spūalis (iplo.
Quis ne putas erit iste puer dicūt/manus
Nam dñi puero signis se monstrat aptis
Vernīt an p̄ter naturā corpe robur
Aut aliqs forsan vsue rōnis in illo est
Vñ pater sibi decantās r tu puer inquit
Perfectū pfecta decet formatio:mirus
Dira facit dūs/naturā gratia vincit
Vendicat hic celi vil constellatio iuris
Beserti puer hic hoiem sup incola mansit
Illa luce puer fit circūcisus/r ipsi
Sant nomē zacharie/mater scā iohannē
Vult appellari/scripto pater astruit illuc
Spūs implet eū sanctus/mox ore soluto
Sit bñdictus ait dñs deus isrl'/hic nam
Visitat r redimit plebē/cornuq; salutis
Erigit in nobis dauid ipse domo put olī
Ora ꝓphetarum p̄dixerat ipse suorum
Hostibus ex nr̄is qui nos odere salutem
Cum patribus nr̄is eius pia gratia fiat
Atq; sui sancti testamēti memorē
Insurandū q̄d abraam iurasse daturum
Se legit patrē ad nostrū:nos q̄tinus illi
Berni sancti iusti libertate perenni
Hostis ob incursu pulsa formidine sum⁹
Tu puer vates summi vocitaberis/ibis
Ante suā faciē/calles q; parabis eidem
Dicq; salutifera dabit sapia plebi
Et peccatorū cōpleta remissio fiet
Viscera p̄ dine pietatis/visitat alto
Nos qb⁹ exoriēs:venit illustrare sedētes

In tenebris/ & in vmbra mortis carē cecō
Nostros dirigere gressus in limite pacis
Ingo redit residetq; domi/ secūq; recreat.
Nunc zacharias q̄ cecinit mōq; variōr
Vocib⁹ audierat/ apicē nec iota rīq;s
Cōfert corde suo/ neq; passim q̄q; reuelat
Aut huic aut illic/ satis est vir ꝓsci⁹ vnus
Vnde btē ioseph cui mistica tāta patescūt
Perpetuis obsequio dñam/ deūq; vocat te
Alter in alteri⁹ pariter cōgaudet honore
Quō vbigena/ mēs fit docet anagogia
Hā sancte mēti gabriel dū nūciat/ hoc est
Intim⁹ instinct⁹ dū suggerit vt partura
Sit verbū dñi: q; virtus alta supmi
Impregnabit eā foecūdās gemine sancto
Vinderisis cosensit ei/ virgo licet exps
Sāguinis & carnis/ neq; vir cōgnerit illā
Vir sinus est intellectus/ vis cuius in istū
Nunq; ptingit partū: sed sufficit ipsa
Vbra vbigenā supmā reddere mentis
Particulā/ q̄ se dat ei passiua ministram
Conceptus est iste tui/ typus alma maria
Vast ps inferior aīe/ que nō ita virgo
Que de se sterilis & q̄ corrupta frequenter
Esse pōt/ te signat elizabeth apte
Parturit hec fructū vtutis rite iohannē
Dixeris est in eo q; gra: ꝓspice rursus
Nunciat vt pgnās corrupte virgo salutē
Gaudet/ solat̄ ita mentis portio summa
Dū fit verbigena/ ptē descēdit ad imam
Letificans ipsam/ cum morū ple beata
Portio sic maior venit obsequiosa minori
Sic fert actiue cōtemplatiua iuuamen
Porro si tātas pūtia virginis offert
Nocūdas dotes in vtroq; parēte iohānis
Quid de te ꝑclare ioseph fas est meditari
Virginis in reditu totis sex mēsibus actū
Quorū fine iesus orīē qō lra tradit
Significat q; locū/ reserās quid gra fat

Distinctio .7.

Tar erat & martꝫ horrēda bella cierāt
Creuerat augusti iā q̄dragita duob⁹
Annis impiū: totus describit orbis
Ipsius edicto/ pax talis tantaq; diui
Muneris ē pudēa sanctis ꝓmissa ꝓphis
Quisq; suā pgit vt ꝓfiteat in vrbem
Inde ioseph cū sit iustus parere inbenti
Vult regi/ q̄uis sit flagitiosus & exlex
Hoc exemplari ꝓfundit improbā cerūs
Que subijci renuēs erronea tradit in ipis
Absq; fide pplis/ q; nec possessio iusta est
Nec regnū/ q̄si ins nature gratia tollat
Certe vult dñs/ iniustis tradere iusta
Impia & regna q̄ transfert/ tollit & addit
Et placet/ hec sua ꝓ titulo ē ꝓ iure voluit
Munera ꝫ iusti soli maiora capescūt cus
Coniunx sit licet ad partū iā prima puer
Et grauidā suus oīno nō pgrauat ifans
Alleuiat potius/ gestat se nanq; gerentē
Bethleem intrarūt q̄ voce interpte pacis
Dicit esse domus/ secū cōsiderat alma.
Mor fore ꝓplēdū/ qō dixerat añ michol
Exiret ex te dux ppl'm reget israel/ eius
Siet & regressus eterna a sorte dierum
Vult natura licet expers ꝓprie rōnis
Diuina regit q̄ nunq; fallit arte
Dicendos quis/ ide fanos apis efficit ꝓpe
Vra q̄to magis ad fines oīa/ libret
Que ꝓsunt media/ venit ioseph: & dñs ip
Cirus & expositus pendus dente ferarū
Scādit ad ipiū moysen submersio salut
Bethlee ecce ioseph veniēs/ oracula ꝓph
Sic a fine regit/ vsq; ad finē sapienter
Gratia/ fortiter atq; suauiter ordine mir
Singula dispōnēs/ res oēs ad bona vtem
Nec tua spes/ hoc consiliū/ fiducia rot
Quicqd agas/ aut ꝓponas/ te dirigat/ ora
Bethlee haud dubiū ē milti ibi ꝓgo p
Aterno ex gñe/ diuerticulo cū vt pinu
Pauptatis amor iacit atq; loc⁹ nimis arc
Et dat exemplū q; nos mūdus ꝑmittit
Vesp erat ꝓmā qō dat ꝓsabbata luce
Dicere quā dñi solis ve diē solet vsus
Mense decēbri: iam bis quarto kalēdas
Se diuerticulo retrahit solāq; reducu
Virgo/ ioseph cedit/ felicem posuit vterq
Partus en ētū: de⁹ hoc vult: nec min⁹ ost
Ac ꝓpe te virgo sunt ignis: balnea pani
Pro cuius ꝑsepe: tibi soli deus astat
Multa vir subijt vt fit medicatio mēti
Miratē q; nō sentit fastidia partus
Coiux: nec mōstrat vllos plāgore dolor
Liuidus in facie color ē/ nec liuidus ore
Pallor vt i ḡuidis: sibi gest⁹/ gressq; gelat
Volui in leue somnū lapsuq; silenti
Complexuq; sacro demulcet pectus amicū
Vra/ quā diuinus amor genuit peperitq

Grātis amor vel ītmās/hinc grā dī apte
Cui facies formosa nimis gestꝰqꝫ benignꝰ
Vestis purpurea/celestē ostspirat amorē
Hec sibi visa loq̄ n̄ vba similima:sōno
Pirari nolito ioseph:si magna potenter
Magnus ꝛ oīpotēs vnlt atqꝫ pōt opari
Gratia nam supo naturā/iudiciūqꝫ
Iusticie superalto/sum fortior eius
Communi lege/ꝑtias mihi cōdere leges
Ius reputo videas q̄ hꝫ miracula mūdꝰ
Qualia nemo satis mirat̄/sed solet vsus
Solis in rarislaudē pcium reputare
Si celo terris ponto/cunctis ꝛ abyssis
Inferior me tot natura facit/facietqꝫ
Cur nō virgineū mihi fas erit edere ptū
Quo dolor oīs abēnec fractꝰsit pudorꝰllꝰ
Sol radiū genuit/radius vitrū penetruit
Emicuit botrus/ruptū nil unde videbis
Porro iusticiā sine qua pax affore nollet
In terris/primū placandā noueris esse
Ipsa tenax veri/sua stat sntia mortis
In genus humanū ꝑ crimine insta pētū
Fiat ꝓuulus hic qui mox nascet optet
Vobis iusticia/sapiēs/sctūsqꝫ redēptor
Cura sdeponꝫ dñm bōdicito letus
Virginis instantē cōceptū significare
Et potui ꝛ volui redimēs pfectius ipsam
Preueniēs casum/q̄ sit relevasse iacentem
Tota fuit pulcra:nllī vnq̄ obnoxia culpe
Vbsit vt attritus ab ea serpens caput eius
Antea cōtriuit:peccati sub pede fedo
Vbsit ꝛ vt hoc fuerit mēbrū demōis vnq̄
Gratia suppleo iusticiā:quā pdidit adā
Vix mihi maior inest:lz oēs tollē penas
Non solea:nulla ꝓmet hāc anguistia ptus
Cur:qz nulla fuit in cōcipiendo libido
Intēra pagrat mediū nox algida cursū
Virginis clausa tūc porta pdijt ifans
Sermo dei oīs regali a sede beatus
Por pānis innolnit eū sola ꝛ pia mater
Presepeqꝫ locat/pbet latriā prior illi
Vult infans ꝓmā nobis sibem dare vocē
Lugubrē/vagit vagitū/cuius vt audit
Volnit a placido vir somno/letus ꝛ intrat
Ad te sancta parēs:tibi colletatus adorat
Poplice deflexo:natum puerū dñmqꝫ
Stringit ꝛ ad pectꝰ:tete tradente fouēdū
Deficit hic sensus:rō stupet/oēqꝫ mētis
Caligat lumen/dum te vir cernere tali

Conor in obsequio/q̄d dicā nescio:voces
Nullas inuento:tua q̄ ꝑconia vicant
Nōne dei verbū custodis/cernis ꝛ audis
Contrectas manib⁹/attollis lētus in vlnas
Gētiat b̄ qō q̄sqꝫ volet/mihi suadeo nllōs
Inter dilectos dñi vixisse priorem
Qui teneros xp̄i totiens ita sensit amores
Pectore tu dñi recipis secreta Johannes
Qz semel hoc fruit̄ q̄tiēs hoc iust⁹ bonorꝫ
Ō bōdicta cohors/te vgo:ioseph qꝫ iest̄
Consocias/o qs spectacula tāta vidē (qꝫ
Et si nō oculis poterit vel mente fideli
Bū vos letificat ābos mō puul⁹ ortus
Bū blanda flentē cura refouere studetis
Pastores celeri cōcursu bethleē intrant
Conquirūt vbi sit nou⁹ infans ort⁹ ī illis
Ad diverticulū veniunt:aut iudice q̄q̄
Instinctu signo ve aliq̄ diuinitus acto
Hic nō grāde spec⁹ vbi bos asin⁹qꝫ ligati
Sunt ad p̄sepe/medio iesus est resupinus
Atqꝫ voluminib⁹ ligat ip̄m fascia strict̄.
Heros mirat̄/fremitū pmo strepitūqꝫ
Turbe adnētāt/q̄ pulsās clamitat an ne
Femina pturijt intus ꝛ petimus videam⁹
Hic nobis bone vir/si q̄d cognoueris ipse
Nā ioseph exierat ad eos/intrate videte
Rñdet/veniūt puerūqꝫ vident ꝛ adorant
Vñ sit hoc vir pastores interrogat o vos
Felices aiunt/o tali ꝓle beatos
Dis plebs plaudat/ppl⁹ cōgaudeat oīs
Ecce q̄ angelica/p̄dixit visio nobis
Visio q̄ q̄lis ve p̄cor dū vir petit/oēs
Enarrare volunt tandē sermo datꝰ vni
Inchoat/ac puerū certatim ē cura vidēdi
Fertilis ꝛ letꝰ ad pascua cāpus abūdās
Ad triplex miliare situs/grex multꝰ in illo
Quē vigiles dū custodimus nocte p̄fūda
Ppe solsticij quo sol meat in capricorno
Angelus astitit/ꝛ lux circūfulsit in oēs
Clara micās tremim⁹/magꝫqꝫ pauore stup̄
Angel⁹ ē nobis nolite timē locut⁹ (pem⁹
Ecce euangelizo vobis gaudia magna
Omni ꝑ ppl'o:qz vobis est modo natus
Salvator mūdi xp̄s dñs dauid vrbe
Addidit ꝛ signū nos quale videm⁹ apte
Et subito facta ē celestis multa cohortis
Militie vox/q̄ dñm laudat/resonatqꝫ
Gloria sit celis dño:pax reddita terra
Humano generi q̄b⁹ ē nō prava volūtas

Talia mirant hi quorū venit ad aures
Sermo/suo cuncta cōseruat corde maria
Cōseruatq; ioseph/ꝛ secū audita recēsent
Pastores abeūt collaudāt glorificātq;
Nibus his dñm q̄ cernere contigit ipsos
Credet forte aliqs: q̄ ō grege mūera cet⁹
Pastoq; gratus trāsmiserit aut ob honorē
Diuinū: vel q̄ fuerit miseratus egentes
Non aurū vt reges: ſz mel lac ſine butirū
Vellera vel nenda l'oues agnoſcq; tenellos
Et q̄d nos agim⁹ ꝛ nūq̄d nō glificare
Ac laudare decet dñm/cognito maior
Est quibus indulta de xp̄i religione
Nascat nostro puer hic in corde/fideſq;
Sit semen/sit neuma p̄/sint gr̄a ſpeſq;
Obstetrices cātes: aſt mentis portio ſumma
Inuiolata manens ſit mater filia virgo
Dū mēs vbigena meditādo pturit ex ſe
Diuinū nouiter verbū/ſuffecerit illud
Pannicu lis tegere ſi defuit aurea veſtis
Deo ſe fulget em̄ cultu nō indiget vllo
Non tñ ornatū reijcit q̄n dat vltro
Plus gaudet veſte q̄ vbis texta ſacris eſt
Ad ſolis q̄ ſi fuerit depicta politis
Gr̄a multimode ptat dona p oēs
Qualiter ingratos tñ accipe gr̄a culpat
Euoco te mortalis homo rñde vocanti
Gr̄a ſum: tibi p tulerim q̄ magna videto
Tu redimēdus eras: qr pdit⁹ exul ꝛ atre
Portis in impio poſitus/ſz ſoluere ſolus
Hoc poterat p̄ciū deus/eternalis ꝛ altus
Quē fruſtra cape temptaſſes ſine videre
Feci q̄ ſiris fieret tibi/tpe facto
Immēſus mēſus/ꝛ puulus atq; vidēdus
Obijcit tibi ſacco veſtre carnis oprus
Palpādusq; dat/ſi formidabilis eius
Viſa prius fuerat ſapia/flagitioſos
Accuſans/ſi iuſticie dānatio terrens
Conturbabat te: ſi deinde potētia ſenis
Horrida tormētis formidine cōcutiebat
Iuſte damnatū: nunc reſpirare memēto
En ſapia fit infantia/fit quaſi nō fanq
Porro iuſticia damnat/iuſticia
Vt ſoluat penas tanq̄ rea: criminis oīs
Iudice me p me p̄ſtat ſumma ptās
Do legē iuſto vinclis aſtringo potentē
Veniq; cōcludo verbū ſapietis in ore
Victrici dat ergo mihi de iure triūphū
Omnis ingrate ſi nō ſit gratis talis
Grata tibi/quid ſi multa maiora pecēs
Paup eras/p te oitando diues egenus
Efficiē: mirū ſi nō ſunt ſufficientes
Diuitie tales infinitusq; thesaurus
Amplius efficio mēs q̄ tua celica verbi
Eſſe pōt ſummi ſancto ſpiramine mater
Ue tibi/ſed raro ppendo ſigna nitere
Infantis nati virtutū te q̄ panni
Faſcia nec religāt diſcipline/nec in imo
Vis inclinari: nec te puero ſil'em das
Vis altus diues pōpoſitus gradis haberi
O reſipiſce vides infantē: ꝛ vtrūq; pendē
Funde p̄ces ad eos/pete natū qui tibi nat⁹
Eſt hodie/nec em̄ pueri mos eſt reminiſci
Ire rancoris/odij ve/nec impia fiet
Erga te mater pietatis: mater amoris
Nec ioſeph inuid⁹ē/nullā patiere repulſā
Juſticie/ſi iudicū formidine terrens
Deprecāt appella: pete me: mea ſuſcipiet u
Curia/ſaluus eris/ſi te dānaueris vltro
Parabunt q̄ tuā cām ioſeph atq; maria
Immo tua ieſus accipiet p iudice p̄ces
Dū ſedeo ꝓpera/ſi ceſſero/clamor inanis
Fiet crede/meis etiā ſub legibus eſto
Vis tibi dem veniā p̄cens alijs veniā dq
Paſtores imitare gregis cuſtos vigil ve ſis
Prex tuus hic ſenſus ꝛ motus colligit oēs
Auribus intēde cordis/q̄d turba canoro
Electis reſonet hymno: piter canet: vita
Cōcordat voci/nō ſit ſimphonia diſcors
Gr̄a plena ſatis hoiem monuiſſe putat
Addidit/infantis dum circūciſio fiet
Cū lachrymis ꝛ cū valido clamore ſalut
Nomen q̄d ieſus ē capiet: ſub luce ꝓpinq
Quo ſine nulla p̄z homini ſalnatio terris

Distinctio .8.

Post ortū pueri fulgē dies ꝓperabat
Octauus iā bifrons/primo kalēdas
Aſtāti tibi iuſte ioſeph ſic ego locu
Di vir/mi dñe ſit circūciſus oportet
Infans iſte: ſuis vt fratribus aſſimilet
Legibus aſtrictos vt ſaluet lege ſub eſto
Quānis ſit dñs nō legi obnoxius vlli
Dixerat ꝛ faciē detorquet ego benigna
Ad cunas nati: leni quibus ipſe ſopore
Forte quieſcebat fili ſuauiſſime dixit
Tū fundēdus erit ſanguis tu⁹ atq; tenella
Vltro p̄ſcindēda caro/nudaberis gen

Vulnere sanctus/ & frigꝰ tolerabis iniquꝰ
Undabit lacrimis facies speciosa/doleꝝ
Vagitu/sil' & valido clamore replebis
Aures astantū/meme penetrabit acutus
Plagoris gladius/murnaq; viscera rūpet
Parendū tñ est/fuerit quecūq; volūtas
Abba pr̄ tua/tu mō mi vir sce ministros
Accersi legis/fiat nec erit mora crede
Rūdit iustus tremula cū voce/tremorē
Incussit luctus. q̄ sit turbatus/amate
Coris pueri mamsq; vicē miserē
Temerēs secū meditādo plurima voluit
Vast postq; mr̄ cū solo clausa remansit
Tū lacrimis totas ꝟbisq; relaxat habenas
Quid loquar aut sileā. qñ puriſſime fili
Inno cuū sine peccato te cerno reatus
Humani lucē generis/maledicta pentū
Primorū noxa potuisti condītor alme
Ne caderēt suare pus vel vt hi cecidisse
Mundq nō poteras aliter seruare cadētes
Sanguine q̄ geniti penis & atrocibus eis
Gabriel memini mihi te dixisse salutem
Ecce dolore pmor/oīs qr criminis expers
Diras peccau tenero fert corpe penas
Vastita vult fieri/q̄ sum:q̄ murmura ꝫ·
Velle suū dederī q̄uis dolor vrget amar⁹
Extorquetq; meo molli suspira corde
Volnē interea pueri sopor hic adapt{
Paulū palpebris lucē q̄rens ꝓpe cernit
Astantē matrē vultū que ꝓnus eius
Inclinata petit delibans oscula fronti
Dat lacrimas qb⁹ ipse suas imiscuit ifans
O cor duricie solidi supans adamātis
Nō emollit tante pietatis imago
Affore ego notās horā quā tradere optet
Exbibet efferē/nomenq; iesus dat ipsi
Premonet id mr̄/sibi dixerat angelus añ
Dixerat atq; viro/fieret qr cā salutis
Dulce iesus nomē ex q̄ tu virgo subortas
Compescis gemitus/cor ꝓtēplatio sursuz
Sublevat/& gandes toto orbe venire salu
Gaudia ꝓpesant paucos ecna dolores tē
Romani veteres posuere sal⁹ tibi tēplū
Vera sal⁹ iesus ē/sine q̄ saluabero nemo
Verillū fuit hoc nomen tibi paule porbē
Cuius sunt fidei strati virtute rebelles
Est cordis iubilus iesus/exultatio mētis
Esq; triūphale nomen vincēs sceleratas
Peccatorū acies iesus g̃ mihi iesus esto

O dignare/salus tuā sumi mihi dicē tuo
Nomen ad hoc iesus celis terris & abyssis
Cuncta genu flectūt/tēptatio diffugit ois
O celebrāde ioseph/cui nomē tale reue
Angel⁹ in somnis/q̄uēs nomē ibs orē lat
Suaue tuo sonuit/verbo dū faris amico
Sepe sibi quāta dulcedine cor recreat·
Gratia nature dñans/hodie bñdicit
Anni principio/sunt hec encenia nobis
Magna nimis/nō q̄ soluta ē pbereviciſſiz
Vana supstitio/nobis modo gra donat
Valde saluaferū sacro cū sanguīe nomē
Ergo redde vicē pbe sibi qō petit a te
Manq; tuū cor crede petit/cor trade petēti
Quis neget ingrat⁹ donatū/nemo recūctet
Cara iesus cordis possessio/ps bñdicta
Adijce q̄ thron⁹ meus in q̄ gra verset
Est puer iste ibs/cui⁹ ger ul⁹ ioseph astat
Accedas ad eū pete me securus ab ipso
Aude/quid refugis credulus esse caueto
Flecte genu cordis/sit simplex/siccq; fidele
Pacis amās hūile/dñi qō vba tremiscat
Tale cor īplē mihi credito magꝝ voluptas
Sorte ioseph meditās qd circūcisio signet
Distica/q̄ cordis r̄secar supflua nouit
Incircūcisum nā cor verat esse ꝓpba
Dente videt/qñ lugens cōtritio cultrū
Deu ꝓpūctio fert mortal' /& alma sacerdos
Gratia/mittit eaz vicios radere mores
Notū q̄ pacto/post hanc videt allegoriā
Errores gladio fidei/p̄scindere cordis
Altior & potior est circūcisio qualem
Intellectus agens in nobis efficit vtens
Abstractiua vi/q̄si celte vel ense secando
Materie ptes vt spūale seorsum
Seperet/& fantasma loco fantasin aq; motu
Intro susceptū denudās materiales
Abstrahat a formis vi forti conditōes
Sicut vbi/qñ/q̄tū/vel quale relatum
Vlex abstractiua vis hc hebetata freq nē
Reddit a carne/sed eam meditatio feruēs
Vt eos exacuit. si circūcisio duplex
Facta por fuerit/quā mos dat & allegoria
Exēplar dignū factor statue tibi monstrat
Ex ligno iformi pulcrū q̄ formet agalma
Adijcit ipse nihil/sit ibi detractio sola
Pris multiplicis formosa resultat imago
Sic q̄si materiā cui pulcrā vis dare formā
Entis fantasma cōfusum/vel vngle/quale

Cōde tuo facilē retines/7 qđ ꝓus intrat
Accipito/nihil addideris/spes latet itro
Eradas facito quicquid pfectio nō est
Entis i hoc ẏbo ꝺclusū/qđ vagus affert
Vecū cōceptus/vt dicamus esse creatum
Effectq dependēs/cui iuncta potētia tps
Aut priuatio sit/vbi/quale/relatio q̄tū
Nec abstractiue virtutis distrahe celte
Protinus erūpet entis pulcerrima forma
Cortice purgata/deformi/nuda remotis
Turpib⁹ inuolutris: oīq; qđ accidit enti
Conspicis ꝙ sit vnū purūq; necesse
Eternū/nec hīs aliquid causabile rerum
Principiū finis/exēplar/forma/sigillum
Concepeus tñ hic vel imago visio nō est
Clara: sed abstracta q̄si circūcisa ꝙ omne
Qđ notat impfectū si nudaueris entis
Nomen vt edocui: ꝓprie tūc ꝓuenit vni
Supmo solitq deo/diceſq qđ hocens
Est infinitū pelagus substantia dictum
Nomē sīgt idē tetragrāmaton a ꝓpetate
Mā neq; respectū gerit ad res q̄sq; creatas
Nec ꝓteplat⁹ secū ioseph/estimo spōsā
Vult fore pricipē/quid nō cōicet illi
Doctior illa qđē sup his ea ꝙ pbat/addēs
Abstrahit ens vt ais dū mēs sibi forāt agal
Vz capit ipa boni formā dilectō q̄ n(ma
Permanet intra se/nec imagine sistit ent
Cōcupit ire foras/in amatū se sibi ꝓfus
Vult trāsformari/vult se trāsfundē totā
Fortis em̄ q̄si mors amor ē vt flame⁹ ignis
Ac velut accensa rutilans forma ce liq̄scit
Aurū/fitq; potēs oēm trāsumere formā
Nec ꝓpria fiktit/sic mens ignita supno
Cum desiderio semp liquefacta monet
Donec fine boni primo recēsear amato
Est equidē bonitas bec formax spūalis
Illius ignis quo debet feruescere tota
Dēvin amore dei/qm̄ solus bon⁹ est/et
Hoc nomē bonitas ꝓpū sibi qđ ibs apte
Denotat excelso demissum nomē olimpo

Ordine ꝓcedūt amor 7 rō quasi verso
Ens sibi cōsimilat rō/sed amor fieri vult
Ipē bono silis/nōt h⁹ puto carmē amor
Dilect⁹ meus ē mihi/suum sibi/ꝙ sit amur:
Intel lect⁹ em̄ mihi se/sz amor sibi me dat
Sed nec amor/mot⁹ ē discerniū⁹ vt esse
Vult rō/satis est vno si fiktit amato
Tūc reges sibi tūc somno plasmata deſcit
Se ꝑmit in solido cū toto pondere cēro
Ergo potens fit circūcisio vim ꝙ amoris
Iunctus sit fidei sit amor virtus rōnis
Non ita laudat/qr cōquisitio sensum
Ad'tos i reprobis dedit agnouisse dabat
Qđ deus ꝓmū/ꝙ mēs sup oia ꝓstans
Glificare tñ meritas nec reddere laudes
Non latrie cultū bñ viuendo voluere
Quin libertatē sibi detraxere docentes
Ingrati/ꝙ eum fato parere necesse
Aut ꝙ fortuito fluitarent oia casu
Legib⁹ orba dei mores id circo nefandos
Ac execrandos pulso fecere pudore
Flagitiosa sui cordis cōmenta secuti
Fūcti fine malo/sz amor studet obsēq̄osi
Esse deo/refugit scrutari plurima credēs
Contestāte fidei/deus est ꝙ liber 7 omne
Qđ volnit fecit cel'terris 7 abyssis (rum⁹
Quo sine nec passer cecidit/nec ab arbore
Dic pr̄ est nr̄ merces querēti bus ampla
Quānis ꝓpter se sit totus amabilis⁹ ipe
Ista fides se simpla bono defigit in vno
Sit licet infirma rō/sit defortis/intrat
Intima fortis amor dilecti fidit/7 audet
Supmū nec iā pensat dīm sz amicum

Est alijs tantus rōnis tantus amoris
Erga diuina defectus/spirituale
Nil capiūt: vita merguntē cōpare brutis
Causat 7 hāc frenesim carnal'vir⁹ amoris
Qđ reputāt alias vel nullas vel pcurus
Nostra'tñ q̄ vis intellectiua capax est
Numinis eterni/cōcludit ꝓpetuam se
Credit 7 indignā se carnis sternere legi
Doc apiē si sit circūcisio cordis
Precipue p canteriū celestis amoris
Addit⁹ 7 si sit luct⁹ lacrimosus 7 vngens
Et cur dulcorans qđ consolatio limt

Jā satis ē dīa ioseph iculit/ecce p orbē
Nescio/quis rumor audit⁹ video qđ sit
Orta qđē sup aduētu vaga fama magoꝝ
Ꝓpetib⁹ pēnis nūc hac nūc illac volat illac
Interea dat lac puero/dat balnea mater
Nōdū erat in carne pueri durata cicatrix
Ꝓputij/pellis hec poztio scissa referē
Terris māsisse/negat bocalius/q̄ ipē
Inquit surrexit cū carne 7 sanguine totū
Totū qđđ erat nos surrexisse fatentur
Integrās bois naturā/pellis adempta
Hi cruoꝝ effusus/sint talis/crede redūdq

Dis sup atq; alijs sensus sit sobrius z tu
Dic ita q; fidei pietas nō deroget vlla
Consiliū tale dat lra/deinde subinfert

Distinctio .9. y

Urbe hierosolyma/in dee ꝛgia sedes.
Ac studiū legis tēplūq; iure colēdū
Extitit a docti salomonis tpe regꝭ
Hūc alienigēa sua scepē tenebat herodes
Unde iacob patris oracula vera videnē
Desup aduentu messie gente cupiti
Venerat ille quidē/gentes regionis eoe
Balaam docte qui iob memorat amicꝰ
Qui maledicta parās sup isrl addere/vtit
In bñdicta/potente dei virtute coactus
Ex iacob hic cecinit oriet stella refulgens
Stella fuit formata noui ꝓnuncia regis
Conspiciūt illā reges/veniunt/z in vrbe
Sancta dum siftūt/cōquirūt/est vbi natꝰ
Judeorū rex:hec vrbē questio turbat
Ex turbato nimiū crudelis herodes
Sugiter anxia fit dñandi seua cupido
Et qualis rector vrbis tales habitantes
Vel sūt vel fingūt/rōnē plebe requiras
Inuenies nullā/vēto ē plus mobile vulgꝰ
Turba sacdotū/scribaz;q; agmie mlto
Commoniti veniūt/z dant rnsa petenti
Nascet xps in iude bethleem vrbe
Dicut diuina deprompsit voce micheas
Auxilio nimis hūano q; videre querūt
Perdūt diuinū/fit in vrbe recōdita stella
Deforis inspicit/reges ꝑcedit ad vsq;
Clara domū supra pueri consistere visa
Cōgaudet valde/crudelis clam ꝓpis ipis
Rex accersitis fallax condixerat ite
Querite de puero/vt veniēs deuotꝰ adorē
Dixeris/fraus ficta tibi/nā pdere q̄ris
Non colere infantē/sic se pquirere verū
Fingit ipocrita/vult expugnare reptum
Inuenisse ioseph pastores lra tradit
Dicio nulla fit h̄/sed q̄liter huiꝰ honorꝭ
Duius mysterij mansisse putabit exors
Presertim reges/qr nō cessere repente
Redditu vento nā somnis visio facta est
Quid qd̄ muneribus erat aptꝰ suscipiēdis
Atq; recondēdis/an sola relicta videt
Pater cū puero/qñ faga fama p orbem
Insonuit totā/reges venisse potentes
In dromedarijs in pulcro z diuite culmo
Quid q; fortassis ꝑ grandis fulgida stella
Visa fuit mulas/signo que stella pacto
Materiā redit vñ fuit formata priorem
Tātos nōne ioseph tecū mirarꝭ hōtes
Nunqd nō matri ꝺgaudes tristicia passe
Dicta ꝓfꝰ/puto qd vult hec venerato q̄rꝭ
Rndet virgo vates memorata priores
Di vir/mi dñe/saluādas credito gentes
Et sua pfundet fidei lustratio corda
Primitie veniūt/inter miracula nullum
Maius ꝑdictū est/totoq; implebit orbe
Fiet z ecclesia de gentibus/ast sinagogam
Magna ꝓ pte cecauit deuius error
Diuitias reges z opes cumulare cupiscent
Addent ornatus tēplis cū dotibꝰ amplis
Prima dona ferēt/q̄ mistica plā docebunt

grandis 3

Mox venit z iustū ioseph admiratio
Mentis in excessū rapit/z secū meditat
Secluſus solus humili castoq; cubili
Conquirit si forte magi studio rōnis
Docti veniūt/vel tractu legis in astris
Nā deduxit eos radiantis stella nitoris
Ꝑ an ne magus magicas q; noverit artes
Decidit in somnū sensim dum talia pēsat
Visa loq; grādeua parēs natura decorū
Astriferūq; caput illi qd signifer ornat
Circulus atq; orbes septē/totidēq; planete
Continet hec vtero cunctarū semina rerū
Semina sunt elemēta sibi q̄ tēperat/z que
Influa conciliat vis celi/mixta pinde
Profert assidue species distincta ꝓ oēs
Volli clare ioseph dubiā deducē mētē
Querens forte meis si feci viribus illā
Que fterit hic stellā/si me ductrice magoꝝ
Venerit ista cohors rōnis lumine fisa
Scito tale nihil celis vel in aere gesto
Funereas cogſco meū formasse cometas
Flamifera sq; faces silēs radiātibus astris
Quas admirant subito ꝓ inania labi
Huic alius motus/huic ꝑduratio disparꝭ
Nūc circa puerꝭ/nec denego/plūma fiunt
Quenās supant leges/pquirere causas
Non nostrū/dño parere necesse iubenti
Sed neq; nobis ē hoīm subiecta voluntas
Libera nūc illuc nūc huc cōuertē vt vult
Idcirco leges nequit expientia certas
Colligere/hūanos dū sub me ſspicit actꝰ
Cur:qr nec celū nec ego causam illos
Junge q; humanꝰ supra me finis habebit
Gloria dicta beās/ad quā duxꝭ grā sola

Nō ego/nec media disponere sufficiēs suz
Est aliter fuerat hois formatio prima
Nā nemini/p'cuncta sibi dedit officia suaz
Ade dñs/iussit illi post esse rebellem
Sed maiora dedit valeat q̄ nostro ptās
Sum repare placet/ꝛ eā vult esse redēptā
Mysteriū fateor/hoc nescio nā sua reges
Nō mea stella trahit/pepit sine semīe vgo
Absq dolore carēs/pastoub⁹ ꝛ data lux est
Rome oleū fluxit/cecidit pacis mō tēplū
Non meus hic terris/nō celis indior ordo
Gratia mea supest/illā pete/pdocerat te
Nec inter somnus elabīt/ꝛ ioseph oēm
Peruigil vxoꝛ seriem docet/atq retexit
Elisa ꝓbat/roburq suo supaddidit ore
Post hec legitimū dū tps adesse dierū
Quos q̄dragīta nūerat lex/sensit ab ortu
Jam pueri:sponso loquit nosti q̄ tēplum
Nō sine mūerib⁹ nos visere ꝓuenit/ifans
Est etenī primogenitus/redimat oꝛtet
Non qō eū vel me legis censura coartet
Sponte placet subdi/fiatq oblatio nra
Q̄ pupibus silis/moꝛes humiles doceam⁹

Distinctio .10. ꝛ

Espōsum symeō accepit desup olim
Nō te moꝛs rapiet nisi xp̄z videꝛ añ
Xps vbi venit qd gra suggerit audit
Gratia celestis radians bonitatis imago
Ecce suū venit ad templū dñs dñator
Juste senex timoꝛate dei/quē sp̄s implet
Interno afflatu:fac occurras venienti
Ulnis accipito puerū/bñdicito dicens
Dimittis dñe me nunc in pace/fm
Verbū sancte tuū/q̄ tuz seruus tuus alme
Nāq tua ꝓuijs oculis nunc cerno salutē
Sine salutare/qō cunctoꝛū pp̄loꝛum
Ante paras facē/lux gentib⁹ alta reuelās
Jsrael ipse tue laus est:ꝛ gloria plebis
Debita senex ḡ quis lāguoꝛe grauata
Coꝛd vigēte mouz:tēplū petit ornat ouāt
Nūc ea/nūc illa loca tēpli/suadet alacris
Sic faciant alij/q̄ mox veniet dñator
Prospicit exactis tēpliq patria/qū
Promissus veniet/vidit ꝓcedere tandem
Bethleē ex vrbe te vgo ioseph puerum q̄z
Agmine cū sancto vicinoꝛū atq parentū
Spūs extemplo sctūs sibi ꝓdidit/hic est
Exilit/ꝛ iubilat/nō se capit/atq ittrēdis
Est aquile visa/mens in dño renouat
Turturis illic par duplicatus sine colūbe
Pullus ꝓ puero dat̄/huic qui sacrificet
Ob torto collo gutt̄ dirumpit vngues
Sanguis ꝛ effusus diuina altaria tingit
Pluma vesicula q̄z cineres mittūt in aꝛas
Vidit ꝛ igemuit noua vgo puer ꝑa nosceꝛ
Passuri hanc pueri ꝓ nobis esse figuraꝝ
Infantē redimēs vir ciclos quinq̄z dedit
Forte sacerdotū sancta de sorte beati
Tunc aderāt cū te puero veneraē iobēs
Tuꝛ zacharias ꝛ olim sterilis sua diuꝰ
Venerat anna senex octogenaria vates
Deq iesu cūctis multo sermone loquunt
Intulit ꝛ symeon tibi matri virgo maria
Voce ꝓphetali/positus puer iste ruinaꝝ
Est in multoꝝ/multisq redemptio fiet
Jsrael ex pp̄lo/sed erit cui dicere contra
Continget signū/gladius trāsibit acerbo
Crede/tuā mater aīam/sic coꝛda patebūt
Singula coꝛde suo retinet vgoq̄z rēdet
Dictaq facta sit/cū letis tristia confert
Tuq ioseph/nec eī memoꝛē nō cēpecerat
Modos erat in tēplo distinctis sedib⁹ ꝑ
Virginibus nuptisq peto q̄ sede recedit
Virgo die tali/puto nuptis assocīaē
Ipsa būilis secreta tegēs/ꝛ elizabeth illi
Consignare locū satagit cognata ꝓfuturū
Concoꝛdāt aliq̄/foꝛs quasdā liuoꝛ inuitat
Diuitias ꝛputat solas plebs mꝫta colēdas
Postq̄z ꝓplerūt legē ioseph atq maria
In tēplo syon/redeūt ad nazareth vrbē
Querit eundo ꝓut fit ꝓ solādo laboꝛ
Vir puerū ꝓuijs vlnis ad pectoꝛa gestās
Fasciculū veluti mirrhe:q̄si coꝛdis amoꝛis
Quid ne putas dña sibi vult victū symeo
Dicerit in signū cui cōtradictio fiet (mīa
Presertim q̄ ꝑdixit mihi visio certa
Nō foret iste puer ppl'oꝛum cā salutis
Odi vir/mi dñe vicijs contraria virtus
Virtus in medio rectū tenet/ast viciorū
Sunt torta extrema/falsi cōuentio nulla
Cum veroꝛ:nec q̄ fidei natura capessit
Nec videt inflat⁹ oculus/nec crimie lippꝰ
Signa petit iudea/placet sapīa grecis
Stulticiā verba/reputabit grecia xp̄i
Signaq̄z q̄ faciet/iudei scandala dicent
Si de coꝛporeis rō vix redditꝫ ylla

Ni deus illustret capiet celestia nemo
Infans iste dei dicet filius/o quot
Philosophi sit⁹ audet tale videntes
Corpus qđ pepi/qđ nos gestauim⁹ ambo
Dicent/quid cū carne deo/quis filius illi
Esse pōt/cū sit simplex eternus⁊ vnus⁊
Ac cū dicet de virgine natus/⁊ ab sq̄
Contactu cuiusq̄ viri/q̄ vagit infans
Lac q̄ ei dederim⁊ q̄ tu nutriueris ūlum
Scādala stulta fides fidei si lumia desint
Non aliter q̄ nicteo rax si fulgida solis
Lumina cōcendat tenebroso cernere visu
Aut si quis varia p nubila/den saq̄ lunā
Inspiciat/fallunt ipsa radiante colores
Est oculis mentis terra ois passio nubes
Passio indiciū varīū variata rependit
Practica/p cipue rō dūdicat vt fit
In desiderio tractus nunc iste vel ille
Hic oculꝰ trahit oculo/velut orbis orbes
Quid qđ care ioseph sēsisti surgē mātū
Murmur iam pplo/q̄ nr̄ erit puer h̄ rex
Consortē nō regna volūt/nō ampla ptās
Orbe hierosolyma scis q̄ turbatio facta ē
Ecce sed o mi vir natiuū cerno p̄ iquū
Nazareth opidulū/verbis iā termi⁹ esto
Dutia posterius sup his collatio fiet
Complacet/inq̄t vir video p̄currere nr̄os
Affines/leti veniunt applaudere nobis
Proq̄ puerpio/puero q̄ tuo/redituq̄
Dic erat/o q̄ mens venture nescia sortis
Sient in luctū que sunt mō gaudia mestū
Inter nā sē putās truculēt⁹ herodes A
Regū respōsis delusum/pturit amens
Ergo regnabit alius⁊ regnoq̄ repellar
Iudee/fiet aliter pueros nece pdam
Bethleē i tota/plaq̄ hoc regione morātes
Hoc ita p̄posuit primo/sed pgere romā
Urget natorum delatio facta suorū
Hec inter ioseph est egyptū pgere iussus
Cū matre⁊ puero sicut descripsim⁹ ante
Bicoīs seuo sapiens est vsus herode
In bōa/oīa mala scit p̄uertē gesta malor
Rex redit/⁊ mādat crudelia iussa p oēs
Bethleē heu terre fines/nullusq̄ bimatū
Attingens puer/ac infra delinquit exps
Portis/⁊ in p̄rios gladi⁹ desciunt equ⁹
Regnātis natos/binc cesar/por⁹ herodis
Esse malim q̄ filius/heu describere tale
Quis poterit facin⁹/qs fando eqre dolorē

Patrū ē cōplexū pueri rapiunt⁊ ipsos
Ubera lactantes fodit crudelior ensis
Excerebrāt alios/elidunt corpa petris
Innocuo matr̄ lactingē sanguie gaudēt
Debrati excerpūt alios/pes p̄terit istos
Improb⁹/⁊ matr̄ lacrimas iustosq̄ dolo-
Atz p̄ces:gesti⁹ nūles risisse voluptas Cres
Quid tibi vis ceca/terreni ābitio regni
Non est cōsiliū nō est prudentia contra
Crede deū/placito de⁹ ois fine cohercet
Dixerit hic aliquis matrū infelicia fata
Sed felicia sunt/nec em̄ longeuior etas
Profuerit:quātū mors cōculit accelerata
Ecce tuū symeon verbū iam verificat
Fit puer iste iesus multorū ruina
Et surrectio corpe dura quidē est/aīe vos vivite lete
Non eternī iesus aduenit cōcedere terris
Pacē/sed gaudiū q̄ pax cōquirit alma
Felices pueri quos circūcisio puros
Primit⁹ effecit sacrat p̄rius mō sanguis
Heu q̄tū miser̄ mortalib⁹ horrida sors ē
Perdere qñ malis fas vitā ipune bonorū
Cuilibet est si fas seuos iugulare tyrānos
Cur sceleratꝰ/cur truculēt⁹ vivit herodes
Sed nō fas/tibi vindictā de⁹ alme refuas
Solis quos statuis est exercēda ministris
Corporeos vero si mortes has puerorū
Horresci medicās/q̄ tetrior illa tyrānis
Que genitas novit alias iugulare reg̃s
Ridz/⁊ exēpli gladio secat i pba calcās. Ios
sub pedib⁹ mō suffocat hos mō strāgulat il
Des nova vbigea dū se trāsferr̄ inbet B
Egypti tenebris/hoc est caligine diua
Lutādū/simula cra ruūt/fātasmata cedūt
Dirigit ipse ioseph hoc est discretio gressus
Heu cadat i p̄ceps petulātis carnis asell⁹
Perfudit interea sathanas q̄ pdere/pdēs
Dicta/neq̄t puer ignota regione repostū.
Hacten⁹ hec mētis oculos dū retro re-
Inspicioq̄ diē q̄ rēplo sistit ifans flecto
Februus intrabat mēsis q̄ more celebri
Romā cū facibus ppl⁹ lustrabat ouanter
Diana supstitio/fidei dū roma recepit
Lumen mutata festino cessit honori
Virginis atz ioseph pueri symeonis⁊ ane
Hinc candela/manu portat cerea multa
In templis hodie p̄udenti consilio fit
Ne populāris mos/q̄ tolli vix potuisset
Fyuctus/in finis melioris vertit vsum

Augusti sic ꝓma tuis data petre cathenis
Biciano pñt encenia/facta colorem
Bumere vtutis/nobis dat ergo salubris
Regla/dū mores popularia corda replet
Vana supstitio q̄bus est seu deuius error
Tollere cū facile nequeas/mutare doceto
Sine bono/sit eis melior directio cordis
O q̄ lata patet hec regula/que vicios
Actus innūeros virtutes reddere posset
Bū nūmos recipit quis sacra ministrans
Tollite ꝓclamāt sunt symonis oia plena
Quis numeret/q̄t vanto sure noia rebus
Quicq̄d eis vanū/quicq̄d vl' displicet acri
Judicio feriunt/mortali crimine dānant
Plura tñ fieri pñt aliqñ merendo
Talia/si fuerit ꝓuidens directio cordis
Nec tñ hec nostrū singula tradere metris
Sed redeo/nō roma mō lustrāda pore
Nec venerāda sibi sē/ idola muta deiceps
Cum face succēsa/cessit iam cereus ardēs
In decus ecclesie/nomen candela diei
Oblatus dedit/flamati splēdida luce
Que fert leticiā/q̄ mistica multa figurat
Igne vigor/fulgor/ardor sūt appropriate
Die vigor/fulgor genito/suauissim⁹ ardor
Pneumate sūt sacro/vtutis sit vigor in te
Fulgeat in mente sapia/serpat amoris
Ardor in affectu/deuotio sancta coruscis
Luceat exemplis/si cordibus ignea lex est
Nam iesus atq̄ sui nobis exēpla pentes
Religiosa satis liquerūt/qñ quotannis
Isse hierosolymis referunt visere tēplū
Annus erat puero bisext⁹ qñ remāsit
Per triduū in tēplo/redijt subiect⁹ vtriq̄

Distinctio .ii.

Cire veliz ꝓclare ioseph ꝓclara maria
Bū ibs a tēplo redies ad nazareth vrbē
Tramite ptēso plusq̄ miliaria bis sex
Cum puero q̄s sermo fuit nec eñ siluistis
Quis decerit trilog⁹ fuerit not⁹ mihi vī
Ambulat vt medi⁹ ibs int̄ vtrūq̄ pēte
Dexa manū manui ꝑpetit suauissima mr̄
Fili quid nobis fecisti pdite totum
Per triduū/q̄ verba tibi/q̄ facta fuerunt
Enarres placeat/via nam sermone leuat̄
Prima sacer dotes ⁊ scribas visere mr̄
Templo cura fuit/de lege interrogo mlta
Multa sup ritu sacrorū/si cito regem
Venturū sperant messiam/cuius ⁊ ipse
Natus erit/q̄ualive loco nascet ⁊ anno/
Bives vel paup/q̄ vita/quis exitus illi
Quisq̄ referebat doct⁹ erat/cecinisse ꝓphas
Libris in varijs/ergo venisse reuinco
Dictis ex ꝓphis messiam viuere terris
Diranē se respiciunt piter/nec habentes
Responsum solidū/me rñdere purgent
Talibus intentū repisti sedula mater
Inter eos/reliquo cum notis tpe verbor
Quos gen⁹ affines reddit/nutrit⁹ ab illis
Incola quid faciat deserti noster in annis
Par/sciscitor/vite cui celica forma iobes
At nos blāde puer nimis anxia cura no
De cū mē tua/rursus ne pdē tete
Quereret ipietas charissime seua tyranni
Quid ne putas agimus ꝓme dū nocte die
Una dom⁹ recipit nos ambos/te sine filiu
Nanq̄ viros mos a mulieribus ire seorsū
Est pueris aderat fas istac ire vel illac
Hincego cū matre te mecū pgere credit
Nōne fuit tecū petim⁹/q̄rimur q̄ vicissim
Fit nobis nox vna vigil/flemusq̄ pēnes
Primo mane cito ꝓsurgim⁹/ atq̄ ꝓpinq
Hūc hos nūc illos inter te q̄rere cura est
Teq̄ die tota fili nō inuenientes
Qñ tercia lux orit̄ repedamus ad vrbem
Heu nimiū tristes defessus anhelatq̄ erro
Istum sed remouet inuentio leta dolorē
Dramus fili ne taliter egeris vltra
Nec facia remanebo domi/pareboq̄ vob
Rñdit puer/hinc fit ꝓrima nazareth illi
Intrauē domū fuit ill' cena parāda
Nō erat int⁹ aq̄ vicino fonte petēda
Protin⁹ vrceolū puer accipit obsequiosus
Ad fontē ꝓperat/lassus licet/o gabriel q̄d
Ista videns reputas tecū/qm̄ deus coe
Seruiet obseqū tris/quē rgia celi
Tota cohors tremit/ ⁊ supplex veneratur
Quid dices hois ignaua superbia/nulli
Signās obsequū/tolerās nec pigra labore
Amplius exemplū pulcrū de religione
Mēq̄ pentibus ⁊ hūilis subiectio dando
Seruitiūq̄ frequēs pueris dñs ibs offert
Sedula nō min⁹ hic speculat cura pentes
Quanto cum studio nati seruent̄ optet
Corpe ne peant/aīe saluatio cura
Conquirenda/tñ maiori solicitaq̄
Insup hoc speculo cor deuotū meditet̄
Quid querat q̄d agat/qñ declinat ibs iram
Qñ pdimus est ab eo deus/ ⁊ iesus extra

Fugiens fictū/vel de virtute superbum
Fac tibi discursus p loca celica quere
Cū pedib⁹ mētis/manib⁹q repes/pauor
Urgeat/dolor anxi⁹/oēs ipete scōs
Vis importunus/nec desine sepe repulsus
Irrue tu q̄si mēt̄ iops l'ad hos vl'ad illos
Pandite/dic vbi sit fugiēs dilect⁹/ille
Reddite/ñ fas ē vobis/o lāguor et horror
Em morior/p̄strata pedes nec deseror ōs
Ni redeat mētis vtero de pneumate sacro
Quē pepi mater/est totus amabilis ille.
Te tibi meus tumida talē qr reiscis a te
Penitet heu/heu/nunq̄d eū penitētia red
Quo querā/q̄d agā/si nō inuenero celi
Templo/q̄ fugiā vel vbi morib⁹da q̄escaz
Hic rursus p̄cor alme ioseph/tibi supplico
Ambos obtestor/mēores estote p̄or
Curarū/desiderij quod torsit vtrūq̄
Et quot circuit⁹, quota q̄stio facta p oēs
Querendo puerū/cū declinare parump
Vobis voluit querētibus vt misereri
Forsan sciretis/miseros miseret miseror
Ergo ioseph sicut visus tibi durior esset
Querenti puerū/si quis celasse reptus
Nec inuisse volēs fuerat/mihi mollior esto
Cōdescende pijs votis si recta requiro
Etas in puero/sapiētia/gratia coram
Mundo crescebant/in illis p̄ficiebat
Acita se gessit triginta donec ad annos
Venit/cōtinue ioseph vt patrē veneratus
Secū habitās/patre q̄ plebs existimat ois
Asserit hoc lucas/notat h⁹ fmo philippi
Ad nathanael se xp̄m reperisse loquentis
Quē sep̄ sit moyses a nazareth ex ioseph or
Deserto veluti studuit latitare iobes
Ipius ad hoc/celat ita cura domestica xp̄z
Vera repētine nō vult se p̄dere virtus
At ioseph icuru⁹ senio sua mēbra bacillo
Sustinet atq̄ regit/labor huic ñ cōueit vll⁹
Vir factus residere domi/q̄nq̄ benignus.
Et iesus inspexit/o sedit p̄mus illi
In p̄mis reprimit assurre risse volentem
Dic loquit̄/dile cte ioseph fidissime custos
Etas dū tulerat tua iure colendo mister
Exercēdū opus ē p quo suz missus i orbē
Nec residere domi tibi nec socialis adesse
Pactinus vt feci/potero tolerare labores
Quos habitur⁹ ero poteris nec dura viaz
Forte nec inuidiā meā q̄ bene gesta sequet

Flet ioseph/ac imo suspira pectore traxit
Ergo mori p̄stat inquit/spes vnica vite
Tu solamē eras nobis/quid vita ōinceps
Profuerit/cū sit mortis lex omnibus vna
Prorīa/sed senib⁹ venit/et mortale q̄d vlē
Concupiā/q̄dam em: si nō cōuenere fas ē
Sed vereor dñe/fili sanctissime quando
Homie dignar̄ hoc me/vereor sceleratos
Iudee multos homines simul et galilee
In q̄bus et verax verbū et virtus odio sūt
Quetibi sola placēt/hor si carpe vitam
Si mores formare bonos cēptauer̄/heu
Dor volet vt p̄risci te lūor pdē nequā
Et volet agnoui tis itulit/ecce videm⁹
O grandeue parēs mō q nos diligit ois
Nazareth hic ppl's/sed noueris affore tps
Nac nostra qñ pharisei me synagoga
Torti rancore/dū verba p̄phetica de me
Scripta legā/qō me dñs trāsmisit et vnxit
Se sup hoc mōte me p̄cipitē dare querent
Vz mihi cedz mōs/vestigia mōte relīquā
Mollior humana lapidū natura patebit
Di mea puertēt miracla/dogmata spnēt
Et dicent medice temet curare memēto
Plurima subticeo. sz q̄d q̄d erit pagēdū est
Intrepide mihi qō statuit dīna volūtas.
Sit labor/atz dolor/afflictio/vulnera car
Sit gladius/sit crux dño pereneesse cer
Mortis etiā tolerāda pijs/partētia vincit
Et celi regno tribulatio multa coronat
Equa mēte feras quicq̄d tolerare necesse
Nec mihi nec dño pater assentire recuses
Dec ait/et solēs lacrimosa voce querentē
Liquit et huic celerē p̄dixit adesse quietē
Dec sup introiit cōiunx sc̄issima q̄rie
Di vir/mi dñe q̄d hēs/plangore dolorē
Nempe suū sensit/lacrimisq̄ p ora volutz
Dic silet/ac tandē potuit q̄ voce recenset
Singultu mixto/p̄nuncia tristia xp̄i
Condolet afflicto vultū ipsa serenat
Verbaq̄ dat blāda/p̄mit alto corde dolo
Scit qm̄ tristi p̄fert affabile verbū res

Distinctio .12. F

Venerat illa dies q̄ vitā morte parz
Ppetuaz tibi iuste ioseph/dō iclita
Xp̄s ade cū mre pia/q̄b⁹ officiose ples
Seruieras/vultu placido solanē euntē
Ora lz lacrimis oppleuerit intus obortis

Naturalis amor/eterni sat credere fas est
Qđ patrē iesus/ꝛ spōsū fleuit morientē
Virgo benigna suū/fidi custodis amato
Procūbit lecto/cōplexās mēbra pudicis
Oscla dat labijs/mi vir ꝓclamat/abis ne
Deseris ꝛ viduā passurā dira relinquis
Velle tū dñi fiat/dilecte valeto
Nil timeas/dñs placida te sede locabit.
Protinus ipse ioseph ꝓciosa morte ꝯcubit
Lugubres recipit vestes viduata maria
Exequias reddūt devotas nazareth orbe
Tota viz flet plebs q̄ vixerat absq̄ q̄rela
Omnib⁹ in cōe bon⁹ sanctissimus heros.
Certa dauid regis ꝛ ꝑclarissima ꝓles
Nec tū est obit⁹ sat certa dies/qr signant
Hanc varij varie ꝓ religione colendā
Est februari⁹/est ꝛ marcius.estq̄ decēber
Primi nona dies/cū deno nona secundi
Alterius decima ꝓ quosdā ꝛ nona notat
Sit q̄cūq̄ dies sua nob mors honorāda
Casta velut turē si cōpare sit viduata
Sola volat repetēs arēes arbore ramos
Pro cātu resonat plāctu gemebūda pu
Sic dolet abrupto vite social'amore (dico
ego gemēs/deflēsq̄ viz plāgore modesto
Ut semel vt sensit subtristē fili⁹ ei⁹
Solās alloq̄ secretaq̄ plima pādit
Atq̄ futuroz seriem breviando recensēt
Cara mihi in ꝑmis mr̄ nolito dolotis
Accumulare tibi cās:sed respice mentis
Interiore oculo fidei cū lumine/quales
Collegio patrū bn̄ qui vitere priorum
Applausus iubilosq̄ ꝺdit custodis amici
Decedēs aia/dū limbū ingressa/ꝓpinquā
Sic eterni nouit denunciat esse salutē
Mā saluator adest/ego sum saluatio certa
Potro te solā mater custode carentē
Neu reputes subeo curā/iā discipulorū
Plimus astabit nūerus mihi/iā mulieres
Sancte gaudebūt sese ꝑbere ministras
Audis vt affinis noster pius iste iobes
Nacten⁹ hec dekta colēs mō flumīe cepit
Jordanis baptisma nouū baptismate c⁹.
Ablnar/vt sit aliq̄s recreādis spiritib⁹ vis
Ade pplo oñdet/digito mōstrabit ꝛ agn⁹
Inquiet/ecce dei/mūdi q̄ crimina tollit
Nāq̄ colūbina/specie supastitit ꝛ almus
Spūs ꝛ mansit in eo dum tingīē vndis
Vidi equidē ꝛ noui/celi testanē apti
Vox ego clamātis in deserto/paret ois
Dirigit ꝛ calles dño ppl's venienti
Quenq̄ sui pigeat sceleris/qr primat eor
Regnū celoꝝ/trunco est affixa securis
Crebrius ꝛ hec pla feret q̄ pciliabunt
Auditoꝝ aios/mihi gens sociabīē vtro
Carcere claudet/volet h⁹ imitis hero odio
Quē timoꝝ ꝛ luꝝ stimulis agitabit acerb
Public⁹ inde mihi sermo ꝓcedat ad oēs
Judee terras/ꝑ sabbata/ꝑ synagogas
Deserto tū ipse prius remanebo diebus
Bis viginti/me deducet spūs illuc
Tentādū a sathana/rabida q̄ turbid⁹ vis
Plurima pplexa secum rone revolues
Dic ne deus qui iā potuit ieiunia ꝓ tot
Ferre dies:de q̄ sunt multi tanta locuti
Nō veniet nr̄m spolias violētus auerni
Si vo deus est mō q̄liter esurit:ibo
Tentatur⁹ eū/comites aderūt mihi pesti
Tres herebi furie/gula ꝑma/superbia dein
Dente tumēs/alia rex scelerata cupido
Turpes celabūt vultⁿ sub imagine pulcri
Virtutum sub falla ci/fictoq̄ decore
Bebita sū dicet gula sustētacio carnis
Altera fide deo/dicet qd sanct⁹ hoc est
Tercia q̄ toti dives dñabīē orbi
His potui mōstris ꝑmos superare pentes
Mā qd ꝛ hūc alijs sil'em subuertere potui
Ista sathā secū sz erūt tētamina frustra
Binini gladio verbi confossus abibit
Deniq̄ multa mihi mater dilecta trienni
Spe patranda/quoꝝ tu conscia fies
Mā pñs aderis sub me custode deinceps
Cōspicies oculis tandē me scādere celos
Scādet ꝛ ipse ioseph vt mecū regnet i eūd
Regnabis piter fuerit dū vita pacta
Nomē laus ꝛ honoꝝ dabīē p secula vobis
Procūbit mr̄ genibusq̄ affusa repēdit
Brates/ꝛ repetit/fiat tua nate voluntas
Debeo solari rursus visura ioseph te
Et nos xp̄icole talē veneremur:amem
Fundamusq̄ ꝑces sibi. supplice carmine
tales

Oratio

Illustr⁹ ꝑ̄ archa ioseph dō alta ꝓcel
Justicie culeoꝝ.claris nūerāde ꝓbis
Virgineo splēdore micās custosq̄ mane

Teftis nutritor/ & xpi fide minister
Conscie misterij qđ nesciuere prio
Secula/tu verbū vite qđ erat caro factū
Bestasti manibus etiā tibi subdit⁹ vltro
Dignatus fieri nutu qm tpat orbem
Tu vir/tu dñs matris dñi dñorum
Dagne pegrine dudū terris/mō regnas
Felix in celi patria/securus & ois
Expers eroris/labor anxietas pcul absunt
Quesum⁹ intēde nob/miserosq benign⁹
Inspice nos oculis/qs tāta picula turbāt
Esto pegrinis fautor/dux auxiliator
Defessos refoue/tot scādala tolle viarum
Dirige cecos/erige lapsos optima dee
Hāc dux/bacu lusq spei firmissim⁹ assit
Pax in credēdo/cordis meditatio suauis
Tentamēta/sathan/mūdi carnis supem⁹
Te ptectore/peccatores necabhorre
Pio qbus a dño dignatio talis oborta ē.
Ergo te/spōsamq tuā dñi genitricē
Sic age p cumulo meritorū & laude tuor
Aduena q fueris & gerson misticus olim
Multis iplicit⁹ curis meminisse dignamur
Exbis q passus es noueris vt misereri
Cōpatiens esto/nos heu retinet tenebrosa
Torāt & egyptus sis saluator velut alter
Egregi⁹ patriarcha ioseph frumēta recōdēs
Prouidus/o iā iam q fame refoue petentes
Ista fames nras aias nō corpa pdit
Alter laudat ioseph insignis/qr xpm
Consepelire suo legit curasse sepulcro
Dign⁹ & alter erat dici cognomine iustus
Filius alphei/iacobus cū symone iudas
Hinc fratres/dño affines comitesq fuere
Ut noster ioseph hic qtiens/& qt tibi xpe
Prebuit obsequia vino/plus plūa iustus
Justus in omnimoda virtutū beata
Hic sua iustitia nobis/ptectio nobis
Pio meritis nobis saluatio fiat
Cipris asta ali⁹ ioseph extitit/h sua vendēs
Ante pedes posuit primorū discipulorū
Cognomen q fuit sibi qđ solamina pferat
Noster petrus solator ioseph esto
Tu ioseph accrescēs dic⁹/qr semita iusti
Crescit ad vsq diē pfectū/crescē fac nos
Virtutū gradibus donec dño videat
Gloria nō tollit naturā pficit ipsam
Plus ea significās q mūdo digna fuere
Ergo si dederit natura & gratia terris

Incola dū fueras tibi mūera tāta q altus
Celorū dñs est dignatus tibi subdi
Quid mō glia data/q̄ta o fiducia/q̄ta est
Vis impetrādi/qr dū vir dum pater orat
Uxorē & natū velut imperiū reputat
Cui nō bia sphem⁹ sermo pcor bic videret
Be celis nisi que fuerit dignatio pensat
In terris/& que miracula gratia fecit
Personas inter sīles est nexus amoris
Be ioseph ast rō sua det sua q facialis
Forma/iesu forme sīlis reputāda fuisse est
Si nō/q pacto pater eius creditus esset
Qualiter oīmoda matris saluasq honorē
Disparitas vultus plis cū patre putato
Gratia nature fieri vult consona sepe.
Nonne minor iacobus frater dñi phibet
Talde sibi silis qđ gratia nō caro fecit
Nup in austera vir religione pbatus
Dū pagrabat iter/xpe fine noctis opace.
Genus & pluuia sit ac errore viarum
Turbatus/vīi meminit ioseph atq maria
Dranshospitiū/mox villa petita patescit
Possumus hoc signo portū spare salutis
Corpa mīta iesu dño monēte sepulcr
Exurrexisse/& vexisse ferunt in vrbem
Sanctā/si tu iuste ioseph pīarcha beate
Ex illis vnus fueris/si teq videndum
Uxori dederis meste/diffinio neutrum
Re sup hac/satis est aios pulsasse fideles
Certū q magēs venerari dign⁹ honore
In terris/ummēsa tenet quē gloria celis
Est eteni xpe tecum tuus iste minister
Est & cū spōsa spōsus charissimus alma
Virgineos ne tuos sedes locat eq pentes
Hic tū hac in ire simplex meditato nostra
Sctis salu⁹ honor volum⁹/alijs suus esto
Quos de primatu cōtentio nulla fatigat
Dagne ioseph magē velut ipiose patrone
Cū desiderio petim⁹ fer opē nīi miserere.
Celica suscipiat nos tandē patria tecum
Talis dum fieret oīo corde fideli
Visa vides radijs intr⁹ splēdē coruscis
Figurat vt subito collusus nubib⁹ ignis
Flamea rima micat/celos plebs credit ap-
Tali sub radio mētē rapit anagogia tos
Empireū in celū/videt illō vt āgel' iplet
Jam nō solus/ei sed plurimus associat
Spūs humanus/patria q regnat adepta
Ergo impetrādi nobis fiducia maior

Intercessores quo plures gratia donat
Nescio qd corde meditor/mirabile dictu
Visserat hoc pietas/terris tu nõne viatrix
Virgo diu degis/postq̃ cõscẽderat astra
Filius/atq; pies sancti q̃s patriarcha
Spõsus erat/custosq; ioseph fidissim⁹ oli
Nunqd nõ deuota pces⁊ deuota salutes
Crebro sibi mittis/quas letatus speculat
Clarius in vbo/te forsan nõne reuisit
Celis agilis terras delapsus ad imas⁊
Angelico more/cur hoc nõ credere fas sit
Vt de martino quẽ tu/quẽ tecla vlagnes
Regentẽ in terris visistis/pluribus idq;
Cõtigit i mõ hoc misere ad solamĩa vite
Aut p doctrina/vel quodã pignore vite
Iamiã venture/seu cõtra demonis astus
Addit ad hec pietas q̃ amor⁊ cãtica spõ
Dutua cũ spõso salomõ q̃ p canit apte⁊ se
Cõueniũt tibi spõse ioseph/tibi spõsa ma
Quã felix illa puro q̃ corde recẽset ria
Supra mel supraq; fauũ p dulcia/menti
Qualia gustare/q̃ verbis p mere pstat

Finis

¶ Annotata fuere verba q̃ sequunt in extremo margine eius exẽplaris. vñ hec correxim⁹ ⁊ quedam manu ipsius xpianissimi viri Johãnis de Gerson/correcta. Ad. cccc xviij. Julij. xxvij. in cõmemoratione sancte Anne a Rathenberg q̃n cõpilabat de consolatione theologie.

Argumentũ p ordine rei geste nõ vt pscripta est hoc carmine.

Alme ioseph/iosephina tuo d noie carmẽ
Narrat/vt angelica p ceptũ visio pandit
Virgineũ/celebri ritu connubia iungis
Itq; redit spõsa te p mõtana volente
Pas latriã infanti nato/nomẽ iis addis
Suscipis inde magos/puer tu p⁹ea tẽplo
Sistis/⁊ inde fugis i mẽphim septim⁹ ãn⁹
Illic trãsierat/fedis/innenis hic duodẽnẽ
In tẽplo puerũ/placido post fine q̃scis.

Finis.

Adño Guilhelmo

scissonis Cartusien. prius scholari nauarre/ In Adato. Ad. cccc xviij. recepta sunt hec metra Lugduni.

Sicut es humane Gerson dilect⁹ pol
Legis ⁊ eloquij/iosephinã sensibus alũ
Auribus in nris/cecinisti gutture dulci
Quã duros paruiq; iesus/matrisq; marit⁹
Et ioseph vna dom⁹ fuerit pressa labor⁹
Dũ fugit aptantẽ letalia tela tyrannum
In mortẽ pueri/noctẽ dũ captat opacã
Dũ petit egyptũ/dũ viuit gente sub ipsa
Dũ natale solũ repetit/cũ virgine matre
Arte ioseph quãta rexit/q̃ iustus vtriq;
Custos/egregie scripsisti/donec adultus
Ac fieret ibs⁹ ac aiam ioseph adderet astr
Illic fine ioseph/illic iosephina quieui
Virgo iesu/virgoq; ioseph/vgoq; mat
Nũc dom⁹ etherea/nũc orbis sũma p
Tũc inopes/tũc terricole/nã carmie
Visserit/vt vob ĝuis extitit hospes
Cõpẽsate vices ⁊ in regna vocate
Vestra⁹ cor/vrm date certũ/sit date

Te iosephina polo Gerson doctissime
Que tam pulcra solo te dicta tore reluc

Ista pſa canitur

cõformiter ad istã. Addit ad virgine
quẽpis nunciũ. Primũ

A Dioseph mittit̃ In sõnis inuo
Justũ alloquit̃ Spiras interi
Assensũ numini Noli meuere
Proles dauitica Spõsam accip
Jussa te celica Nubũt hic vi

Secundum

Tibi rex glorie Maria copulat
Dira vis gratie Pudicũ posside
Hoc matrimoniũ Crede magis
Audi nil hesites Hec sẽ mag nã
Cur nouũ cantites Epithalamium

Tercium

Dis licet consciis Nõ habet filiũ
Fac iussa citius Dũ scis mitter
Noli hoc pdere Exurge nunci
Dic sponse ptinus Tibi me mari
Nam vult hoc dñs Virũ do pre

Quartum

Virgo suscipias Dei dispositi
In quo pficias Tori ꝓfitum
Cum plis gratia Dolo q̃ nũcia
Refert humiliter Virgo dãs gra

Virgo solenniter Jungunt connubia

Quintum

Nubūt angelicis Chorus canētibus.
Plaudūt sctificis Parentes lusibus
Caste tripudiāt Pulce canentiū
Hymen inserē Uehens ad gaudiū
Dō celo gerit Et illis inhiant

Sextum

Cognatā visita Virgo celeriter
Uis me ioseph ita Uult/ꝛ dat pariter
Fideles comites Clamat elizabeth
Plausū infans edit Prophetat q̄libet
Virgo tandē redit Parit neu dubites

Septimum

En ioseph puerū Decorū aspice
Ba ioseph oscula Fer foue refice
Qualis o gloria En tibi subdit
Qui celis impat Seruit obsequit
Qui mundū tpat O mirabilia

Octauum

Tunc dic filiū Jam iuris corpe
Jus habes ꝓpriū Consensus robore
Pati cōiugio Sanctus se spūs.
Dedit vicariū Fecundans celitus
Uteris gremiū De voluntario

Nonum

Virgo verbigena Virgo fons gratie
Nos nos gēs aduēa Pleni miserie
Pleniꝫ vicio De virgo petimus.
De ioseph inclite Uester quē colimus
Jesus nos placite Docet in gaudio

Explicit.

Dvenerāda trinitas Jhs ioseph ꝛ maria
Quā ꝓiunxit dīnitas Charitatis ꝛ cordia
Nō vgo puerpa Jacet in diuersorio
Cui ibs sugit ubera Gaudz ioseph obsequio
Dic vgo fuit vgini Pūili benignitate
Bz vgineo germini Amplius charitate
Dag laus būilitat In ioseph ꝫ ī vgine.
Maior ꝛ i deitatis Prole laus ēt culmie
Duc būilitat/ troni Trinis distictū gdib⁹
Tātoꝫ gfe donū. Nē extollam laudib⁹
Ut būilitatis vitā Suis seq̄ suffragijs.
Bonet ꝛ pgram Eternis frui gaudijs
Ame dicam singli. Duic sacro cetui ēno
Laudes canētes pul Uni trinoꝫ dño

Sermo de natiui

Vitate gloriose virginis Marie, ꝛ de cōmendatione virginei sponsi eius Joseph mgri de Gerson in concilio Constan.

IAcob aūt genuit Joseph virū Marie de qua natus est ihesus qui vocat xpus. Originaliter Math. j. ꝛ recitatiue i euāgelio ꝓsentialiter lecto.

¶ Inuocandaz te iudicamus in primo o maria de qua natus est ihesus qui vocatur xps. Nec ꝫ laus altera ꝑclarior tibi dari ꝑt q̄ q ex te natus est dns ihesus xps. Tibi q̄z fuit vir ioseph iustus ꝛ virgo tue castis ꝛ custos virginitatis. Jacob inquit genuit ioseph virū marie. tu hodie regali ex pgenie orta refulges. cuius precibus nos adiuuari mēte ꝛ spū deuotissime poscim⁹

¶ Fac nos obsecram⁹ in hac sacratissima natiuitate tua. mori peccatis. mori mūdo viuere ꝛ renasci deo. fac nascat in nobis ꝑ gratiā ihesus qui vocat xps quēadmodū ꝓius in te natus est ꝑ fidē ꝛ amorē (dicente Augu.) q̄ nasceret ꝑ corpale incarnationē. cui diuine incarnatōi faciēde cōsensisti salutata ꝓus ab angelo sicut ꝛ nūc te salutamus implorātes ꝛ dicētes. Aue Maria ꝛc.

¶ Jacob autem genuit Joseph ꝛc.

¶ Natiuitas est hodie sancte marie vginis. patres celeberrimi. pres aplici. dni sapientissimi ꝛ ornatissimi viri. Eius est inq̄ hodie natiuitas cuius laudes inclitas conabor vt potero deducere mō quodam scholastico plusq̄ declamatorio vel accurato sermone/ ꝛ hoc ex passumptis euāgelij vbis tanq̄ ex principijs nre fidei firmissima credulitate tenēdis. Dicem⁹ ꝓbi solet ex principijs naturaliter cognitis ad eliciendas cōclusiones. nūc ex euidēti nunc ꝓbabili cōsequētia ꝓcedere.

¶ Offerunt aūt nobis ex passumptis Mathei euangeliste verbis. duo nre fidei principia. Primū q ex maria natus est ihesus qui vocat xpus ꝛ ita fuit mater dei. q̄ xps est deus. Alterū q ioseph fuit vir marie. ꝛ ita caput ei⁹. q̄ caput mulieris vir ꝑm aplm. Ex hoc aūt duplici principio. cōcludit alterū duplex.

¶ Unū q decuit vt maria tanta puritate niteret. sicut dicit Anshel. qua sub deo

Sermo de nativitate

maiori nequit intelligi. ¶ Alterū q̄ decuit vt Joseph tanta p̄rogativa polleret. q̄ si multitudinē cōueniēt iam exp̄meret. talis sponsi ad talez sponsam mariā. de qua natus est iesus qui vocat christus. Tñ sicut laus Marie ē laus christi filij sui. ita laus Joseph in p̄coniū redundat vtriusq̄ Jesu et Marie. Sic ex aduerso dicit sapies q̄ dedecus filij est pater sine honore. similit̄ dedecus sponse esset sponsus sine honore derelictus. ¶ Voluit ē ex his questio/cur ō marie. cur de Joseph p̄conijs dignitatib⁹ et excellentijs virtutibus. op⁹ibus et gestis. ampliora nō tradit sacra scriptura. Neq̄ enī mūdus ipe caperet oēs q̄ sup his scribendi eēnt libros. ¶ Vz ex hoc q̄ dr̄uplici principio velud fecūdissimo quodā copiosissimo et amplissimo laudū seminario habet deuoti p̄ceptātis anim⁹ vñ faciliter assurgat ad laudes q̄ tas libz marie et ioseph quō sic recte ascribat eis p sufficiētiaz. aut virtualē p̄tinentiā laudes q̄s in alijs creaturis etiā angelicis p̄siderat. Nā habet h⁹ hierarchic⁹ ordo f̄m Dion. vt inferiorez virtutes sint in superioribus pfectiori mō reposite. quēadmodū sapiētia pfectior est in seraphin q̄ cherubin. Est autē maria sup choros angelor⁹ p gratiā et gloriam sublimata. quale aliq̄d de ipo ioseph negare nō audeo sed nec affirmare p̄sumo. Erūt igitur in ambobus pfectiones ceteraz creaturarū irrationabiliū et rōnabiliū. etiā angelicaz eminēti q̄dam mō repibiles et attribuibiles. Et hoc q̄ late pateat ad cōmēdationē vtriusq̄ pspicuū est solerter intuenti et p̄siderationē intranti campos amplissimos oīm virtutuz donoz beatitudinuz fructuū spiritus et similiū. ¶ Colligam⁹ tñ ex his p̄cipijs laudes vtutesq̄ ioseph s. et marie coartando sermonē circa ea que i bñdictissima natiuitate marie p̄currūt interserendo de iusto ioseph virginali sposo suo. q̄ laus ei⁹ marie laus est. et hoc sub q̄ dr̄uplici p̄sideratiōe fiat. ¶ Agē in p̄ma ō nobilitat⁹ origine marie et ioseph. Agē in altera ō sctificatiōe vtriusq̄. Agetur in tertia de fomitis repssiōe in vtroq̄. Agē in q̄rta de multiplici natiuitate xp̄i respectu ioseph et marie. ¶ Erit aūt deductio nostra imitatrix sanctor⁹ ac deuotissimorū patrū qui ad p̄mouendū piarū mentium deuotionē. dixerūt multa de sanctis et de diuis. ¶ Que qualia. magis ex pietatali quadā p̄babilitate. q̄ ex fidei necessitate tenenda sciebant. Sic eoz que dicenda plurima volo potius intelligi. Ita vera tam que facta sunt q̄ que fieri potuisse p quadā religiositate credi possunt ab scis vi la assertioms temeritate et sine p̄iudicio sententie sanioris referantur.

Prima consideratio

¶ Maria de qua nat⁹ est ibs q̄ vocat xp̄s sicut fuit ragali ex p̄genie dauid orta. ita ioseph vir marie decuit et legim⁹ ō domo dauid esse p̄genitū hoc ex euāgelica traditione certū est. ¶ Vz poterat hic f̄mo mutus de nobilitate fieri. qd sit et qd vel quātum laudis habeat. De moribus in suo nobilium sicut apud Aristo. apud Cicero. apud Salustiū. apud Boetiū. et alios plures inuenimus. ¶ Etenī cuz nobilitas sit q̄daz de meritis venies laus parentū. hoc in ipa nobilitate bonū ē vt iposita nobilitas b⁹ necessitudo videat ne a malorū vitijs degenerent. ¶ Alterū nobilitatis bonum q̄ p̄babile est f̄m Arist. ex bonis. bonos nasci. p̄sertim vbi disciplina bonarū artiū et virtutū iam cōfestim a puero tradi p̄t et debet nobilibus et hoc si vo et nō fiet in omine nobiles velint haberi. ¶ Colant in primis p̄cipua solicitudine deū cuius ortus illum ad puerulū samuelē tale factum est. ¶ Qui me p̄temnūt erunt ignobiles. nec enī facūt nobilē antiquate diuine vocationis Arist. describere neq̄ dñatio sup ceteros. aut aliq̄ hmōi tpale dat nobilitatem. sed seruitus dei. cui seruire regnare est. cui agi freni summa libertas ē. Sic Agathas theologizās gloriabat inter obprobria ciens. Summa ingenuitas ista est in qua xp̄i seruitus cōprobat. ¶ Ex quibus elicere p̄nus fas nobis est maria et Joseph summa nobilitate p̄ditos fuisse. Quers. Mirum q̄ sup̄mam eos in dei obsequia etiā corpali seruitutē exhibuisse credi debet. Nobiliores igitē q̄ nobilissimus regū dauid. sicut eo sanctiores et timoratiores in dei fuerūt seruitio/q̄ uis illa fuit mirabilis suma stupēdaq̄ nobilitas dauid. oū rīdi

illi mi colirridenti ⁊ cõtemnenti eũ in cor de suo. Viuit dñs ⁊ iudã ante dñm. ⁊ vili or fiam. plus q̃ factus sum ⁊ ero hũilis in oculis meis. ij. Regũ. vj. ¶ Porro si de nobilitate corpis quã dare videt armo niaca cõplexionis dispositio bona loquimur. Inuenimus marie corpus miraculose cõpositũ. qm̃ ex vtero sterili formatũ est ab illo cuius pfecta sunt opa. qui iõ pfecte materiã disposuit. ex q̃ marie corpus formatũ organizatũ q̃ est. Ac pinde colligimus q̃ neq̃ malinolus aspect⁹ cum sliber ex planetis nocuisse credẽdus est in ipso cõceptõis aut natiuitatis exordio sicut nec hmõi formatio subijciebat celorũ influxibus. qm̃ quicq̃d agebat hoc totũ gre magis erat q̃ nature. ¶ Sumere h⁹ loco efficax argumentũ ptra superstitiosam. neq̃ fundabilez astronomorũ de iudicijs circa natiuitates hoim traditionẽ. q̃ ad plima q̃ asserunt. qm̃ gra dei et libertas arbitrij sic dñium obtinẽt sup naturales influxus q̃ p̃ expientias sumptas ex hoim opatõnibus nulle potuerunt regule certe tradi et vniuersales. Sed hec omittamus qm̃ ad alia sermo deproperat. ¶ Inquiri vo põt de anne sterilitate vñ erat. Non em̃ videt q̃ ex senectute vel senio lx annis appelletur dũ de marie cõceptõe fit mẽtio. Constat ei ex hystoriis ⁊ Piero. testis ẽ q̃ anna post genitã mariã ex ioachim duob⁹ viris nupsit cleophe ⁊ salome. ⁊ a primo mariã cleophe. ab altero mariã salome suscepit. q̃r genealogie metris cõprehẽse sunt/ ¶ Anna tribus nupsit. Ioachim. cleophe. Salome q̃. Ex quib⁹ ipsa viris pepit tres annas marias. Quas duxere ioseph alpheus zebedeusq̃. Prima iesum. iacobũ ioseph cũ symone iudã. Altera dat iacobum dat tercia datq̃ iobem. ¶ Inueniunt̃ pinde doctores aliq̃ satis moderni vt dñs Armacanus cõquisitionẽ facientes de nobilitate Joseph ⁊ marie. An videlz illa tam genealogie legez. q̃ vel ipsa maria vel ipse Joseph. hereditario successionis iure. deberẽt in regnum tpale david sublimari. Et an iesus bñdictus fructus ventris marie. fuerit iure ponẽdus sup sedẽ david et throno eius. tanq̃ rex tpalis ⁊ spalis iudeorum. Vnde cõsequenter inquirit ab aliquibus si mulieb⁹ sexui. deficiẽte masculino/ apud reges ius successionis ad regnuz debeat etiã iure diuino ⁊ innariabili vel im̃ scriptibili cõpetere. Que discepatio non paruã inẽ dño regna xpianorũ clarissima. francie ⁊ anglie. vel fecit. vel fouit controuersiam. sicut ex opusculis hincinde consectis sciri pt. quorũ snias omittere decreuimus p pñti. Puto tñ pbabilius q̃ regnũ xpi sup iudeam nõ fuit tpale sed spũale. sicut in alijs regionibus. Dicit aũt spāliter rex iudeorũ. qm̃ eis in pona ppria regale sacerdotiũ exercuit pdicãdo/ ppteres dicit. Non sum missus nisi ad oues q̃ pierũt domus israel. Decem̃ fuit pcipua cã deceptõis iudeorũ circa xp̃m verũ messiam. qm̃ oĩa q̃ de xpi regno dicunt in scripturis accipiunt carnaliter seu tpaliter. Cum tñ vere pylato dixerit. Regnũ meuz nõ est de hoc mũdo. sed ⁊ alteri quereti. Dic fratri meo vt dimidiat mecũ hereditatem. ⁊ rñdit. Quis me cõstituit iudicẽ sup vos. Et ita de pluribus. ¶ Et fatendũ tñ est q̃ ipe est Rex regum ⁊ dñs dñantium. Jure ⁊ titulo multiplici/ quẽadmodũ declarat inter ceteros quidam doctor anglicanus. pbare volens q̃ falsum ⁊ blasphemum est dicere q̃ xp̃s mendicauerit. immo q̃ potuit mendicare. Est em̃ inquit mendicare ipsum mendicantẽ petere. de solo debito naturali. sine omni dignitate/ iusticia seu debito psonali habito ad petitum. Fuit aũt impossibile xp̃m aliquid petisse seu mẽdicasse ostiatim. vel aliter de solo debito naturali. sine omni dignitate iusticia seu debito personali. Docem̃ faciẽdo. fictus extitisset ⁊ falsus cum sibi cõpetuerit dignitas psonalis ex iusticia ⁊ debito. quam dignitatem repudiare nõ potuerat s̃m veritatem. Fictio aũt longe erat ab eodẽ. Adẽ dicitas enim defectum dicit. quia mene defectus est. Aut igitur mendicãs habet dignitatem aliquam psonalem aut aliquaz iustam causam ad petendum id quod petit. vt quia ministrauit illi spiritualia. scz pdicationem. orationem. vel missam. vel tpalia sicut obsequium. ⁊ sic nõ petit ex solo debito naturalis indigẽtie. sed habet debitũ ⁊ obligationẽ iure psonalis dignita-

tis. aut alicuius alterius meritu psonalis. et ita nō vere mēdicat. ¶Et si mēdicare se se dicit. fingit hoc est mētit. Si aūt nō habz titulū dignitatis. aut alicuius meriti psonalis. 7 est in necessitate positus fatendū ē in hoc casu q̄ veraciter 7 licite mēdicus est Si vo deficat vtrūqz/ vt q̄ nō indiget/ vel si indiget pōt retribuere vel retribuit meritū psonale. 7 sic mēdicat. Ista prius est ficta 7 hipocritalis mēdicitas. Xpūs autez sanctus effugiet fictū nec hipocrita placebit deo. 7 ḡ mēdicare nō cōueniebat xpo. ¶Quam late pateat hec materia viderit doctor predictus. viderit 7 vestra beatitudo. ¶Sed oriē dubitatio cum maria 7 ioseph fuerint de regia stirpe ꝓgeniti q̄ pacto voluit ipse ioseph seruilibus opibus intēdere. fuit em̄ faber lignarius. Sitr dicit Hiero. Mariam opi textrino operam dedisse ¶Rñdemus mirandū nō esse si paupertatis honeste p̄dicator 7 amatoribs/ voluit in honesta paupte nasci 7 laboriosissimꝰ cū laboratibus educari. Vanus in hoc exēplū omibus etiā nobilibus ne vacēt inertiocio qđ est fomes fons 7 origo oīm viciorū qm̄ multa mala docuit ociositas. ¶Recogitent in sup nobiles 7 ignobiles illud ps. Labores manuū tuarū q̄ māducabis/ beatus es 7 bñ tibi erit. Agere hic de mēdicitate. nisi q̄ ad alia festino. ¶Leterū plurima supperebat hoc loco q̄monia contra q̄sdā supbe 7 neruiter ociosos. p̄sertim ecclesiasticos 7 religiosos. sed aduersus eos satis sit volumen illud egregiū qđ de ope monachorū cōposuit Aug. Aq̄ posteriꝰ multa Hugo de sancto victore sumpsit/ 7 explicādo disserit. ¶Itaqz illud qđ de forti muliere p̄dicat sapiēs marie cōuenit q̄ panē ociosa nō ꝓmedit/ sed q̄siuit lanā 7 linū 7 opata est cōsilio manuū suarū. Jōrite subinferē mystice de ioseph viro suo: q̄ nobilis in portis vir eius. Et hec de nobilitate ioseph 7 Marie dicta sufficiant.

¶Sequiē de trinusqz in vtero sc̄ificatōe

Secūda cōsideratio

¶Maria de qua natus est iesus sicut fuerat in vtero sanctificata priusq̄ nasceret. ita de ioseph virginali viro suo pia credulitate credi pōt q̄uis nō oīno silr. ¶Bē forsan hec dissimilitudo notari. in hoc q̄ ioseph post originale cōtractū. sanctificatus est in vtero baptismo flaminis sicut iohes baptista 7 aliorū plurimi. Sic em̄ in officio hieroſolymitano de Joseph cōpositor tineē. 7 ex p̄misso q̄druplici principio qui videē. ¶Maria vo ita p̄uenit gratia sc̄ificās. vt q̄uis lege cōi teneret obnoxia pctō originali. iuxta cās vniuersales generatōis ab adā traducte. nō sic aūt filius eius iesus q̄ nō ex virili concubitu genitus est nihilominus ipsa maria lege priuata accumulegiata. sic p̄uēta est vt nequaq̄ illud generale cōtraheret. qm̄ hoc 7 potuit 7 decuit fieri vt pfectissimus saluator filius eius pfectissimū in sua matre modū saluatōis impēderet taliter eā sanctificādo a pctō vel in illud in qđ aliq̄n casura erat. ipso sanctificāte 7 gratiā infundēte nō caderet. ceruicē cōtereret caput serpētis antiqui. nunq̄ ab eius pede ꝓtrita. ¶Longius esset sermo si cuncta p̄sequi vellemus de hac sanctificationis materia. quā ad bñdicte cōceptōis sue festiuitatē remittimus. elicietes religiosum ac morale documentū. pie 7 crebro p̄dicandū. ¶Constat ita q̄z deū matrem saluationis sue nō ita legibus cōibus traditōis xp̄iane. nō ita sacris ipis alligasse quin ab q̄z p̄iudicio legis eius sdē. posset pueros nōdum natos extra vterū. intus sanctificare. gratie sue baptismo vel virtute spūs sancti ¶Debēt igit mulieres p̄gnantes. sibi ri sui p se 7 alios. diligētius p̄ces fundere deo 7 ad sc̄os angelos cristo des hoiem em̄ puerorū in vtero. Debēt ad ceteros sc̄os sc̄ās sq̄z oēs cōfugere. q̄tinus infans nōdū natus. si forte moriturus est. priusq̄ ad baptismi fluminis gratiā p̄uenire valeat dignēē ipm dñs iesus summus pontifex baptismo spūs sancti p̄ueniendo miseri corditer cōsecrare. Quis em̄ scit si forte exaudiat deus. imo quis nō deuotius spare valeat q̄ oīonē humiliū 7 in se spantiū nēq̄ despiciat. ¶Proficit hec ꝓsideratio ad excitationē deuotōis in pentibus. p̄sicis gemiendū eorū angustiā dū sine baptismo decedit puer/ q̄ nō ois inde spes salutis ablata est. Sed neq̄ absq̄ reuelatōe dat̄ (sa

teor) certitudo. ¶ Sed oriē in hac cōsideratiōe scōa ⁊ in sitibus dubitatio theologica salubriter coīa hoc sacrosancto cōcilio ⁊ publice ptractanda. Necessitas em̄ maior incūbit. vt hoc fiat q̄ antea crediderā. Dicit quippe nostra cōsideratio q̄ maria fuit in vtero sanctificata ⁊imo ⁊ ipse ioseph. ¶ Cōstat aūt q̄ hoc in scriptura sacra q̄ est canōnicis in ea de educiē euidēter. ¶ Est igitur questio si de necessitate fidei tenēda est veritas nostre cōsideratōis scōe. Et hoc ē investigare sub generali regula. q̄ veritas est certa fide ⁊ de salutis necessitate tenēda. q̄ de sola ꝓbabilitate. q̄ de pietate fidei. et q̄ sit impunens. ¶ Ꝛ̄ndere ꝓposueramus p vnicā distinctionē septuplicē collocando veritates ptinentes ad religionē xp̄ianam sub septē gradibus ad inuicē ordinatis. inferendo breues ⁊ paucas ꝓpositōes corollarias q̄ forsitan minus habent p̄dicatōnis locū. q̄ exercitiū scholasticū respiciūt. quale exercitiū posterius habere sperātes. nos hac dubitatōe relicta transibimus ad reliquas cōsideratōes terciā ⁊ quartā.

Tercia cōsideratio

¶ Maria (de qua natus est Jesus) sicut habuit repssionem fomitis originalis ne in vicioſam exardesceret cōcupiscentiā sic de ioseph virginali sponso suo intelligi pie pōt. pserti dum matrimōnialiter ei⁹dem cōiunctus est. ¶ Ꝛ̄n sicut maria potuit ex sūa dicere illud Gare vxoris Thobie iunioris filie raguelis. Tu scis dñe q⁹ nunq̄ concupiui virum. ⁊ mundā seruaui aiam meam ab omni cōcupiscentia/viruz aūt cum timore tuo. nō cum libidine mea cōsensi suscipe. sic ipse ioseph potuit apud deum gloriari. ita em̄ pie teneo. Tu scis dñe q⁹ nunq̄ concupiui feminā ⁊ mundā seruaui aiam meam ab omni cōcupiscētia Uxorem aūt cum timore tuo nō cum libidine mea cōsensi suscipe. ¶ Testis ⁊ asserptua virginitate Marie contra heluidium ⁊c. Sil⁹ Hugo de sancto victore in tractatu de cōiugio beate marie ⁊ alij sanctoz plurimi. Hieronymus em̄ ioseph pmansisse virginem nō dubitat asseruere. ¶ Ioseph igiē priusq̄ iungeret cum virgine maria. corruptus vel vxoratus non fuerat. Et hoc maxime cōcludimus ex eo q⁹ si matri sue dñs iam ꝓuecte neminem dare custodem voluit nisi virginem. s. iohannē euangelistā. q̄to magis existimandum est q̄ hoc fieri voluit in adolescētiori etate. Sil⁹ filius ieſus sicut nō voluit nasci ita nec nutriri nisi in puritate virginali. ¶ Dotro ioseph si ab vxore post immediatum tp̄s nuptiarū. continuit semet ipsum sicut euangeliste testimoniū habet q⁹ nō cognoscebat eam donec pepit filiuz suum primogenitū. ⁊ hoc ꝓpter reuerentiam tanti sacri tantiq̄ mysterij. ¶ Dic aptissime dat intelligi q⁹ nec post partum cognouit eam/ qm̄ vrgentior erat rō tunc q⁹ prius vt ab ei⁹ cognitiōe se tparet. Et hoc nobis nō vt dubium sed vt certa fide tenē dum nunc iniungit. sic q⁹ maria post partum inuiolata pmansit. ¶ Addamus q⁹ Joseph cū esset vir iustus cū ꝓterea fomitem originalis peccati vel repssum vel extinctū haberet (ita em̄ decebat fieri ne marie speciositas vl⁹ familiaritas/sibi cederet in scandalū vel ruinā) ipse ex cōiunctu ⁊ cohabitatōe familiari marie nō mouebatur ad libidinē sed ad castitatē tam ex repssione hm̄oi fomitis in seipso/q̄ ex marie virtute ⁊ merito/q̄ ex disciplinato cōuersatōnis modo. ¶ Dic figuraliter pōt illud de sunamite q̄ erat puella pulcra nimis ⁊ dormiebat in sinu dauid. qui tm̄ nō cognouit eam. nec in eius cōcupiscentiā quōlibet exarsit. Piceī certissimū est de maria cōiuge sua q⁹ ex connictu seu associatione viri nulla eam carnis titillatio. nullus pruritus nulla illecebra ꝓueniens rōnem vel inobediens sibi vexabat eam. Alioquin peccasset saltem venialiter qō Augu. negat. Negant ⁊ doctores/q⁹ gratie plenitudinē habuit/ad vincendū ex omni pte peccatum. plusq̄ adā ex originali iusticia ¶ Addit dns bonauētura h⁹ se hūisse a indeoz fideli narratiōe q⁹ nullus ex aspectu glorioſe virginis q⁹uis esset pulcra nimis vrebat aut inflamabat ad fedā carnis cōcupiscentiā sed eā potius extinguebat/ille

diuinus aspectus quasi frigidus quidam ex oculis ros virgineus spiraret vel effluere a mente sua castissima. Sic ex aduerso de peccatrice ac petulanti muliere verū est illud oratij. Et vultus nimiū lubricus aspici. Sic ō talibus notauit iacobus. Oculos inquit hñtes plenos adulterij ⁊ insatiabilis delicti/ vñ cōsurgit fascinatio quedam illecebrosa in aspicientes. Demini me latius alias cum de cōceptione virginis sermo fieret materiā hanc p similitudines et rōnes ptractasse vt de samma herba cuius est aliorū quorundaz pciosorum lapides/ monet aspectus ad castitatē. Elitio ptinus ad confirmandā marie ppetuā virginitatē cum ioseph. Non oportet credere ipm ioseph iustū virū Marie senio fractum/ debilitatū aut frigidū fuisse/ oū nupsit marie adolescētule/ad saluandum castissimū atqz pudicissimū cū ea conuictū. Potuit vsqz plus opari spūssanctus in cōseruando castitatē ipsius ioseph p repressionem. vel extinctionē fomitis originalis in ipso. q̄ senectus vel seniū operatur. Etenī quis nesciat. quosdā senes septuagenarios aut octogenarios spurcissimis ⁊ fedissimis libidinibus exarsisse euntes post desideria sua. ⁊ in adinuētōibus suis turpissimis/ q̄les etiā vel cogitare. vel dicere. pudor ⁊ fetor est cōputrescentes. Fuerit virginitatis gratiā qui dixit. Scio em q̄ cōtinens esse nō possum nisi dederit deus. Sic autē existimo ioseph fuisse iuuenē. sic iuuētutis terminos ponit isidorus. quos extendit a xxv ij. annis. vbi terminat adolescentiam vsqz ad annū quinquagesimū q̄ tēpe etas cūc senectutis inchoat. Fuit igitē ioseph dum primo desponsatus est sub quinquagesimo anno cōstitutus. Hec vrget in oppositum libellus de infantia saluatoris. qz iure dānatus est. Monet aūt ad hoc pie tenendū multiplex rō. Primo ppter mysteriū ppheticū q̄ dr in Esaia. Letabitur spōsus sup spōsam ⁊ habitabit iuuenis cū virgine. vbi glosa interlinearis ⁊ ordinaria dicit. ioseph cū Maria. Monet hystorie cōsideratio: qz cleophas scōs maritus Anne. ex cuius filia sorore matre virginis geniti sunt q̄tuor fratres iacobus Joseph Symon ⁊ Judas habuit fratrē ipm Joseph virum marie filia fratre sue. Non igit videt ꝓbabile q̄ in etate tantū differaret a Joseph ⁊ cleophas fratres. Monet ter tio finis ⁊ rō dispensatiōis marie cū ioseph. Que rō duplex principalr assignatur Una ppter ministeriū ⁊ obsequiū prestandū ipsi marie ⁊ puero iesu eūtibus in egyptū illic manētibus/ ⁊ inde remeātibus et cōsequenter vsqz ad pfectā etatē. Posset aūt q̄ ad talia nō fuisset idoneus hō senex cōfractus ⁊ impotēs qualis eget amplius vt ei ministret q̄ ministret. Qualis preterea oneriosior marie q̄ obsequētior exititisset. Altera rō fuit ad cōseruandā marie famam apud pfidos iudeos/ ⁊ ad incarnatōis mysteriū celandū demonibus q̄ rō cessasset prius si ioseph senex frigidus ⁊ q̄si malefaciatus palā apparuisset. Talis em q̄ pacto credi potuisset alicuius pater infantis? Quereret igitē aliquis cur senex depingit. Rñsio depingit alicubi senex. Ppter mentis ⁊ castitatis virtutē. sicut dicit sapiens/ q̄ etas senectutis vita immaculata. Quo cōtra dicit ꝓpheticus sermo q̄ malus dictus puer centū annorū. Vel iō pingebat senex ab initio nascētis ecclesie ou marie ppetua virginitas nondū vt mō pdices fixerat in cordibus fidelū/ ne suspicarent carnale aliquid de ioseph ⁊ maria. Hinc fortassis omissa est solēnizatio celebris: de tā venerādo lecto q̄ cōiugio. Vel pictū tñ inuenimus ioseph velut in etate iuuenili qualē p̄diximus sicut in hac alia manea crebro notaui. Vel dic illud ois pictoribus atqz poetis. Pōlibet audendi semp fuit equa ptās. Suggerebat h̄ ioco religiosa studiositas prima conquirere de castissima ⁊ sanctissima cōuersatōne ioseph cū maria de cōfabulatōibus suis angelicissimis: in loco pegrinatōis sue sup mysterijs nostre redēptōis/ sup canticis ioseph marie zacharie. ⁊ symeonis. Sup his preterea oibus q̄ dicebant de puero iesu. q̄ videbant in eo ⁊ q̄ revelabat ab angelo. Imo et que felici exprimēto tu maria dicieras. Cū sicut decuit mariā vt summa puritate niteret. sic decuit vt haberet suo imparē spōsum purissimū qui cū ppetua virgine. virgo prius ac posterius permaneret. Uterq regali ꝓgenie renitens ⁊ illustris

Uterq; sanctificationē in vtero recipiens cum maria plena gratia fomitē reprimēte mansit ioseph repletus grā: peccatū saltem mortale qđ libet supante. ¶ Uouit maria virginitatē/ vouit ipse ioseph ꝑm doctores. cui voto nō repugnauit vera matrimonialis cōiunctio neq; corporū mutua transflatio. In q̄ matrimonio ꝓles fuit fides atq; sacrm. ¶ Uouit maria mysterium incarnatōis a seculis absconditū angelo nūciante/ nouit et ioseph ammonitus sup hec in somnis vt existimo pie prius edoctus familiariter a maria. sicut beatā Cecilia legimus valeriano spōso suo dixisse. Est mihi mysteriū qđ reuelem amantissime inuenis si tota illud fide custodias cē. Quidni fuerit audentior diuino cōfidens auxilio maria erga spōsum suū ioseph pudicissimum/ cū esset iustus/ q̄ Cecilia erga valerianū: quē vrgebat impetus nuptiarum ¶ Turbata est maria in angelica salutatiōe sed nō cōturbata vel incredula. ℣ Turbatus est ipse ioseph ad stupendum tante nouitatis miraculum. Ita vt nollet mariā traducere/ nō tñ cōturbatus vel culpabiliter incredulus/ sed stupor quidam ꝑpbenderat eum/ sicut de petro legimus dum ait ad iesum. Exi a me dñe. qr peccator sum. Joseph sit̄r coniūgi cōiugio tam excellentissime virginis marie. indingū se iudicabat. Propterea nō ex credulitate spitiosa. sed ex ꝓfundissima humilitate vi detur mariā traducere noluisse. sed quasi diuisse. Exi a me dña qr peccator sū. Hinc angelus ad eum. ioseph fili dauid. noli timere accipe mariā coniugē tuam/ nō dixit noli incredulus esse. ¶ Uisitauit Maria Zachariam et Elizabeth nō dubium quin de leticia et cōsensu viri sui Joseph iam de sacro incarnatōis instructi. Uisitauit et ioseph/ vel illo tunc vel in solennitate paschali q̄ prima erat/ et ad quā ire inbebat lex in birim. ¶ Decantauit canticū Maria ceciniit et ipse Zacharias. Nō dubiū quin ꝑticeps et conscius canticorū istorū ioseph exteris parentibus et cognatis ipsi elizabeth puerpe dum iohannē enixa est. a qua congratulatōe ioseph alienus nō fuisse putādus est. Recogitabat maria signū datum ipsi achaz. de virgine paritura in se cōpletum fuisse. Gloriabat et h° ipse ioseph magnificans deū in corde suo et assidue grās agens. ¶ Obediuit ioseph edicto qđ fecit cesar Augustus obediuit et Maria. Scriptum est em̄ q̄ ioseph iuit in bethleem cū maria vxore sua ꝓgnāte. Sciebat em̄ obediendum esse potestatibus sublimioribus qm̄ sic est voluntas dei. ¶ Maria filium suum primogenitū mox vt natus est/ adorauit cum gaudio et exultatione. Joseph ab hoc adorationis gaudio et exultatione neq; q̄ alienus fuisse credēdus est. ¶ Maria conseruabat omnia que dicebantur de puero iesu ꝓ pastores/ ꝓ tres reges/ ꝓ symeonem. ꝓ annam/ ꝓ ceteros/ conferens ea in corde suo et admirans/ nō ex ignorantia sꝫ ex insolita mysterij reuerentia ioseph sit̄r. Nam scriptum est q̄ erat pater iesu et mater admirantes sup his que dicebantur de puero. ¶ Obediuit ioseph angelo inbenti in somnis vt acciperet matrem cum puero vt fugeret in egyptum. Obediuit et maria. noua illa puerpa et delicata iuuencula nocte cōsurgens. In qua pegrinatione laboriosissima dicere poterant vterq; ad dominum. Cantabiles mihi erant iustificationes tue in loco pegrinatōnis mee. Un de quidam metrice scribit velut ex persona peregrinantium et psallentium de lege domini.

℣ Esto pegrinis nobis cantabilis alma
Lex dñi releuans tedia dura vie
Nam fugiūt tristes citius ꝓ inania cure
Carmina diuinus dū modulat̄ amor
℣ Ergo celigena miseris mēs incola tris
Bis psaltes liricis iugiter apta modis
Sic nō te tota lacrimarū valle molesta
Sed celo poteris: dicere te positam

℣ Et o bone iesu o salutifer xpe qs sufficieter existimare possit egressū ꝓgressus et ingressū pegrinatōis illius septēnalis/ q̄nt⁹ fuerit hinc labor dolor et timor/ q̄nt⁹ inde diuinor sapor et dulcor. Et vñ: Mirū ex dña ꝓsolatōe q̄ facit etiā cū tentatione ꝓuentū. Ex mutua rursus collatōe et allocutōne ioseph cū maria et amboꝝ cū puerō iesu. Ex recogitatōe tande dñi ꝓse

tij sup redemptōne generis humani. sicut Aug. ꝓfitet. q nō satiabat dulcedine mirabili. sup altitudine cōsilij diuini in redēptione generis humani. ¶Quis det interfuisse collocutoibus hmōi? ¶Quis pegrinātibus his cōcesserit astitisse? ¶Quis iconomiam illā honesta pauptate gratissimā virū vxoris cum filio/vbi ꝑ famulo vabat asinus ꝑm origenē cōsiderare poterit. ¶Ñ si vetus illa mater elizabeth exclamauit ꝑ phetice ad vnicā marie salutationē/si exultauit p̄ gaudio iohannes infans in vtero suo. quid excōtinua cohabitatōne ⁊ allocutione cū maria ⁊ puero iesu. iustus Joseph acceperit diuine cōsolatōis ⁊ illuminatiōis dici nequit? ¶Quis det hymnū de cāticis syon ex maria suauiter audiisse in terra aliena? ¶Quis det eaz bain lantē in vlnis/speciosum forma p̄ filijs hoim/q̄ blandiebat arridēti. q̄ cōdolebat vagienti q̄ frequēter tibi viro sponso suo ioseph. balulandū. fouēdū. osculandūq̄ tradebat/ vidisse? ¶Legimus p̄terea puerū iesum dum duodecim annoꝝ factus esset. subditum fuisse ioseph ⁊ marie. que subiectio sicut inestimabilē notat humilitatē in iesu. Ita dignitatē in cōpabilē signat in ioseph ⁊ maria. ¶Nostro legimus in transitu marie ipm affuisse. Nocem̄ Piero. augmentatur/Sic ⁊ in obitu felici ioseph recte credendū est mariā sponsam. ⁊ filium iesum corpaliter affuisse. Ante em̄ xpi passionez defunctus est. Alioquin em̄ custodia matris alteri cōmissa nō fuisset.

¶Hinc metricus quidā

¶Tenerat illa dies q̄ vitā morte pararet?
Perpetuā tibi iuste ioseph dō ĩclita ꝓles
Xps adest cū matre pia quibus officiose
Seruieras. vultu placito solanē euntē
Ora lz lacrimis/oppleuerit intus aboꝛtis
Naturalis amoꝛ/eteni sic credere fas est
Q̄ patrē iesus. ⁊ spōsum fleuit morientē
Virgo benigna suū/fidei custodis amatō
Procubuit lecto. cōplexās mēbra pudicis
Osculaꝛ dat labijs/mi vir ꝓclamat. ob ne/
Deseris/⁊ viduā passurā dira relinquis
Velle tñ fiat dñi. dilecte vale mi.
Ecce iesus tuus/in placita te sede locabit
Protinus ipse ioseph: ꝑciosa morte quiuit.

¶Legimus xpo moriēte multa cōꝛpa sanctorum surrexisse. ⁊ veniisse in sanctam ciuitatem hierusalem et apparuisse multis.

¶Hinc forte dicit apostolus. Acceperūt mulieres de resurrectione mortuos suos. Recogitet oro pius animus si iustus Joseph. vnus est ex illis putandus fuisse. qui marie apparuerit charissime sponse qui cū cōsolatus sit/qui tandem xpo in celū ascendente. simul ⁊ ascendit glorificatus. Nō dubium in anima. Sed an ⁊ in coꝛpe. nescio. deus scit. ⁊ collocatus est a dextris ihesus iesu. hoc est in potioꝛibus bonis suis.

¶Concludit ad extremum ꝑ p̄missa et alijs inenarrabilibus iusti ioseph ꝓconijs/ q̄ recte q̄ religiose faciunt et fecerūt qui celebritatez de virginali coniugio Marie ⁊ ioseph/qui festiuitatem solemnizant de beato transitu eiusdem ioseph peragere. sensserunt tam verbis q̄ scriptis suis q̄ scripta quoniā vel habenē vel faciliter habere possunt ea brevitatis amoꝛ inquit. Et ad vltimam se trnassert consideratōnem. que post verbum de nobilitate ioseph ⁊ marie in prima consideratōe. De hinc de ipsoꝝ sanctificatōe in altera. Rursus de fomitis repssiōe in tercia. Loquit̄ de multiplicitate iesu ⁊ de habitudine quam habuit ad mariā atq̄ ioseph hmōi natiuitas.

¶Felix illa dies/toto celeberrima mūdo
Sacra decēs leta/q̄ scāditad ethera virgo
Pater/⁊ angelicos ciues supeꝛuolat oēs.
huc tibi vgo ioseph ihs ⁊ tua spōsa ꝓpiqui
Credē fas statuūt soliū. tales ob honoꝛes
Concinimus/facite nobis hec gloꝛia dei.

Quarta consideratio

De Maria natus est iesus qui vocat̄ xps nedum coꝛporaliter sed spiritualiter quidem. Et de virginali sponso suo Joseph suo modo dici potest. Non equidem dici potest. q̄ de ioseph natus sit Jesus. nō q̄ blasphemat iudeus infelix qui dicit xpm ex ioseph semine esse natum/ꝛ cul hoc a pueritate fidelium. ¶Sed attendo triplicitatē iesu xpi/attendat ⁊ vestra beatitudo sez eternalē/coꝛpalem spūalē vel mentalem

dalem. Nascit enī eternaliter ex patre. quē admodū nascit splēdor ex luce coeuus lu ci. Hinc est illud eccle cantic. O oriens splēdor lucis eterne. Et in psona sapie in mi p dij primogenita ante oēm creaturam Et Esaias. Generationē eius quis enarrabit. Et in ps. Ex vtero ante luciferum genui te In hac eternali natiuitate xpi Jesu. neq; maria. neq; ioseph cōcat. Altera natiuitas xpi iesu fuit corpaliter in mundo ex virgine. De qua angelus ad Mariā. Spiritus sanctus supueniet in te & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & qđ nascetur ex te sanctū vocabit filius dei. Et hoc factum est qñ completi sunt dies Marie. vt pareret & pepit filium suum primogenitum. Et in hac quidē natiuitate sola maria. materiam ministrauit. Et vero qz corpus Marie fuit ipsius ioseph. iure matrimoniali quo fit mutua translatio corporum viri ad mulierem & econtra. Videamus si cum intelligentie sobrietate dicere fas nobis sit/ qz ex corpe & carne ioseph natus est xps iesus. Et hoc dici forsitan posset nisi piarū auriū timeret offensio. Unde & aduertamus tñ ex lege veteri/ qz si frater decessisset sine ple/frater supstes duceret vxorē defuncti vt suscitaret semen eius Ac natus inde puer dicebat filius nō quidem naturalis. sed legalis illius qui iam obierat fratris. Hic em cōcordat euāgelica series genealogie xpi dum Joseph legit habuisse duos patres vnū quē matheus noīat Jacob. Alterū quē apellat lucas heli qui legalis fuit pater. Jacob vero naturalis. Quorsum ista? Primirū p intelligentia lre ne pateat irrisioni vel scandalo nescientiū morem scripture. quasi Joseph habuerit duos pres naturales. Vel qz euāgeliste mentiri sunt. put opponit Julian9 Proinde quatinus daretur intellectus quo ioseph dictus est pater iesu xpi/ nedū a iudeis hoc putantibus & carnaliter sentientibus/ sed ab ipsa etiā virgine maria. Fili inquit. Quid fecisti nobis sic. Ecce pr tuus & ego dolētes querebamus te. Sic ut ita q; ioseph pater iesu reputatiōe. fuit pater curatōe. qz nutricius. Fuit tercio pater generatione nō quidem sua sed marie vxoris sue/ coopante spūsancto & quodāmodo vices ioseph gerente/ nō virili semine sed mistico spiramine. Propterea pater quidē ioseph nō naturalis sed legalis pueri iesu dici pt. cui spūsanctus suscitauit semen carnale. Valentius. Natus est igit ie sus in terra seu fundo ipsius ioseph. de q terra clamat Esaias. Rorate celi desup et nubes pluant iustum aperiat terra & germinet saluatorē. Et in ps. Veritas de terra orta est. Quidni competat igit ipsi Joseph ius aliqđ legale vltra ceteros hoies in bñdicta pueri iesu formatiōe qñ natus est in ea. & ex ea carne cui9 dñium iure matrimoniali vere translatū erat in ipm Joseph. Unde nō cōfundebat Maria vocare ioseph dñm suum quēadmodū de sara ad abraam scribit apls petrus. Unde & p ponit eum sibi vbi prius. Ecce pater tuus et ego querebamus te. Nimirum. Quia maior in Maria q̄ sara humilitas & Joseph dignitas Abrae dignitatem superabat. Fuit aūt hec p creatio pueri iesu in te Maria p spm̄sanctuz. de consensu vō vel interpatiuo viri tui ioseph. Volebat enī q̄ fieret voluntas dñi p oīa cū esset iustus.

Hec aūt dicimus ad excludēdū ptus adulterinos vxorū. in quibus manu vel nō consentiunt. vel cōsentire rōnabiliter nequeūt. Nullū idcirco ius paternitatis in talibus filijs. Iz in fundo suo genitis vēdicare pñt. Libet hic exclamare. O mirāda p̄sius ioseph sublimitas tua. O dignitas incōparabilis. vt mater dei regina celi. dña mūdi. appellare te dñm nō indignuz putauerit. Nescio sane patres orthodoxi q̄d hic amplius habeat/ mirabilis vl̄ hūilitas in maria. vel in ioseph sublimitas. q̄nis incōpabiliter exuperet vtrūq; puer iesus bñdict9 in secula. de q̄ scriptū est & iā dictū est. q̄ erat subdit9 eis. Subdit9 fabro is q̄ fabricauit auroꝝ & solē. Subditus femine textrine. cui flectit omne genu. celestiū terrestriū & infernoꝝ. Cuperē mihi verba suppeterēt/ ad explicandū tam altū et absconditū a seculis mysteriū. tam admirandā venerandāq; trinitatē iesu ioseph & marie. Velle mihi quidē adiacet. Iz posse

nō inuenio ac in ipso conatu deficio. Cū cum gratia sūr ꝛ gloria. naturā non tollat sed extollat ꝛ pficiat. recogitemus pia deuotōe. q si vinculo quodā naturali/obligatio cōsurgit filij ad matrē ꝛ mris ad spōsum suū ꝛ vtriusq; .s. filij ꝛ matris ad fidelissimū vigilātissimū ꝛ sedulū custodem ꝛ nutritiū ioseph qui fuit caput marie: hūs inde auctoritatē aliquā principatū dñatio nem vel imperiū in mariā/sicut ꝛ Maria suo modo. in filiū suū iesum iure naturalis maternitatis. quantus existimendus est iustus ipse ioseph/ nunc in gloria/ et in celis/qui talis ꝛ tantus inuetus est. hic in miseria ꝛ in terris? ¶ Profecto si nō mentiebat Jesus qui ait. Vbi sum ego. illic et minister meus erit. Ille primior videtur collocādus in celis qui in ministerio fuit vicinior obsequētior atq; fidelior post mariam inuētus in terris. ¶ Sed hec hactenus de ipsa natiuitate corpali iesu xpi cuius pticeps quēadmodū Joseph exiterit supra viros ceteros. ꝛ de sublimitate sua aliqualiter aptū est honore sanctorū sanctarūq; oim inter qs nō est contētio. quis eorū videat maior esse ac intelligētie sobrietate semp saluis. ¶ Hunc de tercia natiuitate. q̄ spūalis est. ꝛ omni deuote vienti cōicabilis sermo loquat. de qua xps apud Johannē ait. Oportet vos nasci denuo. Et iterū qđ natū est ex carne caro est et qđ natum est ex spū spūs est. Ex hac aūt natiuitate. vicissitudo mirabilis est qz dū nascit iesus in aīa deuota p fidem ꝛ gratiā fit ipsa verbigena hoc est verbum generās et mater dei. que tñ anima nedum p naturam sed p gratuitā adoptionez est filia vt verum sit de qualibet tali aīa. q ipsa est virgo. mater ꝛ filia. Itaq; q mater sit. testis ē omni exceptōne maior qui ait. Qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. ipse meus frater soror ꝛ mater est. Porro de filiatione quid iohānes. quid paulus dixerint scimus. Dedit eis ptātem filios dei fieri inquit iohānes. Et quō? subdit q p fidem. qz his qui credūt in noīe eius. Eodem em̄ teste. Omnis qui credit/qm̄ Jesus est xps. ex deo natus est. Sequit aliud qđ ptinet ad animę verbigene: dei matris et filie virginitatem. Qui nō ex sanguinibus ait/neq; ex volūtate carnis/neq; ex voluntate viri /sed ex deo nati sunt. Nescio dicere qđ sentio/nescio si satis assequar verbis/suppleat impfectum meum sapientissima beatitudo vestra. ¶ Itaq; cōsideretur in anima rationali indiuisibili quidē substantialiter. portiuncula quedā virginalis/que nec obnoxia pōt esse violationi. Hec appellat qñq; a doctoribus synderesis/qñq; apex mentis/qñq; scintilla rōnis qñq; naturalis instinctus in bonū. Dauaūt sinderisim. nec ipsi violatores ꝛ cōtemptatores aīarum demones corūpere pūt etiam in inferno/quin ad bonuz stimulet ꝛ ad malū remurmuret. Dinc nascit acerbissimus ille vermis qui nō morietur. Hinc rixa discerpens ꝛ dissipās/supra q̄ cogitari potest/aiam infelicē/dum sinderisis impellit ad dilectionem dei/sed reproba voluntas toto odioz conatu resilit in aduersum. ¶ Sed ad quid ista de sinderisi? Certe vt ostenderemus eam semp virginē esse que dum caret obumbrante ꝛ fecundante spūsancto. manet infeliciter sterilis. dum aūt adest idem spūs visitans gratificans et fecundans/fit ipsa verbigena hoc est verbum pariens. ꝛ hoc sine corruptōne/ quia nō ex sanguinibus corporaliū fantasmatum neq; ex voluntate carnis desideriorum carnalium/neq; ex voluntate viri hoc est ex ptāte liberi arbitrij/ sed ex deo est quicquid hic natū est. Nec tñ excludit sinderisis/rōnisq; consensus. Sed dum nuncia trix gratia/afflatu secreto ꝛ intimo velut clauso sup aīam ostio suggerit aduentum verbi in mentē. respōdet sinderisis humili genuflexione. Ecce ancilla dñi. Fiat mihi sm̄ verbū tuum. Deinde visitat Elisabeth senem ꝛ corruptā. p quā mystice designat inferior portio rōnis /se cōuertens ad corpalia ꝛ terrena vnde q̄damodo vitiatur. sed ex munere diuino iohannes in se recipit. hoc est gratiā ptcipat. Et ita gaudium marie verbigene in elizabeth gratulandam ptm tali gre deriuari recte memorat.

¶ His itaq; breuiē ꝛ p captu tāe rei tenuiē expositis de hac vginali natiuitate ꝛ filiatione dum in aīa nascit iesus q

vocat xp̃us. nulli dubiā relinquit veritas nostre huius principalis/quarte cōsiderationis. q̄ sc̄z tam ex maria q̄ ex ioseph natus est iesus qui vocat̄ xp̃s. ¶ Nō si traducere placuerit verba thematis ad hunc anagogicū intellectū. poterimus cōuenienter aptare q̄ iacob genuit ioseph virū marie. quid em̄ p iacob. qui supplantator appellatur rectius accipit̄ q̄ lucta ⁊ supplantatio vicioꝝ qō fit in actiua. in qua primū contēplatiuū exerceri necesse est. ¶ Oportet in sup vt actiuus post se gignet ex se meditationē. ¶ Est aūt meditatio velut mēs animi applicatio. ad diuinū aliqō inuestigādum cognoscendū ⁊ degustandū. q̄ meditatio recte p ioseph exprimit̄ qz ioseph crescens interpret̄. Neq̄ em̄ pōt aliter aiam melius excrescere spūalibus augmētis q̄ p meditationē fortem ⁊ salubrē p quā ascēdit aia de virtute in virtutē reiecta vel superata flu ibilitate inanū cogitationū. et ydolatrio desideriorū carnalium euacuato ¶ Hec insup meditatio. qz robusta est/neq̄ fluida vel enervis sicut est ipsa cogitatio/ rectissime vir dr̄. ¶ Sed cuius vir? ¶ Vir virq̄ marie p quā ois mens illuminata vel illuminatur diuinitus intelligit̄. ¶ Audi me ditationē illuminantez. ¶ In meditatione mea inquit psalmista exardescit ignis. ¶ Ec ce splendor illustrans. ¶ Ex hac aūtē maria mystica nascit̄ p contēplationez iesus qui vocat̄ xp̃s. nō quidē ex cōmixtiōe viri sui qui est meditatio. sed put expositū est. mystico spiramine dum spūssanctus obūbrat aiam ad terrena nō conspiciēda refrigerās ab ardore illecebrarū carnaliū. ¶ Illuminat aūt ad diuina libero intuitu. longe lateq̄ cōtemplanda cum degustatōne q̄ suauis est dn̄s. ¶ Hec est illa beata natiuitas in qua castissimis amplexibus tenetur et deosculat̄ puer iesus. in qua pascit̄ ⁊ nutrit̄ lacte deuotionis ⁊ melle cōtemplationis. in qua dulcor ⁊ splendor est. ¶ Quinetiam vesa vice renascit̄ aia xp̃o. vt ita se mutuo condecerant adolescens ⁊ adolescentula in mentis excessu. ⁊ dicat ad dilectū suum dilecta. Dilectus meus. supple cōdecet mihi et ego illi. ¶ Hec est gratiosa vere desiderāda natiuitas. Sic enī nascēs. succedit deo patri in nobilitate. quia deus efficitur ipse participatione diuinitatis. Sic dedicit Boetius. ¶ Et ꝓpheta ait in psalmo dn̄i. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi omnes.

¶ Adeo quidem maria fuit diuina. vt ea que de sapientia increata scribit Ecclesiasticus. ecclesia transferat ad Mariam vt est illud. Ab initio ⁊ ante secula creata sū. ¶ Succedit ꝓterea talis deo in dilectione Videte inquit Johannes. qualem charitatē dedit nobis deus pater vt filij dei nominemur ⁊ simus. Succedit in strennuitate. qz omne quod natum est ex deo vincit mundū. Et iterum. Omnis qui natus ē ex deo nō peccat. Nonne tibi magna videtur strennuitas vincere mundū. ⁊ non peccare. Succedit demum in hereditate. qz si filij ⁊ heredes ⁊c̄. ¶ Quo contra nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsancto nō potest intrare in regnuz dei qō est hereditas patris nr̄i. ¶ Legit̄ Aristotelē dixisse. gaudeant bene nati. gaudeant plane/quia nō ex sanguinibus neq̄ ex voluntate carnis. neq̄ ex voluntate viri sed ex deo nati sunt modo dicto. Quo contra maledicit Job. maledicit ⁊ Jeremias natiuitati sue/repsentantes illud apli. Omnes nascimur filij ire. Hec est natiuitas nature corrupte que secluſa gratia miserabilis est. Job homo natus de muliere breui viuens tpe replet̄ multis miserijs. Et ecclesiastes laudauit magis mortuos q̄ viuentes ⁊ felicioꝛē vtroq̄/qui nondum natus est. ¶ Qua in re stultissimū est. solennizare natiuitatē hoīm quēadmodū fecit herodes die na talis sui celebrē in quo iohannes occisus. Adystice gratia pdita. ¶ Hinc recte tradit̄ facere gens tracie. q̄ natiuitates hoīm deplorat/cōgaudet moꝛientibus. ¶ Dies vo natiuitatis spūalis dū hō regeneratus est p gratiā baptismo. vel fluminis vel flaminis/sub intētōe celebrari pōt. nedū sine culpabili reprehensione. sed cum laudabili gr̄arū actōe apud deū. qui taliter dedit̄ nasci denuo. ¶ Propterea post celebritatē natiuitat̄ bean Johis baptiste sacratissimā ⁊ iocundā. qi sine pcō natus est p sctificationē. instituit ecclesia natiuitatē beate ⁊ gl̄iose/semp q̄ v̄ginis marie celebriter fieri ac

Prosa in circūcisione dñi

monita prius miraculo. Addidit ꝓñr oc
tauas. Propter adipiscendā sicut hystorie
tradunt ecclesie pacē. Hinc in oīone nati
tatiſ eiusdē dī. ꝑfamulis tuis dñe celestis
gre munus impte. vt quibus beate virgi
nis partus extitit salutiſ exordiū. natiuita-
tis eius votiua solēnitas pacis tribuat in-
crementū. ¶ Hi vo ꝓpter finē consilem cō
gruat huic sacrosctē Synodo. laudis ali-
qd vel honoris instituere ꝓ virginali spō
so marie ioseph cuius honor redundat in
ipam. ⁊ in eū qui de ea natus est iesuz xp̄m
viderit vre beatitudinis sapientissima deuo
tio. Non ꝙ multiplicationē festiuitatum
apud vulgus qđ de labore manuū viuere
habet suadeamus esse vtinaz apud tales
hmōi numerus festiuitatū minor sicut in
reformatōe hic in cōcilio notatum est. sed
apud eccliasticos ⁊ de eccliasticis talia lo-
quimur. dnm de celebritate virginalis cō
iugij Joseph cū maria / vel de ipsius felici
trāsitu fieri solēnitatē exoptamus. Ad qđ
ista. Quatenus ita marie meriſ ⁊ intercef
sione tanti tāq potetis ⁊ impiosi qōāmō
patroni / apud spōsam suā. de qua natus ē
iesus qui vocat xp̄s: reddat ecclesia vnico
viro vero ⁊ certo summo pontifici sponso
suo vice xp̄i. Hoſq denicq singuli / deo re-
nascamur / felici natiuitate / hic ꝓ gratiā et
in futuro. ꝓ gloriā q̄ est natale sanctorum.
Intercedēte te ⁊ si fas est dicere / quodā in
re tuo iubēte glorioſissime ioseph vir ma
rie. de qua natus est iesus qui vocat xp̄s.

Versus ad p̄dicta. D

Alma redēptoris mater / cui lege supna
Vir iustus q̄nq ioseph cū q̄gine nupsit
Ba celebrē / dignūq tuo ꝓsoluere cultum
Coniugio / fac nos purgans sordib⁹ oēs
Posse deo iungi / fidei qui federe puras
Besponsans alas. diuino germine cōplet
Portio nature. p̄stantior esse maria
Crediē / hec celis / hec mīsdo dignior ipso:
Gratia nam supat naturā / gratia que se
Buidit in reliqs. istā fontaliter implet
Que clausit gremio / quē tot ⁹nō capit orb
Olim / nam celi gabriel festinus ab arce
Preradias alacer / totus iocūdus in ipam
Nazareth. vrbem galylee mittit / illiq

Despōsata viro / danidis ō stirpe / ioseph q̄
Dictus erat / clauso repitur virgo maria
Ostiolo / cui dixit aue / cui gratia plena
Cui tecū dñs / gabriel que verba salutis
Virgo silens cogitat / aīo turbata quoniq
Nuncius archanū / diuo sermone retexit
Hoc nā stupet / stupet h⁹q ioseph rēpu
misteriis tāq idignū / voce modesta tās se
Clamat / id vñ mihi qs sū ⁊ te deꝑcoz a me
Adoxi dña / nec eñ mihi nubere tecum
Fas video / dū mīta ioseph trepid⁹ cogitat
Soluit in somnū / cui iussio celica dixit
Unde dare ioseph vxori trade virum te
O nimiū dilecte deo / cui spōsa freñē
Blāda iesū gremio posuit / fidēē adimp
Hūc thronū / residz vbi gra saluificās no
Mira ioseph insti vtus / laus mira / mariē
Cui deus vxorē sociat / mirare sacratum
Fecundū ꝓlis cum virginitatis honore
Cōiugiū / faber o mirus / cui subdit̄ orbis
Auroꝛā ⁊ solē q̄ fabricat / hinc q̄ benigne
Noīat ore patrē tali q̄z gaudet alumno.
Regia stirpſ ⁊ sacra ioseph te reddit ab or
Clarisinsignē ciuilis / te leta decenter tu
Paupies manūq labor nutriuit / ob iōe
Strēnuus ⁊ liber ac psalmo teste beatus
Hinc vxor tua / tecū sicut vitis abundās
Te dñm / sponsūq vocat / nos redde bīgn

Carmē eiusdē de

diuersa īmunitate a pctō xp̄i ⁊ mr̄is sue

Nstrā dignat⁹ naturā suppositur
filius eterne saluificare volens
Circul⁹ vt fierz ziūxit ad ima sup
Virginis esse satus absq viro voluit / cui
Virgo caret culpa pctī / pena remansit
Natus vtrunq tenet attn impariter
Virgo necessaria nature lege subibat
Culpam / ni dñs sanctificaret eam
Sed caruit xp̄s prima sub origine culpe
Peccati / pena sponte subire volens
Ad peius subiecta fuit nō sponte maria
Quāuis virtutis traxit ad obsequium
Indiguit redimi / nō filius / ergo redēpt
Perfecte fieri / matris honor voluit
Copula legitima fuit / ⁊ semen bñdicti
Adoze sacro potuit / festus ⁊ esse dies
Dis eam vtus primo decoꝛauit ab orbe
Certatim dotes quelibet accumulat

Edocuit noster sermo vulgaris idipsum
Totum qui pulchram magnificauit eam

Rosa in circūcisiōe

domini composita p̄ p̄dictū egregium do
ctorē/q̄ cantat in cantu. Veni sancte spūs
Apparuit hodie: mira virtus gratie q̄
deum circūcidit. Nomē ei celicum nome
saluificum. qđ est iesus indidit.
Nomen salus homini/nomē qđ os do
mini. ab eterno nomiat. Sudū matri nu
minis hoc sponso virginis/angelus de
nunciat.
Tu nequā vim zabuli/tu peccatū secu
li/nomen sacrum superas iesu nostrū preci
um Ihesu spes merentium/mentes salua
miseras.
Qđ deest in homine. supple tuo nomie
qđ est salutifer. Tua circūcisio/cordis sit
p̄cisio efficax cauterium.
Sāguis fusus sordidos/lanet/riget ari
dos/mestis det solatium. Anni nūc initio
bono p̄ encenio/da te iesu p̄miū. Amen.
Fratres igitur carissimi/ad mariam ex
ultantes sic deuote iubilantes dicamꝰ vna
pariter.
O maria maris stella. alma celorum re
gina. In huius mundi procella. Ad nos
virgo te inclina.
Hunc gaudeas ac letare/ que meruisti
portare deum rosa speciosa super rosam tu
formosa.
Tu es rosa singularis/sola rosa tu vo
caris. Tu lilium viola. Gaude plena fa
uis suauis.
Blanda caris/nulli granis. Cordi no
stro coniungaris/mentē nostram alloqua
ris/fac vt spernamus friuola.
Gaude vernās paradisus/in qua viget
nr̄ visus/de quo surgit flos decoris. ō qua
fluit fons amoris. omne qđ est optimū.
Gaude dulc philomena. cui vox amo
re plena. tua suauis cantilena/laus sācto
rum est amena/ gaudium angelicum.
Gaude rosis coronata/oīm flore pur
purata/ante thronum o decora/dulcem p
lem pro nobis ora. vt se nobis det in pre
mium. Amen.
Dulcis virgo atq; mr̄/quā elegit deꝰ pat̄/
Ave plena gra. Tuū natū ora xp̄m vt co
ronet chor istū. in perenni gloria. Amē

Incipit centilogiū

de conceptibus. Magistri Johannis
Gersonis Cancellarij Parisien. ceterorum
p̄fessoris in sacra pagina.

Sequitur p̄heminū.

Conceptū

de virgine magnificā
tes implorates cū
illa q̄ mēte prius q̄
carne p̄cepit. Cuius
nomē sanctū/ qui ō
se p̄ salomonē loqui
tur in p̄sona sapiētie. Necdū erant abyssi
nec ego iam p̄cepta eram. Ingemus pauca ō
p̄ceptibus obedientes p̄ filio iesu filij Syra
rach. Procurre aūt inquit prior in domuꝫ
tuā. illic aduoca te. illic lude. rage con
ceptiones tuas: nō in delicijs. nec verbo sup
bo. Sic agebat assidue illa/cui dictū est p̄
angelū. Ecce p̄cipies in vtero. paries filiū
Nam p̄seruabat omnia verba ō filio/con
ferens in corde suo. Conferens cum vir
ginali spōso. custode suo Joseph. Repetq;
reiterans canticū suū nouū. Magnificat
anima mea dominū. Procedemus p̄ ver
ba centū. partes octō. p̄ias ihesu Jo
seph. maria.

Primum verbum

Conceptus in sua generalitate/
dicit̄ actus p̄cipientis in vtero
p̄prio vel alieno ad diffusionē/
seu cōmunicationē bonitat̄ p̄
amorem. Sic conceptus put̄ generatio
reperit̄ in oīi re sicut amor. Vnde Byoni
sium. Hinc oīe illa nature descriptio. q̄ ē
vis insita rebus ex similibus similia p̄
creans vel concipiēs. Conceptus entis/est
primus omniū conceptuū. quos concipit
primus deus/sit ad intra/sit ad extra. Ad
intra quidē de filio. Ex vtero ante lucifer
genui te. hic ens p̄incipiū de p̄incipio. De
creaturis vero loquit̄ per p̄phetā. Portaui
in vtero meo. gestaui in vulua seu ma
trice mea. Esaie. xl. Et in genesi. hec sunt ge
nerationes celi. terre. Conceptio entis pri
mi actiua nō est nisi deus ipse p̄cipiens/sit

Mintra sit ad extra. Sed conceptio passiua dicit ipsa res cōcepta sit ad intra sit ad extra. Nec oportet ponere in creaturis cōceptionem esse relationē mediam realē inter deū concipientē ꝓductione ⁊ rem conceptam seu ꝓductā. Esset enī talis relatio creatura dependēs eum nō esset creatrix essentia. Et si nō esset sua dependētia ꝓcessus esset infinitus aut equaliter sisteremꝰ i prima dependētia creature. ¶ Conceptio in diuinis activa q̄ est pater concipiēs. dicit ꝑm positionē alīquo ꝙ distingui seipa a conceptiōe passiua q̄ est filius. Sic de spiratione activa ⁊ passiua diceret. Que spiratio nō eque ꝓprie vel vsitate conceptio nominat. nec aliquo mō generatio dici debet sed spiratio. ¶ Cōceptus entis in vniuersali rez vtero. sicut ⁊ amor incitās ad concipiendū multiplex inuenit. Diuinus. angelicus/rationalis. animalis. vitalꝫ pure naturalis. ¶ Conceptus entis relatus ad primū concipientē deum semp ē bonus/pulcer nobilis/⁊ generosus/nec aliter esse potest. Dec si fiat relatio ad creaturas q̄ concipiūt ⁊ concipiunt ꝑsertim si rationales sint ⁊ libere/conceptus eōꝝ peccatoꝝ sunt ignobiles/degeneres ⁊ spurij seu bastardi. ¶ Conceptus diuinus interior primus ē ⁊ solus ⁊ necessarius. Ceteri sūt tpales. quia nihil ineternū nisi solus deus/cōtra platonē specialiter ⁊ alios philosophos imo et theologos quosdā qui vniuersalia etiā realia posuerūt eterna. Quos ⁊ regula fidei ⁊ parisiēn. damnat articulus. Quicquid eñ est/vel est creatura vel creatrix essentia. Eternū aūt nihil est nisi deus vt in deo. In quo certe nihil est qđ nō sit deus. ¶ Conceptus creaturaꝝ tot modis varia nobilitate. quot modis in sua ꝑfectione et bonitate ⁊ concipiendi manerie distingui tur. Ita ꝙ nomē ihesu ꝑm humanitatem primū est ⁊ superaltatū. Deinde nomē marie matris sue. Deinde sunt angelorū noīa ꝑm hierarchias ordinata. Lucifer vo cete rorumq; noīa ꝑm substantie sue claritatē/ nomina sunt dei/sed ab eis per priuationē lucis gratie deformata seu cōtenebrata vi lescunt. ¶ Conceptus quāto sūt intimiores ⁊ intra manētes tanto sūt perfectiores ⁊ ecōtra ceteris paribus ꝙ cōceptus extra

B

ꝓdeuntes qnemadmodū diuinus cōceptus est ꝓprius imanens ⁊ cō substantialis. Ceteri sunt in creaturis per respectum ad deum velut extra ꝓdeuntes. tā ꝙ nomina seu voces ⁊ verba dei. Sūt etiā inter se diuersi realiter/et si fuerint intra manentes sunt sepe accidētales. Quicquid sit de pmanentibus ꝙ essentia rōnalis anime germinat suas vires ⁊ potentias cō substantiales cuiusmodi sunt intellectus et volūtas ꝙ esse accidentia cōnaturalia quidā tradūt. ¶ Conceptus primi cōcipientis ad extra nō potest toraliter esse equinocus nec penitus vninocus sed analogus dici pōt. ꝓpter assimulatōnē aliquam ad formā mentis quam cōmunicat primus concipiēs/vt ex nihilo vel ex vtero materie ꝑme. vel ex vtero obedientialis potentie que latior est omni re. ¶ Conceptus entis tāto nobilior ⁊ atq; generosior quāto plus habuit de actualitate ⁊ minus de potentialitate q̄ habuit materie. Secus de possibilitate virtuali que forme tribuē que quāto est multiplicior tanto est vnitior ⁊ ꝑ pauciora consequens perfectionē. Contra de multiplicitate ex materia cōsurgente. ¶ Conceptus habiti ꝑ deo possūt sub ordine ꝙ multiplici notari. Primus essentialiū spectantium ad esse. Secūdus essentialiū spectantium ad actiōes vt intellectualitas. volitas. Tertius obiectoꝝ vt intelligibile. volibile. Quartus essentialiū spectantiū ad ꝑsonas. vt intellectus potens ꝓ intelligere adequatū. Et voluntas volibile in finitum. Quintus est consurgens ex ptiorum ordine vt secz identitas. Equalitas. Similitudo. Et quia totū necessariū ꝓcedit ꝓ sibile esse intelligamus ex iſtis ꝓducta intelligibilia ⁊ volibilia ad extra/qualia continet ratio deitatis/nō sicut subiectū ꝓpriorem sed sicut causa effectū sub triplici genere cause. quasi deo semp coincidente. Efficiens. Formalis/nā intrinseca ⁊ rei constitutiua/sed exemplaris ⁊ finalis causa.

Secunda partitio

de conceptibus ante rationalis vel hominis in speciali.

Conceptiones in oī creatura reperibiles reperiunt in homine qui ꝓpterea dicit oīs creatura seu minor mūdus. De sūt solis vitalis ⁊ pure naturalis. ¶ Equinoca in sup virtute ⁊ analoga libera quoq; et servilis. moralis deniq; ⁊ artificialis. ¶ Conceptus cognitiui formaliter de quib⁹ solis deinceps erit sermo. cum affectiuis sunt in triplici genere ſm tres anime rōnalis vires seu potentias principales in vtero suo q̄ sunt mens supior prima. Rō vel sensus interior secunda. ¶ et sensus exterior tercia ¶ Conceptiones in ventriculis anie rōnalis solēt geminos fructus seu cōceptus afferre. Cum aliqui sūt cognitiui vel apphenditiui. Alij vero affectiui. Concipere aīt discus legere. ⁊ reperire in memoria/ quasi iterq; parere. ¶ Conceptiones in vtero sensus exteriorꝭ sūt in genere quintuplici ſm qđ habet vterus ille q̄nq; sinus ꝓncipales q̄s dicimus. Visū Auditū Olfactū Gustū Tactū. de q̄bus nō ē hic dicēdū p singula vt si sensus sint eiusdē speciei in oībus pfectis aīalibus. Et q̄ sūt ꝓpria cuiuslibet sensus obiecta cū sibus. ¶ Cōceptus exteriores istoꝝ sensuū. talē habēt primitatez et coordinationē ad reliquos interiores nobiliores/ q̄ nequēt absq; ipis gigni. Cui oīs nostra cognitio ⁊ disciplina intellectiua fit ex ꝑsistente cognitiōe sensitiua ſm philosophū. qui dat hoc signū. Quia deficiente nobis vno sensuū a natura. deficit ⁊ noticia ꝓpria de sensibilibus illius sensus. ¶ Cōceptus exteriorꝭ sensus i sinus q̄nq; ventriculis sunt initiales. ⁊ quasi substantiales. respectu ꝛceptuū superiorꝝ. vñ ꝓdeunt oīs philosophice ꝛceptiones quas in tria genera diuidimus. Naturalē Rationalem Dozalem. Quarū sunt multe species a philosophis ordie miro tradite. Et sub naturali Metaphisica de essentijs rerū Mathematica de numeris ⁊ figuris physica de motibus. Sub rōnali seu sermocinali grāmatica. loyca. rhetorica. Sub moralī Ethica yconomica. politica. Quibus addite sūt ꝛceptiones artiū mechanicaꝝ varie. nec hic numerande. ¶ Conceptus exteriorum sensuū nequeunt fieri p reflexionem concipientis supra conceptum suum. Non em̄ est sensus virtus. supra se reflexiua. Sicut oculus non videt se videre/ nec auris audit se audire. ⁊ ita de reliqs. Sola em̄ virtus intellectiua se supra se pfecta redditiōe reflectit ⁊ reducit. Qđ maxime patet in intellectu ꝓmo qui deus est/ vbi monas gignit monadem. ⁊ in se suuz reflectit amorem. q̄ reductio pfecta est. nec alit esse potest ne sit otiosa. ¶ Conceptus exteriorꝭ sensuū/ sicut sunt simplices absq; compositione enūciatiua. Ita nulla est in eis falsitas. qualis in cōceptibus complexis et iudicialibus inuenit. Et ita visus aspiciens baculū in aqua nō fallitur. sed fantasia vt ratio. si iudicet ipsū fractū. ¶ Cōceptio in matrice quinq; sensuū sp est naturaliē pulcra. quia modū habet speciē ⁊ ordinē ꝓportionē alie res omnes que nō ꝓducunt. absq; numero pondere ⁊ mensura/ ⁊ hec dicit veritas vel nobilitas naturalis indelibilis restante. Secus de veritate complexa signi significantis ad placitum p opationem intellectus. ¶ Conceptiones sensuum exteriorum dant occasionem frequenter sensui interiori ⁊ rationi/ vel menti iudicāti q̄ errent in suis cōceptibus vt falsi deformes monstruosi ⁊ ignobiles/ falsitate scilicet signi/ ⁊ deformitate vicij ⁊ hoc ꝓ statu nature posterius destitute/ nō primitus instituite quomodo homo non fuisz deceptus nec vigilans nec somnians/ domino ꝓuidente/ ⁊ intellectu regulāte/ respectu oīum potentiarum in tota generatione ꝛceptiua. ¶ Conceptus exteriorum sensuū sūt simplices. ⁊ experimentales genitis naturali necessitate ab obiectis suis ꝓprijs vel cōmunibus actualiter manentibus per species suas impressas etiam dum obiecta pereunt vel subtrahuntur. Exempla sūt plurima ꝺ sono ⁊ ꝺ visibilib⁹ radiosis. ¶ Cōceptiones exteriorum sensuum iudicantur falsē turpes ⁊ distorte ex tribus principaliter/ quorum ꝓmū est idispositio organi vt ventriculi quo fit concepto. Alterum ē indispositio medij per qđ species obiectoruz transeunt ad sensus. Tercium est distantia obiectorum per ꝓpinquū vel remotuz improportionata.

¶ Sequitur tercia p̄tio. De ꝓceptibus interiorū sensuum.

¶ Conceptiones plures ⁊ nobiliores sunt in secūdo anie rōnalis vtero interiori organico/ sicut traditiões quas recipit a sēsatiōibus/ tanq̄ semina/ sūt spiritualiores ⁊ potentia ꝓcipiēs illic ampliorīs virtutis est. Utrū vero sola rōnalis anima sit subiectum inhesionis oium cōceptuū suorū vel totū compositū exorgano ⁊ anima? problema videt ꝑ ꝓ subiecto materialium accidentiū. Dicunt aliqui q̄ solū materia informant q̄uis totū compositū denominent. Sic visio que causat ab anima rōnali vtiq; indiuisibili, inheret sibi soli q̄uis totū oculū vel hominē videre denominet. ¶ Conceptiões interiores ⁊ organice/ q̄ quis fiant originaliter ⁊ radicaliter a corde tamen pficiunt in cerebro velut in triplici ventre, in tres capitis particulas aut cellulas. Quarū anterior q̄ maior est cōtinet vim sensus cōmunis cū imaginativa. Secunda vero q̄ mediocris est cōtinet formatiuam, seu cogitatiuā. cū estimativa. Tercia vero posterior ⁊ minor cōtinet retentiuam cum memorativa. Dicūt alijs nominib⁹. Sinciput. occiput. interciput/ seu medium in capite. ¶ Conceptiões sēsus communis. sunt tot simul. quot sūt ꝑ sensus exteriores singulos. etiā in animalibus perfectis. Ex quibus cōceptiōibus alie et alie pullulant imagines ⁊ forme ꝑ associationes combinatiões varias factas tā in sensu cōmuni q̄ in fantastica ⁊ estimativa vtute. Nō ingeniatū est a natura ꝓpter procreationē necessariorū ad vitā. Cum non habēt animalia pfecta alimentū ꝓ iunctū sicut plante vel animaliū solū tactum habentia. sicut pz in conchis ⁊ ostreis. ¶ Cō ceptiões virtutis formative cū estimativa pcellunt in multiplicatiōe ꝓceptuū etiam in brutis sup virtutem sensus cōmunis/ qz multiplicans separe ⁊ pungere pūt imagines cum intentiōibus ⁊ vtraq; ad inuicē per vim estimatiuā que ex sensatis elicit insensata. vt ouis ex figura lupi elicit inimicitiam. Nisi dicamus hoc pure naturaliē fieri/ quēadmodū ab igne fugit aqua in lignis viridibus? ⁊ exteriores sensus q̄ simplices sunt horrent ꝓtraria ꝑ naturē seu vel naturalē instinctū. ¶ Conceptiões hoc vētriculo medie cellule cerebri posti ꝓturbari in brutis ⁊ plus in hoīibus ex turbatione prioris cellule/ qua ꝓ ori nō impedita pōt nihilominus ista secūda multipliciter cōturbari vt nō concipiat vt elicit at nisi monstruosos partus/ maxime vn accipit rerū similitudines ꝓ rebus ver ad extra vt facit somnias. Potest insup vtriculis tercie cellule cōduci/ ne pariat mozādo existētibus ꝓmis sanis. ¶ Cō ceptiones in vtero fantasie brutoꝝ ani malīū ⁊ irrationaliuꝫ. variant ꝑ diuersas industrias et variatōe complexionū animicarum adeo q̄ perueniunt ad rationis industrias quodāmodo ꝓpiēdas. Sic regulam Bronisij/ q̄ suprema inferiorū tungunt infimis superiorꝫ. ¶ Conceptus irrationaliū nō sunt nobiles/ vt ignobiles formaliter quia nō habent vt homines coniunctam rationē per quā regulari possint aut debeāt. sed impetū motiōis obiectis in sequunt ⁊ puleri sunt vt ira in cane et in vulpibus astutia. ¶ Conceptiões in sede rōnalis anime ventriculo plus ꝑ audituꝫ discipline ⁊ nobilius multiplicant. q̄ ꝑ alios sensus/ q̄uis visus i se sit nobilior q̄ auditus. ¶ Conceptiões vltime et posteriorīs cellule cerebri que memorativa dicitur sumunt/ cum circūstantia ꝓteriti. Et illic species quasi sopite dicunt nisi fiant excitate ꝑ vias ingeniatas a natura vt fantasmata fluūt ⁊ refluūt de cellulis anterioribꝰ ⁊ medijs in postremā ⁊ cōtra. ¶ Cō ceptus formiari possūt ab anima rationali mediāte spiritu animali/ qui est ꝓximum anime instrumētū in cellulis cerebri/ ꝑ hoc rebus ad extra nō ita sensatis sicut concipitur mons aureus ⁊ colores medij in nubibus ⁊ iride/ imo ⁊ quid dicitare et fabricari ꝑ discursum ⁊ resolutionem sic fortiarū per discursum ⁊ resolutionem fiant in ventre ratiōis. qz ꝓ statu vie nō intuitiue cernunt. Aliocin intellectus cognosceret panē nō esse in hostia cōsecrata. ¶ Conceptus possunt gigni ab anima rationali in cellulis cerebri/ qui ꝓpter cōtumeliam rationis ⁊ imperiū eius dicerent liberi nō intrinsece sed denominatiue. quoniam

aliqui sunt nobiles ⁊ actus impati vtutū. Alij ignobiles viciox. ¶ Conceptiões naturales seu sermocionales de qualibz scibilibus possūt formari in cellulis cerebri p verba exteriora ad placitū significantia cū nutibus ⁊ signis/quēadmodū videm⁹ i pluribus qui garriūt de diuersis scientijs. de quibus intelligūt ꝓprie nihil plus q̄ ceci de coloribus. quales dicebat apuleius philosophari solis auribus. ¶ Et de quibus accipi pōt dictū christi sumptum a ꝓpheta q̄ audientes nō intelligant. Tales philosophus vocat incōmentes tempe passionis qui loquūt empedioclea. i. sententias graues quas mente nō sentiunt/ put ebrij ⁊ pueri ex sola fantasia multa dicūt et alij multi qui carent indicio rōnis.

Sequitur quarta p. ⁊ vltio. De conceptu entis in speciali.

Conceptio entis simplex. p̄mus est inter oēs cōceptus/tam in deo q̄ in creaturis. In deo quidem. dum pater cōmunicat ei suū ⁊ essentiam/ q̄ idem est & filio. ¶ Et ipe cū filio cōmunicat spiritui sancto. In creaturis aūt cōmunicat purus esse/ q̄ cōmunicatio est quodda concipe. his quidē clarius obscurius. ¶ Cōcept⁹ simplex entis est primū principiū incomplexū apud vtentes ratōe vel intellectu. Nec aliquid vere ⁊ sincere cōcipiē nisi resolutio fiat. ad hoc esse. ¶ Conceptus simplex entis sincerus ⁊ relictus nō habetur in via naturali ter et de cōmuni lege. nisi p multas abnegationes ⁊ resolutiões factus ab intellectu qui fundat se in hoc lumine diuino signato sup euz. quo oīe imperfectū necessario reducit ad perfectū. sicut potētia ad actuz ⁊ puratio ad habitum. ¶ Cōceptus simplex entis/ recipit multipliciter in se. Et in passionibus suis primis q̄ sūt/ vnū/ verum/ bonum/ pulcrū/ nedum intellectualib⁹ rationalibus ⁊ cognitiuis/ sed suo mō generaliter in oīibus creaturis. ¶ Cōceptus simplex entis in viatoribus hominibus recipi pōt ⁊ cognosci tot modis quot modis in ceteris q̄buslibet creaturis vñ concipi pōt eius primo naturaliē sicut amor ⁊ bonitas Secundo potētialiter vt memoria memorie sui fm Augu. Tercio habitualiē sicut p habitum acquisitū vel infusum. Quarto obiectaliter p species ꝓprias sensibiliū. Quinto obiectaliter p species alienas cōponēdo diuidēdo ratiocinādo abstrahendo. Sexto specialiter in homie p nomina ad placitū significantia. Septimo intuitiue in patria. ¶ Conceptus simplex entis genitus p intellectū viatoris i vtero pure intelligētie si diu psistere possz sine cōmixtione vel inuolutro solicitudinū fantasmatū ⁊ p cupiscētiarū/ille merito sincera veritas diceret/ ⁊ agalma pulcerrimū ⁊ p̄cios⁹ margarite claritas fulgens in mēte. ¶ Et talē appellabat Aug⁹. p statu vie sincerā veritatē q̄ mox instar chorruscatiōis vt illuxerit/ resorbeē ⁊ inuoluiē nubecnlis fantasmatuz. si nō stabiliatur mens. ¶ Conceptus simplex entis accipit hic in via de cōmuni lege nō intuitiue/ sed septē alijs modis in genere. scz p experientiā ⁊ resolutionē seu depurationem dnq̄ modis/ ⁊ duobus p impositionē ⁊ autoritatē seu fidem alterius seminantis. ¶ Cōceptus simplex entis accept⁹ per experientiā est aliquādo pure vag⁹ et cōfusus vt hoc ens. qz qui dicit hoc ens dicit ens/ imo ⁊ qui dicit non ens dicit ens. ⁊ ita de similibus entis acceptiōibus cū imperfectiōe vt ens in potentia/ ens analogū fm quid ⁊ cōtingens creatum ⁊ dependēs ¶ Conceptus simplex entis acceptus per abstractionem ⁊ resolutiōem purior est et determinatior q̄ precedens. ¶ Et habz quatuor gradus. Unus est dū accipit ens cōmuniter ⁊ analogice. ad ens creatū ⁊ increatum. Secundus est ad ens increatum. ⁊ substantiam creatam. Tercius est ad ens creatū carens imperfectiōe qualicūq̄. Quartus est ad ens simplex vnum ⁊ pfectū quo nihil maius seu melius cogitari pōt. verū est q̄ p̄ suppositā fide possūt habere conceptus altiores etiam p intelligentiā de beatissima trinitate. ⁊ p affectionē anagogice sublimatā de torrēte voluptatis fontis vite ¶ Cōceptus simpler entis habitus p impositionē. vt apud philosophos vt p fidē vt apud xpianos significat ⁊ repsentat aliq̄d quicq̄d illud sit quo melius cogitari nō potest ⁊ hec est cognitio quid nois seu quid nomē significat. cū qua stat ignorantia

rantia vl' dubietas/si res significata sic aut quid sit. Hz nequaq' dum habeē ꝓceptus rei p intelligentiā nedū intuitiue ȝ abstractiue modis dictis. ¶ Cōceptus simplex entis iste quo maius cogitari nō pōt dicit pelagus quoddā essentiale infinitum ſm dāmascenū. qđ necessario ē esse suū et solū necesse esse p essentiā ⁊ vnū ⁊ verū ⁊ pulcr ⁊ bonū. Cetera aut ē omnia p participationem ⁊ quandā imitatiōis analogiam. Et sunt hec ita certa đ deo apud illos qui ꝓcipiunt resolutiue purū esse. q' dubitare nō pñt. quia sunt p se nota intellectis termis talium. Nihilominus teneat regula dionisij ad gaium/q' si quis videns deum intellexit qđ vidit nō ipm ꝓtemplatus ē/sed aliquid eoꝝ ab ipo existentiū ⁊ cognitorū hoc verū est de cōmuni quia nō videt intuitiue hic ⁊ nūc. ¶ Cōceptus simplex entis nullo mō pōt esse verus bonus et pulcer nisi caracterisatus seu sigillatus et formatus ⁊ quodāmodo vivificat⁹ sit ab ente ṕmo simplicit quo maius excogitari nō potest/cuius nomen est vnicū. sanctum et benedictū in secula. ¶ Concurrunt aūt in ihesu duo nomina ṕma ⁊ sup̄ma. Unum increatum qđ est ipm esse purū dei sibi soli comphensibile. Aliud creatū. qđ est humana natura q̄ sicut est pfectissima creaturarum. sic est nomen exaltatū ⁊ magnificatum sup̄'oīe aliud nomen. ¶ Dicit aūt deus plura nomina p negationē intellect⁹ put in opusculo de modis significādi habet dici. Deus ſm Bonauenturā in breui loquio dicit lux. vt est rō cognoscēdi oia/ dicit speculū. vt est rō cognoscendi visa et approbata. Dicit exemplar vt est rō ꝓgnoscendi p̄disposita. dicit liber vite vt ē ratio cognoscendi p̄destinata ⁊ approbata. Est igit liber vite respectu rerum redeuntiuz Exemplar vt existentiū. Speculū vt euntium. Lux respectu oīum. Et ad exemplar spectat idea. verbuz. ars ⁊ ratio. Idea ſm actum ꝓuidendi. verbū ſm actū ꝓponēdi ars ſm actum ꝓsequendi. Ratio ſm actū pficiendi quia sup̄addit rationē finis vel intentionē. Cognoscat insup cōtingentia infallibiliter. Mutabilia imutabiliter futura p̄sentialiter/temp̄alia eterna liē quia p seipsum essentialiter.

Sequitur quinta pars

tio de conceptibus complexis.

Conceptus complexi quos oēs dicimus. capiūt euidentia ⁊ quasi vitam imortalē et eternam p vivificationē entis primi simplicis. ſm triplex genus cause efficientis. formalis vel exemplantis et finalis. Recipien. vt ab efficiente vnitate modus mensurā. Recipien. vt ab exemplante forma speciē numer ⁊ vitatē. Recipien. vt a finiēte ordinē pōdus ⁊ bonitatē. Et bus oibus necessario cōsurgit pulcritudo de qua laudat pulcerrima mulier in canticis canticoꝝ. ¶ Conceptus cōplexi quos dicimus rōnis. dicunt p se noti/dū conceptus simplices ex q̄bus cōponunt appbos si/reddūt ꝓprius cōplexionē euidentis lumine rōnis intellectiue/vt de quolibet esse vel nō esse. cui nō ꝓtingit intellect⁹ minimis dissentire. Tales vnq̄ sunt cōmunes animi ꝓceptiones/⁊ hebdomades/ me impssiones ⁊ ṕma ṕncipia. ¶ Conceptus complexi dicūt euidētes. q̄ recipiunt ab intellectu nō solū supioꝝ p lumen intelligentie sed etiā ab inferioꝝ p certitudinem sensualis expientie. vt q' ignis est calidus ⁊ q' abs̄ntiū est amaz. ¶ Conceptus complexi oīes medij dicunt qui nō recipiunt euidentiā. nisi p reductionē seu resolutionē ad ꝓceptus experimētales ṕmos vel secūdos. q̄ dicunt ꝓclusiones. sicut habet ṕma phia ⁊ in prudētia ⁊ arte. ⁊ in oī scia. Et hoc nō intelligit de cognitōe dei que nullatenus ē discursiua aut compositiua nec de angelica cognitiōe q̄ a multis simpliciter ponit nō discursiua saltē in pluribus. ¶ nō oportz. Secus̄ vobis hic i via. ¶ ceptus complexi sicut ⁊ incomplexi/reperiunt in hoibus p statu nature deficiunt frequenter abortiui vel turpes ⁊ spurij propter indispositionē matricis/aīe rōnalis/seminis la dispositiōe corpis vt ꝓpria p̄ueniens vel aliū de multis modis. Ꝓsunt aūt secunditatē ⁊ decorē. ingeniū clarū. exercitium electū. ⁊ dcīū sanctū seu deuotū cultum. ¶ Cōceptus cōplexi tāto sūt meliores/ignobiliores ⁊ vituperabiliores. quanto ꝓpinquiores sunt ṕmis ꝓceptibus

centibus qui per experientiã superiorẽ vel inferiorem accipunt. dum degenerant ab eis. nec imitant eos/assimilatiõe perfecta/ quẽadmodũ culpabiliorẽ errans in ianuis ꝛ meridie q̃ de nocte. ꝛ turpior iudicat symia q̃ deficat ab homis figura quã videtur imitari. ¶ Cõceptus complexi in vtero mentis geniti p semina pmox pncipiorum complexorũ vel incomplexorũ/ sunt nobiliores ꝛ generosiores/ceteris paribus q̃ geniti p semen expientie sensualis. Propterea scientie morales q̃ respiciunt pticulariores actus hoim sup oĩa minus habent certitudinis. Similiter et scientie nõ abstrahentes a motu ꝛ a materia. sed mathematice ꝓpter abstractionem hmõi sũt in pmo certitudinis gradu quo ad nos ꝛ ꝓ isto statu. ¶ Cõceptus complexi pnt in vtero mentis/vel rõnis gigni pulcri nobiles et certi p semen expientie sensualis sed nõ absq; semine cõciliante seu fouente primi lumis intellectualis/ in quo videnẽ prima pncipia practica moraliũ/vt q̃ nemini est iniuria facienda vñ potest elici scientia pure speculativa. ð virtutibus p deductionem rõnis logyca mediante. q̃ ad hoc inuẽta ẽ ne paralogizãdo falleremur. ¶ Cõceptus cõplexi variant̃ i nobilitate ꝛ ignobilitate moraliter p varios gradus quales solẽt assignari in certitudine veritatũ sub numero q̃ntuplici ꝑm accessũ vel recessũ a pmis principijs moralibus p senotis. In primo gradu sunt prima pncipia. In secundo ꝓclusiões eni dent̃ ꝓsequentes. In tercio sunt ꝓpositiões ꝛ articuli ex autoritate diuina suscepti. In quarto ꝓclusiões inde certitudinaliter deducte. In quinto sunt cõclusiones ꝓbabiles ꝛ de fide pietate. ¶ Cõceptus complexi de diuinis ꝛ spiritualibus sunt ex se ꝛ via nature generosiores ꝛ robustiores q̃ de creaturis si capaces vteri rõnalis ꝛ intellectualis ad eorũ susceptionem ꝛ nutritiõem haberet armonicam et expeditam dispositiõem. q̃ q̃ sũt pma in natura. sũt in se certissima. ¶ Cõceptus complexi formant̃ in vtero rationalis anime nobilius et generosius p semen idei simplicis ꝛ incorrupte. q̃ p semen solũ philosophie triplicis naturalis/rationalis ꝛ moralis/ q̃ is hoc semen adiuuat̃ vehementer si receptũ fuerit ꝓgruenter. ¶ Conceptus complexi solent gigni conformiter in secundo ventriculo vel sinu matricis aie rõnalis/quo tũ vnus dicit̃ cognoscitiuus/ recipiens semen entis. Alius dicit̃ affectiuus recipiens semen bonitatis. De quorũ quolibz erit sequens sermo.

Sequitur sexta particio. De ꝓceptibus intelligentie i vtero/nõ vtentis organo corpali.

Conceptus in vtero rationalis anime in ventriculo intelligẽtie nõ vtentis organo corporis prime sunt ꝓceptionibus angelicis/sicut suprema inferiorũ iunguntur infimis superiorũ/non quin intellectus immediate formet a deo/ non ab alijs intelligentia ꝑm errorem aliquorũ/ ꝛ hoc quo ad tria q̃ sunt natura. grata. ꝛ gloria. ¶ Cõceptiões alique dicunt̃ immediate fieri in vtero intelligẽtie humane nõ quin requiratur obiecti ꝓsentatio et luminis spiritualis irradiatio. ꝛ species intelligibilis/q̃ media inter potentiam ꝛ obiectum. sicut i visione corpali. mediat species coloris inter colorem ꝛ visum nec minus dicit̃ color immediate videri/quia nihil mediat inẽ potentiam visiuam ꝛ actum siue visionis qõ si contingeret. visio mediata diceret̃ aut reflexa. Sic in ꝓposito. ¶ Conceptiones intelligentie qualiscũq; preter primam que deus est. sunt accidentia vel actus ab intelligentia distincti. q ꝑm articulũ parisien. nulla intelligentia creata/est sua intellectiõ vnde patet q̃ intellectus possibilis ponendus est in angelis qui idem est essentialiter cum agente. sed diuersi sunt respectus. Itaq; sic angelus malus esset sua beatitudo/quod esse non possit. ¶ Conceptiones intellectus humani non fiunt ab intellectu agẽte in intellectum possibilem/ tanq̃ intellectus agens fiat cognitio possibilis intellectus/quatinus sint idem intellect̃ realiter que sẽm ecclesie determinatiõem est propria hominis forma/agens conceptiones suas in seipso/ essentialiter ab eo distinctus. ¶ Conceptiones intelligentie humane non sunt hic naturaliter in via/ nisi coniunctio vel ꝓpio fantasmate. De-

ens de miraculo vel ptiuata lege vt ī paulo ⁊ in Moyse ⁊ in virgine bñdicta. Alio quin raptus ⁊ pphetie/tam in vigilia q̄ in somno. possent accidere naturaliť/vt Auicenna mentitus est/in fauorē secte machometi epilentici/⁊ contra victū sancti Petri q̄ volūtate humana nō est allata pphetia.

¶ Conceptiōes intelligentie humane nō sunt p impssionē idearū sepatarū que nō sunt deus vt plato dicit posuisse. Nec per solam inspectionē fantasmatū/vt Aristo. dixit. nec p influxum solum intelligētie/vl' separatarū intelligentiarū/vt Auicēna posuit/nec p actualem inclusionē rerū intelligibilium in ania. vt alij fabulati sūt. Sed conflatur ex oñibus verus catholicorūz modus q̄ anima in sui ptma creatiōe est sicut tabula rasa ⁊ q̄ capit scientiā suā a sensibus ⁊ a fantasmatibus p abstractionem ab hic ⁊ nūc ⁊ a materia. ⁊ pinde scientia est de ne essarijs ⁊ eternis/ ⁊ impossibilib⁹ aliter se habere. q; non accipit intellectus res vt in actu/sed vt ī aptitudine. q̄ aptitudo necessaria est. nō quidem in se vt sonat positio Aristo. sed in deo quia nihil est eternum nisi deus/vel in deo. Et in hoc concederet positio platonis/ ꝟm interptatiōem Augu. q̄ deus est eterna causa rerū oium in essendo. supple aptitudinaliter/ et ratio eterna cognoscendi. supple exemplaris vel idealis. ⁊ eternus ordo viuendi tā q̄ causa finalis.

¶ Conceptiōes humane intelligētie poterāt p statu nature institute/fieri de insensibilibus p abstractiōem a motu et a materia ⁊ a suis appenditijs. Et in illis cōceptionibus potuisset homo/sinceriter perstitisse. Vnde Aug⁹. Que causa cur p̄maz lucem acie fixa videre nō possis/nisi vtiqz infirmitas? Et quis eam ibi fixit. nisi vtiqz iniquitas? ¶ Conceptiōes intelligētie p statu nature institute videnť potuisse fieri nedum p aspectionem vel inspectionē fantasmatū vt hic in via/sed p irradiationē a superioribus intelligentijs ⁊ fortassis a sensibilibus creaturis aliter q̄ p sensum. vt p intelligentiam q̄ virtualiter ⁊ eminēť continet vires sensitiuas. ¶ Conceptiōes anime sepate videnť aliter fieri posse freq̄nter q̄ per miraculū. p susceptionem specierū/ tam ab intelligētijs q̄ a sensibilibus p naturalem sui luminis irradiationē. licet infinitis perfectius multo q̄ in angelis/aut in statu innocētie. ¶ Conceptiōes humane intelligentie hic in via/de ꝑmo ente triplices esse possunt. Quedā faciales ⁊ intuitiue ut quodā. Quedam speculares ⁊ sincere sine fantasmatū inuolutro. licz trāsitorie ⁊ retro. Quedam cōiuncte fantasmati ⁊ continuo. ¶ Conceptiōes humane intelligentie speculares ⁊ sincere videnť potuisse fieri p reflexionem intelligentie sup actus visionis intuitiue. qualis fuit in Paulo ⁊ talis est in beatis. Est aūt visio seu cognitio vnitiua in experiētia obiecti p̄sentis i se vel in sua specie ꝓpria. vel in supemuneti representatiōe qualem deus habz. ¶ Cōceptiones humane intelligentie sunt oms/vel intuitiue vel abstractiue/videāt qui tale aliud ponere voluerūt. Forte q̄ sunt alie et alie ꝯceptiōes obiecto p̄sente ⁊ absente.

¶ Sequitur septima p partitio p conceptionibus voluntatis in speciali.

Conceptiōes in vetero vl' marce rōnalis anie tot modis pñt multiplicari. quo ad potentiā appetitiuā/quot modis variāt quo ad apphensiuā seu cognitiuā. ¶ Conceptiōes appetitiue nobiliores ⁊ liberiores sunt in suo genere: ceteris paribꝰ/q̄ cognitiue nisi degenerent in viciū. sicut dicit ille peccatore/ q̄ cōcepit dolorem ⁊ peperit iniquitatē. q̄ duo ptinēt ad affectiuā. ¶ Conceptiones affectiue nequeūt fieri sine ptā cognitione sepata vel cōiuncta. Separata deus est/cōiuncta vero ratō. ¶ Cōcursus ad tem dei generalis/nō impedit libertatem imo causat/fortificat ⁊ actuat/q̄uie nō necessitet/quia tolleret ptimū motum suum. ¶ Conceptiōes affectiue possunt gigni et cōtinuari/facta p̄sentatiōe obiecti diligibilis/p cognitiuam q̄uis indistincte enarm. vel cōfuse. Obiectalis autē p̄sentatio sine agat in voluntatem ⁊ cū voluntate/ad productionem volitiōis ⁊ nolitionis. sive nō vt aliqui volunt q̄ corpus nō agit in spiritum. Nihilominus nulla cōsurgit inde necessitas/illibertans voluntatē. ¶ Cons

ceptiones affectiue cõsequentes ad conceptum p̃mi entis/serenum ꝛ purum sũt nobiliores/sincere ꝛ delectabiles/ supra hũanum sensum. Unde beati p̃dicant̃ mũdo corde ꝛ qui gustant de duodecim fructib⁹ ligni vite. ¶ Conceptiões affectiue/tanto nobiliores sunt ꝛ iocũdiores/quãto se magis imprimũt ꝛ cõiungunt p̃mo enti: vice cõtraria ad conceptiões affectiuas de sensibilibus que sũt impuriores/ fetidioresq; quo sunt intimiores/cõiunctioresq; vt tactus et gustus. ꝓterea iocundissima sunt ꝛ castissima dñi amoris cantica q̃ suum resonãt amplexum/osculum/ꝛ gustuz/sed nõ infectis corde. ¶ Conceptiões affectiue nobilitatem ꝛ libertatem suscipiunt/ab intrinseca rationalis anime libertate/q̃ est liberum arbitrium. id est liberum de ratõe iudicium cõsistens ex tribus. que sũt facultas/ratio ꝛ voluntas. Unde patz q̃ actus voluntatis duplicem cõtingentiam sortiuntur dum effectus naturaliter p̃deuntes habeãt nisi eñ vnam. respectu p̃me cause. ¶ Conceptiões affectiue rõnales adeo sũt libere ex vi sue originis q̃ seruili necessitate nequeũt ab anima p̃cedere q̃nis aliqne necessario formenẽ. vt p̃me complacentie. cõsequentes p̃mas apprehensiones. que nõ habent laudem ꝛ vituperium sicut nec formales arbitrij libertatem. ¶ Conceptiones affectiue rõnales ꝛ intellectuales vt rõnales sũt ꝛ intellectuales differũt in nobilitate ꝛ libertate a brutalibus q̃ seruiles sũt impetus cõsequntes obiectales. Nõ sic ille p̃cedunt sed a libertate volũtatis/nõ quãlicũq; sed arbitrij libertate. que põt agere ꝛ nõ agere. aut in suspenso se tenere post p̃sentationẽ obiecti. q̃nis hec conditio non sit de libertate volũtat[simpliciter/sed ex impfectione cõsurgit in actibus suis. qui possunt esse ꝛ nõ esse/ ꝓptera libertas arbitrij/nõ ponitur ī deo ad intra. sed bene ad extra. fit autez suspẽsis vel negatiue nihil volendo vel positiue/se ad alia diuertẽdo p̃m aliquos. p actum expimentalẽ medium inẽ velle ꝛ nolle. ¶ Cõceptiões affectiue duos habẽt sinus vel ventriculos in vtero rõnalis anime. q̃ nominãt̃ a philosophis ꝛ theologis cõcupiscibilis ꝛ irascibilis. vnde gignũtur ꝛ p̃deũt omnes animi passiões. circa quas sunt virtutes. sub temperantia ꝛ fortitudine cõstitue. dum p prudentie directionem fiant cõformes recte ratiõi que regula est agibilium humanorum. ¶ Conceptiões affectiue/possunt circa rem eandem diuersificari/ ꝛ circa diuersas vniri virtute rõnalis anime/ sicut ī cognitiua sic et in affectiua/ nec in istis est mendacium. Determiatio aũt voluntatis ad p̃mũ velle nõ fit nisi a seipsa p formale illud velle. sicut determiatio diuĩe voluntatis ad extra respicit determinationem in effectu. ꝓterea si futurus sit effectus dicit determiate q̃ erit sed nõ ō possibili. quin semp ante positiõem fieri nõ possit. ¶ Cõceptiones affectiue vehemẽtiores sũt ꝛ efficatiores ceteris paribus q̃ cognitiue/ imo sine eius languidi sunt ꝓceptus cognitiui velut inertes ꝛ mortui. Et ideo nobiliores dici debẽt. sicut ꝛ voluntas in hominis regno p̃cipatur/ ꝓptera lex ꝛ ꝓphete dependent ex dilectiõe seu charitate. ō corde puro. ꝛ ꝑscientia bona ꝛ fide nõ ficta.

Sequitur octaua ꝛ vltima partitio appropata ꝓceptib⁹ mẽtis p̃m cognitionem practicam.

Conceptus hominis vt homo est. dicit ꝓprie de cõceptu mentali cognitiuo. licz ad effectum extendat̃. ¶ Conceptus cognitiuus simpler est actus entis. ꝛ vbum eius naturaliẽ rep̃sentans obiectum/ ꝛ nomen eius declarãs obiectum ip̃m. Sic inuestigauit augusti. p verbum seu cõceptum intelligẽtie nostre verbum in diuina trinitate. hoc verbum nõ est alicuius idiomatis. sed simile apud omnes. nec in ipo cadit eq̃uocatio qualiscũq;. ¶ Cõceptus interiores in vtero mẽtis naturaliẽ significantes. nõ suffecissent p statu nature destitute ad p̃securiõem sniaꝝ philosophicaliũ si nõ fuissent inuẽta noia ad placitũ significantia. vñ grãmatica. loyca. rhetorica sumpserũt initiũ. ꝑfecte inde distinctio de intẽtiõib⁹ p̃mis. ꝛ secũdis in aia. Dicũt̃ eñ ꝓceptus esse intẽtiões. quasi intus tentiões. Intentio scõa dicit̃ q̃ rep̃sentat ꝓceptus vt gen⁹. ꝛ species/ ꝛ nomia ꝓceptuũ. ¶ Conceptus mentales ab exordio habiti sunt. non p so-

lam obiecto ꝛ apphēsionē naturalē sed etiam ꝑ supnaturalem infusionem ex quibus potuerūt formari varij ꝓceptus complexi interius ꝛ hinc exterius nota ad placitum significantia institui ꝓpter ciuilem inē homines cōmunicationē in amore fundatam. ¶ Conceptus vero tallū nominuꝫ sunt naturales/nec repsentant ad placitū. nisi ꝑ discursum. q̄ uis imperceptibilem/qdam percipiē vox ex meminit intellectus ad quid significanduꝫ fuerit imposita. de quo conceptū nouū formauit. ¶ Confirmat hoc verbum textus geneſis. ō Adam qui vocauit res adductas/noibus suis. ¶ Lō ceptus metaphisicales ꝓcesserūt via naturalis cognitiōis vel adquisitiōis ꝓceptus grāmaticales vel logicales. licꝫ econuerso sit via discipline seu cōmunis deductiōis. ¶ Est autē ꝓcessus naturalis adquisitiōis ī primis inuētoribus. qꝫ primo ꝑ sensus acceperunt accidentia cū subiectis secū innoluta/secūdo abstraxerūt quidditates rex ab hic ꝛ nūc/ꝛ denudauerūt ab accidentibus substātias. Tercio imposuerūt apud semetipos verba mentalia. q̄ quidditates hmōi repsentarēt. ¶ Et ita fuit in eis loyca quedam mētalis priuſq̄ vocalis. aut scripta/imo et grāmatica ꝓus ita cōposita est. q̄ minus aspicit res q̄ loyca. qꝫ fundat se ꝛ suos modos significandi in cōceptibus q̄ sunt ꝓme intentiōes vel secūde. ꝙsequēter ars imitata ē naturā in vocabus ꝛ scripturis. imo ꝛ in nutibus ꝛ signis sensibilibus ad placitū institutis. ¶ Concipiēs aliē rē q̄ sit. nō ꝓpter hoc decipit. cum intellect⁹ sit virtus abstractiua. potēs vnita diuisim concipe. ꝛ diuisa cōiunctim materialia q̄z immaterialiē ꝛ singlaria vniuersaliē. ¶ Lō cipiens q̄ res sit aliter q̄ sit/decipit⁹ qui abstrahit diuidit. aut componit sua fictiōe si ne cōrespondētia in re. Sup qua decepcō ne recursus habendus est ad ꝓmā philosophiam q̄ metaphisica nominat. ¶ Concipiens rem penitus eandem diuersis concipibus. nō synonimis falliē. si non fundet hmōi distinctio sup distinctione personali relatiua. qualis est in diuinis/ꝛ non altera in creaturis/que cognoscatur ex hoc velut posteriori. q̄ deus potest huiusmōi res se parare/ꝛ separatas cōseruare. vt duos homines. aut duas qualitates aut generaliſ omne accidens a subiecto. ¶ Et ita nō opoꝛ eet ponere in relatiōibus ꝛ respectibus di stinctiones essentiales a suis fundamentis sicut nec vniuersalia realia distincta a singularibus. sed sufficit q̄ p negationem rellectus tales relatiōes respectus ꝛ vnitates salitates consurgant ex rebus intrinsecis. ne ponat pluralitas sine necessitate aut processus in infinitū. aut diuine potēie derogēt. Beniꝫ sic dicerēt nes q̄ pūcta indiuisibilia/nec in instantia sūt in corpe vel tempe ꝓpter omnē opationē intellect⁹. ¶ Con cipiens distinctōnē in diuinis vel i creaturis minorē ex pte rei q̄ sit distinctio glo narū diuinaruꝫ fallit siue dicat distinctio formalis siue relatiua siue modal/nil pro modos rōnis q̄ distinctio qualiē fiat ꝛ fiat ficeē ex modis supponēdi ꝛ notādi in ceptibus vel terminis sciri debet a logo vel grāmatico/q̄ a metaphisico trahūt entiam qꝫ nomen/bene ꝛ ꝓprie negtimpo ni rebus. essentijs eaꝫ incognit⁹. ¶ Qua lꝫ re latioꝛ erit sermo in opusculo de modis significādi. ¶ Conceptiōes distinctiōes ꝓ ptuplicis/quam aliqui se trahere dicūt. a scotistis referri pñt ad tres dumtaxat modos inē ockamistas. quoꝫ vnus solus reperiē in diuinis q̄ est relatiōis realis. Alius solū repiē in creaturis q̄ est essentialis diuersitat⁹. Tercius ē modus distinctiōnis quā fabrificat intellectus tā circa rum q̄ circa creaturas modis innumeris. Nominātē hi septē modi primus rōnis cundus ex pte rei/tercius formalis/quar realis/quintus essentialis. sextus se totis subiective. septimus se totis obiective. ¶ Con ceptus diuersoꝫ modoꝫ dicēdi p se et per accidēs ꝛ p se primo ꝛ p se secūdo. ꝛ p dum q̄ ipm. i. ꝙuertibiliē/fundāt sup stinctione rex essentialiē distinctaꝫ in turis. ꝛ relatiue in diuinis vt ista nō di se primo ꝙuertibiliē. essentia ēpī generā sic em̄ omne qđ est essentia esset pater. inde ꝓsurgit/q̄ hec essentia nō ꝓtest diū in silogismo expositio in diuinis nō resoluit ad dici de oī. i. p se primo tibiliter. qđ oportz in medio silogismi positionij ꝛ in aliis stiē. Cognoscat ānos stinctio rōnis. qua formalis dici ꝑt

surgit ex parte rei. qñ ꝛ vbi ratio diffinitiua vel descriptiua vnius termini/non est ratio alterius/vel ecõtra vñ ꝙ surgit ꝙ p̃dicata ꝓtradictoria. verificãt̃ de terminis vel ꝯceptibus illis. imo ꝛ ꝙ gruitas tollit ꝛ variat̃. Dicimus cñ ꝙ materia appetit formam ꝛ cum materie appetitus nõ sit nisi materia nihilominus incõgrue diceret̃ ꝙ materia materiat formã. Nec dicimus ꝙ intellectus vult ꝛ voluntas intelligit ꝛ ita ð esse ꝛ essentia/ð albedine ꝛ similitudine propter modos significandi alios ꝛ alios.

¶ Concipiẽs res naturales modo doctrinali põt duabus vijs quasi cõtrarijs incedere ꝛ ordinem sciẽtijs dare. Una via ẽ. ex pte rerũ cognoscibiliũ a priori. Altera via est ex pte cognoscentiũ a posteriori. qualis tradita est ꝙ philosophos in oĩbus scienciis. a grãmatica vsq; metaphisicã p sciẽtias inter medias. sicut docet ordo pulcerrimꝰ scientiarꝫ. Nõ autem solã voluntate vel casu ꝓgrediẽs. sed in rerũ natura fundatꝰ vel in ð modis significãdi bz̃ traditus.

¶ Õceptus intellectuales rõnabiliter ꝛ sufficienter a philosopho numerati sũt. dum divisit eos in sapientiam ꝛ intellectum/et in scientiam ꝛ prudentiam ꝛ in artem. Quorum conceptuũ ratio ꝛ distinctio alibi satis aperte tradita est. Similiter ð subiectis et obiectis oĩum scientiarũ singillatim et quemadmodũ impressum gerunt vestigiũ beatissime trinitatis que cunctis est causa essendi. ratio intelligendi. ꝛ ordo viuendi

¶ Conceptus habiti ð scientijs vel artibus subalternis facilitẽr ũueniũt̃ erronei si contenti non fuerint terminis sue inquisitionis. aut nisi transeant aut se resoluant ad conceptus scientie subalternantis. ꝑcipue ad metaphisicã spectat scire. an abstractiones quas facit a materia. sint ita in re ad extra vel in solo conceptu. Nec ad medicum spectat si aĩa sensitiua distinguat ab intellectiua. Nec ad astrologũ vt talis est. si motus est res/distincta a mobili. Et si sint veraciter epicicli vel intelligẽtie a celo diffincte. ꝛ ita de similibus scientijs suo modo. Utrũ vero metaphisica ꝓtenteꝫ in suis explicatiõibus grãmatica ꝛ loyca. vl̃ non est nostrũ inter formalistas et terministas tantã componere litem/que ꝓfecto sepe ꝓcedit ex equiuocatione quid nominis/que non patitur in quauis disputatione fieri posse concordiam.

¶ Esset igitur vtraq; via a scolasticis cognoscẽda.

¶ Concept⁹ speculatiui faciliter transeunt in affinitatẽ practicorũ ꝛ econtra/sicut verum ꝛ bonum in ente cõnectunt̃. imo nulla est sciẽtia vel sapiẽtia quin ad dilectiõẽ dei debeat ordinari. vbi sua stat ꝓfectio libertas ꝛ nobilitas. Secus in amore sensibiliũ vel ipsorũ factiõe.

¶ Concipiens quicqd ẽ scibile naturaliter p intellectũ vel adeptũ vel assimilatum seu diuinũ iuxta modũ traditiõis platonicorũ peripateticorũ non ob hoc dẽ cendus eẽt vere felix/imo se fũdat in principijs erroneis. ð intellectu humano et intelligentijs/vñ ꝓfinxerũt idolatre. ꝛ demonicole/theletas ꝛ theorgiã ꝑ purificatiõibus animarũ ad ꝯformitatẽ intelligẽtiarũ ꝛ tandẽ dei. Sed defecerũt scrutãtes scrutinio ꝛ mẽtita est iniquitas sibi.

¶ Concipiens aĩa diuinũ verbum hic per fidẽ spem ꝛ charitatem. dicenda est felix iniciative et virtualiter. Adipiscẽt beatitudinem consumatã per partũ verbi in gloria si perseuerauerit vsq; in finem. De quo partu theologizantes magna dicũt ꝙ nec oculꝰ vidit nec auris audiuit. nec in cor hoĩs ascẽdit ꝙ ꝑparauit deus diligẽtibus se. Ihi soli gloria ineternũ ꝛ vltra. Amen.

¶ Finit.

¶ Prefatio magistri Johannis Gerſonis in librum ð vita spirituali anime.

Reuerendo in christo patri et sacre theologie ꝓfessori eximio dño Petro Cameracẽsi episcopo/eius discipulꝰ Johannes cancellarius indignus ecclesie Parisien. ꝓ se humilem obedientiã ꝛ ꝑ communi salute sapere ea que recta sũt.

¶ Postulare dignata ẽ benivolẽtia tua ꝓceptor inclite ꝗtinus scripto tibi tradere vnã ex lectiõibꝰ meis/cui pñtiã tuã pstare ñ erubuisti. nec ĩsolitã hãc rẽ effugisti/tu scole theologie iubar radiosissimũ. tu iã doctor eme rite. Erubui fateor/imo ꝛ tota scola obstu-

puit ad hanc humiliationē dignitatis ⁊ sapientie tue/quasi lumē sol a stella: mare aquam a fluuio/lanam ouis a capra mēdicare videret. Sz ita verum est vbi sapietia ibi humilitas. sicut ecōuerso teste ē sapiens ibi sapientiā esse vbi repit humilitas. Tu denicz quāto maior es/tuē eiusdē consilium. humilias te in omnibus. Adiuua quocz nunc mirādū est si illā quātulacūcz est meam eruditiōem diligis ⁊ amplecteris cuius tu nutritor fotor ⁊ auctor hactenus extitisti. Qđ fecit quisqz tuetur op⁹/vt ait Paso. Ita hoc in loco christi verbum nō inepte iungit. Doctrina mea non est mea. sed eius q̄ misit me p̄is. Et certe tu pater me misisti/q̄ me p te licētiatū in sacre theologie facultate fecisti. Tu per te ⁊ sub te magistralibus me insignijs decorasti. Te insup motore ī cancellariatus officiū tibi successi/q̄q̄ nō meritis eḡs. Ifeci aūt cumulatius q̄ q̄sisti. Sequētes itaqz lectiōes eiusdā materie mittēdas decreui. nō q̄dē ad te docendū/seorsū hec p̄sumptio. Sz vt ad obedient complacēdū vel ad p̄standuz gustū aliquē veteris ocij oneros⁹ curis tuis/vel qđ modestius ē/ad corrigendū pfici endūcz impfectū meum qđ viderūt oculi tui. Attamē quo facilius ignoscat nr̄o huic opusculo si qs forte lector alius ī ip̄m iecerit oculos. Et si offenderit eū p̄mo incultus/nec satis pfecto ⁊ pulcro vt tractatum decuerat ordine cōtextus/recogitet pius interpres aliū p lectiōibus aliū p̄ro tractatibus stilū esse. Sciat nō ita coherere q̄ varijs tpibus plata sunt/quēadmodū illa q̄ elaborata ſō vno tenore dictauit oīo. Nihilominus his lectionibus morem tractatus nūc imposui qđ q̄tū fas exticit/ dividēs eas in tres ptes p̄m materiā p̄ncipalē triplicē. Et pformiter ad hec tria apli vba infra cōmemorata/ ⁊ quasi ad quoddam thema. In ipso viuim⁹ mouemur ⁊ sumus/viuimus em̄ in deo vinificatione gr̄e. Mouemur in eo ⁊ ad eū/pōdere opationis meritorie ⁊ tandē circulo quodā intelligibili sumus i eo velut in centro nr̄o p quietē p̄templatiōis stabilis ⁊ serene. Primū est oium in gr̄a existentiū quasi incipientiū. Secundū pficientiū. Tercū pfectorū. Primū in baptizatiōe flumis vl' flaminis. Secundū in temptatiōe pegrinatiōnis. Tercū in p̄solatiōe angelice administratiōis. Sicut christus p̄mo baptizatus ē/postmodū tēptatus deinde p̄solatus. Sicut ipse ē vita animās. via mouēs. veritas stabilies/alpha ⁊ o. p̄ncipiū medū. finis. In quo viuimus p fidē formatā. qz iust⁹ ex fide viuit. ⁊ hoc in vi rationali. Mouemur p spem desiderātē quē sursū sūt in rationabili. Sum⁹ p caritatē radicatā in p̄cupiscibili. Pruma ergo ps opusculi q̄ lector ē ⁊ p lectiōes distinguē: agit ō vita aie. ⁊ de morte ip̄ius/⁊ de egritudinibus spiritalibus/incredo quidditatē petōz a radice/⁊ elicitēdo mozalia documēta inde lectionis. Scōa tractat de vita scōa aie q̄ est motus eius vel instinctus incredo distinctionem inē bonas inspiratiōes et īmissiones angelos malos/in diuersis materijs et modō temptatiōes superādi. Tercia loḡ de vita aie p p̄templatiōes stabilite ⁊ p̄solate. Bene valeas pater in christo ⁊ oremus p invicem vt saluemur.

Pars p̄ma incipit de vita spirituali anime.

Ego vos baptizani aqua. ille vos baptizabit spū sancto. Antiquam atqz nouissima partes traditiōe compertū habem⁹. qđ operabat baptismus iohānis. ⁊ quid baptism⁹ christi. Nam cum baptizari sit nasci denuo. iuxta nicodemo dicebat christus/tm̄ interest inter baptismū iohānis ⁊ christi/q̄tū ip̄a dispositio ad vitam differt ab introductione eiusdem vite spūalis in nobis. Erat itaqz nobis baptismus iohānis p̄paratorium ad vitam spiritussancti complendam in suscipiētibus/sed christus solus vere vnificabat. quia solus vere baptizabat spiritusancto. Placet autem vt omissa intertractatione litterali super hoc duplici baptismo/quoniā nouissima est. vertamus ip̄sa ip̄sam ad considerationē nostram ad loquēdū de vita aie quā spiritussanctus opat in nobis per baptismuz q̄ virtute iā noīe dī esse flaminis. Ille em̄ baptism⁹ p se efficax ē. Absit ergo vt nec baptism⁹ flumis/nec sāguis p̄cessis

quicq̃. Dicebat paulus athenien̄sibus allegans vnū ex eor poetis dū de deo loquerē. In ipso enī viuimus/ mouemur et sumus. Act. xvij. Que vba sic̄ ad corpalē ⁊ hāc visibilē vitā motū ⁊ existētiā referat nihil eū errare credideri/ qm̄ sicut vas aquā ꝓtinet ⁊ figurat ita vt verū sit q̄ aq̄ plus in vase q̄ in se figurat. sic multo untius in ipso deo tā q̄ in vase omnē creaturē labilitatē ꝓtinente/ viuit quicq̄d viuit. mouet quicq̄d mouet. et ois existentia ne defluat in nihilū/ in ipso ē atq̄ conseruat. Sed de spūalibus ⁊ inuisibilibus locuti/ dicamus q̄ aia rōnalis hz in spūsancto suā vitā/ suū motū/ suā existētiā. Est quippe hoc ꝓpriū ipsi creature rōnali super ceteras/ q̄ capax ē vite alicui⁹ gratuite ⁊ diuine in se naturale. Et quēadmoduz materia ꝓma. ⁊ si de se nō sit nihil. capit tn̄ suū esse ꝓncipalius p formā. Sic ⁊ anīa in esse suo naturali ꝓsiderata/ imaginād ē tanq̄ materia nuda q̄ fieri pōt subiectū quasi defetens ipsū spiritusanctū/ tanq̄ eius verā vitam nō quidē formalē. Hoc enī duduz p magistros nr̄os damnatu ē. Sed formali ⁊ ꝓprius dissimilē. ¶ Et quomō fiat istud si forsan interrogas? Rñdeo q̄ p baptismū spiritusancti. cui tn̄ ꝓmittis est aut natura/ aut tempe/ baptismus aq̄ viue et mūde/ tanq̄ qualitatiua dispositio p̄requisita ad vitē huius formalis introducti onem. ¶ Est aūt baptismus iste/ gratie et aliarū virtutū infusio. aspersioq̄ intima animā abluens/ ⁊ reddēs idoneā cui spiritusancti⁹ seipsū vitā ⁊ motū/ ⁊ essentiam inspiret ⁊ donet. In ipso viuimus vt ī vita. mouemur vt in via. sumus vt in vitate ¶ Et vide si nō ita cotex littere/ abscōditum babz in mysterio. Nā si iohānes inētiatiōe sua gratiā sonat ⁊ baptismus ablutionē nomiat/ quid Johānis baptismꝰ nisi grē ablutio designat. Et hec vt p̄dixi mus ablutio nō nisi p̄paratio ē in aīa ipsa vt spiritusancto baptizet. hoc vt viuificet/ vtiam nō in se solum/ sed in spiritusancto viuat/ moueat ⁊ existat: quēadmodū dicebat diuinus Paulus. viuo ego. iā nō ego. viuit vero in me christus. ¶ Fatenduz est nihilominus esse qualsdā dispositiōes frequenter in anima. que longinque sunt ab vltimo vite. spiritus scz infusiōe. Ita enī videmus q̄ in naturali generatōe animalis plurima p̄cedunt ad ꝓpinquā dispositōnē que formā inuehit materie. Iste dispositiones appellāt theologi in adultis operationes informes q̄bus peccatrix aīa intendit facere qđ in se ē. se disponit ad vitā/ nō q̄ ista dispositio sufficiat vtpote q̄ longinqua ē/ ⁊ nihil de vita spūs hūs in se. sed q̄ nihil interim aīa maius hz/ qđ faciat q̄ vt bene vtat suis naturalibus potētijs/ et donis quibus dā gratuitis licz nō vinificatis Quo facto sicut credis animā introduci i materiā naturalibus tm̄ modo actionibus qualificatā/ nō quidē in virtute hm̄oi q̄lificatiōis/ sed de sola liberalitate omnipotentissima creatoris. nō aliē existimes i ipsa vita spūs infusiōe. Qualescūq̄ enī ⁊ quotcunq̄ p̄cesserint dispositiones/ ex ipso contu anime ad hanc vitā ex morte tendentis/ nihil sūt/ nihil attingūt: nisi miseratus ex alto spiritusanctus/ vltimatā complexionis armonice spūalis qualitatiōnē infuderit/ cui qua ⁊ in qua ipse qui verus ē anime spūs/ ipsam vinificat/ suo illapsu et afflatu secreto/ qui afflatus baptismus flaminis dicit. ⁊ baptismus in spiritusancto. ¶ Et hec dicta sunt ꝓ consonantia littere ad ea q̄ tractare ꝓponimus super anīe vita in spiritusancto. ¶ Jam ex p̄missis attēdamus q̄ anima rōnalis/ vite quadruplicis capax existit. Est enī vita nature/ est vita gratie/ est vita actiōis meritorie. ⁊ est vita confirmatiōis stabilite. ⁊ hoc dupliciter. vel in via vel in patria. ¶ Vitam nature in anīa dicimus puritatē siue essentie cum integritate suarū potentiarū. Attribuunt enī etiā huic vite alia quecūq̄ acq̄sita vel infusa/ citra gratie gratificantis statum. Intantū ergo perfectiōnē vitam hāc naturalem ascribimus ipi anime/ quāto p̄cellentior fuerit ⁊ viuacior in suis naturalibus/ ⁊ si ceteris gratuitis fuerit spoliata. ¶ Altera vita/ est vita gratie. que ideo taliter nominat/ quia spiritusanctus/ q̄ sua dignatiōe et benivolentia animā vinificat vt potens sit ad vitā tertiā/ ō qua dicendū mox supest. gratiā gratū facientē ꝓinfluit ī animā/ velut dispositionē quandā armo-

nicam de lege necessariam. ¶ Presuppono autē huic vite prior q̄ naturalis dicitur tāq̄ suū naturale subiectū. ¶ Leteq̄ p vitam terciā nō aliud intelligo/q̄ actionem meritoriā vl' gratificā/ab hac vita scōa derivatam/sicut opatio quelibz vinētis nominat̄/a philosopho ꝓmo de anima: vita secunda'einsdā. ¶ Postremo vita quarta nō tam vita altera ꝓprie dicta est/q̄ duplicis vite ꝓtis stabilitio atq̄ ꝓfirmatio/qō fit vel in via p abundantiā spiritualiū carismatū/animā a morte ꝓtraria ꝓhibentium. vel in patria ex conditione beatitudinis ⁊ stabilite felicitatis. ¶ Et attendam⁹ ꝓcor si apostolica vba a philosophis vsurpata/insinuare nobis possint hanc triplicē vitam anime spiritualem/quia de ꝓma q̄ naturalis dicitur parum nunc loquendū est. ¶ In ipo inquit vivimus. Ecce vitā primam gratie. Movemur. ecce vitā secūdā. Et sumus/ecce vitam terciam. que est confirmationis stabilite ⁊ pmanentis existentie. Et has vitas nonne in mysterio exemplauit nobis christus in suo baptismate/q̄niam ꝓmo venit baptizandus/tanq̄ bene vtens vita naturali. Deinde baptizatus ē tanq̄ vitam gratie recepturus. quā tamē in vitate ꝓus habuerat. Postmodū ascendit de aqua ostendēs vitam terciā actiōis virtuose. ¶ Tandem mansit sup eum spiritus sanctus in signū vite quarte q̄ est confirmationis pmansiue. ¶ Dicamus adhuc q̄ huic vite quadruplici/opponūt̄ totidem mortis genera. Nam est mors nature. q̄ fit seu p annihilatōnē eius totalem seu p ablationē eox que nature sue debita sunt/seu p īmissionē contrariorū habitū ꝓhibentium libez exercitium huius vite. quemadmodū est peccatū originale qō fames mortis dicit̄/⁊ tyrannus membrorū/⁊ lex peccati. ⁊ a quo ꝓueniūt cetera incōmoda/vt debilitatio viciū/ignorātia/hebetudo/⁊ similia etiā post baptismū. Iuxta hoc dicamus q̄ eadem anima pōt sic esse particeps vite naturalis ⁊ mortis naturalis. Mortis dico que nō est p annihilationem/sed aliunde modis dictis. ¶ Si de vita secūda q̄ est vita gratie loquamur/invenimus mortem ei contrariā. q̄ cōtingit ex corruptiōe debite illius armonie quam in gratia gratū facietē consistere posuimus quemadmodū eīm si corrumpit̄ corpalis illa complexio resultās ex qualitatib⁹ quatuor contrarias adinuice/animā abiicere necesse est. Sic deficiente gratia nō remanet spiritus sanctus/anime vitā sistens. ¶ Dorro vite tercie ꝓtriaq̄ actio puer aut cessatio ab opatione tūc debita. Videmus eīm q̄ natura abhorrens ocium/quiti nequit animā diu esse īmateria abiecta ꝓtis ⁊ debitis actiōibus. Non minus pest esse diu spiritus sanctus in anima q̄ criminaliter vel nihil opat̄. ¶ Demū mala est mors corrumpens quartā vitam confirmationis stabilite. ⁊ hoc in eadem anima. Sed obstinatō in peccato q̄ peccatum dicit ad mortem. Et he vite cōtrarietates habet oppositas in diversis. ¶ Addamus rursus dicētes q̄ impossibile e animā habere vita naturali viuentē opari salute sua. Unus oppositū pelagianus error asserebat. Itaq̄ si non pōt corpus mortuū vitales opatiōes exercere/quō dicet aliq⁹ animam vita sua carentē q̄ est spūs sanctus in opa vite spiritualis exire posse? Non enī est anima rōnalis par alijs vivētibus quibus sicut nō competit nisi finis vnus naturalis/sic vna vita est sufficiēs. Anie vero rationali ꝓparatus est finis quidē supernaturalis. quis ergo negare poterit supernaturalem ei vitam ⁊ opationē esse necessariam vt ptingat ad eum qui sup ipam est beatitudinis finem ⁊ terminū. ¶ Holotamen negare dn anima possit ex sua vita naturali bene moraliter agere. et faciendo q̄ in se est se ad vitam gratie disponere. Et ꝓsi anima nulla morte sit infecta/habens naturalium integritatē in nullo effimo horambiguū/quin habeat i suo arbitrio agere opus bonū de genere moris/vestitū ipm omnibus circūstantijs/quas ipa bonitas moralis exigit tam in fine ꝓpinquo in obiecto ⁊ intentōe/alioquin homo sine culpa existens miserabilior esset omnibus animantibus. Cur ita? quippe cetera animalia possint in opatiōes sue nature debitas supposito dei generali auxilio. non homo posset. ¶ Sed quid dicemus de anima que mortem circūfert secū vel peccati originalis/vel criminis actualis? ¶ Dico

sint qui dicerent animā tali morte pīsam nō posse ad actus bonos morales assurge re/quemadmodū est celebris ō ipis demo nibus ⁊ damnatis opinio q̄ bene moraliē neq̄ vel le possūt neq̄ agere. ¶ Rationem afferunt sic ponentes etiā in viatorib⁹ mor tificatis p̄ peccatū absq̄ vita gratie. Nāta est inquiunt in curuatio ⁊ deprauatio seu corruptio ⁊ mortificatio vite naturalis in animabus talīū/vt potius trahanē in ma lum q̄ in bonū. Nam violentior est i eis tractus mortis q̄ vite. ꝓpterea dicūt q̄ oīa ad turpitudinē tuā/q̄ est mors sua/referūt ex p̄sequēti oīa opa morma sunt/vtpote a morte p̄cedētia. ¶ Addunt p̄ confirmatōe q̄ in oīi actu peccatoris deest circūstātia gratie. bonū vero q̄ substat ex oībus su is ꝓditionibus sicut ex vnica si desit. resul tat malū/ſm dicta dionisij. Nihil simpli citer bonū est qđ ab arbore mala et a radi ce viciata gignit̄. ¶ Hec vero sententia et si talibus aliisq̄ plurimis apparentijs fulcita videat̄. pudem tamē repulsa ētāq̄ dura/⁊ plus ad desperationē q̄ ad edificatō nem ꝓficiens. Quis em̄ nō obstupesceret audiens q̄ absq̄ gratia: bonorare parētes elemosynas dare/ecclesiastica p̄cepta de ie iunijs facere/imo p attritionem se ad gra tiam disponere est moraliē reluīre. Nō em̄ requirit̄ q̄ in oīi actu nostro agam⁹ ex gratia/aut qđ gratia illum informem⁹/ nisi ꝓ quanto ⁊ dum meren tenemur/per aliquem hmōi actum. Reliqui vero actus si fiant circa materiā bonam de genere/ et cum intentiōe debita finis immediati/ po nendo alias circūstantias bonas moraliē ⁊ si nō sint meritorij vite eterne sunt tamē boni moraliter/⁊ bonorū tēporaliū meri torij/⁊ ad gratiā de congruo ꝓparatorij/qr p eos homo facit qđ in se est. Nā facere qđ in se est: intelligo hoc facere/qđ homo po test ſm vires quas actualiē habz. ¶ Hoc loco distinxerunt aliqui de gratia. Nam si gratiā appellamus oīe illud qđ a deo li beraliter dat̄ sine meritis, totum esse nr̄m. ⁊ viuere/inter gratuita numerat̄/ ⁊ in no bis ⁊ in brutis/q̄ q̄ plus in nobis quia be neptione dat̄ nobis quicquid dat̄. Nūqđ deo cura est de bobus/in q̄a apostolus. Nō de brutis sed de hominibus ait q̄ omnia cooperant̄ in bonum ꝛc̄. Hoc modo om nis tribulatio oīis infirmitas/imo ⁊ ipse tentationes inter gratuita numerant̄. Cuius ratio est/quia dei bonitas q̄tum ē de se/nobis immittit aut euenire p̄mittit ad bonū nostrū si nō puerse renitimur ab utimurq̄. Et iuxta hunc acceptatiōis mo dum de gratia. perspicuū est nihil non bo ni posse absq̄ gratia. ¶ Si vero gratiā no minemus donum aliqđ infusum/distin ctum ab anima supra vel vltra vires suas naturales ⁊ industrias. nulla videt̄ neces sitas dicere/talem gratiā esse necessariaz ad hoc vt bonū de genere agamus/per liberū arbitrium/plusq̄ nō ponimus talem gra tiam ad cognoscendū verum. circa natura lia per intellectū. ¶ Deinde dici potest/ q̄ impletio p̄ceptorū vt in multis: q̄tū ad substantiam p̄cepti nō coexigit grati am gratumfacientē/q̄uis intentio p̄cipi entis non conseruet̄ si non fiant in gratia vel ex gratia. Intentū quippe est in oīi p̄cepto vt p illud mereamur ad vitā in gredi. Sed hanc intentionē non semp po nimus esse obligatoriā simpliciter ad pec catum/si non obseruet̄. Tantūmodo con ditionaliter obligat/vt ponit Durandus/ si mereri volumus, aut dum mereri tene mur/quemadmodū contingit in susceptō ne sacramentorū/aut dum ad gratiam re surgere vel ex gratia habita debemus ope rari/hoc modo intelligūt illud christi. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. ¶ De cursis aliquibus circa primā vitā quam habemus ante baptismū gratie facīū a spi ritusancto. ⁊ quidem sub multa brevitate quia per doctores plurimos materia hec ⁊ similes incidentes latius tractate sūt. Per gat nostra consideratio ad loquendū/de vita vera gratie que est baptismus in spiri tusancto/⁊ per quā fit vt viuamus in ipo Et simul tractabimus vitam alteram/per quam sumus ⁊ stabilimur in eo. Nam et simul dictum est in ipso viuimus move mur et sum⁹. Hoc etiā tractabim⁹ de illis q̄ vitas istas vel alterā ex fundibus extin guunt ⁊ necāt. De illis insup que illas tm mō debilitāt ⁊ egritudines trahūt. ⁊ hoc est q̄rere sub ēminis vulgarioribus/ qđ est

peccatū mortale. ⁊ quid veniale: et quem admodū ꝓ trahunt: ¶ Circa quā materiam: licet vsitata videat intēdo pticularia quedā afferre/in qbus tū difficultas. tū vtilitas ꝓ scientiaꝫ serenitate vsanē. ¶ Placet aūt vt neglecto interim vel tempato stilo/nos ꝓ ꝓpositiões ⁊ corollaria ꝓcedam⁹. ¶ Dicem modus accō modatior est scole. ⁊ inquisitiōe tali. speculatiua vitas sepe ꝑciorat qꝫ lucidior inuenit. ¶ Erūt autem ꝓmitus due materie principales ptractande/vna de quidditate ⁊ quantificatōe peccatorū. per q̄ vita anime vel tollit vel impedit. Altera de quidditate ꝓme legis diuine ⁊ iusticie/ put nobis ex scriptura ⁊ alis innotescit. De noticia quoqꝫ ad differētiam peccatorū penes illā legē. sic ad extra deriuatā: tractando principaliter quid ꝓ prie debeat dici ō iure diuino: quid de naturali: quid ō humano. inferendo qualit̄ statuta religionū ⁊ cōmunitatū obligant. ¶ Et si semp vota: iuramenta: ⁊ ꝓcepta comminatiões quoqꝫ/seu interminatiões mortis eterne: astringāt ad mortale. ¶ Ꝓo prima materia sit hec vnica cōclusio cū suis corollarijs. ¶ Omne peccatū. ꝓ quanto est offensa dei. ⁊ contra legem eius eternam. est ō sua cōditiōe ⁊ indignitate mortiferum ꝑm rigorē iusticie et a vita glorie separatiuū. ¶ Ratio est quoniā omnis offensa in deū. potest iuste ab ipo iudice deo puniri pena mortis tam tempalis q̄ eterne. imo annihilatiōis pena. Est igitur de se mortifera. Assumptum deducit̄ ex hoc q̄ nulla pena talis/est ita mala: quantum mala est ipa offensa. Et ex alio quia potius tolerāda esset oīs mors penalis ⁊ annihilatio/q̄ cōmittenda esset quātūlibet parua offensa in deum. da oppositū. Jam offēsa dei licite fieri deberet in casu. ¶ Preterea quelibz offensa dei nisi remitteret: repelleret a gloria dei. perpetuo ⁊ absqꝫ termino puniret/alioquin maneret dedecus culpe sine decore iusticie. q̄ aūt offensa dimittitur/seu remittit est ex pura liberalitate dei remittentis ⁊ nō amplius imputantis. ¶ Beniqꝫ nō minus est fugibilis offensa dei q̄ sit eligibile illud bonū. ꝓ q̄ adipiscendo nullo modo deberet cōmitti: sed ꝓ infinito bono nō deberet fieri offensa dei/et si quis infinita bona posslideret. posset iuste oīmbus a deo spoliari/si caderet offensam dei. Ex his radicibus argumentorum que possent in latius ramificari. videt esse sufficienter deductū q̄ omnis offensa dei est mortifera. ex sui conditione et indignitate. imo q̄ est infinite fugibilis ⁊ imputabilitatis: addēdo vel intelligendo q̄ sit in iniuria boni infiniti. ⁊ q̄ in se ē abijcit ab homie deū tanta elongatione q̄ nūq̄ poterit nisi per solā et meram gratiā illi ꝓmitus esse marime per vitam gloríe. Patet etiam de veniali. ¶ Sed diceret aliquis/ q̄ deus ideo quia dominus est sue creature i supmitate pleni dominij ad faciendū de ea quicquid voluerit ⁊ quomodocūqꝫ voluerit. ꝓcedunt rationes ꝓdicte ad ostendendū q̄ potest ꝓ aliqua offensa pena quantālibet possibilē infligere. nec poterit ei quisq̄ dicere. cur ita facis ⁊ Docaute diceret ita de iustissima creatura. aut nō peccatrice q̄ ipa subiacere potest cuicūqꝫ afflictioni ⁊ penalitati/absqꝫ hoc q̄ oporteat dicere eam esse in aliquo culpabilem. ¶ Respondet̄ q̄ deus potest absolute ⁊ iuste dare qualēlibet afflictiōem sue creature imo virgini Marie. Sed hoc non erit in penam ⁊ punitionē cuiuscūqꝫ delicti. ⁊ ita q̄uis sit afflictio iusta. non tamē esset ibi iusta pena seu punitio nec etiā iusta. quia nulla ibi poneret̄ ratio pene. cū pena ⁊ culpa correlative dicant̄ ad inuicē. igitur ⁊c.

Primus corollariū

¶ Nulla offensa dei est venialis de se. nisi tm̄ modo per respectum ad diuinam misericordiam. que non vult ō facto quēlibet offensam imputare ad mortem. cui libet posset iustissime. Et ita cōcluditur q̄ peccatū mortale ⁊ veniale in esse tali. non distinguūt intrinsece ⁊ essentialiter. sed solum per respectū ad diuinā gratiā. q̄ peccatum istud imputat ad penā mortis. et aliud nō. Omne eñi peccatū culpabile ex sua indignitate mortiferū est mō dicto. Addidi culpabile. qm̄ peccatū est in agentibus naturalibus. vbi tm̄ nulla culpa vel offēsa reperitur. q̄ ꝓ in materia hac sinonime sumant̄ vt plurimū. peccatū ⁊ culpa.

Secundū corollariū

Si nullū infinitū vel infinite tale. possit aliquo esse minus. nullū peccatū in esse offense. erit minus alio. qm̄ omne peccatū est infinite offensiuū. Non est tamen concedendum. q̄ peccata oīa sint simpliciter equalia. put dixisse fertur Pytagoras et Tullius et alij. Si em̄ q̄ imaginationem ponere linea infinita in longitudine et superficies infinita in latitudine et longitudine et corpus in trina dimensiōe. Vel si a linea recta p̄traherent linee recurue in infinitū. vel in casibus similibus multis. nō oporteret dicere oīa ista eē equalia. vel in dimensiōe. vel incuruitate. q̄uis esset quāliber in suo genere infinitum. Sic nō offenderet etiam infinitas oporteret ponere equales esse. sed vna est grauior altera et multiplicior. quare ꝛc.

Terciū corollarium.

Obligamur deo ad gratificationē. et gratiarūmactionē. ex hoc q̄ peccata nr̄a venialia nō imputat ad mortem. sicut tenemur ex remissiōe mortalium. qm̄ vtrobiq; concurrit misericordia dei. nō imputans pcta nisi ad penam tempalem. q̄ ō sua indignitate imputabilia sunt ad mortem. vnū de possibili. aliud ō lege statuta. imo forte ita dicere de oīnibus iusticijs nostris. q̄ q̄tū de se sunt. sunt sicut pānus menstruate pre sertim post peccatū. aut absente gratia.

Quartū corollarium

Peccans venialiter ex deliberatiōe. abutit dei misericordia q̄ p̄cessit peccatū illud ē veniale nō mortale. Relucet insup misericordia dei in hoc. q̄ abusus ille deliberatus nō est nisi venialis. Juxta regulam magistralem. q̄ p̄sensus in veniale. nō est nisi venialis. intelligēdo de veniali ex suo genere. et nō de eo q̄ veniale ōi ex eo. q̄ p surreptionem aut infirmitatē aut ignorantiam aut actus imperfectionē cōmittit. Opponitur em̄ dicere esset damnare oīnes hoīnes p̄sertim eos qui mentiunt erā iocose q̄ deliberate faciunt actum quē sciūt ē culpabilē. Regula vero illa q̄ nullus peccatum est adeo veniale. q̄n fiat mortale dum placet. intelligit̄ de venialibus secundo mō dictis. que ideo sunt venialia. quia sine pleno p̄sensu rationis ppetrant. ad que si p̄fectus p̄fectus et placens aduenerit nil mirandū se reddūt mortalia. q̄q̄ nō sint iam idem actus qui p̄us. sed bene similes in specie. ex alia tm̄ radice vicz a libero consensu p̄cedētes. Vel intelligēda est tal' regula si quodlibet peccatū veniale placeret inquantū peccatum est et dei offensiuū absq; aliquo quocunq; motiuo vel allectiuo ad peccandū. Istud em̄ videt̄ esse dyabolice obstinatiōis ppriū. q̄ō impugnet̄ deus et odio habeat̄ gratis. Sed vbi quis hz actū quem scit eē venialē. nō motus q̄ offendit deū. sed q̄ delectat se. et nō motus q̄ offendit deū. sed q̄ delectat se. et non vellet ipsū agere si deus ad mortē et aie sue pdutiōem imputaret. agit quidē male sed nō mortaliter de lege. Si rursus obijcit̄ q̄ agens ꝫ p̄sciam edificat ad gehēnā. distinguendus erit de q̄litate ipsius p̄scie si sit de mortali vel veniali. et p̄m hoc rñdendū est.

Quintū corollariū.

Nullus idem actus numero elicitus et bonus aut meritorius. est peccatū etiā veniale. Quius oppositū oppinati sunt alicui sed iudicio meo fallunt̄ aut quia loquunt̄ de actibus exterioribus qui nō sūt nisi respectiue boni aut mali. vbi idem actus est optimus et pessimus diuersis respectibus. sicut passio xpi qui erat actio indeoruz Aut si loquant̄ de actibus intrinsecis elicitis a volūtate nō habebūt. q̄ eadem volitio. q̄ est mala venialiter. sit bona meritorie. q̄uis illa q̄ similis est. et q̄ velut imperceptibiliter pōt succedere ad eā magni valeat esse meriti apud deū.

Sextum corollariū.

Veniale peccatū si non remittit̄ punit̄ se solo vel cū mortali pena eterna. hoc ē qz deus taxauit de lege sibi certā penā qua soluta remittit̄ offensa toralis ꝫcta. Et ita pt vtraq; opinio sustineri. ētā illa q̄ ponit peccatū veniale cū mortali puniri eterna pena in foro iusticie infernalis. vt dicit Ric. positivus. q̄ illa q̄ dicit oppositū. ponēdo q̄ offensa venialis bñ remittit̄ soluta pena

absq; remissiõe mortalis/sicut de pena vel penitẽtia debita pcõ mortali dimisso/p̃babilis ẽ opinio: dicẽs illã pniam qñq; fiendã etiã in inferno: sicut 7 solũt hãc vita hoĩe exĩstẽte in mortali pctõ: 7 vocãt pnĩa soluẽs nõ reconciliãs. ¶ Oppositũ sensit alioꝛ sñia; sed hec mitioꝛ ẽ. ¶ Et p intellectũ p̃missoꝛ p̃sideradũ ẽ q; in oi pctõ actuali tria sũt saltẽ distincta rõne. s. auersio a deo bono in cõmutabili. 7 ista vocãt offensa eius. ad qõ seq̃t necessario imputabilitas ad penã q̃ vocãt indignitas: q̃uis posset non imputari/7 dũ imputãt vocãt reatus 7 hoc ẽ secundũ. tercium ẽ p̃uersio ad bonũ cõmutabile qõ secũ importat maculã 7 obscuritatẽ/qñ aĩa quãto amplius inhęserit p cupiditatẽ rebus mutabilibus tãto plus maculãt 7 fedãt/7 ab illa luce superna decidens in tenebrosa demergitur. ¶ Dicamus igit̃ septimo q; pctũ quodlibet sicut ẽ finitus actus/sic ẽ finita p̃uersio 7 finita talis macula seu tenebrositas 7 iuxt̃ hãc p̃uersionẽ libidinosa maiozẽ vel miozem dicit sanctus thomas p̃portionari penã fm intensionẽ 7 remissionẽ acerbitatis vt quãtũ glorificauit se in deliĳs/tãtũ p̃portionabiliter habeat 7 tormẽtum. ¶ Ad hãc pctĩ p̃ditionẽ aspiciũt vt opinoꝛ illi: q̃ ponũt quodlibet pctũ esse solũ finite malicie. Sz nõ video eos saluare posse q; nõ debeãt sibi pena infinita fm acerbitatẽ si natura cẽt capax/vel deus hãc vellet influgere/qñ hoc agẽdo deus nõ solũ iniuste sed et misericorditꝛ ageret p̃seruãdo naturã. ¶ Et saue implicatio ẽ dicere q; absq; misericordia posset pctũ aliqd̃ p finitã penã aut infinitã sufficienter puniri. Hã quãtumcũq; daret̃ de pena p̃ pctõ. nisi deus misericorditer remitteret offensã sp remanẽt dignũ puniri vt p̃us/imo q; talis pena sit remissiua 7 deletiua pcti/esse nullo mõ p̃t absq; dei misericordia liberalissima. ¶ Si vo attendamus pctũ fm ita p̃mã 7 ꝛ̃am ratõnes/p̃stat q; pctũ mortale quodlibz auertit a sũmo bono, 7 ẽ obiectiue infinitũ. silr imputãt etiã de lege ad penã etnã 7 infinitã durative. ¶ Sz de pctõ veniali an p̃tie debeat dici offesa stãte lege. q; non punat amoꝛe/liez ipsũ quodãmo ledat an etiã de facto imputet̃ ad penã etnã fm foꝛũ iustitie infernalis/iam aliqua dicta sũt et̃ p̃ modũ tractabit̃ dũ inuestigabimus si peccatũ veniale sit ꝺ̃ p̃ceptũ dei. Dico tñ generaliter de oi pctõ illud ẽe ad penã infinitam imputabile. 7 q; non imputatur hoc agit misericordia copiosissima redemptoꝛis.

Octauũ cozollariũ

¶ Implicat deũ punire ad cõdignũ 7 iuste p hoc intelligamus sic eũ punire q; iuste possit amplius. Si aũt dicamꝰ punire ad p̃dignũ/q; punit q̃tum recta rõ 7 iustitia exigũt 7 taxant ꝺ facto tale pctũ ẽ puniendũ. tũc oẽ pctũ punit̃ aut punit̃ ad condignũ. q; scz tãtũ punit̃ quãtũ punire deuult 7 ordinat rectissima iuris rõne.

Nonum cozollariũ

¶ Nullũ pctũ p̃t remitti nisi p hoc q; deus liberaliter nõ imputat illud ad peccatum. Hoc p̃pheta vidit dicẽs. Beatus vir cui nõ imputauit dñs pctũ. q̃si exponens illis qõ p̃miserat. Beati quoꝛ remisse sũt iniquitates. Hã hoc posito: pctũ tollit̃ hoc remoto/nũq; amouet̃. ¶ Qualit̃ vo fiat illa nõ imputatio variãt doctoꝛes. ¶ Quidam dicũt nihil aliud ẽe deũ nõ imputare pctũ q̃ illud nõ imputare ad penã. Deus vero cũ sit immutabilis inquiũt nõ p̃t nũc imputare 7 post nõ imputare ad penã. nisi p̃ respectũ ad extrinsecũ 7 relationẽ ad penam. Alii vero p̃nter hñt p̃cedere q; nullum pctũ totaliter remittit quousq; pena tota p̃solata. neq; mortale/neq; veniale/liez dicat̃ remitti mortale q̃n desinit imputari ad mortem etnã tãq; p̃ncipale. ¶ Alioꝛ ẽ positio q; si etiã nulla pena vnq; fuisset statuta ꝺ̃ p pctis. nihilominus p̃t adhuc cõmuniter pctũ/7 p̃t etiã remitti/nõ q̃dẽ ex mutabilitate dei. Sz q; in ẽntate sua decernit p talĩ nũc sic agentẽ ẽe indignũ suo amore 7 sua iustificatiõe 7 dignũ punitiõe quãtũlibz. etiã posito q; nullũ vellet infligere. p alio tunc/q; talis mouet̃ aut alio modo hz q̃ prius. saltẽ ex decursu tpis dignificatiõ suo amore 7 tollit omnẽ indignitatem ad penã. ¶ Et si q̃rit rõ. Sit p̃ onem ad penã. Hã hoc honoꝛe dignus est ne volũtas. Hã hoc honoꝛe dignus est ꝛer volnerit honoꝛare. ¶ Seq̃t ex hac positione q̃ p̃babilioꝛ videt nulla esse obligatio

tam necessitatē ponēdi charitatē distinctā ꝑ iustificatiōe impij. ⁊ saluatē cōmode verificatio contradictoriorū sine dei mutatione ꝑut factum est.

Decimū corollariū

Probabile ē nullū actum creature de per se ⁊ intrinsece/ eē bonum bonitate moris aut meriti aut silr malū nisi ꝓ respectū ad diuinā rationē ⁊ voluntatē. qz vicz diuina voluntas ⁊ rō dignificat hoiem ꝑ talī actū: ⁊ ꝑ alio indignificat/ imo dicimus ꝙ sine actu quocūqz possz dignificare creaturā/ vtz vero eā posset silr absqz ꝙcunqz actōe aut omissiōe aut ꝑ quocūqz actu cuiuscūqz generis indignificare nō ita est mihi pspicuū. ꝙuis si attēdat domiatissima dei vtus respectu sue creature/ qualitēcūqz se būtis in agēdo: vel omittēdo: nō videt vsqzquaqz euidēs esse ꝙ hoc nō pōt: sicut exemplū videt esse apti de figulo: q ex eadē massa formar vas in honorē. aliud in ꝓmeliā. Si autē attēdit dei sapiētia ⁊ bonitas istud dicere nō videt ꝓgruū. Ideo nihil hic pono nec affero/ magis tū in cinoz asserere scdo q̄ ꝓmo ⁊ causa patebit in dicendis in materia de obligatiōe. Et intra hoc ꝓnter habet facilis manuductō ad videndū: quō nihil ē malū nisi qz ꝓhibitum ⁊ nihil bonū nisi qz a deo acceptum ⁊ deus nō ideo actus nros vult vel approbat. qa bonos/ sed iō boni qz approbat. Similiē iō mali qz ꝓhibz ⁊ reprobat. Nemo tamē murmuret/ nemo ꝓqrat/ quīa iustus est in oibus vijs suis ⁊ sanctus in oibus operibus suis. Dan. xiij. Quis tibi imputabit si perierint nationes? Et si dicat aliquē actum esse malū ꝙ nullo mō pōt eē bonus ⁊ econtra. Ex quo videret ꝙ talis actus/ vtpote odiū dei/ eet intrinsece malꝰ. Rndet hic ꝑ simile de actu exteriori ꝓcedēte ab interiori. Nā et si sit aliqs actus exterior ita malus ꝙ stantibus eisdē circūstantijs oibus/ nullo mō possit eē bonus/ nihilominus oī extrinsece malus ⁊ pōt esse non malus. si ꝙ se ponere: vel a ꝙbusdā circūstantijs suis ꝛct denudatus. Dicendū est silr de actibus interioribus compatis ad primā regulam Nā actus odij dei elicitus a demonib⁹ vel eliciēdꝰ oibus suis circūstātijs. nō pōt nō esse malus. pōt tñ nō esse malus si ꝙ se ponere: aut alijs circūstantijs vestire. Et ꝑm hoc tractare: hic ⁊ solvere: qstio ō dispensabilitate vel indispensabilitate legis diuine respectu creature. ⁊ quō pōt vel non pōt deo obligari.

Undecimus corol.

Omnis rectitudo moralis ipius voluntatis resultat ex ꝓformitate eius aut suorum actuū vel omissionū ad diuinā legē ⁊ eius rectā rationē/ sicut actus exteriores nō dicunt boni nisi ꝓ ꝓformitatē ad interiores elicitos. Unde qō pōt eē pulcra deductio/ qualitē nihil est verum/ nihil pulcrū/ nihil potens/ nihil appetibile/ nisi ꝑ quanto prime veritati ⁊ pulcritudini/ et potētie ⁊ suauitati conformantur/ ⁊ ita de similibus. Et ꝓportionabiliter de falso turpi et fugibili. Hoc est ꝙ antiqui dicebāt nihil esse verum nisi a prima veritate. Hoc mō sepe deducit beatus Augustinus. nomiatim in suis confessionibus ꝙ voluntas quelibet in suis operationibus querit imitari deum/ quātumcūqz erret/ aut male se habeat. quemadmodū in illa furtiva comestione pomorum in etate sua puerili dicit quesisse non voluptatem. sed similitudinē quandam omnipotentie ⁊ libertatis diuine/ primo confessionū. Similiter de catilina quem Salustius dicit gratuito maluz fuisse: deducit. Hec ostendunt ꝙ bonitas creaturarum ⁊ earum veritas ⁊ pulcritudo ⁊ similia non sint aliquid maius intensiue cum deo q̄ deus solus licz possint dici plures bonitates aut veritates impropie ⁊ quasi extensiue. Exemplum de sanitate vrine ⁊ corporis. ⁊ ō bonitate actus interioris et exterioris. Palam est ergo ꝙ in ipo viuimus/ mouemur ⁊ sumus.

Duodecimus corol.

In eodem actu concurrere possūt multiplices rectitudies/ aut bonitates. vna nature. alia moris ō genere: altera gratie: altera glorie/ ⁊ hoc est ꝑm diuersas habitudines considerandi eundem actum conformari multipliciter diuine legi/ seu bonitati. Nō ꝙ in deo sit aliqua diuersitas i suis legibus q̄ dicat realis vel formalis/ sed ꝙ

ipsam eandem cōcipimus diuersimode et ꝓsideram⁹ ꝑm habitudines distinctas realiter ad creaturas/que habitudines nō sūt ipe deus solus/sed ipe ⁊ creatura sic relate ⁊ ꝓsiderate a quibus distinct⁹ ꝓceptus ab intellectu formant̄ ⁊ abstrahunt̄ ꝑ potentiam lōge fortiorem q̄ sit estimatiua ouis/ q̄ ex speciebus lupi sensatis elicit inimicitiā nō sensatā. ¶ Et q̄uis ꝓceptus absoluti non ꝓnotent. tamen/quia a tali multiplicatiōe ꝓnotator elicunt̄ ⁊ abstrahunt̄: retinent in suis modis rep̄sentandi virtualit̄ illos modos rep̄sentatiuos rerum diuersarum ex quibus sumpti sunt ⁊ causati/sicut ess̄e tia/vita ⁊ intellectus in deo ⁊ sapientia et iusticia ⁊ fortitudo ⁊c̄. nō dicunt nisi deū ex pte rei penitus eundem: q̄uis opatio intellectus diuersimode negocieť circa eū ex his q̄ videt in creatur̄ ⁊ ex habitudinibus earū ad deum ⁊ ad inuicē. Dicit̄ vlterius q̄ deus intuitiue visus sufficit causare tales cōceptus distinctos ⁊ absolutos/absq; hoc q̄ necesse sit ponere in mutuitate obiectali q̄ deus est aliquam distinctiōem ex pte ciusdem. ¶ Quia aūt in oppositū allegetur Augu. de ideis/q̄ alia ratiōe ꝓditus ē homo alia equus/⁊ q̄ ille ratiōes sunt incommutabiles ⁊ eterne/remitto ad intellectuz quem dat ockam in hac materia sup ꝑmo sniar̄/in qua explicatiōe si rudis iudicet̄/ nescio quid appellabit̄ subtilitas. ¶ Notet̄ hic q̄ doctores etiā sancti sūt magis reuerenter glosandi q̄m multis q̄ ampliandi q̄m nō omnes semp aduerterunt/aut aduertere cogitauerūt ad ꝓprietatem locutionis. Impropriet⁹ aūt nō ampliari debz sed ad ꝓprietatem reduci. alioq̄n q̄d mirū si auget̄ deceptō. ¶ Sequit̄ postremo q̄ nō est in potestate libera voluntat̄ create: facere aliq̄d bonū morale aut gratuitum nisi ex dignificatōe volūtaria ꝑme legis. ¶ Et sic patz ꝑmo q̄ nulla pōt ee creatura rationalis impeccabilis ꝑ naturā/aut naturaliter recutudo honestatis. ¶ Patz insup necessitas ponēdi gratiam ee necessariam ad oīe bonū/supra gratuitā largitōnem bonitatis naturalis. quā bonitatem ꝓstat nō esse stante re ipa/q̄uis non sit bonitas nisi ꝑ quātō fluit a ꝑmo bono/⁊ exemplariter eidem ꝓformat. Nap. xij. Virtus eñ tua iusticie initiū est. Dico igit̄ q̄ sicut ois actus positiuus habz ꝓformitatem naturalem ad primū bonū/⁊ ideo bonus est saltem bonitate naturali. Ita si ille actus sit liber/tantū habz de bonitate honestatis quantū habz de ꝓformitate ad primā honestatem. Sed istam ꝓformitatem nō potest elicere nuda natura volūtatis/nisi cōmunicata sit sibi facultas ⁊ gratia in paradiso alia q̄ sit illa solum respicies substantiam actus ⁊ nō ceteras circūstantias quam admodum sūt circūstātie finis ⁊ direccionis/intentiōis ⁊ silēs. Ex quibus ꝓsequit̄ ter deducitur necessitas humiliatōnis nr̄e ad deum/⁊ q̄ non glorieť ante eum finita ꝓsumptio oīs carnis/nec apponat vltra magnificare se homo sup terrā. ¶ Ex hoc in sup pelagiana hereť ⁊ ingratitudo ingrata ꝓfunditur. Beniqz ꝓspicuū est quātus nr̄a necessitate despare debeamus de viribus nr̄is/nec ponere carnem brachium nr̄m nec ꝓfidere in homīe/sed ꝑ ipsum cōfidere nostram in deum ne ꝓfundamur. sed leuemur et nutriamur et glorificemur. Innitamur igitur sibi tā q̄ summe potenti gloriosissime maiestati. quo ad appropriatum patri. ⁊ hoc ꝑ vim irascibilē/cuius obiectum est bonū/arduū ⁊ honorificū. Innitamur sibi tā q̄ prime ⁊ infallibili veritati. quo ad appropriatū filio. ⁊ hoc per vim rōnalem. Innitamur sibi tā q̄ bono optimo ⁊ suauissimo indefectibili/quo ad appropriatum spūi sancto. ⁊ hoc ꝑ vim amabilē. ¶ Istas vero innitētias operāt̄ ⁊ solidāt tres ipse virtutes theologice fides spes ⁊ caritas: hec tria ꝓfecto miranda/ losissima opera causāt in aīabus iustoꝝ delium. ¶ Nōne miraculum in gentes innitiri veritatibus incognitis ⁊ intendentibus: ꝓter aut ꝓtra omnē rōnem naturalem: q̄ citius dissentiret homo vere fidelis ꝑmo ꝓncipio/ put dicit Guilhelmus Parisien. q̄ alicui articulo quātūlibet euidēti. Hoc eñ est ꝓtra sapiētiam gentiorum: ⁊ scandalum iudeoꝝ: ⁊ stulticiam grecorum: ⁊ scandalum iudeoꝝ: ⁊ stulticiam grecorum: ⁊ rannoꝝ: ⁊ corruptelā viciorū originalis. Propterea bene enūciauit ap̄lus q̄ fides est donū dei/ne ḡs glorieť si cre dit/aut qui gloriat̄ in dño glorieť. ¶ Et ex hoc non mi est in ipa spei certitudine miraculū. Nam

qualiter obsecro inter tot fluctus humane fragilitatꝭ ⁊ vicissitudinis incertissime. posset dicere aliquis cuꝫ apostolo. Certus sū q̄ nec mors neq̄ vita ⁊c. me separabit a caritate dei q̄ est in christo ihesu. Qualiter inē hec p̄ō ita certificari aia ⁊ quietari vt dormire dicaē ⁊ requiescere in idipsū/q̄m singulariter in spe p̄stituit eam dñs/quemadmodū pulcre declarat Bern̄. super cantica super illo. Introduxit me rex in cubiculum suū. Cogita si potes ⁊ quantū potes. Tu hoc hic eē miraculū grande fateberꝭ. Porro de caritate quid dicemus/quale est in ea quantūcq̄ miraculū. purificat hominē ⁊ gratū reddit deo. ambulantē in oībus mandatis eius sine q̄rela. Nihilominus dicere facit ex affectu homini. qui eiusmodi est cuꝫ apostolo. Venit deus saluos facere peccatores/quoꝝ p̄mus ego sū. Nō vtiq̄ mentiebaē apostolus studio humilitatis, sed ita de se sentiebat reputatiōe pro p̄ue fragilitatis ⁊ indignitatis/cui tamen dignus nō erat reliquus mūdus. Si q̄rat aliquis a me quō p̄ūt hec fieri? Non me interroget/imo nec quēq̄ alioꝝ/q̄m solus spūs sanctus hoꝝ miraculoꝝ spūaliuꝫ sicut est operator solus ita solus est doctor. Preparet homo ad hec capiēda mētis puritatem/nō otis loquacitatē expectet. Vlis ergo secretum cognoscere. transfer te a theologia intellectus/ad theologiā affectus. ō scientia sc̄z ad sapientiā. de cognitōe ad devotionē. Hec est theologia illa quam magnus Arsenius vir grecus ⁊ latinis litteris tūc eruditus: fatebaē se nescire. imo nec p̄mam litterā alphabeti sui didicisse: q̄ theologia vtinam nobis oībus qui theologi nominamur/tam familiaris eēt q̄ extranea est ignotaq̄. Poterā diutius ac longius ista p̄trahere/p̄sertim ad collaudationem spei collocande in dño. Sed nimia fortassis eēt digressio. ⁊ in sanctoꝝ opuscūlis laus huius virtutis abunde posita est. Nominatim in Guilhelmo Parisien. de virtutibus. ⁊ in illa compilatione satis vulgata ⁊ certe fructosissima q̄ ō virtutibus simpliciter intitulaē. quam compilatiōem ita consonare verbis ⁊ sententijs cum eodem Guilhelmo parisien. experior. q̄ p̄ suasū habeo vnam summā ab altera sumptā eē. aut vnum verinsq̄ autorem extitisse. Ad hec scripta ⁊ similia vos remitto q̄n etiam materia ⁊ questio post prandiū disputanda. poterit nos elevare magis ad capiendū miracula ⁊ mysteria huius spei. Est em̄ q̄stio verum inter oēs virtutes theologicas virtus spei sit nobilissima sine perfectissima. ⁊ cetera.

Hec de lectione p̄ima.

Lectio secunda.

Assum p̄missōi mee. nā poliicius sū si meministis me p̄ma lectione inuestigaturum p̄ viribus. Qualis est illa lex cuꝰ transgressio vitam spūalem quam dat baptismus spūssancti adimit ⁊ mortis eterne reum facit. Hec nimirū dubitatio non parua est neq̄ inutilis. vbi nō de lana caprina sicut loquiē satiricus. sed de anima. nō de paupe regno. iuxta verbū Statij. Es de vita beata fit questio. Si socrates oēm philosophie rationē ad mores transtulit ⁊ hinc laudatus est a Tulio Seneca et Augustino. Si p̄terea philosophi fere oēs p̄sertim stoici/imo ⁊ ipsi q̄ō vir credideris. epicurei solam bene viuendi cognitiōem: ceteris p̄tulerunt. tanq̄ ea sola teste Apuleo vituperabiliē ignoret. Quid aget christianus cui rep̄tomittiē eternitatis spes p̄ p̄mio bone vite. ipe superuacuis ⁊ inutilibus inuestigādis quo pacto se totum impendit omissis que ad vitam sunt necessarijs: quasi nō ex alto inbēte audiat/que tibi p̄cepit deus illa cogita semper: ⁊ in pluribus opibus eius ne fueris curiosus. Vñ ⁊ iudeis quāq̄ carnalibus ⁊ minus capacibus celestium. dicebat dñs de lege sua. Deutero. iuj. Hec em̄ est sapientia vestra ⁊ intellectus coram populis. O quisq̄s adest qui de ingenij acumine gloriaē: qui p̄ter subtilia ⁊ difficilia nihil inuestigare dignaē. vertat huc aciem sue rōnis velim: suum hic ingeniū exerceat. Affirmo multam hic eē p̄fundam ⁊ vberem: studiosissimis quātalibet ingenij laude p̄ditis/p̄scrutationis materiam etiam super eas ite riles quas nōnulli solas mirari solent imaginationum varietates. Propterea nō me dignum arbitratus sum qui difficulta

tis huius nodos ad integr valerem euol-
uere. Nihilominus aliquid dicere vl'im-
perfectū: tum necessitas. tum vtilitas oīm
pluries impulerunt. Decum siquidem r
cum alijs sepe recogito. multas ex ignorā-
tia huius negocij subouiri turbationes in
politijs tam ecclesiasticis q̄ tpalibus. In
hominū ptera pscientijs modo scrupuli
vani ptemnendi surrepunt/modo prem-
ptus insurgit temerarius: r audatior q̄ sa
tis est/fit insup qñ ignorāt virtus legis di
uine frequenter irritum mandatū dei/ ppt
traditiones hominū. Fit amplius de leui
iugo christi r lege libertatis. iugum ferreū
r onus graue. pmens cernices christianor-
um. dum sez aliqui suas oīs leges. suas
institutiones. suas regulas r statuta/arbi-
trari volunt accipiendas eē sicut pcepta le
gis dei/ad eterne mortis interitum si ptere
anē mergentia. Has vero traditiones ho
minū/quis cunctas dinumeret in canoni-
bus summor pontificum/in pstitutioni-
bus synodalibus pnciar aut dio cesim
in religionū regulis: in vniuersitatū colle-
gior r ecclesiar statutis. in edictis impato
rum r principum r in plebiscitis cōmuni
ratum. Quar plures sub excoīcatione late
sentētie. Alie sub interminatiōe diuine in
dignatiōis. Alie sub voto. Alie r fere oēs
sub iuramenti aut fidelitatis debito strin
gunt r obligant. Q? si adam vir tal' r tan-
tus/vnicū discipline pceptum hīs/in illo
corruit. Nos inter innumerabilia positi q̄li
ter euademus? Cui pōt imbecillitas nra
diuinas leges ad numer par gratuita sua
benignitate reductas implere. Quam igit̄
obstā tot spinis pstitutionū semet inuol-
uentium/ r obumbrantiū/ quis inoffenso
pede transiliet? Scimus qd dixerit Petr?
apostolus Actū. xv. Quid temptatis deū
imponere iugum sup cervicem discipulo-
rum/qđ neq; nos neq; patres nostri porta
re potuimus. Hoc animaduertens et pia
compassiōe deplorans egregi? doctor Au
gustinus ad inquisitiōes ianuarij: ipsā in-
quit religionem nostram quā manifestissi
mis r paucissimis celebrationū sacramen-
tis: dei voluit misericordia eē liberā serui-
libus pmunt oneribus: vt tolerabilior sit
pditio iudeor qui legalibus sacramentis
non humanis psumptionibus subiiciūt
Si tuo tempe sic dolebas o sapiēs Augu-
stine. quid nostra tempestate dixisses. vbi
p varietate r motu capitum. in credibilis
est varietas r dissona multiplicitas oneri
hmōi seruilium. r humanar put loquen
psumptionū. Inter quas velut inē laque-
os animar et ligantia retia/vix quispiam
securus: r indepēhensus incesserit. Hec et
grela qualem olim apud deuotum Bern.
derulerunt quidam ex monachis/r ppter
quā compescendā/sicut mō nitimur agere
scripsit volumen pulcerrimū de pcepto et
dispensatione. qui liber huic operi nro po
fundamento supponar. Benigne equi
dixero accipiar nō determiatiue. sed inqs
tine positū. pserum vbi determiatione p-
cedentiū sanctor r doctor exp̄ssam nō in
uenero. Adibi quidē occasiōē studiosis
mistrasse suffecerit. Et pro intellectu r
dicendor sunt descriptiōes r distinctiō-
nes p modum psiderationum pmittēte.
Lex diuina pceptoria/est signū veri re-
uelatū creature rōnali. qđ est notificatiuū
recte rationis diuine. volentis tenere illa
creaturā seu ligari ad aliquid agendū vel
nō agendū/ p dignificatiōe eius ad eternā
vitam psequendā/r damnationē euitan-
dam. Descriptio hec causalis est quia ad
causalē reducibilis. Cuius rōnabilitatē
nō melius suadere valemus q̄ p descriptō
nis ptes si discursum habeamus. Pono
mus igit̄ signum p genere/qr dens se solo
nō obligat creaturā rōnalem/nisi p notifi
cationem sue rōnis recte. dictantis r volē
tis creaturā sic teneri seu ligari. r qr notifi
catio ista fit aliqñ p voces. nunc p scriptu-
ram. nūc p internā inspiratiōnē. Ponun
signor aliud ē vocale. aliud est scriptum.
aliud mētale. dimitto pcordantias. Ex
autē creatura rōnalis nō ppie obligē tur
si p notificationē qualē p dixim⁹. appar
qr nisi sic dicat eē possibile nāliē fatuos r
insensatos obligari. imo nulla videret rō
cur nō etiā bruta talis obligatio possit im
poni cuius trāsgressio eēt imputabilis ad
penā aut pmiū. qđ nullus pcessit. Nōne
gamus tn quin res quelibz indispensabili
ter tendat in deum r in qualibz re ler que
dam inueniē/ put dicunt Basilius in

hexameron et sequax eius. Ambrosius in simili libro. q voluntas dei lex nature est. Et Boetius hunc habz vsum loquēdi in pluribus. z cōmentator dicit naturā agere tanq̄ rememoratam ab agente infallibili. ¶ Si quis obijciat ō pueros quos obligatur deus ad baptismata suscipiēda. et taliter in vtero materno si morīāt absq; hmōi baptismo quē constat eos nō solū ignorare imo nec habere posse damnabunt. Rn demus q nec ibi est p̄ceptū quale loq̄mur cuius transgressio sz imputet ad culpam nouam actualē. Sed est ibi quoddā statum diuinū quo nō obseruato non redditur hereditas in adam amissa. Et ex quo p̄tinus seliciendū videt corollarie q nulla creatura rōnalis p̄t cē indigna deo. tāq̄ p̄prie peccatrix absq; cōmissione vel omissione libera rei illicite. ad cuius oppositū erat obligata. ¶ Obijceret aliqs de policia humana q a diuina exemplata est. In illa enim q̄q̄ ligant ignorantes in eis q̄ iuris sunt. Rndet q nullus q̄ p̄t ignorantiā immerito sufficienē allegare. p̄t trāgressor legis appellari neq; quo ad deum. neq; quo ad homines. Plerūq; tn̄ p̄sumit apud homines aliqs cē sciens. q nō p̄t iuridice per tales iustā sue ignorantie causā assignare. p̄terea p̄demnat aliqn̄ p homines ille qui vere innocens est apud deū. ¶ Sequit̄ statī ex his q apud facientē illud qđ in se ē nulla est ignorātia inuincibilis neq; iuris neq; facti in lege diuina. vel agens ex ignorātia tali nūq̄ peccat. Primā partem tenuerunt doctores excellentes vt Guilhelmus parisien. Contra quos sunt valide rōnes p̄sertim de ignorātia facti. nam z in talibus ecclesia etiam fallere p̄t z falli absq; peccato vt p̄cubitus iacob cū Lya nō inculpatur/ z ita de similibus. Pro pte altera sunt alij vt Guilhelmus anthisiodorensis. qui talem ignorantiā iam p̄sertim facti aut iuris humani dicunt posse p̄tingere z eam insuper carere peccato. Et eas similit̄ actōes nō ēe culpabiles q̄ pueniunt ex ipsa. z hoc fit q̄n si nō ēet ignorātia talis/non fierent hmōi actiones secus vbi agēs nō min9 efficeret id qđ agit ignorātia tali non extante ¶ Demq; dr signū vez q̄n signa falsa allegare q̄q̄ dicant de p̄acijs vt cō

scientia erronea. nihilominus de p̄se et p̄prie legi obligatorie vim nō hnt. ¶ Subiungit̄ in descriptōe signū reuelatū creature rōnali. Item sola rōnalis creatura obligabilis ē. q sola capax ē diuine p̄ceptor cum subiectiōe. Tn̄ posset cē aliqua creatura rōnalis nō eleuabilis ad cognitionē hmōi. vt infantes sunt de facto p̄ tpe non eleuati. ideo nō obligati/aut si ēet capax et si non ēet subiecta deo quemadmodū spiritussanctus nō est subiectus patri et filio. a quibus p̄cedit z cognitionē imensā accipit. talis nō ēet p̄prie obligabilis. Et q̄n p̄cepta diuina p̄t ordināt ad deū vt beatificatiuus ē/cognosci nō p̄t a creatura rationali ex solo lumine naturali. necesse fuit p̄currere reuelationē quocūq; mō fieret/siue p angelos/siue p hoīes/siue p internā illustrationē. sicut aplus loquit̄ ō phis/quibus dicit fuisse reuelatū illud qđ occultum est dei. Sic em̄ senauūt doctores q nemini deesset deus in quocūq; loco poneret̄ qui faceret qđ in se est vtēdo. sz bene donis habitis. q̄n eū de necessarijs ad salutē diuinitus illustraret. sicut dicit petrus. Actu. ¶ Sequit̄ in descriptōe q est notificatiuū diuine rōnis recte volētis teneri illā creaturā vel ligari ad aliqđ agēdū vel nō agendū. q̄ fit a quibusdā questio q̄ sit rō obligatoria in deo vel recta rō vel voluntas? Ponit̄ hic vtrūq;/quia nec recta ratio sine voluntate. nec econtra sunt in deo obligationis complemētum. Preterea quātūcūq; notificet̄ volūtas sui superioris/nisi per illā velit ligare nō p̄surgit obligatio ex dictione Burādi in hac materia vbi querit an teneamur in oībus p̄formare voluntatem nostrā volūtati diuine? Si em̄ sortes leuat festucā. scit theologus. q hoc deus vult z ita de quocūq; effectu qui p̄ducit. Non oportz tn̄ vt videt̄ q theologus talis obligat̄ velle sitr/q̄uis forte in his q̄ pctā non sunt. teneat̄ non se deformare remurmurādo aut contraniten do volūtati efficaci dei plene cognite. quēadmodū forte Guilhelmus antisiodorens z alij sentētes oppositum priorīs sentētie intellexerūt. Attamē hec consequentia non valet. Ista volūtas est iustissima/vel ista inclinatio z tendentia sunt rectissime. vtputa inclinatiōes na-

turales. ergo ꝓformans se ꝑ actū libez tali volūtatī aut inclinatiōi in re volita. aut ī obiecto ad qđ est inclinatio nunq̄ peccat. ℞tat em̄ q̄ deus ꝑceptū ad oppositū dedexit vt q̄ actualiē volūtas nihil eliciat. ℞fatemur tm̄ q̄ si actꝰ elicitꝰ esset oīno talꝫ. ꝗlis est actꝰ naturalis ille nūq̄ eēt deformis. ℞Nā hoc claudit repugnātiā. sz hoc dicē. vel parū vel nihil ē. ¶ Ad ē subinferē in descriptiōe ꝑ dignificatiōe ad eēnā vitā ꝓsequēdā. ℞ et dānationē euitandā. ℞Demini me legisse in ℞Burādo q̄ si nulla fuisset facta renelatio hoī de sua beatificatiōe supnaturali aut dānatiōe. nō incurrisset pctm̄ faciēs seu ꝑmittēs dānatiōis eēnē. ℞ ita nullū fuisz pctm̄ mortale. ℞Hoc dictū ꝺ lege statuta veritatē hz videt. sz de possibili neq̄q̄. ℞Nōne videmꝰ q̄ dās operā rei illicite ꝓt ad pnā būanaz legū ꝗuis sibi ꝓus incognitaz iudicari. ℞ et qcqđ sit tm̄ de possibili ita de facto se res hz. omnē obligationē diuine legis apud viatores ad finē tēdere vt dignificēt hō ad vitā eēnā. ℞ infernalē morte euitet. ℞ Nz q̄ ꝺ saluāt aliq̄ nō improbabiliter ꝗuī apud dānatos vel beatos nō sūt leges ꝑceptiue. ꝗles loq̄mur. ad ꝗs sz voluntas diuina velit teneri saluatos aut dānatos sb nomis ꝑmijs aut penis. qz ī saluatis nō est necesse. ℞In ꝗbus maxie hz locū illud apli ℞Iusto nō ē lex posita. ℞ī dānatis eēt inutile. ℞Alioq̄n dicēdū ē vt videt dānatos ꝓtinue mortaliē demereri. ℞Quānis aūt dignificatio ad vitā eēnā ꝑcipue cōsurgat a deo dignificāte. vt a cā supma ℞ dñantissima. sicut ℞ lex q̄libet a ꝓma lege ꝓfluit vt emanatio qđā lumiosa. ℞Nihilominus dignificatio formalis fit ꝑ gram seu charitatem. ℞ meritoria pactionē bonā ꝑceptoz impleti uā. ad ꝑcipētis intentionē quā explicauit cū ait. ℞Si vis ad vitā ingredi. ſua mādata ¶ ℞Si nō erram ī describēdo legē ꝑceptiua tā affirmatiuā q̄ negatiuā. put non erraſſe putam. ℞apta est nobis via nō mediocris. ad pgendū quo tēdimus plurimū q̄z lucis allatū ē acies nr̄e mētis ad inferendū cognoscendū q̄z sequētia.

℞Corollariū ꝓmū.

¶ ℞Nō io dī aliq̄ lex appropate vel puꝛ rede iure diuino. qz ad illā obligat deus. facilis est declaratio. qm̄ sicut nihil fit absq̄ deo causāte. ℞ nihil ē vez absq̄ ꝓma veritate. ℞Nā ois sapia a dño deo est. ℞Nihil pfecte bonū absq̄ ꝓma bonitate. nihil pulcrum neq̄ suaue. ℞ ita de alijs. put lectio ꝑcedit diffusiꝰ oñdit. ℞ta ois obligatio casta enec alicuiꝰ roboris vel momēti. si nō a deo impatore supmo vires haberet. ℞Nō ē pnā nisi a deo inq̄t apl's. vez tm̄ nec ois effectus dī appropate diuinꝰ. nec ois vitas principaliter ad fidē. nec ois bonitas ad adorationem. ℞Cur nō sit' potit eē obligatio aliq̄a deo/ que nō ob hoc appropriate spectabit ad legem diuinā.

℞Corollariū secundū.

¶ ℞Nō io ꝑcise dī aliq̄ lex diuina seu ꝺ iure diuino appropate. qz illā creatura rōnalis ꝑ reuelationē accepit. ℞ taq̄ fieri ꝑt sicut in antiq̄ lege teneo fuisse ī plurib⁹ q̄ de⁹ mandauit. ℞ tradat ī mediate aliq̄s leges ꝑ solo regimine politico ℞ ciuili. quēadmodū ꝺ ordinatiōe legis isr'. de taxatiōe penaz ciuiliū ℞ sit'iū diceret. ℞ tales appellāt a doctoribꝰ leges iudiciales. qz tm̄ leges tales non ī finē mediata ℞ directa intentiōe ordināt in finē vltimū ℞ supnaturalē. deficit vna cōditio descriptōis antedicte. ¶ ℞Pro cuiꝰ elucidatiōe ℞ vt dicti huiꝰ rōnabilitas magis innotescat. aduertēdū est q̄ hō q̄ subsistit ex duplici suba. vna spūali eēna diuina q̄. alia corpali ℞ mortali. duplicē hz finē. vnū supnaturalē. aliū naturalē q̄ humanꝰ ꝓt dici seu politicus ℞ ciuilis. ℞Hūc ꝑ ꝓsecutōe ꝓtinis date sūt leges a deo ꝓportionate ad finē illū. de ꝗbus nr̄ē principalis fmo. ℞ illas appellamꝰ appropate diuinas seu theologicas seu de iure diuino. quēadmodū nō oēs vtutes sed eas dūtaxat q̄ ad deū immediate dirigūt. theologicas ℞ diuinas noiamꝰ fidē spem atq̄ caritatē. ℞ proinde ad ꝓsequendū finē alterꝫ q̄ humanꝰ q̄nq̄z dī. q̄nq̄ ciuilis politicꝰ. leges alie late sūt. ℞ vt plurimū ꝑ humanā inuestigationē impōsite. ℞Ille vo ꝗuis ordinē finaliē ad finē beatitudinis eterne sicut ea q̄ corꝑis sūt ℞ corꝑ ipm ꝑt animā factū nullꝰ ambigit. eas nihilominus diuinas nequaq̄ dicimꝰ. alioq̄n leges ℞ regulas medicine ꝺ pacto nō eē diuinas cēsebimꝰ. ℞Ille siq̄dē respicit sapitar ℞ arma

niam ꝛ vivacitatē sensuū integrā. quibus lesis nōne aīa ab vsu vtuosoꝝ actuū diuinoꝝ impedita corpesceret? Illas tñ leges pit. q̄uis testet sapiens medicinā ab altissimo creatā. q̄uis deniq; sint i ea vel eē possint ꝛclusiones plurime p reuelationē magis q̄ p humanā inuestigationē inserte. Pernō idcirco dici appropate de iure diuino qꝛ deo reuelāte suscepta ē. Nōi aūt corollaria materie p̄sentis/tā circa legem antiquam/ q̄ in nouā.

Corollarium terciū

Circa qō deducit vlteriꝰ q̄ nō oīs canones sūmoꝝ pōtificū vel decreta/sūt ō lege diuina. pz hoc ex radice p̄missa/q̄nis alie nō desint inferiꝰ assignāde. Sūt itaq; plures hmōi canones ad politicā solū cōsideratione accōmodati. Q̄ si dicat aliquis. Nōne bona eccīe oīa spūalia sūt. qꝛ spiritualitatē respiciunt ꝛ ad spūalitatē inducunt. Rūdemus sub alia distinctōe/q̄ i politica conuersatiōe hoīm/sicut sūt q̄dā species anthonomatice ecclasticī dicūt seu religiosi. Alij q̄uis ad deū tendant. qꝛ tñ suū magis ē officiū tractare ea q̄ sūt secularia q̄ licie. ō seculares nominant. Nō aliē dicūt bona p̄moꝝ eē spūalia. licz sint res mere temporales. ꝛ corpus p̄seruātes sicut in alijs. Sicut rōne leges ordinātes ecclesiasticā politicā dicunt plerūq; spūales seu diuine q̄uis improprie. ꝛ alie ciuiles ꝛ hūane. Et hoc loco fallūt ꝛ faliūt crebro q̄dē canonistaꝝ p̄sertim in materia quā tractauim̄ de symonia vbi spūalia indicāt illa q̄ eē carnalia ꝛ materialia nullus nescit.

Corollarium quartū

Lex aliq̄ nō iō dr̄ diuina appropate. qa ex p̄ncipijs iuris diuini deducit. primo qn̄ sicut ome verū oī vero p̄sonat. sic oīs lex qn̄tumcūq; positiua ꝛ hūana p̄sonat diuine legi. imo ꝛ ex ea deducit/saltez a deo beatis. Amplius nulla ē lex que nō innitit p̄ncipijs istis. deo iubēti obediendū est. Autoꝛizati a deo parēdū ē superioribus suis in eo q̄ supoꝛes sūt nō est inobediendū/ꝛ ita nulla esset lex pure humana. p̄ id q̄ veritas hz ꝛ vsus cois. Et p manuductiōe capiamus simile in eis q̄ dicūt fidei. Non em̄ fidei ascribimus omnē veritatē. q̄ sequi pōt ex veritatibus p̄cedentis in sacra scriptura. Sed illas tñmodo veritates sibi damus q̄ specialiter reuelate sūt/et date ad credendū/p beatitudinis fine cōsequēdo. Scimus insup q̄ nō oīa q̄ per summos pōtifices imo nec p ecclesiam approbata sūt. esse censent de fide. aliōq̄n obligarent ad sui credulitatē opuscula sacrorum omniū doctoꝝ q̄ p ecclesiā approbantur/sicut de multis expssum est in decretorum distinctiōibus. Hoc aūt dici nequit quare nec cois lex appellabit de iure diuino quā tulit vel sūmus pōtifex vel ecclesia vl̄ princeps q̄libet autoritatē habēs dei i subditos. Si vero q̄rē numerus veritatū taliū que approbate sūt de fide. Remitto nūc ad ea q̄ tractauit ockam in suo dialogo libro. ij. q̄uis aliqua p incidētali declaratione sum dicturus.

Corollariū quintū

Sequit ex p̄cedentibus coassumptis quibusdā veris/q̄ eadē lex dici pōt ō iure diuino ꝛ naturali/ꝛ humano seu positiuo sed alia ꝛ alia rōne respectu diuersoꝝ. Et quidē qualis ē legis diuine ratio dictū est. Lex vero naturalis p̄ceptiua talē habet rationē. q̄ est signū inditū cuilibet homini. nō impedito in vsu debito rōnis notificatiuū voluntatis diuine/volentis creaturam rationalē humanā teneri seu obligari ad aliquid agendū vel nō agendū p cōsecutione finis sui naturalis. q̄ finis est felicitas humana/ꝛ in multis debita cōuersatio domestica. ꝛ etiā politica. homo em̄ natura animal ciuile est. Lex humana siue positiua p̄ceptiua/pure ꝛ appropate describitur q̄ est signū verū humana traditiōe ꝛ autoritate imediate constitutum/aut q̄ nō inferē necessaria deductiōe ex lege diuina ꝛ naturali/ligās ad aliquid agendum vel nō agendū/p consecutiōe finis alicuius humani. Si quis particulas harū descriptionū discurrat/agnoscet tum differentes rationes triplicis huius legis/tum

ꝓuenientia in re eadem. ¶ Et quidem lex diuina differt a ceteris in duobus specialiē ¶ Primo. qz immediatē principaliē reuelationi diuine. lex vero naturalis immediatē dictamini rationis. qđ est insitū cuilibet hoī non impedito in vsu debito rōnis. qđ impedimentū fit aut ꝑ immersionē cuz sensualitate nimia: aut ꝑ lesionē virium naturaliū sensitiuaꝝ: aut ꝑ depranationē radicatoꝝ viciozꝝ ⁊ ꝓsuetudiniū puersaꝝ. Lex autē humana principaliē immediatē traditiōi humane aut quasi humane/ ⁊ hoc quasi humane dicimus ꝓpter illas traditiones pure iudiciales quas ꝑ moysen dedit dñs: et que nō immediatē principaliē reuelatiōi vt reuelatio est/ necex reuelatis aut ex dictamīe pure naturali ꝓuenīeti deductione paterent apud oēs/ si non accederet supiorus alicuiꝰ determinātis autoritas. ¶ Exemplū de ista lege. Princeps in hac terra ꝓstituēdus est ꝑ successionē hereditariā/ principi dabūē annuatim mille talenta auri ꝑ tributo et silēs. q̄ nec deducūē apte ex veritatibus legis diuine ⁊ naturalis. nec tn illis ꝓdicere cognoscūē. alioqn ille nō tam eēnt leges dicende q̄ seue ⁊ iniq̄ tyrānides ⁊ vitate carentes. ¶ Secūda differētia legis diuīe ad naturalē est. qz lex diuina principaliē respicit finē spūalē. lex naturalis naturalē/ humana vero lex ꝑt ad vtrūq̄ dirigere ꝓpter distinctionē q̄ data est in tercio corollario de canonibus summoꝝ pontificū. quoruz aliq̄ sunt pure humani/ respiciunt tn immediate finē supnaturalē beatitudinis sempiterne. ¶ His declaratis patz scđa ps corollarij. Sed primā manifesto notatum ꝺ hoc ꝓcepto nō furtū facies. Nam ⁊ a deo reuelatū est ad ꝓsequēdū finē vltimū. ⁊ insitus est cuilibz hoī nō impedito in vsu debito rōnis ad ꝓsequēdū finē naturalē. Nihilominus respectu quorūdā hoīm impeditorū in vsu debito rōnis. potuit repeti tanq̄ humana tn autoritate latū eēt/ q̄uis non debeat simpliciē humanū notari. ¶ Ex hoc nihilominus ꝑz q̄ apud aliquos excellentis ingenij ⁊ multaꝝ litteraꝝ. sicut ꝑt vna ꝓpositio dicī fidei ꝓprie. q̄ nō spectaret ad fidem explicitā exemplificatā alteriuſ. Ita de legibus fatendū est. Hac de causa misericordia dei quasdā leges q̄ naturaliē eēnt note si nō ꝑ peccata oblitterate ⁊ quasi delete fuissent. decreuit rursus innouare/ ⁊ innouando cōitati hominū tradere/ vt eēnt inexcusabiles. ⁊ vt ꝑ eas finem ꝓseq̄rentur nō naturalē tm̄ modo sed eternū.

Corollariū sextum.

¶ Secnđē q̄ nō absurde ꝓcedi pōt ꝙa ꝓncipia iuris naturalis eē de lege diuīa ꝓprie dicta: licz diuersa rōne. hoc ꝑspicuum erit si attendimus quemadmodū ꝙa ꝓncipia iuris naturalis deo reuelāte ac iubēte ꝑtinet lex tam antiqua q̄ nona ad finem beatitudinis eēne. ¶ Et aliunde forsan istud suadere possumus. ¶ Ex hoc q̄ talīū ꝓncipioꝝ indita est notificatio creature rōnali ꝑ immediatā diuine lucis irradiationē quēadmodū tradiderunt Aug⁹. ⁊ alij doctores eleuati. ⁊ olim sup hoc fuit articulus parisieñ. tpe Guilhelmi parisieñ. ꝓout legit beato thoma ⁊ bonauētura declarat publicerrime in itinerario mētis in deum/ ostendens nullū eē dictamen recte rōnis solidū ⁊ obligatoriū nisi in ꝓma lege ⁊ luce stabiliat. Propterea ꝓborum maximi ⁊ precipui. inē quos floruerūt socrates ⁊ ceteri academici ingenue ꝓfessi sunt. nihil in rebus mutabilibus se scire/ nullā in eis repire veritatē ⁊ nullū eē dictamē rectū rōnis. q̄ si ꝑ hoc omnēa nobis veritatē ⁊ rectū dictamen simpliciē excludebāt/ errabāt inrolerabiliē. q̄ de tātis inuestigatoribꝰ veritatis sentire nephas ē/ nisi ꝑ quanto forsan deū nō sicut deū glorificates. neq̄ gras agētes q̄ q̄ abscōdita eius erāt mānifestauerat eis/ dati erāt iā in reprobū sensū ⁊ deficiebant scrutātes scrutinio. Sentiebāt igiē si bene sentiebāt in hac tāta ꝓfessiōe ignorāte q̄ solus deus sicut ē imobilis ita ē vitas stabilis. ⁊ lex certa ⁊ ꝓstans/ in qua videmus q̄ bona sūt ⁊ vera/ ꝓsonātes in hoc ꝓphete eximio. q̄ postq̄ ꝑmiserat. multi dicunt q̄s ostendit nobis bona. Rñdens subintulit. Signatū ē sup nos lumen vultus tui dñe Alienū subinde nō ē dictū apli pluries allegatū quo dicat. in deo nos viuere et moueri et eē. Omnis quippe cognitio veritatis in nobis nonne ꝓcor quedam motus est. vt igitur in deo sit oportet cōfiteri. Et hic eēt speculatio grauissima si nō ad alia

ꝓueraret intentio ¶

Corollariū septimū

¶ Sequit̄ ex p̄missis notāda valde di
ffuncto ad aperiendū illud magis et ma
gis qō querimus. Aliqua ē lex pure diuina
aliqua p̄tinens ad diuinā. aliqua imperti-
nens. Nihil hoc nouū fingo. distinxerunt
itaq; in simili doctores ante nos q̄ vitas
aliqua est pure de fide. aliqua solū p̄tinens
ad fidem q̄ dici p̄t de pietate fidei. Aliq̄
impertinens q̄ dici p̄t apocrifa. Sicut in
ꝓtrario aliqua falsitas ē hereſis. aliqua sa-
piens hereſim q̄ dici p̄t error. aliqua oīno
impertinēs/saltem quo ad nos viatores et
nostrā deductionē. ¶ In lege pure diuina
p̄t quadruplex signari gradus. In ꝑmo
gradu reponunt̄ leges imediate reuelate
a deo ꝓ tota cōmunitate hominū aut p̄n-
cipaliori p̄te. scripte in biblia ꝛ p̄sertim in
euāgelijs a christo latis ad ꝓsequendū bea
titudinem. Et ex hoc statim patz q̄ i plus
se habz veritas/q̄ lex pure diuina. ꝓpter il
lud qō p̄dictū est de multis legibus pure iu
dicialibus antiq̄ legis. ꝛ qz multe vitates
sunt que nō sunt impatine ꝛ ex hinc nō ob
ligatiue. In signū autē q̄ leges iudiciales
antiq̄ legis/nō erāt ꝓprie de iure diuino. si-
cut nec deducebant de directo imediate in
finē beatū. christus legislator p̄ecissimus
volens ꝓdere legem dignissimā ꝛ beatifi-
catiuam. oēs tales leges ordinātes hoiem
ad finem humanū et politicū/reliquit ad
arbitriū p̄latoz ꝛ p̄ncipū. ita q̄ vt semp
meminissent potestatē eis datam ꝓ verita
te. nō ꝓ ra veritatē. ꝛ ad edificationē. non
destructionē. ꝓut loquit̄ apl's. Q̄ si cōten
tiose quispiā obnitatur ꝛ dicat leges hmōi
iudiciales fuisse ɔ iure diuino ꝓprie? Rñ-
deatergo quō dispēsabiles erāt. ꝛ nō soluz
mutabiles sed mutate. ꝛ q̄ multis earū li
cebat absq; damnatiōis piculo contraire.
¶ In secūdo gradu reponent̄ leges diuine
q̄ ex p̄cedentibus solis in ꝓsequētia euidē-
ti aut saltē reuelata ꝛ ꝓprie credenda dedu
cunt̄. Vbi notāter existis solis ꝛ in ꝓsequē
tia euidenti aut saltē ꝓprie de fide. quoniā
sine necessario coassumeret ꝓpositio alia. q̄
nō erāt ꝓprie de lege diuina aut de fide aut
si ꝓsequentia erāt euidens. nec ꝓprie de fide
ꝓclusio nō erāt ꝓprie de fide ꝓut mox dicenda. Addidi in ꝓsequentia reuelata ꝛ ꝓprie
credenda. ꝓpter determinationē ecclie rite
factā. quā suppono in his q̄ sunt ad salu-
tem necessaria/errare nō posse. ¶ In tercō
gradu ponent̄ leges diuine imediate a chri
sto tradite/aut ab eis dicto mō deducte. q̄
per successiuā relationē ap'loz ꝛ aliorū ad
nos equiualentē scripture canonice/notifi
cate sunt. vt forte est ista lex. vniuersalis ec-
clesia p̄tifici romano subiecta sit. Nō enī
posset euidenter aut ꝓ ꝓsequentiā pure de
fide ex legibus p̄mi generis humane deduc
tione fulciri. q̄ cū sit lex pure diuina patz
q; nisi sic: posset humana traditiōe p̄mā-
tus iste cassari. ¶ In quarto gradu sūt
leges specialit̄ inspirate ꝛ reuelate q̄bus-
dam singularibus p̄sonis ꝓ se aut ꝓ pau-
cis ad hoc electis. Similit̄ quicq̄ ex ta-
libus legibus deducerēt modis p̄dictis i se-
cundo gradu. de his legibus notat̄ in de-
cretis. ¶ Ex his aperitur intellectus quali
ter dicta apostolorū ꝛ discipulorū christi/
sunt alterius autoritatis quo ad aliq̄d/etiā
pure de fide q̄ successorū suorū. quoniam
p̄mi a christo doctrinam imediate susce pe
runt/eius in sup facta viderunt ꝛ ad eos ex
p̄resse dictū est. Qui vos audit me audit. ꝛ
rursus. q̄ dico vobis in tenebris p̄dicate su
p̄a tecta. Iste p̄terea sunt in euāgelijs po-
site a christo imediate tradite. Petrus fu
it aplus. Petrus accepit autoritatem ligā-
di ꝛ soluendi. Petrus edoct⁹ est in die pen
tecostes a spiritusancto de oīi veritate ne
cessaria ad salutem. Tales autem de quo-
cunq; successorū petri formate: non sic ha-
bentur a christo ꝛ in scriptura sacra. ꝓsup-
ponunt enī semper ad minus istam q̄ ta-
lis rite succedat ꝑtro per electionem aut
aliter. ꝛ hoc est humana traditione solum
cognitum. Nisi forsan quis diceret q̄ vni
uersalis ecclesie autoritas a spiritusancto spe
cialiter inspirata/determinauit de quibus-
dam q̄ ꝑtro i papatu successerūt/vt Cle-
mens Siluester/ꝛ Gregorius/q̄ nis in eis
que sunt facti non sit necesse ecclesiam non
posse errare. ¶ Consequēter deducit quō
maior fuit p̄mitue ecclesie autoritas quo
ad p̄dicta q̄ nunc sit/ꝛ q̄ non est in pote-
state pape aut concilij aut ecclesie immu-

tare traditiones datas ab euangelistis ꝛa Paulo/sicut quidā delirant. Nec habent q̄ ad hoc q̄ d̄ facere aliq̄d esse pure de fide parē autoritatis firmitatē. Ñ q̄ tum licz dubitare de iure alicui⁹ in papatu vel ep̄atu/tā tum dē licz suas institutiones in dubium reuocare. Hāc materiā tractat Buran dus. ¶Et hic apīē modus intelligēdi illud Aug⁹. ¶Euāgelio nō crederē nisi me autoritas eccie cōpulisset. Ibidē ei eccliā sumit p p̄mitiua ꝑ gregatōe fideliū eoꝝ q̄ xp̄z vi derūt audierūt ꝛ sui testes extiterūt. ¶Declaremus nūc postmodū q̄d sit lex pertinens ad diuinā ꝛ q̄d imptinens. ¶Et dicamus q̄ illa lex ē prīnēs solū/q̄ licz deduci ñ possit a vitatibus solis legis diuīe. deducīt tñ ex eisdē coassūptis aliq̄bus veris ꝓbabilibus/q̄ pie ꝛ rōnabiliē negari nō p̄nt. ¶Quia etiā ym regulā magistralē. ¶Conclusio sp inseq̄t debilioꝛē ptē alicui⁹ p̄missaꝝ q̄ necessario coassumīt ad sui illationem. Aut etiā si p̄ñtia sit inuenidēs nec ꝓprie de fide/p̄ns est vt ꝓclusio illa signās talē legē nō dicat ꝓprie lex diuina. ex q̄ vel vna premissaꝝ vel p̄ñtia deficiūt a rectitudine fidei vel euidētie. Sic em̄ verꝝ ē q̄ ꝓpositio copulatiua ex vna ptingēte/dī tota cōtingens/ꝛ ex falsa vel impossibili: tota falsa vl impossibilis iudicat. Ignorantia aūt istiꝰ distinctiōis mltos plerūq; turbat ꝛ inuoluit. ¶Impertinēs lex erit ad lēgē pure diuinā q̄ non plus ex eadē deduci pōt q̄ posita. vñ nulla ē ꝓpositio q̄ ita pure sit fidei/q̄n ipsa possit p̄iūgi cū aliis imptinētibus ad fidē. ꝛ ita totū resultās erit impertinens fidei. vt ista ꝓpositio est pure fidei. ¶Euāgeliū iohānis ē verꝝ: dicēdo tñ sic hoc euāgeliū iohānis scriptū a roberto est verꝝ erit ista ꝓpositio imptinēs ad fidē. sicut ē ista quā ꝑduxit/robertꝰ scripsit hoc euangeliū. ¶In legibus q̄ nō pure diuinis assigno quattuoꝛ gradus. Primus gradus p̄net leges q̄ licz late fuerint a deo imediate vel ab autorizatis imediate ab eo. tamē hoc nō ꝓstat nisi p historias aut relatōes q̄ ꝓprie nō sūt in fide. q̄ uis ipse negari nequeant absq; scādalo ꝛ pternia manifesta ¶Exemplū de ista lege. ¶Electio sācti clementis spectabat ad petꝝ. Nō em̄ dubitaē q̄n Petrus exquo ita fecit habuerit super hoc autoritatē imediatā a christo. ꝛ q̄ ita fecerit licz rationabiliter negari nō pōt. tamē negans ab hereſi se defenderet. nec vt talis cēt puniēdus/sed bene vt pternus et scandalosus ꝛ inciuilis ꝛ quousq; se purgasset aut exposuisset/deberet ō hereſi suspectꝰ vehemēter hīi ꝛ tractari. ¶Secūdus gradꝰ hz leges q̄ nō late sūt imediate a deo. tñ coassūptis aliq̄bus q̄ rōnabiliter ꝛ absq; scandalo negari nō p̄nt. ille inferunē a legibus pure diuinis. ¶Exemplū ō ista lege. ¶Electō summi pōtificis spectat ad cardinales/rebus ēstātibus in eccīa vt stant. ꝛ sede vacante. ¶Ex ista em̄ lege pure diuīa q̄ electio summi pōtificis sede vacāte dz celebrari. ¶Coassumpta ista q̄ rōnabiliter negari nō pōt ꝓ nunc/q̄ eccleſia cōmisit hāc potestatem cardinalibus. sequit̄ lex p̄dicta. tñ denegāte istam diceret sicut pus. ¶In tercio gradu sunt leges q̄ ad sui deductionē p leges diuinas requirūt ꝓpositiones dubias. q̄ tamen plus incitāt ꝛ edificāt ad deuotionem ꝛ religionem q̄ oppositē/aut quas tutius est cōcedere q̄ negare. ¶Exempla multa et quotidiana sūt in canonibus sūmoꝝ pontificū ꝛ decretalibus. Illi quippe canones aut epistole decretales inniturūt legibus diuinis vtpote talibus vniuersalibus. ¶Qui vos audit me audit. ¶Obedite p̄positis vestris que dicūt facite ꝛ similibus. ¶Sed sub sumendo ꝓ minoꝛi ꝓpositiōe aut in cōsequentia coassumunē sepius ꝓpositiones q̄ non sunt ō lege diuina/aut que dubie sūt aut nō ꝓprius certe q̄ proficiūt obseruantibus/tamē in multis tutius est eas cōcedere nec pertinaciter impugnare. ¶Exemplū ō istis quadragesimale ieiunīū obseruādū est. excōmunicatiōes timende sūt ꝛ similes In hoc gradu reponuntur constitutiones multe prelatorū ꝛ canonizatiōes sanctorū quoniā faciunt ad pietatē fidei coalescendam nec eidē sunt aduerse. ¶Postremus gradus cōtinet leges que ex legibus diuinis nō plus deduci p̄nt. aut minus q̄ oppositē. ¶Exemplū istius/tallie magne ꝛ tributa concedende sunt huic p̄ncipi ꝛ similes ꝛc. ¶Similem distinctionem de lege pure naturali ꝛ ō lege pertinente solum ad naturalem. aut impertinēte. concipere potest quilbet vel mediocriter instructus.

¶ Gratias deo qui fundamenta solida ⁊ decentia dedit nos iacere/ad id edificādū vtilius qđ superest, qui p̄terea de tenebrarū quondā inuolucro lucem hanc descriptionum ⁊ distinctionū fecit splēdescere ad intuendum limpidius secutura.

Incipit tercia lcō.

¶ Pergere festinabam⁹ ad rñdendū quesito p̄ncipali p vnicam p̄clusionē post has termiorum elucidatiōes. Hz reclamauit vestigia q̄z retorsit affinis valde materia ei quā tractauimus. Eam q̄ppe insequēs/ figamus sic pedē post pedē. ¶ Hec materia est/ qđ sit ius ⁊ quotuplex est/ ⁊ qđ diuinū vel euangelicū vel naturale vl humanū ⁊ similiter de policia. Querētes itaq̄ qđ p̄lati p̄nt ⁊ p̄rincipes, p̄sequēs est ista nō nescire. ¶ Expediemus aūt sub compēdio et dicemus. ¶ Ius ē facultas seu potestas p̄pinqua p̄ueniēs alicui scōm dictamē recte rōnis. Ita q̄ tota ⁊ finalis resolutio materie nr̄e ad dictamē recte rōnis terminātur Recta ratio ⁊ dictamē suū est p̄mo ⁊ originaliter ⁊ essentialiter i deo, ⁊ an sit idē omnino qđ volūtas eius: remitto ad difficultatē de formalitatibus ⁊ ad bragnardinū in summa, p̄stat q̄ in p̄ceptis moralibus recta ratio nō est p̄ volūtate, vt non ideo deus vult dare leges suas creature rōnali. qz p̄us recta rō sua iudicet hoc eē fiendū. sed ecōtra potius. Videt igit̄ positio esse magis catholica ⁊ expedita si dicam⁹ neutrum p̄ius eē altero in deo, sicut in simili nō ideo/ qz sic ē in re extra. q̄ sortes ambulabit deus sic iudicat, nec p̄cie ecōtra/ sed correlatiua sūt ⁊ p̄comitanē quodāmodo esse inferētia, ita in p̄posito ⁊ multis similibus. Recta rō p̄sequēter et participative solum p̄uenit rōnalibus creaturis. P̄onit̄ in descriptiōe facultas seu potestas, qm̄ cōueniunt scōm dictamē recte rōnis aliquibus que nō dicuntur iura eorū, vt pena damnatorū vt punitiones viatorū. Nō em̄ dicim⁹ aliquem ius habere ad eius nocumentū. tm̄ nō est penitus alienus a scriptura sacra/ q̄ ea dictanē iura q̄ diuina p̄uidētia sapienter ordinat, sicut p̄mo regum dr̄ q̄ hoc erit ius regis ⁊c. Et demones dicimus habere ius ad punitionē damnatorū. ¶ Dōnit̄ p̄pinqua q̄m multa p̄nt alicui competere scōm dictamē recte rōnis que scōm idem dictamē ei de facto nequaq̄ p̄ueniūt/ vt existens actualiter in peccato mortali habz facultatē seu potestatē merēdi vitā eternam. nō tm̄ p̄pinquā vel vt dici solet nō scōm presentem iusticiā. ¶ Videt autē hoc nomen facultas dictū a fas p̄gruentius eē hoc nomine potestas/ vt hic loco generis statuat⁹/ ⁊ hec potestas seu facultas aliter titul⁹ iuris vocaret. ¶ Unde sicut dicta rō participative in creaturis rōnalibus/ diuidi solet a doctoribus in portionem supiorem ⁊ inferiorem/ sic sūt eius dictamia multiplicia. quedā sūt circa vniuersalia p̄ncipia q̄ apprehensis cognitisq̄z termis/ mox non cognosci nō p̄nt/ nec potest eis rō dissentire. Etiā vbi scōm opinionē p̄babilē aliquorū posset ad tp̄us. suū assensum suspendere. Alia sunt dictamia circa p̄clusiones ex eisdem p̄ncipijs deducibiles. Ex primo officio nomiat̄ ipsa rō synderisis, qua semp virgo hoc est inuiolata p̄seuerat. ¶ Rursus ipsa rō p̄t iuuari lumie supiori/ ⁊ supernaturali irradiatiōe/ ad aliqua practice cognoscenda, supra cōmunē cursum creaturis rōnalibus, vt puta hoibus p̄stitutū vl mō non visitato naturaliē, hoc mō noīari p̄t ipsa rō diuīa/ dū diuīe reuelatiōi p̄ncipaliē innixa cognoscit. ¶ Dicam⁹ igit̄ q̄ oīe ens positiuū q̄tū hz de entitate ⁊ er p̄fti de bonitate tantū dē hz ꝺ iure sic generaliē diffinito. In hūc modū celū ius hz ad influendū. sol ad illuminādū. ignis ad calefaciēdū. irūdo ad nidificāduz. imo ⁊ q̄libet creatura in oī eo qđ bene agere nāli p̄t faculate. Cuius rō p̄spicua ē. qm̄ oīa talia p̄ueniūt eis scōm dictamē recte ratiōis diuīe. Alioq̄n nūq̄ p̄sisterent. Sic hō etiā pcōr ius hz ad multa sicut ⁊ alie creature natur̄ suis derelicte. Attuero ius t̄le q̄uis ita sepi⁹ a metaphisic̄ capiat̄ ⁊ ad euitādū equocationē illud sic capire p̄ueiat. ¶ Cōtractior tm̄ ē eius acceptio apud politizātes vt ius dicat̄ solū de illis q̄ cōpetūt creaturis rōnabilibus vt vtūt rōne, p̄terea rō q̄libz sicut ē munus diuinū descēdēs a p̄e luminū. ita p̄t dici diuīa. Propterea n̄ absurde p̄cedi posset nihil alicui cōpetere ni-

si iure diuino. quēadmodū nulla est facultas aut ptās ꝓpīq̄ ꝓueniēs alicui absq; discramine recto diuīe rōnis. Nihilominus iterū sumīt ius diuinū limitatius ad ea q̄ vel ex reuelatōe vel mō reuelādi p miraculū supra cōmunē nature cursū imediate p deū rō recta creata ꝓgnoscit. Notet id qđ diximus ex reuelatōe vel mō reuelādi. qm̄ nulla ē vitas ita naturaliē ꝓgnita. qn in supiori lumīe supinfuso diuinꝰ possit agnosci. Hoc liquide ꝓstat ex decē ꝓceptis iurꝫ diuini. q̄ sīt sūt naturalis iuris ꝓncipia/ sput in supioribus iā habitū ꝛc. ¶ Nunc superest ostēdere qualiē ex iure sic descripto multiplices saltē ſm rōnē ouūt policie/et multiplices iurisditiōes ꝛ diuerse dñationes. regna vel impia/ q̄x noīa et si frequēs vsus habeat et si p̄terea satis ꝓcipiantur a multis q̄lis in hoc vel in illo sit politia. iurisditio vel dñatio. verūtamē hec generali descriptiōe nō ita cognoscūt. sz solis exemplis q̄rūt fieri pspicua. docet hoc initiū decretoꝝ. Quāobrem studui in re quā tractamus/ipsā de nodis vboꝝ resoluere. atq; de tenebris nubilosaꝝ varietatū. latentē elucidare vitatē non qđē alia dicturus q̄ alij q̄ꝯ forte aliē. nec mediocriē hoc ꝓdest. ꝓut nec statim facile ē datis hoc mō ꝓncipiis generalibus descriptiōes elicere/atq; ordine catbenato ꝓnectere ꝓpositiōes subsequētes/qm̄ multas ꝛ ꝓma facie vix ꝓcptibiles ꝓclusiōes. q̄ posset aliē geometer vel arismetricus i lucē ꝓdere/ꝛ ad eis assentiendū cōmouere. ¶ Est itaq; policiarū q̄dā diuina/q̄dā naturalis/q̄dā hūana ꝛ Et sīt iurisditionū/alia diuina/alia naturalis/alia hūana. Sic ꝺ dominijs. Aliud ē dñium naturale aliud humanū. ¶ Policia diuia vel vsitatius loq̄ndo eccīastica ꝓprie dicta ē cōitas viuēs sub iure pure diuino/vel ſm id regulata. Sub hac descriptionis generalitate comphēderet policia beatoꝝ. Ipsi em̄ iure diuīo cuius supma lex ē caritas/regulāt. Sic appellat nona bienualē ciuitas sācta regnū eē/imo sic forte diceret beatissima trinitas eē policia. Ast apud politicos restrigit ius ad ius practicū obligatoriuz seu coercitiū/q̄liē negare videt apls iusto eē legē positā. Amplioꝝ ꝛ si i dāpnatoꝝ hortēda ꝓfusiōe. regnet ius diuine severitatis ꝛ si sub hoc respectū dēceret illic eē policia sub iure diuino. q̄ dāpnati nō hīt facultatē regulatā ad illas penas inflictas/nec p eas se regulāt. ipsi oīno negāt hīc diuinā policiā. hīt ponꝰ diuisionē sempitnā. Porro nō minus dicemus policiā quandā eē naturaliē inē alias aut res quaslibz. si ius generaliē cēt accptū. Vel etiā inē tyrānos quos regnare permittit deus ꝓpē pctā ppl̄ ꝛ in interitū sui. ¶ Sz loq̄mur de inceptis ꝺ policijs creaturaꝝ rōnaliū nō quarūlibet sed hoīm. non oīum sed viatoꝝ. ¶ Policia ecclīastica est cōitas ſm leges pure diuinas obligātes vel ꝓsulētes aut mouentes ꝓncipaliē regulata. Dixi ꝓncipaliē qm̄ etsi q̄dā sint decreta et statuta spūalē statū regulātia/illa vl̄ innituntē imediate legibus pure diuinis. vl̄ minus ꝓncipaliē intendūt. Sub hac policia iuris ꝺz eē viatoꝝ qlibet. ꝛ ꝺ facto sub ea sūt oēs xpiani tā laici q̄ clerici. ¶ Nihilominus vt equo animo nō fallamur rememoranda ē distinctio de eis q̄ spūalis ꝓprie dicunt ꝛ q̄ solū attribuitur ne. quēadmodū sūt beneficioꝝ ecclīasticoꝝ reddit⁹ ꝛ silia cerne carnalia ac tpalia. nisi q̄ spūalibus subseruiūt eisq; dicata sūt. Hec āt adinuēcio annexe spūalitatī. turbatiōes plures q̄ scribi p̄t traduxit in ecclesiā. ¶ Policia naturalis ē cōitas ſm leges pure naturales ꝓncipaliē regulata. ¶ Policia humana ē cōitas ſm leges pure ciuiles vel hūanas ꝓncipaliē regulata. Dixi vtrobiq; pricipaliē eadē ꝺ causa q̄ prius. ¶ Nō aūt iudicamus hic difficultatē eē an aliq̄ sit policia solū naturalis inē viatores. aut solū diuīa aut aliqua dūtaxat hūana. sic q̄ vna nequa q̄ alterius ꝓticipationē assumat/satis ē nobis distinxisse rōnes. ꝛ vt a p̄dominātibus in policiq legibus denoīatio capiat. ¶ Conformiē ad hec ꝺz viā vnusq̄sq; expedita a ceptibus ambiguitatū. pgere vlterius ad describēdū iurisditiōes vtrasq;. Hā cū iurisditio nihil aliud sua interp̄tatiōe sonet ficet/q̄ iurisditionē hoc ē potestatē iuris. vnusq̄sq; tantūdē habebit ꝛ taliē de iurisditiōe ad aliqđ. q̄tū ꝺz ꝛ qualiē ꝺ intendit illud/si nō ꝓterimus more loq̄ndi politicoꝝ/iurisditionē ad potestatē nō qualemlibet sz coercīuā/q̄ scz i alterꝝ vel sūq̄ in alie

ꝛ̄ pōt exerceri. etiā inuitū. ¶ Hoc itaq; facientes secernemus ptātem ordinis a ptāte iurisdictiōis. ¶ Habeat ꝫ simpler sacerdos ptātem ex iure diuino ad ea q̄ sūt sacramēta ꝛ alia plurima. q̄ ptās ē vtiq; ptās seu iurisdictio magna. nullus tñ ei ad talia iurisdictionē dicat eē vſ alioq̄n absq; iurisditione eēt nemo ꝛē. ¶ Erit igit̄ iurisditio ecclesiastica. ptās coerciua ſm ius diuinū politicū. ¶ Iurisditio naturalis ſm naturale. ¶ Et iurisditio humana illa erit q̄ humano iure collata ē. ¶ Postremo par erit dominioꝝ distinctio. euāgelici. naturalis humani vel ciuilis. ¶ Dominiū euangelicū est potestas ꝓpinqua assumēdi res alias vl̄ vt alias in sui facultatē vel vsum ſm regulas iuris diuini ꝓprie dicti. ¶ Dominium naturale est potestas ꝓpinqua assumendi res alias vel vt alias in sui facultatē vl̄ vsū ſm regulas iuris naturalis. ¶ Dominiū humanū est potestas ꝓpinqua assumēdi res alias aut tā q̄ alias in sui facultatē aut vsū ſm regulas politicas ꝛ ciuiles iuriſ humani. ¶ Consequēter videre facile est quādo ꝛ qualiter iura ista ꝛ iurisdictiones in eadem ꝑsona cōcurrunt q̄ q̄ diuersis respectibus ¶ Ex dis etiam patz dissolutio illius difficultatis q̄ multos turbat. an iūstus possit iuste dñari. ꝛ an ex quocūq; peccato mortali perdat̄ cōtinuo dominiū. Similit̄ quō apud religiosos. ꝛ quō non. manet dominiū supra res cōmunes. ¶ Nihilominus quia nōnulli materiā hanc tractantes. nominatim dñs Armacanus accipe videnꝫ dominiū diuinū vel euangelicū ꝛ etiā naturale ꝓstrictius q̄ supra scripsim⁹. ¶ Nos ad intellectū siue positiōis ꝛ elucidatiōem clariorē p̄missoꝝ. notemus q̄ sicut nō est potestas nisi a deo. dicēte apostolo. Sic potestas quelibz dī donū dei. deus vo in donis suis donare se dī creaturis. ita loquit̄ apostolus q̄ spūſſanctus dat̄ vnicuiq; dividens singulis put vult. ¶ Hec aūt liberalis ꝛ dignatiua donatio dei. quo pacto cōripi pōt absq; iure ꝛ dominij alicuius collatiōe apud creaturā cui donat̄. qm̄ recta rō dictat vt illud sit debitū ꝛ suū creature q̄ deus eidem cōferre voluerit. His ꝓsuppositis aduertamus deinceps deū se donare creaturis multipliciter. nominatim quadrupliciter. scz ꝓ statu nature instituite. destituite. restituite ꝛ glificate. ¶ Primo mō dat. se in donis nature integre. in eis ꝑtere q̄ naturā illā vt talis est ꝛ sequūt̄. quemadmodū est originalis iusticie donū in hoie. ſm opinionē bene ꝓbabilē. ¶ Nō em̄ videt̄ bene possibile q̄ natura humana integra sit a iusticia originali q̄ dī integritas ꝛ obedientia anime viriū inferioꝝ ad superiores destituta. ¶ Et ita titulus dominij naturalis fundamētū habet in hac originali iusticia siue illa dicat̄ donū aliq̄d gratuitū superadditū nature. siue sit natura ipa ꝓ notando rectitudinē que dicta est. ¶ Erit igit̄ naturale dominiū donū dei quo creatura ius hz imediate a deo assumē res alias inferiores in sui vsū ꝛ ꝓseruationē. pluribus competēs ex equo et inabdicabile seruata originali iusticia. seu integritate naturali. ¶ Hoc mō habuit adā dominiū sup volucres celi ꝛ pisces maris. ꝛ ad comedēdū de oñi ligno q̄ erat in paradiso secluso ligno sciētie boni ꝛ mali. hinc appellata est potestas hereditas sua. ¶ Ex q̄bus mox infert̄ q̄ dominiū originale nō erat necessario in caritate fundatū. ¶ Ad hoc dominiū spectare pōt dominiū libertat̄ q̄ est facultas quedā libere resultās ex dono dei liberalit̄ se donante ad agendū vel non agendū cū anima rationali in ꝓductione suoꝝ actuū elicitorū vel eorū suspensione ad finē beatissime fruitionis obtinendū. ¶ Et hoc dominiū tāto liberius est ꝛ latius. quāto minus potest in malum. ꝛ quanto per bonos habitus est ad bonum vel bono stabilitū. ¶ Secūdo modo dicimus deū donare se creature rōnali ꝓ statu nature corrupte in donis quibusdam seu naturalibus seu gratuitis. non tamen gratum facientibus. ꝛ in eis que inde sequunt̄. ¶ Cum enim natura nūq̄ sit ita destituta. quin ea ꝓmanente deus se det eidem plus aut minus. ¶ Nullus erat ita pctōr quin habeat aliq̄d dominiū q̄d dici poterat naturale vel gratuitum gratis datū. habz saltem dominiū libertatis in actu vl̄ habitu. ¶ Earum vero gratiaꝝ diuerse sūt species sicut diuersimode deitat̄ se cōicat. ꝛ immutabilē se reddit nūc ſm potētiā. nunc ſm gloriā. nunc ſm sapiam. nūc ſm opulentiā. ꝛ ita consequēs

erit dicere/q̄ in dono tali quolibet tā q̄ in titulo fūdari poterit dn̄iū absq; hoc q̄ sic dominās habeat caritatē. Nec pdet illud dn̄ium nisi pdēdo suū in q̄ fundatū ē donū. Exēpli gr̄a p̄supposito pctō & violētijs inde seq̄ntibus/necesse fuit alios alijs p̄ferri/vt hoīes q̄ete viuerēt.et suū vnicuiq; ius tribueret.qđ fieri nō potuit si nō arceret improbitas malignorū. Donauit igit̄ deus aliq̄bus p̄tē hāc sup alios regitiuā atq; coerciuā seu p se īmediate/seu p medium aliorū.sub alq̄ signo cognoscibili q̄le ē electio.aut q̄le ē hereditaria successio.aut q̄le ē volūtaria ad eū subiectio/aut q̄le est q̄nq; prudētia magna.potētiaq; ciuil' sup alios idiotas/aut q̄le ē habitudo p̄nitat' ad filiū/& viri ad vxorē.sapiētis ad stultū & similiū. Propterea mānifestū ē q̄ absq; caritate p̄t tale dn̄iū retineri.q̄n nō in ea fz̄ aliq̄ dono fūdatus est suus titul⁹/nec pdit hmōi dn̄iū nisi pdictus dono seu titulo qđ ip̄m sustentabat fundabatq;. Erit igit̄ dn̄iū tale gratis datū ius seu facultas īalterx ꝓfis seu resultās ex dono aliq̄ nāli vel gratuito grat' dato. Isto mō sūt apud infideles & pctōres institutiones dn̄ia dn̄oꝝ ad seruos patrum ad filios/virorꝝ ad vxores & oīum generalit̄ ad suas hereditates et ciuiles possessiones ꝟm leges hūanas institutas. Cū ciuile dn̄iū seu politicū q; de illo vsitatior ē ꝟmo.sic describit̄/q̄ ē dn̄ium occasiōe pctī introductū/nō cōpetēs pluribus ex eq̄.retinibile & abdicabile ꝟuata vl nō ꝟuata caritate. Abdicat aūt vendēdo. donādo.negligēdo:ꝓmutādo. Deinde tercio mō dat se deus ī dono caritatis seu gr̄e gratū faciētis/q̄ ꝓpria & vera dī donatio.q̄n fit p eā adoptio filialis/ius p̄bēs hereditariū ad omnia bona dei possidēda quēadmodū dicit aplus pluries. Oīa nr̄a ē.oīa nobis data ē abūde ad fruēdū. qđ p̄terea sumus q̄si nihil hāntes & oīa possidētes.& si ꝓprio filio suo īndt nō pepcit sed p nobis oībus tradidit illū.q̄o nō etiā nobis oīa cū ipso donauit/et rursus.si filij et heredes.heredes qdē dei coheredes aūt x̄pi Describit aūt istud dn̄iū qđ appellat a multis euāgelicū q̄ ē dn̄iū īmediate a deo institutū/cōpatiēs secū ex equo quotlibet domios/& inabdicabile ſuata caritate.

Transfert ꝺo multotiēs sacra scriptura sb̄ tropis metaphoricis dn̄ium ciuile cū suis attinentijs ad hoc dn̄ium charitatis/dum noīat illic venditiones eē/& emptiones/& donationes/& cōmutationes spūales cū deo/q̄si vicz numisma legitimū sit charitas dans p̄tiū actib⁹ nr̄is.per q̄s ex dignissima seu dignātissima p̄descēsiōe dei mercamur cū eodē de regno celoꝝ/cuz fenore multo. Et q̄ q̄ oīa q̄ damus eidē sint de suo & suscepimus ea ꝺ manu sua.& ita dare ꝓprie nequimus qđ ꝓ quo. Nihilominus ip̄e totus desiderabilis acceptat bona nr̄a ex valore hmōi numismatis/tā q̄ nr̄a eēnt appropriate:& nō sua. Reddit q̄z absq; vlla cōmutatiōe ciuili/sed emptiōe gratuita vinū cōpunctiōis.lac deuotiōis.īmo & sepū & regnū celoꝝ.ita vt ibi sit lōge fecūdior commutatio q̄ in ciuilibus.q̄n illud qđ venditū fit amplius & multiplicius ꝺ possessio ne vendētis q̄ si retineret.īmo quanto plꝰ cōmutādo dat/tāto pfectius et cumulatius possidet. Hoc dn̄ium tante ē latitudinis & īmēsitatis.vt ꝓspera oīa & aduersa sint i eius ditione.q̄n diligētibus deum oīa cooperanē in bonū. Tāte insup stabilitatis vt tolli neq̄at ab initio. Tāte deinde puritat' vt nihil criminaliē coinq̄natū stet cū eo q̄ lex eius lex īmaculata ē/puertēs aīas. Perdens autē hmōi dn̄ium fit pditor & reus lese maiestatis/& infamis coꝝ deo & angelis eius:& in tota curia beatoꝝ.q̄ q̄ nō ita scōm leges ciuiles vt iudicetur necesse est.

Postremo sūt alie donatiōes dei nō ita ad pñs ꝓpositū & hoc p statu nature glorificate & cōfirmate.ꝟm diuersos excellendi modos/vt deus se dedit hūanitati x̄pi per vnionē hypostaticā & plenitudinē oīs gr̄e tā q̄ capiti in mēbra influēti quicq̄d habuit vite spūalis/& tā q̄ imperatori oīa iudicāti & regēti. Dedit insup ꝺgini beate autoritatem maternalē vt dicat dē ius maternale in deū p coīcationē idiomatū q̄si deus sit subditus eius sicut filius mr̄i. Nec dn̄iū est q̄n multe p̄dictiones p̄clare & potestatiue p̄sequāt ad has donationes mirabiles sup̄ ceteras creaturas/q̄s oēs nequaq̄ cognoscimus etiā lōge vltra ceteros beatos.q̄z tū in corpe glificato & ānia āmirabiles dotes erūt & stupēde p̄tates vt q̄ agilitas corpoꝝ

tum nihil resistet. nihil obstabit qđ eorum visus latebit: q erūt q̄si specula ⁊ libri lucidissimarū inscriptionū/libere sese p̄sentantes. ⁊similia. ¶ Z Quarum existimo quoniā modus iste elucidādi naturā atq distinctionē dominioꝝ reducit se tandē ad diuinā volūtatē/liberalissima dignatōe donātē se vario mō creaturis. Z Ideꝛ vo modꝰ ad dictamen practicū recte rationis diuine se resoluebat. sed ī eādē p̄fius cadūt setēnam. ¶ Hunc ex p̄cedentibꝰ aliqua p̄clucidamus. ¶ Et primo q diffinitio ista iusticie. Justicia ē ppetua et cōstans volūtas ius suū vnicuiq tribuēs. cōpetit principaliter iusticie diuine in ordine ad suas creaturas. deus nēpe solꝰ est qui voluntate ppetua ⁊ cōstāti dat vnicuiq qđ suū est. suum inq nō ex debito rigoris: sed ex liberalissima ⁊ dignātissima cōdescēsione aut donatōe creatorꝭ. ¶ Rursus. q̄ oia p̄ se ipm operatus est dns. ipe oim habet solus plenarium dominiū ⁊ essentiale. ¶ Hū ergo quedā radix diuini dominij sumq titulꝰ faciliter inueniet ī dictamie rectissimo siue rationis ⁊ hū placito volūtatis. sed ⁊ fontale principiū cuiuslibet dominij apud patrez repit. quāq filio ⁊ spiritui sancto collatuz sit idē penitus cū patre ⁊ a p̄re p emanationes internales tā ex dictamie recte rationis siue q̄ ex beneplacito siue volūtatis. ¶ Dotoro si nomē iusticie trāsferre placeat ad iusticias pticipatas in creaturis essent iuxta varietatē creaturaꝝ ⁊ donoꝝ diuerse descriptiones iusticie. cōsiderando q iusticia sit quodāmodo actus a iure habitu vel tāq̄ habitu pueniēs. Z Aut forte cōueniētius ē habitus cōformis diuine iusticie eiusdēq imitatiuꝰ p pticipatōez/ ⁊ius actus sit vel usus vel effectus talis iusticie. Isto mō dicerem aliā ee iusticiā originalē. Z Aliā gratuitā nō gratificatē/q̄ un mebra plura secerniē maxime in ciuilē iusticiā/ ⁊ politicā/tā canonicā q̄ legalē. Z Itera deinde est iusticie gē gratū faciētis. Z Itera postremo gloriē beatificatis. Istaꝝ iusticiaꝝ quippe q̄libet habitus vel quasi habitus quo redditur huic vel illi qđ suū est. put exigit talis iusticia/ prendēdo etiā nomen iusticie ad naturā ipaz vt a deo iusta liberalitate donatā

¶ Cetez dimissa interim ptractōne de iusticia ⁊ dñio ⁊ iure: p statu nature integre. sic̄r p statu nature glorificate. loquamur aliqđ de statu nature lapse ⁊ de statu nature p charitatē repate ī via/ oñdēdes q̄tū interfit inter sua dñia/ ⁊ p̄sertim inter illa que vsitati inter doctores vētilant. ¶ Et iā descripsim⁹ dominiū ciuile seu politicū. Sit⁹ dominiū charitatis qđ antonomatice enāgelicū qđā appellant ¶ Ex q̄ꝝ descriptōib⁹ tres differētias eliam⁹ int dominiū ciuile ⁊ enāgelicū hoc mō sumptū. Nā quoniā aliter nōnunq̄ accipit vt patuit prius cū ipm describebat esse ptās p pinqua assumēdi res alias in sui facultatē vel vsuz ꝼm regulas ⁊ leges iuris ppie dicti. Hoc em mō conuenit plurimū eū ciuili. nec ē in solo charitatꝭ titulo stabilitū vt dicet. Itaq̄ dominiū ciuile instituitur ē occasiōe pcī o⁹gialis ⁊ alioꝝ inde p̄sequtiū/quib⁹ nō extantibus dominiū tale defuisset. Dominiū vo charitatis nō p̄supponit pcm. sed ē immediate a deo deriuatuz sicut ipa charitas. Ciuile aūt magis hūna adunatōne ⁊ vtilitatꝭ publice respectu statuū ē. Mimiq ppteres si radicē infectā habēs illius saporē cōtrahit. ⁊ si vix exercetur ⁊ tenet absq̄ p̄tamiatōne p aliqđ delictoꝝ. Radix vo dominij euāgelici ē charitas. que patiens ē benigna ē ⁊c. ¶ Scōam differentiaz inuenim⁹ qm dominiū charitatis. q nō q̄rit q̄ sua sunt/ pōt ex eq̄ cōpetere quotlibet dominis ppter sui spiritalitatē. ab sq̄ sui diminutōe. quēadmodū deus suū dominiū cōmunicat angelis et hominib⁹ nec inde minoratꝰ. Sed dominiū ciuile tū ppter sui materialitatē vt sic dicamus. tū ppter appropriatōnez quedāmō suarez ⁊ querentē que sua sunt. nec̄ ex eq̄ pluribus cōuenire. nā q̄ꝝ eueniret q̄ habeant dominiū ciuile rex ⁊ vasall⁹ vel burgensis sup eandē hereditatē. hoc tū nō ē ex equo: neq̄ eodē iure. neq̄ simili plenitudine ciuilis ptātis. ¶ Postremo distinctōez tertiā habēt. q̄ ciuile ē retinibile vel abdicabile seruata charitate. nō sic euangelicū. vnde q̄ ciuile politicis legibus innititꝰ et institutionibus/ vt q̄libet rē suā possit alienare vel vēdere vel cōmutare. eā in sup defendere in iudicio aliter atq̄ repetere aut mo

dis alijs cōseruare. ¶Et talia agere magnaz sepe habet solicitudinē anneram. ꝓptera dominiū hoc solicitū est anxium ⁊ penale ⁊ pōt abdicari a se. pōt nihilominus iuste retineri ⁊ exerceri etiaz extra charitatē ꝑm mor dicēda. ¶Charitatis vo dominium qs abdicare aut vellet aut iuste posset. qm illud nihil aliud est q̄ filialis adoptio dei vel aliquid cōsequēs ad illā. ¶Idarco iure nequit abdicari sicut nec charitas repudiari iuste possit. ¶Quero qm altercā tur mlti an ciuile ⁊ generaliter oīe dominiū ꝑsupponat ꝓ fundamēto charitatē. ¶Notandū ē cōsequenter ad ꝑmissa/ q̄ sicut liberalitas diuina se cōicans nō ꝓmunicat se ꝑm oēm plenitudinē suaz. sed dat singulis ꝓut vult. ¶Ita dum subtrahit se a sua creatura iusto iudicio. qz peccauit ei. ñ subtrahit se penit⁹ q̄n aliqua donoꝝ suoꝝ miseric⁹di ⁊ dignātissima libalitate reser net eidē creature. alioq̄n flueret in nihilū. ¶Quāobrē absq; vllo dubietatis scrupulo/ dicem⁹ q̄ dñiuz ciuile ⁊ politicū. nō ꝑsupponūt vt insint iuste alicui ꝓ titulū charitatz. vñ q̄uis creatura rōnal nō sit simplr iusta sine charitate/ ē tñ in casib⁹ iust⁹ dñs ciuilis aut politic⁹. ⁊ b⁹ rōnabil⁹ a supma iusticia statutū ē. ne dñia ciuilia apd homes sḡ incerta ⁊ dubia mutabiliq; fluitarēt nec aliq̄d haberēt vtilitatz robor vel momēti. ¶Q̄q̄d dauid pdicturus ī reḡ q⁹ adulterij crimie pollut⁹ ē. ¶Q̄q̄d apud infideles q̄s rotiēs scḡptura reges nominat null⁹ oīno iuste politizat. ¶Absit q̄d mirꝝ si nō q̄libet crimē tollit ius dñandi ciuiliē q̄ ꝓ ipm ius nō tollit corp⁹ rpi ꝓsecrādi. ⁊ cetera exercēdi dignissima sacramētoꝝ misteria. q̄ si q̄s ꝓtenderit ista nō fieri ꝓprius iuste extra charitatē videat ne q̄d nois eū fallat. de h⁹ q̄ō ē aliq̄d iuste fieri. ¶Et breuiter ista eadē ē penit⁹ difficultas/ ⁊ similiē enodāda. qualis ē illa: an absq; charitate pōt aliq̄s bñ moraliē opari. nā ⁊ iuste dñari ciuiliē morale ē. ¶Addam⁹ ꝓterea q̄ sicut ciuilia dominia rōne peccati. ⁊ ꝓ extrinseca vtilitate reipublice solū inducta sunt. ⁊ non ꝓferunt regularē absq; signis exterioꝝ⁹: sic nō pdicur coꝝ ius regulariē absq; peccatis manifestis. nec ex q̄buscūq; sed ex illis q̄ stare nequeunt cū debito vsu talis dominij in republica. ⁊ dū ꝓ sententiā diffinitiuā talia esse mōstrata sunt ⁊ dānata. ¶Exēpli gratia. Vasallus aliq̄s habz ex dono dñi. B. hereditatē ad fidelitatez sibi prestādaz vasallus iste nō ꝓ quocūq; delicto pdet hereditatē: imo ꝓ nullo interiori sed nec ꝓ exteriori. nisi cōtrarietē fidelitati debite domino ⁊ adhuc ante sententiaz diffinitiuā nō erit ab hereditate spoliatus q̄nis prius ita spoliari meruissz. aliud q̄ pe est demereri iure spoliationē hereditaq; aliud de facto spoliationis ⁊ pditionis pena plecti. ¶Exhinc perpendit q̄ nulla heresis occulta. nulla symonia mentalis. nullum deniq; crimen occultū tollit ciuile dominiū. siue illud sit canonicū ⁊ spirituale. siue legale et temporale. ¶Neq; cōsequens est si tales committūt in suprem⁹ dominū deum crimen lese maiestatis. ⁊ eidem ꝓditores existunt. q̄ omnia pdunt cōtinuoque ab ipo susceperunt. ꝓout supra dictum ē. ¶Alioquin peccatoꝝ mox annihilatione puniret. ¶Huiusmodi autē ignorantia fallit multos ⁊ nominatim quosdaz ex doctoribus anglicanis. ⁊ longe deterius q̄dā ex hereticis q̄ omnē a ꝓlatis sinon sint in charitate tollendā esse dicunt obedientiam/ tanq̄ ius omne supioritatis amiserint. ¶Errant ꝓterea circa dñiuz summi pōtificis illi q̄ ꝓ quolibz delicto occulto aut etiā ꝓ publico nō cōtrario directe vsui sue ꝓtatis: ab eius obedientia tanq̄ a non papa discederēt. ¶Cur autē addim⁹ tanq̄ a papa. infra docebim⁹. ¶Ex his ꝓspicua est tertia differētia dominij charitatis a dñio ciuili/ qm̄ deus se solo imediate dat titulū charitatis ad oīa ꝓpinquo iure assumēda in sui facultatē/ fruendo/ vel vtendo licite ⁊ meritorie. quo titulo stāte illi inabdicabile ē dominiū. q̄ sublato repente tollit vt verū sit q̄d iacob⁹ apt⁹ ait. Qui in vno peccauerit fact⁹ ē oīm reus. ¶Cur autez dictuz sit ꝓpinquo iure alias docuimus/ qm̄ peccatoꝝ ius tale sed remotū habet ad obstinatōez. dum faciēdo q̄d in se est ad illud ꝓparare ius se habet. ¶Sed in ciuilibus dominijs sicut alij tituli sunt eis fūdantes ita remanēt manentib⁹ titulis suis iuste gritate sua/ q̄uscz ꝓ leges ciuiles ꝑm q̄s illa dominia regulanē ⁊ robur assumūt/ cas-

sanē/quēadmodū rex francie regnū hz titulo successionis hereditarie ex ꝓmo ꝓsensu ciuiū suoꝝ. Būt aūt quedā publica crimia ꝓpter q̄ leges ciuiles indicarent hunc successionis titulū annulandū fore ex opposito ciuiū dissensu. ¶ In alijs titulis ē cōmunis electio. leges vo certe sunt q̄ electionez hāc vel nullā ipo facto vel annulandaz et cassandā esse diceret. vel ab ea recedendum decernerent. quēadmodū expressa decreta sunt de electōe summi pōtificis/ ꝙ hereſ tunc aut postmodū pōt ad invalidationē electōis/ aut electi destitutōez opari. sicut dicit expresse Berū. in quadā epla de scisma te petri leonis. ꝙ electio viciosa oz prius examinari rōne. et cassari iudicio. Nō qualiter ⁊ qñ vez sit. istud ex iurium expssa declaratōe cognoscit/ qñ si passim ꝓ volūtate cuiuslibet liceret discedere a suo supiore absq; ſnia iudicij rōne hui⁹ vel illi⁹ delicti qō eidē quis imponit/ qs nō videat oīa dñia ꝓtinus fore misera cōfusione turbāda. ¶ Rursus ex aduerso si supiores ꝓ sua libidine possent inferiores deijcere/ pculere/affligere ⁊ pdere ⁊ q̄ eoꝝ violentie se opponere neq; facto neq; verbo liceret/ male irent respublice ꝓ quaꝝ utilitate ptās oīs statuta ē. male ptera esset quibusdā personis singularib⁹ vbi supiores sui via facti/ spreto omni iuris ordine. eis vim inferret si vim ullaz ꝓ vim repellere nefas foret. qō neq; fas foret immutabili iure naturali si molestia in repellēdo vim vi conseruetur Seruaē aūt quādo resistit̄ ḡtū requirit et sufficit/ ſm qualitatē iniurie declinandaz/ ⁊ intētione ꝓcipua sese ꝓseruandi. ¶ Qua re statim appareret multos casus esse possibiles in q̄bus aliquis gerens se ꝓ papa/ et ꝓ tali habit⁹ ab ecclesia poterit a subdito lite occidi/ vel in carcerari vel ꝓ modū ḡnidam appellatōis ab eo vel subtractōnis a ptāte siue obedientie declinari. misi forte qs ostēderet cōstitutōez aliquā reuelatam obstare. q̄ humanū ius hoc naturale tollere non potuit. fundat̄ eīm in titulo naturalis existētie cōmunicate a deo ipi creature rationali. ad quē titulū cōsequit̄ ius defendendi se ⁊ noria repellēdi. hoc ē vim vi repellendi. modo prius exposito. vel i titulo charitatis ad quē cōsequit̄ ius refugiendi omne peccatū mortale. vt castitatē suā cōseruandi. ¶ Hoc vero ius non extendit̄ ad innoxios sic ꝙ ex eoꝝ morte possim vitam meam ꝓgare. nec ad iudices qui via iuris me cōdemnarēt etiam innocentē. Sed neq; tenet vbi via iuris absq; tali via facti apta est. Aut vbi libido regnat aliū impetendi magis q̄ se defendēdi. ¶ Hunc aptioꝝ via ē ad inuestigandū qualis sit habitudo dominoꝝ ciuiliuꝝ ad subditos et econuerso in omni policia tam ecclesiastica q̄ seculari. Est em̄ apud quālibet policiam suū ius naturale. Est ꝓtera summ ius diuinū seu in charitate seu in alijs gratuitis donis fundatū/ que iura ⁊ dominia inde consequētia nulla possunt humana constitutione destitui/ vt ꝙ policia tendat ad sui cōseruationem et ne sue dedicioni vijs congruis obnitat̄/ ꝙ nihil agat cōtra leges eternas mortaliter delinquēdo. ⁊c. Ex quibus palam infertur de policia qualibet sicut de ꝑsona singulari modo dicebat̄. ꝙ contra supiorem suum quē libet impetentem eam via facti/ ius habet vim vi repellere. Exempli gratia. papa de quo minus videretur. Si via facti vellet ignes spargere ꝓ domos christianoꝝ ꝓ se vel alios improbos. aut mulieres violare. nō ꝓpter hoc desineret ee papa. attamē nulli debitum esse debet quin huic vie facti ecclesia vel eius pars posset via facti demolitioni suoꝝ bonoꝝ ⁊ violationi vxoꝝ resistere/ etiam ꝓ incarnationez realem pape. vbi tunc aliter neq; via iuris neq; via facti obstare relictuꝝ est. ḡto magis hoc agere fas haberet ecclesia vel pars ecclesie/ vbi sua castitas spiritualis in legis diuine observatione. aut sua vnitas/ in qua vita sua posita est ab aliquo papa via facti certissime violari quereret. Nō si quis in oppositum mille decretales vel decreta ꝓduxerit tanq̄ pape in nullo casu dicere liceret/ cur ita facis? tanq̄ insuper superior sit tota ecclesia vel tanq̄ a nemīe possit iudicari. ¶ Respondemus ꝙ potestas supiozis nihil potest statuere aduersus veritatem legis naturalis ⁊ diuine. ꝙ insuper potestas coīz data est non in destructionem sed in edificationem. quibus improbe agentibus modis simil⁹ ad ꝓtractos. si resistit̄ iā nō po

testati sed eorū improbati resistiē. ¶Scim⁹ tamen q̄ cum modestia magna ⁊ timore ⁊ nō nisi cogēte manifesta necessitate talia attēptare securū est. ¶Quo in loco nimis deliranr q̄dam iuristarū qui textibus suis adeo fixi adeo pressi coherent/ q̄ ad leges naturales ⁊ diuinas ꝑm quas adequari humanas atq; moderari necesse est nō assurgūt. ¶Beniq; mixtio atq; cōcursus varioꝝ dominioꝝ in eadem persona pape multos facit paralogisare duz illa a seipis secernere vel nolūt vel nesciūt. ¶Habet itaq; papa ꝓmo dominiū supioritatis a xp̄o supra totā ecclesiam/ cū plenitudine potestatis in eis que spiritualē regimen ecclesie ꝓprie dictū respiciūt. ¶Habēt ꝑterea scō potestatem canonicam sup res ecclesie. que dicunt̄ im ꝓprie spirituales quēadmodū sunt collationes quedā beneficioꝝ ⁊ iurisditionum quasi temporaliū atq; ꝓuentuz. ¶Habet tertio ptātez ex cōsensu tam principum p̄serim impatoꝝ q̄ alioꝝ subditoꝝ ī quadam temporaliū appropriatōe. quā ei constat iure diuino nequaq̄ cōuenire. qm̄ ⁊ si diceret dñs esse omniuz in tpalibus/ nō tn̄ omnimodā dominatōez ciuilem haberet ī eis. quin aliqs modus possidendi eid ēpos set nouiter euenire. sicut de facto ¶Cōstantinus aliquo mō cōtulit impiū romanum. quo modo pape antea nequaq̄ debebatur ¶Habet quarto ptātez qualē iure naturali supioꝝ habet ad subditos. ¶Dis⁹o potestatib⁹ correspōdent sibi mutuo seruitutes. ad quas obligāt ex istaꝝ assumpta qualibet ptātuz. ¶Neq; em̄ est dominatio in q̄cunq; p̄ter deuz/ absq; ꝓportionabili obligationis fruitutis ꝓpterea sicut est supioꝝ oīm ita oīm est fruus: nō ficta humilitate sed metaphisica ⁊ morali atq; theologica veritate nominant̄. vt si gloriet̄ in dño glorietur. ⁊ nō de ptāte timeat sed timeat de annexa seruitute. ¶Prima ptās ꝓgnoscit̄ ex euāgelijs ⁊ actibus aplōꝝ. ⁊ ex eis q̄ p̄ successiuā relationē eoꝝ ad nos tanta certitudine sunt deuoluta/ vt merito temerarius ⁊ scandalosus/ imo scismaticus iudicet̄ qui potestatem hanc vel abolere vel diminuere p̄sumpserit. ¶De hac ptāte sūt ius cōuocandi cōcilia vniuersalia. ¶Ius determinandi cū cōcilio questiones fidei ꝑ modū articuloꝝ oēs generaliter obligantiū. ¶Correctio insup̄ platoꝝ inferioꝝ ⁊ eoꝝ si deme ruerint totalis destitutio/ ⁊ silia. q̄ vel vniuersalē ecclesie statū tangūt. vel finalē sup̄māq; determinatōez respiciūt. ¶Et hec potestas in ecclesia imobilis pseuerat. q̄ tūcunq; ꝑsona pape ꝑ mortem naturalē vel ciuilem mutaret. aut quātūcunq; vsus talis potestatis a papa remanēte tolleret in ꝑte vel in toto seu p ignauiā. seu p aliā: sicut possibile est iustā rōnē. ¶Xp̄s em̄ optimus legislator. si nō taliter ecclesie sue in eis que religionis sunt. puidisset. ipe policiaz ecclesiastica nō optime/ qđ nephas ē sentire. constituta reliqsset. ¶Sed ⁊ textus euangelicꝰ ⁊ concilioꝝ generaliuz determinatio/ ⁊ ecclesie vniuersalis cōsensus tantus ⁊ assertio. imo ⁊ ratio naturalis p̄supposita fide pro hac supioritate tā apte facit̄/ vt cōtra euz q̄ se ꝑ catholico gerit negantez hoc/ magis sit destitutōe q̄ disputatōe certādū. ¶Duo modi sunt q̄ dicunt quēlibet in sua diocesi ēe papā sup̄muz. aut q̄ plures ēe papas licet vel expedit. aut q̄ nō oporteret querere papā vnū ꝑ ecclesia ⁊ similes. ¶Hec potestas tam imediate a deo collata ē vt tota ecclesia illam neq; destruere. neq; nouiter si tolleret edificare valeret. ea tamen cōcessa pōt ad ipam quis assumi ꝑm leges positiuo iure canonico latas. ꝑ electionez hanc vel illā sic vel sic celebrataz. ¶Simplices vo secunda ptās pape ꝑ canonicas institutiones q̄ sunt humane ⁊ variabiles robur habet. ¶De ptātes due tantū differunt vt q̄dam nominatim ipi greci primā cōcedentes. secdam abnegent. errāt q̄z illi q̄ miscent hanc coequationē quadaz cum p̄cedenti. ¶Iteī quis nesciat xp̄m ⁊ ꝑetz: successores multos absq; tali potestatiuo exercitio circa tpalitatē ecclesie in papali culmie plene fuisse stabilitos? ¶Ut ergo talia exercitia ad papā diuino iure saltē immediate non cōpetant dicere cōsequēs est. ¶Ad ea vero de tertia ptāte istud diceret. cuz qua potestate ⁊ eius exercitio in cōseruando eam quoniā ꝑmixta est ptās excōmunicationū que iure diuino ⁊ primo cōpetit pape. subsecuta est magna turbatio ⁊ horroꝝ quidā ecclesie nimis officiens. ¶Demum quanta potestas naturali iure pape conueniens

habet ꝛ requirit vt tanq̄ superior ꝛ tutor at q̄ conservator honorē ꝛ iuuē ab oībus. quā ptātes posset ecclesia si deesset ordinare aut aliter cōmutare sicut alteri⁹ policie mos habz. Papa vo qui nec impeccabilis est neq̄ cōfirmat⁹ in gratia. subditus ē legi bus diuinis ꝛ naturalib⁹. ꝛ in quibusdam ad leges humanas obligat. Propterea si peccet/corripi pōt iure diuio ꝛ naturali fraternaliter. Huic em̄ legi diuine subditus est. et si nollet corripi. potest tandez denūciari ecclesie. pīertim vbi denunciatio illa nō plus afferret detrimēti q̄ vtilitatis. vbi pterea vitia talia essent que notabili scandalo pturbarent ecclesiam. q̄ si requisitus. nolit legitime cōciliū celebrare. ꝛ nihilominus pseueret in delictis. pōt ipe haberi tanq̄ vere pinax nō paratus audire ecclesiaz. Cō vero papam casus iste ꝛ consimiles subijciant ecclesie tanq̄ minor sit iure diuino. quicqd humana vba sonarēt. liquet exb⁹ q̄ mēbrū deuiabile ꝛ potēs inficere minus ē corpore residuo. qō a sanitate nequit totū deficere. Similiter psona deuians regulam habere debet ꝛ iudicem indeuiabiles. quibus mediātibus ab exorbitatōe posit arceri. Regula hec indeuiabilis ē lex diuina. Iudex incorruptibil' saltē circa ea q̄ iuris diuini sunt ē eccl'ia aut cōciliū generale ecclesiam repsentans. Porro vbi psona pape mortua erit/ aut morte corpali aut morte ciuili/quā pinacia notoria ꝛ conuicta in suo crimine destruēte ecclesiam manifestat. cōciliū generale robur haberet ex sede apostolica ꝛ xpi approbatōe: qui in necessitate tali vellet nobis nō deerē. Hoc forte intelligūt qui dicūt cōuentionē mēbrorū ecclesie ad vnū caput xp̄m/essentialem ēe ꝛ nō ad eius vicariū papā. qui ē caput secundarium. quoniā ipo defficiuro nihilomin⁹ manet vnitas eccl'ie. q̄ q̄ referri potest hec vnitas ad vnitatē sedis apostolice q̄ in suo formali iugiter pseuerat iuxta dictū cuiusdam distinctionis ponentis in papatu aliquod esse formale qō est papalis dignitas. aliud materiale qō est psona dignitatē hāc repsentans. Ceterū de potestate secūda ꝛ tertia pape dicamus eaz p easdem causas posse deficere p q̄s exorta ē vtputa scōa per cōalia generalia. ꝛ tertia p dissensum dīo-

rum tpaliū causis occurrētibus legitimis p vtilitate manifesta. Tertius spe nostra venit nos vmo de hac ptāte summi pontificis. quoniā tempestas pīns ad h⁰ impulit p qua magis necesse est potestatē hāc ad clarum dinoscere atq̄ secernere q̄ olim antea pīertim ad videndū subtractionis facte iustificāde vel cassande rationē/ pīsuppositis eis que facti sunt. Hūc tandē de abdicatione dominij quedam subiungamus: q̄tū hoc liceat vel expediat oīndentes ꝛ in primis rememorādum ē ex priozibus. q̄ neq̄ dominū charitatis qō ab aliq̄bus euangelicū dicit. neq̄ dominiū naturale/ neq̄ originale/ neq̄ beatificū cadit sub abdicatione volūtaria ꝛ licita. Be solo igitur dominio politico ꝛ coercuo siue illud sit naturale siue diuinū siue hūanuz vmo habendus ē. Et quidē vniuersali vbo dicere possum⁹. q̄ oīe dominiū tale politicū licēter in casu vel renuit vel abdicat. Et de papatu qz quondā fiebat dubitatio illa p determinatōez exp̄ssam sopita ē. Celestinus itaq̄ resignauit/ ꝛ dignitatē q̄z illā beatus Brego. ꝛ alioz plurimi q̄tum in se fuit nō ne legūtur depulisse. Be regnis preterea et alijs dominijs abdicatis certa ꝛ approbata exempla sunt. Attamen abdicatōes iste suis vestiri circūstantijs dēt vt fiant sicut oportet. ꝛ qñ oportet/ ꝛ auctoritate q̄ oportet/ neq̄ em̄ pīnaciter/ ꝛ absq̄ alia lege pīuata spiritussancti remedium ē supioz sarcinā alicui⁹ oīnij cernicibus illius q̄ sibi subditus ē rationabiliter imponēti. alioqnin periret humilitas. periret obedientia. periret q̄ñq̄z reipublice vtilitas. Ceterū abdicatio cuiuslibet dominij ciuilis ꝛ appropriatōis hereditarie in pprio ꝛ pmuni. fieri pōt cū merito/ sic q̄ solo vsu pio ꝛ titulo naturali et caritatiuo taliter abdicās pretendit. sicut dicimus titulū naturalē/ ad quē p̄sequit̄ ius nutriendi corpus/ sic q̄ in ei⁹ necessitate oīa sibi sint ad hoc cōmunia. Nō est aūt necessitas si p se' possit de victu sufficienti pudere sibi p laborē. q̄ q̄ ꝛ in hoc casu mendicare necessaria vite sue/ sit res licita ō genere/ que meritoria fieret/ si nulla ex circūstantijs adhibendis defuerit. Decautez abdicatio totalis in proprio et communi/ de se plus habet similitudinis ad statuz inno

centie ꝛ patrie. ꝛ prioꝛ quorūdam heremicolarū q̄ nisi nō habeat mēdicatōnez de necessitate coniunctam. Patuit hoc in heremitis qui viuebāt ex laboꝛe/nihil tamē appropriantes sibi. sed erant quasi nil habentes parati. ſ. omnia relinquere priusq̄ proꝛis repetendis iudicialiter aut aliter decertarent. Stat em̄ abdicatio talis cū quātalibet bonoꝛ vbertate. que sibi in nullo animus paup appropriat. nec fm leges civiles eadē occupat/cum obligatōe. ſ. vel non ad repetendū ea cū iurgio. vel aliter si raperent defendendum. ad hoc quoq; voto fese potest astrinxisse. ¶ Quanq̄ igitur abdicatio cuiuslibet p̄prietatis in p̄prio et in cōmuni. similioꝛ sit pfectissimis statib⁹ humane creature. nihilominus p̄supposito peccato/ꝛ modo rerum se habēdi in politia ecclesiastica qualem reperimur viuere de proprio ꝛ cōmuni. videtur regulariter eē status salubrioꝛ atq; securioꝛ. Ita q; m̄ta decent vnū statum. vtputa statū innocētie que alteri nequaq̄ expedirent vt viuere in nuditate filios p̄creare. nullū coercere ad bonū. ꝛ similia honestabāt naturā priꝰ institutā. qua lapsa in peccatuꝫ. contraria his quedā decent. quedā expediūt quedaꝫ exiguntur. Propterea fallax est argumentum. Status iste pfectissimis similioꝛ ē ergo p̄ impfectis expediētioꝛ. Aliter em̄ opinio socratis q̄ omnia sint p̄munia videretur sustinēda. ¶ Qualiter vo ea que habētur in cōmuni liceat a quolibet suū dicere aut quō repetere si auferant. ꝛ similia digressionis nimie formido suadet ne tractetur. Sed ꝛ de onere p̄lationuꝫ p tales proprietarias tum iurisdictiones. tum possessiones. qō onus impiti ꝛ expti honoꝛi ꝛ exonerationi deputant. ꝛ quousq; teneat p̄latus p talibus tuendis vel agendis indicialiter contēdere. ceteris omissis spiritualibus exercitij/ simili ratione p̄transimus profecto diuinitus vel enunciatum est vel enunciari potuit de talibus venenū est effusum in ecclesia dei.

Lectio quarta.

Postq̄ descriptōes atq; distinctiones materie necessarias. p̄cedentes lectōes posuerī. tū de lege pure naturali. tuꝫ de lege pure diuina p̄cepti ua/ tū de lege solū humana. ꝛ simul ostendimus q̄ leges ꝛ q̄t sunt diuine. que ꝛ quot sunt p̄tinentes ad diuinā. ꝛ que impertinentes. Superaddimus q̄d ꝛ quot modis ius ꝛ dominiū ꝛ iurisditio vocarent. Superese video vt ad declarationē vnice cōclusionis nostre cum suis sequelis diuertat fmo noster. ¶ Erit igit̄ hec cōclusio. ¶ Aia rationalis sicut a deo solo inspirāte ꝛ influente habet vitaꝫ gratie q̄ est baptism⁹ in spiritusancto. Sic ipo deserēte solū modo/ perdit aīa vitam hmōi p̄habitā: dum p̄cepti ue legis sue p̄uaricatrix inuenitur. ¶ Prima ps de se pspicua ē ꝛ ante deducta in secunda lectōe. ¶ Secōam p̄tem suademus ex hoc q̄ alius a deo sicut nō habet p̄tēz infundere gratiā: sic nec eripere. Ipe p̄terea solus hz claues vite ꝛ mortis eterne. q̄ apit ꝛ nemo claudit. claudit. ꝛ nēo apit. ¶ Ista vo p̄cludūt q̄ solus pōt dare p̄cepta affirmatiua. aut negatiua sub pena mortis eterne. qz illā infligere sol⁹ pōt. null⁹ ergo p̄det gr̄az. null⁹ reatū dānatōis eterne incurrit. nisi p quātō divīe legis p̄ceptiue trāsgressoꝛ extiterit. Ad hoc ē autoritas augustini describētis peccatū actuale commissionis. Peccatū in q̄t est dictū factū vel cōcupiscōtra legē dei eternā. Ad hoc in ducit illō apli. Stipēdia peccati mors.

Corollariū primum

¶ Nulla transgressio legis naturalis aut humane vt naturalis ē vel hūana. ē de facto peccatū mortale. Et appellam⁹ hic peccatū mortale quod pene eterne reatū operatur. fm cursuꝫ a deo iam instituti. nō q̄ posset institui. Addimus p̄terea vt naturalis est vel humana. qz eadem lex talis. sepe cōmunicat cū diuina. patet corollariū ex premissis. Et ex alio. qz lex naturalis ꝛ humana vt tales sunt. nō p̄nt attingere ad cognitionem eternitatis in pena vel premio. nō ergo ferūtur ad finem talem supnaturalem ꝛ plusq̄ humanū. ¶ Rursus frustra darē tur leges cum appositione penarū quas legislatoꝛes infligere nequirent. imo nec de eis in foro suo cognoscere. Alioq̄n poterit legislatoꝛes fere leges suas sub pena quātalibet possibili vl̄ impossibili. quā absur-

dicatē dicere quis auderet? ¶ Sic ē de q̄cunq̄ lege naturali vel humana. q̄ neq̄ natura neq̄ homies. ꝑlati vel p̄ncipes possent transgressores suar̄ legum plectere pena damnationis eterne. nec de ea ad examen suū per testes aut aliter deducere. ¶ Hac ratione fulciunt se doctores nominati Burandus. ponētes p̄ceptū nō posse imponi ꝑ ꝑlatos aut p̄ncipes. sup actib⁹ intrinsecis ⁊ occultis. q̄ videlz illos traducere nequirēt ad for̄ iudicij sm. qđ non nisi publicū ē ⁊ de manifestis. ¶ Itaq̄ sec⁹ agere velle/ eēt hominū ꝑ priū officiū ignorātiū. ⁊ frustra conanti ū. imo ⁊ diuinū iudiciū temeritate culpabili dānabiliter vsurpātiū. ¶ Ex hoc cōsequēter inferunt. q̄ actus confessionis sacramētalis nequit directe cadere sub p̄cepto ecclesie sed indirecte. dum inbet aliquid ad quod digne exequēdum requirit cōfessio de lege diuina. cuius modi ē suscep tio corp⁹ xp̄i semel in anno. ¶ Idē dicim⁹ de quolibet actu interiori aut de exteriori/ que talē secretus est q̄ publicari licite nō p̄t̄ q̄ testimoniū duor̄ aut trium. ¶ Iudices vero qui de taliter secretis interrogare. et cognoscere p̄sumunt. errāt vt dixim⁹. p̄ sertim vbi nihil aliud de publicis actibus accusat policiā suā ledētibus ex quib⁹ ista secreta rōnabili ⁊ vehemēti p̄sumptōne cōcludāt/ sic̄ est fama publica vita q̄q̄ nec sic fas habeat iudicialiter addicere supremo supplicio nō convictos neq̄ cōfessos/ diuino ad hoc obstante p̄cepto

Corollarium secūdū.

¶ Nullus legislator ecclīastic⁹ vel ciuilis h̄z directe autoritatē p̄ceptiua sup istud vt interiori actu diligat̄ deus sup oīa aut q̄ in eū speret vel credat̄. p̄z ex īmediate p̄cedentib⁹. ¶ Et ex p̄sequenti dicim⁹/ q̄ p̄tū cūq̄ legislatores intendāt p̄ suas leges suos subditos debere fieri meliores interius ⁊ sanctiores quo ad diuinū for̄ occultum tales tñ intentiones siue nō cadūt sub eor̄ū p̄cepto. ¶ Itaq̄ ſ fiant actus exteriores suor̄ū iussor̄ etiā cū puersissimis intentiōibus et finibus occultis. nō erit ibi transgressio humane legis vt humana est ſz diuine. ¶ Ex ita ſi dicā horas meas canonicas cū quacūq̄ mētis euagatione ⁊ nulla attentiōe. Si ieiunem in quadragesima tantūmō vt sanior fiā vel vt postmodū vorac⁹ ⁊ indevoluptuosus comedā. Si ferā tonsurā clericalem/ aut vadā dominicis diebus ad ecclesiam audit̄ missam/ ꝑ vana gl̄ia aut fraude alia. Similiter de alijs actib⁹ extrinsecis p̄cepto ꝓ. ago quidē male apud deū peccās in legē suā. me tñ ꝑ trāsgressore humano ꝓ p̄cepto ꝓ nullus accusabit. ¶ Et hic accipiūt fundamētū dicētes q̄ ſ casib⁹ p̄missis nō teneret aliqs horas iterare/ sicut nec aliā missam audire ſz sufficit ō petō in deū p̄misso ꝓteri ꝑfiteri et satisfacere ad arbitriū cōfessoris. ¶ Hec aūt sniа mitis est ꝑ scrupulosis circa hūanor̄ obseruatōnē p̄cepto ꝓ. q̄s ingiter in ętate cōscia deiterādo si id qđ faciūt nō sp attente ⁊ deuote ꝑficiant.

Corollarium tertium

¶ Stat simul aliquē obseruare p̄ceptū humanū ⁊ tñ peccare mortaliē. sicut aliqs merendo apud deū poterit humani p̄cepti vt olator accusari. ¶ Patet p̄imū in casib⁹ p̄ioribus vbi fit actus p̄cepti humani ad finē puersum ¶ Patet sc̄m vbi aliqs hūs excusationē sufficiētē interi⁹ de qua tñ nō p̄t facere fidē exteri⁹. omittit aliqđ de opib⁹ p̄ceptis p ecclīam quēadmodū dānat ab ecclesia ille q̄ nō vult redire ad societatē mulieris/ quā ficte desponsauit in facie ecclesie ¶ Sz obijciē p illud apl̄i. deus est qui iustificat/ quis est q̄ cōdemnet? Respōdem⁹ q̄ alio et alio respectu deus ipe iustificat et dēnat. vult quippe legislatores publicoq̄ de publicis tantūmodo sniare. et ad iudiciū suū occulta r̄seruari. ꝑ quę idē opus sicut est occultū ecclesie/ et manifestū deo. sic aliter et aliter poterit iudicari. ¶ Sed iterꝝ fortius opponit. Nullū est iudiciū rectuz nisi ꝑ q̄to diuie legi ꝑformat̄. qđ est dictamen prime regule et recte rōnis. Quis aūt dixerit diuinā legē falsam esse aut q̄s dictamen recte rōnis crediderit erroneū? vt igitur quelibet lex vera sit necesse est. aut si falsa erit/ lex nō erit. ¶ Est aūt falsa rō/ dū iudices errāt vt q̄ petr⁹ quē supponim⁹ apō deum inocētē sit ꝑ homicida ꝑdēnād⁹. et q̄ petr⁹ sit cōpellend⁹ reddē debitū nō vxori sue/ q̄ existēs i caritate. et ex hiē ō societate sęcō ꝓ sit excōmunicat⁹. Sentit hoc idē de-

uotus Bernardus in de pcepto ⁊ dispẽsatione qui simplicẽ oculũ quo totũ corpus opationũ lucidũ fiat dicit optere rectuz ⁊ verũ eẽ/ qz nec veritas siue recta intentõne nec recta intẽtio sine vitate sufficiũt. Alio quin nõ inculpasset apls/ quosdã q̃ habebãt zelũ nõ ꝑm sciam. nec rps cõdemnasz interfectores martyrũ/ qui arbitrabanẽ se obsequiũ pstare deo. ¶ Huic opposito Jni rñdentes cõcedim⁹ ꝑ regula/ q̃ nullũ dictamen pticulare practicũ quo imperat actio/ est rectũ nisi simul in vitate subsistat Sed qm̃ ex falsis bñ sequit verum. cõcedimus multa eẽ iudicia practica vera que ex falsis deducunt. Exempli gratia fiat hoc argumentum. omnis homicida patris est suspẽdend⁹ petrus ẽ homicida patris. ergo petrus est suspendẽdus. Maior ẽ lex humana vt supponit. minor ꝑbata ẽ ꝑ falsos testes/ qui tm̃ repelli nõ possunt vt etiã supponit. ⁊ cõclusio sequẽs ẽ dictamen istud petrus his stantibus ẽ suspẽdendus. quod vtiqz verũ est. apud cõcedẽtes ignorantiã invincibilẽ in eis q̃ facti sunt aut iuris humani. ¶ Altera ẽ responsio ⁊ forsan rationabilior ⁊ magis ad intentõez bti Bernardi dicens minorez pcedentis silogismi aut alterius similis non esse istam. Petrus est homicida. sed istam Petrus probat homicida ꝑ testes incõuincibiles de falsitate. et hec vera esset apud eos sicut maior. Vnde vigilãt cõclusio vera sit taliũ. nullus mirabit. Verũtm̃ hoc loco ꝑ diuersitate opinionũ de ignorãtia si sit invincibilis aut aliqua. aut si nulla. eẽnt cõsequenter varietates responsionũ. Et quicqd sit de ignorantia facti aut iuris hũani ⁊ naturalis positiui/ cõcors ẽ sñia. Nullaz in his q̃ legis diuiñ sũt cadere ignorantiã invincibilẽ. qm̃ facienti qd̃ in se est deus semp assistit paratus illustrare mentẽ/ q̃tuz oportebit ad salutem et erroris evitatõem. Quo circa palam ẽ ratio cur martirizantes apostolos credẽdo se pstare deo obsequiũ/ oculũ simplicẽ non habuisse culpanẽ. sicut nec illi quos apostol⁹ arguit habere zelũ nõ ꝑm sciẽtiã. ¶ Juxta hec apitur intellectus ad cognoscendum/ si fides inclinare possit ad falsũm ⁊ charitas ad malum. Constat q̃ non immediate et sub falsi ⁊ mali ratõe. Sed an mediate cõsideret studiosus inq̃sitor. ¶ Ex incidenti dicimus q̃ nullus fidelis credit articulos de futuro cõtingẽti fit absolute/ quin sciat deum id posse nõ facere. Deus ergo si ꝑ potentiã absolutã faceret nihil fore futurum nõ videt ex hinc assensus fideliũ falsificari/ qui potentiã nõ absolutã sed ordinatã iuxta legem datã intendũt/ quẽadmodum false nõ fuerunt assertiones Jone ad ninivitas ⁊ Esaie ad Ezechiã. nã subuersio ad demerita Niniuitaz/ ⁊ mors Ezechie ad cursuz nature cõmunis referebanẽ. nõ enim misericordiã dei ad correctos. ⁊ potẽtiã supra cursuz nature bi ꝓphete secludebant. Jta nec catholicoz fides excludit potentiam dei absolutã. ad nõ faciendũ ea que fieri ordinata eius potentia stabiliuit.

Corollariũ quartũ.

¶ Omisso horaz canonicaz/ transgressio ieiunioz ecclesiasticoz/ ⁊ generaliter omnium statutoz ⁊ regularũ ⁊ canonũ nũq̃ est mortale pctm̃/ nisi ꝑ q̃to diuine legi pceptine dissonãs inuenit. Et ita q̃tuz lex aliqua habet ad mixtũ de lege diuina ꝑceptiua/ tantũ dẽ ⁊ nõ amplius est eius transgressio mortaliẽ vitiosa. Quãobrem decernere de legibus oĩbus manifestũ ẽ spectare principaliter ad theologiã/ velut ad scientiam suptoriem/ ⁊ architectonicã. quatinus recta ratio separet illud qd̃ iuris diuini est in eis ab illo qd̃ humanũ ẽ siue positiuũ/ tanq̃m si aurifaber peritissim⁹ secernat aurũ ab argẽto. ⁊ argentũ a plũbo. Et qm̃ multi hanc ꝑcipuã artificẽ theologiã vel ignorant vel negligũt vel spernũt. que tm̃ de seipa dicit legũ cõditores ꝑ eam iuste decernere. ideo turbatões in politijs ⁊ cõscientijs sepe oriri compertuz est. Idcirco ꝓterea legislatores ecclesiastici ⁊ ciuiles plerũq̃z sua ꝓpria auctoritate nosciunẽ abuti. ꝑsertim ecclesiastici illi qui. quicqd ordinãt/ quicqd monent/ quicqd ꝑcipiũt/ volũt ꝑ diuinis legibus haberi/ par equale quoq̃ robur habere/ ꝑ interminatõez damnatõnis eterne. Neq̃ tm̃ accusauerim oẽs legislatores taliter ⁊ talia loquẽtes. Presumo eĩ q̃ ad rectã regulã ⁊ diuinã sapiẽtiã ꝑmones suos voluerũt glosari. interꝑtari. ⁊ recipi. q̃ sñ hoc intẽderũt ꝓnũcio nõ ego sed apls/ q̃

nihil pñt ꝓtra veritatẽ. sed neq; ꝓtra charitatẽ. Deniq; suũ ẽ talib⁹ vti vbis in suis institutiõnib⁹/ q; a vero/neq; deuiẽt/neq; simplicioꝝib⁹ ignaris timores ⁊ scrupulos vanos ingerãt. qsi videlicet ipi ligẽt vbi liberi sunt. tanq; ꝑterea graui iugo ꝑmãtur vbi ad leue iugũ ⁊ suaue vocauit eos xps.

Corollariũ quintum

Ex hoc q; aliqs peccaret mortaliter transgrediẽdo cõstitutões aliqs humanaꝝ traditionũ nõ sufficiẽter cõcludit q; ille cõstitutiones obligẽt ad mortale delictum. Declarabimus istud argumẽtantes a simili vel minori. Sit aliqs peritus medicus ordinatus ꝓ republica. dicat ille ꝑ Petre do tibi legem ꝓ tua sanitate quaz si trãsgressus fueris statim dissolueẽ corp⁹ tuũ/ qõ eã cõseruãdo cõualescet. Nõ bibas vinũ purũ hoc triduo. Null⁹ nescit q; medic⁹ vt medicus caret facultate cõdendi leges obligãtes ad pctũ mortale. ⁊ tñ in casu/ trãsgressoꝝ huius legis sue damnatõez incurret. Ꝓ nereẽ simile i materia de ebrietate aut furie piculo. Si medic⁹ denũciet ignorãtibus. talẽ vinũ ne biberitis alioquin vel in ebrietatem vel furiã incidetis. qs nescit transgressores temerarios criminaliter delinqre. nõ q̃dem ꝓpter medici ꝓceptũ/ q̃uis i casu si nõ ita ꝓcepisset nõ peccassent excusante eos ignorãtia. Sed q; ꝓuaricatores sunt horũ ꝓceptoꝝ diuinoꝝ ⁊ similiũ. nolite inebriari vino. nolite vos occidere ⁊c. Nõ ꝓsus dissimiliter ẽ in ꝓposito. q̃uis em leges humane ⁊ ciuiles vt tales sũt. sũt solum ꝓ ordinatõe policie hũane ecclesiastice vel ciuilis in eis q̃ corp⁹ respiciũt/ ⁊ ita solũ merentur puniẽtez tpale violatores earũdem/ ⁊ obꝛuatores ꝑmio tpali donãt. Nihilominus ex cõsequenti ⁊ mutua colligatõne ac mixtione quã ad leges diuinas habent/ resultat crimen faciens reos eterne damnatõnes ipsos contemptores.

Corollariũ sertũ.

Si aliqua lex humana canonica vel ciuilis nõ possit concludi ex lege diuina nisi coassumẽdo ꝓpositõez vel cõsequẽtiaz legi diuine imptinẽtem cõsequenter impertinens est. An transgressio illius legis sit mortalis. an nõ mortalis patet ex ꝑcedentibus Quod si quis ꝑlatoꝝ vellet hmõi legẽ aut diceret habere robur legis diuine sibi fas esset p theologos aut alios hoc cognoscentes resistere in facie. ⁊ dicere q; nõ recte ambulat ad veritatem euangelij. Ex quo amplius videtur nõ esse securũ asserere tot leges ⁊ canones ⁊ regulas quot reperiũt oẽs obligare ad peccatũ mortale tum ex multis causis inferius assignãdis/ tũ nomiãtim ex eo q; multe hmõi cõstitutões impertinentes sũt legi diuine/ q̃ in euãgelijs cũ suis exp⁹sitionib⁹ sufficienter tradita explicataq; est Et hic notãduz est/ ꝓ resolutõne materie vbi quã resolutõez ola dicta ⁊ dicenda volo intelligi. q; ꝑcepta affirmativa dei/ q̃uis obligent ad sp/ non tñ ꝓ sp/ vt est cõis regula magistroꝝ. Obligãt ergo sub quadam distinctõe ad hoc faciẽdũ vel illud ꝓ isto vel illo tpe: put casus incidit ⁊ sapiẽs determiabit. Sicut exempli gra. Occurrẽtibus duob⁹ in extrema necessitate famis q̃rum soli possum succurrere. teneoꝝ succurrere isti vel illi sub disiũctione. ⁊ nõ ambobus siĩ. Et qñ i cõmunitate xpianoꝝ pauci sunt q; scirẽt iudicare de tpe certo/ qñ ꝑcepta affirmativa faciẽda sũt. Propterea ꝓlati qui sapiẽtes sunt limitãt illa ꝑcepta tã q̃ sub quadã disiunctõe obligãtu/ ad certa opa ⁊ tpa determiata. Exempli gra. Lex diuina vult vt aliq̃ cultus latrie exterior deo ꝓsoluat/ ne igit̃ peccarẽt hoies aut ꝓ ignorãtiam/ aut ꝓ desidiã ⁊ inaduertẽtiaz limitant ecclesia certũ tps ⁊ certũ moduz exequẽdi ꝑceptum illud. s. diem dñicum/ ⁊ cessatõez ab opibus seruilibus. ⁊ misse auditõez. Quo adimpleto impletũ est ꝑceptum illud affirmatiuũ. q; si peccat q̃s moraliter trãsgrediẽdo limitatõez istã ecclesie hoc nõ est ꝓprie ex hoc q; ecclesia sic ꝓcepit sed q; sic limitare expediebat ꝓ cõmunitate. Etiam hõ fit cõtemptor diuini ꝑcepti ⁊ suoꝝ superioꝝ quibus sponte se submisit/ aut sũmittere debuit ꝓ utilitate sui ⁊ cõitatis cui⁹ est ps/ q̃uis adhuc in talib⁹ limitationib⁹ quedaz adducunt magi ad quãdã decẽtiã q; ꝑcepti necessitatẽ. Et nõ põt vniuersaliter dari regla nisi vt eqtas q; a phis dr epykeia iudicabit. verũ est cũ illo psal. Omnia mãdata tua equitas.

Corollariū septi.

¶ Nulla lex appellāda est/ neq; ferenda tanq; necessaria ad salutē eternā/ que nō ē de iure diuino in aliquo quattuor graduū q̄s lectio p̄cedēs exposuit. ¶ Oppositū sentientes aut facientes moliūt iugū imponere grauissimū sup ceruices hominū/ z sparge re laqueos pedib⁹ eoz lapidē z scandalū q̄ obiē theologia q̄ ē lex euāgelica dicā melius eius doctrix z explicatrix/ dz in oībus p̄cedere prelatos ecclīasticos in suis p̄stitutionibus z decretis ne vel obsint p̄ceptis dei p̄opter multitudinē onerosam/ iuxta imp̄operiū xp̄i factū phariseis. vl' ne credā tur ligare ad penaz eternam vbi pena ciuilis sola repitur. ¶ Doctrina hec p̄cipue locū habet in materia excōicationū late sentētie nam qui p̄ solis incōmodis tpalibus euitandis/ aut cōmodis politicis p̄seruādis/ eternā vult infligere morte cui queso silis erit? ¶ Illi nimirū qui volens abigere muscam a fronte vicini/ eā securi p̄cutiens vicinum stolidus excerebrauit. ¶ Aut ei parem diterim qui studēs curatiōnē modici vulneris i pede equi sui/ pedē p̄festim abrupit z scidit/ equū q̄ p̄emit. ¶ Sola itaq; p̄tumacia vera vl' p̄supta rennens stare iudicio ecclesie/ reddidit boiem p̄ xp̄iano se gerētem dignū excōicatiōe. ¶ Nā si p̄atus est audire ecclīam. q̄liter velut ethnicus nobis erit et publican⁹? ¶ Porro differt plurimū q̄lis est cōtumacia/ z q̄ dānosa ecclie/ p̄ q̄ materia z circa quā incurrit. ¶ Nā peior ē p̄tumacia in materia fidei z religiōis q̄ pusille q̄stionis de paucis denarijs. vbi nunq; tm̄ p̄ odest obediētia q̄ tum obest excōmunicatio separatiua a spiritalibus suffragijs z societate sanctoz. ¶ Ita vt longe mitior sit p̄cessus q̄ fit in curijs secularib⁹ p̄ punitiōes corpales seu tpales/ q̄ vbi p̄ platuz p̄scindi q̄rē aīa a deo vita sua/ z dari sathane i interitū nō solū carnis sed spiritꝰ/ ne iam saluus fiat ab alioz auxilijs destituta.

Corollariū octauum

¶ Occurrēte dubio p̄babili ō aliq̄ lege vtz diuina sit aut dine p̄nexa sen p̄tinēs tutꝰ est legē illaz p̄ diuina suscipere q̄ hūana negligere. ¶ Rene certū cōsulit. Aug. z dimitte i certū. ¶ Est itaq; regula magistralis/ q̄ ex ponēs se discrimini pcti mortal' peccat mortaliter. z hāc fundat dictū sapiētis. ¶ Qui amat periculū peribit in illo. ¶ Nō tm̄ ō omī dubio ꝑ p̄babili z vehemēti hꝰ verū ē. ¶ Porro in hoc loco materiā de p̄scia erronea/ quō ligat z q̄mō nō. ¶ Et de pplexitate an sit possibilis/ z de scrupulis quō sunt fugādi siue aut ponēdi tractare p̄tinēs erit/ nisi q̄ alium locū hñt z ad eventū festinam⁹. ¶ Hoc vnū generale dam⁹ documētū credere. s. filiē sapiētioz z bonoz iudicio z p̄tra cōsentias/ nō leuiter sibimet formare scrupulos anxios z timidos. ¶ Fallor si nō ita iubet sapiēs. ¶ Fili ne iniciaris prudētie tue/ et rursus. ¶ Noli trāsgredi ēminos q̄s posuerūt p̄res tui. ¶ Hoc p̄cipue necessarie ē apud religiosos/ respectu superioz suoz. h⁹ z apud ignaros diuinaz legū/ quin etiā inniores q̄ q̄ theologicis litterꝭ imbuti talē oñt reuerētiā seniorib⁹ i q̄b⁹ vita cū scia p̄cordarūt vt/ vix ꝑpter aliq̄s nouas sniaſiones q̄tūcūq; apparētes p̄tinax vnq̄ ferat cito p̄tra determiatiōes eoz dē assertio. ¶ Sic q̄ppe q̄lē habebāt genitā ex mlt̄is expiētijs. loge certi⁹ arte iudicat z opat̄. ¶ Porro iudicū rōnis sic obtenebrat̄/ z luminosa ei⁹ radiatio diuersis vitiat̄ apparētijs p̄ interpositōnē nubilosaz passionū z p̄uoz affectuū etiā i literatis. iuxta sillū dinē solis visi p̄ nubes. ¶ Sic p̄ pauca istructioz itellectꝰ i scientijs p̄ sertim diuinis/ causāēnōnū q̄ errores i eis q̄ se totos deuotōi tradere crediderūt/ dum voluerūt plus sape q̄ sibi satis erat. ¶ Ad p̄ns corollariū inducam⁹ exēplū iā id ductū ō medico/ cui⁹ p̄silio aliq̄n parē dē⁹ sub pena pcti mortal'/ nō ex trāsgressiōe sui p̄cepti vl' scim⁹/ vl' p̄babil'r z vehemēt̄ credimus nos iebriādos/ z p̄ñr trāsgressuros legē di-

Corollariū nonū

¶ Saluberrimū est sapientis documētum q̄ ait. ¶ Que tibi p̄cipit de⁹/ illa cogita sp/ z in pluribus opib⁹ ei⁹ ne fuerꝭ curiosus ¶ Etenī ꝑpter ignorātiā diuinoz p̄ceptoz quā plerūq; gignit supuacua occupatō circa traditiones hūanas/ aut curiosa inuestigatio rez penit⁹ inutiliū p̄surgūt ex p̄ñti facilē trāsgressiōes dine legꝭ/ q̄ si hꝰ dānabile sit apō deū q̄tā p̄oz dānationez sibimet accumulant

culpabiles in hoc vicio vel ecclīastici recto
res/vel religionū pfessores. ¶Pirat⁹ sū ali
qñ q̄ rōne ipi ecclīastici pserti ordinan⁊ re
ligiosi/ pbibent a scīa medicīe/et nō remo
uent de facto a studio traditiōis humane.
¶Nā corp⁹ longe meli⁹ ē q̄ terrena sba/cui
traditiones iste deseruiūt/q̄ si p alios corp⁹
pōt curari/ nōne silr p vicarios et alios de
ecclīa cōeptibiles put iubet apls possent
tpalia ministrari ¶Nōne sanctius est ecclīa
sticū p se deo seruire.et mūdo p vicariū/ q̄
ordine cōuerso immo peruerso vicarijs con
sticuis p spūalib⁹/seipm negare deo/⁊ tra
dere totū mūdo⁹ ¶Porrsus ita.

Corollariū decimum

¶Veritates oēs vniuersales/i qb⁹ fundat
legislator hoim ptās/ sonātes q̄ parē hīt
autoritatē traditiones sue cū lege diuīa et q̄
eas spnit/deuz spnit et deo resistit/ necario
dīt intelligi/si ⁊ qñ ptāte sua nō abutūtur
et dū legib⁹ diuīs sufficienē innitūt. ¶Auto
ritates q̄s sctōr/⁊ canones pōtificū sūmor
q̄tūcūq allegent/sīc rabsq numero pīt indu
ci/nihil aliud pīt cōfirmare. ¶Quāobrē
dicim⁹ p regula/q̄tuz ⁊ qualit lz dubitare
de ptāte alicui⁹ pter defectū debite electō
nis sue aut abusus sue autoritatis/tātūdez
⁊ aliē lz dubitare ꝺ obligatiōe traditionū
suar/vt sue sūt pīse. ¶Addim⁹ adhuc q̄
nulla traditio vel regula vel lex vel deēmi
natio puri hois q̄n talib⁹ fallere pōt ⁊ fal-
dendū eā tanq̄ veritatē fidei/aut diuinaz
legē/lz obligare possit sub pena politica/ad
ad exteriorē eius receptionē ⁊ ad nō impu
gnandū eā. ¶Exinde patet via ad inuesti
gandū pticularit quid opēt determina-
tiones/summor pontificuz. q̄d cōdēnatōes
articulorū parisius vel alibi facte ꝺ poterit
fiquidē fieri vt absq̄ pcto mortali imo cuz
merito magno sit aliq⁹ theologus vel ali-
us prudens/q̄ dissentiet corde ab humāis
determinationib⁹ aut traditiōib⁹/q̄ tñ ob-
ligabit pter euitationē scādali/vel aliē nō
repugnare exterius. ¶Nā pōt aliquar pub-
licatio veritatū pbiberi/et aliquar falsita
tū dogmatizatio pmitti. ¶Solum⁹ tñ vt
notet vigilanē mod⁹ loq̄ndi nr/detraditi
onib⁹ hoim vt taliū pīse sunt/q̄ fallere in
illis ⁊ falli pīt q̄n determinatōnes eccl̄ie
vniuersal⁹ in eis q̄ fidei sunt/ab hoc numero
seclusū ē/in q̄b⁹ nec fallere pōt nec falli.
¶Fieri q̄z pōt vt determinatōes aut leges hu
mane pticipent cū diuinis et hac rōne eas
ē p diuīs suscipiēdas nescit nemo. ¶Se-
quit deinceps q̄ sicut ad fidē/ita ad legez
diuinā pceptiuā nō posset aliq⁹ plator q̄c
q̄ adijcere. qō nō posset pus de fide vl lege
diuina/q̄nis nō esset hoc autoritatiue de-
claratū/aut humano pcepto sanctum.

Corollari. vndeci.

¶Traditiones ecclīastias ⁊ hūanas/sicut
fatuū ēet oēs p lege pure diuīa suscipe ⁊ ta
nihil in oibus velle ꝺ diuīs legib⁹ agnoscē
neq̄q̄ scādalosa temeritate vacaret. ¶Scīa
pte qr notissima est ⁊ cōcessa ab oibus indi
scussa. ¶Ad primā pē inducam⁹ id sapient
¶Nolīesse nimis iust⁹/qr q̄ nimis emūgit e-
licit sanguinē. ¶Et vt terētianū puerbiū ē
¶Nōnūq̄ sūmū ius sūma iniustīcia fit/⁊ sic
esse in ppposito plene docebim⁹. ¶Nec audi
ar ego ⁊ xp̄s/q̄ mādatū dei diuit phariseos
fuisse trāsgressos ppter mādata hoim. ¶Di
xit insup eos alligare onera grauia ⁊ iportu
bilia ceruicib⁹ subditor/et claudē eis regn
nū celor. ¶Lex est q̄ppe illud Julij cesaris
apd salustiū vbi intēdētis ingeniū valz/a
q̄ snīa vulgatus vsus nō discordat. ¶Pluri-
bus intentus minor est ad singula sensus.
Subditi vo simplices ⁊ tiorati q̄n tot tra-
ditionib⁹ intendere cōpellūt a supioribus
suis/q̄d mir si min⁹ capaces reddūt diuio
rū pceptor/q̄r minus in eisdē edocentur
nūq̄d nō acerrimo supplicio aut acerbissi-
ma obiurgatiōe puniet q̄nq̄ p pmula ino
bedīētia legis hūane/⁊ absq̄ omi reprhen-
sione peccare q̄ttidie cōtra legē dei enormi
ter pmittet. ¶Nō hēmus necesse exēplis im
mor̄ari crebriora cernimus q̄ vellemus.
¶Exhis elicio p doctorib⁹ theologicl̄ doc
trinā salubrē/ne sint faciles asserere actio
nes aliquas aut omissiones eē peccata mor-
talia/pserim sub verbo vniuersali/⁊ duz
pdicandū erit ad populū. a frato quodam
⁊ expto viro accepi pnicioſaz eē in omni ar
te vel doctrina assertionem audacē ⁊ extre
mā maxime vbi observatio cōis obnititur
obuiatq̄. ¶Taq̄ debet quilibet nunq̄ ob-

liuisci q̄ incerta ē scia nostra. ita vt idē sepe hō breui momēto tpis/nūc in hāc nūc in oppositā ferat̄ sniam. ¶ Fit ꝓterea q̄q; vt p tales assertōes publicas nimis duras generales ⁊ strictas/ꝑsertim in nō certissimis/ne quaq̄ erūpant hoīes a luto pct̄oꝝ/sed in illud ꝓfundi⁹/qz desperati⁹ imergunt̄. ¶ Varie ꝓterea subeuntē ⁊ quasi infinite circūstantie ꝑ quaꝝ diuersitate diuersificari debet iudiciū/ita vt vix posset aliq̄ in moꝛib⁹ generalis regula tradi/que ī pticularib⁹ casibus exceptōez nō admittat. ¶ Deniq; generant̄ ex hinc scrupuli inquietatiui ꝓsertim rū simpliciū vt in eis sit solidū nihil. ¶ Nā et si beatus vir qui sp ē pauidus ⁊ qui vereꝫ oīa opa sua. obseruāduz est tñ summope illud terentianū: ne qd nimis. ¶ Et vt idē loquit̄: ne ī scirpo nodū querāt. ne q̄z eis impperet̄ illud eiusdē. Quid si celū ruat. ¶ Demū qd ꝓdest īmo qd nō obest coartare plꝰ iusto mādatū dei qō ē latuz nimis? ¶ Quid insup expedit amarius grauiusq; illud recdere iugū xpi/qō suaue ē ⁊ onus eius leue? ¶ Nam et si cōtemptus exhaclaxatōe ⁊ dulcedie apud quosdā improbos maioꝛ oꝛiatur/habētes velamen malitie libertatē. ¶ Est apud alios bene instituros gratiaꝝ resonabunt actiones. ¶ Prestabit̄ etiam seduli⁹ obsequiū dño/⁊ patri tāte māsuetudinis/cuⁱ mādata grauia nō sunt/⁊ qui vult nos nō tēptari ⁊ nō grauari supra id qō possum⁹.

Corollariū. 12.

¶ Sicut ꝑpene restringēde sūt/ita leges humane grauiter penales/ nō sunt absq; manifesta vtilitate multiplicāde. ¶ In ꝓma pte ꝓcoꝛs est omniū iuriū traditio q̄s tñ aliq̄n miratus sum/dū eos audiui ratōez reddētes cur nomē hoc excōmunicatōis si solū ponit̄ maioꝛē significat excōmunicatōez. ¶ Excōicatio inquunt nō pena ē sed medicia. ¶ Et ꝏ si excōicatio non est pena/ qd aliud pnā appellabim⁹? ¶ Nescio ꝏ. ¶ Nō solū pēa est sed dānosissima pena. ¶ Nec obstat huic dicto/q̄ medicinalis ē debet. hoc nempe ꝓpriū est oīs pene ꝑsertim nō exterminatiue. ¶ Secūa pars sequens ex prima iunctis priorib⁹/ cōdemnat eos q̄ tanta lenitate ne dicā temeritate/fulmināt excōmunicationes/⁊ irregularitates/ cū innumerabili multiplicatōe statutoꝝ/que vix aliqs ñ dicam retinere/intelligere/⁊ ꝓcordare. ¶ Si vel legere tota vita sufficeret. ¶ Etiā attēderemus oēs ⁊ miraremur benignitatē saluatoris nostri dei. ¶ Poterat nec est dubiū/exigere a nobis inge vnitiū in ꝓceptis lōge pluribus grauioꝛibusq;/sed cōdescendens fragilitati nostre/certū ⁊ paucū numerū dereliquit ꝓceptoꝝ/que si compleuerim⁹ q̄q; inutiles sui sumus. ꝑseuerant a morte. ¶ Et dq̄d superogauerim⁹/ꝓuertit ad deletōez ꝓcedentiū delictoꝝ/aut cumulata gl̄a remunerat. ¶ Testatē sapiens ꝑ timorē dei hoīem recedere a malo. ¶ Ita sane melius. q̄ pauteritatē humanaꝝ legum. ¶ Nolum⁹ tñ nec debemus inculpare deuotōez religiosoꝝ qui pfectionis viā aggressi tāto ꝓcepta diuina diligenti⁹ implēt/q̄to cōsilijs ⁊ aliis obseruatōibus salutiferis semet astrinxerūt. ¶ Fatemur vincula taliū/alligatura salutaris/quoꝝ discret⁹ vsus nō impedit sed expedit gradientes viā mandatoꝝ dei. ¶ Et̄ q̄ pōt capere capiat/qz nō omnes capiūt verbum istud. ¶ Idcirco aliud de cōmunitate hoīm/aliud de paucitate est iudicium.

Corollariū. 13.

¶ Omnis lex humana vl̄ positiua. potest abrogari in eo q̄ nō necessario ptinet ꝓpriū ⁊ diuina. ¶ Hec autē abrogatio fit/vel ꝑ consuetudinē oppositā/iuxta qō dicunt iuriste et verū est/ q̄ cōsuetudo ē optima leguz interpres. ¶ Hec vn q̄ dicenda est corruptela/ubi legē diuinā aut naturalē ledere cōmincitur. ¶ Nā sicut ꝓsuetudo ꝏz altera natura sic lex ꝓsuetudinalis quasi lex naturalis habenda est. ¶ Fit etiam abrogatio ꝑ expressaz aut interptatiuā reuocatōez factā ab illo qui cōdendi habuit ptātez. ¶ Fit denīq; abrogatio causa manifeste dānositatis si legi lla seruaret̄. ¶ Patent hec omnia ex descriptione ⁊ ꝓditionib⁹ legis bone/ qm̄ honestā ē debet. iusta. possibilis. iuxta naturā ⁊ ꝓsuetudinē patrie. loco temporiq; cōuenies. necessaria. vtilis ⁊ manifesta vt habet̄ ex dictis ꝓxim̄. ¶ Ex his liquide cōstat q̄ temerariū est ⁊ iniquū/ velle oīa decreta siue ecclesiastica siue ciuilia/ad oē ꝑs/ad oēm gētem/⁊ patriā extēdere/qm̄ lex q̄ ꝑ vno tpe loco aut ꝓsonis esset vtilis/eēt in alijs tpe. loco ⁊ ꝓsonis impossibil̄ aut dānosa. imo velle sic oīa statuta stabilire/hoīm ē delirū

ium/ q quasi cõtendẽtiũ vt opposite leges
fim⁹ obseruenẽ. ¶ Hic fundãt se q dicunt nõ
ita expedire vnũ imperatorẽ dñari oĩbus ci-
uiliter/ sic vnũ papã spũaliter/ qm̃ lex fidei
vna ẽ apud oẽs. nõ ita leges fori. ¶ Preterea
positũ ẽ in decretis di. iiij. q leges instituũ
tur cũ ꝓmulganẽ. firmanẽ cũ motib⁹ vtẽ-
tuũ approbanẽ. Igiẽ p argumẽtũ a cõtra-
banẽ/ ille nullũ habẽt firmamẽtũ/ q ita po-
pul⁹ dz multũ in sua pẽate dare robur le-
gib⁹ aut tollere/ pẽtim ab initio. ¶ Sũt
aũẽ b questiones difficiles q̃les. s. debeat eẽ
cõsuetudo ad abrogandũ legẽ aliquã/ q q̃n
titpis. Et si possit cõsuetudo introduci cõ
tra legẽ illã/ quã cum renouatõe iuramen
ti q̃libet intrãs aliquã policiã ꝓfiteẽ/ et qd
sit interpretatiue renouare (als reuocare)
¶ Dicim⁹ aũt q vbi nõ est taxatũ ẽps a le-
gib⁹ alijs/ dz fieri abrogatõ put sapiẽs iudi-
cabit/ nũc tardi⁹/ nũc cũ ꝓxima necessitatis
aut vtilitatis q̃litatẽ. ¶ Nobis insup dicẽ
dum videt/ q multe sunt institutões ad
quaz obsuatões videnẽ oẽs se quotidia
nis iuramẽtis astringere quas tñ obsuare
nõ tenenẽ/ nõ q piurũ sit licitũ: sed qz iu-
ramẽta talia sũt sp intelligẽda ciuiliẽ. Po
sitate pisien. q in ecclesiarũ alijs collegijs.
Nõstat q nouiter intrãtibus dictã vniuer
sitatẽ vel collegia/ legũẽ explicite ꝓstitutio
nes aliquẽ inter ceteras q̃ nullaten⁹ obsuã
tur. Quib⁹ lectis petiẽ ab eis: vultis ista iu
rare? Qui respõdent. ita iuro. nec aliqd ex
cipiũt/ q si q̃s diterit oẽs pntes tã eos q exi
gunt/ q illos q̃ pstant iuramẽtũ/ criminali
ter deficere. videat quomõ tot q tales sum
me litterature q pbitatis viros possit abs-
q temeritate dãnare. ¶ Properea in oĩ
iuramẽto vt ꝓdictões multe subintelligãt
necesse ẽ. ¶ Primo in oĩ cõstitutõe p su
periorẽ edita/ reuuat sp ei⁹ autoritas. imo
nec põt excludi/ q tũ cũq aliqs iuret se nol
le vnq̃ in posterꝝ/ vti dispensatõne seu rela-
xatione p superiorẽ faciendã/ quin superio-
ris autoritas sit in hoc superior. ¶ Et ita vsus ha
bet in pmilegijs p summos põtifices col-
latis/ tã in vniuersitatib⁹ q̃ officarijs dñoꝝ
q̃uis aũt videreẽ eẽ mis explicare suã in-
tẽtõez in principio iuramẽti/ iste tñ nõ
exigit ad euitatõez piurij. nã a lege sufficiẽ
ter explicat. ¶ Rursus iuramentũ sicut q
votũ nõ obligãt vbi vergunt palã ad dete
riorẽ exitũ idcirco recipiũt dispẽsationem
aut relaxatõez aut cõmutatõez/ vt sapiens
pserim supior iudicabit. ¶ Amplius iu
ramentũ non plus dz obligare q̃ voluerit
aut rõnabiliter velle debuerit obligare ordi
nator talis iuramẽti/ et in cui⁹ fauorem fit.
Hinc saluat qđ dictũ est de pstatõne iura-
menti/ apud vniuersitates q collegia super
multis q manifestũ ẽ nullo mõ custodiri.
Habẽda ẽ ita q̃ psumptio q exigentes ta
lia iuramẽta nõ intendũt obligare ad ea q̃
nec ipi/ nec patres eoꝝ obseruarũt. Dz sub-
intelligiẽ sp etsi nõ expliceẽ hec aut similia
addito. Si q̃ tũ rationabiliter talia cadũt
sub iuramẽto/ iuxta psuetudinẽ q vtilita-
tem policie. De hoc rursum infra dicetur.
¶ Et si ꝓpctũ etiã possit aliqua lex abro-
gari aut p maliciã subditoꝝ. Puto eñ q
sic q q ad multa agẽda vel omittẽda pla-
tus aliquis põt obligari ꝓpter generalem
maliciã aut errorẽ subditoꝝ/ quoꝝ opposi
ta aliq̃ agere vel omittere teneẽ. sicut i ma
teria nũc currente dixisse q scripsisse memi
ni/ q etiã vbi via cessionis fuisset min⁹ bo-
natũ acceptare eã debebat dñs. Benedi-
ctus. s. pemus de luna/ attenta deliberatõe
regis francie/ q alioꝝ subditoꝝ sue obediẽ-
tie. Sed de his alibi ꝛc. ¶ Postremo cen-
sendus ẽ superior reuocare suã legẽ positiuã
de qua sp loq̃mur q̃ cognoscit subditos
passim q publice illã trãsgredi. q patiẽ/ ne-
q cõtradicit/ aut si cõtradicit tñ damnose
cõtradicit/ aut solis vbis cũ deberet vti fa-
cetis. Noteẽ hic sanct⁹ thomas. Idẽ gauẽ.
Ad hoc corollariũ principale/ ẽ exemplus
multiplex i corpe decretoꝝ/ vbi magna ps
etiã eoꝝ q̃ statuerũt generalia cõcilia/ non
seruant. Nam q in primo vigore ecclesiastice
disciplineꝫ multa seuero rigore statuta sũt.
que mõ defluẽtibus in peiora moribus non
solũ inutilẽ sed impossibilẽ hrent executõ
nem. Hoc attẽdens legislator nr̃ xp̃s vniq
sapiẽtissimus/ iudicialia oĩa tanq̃ variabi
lia reliq̃t illoꝝ indicio qb⁹ dixit. Qui vos
audit me audit/ ita tñ vt nouerint se posi-
tos ad edificatõez nõ ad destructõez. q vt
ẽm legẽ dei q̃ regula ẽ generalis oĩbi xp̃la

ne religionis professorum sub vno abbate xpo ipsi iudicent eam nõ ampliantes/ neq restringentes/ neq duriorẽ facientes q̃ exp̃serit xp̃s. qui iugũ suũ dixit esse suaue z onus leue. Non em̃ plus habẽt in ptãte p̃lati ecclesie ligare subditos ad aliqua q̃ nõ sunt tradita in regula euangelica. pfessa ab omnib⁹ xp̃ianis/ q̃ habẽt abbates super religiosis suis/ ad obliganduz eos p̃ter regularem pfessionem suã/ de quibus tamen est sententia sancti Thome z aliorũz doctorũ cõcorditer/ q̃ nõ potest abbas monacho p̃cipere aliud q̃ in regula sua pfessus fuerit. Hoc em̃ est voti obedientie interp̃tatio/ q̃ eius pfessores scõm regulam obedientes se p̃stabunt.

Corollariũ. 14.

Nelle oẽs excõicationũ/ z suspensionũ/ et irregularitatum institutões/ que scripte sunt/ p nõ abrogatis exequi/ videt irratõnabile z legibus tam diuinis q̃ humanis aduersuz. Constat em̃ oẽs hmõi cõstitutõnes aut fere oẽs esse de iure positiuo pure. Constat p̃terea multas earum in dissuetudinẽ venisse p nõ vsum aut vsum p̃trariũ scientibus p̃latis nec obuiãtibus/ imo nec obuiare debẽtibus. Constat deniq̃ q̃ tãta est hmõi institutionũ multitudo q̃ si tenerẽt in suo rigore: maxima pars ecclie dãnaretur/ z charitas que ẽ finis totius legis etiam diuine/ ledereẽ. Attamen oẽis lex tantũ precise habet de bonitate z stabilitate/ quãtum participat de charitatis lege/ q̃ est finis p̃cepti/ z p̃m quaz deberent cetera moderari. Et quoniã materia ista d excõmunicationib⁹ pplexa ẽ cõfuseq̃ tractata. Ego aliquas ppositões examinationi supiorũ ac prudentiorũ decreui pponẽdas absq̃ assertione earum/ quas ipsi asserendas iudicauerint ad quos spectat. Quinta ppositio. Expediẽs videreẽ nullaz excõmunicatõis ferri sententiã/ nisi p manifesta cõtumacia. qua se mõstrat aliquis audire ecclesiaz nõ paratũ. Ratio ẽ/ q̃m duz semp paratus ẽ audire ecclesiaz. cur habebitur sicut ebn̄eus z publicanus. Cur abeadem p̃scindet? Docuerunt Scotus i. iij sententia xx. di. xxv. z allegat ad hoc textum xp̃i in quo fundata est auctoritas excõmunicandi/ z correctõis fraterne. Et hic sumitur validũ cõtrario sensu argumentũ. Iuxta hoc videre ẽ qualiter impossibilitas parendi mandatis ecclie/ facit vt quis apud deũ nulla sit excõmunicatõe ligatus. q̃ si talis impossibilitas notoria sit/ impediens quis possit ab ecclesia p excõmunicationis sn̄iam iuste sepa-ri. Ad hoc videt vsus ecclesie dũ q̃s excõicatus p debitis absolui-tur dũ cedit bonis suis oĩbus/ q̃ facit h⁹ vltimũ ei⁹q̃ põt. Cetez dũ aliqs exigno-rãtia q̃ q̃ culpabili/ aut exinfirmitate z passione vitiosa. nõ tñ p̃tumaci facit aliquẽ actũ/ p quo statuta ẽ sententia excõmunicationis late sententie ab aliquo p̃latoz. videãt in iste z iudices si talis posset dici excõmunicatus ipo facto/ cuz semp sit z fuerit promptus stare correctioni ecclie super delicto suo/ p̃out supponit/ quia non excõtemptu clauium z iurisdictionis ecclesiastice/ sed aliũde motus/ vt dictuz ẽ malum fecit. Non em̃ quelibet inobedi-ẽtia cõtumacia reputat z̃c. Secũda ppositio ex pediens videreẽ/ vt null⁹ teneret aliũ vitare q̃tumcũq̃ excõmunicatũ a iure/ nisi post q̃ denũciatus fuerit eẽ talis a suo iudice. In omni q̃ppe alio casu fere/ põt homo ratõnabiliter p̃sumere p̃mũ suũ nõ esse excõicatũ/ z oppositũ faciẽs exponit se frequẽter discrimini peccati mortalis alienũ seruũ temerarie iudicãdo. Exẽpli gr̃a. Videõ sortẽ interficere sacerdotẽ aut eũz vulnerare. Si iudico sortẽ excõmunicatũ: possum errare q̃m vel a iudice potuit habere mandatum vt hoc faceret/ vel ebrietas aut furor eum excusat/ aut aliquid aliud interuenit p̃ter qõ in iudicio cõtentioso dũ illud veneret absoluet. Preterea quicũq̃ sit in p̃sentia facti/ nescio tñ infra biduum an a suo iudice fuerit absolut⁹/ quaz absolutionẽ neq̃ mihi neq̃ ceteris tenet nũciare. Secus ẽ dũ iudicialiter ẽ condẽnatus/ q̃ iudicio publico debet absolui si nõ vult euitari. Quereret aliqs quid opant̃ excõmunicationis late sn̄ie p canones? Respondeo/ sicut accepi a p̃ceptore meo/ eas tantũ dem opari vt absq̃ p̃cessu alio iudiciali/ aut noua constitutione/ possit iudex statim p̃bato facto. vel cõfessato/ ferre iuris sn̄iaz z eam dẽ publicare. nõ sic vbi gau-

nes eēnt solum ferende snie/qm̄ monitiones ꝛ pcessus fm terminos iuris p̄egrerē tur multiplices. ¶ Excadez radice videt q̄ nullus parochian⁹ debet enitare curatuz suū/a suis se ministerijs publice sepando/ nisi p̄ia sui suspitionis snia fuerit publicat⁹ debet eī tolli/qztuz possibile ēa subditis occasio rebellionis ad suspitionem/ꝛ diuisionis inter se/ꝛ temerarie diudicationis cū iuscuq; alterius qm̄ ista sunt peccata grauissima. Sed dare licētia vel p̄ceptū cōfusum q̄ subditi vitēt curatos suos/nō p̄ia sentētia ꝛ publicata/ est eos p̄dictis peccatoz periculis exponere. Jtaq; cū laici cleri cis sint infesti/poterūt leuiter dicere ō suis curatis q̄ sint fornicatores publici/si forte colloquium vel cōsortium modicum vide rint apud eum cū mulieribus. Rursus et si curatus fuerit heri fornicator/potuit eī penitere/ꝛ fm iudiciū sui suspitionis ꝛ cōfessoris obtulit se dimissurū p̄cubinam suam tpe ꝛ loco. q̄ nō subito tenet semp hoc facere sicut nec penitēs astringeret remouere subito a se quicqd fuit aut ē occasio peccati. tūc parochianus vitando istum vere absolutuz/ quomō nō peccabit? nō autem debet leuiter suspicari/nūc aut alias q̄ vocatiā iudicis fuerit vt talis p̄mulgatus. sed tunc tādiu vitabit/quousq; fuerit publice denūciatō nouiter absolut⁹. Adde q̄ statuit tūc eē diem dñicū dū parochianus primo inciperet suspicari vel iudicare q̄ curatus suus ē fornicator ꝛ public⁹ ꝛ ita vitandus/qd aget i hoc casu? aut vitabit eum ꝛ hoc erit cōtra p̄ceptū ecclesie de audiendo missaz die dñico/qr alia vt suppono nō poterit illo die p̄ocurare. aut cōicabit ꝛ hoc erit ꝛtra sciētiā/ꝛ edificabit ad gehēnam poterit etiā fallivt dictū ē de impenitētia sacerdotis forte penitētis ꝛ absoluti iudicādo. imo eū pot⁹ debet iudicare penitentē ꝛ bonū q̄ oppositū. cū subito potuerit a spū sancto visitari ꝛ penitere/ꝛ cōfessionē actu vel voto p̄ficere. Postremo q̄nō videat hanc licentiā eē fomitē scismatū inter subditos/alijs dicentibus de curato/quia bonus est. alijs non/ sed vitandus/ quia nec est par omniū affectio nec par discretio nec par cognitio que iuris ꝛ facti sunt cognitio.

¶ Obijcit fortasse nobis illa decretalis cū suis glosis/quesitū. ō cohabitatōe clericoz ꝛ mulierū/vbi p argumentū a cōtrario sensu trahitur. q̄ fornicatoz notorius qui. s. nulla tergiuersatōne negari pōt eē talis/vitandus ē/ etiam nō expecta suspitionis snia. Dic dicimus aliqua vel q̄ p̄suetudo opposita/ꝛ p̄latoz tolerātia que nō executa ē hāc decretalē curatos vt subditos interp̄tate sunt illā legē nō eē fuandā. vel q̄ añ snia suspitionis ꝛ q̄diu tolerat/ nihil p̄prie debet ita notorū crimen a subditis reputari/qn aliqua possit tergiuersatōne negari. Juste qdez/aut p̄pter inspirantē gratiā/vt dictuz est/que nescit visitādo tarda molimina/ aut qr nescit operātis intentio aut causa. Nonne posset mulier in casu frequētari a curato/p̄ sua cōuersione? sic egerūt aliq̄ sanctoz ergo publicas meretrices. Sic p̄sbyter etiā meritorie tradi possz morti. Ad hoc facere videt decretalis imediate p̄cedēs. Adulta insup decreta que non loquūtur in hac materia nisi de sacerdotib⁹ sentētialiter cōdemnatis si bene videātur. aut si aliqua sonent aliter/ potest eis nō incongrue interp̄tatio talis aptari. Licet vidant ob secro oppositum sentientes/ quā irrationabile sit/vt p̄latus cōmunicet cum curato parochiali: saltem duz tolerat cum scitum eē talem. ꝛ parochiani eundē euitare nō dico poterūt sed debebunt. ¶ Nō si quesierit aliq̄s quid valebit ergo ista diuīctio famosa inter fornicatorē notoriū ꝛ nō notoriū? Plane ad hoc q̄ notorius pōt absq; alio iuris ordine p̄ tin⁹ cōdemnari p iudicem. Alius nō nisi testibus legitimis iuris ordine p̄ius victus. Juxta hoc elicit forsan pōt intellect⁹ q̄ debet fornicari⁹ notoriꝰ euitari/qr ipe pōt aut debet statī iudicialiē p euitādo iudicari. Judicari dico: nō a subdit⁹ sed p̄latis/p̄suetudo imo ꝛ vtilitas publica videnē p hac interp̄tatōe militare. ꝛ hāc reddere nō dissoztam. Pro dictis oībus sunt glose ordinarie Augu. ꝛ Amb. sup illo. j. ad chozinth. v. Si q̄s frater noīatur ꝛc. ¶ Similis dicerem⁹ de sententijs p̄mulgatis generali mō loquendi absq; nominū exp̄ssiōe p ecclesias vt dicendo. excōmunicam⁹ oēs fortilegos/ oēs impedientes iusticiā ꝛ ecclesiasticā. oēs qui talē

rem surripiēr̄ ⁊c. Talis modus loquēdi generalis ⁊ cōfusus nō ligat/ vt videtur audiētes ad euitandū illos/ quos in ptic lari tales cognouerūt nisi p iudiciuz tales eē nominatim pmulgenē. Nō eñ parem habet efficatiā generalis modus loquēdi cū speciali. Sicut sacerdos lr̄atus pōt dicere q̄ ois fur est suspēdendus/ nec irregularitatem incurrit. qua innodaret si diceret/ hic fur suspēdio meruit interimi. Alie cau se patent ex p̄dictis. ¶ Beniqz ratio ad p̄positionē est/ quoniā magna esset pena/ magnum insup esset discrimen conscientiarū apud innocentes/ si propter aliorū delicta ipsi passim ⁊ absqz iudicio tenerent excommunicati. Audiui de papa Vrbano. v. q̄ gloriabat se papam esse/ ob hanc p̄cipue rationem/ q̄ nullis penis excōmunicationū et irregularitatum erat obnoxius. qui si dixisset p̄mos suos/ sicut sciēm ⁊ hoc aduertisset: relaxasset fortassis tot laqueos tot onera. tot picta ab eoz ceruicib⁹ vt aliqli ⁊ si nō pari/ ab ipsum libertate gratulari potuissent. ¶ Tertia ppositio. ¶ Expediens videbit vt omnes sententie excō: X municationis/ quarū vsus nullus est/ aut plus obest q̄ p̄sit/ tam in ecclesia vniuersali/ q̄ in p̄uincijs et dioc̄esibus/ expressa reuocatione cassarent. Rationabilitas patet ex p̄missis. Et si cōsideremus q̄ excōmunicatio quelibet medicinalis eē debet/ sicut finis amare potionis ē sanitas. Ita finis excōmunicationis ē emendatio aut cōseruatio charitatis et vnionis in subditis ꝓpterea quādocūqz excōmunicatio veniat nullu cōiectura non p̄sumit̄ vtilis reipublici/ nec subditoz correctionē afferre/ illa debet omitti. Tunc eñ locū habet quod dicit Augustinus libro. ij. contra epistolam ꝑmeniani. in decretis. xxiij. q. iiij. j. q. viij. quotiens. supra eo. Ipa pietas: ⁊ ix. q. j. ordinatōes. Reuera cū contagio peccandi multitudinē inuaserit/ consilia sepationis. i. excōmunicationis/ ⁊ inania sunt ⁊ p̄niciosa atqz sacrilega. q̄ impia ⁊ supba sūt et plus p̄turbant infirmos bonos: q̄ corrigant animosos malos. Et Gregorius de quibusdā peccantibus ait. Unde nec tali cōsuetudine auerti possunt/ ⁊ ideo cum venia suo ingenio relinquēdi sūt. Et Dauid. xiij. dicebat xp̄us dimittenda eē zizania ne eradicaret triticū. Sic palea dimittit̄ cum grano donec illud introducat in horreū. Sic sagena ecclesiastica omne genus piscium congregat nec separat/ p̄ter q̄ in littore finalis iudicij. Sic iudas cū apostolis dimissus est. Sic iebuzeus inter filios israel. Sic pessima dicit Piero. semper cum optimis iuncta eē/ sic tolerati sunt filij israel vsque extremis ad vsurā ⁊ vtilibello repudij. sic hodie p̄mittunt meretrices ne vitijs deterioribus oia cōfundant. ꝓpterea dicit augusti. vbi p̄ius. Non potest eē salubus omnibus correctio nisi cū ille corripit q̄ non habet socia multitudinē. Luz vo idē morbus plurimos occupauerit. nihil aliud restat bonis q̄ dolor ⁊ gemit⁹ vt p illos signū qđ Ezechieli sancto reuelatū est. illi sic ea dere ab eoz infestinatōe mereant. Deficiendo ad ꝑticularia p̄nt cōclusiones morales elici ex locis et ꝓpibus q̄n expedit. et q̄n nō/ in peccatores vt sūt fornicarij ⁊ scismatici ⁊ vsurarij et simoniaci excōicatōes pmulgari. Prelati eñ non solū p̄nt. imo dñt ab excōicationib⁹ aut irregularitatib⁹ ferendis desistere. aut iā latas tacite vel expresse reuocare cōtra vitiosos vt sunt fornicatores publici vl scismatici si nō vitiū tale adeo in qbusdā ꝑtibus inualuerit/ q̄ p excōicationū vel irregularitatuz sniās nullo mō p̄sumit̄ corrigi sz deteriores effici desiquētes. Et in hoc veritatē hz qđ dictū. plato ad multa nō teneri ꝓpē incorrigibilitatē subditoz ad q̄z opposita ipi si corrigibiles hr̄ent subditos/ tenerēt. Porro qđ sit reuocare tacite iam dixim⁹ corollario. xiij. ¶ Ex his videt aliqbus tpa mala cōsideranib⁹ q̄ nō expedit ferre sniās excōicatōnū generales i fornicarios sacerdotes/ ⁊ iubere q̄ a subditis euitēt. Rigor ei ecclesiastice discipline vt credi pōt/ q̄ tū latae sit/ sz ex nulla ⁊ rara fit electio i sacerdotū introductione. ꝓpterea malū istud tā late serpit q̄ multiplicāt iuuenes inutiles ⁊ lubrici in sacerdotes. de qbus stulissimū est sperare q̄ p⁹ susceptū sacerdotiū castior sit eoz vita ⁊ honestior/ ⁊ nō potiꝰ dissolutior. q̄to iā hñt illō a q̄ prius ex mala vite fama formidare poterāt expelli. Quāto stultiꝰ ⁊ gr̄ius in q̄ vba Aug⁹. q̄to ꝓnitiosius/ iniquius ⁊ sacri

legio simili⁹/ē velle tales effrenatissimos p excōicationū sniās cōpescere/q̄ pfecto non tā eos corrigūt/q̄ inficiūt: nō solū eos sed parochianos cū eis puersantes. ¶ Nōne melius eēt nocētes q̄sda impunitos remanere q̄ punire nocētes Juste q̄dēpōt aliq̄n malicia tolerari. inocētia puniri nūq̄. ¶ Puniūtur aūt pochiani/dū puersatio curatoꝝ eis interdicit. dū scrupulis grauissimis cōsciētiaꝝ inq̄etant. ¶ Sed diceret aliq̄s: peccata igit̄ vis remanere impunita? ¶ Dicabs· q̄freno pene corruēt oēs in flagitia. sic oēs ecclīastice disciplie rigor absceder. ¶ Absit vt hoc velim. laudo medicinā/sed nō eā q̄ vuln⁹ augeat aut vitaꝝ tollat. fiat a radice morbi curatio. nō eligant̄ ad sacerdotiuꝝ incorrigibiles: nō idisciplinabiles. alioq̄n sibi deputēt p̄lati qui tales elegerūt. ¶ Et si tales deū quotidie i suis p̄ceptis tā imprudenter cōtemnūt/ q̄d mirandū aut vidicā dū si leges hūanas ⁊ statuta nihilip̄dunt q̄s etiā videt a suis latorib⁹ nō ꝟuari. cum tñ recte instū sit/patere legē quā ipe tulerit. Beniq̄ si cā sit vt meretrices tollerent/ dicūt sic opinātes/ q̄ maior ē ratio tolerandi sacerdotes fornicarios nec rigorē talē ꝟnādi/sicut ab initio: quēadmodū añ tpa gregorij noni maiore rigore hec vt alij dicunt disciplina tenebat. ¶ Hinc rñdent ad quendā dicta sanctoꝝ/ vt thome ⁊ alioꝝ peccare eos dicētiū qui a fornicarijs missā audiūt nec excusare eos/ ꝓpter negligētiā p̄latoruꝝ ¶ Cū enī vel vigebāt amplius timor dei et disciplina xp̄iane religionis ita vt possit leuter talis lex exeq̄ vel inexpti forte erant hi doctores q̄ generale ⁊ q̄ radicatuꝝ sit hoc malū/ ⁊ quō deteriora flagitia sit circa vxores aut filias parochianoꝝ ⁊ abominatōes horrēde in alijs p̄uenirēt apud mlt̄as patrias/rebus stātibus vt stāt/si quererētur p tales cēsuras arceri. ¶ Cādalū certe magnū est apud pochianos curati ad cōcubinam ingressus. sed longe deteri⁹ si erga parochianas suas nō ꝟuauerit castitatē/ mlt̄os itaq̄ cōpertum ēe sanctis doctoribus fuisse/ q̄s inexperiētia tempoꝝ fefellit/ ⁊ locuti sunt/ nō quid fieri posset aut expediret/ sed quid stricta iuris diuini vel hūani regula faciendū esse diceret. ¶ Si dū ad expientiā difficultatū/ ⁊ tempoꝝ/ ⁊ hominū incorrigibilitatem veniūt/ mutāt plerūq̄ sentētiā/ dicentes q̄ ⁊ si talia mala sunt q̄ agunt̄ a subditis. tolerare tñ magis illa expedit/ q̄ cuꝝ periculo deteriori ea velle ad vngue resecare. ¶ Quo circa peccāt nō mediocriter quidā ex religiosis solitarijs/qui dū vitā attēdūt p̄latoꝝ/dū subditoꝝ effrenatā maliciaꝝ intuent̄/ cōfestim murmurāt/ ⁊ mox inaudita parte ipi cōdemnationū ferūt sentētias in absentes/eos quoq̄ rodūt ⁊ denotāt/ nō aduertētes. ſ. inexpti rex/ q̄ difficile ⁊ frequentius impossibile sit ꝟa ad normā equā flectere. Vtinā hi sapent/ ⁊ sup seipos oculuꝝ retorquētes/intelligerēt q̄t lites amaras/ q̄t defect⁹/culpabiles tolerare cogit̄ quilibet i seipo. nec sufficit tali solicitudine/ sed nunc sufficiēter emēdare. ¶ Ipi vtiq̄ ptius alios arguerēt/ qui beluā tot capitū vnā loquor dioceſim aut regnū/non p̄ oia regulata habent/ ⁊ pfecto iuxta comicū sniam. si hmōi eēnt in loco. ſ. p̄latoꝝ/aliter sentirēt/aliter iudicarēt. ¶ Hec dicim⁹ nō ad excusationez inertie dānabilis quorūdā supioꝝ/destruētium pessimis exemplis viuēdi ⁊ moribus factiosq̄ reprobissimis vitā subditoꝝ. sed vt boni q̄q̄ in multis deficiāt/non acerbi⁹ insto mordeant̄. ¶ Quarta ꝓpositio. ¶ Expediens videret institutio/aut tā institutoꝝ talis interp̄tatio/vt solus excōmunicatus aut suspensus a iudice/ ⁊ nō a solo iure cōtraheret irregularitatē/immiscēdo se sacris/ ⁊ talis sol⁹ iudicialiter cōdemnatus aptāte absoluēdi in foro cōsciētie spoliatus censeret. ¶ Primū ideo dicim⁹ q̄ nō statim aduerit aliquis se excōmunicatōem a iure de facto latā contraxisse q̄ si in tali nescientia immiscuerit se sacris aut alioꝝ consortio se iūxerit: durum videret talem eē irregularē/ ⁊ tali irregularitate a qua sol⁹ papa posset absoluere. hinc cōtemptus apud multos/ aut scrupuli varij/ ⁊ pricula maiora q̄ dici p̄nt oriunt̄. ¶ De excōicatōe mīori quo ad irregularitate nō cōtrahendā ē expressa decretalis. Similiter de suspensiōe paret/ quoniā oppositum nō est expressum in iure. Pene autem nequaq̄ ampliande sunt. Circa quod mirāt aliqui quomō decretalem illam. Cum medicinalis. quidā retorquēt ad p̄bandū q̄ ois suspensus a iure sit irregularis si se sacris immisceat. quo

niam ibi fit ꝑmō ꝺ vna tm̄ mō specie suspē sionis ⁊ ī casu certo. Alia aūt decretalis ab eisdē allegata loquit̄ de suspēsis ab homie Scōaz ptē ꝓpositōis idcirco posuim⁹/ qm̄ si oppositū teneaē attētis rebus vt turbate sunt in eccl̄ia. tota fere xp̄ianitas fraudata est bn̄ficio cōfessionis sacramētalis. Nō sic oſtēdimus. Si omnis excōmunicat⁹a iure aut suspēsus aut irregularis pdit ptātē absoluendi sacramētaliter q⁹ pdit vt dicunt iurist̄e: iurisdictionē omnē in alios. talis in foro ꝺscīe nequaq̄ absoluit. Sed maxima pars eoz q cōfessiones audiūt/ incidit sepe in suspēsionē aut irregularitatē ⁊ excōmunicatōez ⁊ hoc vel ptic̄ipādo cū suis parochianis excōmunicatis/ vel tenēdo publice cōcubinas/ vel oum sunt infamati vitio aliquo publico vel simoniaci vel mercatores publici/ vel ex alijs centū radicib⁹. tam apud religiosos q̄ alios. Formidabūt igit̄ semp subditi/ an fuerint rite ⁊ vere sacrām̄talit̄ absoluti/ ⁊ hoc rōnabiliter in tanta sn̄ia⁹ multiplicitate. Hoc aūt asserere q̄zdm sit piculū ⁊ scandalū p̄lati viderint ⁊ iurist̄e. Ꝺco hac ptē scōa ꝓpositōis facit decretalis q̄ monet vt in necessarijs subditi cōmunicent cū curato suo/ qui tm̄ q̄nq̄z suspensus est/ vtpote cuz fornicario publico. Constat autem q⁹ confessio est necessaria. Si vo nō potest absoluere sacerdos excommunicat⁹a iure aut suspēsus. fit illusio talibus subditis. q̄m̄ nec sacramētaliē absoluent̄ nec finaliter aliud reportāt q⁹ scrupulos/ dū postmodū audiūt sacerdotes suos ptāte absoluēdi carnisse. Quinta ꝓpositio. Expediēs videret̄ vt nulla sn̄ia excōicationis ferret̄ nisi ꝑ cōtumacia facta i rebus pure spūalibus/ ⁊ vbi trāsgressio vḡit manifeste in dissipatōez fidei ⁊ sue libertatis/ sicut est de hereticis ⁊ scismaticis/ eoꝝ q̄z fautorib⁹/ sicut de interdicto diceremus Excōicatio siquidē bacul⁹ est pure spūalis ꝓterea nō videret̄ rōnabiliter assumenda ad ptectōez rer̄ tpaliū ⁊ quasi ꝓphanarū q̄m̄ res tpales nō debent conseruari vel repeti cū maioꝝ detrimēto eoꝝ a quibus repetuntur/ q⁹ sit vtilitas ꝓueniens aput repetentes. Sed excōmunicatio magis damnū infert/ q⁹ sit vtilitas alia tpalis. Preterea nō ꝺz eccl̄ia graui⁹ punire deliquētes ciuiliter/ q⁹ secularis ptās. Oppositū tm̄ fit dū ꝓpter ꝓtumaciā cadentē in cā rer̄ tpaliū/ iudex eccl̄iasticus ī carcerat ⁊ ligat anim̄as grauissimis excōicationis vinculis. Iudex v̄o secularis sola corpoꝝ detentōe contentus est. Rursus nō est v⁹q̄q̄z certū an ius diuinū cōcesserit ꝑlatis iurisdictionem tpalē imediate/ aut saltē eius exercitiū sicut r̄ps illud a se abdicauit aut si hoc constare pōt. remaneret tm̄ incertū si iurisdictōem secularē ex ꝓsuetudie vel dono p̄ncipū cōcessam sibi possit eccl̄ia ꝑ iurisdictōez suā pure spūalē exercere/ ꝓsequi/ ⁊ defendere. Sicut habet eccl̄ia iurisdictōem tpales/ habent ip̄a ⁊ carceres/ ⁊ alios coercēdi modos etiā corpales que coertio corpalis licet apō grossi intelligētes ⁊ carnales austeriorē indicent̄/ quis tamen fideli mēte ꝓspiciens/ negauerit excōmunicatōnez penā longe deteriorem excellere. ymo ꝺm dicta sanctoꝝ morte corpoꝝali deteriorē existere. Quāt nō ꝑ qualibet ꝓtumacia ifligiē mors apō p̄ncipes seculares/ q̄ est ista ecclesiastica libertas mālsuetudo vt passim ꝑ similibus aut minoꝝbus culpis spūalez inferat mortem? Veniq̄z dixerim ista nō ad detrahēdum factis p̄latoꝝ sed vt occasio p̄stet maturius in hac re statuēdi ⁊ tollendi tot vexationes incredibiles/ quas pauperibus laborantibus/ ꝓmotores curiarum ⁊ alij quidā his baculis fulti p̄stant in contemptum dei. dānationē p̄latoꝝ. ⁊ eccl̄iasticē iurisdictionis irrisionē. Amplius ista non sunt ad determinādu⁹ que diximus in his ꝓpositionib⁹/ p̄sertim vbi textus iurī palam repugnare viderent̄. Sed data volumus ee occasionē studendi iura illa ⁊ mitioꝝ inter ptātōe ea diiudicādi/ q⁹ faciant quidā ad pauca aspicientes. ⁊ q⁹ facili enūciāt ꝑ alioꝝ illaqeatōe. illiberatōne ⁊ dānatōe. Sexta ꝓpositio. Expediēs est i multis defectib⁹ illos vel tolerare/ vel ad bonū finē ordinare/ q⁹ ꝑ fulminatōnes sententiaꝝ ⁊ cōdemnationū. aut ꝑdicationes rigoꝛosas eos conari fundit⁹ exterminare. Ratio patet ex p̄missis. vñ precedentia facta sanctoꝝ nos docent q⁹ multa que male fieri videbāt ⁊ nequibant corrigere/ vel tolerabāt/ vel ad aliquē finē bonū ordinabant. Sic idolatraꝝ superstitio facta in

Febuario/ob honorē februe/transit in honorem ꝰginis matris. Sic honor augusto cesari ꝑstans/in honorē ꝑetri est conuersum/vertit papa in ecclesiam omniuꝫ sanctorum. Forte tali arte possent encenia que prima die anni mittūt homines ad bonuꝫ finem trahi. Sic natiuitatis sue celebratio apud quosdam principes xp̄ianos ad gaudium de suo baptismate posset retorqueri. Hec eñ agere facilius est/q̄ torrenti consuetudinis ptinaciter obniti velle. ¶ Hoc modo docendi sunt omnes habere oculum simplicem. oculū intentionis rectum. quo habito merebunt̄ in multis/vbi alias graui se delicto cōstringerēt. Exempli gratia/ de celebrantibus missam sumpta pecunia. ꝛ euntibus ad horas canonicas in ecclesijs. ꝛ ad obitus spe distributionū. de cantibus ꝛ accipiētibus curas ꝛ beneficia ad censuꝫ annuū. de recipientibus pecunias in collatione ordinum. de ꝑdicantibus ꝑ mercede. de querētibus placere in suis actibus ꝛ sermonibus publicis ꝛ artificialiter ob hꝰ ordinatis. de habētibus plura bñficia/ꝛ si milibus/in q̄bus peccāt multi ob defectuꝫ doctrine ꝛ rectificatōis sue intētionis/quibus alioq̄n merces deberet̄. ¶ Tāgamus hic ad extremū pfunctorie modū rectificādi aliqua ex p̄missis. Si q̄s celebrat missaꝫ aut aliud quodcūq̄ opus spūale pagit/et inde sperat mercedē temporalem. Constituat ipe sibi mercedē illā nō tanq̄ preciuꝫ spūalis illius opis. Non eñ esset equa cōmutatio. Sed accipiat illud tpale pro sustentatione ministri. Nō debet itaq̄ q̄sq̄ suis stipēdijs militare. Et qui altario seruit/sicut dicit apl's/de altario viuere debz. Doctitulo q̄ di sustētatio ministri. saluatur oīs receptio moderata rez tpaliū ꝑ spūalibus iuxta sniaꝫ dñi Buranch/in hac materia. Hec aūt sustētatio qualis aut quanta esse possit nō cadit sub arte generaliē diffinire. Sed hoc loco sicut ꝛ in oīni vtute medium sumi dz ꝑut sapiēs iudicabit. attētis circūstantijs oibus/aut ꝑut hoīez vnctio diuina docebit. ¶ Hāc eandē sniaꝫ dicūt alij sub alijs vbis. q̄ oīs res spūalis ꝑpter tpale lucrū tanq̄ ꝑ pter motiuū min⁹ principale/aut ꝑpter finē deo subordinatuꝫ/q̄ dici pōt finis cōsecutiꝰ/licāte queri diligi vel exercere pōt. Ad hoc nimiꝫ est illō ꝓphete. Inclinaui cor meū ad faciēdas iustificatōes tuas ieternū ꝑpter retributionē. Existimo neminē dubitare q̄n posset deus diligi a me ꝛ exorari/vt mihi det vite sustētatōez ad liberi⁹ vidē fruiēdū. Actus āt magis spūalis qualis ē q̄ dei dilectō vel ad eūdem oro⁹ fas hz insup aliq̄s exercere sex' in vna religione vel cura vel alio spirituali ope vt inde sustentet̄ ad vite necessaria/nō quidē sistēdo in hoc sed vlterius referēdo in deū vt habitis talibus vite necessarijs/ipe deinceps liberiori mēte valeat deo militare. Dicunt doctores nominatim dominus Anthisiodoren. q̄ nullꝰ ꝑdicare debz hoc ē ꝑdicatōez suā ordinare tanq̄ medium ad habēduꝫ vite sustētatōez. Rect inq̄unt hic ordo quersus. si digniꝰ ad indignius ordiaret̄. Nox dicta sic accipiēda sunt vbi ad illud tpale figeret̄ intētō p̄cipal' ꝛ ad dei honorē ipa nequaq̄ vlteriꝰ referet̄. dū aūt nō ē finis p̄cipalis sustētatio hec ministri q̄sita p aliq̄s actus spūales. sed est vel motiuū quodda. vel finis minꝰ principalis in alterū finē rursus ordinatus. nullū videt̄ hic de symoniaca puersitate periculum iminere. ¶ Ista sic elucidare tuꝰ est ad ꝙandū p̄scias simpliciū/ꝛ p rectificatione suaꝫ intētionū/q̄ tragica aut satirica reꝑhēsiōe oēs generali symonie lepra reddere infames velle. Hac intentōe pōt tenere cura ad censuꝫ annuū/ pōt haberi respectus ad lucꝝ distributionū. Potest̄ i casu recipi moderata pecunia ab ordinatis sub p̄latis. si sit aliūde nimis paup. nec immineat scandalū. qm̄ oēs decretales sup hoc ꝑfecte sunt de iure hūano q̄ ad multa/ q̄s pōt abolere ꝑsuetudo ad oppositū dū fuerit oculꝰ simplex mō dicto. Sic p̄nt obtineri duo vel tria bñficia ꝓpter eoꝝ tenuitatē/et si sine scādalo fiat/ attēta p̄sone obtinētis qualitate ꝛ ipius ad ecclīam vtilitate. Sic pōt imo sepe dz querere p̄dicator aut alius placere hoib⁹ in suis actibus/non ꝑpter se. sed vt videntes glorificēt deū. et vt libētius monita salutis accipiāt. ¶ Neqꝫ tñ suꝫ ne scius/ q̄n in p̄dictis sepe cadit vilis questꝰ atq̄ symoniacꝰ. vt si q̄s habeat aliūde sufficiēter vñ viuere possit. ipe multiplicat si-

di ꝓ talia opa spūalia/ grādiores diuitias supuacuas/aut pē necessarias. aut suā bñficioꝝ pluralitatē cā rōnalis nō excusat.

Lectio quinta

AB determinatōez solidiorē materie quaz tractādaz suscepimus sup quidditate peccati mortalis ꝛ distinctione eius a venali multa quasi iam fundamēta iecimus. perscrutādo funditus qđ sit lex ꝓprie diuina. quid naturalis: qđ humana/ ꝛ de cōditionibus vtrarūqz. Hic est enī viuax fundꝰ totius difficultatis. Porro iā nōnulla diuerticula quasi supedificātes adiecimus. Perscrutandū rursus esse video/ ne nos equocatio fallat. ꝛ vt edificij nr̄a structura certiꝰ surgat. si forte sit aliqua lex diuina que nō sit obligatoria. Nā de obligatoria sermo dūtaxat habitus ē. Videē nempe lex diuīa totidē modis dici quot modis diuina voluntas noīatē. Dicit aūt magister in primo sniaz. q dnqz sunt dei volūtates/ sumēdo signū ꝓ signato. Et he sub hoc metro cōplexe sunt. Precipit ꝛ phibet. pmittit consulit. implet. De volūtate ꝓceptiua ꝛ phibitiua multa iā dixim9. De pmissione vo memini me alio loco distinxisse. q aliq̄ dr pmittere de9. Primo qr nō vult phibere/ aut ꝓcipe oppositū/ hoc mō pmittit libertū repudij/ ꝛ vxoꝝ pluralitatē in antiq̄ lege. Sc̄o mō pmittit qr nō punit pena tpali. hoc mō pmittit mala fieri q̄ nō punit̄ iniustis. Bein de tertio aliqua pmittere dr nō qr nō puniat/ sed qr nō impedit ea fieri cū id vtiqz possz quāq̄ hō iustissime faciat eligēdo ex his malbona sm potentissimam sapiaz suā attigentē a fine vsqz ad finē fortiter: ꝛ p inscrutabilē abyssuz iudicioꝝ suoꝝ. Beniqz quarto pōt aliq̄d pmitti/ nō qr iudicet faciendū/ aut q nō denūciet p leges ꝛ statuta puniēduz. sed qr de facto non exequūtur leges punitiue cōtra delinquētes tales ne deteriorē exitum res habeat. Hoc modo tolerant q̄ñqz heretici/ ꝛ scismatici/ et alij inter christianos dum scisstura deterior ex eorundē exterminatōe verisimiliter timeret. De hac lege pmissiua. similiē ꝛ de impletiua q̄ dr esse efficax opatio dei. ꝛ q̄ñ gst ō perse obligatiua ynū dicta sūt. Superest dicere de cōsilio q lex appellat̄ ñ q̄ liget ad obtuatōez sui. eā quippe deserens penā nō incurrit. Impletio tñ ei9 pmiū mereret ꝛ coronā. Eā pterea legē cōsilioꝝ diuinoꝝ nihilipēdere velut inutilē ꝛ tang̃ obseruatores eoꝝ nō inde pfectiores fiant improbare dānatōez nō euadit. Hec lex potissimū respicit tertiā vitā quaz ē posuimꝰ cōfirmatōis stabilite/ aut eoꝝ q tali vitē iāqz approximāt vt sunt viatores perfecti. Hec sm matim mēoꝛata sint exeūa q̄ de qntuplici signo volūtatis diuīe/ q̄ ē exprima doctores tradiderūt. Aruero legem alterā si supaddiderim9 mediā inē cōsiliū ꝛ ꝓceptū/ q̄ monitō vel mādatū/ vel ordinatio/ aut alio noīe ab sqz cōtrouersia noiet/ forte videbimur ꝓtin9 trāsgredi termios quos posuerūt patres nr̄i/ sed nō ita ē. consonabim9 potiꝰ eoꝝ traditōibus ꝛ eas apti9 intuebimur. Apparētes qz̄ ꝓtroversias inē ipos/ de pctō venali ꝛ mortali/ nos facilioꝛi nexu in vnū cōpingem9. Loquūt̄ itaqz nōnulli sanctoꝝ de pctō venali tāq̄ sit cōtra ꝓceptū diuinum vt Herū. in libello suo de ꝓcepto ꝛ dispēsatōe. ꝛ Brandē. idē ponit ex autoritate Aug. i suo quodlib. iij q. xxj. Alioꝝ ē opinio cōtraria vt thome ꝛ cōis schole / dicētiuz venale nō est cōtra sed ꝓter ꝓceptū. Primi facilioꝛ ꝛ expediti videnē/ ponētes qlibet pctm ee cōtra ꝓceptū . qm̄ ꝓfunda cōsideratio repte nihil ee pctm̄ nisi qr phibitū. Prevaricātes reputaui oēs pctores terre. inqt ꝓphā. Prohibitū dico. vel lege diuina immediate vel naturali aut humana/ voce scripto vel mente. Nam nō habētes legē ipsi sibi sūt lex. Ad Ro. ij. Preterea frequēs vsus ein omni lege. Jus in antiqua. ius nouū. ius in religionibus ꝛ vniuersitatibus/ vt multa statuanē sub nomīe ꝓcepti/ ꝛ voti/ ꝛ iuramenti/ ꝛ cōminatōis eterne mortis/ quoꝝ aliqua omittere vel opposita facere nō facit hominē reū peccati mortalis. Nōne dicta erat antiqua lex iudeis in ꝓceptū/ persipicuū est hoc. Deutero. vij. ꝛ viij. Et addunt̄ maledictōes. c. xxvj. Idem Hiere. xj. Habeē insup Deut. xxvj. quō ipi ꝓfitebāt̄ āno quolibz totā legē. Beniqz Josue. xxiiij. qualiē populꝰ indeoꝝ expssa voce seipz obligauēit ad oīa facieda q̄ ꝓ

mãdauerat. Attamẽ qs diceret eos in oĩ trãsgressiõe cuiuslibet ꝓcẽti illa lege mor taliter deliqsse: Agebãt nihilomin⁹ vt vi deẽ ꝓtra ꝓceptũ votũ ꝛ pfessionẽ maledi ctionis intermiatõe vallatã. Preceptũ vti q̃ hẽbãt sicut ꝛ nos nõ mẽtiri. multa tñ eẽ mẽdacia sola venialia null⁹ negat. Silez fa cit rõnẽ Gerñ. libello ꝓdicto de eis que in euãgelio ꝓtẽta sunt vt q̃ nõ sit ira sc̃dum fratri. nõ grauãda corda crapula ꝛ ebrietate curis hȳsceli. nõ dicẽdus vbũ ociosus/ ne iurãdum ꝛ silia q̃z act⁹ crebro veniales sũt. Ista i statut̃ religionũ q̃tũcunq̃ iura mẽto aut voto firmatis. Nõ vt manifesti⁹ fiat accipiam⁹ aliquẽ ꝙ iuramẽto aut voto vt sepe fit se astrinxerit. Sit ita q̃ fideliẽ et diligẽter adimplebit opus iniũctũ. aut q̃ in oĩbus suo tali supiori honorẽ seruabit. Null⁹ arbitror audebit ꝓdẽnare istũ sic iu rantẽ ꝓ q̃cunq̃ negligẽtia aut irreuerentia ad mortale delictũ/ cũ possit interdicere ne gligẽtia ꝛ irreuerẽtia. nũc ex ignoratia ali quãtulũ crassa ꝛ supina. nũc ex impotẽtia ꝛ infirmitate. aut absq̃ cõsensu pfecto aut qz trãsgressio talis nõ ẽ notabilis dãni seu cõtemp⁹ apud eos qbus ipe fideliẽ seruire ꝛ qs honorare iurauit. Attñ ois negligen tia ꝓtrariat̃ primo iuramẽto. ꝛ irreuerẽtia scdo. nisi qs glosauerit iuramẽta hec put i fra docebimus. Quid dicem⁹ ad hec: Nũqd ẽ spũs dissensionis ĩ cordibus filioz dei/ vt qñ vn⁹ approbata li⁹ damnet. Studeam⁹ ergo ꝛ trouersiã banc vbalẽ/ qz de re satis ꝓstat ꝛ q̃uenit ad ꝓcordiã addu cere. Ita eñ agere h ꝛ alibi modesti⁹ ꝛ salu bus subtilitatẽ/ q̃ vni pti vel alteri tã pti nacit̃ inimici/ q̃ altera cõdẽneẽ. Intolerabi le siqdẽ cõfestim existimare de sctis sapiẽ tib⁹/ ꝛ tãta sedulitate vitatẽ scrutãtib⁹ eos ĩ reb⁹ nõ vsq̃quaq̃ difficilib⁹ dissonis asser tionib⁹ errauisse. Dos controuersie no dos facili⁹ enodare poterim⁹ si aliquaz pri⁹ dederim⁹ silitudinẽ ex visibilib⁹/ ꝙ quã q̃si per scalã ad inuisibilia cõsc̃edam⁹. Cõpe mus ergo ꝓcñ ad morbũ: ꝛ vitã spũalem ad corpalẽ/ vt ab initõ fecimus/ ꝛ repetam⁹ dicẽtes. q̃ vita aĩe quadruplex est. ſ. nature gratie/ actionis meritorie/ ꝛ cõfirmationis stabilite. Circa hoc ponunt̃ alĩq̃ ꝓpositiones primo de pcto/ de hinc de merito.

Prima ꝓpositio. Pctũ mortale ꝛ veniale non sũt cõtra vitã pmã: sic q̃ eã ꝓtinus enecent. Hec enĩ vita cõsistit ĩ bona dispositõe naturaliũ/ vt sũt viuax ingeniũ/ tenax me moria/ ꝛ silia. aut ĩ donis gratuitis non tñ gratũ facientib⁹ vt sunt scia multiplex/ ꝛ ha bitatões q̃dã bone ad vtutes solũ morales. Hec vo ꝛ si ledãt q̃ q̃ pctũ/ ñ tñ ea fundit⁹ expelle necesse ẽ. a quo q̃n null⁹ ĩ pctõ mortali viueret vita nature ꝓdicta. Secũda ꝓpositio. Solũ pctũ mortale ẽ cõtra vitã scõaz/ tãq̃ sibi oĩno incõpassibile. Cũ enĩ vita aĩe spũalis ꝓprie dicta sit ipe spũs sanctus/ nõ q̃dẽ formaliẽ sed intima q̃daz vnione ꝛ illapsu vinifico nobis inexplica bili. Hec vita tãdiu ꝛ nõ vltra ẽ in aĩa/ q̃ diu manet ĩ eadẽ ipa armonia charitat⁹ et alioz donoz ꝓ eaz formatoz/ cui⁹ armonie spũalis facta dissolutõe/ de⁹ discedit ab aĩa ꝛ moriẽ illa morte de qua ꝓpheta denun ciat. Nõ mors peccatoz pessima. Est igiẽ peccatũ mortale quasi vulnus letiferũ aut cibus pestifer/ dissoluẽs qualitatiuã illam dispositõez cõplexionalẽ/ in qua vita consi stit. Sed peccatũ veniale nõ ẽ nisi mor bus quidã aut vulnus circa mortẽ. ꝛ sicut ex mille vulneribus nõ mortiferis/ hõ non moriẽ/ nisi ex illoz multitudine generet̃ q̃ dam morbus alius mortifer/ vt sepius ob tingit. Ita ex quocũq̃ venialib⁹ peccatis vi ta gratie nequa q̃ amittit̃/ lz bñ disponant ad generatõnez mortalis. videt̃ tñ opposi tum voluisse dñs anthisiodoren. si nõ cau te intelligat̃. Juxta hãc silitudinẽ taliter ꝛ nõ aliter ỏ ree venale pctũ cõtra vitã gra tie/ q̃liter morbus aliq̃s citra mortẽ/ vel lan guor febilis tertian⁹/ aut lene vulnꝰ esse cõtra vitã in corpe. Tertia ꝓpositio. Actus peccati venialis rõnabiliter potest dici cõtrari⁹ vite tertie q̃ est actionis meritorie. quã vitã appellam⁹ vitaz scõam gratie/ sicut opatio viuentis sua vocat̃ ab Aristot̃. vita scõa. Actus itaq̃ peccati ve nialis nõ cõpatit̃ secũ in eadẽ ania/ ꝛ ꝓ eo dem tpe/ actionẽ meritoriã a vita grẽ ꝓcedentẽ. Nunqd nõ impossibile ẽ simul ean dem aĩam agere libere ex gratia ꝛ nõ ex gra tia: Sic idẽ actus nõ pot̃ eẽ meritorius et venialis. nec eadẽ anima simul agere meri torie ꝛ venialit̃ demereri. Hãc intentõez si

cut opinor hñt doctores q dicũt pctm̃ ve-
niale nõ ee cõtra charitatẽ. Iz cõtra charita
tis feruorẽ appellãtes feruorẽ actõz ex cha
ritate veniẽte/ q quidẽ actio p tũc impedi-
tur dũ actio venialis cõmittit. ¶ Exinde pa
tet deductio qualiter pctm̃ veniale fugibi-
le ẽ cũ impediat opus actõis meritorie/ q̃
in magnũ cederet augmẽtum glorie. ¶ Sic
forte rõnabiliter diceremus morbos aliq̃s
magis ee cõtra vitã animalis scõam q̃ pri
mã/licet in vita prima spũali hec sit simili
tudo ad corpalẽ/ q tota ꝛ subito pdit vel
integra retinet/ nisi q̃s diceret q armonia
vite spũalis que ẽ charitas nõ paꝛ stabiliẽ
per alias dispositões virtutum qualitatiꝫ
nas/quibus debilitatis aut pditis. charita
tem leuius expelli cõsequẽs est. ¶ Signãter
vo locuti sumus de a cub⁹ peccatoꝛ veniaꝫ
ꝛ mortalis: qm̃ habiẽ dici bñ stant cũ acti-
bus oppositꝫ/ vt hñs auaricie cũ actu gr̃e
¶ Quarta ꝓpositio. ¶ Actus ꝛ habit⁹ pec
cati cuuslibz repugnat quarte vite/ que est
vita cõfirmatõis stabilite/ ꝑsertim̃ i patria
qm̃ in via forte põt esse cõfirmatio aliqua
cõpatiẽs veniale. ¶ Hũc ad ꝓpositũ sicut
habem⁹ in ꝑcepto/ aut nõ in ꝑcepto/ habere
vitas ꝑdictas. ¶ Ita pctm̃ veniale affirmabi
tur aut negabit ee cõtra ꝑceptũ. ꝓpterea
sicut sola vita gr̃e gratũ facientis cadit
sub ꝑcepto sic q̃ habita ea stuat hõ legẽ to-
tam/ ꝛ ea nõ habita nõ pfecte custodit eaꝫ
ita pctm̃ solũ mortale/ dicẽt isto mõ cõtra-
riari ꝑcepto. ¶ Ecce quo pacto diuersis respe
ctibus veniale dr̃ vel negat esse ꝑcepto cõ
trariũ/ quoꝝ respectuũ illi istum/ alij ex do
ctoꝛibus aliũ habuerũt. ¶ Quinta ꝓposi-
tio. ¶ Nullũ meritus vite eterne ꝓdita
sola vita pma. Hõ in ꝓmptu ẽ/ q̃ tal⁹ vita
nõ includit charitatẽ q̃ ẽ radix meriti. De
meritũ vite eẽne sic ꝓcedere põt a vita pri
ma/ ꝛ si sil⁹ meritũ boni tpal⁹ sic vita altera
gr̃e. ſ. nullũ demeritũ vite eẽne. Iz bñ meri-
tã ꝛ demeritũ boni soli⁹ tpal⁹ ꝓpatit. ¶ De
clarem⁹ ea i qb⁹ põt ee ãbiguitas ꝛ dicam⁹ q̃
in pura vita nature qualẽ dixim⁹ possibile
est hoiez eterne mortis ee reũ. ꝛ tm̃ boni ali
cui⁹ tpalis facit eũ deus gratis ptiãpem hõ
cõgruo ꝓter qnãdã adequatõez opm̃ suo
rũ bonoꝝ de genere ad bonũ aliq̃d tpale.
Quãuis tm̃ peccatoꝛ indign⁹ sit etiam pane
quo vesci/ dicẽte Aug⁹. ꝛ hoc de rigore se
uere iusticie. ¶ Tm̃ iusticia dei misc̃die tam
cõiuncta ẽ vt nõ sinat bonũ etiã de genere
absq̃ decore remuneratõis saltẽ trãsitorie.
¶ Ceteꝝ nihil impedit q̃n hõ viuẽs vita gra
tie: q̃n̄q̃ bonos actus ꝓducat/ non ex vita
scõa gr̃e/ nõ ex charitate. sed ex sola vita pri
me. ſ. nature. quo casu mereẽ hõ iustus nõ
minus q̃ iniustus/ nõ tm̃ vsq̃ ad meritum
beatitudis eterne. q ꝛ nõ est fus actus a vita
gr̃e radicaliẽ elicit⁹. mereẽ ergo solũ boni
tpale. ¶ Reliqua patẽt intuẽti. ¶ Hic ꝑes
dicẽduz videret de merito soli⁹ boni tpa⁹
quo ad vitã scõam/ q̃ est actiõis meritorie
sicut de pcõ veniali dixim⁹/ qõ videl⁹ eo-
dem momẽto tpis nõ se ꝓpatim̃. nõ de q
se ex malicia actus. sed de p accidẽs ex imp
fectõe eius. qm̃ agere simꝫ ex gr̃a nõ cõtin-
git ꝛ ex sola vita nature. ¶ Dis ita q̃ dete
minatis p similitudinẽ aiaduertere possum⁹
q̃d sit pctm̃ mortale. q̃d veniale. q̃d meri-
tũ ꝛ demeritũ aut boni eterni. aut soli⁹ tpa⁹
¶ Dis ita q̃ actus libere elicit⁹ aut dissoluit
principalẽ armoniã in q̃ cõsistit vera alteri
ta q̃ deus ẽ. ꝛ sic ẽ mortalis ꝛ demeritorius
vite eterne aut impedit tantũmõ de p se vi
tam scõam gr̃e. q̃ dicit̃ actio meritoria/ aut
vitã nature turbat ꝛ obscurat/ ꝛ sic ẽ pctm̃
veniale ꝛ demeritoriũ boni tpal⁹/ vim de q
se cã dicta. Silr̃ ois actus libere elicit⁹ fi-
at ex vita gr̃e/ est meritori⁹ vite eterne. Si fi
at ex sola vita nature cũ circũstantijs cãdẽ
vitã cõcernẽtibus/ ẽ meritorius boni soli⁹
tpalis. ꝛ sepe de cõgruo ad vitã gratie pre-
disponit. ¶ Placet itez alias sitim dies ¶
sub maiori cõpẽdio strigere. dic̃ ꝓpha de-
deo. q ipe est dñs deus noster/ nos aũt po-
pul⁹ eius. ¶ Est igit̃ quedã policia inter deũ
ꝛ nos sicut inter dñm ꝛ subditos. Videm⁹
aũt in oñi policia leges institutas ee tan-
q̃ cõseruatrices vite ciuilis subditoꝝ inter
se ꝛ ad dñm. ¶ Statꝫ legũ in policia hũana q̃
exemplata ẽa diuina/ aliq̃ ferunt̃ sub pena
mortis. iõ capitales ac mortales nõminan-
¶ Alie sub miori pẽa q̃ ñ est extimatiua: sed
pena ciuilis. has vo leges oẽs vocat vsus
cõis edicta. ꝛ ꝑcepta ꝛ iussa/ seu ꝓhibitões
ꝓpterea ꝺñter hñt dicere sic loq̃ntes q̃ oĩs
trãsgrediẽs aliq̃ legũ ꝑdictaꝝ peccat i legẽ
ꝛ ꝓtra legẽ ꝓncipis. h q̃dẽ capitaliter. h so-

lū ciuiliter. ¶ Ecce quō pōt etiā pcūn venia le in policia spūali dici cōtra legē fieri ꝓhibentē illud nō sub pena mortis ꝛ alia multa. ¶ Alia compatio esset tertia. amici ad amicū. patris ad filiū. spōsi ad spōsam. vtrobiq; ei reperire ē quedā vincula amicitie que ē vita ciuilis inter eos. Offensaruz vo quedā sunt disso lubētes amicitiā/ q̄dam vō tarat illā turbāt ꝛ ledūt. dū quādaz indignatōez adducūt. nō tn vsq; ad odium. Pume offensaz caret venia quasi sint mortales. alie nō ꝛē. ¶ Quarta similitudo ponetur de arbore mala respectu fructuū mortiferoz qui a radice cupiditatis non nisi p truncū cōsensus liberi generanē. Possunt ieaq; gigni alia quedā spuria vitulamina/ ꝛ inutiles plātule/ vt sit in p̄dicta radice. ñ tn q̄ prima palē trūcū. ſz velut a latere. ſructus illi sunt pcta mortalia. plātule vo ille sunt actus veniales. ¶ Acterum quosdā in tueoz q̄bus nō satisfactū ē p has similitudines de pcti mortalis ꝛ venialis distinctōe. aut qz nō dū elucet in quntex p̄dictis sub regula generali de actu q̄libet qñ erit mortalis ꝛ qñ venialis. sed ē incertitudo qualis prius aut q̄ a posteriori magis q̄ a priori dria hec assumpta ē. ¶ Ad hec rñdem⁹ dicētes. primo q̄ petētes hmōi regulā generalē facientē pticularē ꝛ infallibilē scire de quolibet actu si ē mortalis aut venialis. silr̄ petit ac si q̄reret a medico doceri se vno vbo regule generalis de oīb⁹ morbis ꝛ venenis ꝛ cibis ꝛ vulneribus. qñ ꝛ qñ nō mortē inferret. Certe vt ad singulares circūstātias ꝛ ad particularia legis p̄cepta diligēs nostra consideratio descēdat/ oportet. Quib⁹ ꝑpēsis loquēduz ē vt sapiēs iudicabit. ¶ De cib⁹. exempli gr̄a. nōne queso pōt vni morte certā alteri egritudinē leue inducere? Vide q̄ venenū fortissimū mortis inductiuuz/ ipsi cōpositores tiriace ad mortis euasionē cōficiūt. ¶ Porro igit̄ diuersis hoibus imo eidē hoi/ variis tp̄ib⁹/ q̄s nesciat eūdē cibū nūc salutiferū fieri nūc mortē celeriē opari ¶ Quid igit̄ inquies sup his cognoscēdis doctrina ꝑ dent? Adultū p oēm modum dā regule generales fundamētaliē tradite. dū ad pticularia ventū ē: ostendūt qd ō singularib⁹ iudicādum ē. Singularia q̄ppe ad regulas illas vlēs resoluere cōuenit. quo facto veritas elucesceret. Carēs aūtē noticia hmōi regular vltuz qñ p̄cor ipe poterit his resolutōnib⁹ vti? Quādo mēsurabit ad regulas q̄ regulas nō hz? ¶ Proderit tn nec negam⁹ circa species pctoz regulas apponere/ qualiē in vulgari iā fecimus ꝛ examinatius in latino tradere si de⁹ annuerit. ꝓponim⁹. ¶ Cetez altera nos obiectō forte⁹ ꝑmit/ dū q̄rit vt a priori inter mortale ꝛ venigle secernam⁹. Beat⁹ Bern⁹ in loco pallegato de p̄. ꝛ dispen. mitiē ꝛ prima facie apparet dubitatōez hāc absoluere/ per hoc q̄ omne pctn̄ qđ fit ex ꝓtēptu ē mortale/ si sit aūt etiā cōtra p̄ceptū aliqs actus ꝛ nō ex ꝓtēptu venialis reputat̄. ¶ Quā distinctō nē vt ego meli⁹ intelligerē/ cōsului summā dñi Anisiodoren⁹ vbi loquit̄ de ꝓtēptu ꝛ dicit q̄ ꝓtēptus ē appciari rē min⁹ iusto. Alio mō est rē negligere ꝛ de ea nō curare vt dū peccās hz circūstātias retrahētes. sed eas nō curat aduertere/ claudit q̄z oculum quodāmodo ꝛ vertit tergū ad eas. Tertio mō est irasci rei tanq̄ vili ꝛ eā aspnari. Primū malū/ scōm peius. tertiū pessimū. Dicam⁹ ergo/ q̄ i omni pctō etiā veniali ꝓmittatur ꝓtēptus dei: primo mō vere vl' interpretatiue. secūdus cōtēptus interuenire pōt tam in mortali q̄ in solo veniali. tertius contemptus circa deū p̄cipientē/ ꝛ erga p̄latuz suū in q̄tū p̄latus est non videt vnq̄ fieri cū deliberatōe cōpleta absq; pctō mortali/ ꝛ hoc vocat̄ ꝑpie ꝓtēptus. ¶ Nihilominus aduertēduz ē diligēter q̄ refert plurimū dicere aliqđ fieri ex ꝓtēptu/ aliquid esse cū contēptu. sicut refert fieri aliqđ ignoranter ꝛ aliqđ ex ignorātia. Dicit q̄ppe aliqđ fieri ex ꝓtēptu/ qñ ꝓtēptus est ꝓncipalis cā talis actōis sic q̄ illo nō exīte ñ fieret actō Ita q̄s opat̄ ex ignorātia qñ illa nō exīte/ nullo mō fieret id qđ fit. Proueīt aūt actus nō nūq̄ cū ꝓtēptu ve vl' interpretatiue. ñ tn ex ꝓtēptu. qz ꝓtēptus nō ē in cā/ ſz vl' infirmitas aut debilitas/ aut ignorantia/ aut affectio alia viciosa ꝛ libidiosa q̄ dñat̄. Dicut peccat aliqs qñq; ignorāter ita tn q̄ ñ min⁹ opare⁹ qđ opat̄ si illd cognosceret. Propterea palā ē tūc ignorātiā ñ ee cām agentē ſz circūstātē quēadmodū ꝓtigit i subdit̄ q̄ dicūt se scādalizari ō fact̄ supioz/ q̄s tn ab actōib⁹ mal' ñ ꝓpesceret scādali cessatō ꝛ

platoꝝ vita bona/ sꝫ ita sibi blādiūt̄ ꝛ sup alios q̄rūt excusatōes in pcīs. ¶ Ex his oī bus nō vidꝫ regula generaľ posse sumi ꝺ di stinctōe inť mortale ꝛ veniale penes hº qꝺ est eē vel nō cē ex ꝓtēptu q̄n si capiať cōtē ptus ꝑmo mō/ nō ē necesse oēm actū factū ex ꝓtēptu eē mortalē/ dū. ſ. deº vľ platº appēciať min⁹ iusto solū venialr/ ꝛ ex ꝓtēptu ta li mētť a liq̄s aut ociose iocať/ aut lēte resi stit ꝑmis moribº. siťr ex scō ꝓtēptu ꝑt ene nire q̄uis non ita leniť nec freq̄nť. Veniq̄ accº q̄ ꝓuenit deliberate deliberatōe ꝓpleta ex certio ꝓtēptu ē vt mihi videť sp mortalis. Hoc ei sit q̄n peccās attēdit ad p̄cipientē ꝛ ad p̄ceptū eiº licitū. sit deº. sit platis/ ꝛ pro pter vilipēsatōez ꝛ aspnatōez p̄cipientis/ sui q̄ p̄cepti/ assurgit effrenate ad actū talez fa ciendū vel omittēduz. alioq̄n nō facturus vel nō omissurus. hoc ꝓprie ē agere ex cō temptu tanq̄ si dicat vt aliq̄. ego in despe ctum vestri ꝛ q̄ sic p̄cipitis agā in oppositum. Verūtamen nō omne pcīm mortale tali circūstantia vestiť. ¶ Et ita cōuertibiliť nō sunt idez peccare mortaliť/ ꝛ peccare ex cōtemptu. siťr nec peccare venialiť ꝛ pecca re nō ex cōtemptu. ¶ Vellē ergo ali q̄ꝺ posse offerre lucidi⁹ ad illustratōez huiº materie. ꝛ forte possumº nō inutiliť di cere/ q̄ in q̄libet p̄cepto attēdiť q̄ꝺruplex la titudo Magna. parua. minor. ꝛ minima Magna dicimº infra quā consistit iusticia qualē a nobis req̄rit deus/ sub pena in currendi odiū suū/ cū reatu mortis eterne Ex tra hāc latitudinē nō stat rectitudo quam qui transit ꝛ egrediť agendo vel omittendo. ipe in tortuositatez peccati mortalis sp elabitur. Declaritudo magna est/ ꝛ medi um vtutis q̄le posuit Aristo. eē diuisibile tāq̄ signū ad sagittā. Cōformiť ad hoc lo quiť Orati⁹. Est modº in rebº sunt certi de niq̄ fines. quos vltra citraq̄ neq̄t cōsistere rectū. Secōm hāc p̄cepti acceptionē stri ctissimā. peccatū solū mortale ꝛ nō ipsum veniale est contra p̄ceptū. ¶ Alia assigna bimus latitudinem parnā/ ꝛ p̄cedente stri ctionē. infra cuiº limites cōsistit iusticia seu rectitudo/ qualē exigit a nobis deº mediate vel imediate/ si volumº evitare/ nō tātūmo do odiū suū cū reatu pene eterne ꝺm legez. sed etiā offensaz eius q̄lemlibet. aut non re tardari a vita eterna. aut ꝛpaliter nō ꝓfici ri. Exorbitatio ab hac latitudine p̄cepti cō stituit aliq̄n pcīm veniale tātūmodo. dum videlicet deviatio nō est tāta q̄ exeat ꝑmā latitudinē nec ita ꝓua q̄ nō maneat infra sedaz. ¶ Hoc mō qui cōsiderať p̄ceptum pala habet dicere q̄ veniale sit ꝓtra p̄ceptū sive sit veniale ex genere. cuiº sez obiectū nō est de p se notabilis malicie/ vt mentiri offi cioseaut loq̄ ociose. Sive sit venale. quia sit cōtra cōditōez nature primitº institute/ vt sunt oēs primi motº pueniētes rōnem. Sive sit veniale ex defectu plene deliberā tionis ꝛ cōsensus vt sunt cogitatōnes ille cebrose nō morose/ aut sicut euenit in pue ris ꝛ infirmis/ ꝛ alijs nō habentibº plenitu dinē vsus rōnis. in q̄bus ea sepe venialia sunt q̄ apud viros grādiores merito crimi nalia dicerenť. ¶ Adducam⁹ exemplū vt manifestior sit sermo nr̄ de hac latitudine duplici p̄cepti. Sit istud p̄ceptuz honora deū ꝛ parētes. vide q̄ pōt aliq̄s nō honora re deum ꝛ parētes multipliciter. Uno mo do. q̄ pro tpe ꝛ loco q̄bus honorandi sunt ipe dum cogitat de eis/ spernit eos cōsensu pleno ꝛ deliberato/ aut scienter cū delibera tione pfecta illa tūc omittit q̄ ad honorem debitū ptinerent. Erit igitur hec latitudo p̄cepti sic explicabilis. Honora deū ꝛ parē tes loco ꝛ tempe q̄bus cogitabis de eis sic q̄ sensu pfecto ac deliberato eos nec mali gnāter inhonores. nec honore suo voluntā rie sciēter atq̄ notabiliter prues. Quisq̄s exierit hoc mediuz vtutis/ eamq̄ latitudi nem. ille pfecto tenebiť reus deinatōis tor tuose crimialis. Aliter q̄ cōtingit aliter inhonorare deū ꝛ parentes vel nō honora re Erit rursus alia latitudo p̄cepti supra q̄ epikeiā ex alijs circūstantijs. Potest itaq̄ inhonoratio talis cōtingere q̄ nō erit nota bilis malicie in genere suo vt esset leuis ge stus aut risus aut verbuz aliq̄ minus so briū in p̄sentia sacramēteꝝ dei/ aut parētū suoꝝ/ etiā cū deliberatōe ꝛ dū actualis ha bebitur ad ista cōsideratio. Potest nihilomi nus talis inhonoratio reperiri/ que ꝛ ex se sit notabilis. caret tn cōsensu pleno moro so ꝛ deliberato ob etatē. infirmitatē. igno rātiā. surreptōez ve. facientes ꝑmā ihonora tōz. dū tn absq̄ scādalo fiat alioꝝ. qeau

deret culpe mortalis arguere. Scoam silr nullo opinor vt mortalez accusabit. Ita in vnii fere pcepto repire ē. Exhinceli ē euides necessitas vtutis illo quam Xristo epikeiā. hoc ē interptatinā legum eppellat. Cui est cōsiderare no nude de se pceptū/sed circūstātias oēs pticulariē ipm vestiētes. Et hoc cōsequeter habeē motibus cōcordādi rigorē iustitie atq; seueritatem disciplineꝯ lenitate miscdie ⁊ fauorabilis indulgētie. Immo sic necesse ē vt i oīi actu nr̄o ad alterutr̄ cātemus domio miscdiaz ⁊ iudiciū. Alioqn iustitia in iniqtatem/⁊ seueritas in crudelitatē cōuertere tur. quēadmodū si qs puulū suū filiū dānare vellet ad carceres. qz puerili ira mot? matrē pcussit. Ita de ebrio aut furioso aut inaduertēte quis nō agnoscat hāc penaz esse iniustissimā/quā in aliū grandeuū. sobriū ⁊ deliberatū liceret inferre? Quare cōclusa dicē q; pceptū si sub pma latitudine explicata cogiteē. aliter obligat q; sub secunda. Et hec distinctio cōcordat doctores in hac materia. vtunē em̄ pcepto fm primaz latitudinē illi qui dicūt veniale nō esse cōtra pceptū sed ipm cōpati. Alijs placet nomen pcepti ad scdaz latitudinē extendere. cui⁹ rectitudo cōtraria ē cuilibet obliqtati veniali. Et qz de re cōstat discolū esse pcipa ⁊ animositate de vbis cōtendere. Forte tamen cōfusio ⁊ hec apparens cōtrouersia doctor̄ vitareē amplius si suū cuilibet latitudini nomē appropriarem⁹. vocantes primā latitudinē pceptū ⁊ phibitōem. Scoa autē latitudo mandatū vel statutū vel ordinatio vel monitio diceret. Et placet nobis ampli⁹ hoc nomē monitio. qz sonat vt rario sit puigil/ vt nec venialib⁹ deturpeē/ hoc ē qō piecturare volebam⁹/dū imagiabamur quādā legē mediā inter pceptū ⁊ cōsiliū/q; plus ligat q; consiliū/⁊ min⁹ q; pcelegem dūtaxat esse pceptuz/cui⁹ trāsgressio fm oēs circūstantias pēsata/extremo mortis supplicio plectēda censeē. Illi vero legi monitōis nomen appropriare daremus cuius trāsgressio circūstantijs oībus pōderatis veniā habet/aut rpalē solū punitōez demereret. Supest deinceps assignare pceptis ⁊ mādatis duas reliq; latitudines. minorē ⁊ minimā. cōformādo fmonem ad pmissa. q; nis nō vsq; quaq; loquē di. pprietas iudicio multor̄ fuabitur. Ac si res placet satis est. Est itaq; tertia latitudo cōplectens nō solum duplicē priorez rectitudinē iustitie. sed pariter finis consecutionē aut meritū ratōnez hoc est/si volumus cōsequi finem nostrū vel meritū nos vt taliter agamus necesse est. Isto mō act⁹ boni sola bonitate morali ⁊ qui non procedunt ex charitate q; uis sint infra primaz ⁊ scdam latitudinez rectitudinis priozis. q; niam nō sunt peccata mortalia aut venialia nihilominus qz p eos neq; meremur neq; vitam eternā cōsequamur. dici possunt nō rē cōformes pceptis. Hanc latitudinez intendebat xps cū ait. Si vis ad vitam ingredi serua mēdata. Igit̄ p argumētum a cōtrario sensu mādata non seruant̄/si p ea non ingrediamur ad vitam/ hoc est si non mereamur. Nō aliter diceremus de pceptis policiarū q; si operātes ea nō attingant finem ⁊ intentionē pcipientis. non implent pcepta hoc mō / qui strict⁹ ē. Sic nec agēs bene solū moraliter p tempore q; nō astringitur ad opus ex charitate. qz dum ad hoc obligaē iam nō bene ageret etiā moraliter si ex charitate opari desisteret. Demū q; rta latitudo oīm strictissima assignat̄ que nō solū obseruatōez sed obseruatōnis exigit pfectionē. Hoc modo dicere videē doctor̄. Estote inqt pfecti sicut ⁊ pat̄ vester celestis pfectus est. Et si vis pfectus esse rē. Ad hūc intellectū ponebat Aug⁹ pceptuz de dilectōe dei nō posse a viatorib⁹ hic impleri. Tertia latitudo dici posset consiliū. Quarta pfectionis cōplemētuz. Quāobrem vtēdo noie pcepti in quadruplici hac latitudine quaz vltima stat velut i indiuisibili. actus qlibet liber non solū mortalis aut venialis. sed qui ē bonus sola bonitate morali/aut impfectus i bonitate meritoria diceret a pcepto deuiare: nec illud implere qz tamē actus boni moraliter aut imperfecti meritorij/licet sint quedā impfectiones deformitate tamē carēt culpabili. nō habet vsus eos dicere esse cōtra pceptū. Quoniā insup peccata venialia nequaq; tollūt amicicia dei/nec inducūt mortē eternam. vsus fuit cōmunior doctor̄ dicere ea nō contra

sed preter preceptuz quancp alius modus loquendi tolerabilis sit/attendendo q sūt obliquitates quedam/iniusticie deformitates 7 offense/7 res illicite. 7 monitionibus sanctis aduerse.

Lectio sexta

MUlta iā dixim⁹/sz p magnitudine 7 vtilitate rei/vereor ne pauca. verūtn vtruncp iter patefeci m⁹ ad volentiora pgere volentib⁹ 7 valentib⁹. Peruium⁹ insup fenestrā ad videndum magis a priori. distinctoez mortalis a veniali. Et qdem sicut volūtatis diuine nulla ē ratio querēda prior sic de duabus offensis cur istam velit carere venia/ 7 alteri veniā prestare/nō possumus ab alio priori cp a volūtate diuina rectissime iudicante sumere rōnez. Cui autē placuerit curiosior in hoc pscrutatio legat beatū augustinum in sūma cōtra pelagianos. Porro iuxta humanā rōnez 7 eqtatem ciuilis 7 apud nos policie (qua ratio 7 eqtas exemplar suum a deo trahūt) deducimus aliquē actū esse dignū mortis exterminatiue. qz de p se ē dissolutiuus amicicie legalis. aut illius qui ē subjpius ad principem suū aut aliox cum scipo. vel ipsox ad inuicem 7 ad principē/ vt ē crimē lese maiestatis. vt ē seditio 7 scisma 7 ciuiuz crudelis dissipatio/ 7 heresum dogmatisatio cū similibus. Cum vo talis amicicie legalis ordo neruscp solūmō turbatur pauliper/p aliquē actum/aut tenuiter impedit/aut habet circūstantias aliqs excusantes. tūc iudicio nostro illi actui sola debet ciuilis punitio tpalisqz. Sicut em natura abijcit a se penit⁹ q suijpius destructiua eēnt. alia compescit moderat 7 corrigit. ita corpus mysticū policie resecat ex toto ptes putridas 7 cōtagiosa pnicie nocituras alijs saniorib⁹. Egris vo pub⁹/non tn vsqquaqz corruptis medet leniorib⁹ penarum ferramētis atqz cauterijs. neqz pari punitione vtitur apud eū qui leuibus verbis iniuriat proximo 7 qui occisor ipius ē Ita non pmittit recta ratio/ vt p quibuscp noxijs/7 leni constitutionū trāsgressiōe possit a superioribus statui pena mortis. qn to minus ipi possunt aut debent imponere reatū mortis eterne ex friuolis causis/et ex qualibz violatōe cōstitutionū suarum/ quax multas aboleri plus haberet vtilitatis cp nocumēti. Hinc opinatus ē unus ex doctoribus q p futuro simplici nō est aliquis morte plectēdus. quoniā dns qui dedit hāc legē. Nō occides. nō excepit i sua lege rigoris 7 talionis casuz furti simplicis cp to min⁹ hoc in lege mititatis. Ita saltz eēt platus/q p sui libidie aut morti capitis se putaret habere ptātez mox excōmunicādi aliquē. Quānis de primo casu posset haberi ratio sufficiēs exceptōnis ab hac lege. Nō occides. dū furtū nimis 7 nimis inuolescet in policijs/si nō tali rigore puniret quēadmodū de falsis monetarijs dicunt. Est enī lex dei 7 nature vt auferat malū de medio nostri si corpus totū mysticū nimis inficere aut pdere formido sit. Expedit opinor q; pticularia magis eruditi ad eadē descēdere nō quidē ad omnia hoc enī quis facere speraret: sed vel ad pauca ex qbus poterit iuxta vniuersales regulas ante dictas/assumi de reliquis securiori facilitate iudiciū. Dicamus igit cp non omnis pfitens legem euangelicā/ 7 ad observationem sui se obligans/peccat mortaliter i omni trāsgressione cuiuscūqz cōtenti in eadem lege. Hoc prius deducebat in antiqua lege/ 7 equaliter ē de noua. Hui⁹ ratio ē qm in lege antiqua 7 noua multe sūt traditiones/que qnqz pcepta/qnqz mādata/quādoqz iustificatōes/quādoqz leges diuine nominant quaruz tamē alique sunt preceptа stricto noīe sm primā latitudinē. Alie sūt monitionis bone/iuxta secūdam latitudinem. Alie sunt consilia. Alie cōsummata iusticia. Non est aūt par transgressio in primis 7 tribus reliquis. Nō si qs decreverit cp pfitens xpianā religionem in baptismo/7 ad eius observatōez semet astringens/nō intēdit se obligare nisi ad illa que cadunt sub pcepto pprie dicto. Reliqua vero observabit put mandat. monitōes scz vt monitōnes. cōsilia vt cōsilia/ 7ta d cōsummata iusticia. Talis itaqz sic loqns conuenit in re nobiscū. Non enī aliud dicimus intelligēdum fuisse apud antiquos iudeos/dū sub voto 7 pfessione 7 anathematisatione iurabāt expsse 7 publice se ota observaturos/que lex mādabat hoc ē que

legislator deis mandare ꝛ qualiter mandare volebat. Quis enī tunc vel mō posset absq; manifesta temeritate iurare ꝙ nunq; peccaret venialiter, ꝙ a nullo ꝓsilio euāgelico recederet ꝙ ꝓfectuz in omnibus iusticiam sequeret. Non minor esset temeritas omnia accipere ꝓ preceptis ꝓprie dictis que lex euangelica continet ꝛ que professi sum⁹. Sic em̄ oīs ebrietas. oīs crapula omnis cura seculi. omne verbum ociosum omne mēdaciuz. omnis vana gloriatio. et solicitudo ꝓ talibus ꝛ talia sine numero fieri nō possent absq; periurio ꝛ ꝓuaricatōne ꝓfessionis sue. ¶ Adijcimus subinde ꝙ in nulla religione q̄tūcunq; voto firmata cadit obligatio sub pena pcti mortalis/ad omnia seruāda que in regula continentur. Oppositum asserētes pharisaica ꝑsumptiōe delirarent/ qui traditōnes suas plus q̄ legē euangelicā obligare defenderent. ¶ Itaq; si in euāgelica lege quedā mandāt sub quadruplici latitudine rectitudinis ꝓexposita/ nullus mirabit̄ si sancti patres ad exemplar illius legis mīta statuerunt non sub rigore ꝓcepti ꝓprie dicti. sed quedam vt monitiones. quedaz vt consilia. quedam vt perfectiones. Quis ne sciat plures esse cōstitutiones in qualibet religione. imo ꝛ policia q̄ magis sunt ad quādam decentiā ꝛ honestatē/ ad ꝓfectōis inductionē q̄ ad necessitatem? ¶ Cuius ponit exemplū magister Nicolaus de lyra super illud Math. xv. Non lotis manibus manducare ꝛc. De hoc genere sunt fere omnes institutiones regulares in religionib⁹. vt de silentio tenendo. de disciplina i claustro. in mensa. in capitulo seruando. ꝛ generaliter de omnibus ꝑceptis que Bern̄. facticia nominauit. ¶ Verum arguat ita aliquis. Omnis violans iuramētum aut votum peccat mortaliter. Naz quis negat omne purium esse mortiferum? sed Johānes monachus iurauit ꝛ vouit hec/et hec omnia seruare que sunt in regula. non enī fecit expositionem/ sicut nec cum iurauit ꝛ vouit in omnibus obedire suis superiorib⁹. Igitur in omni trāsgressione huiusmodi voti ꝛ iuramenti ꝛ obedientie peccat mortaliter. Propterea loquela ei⁹ in claustro erit mortalis/inobedientia similiter cuiuscūq; mādato sibi ꝓ abbatem facto. Alioquin quid adderet sup̄ seculares professio regularis. ¶ Rursus si secularis vouet/vel iurat ꝙ ibit cras pegre ad nostram dominaz. aut ꝙ die mercurij abstinebit a carnibus. aut aliquid huiusmodi prius indifferēs/si transgrediatur vltra. nōne criminaliter deierabat? Nonne fractionis voti reus tenebit? ¶ Cur non similiter religiosus in votis regule sue? ¶ Respōdemus ad hec primo dicētes ꝙ sicut in ꝑceptis/ita in votis ꝛ iuramētis ꝛ obedientia/ quadruplicez latitudinē rectitudinis fas est assignare. ꝛ proinde aliqua impletio iuramēti erit de necessitate. aliqua de ꝓgruitate. aliqua de consilio. aliqua de perfectione. similiter de voto ꝛ obedientia. ¶ Et quidē de obedientia cōmunis est apud doctores talis distictio. vt aliqua sit de necessitate. aliqua de perfectiōe. ¶ Cōsequenter diceretur non omnem iuramenti/aut voti/ aut obedienne transgressionez esse mortaliter. imo nec venialiter culpabilem. licet semper imperfectam. Sicut e religione diamus nihil esse adeo consiliuz q̄n in casu cadat in preceptum. imo ad ꝓparationez animi semper ligat. ¶ Cōsō si q̄s ꝛ abhorret hunc responsionis modū accipiat alterum. sciat tamē vtriusq; similē esse in re sententiam. Iuramentum ergo ꝛ votuz nunq; ita ꝓferuntur absolute quin interpretationes. conditiones. glosas. ꝛ ciuiles intelligētias suscipiant vt sapiens epicikes iudicabit. hoc iam sup̄ dixisse meminimus. nec desunt iura ad hoc. Finis enim finis omnis legis sit charitas ſm apostolū. ¶ Cum preterea religiones ꝛ autoritates ꝑlatorum date sunt ad edificationem. non ad subuersionem ꝛ illaqueationē fidelium ꝙ eis sūmittentium. quis audeat dicere vt cogitare ꝙ sancti vir spiritusancto pleni supra iugum christi suaue ꝛ facilitatem legis sue/adijcere voluerit onus grande tot ꝛ talium constitutionum sub obligatione pari ad precepta pure diuina. hoc est sub reatu dānationis eterne. ¶ Hoc se baculo respōsionis tuebatur olim dominus Petrus abbas cluniacensis in epistola missa ad sanctuz Bernardū vbi deducit omnē regularem institutionē ēuolutā manere/ q̄tūcūq; mutetur/ duz charitatis lex ꝛ regula in his

que sunt custodie. Quãobrẽ esus carniũ/ z vsus pelliciorz z aliorũz huiusmodi. quibus licet regularis iustificationis superficies ãduersari videtur. eidem consonat in casu charitatis z necessitatis. Cuius simile in libello de precep. z dispen. dicit Bernũ. q vbiqz regulariter viuitur vbi consuetudines laudabiles p tempore z loco obseruantur. Ita ex his ego videam concludendum/ q aliquando monachus abstinens a carnalibus/ duz scrupulosus obseruatorregule videri vult. erit eiusdem violatorz hoc si tãq singularis ferꝰ turbet alios/ z q si reos sue abstinẽtie putatiua sanctitate condemnet. quos magistra charitas aut charitatis comes necessitas. aut consuetudo laudabilis per superiores tolerata vel imposita excusat absoluitqz. Sed heu rarus valde casus talis. vtinam crebriorz nõ esset transgressio per excessuum/ q per diminutum.

Propterea non diximus ea q diximus ad laxandũ frena luxurie. gule. z inobediẽtie. nõ ad dissoluendum rigorem regularis discipline. nõ ad habendum velamen malicie libertatẽ. seorsum a nobis hoc sacrilegium. Sed q interim querimus inuestigare quosqz z quãtum obligatio regularis extenditur/ ne vitare cupientes scillaz nimie laxationis/ pcipitemus nos z alios i carbdim falsi z austere obligatõnis. quoniam displicet infidelis z stulta promissio. Infidelis si nõ implet. stulta si discretione nõ saltur. Predicabam aliquãdo peccatores nõ obligari statim ad confitendũ post peccatum. sed certis temporibus vt semel i anno z in articulo mortis/ z dum suscipiẽdum est sacramẽtum. quã q confessio crebriorz proficeret. Inculpatus super hoc ab aliquibus quasi laxarez habenas peccantibus. Respondi primo q deus non indigebat meo mẽdacio/ ad cõuertẽdum cito peccatores. Deinde addidi: quid proficeret in quã imo quid nõ obesset generare cõscientias erroneas apud populũ: quia nec illis se conformarent magis q prius eundo ad confessionẽ. z ita peccarent. nec ad gratiaz suscipiendam nisi in confessione se disponerent quoniã hoc posse desperãt. Ita duz sanare vulnera falsi putaret. ego vo illa lacerarem z angerẽ. Deniqz iusto strictiorz cõscientia qñqz nocet amplius q laxior. Et q Gregꝰ ait. Bonarũ mentiũ ee illic a quo scere culpam vbi nõ est. Hoc est agnoscere id est formidare exẽplo Job q verebatur omnes actus suos. Et pdictis deinceps ad alia clarescit respõsio. Fatemur itaqz iuxta pfatum respõsionis modum/ q omnis violatio iuramẽti z voti/ z obediẽtie/ mortalis existit vt in maiore sumit. sed minorẽ negamꝰ q iuramẽtum z votuz cadant isto modo sup oĩa que in regula cõtinentur. Sup que igit cadũt z sup quenõ tu forsan inquires? Accipe regulam generalem sup sola pcepta ppria dicta hoc est fm primam latitudinem cõsiderata. cadit hoc modo votuz z iuramẽtum pfitentis regulã. Plane quicqd aliud vba sonant interptatio talis habẽda est. tũ p recta rõnez. tum ppter superiorz discretõez. tuz deniqz per legem q maiorz est/ legez diuinã legem charitatis. Obijcies fortasse de multis simplicibꝰ. imo z litteratis/ q religiones intrãtes/ z regulã audientes putant ex intentione vouere se z iurare p naturos absqz exceptionis z conditionis adiectione/ omnia que illic contẽta sunt. Respondemus q si hũiles sunt/ sicut eẽ debẽt/ nõ ita adhereẽt sensui suo/ q̃n explicite vel implicite/ actu vel habitu parati sint stare i talibꝰ ad interptatoez z iudiciũ prudentiorz. Propterea sicut in adoratõe imaginũ p ecclias z aliis pluribus simplicitas aliquoz errat/ quos tamen salua pia fides z intentio saltem generalis faciendi ea z nõ aliter que z qualit ecclesia tenet. Nõ secus in istis existimãdũ puto. z iam ita supius respõdisse memoramur de iuramẽtis factis in vniuersitatibꝰ z collegiis/ que ab hominũ memoria nũq impleta sunt. ita dicimus ne repetere nos opteat/ de oibꝰ statutis collegiorz/ vniuersitatum z capitulorz cum dicit alicui. Tu iuras seruare inuiolabiliter omnia statuta iura p nilegia libertates cõsuetudines laudabiles nec ipis quomodolibet cõtraire clam vel occulte. directe vel indirecte. z obedies tali vel tali superiori tuo in omnibus licitis vel honestis. De hinc pticularia leguntur quorum non est numerus. O q horredũ onus q intolerabilem sarcinã angelic eriam humeris formidãdã. O iugũ plus q

ferreū. ¶ laqueū quē intrans nullus euadit. si sic accipiat tale iuramentū vt nuda verba sonāt ⁊ si nulla interpatōe mitigat sed nō ita est. mitigat plane. ¶ lioquin pter iam dicta nullus fere intrat austeritatez religionē/ exempli gratia q̄ vniuersitatem parisiēsem. ¶ attento q̄ opinio ꝓbabilis tenet nō minus obligare iuramentū q̄ votū ¶ Logimur ergo certa ratione tale iuramētum interpetari ciuiliter. ¶ ut in illo quasdam latitudines statuere modo scz supra dicto in p̄cedēti lectione. ¶ Est aūt interpatio hec aut similis/ q̄ iurans seruabit ea sicut a legislatoribus ordinata sunt ⁊ ordinari debuerunt/ vtputa precepta ꝓprie dicta vt p̄cepta. monitiones sicut monitōes. cōsilia sicut cōsilia. q̄ insup obediat in omnibus licitis ⁊ honestis superioꝝ suo. ¶ Vbi cā sit ille rector. obediat inquā i eis q̄ ad officiū rectoris spectant. ⁊ q̄ ꝓ vtilitate manifesta policie cui pest sibi p̄cepit/ ꝑm institutiones ⁊ cōsuetudines laudabiles eiusdem policie ⁊ nisi valeat legitima excusatōne vel exceptōe se tueri. ¶ ut quia plus alijs gratis onerat. aut q̄ ab alijs vrgentioribꝰ impedit. ¶ Quod si nō possit ita iurās docere sufficienter de impedimēto legitimo ille quidem puniet per rectorē ciuiliter de inobedientia. ¶ Ceterꝝ deus qui cor intuet eūdē liberabit. ¶ Inde patet/ q̄ nō omne impositū fieri generaliter ꝓ iuramentū ⁊ sub oī pena/ vt fiūt nūc passim cōuocatōnes generales vniuersitatis/ obligat semp sic vocatos ⁊ iuratos ad mortale periurium dum omittūt. ¶ Vbi quis aliter dicendū putauerit videat quid dicat. ¶ Ego interim sic dici posse opinor i hūilitate mea parat⁹ ad correctionē. ¶ Ceterꝝ q̄ arguit de votis particularibꝰ secularibꝰ/ dissimilitudinem habet ad vota cōmunitatū. q̄m vota i cōmunitatibꝰ inter p̄randa sūt magis ad intentionem cōem q̄ illic habet aut haberi debz q̄ ad ꝓclarē intētōez vouētis. ¶ Vouēs aūt particulariter in re ꝓpria sicut est autor iramenti. ita est suus interpetator ex intentōe propria/ q̄ius intentio si sit palam erronea aut stulta/ peccat certe nec ad voti ligat impletionē. imo q̄ superioris autoritati semp reseruiet. habet vsus generalis ecclie. ¶ lioquin nunq̄ ꝑsumeret vota subditoruꝫ sic mutare dispensare relaxare. ¶ Denicq̄ queritur ad quid ꝓficiet institutio regularis? quasi videlicet nulla possit esse solubilitas institutionū quarū libet/ nisi trāsgressores eaꝝ horrēdissima morte mortificat multet ⁊ pdat. quasi ꝓterea nullū sit dare mediū inter pctm mortale ⁊ meritū/ quasi postremo sancti patres/ vt Aug⁹. Benedict⁹ ⁊ alij/ voluerint eē mordaces vt vulgo dicitur aiaꝝ suoꝝq̄ filioꝝ necatores perniciosissimi/ nō pij nutritores. ¶ Cū ꝓteres q̄runt deo statuere filios regni/ fecerūt eos gehenne filios/ nō iam in duplo/ sed millecuplo plꝰ ꝑpus. ¶ Nō si hoc sentire nefas ē. nefas vtiq̄ erit dicere q̄ viam mādatoꝝ dei ipsi non faciliores effecerint. sed vndiq̄ spinis horrētibus ⁊ laqueis ac p̄cipitijs in inferna mergētibus oppleuerint. ¶ Voluerūt ergo cōstitutōes suas non habere robur par ad legē dei obligatiuā pure p̄ceptiuam. q̄n nec deus hoc de oīni lege sua vouit. ¶ Voluerunt insup suas institutōes inq̄ tū addūt ad p̄cepta dei explicite/ accipi vel vt monitiones salutares vel vt cōsilia vel vt mandata tēporaliter penalia quoꝝ trāsgressio aut nullius aut brevis disciplīe tēporalis obnoxia eēt. ¶ Quis nesciat eos non nescisse dandū esse timori dei locū/ ⁊ nō totuꝫ humano pauori/ iuxta consiliū sapiētis? ¶ Nō insup per timorem declinat omnis a malo ¶ ta vere fructuosus q̄ terrore punientis viri. quāq̄ ⁊ hic terror nonnunq̄ vtilis est/ sed ne nimis. ¶ Quis rursus abnegauerit tales patres spiritu sācto plenos Benedictū Augustinū, ceterosq̄ nō fructuosius ea q̄ recta sunt q̄ eoꝝ successores longe impar autoritatis atq̄ sanctitatis statuisse? ¶ Constat autem nouissime iam in mōris religionibus expresso verbo cautum eē vt vouēs regulam/ nulla transgressione cuiuslibet humane sue institutionis reus sit ad noxam sed tm̄ ad disciplinā ordinis constitutam. ¶ Hoc videlicet vtile eē diuinus Augustinus ⁊ sapientissimus non vidit/ et hoc isti cognouerunt. ¶ Non ita est. ¶ Hoc plane vidit ⁊ sensit Augustinus hoc Benedictus. hoc alij sanctoꝝ patrum. ¶ Et q̄ sufficiēter ex recta ratione/ ⁊ lege diuina/ ⁊ modo traditionis sic interp̄tandam eē regulā suam ꝑsumebant exp̄ssione hac nō vsi sūt. quam

tamē iſtis diebus ꝓpter ſcrupulosos ⁊ ſimplices vtilem eē nō negamus. Vellem nobis dicerēt auſteriores illi religionū cenſores. ſi queſiſſet aliquis ab Auguſtino. Ecce iubes pater/ vt nō loquamur in clauſtro vt in geſtibus corporis nos cōpoſitos. vt in nutibus oculorum nos caſtos habeamus. ¶ Vis ne igitur vt quiſq; contraria horū fecerit que aliunde ex chriſti libertate liceret. Ille ſit reus capitalis criminis vis vt infernali eterne mortis ſupplicio cōtradatur Noui mānſuetudinē animi tui piiſſime pater Auguſtine. noui prudentiſſimā diſcretionem tuā. quā audire mihi video⁹ reſpōdentem/ ⁊ cū quodā horrore animi ac fricatione faciei dicentē. Abſit hoc/ o filij. qui vos iudicat dominꝰ eſt. Ego interim qđ ſalubre eſt dedi monitū vel conſiliū. Ego ſi illud tranſgredi cognouero/ diſciplina regule erit ſup vos que vos liberabit. Ita q; volo ad ſuaue iugū xpi teneriores vos adhuc quaſi iuuenes aſſueſcere nō necare. erudire nō pdere. Hec eē tali viro digna reſponſio. ¶ Proinde ne qđ ſcrupuloſitatis pereat ⁊n radicitus extirpeē. quera mus a nobis ipis quid addit obligatio regularis ad chriſti ſeruitutē cui ſuiſſe ſumma ingenuitas ē. libertas ⁊ regnū. Ne q; etiā exiſtimet velle nos culpare diſciplinas laudādo libertatē. ¶ Addit. affirmamus hec regularis inſtitutō multū ꝓ omnē modum. Primo q; ad penā ab ordine aut ſuperiore taxatā religioſus trāſgreſſor etiā in nullus licite cogi poteſt. nō ita ſecularꝫ. Habet hec ratio locū in omni obligatione politica vtputa in vniuerſitate pariſienſi. Siquidē cogi poteſt ſuus iuratus ad mēta facienda. ⁊ ſi nō ſub pena peccati mortalis in omnibus que iuraſſe videē. ſub penis tamen ꝓ vniuerſitatem infligendis vſq; ad priuatōes ⁊ reſecatōes incluſiue. vſq; etiaz ad penas que danē puris. quā q; ille apud deū nullius piurij reus haberē. ¶ Horro ⁊ ſi foret hoc abſq; culpa ſua crimali nō tamen abſq; cauſa. ipe ideo nec cōqueri ne q; murmurare ⁊ obniti deberet. Hoc maxime verū eſt in policijs quoꝝ finis immediatus eſt bene regulare hoīes in vita ciuili ⁊ politica in eis ſeq; que vite huic corporali deſeruiūt ſi finis eſt temporalis. Et non ne mediū agens aut ordinās ad illū finem vt talis eſt/ eē tpale debet. Propterea p reatum pene eterne/ nō obligabit princeps politicus de p ſe ⁊ ꝓprie ad obſeruatōnes legis ſue/ vt talis ē. Sed in ſacramētis hb⁹ ⁊ diuinis exercitijs pl⁹ habeē ſcrupuloſitatē ſicut ad finē ſupremū directius ⁊ immediatius ordinat. quā q; multa ſint in eis pl⁹ monitoria q; ꝓcepta ſicut in religioſis. ¶ Amplius ſcō ſi religioſus ꝓpſerit regulā ſuam. ⁊ ſui ſuperioris autoritatē. etiā in his q; appellamus monitoria/ et p qbus ſola diſciplina ordinis ſtatuta/ aut ſuperior ē arbitrio derelicta/ ille peccat graueē. qz ⁊ monitū contēnit ait Bern⁹. ⁊ remediū. Quid aūt ſit contemnere ſupra docuimus. Ita q; ſi paſſim ⁊ abſq; ptenſo/ qualibet ignoratie vel fragilitatis. vel impoteē velo ſed ꝓ ſola libidine trāſgrediēdi que monita ſunt. religioſus effrenis eſt ad oīa velut vnus ex ſeculariꝫ. palam ē q; cōtemnit/ pſertim ſi ſuper his ipe ad diderit pticiā que reuelet diſciplinā. Hic accipieduz reor illud Bern⁹. ⁊ alioꝝ cōmuniter dicentiū talia eſſe crimnalia ſi contēnantē. vel ſi fiant ex ꝓtempu rarent aūt hoc cōtemptu qui ex fragilitate humana/ vel quadā leui curioſitate frāgunt ſilentiū. aut talia a gūt oppoſita his que monita ſunt. Vel ſm Bern⁹. facticia. ꝓcipue q; parati ſunt ad diſciplinam ordinis ſi ⁊ dum illa inſte requireē ab eis cōformiter ad regulare inſtitutōnez ⁊ conſuetudinem bonā in talibus obſeruatā. Noſtra ideo ſermonē ſic moderamus. quia nō liceret abbati ſeuerius iuſto ꝓter regulam et conſuetudinē punire talium monitoꝝ tranſgreſſores. Multo minus in vniuerſitatibus ⁊ collegijs. ceteriſq; policijs nā ⁊ talib⁹ cōſuetudo legē facit. ¶ Iuxta hoc videre ē/ quali reatu ꝓſtringunē tranſgreſſores ieiuniorꝝ ab eccleſia inſtitutorꝝ. horaꝝ canonicaꝝ. ⁊ feſtorꝝ ⁊ ſimiliū. Et ſi ꝓ libito poteſt plat⁹ abſq; cōſenſu ſubditoꝝ imponere eis iuga magna feſtorꝝ/ aut aliorum exercitioꝝ ſpiritualiū / ꝓter manifeſtam vtilitatem ⁊ neceſſitatem aūt⁹ dei/ ꝓ loco ⁊ tempore. Hic abſq; conſenſu occidentaliū nō fuiſſent apud ſuos ſacerdotes interdicta matrimonia. Nā orientales q; piſſenſerāt ipi vt nubant/ licet. ita de pluri-

fris in qualibet policia. ¶ Rursus tertio religiosus. qr nō sibi soli viuit. sed ceteris/ tam benefactoribꝰ viuis q mortuis. ꝙ cōsortibus q coadiutoribus suis. Religiuū est vt ipe regularius viuat sub iugo q̄dam obligante eum cū ceteris. alioqn scādalisaret suos/ q ita melius esset ei vt suspēderetur mola asinaria secularū negocioꝝ ad collum suū/ q demergeret in pfundum maris angustie q tribulatōnis. ¶ Ecce societas q hoc scandali periculum/ faciunt vt se quilus aliqua facere vel omittere teneatur ¶ Dico est insup astringi p bono totiꝰ communis religionis ad aliqua/ q si solus esset libera mēte respueret. ¶ Quid mirū de religioso quando ipe princeps secularis pōt quoscā ex subditis inuitos ad aliq̄ cōpellere p manifesta necessitate cōmunitatis. Ita in vniuersitatibꝰ q collegijs. ¶ Exhinc preterea silentiū frāgere erit in casu scādali/ grande delictū/ aut similiē aliqua talium offensarū aliū de leuiū/ dū nouicij/ vel tota religio inde turbanē/ ita vt negligendo minima/ ipe religionis vigor paulatim pereidat. q in magnis etiā totus abscedat. Vnde cesar. In maxima fortuna minima est licētia. Sic in maximis viris vel ordine vl̄ sānctitate/ vel gradu subleuatis tanq̄ positis i exemplar aliorū/ multa qñq̄ non licent in publico saltē/ que aliū de vel in occulto licerent. Sic forte Carthusien. absq̄ pctō mortali in casibꝰ multis posset vti carnibus/ si solus hoc posset q si paratū est cor ei⁹ discipline ordinis subiacere. hūc tñ rationabili q aliorū pspectus. Propterea puniunt tā ta seueritate defectus q fiūt circa mysteria sacramētoꝝ maxime in missa pretādo horā sacrosanctā q indumēta/ mysticis ornādo se. quāq̄ illic possit negligētia surrepere venialis nō mortalis sed ita placuit scādalum sedare seueritate vindicte. ¶ Nō si ꝙs ex sacerdotibꝰ dixerit quo pacto potuit absq̄ cōsensu pprio fieri/ sup se statutū ne matrimonio iungeret. Respōdem⁹ q nec hoc factū est. Sed si conquerē/ imputet sibi qui talem statū spōte delegerit. Quis cogebat eū/ sed q ꝙs cogere poterat? Nullus/ sinō forte necessitas publica/ aut reuelatio diuina/ aut culpa ppria q̄ sic arceri merebat accessisset. ante votū libertas. p votū facta ē necessitas. ¶ Nō si dixerit ille/ q̄ consensus mutuꝰ viri ad feminā facit matrimoniū de iure naturali. Cōstitutio igit pure positiua/ quo pacto valuit inualidare illud. sed neq̄ inqt exp̄sse quicq̄ vom. Respōdem⁹ ad vltimū q nō solū vouit q votum solēnisauit p ordinis susceptōez. si ne scinit sciat. Est primū turbat quosdam ex doctoribꝰ/ nominatim. Burandū. Dicimꝰ aūt ex quo sic incidit q eccl̄ia vel habuit hoc ex inspiratōe spūssancti a quo regit. vel qr cōsensus in q̄tū quodāmodo policitus ē/ subest auctoritati superioris. Qobrem potuit ex certa necessitate phiberi ne fieret/ q innalidari si fieret. Nec in alijs cōsensibus policitis venditionū q emptionū palā cōstat ¶ Sed ad rem nr̄am redeo. Dicimꝰ q̄ monita salutaria sunt in religionibꝰ. q̄bus adhibent pene tpales vt fuent. Que est hec religio. opponet aliqs velle hoies ex more nō filiali/ sed plane seruili ad obsequium diuinū trahere. Respōdem⁹ q nemo repēte fit sūmus. a timore seruili cōcipit filialis. Quinetiā timor iste seruilis radicaliter est filialis/ ex voto primo qō ex charitate supponit pcessisse. Ob hoc nō absurdū mihi videt si dicant actus inde pullulantes etiā dū p hōra solo timore disciplie cōplent laudabiles eē q suo pmio nō carere. Vulnerat⁹ adest aliquis horret manū medici timet cedere doloribꝰ postulat vt ligetur. q si postmodū ipe ligatus reclamet. et nervus excutere satagit. sanatur tñ q laudatur. sibi quoq̄ sua necessitas in iocū ditatē vlteronem cōmutat. ¶ Sūmurmurātes adhuc aliquos audire video. ex his q pta tez habere sup alios q ipi nihil subijci gloriant. Tu totam inquiūt superior auctoritatem in subditos enervas. eis sup alios quid relinqs. Tu subinde magna q liberam inobedientie viam pandis quā in tanta pnitate puaricationū arrare debuerat. Denicq̄ ex hoc multiloquio tuo. ex inuolutione sentētiaꝝ sermonibꝰ imperit/ nihilū magis q̄ antea docti sumꝰ/ dū ad pticularia venīdū est. ¶ Audiant q tales sunt ex ecclia pastores ecclie nō dominātes aut in clero. sed forma facti gregis/ et illud dñi p

Ezechielem improperiū. Clos cū austeritate impabatis eis. Illud quoq; xpi. Imponūt onera grania ⁊ importabilia ⁊c. Intelligāt tandē eē p̄ceptū oībus vt nihil addatur aut diminuat ex vbis dei si se velint audiri. Audiāt p̄mo dominū in lege sua/ ⁊ id qđ audierint/ tanq; p̄cones ⁊ interpretes alijs minus instructis denūciēt nō sua sed dei autoritate. Ita demū q eos spernet deū spernet/ eternecq; mortis reum se faciet Nec in ceteris q̄ xpi lege nequaq; firmata sunt q̄ p̄teres magis ad ciuilitatē hui⁹ vite pficiunt/ statuant ipi que statuenda vtiliter agnouerint. Ita q; statuta hec in q̄tuz sua sunt haberi velint quasi monita ⁊ facticia/ quoz infirmi trāsgressores. tēporali nō eterna mulctatōe plectēdi sint. Cetez paralogi sant qui sic augmētant. Non est potestas nisi a deo/ ⁊ quicquid p̄cipimus vice dei p̄cipimus. quicqd iubemus in terris illud approbat deus i celis. Via igit̄ precepta nostra diuina sunt/ ⁊ paris ad euangeliū autoritatis. Plane sic concluderet q̄cunq; princeps etiaz paganus seipm habere autoritatē eterne vite ⁊ mortis. Sic concluderet omnis licentiatus in theologia ⁊ decretis se habere potestatē interp̄tandi sacram scripturam ⁊ iura/ non solū scholastice/ sed ⁊ doctrinalit̄. sed ⁊ apostolica autoritate. Sic libri oēs ab eccl̄ia approbati omnes eēnt articli fidei sicut biblia. Fatemur itaq; datam p̄latis ⁊ principib⁹ p̄tatem a deo. sed refert qualiter ⁊ qualē. Boceant nos exempla posita licētiando i theologia ⁊ decretis datur a papa autoritas. q̄lis autoritas? exponendi ⁊ interp̄tandi sacram scripturam. nō tamen vt expositio illa sit autoritas aplica/ sed ē declaratio quedam magistralis ⁊ scholastica. Libros sanctoz approbat eccl̄ia. nō tñ vt robur autoritatis teneāt par ad eccl̄iam/ sed vt sciātur in multis eē vtiles ad edificatōem. Nō sectus ē in ꝓposito. Prelati siqdem ⁊ principes habent autoritatē a deo regendi populum suū p leges ⁊ instituta vltra leges diuinitus inspiratas. non q; leges siue ⁊ institutiones cēsende sint diuine. sed recipiēde sūt vt salubria monita/ nec leuiter cōtemnēda Alioquin transgressio penā habet nō qualibet sed qualē possibile fasq; est homies infligere. Propterea cōcludimus maiores deberi obedientiā p̄latis ⁊ principib⁹ q̄ eis quib⁹ sunt solū p̄cones ⁊ nūcij. q̄ in illis q̄ suo relicta sunt arbitrio statuēda. Exēplis manifestū est in p̄conib⁹ denūciātibus populo legē regis. Nouissime q; inculpāt nos tanq; dilatem⁹ viā in obedientie q; insup nihil edocem⁹. Dirū nil accidit Quid enī vel dici vel scribi vl fieri pōt a clūnijs alienū? Cim⁹ q; reprobis etiā oīa coopant̄ in malū. oīb⁹ abutunt̄. oīa inq̄ os ⁊ decapulas pedibus suis vertunt. Nihilominus solē ⁊ pluuias nullus dicet inutiles/ q⁹ ex eoz actōe sicut germinant vtiles plante. Ita plures infertiles pullulant nec flos vineaz ideo exterminādus ē; quia bufones necat. Plane mal⁹ tam laxo q; fructo fune laborat/ iuxta vbū flacci. hoc ēmalum suū trahit doctrinā tā laxā q; strictam in moribus. Deinde multo minus āmiramur. dū dicūt se nihil a nro multilo qđ deceri nos nouī nihil attulisse. Excusat me q; funditas materie quā Aug⁹tā pspicax doctor quodā loco/ dicit. aut nō aut vix hac vita attingibilē. Cōsolat̄ me p̄terea dictus cuiusdā hismenij a Piero. repetitū. Sic hi cecinī ⁊ musis. ⁊ si nemo aliu⁹ audierit, quāq; de nōnullis aliter spero. Nos alios vo q̄z oculos mētis ⁊ corpis obuoluit crassa nubes desideriozz ⁊ fantasiaz carnalius quib⁹ nō schola sed dischola. vanitas non vitas placet. quos cure iuges viciosecq; cōfundūt nūq; expecto vt aliquid temnat. aliquid eleuatū ⁊ resolutum accipiāt. non si ipm etiam solem digito vt aiunt p̄dicemus. Necq; tñ vsurpo mihi tale aliquid tradidisse qđ ab alijs dictum nō sit prius. Hoc ego ponus in laudē mihi deputato quod dicta sanctoz ⁊ doctrinā q̄ cōmunis est in ore ⁊ cordibus hominū/ meis verbis explicui/ ⁊ veritatis lucidam sniam quasi de quodaz inuolutro fumoso discordium verboz feci splendescere. dicaz modestius cere conatus sum. Quod an pfecerim illorum sit iudiciuz qui pspicatores vitiorum habent. tm̄ p̄cipue inclite p̄ceptoz/ cui sicut p̄faciūcule initiū. ita finem huius opis dedicamus.

Finitū ē hoc opus Anno dñi. M.cccc.xij die. xv. Januarij.

Cū in prologo tracta
tus p̄cedentis politicus sit cancellarius se
res ptes tradituꝝ. Et nō nisi vnā absolue
rit. nō videt alius tractat⁹ conuenientius p
sēa pte subiungi posse q̄ centilogiū eius
de impulsibus. id qđ deprehēdi pōt ex verb
eius que legūtur in tractatu octauo super
magnificat ptitiōe p̄ma circa finē. in hunc
modū. Discipulus. Venit i recordationez
illud scriptū tuū p sex lectiones vbi dicitur
apostoli tractās. In ipso viuimus mone-
mur et sumus distinxisti quadruplicez vi-
tam spūs. Porro de motu et statu nr̄o inō
p̄stolabant aliqui sermonē. Nūc aduenit
occasio loq̄ de motib⁹ impulsuū bonoꝝ et
malorum oū nūc impulsus ꝛ depulsos susce
pit cōtremiscēs motiētiū terra/velut in q̄-
dā stationis serenitu. Adq̄ centilogi
um accipies seorsum de impulsibus/cras p̄
terea dū suppetunt hora plurima rursus me
cum loquēte et te auscultāte de bonoꝝ malo-
rumq; officio quietus accipies

Centilogiū de impul
sibus magri iohis de gerson cancel. parisien

Deposuit po
tētes de sede/ꝛ exaltauit hu-
miles. Centilogiū de im
pulsibus q̄bus nūc potētes
deponūt. nūc exaltant hu-
miles. tradicturus sū/mouet textus nr̄ de cā
pō tractauim⁹/in deo viuim⁹/mouemur
ꝛ sum⁹. dictū fuit p sex lectōes de vita q̄dru
plici q̄ ad vbū viuim⁹. Dicem⁹ nūc i ocio
de motib⁹ qb⁹ cognit̄ q̄es citi⁹ innotescit/
quā denotat vbū sum⁹ Dicex nauigatōe
fluctuaga/venim⁹ ad portuz solidū. sic ex
pegrinationis ambulatōe/ciuitatis termi
nus expensat. Loquamur p decades decez
verboꝝ seu theorematū aut notulaꝝ. Et i
primis docebimus q̄d sit impulsus

Decas prima

Impulsus nomē/pus ipositum
fuisse a motu locali/tāq̄ notiori
sensibus. sed trāslatū tāq̄ ad oēs alias mo-
tiones. Impulsus nomē principal⁹ impo
sitū fuisse motib⁹ violētis q̄ naturalibus/
sed extendit̄ aliq̄n etiā ad motiones ꝛ natu-
rales ꝛ p̄ternaturales/aut supnaturales at
q̄ voluntarias. Impulsus nomē cū dis
tinguit̄ ꝓprie captū/cōtractū esse ad ver
tiginē/motus locales violētos Ex extendi
tur ad ipos et alios motus etiā nō locales
vt dictū est quales tñ sub tropo distinguū
tur i tres/circularē/rectū ꝛ obliquū. Im
pulsus nomē dicere large oēm motionem/
cui⁹ ēminus aut ꝓximus quies noīat: que
duo dant intelligi in cātico marie. Depo-
suit potētes de sede. depositio ad motum/
sedes ptinet ad quietē. Impulsus nom̄
et quietis oppositē/pbos agnouisse. quoꝝ
allegat apl's dictū egregiū loquēs atheniē
sibus de deo. in ipso viuimus mouemur et
sum⁹/spectat ly sum⁹ ad quietē ꝛ stabilita
tē. Impulsus nomen extēdi posse q̄nis
impropriē valde ad oēm mutationē etiam
qualis est creatio vel aeris subita illumina
tio; Impulsus nomē extēdi posse ꝫ im-
propriissime ad oēm opationē qualibz in-
trinsecā ꝛ immanētē ita nō hr̄e quietē ma
xime in creaturis/oppositā Sic diceremus
q̄ oīs res ꝓsita in loco suo naturali/se pre
mitet impellit quodāmō in ip̄m. imo sic
dicit pbo q̄ deus vnica opatione summe de
lectatur q̄libet insup res isto mō ꝓpter su-
am opationez facta est. sicut ꝓpter sue pfe-
ctionis cōseruationē si hz vel acquisitionē
si nō habet. Impulsus nomen sic exten-
sum significare ē pfectiōē p modū quietz
in suo loco. quā p modū motus ad suū lo
cū nō habitū. Est em̄ imperfectionis i rebus
creatis q̄ in suis locis nō valeat immobili
pondere se locare. Solus deus est hmōi si
cut solus est esse necesse/solus in seipo sicut
in loco ꝓprio nec auelli pōt inde nec muta
ri. Secus de qualibet creatura ad diuinā
potentiā cōparata. Impulsus nomē sic
extensum cōuenienter accipi de formatiōe
creaturaꝝ p diuinā sapiam/que ideo oīb⁹
mobilibus dicitur mobilior/que attinge-
re a fine vsq̄ ad finem fortiterq̄ disponere
omnia suauiter/in numero pondere ꝛ mē
sura predicatur. Impulsus nomen sic
extensum/cuilibet creature adaptari posse
et eo perfectius quo de perfectionibus se-
cundis amplius participant et abundan-

ūus suscipiant.

¶ Decas secunda

QReaturas eo plus suscipe ō impulsu diuino q̄ pfectio. res sunt plus insup a deo dependere/ minus ꝓpterea existē quo ad hoc necesse est/ plꝰ deniq̄ diuio niti impulsui/ sicut et fluxui. qm̄ fluxus illo modo coincidat cū impulsu. ¶ Creaturaruꝫ beatitudinē seu felicitatē naturalē posse dici ꝼm naturā ꝓpriā/ et bñ institutā/ agi vel impelli/ spectat ad hoc illō philosophie iuxta Boetiū de deo dictuꝫ. ¶ Cuiꝰ agi frenis summa libertas est. ¶ Creaturaꝫ pacē esse diuino influxui suauiē obedire. ¶ Est enim par ordinis tranquillitas. ¶ Ordo aūt diffinitur qō est pariū dispariūq̄ rerū sua vnicuiq̄ tribuēs dispositio. ¶ Nec aūt dispositio nō fit sine impulsu diuio siue influxu pariter ꝛ illapsu suo modo cuilibꝫ. ¶ Creaturaꝫ dispositionē diuinā nō posse ꝑ depositionē oppositā cōturbari/ nec penitus ab omni sede deponi/ nā qꝛ quecūq̄ res deponit ab vno ordine vel dispositiōe defluit et impellit in alterā sicut ex depositione a sede misericordie reponit in sede iustice vbi nō minus ordiate collocat damnatus in inferno suo mō/ q̄ beatus in paradiso. ¶ Creature rational' ꝓpriā beatitudinez hic inchoare ꝑ grām/ ꝛ cōsumare ꝑ gloriā/ existere in susceptione exaltatiua humiliuꝫ sicut ecōuerso miseria et damnatio ꝓsistit in depositione potētiū supboꝝ. ¶ Creaturam rationalez plus obligari deo/ si nunq̄ ꝛa sede sui ordinis gratuiti ō posita fuerit ꝑ peccatū/ quāsi post impulsionē ꝛ casum reponatur in sede/ et hoc ceteris paribꝰ. ꝛ ꝼm cōsiderationē gratie ꝑseruātis. ¶ Creaturam rōnalē que corruit a sede gr̄e/ plus ceteris paribus obligari misēdie liberanti ꝛ exaltāti. ¶ Et hoc ꝼm rōnem hāe misericordie q̄ miseriā supponit infuisse. ¶ Creaturam rōnalez q̄ nunq̄ deposita est nec deponi ōbuit a sede gratie qualis inter homies sola fuit anima xp̄i plus obligari deo quā cetere/ in rōne gratuiti muneris accepti. ¶ Cōcordant he tres cōsiderationes vltime responsum symonis a xp̄o pbatū. ¶ Cui minus dimittit/ minꝰ diligit/ supple facta cōparatione ad misericordiā liberantē a miseria/ nō ad pure liberaliter largientē. ¶ Notauit pē. quattuor exaltationes. ꝓmo a ipsu moxis. ¶ Beati quoꝝ remisse sūt iniquitates. ¶ Scō a venialibꝰ ꝛ quoꝝ recta sunt pcta. ¶ Tertio ꝑ sanationē a pctō originali. ¶ Btūs vir cui nō ꝑputauit dñs pctm. ¶ Qualis fuit int̄ hoies virl' marie spiritꝰ. ¶ Quarto ꝑfecta innocentia. ¶ Qualis est aīa xp̄i sola in cuiꝰ spū nunq̄ fuit dolus. ¶ Creaturā humanā viatricem/ attēdere plus debere impulsus varios ꝓut hñt rōnem boni moralis et honesti atq̄ laudabilis aut moralis/ aut oppositas rōnes/ q̄ sub cōditiōe sua naturali. ¶ Creaturā humanā viatricez attendere plus debere ad impulsus rerum varios ꝼm phiam moralē q̄ naturalem vel methaphisicalē vel rōnalem/ q̄uis si vtraq̄ cognitio posset apphendi sine vicio curiositatis. plus vtiq̄ simul laudanda est.

¶ Decas tertia

QOgnitionē certā/ sup varietate impulsuū moraliū in bonitate et malicia/ pure humanus nō haberi/ neq̄ ꝼm originez neq̄ ꝼm mediā/ neq̄ ꝼm finē/ hoc maxime videt de impulsu spūssancti qui sēp est ad bonū/ et ꝑsentissimus ꝑ illapsum. Spiritꝰ vbi vult spirat/ et vocē eius audis/ sed nescis vñ veniat aut quo vadat. ¶ Cōsonat illud apud iob. Et quasi furtiue inquit accepit aur̄ mea venas. i. vias sui furrij eiꝰ. ¶ Cognitionē ꝓbabilē sup hac varietate impulsuuz moraliū/ expedire pscrutari q̄libz ꝼm vocationis sue statū. alioquin ignorans ignorabit nec vitabit malū nisi cognitū/ vitatione laudabili. ¶ Cognitionem ꝓbabilē sup hmōi varietate impulsuū moraliū/ nō hñ sufficienter ꝑ impulsus quoslibz corporales exteriꝰ in corpez ꝑsideratis in natura sua vel in esse nature. Respicit hoc vbū superstitiosas oēs obseruatiōes absq̄ numero/ per sortilegos/ ꝑ omina/ ꝑ auguria/ ꝑ sōnia/ per cyromanciā/ cū omnibꝰ demonuꝫ cōtagijs ō que nūc orat ecclia dicēs. Da quesumus dñe populo tuo diabolica vitare cōtagia ¶ Cognitionē ꝓbabilē hmōi nō bñ sufficienter ex motu sensibili cordis bñani vel ad bonū de genē vl' ad malū/ b ēlapsus plurimoꝝ q̄ se ꝺuotos existimāt sequi vt sp̄ vel

frequenter impulsum cordis sui/ pertim si videat ad bonū sicut ad religionis ingressum vel solitudinis/ vt multiplicationē in votis. Cor meū aiunt impellit me sic/ et sic ad bonū/ nō est resistēdū impulsui spiritus sancti. Addūt in pniciem dare ceteris consilia. vt responsa/ iuxta ppriū cordis impulsum tanq̄ diuinū et certū. Cognitionē sup impulsibus eo frequentiꝰ esse suspectam quo vehementiꝰ et vrgentiꝰ fuerit hic impulsus etiā sub rōne laudabilis/ hoc millies expertū est in furore nouitō hoc ē habituatis circa delectatiōes aliquas. Be qli bus apud poetaꝫ. an qui amant sibi omnia fingūt. et hoc maxime circa mulieb̄ē auiditatē/ qz varium et mutabile sp femina. Be quitur q3 p̄ceps impetū cordis sui. Cognitione sup impulsibus moralib⁹/ pbabilem nō haberi ex motib⁹ cordis naturalibus/ qui pueniūt ex radice multiplici/ se habente in differenē ad mores quaꝫ potiꝰ est cōplexio nālis. sub quadruplici genere sanguineoꝝ/ colericoꝝ/ flagmaticoꝝ/ melācolicoꝝ ꝺ q̄b⁹ alibi multa. Cognitionē sup insufficib⁹ moralibus nō h̄z sufficēter ex altera radice impulsuuꝫ naturaliū/ q̄ est cōplexio accidentalis p passiones ꝛ passibiles qualitates habitus vel dispositiōes acquisitos. Cognitionē huiꝰ nō dari sufficienē ex altera radice que colligit̄ a dispositione medij circūstantis. aut alimenti varij vel etiā a supiori radice celi. Cuius influxus et impulsus virtuositatē/ sentiūt ꝛ oīa dunt res alie/ nō habentes rōnez/ in quib⁹ tamen nihil tale est laudabile vel morale. Cognitionē nō haberi sup impulsibus moralib⁹/ p quale cunq̄ impulsus qui sūt indifferenter se habentes ad bonū vel malū moris/ iuxta cōditiōes vtentis libertas hoc vidit qui dixit talia sunt ista qualis ē animus vtentis. Cognitionē impulsiuum moraliū/ qz cognoscere certitudinaliē nō possumus. Dictū est cor hois prauuꝫ ꝛ inscrutabile quis cognoscet illud?

Decasquarta

Primus impulsus diuidit̄ q̄m alius est virtuosus: alius est luminosus/ alius benigꝰ seu dulcoꝛosus ꝛ hoc ꝑm tria appropriata i diuinis. Dic ex aduerso/ triplex est sathana. p surgit generalis impulsus. vnus est violentus. alius fraudulentus. tertius malignus. Violentus impellit irascibilez. fraudulentus et dolosus rōnalez. Malignus cōcupiscibilē. Diuinus impulsus fit aliter q̄ diabolicus. Deus illabit̄ aīe rationali que tria capit ab ipo sine medio. naturā gratiā et gloriā. Dicit̄ aūt illapsus plenū sup aīam interius et exterius dīnum. Cor regis (inquit sapiens) in manu dei ē/ quocūq̄ voluerit inclinabit illud. diabolus aūt vel altera creatura dīnum tale nūq̄ habet. Diuinus illapsus est/ si non possit cogere liberū arbitriū vt liberū est/ quoniam hoc implicat cōtradictionē/ vt idem fiat violenter et nō violenter/ pōt tn̄ inducere necessitatē ad illō q̄ sibi placuerit vt de anima nō voluntaria pōt reddere spontaneam/ docuit hoc paulꝰ puersio. Diuinus illapsus ponit sub lege sua homies q̄ spiritu dei aguntē/ dicuntē tn̄ legi dei nō esse subiecti. qz dicuntē nō metu legis aut premio/ sed illapsu dei solo ad impletionez legis sue. Nō est em̄ cōtradictionis deus vt liberet suos a lege sua/ ne faciant illā prout illi nefarij ꝺ lege libertatis blasphemabāt. Diuinus illapsus nō ita firmat animā rōnalē q̄n liberū ei⁹ arbitriū/ p pietati ei⁹ relictū/ vt deliberās vel arbitrās ne possit ē oppositū placi vel suspenso se tenere. propterea finalis et radicalis confirmatio beatoꝝ est in erema manutenentia illapsus beatifici q̄ cōsideratus ad diuinā potentiam absolutā/ nō h̄z necessitatē essendi nisi p instans solūz/ qz pōt duz est desinere eē. q̄uis necessariū sit dū est ipm esse. Est em̄ cōtradictio dicē hoc dū est/ nō est. Cō. ꝛ sequit̄ ex antedictis q̄ omnis vita spiritualis aīme xp̄iane/ fundat̄ in solo miraculo influentie diuine summe libere cōtingenē ad extra/ non intra se p pterea reducit̄ vita operꝫ ad vitā habituū supnaturaliū. ꝛ hec habitualis vita ad primā in deo vitā q̄ dōliber vite. Cōcludit̄ exinde stulta p̄sumptio cōfidentiū in conatu operuꝫ suoꝝ quasi p̄uenire posset gratie influxuꝫ/ respexit vtiq̄ dominus ad abel post ad munera ei⁹. Cur aūt ad cayn ꝛ ad munera ei⁹ nō respexit. murmuret si voluerit superbia non

ptinget/dei voluntati dei gratia sua deꝫ et salus. ¶ Distinctio diuinalis impulsus a naturali/nō sufficienē accipiē p hoc q̄ naturalis inclinatio nostra semp est recurua ad ppriū bonū cōmodū et bonorē. Natura siquidē ferē in deū sicut ꝓdita est numero specie et ordine. Est aūt ordo suꝰ reuerti in deuz plus q̄ ad se/vt stabilē sui faciet orbem. ¶ Nō est asserenduz generaliē q̄ ex impulsu naturali et habituali/nō posset deus sup oīa diligi/ dum nō abest nāliter/ gratia gratū reddēs ad meritū vite eterne Datuit in primis parentibus ꝟm dicentes ipsos fuisse formatos in puris naturalibꝰ ꝛ elicuisse actū dilectionis circa deū/cōstat q̄ hoc actu diligebāt deū plus q̄ se et sup omnia. alioqn peccassent et symoniace dilexissent nō tm merebanē/sic post naturē destitutionē/nihil ꝓhibet hoiem bñ habitu atū. sine gratia gratificante/deū sup omīa diligere ¶ Diuinus influxus p gratiā gratū facientem/imo ꝛ p quācūq̄ gratiā supernaturaliter inspiratā/cognosci nō pōt euidenter hic nisi specialiē fuerit reuelatum. Nō em̄ videē certitudo maior possibilis hic naturaliē haberi q̄ homo sit in charitate/q̄ si sentiat q̄ diligit deū sup oīa/paratus mori p se. hoc tm̄ signū pōt esse sine caritate quēadmodum notat apls. Si tradero inquit corpꝰ meū ita vt ardeat/ nihil absq̄ charitate ꝓdest/quid ista cōsideratōne reperieē efficatius p nostra humiliatōe timore/pietate/luctu. ꝛ ad omnes benignitate. ꝙa qua seueritate iudicemur. quo fine terminemur ignoramꝰ/quid supest/nisi vt de misēia dei sola speremus

Decas quinta

¶ Volentꝰ demonis impulsus ꝙ
ītās a sinistris/manifestus fuit in afflictione Job/vtus autez diuini illapsus/in sua exaltatione monstratus. Etem̄ draco est iste deus quē formasti ad illudēdū ei. Sepe suis impulsibus deicitur/ aduersus impulsibꝰ spiritussanci/quibꝰ humiles exaltāē ad vtutes. ¶ Job post ꝓditionē substantie/pⁿ necem subitā filioꝝ et filiaꝝ/ si ad litterā accipiatur violentus hic impulsus/magnā in humilitatis cōseruatione ꝓdit exaltatōez dū tonso capite ꝛ scissis vestibus adorauit ꝓnus in terrā/dominus inqt dedit/nō fortuna vel fatum. dñs abstulit nō dyabolus Deus recepit qꝫ suū est cedo libens plꝰ habens in hoc vere virtutis q̄ si pauperibus erogasset. quia minus vanitatis. ¶ Job ꝙ ad tropologiā ly violēta ꝓditio refractur/ non ꝓdidit vitā totā filioꝝ et filiaruz/qm̄ filij moraliter sunt septē dona sancti spiritus/filie vo tres theologice virtutes/ ꝙ nec domus honestatis vite quattuor angulis totidē virtutē cardinaliū funditus euersa est/alioquin nō mansisset iustus nec gratias de ꝓditis virtutibus et donis retulisset. ¶ Job impulsus violenē ꝓdidit ad tēpus vsum ꝓfectū et iocūdū virtutū qualez habere solitus erat/qm̄ dñs erat secum p expimentale sentimentū. Dicitur aūt vsus ille vita secunda/sicut habitꝰ informās ꝛ gratificans noiaē vita ꝓma/ que mansit semp in Job etiā suppressa ad tēs oppressa actuali vita fēda/donoꝝ et virtutum ¶ Job ꝙ instinctu sinderesis certificatus sup hoc impulsu tyrannico demonis/mox exurgit ad spem ꝛ do/radit a capite mētis/cunes cogitationū aut affectionū superfluas/scindicē stes opationuz/discernēs q̄ nō sufficiāt ad meritū vel ornatū tandez de toto de se desperans et in se/corruit ꝓnus in terram solidā eternitatis coram deo in quo solo spē reponit. ¶ Job impulsus et euersus vt cadderet/habuit deū susceptorē/in cuius fidūcia dixit adorās. Nudus egressus sum de vtero matris mee. Pōt hic intelligi literaliter mī/sed appropriatius ad mysteriū mī hec est iustificatio gratuita p oblationes ꝓ eo factas a parentibus sicut in baptismo nīo nouā parit gra mater infantiā. Sicut ergo nō habui vestē actualis cuiuslibet meriti mei dicit Job/dū ita spūaliter renatus ītus Sic ad deū reuertar in nullo ope meoruz opimēto spem cōstituens/dñs dedit vitez opm iocundā ꝛ vberem/dñs abstulit eam sua pmissione. Sit nomen dñi bñdictum ¶ Job impulsus iterū fuit acrius dū sathanas licentiatus a dño nō solū ꝓdidit vitā secūdam donoꝝ ꝛ virtutū in sentimētis solitis. Sed addita sunt sentimenta contraria per immissiones horridas temptationum de vicijs turpissimis et blasphemijs

quatinꝰ deiceret aia Job in cōsensū morti
ferū aut luxurie aut blasphemie. ¶ Plane si
terrebat in somnis sathan Job q̄to magis
in vigilia/puto supabat hec spiritualis af-
flictio corpalē/q̄uis esset tanta q̄ta nullus
hoim tyrannoꝝ martyribꝰ irrogare sciuit
¶ Job sedēs in sterqlinio pprie despectio
nis radebat hanc sanie temptationū testa
cōsiderationis pprie fragilitatis tanq̄ au-
diret a dño cum paulo taliē colaphisato.
Sufficit tibi gratia mea nā virtus in infir-
mitate pficit. Qualiter hoc? sane dū horē
das plasphemias demonis Job tolerat in
uictus nec succumbit/ nec obedit vxoꝝ dicē
ti. Benedic deo et morere. vxoꝝ ista/est vel
sensualis vl inferioꝝ porōnis/quā cōpescat
superioꝝ. ¶ Job ita cōclusit. Si bona suscē-
pimus de manu dñi/bona. s. qualia tēpta-
tus optabat vt esset iuxta mensē pristinoꝝ
dū delectabat in dño. Pala aūt quare nō
suscipiamus/? hoc tristicijs et oppositi sen
timētis. ¶ Job placentissimā obtulit ho-
stiaz de seipo/dās se totū deo. q̄ nihil ascri
bit sibi nihil retinet/nō exterioꝝ substanti
am nō pris secunditatē/nō operū bonita-
tem/non solationē/nō iocunditatez. Sit
nomen dñi benedictū/hoc vnū sufficit sibi
hanc requirere ppa sequūtur mortuos in
dño nō pcedūt/fiunt ipis ad iocunditatez
et gloriā etiā peccata pterita nō q̄ peccata
sed q̄ remissa tecta/nō imputata/ p illaz q̄
multitudinem operit pctoꝝ charitatem

Decassexta

Fraudulentus impulsus p-
niciosioꝝ est q̄ violentꝰ/eo q̄
magis latet neq; ita frequent ad
uersus ipm solet ad deū ? sactos
angelos eiꝰ fieri cum speciali humilitate re
cursus/nisi forsitan ab illis qui p bona cō
suetudine exercitatos hūt sensus. ¶ Frau-
dulentus impulsus vt eniteꝝ/petitio vide
tur magis illa fieri. Et ne nos inducas i tē
ptationem. At vero pma violentū et mali
gnū/reliqua marie formaē. sed libera nos
a malo. Vel ꝺm aliā litterā/ a maligno. id
est a male ignito. in quo mundus positus
est totus. ¶ Fraudulentus impulsus falle
re queriē ꝺm omne genus fallaciarū in so-
phista. Et ꝺm omne genus stratagematuz
in re bellica. Et ꝺm brocardica inristaz/?
ꝺm insolubilia et obligatiōes logicoꝝ. im-
mo etiā pportionabiliter ad omnes indu-
strias animaliū sese fallentiū. Similiē de
nicq; ad laqueos aucupum/ ad hamos ? re
tia piscatoꝝ/ad funes et pedicas eōꝝ decipu-
lis/ad laqueos venantiū/ad cautelas luctā
rū atq; involutiones disputantiū/ad furi-
as gladiatoꝝ. ¶ Fraudulentꝰ impulsꝰ/nō
nunq̄ illaqueat eos et in deceptiōis foue-
am pcipitat/eoipo q̄ supipis noticiā alijs
tradere satagūt amplioriē. Fouea vna est
bie inaniter gloriantis? se ceteris in hac re
pferētis Altera dū de paucissimis estimat
aquisse oīa vel maiora. Tertia dū et alios
vult ad hꝰ doctrinalē cognitionē tradē cu-
riosius q̄ optet. Quarta dū vincere pficit
in illē. Quinta dū irridet vt idiotas ? exposi
tos oī lapsui pctoꝝ ignorantes. Sexta si te
pidioꝝ fiat ad oꝝonis auxiliū. Septima si
minꝰ pcaueat circūitus demonū/q̄ nutos
sibi. ¶ Fraudulēt impulsus eo sepe plꝰ ? citꝰ
illaqueat/ quo queriē p humanā industri
am magis vinci. Presumptio em devirib⁹
scientie vel ingenij. mereē illud/ ? eo ampli
us quo nō arbitrāt illudi vel temptari.
¶ Fraudulentus impulsus/dum pdicādo
vel scribendo detegitur et propalat acrius
ꝺm dyabolū querit machinationes ad vin
cendum etiam ex sui victoria est furoꝝem
rationabilis/et amans concupiscentiā/que
re in eo rationem/quere pacē et nō inueni-
es. ¶ Fraudulentus impulsus/fecit vt da-
nid ? alīq; componerent psalmos aduersus
ipm quos cū doctrina pauli/illi nō sapiūt/
qui nunq̄ p hmōi dolosos insultus tēpta
ti/victores euaserūt/facti p humilitatē exal
tati. Ex hoc est pcipue temptationū vtili-
tas/simul vt expiamur/ quoniā p multas
tribulatōes oportet nos intrare in regnū
dei. ¶ Fraudulentus insultus si cognosci
tur in generali/parū valet ad euasionē. Et
si in particulari non sufficit humana virtꝰ
sine gratia ad superationem. ¶ Fraudulen-
tus impulsus/acceptioꝝ et familiarioꝝ ēsa-
thane q̄ solus violentus/p quaz opprimit
omne iudiciū rationis p langueres horri-
dos corpales. plꝰ em querit aias sic impel-
lere/ q̄ imputabiliter peccent q̄ in lapsū pci-
pitare talē q̄ nihil imputeē eis ꝺ his q̄ pa

tiunt que dicunt aut faciūt ad peccatum. ¶ Fraudulentus impulsus eo plus dz formidari et esse suspectus/quo magis cognoscitur. qz sapiens videt et timet. stultus ignorat z transibit/hinc vetꝰ apud grecos proverbiū. ¶ Eruditio timorē/ignorantiā audiciam parit. iungat exemplū ex natura quā duplex explicat versiculus. Si volucri cauta pte dat sors evadere posse. Partibus in cūctis esse timet laqueum.

Decas septima

¶ Dolosus impulsor sathan a sede positus vtit cautelis sophistarū se celat/ et multa petit. ¶ Celat se nūc sub habitu theologi/nūc prophetatoris/nūc cōfessoris/nūc religioli. nunc solitarij. nūc prelati. et ita de quolibet statu se formans vertit in omnes/hinc noīa mille. Mille nocēdi artes. ¶ Dolosus impulsor ab initio sub figura serpētis astuti se fingit theologū. locutus est ad Heuā ō deo/qrens i dolo cur pceperit vobis deꝰ ⁊c. ¶ Callax impulsor illuc puocat/vt in dubitationē/certū pceptū dei puertat. Factū est vt impulit. Rūdit mulier iā sibi blandiens/iā obedientia trepidās/ne forte moriamur. subintulit audax et mēdax/nequaq̄ morieminī. primus accusauit de invidia deū. accendit ad scie ōsideriū/futuros deniq̄ spospōdit pares deo/vicit. deposuit primos cū sua posteritate de sede dignitatis sue. ¶ Dolosꝰ iste neqore pterita tēptauit postea xpm theologizans in allegatiōe scripturarz/sed vera theologia superauit falsaz/et humilitatem exaltauit. ¶ Dolosus impulsor theologizabat apō demoniacos qs curabat xps Damās/qz tu es filius dei/ vnus inē alios delectatus in novitate verborz. Primus vocauit xpum ihm nazarenū. Sed nō sinebat ihs demonia loq. no lēs a pte mendacij/testimoniū accipe veritatis/miscēt em̄ sp falsum aliqō veritati/q̄ citius recipiat toxicū melle linitū petī. ¶ Dolosus impulsor theologizabat i puella phitonica de actibꝰ apostoloz q̄ testificans de paulo z socijs. Isti hoīes serui dei excelsi sunt/q annūciant vobis viā salutis/ phibuit eā exemplo christi paulus/et qz questū dīnis suis abstulit pse cutus est vehemēt/quo contra facient fictis miraculis z revelationibus mulierculārū/vt ita questuz sibi parent vel honorem. docuit hanc fraudē experientia de multis z in multis/sub specie sanctitatis/in obfuscatiōz catholice veritatis. ¶ Dolositas sathane ōscribit amplissime sub typo triū amicoz Job/q figurā tenēt hereticoruz/sicut quartus helyu presumptuosus significat pz in ipoz disputatiōe. Quintus sathan ōtabatur esse theologus. sz ad pessimū contra Job finem armabantur et eo dolosius quo verius z divinius allegāt in plurimis. ¶ Dolositas sic aperit. Erat Job interioꝛ hō spiritualis prediti⁹ sapientia que desursum est. Sciebat homines p prouidentiam dei sanctos/qui nō haberent hic civitatem manentem/sed futuraz inquirerēt. Sciebat quod vltimū nō erat in hoc mūdo iudicium vt reciperet vnusq̄sq̄ opus suū/sed omnia in futurū servabāt incerta q̄usq̄ illuminaret dīns absconditā tenebraru. ¶ Dolositas amicoz iob in hoc erat/qz nō sapiam seqbant̄ que desursuz e. sz terrenā animalē dyabolicā/et hoc fm tria que temporaliter offerunt̄ bona tā q̄ fines mundanoz/in divitijs in delitijs/honoribus et pompis. Itaq̄z tres amici Job beatum dixerunt populū cui hec sunt. Job vero dixit/beatus popul⁹ cuius dīns deus eius. ¶ Dolosus inde cōsurgit aduersus iob impulsus/qz nō collaudat vita hanc veterem hoīs. sed ex cōsideratione petōz z miseriarū quibus oppedita est/ maledicit odiendo detestandoq̄/nō naturā sed culpas z miseriam/neq̄ petit cū absoluto rōnis iudicio impossibilia fieri sed quadā velleitate pdi tionata/cōcludit tandē se miseras nō patiri pter pcā sua/ put improperant amici nec despat isthac vita in q̄ nec pōt/nec dz/licitas expectari. cū bonis sepe mala z mali/ bona pueniant/et hoc quidē lege certa divisa/ sed nobis ad plenū nō cognita. ¶ Dolositas sathan manifestat in helyu garrulo/fastuoso/q nō cōsolat sed onerosus z amarus insultator vba iactat sapie/involuēs/testes dño/snias sermonibꝰ impitis caret illoruz sensu intimo q roborat nō aliter q̄ multi doctoz vel xpianoz iactant de iudicijs dei. et de maiestate sua. de sapia z bonitate verba magnifica sed velut in somnio.

Decas octaua

Malign⁹ impulsus/ex pura ℣ excogitata malicia ꝓpo- cat ad peccandū/sicut honestas sola trahit bonos ad laudabili- ter opandum. Est em̄ hec palma vicioꝝ honesta polluere delectanē cū malefecerint et exultant in rebus pessimis. ¶ Malign⁹ impulsus ferri nō potest in puram malici am sub ratione solius malicie/ratio. qz fm dyonisium nemo ad malum aspicies/opa- tur. nō em̄ habet rationem appetibilitatis vt sic. ¶ Malignus impulsus habet pro suo termino fantasticam superbamq; liber tatem. Tractat illud beatus Aug⁹. de fur- to pomoꝝ dum puer esset/concludit tandē qꝺ nō delecta bat peccatum sed libertas fal sa peccandi. Dicit alibi qꝺ felicitas munda noꝝ est impunita neqticia/peccēt vt vo luerint. Nec aliquis dicat cur ita facis/nec puniat. ¶ Malignus impulsus/apparet in ꝑblasphemantibus horribiliter nomē di et sanctoꝝ sanctarūq; suarū sine causa si so la libidine blasphemandi sic impune. In- de est illud quo undā nobiliū ad ruſticos Tu das animā tuā dyabolo. tu negas de- um. tu despicis. cur hoc cū nō sis vir nobi lis? ¶ Malign⁹ ipulsus. ī ꝓphanatiōib⁹ solēnitatū ℣ locoꝝ sacroꝝ/vultuose n̄ l̄a se- ūnte/docēt hāc malignitatē ysanie false qꝫ paliāt sub noīe fasti stultoꝝ/vbi fiunt hor renda supa malicia paganoꝝ in cōcul ca- tionem rerū deo sacratarū. ¶ Malignus impulsus ostendit in dehonestatione pa- rentū pure gratis/qualiter fuit in nerone/ qꝺ ꝓpria enisserari iussit mr̄em. iussit ℣ patrē cuile senecā mori/gaudebat in crudelibus mortib⁹ senatoꝝ. Benigq nimis valde de- bachata ē sathane malignitas ꝑsecutione tot martyrū sup rabiem beluaꝝ. Exurge ℣ toto malignitatis spū debachare. dicebat Vincen. ad tyrannū/malignitatez impro- perans. ¶ Malign⁹ impulsus ipellit in si- pientes vt dicāt in corde suo. immo in ore ope. Nō est deus/cū tñ velint ipi nequaq; adorari sicut deus. Hz ista est inuidoꝝ ma lignitas/iacturā ꝓpriā querere in alioꝝ le- sione. ¶ Malignitas dyabolica est conari mulierē violare/qz casta est/qz virgo est/qꝺ nobilis ē et honesta/hz ī corpe deformis sit. querere ꝑterea societatē in peccatis nec sibi satis esse ꝓpriā damnationē/sed neq; ꝓpo nere quicq; de pnia. immo dolere si sibi ma licia displicēs esset. ¶ Malignitas est dya bolica delectari in mendacijs qz fallūt/tra here ꝑterea sanctoꝝ pueroꝝ ℣ puellaꝝ īno- centiā ad peccandū/delectari deniq; ī pec- catis extraordinarijs que abhorret natura nec ad dūt ad delectationem libidinis nisi corruptā fantasiam sicut febricitantes aut mulieres impregnate gaudent in cibis qꝫ abominables sciūt sani. Procurat iste ma xime malignus exerceri/quatin⁹ ex pudo re cōfitendi reatū tā pudēdū. corruāt ī dā nationez ore clauso. Sodoma em̄ dī muta. Judas qꝺ interptat cōfitens victor mystic⁹ in cornu dextro peccatoꝝ ꝓ munitū prostra- tus ꝑut in sinistro sequentiū adinuentio nes in peccatis est. ¶ Malignitas dyabo- lica delectat multitudine peuntiū/nō solū qz peunt sed qz ꝑ alios peant/scit qz si vo luerint seductores alioꝝ penitē postmodū vix pniam inueniāt ꝑfectā: qz reddē nō po tuerūt eos qꝫ pdiderē/neq; ꝑterea rstituere que tota malignitate priu ℣ destruere rit mil le modis siue modo. Deniq; suadet et im- pellit ad blasphemias cōtra spiritum scm̄ que sunt presumptio/impenitentia/despe- ratio/inuidentia fraterne gratie/impugna tio veritatis agnite. ō quibus non est hic ꝑ singula differendum.

Decas nona

Malignitatē sathane tyran- nicā et aptā sup at in multo sua in angelis lucis malignitas transformata/quis ista crederet si hoc apl's nō diceret/non ignorans astutā as eius/permanet iste malignus in arrogā tia cōcepta/vult extolli super omne qō dici tur deus/habet suū nequā spiritū. fm quē satagit in destructionē nō edificationē da re suis de corpore peccati fallaciter divisio nes apparentes nō existentes gr̄az/instar spiritus sancti. Huic impellente eo pmittente deo/datur sermo sapie alij aūt sermo scien rie fm nequā spm̄/alij fides falsa in eo spū alij opa vtutū/alij gr̄a sanitatū/alij ꝓphe tia/alij gr̄a liguaꝝ. alij interptatio fmonū

¶ Fictus lucis angelus q̄ ista possit ind
cere q̄tum pmiserit deus testis est apls/lo-
quens de antixpo/testis insup loquens de
laude charitatis sine qua ponit excellētes
gratias dare posse/sed inutiliter. Si liguis
hoim inq̄t loquar ⁊ angelo⁊. ¶ Ecce vmōez
sapie et scie et genez linguaz/si habuēo p
phetiā/ecce noiatam et noverim mysteria
oia ¶ Ecce interptatio sermonū cū sapientia
mystica/iungit oēm sciam/iungit oēm fidē
iungit in mirabilia in trāslatione montiū/
iungit distributionē omniū facultatuz in
cibos pauperū. cōcludit in martyrio quo
tradit corpus ita vt ardeat. ¶ Fictus lucis
angelus suos hz apparentes aplos suos p
phetas/suos euangelistas/ suos pastores et
doctores. imo et suos martyres/suas vgi-
nes/suos heremitas ⁊ monachos/ad cōsu-
mationē reprobi corpis sui/ cui⁹ ipe est ca-
put ⁊ rex supbie/sicut hūilitatis ⁊ obedien
tie xps rex ⁊ caput exiſtit. ¶ Fictus luc⁊ an
gelus vt opet in aliq̄ talia q̄ dicta sūt/p̄mo
seminat tumoris spm̄/et ipellit ipm vt am
bulare cupiat i magnis/vt sit placēs ⁊ sapi
ens sibimetipi in ocul⁹ suis. ¶ Quo obtēto ia
illudit et adulat/impellit ⁊ deludit/quem
admodū voluerit nisi sue currat gr̄a salu-
taris. imo ia talis factus est sibi demō/se de
cipiens/et fantasticans/ et de stulto p adu
lationē ppria insanū se faciens. ¶ Fi-
ctus lucis angelus/si cū tanta dignita
te creatus/potuit p sui cōplacentiā adula-
toriā/ita decipi vt appeteret simlis esse deo
Sic de eua suo modo reddiē minus admi
rabile si rīsperim⁹ ad hoim insanias q̄ cū
eot subiaceāt miser⁊ cōtinuis iueti sunt/q̄
se p̄cipent coli vt dos/inuenti q̄ se supbiā
dementarēt miris modis hūane fragilita-
tis obliti. ¶ Fictus lucis angel⁹/cui⁹ cibus
electus/⁊ q̄ hz fiduciā influatio iordanis ios
eis/studet apparere in devotis et cōtempla
tivis maxime mirabil. Absorbet itaq̄ ma
re mundanoz absorbet et mare oium fide
vera xpi carentiū. Sed xpianos absorbere
devotioni cōtemplatioi q̄ deditos sua p̄n
cipalis est victoria. ¶ Fictus lucis angel⁹
si viderit aliquē xpianū quē nō audet a fi-
de palā auertere/studet ipm ad peccata car
nis ⁊ mūdi/sepius impellere q̄ si repulsuz
se senserit/querit aliud machinamentū vt
ad opposita vicia que nō sunt carnis ⁊ mū
di vehementer impellat. ¶ Fictus luc⁊ an
gelus pascit aliq̄s suos familiares cibis de
licatissimis q̄ nō carnales apparent sz om-
nino spūales ⁊ quales comedūt electi filij
in mensa patris sui dei. Itaq̄ cibat eos et
adipe frumenti sacre scripture. in mysteri
is suis elucidādis/⁊ d̄ petra fidei q̄ est xps
falso melle/qt falsa dulcedine saturat eos.
qt plus ⁊ aliē comedūt q̄ satis est/vt cū flu
erint saturati dicāt elati p supbiaz/qs nosē
dns est. dicant nō sumus sicut ceteri hoim
pctōres. ve ve ve tibi. ¶ Fictus lucis ange
lus si nō promeret in sua ratiocinatiōe/nū
q̄ hortaretur vt quereret/ homo sentire et
gustare q̄ suauis est dns/p̄sertim circa my
steriū incarnatiōis et crucis qđ adversum
maxime sibi scit nequaq̄ ipe spūs. Nō au-
tem impellit ad hoc sentiendū et gustandū
nisi quatinus in p̄sumptōnis spū magis il
laqueat. Celat insup laqueos sue nequitie
sub fossa humo crucifixi vel opis pij. Qui
sup his dubitat/habet historiā d̄ martino
habet de plurimis heremitis. habet d̄ cru
fio quē voluit theologizando decipere.
¶ Fictus lucis angelus. si supbos suos fal-
lit. si excecat in pleno meridie legis xpi sub
imagine crucis sue religionis sue/ pietatis
sue. ad sanctos et sanctas. ad te etiā beatis
sima nō cōquerat/ sz humiliet humana p
suptio. Nō enī placet deo vir supbus/ etiā
si ascendit in celū sub titulo devotōis/sub
titulo crucis et sub titulo beate virginis et
sanctoz/sup eius q̄ ex ipo fictus est/et sic fic-
tus. igit hypocrita. quare hoc⁊/qt suā non
dei gloriā solā querit/qt rursus nō di bene
placitū in plationē beatoz operū p obedi
entiam. sz meretriciā sterilēq̄ quodāmō p
sequit in sentimentis/nescio quali volup-
tate/nō qđ malū sit in dño delectari. sz ca-
ste fiat et pie cū observatiōe p̄ceptoz/ñ ha
bendo velamen malicie libertatem

Decas decima

Exaltatur humilis/contra vio-
lentū/ cōtra fraudulentū/cōtra
malignū demonis impulsuz qz
divinus et angelicus impulsus/
virtuosus/sapiens/et benignus/succurrit i
electis. ita diligentibus deū omnia coope

rantur in bonū. et ita omnia vt etiā dyabo
li machinamēta sinistror. suz impulsiua/ cō
uertanti bonū. Sit iob in exemplū hic/ q̄
pditis oībus et ple duplicia reportauit se
pē ei filios et tres filias restituit. ¶ Exalta
tur homo post demonis insultus/ si ad mo
ralia traducimus. qz reddunt sibi vsus et
oblectamenta septē donoz quasi totidē fi
lioz z trū vtutū q̄s theologicas noīamus
et ita reddunt septē filij/ z tres filie domus
q̄ vtutū. ¶ Exaltat hō tēptatus oū fit am
plius timoratus et paup spū dicēs illud ex
snīa. Ego vir videns pauptatē meā. z illud
Tu aūt susceptor meus es/ gloria mea z ex
altans caput meū. cū ceteris. in hāc sniam/
quoz nō est numerus. ¶ Cognoscūt bruta li
beratores suos vt elephas/ z seruiūt eis/ q̄=
to magis post tot tēptationes debet homo
gratū domino famulatuz. ¶ Exaltat am
plius homo liberatus/ in pietate z miseri ta=
te circa primos. qz didicit et his que pas=
sus est/ miseroz misereri/ sint ipi peccatores
publici/ sint publicani z meretrices. nemi=
nem indicat/ neminem dānat/ dño suo stat
aut cadūt/ aut sibi stant poti⁹. potēs est em̄
deus stabilire eos/ sicut et me fecit. post tot
lapsus. ¶ Exaltat in sciētia miseriaz lecti
vel lucru pntis exilij. q̄tinus sic viuē xp̄s
sit et moz lucrū/ vitā in patientia degat/ ha
beat in desiderio morte. Beniq̄ sit idones
in sua scientia p experientiā habitā/ docē ali
os que et qualia sint dyaboli machinamen
ta q̄ occulte insidie/ q̄ oppressiones violē
te. Hinc timor nocturnus mūdi et carnis
Hinc sagitta volās dyaboli. Hinc negoti
cium pambulās in tenebris/ in perplexis.
Hinc incursus in importunis z violentis
Hinc demoniū meridianū i maximis ap
paretib⁹ bonis. Hic casus tot hoim a dex
tris a latē et a sinistris. Et q̄s muniet se ad
uersus has insidias q̄ nō exptus fuerit eas
¶ Exaltat ipulsus z forte deiectus. ſz re
surgēs fortior. Exaltat dico in spū forti
tudinis/ et esurie iusticie/ sentiens q̄ nulla
sint pfentia q̄bus possit inniti. iō querit si
bi eterna. ¶ Exaltat in spū cōsilij/ sentiens
iā ex intimo gustu/ q̄m nō est aliū nisi in
iustificationib⁹ dñi/ q̄lē sentiebat q̄ dixit.
Cōsiliū meū iustificatōes tue. Hec ē vera
discretio spirituum lex dñi vt nō fingit ille
malign⁹/ ex motu z impulsu/ nescio q̄ cor=
dis nr̄i/ vtiq̄ signo fallaci. Cor tuum/ in q̄t
sapiēs q̄si pruriet z fantasias patiē nisi a dō
fuerit imissa visitatio. Docuerūt h⁹ habētes
phitonicū spm̄. docuerūt innumerabiles/
q̄ dimissi p̄m desideria cordis eoz/ inuerūt i
adinuētiōibus suis z perierūt vtinā soli.
¶ Exaltat in spū intellectus. iūcta cordis
mūdicia. Bat em̄ vexatio itellectū: dat cre=
bro purificationē i oculo cordis/ q̄si colliri=
um/ quasi fel thobie/ quasi christi lutum.
¶ Exaltat in sapientia/ iuncta pace z ado
ptiōe filiali dei. Si em̄ fit timoratior vt p̄=
misimus/ si pauperior spū/ si lugentior/ cō=
sequens est q̄ spiritui contrito et humilia=
to/ spiritui quoq̄ purificato p lacrymas z
illuminato. det sapiē gustū et pacem que ex
uperat oēm sensuz Sufficiunt ad extremū
tales filioz restitutiōes/ gratiores p⁹ lapsū
p⁹ tot amaritudines. Philosophica vox ē
q̄ opposita in x̄ se posita magis eluceſcūt di
es ex nocte. dulcor ex felle. sanitas ex infirmi
tate. vigilie veritas/ ex somniorum delusio
ne fit aptior/ vera sensatio sapientie post fre
nesim vel reuersationē stulticie. dū vigilās
se habet vt somniās. sed gratia reddita. red
dit pariter et sensum verū in virtutis vigi
lia constitutū. ¶ Exaltat postremo libera
tus a temptatōe. qz speciosiras reddit am=
plior in spe fide et charitate p afflatum san
ctispiritus. contrariū aq̄lonis impulsibus
sic optabat apostolus fieri. Dominus inq̄t
spei replebit vos in omni gaudio z pace in
credendo vt abundetis in spe et vtute spi=
ritus sancti/ que virtus est charitas. Ecce
tres filias. Beiūt liberati post impulsus fi=
delitatis et desperationis/ q̄ seren⁹ postmo
dum fidei radius quā certus innixus spei/
quā iocundior charitatis ardor/ subsequū
tur/ dū depositis de sede potentibus puus
animā vexantibus/ fit domino liberāte q̄
sequitur. Exaltauit humiles/ fit et gratia=
rum actio p canticum. Magnificat anima
mea dominum ꝛc̄.

¶ Finit centilogium d̄ impulsibus z sub=
iungūtur tractatus de theologia mystica
qui satisfaciant tertie parti promissionis fa
cte in phemio sex lectionum.

Incipiunt considerationes venerabilis ac egregij sacre theologie professoris magistri Johannis de Gerson Cancellarij ecclesie parisien. de mystica theologia.

Prologus

Penitemini z credite euāgelio. Adarc. j. Astrinxit me pmissio nouissima/illō aggredi qō vestrā expectatiōz repetere nūc sentio. oīs dere scz In cognitio dei melius penitente affectū. q̄ p intellectuz inuestigantē habeat. Ubi enim debeo. si forte pius aspirāte conatu⁹ deo/potent studiū meuz eaī pa ad cōem intelligentiā deducere q̄ super theologia mystica/hoc est occulta/diuinus tradidit Diony. edoctus nō dubiū ab illo q̄ ait. Loqmur sapiētiā apud perfectos/sapiam i mysterio q̄ absc̄dita est. Lonari pterea meditoz si ea que de cōtēplatōne meditatiōe. raptu. extasi. et ō excessu mētis. de diuisiōe spūs et aīe. z similib⁹/doctores eleuati scriptis reliquerūt. poterit ita palaz fieri et quodāmō reuelari/vt alij ab expertis quales rari sunt possint intelligere aut saltē fixe credere sanctos illos viros habuisse scientiā longe altioīē a natura cōmuni. quos ad supmentales rapuit excessus diuina cōtemplatio. Dicam vo q̄ frequens est apud vnūquemq̄ in aggressu alicui⁹ vel insoliti vel ardui. trahi quippe solet animus in varias ptes p varietate rationum operis. Lōperi hoc ipse plurīes/nominatim in re p̄senti. Tractatur⁹ itaq̄ materiam/qua nulla sublimioz est/nlla diuinioz/sed nec vlla queri difficilioz/sic̄ nulla pōt salubrioz inueniri/vtpote in q̄ nr̄e felicitatis cardo figit. Lōtremui ad aspectū maiestatis h⁹ sapie/verēs ne pscrutatoz ei⁹ volens fieri opprimerer a gloria. Be hinc expaui ne superba p̄sūptio vexaret me. Quis eī magna moliens nō impugnat ab ea. Extimui denicq̄ ne decurriosa singularitate notarer quā duabus vltimis lectionib⁹ sceleris cōdēnaui. Et vero poterant hec turbare retroq̄ flectere pedes mee inuestigationis ne pgrederer/ si de solis viris p p̄fijs cōsiderem/z nō in eo q̄ dicit. Querite dn̄m semp. Si pterea p strictus duplicis officio publico nō deterrerer/aspiciens dānationē serui pigri absc̄ondentis talentū dn̄i sui/audiēs q̄z angelū apud Tobiā q̄ opus dei reuelare z cōfiteri honorificū est. Bene q̄z si ptmuisset sapiens ea q̄ cōmemorauī nō dixisz de sapientia. Quā inquiens sine ficti⁹ōe didici et sine inuidia communico honestatē illius nō abscondo. Et ganē de ista cantia addit⁹ est. vtinā q̄ gloriā in dn̄o glorie. Quis assecurabit hō vines in terrā etiaz si supra astra celi posuerit nidū suū/etiā si in lecto cōtemplatōis dormierit. etiā si manna deuotiōis absc̄ondit⁹ gustauerit. Quid hec omnia? Quis nō expauescat horore vehemēti q̄n a celi palatio detractus est lucifer. a medio lapidū ignitoz̄ in sterquilinium dānationis. Quando in die illa duob⁹ existentib⁹ in lecto vn⁹ assumet⁹ et alius relinquet. Quādo demū filij israel p strati sunt in deserto qui panē celi vescebant⁹ et inimicos suos eos/ q̄ mentiū sunt ei cibauit dn̄s ex adipe frumenti/ z de petra melle saturauit eos. Te mihi si gloriā meā quesiero. illa p̄sus nihil est. Illa nihil omin⁹ cōdemnabit me. Et si gloriatus fuero i dānatōe mea z in nihilo terreat aplica tuba. Si inq̄t habuero prophetiā z nouerim mysteria oia z oēm sciētiā et si habuero oēm fidē. ita vt mōtes trāsferā/charitatē aūt nō hūero/nihil sū. Quis aūt certus ē sine miraculo charitate se habere? Quid scis paup hominū tio si lumen aliq̄ intelligentie aut aliq̄s tepor tenuis deuotionis videt dare tibi seruo negl̄. z hoc ad vtilitatē alioz vt illumināt vel calefaciat tu vo instar cerei accensi redigeris i cinerē. Querte hoc misericor. dissime de⁹. et si te loquendū ē. si in te exultandū/exultemus cū tremore. z doceam⁹ cū humilitate q̄rendo vnicā gloriā nois tui p seruos tuos dn̄os et fratres meos/q̄bus iō ō scientis sapie tue loq̄ velle mihi videor vt dimittas interim sterliorib⁹ studijs/diuaricantibus aīam ad multa/inflāmet eos verbum spūs tui querē te i simplicitate cordis. Intelligere potro q̄le est illud. Vacate z videte q̄m suauis est dn̄s. Extimulent nō mo ipi nō ita soli tradere se intellectui ipi

erudiendo q affect⁹ aridus/ imo passiōib⁹ horrescēs et sordescēs deseraē. Haz apō ḡs alios aut qm̄ potius loco altero doctrina hec ō theologia mystica tradi pōt⁊ Quod si hoc ip̄m attingere qō opto denegatū fuerit/ ignoscat petis nostris deus/ et piuz qō habere mihi videor desideriū aut tollat si impiū est etsi fallor/ aut si recte consci⁹ suz iustificet me in iustificationibus suis ille qui desiderium pauperū exaudit/ et preparationem cordis eoz audit auris sua. Iudicare pupillo et humili vt nō apponat vltra magnificare se homo sup terrā. Dis itaq; p̄locutis p̄cipue ad fodiendū de profundo humilitatis locū quo sine collapsu tota dicendoz fabrica solideē. Et ab oratō ne moze diuini dionysij sumendo exordiū explicabo materiā disiunctim p considerationes seu annotationes in modū capitulorū quatinus auditor recreetur interualis/ et non continua confusaq; locutiōe lasset̄ur. Nihil quoq; noui allaturus suz qō nequeat in alijs sanctoz libris inueniri/ ab eis nimirū quid omissum est/ sed eoz̄ sententias meo ordine ac verbis explicabo.

Tractat⁹ iste ō mystica theologia. xliij considerationes cōtinet/ ⁊ octo ptes habz seu materias principales. Prima pars est ō quibus dā preambulis ad theologiā mystica/ a prima cōsideratione vsq; ad nonam inclusiue. Secunda est ō natura anime rationalis et ex potentijs eius a nona consideratiōe vsq; ad decimāseptimā. Tertia est de luminositate dictarū potentiarū a decimaseptima cōsideratione vsq; ad vicesimā primam. Quarta de cōtemplatiōe meditatione et cogitatiōe a vicesimaprima vsq; ad. xxvj. Quinta de tribus oculis anime ⁊ de tribus affectionib⁹ correspondentibus in. xxvj. ⁊. xxvij. Sexta est de acquisitione theologie mystice ⁊ ō decē eius differētijs ad theologiā speculatiuā a. xxviij. vsq; ad. xxxv. Septima est ō amore ⁊ eius triplici p̄prietate. et ibi de raptu ⁊ extasi a xxxv. vsq; ad xl. Octaua est de vi amoris q̄ amantē vnit cū deo et stabilit ⁊ requiescē facit a quadragesima vsq; ad finem.

Sequitur prima consideratio de triplici theologia scilz̄ p̄pria symbolica et mystica.

Aliqua est theologia mystica vltra eā que vel symbolica vel p̄pria nominatur. Ita enim sepate tractauit de ea sub p̄prio titulo beatus Dionysius a conscio diuinorum secretorum Paulo doctus. Cum em̄ scripsisset de theologia symbolica que vtit corporeis similitudinibus trāslatis ad deum vt q̄ est leo lux agn⁹ lapis et similia p̄m quā dicit̄ deus omninomius. Cū preterea tradidisset theologiaz p̄priam per quā ex effectibus repertis in creaturis p̄sertim perfectionibus ad extra cōsurgimus ad affirmandū aliqua de deo vt quod est ens ⁊ vita a quo omnibus derivatū est esse et viuere. Tandem addidit modū inueniēdi deum perfectionem ceteris quo p abnegationem ⁊ p excessus mentales tanḡ in diuina caligine videat̄ deus. hoc est in occulto et i abscondito vbi posuit tenebras latibulum suum quod attendens vnus ex prophetis sub assertione clamauit. Vere tu es de⁹ absconditus p̄ptera hic liber intitulatur de theologia mystica. Mysticum autez interpretatur absconditum. Primus liber deest apud nos. Secundus autem de diuinis nominibus appellatur.

Cōsideratō secūda tractat abnegationē similitudinē ⁊ explicat.

Theologia mystica intit̄ ad sui doctrinā/ experiētijs habitis ad intra in cordibus animarum demonstrazt. Sicut alia duplex theologia ex his procedit que extrinsecus ostēdunt̄. Concors est omnium doctoz sententia q̄ theologia mystica p̄cedit per abnegationes vt q̄ deus non est leo bos lapis ⁊c. Quis aūt diceret q̄ theologia mystica solam abnegationē p̄sectet̄ nihil relinq̄ns de deo positiue cognitz vel expertum⁊ Et sane cum anima nō nihil operetur/ et non nihil patiat̄ in tali statu cōstituta/ vt aliq̄d experiatur necesse est. Illa aūt experientia que intrinsecus habetur nequit ad cognitionem intuitiuā vel immediatā deduci illoz qui taliū inexpti sunt. quemadmodū nullus possz̄ docere perfecta intuitiua q̄z cognitiōe q̄ res ē amoza p̄ illū q̄ nūq̄ amas-

set. que similiter res est gaudiū aut tristicia aut alia ex passiōib⁹ intrinsecis aīme/si nū q̄ aliqua tali passione fuisset affect⁹. Hoc idē de cecis respectu colox/ et de surdis respectu armoniax dici solet. ¶ Has vo cogniti ones experimentales ō deo/interius vocāt sancti varijs noib⁹/sicut p rei varietate mūltiplicate sunt super numerum. Vocāt autem contemplationē. extasim. raptum. liquefactionem. tranſformationem. vnionē exultationem. inbilum. ¶ Jubilum eē sūpra spiritum. rapi scz in diuinam caliginē gustare deum. amplecti sponsum. osculari eum. gignere de deo. et parere verbum. Introduca in diuina cellaria. inebriari torrente voluptatis. currere in odorem vnguentorum suorum. Audire vocem eius intrare in cubiculum. in pace in idipsuz dormire et requiescere ⁊c.

¶ Consideratio tertia.

Animerationalis capacitatē et indicium ponit et idiote recte sentientis cognitionem docto p̄fert philosopho.

Theologia mystica sicut inniti tur experientijs pfectiori certitudine cognitis. Ita pfectior atq̄ certior dz iudicari. ¶ Nullⁿ ambigit animā rōnalē p̄cellere/tū in essentia/tū in virtute et opatiōe/supra quaslibz alias creaturas/post angelos a q̄bus minorata est paulominⁿ. Propterea si p ea que facta sunt/cognoscit deus/sempiterna q̄z virtus eius ⁊ diuinitas/ipe sane in illis effectibus vel ex illis amplius cognoscet quos pfectiores esse p̄stat/et certiⁿ q̄ certiores. Experimentū quippe quale erit ab extrinseco certū si illō q̄ō intrinseco fit nō certissimū ab aīa experiente iudicet. ¶ Ex quibⁿ elicio pulcruz corollariū. Q⁹ si philosophia dicatur scientia omnis p̄cedens ex experientijs/mystica theologia vere erit philosophia. Eruditiq̄z in ea quomodolibet aliunde idiote sint philosophi recta ratione nominantur. Jnde christus exultans spū Confiteor tibi inquit pater dñe celi ⁊ terre q⁹ abscondisti hec a sapientibⁿ ⁊ prudētibⁿ et revelasti ea pnulis. Jta pater q⁹ sic placitum est ante te/nō meritum. Unde sapiētia paruulis locuta est/⁊ lex dei paruul' dat intellectum.

¶ Consideratio quarta

Ostendit non posse quēq̄ ptingere ad interiora spūs nisi doctū ⁊ experientia referti.

Theologiam mystica q̄ius nullus attingat pfecte ignorātis eⁿ principijs que per experientiam interiorem accipiunt. Non ēt men ab eius doctrina danda vel accipienda desistendum. ¶ Similitudo in certis scientijs philosophicis facit primam ptem esse perspicuaz. Jgnorato quippe q⁹ ignis est calidus et aqua frigida. aut q⁹ eclypsis lune fit per interpositionem terre diametraliter inter solem et lunam/et ita de similib⁹ conclusiones ex talibus deducte/non fortirentur certitudinez. nisi quales haberent de principijs aut minorem. Cognitorum autem principiorum in casu nostro si haberi, habebitur p solā fidē et credulitatē/q̄ quam narrantibⁿ ⁊ expertis cōsentimⁿ. ¶ Nihilominus p secunda pte cōsiderationis admonemus q⁹ pauce sunt aut nulle scientie naturales ad quas tractandas ⁊ addiscēdas veniēt multi q̄ taliū scientiaz principia acceperint ab expientia ppria. Sed multa ex aliorum approbatis assertionibus p̄supponūt. Sic Ptholomeus in astronomia. Sic alij Jpocras et Galienⁿ in medicina. Sic alij moniſtis et alijs scientijs studiosi fecisse quotidieq̄ facere cognoscuntur. Hoc videre Pithagoras Plato Aristotel⁹. et philosophus noster Paulus. Quorum primus indicebat discipulis suis vt per quinquennium silerent et dictis suis crederent. Alius dixit sumendū esse ex credulitate compendium. Tertius ait addiscentez oportere credere. Quartus similia pene verba posuit in dissimili materia. Oportet inq̄t accedentē ad deū credere.

¶ Cōsideratio quinta

arguit p̄sumptionē in eruditis ⁊ intimā experientiā p̄fert omnibus alijs iocūditate. ⁊ potestate. et perspicuitate.

Quia nemo scit q̄ sūt spūs nisi q̄ spūs q̄ ipe ē/ppteres discoli sūt/ ⁊ nequaq̄ mystice theologie idonei auditores q̄ nolunt credere et

tandē intelligant. ¶ Veritas hec tū ex se ipsa pbat. tū ex autoritate pphetica robo ratur. Nisi inquit credideritis non intelligetis. tū deniq; ex pcedēti satis patet. ¶ Illos e diuerso possibile est multa cognoscere p alioz traditionē qui fidem p̄stabāt eis que sancti viri/expti taliū asserūt/ tā in sermone q̄ in scriptura/quib⁹ in nullo credere/attendite p̄coz q̄ in ciuile. q̄ discoluz. q̄ impiū. Eos itaq; fallere vel le ceteros/nullo pacto suspicari pariē/ eoz veracissima sāctissimaq; pbitas. nulli lucro/nulliq; honori inhians. neq; odio vel alia passione viciosa laborans. Falli aūt eos posse in expiētia taliter certa qualiter p̄diximus q⁹ putaret. ¶ Adde q̄ nō vnus aut alter ista dicūt sed mille. immo innumere sunt assertiōes taliū cōcordissime dicentiū theologiā mysticam p experientiam intimā colligi. eam quoq; longe sublimioriē et vltra quam dici valeat iocundioriē/ sapidioriēq; et p̄spicatōrem existere supra ceteras cogitatiōes ab extriseco venientes/tanq̄ ille serpant inēbetes et inertes. ista liberrimis alis circūuolans et euolās supgrediaē vniuersa. ¶ Q̄si nullus est qui sibi discredi de suis experientijs intendat asserenti ferret equoanimo q̄ in ciuile sit et irrationabile immo q̄ destructiuū oīs socialis conuictus iter homines si tot et talib⁹ summe pbitatis et excellentie viris fides negaē. ipi viderint qui non credunt.

Consideratio sexta.

ostendit affectiones internas nō posse plenarie verbis exprimi.

Operatiōes interiores p̄sertiz in affectu/nō ita clare p̄ferunt: nec ita possunt scriptis tradi sic̄ sentiunt. Et hec est ratio quare apostolus dixit se audisse archana verba/ q̄ nō licebat homini loqui. q̄n illa minus potuit tradere (beato Dionysio exēpli gratia) q̄ accepit. Rursus beatus Dionysius pl⁹ concepit ex verbis apticis q̄ scriptis de reliquere fas habuit. Cuius rei sensibile exemplū est/in speculis semet quodā ordine aspiciētibus Obscuriori itaq; est imago in primo speculo q̄ res ipa. imago deinde p̄me imaginis subobscurioz est in secundo speculo/ et ita deinceps in tertio quarto et cēteris. q̄ usq; mutua reflexio cesset euanescens

Cōsideratio septima

ponit causaz iudicioz quō erratur circa doctoz traditiōes que videnē contrarie/ cuz sint summe intelligibilibus cōcordes

Possibile est bonem minus exptū deuotoz affectuū plus in eoz disputatione eruditū inueniri. Capiamus ex similitudinib⁹ argumetū. Medicina q̄dā multa p̄tinet q̄ in solis exptijs fundata sumptaq; sunt. Attamē nihil phibet quosdā in expertos taliuz/meliores esse ratiocinatores exptis. q̄n in ceco a natiuitate potest inesse cognitio ratiocinatiua magna ō multis que per visum solum p̄mitus habita sunt a multis alijs. Ita enī de beato dicimo ceco tradit interpres eius Hiero. q̄ i disciplinis illis que visu capiunē/ vt sunt mathematice scientie/fuit eruditissimus: quas scientias mlti videntiū oculis suis cōstat penitus ignorare. Cur igiē in re nra par cecitas negabitur vt homo parū vel nihil deuotus. possit alioz deuotoz scpta studere/ cōferre ad inuicem vnū ex altero cōcludere vl elicere impugnare vl fulcire. Hoc itaq; mō de fidei articulis vtiq; nō exptis quotidianum exercitiū theologice scole facit. ¶ Hec consideratio iuncta ceteris facit cōcordiā interdicta sanctoz que rixari videtur ad inuicem. quibusdā dicentibus q̄ soli boni a deuoti cognitionē dei veraz accipiūt alijs contradicentibus multos ex phis paganis multos q̄q; ex theologis nequissimis scire plura de deo nimirū cū ipi demōes credūt et cōtremiscunt. Primi itaq; de scia experimentatiua theologie mystice. Alij de ratōcinatiua theologie symbolice vel p̄prie vl enā mystice loqui volunt.

Consideratio octa.

una ostendit fructuz huius libri et quomō in ea errāē quis eā tradūt vel tradiderūt et quō sit vel a quibus examinanda

Expedit scholasticos viros etiaz deuotionis exptos inscriptis doctoris theologie mystice diligenter exerceri dummō credant cis.

Hoc ideo dī primū/ qz quis nouit si tādez ipis ex familiari tali collocutione ad generabiē vt solet quidā amoz et ardoz experiē di ea que sola interim fide tenent/ z que doctā ratiocinatione cōferunt ad inuicē. Ignitū eloquiū tuū vehemēt ait pō et seruus tuus dilexi illud. Quis aūt approprinquauerit igni et vestimenta eius nō ardeāt vel calescant. ¶ Rursus aliꝰ fructus est p illis quos p̄dicatio sumpta ab hmōi doctrina/ poterit accendere ad amorē dei iā p̄ceptū/ remanente etiā frigido pectore eiꝰ qui loquit̄. vt ex voce pice que se nō intelligit/ vertit homo audiens ad cōceptꝰ sil'es quales ecnt si voces hmōi artic'ate ab hoie formarēt. ¶ Deniqz cōptū est multos habē de motione iz nō vm scientiā/ q̄les p̄cul dubio ꝓfitiunt sunt ad errores/ etiā supra ideuotos si nō regulauerit affectus suos ad normam legis xpi. Qui p̄terea capiti ꝓprio pro prie. s. prudentie inheserint/ spreto alioruz cōsilio. hoc in begardis z turelupinis manifestū fecit experientia. dū itaqz sequebāt affectus suos sine regula et ordine/ postposita lege xpi. p̄sumptio nequissima p̄cipitauit eos/ vt dicerent hoiem posse ad pacez tranquillā spūs puenisse absolutū eē legibus diuinoz p̄ceptoz quā pacē in eis causabat angelus sathane trāsfigurās se in angelū lucis. hoc mō similās pacē valde simile illi paci quā apl's dicebat oēm exuperare sensum. Propterea necesse est p argumone aut directione taliū eē viros studiosos in libris eoz qui deuotōnē habuerunt vm sciam. ¶ Eos nihilominus cōmoneros velim ne citius debito dānare p̄sumāt p̄sonas deuotas simplices in suis affectib9 ad mirandis vbi nihil aduersum vel fidei vel bonis moribꝰ palā inueniūt/ sz aut venerē icognita sub silētio suspensaz tenētes finiaz. aut ꝓcilio peritoz examinānda remittāt peritōres aūt sūt q̄s vtraqz instrucio reddit ornatos vna intellectus et affectus altera/ quales fuerūt Aug⁹. sanctus Tho. bonauentura Guilhelmus paris. et ceteroz ad modū pauci. cuius raritatis causam inferius afferre conabimur. ¶ Deniqz additū est in cōsideratiōe dumodo credant eis. Alioquin ipi talia scrutātes deficerēt scrutinio/ et nō nisi laqueos infidelitatis sibimet acquirerēt/ et densionibus tenebrisꝝ cumuoluti cecarentur.

¶ Secūda ps principalis est de natura aīe rōnalis et sex potentijs eius. Z nona cōsideratiōe vsqz ad decimā septimā. Ordine vo nona cōsideratio/ modū ostendit p̄cedendi in hoc opere. excludens minus seruientibus p̄posito manens sua anime ꝓprietates.

Expedit adipi⁹ Theologie mystice cognitōnē speculatiuā acquirendā naturā anime rationalis et eius potētias tā cognitiuas q̄ affectiuas cognoscere. ¶ Consideratio hec de se p̄spicua est quoniam ignorata natura ignorant̄ eius passiones. ¶ Positis ergo eis que ostenduntur quam esse theologiā mysticā/ tradēdo sub quadā generalitate quemadmodū ꝓsit et p quibus ꝓsit suū studium enitamur adducere in cōmunē intelligentiam si deus annuerit q̄lis sit hec theologia mystica/ et in qua vi anime reponit̄/ qua ratōne cōparat̄/ quo fructu/ q̄ve fine cōquirit̄/ qō fieri ignorata aīme natura nullo pacto potest. ¶ Et qm̄ doctrine modus optimꝰ est p resolutiuas abstractiones dū fuit vel vsqz ad prima principia p se nota/ vel vsqz ad simplices rerum quidditates/ eas a confusione accidentium/ et ab inuolutione circūstantiaz fortinsecarū denudando. placet hoc loco ipam simplicē animē substantiaz secernere quod dām mō in variasdenominationes/ iuxta multiplicitatē effectuū ab ipa eadem ꝓducibiliū vt dicat̄ talis. q̄ talis elicitiua est/ z altera q̄ alioz. ¶ In hoc itaqz mihi videnē formalizantes agere laudabiliter docte/ et acute/ q̄ resolutiones hmōi q̄ant fieri quēadmodū apō mathematicos abstractio a motu et a materia fit etiam abstractio puncti a trina dimensione. linee a duplici et superficiei ab vna. Attn̄ dum affirmant vltra q̄ p̄ter oēm opationē intellectꝰ illa sūt in rebus taliē penit⁹/ q̄liē intellectꝰ adstrahēs ea imaginat̄/ q̄ sunt vniuersalia q̄ distincte eternaliē z cetera silia. Ego p̄cul dubio tota snia dissentio ab eis/ q̄ non intelligo q̄ rōne istud dictū p̄sertim dum na simplicitate p vo possint vl' sano sustig

neri/neq; pterea abstrabētiū est mēdaciū qm̄ 7 si nature rez sic se habeant vt intellectus negocians circa eas possit vti talib⁹ abstractionibus ad faciliorē intelligentiā nihilominus scire debent nō talit̄ distinguire eandē q̄liter pōt eā intellect⁹ idistinctaz secernere. Alio q̄n res eadē a seipa reali distinctione differret. Ita em̄ pōt intellectus ꝯcipere (exempli gratia) q̄ voluntas productiua volitiōis differt realiter a voluntate que volitionē elicit/sicut q̄ ī eadē ēntia anime/intellect⁹ 7 voluntas existentes ab eadē essentia quomodo libet ex pte rei distinguunt. Sed hec materia minus vtilis est q̄ vt nos sua ꝑpugnatione longiori sermone detineat. Ab artistis pterea logicis 7 methaphisicis pot⁹ q̄ a theologi ꝑsuponenda ventilandaq; est/ꝑsertim dū ō theologia mystica sermonē habeamus. Tbica mus ergo de anima rōnali q̄ ipa p diuersitate officioz et agibiliuz distinctas vires habet. distinctas inquā nō re sed nomine. Ita em̄ virtuosa est ita fecunda quodāmodo ipa eadē existens/quēadmodū si contineret in se tales virtutes realit̄ vel aliter ex pte rei differentes. immo eo ampli⁹ quo vnitus nō tam vnita q̄ vnita fortior est seipsa dispsa sicut sapia in deo pfectior est ꝑm deductionē/vt Aug⁹. vult locis plurimis ō trinitate. q7 est fortitudo. iustitia 7 bonitas et ita de ceteris pfectionib⁹. q̄ si ab eis qualibet distinctione secernat̄. Qui aliē capiūt videri q̄ recte. Ego sane nō capio. Tet si sic vtamur in ꝓposito quasi vires anime essent penitus in natura distincte/diuidentes primo animā rationalē in intelligentiā simplicē/secdo in rationē. tertio in sensualitatem vel animalitatē vel potentiā cognitiuam sensualem. et hoc quo ad vires cognitiuas. et quo ad affectiuas ꝓportionabiliter. Primo in synderisim seu mentis apicez Secundo in voluntatē vel appetitū ratōnalem. Tertio in appetitū animalem quarū virtuū inde mox docebim⁹ ꝓpias rōnes

Cōsideratio decima

simplicitatem intellectus explanat prout dicitur lux anime 7 angelo similis/ et dei capax/7 quomodo variis nominibus in scripturis significetur.

Intelligentia simplex est vis anime cognitiua suscipiens immediate a deo naturalem q̄dā lucem in q̄ 7 p quā principia prima cognoscunt esse vera et certissima/terminis apprehēsis. Principia hui⁹ iusmodi nomināt aliq̄ dignitates/aliq̄ cōmunes animi conceptiones. aliquando regule prime incōmutabiles et impossibiles aliter se habere vt q̄ ō quolibet affirmatio vel negatio. q̄ totum est maius sua parte. q̄ intellectiuū pfect⁹ est nō intellectiuo q̄ spūale corpali ceteris paribus dign⁹ est. q̄ si homo intelligit/homo vivit et similes. Qualis vero sit illa lux Naturalis dici potest probabiliter/aut q̄ est aliqua dispositio connaturalis 7 concreata anime. quā aliqui vocare videtur habitum principiorum. vt probabilius q̄ est ipsamet anima existens lux quedam intellectualis nature priuata ab infinita luce prime intelligentie que deus est de quo Johānes. Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Et ps̄. Signatum est sup̄a nos lumen vultus tui domine. Porro quia ꝑm Dionysium. vij cap̄ de diuinis nominibus. In progressu rerū a deo fit concatenatio quedam vt infimus supremorum sit primum inferiorum. Angelus a quo minoratus est paulo min⁹ homine/quoniā est intelligentia simplicior homine/habet in sua natura illud quasi infimum quod homo habet in sua natura sit premum vt ꝑm hanc intelligentie vim cōiungant absq; medio alterius speciei/ duo intellectus angelicus et human⁹. Hoc tamen non ita accipiendum putamus quasi medium sit aliquod inter animā rationalem et deum. Contradicit em̄ Aug⁹. qui nihil esse supius mente nostra dicit preter deū Attamen quis negauerit angelum eo mō recte dici supiorem anima nostra 7 deo primiorē quo pfectior est/null⁹ vtiq;. Dicamus idcirco q̄ vterq; a deo eque immediate tria suscipit que sunt natura gratia 7 gloria. Sed in reliquis sicut est inter angelos hierarchicus ordo. sic angelorū ad homines/ꝑm tres actus hierarchicos quos frequenter nouat Dionysius qui sunt purgare illuminare 7 pficere et hoc respectu gra-

rum et pfectionū secūdarū. ¶ Beniqz vis hec intelligentie simplicis qñqz nomiatur mens/quādoqz celū suprem̄/ qñqz spirit⁹ qñqz lumen intelligentie/quādoqz vmbra intellectus angelici/ quādoqz lux diuina i qua veritas incōmutabiliter lucet ⁊ cernitur/nōnunqz vero scintilla/vel apex rōnis

Cōsideratio vnde

cima rationis vim exp̄mit quō nūc intellectui nūc sensualitati deseruit/et duplici nomine appellatur.

Ratio est vis anime cognoscitiua deductiua ꝓclusionū exp̄missis elicitiua quoqz insensatorum ex sensatis ⁊ abstractiua quidditatū/nullo organo in opatione sua egens.

¶ Hec descriptō p vltimaz ꝓticulā notat differre rationē a sensualitate que vtit organo. Per alias aūt ab intelligētia simplici cerniē cuius opatio magis attendit in receptione cognitionis simplicis a superiori luce deo. q̄ attendat in deductiōe cōclusionum/qō est ꝓpriū rationis/ sine ꝓncipia sumpta sint ab experientijs p sensus sive illa sibi p̄sentaverit ab alto simplex intelligentia. ¶ Ex hoc vero duplici vsu rationis nunc a superioribus principijs p se notis in lumine intelligentie simplicis nūc ab inferioribus que p experientiā acquirūt vt q̄ ignis est calidus sortitur rō duplex nomen/ vt dicat portio rationis supior: portio inferior. vt p̄terea dicat habere duas facies vna ad supiora/ad iferiora altera. Immo ⁊ ex hoc ponitur cōstitui velut in orizonte duorum mūdoz spiritualis. ſ. et corporalis.

¶ Ceterū portiones rationis supiorem nomine viri. et inferiorē nomine mulieris appellamus. Cum enī vivacitatis et virtutis habet ratio dū superioribꝰ intendit respectu illius quam contrahit ex inferioribus/ q̄tum vir a muliere differt in virtute.

¶ Postremo rationi quādoqz alia nomina tribuimus vt q̄ est celū medium in anima quod est in vmbra intelligentie simplicis/sicut intelligentia simplex in vmbra angeli et angelus in vmbra dei.

Consideratio duode

cima dinidit sensualē virtutem quō ꝓcipit interioribusqz sibi deputat⁹ quō transmittit lucide declarat.

Vis cognoscitiua sensualis ē vis aie vtens in sua opatiōe organo corpeo tā exterioꝝ q̄ iterioꝝ ad ea q̄ sensibilia sunt p sevel p accidens cognoscenda. ¶ Ōtinno apta ē differentia huiꝰ virtutis ad duas vtutes ꝓcedentes. Cuius multiplex est officiū multiplex quoqz appellatio. Nā cum accipit immediate motiones obiectales rerū externarū et sicōr sensus exteriōr in quinqz distinctus qui sunt visus auditus gustꝰ olfactus tactus. Aut recipit immediate sensationes factas in his quinqz sensibus iudicās inter eas/sic est sensus cōmunis. Aut cōsequēter iudicijs vel sensationibus factis in sensu cōmuni: cōponit et dinidit: et sic ōr imago. vel fantasia. vel virtus formatiua. Et si ex sensatis elicit insensata hāc existimativam nominamus/que de ꝓximo vel nocuo diiudicat. Que ꝓterea sunt vires retentiue speciex in absentia. Una p sensu communi que imaginatio qñqz notatur. Alia p formatiua et estimatia/cui memorie nomen inditū est: quarū omniū virtutū cum suis organis amplior manifestatio (q̄ad ꝓsens negociū ista sufficiunt) ad naturales et medicos referat. ¶ Porro vis hec cognitiua sensualis nū cupat. aliqñ sualitas nōnunqz sensualitas/ qñqz celū primū vel infimū qñqz imaginatio. qñqz vmbra rationis. In qua rursus vmbra varij gradus p varietate suoꝝ officioꝝ designant. Est itaqz sensus exterior nouissima intꝝ potentie cognitiue que deficit vel occidit in potentia soluz vegetatiua vel nutritiua. deinde sensus cōmunis (habens sub se hanc tanquasi in vmbra sua) repoit in vmbra fantasie. sicut fantasiam in vmbra estimatiue et hanc in vmbra rōnis collocamus.

Consideratio tre/

decima agit de affectiuis potentijs i genere et species earū subdiuidit.

Quilibet potentie cognitiue correspondet ꝓportionalis virtus affectiua. Cum enī apphendit aliquid a potētia qō est ꝓueniēs sibi vel discōueniēs/et sub tali aliq̄ rōne sibi

subjicit/exprimit aliaz applaudere quodā mō ad hāc apphensionē si sit pueniēs vel vt cōueniēs/et horrere si sit vt discōueniēs Dicā amplius nullū esse ens qđ nō habeat appetitū pportionabiliter ad finē q sibi inre diuine legis debitus est Dz nō ōz hic appetitus ppie affectiuus pterq in rebus cognitione vigētibus. Sūt igit tres vires assectiue pportionales cognitiuis. s. sinderisis volūtas et appetitus sensitiuus

Cōsideratio. 14.

sinderisiz dit eiusqz apphensionē sm quā tendit declarat cū nominibus appropriatis

Sinderisis est vis aie appetitiua suscipiēs immediate a deo naturalem quādā inclinatōnēad bonū p quā trahit insequi monitō boni ex apphēsione simplicis intelligentie psentati. Quēadmodū nāqz se hz intellectus respectu veri pmi z certi. Ita sinderisis respectu boni finalis/sine mixtiōe malicie simpliciter psentati. Cum simplex itelligentia sicut nō pōt dissentire talib⁹ veritatibus agnitiōe habita qđ termini significent. Ita non pōt sinderisis nolle positiue ncipia prima moraliū oū sibi p intelligē est in suspēso se tenere cōis opinio affirmatiuā tenet ptē. Iurta hoc triplicit vti possumus noie sinderisis. Aut put est inclitio talis de cui⁹ qdditate pbabilitas ē. vt ne posumus. Aut sinderisis dicet actū hius virtutis cōsequentē ex apphēsiōe hoc in telligētie. Aut tertio dicit habitū ex actib⁹ frequētatis in genitū. Nō secus de intelligentia distinctio se offert p virtute vl p actu eiꝰ vel p hitu ex actib⁹ derelicto. Sinderisim aūt aliis noibus appellam⁹/vl habitū practicū ncipioz/vel scintillā intelligentie rōne cuiusdā sue evolatōnis z ardoris ad bonū vel portionē virginalem anie tis/vel instictū indelibilē/aut aliq tali noie vtq est celū supremū in affectuis potētijs Recta ppotionabiliter ad ea q de potentia cognitiua dicta meministis.

Cōsideratio. 14.

Variat nomen appetitus z sm hāc accepit virtutē appetitꝰ rōnalis

Appetitus rōnal est vis aie affectiua apta moueri immediate ab apphensiōe cognoscitiua rōnis. Hic appetitus si sit respectu possibiliū et ipossibiliū noiat qñqz voluntas. Si cōsideret respectu actꝰ a se elicitoz libertas. Si sit respectu obiectoz non finaliū et possibiliuz/oz electio vel appetitꝰ electiuus. Et respectu actuū ūpatoz/oz appetitus dominatiuꝰ vel executiuus. Si sit voluntas exequēdi ea q ia electa sunt oz ppositū. Et inclinatio ad hec exequēda oz pscia. Nisi dicam⁹ q pscia duo importat simul iudiciū et affectionez comitē. Si vo cōsideremus passiōes motiuas hꝰ appetitꝰ rōnalis sic oz generaliter appetitꝰ rōnal affectiuꝰ vel affectio rōnal. Si aūt fit respectu boni vl mali vt sic apphensi p rōnē ipse appetitꝰ oz ocupiscibil. Si vo illud bonū vel malū psentet vt arduū/irascibil appellat. Quāuis sm philosophum z sequaces he due vires z cōcupiscibilis et irascibilis in sola sensualitate ppriā radicent. Dz Aug⁹. z theologoz aliter vsus habet.

Consideratio. 16.

Ponit appetitum animalē nō solū homini sed et bestiis conuenire.

Appetitus aialis vel sensualis est vis anime affectiua apta moueri immediate solū ab apphensione sensitiua. Addita est dictio hec exclusiua solū ne nos vrgeat ptroversia vtrinqz pbabilis/videlz An appetitus rōnalis possit immediate ex cognitione sensitiua solū moueri/sicut pōt ex deliberatiōe rationis. Hūc quoqz appetitū in irascibilē et concupiscibilē secernimus p eas q mor dicte sūt obiectales rōnes. Preter hunc appetitū quidaz posuisse vident sensum nature ad bonū vel malum/saluantes ex hoc multos affectus mirabiles in animātibus respectualis vl fuge vel pscutionis qualismodi nō pōt reddi causa ex apprehēsione cognitōis sensualis/vt q psente hostez nō viso horrescunt pili cū tremore quodā quod econtra fit amico presente. q formica puidēs future hyemi ingētē farris pponit acerū. z tritū plurib⁹ alijs numero. Quid vo mirā-

dū si corpa aliū ducanē secretis instinctib⁹ vel pulsibus ad suos fines qū in corpibus alijs minus pfectis minusqz organisatis/tot mirabiles ad suos fines cōsequēdos naturales tractus inuenim⁹. imo plurimi sunt rerum variaz ad inuicē tales tractus/q̄ruz finē ignoram⁹/vt est tract⁹ ferri ad magnetem. z maris ad lunā/z alioz ad alia. Duc sūt sensum nature iaz in oī re posuim⁹ qui alio vocabulo lex nature/vl' inclinatio nālis/vl' directio intelligētie nō errātis/pt no tari. Et nihil ab hac positōe dissentimus.

Tertia ps principa-

lis ē ō luminositate dictaz potētiaz a. xvij pſideratione vsqz ad. xxj. Ordine vo. xvij.

Cōsideratio. 17.

Existe potentie tres cognitiue/ et tres affectiue/ lumina q̄dā sūt que p cōsiderationē lucis corpee facili⁹ cognoscūt. Itaqz sol iste naturalis sicut in efficatia virtutis pstanti oz est ceteris corpibus. ita silitudine maiorem bz cū spiritualib⁹/et ad eoz cognitōez cōgruentioz manuductōe deducat. sic di. be. Bioni. vl. de cel. hierarch. Est aūt sol illustratiuus alioz eoz. insup que alterabilia sunt calefactiu⁹/ quoz duoz pportionalia gerit in se natura quelibz rōnal'. qm̄ lucet p cognitionē/z calesat p amorē. Dis pterea effect⁹/ pserti imanēs pduct⁹ a tali natura rōnali/dici merē lumē aliqd aut ratione claritatis i cognitiua. aut caliditatis i affectia aut sil' vtriusqz. Nō em̄ forte ptingit repire cognitōz q̄ nō sit formal'r aut virtualiē q̄dā affectio. Sic affectio ñ vidoz pose secerni q̄n sit q̄dā expimētal' cognitio. q̄p pe neutra effectū suū causat sine altera/qm̄ ad cognitiōis causatōez potētia affectia/sicut ad affectionē generādā cognitiua pcurrit. Effect⁹ āt sp sue cause q̄dā silitudo ē et imago. Dic pterea videm⁹ lucē nō esse sine caloze saltē vtuali. Caliditas q̄z lucis pductiua repit. Rursus quēadmodū lux et calor mutuo se fortificāt/qđ i pductiōe ignis facile ē aduertere vbi calor flāmā/z flāma calorē ingenerat. Nō aliē existimādū est vtrumlib⁹ istis cognitis z affectis/q̄n ex mutuo pcursu ordinato ad inicē/ fit operatio/et tanto maior atqz pfectior/quāto vt⁹ q̄liber cū qualibz exiterit vnitior. Denich lucis se diffūdit disparitē p varietate medioz̄ū/aliē in densitate/aliē in raritate/aliter in medio pspicuo z diaphano z puio. aliter in obscuro turbido z spisso atqz nubiloso. Quā silr diffusionē variāt pportiōnas atqz distantia. Multiplex q̄z obstaculoz dispositio nō vnā reddit lucis radiantis imaginē sed p diuersitate incidētiaz radiantiū varriatā. Attēdam⁹ interi diuinā lucē quadā pportionabili silitudine solē se cōicare/nō tm̄ naturali necessitate. sz liberalissima z gratuita charitate. his q̄dē clarius his vo obscurius. Bat em̄ se lucidi⁹ intelligerie q̄ ipsi/z vtriqz limpidius q̄ sensui. Explicabile ad hoc manuducē dū ē/si diuersa visibile opposuerim⁹ radijs solaribus fm̄ pportiōnē quū z distans p lineā rectā inter solē z oculū nostrū. Cōstat inter duo quelibet spacia esse spaciū vbi lumē solis aliē z aliter inspici posset. Ita vt posteri⁹ lumē apparet quedam vmbra vel adumbratio/si ad pcedes cōparat. Hoc in candelis disparie lucentibus nocturno tpe cōtra parietes inspicim⁹ vbi lumen vnius alteri maioi collatū/vmbra videt/si certis obicibus sua lumina simul confundi vetuerimus. Cōparationes similes de operatōe caloris fm̄ passa aliter et aliter dispositā aduertere facile est.

Cōsideratio. 18.

sex pertinentia

Diuersitatē capacitatē. s. multis opinionibus ōndit capacitatē. s. multis opinionibus tā theologoz q̄ medicoz et philosopho rū sensis sup hanc eloquiē.

Existe potentie nō solum lumina quedā sunt/ sed etiā quia lumina sunt/ sex iste potentie capaces sint luminoſarū illustrationū. Et hoc quidē agem⁹ modo narratiuo/ pſupponentes veritatem aliorum. Fuerunt nonnulli qui dicerent deum qui est lux vera/illustrare animā nram̄ p seipm̄ immediate/ nō solū actiue et efficienter/sed etiā formaliter aut quasi formaliter. Nā inquiunt si cognitio creata hec potest. cur a cognitione increata istud auferetur. Perfectum cū nullā imperfectionē de-

pendentis subiectiõis/vel materialis inhe
sionis ꝓpter hoc in deo ponere compellat.
Hec positio quia ad vitalẽ quandã immu
tationez de genere cause formalis magis q̃
efficientis: hanc immutandi maneriem re
fert. Dicũt ex consequenti deũ esse posse aïe
rationali cognitionẽ/immo ꝛ volitionẽ/ꝛ
amorẽ/et iusticiã/nõ tñ immense/sed ꝑ ca
pacitate quadam actiua seu vitaliter elena
bili eiusdẽ anime rõnalis. ¶ Contra hanc
imaginatiõnẽ est parisien. articul⁹/ q̃ q̃ au
cenna ꝛ Algasel de beatitudine intelligen
tiarũ visi fuerint huius imaginatiõis do/
ctores fuisse. ¶ Nõ defuerunt alij ponẽtes
lumina quedã creata alia a substantia aïe/
veluti quosdã habitus innatos sibi/esse in
sepabiles ab eadẽ essentia anime/et quasi
ab ea dẽ effluentia seu pullulantia atq; ger
minantes. Nec mirañ quispiã si hoc aliqui
dixerũt cũ fuerit antiqua celebris opinio ꝺ
potẽtijs aïe intellectia ꝛ volitiua talis/q̃ ip
se sint accidentia quedã in essentia aïe radi
cata distincta q̃ ab ea. Nota est insup com
munis opinio/q̃ in angelis ponit spes om
niũ cõcreatas ad saluandũ quomõ cogni
tionem suã non accipiunt a rebus nouã ac
q̃ mutabilẽ. Circa hoc versañ controuersia
inter platonicos ꝛ pipatecos. dicente aristo
tele peripateticoꝝ principe/q̃ anima est tã
q̃ tabula rasa in qua nihil depictum est ꝛc.
Platone ecõtra dicente nostrũ addiscẽ nõ
esse nisi quoddã reminisci. q̃uis adhuc di
ctũ istud a diuersis varie exponatur. Una
expositio tacta est de speciebus concreatis/
quas platonici in anima nostra/sicut nos
in angelis posuisse visi sunt. Alijs ecõtra
certantibus fruſtra huiusmodi species po
ni cum anima ipsa sit imago omniũ rerum
qua ꝝ cõuersionẽ ad has vl illas res actu
atur in cognoscendo absq; noua cognitio
nis alterius formatione/ quemadmodum
speculũ habẽs in se imagines rez si eẽt vi
tus cognoscitiua/ipam cognitionẽ hmõi re
rũ in semet a semet accipe/ aut ꝓpinquiori
similitudine/imagines tales si se cognosce
rent/et in vnã rem cõcurrerent. illa res per
hanc sui cognitionẽ/eozũ omniũ quozũ ip
sa est imago cognitionẽ obtineret q̃ q̃ mu
tatio de nõ cognoscente in cognoscẽs ꝛ ecõ
tra/difficulter nõ tñ omnino improbabili
ter/esset saluabilis. Huic simili imagina
tioni/cõtradicit parisien. articulus.

Dicamus deinde illud in quo om
nes fere cõueniunt/esse. s. cognitiones et af
fectiones acquisitas. tam actuales quã ha
bituales/illustrãtes predictas sex potentias. q̃uis aliter ꝛ aliter. Nam cognitionum
alie sunt complexe alie incõplexe. quedã in
sola apprehensione. quedã in assensu consi
stit. et assensuũ nõ parua ẽ diuersitas. Qui
dam sunt euidentes ex cognitione sola ter
minozũ. alij ꝑ experientiã. alij ꝑ demõstra
tionem. Quidã vo sunt inuidentes et ta
lium. alij certi. alij incerti. Alij causañ ex
ꝓbabilitate rationũ sumptarũ ꝑ intrinse
cas apparentias. alij ꝑ extrinsecas vt est au
toritas dicẽtis. ¶ Benicz magna est diuer
sitas inter irradiationẽ sensualẽ ꝛ rõnalem
Sed et inter sensuales irradiationes tam
ab extrinseco q̃ ab intrinseco distinctio ml
tiplex inuenitẽ. Sil'r in affectiuis actib⁹ vel
habitibus assignabilis esset varietas ad ꝑ
dictos cognitiuos actus vel habitus quo
rũ naturã affectiui consequũtur. ¶ Postre
mo fides nostra quo ad hoc ponit mul
tos habitus ꝛ q̃ncz actus infusos gratuitos in
vtracz potentia cognitiua ꝛ affectiua/ quo
rũ ꝑsentiali collustratiõe ꝛ virtuali quadã
irradiatione spũaliter illuminañ aïa nra
ꝑ istos ad hoc. illos ad illud. In numero
taliũ sunt fides. spes. charitas. tres theo
logice virtutes/dona septẽ spũsancti/ꝓphe
tie et reuelatiões/et si qua sunt dona talia
q̃ diuidit spũs vnus ꝛ multiplex dans vni
cuicz put vult. ¶ Ex his itaq; cõmemora
tis ꝺ susceptiõe luminosaz illustrationũ ꝑ
has sex potẽtias ꝑspicuũ fit sicut addebañ
q̃ ipsas speculis rõnabiliter cõparamus.

Consideratio. 19. ꝺ dictarũ susceptiõis puriozis luminositate cũ ad uersione/exemplo sex speculoz ꝛ angeloz cognitionẽ elucidat.

Inter sex potentias ꝓnotatas
q̃to aliqua fuerit puriozꝛ lumi
nosioꝛ/tam ex se q̃ ex adiũcta il
luminatiõe. tãto fit ad theologiã mysticaz
aptioꝛ. ¶ Hãc aptitudinẽ in ꝓdictis potẽ
tijs ad theologiã mysticã itelligim⁹ vl' for
maliter i se susceptiue sicut itelligẽtia capit rez

vel ministeria liē ꝙ quodāmō dispositiē/ sicut sensus ad eandē p̄disponit/ qua cōsideratione hoc modo expōsita/ nos ipam ex p̄cedente p similitudinē in speculis materialibus manifestamus. ¶ Sint ita q̄ sex specula sibiinuicē catenata et respicientia se mutuo ordinata ad lumē ꝙ calorē solis suspiciendū/ ꝑm ꝓpinquius ꝙ remotius/ nūc a supiori/ nūc ab inferiori. ¶ Constat q̄ speculū quodlibz quāto erit purius in se ꝙ lumi nosius ab extrinseco/ tāto erit aptꝰ ad operationem suā ꝙ alioꝝ/ intrīn q̄ ex mutua actione et reactione fiat splendidius quodlibet ex illis nisi aliud obstiterit/ ymo ex combinatiōe varia poterit effectus aliquis vt puta imago vel colo⁹ resultare q̄ absq̄ concursu tali nequaq̄ appareret. ¶ Vigilanē dixim⁹ nisi aliud obstiterit/ qm̄ speculū qō esset soli ꝓpinquius tanta radiatōe eius sdē solis pfundi possz a supiori/ q̄ ipe actiones alioꝝ specul⁹ ab infimis nō tā ꝓ tūc illuminarent q̄ obumbrarēt. ¶ Sdē dicimus ꝺ intelligēia ꝺū a supioribus suā lucē capit/ qꝝ tūc subobscurioꝝ aliquādo redderet ex conuersione eius ad potentias collucētes inferius/ q̄uis in hoc diuersificenē specula materialia ꝙ spiritualia/ qm̄ spiritualia duas facies hnt p̄sertim ea que nō vtunē organis corporalibus. ¶ Quoꝝ speculoꝝ spūaliū tanta pōt esse virtus/ talis vigoꝝ et consolidatio/ q̄ pariter ex equo sine detrimēto a supiori poterꝝ et inferiori pte/ lumina sua suscipe et tenere susceptā. ¶ Hoc manifestuz est in angelis et aliis cōfirmatis qui simul eque cognoscūt p̄alia ꝙ eterna/ quoꝝ tenuem similitudinē et imitatōnē gerūt aliqui ex viatoribus ex speciali gratia/ et vehementi habituatione/ vt inferius domino duce monstrabimus.

Cōsideratio. 20.

Ostendit corruptionē illaꝝ ser potentiarū/ et causam q̄ potuerunt reformari.

Specula materialia sicut multotiēs deformanē et inficiunē ꝙ corrumpunē in suis actionib⁹ debitis/ quādoq̄ ab extrinseco/ quādoq̄ ab intrinseco/ nō minus incidit deformitas et infectio in speculis spūalib⁹ ser potentiarū quarū tres sunt cognitiue. affecti ue pari numero. ¶ Experientia etiā sine similitudine docet nos q̄ sepe turpia fantasmata/ et errores/ et fede repsentatiōes obiectales. ¶ Cōcupiscētie p̄terea et passiōes sordide/ terre ꝙ horride/ tanq̄ fumi q̄dā caliginosi/ vl infecti et venenosi/ aīas nr̄as obnubilant/ fedāt atq̄ cōmaculant. ¶ Preterii in primaria ꝙ nouella talium apprehēsiōe volutur in pueris. ¶ Denicq̄ generalis ꝙ ineliabilis sordidatio talis prouenit ab originali macula/ que animā nostrā cū omnib⁹ pōdagatijs suis/ ad bāc miserabilē traduxit aggrauationē/ vt e celestibus ad terrena/ et ab intelligibilitate ad brutalitatē demersa pleraq̄ tur. ¶ Homo inquit ꝓpheta cuz in honore esset nō intellexit/ cōparatus est iumentis insipientibus/ et similis factus est illis. ¶ Et insignis poeta. ¶ Terrenicq̄ hebetant artus moribundaq̄ membra. ¶ Nihilominus ab istis emergere et surſuz eniti hoc virtus bi labor est/ vt cuz apostolo nostra cōuersatio sit in celis/ cōtra exclamationē sacratia dicētis: O curue in terris anime et celestiū ignes. ¶ In hoc p̄cipue versaē ipa cui⁹ naturā inquirimus theologia mystica/ quā p̄ tentiā/ et crudelitatē euāgelij adipisci ꝙ aliter fas habemus/ sicut restat ostendēdū.

Quarta ps principalis agit de cōtēplatione meditatōne ꝙ cogitatione/ vsq̄ ad. xxvj. cōsideratione. Prīa ne vo. xxj. ꝙsideratio describit actiōes potentiarū sub generali diuisione.

¶ Noticia clarioꝝ theologie mystice possit haberi/ p deest inquirere quidditatē contēplationis. ¶ Eiqdem appropriate loquendo sicut cōtemplatio est in vi intellectiua reponiē mystica theologia/ put infra ꝺño illuminante docē conabimur. ¶ Sup est igiē recto ordine vt postq̄ describē⁹ duim⁹ vires cognoscitiuas in hoīe/ ꝙ diuisimus in genere tres virtutes cognoscitiuas scz imaginationē/ rōnem/ et intelligentiaꝫ ¶ Et tres affectiuas ꝓportionales que sunt appetitus sensitiuus. appetitus voluntas seu voluntas. et appetitus quidā superior qui sinderisis nominari potest co q̄ sequit apprehensionem. ¶ Hunc ad sermonem de

actibus eoꝝ ꝙtū ad rem que tractatur elu-
cidandū attinet veniamus. Et qz notōres
sunt actus intellective ꝙ affective potentie
magis eñ sub doctrina tradēdi sunt/nō pi
get primitus illos describere nominatim
Būt autē tres ēmini generales quib⁹ ma
xime vsos fuisse video eos qui de cōtēpla-
tione p modū artis locuti sunt/cogitatio/
meditatio/contemplatio. Et hi termini ꝙ
ꝙ aliqñ promiscue sumanē ab aliquib⁹ sicut
eandem rē p ipsos significare contingit. ni
hilominus distinctas habent significatio-
nis rōnes/quas pfacile et difficile/p vtile
vel inutile sentiunt aliqui. Ām cogitatiōz
sic esse descriptā reperio a venerabili Rich.
in suo de cōtemplatiōe/qui hanc materiaz
elucidauit vsqz ad fundamentū/magistrū
suū hugonē insecutus. Cogitatio est ipro-
uidus anime obtutus/circa sensibilia/ad
uagationem pnus. Meditatio est p-
uidus anime obtutus/in veritatis cogni-
tione seu inquisitione vehementer occu-
patus. Contemplatio est pspicax zz liber
id est expeditus animi intuitus/in tres spi-
ritales pspiciendas/vsqzquaqz diffusus/zz
divina specula suspensus. Cogitatio igi
tur vagat zz serpit sine labore zz fructu. De
ditatio nititē et intendit cū labore et fructu
Cōtemplatio circūvolvat et circumfertur si
ne labore et cū fructu. In cogitatione ē
uagatio. In meditatione inq̄sitio. In cō
templatione admiratio. Varij deinde
contēplationē ramificant in varias species
et varie/de quibus nō est statim dicendū
p singula. Sed maxime requirendū esse
arbitror. vñ facilitas tā in cogitatōne ꝙ in
meditatiōe oriat zz in meditatiōe difficul
tas. Doceñ me p exp̄ssum legisse nō me-
mini. Quis sit cōsideratione dignissimum

Consideratio.22. Doīt

vñ surgit cogitationis facilitas. rōnes

Cogitatio facilis est qz formatur immediate vel ex sensationibus actualibus/vel ex fantasmatibus passim occurrentibus zz vl nostros cū omni facilitate circumducimus nō huc/modo illuc/obiectis sufficienē pre sentatis. Et similiter nulla est difficultas in occursu fantasmatū qualicunqz/nam euagant p̄sentāturqz/nobis etiaz inuitis. Cōfestim apparet ratio cur cogitatio que vñ talia formatē et hec insequit/nullā patitur difficultatē. Videmus hoc in pueris videmus hoc in hominibus ociosis/ꝙ in talibus querunt oblectationez. qz nullū affert in cōsiderando laborē. Sed ō his vē enūciauit sermo ꝓpheticus. Novit dñs cogitationes hoim qm̄ vane sunt. vane sunt itaqz/qz sunt fine carentes somnioqz similes. Non eñ ad aliquem finē vtilem ordinatē immo frequēter cū homo in taliqus se oblectauerit tristis manet.

Consideratio.23. meditatō nis difficultatē et laborē exponit/exemplū tā philosophicis ꝙ poeticis de orpheo virgilio zz her

Meditatio difficultatē sortitur ex eo ꝙ vltra sensationes actuales/vl fantasmata passim occurrentia/ipa nititē vltra ꝓtingere vel in aliquo fixa stare. Experiē in se credo quilibet studiosus difficultatē que est insistendo ad aliquid attente considerādū cogitationez/sine diuersitatis ad alia. Est hoc dū fit/cogitatio iā trāsit in meditatōz/ñ vt cogitatō desinat eē/sz vt desinat esse cogitatio. Quis itaqz ne sciat fortissimos esse motus actuales sensuū/nunc hos nunc illos/esse similiter cōtinuz fluxū fantasmatū nullus ignorat. ꝓpterea sensualē motuz venire/aut fluitantia fantasmata cohibē vl sistere/vel supgredi/ad aliquā certā cogitationem suā sub determinatis limitib⁹ claudere operosum est valde/nō habituatis et insolitis/neqz fieri pōt absqz illo qui claudit certis limitibus mare/zz ponit terminū fluctibus eius. Et ō difficultas hec augetur zz fit labor in suspicabilis dū animus denudare nititē cogitatōnē ab involutōne accidentium/hoc est circūstantijs loci zz tēporis/et aliox que p̄sentat sensus vt absolute et nude quidditates rex appareant/quasi nō cōvolute tempori et loco. Hac exemplum divinus Aug⁹. de ꝛsideratione veritatis et bonitatis quas duz in sua puritate meditari satagim⁹/confestim occurrit hec vel illa bonitas. Et hec vel illa veritas in particulari/et sit cogitatio nostra cum ꝛpe

mini ꝛ

et loco/vt dicit notanter phs. j. metaphice

Apertinere ad hoc estimo poeticas illas fictiones ⁊ imaginationes/ vnam de orpheo cytharizante et euridice quā ad inferos dilapsam euehere nitit ad superos. ⁊ alterā apud virgiliū de enea transeūte ad cāpos elizeos. et ibidē intelligente que futura erant post enatationē maris et obdormitionem cerberi. Nō em̄ tales viri quos ptheologis habuit antiquitas ociose fabulant. Orpheus est vir sapie deditus qui p murate vel eburnee citharе modulos/ hoc ē p debitā et armonicā moꝝ cōpositionez/ sistere facit flumina defluentiū desideriorū cōponit quoq; et mansuescere facit ferinos et brutales affectus. Denicq; cōpellit siluas rigidas prauaꝝ inclinationū tā innataruꝝ q̄ acquisitarū ad suū voluntatis arbitriuꝝ sequi/ hic orpheus euridicē hz sponsaz/ illā de qua gloriabat sapiens/ quesisse sibi sponsam sapiam assumere/ vl' accōmodati⁹ euridicē accipiamus vim intellectualē datam hoī ad considerationē supnoꝝ. Hec vis dū p prata florentia placibiliū obiectoꝝ vagatur, mordet a serpente voluptatis latentis sub herba formositatis. sicut dicit Aristo. q̄ voluptas furata est intellectū spisse sapiētie/ hoc vulnus inflictuꝝ trahit euridicem ad inferos/ q; hec sola iā infima cogitat, in his solis uersat/ nō potens dicere cū apl'o Nostra cōuersatio in celis est. Vulnerata igit deductaq; euridice. i. vi intellectuali ad inferos/ p medium serpentis/ sicut ad ſram tē ptatio serpentis primos illos parētes sapientissimos demersit i baratꝝ oīs illius miserie qualē apud iferos sub metaphora cōgruis exemplis poete figurarūt. Orpheus vir sapiens deplorat amissam cōiugē/ quā ad supnas auras conat rursus educere, quo cantēte et lugēte/ silent furie infernales passionū carnaliū, cerberi latratus nō audit/ q; res cū tpis lapsu nō cōcipiunt. Animus preterea qui pressus ante erat/ lapide molari terrene curiositatis/ sicut sizipus vel qui agitabat rota volubili mundane occupationis sicut hyxion. vel qui lacerabat a vulturibus mordacis voluptatis sicut ticius. vel qui esuriebat inter aquas et poma sicut quarus tantalus/ nunc intrepide in requiem sui cōuertit cū illo qui dicebat, Conuertere anīa mea in requiē tuā. q; dns bñficat tibi. Inter hec lamenta ⁊ efficacia carmina iubet euridices orpheo dari/ ea tñ lege ne rursus cōuertat ituitū. Hz ben noctis appetit terminos orpheus euridicē suā vidit, perdidit, occidit. Tuos hec fabula respicit/ qui in supum die/ mente ducere queritis, nā q; qui tartareū in specus victus, lumina flexerit/ quicquid precipuū trahit/ pdit, puz videt inferos. Hec Boetius. Ad hanc sentiam facile traduci possunt fictiones alie de enea virgiliano/ et hercule. et perseo descendentibus ad inferos et iterꝝ emergentibus. Sed hec interim sufficiāt p spoliatōe egyptioꝝ/ ⁊ p anoꝝ ditatione.

Consideratio. 24.

Quō crescit ⁊ causat p templatio ostenditur p plures similitudines exemplares, et vbi p tie reponitur.

Contemplatio facilitatē habz tū ex habitibus p meditationē acquisitā. Tū p ter abstractionē a sensibilibus. Tū sepius p ter diuine gratie collatione in diuina spectacula subleuancē. Meditatio nimiꝝ si debite fiat transit i cōtēplationē/ sicut cogitatio in meditationez facta em̄ sedula inquisitione veritatis denudatis insup prehemēs studiū rei q̄dditatibus ab accidētalibus circūstantijs/ generatē habitus ex frequentatione depuratur lumen intelligentie, fitq; lucidius q̄to est tenebriositati sensualis cogitatōnis immixtius. Pro cuius manuductiōe palpabili imaginemur cōformiter ad diuinum Aug. i suo de trini. q̄ sit aliquis supra mōtem excelsum valde. Ad cuius cacumen nec q̄ venti nec nubes attingāt/ sicut ō olipo narrat Aristo. Subtus vo q̄to sit descensus pcliuior ad ifima/ tanto ē illic tenebriositas indetior/ p cōmixtionē/ ⁊ quādam incorpationem radioꝝ solariū/ cū ceteris impressionibus/ vt sunt venti, pluuie, nues, grandines, fulgura, ⁊ silia. Constat hoc exemplo q̄ homo limpidius liberius ⁊ expeditius circūfert oculos suos ad serenus lumen solis ⁊ celi/ dū sublimis euectus est et in qua dā regione pura ⁊ tranquilla collocatus. Cui⁹ oppositū euenit dū in ife-

riora dilabit. Ad hoc exemplū respicit ille dicens. Quis ascendit in montē dñi/aut quis stabit in loco sancto eius? Ductio quoq; illa discipuloꝝ in montē excelsum valde/dum transfiguratus est iesus ante illos/apta ē ista figura/sicut ⁊ ascensus moysi in montē synai/dñe medio vocatus est. ¶ Ꝯuerta mus nūc ex hac re sensibili cōsiderationez nostrā ad tres vires anime pscriptas q̄ sūt intelligentia/ratio sensualitas seu imaginatio. ¶ Et compemus sensualitatē ifimo mō rationē medio. supremo intelligentiaz inueniemus q̄ si anima stare possit in arce intelligentie sine delapsu in inferiora/ipsa poterit libero ictu circūquaq; semet diffundere/nūc ante/nūc retro/nūc dextrorsuz nunc sinistrorsum. ¶ Et hic est oculus contēplationis q̄ in Adā ante lapsum vivacissimus purissimus et expeditissimus fuerat. Nūc vero nobis. Totus fere extinctus est/sicut oculus rōnis obtenebratus ⁊ oculꝰ sensualitatis fere corruptus. ¶ Attendamus ergo ⁊ sursum in hac silitudine/ quēadmoduz homo stans in supcilio montis/tales videt liberē cū voleꝫ. nō solū ea que iuxta se sūt/sz etiā ea que subtus se agunt. ¶ Et multo libentius multoq; clarius/q̄ habitantes inferius. immo puꝫ ab impuro/ clarꝫ a tenebroso secernet/qđ apud inferiores vel nunq̄ vel raro fit. Nō aliter aīa que in arcem intelligētie puehi meruerit et illic fixa steterit/specialitate agūt. Iudicabit insup i luce sua et p lucē sua/ō omnibus q̄n regulis abstractis eternis inuitiē fm quas habēt regulari cetera omnia. ¶ Exempla ad hoc sumi possent in oī arte habentē regulas suas fm quas indicant periti in arte hac vel illa/de singularibus spectantibus ad artem suam. quod veriꝫ nequeūt impiti. Ille pterea qui pūncipioꝝ noticiam clarā et pfectam haberet/videret in eis ⁊ p ea cōclusiones ab eis deducibiles/clarius q̄ ipe pclusiones in se videant ab eis qui nō p pncipia cōclusiones earūdem acceperūt. ¶ Ex pla patefactū habemus quo pacto contemplationis oculus facilis est ⁊ expeditus dū tet insup in qua vi anime reponit. qr in vi supioꝛi cognitiua aie que intelligentia nominatur. Iste em oculus nō solū intelligibilia et abstracta sed etiā ea que in ratione et sensu fiunt/aspicit. q̄uis alio mō q̄ rationē et aliter q̄ sensus vel imaginatio. ¶ Eristimo sic intelligere eos q̄ dicūt duas esse species contemplationis et imaginatiōis. vnas in ratione et duas in luce intelligentie. Hoc quippe dr nō quin oīs cōtēplatio fiat in luce ⁊ p lucē intelligentie. sed qr pobiectoꝝ varietate/hmōi spēs cōtemplationis variari nosciūt hec ponuntur.

Cōsideratio. 24.

Ponit quid sit q̄ꝛie cōtemplari et quō circa eam erratur.

Abstractio qualē cōtemplationē quirit compleri nequit per imaginationem neq; p solā rationez que virtꝰ est supioꝛ. Itaq; sicut ratio virtus est supioꝛ et abstractioꝛ q̄ sensualitas vel imaginatio/ qm̄ pōt abstrahere quid ditates reꝫ a confusione accidentium/et formare conceptus specificos ⁊ generales absolutos/qđ nō potest imaginatio. Sic vis illa que ponit supioꝛ ad rationez ⁊ nominat intelligentia adhuc abstractioꝛ ē q̄ ratio/que in actibus rationis abstractis a fantasmatibus transit ad cognitōnē eteꝛnoꝝ ⁊ incoꝛporeoꝝ/que nulla habēt fantasmatū illusionem. et hoc dū irradiatōez suscipit ab inferioꝛi. qr dum supioꝛi et dīna luce suffundit nō oportet. ¶ Ex hoc p̄spicuū est q̄ contemplatio inepte quēntur p solam imaginationē. et imꝑfecte per solā rōnem/q̄uis vtraq; virtus adiuuat/si limitibus suis contenta est. Quos si quis voluerit suppgredi/reddit homo vel fantasticus vel insanus in imaginatiōe. vel erronee iudicans i ratione. sicut apud nonnullos visum est qui dum insequi crediunt elevatissimos viros et abstractissimos in suis mōdis cognoscendi/ negligunt autem tenere modū eoꝝ ūdē in abstracte viuēdo. ⁊ vtilis studēdo ⁊ puertendo se ad se ⁊ supra se. nihil aliud refert nisi fantasias ⁊ errores/q̄ tū libet ipi elevatoꝝ doctoꝝ vba tenere videntur. Fit em apud talē quelibz illō vgiliani ō insania vate dat (inq̄t) sine mēte sonum. Et hoc est q̄ redd mītos ex eis qui dicūt formalizātes in fabulā ⁊ risū imo insaniā

qp̄ solā imaginationē ꝛ rōnem querunt illud qō p intelligentie depurationem erat inveniendū. Quō aūt intelligētie depuratio ꝛ qliē fiat/ posteri⁹ q̄m dn̄s dcesserit aperitur.

Quinta ps principalis

Iis agit de trib⁹ oculis aie ꝛ trib⁹ affectōnibus correspondentib⁹ in. xxvj. ꝛ xxvij. cōsideratione. Quidē vo. xxvj. cōsideratō pones tres cognoscēdi modos fm tria genera hoīm ad hos dispositos

Tres cognoscendi modi sunt q̄p vn⁹ animalis vt vtens maxime oc'o carnis. Alij rōnal' vtēs pl⁹ oculo rōnis. Tertius spiritualis vtens oculo cōtemplatiōis/ sicut distinxerunt diuini hoīes tres oculos ꝛ tres viuendi modos. Be his Aug⁹. in lib. de vera religione Bern̄. ad fratres d mōte dei. carthusien̄. Et Hugo in suo de sacris ꝛ sup eccl'iasten. Videm⁹ itaq̄ quosdā ex hoīb⁹ viuere nō elevatius q̄ bruta. Volis em̄ sensibus vtunt aut eos solos insequūtur. Alij magis insequūtur rōnem intelligentes abstractas regulas artiū ꝛ scientiaꝝ. Tertij vltra hec oia eleuant se supra rōnē in quādā regionē eternitatis/ et pspicabilitatis ꝛ supem fluitationē et cōfusionē infinitā desiderioꝝ ꝛ cogitationū. in aurā quandā libertatis serenā assurgūt ꝛ euolāt/ et iā non minus videt differre eoꝝ vita a ceteris hoīb⁹ q̄ distant hoies a pecoribus. Bz q̄s est h̄ deo optime ꝛ laudabim⁹ eū? Ille solus ē quē tu eduxeris d tenebris ꝛ vmbra mortis ꝛ vitula ei⁹ passionū diruperis noxiarum.

Cōsideratio. 27.

Ponit illa q̄ videnē specie eē mentales affectiōes sz nō sē. ꝛ iō inē eas ponit differētias

Tribus pnoīatis cognoscēdi modis que sunt cogitatō/ meditatō cōtemplatio. tres affectiōis maneries correspondēt que sunt cupido vel libido seu ꝑcupia/ scdo devotio l' cōtritio seu cōpunctio aut oratio/ tertio dilectio nō quecunq̄ sed extatica et anagogica. i. sursum ducens/ ꝛ rapiens in divīa. Si de re cōstiterit peto vt nō magnope calumnia fiat de nominibus. nō em̄ accepi ab aliis talē circa affectus distinctionē nominuꝝ quemadmodū de cognitionibus reperio.

Bz tn̄ interim dicamus q̄ sicut cogitatio est improvida animi obtutus ad emanationē pnus. Ita pn̄r ad talē cogitationem si sit de obiecto delectabili seqtur affectio improvida et vaga sine voluptate et fructu. et hoc mihi satis congrue videt appellari libido seu cupido vl' ꝑcupia. Deinde ad meditationē que est pvidus animi obtutus in veritatis inquisitione et celestium rerū inventiōe vehemēt occupatus/ consequitur quedā affectio alia a pōi ad rem satis liter quesitas ꝛ inventas si nō sit indispositio anime. Et hec affectio ē pvida et nōvaga cū difficultate et fructu. Et hec interim vocē devotio vel cōpunctio aut oratio. affectus pius et humilis vehemēt et fortiter tendens et nitens in amorē p̄time veritatis ꝛ bonitatis. Denicq̄ cōtemplatio q̄ est libera et expedita cōsideratio eoꝝ q̄ me bonitatis cū ingenti difficultate pquirit/ habet suā affectōnē in anima dispositā/ suam q̄ dilectionem sitr liberā purā expeditaq̄ ab abstractā. Et hac rōne vocari p̄t extatica dilectio/ vel inbilatio/ que vltra devotionem addit facilitatē et iocunditatē ineffimabilem et in expressibilē/ et exuperantē omnem sensū. Et hec est sapia dei i mysterio abscondita. Hec est mystica theologia quā q̄rimus que ad anagogicas ꝛ sup̄nēales excessus deducit/ quaz aliq̄n̄ noīe charitatis aliq̄n charitatiui amoris lego noīe appellatam. Propterea nō fallit qui dicat cōtemplationē sine dilectione nomē ꝑtemplationis nō mereri. Sed nos vnuz ab altero secernimus/ vt ꝑciosior habeat inquisitio veritatis/ et cognoscamus q̄n̄ appropriate loq̄ndo sicut cōtemplatio est in vi cognitiua intelligentie/ sic in vi affectiua correspondēte reponiē mystica theologia.

Sexta ps principalis

agit de acquisitione mystice theologie et d eius decem differentijs ad theologiā speculatiuā a. xxviij. vsq̄ ad. xxxv. cōsideratōs

Vidine vo consideratio. xxviij. Ostendit modum perveniēdi ad mysticā theologiam eamq̄ pluribus diffinit diffinitionib⁹.

Cognitio dei p theologiā mysticā melius acq̄rit̄ p penitētē affectū q̄ p inuestigantez intellectum. Ipsa q̄z ceteris paribꝰ elibilior est et pfectior q̄ theologia symbolica vel ꝓpria/de q̄ est cōtēplatio. Sicut dilectio pfectior est cognitiōe. et voluntas intellectu. z charitas fide Hec scīa ps p nūc supponit̄ q̄is nō sim nescius de pbabilitate positōnis oppositē apud multos z magnos. Qz p prima pte cui correspōdet deductio ad quesitū/nullꝰ ambigit/ q̄n depuratio seu purgatio potētie affectiue fiat per feruorem penitentie in cōpunctione cōtritione z ozone q̄ rugire facit a gemitu cordis Et q̄is dicat ꝓba. In meditatōne mea exardescet ignis. s. dilectōis. meditatio hec nō p veritatis inq̄sitione attenta/sicut descripsimus sed magis p cōpunctiōe sequēte/sumpta est. Duiꝰ aūt cōpunctiōis difficultas/magna est valde apud non exercitatos. z eos qui corruptos adhuc hnt sensus ab adolescentia. Quēadmodū enim lignea virida aqueo plena humore vix recipiunt calorē ignis/vt i sil'itudinē eiꝰ accēdātur. q̄z p cedūt ex rufflationes multiplices. p. uia est etiā depulsio hūiditatis talis ac ea poratio. sic existimare ꝓuenit de eo q̄ calorem spiritussanctum in se recipe dz/z p̄m euz transiturꝰ est in amorē purū z piū/si nōdū desiccatus sit a sordidis affectionibꝰ. z hoc fit iniciatiue p pniam. Vñ ꝓphetꝰ in omel' de ceco. p pnie lamenta/mētis fantasmata depellūt. Ad cuiꝰ amplioꝝ elucidatōez attēdendū est q̄ theologiā mysticā sic possumꝰ describē. Theologia mystica ē extensio ani i deū p amoris desideriū Aliē sic. Theologia mystica ē motio anagogica/ bꝰ ē surnota
ologia mystica ē motio anagogica/ bꝰ ē surlum ductiua i deū/p amorē feruidū z purū Aliē sic. Theologia mystica est experimental' cognitio hīta de deo p amoris vnitiui complexū. Aliē sic. Theologia mystica ē sapia. id ē sapida noticia hīta de deo. dū ei supponimus aperaffectiue potētie rōnalis/ p amorem cōiungit̄ z vnit̄. Vel sic p Bioni. vij. de dini. noibus. Theologia mystica est irrationalis/ z amens z stulta sapia/excedens laudātes. Pas āt descriptiōes aptiꝰ itellige mus si multiplicē theologie speculatiue differētiā z mystice deinceps voluerimꝰ itueri

Et Consideratio. 29. E

Ponit diam inter theologiā mysticam et speculatiuam. Et in quibus cōueniūt mltis declarat exemplis.

Theologia mystica et theo'ogia speculatiua si p̄m rōnes ꝓprias p̄sideranē diam ex multis nō sine ꝓuenientia multiplici sortiunt̄

Prima et principalis dia sumit̄ ex subiecto vel potentia qm̄ lz vtraq̄ sit in aīa rationali. Nihilominus diskinguendo potētias anime p̄m rōnes suas vt supra dictum est: speculatiua theologia est in potētia itellectiua/cuius obiectū est verū. Mystica vero reponimus in potentia affectiua cui pro obiecto bonū assignamus. Ex hac aliaz diam inuenimus p̄m rationes obiectales/ qm̄ obiectū speculatiue theologie est verū et mystice bonū. Conueniūt tm̄ in bꝰ mistica theologia et speculatiua quā alio nomine contemplationē dicimꝰ/qm̄ vtraq̄ in supioꝝ portione anime z nō in solo seu su vel imaginatione nec in ratione sola. Hec aūt portio anime vt supra dictuz est varijs nominibꝰ appellat̄. Et hz duas virtutes vel duos oculos seu duo officia/q̄a z ipa est intelligētia vera et affectiua seu amatiua boni. Diximus aūt in supioribus q̄ sicut voluntas rationi et appetitus sensualis imaginationi p̄ferē Sic suo modo est dō affectiua correspondente intelligentie pure/ ꝓterea dū ista vis supioꝝ exit in affectum suū ipa dicit̄ quodāmō leuare se supra se z quodāmō superri. Inde fit vt actus talis noiet̄ supmentalis excessus/ vel supra spm z p̄m eū q̄s dz q̄n q̄z sup seipz q̄n q̄z ex seipz

Dꝰ rei aliq̄ō exeplū accipe possumus ex p̄sideratiōe eoꝝ que sepe i ipa sensuali virtute fiunt. In qua videmus tā in nobis q̄ in brutis q̄ q̄n q̄z ipa sensualitas in suis actibus cognitiuis pmanet/sine affectu illoꝝ quevel audit vel intuet. Sepe tm̄ p auditū vel aspectū quorundā obiectoꝝ ipa tanto cōplet affectu/vt iā quasi saliat extra se z tota gestiat/velut si equus potiē campo liber apto. Hoc mō sensualitas aliq̄n quasi se n capiens et se deserens/tota nititꝰ in rem desideratam se effundere/se transferre/se vnire/imo illā penitus q̄si introrsus penetrare.

Quid de taliū oculis nōne scintillant? nū quid nō emicant? Nōne ḡtū dat ipis tremulo se fulgore diffundunt? Trāsferam⁹ hoc exemplū ad vim intelligentie supiorē cōsiderando qualitatē eius dū sine affectu in sola cognitione iacet. Et dū transit in affectū taliū qualia contemplatē. Adducam⁹ ꝑ manuductione huiꝰ/ ea quibus mystice theologizantes vtunt exempla. ¶ Primū quidē de aqua inuasē que dū apponit igni calefcit primo se cōtinens in vase. Ꝑz deinz feruescit et bulit/ videt quodāmodo seipsam nō capere/ ſz excedere/ atq; supferri virtute caloris. Sic mēs nō dū amore calescēs intra seipam cōtinet se. Sed spiritu feruoris amore cōcepto. supgredit quodāmō seipm quasi extra se saltutans atq; volitans.

Aliud quoq; exemplū inducamus ō radiis solaribus cadentibus sup speculū concauum. qui ex vnitiuo eoꝝ cōcursu cōburūt stuppā efficiuntq; flammā supuolantem. Sic intelligentia nostra illustrata contemplatione serena celestiū/ quādoq; quidem remanet intra seipam nō incalescens neq; ardēs. quandoq; vō tantus amoris ardor cōcursu radioꝝ celestium exoritē/ vt in affectum se erigat/ nec se capiat/ neq; cōtineat/ sed inbilat et exultat/ ex quibus tertia ꝑclu ditur differentia.

¶ Consideratio. 30. S

Cholā oñdit ad discendū speculatiuaz et mysticā cū aliis differentijs theologie quomodoq; se habeant inter doctos et fideles ydiotas.

Sunt alie inter has theologias speculatiuā ⁊ mysticā differentie/ sumpte ex acquisitiōis earuz rarietate. Una quidē est quia speculatiua theologia ratiocinationibus vnē cōformiter ad phisicas disciplinas. Ideo scholastica eam vel litteratoriā quidā appellant. ḡtus nō sufficiant iste scholastice exercitationes/ nisi quis stud. vehementi nitatur hīc ꝑceptis ꝓpios animos eoꝝ q̄ tradita sūt a summis doctorib⁹. Aliq̄n tales theologizant solis auribus corporeis sicut pueri vt pice neq; vere intelligentes ō qb⁹ loquūtur neq; de quibus affirmāt. Nihilomin⁹ tn̄ sepe eis nomen ꝑcedimus theologoꝝ

Mystica vō theologia sicut nō versatur i tali cognitione litteratoria/ sic nō habere necessariā talem scholā/ que scholā intellecti dici potest sed acquirit ꝑ scholā affectus ⁊ ꝑ exercitiū vehemens moraliū virtutuz disponentiū animā ad purgationē/ et in theologicis illuminantib⁹ ea/ in beatificis virtutibus eam pficientibus/ ꝓportionabiliter ad tres actus hierarchicos qui sunt purgare illuminare ⁊ pficere. ¶ Et hec quidem schola potest dici schola religionis vl amoris. sicut intellectus dicēdus est schola scientie vel cognitionis. ¶ Sed qm̄ plerumq; euenit etiā in brutis vt ibi sit maior affectus vbi parū est cognitōnis. sequit̄ ꝙ ad comparandaz huius theologie mystice doctrinam/ nō est magna scientia opus preterim acquisita. Nam cognito ex side ꝙ deꝰ est totus desiderabilis/ totus amabilis/ affectiua portio si purgata/ si illuminata/ si disposita/ si exercitata sit: cur nō in illū tota liberabilē/ et totū amabilē/ sine plurimo studio/ tota feret tota q; rapiet. ¶ Et hoc quo illam cōcludimus oriam q̄m theologia mystica licet sit suprema atq; pfectissima nocina/ ipsa tamen pōt haberi a quolibet fideli etiā si sit muliercula vel idiota. De theologia vō speculatiua aliter eēnt⁹ ambigit. ad cuius adeptionem sicut ad methaphisicā grāmatica. logica. et philosophica disciplina cū forti exercitio etiā claro ingenio requirunt̄. Ita tn̄/ vt gratia deus cū his infundat̄/ sicut apostolis/ et sicut fit mūdicordibus/ quibus ꝓmittit̄ visio dei/ ⁊ hūilib⁹ amicis dei/ qb⁹ deꝰ incerta ⁊ occulta sapie sue ⁊ oia q̄ condidit a pīe suo nō sic. Sic in Anthonio magno. sic in aliis multis sine litteris: litteratoria vt ita dicam theologia donata est. ¶ Ex premissis cōducimus cum beato Bernardo ad fratres Carthusien. de monte dei. Q⁹ theologia speculatiua nunq; in aliquo pfecto est sine mistica. Sed bene ecōtra. ¶ Et ex hoc sumi pōt secunda differentia/ quoniam nunq; aliquis intelliget verba apostoli et ꝓphetaꝝ quātumcunq; illa resonet exterius/ si non imbiberit affectum scribentiū/ neq; eīn aliter coceperit eorum verboꝝ in animo generabit. Accidit quippe crebro de coloribus sermonem audientes/ ō illis vtiq; disputare poterit differen-

cute/quãq; nullos in illo cordis archano proprios eorũ que disputat/conceptus inscripserit.

Consideratio. 31.

Eos quibus apalanda est mystica theologia instruit duoꝝ filioꝝ exemplo.

Sicut multis qui clerici vel frati aut sapiẽtes vel pbi aut theologi nominanẽ/occultandꝰ est sermo de mystica theologia. sic plurimis illitteratis et simplicibus/fidelibꝰ tamen/tradi potest. Hinc tradiẽ differẽtia septima sumpta ex modo publicatiõis. Beatus eñ Dionysius plerumq; obtestat discipulũ suũ timotheum vt nullus imperitorum hec audiat. Impios vocans eos q̃ vel nõ sunt fideles. naꝝ hec theologia proprie est fideliũ. vel qui tumentes iam pbia/malecꝝ viuentes/conculcant pedibus suis sordidis. quicquid nõ sapiũt. quicqd etiã nõ intelligũt/canino dente lacerant. Be q̃bus ait euangelica parabola. Nolite sanctũ dare canibꝰ/neq; margaritas pjciatis ante porcos. Sed econtra simplices. qui q̃dẽ fidem habent possunt ex ea consurgere ad vnitatẽ amoꝛẽ cũ deo. Quomõ/sic nempe p fortẽ contritionẽ mortificatiuã sensualitatis/trahente eos deo/vinculis p̃ceptoꝝ suoꝝ/et mansionem apud eos faciente. Attestante esaia q̃ sup humilẽ et quietũ et trementem sermones suos requiescit dominꝰ Itaq; nihil pbibet fieri verbum apud tales de theologia mystica/que amoꝛ est/et amoꝛe cõquiritur cũ e diuerso sapientes in oculis suis/sine casto amoꝛe/languentes circa pugnas verborum/ab hac arceri cõueniat Carnalis eñ hõ nõ sapit ea que dei sunt.

Donatus suꝝ in quodã vulgari tractatu hoc p palã ista facere quodã exemplo. Sint duo filij patris vnius optimi. Sit vnꝰ eorum curiosus et astutus in inquisitione cõditionũ paternarũ. nũc ex opibus. nunc ex verbis/quatinus in earũdem elocutõe vel doctrina apud alios delectet. Odiat autẽ patrẽ/vel nullã iussis suis obedientiam accommodet. Ponamus alium simplicis ingenij/qui de patre suo nihil aliõ querat. nihil interroget nisi quo pacto illi placere/et in omnibus obedire valeat. Querimus nũc quis e duobꝰ ab optimo patre magis amabitur? non est dubiũ quin secundus. Hic preterea plus iocundabit in paterna bonitate/que sibi plus sapit. Ipse denicꝝ pater tandem seipm/ et secreta suo puto tradet/faciens eũ velut amantissimũ i domo manere secum. Aliũ vero vel exheredabit/vel incarcerabit vel etiam occidet.

Cõsideratio. 32.

Ostendit q̃tũ mystica theologia distat a litteratoria/ apter finis diuersitatẽ a speculatiua vitijs pimere.

Theologia speculatiua vel litteratoria p hoc vel maxime a mystica secernit̃ q̃ prima seruire potest vitijs. secunda nequaq; nisi p accidens valde/sicut si q̃rigeret abuti spe vel fide. Hanc differentiã octauam que est ex possidentis qualitate breui verbo cõplexus est apostolus dicens. Sciẽtia inflat Charitas autem edificat. Rursus ipse ad thimotheum loquens de homine non acquiescente ei que vm pietatem est doctrine dicit quod sit superbus/nihil sciens sed languens circa questiones/et pugnas verborum inutiles/ex quibus oriuntur inuidie/contentiones/blasphemie/suspitiones male conflictationes hominum mente corruptorum/quia veritate priuati sunt. Beniq; iacobus vtranq; describens/non est inquisita sapientia desursum descendens/ sed terrena animalis dyabolica Sequitur Que autem desursum est sapientia primũ quidem pudica est. deinde pacifica. modesta. suasibilis. bonis consentiens/plena misericordia/et fructibus bonis/iudicans sine simulatione et emulatione. Hec autem dicta sunt non vt scientia aut sapiẽtia aliqua sit de se mala cum sit perfectio intellectus. Sed quia abusus eius tanto deterior et senior est in pernersis/quanto per eaꝝ contra virtutes pro vicijs decertatur. Ecce eñ finis multiplex ex falsa seductione q̃ritur a multis/q̃ quoniaꝝ a nersi sunt a deo fine vero/vt i varia dispergant̃ optet. huic finis est diuitie et opes/illi sordide voluptates/huic põpatici honores/apud aliũ potentatꝰ fragil' et uanus. Cũ igit̃ vm exigen-

tiam finis veri vel estimati/ cetera oia moderentur/p sequens est vt subuerso et puerso fine/puertant omnia ad finem ordinatu. Inter que nimiz est scientia que dum ad diuitias acquirendas reducit/ appellatur terrena. dū voluptates indigna sorte cōquirit/animalis nominat. Cum vo emulationibus sectis heresibus cōtentioni et similibus nequitijs spiritualib⁹ ancillatur/ quo pacto melius q̄ dyabolica censebitur. Scientia igit in puersis tot sortit nomina quot sunt vitia/eam ad se rapientia/vt q̄ ē supba arrogans inflata 7 similia. De talibus dicit scōtura. Sapientes sunt vt faciāt mala. Inde em̄ fit illud de grecis enlogiū q̄ leges habebant bonas 7 pessima ingenia. Per cōtra nūvero sapiētia que desursum ē qualē loquimur/sicut obseq̄t charitati ceterisq̄ virtutibus/ita earum denominationes contrahit vt q̄ est patiens. benigna. nō emulans. non ambitiosa. Et hoc modo ō ceteris. Dicit ergo de theologia speculatiua dicimus q̄ non quelibet perversa est aut puersos inhabitat. nec in ea vitiuz esse ponimus. Sed in abutentibus ea/qualiter nullus in theologia mystica abusus esse potest nisi forsan modo pretacto per superbiā obiectiue.

Cōsideratio. 33.

Ponit differentiam inter pbos fideles/exemplo ostendens quomodo iudicāt ō theologis mystica.

In hominibus nō puersis nec a uersis/a deo fine suo/pōt altera inter theologū speculatiuū 7 mysticuz differentia inueniri/quia vnus ab altero secernit. qualiter artifex solum speculatiuus sine instrumentis cōuenientibus et habitibus acquisitis/differt a practico erpto et in vtrisq̄ abundāte. Hāc differentiā nonā sumptā ex opis facilitate: vel difficultate familiari possumus oīdere exēplo. Dicis peritissim⁹ in arte musice nō aūt exercuerit se in vocali cantu neq̄ i cordis aut organis/imo voce hēat raucā/7 instrumenta musicalia discordia/ satagit tñ isse vel cantare/vel instrā pulsare/nulli dubiū q̄n oberrabit/et neq̄ dulce neq̄ suaue z symphoniā valebit afferre. Hec similitudo respicit eū qui ō diuinis scit artificiosa disse q̄ de mozib⁹ siūr 7 vtutib⁹ regulas hz/ 7 speculatiuū plerūq̄ sermonē/sz nō dū vult adeas q̄ cogscit cōformit operari/ cogit langues illā apti vocē plangē. velle adiacet mihi/q̄ ficē aūt n̄ non inuenio. Caret quippe vtuti habitibus tanq̄ instrumentis/ habens carnem rebellem et dissonā spiritui/que dum tangit nihil suaue/nihil diuinū/sed raucā sordidū. ac strepidulū resonat. Sed et spiritus dū velut quidā musicus satagit obsequi deo in hymnis et canticis pioz desideriozum/sentiunt tantūmodo fragores animozum/ multus obtusi desiderioz carnaliuz atq̄ terrenozum. Ista rem mille siluendies pagres oīderēt in ceteris artib⁹ scribēdi. pingēdi. medicādi. militādi/nauigandi 7 huiusmodi. Porro ita pueri magis sine arte/paulatim extendendo deambulationē/discunt recte ambulare/q̄ iacendo etiam si mille regule eis gradiēdi vel modi dicerent. sicut fabri cando fabri fimus. qz similiter inquirimus quid est virtus nō vt tantūmō sciamus. sz vt bñ opando boni efficiamur ait Aristo.

Cōsideratio. 34.

Ostendit philosophoz caliginem et theologoz claritatez sub exemplo maris galilee et nauis ventoz pescāū 7 vocatione filioz zebedei.

Per theologiam mysticā sumus in deo/hoc est in eo stabilimur a mari turbido sensualium desideriozū ad littus solidū eternitatis adducimur. In hac cōsideratione differentia etiā inter duas theologias speculatiuā 7 mysticā edocet. Speculatiua quippe si sola est nunq̄ quietat. inquietat pocius alioquin nō dixisset ille qui volui inuestigare de omnibus diligenter/q̄ nō saturat oculus visu/nec auris auditu/dans q̄ hoc intelligere quietem nō esse in sola inuestigatione veritatis/sed famelicum quoddaz ei⁹ appetitum q̄ desiderium. Fallor si non ita apparuit in maximis phis qui post oēs siquisitiones suas tedio affecti/qz nō refecti. dixerunt hoc vnū se scire. q̄ nihil scirent. Videte queso q̄ inanis refectio/vbi p tot temporā/p tot studia/nihil nisi vanitas sanies i viscerib⁹ aīe repta est. Prete a cognitōis ista videt esse nā/q̄ pl⁹ satagit rē cognitā

ad se trahere ac sibi assimilare/ q̄ ad ipam
at. Nō inuere videt ꝑ ba dicēs verū esse
in intellectu/bonū in rebus. Quid igit mi
rum si cognitio sola/nō erit mare desiderio
rum sensualiū: si etiā portū vel littus eter-
nitatis ex se positum nō attingat. Quēad
modum nauta in regimīe nauis quotidie
garrula loq̄citate docte disserēs nihil vero
eox agens q̄ loq̄tur/nūq̄ a medijs pōt flu
ctibus nauē littore stabiliet/demerget po
tius eā/vel piculis oibus exposita fluctuā
temq̄/iugiter inueniet. Similiter spūalis na-
tura/nūq̄ ex sola cognitiōe maris intelli-
gibilis/nunq̄ ex aspectu solo/stabilitatez
defici portꝰ poterit adipisci. Multa
sunt i hāc sniaz ꝓcordātia diuīe scriptu
re testimonia. Qz libet vnū hic signanter
sierere de vocatiōe filioꝝ zebedei. quos do
minꝰ ipos a mari galilee ad littꝰ enatare do-
cuit. Vbi theologia mystica p sensus ana-
gogicos cognoscit. Videndū est q̄d p
anagogiā. i. sursum ductiōnē significet ma
re galilee/q̄d littꝰ ei⁹/q̄d nauis/ q̄d vocatio
dñi: ⁊ ita de alijs. Itaq̄ sicut mare mo-
raliter pūs seculū. sic anagogice corruptaz
nīe sensualitatis fluctuationē significat/di
cente sapiēte. Mare impij quasi mare feruēs
Nō ideo mare galilee dr q̄ mutationez
vel migrationez significat galilee. Quid āt
mutabilius. q̄d inquietius. q̄d ꝑclinius ad
emigrationē q̄ sensualitas inuenit: Nūc
arrogātia tumet/nūc sepe attollit/ nūc de-
speratiōne deijcit/nūc efferuescit ⁊ ex seipaz
rapit ꝑ iracundiā. nunc ꝑ inuidiā in seipsa
frangit atq̄ fatigat. Nonne est p ingluuiē/
p luxuriā/sordida voluptate dispumat/eā
reddit insatiabilē inexplebilēq̄ cupiditas.
Illic denīq̄ pisces ⁊ reptilia varioꝝ de-
siderioꝝ/ quoꝝ nō est numerꝰ. Porro q̄
descendūt in hoc mare sensualitatis/nauti-
bus ratiocinationū naturaliū ipi vident
opa dei/⁊ mirabilia eius in pfundo. Qz q̄ p
fundo: pfunduz inquit scriptura cor ho-
minis in scrutabile ⁊ quis cognoscet illud.
Ceterū mirabilia valde opat deus. in
hoc pfundo q̄ studiosi piscatores/philoso
phi mūdiales/p rhetia suaz ad inuētionū
atq̄ doctrinaz scrutari conati sunt sz defe-
cerunt scrutātes scrutinio. neq̄ eīm causaz
ītē tamq̄ ingere fluctuatiōis i carne nīa

attingere valuerūt. nobis aūt reuelauit de
us/ q̄ peccāte primo hoīe rupta ē pcordia/
scissum fedus legis indite inter rationem gu-
bernatricē/⁊ obsequentē sensualitatē. In
de quasi iuxta potentiaz fictionē apti eloi
ántro q̄ scz eolus fingit deꝰ vētoꝝ morꝰ fla
uerūt venti scz passionū/q̄ velud ex aduer
sis pribus/agmine facto/cōturbauerūt tē
pestate magnū mare nostrū. Nā q̄s nesciat
quis nō quotidiano naufragio piclitatus
agnoscat. mestū illud ecclie canticū: Con
fusa sunt bona spes. metus. meroꝝ. gaudiū
Nōne quatuoꝝ iste passiones venti sunt to
tidē cardiales/ gaudiū quasi ab oriēte me-
roꝝ ab occidēte. spes a meridie. metus a se-
ptētrione rabido impetu flantes. Quibus
exagitatū mare nostrū nūc ad celū p spem
⁊ gaudiū ascēdit/nūc descēdit vsq̄ ad abys
sos p metū ⁊ meroꝝ/hinc metuit. cupiūt
gaudētq̄ dolētq̄/ait egregiꝰ poeta. Sen
timus heu nimiū/vtinā sic describere va le
remus/ quēadmodum his passionibꝰ qua
quauersū sine ordine/sine lege pflantibus/
abripit a stabili eternitatis portu/nauta nr
i. spūs rōnalis/faciēs opationez in aquis
multaz cogitationū ⁊ affectionū/neq̄ venit
ad littus tranqlle cōtemplatiōis nisi ꝑtere
unte iesu sec⁹ mare galilee/⁊ nisi exēplo fili
oꝝ zebedei vocantē eū sequat/relictis tū p
us retibus mūdane curiositatis/et naui ra
tiocinationis naturalis/īmo ⁊ patre zebe-
deo id ē tēpore mutabili ⁊ fluido i quo gi-
gnimur. zebedeus enī fluidus iste vel flu-
ens interptat. Euehatur aūt oportet spūs
noster sup omnē tēporis mutationem si ad
littus eternitat/ ⁊ portū virtuose solideq̄
contēplatiōis applicare voluerit/vbi īmo
tus pmaneat/ vbi figat ancoraz spei depen-
dentē a naui fidei. vbi petre stabili q̄ deus
est/p amoꝝ totus adhereat/non casurus/
quicq̄d exagitet aut circū volet sensualiaz
desideriaz ⁊ fantasmatū cōfusissima incō-
stātissimaq̄ multitudo. De hac quoq̄ na-
ui hāc similitudinē ⁊ portū nō hic nouaz
cōfingimus. audum enī diuinus Dionys
sius in tertio de diuinis no. illā nobis ape-
ruit. Ecce summatim pstrictim⁹ quid p
anagogiā vba ꝑdicta euāgeliste nostri de-
signāt. Mare est sensualitas. littus eterni-
tas venti passiones. pisces vel reptilia sen-

saa lia desideria et fantasmata. Spūs pisca tor. nauis ratiocinatio. rhetia studia mūdana. zebedeꝰ tpis fluxus. mercēnarij mūdani pbi. vocatio Jesu diuina attractio. Piscari vero hominēs est supnaturales vt̄ diuinas inuestigare inuenireq; veritates.

Septima pars prin/

cipalis agēs de amore ꝛ eiꝰ triplici ppria rate/ꝛ de raptu simul ꝛ extasi ꝛa. xxxv. ꝯsideratiōe vsq; ad. xl. Ordine vero. xxxv. ꝯsideratō ponit aiaz rōnalē sine istinctu dei ꝛ amore posse ad finē debitū puenire.

RAtionalis spūs tāq; spūalis nauta p theologiā mysticā/ doctus/nō nisi vocāte dño/ꝛ secretis afflatibus velū mētis impellente/a mari sensualitatis ad littus eternitatis hoc est a carnalibꝰ ad spūalia pueniet Et nō nisi p eius amorez/ in deifico portu stabilitus atq; solidatꝰ cōquiescit. Hoc expcedenti silitudine satis pspicuū est ex his que diximus in pcedēti ꝯsideratiōe. Haz cū ibi ostēsum sit/ q; nō acq̄rimꝰ portū stabilē in deo p solā cognitionē/ sup est vt hoc fiat a liunde/ videlicet p amorosaz affectionem/ p hāc q̄ppe cū deifico portu nr̄o vnimur/ꝛ ei adheremus/ dicēte pphā: Mihi aūt adherere deo bonū est. Et rursus scriptum est. Qui adherere deo vnꝰ spūs est. Illud q̄z clarius euidescit ex pprietatibus amoris/ quaruz tres ad pns attingere satis erit. Amor em̄ rapit. vnit satisfacit. Primo quidē amor rapit ad amatū ꝛ ide extasim facit. Secūdo amor vnit cū amato ꝛ q̄si vnū efficit. Tertio amor sibi sufficit nec aliud p̄ter amare querit. De his itaq; pprietatibus deinceps aliqua sunt psequenda.

Consideratio. xxxvi.

Explicat vt̄ amoris put est in raptu et extasi p pprias differentias exemplificando de paulo et exemplo naturali.

AMor rapit ad amatū ꝛ extasim facit. Provocat raptus/ proposito elevatio potentie altiorius sit/ p̄a inferiores potētias/ꝛ exactu atione eius in sua operatiōe/ cessantibꝰ vel debilitatis actus inferior potentiaz. Vel raptus est fortis actuatio ꝛ vehemēs in superiori potentia/ vñ cessant opatiōes inferiorꝭ potentie/ vel ita debilitanē et ligāt vt superiē in sua opatiōe neq; impediāt. Porro extasim dicimus speciē quādā raptus qui fit appropatiꝰ in superiori portiōne aie rōnalis/ q̄ spūs/ vel mēs/ vt intelligēs noiaē dū mens ita in suo actu suspēsa ē/ q; potentie inferiores cessant ab actibus suis/ sic q; nec rō/ nec imaginatio/ nec sensus exteriores/ imo q̄q; nec potētie naturales nutritiue/ et augmentatiue/ et motiue possint exire in suas ppias opatiōes. Distinguendo igit̄ ꝛ quodāmō cōtrahendo raptū cōtra extasim. Raptus ē minoris efficatie/ ꝯsistendēdo vel impediendo actū inferiorem. Inuenit̄ tñ etiā i oī potētia superiore respectu inferioꝝ. Extasis vo in sola mēte fit/ꝛ actꝰ inferiorꝝ potentiaꝝ nō solū debilitat/ꝛ tollit funditꝰ/ q̄diu duranerit. Paulus itaq; exempli causa/ in suo raptu duo expmit que cōcurrūt in extasis descriptōe. Et primē em̄ potentia que rapta est. i. tertius celū ipius anime modo supra expolito. q̄ celū in potentia cognitiua/ est mens vel intelligentia/ et in affectiua est apex mētis vt eius scintilla. Exprimit scdo cessatio omnium inferiorū ab actibus suis/ alioquin quo modo paulꝰ nesciisset an in corpe vel extra corpus fuisset. Est igit̄ extasis raptꝰ mētis cū cessatiōe omniū opationū in inferioribus potentijs. Et hec pōt rursus subdividi ꝑm duplicē vim mentis. vnā cognitiuā ꝛ aliā affectiuā. Prima extasis est raptus in spū scda raptus extra spm. Nisi forte aliter velimus distinguere hos raptus species obiecta vt raptus in spū dicat respectu intelligibiliū sub deo/ et raptus supra spm respectu diuinoꝝ. ꝛ forte vtrāq; acceptionē in scripturis legimus pmixtim. Inuenimus em̄ ō regina saba q; nō habebat vltra spm q̄m admiratō vehemens suspēderat actus oim potentiaꝝ in ea respectu eoꝝ qui de sapientia salomonis fuerat cōtemplata. Et hoc pōt dici stupor vel spasim. His itaq; plocutis ō noie raptus ꝛ extasis superest in dagare quō hec fiāt originaliter per amorē. Cur igit̄ amor sit radix aliaz q̄ruz cūq; affectionū/ si oñderimꝰ q; affectio potius q; cognitio raptū agat/ patebit sufficienter qō intendimꝰ. Est in p̄mis silius

do amoris quo ad pondus/quēadmoduz vnꝰ ex sapiētibus dixit. Amor meus pōdꝰ meuz. illo feror quocūqz feror. Optet igit q amor sit trahens ⁊ rapiēs. Ferunt itaqz quis ad locū stabilitatis ⁊ quietis sue/tractu quodā potius q̄ ex cognitiōe hꝰ centri. sue ponderis tendētis ad centrū mōi. hoc palā in grauibꝰ cognoscētibꝰ q̄ censsante oi sua cognitione/nihilominꝰ deorsū nō ipedita ferūt. Et z amor/pserтim q̄lē loq̄mur forte magis hz ō sititudie cū nā leuitatis/ cuis est supferri. tm ipa etiā leuitas ponduſ q̄dā dici pt/iuxt ictionē p̄noiati sapiētis.

Rursū exprimur ī ferro qō dū affectū est p magnetē rapit ad ipm. prius sine cognitiōe. Sz ⁊ virꝰ nutritiua nutrimētū gue sur thit/nō opante ad hoc cognitiua virtute.

Vehīc trāseam ad raptū vtutū cognitiuarū.

Cōsideratio. 37.

Aliū scribit raptū imaginationis/in passionatis exemplificando.

Raptus imaginationis sup vires sensitiuas inferiores/fit p amoris affectionē. Manifestū est q amoris vel desiderij affectio/ pt tanta fixione/virtutē imaginatiuā trahere vel rapere q potentie inferiores sensuū exteriorū/ob iecta. prua eis opposita nō attendunt. hoc sumpsit phs ab expietia. Et hic est raptus quidē primus in p̄mo celo aīe/ quē raptuz q̄d aliud p̄cipaliē efficit/ q̄ feruidū intus desideriū rei p imaginatōnē p̄sentate. neqz eiꝰ sola cognitio imaginatiua. p fundā fruitionem facere sufficeret. Idemꝰ hunc raptū in philocaptis aliisqz plurimis quos melancolicos ⁊ fantasticos appellamꝰ. et q̄ busdā repēte timētibꝰ et iratis/aut vehemēter zelantibꝰ. Sicut aūt imaginatio vt alie vires supiores sup sensus exteriores efferū tur ⁊ rapiuntur. Sic ecōtra constat animā quandoqz sic detineri circa sensatōnez exteriorisobiecti/p tactū/gustū/aspectumqz/q operationes potentiarū supioruz cessant aut impediuntur. Hoc aūt q̄nie nō ō raptus sed tractus aut dimersio dū p potentiā inferiorem supior deorsum trahit/ et ab actu suo compellit cessare/ quod fit in nobis ex corruptela peccati nimis heu faciliter ⁊ frequenter.

Consideratio. 38.

Raptꝰ vim p ut est in ratione sicut in studiosis apparet ostendit declarandū.

Raptus rōnis ī actu suo supotentias inferiores fit p volūtatis amorē. Fecerūt hoc pspicui studiosi pscrutatores regularū generaliū ⁊ rerijs artibus q̄ abstrahentes a motu/⁊ materia/vel spiritualia meditantes/q̄rūt ōdūcere ⁊ ratiocinari ex notis incognita/ q̄s aliq̄ volūtariꝰ hmōi appetitꝰ cessare fecit ab opationibꝰ nō tantūmō sensuū exteriorūz vt nescirēt q̄d ab ex̄ fieret/ sz ēt vtuti fantastice ac imaginatiue: sua actio denegabat. Ita vt corporeū fantasma nullū irrueret/ aut irrūpe volēs supiori rōnis volūtati q̄z virtute p̄mereť. patuit hoc in q̄busdā/ ō q̄ bus apud valeriū maximū nō est historia

Consideratio. 39.

est de raptu mētali sive scintilla eiusdē ⁊ solummō est magis pfectoru.

Raptus mētis sup potētias se īferiores fit affectionis p scintillam menti cognitā vel appropriataz q̄ amor extaticus vel excessus mētis noiatē Ad anuducimur ex p̄cedentibus raptibus q̄ sicut crebriores et faciliores sunt/ sic intelligibiliores inueniūť/ q̄liter mēs in suis actibꝰ taliter efferri potest et figi/ vt nulla inferiorum potentiarū eā interturbet/immo p vnū suam affectiuā/ ita seipam actuabit q̄ vis sua intellectiua/ vt sic neqz se/ nēqz alia recogitabit/quo rationabiliter p̄cesso/ p̄mptissima sunt cōsequenť ad intelligendum omnia q̄ doctores eleuatissimi/nominatiz dionysius tradiderunt de mystica theologia ⁊ a insuper que dicunt fieri in sapientibus ⁊ deuotis/ vt sunt extasis mentis excessus anagogica ductio. raptus in tertium celuz diuisio anime et spiritus. Introductio in diuinam caliginem exemplo moysi. Vl in sancta sanctorū cuz nube omnia tegente/instar aaron. Quid etiā amor vehemens. id est mentē vehens? quid mors anime vinēte spiritu? quid nox illuminatiua tenebris q̄d mors rachel in ptu beniamin? q̄d anagogica cōuersio iordanis retrorsum? intelligentie se p̄sentabunt ⁊ similia.

Octaua ps principalis agit de vi amoris q amantē vnit cū deo ac stabilē facit ac reḡescere vsq; ad finē primi tractatus ꝓ Ordine vo est ꝓsideratio. rli q remouet varios vnionis modos ꝛ puenit ad illuz quē etiam ondit/ q animaz ꝺr deo vnire.

Ad oz vnit amantē cū amato ac pinde hūc stabilire ac sistere facit cū illo. hec dicta est scḓa amoris ꝓprietas. ¶ Pro huius itellectu loquēdū ē aliqd de modis vnionū vanjs ꝛ diuersis. Ex cuz hec vnio de qua loq̄mur nō corpalis est/ sed spūalis/de corpalibus vnionib⁹ nihil hic dicendū est. ¶ Vniones aūt spūales inenimus/vt p inhesionē. p informationē. p actuationē. p assistentiā principalitaz. p illapsum. p sustentationē hypostaticam/vbi plures nature in vna psona puniūt. Ex oium supīma vnio est i diuina essentia seu natura/ in qua tres psone sūma vnitate subsistunt. Ex has vniones tanq̄ huic ꝓposito minus ꝑtinētes relinq̄mus ¶ Hec vero vnio amāz cū amato/ab anſto. in ethicis. tangit vbi ait amic⁹ est alter ego cuiꝰ vnionis ratio exprimi videt cū ab eodem ꝺr. Amicor est idē velle ꝛ idez nolle. spūs ergo noster cū deo adheret p intimuz amorē/ vnus spūs est cū eo p volūtatis cōformitatē. solus enī amor pfectus et pfecte deo adherens. veraciter orat. fiat volūtas tua sicut in celo et in terra. ꝛ q sic orat: orat vtiq; in spū et veritate/sicut orandū ē veritas docuit in ēgelio. Nam ipe ꝑiem adorauit dicens/verūtn nō sicut ego volo ſz sicut tu. Itaq; q sic vnit deo ꝛ adheret p amorosam volūtatis ꝓformitatē vtiq; stabiliter in eo Ad qō traduci pōt illud psalmiste/absorpti sunt iudici petre iudices eor. i. in deo totaliter stabiliti.

Consideratio. 41. agit de erroribꝰ circa trāsformatioz aīe i deū ꝛ q̄d sit ꝛ quō etiā cōpleā/ ereplis oñdit ꝛ rōnibus.

Ad oziosa vnio mētis/cū deo que fit p theologiā misticā/ cōgrue transformatio nominatur/ sicut beatus Dionysius ꝛ sancti patres locuti sunt/ sed inexplicatiōis modo varietas inuenit. ¶ Fuerūt enī q dicerent spiritū rōnalē dū pfecto amore ferē in deū/deficere penitus a se/ac reuerti in ideā ꝓpriam/quā habuit īmutabiliter ac eterna liter in deo iuxta illud Job. qō facti⁹ ē in ipo vita erat. Dicūt ergo q talis anima perdit se/ ꝛ esse suū/ ꝛ accipit verū esse diuinum/sic q iam nō est creatura/nec p creaturam videt/ aut amat deū/ sed est ipe deus q videt ꝛ amat. Hanc insaniā volueruntaliq trahere ex verbis Bernardi in epistola ad fratres de mōte dei. hanc etiaz nūs fuit ponere almaricus hereticus ab eccla codenatus/quē ꝓpterea Aug⁹. inter hereses nominant ꝛ numerant. Hanc etiā ses est renouare autoz illius tractatus cuius titulus est de ornatu spūalīū nuptiaꝝ cuius initiuz est. Ecce sponsus venit exite obuiā ei. ¶ Contra hunc errorē scripsi oz dum quanda epla/ lz in alijs scriptis eā hunc errorē correxisse videat. ponendo q anima talis semp remaneret in esse suo ꝓp qō hz in suo genere. sed ōr tantūmodo situdinarie trāsformari sicut amato ꝓ dicimꝰ cor vnū et aiam vnam qō vtiq; pcedimus ¶ Fuerūt alij ponentes q amor creature ad deū nihil est aliud q deus ꝛ ita q spūs rōnalis/formaliter amat deū p spūm sanctum. Hec opinio imponit migro sniario quaz ideo doctores nō tenēt. q nō potuit formā aliquā dilectiōis actualis vel habitua lis q̄si mediā ad diligendū deū esse necessariā. Hā si hō addidisset. et refulsisset q̄d dicit hec ꝓpositio p. dū ait q deus ꝛ ita q spūs gereē p spiritū sanctū. q ꝛ sez dicit causaz exemplarē/ tunc positio sua cōpletior ꝛ magis hēsibilior fuisset. Fuerūt alij/ q p sitiendines repetas i corpalib⁹/ voluerūt hāc vnionē seu spūalē trāsformationē reddere clarorē. Dixerūt enī q aia sic vnit deo ꝛ ipm trāsformat quēadmodū si gutta aque mittat in doliū fortz vini. Illa nāq; gutta perdit eē ꝓpriū/ quia eē q totaliter i aliud velud etiā si cib⁹ p nutritionē conuertat i hūanū/iuxta illud qō Aug⁹. loq̄ in ꝑsona dñi. Cib⁹ suz grādiū crede ꝛ māducabis. ñ tu me mutab in te/ sic cibū carnis tue/ iz tu me mutaberz in me. Demi me legisse q ad ꝺicationē ꝓfacte similitudinis/ dam mulier sic exestuauit/ sic exarsit in

se eis q̄ dcepto spū se se nō capiēs/ipsa ve
luet mustū nouū/absq; spiraculo/ruptis ve
narū ⁊ neruoꝝ vinculis vitā cū sanguine
tradiderit. ¶ Traducūt aliq; vbū deuoti
Bernū. in de pcepto ⁊ dispēsatiōe ad hunc
sensuz dū ait q̄ verius est aīa vbi amat/q̄
vbi animat/q̄si videlz amādo/se ⁊ corpus
deserat/ac in deū suū tota ptrāseat. ¶ Ve
rum hec silitudo deficit/habetq; plīmū de
dissilitudine/alioq; rediremus ad errorē
pus ꝓmemoratū. nō ei pdit aīa in hac vni
one suū esse ꝓpriū/sicut gutta aque desinit
esse. ¶ Rursus ꝓpē eandē rōnē/silitudo
quiē. trās substātiatōis/ q̄ fieri būdicto sacro/ nō
trās substātiatōis/ q̄ fieri būdicto sacro/ nō
satis ē idonea ad explicādū trāsformatiōz
amātis in deū amatū. ¶ Adducūt aūt
alij silitudinē ferri candētis. seu carbo-
nis ignīti. vbi carbo ⁊ ferrū remanēt sub
esse ꝓpo. induūt tn q̄sdā ꝓprietates ignis
sen caloris incorpati/ ⁊ q̄si ꝓprias pdūt vt
illud candēs/videt esse totaliter ignis. Sic
ꝑteres aer illūinatus/incorpatur se lumen
solis ita vt ex aere ⁊ lumīe vnū fieri videat
sic ferrū affectū q; magnetē/induit magne
tis ꝓprietatē vt videlz ipm ferrū aliud ad
se valeat trahere sic vapor q̄ est substātiali
ter aq̄/lenitatē accipit ⁊ quādā ex calore ae
ris ꝓditionē. ¶ Dant alij silitudinē gene-
raliter ꝓ pfate vnionis manuductōne de
vnione materie ad formam seu pfectibilis
ad suū pfectū. ¶ Cōstat nūmirū q; materia
añ susceptionē formē ipfecta ē/ ⁊ sine deco-
re/sine vtute/sine actiōe det ei forma/mox
venit ad pfectionez iuxta formē sibi vnite
ꝓprietatē. Sic aīa ꝓpius q; vniat deo/ꝑ viui
ficū amorē/manet in q̄dā morte spūali si-
ne decore/sine vtute ad actus viuificos me
riti vite ēterne. Si aūt deo ꝓiūgat tāq; fon-
tali totius vite ꝓncipio/dat sibi vita q̄dā di-
uina. nō quidē p formalē inhesionē dei ad
aīam. hoc ei repugnat diue pfectōi ⁊ p il-
lapsū quēdā in amiorē spūalē/secluso im
pfectiōe q̄libet/ ⁊ hoc mediāte amore/tāq;
q̄titatiua ⁊ armonica dispositiōe/ q̄sāmō
ꝓportionabilr/sicut dispositio materie ꝓ
requirit/nec tn sufficit ad hūane formē su
sceptionē. ¶ Dimissis igit̄ bis silitudini
bus/dicamus ꝓpr ad eas/q̄ amor sicut na
lor naturā hz cōgregādi seu vniēdi omo-
genea/sic etiā sepat ⁊ diuidit ethrogenea.
¶ Cōstat aūt q̄ spūalia cū spūalib⁹ omoge-
neitatē q̄ndā. i. silitudinē seruāt adinuicē
et a corpalib⁹ seu terrestribus sint dissilia.
Omne igit̄ q̄ in hoīe repit̄ spūale vel diui-
nū segregatē q̄dāmō ꝑ amorē viuificū/ab
oī eo qđ terrestre est atq; corporeū sic fit ibi
diuisio spūs ⁊ aīe. i. spūalitatis ⁊ aīalitatis
et sensualitatis/ ⁊ sepat̄ ꝓcioſuz a vili/ ⁊ qz
deus spūs ē ⁊ silitudo est cā vnionis/ꝑspi
cuū est cur spūs rōnalis sic depurat⁹ ⁊ defe-
catus/vnit̄ spūi dino qz videlz silis efficit̄
cū deo. Addam⁹ tn alterā h⁹ vnionis cām
etiā q̄ ad ea q̄ corpus ipm respiciūt. Spūs
ita q; sic assimilat⁹ deo/sic q̄lificatus/ ⁊ affe
ctus ꝑ amorē/q̄lificat/ ⁊ afficit ꝓpr corpus
ꝓpriū tāq; suū formabile seu materiale/ꝑ
redūdantiā spūs ad corp⁹. Quo fit vt cor-
pus ꝓpriū sic habituatū ⁊ affectū/induat
et gerat q̄sdā ꝓprietates ipsi⁹ spūs/ ꝓpri⁹
vel derelictis vel multū abactōe suspesis.
Inde ē dictū Crist. in vtuoso in q̄t oīa cō-
sonāt rōni. Sic ḡ spūs nr̄ tract⁹ a deo tra-
bit ꝓpr ea q̄ corpis sunt ac ꝓinde resultat
vnio mirabil̄ spūs ad deū ⁊ corpis ad spm.

¶ Consideratio .42.

quietē aīe in deo ꝑm triplicē ipsi⁹ tensionē
oñdit/ put scte trinitati silitudinarie qđa
modo in ea ē stabilitatē.

Oportēt dictā amoroſaz vnionē/ in q̄ mystica theologia ꝓsiste re videt̄. aīa q̄tatē. satiat̄ ⁊ stabi liet̄. qđ facile est in p̄mis exptioꝝ deducere Nā cū res q̄libz sit ī q̄te/dū pfectionē suā adepta ē/illiqz ꝓiūcta. ⁊ spūs nr̄ vniē ⁊ cōiungit̄ summo pfectibili/ꝑ amorē pfectū/ vt exīde quietet̄ satiet̄ ⁊ stabilitat̄ necesse est. Sic materia i forma habita. sic lapis in centro posit⁹. sic res q̄libet in a depto sine suo quietat̄. Aīa quippe rōnalis dū ꝓiungit̄ ⁊ vniē deo copulat̄ sū o summo bono. Est ei deus summū bonū eius ē centrū eius/finis/tota q; ipsius pfectio/qđ ḡ aliud ipsa req̄reret: aut ad qđ aliud vlterius in-
hiaret: ¶ Porro in ipsa aīa cōsidero tres tendētias ꝓncipales/ ꝓportionabiliter ad triplicē vim eius siue potētiā. q̄z vna ē cō cupiscibilis. alia rōnalis. tercia irascibilis

noiaē. cōcupiscibilis tēdit in bonū. rōnalis in verū. irascibilis in arduū. Sic aīa p has vires tendentiā habet in bñdictam ⁊ sanctā trinitatē. Nimirū qt ad eam ⁊ eius similitudinē facta est eiusq; imago cōstituta. Attribuimus itaq; spūisancto bonitatē/ ⁊ ad hanc tendit vis ꝯcupiscabilis. attribuimus filio veritatez/ ⁊ ad hanc tendit vis rōnalis/ attribuimus patri potentiaz maiestatē ⁊ gloriā. ⁊ ad hoc tendit vis irascibilis. Oportet igit vt his viribus satiatis p ꝯiunctionē cuiuslibet cum suo supmo appetibili/ aīa rōnalis totaliter satiet. quietet ⁊ stabiliat/ nā si delectatio in bono ꝓuenit ⁊ voluptatis suauitate q̄rit q̄d de aīe volupate/ beata maxime: sentiēdū ē. Audiuimus q̄d ꝓpheta dicit ad dñm. Torrente voluptatis tue potabis eos. Dis aūt delectatio ī infinis: plus aloes q̄ mellis habet/ inqt satiricus/ lingit eni mel in sentibꝰ ⁊ vrticis/ ꝓpter q̄d recte dicit. Poetinus habet hoc voluptas oīs q̄ stimulis agit frutes. Si ꝓterea q̄rit veritatis cognitio. conuertat aspectus ad verbū diuinū. velut ad artē primā: cuius exemplar vez est esse vez Si denicq; potētia si gtia. i opulentia. si dignitas q̄ratur. hec oīa est deus aīe eū diligenti/ q: est merces sua magna nimis. in q̄ ⁊ oīa se posse gliat apls. Sia inquit possuz in eo q̄ me ꝓfortat. Deus ergo finis ē aīe/ ⁊ eius vltima pfectio/ ipe est velut centrū. et locus naturalis omniū desideriox suoruz Ad ū ergo in se deficit aīa in salutare dei velut ad nihiluz redacta nulli iam alteri nec sibimet innitē sed soli deo/ vt sue dulcedini/ vt sue veritati/ vt sue glorificatiōi. dicēs p primo Renuit cōsolari aīa mea memor fui dei ⁊ delectatus suz Dicēs p scdo/ nihil arbitratus sum me scire/ nisi ihm xpm factus stultus ꝓpter ipm Dicēs p tertio/ vt inam q̄ gloriat in dño gloriet. Ac ꝓinde ñ habēs q̄ vlteriꝰ tēdat/ aut q̄d vltra reqrat/ q̄etat aīa in deo atq; stabiliē possidēs in eo omnia cetera q; cōtemnēs atq; quipendēs

Possent ad hec explicāda verba magis ac magis sine termio mltiplicari/ sed apud exptos hec pauca videnē sufficere. Hā inexptis siue rudibus vel q laboriose possūt hūano adminiculo excitari vt animuz ad amandū exercitaret/ nulla vnq̄ verba ad hoc plene capiendū satis erunt.

Consideratio .45.

Agit de amorosa oratiōe ⁊ eius ꝓpietate. eam etiā diffinit ꝑm traditionē magnoꝝ virozum studiosissime.

Proprietates ⁊ ꝓditiones amoris ac theologie mystice q̄ supra dicte sunt/ etiā orationi pfecte ꝓuenienter ascribi possunt. Oratio ē. qt in aīa cōtemplatiua amoz ⁊ mystica theologia. ⁊ oratio pfecta/ aut idē sūt aut se inuicē ꝑsupponūt. Haz vt patet ex supra dictis. mystica theologia est cognitō expimentalis habita de deo p ꝯiunctionem affectus spūalis/ cū eodē. duz scz simpleritlud apti. Qui adheret deo vnus spūs est/ que nimirū adhesio fit p extaticū amorē. Teste beato Diony. Rursus hec eadē mystica theologia dī sapiētia put inter dona reponit a sapore scz quasi sapida scia. Vocat ꝓterea a diuino dionysio irrōnalis et amens sapiētia/ eo q̄ supat rōnem ac mentem/ trāsiliens in affectū. nō q̄lemcunq; sz purū ipsiq; mēta li intelligentie correspondentē/ q̄ affectu videt deus a mūdis corde. Videt inquā. quia sentit ⁊ gustat ī ꝑ missionē tpi. beati mūdo corde qm ipi deum videbunt. ⁊ ꝑm illud Greg⁹ in omel. Amor ipe noticia est. Hunc vero recogitemus de q̄ incepit ꝓsideratio. q̄d est aliud oīo pfecta q̄ hmōi expimētalis ⁊ affectualis cognitiōis noticia? Pro q̄dz describit q̄ est eleuatio mētis in deū p ꝓiuzu humilē affectum. ecce q̄ oratio trāscendit mentē ⁊ spiritū. p q̄to mens ⁊ spūs dicit vim cognitiuā itellectiuaz. trāsit eni supra p desideriū ꝓpium ⁊ humilē affectū. sz q̄lē affectū vtiq; mentalē aut intellectualē superiū/ ⁊ nō solū sensualē aut rōnalez/ aliquin nō eēt oratio pfecta/ q̄lem loquit et q̄lem describit apls cū dicit. Orabo spiritu orabo ⁊ mēte/ spiritū ibi p vocē inspiratione. mentē vo p supiori aie portiōe accipit. oratio eni solū i voce/ aut imaginatiōe versata/ caret suo pfectiōis cōplemēto/ trāscat necesse est ad mentē ⁊ coz/ quēadmodū docebat dauid ad dñm. Inuenit seruus tuus cor suū/ vt oret te. Sicut ꝓterea mos ecclesticus habz bonari ꝓpīq; aīe ꝓpone vel q̄s

rumactionē ꝛ dicere. ¶ Sursum corda. ¶ Re-
cte quidē hoc fatit/ne ꝓphetica illa maledi
ctione notaret/q̄ dicit. ppḥs hic labijs me
honorat. cor aūt eorū longe est a me. ¶ hāc
vnā pies senserūt dicētes. ¶ Orationē non
in strepitu vocū/nō in cōpositōe vhorū/sz
in affectōe piorū purorūq; desideriorū ita
vt crebro nesciat oīās nec intelligat se ali-
qd postulare. ¶ Sic docet ¶ nthonius. ¶ Qua-
re h°. q. supra se p intellectū nequaq; mēs
sic affecta reflectit. nequaq; cōponit aut di
midit. sed puro simpliciq; actu desiderij vl
amoris in eo qđ est omne bonū fert/pau-
sat/soporat. q̄si dicēs cū ꝓpha. ¶ In pace in
idipm dormiā ꝛ requiescā. ¶ Ex p̄missis elu
cescit clarius q̄ mystica theologia ꝛ oīo p
fectam hoc cōueniunt q̄ vtraq; ponit in
vi affectiua supiore/ꝛ q̄ vtraq; est respectu
primi et summi boni. ¶ Et est ipsius amor
quidā purus/aut ipm cōcomitans vel gi-
gnens vel supponēs cui amoris ꝓprietates
quas supra posuimus vtiq; cōueniunt.

Consideratio .44.

Oratiōis pfectionē ꝛ vbi. eiusq; effectū et
pstinctū oratis quā p quibus offerē po-
nit ꝛ ipsius p̄cessum q̄ ad p̄cellentiam.

Perfectio seu felicitas aīe rō-
nal' p vita p̄ti magli oīone
pfecta seu theologia mystica q̄
in cōtemplatōne intellectiua re-
rē sine dilectōe vel affectu sub sequēte/iaz
arida est/inquieta ē/curiosa ingrata in fla
ta est. ¶ Beniq; fit longe ab illa pace q̄ exupe
rat omnē sensum. ¶ Quapropter cōclndere
fas est/q̄ schola oādi laudabilior est cete-
ris paribus q̄ schola lr̄as edocēdi. quēad-
modū schola religionis p affectu excellit
scholam eruditōis p intellectu. ¶ Proin-
de laus oīonis extatice seu pfecte colligit
ex ordine suo quadruplici videlz ex ordine
ad deum/ad ꝓximum subiectū/ad primū
et ad inimici. ¶ Primo quidē ad deum
qm̄ sibi soli dat gloriam adorationē/gra-
tiarū actionē ꝛ honorē/eum sibi amicū cō
silians. ¶ Ac inde p legē amicicie/q̄ est idez
velle ꝛ nolle/ipsa qđ petit accipiat/ꝛ quod
querit inueniat. sibiq; pulsanti aperiat. nō sic
intellectio aut quenisalia opatō. ¶ Sed
oīo subiectū ꝓximi qđ inhabitat. purgat.
pficit. illuminat. quietās ipm̄ sanans atq;
stabiliens. ¶ Tercio oīo iuuat primum
nō vnū aut duos sed totum corpus ecclesie
mysticū vitifico quodā influxu/nutrit/ꝛ
ea pacissimo quodā materne benivolentie
sinu/oīa ecclesie mēbra suaq; opa cōplecti
tur. offerēs ea deo/ꝛ p his supplicās ꝛ ipe-
trans/tanq; questuaria gratissima p in di-
gentijs inopum spūalium sublevādis/et
p elemosynis gratiarū querendis atq; im
petrandis/in magno ac miserabili hospita
li huius mūdi/immo ꝛ carceris ꝛ penalis
purgatorij. ¶ Huic opi nulla exterior ad
monitio: nulla p̄sus cōpabilis exercita-
tio p̄t in efficacia coequari. ¶ Nimirū quia
frustra hec oīa fiunt/ꝛ vane/si nō adueneri
rit oīo iuncta charitati. ¶ Postremo nihil
ita sicut oīo vires inimici sentientis ꝓterit
nihil ita tendiculos laqueos suorū euacu
at ꝛ oñdit. ¶ Hinc quin nō dixisset ꝓpheta
oculi mei semp ad oīm qm̄ ipse euellet de
laqueo pedes meos. ¶ Et iterū. ¶ Prouidebam
deū in cōspectu meo semp/qm̄ a dextris ē
mihi ne commouear. ¶ Ecce rex Josaphat
ad deū. ¶ Cū ignoramus inquid quid age-
re debeamus. hoc solū habemus residuum
oculos nr̄os ad te dirigamus. ¶ Quocirca
hīs iubebat dñs. oportet semp orare ꝛ nō de-
ficere. ¶ Semp aūt orat semp oculos ad de-
um habet. qui semp de pio hūiliq; affectu
desiderat. ¶ Beniq; de oīone qua cū vera
sapia ꝛ mystica theologia cōuenire dixim⁹
de eius q̄z virtute ꝛ cōditōibus ac ꝓpriet
tibus copiosis/hoc loco sermo posset in ci-
dere. sed de his remitto ad ea q̄ sancti ꝛ do
ctores saluberrime tradiderūt/ ꝛ precipue
¶ Hugo de sctō victore i tractatu suo quē d
oīone ꝓpētissime ꝛ subtilissime ꝓposi
it cui⁹ est h°. iniciū. ¶ Quo studio q̄ affectu
orādus sit de° ꝛc. ¶ Legat ¶ Guilhelm⁹ pari
sien. in libello qui rhetorica diuina inscri-
bat. ¶ Legant ꝛ ceteri qui oīonis ꝓprietates
vtilitates ꝛ quibus excludit/q̄ibusq; im
pedit/doctissime tradiderūt. ¶ Superest ve
vt de practica theologie mystice in sequen
tibus p̄sequamur.

¶ Finit prima pars de mystica theologia spe
culatiua.

Incipit plogus eius dem in partē scōam de theologia mystica practice cōscripta ab eodē sub .xij. cōsideratoib⁹ siue industrijs.

Qtractātes in lectiōibus nostris iā a multo q̄uis interrupto tpe. ō theologia mystica secuti sumus ordine in alijs sciētijs obseruatū vbi prius traditē de speculatiua q̄ practica. nihilominus hec scia supra ceteras multas hoc hz ꝓprium vt speculatio in ea nec pfecte tradi/nec plene intelligi possit. nisi practicus p̄cesserit vsus. Quāobrē deiceps pñtis opis erit tradere sub aliquibus consideratiōnibus modos ⁊ vias quibus ad theologiā mysticam habeāt accessus. Perquirere eñ qd sit theologia mystica ⁊ in qua vi aie reponit. ⁊ de dīa ei⁹ ad speculatiuā theologiā ⁊ silia/qualia p̄locuta sunt. non satis esse debz homini xp̄iano/p̄sertim ecclesiastico opus exercitatiōz requirit qō vt fiat prodest nō mediocriter apire ea q̄ ad opus aggrediendū finiendūq; necessaria sunt vel accōmoda vt obseruent. q̄ etiā ꝓturbare solebāt opantē/vt viten ⁊ quoz elucidationes expediret ab his oīb⁹ q̄ in hoc negotio tractāda p̄idē suscepimus. Et dicimus in p̄mis q̄ magisteriū theologie mystice ⁊ oronis extatice seu pfecte iesus xp̄us sibi soli sueq; volūtati retinuit nec ad illō humana sufficit industria q̄uis ipsa non debeat penitus derelinqui. Eteni si oīe datū optimū ⁊ omne donū pfectū desursū est descēdēs a p̄re luminū. ꝓspicuū habet cōsideratōis huius principiū qō donū pfecte oronis ꝓfluit a diuina volūtate tenēte lucē in manib⁹ sicut Job notat. Et exponit ꝑ greg. q̄ dum vult illuminat ⁊ claudit dū vult. Ceterū q̄ humana nō sufficit industria posterius elucidabit. q̄ tñ non sit prius abijciēda docet aplus. Vocans nos dei coadiutores/nō cōpulsores/nō p̄uentores/ne dicamus. Adanus nr̄a excelsa/⁊ nō dñs fecit hec oīa. Ñt aūt duodecim industrie ꝓsupposito prius afflatu diuino q̄ practica theologie mystice/sub tōtidē cōsiderationibus annotari. Prima dei inuocationē attendere. Scōa ꝓpriā cōplexionem agnoscere. Tercia ꝓpriū officium vel statū aspicere. Quarta semen ꝓfectionē extēdere. Quinta occupationes effugere. Sexta curiositatē deponere. Septima longanimitatē assumere. Octaua passionum vel affectionē origines auertere. Nona tps idoneum ⁊ locū inquirere. Decima somno ⁊ cibo moderanter indulgere. Undecima meditationibus p̄ generatiuis affectuū silenter insistere. Duodecima spiritū a fantasmatibus auertere.

Has igitur industrias nouissime studui redigere ad formā quandā tractatuī dum post laboriosam legationē vtinā fructuosorem sup negocio pacis ecclesiastice regredi tandez datum esset a roma ad ianuam vbi p̄stolabamur cōuentionē inita ⁊ cōcordatā marsilie/p duos contendentes debere cōpleri in saona: illic pēdente nostra qua frustrati tandē sumus expectatione. Ego ne vacationē datā male vocando cōsumerem/sed obedirē dño deo ti p ꝓphetam/vacate ⁊ videte qm̄ ego sum deus/vacaui vt viderem qua rōe/qua vel industria cōtingeret essentiaz dei cum sua exaltatōe/cōtēplando cognoscere/⁊ cognoscendo cōtemplari.

Consideratio prima

Mystice theologie practice tres vocationū modos ꝑm triplicē in deū auersionē aīe. ⁊ triplicē statū tendentiū oīdit.

Industria prima.

Deī vocationē attēdere. Vocat deus ad salutē oēs homines/sicut quidē vult oēs homines ꝑm aplm saluos fieri. hinc ille naturalis apud vniuersos indelibilisq; ad beatitudinē appetitus. nihilominus in via diuine vocationis alius sic alius sic ambulat. ꝑm diuisiones gratiarū/amministrationū ⁊ operationum vt deducit apl's. Alij quidē p spiritū dat sermo sapie. alij autē sermo scie. alij fides. alij gr̄a sanitatū. alij opa virtutū. alij ꝓphetia. alij diiudicatio spirituū. alij genera linguarū. alij interp̄tatio sermonū. Hec aūt oīa opat vnus atq; idē spūs/diuidēs singulis ꝓut vult. Sicut corpus vnū est et mēbra habet diuersa/officia q̄ varia. Et ce q̄ sermo sapie qui cū gr̄a cōtemplatōis

plurimū silis est/vel eadē reputat̃/dat̃ p
spū huic aut illi nō oībus/sicut nec gr̃a sa
nitatū/nec fides. hoc est vt arbitror pax in
credēdo/nec opatio virtutuz/nec ꝓphetia
et ita de reliquis. ¶ Quēadmodū igit̃ nō
oēs vocatos ad gloīa adipiscendā conari
cōuenit ad quālibet administratōnis vel
uersos optet ad sapie vel cōtēplatōis stu
dium se tradere. Hoc in sciētijs vel artib⁹
reliquis docuit etiā pb⁹z post eū Tullius
debere polinsantes attēdere/qz nō oīa pos
sumus oēs. ¶ Et hoc clarius est q̄ vt curio
sius indigēat declarari. Quānis assigna
tio causarū in pticulari sit varia/z frequē
ter electio difficilis. iudicādo de q̄libet. tu
lam electus es/coneris facere certā vocatio
nē tuā ad salutē. ¶ Prodest vo nō medio
criter/consiliū accipe/z accepto credere/vi
rorū exptoū spūaliū qz q̄les iudicāt de oī
bus. Iunat insup circūstantias p̃sonales
attendere vt corpis sic vel sic cōplexionati.
Status q̄z in republica/loci p̃terea/z tpis
vel memorie z iudicij/aut q̄lis in irascibili
q̄lis in rōnali/ q̄lis in ꝛcupiscibili repitur
¶ Hinc facit vt nō oēs ad gratiā vocati
ꝓtemplatōis/p̃nt q̄nq̄z sublimius ferri in
deū trepidi z anxij tanq̄ in seueriss̃imum
iudicē suū z mgr̃m austerū cuius irreuoca
bilis est cōdemnatio. Fugiūt hi frequen
ter a gemitu cordis sui plangentes ad deū
Quis nouit p̃tatem ire tuā z p timore tuo
iram tuā dinumerare? ¶ Et illud. si iniqui
tates obseruaueris dñe/dñe quis sustine
bit. Illud insup. Non intres in iudicium
cū seruo tuo dñe/qz nō iustificabit̃ in con
spectu tuo oīs viuēs. Rursū q̄z. Dñe ne in
furore tuo arguas me z. ¶ Et varia in hāc
sniam apud istos nō tam desiderat̃ p̃miū
quantū eternū supplicīū formidat̃. quale
p̃fecto formidare cautū z licitū est. ¶ In
uenies alios q̄s mercēnarios dicim⁹/ qz
mercedē p obsequio celestē expectunt a deo
tanq̄ rege liberalissimo aut tāq̄ a p̃fec mi
seric⁹diarū z totius cōsolatōis dicentes
ri. Pater peccaui in celū z coram te/iam non
sum dignus vocari filius tuus fac me si
cut vnū ex mercēnarijs tuis. ¶ Et hi quidē
recte agunt tanq̄ filij sibi male consci/sed
nō vsq̄quaq̄ ad p̃fectum. ¶ Sunt alij ra
riores qui animo neq̄ seruili neq̄ mercen
nario/z plus q̄ filiali rapiunt̃ in deū/ve
lut oblīi sue seruitutis/sue mercedis/ sue
paternalis auctis. sociant̃ eiuelut amicus
ad amicū/immo suauiori familiaritate cō
iungunt̃/ei sicut spōsus ad spōsam/dicit
ex ꝑsona qui hmōi est dilectus meus mihi.
et ad me cōuersiones eius. ¶ Et illud. quid
em̃ mihi est in celo supple p mercede/et a
te quid volui sup terrā. supple p supplicij
vitatōne/deficit caro mea z cor meū/deus
cordis mei /z pars mea deus in eternum.
¶ Numeramus primo inter incipiētes/
alios inter p̃ficientes. p̃fecti sunt reliqui/
ita tñ vt ad priorē silitudinē crebro se se re
uocent/se arguāt/se habere iudicē seueriss̃i
mum/se mgr̃m vel dñm/vel patrē cōseruа
torem/vltorēq̄ negligentiarū cū tota mē
tis p̃stratōe recogitent. Alioquin vereant̃
illud. nisi in timore dei instanter te tenue
ris cito subuertet̃ domus tua. Nihilomi
nus etiā aut post offensas adulteratōnesq̄
regredi ad spōsum. scientes dictū ab eo q̄
piere. ¶ Tu vo fornicata es cum amatori
bus tuis multis. reuertere tū ad me/z ego
suscipiā te. ¶ Proinde liberū sit vnicuiq̄
iudiciū/ego interim opinor/consultiorem
obseruationē apud plurimos istā esse qui
deū sicut patrē nostrū qui in celis est ꝓpo
nit sibi vel ad timorē reuerentialē incuti
endū/vel ad amorē filialē infundendū/et
vniuersaliter ad oīa sue laboriose pegrina
tioni necessaria reuereti/fiducia postulan
dum. ¶ Quippe noīa hec/dñs iudex mgr̃
iustus. reddēs vltionē velociter z silēcia/ve
hementius pauorem /z minus amore in
curiunt. ¶ Rursus hec noīa/sponsa amī
ca/spōsa manēs in delitijs z in cubilibus
aromatum/dilectus/pulcer z rubicūdus/
manēs inter vbera/cuius lena sub capite z
dextra amplexat̃/mollioē apud quosdaz
q̄ satis esset affectionē/minusq̄ sincerā p
curant. Nomen hoc. p̃r noster/miris mo
dis inter vtraq̄ fecit tēpare /vt et timor sit
cum dilectōe z dilectio cum timore.

¶ Consideratio .2. 3

docet vigilandū ad cognoscendā ꝓpriam
cōplexionem/z q̄ naturalis inclinatio ad

multa hoiem disponit vel impedit/qđ et exemplificat inserere bonā naturā innataz a pentibus vel aliūde vel in iuuentute acq̄ sitam dicit mirabiliter esse operosam.

¶ Industria secunda

Oportuam cōplexionem agnoscere. ¶ Dbicum dictū est animas insequi corpora/ qđ exprimento quotidiano cognitū. sic accipiendz est/ vt nō necessitatis vel coactionis sit hec sequela/sed inclinationis. Juuat aūt miris modis ad operationes has vel illas/cōformitatis inclinatio naturalis sicut ex aduerso dissonans tīn obest/ q̄ vix libertas animi/ vix disciplinatio vix conatus assuefactionis/ sufficit euincere. ¶ Tradit beatus Greg⁹ quem in arte contemplationis sepe dinq̄ conuersatum constat/quosdā homines inuenire nature tam inquiete ꝛ varie vt ocium contemplationis vel non possint vl' molestissime possint ferre. ad quod alij nature trāquillionis aptissimi proniq̄ sunt/primos ad actionē. secundos mittit ad cōtemplationē. ¶ Ceterum quis nesciat quosdā ex hominibus plus vigere in irascibili virtute. quosdam in rationabili/ alios in concupiscibili. ¶ Uno circa videmus alios citius venire ad cōpunctionis et consequenter cōtemplationis gratiam ex consideratione/ detestatiōeq̄ vilitatis suoꝝ flagitiorum/ꝛ hoc p vim irascibilē intentam ad honesta ¶ Alij magis ex iudicio recte rationis ad idipm̄ puchuntur quibus facile suadet veritatis amor. cognitio splendoriq̄ mirificis viuere cōformiter ad eandem rationē quam excolendā susceperunt ¶ Porro molle cor ꝛ amicabile/ videlēs/ apud alios flexibiles ad ea q̄ sunt compassiōis vl' amoris/ qualis vt plurimū describit anima sancta q̄ tota liquefacta ē vt dilectus ille suus totus desiderabilis locus⁹ est. ¶ Talem aiaz facilius ad cōtemplatiōis requiē trahit cōsideratio. nūc dñice passiōis/ nūc diuine dignatiōis/ ac dilectionis ad seipaz/ nūc puersationis pie ac dolorose sanctoꝝ sctārūq̄ pcedentiū ¶ In qua virtute sepius viget femineus sexus q̄ pterea pius deuotusq̄ noīat. ¶ Perspicua aūtē causa ē cur facilius hō vt isto mō qđ trahit ad pēplationē/cū actiōes actiuoꝝ sint ī patiēte bñ disposito. disposita vo est sensualitas obēdire spiritui sursum intento/ oū hz similem hoc ē cōuenientiā ad illud ipm̄ ꝛ aliquid pcipiē. ¶ Porro q̄tum ex gestis eoꝝ cōijcere mihi datū est/ plus in Piero. ꝛ Amb. vigut irascibilis. ¶ In Aug⁹. et sctō Thoma lis. ¶ In Greg. ꝛ Bern. ꝛ cupiscibilis. Quanis nō dubitē in quolibet illoꝝ potuisse repire vicissim molle cor/amicabile/flexibile ad ea q̄ dilectionem faciunt/alioquin cor durū quō nō male habebit in nouissimo. fuerit q̄z in q̄libet studiū vehemēs ad inquisitionē veritatis zelusq̄ feruidus ad oīs inhonestatis pscutionem. ¶ Postremo gaudeant bene nati/ sive hoc habeant a solo dei miraculo vt Johannes baptista sive ab influxu supioꝝ corporū/ sive a proxima radice parētū/ vel ab educatōe bona q̄ mores facit grās agant vñcunq̄ puenerunt. neq̄ gratiā talē in vacuum recipiant. Videat aūt quisq̄ vt ait Bern⁹ qm̄ vbiq̄ qđ egredit de ore dei nō reuertet ad eum vacuū. sed pspere ꝛ faciet oīa ad q̄ misit id vt dicere possit ꝛ ipe. ¶ Gratia dei in me vacua non fuit. ¶ Nam in iniuriā cedit donantis donū negligere/ nec eouti qđ donatum est qđ esse constat intolerabilis superbie displicentis ꝛ ingrate.

¶ Consideratio .v.

Stat⁹ ꝛ officiū totius ecclie breuiē ꝛ qđ vnicuiq̄ pueniat oñdit. ¶ Industria tercia

Officiū ꝑpuū vel statū respicere. ¶ Plurimā officiorum statuūq̄ varietatē in republica quis enumerat? Mirū iam dictū est/ qm̄ sicut in vero sic in mystico corpe diuersa membra nō eundē actū hñt. Cum aūt ociū ꝛ vocationē ab exterioribus curis pēplatio postulet/ꝛ plures inueniunt̄/ quoꝝ status et officia quibus alligati tenent̄/ ne queāt exerceri sine multo strepitu curarū/ꝛ exercitatione corpis ꝛ sensuū. qđ supest nīsi tales arcere a pēplatōis inquirēda requie? Aliquin neutrū feliciter aget hō/ quē medios inter strepitus versare necesse est/ videbunt q̄z eū hostes/ꝛ deridebūt sabbata ei⁹ ¶ Dileam⁹ interim opa mechanica mercaturas/ rusticatōes laboriosas/ mīmonicaturas/rusticatōes laboriosas/ mīmonialeuincula q̄ impellit mulierē cogitare q̄

100

culi sunt. quō placeat viro suo / ⁊ virū. p uidere uxor ⁊ liberis. ¶ Attēdamus etiā ipsos plātos ecclesie / q̄s lz ꝓ greg. dicat oportēt p cunctis ⁊ plātōe esse suspēsos. ¶ Etiā si tunc primū niti voluerint ⁊ plantionis adeptiōi studere dū deberēt subditorū necessitatibus corpalibus ⁊ spūalibus intendere ipsi semetipsos irridēt ⁊ fallūt. tēporā curā plebis deserētes / querāt in suauitate ocij ⁊ plātationi delectari. quippe deserūt p ceptū dei necessariū / volūtarijs ⁊ nō necessarijs intendētes. ¶ Secus uouebi ⁊ plātatio cessit alicui in tale familiaritatē / q̄ ambi dexter factus pōt imperturbatus uelut angelus dei ⁊ plando agere / ⁊ agendo ⁊ plari / aut saltem primus absq̄ multa difficultate de hoc migrare / dareq̄ se in alterū ēlem esse cōuenit eū qui in statu pfectiōis exercēde positus est. ¶ Est porro status officiūq̄ ecclesiasticorū / pcertim religiosorū tendere ad pfectionē hanc inquirendam. qm̄ in schola deuotionis ⁊ oīonis ad hoc traditi sunt ut sint uelut oculi / cetera mēbra corpis mystici dirigētes tam ad seipsa q̄ ad deū. ¶ Sunt autē ne ignoremus inter ecclesiasticos / etates statuū q̄ uarietates p̄me. atq̄ aliter puerilis etas. aliter adolescentis. aliter iuuenilis. aliter virilis. et p̄ senilis sua requirit instituta totum nihilominus apud tales quicqd agit docēt aut imponit / ut ad hunc quiete ⁊ plātatio nis finē uel sero capiendū ordinent / necesse est. Infantibus ⁊ pueris q̄ q̄ parū capacibus / quidendū est solicite. ne puersis et obscenis uerbis picturis aut exēplis inficiant. Imbuant potius ad oppositū. s. totius pudicitie ac pie religionis uerba / picturas / ⁊ exēpla. Nam q̄ semel est imbuta recens semabit odorē testa diu. Ue scandali centibus. Ad doleſcētiores aūt plus onerā ppītis earū q̄ tunc violētiores insurgunt passionū. quibus p assuefactionē ⁊ etatem moderatas. illud qd superetvite / totum lapsum ad ocium contemplationis. libere cadescendum.

¶ Consideratio .4.

dicit q̄ oēs tenentē se extēdere ad pfectionem sub pena dāni pnis ⁊ futuri. q̄tūcūq̄ pferē vita cōtemplatiua actiue loquē.

¶ Industria quarta.

Semet ad pfectionē extendere.

¶ Nox multorū est / sufficiat mihi cōis / si cū infimis salvari potero / satis est. Nolo merita aplorū / nolo volare p summa. incedere p planiora ⁊ rectus sum. Sed uiderint hi q̄ iā impfectio est nolle esse pfectū. In via ei dei nō pgredi regredi est. Damnatē insup seruus piger qui talentū seruare cōtentus / illud in fenō tradidit. ¶ Faciamus hoc pspicuū in exēplo familiari. Habet aliquis ꝓpotens nobilisq̄ paterfamilias plures filios quēlibet apussimū ad ampliandū honeste rez familiarē industria sua. unus illorū alijs laborātibus sedet in domo piger ⁊ iners / nihil curās / dūmō nil sordide uiuat. nihil altū / nihil p̄clarū uel dignū ingenio suo / aut paterna nobilitate recogitet. dicit sufficere bona iam sibi habita / ⁊ q̄licunq̄ vita uti. Euocat aūt pater eum ad actus sublimiores ⁊ arduos / monet stimulat. qs non facile uiderit quō ꝺ filiꝰ si obaudit nec obedit odiosus erit pri. Sic silr ponē apud pez celestē his q̄s ēbit ad carismata meliora ad actꝰ diuiniores dū torpescūt herētes infimis nec ad pfectiōz semet extēdentes. ¶ Nō tn̄ itelligi volumꝰ de ill' q̄ nllo statu vl officio būiliori / sic alligati tenēt / q̄ absq̄ pcepti trāsgressione nequeāt ad altiora cōscendere. Dic interim pfecto altissimū merito reputari cōuenit / q̄ obedientiā diuine iussionis opanē. ¶ Aduertēdū est deniq̄ / q̄ ⁊ si maria poterat honorabiliter cuz martha hospiti xpō ministrare / collaudat eā nihilominus diuina sapia / q̄ uni intenta optimā p̄tē elegerit. Itaq̄ maledictus est qui ptē suā aliter (lz faceret) facit deteriorem. ¶ Ex his vo palam deducatur q̄ cum vita contemplatiua sicut ostendunt theologi perfectior sit q̄ activa / quilibet ad cōtemplationem idoneus / non prealligatus actionis necessitate potest ad illam licenter se trahere / dimissa actiōe. Detur in hec fides Aug. dicēti / q̄ si negociū. id est actio

nem charitatis nemo imponit. Intellige supiozis iussione vel euidenti necessitate. studendū est ꝓtemplāde veritati. Nec opposuerit aliquis facultatē quam haberetisto mō ꝓficiēdi in vita actiua ꝛ pdem nationē suā si talentū absc̄derit ꝛ in quo posset negociari p̄dicando vel pauperibus ministrādo qm̄ abunde ꝓficit ecclesie vir cōtēplatiuus obsequēs deo/de corde vel oculo vbi alij de manibus ozat vel pedib⁹ subseruiūt. Horro multi sunt apud ꝙs vānabilis iudicāda esset obmissio ꝓtēplationis inq̄rēde quēadmodū positi in schola religionis q̄ est schola deuotōis ō̄onis et fletuū ꝙles iusup esse cōuenit ecclesiasticos/q̄ labores ppl'oz̄ in ocio possident vt custodiāt iustificatōes dn̄i/ꝛ legē eius exq̄rant. Quales demū plures inueniūt viri et femine de seculo/quibus sufficiēs ociū/ instructio ꝛ ingeniū suppetūt. vt se totos in deum cōuertant ꝛ rapiāt. Assint itaq̄ apud eos fides spes ꝛ charitas. Subtilior institutio nō magnopere inquirenda est vt tori transeant in affectū cordis bonū.

Consideratio .4.

Docet fugē supfluas occupatōes ꝛ amorē in deū ferri delectatōne psalmodie p̄cipue in claustralibus. ꝛ cantū altū dicit ꝛ verū est hmōi esse impedimentū.

Quinta industria.

Occupatōes effugere. Scribe sapiam ait sapiēs/i tpe ocij. naz qui minorat actu pcipiet eam. ꝓpterea sint in paucis actus tui/si studere vis bonemēti quā nemo occupat⁹. si Deū. credit inuenit/nō dicit habuit. hoc em̄ falsum esse in iā pfectis cognitū est. Non pōt auis alligatas hīs alas vel illitas viscovacuas se ferre p auras. Et neq̄t hō pedibus implicatis ēnatare. Occupat⁹ nihilo magis ad serenū ꝓtemplatōis ether pōt semet euehere/vacua sit oportet latitudo pagine cordis nec impleta curis/vl'solicitudinibus cōtracta/nec offuscata tetris passionibus vbi sapie tam immēsa doctrina scribi cōquerit. Capiam⁹ exarboribus exēplū q̄z humor nutritiu⁹ q̄ ad pceritatē ramorū surszum ducēdus erat defluit inutiliter p tima/si cortex ex vulnere rimā hūit. Amor aūt in aia nunq̄d nō apte vicē humoris fūdus/q̄ pfecto p infima liquescit dū p passiones carnaliū seu curarū terrestriū vulnera lacerat. Cūc nēpe viā facit nocitura amoris sui nutrimēto puszq̄ supius ad celestiū desideriorū vegetationē deducat. Hoc ergo mūt hi q̄ dū amoris sui pēnas vellēt in alta ꝓtēplatōis libr̄are/ꝓnus efflunt amoris illi⁹ humor/ea pte qua cor aptū inuenerit vel ad curā rei familiaris/vel ad vindicte recogitationem/vel ad aliquam hmōi solicitudinē. Expiunt ergo qō deplorat ꝓpha di. Quōm lubi mei hoc est affectōes impleti sunt illusionibus. Et reuera illusiones sunt ꝙs alibi vocat vanitates ꝛ insanias falsas ꝛ ꝓfabulatōes iniquoū. His obsistere liricus volnit dū ait. Si nō meis studijs vel rebus honestis/inuidus vigil amore vigil torquebere. Sed ꝙs obsecro liberat⁹ est ab istis vt non aliqū molestet abeis? puto qr nullus hō viuens/q̄ vrigz ei⁹ vniuersa vanitas. Verū aliud est tractare se spōte vel ex officio vel studio talib⁹ occupatōibus aliud est eas toto desiderio mentis/manu discretōis solicite abigere. tanq̄ importunos strepidularū muscarū agmes/velut aues Abrae sacrificiū vespertinū circūuolātes. Quer̄et aliqs ō occupatiōe religiosoz multoz/i psalmodijs ꝛ cāticis altisonis multiplicatis sup nūerū. Obstāt ne ꝓtēplationi vel acq̄rēde vel exercēde? vellē rīderent ipsi qd sentiūt. Et quidē be. Aug. flebat vberrime in cantibus suaue sonātibus ecclesie/vocibus eius alacriter cōmotus. ꝛ eliquabat veritas in cor eius. Sed an esset vnus ex cantātibus exp̄ssuz nō inuenio. Quia vō ad cōpandā ꝓtemplatōis quietē plus gr̄a ꝓficit q̄ industria. qr rursus interpolatio fit in cantibus/nō est incredibile quosdā ex sic occupatis mentibus tīn ad hocip̄m sentire fugmentales excessus/p̄sertim vbi ꝙs fatagat ex aīali fieri rōnalis. ꝛ tandē spūalis. post vtrunq̄. Et hec forte multiplicatio/stans ta est magis ꝓpter aīaliū mentes interim occupādas q̄ sez altioza nescirent quiete cū meditari/nec ocio vti/q̄ ꝓpter spūales q̄ rari sunt ꝛ ꝙles bñ institutā religio possf fortassis a iugo tali liberiores reddere. ne vel semp araret bos cū asino. vel ad pedes

lesu sedens nunq̄ Maria reperiret apud eos, ſz sola martha. Nō si te canente in psalmis deducat victor deus ac spūs suus/sup hec excelsa fluentorū supiorum nihil fortius/nihil beatius. Itaq̄ beatius ppius ille qui sit iubilatione. qui psallit sapiēter in gens verbo sensum cum affectu. Quā felix est iesu bone talis aīa que nō est velut terra sine aqua tibi. q̄ salubriter agit cuz hac columba tua. sponsa tua. amica tua. q̄ salu berrime p̄sius/q̄ benivole. Haz ꝛ p̄ceptū religiose laudis impletur in horis dicendis/ nihilominus gaudet privilegio alicuius in alti silentij solicitudine cōtemplantis. Prodest ad hoc ip̄m p̄mevere tps oratiōis/ea p̄meditādo q̄ depromenda sunt/ vt liberius transeant in affectū Prodest et conari trahere illa q̄ dicunt nō tam ad cognitionē subtilem ac multiplicez/q̄ ad saporem ꝛ exultationē. Sepe enī vbi minꝰ lectio vbi cognitio fortis stat. Imitemur gaudētes ad sonitū tympani vel cythare/ qui carminis armoniā nō magnope diiudicant/satis habentes iocundos exultatis tripudijs numeros exercere/q̄s p̄uocat ipsa modulatio. Tu sil'rid q̄ legis audis. vides. loqueris. aut cogitas. trahe p̄festim in affectū/velut aspirans ex intimis/olfaciens aut gustās. vt si audieris pater noster. assurgat p̄tinus animus/ad reverentiam sil' ꝛ dilectionē. ad postulationē fidem p̄o necessitatibus tuis fratrūq̄ tuorū/quorū pater cōis est. Arripe generosum nobilēq̄ cōemptū ois fede rusticitatis/tu qui tā regio patre gloriaris. displiceat tibi atz gemmas exilium/cui celestis hereditas filiatio nis titulo/cuius pater in celis est/reseruat. Tales q̄z affectus inuenire est sine nūero vel termino/de die in die suaues ꝛ novos/ velut in fauo vel in menna vel in nucleo recōditos/qui vbertim fluēt. si cōtemplationis dente cōpresseris:

Consideratio .6.

dei dispositionē circa bonos ꝛ malos eo q̄ abuti nē suis bnficijs ponit. ꝛ breue q̄ interrogationibus.

Curiositatem deponere. Curiositas est studiū circa inutilia aut vtilia magis q̄ liceat/deceat vel expediat. Moli p̄cor ad ocium cōtemplationis anhelare tanq̄ cogniturus aut alijs ostētaturus tm̄odo sublimitatē eius/qualem ex veracissimis sanctorū attestationibus fide quadā accepisti. Et nō potius vt inde vilior sis ꝛ abiectior sis in oculis tuis/visa perspicatius in dignitate tua in cōpatiōe recogitate diuinitatis. Sis insup contra tentationū tela robustior. ꝛ feruentior q̄z in amorē dei et primi. ꝛ vt demū currendo viā mandatorū dei alacrior inveniaris. Tene ꝛ audiens cōtremisce. qz sunt filij infideles ꝛ alieni sunt serui nequā/quos aliq̄n cibare sustinet pater celestis ex adipe frumenti ꝛ de petra melle saturat eos. Quemadmodum apud aliquos ex p̄latis et principibus videre est/qui cōdemnandis paulo post ad mortē mittit aliquotiēs in carcere de p̄ciosis mēse sue reliquijs. Propterea noli altū sape sed time re cogitans. qz gratia cōtemplationis numerat̄ inter gratias gratis datas/q̄ sicut spes/fides/et pphetia. aut alie virtutes. p̄t informis ꝛ sine charitate haberi. Quis igit̄ secure nisi in dño gloriabit̄ Vel ve tibi humana p̄sumptio/qñ has et sil'es gr̄as spūales repire est apud maledictiōis/reprobatōi sq̄z filios. vel in augmētum sue dānatōis vsū ingratissimo dono dei/vel ad aliorū eruditionē/vel p qualicunq̄ laborū suorū/velut falsorū ac inutilium p̄mio transitorio. p tali numismate talis merces. dicit pverbiū. Fornicari tm̄mō quesierūt in donis dei q̄ improbā dilectionē aut p̄sumptionē. Quid igit̄ desideriū eorū affert eis deus, ſz iratus. Audiunt illud evāgelicū. Accipe qd̄ tuū est vade. Hinc p̄venit ex dispēsatōe miseri dei/q̄ ab electis suis sepe declinat ipse/sed nō in ira/nec in finē. Abyssum vo iudiciorum eius quis inuestigabit? Possum⁹ tm̄ ex dictis sanctorū qui sepe deo inspirante locuti sunt quasdaz hmōi mysterij cās agnoscere. Fit hoc qñq̄z ꝛ sepius ad humiliationē vt retundat̄ supbia vel q̄ p̄fuit vel ne surrepat p̄uideat. Propterea testat̄ exp̄tus Bern̄. Vere nihil esse efficatius ad

Industria sexta.

gratiã hanc vel inueniendã, vel retinendã vel recuperandã/ q̃ si semp inuenaris non aliũ sape sed sape ad sobrietatẽ. Beniq̃ beatus vir qui semp est pauidus/ et sup custodiam suã stat. ¶ Fit hoc aliqñ ad desiderium vehemẽtius igniendũ /quẽadmodũ ignis flatu cõpressus/erumpit ardẽtior/ vt discamus grãdia grãditer querere. ¶ Fit hoc vt ab hoie sua fragilitas/ et abyssus miseriarũ profundius erinde clarius sentiat quatinus vilescat ipse sibi /recogitãs q̃is ex se sit/ et quales ex dei munere esse possit. ¶ Fit hoc aliqñ ad induendũ viscera pietatis sup aliorũ desolatiõe/quib⁹ hec cõsolatio vel nõ cõcedit vel cõcessa subtrahit. ¶ Fit hoc ad satisfaciendũ interim p sevl' aliis/p dolorẽ sensibilẽ ex tali carentia dere lictum/quẽadmodũ humanitas xpi derelicta est/ et rorẽte penalitatũ tota immersa q̃tinus ita satisfaceret p peccatis nõ suis sz alienis. ¶ Fit hoc q̃q̃ ne quis idoneus in doctrina alios iuuare/aut in re aliq̃ velit assidue sic ociari sibi sic inter amplexus Rachel herere/ q̃ negociũ charitatis spernat et Lye fecũdationi nequaq̃ inuigilet. horret itaq̃ natura bñ instituta pigriciaz pterea si nõ in altis possit/saltẽ vel ĩ infimis queret occupata proficere. ¶ Quo enit vt sic infirmata aia sic hũiliata pficiat amplius. Illiq̃ pluuia voluntaria segregẽt diuine irrorationis. ¶ Fit hoc vt hõ p multa tentatus discat ex his q̃ patiẽ obediẽtiã/ ceteraq̃ virtutes/ q̃tinus eas postmodum edoceat efficatius. Itaq̃ verũ est illud socraticũ. Loquimur melius q̃ melius cog̃scimus. Illud aũt melius cognoscim⁹ /qñ intimius expti sumus. Nam vt inexptus quid cognouit? ¶ Fit hoc aliqñ ne deserat hõ p cõtemplatõis superogatiõe obligationẽ diuine iussionis. ¶ Fit b° ad punitionẽ venialiũ defectuũ/tanq̃ si pr̃ indulgẽtissimus vel auertat interim faciaz a filio lasciuiore vel tristiorez oñdat q̃tinus erinde studiosior sit in omni modestie custodia. Et ne minima negligẽs paulatim decidat. ¶ Fit hoc q̃q̃ vt cognoscat illõ spl'i, nõ est volẽtis neq̃ currẽtis. s. p industriã pria/sed dei miserẽtis cuius rõnis signũ pspicuũ est /qr postq̃ hõ sibi dixerit. Tu tali die tali hora vacuus eris ab oĩi occupatõe. tũ certissime aptus eris ad fruitatẽ cõtemplatiõis degustandã. Tu sic ages/sic te dispones. Sed quid? veniet illa dies. veniet ariditas in aĩa amarior fastidium spũs. horror lectõnis et oratonis. tenebre et cõturbatio. ac ex aduerso dum tu nihil horũ pposueris: grata superueniet q̃ nõ sperabat hora. ¶ Fit hoc aliqñ ad purgationẽ maris spũalis magni et spacios/ qñ er nimia quiete sicut et materiale fordes cõtrahere solet quas ex agitatio cõmotion depellit. ¶ Fit hoc aliqñ vt innotescat ei gratis aĩa timet deũ si parata est/ sz obsecq̃ pprijs expẽsis tribulationũ et doloru. quẽadmodũ si stipendia cõsolationũ et suauitatum ab imperatore suo reciper. cõtra illos qui onerem suã vel effundere nolũt/vel ineffacẽ credunt/nisi cõsolationũ sentimẽta meruerint/ q̃si nõ fingeret vnq̃ deus laborẽ in pcepto. ¶ Fit hoc q̃tinus oblectẽ hõ ne semp putrescat/aut ne fornicari incipiat in domis dei ea p se diligẽs/his adherens/his se oblectans/aut ne pmiũ temporaneũ hic tale recipiat/illo futuro caritur. Itaq̃ princeps negligit statim remunerare militẽ/ et pater filiũ denario vel obolo vel pomo aut cibo/qui postmodũ principatũ daturus est aut regnum/ q̃uis indulgẽtia principis aut patris/illa q̃q̃ minora det ad cõsolationẽ et ad amoris indiciũ/referuans postmodũ nihilominus excellẽtiora ad pmiũ. ¶ Fit hoc q̃q̃ vt dissimulet venire tantus hospes ad aiam ne grauẽt expensis. Sicut ait dauid ad filiũ. Sed quibus expẽsis? lachrymis pijs gemitibus. ieiunijs vigilijs. ceterisq̃ corpa grauantibus aut forte qr aia iunior non posset sustinere ebrietatez spũs/si ingiter introduceret ree am in cellaria vinaria sua /pterea dauẽ gerit/nunc claudẽs/nũc apiens. ¶ Fit hoc vt puocet te deus/sicut aquila pullos suos ad volandũ et mater filiũ ad ambulandum. Vides qr deserit mater filiũ hac industria vt derelictus clamet ad eam, vtq̃ regrediens cautior sit adherere sibi. Cauti or insup/ne cadat pspicere/ et quesitã matrem letior suscipiat inuentã/blandicias oscula suauius addat. ¶ Fit hoc ad excendũ patientiã q̃ opus pfectũ habet. Hã q̃ est a crebior tribulatio q̃ materia pacis

tis copiosior apud aiam q̄ aut p̄gustatiōe delitiarū paradisi relabitē ⁊ corruit ad dolores infernī/ad silitudinem vmbre mortis. ad erumnas huius exilij. ¶Sumitur postremo coniectura quāte futura esset amaritudinis sepatio ppetua. ¶Quisquis es igitē qui ad cōtemplationē traditus es/satage impiger ad eam sedulo vt illā expectes alto/paratus humiliter ea vti si venerit cū gratiarū actione/paratus sitr ea carere bono aio/si nō aduenerit. habentes ama. sz ne spernas aut iudices non habentes/recognitas assidue q̄ in sola charitate dei est regnum dei. ¶Denicz maledicta terra nr̄a spūalis sicut ⁊ corpalis ñ germinat fructū p̄gnans veritatis plem parturit.

Consideratio .7.

docet assumere longanimitatē volenti peruenire ad gustum internum. instanter q̄rendo/sepiusq̄ repulsus pseverat in ceptis nec fatigēt quousq̄ mereatur misericorditer exaudiri ⁊ admitti.

¶Industria septima. Longanimitate assumē. ¶Doterat fortassis ex p̄missa cōsideratiōe deuotus animus saluberrimos ⁊ suauissimos cōtemplationis fructus q̄si negligere ⁊ dicere. vt quid fatigarat aia mea si pficuū fuerit aut dānationi imputandū? Fiat itaq̄ voluntas dei. det si velit p̄gustationē siue dulcedinis hic sentire neget si voluerit. patū cor meū ad vtrūq̄. ¶Sed audi tu qui sic loqueris. Scio ne queso q̄m neq̄ qui plantauit dicit apollos. neq̄ qui rigat est aliquid. Nihilominus vult nos deus plātare solerter et rigare. sine hoc carnaliter intelligas siue spūaliter. Alioquin quō coadiutores dei sumus. q̄uter implemus. Nō tentabis dñm deū tuū. si laborē diligentiāq̄ datā humanitus deserētes solum diuinitus adiutori tum p̄stolamur. Sit igr̄ labor noster. sit industria. sit conatus plantās ⁊ rigās. incrementū vo q̄si vnificā supinfusa mq̄ virtute/donet xps/a q̄ petat humiliter ⁊ fiducialiter expectet. ¶Nemo de negligētia exigerū corde sibi blandiat/si nolit ad cōtemplationis culmen anhelare. Confundit prior vna rō vna cōsideratio dicens ad pfectionē semetipm extendere. ¶Nemo p̄terea deserat ceptuz iter hoc pfectionis si senserit vt sentiet laqueos innumerabiles tentationū abscōditos/in via qua ambulat. sepe repulsus nō pfundat/crebro desudans/nec indicio suo pficiēs nō cōturbet. Patagat enitat̄ innitens forti baculo protectionis altissimi/nō arundineo laboris sui. ¶Qui capit capiat. qm̄ labore queritē. immo requiritē ad illā/quā tm̄ dare nequit cōtemplatōis gratiam. Sed ita videmus in hoīs formatōne/patres generant. matres alunt in vteris. Alioquin q̄m nasci puerū contingeret. nihilominus quid virtutis hñt hec oia nisi desup aia det̄. solo creātis arbitrio vnificat̄ totū illud pius informe ac veluti inutile. Homo. s. fenestras remouet. lenat caput. oculos apit. Alioqn qua rōne videret? Rō si sol abscōderet radios frustra ad visionē hec oia fierēt. de sole insticie idē existima. ¶Postremo si nihil absq̄ magno labore dedit deus mortalibus vt poeta loquit̄. ¶Si nemo coronabit̄ nisi qui legitime certauerit ꝑm aplī vba. Si denicz minores artes quarū enumerationē p̄sequi vacuū est/cū tanta solicitudine vigilijs anxietate discunt hoies/vel ad fugā paupertatis/vel ad augmentuz diuitiarū/vel inanes laudum titulos/aut aliqs tale mortale/caducū/aut fluidū si propter h° fuit inductus poeta dicere. Labor oia vincit improbus ⁊ duris veniens in rebus egestas. Pudeat pigeatq̄ p re pulcerrima maxima ⁊ diuina/minus esse solicitos. minus longanimes/⁊ erectos. ¶Fortis ascensor montis huius attingere paratus ad cōtemplatōes/alacer erumpe/exultans vt gigas ad curren dā viā/firmus gressum ne labaris retro. sed ⁊ lapsus violenti or erigere/abijce molā terrene cogitatōis a collo tuo. hoc te fabulosus Sisiphus edoceat. Usq̄quo placebit tibi regio hec egestatis in valle lachrymarū/in limo p̄fundi ⁊ luto fecis. Illuc sursum aspira/vbi dinitie pax gaudiuz spiritus in ethere puro. ¶Quousq̄ rursus algido rigore torpescit aia tua/q̄diu ñ exardescet ignis deuotōis in ea? insuffla/exuffla. ne cessauer̄ legēdo

meditando ⁊ orando/donec scintilla deuotionis vel tenuis eniteret. Turbabit te ab initio fumus tentationū sil' erūpens/fuliginosus ⁊ teter. punget hic oculos rōnis/ et faciē interiorē velut in rugas cōtrahet. Sta vt tecū nunc q̄ antea molestius aliqd agi videaē. ⁊ felices dicas qui forte cōis vite cōtenti sunt. sed noli timere fumi impetum pfla sufflās donec flama vehemētior. debinc purior emicet/donec tandē seneris sima tranquillaq; lux velut in carbone vivo supauerit oēm fumositatis inquietē caliginē. Taliter accēdi taliq; luce pfundi sibi cupiebat qui dicebat. Tre renes meos ⁊ cor meū. Nō si nitēdo/si agēdo/tale nihil inueneris dolēs doleas sal'tē infelicitatem tuā. cōgelationē tuā. dicens ex ſnīa illud ꝓpheticū. Piser factus sum ⁊ curuatus sum vsq; in finē tota die cōtristatus ingrediebar. Crede mihi nō minus non pdes laborē tuū/nō mercedē/apud illū qui laborē ⁊ dolorē cōsiderat. Et vo si desideriū aīe tue tribuerit tibi deus/pueniens te in bñdictiōibus dulcedinis. hoc vnum summope curaueris/vt deuotōis ignē accēsum multo conatu tantoq; labore conseruent cineres hūilitatis/cōtra flatū arrogātie ne q̄si iam aliqs tibi magnus videaris. cōtra gelicidiū insup inertis negligētie/ne q̄si iam sufficiēter attigeris qđ quesisti. Iā q; liceat hac illacq; verbis aut actibus supuacuis effluere. vera siquidē est ſnīa mestro cōpensa. Non minor est virtus/q̄ q̄rere/parta tueri. Ad qđ spectat illud vulgare. Bonus cūseruator par est bono conquisitori. Sed ve ve stultis quorū grē effūdent. Sicut alio notaē puerbio. Pisero nō obuenit bona scutella quā nō effūdat.

Consideratio .8.

est passionū ⁊ affectionū origines aduertere. Et hec ars traditē sub triplici modo cognoscendi respectu diuini iudicij ꝑ quod miserē mō in cōpensibili peccatorubus ꝓcedit in viresaīe nostre varias/exēplificādo ꝑm q̄ inclinant ad virtutū excellentiā vel viciorū enormitatem.

Industria octaua.

Passionū vt' affectionū origines aduertere. Habet hanc ꝓprietatē theologia mystica q̄ in affectu reponit/oibus alijs scientijs repositis in intellectu. Et qm̄ oīs affectio vel amor est. vel ab amore cōsurgit ꝑm philosophicā doctrinē. Nonne rōnabiliter ipsa theologia mystica noīari debet ars amoris. vel amādi scia? Attuero nō est sic solus amor quin origo sit ceterorū affectuū vel passionum. ita vt ipsam etiā odiū pariat. Illa insup q̄ hic confusa sunt oīa. spes. metus. merores. gaudiū inde ꝓueniūt. Quippe si diligē deus sup oīa. cōsequēs e vt odiaē quicqđ eius amori ꝓtrarū fuerit apphensū. Rursus q; deus tanq̄ obiectū summe cōueniens psentaē aīe p cognitionem subsequē gaudium de pstentia. Et si absit. tristicia vel metus oriunt. Ceterū de numero passionum multi multa tradiderunt/vt Aristo. in rhetoricis. Hugo in tractatu de oratione Guilhelmus parisien. in suo penitentiali. Et alij quidem nunc plures enumerant nunc pauciores. Deminimus earū alio loco vsq; ad vicenariū extēdisse. Augo in suo de oratione nouenario contentus est/q̄nis eas innumerabiles ee nō ambigat. Et qm̄ in paucioribus via maior contentabimur ad pstens eas subernario concludere conformiter ad tria appropriata in diuinis. potentiam. sapiētiam. ⁊ bonitatem. ꝑm q̄ satis aperte potest recipi id q̄ venerabilis Richardus ait dum complationis gratiam tripliciter oriri commemorat. ꝑm tres exclamationes de affectu animē in canticis/ex abundantia deuote cōpunctionis/quasi virgula fumi. ex magnitudine admirationis/quasi aurora cōsurgens. ex plenitudine exultationis/quasi innixa sup dilectum suū. Itaq; si considero ꝓfundius diuinā potentiā ⁊ opulentiam respectu mee infirmitatis ac indigentie/qua rōne nō potero cōpungi. nō phorescere. non timere meam miseriā indignitatem q; viuendo sub hoc terribilissimo iudice in consilijs sup filios hoīm in quem deliqui/sub tali dño magno que offendi/sub tali patre maiestatis quez contempsi. Rursus si cōa oculis eius dē cōsiderationis posuero q̄ mirabilis facta est scia sua valde q̄ ꝓfortata ⁊ nō potero ad eā/paui oriē admiratio stupor ⁊ defectio. ou capē

nequeo qualiter bos ad gloriam. alios ad infelicitatē pscuit ppetuā. ¶ Quo pacto negat gratis/ z bene vsuris multa/ q̄ pstat ingratis. deinde pugnaturis cōtra eū. ¶ Qua cōditōne sustinet plures saluādos pene p tota vitā in sceleribus abominādis/ vt latronē in cruce/ dum alijs eternaliter pituris/ sicut inde variatū virtutū gratiā elargiat/ q̄ pterea nemo possit corrigere eum quē ipe despexerit. ¶ Et q̄ concluserit oīa sub peccō/ z filia/ sup quibus cōpulsus apls stupens exclamare. ¶ O altitudo diuitiarum sapie z scie dei z̄c. ¶ Postremo venit in recogitationē mētis/ torres suauitatis diuine. z q̄ bonus deus is sit his qui recto corde. ¶ Quid em̄ totus exultabūdus p̄nūciet affectus meus. ¶ O q̄ suauis es dñe spūs tuus. ¶ Et illud q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe/ quā abscōdisti timētibus te. ¶ Habemus in his tres principales affectus. Cōpunctionē cū tremore. admirationē cū stupore. exultationē cū iocūditate p̄m potentiā dei. p̄m sapiam. p̄m bonitatē et p̄m tres vires aie irascibilē. rōnalem. et cupiscibilē. ¶ Porro nihil inuenies p oēm scripturē seriē qō ex hac recognitōe nō possit ad oīonē dei placatricē accōmodū fieri. ¶ Obijciat tibi quippe potētia dei cōtra imbecillitatē tuā. z aduersantiū tyrannidē dei sapia cōtra tuā insipientiā. z hostilem astutiā/ dei benignolētia cōtra tuā. z alienā nequiciā. ¶ Omne vo qō in scriptura legit. imo omne qō cernit an nō aliqō horū videat resonare/ aut nostrā miseriam/ aut aduersantiū improbitatē aut dei maiestatē in potētia. sapia. z bonitate. ¶ Z tuero si cogitatōes vane fuerit ac detra. ¶ Si fons amoris corruptus extiterit. surget p̄tinuo passiones silis generis. q̄ puerse. z reprobe vt ex supueniete egestate vel ex repētino interitu p tyrānidē/ vanus timor. z inutilis cōpunctio. z ex astutia deceptrice. admiratio. ex feda voluptate/ iocūditas falsa. z pessimis rebus. peior gloriatio. ¶ His igitur dēs affectōnes gignere laudabiles/ fontem amoris pur habeto/ sil' obseruās. q̄ origo fontis huius sincera bone fidei z sanctarū cogitationū terra hauriat scaturiginem. ¶ Hinc monet apls. Reformatos sensus hic mundatos. s. a corrupti amoris febre/ quatinus oculus in summe pulcrū ac lucidum. Auditus in sūme armoniā cū ac sonorū. ¶ Gustus in sūme sapidū. ¶ Olfactus in sūme odoriferū. ¶ Tactus in sūme suaue ac iocundū. mūda q̄dā deiformitate ferat. ¶ Possumus hanc nostrā cōsideratione in aliud trāsferre. vt dicamus passiones vl affectōes oriri. nūc ab extrinsecorū amborū immutatiōe. nūc ab intrinseca fantasie vel imaginatiōe. nūc a rōe negociāte. nūc a mēte vel spū deo supillustrāte. nūc a bonis angelis solicitātibus. nūc a malis. aduersus q̄s est nobis colluctatio magis q̄ aduersus carnē z sanguinē. adeo q̄ purissime sanctitatq; aīe molestissimos aliqn̄ stimulos blasphemiarū sordidissimarumq; spurciciarū pati coguntē. etiā in senectute et solitudine sua. q̄les nesciebant ipsimet dū in mūdana cōuersatōne inter medias tentatōes carnis z mundi adolescētiores versabant. ¶ Potuerat demū non inepte cōsideratio nra dilatari/ tradēdo radices naturalr generatiuas huius vel illius passionis/ cōformiter ad doctrinā phi in rhetoricis. vbi de passionalibus sermonibus cās reddit/ vt vñ verecūdia. vñ gloriatio. vñ erubescētia. vñ desperatio. vñ stupor. vñ admiratio. vñ ira. vñ inuidia. vñ adulationis z detractōis appetitus. vñ reuerētialis tremor. vñ abominatio. et vniuersalr vñ generales q̄tuor passiones. ¶ Spes metus meror gaudiū. ¶ Notauit acerrimus pscrutator cogitationū. Augu. in suis sermonib⁹. q̄ viciū nullū p̄mittit nisi qr volumus (z false) diuinā excellētiā imitari/ ita p̄fuse est. qr initiū oīs peccati superbia. Quid aūt peccm̄/ nisi inordinata z intēperata affectio. ¶ Est igit superbia radix cuiusli bet improbe affectōis. sicut ex aduerso putrit oēm affectionem piā būilitas. ¶ Quocirca breuissima hic tradit/ z efficacissima regula/ distinguēdi inter affectōz bonā z malā. ex hac duplici radice/ q̄rum sp altera in fructib⁹ affectionū si diligēter attrectaueris sapit. ¶ Inuidet aliqs. q̄re. qr solus cupit impunit⁹ excellere. ¶ Irascit aliqs. q̄re. qr vult imperturbatus nec punitus excellē. Auarus est. q̄re. qr vult absq; indigētia z cū impunitate p̄cellere. ¶ Accidiosus ē. q̄re. qr vult sine fatigatōe laboris impunitus

excellere. Luxuriant/aut gulosus est. qre-
qz vult in delectatōibus impunitus excellē.
Pusillanimis ē. arrogās ē. lobediēs ē. grīs
male agit et nocet. qre-qz vult in indicio
xpīo ac volūtatis arbitrio manēs impu-
ne excellere. Tolle hūc appetitū impuni-
te excellētie cupidū. cōfestim rami oēs/ fru
ctus z folia viciox aruerūt. Et p invidia
charitas. z p ira mititas. p auaricia fru-
galitas. p accidia strēnuitas. z ita de reli-
quis germinabunt. In his bō rps/ lucifer
in alijs semp imitat.

Consideratio .9.

Docet tps z locū idoneū in pficientibus ee
inquirendū/ pter varias hoim dispositio
nes/ eligēdqz z oñdit eos q ibidē cū gra abū
dantioz influt a dño/ tum qz in tribulatōi
bus cōsequit solatiū z cōsolatio spūalis.

Industria nona.

Tempus idoneū z locū inquire
re. Loco z alius publicus/ ali
us secretus. alter in quiete. alter
in strepitu. Quidā obscurus z artus/ alius
lucidus z amplus. z sub dio patēs. Sil'r
in tpe tpat deus rerū vices/ Est vesptinuz
est serotinū. est nocturnū/ est gallicantus/
est crepusculū/ est matutinū/ est prima. ter
cia. sexta. nona. Amplius vo sunt in locis
modi varij cōponēdi corpus vel aprandi
ad z templationē. Hic stat. ille genuflectit
ille toto corpe pstrnit. Hic pnus hic su-
pinus iacet. hic facie media inter genua lo
cat. Alter eam manu opit. sedet alter innix
us cubito vni vl' duobus. subleuat vnus
oculos quantū valet sursum. alius deorsū
figit. alius hac illac circūducit. Sistit ali9
gressū glē ambulat. Proinde dicit apl's. q
libet abundat in suo sensu. suus vnicuiqz
mos est. ait comicus. Regulā hanc sup
his oibus traditā inveni/ vt sequaē vnus-
quisqz qđ bonū in oculis suis visuz fuerit
ad facilitatē cōtēplatiōis assequēde. His
exceptis qs regularis cōisqz ligat disciplī
na ad observantiā certi tpis loci z corpalis
cōpositōnis. Alioquin ve illi p quē p sua
singularitate scandalū venit. Nam z vine
am dñicam quis depastus est: Talis vti-
qz singularis fera. Sunt qs adinuat lo-
cus abditus sub obscurus. artus. bassus. z
quodā alti silētij horrore tremēdus. habi-
tant hi velut in sepulcris z cauernis terre
et spelūcis. Sunt quibus aprior est loc9
patēs plucidus. amplus. altus. vndiq; pa-
lo vel ethere circūfusus. Habitaverūt ta-
les in desertis z mōtibus vbi si Hieron.
mo credit/ nescio qđ serenius emicat qđ in
fumosis vrbib9. Invenies aliqs qs offen
dit oīs sonitus. alius vo quibus nihil ob-
stat/ sed pficit locus strepidulosus vel z
murmure labētis aque vel susurris volis
tiū foliorū/ vel sonoris cantibus auiū vel
stridulo/ ventorū sibilo/ vel fluminum vel
mariū allisione cōfusa. vel maxie demū ex
resonātia suaue sonātis ecclesie/ in vocib9
modulātis. in cāpanis z organis z chorō.
Et qđ alijs ad lasciuiā. his ad molestie ex-
cit gravitatē. Quinetiā videre est in no
nullis sed paucis nec passim imitādis/ qui
bus oīs ille nuptialis apparatus in choris
et citharis/ in gesticulatōibus. in venusta-
te femineā cū vestitu deaurato circūamic
tarū varietate/ vertit in theoricos sinceri
simosqz mētis excessus/ vñ libidines suas
ineptissimas/ nec min9 fedissimas/ impro
bi cōsectant. Sic diligentibus deū oīa co-
opant in bonū. sic in omni re vtilitatē sua.
sic mel suū velut apes inveniūt. Et ratel ci
quippe a terra. omnia trahunt ad sapos.
Quid subinde diffiniendū erit de tēpo-
rum varietate/ qñ nunc tps est flendi nūc
ridendi nunc amplexādi. nunc fieri longe
ab amplexibus. z ita de reliquis. Quin pō
rea gloriabundus in dño ps. ait. Septies
in die laudem dixi tibi sup iudicia iusticie
tue. Et a libi. A media nocte surgebam ad
confitendū tibi. Et rursus ait se in matu
tino interfecisse oēs peccatores terre. hoc
est oēs tentatōes ad peccatum inducētes/
subiecisse. qđ nō nisi vigilās z orans fecisse
credēdus est. Rursus ad dñm. Exitus in-
quit matutini z vespe delectabis. Et quis
est qui tps audeat pfinire deo z non illud
bñplacitū sui bñplacēter nec minus vigilā
ter pstolet. Visitas eū diluculo/ picit affli
ctus Job. z subito pbas illū Nihil e-
ominus quātū humanā respicit indu-
striam/ arbitramur horā conventionē illā
esse ad hodiqz/ postqz abus digestus est/ z
cure mūdi sepositē/ cum in sup obseruatoq

deest nemo. qui genitū lugubrē/qui suspiria extimo peccatore eructa/ qui rugitus amaros/qui plangores interruptos/qui prostrationes humiles. qui madentes oculos/qui facie nunc rubore/nunc pallore suffusam/qui palmas vtraq; tēsas cum oculis ad celū/qui pectoris crebras cunsiones qui fixas terre vel altaribus oscula/qui simplices alios gestus/singula mēbris impressa/notare potuerit. ¶ Ad extremū vo corpalis illa situatio seu collocatio efficatior est. Itaq; sedē mag q quieti mentis aptior est. Itaq; sedēdo q quiescēdo fit aīa prudens. Hec valet plus in eodē situ fixum manere didicerit. ¶ Addamus q eligibilior est ceteris pasentia. cōsecratioq; solennis vota fideliū et gesta sanctorum depicta vel sculpta/ sepulcra defunctorū reddunt aptiorē. ¶ Similiter sacris tribus atq; celebribus /quis dubitaverit copiosiora solere infundi gratie diuine fluenta/ sup magnū hospitalevi tuentiū/ carcerē purgandorū mortuorū. Nunc em in die bona venimus ad deum nostrum/ pspera diem triumphalē tuū. Tunc fiducialibus ad aliquē sanctorū diuersa copiosiores carismatū reliquie velut a mēsa splēdidissima beator quiuarū decidūt largiende pauperibus q mēdicis petēntibus querentibus q pulsantibus. In nō canit ecclesia p coniunctōne q nuptijs Hesterne/hodie p totū mundū melliflui facti sūt celi. Doceant nos corpales mēdici debiles et infirmi sic tps observare. doceant in carcere q tenebris claustri. sic a mēsa iudicis alicui est insup qđ de tēporū varietate dici possit. ¶ Iam tps est flendi q tps ridendi Ecclesiastis. aduersitatis qđ p noctem. q tps p speritatis qđ p diem scriptura sepe significat. Dilegamus interim de pfectis qui vtroq; tpe sciunt vti p arma iusticie a dextris q a sinistris/velut ambidextri/dicentes cum apl'o. Scio abundare q scio penuriā pati/ gaudere cum gaudentibus/q flere cū flentibus. Quāuis etiā inter lachrymas cōtingat eis illud virgilianū. Mens immota manet lachryme volunt nē inanes. Mens quippe taliū manet fixa in vno eternitatis centro/velut axis circa quā decurrit volubilis rota tpalitatis. aut sicut acus affecta p magnetē ad polū se dirigit. ¶ Quero de incipiētibus q pficiētibus videt experientia cum scripturarū auctate doctrix esse q plus eis pdest tps aduersitatis. siquidem ipsa moderata sit/q talis q iudicauz rōnis integrū custodiat/q in qua dei munere patientia puentū opet. ¶ Aduersitas quippe talis potētiori quadā manu monet eos eripe se ab hoc limo pfundi /vt a terra se sublenēt/dum illic tribulationē q dolorez inueniūt. agūt studiosius qđ pba subiūxit. q nomen dñi invocaui. Benitūt quippe qm xpe est dñs his qui tribulato sunt corde. q qt adiutor est in oportunitatibus/ in tribulatōne. Illud insup. Invoca me in die tribulatōis eruā te q honorificabis me. ¶ Sic em colūba rōnalis nō bñs vbi pes desiderij quiescat. reuertit ad arcā contēplatōnis/sic ea dē arca crescētibus aquis tribulationū subleuat amplius. Sic ascēdunt tribulati in supiora domus sue spūalis. vt Anna q petrus cum ceteris /dū vel obprobriū a liqō vel parentū mortem/vel patrie afflictionē/vel rerū inopiam accipiunt. ¶ Hec est antiparistasis quedā spūalis q cōtrariū fortificat. hec est cos ferrū exaduens. hec ab sintheū pueros ablactans/ anellēsq; ab vberib⁹. hec malleus dilatās et extendēs. In tribulatōe inquit ps. Dilatasti mihi. hec lima pollies. mūdās eruginans. clari icās. hec fornax in qua aurū purgat vt rutilet. hec virga q percussus eripit ab inferno vt dicat tribulatus ex sponsa. Nōne si sic viuit/q in talibus vita spūs mei corripies me q vinificabis me. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Et illud. Ingrediat putredo in ossibus meis/q subter me scateat vt requiescā in die tribulationis q ascendā scz p cōtemplationē ad populū accinctū nostrū scz summorū ciuiū

¶ Consideratio .10.

docet de somni q cibi moderatione varijs vtens exēplis. pcipue tū transmittit ad beatum Hiero. quē lege. ad rusticū. Paulinum suum. Eustochiū. de seruanda virginitate ad athletam.

Decima industria.

Omnoꝝ cibo moderater indulgẽ

Ad inducrendũ est hic in ꝓmis indulgẽtia/ iã dictoꝝ dicẽdoꝝq; q; alie sunt institutoꝝ obseruatiões in incipiẽtibus ꝛeplationẽ. alie in ꝓficiẽtibus alie in ꝑfectis/ qui ꝑ cõsuetudinẽ iã exercitatos hñt sensus qui cũ aplo sciunt abundare/ sciũt penuriã pati. Et in omni loco leuare puras manus. Cecus apud incipiẽtes q̃bus vt fragilioribus appodiacula querẽda sũt/ donec solidior structura surrexerit. ꝓ talibus fuit sermo de locoꝝ vel temporũ obseruatõe. sicut hic de moderatione cibi ꝛ somni. Et quidẽ attẽto/ q; in hoc studio ꝛemplatõis inchoande/ vehemens ꝛ q̃si iugis labor animi requirit̃/ ac pinde vitales aiales q; spũs cõsumunt̃ plũmi. pluri repatõe ꝑ cibũ ꝛ somnũ/ vel saltẽ crebriori vti necesse est. Sed grauat animũ inquies. ligat ꝛ inuiscat abũdãs refectio. Nam gustata carne desipit spiritus. Abũdantẽ victis nos loq̃mur tpatã q̃uis abũdãs grauãsq; ꝓ mozula sumptõis haberi posset tpata si ad cõtinuatõis tenorem inspexeris. fuerũt qui ꝓ gr̃a ꝓtem platõis vel ꝓphetie ꝓmerenda conati sũt imitari vel helyã vel iobem baptistam vel Danielẽ. vel aliquem de patribus egypti/ in abstinẽtia ꝛ austeritate/ qui nõ ꝓphetici ꝛ fantastici facti. docuerũt suo exẽplo q; nõ cuiuslibet est volare cũ pennis. quibus gr̃e quedã plus a posteris admirãde q̃ assequẽde ꝓcesse sunt. Nõ si ad debilitatõez corpis ꝓ ieiunia ꝛ somnia crebriora gemitu latiua supaddat̃/ ꝛ labor animi. spũs vt diximus vitales ꝛ aiales exhauriẽs. Quid nisi dissolutõ breuis aut grauis egritudo vel fantasie ꝛ cerebri ꝓturbati lesio subseq; tur. Nutriat̃ corpus ad auxiliũ nõ obruat̃ vel crassitudine vel macie. venter q̃z esuriens ꝛ sepe comedẽs si Hiero. credit̃ ꝑferẽt biduanis ieiunijs. Ubi quẽ ergo ꝓfessio regularis iam ligatũ tenet sub auctẽ ꝓceptoꝝ indiscreti/ qui nec somno quantuꝝ satis est nec cibo sinit indulgere. Ille inciꝑiens ꝝ meũ ꝓsiliũ /tpabit a vehementi meditatõe ꝛ cõtritõe sit cũ lachrymis/ ne pereat/ ꝓ insipiente vo factus insipiẽs. vt pote lesus in iudicio rõnis. Tali satis fuerit/ si ꝓuentũ seq; possit. si asinũ corpis q̃ ctteri habz/ nõ penit⁹ attriuerit. Nec me latet. qz de somno et cibis illud vni parũ est qz supabundaret in altero. Dequit idcirco doctrina lis traditio determinare q̃titatem illã/ sed expientia ꝓpria et longa vel discretio humilis/ credens sapientiorũ consilio/ vel vnctio spũalis edocebit. Plus itaq; lederet vt dicunt media et theologi indiscretũ ieiunium q̃ edulium inꝑperans. illud quidẽ sanabile aliud sepe insanabile remedio/ q̃ q̃ natura paucis cõtenta est nisi blandiat̃ gula subt Accipe quo dã in plantis exemplũ similitudinis. Sunt quas irrigatio ꝛ frequẽs ꝛ multa iuuat. Emarcescerẽt hinc alie. Sunt quibus ad augmẽtum ꝛ fructũ ꝓdest plãtari secus decursus aquarũ/ aut etiã in limo palustri. petunt alie montes altos lapidosos ꝛ aridos. vt petuus eis viror decori sit. Sunt quibus ab initio plantatõis tñ modo/ ministranda est creberrima /sed pauciora et tenuis irroratio. vt adolescãt/ quibus postmodũ rara sufficiet. In alijs ꝓ omne tpus exigẽt continua. Beniq; sicut virtus superior plus habet virtuositat̃ ex natura sua/ vel ex assuefactione bona vel ex alterꝝ fortificatione desup veniente. tanto pot̃ ipsa facilius regere vires inferiores ꝛ instrumentales licet renitant̃ quodã suo pondere vel corruptõe contraria. Dicit hec est sapientis vox. Corpus qd̃ corrũpit̃ aggrauat animam. Et magis si crapula. si ebrietas. si cure huius seculi cõiungunt̃. Quo fit vt spiritus hois virtuosi/ qui fortitudinem contraxerit ex dei munere/ ꝛ longa exercitatõe nõ ita distrahit̃ si corpus ꝓprium fuerit aggrauatum vel cibis vel curis huius seculi quẽadmodum alterius spũs minus exercitatus. cuius ois rõ funditus euertere ẽt animi turbaret̃. sicut impetus nauta fundit si fluctuantibus ꝓcellis senserit nauim nunc ad celũ ascẽdere/ nunc descendere ad abyssos vbi pitus ꝛ exercitatꝰ rector maneret intrepidus aliq; cõstanti artem nauigatõis exerceret. ꝓptereꝫ bñ inbet apls. Qui nõ manducat/ manducantẽ nõ spernat. ꝛ ita de reliquis/ q̃ sicut male ita ꝛ bene ꝓ varietate circũstantiarũ fieri ꝙq; intelligi.

Consideratio .ii.

docet pijs meditatōibus affectuū genera/ tuis silenter insistere. ¶ Necq̄ oñdit pba- bili rōne plus valere q̄ instantiā lectōis vel colleg̃ij. ¶ Insup dat modū meditandi cōpatūū pcipue ex pturbationibus surge tem ⁊ plura alia bona ad hoc opus necessa ria manifestat sua industria.

¶ Industria .ij.

Meditatoribus pijs generati uis affectuū silenter. ¶ Fallunt qui volunt semp vel legere vel orare vocaliter vel deuotōis verba a loqn- tibus accipe. si putant exinde ꝓficere gratiā familiarē sibi cōmittere. Accessuro psunt hec/sed nō sufficiūt. ¶ Esto nanq̄ cō punganꝫ interim tales ad lectionē vel ser monē. abstuleris librū/aut verbum. abibit illico comes cōpūctio. nō aliter q̄ cū libro aut verbo reuersura. ¶ Quāobrem optet cū silentio pstolari salutare dei/vt cōsuescat hō orare spū/orare ⁊ mente/dum etiā stre- pitus aut librū deerit intuitus. sit ipsa me- ditatio silens liber tuus. sit pdicatio. alio- quin videat/ne semp discēs nunq̄ ad sapi entiā ꝓficiat. ¶ Opponēt scio nōnulli q̄ rulātes se nec scire nec posse spm̃ suū ad se colligere cū silētio ⁊ meditatōe. ¶ Evolat in uides/ effluit velociter nisi infra limites lectōis aut sermocinatōis arctatus teneat. Hoc plane est qđ dicimus ꝓpterea secuꝫ esse secū cū silentio ꝓtinere spm̃. hoc opus hic labor est ad hoc eniti totis affectuū ner uis suademus. Sede solitarius, leuās te si potes sup te. qđ si diu multumq̄ conatus hec facere nequiueris. noli ꝓpterea cito vel ad lectōis vel ad collocutōis solaciū effu- gere/illo dūtaxat recto ¶ Si tuero tedet te silentij ⁊ factus es tibi grauis ⁊ ꝓpterea hō inutiliter quiescere te iudicas. sed expecta vincat hoc tediū mora ptinax ne cōsuetu- do ꝓnus obrūpendi silentiū/pabulum der fastidio/nō leuamen. ¶ Cessabit forsan ad tps/sed redibit acrius/crede mihi tan- q̄ canis osse pinguī foras vulsus. ¶ Et vñ ꝑhdolor tanta raritas cōtemplantiū etiā apud frātos/ecclesiasticos ac religiosos. immo theologicos/nisi qr vix sustinet ali- quis secū solus esse/secū diu meditari. ¶ Ita q̄ primūq̄ vix incepit animus in meditati- one sua repetē aut lectio vel colloquium/ aut aliqđ hmōi exercitiū. qđ ⁊ sufficiat ad nō peccandū. ⁊ qđammodo lassitudinez reficiat/ne animus fatigēt frustra/neqna- q̄ vt putas frustraꝫ animus. qr nō obliui- scēt tandē misereri deus/ te pseuerāter sic petēte querēte ⁊ pulsante. ¶ Dictū est de silentio. trāseamus nunc ad medita tōes pias/videamus q̄les sint ad affect⁹ gi gnēdos efficatiores. Et hoc posse me vni- uersaliter diffinire ꝓtius nego. Nam q̄t capita tot sñe/dicit comicus/non minus tot meditatōnes/nec voto vnē vno. Ni hilominus ex tāto acerno colligamus ali- quas q̄ ad affectū timoris parturiendi iu- uāt. ¶ Itaq̄ vere diuinecq̄ dictū est. Initiū sapīe hoc est/sapide scie/timor dñi. Et qr timor statim in desperationē ruere vt spem sociemus necesse est. Sic Bern̄. sup cantica. Sic Richardū de. xij. patriarchis Sic Hugonē de virtute orādi/ sic ceteros pene oēs videmus inchoasse. Nimirū bñ placitū est deo sup timētes eum ⁊ in eis qui sperant sup miscōia eius. cantātes ei mise ricordiā ⁊ iudicium. ¶ Obijciet aūt mox aliquis dictū esse supius q̄ amor est initi- um radixq̄ affectōis cuiuslibet alterius. si nō pcessent igitur amor/timor ⁊ spes quō subintrabūt? ¶ Sed alius est amor inhi- ans imperfectusq̄ de deo. qualem sufficit fi des de existētia dei gignere. Et hic antece dit ceteros affectus. immo fidē/quā ꝓtera in certitudine sua figit. de q̄ amore dispu- tauerunt aliqui q̄ sine pcedenti vel conco mitāte cognitōne ferri pōt in bonū. tanq̄ in obiectū primariū obijciens se aīe. sicut in ordine hierarchico prior est seraphin q̄ cherubin. hoc in libro cuius initiū est vie syon lugent continēt ¶ Illius inuenitur amor feruēs extaticus ac pfectus/ qui pōt cōiungere amantē cū amato. Cuius ade ptio nō nisi pcedentibus multis affectiōi- bus alijs venit/dum pus aīa purificatos et sanos habet intimos sensus suos. Hāc purificationē a febrili langnore peccati in- ficiētis/quid magis opaē q̄ ipse timor dñi qui expellit peccatū qui configit carnales affectōes/qui nihil negligit/qui beatos lu

gentes consolatos reddit. a quo cōcipitur spūs salutis/qs ⁊ alias efficatias scriptura sibi tradit. ¶ Et hic solet timor mgr̄aliter diuidi in timorē initialē/mercēnariū/⁊ filialem. Initialis penā incurrere. mercēnarius pdere p̄miū. filialis sepationez tm̄ a dilecto refugit. ¶ Quis audire meditatiōz in timore. Meditabor inquit ille rex vt columba. Meditationē columbe qualē estimas/nisi planctū vel gemitū/quem ipse timor inducit? Quinc forte rex alius qs dabit mihi inquit pennas sicut colūbe/⁊ volabo ⁊ requiescā. ¶ Pedibus timor addit alas inquit alius. fabricemus igit̄ sub typo colūbe meditatōnes ad timorē ⁊ spem comites idoneas et dicamus colūbā hanc mysticā aīam esse. Ita enī ipsam noīare dignat̄ deus in cāticis. hec binis alis/dextra spei/⁊ sinistra timoris/volat sursum. ⁊ cauda discretōis dirigit̄. Pennas deargētatas argēto sacri eloquij/fert ala quelibz ad sui cōstitutionē numero decē/vt possit meditari has ad timorē illas ad spem habilitās Integrat̄ penna q̄libet ex tot pēnulis circumpositis. q̄t sub vna quaq; sumi p̄nt pticulares meditatōes. Utraq; demū ala/velut equo libramine sustētat hanc colūbā. vt nec ala timoris/nimis dep̄mat p desperationē. nec ala spei sursuz se plus attollat p p̄sumptionē. ¶ Donanē hic ergo mō penne p ala sinistra timoris/cū pennulis aliquibus fm oēm positōis differētiā. ¶ Prima pēna est diuina seueritas huius tot pēnule q̄t diuine seueritatis exēpla/vt casus angelorū ade ⁊ hoīm in diluuio interitus sodomorū/⁊ gomorreorū calamitas. seruitus ingratitude deinde crux xp̄i. Iudiciū seculi vbi pauci electi. ¶ Secūda/damnatōis ppetuitas pennule tot q̄t spēs varie tormentorū. Ignis. s. inextinguibilis/vermes/fetores/horrores/clamores/vlulat⁹ ⁊ fletus/dentiū stridores ⁊ frigora. tortoruz multitudo. pessima societas oia incōp̄hensibilia ⁊ indefessa. Sup oia timenda ablatio oīs spei/⁊ carētia diuine visionis pena lissima. ¶ Tercia peccatorum enormitas pennule tot q̄t pcā cōmissa. cū circūstantijs aggrauātibus ea. ¶ Quarta ꝓpria fragilitas pennule tot q̄t pricula sunt casuuz futurorū vsq; ad mortē. ¶ Quinta secūcens ꝓsperitas. pennule tot quot occasiones peccatorū in ꝓsperis/p supbiā atq; luxuriā. ¶ Sexta frangēs aduersitas/pennule tot q̄t occasiones impatiētie turbatōis et vindicte. ¶ Septima familiaris hostilitas/pennule tot q̄t ex carne surgunt illecebrosa tēptamēta. ¶ Octaua demonis peruersitas/pennule tot q̄t demoniorū fraudes ⁊ laquei. ¶ Nona ad vivos iniquitas/pennule tot q̄t ingratitudines ⁊ scandala cōtra ꝓximos ⁊ maxime domesticos et būfactores ⁊ subditos oriūt. ¶ Decima ad mortuos crudelitas/pennule tot q̄t negligentiā suffragiorū manēt in tormentis vel a gloria retardent̄. ¶ Subdit ala spei dextra/ꝓportionabiliē ad timoris pennas ⁊ pennulas. ¶ Prima penna diuine misc̄ie/tot pēnule q̄t diuine misc̄ie monumenta/vt gloria angelorū/salutio ade noe/loth/dauid/petri/pauli/latronis/magdalene/chananee/filij prodigi/adulteregalūas xp̄s electorū insup custodia p angelos sanctos. ¶ Secūa incōp̄hensibilis glia tot pennule q̄t dotes aīe ⁊ corpis. ¶ Tercia pnie gr̄a. tot pennule quot pnie actus ꝓcedentes p peccatis. ¶ Quarta sustentatio dei continua/tot pennule quot auxilia dei p virtutes dona p beatitudines per eu charistie sacm ad hoc efficacissimum/per pniam ⁊ filia. ¶ Quinta cōfortans letitia/tot pennule q̄t ex ꝓsperitate humiliter sūpta/sumunē occasiones būfaciēdi ¶ Sexta eruciens tristicia/tot pennule quot beneficia p̄stat aduersitas fortiter tolerata. ¶ Septima volūtas libera. tot pēnule q̄t modis pōt ipsa voluntas carnē subijcere. ¶ Octaua angelorū sanctorūq; beniuolē tia/tot pēnule quot modis iuuāt nos sancti. sancteq; oēs. ¶ Nona viuorū auxilia tot pēnule quot modis iuuamus viuos et iuuamur ab eis. ¶ Decima mortuorū suffragia/tot pennule quot modis iuuamus mortuos ⁊ iuuamur ab eis. ¶ Exemplar hoc insecuti studiosi potuerūt abundāter exerceri/q̄tidie in meditatōibus fm sedulam ꝓfectionem plurioṙ habitā sparsim p totum scripture sancte corpus. Poterūt insup ꝓportionabiles alas fabricare. p alijs affectibus vt p charitate dei ⁊ primi ponendo meditatōes ad b̄o ipm inducētes. Pro

ōdio peccati/numerādo causas p respectū ad deū et primū cur odio debeamus hīe petiū/sup quibus oībus abundat summa illa de virtutibus ⁊ vicijs q̄ est vtiliter pr sus cōposita. ¶ Est sane meditatōes p tis more satꝭ inducit ad odiū peccati. sic a lie ad dei primiq̄ iuuant charitatē. ¶ Assu me tibi pennas istas diluculo/hoc est vigi lanter/mox vt senseris auroꝝ diuine illu strationis irradiare sup terrā aīe tue/habita tiōe in extremis maris tanq̄ in littore quo dam stabili fluctuantiū cogitationū ⁊ estu antiū desideriorū. etenim illuc deducet te mirabiliter/ nō industria tua /sed manus dñi/ ⁊ tenebit te dextera sua. ¶ Et dices. for sitan tenebre cōculcabūt me q̄ ad caligino sam aliquā inferiorū oīm oblionē ⁊ nox ista in infimis/illuminatio mea in delitijs intelligētie supuenīētis. ¶ Caueto pinde ne pennas istas vel infidelitas euellat vel de speratio frangat/vel inertia cōglutinet/vl la pgrauet.

¶ Consideratio .12.

docet spīm auertere a fantasmatib⁹ qō va rijs modis posse fieri oñdit methaphisice insup remittit ad maiores ds exēpligra in troducit in ifa. ¶ Industria.xij.

Spiritū a fantasmatibus auer tere ¶ Oportet nos hic eorū meminisse/q̄ de quidditate my sticq̄ mystica thologiā esse amorē extaticū quicōsequit ad intelligentiā purā ipsius spūs/q̄ intelligētia caret vtiq̄ nubib⁹ fan tasmatū ꝓterea necesse est eū qui vult my stice theologie se tradere/conari ad hāc in telligentiā purā. Alioquin amorē inde se quentē qua rōne comparet? ¶ Rursus si apud exercitatos methaphisicos habēdus hic sermo esset/ pficeret meditari/ q̄ mō to tus iste mūdus sensibilis ad aīam rōnalē p sensus corpis ingredit. vt circulo quodā intelligibili ac pulcerrimo ipse mūdus de riuatus a deo reducat in eū. Tñ res ab ip so egredientes ꝑfto impfectiores distātiores q̄ pfluūt/tanto amplius materiales/ ⁊ q̄ dam crassitudine corpulētiores inueniūt pspicuū est in elemētis ⁊ mixtis. Videm⁹ etiā in lumine solari q̄ cōtinue plus gros sescit vt sic loq̄mur/dū densiori medio sese miscet. dūq̄ coloribus q̄dāmō semetipm incorpat. Fit aūt in recursu ad deū cōuer sa. cōditio abeunt quippe magis in spūali tatē/exempligra/lumen cū colorū speciebus fert ad oculos. illic spēs ipse aggregāt et deferunt ad sensum cōem/illeq̄ diuidi cans purius ac spūali⁹. easdē ad virtutem imaginatiuā deducit. Ceterū cū rō negocia tur circa fantasmata elicit spēs intelligi biles/quibus etiā cōapit rem sine illo qō pfuit/fantasmate. Postremo potētia intel lectiua supior quā spīm vel mentē noīam⁹ post cognitionē rationis deducit rem ean dem ad lumen pure simpliciscq̄ intelligē tie fm q̄ ordinē habet immediatū ad an gelicā cognitionē. ¶ Amplius vo si diui nū dyonisiū edoctū a cōscio secretorū cē le stium paulo placet inspicere vbi de mysti ca theologia differuit cū expositoribus sui is/intenīemus eū tradere modū auertēdi se a fantasmatib⁹ corporeis ⁊ abnegatis oī bus/q̄ vel sentiri vel imaginari vl intelligi pōt ferat se spūs p amorē in diuinā caligi nē vbi ineffabiliter/ac supmentaliter cognīscit deus. dat exēplū de statuifico sculptore /q̄ ex ligno vel lapide ptes abradens /formal agalma pulcerrimū/hoc est simulacrum /⁊ hoc quidē p ablationē solā. Conformiter spūs remouens oīa p abnegationē /qualia pōt hic cognoscere q̄ vtiq̄ suam gerunt se cum impfectione vel potētialitatis vel de pendentie/vel priuatōis /vel mutabilita tis:inuenit tandē his oībus ablatis/agal ma dei /hoc est noticiā tanq̄ rei actualissi me/sine potētialitate. supme/sine dependē tia. pure/sine priuatōe. necessarie /sine mutabilitate. ¶ Caueto si noticia illa sit solū expīm tali affectu supmouenito do p amorē/ⁱ si possit dici intellectualiter nō qdē ituitiua ꝫ abstractiua seu vesptīa cognitōe nec ꝓnotatiua ꝓgnitōe/ꝫ absoluta dignis simū eēt ꝓsideratōe ⁊ inq̄sitōne. ¶ Hāb ps quelibet suos defensores elevatissimos ¶ Sūt nēpe q̄ exponētes dyonisiū pmū te net. ¶ Sūt alij dicētes hīi posse vltra p̄dic tam expimētaliter vel expimētatiuā noticiā intellectuū cōceptū ꝓpriū/ ⁊ absolutū. q̄ uis nō intuitiuū/dimni eē. Via ab eē remo

neat ꝛ abstrahat/ois impfectio. Idem de vita. idē de bonitate. idem de sapia. idē de potentia. ꝛ consilibus pfectionalibus p̄dicatis. vñ sicut facta abstractōe a conceptu vago huius hois visi de situ/motu ꝛ figura ꝛ ceteris accidentaliū conditionū inuolutis/resultat agalma. i. hois imago/ꝝm grecū. hoc est cōceptus specificus ꝛ absolutus hois. sic de esse iudicat/dum fit abstractio huius qō est esse a potētialitate. priuatione. dependētia. ꝛ alia q̄libet impfectiōe: resultat tunc cōceptus dei ꝑ prius ꝛ absolutus. ¶ Addunt argumentū qr deus hoc esse sibi nomen ꝑ priū rñdit mo ysi dicēs dices inquit/q̄ est/misit me ad vos. ¶ Affirmant isti sile de cōceptu bonitatis sicut in lege noua rñdit xp̄s solus deus bonus est. flecti videnē in hanc suiam Aug. pluries/noiatim/in suo octauo de trinitate/vbi in bonū absolutū docet ferri ꝛ sequat eius Bonauētura i suo itinerario sexto. ¶ Sz ecce nescio q̄ pacto dum practicā dare professus sum mysticā theologiā. relabor rursus ad speculatiuaz. sed nō supuacue. Est quippe vbi necessariū/o aia q̄ in deū ferre queris te p anagogicos excessus vt auertere discas te. p innatā vim abstractiuam a fantasmatibus/sicut abstractiua virtus inferior in brutis ex speciebus sensatis elicit insensatas. Scieris q̄z impfectiōes secernere a pfectionibus/vt tandē pure a liquid pfectū tibi resplendeat in essentia ꝛ bonitate. ¶ Loquamur tñ p minus eruditis in methaphisica seu theologia/ꝛ dicamus. si possumus/q̄ pacto q̄ve obseruatōnis studio/poterit se spūs a fantasmatibus auertere dum anagogicos aut supmentales q̄rit excessus. Et fortassis hoc poterit fieri si in omni cognitōe/ꝛ meditatōe sua de deo nequaq̄ sistat hō in cognitiōe. sed aspiret p vim affectiuā/quasi cordis ore inhiante in suā potentiā/ꝛ in suā sapiam/in suā bonitatē saporandā/ꝛ gustandā/tanq̄ eius/qui totus est terribilis in consilijs sup filios hoīm/p maiestatē potentie dominātis/iudicādisq̄z. totus magnus ꝛ mirabilis in sapia cuius nō est numerus. totus deniq̄z suauis. totus desiderabilis. totus amabilis valde/in bonitate ꝛ torēte voluptatis sue. Occurret tibi sic nitenti/sic intēto plurima turba fantasmatū. credo equidem irruent importune fantasmata ꝛ irrumpent in vtrosq̄z oculos tuos interiores. Tu vo fortiter abijce eos/usq̄ tū potes manu meditatōis ꝛ velut excusso capite spūs liber euadere labora. aut tu q̄si dissimulatis eis spretis ve pge q̄ pgis. ꝛ p medium agmen illud improbū/alacer erumpe. Sitis te spūalis extimulet. vt quēadmodū desiderat cervus vndiq̄z canū morsibus patēs et supcalescens ad gelidos rutosq̄z fontes aquarū. sic tu labora cōtra impedientia fantasmata vt possis et tu dicere. roze sancti spūs calefactus desiderat alia mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuum/q̄n veniā ꝛ apparebo ante faciē dei. ¶ Sic to aūt q̄ nisi te prius expurgaverit timoris lima/p integerrimā ꝛ nō fictā pniam/nitimens insup elimata peccati scoria. clara refulserit p reformatōnem in nouitate spūs ꝝm duos actus hierarchicos primos qui sunt purgare ꝛ illuminare/vanum. prius erit tibi ante lucē surgere. ad hoc pcerōis culmen. Surgite ꝓinde post q̄ sederitis q̄ manducatis panē dolorus in timore sz sine quo iustificari nemo pōt/ante deū. Improbe audes irrumpe in oscula ois/si nec pedibus cum lachrymis/nec manibus cū gratiarū actōe prius illud clare curnauer ¶ Attuero dum eousq̄z puenerit bñ cōsciās mēs ꝛ mūda vt nec gaudia neq̄ aliud oīno vel seruile vel mercēnariū animia recogitet. neq̄ ꝓterea de deo quicq̄ negocios durū/asperū/vel turbulentum penset sicut de iudice retributore vel inflictore vindicte. Sed hoc vnicū venerit in mentē/qr totus desiderabil" ē/suauis ꝛ mitis/tot' amatus et iā si occiderit dignissimus. dum solus ita placuit amoris negociū. inuolutū tunc ad amplexus spōsi. stringe pectus illud vinū totis amicicie puriſſime brachijs. figge oscula castissima pacis exuperās oēm sensum. vt ꝛ dicere subin de possis gratulabunda ꝛ amorosa deuotōe/dilectus meus mihi ꝛ ego illi ꝛc.

¶ Finis.

¶ Tractatus venerabilis mgri Johānis de Gerson de eludidatione scholastica mystice theologie sub duodecim cōsideratōibus gradatus.

Quibus datum est nosse mysterii regni celorū. dicebat iesus discipulis suis. Propter qđ ꝛ alio loco exultauit in spū dicens. Confiteor tibi pater rex celi ꝛ terre. qꝛ absconditi bec a sapientib⁹ ꝛ revelasti ea pvulis. Hec mysteria sunt q̄ loquebat apl's pfectus, et in quibus excedebat deo. q̄ ia tradidit ex revelatōe sua diuin⁹ dyonisius/in de mystica theologia. ꝛ de diuinis noīb⁹ pserti ca. vij. vocās hanc sapiam irrōnalē stultā et amentē. Qua sup sapia oudū opuscula duo scripsimus. Scripserūt ꝛ alij noīa ci via in deū vbi determinat finaliter ꝛ ex intentōe q̄ apex mentis ferē in deū p amorem extaticū absq̄ p̄uia vel cōmitante cognitōe. Et hoc est mysticū ꝛ absconditū qđ nemo sapientū seculi capit. Consentire videt dns Bonauentura in itinerario ca. vij. ꝛ vlti. Alioquin p̄terea nō videtur possibilis vltima industria quā notauimus ibidē. Pp̄ā a fantasmatibus auertere. qꝛ cum necesse sit fm pbm oēm intelligentez ta speculari. optet si nō speculentur q̄ aīa ferat in deum q̄ p intelligentiā vtvi dē. Presupponētes igit oia q̄ diuinus Dyonisius cum suis expositoribus super hac theologia tradiderūt ꝛ exposuerunt. possumus ad intelligentiā dicti huius Dubitationis de balma cōsiderare tres modos/quibus videl posse fieri q̄ amor sit absq̄ cognitione. vnus est de amore pure naturali: scōs de amore pure supnaturali. tercius ē de amore habituali/vel potius ex habitib⁹ elicito libero ꝛ actuali. Est insuper triplex actualis cognitio q̄ tum sufficiat ad p̄sens. quedā recta. quedā reflexa. ꝛ vtraq̄ pōt esse vel simplex vel cōplexa. spālis vel confusa. Quo circa notē ad elucidatio nem p̄missoꝝ numerus duodenarius cōsiderationum.

Consideratio .1.

Dat amorē naturalē causari sine p̄uia cognitōne in re q̄ diligit amat vel appetit. Patet in hō q̄ in omni re fm Dyonisiū inuenit amor naturalis. vñ Boctius. O felix hoīm genus. si vestros aīos amor quo celū regitur regat. Non est autē in celo materiali sicut nec in rebus alijs aīa carentibus/cognitio q̄uis pondere sui amoris impsso ab intelligentia p̄uia nō errante/ferunt̄ quo ferunt̄/multo verius ꝛ certius/q̄ sagitta moueat ad signū ex impetu p iacientē impsso.

Consideratio .2.

Dat hoīem p amorē naturalem nō liberū/ferri in deum/ nō ex actuali cognitōe q̄ talem in ipso causet amorē. Sequit̄ ex p̄nti. non em̄ minus est amor naturalis in aīa rōnali q̄ in rebus ceteris aīa carentibus. immo nō stat hoīem esse sine pondere naturalis huius amoris q̄ ferē in deū/etiā si damnetur in inferno. Consurgit exinde vermis ille senissimus/quē conscie remorsum appellamus. vñ verificat̄ de ꝓpheta. Non ē pax impijs dicit dns. Et illud de dānatis vermis eorū nō morit̄. Benigs cum peccato nequit ꝓpter hoc esse salus perfecta vel eterna. Dic amor est aduersari⁹ nostre fm legē carnis corrupte. cui p dilectionē liberā cōsentire nos cōuenit. dum sumus in via si nolumus tradi tortoribus in gehennā.

Consideratio .3.

Dare nō pōt q̄ amor etiā naturalis fiat/aut maneat/absq̄ omni cognitōe cōiuncta vel separata Be separata quidem hoc certū est q̄ concurrit ad quēlibet amorē/dum p̄ducit ꝛ seruat̄/primū cognoscens qđ est deus. Ceterum potētia quelibet cognoscitiua rōnalis nō minus pōt exui a sua cognitōne naturali/q̄ a suo amore. Propterea manent semp ꝛ iunguntur in eadem natura cognoscēte. amor ꝛ cognitio naturalis. Verū aūt posset esse potentia cognoscitiua q̄ nō eēt quōlibet appetitiua? puto q̄ ñ. qꝛ nulla res pōt eē q̄ nō appetat bonū. est em̄ bonum qđ oia appetunt. Vellent aliqui fortassis econuerso sitr dicere/q̄ nō est appetitus sine cognitione qualicūq̄ licet imꝑfecta valde/que est tā q̄ aliqua naturalis impssio/cōsequens ad p̄mā cām efficientem/exemplantē/ꝛ finientem. Sed iste

modus nō recipiē cōiter sicut nec ponit in rebus nō cognitiuis delectatio de q̄ magis videret q̄ q̄ ab aliquibus philosophātium vtrūq; positū videat. cōformiter ad vsum cōem q̄ dicimus pratum ridere vel gaudere dum floret ⁊ florescit et vernat.

¶ Beatus est qui liberū amorē suū cōformat ifti naturali/q⁹ si duo cōsentiunt/fiet ipsis a patre quicquid petierint. Quippe nō petent nisi deū vel cōforme deo sit ⁊ nature primitus instituite.

Consideratio .4.

Dat hoiem ferri in deū p amorem liberū supnaturaliter infusus vel conseruatū. nulla in ipso cognitōe libera cōcomitāte vl̄ p̄uia respectu illius amoris. ¶ Constat em̄ q̄ amorē libere elicitū ab hoie posset deus cōseruare destructo oīs cognitōnis actu. q̄ posito diligeret hō deū/tunc intellectualiter nō cognitū saltē cognitōe q̄ sit actus scōs elicit⁹ qō dī p̄pter immediate notata de cognitione pure naturali q̄ est primus actus essentialis aie/immo non est nisi aīa/ p̄pter qō ab ipsa separi nō p̄t ista stante ac pinde noiatur entelechia. ¶ Sil⁹ diceret si deus p se immediate causaret actū amoris liberum in volūtate/nō cōcurrente intellectu vt intellectus est/iuxta positionē quorundam dicentiū q̄ actus beatificos in patria p̄ducit solus deus.

Consideratio .5.

Dat varietas eorū q̄ tradūt de theologia mystica q̄ cōsistat i amore solo ⁊ q̄ amor ille supnaturaliter inspiret illis q̄ cōpiscūt sapientiā. Spectat hoc ad potentiā dei p̄ut ex p̄cedēti p̄stat. Spectat ⁊ ad ipsi⁹ sapiam atz bonitatē. vt sapientibus os mētis inspiret spīm amor⁊. neqz neget mūdis corde oscula postulatū/iz p̄ueniat etiā in bñdictōibus dulcedinis/desideriū pauperū/q̄ cuz daniele sūt viri desideriorū. Satiet insup puulos suos eterna sapia/ab vberibus cōsolatōis sue/tanq̄ pia mr̄. cuius vbera nō fingit/q̄ nō veraciter absq; fictōe se p̄stituerit vt puulū sub ea/iuxta sniam xp̄i q̄ sit ē spōsus ⁊ spōsa. pr̄ ⁊ mater. amicus ⁊ amica. q̄m amor spūalis sexū nescit. ¶ Tōte hec nichz tota fere scriptura deduci ad hūc sensum. Actuero nihil ad philosophātes sup hoc assiduo p̄ deuotis miraculo. Propterea dī hec sapia mystica appropriata p̄sonis esse/taz a dyonisio q̄ a ceteris. Et ita p̄troversia vel dubietas oīs cessat. hac p̄te/q̄m stat apicē mentis in deū ferri/sine cognitōe actuali p̄uia. vel p̄comitāte sic accipiēdo q̄ cognitio nō causat amorē illius supinfusum/nec oportet vt comitet ipm̄ distinguēdo cognitoz apphensiuā vel declarativā/ab experimentativa affectuali.

Consideratio .6.

Dat vt amorē supinfusū comitet actualis cognitio q̄ patet intelligibiliter amor ille/hoc est q̄ iudicat aīa se amare/⁊ deo delectari/imo ⁊ ignote ignotis p amorē iungi. Propter intelligētia memorē illis de cāticis. Auerte oculos tuos a me. q⁹ ipi me auolare fecerunt. Vbi colligit q̄ duo sunt oculi alterius. vnus spectās ad cognitiuā potentialis. vnus spectās ad cognitiuā potentiā alter ad affectiuā. Ille scōs p̄prie dī oculus amoris vel oculus spōse. De q̄ in eisdē canticis. Vulnerasti cor meū in vno oculorū tuorū. Contingit aūt q̄ dū aīa fert in obiectū p oculū amor/si tēperet intelligere/dū sit illud qō diligit/euolat dilectio. ac pinde dī euolare dilectus. Nihilominus est aliter possibile q̄ ⁊ dilectio maneat ⁊ cognitio sit talis dilectōis ad tp̄s p̄sitat. Alit̄ enī non potuisset tradi vel scribi qualiter cunqz noticia de theologia mystica vt qō illa est cōiunctio amorosa dilecti cū dilecto qō expurgat oēm sensum/q̄ vulnerat q̄ coniungit ignotis ignote/tanq̄ in diuina caligine cum sil̄ibus multis.

Consideratio .7.

Dat q̄ amor hmōi supinfusus maneat absqz charitate/sicut p phetia sic̄ fides ⁊ spes ⁊ alia caret infusa. Propterea talis amor nō est ignis infallibile gr̄e gratū faciētis. Cōsonat his cōis schola doctoz/q̄ nemo scit an amore dei hāt iuxta illud. Nemo scit an amore an odio dignus sit. q̄uis istud intelligi videat de amore p̄destinatōis ⁊ odio reprobationis.

batiõis. ¶ Valet hec cõsideratio p laude charitatis vt qui gloriat̃ p mysteriorũ cognitionez in dño glorietur. Si nouero inquit apls mysteria oia inter q̃ est plane mystica theologia. nihil sum. Veritas est/ q̃ sicut de donis z beatitudinibus loquit̃ sic de sapia mystica. ¶ Loquunt̃ de ea aliq̃ doctores nõiatim Hugo de balma. qui includit charitat̃. Propterea dicit q̃ hec sapia excellentius donũ est q̃ sola gra gratum reddẽs. Nimirũ qz gra est gratificans/ z sapia sopulcra z delectans.

Consideratio .8.

Dat dilectionẽ liberã z elicitã naturalr poni in apice mẽtis q̃ dr ab aliquibus sinderisis absq̃ hoc q̃ mens se actualiter iudicet aliqd dilig:re/ q̃uis ista dilectio cognitionẽ seq̃atur z pcomitet. ¶ Concederẽt istã pbi naturales ac pinde multa saluarẽt absq̃ miraculo/ sup his q̃ de mystica theologia tradunt a catholicis. ¶ Studuimus in duobus opusculis d mystica theologia pdẽ ꝓpositis q multas ꝓsideratões z inductiones ista determinare voluit ad cõem intelligentiã z pbiam deducẽtes hãc sapiam. nõ q̃ secludere vellemus diuinos z supnaturales influxus. absit hec pelagiana temeritas. sz cõsone loqui volumus pbis z scholasticis theologis/ talia q̃ nõ abhorrerẽt a suis traditoribus z scholis z si effectũ est/ q̃literq̃ exprte/ iudiciũ sit legẽtiũ. z gloria deo. si vo nequa q̃/ ignosce tu deus et tui. ¶ Veruntamen tota rõ cõsideratois pntis consistit in hoc q̃ dicit pbs de vehementer habituatis q̃ in suis actiõibus nõ deliberãt aut saltẽ ita se bñt q̃ se deliberare nõ inducant. Agit enim ars pfecta mõ nature. sicut oiũ dũt oes artifices/ ẽt mechanici circa exteriora laborãtes textores cytharistę scpto res ꝛc. Quãto amplius hoc inueniri põt in actiõibus immanẽtibus vel intrinsecis. Nam z sepe multa cogitamus/ multa diligimus sub omni facilitate/ q̃ nec cogitare nec diligere iudicamus. ¶ Recedit nihil ominus z comitat̃ naturalr in omni dilectionem. z si cognitio reflexa/ tñ recta. Hec est tradicio oim tam pborũ q̃ theologorũ z moraliũ cũ expientia dicentiũ pvocem Aug. Inuisa diligere possumus/ incognita nequaq̃.

Consideratio .9.

Dat simplices idiotas p fidem spem z charitatẽ citius z sublimius peruenire ad theologiã mysticam. q̃ eruditos in theologia scholastica et discursiua. ¶ Sũt ad hoc multe rõnes q̃z aliqs notat sctus Tho. ingrẽs cur simplices sunt aliq̃n deuotiores q̃ lrati? Ita fides taliũ min9 est inquieta p fantasias priarũ opinionũ/ q̃s nec audiũt nec cogitant. Sũt insup hũiliores. cũ quibus gratiã dat de9/ q̃ cũ simplicib9 gradit. oẽm vo superborũ z sublimiũ colla ꝓcul vtute alcauit. ¶ Preterea simplices bñt aliq̃n curã d salute sua maiorẽ in timore et tremore. ¶ Qualiter aũt sit istis simplicib9 imo z pueris ambulandũ p mystica sapia/ tetigim9 in opusculo quodã de simplificatõe cordis/ via sctã. ¶ Dicebat vn9. Ego p. xl. annos z amplius versaui z reuersaui/ multa studẽdo/ legẽdo/ orãdo/ meditãdo/ in ocio tpis multo/ z nihil inueni ꝓpẽdiosi9/ efficaci9 vt ad ꝓsecutionẽ theologie mystice/ q̃ vt fiat spũs et aia sub deo/ ta q̃ puul9 z puula/ in q̃ metaphoraliter dictã vbi mẽdiatas spũalis locũ habet p̃cipuũ. cũ fide simplici q̃ deus puer natus ẽ nobis. z puulus datus ẽ nobis.

Consideratio .10.

Dat ꝓcordia theologoz z d theologia mystica loquẽtiũ. ꝓmissis ꝓsideratõibus sicut arbitramur attẽtis. ¶ Cũ pbis aũt fidẽ caretib9 ne q̃t esse q̃uentio in hac pte. Rõ qz nolũt credere vt intelligãt. incedẽtes crassa cerui ce/ et recto collo/ noletes captiuare oẽm intellectũ/ neq̃ volũtatẽ i obsequiũ xpi. Quãobrẽ verissime enũciatũ ẽ q̃ hec est xprie ꝓpria sapia xpianoz. tã q̃ fons signat9. cui nõ cõcat alien9. qui carnalis hõ non pcipit ea q̃ dei sunt. Stulticia est enim illi dũ fit ei xps petra scãdali z signũ cui ꝓtradicit. dũ nõ intrat postiũ vt pascua inueniat. maxie qz non vult mãducare panẽ de celo verũ nec bibere vinũ germinãs vgines. Per cuius tñ sacre cõionis frequentationẽ sup olaꝛ

homo denotus ⁊ habilis ad theologiam mysticã. si vitam ⁊ mores huic salutifero sacro conformare non omittat / put alibi sub cõsideratõe multiplici notatũ est.

Consideratio .11.

Care neqt vt theologia mystica sit in hoĩs mẽte sine q̃licũ q̃ dei cognitõe. Fuerũt q̃ dicerent nihil nos cognoscere de deo nisi p abnegationẽ. Contra q̃s est cũ rõne ⁊ auctẽ articulus pisius ꝺdenatus. Sed aliunde deducẽ ꝓsideratio pñs notãdo q̃ ois apprehensio vel mot[illegible] intellectualis / siue de deo vel de alijs / fi põt cognitio. imo ⁊ visio / p illũ loqnꝺi modũ q̃ vtimur de sensibus exteꝛ[illegible]abus. vbi ois sensatio visio noiaẽ. ꝓbicimus vide q̃liter hoc sapit. hꝰ olet. sonat. suaue est. ledit. Sed materia de his sensibus in intellectu ꝓportionabiliꝛ existẽtibus / latiꝰ q̃ vt differatur ꝓ pñti. Sic eñ vocãt Arist. ⁊ Basilius intellectũ sensum. Sic cõis vsus dicit de bñ iudicante. Iste bñ sẽtit. iste clare videt ĩ materia Sic Greg. in omel. Amoꝛ inquit ipse cognitio est. Et vere sic est ꝑm tactũ / gustũ / et olfactũ spũales. imo tñ potioꝛ ꝓceptibilioꝛ ⁊ purioꝛ est cognitio / q̃to intimioꝛ circa deũ q̃liter ipm tãgũt / gustãt / ⁊ olfaciũt mystice theologisantes. nõ auditoꝛes tñ. sed inspectoꝛes / sed factoꝛes. ꝓponaẽ exemplũ puuli sup matrẽ suã dũ sugit ⁊ amplexaẽ eã. qui plerũq; nihil videt / nihil audit aut saltẽ non iudicat se videre / vel audire quieq̃ / totus in lactatiõe vñ delectatio dicta est occupatus. Tunc nihil cogĩscit sub q̃cunq; rõne reflexa etiã q̃ lac sit dulce vel bonũ / vel ens vel nõ ens sed tñm lactã / dum se vberibus imprimit. Et fit mulcebris quedã opatio expimẽtatiua / nõ reflexa / nec declaratiua / nec enunciatiua. Felix puer ille etiaꝫ si centũ sit annoꝛum sub sapĩa matre sua / q̃lis erat magnificus rex ille dauid puulus in oculis suis / ⁊ virilioꝛ ceteris añ deũ. Fundemus sup hãc silitudinẽ sensuũ spũaliũ ad corpales / sil'itudinẽ aliã ꝓ theologie mystice cognitõe cõuenientẽ. Cõstituamus duos hoĩes cotã oculis nr̃e cõsideratõnis / quoꝝ vnus sit acutissimus in duplici sensu visus ⁊ auditus ꝫ habeat hebetatos penit⁹ ⁊ obtusos tres alios sensus. q̃ sũt olfact⁹ gust⁹ ⁊ tact⁹ Constituaẽ alter qui cecus sit ⁊ surdus. ꝫ habeat expeditos alios ⁊ viuaces. olfactũ gustũ / et tactũ. Constat q̃ iste scõs poterit maioꝛes expiri delectões. sensuales q̃ primus. Coiecturemus ex ista silitudine q̃ phi vel theologi lr̃ati / vigẽt in visu ⁊ auditu spũalibus. sed euenit multis q̃ tribus alijs careaẽt sensibus vel impeditos / vel obtusos ꝓfus hñt. Prouenit eõtra de simplicibus illiteratis / q̃ velut ceci ⁊ surdi sũt ad phĩe scholastice ꝓceptionẽ q̃ ceteris sensibus vigent in spũaliũ olfactu gustu ⁊ tactu. Nullus q̃ mirabiẽ ista cõsiderans ꝫ simplices illiterati ceci ⁊ surdi nisi quanq; fides insonat / oblectãt in deo quẽ desiderando ⁊ amãdo olfaciũt / gustãt / ⁊ amplexando tangũt. Habẽtes q̃ vite puritate et simplicitatẽ sensus istos purgatos / atq; reformatos dũ in alijs male viuẽtibus pennis stupidi sunt / nec pci possunt ea q̃ de diuinis suauiter redolẽt sapiũt ⁊ mulcẽt. q̃uis videãt ⁊ audiant. Exẽplũ sile de canibus venaticis respectu nõ venaticoꝝ posset induci. Reducunẽ insup isti quiq; sensus ad duos oculos q̃ sunt intellectus ⁊ voluntas cogitatõis. ſ. amoꝛis. Visus eĩ ⁊ auditus p appropriationẽ magis spectat ad intelligentiã. ceteri tres ad affectũ vel amoꝛẽ

Consideratio .12.

Tant sil'affectualis cognitio theologie mystice / ⁊ alter modus ꝓplatõis qui dĩ pure ⁊ li qui de veritatis diuine. Sunt diuersi tractatoꝛes de vtraq; ꝓplatõe ⁊ varie quelibet figuraẽ. Affectualis in maria sedentes in spõsa q̃ delitijs affluit innixa taliter sup dilectũ suũ. Intellectualis vo in isr' ⁊ rachel. ⁊ in spõsa ascẽdẽte sicut aurora luna et sol. Sed optet q̃ intelligẽtia ferat in deũ sine hic ⁊ nunc. hoc est sine continuo tpe ⁊ ita sine cõmixtiõe fantasmatũ. Hoc vo tante difficultatis esse dicit Aug. cõfa nans platoni ⁊ sequacibus q̃ nõ nisi in raptu quodam more choꝛusatõis posse sincera veritas hec cognosci etiã a paucis et raro. Quẽadmodum nõ ita sensẽrũt de theologia mystica affectuali / qui eam affec

quibilem tradunt. ¶ Possibilitatē deni-
gꝫ cōsideratōis huius suadent ea q̄ in pau
lo facta sunt et in beatis cōplebunt. Sed
ampliorꝫ pfectio nō est opusculo pñti ne-
cessaria nec possibilis brevitati. ¶ Beniqꝫ
distribuit vnicuiqꝫ deus mysteria sua put
vult. qui hodierna solēnitate ascēdens in
altū dedit dona in hoibus. In cuius cō-
memoratōe solennitatis hec scripta sunt
Lugduni ad elucidationē scholasticā/my
stice theologie/cōsistens in amore p Johā
nem de Gerson cancellariū parisien. An-
no. M.cccc.xxiij. prima Junij.

Conscius ē animus meus. expiētia testis.
Mystica q̄ retuli dogmata vera scio
Non tñ idcirco scio me forē glorificandū
Spes mea crux xpi Gratia nō opa.

Lamen de purifi 2

catione sensuum interiorum.

Gaudia queris — Cor tibi frustra.
Sensibus berens — Infatuatis
Carnis amore — Lactus z auris
Naris odora — Vis oculorū
Lingua sapora — Pi tibi sensus
Quinqꝫ dati sunt — Spūales
Quos ebetauit — Morbidus intro
Corpis humor — Horridus/asper/
Fedus/z ater — Spurcus/amarus/
Vis repatur — Contere rete/
Noxius humor — Ote vomenti
Prodeat extra — Jam minus egri
Celica carpent — Gaudia sensus
Obiciet se — Tunc deus vltro
Omnis fiet — Omnibus vnus
Pure melodus — Ote saporus
Lux oculorum — Hauriet eius
Naris odorem — Lactus in ima
Suauiter ibit — Nectet vtrinqꝫ
Spūs vnus — Corqꝫ deumqꝫ
Influa tanta est — Vis in amore
Si tñ assit — Gratia formans
Caliter acto — Respicit ois
Carneus actus — Finit.

Opusculum epistola

re mgri Johannis de Gerson cancellarij
parisien. de religionis pfectōne z modera
mine ad Guilhelmū minanci quondam
medicū dñi cardinalis Galliciarum. tunc
aūt monachū domus maioris carthusie.

Gratia vobis z pax i xpo ie-
su. Vtiqꝫ dicetis mihi p similitudinē. Medice cura
teipm. Itaqꝫ qui aliū do-
ces ait apls. cur teipm non in-
struis? Sed rñdebit p me sapientis inssio. Honora inquit medi-
cum. Et iterum. Da locū medico. Ratio ē
q̄ disciplina medici exaltabit caput eius.
Nam que pōt in medico disciplina inue-
niri melior/q̄ vt relicta seculi pompa reli-
cta arte sua. relicto demū seipso qō maius
est/tradiderit se medicus noster disciplī-
ne maioris carthusie. Talis em̄ tu es cui
nunc ipse rescribo/qui dignaris exquirere
discipline doctrinā/ab illo qui tali nunqꝫ
subiacuit discipline. Nihilominus in ver
bo summi medici nri dñi iesu xpi/qui ius-
sit oñi petēti se tribuere. Et rursum. Ape
ri os tuum z rego adimplebo illud. qui est
magni consilij angelus voc̄atus admira-
bilis. Audebo tuis medice carissime que-
stiunculis que satis cōes sunt/apud egros
spūales in religionū grabato laborātes. re
media/nō dicā invenire/sed inventa dest
gnata p doctores repetere. Cōmunia qui-
dem z vulgata neqꝫ cōpāda subtilibus ar
tis medicine spūalis apicibus. sed tāqꝫ rū-
des aliquas receptas visum fuit cōsidera-
tiones pauculas annotare. ¶ Sunt autez
tria q̄ querunt in forma. ¶ Primo vtruꝫ
quis exercitiū oronis cōtinuās/vel alia ex
ercitia spūalia cuꝫ affectu. vtputa lachry-
rum ꝛc. sentiens se in viribus debilitari p
pter hmōi exercitium/z remitti in ceteris
corpalibus laboribus/vtpote in cantu fo-
ti z silibus vires corporeas exigētibus sit
reprehensibilis? ¶ Cum tñ dicit apls. Psallā
spū/psallam z mente. Pensat em̄ deus po
tius corqꝫ verba. immo ꝓpter laborē can-
tus nō pōt debita devotionē habere dum
cantat. ¶ Secō si rōne debilitatis corpis
vt fortior sit ad portandū ordinē siue pro-
fessionis sine consciē scrupulo lautius vi-
uere possit q̄ ordo seruet/vel ad ꝓhiben-
dum lapsum in egritudinē ad quā est dis-
positus/vel dubitat incidere in futurum?
¶ Tercio si orās solitarie ex debito vtpo-

se horas canonice instituetas/teneat verba adeo articulare pferre z explicare vt seipsum audiat. Cum frequentius aut rone debilitatis aut grauedinis corpalis non sine graui labore ad plenū id queat. Corde tñ dicet z formabit/aut al's eleuatõe mētis affectus cessabit officiū lingue licet nõ cordis. Bet dñs rñsionem veram scribere salubrem z efficacē. Et velut ab alto repetētes dicamus p prima cõsideratione.

Consideratio .1.

Religio xpiana sub vno supmo abbate xpo/sola est salutaris z pfecta. Siquidē extra illam nõ stat salus neq; pfectio. Bocet autē sufficiēter ad pfectionē puenire salutarem sub ea z in ea. oēs recte viuentes. Unde sequit pinus neminē iudicandū extra statum salutis aut pfectōis esse/qui viuit sub xpiana religione. Valet aūt hec cōsideratio ad humilitatis cōseruationē inter mēbra corpis xpi mystici. z vt abiecta presumptione pharisaica z murmuratiua cōtentione/membra se inuicē honore pueniant/iuxta monitionē apli. Nec aliquis in ecclesia sibipsi de statu pfectionis sup alterū inaniter blandiat/vt qui monachus est/nō monachū nō spernat: neq; secularis solitarium diiudicat.

Consideratio .2.

Religio xpiana q̄uis vna sit/nihilominus distincta est multiplici z pulcra varietate graduz meritorū/z ordinū/p̄m operationē spūssancti qui distribuit vnicuiq; put vult. q̄ eñ a deo sunt/ordinata sunt. quid aūt magis pcessit a deo q̄ religio. sed q̄ religio? Religio vniq; xpiana que est ecclesia xpi sponsa. Est igit̄ in ea ordo qui describit̄ esse parium dispariūq; rerū sua vnicuiq; tribuēs dispositio seu collatio. Neq; eñ solitarium deus tñ est/z in cōi viuentiū sed z seculariū/vtriusq; sexus/z cuiuscūq; status. Sequit̄ pinde rōnem esse in efficacē dicētium illos semp cū reatu grādi remoueri a dño suo xpo iesu quibus dat aliqñ cōsiliū ne votis aliquibus se subijciāt vltra legez nōem xpi. Pōt fatemur hoc male. p̄t z nonnunq; bñ pie z di crete suaderi. Neq; eñ oēs capiunt verbū istud. Sed de hoc alibi Nunc pgamus vltra/quo cepimus.

Consideratio .3.

Religio xpiana q̄uis exēdat se ad oem xpianū/artū appropriato quodā vsu loquēdi restringit ad religiones/quas Anselmus appellat facticias. q̄ lz etiā multiplicib⁹ modis varie sint. vniunt̄ eñ triplici voto. s. obedientie castitatis z pauptatis. In quibus stat essentialis rō talis facticie religionis. p̄ut alibi p doctores late z scientifice dictum est. Uñ sicut ecclesia significat principaliter vniuersalē cōgregationē fideliū et inde dī Catholica. i. vniuersalis. nomē tñ istud vulgaris vsus restringit ad clarū. sic in pposito de religione etiam est/pter maiore circa xpi consilia religationē.

Consideratio .4.

Religio facticia siue dicat statutus siue ordo siue gradus in ecclesia. illa tñ nō est de se statui vel ordo vel gradus pfectōis exercēde/sed acquirēde. Ulio quin male nimis esset mētis religionē pfitentibus. qui imperfectos esse cognoscūt aut valde despiūt. Exquo fundāt z ñr doctores excellentiā platonis sup religiosos. q̄ status platonis est pfectionis exercēde/alius acquirēde/qui vocantur aliūde status lugentiū seu penitentiū. De curatis vo qui sunt scōi ordini succedētes discipulis. sicut apl̄is epi. volūt aliqui dicere q̄ nō hūt statū. cū nō sint iuramento vel voto astricti. Sed quicqd sit de hoc z de noīe status z stat curatos esse in gradu et ordine pfectōis nedū acquirēde h̄ exercende p actus hierarchicos/q̄ sunt purgare subditos illuminare z pficere/magis q̄ religiosi in q̄tū religiosi. Nō ad dīt/qñ aliunde pñt mōachis tales hierarchici actus cōpetere. dnm ipsis a supiore legitime cōmittunt. Grandis est hec platonū tam maioum q̄ minorū pcellētia. magni q̄ meriti/si statum cōpēsant opib⁹. Quanquā grauat eos titulus iste dignitatis. nō sublevat nec honorat.

Consideratio .5.

Religio facticia tanto debz dici pfectior/quāto ad dilectionem dei ꝛ charitatis augmentū ꝓpriꝰ ⁊ magis appropinquat. Consistit enī in dilectione dei ⁊ charitate religio xp̄iana/⁊ ꝑm mensurā eius est q̄litas eius in merito/et ꝑmio. Ac pinde religiones q̄ directe et medijs idoneis disponūt ad ꝓtēplatiuā vitā sunt dicende pfectiores. aut forte melius appellari pñt schole quedā ⁊ instra pfectōis pnt loquit Cassianus. Non enī videt ꝑns/ si status aliquis sit pfectionis acquirēde/ q̄ ꝓterea sit status pfectionis simpliciter appellādus. Neq; dicētes hoc detrahūt religiosis. sed in humilitatis veritate ⁊ securitate se tenēt/dum nō arrogāt sibi qđ nō sunt/addētes pienlū pienlo. dū rursus nō negant posse aliq̄s extra statū p̄ fectōis inueniri valde pfectos. Sicut ecō multos patit impfectos. Notum siquidē est q̄ Aug. se in hac re testat inuenisse.

Consideratio .6.

Religio cōstituta ad vitā cōtemplatiuā/debet cōsequenter aptare oēs ꝓstitutōes suas ⁊ obseruationes ad eundē finē cōmodius assequendum. Finis aūt dat ⁊ imponit necessitatē mediꝰ q̄ sunt ad finē/⁊ ꝑm exigentiam finis deberent cetera moderari. Inde est rerum exitus ⁊ fines prudētia metit. ꝓterea finis est cā cāsarū. Est insup finis principiū in moralibus/sicut in speculabilibus principia demōstrationū. Est rursus ꝓmafiet vltia. Est demū forma moraliū actuū q̄m sicut forma materialis dat materie dispositē. Ita ⁊ finis legis qui est dilectio dat formalē existētiā actibus debite circūstantionatis. Circūstantie nimirū sūt tanq̄ dispositōes q̄litatiue q̄bus deficiētibus aut inordinat̄ nec̄t intētio finis informare actū/vt bonꝰ moraliē dici possit. ꝓterea rectitudo intētiōis ad finē dz sibi ꝛnugere rectitudinē mediorū ad ipm finē. Ac pinde fiet totū corpus operationū lucidū et rectum/aliter nō.

Consideratio .7.

Religio cuiꝰ finis ꝓncipal̄r ē ptē platio. seu vite ꝓtēplatiue exercitiū vel acq̄sitio: hz ꝓ pambulis lectionē/ōrationē/⁊ meditatione. Quinimodi videnē esse religiones sub regula sancti Ñdicti ꝓstitute. celebris q̄z Carthusie religio/cuiꝰ ꝓfessorē respicit pñs vbū. Oportet hic p̄supponere multa/q̄ de vita ꝓtemplatiua ⁊ actiua determinata sūt ꝑ doctores Que scz ⁊ q̄les sunt/in quibus cōsistūt. in quibus differūt ⁊ cōueniūt. Aut q̄liter se supponūt aut excedūt. Constat enī multas i dictis religionibꝰ exercitatōes fieri corpales/in q̄bus nō ꝓsistit ꝓtēplatio/sz aut fiūt ad mortificationē viciorū p̄sertim acedie q̄m pessima oīm malor docetur est ociositas iners. Aut fiūt ad ꝓseruationē virtutū moraliū iā habitarū. Aut fiūt tā q̄ fructꝰ aliq̄ reddūdātes ex radice ꝓtēplatōis. dū cōpletur illud. Demoniā abūdātie suauitat̄ tue eructabūt ⁊ iusticia tua exultabūt cū filiis innumeris. In q̄bus est grārū actio ⁊ vox laudis. Aut deniq; labor pnialis afflictōis intēdit ꝑ satisfactōne volūtaria tā ꝓpriox q̄ alienox pctox. Et hꝰ valde crebrū ē in ipsis religionibꝰ/q̄ tñ sub vita ꝓtēplatiua reponunt. Quis vtiq; labor hmōi nō sit ꝓtēplatio sz actio/verior q̄nq; et penalior q̄ oratio in cāpis vl̄ nauigatio p maria/vel curatio egrotox. Sed q̄m hr̄ ps ad reliquū sat̄ ad recollectiōz meditatiōis/vt ipsa trāseati ꝓtēplatōz/denōiatio fit a digniori ⁊ ꝓncipaliori vt tal̄ vita claustralis/ꝓtēplatiua dicat potius q̄ activa. ꝓro q̄ itel ligēdo clariꝰ sit seq̄ns ꝓsideratō

Consideratio .8.

Religio Carthusiēn. nō attēdit ꝓncipal̄r qualitatē vnius ꝑsone singularis/sed ad se introeūtium dispositōes cōplexiones. cognitiōes et affectiones. quēadmodū vt in pluribus eueniūt. Cuius rō est q̄m repiunt aliqui penitus indispositi nedum ad finē ꝓtemplatōis cōsequendū in hac vita/sed etiam ad ipsius ordinis statuta capienda ꝑ intellectū ⁊ exequēda ꝑ affectū. Sūt ⁊ alij q̄bus iā nō est opus pambulis exercitijs ꝓtēdis

in hac religione vt ad cōtemplationē pue
hant. qm̄ aliunde partim ꝓpio studio et
exercitio. z ptim/immo et maxime diuino
auxilio. ꝓuecti sunt ad arcem cōtemplati-
onis facliter ascendendu. Rara hec auis
in terra fatemur. nō tm̄ desperandū q̄ nul
la. Sunt etiaz alij qui discplinati p obser-
natões ordinis/mortificāt vicia/z naturā
custodiunt. qui absq̄ eis viuēdo secular-
ter dum fouere putarent naturā vicia nu-
trirēt. imo deinceps vt euenit naturā p ex
cessum corrumpent. Et qm̄ inueniūt vt
cōius hoīes huius religionis ꝓfessionem
arripiētes qui se tales reputant. ꝓterea re
gule date sunt alie/q̄ que solam cōtempla
tionem respiciūt. Qm̄ multo plures sunt
apti regulis hmōi q̄ cōtemplatōis altitu-
dini/pīsertim ab initio/z in feruore concu-
piscētiarū. quibus nō edomitis cōtempla
ri. quereret homo nedū inutiliter/ neduz
arroganter/sed in magnā sepe sui pniciem
put ex vita patrum claret.

Consideratio .9.

Religio q̄uis vna sit in consti-
tutiōibus z votis/debet nihil
ominus esse in ea diuersitas in
executiõe/dum accidit notabilis varietas
in cōditõe psonarū. Alioquin fieret ꝓtra
dictū legis ad allegoriā tractū. Non ara-
bis in boue z asino. Fieretq̄ contra legem
charitatis fraterne/ in qua tota lex pendet
et ꝓphete/dum nō fieret alteri q̄ rōnabi-
liter quereret sibi fieri casu tali. Pōt vero
varietas puenire circa dispositionē corpa
lem in deterius/nunc citius/nūc tardius
absq̄ culpa psonali. Ceterū pfectus spūa
lis in bonū arduū. neq̄ ita frequenter eue
nit/aut pueniēs latet sine ꝓpter illius vir
tutem qui dicit ex sñia. Secretū meū mi
hi/secretū meū mihi. sine ꝓpter aliorū ani
malitatē/qui nō statim penetrāt quis z q̄-
lis sit homo spūalis/z q̄longe ab hoibus
ānalibus. Et q̄ rarū donū est hec humili-
tas vt aīalis homo se talem veraciter esse z
sentiat corde z pfiteat ore. Nullus ita q̄
mirabiē/si spūalis hō non semp dimittē
inter eos liberis alijs euolare neq̄ ad pe-
des iesn sedendo audire cum silentio ver-
ba illius. Fit postq̄ z vt solicitudo martbe
de ocio Marie ꝓquerat. Felicē iure di
xerimus religionē que saltem paucos cō-
templatōis gratia pditos sustinet z foue
et tanq̄ pciosam margaritam/vt delicatū
aliq̄ lilium. vt amantissimum oñi beni-
mū adolescentulū in mentis excessu colat
et honorat obediens xpo sponso dicenti.
Adiuro vos filie hirlm/ne suscitetis neq̄
euigilare facietis dilectam donec ipsa velit
Non occupet in practicis exteriorum ne-
gocijs. nō cōuentum assidue sequi cōpella
tur. Tales olim extitere Heremi. Hugo. Si
chardus. z sil'es. Cuero quisquis es ap
tus ad gratiam hmōi noli si forte cōpello
ris esse vnus ex aliorum grege/cōquerino
li p impatientiā murmurare. noli tanq̄ in
gularis ferus depascens vineā malignari.
Expecta potius dñm/viriliter age/confor
tetur cor tuum z sustine dñm. Scit prouī
dentia sua quid expedit tibi. sine eius vo
tate/nec passer vnus cadit in terram. in cu
ius manu sunt hoīm corda conuertere po
tens ea quocunq̄ voluerit. vt impleat de
siderium pauperum. Si vexat te vocalis
oratio cum vigilijs. si nō sapit vt cupieres
diuina dulcedo. illa tibi seruatur in celis.
Non velis p̄mij fructum ꝓcipere dum ad
huc metis. Careas interim q̄dianus vti
ita loquamur distributōnibus. q̄ integrā
seruat dñs tibi pbendā in celis. Nō spnu
tnē filius oū puulus est de mensa pris. q̄
tnē nōnulli de seruis hereditatem minime
habituri pīnā vescunē ipso pane filiorū.

Consideratio .10.

Religio curā habet ꝓcipuā de
infirmis. Sanxerunt hoc sanc
ti patres z addiderunt/q̄ dice
ti se infirmū credat. Vnde sequit vtra q̄
solicite curandū est. ne quis in infirmitate
pīsertim incurabilem dilabat. Inter om
nes aūt infirmitates fugibilior tam p pso
na/q̄ p ordine/est capitis insanis ex cuā
cuatõe z vicio cerebri: ex qua pdit hō iudi
cium rōnis/z p cōsequens q̄ammō desi
nit esse hō z fit miserabilior iumentis insi
pientibus opprobriū hoīm. z abiectio ple
bis. z onerosissimū tori⁹ stat⁹ sui iudicibus
Auertat hāc ciuilē mortē a seruis suis me
dicus summus z dñs noster iesus xps/q̄

gerendo media cōseruationi cōgrua/ꝛ p
hibēdo noxia. q̄ nō semp euenīt subito
vel repēte sed lente ꝙ incremēta velut im
ꝓcepibiliter ab ipso patiente. Ab alijs q̄z
hmōi tam grādi piculo si apud oculos nō
ꝓspicaces in talibus ꝓuidendū cōtingeret
p arte medicine nedū corpalis sed ꝛ spūa-
lis obuiet. Agat itaq̄ spūalis hō. vt oīa
diiudicet atq̄ ꝓuideat. doctrine sapīa. que
cuncta nouit anteq̄ fiant. In qua quidez
sapīa seu ꝓuidentia/vigere maxime maio
res in ordine necesse est. Pro quo plenius
enucleādo. sint adhuc decē cōsideratio-
nes q̄ sequunt. addendo denarium dena-
rio vt sic ꝓlati videant duo denarij adui
aticum sauciati.

Consideratio .11.

Religionis securitas ꝛ solicitas
fundamēralis. Post diuinā gra
tiam cōstitit in discretōe ꝛ chari
tate ꝓidentiū quocūq̄ noīe censeat. Pre-
uia/moderatrix legū mortuarū. i. consti
tutionū. Sunt dispēsatores mysteriorū ꝛ
ministeriorū dei. fideles ad deū ꝛ pruden-
tes ad ꝓmū. Sunt put Aristo. loquit
veri epieikes: hoc est interꝓtatores legū ge
neraliū. sm applicatōes ad casus singula-
res. Quā virtutē videt psalmista vocasse
equitatē vbi dicit alloquēdo deū. Omnia
mādata tua equitas. Et ita legistarū. imo
vulgaris vsus habet dicere aliquid fieri de
bona equitate. Seueritas vo cōstitit in so
lis generalibus vbis legis. Apterea noīan
tur hoīes hmōi nimis verbis statutorum
innitētes/ſrales/ꝛ q̄nq̄z inhumani tyrāni/
duri ꝛ crudeles/vtpote nō attēdētes illud
etiā pueris inculcatū. q̄ videlicz ipse q̄z le
ges capiūt vt iure regant. Et ꝓmittit do-
gma nostro ꝓposito satis accomodatū. cū
dicit. Iudicis auriliū sub iniqua lege ro-
gato. Iniquā intellige legē si ad iniquita
tis ꝛ iniusticie traducat abusum. Hinc ꝓ
sapiente dī. Noli esse iustus nimis. Rur-
sus. qui nimis emungit elicit sanguinem.
Et apud comicuz. Sūmū ius est summa
iniusticia.

Consideratio .12.

Religionis maior quisquis
ille fuerit habz diligēter in
spicere vultuz pecoris sui/iuxta
monita sapiētis. ꝛ put vtile viderit sua in
tereſt cuilibet ꝓuidere. Est itaq̄ sicut cete
rorū hoīm. sic ꝛ religiosorū varia valde cō
ditio. Nam ꝛ ipsi religiosi quid aliud nisi
hoīes. Aliquibus ex eis inest feruor nouī
cius ꝛ zelus vehemēs. sed nō sm sciam qui
si dimittant suo cursui/ruunt tandē in ali
qō ꝓcipiciū. Nūq̄ zelus sine discretōe ꝓcipi
tat sicut discretio sine zelo iacet. vt ait bea
tus Bernū. Talibus occurendū est/nec ex-
pectandū q̄ petant relaxatiōes in ordine/
sz inuiti etiā cogēdi sunt illas recipe. Qui
si id ꝓtinaciter renuerint peccant quidem
grandi inobedientia. ꝛ vix spes de ꝓfectu
futuro de eis haberi poterit. Quippe qui
iam sapiētes sūt in oculis suis. iamq̄ sup
seniores suos sibi vident intelligētes/nec
iam se putāt esse tales qui cōsilio indigeāt
maiorū. Porro taliū q̄s si iaz haberet vnū
pedē in celo: vt loquit vnus patrū: retrahi
deberet ꝓ alterū. q̄ cū tali vno supbie pe
de clarū est ipm nunq̄ totū intreire celuz.
Tendit ad hoc tota grādis illa cōsultatō
magni anthonij/nunq̄ nimis inculcāda/
de discretōe seruāda/quā finaliter esse di-
xit subiectionē ꝛ obediētiam ad supiores
Apud q̄s valet plus auctas q̄ rōcinatio.
Alioquin pōt de facili fingere sibiipsi qui
libet fantasticus sine nūero rōnes. Nihil
est enī in argumētabile. Procedit nōnun
q̄ vsq̄z adeo corpis inualitudo. cū ꝓturba
tione cerebri/qō valde lesum est rōnis iu-
diciū. ꝛ si nō penitus ablatū in nōnullis
de quibus vere ꝛ pie ꝓnunciat Hiero. q̄
magis indigēt fomēto hypocratis. q̄ nris
monitis. Non enī suā miseriā cognoscūt
et hinc eo piculosius q̄ insensibilius infir-
mant. Culpat nihilominus idē alibi ꝓfe-
rentes vigilias ꝛ ieiunia/sensuū integrita
ti. Sicut allegat ꝛ approbat sctūs Thom.
rōq̄z nō discordat. Caueat tū in his disci-
pulus xpi. ne ex diffidētia quadā sui auxi-
lij/studeat fieri discipulus Balieni. Credat
potiꝰ ꝛ speret/qm̄ bona dispositio cor-
poris. donū dei est. q̄ dat illā ꝛ ꝓseruat qui/

vbi/et quō voluerit. Cuius signū fuit in multis manifestū q̄ cuz sūma sobrietate in victu/ z magna nuditate/ z austeritate in vestitu/cū vigilijs supza modū/pspicacissimo mētis acumine vigneruūt. Cū ze diuerso dicat Iero. anti q̄ innitēs puerbio crasso ventre sensum tenuē gignī nō posse/ put nōnullos aliqō inter ciborū abundantiā cōptum est cerebri vertiginē fantasticam irrepabiliter incurrisse.

Consideratio .13.

Religionis maioz pōt aliq̄s/ qui nimis hñt verecūdie. ne dicam⁹ supbie/ puenire. verecūdia em̄ pterum ꝓtumax/ n ascit ex supbia: Pōt inquā tales q̄z iuste puenire cū gratijs añq̄ petāt eas. Pōt nihilomin⁹ q̄nq̄ ipse expectare q̄ eū interrogēt prius/ z ꝓsulant. si rigoz ordinis ad tps eis intolerabilis videat. Iudicet tunc maioz fm̄ regulā fraterne charitatis. Non dico fm̄ dispositionē ꝓpij corpis q̄ fortassis robusta est/ sz p q̄litate ꝓquerētis/ p̄cipue si viderit q̄ cū hūilitate nō ficta/ gratia petat aut ꝓsiliū. Eueniet aliq̄n q̄ duobus filia petētibus diuersa dabit rñsa. Diuersaq̄ dabit ꝓsilia. nō q̄ viciose varia sit vtus sua in acceptōne psonarū. sed q̄ pudēter variat iudiciū iuxta petentiū varias ꝓditōes. q̄s virtuose discernit. Non itaq̄ oportet murmurare ꝓtra maiorē. si nō semp exaudierit/ nec invidere alteri. q̄ exauditus est. verūz magis expedit gaudere q̄ nocuū q̄ male. i. indiscrete petitū fuerat nō acceptū est. z congaudere fratri in humili charitate. charitatiua humilitate. eo q̄ cōmoduz accepit quo necessario indiguit.

Consideratio .14.

Religionis maioz i dispēsando/ debz sibi duplicē oculū assumē Unū q̄ cōe sue religionis bonū Aliū q̄ pticulare sui religiosi ꝓfectū clare ꝓsideret. Cō est. q̄n religio maxime ꝓseruat instabilitate ꝓstitutionū suarū/ sicut et oīs policia in legū suarū firmitate. tāq̄ corpus verū in solicitate nertoz. Et fere nihil plus aduersum est religioni quā variatio passim facta in ꝓstitutionibus put heu exemplo sunt religiones quas de nō obseruātia seu lapsas nūcupamus. Et ob q̄d aliud/ rogo/ dicat̄ q̄ ex dispēsatiōibus indiscretis. nunc z antea. sine lege. sine ordine z sine cā. saltē rōnabili/ tam multiplicet inaniter factis. vñ merito tam nō dispēsatōes. sed dissipatōes censende sūt. Rursus ex opposito si seueritas ipsius maioris nulli dispēsatiōi ꝓdescēderit. sit apud aliqs subditos grāde piculū mouet. aut mortali deteriozi/ depditio irrepabilis in dictj rōnis. Cō pmittere vbi occurrit pōt/ nil aliud est plane q̄ homicidā esse. z pietatē religiose discipline ꝓturbare in tyrānicā feritatē. Perpēdi ex his pōt quāta sit necessitas apud oēs religionē q̄ maioz sit circaspectus nō cecus/ nō luscus/ nō monoculus/ non improuidus/ ita vt vtriq̄ discriminis velit/ nouerit/ z possit opem ferre aut per se aut cum aliorū/ si nō sibipsi satis confidat consilio auxilio z assensu.

Consideratio .15.

Religionis maioz si onbiter ꝓbabiliter de piculo psone q̄rētis auxiliū agit securius condescendendo interim ipsius fragilitati q̄ rigore relaxatōis in ordine cū seueritate negetur auxiliū. Poterit itaq̄ facili⁹ fieri ꝓuisio circa rigorē ordinis seruandū in eo postmodū. et circa alios. q̄ repararet ad sanitatē aut vitā. talis egroti/ si lapsus ē. Consonat cū his piū illud cōe dictū. Melius est de nimia pietate q̄ de nimia seueritate redargui. Quo circa due hic aduertēde in maioribus q̄ sunt ꝓditōes nō parū habētes e diuerso piculi. Una ē debilitas corpalis. vel innata vel accidentalis. Altera est fortitudo virilis q̄ tolerare valet facile graues labores. ꝓxima reddit aliq̄n hoiem nimis ꝓpassiū/ qm̄ didicit ex his q̄ patiē ꝓpassionem Altera vo iudicās alios fm̄ suas/ vt aiūt/ bases seu vires sit debito plus rigida z austera. Cū eueniet nōnunq̄ iusto dei iudicio/ vt di tales nimis alijs duri/ incurrant debilitatē/ z si nō semp in florida iuuentute saltē in marcida senectute/ p quā discant tunc alijs oculis intueri debiliū necessitates q̄ ex aī sueuerūt/ z sic pij efficiunt̄ eisdem. etiā inuiti. dicētes cū ap̄lo. Non cū

audeo loqui quicq̄ eorū q̄ p me nō opat̄ xps. Qui sñe inherens quidā pater senior renuebat iuniores fortes alijs fratribus p sidere. q̄ nonū q̄ cñ iuniores vtilius q̄ nōnulli seniorū esse inuenianē. Sed pr iste oculum direxit in id qđ contingit cō munius.

Consideratio .16.

Religionis maior nō in sua tantundē prudētia, verūetiā z mlt̄ nem sedulā postulata. oz cōfidere in dispē satōnibus exercēdis. Ita em̄ discipulus il le quē diligebat iesus loquit. Qm̄ vnctio eius docet de omnibus. Nec de hoc silnit Trist. sed cōsone ait. qz virtus opat̄ certi us q̄ ars. Sic deniq̄ fiet vt meritis et pci bus humilis z pij pastoris/oniculārū sua rum necessitatibus p se prideat bonus z summus pastor. z ipseverus celestis medi cus. Vide nunc an nō ita de medicis coz pcabunē vt dirigat requiē eorū z sanitatē/ ppter quersationē eorū. Tuvo qui religio me osilium. nō quidē expectās illud ab eo immediate/aut p mediū angeli q̄ p mira cul̄ ūbi tradi. sed p maiorē tuū. cuius os obseruare quenit tanq̄ dei loquētis in eo et p eū. Sicut z vere credendū est. qz vica rius dei est. z locutōis dei in hoc organum nisi forte petīm ipsius z silentis obstiterit p diffidentiā. corāis fictionē. aut alias. put nonunq̄ cōtigisse. z tingere posse clarū ē

Quāuis nūc itaq̄ posset ex p̄dictis elici dissoluno quesitorū dubiorū nihilomin9 placz descēdē adhuc parūp ad pticularia. Qm̄ in moralibus particulares sermones magis eruditi. Et fiet restrictio ad celebrē sanctāq̄ carthusiēn. religionē. sub omni re uerētia z timore nō tam docentis fastu. q̄ rememorantis pio affectu /ea q̄ quasi in ge nere p̄missa sunt.

Consideratio .17.

Religionis Carthusiēn. maior pōt in casu dubij sēo pposito. abstq̄ vllo dubitatōis scrupulo cōcedere lautoz victū sic piclitanti z petē ti/imo z nō petenti debet ingerere. Cum cognoscit esse talis potissime cum possit in hac religione competētius seu facilius in vulgere magis sine nota singularitatis/et absq̄ murmuratōis occasione/ppter solitariā in cella refectionē. Addā verbū vnū qđ fuit vt accepi rñsum p patres diffinitores in capl̄o generali eiusdē ordinis cuidā inquirēti/dum fiebat gr̄a generalis sine illa pietāria sine aliter noiet̄. Ego inquit ille sentio me nō indigere tali gratia. Numquid q̄ ppter cōsciam teneor abstinere ab hmōi gratia z eam nō accipe. At patres illi. Etiā si tu nec puū quidē bolū seu morsum accipe indigeas. Nihilominus accipe gratiā q̄ pstat̄: reuereter. z vtere cū gratiarūa crōe. Et certe meo indicio prudētissime vt sic in tali fratre singularis vitaret̄ humilitas seruaret̄. murmurq̄ z indignatio ab alijs secluderet̄.

Consideratio .18.

Religionis carthusiēn. maior in casu tercij dubij/consiliū z licētiam cōcedere fas habet vt petit̄ pīertim in oz̄onibus nō necessarijs z peculiaribus. Tutius tñ est vbi nō fit dispēsatio/officium lingue nō penitus omittere. Qm̄ illud tenuissimū z faucibus orantis intercluzz sufficit. nec pt notabiliter aut piculose grauare. Abūdat quilibet in sensu suo iuxta aplī sñiam. Sunt pterea q̄ep vocalis oz̄onis pīertim laborioſe/non studiose insistūt meditatōi/sed expediūt oz̄onem suā alacriter cū attentiōe cōi. q̄tinus postmodū liberiores habeant aīos ad meditandū/vel cū silētio orandū. Docuit nō nullos experiēta sic agere cōsulte/ex sue cōditionis necessitate. eo q̄ cum vocis sonoetiā satis tenui/nequeat suā stabilire meditationē. put in casu primi nostri dubij querela fit. Fortis pfecto. fortis z felix videt̄ is cui a deo donatū est silī spū oris/z de uotione mentis. deuotōe inquā tali qualē sentiūt in silentio ipsi contemplantes dño suo seruire. Sed rara est valde hec gr̄a/ppter humanā infirmitatē partim. partimq̄ ppter nostrū torpoē/nec etiā hmōi gr̄a est ab oībus de necessitate z sub obligatione requirēda aut exigenda.

Consideratio .19.

Religionis carthusien. maior fratres suos habet inducere q̄tinus nō minus ei rn̄deant veritatē de suis virtutibus dū interrogāt/ q̄ de suis vicijs z defectibus. Rō huius/qm̄ piculose sepe sub tegumēto z velamine virtutū/se vicia palliant. Exposuit hoc inter alios imo supra alios. Egregius ille mor indagator. Beatissimus papa Gregor⁹ in diuersis z pene singulis moraliū suorū locis. Verū in ꝓposito satis sit exēplū de lachrymis de q̄bus primū nobis obiectū dubiū inq̄rebat. Itaq; caueas tibi q̄squis in religione p̄fectum sic austera sicut est de q̄ loquimur conuersaris/a laqueo quē venantes abscōdunt demones. in oīni q̄ cogitamus. q̄ loq̄mur/q̄ agim⁹. Itaq; laqueos ploramus. laqueos loq̄mur. laqos comedimus z bibimus. laqueos nectim⁹ in cūctis operibus nostris. Hec sufficit cōtra tot laqueos remedium aliud efficatius/ q̄ ex ista dicere cum psalmista. Oculi mei semp ad dn̄m/qm̄ ipse euellet de laqueo pedes meos. Fuerūt locuti ō lachrymarū ꝓditione multi. Et ferme nihil mētem nostrā sic purgat illuminat/z serenat vt ꝓfunda cōpunctio z lachrymarū inundatio. Verū id quidē/si obseruat illud ne q̄d nimis. Fit ān nimis dū ex his incurrit euacuatio z turbatio cerebri. dum p̄terea flens reddit impotēs ad opa sibi ō necessitate faciendū incūbentia/vel ex voto/vel ex p̄cepto vel ex supioris instituto. Est fateor in lachrymis aliq̄d dulce z mulcebre. sed ꝓut sit hec dulcedo q̄ criminis amaritudinē p̄ purificationē parturit. z q̄ vulnerat suffocatq; naturā. Est igit abijcienda nōnunq̄ hec lachrymarū ꝓfusio. Et nescio si lachryme inde fluent vberius/q̄ lachrymari/vel nō licet/vel nō decet/vel nō expedit. Itaq; ei q̄nq; videt. Nihilomin⁹ tn̄ optet vt p̄hibeant sepe. q̄ necessaria p̄ceptorū regulariū disciplina/p̄ponēda ē lachrymis/tam extortis z mēdicatis q̄ infusis z placitis. Eadem em̄ est cā de hmōi lachrymis/q̄ de sentimētis spūalis dulcedinis/z sensibili suauitate cur hec sepe non expediāt ꝓpter plures respectus. ꝓut de hꝰ alibi traditū est. Propterea prudens religiose fuge quantū poteris interim tales lachrymas/qm̄ haud dubiū latet agnis in herba. Cum aūt oīno tuus fueris/seu dispensatōe supioris/seu diuina ordinatōe/ tunc illis vtere. illis te inebria. illis te reficce. suauissimū tibi balneū mētis in illis frequēter instrue. Secus vo vbi tuus nō es. ꝛ ordinis z cōitatis. ac carcerali q̄si obseruatōe/spōte quidē z vtiliter (nisi recalcitres) mācipatus cōpedib⁹ charitatis ex professione tua volūtarie facta/p xp̄o astrict⁹

Consideratio .20.

Religionis carthusien. maior. q̄ in casu primi dubij ꝓposit⁹/ ad oziones publicas z cantica habet cū magno pōdere deliberatōis attendere/q̄ tales oziones nō sunt vt ita dicam facticie seu volūtarie p religionē carthusien. instituite/sed p sedē aplicā aut sedentes in ea summū pontificē/generaliter p vniuersam xp̄ianā religionē ordinate. Verūm q̄ he oziones dicant alta voce vel summissa/publice vel ad partē hoc spectat ad ius positiuum z p p̄ās ad maioris arbitrium. Vñ in hoc in omni relegione dispensatio pōt indulgeri quantū religionis rigor patī pōt. Quocirca vulpeculā in primis capti oppriniq̄ cōuenit dū inducit in vineam dn̄i sub hoc tegumēto/q̄ dn̄s pēsat cor nō verba. Pēpsat credite/pensat dn̄s vba mētis. Ad sacrificij cōplicā rōne notatim q̄druplici. Ad sacrificiū laudis. ad exercitatōnē corpis. ad meritum satisfactōis z ad p̄standū exemplar primis z laicis. Nolo igit dicat mihi religiosus aliquis/q̄ dn̄s pensat cor nō verba. cum ap̄s dixerit. Diabo spū. vocē intelligens v̄m glosas/exorabo z mente. Et Ambr. in hymno. Os. lingua. mens. sensus. vigor. cōfessionem ꝓnet. Nolo sic ꝓsumat solitarius dum in cōmune veneret. vt se dignū reputet sola cōuentione. vt sodalitatem seu cōuentum spernat in pari exercitatione. vt vori sit immemor in sua confessione. vt querat hic remunerationē trā. sitoriam pro eterna beatitudine. vt ecclesiam dei deniq; superbe contemnat p̄ iniunctionē z psonali missione. Demū si necessitas ꝓut q̄nq; fit vrgē videat ꝓ valitudi

ne corpis aut mentis. Nolo phibere/nolo ptentiosus eē. Nolo tyrānus/nolo crudelis tortor inuenīri. Sed tū nolo enā te tibi soli cōmittere. Fallit nos amor alienus in iudicādo. quāto magis igit amor ppr̄ius. Lucifer inde corruit. Corruerūt inde volo expectes iudiciū maioris tui. Crede iuxt formā sancti Bernardi/sp magis iupro/qm ille vice dei tibi dicet si petro tua tua/sed. p sciēcia quoq; sua/necnō si pro fratr̄ tuor pacifica coicatione/ imo enā p generali ipius ordinis pservatione. Et vt nō fallaē supior tuus in pfulendo. tuū fit humili pietate deū ingiter exorare/vt tuas dirigat. Cetus puerbiū est a Seneca poēcat illud/qđ visio/ptractatio/ allocutio hui⁹ hois/quo fit vt singularia que nō cadunt sub arte/referri debēt ad iudiciū pru dentis in arte sua. Posset ista latiori deductione pduci/p membra singula/sz epistolaris angustia tantū dē scripisse pcenta fit. Bene valē pater dñe/frater/medice carissime. Exoremus p invicē vt saluemur. Scriptū lugduni penultima octobris. Anno dñi nr̄i ihesu christi. M.cccc.xij.

Conclusio epilogās.

Respondere vberius q̄ necesse erat conatus sum q̄stiunculis p te missis. Sui thelme pater frater in christo charissime/sub duplici psideratiōū denario sup religionis pfectiōe ac moderamine. Suadens vt lachrymis ponat modus/vt in pgregatōe vocalibus intendaē exercitijs/ pservando vires ad hocipsū/vt insup nulla lautioris victus pcessio desup facta repudieē/sive illa fuerit pria/sive singular/sive fuerit cōmunis/seu vniuersalis. Vt deniq; orationes in cella q̄ sub pcepto pstim ecclesie cadunt ore offerri. pferri nō omittaē. misi forte id fieret de pfilio licētia supioris/cū pplatio oretenus fieri possit vtiq; tenuiē et absq; piculoso vt apparet grauamine. Attento potissimū etiā q̄ qr nulla sit ab institutione/ nōie ecclesie/aut ex regulari ordinatione orans ipe sic ore/ex hoc multū meretur. Primū qr obedit. secūdo qr oris sacrificiū reddit. tercio satisfactorū p peccatis ex labore agit. quarto ociū excutit/ qđ facile surrepere solet in sola mētali oratiōe seu meditatiōe. Facit ad hec illud apostoli. psallā spiritu psallā et mente cū glosa ordinaria q̄ si placeat videaē. Finit.

Sequitur q̄stio theologica/cuius titulus est. Vtr aurora mane rutilās solē ediderit. In qua tractat de pfilijs euāgelicis et statu pfectionis ab eodem dño Lancelt.

Questio determinānda. Vtrū aurora mane rubens solem ediderit. Nia iuxt Aresto. i Elenc. Omnes transferētes fm aliquā similitudinē transferūt. Animaduertendu est/q̄ vt longa et certa experientia comperit medicus auroze imitans naturam veris tempati in diebus anni vires animales confortat et perficit. pro eo scz q̄ in eo vt ipi tradūt humor sanguinis in quo fm eos vita consistit dominat. Et sol iste quem nobis auroza parit/vita ē viuentium et animantiū iusto⁹. Ideirco altius transferendo inuestigare libet in quo stat manet et consistit vita anime nostre spiritualis. et perfectio vite xp̄iane qđ pprie est theologice inuestigatiōis/et nō inutilis cōsiderationis. Nouimus itaq; vitā istius corporis stare et consistere i vnione vel cōunctione ipius ad animā que est principium vite et actus substantialis corpis organici phisici. Quanto igit coniūcto ista ad corpus ipm qđ actuat iformat et vinificat maior est et indissolubilior tāto vtiq; vita ista corpalis perfectior est. Si igit conformiter ad ista scire et inuestigare voluerimus in q̄ stat et perficit vita xp̄iana. sciem⁹ istud habito et cognito illo qđ spiritū nostrū rationalem suo vitali et pfectiuo pncipio qđ deus est/perfectius et intimius vnit et inūmat et iungit in ipo. Et enim sicut a poetis di-

cum allegat aplus. In quo viuimus mouemur ⁊ sumus. Hinc ⁊ ipe dicebat. Mihi viuere christus est. Et iterꝝ. Vita nra abscondita est cum christo in deo. ¶ Est igitur ꝓclusio ista fundamentalis huiusmoi vitale essentiale intrinsecū ⁊ pfectiuū formaliter. principiū vite christiane/ est charitas ⁊ eius mandata. Conclusionē istā ponit in sentētia sanctus doctor scōa scōe. q. clxxxiij. articulo. iij. ¶ Que quidem sic ꝓbatur. Primo de ipsa charitate. quoniam in illa stat ⁊ consistit vita christiana et perfectio ipsius/ qđ spiritum nostrum rationalem suo vitali ⁊ pfectiuo principio ipsi scilicet deo/ vnit perfectius vicinius intimat ⁊ ꝓiungit. hoc supponit. illud autē est charitas. qm̄ qui manet in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. vt ait Johānes in canonica. Juxt qđ Colossenses monet aplꝰ. Super oia inqt charitatem habētes q̄ est vinculum pfectionis. Et. ij. ad Corinth. xiij. scribit. Si habuero oīm̄ ꝓphetiam/ ⁊ nouerim mysteria oia ⁊ oēm scientiā/ ⁊ si habuero omnē fidem ita vt mōtes transferā. charitatem autem non habeam nihil sum. ¶ Secundo arguitur ad istā partē/ qm̄ vita xpiana ꝓsistit in virtutibus theologicis ⁊ moralibus. inter eas autē oībus supemineat charitas velut pfectissima ⁊ aliaꝝ perfectiua. ¶ Confirmaē qm̄ vita beata q̄ est ꝓsūmata ⁊ completiua stat in dilectione et amore inter beatos. Eterni ille perfectꝰ vivit vita beata/ qui deo plus adheret ⁊ intimaē per dilectionem/ ⁊ transformatiuum amorem. ¶ Tercio ad idem qm̄ illud ē vita anime nostre spiritalis/ qđ est sūmus/ terminus/ finis/ ⁊ complementū totius legis ⁊ euangelij. hoc autē est charitas ait aplus. Plenitudo etenim legis est dilectio. Quo circa volens saluator Petrū sicut pfectissimū ꝓ se ducem ⁊ pastorem instituere perfecti corpis ecclesiastici/ de solo amore interrogauit. Petre inqt amas me. diligis me plus his. aperte volēs innuere illum in officio/ statu/ ⁊ gradu pfectissimū qui deum maxime diligit. ¶ Secō principaliē ꝓbatur ꝓclusio đ ipis mādatis/ autoritate Johannis in canonicis. Scimus inquit qm̄ trāslati sumus a morte ad vitā. Cur ita? causam subiungit qm̄ diligimus fratres. Ubi christus Matth. v. cap. post precepti dedit de dilectione ꝓximi ⁊ inimicoꝝ concludit. Estote igitē perfecti sicut paē vester celestis pfectus est. Sic ⁊ Luce. vi. ad legis peritos ait de amore christi ⁊ ꝓximi. Hoc fac ⁊ vives. Loquitur sepius ⁊ đ ipis mādatis in lege ⁊ ꝓphetis ꝙ ea faciens viuet in eis. Leuit. xviij. Deut. vi. et alijs pluribus in locis. Sic ⁊ glosa sup illo tam allegato. Super omnia autē charitatē habētes ⁊c. Cetera inqt ꝓcepta perfectū faciunt ⁊c. Cetera inqt ꝓcepta perfectū faciunt ꝓ quāto ad charitatē ordinant. Quōbit et beatus Athanasius hominū pfectissimꝰ vnus in libro quē fecit de satisfactōe fugit. Hic est dicebat ipe hominū terminus ad pfectionē ducens. Hi qđ iubet dño ipse is ciam. ¶ Beat igitē in hoc puncto radie videndo/ qđ charitas ⁊ eius mandata perficiunt ⁊ essentialiter integrant. ꝓstituūt. ⁊ perficiunt vitā xpianam. ¶ Ex ꝓclusione inse ro ꝓmo. Sicut ꝓcepta dei da nē đ charitate ⁊ oībus virtutibus ⁊ actibus eoīm. sic etiam data sunt de perfectiōe charitatis ⁊ omniū virtutū. ¶ Prima pars patet/ qm̄ fm theologicam doctrinam oēs virtutes ꝓ loco ⁊ tempe sunt in ꝓcepto. Cū enī virtutes necessario cōnexe sint/ oportet si vna sit in ꝓcepto ꝙ ⁊ omnes. ¶ In secōa parte volo dicere/ ꝙ ꝓceptum charitatis claudit omnē ⁊ totam beatitudinē tam intensiuā ꝙ extensiuā dilectiōis ⁊ amoris/ quātumcunqꝫ pfecta ⁊ intensa fuerit ista latitudo. ⁊ ita de ceteris ꝓceptis imaginandū est q̄ sunt de virtutibus vñ loquitur psalmista. Omnis ꝓsummatiōis. hoc est oīs ⁊ totius pfectionis/ vidi finem. Quid? Latū mandatum tuū nimis. latitudinē videlicet misericordiam vel multam/ extensiue vsqꝫ ad inimicum inimicoꝝ ⁊ persequentiū nos. intensiue vt que totam perfectionem gradu claudat dilectionis ⁊ amoris. ¶ Solem rollarium istud ponit exꝑsse beatus Augustinus in libello đ perfectōe iusticie/ vbi et introductiōe determinat ꝙ perfectio iustice q̄ est virtus generalis includens oēs virtutes/ est in precepto. Cur enī inqt nō preciperet homini ista perfectio. Quis enim ait nemo in hac vita habeat? Neqꝫ enim ait christus recte currit̄ si quo currendum est ignoret. Quomō autē sciretur si nullis ꝓ

ceptis ostenderet. ¶ Manifeste colligit istud ex forma precepti charitat. ¶ Diliges dñm deum tuum/ex toto corde tuo/ex tota anima tua/totum autē ꝛ pfectum idem sunt. ij. phicoꝝ. ¶ Et de primo mandatum habemus. ¶ Diliges primū tuū sicut teipsum ¶ Maiorem autē ꝛ pfectiorem dilectionem mandare nō potuit dñs/q̄ q eū sicut nos diligamus. qui nosmetipos maxime amamus. ¶ Quapropter ꝛ pheta regius loquit dño. ¶ Tu mandasti mandata tua custodiri nimis. ¶ Et iterꝝ ¶ Mandasti iusticiam tuam/testimonia tua/ꝛ veritatem tuā nimis. Ubi glosa ¶ Augustini ꝛ alioꝝ. nimis hoc ē multum/valde ꝛ intense. ¶ Imo iuxta alias glosas/plusq̄ etiā natura carnis patitur. Unde ꝛ in hoc cōcordant doctores theologici q̄ soli beati implent preceptum charitatis in sua ꝓsummatiōe vel completione. ¶ Nullus autē inuentus est qui diceret/q̄ ipi sic agentes faciant opus consilij sed pcepti/nō quidem nouiter dati sed a creatione sua signati sup eos. ¶ Unfero se cundo q̄ minus sufficiens est imaginatio illoꝝ qui imaginati sūt q̄ pcepta dei ordinantur ad charitatem/ꝛ alias vntes/sub aliq̄ certa mensura minimo gradu. qō autem est supra illam mensurā vl̄ gradū illū est sub ꝓsilio. ¶ Apparet istud minus sufficere. ¶ primo ex statim dictis. ¶ Scdo ex ipsa forma pcepti q̄ totalitatem mandat et pfectionem ꝛ nullum gradum relinqt sub cōsilio. diliges pcepit ex totis viribus. q̄ autē totum diligit nihil excludit. ¶ Corollariū autē istud de intentiōe doctoris sācti scōa sede. q. clxxxiij. ar. iij. ¶ Et in libello suo de perfectiōe vite spūalis. ¶ Preceptum inquit dilectionis nullis terminis coartatur. ita vt recte dici possit/q̄ tanta dilectio sit in pcepto q̄ nulla excedit limites precepti. imo vnicuiq̄ mandatur vt deum q̄tum possit diligat. ¶ Potest ꝛ istud deduci quoniā precepta ꝛ consilia vt infra melius videbitur/habēt aliam ꝛ aliam materiam/sine aliud ꝛ aliud obiectum. ¶ Si enim caderent sup eandem materiam vel idem obiectū/ esset ea confundere. ¶ Dilectio autem dei ꝛ proximi est materia circa quam cadit preceptum charitatis. igitur circa ista non est consiliū

Unde nusq̄ in tota serie scripture sacre reperitur q̄ aliquis gradus vl̄ mensura aliqua dilectionis dei ꝛ proximi sit in consilio ¶ Sequitur tercio. ¶ Nō modo dilectio que haberi pōt in via/est sub precepto. ¶ Q vetiam dilectio ipsa beatificata. ¶ Istud ex intentione ponit beatus ¶ Augustinus i libro de perfectione iusticie sicut iam allegatum est. ¶ Et arguitur istud quoniā mādatum dei eternum est ex tota materia sua dilectio autem beatificata est de ipa materia. ergo non exit limites precepti. ¶ Preterea ad dilectionem beatificatam oīs obligamur tendere/niti/ꝛ conari. q̄ illo modo saltem est in precepto. ¶ Etiaz quia vt dictum est beati qui perfecte et totaliter deuz diligunt non faciunt opus consilij sed magis precepti/quoniam maxime obligātur perfecte deum diligere. ¶ Ex quo apparet vltra q̄ illud quod cadit sub precepto pōt diuersimode impleri absq̄ culpa vel transgressione. ¶ Aliter enim diligunt deum viatores. aliter comprehensores. aliter perfecti viri. aliter incipientes. ꝛ aliter proficientes. ¶ Et tamen minus peccant imperfecti si nō eque deum diligant velut perfecti iam in charitate firmati et radicati. nec imputat viatoribus ad culpam si nō eo amore vnitiuo deo hereant quo et ipi beati. q̄q̄ dm ¶ Augustinū dilectio beatificata sit sub precepto. ¶ Licet enim sit sub precepto/non tamē est de necessitate precepti. ¶ Neq̄ enim necesse est vt optimo modo diligatur deus. quinimo ad euitandum culpā/sufficit appreciatiue plus eū diligere hoc est q̄ amor dei omnibus preponatur/sic q̄ paratus esset homo ante omnem alium amorem dimittere q̄ dei amorē. et hic est vnus modꝰ perfecte dilectionis nobis possibilis/ et de necessitate precepti. ¶ Ulteriusq̄ conclusione sequitur q̄ si consilia ad perfectionem vite christiane facere dinoscuntur/non tamen essentialiter hominem perficiunt in vita christiana. ¶ Prima pars claret ex decursu euangelij. pro secunda arguitur qm̄ plures perfecti fuerunt in vita spūali absq̄ obseruantia consiliorū euangeliorū/vt de abraam ꝓstat/cui dñs ait. ¶ Ambula coram me ꝛ esto perfectus/de Job etiam cui nul

lus similis erat in terra. de ceteris quoq; patriarchis/patribus/7 pphetis veteris testamenti. quos fuisse pfectos nullus negat neq; eñ servauerūt aut impleuerūt 9silia euangelica. Jtē in statu innocentie fuissent homines pfectissimi in vita spūali. nec tñ observassent 9silia euangelica. pauperiatis/obedientie/7 castitatis. sed eoz pfectio fuisset i adimpletiōe diuinorū p̄ceptoz. Ex quo pz q; p tāto 9silia euāgelica ptinere 7 facē dicunt ad pfectionē vite spūalis. qz sunt instrumenta q̄dā expedientia 7 pmouentia ad modū ad pfectionē ipsā vite spiritalis 9quirendā/vel iam acquisitā 9servandā.

¶ Sequit̄ ex dictis q; exequo nō intrāt essentialē 9stitutionē vite xp̄iane. oportz dicere q; solū instrumētaliter ad illā faciunt 7 pcurrūt/quēadmodū in vita corpali q̄liarine dispositiōes/instrumenta/organa 7 hmōi pficiunt q̄dā vitā corpis. sed instrumētaliter tñ modo/accidentalit̄ fm quid 7 nullo mō essentialiter. Hoc exp̄sse tenet sanctus Tho. scōa scōe. q. clxxviij. ar. viij. hoc in solutiōe prime rōnis atq; sequenti articulo. iiij. vbi q̄rit an liceat ep̄is aliqd possidere in solutiōe pme rōnis. Jdem et q̄stione subsequenti. ar. ij. in corpe questionis vbi dicit q; ad pfectionem vite xp̄iane essentialiter ptinet pfecta obseruantia p̄ceptorum. Hoc idem ponit. q. clxxviij. ar. pmo in corpore/vbi q̄rit an habere aliqd in cōmuni diminuat de ratiōe perfectionis Hec eadem determiat in libello suo de pfectiōe vite spiritalis. Sic 7 post eū Rodefridus de fontibus et alij. ¶ Ulterius infero q; pauptas volūtaria quantum cūq; arta nō perficit hominē essentialit̄ in vita xp̄iana. Jstud exp̄sse determiat Cassianus in collatiōibus patz collatiōe pma 7 allegat sanctus doctor in libī. sepe memorato. Jeiunia inquit vigilie. nuditas pnatio omniū facultatū non perfectio sed perfectionis sunt instrumēta. quia nō in ipis constat discipline finis sed per illa peruenitur ad finē. Ob hoc eñ ait sāctus doctor vbi supra hec in religiōibus instituta sūt/non quia in ipis pncipaliter cōsistat perfectio. sed quia his quasi quibusdā instrumentis ad perfectōnem venit. Hoc idem ponit scōa scōe. q. clxxviij. ar. iij. in solutione pme rationis. Unde 7 grens in libī. de perfectione vite spiritalis. quomō fuit abraam perfectus q̄ diuitias habuit et diuites mortuus est. Hec inq̄t q̄stio solui non potest si perfectio vite xp̄iane consisteret in ipa dimissione diuitiarū. Sequeret enim abraam diuitem/non eē perfectū aut fuisse. Uerum si verba dñi diligenter 9sideremus non in ipa abdicatione diuitiarū perfectionem posuit. sed hoc est eē quandā viam et dispositionem ad perfectiōem sicut 7 ipse modus loq̄ndi clare ostendit. Si vis inq̄t perfectus eē/vade 7 vēde oia q̄ habes/7 da pauperibus/7 veni 7 seq̄re me. Ultimo ponit 7 seq̄re me. quia in seq̄la christi 9sistit perfectio. ad quā instrumētaliter/disponit abdicatio diuitiaz. Uñ 7 illam abdicationē ordinat ad dilectionem pximi. Da inquit pauperibus. Quocirca 7 beatus Hieronimus super illo. Ecce nos reliq̄mus omia 7 secuti sumus te. Parum eñ inquit erat omnia relinq̄re. qđ 7 socrates fecit. 7 multi philosophoz. Ideo 7 iungit q̄ perfecti 9 secuti sumus te. Nō quidem passib9 corporis sed amoris. Sic 7 Origenes super illo. Si vis eē perfectus 2c. Non sic inq̄t intelligit istud vt in ipo tempe quo tradidit q̄s bona sua pauperibus/perfectus fiat. 9 quia ex illa die incipit speculatio dei/deposito 9 onere diuitiarū. quia sic liberius deo vacare potest eum adducere oīs virtutes. Videtis q; in actibus virtutum consistit essentialē 7 finalem perfectionem. Sic igitur potest q̄s possidens amplissimas diuitias/perfecta caritate deo inherere. 7 ipis affluentibus coz non apponere. quemadmodū constat fuisse de abraam/cuius perfectio non ponitur in abdicatione diuitiarum. sed in hoc q; coram deo ambulauerit. Ambula coram me/ait ad eum dominus 7 esto perfectus. Ambulauit autem perfecte deum diligendo 7 amando. Hec cum hoc arguere poterit q̄s inutile eēt consilium paupertatis/sicut ait sāctus doctor vbi supra. Non eñ vt ipe ait 9pter hoc dedit cō 9 silium istud quasi diuites perfecti eē nō possint. sed quia facilius nō perficitur homo cum possessione diuitiarum. Hoc idē sentit dominus ¶ Guilhelmus antisiodorensis respondendo ad quoddam argumentum

cum arguitur. Relinquere omnia ē opus pfecte charitatis. Hoc inquit sic intelligēdum est q̄ est signū perfecte caritatis/ 7 nō essentialiter pfectio. Preterea si pauperes ēēt essentialis perfectio: sequereē q̄ nulli diuites possent perfici in vita xp̄iana. quo non haberent paupertatē/ que fm aduersarium pertinet ad essentialem pfectionem. Falsitas ꝓsequentis ex illo arguitur Eccl. xxxj. vbi beatus dīes ille dī qui inuentus est sine macula/ nec sperauit in thesauris pecunie. Super quo glosa magna. Siquidē virtus est diuitem eē 7 pfecta caritate deo figi 7 adherere. qui ex affectu diuitiaꝝ maculam non ꝓtraxit. qui post auꝝ ꝓcupiscendo non vacdit. nec de diuitijs superbiendo sup alios se extollit. Sequitur. Quis eīn est hic/ 7 laudabimus eum. fecit enīm mirabilia in vita sua. Vere enīm mirabilia facit q̄ in diuitijs affluentibus cor non apponit. Post que oīa ꝓcludit q̄ beatus ē in illo 7 perfectus inuentus est. Ite si paupertas volūtaria essentialiē faceret ad perfectionē vite xp̄iane. sequereē q̄ possessio opum 7 diuitiaꝝ essentialiē impficerēt hoīnē. 7 ita ꝑlati papa dñs oīm. viri eccl̄esiastici possidētes diuitias/ isti deficerēt a perfectione xp̄iana. imo ipsi religiosi qui ō artissima paupertate gloriāt. transeūtes ad prelaturas/ in q̄bus recipiūt amplias diuitias. illi inquā caderēt a pfectōe essentiali vitē xp̄iane. 7 ita nūq̄ deberēt ad ꝑlaturas illas trāsire. Porro q̄ in ipa dimissiōe pecuniaꝝ seu diuitiaꝝ nō ꝓsistat essentialis pfectio. declarat sāctus doctor i libello sepe dicto/ arguēs p exemplū/ q̄ ipse saluator tradidens Matḥ. v. cap̄. documēta pfectionis dicebat. Si q̄s percusserit te in maxillā p̄be ei 7 alterā. Et q̄ vult te cū in iudicio ꝓtendere 7 tunicā tollere. dimitte ei 7 palliū. Et quicūq̄ te angariauerit mille passus. vade cū eo et alia duo milia. Manifestū ē q̄ viri pfecti nō sp̄ ista actu implent. Alioq̄n ipse dñs a perfectōe defecisset/ qui percussus a seruo pontificis. nō prebuit aliā maxillā pbibe ō malo. Si aūt bene. cur me cedis? Similiter paulus. qui alapam a sacerdote receperat nō obtulit aliam maxillam. sz cōstanter dixit. Percutiat te dñs paries dealbate. Sic ergo nō est de necessitate essentialis perfectionis/ hoc ope implere. sed sufficit vt in p̄paratōne animi habeantur/ vt ait Augustinus libī. de sermone domini in monte. q̄ō 7 diuites habere p̄nt. Unde et viri pfectissimi Athanasius Siluester Hilarius/ 7 alij sancti plures viri pfecti/ opes 7 diuitias possederūt. Deniq̄ in statu innocentie fuissent homines perfecti/ 7 tamē fuissent maxime 7 vere domini tempaliū/ quibus dicebat ā domino. Dominamini piscib⁹ maris 7 volatilib⁹ celi 2c. Quaeritur vltra/ q̄ teiuniū/ abstinētia/ inedie/ vigilie/ nō pertinent essentialiter ad pfectionem vite xp̄iane. Hoc ex intentōe tenet Cassianus vbi supra allegat in priori corollario. Nam 7 de dño legimus q̄ venit manducans 7 bibens. Quāobrem Augustinus. x. confessionū. Non ego in q̄ timeo īmundiciam obsonij. sed īmundiciā cupiditatis. Decest enīm q̄ imperfectū facit non ip̄m obsoniū. Et in libro de doctrina xp̄iana. Usus inquit talium non est in culpa. sed libido. Fieri enīm potest/ vt sine vicio aliquo voracitatis. p̄ciosissimo cibo sapiens vtatur. insipiens ardentissima gule flāma in vilissimū inardescat. Simile dicit i libro de questionibus euangelij/ et recitat in decretis. Oportz inquit sapientes filios intelligere. nō in abstinendo vel manducando esse iusticiam. sed in equanimitate tolerandi inopiam. Nam Paulus qui sciebat abundare 7 cum mānducantibus manducabat. non impficiebat ex hoc. als nūq̄ egisset. Qua in re Richardus de sancto victore in libro de exterminatiōe mali 7 promotione boni. Hinc est ait/ q̄ multos videmus mira abstinentia corpus afflixisse morbos graues incurrisse et incurabiles. eosdem ipos post edomitam concupiscentiam. post acceptam diuinitus gratiā rigoris pristini frena laxasse. 7 corpori suo in cibo. potu. somno. vestitu. mito amplius q̄ custodia sanitatis postulasset indulgere. Constat autem q̄ loquitur de perfectis vt pote de illis qui concupiscentiam edomuerant 7 diuinam gratiam receperāt. Unde 7 beatus Zacharius sūmus ille anachoritarum hominū perfectissimus vnus. de solicitudine veniens ad congregationē fra-

trum ⁊ vinum bibens cum eis/non ex hoc imp̃ficiebatur. Q̃ si abstinentia a vino esset essentialis perfectio nũ q̃ illam rela⁊aſſz ¶ Letex si ieiuniũ. abstinentia ⁊ cetera essent de essentiali perfectiõe/ sequit q̃ vtentes perfici in vita x̃piana. imo sequeret q̃ infirmi. debiles qui forte tota vita sua ieiunare non p̃nt. senes ip̃i in religionib⁹ ⁊ alibi. Ifti inquam deficerent qui inedias vigilias abstinentias ferre non p̃nt a pfectione x̃piana. Q̃ quis diceret ? ¶ Corollarium istud tenet sanctus doctor scõa scõe. q. clxxvj. ar. ij. in cor. questionis. ¶ Ex p̃dictis infero q̃ paupertas vigilie. abstinẽtia. ieiuniũ. inedie. nuditas. p̃uatio omniũ facultatum non sunt virtutes. Apparet ex p̃dictis q̃m omnes virtutes sunt de essentiali perfectione vite x̃piane. Nec autem sũt extra essentialem perfectionem vite x̃piane vt deductum est. Item si ista eẽnt virtutes sequeretur q̃ debiles. infirmi. senes. diuites non possent habere oẽs virtutes. cum ip̃i senes/ ⁊ valitudinarij ieiunare non possunt/ ⁊ abstinentiam facere. Et diuites non habent paupertatem/ sic nullam virtutem habere possint. Cum eñ virtutes sint connexe. ⁊ diuites non habeant paupertatem/ que fm aduersariũ est virtus. et infirmi nõ habent abstinentiam. sequit illatũ. ¶ Ex quo statim apparet q̃ ista oñia p̃dicta ieiuniũ. vigilie. paupertas ⁊ huiusmõi. magis sunt quedam volũtarie penalitates q̃ virtutes dicẽde. patz ex dictis. Q̃m si paupertas vel ieiuniũ eẽnt virtus vel gradus vturis/ tunc eẽnt per se laudabiles/ q̃m virtutes sunt per se bone ⁊ de genere p se laudabiles. Certum est autem q̃ paupras nõ est laudabilis/ nisi ex hoc adiuncto q̃ ẽ voluntaria. Sic est de ieiunijs ⁊ vigilijs. Q̃ quemadmodũ mors ip̃a volũtarie ppessa p x̃po licz sit meritoria. non tamen est virtus anime aut potẽtie perfectio/ sicut actus vel habitus existens in anima. sed magis ẽ quẽdam voluntaria ⁊ meritoria penalitas sic de p̃dictis imaginandũ est. ¶ Tertius infero q̃ habens familiam vxorem ⁊ liberos potest essentialiter perfici in vita spiritali ⁊ x̃piana. patz de gbigam vt argutum est. de Job ⁊ alijs q̃plurimis viris p fectis/ tam veteris q̃ noui testameti q vxores habuerunt. Secũdo quia tales p̃nt habere oñs virtutes. Si eñ varetur in istantia maxime eẽt de ipsa incõtinentia. Hã autem habere p̃nt ipsi cõiugan vt expresse determinat Augu. in libr. de bono ꝓiugali. Continẽtia etẽ sicut ip̃e sit non ẽ virtus corporis sed animi. Hã vtutes aliqñ latent in habitu. aliqñ manifestant in opere. omnẽ autem actum vl̃ habitũ animi quẽ habent non ꝓiugati/ p̃nt ⁊ ipsi ꝓiuges habere. Sicut eñ exemplum est beati Aug. vbi supra. Non impar est meritum essentiale fortitudinis vel patientie in Johãne qui passus non est. et in Petro qui passus est. Habuit eñ Johãnes virtutes fortitudinis ⁊ patientie eque perfectas/ sicut et petrus. Sic ⁊ ꝑsimiliter non est impar meritum essentiale castitatis vel ꝓtinentie in Johãne qui nuptias expertus nõ ẽ/ quam qui filios genuit. Abraam eñ castitatem celibatus Johãnis habuit in voto et habitu ⁊ castitatem nuptiar in vsu quilibenter abstinuisset ab oñi actu ꝓiugali si dñs p̃cepisset. sicut Johannẽ legit̃ nuptiis renocasse. Qui quidem Johãnes continentiã ostẽdit in actu exteriori. ¶ Ex quo sequitur q̃ vginitas fm illud qđ addit vtra ꝓtinentiam. ⁊ sic sit quidem decor virtutis. non tamen ẽ virtus nec gradus virtutis. alis ꝓiugati non possent oñs virtutes habere/ imo quia vtutes necessario connexe sunt nullam oño virtutem haberent quibus deesset virginitas. Secundo nulla virtus tollitur nisi per peccatum. virginitas autẽ absq; pctõ perdi põt vt in sctõ ꝓiugali. Tercio oñs virtutes ⁊ actus ꝓ loco ⁊ tempe sunt in p̃cepto. virginitas aũt nulli seruanda p̃cipitur. Quarto omnis virtus perdita vel amissa p penitentiã põt reparari. sola virginitas perdita vel amissa nunq̃ reparatur. Ex p̃missis ist̃ apparet quomodo consilia euangelica faciunt ad perfectionem vite spũalis. faciunt enim vt dictum est sicut instrumenta ꝓmouentia vel expedientia vel manuductiua ad istam/ aut sicut remouentia. p̃hibentia. Quia eñ ꝓcupiscentia oculoꝝ plurimũ impedit ⁊ retardat a perfectiõe habenda. Ideo ad tollendum istud/ dedit dñs consiliũ paupertatis per quam tolluntur ⁊ abdicantur ea

¶ extra nos sunt/videliz temporalia. ¶ Quia inde concupiscētia carnis/vim p̄pedit ad perfectionem habendam. ¶ Ea p̄pter adhibuit dominus consilium castitatis q̄ tolleret illud qđ est iuxta nos videlicet vt est concupiscētia carnis. ¶ Quia deniq; superbia vite maximo impedimento est ad ipsam perfectionem. Datum est idcirco consiliū obedientie/qua nosmetipsos abnegemus/ponentes p̄riam voluntatem in arbitrio alterius. ¶ Concordat eum istis doctor solennis in questionibus de quolibz dicens. q̄ consilia euangelica plus faciunt ad vitam spiritalem negatiue/removendo p̄hibentia/q̄ positiue. ¶ Hoc idem ponit doctor sanctus in pluribus locis/dicēs q̄ cōsilia ordinantur ad vitam spiritalem/sicut ad vitam corporis tuendam ordinat̄ medicina p̄seruatiua/q̄ nō intrat essentialem constitutionem viuentis et sine ea potest haberi perfecta et integra sanitas. ¶ Cetera aūt p̄cepta alia a charitate faciunt ad vitā spiritalem/sicut cibus vl' alimentū ad vitam corporis. sine autem cibo vl' alimento nō ē vita. imo et alimentū p actionē caloris naturalis p̄uertitur in alitū vl' cibatū. Sic ḡ apparet q̄ quātumcūq; remouean̄t impedimenta p̄fectionis per instrumenta p̄silio-rum. vel quātumcūq; perfecta instrumenta habeant̄ ad p̄fectionem habendā. nūq; tñ dicendus est homo perfectus nisi habeat illa que veniūt et p̄currunt ad essentialem p̄stitutionem et perfectionem vite spiritalis/que sunt obseruantia p̄ceptoꝝ diuinoꝝ et exercitium virtutum de q̄bus omnibus dant̄ p̄cepta et de p̄fectione eaꝝ. ¶ Itaq; si consilia euangelica plurimū expediāt et valeant ad perfectionē vite spiritalis conquirendam. non tamen necessario requirunt̄ ad eā/qm̄ in oī statu sexu. ordine. gradu perfecti viri inuenti sunt. ¶ Ex quibus colligi pōt breuis et necessaria differentia p̄ceptoꝝ et consilioꝝ quo ad materiam vel obiectū super quo ferunt̄. qm̄ cōsilia p̄tie et maxime respiciunt materiā instrumentalem/disponentem ad facilius et breuius acquirendam essentialē vite christiane perfectionem. ¶ Et ideo sunt perfectō fm quid et accidentaliter. P̄cepta vero diuina magis de directo et īmediate/respiciunt illa que essentialiter pertinēt ad vitā xp̄ianam et spiritale/ sicut sunt virtutes et actus eaꝝ. ¶ Ex istis infero q̄ obligatio p̄ceptoꝝ maior ē et efficatior q̄ obligatio votoꝝ. P̄robat̄ istud primo comparando votum et p̄ceptum ad materiā circa quā cadunt. Secundo/comparando ad modū et vim obligandi. ¶ Et tercio/comparādo ad illa a quibus trahūt rationem sue obligationis. ¶ Ex prima radice arguitur/quoniam p̄cepta diuina sunt et dantur de illis que per se bona sunt. vtpote de actibus virtutum/de dilectione dei et p̄rimi/quibus homo simpliciter bonus dicit̄ in vita spiritali et xp̄iana/et in quibus et stat essentialiter et sistit vita spiritalis et p̄fectio ipsius. Vota aūt non sunt de oppibus p̄ceptoꝝ sed magis de instrumentis ad vitā xp̄ianā vt de pauptate. abstinentia. vigilijs et huiusmodi/q̄ non sunt p se bona virtutū sed magis dispositio ad virtutes. ¶ Ex secunda radice arguit̄ idem. Qm̄ naturalis obligatio vel vinculū īmutabile et indissolubile/maius est q̄ voluntariū et dispensabile. Ad p̄cepta aūt obligat̄ homo naturaliter et indispensabiliter. ¶ Ex tercio medio p̄batur corollarium. qm̄ p̄cepta trahūt et sortiuntur vim a deo dictante/et naturaliter inserente in tabulis cordis. Vota aūt suam īmediatam obligationem accipiunt a voluntate hoīs vouentis qui q̄tū vult se ligat et obligat. et p̄libitu votum suū qualificat. Itē p̄cepta sunt de necessarijs ad salutem nō sic aūt vota. Magis aūt obligamur ad illa q̄ sunt de necessitate salutis q̄ ad ea que sic non necessario requiruntur. P̄roinde vota non habent vim obligādi/nisi ab ipis p̄ceptis. Unde tenetur quis vota sua implere virtute p̄cepti illius iuris naturalis/quo inbetur p̄missa reddere. igitur. ¶ Ulterius infero q̄ consilia et obseruātia consiliorum ordinat̄ finaliter ad p̄cepta et mādata. hoc ē ad p̄fectā obseruantiam p̄ceptoꝝ et mandatoꝝ. Sequit̄ ex dictis qm̄ perfectio fm quid et accidentalis/ordinatur ad perfectionem simpliciter. cōsilia autem et vota pertinent ad perfectionem fm quid. et p̄cepta ad perfectionem simpliciter vt dictum est. ¶ Etiam quia instrumentum est p̄pter principale agēs. vo-

ta autē ꝛ ꝓsilia sunt de materia instrumentali. ¶Ex quo potest sumi ratio/ ad p̄cedēs corollarium. qm̄ ad vota et ꝓsilia obligat homo finaliter ꝓpter ipa p̄cepta. igit̄ p̄cepta magis obligant/ p regulam ☞ recto. ꝑmo posterior. ꝓpter qđ vnūqđq; tale ꝛ illud magis. ¶Ex quo apparet q̄ dum ꝓsilia dicuntur ee de meliori bono non fit comparatio eor ad p̄cepta/ sed ad sua contraria. Verbi gratia cum pauptas dī melius bonū/ nō compat̄ pauptas ad opus p̄cepti/ sed ad diuitias. sic q̄ pauptas melior est ad pfectionē acquirendā vite spiritalis. q̄ possessio opū ꝛ diuitiar. Vel ꝓ tanto dicunt̄ ꝓsilia ō meliori bono. quia ordinant ad meliorem ꝛ pfectiorem obseruantiam p̄ceptor q̄ sit cōmunis obseruantia eor qui non accipiunt instrumēta ꝓsilior ꝛ votor. ¶Sequit̄ vltra. ¶Et si pl⁹ mereat̄ quis ꝑ opus aliqđ factū ex voto/ q̄ ꝑ illud idem sine voto/ votum tamē nō mutat genus aut substantiā opis. ꝓ prima pars arguit̄. qm̄ per votum homo dat pl⁹ deo. scz opus ipm ꝛ potentiā. dum facit se nō posse q̄n faciat/ qđ ꝓius poterat nō facere. Sine iusta cōmunē metaphorā/ volens dat fructum et arborem. Alius autē qui nō vouit/ solum dat actum vel fructus sine potentia vel arbore. Saius aūt ē dare actum ꝛ potentiam/ fructus ꝛ arborem. q̄ solum fructū vel solam arborē vel actū. Item quia per votū magis firmat̄ homo in bono. ¶Secunda pars arguit̄. qm̄ votum nō addit nisi rationem volūtarie obligationis. istud autē non mutat genus vl̄ substantiam operis. ¶Ex quo vlteri⁹ hoc patet/ q̄ multa opa sine voto/ pfectiora sūt et meliora. q̄ aliqua alia ex voto. ꝓbat̄ qm̄ diligere deū ex toto corde/ melius ē/ q̄ aliqua tepida castitas. ꝛ opus martyrij sine voto/ longe melius ē q̄ pauptas vel ieiunium ex voto. ¶Ex ꝓdictis infero/ q̄ papa in oī voto religiōis dispēsare pōt. Hoc patz qm̄ in oī emissiōe voti subintelligi dz voluntas p̄incipis vl̄ summi pōtificis. Item si nō pōt dispensare papa in oī voto/ vel hoc eēt q̄ votū. ꝛ sic de iure diuino et naturali reddendū est/ vel q̄ solemnizatū. Nō primū. alꝫ in nullo voto papa posset dispensare. qđ est absurdū. ¶Et patz ꝓsequentia qm̄ redditio vnius voti non plus est ō illa re diuino q̄ redditio alterius. Nec sim⁹ q̄ potest. quia solennizatio voti est de institutione ecclesie/ ꝛ ita de iure humano. sicqđ est papa. ꝛ ita patz q̄ papa pōt facere de monacho nō monachum. qm̄ sicut argumēt de plaude. eē monachū nō est nisi eē obligatum ad obseruantiam trium p̄ncipalium votor. Huiusmodi aūt obligatiōm vel vinculū soluere potest papa/ sicut et legit̄ fecisse de rege vno arragonū/ quem exire coegit de claustro ad ꝓlem ꝓcreandam et vxorem ducendā. ¶Ex p̄missis oīb⁹ sequit̄ q̄ multi sunt pfecti ꝛ fuerunt in vita spūali. qui nō sunt in statu perfectiōis. Patz de multis ꝓiugatis. qui sūt et fuerūt perfecti in vita xp̄iana. nec tñ habent statū perfectionis qm̄ status ꝓiugalis non dicit status perfectiōis. ¶Consimiliter multi (ex ꝓcdolor ꝛ clare nimiū videre est) sunt in statu pfectionis p̄lationis vel religiōis/ omniū imperfectissimi dissoluti i vita ꝛ mori vt inde dixerit ☞Greg⁹. in pastorali. plerūq; ordinem ꝓsonar. ꝓmutauit q̄ltra ꝓinor. ¶Unde ꝓ declaratōe ampliori dicitur status pfectionis/ q̄ est modus viuendi/ in quo quis obligat̄ ad pfectionem acquirendā vel exercendā/ siue obligetur ꝑ votum aut p̄lationem vel dignitatē. Sunt acquirendā ꝓpter statum religiosor. ☞Exercendam ꝓpter statum p̄lator ꝓ episcopor ꝛ curator. ¶Infero vltra q̄ status pfectionis exercende generaliter pfectior est statu illo q̄ ordinat̄ ad pfectiōem acq̄rendā hoc de se notum est. qm̄ exercere opera pfectionis/ dignius ē ꝛ pfectius. q̄ ad illa mittendere ꝛ festinare. Similiter ꝛ status ille perfectior ē qui obligat assumentē illū ad opa pfectiora exercenda vel acquirenda. q̄ ille q̄ ad minus perfecta obligat aut exercēda aut ꝓquirenda. ¶Ulterius sequit̄ q̄ status pfectissimus in ecclesia militante est status episcopor. Patz quia obligat ad opera hierarchica pfectissima exercenda q̄ sūt purgare/illuminare/ ꝛ pficere. Purgare/ arguendo/corripiendo/increpando. Argue/ increpa/obsecra/monet apl⁹ Timotheum quem episcopū ordinauerat. Illuminare autem instruēdo. docēdo. monēdo. Ꝑpter et scribit apl⁹ episcopū amplectentē esse

ēum qui ſm ſanam doctrinam eſt fidelem
ſermonem/vt ſit potēs exhortari in doctri
na ſana/7 ꝓtradicentes arguere. ¶Quāobrē
7 in ordinatōne epiſcopi petiē ab eo. ¶Scis
nouū 7 vetus teſtamentū 7 reſpondet ſcio
Perficere demq; hoſtias/ꝓces/oratiōes/ſa
cramenta q̄ ſunt vaſa ſanctificatiōis 7 gra
tie offerendo. ¶Omnis em̄ pontifex vt in-
ſtruit hebreos apl̄us/ex boibus aſſūptus
p boibus ꝓſtituiē in his q̄ ſunt ad deum.
vt offerat dona 7 ſacrificia p peccatis. ¶Itē
qꝫ platus debz animā ſuā ponere p ſubdi
tis. qđ eſt opus pfectionis maxime debet
regentibus ſubſidia miniſtrare tempaliuz
bonoꝝ. ¶Si em̄ in qt ¶Hiesꝰ. nō dat ſubſtan
tiam ſuā. qñ daturus eſt aīam ſuā? ¶Item
ſm apoſtolū 7 diuinū dionyſiū epi ſūt co
operatores dei. ¶Pontificū ordo ait ¶Dionyſ
ſius ꝓmus 7 ſublimiſſimus. ¶Et ¶Hugo in
cōmento. ¶Epi ſūt ſublimes 7 ſuperiores ac
ipi diuinitati magꝫ appropiquātes. ¶Be
diciē pfectiſſimus. quia ꝓnientior 7 apti
or eſt ad pfectionem acquirendam. ſed qa
hominē iam pfectum requirit. ¶Patz/quia
ſtatus eſt pfectionis in alios exercende nō
acquirende. quare hominē pfectiſſimū exi
git 7 requirit. ¶Quo circa accipiam? diſ-
ferentiam inter ſtatum pfectionis acquirē-
de/7 ſtatum pfectionis exercende. que qui
dam differentia a fine ſumēda eſt. ¶Status
ſuū in alios effundere 7 multiplicare. ¶Sta
tus vero perfectiōis acquirēde bonū illud
qđ iam alius diffundit/intendit/nititur/et
feſſinat in ſe acq̄rere. ¶Primus exabunda
tia in alios redundat. ſecundus in ſe ſtat.
¶Sēm em̄ ¶Arestō. v. etħ. ¶Virtus tunc p-
fecta eſt/qñ habens eam poteſt ad alterum
vti 7 modo ad ſeipm. ¶Multi em̄ in ꝓximis
virtute vti pñt. qui ad alterū neq̄unt. ¶Uiē
ſequiē. 7 ſi ſtatus pl̄ationis ſit ſtatus per-
fectionis exercende. nō ſic em̄ exercende/qn
etiam 7 ſit acquirēde. ¶Patz quia pl̄ati nō
ſunt in ſūmo pfectionis/ſed indies ꝓfici-
unt in gratijs 7 virtutibus. ¶Nō q̄ iam ac
ceperim/dicit ap̄lus aut perfectus ſim/hoc
ē ſic quin amplius perfici poſſim. ¶Sequor
autem ſi quo modo comphendā. ¶Quā-
re autem plus dicatur pfectionis exercen-
de q̄ acquirende. ideo eſt quia p̄incipali-
ter datur 7 inſtituiē ex officio et ordine vt
bonum qđ in eo eſt extendat/deriuet in ali
os 7 effundat. 7 quaſi ſe neglecto/alijs non
ſibi viuat. qui nec ſic perfectus eſt quin vl-
terius pfici queat. ſed quia maxime ex par
te iam perfectionis eſt. ſicut perfectus do-
ctor 7 clericus dicitur/quia excellenter pfe
cit in doctrina q̄ q̄ omni die pficiat in ea.
¶Ex iſtis infero qꝫ ſtatꝰ curatoꝝ in or
dine ꝓmus ē ſtatui epiſcoporꝫ. ¶Patz/qꝫ
eadem opera hierachica eis incumbunt q̄
7 epiſcopis. ¶Et ſi non in tam excellēti gra-
du. ¶Debent em̄ ſubditos purgare arguen-
do/increpando. illuminare docendo et p̄-
dicando. ¶Perficere ſacramēta miniſtrādo
¶Tenenē 7 in caſu ſicut epi animas p qui-
bus ponere. ¶Uñ et in miſſiōe ſeptuaginta
duoꝝ diſcipulorꝫ/ quibus curati ſuccedūt
ſm theologos 7 iuriſtas. quaſi eadem op̄
mandauit eis chriſtus/que 7 apoſtolis/lu-
ce decimo. ¶Sequiē ſtatim ex hoc/q̄ ſta-
tus curatoꝝ perfectioꝝ eſt ſtatu religioſoꝝ.
¶Patz quia primioꝝ eſt ſūmo ſtatui epoꝝ/
ergo ꝛc. ¶Qꝫ autem eſt ꝓpinquus ſūmo eſt
perfectius. ¶Secundo quia ſtatus curatoꝝ
eſt ſtatus perfectionis exercende. ¶Religio-
nis vero ſtatus magis ē acquirende. ſm p̄
dicta autem ſtatus perfectionis exercende
perfectio ē ſtatu perfectionis acquirende.
¶Qꝫ ſtatus religioſoꝝ ſit perfectionis ac-
quirende/hoc exp̄ſſe ponit ſanctus doctoꝝ
ſcōa ſcōe. q. dxxvj. arti. ꝓmo in ſolutione.
iij. et. iiij. rationū et ar. ij. in corpore q̄ſtio-
nis. ¶Et libello ſuo de perfectione vite ſpiri
tualis. ¶Status inquit religiōis ad perfectio
nem pertinere dicitur ꝓ quāto eſt via ten-
dendi ad perfectionem per quedam exerci
tia regularis obſeruātie. ¶Unde 7 ſcōa ſcōe
in pluribus locis queſtionis eiuſdem. ¶Re-
ligioſus inquit non pfitetur ſe eſſe pfectū/
ſed magis adhibere curam/operam/ et ſtu
dium ad acquirendam perfectionem/ per
regulares obſeruantias ſiue religionis/quā
aſſumit. ſicut inſtrumenta ad perfectionē.
¶Et ita ſicut ipſe dicit/dicitur ſtatus perfe-
ctionis ſolum ex intentione finis perfectio
nis acquirende. ¶Qui autem operatur ad fi
nem. nondum aſſecutus eſt finem. ¶Unde
quin religioſus ꝓfeſſus vnius diei qui ve

ñsilimẽ ꝙ ꝑñẽ est religiosus/ esset iam perfectus. ⁊ pueri quatuordecim annoꝝ pfessi/ dicerẽtur iam pfecti. qđ ds diceret. Cñ ⁊ in religionibus licite ⁊ bñ recipiunt pueri adolescentes/ hoies indocti/ ⁊ im pfectissimi vt sꝛ pficiant in religiõe. tales autem nũq̃ deberent admitti ad curam regendã Sic igit status curatorũ requirit hominẽ pfectiorem q̃ status religionis. Ea ꝓpter dicebat Augu. ⁊ habet. xxj. q. j. c. Probationes nõ nisi ⁊ meliores in clericos hoc est curatos recipim⁹. Nõ dicit in monachos vel religiosos ad quem statum: qz ẽ status pfectionis acquirende. oñs recipi possunt Preterea ꝫm diuinũ dionysiũ status prelatoꝝ ꝑfertur statui religiosoꝝ. qz ẽ adductiuus ⁊ alios in se status. Ipsoꝝ aũt curatorum ẽ etiam alios ad deũ adducere/ exhortando/ instruendo/ ⁊ monendo/ quo sic ad deum redeãt. Vnde. vj. cap. celestis hierarchie ait ipe dionysius. Consummand⁹ monachus/ retro sacerdotem stat nõ supra caput habens tradita eloquia. Sequit in textu. Et aut nec supra caput tradita eloquia habere dicat/ ⁊ astare sacerdoti/ declarat monachicum ordinẽ non eẽ alijs prelatum. sed in ipa stantem singl'ari ⁊ sacra statione. Vnde ⁊ ab initio institutionis religiosoꝝ/ vt ex legendis patruz claret ⁊ apparet. religiosi erant subditi parochialib⁹ curatis a quibus ⁊ recipiebãt ecclesiastica sacramenta. Postmodũ vero ⁊ vagandi tolleretur occasio. abbates eoꝝ instituti sũt curati eoꝝ. Item arguitur ad cotollariuz/ qm̃ curati ordinati sunt ad bonũ cõmune religiosi vero vocant bono priuato/ et singulari/ ⁊ sacre stationi/ bonũ vero cõmune diuinius ẽ ⁊ melius bono ꝑuato. In fero vltra q̃ status curatoꝝ sicut ⁊ epoꝝ ẽ de primaria ⁊ ordinaria christi institutione. Patz quia ipi discipuli quib⁹ succedũt curati ꝫm glosas ⁊ canones/ fuerunt ordinarij hierarchie/ ⁊ imediate a xpo missi. et potestatem hierarchisandi acceperunt/ nõ a petro sed a xpo. Sequitur vltra q̃ curati parochiales/ non se habent ad epos sicut baliui vel ꝓpositi ad regem vel principem. Patz qm̃ ipi curati habent ordinariam iurisdictionem siue potestatem exercendi ea que iuris sunt in subditos/ sicut ⁊ discipuli quibus succedũt. Prepositi autem ⁊ baliui nõ habent nisi subdelegatã iurisdictionem nõ ordinariam. Secundo si curati nõ haberent ordinariam iurisdictionẽ plus q̃ ꝓpositi vel baliui regum ⁊ pncipũ cum episcopi possent ꝓ libitu ⁊ mere grauq̃ eos deponere absq̃ culpa/ sicut pncipes de suis ꝓpositis ⁊ baliuis facere pnt. Consequens autem falsum ẽ. quia ꝫm canones/ ecclesiam quam quis iuste adeptus ẽ non nisi ꝓ graui culpa coram epo canonica ueritate amittere debet. Item quia curati de iure diuino ⁊ cõmuni pñt opera hierarchica exercere/ arguere/ docere/ ꝓdicare/ peficere/ sacramenta ministrare. sequit q̃ status curatoꝝ non ẽ factic⁹/ vel aduenticius vel voluntarius. Patz exquo ꝫm predicta ẽ de primaria xpi institutione/ ⁊ ordinaria status. Vlterius sequitur/ q̃ sicut papa non posset statum episcopoꝝ ab ecclesia tollere/ sic nec statum curatoꝝ. Patz quia in suis anteceſſorib⁹ imediate a xpo missi sunt. sicut ⁊ epi in apl'oꝝ missione. Vltimo infero sicut sũmus põtifex non posset statum curatoꝝ abolere vel tollere. sic nec parochianis omniũ curatoꝝ omnẽ debitã subiectionẽ tollere vl' suspendere. ita vt in nullo eis subijcerent. Probatur qm̃ scõm dicta/ curati a xpo in suis successoribus acceperũt auctoritatem ⁊ potestatẽ acciuandi ĩmo mandatũ ⁊ preceptuz hierarchisandi sub ditos suos. ergo xpus eodem actu vel mãdato instituit/ ordinauit/ ⁊ precepit. q̃ ipi subditi a curatis hierarchisarent. et ad eos venirent. ffrustra etem daretur actiua potestas hierarchisãdi nisi ⁊ passiua. Cñ sicut arguũt doctores theologi. Xps dando aplis potestatem absoluendi. cuoz remiseritis peccata ꝛc. illo eodem actu ⁊ mãdato obligabat hoies ad cõfessionẽ peccatoꝝ/ quoniã sine confessiõe nunq̃ absoluerent. ⁊ frustra dedisset auctoritatem absoluendi. nisi in subditis correspondẽter institisset obligationẽ ꝓcipuã ad se submittendum eis ꝓ beneficio absolutionis. Ita in posito imaginandũ est. Item qz ipi curati iure naturali ⁊ diuino obligant curam ⁊ solicitudinem gerere/ ac rationẽ districtam reddere de ouibus sibi cõmissis. igitur ipi parochiani eis obligant ẽ ⁊ subijcũt/ teneq̃

sequentia/ q obligatio debet esse mutua nec claudicare debet. Itaq necessariū est/ si rex vel princeps teneat subditos tueri/ regere/ protegere et defendere/ q correspōdeñ subditi eis debeāt subiectiōñ/ tributum/ vectigal/ et contra si plebs vel populus debet principi reuerentiā et tributa. Rex etiā debet eis protectionē et defensionē. Nam et ipse summus pōtifex propter magnitudinē obligationis vocat se seruū seruoz. Sic etiaz oportz q oēs ei maxime obligeñ. Sic igit̄ inter curatos et parochianos ē mutua naturalis et diuina obligatio/ quam generaliter papa non potest ab omnibus tollere.

Finit.

Tractatus per modum dialogi/ de perfectione cordis a magistro Johane de Gerson cōpositus. Anno. M.CCCC.xxij. Theologus loquitur ad animā xpianam.

Diliges dñm deum tuū ex toto corde. Cum hoc tibi p̄ceptum sit o aīa xpiana. tu ad implētionē eius. totuz cor p̄para/ et vigilanter intende. Anīa Desidero agnoscere. totalitas cordis in quo consistit/ quoniā tot variis et ad varia modis continue spargitur nunc huc nunc illuc celeriter diuidit̄. q vir aut nunq̄ totum in se collectū ferat in unum. p̄sertim spūale et inuisibile quale de⁹ est obiectū. Totum sicut dicit Aresto. idem ē qđ perfectū. Perfectum vo dī illud cui nihil deest. Si aūt hec perfectio esset simplicit̄ et absolute p̄ sideret. solus deus perfectus et totus ē. qz solus ē cui simplicit̄ nihil deest. in quo scz omne illud est/ qđ melius est ē q̄ non ē. Hec ita ē nedū fide⁹ philosophica et metaphisica demonstratione cōstat. Verūtamē aliter loqui de totalitate vel p̄fectiōe/ cogūt hec verba Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo. Recte sentis et dicis o aīa. Propter totalitas aliqua vel p̄fectio dī i creaturis sm qđ vel q tracte. dū vicz alicui rei nihil deest eoz q̄ sibi competere debēt/ uxta hanc vel illā condionem sue speciei vel natūre vel gratie supaddite/ Sic enim dī homo perfectus in corpe/ dum nihil corporei deest qđ ad eius integritatem et compositionem pertineat/ sed membris omnibus plene donatū est. Volo per multa vageris. Dic in p̄posito. Quid sit cor totū vel perfectum. Non quidem perfectione nature sed moris et gratie. Sic enim littere circūstātia iubet intelligi. Triplex solet a magistris. ipsa quā queris totalitas cordis distingui. que sub quadam latitudine vnita/ totalitas dici potest diuersos sm maius et minus gradus habēs. Unde cor totum seu perfectum dicit̄. qđ spūssanctus inhabitat per gratiam gratum facientem. quoniā tali corde sic se habēti nō stat vt aliquid desit eoz que sibi necessaria sūt ad salutem. Jam enim nō in gratia. sed in mortali culpa eēt/ si careret necessariis ad salutem. Diligunt igitur deum ex toto corde. et istud implent p̄ceptū pueri nouiter baptisati. Dormientes etiam adulti dum sunt in gratia. imo et vigilantes dū venialiter peccant cor spargētes per varia creaturarum oblectamenta. salua tamē caritate. Illi quos dicis/ quēadmodum dicūtur deo placere per fidem sine q̄ impossibile est placere deo dicuntur insup deo placere et credere. Jta et dici p̄t deum ex toto corde diligere. quia et si non actualiter/ tamen et habitualiter cor habent iunctum deo. Ceteruz distensio varia cordis per venialia/ cum non auertant a deo/ non expellit cor extra latitudinem totalitat̄ seu perfectionis de qua loquimur. Habet autem sicut premisimus hec latitudo totalitatis gradus aliquos/ videlicet tres in genere/ quorum gradus modo numeratus est infimus. Alius est supremus in beatis vbi cor fertur actualiter et assidue sm charitatis motionem in dei dilectionē et amorem. ita q̄ nihil est quod retardat/ aut rumpat aut interpolet/ aut impediat huiusmodi continuam cordis in deum lationē. Medium et hunc medium nominamus gradum/ qui secuz venialia actualit̄ amittit. Hec solum perficitur in ipsum cor per charitatis habitū. sed frequenter per actū q̄tum humane vite huius fragilitas agi sinit. Quis ad beatitudinis finē ñ attingat Placz hec distinctio. Sz ex ipa cōfestim req videt. omnē existentē in gratia et

habere statum perfectionis. ¶ Quare? ¶ Quia pfecte deum diligit ex toto corde & hoc actualiter sepe vt adulti. vl'so lum habitualiter vt infantes baptizati. ¶ Utiqz sic fateri necesse est. qm omnis talis e in statu salutis eterne/ & religiosis xpiane. qui status merito pfectus habendus e. ¶ Quid sibi volut igit tot de statuum varietate & pfectione & quisitiones? si status vnicus xpiane religiosis sufficies sit status pfectionis. ¶ Dresupposito sp et retento eo vero qd nuc intulimus. nec aliqs ambigere debz xpianus/ q pfectio statꝰ humane vite & sistit in charitate. ¶ Dulti consequenter conati sut tradere modos & media non in qbus essentialiter & sisteret perfectio cordis. Juxt Cassianu coll'pma. sed p que media pfectio talis tanqm finis attingeret cōmodius et augeret/ vel roborareꝫ efficacius. qm iuxta p dicta pfectiois huius latitudo/ susципit i se maiꝰ atqz minꝰ. ¶ Supflua (ne dicam curiosa) videt esse de statuum pfectione talis locutio. Itaqz nu quid legislatoꝛ xpc/ qui deus e/ cuius perfecta sunt opa/ pfecta dedit lege. q cōtineret media cōmodissima retinēdi statu pfectionis euangelice & in magis ac magis proficiendi/ per opa nunc & siliozꝫ. nunc medijs istis. & nunc illis/ p qualitate psonaꝝ/ temporꝫ/ & locoꝝ/ cū ceteris circūstantijs/ q creberrime variant. ¶ Fuit tempe Cōstantien. & cilij quidam illic frater ordinis p dicatoꝝ/ asserens nullu esse posse in statu pfectionis/ nisi tria vota cum pfessione solenni susciperet. Examinati doctores theologi obiecerut de xpo qui nō ista vouit. imo nec apli omnes/ nec discipuli/ nec vgo maria. Nā in ecclesia p mitiua qn erat pfectio xpiana/ qn erant eis omnia cōmunia/ qn nullus egens erat inter eos. Legit q vtores habuerut multi/ sicut ex anania et vtore sua colligit & de petro & stat. Quid rursus q hec assertio statui platoꝝ qui dicut seculares detrahit? quos tria hec vota nō fecisse & stat. ¶ Nōne plati oms/ imo & clerici vniuersi in sacris ordinibus cōstituti votu habet castitatis. nō qualecunqz sed solenne/ quale dirimeret matrimoniuꝫ iam cōtractu. ¶ Habet fateoꝛ q̄uis nōnulli taliu vel nesciant vel nō attendāt

Ideo q nō expsse verbo illud votum/ qd facto per ipsam ordinis susceptionē confir mauerut. quēadmodu nouitius transacto anno indicat pfessus. vtens vestibus pfessoꝝ/ nec reclamans vbo. ¶ Ut video iam non pōt de imperfectione status ite cui pari ex carentia voti castitatis. Sed qd de altaro duplici voto diceꝫ? ¶ Colligit in pmis & dictu fratre/ q votu vnu pōt fieri non additis alijs & hoc a Colligit deinceps/ q sacerdos secular' hz statu pfectiois saltem in hac ptecta subiectione voti castitatis. Colligit tercio q iuramēti vinculu. si p terea fides in baptismo p missa nō minus obligāt deo q̄ votu voluntariu. nihil phibz sacerdotes binōs canonicos collegiatos et reddituatos statum pfectionis obtinere. ¶ Expecto declarationē. ¶ Siquidem facilis est Nōne quilibz talium debet obedientia suo p remo abbati xpo & eius vicario supremo consequenter inferioribus vsqz ad decanu suum. vel alterum imediate sibi ꝓpositum quocūqz nomine dignitatis appelletur. sic vnus sint plures in vnu sicut capitulu. Et ce obedientiam & vt sepe in iramento firmatam. Jurat omnis d vouo gremio vnius sitatis ingrediens rectoꝛi suo. ¶ Uniuersaliter intelligitur tale iramentu/ non de omnibus vniuersaliter/ sed quātum se pōs ordinaria rectoris extendit. ¶ Statutum est plane sic intelligi. Sed nec alie iramenta vel vota religiosoꝝ sup obedientia plenaria respectu suoꝝ superioꝝ debet accipi/ dum videlicz superior in bens regulam se conformet. Alioquin in multis quilibet voto constrictus regularis obseruantie habere potest et velle et nolle. Isti laiui/ isti stricti. Potest quoqz in benu contra limites regulares. Abbati vl'priori curiositas dica. sed n passim aut leuiꝫ sine grauissima causa. ¶ Video quemadmodu concludere vis obedientiam in secularibus prouie in monachis inueniri. Sed quid si voto paupertatis inducesꝫ cum seculares sint proprietarij. sint sub districtis tectis. sint distincti mēsis. sint emētes & vēdētes dātes et mutuātes. ¶ Videt istud nō obstare pfectioni pauptatis. si fuerit apud tales insitū veraciꝫ illud ꝓbetici. vitiige

ſi affirmant nolite cor apponere/vt ſint tali bus vtentes/quaſi nō vtētes. ¶Qualis erat paulus/quales apoſtoli quos fortaſſis diſimiliter ō caſtitate ⁊ obediētie votis. ¶Nō ſi taliter habere diuitias ſit impfectū. Dic mihi de tot abbatibus/prioribus/ceteriſq; plurimis religionū pfeſſoribus quid cenſebit: quos cōſtat nec ſub eodem tecto iacere. nec in eadem mēſa comedere. ſedere cuz ceteris q̄ vendunt/emunt/diſpenſat/agunt demū in nullo qd appareat ſecularib⁹ redditatis diſſimile. ¶Grandis poſitus inueniēt adhuc differētia. qm̄ porro data ſecularibus de cōi dotatiōe totius eccleſie ſue dum diuidit id qd cōe eſt per ſingulos/cedit in ver oīum cuiuslibz. ¶Nō ſic apud religionū pfeſſores/quor multis pmittit vlus rex plurimar/vel p diſpenſatione in alios//vel p ſua ſuſtentatiōe. dominio ſp apud ſuptiores remanente. ¶Dicūt ſcio talia plures eor/ſi vero magna ps aliē ſua ſeruat/ipi p̄ſiderent. Neq; leuiter vel arrogāter ſeculares dijudicent/ q̄ cum ſuo (qualē notāt impfectionis) dominio/pñt vſum modeſtū ne dicam⁹ modeſtiorem frugaliter exercere. ¶Cōcludēdū igitur ad vnū/q̄ ſolus ſtat⁹ religiōis xp̄iane ſub abbate xp̄o eſt ſtatus pfectōis/ſicut ſolus eſt charitatis ⁊ ſalutis ex̄ quem neq; ſalus ſtat/neq; pfectio. ¶Sunt tñ in ſua latitudine pfectōis vie multe. q̄dā plus q̄dā minus ad compendiū ꝓpinquātes. ¶Quid ſibi blanditur ergo religionuz pfeſſores ⁊ inſtitutores? ¶Exiſtimant q̄ regule p eos date vel explicate/dū ſub quadā pfeſſiōe ⁊ obligatiōe retinēt ſuos pfeſſores ꝺs cōi vocabulo religioſos diuinis ipſi iā ſtatū ingrediūt. non q̄dē pfectiōis iā habite vel exercēde/ſi adipiſcēde. ¶Ecce iā diuertūt iſti a vera ſignificatiōe huius qd eſt pfectio xp̄iana. dum ſa tent hoies in religiōis ſtatu poſitos eē nō ad hmōi pfectiōis exercitiū/qd certe p̄miſſis repugnās eſt. ¶Eſt etenī xp̄ianus oīs in ſtatu pfectiōis exercēde/dū ſibi vacat p loco ⁊ tpe. imo ⁊ hoc etiā ex p̄miſſiōe ſeu voto pfeſſiōis baptiſmalis. cuſtodiendo obedientiā. caſtitatē. ⁊ paupertatē in ex̄ vocatione ſuā/⁊ ſi nō ſemp in actuali exhibitiōe tamen in animi ꝓparatione ⁊ habituatiōe in ex̄ p te nūc deducta. ¶Contendere nō ꝓuenit de noibus/vbi de re conſtiterit. Rurſus omittēda ē hmōi diſceptatio ſup pfectiōe ſtatuū/qm̄ ſapere videt phariſaicam glorificationē p qua compeſcēda ſcr̄i pſit apl's ſuā pfundiſſimā ad Ro. epl'am. ¶Cōcludēs ſalutē nr̄am eē ex gr̄a dei/vt nō gloriet ante eū ſtulta p̄ſumptio oīs carnis Porro q̄ de ſtatus ſui pfectiōe gloriat. Recogitet q̄ nō in ſtatu pfectiōis eē/ſed pfecte viuere laudabile ē. Penſet q⁹ quanto gradus altior/tāto caſus grauior. Terreat illud Augu. Ariſtotelico ꝓforme vbo. In heremo bene viuere ſūma pfectio ē. male aūt viuere ſūma dānatio. Et iter/ſicut inquit: nō facile inueni meliores/ q̄ qui pfecerūt in monaſterio. ſic nec eis q̄ defecerūt deteriores. Utr vero plures in talibus vocatis pfectiōis ſtatibus pficiāt q̄ deficiāt: nolo te curioſam eē in inueſtigando nec temerariā in iudicando. nec ſupbā in p̄tem nendo. nec garrulā in diſputando. q⁹ tā in multor moribus pch dolor ⁊ p̄uerſationibus magis q̄ in codicibus ⁊ diſputationibus veritas experit. q̄ ꝓcludit apte religiones hmōi factitias nequa q̄ dare pfectionem ſed frequēter in p̄rium eius qd intenderūt nō ſui/ſed abutentiū vicio/vel exiſproportionatis ſuis moribus vite ſeu vitē di regulis ſe fortaſſis altioribus miſerabiliter dilabunt. ¶Fiat mihi ſm conſilium tuū qm̄ quidē in oīm ſtatu/pfectionis homines inuenire contingit/habētes obedientiam/caſtitatē/⁊ paupertatē in animi ꝓmptitudine/ſm quam in ſeculo dici pñt obedientes. ⁊ in matrimonio caſti. et in maximis diuitijs pauperes ſpū. Ac exinde perducunt ex his mediis ad augmētum ⁊ perfectionem charitatis ſupra multos in religione in celibatu/in mendicitate vinētes. ¶Recte dicis/ſi tñ ſolicite tibi p̄caueris ab erroib⁹ Iouiniani ⁊ alioz ſimiliū detrahentiū pfectioni p̄ſilioz̄um/q̄ pfundere videbant ad vnā equalitatē ſeu paria merita ꝓiugiū cū virginitate. eſum carniū. cū ieiunio. obedientiam regularē cum ſeculari libertate. diuitias cuz paupertate/vindicationē licitā in iure p̄ncū indulgētia ⁊ manſuetudine: ⁊ ita ō con

similibus. ¶ Absit vt ita desipiam/vt observationi detrahā p̄silioꝝ. Quānis enī nō obligent hominē ad observationē suā qr iam nō essent p̄silia sed p̄cepta. Nihilominus teneor assentire q̄ discreta p̄silioꝝ observatio/ceterꝫ paribus ē pfectior q̄ tñ modo p̄ceptoꝝ. ¶ Docte loq̄ris et discrete de observatiōe p̄silioꝝ/dum iūgis q̄ sit discreta. ⁊ addis ceterꝫ paribus. Potest itaq̄ fieri/q̄ p̄bere alterā maxillā penitenti. aut dare pallium tollenti tunicā/⁊ ita d̄ p̄similibus: sit vitiosū. dum penitens aut rapiēs p impunitatē fit deterior/et ī p̄nciē reipublice dissimulatio talis vergit. Contingit itaq̄/q̄ homo nō obseruās p̄silia per votū/nec p actualē opis exhibitionē/habeat intentionē ⁊ certitudinē in corde p̄parationem eadē obseruādi p̄silia dū impletōnis faciēdi sibi necessitas vl' vtilitas occurrerit. Quis nō dixerit plus valere aurū q̄ plumbū: sed ceteris paribus intellige. Nā multū plumbū maioris est p̄cij/paucissimo auro. Sic comparatiōes sp examina. q̄n vir aliē est q̄n compata hīe se possint vt excedentia et excessa. ¶ Concedim⁹ itaq̄ esse. Sed nūq̄d pfectius ē ista tria hīe/obediētiā. castitatē. pauptatē sub voto sicut hñt religiōes (quas ☞ Insthelmus nolat fateicias. qr facte videnē post institutionē legis euāgelice) vt ea q̄ p̄silioꝝ erant fierent sb p̄cepto/hō quoq̄ subderet se ppetue seruitutī ꝓpē illū cui seruire regnare est. ⁊ cui⁹ regi frenis sūma libertas ē. ⁊ cuius vincula sunt alligatura salutaris. Ac pinde mutet statū de q̄dā libertate seculi in ppetuo sub voto iugū. ¶ Habz hoc oīs doctorū sniā/q̄ opus bonū factū cū voto/circūstātiā accipit q̄ de se meliorat ip̄m. Et q̄ religio q̄libet facticia p̄silit essentialiē in hoc triplici voto q̄nis in regulis ⁊ institutiōibus aliis varia sit ⁊ lata differētia maxime inē vitatē finis p̄mi sub deo fine p̄intento. Portiē deniq̄ talis q̄libet religio nomen status rōne ipa p̄tacta/imo ⁊ status pfectiōis p̄m modernos. antiq̄s silēcib⁹ appellat. ¶ Quo pacto p̄t illud nomen tā egregū ⁊ nobile/plurimis q̄ sūt ī hmōi religiōibus pfessi p̄uenire/quos eē nemo negat multū impfectos vel ex ignoātia. vel ex naturali ⁊ moali impotētia. vl' ex certa malicia. ¶ Rīsio iam sicut ⁊ obiectō ꝓtacta ē. ¶ Pro cuius elucidatōe plenior distinguūt loquētes de pfectiōe statuū. q̄ status ē aliq̄s pfectiōis nō vt habite sz actu piscende/qm̄ in ip̄m ⁊ p ip̄m sata gignit profitentes pfectionē acq̄rere/nō qualiscūq̄ mō. sed specialiē p tria vota cū annexis regulis ⁊ institutis. Est inquiūt alius status perfectionis vt iā habite ⁊ exercende in alios q̄lem dicūt esse statū p̄latiōis ad quē spectat alios ned ū seipsos/purgare/illuminare/perfícere tanq̄ hierarchicum statum in ecclesia. ¶ Ecce iam approbare videē hec distinctio illud q̄ cauſabat de impropietate locutiōis/dū status pfectiōis ille d̄ quē nō er se pfectos habz/sed pficiendos videat logicus si sequiē. Iste ē status pfectiōis acq̄rēde/ergo ē status pfectiōis. Nūquid nō aptius vocaē schola/vel via/vel disciplina ad pfectionē adipiscēdā q̄ status perfectiōis absolute. Quis diceret q̄ religiosus ē in statu glorie perpetue ē tñ in statu glorie. nō q̄dē adepte sed adipiscēde. ¶ Volumus vt p̄dictum⁹ vbi de re ꝑtinente debuire ꝓtentiōi ō noīe. Proparte negq̄ reputam⁹ ꝺ institēdū si status curatorum debeat dici status/vl' tñ modo gradus/vt ꝑ se dare gradus pfectiōis exercēde/⁊ nō status ꝑm illos q̄ nō dicūt esse statū sine voto/vel obligatōe ppetua. ¶ Si ꝓcedaē hoc illis. Nōne sūt curati suis ecclesijs sic ingressis obligati/ nō cedere/nō fugere tāq̄ veri pastores/quēadmodū suis sūt astricti maioris p̄lati. ¶ Dicūt q̄ nō/et hoc ex duplici signo. ꝓmo q̄ p̄ñt intrare religionem absq̄ speciali dispensatiōe pape. nō sic epi. Rursus q̄ facultatē hñt liberā resignādi vel p̄murādi q̄lis nō concedit epis. ¶ Diuersitas arguit ex hac duplicata dicte/q̄ vbi maius p̄cipiū ibi cautius agendū fuit. Esset aūt maius p̄cipiū si fas esset epis passim ecclesias suas dimittē/q̄ō curatis. Nihilominus est ꝓportionalis obligatio iure diuino curato ad suā ecclesiā et p̄latoꝝ maioꝝ ad suas cathedrales esita facultatē q̄ neutris licitū ē absq̄ rōnabili causa deserere ceptā ecclesiā. Sic euidēter ꝓbatur rēq̄rit/vbi maius vt dictū est iminet periculū. Hinc de p̄latis papa retinuit sibi cognitionē specialē nō ita de curatis.

Probabilis est ista rñsio. q̄ p sequēter in fer curatos eē tā in gradu q̄ in statu perfe ctionis exercēde. Nō ita de religiosis q. vt tales. p̄scisi sūt. nō p̄sunt ceteris. nec sūt sa cerdotes nec clerici/ vñ monachus dī qua si solus/ z plangēs/seu dolēs. ¶ Quo pacto igit̄ p̄t aliq̄s curatus deserto statu p̄fectionis maioris ad statū minoris vltro descēdere. vt monachus fiat. ¶ Dicēt aliq̄ q̄ hoc non p̄t nisi rōnalis causa sub sit. cuius cause cognitionē/papa reliq̄t eo rum p̄scie. Est aūt rōnabilis causa/ si cura tus videt eē se scandalosum populo suo. si penitus ineptū/ insufficientē z ignaz̄ p sui scepti regimūs officio/ q̄ cause sufficiētes sūt etiā in epis. vt a papa vel spontanei vel in uiti transferāt. ¶ Douet ex diuerso epos. Aduersat inq̄t talis assūptio ouplī ti voto/obedietie scz z paupatis. quoniā put ab eis p̄cedit. z a suis abbatibus cum regularibus disciplinis absoluūtur. ¶ Ñdēt isti diuitias se hīe in epio. Nō sanonis. Sant exēplū de matrimonio/ qđ dat primo hoī in officiū p̄pagatiōis/ non in remediū libidinis/ vt mō dat aliq̄b⁹ hac ad p̄ficandū. Sic inquiūt diuitie reinē tur a quibusdā vt secularibus p solo sui so latio/ nō in offi. ciū. Ecōuerso reperit in p latis monachis/ q̄ diuitias q̄bus añ renun ciauerūt nō amplectūt in p̄latura p̄ sola tio. p̄rio magis q̄ antea/ sed ad dispensa tiōis ob sequiosū in paupes officiuz. ¶ Besup ē inspector deus q̄ nouit intētio nes cordis aliter in pluribus se hīe q̄ dicit hominibus credite. ¶ Loq̄mur hic nō quales sunt sed quales eē debēt monachi dum p̄laturas assumūt. Qui p̄terea nō ab solunt ab obedientia sed mutāt illā sub summo pontifice q̄tum z qualiter p̄riorē vitā viderint regularē nō posse cū p̄latio nis executiōe seruari. ¶ Cōfirmant hoc ea q̄ sup secularīū obedietia disserui mus. Sed nūq̄d supesse difficultas maior vi det in mendicātibus/ q̄ iam vtriq̄ neq̄unt vere dici mendicantes/cū suppetat eis ius plenū diuinū naturale et positiuū/ recipi endi temp̄alia a subditis. ita vt ipi iā non solo titulo naturalis necessitatis accipiāt necessaria q̄ titulus solus p̄prie reddit mē dicantē/esse simul z dici. Alioq̄n reges gē tium z ois homo generaliē accipiēs aliq̄d ab altero q̄ dat sponte. dici posset mendica re. ¶ Dicerēt aliqui mēdicātes idcir co remanere/ q: titulo possessorio renunci ant/ z solo quo cōtenti sunt titulo paupta tis aut naturalis necessitatis petūt gratis nec vrgent si negent̄/nec titulo iuris diui ni vl̄ naturalis impellūt. z hoc p̄ causa sua sed de paupibus curant/certāt/ z diseptāt. ¶ Fateor ita vel dici vel fingi posse. sed veritas nec illudit̄/ nec cassatur. ¶ Sic volunt dici christū fuisse mendicū non q̄m esset dñs vniuersoz. Quid em̄ ve rius sed abdicauit a se z si non dominium tñ dominij vsū. Sic voluerūt aliq̄ nedum monachos/nedū clericos/sed p̄latos oēs cum papa et cardinalibus debere paupes esse/vel mendicos. exemplo christi magri. Dicūt alij minus intempate loq̄ntes q̄ ec clesiastici seculares/ z si nō mendicent/ vi uunt saltē de elemosynis q̄si scz pure grā tis collata susceperint/ z nō vt operarij di gni cibo suo/dño p̄ se z alij deseruiētes.

Secūda pars p̄n cipalis que statim ostendit qđ inq̄rit.

Dictimus interim materi am hanc mendicitatis/ que quot difficultates z ambages attulerit/ p̄sertim in regu la minorum/ qui ex p̄uilegio nem assumunt in p̄prio z in cōmuni/ mul titudo decretaliū extrauagantium nūc istarum/nūc illarum/ maxime tempe Jo hannis. xxij. satis insinuat. Reuertat̄ oro sermo noster ad initium/ quod erat inhere re super cordis totalitate seu perfectione. vbi questio surgit scitu digna/ scilicz si cor teneatur p̄ro sua perfectione seruāda/ sem per illud agere quod reputauerit esse deo placentius/ meritiq̄ maioris. ¶ Re soluitur hec questio tua sub generalioribus terminis. Si p̄positis alicui duobus bo nis incompossibilibus/ semper quod me lius est/ illud eligere teneat. ¶ Placet resolutio/ p̄sequere quid sit in ea ve

ritatis? ¶ Si fuerūt dicētes maius bonū dum ꝓponē volūtati semp ampliꝰ mouere/nec posse voluntatē in electōnē boni minoris tūc ferri. Alioqn data eēt facultas libertatis in malū volūtatis. ¶ Scis p articulū parisiēn. hoc eē damnatū/ et tamen qđ ad rationē talium rñdeē. elucidaq ꝓpositis simul duobus disparibus ī bonitate/semp minus bonū compatū maiori habz rationē mali. Volūtas autē nunq̄ ferri pōt in apparens malū/ fm dionysiū ꝛ Aresto. qꝛ nemo ad malū aspiciens opaē. ¶ Forte opponis. ꝫ vtrūq̄ dissoluē si profunde respiciaē: natura liberi arbitrij qđ est facultas ratiōis ꝛ volūtatis/siue libex de rōne iudiciū. Cetere nimix creaturē nō rōnales ferunē in finē suū ex p̄determinatiōe supioris cause regētis/nec hñt in sua ptāte modos oppositos tendēdi in suos fines. Sed vno mō q̄libet species opaē. vt hyrundo q̄libet facit nidū suū pari mō sic apis fauos. sic aranea telas/ sic formica colligit bladū. Atuero ratōnalis creatura/ qꝛ capit p̄ insitā ꝛ p̄iunctā rationē/diuersos modos ad eundē finē veniendi/nec ad vnū limitaē facultatē habz hoc vel illo medio vti. Hoc aūt nō est in malū sed grāde ꝓuilegiū volūtatis/q̄ius illo ꝓtingat abuti. ¶ Nōne salubrius eēt hūane creature q̄ instar animaliū ligareē ad vnū cōsecutionis finis sui modū. quia pinde nec peccaret/nec a suo fine deficeret. Nonne p̄terea sic videmus ī sublimioꝛibus creaturis: q̄ pfectiores inē eas sūt/ q̄ sub paucioribus motibus finē suū ꝓsequūē/ sicut deꝰ in se pfectissimus ē/q nullo vel eget vel agitaē motu. Cur igiē nō erit sic ī inferioꝛibꝰ creaturaꝛ. ꝛ in hoibus sicut in angel. ¶ Volūtas optima sapiētissima/ ꝛ ordinatissima primi ꝓdictoꝛis/in hoibus solerē attendenda ē/quoꝛ duplex ē status post primū innocētie deperditū. vnus vite. alꝰ patrie. vexillud erit ī patria qđ arguis ō motuū quadā vnitate quemadmodū nūc exemplificas in angelis. ꝫ in via q̄ data est ad merēdū voluit altissimus hāc hoibus dare facultatē/vt relinq̄ret eos in manu cōsilij sui. Alioqn necessitas limitata/quam laudē/qđ meritum/qđ p̄miū/reportaret? ¶ Aut accedit gfe donū paratū oibus non renitētibus/qđ diuino quodā ꝛ vnico nec̄ pturbabili ductu/ ꝓmouet ad vltimū finē nfm. nō minꝰ q̄ ḡuitas deoꝛ sūū aut lētitia sursū. ¶ Supest pōr mea obiectio q̄ minus bonū respectu alioꝛ incōpossibilis/habz rationē mali. ¶ Concedo satis. sed neq̄unt oia simul dici. In ꝓmis. q̄ volūtas nō pōt fieri in malum sub rōne mali. cū bonū vel apparēs bonū sit ꝓprium eius obiectū. Quinetiā minꝰ bonū maiori collatū incōpossibili/pe sub hac ꝓciosa collatiōis rōne rationē hāe mali/ ita nec poterit vt sic acceptari. verūtamen habeē hic duplex euasiōis seu remedij via Primā dicimus facultatē suspēsiuā/qualis mediā in velle ꝛ nolle. fingā ꝛ p̄cauionem acceptionē. ꝛ refutationē. Cuius facultatis suspēsiue tāta vtus est in via/ q̄ ꝓpositi q buscūq̄ obiectis bonis aut malis extra vltimū finē/imo fm plurimos ipso etiam vltimo fine ꝓposito/poterit se volūtas tenere in suspēso ne neutꝛ acceptet vel refutet/sed se figat cum rōne quasi plus deliberaturꝰ Nec oportz hic q̄rere quō pt hoc fieri/ quū natura volūtatis sic a primo ꝓditore data ē sup agēna naturalia/vt nō rapiaē seu compellaē mor irruere/sed se sistere fas habeat ac pinde spaciū deliberatōnis ne fallaē ita sibi ꝓcessum ē. Nec ē altera p̄ vitandis errōribus ꝛ vicijs ꝓsultioꝛ exercitatio. Prudentie qđē nil obest amplius q̄ p̄cipitanter neq̄ rationē ꝓsulēs/neq̄ ꝓsulenti motā ꝓrens. ¶ Video inꝛ via hāc nō opōrtere vt duobus bonis ineq̄libus ꝓpositis ꝛ incōpossibilibus voluntas necessario velit maius bonū. ¶ Nō oportz vt ꝓferat ad inuicem illigat/qa nec oportz vt ꝓferat ad inuicem illa duo bona/sed ferē vltro in obiectū suū qđ in se bonū ē/ ꝛ vt tale p̄sentat sibi. Arsi gerges inq̄rere cur deserit maius bonum. Respondebo q̄m sola volūtas ē sibi frēgnet sufficiēs causa vel rō q̄ istud eligit. Aliud non. Nec exterioꝛ alia rō q̄renda est. Cur istud vocāt aliq̄ experientiā ꝓprie libertatis vel vsū eius. vt si q̄rat a voluntate. cur ita facis? iure rñdeat illud satiricū inferens Sic volo sic iubeo sit ꝓ rōne volūtas. Et itaq̄ nullū possumus in diuina volūtate respectu creaturaꝛ hoc vel illo ꝛpe vel gradu vel specie cur aliud inuenire. Sed nec

apud grāmaticos in pluribus impositiōibus terminoꝝ aliter dicunt/qm̄ sic placuit impositori. Quāuis causaꝝ inquisitio ꝓpinquaꝝ nō frustra sit ad cognitionē diuini nobis qui primā ⁊ sufficientē non sufficienter possumus intueri. qua plene ꝛgnā nihil inscitum linqueē. ¶ Transiꝛ nūc ad formā ꝓpositi dubitatiōis. aperiēneaē. ¶ Tenebīē aliqn̄ minus bonū ꝓponere vel acceptare dum ē alteri maiori incompossibile/⁊ hoc dū minus bonum cadit sub p̄cepto. ⁊ maius est in solo ꝓsilio ¶ Fateor hoc. Sed ponamus ambo rum quodlibz cadere sub p̄cepto non quidem simul/qm̄ implicaret/cum ponanē incompossibilia/sed sub distinctiōe qua tene. nunqd peccabit minus bonū eligendo/ spreto maiori⁊ ¶ Pendet rn̄sio maxime ex ꝛsideratōe libertatis iam exposita fm̄ quā p̄t abbreuiato verbo dici/ꝙ sufficit eligere minus bonū. nō equidem sub hac ratiōe qua est minus bonū/sed ꝗa bonum/⁊ qr sub distinctiōe. licz non absolutam hāc ꝯclusione. q̄ si nō ꝓcedīē nescio quis hominū viatoꝝ tutus erit/quin teneatur illud semp agere/qđ melius eē ꝓsperit. Hoc vero fī quis compleat aut implere valeat circūdatus tot infirmitatib⁹ non satis inspicio. Rursus ex aduerso militat doctoꝝ magne reputatiōis assertio/ꝙ in p̄ficiendo regiminibus animaꝝ teneē ꝓlat⁹ eligere melioꝛē. Militat illud qđ nolle fieri pfectū/iam ꝓtemnere est. Nā regredi/est iam languere circa p̄cepta dei. iam nō ex toto corde. ex tota mente. ex tota anīa. ex omni fortitudine. ex viribus oīnibus diligere deum. qm̄ maioribus omissis dat homo se minoribus. ¶ Potenter ad vtrālibz arguis. Stat nihilomin⁹ veritas in robore suo/cuius ignoratia scrupulos affert inextricabiles ꝓscientijs volēnibus ambulare in via dei/dū vel in spem temerariā vel ī timoꝛē irrationabilē dilabunē. ¶ Tutum erit igit palam facere veritatē hāc p̄cipue p manuductiōes exemploꝝ moꝛales ⁊ grossas put exigit hec materia. ¶ Si ad. Cōstituamus mētis oculos in religiōibus approbatā neclapsis/vt Carthusiēns ⁊ celestinoꝝ (Hodie eīn celebritas agitur Petri celestini) Sit ꝓioꝛ/hīs sub se quattuoꝛ fratres. petrū. paulū. andreā. iacobū. Dicit eis vocatis. Ecce quattuoꝛ sūt officia p quoꝝ cetu religioso complēda. Primū ē ꝓtinuatio diuini seruitij/vel diuini opis in ecclesia. Secundū est mīstratio ciboꝝ et alioꝝ necessarioꝝ fratribus. Tertiū ē scriptura libroꝝ q̄bus fratres informēē. Quartū speculatō diuinoꝝ exemplo marie. sicut necessarioꝝ mīstrationē habz martha. Dono dicat ꝓioꝛ/electionē cuiuslibz istoꝝ vni cuiqz vestꝝ/q̄ vis voluntas mea vel ꝓsiliū magis declinaret in iūgere tibi petro p̄mū officiū. tibi paulū secundū. tibi andreo tertium. tibi iacobo quartū. Ait vo magr/vere bo xp̄i ad cecū. Dic quid vis vt faciā tibi ⁊ ¶ Recipio casū ⁊ qđ elicere vis expecto. ¶ Volo sane protinus elicere/ꝙ veteꝛq̄ p̄missoꝝ/liber ē acceptare vnū de qtuoꝛ. vbi ⁊ poꝛ vnū fieri p alteꝝ melius iudicabit nō cogēdo/sz ꝓsulēdo. ¶ Perge ꝓsequenē. ¶ Pergo/dicēs ꝙ inter opa q̄tuoꝛ anteposita non dubiū q̄n vnū sit de se ⁊ in genere suo melius q̄ alterum Nihilomin⁹ dicit (arbitroꝛ) nemo peccare peꝛ/si voluerit in illo qđ de secūdo loco vel tercio ꝓpositū ē exercerī. ¶ Des aliud elucidatiōis exemplū. ¶ Dit bō multas a deo grās habēs. vnā p̄dicatiōis popularis. Alterā lectiōis doctoralis. Alterā inq̄sitiōis nouaꝝ veritatū ꝓ ꝓfutandis hereticis. vnā quoqz solitarie dctis ad vacandū sibi ꝓtemplandūq̄ celestia. Constat vtrālibet haꝝ gratiaꝝ talentū esse cōmissū a deo. Cōstat ꝓterea nō posse simul vtrūq̄ talentū hmōi posse ex equo distribui. Remaneat igit opoꝛtz optio possidēti/quā gratiā exequi ne vacua sit eligere/excepto dūtaxat vrgētis necessitatis articulo quo casu vel sīl iam nō cēt duoꝝ dissimilium et incōpossibiliū electio libera/ sed ad vnū limitatio certa. ¶ Respiciūt exempla poꝛa primū. Dic tēplū respiciens hoiem ad seipsū. ¶ Querūt doctoꝛes si debeat hō sp conteri de pctis. Rūdent inē cetera multa. ꝙ doloꝛosa cōtritio q̄nq̄ possit obesse melioꝛib⁹ exercitijs/ quo casu possit obmitti ꝓtinuatio sua. Sic di-

ctur de compassionibus a proximi calamitatibus quibus inbemur flere cū flentib⁹. nihilominus obmitti pōt hec compassio vel recogitatio p bonis alijs. Placeret siquidem super innumeris alioquin nūquā esse finis/nūquā p silium certum/nunquā exercitiū stabile circa quod deo quiescat/nisi conclusio teneret p formas ei q dicta est. Sufficere pōt hoi deū qrēti. deū toto corde diligēti/si ea studuerit implere q sibi precepta sūt. Iuxta illud. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. ¶ Quid ē igit q super instinctibus tot tāta scripta sūt/vt seqāt hō meliora q inspirat ei deus. Nec lāguerat (vt iā de Gregorio sumptū dicebat) circa p̄cepta. sed attēdat q sit volūtas dei. nō tm modo bona sz beneplacēs et pfecta. Sit denicz spūalis discernens inter omnē diem. ¶ Meditatus sū plurima p annos plurimos super instinctibus hmōi/si posset fūdari stabilis regulatio cordis nri. tandē nō inuenio regulā certior et fideliorē q̄ dei legē. iuxta illud ps. Consiliū meū iustificationes tue/in quibus sz deus sel'loc⁹ est/et idip̄m nō repetit. Scribit aūt apheta terribilē de sequētibus cor suū sniam. Dimisit inquit eos s̄m desideria cordis eorū. Ibunt in adinuētionibus suis. Venit iste qui crebro cōmonitus vt crederet amicor⁹ p silio. Nō debat se vetiq velle. imo et debere illud facere. Nā qs est adeo rudis pclitor/q̄ q spreto alio⁹ p silio suo fisus fuerit? Subiū gebāt. Faciē igit hoc et illud quale p sulim⁹. Subsistebat inquirēs. Si sub pena peccati mortalis p sulerēt illud agēdū sibi. quo casu nollet obniti sed eniti cōplere. Si vero decentiā quandā tempi vel rebus accōmodam dūtaxat intenderent suadere/dicebat hoc remanere in arbitrio suo. qz non tenemur sp et in oībus meliora cōplecti. ¶ Noui quē intelligi das silētio. velle dares sui talis nūsi rōne. ¶ Est in cōpte hēsibilis humane diuersitas complexionis vel p ditionis. nedū in pluribus hoibus/sz in vno eodēq diuersis. nō dico annis. nonmēsibus. nō hebdomadis. sz diebus horis et momētis. Notū est insup illud Aresto. q̄ delectatio in opatione tenet et auget illā Et metz vulgatū habz. Nō natura negat nemo feliciter audet. Et qm̄ p fluendo est gliter⁹ natura. hinc suadet vt quā qsq̄ nouit et in qua nutritus est exerceat artē. et sit p tentus sorte sua. Cur nō poterit cōcutis homo p ditionis et inclinationis p prie/p que vel consuetudine dare se tali qō operat. delectabiliter exercitio/et si videat humilius statu suo. Hoc tm̄ obseruato iugiter et p ptiua dīni voluntas fiat. aut eam oī appetierit implere paratus sit/dicēs ex sententia illud oratiōis dīnice. Fiat volūtas tua. ¶ Remanet adhuc post oia prior allegatio/q̄ nolle fieri pfectum peccati est/qz iam nō ex toto corde diligitur deus. ¶ Imo dicunt tales q̄ hoc est fieri pfectum/et ex toto corde diligere deū/nec cum nent in p̄mis offendere criminaliter cum dum p̄terea suscipiūt cum gratiarū actione gratiā bonitatis sue/q̄ nolunt eos obligare vt semp illud agere tenerent qō est in se melius/sed acceptat de paupcula mā mus nus obsequij qualiscūq. Nec q̄ sibi suscipiūt imsic languēt circa p̄cepta q̄ sibi suscipiūt integre plenda/q̄n ista strēnue vigilanter cum quasi superogatiōnē studeāt exercere. Sunt in isto statu patientes atq longanimes/no vt Cayn vagi post alienos status oblectationes. nō pfugia facie tribulationū/q̄ sunt secum status affert. sciētes nullū/prius esse viatoris statum quē nō circūstent aduersitates plurime. Propterea non q̄rit ob aduersitates sui status mox in altū vel alium fieri transitū. sed pstat patientia vincēs cū illa securitate p scientie/qua indicat esse statum suū cum salute. Alioquin fateor vel mutādus esset/vel corrigēdus/vel deserendus. Nos autē loquimur aduersus eos q volunt in oībus scire quid melius sit. q̄n non satis sit in xpiano/si se sciat in statu saluris esse. Nec tm̄ ad sublimiora q̄q̄ habemus p gredi. Sed nec ad hoc semp teneri sentiamus/nec semp expedire p̄ma ciamus. Propter instabilitatis detrimentum Quo fit vt minora tenere fortiter. sepe sit consultius q̄ afflictiua vacillatiōe ad pta niti. Nos supposita doctrina beati Petrus eligens insequi seruitiū ecclesiasticum. cōtinuabit illud. nihil aliud attendes q̄ō socijs nouerit impositū. Paulus ita ministrabit pabilia. vt nō necesse habeant conqueri spūalibus intendēres. Andreas industria fidelis scribet libros alijs p̄futuros

Jacobus ita q̄ se dabit deuotioni. ita ſtu-
debit in celis ꝓ uersari q̄ aliꝭ in occupatō
ne poſitis. gratiam. auxilium ⁊ gloriā va-
leat ꝓmereri. Recte sicut in vno corpe ve-
ro/laudat membꝝ si rite fecerit officiū de-
putatū. q̄uis appareat altero vilius. Vi-
deratautem/si ꝓpoſtere velit alienū licz
honorabilius officiū accipe. Sic in corpo-
re mystico diuiſiones gratiarꝝ esse cōmemo
rauit pluries aplus. Potest ille p̄dicare. ſit
mine manus vice pedū corpus aliq̄n ſuſtē
ſim/ambulatiōi se tradere. ¶ Benetō
cōmonita multaq̄ ꝓfūde recogitas q̄ cen
tralis finalis pūcentraliſq̄ reductio i via dei
eſt p̄cetens oīibus/veraciter agnoſcē q̄d
iubeat deus. Sit ille sūmus abbas noſter
ſit noſter paſtor. nos ones ſimplices paſcue
eius. Alioq̄n q̄tumcūq̄ ſit zelus ardēs et
feruidus: ille tanq̄ ſcientia carens p̄ceps ē
ad ruinam. ¶ Propteres beatus vir
q̄ in lege dñi meditat die ac nocte/vt ſciat
quid iubendo ꝓhibendoq̄. velit deꝰ. Nā
bomines p̄cepta strēnue compleant. quin
ſilijs. Vide q̄ qui diligit deum exēpli gra
tia ſub quattuor gradibus poſſet implere
p̄ceptum ſub vno gradu vel duobus. facit
igit amplus q̄ neceſſe fuerit ad ſalutez. q̄d
ſuperogatio conſilij nominari p̄t. Adde
multos esse qui ꝓfectionibus opibus inten
dentes. minus incompabiliter acq̄rerēt ꝺ
ꝓfectione dilectionis dei/q̄ in ſua xp̄ia vl̄
electione vel vocatione pmanēres in imp-
fectionibus. Fuit apud athenas quidā ma
gnus ciuis cui quaſi ꝓ contumelia cōmiſ
ſa eſt emūdatio planetarꝝ ciuitatis. Suſci
pio libens inquit ⁊ talē operā dabo vt ipa
ciuitas munda ſit. Quo ſic impleto conti-
git vt officiū p̄ius vilissimū glorioſuz pu-
dum fieret collatio ſup officijs vl̄ artibus
vel ſcientijs. Quiſq̄s in ſua arte ſic exhibet
ſe vt excellat in ea/ille laudādus/ille ſuſci-
piendus/ille eligendus. ¶ Superest
adhuc ſcrupulus vehemēs/ortū habēs
ex p̄dictis q̄ videnē aſſerere nullū esse con-
ſiliū vel ḡrendū vel dandū niſi de prece-
ptis. Qd dicere quid aliud eſt q̄ conſiliorꝝ
rogatiuam penitus annullare. dimiſſo q̄
libet homine in latitudine ꝓceptorꝝ. ¶
Si data esset cuilibet homini tanta co-
gnitio diuinorꝝ ꝓceptorꝝ. tanta ad illorum
completionē dilectio quanta requiritur ⁊
ſufficit ad finem beatitudinis acquirendū
nō esset opus ampliori cōſilio. hec ſenten-
tia esset ſatis cuilibz hoc fac ⁊ vives. Verū
longe aliter eſt. Hinc religiones ꝑticulares
ſub xp̄i religiōe generali. ⁊ de ſe ſufficienti
ſuppaddite multiplicateq̄ ſūt. Hinc quo-
tidie noua vel incipientiū in via dei/vl̄ in
eis ꝓficientiū conſilia. Hinc porro tā mul
tipler apud plurimos cōquiſitio partim
verax/partim fallax et ſeptus mendax. ſup
diſtributione talenti cōmiſſi ḡle ſibi q̄sq̄
ſuadet leuibus ex cauſis esse datū. Sit il-
lud talentum ſcientia conquiſita. Sit elo-
quentia in rebus humanis. ſit animarū re
gendarꝝ ars. ſit zelus earꝝ. hinc appetit ille
non dicam ab initio p̄laturarū/magiſterio-
rum/officiorꝝ/p̄dicatorꝝ ad populum/que
oīnia reuelaret vtinam caro ⁊ ſāguis. Be-
nigq̄ religionū ingreſſus ⁊ profeſſio miſcet
aliquādo ſecum puluerem ſi nō lutū den-
ſum ſuſtentationis habende carnaliē ocio
ſe ⁊ laute nec ſpūs in māib⁹ ꝓlati ponit aut
recipitur/ſed caro. ¶ Negare neqneo
ſicut ⁊ non dolere non valeo miſeriam no
ſtram hanē cōmunē/que vt frequenter in-
cedit nō recto nec imaculato calle. Oz nō-
ne verum eſt apoſtoli dictum. Qui epiſco
patum deſiderat. bonum opus deſiderat.
Quod dictum comprehendit in ſe p̄ma-
tus quorūlibz aliorum regiminum. ¶
Trahis ad materiam diu muleūq̄ no-
bis alias ventilatam. Sed hoc vnū referre
placet ad preſens/veluti cōcluſerim ꝓ apo
ſtolica vba. Si potes liber fieri magis vte-
re. Scis quoniam oīnis ꝓlatio ſeu domi
natio veriſſime ſeruit⁹ eſt. Nec fruſtra nec
ficte nec mendoſe dicit ſe ſūmus pōtifex ſer
uum ſeruorum/tanq̄ habens omnes ho-
mines impoſitos ſuper caput ſuum red-
diturus de omnibus rationem. Si con-
ſideret igitur vehementer et acriter homo
nihil de ſe poſſit humana induſtria ꝓ ſa-
lute/ ꝓ correctione/ ꝓ eruditione ho-
minū. Ita vt vbi plus aliquando profice-

re crediderit/ibidem nō ꝓdesse sed obesse frequēter repiat. qz puersi difficile corrigūtur ⁊ stultoꝝ infinitus ē numerus. Dira biē ꝓfecto stoliditatē humane ꝑsumptōis nō expectātis vt vocēē. nec vocari satis eēt nisi simul cogereē. Quo pacto cogeretur? Per auctoritatē ⁊ legē vel dei reuelantis. vl' ꝓlati mittētis. vel vrgentis. vel inuitabilis necessitatis. ¶ Bz allegabis Gregoriū in omelia. Nemo ē q̄ veraciē dicere possit. Talētū minime accepi. nō est vñ rōnem ponere cogar. O deus eqssime quot hominū temerarios ausus hec ꝓsideratio minus intellecta fefellit? Quot insultationes inanes/⁊ noxias primoꝝ reꝓhensiōes induxit? ¶ Testis ē ⁊ valdensiū secta cum suis cōplicibus innumer. Aduersus quos oportuit decretales ꝓdere/ne qs auctoritate ꝓpria ꝑsumeret ꝓdicare. Quod ad ceteros actus hierarchicos extendiē imo nec fraēna correctio fieri secure pōt nisi multo discretionis sale ꝓdita sit. ¶ Qua rōne poterit ergo diuinū p̄ceptū compleri dilige primū tuū sicut teipsū. Cui cōsonat illud sapiētis. Mādauit deus vnicuiq; de primo suo. Beniq; de elemosyna nō tam corpaliter q̄ spūaliter largiēda. Et q̄ maledicit qui frumētū abscōdit in pplīs. Mā sapiētia abscōdita ⁊ thesaurus inuisus/q̄ vtilitas in vtrisq;? Et seruus piger nō qa dissipauit; sed q̄ in sudario (qđ mūdū ē) pecuniā seruauit dñi. seuerissime damnat' est. ¶ Ponet ista dū alleganē. Habendū ē idcirco sup talibus ꝓsiliū vt scire valeat hō qđ agendū? Agendū intelligo nō ꝑ solā erogationē cōsilij/sed necessitate p̄cepti. Cōsurgit autē p̄ceptū altero trium modoꝝ quos tetigimus vel a deo reuelante. Vel ꝑ lato legitime iubēte. Vel vrgente necessitate. Addimus quartū. Si facta est obligatio vltronea volūtate. Que vero sit necessitas vrgēs determinari non pōt nisi put sapiēs iudicabit. Q̄uis collatio de obligatiōe ad elemosynā corpalē satis appꝛximat ad inueniēdū obligationē elemosine spūalis. ¶ Tu q̄ times de absconsione talenti/q̄ dum tibi vacas dicis vt qđ perditō hec? Exerce potissimū tui cordis talentuz fac oībus de illo seruitiū. Sit in eo pegrinatio tua. sit ꝓficatio. sit cōmonitio. sit elemosyne distributio. sit illud hospitale miseroꝝ omniū. Quo pacto dices? orando ꝙ qualibz ⁊ in qualibz aduersitate primoꝝ ꝓ sua eruditiōe. castigatiōe. ꝓfectione. patientia. cibo. potu. veste. sanitate. Scies pter omniū de? ⁊ volet desideriū pauperis audire. ⁊ ꝓparationē eoꝝ audiet aurīs tua. ¶ Quātū pōt colligere attentio mea de p̄missis oībus circa ꝓfectionē cordis in dei dilectiōe ꝓquisitis. ¶ Primū ꝓcipium ē semp oculū cordis hīe put sapiens iussit ad illa q̄ ꝓcepit deus. Cetera vo omnia tanq̄ iuuantia q̄dā accessoria reputare nisi ꝓ quāto fuerint vel voto ꝓfectionis ininncta ꝓcepto. Non ita tamen vt accipiamus quasi velamē maliciē liberatem in diuinoꝝ latitudine p̄ceptoꝝ/sed bona et equa fide studeamus seruire deo ⁊ sanctitate ⁊ iusticia coram ipo oībus diebus nostris/nec ita periculū amem⁹ vt ꝓfreamus in illo. ¶ Recte colligis. vere sentis. hec fac vt diligere deū ex toto corde ꝓfecto cognoscaris.

Tractul⁹ doctoris cōsolatorij venerabilis magistri Johannis de Gerson Cancellarij parisiensis de meditatione. ¶ Prima ꝓsideratio. Quid sit meditatio/⁊ de triplici oculo.

Meditatio cordis mei in cōspectu tuo semp. Felix cert te qui cum ꝓpheta potest sententia dicere vbū istud Sed videamus primo qđ sit meditatio cordis. non ꝑ carnali/sꝫ spūali corde. Est autem meditatio vehemens cordis applicatio ad quid intelligendum ⁊ inueniendū fructuose. Debet applicatio fortis habet difficultatem/que quādoq; est maioꝝ/quandoq; minoꝝ. Bō vt intelligamus ꝓsupponamus ex credi ⁊ ab experientia/cor nostrum conditū esse. habere tres species oculoꝝ. Oculos scilicet mētales. rationales. ⁊ sensuales. Et est illis est vtrobiq; vnus oculus in cognitiōe ⁊ alius in affectione. Fundatur hec distinctio in quadā alia distinctione qua distinguimus hominē habere portionem sensitiuam rationis duplicem. Quarū superior vertitur ad leges eternas/altera ad tempo-

les/neutra tamen in actu suo dependet ab organo corporeo. Sub istis ē ratio demersa corpori que sensualitas appellatur. Primus hoz oculoz vocatur ab aliqbus oculus mentis. Alter oculus rationis. Tercius oculus corporis.

Consideratio .2.

Iste triplex oculus p pctm turbatus est. Fuit ab initio bene conditi ratonalis creature talis ordo/ordinisq; tranquillitas. q ad nutum et mez imperium sensualitas rōni bat. Et erat ab inferioribus ad supiora pnus z facilis assensus/faciente hoc leuitate originalis iusticie/subuehentis sursū corda. quemadmodū naturaliter ignis sua leuitate fertur sursum. Attuero postq; aduersus dīm supremū ingrata pditio deme, intrauit pondus grauissimū cōcomitans peccatū. qđ miseram z captiuam animam trahere nō cessat ad infima/tāq; circuligata sit funibus. catenis z compedib⁹ vincta z in mendicitate z ferro. Vicq; modo miserabili. imo confusione miserabili ē facta oz dinis prioris conuersio. imo puersio. q; in bomie sic merso tenebris z carcere ceco. cōturbatus est in ira oculus utriusq; triplex/ p infectionem in sensualitate. p obnubilationē in inferioi rōnis portione. z p quandam excecationē in rōnis portiōe supioi.

Consideratio .3.

Meditandi difficultas prouenit ex pena peccati principaliter.

Habemus ecce primariā causam difficultatis/ quā in meditatiōe sentimus/quā in habēdis semp ad dīm oculis experimur. facit hoc penalis grauedo deorsum iugiter impellens. quemadmodū videre est sensibile in aqueductu. qui tota facilitate defluit in ima/continet autem cum sursū leuat non tū cum violentia. Non aliter ē de humano corde/qđ ad infima pnū leuiter effluit. hacq; z illac veluti sine retinaculo vllaboze descendit. Cum facilis est/vt ait poeta/descensus auerni. Sed reuocare gradum superasq; euadere ad auras. hoc op⁹. hoc labor est.

Consideratio .4.

Meditatio non solum fit in cognitiua sed etiam in affectiua.

Perscrutemur consequēter ex pdictis naturam seu ppietatem meditatiōis/quoniā ex hocipsoq; necessaria nobis ad deum tendentibus exstat videbimus. Diximus autem z repetimus q; meditatio est fortis et vehemens applicatio vel attētio animi ad aliquid inuestigandū z inueniendum fructuose. Addimus fructuose ne meditatio vergat aut in superstitionem/aut in curiositatem. vel in melancolicā stoliditatē. Dicamus ergo complectentes q; meditatio ē vehemens z salubris animi applicatio ad aliquid inuestigandum/vel experimentaliter cognoscendum. Ponamus hoc vltimū ppter naturam ipius affectionis q; diuersa sortitur nomia/ pportionabiliter ad conditionem cognitionis. Nō enī potest aliter affectio cognosci q; experimētaliter. p eum qui per eam afficitur. Quā expimentalis affectionis cognitionem/nō pōt eam habens in alium verbis quibuslibz fundere/nisi similiter affectus sit ille alter. Quoniā solus nouit sicut in Apoc. scribit qui accipit. Propterea vocat manna absconditū. Exemplum est perspicuū in illo qui nouit dulcedinem mellis solum per doctrinā/sicut medicus sanus nosce infirmantis dolorem. Dec autē dulcedo a gustante. z hic dolor ab egrotāte/longe aliter cognoscunt

Consideratio .4.

Meditāti necessaria est longanimitas. vt ignis deuotionis ardeat.

Perpendimus ex his q; pfunde senserit pheta naturā meditatiōnis dū ait. In meditatiōe mea exardescet ignis. Utriusq; ei amplexus ē/ z lumē in intellectu z ardorem in affectu. Quātū vero sit difficile. q; ignis deuotionis spūalis exardescat flatu meditationis. fiet notū desiderātibus ignē materialem dū querit a lignis aquosis viridibus aut luto respersis elici. Suffla q; tū po

tes. iterū atq; iterū multo conatu resuffla emergit plurimus ab initio fumus cō turbās oculos/ vix emicabit scintilla q̄ mox euanescit. Dispges fortitā iratus ꝓ gesta p̄ ꝰ ligna/ si nō i lōganimitate pstiter[/ quā lōganimitatē appellamus hic meditatōnē aut meditationi ꝓiungendā.

Consideratio .6.

Difficile valde est dare regulam certam ō modo meditandi.

Enim⁹ a hīs nos scp̄sisse doctrinas vel industrias nedū latino ſz ⁊ gallico ꝑmone/ sup hūda meditatiōe tali. ſz fortassis vſi sumus alijs ꝑmīs/ vtpote i tractaculo ō misti ca theologia/ pte ea q̄ praxim hui⁹ docet/ et i altero de mōte ꝓtēplatiōis edito/ alteroq; rursū de mēdicitate spūali cōposito. Veni q; tāta repit̄ difficultas tāta ꝓ diuersitate hoīm varietas i practicādo doctrinā vere sanctēq; meditatiōis/ q̄ an silere vel aliqd scribē ꝓsuleī sit videor egomet mihi q̄nq; sub dubio. hinc inde mēte fluctuare.

Consideratio .7.

Meditatio ē vtilis ad ꝓtemplationē ⁊ periculosa ꝓpter indiscretionē.

Dum enī recogito q̄ absq; meditatiōis exercitio nullꝰ seclusō miraculo dei spāli ad pfectōz ꝓtēplatiōis dirigīē aut puenit/ nllꝰ ad rectissimā xp̄iane religiōis normā attingit/ imo vir se componit audeo zelās sācte meditatiōis studiū suadē. Attuero dū toties exptus picula sedulꝰ recogito difficultatē ⁊ arduā raritatē puenīdi q̄ trahē meditatio nitē/ ego q̄si torpēs ⁊ stupidus efficior. Dz q̄sierit q̄s q̄ pacto sic eueniat⁹ Nō nimiꝝ freq̄nē exptū est vicz vt ꝓtingat studiū meditatiōis q̄erti dilabiq; vel i morbū melancolice passionis ꝓpter īmoderationem/ vel ꝓpter superbiam dari in reprobum sensum diabolice illusionis. Ex meditationis abusu id fieri sciat.

Consideratio .8.

Abusus meditatiōis comparatur abusui vini respectu febricitantiū.

Inducamus id q̄ dicimus Scim⁹ vinū i iocū dictē ⁊ bois salutē ꝓ dictū ee. Sic em̄ scptura sic rō loq̄t̄. Videm⁹ em̄ ex abusu potatiū p̄sertim oū febriū discrasia laborāt q; pot⁹ vini al's salubris/ causat vel egritudinē amplioꝛē/ vel maniā vl' furoꝛē ⁊ q̄nq; mortē. nos aūt filios adā q̄s egrotos. q̄s febricitātes ee pessimis aīe febrib⁹ negauerit. Quib⁹ vertūt in nauseā ⁊ amaritudinē vinoꝛ eloq̄oꝛ vba. q̄bus in fel q̄ertē sua tussim⁹ ōini vbi panis. Deu miseros nos beu q̄ ex intima ꝓsideratōe tal' miserie cō clamauit apl's. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpe mortis huius. Et subiūgit. Gratia dei per ihesum christū.

Consideratio .9.

In meditatione assit discretio quā parat experti ⁊ boni viri consultatio.

Quid agamus q̄ⁿ q̄d dicimus Vbimus ne p̄cipites p abundātia vicioꝛ⁊ Vbim⁹ ne p desideria cordis nr̄i/ ⁊ i adinuentionib⁹ pessimis desp̄ati/ sine freno/ sine lege/ sine ordine⁊ Nūq̄d sufficiēt nob cogitationes inutiles/ vage instabiles/ sordide/ fluxu somnioq; similime q̄ nō ꝓsolationē vel edificationē allature sūt/ ſz desolatōnē mestissimā ⁊ ruinā oblectātib⁹ se i eis dē. Rīdebimus nequaq̄ ita fieri debē/ ſz assit discretio moderatrix in oīb⁹. quā nō secur⁹ hīe possim diuinā gr̄am poterim⁹/ q̄ p sedulū ⁊ securū alteri⁹ expti noscz diligētis ⁊ agnoscēt̄ ꝓfectū. Clamat Aresto. voce expiente/ vices gerēs. ars ⁊ vtus sūt circa difficilia/ vt ars pingēdi. ars scribēdi. ars citharisādi. vtus castitatis. vtus fortitudinis. vtus sobrietatis. hoc vo sic intelligēdū ē q̄ ab initio virt⁹ ars multas in acq̄sitiōe sua patit̄ difficultates. dū vo fuerit acq̄site facilia sūt eis oīa Pingit facilīe pictor exercitat⁹ i arte. Dicit de scriptore ⁊ citharista videmus ita vt dicere cogerē idē Aresto. q̄ ars pfecta non deliberat/ tam sibi facilis est actus suus.

Consideratio .10.

Comparatio meditantis ad scribentē ⁊ studiose vel inaduertenter.

Vlmur ista compatiõe dñi ō meditatiõe loq̃mur. Attendamus q̃ in trahẽdo p̃sertim lineas picture vl̃ scripture. difficultas nulla est. sicut nec etiã discursiõis digitoꝝ per citharę cordas. Inuenim⁹ siꝝ in cogitatiõe nõ em̃ difficulter vt laboriose nũc h⁹. nũc illud. put occurrerit cogitat̃. Sed q̃ null⁹ inde resultet fructus videꝫ i sic pingẽte. sic scribẽte. sic citharisãte. Ita neq; p̃ius i sic cogitãte. imo cũ se talib⁹ vagis cogitatiõibus oblectauerit vt dicit Bene. tristis remanebit. porro laboriose studiose ꝫ attentissime cũ mira tarditate pingẽdo. scribendo. ꝫ citharisando. fit q̃q; vt bene et celeriter ista fiant.

Consideratio .11.

Ex vaga cogitatiõe nõ surgit meditatio. sꝫ de meditatiõe bene fit ꝓtemplatio.

Quoꝝsũ ista? Primiꝫ vt ostẽdamus quẽadmodũ de cogitatiõe null⁹ vn̄q̃ p̃ficiet aut emerget i meditationẽ. quãto min⁹ in ꝓtẽplatione. Ex meditatiõe vo q̃ sũma hꝫ difficultatẽ. si bona fide. simplici corde. et discreta diligẽtia excecat̃. pueniem⁹ ad hanc p̃fectoꝫ q̃ absq; vlla difficultate fiet apud nos fructuose. qđ summo meditatiõis studio ꝓgrere volum⁹. Ita deniq; trãsibit meditatio i ꝓtemplationẽ. nõ em̃ differt meditatio a ꝓtẽplatiõe. nisi penes facile et difficile. q̃m vtrobiq; est fructus. aliter q̃ in cogitatione.

Consideratio .12.

Contemplatio tam quo ad affectũ q̃ quo ad intellectum describit̃.

Describit aũt ꝓtẽplatio q̃ ẽ liber et expedit⁹ mẽtis intuit⁹ i res p̃spicicẽdas vsq; q̃q; diffus⁹. Et hoc q̃ ad ꝓtẽplationẽ q̃ respicit intellectũ. Porro q̃ ad ꝓtemplationẽ q̃ cõsistit affectu. i praxi describit eã. Hug. q̃ est p̃sublenate mẽtis iubilũ. motꝰ q̃dã carnaliũ desideriorꝝ. hoc est gustare q̃ suauis est dominus. Quẽ gustum sequit̃ longe alia cognitio q̃ fuerit intellectualis solum viso. seu quedam auditio per fidẽ aut scripturam.

Consideratio .13.

Meditatio in p̃ncipio difficilis. per exercitium fit facilis.

Meditabit̃ ecce aliq; gemẽs et suspirãs vt colũba. dicetq; cũ ꝓpheta Meditatus sũ nocte cuꝝ corde meo excitabar et scopebã spiritũ meũ. faciet hoc anxie difficulter ꝫ laboriose nũc recogitãdo ãnos suos i amaritudine aie sue. nũc iudicia dei q̃ sũt abyssus mlta i celo sursũ. ꝫ i ẽra deorsũ. ꝫ ita de reliq; circa q̃ vsat̃ meditãt̃ intẽtio vehemẽs. vt ea q̃ meditat̃. vel cogitat limpidi⁹ ac firm⁹ velut i affectũ trahat. efficiet tãdẽ. vt hec oĩa tãta facilitate recogitet ꝫ sapiat q̃ facilis ẽ ipsa cogitatio. Docẽt nos exẽpla p̃dicta si dubitam⁹. Nõ em̃ pl⁹ laboris hꝫ scriptor. pictor. ꝫ citharista bñ agẽdo qđ optime dicerit. q̃ vagus ꝫ van⁹ aliq; ab initio. discurrens sine arte ꝫ ordine p lineas scripture vel picture. aut p citharę cordas.

Consideratio .14.

Meditans. q̃tumcũq; expertus laboriẽ nec esse est vt semp sentiat.

Addendũ ẽ ad p̃missa nihilominus q̃ vix aliq; ẽ in arte sua ita pit⁹. q̃n assidue ad aliq̃ l̃ cognoscẽda possꝫ p̃ficẽ. q̃lia necesse est vt cũ labore nouo audiat ꝫ practicꝫ. Adulto magꝫ hoc verꝫ ẽ i ipsa de q̃ loq̃mur meditatiõe q̃ nonos vitat̃ aut deo otiõis iugit̃ parere fet⁹ studet. Hꝫ nõ deest pturitionis dolor ꝓpt̃ illud maledictũ spũaliter intellectum. In dolore paries filios. Non tamẽ memini p̃ssure ꝓpter gaudium. quia natus est sibi nouus cognitiõis aut affectionis sancte fetus in mundũ.

Consideratio .14.

Nondũ purgati habent loco meditationis graues cogitationũ temptatiões. quibus timor dei est necessarius.

Venit autem ab initio frequentius. vt dum aliquis nondum purgatus vicijs/ satagit meditari vt columba/ meditabitur quasi vetus simia dolos et odia. meditabit̃ vt canis rodens (iuxt̃ vbũ satirici) rabiosa si

lentia. meditabiturq; quasi sordida sus sedissimas corde voluēs ꝛ reuoluēs carnaliū turpitudinū cogitatiōes. Quid porro de blasphemie spū q̄ abominabilis. q̄ horredus. nōnū q̄ insurgit certās meditatē loquēdo aduersus deū ꝛ factos eius. ingētia tā execrāda q̄ nec ea fari licitū sit. Hinc q̄ adijciunt et injciunt pene vsq; ad cordis intima/infidelitatis iacula. Spei null⁹ manet locus oīa sūt grauia. Etiā tedio est ipa vita. Paratq; desperatiōis vndiq; patz. Hū ꝑpē hoc ꝛ talia manifestat experimentū q̄ rectissime sapiens ꝓsuluerit cū dicebat. Fili accedēs ad seruitutē dei ꝑpara aiam tuā ad temptationē. Subiūgēs p̄sidium securissimū. Sta in timore. Beatus em̄ vir q̄ semper est pauidus.

Consideratio .16.

Nouus meditans debere credere suo directori ꝛ de visibilibus ad inuisibilia conari

Quidus ꝓ sp quō beatus: q̄reret aliq̄s. dū timor addit timori scrupul⁹ scrupulis/pusillanimitas pusillanimitati. p̄sertim dum nō adest assidue ꝓsiliator/dux/ꝛ p̄monstrator itineris arti ꝛ recti: Si vero talis q̄ rarus ē hñs artē pariter ꝛ pietatē fuerit forte inuētus/cū ocio nouū meditantē instruēdi q̄tūq; licuerit. Felix q̄dē erit ipse nouus tyro. si tm̄ protinus absq; vlla trepidatiōe patus ē credere ꝓsilio. Sed o quoties bone ihesu quoties hesitabit ꝛ idem repetet itez/uterūq; quasi fallu⁹. formidans. Scripsi q̄dā sup hmōi scrupulis in tractatu de ꝑparando ad missā. Aliq; etiā fil⁹ de cautelis ꝑ spiritū blasphemie diriſſimum. Aduersus q̄ remediū optimū ē ptemnere/nec curare/q̄n potius irridere/neq; sup his solicite cōfiteri/nisi forsitan in p̄ncipio precautela habēdo ꝓsilio. De scrupulis quoq; teneat hec regula q̄ aduersus eos agendū ē si sit prudēs aliq̄s ꝛ exptus ꝓsiliator dicta uerit aut iusserit. Necaget in hoc ꝑ ꝓscientiā demeritorie/dū illā ad ꝓsiliū sapientioris p rōnis libertatē ab aio suo mutat ꝛ deponit/q̄uis assidue sensualitat̄ remurmuratio sentiat. Alioq̄n nū q̄ fit in pace deo locus cordis. ¶ Rursus aduertendū. q̄m sicut docēte Aresto. Dis nr̄a cognitio venit a sensu. ꝛ itez q̄ necesse est omnē intelligentem fātasmata speculari. Sic originat meditatio cordis nr̄i a sensibilibus q̄ figurata sūt ꝛ colorata acceteris accidētibus ꝙta sūt ꝛ colorata acceteris accidētibus ꝛ loci circūuoluta. Hinc sūt meditatiōes cōscripte. hinc imagines picte vel sculpte. Hinc generaliē sit illud psalmiste. Recordat⁹ sū in oībus opibus tuis/ꝛ factis manuū tuaꝝ meditabar. Que vtiq; sūt corpalia sicut ꝛ opa. Nihilominus dz assurgere meditās ꝛ vltra ꝓgredi/velut p scalā aliquā ex visibilibus ad inuisibilia. Sicut docuit apl's q̄ inuisibilia dei ex his q̄ facta sūt intellecta ꝓspiciūt. sempiēna quoq; virtus eius ꝛ diuinitas. Propteres docens nos a corpalibus ad spūalia migrare dicebat. Et si xp̄m f̄m carnē cognouimus nūc tamen f̄m carnem non nouimus.

Consideratio .17.

Meditans venit ad pericula ꝑpter superbiam ꝛ ꝑpter carnalium imaginationem.

Aplius vero addimus. Comperti est sepius q̄ volēs intēdere meditatiōi/si nō discrete hoc fecerint/decidūt vel in temptationes ꝛ illusiones diaboli ꝑpē cor. Cliz latentem) arrogantiā/vel efficiūt fātastici ꝛ melancolici ꝑpē fixā nimis ꝛ radicatā atq; profundatā in rebus corpalibus imaginationem. Que q̄nq; ꝓtendit vsq; ad infamiam. Qui pest imago mulieris lapidea/cuius inspectōe nimis crebra/q̄dā factus ē philocaptus. quemadmodū de pigmalione et sua imagine narrāt fabule poetice. ꝛ narcisso q̄ ꝑuā in fonte placido speculās imaginē sic in eius forma stultus hesit vt occumberet. Poterāt hic plurima dici de cautis a modis hmōi lesionis vtutis fātastice. Et q̄ vigilātes patiūt somniatibus silis. Ita vt hoc vocāt gallice rever vel reuerie. Ita vt reputēt ea q̄ in sola fantasia versant̄ interius/exterioꝛib⁹ ꝓcipere sensib⁹. Notū ē hoc in maniacis. Notū ꝓterea in q̄busdā melancolicis q̄ nonnunq; volūt se deuotos meditatiuosq; dici ꝛ reputari. Quos hmōi ꝓfundata circa corpalia fantasiatio facit crurare multiplicit̄ eousq; vt vel in elauatōe corpis christi/vel in alia recogitatōe sua/ꝛc. istiment se videre realiter deū crucifixū/aut

sub alis quauis fantastica forma corpora-
li. Putantq; alij se voces audire tanq; xpi/
vel alicuius sanctor. Qua sup re p assigna-
tione naturalis cause diuersa sunt a diuerb
scripta volumia. de qbus nō ē nūc dicēdū
p singula. Consurgit hic difficultas nō
modica qualit̄ viz; sciri possit distinctō in
ter reuelatiōes veras 7 falsas. An fiant ab
angelis lucis aut tenebrar. Hoc ē a sanct;
angelis aut diabolis. Quas reuelationes
vtiq; abnegare nō possumus fore nōnūq;
a turbatis fantasmatibus 7 erroneis. Fe-
lix; si nō comes fuerit discretio/quam solā
parat humilitas captiuās omnē intellectū
in obsequiū fidei. et semp alieno magis q;
suo credens iudicio.

Finit. M.cccl.xxxiij. ipso die Valeriani.

Incipit tractatus

eiusdē de simplificatiōe. stabilitiōe. seu mundificatione cordis. Prima notula de vi abstractiua in tellectus.

In simplicitate cordis que-
rite illū. Hanc sapientis ex
hortationē. hāc simplifica-
tionē cordis illi facere neq;
unt qui sūt in se multiplices
se est spirituale cor aīe (qr caro non p̄dest
quicq;) ad vnitatē recolligi. si cauere debe
at periculū quale notauimus in fine tracta
tus alterius. Hoc vero quō fiat explicare
difficilius est. q; qualiē non fiat agnoscere.
Et quidem apud eruditos in pbicis disci
plinis habebit ista manuductio nr̄a p̄ma
minus difficultatis. Pollet itaq; noster in
tellectus vi abstractiua/q; longe p̄fectior ef
ficatiorq; est. q; ponat̄ in estimatiua virtu
te bruti vtpote ouis. Que tñ vt dicit Aui
cen. ex motu et figura lupi visi/ elicit mox
inimicitiā nō sensatā quā refugit. Noster
igit̄ intellectus post inspectionē fantasma-
tū causatorq; rebus extrinsecis. vñ formar
p̄mo p̄ceptus vagos ab oī p̄notatiōe acci-
dentiū vt a situ. a loco. a figura. a tempe. 7
sic de alijs. Quo facto remanet in aīa simi
litudo essentialis/in qua p̄ueniūt exteriūs
a parte rei oīa sensata q; sunt eiusdē gener;
vel eiusdē speciei. Exempli p̄mi animali
tas. Exemplū scōi humanitas. Qua denu
datione sic facta remanet absolutus et vni
uersalis p̄ceptus animalis. Remanet insu
per specificus 7 absolutus p̄ceptus homīs
quos signāt voces iste animal 7 homo.

Notula .2.

De simplificatione cordis in meditatione per abstractionem a fantasmatibus 7 figu
ris per bonum.

Quaducamus p̄sequēter ad p̄po
sitū de simplificādo meditatio-
nem nostrā circa diuina/per ab-
stractionē a fantasmatibus et fi-
guris. Ecce stet q; scimus nos hīe dilectōs
boni et odiū mali. Stemus in his paucis
p̄mo. qm̄ inuenīt silē de reliquis multis.
Audio igit̄ 7 cognosco q; diligis bonum.
Interroget te meditatio tua q̄ res est ista
dilectio? Cōstat itaq; q; neq; colorata est.
neq; sonora. neq; sapida. neq; odorifera. ne
q; frigida. neq; calida. nō lenis. nō aspera:
Itē interroget te meditatio tua qualiter 7
in quo se figat 7 statuat: cū id in quo se fi-
gere 7 statuere videt. neq; figuratum. neq;
corpulētū sit/calidū/frigidū/aut coloratū.

Notula. 3.

De conceptu boni absoluto seu vniuersali
ter qualiter fiat.

Forsitan q; nō habeas p̄ce
ptū dilectiōis boni/qn de necessi
tate ferat̄ cordis intuitus ad h̄
vel ad illud bonū p̄ticulare. vt
ad bonam tunicam. ad bonum cibum. ad
bonū hominē. Et ita de reliq̄s. Rñsio ti-
bi p̄z p alterā p̄sideratiōnē p̄tior̄ de vi ab-
stractiua cordis intellectualis. Per cuius
virtutis opationē. tolle bonū hoc. tolle bo
nū illud sicut loq̄t Augu. 7 remanebit ve
rū 7 generale bonū. Pō qualiē fiat iā ape-
ruimus. Conueniūt nempe bona oīa i vna
generali rōne q̄ est p̄uenientia ad appetitū.
Bonū q̄ppe est qō oīa appetūt. Denudes
igit̄ hāc rationē boni ab vbi 7 nūc: hoc est
a loco vel situ vel tpe. ab oī p̄terea p̄fusiōe
seu p̄notatione accidentaliū/7 erit ille con
ceptus q̄ remanebit absolutus 7 vniuersa-
lis p̄ueniens oīi bono.

Notula. 4.

Queres forte iterꝫ vbi ē illud oīne ⁊ gīale bonū? Ecce caditi materiā cōmunē de vniuersali=bus sint ⁊ si sint in rebus exī/ꝑter omne intellectus opationē? Dicimus aūt ꝙtum hic satis esse putamus ꝙ vniuersalitas derivat ⁊ fundat in rebus singularib⁹ alioqn ficta esset. sed ꝓsūmat ⁊ ꝓstituitur i opatiōe intellectus abstrahētis eo mō quo tactus ē similitudines rez in qbus essenti aliē seu qdditatiue ꝓueniūt ab vbi ⁊ nūc. id est loco ⁊ tpe. Vñ si qras vbi ē humanitas ad exī? dico ꝙ in hoc hoīe singularitē et in altero sitr. ⁊ si nullus esset singular[hō/ nulla pmaneret exterius humanitas. qm̄ destructis pmis substātijs vt dicit Aristo. impossibile ē aliqd alioꝝ remanere. nihilo min⁹ adhuc remaneret hoc vniuersale humanitas interius in mēte angeli sicut ante mūdi ꝓstitutionē erat. Et put nūc est vniuersalis rō hūanitatis in mēte dei/nec erat res alia ꝙ mens dei/neq realitē/vt oīm̄ ꝓcedūt. neq formaliē vt nonnullis placet. Est demū articulus parisien⁹ qdēnatus dicēs ꝙ ab eterno fuerūt exī deū qdditates aliq/ vel vniuersales rōnes. quales fātasiati sūt quidā esse vniuersalia realia ꝑter deū/et ꝑter omnē intellectus opationē seu ꝓceptū.

Notula. 5.

Rursus ad intelligēdū dictū hu iusmodi ꝙ destructis pmis substantijs impossibile ē aliqd alio rū remanere. Attendēdū est ne locutio varia sit dū loq̄mur ō hūanitate q̄ est ab exī/et de ꝓceptu humanitat[quē inē reponimus. Est em̄ hoc nomē humanitas pmo mō nomē pme intentiōis supponēs imediate ⁊ pncipaliē ꝓ re ad exī q̄ est vl' esse pōt si sit ampliativa suppositio/ ⁊ hec in solis singularibus hoīb⁹ repit. Hoc vero nomē hūanitas sumptū scdo mō/ supponit nō ꝓ rebus ad exī/sed ꝓ ꝓceptib⁹ de humanitate habit[ad intra seu ꝙ angelū seu ꝙ humanū intellectū. Aut ē idea humanitatis in mēte divina/ꝙ idemptitatē locutōnis/sicut ponim⁹ ꝙ sapiētia est in deo non per inhesiōem sed per idemptitatem quoniam est ipe deus.

Notula. 6.

Qdes arbitror quēadmodū me ditās pōt intellectū suū figere i recognitiōe boni nō hui⁹ vel illius figurati corpulēti vel colorati. Et ꝑinter ferē volūtas in dilectione absolutā ꝓmi ⁊ veri boni qd nō ē bonū ꝙ participationē vt alia oīa. sz ꝙ essentiā. Potentis ita negociari circa potentiā. circa sapiētiam. circa iustitiā/ ⁊ ita reuereri diuinā potentiā. Verecūdari ad sapiētiā si turpis eo. Trepidare ad ꝓsideratiōnē iusticie si maluses. Quō si forte q̄sier[/an ꝓceptus huiusmodi sint absoluti ⁊ ꝓprij deo. visum ē hactenus mihi ꝙ ita/saltē de possibili hoc ē ꝙ in via pōt meditās et abstractius intellectus formare sibi ꝓceptus absolutos et ꝓprios ꝓuenientes soli deo. Qui habit⁹ notitiam ꝓpriam ⁊ absolutam sed nullatenus intuitiuam de eo.

Notula. 7.

Aperta ē nobis ex ꝓdictis via ad intelligendū mistica theologiā/de q̄ scripsit diuinus dionysius vltra illā q̄ ꝓpria nūcupat. Procedit itaq̄ symbolica theologia p similitudines reptas i rebus attribuēdo deo qcqd videt esse pfectionis in rebus causatis/ita vt hoc mō dicat deum nedū nominabilis. Et hoc mō dixit dionysius referentibus Bartholomeus put dionysius refert euāgelū esse latissimū. sic appellat deū ꝓpē fortitudinē/ lapis ꝓpē durabilitatem. agnus ꝓpē māsuetudinē. sol ꝓpē illustrationem. ⁊ ita de reliqs/q̄ nō fm essentiā sed solā attributionē ⁊ p analogicā similitudinē de deo loq̄mur q̄si balbutientes ⁊ palpantes i vmbra occubētis lumis vel grē intelligentie nre in nobis. Procedit vo mystica theologia p abstractionem/mō vel ut oppositio ad ꝓcedentē/qui quicqd ē affirmat ō deo/ iste vero prorsus negat de deo omnia. Et ita breuissimum est vt ait idem Bartholomeus euangelium.

Notula. 8.

Exemplū palpabile dat ipse Dionysius. ꝓ manuductiōe huius theologie mystice. Cōsidera fabricatorē statuaꝝ: nonne hic forte imaginē vel statuā nō addēs qcq̄: sed rescindēs ꝛ remouēs. ex q̄ subtractiōe remanet agalma pulcherrimū/imago pulcra figurata vel sculpta. Sic agit suo mō meditātis animus dū ad hoc ꝯceptu vago ꝯno tatino seꝝ hoc ens/ꝛ illud ens. q̄ cōceptus habet ex rebus exterioꝝ sensatꝝ/intra facit abstractionē mō p̄declarato. Remouēdo ab hoc ꝯceptu vago q̄cq̄d ē impfectionis in entibus cognitis p̄fatasmata. Et qꝛ nullū ē causatū ens q̄n sit impfectū/negat merito oīe ens tale a deo: qꝛ diminutum qꝛ dependēs. qꝛ potētiale. qꝛ defectibile. et ita de reliqs impfectiōibꝰ. Qua abstractione facta dici neqt ꝙ nihil remaneat cognitū in abstrahentis aīo/q̄npotius resultat agalma pulcerrimū/seu iux̄ coīorem philosophātū locutionē/remanet ꝯceptus entis pfecti/denudatus ab oī impfectiōe. Et hmōi ste. Prius dei conceptus absolutus. licꝫ nō intuitiuus. de quo dñs ad moysen Ego sū q̄ sū. hec dices filijs isrl'. Qui ē/misit me ad vos. Et hoc mō iux̄ verbū ꝓphetice est vnū nomen dñi dei.

Notula. 9.

Concordat his dictū damasceni ꝙ hoc nomē ens dicit substātie pelagus infinitū. Demōstrat no bis dñs Bonauētura in itinerario suo metis in deū scd̄o capl'o/ ꝙ isto mō ens ē ꝓprium nomē dei. Cōsonāt hebrei q̄ dicūt hoc nomē thetragramaton significare deū absolute. nō p respectū ad creaturas. Nō qualiē eēt dicēdū nisi possꝫ hīi ꝯceptus hmōi absolutus nō satis intelligo. Videē forte talia falsa vel impossibilia nō exercitatis in abstractiōe taliū ꝯceptuū. Nō em videē eis dñs intelligūt exēplū gr̄a hoiem/q̄n sp intelligāt ipsū cū ꝓfectiōe/seu vestitu quodā vel circūstātia loci tpis ꝛ alioꝝ accidentiū/dū nō ꝯcipiūt hoiez nisi vt ē aīal rōnale. ꝛ ita ꝯcipiūt actū rationatiōis/ꝯcipiūt etiā animalitatē q̄ non ē ꝓpria soli hoi. Redarguto aūt talū hoīm magis faciēda ē monitione/vt vim sui cordis intellectualis attēdāt/q̄ studiosa ratiocinatiōe ostēsiōe. Alioq̄n sic agit cū eis q̄si si ceco alicui. aut nicticoraci/solis radiꝰ digito mōstratus q̄rat an videat.

Notula. 10.

Superest ex p̄missis dubitatio ꝓpter errorē manicheoꝝ/q̄s forte decepit recogitatio q̄lem a bono posuimus. Nō si sit aliq̄s bonū ptiapatū. ꝛ erit aliq̄d essentiale ꝛ primū bonū. Videē itaq; esse silis rō ō malo. Nō si sit aliq̄s malū i rebꝰ creatis. sicut ita esse q̄s negauerit oabiē aliq̄d malū p̄mū p essentiā. Tertuero diuinꝰ dionyꝰ. ꝛ Augꝰ. differētiā certissimā ꝛ latissimā docuerunt demōstrātes ꝙ nihil ē malū positiue in rebus ſ; tm̄ ꝓuatiue. Propterea seq̄t ex ꝯcessiōe mali/ꝙ aliq̄s sit p̄mū ꝛ nullo mō ꝙ sit aliq̄s p̄mū ꝛ purꝫ malū. Est em impossibile sicut dicit Aresto. ꝙ purꝫ malū ꝙ subsisteret. Quia si purꝫ ē. se destruit. Nō habz igit̄ fūdamēti nisi bonū vel i bono. Tfallit aūt leuiē ignarꝰ aut nescisꝰ analogie entis vel hui⁹ vbi ē. Que ponit̄ quadruplex ab Aresto. iiij. metaph̄. ita vt illud qd̄ nullo mō ē positiue ꝛ i actu/esse tm̄ dicat̄. qꝛ vicꝫ ē i potētia. i. p̄t esse. Vel qꝛ dicit carētiā alicꝰ boni debiti in esse. Nō em seq̄t. Malū est ꝓuatio boni debiti i esse. ḡ malū ē actꝰ/vel aliq̄s positiuꝰ. Qm̄ ita nihil ē. Quis ḡ mirabit̄ si nō sit aliq̄s p̄mum ꝛ summū tale malū cum nullū sit ꝓticulare vel infinitū actu tale huiusmodi.

Notula. 11.

Pergamus ꝓñter ostēdere magis ac magis modū q̄ simplificari ꝛ vniri poterit spūale cor meditātis. seclusa fātasiaꝝ multiplicitate remoto lesiōis imaginatiue ꝓtutis piculo Sicut btūs dionysius. et Aresto. ꝛ alij. ꝙ amor habet virtutē vnitiuā. quēadmodū calor omogenea ꝓgregare ꝛ ab ethrogeneis separe habz. Presupponamus igitur ex supioribus. ꝙ meditās fabri caueret sibi cōceptum boni potētie. ꝯceptū sapientie. conceptum iusticie. ꝯceptum clemētie. ꝯceptū beniuolētie ꝛ dilectionis. figit istic ped̄ē sinistrum gie q̄ est intellectus vl'rō. Deinde

pedem altez dextz/qui est volūtas/ ptendat p amorē talis boni/vel potētie/sapientie/clemētie ⁊c. velut in anteriora se extendens. Hoc ē dicere. q ⁊ id satagat amare qđ cognoscit/conet amare deū sūme ⁊ primū bonū. Dic amor cū nō sit discursiuus nec vaget/sed inhereat amato in se ⁊ ptē se ita vt nitat suo mō totus in amatū penetrare/ ⁊ in ipm collabi/ ⁊ vnū cū illo q̄tum possibile ē fieri. Fit tūc qdā sepatio corpalium oīm q̄ sūt ethrogenea ad spūalitatē cōparata/ ⁊ ita remanet vnitio quedā spūaliū. qualia sūt deus ⁊ aīa corpalia vero sentes ⁊ cineres remanent.

Notula. 12.

Qđit ⁊ sensit hāc sepationē spūaliū a corpalibus in homīe fieri posse q̄ dicebat. Verbū dei viuū ⁊ efficax pungēs vsq̄ ad diuisionem spūs ⁊ aīe/cōpagūq̄ ⁊ medullarū ⁊c. vbi capit aīa p sensualitate vel animalitate q̄ corpus includit ⁊ animā. Quānis vo apl'us tribuat vtutē hāc diuisiuā aīe a spū vbo dei/hoc dicit p tāto si diligat vbū dei ab ipso spū. Qm̄ sola cognitio vbi dei spūi ad hoc nō satis ē. Propterea audi qđ vlt vbi cognitionē/subsequnt senserit aīa deuota. Aīa mea inqt liq̄facta ē/vt dilect⁹ locutus ē. Locutio ⁊ auditio ad pgnitionē. liq̄factio spectat ad amorē. Qm̄ amor vna cōparatiōe dr hīe acutū nomē ptē desiderū penetratōnis intime dilecti. Liq̄factionis vo nomē mollius suauiusq̄ ē/affectū spōsi diligētis accōmodatius satiusq̄ repñtat. Quia liq̄facti natura est nō p tineri termis ꝓpriis. nec qescere/ sz effluere sp ⁊ dilabi q̄nusq̄ sistat in alio. Intelligamus sitr de liq̄facto vel emollito spū p amorē dei/suo mō q̄ i solo deo terminū suū inuenit ⁊ quietē. Ad cui⁹ exemplar sigillat. exemplat. transformat. simplificat. ⁊ vnit. Et ita de reliqs similibus. Remanet feculentū qđ ē portionis inferioris. ¶ Ñ colligit corollariū vt posissima pulcherrimū q̄ sicut res dū emanant a deo ⁊ pñt dū se diffundūt. sicut i sole pspicim⁹/ sit pgressus ad pticulariora ⁊ grossiora q̄ plus bñt materiales pditiones sic ī reditu ad deū q̄ fit p hoiez ꝓtēplatiū reducēdo similitudines rez ꝑmo ꝓceptas in sensibus ad intellectuale ⁊ spūale ptinentes fit abstractior et vniuersalior reductio ad vnitatē ⁊ quādā imaterialitatē. Hāq̄ narrā ē ex spū. spūs ē. ¶ Dixerūt añ nos hec olā sācti doctores. Quid em̄ inexpositū reliq̄runt? Sed hec itez meis verbis et ordine sub paucis cōmemorata sunt.

Notula. 13.

¶ Que aliū docet modū simplificādi corpectantem ad affectum. sicut pior magis ad intellectum.

Nitamur si forte poterimus inuenire modū altez meditatōis simplificādē ⁊ a fātasmatib⁹ elongāde q̄ familiariorē et ab hoibus nō exercitat aut eleuat ī pbica disciplina seu metaphisica capabiliorē forte fiat. Constituam⁹ ī p mis exēplū palpabile cui⁹ erūt capaces etiā ipi pueruli suo mō. Dicat aliq̄s vni puero iā vtēti rōne. q̄ neq̄ pīem suū neq̄ matrē vidit vnq̄. Dicat inquā. Ecce tu puer pīem habes ī regiōe lōginquissima. potētissimū. sapiētissimū. optimū. gloriosissimū. Ille ē q̄ te genuit ⁊ fecit. ille ē q̄ ex quē mittūt tibi oīa q̄ habes bona. Pe vestes. hec cibaria. hec poma. he nuces ⁊ similia. Nūqđ ñ merito habes talē diligē. teli obedire ⁊ facē q̄cq̄d ipe mādauerit? Vocauerit bonus puer mouebit affectu nāli ad auditū bonus puer nomē. vt ferat ī dilectōz ipsi⁹ cū tū apud hmōi puez nō sit alia pīs cognitio. q̄ ea q̄ p fidem aut narrātis ei ingeritur simplicit autoritatē. Hic puer nō ꝓsiderabit ꝑ necessitate pīem sub aliqb⁹ ꝓditōib⁹ materialib⁹/ vt q̄ sit alb⁹/niger/pulcher/magnus ⁊c. Vel etiā si ꝓsideraverit ipe puer sine multo conamīe se auertere potent ab hmōi ꝓsideratiōe/ ⁊ in nomīe seu pgnitōe hui⁹ qđ ē pīs totus defacili intēdere valet ex nerrimo cordis amore/ put totus nonit in ei⁹ dilectionē inhiare/ suspirare/ ⁊ totū suū in eū desideriū ꝓuertē. Quidni diceret tibi ipsi aut alijs de pīe sic. Viuat talis bonus pat. Ñ dicetus in ppetuū ille dilectus pat. Ñ sit sp ista pīs/ q̄ certe mihi ē valde vilis gēdus. honorādus. reuerēdus. ꝓ pcul'in giter habēdus. Benigq̄ si q̄s ab hmōi ista ꝓgerit. qualis est iste tuus pat? Ñ debit vngnit vil aliud. Nescio plus/ nisi q̄ ipe est meus

charissimus pater. pgenitor meus. nutritor meus. benefactor meus. protector meus ⁊ si qua sunt similia. Et hec tñ nouit solū fide p auditū/⁊ nō intuitiue vel per visum vel attactum.

Notula. 14.

Existimo q̄ simili manuductōe poterit xp̄ianus etiā quinis rudis ⁊ litteraꝝ ignarus/ induci vt trāseat in affectū cordis erga dominū deū suū/⁊ ea q̄ sunt diuina ⁊ spūalia deferendo corpaliū rerū fantasias/ aut supergrediēdo eas quodā quasi transuolatu generalis meditatiōis ⁊ amoris. Exempli ficemus adhuc aliē. Desiderat aliqs sanitatē dñi egrotat. Nōne pōt hic optare seu petere medicū/ nō hūc vel illū singulariter Sicut sitiens appetit vinū ⁊ esuriens cibū Qđ tñ facit sepe nō p̄habita fantasiatione ad hoc vel illud vinū. aut ad hunc vel illū cibū. Applicet meditātis cor similitudines istas p practicā siue meditatiōis/ confestim vt offert aliqđ corporeū oculis sue meditationis. Nō quiescat in eis sed suspirā do. desiderādo. diligēdo. supuolare querat ad quoddā abstractū/ denudatū/ vnum. Vtaē corpalibus quasi q̄busdā scalis ad tendēdū in spūalia. nō quiescēdo in scalis. Exemplificamus iam ō filio meditāte circa patrē ignotū/ de egrotoq̄/ de sitiente/ de esuriēte/ q̄ suspirāt ad medicū. ad vinum. ad cibū ignotos/ atq̄ ad hmōi affectiones et desideria. Imo etiā si cognouerim⁹ ihesū xp̄m. put loquit apl's/ nō tñ eo mō sm carnem nouimus/ sed vt redemptorē ⁊ saluatorē ⁊ vt dei virtutē ⁊ sapientiā ipsū recogitamus. Qui factus est nobis a deo pie sapientia. iusticia. sanctificatio. ⁊ redemptio.

Notula. 15.

Pto iuxt traditionē hāc motus Hugo dicere. Qm̄ alicui dilectio intrat vbi cognitō foris stat. Non q̄ amor excludat omnē cognitionē. sic em̄ fieri nō pt vt diligat q̄s incognitū. Sz ⁊ ipse amor vt dicit Greg⁹. q̄dā cognitio ē. Et q̄lis cognitio ē. Certe exp̄imētalis/ ⁊ suo mō p portionabilis/ tactui/ gustui/ vel olfactui/ in sensibilib⁹ Vñ q̄uis dicat ab aliquibus amor esse ceccus. hoc sz fortassis veritatē loquendo de cognitiōe lumiosa/ seu declarativa/ p̄portionabiliter ad visionē oculoꝝ ⁊ auriū. Quia se mānifestare nō pōt/ aut in aliū trāsfūdere sapor ⁊ dulcor amoris p experientiam habitus/ put in p̄cedēti tractatulo de meditatiōe scz cordis dicebat. Rursus pz ex priorib⁹ q̄d hz rñdere cor simplicis meditātis vel oratis. Si q̄rat ab eodē q̄d meditādo q̄d orādo cogitet/ q̄d aspicit aut q̄d diligit. Recogito. dicere pt patrē meū celestē benefactorē meū. redemptorē meū. saluatorē meū. iudicē dñm imo sponsū et amicum meū. Et si pgas vltra reqrere. Quis ē iste pater tuus? Cuius essentie ē? cuius p fectiōis. cuiusq̄ p ditionis? Rñdeat. Incomphensibilis ē ⁊ infinitus. Et tō cōprehendere ipsū nō laboro. Satis mihi ē ipsū p statu p̄ntis exilij cognoscere sub eis q̄ memorate sunt rōnibus. q⁹ pater. q⁹ pius. q⁹ benefactor. amicus. intimus. pulcer. decorus. ⁊ totus desiderabilis/ put sponsa dixit in canticis. Vñ ⁊ puer de q̄ plocuti sumus q̄rēti a se qualis ē pat̄ tuus. nūq̄d parvus aut magnus. rubibūdus aut pallid⁹? nudus aut vestitus? diceret nescio. nec h° scire dū in hoc exilio dego/ cōtendo. sciam abūde cū nūc ad ip̄ius p̄ntiā venero. Dec ita q̄ cognitio sufficit mihi q̄diu ipse illic ⁊ ego istic sumus/ vsq̄ ad tp̄s bñplacitu sui vt interim sic honorē sibi dilectionē/ obedientiā. reuerētiāq̄ toto conatu impēdā.

Venit ille cui adhuc puerulo/ suadebāt pij parentes vt si poma. si nuces vel cetera talia bīe vellet. genua flecteret/ ⁊ illa a dño deo elevatis petēt manib⁹. Actuero puero ita faciēti/ p̄sciebāt hec ab alto loco/ vtpota a camino vel solario/ applaudentib⁹ q̄si ⁊ p gaudētib⁹ puero ip̄is parētib⁹ ⁊ diceētibus. Vides dilecte fili/ q̄ bonum est orare dñm deū/ qui talia p̄fert orantibus.

Notula. 16.

Recvia videt plana. cois. regia. sine periculis. sine difficultatibus. sine offendiculis vbi vitatē hz illud puerbiū. Qui ābulat simpliciē/ ambulat p fidē. Hic euenit vt simplices sine līs rapiāt celū. vbi fati ⁊ p qui

sitores huius seculi. vbi pscrutatores ma-
iestatis aut inanes remanēt. aut oppmūt
n gloria. Legimus in ecclastica histo. de q-
dam sācta femīa martyre. noīe (si bene re-
colo) Blandina/cū torq̄bat grauit/interro-
garet de multis. Hoc vnū solum rīdebat Xpiana sū. Nec ab ea aliud pōt ex-
torq̄ri rīsum. Cui nā sic fieret in oībus no-
bis meditari volētibus in simplicitate cor-
dis/p formā ad aplm. q̄ ait. Nihil arbitra
tus sū me scire int̄ vos/nisi dōm nr̄m ihe-
sū xpm. & hūc crucifixū. Ecce eū dum q̄
rit aliq̄s meditari in simplicitate cordis/oc
currūt vel naturales fantasie/vel diabolice
illusiones/q̄rētes q̄s. & vbi ē deus tuus? Au
di pphetā similibus impeditū q̄stiōibus.
Exprobraūerūt mihi q̄ tribulāt me inimi ci
mei. dū dicūt mihi p singulos dies vbi est
deus tuus. Audi quoq; q̄d rīdeat/vt & tu
possis rīdere simili. Nā postq̄ dixit pro
pheta. Quare tristis es aīa mea &c. ītter
rīdēdo ait. Salutare vultus mei deus me⁹.
Hoc ē deus meus ē salutare/aut salvator
mei vultus q̄ duplex sez gratie & glorie exi
stit. quasi dicere vellet. Deus meus ē mihi
tum ē gratie/& glorie/& oīne bonū. q̄ si am
plius curiose magis q̄ fructuose. importu
nate cogitatō interrogare pstiterit/expellat
eā & fuget meditatio tua flabello et manu
simplicitatis. & humilitatis/auertendo ab
ea & nihilipendēdo tali rīsso breui/sed effi
caci. Ipe ē deus meus/dōs meus/& pī me⁹
qui possedit me & fecit & creauit me. Quid
vis vltra?

Notula. 17.

Audat in scriptura sacra et a doctoribus simplicitas vera q̄plicam nō habz dolositat̄ falsitatis aut curiositatis. Sic Job simplex fuisse memorat. nō simplicitate q̄ opponit pspicacitati intellectus/sed q̄ cō-
traria ē dolositati affectus. Sicut & sapiēs ait de deo q̄ cū simplicibus gradit̄ & cum ipsis ē sermocinatio eius. Sicq; faciebat pheta loquēs ad dōm in sācta simplicita te. Ut iumentū incē factus sū apud te. Felix q̄ taliē simplex & tale iumentū ēē meruit/si tū in via dōi. Nā fortitudo simplicis via dōi. Nec simplicitas. dū diuersitatem hominū in naturalibus/moribus/studiis dinibus/statibus &c. recogito/video pleraq; pue locū hīe apud p̄stitutos in officijs religionū/pter cōmunē p̄gregatiōis vsum/tem ex obedientia/nec nō illos coiter omnes q̄ laborāt in vita activa & multis curis solicitudinibus & occupationibus p̄grauant. ex charitate alioz̄ saluti intendētes. Alibi quippe nō p̄cedit ocium vacādi subtilioribus inquisitiōib⁹ catholice legis/nec; sup petit virtus/facultas/locus/tps &c. ad re colligendū se in vnitatē hmōi que docet a philosophis p abstractiones meraleschola sticas. Idē videt sentiendum de mar ma pte eoz̄ q̄ deo sub regulari in religioni bus militāt disciplina/quos coiter fatigat nō modicū multiplicitas/plixitas/com tinuitas diurni pariter & nocturni. Addi tur abstinētie austeritas/creb̄ & tenuis. lā ge vigilie. mala quies. labor assiduus/in perio⁹ obiurgatio. pariū indignatio. et pe ne totius vite vna & ingis temptatio et vexatio. Clarum erit pie p̄sideranti q̄ hec oīa nō pmittunt saltē vt frequēter humanam infirmitatē se libere et expedite transferre i meditatiōibus suis ad hmōi quales pōt tuum⁹ philosophicas abstractiones. Pīt nihilominus hi tales aut aliqui ex singulis ri dei grā p̄uenti & aditi/de quo minime dubitauerim/q̄nq; ascēdere sublimi⁹ atq; securius deducente eos sup excelsa ipō vi ctore deo i psalmis canētes/q̄ plures alij q̄ sertim phisica/q̄tidie scrutātes vrinam nō magis curiose q̄ fructuose/scrutinia.

Notula. 18.

Oeamus adhuc aliq̄d ō hoc me ditatiōis mō/q̄ solet a corpalibus incipe/& ea sibi substernere/q̄ fa luberrimū & p necessariū p̄stitu est in eis dē nō sistere nec pedē figere. Alio q̄n vt frenesim vel turpissima incurrat co sideria ipe meditās. Assignem⁹ hoc rōnē. Cōstat plane vtutē oēm q̄ corporeis vtit organis/fatigationē & q̄nq; totalē opatōe sua si nimis p̄tinuet defectionē pati. Con stat insup ex hoc cogitationē oēm p̄cula rē q̄ nimis & plus debito p̄fūdat in imagi nativa vel estimativa vtute. lesionē inferre sic fantasianti. ita vt non maneat dīs sui

neq; liber ad expellendā hmōi cogitatiōnē. Patz hoc in oi passiōe radicata. potissimū cū in amore ꝓut videri pōt in philosapitis/q quasi nihil differūt a maniacis 7 insanientibus. Uiuit adhuc q̄dā innenis. q̄ suā talit̄ fixit in vnius amore mulier̄ fanmabat se illā corpaliť videre i altera einsdē flumīnis ripa. vñ sata gebat natādo venire ad eā dē. Dz forti verbere adhibito sanatus ē. 7 fantasticā deceptionē intellexit. Ui uit quoq; q̄ alit̄ 7 cassius exercēs semetipm in legēdis meditatiōib⁹ Anshelmi 7 eas ī secretū trahēdo/ad hoc deuenit ꝓpē indiquo ꝓtinebant̄ scripti sibi cuz nausea post causare horroꝛē/pariter 7 timoꝛē/capitisq; vertiginem.

Notula. 19.

Legi pudē libꝝ quēdā quē vir ꝫgo certe deuota cōposuisse dicebat. De cui⁹ dictis memoꝛi mētaui. qñ id ꝓ multa exptus/ dicetū rectissime cautissimeq; repperi. Nihil est inquit magis mihi suspectū q̄ amoꝛ/etā circa deum. Posui hoc in lectiōe quadam edita p modū tractatuli de ꝓbatiōe veraꝝ reuelationū typo numismatis. Est eīn passionū oīm vehemētissima dilectio/ q̄ꝓpter speget discretōis freno. Uiuit mulier q̄ castitatē cū viro ꝓrio/miro (nec aperiēdo) riꝛigoꝛis tenoꝛe seruabat. Hec nihilominus amoꝛi spūali se dans aut dare putans. carnale (nescio q̄d) aut fedū pati se fatebatur in coꝛpe. Que rursus vt alie plures sub velamine deuotiōis (q̄le deuotiōis velamen magis q̄ ipsā deuotionē nōnū q̄ mulieres 7 viros muliebriē cōplexionatos/ꝑ hāc ad ꝑsonas aliq̄s de sāctitate famatas ꝓpria. nūc ad hāc. nūc ad illā diligēdas furet ducebat magis q̄ amoꝛe/ita vt sui compos nō fieret/nec vllis arceri monit̄ posset ad moderationē in amoꝛe tenēduz/q̄ nisi fuisset illi q̄s amabat viri. ꝓfecto credēdū res ipsa in pessimū exitū nedum coꝛā deo: sed etiam hominibus verūisset.

Notula. 20.

Ed ad q̄d fit istoꝛ cōmemoratio? Nimiꝝ vt suadeamus/7 inculcem⁹ q̄tū fas nobis ē/ne meditatis animus det se/sz accommodet/iuxꝝ vbū Senece rebus coꝛpalibus ꝑsiderādis. hoc ē dicere q̄ ꝓtinus euolare studeat ad meditationes vniuersales q̄les ꝓnotauim⁹. Qñ ita vitabiť lesiōis vtutis fātastice piculū. ita q̄z fiet illō. Oculi mei sp ad dñm. Et ꝓuter illō. Qñ ipse euellet de laqo pedes meos. Occurrit fabula ō vulpe 7 murilego. Quesiuit vulpis. Quot modos 7 circūitus sciret ō caninos insult⁹ Rñdit murilegus. tm̄ vnicū. Uach inqt vulpis. Ego mille noui 7 habeo talib⁹ saccū plenū. Euenit iterloquēdū multitudo canū venatiū. Murileg⁹ vt audinit latratus canū ꝑ festi exiliſt ī arboꝛē sursū. Uulpis vo infra fatigabūda velox ꝓgebat circū eundo. Tādē cū fatigata deficēt ꝓ lassitudine 7 canū morsib⁹ pateret/improperauit murileg⁹ vulpi suos mltos circuit⁹/atq; deriſit dicēs pl⁹ sibi ꝓfuisse suū vnicū ī arboꝛē saltū/q̄ ei oēs sui multiplices circūitus.

Notula. 21.

Refert seneca sil'e aliq̄d dictū ab altero alteri pbꝛo. qm̄ pl⁹ ꝓficit vnum moꝛale ꝓceptū si vsu ꝓtinuo ī illo te exerceuer̄/q̄ milia si negleꝛer̄ vsū. Exēplū de luctatoꝛe. Applicem⁹h' ad ꝓpositū 7 dicam⁹ q̄ b vl⁹ hec exercitatio/meditāt̄ eē dz vt assidue discat ad oēm coꝛpal'rei intuitū/leuare sursū coꝛ suū/velut ī vniuersalē q̄ndā recogitationē ō̄ine bonitatis. ō̄ine sapie 7 ptātis. 7 ita de silibus/iuxꝝ sensatoꝛ exterius vel interius qualitatē/qm̄ laquei 7 rhetia sūt ī infimis. Quid mirādū si spūs instar auis dum insidet moꝛans in eis capiaē 7 irretiaē/ sed si moꝛ euolet securus erit.

Notula. 22.

Uit hoc stoicoꝛ (quoꝛū seneca nō infimus fuit) institutuz/ vt mens virili aliqua et forti cogitatione animum stabiliret/ que valeret ad virtutem. Citius esset vagari

ꝑ multa dum casta sit ⁊ ordinata vagatio. Hec ante cogitatio vel rectius meditatio versabat apud eos circa fictū quod dā virtutis simulacr/qđ honestū vocabāt vt̄ honestate dū sua vi nos trahit ⁊ allicit/nec ꝓpter aliud q̄ri hz. Tuero diuinius acciam ē nobiscū/q̄ verā ⁊ solidā vtutis ⁊ felicitatis rē tenemus nō solū imaginē/ q̄ res non sola rōne nobis/sed fide certa ꝓponitur tenenda/querēda meditandaq; iugiter. Dannducunt cū nos odia ad hocipsū/si non abutimur/ si nō signis/nutibus/ ⁊ verbis inheserimus relicta veritate. Esset em̄ hoc vtiq; hoīs insipiētis ⁊ stolidi. Dicimus hoc ad inculcādū magis ⁊ magis recessum a corporaliū ꝓsideratiōe diuina nimis est fixa. qm̄ si eis omnibus laquei sūt. decipule sunt/pericula sūt/pedibus (iuxē sententiam sapiētis) insipientiū. Dicet aliqs phibes igit̄ fieri imagines aut intueri. prohibeas ꝓsequenter necesse est ⁊ litteras/ ⁊ ita qđ reliquū erit meditantibus. Rndemus q̄ imaginū nec vsus nec intuitus phibet sed talis inhesio q̄ meditantis cor ne sursū ferat quasi circūligatū funib⁹ aut inuiscatum detinet. Supuolare igit̄ frequēnitat etiā si recidere crebro cogat.

Notula. 23.

Extimescimus in nr̄o multiloquo causare cuiꝰ fastidiū/nihilominus q; solet inexercitat̄ ad quales ē sermo p̄sens/ꝓficere ꝑticularis exemplificatio. Subiūgamus exemplū hoc vnū de plurimis. Et qm̄ dicēte sapiente. Initiū sapiētie timor dñi. Re timore dñi ꝓstituamus ante meditationis nr̄e oculos. exemplū illud celebre a quo cepisse dicit ordo carthusien̄. Dortuus ē quidā magne reputatiōis magister apud scholasticos. Parabant exequie in tēplo. Venit vox. Justo dei iudicio accusatus sū. Bilata ē sepultura in diem alterū. Tūc audita ē vox. Justo dei iudicio iudicatus sū. Tercia die in quā dilatio sepulture iterū facta extitit/insonuit vox. Justo dei iudicio cōdemnatus sū. Ecce in his ē positū cor̄ā me ditātis oculis iudicij tremēdi. accusatiōis iudicatiōis. ⁊ ꝑdemnatiōis spectaculum. Hec itaq; materialia ⁊ similia videri ꝓt quotidie apud vtrūq; for/ ecclesiasticū scī et ciuile. Que cor meditantis pōt spiritualiter quasi quotidie intra se ꝓcticare/ vel se ad diuinū timorē sic exciter. Attamē inter hec ad sedē misericordie q̄ teste beato Jacobo superexaltat iudiciū tremebū dus et fiducia nō destitutus appeller. vnusq; misserendi tp̄s est. toto illi cordis affectu se submittat. Sic predictū de mēdicitate spūali scripsimus in vulgari quatinus exēplo mē dicoꝝ manu duceremur elemosynas spūales querere multo magis. seculoꝝ affectu mētis. Sic in sensu litterali psalmoꝝ David ex se docuit. Sic pia quedā mulier dolorem de pditione filioꝝ/retorq̄bat sup sue/suiusq; ⁊ alioꝝ spūalibus angustijs cogitandū/acita ꝓuide ⁊ salubriter cōuertebat tristiciā tempalem in spūalem. ⁊ exsequenti in leticiā. Siquidem vere est beatos eē sic lugentes. qm̄ ipsi consolabuntur. Nolumus tn̄ in his similitudinibus cor̄ poreis figi. sed ad spūalia considerāda sine loco/sine situ/ sine colore/sineq; figura/ continuo meditatiōe cordis reflecti.

Notula. 24.

Explicauerim⁹ ⁊ si nō/ vt volumus. tn̄ vtrūq; ꝓut valuimus licz nō satis/modū simplificandi cor in meditatiōb⁹. Sz an satis expleuerimus iudicet cui placet. Sz certis impfectū nostr̄ suppleat deus q̄ solus sensū aperit vt intelligāt scripture nedū in libris. sed etiā q̄ in vniuersis creaturis varie descripte sūt exēpla/quatin⁹ ad dei laudē tur honorē. nr̄am edificationē. ⁊ ꝓfectū ne felicitatis eēne. Porro quicūq; hic edoctū videt sup simplificatōe cordis trahi poterit facilē ad cordis stabiliōem de qua dicit apostolus. Bonū ē gratia stabilire cor/dū docet cor vel stare in deo/ vel nō elongari diutius ab eo. vt sic ibi nostra fixa sint corda vbi vera sunt gaudia. Atq; hi similiter potēt ad cordis mundificationem. Be qua David. Cor mundū crea in me deus. Que mūdificatio fit cū ipsius cor a multis/⁊ ꝑcipue cum licz difficillime) a fantasmatū corporaliū ꝓtagio/visco vna bra/seu fuligine/assuescit separi. Tpossit deniq; sub simplificatōe cordis/introduci

directis vel rectitudo cordis. Sed erit sup hac re particularis dño volente decisio. De q̄ rectitudine est illa psal. exclamatio. Quaz bonus israel deus, his q̄ recto sunt corde. Et ite. Confitebor tibi in directione cordis. Finit.

Carmen de simplificatione cordis.

Vis vere liber cognoscere simplificē
Cor sursum remeans/infima despiciat
Materie trahit infectas res cōditiones
Quo magis a summo/distat origo sua
Hoc in sole notes z lumīe/sed viceversa
Hū redit ad primū/spirituale sapit
Des hois mōm/sua. p simulacra. fceptū
Sensibus effigiat spiritui similem
Spiritus est nempe qō gignit spūs/Ista
Mentis z dicio libera/primo fuit
Principiū rebus primū speculando creatz
Obijce cū nullo crimine lesa iacet/
Inficiē carnis oculus/sed ebet rationis/
Cōtemplanus lumine pene caret
Parfit iumentis/et corpe mersa grauatur
Decimus stolidā vir bene visit humū

Incipit tractatus domini consolatorij magistri Jobis de gerson Cancellarij parisien. de directione seu rectitudine cordis.

Confitebor tibi in directōe cordis. Pollicet hoc psalmista pfonam in se gerens anime cuiuslibet fidelis deuote/loquentis deo z confitentis in eo. Vel potius bebraico more. futurz indicativi ponit hic optativū loco/q̄si vor nō sit. permittetis sz optātis atq̄ orāt cū dic. Cōfitebor tibi in directiōe cordis. Proclamat in eodem spū raptus in anagogicos excessus q̄ psallendo ait. q̄ bonus israel deus his qui recto sunt corde. Felix plane cor directū z rectū in dño. Sz in directiōe et rectificatiōe crebrius heu fallimur putātes nostram volentes statuere/iusticie dei nō subiecti. Propterea diligenter attendamus si in directione cordis. Vide quid sequitur. In eo q̄ dicit. iudicia iusticie tue. mirum vero si quis gloriari audeat se didicisse iudicia iusticie dei/que sunt vtiq̄ abyssus multa. que in cō prehensibilia/que z terribilia sunt sup filios hoīm. Sed pfecto satis ē cordi salte fido z simplici/nō curiosa pscrutatione sed humili deuotiōe/ p fiteri dō cū pheta dicendo. Justus es dñe/et rectū iudiciū tuū. Jte iudicia dñi vera iustificata in semetipa. Et rursus iusticie dñi recte letificantes corda.

Consideratio prima.

Fundamētū igit directiōis cordis est meditatō rectitudis diuine iusticie/que est ppetua z pstās voluntas reddēs vnicuiq̄ qō suum est. Hinc enī cōsurgit cordo. qui est parium dispariūq̄ rex sua vnicuiq̄ tribuens dispositio. Hinc p sequenter oritur par. que nihil aliud est q̄ ordinis trāquillitas/propterea bene enunciatū est. q̄ opus iusticie est pax z q̄ iusticia z pax osculate sunt.

Consideratio secunda

Esset aūt gratissimū hanc p singulas res meditari iusticiaz. ordinem. z pacē. sed transeat meditatio cordis vt dirigat ad partē ipatā iusticiā que describit habitus vel q̄si habitus p quē inclinat cor habentis ipz reddē vnicuiq̄ qō suū est. Quā iusticiā diuiserunt philosophantes in cōmutatiuaz et distributiuā/q̄uis nō defuerint q̄ iusticiam dixerint oēm virtutē. Recte p̄sus. si d legali iusticia sub generalitate locuti fuē que quidez ratio est reddere vnicuiq̄ qō suū est. Continet itaq̄ sub hoc ambitu virtus omnis tā prudentia que est recta ratō agibiliū/q̄ tpantia que est moderatrix passionū pcupiscibiliū/q̄ fortitudo que ē mediatrix inter audatiā et timorez/q̄ iusticia pprie est particularis virtus respiciens cōmutationes in piecijs/et distributiōes p meritis quatinus recte fiant.

Consideratio tertia.

Posset cōfestim fieri sermo de duplici directione cordis in hac particulari z duplici iusticia/cui soleat aduersari quasi duplex pestis letifera.

m

Contra ñat itaq; cõmutatiue ẽctus vsura rius quo ad tpalia/ et simoniacus q̃ ad spiritualia. Porro iusticiã distributiua vulnerant ꝛ inficiũt ꝓmotio remuneratioq; male meritoꝝ in rep. ecclĩastica ꝛ spũali. Hz videamus in primis velut in radice vel fonte q̃d cordis sit rectitudo. seu directio.

Consideratio. 4.

Directio cordis attẽdit̃ penes cõformitatẽ ad rectitudinẽ ꝑme et vniuersalis regule/ quã eẽ ꝓstat inobliq̃bilẽ/ nec a rectitudie ꝓrsus flexibilẽ/ quẽ ad modũ tortuosa redigũtur ꝛ rectificant̃ ad normã rectã ꝑ applicationẽ. Et q̃m natura tota dirigit̃ ĩ suis motionibus ꝛ actionib⁹ ad hº agẽte infallibili ꝛ ĩobliq̃bili naturã oẽm directã ꝛ rectam (vt talis est) fore necesse est. Et hoc est corollariũ seu pulcrrimũ. Propt̃ea ꝓcludit̃ a sapiente/ ꝛ apud boetiũ a phia q̃ sapientia attingit a fine vsq; ad fines fortit̃ et disponit omnia suauiter.

Consideratio. 5.

Hanc vo directionẽ nature vocauerũt aliq; phos/ circulũ intelligibilem primi boni ad creaturã ꝛ rursus creature ad suũ ꝓncipium. Et hec meditatio non est discors a nostra si ꝓsideret̃ hmõi recursus seu reuersio q̃ vel q̃ fit tanq; reflectat̃ radius rectus vel ꝓpendicularis in sei po de deorsum in sursum/ vñ ꝓuenit fortificatio mirabilis ĩ natura/ qõ in speculis phat̃ ꝑ exemplum.

Consideratio. 6.

Hanc igit̃ nature directionẽ et reuersionẽ ad suũ ꝓncipiũ si ĩ obliq̃biliter/ haberet humana voluntas ꝓ statu presenti. eã q̃ppe ĩ gloria habebit sed in inferno ab hac rectitudine tota deficiet. Nũc aũt dũ in via sumꝰ dirigitur aliquando/ sed frequentiꝰ detorquetur per peccatum ab hac directiõe/ redditurq; tortuosa. ita vt nõ sit cum deo suo rectum vel directum cor eius. Sicut ĩ pluribus sacre scripture locis verba huiusmodi sonant.

Cõsideratio. 7.

Fuerunt qui dicerent hanc rectitudinẽ cordis ad deũ esse/ vt vel let hõ q̃cq̃d vellet deꝰ ꝛ nõ aliter vel aliter. Alijs visum est̃ q̃ voluntas dei nõ obligat voluntatẽ creatã ad imitationem sui ꝛ cõformitatẽ/ et ꝓ consequens nec ad suam rectitudinẽ/ nisi prius sit cognita dei voluntas ipa. Et deinde ad eius imitationẽ obligetur sub ꝓcepto affirmatiuo vel negatiuo. Dicũt aliqui sic. plicant vt cor hois teneat̃ velle illud quod scit q̃ deus vult ipm velle/ et hoc nõ solũ ꝓ sultiue vel ꝓmissiue/ sed ꝓcepriue vt dictum est. Reducit̃ ergo ꝑm istos tota cordis rectitudo ad rectitudinem implentis diuinoꝝ ꝓceptoꝝ/ que sunt iudicia seu diuina ꝛ tamina diuine iusticie.

Consideratio. 8.

Fuerunt quoq; quibꝰ hoc nõ satisfacit dictũ ample videbat̃. Dixerunt igitur triplicẽ in homine voluntatem accepto large vocabulo/ ꝑm triplicẽ in hominẽ cognitionem. Est em voluntas seu appetitus sensualis qui potest aliq; naliter ideo dici volũtas q̃ aptus natus est obedire rõni/ intra ꝛ ratione telis verbũ cõformiter ad illud dictum Genesis. Subter te erit appetitus tuus/ et tu dominaberis illius. Nõ sic aũt est in appetitu sensuali bruto/ ꝝ non habent rationem directricem sibi adiunctã/ ꝓ terea patiuntur turpes. Ut superbia in equo. ferocitas in leone. timiditas in lepore/ astutia in vulpe. ꝛ sic de alijs silibus. Est ꝛ alia volũtas vt eadẽ sz aliẽ cõsiderata q̃ sequit̃ cognitionẽ rõnis inferioris quã appellãt sciẽ velut magis ĩferiorẽ respectu portionis superioris quã vires dicunt. Hec respiciat leges tpales ꝛ cõstitutiones que colligũt̃ ex sensibus. Hz porro rõnis q̃ supior dicit̃ cõformat̃ ad leges eternas ꝑm has dr ꝓprie voluntas rõnis.

Consideratio. 9.

Dicunt ꝓ dicti q̃ volũtas cõsequens iudiciũ rõnis superioris et directionẽ eius debet sequi

conformis diuine voluntati q̄ nunq̄ i ali quo sibi remurmuret. nec ō damnatōe hominū/nec de pmissione pctōz/nec de gratie subtractōe. Immo nec ō sua futura dānatione/si illā deꝰ disposuerit iusto suo iudicio venturaz/sed dicat humili corde sine murmure/id quod apud damnatos ꝛ per eos dici nō pōt. Justus es domine/ꝛ rectū iudiciū tuū/cum ceteris similibus. Hō q̄ bonio simplicit̄ et absolute debeat aut possit de lege ordinata consentire in damnationem suā/sicut nec in peccatū vel despatiem. Sed hec ita sub ꝓditione ꝓponuntur Quāuis nō expediat apud multos ea les interrogatōes pticulares sibi formare/vl in eis deliberando diu stare. Hoc tñ pōt fieri vt ꝑm iudiciū rōnis supioris nolit̄ aliquo remurmurare diuinis dispositionib⁹ qđ facilius est q̄ positiue ea laudare et approbando in ratione eis gaudere.

Consideratio. 10.

Otro quo ad voluntatē aliā duplicem/q̄ cōsequit̄ iudiciū rationis inferioris et sensualitatis potest fieri q̄ bonꝰ filius (sic loq̄t Augustī.) velit patrem suū vinere/quē deus vult mori/ꝓter quēdā nature tractum et colligatōnē ad ea que tpalia sunt. Oportet nihilominus hanc duplicem voluntatē si debet carere vitio/se resoluere tandē in eā que sequit̄ iudiciū rationis.

Consideratio. 11.

Apius addam⁹. Quia nā delectat̄ in medijs/ꝛ tristat̄ i extremis. colligit̄ ratio speculatiua eā ticoz et psalmoz/qui quandoq̄ collaudant rectos corde/et ad letitiā ꝛ collaudationem prouocant/vt ibi. Letamini in domino et exultate iusti. Et gloriamini omnes recti corde. Et iterum. Lux orta est iusto et rectis corde letitia. Coniunguntur autem iusticie et rectitudo cordis ratiōe ꝓdicta. Qm̄ iusticia medium tenet/et constituit in quadaz rectitudine ꝑm quā debz regulari cor atq̄ dirigi.

Consideratio. 12.

Attendendū est nihilominus q̄ rectitudo voluntatis humane ꝓ statu vie non stat in diuisibili/sicut rectitudo voluntatis dei. Et sic stoici ponere voluerunt dicētes equalia esse peccata/quoniam eque deuiat vnuz a rectitudine sicut alterum. Exemplum ō linea parū torta vel obliqua. Stat igitur ex moderatione iusticie ꝓ diuinam misericordiam que superaltat iudicium/ q̄ rectitudo voluntatis humane latitudine aliquaz compatiatur/infra quā voluntas stans/dicetur semp recta/ q̄uis ad centrū indiuisibile iuxta modum loquendi ꝓdictorū/nō perāgat.

Consideratio. 13.

Rursus infra latitudinē banē ꝑmiserūt aliqua peccata venialia dicentes ea non esse cōtra rectitudinem diuinorum ꝓceptoz/que sunt dei iusticie seu iudicia participata/ sic nec esse dicunt̄ contra charitatē. Quia nō extinguūt eam. Sunt tamen peccata venialia quedam obliquitates/a medijs per q̄ facilius et rectius tendit̄ ad finē. Non aūt tollunt rectitudinē finis. Et si nō perimūt illā/ ꝓpediūt tñ plurimū/sup qua re loq̄t tractatus alter de vita spirituali docens q̄ tum ꝛ quousq̄z vota ꝛ ꝓcepta ordinū seu religionū obligent ꝛ se extendant.

Consideratio. 14.

Descendamus ꝓñr ad pticulares casus aliquos q̄m̄ sermones particulares in moralibus/dicente Aristo. ꝛ teste experientia/magis ꝓsunt aut eruditur/quē admodū videt̄ est in ꝓceptis medicine/ neq̄z tñ oportet repetare de singul' pticularibus. q̄m̄ infinita sunt et iō nec differere necesse. Dz in ꝓmis sicut directio cordis tendit ꝛ terminat̄ in deū sic et ab eodē hz ortū ꝛē. ¶ Vide ꝓsequentia in tractatu de oōne et eius valore ꝑte tertia.

Consideratio. 14.

Annuit nos ecce plꝰ spato vbū ō directiōe cordis i oōne cū annexis. Ad quoz elucidationē ap̄ꝑ ꝓficit tractatus de meditatiōe cordis

ꝛ alius de ipius stabilitione. veniam⁹ con sequenter ad alias pticulares actiones. Et in primis videamus qualis esse debeat cor dis directio in adoratōne imaginū/qm̄ ab usus videtur esse multus apud laicos ꝛ se culares/imo et nōnunq; apud litteratos ꝛ religiosos/q̄ vnā imaginē cuius adorāt q; aliā. Et hoc solū. qz vel venustior/aut pul crior/aut ornatior. Ū̄ loquunt ad illā ve lut si itelligat. Directio final' cōsulēda ꝛ se pius inculcanda atq; p̄dicanda talibus in his et in pluribus alijs/est q; habeant intē tionem generalē faciendi in hm̄oi adorati onibus/illud qō intēdit facere eccl'ia/qōq; plati doctores ꝛ scti pīes hm̄oi instituētes et tolerantes facere intenderūt/nec figāt di rectionē sui cordis vel intētionez ad aliq̄ pticulare/quin semp habeant cordis prō ptitudinē ad faciēdū ea in his solū q̄ eccle sia et supiores nostri ac pōres fieri tradide runt atq; docuerunt.

Consideratio. 16.

Quanseam⁹ q̄z statim vltra ad alios cultus sccōz/qui plurimum supstitiōes hīe videnē/ita q; no uena fiāt/ꝛ nō septimana/vl' q̄n tana. Qō offerāt tale mun⁹ vl' tale Sic gal lus p pueris/gallina p puell' btō Cristo fero vl' Jobi bapti. qō ad sctm̄ Dupertū p morsu canis rabidi fiāt inuenē pticula res obseruantie/q̄ nullā videnē hīe rōnez institutionis. Et ita talis ritus trāsit ī su pstitionez q̄ nihil aliud est q; vana religio. Vana aūt vana: qz caret rōne et affectu. Simi liter est de hoc q; sctūs Antho. plus habe at virtutis in curando sacrū vt aiunt ignē q; alij scti. Rursus idē hoc q; in hac eccle sia dedicata bātissime vgini/ipsius virt⁹ sit potentior. q; in alia ad faciendū miracula et succurrēdū inuocantib⁹ se/et hoc p̄sertī rōne talis vel talis imaginatiōis sue vl' rō ne solite pegrinationis illic ꝓtinuate/ꝛ sic de similibus absq; numero.

Consideratio. 17.

Considerandū est igit̄ q; paucis simorū est ad diuīa se erigere vel elevare/nisi p corpalia. Sed nec p̄fectia de deo ꝛ sctis faciliter a multis hēē sine quadā spāli obseruatiōe q frequenē corpali vl' imaginatiua. Tal' m imaginatio fortis ꝛ p̄fides de vino auxilio licita ē ꝛ meritoria q̄uis cōsurgat p media vl' exempla corpalia/ꝛ p quasdā actōes ex traneas/q̄ mouēt ad iuuāt/ꝛ augent imagi nationē ad spem vel p̄fidentiā de obtinen do salutē ꝓut ꝛ medici dicūt. videlicz ima ginationē fortē facē casū vl' etiā liberatōez

Consideratio. 18.

Applius distinguēdū est ꝑ ob seruationib⁹ circa cultū dei ꝛ sā ctor⁹/q; alique obseruationes hu iusmodi sunt maifeste licite/imo et obligatorie/q̄s videlz tradidit eccl'ia. Alique sunt penitus illicite ꝛ demeritorie quas eccl'ia reprobat p expām. Alie autē sunt medie que de genere suo nec bone sūt nec male sicut leuare festucā in tēplo. Sed fiunt moraliter bone aut male p appositio nem circūstantiaruz p̄sertim intentionis ꝛ finis. Similis pōt fieri distinctio de cre dendis q; aliqua sunt firmiter credenda. Alia eque firmit̄ discredēda. Alia vo que sine piculo possunt vel credi vel non credi Ceterū de obseruantijs primi et secūi gene ris pōt ꝛ debet fieri secure p̄dicatio. quan do sunt exp̄sse p eccl'iam ꝛ doctores vel ap probate vel reprobate. De alijs vo tertij ge neris cautissime p̄dicandū est/ut nec nimis generalit̄ assertiue ꝛ absolute approbētur/ et p̄sertim quasi cadant sub p̄cepto vel fide certa/nec etiā reprobent̄ absolute ꝛ simplr q̄si sint pctā q̄ nō p̄nt bene fieri ꝛ que oblī gent ad nō credendum.

Consideratio. 19.

Rursus aduertēdū q; apud simi plices qui vident bone fidei/ꝛ alijs religiose viuentes/ obseruā tes ecclesiasticā disciplinā et doc trinā agendū est potius ad rectificationem actionum suarū/et ad bonā int̄pratione iuxta intentionē bonā quā habere debent q; damnenē/vel arceanē deserere suas con suetudines/p̄sertim p illos qui nō sunt tan te autoritatis/q; possint sine scāda lo tales obseruationes extirpare. Secus forte vbi accideret autoritas p̄lator⁹ vel pape vl' ge

neralis concilij. Unde et quando p̄dicat̄ nimis acriter contra obseruationes talium psonarum/que deuote sunt in multis alijs p̄or consurgere in ipis quedā pusillanimitas/atq; oriri ex hoc in quersis maior arrogantia irrisua bonor̄ et simpliciuz hmōi/ aliarūq; deuotarum psonarum.

Consideratio. 20.

Addatur adhuc circa dictas obseruatones p̄sertim p̄ter illos qui sunt deprauati in intellectu. ac rudes ad capiendū subtiles resolutiones nostre fidei et catholice religiōis/ p ut tactū est supra de consideratione decimaseptima. Addat inquā et dicamus q̄ in talibus ita temperate se habeant q̄ nec reprobēt eos qui talia nō faciunt quasi sint obligati sic facere/ q̄ etiā in talibus nō ponant firmā spem suam/ taliter q̄ existimēt deum vel sanctos nō debere eis p̄bere auxiliū vel salutem. nisi obseruatones tales exercuerit quasi sit in illis quedā necessitas vt p eas nō aliter inducatur deus et sancti id facere quod petunt. Possunt tamē existimare vtiane/ q̄ reuerentia exhibita deo et sanctis hmōi obseruatiōes/eis vtiq; placeat.

Consideratio. 21.

Confirmant̄ p̄missa exempla que videmus i ecclesia. Quia cōmutauit ecclesia multos gentilium ritus non eos penitus auferendo/sed intentiones fideliū circa huiusmodi in finem bonū dirigendo. Patz hoc de festo purificationis q̄ ideo candelaria vulgo dr. quia portantur candele ardētes illa die in honore puissime et lucidissime virginis Marie/que prius portari apud gentiles consueuerant in veneratione cuiusdam dee/ et in lustratione vrbis romane quondam in honore octauiani augusti fiebat/cessit in ecclesia in honorem receptiōis cathenarum p̄ncipis apostolor̄. Secūdū consimilē consideratione apud p̄ncipes christianos posset hodie tolerari celebratio natalis sui. immo vt meritorie peragi/ diri gendo videlicet intentionē suā ad spiritualem natiuitatē regenerationis sue per sacrum baptisma/glorificantes deū qui gratiam baptismi p̄tulit. Sic etiā encenia que dantur primo die ianuarij tolerabiliter fierent/si dirigeret̄ intentio ad illud encenium glorioſum et p̄ciosum/q̄ christus iesus deus et dominus noster nobis donauit in sui benedicti nominis impositione. quod vtiq; nomen est iesus/salutem importans/ atq; in sui p̄cioſi sanguinis effusione/ quam in circūcisione inchoauit/sed tunc consummauit. quando in ara crucis cum latrone. et clamore valido seip̄m totum p̄ nostra salute deo patri in sacrificiū obtulit/ et exaudit̄us est p̄ sua reuerentia. Sic fit intentionem rectificando multa erunt religioſa/q̄ alias forent superstitioſa.

Consideratio. 22.

Inueniet studioſus doctus et pius animus in talibus obseruatiōibus que de se non sunt male/ q̄sdam rationes vt directiones cordis que faciunt obseruationes huiusmodi nedū licitas sed etiā meritorias. Et sic nō est necesse in obseruationibus p̄ ecclesiā datis q̄ simplices et laici cognoscunt talium rationes/que in aliquibus vix p̄nt aliter reddi/ q̄ q̄ sic placuerit legislatori/vel ecclesiastice consuetudini. Sic multomagis in p̄posito dicendū est/ q̄ sufficiant leues coniecture/si dicat̄ nouenaria potius q̄ duodenaria/ad honorē noue videlicet ordinum angelorum. Et q̄ fiat pegrinatio ad istam ecclesiam magis q̄ ad illam/ob maiorē deuotionem fidelium. Et q̄ deus vult in variis locis/et diuersis sanctis/varie et diuersimode venerari/stante tamen in his semper vere fidei solicitate et integritate. Sed et q̄ pulli/vel panis/vel vinū/vel equi/vel imagines cerei/vel aliqua similia certis ritibus offerantur/totum cedit in honorem dei et sanctorum/et ad sustentationē ecclesiasticorum ministrorū dummodo in his et in alijs nō addatur positiue et particulariter certa intentio prava/et omnino contraria diuine religioni. Consulendū est igitur vt stent in directione et intentiōe generali/faciendi idem q̄ placitū sit deo/nec in talibus nimis multū se subtilizent.

Consideratio.23.

Vrsus ad elucidationē p̄missorū ampliorem addendū est/ q̄ ñ passim q̄erat̄ temptari deus p̄ inuocatōnē sanctoꝝ suoꝝ/ vl̄ oblatiōes eis factas quasi debeat sp̄ statim facere miraculose illud quod petit̄/ p̄sertim q̄n̄ est tātū modo bonū tpale adipiscenduz videlicet q̄n̄ est p̄ acquirendo aliquo commodo/ vel p̄ euitando incommodo/ sicut solent facere plurimi qui p̄ qualibet re q̄̄cumlibet p̄phana et modica/ querūt a deo et sanctis eius opationem supnaturalē. q̄̄nis oppositū illius quod ipi petunt cadat frequentius ad salutē ipoꝝ spiritualez/ sicut est infirmitas/ vel aliqua in bonis tēporalib⁹ aduersitas. ¶ Est em̄ inuocādus deus maxime p̄ eterna salute animaꝝ/ ꝛ p̄ medijs ad illā p̄ arma iusticie a dextris et a sinistris/ p̄ diuitias/ p̄ paupertatem/ p̄ bonaz famam et infamiā/ quemadmoduz supremus noster medicus magister et rector noꝝ vtile esse noverit. ¶ Itaq; sicut dici solet a magno magna petenda sunt et sperandaq; aliquid solidū seu p̄mansurū/ ne forte videatur deus coli solum vel amari p̄pter questum temporalium que vilia sunt ꝛ illico vtiq; peritura.

Consideratio.24.

Contingit aūt deū tēptari dupliciter. vno mō sine necessitate vl̄ absq; magna vtilitate. q̄ temptatio dī curiositas. Alio mō quādo dimittit̄ auxiliū humanū/ quale posset hīi/ vicz dū fiat illud qđ naturalit̄ vel humanitus fieri pōt. Et hoc vocamus facere qđ in se est. Ad p̄mū spectat/ cū hō vult p̄ aliquas oīones vel ieiunia acquirere scientiā aliq̄z occultoꝝ/ vl̄ eoꝝ q̄ nō sunt sibi vl̄ statui suo cōpetentia vl̄ vt bēat gr̄as aliqs gratis datas/ que nō sunt vtiles ipi petenti ꝛ magis inutiles forte ꝛ nocie vt qđ hō speret dicendo hāc vel illā oīonē q̄ nō incurret tūc infirmitatē/ vel q̄ sic habebit diuitias/ vel p̄sperabit̄ in mercaturis/ vel etiaz in spiritualibus/ exemplificando q̄ viczvidebit añ mortē oculis corpalibus beatissimam ꝑginē aut aliquē sctōꝝ/ vel aliquā scārū/ ꝛ ita ōreliquis. Que oīa friuola sunt. nec habent quicq̄ roboris aut fundamenti.

Consideratio.25.

Quoꝛo aliqb⁹ nihilominꝰ licitum est expectare aliq̄ signū p̄ miraculū cū recursu ad deū et sanctos et q̄ qualia sic expectare sine cooperatione p̄pria alsi nequaq̄ foret licitū sine laudabile. Et hoc i multis casib⁹ est p̄sideranduz dignissimū. Añ si simplices hoīes nō haberent p̄dicatores ꝛ instructores sup credēdis ꝛ agēdis ad salutē ptinentib⁹/ p̄ñt rationabiliter instructōnē sui postulare a domino deo p̄ miraculū. vtpote p̄ infusionē diuinitus/ p̄ter nature opationē illuminari. Quia vbi deest naturale ꝛ humanū subsidiū. p̄t immo ꝛ debet supnaturale ꝛ diuinū. p̄t immo ꝛ spirituale ꝛ supnaturale rōnabiliē expeti et expectari/ cū gr̄a ñ deficiat ꝛ vtiq; minus/ q̄ natura in necessariis. Prouenit inde fortassis q̄ mlti rurales et idiote sepe citius opant suam salutē/ sine offendiculis erroꝝ / et absq; dubitatione p̄ceptoꝝ diuinoꝝ et ecclesiasticoꝝ/ p̄ter firmam deuotā ꝛ humilē spem quā in diuino habent auxilio repositā. q̄ clerici et literati et alij. quotidianis exercitati lectionibus/ ꝛ sermonū auditionibus/ qui plerūq; facilius erroꝛe et dubio piclitant. Sic etiā sepius a deo miraculose ab ecclijs ꝛ cōgregationibus pastoris solatio oꝛbatis/ petitis sunt/ et adhuc licite peti p̄ñt idonei boni ꝛ vtiles pastores et plati. Sicut legit̄ de sancto Nicolao ꝛ pluribus alijs.

Consideratio.26.

Habent cōsequenter ad hāc cōsiderationē religiosi et solitarij q̄ obseruerūt mundū ꝛ ea que in eo sunt quo ad curā administratonis/ causam magnā recurrendi ad deū i suis oīonibus cū expectatione diuini auxilij/ sine solicitudine alterius cure querendi vel vtēdi auxilio alio tpali/ in faciendo illud qđ in se est. Nā oīando ꝛ bñ viuendo faciūt totū qđ in se est. Secus esset in habentibus administrationē atq; curā sue ei corripiendo vt reges ꝛ iudices sine ei corripiendo ꝛ docendo vt plati ꝛ doctores/ q̄les vi-

scire possunt sine magna solicitudine et recipidatione an fecerit vel faciant qđ in se est.

Consideratio. 27.

Quilominus dat p regula q in oratione sua p sideret homo si faciat vel fecerit p babili coniectura qđ in se est. et q quid spectat p se ad se vt ad suū officiū iuxta naturale p cedendi modū. Nō em requirit en dētia ut si sic. se ferat audacter sine scrupulo de tum temptandi. totā cordis sui directionez in deū/expectando suū diuinitus auxiliuz Quasi dicat cū iosaphat rege. cū ignorem⁹ quid agere debeamus supplevltra ea que egimus aut fecimus/hoc solū habem⁹ resi dui/vt oculos nostros ad te dirigamus.

Consideratio. 28.

Valet insuper hec doctrina apud quēlibet optantem bonū alicui cui tñ via nature succurrere non pōt/vel p̄ter distantiam locale vel insufficientiā suaz q̄ cunq; aliā vt toto corde dirigat ad deū et sanctos eius oratio sua/dicendo. o ñe deus meus apud te est oē desiderū meū p salute huius vel illius petitionē implorē p ea auxiliū/p ut et imploro et toto corde affecto/quatinus tu p temetipm/aut certe p āgelos tuos sanctos/vl saltem p boies alios/ad hoc magis q̄ ego ido neos agere digneris circa talem vel talez p sonā/que sue salutis sunt/que ego nequa q̄ sufficio implere docendo/monendo/hortando/corripiendo ꝛc. aut alis put vnctio eiusdē docet de oibus/inspiraverit orando.

Consideratio. 29.

Hadamus p directiōe cordis/circa credulitatē eorū que narrant in scriptis verbis et legēdis sctorū/ꝛ alioz gestis/sine illa sint miracula/sine excellentis gratie merita/que facere videnē xpiane religioni/ꝛ hominū p adeptionē p tales vl tales oziones/vtpote q dixerit q̄dēs p nr̄ ꝛ ave ma. corā imagie beate crucis. habebit mille dies/vel viginti annos indulgentiaz. Silr etiā circa denūtiationes futuroz p illos qui videnē devoti et religiosi. Silr denicz circa visionē q̄rūdā somniorū p iuuandis mortuis/vt q videat pater admonens et petens tot et tales missas aut elemosynas vel pegrinatiōes p sua liberatiōe. Circa hec itaq; ꝛ similia mltū caute p̄cedendū est/et prudendū ne apponat firma ꝛ pinax credulitas p̄ter erroris periculū/neq; etiā oportet hmōi omnino ꝛ pinaciter dissentire/nec etiā penit⁹ cōtemnere ꝛ reprobare. Est igit ambulandū in his via media et regia/in qua dirigit devotio illa quā vocamus pietatē fidei/cuius cōditio est acceptare illa p modū emunsdaz pbabilitatis ꝛ amoris/que videnē religionē xp̄ianam ꝛ dei dilectionē p̄fovere/vl ad ipas incitare ꝛ accēdere.

Consideratio. 30.

Vade in p̄dictis casib⁹ ꝛ similib⁹ pōt hō amplecti talia ꝛ sibia que inducta sunt nō tanq; necessaria ad credendū vel opandū. sed tanq; aliqua que p̄nt aliquid vtilitatis afferre si recogitentur aut pficiant. Exempli gratia. Si dicam quinquies oziones dñicam cū salutatione angelica/corā imagine crucifixi/possum sperare de diuina miscōia. Nō si nō tantas quante ibi asseruntur saltez aliquas cōsequar indulgentias/deo indulgentiarum domino notas. Similiē si fecero quedam opera pia p̄ro anima patris mei/ex viso sōnio/non quasi obligatus sed pie admonitus p̄sumendum est q̄ vtiq; melius agam visioni satisfaciendo/q̄ eam penitus contemnendo. Et ita consimiliter intelligendo/p̄pter cautelam maiorem de p̄nunciatiōe futuroz̄/et de operatione miraculoz̄ in quibus vtiq; reverentia divine misericordie et potestati omnipotentis dei principaliter est exhibenda. Veruntamen prelati et doctores debent vigilantiores ꝛ cautioes esse in premissis q̄ simplices/vt prudeant vt talis pietas fidei si plus debito excesserit/et nō p̄m scientiam/vergat tandem in detrimentum fidei ac superstitionē intolerandā. Debent itaq; potiꝰ in publicis p̄dicatiōib⁹ ꝛ exhortatiōib⁹ talia restringere/q̄

approbando dilatare. Tum ꝓpter ꝓnitatem hominū ad superstitiones. Tum qꝫ solennis predicatio doctoꝝ/talibus simplicibus alꝫs afferret fidē/et augeret/in his q̄ si vera sint et de necessitate credenda/eo qꝫ tam magnis hec approbare quasi intellexissent. Tum tertio qꝫ satis suppetunt exempla pietatis fidei et religionis christiane in scripturis sacris et hystoriis antēticis/sine multiplicatione hmōi nouoꝝ superfluoruꝫ/que nec solidū satis habent fundamentuꝫ cui possit sic cū talibus quis inniti/ q̄n imminеat multiplicis casus periculum cum deuiatione a principali fidei fundamento. ¶Quēadmodū videmus in simili. in regionibus aliquib⁹. de censuris et legibus adiuentis circa particulares obseruantias/q̄ quꝫ nec ad salutem necessarias/qꝫ videlicꝫ sepe ꝓferunt legibus dei ⁊ euāgelicis/imo ⁊ bocipm manifeste videm⁹ in decretis ⁊ decretalibus. vñ ⁊ seuerius punit q̄nquꝫ monachus sine cuculla incedēs/q̄ adulteriū aut sacrilegium committēs. Et grauius plectitur agens ꝓtra vnū pape decretuꝫ q̄ delinquens cōtra diuinū ꝓceptū ⁊ euangeliuꝫ. Iuxta improperium christi ad phariseos. Irritum fecistis mandatū dei/propter traditiones vestras.

Consideratio. 31.

¶Consequēt in administratione spūaliū quoruūcūqꝫ directio cordis vtilis est ⁊ valde necessaria/ ꝓpter duo principalit̄. Primum est detestatio et ampliatio simonie facta p aliquos doctores iuris canonici. Alterū est vsus cōmunissimus q̄ ad oppositū eē vid⁹ iuriū canonicoꝝ de symonia loquentiū ita vt nisi repiatur exitus a lic⁹ p directionez cordis vix inueniēt inter dispensantes vl'sapientes spiritualia qui tutus et purus eē videat. Una sup re editus ē tractaculus et inducta distinctio ꝓpter illos qui dicūt cōmitti simoniā si denē spūalia intuitu vl' interuentu alic⁹ cōmodi tpal' ꝓsequti resecuta.

Consideratio. 32.

¶Itaqꝫ resoluēdo materiā possumus inuenire distinctionē quadruplicē de ītuitu vel respectu cōmodi tpalis ꝓ spirituali. pōt enī intuitus ferri ad tpale cōmodū primo tanq̄ ad ꝑcium rei spiritual'/quasi sit adequatio valoris vnius rei ad alterā sicut est in emptione et venditiōe cuiuslibet rei. Pōt secūdo ferri intuitus/ad cōmodū tpale tanq̄ ad motiuum principale dandi spiritualia. vel ad finem vltimū in quo sistit intuitus spiritualia ꝓferentis. Pōt tertio ferri intuitus cōmodi tpalis tanq̄ ad motiuū minus principale/vel ad finē subordinatū sub vltimo fine. Potest quarto ferri intuitus cōmodi tpalis tanq̄ ad rē debitā iure diuino ꝓ sustentatiōne illius q̄ spūalia subministrat iuxta doctrinā xp̄i ⁊ ap̄li. Dīgnus est enī operarius mercede sua.

Consideratio. 33.

¶Nunc ad ꝓpositū dicamus ꝓ responsione succincta et solida/q̄ primus intuitus ⁊ scōs sunt vere simoniaci ꝑ iure diuino ⁊ humano/et si cōcurrat error intellectus q̄ talia possint fieri sicut in primo ꝑ/vel q̄ licite fiant sicut ponit in vtroq̄ modo. tunc incurrit hereseos ꝓprie dicta si sint pinaces. Dicimus ꝓnr q̄ si ferat intuitus tertio et quarto modis ille pōt esse licitus. imo etiam laudabil' meritorius ac debitus. hoc tamen attento q̄ obseruet illud ap̄li. Ab omni specie mali abstinete vos. Administratio spiritualiū facta sub altero tali intuitu nō appareat fieri ex mō suo/intuitu primo vel secundo/vt si nō prius exerceāt spiritualia si non prius dētur tpalia. Aut si ꝓpter illa vel ista exigant cū scādalo ⁊ anaricie nota. In q̄b⁹ vtiq̄ casibus possent hi suspecti de simoniaca prauitate sic agētes/hoc ꝑsumptione iuris vel facti/et possent ipi in hoc casu tanq̄ tales in dictis liter euocari.

Consideratio. 34.

¶Dicit Aristo. q̄ in finibus subordinatis vbi vnus est ꝓter alterꝫ. reputat vtrobiq̄ vnū. Hoc dictū ꝓficit plurimū ad diremēdum cordis in ꝓmissis ⁊ similibus. Ut exempli gratia. Vadit canonicus ad ecclias vt lucret distributiōes suas. Aut celebrat curatus missam vel exequias/vt recipiat fu-

neralia. Attendendū est si principaliter statbic vel ille intentionē suam ad lucrum tpale nō reducendo ad finē alium principaliorem ꝛ spiritualem. Sic sic.certū est. qz est pcm̄ symonie. Si vero referat ad finez vl tpalia vult recipe p sustentatiōe sua/quatenus nūc et posterius occupari possit circa spiritualia et exercitia principalie. Hec est intētio cordis recta et bona. Sed attendat diligēter homo ne mentiaē iniquitas sibi. Quod ex varijs signis poterit quis i seipo et in alijs cognoscere.

Consideratio.34.

Quesum est a liquibus. q̄ si canonic⁹ vadat ad horas lucrativas als nō iturus q̄ hoc sit signum euidens quo ad eccliam simoniace pravitatis. ꝛ q̄ intentio talis neqat esse recta. Attamen hoc nō oportet ita semp dici. Alioquin sequeret̄ p dēnatio quasi totius status tam clericor̄ q̄ religiosor̄ atq; secularium. Constat quippe q̄ nonnunq̄ carthusien. in certo conventu suo/certas dicēt tali. als nō dicerent si nō aliquis inde fructus tpalis esset securus. Et iuste. Sil'r est ō alijs religiosis. necnō ō secularibus canonicis et curatis. et de oī genaliē hoīm statu in eccl̄ia dei. Sicut nec opifex ageret q̄ sue artis sunt sine spe lucri. Pōt itaq; ecclesiasticus ad ecclesiam ire sub spe lucri mō predicto etiā p tūc nō iturus sine tali spe/sed in alijs se occupaturus dūmodo sit intētō principalis directa ad finem superiorez vt tactum est.

Consideratio.35.

Opteſt p̄ñr ex premissis elici q̄liter liceat hoī se trāsferre ad statū clericalē aut religiosū/ imo ad curā animar̄. aut ad plāturā q̄tinus possit habere sustentationē vite sue/ sine solicitudine tpalis exercitij. Ita tamē q̄ illā libertatē vl' ocū referat p̄cipal'r ad honorē dei/et eius obsequiū. suāq; ꝛ alior̄ spiritualiū salutē. ¶ Et si opponē q̄ nullus pōt appetere plāturā licite ꝛ min⁹ illaz querere hac rōne. Quia ad officiandū ōbite in statu plāture. necessaria est grā dei. de q̄ nō pōt certus q̄s esse. an habeat illā. Videt ergo p̄sumptionis esse ingerere se. Rñdemus q̄ fallit hec ratio q̄us magnorum sit doctor. Nam ex simili fieret argumentū q̄ homo nō posset appetere aut querere q̄ celebraret missam/vel q̄ eucharistiam recipiat/ qz p̄requirit̄ q̄ hō sit i gratia alioq; iudiciū sibi manducaret ꝛ biberet/qz indigne sine gratia fit.

Consideratio.37.

Propter argumentū immediate motū et alia p̄tacta. distinguendū est de certitudine put i quodam tractaculo de p̄paratiōe ad missā notatū est. Nā alia est certitudo euidentie. sicut est in primis principijs ꝛ in rebus exptis. Alia est certitudo moralis. et ē que colligit̄ et tradit̄ ex p̄babilibus coniecturis et signis. Et talis requirit̄ et sufficit in casibus p̄missis. Qua ex certitudine moraliter pōt homo certus ee q̄ est in gratia aut sufficienter dispositus ad celebrationē misse. qz videlicet discussit diligent̄ p̄ scientiaz suam nec est sibi conscius de pcō mortali/ neq; de quocunq; alio canonico impedimento. Sil'r talis certitudo potest ee in viro ecclesiastico volente curā siue plāturam videlicet quia non est conscius sibi qui idoneus sit cum dei adiutorio ad officium tale exequendū q̄tū humana finit fragilitas que nihil perfectum in homine saltem ex omni pte et beatum iuxta commune p̄uerbium admittit. Secundus tamē p̄bolor q̄ ipsa certitudo nihilominus adhuc paucorū est/ p̄terea dixerunt sancti considerātes ea que vt in pluribus accidunt q̄ videlicet in tali appetitu et req̄sitione p̄ecessendi sit peccatum. q̄uis in casu possit ee vt deduximus etiam meritum magnum. ¶ Ecce patz ex premissis q̄ ad directionem cordis p̄ficit eruditio/ne per scrupulos nimios et irrationabiles deij ciatur sinistrorsū nauis a sua rectitudine/vl' per plus debito relaxationē auertatur dextrorsum ꝛ incidat in malum

¶ Finit.

Incipit tractat⁹ eiusdem de illuminatione cordis/siue de vna p̄ciosa margarita. etiam ō ipsa sancta Margareta.

Simile est regnū celorū homini negociatori querēti bonas margaritas. inuēta aūt vna pretiosa margarita abijt et vendidit omia que habuit/ et emit eā Mathei. xiij. ¶ Una preciosa margarita cui cōparat̄ regnū celorū est calculus ille candidus. in quo est nomen nouum scriptum qō nemo nouit nisi qui accipit/ quod beate margarete virgini ⁊ martyri collatū est/ ꝑm ꝓmissum xpi in Apocalipsi/ qⁱ fideliter vixit in mandatis domini. cuius hodie festiuitas celebrat̄ in ecclesia celle nr̄e/ nomen illud nouū/ est ens simpliciter/ vel ens purū vel ens vniuersaliter pfectū/ vel ens quo maius nequit intelligi et tale solus deus/ quo nō est maius nomē sanctificandū in seculis. Dicente deo Ego sum qui sum. ¶ Ens si analogice dicat̄ de deo et de creatura dū simplicit̄ p se ponitur stat ꝑ solo deo ꝑm regulā Aristo. q analogum p̄ se positū stat ꝑ suo principali significato. Et recte sic dⁱ quēadmodū actꝰ sp̄ prior est potentia/ et pfectū prius q̄ impfectum. ¶ Ens qō est deus nō plene cognoscitur ab alio q̄ ab illo q̄ accipit dū vicerit et dū victor dedux erit eū in excelsa/ quādo et vbi videbit̄ deus sicuti est. Nihilominꝰ hic in via cōmunicat̄ eius cognitio impfecta multis modis. Sed incōprehensibilis est sibi soli. ¶ Ens p̄t vniuoce dici ō deo et de creatura. Sed nō vniuocatiōe pfecta sicut nec ens dī vniuocatiōe pfecta de accidente et substantia. qⁱ nō ꝑm eandē pfectiōnē/ nec ꝑm ordinē eū dē/ lz rō nois sit eadez scz res positiua/ quecūq; et qualiscūq; sit illa supra quā primū fundat̄ ꝓncipiū cōpletum. s. qōlibet est vel nō est. Accipiendo ō scē dit ens ad spēs suas p̄dicabiles vsq; ad individua. Rursus ecōuerso resoluendo venit vsq; ad ens primū atq; purissimū/ ꝓstitue do agalma pulcerrimū/ atq; ꝑfulgidā aīe margaritā. ¶ Ens vniuoce dictū de deo ⁊ creatura ꝑm rōnem positiuā incōplexā ⁊ ꝓme intentiōis formalit̄/ est subiectū metaphisice/ sicut ens dictū ꝑm rōnē positiuā scē intentionis formalit̄ est subiectū logice ⁊ grāmatice/ q̄uis vtrobiq; tracteꝫ de oi ente. Et prime q̄ secū de intētionis materialiter. Et hec est origo oīs philosophice discipline. ¶ Theologia duplex resultat ex ente simplicit̄ qō est deus. Una naturalis ō deo q̄ subalternat̄ metaphisice ex qua supponitur demonstratū deū esse. Altera supnaturalit̄ q̄ pōt aliquo mō dici sub altera theologie beatoꝝ. Et est ipamet theologia in beatis tanq̄ ꝓciosa margarita. que vēdi tis omnibus emi dz. ¶ Theologia beatoꝝ naturalis preciosior est margarita quā alia quelibet scientia specialis/ qⁱ tractat de ente primo simpliciter/ est ꝑm rē q̄ ꝑm rationem sepato nō/ metaphisica aut philosophia vel moralis aut rōnalis philosophia/ que sūt de entibus vel nō abstractis vel cū p̄ rōne abstractis. ¶ Theologia supnaturalis fidelium viatoꝝ preciosior est margarita q̄ ali qua quecunq; naturalis scientia vt merito dici debeat vendidis omnibus/ hoc est cunctis alijs derelictis/ comparari. Est insup vna vnitate prime veritatis cui semp̄ innititur in credendis vt q̄ omne reuelatū a deo est verum. ¶ Theologia supnaturalis fidelium viatorum/ consistit principaliter ⁊ fundatur in vna et triplici margarita virtutis theologice/ que dī fides. spes. et charitas. Sed quo ad intelligentiam cōparatur mltis modis/ vt per abnegationem omnium quasi per vmbram atq; caliginem/ rursus ꝑ assimilationem simbolicam. Rursus per appropriationem ⁊ supereminentiam. Tandem per mysticam analogiam affectu mentis in deum totaliter transformato. ¶ Una preciosa Margarita cuius nomen est purum vsq; quaq; perfectum relucet et inuenitur in omnibus creaturis tāq̄ in vestigijs signatibus potentiam. sapientiam ⁊ bonitatem ipius. Sed p̄cipue refulget in creaturis rationabilibus tanq̄ in imaginibus/ que sūt diuine essentie vel nature. nedū repsentatione sed participes ⁊ capaces. Unde recte patet imagis atq; vestigijs distinctio. ¶ Una preciosa margarita diuini nominis quod est ens simpliciter perfectū/ dum sola refule

get in puro corde viatoris/tūc deforme cō spicatur/teste Gregorio quicquid pulcrum offertur ex creaturis. ¶ Preciosa hec margarita/que deus est/sic vna est vt distinctō essentialis nulla sit penitus in eo/ imo nec ratiōis formalis ad intra nec extra naturalis latiua/que large potest dici realis/quia non inuenitur in aliq̄ creatura ¶ Vna hec preciosa margarita/ distinctionum admittit quorundam nominum/que cōsurgit ex operatione intellectus/per comparationem ad diuersas res seu respectus/ et ex modis quos fabricat/cognoscendo creaturas/vel ex sola distinctione rationis/duz sibi comparatur ipse deus in quo nō formaliter sed supereminenter est omnis perfectio eadem penitus z vnica simplex z illuminata aliter q̄ in creatura. Exemplū tamen habetur apicissimū ō centro spere cuiusdaz ignee/quod stans penitus indiuisibile/lineas terminat infinitas. Vñ pōt intellectus vanos formare conceptus/dū scit tales cōparare respectus. ¶ Vna hec preciosa margarita/distinctionez non admittit essentialem vel formalem/aut aliquam non identitatem inter intellectum diuinum et humanum/nec inter personas et essentiā/nec inter proprietates et attributa. Sed deus vno simplicissimo et vnico actu illuminato/supereminenter est intellectus/z voluntas eētia/et persona/vnitas/et veritas/bonitas/sapientia/iusticia/misericordia. z dc. Quid de deo dici potest/non habita vel inclusa ad res extra se collatione vel respectu Voluit hoc pluries inculcare Dionysius dicens deum sup vitam. super bonitatem. super ens. ¶ Vna hec preciosa margarita distinctionem admittit diuinarum reuelationuz ad inuicem q̄ ex modo se habēdi facit vt contradictoria verificent̄ de eētia z de psona/ q̄ essentia non refertur z tñ persona refertur. quia videlicet eētia non est p se primo modo et conuertibiliter idem cuz persona. non q̄ aliqua non idemptitas vel distinctio sit inter essentiam et patrem. sed bene inter patrem et filium. nec in creatur̄ simile reperitur/quia nullaz possibile est eē simpliciter vnam illuminatam/ z vsq̄qua q̄ perfectam. ¶ Vigor hui⁹ pciose margarite quē deus est/ p ducit libere contingēter tanq̄ ad extra radios aliquos z fulgores. Et nullo modo necessitate finis vel agentis/alioquin non esset ens vsq̄quaq̄ z vniuoce perfectum/ si requireret ad esse suum existentiā creature. Et iterum/si de necessitate ageret ad extra/nihil posset euenire contingenter/et cessaret oīs religio. Immo z quodlibet ens eēt infinitū/cum fieret naturaliter a potentia infinita hoc est stultum dei qō sapientius est hoibus nolentibus intelligere deū nō agere quomodo libet ex arbitrij libertate sed necessitate naturali Vñ obscuratū factū est insipiens cor eorum vt dicerent mundū eternū/cū ceceris erroribus/et blasphemijs infinitis. ¶ Vigor hui⁹ preciose margarite/candor et decor/animos contemplantium ipam sub nomine entis purissimi rapiūt ad agendū res mirabiles et ad cognoscēdū res supnaturales/z ad diligendum res spirituales cognitas in enigmate. ¶ Vigor huius margarite candor et decor/mouent et attrahunt animos cōtemplantium circulo quodaz intelligibili miris modis/vbi coincidunt tres cause. q̄ sunt efficiens et forma non quidē intrinseca/ p stituens sed exemplaris. et ipse finis q̄ mouet/nō vt forma cognoscentis sed vt est res talis in seipa. qz ipse mouet vt res appetitū nō vt est cognitio. ¶ Vigor hui⁹ margarite cād̄ z decor/ possūt allicere z afficere prius animos contemplantium/ad dilectionem q̄ ad intellectualem cognitionē sed non sine miraculo spiritussancti se per charitatem mirabiliter diffundentis z mētis apicem singulariter inflammantis. qa ſm cursum naturalis vie intellectus nō intelligit non inspecto fantasmate/nec volūtas aliquid vult/ obiecto non sibi prius q̄ intellectum presentato/ nisi loquamur de volitione tantummodo naturali. ¶ Preciosior est margarita cognitionis entis puri q̄ altera cognitio de deo que posset naturaliter adipisci/ immo et certior est q̄ altera quenis noticia de quidditate substātiarum visibiliū vel inuisibiliuz naturaliter in hac vita/de quib⁹ hic intuitiue nihil scimus z ō accidētib⁹ paucissima/ in quibus aliqñ fallacia nō pringat. ¶ Preciositas z certitudo margarite nō pugnat cognitōi

fidei de diuinis neq; meritū diminuit. ¶ Et per eā minor et obscurior remanet cognitio vie quā sit illa quā speramus in patrie recepturos. ¶ Preciositas huius margarite nō obinde minuit̄q; ad praxim deducitur diuine dilectionis z cultus z laudis immo finis eius est hmōi praxis. ¶ Postolo teste et xp̄o reuelante/q; finis legis ē charitas/que colere facit deū ex tota mente sine oblitione. ex toto corde. i. intellectu sine errore. ex tota anima. i. voluntate sine contradictione/et ex tota virtute sine defectiōe ¶ Et hec est felicitas initialis huiꝰ vie/ p qua si decerit homo oēm substantiā suā/ quasi nihil despiciet eā. ¶ Preciositas huius margarite nō formatur in nobis de lege cōmuni/si nō ab inferioribus sensibus ascendamus ad intelligentiā qui est ꝓpriꝰ locus et matrix eius q̄ius radicale seminarium descendat a rore celestis influentie/i prima creatione rationalis anime. ¶ Decus de margarita fidei/vel patrie glorioſe/que supnaturaliť inuenit̄ atq; gratis infusa formatur. ¶ Emitur hec preciosa margarita tanto precio q̄tū habet homo/ si prius illā tota solicitudine quesierit/in aquis z littoribus magni maris naturalium studiorū p fossionem et depurationē vehementez/et assiduā confricationem sanctaz meditatōnum. ¶ Emitur hec margarita si prius abeat homo se relinquens/z vniuersa que habet vendens. z hoc fm hoīem exteriorez et humanam conuersationē. ¶ Et si redeat homo interior conuersus ad cor sue mentis/ vbi gignatur. nutriatur. depuret̄. vegetet̄. et augeat̄. transformatus de claritate i claritatem/vsq; ad pfectionem habendā in celis. ¶ Emitur hec margarita tanq; sufficiens possessio cordis/quia p eam z in ea possidet̄. nō terra solū nō celū solum. sz dñs tre z celi celorū. ¶ Qui si non sufficit tibi. nimis auarus es. immo iam nihil es. ¶ Emitur hec margarita conuenientius in solitudie conseruat̄ illic insup sunis candor aptius q̄ in vrbium terra fuligine. ¶ Hec dum confricata fuerit manibus assidue meditationis calescit/et scintillat/z deuotiōis igne inflāmata refulget. ¶ Qua sup metaphora placet inserere considerationes xij. que sequūtur. ¶ Scintilla est modica pars ab igne vel ignita re decisa volitans z emicans ¶ Scintilla se habet ad fauillā vt res vigilans ad corpus extinctū. z sicut ad materiam forma. ¶ Sicut ignis transsumit̄ ad significandū deum. sic omnis creatura sensibilis quedā dei simbolice dici pt. ¶ Sicut ignis transsumptiue dicit̄ lex i ignita dei. sic omnis particula legis dei que lucet z ardet dicit scintilla congrue nominat̄. ¶ Quoniam quod in omni creatura pserim cognoscibilis vel cognoscitiua reperitur scintilla dici potest. Vnde supior pars anime rationalis sinderisis appellat̄. ¶ Rei cuiuslibet sua scintilla magnas i suo genere vires habet. Sicut ex igne scintillula decisa/magnam silvā incendit. z scintillantes spiritus animales magnos interius et exterius effectus ostendunt/maxime p oculos. ¶ Quis scintilla rōnis vel intellectus extincta ab igne suo cognitiuo/consequens esset nihil scintillare videatur. ¶ Iuxta qualitatem scintille cognitiōis lucentis z ardentis/scintillationes rerum cognoscibilium z amabilium suscipiuntur. videntur et amantur. ¶ Scintillationes cognitiōis z amoris lucentes scz et ardentes frustra fiunt habentibus extinctas penitus scintillas apprehensiuas et affectiuas. iuxta illud. Frustra fit verba surdo. sic de coloribus ceco. sic de amoribus non amatiuo. ¶ Scintillationes que videri vel sentiri in sua puritate ñ possunt/ab oculis et tactu debilibus/ debent sub quodam moderamine cuiusdam interpositionis per obumbrationem vel diffractionem presentari vel sensui ostendi ¶ Scintillationes verborum dei quātumcūq; lucentes vel ardentes mox extinguūtur dum ad congelatas et extinctas mentes perueniunt/nisi spiritus sanctus affleret et fluere faciat. ¶ Scintillationes amoris ex se viuaces non profert nec recipit frigidum de se pectus sed dominus est qui dat voci sue vocē virtutis. alioquin totum familia est z cinis extinctus. ¶ Decus vbi preciose margarite candor per inflammationem rutilat claritate. ¶ Cuiꝰ lampades sunt lampades ignis et flāmarū/quā aque multe non potuerunt extinguere/nec ex consequenti margarite nostre succense claritatē penitꝰ offuscabūt. instar lapidis cuiuscūq; q̄ semel accensus

nequit extingui. Deus erat aliqd tale q̄ dicebat. Quia inflammatū est cor meū et renes mei commutati sunt. Requiē. Defecit caro mea et cor meū. deus cordis mei et ps mea deus in eternū. O certe ps optima ovna illa quā petijt et quesiuit a dño rex ꝓpheta. Potro hoc vnum est necessariū. hac ovna p̄ciosa margarita quā nobil' virguncula patria ꝓprio sanguine tinxit et cōparauit nomine margareta. cuius hodie celebritas agit in edicula seu capella / qua tāq̄ loco celebri et solitudis vtiē eriguitas mea sicut nicticorax recipiens in domicilio. vel sicut passer solitarius i tecto. Pro cuius virginis rememoratione notare fuit animꝰ pauculas cursiz hoc sub metaphora margarite / tibi pater et frater qui margaritū in deo christianissimi regis francie reputa confessor eius ruinas pretiosum. Bene vale. Scriptuz lugduni die et loco predictis. Ad. cccxxiiij.

Finit.

Tractatus eiusdē de oculo.

Quisi sunt discipuli viso domio quibus ante dixerat. Beati oculi qui vident que vos videtis. Et nos de oculo multiplici quo videmur eū differamus aliquas positiones seu cōsiderationes sub numero quadragenario sue ascensionis xpi cōsecrato / quas poterit plurius elucidare commentū. Et primo de oculo in seipo. Post modū de ipius obiecto tādē actu suo et

Oculus generaliter acceptus. est vis perceptiua rei p suā vel alterius illuminatoz quia sicut omne quod manifestatur lumē est fm apostolū sic omne qđ manifestatoz percipit oculus dici pōt / qđ generaliē fit tribus modis / intellectualiē. s. et rōnabiliter et sensualiter.

Oculus intellectualis est vis perceptiua et abstractiua rerū et motu et materia / hoc ē ab hic et nūc / et a motu cōtinuo / sine cōplexione vel discursu. Qui triplex est diuinus angelicus et humanꝰ. Diuinus est ille quo respexit deus humilitatē ancille sue. Be q̄ sapiens. oculi domini lucidiores sup solē.

Oculus sensualis est vis perceptiua rez p ꝓpriā vel a liena speciem cum motu et cōtinuo: hoc est cū hic et nūc / vel nō sine illis. Et hic triplex est / exterior ꝓprius extensus ad q̄nq̄ sensus. Interior communis vl' imaginatiuꝰ i interiori pte cerebri / superior fantasticus vel estimatiuus vel cogitatiuus / qui rationalis vl' rationatiuus in homine dici potest in media cellula et memoratiuꝰ in postrema.

Oculus carnis exterior ꝓrie dictus / perficitur ex rebꝰ que sunt lux et lumen / color et species eius necnō conuersio anime cognitiue super species lucis et coloris / et ita proportionabiliter de quattuor alijs sensibus diceretur.

Oculus carnis exterior dī intuitiue vel obiectaliter videre seu percipere rē aliquā duz res illa mouet in obiectali p̄sentia p ꝓpriaz speciē et immediatā / etiā dū perijt res obiecta / nec fallit hic oculꝰ sed superior si iudicat rē p̄sentem dū sola species eius adest.

Oculus carnis interior est vis perceptiua rerum p ꝓpriam speciem sed mediatā. idē a sensibus exterioribus immediate deriuata tam / aut dum accipit rerū similitudines tanq̄ veras res quarum sunt species / et fallitur mille modis taz somnians q̄ vigilās / dū fuerit et reuerisat.

Oculus carnis superior est vis perceptiua rez p compositionē et diuisionē specierū et intentionū ab eis deriuata et a sensibus ꝓprijs et communibus p abstractioz insup et discursum.

Oculus diuinꝰ est vis perceptiua oīm sine specie extranea / sine cōpositione vel diuisione / sine quocunq̄z discursu / sine quacunq̄z distinctione reali vel exte rei / diuis relationibus exceptis / et ita distinctiones idearū fundant supra rebus adextra obiectabiliter acceptis p operationē intellectus.

Oculus angelicus est vis perceptiua sine actu distincto a substātia sua / p species rez vl' innatas vl' acq̄sitas / tā sine discursu q̄ cū discursu tā i cōplexe q̄ cōplexe. Hec ē vniuersaliter et distincte / et hoc p species tā innitas a deo q̄ a rebus vt videt acceptas / sz aliter q̄z p sensum. Alioquin difficile ē salvare punitiones demonū et separatarū ani

marim/cognitiones insup singulares an-
gelor/necnō locutiones inē se ⁊ nobiscuz.

¶ Oculus intellectualis humanus ēotis
perceptiua rerū p modū intelligibilis ocu-
li angelici/sed vigore longe dissimili p sta
tu vie aut sep̄ationis eius a corpe sine caus
sentur species ab influxu diuino/sine reci-
piantur a rebus p intellectū irradiantem
sic pereas/p tout hic intellectus noster irra-
diat super fantasmata/⁊ oculos carni super
colores.

¶ Oculus intellectualis humanus extinc
tus fuit ꝼm hugonē/sicut oculꝰ carnis in-
fectus/et oculus rōnis cōtenebratus adaz
peccante/dū cōparatus est iumentis insipi
entibꝰ. ⁊ similis factus est illis. Nec repa-
ri potest oculus iste triplex sine verbo īcar-
nato quod est lux vera illuminans oēm ho
minem venientē in hunc mūdū/et fide pu
rificans corda nostra.

¶ Oculus amoris tot modis dr̄ quo potē
tiam affectiuā vel appetitiuā seu volitiuā/
quot modis dicat oculus appēhensiuus vel
animalis vel intellectiuus. ⁊ Et ita sunt ocu
li duo sponse et sponsi in canticis/cognitio-
nis siue et amoris. quibus penetrat afficit ⁊
vulnerat ad amorem.

Obiectū cuiuslibet oculi/est
ens i sua generalitate vl̄ ana-
logia susceptum. siue visio sit na
tural̄ ⁊ app̄hensiua/siue sit affec
tualis et appetitiua.

¶ Obiectū oculi diuini est eius essentia ī
sui puritate recepta/siue visio sit essentia lis
siue pson̄alis ⁊c̄.

¶ Obiectū oculi angelici attingibile per
naturā est ens creatū/⁊ p gratie lumen ⁊ cū
hoc ens increatū.

¶ Obiectū oculi hūani intellectual̄ dū se
patus est a corpe/ꝓportionat̄ sibi tū ꝑ ocu
lo angelico. ꝯ longe inferiori mō/et nō nisi
p dispōsationē/vl̄ gr̄am vl̄ gl̄iaz. ⁊ Et ita nō
frustra collocata est ratio rōnalis in corpe/ꝯ
vt inueniret scipam/et pfectus deū cogno
scere posset/⁊ amare ⁊c̄.

¶ Obiectū oculi intellectual̄ dū est in cor
pore nō est de lege cōi/nisi fantasma in cor
pore/aut saltē fantasmate ⁊ p fantasma.

¶ Obiectū oculi intellectual̄ hūani dū est
in corpe/frequent̄ bz fieri gratiā sine pcur-
su fantasmatis/vel ī raptu/vel reuelatōe/vel
supmentali affectu/aut forte naturalis fict
in transitu solo. instar fulguris coruscātis.

¶ Obiectū oculi carnis exteriōris/est
bile ꝓpriū cuiuslibet sensus exteriōr/qui
generaliꝰ capiendo lux q̄dā sit obiectū sensu
li exteriōris/vñ visio dr̄ de qualibet sensa
one/vt vide qualitē hoc sonat aut redole.
oīs eīm manifestatio lux quedā est/⁊ cōsq
ceptio visio dici potest.

¶ Obiectū carnalis oculi exteriōris p̄
cipi q̄nqz se absente p speciē in sensu reman
⁊ sine sua specie naturalitē nō sentit. Nec p
prie dicendū est obiectū intuitiue sentiri se
absente q̄ uis ita reputet̄.

¶ Obiectū carnalis oculi interiōris q̄ cō
munis dr̄/est sensatio cuiuslibet sensus ex
teriōris cū sensibilibꝰ cōmunibꝰ/q̄ sunt
merus/q̄titas/figura/motus/et quies.

¶ Obiectū carnalis oculi supioris q̄ cogi
tatiuus vel est. matiuꝰ dr̄/vel ratiocinatiuꝰ
in hoibus/est fantasma vel imago/ vel for
ma vel spēs ab imaginatione cōuncta sen
sui cōi recepta vel inspecta/ aut a memoria
que posteriōr est reseruata.

¶ Obiectū carnalis oculi supioris nō est
simpliciter ab vna reflexibilis specie sola
ptum sed p varias cōbinatōnes/et deduc
ones et abstractiones et diuisiones/⁊ reso-
lutiones constitentū

¶ Obiectū tam mentalis q̄ carnalis ocu
li/sic se videtur habere/ q̄ oculus pfectior ⁊
sanior/ipm ꝑcipere potest nobiliori modo
q̄ impfectior/qui modus pfectionis in tra
dicta diuersus est ⁊ multiplex. ⁊c̄ pin
de potest cognoscere intellectus eminenter
omnia que sensus videdo audiendo/olfa
ciendo/gustando/cōtrectando/situ mo
qui nobiliora est puniora/ pulciora atq; sua
liora/q̄ in sensu/sicut sensus cōis nō cogno
scit que ꝓprius omnis ⁊c̄.

Visio dei mētalis habet̄ tri-
plex q̄ q̄dā ē facialis intui
tiua/quedā speculatiua ⁊ abstrac
tiua/quedā nubilaris et enigma
tica. Conformiter ad triplicem cognitionē
meridianam/matutinam ⁊ vespertinam.
Prima vt sol. Secunda vt luna. Tertia vt
aurora. Addit quarta quā possumus ana
gogicam seu mysticā notare que cōsistit

amoris vitali pceptione.

¶ Visio dei facialis et intuitiua nō habetur a creatura angelica vel humana p naturam et p gratuitam illuminationē. Si vo sit aliqua que mediat inter intuitiuā 7 abstractiuam noticiaz que. s. pśente obiecto sit intuitiua/7 absente sit abstractiua/ non est a pbabilitate alienū.

¶ Visio dei facialis/posita ē p doctores tripliciter fieri. Uno modo q̄ deꝰ ipa forma lis visio creature. Alio modo q̄ esset obiectum sine alia media specie. sed non visio. Tertio mō q̄ esset obiectuz imediatū/7 tñ mediante specie videret cū lumine glie potentiā elevante 2c.

¶ Visio dei facialis hīi pōt vel ad tp̄s vel ad ppetuū/et inter posiones de mō/visionis huius scōa prius enumerata pbabilitatem magis habet

¶ Visio dei specularis et sincera/q̄ ōr abstractiua nō intuitiua/vl' immediata. habita est ab angelis et hoibus p statu naturę pmitus instituto añ collationē glorie lz diuersimode in vtrisq̄.

¶ Visio dei specularis et sincera/ pcessa est hoibus mundis corde p lumen gratie specialis/dū cognoscit deus sine motu 7 continuo. i. absolute siue hic et nūc/ 7 aliq̄ fantasmate/lz in pceptu pprio dei 7 absoluto:

¶ Visio dei specularis 7 sincera/nō acquiritur ab hoibꝰ mō naturali/nisi p̄ quos creaturarū visionibus multis cū abstractiōibꝰ resolutionibus multipliciter factis/cū studio vehementi/immo talē posse haberi naturaliter p statu p̄senti negāt sicut nec lux pura videri pōt nisi in corpe terminato

¶ Visio dei specular[7 sincera/lōge falsus acquirit p fidem/spem/7 charitatem cum vita conformi/ purificante mētis oculum/q̄ p solas phīcas disciplinas/ acquiritur et post raptuz qualis esse potuit visio pauli reflexa sup actū/quo intuitive vidit deū. Ita pulcerrima mulierū etiaz dū hic viueret non videtur p̄uilegium hocabne ganduz quā a nullo illustrium. Damascenus dicit vinci.

¶ Visio dei specularis 7 sincera/ non habetur cum certitudine sine resolutione ad exemplar p̄imum/quod est deus/ simo nec aliqua veritas aliter cognoscitur infallibiliter et cōstanter/ fm intentionē Augustini multis locis.

¶ Visio dei specularis et sincera/ non habetur hic in via permanenter et fixe/ quia vix hora dimidia fit in celo mentis silentium dum incursu tot fantasmatū turbatur cordis sabbatū/et confusa sunt hic omnia/ spes metus. meror gaudium.

¶ Visio dei nubularis 7 enigmatica/cō comitatur quālibet aliam cuiuscunq̄ rei visionem/sicut colorum visioni. comes ē visio lucis seu luminis ita nihil videre possumꝰ nisi per irradiationē diuini luminis directe vel oblique absolute vel cōfuse/se monstrantis.

¶ Visio dei nubularis 7 enigmatica/habet certissime 7 securissime p fidē mediatoris dei 7 hoīm potius q̄ p phīcale studiū habet etiā p viam abnegationis mō q̄ traditur a diony. quē ob hoc vocat tenebras ateq̄ caliginem/quia fit per p̄uationem sicut tenebra p̄uationem lucis dicit.

¶ Visio dei que nominari pōt anagogica p amoris oculū/facilꝰ obtinet in via q̄ visio specularis sincera. quā nec oportet p̄cessisse nec comitē esse in mystica visione/sicut nec intuitiuam visionē. sicut canis cecꝰ odorat p̄dam suam.

¶ Visio dei anagogica/habet p theologicam mysticam/docentē ignotis ignote cōiungi sub diuina caligine/q̄nis sine corpore a fantasmate/dū amor ītrat vbi cognitio foris stat/sufficiat oculo amoris q̄ oculꝰ cognitionis monstrauerit ei dilectum suum etiam sub enigmate fidei seu confuse. q̄ posuit tenebras latibulum suuz/quod subintrans amor dicit. Et nox illuminatio mea in deliciis meis

¶ Visio dei qualiscūq̄z non sufficit viatoribus ad glorie consecutionem. sed necessaria magis est diuinorum impletio mādatorum/qui eū dicit se nosse deū 7 mandata eius non custodit mendax est/ qui autez sic fecerit 7 docuerit hoies/hic magnus vocabit̄ in regno celorū/vbi visio et tota merces/et gaudium plenū.

¶ finit.

Tractatus eiusdē de remedijs contra pusillanimitatē/scrupulositatem. deceptorias inimici ꝓsolationes et subtiles eius temptationes q̄ nōnullis videtur gallice ab ipō primū ꝓscripꝰ et ab alio in latinū translatus.

Qui pusillanimis est ⁊ pauidus cauere sibi debz animio timore. Si est cor sunum et naturalis sequit̄/ ad despationē vel nimiā mentis deiectionē p̄ueniet. Timor est vtilis duris et dissolutis ac remissis. qz timor terret ⁊ custodit. Timoratis vo atq; pauidis/ si accedat timor ad petm̄ eos adducet. Vñ pertere se dñt magis ad ꝓsolatoria ⁊ dulcia q̄ ad cōtraria. Contraria em̄ contraria curant̄/ frigida calidis tpant̄/ ⁊ calida frigidis. Stultus vero esset q̄ calorē calori et frigus frigori adijceret. Ortus irrigatur siccitatis tpe/ sed sanis compluuius nō amplius irrigatur. Qui vero scit excolere ortū suum. imperatus est si nesciat excolere animā suam. Anima em̄ plus q̄ ortus/ immo plus etiā quā corpus. Vnde p regula generali habēdū est. vt in quacūq; temptatiōe de qua impugnamur semp cōtraria obijciamus. Sic ei conquesti sunt dēmones de quodā monacho q̄ ipos confunderet/ qz cū ipi eum vellent extollere/ ipe se deprimebat. et cū eū in despatōnē niterent̄ impellere. ipe ad spem se erigebat. Aliqui p cordis pusillanimitatem putant se despare cum nō desperant sentiunt em̄ motus despationis p pusillanimitatem cordis. et hunc sensum putant ꝓsensum. Sed q̄cumq; sentiant/ etiaz si quasi opiantur hac temptatiōe. q̄z diu ratio contradicit nec consentit. hi tales charitatem nō amittūt. Ignis q̄ in die ardet/ in nocte operiri solet cineribus a quib⁹ ita extinguit̄/ vt cū mane alteri⁹ diei scintilla aliq̄ inuenitur. que scintilla dū querit̄/ licz lateat/ nihil ominus em̄ ibidē inuenit̄ et ꝺ eadem modica scintilla tam vehemens ignis reparatur sicut prius. Ita de scintilla charitatis que quācūcumq; opiatur temptatiōibus/ si intentio hec maneat in ipa vt adhereat deo/ et nullatenus ꝓsentire velit alicui mortali peccato/ virtus remanet secure ipse ignis charitatis/ qui postea tam magnus erit vt prius. Exemplū aliud non dissonum a ꝓposito de pugile in duello/ qui ꝑcutiendo cum q̄ deiciat et ꝑcutiat̄/ nō reputat̄ victus nisi cōsentiat dicendo. Reddo me victum. Sic nec spūs hominis vincit̄ a dyabolo/ nisi consensus voluntatis adueniat. Clamandū q̄q; est in hmōi temptationū conflictu. Dñe deus meus fac mihi fm̄ iudicium et affectū rōnis/ ⁊ nō fm̄ illud q̄d i sensualitate versat̄. Similiē dico ꝺ omni temptatione. Nō em̄ iudicat̄ hō fm̄ sensus vel sentimentū carnis. sed fm̄ sensum rationis et voluntatē anime.

Duplex em̄ voluntas est in hoīe siue duplex lex. sicut dicit apostol⁹. lex carnis/ et lex spūs. Vñ et idē apl's dicit se concupiscere fm̄ legem carnis et carnaliter delectari ꝯ spūs voluntatē/ iz q̄ illud q̄d concupiscebat nolebat ⁊ ꝯ voluntatē hoc faciebat. immo vt magis ꝓprie loquar nō faciebat illi/ sed magis patiebat̄/ ideo dicebat. Ego non operor illud sed quod habitat in me petm̄. Ita q; quicunq; temptaris carnali concupiscentia. desperatione. ira. rancore. inuidia. aut alio quocunq; peccato q̄diu ratō tua nō vult hmōi/ sed vt pōt reluctat̄ et libēter exonerari vellet ab impugnatione tam pestifera. nō tu agis illud sed magis videns pati/ vnde nec iudicaberis fm̄ hmōi peccati sensum/ sed fm̄ rationis ⁊ voluntatis cōsensum. Vtrille aduenerit iudicandū est casus. Et quid mirū si duplex in homine ꝑiat̄ voluntas quarū velit vna altera q̄dammodo nolit. cū ⁊ in ipo redēptore nostro duplicē fuisse quoq; voluntatē/ vnam qua voluit calicem passionis a se transferri. et aliā qua iuxta dei patris voluntatē voluit pati/ videat. ita patet vt nō deijciat voluntas sensualitatis adhereat fide liē deo volūtas spūs ⁊ rōnis in te/ nō timebis.

Tene sup hoc exemplū mulieres neguā quaz nunq̄ cogere ad hoc valuit vir suus vt taceret. nā cum picta in scenū siue lutū ⁊ quasi tota inde coopta et concluſa/ inquireretur a viro an nō adhuc fileret. Conuersa ad eū voce ꝑacti/ ꝓut poterat/ respōdit. Non adhuc fileo. ita ergo et tu cuz tota inuolutus luto fueris temptationuz. noli

cedere/nec̄ victum te reddere/sed corde ꝛ ore clama contra impugnantes te tentationes.ꝛ dic. Adhuc non sileo/adherendo dño deo meo. Et retinebis innocētiā/sicut mala illa mulier retinuit suā nequiciam.

Audi adhuc amplius consolatoriū verbū. Quicunq; peccato temptaris ꝑ alijs acrius tanto si legitime certaberis coronaberis a deo gloriosius. Et tēptat⁹ habebis p̄mium duplex/vbi nō temptatus ꝑmiū es habiturus simplex. Et q̄nto plus sentis alicuius peccati fatigationē.tāto amplius si nō cōsentias consequeris inde peccatorum tuorum purgationē. Et qz in huiusmodi cōflictu/cum quis temptat̄/contingit vt plura committat venialia. Ita etiam contrario/contingit ꝑ doctores commuuiter vt pena illa quā sustinet in resistēdo/deleat penā venialibus debitā ex vna parte/et ex alia parte crescat meritū ꝓpter pugnam ꝓtra vitia et laborē ꝑ virtutibus.

Sicut igitur iuxta p̄missa/sensus peccatu leu temptatōnem ad peccatū/homini nō nocet ad salutē.nec a charitate dei seperat mult sensus nō concurrit. Ita quoq; ex simili sensus deuotionis seu sentimentū spiritualis dulcedinis et consolationis/nō assecurat hoiem ipsum forte in statu gratie gratum faciendis. Nec reddit eū p̄fectiorem ex hoc alijs/nec⁹ deuotōnis gratia hmōi sublata/eundū reprobatū a deo indicat/nec ēt imperfectiorem ceteris facere ꝑualet. pares quippe esse possunt in charitate coram deo ille qui spirituali cōsolatione p̄fundit̄ ꝛ ille qui ea p̄uatur/immo si diligenter pensetur/magis periclitari poterit qui deuotōnis dulcedine fruitur/q̄ is cui hec denegatur. Ratio: qz si consolatione hmōi fingens de gratia tā confidat/et sui imperfectuz exinde cōsiderare negligat/sua deuotiōe erit deo potius ꝛmotior q̄ ꝓpinquior ꝓpter suam ꝑsumptione et fatuam confidentiaz Aridus vero et spiritualis dulcedinis vacuus gratiam ꝑ deuotione laborans/et id quod in se est faciens/licz corde quasi frigido/et spiritu tepido debitū sinū deo solues cum sim⁹ ꝑfus vilificatione/et diuine miserationis magnificatione poterit ꝓpter sui humiliationem deo multo forte acceptior/et ꝓte alio in merendi statu maior. dūmodo tamen conetur nō negligere qđ in se est sed ꝑ gratia consolatiōis laboret sine fictōne. Sedeat ergo necesse est aridus iuxta viam et mendicet a domino Jesu transeunte lumen gratie. Et q̄nis turba malarū cogitationum impotentie inflet vt taceat/ipse nihilomin⁹ multo magis clamet/et succlamet donec lumen a domino recipiat. Et si sic lumen gratie a christo humiliter mendicando tandem recipe meruerit.nō dubium. quin magis meritorie q̄ ſ sponte et sine laborū certamine quasi inuenisset Si tamen in humilitate perseverans cū gratiaz actiōe recognouerit nō suis meritis nec ꝑcibus aridis.sed mera dei ex bonitate gratiam consolationis collatā gratis. Oratio aime talis nō est pura sed dura.et q̄nis nō dulcis tamen fortis.vnde ceteris paribꝫ ipsa apud deū tantū obtinere poterit sua dura fortitudine/q̄tuz alteriꝰ oratio sua devota dulcedie put innuere vidꝫ btūs Bernardus sup illud psal. Delectare in domio et dabit tibi petitiones cordis tui. Nō est inquit hoc dictū de affectu/sed de exercitio Ille eñ bene hec implet/qui delectari conatur/et si nō ptingit ad hoc vt delectetur/et viribus hoc agit/quod ille qui delectationem hanc ꝓcepit. Non ergo incaute quis sequatur hmōi dulcedinū sentimenta: ꝛ sēsibiles in oratōnibus suis cōsolatiōes/nec p̄sumat se ꝑm talia a deo exaudiendum: sed magis ꝑm rōnis ſtiē et volūtatis iudicium/quod ꝑdens pocius pensat/manetq; in illis terminis.i. q̄ iuxta diuinum p̄missum accepimus quādoq; indubie ent/id quod postulat/vel aliud qđ vtilius diuina ꝓuidentia eidem forte cognouerit/si fideliter in oratione sua sine hesitatiōe de dei pietate ꝑseueret. Addendū hic videt nō incongrue q̄ nonnūq; simplicibus deuotioni vacare querentibus/huiusmodi spiritualiū ꝛ solatianū subtractio sit vtilior q̄ concessio.maxime eis qui nondū exercitatos habent sensus ad discretionē boni ꝛ mali/nec aduertere norunt quomodo ꝑsepe angelus tenebrarū transferre se solet in angelum lucis/vt decipiat. Pro qua clarius intelligendo sciēdū q̄ anima rationalis que essentialiē indiuisibilis est/duobus modis suas exercet opationes. Aliqs

videlicet sine organis seu instrumentis corporeis saltē immediatis. Et aliquas cū huiusmodi corporeis organis. Et sm hoc dicimus cōsueuit potentialiter pcedz supiorem que etiam mens vel spiritus dicitur.

Et in partem inferiorē que sensualitas nominat. Prima autem portio anime in tribus consistit potentijs. s. intellectu seu ratione/voluntate/et itellectuali memoria. In quib⁹ illa summa maiestas. gloriosissima trinitas. sm cōmuniter loquentes creauit hominem ad imaginē et similitudinem suam. Secunda vero anime portio cōsistit in potētijs sensitiuis. tā exteriorib⁹ q̄ interioribus appetitib⁹ sensitiuis. s. irascibili et pcupiscibili. Juxta ita q̄ premissa/notandum q̄ quilibet spiritus de sui natura nisi diuinitus phibeatur/cuilibet illabi potest corpori. et circa ipm siue in ipo operari. hoc enim priuilegium indultum est nature spirituali/supra naturam corporeaz. Unde sequitur q̄ angelus bonus vel malus potest operari in nostris sensibus/et sensitiuis appetitibus/eo q̄ sint corporei ppt organa. Un⁹ tamen spiritus creatus/non pōt illabi alteri spiritui/quia sicut in corporalib⁹ impossibile est fieri penetrationem dimensionuz iuxta philosophos/sic et in spiritualib⁹ impossibile est fieri illapsus spirituū iuxta theologos. Et hoc est quod dicit Augustin⁹ in de fide ad Petrum vbi inquit. Singulis spiritibus ineſt terminus quo a se inuicem distinguuntur. et vn⁹ in alio nō est. Et isto sequitur q̄ dyabolus non potest intrare partem anime superiorem/sine ipsius anime essentiā? Patet. quia anima est spiritus indiuisibilis ꝛc. Et per consequens etiam non potest immediate in ipsam operari/cū omnis operatio fieri habeat p contactum. Et hoc est qđ venerabilis vult Beda Actuū. v. super illo loco vbi Petrus ait Anania/cur sathanas temptat cor tuum. Dicit em̄ sic. Notandum q̄ mentē hominis iuxta substantiā nihil implere potest nisi creatrix trinitas ꝛc. His itaq̄ premissis bene consideratis. poterit faciliter attendi/quātis periculis expositi sum⁹/ꝛ q̄ diuersimode de nobis illudere possunt spiritus nequaz etiam simulata specie boni. vt finaliter nos decipiant incautos ꝛ ad mala pducant. vt beatus Aug⁹ in de ciuitate dei in diuersis locis et maxime. xviij. ꝛ. xxj. libris clare ostendit. possunt nāq̄ vt tactū est sensibus nostris illudere. possunt etiā immittere diuersa fantasmata. quibus/si sensualiter delectabilia fuerint/alliciant et inclinent appetitū nostrū ad illicita. vel quibus si tristicia fuerint/appetitū nostruz deterrendo a bono retrahant ꝛ pter difficultates experimentales immissas. impediant totaliter. ita vt a bono inchoato vt inchoādo penit⁹ pe simulabiles ḡuitates desistam⁹. Rursuz q̄s immutare possunt nostrū appetitū sensitiuum. hoc/quod aliquā facere valeat immutando circa eius organū. Sic nanq̄ volentem deo nō phibente aliquē incitare ad libidinem/pūt causare circa renes/a liscq̄ corpis partes. vbi libido sedez tenet/aliquā vehementē calefactionē. Et volentes in aliquo puocare virtutem irascibilem. possūt deo pmittente procurare ebullitionem sanguinis eius circa cor ꝛc. Sicq̄ mirabiliter de ceteris appetitus sensitiui intelligat/qua sōibus appetitus sensitiui intelligat/quarum omniū passionū causas diabolus nō ignorat pter naturę sue subtilitatem. Licet nanq̄ a gratia ceciderit naturalia tamē nō amisit. Et sicut angelus malus huiusmodi causas passionū admouere in homine potest. Ita quoq̄ angelus bonus easdem amouere pualet. vt hominem a tentatione liberet/immo credo qđ ꝛ angelus malus eas possit deo pmittente. et angelo bono nō resistente/in homie remouere. quo modo speret p hoc hominem piculosis? posse decipe atq̄ ad pēiora mala pducere. Put quandoq̄ comptū est. Potest etiā spiritus malignus naturā nostrā corpoream et totam anime portionem inferiorem/mirabiliter fouere. et eā delectare gaudijs. et apparente voluptate. siue ficta ? sophistica dulcedine/quibus homo inquietari ꝛ spiritualiū fallaciarum inexpertus. ad nīl allici poterit/ vt etiaz tandē in viribus mentis superioribus multum inde gaudeat/ymmo magna quasi in toto homine consolatione perfruat. ita q̄ homo vix credere posset illud quin a deo foret tanta suauitas. cum tamen certissime quādoq̄ sit ab humanigenis inimico. Qui hāc causare cēpit nō

nunq̄/vt hominē p hoc in superbiā erigat. nonnunq̄ vero vt hoīem q indiscretionez et abusionem huius deceptorie consolatōnis in vesaniam alia q̄ mala finaliter deijciat. ¶ Diligenter tamen cōuendū q̄ spiritus malus nō potest immediate temptare hominem in ꝓte anime superiori. cum sibi nō illabatur ꝑ sua tactū est. quāuis possit mediate. ¶ Quod cū fit/cum intellectus seu ratio incaute consentit fantasmatibus illis que sibi illusus sensus representat non debite. s. abstrahendo/eliciēdō/aut discurrendo. ¶ Item potest id fieri ꝓpter vehementem passionez appetitus sensitiui. que passio sepe iudiciū rationis peruertere solz ¶ Similiter potest ipa voluntas in homine temptari mediate. ¶ Et hoc fit cum ratio per erroneum suum iudiciū de quo tactum est ipam voluntatē mouet/vel cū caro fortiter tēptata. q̄ sp tñ cōcupiscit aduersus spiritū ipam voluntatē tamdiu stimulat. quousq̄ ea sibi inclinat. Sic enī ꝑm sanctū ¶ Iacobū vnusquisq̄ tēptat a concupiscentia sua abstractus ⁊ illectus. ¶ Hec/lz aliqualiter p accessum. non tamen inuiliter vt apparet ad ꝓpositum dicta sint. p deregendo fallacias et picula. que in exptis contingere possent circa spūales dilectiones in oratōnibus ⁊ meditatiōibus suis/q angelū sathane trāsfigurātē se in angelū bonū. nisi caute ⁊ discrete se habuerint in suis sentimētis. ⁊ sensibilibus ꝓsolatiōibus. ¶ Ex p̄missis etiā facile elici poterit ꝓsideratio. q̄ modo homines in capitibus suis debilitati. aut alias in naturalibus suis lesi. et indisposite seu ex cōplexionis malicia ad aliqua vitia fortiter ⁊ specialiter p̄ ceteris inclinati qui cōmuniter passionati dicunt/p̄ñt citius facilius ⁊ multiplicius. q̄ alij bñ disposite ⁊ bene cōplexionati. seu bñ educati ab infancia illudi vexari. decipi. et piclitari. ꝓpter organorū suoz indispositionē/deo p̄mittēte. ¶ Qui bus ꝓsulendū est. vt contra inuisibilis hostis insidias deū et sanctos sepe inuocēt/ p̄ pium sensum non sequant̄/alios ꝓsulant ⁊ eoz consilijs acquiescant/nimietate exercitiorum tam corporalium q̄ spiritualiū seipsos nō grauent. ¶ Occasiones ꝑ ecatorum q̄tū poterunt fugiant ⁊ tra passiones suas viriliter laborēt. et nullo mō locū eis dent neq̄ eis cedant. nam si semel iterū et iterū passionibus suis cesserint. deuenīēt paulatim ad hoc. vt cū eis resistere volent. difficiliter aut minime id poterunt. ¶ Exquo vsus seu cōsuetudo est quasi altera natura.

¶ Et vt reuertamur ad hoc vnde sermo sumpsit exordium. videlicet ad pusillanimitatem. nō quidē amplectendā. sed omnimode fugiendam. sumamus de ipa exēplū ad ꝓpositū. ¶ Dit q̄s naturaliter timidus ⁊ naturalibus quibusdā defectuosus. huic si cōtra multitudinē quippiā agendū incubuerit. poterit facilime spūs neq̄ (deo id ad probationem ⁊ exercitationē huius p̄mittēte) passionem timoris in tali ad tantū intentare. cū naturaliū defectuū eius adiumēto vt quasi totus stupefiat/visusq̄ ⁊ auditus quasi intermittat. immo ⁊ sensu tactus. q̄si intercepto p totū corpus spasma incurrat. et frigido quodā perfusus sudore/ velut amens in terrā cadat. ¶ Quēadmodū expertū in nōnullis docuit. ¶ Qui grauissime passioni timoris. semel aut bis expti. si is ꝺ quo loquimur. cesserit. ⁊ iuxta ꝓpositū datū consilium se viriliter ꝓpter cōptam difficultatez et p̄sumptam cōfusionem eidē nō opposuerit/deueniet ad tantā ēdubie pusillanimitatem q̄ vix aut nūq̄ curabit̄/ immo videbitur sibi q̄q̄ fantastice ⁊ ꝺya bolo illudente. q̄ potius vellet mortē subire q̄ tali opprobrio tantā exptus est difficultatē. iterū intendere. ¶ Consonat huic exemplo nostro illud phisicoz de nonnullis semel graviter et quasi vsq̄ ad mortē vulneratis. ¶ Qui vt ainunt. si sanguinē post modū viderint/ aut fortiter de sanguine fantasiauerint. sincopim facilime ⁊ spasma patient̄. ꝓpter id qꝺ ꝓius expti sunt incommodū periculum.

¶ Sed redeamus mō ad deuotoz ⁊ andorum comparationem. vnde ꝓpter deceptorias consolatōnes manifestandas digressi sumus. Unde notandum q̄ ꝑt aliqualiter supenus tactum est. ¶ Induscñ nunq̄ in statu est tutioni. quā deuotus hac ratione. ¶ Sint nanq̄ duo quorum vnus/ scilicet deuotionis dulcedine fruens maiorem habeat confidentiam. ¶ Alter scilicet eadem carens dulcedine minorē confidentiam teneat. ¶ Quid dubiū quin possit contingere q̄ is q̄ plus confidit/ pietatē faci-

lius, et fit inferior/quia eius confidētia ex ignorantia sui ipsius p̄cedit/ cū nesciat ad quātū teneat coram districto iudice. Alter vero minus confidens nō facile decipitur. ⁊ sit tutior i statu quia eius trepidatio est ex sui discussione sedula/et cognitiōe p̄prie infirmitatis et imperfectionis sue. Jō q̄z q̄tum hic per humilitatez timet ⁊ trepidat/tantū dei ante iudicium securior astabit. quia diiudicauit ⁊ discussit seipsū. Ita est quandoq̄z confidentia nō bona ⁊ timor securior deoq̄z p̄inquior. Hinc est q̄ quidam patrū aiebat. nullam peiorem passionem fore q̄ nimiam confidentiam. tam erga deū q̄z erga p̄ximum. Nam generat cōmuniter contemptum ⁊ debitam negligit reuerentiam. tam quo ad deum q̄ quo ad p̄ximum habendā. et in vanitatem ⁊ supbiam sepissime terminatur. Nonnunq̄ etiā cōtingit/ vt is qui conatur habere delectatiōes spirituales. expendat ob hoc quasi totū tempus/ quo tamen vtiliora sibi et p̄ximo magis q̄ grata deo nō tm̄ posset sed exiniuncto ⁊ sancte forsan obedientie debito deberet agere et tandem cū adeptus fuerit quod quelibit/ male custodit dimittens illico mentem suam ad alia impertinētia euagari. aut vertēs se sine necessitate ad alia. quasi diceret. Et si nō verbo tamen facto. Jam quod cupiui teneo/ dietā meam mō bene compleui. bene sto. securus sum. Attamē nescit miser/ aut se nescire dissimulat. quod id quod accepit cadit sub gratia gratis data. et potest stare cum pacto. Unde possūt adhuc omnia sua peccata manere sup eū. quodq̄z is cui multū donatū est. multū etiā in iudicio requiret ab eo p̄ ratione reddenda. Et rursum cum priorem gratiam consolationis quasi nihilipendo abiecerit reuertet ad deum instās/ p̄ alia accipienda. q̄n sibi placuerit. quasi dignus sit vt deus ad eius bñplacitū semp sit paratus. doneq̄z sibi iuste quandocūq̄z ⁊ qcūq̄z postulauerit. Hec est illa vna p̄sumptō facta mala. ⁊ periculosa cōfidentia. q̄ non nullos se deuotos putantes possidet. Ista non sic est de illo/ qui auxiliū diuinū tm̄. ⁊ nō dulcedines querit p̄ suis necessitatib⁹. et ad resistendū temptationibus. qui querit peccatorū suorū remissionez. nō spiritualem cōsolationem. qui pūrā querit dei misericordiam. nō singularē suauitatis gratiam. qui in ꝛta domini sui beneplacitū cum labore et dolore. eidem seruit/ nec consolationes hic. sed in futuro req̄rit. et si qua cōsolatio offeratur eā cū timore ⁊ humili gratiarū actione suscipit. ⁊ cuz recedit. non mestior inde/ neq̄z ad seruiendū deo segnior fit Nam iste salutem suam operatur cū timore. p̄ior quasi cum tumore. Iste in veritate. p̄ior quasi in vanitate. Iste fideliter. alter fallaciter. Hic p̄ijs quasi stipēdijs militat deo. alius nisi mercedem a deo hic recipiat consolationis militare renuit. Ho- let etiam pusillanimes reddere nonnūq̄ deuotioni intendentes/ nimia scrupulositas conscientie. que vtiq̄z non est bona/ vt pote cū quis ō venialibus ⁊ leuibus peccatis sine quibus ista vita vix aut nullatenus transigi potest. et pene de omni actione sua cōtinuam quasi sibi formet conscientiam plus hmōi ponderans lance iusticie/ q̄ diuine misericordie. et hoc p̄sertim vltra debitum. ac si sua iusticia tm̄. et nō dei misericordia potius saluandus sit. Unde contingere potest. nisi huiusmōi scrupulos ordinatos deponat. vt id quod prius non erat peccatuz ex se/ fiat peccatū ex scrupulo conscientie. quicquid enim contra conscientiam est. peccatū ē. Nec potest hic talis gratiā p̄cipe. q̄ ō mortali vbi mortale nōn formatur sibi scrupulus cōscie. Non enī anctor gratie deus habitare vult in tali cōscientia inquieta et turbida. quippe cum de eo scriptum sit. In pace factus est locus eius. Bonorū scrupulosoz numero videntur hi forte qui cū psalmū aut oratiōnem dixerit nō cum actuali intentione sed mentis subrepta eua gatione/ quā humana infirmitas ex se vitare nō potest repetere ⁊ resumere itez et iterū nō cessant. Attamen contingere potest/ vt quātūcunq̄z reiterent. id quod reiteratum est/ fiat ita insipidus. ⁊ quādoq̄z plus q̄ illud q̄ prius negligenter ⁊ inaduerten- ter fuit p̄solutū. Quibus et assocādi videntur illi qui cuz competenter et si nō sufficienter/ contriti sunt atq̄z confessi/ q̄s impossibile quo ad nos videtur vt sufficiēter contriti sint de peccatis suis/ non sūt cōtenti. sed semp scrupulū habent se nondū de-

bite cōfessos esse/fatigant seipos ⁊ confessores suos cum reiterationibus ꝓfessionū. presertim de leuibus peccatis modici ponderis. Illic iuxta psalmiste vocē trepidantes vbi nō erat timor: Cūctis omnib⁹ patenter consulētibus/vt nō de sua iusticia/sz de misericordia dei ꝓfidant miseri cordia. sicqz pōdere suā negligentiam vt ꝓponderēt dei infinitam clementiam. Deminerint quoqz illius cōmunis dicti/q̄ vltra posse viri nō vult deus vlla requiri. Itemqz illi reiterātes oratiōes suas aduertant. q̄ ecclesia nō obligat ad actualem intentiōnē/q̄q̄ bona sit. sed tm̄ vt ore ꝓsoluant. Non ergo necesse est vt reiterent q̄ semel dictum/licz inaduertenter putant. Sed sufficit vt de sua negligentia doleant/et cōfiteanē ⁊ quod inītum fuerit loco negligēter actoz solū reddant. Hoc tamen intelligi volum⁹ de his qui naturaliter/aut ex infirmitate accidentaliter/fluxibiles nimis habent fantasias/et velint nolint. quasi ad leuem venti flatū ad alia ꝓposito facilime distrabunē. Nō autem de his qui fortes sunt a natura i suis organis. sed quasi animales ⁊ bestiales. ex sua carnalitate et torpore. malaqz cōsuetudine ad omnia spiritualia pigri. ⁊ ad cūcta q̄ carnis sunt ꝓmpti. q̄ ⁊ sponte quasi ꝓpe ꝓsolutionis horarū suarz. qz eis non sapiunt. assumunt sibi cogitationes de exterioribus in quibus eoz animus plus delectatur/aut tanta somnolentia/ex mala sua consuetudine. et dyabolo ipsis illudente/ obrunē. vt vix recolant de vnico versiculo totius horę quā ꝓsoluisse putant. Talibus timeo grauissimū incendiū. nisi hic debite conterantē/et satisfaciant ꝓ tam grauibus ⁊ quasi affectatis negligentijs. Nō est nostre mentis hos tales excusare. aut occasionem male libertatis eis dare. Dicit nec in supioribus intentionis nostre extitit/ꝓ ferre simpliciter aridos deuotos. sed sic hic sic et ibi. ⁊ vicenersa pusillanimes ⁊ paupres bone voluntatis suscepimus. q̄tuz ad ꝓsens attinet cōsolari ⁊ tā ipos q̄ alios ad cautę operandū suā salutem exhortari.

Et qz tactū est aliquid supra de scrupulis circa cōfessiones/supest adhuc q̄ nō incongrue putamus addendū. Expedit quippe ipis scrupulosis dicere et consulere vt non sint nimis arte cōscientie circa peccata minora in confessione exponenda/sed succincte ⁊ breuiter quasi in genere sufficiter ea explicari. Maiora vero ⁊ ea in qbus esset anime periculū/studeant cognoscere ⁊ ea diligenter in specie detegere. Super quibus tamen notandū q̄ quedā cogitationes turpes/⁊ execrabiles blasphemie. ⁊ et luxurie/non ita grosse sunt cōfitende ꝓut occurrūt/sed sufficit vt sic dicant̄/vt confessoz mentez cōfitentis intelligat/seruata honestate loquendi/q̄tuz possibilitas admiserit. Licet eīm cōfessioni necessaria sit humilitas/nō tamen ꝓpter sacramenti et confessionis reuerentiā excludit̄r honestas. Huiusmodi etiā cogitatōes execrāde siue blasphemie siue luxurie/neminē nimis turbēt. Nō eīm delectāt deuotos sed cruciāt. Nec sunt hoīs sed dyaboli eos suggerentis/vñ nec imputabunt̄ homini ad demeritū sed reputabunē potius eidez ad meritū/⁊ purgant aiīmā patientes eas magis q̄ maculēt ꝓpter laborē quem hō perfert in pugnādo ꝓtra eas dem. Quicquid nempe hominē affligit contra suā voluntatē ⁊ non placet nec delectat/nō facile in talibus temptato⁹ nocere potest. Quicunqz itaqz in hmōi cogitationibus/specifice nimis vellet descendere in confitendo eas/ ⁊ multū scrupulosus circa ipas esse/hic ꝓculdubio nō ex hoc cōsequetur pacem cordis/ sed fortius oppositum ⁊ dat occasionez inimico se multo amplius inquietandi ⁊ vexandi. quemadmodum nonnunqz contingit illis. qui latratus canū mitigare conantes/ꝓiciūt eis panem vt sic saltē latrare cessent. immo freqnter eū qui panē ꝓiecit durius latrando infestant. Habeat ergo semp i memoria regula illa quā quasi in principio posuimus sz vt in quacunqz pte quis se sentit ꝓniorē ad malū/et temptari se posse facilius/ibi sp opponat remedia ꝓcise contraria solicit⁹. Si quis est scrupulosus in ꝓscientia nimis leuiter/studeat cordis libertati. Si q̄s iracundus ⁊ vehemens et cōmouet̄ faciliter. fugiat occasionem ire/et quasi cum violentia intendat mētis tranquillitati ⁊ mānsuetudini. Domus nanqz maiores iuxta philosophoz sententiam expellunt minores.

Si quis impatiens ad quenis aduersa: exempla patruz et maxime xpi z martyrū aio sepe reuoluat. Si quis nimis zelosus etiā in causa iusticie / z p impetū spiritus nimis efferatur. zelum cuz modestia temperet. Et qō etiā ipse in multis offēdit recogitet / qō qz districtū iudicē sup se habeat formidet. Si quis nimis tenax. largitati iseruiat. et sic de similibus. ¶ Insup aduertendum p quadā regula generaliqz tenendum vt omnia ad que voluntas cū quodā impetu et vehementia siue prenia deliberatione inclinat. q̄ tumcūqz appareant bona. habeant suspecta / quia communiter sunt motus sensualitatis passionuz quibus hostis antiquus psepe se immiscet. Juxta qō scriptuz est. Ab ea que dormit in sinu tuo te custodi. i. sensualitate. vt ipa nō domine cur rationi tue / tanq̄ mulier viro. Si enim hanc potestatē tali mulieri dederis / ipa contraria erit z rebellis viro suo. i. sensualitas rationi / placeat vel displiceat tibi. Vñ si nō poteris eam sic subigere vt sit omnimode subdita viro semper tamen ei resiste / nec vnq̄ ei cedas / z sic huiusce modi rixa z pugna cōā deo tibi reputet p victoria. Siquidez non solum vicisse malum / bonum est / sed z p viribus malo restitisse. immo nōnunqz melius est diutius pugnaz exercere / q̄ cito pualere. Attendit nanq̄ prudētissimus et equissimus rex noster deus / militum suoz velle potius q̄ posse. Et sicut posse vicere suum est. ita vincere velle nostrum est. Et quāqz in vtroqz gratia dei necesse est cōcurrat / in velle tamen magis q̄ in posse liberū arbitrium hominis sibi locū vendicat / vnde iuxta ipm militum suorum dominū certamen ad remunerandū pensat. Et dignū vtiqz et iustum est vt qui longius et laboriosius certauit / pmium copiosius capiat.

¶ Non tamen est pugna optanda ne videamur amare periculū / sed cum venerit ē viriliter agendum / in nomine eius / qui non patitur nos temptari vltra id quod possumus / sed facit etiam cum temptatione prouentū vt possimus sustinere. Cui z quotidie humiliter z fiducialiter idcirco supplicare debemus dicendo quod ipse docuit. Et ne nos inducas in temptationem. Creditur nanqz q̄ hec ipsa clausula breuis verbis / sed ampla viribus in temptationibus irruentibus deuota mēte replicata. nō mediocris sit efficatie / ō quo nullus estimo dubitauit nisi infidelis et is qui ignorat quis eius autor sit. ¶ Notent etiam scrupulosi quorū pusillanimitatem consolari intendebam⁹ / quāq̄ nōnūq̄ ad alia digredi videamur. Notēt inquā / q̄ valde eis expedit cū consilio suoz superiorū z aliorū virorum suorū prudentum / deuz timentium / contra suos scrupulos agere / vt sic hostem assuescant eos nō timere. sicut domi catores assuefacti ambulant secure et intrepide sup tecta altissima / vbi non sic practicati statim forent si huiusmodi attēptarent in periculo vite. ¶ Intendant quoqz pusillanimes scrupulosi q̄ inimicus humāi generis / cū impugnat hoīem sterc oribus turpissimarū cogitationū / velut in obsidione vrbium vel castroz fieri consuevit cū sterc oribus cloacarū / aut cuz terret repentino strepitu quēpiā vel horroē immittat quasi inopinate xput similiter bombardarius tonitruo impugnatores munitionum agere z sueuerunt. z quēadmodū iaculatores z trufatores pueris horroē inusitatis suis gestibus incutere nouerunt. Intendant ut quā q̄ talia nō curent / negligant / cum his litigent / sed potius irrideant dicentes / cum illo pre in vita patrū in talibus expto. Immundicia tua sup te demon. dominus mihi adiutor non timebo. Quia eīn immundus spiritus es immundicia opus tuū est. Item terrores tuos nō timeo quia eiz qui venturus est iudicare vivos z mortuos et seculum per ignem in defensorem habeo.

¶ Pusillanimes scrupulosi similiter sciāt q̄ si pfessiones sue magis se inquietāt quā tranquillent dūmodo tī firmū z firmū iudicium de mortali pctō in se nō habeāt / qō ex hoc sepius cognoscere possent / quia sibi similibus casibus eos mouentibus ab aliis requirerent z dicerent casus tales minime peccata mortalia / tunc cessandū cum superiorum z peritorū cōsilio foret a frequentatione confessionū et fiducialiter nihilominus celebrandum atqz humiliter dicendo Vñe nō in iustificationibus meis pferimus preces meas ante faciem tuā / q: nulle sunt et scio q̄ si milleties cōfiterer / z districte pe-

140

scutere voluerís me/non ero mundꝰ i conspectu tuo. Sola nanq; domine misericordia tua mundabit me. Ideoq; in multitudine misericordie tue introibo ad altare tuū in timore tuo timens q; replꝰ offerendi in memoriā tuā ita fieri iussisti. rego mli debitor sum p q̄bus orare teneor. Nul li debet esse dubiū. qn talis humiliatio plꝰ accepta sit deo q; nonnullorum vana presūptio/qui post confessionē suam r qualiacūq; exercola se dignos r bene mundos reputant/quasi intrepide ad illa terrifica diuina misteria accedentes. Secus autem eēt vbi haberē firmā r quasi certa conscientia ō peccato mortali. Illud em̄ esset confitendum. non sic de veniali qō de necessitate nūquā cadit sub obligatione confitendū sacramētaliter in specie/ quāq; quandoq; vtile sit Sed sufficit cōfessio generalis. Nam venialia q; diuersa delentur/vti confessione generali. oratione dominica. cunsione pectoris r. ¶ Innōnullis etiaz est tam arta conscientia vt quāto magis eā scobare p cōfessionē conanē/tanto amplius quasi inde fedantur/ p̄ter plura notiter extricati one pullulantia/que tm̄ frequenter modice aut nulle sunt reputationis. conscientia talis non firmatur melius quā dimittendo eam in pace et quiete. et q; solū imbre lacrimarum irrigetur. et sic fecūdata celestis doni gratie solidetur. ¶ Veniale autem peccatuz communiter est omne illud quod facium et absq; rationis deliberatiōe quodcunq; sit illud/etiam si sit odium vel ira cōtra deum. aut horribilis blasphemia. Vel veniale peccatum est quando actus talis ē/ qui non tollit debitam subiectionez hominis ad deum atq; eius amicitiam seu dilectionem/nec permit debitum fraterne societatis vinculū ad primum. Juxta simile in legibus secularibus r politicis/vbi quedam peccata morte puniunt̄. r quedaz. nō quāuis sint contra precepta r statuta/quia non tollunt debitā subiectionem ad principem ac ciuilitatē et primuz. ¶ Ex quo elici potest/q; non omne est factū contra p̄ceptum/aut votum/aut iuramentum. aut etiam contra dei interdictum/est peccatuz mortale/quia in quolibet horuz stat peccari posse p surreptionem quandā/r ab sq; p̄fecto rationis consensu qui consensus nūquā est in primis motibus nisi post deliberationem habitā vere vel interpretatiue/q̄ deliberatio in aliquibus citius/in aliq̄bus tardius fieri hz/ qō signanter addimus p̄pter habituatos in bono vel in malo. qa in talibus habitus est quasi sūis deliberatōi Sicut dicit Aristo. q; ars pfecta nō delibe rat. patet hoc in scriptoribus r citharizantibus. Sūt etiā quedam circa que ratio magis debet eē puigil quā in alijs/quod nisi fecerit interpretatur consentire ¶ Notent quoq; pusillanimes scrupulosi/ q; nō semper tenemur agere melioza r meliori modo quo possumus/ maxime sub obligatione peccati mortalis. quomā deus omnipotens quāuis hoc possit a nobis licite exigē qz ipe dñs r nos serui eius. nō tamē sic agere voluit. sed contentus est/ vt certa que dicit p̄cepta seruemus/quod si fecerimꝰ sufficit sibi et manebimus in eius dilectione r gratia. Beati nihilominus qui ita esuriūt et sitiunt iusticiaz. in obsequendo tanto et tam dulci bonoq; domīo/vt posseten⁹ aliquid supererogare domini sui p̄cepti cōtendant. Beatus quoq; qui sp est pauidus timens minus debito feciſſe dummodo tamen obseruet semp: ne quid nimis. et ne sit iustus nimiū. et demū ned nimis emūgit sanguinem eliciat. ¶ Itaq; pusillanimes confortamini r nolite timē. Confidite pusillus grex/qz cōplacuit pī vestro celesti dare vobis regnū in secula seculoz. Amen.

¶ Finit.

Tractatus eiusdē de diuersis dyaboli temptatiōibus e gallico i latinū versus: ad p̄ces venerabilis p̄ris dñi Nicolai de Nuremberga:

A nos sub dei manu humiliandos/atq; cognoscendā vt cūq; generali noticia nostram virtutum itinere per grandem ignorantiam. ac demū aduersus omnem inimici neciā. nr̄am fragilitatem/imbecillitatēq; sciendā. vtin nobis ad modū nihil. vez in dei solū atq; sctō fidamus auxilijs/mihi p̄positū est subtiles nō-

nullas insidias enumerare. quas cunctis nostris operib⁹ hostis humani generis diabolus ingerit/quonã. s. pacto i eo omni qđ cogitamus. loquimur. opamur deceptõis sue tendit laqueos semp̃q nitẽ aduersus eos. p̃sertim quos diuino famulatui magnoope cernit intentos. quos videlz sub specie boni si valet ad malũ cõuertit. ¶ Spe nã q̃ falla cissimi latronis instar/vie/societatis q̃ bonoꝝ se commiscent. ¶ Et quoadusq̃ ferendi ac occidendi animã oportunũ tempus nanciscat̃/sese fingit amicissimũ. tum ratus congruũ tempus adesse/p admixtionez malicie alicuius sanctã actionẽ p̃ius commaculare molitur. siue initio siue medio siue fine opis. ¶ Cũ vero impedimentuz bone actioni p̃stare nequit quo minus ipsa perficiatur. intentionẽ saltem conat̃ corrumpere. puta vt eius opationis finis constituatur peruersus. aut inanis gloria. aut quelibet carnalis voluptas. ¶ Et si actionis p̃incipiũ conatus eluserit suos. rursus cũ illius medio ꝛ fine cõfliget/quin etiam cõplere iã actioni adhuc insidiabitur. boiem ob virtuose p̃fectum opus. vana efferri leticia. summa ope p̃tendens. ¶ Vult sane aliquis elemosynã largiri/cum id ne fiat hostis impedire non potest. hortat̃ vt eam vel obsequendã mundi gloriã tribuat. vl̃ spe aliqua inductus ab eo cui datũ est munus aut bonorẽ. aut quodcunq̃ accipiendi seruitium. ¶ Nõ si quis ꝛ hanc temptationẽ superarit. aliã multo ãplius piculosam ei rursus immittet. que bonis quoq̃ est communis plurimũ/quã et vir in vita hac fundatus posse tolli arbitror. ¶ Et est/vt is tũc secũ ita dicat ꝛ cogitet. Recte tuũ iã opus perfecisti. p̃clare inimicum vicisti. nõ inanis gloria nõ p̃ius viciũ vllũ supare te potuit. Nequaq̃ certe quisq̃ alius/puta ille vel ille/ita egisset. ¶ Ecce quõ eo ipõ quo is supbiam gloriã vanã/p̃ius suppressit ꝛ contudit/in hec eadem vicia iam ruit. delabiturq̃. ¶ Atqui stulta hec et temeraria cogitatio pene semp̃ menti sese infert ac ingerit.

Manifestũ itaq̃ est ni studiose occurratur de virtute vitiũ/ꝛ nõ humilitate oriri supbiã

¶ Nnunq̃ hostis certo tpe tẽptare desistit. vt quis ꝛ se cẽseat eẽ securũ. ꝛ penitus tueri negligat/tũc vero id cernens repente subitoq̃ in imparatũ irruit. vel odij vel inuidie vel concupiscentie carnis validã immittẽs tẽptatõez. Alio etiã cõmẽto. hec intermissio temptandi fieri potest. vt videlicet huiusmodi securitate ac immunitate temptatõnis/quis supbiat/quasi p̃pa virtute vniuersos iam hostes deuicerit. ¶ Sive vt eo minus apud deũ meretur quo iaz labore certaminis vacat. ¶ Sive certe vt eos qui ad modum temptationibus affligunt̃ speret. cõtemnat. despiciat.

¶ Hortatur nonnũq̃ hostis aggredi alta quedaz et difficilia virtutum opa sicut immoderata ieiunia. pegrinationes maximas et simile quodcunq̃ sinevt homo succumbat oneri neq̃ vllo pacto ip̃m ferre valeat/sine vt ex ip̃o sequatur deterius alind. puta ex immoderatione ieiunij. cerebri vacuitas/melancolia/tristicia vehemens/ex nimia peregrinatione grandis impatientia/ex velle alios eminẽt docere ingens tumor. heresis excessuũ nature grauamen.

¶ Onsulit nõnunq̃ relinquere eximios virtutũ act̃s/ꝛ minutis in rebus versari. vt vel hec complendo se quis p̃stantissime virtutis boiem arbitret̃ vel vt nunq̃ ad p̃fectionẽ ptingat/vel vt huiuscemodi humilitate qua sublimen deuitat fiat ei p̃cellentia opa/supbiat ꝛ alios quos nõ ita facere cernit. temere diiudicet.

¶ Onnunq̃ enitit̃ hostis. vt quã q̃ recte quis cuncta faciat. i vno tñ solo labat̃ ꝛ delinquat. illi ꝑpe satis est. si aĩe caltruz. vel vnã patente sibi aditu nanciscatur/capiatq̃.

¶ Hanc aũt occultat aliquando cõpatꝝ quoadusq̃ moris aduenerit. quo sane tempore senius maioriq̃ dolo tempt̃ ꝛ conflagit. sciens si tũc defecerit penitus se frustratum.

¶ Onnunq̃ immittit alicui veram aut saltem simulatã deuotionez vel etiã si hec diuino munere aĝ fierit. suadet indiscreta vota seu iuramẽta fieri. vt postmodũ cessante deuotiõe homo sit in se turbatus. inuolutus. aut etiã ꝓmissorum violator.

Contra nonnunq; sub specie discretionis emitti sancta vota p̄hibet. que aduersus peccata q̄b⁹ homo vehementer p̄nus est & de ditus salubrima remedia foret/ vt ita soꝛdibus suis iugiter immanet.

Hortatur nonnunq; ex cōsuetudine dicere multitudinē immēsaꝝ orationū. vel vt se quis nimium grauet vel affligatur tedio. easq; sine deuotione perficiat/ vel vt hinc extollatur/ vel vt rē aliā que sibi est vtilioꝛ & magis necessaria foret omittat/ vel vt deū credat ob hanc orationū frequentiaꝝ sibi iure debere vt adimpleat quicquid ipe cupiet.

Frequenter sub humilitatis specie quecūq; fieri bona impedit/ ne illū hoies sanctū dicant & arbitrentē/ vt inde nō supbiat. Itaq; efficit vt is acediā/ discretā humilitatem esse iudicet & nō largiri elemosynā. nō reprimere ire iudicet. nō hoc quidem eē auaritiam gulā. sed p̄clarā virtutē hūilitatis.

Nonnūq; sub p̄textu erogādi elemosynam hortat vndequaq; p̄ter ius & fas cumulandis inhere terius ob largitionem iniuste acquirere q̄ abstinere ab ea & velle iniquum hre nihil.

Nonnunq; sub specie correctōnis cōsulit/ aut irasci in alterum/ aut iram simulare/ vl̄ vt ille in correctione ipa excedat irrogando iniurias. contumelias inferendo vel vt ex ira plus q̄ꝫ vindictam q̄z alterius bonū q̄p̄ alterius feritatē fiat longe deteriꝰ. Vel vt is q̄ corrigi emendariq; deberz pertū eñ habet/ mansuetudine q̄ rigore nimio vtili⁹ ac facili⁹ ad bonū quēq; posse adduci. Ita impatientiā iusticia. vindictā tegit effigie correctionis. que p̄fecto nequaq; correctio sed plane destructio censenda est.

Nonnunq; ecōtrario sub vmbra misericordie aclenitatis suadet ne quis alterū rep̄hendat/ ne ve sibi iudicet errata sua atq; defectus. ad q̄ tñ ex lege charitatis is obligatur sicq; vtrūq; p̄dere ac ingulare molitur.

Nonnunq; cū quis audit aliquē detrahentē alteri. & si illud minime sibi placeat. agit tñ hoste vt metu displicendi ei qui detrahit. is aut male dicta confirmet. aut taceat saltē/ nosci eñ hostis nō paruū esse delictū detractionem vel patienter audire. Deberet nanq; talis aut verbo aut facie tristicia aut quomō libz aliter oī dere palā/ ingratū eē sibi huiuscemodi detractorium sermonē qua in re posset ab obtrectante p̄cūctari/ fecerit ne vnq; bonū aliq̄d is de quo sermo habet. Itaq; dicere debz fore longe melius illius bona q̄ mala referre/ aut certe illa nō alijs. sed ei qui peccauit ob suā emendationē referre oportere.

Nonnunq; sub specie discretiōis abstinentias. ieunia fieri vetat/ sicq; somnū. gulā. acediā. hac veste contectos in habitaculū spiritus introducit.

Nonnunq; efficit vt sua quis somnia studiose animaduertat/ et eñ vt his quidē p̄tra dei ecclesieq; p̄ceptū certa fides adhibeatur. ea vera eē. cunctaq; p ordinē veluti indicabāt euenire faciet. Sitret de alijs superstitionibus innumeris. vti q̄ mane obuiū habere canem aut lepoꝛem putet quis signare illa die futuꝝ infortuniū. Et vt paucis loquar tam varijs et multiplicibus huiusmodi supstitionib⁹ simplices referti sūt vt vl̄ id cogitare animus p̄horrescat quas sane ideo disseminat hostis. qm̄ eas nouit deo admoduꝝ displicere/ scit nempe hoies nō in deo sed in his cōfidere ac spem locare suam. Ideo vero hoꝝ cordibus impresse sunt/ tū qz neq; sapiētes audiūt/ neq; eorum dictis fidem p̄stare volunt. tū qz vsq; adeo nefande sunt opinionis vt quicquid obtigerit/ huic alicui dementie tribuant/ verbi gratia. si quid illis boni euenerit. p̄festim dicunt id bene futurū & ip̄e putabam meo eñ in somnio banc rem ego conspexeram. Deuz quippe relinquentes. & sibi omnium bonoꝝ autoꝛi non veriti gratias p̄inde non agere. ad has impias stultasq; credulitates cuncta referunt. At si qō frequēter fit/ illa die acciderit malū aliqō. dicent etiā id sibi contigisse/ qz tali aliq̄d viderit aut canem. vel lepoꝛem habuerint obuiuꝝ. Idē dicendum & de sanitatibus arbitrāt/ quas nō deo vel nature sed nescio quibusdā hre

tibus aut conscriptis promis aut in huiusmodi incantationib⁹ attribuūt. ¶Sunt hec profecto sine quacunq; ratione/ solo versuti inimici suasu/ que etiam singulis diebus dominicis sub excōmunicatōis pena districtissime ab ecclia p̄hibentur. ¶Porro longe salubrius foret et tutius deū ac sanctos adire cū fiducia/ q̄ in his sperare dementijs. ¶Quāobrez quisq; caueat has melancolicas insanias incidere/ neq; vero alios et p̄cipue iuuenes in talibus fidē habere suadeat. ¶Est em̄ difficail limū ab his quenq; eruicuz ea reneris ab annis imbiberit

¶Hit nonnūq; hostis. vt i suis calamitatibus quis immoderati⁹ de diuina confidat ope/ vt si hec permanserint. nec diuinitus fuerit liberatus. murmuris et impatientie labatur in foueam et sceleris deum arguat q̄ si impium sit eum qui tanta deuotione illum supplex oꝛauerit/ non exauditum ereptumq; fuisse.

¶Onnunq; alia fraude qđ dictū est suggerit vt. s. cum is liberatū se cernet. deuotū. sanctuz. ac deo amicissimū sese credat vt pote cuius a dño vota efficaciter ꝛ pene miraculose complent. ¶In primo autez casu talis sperare debet ideo deū suis nō annuere petitis q̄ id sue saluti minime expediat. ¶In secundo vero ambigendū sibi timēdumq; est sibi esse offensum deum. neq; dignum p̄senti castigatione exauditionem vero p̄cuz suam mercedem eē debere. itaq; se damnandum finaliter.

¶Onnunq; humini scrupulos immittit innumeros. reddens illius cōscientiā miro modo dubiā atq; artaz ne quid boni audeat efficere/ vt etiam crebrius delinquat. scit em̄ eū peccare qui id agit. qđ p̄ certo conscientia malū eē iudicat quāq; res in se mali haberet nihil. ¶Facit etiā istud hostis ob aliū deteriorem finem. vt secz talis q̄ deliquit in desperationem delabatur. iudicans se reprobū a deoq; damnatū/ quoniaz tāta facilitate peccat/ neq; vllo pacto adimplere valet mandata illius.

¶Onnūq; reddit hostis conscientiam ante cōmissam securā ꝛ amplam. vt neq; peccare quis formidet. neq; postmodū p̄niteat.

¶Onnūq; in ope latam cōscientiam reddit. verū ad tribuendam desperationem postea delicti exagerat. ostendēdo horrorem sceleris et cōmissi delicti immanitatē. q̄ saliz sit enorme eū qui talis sit qui talis habeat testandū admisisse sacrauis/ cōtraro antea nonnūq; districtā angustiaq; conscientiam reddit. facitq; timere vbi nō est timor habendus. ¶Et est instar eorum q̄ p̄ eris viam transeuntibus p̄clamant laberis cades/ vt metu turbati impingant ac cruent p̄cipites. ¶Ita is lapsum inculcat hostis. dicens continuo/ errasti/ deficis. peccasti. haud dubie damnaꝛis. ¶Hoc nāq; modo cōscientie pacem ac quietem perturbat. adimit adeo vt talis neq; oꝛare neq; bonum quicq; recte facere queat/ contingere etiam et istud potest p̄pter aliud sceleratius ꝛ longe maioris periculi vt videlicet quis huiusmodi scrupulos vitare volens/ tantam amplitudinem cōscientie arripiat. tamq; effrenatam sibi assumat audaciā. vt nulla sacra pensi habeat/ nihil estimet illicitū. Quā ob rem cunctis in temptationibus medius seruandum est/ quod equidē fieri potest tum sapientum consultatione. tū subsidio oꝛationis. tuz super omnia humilitate ad deum/ cui spes de illius misericordia commixta extabit.

¶Onnunq; illis quos scit minime consilijs obtemperaturos. suadez sapientes frequē p̄sulere/ vt taliū petā minꝰ habeant excusatōnis/ nōnunq; vero hanc p̄sultationē suadet frequentiā cum eos qui cōsulunt male sana consilia daturos arbitrat/ vt ꝛ q̄ det et qui consiliuz accipit vna simulque

¶Onnunq; hortaē humanuz nihilpendere consilium/ sed vel a solo deo vel ab oratione institutionem expectare vel p̄prie prudentie innisti/ et quasi secū ita dicere. ¶Quid in hac agendū tibi sit. ipe q̄ alter qualibet melius nouit. tibi em̄ melius res ipa tibi cuius anima tua tibi melius comperta est facultas. ¶Insuper hos qui consilium tribunt fortallis

impellit vtilitas ꝓria seu honoris forte cupido mouet. ⁊ hec temptatio inter ceteras ē pniciosior ⁊ amplioris periculi: personis deuotis pˢertim/et his qui acuta intelligentia pollent. et est profecto maxima supbia.

Onnunq̄ post abū dante sumptionem cibi et potus deuotiōz et lacrimas immittit hostis/ vt quis hāc gulam in ꝓsuetudinez ducat/quasi ꝑpa deuotionē efficiat.

Onnunq̄ hmōi deuotionē ⁊ lachrymas post grande ⁊ immoderatum ieiuniū immittit. vl' vt sequatur cerebri vacuitas exinanitio capitis et totius corꝑis pmaxima lesio/ fiatq̄ postmodū talis melancolicus. tristis/ iracundus. vel vt ipe has abstinētias ieiunia vigilias in mortē vendicet ⁊ cōsuetudinem. vt in hac singularitate supbiat/ siue vt in malū predictum incidat.

Onnunq̄ hortat vt quis angelos videre velit/ miracula cupiat. optat reuelationes habē ⁊ ali q̄n pfectiones fallacibus siue in somno siue in vigilia hec apparere facit/ agens hec oīa vel ad decipiendū sub effigie veritatis. vel ad introducendū in illā supbiam. Quāobrem hmōi desideria sup omnia detestari vitareq̄ debet quisq̄ deuotus. Ea em̄ que ō his ꝑ alios gesta sunt debent sibi admodū sufficere satisq̄ sibi esse vtiq̄ debet si in cet' mercedem accipiat.

Onnunq̄ ingentē mirabilemq̄ dulcedinem in modū ⁊ similitudinem deuotionis inducit vt in huiusmodi suauitate homis tota cōquiescat fruitio neq̄ deū amare. neq̄ ob aliud sibi obsequi velit nisi solū. vt hoc potiatur.

Onnunq̄ in dīno famulatu diuitiam immittit atq̄ spiritus tribulationem. vt a domino se quis deserat relictum censeat. neq̄ illi amplius impendat obsequiuz sed ad carnis se cōferat voluptates et in illis consolationē requirat. Porro qui deū pure sinceriterq̄ diligunt. quiq̄ ficticio amore ꝑ sua sola delectatiōe ei inherent. hoc in casu ꝓbanē ⁊ in notescunt patule.

Onnunq̄ agit. vt qui statū aliquē delegerit. eos qui in illo sunt defectus et incōmoda cōsideret. cerū em̄ est quemlibz statū ꝓpos habere singulares q̄ defectus. et illos quidē frequentes ac plurimos q̄ profecto patienē ferendi ⁊ modeste tolerandi sūt. Hec aūt efficit hostis vt ad impatientiam quemq̄ impellat. aliū statū ostendens semper esse querendū. Sed de his particularius loquamur. Elegit aliq̄s celibem ⁊ sine pingio ducere vitā. Huic suggerit id eē nimis periculosum. ea etiā que in cōnubio bona sunt sibi ꝓponet. neq̄ vero illius dispēdia et ferme infinitas molestias eū sinet attendere. At contra cū quis iam matrimonio deuinctus obstrictusq̄ est nec ab eo resipiscē ꝛz. mēti objicit. q̄ta felicitas q̄ta q̄es est libertate pfrui. sine hoꝛ terrenoꝛ occupatione deo posse seruire. gestande ꝓlis nō angi doloꝛ. ñ maritoꝛ duros pferre mores/ nullius q̄ sui curā habere oꝑtet. cetera q̄ ingētia bona (quoꝛ ꝓculdubio expers est coniugiū) demonstrat/ atq̄ cōtra oculis constituit ⁊ hoc facit. nō quidem intendēs bonū aliq̄d afferre aut ꝓpalare veritatez de eminētia aut securitate talis status/ aut etiam acceptiōi eius apud deū cōditiōe. sed hec que pfecto vera sunt ꝓponit. vt eoꝝ consideratio ad impatientiā et detestationem sui status/ quem nequit deserere pceꝑit. Vinit quis hominū in frequētia pūcta in religioso cenobio. apud hūc solitudinis bona magnificat atq̄ plurimipendit/ ostendit ibidē melius esse orationis locuz nō adesse mundi temptationes. iracundie nō occasionē adesse. tacet vero que solitarii is contingant pericula. Ex aduerso sol' abditeq̄ viuentibus. desideriū mūdi ingerit dicens. q̄ sibi tm̄ nō alijs hoc mō ꝓsunt. i mūdo vero mestos solarentur egros visitarent. largirentur elemosynas magnas. Inhabitāu vbes suadet salubrius forte ac tutius villulas aut rura incolere. eo q̄d in ciuitatibus omnium malorum exēpla sint. Quo contra ei qui extra ciuitates habitat/ suggerit multo forte melius in vrbibus morari. neminē em̄ ꝑ esse a quo eruditi queat. ibi vo eū vbū dei auditu q̄/ ⁊ ingenita queda patratuq̄ opa/ nec ostēdit q̄ innumera

illic conscientie discrimina sint q̄ etiam difficile sit ꝓpter rez necessariarū christiam nimiaz/vitā ibi transigere. ¶ Leterez ista omnia ob id sicut initio dicebā in cōsideratione deducit atqz añ oculos statuit hostis vt nemini suus status placeat/ nemo i illo contentus sit/nouas q̄qz mutationes cupiat/vtqz ita pectoris tranquilla ꝓinet pace. ⁊ cōtinuo grauibus ac molestis in cōstantie fluctibus agitet. Nas igit cunctas temptationes ⁊ si que sil'es inueniunt. a se quisqz depellere ⁊ illis in hunc modu apud se rñdere debet. Scio vsqz mala ⁊ bona vbilibet repiri. quod si mala quedam mens cōtinet statis. in eo tñ nōnulla sūt bona que alibi minime reperiunt. Alibi ꝓterea mala aliqua inueniri certū est. quib⁹ vita mea caret/⁊ est immunis

Admonet nōnūq̄ hostis vt ad hoīs in cōspectu sese viti peret/vl' etiā delicta quedā committat ⁊ ꝓpetet. vt se iudicet nec fictū ee nec hypocritā. Qđ pfecto in grande malū ab hoste suggerit. Naz p hmōi q̄ hic aduersus suā glorīā dicere/agereqz videtur/aliquādo i eum maiori irrepit superbia vult quippe hoc pacto verax haberi ⁊ reputari is qui suā laudē minime querat. quā tñ suo in animo flagrantissime cupit. Ita sūt esse dignosci. compenniqz potest. cuz ea ipa q̄ is de se indigna dicit. alius quoqz asserit ertestat. Nā id ⁊ moleste fert ⁊ sese tūc excusat et commendat.

Nonnū q̄ hortat hostis/ vt cum alicui opus suū agere incumbit vel rem quamlibet fm̄ morem eoz quibus cōuiuit efficere. tūc ad vacandū deo cunctis hmōi occupationibus et quidē debitis/se subtrahat. et solum cōstituat/vel id ab hoste fit vt illo tpe facilius tetre abominandeqz cogitationes rancoris/inanis glorie. et singularitatis/q̄ certe pessima est mentē hui⁹ subeant. Agit etiā nonnūq̄ hostis vt maiori complacētia quis bonū voluntariū ad qđ nequaq̄z obligatur/q̄ rez saluti necessariam efficiat. Puta q̄ quis potius soluere infringeregz malit ieiuniū qđ ꝓcipit eccl'a. q̄ illud qđ ꝓpria voluntas instituit/que pfecto res prius ē illicita. ¶ Exaduerso aliquādo suggerit corpeo sēp laborī intēdē/ vt q̄nūnq̄ deo vacare queat neqz ꝓpriā vitā aduertere discutereqz possit. Sane optimū ē vtqz moderate vti ⁊ iaz huic etiā illi vicissitudinem dando vnum altero temperare.

Nonnūq̄ aliorum peccata considerare facit/ vt proximū quis iudicet/et infamet. vt nō eum diligat sed contemnat. vt nulli salutarem doctrinam ab hoc dictam recipiat vt quicquid hic boni egerit mala intentione fieri asseueret vt ei si supior fuerit. obedire recusēt/vt eum si subditus est tractet immaniter/ atqz ulla sine misericordia castigat. ⁊ super omnia. vt quia huiusmodi delicta non operatur meliorem simpliciter fieri censeat. et hoc pacto teterrimā in se assumat superbiam. que fortasse mains peccatū est q̄ omnes aliorum defectus. quos tanta exploratione considerat. curiositate tanta excogitat. Quāobrem conuenit ab alienis delictis oculos abducere/et eos conuertere in ꝓpria. q̄ si aliena peccata consideranda sunt. exteriterit. id fiat illis compatiendo. De his em multo plus q̄ de corporali morbo dolere debet/et compati. Id etiam fiat dominum pro his orando/ et cogitando q̄nam q̄ sui defectus maiores sunt. aut nisi eum dei misericordia ꝓterierit grauioribus mulcto criminibus irretiri implicariqz potest/ qui etem nō vult diuinā misericordiam ita aliquis sicut suis delictis ignoscere/is pfecto illam odio habere videtur.

Nonnūq̄ aliena bona offendit ⁊ demonstrat vt quis in sceleribus simum facimus cornat. vt in lucrem scilicet ⁊ inuidiam. vel is inflammatur ad concupiscentiam talium. militiarū talis status ponpatici. talis gloriae talium vestium. equorum talium. pulchritudinis talis. ⁊ generaliter talium quorūq̄ cūq̄ bonoz/vt etiā cū eiusmodi bona nanciscī adipiscīqz nequit. hinc doleat anḡ et melancoliam incurrat.

Nonnunq̄ de aliorū dictis et factis in mentem alicuius vt hementē suspicionē inducit hostis psuadens illi hmōi cū ea fieri vl' ad irrisionē turbationēqz ei⁹ vl' ad subi dānū inferendū. De quib⁹ tñ in veritate

nihil est. Subortur aūt hec aliquando tentatio inter vxorem et maritū/inter fratrem et sororē/et inter quoscūq amicissimos ex qua grauissima mala et ferme incredibilia ꝓficiscunt. Et est plane pessima ten-tatio. ō altero. de amico presertim/malum suspicari adeo facilter. et id ita celeriter credere/q nod pene semp esse falsuz postmodū comperit. Quare summo studio vitanda est hmōi infausta suspicio. Nō si eam quis a se nequit penitus abijcere/tūc multuz ꝓ verit ea que aduersus alterū quis anio suo versat illimet aperiret vt is pinde se excuset et satisfactionē afferat. Verū nonnunq agit hostis vt has suspitiones in corde cōdat. et apud se teneat. vt hac reclusione illē incrementa suscipiant. plusq inferant nocumenti/neq alter inde se excusare que at. Contra vero nonnūq inconsiderata ne q̄ obseruata opportunitate congruentiaq̄ illas ꝓferri facit. vel etiā cū nimia assertiōe atq in aliū odiū cōcipiat quasi hoc modo apud se cogitans. Quid ita? iste ne istud ō rue arbitratur? me talē is estimat? si mihi amicus esset ꝓfecto hec minime ageret nō sibi ostendi vnde de me sentire sic debeat. Sic ō eo ipe non cōmerui. Ecce itaq quō hostis vndequaq tā dicendo q̄ tacēdo suas fraudes inijcit.

Nonnūq̄ ꝓmouet hostis male ō aliquo effari/vel ex ira aut liuore. illi fieri detrimeta atq granamen inferri/et nihilominus dat intelligere callidus hostis. hec fieri ꝓpter veritatē/iusticiā/et publicā vtilitatez. Vel etiā ꝓpter bonū et salutem alioz. Dicit enī hoc ipm qō agit alijs nociuū q̄ pniciosum esse/itaq esse optimū et illum q̄ suā malici am in aliox noticiā deduci. vt ceteri pinde se tueri/ conseruare cauereq̄ valeant. idq̄ omittere etiā forte aduersum veritatis amorem. Decrestamē ꝓculdubio est summe periculosa/his qui aliorū nō sunt cōstituti iudices. nec ad eos puniendos ordinati. Et ꝓterea huiusce modi mala post tergum in absentiaq̄ referre/siue is qui ꝓdesse nihil. obesse vero aliquid possunt in bonum vergere nequit. Ecōtra nōnūq̄ agit hostis vt ex metu/p inuidiā aut detractionē peccandi. quis alterius malū occulteq̄ taceat in illius sil' q̄ alioz ingentē pniciem. Vide tis igit laqueos ꝓplenos discriminis/et q̄ recte hic incedere difficillimū est.

Nonnūq̄ cohortat vt quis rē aliquā sublimē incipiat/ veluti quid ē sibi videt ad ꝓficiendū alteri. Vti vero veritas hz ad ꝓpriam ostentationē q̄ō manifestū esse potest. cū is hanc rem p seipm fieri maluit q̄ p aliū quemq̄. Dato q̄ eque bñ vel melius eaz alter aliquis facere posset/dato etiam q̄ ita deo gratū foret eā hunc amittere sicut et efficere. Est em̄ euidens indiciū. q̄ in hoc opere aliquid sue glorie is admiscet quando potius optat q̄ hoīes eū/ q̄ alios hoc agere cognoscant. Est in quā signuz q̄ nō ex integro illud ꝓpter deū opatur. Per istud vero etiā in alijs plerisq̄ casibus intentionis puntas discerni potest.

Nonnunq̄ sub ꝓtextu subueniē di paupibus. aut instituendi ecclesias. aut i vltimis annis securitatē habendi/agit hostis vt q̄s in auaritiam labatur. vel fraudulente negotiatiōi intendat/vl'emendo vēdēdoq̄ cōmittat pjuria. vti prius tactuz est/vnūq̄z tñ moraliter peccandū est etiā quantūcunq̄ bonū inde oriri queat.

Nonnunq̄z in bono ope grandē accidiā q̄ tristiciā p magnaz immittit hostis suadens tūc in delectationibus seculi cōsolationē querere. Ex quo duo mala accidūt vnuz ē q̄ frequēt p hoc quis i stultiloquia aut peccatū aliud decidit/p q̄ō etiā alios peccare facit. Scōm est q̄ illius accidia hoc pacto nō sanatur. verū magis ac magis nutritur et crescit. et si em̄ eo tēpe hic a tristicia liberet/ipa tñ postea redit longe validior Qui vo eā abigere supereq̄ vult aduersus illā forti pstare aio/q̄ sibi acriter resistere dz Nā tunc discedat. postmodū minime reuersura.

Nonnūq̄z alicui subijcit hostis ardentissimā cupiditatē cernendi mūdi vanitates/plaususq̄ nuptiarum. Et agit q̄ illo puncto tpis q̄ q̄s videt hmōi/ q̄ illic plerūq̄z sunt impudici

gestus/nō temptatur de peccato carnis/et p̄ hoc illum nimiū audacem efficit hostis/ atq; immoderate sua de castitate p̄sumere. Unde euenit vt is vel in supbiam decidat vel finaliter in obscena opa aut spurcas ruat in cogitationes. siue hoc loco siue post modū alibi cū solitarius erit/ tūc em̄ huius modi cuncta redibūt in memoriā. Quā obrē mirus eē nihil pōt/ q̄ sp hec deuitare pericula. neq; vnq; in illis p̄fidere.

Nonnūq; sub velamento scitatis/ deuotionis. et in p̄sonas religiosas spiritualis amicitie/ agit hostis/ vt ex p̄situdine intuendi/ loquendi. epulandi simul ridendi. mutuo sese iocose tangendi/ veriē spūalis amor ī libidinosum camalēq; amorez et demū in finē ignominiosissimū.

Nonnūq; sub p̄textu fugiende singularitatis/ ꝛ obseruandi mores aliorū. vel alicui⁹ sitis boni suadet hostis vt ꝯ plus vescat aut bibat q̄ sibi cōueniens est. Et pari formiē ē de vestitu ꝛ huiusmōi reb⁹. Quare sūmope est ī oibus adhibenda discretio.

Nonnūq; agit hostis vt sctā intētione ꝯ loq incipiens/ cōtinuādo sermone ad plura defluat inordinate dicēdum/ qđ euenit: vt qz is loquendo cōmouet ira sciturq; vel qz suā glorīā querit. Vel q̄ erubescit ꝛ verecundat nisi audientibus admirationez ingerat. subtile aliqđ. extraneū nouū. inauditūq; dicendo. Quo fit. vt et que scit/ et q̄ nescit immoderate loquat/ aut ea p̄ferat/ que audientibus ob eoz̄ simplicitatem minime p̄ueniūt. Quāobrē sub ratōnis regula semp lingua tenenda est/ eque in medio fineq; sermonis. sicut in initio.

Nonnūq; sub humilitatis specie et sese custodiendi facit vt ꝯ sile at ex p̄temptu. ira cūdis. supbia. vel cum loqui deberet. ex vecordi pusillanimitatq; metu reticeat.

Nonnunq; sub tegumento honesti fortasse desiderij quo ꝯ rem aliquā scire gestit ꝛ agnoscē/ hortatur hostis/ vt his ad cuncta videndū audiendū. temptandū. curiosus sit atq; p̄ceps intētus. Ūñ ingens postmodū sedax temptationū impudicitie ꝛ ōdij obrepit frequentia. Et q̄ q̄ nullū exinde illis malū nascerē. ea em̄ res ad modū boni ficti nociua est. Nā vsq; adeo illius mēs insidiatoris modi nouitatib⁹ obruit vt nullā post hec pura de deo cogitatiōz is habere valeat.

Nonnūq; gratas de carnis voluptate cogitatiōes mēti offert aduersari⁹ dicēs. nō esse periculosum illis dūmō ꝑsensus absit immoderi paululū. atq; hoc mō intantū hominē succendit et inflammat/ vt eas se vix excutere possit. Ita q; nihil est salubrius quā illis initio intercludere aditus. Aliquando autem oriuntur huiusce modi nocte cogitationes cum studiose quis suorum affinium qui in mundo et connubio viuunt statum animaq; querit.

Nonnūq; alicui⁹ mentē plurimū ꝛ turbat hostis. in illā magnā sedarū ac turpiū cogitationum multitudinē immittendo. vt his se continuo peccare credat. Dicit em̄ horrendum esse scelus. cū legendo horas ꝛ deo obsequendo he cogitatiōes adueniunt. Ita q; horretur et illis p̄ritus penitusq; fugendis semp inuigilet. neq; a linq; quicq̄ agere curet. Dicit neppe malignus hostis/ vētū facilius in manu posse fictum manere q̄z illas tolli funditus/ radicitusq; conuelli. vel ita posse a bigi. vt ne quidē per tea vnq; redire queant. Atq; ita nō cum impie mentem cogitatiōes tangūt peccamus mortaliter. sed dumtaxat cum eis consentimus. i. quando illis voluntas nostra fauetur. quando eas ipa cū delectatione complectitur. quando eas adesse gaudet/ q̄ diu vero he sibi displicēt. sibiq; sunt horrori ac odio nullum est mortalis noxe periculum. Dicendum autez. nō possibile in occupatione laboris vel temporalis administrationis/ tantam in esse homini mentis serenitatem sicut in sua quiete post diuturnam moram. Et aliter illaz querere est sepe irritus labor et sola temptatio. Frequenter autem he cogitatiōes melius vincuntur. si eas mihilpē dimus aut curamus. sed alijs in rebus occupamus animuz. quā si eas vinitamur p̄ pellere.

Nonnūq̄z bonas cogitatōes ſuſcitat hoſtis/ nō certe ꝓpter bonuz aliq̄d. vez ad id ſolū vt ſcētē oratiōni impedimentū ꝓferet. Nā illas eo immittit tpe cū eas ſuſcipe nec ꝫ nec conuenit. Non em̄ audiendo vel canendo miſſam oportunū tempus eſt de re cogitare familiari/ quod tamen alijs bonis bonum expediensq̄ fozet.

Admonet nōnunq̄ hoſtis ſemel intantū alicui peccato incumbere/ aut illicite cuidam vacare voluptati. vt exinde ad plenū is ſapiſcentiaz habeat. Ideo vero iſtud agit hoſtis. quia in hoc grauiter iſtū nouit deliquerum. Agnoſcit etiam/ ꝙ ꝛ ſi is modico tempore huiuſmodi ōſiderio carebit. paulopoſt tamen hic multo temptabit fortius. Vt em̄ qui eſtu graui febꝛeq̄ laborant cuz gelidam aquaz biberint/ primo releuari videntur. Deinde vero longe grauius et vehementius affligunt. Sic expleta libidine hoſtis/ poſtmoduz amplius ingraueſcit cupido. Sicut etiam ꝛ hi qui quanto plus ſe vngulis ſcalpunt eſt fricant/ tanto magis pruriginē ſentiunt. Aut qui ſi modicū id tolerare poſſent/ citius multo liberarent.

Nonnunq̄z in ſe quis percipiens motus ire cuncte et vindicte in alterū quāq̄z in hoc ſibi diſplicet ingratuq̄ ſit/ attn̄ ei dat intelligē hoſtis nō debē oꝛonē dicere dñicā/ neq̄ pacē i miſa ſuſcipere/ quoniā non libenti animo cūcta ignoſcit. Quare tamē ſi inimicū is oderat ſuum ꝓpter deum diligere/ debet et tuto pōt deū oꝛare vt quemadmodū alijs iniurias ſuas facta remittit. ita ſuorum quoq̄ delictoꝝ veniam ſibi largiri dignet. Haz ſi efficaciter inimicum amare voluit id vtiq̄ efficere valebit.

Donnunq̄z ſuadet vt ſue ꝙs fame integritatem nimium tueatur/ docens hoſtis ad hoc quēq̄z teneri/ ſecuſq̄ agere velle id eſſe crudelitatis ꝛ immanis ſeuiciei. Qua ō re innumera mala conſurgunt. nam cū cetꝛa ſua facta collaudans/ et de illis volens rationem reddere/ putat nempe hoc pacto clandere hominuz oꝛa/ quod profecto impoſſibile eſt. Ita ergo plerumq̄z is labitur in iram impatientiam/ arrogantiam/ ꝓturbationem mentis. accuſationem alteriꝰ/ ſecretoꝝ que celari deberent reuelationem. vt per hec omnia ſuam aſtruere innocentiā queat. Quitiē ꝓ id frequenter in diſcriſimā ficionem/ habens ab hoſte perſuaſum ſua opera hominum in proſpectu fieri debere. non quidem/ vt dicit/ ob mundi vendicandum applauſum. verum ad ꝑbendum alijs boni exempli viam/ ſimul et ad propriam vitandum infamiā/ nam mihi ita eloquitur/ illeſa fama manēte. pluriſ homines mea verba eſtimabunt/ fientq̄ exinde meliores.

Ex altera parte monet nonnūq̄z hoſtis vt quis nihilipendat q̄d de ſe hoies loquāt ꝛ ſentiāt/ neq̄ in aliquo ſuam famā cuſtodiat/ ſed equale ducat in maifeſto ꝛ occulto peccare/ atq̄ in tali ſue vite negligētia incuria q̄ viuat. ſecū inquiēs/ mea qualis ſit cōſciētia deus agnoſcit. Id ꝓfecto mihi ſatis ē dicāt alij quicq̄d eis libuerit. Ecce itaq̄ videtis/ q̄z difficile ſit hunc vtriq̄ effugē laqueum. ꝛ recto gradiēdo tramite a neutro detineri ꝛ capi. ſūt em̄ ambo pnicioſiſſimi.

Quāobrem primum debet quiſq̄ conſiderare quale opus ſuū exiſtat. bonū ne an malū. Nam ſi eſt malū. quanto magis illud in paulo aperteq̄ facit/ tāto grauius ipe peccat. Et hoc in caſu his celare/ abdere ꝛ occultare debet nō quidē ob ſupbiam. ſz ne alijs occaſionē peccandi male loquendi q̄ tribuat. Sin vero opus bonū ſit/ attamē is noſcit alios ipm veluti malū iudicaturos. animaduertere optet an hi q̄ ita iudicant ad hoc ex ignoꝛātia ꝛ ſimplicitate adducantur/ ꝛ tunc hoc opus ſi ad ſalutē non neceſſariū exiterit. intermittendū eſt/ vel illius rei cognitio et veritas eſt eis aperiēda docendiq̄ ſunt non ſic de illo arbitrari debere. ꝙ ſi ex malitia huiuſmodi ꝓdeat iudicium. Sunt em̄ nonnulli quibus aliēa virtus inuiſa eſt qui nequeūt. q̄d̄ fieri videnꝫ. maligno non carpe dente. Hi ꝓſus ꝓtēnēdi ſunt/ neq̄ em̄ pñt vllo pacto clau-

di istoꝝ ora. Itaq; minime opꝰ est eū q̄ bonū opaꝫ aduersus huiuscemodi hoies suā famā tueri. Porro hoc loco aīaduertē dus est. q̄ subtilis opa crebrius efficere dignatus ē domin⁹ p illos/qui/vt docet apostolus/fatui. inscij. vel nullius estimatiōis habiti sint. q̄ p alios quosq; Quare nequaq̄ optare quis debet vt in eo quod agit bono. ab alijs cōmendet/neq; multomin⁹/sua debet depromere p̄dicareq; laudem. vt etiaz p̄curare vt hoc fiat ab alijs. sed totū deo relinquendū est q̄ de nihilo nouit operari ingentia. Frequenter nanq; videmus quo amplius suam quis oſtētare queritꝫ nocētiā/aut p̄tiū bonū i alioꝝ noticiā ducere/eo minus ab alijs estimaē ⁊ curat. Iō gē et min⁹ tū sibi tū ceteris apud deū p̄fic.

Hit nonnūq̄ hostis vt secū quis scisciteꝫ ⁊ inquirat an p̄destinatus a deo sit ad gloriaz vel ad penā eternam p̄scit⁹/vt hoc pacto vel in p̄sumptuosam spem vel in desperationē labatur et corruat. Proinde neutrū horꝝ diffinita sīa iudicare debet homo. sed in dei sperare misericordia/cū ingēti timore sue districte iusticie.

Nonnunq̄ suggerit hostis apud se pcunctari an potius nunc q̄s mori vel eterna liter dānari malit. q̄ aliquod mortale committere peccatū/vt si is affirmatiue respondeat/in eo denuo peccet q̄ magis eligit peccatum admittere atq; ita offendere deū q̄ huiuscemodi penas p̄peti. deum quippe offendere p̄o quocunq; vitando supplicio velle nequaq̄ debet. Sin vero. contrariam is partem asserierit/ primum forsitan mentietur. deciditq; fortasse in iactantiam atq; arrogantiā. Quāobrem magnopere vitādum est huiusmodi facere questiones/ neq; eis si subrepserint est respondendū/abijciendeq; sunt et dicendū deo. Deam domine fragilitatem agnoscis/ certus equidem sum/quoniam nisi tua gratia mihi foret auxilio/nulla ita modica est pena quin me vīceret. atq; peccato faceret p̄stare cōsensum. Quare me miserum in tuas proijcio manus obsecrans ne ea temptationuz pericula incurrere me sinas/que tuorum sine transgressu mandatorum superare non queam. Poc itaq; modus periculosus is malignusq; laqueus tuto pertransiri valebit. fragilitatem videlicet p̄priam humiliter recognoscendo/et in deo solo cōstituendo spem. neq; quodcunq; iudicando aliquid scitis nempe beatum Petrum qui p̄ se p̄sumebat se velle mori q̄ deum relinquere ⁊ p̄ deū postmodū deseruisse/neq; huius q̄ miserat effecisse aliquid. Sic p̄fecto agūt quā plurimi putantes q̄ omnia perferrent anteqū ad peccandum pertraherētur. quasi non diuina gratia sed sua virtute ipi peccatum deuitent.

Nonnunq̄ aliam temptationem immittit hostis. huic pene consimilem/et est cum quis preteriti tempe grauia perpetrauisse lera/vnde bona sibi aliqua euenerit/ sicut per fornicatōnem aut adulterium prolem suscepit quam ardentissime amore cōplectitur. tunc agit hostis vt is a semetipso inquirat. vel ab alio interrogetur. Dellet ne non peccasse/et hanc non habuisse prolem? Accidit enim hominem delinquere quandoq; huic respondeat questioni/vt in precedenti temptatione dictū est. Dico ita q̄ dictum remedium hic etiam locum habere. tali scilicet questioni non respondendo vel potest homo dolere de ipso peccato dolere item potest q̄ p hmōi delictum sibi ples orta est. Non aūt absolute dolere optet de eo q̄ plem habet.

Nonnūq̄ incitat hostis hoiez ad hoc vt apud se petat. an sit ceteris hominib⁹ vel hoc aut illo deterior. vnde plurima frequenter peccata surgunt puta mentiri. subire. alios temere iudicare. Debet itaq; is dicere quicquid ex me habeo totum peccatum est. si vero i me est aliquod bonū. id est ex gratia dei/quā eque alteri sicut mihi deus ipse largiri potest/satis profecto sum iniquus. nihil ex me nisi peccatum habeo/non ergo me ceteris comparare opus est cum ipe sim ex me sceleratissimus.

Nonnunq̄ gras et dona q̄ in alijs sunt an h⁹ oculos statuit hostis. vt hinc intumescat. pupet. datq; cecos. Quare ex aduerso is cogitare debet deo sibi maiora placita gratioreq; imine deo

nationē. si nō recte diuinis vtaē muneribꝰ
Cogitare etiaz pōt q nemo adeo ē impiꝰ q
nō melius hmōi vteret donis si hec ipa si
bi collata fuissent. ⁊ ita quēcūq; primū / si
ipeū / siue gētilē / seipō meliorem iudica
bit, aut saltē nō deteriorem.

Quōnūq; efficit hostis vt cuz ꝗs
penitere conterigz debet. a seipso
querat tantaz ne de peccato suo
displicentiā habeat / q; tam habe
re teneā q nō arguit qñ plus doloris ⁊ la
crimarū de dāno haberet tpali q; nunc ha
beat de diuina offensa / quare nequaq; hmōi
displicētie sufficere videā. Ez sciēdū q nō
est necesse corpalē de peccato eē dolorē tan
tum / q; ms fortasse esset de tpali malo vel i
cōmodo. Sufficit enī q; cōmissum peccatū
sibi displiceat / ⁊ nequaq; in simili casu de
sum offendere vellet. Non enī sicut prius
dictū fuit optet malle dānari mori aut om
nibus spoliari bonis q; peccasse aut hꝰ mō
peccare. Rursus nec talē hūc optet eē dolo
rem qualē de se diuina postulat imēsitas / cū
hoc sit impossibile. Quia ipa prius ē infi
nita. nr̄m aut dolorē finitū eē necesse ē. Ps
ergo dolor q dictus ē sufficit. Verū quidē
est q tāto hic dolor ē melior / q; to ⁊ in ani
ma ⁊ in corpe ē maior. Assit mō quo ad cor
poralē dolorē recta discretio. Nō enī ex eo
corpꝰ destrui aut ratio ledi debet. Plurī
bus nimiū vereā nūq; satis penitere / aut su
um nō facere debꝫ. Debitū inq; q; tuz ad
strū debitū facere possumꝰ q; tum dī altitu
do deposcit. neq; etiā ꝑm beneficia que ab
ipo recepimus / nec hoc ꝓfecto a nobis in
dulgētissimus ille pater expetit / uno q; mi
ra gratie sue benignitate sibi sufficere vult
nos in amicos habere paratꝰ ēs i ea q; i cer
to numero / certis agenda. ⁊ quibus mādata
nobis tradidit. ipi cōpleverim q; etiaz sub
eterne mortis interminatōe impleda māda
mur. Vniuersa aūt hec ꝓcepta in his duobꝰ
cōtinent. Dilige deū sup omnia. ⁊ ꝓximū
tuū sicut teipm. Si quis vo sup hec aliqd
bonū effecerit. is pinde maiorē gratiā ob
tinebit. Quod si interrōges. quid est su
per oīa deū amare? plane grosseq; respō
deo. Hoc est sic eū diligere. vt nullo pacto
quodlibet aliud quis amare velit p quod
pderet dei amorē. Proximū aūt sicut seipm
diligere / est ei finaliter quidē vitam optare
eternā / gratiā vo in ptenti seculo. insup id
ei facere velle qđ rationabiliter ⁊ in iste in si
mili casu sibi quisq; fieri vellet. Unde ma
nifestū est q; is qui est iudex cōstitutus. ne
quaq; velle debet latronem a morte vl̄ car
cere liberare / quāq; ipe fortasse in simili ca
su contra rationem liberari cuperet. Et er
hoc plurimis eiuscemodi temptationibus
responderi potest.

Si nonnunq; qui sacrū altaris
suscipere cōstituit sacramentū
occurrit sue indignitatis cogita
tio / q; videlicet nequaq; ad hoc
dignus esse pōt / ⁊ pīsertim sibi videā q; nō
bene sua sit delicta cōfessus. Fieri aūt pōt
hoc suggestione demonis vt tantū bonuz
impediaē. Quare igitē is cogitare debz ad
hoc nūq; se dignū ꝑ pīs viribꝰ fieri posse /
quāq; etiā centū annis ad id laborās in cū
beret. nisi ex speciali dei munere id fiat / qđ
sane munꝰ pōt eque nūc sicut post centū an
nos dñs elargiri. Debet rursus cōsiderare.
quoniā hac in vita nemo q; infallibilē absq;
reuelatiōe certitudinem scire pōt. vtz in gratia
sit an nō? vere ne sit penitēs an nō? vtruz
recte ꝓfessus sit an nō? nisi ad hoc singula
ris accederet reuelatio. Itaq; q; sine hac cer
titudine suscipe nollet eucharistiā. is ꝓfec
to seipm decipet ⁊ quādaz superbie speciem
habere videreā. Est alia hūana vel moralis
certitudo q; in nostro ꝓposito ⁊ requiritur
⁊ sufficit. cū videlicet quis in ꝓpria recolle
ctione ⁊ conscientie discussione / id egit qđ
tum sua discretio. tum bonum alioꝝ cōsi
liū / eū debere facere iudicat atq; hoc per
sufficiēs tempus ad id cōmuniter obserua
tū ꝓsuetūq;. Quod si tūc in peccato morta
li ꝑm ꝓpriū iudiciū is se eē nō videat. tuto
⁊ sine noui periculo peccati / ad cōmunionez
accedere pōt. ⁊ quāq; vt frequenter accidit
sibi fortasse leuia quedā dubia supueniant
ea tamen contēnere immo vincere debet / ⁊
ad contrariū agendū semetipm cogere. Le
ue aūt dubiū voco. cū quis ponus de aliq;
fert iudiciū. qđ sit bonū in stum ⁊c. q; q; sit
malū ⁊ peccatū / ⁊ nihilominꝰ quasdā ratio
nes vel cogitatiōes in cōtrariū habet que

ii

aliquā ei dubitatōez afferūt. nō tñ ita q̄n p̄ mū iudiciū multo sibi sit certi⁹/ intim q̄ si res ipa alteri⁹ foret. de ea nequaq̄ ambigeret aut cūctaret. Nec si nō maiorē certitudinē de vna ptū habet q̄ de altera. sistere debet quousq̄z ad eaz aliquā magis assentiat/ z hoc vel alioz vt sue ratōnis cōsultatione/ vel inspiratōe diuīa obtēta p oratio-nem. Nisi eiñ hoc modo quis securitatez in semetipō capiat/ se male fuisse cōfessum semp iudicabit. neq̄z tranquillus eē aut cō scientie pacē vnq̄ habere poterit. Nō profecto nequaq̄ bonū est.

Seipso penitēs nōnūq̄ ingrit z si firmā inn q̄ peccādi volūtatem habeat. z tūc ei plurima p̄ponit hostis/ pīertim q̄ nimiuz est fragilis/ q̄ itē tam crebro in pcā lapsus est z adhuc quotidie labit. Cōsiderare āt ios ꝺz vez q̄dē eē nō posse eū vitare peccatuz viribus suis. Nō etiaz asserere op⁹ hz nūq̄ se peccaturū. p̄sumptuosuz q̄ppe esset hoc/ neq̄z tñ etiā iudicare ꝺz se peccaturz. Jā ei cēt hoc delinq̄re. Satis igit ē si firmū ei p̄positū adest cū dei adiutorio deuitādi pec catū/ z ad id diligētiā adhibēdi/ nec fm p̄sentē volūtatē vllo vult pacto in posterum peccare.

Nonnūq̄ vt dictū ē eniit hostis: psonis deū timētib⁹/ magis q̄ ce-teris nimiū timorē imittere/ q̄ i cūctis suis opib⁹ deficere formidet. Quāob rem eiusmodi timoratis necessariū ē vt in primis magnope aīaduertāt ad q̄d sub pena peccati mortalis fm suū statū obligāt. z ad quid nō ꝓ possit aūt de hoc haberi nō quidē infallibilis/ sed hūana certitudo/ p sapientiū z deuotoz bonū cōsiliuz/ p scripturas. p iudiciū ꝓpue ratōis/ z p suū cōfessorē. Jā fm hanc psonaz cōsiliuz z dictamen debet is frequēter ꝓpriū iudiciuz mutare z vincere. Cū ergo de eo qō agendum ē habet is hmōi certitudinem/ pōt se merito q̄etare/ lz plures alias negligētias q̄ venialia pcā sūt/ admiserit. Ꝺz si in his pū ctis principalib⁹ se defecisse cognoscit. peni tere debet/ z postmodū loco z tpe cōfiteri. Videtis itaq̄z p̄fatus eē necessariū/ vt q̄sq̄ diligēter pquirat q̄ res pctū mortale sit. q̄ nō. in q̄ quisq̄ obligēt in q̄ nō. Et tūc q̄ q̄d sup h⁹ egerit id vltroneū erit z sugerō gatōis/ ad augmētuz sue gr̄e/ simul z alioz

Credere ei q̄ illud meli⁹ bonū q̄ q̄s face-ret valet/ sp implere teneat. ita q̄ si hoc ob miserit. peccet mortaliē/ erroneū ecclesiā q̄s posset obtinere cōscie pacē.

Finaliter p generali regula ac-cipite/ q̄ vti deus z bon⁹ angel⁹ semp ad bonū hortant/ cūctaq̄ seu p̄spera seu aduersa/ siue bo-num siue malū/ sui vel alteri⁹ ad salutē z p fectuū bonoz cōuertūt. sic ex aduerso ois in damnū/ pniciem detorquere molit hos-tis. Ꝺbūdat q̄s diuitijs: enitit hostis vt illis abutat vel in superbiā vel in luxuri-am/ vel in vsurā/ z iniquā tpaliū acquisitō nem. Cōtra sanctus angelus conat z suas det vt illis vtat ad largitiōes ad lemosynas ad supplicit reddēdas gr̄as deo/ ad habeā dā sufficiētiā. Ꝺūr p siderate i pulcritu-dine. virib⁹. scia. statu/ bona hoim fama. ꝺ hoz p trarijs pauptate. deformitate. mala obscuraq̄ fama. ꝺinersitatē etiā inclinatō nis hoim ad h⁹ vel illud/ novit sctūs angel⁹ hū vti/ hostis vo male. Quāq̄ etiā fre-quēter z ipaz dei inspiratōez in malū puer tit hostis. sic ex aduerso bon⁹ angel⁹ ma lā inimici tptatōez in bonū/ puta q̄s tem-prabit ideo religionē ingredi vt postmodū egrediat z rexeat. In ea tñ psenerās falsq̄ manebit. De supbia aut inuidia tenebris huic valide resistet z inde merebitur pluri-mū. Ita frequenter dū sc̄anter nocere co-pit hostis. p̄dest admodū. z pficiat tñ q̄ hoiez crebro temptare desistit/ ne tpa-tionē supando mereat. Aduersus vo cun-ctas suas illaqueātes tptatōnes/ que cer-sunt innumere. non nisi vnicū generale re-mediū repit/ vt beato anthonio reuelatuz extitit. vt q̄s videlz p fundā sp habeat hu-militatē. z affectōe sincera/ puroq̄ corde sta-at totā spem in dei ac sanctoz auxiliū fir-matq̄ id q̄z se facere posse/ esse dei gratia cer-seat pma ximā. Nihilomin⁹ tñ semp suū de-bitū faciat apud deū/ z obseruātia mādato rum eius p̄dicte innitēdo spei. Nam sicut firmiter credim⁹ hoiez solā dei saluari mi-ricordia. ita eā misericoꝛdiaz sumope venerari diligere/ caripēdereq̄ debem⁹. sec⁹ ei facis. vel hoc intermittēs agere/ Profecto illam p

dere sese reddit dignissimū. ¶ Q3 si sug-
geres tibi hoc mō dicat hostis. quicqd ege
neqz vllatenus aliter esse pōt. Rñdebis qc-
quid ō me ordinaverit de⁹ ipe tñ amari di
gnus ē z coli. cūqz mētiri nequeat/ ipe sibi
obsequētib⁹ z ad hoc p suis viris⁹ conāti-
bus infallibiliter glouā celestem largietur
bñ ēt scio/qm̄ bona vita in bonū finē pdu
cit. neqz ob hanc incertitudinē: omittere de
beo. quo minus meū efficiā debitū. imo p
fecto magis ac magis enitendū mihi est. si
cut z si infirmus se sanandū ignoret. inre
tñ ad id suū debitū facit. ¶ Cōcludendo
dicim⁹ nihil ita instruere hoīez in pdictis
rēptatōnib⁹ infinitisqz alijs. sicut graz dei q
p deuotā oratōez/ in pfunda fusaz humili
tate atqz cōtritōe cordis/ adqrit. ¶ Hanc
nobis gram meritis ac intercessionib⁹ oim
sanctoz sanctarūqz/ largiri dignet pater et
filius z spūssanctus. Amen.

¶ Finit.

Contra professum in obedientē eiusdem Johānis Gerson.

Ore tuo te iudico serue
neqz. Si hoc dixit i para-
bola dñs de seruo nō mul-
tiplicante licet reddente ta-
lentū/ quid dicturus est de
talis est ille inobediens pfessus sit cleri
cus sit laicus/ qui ppriam spūs sui volun-
tatem acceptā a deo/ causa lucrādi vite the
sauruz eterne/ dedit illā in manu superio-
rios in dicens. Suscipe me z viuā abba pa-
ter. In manus tuas dñe cōmendo spūm
meū/ quoniā fidēs in te z de me diffidens
do illū tibi. Adiuua me z salvus ero. Hūc
tu quisqs es pfessus hoc modo vel simili
qui patri cui⁹ est voluntas tua/ dono tuo im
mo spontaneo p̄ius/ nūc in necessitatē ver
trare pstumis/ interrogabo te paucula qua
tenus ex ore tuo te iudicet conscientia tua.
Interrogo te non dico serue neqz sed fra-
trem z consernū in xpo charissimū/ agens
in spūtu lenitatis z instruens iuxta moni
tionem apli z xpi/ cupiens te saluū cēre ab e
ore vie divine/ quoniā omnis inobedien
tis/ deviat a via vite. ad quaz qui reduxerit
z cōverterit peccatorē opit multitudinem
peccatoz. Interrogo te si memineris pro-
fessionis tue z si peniteat te fecisse. pcul ab
sit hec ingratitudo a spū tuo pcul et talis.
Porro si memineris z approbas interro-
go quis sapientior et potior interpres erit
pfessionis hui⁹ qualiter obsernāda est/ aut
supior pater tuus/ maxime cū cōsilio cōnē
tuus/ aut tu subditus z vnicus. z vt ferē lai-
cus. Si te/ tuūqz dixeris pferendū pponē-
dumqz iudiciū/ erras intollerabiliter neqz
est qui talē te nō aspernet/ tuā primus arro-
gantiā subsannās z dicens. Quis pōt hūc
audire. certe puto q pudet te eriā hec inter-
rogatio auditu suo primo. ¶ Interrogo
deinceps. putas ne patrem. imo z patres tuos/
ita malignātis esse nequitie q in male
consulendo salutue. vellet se simul et te
perire. Exclamabis arbitror ad hāc inter
rogationē cachinnās z indignans rugata
fronte. Longe sit hec insania a me pauper-
culo idiota subdito z peccatore. vt de san-
ctissima supioz meoz. pbatissima qz sapiē-
tia. tam sacrilege desipiam. ¶ Euigila nūc
z perspice/ si non breui ratiuncula primus
ex ore tuo te iudico qui insanus hoc z illud
facere/ tu nō obedire pseueras Si ei supior
tuus sapientior est in cognoscendo pcepta
regule quam pfessus es. si pterea credis q
nollet se dānare duz tibi pcipit obedire. qđ
obniti potes. quid excusatōnis afferre sup
inobediētia tua ne dicaz primacia. ¶ Sed
dicis forte demissis oculis. z facie humi de
iecta si nō omnis a te pudor abscesserit. si ñ
attrita iam fronte meretricem imitaris. di-
cens. Volo virtuosus ēe z dño p afflictio
nes abstinentiāqz placere. exemplo priorūz
sanctoz. nomiatim iobis bapti. Setio fo-
titudinē corpis mei. scio q ieiuniū a vino
non erit in grauamē mihi. Ecce frater rece
dis iā a cōcessis prioribus. Tu iudicū tui/
pfers omni alteri. q. si. d. infirm⁹ z insanus
medico suo. Cognoscō melius dispositōez
meā q tuipe. Scio qualiter obtpandū mi
bi nō est regulis artis tue. ¶ Aggrediar
nūc te altera via duriore vt ex ore tuo te
iudicē si primat ēe decreueris. nō tātūmodo
seruū neqz. sed vel hereticum apostatā. vel

de hersi ⁊ apostasia vehemēter suspectum ita tñ si deprditō iudicij rōnis p cerebri lesionē/ubi nō fuerit excusatōis subsidiuz. q̄ casu nō ita argumētis theologie. sz fomentis medicine op⁹ erit. Dixit dñs noster ibs ꝑps ad oēs in eccl̄ia platos loquēs ad psonas ap̄lor⁹ ⁊ discipulorum. Qui vos audit me audit/ ⁊ q̄ vos spnit me spnit. Credis hoc? Credis si catholic⁹es. Scio ꝓterea q̄ sapiores sūt ⁊ plati tui patres ordis scti in quo ⁊ sub quo/ pfessuz te negare nō potes aut si negas. erras i facto ⁊ cōuinci testib⁹ potes. imo vberib⁹ ⁊ carcerib⁹ coerceri. alio quin fas eēt exēplo sili ⁊ pnicioso cuilibz pfesso religionē se negare pfessuz ⁊ impune. Ceterū si fateris te pfessum/ fatearis oportet te ad obedientiā cōtra propriū etiā voluntatis arbitriū teneri ligatū. Alioquin contradicis euangelico nūc inducto p̄cepto. Qui vos spnit me spnit. Qui autē spernit ꝑm/ vtiqz blasphemat ⁊ apostatizat. Et si addit q̄ hec licite faciat. se palā in heresim p̄cipitat. ex qua si nō velit extrahi p̄nar ē iudicādus ⁊ vt talis brachio seculari relinquēdus. nedū a monasterio pellend⁹. Pro uideat salubriora de⁹. tamē ⁊ si ita loq̄mur ⁊ vere loq̄mur. Temptabo viā rursus ¶ L
ālterā que sanioris est ad morbū fomēti ꝑicis (vt accepi ⁊ iam ꝓtractū est) q̄ nō ex inobedientia desistere vis a potu vini. ceterisq̄z cibis lautioribus ordini cōcessis. sed ad vtiles acq̄rēdas ex pnīa. Vide queso frat ne mentiat iniq̄tas sibi. ne sit iste laques⁹ sathane sub angelo lucis. nō vtus abstinentie in spū humilitatis. Itaq̄z si vis vt credam tibi/ oīde vel paulisper obedientiā in q̄stulo potu vini. necnō in alio fratrū edulio/ saltē pauculo. vñ nō possit corp⁹ ad lasciuiā excitari. neq̄z rigor abstinentie perdi. Nūc vo q̄le istud ē. q̄ abhorres a vino taliter vt nec ꝑsuetudini ecclie velis eē ꝑformis. q̄ p⁹ sacrā cōmunionē: dat laicis pocullū vini tātillū. Qualis ē ista obsecro singularitas? nūquid de radice ꝓcedit abstinētie. ⁊ non potius ex intimis hypocrisis? demētie. vt dū facis qđ nemo mirent oēs. et tibi laudē singularitatis impune p̄sumas. Legim⁹ de multis ita seductis/ pessimo fine terminātib⁹ vitā. Fuit sctō ffrāciscō collaudat⁹ frater vn⁹ q̄ iussus ꝓfiteri p vba/ noluit nisi p nut⁹. Tollite inq̄t sctūs ffrāciscus fundamentū hoc diabolicū. docuit exitus ista ē. Dicit climachus. Si videris aliquē q̄ sibi sit in cōitate singularis. ipe nō indiget monē temptāte q̄ factus ē sibi demon. Et apud sapientē scribit. Vidisti hominē sibi sapientē videri. plus illo spem habebit insipiens. Quis vo pl⁹ sibi videt sapiēs q̄ sit. le q̄ iudiciū suū p̄ferri iudicio quorūcunq̄. Et vo dicit frat iste si ē accepi. Nulli audiā i abstinētia mea/ nisi solā eccl̄ie. fiā. q̄si vicz p q̄libet tali/ sit cōuocandū generale cōciliū. aut sit papa specialiē ad hoc dus. ⁊ nō sufficiēter dicat eccl̄ia q̄ sapior ꝑtim in re tali/ decernit ⁊ iubet. Etiā mo ꝓpinde q̄ si mitteret ē ad papā/ frater iste nec sic obedire iussioī sue vellet. Est apostatare narratōes patrū de q̄dā gloriāte in abstinētie singularitate q̄ remediuz innuerit p̄ua ligauerit ipm tāq̄ fatuū. ⁊ certe iā ipe talis erat. Compulerūt vri lautissimis cibis vino ad saturitatē ⁊ nauseā. Quid tandem? Sanat⁹ ea p̄sumptōe vel arrogātia singularis abstinētie ⁊ ꝛ sequēter a vanitate ꝓpria culo isanie liberatus. Tradidit beatus Bernū. q̄ dyabol⁹ nō hz machinamētū magis ius ad pditōez querētium placere deo. q̄ si suadeat currere idiscrete. quatinꝰ q̄ currit in currat ꝛpceps ruat. Vocat hoc demoniuz meridianū qñ sub specie magni boni alicui gularis pfect⁹. incidit dns in magnū malū. Et q̄ maiꝰ malū q̄ inobedientia. q̄ peccatū arolādi. i. idolatrādi a dño nominat? Ꝓterea dicat ap̄l⁹. Si esca scandalizat fratrē meū nō mādducabo carnes in eternū. q̄ tomagis si abstinētia tua (o frater) scandalizat fratrē. nedū vnū ex pusillis. ꝓpter ⁊ maiorē. Ve tibi timedū ē. Itaq̄z nō expedit tibi ꝓ tristare patrē tuū. nō ꝓtumace eē ad illū. i. nō tollere te sibi. cui te voto tradidisti. hoc rapina ē. hoc sacrilegiū. Dicis tibi in veritate nec mētiar. Si de vnoꝫ malis alterū eēt facēdū. vel comedere carnes in die veneris sctā. cū remissu conscie timoris te. aut abstinere a vino cōtra ꝓpriū obedientie rōnabiliter impositē/ ꝓferre primū. quia sctm nō ideo malū sz vt bonū deberet intrepleri bibēdo vinū. Alioq̄n cū p̄ina remissu nō staret salus. vbi aliud ꝓpetrādo cum subsequēte humili pnīa ꝓmedēs carnes

uare. ¶ Denich si forte dicturꝰes. Douesor lege spūssancti. vide si spūssanctꝰ est dissensionis deꝰ. Vide si qlibet pfessus regulā ita diceret/ꝙta confusio sequeret. Vide si sufficiēte dotes exceptōez a regula generali. quā ꝛ fm quā pfessus es. Bz formido patrū ꝓ te loq̄r. Et forte p ceteris impoſterū si qꝭ auertat deꝰ occurreret casus talꝭ. ¶ Bene vale cor boni ꝓsilij statuēs tecū. ¶ cancellariꝰ parisien. Lugduni. Anno. M. ccccxxxj. in Januario ꝛc.

¶ Finit.

¶ Itē ab eodē cācellario parisien. de zelo ꝛ feruore nouiciat⁹ ꝛc.

Olet zelꝰ om⁹ dei/ꝑtim duz ē nouitꝭ/boies bone voluntatꝭ comedere hoc ēvr gere/vt oīa q̄ cōspiciūt vicōrum scādala/ satagāt vl' tolere vel culpare. vel ceteros ad ablatōz acriter animare. ¶ Nō dissimulādū asserit. non parcēdū. nō scādalū formidādū. sed incedendū viriliē p arma iusticie a dextris et a sinistris p infamiā ꝛ bonā famā. p verbera si opꝰ est p sanguinē ꝛ p mortē. ¶ Vex eye nit ꝙ pꝰ expientias varias. pꝰ irritos conatus. pꝰ agnitā hūane fragilitatꝭ ꝛ iniq̄tatis abyssum inexhaustibilez tpaꝭ ꝛ molescit ferꝛ iste. bullienti musto silis ꝛ q̄ maturis aqua/vinuz nimis feruide charitatis. ¶ Porro nō negauerī/me porib⁹ānis zelū hmōi qualēcūq̄ sensisse. sz ꝙ freq̄nter fuerit nō fm sciaz me docuerūt exitus.

¶ Finit.

¶ Tractatus eiusdē cācellarij ꝑisien. pro deuotis simplicibus

Qualiter se in suis exercitijs discrete ꝛ caute habere debent de gallico in latinū trāslatus per quēdam. Qui quidez translator ad vitandum rusticitatem latini eloquij que resultasset magis ex vulgari in sensu e sensu ꝙ verbum ex verbo transferre curauit. vndē nec mirandum si opusculū istud non cōuenerit satis in stilo cū aliis eiusdez cancellarij operibus.

Deus vult vt sit rōnabile obsequiū nr̄m. ita vt cūcta q̄ in ei⁹ seruitio facim⁹ fiāt cū discretōe. tā q̄ ad corꝑ. ꝙ quo ad animā. Nā iuxta cōe ꝓuerbiū. Omne qd̄ ē nimiū/vertit̄ in vitiū. Vt deat ergo aīa sic regere corꝑ suū. vt ex vna pte nō ꝓtra se ꝓualeat. ꝛ ex alia pte vt in seruiēdo sibi/etiam nō deficiat. Quoꝛ ꝓmū fit/cū nō nimis lante ipm corꝑ enutrit̄. Secōm qn̄ nō nimium exercitijs siue corꝑalib⁹ siue spūalib⁹ fatigāt̄. Et maxīe in spūalib⁹ seu ad spūalitatē tendētibus exercitijs/ē cautela adhibēda qꝛ in talibus ꝓpter simplicitatē nōnulloꝛ deuotorū ꝛ antiq̄ hostis insidias/ sub specie boni posset hō incurrere piculū magni mali. Exempli gra. Si ḡs nimis/ꝛ nō cū debita discretōe nec cū ꝓsilio alioꝛ deuotoꝛ exptorū/ꝛ suoꝛ supioꝛ intēdere vellet. ieiunijs. flenb⁹. vigilijs. disciplinatōib⁹. oratōnib⁹ meditatōnib⁹. imaginatōnib⁹ circa subtilitates qualibz/ꝛ diuinas res terroribꝰ mortis extremi iudicij ꝛ inferni. ꝛ ceteris hiis similib⁹. Hic posset caput ꝛ cerebrū suū alia q̄ organa q̄bus aīa vti hz in suis opatōnibus intātū ledere. vt vsuz rōnis amitteret. aut fieret totꝰ debilis fantastic⁹ ꝛ melācolic⁹ sibijp̄i/deo ꝛ hoīb⁹ inutilis nō solū sz ꝛ periculosus ꝛ grauis. ¶ Tñ ꝓsiliū meū est. vt hō deuotꝰ si oino mēsuram ꝙare nequt. nutriat potius corꝑ suū aliqualiter cū excessu ꝙ subtrahat sibi nimis cū defectu. Ratio q̄a difficilꝰ imo q̄nq̄z nullaten⁹ subueniri pōt corꝑi lesō p hmōi nimiam necessarioꝛ subtractōez. vbi tñ facile p vnā aut duas abstinētias/repmi posset qd̄ excessum erat p nimis delicatā educatōez. ¶ Custodiat ergo homo deuotus ꝓ regulis ea que subiūguntur documenta.

¶ De humiliādo se coram deo.

Primo det oblīuiōi totū ꝛ ps suū ꝓteritū. ita vt ñ nimis cōtinuet spē recogitet de suis pactis pctis. pꝰ ꝛ strict ꝛ pfessis. sz sufficit vt q̄nq̄z p ꝛ strictōez generalē. sic dicat oꝛe vel cor de. Bñe de⁹ me⁹ pfiteoꝛ tue bonitati paterne/ꝙ

vsqz in presens male proh dolor perdidi tē pus vite mee in peccatis ꝛ vanitatibus. qa tibi digne nunq̄ seruiui. Sed ꝛ insuper te multipliciter offendi. ꝛ nihil habeo q̄ possum tibi pro neglectis ꝛ male gestis satisfacere nisi cor meum. vtinam debite contritū et humiliatum. Hoc ergo tibi domine offero. ꝛ rogo ne despicias ꝛ delicta iuuentutis mee ꝛ ignorantias meas immo ꝛ nequicias meas ne memineris. Etiam scio domine. q̄ totis viribus meis non sufficio talez facere confessionem/ qualem bene exigeret peccata mea. Sed ꝛ tu scis deus meus desiderium meum ꝛ voluntatem meam bonam. quia ex tuo dono ꝛ tua inspiratione/ nihil volui vicario tuo meo confessori celare de peccatis meis. Et ipe confessor/ se satis putat informatum de mea vita. Rogo igitur pie domine. sufficiat tibi. ꝛ da vt oblitus ea que retroacta sunt extendere per amplius me possim in anteriora in tuo sancto seruitio. Si autem domine in futurum aliquid aliud tibi de me placuerit super cōfitendis meis peccatis iteratis vicibus/ offero me paratum. iuxta consilium cuiuscūq̄ per quem tuam mihi dignaris innotescere super hoc voluntatem. Nihil enī intendo retinere apud me quod sit contra te. Tamen non ignoro etiam domine de me ipso q̄ quis mille sies confiteor/ ex hoc non possum satis iustificari/ sed ex tua sola misericordia/ mea dependet iustificatio. Cuz enim tu mihi non imputaueris peccatum tunc iustus sum ꝛ non alis.

Informatio et consolatio officialium qui circa exteriora occupantur.

Circa premissa etiam notandum q̄ persona deuota que circa curam rei familiaris ꝛ exteriorum dispensationez/ multum occupatum. non debet cum nimia anxitate conari ad habendum talem pacem tranquilitatem ꝛ puritatem cordis/ qualez persona soli deo ꝛ spiritualibus vacans potest ꝛ debet habere. Nec deus requirit hoc a tali de necessitate salutis. Scit enī q̄ humane infirmitati id ipossibile est. Ad hoc enim conari nimium esset signuz superbie et labor inanis. perditio temporis inutilis. Non ergo persona sic exterioribus occupata pro sua ꝛ aliorum salute ex diuina hauta dubium prouidentia / tristetur multum si deuotionem tantam non habuerit quantam libenter haberet. ꝛ qualem alios habere considerat. Impleat ipse tantum fideliter ministerium suum ad quod deus eum vocauit ꝛ satis est. sicut nanq̄ ipse non solum pro se sed ꝛ pro alijs/ se exterioribus occupat in xta diuinam voluntatem. Iu eram alij non solum pro se/ sed ꝛ pro ipso sic occupato ꝛ pro alijs/ deo ꝛ spiritualibus exercitijs vacant. Hoc adiecto. et quandoq̄ ceteris horis sibi magis apetus prout possibile fuerit/ ad deum etiam recursum habeat: conquerendo humiliter de suis negligentijs ꝛ exponendo domino de suis necessitates occupationes ꝛ miserias suas/ oīa do vt pius dominus dirigetur easdem suscipere a paupere seruo suo loco deuotionis quas libenti9 sibi offerret. si eam haberet. Hic surgit pia ꝛ pulcra consideratio de corpore christi mystico. In quo ipse dominus ihs deus ꝛ homo/ ꝛ nostrum caput. nos q̄ membra eius. Unde ꝛ sicut in corpore organico omnia membra non eundem actum habent. nec sibi soli. sed toti homi in suis actibus deseruiunt. Pedes quippe nō sibi ambulant. nec manus sibi soli laborat. nec os sibi soli comedit ꝛ sic de alijs sed ipsi toti homini. Ita etiaz in hoc corpore christi mystico quocūq̄ quodcūq̄ bonum operatur/ non sibi soli sed omnibus in xpo existentibus id operatur in salutez. Et ex eo q̄ dominus noster iesus christus. deus ꝛ homo mediator est dei ꝛ hominuz ꝛ caput nostrum opera nostra bona per ipsum fiunt diuine maiestati grata ꝛ accepta ꝛ nobis salutaris ꝛ fructuosa ꝛ nō ex nobis. Nemo ergo deputatus operibus inferioribus/ desperet nullusq̄ intendens maioribus/ superbe se eleuet. Quia omnia in xpo ihu domino nostro erunt nobis cōmunia. Holi bene ne ita q̄ agunt illi q̄ predicantes aut alia magnalia agentes se magnificant. ꝛ ceteros religiosos ꝛ christifideles non predicantes sed quieti contemplationis ꝛ otionis vacantes vilipendunt. velut ecclesie vel inutiles. non attendentes. quia si serno de

beat proficere ex ore predicātis. deuota cō
templatiorum oratio habet hoc efficere
apud deum ⁊ impetrare alīs innanum erit
conatus laborantis. ¶ Similiter non be
te agunt qui spiritualibus vacantes / con
temnunt temporalium administrationes
exercentes. sicut enim spiritualia sic ⁊ tem
poralia bona q̄ diu sumus ī via ⁊ peregri
namur a celesti patria nobis necessaria sūt
¶ Et non omnibus omnia prosunt. nec om
nes omnia possumus. Sit ergo quilibet cō
tentus de situatione sua / in corpore xp̄i mi
stico etiam pro quocunq; reputetur mēbro
infimo. ⁊ studeat fideliter agere in ea voca
tione qua dominus eum vocauit. ¶ Ex p̄
missis apparet error illorum qui in religio
nibus / ex obedientia deputati ad exterio
ra officia sua cum murmure ⁊ invo lunta
rie imo quādoq; vix ex coactione ⁊ per con
sequens negligenter ⁊ infideliter implent
spiritualia sibi furtiue contra bonum obe
dientie vltra q̄ ad eorum statum pertinet
vsurpantes ⁊ id quod aliorum est superbe
sibi vendicantes. quod q; suum est / negli
genter. ⁊ sic ⁊ istud ⁊ illud / non solum salu
ti sue infructuosus sed ⁊ sepe per ꝓprie vo
luntatis ⁊ inobedientie vitium dānosum
facientes. ¶ Apparet quoq; similiē ex pre
missis q̄ incaute agunt nōnunq; religio
si modicam cōpassionem cum suis fratri
bus ad exteriora explenda deputatis si q̄
in spiritualibus munus prompti inueniā
tur habentes, ipsos temere quandoq; tan
q̄ indenotos non solum corde diiudican
tes. sed quod peius est sepe gladio lingue
detractorie percutientes. Non attendē
tes illud vulgare proverbium. Pluribus
intentus minor est ad singula sensus. Nec
recogitant q̄ si ipsi explere deberent talia. s.
temporalia ⁊ spiritualia. neutrum horum
forte facere rite possent. Neq; aduertunt
quātus deberent esse deo ⁊ hominibus gra
ti q̄ ipsis ad seruiendū deo in quiete ⁊ pa
ce ordinatis alij coguntur seruire cū mul
ta fatiga ⁊ tribulatione ⁊ deo ⁊ sibi ⁊ alijs
⁊ q̄ ipsi velut domini recumbunt. alij ve
lut serui eorum ministrant eis ⁊ in tempo
ralibus ō necessarijs eis prouidere habent
Timere deberent hi tales q̄ spiritualium
operum suorum fructum non ipsi. sed alij
officiales. s. exterioribus occupationibus p
pter eos detenti. apud deum iustum iudi
cem percipient. propter suam potissime in
gratitudinem. que deo maxime in nobis
displicet. ¶ Juxta premissa quoq; instrui
tur non nullorum simplicitas. qui occupa
ti alijs / conantur non tm corde. sed etiam
ore semper orare propter verba apostoli q̄
bus ait. Sine intermissione orantes. Haz
ēm expositores licet semper oret qui bonū
operan non cessat. ⁊ qui per peccatum mor
tale orationem suaz non interrumpit. pos
sumus tamen ex premissis ⁊ ad propositū
dicere plane ⁊ verissime q̄ semper orat qui
alia bona opera siue spiritualia siue corpo
ralia p̄o dei honore ⁊ seruorum dei vtilita
te facit. Licet enim non oret per se orat ta
men per alios in christi corpore mystico. et
hoc sufficiat sibi dūmodo alīs debitū oran
di ad quod ipse obligatus extitit nō negle
xerit vitiose.

¶ Qualiter ⁊ quare or/ dinandum sit spiritu imaginibus.

RUrsum persona deuota de
bet diligentiā adhibere vt nō
incurrat aliquam singularitatis
notam per suam deuotionē p̄e
ceteris inter quos conuersatur. Docenim
reprehenditur a patribus. quia turbat non
nunq; alios cum quibus viuitur. ¶ Et est si
gnum superbie ⁊ hipocrisis. Studeat ergo
esse in publico communis ⁊ alijs informis
absq; tamen peccato. In secreto vero pote
rit esse singulariter deo deuotus ⁊ corde et
motibus ⁊ gestis ⁊ exercitijs. cum discrecio
ne tamen ne se destruat. ¶ Pro istis autez
deuotorum exercitijs que cōmuniter apti
us fiunt in priuato q̄ in publico (vt sūt vi
delicet mentales orationes ⁊ meditatōes)
notandum q̄ quicūq; in his ⁊ per hec vult
amoiose ⁊ affectualiter tendere in deum / se
cure ⁊ discrete ne caput ⁊ sensus sui forsan
ledantur debet discere cogitare de deo sine
aliqua re corporali siue absq; imagine. ita
vt non cogitet rem magnam aut paruam.
longam aut breuem. albam aut nigrā. hic
aut ibi. in tali aut alio loco existentē. Sed
omnibus talibus et similibus exclusis eleuet
cor suum ad intellectualia pura et incorpo-

rea. cogitando dei omnipotentiã qua omnia potest. dei sapientiam qua omnia preterita ⁊ futura scit vt p̃sentia, dei bonitatẽ qua omnibus q̃tum in se est/ bene vult et nulli male. ¶ Similiter eius misericordiam dulcedinẽ pulcritudinẽ/ ⁊ sic de alijs perfectionibus/deo summe cõuenientibus. ⁊ in existentibus dicendo corde ⁊ ore. O domine deus meus. creator ⁊ redemptor ⁊ salvator meus omnipotentissime. sapientissime pptime. totus pulcer. dulcis ⁊ misericors O pater pijssime amãtissime amabilissime qui solus vere pater patrũ es. plus me diligens q̃ vn̄q̃ carnalis pater suũ carissimũ dilexit filium. ¶ Quod bene ostendis ĩ tuis beneficijs magnis ⁊ multis mihi indignissimo datis per te et adhuc dandis / ex sola tua maxima hoc faciens bonitate. te adoro laudo glorifico. toto corpore ⁊ spiritu tibi gratias ago p̃ro omnibus donis tuis. quia quicquid sum. possum scio ⁊ bene sanctecq̃ cupio volo ⁊ desidero hoc a te habeo totũ. ⁊ nihil habeo ex meipso nisi peccata q̃ clementer peto ignosce propter gloriam nominis tui benedicti. ¶ Quod me cũ omnibus sanctis tuis benedicere laudare ⁊ p̃dicare sine fine p̃pitius etiam cõcedere digneris. ¶ Vel alio modo orando p̃rout spiritussanctus inspiraverit. ¶ Talem respectũ habendo in oratõnibus ⁊ meditationib⁹ suis homo nõ facile incurret frenesim. nec erit fantasticus. ⁊ in capete seu sensibus suis destructus quẽadmodum aliter faciliter posset contingere. cum homo nimis figit cogitatum suũ in res corporeas ⁊ rerum sensibilium imagines. ¶ Nolumus tamẽ per hec reprobare imaginatões de opere nostre redemptionis/ de captõne/ alligatõne/ colaphis/ sputis/ flagellatõne/ crucifixione dñi nostri ihu xpi ⁊ ceteris huiusmodi Immo hortamur q̃tum possumus vt de talibus homo sepe cogitet. sed sub hac condicione ⁊ huiusmodi cautela: vt videlz cũ discretione ⁊ non nimis hoc faciat. atq̃ vt non nimis diu/ ⁊ immobiliter quasi seu nimis fixe/ circa corporalia ⁊ imagines rerũ huiusmodi/ cogitatio immoret. Sed semper conet cogitatum suũ ab istis corporeis imaginationib⁹/ trahere sursum ad earundem rerum corporaliũ spiritualitatẽ. que inde (spiritu sancto docente) elici potent copiose si homo assuescat ⁊ vederis se ad talia facienda. ¶ Et ne videatur impossibile totaliter licet appareat in expertis difficile aliqualiter / id quod dicimus. Sumamus exemplũ de venerabili sacramento dominici corporis. q̃ cum videmus in manibus sacerdotis. oculis corporeis adoramus deuote/ sicut verum deum ⁊ hominẽ humani generis redemptorem angelorum dominum. ⁊ demonũ expugnatorem. propter hoc q̃ ibi videmus oculis cordis. nec moramur cum cogitatu nostro diu circa illud quod exterioribus apparet oculis. vtpote circa albedinem rotunditatem ⁊ parvitatem sacre huius hostie. sed cogimus q̃ si violenter cogitatum nostrum/ vt abillis visibilibus speciebus se auertat. ⁊ conuertat ad inuisibilia que oculus mentis p̃ fidem sancte catholice fidei ibi videt et credit veracissime. quasi dicerem⁹ cogitationibus nostris id quod oculi corporis nostri ibis representant non est deus noster. sed id quod ibi oculis cordis cernitur est deus noster. ¶ Hoc ergo cogitate et in hoc vos figite. ¶ Aliud exemplũ potest applicari de puero extra patriam posito q̃ nunq̃ vidit patrem suum ⁊ cui pater mittit victum ⁊ amictum ⁊ alia necessaria. salutatq̃ dulciter sepius per medios nuncios eundem. Non dubium quin puer iste licet patrem suum non videat moueatur naturaliter quodam amoroso affectu ad diligendum hunc patrem et ad cogitandum sepius cordialiter de eo. et q̃ libenter esset apud eundem/ ad videndũ ipsum sicuti est. quia nescit an sit longus aut brevis an albus aut niger. ⁊ sic de alijs corporalibus circũstantijs. ergo etiam in cogitando patrem suũ qualescũq̃ huiusmodi corporee imaginatões occurrerint/ nõ in eis quiescit. sed repellit tanq̃ deceptorias ⁊ inutiles. Sed quoniã alibi/ de hoc latius tractatum est. sufficiat hic modice tactum. ¶ Itaq̃ iuxta p̃missa discat p̃sona devota/ in similibus similiter agere. alio quin in orationibus ⁊ meditationib⁹ suis non solum pertimescere habet p̃missa gula. sed etiam incõmoda grauia alia. Poterit enim contingere dum homo nimis

cogitat cuz imaginibus 7 de rerum corpo
ralium circumstantijs. vt propter fantasie
fluxibilitatem/7 inuisibili hoste illudente
et cooperante deueniat a deuotis 7 pijs co
gitationibus/ad cogitatus turpes 7 impi
os. a puris affectionibus ad immundas. a
spiritualibus ad carnales. et nonnunq; a
sanctis cogitationibus ad execrande blas
phemie cogitationes. prout in nonnullis
deuotis personis in his incautis/comper
tum q; quandoq; est. ¶ In ipsa etiam venerā
da imagine crucifixi. ex nimia fixa conside
ratione circa corporis dominici nuditatez
eiusq; femoralium. ¶ Qui casus sicut mulier
culis est valde possibilis sic viceversa pote
rit casus iste et viris esse non impossibilis/
si nimis figantur eorum cogitatus erga san
ctarum virginum imagines corporeas. p
ueamus igitur dum cogitare volumus nu
quid contingere poterit dominum nostrū
crucifixum de cruce nobis euanescere/ nos
q; cum latronibus non tantum his qui cū
domino crucifixi sunt/sed 7 illis inuisibili
bus illic insidiose contra nos latitantibus
solos remanere. qui 7 despoliantes nos co
gitationibus 7 affectionibus puris et san
ctis 7 plagis turpium 7 execrandarum im
positis/ vix semiuiuos nos sub cruce relin
quant. Semiuiuos 7 semimortuos nanq;
nonnunq; deuoti simplices se putant cuz
ex huiusmodi corporalium specierum in
canta 7 nimia imaginatione/ veniūt a san
ctis cogitationibus meditationibus 7 ora
tionibus/ad cogitationes nefarias spiritu
neq; sepius cooperante. ¶ Estimantes cum
quadam desperatione se a deo derelictos 7
reprobatos/propter huiusmodi turpitudi
nes/cogitatu eorum occurrentes 7 per con
sequens se in anima a dei gratia mortuos
fore/et vix vita corporis viuere. quod ta
men falsissimum est. ¶ Ecce ad quanta pue
nitur pericula ex nimia forti imaginuz cor
poralium rerum fantasia. et ex antiqui ho
stis cooperatione malitiosa. ¶ Nemo ppē
premissa credat sanctorum imagines sicut
quidam heretici senserunt/esse contemnē
das. sed sunt potius reuerenter tractande/
et ea intentione qua ecclesia dei eas institu
it digne honorāde. ¶ Et sic discamus ab his
visibilibus mēte transire ad inuisibilia cor
poralibus ad spiritualia. ¶ Ille nanq; est fi
nis imaginum.

Remedia cōtra spiri tum blasphemie.

De blasphemie temptatione/ 7 occasione premissorum/est etiam notandum/ q; ipsa nouiter ad dei seruitiuz conuersos/quādoq; graviter infestat inimico humani generis (vt tales per hoc in desperationez deducat 7 a dei seruitio viaq; salutis arrepta retrahat) id agente. deo autem (vt per huiusmodi graues temptationes si eis non consenserint/a peccatis suis purgati. influentie sue gratie idonei reddantur) hoc pie permittente. ¶ Cum igitur cogitatio huiusmodi mala/horrenda. grossa. turpis. et nefaria. importune occurrerit. non terreatur nec tristetur persona deuota/propterea nimium. neq; credat se propter talem a deo derelictum. etiam q; tum cunq; talis cogitatio blasphemie videatur esse contra deum vel alicuius sancti honorem aut cōtra fidem castitatem ꝛc. Sed maiorem fiduciam. se pertinendi ad deum inde accipiat/ dicendo corde aut ore. ¶ Domine deus meus graviter 7 inuitissime tolero hanc temptationem. tamen quia multum peccaui. iustum est vt multum affligar. ¶ Confidēs domine. quia tam forte certamen mihi cō mittis. q; etiam inter magnos 7 electos tuos milites velis computare me indignum Si igitur domine est tue volūtatis/ vt hec temptatio dura me colaphiset non recuso laborem sed suppliciter rogo vt tribuas seruo tuo virtutem pugnandi 7 vincendi ne ei vnq; in eternum consentiam. ¶ Tu em deus meus scis creature tue impotentiam nec etiam ignoras inimicorum meorum inuisibilium/inueteratam invidiam 7 malitiam cōtra me. ¶ Et hec orando dicat homo deuotius vt poterit signando quoq; se interim sepius signo sancte crucis 7 aqua benedicta si affuerit se aspergendo. ¶ His peractis sit homo cōtentus 7 non curet de eis amplius multum. nec litiget vltra pro illa vice nimis cum eisdem sed contemnat. ¶ Et

sic citius euanescēt a memoria. ¶ Super premissis habemus exemplum de quodaz monacho in heremo, qui talibus turpib⁹ cogitationibus vexabatur viginti annis. et nemini audebat aperire temptationem hanc/propter eius abominationem. Tandem tamen cuidam antiquo experto patri eam/non ore ex verecundia sed scripto detexit. Qui ridens ait. Pone manum tuaz super caput meum. quod cum ille fecisset. ait idem pater. Super caput meum ego accipio totum istud peccatum tuum et omne pondus eius. Non ergo tu amplius/ inde conscientiam aliquam habeas. Cum autem monachus super hoc miraretur et causam huius quereret. Respondit pater querendo. Placuit ne vnq̄ tibi ista turpis cogitatio? Absit inquit ille. Nam maxime mihi semper displicuit. Et ait sanctus pater. Manifestum est ergo q̄ tu eam non agis. sed eam pateris antiquo hoste procurante/ et te vt decipere tandem per desperationem posset/ita fatigante. Hunc ergo filii mi audi consilium meum. Et cum iterū inuaserit talis turpis cogitatio/dic. Tibi et super te inimice neq̄ sit hec tua blasphemia. ego nihil in ea habere volo. sed dominum deum meum ego adoro et veneror. in ipsumq̄ credo. ¶ Expost vero iste frater/ nunq̄ habuit amplius hanc grauem temptationē cōsilio senis adiute. ¶ Et notandus q̄ persona deuota huiusmodi temptationes graues/non debet confiteri indifferenter cuicunq̄ sacerdoti q̄ q̄ plurimum litterato. ne forte occasionem desperationis habeat propter multorum inexperientiam. sed recursum habeat ad viros deuotos religiosos discretos. Nec est op⁹ in speciali nimis declarare in confessione talem turpitudinem. sed sufficit ita dicere vt confessor intelligat mentem confitentis et hoc pro semel. ¶ Si amplius veruerit. satis est eidem confessori amplius simpliciter in genere eandem dicere. ¶ Pro illis que premissa sūt notetur pro regula generali. q̄ qualescunq̄ cogitationes male occurrerint siue sint de carnalitate. sine de inuidia ira superbia ꝛc. fiat diligentia vt ab intra eis non cōsentiatur. vt ab extra nō impleantur. et securus erit homo q̄ nullo modo huiusmodi erunt peccata mortalia immo communiter cum eis ita resistitur/ erunt magne virtutis hic. Et in futuro remunerationis singularis materia seu occasio. Ex humilitate tamen potest homo de eis confiteri. non in specie sed in generali dicendo sic. Tales malas cogitationes habui. tamen per dei gratiam ipse mihi numq̄ placuerunt. Timeo nihilominus q̄ nō tam cito eas impugnauerim/ sicut debuissem/ et cum dei auxilio potuissem. Notandum autez est. q̄ si in his aduenirent quod absit/delectatio cum cōsensu/hoc omnino expresse et specifice esset confitendum. etiā in operationem procederetur/tunc adhuc multo amplius. quia hoc foret grauius. ¶ Huic regule generali videtur addendum q̄ si persona deuota fuerit ex naturali quodāmodo inclinatione nimis prona ad aliquod peccatū seu vitium/ sit hoc ira inuidia. maleloqui de alijs. aut aliud quod cunq̄. ita vt quandoq̄ etiam cadat mortaliter nullo modo propter hoc desperet. sed cordialiter de hoc doleat ꝛ confiteatur humiliter. ꝛ proponat in animo nunq̄ amplius ita velle peccare. etiam si milliesies tunc vna die ceciderit aut vltra/ non tamen propterea damnabitur dūmodo saltem totiens surrexerit/quotiens ceciderit. Ante casum igitur cogitet diuinam iusticiam. sed post casum/diuinam misericordiam semper attendat. ¶ Misericordia dei tanta est vt homo haberet omnia peccata mundi super se. ꝛ doleret q̄ cum eis tam bonum dominum deum suum. superbe offendisset. ꝛ firmiter proponeret amplius abstinere/ deus talem nunq̄ damnaret immo habem⁹ multa exempla de pluribus sanctis qui graviter peccauerunt. ꝛ post peccata sua/propter penitentiam suam. ꝛ maximaz domini nostri dulcedinem ꝛ pietatem qua diligit humanam naturam/facti sunt apud deum maiores sancti q̄ nonnulli sancti qui non sic ceciderūt. Verūtamen super his nemo debet peccare. Sed post q̄ peccauit confidat dei bonitate ꝛ propter premissa refugere festinet. ꝛ saluus erit. Nam deus per os prophete dicit. q̄ non velit mortem peccatoris. Sed iuxta verissimam sancti Johannis Chrisostomi sententiam/deus q̄ si

dolet cum hominem per suam iusticiam damnare debet propter hominis iniusticiam ex quo homo est imago dei tam nobiliter creatus 7 tã preciose redemptus. ¶ Hemo ergo debet desperare de dei misericordia/quantumcunq3 etiam grauiter 7 innumerabiliter peccauerit. sed toto corde dolet/quia tam dulcissimum dominum inhonorauit/propter sua peccata 7 in futurum cauere proponat. 7 sic dubitare non habet quin diuina pietas secum misericordiaz facias vt superius propterea faciat sibi/sed cum quadam mentis libertate 7 cordis fiducia/humiliter recurrat ad dominum deum suum petendo cordialiter veniam et se accusando et emendationem cum diuino adiutorio in mente habendo. ¶ Faciat ergo homo iste sicut facere solent pueri non dum satis fortes ad ambulandum qui etz libenter vellent ambulare cadunt sepius. Et cum se cecidisse cognoscunt/ 7 per se nõ posse resurgere. non sibiipis ita indignantur vt sic velint iacentes permanere. sed humiliter 7 fiducialiter extendunt manus suas ad piam matrem vt se releuet et quo per se surgere nequeunt. Infinitum plus nos sumus cari et dilecti diuine maiestati que nos creauit 7 redemit. Et perpetue saluare disponit. quã vnq3 aliquis filius sue matri carnali extiterit carus 7 dilectus. Recurramus ergo ad eam cum humilitate 7 confidentia post lapsum et impossibile est vt damnemur. Nullus autem presumat q3 velit aut possit per se surgere a peccatis aut peccata cauere. Hoc enim solius diuine est gratie. Caueat ergo quisq3 a signo tante superbie. Nam propter ipam superbiam/permittit deus quandoq3 cadere hominez in peccata. in que non cecidisset si humiliter et timorate se ad dominum deum suum. et compassiue ad proximum suum/qui prius in similia peccata cecidit/habuisset.

¶ De malarum cogitationum causis atq3 remedijs.

Quia tactũ est superius de grauibus 7 abominandis temptationibus cordis seu cogitatõnum. cum doctrinarum aliquarum p earundẽ remedio annotatõne. Vt adhuc clarius possit intelligi quod dictum est. et vt facilius possint inueniri remedia spiritualis contra morbũ spiritualem tam pestiferũ/expedit declarare aliqualiter causas quãtum possibile fuerit 7 dominus donauerit ex quibus ortum habeãt quãdoq3 tam turpes cogitationes. ¶ Primũ itaq3 fieri possunt ex suggestione 7 immissione inuisibilis hostis. qui virtutem fantasticam et imaginatiuã simpliciũ mouet. huiusmodi abominationib9/prout fecit illi monacho viginti annis vnde supra dictum est. Probationem huius docet experientia/in nonnullis deuotis innocentibus 7 castissimis personis que nunq3 ab extra audierunt blasphemias 7 turpitudines tales q3les ab intra percipiunt. Vnde clarum est q3 nisi ab hoste inuisibili immitterentẽ/minime sentirentur. Immissiones autem huiusmodi pmittit deus fieri ad humiliãduz hominem 7 vt timoratus operetur salutẽ suam. 7 ad discendum antiqui hostis insidias. 7 vt homo eo deuotius ad diuinum auxilium recurrat. ¶ Remedium bonum est. vt homo faciat vt supra heremita docuit. Item prodest vt homo diuino adiutorio confidens/videat 7 contẽnat spiritũ nequã 7 superbum cum suis immũdicijs dicendo. Immunde spiritus. si quid posses amplius/etiam faceres. ego te non curo quia dominum deum meum ne tibi vnq3 consentiam in adiutorem inuoco. Scio personam que per huiusmodi irrisionem solatiose. de facili se eruit ab his spurcitijs. ¶ Spiritus quippe superbus non diu patitur se ita 7 temptui haberi. ¶ Secũdo fieri possunt huiusmodi cogitationes turpes et abominabiles / ex causis naturalib9 ꝑm humani corporis dispositionẽ. ¶ Primo videlicet aut ex nimia cerebri euacuatione per ieunia per studium vel fortẽ imaginationem. ¶ Secũdo aut ex nimia abundan

tia grossi fumi. causati ex corruptis humoribus propter cibi et potus intemperantiam. vel etiam causati ex certo cibo vel potu/ qui licet modice sumptus/ habet naturaliter generare grossos humores caput perturbantes. ¶ Tertio aut ex eo q persona talis est nimis ociosa. ¶ Quarto aut ex inde q homo est consuetus curiose et incaute videre vel audire res/ de quibus facilier sumitur occasio postea cogitandi nefaria. ¶ Quinto aut etiam ex inordinato et nimis continuo timore offendendi deum. Quēadmodum videmus exemplariter q sepe communiter pertransitur lignū quantumcūq etiam angustum in terra simpliciter positu absq aliqua trepidatione/ qđ non sic fieret si lignum foret in alto. aut desubtus haberet profundam foueam etiam quāq esset magis amplum. Nam tūc imaginatio de periculo faceret huiusmodi timorem. Et timor consequenter faceret casum ex eo q fm naturales in magno timore sanguis totus conatur iuuare partez nobiliorem corporis/ scilicet ipsum cor recurrendo ad ipsum. et sic ceteris membris euacuatis homo per totum corpus quasi spasmatur et deficit viribus. Unde necesse est vt cadat. ¶ Similiter est exemplum de timore in tenebris'. Experientia ei docente scimus q in loco obscuro vel tenebroso et in nocte cum videre non possumus que iuxta nos sunt/ timemus naturaliter/ velim⁹ aut nolimus. Ita vt etiam quandoq videatur nobis ex timore nimio licet fantastice q videamus vel sentiamus circa nos terras imagines vel audiamus voces/ aut sibilationes horribiles cum tamen in re nihil sit.

Dicamus igitur nunc ad propositum nostrum 7 q̄tuz ad euacuationem cerebri vel ei⁹ abūdantiam in humoribus corruptis ⁊c. persona talis indiget magis consilio expertorum artis medicine 7 bono regimine corporali/ q̄ doctrina theologorū 7 spirituali medicamine. ¶ Sed quantuz ad ociositatem nimiā si ipa fuerit in causa que omnia mala docere consuetit. remedium principale est/ vt homo studeat cogitationes suas bestiales 7 indomitas. frenо rationis tenere. ne vagentur libere sensibus per quo voluerint. ¶ Et poterit hoc fieri. si homo occupauerit se diuersis exercitijs spiritualibus tam spiritualibus q̄ corporalibus alternatis vicibus. dūmodo tamen hoc fiat cum mentis quadā delectatione. 7 nō vsq ad tedium 7 nauseam in vno exercitio. aliquin cogitationes propter tedium non recederent. sed eque vt prius 7 quandoq magis amplius diuagando ad alia se reciperent. ¶ Super his habemus exemplum de sancto Anthonio qui quadam vice in heremo grauiter afflugebatur temptatione malarum cogitationum. Unde conquerebatur domino dicens. Domine vellem saluari/ sed non volunt pmittere cogitationes mee. Tunc apparens ei angelus in specie heremite ostendit eidem remedium contra cogitationes huiusmodi/ nunc pauxillum laborando manibus. nūc genibus flexis orando deinde corpus reficiendo. postquiescendo/ 7 rursus iterum laborando et tandem ait. Anthoni sic facias 7 tu. 7 saluus eris. Utinam attenderent bene hoc exemplum nonnulle persone que sub specie q̄si vacandi deo 7 deuotioni/ nihil operari volunt manualiter cum tamen apostolus dicat. Qui non laborat non mādūcet. Quātuis enim vacare deo per spiritualia exercitia. non sit sine labore/ laborare nihilominus interdū etiam manibus expedit. Unde contingit nōnunq̄ vt hoc negligentes nō quidem ob corporis debilitatez sed ex desidia 7 carnis voluptate deueniūt ad magna pericula suarum animarum. nō solū in malis cogitationibus sed etiam quandoq in grauioribus. Prudenter itaq 7 religiosissime religionum institutores suis deputarunt filijs certas horas nō solum ad cantandū. orandū ad meditandū ⁊c. verūetiā ad labores manuuz exteriores faciendum prout clare patet in regula sancti Benedicti 7 aliorum approbatorum ordinum institutionibus. Non est em aliqua cogitatio tam turpis/ tam abominabilis mala et execrāda quā nō inueniat detestanda ociositas. Nam cor vacantis ocio/ est ad instar molēdini. quod cum non habet ad molendum bonum frumētum. quia in cōtinuo motu est. molit 7 cōsumit seipsum. etiā vi-

ꝙ ad totalem sui consumptionem aut destructionem. nisi prohibeatur alicuius diligentia. ¶ Et eque cito molit aduolantes fedas muscas sicut granorum electorum aduipes. presertim cum suū sit continue molere ⁊ non quiescere. nequaꝙ vero quid molat/ siue bonum siue malum discernere et eligere potest nisi regentis prouidentia alter curet disponere. ¶ Si cui exempla premissa pro vitando ocio non sufficiunt. Attendat etiam ꝙ ipsi fratres Carthusienses qui plus ceteris religiosis quieti contemplationi ⁊ spiritualibus exercitijs deputati videntur. habent prout intelligere certas horas quibus corporalibus intendūt operibus secrete ⁊ sine strepitu in suis cellis. sit hoc scribendo. libros ligando. corruptos emendando. oculos suos colendo aut ceteram huiusmodi exteriora pro loco et tempore congruo faciendo. Quippe considerantes ꝙ spiritualibus semper intendere non sinit humana fragilitas. religiosi quāloſa ociositas. ¶ Attestatur predictis diuina scriptura quomodo non solum periculosum sed etiam damnosum sit ociuz detur ⁊ inter ceteras causas que eos ad tantū perduxerunt maluz cōmemoratur (ni fallor) ipsum ocium. Addendum propter p̄ missa est ꝙ licet quasi omnibus generaliter sit periculosum simpliciter velle intendere contemplationis quieti. ⁊ non laborare quandoq; intendere manuali. specialibus personis et si non omnibus tamen multis. Parime propter naturalis caloris in ipsis excessiuum dominium. ac etiaz propter eorum indiscretionem ⁊ inexperientiam. que diuturnitate temporis removetur. immo etiam propter presumptionem que satis connata esse consuenit iuuētuti. Unde ad magna possent peruenire iuuenes animarum pericula. si non quādoq; ⁊ sepius corporalibus exercitarentur operibus. ¶ Nulli tamen dubium quin contingat iuuenes quādoq; prelatis seniores/ contēplationi inueniri magis idoneos. quāq; de cōmuni cursu id negandum videatur. Inueniūtur nanq; iuuenes vel ex naturali dispositōne vel ex bono regimine vel ex singulari dono diuine gratie quietissimi. ⁊ ad exteriora quasi in nullo inclinati/ sed totaliter pene deuotōi dediti. Inueniūtur etiā inueterati dierū malorum in quibus quasi nulla mentis ē stabilitas. nec animi trāquillitas. nec cordis deuotio. sed ex mala cōsuetudine passionibus viciosis abūdantes. ⁊ pene in nullo mortificati. nihil aliud ꝙ que carnis sunt sapiūt. Quis ergo dubiter quin illi iuuenes ad vacādum deo plus sint apti ꝙ isti senes? ¶ Et ne ꝙs murmuret attendat ꝙ sunt scriptura teste pueri centum annorū. Et sunt adolescentes non contēnendi/ qui posteri priorū vitam moribus trāscenderūt. ¶ Hec remedia data cōtra malas cognationes dū causā habuerint exocio. valent etiā si causate fuerint ex nimio ⁊ inordinato timore offendē di deum. Occupatus nāq; diuersis exercitijs facilius obliuiscet timoris hmōi ꝙ vacans cōtinuo ocio. remediū nihilominus contra eandē causam efficax est vt cogitet potius diuinā misericordiam ꝙ dei iusticiam ⁊ cum quadā mentis libertate fiducialiē se totum ꝓijciat in abissum diuine bonitatis ⁊ clemētie dicēdo. Pōne quāq; multa ⁊ magna sit mea iniqtas. vnde merito te timere habeo. scio tamen ꝙ multo est maior tua pietas. qz est infinita. Tū multo amplius in te confidere volo. Auser ergo a me de⁹ meus nimiū timorē seruilem. ⁊ cōfirma me in timore tuo filiali quo magis te cordialiē diligam ꝙ nimis vehemēter timeā. ¶ Si autem cōsuetudo mala ⁊ curiositas intēdendi illis. de quibus facile occasiones malorum oriri pōt fuerit in causa tam turpiū ⁊ iniquaꝝ cogitationū remediū difficilius poterit inueniri: qz sp inqeta ⁊ famelica solet esse curiositas in malis enutrita ⁊ cōsueta. Remedium tū hoc est vt supra vt hō occupet se vtili⁹ virādo ociū. Et custodiat se a videndis/ audiēdis/ loquēdis/ ⁊ tangēdis noxijs/ ⁊ nō dando occasionib⁹ peccatoꝝ locum. Etiā valet vt hō cū senserit se inuadi talibus cogitationib⁹/ statim q̄si cū violentia reuocet mētē suā inde ⁊ applicet/ ad alia. Etiā si millesies vna die hoīem inuaserit/ millesies hō se ab eis auertat signādo se signū sctē crucis suspirādo ad deū/ inuocādo no

ſtrā dñaz ⁊ ſcēm angelū cuſtodē ſuū ceteroſqz ſctōs q̄s i ſpeciali hz veneratōe ⁊ dilectione. ¶ Vl̄ ſi hec oīa nō ꝓſint. infligat hō ſibij ꝑ aliquē dolorē ꝑ flagella aut alꝫ ſalua tñ diſcretōe. ¶ Etſi nec adhuc ſic pax fuerit nihil meli⁹ ē niſi vt tūc hō ꝓtēnat tales ſpurcinas ⁊ faciat ſicuti facēt ſi q̄s ſibi diceret vl̄ oñdēt aliq̄ q̄ ipe audire ſiue videē dignaret. ¶ Tūc ei q̄ſi cū indignatōe auerteret ⁊ aures ⁊ oculos ⁊ puertēt ſe ad alia etiam q̄tūcūqz ali⁹ loqret ſe mōſtraret q̄ ſibi nō placerēt. Sic ⁊ ℞ fiat. ¶ Si āt nec ſic infernales tales muſce pūgitiue pacē ꝑmiſerint optimū remediū ē vt hō nihil ꝺ eis amplj⁹ curet. ſz ſub diuīa ꝓuidētia patiaz hēat. ⁊ ſit ſecur⁹ q̄ nō eū nocebūt nō ſolū. immo ⁊ ad magnā coronā eidem ꝓderunt.

¶ Quatuor generalia

Documēta ꝺ malas cogitatōes. Ro plenior itellectꝰ eoꝝ dicta ſunt. ⁊ ꝑ facilioꝝ remedio ſeqndo. ¶ Cōtra tā groſſas ⁊ rufticanas tēptatōes cogitationū. ponamus aliq̄ documēta breuiē. ¶ Quoꝝ ꝑmū ē iſtud periculoſiſſimū ē. cū q̄s ſe dare vult ad deuotōez ⁊ ad ſpūalia exercitia / ſi ñ ſcit ſcēturas. nec hz bonū directorē ꝺ ſi liariū fidelē. exptū deuotū ⁊ diſcretū. deū timentē. de q̄ audeat ⁊ poſſit totaliē ꝓfidere ⁊ ꝓ ſāe ſiue ſecreta ex toto eidē reuelare / alioqn ei ꝓtiget talē pſonā facili⁹ ⁊ piculoſius errare a vera via ſalutis / q̄ aliquē q̄ cōi ſeculariū fideliū gradiē via. ¶ Exemplū ſup hoc habem⁹ i vita ſpatr. ¶ Nā dicebat q̄dā ſctūs pater. Si videris iuuenē / ꝑ ſe volētem intrare padiſum. i. ſine doctore. etiā ſi iā vnū habuerit pedē in padiſo. retrahe i ꝑm infra ꝑ aliū pedem. q⁹ ſic nunq̄ intrare poterit. ¶ Scōm documētū ē. Poſtq̄ pſona deuota expoſuit ſuo pr̄i ſpūali illā tēptatōez villanā verbis generalib⁹. nō ē neceſſariū de ea vltra i ſpeciali aliq̄d dicere. niſi forte in illū finem vt meli⁹ intelligi poſſit ex q̄ cā ſit orta. ⁊ vt ex ꝓſequēti ꝓuenīēti poſſit dari remediuz. Nō tñ adhuc fieri ꝺz hoc frequenter. Qui eū ꝑſumeret ⁊ liberari ſe ab hmōi tēptatione grauī / ꝑ cōfeſſionis ⁊ manifeſtatōis ire. ratione ē nimiā / erraret valde. Nā experientia docēte frequēter habitū ē ꝑ ei⁹ ex hoc

Attendaē ergo ꝑ ut ſupra tactū eſt. q̄ nō eſt neceſſariū vt inde q̄s cōfiteaē. eo q̄ nō ē pcm̄ niſi forſitan ipa pſona eſſet in culpa ex vna q̄nqz cauſaz ſupius expſſaz. Tunc poterit fieri ita vt petat cōſiliū ⁊ auxiliū a cōfeſſore. ⁊ vt veniā cōſequi mereatur de occaſione p̄ſtita tā abominabili tēptatōi vtputa. ſi vicz ipa pſona deuota / cōſiderata ⁊ ſet nimis vacare ocio aut curioſitati. aut q⁹ nimis ieiunaſſet i diſcrete. aut q⁹ nimis ei bo ⁊ potu exceſſiſſet. De his bñ pōt fieri cōfeſſio. aut etiā extra cōfeſſionē peti cōſilium abſqz tñ ſpāli ⁊ apta manifeſtatōe talis blaſphemie q̄ ipaz pſonā vexat. ¶ Terciū documentū ē vt diligētiſſime ab oibus caueatur ne q̄s aliq̄ mō quicq̄ dicat aut faciat ſcriptis vel picturis. vel geſtib⁹ vel figuris quibuſlibet / cōtra vtriuſqz ſexus pueris ſiue iuuenib⁹ vñ poſſit i eis cauſari poſtmodum hmōi nefarie aut aliaz quarūcūqz turpiū cogitationū incētiuū. Dicunt ꝑhdolor nō nulli facere nō verent q̄ ſine oñi necceſſitate ⁊ ex mera ſua carnalitate ſeu animi leuitate ⁊ loquūt audacter de ſecretis matrimonij / aut cōtra fidē. cōtra deū eiuſqz ſanctam humanitatē vel cōtra ſanctos q̄ modū iocoſi vel alias leniter. cōtā puellis ⁊ iuuenib⁹ aut ꝑ turpes picturas / aut ꝑ geſtus laſciuos. aut qui canis innocētuz cozūpunt corda. aut qui canis oculos vel cattos aut pullos vel alias beſtias laſciuientes ⁊ ad laſciuias ⁊ turpes cogitatus de facili inſpiciētiū aios ꝓuocare valētes / nutriūt / ⁊ ab hmōi taliū viſu auditu ⁊ tactu / pueros ⁊ puellas innocētes nō cauteliūt. ſz ſine oī verecūdia coram eis cum his turpia fieri ꝑmittūt / in magnū ſui⁹ ⁊ talium innocētuz piculuz aliaz. De facili nāq⁹ pueri etiā innocētiſſimi / occaſiōe ex hmōi nefandoz auditu viſu tactu vel ac. data cogitabūt inimico coopante vtinā non ex cogitatōe etiā ope poſtmodū cōpleāt. q⁹ log ſi licet. Dz dimittam⁹ illa ⁊ veniam⁹ ad alia. ¶ Quartū documentū ē. Tēptatio grauis ⁊ turpis blaſphemie ſeu quecūqz alia q̄ in ſola cogitatōne ad hūc vſq; vixaē. vt cōiter meli⁹ / eā ꝓtēnēdo / obliuiōi tradēdo ⁊ ſe de ea exercitiēdo ⁊ ad alia forte iēmentez trahēdo q̄ multū cū ipa litigādo / pugnā do ⁊ diſputādo. Nō efficax h⁹ de quāto ei nitiē q̄s ſufflādo fortiē extinguē magnum

ignē dē tāto ignis amplⁱ inflām̄ mēscit vehemēcⁱ. ⁊ augēt citⁱ. Silr ē de potētia hois imaginatiua sine vtute fantastica. qz quāto magis aliq̄ specie appⁱhēsiua/ p cogitatōnes cōpugnātes fricāt ⁊ mouēt/ tāto fortius in ipis figit ⁊ indelibili⁹ fortificāt. Nihil ergo mis imobiliē/ ⁊ q̄si ex directo eis repugnēt cogitatu fortē appⁱhēdēdo. Et vt breuiter remediū breue dicā. aq̄ pñiēl lacrimis cōtritis: hāc malā tēptatōez ⁊ q̄cūq̄z aliā maculā aie efficaci⁹ abluit purgat ⁊ extinguit. ex perto credat. si tū (vt supra monuim⁹) discretio nō desit. Ita vt caput sensus ⁊ ratō sciozdia nō abscīdat. Ita vt ex nimio timore offensiōis diuīe in desperatōis voraginē nō labat. deficiam⁹ q̄ppe ex nob in cūctis. sed nō dūmō nos noluerim⁹ spōte declinare extra eⁱ⁹ cōfidentiā ⁊ diuinā charitatē. ¶ Finit.

Sequitur documēt

Quēsumētes implet bonis. iussit nos orare tāq̄ pauperes ⁊ mēdicos ꝛ filios a pre cus ille euāgelic⁹ ad que eūdum est media nocte pñtis miserie. petēdo q̄rēdo/ pulsando. Cōmoda mihi tres panes. cōmoda hō da. vel cōmode da. i. ad commodū da. q̄n amic⁹ meus venit de via vt ponā ante illū. Amic⁹ veniens de via. pōt intelligi vel spūs ppri⁹ ab cuagatōe se colligens vel nr̄ ꝓximⁱ⁹ aut mortu⁹ suffragijs indigēs. vel ipe xp̄s. ad ostiū stās ⁊ pulsans ⁊ cenare volēs. Amic⁹ aūt est ipe de⁹ ad hominē triplr. Uno mō sicut dominās ad liberū subditū. Alio mō sicut parēs ad filiū delicatuz. Tertio mō sicut spōsus gerēs se sic philocaptū seu in amoratū gallice amij per amours. qđ sonat dilectus ex dilecto. Amic⁹ aūt iste ē ppue potēs cōmodare. a q̄ oīe donū fontalr ⁊ iniciatiue/ liberalie ⁊ irreditiue/ indeuiabilr ⁊ termiatiue. q̄ circulo q̄dā itelligibili. vñ fit vt repetāt ꝓpoquecz recursus. nec manet illi tradit⁹ ordo nisi qđ fini iūxerit ozdinem. subtilēqz sui fecerit ozbē. Amic⁹ aūt veniēs de via q̄s panes alios petē pōt/ q̄ corpales spūales ⁊ sacramentales: ⁊ hec oīa sūt vn⁹ panis. vn⁹ dñs ⁊ trin⁹. q̄ sol⁹ ē panis fm̄ verā nois interpretationē. Panis ei dr̄ a pan qđ est totū. Et qđ totū nisi sol⁹ de⁹? Sicut ⁊ nihil aliud pfectū est q̄ est oīe bonū iuxta illud dictum moysi. Oñdā tibi oīe bonū. ¶ Propter ea vt ad cōpendiū veniam⁹. Panis sacramētal⁹ solus ⁊ ꝓprie dicēdus ē q̄dianꝰ ⁊ supsubstātialis. q̄ noster ē. nobis dat⁹. nobis nat⁹. nobis mirabiliē/ sup oēm estimatōez vtiliter ministrat⁹. Administrat itaq̄/ sicut hostia et oblatio. sicut cōmunio ⁊ incorpatio. sicut viaticū ⁊ refectio. ⁊ recipit ad inhabitationem ꝓsecratōez ⁊ sanctificatōez. recipit ad sui transformatōez ⁊ vnionē recipit ad nutritionē ⁊ oblectatōez. Et hec oīa p excellētiā oñimodā. qñ excedit oēs hostias oblationes ⁊ holocausta/ veteris ⁊ noue legⁱ q̄tūcūq̄z multiplicata. Copulat insup oīa ecclie mēbra influēs motū ⁊ sensum meritoz ⁊ vtutū vt fiāt corvnū ⁊ aīa vna ⁊ vnū corp⁹ in dño. Extēdit se denicz ad refectionem seu repatōez oīs vtutis. tam corpalis q̄ spūalis put ē necesse. ⁊ sicut petim⁹ dicētes panē nr̄m q̄dianū. ⁊ sup substātialez (vt ait Luc̄) da nob hodie. Et dat pfecto amico petēti querēti pulsanti pseueranter q̄tāt hz necessarios sic̄ ille q̄ ver⁹ ⁊ sol⁹ amicus ⁊ aditor ē in oportunitatib⁹ in tribulatione. q̄ dixit. Nūquid pōt mr̄ oblīsci filij vteri sui. vt nō miserat ei⁹ ⁊ si illa fuerit oblita nō tū oblīsciar vos. Et rursus. si nostis bona data dare filijs vr̄is. q̄ro magis pr̄ vester celestis dabit spm̄ bonū petēti h⁹se. ¶ Triplr ā offert panis iste sacramētalis. Primo i psona totⁱ⁹ eccle: p sua generali refectōe. Secōo in psona ꝓpria sacerdotis ⁊ debita ministratōne. Tertio in psona cōferētiū stipendia p ministri sustētatione. Rursus offert ⁊ satisfactio p penis ⁊ vt deletiua macule venialis. ⁊ vt petratiua gr̄e ꝓmicialis. ¶ Offerēt⁹ aūt intētio habitualr bona ē. vtualr melioz. actualis optima. ¶ Oblatio sitr si fiat absq̄ cō-

scietia pcti mortalis ⁊ alteri⁹ impedimenti legitimi/ hz cū scrupulo ⁊ tepore bñ fit. Si sine scrupulo ⁊ cū feruore/ meli⁹ fit. Si cum exultatõe spūs ⁊ iubilatõe optime fit. Sic enī ór de ꝓmissis ecclie discipulis pseverantibus in cõmunicatõe fractõnis panis. ℣ Lec. ij. q̄ sumebāt cibū cū exultatõe ⁊ simplicitate cordis. ⁊ hoc q̄ ad se. collaudātes deū ⁊ hñtes gr̄am ad oēm plebē. ⁊ h⁹ q̄ ad deū ⁊ ꝓximū. Sequit fructꝰ. Bñs aūt agebat q̄ salui fierent quotidie in idipsum.

¶ Sumendus ē panis iste iubēte xp̃o q̄ est panis ipe i mēoriā sui. ℣ Et hoc triplr fieri põt. ℣ Uauis si xp̃m ſm carnē cognouerim⁹. nõ tñ ſm carnē cognoscim⁹ supplētq̄ mortim ꝛ/ nihilomin⁹ in lumīe fidei re uolnētes oculos ad eꝰ q̄ ꝓ nob susc̄ipe dignat⁹ē: ꝓsideram⁹ infātā. ⁊ oēm vsq̄ ad tricesimū annū ꝓuersatõez ꝓ refectõe lactea/ ꝓcupiscibilis. ℣ Cõsideram⁹ pdicatõez ꝓ illuminatõe rõnalis. ꝓsideram⁹ passione/ ꝓ stabilitõe ⁊ exaltatõe irascibilis. ¶ Subintabit forsan aliq̄s/ maxie pctõr/ ꝓscius imũditie ⁊ iniqtatis sue/ pgere ad amicum q̄ respicit terrā ⁊ facit eā tremere. deū vltionū. deū terribilem sup oēs deos. reformidabit dicere. ℣ Amice ꝓmoda mihi tres panes Uenit ista ꝓsideratõ cuidā ex desiderātib⁹ deum. vt q̄si cõplectēs diceret. de⁹ cordis mei. de⁹ amor ⁊ desidenū. de⁹ oulcꝺ amor meus ℣ Repſſit se ꝓtinuo. reuolue⁹i in dignitatē ⁊ puitatē suā. Sed agente spū q̄ stimulabat cor recepit: nõ in se amātez sed in deo spem reponēs. ℣ Cõsiderauit/ amorez dici nedum passiue sz actiue. ⁊ vidit q̄ null⁹ en q̄ amator vel amor actiue erā insaniss⁹im⁹ ⁊ philocapt⁹ꝑ amore tanq̄ dū dē amauit affectu ⁊ effectu/ q̄ amore sissim⁹ dñs noster ihs xp̃us de⁹ dilectõis aīaz rõnalē amauit sit illa peccatrix sit salnata ⁊ qđ distinguit peccatricē a saluata. ℣ Oēs enī peccauerūt ⁊ egueruntgr̄a dei. ℣ Neq̄ pri⁹ dilexim⁹ eū. sed ꝓior dilexit me inq̄t apl's tradidit semetipm ꝓ me nõ ex opib⁹. ℣ Neq̄ min⁹ ideo q̄ ꝓ multis. sed neq̄ min⁹ ꝓ nõ saluatis/ imo tãto magis quodãmõ/ q̄ plus dolnit ꝓ talib⁹ et de talib⁹. ꝓpter quoꝝ ingratitudinē q̄ nõ receperūt eū vl' infidelitatē. moꝛs sua gl'iosa de se sufficiēs efficatia nõ est ꝓsecuta.

¶ Cõsideres obsecro tu q̄sq̄ es egēs triplici pane ⁊ vnico qđ ē vbū dei. cõsiderēs quāta fiducia ibis media nocte ad amicuꝫ istū quo maiorem charitatē nemo hz. ꝛhoc media quadā nocte sub vmbraculo speciꝝ rū sacramētaliū. sub nebula. i cui⁹ festinatõe ne ē medicina oīm. ℣ Et dices ad eū. ℣ Amice Nūqđ nõ ver⁹ amic⁹ ⁊ sol⁹ amic⁹ ille fuit et est. q̄ prior dilexit te. q̄ tradidit semetipꝫ ꝓ te q̄ de captiuitate ⁊ morte ꝑpetua redemit te nõ gratis sz ꝑ ꝓprio sanguīe. q̄ iussit dilige se. polliciēs ineſtimabile p̃miū si faciaꝫ. cõminās horribile supplciū si renuas. Sic dere vis amorē tuū emit illū q̄si recogitās illud amatorū. Si vis amari ama. Si gratis volueris/ null⁹ inueniet dignotis p̃stare volueris/ null⁹ inueniet dignos in q̄ tuū repona s amorē. Quisq̄s hec recogitauerit/ alto ⁊ fideli aīo non poterit non amare amorē suū talē q̄ pure gratē er amore. nõ ex meritis vl' vtilitate vel oblectatõre. sed sol⁹ amor p amorē. ꝑ ut salomõ dicens est amabilis dño nõ q̄ mererē q̄ tanta meruit. nec (vt ór) ꝓ suis pulcris oculis/ sz gr̄atuito ꝓpr⁹ amore ꝓueniēte. nec aliō pē amorē querēte. ¶ Tu fac ⁊ redde filr. amans amantē te ⁊ si nō pari affectu nec affam nec effectu. Fac qđ tuū est. desidera/ etñ desiderare nõ sufficis/ desidera desiderare ⁊ concupiscere. quoniā desideriū pauperū exaudiuit dñs. Fiet vt aliquādo cor accensum in flammē amore. ⁊ ita lucebit ⁊ radiabit lantissime amor tu⁹/ ambiens tota spērā actnitatis tue. nedū vsq̄ ad celū sed etiam supra celū celoꝝ. Dices ex sententia illud amatricis insane sed cupiētis. Ille meos primus qui me sibi iūxit amores. Ab stulit. ille habeat secum seruetq̄ sepulcro. Primus ego qui sibi te iūxit/ q̄s ali⁹ fuit nisi creator m⁹? Quid enim prius meueras? Habeat ille amores tuos/ primus ⁊ solus secum ⁊ tuo sueq̄ ꝙuet sepulcro/ exhibituros eos vbiñ habebit finē amor. ℣ Transfer ad te vulgare carmen illud non petulanter sed vnliter. Mes primiers amours ie me tendrai. hoc est. Ego me referā vel reducaz ad primos amores meos. Uide queso q̄ fuerint primi amores tui ꝓterq̄ illi⁹ de quo apl's. De⁹ autem qui dives est in miscōia/ ꝓpter nimiā charitatē suā qua dilexit nos cuz essemus mortui peccatis/ cõuiuificauit nos xp̃o.

¶ Cõsequēter adaptari p̃nt ꝓsiderationes

varie/circa panē hūc sacramētale ē ꝛ super substātialē/sub diuersis similitudinib⁹ ꝛ similitudinē/sub q̄da incōnexiōe ꝛ nexis. sicut oīa q̄ fiūt in mūdo/reducunt ad monadē qui ē vnus deus. Nostr̄ hic ꝛ nūc eternitatis et tpis. centr̄. s. eternitatis qđ vbiq; ē ꝛ circūferētia nusq̄. ¶ Et postremo q̄ pseuerauerit pulsans/dabit amic⁹ panes q̄t̄ hz necessarios. q̄ pfecto oēs quot̄ sunt/sunt vnuz necessariū. qđ est res hui⁹ sacramēti. vnitas videlicet corpis mystici. qua fit vt vn⁹ panis ꝛ vnuz corpus multi sumus oēs qui de vno pane ꝛ de vno calice pticipam⁹. Unaz hanc petebat Dauid a dño q̄ pticeps esset oīm tumētiū. ¶ Beatus qui mādducat hūc panē in regno celoz qđ est ecclesia. qui panis est angeloz nō sacramētaliter vt nobis sed spūaliter ꝛ cōformitate etsi non specifica q̄m angelos xp̄s nō apphendit. conformitas tm̄ est in genere intellectualis nature: quā in hūanitate suscepit xp̄s hoc est ad se cepit in incarnatōe. sed ꝛ quotidie suscipit comedentē se. nō tam q̄ cibū carnis sed spiritus. qui in deū suo modo conuertitur et fit vnus cuz deo spiritus. ¶ Propterea vocare sub comestionis noīe. Non em̄ est cōiunctio primior realior ꝛ intimior q̄ cibi ad cibatuz. Verius ergo xp̄s comedit nos suscipit nos ꝛ cōunet in hoc sacramēto/ q̄ nos ipsum. ¶ Exemplo formе atq; materie. quāuis ibi fit recipr̄ocatio mirabilis. quia vicissim vnū est in altero qua verificat̄ illud xp̄i. Qui mādducat meā carnem ꝛ bibit meū sanguinem/in me manet: ꝛ ego in eo. Hoc est exeniū singulare qđ sacerdos celebrans dat ecclesie tam in corpe q̄ in mēbris ¶ Beatus igit̄ qui celebrat maxime si nō ex ptem se fecerit p indignitatē tanti doni qđ amicus nō solū cōmodat vt petebat quasi reddendū. sed dat possidendū. nec ad terram coartat. sed ad oēm p̄sus necessitatem dat sufficienter ꝛ accumulat. qz meritā supplicāiū excedit ꝛ vota. ¶ Finaliter si gratiā dicit sapiēs vnus eē paduz in benedictionib⁹/nūquid nō eucharistia que per cellētiā dr̄ bona gr̄a/ rite dicēt erit paduus ¶ Est igit̄ recipies eucharistiā/pticeps illius supadmirāde dignitatis. p̄missi particeps qđ dns petēti latroni dne memēto mei dū veneris in regnū tuū: iureiurādo. ¶ Hodie dico tibi/hodie mecū eris in paradiso. Ubi papa ibi Roma. vbi rex ibi regnū. Gaudeat idcirco sacerdos ꝛ tāte felicitati nō sit ingratus. nec abijciat gr̄am dei que nutrix ē oīm vt dicit alter sapiēs. ꝛ de qua apostol⁹. Gratia dei vita eterna. Sit illud hodie b ꝛ nūc temporis per spem ꝛ subarrationez ꝛ hic ꝛ nunc eternitatis per finalem anime pseuerantis assecutionem.

¶ Finis.

Sequuntur epistole quedam eiusdem cancellarij.

Dum placuit humili charitati reuerendissimi p̄fis ac p̄ceptoris mei p̄cipui quez circūspectōne ꝛ discretōe fidelissima p̄dituz esse nullus negat qui eum cognouerit Jls ꝛ cameracēn. Epūs. dū inquā sibi placuit dicere me ad visitāduz te ꝛ domū vestrā Tandē inter multa cōuenerā cū domino p̄tori vestro ꝛ tecū vt mutuo super statu germani nostri nouicij scriberem⁹: que inquirēda cognoscēdaq; videnē. nam ea lex ē vt vel v̄mone vel scripto/libēter se visitent. se instruāt/se solent amici. Ego p̄terea iure meo mihi videbar rōnabiliter vsurpare magisteriū aliqđ indicādi de statu suo. tā p̄ experientias p̄prias/q̄ p̄ instructōes acq̄situm iam vsq; ad p̄pinquā etatē senectutis si p̄ditōes eiusdē fratris/si temptatōes insup aut motiones circa suuz p̄positū emergentes/eodē fraternaliter reuelante/cognoscerem. Jta em̄ cōposita est hoīm natura sicut ponit apud Terentium/vt meli⁹ aliena q̄ nostra videam⁹/qđ maxime locū hz i adolescētib⁹ inexp̄tis. q̄ de se sibi cito mētiuntur nesciētes. q̄ p̄teres suaz egritudinē aiox credunt frequēter sanitatē magnā esse. vsq; adeo vt irascant volentibus eox curā gerere ꝛ nō acquiescāt monitorib⁹ nisi oīa dixerint que in eox versant corde. fit amplius vt sepe docēdi instruendi cōsulendi sniam adaptādi magisteriū p̄sumāt etiā apud in cōpabiliter seniores ꝛ exp̄tos nō aliter q̄ si egrot⁹ aliqs doceat medicuz quō curād⁹ ab eo sit. ꝛ q̄bus medicamētis. q̄busue modis et regulis accidetis subleuandus. ¶ In-

telligefrater q̄ dico. res talis apud me pu-
dem incepta p̄tinuat. abijcior. doceor. no-
lo plura dicere. Nūc vo si ita ē frater vt in-
dignus sim. insipiēs sim. reprobus sim. ne
sciens quippiā. iudicet me v̄m iudiciū dili
gentiū nomē suum. Si aūt tu aliter senti
noli obsecro dare solicite charitati mee re-
pulsas tā accerbas noli tibi tuecq̄ opinioni
affecte ad religionē p̄uā sic inniti/ vt ledas
spōte eū q̄ te diligit i veritate. Sit pect⁹ tuū
tā dilatū vt duos frēs simul recipiat. alterū
z me. coangustatū ee nimis stratum cor. dis
cui si ab eodem cadere me necesse ē. sed nec
necesse nec optunū. nec etiā volūtariuz scio
hoc. z si ita loquor verū tū vocē opis h⁹ vo
lūtarie dilectōis indicatricē exigo. Cōmu
nicem⁹ vt amantes si amantes. Auero
forsitan obicies immo obicies certe. Tur
bāt helīe tue frēm nr̄m. inquietāt eū surri-
piūt ab eo somnū. fantasias īportunas gi-
gnūt. q̄ obrē dimittat sibi pi z deo. relinq̄
tur p̄scie sue. q̄d oporteat secreta rimari? q̄d
necesse ē q̄escere volētez te scriptis alloqui?
Videris frat quid iā respōderim. Volo si
cut amic⁹ z frat vel p̄solari: vel gaudere cū
gaudēte/ z flere cū flēte. Aut desidero ve-
lut magis exptus z instructor/ viaz diuerti-
cula z offendicula tēptationū discutiendo
docere/ z docēdo discutere. p̄sertim dū ad
hucē i dubio/ q̄d expedit sibi z saluti sue cō-
sideratis circūstātijs. q̄s qui nō attēdit. fa
cilime decipiē sub specie boni in genere. q̄
pessimū reddi pōt. Ecce iā accipio q̄ g̃-
nissimus torquetur insomnijs. Hāc vtiq̄
molestiā. Reuerēdus p̄r aūdict⁹ z ego. si-
bi maxīe ptimescim⁹. quā tū i secō sibi cō
tigisse nō memī. Et o salutifer xp̄e/ q̄d sibi
futuz ē egrotāti z senescenti si adhuc sano
iuueni z vegeto/ tal' cruciat⁹ occurrit. Cru
ciat⁹ q̄ null⁹ pōt reddere ip̄m magī bebetez
in ingenio/ fluidū in memoria turbatū in
ratōis iudicio. z generaliē ineptissimū ad
oīa. Nā parū refert amania vt furia tal' tur
batio. Ecce q̄d efficiet solicitudo tua z tuo
rum p̄ces/ si de sano z ingenioso/ reddat sto
lidum z infanuz. Absit inquies vt hoc
nos vnq̄ videre cōtingat. Et absit obsecro
nihilomin⁹ nequeo sup hoc nō extimescere
p̄sertim dū hocip̄m q̄ formidabā in po-
sterū/ accidit tā velociter. Non accidit in-
quies ex religionis artitudine vel cōditō
ne. sed ir̄a z pulueres/ hāc stimulatōz suis
aculeis attulerūt. has volui z revoluicli-
nitus. nec a memorie domo pōt ea vsilla di
ligentie manu secludere. Ingerūt semolen
ti z intellectui suo rostra figūt. hinc illa ca-
pitis turbatio. hinc somni carētia hinc cere
bri vertiginosa rotatio. Decte dicamuz
fore nūq̄ estimasset iudicauz q̄ de te deq̄
ma iā in religiōe experiēta teneo/ si nō ita p
expssuz scripta notassz. Verūm attēde fra
ter/ si sole tales ir̄e bine vel trine/ sufficerent
verecūdū iuuenē disciplinatū/ solitū audi
re lōge graviora/ in tale defectū inducēni
si ieuuniū artū. vigilie supra modū. oīonis
vocalis exercitiū ingēs. atq̄ lecti duricies
z similia p̄currant. Nec allegueris ali
os q̄ similia agētes nequaq̄ similia patiū
Qiqdez potes meminisse q̄d reuerēdus p̄r
pdict⁹ z ego dixim⁹ tibi sup hoc z sibi p̄no.
tabam⁹. Sūt em cōplexiones diuerse hoim
sunt vocatōes dei sūt varie. sunt sīe in cor-
pore vo/ ita z i mystico/ mēbra nō eundem
actū hītia. aliud ocul⁹. aliud manus. aliud
nare⁹. Sic alius ad intelligēiā scripturaz
alius ad vigilias oīonū. alius sic z alius sic
vocatus ē. Scio de meipo. q̄ si vigilare q̄
liter vigilāt multi cōpellerer. paz vel nihil
differē ab insano cū auētagio iā habitos-
cut vulgo dr̄. Beniqz sup hac consideret
tionis radice fundant oēs articuli z simi-
les q̄les ve scripsi z salubriē venerint atten
dendi i p̄fessione religiōis cōsummanda.
Nec interim frater dilectissime. malui
tibi scribere q̄ alteri germano nr̄o. q̄m si
tissacerē sicut p̄r z frater in dulgentissim⁹ de
licato adhuc filio z fratri. Permitte itaq̄ ne
scriberē aliq̄d vlterius. imo obtestatus es.
q̄ iusste videritz oēs vos z q̄ discrete. Nos
lo tū p̄tristare eū nolo aliq̄d diuti⁹ ali inre
meo id posse videre reqrere. Si nihil ipe-
dit quie tē sniam neq̄ turbatuz ē/ pter bra
meas. ego spōte/ imo cupide vere linquā il-
las. Sed apud me p̄fecto caret hoc pba-
bili rone. Postremo frater obsecro te tū
tuis p cōem fidei xp̄iane religionē quā pro
fessi sum⁹ oēs sub abbate xp̄o ibaptismo. z
in q̄ sufficiēter stat salus oīs carnis. p cōm
insup mīem oim charitatē q̄ finis ē oīs le-
gis. siqdez etiā germana sanguis affinitas

te monuet ad cōpassionē discretā atq; laudabile tu miserico⁹diter age cū hoc germano nro. miserico⁹diter aūt ages si discrete. Bibiosa te ⁊ tuos affectio sic te obsideat vt alios a te cōsilia nō recipias. monita contemnas aut contemnenda suadeas. Si deniq; nullis difficultatib⁹ vt accidentalib⁹ pñtib⁹ aut versiūr futur⁹ nequaq; possis ab incepto de pfessione fratris iudicio deterreri. Bene vale frater intime cordis mei memor mei in orationibus tuis. Et de statu tuo quid dignū ⁊ vez rescribere nō pigeat pol liceor. ita sic receptuq; ⁊ interptatuq;/ quali ter ego mea recipi interptariq; requiro.

Sequitur alia epistola eiusdem.

Frater vm carnez germane. in xpi tñ charitate germanior. Salus ⁊ benedictō sup te. Tardiores ad te q̄ spabā veniūt litterule mee. nō q̄ tuus oblit⁹ sū: scit vitas. sz obstitit irrues alio rū negocio⁹ turba/ q̄ ad se me trahēs abduxit a te. Hūc dato paululū ad respirādum spacō/ valefacō curl alijs. ⁊ tibi q̄ aiaz meā ipis bēs/ manū ⁊ calamū pīto. Fatebor ductor sim capar ⁊ amator celestiū. q̄ntū p̄ cerea ēptator ñ deest mihi sīē nec tibi scio. nec vlli penit⁹ mortaliū c⁹ vita ē ēptatō super trā. Itaq; ff. postq̄ ab illa angelica societate i bonis corpib⁹ exñte/ cui felicit⁹ adhēdē tū in via. tū parisi⁹/ teneritudinē ergatis. Visa ē mihi tūc abñtia tua onerosior. ⁊ sors durior supra solitū. Gemebā ad te ⁊ nō absq; sensu magno dolor/ q̄dāmō laborabat aiaz mea eundo sepatō q̄ tui a me. Atq; inē cogitādū ⁊ loq̄ndū ō te/ pcurrebat ⁊ vocate lacrime ad oc̄os ⁊ egre mihi erat. Coarguebā me vicō in secretis aīe mee. increpabā q̄z ipaz hāc enervatōez meā stultā/ q̄ ꝓ dolebat felici tuo statui cui ꝓgaudere scrbā ē unsti⁹. Sciebā dixerī q̄m me sciebā q̄ñ. s. ad me rediēs dicebā i lumie rōi ⁊ explete/ q̄ nihil ē vita pñs/ quē ad modū ipa ē ad modicū parēs ⁊ ois caro velut fenū ⁊ ois gl̄ia ei⁹ q̄si flos feni/ ⁊ mīta sīlia exinde ꝓsiderabā. Cōsurgēs ierabā sanctuariū dei ⁊ ꝓsiderabā vitaciē nouissima iustoz̄ū dies antiq̄s ⁊ ānos etnos. Tūc vo tu mihi felix. p q̄nto felicitatē h̄ spes inchoat. tu sa lubrit posit⁹ tu i portu q̄dā sectariū fluctuum atq; pcellaz navigare videbaris. Adgnificat aīa mea dñm. ⁊ exul. spi. me⁹ i deo sa. meo. Ita frāc mihi erat oū bñ erat ⁊ dñabat ro. Sz ex aduerso vicissim de repente insurgebat tumultuōsingens carnalū affectionū q̄ tuā apud me obiectabāt imbecillitatē in corpe penā ito tollerabilē i austeritate religionis tue ꝓclamabāt. Querulabat apō me ō mei po sensualitas stolida. me durū increpās. me culpabilē. isusurrās q̄ parū fraternal⁹ ⁊ pie oli te tractassem. ⁊ nūc velut vnū ex aduersis ⁊ exneis a me pcul abiscerē fuissz in gt necria tibi ⁊ iocūda societas es fuisset etiā sibi cū salute aīe sue. tecū minoz aspitas vite. Ita pstrepebat i aurib⁹ meis sensualitas iproba. q̄ ceca ē: mīmō pīna vix aspiciēs ⁊ sola corpis voluptate curā hñs. Ita felicitatē aliene fort̄ miserā suadebat ñ aduertēs ipa. q̄ misera ⁊ miserabil⁹ ⁊ pauper ceca ⁊ nuda sors ꝓpria. Fassus sum tñ ⁊ repeto q̄ ei⁹ vocib⁹ gunt ipellebar. ⁊ pax oberat q̄n l suā me traducēt sniaz. Sz obnitebaē sic deo ꝓpicio iugiē rō fide illuminata. Hec tibi tuoq; statui ꝓgratulabaē vehemēter. ⁊ ō meo ꝓgemiscit. nec fallitur. Hec nō molestiā tui corpis/ nō abdicat ōz sordide voluptat⁹. nō ieunioz vigiliarūq; extenuatōez nō frigus aut estum cōsiderat. vt talia in te deploret / defleret pot⁹ si ab his licēter se posit⁹ atq; liberat⁹ in seculo morbos viciox̄ pniciosissimos ⁊ cru delissima vulnera introrsus incurreres. si religionē talibus aduersus pestibus refugisses. si relicto mānā deserti ⁊ via ꝓmissiōis ad ollas aspirasses egypti. ⁊ in deuiū damnatōis retro aspiciēs corruisses. Prudēter sane elōgasti fugiēs vt saluus fieres a pusillanimitate spūs ⁊ tēpestate. Nūquid tē pestas in seculo est vbi pessima ꝓtagio sissima atq; sordet vbiq; societas. vbi iniq̄tas ē ⁊ labor in medio eius ⁊ iniūsticia. ⁊ nō defecit de plateis eius vsura ⁊ dolus ⁊ similia monstroz̄ū crimina cōversant. Quāob-

rem frater dilectissime cordis mei. noli aio
cõtabescere si forte pſenseris irrepe in aiam
tuã mollicie illã tibi insidiantẽ. qualez de
me nũc explicui. Suspicor em̃ hoc tibi faci
liter euentuꝝ qm̃ nõ dormit qui tẽptat te;
sed nõ dormit etiã q̃ custodit te. Exurge ve
lociter ergo ad ei⁹ auxiliũ ⁊ dic cũ glorioso
Martino in cui⁹ solẽnitate pfessus es. Bo
mun⁹ mihi adiutor nõ timebo q̃d faciat mi
hi hõ. Noli securitatẽ a temptatorõnib⁹ tibi
inaniter polliceri: ꝺnpotius audi sapientẽ
Fili accedẽs ad ꝺuitutẽ dei/sta in timore ⁊
iusticia ⁊ ꝓpara aiam tuã ad temptationez
Sine ergo ista temptatio seu alie multifor
mes insurgant aduersum te. viriliter age ⁊
confortẽ cor tuum ⁊ sustine dñm. Be-
nigꝝ frater charissime noli in vanũ graz
accipe q̃ data est in te. Noli obmurmura-
re. noli ingrat⁹ eẽ. sed cũ ꝓpheta. Miseri-
cordias dñi in eternũ canta. Sic anime tue
Benedic aia mea dño ⁊ oĩa que intra me
sunt nomi sancto ei⁹ ⁊ cetera qne sequũtur.
Ille em̃ q segregauit te ab vtero mris tue;
segreganit nũc a seculo. ⁊ future heredita-
tis pignus dedit. Ille q a puero miser⁹ est
tibi. dans tibi cor piũ ⁊ timoratũ ⁊ sup af-
flictos cõpatiẽs. supaddidit miscordiam vt
te repelleret a seculo nequã. in q̃ iaz demer-
gẽdus pene fueras irrenocabiliter/si licẽti-
am aut magisteriũ in artib⁹ adeptus fuis-
ses vt proprias coniecturas ex alijs recipe.
Porro magna ẽ miscordia dei hec q̃ nemi
nem e pentib⁹ vel amicis habuisti. q̃ volẽs
(vt fit) te aliquẽ magnũ eẽ in seculo fuerit
aduersarius ꝓpositi tui. Sibi longe aliẽ
est ⁊ fuit assidue ⁊ ceteris innumeris/in ex-
perietie libro legẽtibus. quoniã inimici ho
minis domestici ei⁹. vt em̃ succurrãt liber;
eos nũ q̃ liberos eẽ volũt. q̃z q̃z mihi mult
mior fuerit inimica dilectio: fuit tñ. Be-
nigꝝ noli oblinisci miscordiaz dei in ꝓgenito
ribus nris ⁊ germanis sororib⁹. in matre ꝑ
ticulari q̃ ineffabilib⁹ votis. etiã ante tui con
ceptũ. te tali lẽ al: quem a dño quesiuit. velut
anna altera Samuelẽ. Deinde natũ ⁊ adul
tum/iugib⁹ fere lacrimis. in hoc te statu (si
cut pie sentio) ꝓgenuit. Deminisitur opi
nor Irax que sup hoc ꝓbẽt iudiciũ ⁊ que al
terã Aug. matrẽ reprehendant eã erga te. Red,
des ei vicẽ orõnuz tuaꝝ. Et in te vno nos
oẽs erga deũ intercessorẽ habebimus. Ira
gage frater ⁊ vale in dño feliciter. Supplico
recõmẽdari pri nro venerabili. dño priori
domus vre ⁊ singulis fratribus habitanti
bus in ea. Nõdum scripta habeo que tibi
mittere disposui. tu interim stude in vno
volumnũ Aug. sup psalteriũ/q̃ apõvos
utilis ⁊ appropriata. quatin⁹ ex fauo ardo
re psalmoꝝ/mel sapidissimũ inenoꝝ sensu
um cantãdo noueritis eliquare. Iter bene
vale cũ tuis patrib⁹ ⁊ fratrib⁹. oremus pro
nicem. Scriptũ quinta decẽbris.

Sequitur alia epi
stola ab eodẽ edita ꝺ fratre suo Nicolao.

Venerabilis pater ꝺne in christo
sto dilectissime. nõ indignet ob-
secro charitas vestra. si idipsum
quod agitis ⁊ ubicuq̃ egistis. p
sumo cõmonere de ⁊ sup filio vestro. fratre
meo Nicolao. Multũ quippe solicitor. q
multũ diligo. qm̃ (si nasoni imo expientie
credim⁹) res est soliciti plena timoris amor
Supplico igit̃ pauidus ⁊ in xpi visceribus
sinceritatẽ vre dilectois obtestor. vt nõ des
seratis opus vestrũ in eodẽ fratre meo. q̃n
fragilitatẽ suã in aia ⁊ corpe/ pia iugiter cõ
passione supportetis. Exhibite quesso vos
assidue talem ⁊ taliter erga eum/vt oẽs ne
cessitates suas etiam corpales cum omni fi
ducia vobis apperiat. Alioq̃n piret ex faci
li in simplicitate aut timoratate sua aut
li in simplicitate aut timoratate sua aut
per feruorem indiscretum in lacrimis. aut
alijs religionis que p se dura est exercitijs
Scitis qm̃ supra vires est opus quod pro-
fessus est. adeo vt ammirer ⁊ extimescã ves
hemẽter. dũ mecũ recogito. ⁊ deficere li nõ
eẽt spes i deo. ⁊ post eũ in vobis amãde pa
ter ⁊ in alijs fratrib⁹ vre religionis de q̃bus
sperandũ rõnabiliter eẽ censeo. q̃ non cru
deles sunt/nõ indiscreti vt ꝓdere sinãt ani
nam p qua dñs mortuus est. ⁊ quaz tanta
cõcordia secũ assumendã post longas ꝓba
tiones decreuerunt. Credat igit̃ ꝓomnia
se ⁊ sua vestro cõsilio sicut creditur eẽ con
fido. securus reddor nõ pibit nec pereat ob-
secro p̃cor ⁊ supplicio. Sed habeã i eo ora
torem ꝓpetuũ apud deũ. in quo bene va-

lete. memineritis̄q; mei petōnis. Sc̄ō tū pa-
rīsī in nocte ꝯceptōis ỽgis marie gl̄iose.

Epistola incitatiua ad spiritualem ꝓfectum.

Q Arissime frater/libenter tecū di
uido/si quid boni dñs pauperi
seruo suggesserit. ¶Ego sum pau
per ⁊ medicus/sed spero q; dñs
solicitus erit mei. ⁊ tui silr. Unde oro eius
clementiaz. vt elemosyna cōis sit nobis de
largitate mense eius. ¶Occurrit hodie dñs
medico suo cum suauissimo pane de celo.
Dulcis admodū ⁊ gratiosus sermo ifusus
est i auribus meis. sonuit em̄ lectio apoca-
lips ⁊ de multitudine tātoz misteriozū re-
pentus ē apud me breuis ỽsiculꝰ plura ca-
pere nō sufficio. sed nec pauca q̄ obscuri
nant. Dedit dñs vt aliq̄d breuiter ⁊ dulciē
lonaret vñ trahereē affectus. vtinam donet
etiā vt hoc ipz apiaē itellectui. q̄ si spiritali
bus videē liquidū/manet tñ carnalibus oc
cultū. ¶Solo ergo te participē fieri hui⁹mu
neris. ¶Nā tunc vere comites indiuidui su
mus/cū in xpo vnū sapimus. vnum queri
mus ⁊ ad vnū tēdimus. ¶Appone aurē ⁊
audi/ta diligēter q̄d sonat valde dulcater.
Qui hz inquit aurez audiat q̄d spūs dicat
ecclesijs. Uincēti dabo mānā absconditaz
⁊ dabo illi calculū candidum ⁊ in calculo
nomen nouū. q̄d nemo scit nisi qui accipit
Audis iam frater celestē vocē vtinā ⁊ inte
riorez cordiū nostrōz auditū tāgat. ⁊ vim
ỽritus illius sentiamus. Sermo viuus est.
⁊ omni acceptōe dignus. ¶O q; celestis vox
que nil terrenū fatur. q; si caro nō capit ca
piat spūs/quo nimirū totus hic ꝑmo plen⁹
est. Uerba inquit que ego loquor spiritus
⁊ vita sunt. Spiritus est qui viuificat caro
non ꝓdest quicq;. ¶Nō ergo sentit archana
gus ⁊ elatus. paulo attestante qui ait. Ani
malis hō non ꝑcipit ea que sunt spiritꝰ dei
stulticia em̄ est illi. ⁊ non pōt intelligere q̄
spūaliter examiaē. spūalibus ergo loquiē q̄
spiritu facta carnis mortificāt ⁊ mōm odio
hñt. ⁊ maligni ỽyaboli ꝓ silia respuūt. ¶Si
em̄ primitias spūs habentes q̄d sit hoc ab
scondit̄ mānā ignorare nō pñt. q̄ hoc gu
stando potius q; legēdo vel audiēdo didi
cerūt. Datur autem mānā dilectis filijs ex
amore deo patri seruiētibus q̄ eius volūta
ti semp placere. eius gloriā studēt querere.
¶Et si nō homines accipe mānā interioris mē
tis. exprimit dulcedinez siue cōsolationem
sanctoz in hac vita. ¶Est igit̄ cōgruus sen-
sus. Uincēti dabo mānā absconditū. contē
nenti carnalē cōsolationē dabo spūalez. re-
spuēti terrena ⁊ exteriora bona. oīa dā celes
tia ⁊ interiora carismata/que merito sui ex
cedunt omnia alia delectamēta. Talia ac
tanta etiā existunt. vt dignus nemo sit co-
gnoscere nisi prius discat vana ⁊ vilia sola
cia contēnere. ¶Scriptū est em̄. vir īsi-
piens/nō cognoscet ⁊ stultus non intelli-
get hec. ¶Libet aūt ꝓ expugnādis vicijs
⁊ malis ꝑsuetud inib⁹ vincēdis aliqua lar-
tus introducere. Sicut quondā filijs israel
in deserto habitātib⁹ deus mānā pluit. ita
⁊ mō spūalibus filijs suis/gratiam interne
ꝓsolatōnis ꝓcta tēpta mēta tribuit. Tādiu
filij israel illo cibo aluti sunt. donec terram
ꝓmissionis attingerēt/⁊ q̄diu electi i mū
do pegrinant̄/ pane vite ⁊ intellectus fouē
tur. Donec deposito corpe. terrā viuentiū
intrent. Cum aūt de frugibus illius terre
mā ducare cepissent statim manna defijt. ⁊
dum sancti assumpti fuerint in beatitudi-
nis gloria. āmodo nō indiget recreari nr̄o
more/spiritali alimonia. Unus tamen pa-
nis est/qui angelos pascit ⁊ homines. ani
mas in gloria ⁊ viatores in gratia. ¶Sed
est q; me multū mouet. q⁹ plures sibi de eē
mānā causant̄. plures qui illo refici cōsue-
uerunt/gustuz iam ꝓdiderūt. Que est alia
causa hui⁹ariditatis ⁊ insipidi oris vestri/
nisi q⁹ ad egena ⁊ infirma mūdi huius re-
uersi estis? Dementote egressionis vestre
ex egypto. Dies ille memoriale nois dñi in
sempiternū recordēt. nulli dubiū quin ma
nus dñi vobiscū erat. alioq;n in secto remā
sissetis. Ubi est ergo ille spiritus? ille ꝑmi
rialis feruor? Intētio firma? ꝓpositū im-
mobile? fortis vt mors dilectio? Quodā-
modo armati egressi estis mūdū/dū cōstā
ti aio oia ꝑferre aduersa vilia ⁊ aspa assensi
estis. Insup ⁊ cū gaudio venistis ad mon
tē dei oreb: ad audiēdū legē dei vite ⁊ disci
pline/dū monita seniorū libenter audire et
ꝑficere religioseviuere ꝛndistis. Cur ergo nūc

vos iciueris tedet? cur ad sarcinas sedetis. ¶ grauati ingemiscitis? ¶ Ja ꝓpter tps ¶ annos de fructib⁹ re ꝓmissiois botros ¶ malagranata/alijs afferre ¶ ꝓpinare deberetis ¶ ecce vob mana etiā deest. ¶ Conuertimini filij reuertētes qꝫ si corpe nō estis reuersi ad seculū/tñ corde adhuc tenemi in varijs desideriis terreno⁹. ¶ Prohdolor multi spiritaliter exeunt egyptū. transeunt mare rubrū. ambulāt p desertū. portāt tabernaculū ¶ vasa eius. sed nō intrant terrā ꝓmissiois Pene oīa accidunt eis que cōtigerūt filijs israel qui murmurātes cōtra moysen peniuerūt quia educti sunt de egypto. Sic ꝫ plures hodie repiuntur. qui mūdū relinquūt parētes ¶ amicos deserūt peccata ¶ vicia plangunt. Pretereq carnalia desideria abhoianē. ignotā iustitie normā: ad manū magistroꝝ ducti. sequūtur. Vitā xpi crucifixi aspiciūt/¶ iugū dñi suaue in obediētia ¶ abnegatōe ꝓpria ferūt. Ja vt oēs pati ¶ ferētes sint ad labores/ad abstinentias mites ad increpatōes humiles ad obiectōnes. patiētes ad correctiones. ¶ aduersa q̄libet ¶ indigna cōstantissimi. Sed nō in tali feruore omnes pdurant. Nam aliquanto tpe egressionis. i. quersiōis siue pacto minus cauti ¶ solliciti de pfectu suo incidūt in varias temptatōes. ¶ egritudines passionū: ita vt nōnulli se incepisse ptristēt. Quidam vo deliberāt ¶ modū excogitāt redeūdi. Alij aūt ¶ si māserint/cū tepore quodaꝫ ¶ vsu asinariā molā trahūt/¶ paruā deuotionē ¶ affectū habent in his que agēda dicerunt. laboriosa ¶ dura omnia sentiūt. quia manna nō habent celū eis videt eneum. ¶ terra ferrea. qꝫ neq celestia ꝓtempla ri/neq agrū cordis ⁹truncb⁹ deuotis exercitijs excolere sciūt. ¶ Dicūt tñ qꝫ libēt eent deuoti. libēter haberēt ⁹tutes vel lent se vicisse passiōes. Sꝫ nō sufficit tñ bñ velle. si deest man⁹ ¶ opa. Oportet q laboretis/q vim nature faciatis: sicut dñs dicit. Regnū celoꝝ vim patit. ¶ violēti rapiunt illud. Violētia op⁹ est. ¶ scitis q sancti nō vcio ¶ somno ꝓmeruerūt regnū dei. Usq quo tardatis? ¶ quare nō armami contra passiōes: vt obtineatis virtutes ¶ quersas cōsolatōes susciꝑe digni inueniami. Quā ꝫo ampli⁹ tardaueritis tāto peius semp fiet ¶ sine dolore ¶ labore optātā reqem nō gētis. pietis. petite ¶ accipietis q̄rite ¶ inuenietis pulsate ¶ apiet vob. Pigritia ¶ negligētia vos tenēt. sed ꝓtra has. ꝓmo accingimini. ¶ bellate ꝑlia dñi. Quid negligim⁹ ꝓpfectuꝫ? certe ꝓ vob est. ¶ p pace vra erit labor vester. Dicit scriptura modicū laborē inuenī. ¶ Sed forte rauī/¶ multā reqez inueni. ¶ Sed forte rīdetis aduersus vicia ¶ passiōes/certare q̄s semp pōt? ¶ Oulte sunt ¶ pene insupabiles vt nob videt. qs tantaꝫ sustinere pōt vexationē. Audite increduli ¶ rebelles. ¶ cretiti milites ¶ serui pigri. laborē ¶ cruciatus pgnam consideratis/sed de ꝓmio ¶ victoria cur nō cogitatis. ¶ Et qd est ois labor ad cēlestē reqem? ¶ qd breuis exercitatio ad bonā scie cōsolatōez? ¶ O si incipereris/¶ fortē hac integre ꝓponeretis. qs mō insupabile putatis vir aliqñ ita vicios⁹ qs reputabat? eni diligētia cum pseuerātia boni virtutes negauit. Videt vobis laboriosum vincere passiones vestras/sed nisi edomite fuerint nunq̄ habebitis verā cordis requiē. Quā do ergo alij cū deo sunt in deuotōne ¶ bona pace/tunc vobis erit tristicia grauedo ¶ tediū foris ¶ intus. Nunq̄ eritis securi et veraciē leti nisi mortificaueritis carnalitates vras. ¶ Nō si nō trahat vos sanctorū religiositas/¶ plurimoꝝ deuotio/creat sal tem mirabilis inopia vra. ¶ diuine vltōis snia. Congregabo sup eos ingētes malas/¶ sagittas meas cōplebo in eis/cōsument famē/¶ deuorabūt eos aues morsu amarissimo. ¶ tis dure intonāt versiculi isti. ¶ vtinā conuertant vetustatē vram/quatinus innouati ¶ feruidi effecti/meliores vos quotidie et alacriores faciāt ꝓmissa spūssancti. Qui venti ait dabo mana absconditū. Si voluritis ¶ audieritis me/bona terre comedetis Quieē vobis p spina rosa pulcerrima/¶ p tribulo cādidissimū liliū. Magna sūt hec dulcia ꝑsolatoria a cupientibus ꝑsi cē. ¶ Nō ergo te ꝓturbet bō dei. nō te deiciat multitudo vicioꝝ. Crede deo ¶ ꝑsperabit ꝓ te ¶ tu tacebis/intelligis ne hoc? Dominꝰ ipe dabit fortitudinez: vt resistas ire. pigritiā exutias. ¶ ꝓcupiscēti aio nō cōsentias/¶ tu tacebis. qꝫ tibi hāc potētiā ñ sacrabes. te. ꝓpē hoc nō eleuabis/sed deo tocꝫ

pre tribues. q̄ affixit a dextris palmis/etiam q̄ cruz valet hominibus abscōdere. nihil aliud q̄ infirmū z inopē te ꝓfitere. Si q̄s insurrexerit cōtra nos tibi. z dixerit qd nō libēter audis: esto patiēs z tace. Illatus malis dns respōdebit. Justꝰ em̄ dns inultum nō patiet abire qcūq; nociuū verbum. Quid tibi nocere pōt alterius malicia. si cō tra te inflatꝰ si detrahit si obiurgat. Ipe pmagis ꝑdit qz bonus nō est. Nā si tu bonus fueris. z in patiētia māseris/ nil mali tibi intulit: sed potius meritū tuum auxit. Tu clarior z obprobrio cōtra sapientibus. tu ꝓbator ex virtute patientie. Hemini nocet prauitas alterius. neminē ledit vbū cōtumelios̄/ q̄ diu ipe pꝰ z immotꝰ fuerit. Dis bō qualis interꝰ est. talis ei exterior aduersitas erit. qz si tu bonꝰ simplex z rectꝰ iusticia z pace tua pōt auferre/ nisi eam voluntarie reliqueris. Nō est magna patientia quā pua res pturbat. Discе ad minꝰ tarde malo. Qui vincere desiderat/ victum se cere ad iniuriam. qz prudentis est tacere in tempe malo. Cogita de corona: nō de injuria. et quō possis aliū sanare: nō qd possis ecōtrario ignoscat tu ignoscе/ qz vt frequēter matur. Plerozꝫ ꝓpriū est ꝙqueri. z impatiētiū cruz ꝙmoneri. z causas alijs imponere. Tu ergo esto libēter reꝰ vt fias añ deum innocēs tu ꝓmoz te ipo incipe: z sic poteris etiā aliū sanare. Audiat tn̄ q̄ zelus vi dere habere aduersus alioz defectus/ q̄ in dignat̄ si qd z tra iusticiā agit̄ q̄ recte z prudenter ageres si zelū tuū etiā z tra cōmotō nem tuā exerceres. z qd̄ in alio reprehendis. prius in te emēdares. Cum ergo alioz cupis irasceris qd̄ inuat ꝺ oculo fratris tui festucā tollere/ z tue impatiētie motus nō cohibere. An tibi videt̄ an etiā festuca sed potꝰ trabs illiꝰ culpa? Vide ne forte ex tuo iudicio/ trabē suspiciose reputas/ qd̄ cōtra vir festuca habet. Nō fidas nimis ꝓprio iudicio. q̄n homo es z nō deus. sive tamē magnū sive pūs fuerit vtilius tn̄ sp teipm ꝙsideras. qz tu peccatoz es z curatōe indigas: cū eade facis. Quid em̄ mihi ꝓdest: si aliqnē verbis meis sanauero: z in ꝓprijs meis passionib⁹ māsero. Bene illi cui malicia cedit in bonū. sed ve mihi. ꝓprie salutꝭ intemptoz. nō est iudiciuz māsuete cordis inconsiderate aliū corripe aut correptione modū transire. vel nō posse motum invectionis differre. Bonec ira in mansuetudinem z zelus amara rediat in dulcedinem. Forsitan tūc videbis nō eē tāte culpe reuz quē reprehēderas. ac etiā magis excusab̄ super quo prius subito indignabaris/ sz z tue malicie imputabis nō incōgrue/ q̄ tantillum nō potuisti iniurie pferre. lugebis q̄z plus iniustā correptōez/ q̄ illius culpā. Pudeat igit̄ te nōdum didicisse ꝓnos fratris defectus tolerare. qui quotidie infirmitatē ꝓpriam/ ab alijs desideras portari. Cur ergo eandem miscōiaz nō exhibes alteri/ quam optas fieri tibi? Reuertere ad temetipsuz z ptimesce. ne grauiꝰ deliquisti indignādo z male ferendo. q̄ frater tuus peccādo. Ille forte casuz suū mox vt agnouit fleuit z ꝺ cetero cauere ꝓposuit. tu vo impatiēs z in cōpassiuus. peccatū tuuz nec insperisti nec fleuisti. Adhuc ille satis bene in corde suo p amorē tecum stat. z nihil mali de te existimat. sed se magis humiliat z sup se instificat. Videas ergo ne ille q̄ videt̄ peccatoz. in regno dei te ꝓcedat. z tu cū iusticie ꝓsumptōe. similis fias supbo phariseo q̄ reprobatꝰ est a dño. ꝓpter suā supbiā aduersus publicani humilitatē. Ecce iā aliqualit̄ audisti charissime quō teipm debes vincere z zelū z tra ꝓpria vicia exercere. Studeas ergo magis ac magis ꝓficere z sp aliq̄d vicios̄ ꝙsuetudis amputare. Sicut negligētia vicia nutrire solet z virtutes amittere/ ita diligētia/ quelibet inueterata mala euerit z expugnat. Nā etsi labor ē in ꝓncipio pugne/ tn̄ cū videris paulatim hostes ruere/ ꝙsolaberis de ꝙspero fine. Impedit nos valde. q̄ nō audemus violentiā iferre nature. O quātos labores faciūt boues p terrenis lucrādis/ z nos ꝓ eternis bonis marcescimus. Lauta petit mare/ mercator circuit regiones. miles fert arma bellica. rusticus vomere scindit aruz. z sine labore nō queunt diuitias z honores obtinere. vt quid ergo nos virtutes sine magna solicitudine adipisci credim⁹. Hodie

aliquid in choare. ꝛ cus modicū addere. ꝛ sic dicb⁹ singulis vtutē vtuti/ ꝓpositū ꝓposito iūgere/ pficit hoiem vtuosum. deuotū purū sctm ꝛ religiosuz. deo carū. ꝛ hominibus gratiosuz. ¶ Hoc ordine ꝓmeret hō nomen nouū in calculo dansiuz. qz calcatis vicijs efficit candid⁹ interius. ꝛ sepe fruit consolationib⁹ supne dulcedinis q̄ ignote manent carnalibus ꝛ tepidis. ¶ Ruminem⁹ igitur sedula mente/ pītem vsiculū/ aduersus detestabilē desidiā ad ignicndū nos et fratres nostros/ in amore spūalis ꝓcessus/ ꝛ vt vicia nostra curent ꝛ donatōnes celestium virtutum/ in nobis augeant. Neqz em̄ fraudabit a desiderio suo fideles certatores/ spūs scs. qui viriliter certarēt hortatoria voce insonuit dicens. Vincenti dabo mānā absconditū.

Epistola de custodia habenda ad scipm.

Frater mi in xpo dilecte/ vide quō caute ambules. qm̄ dies mali sunt/ magna cautela ē suo dei habenda/ in oibus verbis et ꝓpibus suis. Nā qui nō est puisus in rebus suis. aut cito ledit aut ledit ꝛ magnū damnū sentiet in fine. qui sēs in p̄incipio fuit negligēs aut p̄ceps. Diu ꝓpendēduz ē ante q̄ fiat aliquid. ꝛ sepius recurrenduz est ad cordis habitaculū. ne hō sit absq; consilio sicut gens prava ꝛ exaspans que nō direxit ad deū cor suū. Igit̄ p̄cedat oculus tuus oia opa tua. ꝛ oia age cū prudētia. nec incedas per aliena facta te neglecto. qz nemo illo sapiens or est. cui⁹ aīa sua semp in manib⁹ ei⁹ē Nō habet hō cariorē thesauz nec meliorē substantiā sup terraz (si bene cogitauerit) q̄ animā suaz. Debet igit̄ vigilare ꝛ semp esse in custodia alte sue. qz nihil cōpari pōt saluti ei⁹. Salus ei⁹ ꝓficit in veris vtutib⁹ odit ꝛ abominat omne vicium. Quāto quis nitit contra vicia. tāto magis accedit ad vtutes. q̄to vtus amplius placet. tanto plus detestat eius cōtrariū. ¶ Cognitio vitiorum multū ꝓdest ad supandū vicia. plures nō cognoscunt in veritate ꝓpios defectus ꝛ quidā q̄ nouis sciūt/ nō satis ponderāt aut si ponderāt/ cito oculos auertūt ꝛ obliuiscunt q̄ tolerāt. Non est ita faciendum charissime frater resistēdū est semp malicie ꝛ iniqtati ꝛ remediū inqrendū ꝛ auxilium a deo flagitandū. Paxime est aūt obuiandum motibus passionū in p̄cipio pugnandum. qz si magna creuerit. infirmus hō vbi erit. Ex parua re fit sepe grauis inqietudo. ꝛ verbo vno nascunt vba multa. ꝛ ne modi co risu: scaturit sepe grādis dissolutio. Par na cōtumelia generat stultis ꝛ incōsideratis hoibus difficilē exitū. ꝛ profundū vulnus. Bene ergo ꝛ prudenter agit qui oibus negligctis. se custodiuit indicat ꝛ ordinat. Tanto minus pōt vnusqsq; ꝓuidere sibi quāto pronior est ad ꝓsiderādū alios. ¶ Desiderans habere pacem. debet habitare in syon. hoc est vtile homini q̄ nō inuenit requiem in hoc seculo. vt ꝓfugiat ad dīm. ꝛ capiat cito dissolui ꝛ eē cum xpo. qz nō est alius q̄ pro nobis pugnet nisi ipe qui fecit nos. Si sentis insurgere vicia oppone remedia que scis tibi eē vtilia. ꝛ q̄ audiuisti ab aliis. cogita semp si tibi deseruiūt. Quotidie bellū gerendū est. qm̄ temptamur quotidie. nec est victus qui vicios am cōsuetudinē superare bellare sentit. Dolere m̄ debet. qz adhuc in eo malū viuit. ꝛ nō dū pfecte sibi mortuus est. Accipiēda est semp noua fiducia. licz sepe deficiat hō. ¶ In spāli ꝓponēdū ē ꝛ contra illa vicia q̄ magis molestāt. ꝛ frequētius adueniūt. aliqn̄ ira. aliqn̄ superbia. aliqn̄ ꝓpiscētia: cor hominis tribulat. ꝛ ve hemēter in flammat. sed scuto oronis aut gemitu cordis. aut inuocatōe sancti nominis ihu. est occurrēdū. ꝛ in celū respiciēduz vnde veniet omne auxilium. Et quādo sic oret vel cōsimiliter. O bone iesu succurre mihi modo. Dia domīe deus adiuua me. Quid ego miser agā sine te? qd incipiaz? et quomō finiā dies meos deus meus? Adiuua nosti. quid tibi sit necessariū magis quia hoc quotidiana docet infirmitas. ꝛ qualiter euades/ docet ꝛ docebit spūs scs. inuenies. Ubi igit̄ quere auxiliū ꝛ cōsiliū. ꝛ ab eo postula tui cordis refrigeriū. ¶ Cōsidera tecipm. qd queris in opibus tuis? quid vigilas? quid nō diligis? Secm̄ desideria sua sit homo stabilis aut vagus. Qui multū cogitat. spicit. ꝛ multa habere vult. quō in semetipsū? Dispergit̄ in omne ventū celi. ꝛ capit laqueo desiderij terreni. Parua res est se

pe. Propter quā adipiscendā/generat homi-
m plexitas magna sed qui oīa a se expellit
pmittēs vnū quodq; stare sicut inuenit/bñ
in pace erit qui vo multis se ingerit/ac mlt
ta ordinat z regit/iste seipm ledit z perdit.
Et qz magister vult ee in rebus alienis nō
est mirū si nescit ē discipul9 in suis. O quan
ta adhuc discere hz que nō videt. q̄tuz illi
adhuc deficit: et o q̄ longe stat. Quid ergo
vult se intromittere de alijs z que emenda
re nō pōt. Aut cur se implicat talibus que
ad ipm nō ptinent? Quid pertinet ad me
cūq; fuerit pjcias pcul a te. In ista cogi-
tatōe inuenies te. z custodies z pficies ma
xime. eris sepius liber a suspicatōne z indi
gnatione/ parū curabis de exteriorū occu-
patione/ z gubernatōe eoz que fiunt in do
mo. Dilecte frater dñs custodiat te ab oīni
malo. custodiat aiam tuā dñs.

Epistola p confortatione cuiusdam temptati.

Nescipiam9 charissime de ma-
nu dei quicqd voluerit sup nos
venire deus. nihil em̄ sine iusta
z certa causa agit in terris. Et
ideo curemus nos deo subijcere cor nostr
z sensum nostrū vt respiciens humilitatez
z patientiā nostrā. bene disponat desideriū
nostrum. Inclinemus nos sub sancta z glo
riosa maiestate eius. quia pulvis sumus et
cogitemus q̄ magnū z dignū sit vt recogi-
tet aliquando de nobis deus. Ex hac hu-
mili estimatōe sensus nostri/ z accusatione
cij parū nostrarū/ confessioneq; iusti in di
ce dei (quod vt frequenter occultum sem-
per autem rectū est) appetendamus spem
z confidentiā ad ipsum. z oremus largiter
ac ab alijs etiam intime flagitemus oratō
nes. quatinus sua maxime pietas nostram
miserā z tribulationē tantarū temptatio-
num immutare dignetur. ¶ Hec ideo dix-
ī damus de nobis. qz multa contraria sen-
timus z patimur. z sepius q̄ vellemus z q̄
vius q̄ alij temptamur. Vel quia incon-
stantes sumus z tam parum laborare pos-
sumus seu q̄ totiēs cadimus z tarde resur
gimus. Aut q̄ tā indevoti z aridi inveni-
mur z pūs appetitū ad vtutes z ad deum
sentim9. Pia ista solēt bonis accidere. et se-
pissime devotissimi. talia sunt expti. Cum
ergo taliter nos affligi sentim9 inter tristi
cias totidez/ dño humiliter dicamus. Bñe
deus si dignus nō sum/ nec tibi placet vt li-
berer a pssura cordis mei/ sal tem hoc mihi
largire digneris/ vt patiēs sim vt nō mur-
murē ptra virgā tuā qua me pcutis. Ad-
moz eternā bñ sū qd canit in eccl̄ia tua. Tū
sionibus pssuris expoliti lapides. z qz illic
introducit oīs qui p xp̄i noīe hic in mun-
do premit. propter qō peto vt quacūq; p
culpa ista patior. ad meā purgatōez semp
pvenire facias. z p signo clemētie non re-
probationis furore/ capienda esse doceas.
Debemus ergo sic nos dño integro affectu
resignare z plus eius bonitati confidere q̄
audemus postulare. Eius creature sumus
z xp̄i cura est de nobis. qui vocauit nos ipe
adiuuabit nos z custodiet nos a temptatō
ne hac in eternū. vt nō velimus cū hoc mū
do gaudere neq; lata viā quā multi tenēt/
denuo ambulare. Ammoneo te attē de scp
turas sctās. Sequi vis xp̄m. an mūdū istū
Credis apostolo an magis pho? Xp̄s di-
cit intrate p angustā portā que ducit ad vi
tam. Et iterz. Tollite iugū meū super vos
z discite a me/ qz mitis sum z humilis cor-
de. Dicit apostolus. Nolite pfirmari huic
seculo z si p̄m carnem vixeritis moriemini.
Nemo vos seducat inanibus vbis. Qui-
cunq; sunt xp̄i/ carnē suā crucifixerūt cum
vitijs z cōcupiscentijs. Ego xp̄o confixus
sum cruci. Ego stigmata domini ihu in cor
pore meo porto. Mihi mundus crucifix9
est z ego mundo. Omnia arbitror vt ster-
cora vt christum lucrifaciā. Ista sunt ver-
ba apostolica. Sed apud phos z secuti pru
dentes/ talia nō invenies. Et q̄uis aliqui
gentiles cōtemptuz diuitiaz laudabant z
voluptates spernebāt. Et eorū doctrinam
multi hodie cōmēdant. De christo tamen
nihil sciebāt. nec eterne vite amore/ id age-
bant. sed euanuerūt in cogitatōnibus suis
Et omnes (ni fallor) homines cupiūt esse
cum christo z ad populū eius ptinere. sed
pauci volunt sequi vitam christi. Imo di-
cunt se dyabolū odire z eius vestigia nolle
sequi/ sed vita paucoz continentiū se a secu
laribus actib9 carnalibusq; desiderijs osten-

dunt/qz multi sunt ex tempore eius. ¶Opa
ꝓbant cui⁹ seruus qs fuerit. ¶Sit ergo xp̃s
¶Qui sequit̃ me. nō ambulat in tenebris. ſz
habebit lumẽ vite. ¶In mundū hunc ego
veni vt qui nō vidẽt videant z qui vident
ceci fiant. ¶Ac si diceret. Ego humil z paup
in hoc mundo apparui hominibus. vt exẽ
plo meo. efficiant̃ simplices z humiles z in
telligant opa diuina. z celestia miracula/ ad
credendum mihi. ¶Et qui seipsos peccato-
res z quodammodo cecos z inscios cogno
uerunt/per gratiã meam illuminari digni
erunt sicqz cspiunt deuota humilitate/qđ
superbi z apud se sapientes/ nequaq̃ intel
ligere queũt. atqz idcirco in cecitate cordis
z stultra opinione manent. estimãtes suam
doctrinaz certiorẽ: meam aũt dubiosam. z
mundo exitialẽ. ¶Sicut olim iudei christũ
ꝓsentẽ in carne contẽnebant: sic modo plu
res carnales eum cõtemptui habent. z in ce
citate ꝑhdolor ꝓseuerant. ¶Malunt potiꝰ
credere sibi q̃ euangelio z carni magis
seruire q̃ deo. atqz ideo longos optant dies
z voluptuosos sup terrã celum aũt respice
re negligunt/z q̃ velociter tollent̃ non at
endunt. ¶Hec si cogitas/nimirũ sen
tijes melius esse sequi humilẽ deũ crucifi
xum z passum pro nobis z merito debere
nos pati cuz illo z relinquia parentibus z
amicis in hoc mũdo. ¶Vade igit̃ apud eũ
qui te vocauit/ z ne discedas ab amore ei⁹.
sed ascende arboreꝫ crucis vt inde videas
ihm ambulantẽ/z viam ad eternam vitam
preparantẽ. ¶Hec est via ait ꝓpheta ambu
late in ea. ¶Via crucis vita nostra. via electo
rum. via paucoꝝ via amara. via vite z salu
tis. via brevis. via directa. via laboris via
perfectionis. ¶Via inq̃ crucis est. sed ducit
ad gloriã. ad latitudinẽ. ad regnũ electoꝝ
ad multa milia z frequẽtiam angelorꝝ. ad
dulcedinẽ mirabilẽ z interminabilẽ. ad lõ
gitudinẽ dierũ in seculũ seculi ad desidera
tum finẽ omniũ fruitionũ z appetitus cor-
dium. ad requiem z pacem sẽ cissimã. ad
iocunditatem z exultationẽ amenissimam
¶Que breuit quodã verticulo qui cantat̃ in
festo sancte crucis. pulchre tangunt. ¶Ver-
tui crucis crucem laudent. qui p crucem si-
bi gaudẽt vite dari munera. quia ergo vita
xp̃i crux fuit/debet vita xp̃iani etiã crux esse

¶Et multo magis vita monachorum deri-
corum/z omnium religioso⁹ in cruce crit.
¶Extra crucem nō est salus. preter crucez no
venitur ad regnuz christi. ¶Oportebat pati
christũ. z resurgere a mortuis z ita intrare
in gloriã suam. ¶Si aliam viam querimus
erramus/z in pditionẽ ducimur. ¶Et q cru
cem fugere cupimus in mediũ lacus ardẽ-
tis picis z sulphuris incurrimus. ¶Crux no
stra/eterno cruciatui cõparata. est delecta-
bilissima. labor noster. ꝓpemodum requie dul
nanda leuissimus est. ¶Frangere voluntatẽ
ꝓpriam crux est. z forte qua maior vis est.
sed in inferno quis vnq̃ vel i minimo sua
voluntate vtiẽ cũ semp qđ nolit pati cogi-
tur. qđ voluerit nũq̃ volueri nunq̃ acci-
piat. ¶Fili inquit recordare/ qz recepisti bo
na in vita tua. z lazarus silr mala. ¶Nonne
dicisti bibisti z saturatus es nimis. ¶Delio-
ra z delicatoria elegisti tibi vestimẽta z ora
natus es. ¶Risisti. cantasti. saltasti. ꝑlecta.
nec ꝓhibuisti cor tuũ a voluptatibus. sed
quodcũq̃ libuit. sine cõtradictione imple
sti. ¶Et hec existimasti ꝑtem tuam. z regnũ
tuũ. z gloriã tuã nec de lazaro quicq̃ cogi-
tasti. quãtuz egeret. quãtuz pateret. quãtu
infirmaret. ¶Recordare ergo fili. qz recepi-
sti bona in vita tua. z lazarus similẽ ma la.
¶Nũc aũt hic cõsolat̃. tu vo cruciaris. ¶Ille.
dũ viueret crucẽ habuit z ad modicũ spa-
cium se sustinuit. tu dũ viueres. celũ tuum
in terra habuisti z libenter vitã in delicijs
ꝓtraxisses. sed nũc ille nec penam corpo-
nec aĩe patit. sed in requie beata letatur. tu
vo z modo cruciatũ in aĩa habes. z postea
simul in corpe z anima corquẽdus eẽdem
naberis. ¶Hec meditare inter temptatõ
nes tuas z dño aspirante cessabit earuz im
petus. ¶Nam solet ardor ardore expelli. z la
bor labore grauiore minui. ¶Sta ergo in lo
co isto quẽ elegisti. z eleua patiẽte clipeuz
cõtra ictus temptationũ mouẽtes in eligens ma
gis q̃ credere antiqui hostis veratiõibꝰ.
¶Qui vicerit ait spũs sanctus. faciam illũ co
lumnã in paradiso dei mei z scribam sup
eum nomen patris mei nomen civitatis no-
ue hierlm. ¶Insup sanctoꝝ exẽpla intue-
re. z eoꝝ suffragia inquire. ¶Demũ
q̃tum sancti ꝑ vita eterna laborauerunt.
in qua nũc cum christo sine fine regnantes

gaudent. Quāto in mundo despectiores ꝛ pauperiores fuerūt/tanto nūc gloriosiores ꝛ nobiliores in celo fulgent. Propter amorem igit̄ christi/ꝛ locus ꝛ status inferior sp̄us placere debet. ꝛ dulcescere cordi tuo. quia vanitas est in hac vita aliquid appetere. Quanto in inferiori ꝛ humiliori statu quis fuerit/tanto verius sepe bona agit. et facilius habita custodit. Si alij precedunt hos/quid ad nos? Sequamur iesum humilitate ꝛ simplicitate ꝛ nō curemus hūanam vanitatem. Nos propter xp̄m stulti ignobiles ꝛ infirmi. Nos propter illum libenter simus abiecti ꝛ nouissimi reputati. Ego inquit sum vermis ꝛ non homo obprobrium hominū ꝛ abiectio plebis. Que maior gloria q̄ cum xp̄o gloriari in cruce. Que maior cōsolatio cordis. q̄ portare virgentem imaginē crucifixi. Confortare igitur ꝛ esto robustus. ne timeas quia ego te cum sum vt liberem te dicit dom̄in⁹. Compassus tibi locutus sum tanq̄ infirmo vt pariter in domino cōsolati per ip̄m cōualescamus in ip̄o. Amen.

Epistola de conuersione ꝛ p̄seuerātia in bono ꝓposito.

Dilecte frater/itume ꝓgaudeo tibi/q̄ inuenisti locū deo seruiēdi. Sit dñs noster ex hinc benedictus q̄ te dignat⁹ est vocare ad suū seruitiū. Agnosco hanc vocationē dominum dei esse q̄m nō ex meritis tuis sed ex ip̄ius misericordia suā/de seculi vanitatibus te eripuit. ꝛ in electā societatem p̄duxit/vbi audires atq̄ oculis etiā cerneres: qualiter illi fortes/quā multi diuites nobiles ꝛ potentes/quā multi sapientes l̄rati ꝛ famosi adolescentes in hoc seculo miserabiliter fluctuant ꝛ abijcere ingum diaboli a suis ceruicibus nō prevalent. necillo spiritu adhuc mouent. vt seculo renuncient. O vanitas vanitatū. mundum diligere/ꝛ que dei sunt minus curare. venit tempus veniet et iam tempus q̄n omnes seculares ꝛ carnales delectationes/simul finē habebūt. Et tūc relinquent vel inuiti ip̄sum seculū qui modo voluntarij nō sunt/abrenunciare pompis eius. Tu aūt dilecte frater maiorem gratiam a domino accepisti. quia inter tot̄ scandales tuos/a multis periculis corporis ꝛ aīme a laqueis diaboli es preseruatus ꝛ in loco apto ad salnandā aīam tuam constitutus. O quātas gratias deo debes q̄ tibi regnū suū p̄merendū obtulit/ q̄ dives pecunias possidere nō potest. Et q̄z mīrāda dei gratia vt invalidus ꝛ impitus sanctor viam fortiter ambulet. quaz robustus ꝛ doctus vix sequi valet. Recogita vbi nam sunt olim tecum studētes. vbi illi familiares socij cū quibus viuere ꝛ ludere p̄m carnē dulce erat cū quibus pegrinari in remotis partibus nō amore xp̄i sed cupidine temporalis processus ꝛ lucri iocundū tibi videbat. q̄z multi iam obierūt q̄z multi etiā vagi in seculo remāserūt. Bene de ip̄is cum sancto moyse dicere potes cōsideratis finib⁹ eor. Vtinam sapent ꝛ intelligerēt ac nouissima p̄uiderēt. Audisti alios romā pgere ꝛ p beneficia laborare. Alios parisius residere ꝛ ad magisteriū tendere/alios pceptis dignitatibus ꝛ p̄laturis/in medio populi iaz exaltatos esse. Tu autez quid? Gratias deo quia nihil hor attemptasti imo ꝛ propter xp̄m iam veluti stercora ista mundana culmina ꝛ gaudia reputas. adiecisti etiam teip̄sum contēnere. loquēs cuz beato Dauid Elegi abiectus esse in domo dei mei magis q̄z habitare in tabernaculis peccator. Tu itaq̄ elegisti hodie dominū deū in patrez cui seruire regnare est: p quo humiliari in p̄senti seculo/eterne exaltationis tibi causa erit. p illo labor requies. penurie diuitie. p tempus honor tribulatio p̄solatio. infirmitas robur. meror gaudium tibi semp sit. Et quo purius ꝛ ardētius eum amaueris eo viliora terrena oīa censeb. Cane tamē charissime ne aliquando p̄mittas maligni spiritus consiliū intrare cor tuum vt pristeris quia amicos ꝛ socios reliquisti. ꝛ q̄s ipsi iam magni domini effecti nunciant et tu adhuc p̄manes in innocentia tua. Noli audire eos qui te in aliam viam conātur trahere/ꝛ dicunt/vsq̄quo sic transies? ꝛ q̄re ad altiorīs status gradum non tendis? nec aliud opus inchoas vnde alijs etiā aliquem fructū feras. Volet enī diabolus p̄ aliqua tpa cōuersionis/tēptare seruū dei ꝑ pteritis rebus in seculo. de amicor visitationib⁹. de multor socior suor p̄uersatōni

bus/quatinus talibus cogitatõnib⁹ eũz re-
trahere possit ad seculũ. aut impedire a p-
fectu ꝛ ab obliuiõe mũdanoꝝ. ¶ Sed
crede exptis/nocet ꝓuo dei mẽoria ꝛ re-
tractio vite secularis q nõdum plene sibi ẽ
mortu⁹. Nocet etiã ꝓsuasio blanda multo
rũ loquẽtiũ ꝺ altioꝛi gradu. ꝛ meliori loco
qui veluti sapiẽtes/p:udẽter consulere vo
lũt. sed sensum xpi/in abiectõe ꝛ humilita-
te/in fuga mũdi ꝛ tenore arctioꝛis vite ñ ha-
bent. Nam nudũ xpm sequi aut recusant
aut pigrescũt incipe. Ne videant ꝓximis
solatiũ subtrahere. Et q gratiã nõ sentiũt
quibus deus sibi seruiẽtes ꝛ omnia relin-
quẽtes imbuit ꝛ cõfortat/ durũ sermonez
hunc eẽ dicũt/oibus amicis ꝛ rebus ꝓpriis
abrenũciare. Et sicut ipi sapiũt. ita ꝛ alijs
libẽter ꝓsuadent. Sed contra tales loquit
sentẽtia saluatoꝛis. Cauete inquit ab ho-
minibus. Multi em̃ sunt q pulcris sermo
nibus/ꝛ aptis (vt ipsis videt) rationibus
viam leuẽ ꝛ planã ꝓmẽdare sciunt. ꝛ homi
nem impium quãdoq; iustificãt ꝛ laudãt
atq; p tales ꝶmones/bene ꝓficientem ꝛ fir
miter stantẽ/quãdoq; vacillare faciunt. Ve
rũtamen deus conuertit dentes eoꝝ in oꝛe
ipsoꝝ/ quia iuxta iter sanctoꝝ nõ ambulãt
neq; loquũtur. Non veniat aĩa mea in cõ
silium eoꝝ. ꝛ domus eorum longe sit a me
¶ Ideoq; frater dilecte nunq; placeat ti-
bi talia audire ꝛ multominus credere vel.
Siue em̃ dyabolus instigat siue homies fa
bulent. qõ incepisti in eo ꝑmaneas obse-
cro. Recurre ad euangeliũ ꝛ optimum au
dies remediũ. Quid ꝓdest homini si lu-
cretur vniuersũ mũdũ/seipm aũt perdat
Hoc apud te semp retine. ꝛ cuiuslibet ma-
nus pugnauerit cõtra te. scuto euangelico
tege. ¶ Sed solent quidã homies sine spi
ritu ꝛ sciẽtia dei obijcere q̃q; seculo renũ
ciantibus. Ergo q in seculo sunt pibunt/ꝛ
vos soli salui eritis. Aut non põt aliquis
venire ad celũ. nisi ita viuat sicut vos viui
tis. Quid fabulamini sic iniuste cõtra deũ
ꝛ seruos dei. Neq; hoc xps dixit. neq; ser-
ui eius ita locuti sunt. Benefacite iuste vi
uite/ꝛ mãdata dei custodite. ꝛ nemo vobis
salutẽ negabit. Ad hec illi iterato. Mãda
ta inquiũt vellemus ꝶuare. sed non possu-
mus si debem⁹ lucrari victum ꝛ necessaria
vite/oportet nos sepe contraria agere. Qui
cum seculo cõuersamur secularia negocia
quõ cauebimus? Si ista ꝓfecte cõsideratis
ꝛ picula atq; fallacias mũdi nõ ignoratis/
quid ergo obloq̃mini q ꝶui dei mũdum
fugiũt. ꝛ monasteria deuotoꝝ aut congre-
gationes intrãt vt deo tali fine impedimẽ-
to ꝶuiãt. Si inuitari nõ vultis aut nõ vole-
tis/ad minus congaudere ꝛ adiuuare bo-
nos ꝓ vra salute deberetis. Sed nõ p⁹ fra-
ter de istis/q nec taliẽ loquẽtes erubescõ
hñt de pctis suis. Cõstanter igit age. xps q
tibi incipe donauit. ipe ꝓficiet ꝓsolidabit
q. in finez ꝓpositũ tuum. Ecce tps breue.
mors incerta. oĩa caduca in mũdo ꝛ vana.
Multi iaz in sepulcris fetẽt q diu se viuere
estimabãt. Recesserũt a mẽoria hoĩm q in
oꝛe versabant oĩm. Colit mũdus ꝑsentes.
absentes nescit. deserit morientes. Beatus
ergo contẽnere fallacẽ ꝛ sequi veritatẽ que
nobis pariter cõcedat vitã eternã.

Epistola de pia me-
moria defunctoꝝ.

Multũ iã tpis ꝑterijt dilecte
frater. ꝙ decreuerã aliq̃d ꝓpia
mẽoria defunctoꝝ charitati tue
insinuare/ꝛ marie parẽtũ nr̃oꝝ
ꝛ amicoꝝ specialiũ oĩmq; deuotoꝝ q̃r no-
mina de⁹ in libro vite scribere dignet. ꝛ int
sctõs suos collocare aĩas eoꝝ in celis/ sicut
corpa apd nos sepulta sũt i xto. Nos
debem⁹ libẽter ꝓ eis ꝛ ꝓ oibus fidelibus de-
functis oꝛare. q̃ hoc op⁹ summe charitatis
est ꝛ misꝯie. Sicut igit nob subuenire p⁹
mortẽ desideram⁹/ita ꝛ eis q̃tũ melius possu
mus dño opitulãte subuenire laboremus.
Qui em̃ ꝓ aĩa ꝛ liberatõe fidelis ꝛ sedulus
fuerit. nimiꝝ ꝛ sibijpi plurimũ ꝓficit. cũ ꝓ
talib⁹ oꝛãs nequaq; se spoliat fructu oꝛatio
nis. ꝛ insup sibi recordatõez mortis addu
cit. ꝛ vix sine ꝓpũctõis gr̃a ad solita rediꝛe
sciens q̃ oĉs viã vniuerse carnis ingressuꝝ
ri sum⁹ ꝛ q̃ illi iã expleuerũt/certissime si-
bi cõstat futuꝝ. ¶ Rem⁹ agit ꝓ caris no-
stris. q̃ ꝓ modicũ ipos seqmur. ꝛ cũ melius
habuerit. oĩno i eadẽ necessitate recordabũ
tur nr̃i. Nõ sit fides nr̃a oteren⁹. neq; q̃ ifa
cie sũt respiciam⁹ ꝙz dilectõz faciam⁹ sine pi
etate. Charis

tas et nūq̄ excidit. ꝙ se i vitate diligunt/ se ipos obliuisci nō poterūt. In necessitate p̄ bat amic⁹ fidelis. Etem impiuz ꝛ crudele amicū. carceri traditū vl̄ flāmis iniectum nec mouet ad fletū. ꝛ cū manuz porrigere possis/nihil agis charitat. ac etiā si loq̄ali q̄d p ei⁹ queris libatōe clauso ptrāsies ore. Fidelē samaritanū/q̄ viso hoīe vulnerato a latronib⁹ ꝛ expoliato/misc̄ia mot⁹ē Heu heu picernaz mgr̄o q̄ oblit⁹ē ioseph sui inter p̄tis/cū d̄ carcere eēt educt⁹. Sic timeo q̄ mltoties ꝛ tingit. cū aliqs amicoꝝ obierit. p se instanter orare petierit/ac fidei uinculū se ꝛ mēdauerit/q̄ nōnūq̄ obliuione expiatōis hostiā q̄ sperasset ꝓpter qđ diutius a lectissime. meip̄m ꝛ te pariē amoneo vt pie defunctoꝝ. Et q̄cq̄d p eoꝝ absolutōe noueri⁹ ꝓdesse/devota exeq̄mur festinatōne. purgatū fuerint/ad req̄em transire nō p̄nt. Eoꝝ etem solatio/ maxie in xp̄i meritis ꝛ sc̄oꝝ suffragijs ꝛ fidelium ꝓstat oblatōibus. Hinc ergo feruētes ad soluēda bñficia salutaria ꝛ devote orem⁹ p eis generaliē ꝛ p̄nātim. Attēde vigilias legam⁹ libēter ꝛ sepi⁹ ad missaz mistrem⁹ ꝛ cū sacerdote vota laudabiloꝝ nr̄oꝝ ꝓspectu veri ꝛ sūmi sacerdotis offeram⁹. q̄ ē hostia dignissima ad exhauriendū oīm pctā. In illa hora dū xp̄s i altari inter manꝰ sacerdot. deo p̄ri p salute vivorū ꝛ defunctoꝝ offert. teip̄m cura cū oīb⁹ tibi ꝛ one ꝓmēdatis offerre acq̄sitōez ꝛ possessionē ꝓpetue salut. ꝛ vt oēs sunt p̄cipes hui⁹ ꝓpiciss̄im sacrificij q̄d immolatū sc̄i i cruce sufficies ē ꝓcū ꝓ pctis totiꝰ secli hēas tūc specialē mēoriā eoꝝ q̄ tibi sunt ꝓmēdati. ꝛ recita noīa eoꝝ i p̄ntia xp̄i. ꝛ reuerenē ac devote sep⁹ flecte genua cordis tui vbi ꝓsist. etiā te ad pceptōez corpis xp̄i ꝓparas/ ꝛ ꝓceptū tecū habes/esto q̄so mēor fideliū defunctoꝝ ꝛ implora tāto ardēti⁹ misc̄iaz ei⁹ q̄to certi⁹ retines i te pign⁹ rēne redēptōis. Sepe d̄ mane. sepe d̄ vesp̄e sed i labore ꝛ tpe sc̄ture. carissimoꝝ tuoꝝ recogita obitum. quō habeant ꝛ quō aliq̄d facias ꝓ eis q̄d ipis pōt ꝓdesse ꝛ tibi nihil obesse. Et nūq̄ comedā/spiro ait sc̄us Job. Ex q̄ vbo pietatis ꝛ ꝓpassionis innuit op⁹ vt nunq̄ cibū corpalē sumas/nisi pri⁹ fidelib⁹ defunct. aliquā spiritalē elemosynā mittas. Ego noui aliquoꝝ talē esse cōsuetudinē qui signo refectorij facto/se expediūt/ ꝛ vacant orationi ad refrigeriū animarū fideliū quorum elemosynis sustentant ꝛc.

Finiunt epistole.

Incipit tractat⁹ eius/ de de passiōib⁹ aīe edit⁹. ānno. M.cccix.

Passione feruore. effectu ꝛ origine cognoscere ꝓdest aie ad devotōis scolā voca te. Bene quēadmoduz summa viciorū est trānsisse in affectū malitie/ita vt ipz iam vitiū ex intimo sensu placeat. sic culmē vtutis est/trāsisse in affectū iusticie. Affect⁹ vo/vel ē passio ab agēte de relicta in potentia cognoscente. vel sitūtudinē diz passionis Nō est aūt devotio sine affectōe. Nam devotio quid aliud est/q̄ extēsio vel elevatio mētis i deū p piū ꝛ humilē affectū. Rursus. oīs vtus cū sit affectio moderata ꝛ ordinata. viciū ex defectu modi ꝛ ordinis i affectib⁹ p̄ueniat/nūq̄d nō salubris erit affectionū passionaliū cognitio? ꝓ passionū q̄p pe ignorata q̄litate/neq̄ vtutū/neq̄ habituū/imo nec ipius hoīs neq̄ temptationū suarū multipliciū/poterit sufficiens noticia vel ars adipisci. Quo pacto deniq̄ sicut optet orabim⁹ mēte. orabim⁹ spū iubilātes in cordib⁹ nr̄is ꝛ laudātes deū in psalterio decacordo cū cātico in cithara. si desiderio rū ꝛ affectionū q̄ suaue hanc armoniā reddere hñt/naturā ignorauerim⁹. Sentiū turab idiotis ꝛ simplicib⁹ aliqñ exp̄imētaliter tales affect⁹ nec negam⁹. Vex tū additio doctrine multū ꝓfert. Hac ꝓsideratōe p̄moti sunt sc̄i p̄res. noiatim poemē ꝛ arseni⁹/in q̄z ore vix aliq̄d nisi de passionib⁹ aiaz/ymo vsabaē. Presentē igit materiam de passionib⁹ ꝛ eaz ꝓditionib⁹/de cauſ ꝛ effectib⁹. de mō q̄z vtendi eis/placuit subaliq̄b⁹ ꝓsideratōib⁹ ꝓtractare. id qđ reliquū erit (multa aūt relinq̄nt) iueniet apd sc̄m tho. in ꝑma scōe. viij. q. xxij. ꝛ deinceps. Addictis quos allegat doctoribus.

Prima consideratio

Passio ē inclinatio q̄dā vel coaptatio seu sibitudo ꝛ ꝓuenientia/ derelicta ab agēte i passū. ꝑ quam trahit quodāmō ipm passū ad agēs aut eidem coaptat̄ vel assimilat̄ refugit ꝓtrarium. ¶ Certe quēadmodū ignis generās ignē ex aere/relinq̄t in igne genito caliditatē ꝛ lēuitatē q̄ leuitas suo pondere vel tractu mouet sursum ad similē ignē. ꝛ dū illic ē q̄escit. odit vo locū deorsuz tanq̄ sibi nō ꝓuenientē ꝛ refugit ipm neq̄ quietē hz in illo. Sic hō ꝓportionabiliē affect⁹ per amorē ad aliq̄d inclinat̄ ad illud. ¶ Et si nō habet/ desiderat seu cōcupiscit ipm: ¶ Et si adipiscat̄ quiescit delectat̄ in eo. ¶ Odit vo cōtrariū ꝛ abhorret approximatōez eius. ꝛ si ei cōiungi. dolet seu tristat̄. ¶ Et he sunt sex passiones tres respectu boni simplicis. ꝛ tres similiter respectu mali. ꝑut infra docebit̄. amor. cōcupiscētia. delectatio. odiū. fuga. dolor. vel inquietudo.

Consideratio secūda

Passio quelibet insequitur cognitōez vel ꝓiunctā vt in cognitiuis. vel nō ꝓiunctā vt i nō cognitiuis. ¶ Habet itaq̄ q̄libet ens naturale suas inclinatōnes certas. tanq̄z rememoratū ꝛ directū ab intelligentia nō errāte que deus est. Agit quippe deus oīa tanq̄z bonū summū suiꝑius diffusiuū. ꝛ ꝓpter seipm creauit oīa tanq̄z finis omniū. Ideo bonū q̄ habet ratōnez efficientis ꝛ finis ponit̄ a beato Diony. ꝑmuz nomen dei. ¶ Consequēs est igit̄ q̄ in re qualibet dere linquat de ꝑassionez. que sit assimilatio quedā vel coaptatio ꝛ ꝓuenientia vel inclinatio ꝛ tendētia ad ipm. fm ordinem sue sapiētie. in qua fecit oīa in numero pōdere ꝛ mēsura. ¶ Hec aūt inclinatio generalis ad finem vltimū ꝑ fines priculares ꝛ ꝓximos/ nomiat̄ q̄q̄ appetit⁹ vel affectio naturalis. q̄q̄ pōdus rerum q̄q̄ tractus seu tendētia q̄q̄ amor insitus. q̄q̄ lex. q̄q̄ regula. q̄q̄ instinct⁹. q̄q̄ eq̄tas naturalis. q̄q̄ fedus rerū stabile. quādoq̄ sensus nature. aut aliquo tali vocabulo. Sed res eadē est. que sepe nihil dicit supadditū ad ipam naturam. neq̄ vt accidens neq̄ vt habitus. sed vt ipa natura tales liter instituta que ex agēte deo ꝛ disponēte omnia fortiter atq̄ suauiter/ habet tendere in talem vel talē finem ꝛ moueri ad illū si absens sit. nisi impediat̄. ꝛ quiescere in acto. odire vero cōtrariū. fugere quoq̄. nocto. in illo quiescere. ¶ Hoc somniasse visus ē Heraclitus dicēs omnia fieri ꝑ litē ꝛ amicitiam. Hoc quoq̄ vidit Aristo. enūcians bonū eē quod oīa appetūt. ꝛ hūc eē finem omniū deū cōfessus est. qui solus sicut ei ineffectibilis ab alio sic impassibilis sol⁹ inuenit̄. tā passiōe pfectiua vt ē illuminatio i ecto. q̄ defectiua sicut dolor in corpe animato. Nisi fortassis q̄s abuti ausus dicer⁹ in emanatōibus diuinis repiri passionē. sicut generatōez filij passiuā spūssancti spiratōez.

Consideratio tertia

Passio sequēs cogitatōez cōsimilem reperit in oīi vtute cognitiua in qua passiōes derelictas ab agētibus inchoant̄. ꝛ termiant̄ in appetitiua vtute. ita vt passio talis/ generali nomie describi possit q̄ ē inclinatio vel motus ꝓueniēs ex cognitōe vel apphēsione alicui⁹ vt cōuenientis vel discōuenientis ꝑsentis vel absentis. ¶ Et siquidē motus ille qui q̄q̄ successiu⁹ ē q̄q̄ ꝓmanens vel immanens sicut est amare. Si inquam cōsequitur cognitionem pure sensitiuam sic dicitur passio animalis. Si vero sequit̄ vtute cognitōnem ipius rōnis deliberantis vel dictātis de priculari⁹ agēdis sic dicit̄ passio volūtaria vel rōnalis vel cōsultiua. Si vo sequit̄ cogitatōz pure intellectualem seu mētalē/ in cui⁹ lumie cognoscūt̄ prima ꝓncipia moralia. sic pōt nominari passio synderesis vel mētalis excessus vbi sit transptus ꝛ extasis. ¶ Et ita quadruplex genus passionū pōt apud hoiez inueniri naturaliū. aīaliū. rōnaliū. itellectualiū. ¶ Et q̄m apud pbantes ꝓncipalis fmo est de passionibus cōsequētibus cognitōz sensitiuā. tā in aīalibus q̄z in hoibus/ eo q̄ illas transmutat̄ corpus trāsmutatōe sensibili/ ꝛ ad transmutatōes istas sit ripe passiōes aliq̄ cōsequūtur. ¶ Existimamus idoneū tractā

re ꝓmo sepatim de passionib⁹ hm̄oi aialib⁹ quib⁹ cognitis facile erit ꝑ similitudinē ⁊ coaptatōez de reliqs tā naturalib⁹ q̄z volūtarijs q̄z intellectualib⁹ habere ꝫmonē.

Consideratio quarta

Passiones aiales/ cognoscunt̄ ex subiecto ⁊ obiecto ⁊ effectibus. ¶ Suū eqdē subiectū ē vis appetitiua sensual'. q̄ respicit bonū tpale ptcularе hoc vel illud tanq̄z sibi conueniēs. ⁊ malū tāq̄z discōueniēs ⁊ h⁹ sub rōne cōmodi vel incōmodi. qr rō instituit proportiones. q̄z magis ipe vtutes/ in ipa rōe ⁊ mēte. ¶ Causat ergo motū q̄dā appetitiua vtute/ sequēter ad apphēsiōez vtutis cognitiue sensual' exteriorꝰ vl interiorꝰ cui⁹ obiectū est res simplex velut q̄dā adequatio rei cognite ad cognoscētē. bonū vo supaddit cōuenientie rōnez. ¶ Et qm̄ bonum cōmodi potest cōsiderari absolute sine cōtractōne alicui⁹ sens. nūc vt arduū ⁊ difficile. atq̄z ita ꝓportionabiliter de malo. Propterea ꝫm h⁹ diuersificat̄ vel ramificat̄ vtus appetitiua. et similiter passiones. ¶ Est quippe virtus appetitiua ex alia cōcupiscibil' alia vt irascibilis. quaꝝ distinctio sumit̄ ex obiectis. nam vis ꝯcupiscibilis respicit bonū vel malum sub rōne aliqua difficultat[vel arduitatis. Sed qm̄ multa supueniūt nata impedire ꝯcupiscibile in sua inclinatōne vel tendentia vel q̄ete circa bonuz. ⁊ in odio fuga vel inq̄etatōe circa malū. hinc data ē ei tanq̄ ꝓpugnatrix ipa vtus irascibilis que tēdit in bonū adipiscēdū vel malū depellendū/ nō vt simpliciter tale sz vt arduū ⁊ difficile adipisci vel euadi. quale nullū in deo repit̄ideo nec irascibile h̄nt vlla.

Consideratio .4.

Passionū numer⁹ ⁊ sufficiētia sumit̄ tā a subiecto q̄ ab obiecto Vis irascibilis ꝯcupiscibilis vel respicit bonuz cōmodi absolute. ⁊ sic causat̄ amor vel libido/ q̄ vel q̄ē coaptatio vel inclinatio q̄dam/ ad bonū cōmodi. Vel respicit illud vt absens. ⁊ sic causat̄ desiderium ⁊ ꝯcupiscentia seu cupido vel cupiditas quasi satagēs illud adipisci. Vel respicit bonū cōmodi vt iā adeptū. ⁊ sic causat̄ delectatio vel letitia vel voluptas. Dicendū q̄z est ꝓportionabiliter de tribꝰ aliis passionibus respectu mali seu incōmodi. Quale si apphēdit̄ absolute sic causat odiū quod ē discōuenientia quedam ⁊ disproportio passi ad ipm malū. Vel apphendit malum vt absens. licet vt iminens. ⁊ sic ouē fuga vel abominatio ⁊ horror. Aut apphenditur ipm malum vt iam pñs ⁊ sic ouē tristicia dolor ⁊ anguistia cū similibus. ¶ Et ita sex reperim⁹ passiones in ꝯcupiscibili. tres respectu boni. amorē. desideriū. ⁊ delectatōez. et tres respectu mali. odiū. s. fugā ⁊ dolorem. ¶ Rursus ipa vis irascibilis cū nō respiciat bonū vel malū nisi sub rōne difficilis et ardui ad adipiscendū/ vel fugiendū quale nullū est bonū vel malum vt pñs. ꝓpterea manet solū in tendētia vel fuga. naz q̄cq̄d ē pñs vel adeptū vt tale ē cadit in ꝯcupiscibilis rōnē. Cēdit ergo vis irascibilis i solum bonū vel malū absens. tanq̄ difficile ad obtinēdū vel refugiēdū seu depellēdū. Et siquidem hoc fiat respectu boni futuri cū fiducia adipiscēdi sic ōr spes. Si cū diffidētia sic ōr desperatio. Si vo fiat respectu mali futuri. ⁊ hoc cū fiducia repellēdi ⁊ oppugnādi sic habem⁹ audaciā. Si cū diffidētia sic met⁹ aut timor ex quib⁹. Et vero hiq̄z fiducia vel diffidētia pōt inueniri. nūc cum certitudie/ nūc sine certitudie/ q̄uis iste passiones certitudinē mag[iportare videātur. ¶ Sic ergo q̄tuor habem⁹ passiones in irascibili/ duas respectu boni difficilis futuri. ⁊ spē ⁊ desperatōez. ⁊ duas respectu mali futuri difficil' audaciā ⁊ metū seu timorē. Superaddit̄ q̄nta passio respectu mali tpaliter quā dicim⁹ irā. hꝰ vis irascibil' assurgit ad vindictā illate iniurie q̄ iniuria apphēdit̄ vt lesiua ꝓprie excellētie. ⁊ inductiua miorationis seu vilipēsiōis. iō q̄riē vicissitudo q̄dā lesiōis q̄si satagēs ꝓ patiat̄ vt dignū est. ⁊ sic fiat quedā eqlitas. ⁊ hoc apphēdit̄ ⁊ difficile vel arduū. ¶ Sed cur hec passio non hz ꝓtrariā? Rñdem⁹ q̄ vtus irascibilis sic ofirmat̄ q̄ nullo mō satagat vel audeat assurgere in vindictā iniurie tā illate. h⁹ ñ fit. nisi duplici cā. Una qr malū apphēdit̄ vt pñs ⁊ inevitabile. ⁊ ita cadit sub rōne tris

ſtabilis ⁊ doloroſi. nec ecrit ꝓcupiſcibil' rōez aut hoc fit qz vis irascibilis non ſatagit in vindictā ⁊ ita cadit a ratione ire. quia reputat ꝙ iniurias satis cōtra passus est aut cōtra patiēt absqz vlla difficultate quādocunqz placuerit. ⁊ ita quietat seu quiescit ⁊ q̄dā modo delectat tanqz in adepta victoria. et hoc iterum ad concupiscibilis rationem.

¶ Hic sequitur arbor.

Consideratio .6.

Passionū aialiū/ ꝑma ⁊ velut vnica radix/ est amor seu libido.

¶ Amor ⁊ q̄ppe aialis est inclinatio vel mot⁹ cōsurgēs in aiali. ex app̄hēsione boni vel tāqz boni sibi. vtpote qz valet ad suū eē vel bene eē ꝓseruādū. Cū igit̄ bonū prius sit ꝙ malū (nā malū non dr nisi ꝑ ordinē ad boni) ⁊ habit⁹ nō est dubium prior est ꝓpatōe (vñ nec aliqd odio habet nisi qz alicui qd diligit̄ apprehendit̄ eē contrariū) superest vt oēs passiones respectu boni/ ꝓcedāt eas que directe ⁊ de primo malū respiciūt tam in cōcupiscibili ꝙ in irascibili. Inter eas vo que circa bonū versant. vt sunt desideriū. delectatio. spes. desperatio. amor q̄ absolute bonū respicit. p̄cedere hz passiones habētes ⁊ p obiectū bonum vt absens. vel vt iam adeptū. vel vt futurū et arduū. aut sub aliqua tali cōtracta ratione.

¶ Habemus cōsequēter ꝙ vis cōcupiscibilis/ prior ē ad irascibilē/ ꝙuis passiones irascibilis frequēter ad cōcupiscibilē terminent. vt spes aut audacia ad delectatōez si vincāt. desperatio ⁊ metus ad tristiciam si vincant cadūt. ¶ Inueniemus ꝑterea ꝙ omnes passiones/ reducūtur ad quattuor principales. duas in cōcupiscibili que sunt delectatio ⁊ dolor. ⁊ duas in irascibili que spes ⁊ metus appellant. Sed ⁊ sub generalioꝝ cōsideratōe omnes reducant̄ ad duas ꝑm duplicem ratōez. s. boni ⁊ mali. ⁊ ille sunt delectatio ⁊ dolor. Landē fit omnū ad vnā velut radicalē originem reductio. Silicet ad amorē. licet cō summatior ⁊ principalior passio sit delectatio. cōsequēs hūc amorē vt quiescit in re iaz adepta. ¶ Amplius vero licet amor seu libido sit prima passionū/ sortit̄ tamē ipa cōcupiscibilis nomen a cōcupiscētia vel cupidine. Etiaz ꝑm fictionē poeticā dr ꝙ cupido deus amoris est ⁊ filius veneris. ⁊ hoc qz bonū absens ocq desideratū magis facit se sentiri ceteris paribꝰ rōe defect⁹ ⁊ indigētie tāqz oppositū ita certa se posita magis sentiāt. Item assignare possum⁹ causaz. cur ira scibilis ab ira ꝓpter ti⁹ ꝙ a spe vel audacia noiet. Ira q̄ppe respicit minoratōez seu vilipēsionē. q̄ inter mala maxime fugit̄. sicut ex aduerso excellēcia magis appetit̄. ⁊ ita appetit̄ vt vite. ꝓpter aliquādo ꝓferat̄ quēadmodū introducta poeta. Enuall⁹ rndit ad nisum. Et hic est animꝰ mortis ꝓtemptor ⁊ illū. Qui vita beat ne credat emi quē queris bonorē.

Consideratio .7.

Passiones oēs i aia lib⁹ bene/ cē pulcre. Erunt sende sunt bone ⁊ pulcre. Exempli grā audacia ⁊ aiositas in leone ⁊ gallo. ira in tigride ⁊ apro. volupta in porco hirco ⁊ passere. timiditas in lepore ⁊ oue. fraudulētia in vulpe. adulatio in cane. supbia in equo. tristicia melancolica in catto. auaricia i cornice. ¶ Tangit passiones iste. neqz male sunt vel deformes i genere moꝛ. cū desit ipis aia lib⁹ nitētas arbitrij/ in q̄ fundat̄ rō laudis vel vituperij. Neqz turpes dici p̄nt aut male i genere entis. qm̄ ens ⁊ bonū ⁊ pulcrū conuertunt̄. ꝓpter tandē dē hz q̄libet res sit substantia sit accidens de bono ⁊ pulcro quantū de ente. nec hr̄ pōt malū ꝓtrarium. Amplius vo q̄libet res natura dirigit̄ in suis motibꝰ ab intelligētia nō errāte vt dictū est/ iā ex sua ꝓligētia rū. cui ꝓformās se Augu. dixit ꝙ de sic rebus q̄s ꝓdidit āministrat. vt eas ꝓpos motus agere sinat. vbi aūt deest error ⁊ adest ratio qō sibi ē ꝓpriū. desit ⁊ turpitudo necesse ē.

¶ Nō passiones bruti aliqn turpitudinis arguim⁹ vel horrem⁹ ⁊ odim⁹ ⁊ expugnam⁹. Rndem⁹ hoc ideo fieri. qz nob ⁊ desiderijs nris aduersāt inferūtqz lesionē aut aliq̄ tali rōe. Nostra pinde q̄ videt̄ eē pcā turpitudies i natura/ quō ad cām pmā ⁊ finē vltimū relata pulcra sint. videre facile est.

Consideratio .8.

Passiones animales/ in omnibꝰ viatoribus sunt vt plurimum superabiles ⁊ male turpes. Ita

uenimus hoc esse verū nō solū ex determi
natōe fidei. ꝫ ex naturali deductōe si pspe
xerimus cōditionē z finē ꝑm quē hō cōdi
tus est. Hō nāq; cū sit nature rōnalis. ip
se facit ē vt discerneret inter bonū z malū
vt deū esse summū bonū magis diligeret. ¶ Cōstat
igit hō ad cognoscēdū z diligēdū deū in
q; stat sua iusticia. sua bonitas z glā. Oportz
ꝫ vt hoc assequat aliqñ hō. alioquin fru
stra z insipiēter ad hūc finē fuisset ordina
ce veritatis pbice sequit q; hō oz summuz
bonū sūme diligere. z magis q; qua bona
aut q; mala. Debet ad operatōes ptis siue pn
cipalis q; est rō magis inclinari q; ad illas
rali/ vel nullo mō vel minus affligi. Debz
ꝑm portionē supioꝛē z diuinioꝛē ac liberā
dirigere inferioꝛē z ei libere z sine cōtradi
cōne dñari. Debet hīc corpus suū tanq;
instrm cōforme rōni. immortali. s. nec impe
dies ꝫ actuās rōnē. ac animꝰ indigēs q;
corpa inferiorū naturarū. ¶ Sed oim isto
rū ac silū videmus in hoibus ꝛriū ꝓpter
passiones corpis. q; trahūt aīam ad dilecti
ones sordidas z malas. trahūt in errores z
supstitiosas insanias. trahūt magis ad opa
toes corpis q; ad operatōes vtuosas. trahūt
ad obligatōnē. ignorantiā z inquietudinē
trahūt ad afflictōes ad rebelliones ad pe
nā z mortem pluſq; in brutis z iniustis se
pe pluſq; i iustis. ¶ Quid supest/ nisi cō
cludere tales passiones esse contra rectū z
debitū ordinē nature primitus institute.
Hic aūt ordo nō aliter querti potuit z ꝑ
q; ex culpa liberē ppetrata p ingratitudinē
deū. sicut vidit q; deplorās dicebat. Hō
cū in honoꝛe esset z. Sed deterioꝛ z turpioꝛ
sed deteriꝰ z turpiꝰ. Sūt igit passiōes
hmōi vitupabiles. q; tollūt obedientiam
Sunt z male turpes/ tāq; pnātes in hoie
ex viciosa radice modū spem z ordinē. pre
ueniūt quippe iudicium rōnis qđ opteret
subsequi. turbāt ligāt/ atq; tyrānizāt ōnis
um rōnis. ita vt nimis sentiat homo illā
sniam. ¶ Corpus qđ corrumpit aggranat
aiam. Et illud. Jugū graue sup filios adā
Benigni multi pbāt experientia z rōne cōui
ti cōfessi sunt hāc corruptionē. Iz ad verā
cām nequaq; puenerint ¶ Tandē ex his
radicibus q; multiplicius erēdi potuerāt
necessitas oīē recreatōis hūane p media
toꝛē xpm deū z hoiem. alioquin finis hūa
ne creatōis in nihilū corruisset ꝓ tota spē
q; nō ad gloriā siue vinificatōis z fruitōis
sed ad penā eterne dānatōis tota deuenis
set. qđ sapīe diuine sieq; potētie z bonita
ti/ neq; decens/ neq; rōnabile est ascribere.
deus quippe z natura nihil faciūt frustra
Hinc ortū habuit illa exclamatio ꝓphica
Nūquid em vane cōstituisti filios hoim
dans intelligi q; nequaq;. Notenē tñ pro
his q; dictat sequens cōsideratio.

Consideratio .9.

Passiones aiales/ ꝓ statu nature
re institute fuissent pulcerime
¶ Huius rō est. qz nulla ꝓtene
disset iudiciū rōnis. sed ad obsequiū z nu
tū eius vel surrexisset vl quieuisset. Sic in
xpo neq; dolorē neq; cōcupiam. neq; desi
derū. neq; spē/ aut metū inuenire erat/ aut
aliā passiōis cuiuscūq; similitudinē/ nisi sub
seqnter ad impiū z dictamē rōnis. ¶ Por
ro qlibet hō q; to amplius ꝓfecerit in vir
tutibus moꝛalibus atq; gratuitis/ tāto feꝛ
mabiliꝰ ordo iſſe in eo. vt passiones nō ꝓue
ant aut obruāt iudiciū rōnis. sed potiꝰ ad
eiꝰ iussionē moderent. Hic ortū ē diuinū
illud Aris. verbū. q; i virtuoso oio o sonat
rōni. Si tñ est in hoibus inuenire talē. pri
usq; corpꝰ mortale hoc ē corruptibilitate. z
immortalitatē z absorpta fuerit mors i victo
ria. ¶ Sic fortassis eleuare naturā hūanā
voluerūt ipi stoici qđ dixerūt q; vtutes sūt
impassibilitates. nō vtiq; q; virtuosi nihil
sentirēt aut paterent/ aliq; lapidibus es
sent pares. Sed qz passionē qualibet/ ꝑue
nit/ vtuosos. nec surrepit aliq; velut effre
nis atq; tyrānizās rōnē. Sed status talis
vtinā eque faciliter adqrerē q; ꝑulcre z cito
describī ¶ Epicurei qz naturā humanā
in bestialē detoꝛquebāt. nec aliquid potꝛo
melius aut diuinius ponebāt in hoie. di
xerūt ꝓnr passiones oēs esse pulcras z opti
mas. Ita em de bestijs iā diximus. ¶ Ce
terū Aris. qđ si mediū iter pgēs negauit pas
siones oēs bonas esse. qz multe ꝓueniūt z
impediūt rōnē. Negauit nihilominꝰ oēs

indicãdas esse malas ꝛ turpes. eas vicz q̃ rõne regerẽt. ¶ Puto q̃ existis facile est elicere regulã generalẽ de morali bonitate vl̃ malicia passionũ. Duz eiñ passiões regi dñt ratiõe nec regũt alle tũc iudicãde sunt aut criminal̃r aut venialiter male. nã sensualitas in hoine pticipat de volũtario in hoc q̃ ordinata est audire rõnem quã dũ tenuit audire peccat ꝛ turpis est. bruta vo nullã hoc mõ hñt cũ ratione colligantiaz nec ordinata est eoz bruralis obtpare rõni cõiuncte quã nõ hñt. ¶ Sed oriẽ difficultas de pueris ꝛ fatuis no habentib⁹ vsum rationis primitus a natura instituẽ. intã tum sunt sui motus illi passionales turpes nõ hñtes modum spẽm vel ordinem qualẽ hũane nature postulasset integritas ita vt verũ sit iuxta hãc ꝓsideratiõe q̃ nemo viuẽs ẽ sine pcto sup terrã. etiã infans vnius diei. ¶ Solus xp̃s post pcm̃ ómi hoĩs sicut habuit innocentiã origina lẽ sic in solo regno aie sue/seruata ẽ inguiter ab instanti sue ꝓceptõis/talis obedietia sensualitatis ad rõnẽ/q̃lẽ ómaria nature institutio in hoĩe plãtauerat. ¶ Et talez neq̃z in vgine maria neq̃z in Johe baptista dum infantes essent inuenire erat. Quãuis hec destitutio nature. neq̃q̃z imputaret tũc rõni ad culpã actualẽ vel mortalẽ vel venialẽ apud eos. sicut nec apud nos dũ infantes sum⁹ ꝛ dũ nõ hz rõ liberũ vsũ suũ. absq̃ oĩ pcedẽte culpa actualez nr̃a. Dec⁹ vbi culpa nr̃a in eã ẽ ¶ Nihilomin⁹ eent h̃ attendẽda multa circa ꝓditõz statꝰ innocentie. ꝛ cica liberũ dñim q̃ habuiſſz rõ ꝓ oĩ tẽpe supra sensualitatẽ tã in puericia q̃ in senio. tã motib⁹ potẽtiaz naturaliũ cuiuſ modi sũt nutritiua ꝛ vegetatiua ꝛ generatiua. q̃ sensitiuaz sicut sunt imaginatiua ꝛ fantastica. ꝛ exteriores quinq̃z potẽtie de q̃bus nõ est hic dicẽdũ ꝓ singula sicut nec q̃lẽ dñiũ in istis ꝓpẽsores fuerit habituri

Consideratio .10.

Passionũ a fatiũ generalis ori go duplex inuenit. Prouenit ei frequẽter a sensib⁹ exteriozib⁹ agẽtib⁹ in ipsos sensus. vt in visuz. auditũ gustũ. tactũ ꝛ olfactum. Et hic modus in hoĩe ẽ velut ab inferiori. Prouenit nihil ominus velut a suprioꝛi dum spũs rõnalis actualis hac vel illa cognitõe/ex sequẽter volitõe vel nolitõe. ipat mẽbris ifernoꝝ mortẽ appñhẽsionẽ imisit a rõe insensitiue tẽ. Talis ei colligatio iũgit portãs ifernalẽ ad portãz rõnalẽ q̃ vicissim accedãt ad portãz rõnalẽ q̃ vicissim accedãt ꝛ recedãt ĩ alterã. Quãuis in nõ vtuosis tracẽ sensualitatis sit fortioꝛ. ꝛ ita fortioꝛ. q̃ nõ est in ptate rõnis. nõ tãgit irruẽtibus ómis passionũ motib⁹. Iz sub ea sit appetie ille ꝛ dñet ei⁹ taliter. q̃ neq̃t ab inuita rõe ꝓsentiam extoꝛqre. Dec⁹ in pfectevtuosis. secus in beatis. sec⁹ in xp̃o. sec⁹ ptereа i statu ómisserio. de q̃ ꝓbabile ẽ sentire. q̃ nũq̃ mlt⁹ sup impante rõne potuisset qõcũq̃ sensitiue bile forũ sec⁹ agere i sensus/alioq̃n vir bñ pt exire⁹/q̃n necesse sit ꝓcedere deceptões ꝛ errores potuisse ꝓtingere. ꝓ illo statu. ꝓ sionẽs ó necitate pueniſſe rõnẽ. Expedit aũt se leuiẽ q̃ sentiũt vt dixim⁹. Dane mõnũc apud naturã destinatã ꝛrio q̃n necesse est vt oĩs nr̃a cognitõ/incipiat a sensu deor sum tunc aũt decursum semp descẽdisset.

Consideratio .11.

Passiones suas/suo mõ dicẽdus est hẽ spũs nr̃ rõnalis. Sil̃r ꝛ rõ seu volũtas. ¶ Dicẽ supponẽda sũt h̃ oĩa q̃ de distinctiõe spũs et rõnis ꝛ sensualitatis tradiderũt doctores sacri nõ discrepãtes in hoc a pbis elematis de q̃bus alio loco tractauim⁹. dũ sciam⁹ theologia mystica vtraq̃/declarare tã speculatiue/q̃ practice conati sum⁹. ¶ Et q̃ tũ patiẽ pñs breuitas/dicim⁹ iuxta tã notata q̃ sicut ad cognitõz sensualẽ natꝰ est sequi q̃dã motꝰ ad ꝓsecutõz vel fugã dũ apprehendit aliq̃d vel tã q̃ ꝓueniẽs vel̃ diseꝛ ueniẽs. Sic suo mõ nata ẽ seq̃ q̃dã affectõ longe eñ purioꝛ ad cognitionẽ spũs in lumine pure intelligẽtie a fantasmatib⁹ denudate/dũ se ad lumẽ eternũ desup cõuertit. q̃si ad speculũ q̃dã eternitatis. ꝛad montes eternos a q̃bus mirabil̃r illũinat deus. Volũtas sil̃r dũ insequit cognitõz rõnis q̃si mediã inter lumẽ spũs ꝛ cognitõz rõnis sus/hz in se motꝰ passionales suo mõ q̃ nõ alterãt ꝓ se ĩmediate corp⁹ q̃ nec fiunt organo corporeo mediãte. quãdmodum

passiones sensuales oriunt. quax effectus varij sunt in corpe: vt ad leticiā sequit dilatatio cordis. ad tristiciā cōstrictio ad iram superalefactio. ad timorē frigefactio. ⁊ ita ō reliquis. Ñ cor in gaudio paulatim dilatat ⁊ marie ad anteriora. ꝑter qđ moueri dr a medicis ⁹sus pectus. In tristicia vero paulatim ecōtra. s. ad interiora. ⁊ maxime ⁹sus deorsū. In ira vo subito ⁹sus pectus. In timore mouet ad oppositum subito. In verecūdia subito ad vtrūq;. In angustia vo paulatim. Et ita nō ponūt medici nisi sex passiones iuxt sex modos alterandi cor ipm. Alia duertat aūt studiosus dili genēt hāc de passionibus distinctionē. qm̄ multas videt inter sapientes varietas de mō ponēdi vel negādi passiones. nisi ꝓcorda ret eos ista ꝓsideratio siue distinctio. Posuerūt stoici passiones nō cadere in sapiēt. ꝑt. Prosper improbat ex sacris literis Arist. situs eis prōnes ab expietia sūptas dicit. Sed intelligamus qđ in re sentiunt ⁊ eos statim cōuenire videbim⁹. Concedūt stoici gaudiū sapiēti leticiā tollunt tanq; vanū aliqđ ⁊ ludicrū nec senex. Cōcedūt ⁊ sapienti amorē vtutū ⁊ odiū vicioꝝ et spem bonā. ⁊ fugā vl' horrorē inhonestatis. alioqn̄ nullū in sapiente plus q; in lapide timorē miscdiam dilectiōz irā. tā q; egritudines ⁊ morbos animi pestiferos sicut nominat Cicero in de tusculanis. Sic sentire visus est Boe. dū has q̄tuor passiones adijcit das inquisitōe veritatis/metrice iubet. Tu q; si vis. lumine claro. cernere verū. tramite recto. carpe callē. Gaudia pelle. pelle timorē. nec dolorē assit. spēq; fugato. nubila mēs est. vincraq; frenis. hec vbi regnāt. Quis tñ existimauerit boetiū: vel alterū sapientem. negauisse. quin plures ⁊ varij sint aiax nostrarū ad vtutes ⁊ ad vicia spūales affectus. Ecce q; differentia negatōis ⁊ cessiōis passionis inter pbos magis ex noibus q; ex re pendere videt cū vera sit cōsideratio nra: q; passiones suas ⁊ō seu voluntas. ꝓportionabiliter ad appetitum sensitiuū/differenter tñ.

Consideratio .12.

Passiones spūales/magis aūt deinde sunt aīe ad deuotionez vocate/q; sensuales. vt illas adipisci. ⁊ ꝑm eas affici mereaē. Si em̄ deuotio est (sicut est) eleuatio mentis in deū/per pīū ⁊ humilē affectū vtiq; iam affectus ille nō est intelligēdus esse solū sensualis q; frequēter nō est in nra ptāte. nec respicit iustū vt iustū est. nec est solius volūtatis/inseqntis cognitionē portōis inferioris ipsius rōnis. aspiciēs sanctasmata licet absq; fantasmate. qm̄ hoc nondū est pfectoꝝ q; p cōsuetudie exercitatos habēt sensus spūales insitos in apice portōis superioris ipsius rōnis. q̄ portio legibus eternis innitit/in lumine pure intelligentie. impmixte loco ⁊ tpi. Et qm̄ nominū grandis est sepe penuria. quoꝝ nihilominus institutio libera est. Trāsferamus deinceps noīa passionum aīalium de quibus phi tractauerunt Ad affectiones hmōi spūales quales habet aīa. dum cōtemplans deum. Amat ipsum vt totum amabilem. Concupiscit ipsum vt totū desiderabilem. Fruit ⁊ quietat ⁊ delectat in eo/vt in toto bono/vtcumq; iam adepto. Odit vo quicquid ab hoc toto amabili. toto desiderabili. toto delectabili separe pōt. Hinc illud sibi vehemētissimū odium ad peccata horrorē ⁊ abominatio ⁊ fuga ⁊ detestatio/ si videant instare. dolor autē acerbissimus et inquietudo molestiua si forsan affuerint. Hinc ꝑterea spes ingens dum cōsiderat magnificentissimam ⁊ munificentissimā dei liberalitatem repromittētē eterna. Audacia rursus magnanimis in aggrediēdo grandia ꝓ deū. Zelus quoq; diuini cultus ⁊ honoris. Desperatio autē in viribus ꝓprijs. vel de viribus ꝓprijs. vt ex cōsideratōe tantoꝝ discriminū ⁊ dinoꝝ iudiciorū inscrutabiliū met⁹ ingēs. Ecce habem⁹ in spū passiōes vndeci ꝓncipales. Amorē. ꝑcupiam delectatōz. odiū. fugā. tristiciā. spē. desperationē. audaciā. metū. irā vl' zelū. Et vt ad vnū dicam⁹ ⁊ ōiam ꝓpriā assignem⁹. passiones aīales vt tales sunt/versant circa rōnem cōmodi vel incōmodi. spūales vo/ad rōnem solius insti vel iniusti respiciūt.

Consideratio .13.

Passiones spūales/hūtes origine ex cōsideratōe pura ⁊ lucida iudiciorū diuinoruz q̄ ad bonos ⁊ reprobos/habēde sūt ingiter apō deuotos/tanq̄ centrū aliq̄ō vel cardo vel axis vel sidus īmobile/iter volubiles alias quales cūq; ⁊ vndecūq; surrexerint passiones. ¶ Puto q̄ passiōes hmōi spūales habuerat qui dixit. Pñe añ te oīñe desiderīū meū. Et rursus. Oculi mei semp ad dñm ¶ Pro cuius intellectu placeat vti manuductiōe grossa figurali. Cōstituam⁹ nauē in medio mari. ordinemus eam ⁊ armem⁹ tam hoībus q̄ instrīs oībus requisitis. sit in medio nauis malus erectus portans velum expansum ad ventorū susceptionē. sit in summitate mali rector nauis ita collocatus q̄ pōt quaquauersum. sursum ⁊ deorsum. dextrorsum ⁊ sinistrorsum. añ ⁊ retro ꝓspicere sibi de oībus. ita vt neq; fluctuose elatōes maris/neq; caligines nebulose neq; vndarū aspsiones neq; extēsiōes neq; diffēsiones veli p varietate ventorū/ neq; cōcursus ⁊ occursus nautarum seu remigantiū seu nauē regentiū/valeat obstare q̄minus inspiciat oīa q̄ videda decreuerit. Talis rector ⁊ si ferat nunc hac nūc illac p hanc nauē. si circūsonātes etiā vndiq; varias mutatōes p dictas ppeti cōpellit nihilominus liberū habz assidue ꝓspectū ad immobilē celi plagā quā polū noiam⁹. Retorquet insup oculos si ⁊ dū placuerit p oēm circūq; in infimis regionē. ¶ Existima talē debere esse spīm in nauicula corporis q̄lis tibi descriptus est rector nauis Ascēdat ipse optet arcē seu speculā sinderesis quā appellauit mystice ꝓpha montem dñi. paulus celū tertiū. Volebes esse in spū. Proficiat ex illa specula tanq̄ ex summitate mali stabilē celi axem q̄ deus est. q. s. manens stabilis dat cuncta moueri. Videbit q̄ spūs iste poterit annotare vētos passiones variarū tanq̄ ex. xij. ptibus et plagis ducentiuz originē. a deo. a bono angelo. a malo. a celo. ab innata cōplexione. ab actione q̄litatū primarū. ab actōe q̄litatū secūdarū. ab imaginatiua virtute. a spū. a rōne ab habitibus acquisitis vel innatis. tandē a varia cōbinatione seu cōfiguratiōe cauſarū p dictarū. Sup quibus omnibus cōsiderandū aliq̄d existimamus q̄ singula.

Consideratio .14.

Passiones spūales/originari a deo tā mediate q̄ immediate fatendū est. Si ois sapia a dño deo est. ⁊ sapia dī a sapore fm nomen suū Si p̄terea gratiā dona ⁊ virtutes infundi supnaturaliter a deo/nemo fidelis ambigit. Si rursum virtutū sacrorū attingit salte ministeria aliter in spīm. Si denicq; multi fuerunt tractus dei amorosi q̄les orabat aia sctā in Cantīc. Trahe me in q̄t post te curremus in odorē vngētorū tuorū. Et hec oia ac si filia cū sint passiōes ipsius spūs vel causant eas q̄d supest nisi vt fateamur deū agere passiones in spīm. vsq; adeo vt inhibet rex ut spūs in deo saluetari suo. ¶ Amplius si naturā quinq; sensuū spūaliū ꝓspicimus q̄ suā hūt similitudinē ad sensus corpales/in ueniemus q̄ deus ⁊ ipsi auditui spūali armonia sen⁹rissima. ⁊ ipsi visui lux splendissima. ⁊ ipsi gustui sapor dulcissimus. ⁊ ipsi olfactui odor suauissim⁹. ⁊ ipsi tactui amplexus iocūdissimus. ¶ Porro semel locutus ē deus p scripturā suā sacrā. qui q̄ iuis ⁊ idipm non repetat sp p singulos vt dicit Job. repetit tñ apiēdo sensuz vt intelligatē hmōi scripture. repetit q̄z indūdo mentē vtute ex alto. repetit inclinādo. inspirādo. alliciēdo. illuminādo. stabiliēdo vt nō solū intelligat q̄z impleat ⁊ amentur. ¶ Puto sic affici. postulabat q̄ dicit. Concupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas in oī tpe. Cuius rōne vna reddēs q̄ testimonia inq̄t meditatio mea est. ⁊ cōsiliū meū iustificatōis tue. Bonū certe secundumq; p̄silium iustificatōes dñi/q̄s scripturā sacra tradit q̄d p̄silium q̄ deserit volēs in niti ꝓprie vel aliene prudentie hūane. volens p̄terea sequi desideria cordis sui/ⁱre in aduuentōibus suis. vt tandem fallat ⁊ fallat inter tot varietates affectuū videliz⁹ orientiū/ñecesse est. put infra docebit.

Consideratio .15.

Passiones spūales ab angelo dei bono frequenter immittit

credendū est. ¶Nolo quisq̄ expectet vt nūc pertractemus studiose modos q̄bus angeli cuis spūs copulari p̄t ad humanū illustrā-
do ipm̄ afficiēdo. monēdo. ⁊ docēdo. per-
scrutator quippe q̄sitio sit a doctorib⁹ ytaq̄ q̄ angelus nō illabit̄ in spm̄ nostrū
q̄m hoc ipm̄ solus dei ꝓpriū est. q̄ ita spm̄
nostrū solus p̄t dñanter possidere fortit̄
atq̄ suauiter/vt sue motōi atq̄ vinificatō
ni spūs nr̄ obediat vltro. ⁊ sic vltro tñ/vt
nō habeat fas obniti. ¶Et hūc ingressū dei
dñatiuū noiamus illapsum. ¶Sūt nihil
ominus alij modi q̄bus angelus bonus
agit in spm̄ nostrū. Vnus ē q̄ applicatiōz
immediatā siue substātie ⁊ vtutis/ad spm̄
nō q̄dē naturali ordine ꝑ statu p̄ntis mi-
seriez disp̄satōe supnaturali. Facta autē
applicatōe tali/cū angelus sit subst̄ātia lu
minosissima ⁊ vtuosissima ac benignissima
q̄s negauerit q̄n alliciat̄ et q̄āmō trahat̄
spūs nr̄ ab hmōi luminosa ⁊ benigna ⁊ su
aue olenti vtute/tanq̄ si ferrū trahat̄ a ma
gnete: vel appetitus ab obiecto placidissi
mo ⁊ cōuenientissimo moueat̄ p̄sertim si fu
erit spūs noster purus castus integer ⁊ sa-
nus sine discrasia febrili corruptōis vicio-
se sine interpositōne sordidorū cogitatuū
cū desideriis turpibus ⁊ fedis. ¶Porro si
corpora/q̄ orbē stellarū atq̄ planetaꝝ ⁊ q̄
dia zodiaci signa formāt corpus humanū
influēq̄ ⁊ imprimūt in ipm̄ cōcatenatio
ne quadā indissolubili. Proportionabili
tione dei gratuita/quelibet celestis hierar
chia a summo vsq̄ deorsum/q̄ oēm iūcta-
ram spūalē/influere habet in hūanū spm̄:
quilibet angelus suo mō. mediate vel im-
mediate. Sic seraphim iflamat. cherubin
illustrat. throni stabiliunt. ¶Et hoc ꝑm tres
vires aīe. affectiuā. ſ. intellectiuā ⁊ executi
uam. ⁊ ꝑm tres eius portōes/supiorē/infe-
riorē ⁊ infimā sensualē. vñ ⁊ appropriatis
ꝑma hierarchia mouere dr̄ portionē su-
piorez aīe/q̄ respicit ꝑma principia. scōa
portionē inferiorē q̄ respicit conclusiones
generales ⁊ tercia portionē sensuales q̄ ad
singularia magis dilabit̄. ¶Quisquis p̄te
res studiose recogitauerit ea q̄ tangere su-
pficialiter intendimus de causis nāturali
bus passionū aīalū. p q̄s disponit̄ vel in-
disponit̄ spūs ad passiones spūales/aīad-
uertat quātū oīnium habeat bonus ange-
lus ad inducendū salt̄e dispositiue hos vt
illos affectus/disponēdo vel imutādo sen
sus corpales. tā interiores q̄ exteriores. q̄
sunt organice potētie. ⁊ hoc modis varijs
et pene infinitis. iuxta varietatē applicatio
nū multipliciū. huius vel illius cāe corpa
lis. Verū de his nō ē hic dicēdū p singla.

Consideratio .16.

Passiones spūales pturbāt̄ crebro ab immissionibus p̄ angelos malos factis. Possunt quidē angeli mali quantū dei puidentia pmiserit/agere silia multa ad angelos bonos tā ob subtilitatē vigoremq̄ substātie sue: q̄ ob pspicuitatē naturalis ingenij. q̄ ꝓpter experientiarū diuturnitatē. nūc in naturalibus actiōibus sursum ⁊ deorsum in celo ⁊ in terra. nūc in opatiōibus miraculosis angelorū ⁊ oīm spirituū beatoꝝ. q̄uis errēt frequēter. Excecat eos malicia amēs supbia furēs sine lege ⁊ ordine. liuor insaniens. Excecat eos iustū dei iudicium illuden tes ⁊ puersissimos eorū conatus aduersus electos suos puertens in vsum sue bonitatis. ¶Transfigurat se angelus sathane/in angelum lucis sicut tradit apls. Nō fieri sic vno mō p̄t intelligi. vt ipe malus angelus celet innatā maliciā ⁊ horrificos affectus suos/fingēdo se placidū/pulcrū et benignū/ad exēplar angeloꝝ bonorum imitādo ꝓterea doctrinas ⁊ obseruatōes eorundē beatoꝝ angeloꝝ in amore castitatis ⁊ vtutū. Nam vt seducāt facilius/q̄ venerent̄ ⁊ colant̄. sicut dr̄. Nā ꝓpter q̄d aliud inuenimus in supstitiōibus magicis/fieri thurificatōnes ⁊ orationes devotas ⁊ ieunia. petit q̄z fieri ministeria ꝑ pueros innocentes. nisi vt efficatius fallat ⁊ colat̄ sicut deus? ¶Beneq̄ quātas habeāt efficatias ad immutationē corpis actōnes iste malignorū spirituū/sc̄ptura sacra docet de magis Pharaonis ⁊ alibi. Ex trō certa deducit p̄cessio q̄ demones aliqui sint aduersus quos nobis est colluctatio sicut tradit apls. Et ipm̄ ⁊ sancti patres multis su-

pra numerum argumentis erpti sunt.

Consideratio .17.

Passiões spūales immittūt a celo. mediate tñ. ꝛ solūmō dispositiue. Sit'a qualitatibus scḣis cōsequētibus celestes influxus ꝛ primarū qualitatū actiones. Longus esset hic sermo de traditōe astrologorum q̄ ad actiones celestes in corpus humanū. ꝟm varietatē signoꝝ ꝛ planetarū ꝛ aspectuū vt q̄ saturnus inducit ad tristiciaz. Jupiter ad leticiā. mars ad iram. sol ad audaciā. venꝰ ad ꝯcupiscentiaz. et ita de reliq̄s. Jnde venit distinctio illa q̄ planetarū/alius ē benivolus/alius malivolus. q̄uis hoc non sit accipiēdū de malicia q̄ sit innata planetis. Jnducit enī quantū de se est ad bonū sed in hoibus abusus est qui bone nature inclinatōes/deducūt in malū. Potuerat etiā rememorari q̄ pacto celestis influxus. varias imprimūt ꝛ miras tam in lapidibus q̄ in herbis ꝛ metallis ꝓprietates. sicut in magnete ꝑspicue cernimus. Sicut ꝓterea dicūt rerū hmōi curiosi q̄ lapis aliquis portatus vel inspectus dat audaciā. alius leticiā. alius amorem. Hec autē oia quantū hñt veritatis/nihil aliud ꝓbāt q̄ cōsiderationē nostrā. qm̄ acceptōes hmōi fiunt nō immediate in spm̄ rōnalē sed in corpus. ad cuius alterationē/hanc vel illā nō parū inclinat spūs ad hūc affectū spūalem vel ad illū in se ꝓducendū quēadmodū memorat Helizeus euocasse psaltem dum ꝓphetice spiritum in sevellet excitare

Q. aūt demones dicunt̄ q̄ aliq̄s hmōi virtutes allici vel eijci vel cōpelli/alterius est speculatōis Vocāt aūt aliqui virtutes hmōi virtutes occultas sicut Auicenna. Alij virtutes a tota spē vel q̄ insequuntur formā specificā rei. sicut natura specifica caliditatis est calefacere/ita natura specifica magnetis est sic mouere ferrū. natura specifica struthiōis digere ferrū. Et ita de reliquis effectibus. q̄s nō dicūt fieri ex cōcursu vel actione q̄litatū primarū vel ex cōbinatōe earū seu cōfiguratōe. quēadmodū fuit intentio quorūdā/ad hec principia generalia quales cūq; effectus inferiores reducere. qui vel nō pñt vel difficillime pñt in assignatione varietatū in effectibus semet evoluere. Inueniemus ꝓterea quosdaꝫ ꝓphorū opinatos esse (sicut ex articulis paresien. cōdemnatis ꝑalā elicit̄) q̄ celestes intelligētie q̄ animant celū ꝟm eos/taliter agebant in spm̄/q̄liter celū agit in corpus ita vt spūs se haberet solū passiue/ad ōem suā cognitionē vel affectionē ꝛ nil agebat sed agebat. tanq̄ si obiectū lucidum agat imaginē sui in speculū obiectū. vel tanq̄ pictor/aut scriptor si agat in tabulā. ꝓut etiam Boetius in suo de cōsolatione metro vno cōmemorat. Dixerunt rursus aliqui q̄ hec actio intelligētiarū/fit libere in spm̄ nunc ad hoc cognoscendū nunc ad illud. Alij naturali necessitate id fieri contendebant. ponebant tñ q̄ dispositio spūs. ꝓut abstrahit magis aut minus a carnalibus vinculis. ꝛ carcere ceco corpis. iuuat plurimum vel impedit/radios sos hes influxus. Sic salvāt magicā naturalē. sic ꝓphetias illuminationē. ꝛ ita de plurimis. Sic imaginati sunt Auicēna. Algazel. Alkindus et nōnulli xp̄ianorū doctorū. ponētes animā illustrari quaquauersum. Et hoc posuerūt aliqui fieri q̄ liberā ꝟersionē spūs ꝟm duplicē faciē suā. nūc ad superiora/nūc ad inferiora. Arist. vo nullū posuit medium ab infimis fieri cognitionē vel affectiones originatius ꝛ immediate. quē insecuti sūt cōes doctores catholi dum loquūt de statu nature destitute nec eleuate ꝑ rapsum illustratōes miraculosas. sicut dicit ꝓtestus q̄ nō humana volūtate allata est alicui ꝓphia. Raptus aūt vel extasis apud doctos tūc ideo dī fieri dum illustrat spūs immediate desursum q̄ ꝓter naturalē cursum vite pñtis hoc euenit.

Consideratio .18.

Passiones spūales iuuāt plurimū vel impediunt̄ ab innata corpalī cōplexione corpali. Auctoritate plato q̄ aie insequunt̄ corpa. non quidē naturali necessitate si ad spm̄ liberū fiat aspectus. sed quadā inclinatōne. ꝓut corpus ipm̄ sumministrat aie tāq̄ instrumentum. Constat enī q̄ ad instrōrum varietatē cō surgit in opatōibus facilitas maior vel difficultas. Videmus itaq; circa mechanicas

artes q̄ faber aliter operat̄ cuz instō quadrato. aliter cuz acuto. aliter cum beberi. Sic ꝛ scriptor vel pictor. Sic erit suo mō de varia cōplexione mēbrorū ꝛ de his que mēbris ipsis subseruiunt. vt sunt spūs cor porei. tam radicales q̄ fluentes vt est p̄te rea sanguis qui est cōis materia tam membrorū q̄ hmōi spirituū. ¶ Circa q̄ oportet attēdere in rta tradictionē mediocrū q̄ sanguis subtilis ꝛ clarus in substātia / tpatus vo in qualitatibus / disponit ad gaudiuz maius vel minus p̄ virtutē talis sanguinis qui generat spūs splendidos atq; tpalidos a dño (qualis est sanguis corporum in quibus color rubeus dñatur) disponit ad velocissimā iram. cū sit velocis inflamatōnis ꝛ motus. sed ira hec / modicū est durabilis. cū omne subtile ꝛ tenue celeriter resoluat̄. ¶ Si vo sanguis fuerit subtilis et clarus sed frigidus q̄lis est in corpibus in quibus aquositas naturalis flegmatis dñatur inclinat ad timorē ꝓpusillanimitatem. q̄ a quibusdā vocat̄ cordis debilitas. Et hoc est q̄ spūs a tali sanguine generatus. est modicus frigiditate impediēte sue flamabilis ꝓpter frigiditatē ꝛ humiditatē tō superest vt sit inept⁹ calefacere cor ꝛ ab exterioꝛ moueri / ꝓptera neq; ad iram neq; ad gaudiū, neq; ad audaciā pōt inclinare. ¶ Si augustus aūt grossus ꝛ calidus si fuerit niger aut tenebrosus ꝛ inequalis grossicei corporū in quibus color appropinquās finigri ꝓpter tenebrositatē spirituū. ꝛ ad iram ꝓpter caliditatē ipsorū. Si disponit insup ad tristiciā vel grossiciem. Celerit̄ em tarde nimis. forma eius ꝑsista. ꝛ a corpe tarde dissoluunt̄. ¶ Si vo sanguis fuerit grossus et calidus / non tñ turbidus, qualis inuenit̄ in corpibus habētibus cor tpatum ꝛ eparplius sic cum ꝛ vtentibus dieta mediocri. vel in corpibus tpatis quorū sanguis fortis pit̄ aduri ꝛ denigrari / nō disponit ad tristiciam sed ad cōstantē audaciā. quā quidā vocant fortitudinē cordis / disponit q̄z ad mediocrē iram q̄ leticia frangit eam cum ad eaz sint magis ꝓni q̄ ad tristiciā. Sed si ex vehemētissimis causis ira fortis excitet̄. in talibus tarde sedat̄ ꝓpter grossiciez seu spissitudinē p̄dictoꝛ. ¶ Sanguis aūt grossus ꝛ frigidus non tñ turbidus / q̄lis est in corpibus habētibus cor tpatū ꝛ epar siccius ꝛ frigidius tpato sed magis siccum q̄ frigidū. vt vtentibus dieta generatiua de se mediocris sanguinis. reddit hominē mediocrem in omnibus accidentibus animi. vt nō magis sit ꝓn⁹ ad hoc q̄ ad illud. Sed in tantū differt ab his quoꝝ sanguis est tpatus. qm̄ ex dispositōne sui sanguinis est solidus siue constans in inchoatis ꝓpter grossiciē spirituū suoꝝ. ¶ Si vo sanguis sit grossus ꝛ frigidus ꝛ turbidus / sicut in habētibus epar equaliter frigidum ꝛ siccum tpato. vel amplius frigidum. ꝛ vtentibus his que generant hmōi sanguinē disponit ad celere ꝛ pmanentem tristiciā ꝛ ad lentā vel tardam iram. Sed si excitet̄ ira ex forti cā / nimium ꝓfunderat. ꝛ inclinat ad odium vel ad rancoꝛē. Fortitudo tñ ire istoꝝ / minoꝛ est q̄ in habētibus grossum ꝛ turbidū atq; calidū sanguinē. Sed maioꝛ q̄ in habētibus ipm subtilem ꝓpter qđ naturaliꝛ odiū inueterat̄ in istis. ¶ Ecce q̄ vm ista ꝛ silia / sumūt̄ medici signa cōplexionū. ꝛ attribuunt aliis conditiōes sanguineis. aliis colericis aliis flegmaticis. aliis melancolicis.

Consideratio .19.

Passiones spūales solent immutari mediate tñ ꝛ dispositiue / p actionē q̄litatū primarū. ¶ Subsequit̄ hec cōsideratio ad declarationē p̄cedētis. Nam varia dispositio sanguinis atq; spirituū / causat̄ principaliꝛ a multiplicatōne q̄litatū primarū. ¶ Sumamus aūt p manuductiua declaratiōe p̄dictoꝝ exēplū qđ in ebrijs q̄tidie cōspicimus. Constat ei aliqs primo vino se repleuerint / tpatos esse ꝛ sedatos in affectōibus. q̄ post vinū abūdāter sumptū trabūt hi ad irā vehemētē. hi ad tristiciā melācolicā. hi ad leticiā effusā. hi ad spē. hi ad tiorē. hi ad audaciā. hi ad odiū ꝛ indignatio-

onem. hi ad benignitatē et amicitiā. ¶Cur aūt fit hec tanta varietas: nimirū. q; variatur accidētalis dispositio sanguinis ⁊ humorū. atq; spiritūū/ex actōe vini ⁊ qualitatum suarū. ¶Quo circa facile est ppēdere/quantū opet hec vel illa complexio fira qōammō ⁊ pmanēs/si in accidētali ⁊ transeūte dispositōe corpis. difficilis tāq; subita et potens opatio subsequat adeo quidē vt si videris ebriū prius sobrium. fere dicere possis. hic vtiq; nō est ille ¶Beniq; quātūpsit in moali negocio cogscere/tales passionū origines tam apud se q; apud alios vel corrigēdos vel docēdos/nō oposum ē aduertere. cū nō eadē videant ebrijs ⁊ sobrijs fm pōm. aliterq; pinde sint ad deuotionē ⁊ virtutē inducēdi/sic vel sic affectati. Qō vtiq; vidit sapiens mulier Abigail q; nabal non nisi post vinū digestū cōmonuit. Hoc insup lucidissime tradidit optimus moralis artifex Gregorius in suo pastorali.

Consideratio .20.

Passiones oēs. p imaginatiuā virtutē. solite sunt vel intēdi notabiliter vel minui. Et hic inseremus de reliquis originibus ipsaq; passionū. ¶Itaq; quantā vim habeat vtus imaginatiua tradunt pbantes ⁊ medici/p expientie libū edocti. Dicūt enī ipsam habere virtutē regitiuā ⁊ immutatiuā totius corpis. ¶Qō vt facilius innotescat/supponamus primo cū pho q; spēs seu forma rei vl eius fantasma seu imago. habet vim alterādi ꝓportionabilr vel agēdi/ sicut habet res cuius est imago/ quēadmodū spēs ignis habet vim calefaciēdi. spēs niuis infrigidandi. Non tñ in equali gradu ad rē ipsam. ¶Supponamus preterea q; spūs aialis/delatiuus est formarū seu specierū. sicut aer recipit spēs colorū vel alioꝝ sensibilium. Et he spēs licet non sint sensibiles in aere. faciunt tñ sensibiles impssiones in corpibus dispositis. sicut spēs colorū/ causant imaginē in speculo. Sic imaginatio turpis figure/recipit in spiritib⁹. ⁊ deferēt facit in semine deciso tpe talis imaginatōis/notabilē effectum turpitudinis. si cut imaginatio ethiopis assimilationē inducit ad ethiopem. ¶Hec aūt delatio formē imaginate pōt fieri dupliciter. Uno mō me imaginate pōt fieri dupliciter. Uno mō q; ipsamet forma moueat ⁊ deferat ad modum sui subiecta. sicut si sal liquefiat in aqua ⁊ deferēt ⁊ expandit p aquā. Alio mō fit hec diffusio/p radiationē ipsius forme imaginate. q; habet vim suipsius diffusiuā ⁊ causatiuā lumen/qō causatū pōt ꝓducere aliud lumen. ¶Supponamus insup q; delatio talium formarū p spūs/pōt puenire vsq; ad sensus exteriores q; casu fiet in sensibus exteriorib⁹ talis sensatio suo mō. ꝙlis fieret si ab extrinsecis obiectis moueret. Hāc cām reddūt aliqui cur dormientes exercent opa vigilantiū. Cur etiā maniaci ⁊ aliqui melancolici/credūt ea videre vel sentire extrinsecus/q; nō nisi intrinsecus certū est fieri. Hinc euenit vt dum hō est in tenebris et timet/putat se qñq; videre imagines terribiles. vel audire sonos horrēdos. quemadmodū melancolici etiā in pleno die loquentem lucidis/patiunt talia. ꝓpter tenebrositatem spirituum. q; horret qōammō ipsa aīa vel virtus imaginatiua. Et hinc semper tristes incedunt. qr cām trifticie sue/secum ferunt ¶Hec est rō cur aliqui timēt nō timenda. Cur in suspitiōes mirabiles ⁊ falsissimas cadūt. ita vt credāt se aliqñ queri ad mortē. vel ad incarcerationē vel spoliationē. ⁊ inde fugiūt: nemine psequēte. trepidantes timore vbi nō est timor. Cognouit talē tpe meo qui ingeniosissimus erat ⁊ gitus valde in medicina. qui tandē fugit in nemora occulta nec vltra ꝓparuit. Sic aliquis estimabat se gallū ⁊ more galli cantabat. Alius murilegū: ⁊ sublectis mures qrebat. Alius imaginans se hāc cornua in fronte/verecūdabat q; ienciūq; videbat se inspici ⁊ frontē tegebat. Alius imaginās se notari de infectōe lepre vel de morbo caduco/oēs fugiebat ⁊ trepidabat aspectus ⁊ sermones. Alius imaginans se hāc pedes ferreos/calcabat validissime sup terrā. Alius ambulare nō audebat fantasiās pedes suos esse vitreos. ¶Sic saluāt expositores aliqui quō nabuchodonosor comedebat fenū sicut bos. ⁊ cum feris habitabat. q; se bouē esse fantasiabat. Sic asserunt medici q; imaginatio facit casum ⁊ morte indu-

ſit. Et hāc virtutē vſq; ad hoc elenare vo-
luerūt aliqui. vt p̄ eā mirabiles impſſiões
fieri in elemētis ⁊ in rebus extrinſecis vt q̄
cenna) cadat camelus. ¶ Talia ſunt innūe-
rabilia. Nam infinite ſunt ſp̄es hmōi fan
taſiarū vel melancoliarū ſm traditionem
ad imaginatiōz alicuius (ſicut refert Aui
medicorū q̄s Oratius furores appellat vl'
inſanias. deducēs ex hoc oēs hoīes in ali-
quo mille furores. Et in Eccleſiaſtico dr̄
q̄ ſtultorū infinitus eſt numerus. ¶ Hec
aūt cōſideratio docet q̄ ſaluberrimum eſt
aſſuefieri/vt animus noſter/a fantaſmati-
bus quantū poſſibile eſt fieri/ſe deundet ⁊
habeat tetigim⁹ alibi in tractaculo de pra
tica theologie myſtice. cōſideratōe vltia.
¶ Rurſus apparet q̄ periculoſum ſit hoī
dimittere ſe nimis labi ⁊ p̄fundari in
imaginatōes vel fantaſias p̄ſertim vicioſas
et circa picturā. ſemp̄q; labētia. vt ſūt bñfi-
cia honores ⁊ diuitie. Nam cū generent
cauſent. naturaliter fit. vt p̄dere ſue indina
tionis/ſic immutēt imaginatiuā virtutē. ⁊
ex cōſequēti totū hoīem/q̄ neceſſitate que
dam trahāt hō velut brutū. vt quēadmo-
dum fit in illis q̄s p̄s beſtiales appellat.
Sic vtiq; verū eſt. q̄ oīs imaginatio p̄ſum
data habet ſuā inſaniā vl' ebrietatē ⁊ quaſi
demoniacā paſſionē ſicut dicit Origenes.
Ledit q̄z notabiliter ſeu puertit totaliter iu
dicū rōnis. p̄z in philocaptis/p̄z in ambi
ciosis. in auaris. in inuidis. in impatienti
bus. in quibus verificat illud p̄uerbium
Furor fit leſa ſepius patiētia. ¶ Ita demū
p̄uenit vt dimiſſo vocatiuo caſu/q̄ venire
et intro ire in domū dei neceſſe ē. q̄ nemo
ſibi aſſumit hunc honorē ſed qui vocat a
deo ſicut aaron. alij p̄ noīatiuū caſuz. alij
p gtiū. alij p actiū. alij p ablatiuū. cōpati
bus querāt aſcēdere. ¶ Addam⁹
flexum quē habēt in potentijs cognitiuis
ipſe imagines vel fantaſmata vel ſp̄es ad
inuicē ⁊ cū habitibus ⁊ paſſionibus inde
ſequētibus in potētijs affectiuis/ita vt nō
ſit dubiū quin mirabilior varietas inde re
ſultet q̄ ſufficeret cauſare ſimplex aliqua
imago talis. vel fantaſma vel paſſio ſeq̄ns
¶ Q̄ ſi fuerit concurſus ordinatus vt in
virtuoſis. nemo dubitauerit quin oriatur
inde ſuauiſſima ⁊ mirabilis armonia/ve-
luti citharedorū multorū citharizantium
in citharis ſuis quā ipa inhabitatrix ſapi-
entia delectat audire. Alioquin reſultat
horrēda p̄ſus ⁊ amariſſima tumultuatō
tanq̄ maris refrangētis in ſe ⁊ ad cautes/
fluctus ſuos. Puto nō ob aliud dixiſſe p̄-
phetā. cor impij/tanq̄ mare feruēs. ¶ Be-
niq; ſicut diximus de imaginatiua virtu-
te. ita p̄portionabiliter ſuo mō traducere
poſſumus ad potētias ſuperiores non orga
nizatas q̄ ſūt rō ⁊ ſpūs. q̄uis ad act⁹ iſtaꝝ
potentiaꝝ nō ſequat̄ de p̄ ſe corpis immu
tatio. quēadmodum virtus imaginatiua
mutat illud. fit cū/vt actuata vehementer
ipſa rō/rapiat ad ſe q̄ammō potentiam
imaginatiuā ⁊ ab actu ſuo ſuſpēdat eam.
Sicut ipſe ſpūs ſit⁹ actuat⁹ rapit ad ſe rō-
nem ⁊ imaginationē. vt neſciat qui hmōi
eſt. an in corpe vel extra corpus/ea q̄ videt
intelligat. Rurſus fit aliq̄n redundantia
ſuperiorū harū potentiarū in inferiores quē
admodū beatitudo aīe/redūdabit in cor-
pus ⁊ potabit illud.

Conſideratio .21.

Paſſiones triplices ſp̄uales et
rōnales ⁊ aīales/reddunt in
virtuoſis pſalteriū decacorduz
cum cantico in cithara. Sp̄us em̄ (ſi qua-
dam appropriatiōe loquimur) pſallit. rō
cātat. ſenſus citharizat. ¶ Videamus in
primis de pſalterio myſtico. q̄d ad exēplar
cordis ſicut ⁊ citharā. ars ipſa fabricauit.
Nominemus ergo corpus ſeu lignū nr̄i
pſalterij vim affectiuā ſuperiorez in qua tot
corde ſonabiles extenſe ſunt/ſ̄t ſunt verita
tis aſſertōes vt q̄ deus pater noſter eſt. q̄
deus in celis eſt. q̄ deus eſt iudex iuſtus. ⁊
ita de reliquis quibus ita aſſentit rō hūa
na q̄ſi digito alio ſtudioſe meditatōis di-
recta. Sed ne quid nimis/ſp̄us habet ple-
crum diſcretōis. q̄ tēdit ⁊ remittit cordas
ſentētioſe veritatis. ¶ Rurſus corde tales
debito moderamīe tenſe ⁊ pcuſſe. reddūt
ſonos varios ſm̄ varietatē paſſionū. ita vt
amor qui ē generalis ⁊ radicalis paſſio ſta

biliat ꝑ tenore. Porro decē reliquę passiõ
ne s. efficiũt decē sonos alios principales,
de sonis eñ lateralibus ⁊ appẽdicijs/non
est numerus sicut nec de hmõi passionib⁹.
¶ Cõstituamus si placet ꝑ manuductõe
exẽplari. psalterñ aliq̃ decẽ cordarum ex
decẽ oꝛonis dñice sentẽtijs. sicut ex decẽ ꝑ-
ceptis iuxta imaginationẽ Augustini vel
ex alijs scripture locis fabulare potuerat.
Prima cordā sumimus ex hoc noĩe pater.
⁊ hec appellaẽ paternalis adoptio. Secũdaz
in hoc noĩe nr̃. q̃ appellaẽ fraternalis asso-
ciatio. Habemus terciā cũ dr̃ in celis. hec
est dei exaltatie. Habemus alias septẽ peti
tiones q̃ sunt. Sanctificet nomẽ tuũ. Pei dñatio. Adue
niat regnũ tuũ. Voluntas tũ diuine ⁊ hu-
mane vnitio. fiat voluntas tua sicut in ce-
lo ⁊ in terra. Propria defectio. Panẽ nr̃m
q̃tidianũ da nobis hodie. Debitoꝝ mul-
tiplicatio. Et dimitte nobis debita nostra
Temptationũ impulsio. Et ne nos ĩducas
in temptationẽ. Mali eterni notatio. Sz
libera nos a malo. ¶ Percute cordā ꝑmā
digito studiose ⁊ attente meditatiõis/ illa
reddit sonitũ amoꝛis dei. ¶ Percute cor-
dam scām illa reddet sonũ amoꝛis pri-
mi. Percute cordā terciā illa reddet sonũ
cõstantis audacie. Percute cordā quartā
illa reddet sonũ zeli ⁊ ire in ꝓbanãtes dei
nomẽ. Percute cordā quintā. illa reddet
sonũ spei sancte. Porro corda sexta dũ tan
gitẽ. Sonat dilectionẽ atq̃ leticiaz: Corda
septima. desideriũ ⁊ ꝓsecutionez. Octaua
doloꝛẽ ⁊ odiũ. Nona fugã ⁊ hoꝛoꝛẽ. De-
cima timoꝛẽ ⁊ de suis viribus fidẽtibus de
sperationẽ. ¶ Potuerãt hec latiꝰ sermo
ne deduci. ondendo q̃ etiã corda prima q̃
est paternalis adoptio si tangaẽ sapienter/
digito sctẽ meditatõnis/ apte reddit sonũ
quelibet virtuose ⁊ spũalis affectiõis. Sic
rursus in alia q̃libet (q̃uis nõ equa facili-
tate) repies vt sit sonus tuus multiplicaꝝ
sup numerũ. Ex q̃ resonãtia fit. q̃ cadũt ⁊
recedũt maligni spũs viciorũ tanq̃ citha
rizante dauid. desinat nequã spũs exagita
re saul. ita vt cuilibet decẽ sonorũ pricipa-
lium/ possit aptari vna ex trãsgressionib⁹
decẽ ꝑceptorũ. ¶ Addamus ad hec q̃ dñi
meditatio nr̃a ferẽ sup hmõi cordas sentẽ
tiose veritatis. ⁊ ad reddendũ sonoritatẽ
religiose affectõnis seu passionis. Fit hoc
aliq̃n ꝑ rõnes sumptas eternas ⁊ exꝑmis
sapie principijs ⁊ tũc reddit sonus in psal
terio tanq̃ de supnis. Fit hoc aliq̃n ꝑ rões
sumptas ex affectibus ⁊ sensualibus expiẽ
tijs/ ⁊ ita resultat sonus in cithara tanq̃ ex
infimis. Fit hoc aliq̃n ꝑ rões sumptas ex
deductõne cõclusionũ ꝑ principia prima:
vel ꝑ ratiocinationẽ ab effectib⁹ ad cãs sui
as sumptã. ⁊ ita reddit̃ cantici iocundꝰ
velut in gutture ⁊ faucibus rõnis. ¶ Sic
psallimus spũ ⁊ mẽte cantamus in cordi
bus nr̃is cantica dñi. Sic citharizam⁹ mot-
tificatis q̃ammõ ⁊ ꝑ disciplinã desiccat̃
alioquin nõ esset psalterñ iocundũ absq̃
hac cithara. Sic optabat psallere, canere
et citharizare q̃ dicebat. Exurge psalterñ
et cithara exurgã diluculo. Sed q̃d ꝓcor ẽ
exurgere diluculo ⁊ puto q̃ est ad primos
gr̃e ꝓcẽplatiue radios splendentes ꝑ ite
gionẽ ꝓtinus erumpe ⁊ velut ex silẽcio dice
re. bonũ est cõfiteri dñō ⁊ psallere nomini
tuo altissime. mysticis modis dicis. Ad
annũciãdũ mane ꝑspitatis misericordiã
tuã ⁊ veritatẽ tuã ꝑ noctẽ aduersitat̃. In
decacordo psalterio cũ cãtico in citharã.

Consideratio .22.

Deꝰ et vltima.

Passionales sermones assumi
pñt vt inducanẽ hoies ad vẽ-
tem. veritate tñ ⁊ discretione sp obseruata
¶ Laudat Aris. in rhetoricis illa indicia
apud q̃ phibenẽ dici sermões passionales
et vbi veritas nuda ꝓponi iubeẽ. Recte id
quidẽ. si nulla ex pte iudex quereret aliũ
de diuerti a tramite recto iusticie. quãdo
modũ si nullos vnq̃ fieri cõtingeret para-
logismos. ars de sophisticis ⁊ elenchis fru
stra esset. Sed cũ ꝓsuasiones passionales
q̃tidie fieri cernimus aduersus veritatem
tam ꝑ nosipsos in quibus habitãt hmõi
passiones ex corruptela peccati q̃ alios:
quis phibuerit (sicut arguit Augn. quar
to de doctrina xpi) quis inq̃ phibuerit
eloquentiã seu psuasionẽ rhetoricã indu
ci licere ꝓ defensione veritatis et ꝓ sua in
cordibus humanis plantatõe. vt libẽter ⁊
obedienter audiaẽ veritas aduersus pal-

liatam ⁊ fucatā falsitatē ¶ Addimus in cōsideratōe. q veritas tñ ⁊ discretio / semp obseruet. Male em̄ p veritate certaret falsitas qm̄ nō sunt facienda mala vt bona eueniant. Silr nec asserenda falsa sunt vt veritas cōfirmet. Proinde si mouere que obseruata discretiōe / nihilominus magis effeceris. q̄ si equū velocē stimules ad cursum sine freno. sicut eniz discretio sine passionali iacet. sic affectio sine discretiōe ꝓcipiat. Qua in re placet attēdere quas industrias obseruat discretio. Discretio permittit sepe passiones aliquas vicioſas succrescere. dum plantandis virtutibus curā impēdit. Docet quippe eam / parabola euāgelica: de nō extirpandis p omni tpe zizanijs. ne simul eradicet ⁊ triticū. Raro em̄ vel nunq̄ germinat in nobis triticū virtutis / sine zizanijs aut paleis / alicuius vanitatis. Plerūm cum primū necesse sit esse animale. qđ animale est ꝑm apl'm deinde illud qđ spūale. Viderint ergo q̄ indiscrete se habeant eruditores puerorū vel aliorū aialium pueris / si protinus eos quesierint exuere ab omni passione vicioſa. eos velut ad spiritualē senectutē subito ꝓuehere cōtendunt. Si demū sine ordine ⁊ tpe zelus eorū ꝑm sciam implacabili feruore ꝑsequi moliat. Amplius vo pmittit discretio passiones aliqs germinare vel crescere / nō q̄ placeant aut pulcre sint. sed ne deteriores inualescāt passiones sicut retundit clauus clauo. ⁊ dolor ē medicina doloris. Sic em̄ respectus humane laudis / vel timor infamie vincit aliqn̄ turpiores adulteriorū ⁊ stuprorū ⁊ rapinarū aut aliorū hmōi flagicioꝝ / opatōes / sic torerabilius est pmittere diuisionē odioſaz fieri inter quasdā psonas / q̄ impudico se amore cōmaculent. sic ad felicē reipublice miniſtrationē / inducunt ipsi principes aliqs̄ p fame reꝑ omissionē. Sic ad lras cognoscēdas ꝓdest pueris emulatio quedā (licet vicioſa) vt socios exuperent. ¶ Rursus discretio / sicut pmittit passiones aliqs vitupabiles sic aliqs laudabiles / ꝑsertim fortiores ⁊ sublimes qñq̄ cessat inducere. si in deteriorē exitū. eas versum iri cognouerit. Reputa si parere tibi. si frenū suū prati postea recusarē. Non em̄ pñtia tñmō spectare satis habet discretio sed rerū exitū prudēter ipsa metit. Nihil quidē sublimius ⁊ nihil periculoſius ⁊ tentatōibus magis expositū / q̄ ambulare p viā affectōis amoroſe dum vehementia in se habet. sic amor vti zelus do.t. vehemētiſſima est passionū ¶ Postremo placet ipsi discretōni. sobria mens ⁊ modeſta. si tñ solicita est ambulare cū deo suo p viā mandatorū suorū. ⁊ hoc via regia a patribus trita. tā q̄ si iumentū sit apud deū. tā q̄ ꝓterea sit asina q̄ agitat iesus in irl'm. Plus q̄ in q̄ placet talis quedam rudis mes. ⁊ arida terra sine aqua / q̄ si reiecto freno discretōis / q̄reret ductu ꝓpriorū affectuū in mirabilibus sup se ꝑruptā mōtiū ꝓtēplatōis. p alta ⁊ sublimia sapīe. p desideria flamātia q̄bus accēdit feliciter quidē si discretōi sp inheserit / saluare se in mōte ⁊ illic despectis imis iubilare deo / in decacordo psalterio / cū cātico in cithara cū ꝓpba abacuc dicere exīstia sup excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem.

¶ Finit.

Carmen ad Petrum

de Ailyaco Cameracēn. Cardinalem ꝓ quō hec vita quoddā somniū est.

PEtre quē totū frenesis replenit
Hominū cur nō miserā vocem?
Pluriū vitā: an caret sopore.
Cor vigilantum?
Non caret / nam quas aliunde somni
Tradimus causas / nisi q̄ recludit
Dissa de corde cerebri meatus
Fumida nubes?
Quis ⁊ quātus varius frequensq̄z
Fumus occursans modo vel recursans
Occupat sensus vigiles ab intus
Idola turbans
Ebrij testes / varijs homo fit
Ebrius causis / put appetentum
Passio sese / vehementer alto
Corde ꝓundat.
Nonne vesano furiunt amore
Plurimi sic oat odium vel ira
Timor ait zelus vel opum cupidō
Gloria vana.

Carmen de somnio vite

Error hinc in vi stolidus resultat
Estimatiua/spes q̄ intro
Res quasi veras capit/ac ineptum
Judicium fert.
Somnians crebro vigil esse credit
Disputat versusq; facit/reflectens
Se sup/dicit vigilo nec erro
Somniculosus.
Soluit somnus quid eum fefellit
Conspicit/vultus sibi carere
Deliramento/vicios̄a primum
Passio cedat.
Vana virtutum simulacra fingit
Passio/nunq̄ bona iudicatrix
Fert suā prauus frenesim/videbit
Liber a illa.
Liberat clamor/melius monētum
Soluit letargum/reuersa cessat/
Pena si det/sine vel furoris
Tempora labi.
Sortis humane miseratus esto
Suauis interpres/rō vigorem
Seruat in paucis/habet hinc minorē
Culpa reatum.

Explicit.

Incipiunt capitula

huius opusculi de mōte cōtemplatōis.

Capitulum .i.

Quasa quare de materia tam alta cōscribit gallice potius q̄ latine ⁊ simplicib⁹ ⁊ illiteratis potius q̄ doctoribus.

ij Natura ⁊ magna scia nō est oīno cōtemplationis necessaria.

iij De duobus hoīm generibus ⁊ qui habiliores sunt ad cōtemplationē

iiij De duobus modis cōtemplatiōis vno in scia. alio in affectu.

v De magna differentia inter sapientiam ⁊ sciam.

vj Q̄ nullus debeat dici sapiens nisi sit bonus.

vij Quō simplices ⁊ idiote possunt peruenire ad sapientiam p exemplum a simili.

viij Que sunt opa p quē deus pfectius cognoscat̄.

ix Continuatio brevis seu epilogus pdictorum.

x Q̄ amor dei principiū est et finis vite cōtemplatiue

xj Nō amor mundi primo est remouendus.

xij Qualis sit pena in dimittēdo amorem mundi.

xiij Quō aliquis possit a mittere amorem mūdi p exemplū ostendit̄.

xiiij Nō legere aut audire sanctorum. aut sanctarū vitas ꝓfit ad contemplationem.

xv De angelorū suffragijs ⁊ aduersitatibus atq; generibus a liquorū hominum ꝓsperitatē vel aduersitatē habentium.

xvj Incipit loqui de scala cōtemplatōnis dei cuius tres sunt gradus scz humilis penitentia. locus secretus cum silencio. fortis pseuerantia/vt beatus Bernardus ponit sup cātica canticorum.

xvij Quō a labore active vite incipi debet vita cōtemplatiua.

xviij Gratia singularis aliquibus collata. nō est ab oībus imitāda. Et q multi oppositum facientes sunt decepti.

xix In quo consistit pfectio vite ꝓtemplatiue p similitudinem amoris mūdani declarat.

xx Qualis sit amor dei quē cōtemplatiuus habere debet.

xxj De scdo gradu cōtemplatōis ⁊ duro conflictu ibidē existente.

xxij In quali statu sit contemplatiuus in scdo gradu cōtemplationis.

xxiij De duobus modis silencij ⁊ solitudinis.

xxiiij De naturali secreto.

xxv Quō corpus cōtemplatiui debeat ordinari ⁊ de impedimentis adhuc nientibus.

xxvj Disputatio quō vita contemplatiua sit pficua ⁊ primo sibi ipsi.

xxvij De pfecto magno quē cōtemplatiui alijs afferunt.

xxviij Quod nō sit supbia tendere ad vitam cōtemplatiuā ostendit per exemplum.

xxix De excellentia cōtemplatiui super activos.
xxx De necessitate gratie dei ipsi contē platiuo.
xxxi Qualiter aīa in contemplatiōe dī elevari sup corpus ⁊ qōāmō ipm deserere ⁊ efficiē simpler ⁊ vnica.
xxxij Memoria libri mgr̄i Richardi de sancto Victore de cōtemplatōe.
xxxiij De tercio gradu cōtēplatōis. ⁊ sili tudines quedā naturales.
xxxiiij Quō fortis perseverātia necessaria est cōtēplatiuis declarat p exemplū
xxxv De impedimētis pluribus ne possit quis mōtē cōtēplatōis ascēdere.
xxxvi De quibusdā adhuc alijs impedimentis in via ista.
xxxvij Quidam modi meditādi qui pñt seruari in cōtemplatione.
xxxviij De mō cōtemplādi quem beatus Bern̄. tenuit in principio.
xxxix De alio mō meditādi p exemplū mendicantis.
xl Commēdatio istius modi cōtēplationis tanq̄ secure vtilis ⁊ lenis.
xlj De mō se vsitandi in cōtemplatione p̄dicto p istum modum.
xlij De tribus dei iudicijs ante oculos mentis revocādis p materia contemplationis.
xliij Quō quidā deficiunt in p̄seuerancia forti ⁊ ideo in cōtemplatōe modicum p̄ficiunt.
xliiij Quedā imaginatio montis cū tribus tabernaculis sine habitaculis scz fidei spei ⁊ charitatis.
xlv De tribus modis quibus gr̄a dei detur.

Finit.

Prologus in tractatum eiusdem dñi Johannis de Gerson Cancellarij Parisien. de cōtemplatiōe ex Gallico in latinum translatum.

Capitulum .1.

Causa quare de materia tam alta conscribit gallice ⁊ simplicibus ⁊ illiteratis.

Quam plurimi nōnulli fortasse poterūt ac querere p̄pter cur de materia tam sublimi. puta de vita cōtemplatiua scripserim tractatū p̄sentem idiotis simplicibusq̄z. videlicet sororibus meis ac etiā lingua materna gallicana. ⁊ non potius sermone latino. ipsis scia ampliori imbutis. cū ista materia ad illiteratos simplicesq̄z nō pertineat? Ad qō ego inquā. Quia em̄ in libris varijs doctorū sanctorum/de vita p̄tacta subtiliter tractat̄/vtpote a sctō Gregorio in moralibus/necnon a beato Bernardo super cantica. Item a Richardo de sancto victore. ⁊ a q̄pluribus alijs ad dicta quorum/eruditi scientijs cōfugium facere possunt. Idcirco talib⁹ scribere talia supsedeo. Sed ⁊ secus de simplicibus ⁊ illiteratis p̄sertim sororibus meis/quibus p̄sentia conscribo de materia contemplationis. Latinos sermones intelligere nō valentibus. Et cum dicat ap̄l's q̄ mulier innupta ⁊ virgo. cogitat que dñi sūt/vt sit sancta corpe ⁊ spū/que aūt nupta est. cogitat que sunt mundi/quō placeat viro suo Ideo vtilius ⁊ cōuenientius me compilare ⁊ scribere non posse iudico dictis meis sororibus (que dei gratia p̄dē absq̄z matrimonij vinculo viuere p̄posuerunt) q̄ quō ⁊ ipse deo placere poterint eidē famulando continue. eumq̄z amādo ⁊ honorādo. Nec earum me simplicitas ab opere illo retardare habet. cuz p̄m intellectus sui capacitatem velim p̄cedere. quem in eis expertus sum. nihil in comp̄hensibile dicturus aut difficile.

Capitulum .2.

Literatura magna est scia/non est oīno cōtemplatiuis necessaria.

Quamuis aūt copia scientie ⁊ literatura eruditioq̄z legis diuine ac sacre scripture. non modicum ad apicem cōtemplationis volare cupientibus p̄fert amminiculum. nihilominus idipsum interdum obest multū pluribus. non quidem ex se. sed occasione inflatiōis ex scientia prouenientis ⁊ accepte. Impossibile autem est/ad veram cōtem-

plationem. alio itinere quam p humilitatem puenire. sicut dicit apls. Si quis inter vos videt sapiēs esse in hoc sēculo. stultus fiat vt sit sapiens. Hoc est. intellectus suum humiliter. stultum se reputās respectu diuine sapientie. puta nō valens comphendere dei iudicia atq; opera. Hinc est q; in contemplationis acquisitione/pluribus scientificis/viam ad eam pueniendi nil tantū intercludit/q; se humiliare dedignant. scz eorum intellectum occupando et summittendo mysterijs redemptionis dñi nostri. suisq; factis tam humilibus et exemplis relictis. ¶ Et tñ p istud hostiuz q; tam humile atq; bassum est/nō intrās fur est z latro in vanum q; laborat. Sicut dicit dñs. Invanitate sensus sui capite inclinans leuato in magna scz sui intellectus reputatione z scientie sue. spernens inclinari efficiq; vt parulus. nunq; p hostium illud humile poterit introire quin potius offendens abijt retrorsum. ad instar quorundam dñi nostri discipulorum. de quibus scriptum est q; abierunt retrorsum. cū scz eum capere z intelligere nequiverāt de sūi corporis mysterijs docentem. ¶ Qua de re etiam accidit quosdaz doctissimorū opinasse/q; vtinam ad tantam scientiam nunq; pueniissent/sed potius premansissent in sua simplicitate/quemadmodum matres eorum sine literatura. ¶ Non rōne scientie ex se q; scz p̄ficua non esset. immo prodest multum p omnem modum/ea vtenti bene. humiliter z in dei gratia. sed pueniit illud ex surreptione supbie/sicut dicit apostolus/quia scientia inflat. Accidit item z vim complexionem ac psonarum varietatem. Experimur vinum optimum obesse non parum: febribus laboranti. Sicq; ensem furibundo. qui quippe cum tali seipsum mactet. Videmus etiaz oculis egris odiosam esse lucem/que puris delectabilis. dulcis z amabilis est. Similiter est de scientia. q; ipsa scz homini moribus inordinato atq; indisposito. p abusum multū est damnosa.

Capitulum .5.

¶ Qui ad contemplationē meliores sunt.

Sicut dicit beatus Gregorius sexto moral'. sunt quidam naturaliter aut ex complexione vel consuetudine/ad exteriora occupationesq; terrenas ita inclinati q; ad contēplationem se eleuare nequeunt. multo autez habiliores reperiuntur ad vitam actiuam. Quod si ad oppositum niterentur. in magnos inciderent errores z blasphemias. Tanto enim deteriores coram dis tumultus tolerant quanto eis licentius ad cogitationes vacat. Ideoq; tales in actua ipsos exercitare debent. ¶ Alij vero mentis sunt tam tranquille z ociose. vt si eos laboz occupationis excipiat in ipsa operis inchoatione succumbant. sed delectabiliter viuunt in consideratione operum dei vitaq; celestis. z hec rumināntes atq; tota humilitate de sua salute meditātes. Et tales quantum valent mentes suas ab exercitatiōe immoderati operis abstrahant. Sepe enim qui deum contemplari quierunt. terant. occupationibus pressi ceciderunt. Et sic tales in operatōnibus exteriorib; occupati plus deficerent q; proficerent. ¶ Sunt alij qui ex consuetudine aut virtutem contemplationis vel dei dilectionem excellentem aut certe eis a suis progenitoribus aduenit vt scilicet habeant mentem habilem z quasi ambidextram valentes se modo vno modo alteri se tradere vtiq; quales esse prelatos decet. ¶ Quodo accidit quandoq; q; quidam clerici z literati. Sunt de statu primo z conditione talium. quare sequitur q; sepius ipsi errant. se nimis profundis cogitationibus ingerunt. dimittendo operatōnes z exteriores occupationes. Etiam euenit q; simplices persone/z illiterate sunt de alio statu. z ditione alia. z tales secure possunt vinere in solitudine. z semp aut frequenter cogitare de eorum salute/sine alia occupatione terrena. ¶ Ita ergo videtis manifeste q; p sone simplices non sunt repellende/quinetiam eis est bene scribendum de vita ista contemplatiua. ¶ Videmus etiam z vi

dimus per experiẽtiam in sanctis heremitis ⁊ in aliquibus feminis q̃ plus profecerunt in dei amore per istam vitam contemplatiuam. q̃ fecerunt vel faciũt plures magni clerici. Ratio. quia ista vita melius acquiritur per bonam simplicem humilitatem q̃ per literaturam magnam. Sicut dicit Salomon de dei sapientia q̃ ipsa gratinato eius. Ideo precipitur alibi. Que rite deum in simplicitate cordis. quia ipse simplicissimus ⁊ reperitur per simplicitatem.

Capitulum .4.

De duobus modis contẽplationis. Uno in scia. alio in affectu.

Sed pro plenioꝛe satisfactione in ista materia/cõsidero q̃ vita contemplatiua habet in se gradus ⁊ partes quarum vna est subtilioꝛ alia. Et est vna talis que inquirit per rationes fundatas in vera fide dei naturam ⁊ ipsius essentiam ⁊ eius opa. Et vas let ista contemplatio ad reperiendum nodum. aut etiam ad defendendum contra errores ⁊ falsitates hereticoꝛum ⁊ infideliũ. Et de tali materia nõ intendo loqui ad presens. pertinet enim solummõ ad bonos theologos. bene in sacra scriptura instructos. non autem ad simplices. nisi esset per inspirationem ⁊ miraculose ipsis data sicut accidit in apostolis qui erant valde simplices ⁊ sine literatura ⁊ pluribus aliis

Una alia pars contemplatõnis est que principaliter tendit ad dei amoꝛem ⁊ ad sapiendum suam bonitatem sine magna inquisitione clarioꝛis cognitionis quam est talis de vera fide que data est eis aut certe inspirata. Et ad hanc contemplationem possunt pertingere simplices psone. in dimittendo curas mundiales. Et in cultoꝛdiendo coꝛ suum pure ⁊ munde. Et de ta li loquoꝛ in presenti: Et credo q̃ ista sit sapientia ⁊ contemplatio quam principaliter beatus Dyonisius in libris suis ỏ mistica theologia edocuit. et est sapientia excellentioꝛ ⁊ altioꝛ quam possumus habere in hoc mũdo. que fuit ei revelata p̃ beatum Paulum apostolum. cuius ipse extiterat discipulus.

Capitulum .5.

Magna differentia est inter sapientiam ⁊ scientiam ꝑm doctoꝛes.

Magnam differentiam assignãt doctoꝛes sancti/ inter scientiam et sapientiam ⁊ principaliter beatus Bernardus. Quia sciẽtia pertinet ad intellectum ⁊ conuenit isti soli. sed sapientia ad effectum. Et ideo ꝑm nomen suum sapiẽtia valet tantum sicut saporosa scientia. qui saporꝛ respicit affectionem desiderium appetitum et voluntatem persone istius cui inest. Et ideo potest in aliquo magna scientia vel cognitio esse in quo erit modica vel nulla sapiẽtia. Ratio. quia non habet saporem vel affectionem ad illud quod ipse scit. Et declaratur per exemplum grossum. Potest enim aliquis cognoscere mellis naturam. quia audiuit aliquando de tali narrare siue loqui. vel etiam quia legit in libris de natura mellis. sine hoc q̃ quãdoq̃ mellis dulcedinem gustauerit. Item medici cognoscunt naturam infirmitatum. et sepe melius q̃ ipse infirmus seu patiens. Sed q̃tum ad sensus doloꝛis/clarum est ipos infirmos plus scire infirmitates. non per rationem sed per experientiam. Sic suo modo potest aliquis habere maximam scientiam vel cognitionem alicuius persone sine magna affectione amoꝛis vel odij complacentie vel displicentie ad talem personam. Et aliqua parte potest aliquis capere magnam affectionem vel complacentiam alicuius/sine magna eius cognitione. Videtis ergo q̃ ꝑm hoc possumus cõcipere ⁊ intelligere/posse esse magnam sapientiam in aliquo. sine magna vel clara cognitione. ⁊ claram ⁊ magnam scientiaꝫ seu cognitionem. sine multa vel magna sapientia.

Capitulum .6.

Nullus debet appellari sapiēs nisi bonus existat.

Secundū dīm vsum loquēdi cōiē tem dicūt cōiter aliqui magni clerici theologi ꝛ phi habere sciam vel sapiam qui sunt instructi in prima pte cōtemplatōis/de qua locutus sum. Sed in tali cōtemplatōe videnē posuisse phi felicitatē vel beatitudinē hūanā. Sed hoc dicere est minus rectū ꝛ est abusus loquēdi nisi tales clerici habeāt cū cognitiōe eorū/ardentē affectionē p dilectionem ad deū. ꝛ ad hoc qō facit eius amorē. ¶ Et sine tali dilectōe ꝛ charitate/nō pōt esse posita ipsa felicitas in cōtemplatōe. nec fuit vnq̄ intētio Arist. alia. sicut ego teneo. ¶ Et q̄ aliter fecerunt/sunt ab ipso aplō reprehensi dicente. q̄ illi qui dicebāt se sapientes. hoc est habere sapiam/facti fuerunt stulti. ¶ Et cām assignat. qr cū cognouissent deū nō sicut deū ipm glorificauerūt. nec sicut deum amauerūt/nec grates ei reddiderūt sz euanuerūt ꝛc. Sic ergo possumus videre q̄s veraciter loquēdo dicere debeamus scientes vel habere sapiam ꝛ q̄s nō q̄ tum cūq̄ lr̄ati extiterint.

Capitulum .7.

Quō simplices ꝛ idiote pōt ad sapiam pertingere p exemplū a silī.

Cognitio vel scia q̄ habē de deo p verā ꝛ solā fidē/sufficit ad puenīendū ad talē sapiam sicut dictū est p amorē dei/ꝛ seruitiū ꝛ eius honorem. ¶ Et videt mihi q̄ sicut dicit Aris. q̄ simplices pōt habere felicitatē credēdo hec q̄ phi testificati sunt de deo ꝛ angelis ꝛ ponere p̄m hoc cogitationē suā affectionē q̄. ¶ Per hoc ꝛcludo q̄ xp̄iani simplices habētes fidē firmā de dei bonitate ꝛ p̄m hō ardenter amāt/verius hōt sapiam ꝛ potiꝰ debēt dici sapientes q̄ quicūq̄ alij lr̄ati/existentes sine amore ꝛ sine affectiōe ad deū ꝛ sanctos eius ꝛ etiā plus placent deo tales magis q̄ alij. ¶ Et q̄ plus est tales lr̄ati sine affectione/deo displicibiles sunt. existētes sicut sal corruptū ꝛ sapientes infatuati ¶ Et ptz hoc p exemplū grossum. Si pater vnus habeat filios duos/quorū vnus nihil scit de secretis sui patris sz solū q̄ sit pr̄ suꝰ ꝛ q̄ totū sm̄ eē ab eo habeat. ꝛ q̄ debeat eum amare ex toto corde ei seruire ꝛ eā honorare ꝛ sic facit de tota sua affectōe. Alter aūt filius multū sciat d̄ secretis patris sui p revelationē a patre sibi factā ꝛ de talibus scit loqui magnanimiter ꝛ tū non habebit aliquā vel q̄li nullā affectionē dulcē et amorosam/ad patrē suum neq; ad obediē quiū eius. Istis stātibus. peto quis illorū filiorū a dicto patre plus amabitur ꝛ plus honorabit et magis remunerabit ꝛ non em dubiū quin primus. ¶ Et insup a patre filio p̄pter talē affectionē ad ipm habeam instruet amplius: de secretis patris sui ꝛ de tota eius hereditate. Sic ēs aūt cōdemnabit p̄pter suā ingratitudinē ꝛ malicia ꝛ p̄pter abusum cognitiōis secretorū sui p̄is sibi revelatorū ab eodem.

Capitulum .8.

Que sunt opa p q̄ deus pfectius cognoscit

Quare iam offēdi (sicut mihi videt) nō frustra ꝛ impinet esse loquendū simplicibus deū ad ta cōtemplatiua/p introductiōe eorū ad dei amorē ꝛ eius degustationē ꝛ saporem p̄ sanctas dulcesq̄ affectōes. sicut p spem bonam. timorē sanctū. p ardens desiderium. p displicentiā ꝛ tristiciā offense diuine per peccatū. ꝛ sic de affectionibus aliis. Et q̄tum ad hoc cognitio vel scia lr̄arum seu literatura/nō requirit vltra plenā grossam q̄ fidē seu credulitatē. quā tales simplices tenent de deo ꝛ de sua potencia sapia ꝛ bonitate. de suis mandatis ꝛ mysterijs generalibus. de nostra redēptiōe. de pdiōe ac de inferno. ¶ Et nō est exile. posse ad qui rere sapiam hmōi de qua dixi. Testat enim Guilhel. doctor eximius q̄ inter oia dei opa. nullū plus notificat ꝛ agnoscere facit deū suāq̄ bonitatē/q̄ ista delectatio q̄ ei spūali placentia recipit in aia cū ipse deus eam secrete visitat/post q̄ se pfunde bunt liauerit/añ eius maiestatem. ¶ Et si ita est. imo q̄ita est. pz q̄ simpler ꝛ illiterata plona melius cognoscit deū/amando eum ꝛ in aia sua eius opa recolēdo sicut dictū est q̄ facere pt q̄tūcūq̄ lr̄atus ꝛ phs p opa q̄

teriora ꝙ rōnes naturaliꝝ acceptas. Tñ dñs nr̄ ihesus xp̄s pr̄i suo gr̄as agit qꝛ abscō dit hec alta mysteria a sapiētibus ꝛ prudē tibus huius mūdi. ꝛ revelauit ea pvulis. ¶Exepla etiā supra posita de infirmitatib⁹ et melioris natura hec declarāt manifeste.

Capitulum .9.

¶Continuatō seu epilogꝰ dictoꝝ sb̄ brevitate

Postq̄ vidi ꝛ rōnem assignavi. quā ob cām mō gallice ꝓscribe rem simplicib⁹ psonis. s. vobis sororib⁹ meis ꝛ dilectis ꝑ genealogiā carna lem ꝛ si deo placet plus ꝑ spūalē affinitatē. Hunc intēdo descēdere ad ꝓsequēdū qō ꝓcepi. demōstrando vobis aliqliter ꝛ mō grosso iter vite ꝓplatiue illius q̄ ad vos ptinere pōt. q̄ pdūcere vos poterit suffici enter ad verā sapiam ꝛ vr̄am salutē. ¶Quia (vt Aug. testatur) plures simplices absq̄ scia opati sunt salutez eorū habēdo fidem spem ꝛ charitatē. alij aūt cum sua sapia: di mersi sunt in pfundū inferni. ¶Dimittam⁹ igr̄ tales sapientes se dānare sic dicit ꝛ Bern̄. et nos tota simplicitate queramus salvari.

Capitulum .10.

¶Amor dei principiū est vite ꝛ finis.

Radix ꝛ initiū vite ꝓplatiue ꝛ finis. ¶Ex q̄ deus amore dimittat vita mūdana / oēsq̄ cure eterne ꝛ occupatiōes. se totū tradēdo ipsi deo. ¶Secus aūt faciēs / seipm decipit. ꝛ sepe nō ꝙuenit ad finē laudabilem / nisi se emēdaverit. sicut sunt qui se tradūt religi oni vel studio / extra mūdū. nō ꝑ dei amo re. sed ꝓpter pigriciā. ꝛ ficte mūdi laborem subterfugientes. vel ꝓpter habere vñ vine aut ꝓpter vanitatē ꝛ superbiam cupien tes reputari magni clerici aut devote ꝓso ne. vel etiā ꝓpter curtositatē. s. solum ꝓpter scire quēadmodū plures fecerūt pbi. ¶Ista nis etiā vite ꝓplatiue debet esse amor dei hoc est ꝙ ꝑ eius dilectōe ꝛ amore / nitat de bono in melius ꝓficere. ꝛ ꝙ velut se abstra here ab omni alio ope ꝛ occupatōe. ¶Et qō dicoq̄ debeat se abstrahere ex toto ab alijs occupatōibus. hoc intelligo ꝺ terrenis ꝓn cipaliter et de tali q̄ notabiliter impediret suā ꝓplationē. ¶Scio ei q̄ modica ꝛ tpa ta occupatio aliqn̄ necessaria ē ꝛ valde pfi cua / ad vitā cōplatiuam ad pigriciā aue etiā malā tristiciaz depellēdam. ¶Predicta apl's affirmat inqens. ¶Plenitudo. i. finis legis. s. dīne ē charitas sive dilectio. ¶Et iō in lege dei q̄ dicta ē sapia vl' theologia / iste excellentioꝛ appellari dz mgr̄. q̄ plus amat deū. iste etiā hz vitā pfectioꝛē statū q̄z nobi lioꝛē. q̄ meli⁹ diligit ꝛ plus. ¶Et qꝛ vita ꝓplatiua ꝙueniētioꝛ ē de se ad bn̄ amandū deū. sicut scholа vel studiū vbi melius ista ars. s. dilectōis acq̄rit̄. iō vita ista plus laudat̄ ꝛ approbat̄ in sacra scptura. ꝛ a sanctis doctorib⁹ ꝛ principal'r ꝙ vexat deū amo ris ihesum xp̄m. q̄ ista dedit sniam q̄ maria melioꝛē ptē legerit. ¶Et q̄ ē ista pfectio. certe q̄ illa sedebat ad pedes iesu ꝛ audiebat vba illi⁹. ꝛ audiendo de suo amore inflama bat. ¶Vex est tñ q̄ aliqs pōt interdū in vita sua activa pl⁹ deū amare q̄ ali⁹ facit in vita sua ꝓplatiua. ꝛ talis ē magis pfect⁹ q̄ vis sit in statu min⁹ pfecto q̄ ꝓplatiua ¶Et etiā talis vita activa pfectioꝛ erit vt hec q̄ vis ꝺ se sit in statu min⁹ pfecto q̄ ꝓplatiua. ¶Ex q̄ vlteri⁹ ꝑz illos decipi putantes vite ꝓplatiue finē esse solū scire vl' ac q̄rere novas veritates / imo pot⁹ f. nis ꝑncipalis ei⁹ est deū diligere ꝛ degustare q̄ bo nus ꝛ suavis sit ipse. ¶Quāvis iste sapoꝛ seu gustus vl' attact⁹ aut spūale illud sentimē tū / pōt dici foꝛe vn⁹ modus cognoscēdi qꝛ amoꝛ ipse cognitio est sicut Aug. testatur. ¶Que cognitō talis ē ꝛ ita secreta q̄ a nemi ne nisi eā bñ̄ ꝓcipiē. q̄ ꝑ vba aut doctri nā explicari ꝛ demōstrari nō pt alteri. quē admodū ꝺicta solet de infirmitate valida q̄ doloꝛē huius infirmitatis nullus tam bñ̄ sentit sicut qui ista pmit.

Capitulum .11.

¶Qō amoꝛ mūdanus seu mūdi primo est remouendus.

Quies inchoare ꝛ scire artē bñ̄ amādi deū ꝑ vitā ꝓplatiuā. ꝑ mo et principal'r toto conamine laboꝛare dz ad removendū amoꝛē factū ꝛ cōtrariū quē appello vocabulo generali amoꝛē mū danū. ¶Amoꝛem mūdanus iste ē vt glu tinū qōdā alas aīe spiritales impediēs ne

se in altū poterit subleuare. ¶ Est etiam sicut calx seu cemētū tenax forte pedes aīe retinēs. ne libere valeat ptrāsire. ¶ Rursus ꝑpat̄ iste amor cathene silr tenēs ⁊ alligās aīam ipsi corpi/vt ab eo nō se poterit elongare. in silr tudine vni⁹ vrsi vel simie/cōtinue se vertēt⁹ ⁊ girāt⁹ seu circūeuntis columnā aut pilare cui alligata ē. vltra trāsire nō potentis. ¶ Itez est sicut truncus q̄daz alligatus simie. p quē inimicus. aīam ipaz affixā tenet semp. phibens fugā eius lōgiorem. q̄tinus ēt citius aliq̄n fugientē reapprehēdat. ¶ Similat̄ insup cōpedib⁹ quibus aues rapaces alligare pedib⁹ deferūt. ¶ Et sic pariformit̄ de pluribus figuris q̄b⁹ ꝑpat̄. ¶ Iste amor ē regina illa pessima q̄ cōstituit ⁊ fundauit babylon ciuitatē ꝑfusionis ⁊ inimici infernalis in creatura hūana ¶ fecit em̄ amare semetipm̄ vsq̄z ad ꝓptū et nihilipēsionē dei oīpotēs. ¶ Est item terra mala sterilis ⁊ maledicta nō ꝓducēs fructū q̄ tu lucū q̄z bonū. ¶ Est ⁊ cadauer phibēs cozū reuerti in arcā hoc ē aīam i hospiciū celestis padisi. ¶ Postremo gerit typū fatue mulieris intm̄ garriētis ⁊ vlulantis ⁊ tā horribilē strepitū excitātis p suas fantasias q̄s inducit in domū ipsi⁹ aīe sine cessatōe/q̄ ipsa aīa cogit̄ exire ꝓpriuz domiciliū ⁊ spūsctus q̄ esse deberet verus hospes nō ꝓt inibi hītare/sz inde abscedit

Capitulum .12.

Qualis sit pena dimittēdi amorē mūdi.

Ex q̄ amor mūdi seu mūdanus talis ē sicut ꝓdixim⁹. et q̄ amor bon⁹ illuc puenire nō valet vbi iste habitat. Optet se g̃ inde expedire ⁊ remouere ⁊ ipm̄ totalit̄ rūpe/eiusq̄z ciuitatē cōfundere. atq̄z ab hospitio suo expellere. Sed heu hoc facere ē mīro difficili⁹ q̄ plures credūt. Et q̄lis pena sit/isti meli⁹ ꝑcipiunt/q̄ seipsos a tali studēt alienare/q̄ ceteri q̄ de hoc nullū ꝓpotū faciūt nec ad h⁹ mūt. Sicut em̄ auicula q̄ constricta ⁊ capta sit ꝑ pedib⁹ nō ꝑcipit. ⁊ eū suplicdet glutino. nō sentit se annexā q̄usq̄z receedere volueriit ⁊ inde volare. Sic ⁊ in ꝓposito. Inde accidit plancte⁹ ⁊ tristicia/istis q̄ nouiter ad dei amorē cōuertunt. Veniūt em̄ ipsi dolorem ⁊ penā /multopl⁹ q̄ antea. Hoc etiā facit dyabolus/q̄ inimic⁹ salutis tunc tales magis nitit̄ retrahere/quā a modum cattus solet muri acere. cū nimis ab ipso se voluerit elongare. Aut etiā sicut inde aliqs captiuis suis a captiuitate sua fugitiuus. Cūc em̄ clientes suos mittit ad reducendū tales/antea aūt nō mittebat eos ad reqrēdos. iō sic necessariū ē/q̄ verus deus amous saluator nr̄ Jesus xp̄s attrahat ad se aīaz illā quā ee voluerit sua amicā ⁊ ipsam. instrudo eā in arte vere dilectōis ⁊ boni amous. Attractionē aūt istā facit ipse/varijs modis. Dō ꝑ inspiratōz ⁊ secretas monitōes cordis interius. sine alio medio. Aliq̄n ꝑ mediū angeli. Depe aūt mediātib⁹ alijs hoīb⁹ tradēt⁹ doctrinas et bonas instructōes. Interdū ꝑ magna bñficia ⁊ dona diuersa. Aliq̄n etiā ꝑ aduersitatē ⁊ tribulatōz. sine sit ab extra. sine ab intra temptationibus varijs.

Capitulum .13.

Quō aliquis amorē mundi ꝓssit deserere ꝑ exempla.

Sancta aīa in canticis senties in se granitatē ⁊ durū iugū seu grauitatē onus terreni amous. cupiēs appropinq̄re deo sponso suo ⁊ amico deꝑcat̄ in hec verba. Trahe me post te. curremꝰ sil⁹ in odorē vngēt⁹ tuoz. i. tue dulcedinis. Et pari mō de⁹ oīpotens facit suis famulis. Inse em̄ eis immittit quādam dulcedinē. aut odorē. aut saporē internū/vel gaudiū q̄dam sobriū vnā claritatē/pacē/dilationē mentis/gustū aut etiaz sonū sine sono. Et breuit̄ loquēdo/est quida attractus ꝓpsectio ⁊ q̄dam motiuū. q̄ fari non pōt nec verbo explicari/sed sentit̄ bñ. ¶ Et tūc ipsa aīa deuota expedit se de ligamīe/znexu hmōi amoris mundani. nec est tunc aliq̄d huius mūdi q̄ eā retardare poterit. non diuitie. nō carnales delicie. nec cibi aut potus delectatio. nec ludus nec iocus aliq̄s. ¶ Inde mūdani hoies pleni amore fatuo multū miranē ⁊ totū in derisum ⁊ subsannationem ꝓuertūt. ⁊ fatua putāt oia facta sam/spernere ⁊ derelinq̄re q̄ ipsi amāt⁹ hmōi aīe a deo sic attracte. Rō. q⁹ videt ipsa valde cē iudicāt. Sz in rei veritatē ipsi

ignoraꝫ quō sit aīe tali. ꝫ quid intra se sen-
tiat. ¶ Videm⁹ manifeste ꝙ si inter centū
canes habentē ꝙtuor venatici: qui sentiunt
cerui quē ipsi nō videbant nec etiā alij ca-
nes. statim isti ꝙtuor venatici canes sentiē
tes odorē cerui post ipm̄ currēt/eius vesti
gia insequntes. nec ipos reseruare nec trahe
re potent impedimentū aliqđ obstās. nec
sepes. nec rubus. nec riu⁹. nō lapis. nec etiā
abus in itinere obiect⁹. Alij aūt canes nō
capientes cerui odorē/ꝙ vestigia eius aut q
nō sunt venatici sz ignobiles ꝫ crassi/corro
dentes forte cadauer aliqđ/tales non inse-
quūt cerui nisi forte ad modicū spaciꝫ. et
hoc iō qꝫ alios videt currētes ꝙtuor. ideo
currūt ꝫ ipsi. Sz citi⁹ cessabūt. tanq̄ essent
stupefacti de alijs ꝙtuor q̄re se inuanū cur
rendo vexarēt. nō em̄ sentiūt qđ isti /ipsi āt
prius ad cadauera cozrodēda sunt intēti
¶ Comparet[nūc hōtes bonū dei odorē
de bonitate. de gloria celi/istis ꝙtuor cani-
bus venaticis. Alios aūt mūdanos nihil
de dei bonitate ꝫ gloria celestiꝫ ceteris sen
tientes alijs.

Capitulum .14.

De legere vel audire sanctorū vitas/ multū
ꝙ deest ad contemplationē.

Sed etiā amore istū mundanū/
depellūt ꝫ remouere hōt ab ho-
re pla. lecta deuote ꝫ audita ꝫ sedule reco-
gitata. De q̄ tradere exēpla nō ē necessariū
sunt em̄ sine nūero / q̄tidieq̄ exprimur in
plonis se tradētibus ad vitā meliorē/salu-
tē suā diligenē pēsantib⁹. ¶ Accidit sepe
ꝙ tristis frigidus aut certe tentatōibus ve
ratus aliqs/accedit ad sermonē. aut ad ali
quā hoza ꝙ inē vba q̄ inibi audiet leget/aut re
spiciet/ipse ꝓsequet leticiā quandā ꝫ sētī
calorē ꝫ a suis tentatōibus liberatū se sen
tiet. ¶ Et cognosco ꝙ repiēs se induratū
corde ad habendā deuotōz si applicauerit
alicui salubri doctrina aut vite alicui⁹ sancti
vel sctē/satis facilr sentiet internā dulcedi
nē. ꝫ citi⁹ ꝙ si niteret ad istā bñdā sine me
dio tali. s. ꝙ simplr se daret ad cogitādū ō
de bonitate. Nec miꝝ m̄ ꝙ be. Greg. de
hoc adducit exēplū. Expietia docz/qꝫ solis
rotā ꝫ eius pfectā claritatē intueri nō pos/
sum⁹/sz ipm̄ videm⁹ i mō tib⁹ in qb⁹ resplē
det. sili mō capim⁹ dei claritatē ꝫ ei⁹ dignī
tatē i scīs suis vbi mirabil' relucet. ¶ Da
lēt etiā ꝫ opant ad obtinēdā deuotioz istā
sctoꝝ merita q̄ꝝ dicta recitātē ꝫ deuote reci
piunt. cū qb⁹ tali mō qđāmō loqmur. eoꝝ
scripta plegētes. ¶ Sic ḡ ptz ꝙ pficuū sit
sctoꝝ dicta ꝫ vba legere attēte vel audire.
Posito etq̄ ex tali lectōe nihil retineat ni
si ꝙ tali hora. Nō ei frustra ꝫ icōgrue dñs
nr̄ vba sua cibū appellauit aīe. Tm̄ nō est
mirandū fame spūali depire tales qui se a
studio sacre scripture elongant. existentes
macri ꝫ in deuotione sua sicci.

Capitulum .15.

De angelorū suffragijs. Et de generib⁹
aliquoꝝ hoim̄ pspera ꝫ aduersa habentiū.

Quilequēter nisi nobis sanctoꝝ
angelorū adesset freqns auxiliū
qđ sufficeret euincere aut euā-
dere fraudes laqosq̄ inimici? Certe null⁹
Idcirco angelo nobis in custodē deputa-
to/honorē magnū ac reuerentiā sp impen
dere debemus. Iz etiā in locis simus positi
secretis ꝫ puatis. nihil inhoneste ppetrātes
q̄ eius pntiā offendere possemus. ¶ Sunt
homines qđā nature tā laudabilis pleni gra-
titudine ꝫ recognitōe acceptoꝝ a deo ꝙ in
pspera eidē fideliē famulant ꝫ meli⁹ q̄ in
aduersitatib⁹. ꝫ tales ipe nutrit sepi⁹ in p
speritatib⁹. hñeq̄ padisum in hoc mūdo ꝫ
in futuro. Rō. qꝫ ex toto corde ꝫ pfecto. nō
cessant laudare deū ꝫ gras agere de collā-
tis bñficijs. Et ipsis videt ꝫ in veritate sic
est/ꝙ q̄ulumcūq̄ donū Iz modicū ꝫ exi-
guū ab eo acceptuz/sit charissime ꝫ valde
gratāter accipiendū nō ꝓpter donū sed ꝓ
pter eū a q̄ venit. s. tale donū. Recte sicut fi
lius bon⁹ in terra aliena posit⁹ multū gau
det cum recipit q̄lecūq̄ locale a suo patre
trāsmissū ꝫ care tenet. Et si a casu accidit/
deū remouē bñficia sua a talib⁹ ō qbus lo
cutus suz. statim ꝓmittēs eis aduenire ad-
uersitates. ipsi sili' hoc gratāter accipiunt
tanq̄ a deo veniēs. ꝫ isto modo/sicut in p
speris ꝫ sic de corde dulci omni tpe deum
bñdicūt ꝫ laudāt. De quoꝝ numero fuit
be. Job ꝑm suā hystoriā ꝫ plures alij. Sz

et sunt alij alterius animi ⁊ cōditōis/plus indurati et qdammō nature asinine. qui stimulari volūt/⁊ tales melius accelerant ad deū/p tribulatōnes ⁊ aduersitates. qs ad se trahit deus oipotēs sicut mater puerum sepatū ab ea. ¶ Ordinat em̄ p alios vt ledaē puer/⁊ sic clamās matrē ad eā reuertē ⁊ lachrymās. ¶ Quē in vlnas suas suscipit ad hortās ne se decetero ab ea elonget. adijciēs qz alibi non nisi mala sustinebit. ¶ Et in veritate loquēdo nimis pauci repiunē/q̄ sic viuaciter ⁊ funditus ex toto corde certissime recurrūt ad deū ⁊ ad eius auxiliū in vera ⁊ bona hūilitate. quēadmodū in aduersitate faciūt cū se senserint desolatos. nesciētes vbi hīe recursum nisi ad deū. ⁊ hoc spāliter qñ nō sentiūt dolorē illa hora. qui sit oīno impedimentū intellectus. quin possint conuerti ad cogitandū deū ⁊ seipsos. ¶ Et iō cōueniēter rñdit quidam sanctus vni diuiti grauato infirmitate/ip̄m deprecanti q̄nus deū/p ipso exoraret sanitatē impetrādo. ¶ Qñ inquit iste sanctus deuotionē habetis ampliorē ⁊ meliorē stis. an in infirmitate an extra. ⁊ cui rñdēti qz in infirmitate dicit sanctus. ¶ Et ego oro deū ut vos in tali statu cōseruet in q̄ meliores estis. ¶ Et lz alios optet tribulationē trāsire ⁊ cessare ab eo p̄ter dolorē quē sentit ad p̄sens sicut dicit aplus ipsa tñ generat et apportat fructū valde placabilē. ¶ Idem⁹ in pueris scholarib⁹ qualē p̄fectū reportāt p suas vapulatōes ⁊ correctiones. q̄nis ad horaz eis hoc sit durū. ¶ Et breuit loqndo nō ē aliqd qd sic viuaciter eradicat amorē istū mūdanū a terra aīe. quēadmodū tribulatio bñ ⁊ paciēter recepta ⁊ tpata exñs. ¶ Et qđ plus ē/ab isto amore p̄fecte nō p̄t qs sequestrari sine tribulatōne ab extra aduenīēte/vel acccepta p voluntariā pniam ⁊ carnalitatis mortificationē nisi miraculose aliter factū fuerit ⁊ p dei donū speciale.

¶ Capitulum .16.

¶ Incipit de scala cōtemplatōnis dei cuius tres sunt gradus. s. humilis pnia locus secretus ⁊ suletū. fortis p̄seuerātia sicut beatus ¶ Bern̄. sup̄ cātica tractat.

AB ptingendū ad fructuz vite ⁊ p̄templatiue ⁊ eius altitudinē. necesse est scala vti ⁊ sic ascendere. principaliter in se gradus cōtinente. qs notare possumus pniam humilē. locū secretū ⁊ suletum. ⁊ fortē p̄seuerantiam. ¶ Inter istos aūt gradus tres principales. plures sūt medij sed minus principales. p qs fit ascensus de alto in altū. ⁊ de virtute in virtutē/qui q̄ pueniē ad summitatē arboris seu montem p̄templatōis. ¶ Humilis aūt pnia hec incipit. locus quietus ⁊ secretus cū silētio mediat. fortis p̄seuerātia finit terminatq; ¶ Sed anteq̄ ad horū triū p̄secutionē descendā. p mee imaginatōis melioris intellectu cōprehēsione/aliquibus vtar naturalibus ⁊ intelligibilibus similitudinibus. ad oīndendū quid nos opteat facere. prius q̄ deamus amorē p̄fecte veniamus. ¶ Non em̄ sine medio de impfecto ad p̄fectū transire valeamus/nec subito qs repēte fit summus et in virtutibus p̄fectus. sed acquirit ipse/ in silitudine opatōnis naturalis q̄ pedit ab impfecto ad p̄fectū. ¶ Ignis em̄ vt videmus p fumū incipit. post hoc est flama cū fumo. deinde ignis purus ⁊ clarus ⁊ lucidus in carbone. ¶ Silr granū in terra seminatum primo putrescit sc̄o germinat. postea se leuat extra terrā crescitq; vsq; ad maturitatē. ¶ Et planta transplantāda in terra sterili existēs/primo eradicabat. sc̄o replātabit ⁊ erit tanq̄ mortua. postea viridescit et in altū succrescit. ¶ Quo mō est videre in alijs naturalibus p totū. ¶ Pariformiter volēs viuere in vita p̄templatiua/in suo initio nō p̄t hīe p̄fectōnē. qn potius opteat eū primo emittere fumū displicētie de vita sua p̄terita ⁊ eū flere amare ⁊ sepīm turbare sine magna p̄solatōne. postea veniet flamma amoris cū fumo tali. postremo amor purus sine fumo. ¶ In statu primo mortificabit etiam carnalis p̄terita. in sc̄o germinabit alitus extra terrā. in tercio fructus erit p̄fectus. ¶ Silr mō in silitudine plāte eradicabit talis de terra mala ⁊ sterili vite mūdane. qđ fiet cū pena magā ⁊ labore. postea replantabit vbi adhuc leuiē sustinebit grauitates vltimate vo erit radicata fortiē ⁊ p̄fecta. afferetq; fructū multū. ¶ Tres status istos succedentes qdā assignauit dicēs q̄ i primo aliqs languet amore. in sc̄o nutriē. tercio aūt viuit amore. sic patebit manifestius sequētibus

Capitulum .17.

Quō debet incipi a labore vite actiue vita cōtemplatiua.

Primus gradus ptinēs ad statū ꝓfessio. pnia mediāte q̄ qs in se amorē mūdanū cū desideriis prauis/mortificat siꝫ et mor illicitos ꝫ psuetudines malas. hec carnes castigat ꝫ domat ne rebellet aīe. sz ei sit subiecta. qđ facit p ieiunia. vigilias ꝫ abstinentiā. afflictōes. lachrymas. gemitus ꝫ suspiria crebra. ac etiā p corpalē exercitatōez seu laborē ꝟm statū suū. ¶ Qui eñ añ poterat vti pfecta vita ꝫ tēplatiua hic seducere ꝫ pcedere. Ō dicit be. Greg. alijq̄ scti. q̄ vita activa q̄ sita est in laboribus ꝫ afflictōibus corpalibus oz assumi añ ꝫ tēplatiuam tanq̄ aptas viā p illa. Be q̄ habem⁹ figuram in Jacob q̄ seruiuit p rachel repītan te vitā cōtēplatiuā. ꝑ hus tñ ei ꝰupponebat lya eius soror p quā vita activa designat. ¶ Et quo trahit q̄ iuuenes pleni adhuc carnalibus tentatōibus ꝫ vicijs ꝫ etiā magni pctōres. q̄ multū tpis vite sue/male vixerūt. nō pñt nec debēt subito ad tēplū deduci. ¶ Quare? Propterea. cū eñ crederet cogitare de deo ꝫ puras hīe oīones in secreto et ocio citius ipsi tūc cogitarēt et abūdātius ad malas suas inclinatōes/ꝫ peiores efficerent. ¶ Et Seneca in hac intētōe dissuadet ne qs solus sō go tpe demoret. ¶ Et oēs scti ꝫ phi ꝓpter cām hāc ociositatē reprehendunt. ¶ Nihilominꝰ ipsemet seneca ꝫ ceteri sancti/laudāt solitudinē ꝫ ociositatē ad liberius deo seruiendū. sicut fecerūt scti heremite ꝫ alij plures religiosi boni. ¶ Sed diuersitas ista ꝟm diuersitatē psonarū est attendēda ꝫ modos varios eorum quēadmodum in gradu scdo declarabo.

Capitulum .18.

Gratia singularis aliquibus collata/ab oībus nō est imitanda.

Quibusdā ex gra dei spāli collata fuit. vt in iuuentute sua/solitudini ꝫ solitarie habitatōi seipsos tradederent. quēadmodū scts Bñdictus legit fecisse. Ipse tñ in regula sua/p se illud non psulit. sicut etiā faciunt alij heremite ꝫ docetes psuadētes ne qs illud audeat attentare ꝫ aggredi. q̄ gra vna singularis alicui donata/nō est oīno trahēda ad pñam seu nō oībus imitāda. ¶ Et qui q̄q̄ oppositū ausi sunt facere. s. q̄rere solitudinē ꝫ ociositatē sine pcedēte labore ꝫ pua bona instructione ac psuetudine cōuersatōis inter sotietatē/miserabiliter sunt defraudati. Nō volare eñ nisi sunt añ q̄ essent alati. ꝫ cōgredi bellū cū inimico immanissimo/pusq̄ alios minores debellassent aduersarios. s. mundū ꝫ carnē. ¶ Et iō nō magnā habeo fiduciā in quosdā nr̄i tpis heremitas se dicētes magnū afferre ꝓfectū sibipsis. Nō ꝫ sentiendū puto de feminis in recluſorijs posit. ¶ Scitis vos ipse sorores mee dilecte/quā necessitatē sustinuistis vsq̄ huc eē in labore magno (et forte adhuc ex vobis alique tali indiget) anteq̄ potuissetis vos tenere in secreto ꝫ solitarias. et vos tradere oīno ad cogitandū de deo. in silitudine heremitarū ꝫ recluſarū. ¶ Habemus eñ ꝫ recluſoriū nō solū in nemoribus locisq̄ desertis positū. sz vbicūq̄ pñt haberi vel exerceri ad declinandū mūdū seu euitandū eius tumultū cū oībus suis occupatōibus ꝫ solicitudinib⁹. ¶ Propter ista igit̄ videt in religionibus bn ordinatis ꝫ institutis nouitios ꝫ nouellos oneratos fortiter addiscēdo/magnū hīe seruitiū in laboribꝰ ꝫ vigilijs. ieiunijs ꝫ clamoribus ꝫ cantibus. ad remouendū p ista/cogitatōes. q̄s qđ alia solitarij existētes possent habere. Sed tñ aliqui bñ expti in talibus penitentijs. ꝫ scientes tentatōes/cogitatōes prauas carnales deuincere habent de spacio ampliori essendi in solitudine ꝫ absq̄ labore. ¶ Tñ accidit aliq̄s talis existere cōplexionis tam fortis ꝫ dure nature ad vincendū domandūq̄ cū labore tentationes suas/q̄ inhabiles sunt ad pfectiōz ꝓtēplatōis. sed optet eos ꝫ tinue occupari laboribus vite actiue. ꝫ repiunt̄ tales mlti tam clerici q̄ laici q̄s cognoui. Sicut e regione seu a ꝓrio ē inuenire quosdā quibus vita ipsa activa ē graue onus ꝫ mirabilit̄ p eā impediūt̄. ¶ Etiā accidit q̄ aliqs

sit talis ⁊ tam bñ in sua naturali cõplexione ordinat⁹ vel etiã ex gfa dei spãli q̃ plus vna die ꝓficiet se tradẽs ꝓueniẽter ex toto ꝓtẽplatõi q̃ faciet ali⁹ in toto ãno. Nihil ominus nõ intendo. q̃ ds talẽ se applicet vni vite. q̃ se nõ debeat aliqñ occupare in alijs/vel plus vel min⁹ ꝑm tps ⁊ ꝑm hoc q̃ ei ꝓdesse poterit. Nõ enĩ oz se ita dare ad vitã actiuã q̃n interdum cogitare habebit ad deũ suã q̃ ꝓsciam emẽdandã/ad ꝓfitẽdum ⁊ ad pniam agendã. Et ex pte altera nõ sit ita dedit⁹ ꝓtẽplatõi/quin aliqñ etiã ei opus sit aliq̃d laborare. Et iõ sp in eadẽ ꝓsona Martha est necessaria cũ Maria et maria cũ martha vl plus vel min⁹ vt dictũ est. Talis tñ vsurpabit sibi nomẽ vite alli⁹ in cui⁹ officijs pl⁹ ⁊ freq̃nti⁹ occupabit

Capitulum .19.

In q̃ consistit ꝓfectio vite cõtemplatiue ꝑ sit̃itudinẽ amoris mũdani.

Congruũ est aliqliter declarare in q̃ ꝓsistat ꝓfectio vite ꝓtẽplatiue anteq̃ ad vlteriora ꝓgrediar Quãtus enĩ antea dixerim amoꝛe dei finẽ esse huius vite. sic posset dici (vt mihi videt) q̃ ipse finis sit ⁊ esse oz oĩm operationũ. q̃ ꝑ dei amoꝛe oz fieri ⁊ ordinari q̃cq̃d facimus. Propter q̃ istã cãm dicturus sum ꝓditões q̃sdã vite ꝓtẽplatiue. Verũ nõ sufficiẽter nec q̃ istas bñ nouerim. sed de talibus loq̃r sicut cecus de coloꝛib⁹. recitando q̃ sancti in suis tradiderũt scripturis. ⁊ h° modicũ q̃d sentire potui ꝑ longũ tps ⁊ experientiã ac diligentiã ⁊ cum dei auxilio. reliquũ ꝓmittẽdo potioꝛibus in hac materia expnoꝛibus. Et ad facilius appꝛehendẽdũ ad qualẽ dei amoꝛẽ ꝓfectio vite ꝓtẽplatiue ꝓueniat volo oĩdere ꝑ eius ẽrium. s. mundanũ amoꝛẽ. Illũ enĩ multo melius cognoscimus. familiarioꝛ q̃ nobis existit q̃ diuinus. Respiciamus itaq̃ q̃d opet talis amoꝛ mũdanus in hoĩe/ꝓfunde in tali capto. sicuti amoꝛ argenti amoꝛ honoris vl dignitatis aut male carnalitatis. Certũ est q̃ in tali/hõ ꝓtimo languet ꝓpter desideriũ id habendi q̃d solũ amat sic factue. Postea taliter stabilit suã mentẽ/totũ coꝛ ⁊ intellectũ in isto. q̃ nihil aliud valet cogitare q̃ id q̃d amat. intantũ q̃ sui obliuiscit. ꝓditq̃ oĩm pudoꝛẽ. nec est q̃lc q̃ ipm valens retinere aut ꝓhibere. nõ taboꝛ. nõ vexatio. nõ ꝑiculum. nec mors nec amicoꝛũ ꝓsiliũ. nec timoꝛ dei vel sanctoꝛũ in dicioꝛ. Viue talis dormiat/de amato somniat. siue vigilet. de nulla re alia curat audire vel loqui vel auscultare. taliter q̃ perdit oĩm rõnem efficit̃ q̃ tanq̃ fatuus/aut ebrius vel furibundus. Nihil enĩ est q̃ talem hoĩem retardare posset aut impedire a tali amoꝛe vel q̃ recusaret ⁊ euitaret facere hõ talis/vt solũ ad hoc ꝓpingeret ad q̃s ipm amoꝛ talis mundanus sic inflamat ⁊ vulnerat. Obliuiscit etiã omne bonũ ꝓsentis ⁊ pariter vite future. intantũ vt si interdũ eidem a casu loquit̃ ds de padiso. inferno/aut morte. videt sibi hoc somniare vt fabula. Nec etiã/q̃uis modicũ intra se retinet aut recipit spualem hmõi cogitationẽ. amoꝛ mũdanus cito eꝛ inde expellit qui mihi ꝑdominat.

Capitulum .20.

Quales sit amoꝛ dei quẽ contemplatiuus debet habere.

Exemplũ statim datũ/cõsideremus pari mõ q̃ amoꝛ dei si esset talis in aliq̃ q̃ faceret ipm ex toto seu oĩno ꝓdemnere mundũ. eius obliuisci sicut mũdanus amoꝛ facit oblitos dicatus in coꝛde eius/q̃ nec posset nec sciret voluntarie ⁊ sua sponte seu libere/alibi cogitare. nec timeret cõtemptũ seu non curaret vituperia aut increpatões ꝓximoꝛũ. nec etiã de ipsa morte metuit ꝓpter ihm amoꝛẽ dei. s. ⁊ q̃ oĩa visa ⁊ audita h° mõi ad memoriã duceret ⁊ videreñ sibi tanq̃ somniũ ⁊ quedã fabula ⁊ ꝓ nihilo reputaret respectu dei ⁊ gloꝛie sue. Et breuiter indicio mũdi haberẽt vt stultus ⁊ ebrius/nõ q̃ ea tam modicũ q̃ huius mũdi sunt curaret ⁊ adhuc minus q̃ alijs de deo curaret. vel padiso. s. q̃ in amoꝛe mũdi sunt absoꝛpti gõ ammõ. Tunc dico q̃ iste esset ꝑfectꝰ templatiuus. Et in statu talis amoꝛis ꝓ dicti/aliq̃s dicerẽt moꝛtuꝰ ⁊ crucifixus mũdo. ꝓpter hoc q̃ nihil sit eũ retinere valẽs et vniret deo. esset q̃ huiꝰ ꝛcli vanitatis

bus dormiens ꝛ eternis bonis inuigilans habereꝯ sensus suos oēs sui corpis tāq̄ clausos dormiētes ꝛ obstructos ad oē qđ fit ꝓ hoies huius mundi. sed aptos gaudijs sanctorū ꝛ sanctarū. ¶ Et hoc est q̄ docto res sancti dicūt figurat̄ vt cū moyses deo loḡ voluisset nubē obscurā idē intrauit. re pūtās volentē hīe dei amorē introire opte re nubē obscurā. q̄ euz obliuisci faciat nec videre/nec capere ad mundū istū ptinētia. ¶ Et quō pōt acq̄ri amor iste hoc intēdo ꝑ aliq̄ mō demōstrare. qđ hic est finis vi te ꝛ ꝓplanue. ꝛ q̄ illuc puenerit/iste iā ascē dit ad montē vbi cū discipulis suis tribus xp̄s se trāsfiguranit. ¶ Ille loquit̄ deo in fi gura moysi qñ legē ipsam recepit. ¶ Ille ra pt⁹ est in spū vel port⁹ supra suū spīm. ille habet ꝙuersationem suā in celis. ipse vinit amore. ipse feliciter ardet delectabil̄r ꝛ pla cide sine fumi obscuritate. ¶ Oz heu heu q̄ pauc̄is ista grā aduenit ꝛ ad modicuz tp̄s durat q̄ diu qs degit in hoc exilio.

Capitulum .21.

De scdo gradu cōtemplatōis ꝛ duro conflictu inibi existente.

Odo ad scdm ꝛ tertiū grad⁹ F
ducētes ad istā q̄ dicta est ꝓtem plationē/accedamus. ¶ Postq̄ ꝑsona de vota i vita activa ꝓfitata fuerit. ꝛ corp⁹ suū rit/ad min⁹ saltē in maxima ptē. si non ex toto. ac amor mūdanus eidē displicuerit. tāq̄ languida. Non em̄ vult recipe ꝓpla hīe posset ipsi⁹ mūdi. nihilominus tm̄ ad buc nō hab⁹ spūales placētias seu delecta tiones qs desiderat. ¶ Et ita sustinet feroces insultus sepius duros ꝛ graues causantes sibi penā mirabilē ad vincēdū. et modicū vel nihil recipit ꝓsolatōis. ¶ Ibi certe est fumus obscur⁹. multū offendēs sine igne. Hec est eradicatio plante alibi plantande vbi adest grādis violētia. hec ē occisio mor tificatio q̄ grani seminati. hoc ē dicere de recessu vite ꝑme ac carnalis. ad puenīedū ad spūalē. Pen q̄ aspavia hec ē ad trāseū dum ꝛ deuincendū. quaz multi incipiunt sed cito victi/ad ꝓsuetudines suas ꝓstinas reuertunt̄. Alij aūt sepe cadūt. sepeq̄ seipsos releuāt. sepe fugiūt. ꝛ sepe reuertūt̄. sepe desperāt puenire posse q̄ tendūt. et sepe spem reassumūt. Sepe dicūt sufficit nobis vt alij vinere sine hoc q̄ ad altiora tenda mus ꝛ sepe resumētes sibi cor ꝓpriā desidia am ꝛ tepiditatē redarguunt ꝛ ita in seipsis durū faciūt ꝓflictū grādeq̄ diuisionē. ¶ De quo? ¶ Certe volūtatis carnalis /ꝑ spūalem amoris mūdani ꝑ diuinū. Sed amor dei adhuc est valde modicus ꝛ debilis. mūda nus vo fortis ꝛ potēs repugnatq̄ fortit̄ ne nidū suū seu hospiciū qđ habuit ab infā tia in hoīe/pdat. ¶ Et qđ plus molestat. ipe amor mūdi/oculis cernit̄ corpis. et sentit̄ dulcis ee ad retinendū. amar⁹ vo ad pdē dum. Amor aūt dei eꝑ nō videt ꝛ sentitur durus ad acq̄rendū ꝛ dulcis ad dimittendū. ¶ Ecce certe durū diuortiū seu ptitio, sz in dei noie nil tā duz qđ ꝓmpta ꝛ bona volūtate qs nō posset exp̄are ꝛ vincere ꝑ diligētē laborē ꝛ spem bonā in futuro melius hūdi. Fm spōsiones affirmatōesq̄/qs tā recipit ex sacris scripturis q̄ ꝑ istos qui hoc pedagiū seu viā istā pcurrerunt expti oīno ꝛ ꝓbati in malo de binci bono. qb⁹ merito fidē nostrā firmit̄ tradere debem⁹?

Capitulum .22.

In quali statu est cōtemplatiuus in scdo gradu cōtemplatōis. B

Post hoc ouellū ꝛ hunc languo P
rem/incipit qs ꝓ ualescere meli usq̄ hīe. Non em̄ tam grauiter ꝛ difficul ter portat carere amorē mūdano q̄ antea q̄ adhuc nō recipiat magnā placentiam seu ꝓsolationē ꝛ delectationē in amore di uino ad quē tendit. Habet aūt se tanq̄ in ter duos status. non oīno nec ex toto mor tuus mūdo/nec etiā totaliter viuens deo. ¶ Et ibi in statu tali/potest dici mori amore Non em̄ sentit vt antea. dolores saluatis siue infirmitatis quos senserat mortifican do vitam suā carnalē. Sed etiā ad huc nō est viuificata seu resuscitata/ad recipiēduz cōsolationem amoris spūalis. ¶ Et in tali statu/pōt ascendere in scdo gradu scale cō templationis/quem appello locum secre tum ꝛ silētium. q̄uis enim antea poterat quis locum querere secretū ꝛ solitariū ad

exorandū deū/et de sua cogitare salute.nō
ñ erat securū se/illic totaliʳ tradē frequnʒ
pter cās supius assignatas. Sed hic ꝑt se
audatius exponere ad solus manendus ꝛ
niti ad acq̄rendū vite ꝓtēplatiue pfectōez
se figēdo i amore diuino taliē q̄ sui oblui
scat/sic alioꝝ puertēdo oīno ꝛ ex toto aīe
sue vultū spiritalē ad spūalia ꝛ auertendo
undē a materialibus nisi quantū tales p
sint ad amandū ꝛ adunāt ad cognoscēdū
spiritalia. ¶Et q̄ in isto statu videat/viua
citerq̄ sētiat hꝰ qō sapiēs ¶Eccs dicit. Va
nitas vanitatū ꝛ oia vanitas. ꝛ q̄ nihil sit
in q̄ se reponat nec delectatōz accipiat aut
ꝓsolationē.nisi in vltimo ꝛ optimo suo bo
no. in fine suo recto ꝛ felicitate q̄ est deus ꝛ
se in illo ꝓtinuo moueat anhelet q̄ ad deū
tanq̄ languida incēdio amoris q̄ usq̄ eus
teneat.ad quē sic tēdit. quēadmodū lapis
extra locū suū ꝓpriū exñs tendit sup terrā
q̄ locus est ex q̄ grauis est. ꝛ ignis tēdit in
altū. vtpote leue sursū q̄usq̄ ibi quenerit.

Capitulum .23.

De duobꝰ modis silētij ꝛ solitudinis.

¶Secundū statū diuersitatez
et cōditionū ꝛ varietatē hoīm/
pōt q̄libet repire locū sibi secre
tum. vt inibi in pace q̄escat in silētio. Ve
runtñ est q̄ ꝓncipale secretū ꝛ silentiū hū
dz ad intra in aīa magis q̄ ab extra hoc est
q̄ aīa excludat a se ꝛ hitatōe sua oēm curā
humanā mūdanā. oēmq̄ cogitationē va
nā vel nociuā ꝛ quecūq̄ eaz impedire pñt
ad illud quenientiū q̄ tendit. Accit em q̄
aliqs sepe corpe solus sit ab hoīb⁹ segrega
tus. nihilominus tñ p fantasias cogitatio
nes ꝛ melācolias patit ꝛ suffert grauissimā
onerosāq̄ societatē in semetipso.q̄ fanta
smata. generāt sibi varios tumultꝰ ꝛ magꝰ
collocutōes seu garrulatōes coīa sui intel
lectus oculis adducētes mō vnuz post re
liquū inducētes eū nūc ad coq̄nā. nūc ad
foꝝ.adducētes ei inde delectatōes immū
das carnales/monstrātes sibi/mō choreas
pulcritudines cantilenas ꝛ hmōi vanita
tes.trahēdo ad malū ꝛ pcm̄. Quēadmo
dum ꝓfitet be. Iero. de seipso būiliter q̄
cū erat absq̄ societate q̄libet in deserto/ꝑ
per bestiarū siluestriū ꝛ scorpionū erat ni
hilominus sepe cogitatōe. s. in chorisꝫ in
societate dñarū rome. Fantasie enā tales
facient aīam solā existentē/irasci ꝛ litigare
ad alterū absentē tanq̄ pñs sit ꝛ iniuriari
postea ipsa ꝓputabit argentū ꝛ mercabit.
ꝓportās thesaurū validū. interdū ibi trā
suadabit mare ꝑ suas optatōes ꝛ desideria
Nunc puolabit terrā mō erit in magnis
dignitatib⁹. ¶Et sic breuit de ꝓlibus fan
tasmatibus ꝛ fatuitatib⁹ sine nūero. Ani
ma vo talis ibi nō est in secreto nec in soli
tudie/q̄us sola sit ab extra. Nec certe ala
minus sola est nisi q̄n ipsa sola est. Ex ista
rum solitudinū duarū absentia ini semut
tum differt. Alia ei deuota ꝓtēplatiua nō
est sola. q ꝛ existit in societate optia veri et
delectabili. s. cū deo ꝛ sanctis eius ꝑ sancta
desideria. deuotas sanctasq̄ cogitationes.
Alia autē vtiē societate valde vānosa vel
saltē ei nihil pficua/aīa. s. ita inutiliter mē
te vagabunda.

Capitulum .24.

De materiali secreto.

¶Verū ē tñ/ q̄ ad hñdū secretū
ac silētiū ab intra in aīa ꝑfect q̄
rere secretū ꝛ silentiū ad extra. saltē medio
criter. si nō ex toto. ¶Et marie istis pficuū
est/q̄ nondū vsum hñt nec sciūt seipsos re
trahere intra semetipsos cū ab extra socie
tati sunt ꝓiuncti. qō pfectōis est ꝛ fortissi
mū. nec acq̄rit tale/nisi ꝑ longā bonam q̄
ꝓsuetudinē. ¶Aliqbus delectabilior est
locus secret⁹ nemoris aut deserti. Alijs ad
sufficiūt secreta cāpoꝝ. Alijs ecclēiaꝫ aut
certe suarū domoꝝ. taliter inibi se colloca
ant̄/ aut quia nō ē ibi aliquis alter homo
vel sic se ꝓtinēt ꝛ ordinant ad modū here
mite. Ūñ Arseni⁹ ecclīā ingressus. retro ꝓ
lare vnū vbi neminē videt nec videt a q̄
solitus erat se locare. ¶Aliqbus son⁹ qui
tulū cunq̄ etiā modicū/siue boīs siue anim
le siue cantus aut enā locutōnis. ꝑstat im
pedimentū sue ꝓtēplatōis. ¶Alijs q̄uis
dam cant⁹ ecclie sepi⁹ nō modicū pstat au
xiliū cogitandi ad ea q̄ cuptūr. q̄re ipm li
benter audiūt. Aliter be. Aug. de seipso ꝓ
fitet quō audiendo modulatione psalmo

rum aut hymnorū ecclesie in sue cōuersionis inicio lachrymis rigabat et cordi suo veritas infundebat et tunc. Et propter diuersitatē talē generalis regula ad scedū qs locus ad secretū quilibet sibi gratia a deo sibi traditā et etiam sibi statū et conuenientē in q fuerit/quē pōt ipse sine nota erga alios quibus nouit vel singularitatis vane glie aut etiā hypocrisis. Poterit enī ee aliqs de statu tali aut in vita tali/q ecclesiā sepius visitare nō habebit vel a tali nimis distabit. Breuiē q loqn do ad habendū leuius. assuescendū est in propria domo aut in sua camera si tal' sola hīi poterit aut alicubi intra eā. Et ad hoc cōsequēdū/multū faciet consuetudo ei aut cōplacentia et delectatio ibidē recepta. Noui mulier culā/cā firmitatis coacta se in qdā camera p tps nō breue continere. quadā vice mihi loqns. Nescio qd faciā (inquit) cuz dicero hāc camerulā. nō est enī mihi locus alius ad cogitandū deū. et ad meipsam/ubi ita hī quietes sicut iste. Nec oportet sp attendere q habeat talis secreta solitudo aut ētiā secretus locus determinatus. sed vbicūq fuerit siue in cāpis siue in villis/siue i balneo/quēadmodū tradidit Crisē. ibi solū se cō pōt recolligere et a mūdo subtrahē. Et pdest sepe diuersas et loci mutatio ad delectationē et recreationē quā aliqs sic pōt accipe. Nocturnū aūt tps ad hoc pueniētius est qr quietius et magis pacificuz absqz tentationibus vane glorie mundi.

Capitulum .24.

Quō corpus cōtēplatiui dz ordinari et de impedimētis aduenientibus.

Docet doctor qdā eximius Guilhelmus olim pisien. eps q corpis debita ordinatio/multū pdest ad firmā cogitationē alicuius rei habēdā. Et quilibet corpus suum in tali situat dispositione/quam sibi magis nouerit delectabile/et expedientē. sine hoc sit geniculādo. sine stādo. sine sedēdo. inclinādo appogendū cū qs solus extiterit. poterit enī tūc sine singularitate id agere. In ecclia enīz oportet se alijs cōformare. Subdit enī sn̄aliter q ei videt modus iste bonus esse et proficuus. q se qs rectū teneat supra brachiū sinistrū inclinādo. Credo bn̄ hoc ipm experientia accepisse. Scio et aliū/cui nulla dispositio et corpis ordinatio/magis pstat auxiliū. sicut sedēdo inclinat supra dorsum et qsi iaceat/vultū versum tenēs ad celum aut terrā. Aliquibus placet ire et redire. qō interdū pōt esse proficuū p recreatōe aliquātula. Sed cōtinue et sepe hoc agere/puto quieti aie nō modicū fore impedimētū. q tn̄ quies sup oia dz inquiri ad ptingēdum ad hoc de q nra est locutio. Nec frustra dicit Aris. aia sedēdo et quiescēdo sapiēs efficit. Sed ex q aliqui spūs hn̄t ita leues et mobiles/ac ita ad mūdialia opa inclinatos/ q eis esset paruus infernus/esse sine societate vel se in loco vno fixos continere q̄uis etiā bn̄ ad modicū tps. ideo hmōi/modicū vel nihil proficuū ad vitam ptēplatiuā. imo ipsis est melius eā dimittē et se tradē actiue. nisi tales proditōes q violēter etiam p̄ suetudinis possent qñqz deuincere Nihil est enī qō p laborē et diligentiā nō possit superari. Sunt et alij q statim tentanē blasphemijs et alijs vicijs ita horribiliter q̄ vix sustinere valēt. exinde incidentes interdū in frenesim. aut extra bonā fidem. efficiunt qz etiā melancolici tristes et iracūdi. oīaqz ipsis displicēt. Agnoscūtqz tales p experiētiā q eis sit multo melius ee in societate et labore exteriori. qr tunc talia nō cogitāt q eos sic turbare possēt. Et isti sitr nō valēt ad ptēplationē nisi ex gra spāli. vel saltē ipsa est eis durissima et periculosissima. Sunt ite alij aut p naturā vel gratiam aut p ista ambo sil' amātes solitudinē solicitiqz ō sua salute. desiderātes agnoscere deū ac spūalia ista adamare. Non habent etiā nimis fortes vehemēteszqz carnales motus qs vincere nō valerēt. Isti habiles sunt ad tradendū se vite ptēplatiue. et spāliter hītes cor dulce ac tenerū ad deuotionē flexibile. Difficile est enī cor durum ad bonū ptingere qō male hēbit in nouissimo. Et accidit ptingē aliquē paulatī ascēdēdo ab actiua vita vsqz ad gdū sūmū ptēplatiue. q tn̄ postea reuertet descendet qz ad actiuā. qō cōtingere pōt in casibus

duobus. vel p negligentiā ꝛ fictionez. aut certe p abundātiā vtutis. tali mō q̄ p suo libitu vtaꝫ vna vita sine alteri⁹ impedimēto. Vel ꝑm suū officiū. Et statū talem hīe decet ꝓlatos. sic q̄ sint vite ꝓtēplatiue/ita pfecti ꝛ i tali radicati q̄ descēdere possint ad actiuā/nō tñ deseredo oīno ꝓtēplatiuā Quēadmodū angeli ad nostrā custodiaz deputati hic inferius /contemplanē semp videntes faciē dei patris qui in celis est.

Capitulum .26.

Disputatio quō vita ꝓtemplatiua ꝑsit in primo sibipsi.

Propter tria motiua/ seu rōnes tres inter alias. quidā mirāt q̄ aliqs se tradit vite cōtēplatiue. Prima. qz ꝓtēplatiui ñ nisi sibipsis pficiūt. Secūda qz videt eis q̄ ꝓtēplatini nimis velint inq̄rē et sape atz nimis alte volare. Tercia est. cū mlti sint decepti extinde ꝛ effecti fatui ꝛ melancolici. Ad q̄s rōnes tres (si alterōnes dicēde sunt) breuiter ꝛ manifeste rñdebo: sancti eñ doctores de materia tali abūdantius subtili⁹ pfundiusqz loquunt. Ad primā rōnē rñdeo q̄ aliqs vite ꝓtēplatiue sibipsi pficit/multo plus atqz diuini⁹ placetqz amplius deo/q̄ p vitā actiuā. qđ satz est. Nihil ē eñ post deū/a me plus diligēduz q̄ egomet. ꝛ plus etiā q̄ totū residuū mūdi. Id pdiligēdū est mihi placere. istā q̄z vitā acceptare q̄ sibi acceptior fieri possum ꝛ potius q̄ hīe modicū meriti. vt for te vt aliū lucrifacerē eū saluādo. mei autē detrimentū paterer me ꝓdēnando. Et est hoc intelligendū ceteris paribus. ꝛ q̄ aliqs tā libere posset vti vna vita sicut ꝛ alia. Nō dico ꝙđ publicos officiales ꝛ ꝓlatos et bñtes alias dignitates ipsos obligantes vite actiue intrēdere quēadmodū sunt etiā mulieres maritate pueros bñtes ꝛ familiā gubernātes aut obligati suis seruire pētib⁹ Si eñ hmōi p tunc se tradere vellēt ꝓtēplationi/ipsi se dānarēt ꝓpter obligationē q̄ ligati sunt ad alios pficiēdū esset q̄z vna mala tentatio ꝛ piculosa vni tali vt dictuz est. q̄ sibi delectabili⁹ esset sp intēderet cōtemplatiōi. negligēdo aut postponēdo h⁹ qđ facere teneret. Et esset ꝓpter hoc dāno⁹ suus ꝛ nocēret subditis ꝛ reipublice. Be tali esset bñ conquerendū ꝛ sabbatū ꝓtēplatiōis sue deriendū. Qz aliter ē de nō obligato ad seruiendū alijs ꝓpter officium qđ hz. vel nō neglecto qđ facere alijs teneꝫ.

Capitulum .27.

De pfectu quem contemplatini alijs afferunt.

Quonsequēter oīndo q̄ ꝑsona ꝓtēplatiua/multū etiā ꝑdest alteri. Primo qz dat exemplū bone vite/pdicatqz facto ꝛ opē/deū sup oīa diligēdū. ꝛ q̄ reliq̄ oīa sunt vanitas nec curāda. Et hec nō est modica doctrina. imo de tāto ꝙualet q̄to opa pl⁹ cōprobant eē sine fictōe q̄ vba. Ité ꝓtemplatiui p devotas suas oīones oībus aliis pfunt. Et accidit sepi⁹ q̄ ꝓpter eoz merita/de⁹ faciet q̄busdā mediatib⁹ mūdanis lz etiā mali sint tales qđā maximū bonū puta pacem alicui⁹ regni vel ꝓuīē qđ nihil possum⁹ sine grā dei spāli. quā ciⁿ⁹ boni ꝓtēplatini ipetrāt a deo/q̄ actiui. Et sunt ipsi tanq̄ oculi corpis/illuminātes ꝛ dirigentes oēs opatōes factas p mēbra cetera. Et si oculi nō laborant sicut man⁹ ꝛ pedes nō dicere optet. p tāto q̄ in nullis seruāt nisi ipsismet. Tales eñ cōtemplatiui/ordinati sunt/ad referēdū deo ꝛ dirigēdū oīm alioꝝ opa/nō ita in spūalib⁹ illuminatoꝝ seu sublenatoꝝ/q̄ ipsi scirēt aut possent/sp oē qđ faciūt ad deū ordinare tanq̄ in fine Non dico q̄ in casu necessitatis. ꝓut sūccurrēdū alteri⁹ necessitati. Qz q̄ possit vtrāqz vitā tenere insiſt pfecte h cēt melior quēadmodū teneo be. Bñ. ꝛ ceteros fecisse. Et q bñ ꝑpenderet q̄lis excellētia sit aie ꝛ bonoꝝ spūaliū/ergā corp⁹ et bona tpalia hic clare cogſceret/ q̄ plus ꝓdest toti eccl'ie/oīo devota vni⁹ cōtemplatini q̄ faciūt centū ꝛ centū vitā actiuā ducētes. ad succurrēdū alioꝝ necessitatibus corpalib⁹. Et multo pl⁹ pſūt/q̄ se in mūdo occupātes nō vt alijs subueniāt. ꝛ ꝓ suo ꝓpio cōmodo laborantes ꝛ sepe in dāmū alijs. Ité q̄ dico/q̄ si aliqs ꝑsona instictu ſeserit se ꝛelinatū ꝛ motū ad vitā ꝓtēplatiuā secrētā/et bⁿ cogſuerit. tal' sine vitupio vice actīe potēit gbrenūciare/imo

faciet hō cū laude mā ꝑmiūꝫ ñ modicū
icle acceptur⁹. Nisi forte ꝙ ꝓriū aliqs a suo
ꝓlato obligaret obedire ad publicū offm
exercēdū. vel etiā i casu vltime aut vrgētis
necessitatis sicut dictū ē. Urgentē aūt ne-
cessitatē voco/qñ verisiliꝫ aliquis pire pos-
sent/nisi ꝙ talem eis subueniret.

Capitulum .28.

Nō ē supbia tēdere ad vitā ꝓēplatiuā
vt q̄dā putabāt oñdit ꝙ exēplū.
Ecce est dicendū q̄tū ad scām
rōz añ dictā/ ꝙ tēdēs ad finē
ꝓēplatōis quē supi⁹ declarauī. hoc est ad
amādū deū sūme ex toto corde/ ꝙ talis tē-
dat nimis i altū. aut ꝑsūptuose agat. imo
aliqs apⁿ⁹ ad hoc faciēdū q̄ grām talēa do
desc⁹/deficeret q̄ min⁹ bñ ageret (vt vi-
stici q̄ religiosi. q̄z vita ad hoc ordinata ē.
pino se dare oñt ad vitā hāc/potⁱ⁹ q̄ ad ali
am. Silr q̄ clerici. ꝑcipue q̄z theologi/aut
certe eoꝝ scia nō ia eis auxiliabit sz ide ifla
bunt: efficiūt q̄ vani/vacui q̄ supbi. Ps
et ꝙ silr exēplū ad oculū. Erit i regis curia
seruitor⁹ q̄dā coq̄ne cui rex talē dabit grām
vrpote facē eūdē volēs suū camerariū. q̄
bi. Nulli dubiū ꝙ si ꝑdicē⁹ famul⁹ hoc re
futat eā sine pigricie aut ꝑt fictiōz cordis
gmanē ꝙ tinue i coq̄na in officio. s. sordi-
do poni. ipse vti q̄z erit criminabil' q̄ repbē-
sibilis. Silr q̄ ꝑt famulari deo i statu excel
lēti. erit dānabil' si se occupare sp voluerit
in minorib⁹. nec excusabit hūilitate sz im-
putabit cordis sui fictioni aut tepiditati.
Nec dico q̄n deficiūt q̄ errāt/q̄ in ꝓtem
platōe sua nimis volūt inḡrere. Summe
ēñ talibus necessaria humilitas est. q̄ cu-
stos est q̄ mutrix ipsius charitatis.

Capitulum .29.

De excellētia cōtēplatiui sup actiuos.
Quanū ad rōnez tertiā. s. q̄ ꝙ
aliq̄ tales ꝓēplatiui sūt decepti
effectiq̄ fatui et melācolici. Ri.
q̄ in actiua vita silr plⁱ⁹ sūt decepti. q̄ nō
ꝓtunt discrete deḡsita ad bñ terminādū
inceptū op⁹. Nec etiā oib⁹ ē data grā talis
vinēdi. s. in ꝓēplatiua vita. ꝓpter cās certas añ signatas. sicut dicit apls. Qui libet
hz ꝓpriū ḡrām a deo. vn⁹ q̄dē sic. alē vo sic
et iterū. Si in corpe vno oīa mēbra essent
oculi⁹. vbi essent man⁹ rē. Verū ē q̄ mun
dani/ ꝓēplatinos leuit iudicāt fatuos eē
atq̄ melācolicos. Nō em faciūt quō q̄ ipsi
ꝓtemnūtq̄ oīa q̄ isti mūdani carissima te
nent. sz nō vidēt magnas ꝓsolatōes q̄ sctā
opa/spūales q̄z diuinas q̄s adipiscunt ꝓē-
platiui mūdū refutādo. q̄ a se ꝑul expellē
do oēm auariciā. supbiā oēm irā q̄ inuidiā
insup q̄ vanitatē. q̄ mūdanis sine mora p-
stāt nō modicā vexationē. Et viuūt ꝓtem
platiui in magna req̄e q̄ pace ꝓscie. q̄ est
bonū tale q̄ aliud ei ꝓpari neq̄t. locoq̄z oc
cupationū mūdanaꝝ sup ērā i angustissi-
mo loco q̄ re modica ipsi ꝓēplatiui occu-
pant i maiori q̄ ampliori loco ac negocio
q̄ sit tot⁹ mūd⁹. h° ē in deo. Quid p hec ve-
lim dicē: notūt q̄ sūt exti. Certū ē q̄ vi
ta rōnalis creature vsq̄ plus i opatōne in
tellect⁹ q̄ rōnis/ q̄ alibi. hoc ē in meditatōi
bus rōnalib⁹ q̄ in volūtaria dilectōne. Et
iō veraciē q̄ qsi soli tot⁹ les/ viuere dicūt. q̄
in ꝓēplatōe nutriunt cibo tali atq̄ potu.
et nō illi q̄ sua aīas ac vitā/nō pl⁹ leuant
ad celestia q̄ bestie. ipsi ēñ comedunt q̄ bi
bunt. ipsi letāt q̄ gaudēt. ridēt atq̄ leuita-
tib⁹ insistūt. ipsi sua corpa verāt sicq̄ suo
mō faciūt vt bestie. Dz forte obijciunt.
q̄ auxiliāt alios p labores suos. Ita etiaz
faciūt equi q̄ asini. q̄ interdū ampli⁹. Quā
q̄ hoc ipm laudabile ē. ei q̄ nescit q̄ nō pōt
ampli⁹. q̄ q̄ iplet hoc fidelit ad bonū finē q̄
intētionē. s. ad seruiēdū deo/ q̄ subueniēn-
dū alteri. Fateor q̄ ꝓēplatiui in factis
mūdanis nō sūt ita sapientes q̄ prudentes.
quē ad modū actiui. Rō q̄ suū ingeniū q̄
intētionē/in talib⁹ ñ ponūt. vñ accidit eos
iudicari simplices q̄ insipientes. q̄ q̄ eis mo
dica de isto sit cura. ad hoc ēñ sūt vocati
vt spls inḡt q̄ ad hoc nituntē toto conami
ne. s. reputari fatui vt sapientes effici possint

Capitulum .30.

De necessitate grē dei/ipsi cōtēplatiuo.
Reuertor igr ad ꝓma. s. ad gdū
scōz/scale ꝓēplatōis q̄ dixi locū
secretū q̄ silentiū. Declarauī aliqli

ter de secreto duplici et sic de silentio. vno. s. extra aiam. et alio intra eã. Ipsa vo ptẽplatio tendit ad habendũ nõ extrinsecũ. sz intrinsecũ. s. secretũ atq silentiũ. Ad qõ consequendũ p dest grere etiã ad extra (sicut dictũ est supra) solitudinẽ et silẽtiũ. Dicit ergo b. Bern. q spõsus aie ihesus xpus/ verecũdus est amicus. nec libẽter sponsam suã accedit. multitudine pñte querit autẽ esse solus. Oportet igit aiam a se oino expellere oẽs occupatões interius et exterius. vt. s. solummõ intendat ad recipiendũ spõsũ suũ. Ex q em deus ipse simplex est et vnus inquiri vult in cordis simplicitate et vnitate. Cor autem tale simplex nõ est et vnũ quod in tot ptes diuisum est p curas mũdiales malas et vanas. Sed heu in quãtaz miseriã p pcm redacta est nobilis ipsa aia q in statu prime innocentie/ex toto et oino ordinata fuerat ad cogitandũ de deo suo creatore/atz psiderare spũalia sine aliquo impedimẽto et difficultate. qõ ipsa/ mõ/p tãtã penã difficultatẽqz/ grauata onere sue corruptõnis põt opari qõ est mirabile. qõ noscũt optime q ad hoc nitũt. O deus meus qd est nunc qõ ipsam aiam in altuz relenare possit. ponẽ in vnitatẽ. reducẽ ad simplicitatẽ eãqz expedire ỏ mari isto p celoso tumultuso atz fluctuãti p curas absq numero. p fantasias varias imaginatõesq sine mora abũde scaturiẽtes? Certe hoc facere principal r nihil valet/ nisi vtus tue gre. et huius maris magni et spaciosi mor mitigare qõ intra nos est. Tu suscitas egenũ pstratũ de puluere vanarũ cogitationũ. et pauperem erigis a stercore inordinatarũ delectationũ. collocãs eos in altũ vt sedeant cũ principibus hoc est cũ angelis atq sãctis. vt eorum cõuersatio in celis sit. Bonũ aũt istõ gre. veraciter tribuit solis inquirẽtibus ipm diligẽter atq ardenter et ad hoc se disponentibus.

Capitulum .xl.

Qualiter aia cõtẽplatiua. dz elevari supra corpus. et efficit simplex et vnica.

Nec intelligendũ est/aiam corp n deserẽ vm sham cum in ptẽplatione rapta fuerit/saltem de cursu cõi. sed p tunc esse dz/vbi fuerit cor suũ atq amor suus. sicut Aug. dicit q aia veri est vbi amat q vbi ipsa animat. hoc est q est vbi vitaz põstat corpi. Et ideo dico q talis elevatõ aie devote extra mũdũ ac sup ista corpalia vsq ad semetipaz/aut vsq ad ãgelos. vel certe vsq ad creatorem suũ/ altius fieri nõ põt fit p fortem sanctãqz meditationẽ vel ardentẽ amorẽ. Tali mõ q talis meditatio aut iste amor virtute sit tam po tens/ vt ipsam faciat obliuisci vl cessare ab oibus opatõibus alijs et fantasijs. fiatq ecr in sopore pfecto aut somno. vel saltẽ sinõ ex toto tales cessant opatões/ipse mi non põt corrumpe extinguere aut supare meditationẽ vel amorẽ ardentem supradictum ꝓpter vigorosam eius potentiã. Oportet etiã q aia tota liter in tali meditatione sit occupata et amore. ad hmõiqz sit oino intẽta. nec de quacũqz re alia sit ei cura. nec ad alia respiciat. nisi forte talia ptereundo nõ tñ ibidẽ pedem figendo. s. q in talib nõ arrestẽ siue mozã faciat. Et h fieri pot se/experientia q tidiana in minoribus hoc manifestat. Affirmatqz idem Aristo. inquies Accidit interdũ aliquẽ sup re aliqua tam fortiẽ meditari. q nec apris oculis intuebitẽ hoc qõ ipm pterlet seu q añ eũ vadit Sepeqz in societate cũ qua sociabiẽ plura dicent et cotã ipso exercebunt seu fient. de quibus nec aliquid sciet. sz in sua forti meditatõe pseverabit. ac si dormiret. vñ qñq de tali puerbiũ istud cõe solet ad dduc. Ista dici. Iste ad suos meditãt amores. Talem silr modũ raptus/ capiũt sepe studentes ipsi. aliquid subtilitatis cõpilare molientes. Pictores suo mõ facere cõsueuerũt sicut ego teneo. aliqz opifices subtiliũ. peritiã in imaginatõnibus fortibus. Reatẽ qz de pbo quodã noie archimenides excellenti geometro. q imaginaliter deliberauit facere ingenia subtilia ad bellãdũ et defendas invadendasqz ciuitates. Tñ accidit ciuitatẽ quã inhabitabat vicpbs ab inimicis debellari. ꝓnceps aũt exercitus fecit ne añdicts pbs occideret. Sed a casu q dã eundẽ suas figuras ptrahẽt vm sciam geometrie repperit. q sinitqz ab eo q nomie appellaret. ipse vo tã fixe suarũ figurarum formatõibus intẽtus extitit/ vt qd sibi ifferrogãs diceret penitz ignoraret. nisi q ipse

nyabat eidē q̄ se nō impediret nihil aliō
mōdēs. vñ idcirco vitā pdidit. Ecce q̄ fo-
tis huius erat meditatio. vt ob ei⁹ vigorosita
tem ciuitatis sue expugnatōz nō paret at
q̄ nec qdē inimicū agnouit ipm occidētē.
Alius itē pbs neades dict⁹ ad mēsam posi
tus sepe ꝓmedē oblit⁹ē. optebatq̄ ne fame
piret / famulā suā ad cibū capiendū eius
manū ꝓducere. Be q̄ valeri⁹ hoc recitans
dicit ipm solū aīa vixisse. corpe autē circū-
datū fuisse tanq̄ re exānea ⁊ inutili. Bi-
cra exēpla adducta sūt ad oñdēduz / q̄ aīa
imaginatōes atq̄ curas nō pficuas a se pt
depellē. vt subleuari possit ⁊ ad sanctiora
ꝓueniētioraq̄ ꝓcēdere. atq̄ se taliē adyni
mō q̄liter ad suū creatorē poterit ptingē.
q̄ ei⁹ est loc⁹ finis atq̄ amor. q̄uis illud fa-
cere fortis sit atq̄ difficili⁹. q̄ in dictis exē-
plis oñsum est. Et hoc de tanto quāto co-
gitatōibus vti optet spūalioribꝰ. hīeq̄ me
ditatōes magis extraneas atz sublenatas.

Capitulum .32.

Memoriā facit libri de cōtemplatōne Ri-
chardi de sancto victore. Richardus de scō victore / q̄ndā
edidit librū. q̄ nq̄ ptes ꝓtinentē
vbi multū subtiliē atq̄ ꝑm ꝓfundā sciam
tractat materiā istā. s. de ꝓtēplatōne. divi-
des ipam ꝓtēplatōz in spēs sex seu modos
Quoz modoz duo in imaginatōe sūt po-
situ. duo i rōe itē duo i intelligētia. Hcōm
hoc ꝑfat⁹ doctor ponit tres modos celoz
intra aīam. ⁊ iuxta h⁹ q̄ ipsa aīa cogitādo
seu meditādo seipam vtit diuersi mode. s.
aut meditādo corpalia q̄ sensib⁹ pcipiunt
exterioꝛib⁹. aut ad seipam cogitando. aut
angelos ⁊ eoz statū / aut certe ipaz dei tatē
Et ꝑsertim dicit⁹ Rich. in. v. pte li. me-
moriati tradit quō ꝓtēplatō formaē seu di
uersificaē modis trib⁹. Aliq̄n p hoc q̄ ip-
sa aīa dilataē interdū āpli⁹ ⁊ q̄nq̄ plus ele
uat suū itellectū ⁊ q̄nq̄ p h⁹ q̄ ipsa hz ipm
fez intellectū sicut alienatū seu oblitū / Be-
claratq̄ p quē modū istud fiat ⁊ q̄liē q̄nz
h⁹ accidit. addūcēs auctes atq̄ exepla scri-
pturaz ⁊ naturaz. q̄ hoc fiat p admiratōz
vehemētē aut p magnā deuotōz. vel certe
p delectatōz ñ modicā spūalē atz ꝓsolatōz

Sed q⁹ mee intentōis ē loq̄ nō subtiliē
ꝛ rude ⁊ breuiē / idcirco postpono vob de
clarare notati doctoris doctrinā / q̄i nimis
subtilē. nisi forte in certis pūctis subseq̄n-
tib⁹ ⁊ h⁹ mō capacioꝛi atz vob familiarioꝛi

Capitulum .33.

De tercio gradu cōtemplatōis / ⁊ sūitu
dines quedā naturales.

Nunc restat de gradu tercio scale
ꝓtēplatōis differere. quē forte fo
re baptizaui pseuerātiā. Cū adiuuo eīm
gr̄e dine / pseuerātia fortis ponit atq̄ collo
cat i altitudinē pfecte ꝓtēplatōis. ordinat
q̄ hoiem in statu pfecto in q̄ p̄ diciuiere
amore. Tunc eīm recipit dīnas ꝓsolatiōes
amoris. nō setiēdo tribulatōes carnis aut
mūdi. Be nulla eīm re alia ei ex tūc cura est
nisi deū amare / de ipso meditari atz loq̄. et
p ei⁹ amore fugit fatuas delectatōes hui⁹
mūdi. atq̄ eiusdē mūdi aduersitates cum
gaudio suscipit. Et iō nō ē q̄d ei possit ob-
esse seu nocere. Nō ꝓspitas. istā eīm subē-
fugit aut certe ipam hūilissime suffert ⁊ in
magna gr̄arū actōne. Ite nō aduersitas.
hāc ei ardenē desiderat. sicut mediāte qua
deo adducitē. ⁊ q̄ ipa deuota purgaē ⁊ edo
ceē. p quā q̄z spōso suo ac amico iesu xp̄o
similaē q̄ plen⁹ fuerat tribulatōnib⁹. Reci
pit itē aduersitatē quē admodū signū cer-
tū q̄ de⁹ oīpotēs spōsus ei⁹ eaz diligat exq̄
digē sic se visitare ⁊ castigare. Et i statu
isto / aīa deuota ardet dulciē suauiē atz pu
re. igne spūali succēsa. recte vt carbo clar⁹ ⁊
tot⁹ ignit⁹ ⁊ sine fumo ⁊ sine crepitatōe aut
sine tumultu. Ibi ē aīa tota⁹ radicata in
ēra optia multū fructū afferēs. Ibi est de-
structa amor q̄ mūdani ciuitas ⁊ dīni amo
ris ciuitas ꝓstructa. Bz tñ nō ē q̄ q̄diu
ac mortali vita viuiē / sine dono ac p̄uilegio
gr̄e spāl' aliq̄s i tali pfectōis statu sp posset
pmanē sine sui mutatōe. q̄n poti⁹ dico vsq̄
ad mortē de statu i statū variatōz sepe ⁊
mutatōz fieri. Bz q̄ iā ad talē statū pfectō
nis ꝓuenit. tal' diuti⁹ i eo pmanet ⁊ sepi⁹ q̄
alij īmoraē. Et si ipm q̄n excidē ꝓtigit ⁊ la
bi ex eo. citi⁹ releuaē i aliquē ō duob⁹ pmis
statib⁹. Prim⁹ stat⁹ ꝓpaē ꝓuenienē hye
mi. i q̄ viget q̄si sp frig⁹ ⁊ obscuritas. Bcōs
sil'aē tpi vnali. i q̄ apte mutatōz grāte. mō

viget calor post frigus. modo obscuritas post tantia aeris mō sol lucet. p nube tectus occultat. mō pluit. post ē serenū. Tertius stat⁹ equat estati calide. in q̄ si continue feruor ē solis atq; aeris claritas. Iz interdum veniāt pluuie ⁊ obscuritates. fortiores q; oriāt tēpestates atq; horribiliores mutatōes q̄ in q̄libet alio. Et tali mō p fecti ⁊ tēplatiui / sufferūt p tot tentatōnes grauiores alijs ⁊ hoc aut ꝓpter ipsoꝝ ꝓbationē ⁊ purgatōz vt in hūilitate ꝓseuerent. vel certe int dū ad eoꝝ pditionē fm occulta dei iudicia exigēte eoꝝ supbia ⁊ iniquitate. exēplo luciferi creati in tāta pulcritudine sapie ⁊ ptēplatiōe tam sublimi. Pōt itē aliter ꝑmus stat⁹ / sil'ari diei ꝑme hore in mane q̄ claritas tenebris adhuc tuolinta cernit atq; multū obscure incipit apparere. Scōs hore tercie diei. Tercia⁹ vo dare meridiei. Et sic de multis alijs figuris silibus ⁊ exemplis.

Capitulum .34.

Fortis pseuerātia necessaria ē ptēplatiuis

Qui absq; pseuerantia forti / summitatē ⁊ altitudinē mōtis ptēplatōis / putat se obtinere aut pfectū hr̄e caloē amoris diuini. tālis ꝓuenient assil'at ascēdenti montē excelsuz postea sp descēdēti p usq; ptingat in sūmū et hoc q̄ reppererit quād difficultatē aut impedimentū. Vel ꝓpat volēti ignē accēdere vt succēdere in lignis viridib⁹ aut putridis. q̄ cū nō statim accēdit / aut cū ꝑmo nō pcipit nisi fumū vel modicā flamā faciliter extinguibilē / q̄ ꝓ mot⁹ recedit destruit aut p totā domū pijcit / spargēdo hinc inde struem lignoꝝ. Itē merito ꝓpat pfatus nō potēt pacifice maturitatem grani sui seminati / expectare aut q̄ sua plantula inserta terre radices bñ figat. ꝓpt̄ moram aut piculū vel difficultatē quā pcipit talis Kursus gerit typū simie / cupiēti nucē viridē degustare. sentiēs aūt corticis amaritudinē / ad nuclei dulcedinē non pducit / statim eā a se pijcit nō pseuerās. Postremo assil'at pigro miluti. q̄ añ ciuitatis obsesse captionē pfectā / tedio affect⁹ inde discedit. Videtis igit q̄ talit faciēdo aliqs nō ptingit ad apicē mōtis nec ignē hr̄e poterit neq; bladū. Itē nec arborem. nec nuclei gustū. nec etiā ciuitatē obtinere. Renuendo ista punctis iā dictis. Sic sit non ferendo ista punctis iā dictis. Sic sit non pōt puenire aliquis ad pfectionē contemplationis sine forti pseuerantia.

Capitulum .35.

Impedimēta plura / ne quis montē cōtēplatiōis vsq; ad sūmū ascēdē valeat.

Restat adhuc modicū in vno supra dictoꝝ exēplo ꝓsiderātes factū volētis ad finē montis aliatq; pendētis ꝓscēdere. Iste ꝓtinue ascendit nō redescēdēdo in bassū. Qs si eū pausare ꝓtingat. non incipit ꝓgressum sūm a pede mōtis dicti Iz a loco vbi mouere debuit pari mō cupiēs possidere ptēplatōnis pfectionē non dz descere aut seipm arrestare. qz pausare ē redescēdere. nō ꝓgredi retrocedere inferi⁹ est. Nec dz etiā sp reincipere a basso. Iz vñ recessit ⁊ vbi dimisit. Et propter istū pseuerātie absentiā tā pauci reppiunt q̄ ad pfectā ptingunt ptēplationē. Quācto eñ q̄dā modicū ascēdētes sentiūt pensā aliquā ⁊ laborē / credunt ipsi pausare siccp retrocedūt inferius. Sunt aūt alij nō habentes ordinē. ⁊ modū ascēdēdi nō custodiūt. stati eñ volūt salire vsq; in aliū. non incipiēdo a basso p mediū iuri. Bassum aūt seu inferi⁹ huius mōtis / ꝓsideratio est suoꝝ pctōꝝ atq; defectuū. Sed repiunt alij collis sui tis ipositā hōtes grādia onera nec hecipsa abijciūt. ⁊ nihilomin sicle putant ascēsuros oīno. Onus aūt istud ē occupatio mundana ⁊ fortis cogitatio inimica seu fixa q̄ aīam aggranat mirabiliter facies eā sp ad se reuerti ⁊ relabi si q̄s leuauerit se. Kursus q̄dā ꝓpt̄ mīmas volitates coꝝ se muscas totū dimittūt. ⁊ ire deliberāt l'redescēdūt. Dulce iste se volātes cogitatiōes. q̄b⁹ aīa i suo ꝓgressu neq; dz arrestari seu impediri Iz vlteri⁹ ꝓcedē fugādo istas a se / manu scē idignatōis. Repiūt et alij tales muscas insequētes ad modū pterorū post papiliones currentiū. Item sunt q̄dā q̄ latratu canū inferna liū statim terrent. hoc ē q̄ cito sentiūt tentationē aliquā turpē totū dimittūt. vel certe se cū tali occupāt. nitunt neq; tale expellē ⁊ oēs hmōi tentatōes. q̄ sepe fieri nō pōt / Iz bñ post ꝑ

teriri. s. eas nō curādo. exēplo pegrini q̄ ad quēlibet latratū canū non sistit pedē. cū si bi in via talis occurrit latrat⁹ sz ꝓtinuat ⁊ sit sileē. Be quāto em̄ plus ꝓsisteret ad defendēdū vel ad eos ꝓsecūdū. tanto ampli⁹ latrarēt et iter suū taliē pderet. Aliqui aūt nō extē dunt sp manū dexterā hmic q̄ eos in altum debet sublevare. imo retrahūt appodiantes ꝓfideteseqz in multitudine diuiciaꝝ ⁊ suarū ⁊ sue fortitudis. iō q̄ nō mirū si hmōi cito labunt. Propter hoc dz hō sp extēdere manū suā ad auxiliū diuine gr̄e diffidēdo ino de ꝓpria sua potētia. nō ꝓsumēdo se posse illuc quenir̄ q̄ tēdit ꝓ seipz. Ite rū sunt alij q̄ putāt statī esse se in sūmo cū nō adhuc sint bñ in basso. iō ascendere dissimulāt ⁊ dimittūt ⁊ sic dimittendo retrocedūt inferius. Aliqui ꝓcedūt vsq̄ ad alteū. sz statim efficiunt̄ vane glorioſi seu gaudiosi. Videt ipsis opus suū multū bene pegisse ⁊ suā dietā bñ fecisse. Nec ponūt go tales ꝓcipitanē seu statim decadūt. nō ascēdentes ita velociē supius sicut vellent habir̄ ad illic ascēdendū exigente hoc superbia eoꝝ ingratitudine ⁊ abusu cognitionis habite qō est horribile ⁊ cā nunq̄ ꝓsumendi. imo sp se tenēdi in ꝓfunda hūilitate. cū. s. ꝓcipiē q̄ hō q̄ deo fuerat taꝝ ꝓximus atq̄ familiaris in collo eurō sua ⁊ sibi cuicula q̄ ꝓstruxisset nidū sibi intra celum postea deijcereē vsq̄ ad infernū sine reuocatōe aut reuersione. Ite hinc sūt alimonte isto. alios aspnant̄ ⁊ deridēt inferi⁹ existētes. q̄ inste derelinquunt̄ a deo vt labant̄ q̄nus cadētes agnoscāt q̄ modicū a semetipsis possint. Alij aūt q̄ istū mō tem nō nisi ꝓpter curiositatē ascēdere volunt ⁊ vt dicere possint etiā fuim⁹ ibidem. aut certe vt secreta excellētia inquirāt aut ꝓpter solam placentiam seu delectationem aut ꝓpter loci eminētis amenitatē. nō aūt vt deo meli⁹ placeāt ꝓximisq̄ ei seruiant honestius ampli⁹ ⁊ magis meritorie. Et isti cito amittūt dei auxiliū atq̄ ei⁹ gratiā aut certe reperiūt se deceptos nimis dure turpiter atq̄ miserabiliter. Putāt em̄ se eē in mōte dei cū sint in mōte dyaboli. Ho stremo ē ali q̄s inuenire/nimis q̄ rō dictat seu ius sit festinātes. nitētes ꝓpire suum directorē ⁊ fortiꝰ q̄ vult idē. qō magna est fatuitas. Bña dei ē ductor iste. sicut dictum est. Qui q̄ nō ꝓt aut dignat̄ expectare spaciū tpis ꝓ motu gr̄e istius ⁊ auxilij/iure eā pdit. ⁊ alia vice ipsaz ꝓ libitu suo tā cito nō repiet. sicut e regione etiā est cum istis qui ad istā gratiā sequēdā nō sūt pati cū ab eo vocanē ⁊ monenē ad ascēdendū/imo refutant aut alibi vadūt aut certe vbo vl̄ facto dicūt gr̄e vt adhuc modicū ipsos expectet et sic ipsa depulsa mox recedit. Optet igit̄ ꝓtinue stare supra sui cordis custodiaz ad imitandū visitationē diuine gr̄e. ⁊ pcedere ꝑm ipsi⁹ motū atqz voluntatē nec velocius neqz tardius omni tpe cum ꝓfunda hūilitate indignū se iudicādo etiā ad mōtis istius latꝰ iacere q̄to magis ad eius apicem ascēdere. Post hoc em̄ de tāto trahet altius. Quēadmodū rex ꝓ potēs volēs honorare militē suū. de tanto eū libērius collocat supius vt sedeat cū principibus/q̄to magis renitit̄ ad hoc. ⁊ de tāto magis trahit ⁊ ꝓpellit. de q̄to miles ipse plus hūiliat se excusatqz. Sup oia em̄ displicz deo ꝓsumptio nec delectat eū modus volentiū eū accedere effrenate ⁊ sine timore ad suū socū ⁊ sibi silem. sed dz sp custodiri. sctā et laudabilis verecūdia. tremor ⁊ pauor atz timor cū ꝓfidētia sue benignitatis. Sine ei ꝓfidētia tal' timor nimis eēt culpabil' ⁊ impedimentū ascensus nostri mōtis. ꝓpē tremorē ⁊ tribulationē ampliorē q̄ rō exq̄reret seu q̄ iustū esset a timore cōceptā.

Capitulum .36.

Be quibusdā alijs impedimētis istiꝰ vie

Loquamur adhuc de alijs q̄busdam obstaculis siue impedimentis. Sunt em̄ quidā qui asinū suū. hoc est corpus ꝓpriū nimis vexant. ita q̄ aīa se de eo iuuare non valet. Alij autem nimis sunt repleti atqz pōderosi. infirmi ⁊ dormientes siue pigri. Nimis enim diu exiterūt in infirmario aut infirmitate carnalitatis per comestionem excessiuā atqz potationē aut vaniloquiū. Sunt q̄z tales tanq̄ ꝓtracti resoluti para-

litica ⁊ dōi mitātes. iō q̄z ipsos oꝑtet curari a basso incipiēdo. ſ. p hūilē pniam. ¶ Sed q̄dā sunt/q̄ ascēdēdo vehemētē patiūt ali qñ verbi dei fame ſpūalē. cupiūtq̄z p⁹ hec illud audire ⁊ legere. vñ accidit q̄ legēdo nimis seipos dennēt. Recipiūt illic refectionē ampliorez q̄ rō exigit. seu imoderate. vel q̄ tps requirit in tm̄ q̄ sui ascēsus initio obliuiscunt. nec ascēdūt ꝺm q̄ ceperunt. Vel ē ex pte altera/talē refectionē sepe fore ꝓficuā atz necessariā. ⁊ p̄cipue in exordio. vl̄ q̄n sumit mēsurate. ſ. mpq̄z ꝓsideret hō suū ascēsum. hoc ē q̄ in legēdo plus q̄rat deuotionē q̄ sciam. Rursus repiūt alij recalcitrātes atq̄z saltātes ꝺ stimulum ipsos pungentē ad ascēdendū in altū. hoc ē q̄ fugiūt nimis tribulatoz. ¶ Itē sūt q̄dā/nō adhuc sufficienē instructi desiderare q̄rēdo seu interrogādo a sciētib⁹ ad habendū desup ꝓsiliū. ſz abūdantes in sensu ꝓprio/cōfidūt in seipsos ⁊ semet in hoc docere volētes. ⁊ iō oberrāt ⁊ sepe turpiē ꝺficiūt. ¶ Bz sunt alij nō desiſtētes petere viā ⁊ inq̄rere p studiū feruēs. ad tātū q̄ de hac in cathedris etiā sciāt loq̄ ⁊ legere. aliosq̄z docere. ſz ibi nō fuerint. ſ. in itinere tali. Loquunt aūt. q⁹ sic audierūt ab alijs. nec nitūt ascēdere p illud q̄nq̄z. ⁊ iō nō mirū si tales iferi⁹ pmaneāt ſp. Nō em̄ itur ibi p sola vba ſz oꝑtet pedes ad op⁹ mittē. Isti sunt q̄ē admodū illi q̄ in plijs exhortāt istruūtq̄z alios ad fortiē bellādū /ſz ipſi ad cāgendū man⁹ nō apponūt. vel sicut q̄ alijs demōſtrāt itinera ad recipiendas elymosas pegrinis. ipſi vo nō vadūt/aut nō pūt ire ꝓ ea/ ꝓpē suā ifirmitatē seu ipotētiā. ¶ Sūt alij q̄ postq̄ iter suū arripuerūt p viā vnā/statiz saliūt seu declināt ad aliā ⁊ hoc ꝓpē icōstātiā eoz. aut q⁹ putāt leuiorē se iueturos vl̄ delectabiliorez. ⁊ sic nec q̄q̄ ascēdūt nec q̄ ꝓfēdūt. Sicut canes/cerui agitātes/eū nō venāt. si mō p⁹ vnū tūc p⁹ alium isequūt Potiꝰ oꝑtet eos vestigia inseq̄ pmi. nec se circa aliq̄d aliud arrestare. q̄liter solēt agere canes ad hoc bñ inducti. Alij nō bñ ad seipsos intendūt seu respiciūt. ⁊ ad picula itineris sui. ſz ipronise ⁊ sine aduisatōe ⁊ cautela ponūt pedes suos. iō ruūt de taz alto in tā bassū. ¶ Alij vo ascēdētes retrospiciunt aut inferi⁹ respiciūt. ⁊ q̄cito q⁹ de basſoeos vocauerit/totū derelinquūt. Qui ꝺ tāto reddūt inhabiles. q̄to diuti⁹ iferi⁹ detinēt. ⁊ inde difficiliꝰ ⁊ grauiꝰ reascēdūt. q⁹ mūdana ꝙuersatio i loq̄ndo aut aliū mūdana ꝙuersatio i loq̄ndo aut aliū mūdiale exercēdo/nō modicū ipedimētū ⁊ tardatōz generat. ⁊i tal⁹ nimis cor suū figēs ⁊ seipm tradēs hmōi/nō velociē resiliens ⁊ discedēs citi⁹ ad ascēdēdū iē suū ipe q̄ eius mōi ē/vsq̄z ad lōgū tē causat sibi ipe dimētū magnū. Jō i ihs nō oꝑtet morꝰ trahē/nisi ꝓ sola necitate et ꝓtereūdo ea. vl̄ saltē q⁹ si cor p⁹ iferi⁹ fuerit/surū sint cor da. Bz h° his q̄ nō dicerūt/ē difficile. q⁹ neq̄z ancorā cordis ficā hūt ad mōtez. nec cordas bone cōsuetudis eidem alligatas. ¶ Inēa sē q̄dā q̄ cū ascēderint/nūq̄ putāt se ide receſſuros. ſz illic ꝓsiſtē tāq̄ hereditario iure. Bz i suo casu deorsū fragilitatē ꝓpā agnoscūt. Setiūtq̄z tribulatōez bñ ꝓsiderātes tē. q⁹ dīna gra ipos ibidē collocauit. tenuitq̄z q̄diu sibi placuit. ⁊ cū scūt cogitare de iferiori ꝓ bonā hūilitatē exñtes i alto. ⁊ eꝫ cū iferi⁹ fuerit/itez ꝙperāt reascēdē/hñtes bonā patiam. Oꝑtet ita bñ ⁊ pl⁹ i spiritali aduersitate sicut corꝑali scz tentatōib⁹ ouriſq̄z afflictōib⁹ mētis q̄ ne ꝙsolatōe sunt ⁊ q̄les hīe ꝙsueuerat. vel desiderat/sic se imobiliē cōseruare. Quidā stremo aliq̄ ascēdēdo expēsas faciūt nimis largas ⁊ excessiuas. puta p lacrias ⁊ afflictōes. ꝓtermittūtq̄z facere opa sua necessaria. Et iō miſericorꝺe⁹ cū hmōi grōse agit⁹ q̄ mittēdo eos tpib⁹ certis decidē ⁊ labi iferi⁹ vt sic illa facē possint ⁊ eoz ad q̄ tenent nō obliuiscāt ea opando. Talia sūt ipedimēta ad q̄eniēdū ad mōtē ꝓlatōis certa sine nūero. q̄ ꝓfēdi atq̄z reduci pnt ad ꝓdicta. Ad q̄ vincēda ⁊ vitāda /necessaria ē fortis perseuerantia cum gradibus/supradictis. scz humili patientia /loco q̄z secreto et silentio.

Capitulum .37.

Quidā modi meditādi qui pñt seruari in cōtemplatione.

In legendo vel audiendo predicta /dubitare posset aliquis et petere. quem in sua contemplatione modū obseruare debeat meditandi. Non ei itur ibi ped⁹ corꝑis ſz spiritualis

bus q cogitatiões atq affectiões sũt ipius aie. Et g nõ sp vnus 7 idẽ mod⁹ meditan di tenet. ꝫ valde variat⁹. ꝫm pſonaꝝ locoꝝ atq tpm diuersitatẽ. 7 ꝫm gr̃aꝫ dei/doctri nã vt sciam quã qs hꝫ. Vnus vadit sic. alius vo sic. vnus atq idẽ hodie vno mõ in crit inuale recitare exẽplarie qlĩ aliqñ qdã audierint istã vitã. Fortassis eñ hoc pfi cet ad faciliꝰ intelligendũ 7 repiendũ hꝰ inuenis introitũ. Et recolo me qñq scpſis ad ꝓpositũ q̃nietia 7 ad ꝓsequtia. q nõ resumo ꝓ pñi. ¶ Dagẽ Rich. de sancto victo. li. sup memorato/tradit modũ ma gis meo vidẽ appropatũ 7 q̃uenientẽ pfũ dis clericis q̃ simplicib⁹. q bñ generalis ẽ. ꝫ ad declarãdũ plixius essꝫ. q̃re hunc pte reo 7 doctoribus relinq. ¶ Sanctus Aug. li. pſeꝰ. dat modũ quendã quẽ cũ mre sua ꝓpria habuit. stans ad vnã fenestrã cuius dã ortuli/nõ multũ añ obitũ dicte matris sue quẽ. ꝓposui i seqntibus breuiter tãgere. ¶ Btũs Greg⁹. largissime i suis moralib⁹ de ꝓplatiõe logẽ. ostẽdendo picula atq ꝓfectus inibi exñtes. Ez modũ pticularez intrãdi vel illic se locãdi quẽ q̃ro/nõ pcepi vnũ aut virginẽ enstochiũ. q est q mediteꝝ mortis sue horã qlibꝫ p̃miũ tũc receptura e. quõ vgo maria cũ filio suo ihu xpo/sctõ angeli atq vgines/sibi obuiabũt ipsã suscipiẽtes/cantantesq cãticũ qõ maria/mo de filiorꝫ isrl̃ cecinit. Cãtemus. s. dño gloꝛ se ꝛc. Et silr idẽ. b. Piero. de seipso/qliter ysi soror/post trãsitũ maris rubꝛi/sicco pe post fortes ẽptationes/7 crebras pectoꝛis tũsiões ꝓtinue i ploratibus 7 lacrimis q̃rendo dei auxiliũ/sibi videbat societati angelorꝫ inesse ob magnã sue ꝓscie pacẽ 7 locũ ditatẽ/ei post suã pniam 7 tribulationẽ ce lestis a deo trãsmissã. ¶ Cõcordãt oẽs doctoꝛes cõiẽ in mõ. s. isto q ẽ mediteri inferni penas horridas. pacisi gaudia. sua pctã atq mõi vanitatẽ. ꝫ ego adhuc pticularius ꝛe modũ in q̃ro. ¶ Btũs bern̄. pene in oi bus ꝑmõib⁹ sup cãtica tractat modũ vnũ sc̃z de spũali mr̃imonio inẽ deũ 7 aiaꝫ. quẽ qdã doctoꝛ plꝰ nouellꝰ in seqt̃. faciẽs inter dicta sapiam 7 aiam/ pantoꝛmitẽ quodda matrimoniũ. Liber vo intitulat̃ horologiũ eẽne sapie. Dez qdẽ/modus talis ẽ altus 7 subtil[illegible]atisq̃ piculosus/ sic loq̃ndo ꝑsertim a ꝓncipio sue ꝓuersiõis eũ tenere volẽtibus. Rõ. cũ eñ tales nouitij estimarẽt meditari ỏ spũali ꝓnubio: leuiẽ laberẽt i recoꝛdatiõe de spũali ad carnale mr̃imoniũ. Necignoro i dicto libro q̃sdã modos alios foꝛe tactos vtpote cogitãdo de iuuene sue adolescẽte mouituro. nolẽti l'nõ poteti penitẽ. silr meditãdo dei iudicia. item ꝓsiderãdo beatã vginẽ mariã i hoꝛa passionis dñi nr̃i ihu xpi. Qui mõi boni sẽ atq ꝓuenientes. 7 pñt ibi videri q̃bus placuerit.

Capitulum .38.

De modo ꝓtemplandi/quẽ beatus Bern̄. tenuit in ꝓncipio.

Recitat btũs Bern̄. ỏ seipõ/qliter ꝓuersiõis sue ꝓncipio ꝓpdit sibi opus eẽ q hꝫe debẽt opa bona 7 merita/q̃lia ex seipso nequeꝛat exq̃rere 7 hꝫe. idcirco ꝓnidit sibi habituꝫ se talia ex merit̃ ihu xpi. Et ex tũc diligẽtissime meditabat totã dñi nr̃i ihu xpi vitã ab eius ꝓceptiõe vsq̃ ascensionẽ 7 ex oibus penis 7 amaritudinib⁹ eius/collegit sibi fasciculũ mirre. q inẽ vbera sua cõmoraret ꝓtinue atq hũc p iugẽ memoriã supposuit suo pectoꝛi itime cõpatiẽdo. ¶ Deꝛ qõ ꝓcludo ipm beatũ Bern̄. suã ꝓplationẽ 7 ascesũ in eadẽ incepisse meditãdo affixe dñi nr̃i ihu xpi vitã quẽadmoꝺ legit̃ de sãcta Cecilia/quõ euãgeliũ xpi i suo pectoꝛe portabat. s. eius vitã memoriãdo. et ñ dieb⁹ neq̃ noctib⁹ vacabat a colloquijs diuinis 7 oꝛõne. ¶ Et doctoꝛ qdã/i libro suo de stimulo amoꝛis intitulato/istã materiã silr tractat 7 spãliter de passione dñi nr̃i ihu xpi. oñdẽs q in ea oñe bonũ repit̃/7 q ea dẽ passio. s. sit vtil⁹ puta ꝓplatiõis/ostiũ volẽsq aliũde itrare i ꝓplationẽ/ipe se seducit 7 decipit. 7 ꝓfirmat dictũ suuꝫ aucte dñi dicẽtis. Ego sũ via vitas 7 vita. Via p quã ꝓgredieꝺ ẽ. Vitas viatoꝛẽ illuminans vitã eundẽ nutriẽs sustẽtãs 7 remunerans Utinã ꝑfatus liber eẽt i gallicũ trãslatus. meo eñ iudicio valde vob̄ sieret ꝑficuus. ¶ Sũt at̃ qdã cõit̃ aliũ modus nõ tenẽtes sue ꝓplatiõis. q̃ q ad quẽdã libꝝ deuo-

tionis se tradūt/vitā alicuius sācti aut aliud ad excitandā deuotionē plegentes/ fm materiā quā repiūt.qbus sp necessarij eēnt libri. Et iō iste modus solus/insufficiēs ē. nisi hoc etiā assuescerēt agē sine pñtia charitatis. Alij vo faciēda sua vitia diuina ī eccīa/addiscūt ⁊ se exercitāt/ptēplari nitentes. Quāuis iudico istud eē multū difficile spāliē in pncipio ⁊ posse ptingē isto mō ad ptēplatiōis pfectionē/ppē laborē cātui annexū.nisi forte antea sint assuefacti tales/in suo secreto via ptemplatiōis.

Capitulum .39.

De alio modo meditandi per exemplum mendicantis.

Quidā psonā q nō modicū pfecit ad reducēdū suas cogitationes seu recolligēdū in vnū/⁊ ad simplicitatē. p hoc q diligētius seipsā intuebat forte pauperē/ miserabilēq creaturā.nihil se hīe ex suo/ nec qcq posse acqrē. Qua ex cā mēdicare meditabat atz sic acqrē bonoz spūaliū elynā a padisi ꝯcuibus ī talibus diuitijs opulētissimis atq plenis. qs nosz largos muroq mō charitatiuos existē.iō pfata psona sub arbore qdā loco secreto se collegit.an q p suo libitu atz diutius ibidē meditari posse putabat. Cōuertit itaq se cordetenus sine loqla.mō ad vnū postea ad aliū sācū. fm sue deuotōis misteriū a qlibz elynā expetēdo. apiēdoq suā necessitatē ⁊ indigentiā exponēdo. sz ⁊ memorādo coz magnā grām atz largitatē depcādo etiā eos vt dignarēt intercedē p se ad deū oipotentē q psonaliē cōparere coīā deo digna nō eēt. Dex ē dictā psonā in hmōi meditatiōe plā sēsisse impedimēta exneaz cogitationū atq fantasiaz/ ipsa tñ forti pseuerātia se artauit.atq ī dicto loco ptinuit inde nō monēdo seu discedēdo/ q tandiu qd qsiuit inuenit. esseq stabilita oīno in hmōi oratione. nec aliqd aliud intēderet.

Per dies aūt plīmos modū dictum ptinuabat fueratq intēdū ad duas/tres vl qt tuoz horas/pusq qd petiuit hīe potuisset sz suarū cogitationū ⁊ affectionū vnitatē atz recollectionē/ad vnū tale qle diximus sup. Et p modū talē qsi sp pueīt ad qd tēdebaz.qnq tñ citius/intdū vo tardius.pcepitq clare vez eē dñi nr̄i ihu xpi pmissā q pseuerauerit pulsās petēdo/aperietur ei.

Potest igit optie ppendē quāta fuerit hui⁹ psone desideria ardētia/⁊ anxia suspiria atq gemit⁹ erga sācto⁹ mō ad vnū mō ad alterz/specializ ad eos q ex festū tūc colebaē.qnq abscq succursu ⁊ auxilio pcipabāt/pmiserant dictā psonā ad suos pedes pduli/ uolutā/ad tāti tpis spaciū pmanē/in bello ptinuo/sus cogitationū/tumultū ñ modicū/ dicū/atq ī suo ascēsu impedimētū validū rausātiū.nec p sācta desideria loq pmittentiū eisdē. Ipsi tñ tādē de eadē optie se detāt/gāe sue desideriū ei dē tribuēdo. fz deinde volūtatē ⁊ ei⁹ vtilitatē. Reperit itaq dicta psona hmōi exptā difficultatē/sibi contra ardēti⁹ flagitare. Illñ accidit q se ꝑ ceteros ī sua oratione repit citi⁹ atz qi sine impedimento collectā in modū talē ad suaz cogitationū vnionē atz simplicitatē.leuiusq mō pdicto ⁊ ceteris/bona ꝑsuetudie comite ad pdicta pueīt. Exputo istū modū ī mirū guilhelmū pisien. doctorē pauū tenuisse quē affirmasse legēdo repperi q pauperes trutāni atq captiui/ipm deū exorare docuerūt. In libris etiā eiusdē pz/quēadmodū petrāda elynā ⁊ auxilio/pulcre cōpat. In nēdū oratione vni viatori padisū adeūti.pinū q pariē libro qsi p totū ad deuz/ad dñmq nr̄m ihm xp̄m/⁊ suos sactos.spāliē ad vtilitatē mariā. rones adducit. qten⁹ auxiliē ere ature eis supplicāti suaq pauperta allegāti. Loqē ite ꝺ corā iudicab⁹ pntarī. quō tales ī suis petitiōib⁹ sint circūspecti aut sapientes. Nimiz.timēt ei et piculū sibi videt iminē. Talī mō et nos imo et adhuc ēp⁹ coīā deo pñtari facē nob⁹ multū expedire.

Capitulum .40.

Cōmendatio istius modi ptemplationis tanq̄ securi vtilis ⁊ leuis.

Istū modū inchoādi ptēplationē/cui placz seq̄ pt.sanctī ē secur⁹ simplex atqz leuis. Cōuenies ē gdui bñ pūo ptēplatiōis dicto q assignat hūl⁹ pnia. Ibi ei ñ alīs q̄ idulgētia petit atz bñ opādi tpe affluentiā gr̄a. ite et remediū ꝑ plagas suas ⁊ pcō rū ifirmitates varias. Ad qd nō pauci ex

nes beati Anshel, diuersoꝝ ꝯ ceteroꝝ sctoꝝ
rū/edite ad sctos ⁊ sctas/pficiūt. Liber q̄z
ō q̄ de locuꝫ sū rhetorica ō ina ītitulat a
guilhel. pisien. cōpilatꝫ multū ad ista vtil.
¶ Sup mō isto initiādi ꝓplatiōz/dudū
optabā oꝛonē quandā fabꝛicare/i modu
paupis/panē suū ostiati q̄rētꝫ vl'idulgētiā
q̄rētꝫ ⁊ petētꝫ ad instar icarceratoꝝ aut cer
te ad sil'itudinē elynā petētiū. nō q̄dē p se
aliq̄s deuotoꝛ suā. p alio inꝑpellādo repit
magꝫ q̄ si p se deū exoꝛaret ibiq̄ multū p
ficit. Tenentē ēt ad hoc plēs ex officio suo
q̄ cadmodū viri ecclastici/aliiq̄z ex el'yna
vitā ducētes corpis. imo dico oīs debēt hꝰ
facē tā ꝑ dei mādatū q̄ etiā ꝑ bñficia
ab aliis recepta siue el'ia sint bona nāe a su
is pnīb⁹ siue bona fortūe ipis collata in
re hēditario possidēda a viuis aut a moꝛ
tuis. ¶ Compilaui ꝑ dē oꝛonē quādā/ad
ōnīm ihm xpm iniciātē. ihu spōse vgitatis
breui diffusꝰ pscribē opꝰ. Ex ē oīs mōi
scpturas nō posse pduce ꝓplatiuū q̄ ten
dere hz. q̄ad modū facit foꝛis pseuerātia
auxiliāte dei gꝛa facēdo exēplo psone supꝫ
meoꝛate. ponēdo oc̄ ad pꝛacticā. s. ad opꝰ qꝛ
affectōnes scribi neq̄unt. nec̄z generanē p
lras aut p vba sed p operis exercitiū.

Capitulum .41.

De modo vsitādi se in contemplatiōe/ fm
istum modum.

Quem vo delectat ꝑhabita si
militudo/ſ mlt'ā largā mate
riā hz/vsitādi ⁊ assuescēdi ad su
se. erga et deū atz suos sctos. Nre em̄ neces
sitates ⁊ miserie ac īfirmitates/tā corpis q̄
i magno sūt nūero sicut ⁊ sācti et sācte. qb⁹
nob supplicādū ē. nūc sil'oib⁹. nūc vo cuili
bet seoꝝsū. Inē certas et necessitates moꝛtꝫ
nob ꝓpremū ē negociū q̄ plus nob ē ti
mēdū. Ob cuiꝰ hoꝛe hoꝛroꝛe/solicite pui
dēdū foꝛet nob remediū ⁊ vita supstite ꝓ
curare amicos atz defēsoꝛes. lacuros auxli
um i momēto tā terribili ad bñplacitū dei
Hoꝛa ista sūme añ mēꝛtꝫ oc̄los reducē. ꝓ
fectū ē. eis meoꝛiā recēte q̄ i tpe vite i oibus
q̄ factꝫ nr̄is hīe. In nr̄e ꝓtēplatiōis secre
to/a nob ipis/sepiꝰ q̄rēduz ē. Ad ō aīa mea
dic mihi. pauꝑ et mirabil' ꝓfitere mihi. si i
pūctia ꝙ aut inē vniꝰ hoꝛe spaciū/separi te a
corpe optēt ad astādū tremēdo dei iudicō
q̄d dicturꝰ/ad quē veniq̄z ꝓfugēs? Si rn̄
des q̄ sic ⁊ sic facēs/⁊ ex toto coꝛde tūc mi
ficoꝛdiā atz veniā ab oīpotēti deo flagita
res a suisq̄z sctis. Fac igr̄ tl'r i pūcto. Igr̄as ei
i q̄ pūcto ifirmitatꝫ ꝓ tūc erꝫ aut q̄ spaciū
tpis ad hc faciēdū hīe potuerꝫ. ¶ In hm̄oi
meditatōe viuacē seu coꝛdintie ⁊ diu mo
rari debēꝰ q̄lsq̄z nob videat q̄d sctiāꝰ moꝛ
tē multū appꝛoxiare. ¶ Itē ꝓsiderādi sūt
amici nr̄i ꝓ q̄bꝰ oꝛare volumꝰ eē eos i neces
sitate vltia puta ad lectū mortis. Et quō a
nob supplicē auxiliū req̄rūt desiderātes q̄
tinꝰ ꝓ eis ꝑces effūdam⁹ cōpatiamurq̄z eis
acsi i pūcti sic agēē nobiscū. Hoc q̄ qm̄ fiet
⁊ n̄ diu tardabit. miſeamur iterea aīe nr̄e
acsi eā i medio flāme purgatoꝛij ꝓspicēm⁹
collocatā. Ad q̄d bñ iuuat ꝓsiderare dili
gēē mīā aut doloꝛē validū quē q̄s ꝓ suaz
suffert infirmitatē aut aliū de q̄liē vehemē
ter in de cruciaē. Quid ergo erit de aīa mi
sera ꝓpessura tāta in futuro seculoꝝ

Capitulum .42.

De tribus dei iudicijs ante oculos mentis
reuocandis ꝓ materia contemplationis.

Possum⁹ insup i hꝰi ꝓtēplatōe
ꝛuocare añ mēꝛtꝫ nr̄e oc̄los tria
dei iudicia. q̄ sessurꝰ ē seu tenebit
aut tenet. Unū tenebit sicut pī
i q̄ regnat ⁊ iudicat mia dulcꝫ ⁊ pia. Et tal'
ē i vita pūcti. Secūdū tenet sicut dns ꝑ ser
uū suū vbi regnat atz iudicat iusticia rigo
rosa. Opteꝛ illic oīa exolue debita. ⁊ hꝰ ē
i purgatoꝛio. Tercīū ē in inferno. vbi reg
hoꝛrēda ⁊ crudelissima iusticia. s. ꝓpē pc̄ō
res dānatos. Ibi em̄ dns pūit ad istar iudi
cis flecti ñ potētis. ꝑ maleficos moꝛte eēna
dignos. Ad ō postrema duo iudicia decli
nare possum⁹/appellādo ⁊ ſb mittēdo nos
ad ꝓmā curiā. s. misicoꝛdie q̄ durat solum
ista vita stāte. Bonū g̃ ē nob dū tp̄s habe
mus eligē ⁊ interim q̄ hīe possum⁹ sāctos
incessoꝛes ad deū. Precipue ibi habem⁹ f
dicta curia nr̄a/dn̄am reginā dicte curie. s.
misicoꝛdie exīte. sīr nr̄am mīrem ⁊ aduo

tatã dulcissimã ac gloriosissimã virginem mariã. Pariẽ est illicibs xpc. pr nr frat nr aduocatus 7 siliarius. mediator atq; redẽptor. ¶Et ĩ vitate iste nimis eẽt stolidus 7 infatuatus. q recusaret vna cum xpba se ipm submittẽ dei mĩcordie supplicit dicẽte. Pñe ne ĩ furore tuo arguas me. neq; ĩ ira tua corripias me. Vbi tangit xpba ista tria iudicia. Dicit enĩ. Pñe ne ĩ furore tuo arguas me. i. ĩ inferno. Neq; ĩ ira tua corripias me hoc ẽ ĩ purgatorio. Bz fm misericordiã tuã miserere mei qñ infirmus sũ. sz ĩ hac vita. ¶Et ad hoc possum⁹ inqrere 7 inuenire alleuiamẽ flagelli qđ iuste meruimus. s. mediãte intercessiõe tali q̃ dicta ẽ. 7 sepe ex toto sic qtari seu eẽ absolui. ¶Qui etiã attẽte pẽsaret atq; sibi ꝓponẽt etiam hui⁹ carceris q̃ detinemur qđ erit ĩ articulo mortis/cogitaretq; ad p̃dicta tria iudicia. talis oĩno cũ gaudio ingẽti/ hui⁹ mõi infirmitates atq; diffamatiões pauptates 7 silia q̃ penalitates dicũt/leuissime sufferret. 7 certe de nulla aduersitate vite hui⁹ curaret. ¶Qui insup̃ qtidie ad memoriã reduceret mori se oportere. sz qñ aut qualiẽ ignorat. exaĩaretq; se sepi⁹/an ĩ statu ĩ quo est/mori auderet? q si nõ ꝓfecto remoueret in breui impedimenta/vt secure mortis ꝓstolaretur aduentum.

Capitulum .43.

Quomodo quidã deficiunt in forti perseuerãtia/ 7 in ꝓtemplatiõe modicũ ꝓficiũt.

Pures aut minus bñ aĩsati Dsũt circa pseuerãtie fortitudinẽ seu circa ꝓtẽplationis fructũ ac p hoc ad ista ꝓsequẽdũ mltũ remoti. Renuũt eñ seipsos dare oratioĩ aut meditatiõi incũbere/ nisi se deuotione sentiãt affectos ad illa. ac nisi cũ eos ista delectãt venãtq; ad cor suũ. Videẽt eñ talibus/alias dicta nihil ꝓdesse. Bz hmõi cõparãt huic qui frigore nimiũ cruciat. recusat tñ accedẽ ad ignẽ nisi ꝓus habeat calorẽ. Aut certe eẽpant aliqñ fame peũri. nolẽtiq; q̃rere ad mãducãdũ nisi antea saturatus sit. ¶Quare eñ aliqs se dat ĩ oratiõnẽ/ meditationẽ/ nisi vt caleñat dĩni amoris igne vel vt saturẽt donis aut gr̃a dei. Tales in hoc deficiũt seu errãt putãtes se tps ꝓdere cõpositi in oratiõne vel meditatiõe/ nõ mõte deuotiõis imbre irrigant. Ad qđ rñdeo q̃ si nitãt q̃tũ in se ẽ ad hoc atq; faciũt laborẽ suũ sintq; in bello 7 pugna ꝓtinua/ ꝓ suas cogitatiões/ cũ displicẽtia. qt nõ abscedũt nec pacẽ hñe ꝓmittũt. tales ꝓ tũ mais reportãt meritũ q̃ sepe si eis aduenirent deuotio subdito sine tali ꝓflictu. Rõ q; militãt deo 7 fuiũt suis expẽsis ꝓpriis 7 supꝑuis/ atq; cũ labore maiori et pena. Verũm ẽ q̃ volẽs ad exẽplũ ꝓnarrate psone supius/ ipm exercẽ oportz ad hoc hñe ipm magnũ tpis spaciũ reiecto etiã oi onere aliaꝝ occupationũ/ tam ex pte sua q̃ aliorũ. sq; arcere ad pmanẽdũ ĩ vno loco fixũ/ sõgo ipe/ sine ꝓsolatio subseq̃t aliq̃/ sine nulla. q; mãd eũ dẽ hñdã laborare nõ cessz atq; sic ꝓximus dicat/ q̃ adhuc expectet ad medie hore spaciũ ac ore faciẽdo pniaz suã. expectãs diuine gr̃e et ynã. ¶Post horã vo elapsã/ adhuc se cõmoneat ad psistẽdũ taliẽ ad alteram horã. ¶Et sepe in postrema dimidie hore pteritо. 7 q̃ alijs decẽ dieb⁹ aut certe in vno mẽse. ¶Nõ si a casu in suo regressu aut itero accessu/ repit se q̃si refutatũ/ sic sz q̃ eleemosyna ei deneget/ puta nõ ꝓsecut⁹ gratiã deuotiõis. tũc hũiliẽ ei ꝓueñt ꝓueri ad deũ ꝓfitẽdo indignũ se fore tãte gr̃e. imo q̃ pijs meruissz ẽba 7 flagella atz tribulatiões q̃ hmõi ꝓsolutiones. ¶Et sic dicat. ¶O dñe ẽs tue ꝓsolationes laudes et glia/ tibi sint ꝓfusio. mihi aũt (vt dignũ est 7 iustũ) confusio. miĩ oppositũ ꝓueñat mihi de tua misericordia. Per talẽ modũ vincet deũ/ faciẽs ei sacrificiũ ꝺ cordis sui durities. 7 certe de⁹ eis nõ obliuiscit ꝓferẽs mĩcordiã suã cũ cõgruit hoc rã atz punctũ. expediẽtẽ fm suũ bñplacitũ. ¶Nece ẽ oz aliqs hmõi ꝓsolatiões nimis affectare ĩ lacrimis atz deuotiõe. ꝓ sua delectatiõe 7 ad suã placentiã. sz vt ꝓ talẽ ꝓsolationẽ/amori ardẽtiori deo vniãt. ad deum possit melius diutius 7 delectabilius se ꝓuehẽ. ¶Si igit magr ei placitũ fuerit q̃ ꝓ tũc aliqs eis famulet sine talib⁹ ꝓsolatiõib⁹/ cõsolemiẽ 7 nob idẽ placẽ oz debemusq; dicẽ. O dñe ẽs oĩpotẽs sufficit mihi optie vt fiat meũ atz remũeratio a te refuet mihi in dño. i. ꝑticulo illud ñ tribuẽs. Illud ynũ supdicto. i ꝑticulo illud ñ tribuẽs.

pliciter ōro vt mihi nō irascaris sed vt visuā i tua gra tm̄ mō de ceto fiat voluntas tua ¶Qui vo deotōz affectu⁹ fuerit/diligens deo oipotēti oratio in stāti⁹ vt augmētet et firmet op⁹ plātatiōis sue i eo iceptū absqz hoc q tale qd ei ꝑ ferat sicut p̄miū. quin ponus in futuꝝ reꝑuet p̄bendā integram.

Capitulum .44.

Quedā imaginatio mōtis cū tribꝰ habita cultus/scz fidei spei ⁊ charitatis.

Ter mōtis antea adducti/ p facilioꝛi sui eleuatōe i ꝓtēplatō ne/p̄t qs imaginari ꝓuenienter. quēadmodū aliqn̄ qdā quē noui fecerat. Et breuit̄ pstringā eādē. ¶Ima ginemur igit̄ mare magnū piculosissimuꝝ qd diuersoꝝ generꝝ hoies/eūtes ⁊ redeūtes nauigio ptrāseūt/diuerꝭ māib⁹. ad vnū tm̄ finaliē portū tēdētes/i q̄ est magna ptrāseū tiū p⁹/ap̄t picula maria atz tepestates varias necessario hz p̄ire. Ad ripā vo h⁹ maris/seu i litoꝛe eleuata erit rupes altitudis mire supꝑ quā exīs q̄cūqz secur⁹ est de q̄ piē q̄ i magno isto mari fiāt speculari p̄t absqz sui pericu. i ista rupe tres crūs stationes siue habitacula tria vnū i basso/aliud in medio/ tciū vo i fine siue sūmo. In pmo imagine mur fidē ee bo⁹pitatā. i scdo spem. i tercio caritatē. ¶Ad ō qn̄ qs i pmo fuerit habitaculo. s. basso. fides ipa/eidē mar[horribilia oñdit picula. q̄tū ad aiaz. p q̄ ꝓcipit timoꝛē validū qz ꝓspicit iudicia dei mirabiliter ꝑcipitatos dānatiōe ꝑpetua/absqz vllo remedio. Et ibi p̄t bō deuot⁹/i certa fidē cōia siue mēt[ocul⁹ statuē ois sua facta/ ad generādū i se sctū timoꝛē ⁊ pauoꝛē secretorū dei iudicioꝝ. Quēadmodū ē fragilitas ⁊ mutabilitas breuitas vite mortal⁹. moꝛtis icertitudo. dānatoꝝ horoꝝ. mltitudo eoꝝ q dānant̄ ap̄t sua pcta. defectu sctis p̄tii. q̄dianos ee excess⁹. Itē quō dñs nr̄ ihs xp̄s sactiqz oēs/mlta passi sē tormēta afflictiones ⁊ tribulatōes. ita sit cert⁹ q adhuc pla sustiebūt mali atz dānati. Et q̄libz sine bonꝰ sine mal⁹ expectare hz tribulatōz affuturā sine citi⁹ aut tardi⁹. ¶In scōa vo stacōe aut mās̄one/locabit̄ spes tradēs hoi de uoto fiduciā ne ꝑ timoꝛē nimiū despetet sic semeip̄m pdat ⁊ dānet. Et ibi debēt ꝓsiderari oia q̄ faciūt ad spem bonā ꝓcipiēdā ō dei bonitate. Sic ei nob ee faciēs ipse mādauit. Renocem⁹ illic ad mēoriā mīsericoꝛdias sctoꝝ ⁊ sctāꝝ. bn̄ficia infinita ab ipo nob exhibita ⁊ q̄ q̄tidie exhibet. absqz vllo nr̄o merito spāliē aūt maximā dignatōz ⁊ mīsericoꝛdiā passionis ihu xp̄i dn̄i nr̄i. Itē gram quā ōs facit subito pctōrib⁹ eos sustinēdo. In h⁹ tabnaculo spei/aīa deuota resumit aliq̄liē coꝛ suū trāsferēdo se ō vno tabernaculo ad aliud. ad miscēdū pauoꝛē et hūilitatē cū spe bona. Vnū ei alio abnite n̄ sufficit. ¶In ēcia vo mansiōe dicte rupis demoꝛat charitas. ibiqz ꝓsiderabit aīa deuota dn̄i sui magnitudinē. ⁊ quō dign⁹ sit amari ap̄ciari atz laudari. Qualiē oīa gubernat atz sustinet. oīne qō ē ex nihilo pura sua bonitate creauit. Et sic de sīlib⁹ ꝓditiōibus nobilib⁹ sine nūero. sic ⁊ de glia. quā suis tradidit amic[. Sctūs Aug⁹. docebat q̄ñqz agnoscē deū p mēt[eleuationē supꝑ ēra. supꝑ celū. supꝛa xp̄ūa suā aīam/atqz supꝛa res oēs ab eo creatas. ⁊ tūc i momento tpis ⁊ raptu/subito ad sīlitudinē coruscatiōis/aut velocis nubiū cursus/ania deuota attigit qd sit ō deo. ⁊ statī decidit ecōtra seu relabit̄. Ꝺz ibi nō optet vos ee curiosas nec nis stabilire ⁊ stare. Sufficit vob deū agnoscē i padiso celi. ⁊ q̄tū i p̄nti sct⁹ oz sufficē vob q credat[⁊ cognoscat[/qz ipse creator factoꝛ ⁊ redēptoꝛ vester est. ⁊ sic ō alijs dignitatib⁹. de q̄bus in fide catholica edocemi. sine h⁹ q scire velit[qd sit ip̄e ōs i sua natura p clarā visionē ei⁹. ¶De q̄ tra do vob tale documētū sācti dionysij. Quotiens scūqz i ꝓtēplatōe ⁊ meditatōe ō deo factis. scitis q̄lis sit res quā videtis. videt̄qz vob q res hec visa/quocūqz mō assimilet̄ alicui rei alteri huj⁹ mōi tūc certitudinaliter teneat[. vos nō vidē deū taliē p clarā visionē. Et sīli mō dico ⁊ de angel[. Nō ei est deus corpaliē magn⁹. nec albus nec rube⁹ nec clarus neqz coloratus. Sic nec sūt ⁊ angeli. ¶Ex q̄dē est q ꝓgnoscit ⁊ sentitur bene/p modū aliū q̄ scripto tradi non pōt neqz verbis edoceri. nisi q ifti sic cognoscētes sētiūt et sciūt hoc q̄ cognoscūt. Sicut sētiēdo/vnū dulcoꝛē/aut plenitudinē vnā

vnū saporē/aut vnā melodiā. ⁊ talia sentimēta enarrare nequnt. Sicut a sitī aliquādo intra nos sentim⁹ bñ/amorē aut gaudium. ⁊ tñ amor ⁊ gaudiū nō sūt magna corpaliē aut gracilia alba vel nigra. Nec posset aliqs facē intelligere aliquē q̄lia eēnt talia. q̄ nūq̄ hmōi sensiss⁊ ī se. Tō tñ dico q̄n ꝓcipi poterit deus q̄d sit in hūana natura hz eñ vt sic/corpus formatusq̄ est vt alius hō. Hz qđ dixi de deo. intelligo ī sua diuina essētia. Et q̄n aīa deuota/bñ vsitata eēt in habitādo istā rupē aut mōtē/forti meditatiōe/⁊ p fortē cogitatiōē sp illuc reuerteret/facil⁹ se eleuādo ac ꝓmpt⁹ ad habendū fidē spem ⁊ charitatē. ⁊ alias pulcerrimas ꝓtēplatiōes absq̄ numero q̄s ibidem reperiret/esset q̄ ei tā q̄ portus ⁊ litus seu ꝓfugiū ꝑ oēs tribulatiōes ⁊ ipedimenta/maris magni huius p̄sentis mūdi.

Capitulum .44.

De tribus modis q̄bus gratia datur.

Sicut supra memini/ mille ⁊ mille modis ꝓtēplatio varriari pōt ⁊ hīi. Ideo q̄ p tanto ad p̄ns non ꝓsisto/relinquendo quēlibet suo sēsui ⁊ grē a deo collate, ne videar quodā largissimū atq̄ copiosissimū ⁊ quodāmō infinitū in tā breui ⁊ modica imaginatiōe velle pstringē. Hz p finali adhuc dico grām dei p̄tem eē aīe tribus modis specialiē. Unus ē p iustificationē. sine hoc q̄ sentiat atq̄ animā cui sic adest deo acceptabilē reddet. Alius modus est p sentimētū ⁊ ꝓsolationē aliquā. sicut ī istis q̄ in sua ꝓtēplatiōe recipiunt ⁊ ꝓcipiunt diuersos ꝓsolationū modos atq̄ gaudia spūalia. Nā interduz eisdē videt/q̄ liquefiāt oīno in quadā dulcedine. intantū vt oīne qđ cernūt aut meditant/plenū eē tali dulcore iudicāt. aliq̄n vo recipiūt securitatem quandā admirādā humilitate plenā. qua mediāte/ipsi sibimet displicēt/ solā accipientes delectationē ⁊ placentiā eoz in deo. Quotiēs eñ sibimetipsi q̄s placet atq̄ ī se de seipso gaudet. certus sit a vera humiliate se eē alienū. nec ꝓsolatiōes suas quibs iocundāt a deo hīe sciat originē. Vera eñ humilitas semp existēs sociata visitationibus bonis atq̄ diuinis/dat cognoscere ad imū ⁊ veraciter defectus suos. ꝑ q̄os sibi homo displicet. redditurq̄ vilis atq̄ abominabilis in aspectu suo. nihilominꝰ placentiā maximā habēs. sed q̄ in grā miserationis bonitateq̄ diuina ꝓfitet. Aliquando cordia bonitateq̄ diuina ꝓfitet. Aliquando aīa deuota sentiet cordis sui quandā dilatationē vel sui intellectus compbēdēs in se plusq̄ etiā totus mūdus. iudicabitq̄ deū fore tā excellētis atq̄ infinite magestatis/q̄ quasi oīne qđ resiciū est/ei nihil ois no eē videat in si inquantū eē in talib⁹ vel quandā spūalem ebrietatē cōmouentē eas sobrie/in laudes spūales. suspiriaq̄ sancta ⁊ deuota nō se valens ad intra ꝓtinere/in oporteat de foris erumpe seu ad eē id oīs dere/qđ sentiat videatq̄ interdū eidē q̄ oia plena sint gloria ⁊ laude plena. Tercius vo modus habēdi grām p̄ntie dei/est per vnionē. quē ad modū btūs ꝓaulus apthabuit. ceteriq̄ ꝓtemplatiū excellētissimi. Hz de modo isto loq̄me indignuz reputo ⁊ os meū cōtineo alioꝝbus doctoribus illud relinquens discutiendū. Finit.

Sequitur epistola

ab eodem.

Attulerūt eximie charitatis vestre littere/ non paruū leuamē infortunio meo (sicut spero) felici. q̄m eñ flagellū patris misericordiaz qđ vsq̄ modo vere sustiere. Ob gratias igit̄ vestre benignissime pietati/q̄ compassionē p̄stitit tanto/q̄ plena ꝓsolatōe documēta supaddidit q̄ demū ꝓnijs q̄lia nec vsurpo mihi nec eis me dignū censeo p̄grauant. Sic plane sic decebat sapientiā ꝓfectos/vt vnū e ꝓfectio suo quāq̄ abortiuū q̄ tñ in tribulatōe positū solarēt. Vere ⁊ si absq̄ vlla fictōe cū laboribus plurimis ⁊ expēsis. olim iam conatus sū debiles humeros meos/et fragilitatis sue ꝓsocios subducere oneri ētō cancellarie parisien. ⁊ in aliū gradū trāsferre. nihilominus inegressibili quodā labore rinto circūactus/et quasi posterim pedes meos in rete ⁊ in maculis eius ambulē/eq

fluus sū ab expectatiõe/sentioq; illud Terentianum q; nõ licz boiem sepe cẽ vt vulnerat. Mandatus sū quippe ab illo/cui post deũ meum et omnes operas meas debeo dominũ meum dominũ Burgũ. loquor. cui⁹ vtilius saluberiusq; silium extitisset/ignoriam aliud circa me ꝙ me modestius buscat deus idipm ꝙ sulẽtibus. ¶ Habam obdiens/sed impedimenta iter meum/q; olim asi ne Balaam obstitit/ꝙ interim ab executõe officij cancellarie me spontaneũ illud etiã ꝓsus deserere paratũ. tamẽ illud ꝙ obedientia exequi volentẽ suspendit. In qua re facio qõ mãdatis/neq; aliud pnũc subesse video ꝙ substituo eñ ꝙ exercendis oibus q; ꝓsens agerem cum solẽnitate factuz mitto. Bene valete/mei memores in oõnibus vtis. Scriptũ Burgũ. xxvij. Apriℓ.

Sequitur alia epistola eiusdem.

Iocundũ est socij ꝙ fratres in christo dilectissimi. Jocũdũ valde q; verbis nequeo vos alloqui. Sũt enim amicoꝝ grata nunc senem/primus amicoꝝ gradus cẽ vicinitas/multa ꝓsus cẽ mihi debet amicitia ad collegiũ illud venerabile. qõ incolitis/cui nõ tam vicinus q; ineunte adolescẽtia familiaris semp intraneus fui. ꝙ tractui mores et conuictu. Volabor igit̃ mutuum/qua me diuinũ flagellum alligauit in lecto valitudinis. vbi supinum immobilemq; iacere ꝓstrinxit. vtiuter spero ꝙ magna dei misericordia non solum tolerabiliter sed pene optabiliter. Cur ita? quoniam neq; lectiõem/neq; orationem/neq; salubrium cogitationũ ꝓtractionem exuerunt a me quies talis. quin etiam familiares si non obstitero/constituit. Quo patricios Volorem nanq; corporis/ꝙ animi integritatem/diuina gratia vsq; mõ vel abundãter vel fere supra spem ꝙ vere supra oñe meritũ meũ/tempauit. Gratias ei q; nunc adiudicauit me contumacẽ vsq; nũc seruũ suum. non in ira ꝙ furore corripe sed i virga filiali. Et oñe si sic viuitur ꝙ in talib⁹ vita spiritus mei/corripies me et vinificabis me. ecce in pace amaritudo mea amarissima. Sed ad vos redeo/quibus e cogitationibus meis familiariter aperire studui. et si non ob aliud. vt vel voluptatem aliquã ex tali cõmunicatione scribendo ꝓcipiam.

Sequitur alia epistola eiusdem.

Cum nuper deuoti Bernar. ꝙ Comel'. super cãtica relegerem (pater ꝙ frater dilectissime) peruenii i eum locum qui docet media perueniendi ad generationem verbi. hoc est ad contemplationis arcem. Hauisus sum nõ mediocriter/q; ita consone ad eum de hac materia olim Brugis in lecto valitudinis mee conscripserã/ sicut habes tractaculi copiam. Nesciebam vtiq; aliũ taliter ꝙ tali ordine/tradidisse ipam ꝓtemplationis adipiscende arcẽ. Quo fit/vt mihi securius cadẽ scpta mea placeãt. ¶ Sũt autem verba beati Bernñ. talia omelia centesima. visio hec/non industrie est sed gratie. revelationis non intellectigationis. Siquid tamen potest ad hoc industria operari illud ꝓmũ obseruate qõ dicit. Lauamini mundi estote. Secundo vt scribatis sapientiam tempe ocij. qui eñ minoraẽ actu percipiet eã. Tercio vt violenti sitis. ꝙ gaudium regni qõ vobis diutius surripitur/ꝓcipiatis. Vt habeatis cor purgatũ/ꝓparatum improbum. In primo efficeris antrius. in secundo deuot⁹. in tercio/vehemẽs hoc est idoneus/obuius/virgens. Hec ille. ¶ Vides pater ꝙ frater/quẽadmodũ triã hec ꝓueniãt tribus illis gradibus scale mystice cõtemplatiõis. quos nominani iam̃ram contritionem/ocium vl' solitudinem ꝙ fortem perseuerantiã. Gratias illi a quo omnis veritas. ꝙ cui veritas omnis consonat. qõ si quis nunc aut alias incusauerit me temeritatis/q; materiam hãc ꝓsus altissimam ꝙ abditissimam/ vsurpauerim tractasse velut ipsam agnouerim. habeat responsum illud quod nouissime recolo apud vos dixisse. Sao itaq; ex multis scriptis / et quorundam verbis/ aliquam esse cognitionem et mentis eleuationem/ quam habere possumus vltra communez et vsitatiue cognitionis normam. ¶ Hoc

modo etsi non eliter scire potui/nobis aliquid deesse pfectiõis hmõi/quã sancti patres habuerũt ⁊ docuerũt. Sic em põt ipe cecus colores etiã cognoscere vago tali conceptu ⁊ se cecũ indicare. ¶ Quereb̃ dudum a quodã ceco viro intelligẽte/quõ se sciret cecũ eẽ. Scio rñdit. qz aliquã pfectiõis integritatem quã in alijs eẽ audio: mihi deesse censeo. ¶ Benigz pater et frat̃/nihil extribus p̃dictis gradibus tñ deesse formido/sicut occupationẽ necessariã in religioso exercitio tuo. qõ vtigz nullo mõ nllã pfectus alterius occasiõe deserendũ eẽ non ambigo. Sic vocatus es/noli violeẽter obniti/qz nõ hoc tibi cederet feliciter. Sz irriderent hostes sabbata tua. hoc ẽ vacationẽ tuã. ¶ Nescis ꝓterea qd tibi ẽ vtilius et deo placentius. ¶ Revelauit cũ voluerit/⁊ dum beneplacitũ erit ante se. qõ abscondit a sapientibus huius seculi ⁊ revelat parvulis. Voli parvuli hoc attingũt non. qz meritũ sed qz anteplacitũ est. ¶ Precipua insup ratio hmõi munus desiderandi ẽ. vt simus parvi in oculis nostris. habita ꝓ templatõne tanta ⁊ tam imense maiestatis/vocabit te fortassis deus occasiõe ocij data/p egritudinem aut alias. Sic interim opus tuũ age/⁊ vaca nõ quantũ placet sed quantũ licet ad videndũ ⁊ gustandũ qñ suavis est dñs. In quo bñ vale. ¶ Dei memor i oõnibus tuis. ¶ Et fratrẽ germanũ/pupillum cõmendatum habe. Scriptum parisius. xiij. Aprilis.

¶ Explicit.

¶ Incipit secretũ col/

loquiũ homis ꝓ templatiui ad animã suã ⁊ anime ad hominẽ/sup pauptate ⁊ meditate spũali/docens recurrere ad deum et sanctos p devotã oratione/p impetrando elemosyna gratie ⁊ virtutum. Insuper et p adipiscenda scientia affectionũ que ꝓpie sapientia dicitur quasi sapida scientia ¶ Et cõtinet duas partes. ¶ Prima tractat questiones ⁊ responsiones diversas hominis ad animam ⁊ econtra. ¶ Secũda continet oõnes ⁊ meditatiões diversas quas formatanima sub forma pauperis mendicantis ⁊ querentis panem. ¶ Domo.

O Mea paup/ mea infirmitas/ mea paralitica/mea miserabilis anima que nihil in te aut ex te boni habes/sed nec tuo labore vales comparare. Audi queso meũ consilium. Disce mendicandi officiũ. fiat tibi ꝑstus mẽdicãtis ordinarius vite sustendãde ꝓuentus. cur fame siti algore inter tot viciosa ꝓfecto multũ foret hec verecũdia vel segnicies. ¶ Anima mea bõ hõspes ꝙdem meus ꝙ mecũ de patria tue ꝓmptionis eiectus es. ⁊ detrusi sumus in hunc tetrũ ac dolorosũ carcerẽ pñcis exilij. fateor heu me pauperẽ. egrotam. captiuã. Iclamitare sanciam. nudam oĩbus egentẽ. Tere infelix illa hora/qua parens primus cõmisit in deũ summũ regem grande illud nefas/ crimenqz lese maiestat̃: quo infinite nobis illa nostra p̃clara hereditas adempta est. ac de loco voluptatis gaudij et omnis excellentie deportati sumus in hunc locũ lacrimarũ/ tribulationis angustie ⁊ desolationis ꝺ diuitijs in paupertatem de ingenuitate in vilitatẽ. de vita i mortalitatẽ. de loco securitatis in locũ plenũ discrimis. Et vt sub vno claudant omnia. de vniuersitate bonoz/in ꝓfundũ omnis miserie sumus iniecti. Quare ꝓsus ignoro quid faciam. cure suz laborare nec scio. nec valeo. Tarefatur quid ẽ labor meus ad deũ/cognoscendum/amandũ/laudandũ/honorãdũ Sed heu nimis longe factus est a me mimum me a se ꝓiecit. Consp̃icio me tenebris positam. circũdatã ignorantia. incertitudine. errore. quibus inutilis facta sum ad illum intuendũ seu ꝓtemplandũ. Frustratur meo frustrato labore/amodo qd agam? quid laborarẽ/quid lucrifacerẽ? Placet mihi mendicandũ eẽ ⁊ pro vita querendũ. Volo quidem. sed quo ibo captiua ⁊ egena intra hospitale tui corpis/in magno carcere huius mũdi mortalis quo pacto ꝓpotendo auxilio/valerẽ hinc effugere? Quis me insup me clamantẽ audiret? Quis ad me respiceret? quis succurreret? Circumspice vndiqz. Cũ deficiamus oẽs ⁊ pauperes facti sumus nimis. nemo nostr̃ est qui sibi/ si vel in modico valeat opem ferre. vñ ig-

alteri subueniret. Quid dabit nihil dan-
dum habēs. Ita pfecto: nō aliā mihi sor-
tem video ꝓpiam/nisi ꝓtra hec mala/re-
mediū desperatiōis querere. ⁊ desperando
vitā hāc finire miserā. ¶ Homo Quid
dicis o anima desperandū eē? Absit.
Minime certe desperabis. Deū potiꝰ au
dias ꝓsiliū. Tibi em̄ demonstrabo locuꝫ
charitate ⁊ misericordia plenū. in quo oēs
paupes querentes/inueniūt refugiū. Ibi
em̄ copiosi sunt illi pij ac liberales dei ele-
ctē. in quibus est illa thesauraria gr̄e/regi-
na misericordie. mater pauperū orphanoꝝ
vbi adest ⁊ redemptor humani generis sal-
uator noster iesus christus mediator ⁊ ad
uocatus apud patrē. ꝓ peccatōibus. Queris
qualiter illuc tēdas? At ego rñdeo. Illuc
te sanctū ferat desideriū/vbi em̄ tuū sāctū
erit desiderium/⁊ ibi teipm̄ eē iudicabis.
Deus (inquit ꝓpheta) desideriū pauperū ex-
audiet. Quid autē magis in tuo ē arbitrio
quā tuū desideriū. quo potes ꝓtinuo ad deū
ꝓficisci. cū deo loqui ⁊ cuꝫ sanctis. ab eisqꝫ
subsidiū implorare. ¶ Anima Si ita ē
o homo vt asseris. desiderabo vtiqꝫ satis.
Uere plurima freqnter desidero. que mihi
me accipio. Et si desiderādo loquor nō est
qui mihi rñdeat. ⁊ raro vel nūqꝫ me experi
or adiutam. ¶ Homo Firmiter tene o
anima q̄ sanctū desideriū semp auditū ꝓ
te exaudiē. nisi forte ꝓpter alterā triū cau-
sarum. Uel qꝛ nō est de pueniētibus ad sa
lutem/sicut Paulus desiderabat liberari
a stimulo carnis. Uel qꝛ pualet in te aliud
quodda peruersū desideriū vanitatis mū
dane/tue salutī ꝓtrariū/qđ reclamans im-
pedit sanctū tuū desideriū suū sortiri effe-
ctum. Uel qꝛ hoc tuū sanctū desideriū ci-
to nimis euanescit. Rationabile quidē val
de est. si te iuuari voles vt hoc tuo cedat ꝓ
fectui. nec ꝓtrariū queras altero desiderio
p̄dominante. Hōqꝫ patiēter ⁊ ꝓstanter ex-
pectes oportunitatē subuentiōis. ſm ratio
nabile beneplacitū adiuuantis. ¶ Anima
Fateor homo ita eē. sed in hac re vnum
me ꝓturbat. qꝛ frequēter ignoro quid mi-
hi expediat quid ve officiat. q̄tū ad primā
desiderij sancti qualitatē. Abundāt insup
i corde meo vana ac mūdana īuera desi-
deria. q̄tum ad secundā. Demū mox fasti
dit animus ⁊ lassatur in sanctis desideriis
nec in eis pseuerat q̄tum ad terciā. ¶ Ho
mo Propterea tibi dixi a p̄ncipio o anīa
mea tibi vacandū eē. discendū quoqꝫ men
dicandi officiū. quo tibi īnotescat modus
petendi/vtiliter efficaciter ⁊ pseuerāt. Uti
liter q̄dē petes. si tm̄ modo salutaria. si di-
uine voluntati placita. si diuine legis mā-
data implere desiderabis. In oībus itaqꝫ
tuis desideriis diuinū ante pones bñplā-
citum. dicesqꝫ vt sua nō tua voluntas fiat.
¶ Anima O dire valde o hō cur p
sanctū desideriū petēdū velis vt dei vo
luntas fiat. cum velim nolim/aliter eē non
possit? Cum etiā deus ab eterno videat et
cognoscat oīa/⁊ ꝫm hanc suā immobilem
noticiā circa me singla futura dispposuerit
p vt meis necessitatibus nouit esse oportu
num. quid est qđ dicis vt loquar ad eū per
sanctū desideriū quasi ignoraret quid mi-
hi expediat/⁊ sup hoc ipm̄ conarer instrue
re. ¶ Homo Ita vtiqꝫ est anima vt di-
cis ⁊ nihilominus orandus ē deus ob aliū
em̄ finem q̄ ipa tetigerī. ¶ Sicut em̄ deus
fecit oīa cum bonoꝝ nostroꝝ nō egeret. nec
inde ditior ⁊ melior factus sit/sed creatura
sue bonitatī ꝓficeret effecta est/ita vult de-
us vt eū diligamus ⁊ p sancta desideria de
note ipm̄ alloquamur ꝓpter bonū nostꝝ.
In hoc quidē nostra consistit perfectio. si-
cut ⁊ perfectio solis in lucendo ⁊ illumīnā
do. ⁊ ignis in calēdo ⁊ calefaciēdo. ¶ Scito
ergo q̄ deus ordinauit vt nr̄am compare-
mus salutē/deuotas ad ipm̄ ⁊ sanctos/fun
dendo p̄ces/⁊ mādata sue legī studiose ad
implendo. atqꝫ ita freqnter vult ad preces
sanctoꝝ aliquid ꝓferre. qđ ꝓferre instituit
anteq̄ sancti forent. Certū quippe est q̄ de
us per seipm̄ posset oīa formare/vult ni-
hilominus sibi ad rez multaꝝ formationē
secundas cooperari causas. sicut homo nasci
tur officio generatiōis humane. ⁊ hec infe
riora corpa ꝓseruant ⁊ gubernant̄ opatōe
superioꝝ. s. celestiuꝫ. Ita quidē vult deus
vnum saluari/auxilio alioꝝ sanctoꝝ hoīm
vel angelorū. Ita igitur ꝑpendis satis cur
orandus sit deus ⁊ sancti eius. ¶ Sed fo
san adhuc dices vanū esse/deum sua prece
vel desiderio velle inclinare ad alterā par-

tem: cum illum constet esse penitus immutabilem nec in eo alterationem esse volūtatis qua flecti possit ꝺ vno velle ad aliud aut iratus placari aut offensus reconciliari. Ad qꝺ respondeo verum esse qꝺ de immutabilitate diuine volūtatis asseris. nec tamen ideo vanas esse deuotas p̄ces ad deum fusas. qm̄ alio fine orandus est deus ꝛ homo. Quandus quidem est deus nō qua i nostra oratione flectendus aut placand⁹ aut aliter quouis modo a sue volūtatis instituto imutandus. sed vt nosipos orātes excitemus ꝛ puocemus ad deuotionem et nostre miserie cōpassionē. Ut econtra non ob aliud hominē rogamus nisi vt eum ad misericordiam moueamus. Fine igit̄ contrario laborat intētio. deum orando ꝛ hominem deprecando. Ibi quidem finis est/ imutatio orantis. hic eius/cui deprecatio dirigit̄. ¶ Qua in re nō incōgrue aduertendum est/ꝙ etiam modo ꝓtrario nostra causa versanda est coram deo ꝛ coram homine. Coram deo quidē eo meliorem facimus causam nostram/quo purius et sincerius nosipos ꝓdemnamus aut ꝓdēnandos p̄fitemur. nullā excusationē p̄tendentes. Ita sane misericordiā liberatiōis a morte spūali cuius rei fueramus/deo facto ꝛpitio ꝓsequimur/cuius vtiq; ꝓtrarū obuiari cernimus in curia forēsi iudicis humani. ¶ Volens itaq; deū tibi fore piū et misericordem/esto ꝛ tu tibipsi misericors. Est em̄ durus duris. pius pijs. bonus bonis. severus malis. Talem vtiq; inuenies/qualis ꝛ tu fueris in tuis desiderijs. nō quidē p mutabilitatē eius sed p tuā. Volēs insuper in curia sue iusticie absolutionē ꝓsequi tu teipsā accusabis iudicabis ꝓdemnabis punies ꝛ sic remissionē impetrabis. Qꝺ si te coneris defēdere ꝛ iustificare vias tuas. ꝓfusionē ꝓfecto ꝛ ꝺemnationē reportabis. Et si millesies pecces/millesies te condemnes qm̄ si in extrema hora vite teipsā sic ꝓdemnās inuēta fuer⁊. vtiq; liberaber⁊ a morte. Ꝙz aniaduerte cautius ꝙ is nō legitime ac veraciē se ꝓdemnat ꝙ se pro posse emendat. ¶ Anima Satisfecisti bō bene mee petitioi/ostendēs ꝛ ꝓponens tres egregias varietates quas ignorando/ frequēs in me fuit turbatio. Nunc igitur animū recipio. voloq; (vt admones) p̄ſan⁊ cum desideriū meipsā ad deuotionē commouere. insup ꝛ recursū facere ad sctōs ad meipam ꝓdemnandū ꝛ puniēdū. Ita em̄ prius a puncipio sua sifti vt discere mendicare ꝛ quesitū facere. Doce me igit̄ rogo te quid mihi in cumbat faciendū. ¶ Homo Quibi videt̄ o ania ꝙ hoc facile discere poteris si diligēter inspexeris modos et conatus/ quibus vtunt̄ pauper mēdicātes ostiatim varios discursus hinande facientes. p sublenandis suis corpalibus necessitatibus. Considera queso captiuos vel cōspectui iudicis p̄sentatos/su aspq; sententias trepidis animis expectātes. Prospice infirmos graui qualibz egritudine corruptos. Perquire paupes ꝛ iconomotū occultas et verecundas indigētias. Et generaliē occulum dirige ad oms in qua cūq; aduersitate vel periculo p̄stitutos. puta in ꝓiuncto rum funeribus in exilio. in incendio. in diluuio. in bello. Animaduerte inquā ꝛ studioso mentis intuitu plustra ꝙ ardens fidhis desiderū ad suā liberationē aut subuentionē. Insup attende quid dicāt et gnorant. ꝛ hec oīa confer in teipam tuos recognoscens defectus ac miserias. tuam caritatē. tuā mortē. tuū exiliū quā peccando incurristi tuā insuper desolationē perpendens/qm̄ deum tuū ꝛ patrē sed et celestem patriā/tua culpa ꝓdidisti. ¶ Ita si feceris ꝛ cum tali desiderio ꝛ conatu/audacter affirmo ꝙ hoc tibi ad salutē sufficiet. eris bonaq; questuaria bonoꝝ spiritualium ꝛ aliamoniaꝝ gratie ꝛ virtutū/atq; ita inuenies auxiliū desup in cunctis tuis necessitatibus ymo ꝙ amplius ē/efficieris ad modū diuinū ymo dña bonoꝝ totius mūdi. Cur ita? Quia si facta eris heres dei tui patris/de cui⁹ hereditate ē totus mūdus. Ita em̄ virtus apls ꝙ si filij ꝛ heredes ⁊c. ¶ Anima Rem magnā mihi ꝓmittis o homo. magnā dignitatē excellentiā nobilitatē/q̄ mihi exoptata q̄stuosa mēdicitate ꝓueniēt. Volo igitur esse huius officij. Quis vtiq; tam abile mutum atq; inhonestū illud iudicet mūdus. ꝓserti ꝓpone generose ꝛ alte ꝓsapie. ¶ Homo Nō aliter ꝙ tibi affirmauī iudicabo ania mea. nisi oīno desipueris. Et vt hoc tibi certius appareat ꝓpono oculis tuis

rum imp̃atorẽ mundi qui voluit esse hu
ius offic̃ sicut ipse p̃ ꝓphetã ꝓtestat. ¶Ego
inquit medicus sũ ⁊ paup. Apparuit hoc
in oĩbus suis or̃onibus quas ad deũ pa
trem fecit, ꝑsertim in cruce qñ dixit. Deus
meus deus meus vt qd me derelinq̃re. Magna
igit̃ ẽ differẽtia corp̃alis illius ⁊ coacte mẽ
dicitatis q̃ in dicio plurimor̃ censẽt fugiẽ
da ⁊ vitupabilis ⁊ huius spũalis/de q̃ ser
mo quã volũtarie susceperũt oẽs sãcti. imo
ipse x̃pc vt dictũ ẽ. Nõne ⁊ rex ille potẽtis
simus dauid in suo psalterio se huius que
nuose medicitatis sectatorẽ ꝓfiteꝫ. dũ se no
minat nũc infirmũ. nũc orphanũ. nũc vul
neratũ. nũc cecũ. nũc surdũ. nũc impoten
tem. nũc alienũ regrinũ. nunc captiuũ ia
ceritẽ in pulvere ⁊ stercore. ⁊ sic de alijs ũnu
meris necessitatibus. Et salomon ille sapi
entissim⁹ se dicebat paupercꝫ infirmũ bre
uissimi temp̃is. minorẽ ad intelligendũ le
gem dei. Et ita in tota scriptura discurren
do inuenimus vniuersaliter de oĩbus sctis.

¶Anima ¶Multũ ꝓfecto laudabi
lis ẽ hmõi q̃stus quẽ ꝓstat oĩbus sanctis
fuisse cõmunẽ. imo et ipsi x̃po deo et hoi.
Rex quiã dixisti tu hõ spũalẽ hunc q̃stum
facile disci posse si diligẽti ꝑspectu mentis
attendãt ea q̃ in q̃stu corp̃ali ab his qui in
aduersitatibus ⁊ indigẽtijs ꝓstituti sũt ob
seruãt. Accedamus igit̃ inuicẽ ꝓpius ⁊ ple
nius de his mirabilibus ꝓfonis ⁊ eaꝝ ob
scuritatibꝫ/ꝑeramus. ¶Homo ¶Ita fiat
anima. q̃m hoc tibi nõ parũo veniet ꝓfectui
Tum ꝑ compassionẽ quã inde ꝓcipies
ad primũ. adimplẽs legẽ charitat̃ in offi
cio pietatis misericordie. Tũ ꝑ fructuo
sam instructionẽ tuã/quã exemplo corp̃alis
hmõi q̃stus accipies in q̃stu spũali. cognos
cens ꝓ hoc quo pacto q̃s opem in tuis
spũalibus necessitatibus multo periculosio
ribus, vt ab illis liberatus/gloriosũ illum
eterne felicitatis fructũ tandẽ ꝓsequaris. Lo
quamur itaq̃ in primis de his medicis qui
nõ inclusi degũt/victũ quotidianũ ostiati
tes. Et ꝓ exemplo diligẽtiã discamus
Et nãq̃ quis plurimũ debiles ⁊ senio vl
egritudine vel alio quouis accidẽte fracti/
sepsos vel baculorũ beneficio portant. vel
manibus trahũt vel alior̃ in niti viribus/
quis difficulter ⁊ impedite ꝓcedunt. Qui

stinẽt nihilominus in his laboribus mul
tas inedias. nunc algore ꝓstringunt. nunc
dissoluunt ab estu. nunc a vẽtis ⁊ pluuijs
infestant. adeo vt etiã bene incolumes/cre
derent in hmõi molestijs succũbere. ⁊ gra
ues oporteret incurrere infirmitates. pensa
ta ꝑcipue laboris difficultate ⁊ indigentie
magnitudine/quã ocularit̃ in eis experi
mur. dũ esurientes ⁊ sitientes ⁊ nudi/in ine
dijs vehemẽtissimis frigoribus incedunt. vl
etiã freq̃nter nudatis corp̃ibus ad terrã se
dent/a mane vsq̃ ad vesperã. Et hec om
nia patiẽter sustinẽt incõmoda. sperãtes et
desiderãtes aliq̃d elemosine accipe. qua spe
nihilominus freq̃nter fraudant̃/vacui ad
domũ redeuntes. Rũq̃ eis aliqua largitõ
inotescit/ꝓsidera quãta celeritate quãto fer
uore illuc ꝓfugiãt ibi ꝓuerbiũ cõe verꝫ ꝓ
bat. q̃ necessitas facit anũ currere. ¶Qui
sape ergo o anima in te hãc diligentiã pe
tendi elemosynã spũalẽ. nihil hinc te auer
tat. nec alibi inhereas. Quinautẽ/fraudari
poteris ⁊ abesse largitiõi celestis patris. ad
instar pauperũ illor̃ desidũ qui p̃ vicos vel
campos discurrentes vel verbis vel factis
inutilibus se occupãtes negligerent temp⁹
deuotionis. tardius autẽ veniẽtes ⁊ putan
tes se aliquid accepturos repulsam accipe
rent dicendo eis. Ite hinc. quoniã elemo
synа hec facta est. Et sic ꝓfusi ⁊ vacui rece
derent/ceteriq̃ paterent deriſui. Ita et ti
bi (o fatua ania mea) acciderẽt si tp̃us tu
um inutiliter expẽderes. dũ ad elemosynã
dei deberes festinare. precipue dñicis ⁊ festi
uis diebus. ⁊ alias dum tibi fuerit oportu
nitas. Ignoras enĩ tp̃us in quo deus velit
suam elemosynam distribuere. an mane an
vespe an cito an tarde. Et si vtriq̃ bis ho
ris elemosynam suam tribuerit/tãto vberi
or subsequẽt fructus. ¶Ania ¶Bo
num est hoc vnum consilium o homo.
Verum me cognoscere oporteret loca ido
nea. in quibus vtiliter elemosynã istam q̃
ram/ita enĩ per eos de quibus locutus es/
pauperes fieri cõspicio. Studiose enĩ ⁊ cũ
magna discretione/loca exquirunt ad que
stum opportuna. scientes quia non passim
⁊ quibuslibet locis fructuosus eẽt q̃stus. vt
si tabernas aut alia suspecta ⁊ infamia loca
frequentarẽt/plurimũ verbera et iniurias

ꝑ elemosynā reciperēt. ¶Et ideo in locis sacris ⁊ in ianuis diuitū/se ꝑsentant. ibiq; a longe nō ingredientes. humiliē elemosynā petunt dicētes panē ꝓpter deū. ¶Homo ¶Ad hoc tibi iñdeo o aīa q̄ locus distributionis tuæ elemosynæ ē in celis. vt ꝑdixi ⁊ illuc te pōt ⁊ debz ferre tuū desiderium. Bebes enī ꝑsiderare tuum desiderium ad similitudinē equi volantis. qualē fuisse fingūt poete pegasum. cuius quidem equi ale due sūt. timor ⁊ spes. Vel etiā ad similitudinē currus ignei. similis illi in quo delatus ē helyas in paradisū terrestrē. ¶Cui⁹rote quattuor. sūt quattuor vtutes cardinales. equi vo trabētes sūt tres theologice vtutes. auriga vo ē discretio. ¶Iste diffuseq; posset hec materia deduci. sed sub hac breuitate nūc transeo. Satis sit ꝑ hec innotuisse/q̄ tuo desiderio te valebis quo voles ferre. sed cauteꝫ circūspice quo pges. ¶Proficiscere igit̄ ad ecclesiā celestē. ne tñ ingredi ꝑsumas in sanctuariū vel nimis ꝓpe altare accedere. ¶Tibi sufficiet ad pñs apud ianuam residere. ibiq; a remotis vociferādo elemosynā petere ꝓpter deū. ¶Ibi enī sūt innumere māsiones sanctoꝝ vbi potes ostiatī silr̄ vehemēti desiderio damare ⁊ te q̄stuare. ¶Anima ¶Rē facillimā factu putauio homo hāc elemosynā ꝑsequ. audiēs ex te hoc solo desiderio ferri posse nec duz huius negocij difficultatē expta. nūc vo aliē inuenio. qm̄ dū hec inferiora derelinq̄ns in supna/mea volui ꝑferri desideria. mihi supuenerūt infinita impedimēta. adeo vt nihil difficilius factu tā censeā eo qō ꝑus tā facile iudicaui. ¶Nox enī vt illuc surs̄ ferri volo ꝑ sāctū desideriū/expiot meū desideriū aridum. aut subito aliorsū deflexuz nūc ad theatra. nūc ad spectacula. nūc huc nūc illuc. nulla in eo manēte ꝑstātia. ita ad oīa qō occurrit discurrit ⁊ puolat. nec vlibi q̄escit atq; ita in meipsa. deficio. nesciēs aduersus hec impedimēta remediū efficax inuenire. q̄ reddi possim idonea ad petendū salutarē elemosynā. ¶Hō ¶Contingūt hec oīa tibi (o aīa mea) q̄n̄ plene satis ac ꝑfude adhuc tuā agnoscis paupertatē periculūq; in q̄ versaris. qm̄ si hoc ad plenū cognosceres/ minime ꝑfecto ita ꝑstreperet in te sensualis appetit⁹ ⁊ ad vana quelibet distractus/sineret tuū sanctū desideriū diuellere atq; discerpere. ¶Et hoc quidē intelligere poteris paupez supra dictoꝝ exemplo. ¶Insup ⁊ coꝝ q̄ carceribus ꝓ crimine detinent̄. quoꝝ vtiq; ꝓtinua est expectatio cōparendi ante iudicē. Quid igitur tales absq; intermissiōe desiderant nisi sūā liberationē? quantūcq; in eis hoc feruat desideriū/testificant̄ exteriora quelibz signa. verbis ⁊ opibus. nūc apud iudicem. nūc apud causaꝝ patronos. nūc apud alios quoslibz q̄ ꝑsidio eē pñt/exhibita. ¶Dinime ꝑfecto tūc eis ridere/aut iocari libet. aut cū suis concaptiuis petulant̄ aut ripose ꝑuersari. quinīmo tota humiliente se lis suis periculis ⁊ miserijs ꝑferunt. intra se pñiam amarā agentes suspirantes ⁊ gementes. ¶Hic ergo mihi o aīa. Hōne et tu vt a ꝓncipio fatebare es captiua? Hz in quo queso carcere? Certe ī carne. feda. misera. plena obscuritate miserie ⁊ pene infinite necessitatis. de quo quidē carē egreditur es/ ⁊ districto tremendoq; dei iudicio sup tuis mortalibus criminibus ꝑsentanda. vbi nō de qualibz morte corꝑali/causada. vbi nō de qualibz morte corꝑali/causada. vbi nō de qualibz morte corꝑali/causada. versabiē sed eterna. Ignoras aūt horam q̄ porta huius carceris atrolleē vt hinc egrediaris. Quō igit̄ hec anima ducētes/poteris tua desideria aliorsuz cōferre/ꝑq; ad solicite petendū auxiliū ⁊ liberationem/ꝑ serum cū videas hmōi paupes tanto ftudio vacare. īmo etiam plerūq; per diem integram in vno eodēq; loco residere. ꝑ buendo? ¶Cur igit̄ non illic figes plene desiderium tuū vbi conflat plena ab oīm malo liberationē ⁊ saturitatē te indubie reperturam. ¶Anima ¶Talis ē fateor (o homo) mea miseria. tantusq; meus defectus. ¶Et idcirco vocabo ex nunc. ⁊ conabor amplius/mea illic desideria colligē. Cognoscis tñ ⁊ perpēdis qm̄ mihi incūbit corꝑi ri intēdere ⁊ ꝑ eius sustētatiōe ⁊ alimento frequenter impediri. ⁊ varijs inuolui laboribus. sicq; plurimū deorsum in terras versari. cum surs̄ merito mens tolli deberet et suis elemosynis petēdis studiosius intendere. ¶Homo ¶Non ē ꝑfecto putendū (o anima) ꝓprijs negocijs neglect⁹ alie na ꝑsequ. atq; ita curā alteri⁹ gerere/vt hinc

sibijpsi lacturā afferat grauissimā. Sustentandū quidē est atq; alendū corpus. ꝫ longe minore diligētia/breuioreq; labore ac remissiori studio id fieri possꝫ ꝛ deberet q̄ familias. Hoc sane ē qđ te turbat ꝛ fallit. qm nō placere curas. eiq; diligētius seruire. nō attendēs illius q̄ deordinatus sit appetitus/q̄ insolens/q̄ auidus. imo insatiabilis si illi ad plenū ac de oībus rñdere curabis. Erit igit illi vestitus ne frigeat. alimēto ꝛ pastus/ne fame sitiq; pereat. Ne relicta/ tepsa solicita eris ꝛ velut prudēs et fidelis nibijpsi vacabis. Anima Ista vo: quidē facere o hō sed in festū mihi nimis ē corpus et satellites eius. nec quouis mō volunt cōtentari p̄sentibus. quinimo semper rebus nouis inhiant atq; indies sibi aliquid q̄runt. Petunt oculi pulcra vndiq; intuen. in vestibus. in equis. in edificijs. ceterisq; oīnibus rebus. Plangit os ꝛ importune clamat/oū sibi vina ꝛ esce/modis oibus exquisite atq; delicate deficiūt. Quid de auribus dicā q̄ vanis sermonibꝰ detractorijs aut adulatorijs insup ꝛ sonoꝝ resonātijs atq; alijs silibus innumeris pequis lingua frenabit a suo clamoroso ac liquio. quē queso strepitū q̄tum disturbiū quale murmur mihi freqnt̄ p̄citat. Erubescerē pudēdos tactus motes aperire. cuius insatiabilis ē appetitus ad lubricatiões. deoq; affirmo tibi o hō nullum mihi adesse posse desideriū sanctū qđ sursū valeat libere ꝛgere ꝛ volare his obuntibus disturbijs/qbus intra hospitium cordis mei experior velut fox quoddā cōtrahear tumultuosū/quotiēs mēti debet deportari quies ꝛ p sanctū desideriū in celū deportari ad ea pagenda q̄ suades. Hortamo. Jam rñdi tibi o anīa atq; demonstraui q̄ hec impedimenta supare poteris atq; secura ꝛ quieta p̄terire/p intensū ꝛ vehemens desideriū ad tuā in tāto discrimine subuentionē. vñ fiet vt sub obtētu tam necessarie subuentiōis/cōtemnas planctū ꝛ clamorē q̄tumlibet in festū corpis et vanitate meritō ad hoc sufficerēt. accedunt ꝛ adhuc ꝛ alia Anima aduerte p̄ cor si pauper aliquis/vnā ex suis ouibus amiserit/vel si domus sua incēdio pereat. vt si filius eius morti incumbat/nōne mox oibus p̄termissis/omem suā diligētissime q̄rit aut occurrit sue domus incēdio vt sui filij periculo p̄sulere satagit? Animine tūc aduertit qđ suū corpus aut satellites eius quoq; tm̄ dixisti eē strepitū agant aut dicant. sed oīa illa aure surda p̄teriēs/suo tm̄ modo negocio vacat. quinimo nec ō qualibz alia re loquentē aliū quēlibz nec attēdit. Cur igit ꝛ tu/oū es letaliter sauciata ꝛ pdita p̄ peccatū insup ꝛ temptatiōibus p̄auis estuans/ nō poteris tuū p̄uertere desideriū ad petēdum in tāto tuo periculo subsidiū. Caute ne tua culpa tibi sis impedimēto/quo minus hoc facere valeas. oū tuo corpi administrādo. minus prudēter intēdis. laxās sibi nimis habenas q̄rens illud nō solū nutrire/sed lasciue tractare atq; oblectare nimis sine mō Tñ fit/vt te ꝛ illud perdas et destruas ac tandē etiam cum illo pereas.

Anima Dis a te dictis o hō nequeo p̄dicere erquo vtiq; amplius mea p̄maxima innotescit miseria. qm̄ p̄ter hec q̄ exposuisti/p̄sidero qđ dictum est in pueris quos dum matres aliq̄n solitarios relinquūt/mirꝫ videri pōt/quāta desolatiōe torqueanē. q̄ ferventi etiā desiderio illas req̄rant/flentes incessanē ꝛ eiulātes. nec aliud quicq̄ cogitātes. Quātomagis ego misera merito dolorē ꝛ in meo exardescerē desiderio. oū mea culpa me video pdidisse meuꝫ patrē celestē ꝛ sua gratia p̄uatā q̄ est mea mater ꝛ nutrix. Refert de multis/q̄ parentibus orbati vt etiā hereditate fraudati paterna/seipsos peremerūt. Legit insup de q̄ plurimis feminis q̄ a suis derelicte maritꝫ per mortē aut alꝫ. sibijpsis necem intulere Ac ego heu infelix p̄sepe p̄pendo me p̄ter celestē offendisse/ac pinde a sua p̄ntia legitime p̄scriptā ꝛ paterna hereditate eqssimo iure p̄uatā. sed ꝛ is qui mihi eēt sponsus ob meas insolentias ꝛ lubricas sedi tates/me p̄temnit abijcit ꝛ repellit. Quotiens inuentū est/vt p̄ amico perdito alter sibi necē inferret. Et q̄s talis ac tātus amicus sicut dñs noster Jhesus christus q̄ pro mea salute/mortē suscepit/ quā nec pro me

ipa vellem sustinere? Itaq; si hec ꝓpter in
fortunia aut damna tpalia fiant. incrito in
tato meo spuali detrimeto/mihi ipsi dabo
vexationē/eroq; supza modū dolens ⁊ tri-
stis. Quo non obstante/loquar ad te confi
denter. ⁊ exponā quid in hac re aliqñ mi-
hi ꝓtingat. Inuenio eñ dum ꝑ desideriū
clamo ad dñm ⁊ ad sanctos auxiliū petēs
desup nullā adesse ꝓsolationē nullū meis
necessitatibus afferri ꝑsidiuz. Unde fit vt
remaneā apud me frigidior ac minus fer-
uida ad eos depcandū ⁊ orandū. ¶ Ho-
mo ¶ Non hinc miraberis o ania. qñ ita
disposuit aut ꝓmittit fieri deus ꝓpter alte
ram causarū quas exponā. ¶ Una quidē
est ꝓpter tuā instructionem. vt ex hoc vicz
officiū mendicandi tibi plenius inotescat
Dieñ mox te petēte/petita accipes. tūc vel
donum dei parupendēs/ad alia facile tua
diuerteres desideria vl' dei beneficio ingra
ta/susceptū gratie munus iusta vicissitudi
ne perderes. ꝑ qđ ⁊ te diuinis redderes in
dignā beneficijs. Freqnter id fieri videm⁹
apud hoies vt his qui beneficia cito suscepa
parupendunt. petita vel denegenē vel
difficulter ⁊ tarde ꝓcedāt. quasi vana ⁊ in
digna sit talibus facta donatio. Quemad
modū etiā mater aliquotiens infantē suū
ꝓpter eius absentiā eiulantem/ad tpus re-
linquit solū. vt postmodū apud eam dili
gentius remaneat eiq; inhereat feruentiuſ
Contingit etiā vt delectet aliquādo filioz
amorem ꝑ hoc experiri. experto dolore ma
terne absentie maiorē ad eos excrescere dile
ctionem. Ita quidem diuinū indultū dif
ferri putandū est aliqñ. vt hinc tua innote
scat diligentia humilitas ⁊ patientia: vñ ꝑ
pendit an vera sit tua paupertas an ficta.
Nam ⁊ sic fieri comperimus apud paupes
huius mūdi/quos ꝑ longā expectationem
temptari cernimus/an vera sit vl' simulata
eoz paupertas. Quos eñ desides impati-
entes ⁊ murmurantes cum indignatione
⁊ ꝓtemptu dilate donationis inspicimus.
hos indubie simulatores pauptatis indi-
camus. Ita ⁊ apud quosdā hipocritas cō
tingit/qui seipos intra se iustificāt ⁊ cuz se
ppulentos virtutibus iudicēt/nullius di-
uini doni se egere ꝑsumūt q̄nis verbote-
nus ꝓtrarium simulent. Deus aūt q̄ scruta
tur ꝓfunda maris hanc eoz superbā simu-
lationem agnoscens per longā expectatio-
nem eos misericorditer ad ꝓuentā et bu
militatem reducit. dum in hac dilatōe sue
miserie atq; indigentie facit esse certiores.
¶ Anima ¶ Quomodo queso fieri po-
test o homo vt anima aliqua se diuite ⁊
potentem arbitretur que se tot miserijs an
guſtijs carceribus indigētijs piculisq; gra
uissimis videt obnoxiā? ¶ Hō ¶ Ideri-
to ꝓfecto obstupescis anima sup hac teme
ritate superbissima. Est nihilominus ita vt
asserui. Tum ꝓpter negligentiam ⁊ incuri
am petendi auxiliū desup. quā vticz desi-
diam minime incurreret anima si eius mi
seriam ⁊ deficientiā attēderet. Tum ꝓpter
summā indignationē quam aduersus eos
ꝓciperet qui sibi suā paupertatē ⁊ miserabi
lem ꝓditionem cōmemorarent eam vt re-
re est peccatricē asserentes. quā nihilomin⁹
verbis simulatorijs ꝓfiteē. Nam si ex cō-
scientia vere humilitatis hoc faceret. quid
cause eē posset vt eos indigne ferret q̄ ꝓpie
sue ꝓscientie testimonio ꝓcordarent. Hō
mirum igit si taliter anima disposita/mini
me diuinū indultum susciꝑat ⁊ gre impe
tret alimoniā cum se nec illius indigentē
recognoscat/imo plena manu adueniat pe
titura. Ita sane nō iniuria repellunt men
dici questuarij ⁊ fraudulēti: qui cū abun-
dare cognoscanē/se fingūt verbis ⁊ signis
mendacibus deficere. Est ⁊ altera cau-
sa cur non statim exaudiāt a nia: vt vicz con
gruo tempe fm occulta sua iudicia/ deus
tribuat qđ mox ꝓcedere non expediret. vt
vel sic anima studiosius vacet/⁊ sine inter-
missione singulis horis annonā celestē ex-
pectet. ⁊ nō torpeat/certificata de tpe indu-
bitato bñfice perceptiōis. Est deinceps
⁊ alia huius dilatōis causa/vt sic deꝰ mo-
ram faciens tūc primū cum videbit inur-
banus denegatoꝛ/uberius sua bona largi-
tur/sicut freqnter pauperi diutius tardan
ti ⁊ etiā iniurias ⁊ obprobria humiliter et
equanimiē tolerāti/pinguioꝛ accedit lar-
gitio. Contingit etiam hinc rationabi-
liter pauperem aliqđ a perceptiōe elemo-
syne repelli. quia cognoscitur alijs q̄ posſz
⁊ deberet impendere pietatis officia. dene-
gare. Ita nimirū accidit animē cōtra pri

sum indurate que suis debitoribus nihil vult dimittere. nihilq; largiri petentibus ¶ Interdum etiam fit/ vt studiose paupe ri alicui hoc ipsū nescienti/ larga manu succurrat. subtiliter ac occulte sua munera in domū eius inferendo/ vt fecit beatus Nicolaus. vel etiā amicis suis tradendo/ quaminus ei put viderint oportunū fideliē administrent. ¶ Et hoc fit plerūq; dum talis pūmitur perceptis donis non bene vsurus sed vel ad factum cōuersurus vel ad voluptatem. ¶ Dotest ꝛ huiusmodi dilatio dispensatione diuina contingere. que maiora ꝛ largiora pmia reseruat suo tempe conferenda. ad modum quo pater filio nō statim hereditatem suam largitur. sed ei vsq; ad annos pubertatis legitima ordinatiōe reseruat. ¶ Tardat etiam aliquādo deus petita largiri quia cum sint nimis exigua que petuntur/ vult congruo tempe maiora tribuere ad instar regis magnifici q̄ suū aliquem pdilectuz seruitorē/ humile aliqd officium puta clientele petentē/ non audit volens ꝛ intendens eum ad altiora pmouere. ¶ Contingit pterea. ideo etiā aliqñ nō exaudiri petente. qz ꝓpter ingratitudinem pteriti beneficij/ se indignū fecit ad pceptionē futuri/ sicut si paup aliquis mox dum elemosynā accepit se a donante auertat nullā vicissitudinē bonoris aut gratia rumactiōis ei tribuens qui tñ anteq̄ acciperet summā humilitatē fingebat. ¶ Sed fraudatur aliqñ quis sue petitionis effectu/ quia mens petendo cogitatione vel locutione auertitur a deo. ad terrena penitꝰ distracta velut deo exhibens manū ad recipiendum. ꝛ ad mundū faciem cōuertens. qd vtiq; pmaxime discōuenit paupi mendicanti vt reo criminis elemosynā aut gratiam requirēti. ¶ Contingit insup aliqñ qz talē oratē habet deus velut ꝓphanū et excōicatū. aut nolentē audire ipm loquentem in suis ⁊ mōibus ꝛ scripturis. sicq; nimirū deus talē spernit in suis petitiōibus. ¶ Contingit denicq; hoc aliqñ qz talentū creditū recodit. ꝛ nō multiplicat ad intentionem donātis p bonū vsum illius quem admodū pater minime daret filio centū libras ad vsum negociatiōis. quē non speraret negociando alias centū suplucraturū.

Est itaq; nobis spiritualis negociatio cuꝫ deo vicz donis suis bene vti ꝛ vigilāt operari. ¶ Anima ✠ Būt (vt ex te audio o homo) iudicia dei plīmū admirabilia/ ꝛ circa meas petitiōes iustissima. Anima duerto eū q̄ frequenter deus mihi petita mea ꝓcederet iratus multū ꝛ indignatus. qm̄ hec concessio plerūq; eēt mihi nociua ꝛ damnabilis. Magis itaq; mihi cōuenit sepius tardare ꝛ dilatiōem ferre. nec ideo multū animo exultare ꝛ confidere si q̄q; me ppendo exaudita. ne forsan hec sit mea merces/ ꝛ illa fuga eterna iusto dei iudicio denegēt. Nec etiā iō pte ex altera nimiuꝫ deijci ꝛ ꝓtristari/ si nō statim me cōtingat exaudiri sed potius hinc ꝓsolari ꝛ sperare/ qm̄ hoc nouit deus ad salutē meā expedire. ¶ Comp̄hēdo itaq; ex causis q̄s exposuiſti plures conditiones in oratione mea obseruandas. puta q̄ fiat studiose fructuose ꝛ verace ter absq; fictione ꝓtestando et recognoscēdo ꝓpriā pauptatē et miseriam more pauperū mendicorū qui plene detegunt ꝛ declarant omnē suā impotentiā et lesionem ex hoc sperantes facilius ac celerius misericordiam consequi a diuitibus si biq; subueniri. imo sub hoc interuentu tacent ꝛ occultant quālibet in eis incolumitatem. ¶ Erit insuper oratio mea cum patienti expectatione. fietq; intelligibiliter ꝛ pseueranter. letanē suscipiet datū cū gratiarumactione ꝛ beneficij accepti p bonuꝫ vsum multiplicatiōe. ¶ Oz hic mihi duo surgūt dubia. Videmus em̄ liberaliꝰ abundantiusq; subueniri a discretis ꝛ pijs diuitibus/ paupibus verecūdis iconomis/ qui publice petere ex honestate formidant/ q̄ alijs publice ꝛ inuerecūde petētibus/ suāq; penuriā in aperto p̄dicātibus. Videtur ꝓterea plurimū onerosum ac tedioſuꝫ/ si tā frequēs/ tanq; assidua vt asseris debeat eē oratio. Unde redduntur ex hoc plurimuꝫ pauperes/ diuitibus huiꝰ secli odiosi. quia importune nimis petunt. quasi de nullo contenti nec cedentes dum petita denegantur aut recusantur. ¶ Homo ✠ Magna est o anima diuersitas hic considerādo inē diuinā ꝛ humanā largitatē. ¶ Primo quidem quo ad noticiā. iō em̄ diuites huiꝰ seculi denegāt aliqñ mēdicis palā petētibus

quia in ipis plurimi sūt deceptores ꝛ simulatores qui datis sibi elemosynis abutunt̄ vel etiā aliunde abundātes alieno nō egēt auxilio. ¶ Et ꝓpter hanc fraudē/ sepe detrimentū sustinēt veri et boni paupes. Non ita res agit̄ cum paupib⁹ iconomis/ q̄ vis ꝛ illi/ secretā subuentionē a diuitibus spantes/ subtiliter exponūt aut exponi faciūt ne cessitates. licz cū quadā verecūdia. q̄ aliq̄n ex supbia ꝓcedit q̄ vtiqz detestanda est. aliq̄n autem ex humilitate qua etiam humilitate deū exorādo vti potes et debes. Nō em̄ tua peccata q̄bus paup'degis/ oīibus detegis. sed his solis q̄ tibi poterūt eē auxilio et sub secreto q̄bus cuz deus ea velit ad tuā salutem ꝓdi si celata seruares/ pniciose supbie vtiqz venires arguenda. puta si in confessiōe veritatē taceres. ¶ Secundo ꝓpendit̄ dicta diuersitas q̄tum ad donātis potestatē. Importuna em̄ petitio ideo diuites huius seculi contristat ꝛ a donando retrahit/ quia nō oīibus subuenire p̄nt ꝛ cunctis eoꝝ adesse defectibus. nec em̄ ad hoc quātumlibz imense copie sufficerent. Alia lōge ꝛ diuinaꝝ ꝛ magnificētie dei cōditio. qui absqz detrimento sui/ omnibus dat affluenter. ꝓmptioꝛqz est ad dandum q̄ sumus ad recipiēdū/ ideoqz vult te semper eē per sanctū desiderium dispositz ad suscipiēdū dona sua. Quāto em̄ ea ferventius desiderabis ꝛ petes/ tāto abundātius accipies. sicut quo soli coꝛporali/ amplioꝛ aperitur auditus eo copiosius lumen eius percipitur. Laudabis igit̄ dīm ꝛ perseuerāter. imo necessāter exorabis. ad modū q̄z cauebis ne aliq̄n menti surrepat de teipsa grādis opinio/ quasi diues satis effecta sis non amplius egens mendicare. Quinīmo quo plus augebit̄ donatio/ eo erit instātia frequentioꝛ. q̄n tunc amplius egebis gratia dei ad conseruationem donoꝝ eius. insuper ꝛ ad bonū ꝛ legitimū vsum eoꝝdē sine cuius vtiqz p̄sidio continuo moꝛ totū amitteres q̄d ꝓnus acceperas fierentqz deteriora nouissima ꝓb⁹ ꝛ esses solito pauperioꝛ. Unde fit vt nullus inueniat̄ tā periculosus tāqz latens ꝛ insidiosus hostis tuis percipiēdis elemosynis q̄ superbia que vt plurimū expellit exufflat ꝛ abijcit ꝺ ma nibus quicqd diuinitus concessū est. Intu denter igit̄ ages tibi ab hoc hoste toto ſtis dio p̄cauens. ¶ Anima ¶ Satisfecisti iam homo meis dubitationibus restat/ vt rursus te interrogē apud quos me conferam ꝓ meis suscipiendis elemosynis. an ad deum a quo oīe datum optimū et donum perfectum/ sufficiat absqz medio proficisci. Que insup ad hoc hora sit aptioꝛ. ꝛ ds locus? ¶ Homo ¶ Attendere debes o anima q̄ egrotus aliquis vilis ꝛ fedus aut scurra aut moꝛti condemnādus/ vel quilibet alius similis/ nequaq̄ p̄sumeret in cōspectu alicuius excellentis principis/ absqz medio seip̄m exhibere p̄ caput dum deputati sunt alij qui tales audiāt ꝛ eis patrocinium impendāt. Tibi igit̄ suadeo vt mediatorem recipias ad sanctos te ꝓtegentes quoꝝ suffragijs apud deū te q̄stues. Hoc sane tua exigat humilitas. hoc fieri vult deus ad honoꝛem sanctoꝝ. Cōsidera hoc in curia alicuius regis. in qua foꝛefactoꝛ aliquis foraneus/ qui vicz non est curie domesticus/ non statim ad regis p̄sentiam se cōfert. sed ad aliquem domesticum curie. Et aliquotiens studiose q̄ret ex miniſtris putā ianitoꝛem per quem ad maioꝛes diriꝛgatur/ ꝛ sic tandem vsqz ad regem ꝓueniat. Nec tibi monebis scrupulū duz aliquem sanctoꝝ specialiter tuū mediatoꝛem recipies/ quasi ceteri ꝺ hoc velut inuidi turbent̄. Tanta quippe charitas ac dilectio versat̄ apud eos vt eoꝝ penitus sit idē velle. atq̄ per hoc q̄ vnus oꝛat ꝛ desideꝛat. oꝛat et desideꝛat alter. Libeꝛ ergo erit tibi ꝓ tua devotione/ ad quemcunqz sanctum specialiter recurrere i tuis oportunitatibus fm q̄ ad hoc te inclinabit consideratio virtutis et donoꝝ/ quas in tali sancto cognoscis ꝛ floruisse. Cui quidem sancto/ cōsulto te cōmittes tāq̄ tuo ꝓtectoꝛi ac directoꝛi. nec tamen ꝓpterea ceteroꝝ negliges auxilia postulare. ¶ Quesisti autē quis ad interpelandos sanctos/ locus habeatur idoneus? Et ꝓfecto omnis locus aptus oratiōi deo ꝛ intercessioni sanctoꝝ. Templa tamē deo ꝛ sanctis dedicata/ speciali congruitate ad hoc deputant̄. in quibus q̄n cōmuni note totius eccleſie fiunt oꝛationes. sunt virtute ꝛ merito p̄stantioꝛes. Hic ꝛ de tempe de quo etiam monuisti questionem/ sentiendū

arbitror. Deputati sunt quidē ad orōnem specialiē festi dies ⁊ solennes/qbus etiā frequētius dona gratiaꝝ diuinitus īmitti crediderunt. Experimento eīm certissimo didicerunt plurimi/diebus his vberibus se diuinitus adiutos ⁊ cōsolatos/nec huius aliā scirēt assignare rōnē/ꝑter diuinā magnificentiā ⁊ liberalitatē. insup ⁊ sanctoꝝ intercessiōnē copiosā. ¶ Anima Vellem ꝑ hec adhuc o homo ex te informari/ si mihi liceat ⁊ expediat/pios boies adhuc in seculo viuētes depcāri atqꝫ etiā in eoꝝ interfectiōibus ꝓfidere. ꝑsertim qꝝ meo iudicō in pñti exilio nemo ē q̄ supabundet ⁊ non satis opus habeat his q̄ possidet. virqꝫ sibi sufficiat vnusqsqꝫ vt ꝙ sat oret pro seipso. ¶ Homo Tam grata tā dilecta deo ē charitas mutua fratꝝ o anīa. vt eis mandatū dederit ꝑ inuicē orare. Et ꝓngit ꝙ diret orans ꝑ seipso. hac ni fallor rōne/ qa is alter ꝑ quo orat/ē in charitate/cū tū ipse orat sit pcō mortali obnoxius ⁊ gra priuatus. ¶ Bz ⁊ optimo iure voles/vt ex ore infantiū tua depcatio dirigat in cōspectu dñi/etiā si qd dicāt penitus ignorēt/dicendo pater noster ꝑ te ⁊ ad tuā instantiā. facti eīm sūt p regeneratiōis lauacꝝ/ filij adoptionis ⁊ regni. ac ꝑ hoc deo in suis oratōnibus accepti. sicut si filius regis non dum annos intelligētie attingēs offerat pri suppliationē alicuius malefactoris. nō vtiqꝫ repelleꝫ a pie vacuus. et si nesciat quid ipa res importet. Quā ꝓfecto supplicationem si p se malefactor porrexisset/ mox a facie regis eiectus/ grauiorē forsan indignatiōem incurrisset. Hac ꝓsideratiōne mota ꝓsona quedā mihi nota/ꝑ pueros innocētes pro se orari ⁊ dici pater noster disponebat. Et licet (vt dicis) vix satis quilibz sibi sufficiat. nihil tū iusto aut cuilibz alteri deperit/ si ꝑ alijs orat. quinimo ex charitate hoc facies/apud deū abundāter in merito ꝓficies. ¶ Cōsidera etiā q̄s acitus ⁊ iustis apud deū exorandū. ꝙ miracula q̄ legimus vicibus innumeris ad eoꝝ ꝑces facta. ¶ Consideratio insup ꝙ quantumcūqꝫ grauis pcō si id boni faceret qd iustus quilibet etiā si tū ad hora fecerit. ita moriens indubie salvaret. Quantū ergo valebit depcatō iusti assidua. qui triginta vel quadrāginta vel plibus annis i bona vita pseueranerit ⁊ ꝓfecit. ¶ Anima Bene mihi ꝓsus hec q̄ dicis placet o homo atqꝫ tecū sentio. ꝙ frequēter misericors deus alicui subuenit. nō ad suas sed alterius ꝑces q̄nis hoc ita fieri iis qui iuuaē ignorat. Ita in quā sentio et sentire debeo indeqꝫ maiorē humilitatem concipere. Sed ⁊ ꝓpter hoc iam cognosco plurimū ad salutem ꝓdesse/ꝓ inuicē orare idqꝫ fieri ab inuicē exposcere. ꝑsertim quia stabit aliquē ad horā cē in gratia altero nō existēte. Qō si vterqꝫ sit in gratia/tāto censebit oratio ampliꝰ vndiqꝫ valitura. Hoc eīm ꝑsidero in elemosyna dū per alium fieri mandaē. que vtiqꝫ fructuosa erit si alter eoꝝ fuerit in gratia. ſ. vel mandās vel exequens. fructuosior tū si vterqꝫ. Bz ⁊ oculū conuerto ad illos questuarios ⁊ ꝓcuratores hospitaliū aut captiuorū quibus satis abundeqꝫ datur eoꝝ intuitu ꝓ quibus petunt. cum tū nihil eis ꝓ se petentibus daretur. īmo forsitan turpiter abigerent. Et nihilominus hi questuarij partē distributionis accipiunt. Ita sane concipio multū vtile ac tutū esse ꝓ alio ⁊ ꝓ inuicem orare. Sicut etiaꝫ in corpore membra se inuicem iuuant ⁊ mutuo tribuūt alimentū dū sanguis ⁊ spiritus ab vno deferē ad alterum. Ita ⁊ in corpore mystico ⁊ spirituali qd est ecclesia. vita gratie derivaē a capite christo per gloriosam eius matrē que est velut collum. ⁊ ꝓ ceteros sanctos dei ⁊ quoslibet alios quoquo modo ad corpus hoc mysticū pertinētes. Unde etiam rursus cōcipio ꝙ semp ꝓficit oratio facta ꝑ existentibus in purgatorio. quos cōstat ee in gratia. Si ꝑterea nihil preter diuinū mandatū moueret ad orandū pro altero. adhuc ex hoc sic orare ꝓdesset. ¶ Valet etiā semp oratio nomine ecclesie facta. puta cum dicē officiuꝫ canonicū aut missā celebraē. ¶ Credo tamen ꝙ opus penale factū ꝑ altero per modum satisfactiōis/nō eque valet facienti ad satisfaciendū ꝑ seipo/sicut si ex intentione hoc tū ꝑ seipo faceret. Potest tū ⁊ sic plus vl eque valere q̄tum ad meritū ⁊ glorie incrementū. ¶ Homo Sunt hec tua dicta o anima ⁊ dictis meis ⁊ rationi consona. Verum aliquid ynū ad hūc mirabili-

ñs ꝓsiderabis. frequenter em̃ vtilior ⁊ efficatior ad impetrandū elemosynā gr̃e/redditē oratio in cōi cetu peccatoꝝ facta/q̃ seorsum in priuato. sicut et elemosynā corpalē securius ⁊ ꝓmptius pcipiūt pauper min⁹ abiecti minusq; debiles/dū debiliorib⁹ despectionibus ⁊ miserabilionibus sociari. cōmuniter cū eis petūt. ¶ Ita (vt inq̃t aplūs) vbi abundauit pctm̃/ibi supabundauit et gr̃a. ¶ Nō ergo fugiēdi sūt pctōres ī suis orōnibus. nisi forsan sint p ecclesiā excōicati. Nec solū corpaliē hoc mō cū pctōribus ē coīcandū/imo ⁊ spūaliter ſm mentē sursum cū eis in orōne intētio ad deū hñda ē

¶ Anima ¶ Volo igit̄ amodo o hō et p alijs/⁊ cū alijs orare/faciēdo q̃stū magni illius ac generalis hospitalis totius mundi in quo decumbūt innumerabiles egroti varijs languoribus laborātes. ¶ Nemo quidē hāc mortalē vitā ducens ab hoc hospitali exempt⁹ est. sicut nec ab infirmitate penit⁹ īmunis. licz ſm plus ⁊ minus. Tñ sp mihi adest opportunitas q̃stū meū ꝓsequēdi ⁊ petēdi spūalē elemosynā. tum ꝓ me. tū ꝓ alijs aliqbus. tū ꝓ oībus in hoc hospitali degētibus. ¶ Preſertim q; id ceteri ꝓ me faciūt ⁊ mutuū suffragiū/coīs exposcit charitas. ¶ Si mihi facultates supperunt ad vite huius onera sustētāda absq; graui et assiduo labore/surgit hoc haud dubie/sō deo hoc ꝓncipaliē agēte. ꝓ labores ⁊ opas aliorum tā ꝓncipū q̃ tuenē ⁊ ꝓtegūt. q̃ minorum q̃ laborāt ⁊ ꝓcurāt. ¶ Sō ⁊ bonis spiritualibus sentire debeo. ¶ Incūbit etiaz mihi frequēter in illū dirissimū purgatorij carcerē ingredi ī quo plurime detinēt pauperes aīe grauissimis ardorib⁹ ac penis intolerabilibus afflicte. q̃ nec sibijpsis opem ferre pñt. q̃ tñ sua purgatiōe cōpleta/carcerē hūc egresse/atq; in gloriā assūpte/ꝓ me vtiliē orare valebunt. ¶ Ceterꝝ dic mihi hō/quē modū loquendi obſnabo hanc (vt ꝓposui) faciēdo meā q̃stuosā ꝓfessionem. ¶ Homo ¶ Ad hoc tibi o aīa respōdeo/q̃ bene atq; in tēse desiderare/ē vehemēter ac efficaciter loq. ¶ Licz hoc aliq̃ absq; exteriori quolibz sono: ¶ Aliq̃n autē erumpit exterius in gemitib⁹ ⁊ suspiriis in planctu in lacrimis. in manuū torsione. in sublimatione oculoꝝ. in tunsiōe pectoris. in clamoribus doloriosis absq; īdiscretiōe sermonis. eo pacto quo bestie et infantes suos dolores insinuāt. ¶ Aliq̃n vo vocalis exprimit oīo ꝓ aliquē alīū facta sicut magnus ille magr̃ ⁊ miſter magni hospitalis/de quo ſmo habitus ē. nos ius orare docuit ⁊ dicere pater noſter. Tñ hec erit ꝓcipua ⁊ specialior nr̃a oīo. exponere. omniū a deo legitime petendoꝝ comprehensiua. eiq; q̃ illā instituit acceptior ac per hoc exaudibilior. ¶ Alioquotiens sūt intermittēdus est luctus ⁊ dolor. ⁊ animi leticia tū ⁊ humilis leticia suscipiēda. in qua aīa sue pauptatis aliquātulū oblita. suspendit in diuinas laudes. ⁊ meditabit̄ magnalia dei ⁊ sāctoꝝ suoꝝ. Huius vides exemplum in magnis solēnitatibus domoꝝ curialiū. q̃ dum celebrant̄ assūt ⁊ pauperes exterius. nō vtiq; ꝓtinue ꝓ elemosyna q̃rulose ꝓclamantes. imo in ianuis morā facientes studiose q̃ illic fiūt oculis arq; auribus explorāt. de quibus inuicē ꝓferūt. nihilo minus post hec elemosynā pcipiūt. Insuper videas ⁊ alios aliquos in sua pauptate cū musicis instrumētis ludentes. gutturizantes. nūc cū musa. nūc cum vigella. nūc cū cimbalo ⁊c. qbus ꝓgrauiant̄ diuites ⁊ dñi/ꝓ hoc eoꝝ cōmendabi ē patientiā concipientes dum eos in sua sin plicitate ⁊ humilitate vidēt equanimes ⁊ iocundos nec eoꝝ inuidētes/imo ꝓgaudētes fortunis. sicut ⁊ in natiuitate filij regis oīs debēt exultare omneq; ꝓfluere. ¶ Hz ⁊ aliq̃n adueniūt pauper grās ꝓ susceptis elemosynis reddituri. qbus nihilominus eq; vel abundantior elemosina tribuiēt ceteris peterentibus. Quibusdā etiā aliq̃n sufficit vt seipsos tñmodo pñtes exhibeant ⁊ suas deteganr plagas. ¶ Hz ⁊ timpanū aliq̃n vel sonorū quodlibz aliud instrumētū pferunt. vt hinc vel defectū clamoris suppleāt. vel maiorem simulāt pauptatē/seipsos vel vberrando vel lacerādo. sicut ⁊ qdā devoti sibi inferūt vel inferri faciūt disciplinas ⁊ correctiones qbus emoliat̄ duricia cordis eorū ⁊ ꝓuocēt ad deuotionē et pietatē. ¶ Et his satis apte potes intelligere q̃ varij sūt modi se apud deum ⁊ sanctos quesmandi nūc in dolore ⁊ timore diuine iustitie/nūc

in leticia ⁊ dsolatione spei sue. nūc insup et in gratiarūactōe laude veneratiōe atq; di lectione sue bonitatis ⁊ largitatis. ¶Et hoc fit nō modo voce humana: imo etiā alijs sonis quibus vtit ecclesia. puta campanarū aut organoꝝ. nihil quippe est qđ non le gitime possis ad tuā vtilitatem ꝓuertere. ⁊ ꝑ hoc te reddere idoneū ad susceptionem spūalis elemosine diuine gratie. ¶Bz circa hoc diligenter caue tibi/ ne despes ex pō dere tristicie. ne ve in sublimitate leticie superbias. ¶Nec vt sub vno colligam omnia. is orat assidue/ qui bonū qōlibz opus bene facit scz ad gloriā dei siue comedat siue bibat siue etiā dormiat. quando videlz ideo qs se somno tradit/ vt hinc postea diuino reddatur aptior obsequio. ¶Animaduertem libenter o homo. cur frequenter sub forma oratiōis/ dicuntur plures psalmi. qui nihil vt plurimum ad rem pertinent ꝓ qua orandum est. ¶Sepeqz accidit vt is qui hos psalmos canit aut dicit/ ignarus est ⁊ indoctus/ sermonem latinum ignoras. ac ꝑ hoc nullū psalmoꝝ habens intellectū. ¶Homo ¶Ita est aīa dus. vt circa seculi ꝓncipes aliqualiē est superius declaratū. qđ ⁊ Hugo de sancto victore latius declarat. ¶Et ꝓ cōpēdio tria sunt q̄ ꝓcapue conferunt ad inclinādū maiorandum ad suū subditum. ¶Vnū est dū alicuius animū ⁊ fauorem illius ꝓcui subditus ipe illum vehementer laudat et virtutes eius extollit magnitudinem opulentiam. bonitatem mansuetudinē. largitatemqz predicat. ¶Et per hunc modū oratio dirigitur ad deum nō expresse aliquid ab eo petendo. sed tm̄modo pio ⁊ humili corde laudes eius deꝓmendo. puta dicendo q̄ pius q̄ magnificus q̄ māsuetus q̄ benignus es domine/ ⁊ sic de alijs eius infinitis laudibus. ¶Alterum est. dum illi aduersariorū sue hominū sue demonum cōmemorat tyrannica crudelitas. per quē modum plures orationes traduntur in psalterio. ¶Tertiū est dum is qui impenetra re desiderat/ suam ꝓtestatur miseriam pauperiem ⁊ angustiam cōmemorans se cū debilis ⁊ imbecillis omi ope omni cōsolatiōne destitutum/ ⁊ hec eandem aliquando in alijs esse cōmemorat. ꝓpter qō nullum sibi ab homie sed a deo solo expectat auxilium. ¶Et fit aliquando huiusmōi oratio absq; expssa aliqua petitiōe/ nude simpliciter tales ⁊ similes defectus ⁊ necessitates aperiendo. ¶Et hoc vel quia se indignū impetratione indicat. vel quia ꝓpter eius magnitudinem rem desideratam non audet exprimere. ¶Qui diligēter scrutatur scripturas/ nihil in eis inueniet qđ non ad alterum horum trium modorum orandi reduci possit. ¶Super quo adiūgo q̄ nec in orādo semper vno modo dispo-

Bnitur oratis affectio seu desiderium/ quin imo multifarie variatur ⁊ nihilominꝰ manet recta ⁊ fructuosa quemadmodum ipa oratio/ que ad veritatem nihil aliud est q̄ humilis ⁊ deuota affectio in deum finaliter relata. Aliquando igitur sistit affectio in quadam ꝓfunda reuerentia ⁊ subiectione ad deum. diuinam ex vna parte considerans altitudinem ⁊ ex alia miseriam fragilitatis humane. sicut si aliqua humilis persona/ magnum aliquem imperatorem haberet obuium/ mox se diligenter retraheret ⁊ profunde inclinaret. totaq; tremebunda se quo ad posset in sinum contraheret locum. ¶Plerumq; autem affectio residet in timore. dum tremenda dei iudicia ꝓfunde considerat que aduersus impios hic ⁊ apud inferos/ exercet. sicut cuz ꝓnceps aliquis aduersus suos seruitores grauiter indignari percipitur. ceteri oīs contremiscunt etiam si nullius offense sibi conscij sint. ¶Est et alius affectionis modus qui per considerationem ꝓpriorum defectuum quibus nostris viribus occurri non potest. summam sibi suadet humilitatem. ¶Surgit et aliquando in affectione motus vehementis angustie atq; anxietatis nimie. Dum se quis perpendens vndiq; discriminibus inuolutum et circumductum remanet in seipso stupidus. nesciens quo diuertat et q̄liter effugiat. ¶Erūpit etiam aliquando in affectu cordis motus quidam languoris qui sermone exprimi nequit sed suspirijs gemitibus cōtinuisq; planctibus aut etiam subitis ⁊ grauibus clamoribus inotescit. sicut de pueris ⁊ bestijs in tedio ꝓstitutis supius exemplifi-

catum est. ¶ Ingeritur q̄q affectui motus roboris ⁊ verecūdie. dum in mentē venit turpido ⁊ feditas sui peccati. insuper ⁊ sua ingratitudo apud celestē patrē et dñm a quo tot ⁊ tanta bñficia pcepta sūt. ¶ Cōcepit etiā aliq̄n effectus/ odiū quoddā sui ipius dum qs suos miserabiles defectus ⁊ casus ꝓsideras sibij ꝑpi displicet. seq; abominatur ⁊ detestat. adeo q̄ ad instar fetidi cadaueris sibijpsi fiat intolerabilis. ¶ Formatur aliq̄n in seipo affectus/ zelū quendā ⁊ indignationē laudabilē aduersus peccata sua aut alioꝝ. ⁊ ob id seipm p penitentiam psequit̄ ⁊ punit. ¶ Est ⁊ affectio q̄q zeloꝛipa circa se ⁊ alios. exquo fit. vt studio se peccatoꝝ discrimina ⁊ opportunitates denitare conet̄. ⁊ quelibz salutis sue aut aliene detrimēta repellere. sicut vir zelās exorem cautā adhibz custodiam ne turpe aut suspectū admittat cōsortiū. ¶ Cōmouet̄ aliq̄n animus affectu quodā pietatis ⁊ cōpassionis seu misericordie ad se vel ad alios. qui surgit plerūq; ex cōmemoratōe humane fragilitatis pte ex vna. ⁊ periculoꝝ q̄ bus oīs incumbimus pte ex altera. vbi nihilominus pauca vel nulla ex nobis parata sūt remedia. ¶ Suspendit̄ aliq̄n affectus in admiratione ē grandē/ duz vicz altitudinem diuitiaꝝ sapiētie ⁊ sciētie dei vt incomphensibiliū iudicioꝝ eius ad mentem reuocat. inrantūq; aliquotiēs hec meditatio mentē ad se aduocat ⁊ sursuz rapit vt sensū ⁊ memoriā derelinquat ⁊ fiat velut desipiens ⁊ insana. ¶ Concipit̄ aliq̄n in affectu motus sācte ꝓfidētie ⁊ bone spei in deuz ⁊ sāctos. dum ea ꝑcipue bñficia sue largitatis recogitāt/ quibus nos adiuuāt ⁊ tuent̄. ¶ Accedit aliq̄n eiusdem ex suoꝝ maleficioꝝ cōmemoratiōe penitētie ⁊ ptritionis affectio. ¶ Supponit etiam q̄q ī affectu motus cuiusdā bone desperatiōis dum ꝓsideras q̄ vana spes est hoīs. in solum deum se ꝓijcit. eiq; soli finaliter ⁊ principaliter inheret. ¶ Quit̄ q̄q in affectu motus horroris ⁊ abominatiōis/ surgēs ex cōsideratione vilitatis ⁊ turpitudinis peccati quā turpitudinē facit hec affectio per os euomere p sincerā ꝓfessiōz. ¶ Subintrat q̄q affectū motus sancti desiderij vel sancte cupiditatis/ veniēs ex ꝓsideratiōe diuine pulcritudinis ⁊ excellētie glorie celestis ad quā videndā et habendā/ cotis aspirat conantibus. ¶ Ingredit̄ aliq̄n mentē affectio quedā spūalis ⁊ sobrie cuiusdā cōplacentie quā sibi legitime suadet dñs sibi complacere ppendit in deo dño ⁊ in gloria eius. insup ⁊ in quibuslibz suis opibus. Que q̄ dem spūalis iocunditas aliquotiēs intantum robur excrescit vt verbis exprimi minime queat. sed sub signis quibusdā ad exprimpit vtputa sub iocundis suspirijs et gaudiosis singultibus. ¶ Vocat̄ autem hec plerūq; affectio mētis interna iubilatō seu exultatō. ¶ Exurgit aliq̄n affectio laudis benedictiōis ⁊ glorificatiōis/ cōmemorando dignitatē dei ineffimabilē/ ⁊ aduocando creaturas oīs vt laudēt eū ⁊ exaltēt in noīe sancto eius. ¶ Adest etiā aliq̄n affectus recreatiōis in diuinis beneficijs. que modis inumeris in dies ꝑcipimus. ¶ Excitatur aliq̄n affect⁹ in feruoꝛē diuini amoris p cōsideratiōē immense sue bonitatis. et est altissima ꝓfectissima ⁊ dignissima i ceteris affectiōib⁹. ad quā nihilominus nō peruenienter ꝑparati. qm̄ sm̄ declarationez beati Bern̄. p illas osculamur pedes ⁊ manus. per hanc autē ad osculum oris accedimus. Hec siquidem sancta affectio mentē deo summe appꝛoximat ⁊ domesticā facit ⁊ velut sponsam ei copulat. ¶ Ex plurib⁹ iam dictis facile perpendes. cur simplices ⁊ illitterati laudabiliter ⁊ fructuose suadent frequenter dicere orationes quas minime intelligunt. Hoc em̄ fit vt ad hoc agentes deuz venerent̄ aut laudēt. aut ei gras pro beneficijs rependant sub sanctis et secretis verbis per os ꝓphetaꝝ ⁊ sanctoꝝ reuelatis vel etiā vt ecclesie obediant aut suo ꝓfessori. Accedunt etiā ⁊ alie cause. quas perpendis adesse dum huiusmodi oratiōes deuote dicūt̄. ¶ Anima ¶ Declarasti mihi iam o homo q̄ plurimos mendicitat̄ fortes modos. insup ⁊ orandi ⁊ varios affect⁹ mandi doctrinā tradidisti putilem. nunc restat vt ex te audiam si quotidiana mihi erit aliqua vna oratio/ quest⁹ ve vnus quotidianus apud oīs sanctos simul obseruandus. quas etiā elemosynas ero in bo

questū petitura? ¶ Homo ¶ Poterī ani
ma in hoc modū quelibz obseruare put ti
bi videt magis opportunū magisqz fructu
osū. p quentia tempoꝝ z locoꝝ z necessi
tatū qbus eris obnoxia. vel altera qlibet p
sona p qua orare voles. ¶ Debes igiē/to
to studio/tota diligētia discere q̄ sint septē
dona gr̄e p̄apue in tuis oratōibus petēda
z vtutes theologice. fides spes caritas.
z vtutes quattuor cardinales. temperātia
prudētia fortitudo et iusticia. q̄ sint insup
septē spūsancti dona. septē beatitudines.
septē petitiōes in oratione dñica expsse. septez
misericordie opa spūalia z corpalia. decē p-
cepta legis. ¶ In his tua vsabit meditatio/z
cepta legis. ¶ Pm tuam opportunitatē aduersus mo
rbos varios peccatoꝝ z vitiorū z temptationū/
qbus te subiacere cognosces/tuā formabis
oratione. ¶ Diriges etiā frequentē oculū tue
cōsideratiōis ad illa septem capitalia vicia
ad illos insup multiplices defectus quos i
admistratiōe corpaliū sensuū quotidie in-
currimus. et sic de alijs infinitis miserijs.
¶ Ad hec plenius cognoscēda z discernē-
da affert plurimū sūma vitioꝝ z vtutū/ q̄
quidā summā regis appellāt. ¶ Poterī p
tercea tuū questuz diuidere in septē ptes. et
singulis partibus singulos deputare dies.
puta vt singulis septē diebz. petitionē faci-
as de singulis septē donoꝝ. z ita de alijs oi
bus in oratione petēdis poteris ordinare z ti
bi quasi legē regulare ad hoc statuere. ¶ Et
nihilominus alijs vtgētibus causis extra-
ordinarie poterī ad alia petenda frequentē
puerti. ¶ Sic etiā celestē ciuitatē velut in
septē ptes seu vicos diuidere. z p singulos
illos vicos/singulis septē dierū discurrere
z tē q̄stuare. ¶ Statuesqz in vico vno/beatos
angelos. in alio pphetas z pīarchas/ xp̄i
adhuc venturi p̄cones. z sic de alijs. put ti
bi tua deuotio suadebit. ¶ Poteris etiam
iuxta diez solenniū exigentia/ recursuz ad
xp̄m facere eiusqz mysteria p̄templari. ac etiā
sanctoꝝ quoꝝ celebrāt solēnia. tuncqz de-
votius solitoꝝ implorare subsidia. eosqz
apud alios facere mediatores. ¶ Sā itaqz
(o anima) absqz intermissiōe plixe sat̄ lo-
cuti sumus: q̄uenit vt finem p̄moni tribu-
amus. cetera diebus posteris reseruantes.
Iam etiā tp̄us adest/vt ad questū te con-
feras/quē vticz practicādo semp in hoc of
ficio doctior fies. nō modo in his de qui-
bus exempla sunt posita pauptatū modis
verū etiā alijs innumeris erudita. ita sanē
cōmune p̄uerbiū/ q̄ fabricādo fabri fim⁹.
¶ Anima ¶ Ita fiat vt suades o hō. Sta
tuam itaqz in mei pa certū ordinem ad ele
mosynā petendū. measqz petitiōes pro ne-
cessitatū occurrētiū opportunitate conabor
instruere. Nec tū tibi molestū erit si ñ vni-
formen regulā in meis obseruabo dep̄cati
onibus. qm̄ absqz ordine z mensura mihi
mee insurgūt pauptates z indigētie/pro q̄
rum exigētia mee sunt penitus oratōnes in-
struēde. ¶ Quibus etiā/modus ē mihi lomi-
nus adhibēdus. p̄m qualitatē qbus aut p
qbus meus est sermo dirigendus. ¶ Ceterū
vbi me deficere videbis atqz torpescere/ve
lis obnixe p̄cor me dirigere. mihiqz adesse
psilio atqz auxilio. ¶ Domo ¶ Libenter ic
efficiam o anima. ¶ Deus autē tuus sit auxi
liator. detqz tibi bene ac prudenter orare. ita
vicz vt ei grata sis. z bene desiderata qlibet
impetres. ¶ Amen.

¶ Explicit prima pars.

¶ Sequitur secūda in

qua ptinent diuerse oratōnes z meditatio-
nes ac deuote/ p̄m diuersas materias que
parum aut nihil deseruiūt/ nisi iam deuo-
tioni totaliter mancipatis z qui in seipis ex
periuntur affectiones virtutum. insuper z
dei visitationem cum contemptu mundi.

¶ Incipiūt oratiōes z meditatiōes deuo-
te circa orationē dñicam. ¶ Et primo super
p̄ma petitiōe ei⁹. Sanctificet nomen tuū.

O Pulisti dñe deus omnipo-
tens. vt te orantes patrē ap
pellem⁹. Hoc itaqz suppo-
sito/ te dep̄recor sanctificet
hoc nomen z confirmet in
me. hoc est vt pseueranter
tua sim filia. Alias em̄ quomodo mihi pa
ter eris. si tua esse filia desiero? Putuo se
pfecto ponunt hec nomina. p̄ q̄tum de-
trimentum est talem amittere patrem. que
etiam ignominia illū offendere vel ei non
seruire? ¶ Quādo queso hunc videre po-
tero patrem in suo palatio que iam versor
in hoc exilio miserando. ¶ Quādo illa mihi

reseruata sua hereditate/potiar. Qñ statuar in illa sua aula regia imperiali palatio/ que iam durissime sum carcerata ⁊ varijs circūdata bellicis impugnantibus cum tamen sim regis/ imo talis regis filia? Quo vso temerario genus meum. meam nobilitatē obliuiscar? Qua deniq; insania/ me velut scortum corruptoribus exponā. corruptoribus inquam totius castitatis ꝓditoribꝰ. aduersarijs meis et p̄is mei? Qua preterea fiducia debeo concipere cōfugiendi ad talem patrē. tam opulentem tam sapientem tam benignū? ¶ Confidenter illuz interpellabo/ q̄ prior me dilexit/ nullis meisq; preteritis me suam filiam appellare dignatus est. Qñ si illum velut inobediēs et uersa aliquotiens offenderim. scio tamen q̄ ꝓ peccato filie/ pari pena fufficiet exigua ¶ Si ab eo panem petiuero ad viuendum nūquid indignanter atq; iracunde mihi porriget lapidem. aut ꝓ ouo scorpionem aut ꝓ pisce serpentem? Non hec pfecto faciet/ quippe cuius hoc verbum est ⁊ exemplum. quia parentes carnales non hoc filiis suis faciūt/ quinimo ⁊ tam bonis q̄ malis bona tribuere soliti sunt. Noster igitur pater/ spiritū suū dabit petentibus. ¶ Cū igitur te patrem nostr̄ appellari mandaueris. fiat vt iussisti. Te igit̄ ꝓ hoc nomen cōtestor. vt illud in me sanctificetur/ ita ne mentiar te patrem appellās. Nōne vtiq; mendacij arguerer. si non tua existēs filia te patrem appellarem? Hoc igitur te nūc peto et exoro specialiter/ vt tibi talis existā qualē me tibi esse voles. Qñ si mihi negaueris cum hoc veniret tuo detrimento. q̄d aliud mihi donabis? Quis queso pat̄/ siue naturali filie tali petenti denegabit. ¶ Verum etiam pater mi cum tua sim filia. meam oro custodi castitatem meūq; honorē. Sic me include. tales adhibe custodes ne tui aduersarij/ me valeant corrumpe. q̄q illos non audiam vel ad minus non exaudiam. Recedite recedite amodo infideles ⁊ petulātes inimici infernales q̄ me vultis infamare. qui a me dedecus atq; conuiciū exposcitis. Ignoratis vos q̄ et qualis ego sim ⁊ cui vos loquimini? Ego enī sum filia summi regis vestri iudicis qui vos condemnabit. Qua igit̄ ꝓsumptione queritis illi suam surripere filiam? Nunquid vobis aures prebeo auditrices. O turpissimi vilissimi horribilissimi hostes. nūquid vobis assentiam qui estis fallaces ⁊ mēdosi? Nunquid vestro suasu/ meum patrē offelinquam/ mea fraudabor hereditate. ⁊ vobiscū meipaz eternaliter ⁊ demnabor? Hoc ꝓfecto nullo pacto faciam. Qñ si aliās me non infectatā non dimiseritis. mihiq; vim facere volueritis. scitis quid facturā sim. Audibo certe patrē meum ⁊ ei rem insinuabo. q̄ mihi vtiq; feret opem vt reuara magnificet.

¶ Meditatio et oratio

super secunda petitione orationis dominice. Adueniat regnum tuum.

Excelleter in hoc suam ad me dilectionem declarauit meus pater celestis cū talē ac tantā dignitatē atq; excellentiā/ mihi voluit indulgere vt regnū quodda eximiū intra me collocauerit meo regimini deputandū. In quo rō velut dña/ ac magistra debz p̄sidere. cetere aut̄ oīs vires ꝓtētie illi parere ⁊ obsequi. Qz ꝓfecto nimis expedit̄ vez esse qđ antique dictū est. Vix sine guerra erit qui terrā habet. Reuera regnū hoc de quo sermo ꝓtinue ⁊ inceſſanter plecutione ⁊ impugnatione patit. Qñ est vincq; oēm faciat ad ingressū ꝓ sesuū q̄q aditus vt illic dominet ⁊ imperet. Insurgit superbia cū clamore valido. ⁊ audiū auelic ꝓsumit dñari. Inuidia ira. odiū niunt. cū iuramēto affirmātes ⁊ se illic mā sionē ac residētiā facturas. Accedit illa torpens accidia. nullo pacto ad discessū inclinabilis. Sola fedissima exercitū parat. superamq; illic vult instruere coquinā. Luxuria furit. ⁊ affirmat q̄ regnū hoc ꝓsus cōsumet. Auaricia cupida insidiose se ingerit. nec se hinc arbitrat̄ depellēdā. Atq; ita innumeri alij surgūt tyrāni. qui nullo ordine ne sz horribili ꝓfusione satagunt in hoc regno dñari. At ego illos repello. illos abigo. damansq; et suspirans ꝓtestor. hoc regnum mihi datū a patre meo. cuz summum nefas esset tale tradimentū facere/ quo ip

regnū suis patereť hostibus. ¶ Quz hen qđ me aut meā estimant potentiā. q̄ sola sine viribus sū deficies ⁊ misera. Quid q̄so nisi a te patre meo adiuta aduersus hostes hos efficere valebo? Aderis igit̄ pater mi ī regno tuo/⁊ quo maneat inuictū illi feres p̄ sidium. Tuū p̄fecto est. ip̄m tibi tuecz cu ueniet regnū tuuz. semp̄z remanebit aliē illud cogar amittere a deo astante angelo. eritq̄z in illo sempiternus horror et eterna confusio.

Meditatio et oratio

super tercia petitione orationis dominice. Fiat voluntas tua sicut in celo.

O Omine deus omnipotēs pa ter optime q̄ es in celis fiat volū tas tua sicut i celo et in tra. Vo lūtas inquā tua. q̄ ꝑm viā man ras ad te potentissimū. insipientissima ad te sapientissimū. egrotissima ad te dicum ac saluatorē. Et quō fiet istud dñe te. Cū ergo ita velis. etiā velim nolim/tua voluntas fiat. Vidi sepius dñe. q̄ p̄ duxit ⁊ traxit filiū debilē atq̄z impotentē vel etiā stolidū ad implendū voluntatē paternā. Ita q̄so p̄ me trahere digneris ad te. non me derelinq̄s in manu mei cōsilij nec mee te ꝑuti/ me videbis. retrahe me dñe deus velut pauperē stolidā cecā atq̄z impotentē ⁊ hoc sine p tuas ꝑgas aduersitatis sine p dulcorē ꝑpitatis. sine p occulte inspiratō nis instinctū a tua bonitate. sine p altā ma nū tue ꝑtātis. sine p bonoꝝ tuoꝝ angeloꝝ vel etiā hoim misteriū/ sine p quecūq̄z aliū modū tibi placitū. Hoc unū fac. ne peream ⁊ impleat. Quid posset dñe q̄ueniēs atq̄z humilis paup cecq aut stolida petere a suo doctore ⁊ gubernatore. q̄ vt eā nō ꝑmittat desiderijs anime sue.

Oratio eiusdē ꝑcernés

iter hāc tercia petitionē et alia silitudine/ supta sup hoc ꝟbo. In chamo ⁊ freno.

Ait dñe deus/ tuus ꝓpha/ q̄ hō cō ꝑatus ē iumēt̄ insipientib⁹ ⁊ īsi q̄b⁹ nō ē intellectus. Nō si ita ē. dixi gas me dñe velut bestiolā indo mitā. q̄ nō ꝑt aut nō vult p seipam domari ī mittēs frenū in os meū. aut alias me li gab/ put mihi op⁹ erit duliib⁹ illi ac solidis vinculi tuoꝝ virtutū ⁊ ꝑcipue funiculo tripli ci q̄ difficile rūpit̄. vicz fidei spei ⁊ charitat̄. Quidū ē dñe os meū. impone tibi tpan tie ⁊ sobrietat̄ frenū. Indomita ē lingua mea/ discola ⁊ vagabunda p multiloquiū ⁊ vanū. ꝑstringe illā freno silēcij. atq̄z ita fac circa singla membra mea Et q̄uis freq̄nē tuo ductui renitar/ aliē aūt alio volens ire q̄ tu impellas. ad modū eq̄ lasciui qui sibi dimiss⁹ freq̄nē impingēt. ne q̄so ꝓpter eā dñe ita p me irascar̄/ vt p indignatiōe me dere linq̄s ⁊ sinas p̄m impetū ꝓprie inclinatōis aut volūtat̄ incedē. Ita em̄ mox impinge rē ⁊ me morti tradere dolorose. more illoꝝ q̄s te dicis dimisisse ire p̄z desideria cordis eoꝝ. eratq̄z profecto illa durissima libertas longeq̄z eligibilior atq̄z suauior ē tua seruitus. tuaq̄z subiectio.

Oratio sup hoc verbo.

Sicut desiderat cervus ad fontem.

O fons vite dñe deus omnipotens ego ſū illa paup lassata. depulsa ⁊ ve xata/ q̄ ad instar cerui desiderat venire ⁊ reuerti ad te vt sit mihi recreatio p̄ nimiū calorē atq̄z ardentē sitim quā mihi illi infernales immiserūt inimici/ me p desertū hui⁹ mūdi cōtinue insequētes cū turba numerosa canū ferocissimoꝝ mor dentiū ⁊ lacerātiū. Quapropē vagabūda nō inueniēs requiē p hoc desertū discurro Sūt aūt hi canes/ cuius ille diuerse ac solici tudines mūdane. q̄ varijs modis me mor dēt ⁊ lacerāt. qb⁹ plimū turboꝝ ⁊ euagoꝝ i deserto p̄dicto/ nusq̄ requiē inueniēs nec amplius respirare valeo nisi venero ad te qui es fons vite ⁊ refugij locus. in quo mi hi erit refugiū ⁊ securitas.

Meditatio et oratio

diuisa per partes sup quarta petitione oro nis dñice. Panem nostz quotidianum da nobis hodie.

Dauperi panē ꝓpē deū. Ego sum paup illa famelica/locata inē duas mēsas.quaꝝ vna est cibis huius mūdi onusta. q̄bus quidē vesci possem.sed illos detestor et recuso.altera bonis eruberat spūalibus quibus cū affluere desiderē.minime ꝓ voto illa ꝓsequi valeo. ¶ Heu morieē mi pater hec misera famelica in tuo ꝓspectu ac tuoꝝ omniū sanctoꝝ in hac mēsa bonis gratie ⁊ glorie referta discumbentiū. vbi edūt ⁊ bibūt vsq̄ ad satietatē. imo vsq̄ ad sobriam ebrietatem. ¶ Nō quidē sum digna sedere īhac mensa.nec hoc requirere ꝑsumo.sz humiliter peto vel de micis et reliquijs hui⁹ mēse magnifice paꝝ aliquid pcipere.quo aliq̄nculum refocillata/valeā famem sitimq̄ meam ⁊ si nō ad plenū sedare. Lego in euāgelio de diuite epulone qui grauiē de duritia atq̄ auaritia arguiē. q̄ īmisericordiē pauperem lazaꝝ a sē repulit/illi sue mēse micas nec volēs tribuere. At ego sū illa paup infirma mendica vlceribus ac vulneribꝰ plena/diuersoꝝ viciorꝝ/q̄ vestris assum in conspectibus. ¶ O sancti et sancte dei oīes in vestris ianuis clamo suspirās.⁊ peto ō micis vestris ne q̄so molestē feratis ⁊ more illius diuitis reprobi/ne me īmisericorditer tractetis. Absit a vobis hoc improperium absit vt in tā pijs ac magnific̄ cordibꝰ tanta inueniatur inhumanitas. ꝑsertim cum sine vllo vestro detrimento ac sine vlla diminutiōe id facere poteritis. Dementote vos aliquotiēs ab hac mēsa fuisse alienos ⁊ nihilominus tūc et ea pasci libenē voluistis. Ita igiē ⁊ nūc mihi facite q̄ vobis fieri tūc voluistis. ¶ Vestra quidē sororꝝ sum et si in humilē statū deiecta.etsi in exilio.etsi i carcere.etsi in miseria et pauptate maxima ꝓstituta. ¶ Ne igiē me fame perire sinatis in ꝓspectu vestroꝝ/⁊ quidē pissimoꝝ oculoꝝ vestroꝝ/⁊ in tanta plenitudine spūaliū alimentoꝝ. Cum ego heu deteriorꝭ ꝓditionis ⁊ magis repellenda.q̄ catellus qui vel de reliquijs dn̄i sui sinit̄ refici. ffateor quippe me p pctū factā etiā cane deteriorē. maneo tn̄ semp naturali ꝓditione/vīa sororꝭ ¶ Ne igiē tam graui aīo/meū pctū feretis qō vtiq̄ nunc mihi odio est atq̄ a meo rēpello ꝓsortio. q̄n potius ad id qō natura-

li ꝓditione vobis tam de ꝓpinquo iunctū est compatiēdo/vestros inclinabitis aīos

¶ Secunda pars ¶ Nec fateor me oīa re ⁊ ob mea maleficia carceri digne mancipatā.sed heu quis tā seuerus iudex tamq̄ seuus/qui captiuū adhuc indemnatū/famē perire pmittat.⁊ petēti nō porrigat pānem? ¶ Qui etiā eēnt illi ꝓsuarij aut officiales adeo impij ⁊ aggressores qui hoc colerent aut suaderēt/quinīmo etiā damnans ad carcerē ꝑpetuū/ministrantē aliquotiens pitantie speciales ⁊ pcipue i magnis solemnitatibus. ¶ Nunc autē credo ⁊ certitudinaliter scio. q̄ quantūlibz sim in carcerata et grauibus oppressa criminibus.mitior tn̄ ē ⁊ ad miserādū pnoꝝ vestra curia q̄ libet alia iudicis aut ꝓlati cuiuscūq̄ mortalis. ¶ Tercia pars ¶ Ego sum paup illa filia elongata q̄ parte paterne hereditat̄/ me cōtingentē dilapidaui.q̄ in extera regione/fame moriorꝭ. ⁊ vrgente famelica rabie voluptatibꝰ/ frequēter implere ventrē porcorū pabulis. hoc est prauis huius mūdi voluptatibꝰ/ quas sepe nec ꝓsequi valeo. Sz ne conse⁊ quar opto ⁊ oro.sciens q̄ cibus ille minime sacietatez afferret.imo amplius faceret me esurire tandēq̄ pimeret. Quid igiē facā? Certe scio. Animaduerto in domo patris mei q̄plimos esse seruitores q̄ panē vescūt abundanter. Surgam igiē de sterc̄ore ⁊ ibo ad patrē meū et dicā ei. Peccaui in celū ⁊ in te. nō sū digna vocari filia. fac me sicut vnam ex ancillis tuis

¶ Auditu autē dicit/imo aut pedissequis. Auditu aliquotiēs visu/q̄ ipse ē mitissimus ⁊ misericordissimus.atq̄ ita nec me venientem repellet/imo in pristinā restituet dignitatē ⁊ tanq̄ filiā suā denuo suscipiet educādā. ¶ Heu quotiēs ⁊ q̄diu conor ad pīem meū ꝓ pane obtinēdo reuerti.nec tn̄ valeo q̄n talibus penitus destituta nequeā erurgere et quā inc̄ sulte me intrusi.nisi a duce erigat̄ quis q̄ mihi manū porrigat ⁊ ferat auxilium ⁊ ꝓsolationē ad me sustinēdū ⁊ dirigēdū in via ne deficiā. Vos igiē deꝑcor sanc̄ti dei oēs/adestote mihi ⁊ ferte opē. vt hic egrediar. sine devio sine offēdiculo ad vos

mū pīs mei ꝓfectura ⁊ refectā. ¶ Quare

ta pars ¶ O me miserabilem infelicem. vilem. fedam. deo ⁊ mūdo odiosā. qua temeritate aut p̄sumptiōe patrē illū mitissimū adeo ⁊ tēpsi ⁊ dehonorauī. ℣ Qualiē aderit mihi lingua ad aliq̄d ab eo postulandum ¶ Presertim cū iā illos temerarios conatus meos expleuerim/meq̄ p̄stituerim ⁊ feda iniuria/sibi facta sū penitus odiosa. ℣ Nūc igiē cū melius non possū. reuertar ad illū quē tā graviē offēdi. ¶ Pic mihi misera ⁊ inuerecūda. q̄ frōte hoc audebis attēptare. q̄ pacto p̄sumes postulare panē ad manducandū cui potius debenē vbera q̄ p̄stulare ¶ Nec etsi ita sit. nec p̄terq̄ penā ⁊ tormēta meruerim. tantā nihilominus illius accesso. vt me ad id faciendū vocare digneē et cōmonere. q̄tumcūq̄ etiā eū offenderim atq̄ dispexerim. ¶ Urget insup ad hoc ⁊ impellunt famelica rabies et extrema necessitas. ℣ Audiuit eñ deus deprecationē etiā leprosi. multominꝰ ⁊ ego diffidā exaudiri.

Hic loquitur anima quasi exaudita ⁊ consecuta/spiritualē consolationem.

¶ Gratias ago tibi patē dulcissime ¶ Pter pitantiā nūc a te susceptā. q̄ sapida est. q̄ suauis et bona q̄ nutritiua. ℣ Nup famelica rabies/oia membra mea torquebat. ℣ Aures inseribāt in auditu vanitatū seculi. ardebat lingua puersis p̄mōibus. oculi vanis aspectibus defluebāt. ¶ Os turpi vilescebat gustu. tactus p̄bria voluptate fedebaē. ¶ Q̄ subito euanuerūt a me hec oia p̄nicioſa desideria/ad p̄sentiā dulcedinis cibi illi⁹ quē misisti desup. ℣ Ja mihi dñe sp̄ hunc cibum quo refecta abijciā ⁊ fastidiā venenosū ac mortiferū huius mundi cibū. ¶ O dñe deus ℣ habito mihi facile factū ē his carere. imo ℣ temnere q̄ prius desiderabā/q̄n bonitas huius spūalis cibi/facit oia mūdana arbitrari velut stercora ⁊ abominatiōi penitus ¶ Cōcede dñe vt hec dispositio diutius in me p̄maneat. ℣ Ja sane iocunda essem ⁊ beata. ¶ Eu ego misera cito vinis hunc guſtum ⁊ saporem amitto. q̄n nō debitā adhibeo diligentiā et p̄ hac mortali vita. me fateor indignā ad ppetuā atq̄ hereditariā illius possessionē. ¶ Unde me penitus tue misericordie submitto.

Meditatio et oratio

sup̄ q̄nta petitiōe orationis dñice. ¶ Dimitte nobis debita nr̄a/sicut ⁊ nos ⁊c.

¶ Obligata sum plurimū. Surgitq̄ obligatio h̄ꝰ ex factis cōmertijs et p̄ tractibus cū demone in foro huius seculi initis. cū p̄ momentanea vanitate breuissimaq̄ ac feda voluptate. ad eternā damnatiōnē me astrinxi nec habeo heu vñ persolūā. cū sim paup ⁊ oī substantia fraudata p̄ infortunatū ictum peccī. ¶ Quo igiē ibo. quo diuertā? Ad meū certe reuertar patrē eumq̄ deprecabor vt me ab hoc graui debito absoluat. ¶ Et ne repulsā patiar/ei suas deferam lr̄as. a suis secretarijs ⁊ euangelistis consignatas ¶ His obtestabor ip̄m me debere penitꝰ absoluere. ¶ Siquidē he lr̄e p̄tinent vt si dimiserimus alijs ⁊ nobis ip̄e dimittet. ¶ Et ego ex nūc oībus dimitto sicut ipse dimitti iubet. ¶ Oportet igiē vt ⁊ ipse mihi dimittat. ¶ Etsi forsan ipse vel alter q̄libz mihi obiecerit. q̄ nō integraliē dimitto. aut sincere aut eo corde q̄ debeo. Rūdeo mihi saltē adesse desideriū dimittēdi sub modo ⁊ forma q̄bus ipse hoc fieri vult ⁊ iubet. et hoc vtiq̄ satis est. Ita eñ ⁊ mihi sufficit vt deus mihi p̄donet hoc ē vt sit ei desideriū mihi ex integro p̄ donādi quēadmodū et mihi est. q̄n si hmōi suū fuerit desiderium/infallibiliē ita fiet. ¶ Ex nunc igiē mihi dīmerit/dum quisq̄s apud me debitū q̄cunq̄ p̄trahet/iniuriā mihi aliquā irrogans aut ꝺuicium dicēs. ¶ Presertim dū hoc p̄ter me am culpā accidet. ⁊ mox illi p̄donabo per hoc eñ mihi tutus parabiē aditus. apud deum p̄ p̄donatiōe oīm meoꝝ debitorum. Nō quidem q̄ alios in me peccare libeat/ q̄q̄ deum nō exorem vt eis debita cōdonet. mihi eñ ꝓpria peccata satis oneri sunt p̄ter hoc q̄ alijs ad peccandum sim occasio aut p̄ eis me condemnē. ℣ Q̄z cum aliter occurrere nō possim. mihi q̄uenit alteri⁹ peccato ad meā vtilitatē bene vti.

Oratio et meditatio super sexta petione orationis dñice. Et ne nos induc as in temptationē.

Quis ben ꝓlabit hanc desolatam hāc mille laqueis circū ducta ac in varias temptationes ꝓcipitatā in via hac in qua pericula tibi imminent innumerata/ tam ab inimicis qui nunc in apto se exhibent vim inferentes. nūc in insidijs/ suis fraudulentijs me morti tradere moliunt/ q̄ etiam a via ipsa q̄ lubrica est ⁊ tendens in declive. insup ⁊ obscura plenaq; antris ⁊ serpētib⁹? Quis igit hinc me liberabit ⁊ ducet ne i aliquā istaꝝ temptationū incidā? Nemo ꝓfecto nisi tu meus pater ac tuus bon⁹ spiritus q̄ me deducet in terrā rectā. q̄ vndiq; laqueos inimici dissolues ⁊ illuminabit meas tenebras meosq; pedes stabilietis.

Meditatio et oratio sup septima petitiōe orationis dñice. Sed libera nos a malo.

Eximi nō pōt malū quo suz irretita. ac etiam necessitas q̄ me angit quotidie. Vult modis subdita sū legi peccati quod sine lege ē. agitq; frequēter vt malū qd nolo id faciā. quot mihi insurgūt mot⁹ mali horis singulis/ quos minime vitare possum. nunc temerarie de alio iudicium ferendo/ nunc dolendo de bonis ipius. nūc de malo exultando. nūc mā pam plus debito extollendo ⁊ mihi complacēdo. nūc irascendo aut dedignando. nunc vana loquendo nunc leniter afferendo/ nūc indeuote orando. nunc comedendo ⁊ bibendo/ nunc in aspectu/ nunc in auditu/ nūc in tactu. Te igitur eroro dulcissime pater celestis vt me a tali malo liberes. vt tandem a magno illo malo/ qd oīne malum superat in horrore ⁊ angustia morte. scilz perpetua imunis euadam ac libera.

Oratio ad bonum angelum suum ⁊ ad reliquos oīs p mediū eius. plures ꝓtinens partes.

Glorioſe angele dei qui vn⁹ es ex inditis ꝓcipibus ciuitatis celestis cuius custodie diuina bonitate ac pia ordinatiōe cōmissa sū/ p eundē dirigenda ac protegenda. insup ⁊ iuuanda ad ingressū dicte ciuitat⁊ bene viuēdo ac deo parendo ⁊ fruiēdo. hoc die ⁊ ac hora me grandis viget necessitas ad te recurrere. hoc facto bñ ꝓpendis ⁊ agnoscis. Assū ego tua paup ceca/ in ꝓfundis ꝓclusa tenebris iuis inferioris carcer⁊. in q̄ nihil ē luminis spūalis ad cognoscēdum bona glorie celestis/ et id paꝝ claritatis qd illic esse p̄t/ i meest obuolutū ⁊ circunductū fumis ac tenebrosis nebulis de turpi sceno ac lutosis paludibus fendoꝝ mee carnalitatis desiderioꝝ ac terrenaꝝ cogitationū eleuat⁊. Quā obiem incedere nescio p vias rectas i vicos celestis ciuitatis/ vbi mihi mēdicare incūbit ⁊ elymas meas petere nisi ab alio ductus vel aliter illumiata. Te igitur ꝓcoꝝ dux fidelis ap̄hende manū huius tue excecate deduce eā p vicū magnū pa disi. discurrēdo hostiatim. vbi valeā clamare/ aduocare/ gemere/ flere/ auxiliū implorare. ⁊ paupi elemosynā petere ꝓpē deū. Vere paup est qui penitus visu caret. quicq; panē sibi lucrifacere nō pōt. Trahe me q̄so specialiē apud tuos ꝓsodales/ ceteros angelos tuos amicos ⁊ domesticos. vtiq; pdiuites ⁊ gr̄e bonis refertos. Exhibe illis hāc mendicā miserabilē ad elemosynā ꝓpiendā. Tū gaudio em recipienda ē. est em hec peccatrix q̄ vult ꝙuerti vt dicit saluator xp̄c. Ne pdas igit hoc gaudiū qd vtiq; ꝓderes si ab hac mea ꝙuersiōe recederē ꝓ defectū vicer⁊ quē nō nisi meo q̄sum ꝓsequi possum. Ne igit me derelinq̄s ne hoc mihi recuses fidel⁊ custos q̄uis te pluries ꝓuipēderim/ male inmādo aut agēdo in ꝓspectu oculoꝝ tuoꝝ qd nec facere debuissem in cōspectu scurre alicuius aut vilissimi alterius hois. Condona mihi q̄so rursus meā insipiētiā meosq; excessus Tū fateoꝝ stolida deses ac p̄ supuosa. Nostri h⁹. ⁊ iō tue custodie relicta sū. sicut egro ta medico. sicut ceca duci. sicut stolida et frenetica sno gubernatori. Ideo q; necesse ē vt me suppones in meis defectibus. alias em indesinēter nec scirē nec possē abigere roze deuio mēdicare ⁊ vitā meā quesituare scure cōspicio inclitā illā ciuitatē celestē. de

190

quā tam gloriosa dicta sunt. Illic velut in umbraculo ꝓspicio nonē angelor ordines patriarchas/ꝓphetas/aplos/martyres. cōfessores ⁊ vrgines. ⁊ sup oēs ihm xpm gloriosamq; eius matrē atq; ita sū abundanter munita ad ꝓpiciēdū et ynas copiosas. Le digitē ꝑcor amantissime ꝓductor q me illuc perduxisti. vt ꝓ ꝓditōe mea ⁊ necessitatū abundanter affluāt. Da mihi aditum. ꝓforta me ⁊ doce me petere. Erubesco plurimum ac vereor cōparere iz ꝓ certo necessitas frāgit legē. Ex ꝑcepto etiā mihi hoc facere incumbit. vt pulsem et petā. nec recedā q̄tūcūq; repulsa donec aliquid accipiam. Ita igitur faciam.

Loquitur anima quasi in paradisū ducta. ℣ño ad seraphin.

O Vos seraphin q placido igne diuini amoris incensi estis mitte mihi parū aliquā scintillā huius ignis. Dicite inquā in amorē meū penitus gelidū vt pax ad diuinū cor deperiet. Aut certe me vobis tā prīmā fatiatis. vt hinc excalescā. Copiosa est apud me materia ad hūc ignē ꝓstruēdū. Affluunt em̄ divina bñficia. Insup ⁊ mea petā q̄ sil' iōcta/si me ipsa nutrire deberēt materie/adeo ꝓualuit me. vt vix aliq̄d incendi possit. Heigitē mihi tā alieni sitis q̄n pax aliq̄d vestri ignis ad me incendēdā meq; ꝓtrahat. Fiat. ¶ Ad cherubin ℣ Vos ⁊ sapiētie eruditē hāc stolidā indoctam. q̄ frequēter iudicat malū bonū. ⁊ bonū malū. q̄ sp inē laqueos ⁊ trāsitus periculosos inimicor vsat. Date mihi dare noticiam q̄ valeā hmōi pricula declinare ⁊ absq; offēdiculo incedere/ꝑ vias rectas. insup et deum absq; errore ⁊ me absq; inordinato fauore cognoscere. vt clare et sincere discernā magnalia illa ꝓmia mihi repromissa ꝑte ex vna. horrēdaq; illius ignis gehēne tormēta mihi cōminata ꝑte ex altera. ꝙ Que vtiq; si diligenter ⁊ vivaciter añ oculos ponerē/sil' cū humilitate māsiōis mee in hoc mortali corpore/nunq; peccatū admitterē. ¶ Ad tronos ℣ Vos troni in q̄bus xpc ꝓfundam humilitatē ac ꝑcipuā reuerētiā q̄ in vobis ē ad ipm reqescit ac residet deus. insuper ⁊ sua iudicia exercet sicut iudex i suo throno impetrate mihi illaz humilitatē/illāq; ad deū reuerētiā. ꝑ quā se dignet i me collocare ⁊ reqescere. Ad hoc em̄ creata sum et hoc sic vtiq; obtinebo/si vobis i hoc fuero conformis sicut ⁊ ipe repromisit. ¶ Ad dñationes. ℣ Vos dñationes impetrate mihi ꝑ cor plenū dominiū super corpus meū. ita vt in nullo me sue subiectiōi reddat obnoxiam. ¶ Ad principat⁹. ℣ Vos ꝑncipat⁹ reddite me subiectam sublimioribus potestatib⁹. absq; murmure absq; rebellione absq; detractiōe. ¶ Ad ptates. ℣ Vos potestates eripite me ab aduersarijs meis oibus. quibus vtiq; talis est potestas. cui nō ē aliqua compabilis sup terrā. ¶ Ad vrtutes. ℣ Vos vrtutes facite inē me miracula me per peccatū mortuā resuscitantes et infirmam sanantes. Cum excecata fuero/visum restituite. cū obsurdata. reddite auditum/⁊ sic de alijs. ⁊ siquid mortiferuz aut venenosū bibero. ſ. per malū cogitatū a vt prauā delectationē/facite vt mihi non noceat per consensū. Sunt hec ꝓfecto ꝑclara miracula longeq; visibilibus ꝑclarioꝛ ¶ Ad archangelos ℣ Vos archangeli inūciate mihi q̄tū opus est/sublime fidei mysterium. ⁊ quo a me vel ab alijs per me instruendis in maiori veneratione habeatur obscuras sacre scripture sentētias elucidate. Et specialiē tu sancte gabriel/ꝑ sanctā inspirationē mihi denūcies rumores placidos. sicut fecisti beate marie matri domini ⁊ zacharie. Et tu insuper sancte michael qui es custos et ꝓceps ecclesie/ qui vicisti draconem/hostem sez infernalem. qui ꝑsentas anias ante conspectū dei/⁊ impetras ecclesie pacem. tene semp illū inimicū in tuis vinculis ne nocere possit. et me i decessu ab hoc seculo ante conspectū dñi ꝑsentate in eterna gloria ¶ Ad angelos ℣ Vos angeli nunciate mihi/quelibz dietim cognitu ⁊ facu opportuna ꝓ me aut quibuslibz aliis. ꝑ dicādo exhortādo vel aliud quodlibz exercēdo. ponite in ore meo ꝙba sancta et salutaria que sint ad edificationē meam et

alioꝝ. nec aliqua fallacia aut versucia quecūq; valeat p̄ualere. In tristicia q̄ nō ē ẏm deū afferte p̄solationem. in desolatōne me p̄fortate. de errore me reuocate. Et mollite cor duꝝ dēuotiōis aridū lacrimis rigate mētis illūinate tenebras. In laudibus dei mihi sitis comites. ī excelsu me rep̄mite. ī bōfactis roborate. aduersus oēs aduersari os meos adiuuate. hūilitate me ī p̄speris. extollite ī aduersis. ī mea pauptate p̄ me q̄ stuate. ī infirmitate sanate. ī hora mortꝭ me visitate. auisate. excusate. liberate. saluate. Sunt hec vīa officia ẏm vitatē bistorie ac scp̄ture sacre. Specialiē tu raphael sancte. deduc me p̄ viā bonā. sicut duxisti tobiam iunioꝛē. ꝛ p̄ te talis mihi accedat p̄fectus. q̄lis per tuū sapientissimū p̄silium/ accessit p̄ri eius ꝛ vxori sue sare.

Oratio ad oēs sctōs.

Continet plures ptes.

O Non poterit q̄so inuenire sub: In sidiū refugiū aut miscdiam hec pauperula mibabilis aīa apd̄ tot ꝓncipes opulētissimos ac potentissimos infelici p̄ria. ī vrbe bēa. ī loco totiꝰ amenitatis ꝛ supabundātie. ī tēplo pietatꝭ ꝛ charitatꝭ regnātes? Quādiu q̄so clamabo ꝛ eiulabo ad eoꝝ ostia petens paupi panē p̄ dēū. ꝛ nemo aduertet? Quādiu vicissim discurrā ꝛ pcumbā ad pedes eoꝝ. et nemo succurret? O patroc'a desolata vbi p̄ dei reuerētia p̄ficies. si ... repulsā passares. si hic mibicordiā nō es p̄secuta? Si hic elynā gr̄e ꝛ indulgētie nō impetres q̄s alibi te suscipiet? O felices o gl'iosi sācti ꝛ sācte dei oēs totiēs audini magnū illū amorē ac fauorē cōmēdari/ quē gerit ad paupres ꝛ miseros atq; indigētes pctōres. in sup ꝛ illā vestroꝝ donoꝝ largitatē ꝛ supabundantiā elynaꝝ. Heu ero ego oīnibus alijs infelicioꝛ. despectioꝛ. indignioꝛ magisq; rejecta? Deficiet hec p̄ mē vīa cōmēdatio? Cessabit fons ille vīe clemētie manare. ne sola ego bibā? Laudēt mibi vīe supplici manus vīe. q̄ ceteris oībus apte sunt. Vester p̄fecto thesaurus p̄ me minime decresceret. Nō aderit quisq; ex vobis qui suscipiat hāc pauperlā alienā sub suo saluo p̄ductu q̄ dietim periclitari minat. Non erit qui ex cōpassiōe vel hospitē colligat aut velut vnā ex minimis ancillis sue familie dignet ascribere. Satis p̄fecto mibi esset si ex his vel vnus me benigne susciperet et inter suos vltimam statueret. Quod si in ceteris inmēta sim vilissima. indignissima infelicissima. grauiusq; ceteris exectsima/ eo magis vestram meis pcibus inclinabitis misericordiā. sciētes q̄ bis non opus ē mibicordia q̄ carent miseria. Scio q̄ppe ab altero vestꝝ esse dictū. q̄ vbi abūdauit delictū supabundanit ꝛ gr̄a. Si me a pedibus vīis indignāē abijcitis. nā duritie q̄ me velitis esse factura. instruite me q̄ p̄ficiscar mibicordiā reptura. Scio veraciter nō alibi hoc futuꝝ. Quo igit diuertā? Incidā in desp̄ationē? Absit hoc. Datū em accepi ẏm doctrinas vīas. etiam vsq; ad nouissimū mortis suspirium/ spem hīi debere. Certissime em tenete ꝛ credite me a vobis nō discessurā. etiā toties quoties repulsā. donec a vobis aliq̄d elemosynā p̄ mea pauptate sustendādā percepero. Nō si languere aut male perire cogar hoc cora vestris oculis facā vīis aduolutā pedibus damās ac vestꝝ imploiās auxilium. Posset ne hoc vestra benignitas admittere. vestra clementia et humanitas? estimo vtiq; q̄ nō. Cōmemorate vos gloriosi sci nō ad vestrā verecundiā loquorꝭ ad meā ingentē necessitatem. cōmemorate inquaꝝ q̄ meas partes aliq̄n gessistis. Sum quippe nūc in eo carcere in eo exilio in ea paupertatis regiōe. vbi dū fuistis voluistis vtiq; libenē aliunde iuuari. aliunde confortari. Ad ergo ꝛ vos nunc mibi facite q̄ tūc vobis fieri desiderabitis. Illā distribuite mihi gratiā que ex gratia vobis p̄ dona ta est. Nō si alter vestꝝ mibi improperet ꝛ dicat me longe plus fedatam et p̄fundatā in sceno peccati q̄ fuerint illi glorioſi sācti fateoꝛ profecto ita esse. Sed vnde hoc eris? Nō nisi ex gratia indultum est. Ex eadē quippe massa peccati mecum extitere. p̄ni ad malum ab adolescentia sua. nisi superabundanti misericordia dei fuissent p̄seruati aut liberati. Et exinde magis obligatur ad gratiam impendendam vt illam copiosius acceperunt.

VOs quidē estis in summa pspitate i honore atq felicitate. Nō inuidēs loquor/imo verarie hic plurimū gaudeo. Sed qd factu est illa ꝛra soror misera. degens hic deor sum in tāta miseria ꝛ tāta necessitate. Adi re duxeēt cor vestr atq innaturale nimiū si illā perire sineret aut a canibus infernalibus qbus vndiq vallata ē deuorari. pser tim cū occurrere valeat. ꝛ ad vos exclamo ꝛ retrēdo manus. lacrimis vndiq perfusa vestr petēs auxiliū. Nō peto vestrā gloriā aut vestras diuitias. Eripite me a morte. ꝛ mihi satis ē. Nō si vestrā sororem hec vos depcantē repuleritis. quā qso audiet aut cui alteri benefacietis?

Ad meā miseriā et paupiatē ꝛ nō dignabimini respicere. saltē obedietis deo sūmo vēo regi atq impatori. Is fecit ꝛ instituit vos in suos elemosynarios. qbus incūbit indigētibus necessaria impuri. Specialiter te vgo gloriosa instituit thesauriā gre. matre misericordie. nutricē orphanor desolator psolatricē aduocatā ꝛ psultricē Ad te igit pfugio. te reqro p istor officiorū virtutes/ne mihi deficias in hac districta necessitate. Impetre mihi de thesauro gre nutri pforta ꝛ psule. etsi nō ppē me cū sim indigna oi munere gre. tñ ppē te ꝛ ppter tibi cōmissum officiū legitime ꝑm instituto nem summi regis exercendū.

Adhuc dico vob o glorioſi sācti dei oēs. q apud me ē signetū sūmi regis ad elemosynā viam pcipiedū. Cognoscitis haud dubie signetū hoc. nō em ignoratis/ qm sine speciali dei instinctu/ nec posse nec scire ad vos ptingere p reqrēdis vīs elemosynis Nōne ergo veniēs p signeto/a vobis audiri debeo ꝛ vestrā alimoniā pcipere? In fallacē me deus ad vos mittit. quos nonit hmōi elemosynis abūdare. Ne igitur me coegeritis ad ipm reuerti ꝛ de vestra repulsa grelā exponere. Loquor vt psumens fateor. q necessitas mea pte ex vna et divina benignitas ex alia me trāsmittūt ad vos/ ꝛ bū causum sic loqndi pbent. qm vt verbū. Nō dns pcedit nō iure familia denegabit. Liberalis dns liberales habebit seruitores. Sed forsan mihi dicet aliquis. Cū deus (vt asseris) tibi velit elemosynā impendi/ab illo petes. per seipsum em si volet tibi qd petis largiet? Ite go respondeo. Que gra qso sanctis eēt habenda si nullo suo medio mihi deus p seipm subueniret. Qua insup ratiōe gratiar elemosynas ad sup effluentē mensurā accepisset sancti/ si nō inde ceteris indigētibus eēnt distributuri? Itaq hec dei volūtas est/ vt suos veneremur sactos. illos depcantes et requirētes/ illiq nobis succurrāt suas nob donantes ꝛ impetrantes gras. Tale quidez decet dnm/ tales hīe elemosynarios. q vicz grelas verecundor pauper audiāt/ qui sine medio principem adire nō audēt.

Rursus quero. ppter quid me repellitis. Si ppter peccata mea q aduersum me clamāt atq obijciunt. heu queso dabitis vos potius audientiā fidemq ꝛ favorem his crudelissimis aduersarijs/ nō modo meis vere tiā ꝛ vestris quos miromodo exosos habetis q̄ vestre sorori paupercule. q vtiq creatura est ꝛ factura dei vestri sūmi pncipis? Exclamant fateor ꝛ strepitum magnū vestris auribus ingerūt aduersarij isti. s. peccata mea. neq sibi obligatā asserunt/ cum illa cōmiserim sintq opera mea. Silete silete. infideles aduersarij vos reprobo et abnego per vos em quia nimium decepta sū peniteo. Decepta sum/ nō de medietate iusti precij. sed in toto. Ite igit atq iterū doleo vos fugio ꝛ maledico. iustumq bellū aduersus vos indico. In quo vtiq bello mihi debēt eē auxilio oīs qui ptem dei fouent. eiq fideliter subiecti sūt ꝛ ad fidelitatem tenent.

Quid qso glorioſi milites dei aliud facere valeo dicite mihi. Si temerarie aliquid operata sum. si i aliquo excessi. heu nō in vno tm imo in mille milles ies. nō aliud mihi est remediū/ q̄ sine fictione penitere atq in posterū precauere ꝛ ppposse id prosequi qd nouero vestro simul ꝛ meo impatori displicere. Hoc autē faciēdo/ mihi vtiq eē debetis consortio. cum id fiat in honorem illius quē tā singulariter diligitis atq honoratis ꝛ id vtiq cōuenienter facere po-

ferritis. ¶ Sed me obijcitis q minus debito hos persequor aduersarios/imo sepius pdixi existo cuz illis rursus pasciscendo z tractando. illosqz humaniter recipiendo amando atqz honorando. Ad hoc pfecto quid dicam ignoro. ¶ Essent omnes allegationes mee. ignominia ruborz et cõfusio irruunt super faciẽ meaz. ¶ In hoc me fateor convictã esse et dignam omni opprobrio. ¶ Dic itaqz nil aliud respondeo. nisi q misericordiã peto. ¶ Dificordiã inquã et indulgentiaz. gratiã z veniã. hoc satis sit vobisqz hoc rñsum sufficiat. ¶ Si centies a pugna fugio z centies reuertar. vester iubet imperator ne repellar. ¶ Verũ hec est pncipalis mee petitõis cã. vt vestro presidio sic munita sim et talem in me suscipiã animuz/vt amodo non reuertar ad illius mei aduersarij sepe dicti. s. peccati maledictũ consortiũ. q qz suis insidijs pmissis et cautelis/amplius me nõ detineat. aut vi q̃cũqz supet. ¶ Nõ vtiqz a debili egrota et pstrata vltra vires exigetis. ¶ Facile fateor est de me triumphũ sumere pna sum ad deceptionez. ¶ Hec est mea miseria. z qõ plus est nõ ea diligentia qua deberẽ/vestruz peto et expecto subsidium. imo in hoc sum somnolenta desesa et inattenta. ¶ Et hoc est heu vnde summe doleo. quod nunc queror et deploro. hoc est p q̃ vos deprecor p quo vestris aduolvor pedibus. p quo vestrã interpello gratiã et psidium posco vt ex nunc sim robustior magisqz solicita ex toto corde ad vos meis agressibus et aduersitatibus recurrere.

¶ Anime opus est (o glorioſi sancti dei) vestras diuitias vestraz gloriaz in aliquo diminui dum mihi succurritis. ¶ Nihil a vobis peto preter verbuz. z vt p me apud deum q̃bus opportuna saluti mihi pueniãt dignas pces dirigatis. ¶ Nõ arbitror tam angustã esse vestrã charitatẽ/vestramqz largitatem. vt hoc mihi denegetis. ¶ Incopabilis quippe est modica illa charitas (si vel modica in me sit) ardẽti illi fornaci vestri amoris. ¶ Et tñ nemo adeo mihi censeẽ alienus etiã si in deus vl' gentilis imo si patris aut matris occisor/cui corde sincero per se aut p aliũ p se preces ad dominũ p me fieri instãter requirẽti/nõ libenti animo adquiescerez. ¶ Quo igiẽ pacto p me apud deũ nõ intercedetis cũ sim christiana et vestra soror in fide et vos ad id faciendũ instantius interpellem. presertim cũ vos in nullo offenderim? ¶ Et si offendi. doleo et veniaz peto ¶ Num pfecto talis ac tanta sit vestra pietatio tãqz ampla largitas et extensa/pesumme nõ põt vt q̃ tam humiliter ac deceter peto mihi recuseris. ¶ Quod si feceritis/hñ mihi vticqz erit/qm̃ certa sum q apud deũ infallaciter impetrabitis quicqd p me petieritis. ¶ Cur eñ vellet ipse me vos deprecari vestramqz orationẽ ad meã instanciã sicut in censum dirigi in cõspectu suo. nisi vos ut ceret audiendos? ¶ Nunq̃ vobis talẽ afferret pfusionez. vt vos vacuosa se repelleret? ¶ Que etiã esset illa vestra felicitas si non repleretur desiderium vestrum in omnibus que expostulatis.

¶ Adhuc presumã amplius z dicam. q deus p hos vestrũ et percam. q deus p hos vestrũ et per vestrã doctrinã mandatã mihi dedit/vt ad ipm z ad vos sit meum refugiũ in omnibus necessitatib' meis ¶ Cuz igiẽ hoc precepit deus et sub hac fiducia vos interpello. quo mõ credi potuit q vnum iubeat et alterũ faciat. atqz ita mihi nõ succurratis? ¶ Jubet quippe p vosipsos vt semp sit spes mea in suã bonitatez. et ita vticqz est. in tantũ vt etiã si me occidere voluerit/nihilomin9 sperabo in ipm. nõ igit ob aliud vult me ponere spem in suũ auxilium/ nisi quia vult suũ et vestrum auxiliũ petenti assistere. ¶ Quod si mihi quis dixerit hoc intelligẽdũ esse dũmodo bona z sancta sit hec spes mea z nihil p mãdata eius admisero. ¶ Heu me hoc ẽ pcipuuz. q̃ qõ bonũ arbitror ponere in dño deo spem meam. z eius inniti auxilio vt vicz suo munere mihi sit pseuerãtia in obseruãtia mãdatoz suoz et tãdẽ in extremis inueniar i gra sua. z in suo fuitio. ¶ Et si nõ pcedet hec intui gra intuitu pcũ meaz/ saltẽ pcedet q̃ divinũ mãdatũ quo stimulor ad petẽdũ.

¶ Considero in sup q si vestz quilibet/vnius diei indultum seu remissionẽ impetrauerit magnis abũdabo diuitijs. ¶ Dinime autem difficile ẽ ita impetrare imo lõge plus q̃ petere supremerem qm̃ et si magna rog

pere non meruí/vestra tñ largitas exposcit vt magna mihi tribuãt. sed ꝛ mea ingens necessitas ꝓsidiũ magnũ efflagitat nõ alibi ꝙ apud vos inueniẽdũ. ¶ Nõ si ꝙs diuitis bãc elemosynã bonis opibus ꝛ legitimis ad vos obsequijs eẽ mihi ꝓsequendã ¶ Ideo ꝙ iam eẽt elemosyna quod ãmodo vendita nõ donata. ¶ Quis tñ etiã id mo dicũ honoris qõ vos interpellãs meq; sb iiciens et humiliãs vobis impẽdo. quodã iure postulat vt quadã vicissitudine mihi succurratis atq; ita non inuanũ spem meã atq; refugiũ in vobis posuerim. ¶ Fateor quidẽ me nõ ꝓdignũ ad vos hãc honorez ꝛ amorẽ/sed debilis sũ viribus ꝛ facultatibus inops. Be modico aũt modicuz grate suscipiẽdũ est. ¶ Itaq; dũ ero locupletior in donis spũalibus. abundãtius ꝛ opulẽtiori ordine vos honorabo vos amabo. ¶ Bico etate etiã iuuenes. quaꝝ ꝓuersatio ab vtero fuit in campis. ꝙ nihilominus ex vehemẽti affectu largiẽdi alijs dũ sibi nihil donandũ adesse videret/voluerũt id vasculũ in quo sepeliri debuerãt in elemosynã conuerti/seq; nudas in terram ꝓijci et exponi vermibus. fuit hoc nobile testamẽtũ. ¶ Nõ si vna parua scintilla caritatis. tantũ opus hic deorsum valuit efficere/tantaq; suscitare flamã exterius ad subuentionẽ alterius quid ꝙso eẽ debebit apud vñam abundantissimã ardentissimãq; charitatẽ circa nos paupes. qualẽ emittet ille ignis flamã. ꝙle insup opus demõstrabit? ¶ Cõuerto ptereа ꝓsideratiõnẽ mẽtis ad illã vñam charitatẽ atq; largitatẽ quã dũ hac mortali vita fungebamini/erga pauperes habuistis. vñ magnũ certissimũq; ausum ꝓcipio ad vos interpellandũ. sperans vtiq; mihi venire desup auxiliũ. ¶ Cũ indubie non diminuta sit ꝙ gloriã vestra charitas. imo in estimabiliter aucta ꝛ pfecta. Et si eñ vobis deest miseria: misericordia tñ adest. cũ illi cere misereri. ¶ Nõ sufficeret tꝑus nec lingua aut intelligẽcia illa numerare pietatis opa ꝙ vobis vestra suasit caritas erga pauperes exercere. Que enim egritudo miseria aut paupertas inuasit hoies/cui mor non effetis ꝓsidio/sanando succurrẽdo. famẽ sitim algorem patiendo vt alios pasceretis ꝛ reficeretis. Alter vestrum seipm in seruũ venũdauit vt filiũ pauperis vidue de manibus hostiũ liberaret. Alter se mortis periculo cõmisit vt hinc alium eriperet. Alter diuisit vestem qua indutus erat hyeme ꝓfunda vt alium nudũ hinc tegeret. Alij nec metu mortis iminentis a pietate sepulture mortuorum aut visitatione captiuoꝝ retrahi potuerunt. Alij tanto gratie priuilegio donati sunt vt etiam vita functi ꝺ suis corporibus oleum ministrent sanandis egritudinibus oportunũ. Nec aũt ꝙ loquor non nisi corporalibus defectibꝰ subleuandis deseruiũt. quos reuera incomparabiliter superant anime spirituales indigentie ac necessitates. tanto illis periculosiores/quanto corpori mortali ꝓeminet anima immortalis/ ꝛ mors eterna magꝭ timẽda est ꝙ temporalis ꝛ transitoria. ¶ Cũ igit nihil vestre caritati iã deperierit/ imo multum accreuerit perfectionis/quanto magꝭ nunc ꝙ tũc succurretꝭ. Succurretis inquã mihi vos instantius in tanta necessitate requirenti. ꝓsertim cũ ꝺ his mea sit ad vos obsecratio. que longe plus diuinũ honorẽ ac vestram laudem concernũt/ ꝙ quilibet corporũ subuentio. ¶ Et vere ita est ꝙ etiam in carne viuentes maiorem longe charitatem ad salutem alioꝝ demonstrastis ꝙ lingua sufficiat exprimere. Nec etiã quãlibet acerbissimam penã aut mortꝭ qõ cũq; horrendum genus perhorruistis/dũ in medijs tormẽtis/constanter verbum fidei salutaris ꝓdicabatis. ad illuminandũ eos qui in tenebris idolatrie sedebant ad dirigendum pedes eorum in viam pacis. Per gloriosissimi sãcti. iam nec vos moꝛ oportet nec huiusmodi persecutores ꝛ tormenta perpeti. ad mihi auxilium ferendum. ad me sanandum. ad me illuminandum. ad me deniq; dirigendum per tramitem virtutum. nec aliud circa hoc peto nisi vt tñ modo senseritis vel dominũ oꝛauerit. vt ita fiat quemadmodũ fieri desidero. et tũc absq; dubio fiet. siquidem nihil vobis denegandum arbitror a patre misericordiarum. Mala quidem sum fateor et vicijs vndiq; irretita. id enim heu nimis experior. Sed deo protegente/ non vos perse-

cita sum. nō vos morti tradidi et nihilominus etiā p̄ his qui vos p̄sequebāt etiā in mendijs tormētis duz adhuc essetis hic superstites orare p̄sueristis. quāto magis nunc ab his p̄secutoribus īmunes/pro me nihil hoz p̄scia depcari curabitis. Cōdonate mihi obsecro nimiū forsan p̄sumenti z magna exaltāti. Certo enī mihi inquā vos humiliter ac deuote depcanti. adertis adiutores atq; oratores q̄ tā tuti in gloria residetis/cum etiā vestra recusantibus ac spernentibus p̄sidia/voscz atrociter insequentibus/voluistis adesse p̄icij.

Loquitur anima inimicis eā in desperationē inducere volētibus

Recedite a me recedite inimici. z vobis silentiū indicite. Dicitis enī q̄ frustra sāctos imploro frustra leuo in eos oculos meos q̄m de numero sū reprobox z eterno dei iudicio/damnatiōi obnoxia. atq; ob id sancti dei oīs/ diuinā sup hoc voluntatē cognoscentes/nullius mometi me reputāt z meas p̄ces aure surda suscipiūt. O mendaces atq; infideles hostes. quis vos sup hoc certiores fecit? Certa quidē est hec de vobis sniā/ qm̄ irrevocabiliter damnationi traditi estis. Circa me certe nō est ita. q̄niam si me dānare deus voluisset/tā diu dū id facere potuisset. siquidē id diu dū demerui. nisi misericordia eius p̄uenisset me. Si etiā me damnationi tradendū decreuisset miserie mihi suo munere hoc tā vehemēs adesse penitēdi desideriū. suūq; patrocinium medijs sanctox suox intercessiōibus implorandi. Scio p̄fecto q̄cq̄d vos hostes iniqui dixeritis. me nunc in ea adhuc vita subsistere in qua mihi facultas est meā deo p̄icio salutē operari. Nec id mihi dubito futurz si in toto corde scrutata fuero mandata eius. Scio insup id me suo munere z suox sanctox p̄sidijs hoc posse adimplere. Vinite igit̄ hostes nequissimi amplius ita me ad desperationem p̄sequi q̄ mini me p̄ualebitis. Et q̄ō amplius est/q̄cq̄d i futurz circa me facere disposuerit. sua em̄ sum. qua p̄ suo vti pōt libito. instituti nihilominus q̄diu gratia tōs z facultas ad hoc aderunt/ip̄m diligere optimūq; ac intistissimum iudicare q̄ō vosipsi oīs inimici vestra in malo impedīte obstinatione ci vestra in malo impedīte obstinatione minime facere valetis. in quo vtiq; vīs stultus deterior extat p̄dicto. cū ille vob odiosus sit cui p̄riū est ē summū bonū. illiūq; insit cui p̄riū est ē summū bonū. Dbsit igit̄ et iustum ac crudelissimū censeatis quem constat ē iustissimū ac pissimū. Dbsit igit̄ et vobis similis fiam. Cur em̄ salui fieri non valetis nisi q̄ indulgentiā postulare non vultis. Nō itaq; sic faciā/ imo incessanter indulgentiā petam z requirā. Ipse etiā mihi mandatū dedit/ vt spem in suo reponā auxilio. q̄ō minime faceret si me statuisset condemnare. Cur q̄so mihi bone voluntatis p̄beret initiū/cui complemētū dare nō vellet? Cur me ad meditationē sui/ insup et ad sui cultus desiderium cōmoneret. si nō id me semp vsq; in finem vellet ē facturā Idcirco. Scitote fallaces inimici/illi potius q̄ vobis fidem adhibeo. nec ab intentione sui patrocinij vllatenus deficiam. Discedite itaq; hic z mala vestra hora huc veneritis z ad vestrā confusionē. me finite mee orationi dare finem. Nec em̄ a consortiū sanctox quibus assisto nunc abibo/ donec nec signo aliq̄ certo mihi innotuerit me esse exauditam. Nō vtiq; signū nō aliunde certius sumendū arbitror/ q̄ si in p̄funda humilitate/meos defectus meamq; paupertatem recognoscam. z ex toto corde/illis intercedentibus in dño habuero fiduciam. Nō si millesies me seduxerit/ ac deiecerit/ millesies resurgam. quia mihi semp aderit aperta gratie porta. Illos in desperationē adducite. qui diuinā bonitatem ignorant z sanctox potentiam vel etiam qui eos et orare vel negligūt vel contemnūt. Frustra inti quippe estis fauēte domino/vestra intentione circa me. nec opus ē vt mihi mea peccata cōmemoretis/inferentes hinc me celestibus p̄mijs esse penitus indignam. Id em̄ scio. Sed scio. q̄ pius ille meus pāt ies sus christus/meum debitum soluit et mea omnia quotiēscūq; mihi displicuerint deleuit peccata. mihiq; suo p̄ciosissimo sanguine/celeste regnū inscripsit et emit. z hoc titulo z nullo alio/possessionem huius regni prestolor sicut et olim abillo gloriosso beato Bernardo in sua visione responsū accepistis.

Adhuc loquitur anima inimicis volentibus eā in desperationē inducere. et respondit eis

Quid dicitis adhuc fallaces atq; infideles hostes. Dicit bāc meam spem temeritatē quandā esse ac psumptōnē. qm̄ nō est homis peccator. qui nō se confidat saluandū. Sed plurima eoz restant que stultus non excogitat. Dicitis insup multos vos in me cernere defectꝰ. quos minime discerno. me q; obseruantia vsq; in finem cum me sic iuuabi. pdesse possit hec spes mea / quā psumptuosam temeritatē appellatis. cuz illius regis legem minime obseruem. vñ spero auditis a spe bona. q; neq; ac desperati. Nō quidem dico mihi hanc adesse fiduciaz vt absq; obseruantia diuine legis saluari presumam. Esset hec indubie nō spes sed ad psumptuosa temeritas. Hmōi sunt q; plures qui sine penitentia z correctione male vite / deū eos saluaturū arbitrantē. dicentes nō ideo eos deū fecisse vt condēnet. Absit vt sic spem meā instituta quin imo summe cupis i melius reformari et legē totā adimplere. sine qua impossibile eē scio me salnari. Hoc aūt faciendū mihi cōfido pstari a dño. et suoz sanctoz suffragijs. Et quāuis iā ignorem an sim in gratia vel nō aut si in ea pmanebo. spero nihilominus q; deus tandē meas illuminabit tenebras ad diiudicandū illos in me defectꝰ quibus forsan ad psens a gratia dei suz alienā. Hoc ipm quotidie depcor. vt sic de tenebris meis lumen faciat splendescere. q; inimicis tandē dicere nō incumbat. Hos eam pstrauimus nos eā supauimus. Ipsum insup instanter exoro / vt me instruat quo pacto legitima seu integra confessione vel quō liber aliē / a petis quibꝰ forsan ignorans sum irretita / liberari valeam. Et q; dem videtis q; iter ego frequenter meipam paro. vt scia qd rñsura sim in illa extrema hora mortis qñ sū a corpe migratura. z ad id sciendū sume anhelo. Si igit hec vobis nē peto sub titulo z i spe mei glorioſi redemptoris ihesu xpi qui mihi ius in illis vēdicauit. z ob id suā mihi imprīi misericordiam prece coꝝ. q; i p̄mis a petis meis ex mera sua grā. suā auertat faciez z oēs meas deleat iniqtates z exinde me faciat sue legis factricem et mādatoꝝ eiꝰ. Dicatis ne h quicq; dicere? Quid ad hec rñdebitis o vos inimici immortales. q; vestris fraudibus male me deterrere satagitis? qd vobis amplius restat replicādū? Si deus p me. qs ꝯ me? Quis me accusabit qs me pdēnabit? Nō vos profecto tortores. nisi quāta vobis pmissa ē diuinitꝰ hūtes prātez. Discedite igit cū oīb; vra confusione z ignominia. Reuertar ad vos glorioſos celestis curie sctōs. ex quo his respondi pditoribus inimicis / qui p̄cipue i pspectu vro / mihi cōtinuas parāt insidias me q; ad pñt impedientes atq; impugnates Nō profecto vos in hoc venerāt. Nunqd non ero dū vestris acto pspectibus. vra autoritate pfecta? Nūcꝰ etiā in medijs hostibus tutus erit. nūc aūt hos cernitis perfidos hostes. ad meā que vobis velut nūcia dirigit dirimēdā lacerāq; oratione nitimeq; deorsum de paradiso velle p̄cipitare. Omn igit iure illo odio habebitis nec eos audietis aduersus me seu aduersus meaz deuotā orationē vociferātes. vos inq; hoc videntes ac pspicientes. Et si nō alia subesset vobis causa mihi miserendi pauperi vestre sorori / iā diutius vos depcanti q; illoz spretus rōnalis. z gaudij subtractio. qd vtiq; me vos repellentes. eis afferretis. poteritis nihilominus et debebitis meo videre. me exaudire. ac p̄plere mee indigētie sacū. ab vbertate elemosynaz vestrarū vt sic cum gaudio z pfectu ad patris mei celestiꝰ bonorem et ad vestrā laudē z glorīā insup et inimicoꝝ vestroꝝ confusionē. reuertar a vobis exaudita.

Oratio p alijs viuis z mortuis / sup hoc verbo. Orate p invicem vt saluemini

Exto q; ego adeo pdita sim ac dejecta vt p me nullā elemosynam valeā aut debeā meo questu impetrare. supplico saltez ne mea miseria fiat nocumento ceteris pauperibꝰ

Secunda pars

ribus magni hospitalis hui⁹ mundi ac carceris purgatorij quos questuo ꝛp q̄bus incerpello. Satis quippe imo nimis magna ē mea p me miseria absq; hoc q̄ ceteris sim detrimento. sed ꝛ ceteri satis abundeq; suaꝫ torquentē inopia absq; hoc q̄ mea eis infesta fit. oū mihi iā ex officio incūbit hmōi p eis questū facē/aut q̄ p eos ad hoc suꝫ deputata. aut requisita. aut rogota. aut q̄ ob id aliq̄ recepi tpalia. aut q̄ mihi sanguine iuncti sunt. aut q̄ oū eis vires suppetūt/similemihi bñficiū impēdūt. Vererer p fcto p his spiritualeselemosynas ñ posturare vim eoꝝ indigentias q̄ multū certe sūt miserabiles. Et haud dubie/nō poterit elemosyna illic inutiliē accedē. q̄ ꝛ/si nō hic saltē alteri queniet. Nō est pauptas. infirmitas molestia vel afflictio q̄ nō inueniatē in hoc hospitali atq; in p̄fato carcere durissimo. Quidam nāq; ardentissima febre luxurie correpti/adeo vehementē cruciantur vt nec ad momentū residere aut quiescere possint. Alij auaricie idropisi turgētes indesinenter sitiūt. Alij torporis ꝛ acedie putrescunt lepra. Alij velut canes furiosi.iurgijs ac detractionib⁹ pstrepunt. Alios porcina defedat crapula. Illos ira vindicādiq; feruor insanire facit. Nos inanis gloria tumescere. Alios absq; intermissione torq̄t inuidia. ita vt nec alterius pspera patiēter cernere sinat. Habet hic gures impias. Ille cecos habet oculos. Ceteris coꝛ grauiter laborat. Plurimis nec vnuꝫ membrū validum est. Sunt qui p malā famā vndiq; fetidi sunt. Et vt breui sermone/multa q̄ ad plenū exprimi nō possūt amplectamur/nemo est qui nō alicui subiaceat idigētie aut miserie. hic quidē plus. ille autem minus. Quantū vo ad eos qui carceri purgatorij mancipati sunt/res ipa patula est. pena seipsam manifestat. Sunt nihilominus hi/deo ac sue familie dilecti/post breue tpis interuallum filij regis in gloria coꝛonādi. ac pinde merito eis elemosyna impendenda est. Et cū p sei pis mendicare nequeāt. ego paupcula in ceteris ex cōpassione moueor et impelloꝛ vt iā dixi p eis mendicare/etiā si nihil hīc sim comodi p̄ceptura offero igitur saccum mee mendicitatis vobis opulētissimis elemosynarijs. ꝑponatis larga munera hmōi ifirmis ac captiuis erogāda ac distribuēda. vbi tā euidens inuenta est necessitas. Est p̄fecto pauptas nō ficta. nec ē est pauperta alia. que pauptati peccati valeat cōparari. Plures quide vestrū. O gloriosissimi sancti dei expumento dicerunt cōspectu vestro. que tam iusto titulo et in tanta necessitate vos interpellare ꝓpellor.

Oratio ad dominum

O certa spes ac finale refugium animarū iesu christe redēptor noster. et tu virgo sua mater gloriosissima. Et si ego paupercula apud ceteros omēs sanctos elemosyna gratie fraudarer. repulsamq; ab illis omnibus paterer. cōsiderem nihilominus a dhuc in excellēti supabundātia/vestre dulcedinis misericordie atq; largitatis vestre bonitatis immense. In vobis siquidē onobus ꝛ pvos celebratū est atq; p̄fectū nostre redemptionis opus. datiqz estis ac spāliter ex officio deputati ad ferendū opē miseris ꝛ reconciliandū peccatores/qui si vtiq; nō fuissēt/nec tu dñe ibu xp̄e humanitatē suscepisses. nec tu dña gloriosa. fuisses effecta mat dei. Dic sane reperio/meū quidē carne fratrē/meū esse deū ac meū iudicē. Insup ꝛ meaꝫ sororem optimam illius quidē iudicis matrem meam cōspicio facēa aduocatā ac. pcetricē. In his diues sum cuꝫ in meipa sum pauprima. Apud hos quelibet necessaria/mihi atq; opportuna copiose reperire valeo q̄ vtiq; nihil vtile. ac salutare mihi denegabunt. Nō egredieē p̄fecto extra portā memorie. si nō prius partē sue dulcedis ac bonitatis gustauero. Ac ego quidem interhec duo tā tuta p̄sidia collocata quo pacto deficiaꝫ. cur nō sperabo? Cur difficultabor. p̄sertim si nō ab eis abiero. si non mea ignauia/eoꝝ fecero longe a me auxiliuꝫ? Et hoc vtiq; est p quo nunc instanter vos oro. precoꝛ vos exoro. vos inquā tale mātē tuum. lemq; filium. qui me talibus tanq̄ solidis bone spei vinculis vobis iungi concreuit. voluistis/vt vestra p̄gente gra nūq̄a vo bis valeā separari. si m in nouissimo suspirio mortis in hac spe ꝛ gratia repta fuero.

Alia oratio ad dominum Jesum christum et gloriosam vginē.

O De inconsultam desidē atq; infelicem qua temeritate frequenter ab illa mei patris iesu christi ac mee matris tuta protectione me subtrahere audeo? Cur ergo? p amaras voluptates. et periculosos riuos magni huius mundi maris? Quid alibi tam stultum? diose perquiro/quod longe abundantius tutiusq; hic paratū inuenio. diuitias. bonores. sapientiam voluptatem? Cur non expauesco. ne dies mortis ī eo statu me preoccupet. in quo meo destituta presidio. vadā preceps in profundū inferni vbi nulla est redemptio. Cur recuso. cur negligo. in eorum societate p sanctam meditationē verari/quorum solo presidio constat oīe bonum adipisci. malaq; vniuersa posse vitari? magna quippe est hec ingratitudo. magna insuper inertia. immo verius horrenda quedam miseria hoc mihi semper dum venire volnero paratum refugiū auxiliumq; non recognoscere. Verum. O dulcissime pater iesu christe/ac benignissima mat̄ virgo Maria ouis illa suā. que sepe nimis errans perdita est. Cum et illa fatuella desiderosa errebunda filia. que nō nisi tracta et coacta vult per vias rectas incedere. Assumite igitur illius manus et tenete. nec eam suo dereliqueritis regimini. quoniā sic ciendo iret in pditionem.

Hic loquitur anima in tribulatōne exiſtens ad ſui cōſolationem et patientiā. plurimos tribulationis fructus ſibi commemorans.

O Dime venerit mea gratiosa domina tribulatio et cū gaudio ac fecu bono suscepta sit. Deus q̄ deꝰ pater optim⁹/te misit ad me non dubito. Te ergo equissimo inre benigne letanterq; debeo suscipere et non indecenter tractare aut repellere p impatientiā/ tibi aut iniuriam irrogando aut aduersus te improbe murmurando. Verum fateor. venis ad me/iustam penam acceptura. Insipiens sum ac ignara. venis me instructura. Deturpata sum ac fedata. ad decorā dum ac mundandum me aduenis. In deuium ꝓpero? accedis ad dirigendū. Dorem eternam demerui. ad liberandum me festinas. Grauibus oppressa suꝝ debitis relenare me pretendis. Elongaui me a facie patris mei iesu christi. ad me illi denuo ad proximam ī reconciliādū ūq; huc profecta es. Cum his qui me oderūt. et occidere q̄runt inimici consortium. hinc me venis eripere. Nunc pene excecata sum et surda. nimiumq; mollis et lassa in omnibus membris meis facta. venisti salutem ac robur largitura. Fiat in me ac de me ad plenum p̄m institutū vestri beneplacitū iuxta mandatū et commissionem optimi patris mei. Gratias ago illi millesimas qui non vt ego illū frequenter ita me neglexit. q̄ me nolens perdere. per te me velut filiam dilectam visitasque nec digna sum ad suam gratiam vocari. que potius mortem meruī quā aliā quālibet disciplinā et potius horrendā gehennam quā paternam ac mansuetā correptionem. Verum te vnum deprecor (o mea venerāda domina) vt ea circa me commissione quā a deo/nō quā ab hoste suscepisti/fungaris. Quodq; tuam pro mensura mee fragilitatis mitiges disciplinam. nō me supra q̄ ferre valebo granius affligens. Quo non obstante volo vt nec clamor nec gemitus nec actus nec signū quodlibz in me displicentie aut amaritudinis aut indignationis/te retrahant quo minus dulcissimi mei patris inssionem/de me et sup me/q̄tū sufficit impleas. Longe enim melius me novit quid mihi expediat. fiat itaq; vt instituit et sua non mea voluntas impleat. Quantumcunq; mihi grauis extiterit dolor etiā si ferra si ignes si verbera. si vulnera dispo suerit/fiat voluntas eius. tantūmodo non me in suam suscipiat filiam. mihiq; sociam faciam tuam sororem patientiam sine qua vtiq; niminm dura es et minus accepta. Ita si fiat mihi/profecto satis erit nec aliam erga me peto clementiam. nimium sane dura nimiumq; dira mihi foret illa clementia/ que me ad brevissimi tēporis moram/sustineret huius seculi abuti voluptatibus atq; in stercore meo voluntari ac putrescere donec ī momēto in eternalibus canibꝰ traderer devorāda. illic moritura sine fi-

ne. Lōge fiat a me tal' clemētia taliscz misericordia. Tibi igitur magistra optima parere recusem. tuā equanimiter ferens disciplinam. tuā pcussionē. tuā quantūlibet duram correctionē. Tolerare quippe oportet mala pñtia vt potiora tandem obtineātur Nam et pater meus iesus christus. ab hoc seculo nō migrauit absqz dura ad modum pena. sz nec eius mater dulcissima. Que ergo sum vt hic immunis euadā? nō est hoc pfecto postulandū. O veneranda magistra et dña dicito si libuerit ac denūcia patri meo. in quanta nūc afflictōe detenta sū quā penā ac pressurā sustineo. quatenꝰ sue misereatur paupi filie fragili atqz imbecilli. plene angustiarū et tormentoꝝ ploratuum ꝛ gemituū. Quodqz pter suā bonitatem ꝛ immensam in his tormentis mihi misericordiā impendat. repiens in me bonū aliquod qō remuneret. Vides nempe propter vehementiā doloris. nec conuenienter orare nec ad deū meū mentem meā dirigere posse. O Sed vt vos pissimi curatores curie pīis mei pfati/ ꝛ pfertiz tu benignissima mater misereie dic sepe dicto patri meo iam satis esse. postula mihi pacē et reconciliatōnem. vt tui honoris ac pcum tuaꝝ intuitu consolationē aliquā experiar atqz allenationem ab his quibus nūc pmoꝝ flagellis. sicut de his pueris qui scholasticis incumbunt disciplinis fieri solutū est. Exhibete mihi ad instar illius pie matris. que suam filiā eripit de manibꝰ patris eā verberantis O nequā inimici vereor ne in meis verberibus rideatis eo mō quo de his in solentibus pueris rideri solet. q ꝑ suis petulātijs in scholis verberanē dicendo ne pepcerit' qñ bene meruerunt. O pcuñve tibi. qi me tormentis hīmōi tradidisti. Infelix illa hora que me ad pīis mei offensam induxisti. Inicio quippe mihi vultū oñdebas hilarem teqz placitū ac humanū mihi simulabas. sed heu grauiter nimis tua canda pūgitiua est ac amara. Nūq igiē tibi amplius fidē dabo? Cur te nō toto conatu detestabor? Nunqꝫ ita ad me reuerti valeas nūqꝫ mihi te videre concessum sit.

O Tribulatio si ꝑ hec flagella tua sim ac ab illa morte horrenda sissima qz facta immunis si ꝑ hec ius hereditatis pīne quod iā pdiderā recupo ꝛ qō longe melius est. si per hec ad granā mei patris reuertor. atqz hinc mea cōualescāt pmia. pfecto mihi optime est. Conabor tñ amplꝰ huiuscemodi facinus/ nullatenus admittere. ignoras certe. In vice altera mecū tā misericordiē agere. tur vt nūc actū ē. O magistra tribulatō Erq mihi mūdanas subtrahis ꝛ solatōes ac societates/ nec mihi possibile absqz aliq ꝛ solatiōe viuē. Cōcede mihi vl' alterā aliquā ꝛ solatōz ad supportādū tuas afflictiones atqz tormēta. Fac me illi' dulcedis pīpē quā fm ꝓphē vbū deꝰ fuat ꝛ absēdit his q timēt ꝛ diligūt eū. ꝑ quā dulcedinē b. Stephanꝰ/ suos nihil esse ptabat lapidatores bā agatha ad carcerē tanqz ad nupnas ꝓperabat. apli i vberibꝰ exultabāt. scīs paulus dicebat se libenē gloriari in infirmitatibus suis. ꝛ ita fuit de alijs qbuslibet scīs tibus suis. ꝛ ita fuit de alijs qbuslibet scīs O quid dico ego insipies ꝛ incōsulta. qd dico? Cur amplꝰ velim meū qrere solatiū Hec est enī glia dei. vt iusticia eiꝰ impleatē qō vtiqz fit dū tribulatōz ac tristiciā patior ꝑ prauis ac ignominiosis voluptatibus q bus ꝑter dei nutū ac mandatū/ frequenter fruitus sum Recentius itaqz est a cōsolatiōnibus vt dei volūtas impleat/ me verberāte corrigente. qz ō mea vanitate cōsolatiōez accipiā. In hoc itaqz mea sit ꝛ solatō. vt pater meus mihi pacatus sit/ atqz in me pacē ꝛ tuā fusticiā se oscularī faciat te mediāte magistra mea/ tribulatiōe. Per te insup illi filij facta sum/ qui repletus est dolore ꝛ angustia i fusa b ñdicta passiōe O Bñt itaqz hi ꝛ plurimi alij ꝓfectus quos adducis sufficere ad cōgratulationē tue pñtie. lōganimiē expectādo illud excellentissimū regni celestis ꝑmium ad qō ꝑ te intranduz est. Nondū quidem tempus est pceptionis premij huius. Premiū siquidē labor antecedet. nō laborem ꝑmū. Fiat itaqz voluntas tua.

Adhuc loqtur aīma tribulationi congratulando ei.

Meditatio anime ad recognoscendum dei beneficia/ et ad se excitandum. ad gratias reddendas deo.

Placeat tibi dñe deus omnipotens pater glorioſe, placeat tibi vt ea cognoſcam et cōmemorē bona, que mihi quotidie tribuis ingratitudo em atq; unconſideratio bñficiorū, tibi ſumme diſplicent, optimoq; inferri, tibi aūt honorē et gloriā. Ita igit̄ ſit dñe, ſerua me ab illa tā reprehenſibili ambitione qua tuaz voluntatem furari gloriam, illāq; mihi aſcribere. Hoc em facies, dū gloriam que in tua cedit ſortē mihi vellē tollere atq; vſurpare, inſta viciſſitudine vtilitatē oēm q; in meā prē accederet amittere. Lucifer ille de altiſſimis cadēs ad ima, mihi exēplo eſt ne ita p̄ſumā, ſibi et ſuppoſille phariſeus. heu miſera qd habere valeo qđ non accepi. Cur igit̄ hic meipam glificabo? Cur hinc honorari deſiderabo? Cur ceteros q; dñe hūca me ſtultā ac temerariā arrogātiam, ſit itaq; tua glia tota, tua. ¶ Vz ad tua vero, vbi aīaduerto q; ſi celū tale/ſolē talez poſita ſum/ppē me ſolā ac meū amorē iſti tuiſſes in ſtuporē vuceret oīs creatura hoc audiēs atq; diceret, hec eſt illa a deo p̄cipue dilecta, ppē quā taz magna ac p̄ciosa dona iſta creauit. Cōſtat nihilominus/q; eraz i eſt ſortiū q; in ſolitudine relinq, nec etiaz aſcq; beſtias et aues huic mūdo deeſſe. in eo q; nō viuere/eoq; mecū nō vti, dū illorū cauetia mihi nulli eſſet p̄fectui/qm̄ ab ſcq; cōſortio minus iocūda minus grata eſt cuiq; libet boni poſſeſſio. Tñ me tibi hinc magz obſtrictā, ſcipio q; ſic me in hoc mūdo ſtatuiſti, q; ſi mihi ſoli illū deſeruire feciſſes. Apparet igit̄ quātū me dileueris/talez mihi mundū tribuēs ac meo deputans vſui. ¶ Inſup ſi eventu aliquo/rōne atq; intelligentia p̄ius eſſem deſtituta, et hec in me tā p̄ciosa nature dona/ſuffragio medicine/aut alio quolibet modo, quis in integrum repararet. Nonne hinc me felicem multuz reputarem/necnon et illi qui hoc mihi ip̄e diſſet bñficiū/me cenſerem vehementē obligatā. Et tñ longe p̄clarior ac melior ē mea cōditio. dū hec tuo dono ſuſcepta integra ſeruo q; ſi deperdita aliūde recupo. ¶ Dē ceteris oībus mei corpis membris sentō. Et generaliter de oībus in me bonis ex dono creatiōis acceptis. ¶ At vo gratie dona longe his maiora ſunt ac potiora, q; nis ea que numerauī natura dona/merearētur abūdanē tibi gratias reddi. te a nobis diligi. te a nobis honorari i hoc tibi reddē do qđ tuū eſt. Nō q; bonoz noſtroz egeas ſed qz ſic fieri voluiſti et diſpoſuiſti, ad noſtrā vtilitatē, et ad tuā gloriā. Sup hec tamē oīa mihi tales ſupaddidiſti gras vt te poſſim habere in patrē ſingulare/et tanq; legitima filia totius tue hereditatis fieri particeps atq; in tua gloria glorioſe regnare perenniter. ¶ Sed et poſtq; p̄toparens hanc ſuo demerito pdidit hereditatē. Tu illaz mihi p lauacrū regenerationis reſtituiſti, meq; voluiſti de tua fieri ſingulari familia in lege tua chriſtiana. Que ſunt dñe opera mea aut merita, vt mihi poſt ſic pdītā hereditatem hoc tā ſingulare tamq; excellēs munꝰ largiri voluerīs, ad illius denuo p̄ceptionē miſericorditer me revocans p̄ ceteris illis omnibus q; verā fidē nō habent tui, ac tue veritatis noticia carentes/et ſine baptiſmo ab hoc ſeculo decedentes. Eſt p̄fecto hec vna ſingularis et mera gratia vñ tibi ſoli merito gloria donāda eſt. ¶ Hic verſatur opus mee redēptionis in quo longe pluſq; in mea creatione laboraſti, dū vſq; ad mortis acerbiſſime ſufferentiam miliaſti. O qualem gratiā. O qualem dilectōnem, p meipa exhorreſcerem qđ p me deus meus pati dignatus eſt. Si tuā in terris p̄uerſationem commemorare velim, a tpe conceptionis incipiens vſq; ad horā aſcenſionis in celum, nihil p̄ter evidentia incōperabilis dilectionis ac ſupermirabilis dignationis ſigna reperiam erga me indignam atq; miſerabilez. ¶ At poſtq; reſuſcitata ſum p gratiā regeneratōnis baptiſmalis/heu quotiēs iterato gladio peccati me morti reddidi obnoxiā. Quotiēs te meum patrē ac benefactorē offendi. te meū ſup̄mū iudicem, qui me in momento potes in p̄fundū inferni p̄cipitare, ſicut p̄cipitaſti luciferū et angelos eius in tanta p̄fectiōe inſtitutos, ſicut et plurimos alios peccatores q;

bus nō dedisti spaciū aut animū penitēdi aut veniā p̄capiendi. sed eos irremediabiliter condemnasti. hic quidē in crimine deprehendens/ et mox horribili patibulo infernali tradens suspendēdos. ¶ Dirum quippe est si aliud quicq̄ facere valuero/ q̄ tibi regratiari/ q̄ tibi seruire q̄ te honorare. ¶ Ego nōnunq̄ te offendere audeo. male tuis vtendis donis/ et quod omnē supat offensam/ inde tibi etiam aliquando bellū mouendo. ¶ Sed et super hec vt mihi semp cura morbi pata sit. pñe salutare tribuisti sacramentū. ¶ Et ad me tibi reconciliandū ac veniam impetrādū/ tuos sanctos p me fieri oratores voluisti. et ad eos esse recurrēdum. quod vtiq̄ est mirande dilectionis signum. dū illos tuos amicos p̄cipuos p me dignaris ītercessores fieri que mortem meruit millesies. et p̄cipue illā tuam gloriosissimā matrē/ meam instituis aduocatā ac mediatricem. et quod amplius est mihi precipis vt in te ac tuū p̄sidiū spem meā atq̄ fiduciā totam reponā. ¶ Vere inexcogitabilis est hec gratia quā mihi p̄stas/ istaq̄ dilectō quā mihi insinuas talis ac tantus dominus tali miserabili. talis iudex. tali peccatrici. ¶ Talis maiestas. tali vilitati. talis felicitas tali infelicitati. ¶ Quid de illa dicā splendida atq̄ opulenta/ scripture sacre mensa. in qua me suauiter ffricis/ vbi p̄ciā et salutem aduersus omnē morbū inuenio medicinam vbi tota est dulcedo et p̄ mea consolatione suauissimus sapor. ¶ Nec silentio pretereunda est speciosa illa tuor angelorum custodia/ mihi tua dignatiōe impēsa/ ad me dirigendū et producendū in via hac tenebrosa squalentiq̄ deserto ad mihi consulendū et auxiliandū in necessitatibus meis. ad me potenter protegendū contra terribiles illos ac seuos canes infernales ne me deuorent aut suis circūueniant fraudibus ac peruersa subtilitate qua pleni admodū extant. ¶ Quomō igitur illis resistem ego sola ignorans atq̄ infirma. nisi illius tue p̄sentie custodie adesset presidium. ¶ Certe nequaq̄ possem. ¶ Demum quis ore p̄ferre poterit aut corde cogitare. magnam illam tuam gratiam. qua ad perceptionez sanctissime eucharistie me dignaris admittere vbi tua corporalis adest presentia/ vbi assunt et ministrantes angeli. vbi deuotarum mentiū potentissimum inuenitur nutrimentū vbi tua passio amantissima commemoratē vbi veniq̄ patri omnipotēti deo nostre redemptionis ac purificationis offertur sacrificium. ¶ Deu p̄ mi dulcissime deu benefactor singularis. deu ingē atq̄ multiplicies ¶ Deu mihi tue miserabili creature q̄ pro his donis immensis pro his gratie excellentissimis muneribus/ dietim tibi magnū. p bono repēdo. p gr̄a ingratitudinē. p honore iniciū. p infinito nullū finitū in mo maleficiū. ¶ Ideor mihi p̄fecto oēs creaturā ad vsū meū tua bonitate creatam oculi meis atq̄ auribus ingeri ītimo iure contra me insurgentem. ac de me cum clamore valido damnationis vltionē expetentem. ¶ condemnet exclamant hec maligna atq̄ insensata. que sic nobis male abutitur. que aduersus creatorem suū et nostrū/ nos suis ptatib⁹. que nos tali malicie sue submittit. q̄ sine medio/ soli deo seruire deberem⁹ atq̄ in p̄sona eius bona operando eū laudare atq̄ magnificare ¶ Abijciatur ergo hec malinola ab omni alia creatura. et impugnetur velut omnium nostrū inimica. et patritrix nostri summi regis atq̄ imperatoris ¶ Insuper rationem meam atq̄ intelligētiam conuerti ad vanitatem aut curiositatem. ¶ Aut etiam hinc male meo corpore patrem meum malignum illum hostē humane salutis. cum tamen tua clemēna. tua essem in baptismo facta filia et discipula. omnia que in baptismo p̄miserā renūsa sum. ¶ Tuā cōuersationem in terris. ¶ Tuā saluatrē passionē mūne cōmemorari. aut p deuotā cōpassionem honorauit. ¶ Sacramentū etiam fructuose penitēdum ridiculo. dū mox post petitionē euenit reuersa sum ad vomitū. ¶ Eas etiam patrimi celestisq̄ parcium honorez cultum aut reuerentiaz tuis sanctis atq̄ angelis impēderim. et p̄sertim fidelibus illis meis custodibus. ¶ In frequentatiōe mense scripture sacre ō idiosa fui. aut curiosa nimis. inanē magis querens gloriā. q̄ in virtute p̄fectū ¶ Postremo dū mihi commemoro illam mea indignitate indeuotionē/ erga sacrifi-

mum eucharistie sacramentū/ penitus con
tremisco. ¶Et merito erubesco/et expauesco
timens ne in hac tam p̄ciosa refectione fre
quenter vt iudas versata sim. aut sicut pre
propere comedens aut sicut is qui venit ad
nuptias nō hīs vestem nuptialē. i. charita
tez. ¶Hec hic habeo qd rn̄deā nisi q̄ nūc
de hoc quātū valeo z si nō q̄tū debeo. doleo
indeq̄ magnā atq̄ abominabilē confusio
nem intra me pateor et sustineo. Sū itaq̄
miduipi intolerabilis/ si nō a litervitā corre
xerim. si non aliter ad te amandū ad te co
lendū/ me impendeni. q̄uis id sco. q̄ ex me
nihil valeo. nihil scio. ¶Est itaq̄ spes mea si
naleq̄ refugiū in te solū vt id bonū qđ ce
pisti in me ficias et cōsumes vsq̄ in finez.
insup z malū qđ in me dñatur/ magis sp ac
magis expurges et diluas. ¶Dax siquidē p
desset imo mihi grauter obesset oē bonuz
mihi a te cōcessum/ si nō p te fuerit a malo
rū in cursibus indesinenter custoditū ac p
gliaz qđ ad pñs in spe indulges z promitis

Meditatō quedā ani

me cum se pendit in tpali p̄speritate z spi
rituali simul. reddendo gratias deo.

¶Excellentissima atq̄ ineffabil' dei bonitas. O pi miscōie z toti
us p̄solationis. qb⁹ meritis data
sūt mihi hec bona q̄ peccatrix in
gia p ingratitudie p dedecore glie? ¶In te
dñe in te surgit spūs me⁹. z oīa que intra me
sūt. te bñdicūt z magnificāt. ¶Tu eñ mess
deles iniqtates. tu oēs infirmitates meas sa
nas. tu me liberas a morte. tu me circūdas
miscōia z miseratiōib⁹. ¶Tu reples i boīs de
sideriū meū. tu renouas vt aq̄le iuuētutez
meā. tu me dimittis in pace mētis z corpis
¶In laboī z sudore alteri⁹ comedo panē
qm̄ mihi tribuis. qđ alij magnis nacti sūt
laboribus. nūc estū nūc frig⁹ passi maris ter
raqz in medijs periculis pruagātes. ¶Tu mi
hi terras z possessiōes ppli largiris vt dili
gentius ac liberius mediter in mādatis tu
bilis/ suorum corpoz periculis me semp in
pace custodiūt vt sine timore de manu ini
micorum liberata/ tibi seruiam. in sanctita
te z iusticia omnibus diebus vite mee. ¶Iu
stū igitur est/ vt z ego pte exaltera/ te p om
nibus alijs deprecer. a quib⁹ tua bona. ad
me pueniunt teqz p illis laudem. te obser
uem. te honorē. p̄sertim qz nō satis frequē
ter ad hoc valent intendere. ¶Laborāt qdez
p me iuxta sui officij exigentiā. Rationabi
le igit̄ est vt ego nō obdormiā aut pigrescā
in his exercendis. qbus sum deputata. hoc
sane mutua charitas postulat vt inuicē bñ
faciam⁹. ¶Unuz te potissimū p̄cor domie
vt hec mihi a te indulta p̄speritas z securi
tas/ insup et tibi seruiendi libera licētia/ nō
meo veniat detrimento ne sit hec p̄spitas/
mihi loco premij finalis. ¶Te queso in hoc
mundo mihi mea merces tribuat. ¶Fateor
quippe me etiā bonis pñtib⁹ indignā. Sed
largissime dñe p bñplacito tue voluntatis
potes me in tuo fruitio cū his p̄spis tūme
instituere. qñ adhuc longe meliora. ac sub
limiora p̄mittis z tribuis tibi fruentibus
vitā. s. illā btām atq̄ sempiternā. ¶Tu profe
cto meā cognoscis fragilitatē/ scies me illā
esse imbecillā atq̄ infirmā filiā q̄ velut de
licata ac tenera infantula vtiq̄ magnas nō
posset ferre molestias atq̄ ideo sibi pl⁹ cete
ris z supra sua merita pas. Veniet temp⁹
in q̄ virtutib⁹ ampli⁹ roborata/ z ab vberi
bus nō libēs ablactata potero forsan tuti⁹ ex
periri z p̄bare duriciem aduersitatis ac so
lido cibo tribulatōnis vesci.

Sequitur alia medi

tatio anime/ discessum suum a corpe reme
morantis ad tunc habēdū aliqđ auxi
lium et ad se excitandū ad sctm̄ pauo
rem. Et p̄tinet plures p̄riculas.

Quis erit mihi q̄so fidus amicus
qs mihi fideliē aderit i extrema
mea necessitate. i illa districta bo
ra sepatiōis a meo corpe. qs tūc
mihi erit auxilio? Quis tūc loqret aut rn̄
debit p me? Quis me liberabit dū vocata
fuero in tremendo iudicio summi iudicis.
qñ me circūdabūt vendiq̄ inimici mei mul
tifarie accusantes. ac secū in gehennā trahē
tes satagentes. qñ testimoniū p me dicet p̄pa
p̄scia/ insup z opa mea. ¶Tūc ne/ mōs aut
amici carnis mihi veniēt p̄sidio? Nō p̄fe
cto imo me sinēt ire q̄ poco. z derit nec cor

pus cui tam studiose intendi? Certe mini me, siquidez tūc iacebit putrefactū in terra eritq; vermiū cibus. Assistet nevel q̄liscun q; cōsolatio/prius a me delectabiliter susce pta? Revera nō. imo dū ad corpis portas aut priores ꝓ suetas voluptates ad meā cō solationē regredi volnero. inueniā oculos aures linguā tactū. ⁊ ceca vndiq; membra vbi mihi voluptas adesse solita fuit/clau sa ⁊ serata/fortissima atq; horribilissima se ra mortis. Tūc igitē qd factura sum ego misera q̄ diuerta. Quē aduocabo. si nō aliunde veniat auxiliū ꝓ aliquā aliā ꝓsolatō nē/aliūde q̄ a corpe venientē. ⁊ si nō antea mihi aliquē cōpauero amicū a quo aliē cō fortata subsistā. Cadā ꝓfecto intra me pro rsus desolata. in laqueū despationis. et in fra in interitū eterne damnationis.

Argo gloriosa. spes certa. ⁊ refugiū singulare pctōz ⁊ tu scē angele dei custos bōe ac ceteri alij scti celestes adestote nūc mihi ⁊ mei estote adiutores. Tūc me defendite tūc mihi cōsulite. tē me stultā ꝺsolatā associetate. tūc me pīntate ad dexterā añ faciē sūmi iudicis. sub vīa ꝓtec tione. ꝓpellite canes illos ifernales. me de uorare querētes. sicut circa bīssimū illū epi scopū martinū ⁊ plīmos alios facē tēpta uerūt. ipetrate tūc mihi gratiosam sniaz ve ni bñdicta pīs mei accipe regnū q̄ para ⁊ tū est ab initio mundi.

Expauesco nimiz ac vndiq; ꝓtremi sco cū alteri⁹ illi⁹ memor sum snie. Recedite a me maledicti. ite in ignē etnuz Deu q̄ amara sepatio a sūmo bono ad sū mū malū ꝺ oīmoda felicitate ad totā mise riā ꝺ pace ꝓpetua ad sempiternā ⁊ abomi bilē ꝓfusionē. ℣ ira dei ac snia intolerabil ne cadas sup me. nihil quippe est in me qd te ferre possz Allide me pon⁹ ⁊ flagella ꝑm multitudinē miserationū tuaz in hac vita ⁊ me ne sinas in hanc/que tā horrenda ter rendaq; ē peccatoꝝ⁹. eā in suo iudicio su scipientibus. iufficie curiā iudicū ꝺpgiscere. expgiscē miserabil' creā tura. ⁊ aurib⁹ erectis attēde tonitru um hui⁹ snie oculis aptis. ꝓspice hui⁹ iudi cij tenorē. Nimis ꝓfecto ꝓsopita es nimis obturata. nimis excecata. si nō hāc ꝓpēdis miseriā/punitionēq; acerrimā. et ꝓpendēs nō grauiē reformidas ⁊ totis viribus effu gere conaris ⁊ in recogitatiōe hoz nō ꝓtre misis. plusq; foliū arboris a vento agita ⁊ tū. Nō ē hec fabula aut truffa. si xpiana es sicut vtiq; es deo annuente firma fide tene bis. q̄ si cū solo vno mortali decesseris/sen tentiā banc horribilē irremediabiliter incur res. Qua igitē diligentia merito fugies quā si'a facie colubri mortale pctūq; solicita mē insup falsas ⁊ fictas huius seculi amicitias spernere. ac etiā ineptas illus delectatiōes q̄ tibi nullo poterūt ē subsidio. i hac sum ma necessitate. ⁊ studebis tibi facē amicos vel paucos aliquos sctōs immo papue de um glorioſū. bñ viuēdo vt tūc tibi sit vire ctio salus ⁊ liberatio.

Ne te q̄so seduxeris aīa. ne teip̄s am adulando palpaueris. ne q̄rueris Nec em̄ de⁹ illi suo supmo pepcit angelo lucifero. cui⁹ tātus erat decor. tanta sapia tāta ꝓfectio/q̄nimmo illū cū suis cō plicib⁹ ꝓpē vnū supbie motū. de celestissimis paradisi sedib⁹ in infimas ptes ꝓcipitauit Qz nec ade ꝓparēti pepcit q̄ cum tota sua posteritate ꝓpter vnā inobedientiaz in esu vetiti ligni ꝓdemnauit ad mortē. Im mo nec cū toto mūdo dissimulauit. cū pre ter octo animas/oēs vsq; ad infantes vbe ribus adherentes. imo in veteris adhuc re cluſos/aquis diluuij deleuit a facie terre. Sic ⁊ illā pētapolim. vnica ipius loth do mo liberata. ꝓdidit igne ac sulphure. genē qz totā illā eternis tradidit supplicijs. Nū illū scīm̄ ꝓphetā samuelē eraudire vo luit ꝓ rege saule q̄tūcūq; ꝓ illo intercede ret ac ploraret. Sed nec illo suo ꝓio disci pulo inde pepcit quē laqueo suspensum mi sit in gehennā ignis. Sunt ⁊ alia plurima huiuscemodi dei iudicia sup hoīes sarace nos iudeos atq; xpianos/ dictu et cogitatu terribilia atq; horribilia. Et tu igitēpau per ac misera peccatrix qd ꝓ ceteris de te fu turū arbitraris. Que tibi est euadendi atq; fugiendi fiducia? Tu dienm in veteri⁹ de clinas/ cū tua quāplurima grauia facino ra deflere ac emendare deberes. Nullā pe nitentiā facis immo omni his condignā facis penitentiā immo omnem q; fariam tuā exquiris cōsolationē omnem q; dolorē ac tribulationē detestaris. Si fre quenter tibi quies negat in molli strato/si

nec paruã famis aut sitis molestiã ferre vales. Si leuis etiã aliqua febris te lãguidam atq; impatientẽ reddit. Que tua queso vir tus esse poterit. ad ferendos illos ardores non quidem leues non momentaneos aut ad horã transeuntes/immo vo supra q; oi ci possit durissimos ac sempiternos conferi ad illa tormenta/tuos quos hic aliqñ pati cogeris dolores, vt aliqñ tui miserere ⁊ tue pell prospice.

Fe queso ō illoꝝ sis numero animа mea de quib⁹ cõmune loquitur puerbiũ gallicanũ. Foil ne tro it dece ql prient. Nõ latine dici põt. Stulto ſꝫ tingit pter id qõ credit. Tales vtiq; fuerunt illi quibus loth/ad recessum ō sodomis suadebat/ne perirent cũ ceteris. cui non credentes sed tanq; deliramenta verba eiꝰ reputantes. die sequẽti cũ tota pẽta poli ab ore arcã faceret irã dñi denũciabat/imo etiam illis qui sibi comites erant in fabricanti one arce. Quibus similes hodierni nri viri dentur p̃dicatores. Me igit̃ sic credẽ diferas et tibi ꝓtra hoctã incõpabile piculuz cõsulere donec in illud incideris tũc enim sera nimis essꝫ ꝓuisio. Audi quid dicat deus diuiti illi petenti vt mortuũ aliquẽ suscitaret q̃ suos quinq; fratres ammoneret/ ne secũ in illũ locũ tormẽtoꝝ venirẽt. Nõn inq̃t dñs moysen et ꝓphetas illis credãt si volverint Tu itaq; anima habes scripturas et exempla plurima tibi nimiꝝ hec sufficiẽt ad ista credenduz. Tibi igit̃ cave. et fac vt sis parata circa horã tui decessus. Stulteus ẽſ̃ est qui sibi non prouidet in tempore; Ita repelle a tuo consortio mortale peccatum ꝓ tuis viribus vt tunc tibi non sit necesse ad eius expulsionez vacare. Libera te cito ō manibus hominũ. si in eas incideris ꝓbita. aut rapiãs. aut furta. aut odia. aut alia quelibet huiusmodi. atq; tũc te divine misericordie cõmitte. Dum tempus ẽ ne differas donec ipe veniat ad te. non quidem vt pater. nõ vt benefactor. ſꝫ vt index severissimus et deus vltionis. quoniaz tũc nulla erit redemptio. Si te experiris in eo statu esse in quo non auderes corpore recedere/cur non statim absq; mora te ad illũ revocas? frequenter euenit et qui non vult dum potest/non possit dum vellet. Dat tibi deus spaciũ penitentie. quo si abuteris. ac deterius hinc facias. que tibi spes aderiet tibi alio tempore deus hoc spaciũ indulgeat? Cave ne si nũc dei fuens immemor/ et ipe tui obliviscat̃ opus habebis. Nõ igit̃ tibi aĩa refugiũ aliud est. nisi vt indilata te pacẽ habeas ad deuz. fructꝰ agẽs dignos pnie. ac de teipa iustã expetẽs vltionẽ. Si eñ nosipos iudicauerimꝰ. deus nos nõ iudicabit. Nõ si in tuis maleficijs nõ erubescas q̃ totiens cõtra talem patrẽ ac tantũ benefactorem admisisti/formidare debes te incursuram atq; expturam in te suã potentiam ac dominationem. humiliabis te igitur ſꝫ in conspectu maiestatis eius vultumq; demittens in terraz. facie lacrimabili suã misericordiã implorabis. Animauertere qualiter sancti dum in terra vixerũt/ iudicia dei tam sacra q̃ mirabilia expaueſcebant/cum eñ in summa puritate vite ꝓsisterent. Tu igit̃ q̃ ab annis discretiõis nec p die a peccatis etiã plerũq; grauissimis vixisti imunis. iudicia p hec q̃d tibi sint faciendum.

Hic luctatur humilis anima/cum superbia.

Uelle exte scire supbia temeraria. quo titulo quo ve iure pretendas in me regnare. omnia super opera mea tibi conaris ascribere ⁊ deputare? Deberet revera potius humilitas dñari. cũ nihil ex me habeã preter malũ. Et si que bona ex liberalitate domini mei susc̃epi mox bona illa pdidi ⁊ abieci sicut illã primã ac purã innocẽtiã seu iustitiã i baptismo collatã ⁊ p⁹ recidiuũ p sacramentũ pnie restitutã/mortaliter peccãs deserui ⁊ repuli. Et plerũq; etiã p veĩa lia/fedis ⁊ obscur̃ denigraui maculis. ita vt merito nõ min⁹ erubescerẽ añ oculos dñi mei pntare q̃ maculosos leprosi alicui⁹ pannos sanie ac putredine vulnez suoz plenos q̃s in pspectu viri alicui⁹ insignis detegere formidat? Quid rñdes supbia? nunq̃d talibus panniculis gloriaberis q̃ tũcũq; etiã prius mũdi ac decori extiterint? Certe vt arbitroꝝ minime. Si mansionez apud me facere queris ⁊ in ea demorari te delectat pter meam pulcritudinez propter meas di

nitias. aut ꝓter fortitudinē. famam sapiē
tiam. ⁊ sic de alijs. cautius ꝓspice ne fal la
ris. quoniā hec bona mihi nō nisi sub mu
tuo ꝓpuenerunt et ad bene opandū ad glo
riā dñi mei sunt concessa. ¶ Et cū vides qua
liter his frequenter ꝓstus abutor ad ꝓtra
rium. dño meo de suis bonis mouens bel
lū. Uñ penitus erubescere debeo atq; expa
uescere ⁊ ꝓfundi. ¶ Dinime ergo i me hoc
titulo mā̄sionē suscipies et ꝑsecti qm̄ si di
ligēt me ꝓspexeris/ innenies me totaliē de
formatā ꝑ culpā infirmā. infamē. atq; ignoiā
tē. ¶ Nōne insup in illo hō mūdi mari ꝓcel
loso sum ꝓstituta. in tenebrosa obscuritate
in fragili nauicula corpis huius mortalis
inter latrones et predones. aliaq; discrimi
na q̄ plurima. vbi qualibet hora damnati
onis imminet periculum? ¶ Non est ꝓfecto ti
bi supbia hic locus aut status tue mansio
nis. ¶ Dices forsitan q̄ ego regno ⁊ domi
nor sup multos. ¶ Et qd inde supbia. Si in
carcere aliquo tenerent plures ad mortē cō
demnati/ nisi gratia eis impenderet/ et ego
etiā cōdemnata cū illis/ preficerer eis ad as
sistendū obsequendū ⁊ ꝓfortandū. que glo
ria mihi foret hinc sumēda. ꝓcipue si non
in hoc/ meo legitime fungerer officio/ imo
plus debito illos grauarem ⁊ opprimerem
eoꝝ bona tollendo. aut fame pire faciēdo.
aut quomodolibet aliter eos verando. fati
gando aut persequendo. Scis q̄ qui plus
accepit/ amplius reddere rationē formida
bit. ¶ Nō igitur hoc titulo poteris in me lo
cum accipe. ¶ Uerū quid rursus in occul
to murmuras supbia? Uis apud me for
san hospitari/ q̄ te abijcio et humilitate ac
quirende studeo. ¶ Nihilq; bonorū que in
me sunt mihi deputo. sed deo soli vt debeo
tribuens. hinc ei gratias ago. ¶ Dirāda q̄p
pe res. moduscq; plurimū alienus. ¶ Diuca
puck me/ te velle residere quia te morti trado
et q̄ magis stupendum est. tuū hostem. scz
humilitatē mediū queris ad ingressum re
gni mei. ¶ Quelibet bona opa mea. elemosy
nas orationes ieunia patientiā pietatez ac
cetera filia/ tibi sumis auxilio ad statuendū
in me regnū tuū. hoc titulo qui vtiq; tibi ex
aduerso/ merito repugnaret/ intra me ⁊ sup
me dñium vendicare ꝓtendis. ¶ Non sic
erit ꝓfecto supbia. Esset em̄ bestia nimiuz
monstruosa nimiūq; ꝓdigiosa. Quis em̄
aliq̄ tale portentū exortus vt res aliqua sua
morte nascerē sin scz cōtrarij filia existeret
velut frigꝰ ex calore ꝓcederet ⁊ aqua ex ig
ne gigneret? ¶ Cōsidera diligēt superbis
qd facere ꝓtendas. Si em̄ nō aliter q̄ me
diuz humilitatis quā in me ꝓpendis/ i me
regnum tuū queris. scito quoniā morte in
gressum feceris/ humilitas festinabit ad re
cessum. atq; ita mox oū abierit tui dominij
priuaberis. Intelligo quē i mea humilitate sta
tuisti. et sic etiā de qualibz alia virtute pos
sum concludere. vel etiā de tua morte. Nō
em̄ simul poteris adesse mortua et viuens.
¶ Omnes etiā alie virtutes tuū refugiūt cog
nomē. Quare (vt arbitror) euidenter ꝓpā
dis/ q̄ turpiter te fallis et inuolmis/ quoniā
tu sola etiā ceteris omnib⁹ exclusis malitia
is. sufficis me penitus odiosam deo reddē
re me condemnare. meq; extra meā habita
tionem irrenocabiliē eijcere ac propellere.
¶ Uerū quid adhuc sp in veteꝝ enī
teris? Num aliquando veniet succū
bes? Inuincibilē ꝓfecto te hostē experior
habes? Quotiens em̄ te p vnā portā depello alia
regrederis/ imo etiā si clausa quelibet ostia
inueneris ꝑ fenestras aut quas quaslibz ri
mas insidiose subitras. ⁊ q̄ te ignotā faci
as tuū q; fallacē vultū abscondas: omniq;
rium tuū nostī simulare acvanare habitū
Non est virtus/ cuius nō simulatorie gerās
habitū sanctū. omnesq; gestus simules ac
deo vt ab sq; lumine gratie/ monstrante spi
ritu sancto/ discerni nō possis. Nunc quidē
te sub veste humilitatis occultas. nunc for
mam geris iusticie. nūc pietatē fingis/ nūc
vt piuz elemosynariū te exhibes. nūc te lau
dicato ⁊ aliq̄ bonus pastor. aliquando te
ꝓpicuū simulans consiliariuz. aliquando
rectorez ꝓficuū. et ita de alijs similibz cau
telis innumeris. Et cum hūc modū nō ꝑ
uales inter virtutes latitas. vbi tam subtis
liter ingredieris vt nullatenus innotescas
donec feriēs interrimis. aut ꝓdictas serpel
lis virtutes pauperēq; animaz solitariaz ac
desolatā derelinquis. O q̄ frequēs/ pum
ꝓcipue deuotioni ac spiritualī iocunditā
te simul ac sancte cōsolationi/ interesse pu
tauī. mox insperate tuā inueni presentiam

intra me ꝓstitutā. ¶ Ꝓsida superbia. nec tuū accessum nec ꝑsentiam experta sum/donec ora tuo vento fuerit exufflata. deinde magnis suꝑijs ac graui cōtritōe cordis reuerebatur ad me lumen gratie ac sol iusticie. sub vmbra sobrie deuotiōis. ⁊ tunc primū signa tui ingressus ꝑpendebam. ¶ Tunc (licet tarde nimis) intelligebam sub qua forma te intruseras. ¶ Nec em̄ ita latere potes vt nō aliq̄d semp tue malicie vestigiū relinquas. ¶ Tecū quippe accedit/altitudo q̄dam cordis ad ardua immoderate tendes puta ad aliquā habendā visionē insolidā vel ad miraculū opandū. ¶ Vel insurgit temeraria quedā de se ꝑsumptio. ¶ Aut immoderata de suo opere aut statu complacētia. ¶ Sublimisq̄ ac tota inflāmata leticia. ¶ Vel cuiusuis leuis ei effrons ad sui iactantiaz aut excusationem sub vmbra profectus aut ꝓfectus ꝓprij seruandi honoris. ¶ Vel etiam aliquando altera parte duriciem quandam cordis tecū adducis. maturitatē quandā atq̄ granitatem in simulans. ¶ Estq̄ hmōi duricies ꝓtensa ⁊ dedignans. ꝓtinaciter suis dictis et volūtatibus inherens ad irascēdū et sub vmbra correctionis/omnia tremere ⁊ lacerari facit. ¶ At his contraria penitus aduēiūt. vbi tū superbia fueris missa forta leticia. nulla lenitas. nulla iactātia. nulla sui excusatio. ¶ Ibi adest maturitas ⁊ gracia. immo cū omni dulcedine ⁊ mansuetudine cordis. ¶ Tunc est anima patiens et benigna. cū vituperia ⁊ laudes humanas cōtemnit ⁊ ꝑ solius dei dñi sui bñplacito circa se et alios opari studet. ¶ De reliquo nulla sibi cura est. immo q̄ amplius est se vilēdi deri volet nō honorabilē q̄tū est ꝓpter se. q̄n seipam cognoscēs ⁊ iudicans ad intra opprobrio dignā. nō vtiq̄ se pluris estimā dā volet exterius in alienis laudibus. q̄ se interius dignam arbitratur. ¶ Quinimmo/ex templo tesu tpi ⁊ si omni honore digna exteriit talēq̄ se interiori noticia vere diiudicet ꝓprio tamen instinctu ⁊ affectu humil' et abiecta videri desiderabit.

¶ Meditatio altitudis iudiciorū dei sup filios hoīm: ꝓuocans ad humiliationē sui et alios nō indicandi.

¶ Altitudo incomprehensibilis ac abyssus profundissima iudiciorū dei in omnibus/precipue autem erga homines. ¶ Quis illa scire poterit aut inuestigare? ¶ Cum em̄ miserari voluerit/nihil est eo clementius. ¶ Cū vero iusticiaz tribuere nihil eo terribilius. ¶ Si em̄ milliesies in die homo illum ꝓuocauerit et milliesies ad ipsum reuersus/supplex veniam et gratiaz petierit/mox impetrat q̄d petit. ¶ Ecce velut quadā stultam misericordiam ac ludum puerilē. ¶ Rursus si in solo mortali decesserit homo irrenocabiliter mittitur in ignē eternuz. cum tamē sit dei filius et plasma ei⁹ p̄ creationē. ¶ Ecce velut furorē q̄ndā ac horrorē itollerabilē. ¶ De q̄ꝑplurimis nēpe legim⁹ qui pene vsq̄ ad mortem a peccatis immunes seruati sunt/et postmodum ad mala opera declinantes morte preuenti sunt ⁊ damnati. ¶ Et contra fuerunt alij/qui semper malaz vitaz sectati tandē nihilominus quasi in momēto conuersi sunt ad dominū ⁊ citius martires facti. gloriam eternam sunt adepti. ¶ Cōsideremus q̄ in passione domini nostri cui⁹ eius predilectus discipulus eū negauit latro confessus est. ¶ Quis queso id antea ꝓcogitasset? ¶ Diruz quippe valde est si ꝑsona quantūcunq̄ bone vite conscia sub manu potenti dei se nō humiliet. si alium quēpiam quantūlibz peccatorē iudicare presumat quoniā scire non potest q̄ sint circa se/aut alios dei iudicia: ignorat q̄d in sua causa lateat. ¶ Sumus quippe omnes in carcere condemnationis et mortis vnde nemo eripi potest nisi ex singulari et mera dei gratia quā vt ⁊ vbi vult distribuit. ¶ Neminem ergo licet cōtemnere si ad pñs hmōi gratiaz nō habeat. quoniā in momento illā habere poterit. ¶ Nec vice versa hinc se aliquis extollat in sublime si a deo gratiam hanc acceperit/ quoniam non est hec hereditas sua. imo sic agendo/mox eam perdit/velut vsurpator ac raptor g'orie dñi dei sui. ¶ O quando veniet tempus illud et locus vbi cū securitate hanc gratiam possidebimus. ⁊ hec ipsa in gloriaz cōuertetur. ¶ Vere beati sunt qui ibi sunt.

Secunda pars

Meditatio anime super duobus statib⁹ a quibus se inuenit. ia3 in deuotione. iā absq3 deuotiōe. Insuper signa noticie ipius.

Rorate oculi mei plorate ⁊ plāgite durissimā illā sepationez ac diuisionē amarissimā dei mei ⁊ pris. q in ira ⁊ furore elongauit se a me abducens secū bonā illā meā nutricem gram. meq3 prius de relinquēs desolatā dolore ac tremore plenā/ tedio ⁊ āgustia undiq3 circūdatā. sedeoq3 tenebris involuta. ⁊ lumen celi nō video Ue tibi superbia q̄ mihi hoc damnū intulisti. qm̄ si illa simplex humilitas apud me remansisset deus qui in coꝛdibus humiliū requiescit ipsiq3 dat gratiā/ minime ita suā a me subtraxisset gratiaz. Nūc oīs mei amici angeli sancti elongauerunt se a me. ⁊ ponunt me abominationē sibi. Nunc omnes inimici mei vehementi cum conatu appropinquant et exclamant aduersum me. Euge euge psequamur hanc miseram quoniam deus eā dereliquit. non est qui possit eam de manibus nostris eruere. Illā itaq3 ad damationē q̄ meruit impellamus.

O Domine celestis pater: audi vocē aduersariox meoruz. ne recedas ne elongeris a me. intende in adiutoriū meū ⁊ ad adiuuādū me festina. Exurge ⁊ dissipa inimicos tuos tanq̄ fumū. alis rīm illa imminet hora i qua panp ego tua creatura. tua oꝛphana tua indigna ancilla. tua infidelis spōsa irremediabiliter peribo. qm̄ p̄ter te nō est alius qui me hinc ovaleat eripere.

Reuertere dñe reuertere. qm̄ a tuo recessu/ sentio coꝛ durū. et admoduz prava plenū. accidia fastidio ac mala tristicia. Arida sum nullūq3 deuotōis in nullo iā (vt consensui) bono p delector nec lectio nec cantus nec oꝛo nec p templatio placent. p dicationes ac sancte quelibet ammonitiones/ nihil sunt fastidio. Euanuit a me gustus omnis ac saporꝛ cibi cuiuslibet spūalis. grauis sum atq3 onerosa nimis mihiipi. Languide omnia opoꝛ/ solitudo atq3 silentiū/ mihi sunt horroꝛi. Et qd̄ deteri⁹ est/ nec istā meā valeo deflere miseriaz nec ab ea me p condignā priam ac displiscentiam eripe. quinimmo in dies volo meas prosequi vanas ac mundanas p̄ solationes. Leuitas mihi omnis grata est. Queꝛo manducare bibere ac fabulari ad dedu cendū tps. illosq3 felices iudicio q̄ ita i hoc mūdo viuūt in subiecta imo stulta libertate. Ho q̄lis mutatio. heu in quē statū p lapsa sum. Be celo p fecto cecidi ad inferos de vita spūali ad camalē. de veritate in vanitatē. ō securitate ⁊ trāquillitate p̄ sciē in turbationē. de timoꝛe in stupoꝛē p fuliōz atq3 infelicitatē horribilē. Et certe ita mihi optimo iure p rigit idq3 plane demeruī. q̄ cū ex me nihil esſem/ meip̄am nihilominus glorificaui ⁊ de me ⁊ in me p̄ pria tū/ ex tollens me aduersus deum meū. illiusq3 surripiens gloriaz. Insup ⁊ de suis donis laudari volui atq3 honoꝛari. iactanē mihi illa ascribens tanq̄ p̄ pria ⁊ qd̄ deteri⁹ est de teroꝛ p tempsi minoraui ⁊ temerarie iudicaui. Scio igit̄ quid faciā. illā mihi recuperabo humilitatē que me vtiq3 patri meo reconciliabit. cūq3 placatū ad me reducet. O gloriosa et beata paꝛ. iam omnia bñ successerunt. est hec mutatio dextre excelsi. Ho mouet̄ quippe coꝛ meū et exultat ad p̄ria dei mei ac gratie. Euellūntur atq3 explantantur ille inutiles vicioꝛ plante. Inseruīt virtutū rami et plurimū connalescūt nūc in claro lumine/ meos defectus/ mea peccata/ meam fragilitatem experior. nūc dulcia bonoꝛuz spiritualiū gustū ac saporē discerno. Sicut itaq3 illucescēte die in solis oꝛtu mox abscedunt tenebre. auicule suos repetunt cantus. renouantur omnia ⁊ ad colorē vigoꝛē ac decoꝛē suū reuertūtur ita plane est mihi dū sol iusticie oriꝛtur in coꝛde meo

Meditatio anie sentientis se ad deuotionē cōmoueri ⁊ subitam dei visitationē denuo p̄cipientis.

Quis est hic qui pulsat ad ostium meum quid vult: quid postulat. Est p fecto deus meus. deus meus ⁊ pater meus. O domine optime veneris. Tibi supplicoꝛe si mea vigēte infirmitate ac debilitate peccati pigritor nimis aut tardo tibi apire tuo iure tua auctoꝛitate ostium effrigas. Regis vtubi

licere vetere claudibus.

Abite extra meū hospitium abite. vniuersa meo magno patri ingrate hinc. fugite absq; mora. fuge tu decipiens hypocrisis. ira furiosa. despectuosa vindicatio. venenosum odiū. infelix ac lisauaricia cupida q̄stuaria. fetida luxuria. gula immūda. cū tota vicios itatis puersa familia ignobilis ac stulte ociositatis.

Ejciatur hinc omnis spurcitia flagello penitentie. spargat vndiq; cū suis floribus gratia z viridis herba virtutū. Ponat mensa sobrietatis. sternatur castitatis lectus. Ingredere pat dulcissime. ingredere hospitium pusille tue at q; humilis ancille pauperis adolescentule tue. suscipe grataniter que apud illam inueneris. simul in cena nostra discumbamus. Ne queso respexeris ad meā pauptatē. scio quidē quia nullus hoz eges que apud me sunt. Apud te sunt omnia sufficit tibi bonus affectus. Verū dulcissime pater/ hoc est q̄ a te p̄cipue p̄sequi desidero. vt mea tia de tuis supabundanib; diuitijs ad me am subleuandā ac sustentandā pauptatez vel parū aliquid impartiri digneris vt hic sustentata/ fame siū ve male non peream in carcere huius corpus i quo ad p̄sens in clusa sum.

Reuertere domine. reuertere ad hospitiū tue humilis ancille. Preuenem nimū ibi tristi moraz Heu q̄ dura huius hospitis recessio. q̄for midabā vtiq; aliq̄d in me esse. q̄ oculos me maiestatis offenderet Heu me miserā. que nō aliā adhibeo diligentiā ad talē p̄seruā dū hospitem a q̄ mihi p̄uenire p̄t oīa bona/ voluptates atq; diuitie. Quid itaq; ad p̄s faciam? Quo medio illū a me sic eiōgatū ad me reuocabo? Mandabo oībus que intra me sunt vt illū vtiq; incessanter. quirāt/ donec inuenē reuertatē. Exurgite fides spes et charitas. expergiscimini z vos ad cursum lumbos accingite. diligenter q̄ rentes patrem meū donec illū inueneritis atq; ad hospitium meū reduxeritis.

Oratio nuncius anie mittitur.

Discurre tu oratio/ p magnā celestem citarez/ p vicos z plateas ac p domos singulas/ ita vt nullus sanctoz p̄tereas quē tu nō cū fletu z gemitu req̄ras/ ad eoz pedes. p cumbēs/ nec hic discedas donec insimul omnes/ vel eoz aliqui glorioſi p̄is mei tibi demonstraverit mansionē. teq; ad deū deduxerint ac eius p̄sentaverint conspectibus. Illos exora vt illum mihi placatū faciant mibiq; de multis meis exorbitantijs impetrent veniam. atq; ita/ sue gratie restituar. q̄q; rursus declinare dignetur ad hoc suū humile hospitiū. q̄s tam cito deseruit. mea fateor indignitate exigente. Verū sua magna benignitas atq; clementia p̄te exorna/ suoz q̄ sctoz p̄ decoratio p̄te ex altera. z rursus mee puritatis impotentie atq; instabilitatis p̄sideratio ad reditum poterūt eū inclinare.

Quid dicis oratio: que noua refers? Adultum nimis demissa ē ac verecunda facies tua. Scio q̄s tibi hoc fecerit. rigoroſa videlicet illa iusticia/ que se contra te z me ingerit vehemēter allegans me nō esse audiendam/ immo q̄ ex nunc indigna sim filia dei nominari. cū iam/ mea ignauia/ meā ingenuit gtem/ meā diuinam nascentiam. meāq; celsitudinem penitus amiserim z hoc in meo certe hospitio deformem illū ac horrendū hospitez. s. peccatum admittendo. Quod vtiq; omnē q̄ ipm suscipit corrumpit animā. fedam q̄; atq; detestabilem reddit ac inimici salutis constituit filiam. O iusticia quis te aduersum me z aduersus meā oratione p̄curatricem p̄stituit? Nō ego certe te ad h° aduocaui. Scio enī q̄ coram te subsistere non possem. Illi potius misericordie clementi curie me submisi. illāq; meā constitui aduocatā immo penitus iudicio stare volo. q̄ mis z tetiā iusticiam mihi decet esse p̄piciā z amicam. Cur ita? q̄n tecū sum vnus sententie. Tu q̄dē odio habes p̄cūm z ego nūc illud odi. Tu illud p̄sequeris. hoc idē facio. ō ille penitentiam agens puniens et vehemēter dolens q̄ illud vnq̄ admiserim. aut ei tribuerim fidem. Ita quippe agēs/ tuū o iusticia

exercco officium de meipa iudiciū sumens
Tu itaq; etiam p me intercedes. ¶ Sed
forsitan mihi dices. q longe circa condig-
nū in hac pte de me summo iudiciū. nō cō
digne vt merui mea vindicans peccā. Pro
hdolor iusticia/fateor ita esse vt asseris. sed
hoc venit cōdonādū. qm nō subest hoc vi-
ribus meis. Necessitas aūt legem nō habz
infirmitas quidē mea pauptas atq; imbe-
cillitas/non me sinūt ad cōdignum vel eti
am ad votū expugnare ac psequi peccā cum
sua familia. Sed ab inope/vel pūa solutio
sibi possibilis acceptāda est. z ab operario
debili/labor remissus nō spernendus. Dis
itaq; iusticia de mea possibilitate contenta
qō reliquū est tua potenti virtute supplēs

Qonsidera igitē. si tui sit officij me
q; cōsuetudinis vltra vires expo
scere. Cū aūt mihi maior aderit
incolumitas ac potentia diuine
gr atie virtutūq; fortius robur. tunc et po
tentius cū peccato cōgrediar eiq; viribus
aduersabor. ¶ Dico iusp q benedictus fi-
lius dei p me debitū sufficienter immo su-
perabundanter soluit. quantūlibet etiā au
res offenderim saluo q ei me legitime sub
iciam. z sue sim ascripta familie Nullo au
rem iure/duplex de offensa exigitē emenda.
nam et deus nō punit bis in idipm. Quic-
quid igitē miscdia filij dei circa me facere di
sposuerit/minime tu poteris cōtradicere.
¶ Ceterq; iusticia te interrogo. si nō ad instā
tiam sanctoz qui apud te hoc meruerūt te-
nearis aliqd annuere. Pfecto sic. Quē em
honorem illis impenderes si eos te p pcō
ribus deprecātes velut alios quoslibet qbz
nūq; fuisti honori vacuos repellēs. ¶ Ita
de igitē oro mea z reuertē p fitēter ad celestē
ciuitatē. illicq; sanctos illos solicites vt ti-
bi et mihi iusticiā pacatam reddant. vt z il
la simul cum misericordia mihi pacem im-
petrent ad dūm deū meū et patrem meum
atq; ita ad domū meā vnde exijt denuo re-
uertatur. ¶ O vtinā hozā illā p̄sarepossez
qua dignabitur dominus meus ad me de-
clinare. Cur nō aliquē nunciorum suoruz
p̄mittit. vt legitime parata/possem illū de
cēter. i. deuote ac sancte suscipe. ¶ Aliquo
tiens em adeo latenter aduenit pulsans ad
ostium. vt alibi me distractam inueniens/
mox ante q; valeā ei occurrere et decēter re-
cipere/discedat. ¶ Sed quid loquor. tam
inconsulte/quid tā temerarie tamq; pfum
tuose peto. vt talis ac tantus dns suos mi-
hi p̄mittat nuncios. Absit. Mihi potius
incumbit semp eius aduentū explorare ni
hilq; aliud meditari. nihil aliud operari.
q; aduentū eius p̄stolari. mox ad ostiū
pulsanti aperire. ipm q; reuerenter suscipe
Nō igitē cū curis huius seculi/mea amplis
us tenebunt colloquia. sed sedebo solita-
ria in pace et silentio diligenterq; obserua-
bo ne aliud meū subintret hospitiū qō tā
ti hospitis oculos possit offendere. qnim
mo et ego ipsa vadam in occursum sui io-
cundi aduētus.

Meditatio aie apud

diuinā trinitatez ad speciale robur obtinē
dum in virtutibus et in sancta vita.

Attende aima mea que tā in-
firma es atq; instabilis. attende
verba pphete. Verbo inquit do
mini celi firmati sunt. z spiritu
oris eius omnis virtus eoz. Facilius longe
est tibi a deo cōferri fortitudinē et pseueri-
tiam in bonis opibus/q; celis firmitatē p̄
stari. Si igitur p̄stitit tibi deus in hac glo
riosa solennitate beatissime trinitatis/vt p
potentiam patris in sapientia filij z ppter
bonitatem et dulcedinez spiritussci/robur
habeas cōstantiam ac pseuerantiam in bo
nis opibus. te ipam omnesq; vires tuas si-
ge in dño deo/trinitate sancta. illiq; sic libe
reas. vt in sola eius potētia tua sit fiducia.
nec extra ipm sapientiā queras finalē aut
voluptatem. Ita quippe tuam cōformabis
pulcritudinem qua facta es ad imaginem
z similitudinē illius sanctissime trinitatis
p̄m memoriā intelligentiam et voluntatez
Sed heu frequenter illā defedo et obscuro.
eam luto peccatoz inuoluens ac demergē
demoransq; in terrenis occupatōnibus ac
voluptatibus immundis. Fabilomin ad
ipm reuertere z ipe te mundabit teq; libera
bit z tue pulcritudini te restituet. quā ipse
per in te firmabit z stabiliet si tantūmodo/
illi iungi volueris ac velut summe volup-
tati inherere/ipm potenter amando absq;
fine/sapienter absq; errore. suauiter absq;

200

amaritudine. Fiatq; tua spes in sua inuicta potentia. tua fides in sua limpida. sapientia. tua charitas in sua voluntate dulcissima. Hoc profecto potius facies quaz in creatura in qua non nisi vmbra est et vanitas potentie. Qua propter nimirum in vmbram atq; vanitatem defluis. cuz creature finaliter inheres.

Anima christi sponsa

se humiliter accusat. atq; suo sponso totaliter se cõmendat. petẽs veniã de offensis. graciã suã in pñti z gloriã in futuro.

Vela ac devota oratio creature/ de statu pcti ad dñm reuerti cupientis.

O Jesu. virginitatis sponse. Jesu castitatis fidelis amice; iesu mea spes finalis mea salus. meum singulare refugium. nunc ad te remiser a. que totiens p temerariam rebellionem atq; inertiam desidiosam id facere cõtempsit z recusauit. que anulũ gratie quo ter amisit. suscepitq; anulum peccati/ se tradens sponsam seruam z subiectam tuo antiquo hosti. Heu q̃ periculosum connubium. heu q̃ stulta z misera cõmutatio eius q̃ pulcerrimus potentissimꝰ z opulẽtissimꝰ est/ ad illũ deformissimũ miserimũ egẽtissimũ. Hic mihi o anĩa q̃s tibi hoc fecerit dicit mihi/ cuius p̃silio freta es. q̃ sic tuum suptemũ dñm tuũ gloriosum p̃ceptorẽ totiem/ a quo tibi est oẽ bonũ/ oblita es. Sic tuo vero sponso. tuo fideli amico/ vicẽti et p̃sideranti/ fidẽ violasti. Is quidẽ pmũ tibi cor suũ impenderat suaq; ad te tanta ordinauerat dilectione/ vt etiã p te mortẽ acerbissimã pati dignatus sit et tu illi cor tuũ z amorem penitus surripuisti. immo q̃ gratuitus est/ velut p̃fida et infidelissima sponsa/ sue q̃ue habitationis portas p̃clusisti/ q̃s nihilominus illis suis miseris ac necatrisq; hostibus tuis esse patẽtes qui te perdere q̃ arbitraris o anima. Putas ne ea pena imunis euadere. Quanebit ne tãta iniuria/ tãq; grandis offensa/ tandem penitus multa

P pfide totius humane creature hostis. iã anima mea/ tua seductõne pdita est infelix ac pstrata. quoniã sicut carnifex/ viridi ramo ac modica herba ducit ad mortem agnellam petulantẽ/ et saltantẽ/ future sue occisionis nesciã/ ita meã fatuellam animam deduxisti/ momentaneã aliquã huiꝰ mũdi vanitatẽ sibi demonstrãs. quã sic tractã/ tuis vinctis vinculis eãq; excecasti. z postmodũ plurimis criminũ mortaliũ lanceis ad mortẽ vulnerasti. Demũq; sup eã sposuisti graue illũ male cõsuetudinis lapidẽ. Insuper et frigidã illã durã atq; horribilẽ obdurationis cordis tumbã qua resurgẽ phiberetur. q̃nimmo p̃tinue magis p̃ssa iacet terrenis affectionib⁹ obnoluta z in fimo ac stercore criminose delectationis inclusa putrescit. ita vt vsq; ad finẽ maneat fetida z abominabilis deo z sanctis eius. Heu me miseram creaturam. heu me si hac in dispositione relinquor vsq; ad finẽ. Quid nempe facturа sum in tali statu moriens. quo p̃fecturа? Contremisco ista cõmemorãs. exhorresco vehementẽ tãtum mõ hec recogitãs Perpetuis certe sic moriens ardoribus stridoub⁹ z fletibus manciparer z p̃rabie tormentoz deũ blasphemarẽ nullã ab ipo cõsolationem p̃cipiens. Tunc euidenter perpenderem sed sero nimis/ quali p̃ceptori paruissem. et cum quanto detrimento debito deo/ diaboli mundi z carnis oblectamẽta susciperunt. Preserua me domine deꝰ ab his horrendis tormentis/ ab hac morte tam crudeli me p̃trege. Aduoco te anima olim a deo formata. anima suo p̃cioso sanguine rẽdempta. anima plurimis donis super ceteras creaturas nobilissime decorata a tot et tantis periculis totiens p̃reter tua merita p̃seruata. Te aduoco inquã audi me. Tuos nũc paululũ aperias oculos z intuere vbi iaces. Cõsidera vbi tu es. q̃ p̃pinqua sis inferis. q̃ a celis elongata. Cogita quem deseris. quẽ despicis. cui surdã aurem prebes Et tu dulcissime iesu anima rũ medice clementissime/ fons omnis dulcedinis. si humana miseria tevaleat ad misericordiã inclinare. respice oculis pietatis hac p̃ passionis ad hãc aiaz miserabilẽ nũc exurgit/ nẽ expgiscit cũ suã nuditatẽ z statũ miserabilẽ aduertit/ magnã p̃cipit di

Epistola de quo quis

splicentiam ꝓfusionē et abominatione et ō
sua tam diuina stultitia/admodū admi-
ratur et dolet tāq̄ misera peccatrix que am
plius indigna est tua vocari spōsa/tua ami
ca/demisso vultu flebili/facie ad te suspirat
erubescens. nec loqui ꝑsumens. ¶ Bulcis-
sime iesu hanc clementer ꝓspice. brachia ⁊
manus ad te extendit. vt te trahente de ꝓ
fundo lacu peccati et de stercore in quo tā-
diu ꝓstrata iacuit/erecta ꝓsiliat. Tu q̄ so
lus es saluator. ꝓpterea ⁊ tui manū porrigēs
rā subleua eamq̄ pire ne ꝑmittas. Nor vi
des peccatores qui te minime depēāt/im-
mo te ꝑsequuntur. ¶ Conuertere igitur ⁊
iustifica tuam hanc pauperem animā tuaz
ancillam humilē tuā pusillam pedissequā.
quā aliquādo prius dilexisti sicut et ipa te
dilexit. q̄ nūc in magnis suspirijs ⁊ in ama
ritudine cordis te deꝑcatur ꝑ posses ne hāc
nō exaudire. posses ne eā nō suscipe? ꝓ-
fecto minime/immo magnā hinc spem cō-
cipio. q̄ tuā in me experior gratiā in q̄ nūc
adest mihi hec voluntas ad te reuertendi.
q̄ tibi summo medico/dolorosa illa vulne
ra anime mee te inspirāte detego ac demō-
stro. ¶ Olim siquidē ꝑ os tui ꝓphete pmi
sisti q̄ in quacunq̄ hora ingemuerit pecca
tor ⁊ penitentiā egerit/ab omnibus peccat̄
suis que operatus est. omniū iniquitatum
eius nō recordaberis. ⁊ reuera paucos ha-
buisses iustos. nisi peccatores misericordi-
ter recepisses. ¶ Deoq̄ saluator iesu chri-
ste. aduocate ⁊ meditator noster/simul im
perator et frater qui solus nosti meam mi-
seriam ac fragilitatē. si vera sunt que video
audeo ⁊ credo de tua dulcedie pietate ⁊ mi
sericordia/⁊ vtiq̄ vera sunt. ideo te fin̄aliē
deꝑcor vt meas omnes delegas iniquitates
sinceram ⁊ mundā ꝓtritionem tribuens ⁊
integram penitentiā. ¶ Fiatq̄ ꝑ bonā pati
entiā/omnes tribulatōes aduersitates et
labores quos dietim sustineo ad purgatō
nem deseruiant: ⁊ ad pene quā mea pecca-
ta demeruerūt remissionē. vt sic in hoc mū
do meū sit purgatoriū. ffiat itaq̄ meam hu
ius mortalis mundi pegrinationē tibi ac-
ceptam. Tribue mihi baculū firme fidei.
stolā charitatis. et scalā sancte spei. Cōsun
de ꝑ tuaz potentiā q̄cq̄d mihi ipedimēto eē
pōt. ita vt in via/nulla me retineat delecta-
tio nulla me ꝓfundat aduersitas. ¶ Bēē
ra in me cor humile piū clemēs erga proxi
mū. sine ira. sine inuidia. sine indignatōe
sine ꝓpria. sine inuidia. sine detractione. Tuo
amore inflamma cor meū. Vulnera illud
sagittis potentissimis. tue pulcritudis. tui
dulcissimi conspectus. tui gratissimi gest⁹.
tui pulcerrimi apparat⁹. tue speciei dulcis-
sime. ffacet te semp mediteī/letanter de te
sermonē audiat. ad te suspiret. ad te igemi-
scat. tibi cōplaceat. totam intelligentiā. to
tam mentē. totā curā. ad hoc impendat. vt
digne tibi seruiat. qui non est alius amator
qui sic vt tu es vices rependat. ¶ Insuper
da mihi dñe cor liberū. cor sublime ⁊ incli
tum quo detester fugiā et spernā/vile lutū
mundane cuiuslibet voluptatis/quo quā-
libet cōtemnā creaturaz. que honori meo/
ac ꝓmotioni salutari nō venit adiumento
quo te in te diligā. alios aūt omnes in te et
ꝓpter te. Deū tu qui es mea spes finalis
mea sola sal⁹. meuq̄ refugiū singulare/sub
leua me. doce me. sustine me. dirige me. ita
vt in illa hora tremenda mortis. mea sis ꝓ
tector potens q̄ defensor. spiritus mei aduer-
sus illos canes ifernales. ita vt in pace ⁊ be-
nignitate illū recipias in glia ī qua te facie
ad faciē summo cū gaudio videā vsq̄z. ac
penniter adorare: amare ac laudare. Amē

¶ Explicit.

Epistola eiusdē ad so

rores suas docens de quo quis ꝑ singulos
dies cogitare debeat.

Roribus meis in xpo K
iesu charissimis et dilectis-
simis salutem atq̄ in ipius
deuoto seruitio iugiē ꝓma
nere. Nō facile expium po
set gaudiū atq̄ ꝓsolano er
bonis nouitatibus frequē-
tius de vobis ꝓceptis ꝓuenens. Vnam
idipm nūq̄ inimicor temptatione aut ali
ter quouis mō/gaudiū in tristiciā vertat.
contrarium videlicet de vestra dilectōe au
diendo. ¶ Quamq̄ amantissime sorores oi
tempore ad dei obsequium exercitandus ⁊
informandum/literas librosq̄ sufficienter
habueritis. ad habendum consolationes

spirituales ꝛ adhuc habebitis alios in posterū. ¶Nihilominus noctis vnius vigiliā arripiens/ quis pluribus implicatus negocijs/ ad pñs scribere curaui breuiter ac sūpliciter peregrinationis p̄o cessu. a me post modicū tpis factū. speciales etiā requestas de numero ſm septē diez hebdomadas. ſm etiam septem dominice orationis petitiones contra peccata septez crimīalia. correspondentes septē beatitudinibus. ¶In quibus consistētiū. ¶Quod vero transmitto scripturā p̄o presenti non est nisi breue ac sūmatim ac spālius de q̄ quis p̄ dies singulos cogitare debeat. ¶Bone em̄ cogitationes insuper venture spiritussancti spiramine repte pariter studio lectōes sanctez meditationes. ¶Nōi em̄/non possem̄ neq; scirez omnes inscriptū redigere nec op⁹ē. ¶Obrimo igit cū precez vestras humilime ac reuerenter cora divina maiestate fundit/ aut sanctorum suorum. inuocet vna cum oratione vestra/ custos vester angelus videlicz bonus. necnon sancti aut sancte illius suffragium implorēt/ cuius p̄tunc sollēnitas agitur. ¶Ea de causa vt. ſ. vester nuncius pia ꝛ vīa oꝛo/ salua habeat conductū bonā q; atq; indiuiduā trinitatem solitus sum mente dirigere p̄cem vnicuiq; psonarū appropata diligentius meditando. ¶De patris videlicet potentia. filij sapientia. spūs quoq; sanctī bonitate. considerans magnā dei celsitudinem admirabilē dispositionē sup filios hominū. ¶Die autem lune. ſ. scōa feria. meā ordino p̄cessionē ad sanctos angelicos spūs. beneficia ab eisdē nobis exhibita omni tpe recognoscens. ¶Die vo martis. ſ. tertia feria ad ap̄hetas patriarchas apostolos ceteroscq; discipulos dñi ꝛ euangelistas ¶Die mercurij. ſ. quarta feria ad beatos athletas. ſ. martyres xp̄i. ip̄oꝝ i sua pugna fortitudinē atq; p̄stantiā admirando

¶Die iouis. ſ. feria quinta ad sanctos confessores heremitas et religiosos. ¶Die veneris. ſ. feria sexta ad passionem amarā domini nostri ihesu xp̄i. ad suaq; verba ac factā

ista benedicto die ab eodem peracta.

¶Die insup sabbati ad btāz mariā virginez speciali⁹ meip̄m p̄uerto ꝛ ad electas xp̄i sponsas. ¶Dotro primo die. ſ. dominico immotor diutius. donū sancti spiritus primū. suppliciter effla gādo. donū. ſ. sancti timoris dei. ¶Et beatitudinē humilitatis ꝛ spūalis pauptatis. ¶Ad expellenduz superbie vitiū cū filiabus seu ramis ei⁹. ¶Et dico pariter dñe deus pater omnipotens libera me a malo. que clausula est petitio prima in dñica oratione cōtenta ꝛ hoc ordine p̄posterο. ¶Die autez lune. deuotius atq; specialius precabus insisto/ petens ſm sancti spiritus donū. ſ. donū pietat̄ seu misericordie. tam ad me q̄ ad meū p̄ximū. ¶Cuz beatitudine alia. ſ. mitritate seu mansuetudine. ¶Et hoc contra inuidie venenum. ¶Et vt deus in temptationem ne inducat. i. ne i temptationib⁹ succumbere ꝛ vinci permittat. quod est secunda petitio orationis dñice. ¶Die vo martis singulari⁹ p̄ dono sancti spiritus tertio supplico. ſ. p̄ dono scientie. ad cognoscendū clarius ꝛ melius/ p̄priam fragilitatē et finem meū necnō ꝛ statuz meū. amicoꝝ quoq; meoruz. ¶Et dono isto mediante/ ad beatitudinē puenio tertiam que est luctus sancti. ac lacrimaꝝ deuotarū ¶Et hoc contra peccatū ire, ¶Consequenter etiaz deū deprecor. vt debita mea dimittat sicut et ego meis ignosco seu dimitto debitoribus meis. ſ. p̄timis que est tertia dicte dñice orationis postulatio. ¶Die vo mercurij/ peto donū fortitudinis mihi largiri ꝛ omnia temptamenta mundi carnis ꝛ dyaboli. ¶Similiter oro fortitudinez mihi dari ꝛ tra accidiam bonoꝝ operū. ¶Atq; quartā beatitudinem que posita est in bonoꝝ operū instricie desiderio/ in vehementi fame et siti eiusdē. ¶Peto nihilominus panē quotidianū tā corpis q̄ spūs mihi tribui. ad fortitudinē bñdā. ¶Cetez in die iouis instā tius deprecor p̄ dono p̄silij. ad sciēdū in singulis casibus p̄ qō iter eūdū mihi sit. ¶Que etiē statū tanq̄ p̄uenientioꝛē p̄ dei obsequo tenere debeā. ¶Et q̄ auaritie malū me nō retineat. peto beatitudinē quintā dictā misericordiā. ¶Et qō dei fiat volūtas sicut̄ celo et in terra. ¶Die veneris. donū intellectus specialius rogo ad cognoscēdū in tota scripturaꝝ serie mihi obiectis in omnibus silr

Appellatio cuiusdam peccatoris

huius mundi rebus/occulta seu iclusa mihi misteria. Et vt quelibet visu pcepta/sciã ad ꝓpriũ ꝙuertere ꝓfectũ spũalem. quẽ ad modũ si celũ intuitus fuero/sciã ꝓtinus cõsiderare q illic sit mea ꝑria. pulcerria existens ibidẽ habitatio. Cũ videro canẽ cetera q̃ aĩalia bruta/quãta solicitudie suis obsequunt dñis. meditabor q̃ iusto dei iudicio ꝓdẽnantur hoies inobediẽtes ⁊ ingrati/deo bñfactori liberalissimo. Si subulcũ post porcos cõsperxero. recordabor ꝑabole euãgelice de filio ꝓdigo ⁊ misericordi pẽ Videbo pauperem mendicũ vlcerosum/memorabor ꝑabole de lazaro ⁊ diuite. Videbo diuitẽ multa sibi ꝙquirẽtẽ in annos plurimos. recordabor euangelice cõminatõis stulte ac nocte morieris. ⁊ aĩam tuã tollẽt ⁊ q̃ parasti cui⁹ erũt ⁊ Videbo filios hui⁹ seculi q̃ habent ꝓsolatiões suas multis modis sciam memorari quãta sit ꝓsolatio quã ꝓparauit deus diligentib⁹ se. Sic generaliẽ p omnia discurrendo. sciam sp repire amplam ⁊ ꝑsentem deuõte orationis materiã in omnib⁹ que sub aspectu auditu aut alio sensu se presentauerint/meipm in exercitio orõis visitãdo. Cũ hoc parẽ deprecor mĩs dicia cordis mihi ꝓstari. q̃ est beatitudo sexta. Luxuriã oẽm depellens. Et vt dei regnũ mihi adueniat. vt videlz nõ in me peccatũ sed deus ipse regnet. Postrema die sabbati/obsecro sapie donũ ad sapiendum ac gustãdũ spũalẽ bonor⁹ vtutẽ ⁊ grẽ boni tatisq̃ dei ineffabilẽ dulcedinẽ ⁊ vt nllã penitus cura mihi sit de hui⁹ mũdi falsa dulcedine. Et est ꝓra gule viciũ. Iẽ peto verã cordis pacẽ ac cõscie septimã beatitudinez. Et q̃ dei nomen bñ dictũ in nob sctificẽ/boc est q̃ ois immunditie expertes simus. Carissime sorores: si quotidie aliq̃/ mõ supra dicto ex libris vẽis. aut certe aliter addisceretis/sic exercitando vosipas/ multũ sine dubio ꝓfectũ in scia virtutib⁹ atq̃ in deuotiõe acquirere possetis Nec mee est intentionis/q̃ ꝓter mea scripta ꝑsentia alias meditationes pias et veiles atq̃ bonas deseratis ac modũ vestrũ faciẽdi: scz pessionẽ siue pegrinationẽ spiritalẽ ad sanctos et ad sanctas/tã ꝓ vobis q̃ ꝓ aliis amicis vestris/viuis ac defunctis. Nõ eñ ignoro q̃ sepi⁹ vna ꝑsona ꝓ aliquid ad deuotionem facile incitatẽ/quo alia nõ ita ad eã mouet. Et idcirco quisquis suo relinq̃ẽ studio/suaq̃ in talibus experientia. Nibil vero. supra agendi scriptus modus profecuus est repertus. Cursus quotiescumq̃ oratiõis arcanũ intraueritis. ꝓtimo cogitationi vestre/petã ꝓpa obiecta sint/indignitatemq̃ vestram intime considerates. et sit deo sanctisq̃ suis dicite. Nõ domine deus. eccevenio tuã exorare maiestatem nihil omnino de bonitate mea ꝑsumens. de virtute aut dignitate. sed in tua maxima gratia atq̃ misericordia cõfido. Quia certe aliter. oratio vestra citius impediet. execrabiliq̃ deo redderet. supbia comitante. Diligẽtius obseruantes q̃ in tali cogitatiõe ꝓpe titione ꝑseueretis quoadusq̃ corde intimo senseritis nullã omnino fiduciã de vobismetipis hẽre/ sed solũmodo i dei misericordia infinita. Et sic postea de alia securis poteritis cogitare q̃ antea. Equidẽ quotiensc̃unq̃ deuotionis ibrie suaui ꝑfusa vos senseritis/nõ id vestris meritis ꝓpriis bonis acibus euenisse meditamini/quin potius ob alicuius sancti aut sctẽ intercessionẽ aut alicui⁹ amico⁹ vestro⁹/certitudiliter putetis. Et parifo umiẽ/ad vosmetipas reuerse si fueritis/ quotiensc̃unq̃ vane glie ventum sonare ꝑceperitis. nihil vobis nocebit hic subulus. ꝓsiderabitis eñ vosmet ipas. intuẽtes defectus ꝓprios dicentes intra vos. tale peccatũ nefandũ ac talia miseria ꝓpetrasti. ⁊ quõ ergo cogitare ausa es/tale dei deuotionez a deo tibi ob tua merita cõcedi. Interea cũ ad aliquẽ electorũ aut electaruz. vos contingit conuerti audacter eidẽ dicatis/q̃ a deo ad ipm transmissi fueritis ad petendũ suam elemosynã gratiarũ Nec sic falsum dicetis. Sine eñ dei inspiratione/aliquẽ sctor⁹ deprecari velle seu voluntatem habere nõ poteritis. Poteritis igitur ipm alloq̃ dicentes. q̃ exquo dei cõplacet voluntati/vt ipm sctm exoretis refutare vos omnino ei nõ licet quin ꝓ vobis idẽ ipe ad deum intercedat elemosynam expetẽdo exquo eum requiritis. Ad agna enim foret rusticitas ⁊ indignum omnio alicui/ refutare ⁊ spernere quẽpiã diligentius requirentẽ. Dicere nihilominus poteritis hoc modi electis a vestra deuotiõe requisitis. qa

plures vestris oratiõibus psecutores crudeles/cõuersi sũt/multo magis igit facere pcem debetis p bis q vos nunq psecuti sũt sed modo devotius depcãt. ¶ Deinde attendite diligentius in cuiuslibz sancti festitate/bona misericordie ab ipo dũ bic viuerat patrata supplicantes/vt z vobis faciat similiter. reducendo eade/ ad bona animam sanctorum ac sanctaz angelorũqz chorum devotius rogetis/quatinus apud dep pene relatione ob via demerita debite. Et certe obtineritis vltra mille milia dierum/si ab ipis exaudiri vos pcingeret. Et exaudimini vnqz. si solũ mõ debito et contrito/eos depcemini. ¶ Demũ orem⁹ supos in sua curia miscõie in pñti seculo/et nequaq in curia iustitie fue rigorose/putamine ne infuroze tuo arguas me zc. ¶ Festra in infernũ ex hoc timoze reportãdo In paradisuz etiã atqz in purgatoriũ proprio. Specialius vo p parentibus cognatis et amicis viuis ac mortuis.

¶ Finit.

Sequitur tenor appellationis cuiusdam peccatoris a divina iustitia ad divinã misericordiam ab eodẽ dicte.

O

A tua Regina celi/z mũdi totius dña/ dei genetrix illibata virgo maria ac oim celestis regni pceruũ. ciuitatis eterne pcanũ et btẽ felicitatis coheredũ/ coram dei throno z agno iugit assistantiũ tuiqz facer euãgelista Johes pudicus virgialis paranimphe/celestiũ scrutator egregie/z diuinoz scriba doctissime tanqz ipsona singulr autentice/ z progatiue sctitatis z dilectiõis amplioris dignissime pncia Ego. N. omniũ filioz dei ingratissim⁹ meoz pauprim⁹. et sceleze hen abundantissimo correctiõis pposito et animo ad emendationẽ vite melioris fiducialiter appeliãdi. et lacrimarũ mearuz pfluuijs/a districtissima tua dñe iustitia/ ad clementissimaz bonitatis tue misericordiam puocãdi. dico ptesto⁹ pfiteor z ppono. q licet ego peccator impius indigⁿ⁹ z miserrim⁹ tanta illa mea tpa pueritie metas/adolescẽue cursũ z puectiõe virilitatis mee pgressũ imo oẽs vite mee pcessus. Annos mẽses dies horas z momenta. cum ore tuo postposito. animo irreuerenti z infrunito cogitatu. desideriis z conatibus malis voluntate ppposito et cõsensu peioribus. necnõ ope psuetudine z contemptu pessimis incessanter z impie transegerim. legẽ tuã peccando vereliquerim. iustitias tuas pphanauerim. graiã tuam abiecerim. mandata tua nõ custodierim. salutaria tua cõsilia z monita paruipenderim pietatis opa. segniter neglexerim dona spiritus septiformis/mortaliter a me repulerim beatitudines et virtutes maliciose spreuerim. ecclesiasticis me sacramentis indignũ reddiderim. Temereqz boni proprie salutis immemor peccata cõmiserim obseruantias ecclesie sancte/catholicas z precepta/pruinaciter transgressus. flagitiosis meis operibus/fidem tuaz violauerim/peccatis meis rursum te fili dei crucifixerim. omnibus tuis beneficijs et donis gratuitis ingratus extiterim. flagella tua licet pauca murmurando susceperim. ¶ In superbia vite. auaricia cordis. inquinatione mentis et corporis invidiosis actibus peculiaribus castrimargijs iracundis moribus. accidiosis torporibus. innumeris voluptatibus actualibus culpis mortalibus z criminalibus vicijs. venialibus peccatis. offensis spiritualibus. corpis cordis et oris iniquitatib⁹ factis illicitis. psumptiõibus temerarijs. crebris inobediẽtijs. negligẽtijs z delictis primis. et alijs nefandis excessibus. ex malitia et fragilitate. omnibus interioribus et exterioribus meis sensibus te deũ meũ graviter z multiplicit offendi. Et his malis pmijs nõ contentus/ mala malis accumulans alijs occasionẽ peccandi prebueri eos in puteũ interitus mecũ traxerim z peccantibus consilium auxilium z fauoze impenderim. exemplis puersis. ipe puersus inno-

cētes ꝓterierim. Ad peccata que rarissime
defleui quasi canis ad vomitū ⁊ sus ad vo
lutabrū luti/ post lamenta tanꝺ ea nō plā
xissem impudice redierim. Ac ꝓmissā ⁊ om
nia alia mea facinora/tibi cuncta videnti/
nouissima/ordine/scientia loco tpe et causa
vltra modū auxerim ⁊ aggrauauerim. ma
la quorum non est numerus nequiter com
miserim ⁊ p ea sentētiā mortis eterne (qua
dicitur anima que peccauerit ipa morietꝫ)
damnabiliter incurrerim. in iudiciū tuum
horrendū et iustissimū domine/ ⁊ in manū
tuam dei viuentis/ pniciose nimis incide
rim. indignationē tuam incurrerim. a con
sortio celestis exercitus me sepauerim. ⁊ ab
iniquitate mea in qua vsqꝫ adhuc quasi p
talentum plumbi resideo vt resurgere non
adiecerim. semꝑqꝫ te dominum vocantem
me ad penitentiam nō audiuerim ꝓmittē
tem te premia eterna renuerim/ et te mortē
cōminantem ꝓpetuam/ et diuitias bonita
tis patientie et longanimitatis tue/ in ani
me mee piculum et salutis dispēdiū ꝓtem
pserim. ¶ Tū tu rex fortis ⁊ potens/ vltor
metuende/ terribilis/ ⁊ iuste iudex/ de cuius
ore sedentis in throno/ procedit gladi⁹ p iu
dicium ⁊ iusticiam bis acutus: ꝓtra iniuriā
ostendēs mihi bonitatē et patiam sustinui
sti et expectasti/ vt mihi miserearis. Prolō
gaui iniquitatem et tu bonitatē continua
sti/ in charitate ꝓpetua miserās dilexisti me
attraxisti dissimulasti ꝓpter penitentiam
omnes transgressiones meas ⁊ scelera mea
¶ contemptus ingratitudines ⁊ delicta/ nō
improperasti mihi. beneficia non detraxisti
ꝓpter crimina. toleraſti patienter omnia
mea flagitia/ custodisti me ne vltra ea que
feci committerem grauiora. Nō fecisti mi
hi ꝑm peccata mea/ nec iuxta iniq̄tates me
as. Non tribuisti ꝓ malis mala/ sed pro
malis bona. Nō intulisti mihi opprobria
non irrogorasti conuicia. retraxisti manuꝫ
vltricem vibrantemꝫ super me vindicte gla
dium. distulisti sententie mortis executionē
¶ suspendisti iudicium et iusticiam/ proro
gasti spe correctionis vite mee terminum ⁊
peccatorum meorum vltionem dignissimā/
vsqꝫ in horā presentē misericorditer aueꝛ
tisti in miserationibus tuis multis factum
est vt non sim consumptus ne perpetuum
sustineam salutis ꝓiudicium. patrie
monij celestis iacturam. beate visionis ca
rentiam. damnum corporis et anime dam
nationis penā. nō morituri vermis/ volo
rem. inextinguibilis ignis incendium. stri
dorem dentiū tenebras fletū. luctum ⁊ gra
uamen. ¶ Ex ꝓmissis igitur domine si a me
faciē auerteris ⁊ misericordiā desperis/ si
iniquitates meas obseruaris/ si in ira tua ar
guendo me misericordiā tuam attenueris
⁊ antique misericordie recordatus nō fue
ris. si imperpetuum mihi irascaris ⁊ miseri
cordiaꝫ a me peccatore ineternū absconde
ris/ si iusticie tue solū me iudicaturus ascē
deris/ et oblitus fueris mei finaliter miseri
mi. Sciens me pre iniquitatū mearꝫ multi
tudine et graui peccatoꝝ onere me cui labi
liter in hac vita grauatū/ nō indebite timeꝫ
quemadmodū ⁊ verisimiliter si tantis tribulationib⁹ ad
iutorē nō inuenero/ post hanc vitaꝫ me pl⁹
⁊ multo fortius aggrauari. Ideoqꝫ deꝰ mi
dexiuste/ in his scripturis lacrimarum me
arum attramento conscriptis. a te irato et
iusto iudice et a sententie tue divine iusti
cie a te placatū et misērēz patrē misericordiaꝫ q̄
tardā nescis misereri/ ⁊ cui ꝓprium est ꝑ mi
sereri ⁊ ꝑcere. qui supiorē nō hēs cū tu sis so
lus altissim⁹ ⁊ ī misericordia copiosus/ ad tribu
nal tue clemētie bonitatis ⁊ misericordie q̄ iudi
ciū superexaltat/ ī spe venie. Ego miser/ ad te
misericordem/ cui⁹ misericordie nō est numerus/
paucos et appello. Et te reginā ⁊ mīrem mi
sericordie oēsqꝫ sanctos ⁊ electos dei ⁊ spāli
vos iudices iusti cōmilitones ap̄los peto/
vt instanter instantius instantissime p me
petōre miserrimo. ad deū meū supplicter
intercedatis/ ac iteruꝫ ⁊ iterū et cum oi qua
possum deuotionis ⁊ humilitatis instātia
a te cuius misericordia plena ē omnis terra/ et p te in celis ꝓparata ⁊ ineternū edifi
cata gratiam ⁊ veniam. Et qui in misericor
dia diues es/ clementiam ⁊ misericordiam
peto mihi dari. cum ipe deus mensis/ cu
ius miserationes sunt super omnia opera
tua. qui cui volueris immo omniū misere
ris et qui gratiam ⁊ misericordiam in qua
cunqꝫ hora peccatori ingemuero mihi da
re possis et velis/ subijciens corpus et aīam
vitam res. statū et tempa mea necnō omēs
et singlos misēdie tue adherētes seu adhē

rere ꝯolentes ꝓtectioni et gratie abundantissime bonitatis ⁊ miscōie tue dñe deꝰ patrū paraclite in dini duaꝝ trinitas bñdicta ¶ Protestor etiā ꝙ ꝑsentē orationis mee deuotionē aspectibus tuis sepius publicāde actiones et vitā auxilio tuo ꝙto celeriꝰ potero corrigere ⁊ emēdare volo. ¶ Rogo etiam te fili dei crucifixe/ vt lateris tui vulnerem. pater ignosce illis qꝝ nesciūt quid faciunt consignasti/ ⁊ in qua ꝑ tua reuerētia diuine ꝓuocationis miscōie clementē consignes ⁊ eam misericordie multe facere diuina Jobes efficacem. ¶ Requirēs te sacer scribi cōmisse virgini matri cum exoratione pro me publices. ¶ Et tu regia misericordie eam cum ostensione pro me pectoris vberum tuorum, quez genuisti dei filio nostri cū oblatione ꝑ me passionis sanguinis vulnerū tuorum ⁊ mortis offeras/ accepta bilemqꝫ facias alme trinitati/ vt ꝑ eā ⁊ alia pietatis opa gratiā ⁊ misericordiā/ peccatorum remissionē ⁊ veniā requiem ⁊ vitā merear sempiternam. Amen.

¶ Sequitur oratio apostolorum.

Quia iusticiā meaz tāꝫ fragilitatis ⁊ demeritī tuis intolerabilē decisionem iusticie/ sub spe venie humiliter appellasti. Idcirco quia misericordia te redemi in misericordia te saluū feci/ misericordiam do cui/ misericordiam et non mortez volui/ misericors sum/ miserator longanimis et multum misericors/ immo sum pater misericordiarum ¶ et quia regina glorie mater misericordie mater mea astat a dextris meis/ pro te bona loquens/ ⁊ misericordiam postulans/ cui nō est mihi fas aliqd denegare ob reuerentiam ⁊ pietatem multitudinis misericordie mee. et intercessionez matris mee/ omniumqꝫ electorum/ gratie et misericordie in gloria participum. Apto, tibiqꝫ vt misericordiam consequar. omnium dierum vite tue terminum pemptorum ad prosecutionem misericordie et pius assecutionem assigno. Ac clatam contra te sententiam iusticie mee. ꝓpicius relaxo. Ita vt si vsqꝫ in finē misericors fueris/ misericordiam tū meam qū aliqū pecces a te non despergam vt damnem. neqꝫ nocebo/ in veritate mea/ vt abijciā te in finē. sed ꝑ peccato vapulabis. sed tū nō peribis.

¶ Finit.

¶ Tractatus eiusdem de oratione et suo valore.

¶ Prima pars.

Oportet sp orare ⁊ nō deficē Scripsit Tullius accuratissime cōmentariū fratri suo de petitione romani ꝓsulatus/ suadens vt in omni loco sedens ⁊ ambulans recogitet secum assidue Quis es tu qui petis/ quid petis/ ecꝫ quibus petis. Subijt animū/ scribere tibi germane charissime de petitione/ nō terrestris consulatus sed celestis incolatus. Ad hoc enī professionem tuam vocationem tuam. sacerdotiuz tuum dedicata esse memineris/ Proponas igitē in omni meditatione tua. in omni opatione tua loco et tpe. quis et cui es qui oras. quem vel quos oras. quid vel pro quibus oras? Cetez quodlibz istorum cōstringito sub ꝓsideratione quadruplici/ ne ꝓfusionem infinita quedā mentis euagatio parturiat

Q ¶ quis es qui oras? Si ad ꝓpria merita respexeris/ incertus es an amore vel odio dignus sis. Incertꝰ idcirco ne tremenda cadat super te illa sententia. Cum is qui displicet (inquit beatꝰ Gregorius) ad intercedendum mittitur/ irati animus ad deteriora prouocat. Porro certus dicere poteris cum Esaia. Omnes iusticie nostre quasi pannus menstruate. Certus preterea dicere potes cum Daniele. Non in iustificationibus nostris prosternimus preces nostras cōte Nihilominus tibi cōscius esse potes si fidem. si spem si delectionem. si dona tibi cetera quedam contulit deus. que scire que recognoscē potes esse gratis data quis si gratum te sa-

tiant et non potius confundant ingratitudinem tuam prorsus ignoras. Ora tamen in meditatione tua/cum humilitate/et virtute donorum celestium gratis datorum. quoniam prius motus illorum est impetrare magna. sicut fidei etiam informis facere miracula. sicut spei liberationem impetrare. sicut dilectionis dilectionem recipro cam exorquere quodammodo. Iuxta illud proverbij/Si vis amari ama. Et ita de reliquis virtutibus donis beatitudinibus suo modo dici potest. et hoc q̄ late pateat videas.

¶ Secundo recogites in ipa meditatione tua. professionem in monasterio et in sacerdotio consecrationem. videbis te constitutum et peculiariter dedicatū vt sis veluti q̄ stor aliquis. q̄ p languētibus et indigentibus in hospitali magno totius orbis etiam vsq; ad carceres purgatorij/querere debeas elemosynam. nō tam corporaliter q̄ spiritualiē sustentantē. Petas igit ne respiciat dignitas tua ignauia tua/sz aliena miseria p cui⁹ sublenamine q̄ris misceriaz/quā vt nō impediat pria mia tua/supplex pete.

¶ Proinde ctio vlē meditatō tua/in q̄b⁹ vbis vl'o pib⁹ oras deum. Nā multa sunt priuilegiata q̄ sortiunt efficatiā nedū ex operante sed ex quadam vi opis operati/ put in eucharistie cōsecratione et sumptione et aliorum sacramentoz ministratione e quādaz vim suscipiunt/ex pte diuini et ecclesiastici mandati. Sicut et oratio dñica quā deus p se fecit. Sicut hore canonice vel cetere orationes quas eccīa dicendas instituit. Alia etiā sunt opa p quibus indulgentias pontifex dedit. Dic igitur deo. dic eccīe. Exurge i pcepto qō mādasti. ¶ Demū q̄rito meditationē tuā querte quoz sis minister/ad orandum vicz deū missus institutus. rogatus vel obligatus. Sit hoc ex generis pquitate. sit ex elemosynarū susceptione. sit ex amicitie vicissitudine seu requisitione. quoniam si mittentes sunt in gratia quem admodum sunt omnes in carcere purgatorij et plurimi ex hospitali magno psentis seculi. tua non critingrata neq; prorsus inefficax oratio etiaz si peccatoris. Patur ex emplum dum mittit p seruū neq; a domino bone intentionis elemosynā petentib⁹.

¶ Vides igitur quis et qualis sis q̄ oras. q̄ donis gratuitis nō omnino carere. Tas meditaboz institutus es. q̄ dei pceptū et ecclesie mandatū et thesaurū habes. q̄ ab alio missus et iussus es.

Alterum principale quod ipsa tibi meditatio tua debz sugerere ē quem vel quos oras. Et quidem ō omnipotētis dei immensa liberalitate/cui pprium est misereri semper et parcere/q̄ omnipotentiam suam parcendo maxime et miserendo manifestat. cuius indigentiaz/nulla peccatorum/nulla flagitiorum/nulla scelerum quantumcunq; multiplicatoz enormitas/supare valet. Adultū pfuerit hec ex intima cordis humilitate fide subnixa/vigilaci meditatione ruminasse. etiā vbi nihil in se quod nō merito displicere possit inueniat. ¶ Leterū. q̄ mos humanus hoc hz vt mediatores et intercessores quereat omnipotens aliquis rogādus est. Cūm pterea recte pronunciauit Dionisius hanc esse legem diuinitatis/vt ad suprema reducant infima p media. Tu iuxta consiliū Iobi. Ad aliquem sanctorū conuertere. Qs agere potes sub q̄druplici meditatiōe. ¶ Conuertere igitur ad aliquem sanctoz vel sanctam. qui deo proximior est in glorificatione, sicut et maioris meriti fuit. quādmodum de anima christi. de beata virgine matre dei de iusto ioseph sponso suo de beato Iohe baptista. et sanctis apīis et de sublimibus angeloz ordinibus/martiribus cōfessoribus. virginibus et pnitentibus. sanctis cōstat. ¶ Aut ideo certe secundo ad aliquez sanctoruz conuertere. qui familiarior q̄dā deuotione tibi cognitus est. vt patron⁹ ecclesie i qua baptismū suscepisti. aut in quo beneficium vel ordinem sortitus es vel cuius ingressus es sanctum templuz. Est oraz dus pterea sanctus cuius nomine insigniris. Est orandus ille cuius virtutes et vitā mirari soles et colere cognitā ex litteris. Benigz mira fiducia sp adorandus est angel⁹ ppe custo die deputat⁹. ¶ Aut tertio turis sitatibus aliquibus subleuandis vel p impetranda speciali quadā gratia. qui sanctus vel sancta priuilegiatum donum recepisse memoratur a deo vt pro talibus opēferat. Diuisiones eiū gratiarū sunt. sicut gradiq;

apostolus, quod verum est nedum de viatoribus sed etiã beatis. Sub quo respectu canit ecclesia de quolibet sanctorꝝ. Nõ est inuentus similis illi. ¶ Proficit insup ꝙrorem aliquarũ psonarũ sive mortue sint sive viuentes quã pbatam esse vl̃ fuisse coronã. Nihil enim impedit/quo minꝰ oratio nostra cõuertatur ad huiusmodi psonas peculiariter et secreta quadã deuotione. Quis ipas non canonizauerit ecclesia. In quibus quid aliud veneramur ꝙ relucentem in eis multiformem dei bonitatem. Que vbicunqꝫ et qualitercunqꝫ visa fuerit apparẽ potest absqꝫ piculo coli et suscipi deuoto meus amplexu. ¶ Complectit hec meditatio pueros innocẽtes nĩ generis ꝙs iõ mortui sunt. ¶ Complectit et parentes nostros affines alios in quibꝰ gloria quã eos habere pie credimus. naturalẽ et ingenitũ amorẽ non tollit sed pficit et auget

Recogites ad extremũ in ipa meditatione tua/quid vel pro quibus oraz. Quem modum sub compendio reducimus ad quaternarium:

¶ Quidam sunt in gratia, sicut defuncti in purgatorio. vel plurimi viuentes in seculo pro quibus est deo placens oratio quemadmodũ fit dũ p amico ad amicũ defert intercessio. ¶ Inueniunt alij quoz laudabilis conuersatio/plurimum edificat ecclesiam qui si caderent/fierent in horendum scandalũ omniũ dñi viuentiũ fabulã. ¶ Aut tales sunt quoz cõuersio valde pficeret reipublice seu christianitati saltem vt in hoc nõ relinqueret dñs virgã peccatorũ sup sortem iustorũ vel populoz aflictorum. Alij sunt p quibus est orandũ quatinus vbi sup abundauit delictũ. sup abundet gratia. qui sunt supramodũ pectatores p̃secutores et hostes acerrimi. Tu me tue placens deo pete ab eo vt vias tuas dirigat. omniaqꝫ tua consilia in eo permaneant. Insup quid ab eo postules. i. solidũ et stabile bonã eterne felicitatis. Reminiscere conformiter ad hanc meditationez tuã diuctoz. qñ qui suoz maxime domesticoz curã nõ habet in oratiõe sua/fidem negauit et est infideli deterior. Sit in õmnibus et pro omnibus cardo desideriozꝫ tuoz et orationũ voluntas dei bene placens et pfecta. Exaudiat pete cardinẽ hunc desideriozum tuoz quomodolibet disposuerit deus. p anima iusticie a dextris psperitatis et a sinistris aduersitatis p infamiã et bonã famã. et satis est. Noctandẽ p cõpto tene/ꝙ pmisse cõsiderationes et siles pficiũt apud eos qui seipos ad oronẽ ptinuo vsu voluerint extendere sive exercere. Quẽ admodũ Cicero tullius ptestat̃/ dum elocutie pcepta tradit dicens ꝙ si deest exercitatio/modicũ vel nihil ars proficit. bo multomagis obseruandũ est in preptis deorando deum alioquin verba fiunt surdo et lux ostenditur ceco. Exercitiũ vero si vigilanter affuerit/faciat sibi materiã orationis deuotem rem omnem que sub aspectu vl̃ auditu vel alio sensu se repsentauerit. Videbit subulcũ post porcos recordabit euãgelice parabole de filio prodigo et clemẽtis simo patre. videbit pauperem mendicuz et vlcerosum recordabit euangelice parabole de Lazaro et diuite epulone. Videbit diuitem multa sibi conquirentẽ in annos plurimos. Recordabitur euangelice commissionis. Stulte hac nocte animam tuaz tollent a te et que parasti cuius erunt? Videbit filios huius seculi qui habent consolationes suas/multis modis. Meditabitur que sit consolatio quã parauit deus diligẽtibꝰ se. Videbit etiã bruta aialia quãta solicitudine sicut canes domestici seruiũt homini. Meditabitur ꝙ iusto dei iudicio cõdemnant homines inobedientes et ingrati deo benefactori liberalissimo. ¶ Sic ergo oibus et p omnia discurrat tua meditatio et reperies amplissimam et semp p̃sentez materiam orationis. Considerans igit̃ attende et fac. qm̃ ita tibi diligenti deuz/omnia cooperantur in bonũ. ¶ Meditare igitur vt columba simplex et gemẽs. et sit meditatio tua in conspectu dei semper. Est autem meditatio fortis et vehemens atteꝛ tio et studium ad aliquod inuestigandum p intellectum. vel degustandum per affectum. Sic meditari inbeat qui dicebat. Gustate quo ad secundũ. et videte quo ad primum. qm̃ suauis est dominus. Rursus idem psal. ait

In meditatione mea exardescit ignis. sub intelligit illuminans intelligentiaz ⁊ inflā mans affectionē. Quod aliē fieri nequit/si nō in vnū colligat se mens nostra: comprimens et reprimens varios et vagos occursus et recursus inutiliū cogitationuz somnio similium. manu districte redargutōis. ¶ Tandē ipa meditatio que laborem habet ⁊ fructū/vertetur in contemplationem que facilis erit vt cogitatio. sed non vt cogitatio infructuosa sed fructuosior etiam meditatione. Tunc enim p ꝓtemplationē/videbit et affluet ⁊ mirabitur et dilatabitur cor tuum. Nam cōtemplatio est liber ⁊ expeditus mentis intuitus in res prospiciendas vndequaqz diffusus. et in diuina spectacula suspensus. Inde fit vt sicut aliquis bñ ⁊ ꝓtinue meditas scribere cū laboriosissima tarditate. tandē puenit vt celeriter absqz labore dum incipit bene scribat. scribēs autē celeriter/neqz bñ neqz celeriē vnq̄ scribit. Ita de meditatione celestiū accipe. Inuabit aūt te lectio erudiens/oratio lactans meditatio ꝓut dictū est pascens vt ꝓtēplatio suauiter delectans. nutriens ⁊ diuinitꝰ afficiens subsequaē.

Secunda pars ⁊

Quantum valet (vt testatur Jacobus apostolus) deprecatō iusti assidua. De petitione nō romani consulatus vt Cicero Tullius: sed celestis incolatus scripsit ibi frater charissime. ex quo plecto siue inspecto. potest illa consequenter solui dubitatio que multos inquietat. Quid ⁊q̄ tum valeat oratio. si p multis. si p amicis si p se tantū quātum p vno p inimico. p alieno? ¶ Incidit autem protinus distinctio de triplici facie petitionis/qua orās nititur impetrare. aut per modum fit liberalis et gratuite donationis. aut p modū meritorie actionis/aut per moduz satisfactiue recompensationis.

Primū respicit liberalissimā donātis misericordiaz absqz respectu ad merita quecunqz ipsius orantis vel alterius p quo fit oratio. Et quoniam sicut misericordiarum dei non est numerus pondus vel mensura. sic non cadit sub nostra numeratione/vel mensura quid ⁊ quātū quibꝰ ⁊ det. qui prior nos diligit pura et gratuita voluntate cuius voluntatis nō est querenda ratio que frequenter vbi supabūdauit delictū. facit et gratiā superabūdare. Exemplū in rege qui suos incarceratos omittit q̄nqz liberos absqz ꝓcio vel mercede ad hoc ipm sue liberalitatis virtus trahit. ¶ Dicit frequentissimus apud sacrā scripturam modus oronis sancto⁊ patrū atqz prophetarum.

Puro si fit petitio p modum meritorie actiōis tunc nullus impetrat de condigno qui caret charitate. Qui vero charitatem habet/eo (ceteris paribus) est efficatior oratio sua p seipso quo ad premium essentiale beatificum. ꝓmerēdum quo feruor charitatis et conatus fuerit maior. Ceterum si de premio loquimur accidentali siue sit illud premium eternum in celis. siue sit transitorium ⁊ temporale in terris. Dicimus ⁊ formiter ad cōmunē theologorū sententiam q̄ essentiale ꝓmiz nō inde minuitur si actio meruit qualecunqz tale premiū quod vocamus accidentale. ¶ Est aūt tale illud premiū qđ nō habꝫ p obiecto visionem dei claram cū fruitiōe cōsequente eā. qm essentialis beatitudo/in omnibus his actibus/ab ecclesia ponit integraliter. Confestim ex hoc infertur q̄ oratio si p quantū multis fiat. si p alijs q̄ se. si de inimicis/ipa tamē equali charitate ꝓmium essentiale semp equale mereē. Secō premio accidentali. eo q̄ p varietate petitionum/⁊ meritū variat. Unde plus de vno premio ceteris paribꝰ mereē aliqs p vno q̄ p multis ⁊ p se q̄ p alijs/ ⁊ p bonis q̄ p malis. ⁊ pro amicis q̄ inimicis. Exēplū de rege. qui ad meritū solū orantis respiciens. liberat citius vnū captiuū q̄ multos. et seipm orantem q̄ alios. ⁊ amicū orantis citius exaudiet q̄ inimicū

Postremo si consideret oratio fieri p modū terciū. satisfactorie. recōpensationis erit necessaria multiplicio difficilior. Separatis igitur duobus respectibus primis ab ipa oratione/dum merititur vel soli diuine liberalitati. vel soli

meritorie ꝛ charitatiue actioni. ¶ Inuenim⁹ primo gratias gratis datas quibus innitit⁹ tur oratio sicut sunt fides et spes. etiam in fomes. ¶ Inuenimus scdo opm penalitatē sicut in ieiunio sumpto generaliter ꝓ omni corpis afflictiōe. ¶ Tertio inuenim⁹ opes syna sumpta generaliter pro omni ope mi sericordie spirituali vel corporali. ¶ Inueni mus quarto operū dignitatē sicut est oratō tis in deū ꝓ pium et humilē affectum. ¶ Qui to inuenimus opa priuilegiata in quibus est valor virtute operis operati sicut in sacē mentorum ministratione vel susceptiōe. q̄ virtutem habēt ab institutiōe ꝛ merito cri sti. etiam vbi nullū a desset meritū vel digni tas ministri. ¶ Inuenimus sexto opa. aliter ꝛ aliunde priuilegiata. sicut sunt indulgētie sicut sunt benedictiones p ecclesiam ordia tē/sicut orationes vice sua facte. ¶ Hic demū orationes per alios in gratia stantes fieri commisse.

Donamus igit̄ aliqua conformi ter ad hanc sextuplicem distinctiō onem. ¶ Et primo q̄ ceteris pari bus (sit semp sunt sequentia intelligenda) petitio facta tanq̄ satisfactoria recompen satio. nunq̄ ita valet ꝓ multis sicut ꝓ vno ¶ stis em̄/sit iustitia quedē cōmutatiua tā q̄ pcij ad pciū vt si duo sint in carcere quili bet ꝓ decem solidis/ expediē vnus citius dū pbenē decē solidi ꝓ se vno/q̄ si ꝓ duo bus tantūmodo donarent̄

Haplius satisfactoria recompensa tio pro delictis quāto penalior ꝛa cerbior est tanto ceteris paribus fit acceptior ꝛ eo magis quo fuerit in eadē pl⁹ de voluntario rationis. ¶ Est em̄ satisfactio redditio voluntaria alicuius alias debiti. ¶ Idcirco ponimus largo nomine/triplicez in homine voluntatem. ¶ Vnā sensualitatis ¶ Alterā rationis inferioris. ¶ Tertiam ratio nis superioris. ¶ Obuiat autem pena/volun tati sensualitatis. ¶ Alioquin iam nō eēt pe nalitas. voluntas vero rationis/acceptat eā q̄nq̄ punitiue. quod fit dū nō remurmu rat aduersus ipaz sed tolerat eā sicut ī pur gatorio. ¶ Quādoq̄ vero vult positiue. qō fit dum ratio letanter eam acceptat. ita vt no lit etiaz si posset ea carere. sicut (vbi causa) viatores sponte penitentes in ieiunio sacco et cinere. sicut egritudine corpali. sicut iniu riarū voluntaria ꝛ discreta ppessione. sicut veniq̄ in temptationū spiritualiū plusq̄z dici pōt inquietudine. ¶ Habet itaq̄ (sicut pclare quidā ait) ipa tribulatio vocē oratiō nis. vt lazarus tot linguas habuit: q̄t vul nera tolerauit ꝛc̄.

Discamus cōsequenter iuxta priorē distinctionez q̄ opa que sunt alijs vtilia sicut elemosyna tam spiritua lis q̄ corpalis/satisfaciūt varie/iuxta fruc tuum varietatem qui diuinē in alios/ ꝓ diuersitate illos recipientiū ¶ Quevero sint et quot opa misericordie. satis vulgatū est ¶ Attendiē hic obligatio qua constringiē il le cui fit elemosyna. vicissitudinē. s. reddere vt vel orando vel ieiunando vel aliqō tale faciendo.

Puto si considereē satisfactio que fit p orationem/secluso respectu ad charitatem/illa frequenter habet sine forti meditatione vel vehementi/iunctā cum ea penitentiā: idcirco habet vim satisfactiōis tamen differenter iuxta sui cōtinuationem maiorem que fit simpliciter/aut actualiter aut virtualiter aut solū habitualiē. ¶ Exemplū damus in simili. q̄ nō omnia possum⁹ sub hac brevitate/plena rōne discutere. ¶ Ecce pegrinator aliquis ad sanctū Jacobuz hic ambulat nōnunq̄ ꝛ mouet cū actuali recogitatione sua sue pegrinationis/ambu lat aliquando sed de pegrinatione sua nihil recogitat actu. continuat tamen motū In virtute deliberationis prime qua consti tuat peregrinari. ¶ Ceterum desinit a motu quandoq̄z retinens actualem voluntatem sue peregrinationis quandoq̄z sicut in somno nihil actu considerat. ¶ In primo casu ē pegrinationis cōtinuatio duplici cōtinuitate actualiter/nature scilicet ꝛ motis. ¶ In secundo est continuatio peregrinatiōis natu re ꝛ cōtinuate motis/licet non actualiter sed virtualiter quoniam in virtute volun tatis prime continuat motum, sicut in mo tu lapidis post elapsum a manu proiscien tis/videre est. ¶ In vltimo casu reperiē dis cōtinuatō naturale/eo q̄ motus cessat rema net tamen continuatio moris. quoniā non

est apposita volūtas opposites que nolit cōtinuare peregrinatiōem. sed in habitu semper manet. Unde cum illa dicantur continua ꝑm Xristo. quorum vltima sunt vnū manet assidue continuatio moralis quantumcunq; fiat discontinuatis in ipso actu naturali/dum non interrumpitur ꝙ oppositam intentionem prime et principali intētioni/licet ipa nec actualiter in animo peregrinantis remeat. ¶Concludimus ex hiis verissimū sententie domini et saluatoris intellectum. ¶Oportet semper orare et non deficere. ¶Cum ꝙ ei deficit oratio que cepta est fieri ꝙ actualem attentionez quin continuetur in esse moris sive gratie dum non interponitur sicut nec interponi debz/discontinuitas oppositeintentionis vel culpe mortal. ¶Sic intelligit̄ preterea illud apostoli. ¶Omnia in glorā dei facite. Actu videlicet aut habitu. ¶Sic rursus illud magistrale. ¶Qui bene vivit semper orat. ¶Hoc est qui apponit in oratione sua peccatum mortale. ¶Illa semper est continua; vel actu vel habitu vl virtute.

¶Si loquimur ꝓpinde de ꝯcibus gratiis/intelligere facile est ex doctorum traditionibus ꝙtū vl quemadmodū illa de se valeant ad satisfactionē. ¶Credendum est plane ꝙ eucharistie sacramentum continet in se plenitudinē omnis gratie et meriti spiritualis nihilominus quoad satisfactionem ꝓ reatibus culparū constituit hoc sacramentū deus in numero pōdere et mensura. ita vt sit valoris finiti. finitū vero in plures ptes diuisum resultat/minus ꝓ multis ꝙ si conferret̄ in vnū. exēplum iam datum est

¶Sic de indulgentijs ꝑut sunt satisfactorie. ¶Sic de alijs iudicandū cēsemus semp ꝑsupposita circumstātiarum alia; paritate ¶Sic in sacrō pnie datur grā. et diminuit̄. vel omnis tollit̄ pena virtute sacerdotalis absolutiōis/si nō affuerit obex vel fictio. ¶Insup tradit sctūs thomas ꝙ est efficax ita sacramentū pnie in ficte accedente/ꝙ precedente fictione absolutō sacramentalis sortit̄ effectū suū. ita vt non oporteat iterū peccata confessa iterare vl repetere. ꝓportionabilit̄ ad dicta doctorū de illo qui baptizatur vnū manet in actuali voluntate peccandi. qua cessante/recipit dispositum effectum. ¶Hec opinio est si non retinetur communiter a doctoribus et regeretur communiter a doctoribus et regeretur/solutione/maiori/tanet nihilominus plurimum fragilitati nostre/et diuine pietati eo ꝙ vix sine fictionis alicuius admixtione/confitemur.

¶Quisquis tu tandē es/ordinatus ad orandū/nedū ꝓ te sz etiā ꝓ ceteris/poteris in ipa meditatione tua discutere q̄ dicta sunt/vt ab obligatiōe tua te apud deū z homines dissolnas. ¶Nihilominus si quid in me cōsilij est/noli nimium scrupulosus esse circa tue orationis numeruz pondus vel mensura. ¶Cōmitte totum istud deo/qui tribꝰ digitis potentie sapie z clementie appendit molē terre. q̄ numerat multitudinē stellaꝝ z omnibꝰ eis noia vocat. q̄ numeꝝ scit arene maris ¶Hic ipi tota spei fiducia ¶Debitor sum pater noster sua ꝓpria quā possit exiguitas mea soluere. ¶Debitor qz immemor tui vicijs me sordidans ꝓtra tua ꝓcepta et tamen mihi parcens peccantē nō damnasti. ¶Debitor iterū ꝓximis qz de labore manuū suaꝝ de sudore vultus sui comedo panem in abundantia. ¶Debitor carni mee z sāguini. ¶Debitor orantibus ꝓ me. ¶Debitor lapsi ꝓ me. ¶Et ita de reliqs absq; numero. Cogit̄ ꝑsus exactorib⁹ quid agā. quo me vertam. ¶Dñe vim patior respondē ꝓ me. ¶Sed quid rñdebis mihi/recte ꝓsus si dividas vnicuiq; illud quātulūcunq; suffragiorū qd offerre paupcula mea potest. que quāta sit solus vides. ¶Nolo calculum ponere cū singulis proximis et benefactoribus meis. ¶Tu ꝓ parte tua recipias missam istaz/tuam orationem/tu bonū opus alterū. ¶Tu sapientissime meritoruz/et suffragiorū ponderator deus/distribue singulis ꝓut vnicuiq; opus est ad vtilitatē suam et liberationē mea. ¶Exemplum in ciuilibus applico mihi. ¶Debitor itaq; nō habens vñ soluat creditoribus suis. solet vel cogitur cedere omnibus bonis suis tam habitis ꝙ habitandis retenta necessitate victus sui ꝓut ordinauerit iudex sive aduocatus suus. ¶Ita de spūalibus cedo coram te dñe et pie deus. ¶Bis ad alios redeo. ¶Legimus in vitis patruz ꝙ matrona quedaz romana nomine Melā

nia/ visitans heremitas in egypto obtulit ei trecentos solidos distribuendos in elemosynas fratrū. ¶Sed ille nec oculos quidē extulit ad eaz. sed sacculum iussit nutu suo reponi iuxta se. ¶Quod mulier attēdens/ indigne ferebat. quia illaudata remaneret ait Pater aspice. ¶Nam trecēti sunt solidi. ¶Respondit ille hec insinuares o mulier/ si ista vel mihi vel hominibus tribueres. ¶Cū vero ea deo tradis hanc oblationē/ supfluum est querere numerationē. quoniam ipsi qui numerat multitudinem stellarū et eius sapientie non est numerus.

¶Hominibus spiritualibus vt talia intelligant possūt facilius incalcari/ sed animalibus q nō sapiūt ea que sunt dei nisi p comperationē ad sua carnalia/ maior hic labor est. ¶Ponamus tamen p vtrisq; p carnalibus et spiritualibus pauculas consideraciones.

¶Z dicamus p prima. ¶Q̄ glorie cēlestis premium essentiale sicut excedit in valore liberatōz quātamlibz temporalis pene. sic meritū talis premij/ liberatōnē quātamlibet excedit huiusmodi pene. ¶Hoc dī aduersus carnales qui nichil vident in suis donationibus seu petitionibus aliud magis attendere/ q̄ modū recompēsationis satisfactorie. ¶Alioq̄n nō ita vellent (vt sic dicamus) ipi mercari. ō numero. sez missarum a quocunq; dicātur de numero psalmoz et similium. ¶Quoniā pcest alium de fieri/ vt per modum meritorie actionis/ vel etiam liberalis impetrationis per homines viuentes in fide spe et charitate. amplius et longe dignioz potest remuneratio conquiri/ nedum pro glorie celestis adeptione/ sed etiam p penarum quib⁹ obnoxij sunt liberatione. ¶Item quis nesciat sanctos et sanctas quoruz statui repugnat actio satisfactoria/ plus sepe nobis peccatoribus impetrare de venia. plus de indulgētia a pena et a culpa/ q̄ faciat nostra viatorum quantalibet afflictio. ¶Hoc in parabola vinee notauit christus qui venientes vltimo cum fine spe mercedis illud agebant denario.

¶Hadamus p altera consideratiōe periculosum est/ et stultum/ et demoniaca prauitate vehementer suspectum tā in dantibus q̄ in recipientibus/ coartare/ limitare suas oīones aut suffragia/ ad aliam vel ad illā dūtaxat psonā/ duz dat aliq̄d emolimentū tpale aut sic dicendo vel intendēdo/ q̄ hui⁹ misse suffragiū vel hec oīo vel aliud/ valeat solū tali. ¶Istud plane licitum non est neq; fieri potest neq; dz/ quī vere enunciauit qui dixit. ¶Particeps ego sū omnīū timenti. et custodi. man. tua. ¶Insup adijcimus cōsiderationi nre. q̄ pcipuum et stultū est homini semet ad suffragia aliqua ferenda obligari/ recipe tpalia p se/ vltra sustentationē honestam sm status put sapiens iudicabit. ¶Itaq; sicut opus satisfactorium non valet tantū p multis sicut p vno vel paucis. sic non potest talis eque satisfacere p deletione reatus plurimoruz/ quemadmodū deleret reatum p vnīū vel paucorum. ¶Hinc est q̄ non absolvitur dicendo missam vnam dum se ad plures/ et p pluribus obligauit ¶Nisi forte talis intercesserit obligatio/ que discretioni et bone fidei dicētis cōmissa sit iuxta necessitatis aut pie vtilitatis qualitatē. ¶Attendendo q̄ obligatus ad duas missas modo predicto/ potest per alia suffragia facere compensationem p se et suis. ita tamen q̄ bona fides semp assit. ¶Et est bona fides sm Raymundum vnū agere et nō fingere aliud Vel forte illud melius diceretur bona fide/ aliquē quid agere/ dū facit illud q̄d sibi recte vellet fieri/ aut q̄d alius p quo fit/ deberet recte sibi fieri velle. ¶Sic commendantis sic legantis intētio seruanda est. fiat tū etiā hoc vtiliter supioris prudentioris q̄z consilio vel assensu

¶Hde q̄ orationes per ecclesiam aut supiores impositē. sicut sunt bore canonice. sicut est penitentia imposita. sicut sunt suffragia pro quibus dantur in dulgētie/ plus (ceteris paribus) pficiunt q̄ peculiares institutiones. ¶Debet autem indulgentie dari discrete p pia vtilitate ad ecclesie edificationē. ac recipi cum vera pnia. puia pura pfessione sicut placet aliquibus. aut saltem habita in pposito. alioquin credens aliter dare vel recipe decipit. ¶Denicq; nihil post charitatē ita pficit videt in oīone quantū oīantis humilitas q̄ nō in iustificationib⁹ suis pternit se añ de-

ūm. q̄uis intēdere iustificatiōi sue nō omittat. non tamen in ea sed in liberalitate dei reponat spem suam. ¶ Hec autem humilitas haberi putatur ab aliquibus tota facilitate. quia sic verbo vel oratione profitentē esse faciendum sub potenti manu dei. Sed eam in affectu trahere summe difficultatis et solius diuini muneris experiuntur. qui superbam est stultā humani cordis presūptionem satagūt euincere. ¶ quotiens p̄sūptionem. quotiens obrupta pede sancte deuotionis/resurgit ocius pestis hec superbie. ¶ Neq̄ tamen efficatius ad normam humilitatis legitimam venit/q̄ si accēdit homo ad coz altum et exaltetur deus in considerationē iudiciorum suorum recogitando q̄ terribilis est in consilijs super filios hominū qui cuius vult miseretur et quem vult indurat. apud quem nemo scit an odio vel amore dignus sit. ¶ Attende tu qui superbis. quoniam ex tua conditione totaliter infectus es filius ire ⁊ massa peccati. ¶ Verū vero te tuus creator et iudex relinquat vas in contumeliam quod potest ex iustitia vl'an efficiat vas in honorem p̄o sola misericordia/tu p̄orsus ignoras. ¶ Ceterum autem tibi si te non purificaueris vsq̄ in finem. si per iustitiam semota misericordia teipsum diiudicet. etiam si quid gratie habes vel virtutis quod profecto non a te sed ab ipso suscepisti. ¶ Noli igitur gloriari noli superalios extolli. quasi tu hec nō acceperis. quasi preterea nō inde grauiori supplicio digne flagellandus sis. si ingratus. si aliorum contemptor extiteris.

¶ Sed redeamus ad orationem. ¶ Refert seneca regem anugonū Dresp̄ondisse cuidam in fine fortune hominum dum peteret ab eo obolū. ¶ Nō decet inquit regem dare munus tam exiguum. ¶ Petiit ciuitatem. respondit ipsum nō esse tanto munere ditandum cū tamen posset vt rex dare ciuitatem. et ille vt pauper obolū recipe. ¶ Tendit hec narratio/vt in omni petitione simus memores indignitatis nostre audeamus tamen petere magna nō pro recipientis sed p̄o donantis dei summa liberalitate. ¶ Hinc innitatur oportz/tota fide et fixa spe cardo desideriorū petitionumq̄ nostrarum. quia verbum dei est. Miserebor cui misereboz. ¶ Propter quod formaz nobis orandi dedit. ¶ Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. ¶ Dimittimus ⁊ nos debitoribus nostris. sicut dimitti nobis volumus et optamus. ¶ Volumus autez si recte volumus ita nobis debita dimitti primo vt nō dānemur. de hinc vt punitōē euadamus aut q̄ illam temperatam patientiāq̄ cōdignam habeam⁹ ad correctionē/nō ad vltionē nostrā. ¶ Velis ita de quolibet proximo tuo. alioq̄n time quod dicit. ¶ Et oratio eius fiat in peccatū. ¶ Et illud. Serue ne quā nōne oportuit et te misereri cōserui tui. ¶ Facile em̄ dimittit omnia q̄ fē mortis etne debitorē esse vl'scit aut formidat. ¶ Ceterum plus in alienis q̄ tuis oratiōib⁹ confidas habe. charitatem habe. et dices ex sententia. ¶ Particeps ego sum omniū timentium te ⁊ custodientiū mādata tua siue in celis siue in terra sunt. ¶ Cōstitues añ faciem considerationis tue oū licet oū tempus est miserendi/ouz nō declinauit deus in ira a te seruo suo/q̄m totus desiderabilis. totus amabilis est. nullo ad premiū. nullo ad supplicium habito respectu qui carnalem qui ad se reflexū sapit amorem. dicito cū Job ¶ Etiam si me occiderit/tū in ipo sperabo. ¶ Sic erit oratio pura sic digna domino ipse ctui. sic diliges deū ⁊ cip̄m p̄ter deum.

¶ Hec interim habui que de oratōnis valore su b aspectu multiplici disserere quā expedientius est corde pro ro simpliciq̄ frequentare iugiter/absq̄ vla (vt expressum est) intermissione. q̄ cuncta sa scrupulositate velle digitis (vt dicitur) appendere eam. q̄uis hec doctrinalis inquisitio/nō sit omnino fructu carens. Inueniatur in ea p̄cipue. ne in tantis obligatōnib⁹ de tpale subsidiuz subsequat. neq̄ tanq̄ p̄ p̄cio qō est sacrilegiū symonie. neq̄ tāq̄ p̄ sustentatione sua plus debito qō ad auaritiam ptinet. et turpem questūq̄s notaretur ¶ Sit pietas aliene miserie sit ipa charitas sit deuotō. sit amicitie grata vicissitudo. sit zelus animarū. s. t. eterne vite retributio. sit allocutionis diuine vel cedo dignitasq̄/principium sit motuū orationis tue.

Descendamus ꝑticulares casus aliꝫ. qñ ꝓmões vniuersales in moralib⁹ (dicēte Aristote. ¶ teste expientia) minus ꝓsunt aut eruditi. quēadmodū videē est in ꝓceptis medicine. Necꝫ oꝑtet ēptare de singulꝭ ꝑticularib⁹ qm infinita sunt. ¶ iō nec differē necesse. ¶ Hꝫ nāt in deū. sic ¶ ab eodē hꝫ oriū. Audi hie viri est vt ambulet ¶ dirigat gressus suos. Hinc vns sctōꝝ Pete (inqt a deo filiū suū instruēs) vt vias tuas dirigat. Decigitur petitio/qñ silr dirigi hz a deo orabat ꝓphēta. Dirigaē dñe oro mea sicut incensum in cōspectu tuo. Quā directiōis necessitatē attendens ꝓba tribuit illā deo dicens. Non ficebor nisi dñe in directione cordis ¶ Est igitur actu dignū/q̄ sit illa oronis sicut incensum directio ¶ Et videē q̄ sit intētio cordis in deū vel erga deū/q̄ intētio dū manet recta ¶ imꝑturbata sicut vgula fumi invo ꝓirruentiū fantasiarꝫ ¶ cogitationū vētum nubila/agitaē rumpit dissipaē/vt cadat et rectitudine necesse est. Nihilomin⁹ interruptio talis nō sp est viciosa vel cursꝰ penitus in deū orationis impeditiua. Vnꝫ pōt sub distinctiōe fieri ꝓmo de intētiōe q̄ requirit ¶ sufficit ī oratione. ¶ vel sub alio forte noīe cōmuniori de attentiōe vocal' vide licet oronis. vt in ꝓlatōe hymnoꝝ cāticoꝝ et horarū canonicarꝫ. Hec em̄ questio diuturnum cedit in vsum.

¶ Sciendū itaqꝫ multiplex attentio siue intentiōis cordial' directio. vna actu alis alia habitual' alia q̄si media. s. virtualis. ¶ Rursus harū q̄libet dividit/qñ alia fert in solas voces ¶ vba. Alia in verboꝝ significatōes. Alia nec verboꝝ nec significatōes attēdit. sed ī affectus aliquos circa celestia et diuina trāsit. et hoc siue in bonos vl' viciosos ¶ malos. ¶ Dicitur ixta hoc ꝓmo. q̄ attentio actual' ad verboꝝ significatiōes/nō reqrit ad oronis directionem. Perspicuū fit hoc in laicis dicētibus vel audientibus ea quoꝝ significationes penitus ignorant. vt sūt septē psalmi et missa. Dicit cōsequēt q̄ actualis attentio circa voces orationis et verba. nō semꝑ requiritur ad orationis directionē debitā/ad sufficientē ꝓtinuationē. alioquin nulla esset iu via aut vir esset oratio nō discōtinuata. ¶ Exemplū legimus de q̄dā q̄volente rusticū ꝓuincere ō cordis instabilitate dū fit oro. nā ille deuotū se simulabat et attentū pollicit⁹ est se datuꝝ sibi asinū/si possꝫ orationez dominicā nihil aliud actualiter cogitans ꝑficere. Qui moꝝ vt ad orationē diuertit/securus de asinini lucro. cepit distrahi in hanc cogitationē si sellam habituru erat cum asino. ¶ Qui tandē ad se rediens et se redarguens/instabilitatē sui cordis ꝓfessus est. ¶ Exemplū aliud est de pegrinatiōis continuatione. que nō requirit assiduā passum suoꝝ dinumerationē necꝫ terminum quo ꝓueniendū actualem recogitationem Additur q̄ stat oratōnem sicut ¶ peregrinationem discontinuari quo ad esse naturale que ꝓtinua tñ erit in suo morali esse. sicut et ecōtra. ꝑut statim deducē.

¶ De habituali attētione amplius loquamur q̄ illa videlicet non semꝑ sufficit ad continuationem orationis conseruandā. Stat enim aliquem esse/qui iā multo tempore ꝓposuit actualiter/¶ habitualiter retinet in animo. dicere septez psal. integraliter ¶ attente. qui nō dicet illos vel interruptissime dicet/tali interruptōne que contrariatur morali orationis vnitati ¶ habet itaqꝫ quelibet actio moralis/suam et continuationem moralem. quare circumstantie ad bonitatem morum requisite sunt apposite ¶ retente in hmōi actione. Cum autem apponit circumstantia malis moribus cōtraria. q̄tuis maneat eadem actio ineſſe suo naturali sicut est idem motus in pegrinando. variat tñ in esse morali. vt sicꝫ motū pegrinatiōis ꝓtinuet ꝓpē auaritiam ¶ rapinam aut libidinis expletionē Si vero in orationis voce/apponit circumstantiā attentioni debite contrariaz ¶ incōpossibilem scienter cum ꝓposito ¶ assensu deliberato/tunc est discontinuatio moral'. secus si nescienter ¶ inaduertenter hoc fuerit factum iudicabitur.

Preterea dicimus/ꝙ virtualis attẽtio seu cordis directionꝰ interrupta de libertate pactualem attentionẽ sibi moraliter cõtrariã/ sufficit vt oratio dicatur ptinua in esse morali vel moraliter ⁊ si nõ sp naturaliẽ vel in esse naturali. Est aũt virtualis attentio quã genuit actualis ꝙa transeunte/ remanet eius virtus in corde orantis. que .s. virtus. orationem sufficit ptinuare etiã vbi cor euagatur actualiter ⁊ inadtenter circa cetera multa. Experimur hec nedũ quotidie sed ĩ omni fere hora vel momento. Exemplũ naturale est in actu sagittẽ que mouetur post quietẽ sagittantis ⁊ nauis cessantibus nautis. Immo sic habet omnis ars pfecte habituata/ ꝙ frequenter in actione sua nequaq̃ deliberat. Docent hoc cithariste scriptores ⁊ mechanici alij fere omnes

Licim⁹ ꝓmissis. Quisq; orat vocaliter otiõez quã tenẽr exoluẽ (qr de voluntarijs nõ oportet repetitionẽ fieri) si petpit orãs ꝙ euagat̃/ nec attendit ad verba vl ad sniam si facit hoc ex inadtentia ⁊ displicet sibi dũ aduertit. nequaq̃ dicẽdus est interrũpere orationẽ nec ad iterationẽ obligat̃. imo staret reiterationẽ talẽ frequenter fieri nedũ supuacuam sed ⁊ nociuã. pcipue si in quentibus laborat. vbi societate quibus esset effendiendi osum iuuare tenẽr. Nequaq̃ dz faciles superbõi inadtertẽtia ⁊ obliuiõe scrupulos sibi formare. alioq̃n nũq̃ põt cor suũ quietare. qr nitit̃ ad impossibile sibi p naturã vel cõplexionẽ. vel consuetudinez vel fantasie turbationẽ que nũq̃ põt (sicut tradũt medici) quiescere. sicut nec aer vel mare dum agitantur assiduitate ventoꝝ requiescunt. Addunt aliqui rationẽ dicentes. Simile ẽ in natura. quesicut nouas semp deproperat edere formas naturales i materia sic eadẽ a celestibus influentijs ⁊ intelligentias nouas iugiter formas intentionales agitat ac renouat in organis sensuũ interioruz. q̃ sunt sensus cõmunis ⁊ fantasia ⁊ estimatiua que in speculi similitudinem recipiunt irradiatões corporum supioꝝ. ⁊ (vt volunt aliqui) intelligentiaꝝ. Attamẽ qnãcũ ⁊ quouscq; dictũ hoc veritatẽ habeat. maiorem requirit inuestigationẽ. Quacũq; aũt ex cã pueniat. nos experimẽto ꝓtinuo certi/ nimus et sentimus. hãc euagatiõis necessitatem. quã si toleramus inuiti/ nec sentientes/ do ꝓsentimus. secum ferimus a pcto mortali vel venialia vo omnia quis euaserit.

Si autem deliberato cõsensu rũpimus attentionez actualem in oratione. .s. eam suspendendo/ q̃ vel attẽtio circa alia quod fieri sepe pdest ⁊ salubriter cõsuliẽ. pẽrtim dũ homo orat solus. vel cum illo qui eius moram seu diuinationẽ tolerare patuseſt. Exemplũ dum sentit aliquis in orando vehementẽ tractum cogitatiõis bone et honeste sicut predicationis faciende aue dũ externus inquirit̃ ab altero aliq̃ sup rẽ sione sibi faciendã/ siue dũ rei domestice vel officijs ꝓpriis imminens vrget vel trahit cõmoditas vt ei dem ꝓtinus intendat̃. Potens orans in his et similibus casibus vel cansis. orationem verbalẽ intermittere. aliqñ diuꝰ aliquãdo breuius. ⁊ redire postmodũ ad continuationẽ. absq; vlla pcedentium iteratõne verborum. qr stante interruptiõe actus naturalis. moralis cõtinuatio certa manet neq; fructũ orationis ꝓrsus auferre vl meritũ. Porro si quis orationẽ agere debeat in cõmuni sicut in ecclesia fit. non supponit talis interruptiõis actualẽ libertas. qñ nõ ita redire põt ad passum quẽ deseruit resumendum. Sufficit tamen in casib⁹ multis bona q̃dã ⁊ pia causa/ q̃ nõ iteranda esse q̃ fuerunt omissa sacris excusat. Vt si vnus aut duos vel tres versus alicuius psalmi dimiserit. si resumere voluerit vn decunq; turbabitur in alijs cõtinuandis. Et ideo est consultius. cũ quadã cordis penitentia vlterius pgredi. Hoc spãliter obseruandũ videtur apud religiosos ꝙ suptores eoꝝ, taliter indulgentiã cõcederẽt. immo suaderẽt ne iterationẽ facerent talẽ. que cõmunẽ orationem magis turbaret q̃ sua resumptiõ licita et anima proficeret. qua data indulgentia nulla fit transgressio. Addito q̃ nõ oportet in foro penitentiali dare formales illius quod omissum est repetitionẽ. vr gratiam ꝓprima. tertiaz ꝓ tertia ⁊c. sed sufficit ꝙ aliquid equipalens iniungat̃. Addito ꝓterea ꝙ nõ leuiter dz orans formare

sibi scrupulos sup̄ oblīōe illoꝝ que pro
ulit aut ꝓferre debuit. qm̄ memoria et re
miniscentia nō cadūt nisi sup illa que p re
flexionē sup actus nostros vel cogitatiōes
considerauimus quales reflexiōes nō fiūt
ptinue. nec vt fiant necesse est. Sufficit igi
tur ad quietationē sibi vnicuiq; faciendā/
ꝓbabilis cōiectura

Oratiōnē deniq; si ḳs illā dūtaxat q̄
sub p̄cepto cadit. sciēnē interrūpit/
p actualē attentionē ad alia. et eua
cuationē oꝛōnis attentioni p̄riā sciēnē et cū
ꝓposito. Sic q̄ aduerterit hmōi distractō
nē tā nō curat repellere. sed vult ꝓgredi
in oꝛōne. talis vel peccat. vel resumere oꝛ il
lud qō i tali volūtaria distractiōe ꝓlatū ē.

¶ Nihilomin⁹ attendendū videt in casi
bus nōnullis. q̄ nō optet oꝛantē sp conari
tota solicitudine ꝓtinere coꝛ suū infra ver
sitenagatio quedā. seu potius cordis laxa
tio sine forti conatu p̄cedētiū cogitatōnū
nūc hac nūc illac fluctuantiū. Et h⁹ vl' ꝓpē
tionē. vel ꝓpter cursum velocē oꝛōnis. vel
lassitudinē nature. ꝛ cerebri quādā turba
qt de sensū verboꝝ illoꝝ forte difficilium.
apud pitissimos theologos nihil intelligi
tur vel minus q̄ ꝓtinent. ¶ Būt q̄ pambu
lando fiūt minus grauāt vl' desides i ora
tione regulariuſ tn̄ obtineri ꝛ ptineri p̄t sta
bilitas coꝛdis in oratiōis attentiōe. stando
vel sedendo. vel aliter honeste quiescendo.
q̄ corpus agitando

Sꝑer est videre de attentiōe que fit in affec
tu ad deū vl' ad spūalia aliq̄ Ꝟ
qualia nō significant verba oratiōis que p
feruntur. ¶ Ingerit quippe scrupulum a
pud nonnullos dictum Bernar. sup can
tica vbi ꝓhibere videtur attentionē quāli
bet ad alia q̄ ad orationis significata ꝛ ver
ba. etiam si salutaria videantur. sicut exē
plum dat de recogitatione sermonū suoꝝ
Et addit q̄ monachus debitor est oīm ver
boꝝ oratiōis que dicunt̄ vel cantant̄ siue
a sua siue ab altera pte. ¶ Videnē hoc alijs
dicere sub alijs verbis volētes q̄ actualē at
tentio coartetur infra terminos et limites
oratiōis que dicit̄. vt si dicat̄. Beatus vir
q̄ nō abijt in cōsilio impioꝝ. hoc ꝛ nō ali
ud cogitet. Et q̄uis multa sint in psalmis
que nullam videntur habere connexionē/
aut appropriationē ad orationis materiaꝫ
nihilominus ostendit Hugo de sctō Vic
tore. in tractaculo suo de oratiōe compen
diosissime et sententiosissime cōposito mo
dos/quibus omnia trahant̄ ad orationis
formā ꝛ modū. sed nō omniū est doctrinā
hanc prompte in practicā deducere. ¶ Ve
rum huius inquisitiōis determinatio diffi
cultatē habet plurimā ꝓpter diuersos ora
tium mores. Et ne quilibet vsurpare sibi
vellet ꝓ regula generali. illō q̄ varios ha
bet exitus dū aliq̄ faciūt ꝛ facere possūt me
ritorie. id q̄ apud alios in demeritū cade
ret siue in detrimentum

Vide ꝓmo dicimus q̄ coꝛ a uetuſ
et affectum per contemplationem
potest in alia sursum rapi stare vel
versari/ quam sonant orationis sensus vel
verba. Cū em̄ finis ꝛ virtus oratiōis sit in
elevatione mentis in deū p pium ꝛ humilē
affectū/ quisquis in hoc stat vel versat/ fru
ctū adipiscitur oꝛōnis. ita tn̄ vt dū vocalis
oratio data sub p̄ceptione/ illa nō omittat.
aut non contemnat̄ ab alio ꝓlata audiri.
Si vero non imminet tale p̄ceptum vocis
exteriꝛis salubrius aliquando dimittitur
verbalis oratio q̄ ꝓferꝛ. Aliq̄ndo inquaꝫ
qm̄ potest humilitas loquentes ꝛ verboꝝ
sacem supplere minoratione in oꝛantis affe
ctu ꝛ ne nimis assuescat aliquis orationem
refugere vel horrere vocalē. vel in labore ta
li satisfactionē penalē exoluat seu pnialem.
¶ Videm⁹ ꝓterea/ quēadmodū plurimos
ḳs cuagatio cogitationū passim occurrētiū
sine lege ꝛ ordie/ nō ipedit ex toto/ q̄n facil'
ꝛ cito cū dāt opam se recoligēdi/ redeāt ad
recogitādū illa/ q̄ vox oꝛōnis exprimit/ ita
q̄ cito coꝛ sic diuertens a se. cito rursus ad
se reuertit̄ Sic longe faciliꝰ ꝛ diuinior mēs
assueta cōtemplatōi. pōt ꝓ diuersa ꝓspici
endo quaqua versum se circūferre. nūc i ce
lo sursum. nūc in terra deorsuꝫ. velut i luce
clara positū coꝛ ipius. Sic nihilominus re
uersio cum omni facilitate in ea ipsa q̄ pro
nūciata sunt aut q̄ dicit̄ attēdenda.

Vne alia duo. vnū bonū. malū alte
rū q̄ coꝛ ipedit̄ ne dirigat̄ actualē at

tentio vel intentio sua. super orationis sen/sum vel verba. ¶ Unus est meditatio et hec quidem in se est bona qñ circa bona versa/tur. alioquin non esset meditatio sed men/dax et curiosa ꝑsentatio. ¶ Aliud est fortis habituatio/ que versatur circa res aliquas terrenas inutiles vl̃ noxias cogitando. vt philocaptus cogitat de amica. auarus de lu/cro vel damno. iracundus de vindicta. ⁊ ita de reliquis.

¶ Secundis istis/nō oportet dubi/tare/quin impedimētū plurimū af/ferat ad ōrationis attentionē/talis ha/bituatio. ita vt qñq; nedū vnī psalmi ver/sus/sed totus psalmꝰ imo vnius hore spa/cium que decantat velut in oblivione de/ponitur. q̄ tamē oblivio vel euagatio si nō/ placeat. dū animaduertit. sed vnici queritī reliquis/nō obligat ob anditis ad reitera/tionem faciendā de necessitate. q̄uis absq; peccato nō fuerit. ¶ Non em̄ cadit ꝑceptum ecclie sup̄ oratione vocali q̄ fiat cū actuali attentione/neq; de ea iudicat sicut nec ob/ligat eā fieri ex charitate. ¶ Optet etiā q̄ deli/berato ꝓfecto ꝓsensu nō interrupat moraliꝫ vocalis oratio que data est sub ꝑcepto.

¶ Duro ō meditatiōe q̄ est fortis ⁊ ve/hemēs cordis attētio ad aliqd inue/niendū. difficiliꝰ ⁊ diffinitiue loq et vniuersaliꝫ. ¶ In viq; meditatio celestiū bo/nox sine donox. sit volūtarie admittenda/ dū vocaliē orandū est. ¶ Ut exēpli gra. dicat aliqs ¶ Ne ne infurore tuo arguas me/neq; in ira tua corri. me. ¶ Miserere mei dñe qm infirmus sum. ¶ Et occurret sibi in mentem triplex iudiciū dei. vnū in inferno. aliud i purgatorio/aliud in hoc mūdo. ¶ Et trahet ipm meditatio/fortiter ⁊ voluntarie et stu/diose quatinus possit ꝑm hec tria. duci i af/fectū cordis. horrēdo iudiciū inferni. timē/do iudiciuz purgatorij. q̄redo iudiciū i hoc/ mūdo ꝑm misēdiam dei dicens. ¶ Fac mecū ꝑm misericordiā tuā dñe ⁊ ꝑm iudiciū dili/gentiū nomen tuū. ¶ Querimus si talis ōmo/ratio fieri possit aut aliqñ debeat volunta/rie/tpe orationis debite. ¶ Nā si fiat inaduer/tenter et absq; ꝓsensu deliberato/ꝓstat q; nō obligat ad reiterationē/⁊ minus q̄ vicios̄a habituatio. ¶ Et ideo apparet mihi ⁊ vi/deē tutius esse/attentis attendendis/q; hu/iusmōi meditatio volūtaria nō debeat ad/mitti tpe orationis debite. sed vel deseri. vl̃ in aliud tempus ſseruari. ¶ Uno circa vi/sum est a liquibus q; multiplicatio/ tāta orationū vocaliū/qualis obseruatur in multis religionibus mirabiliē impedit a ꝑfectionis inq̄sitione q̄ pduc at ad contē/plationē de cōmuni lege necessariā. qñ sic cogitatio vertiē in meditationē ꝑfectā ⁊ vehementē cordis applicatōnē ad aliquid vnū/sic fit meditatio tanq̄ contemplatio habituationē radicatā ⁊ multiplicatā. ¶ Hec qui potest capere capiat. ¶ Fuit itaq; rarissi/mi valde inē hoīes tā religiosos q̄ seculares p̄cipue i ado lescētia ⁊ iuuēte/idonei ad ꝑceptionē ꝑfectionis ad ꝓperes scripta/ tēplationis ad ꝓgressus/ videntes imꝑfectū nostrū ⁊ attēdētes q̄ difficile est ocio bñ vti. volnerūt occupa/tionē bonā dare hoībus suis. fecerūt hoc in/ōnibus ⁊ canticis multis. ¶ Amplius ve/ro quidā obligant assistere tm̄ō facienti/bus orationes vocales/quecadmodū sunt la/ici vel etiā aliqui religiosi nō obligati pro/ tunc ꝙuentū sequi/vel dispensatione vel ex/pia ⁊ causta relaxatiōe vt ad ꝓtiora se sub/leuent. ¶ Illi tales/orationis tpe ꝑfectā exerce/re. ¶ Talis erat ¶ Augustinus. q̄ delectabatur modo mirabili in cantibus ecclesie ben̄ so/nantibus/⁊ influebant voces ille in aures suas/et eliquendo illabebat veritas in cor/ei. nisi forte ipe tūc erat magis dicēdꝰ in cō/templatiōe q̄ sola meditatiōe sublenatus. ¶ Amplius si quis fuerit exercitatus i a/quo particulari modo contemplatōnis ca/ca diuinū aliquod vel mortale. tutius ē q; in illo semet exerceat. orationis vocal' tem/pore. q̄ ad nouā cōtemplatiōis speciem. q; meditationis noue studiū se cōuertat. Bis/ferat hanc/ingerere se volenti cordis medi/tationē/in tēpus aliud suspirans et gemēs q; eā tunc admittere sibi nō concedit. ⁊ dis/cat sibimetipi/paup hominio. ¶ Melior ē obediētia q̄ meditatio. potēs est deꝰ redde/re vicem maiorem in idipm et si nō hic so/lo/ret reddet. certissime tamen in alio seculo/ vbi fiet vox laudis sine ꝑturbatōe qualibꝫ nostri cordis ipe retribuet. ¶ Deinde cog/noscāt ⁊ obseruēt oēs tā clerici q̄ laici quot/ opoꝛtet ꝺiebus ꝺominicis et festiuis inter

esse diuino seruitio. q̄ nō absoluuntur ab hoc debito dū scienter fabulationibus intenduntsed multiplicioꝛi reatu se cōstringunt/qꝛ neduꝫ non cōseruant preceptum sed ꝛ alios impediūt ꝛ in ecclesia sanctissimo dei tabernaculo/scandalū inhonoratō nemoꝫ faciunt. ¶ Stent igitur vel sedeant.et quiete ꝛ silentio animaduertant/considerā tes nedum ea que dicunt̄ vel canunt̄. sed que mystice peragūtur in ritibus ꝛ vestib⁹ ꝛ ita de reliquis.

¶ Denicꝫ attendat̄ p̄ dimissis ꝛ aliis similibus dubijs resolutiue diffinitis/q̄ doctoꝛes sancti pꝛiores vtentes rhetoricis psuasionib⁹ ꝛ in aggrauationem viciꝫ ꝛ laud̄ virtutū. non ita tractauerunt resolutōeꝫ moraliū materiaꝫ/imo nec speculabiliū. sicut doctoꝛes recētioꝛes/ qui q̄ questiones ꝛ argumenta pcesserunt ad vtrāq; partem ꝛ p̄ decisiones. ¶ Propterea magis insistendū est illis doctrinis q̄. tum ad eruditionē intellectus. licet q̄tum ad inflammationem affectus/ efficatioꝛes alie inducent̄. ¶ Addita hac sapientis admonitōe. que nos pꝛecepit deus illa cogitemus semper. Quod nō obseruant multi theologoꝝ nostri temp⁹. qui de moralib⁹ quare nō dignant̄. Sciemus inquiūt talia curiosa volumus. Cum tamen nulla sit ad cognoscendū bene ꝛ resolute scientia difficilioꝛ p pter circūstantiaꝫ innumeras varietates. Necest aliquis tam excellētis ingenij. nec a puero in hac scientia tam exercitat⁹/ qui nō inueniat qō noviter quotidie inueniat qd pius nō ita plane cognoscebat. ¶ Et plenio alioquin deficiūt scrutātes scrutinio iusto dei iudicio/hoc p̄mittente. Similiter q̄ passionibus sit alienus qui ō moꝛib⁹ iudicat.

¶ Finit.

De decem cōsideratiōnibus eiusdē cancellarij. ¶ In oratiōe dominica decem dictiones versus.

Oro pꝛes. scto⁹ scꝫ. miser. qꝛ mittoꝛ ꝛ vrgēt. Officiū. dona. debita. vis. pietas.

Oro ex affectu
- Pio
- humili
- reuerēti
  - in fide
  - spe
  - charitate

Patrē qui tot⁹ est
- Potens
- sapiens
- clemens

Sapientia.

Qui fact⁹ est nob̄
- iusticia
- sanctificatio
- redemptio
- via veritas vita

Pꝛoximitas

Sctōs in qb⁹ est
- officiositas
- charitas

Supra

Miser ex omni pte
- intra
- sub ꝛ iuxta
- Ab ecclesia

Mittoꝛ
- A sanctis
- A petentibus vitis
- A merētibus mortuis

Vrgēt sub ꝺ dicto ne triplicia sivolo
- Non criminari
- Non damnari
- Sed saluari

Regale

Officiū quasi
- Sacerdotale
- Spirituale

Gen⁹ electū. regale sacerdotiū. gens sancta.

Bona
- Nature
- Fortune
- Gratie

Debita nocēdo
- Positiue
- Priuatiue
- Occasionaliter

Mundo

Vis a ēplici hoste
- Carne
- Demonio
- Deum

Pietas ad
- Deipsum
- Pꝛoximum

Que pietas est amoꝛ ex genere consurgēs.

¶ Explicit.

¶ Sequitur expositio eiusdē ¶ Cācellarij parisien. sup dimitte nobis debita nostra ꝛc.

Pater nr̄ ꝛc. Dimitte nobis debita nr̄a sic ꝛ nos dimittimꝰ debitoꝛib⁹ nr̄is. ¶ Ego in p̄mis sic dimitto oib⁹ debi

Oratio pro peccatis

toꝝib⁹ meis vt alienis dū sunt viatores/ q̄ nullo mō vellē eos dānari. imo salutē eoꝝ desidero. te donāte ⁊ inspirāte hoc q̄ piū rectūq̄ ē. Sic dimitte mihi pr̄ nr̄. ⁊ hoc satis erit mihi. etiā si mihi aliud p̄stiter̄. q̄m cū ista dimissiōe tua ⁊ desiderio salutis nec nō ſtaret q̄ dānarer ſz saluarer. In hoc añe stat desiderioꝝ meoꝝ cardo totꝰ. ¶ Kurſ⁹ ego sic dimitto debitoꝝib⁹ meis vel alienis/ q̄ vellē eos eē bonos viros/ modestos tpateos/ ⁊ ab oi malitia correctos seu p̄uersos p tuā ineffabilē pietatem sicq̄ pinde nec sibi nocerēt nec alijs. sed p̄dessent ⁊ nullā deinceps penā mēreꝛ vt. ſ. plona fuareꝛ ⁊ desineret culpa. Sic dimitte mihi pr̄ nr̄. vt in mānsuetudie me corrigas ⁊ in vngētoꝝ tua unitate vulnera mea linias ⁊ gr̄az infundas sanitatis. ¶ Amplis⁹ vo ego sic dimitto debitoꝝib⁹ meis/ q̄ vbi nō corrigerēt a vicijs suis prauis p mānsuetudinē remissiōis. corriganē in charo ⁊ freno ac flagallis/ ne deteriores sp̄ p̄mittētes ⁊ alijs nocentes/ sibi neq̄ sp̄ existētes ⁊ eūtes p̄ prauitatē cordis sui/ in adinuētionib⁹ suis/ dānabili⁹ morīātur. Sic dimitte mihi pr̄ nr̄ debita mea. sic vt sic seca in p̄ñti ne dāner in futuro. Ita tamē vt in miscōia ⁊ miseratōib⁹ flagelles me. sicut ⁊ p̄dixi desiderare debitoꝝib⁹ meis q̄buscūq̄. ¶ Itē ego sic dimitto debitoribus meis/ q̄ licet sensualitas offensa ex dictis vt factis eoꝝ/ remurmuret ⁊ in vindictā exardescat. Nihilomin⁹ desidero fm iudicium supioꝝ rōnis/ innitentis eterne legi tue/ q̄ patiatioꝛ eēt hmōi sensualitas ⁊ q̄ in tranqllitate inimicos suos sicut et amicos sustineret q̄dez patiēter ⁊ benigne/ sic charitas sine q̄ nemo tibi placet. patiēs eſt ⁊ benigna/ neq̄ irritatur. Sic dimitte pr̄ nr̄. vt nihil aduersuz me velis agere nisi miseriocoꝛditer ⁊ benigne. q̄m si taliter volueris/ fiet vtiq̄ cū subsit cū volueris posse. Sed nō ita mihi. p̄sertim i sensualitatis bestiali ⁊ effreni motōe a q̄ tu p̄stus es alien⁹. Denigz sic dimitto debitoꝝib⁹ meis q̄ inspirāte te ⁊ donāte. ego in eoꝝ punitōez laborare vel p̄sentire deliberato aīo nollē. vijs facti ꝑtra regulas iusticie tue/ sciens te dicere Mihi vindictā. Vocaūt aliq̄n facia p te sine medio aliq̄n p iudices a te p̄stitutos i terra q̄bus dū deferē aut relinq̄ē executio iusticie ꝑtra malos/ illa p̄stus tibi reſiqñ tur ⁊ deferē. In his ꝑterea liminib⁹ stādo ⁊ desiderando vindictā. supioꝝ ratus tue iuriſdictionis nequaq̄ violatē. Quem videoꝛ tuum mihi eē pusillū/ q̄ nō sum inde cōſiturus alioꝝ/ q̄scere interim ⁊ sinere ⁊ tali desiderio vindicte/ q̄le pōt/ imo oꝛ hōe licē ter a iudicib⁹ tuis/ q̄ occupēt mens mea in tali p̄sideratōe iusticie tue. q̄ sit velit exerce re se ꝑtra me/ illa pōt in infernū p̄inus deturbare. Sit igit añ oīe desideriū meum in miscōia ⁊ miseratōe/ sup peccatores/ ora do/ flendo p eis/ sic eñ ⁊ tu misereberis cui talem prius miscōiam infuderis.

¶ Finit.

Oratio eiusdem cum

peccatoꝛ de peccatis suis multum meſtantis/ eaq̄ coram deo/ omni postposita malus/ verecūdia/ expandit.

Altissime ⁊ mitissime amatoꝛ deus hoīm creatoꝛ ⁊ gubernatoꝛ omniū creaturaꝝ/ immēse bonitatis tue confiteoꝛ omnia pcā mea quecūq̄ quoquomodo fecerit illa hora ex q̄ peccare potui vsq̄ ad hāc horam. in qua adhuc p miscōiam tuaz vis uere me pateris. Omniū vero nō possuz eē memoꝛ. qz multa sunt ⁊ facile enumerari non possunt. Sed tu misericoꝛdissime et pijssime deus cui nota sunt omnia anteq̄s fiant/ qui verus inspector cogitationū ⁊ iustissimus es scrutatoꝛ coꝛdis ⁊ renū/ tu nosti omnia peccata quecunq̄ egi vel adhuc ago/ vel intus in anima mea p occultas cogitationes vel foris per apertas opationes Et ꝑterea quia veraciter tibi hec omnia nota esse scio de his oibus que me fecisse cōtra voluntatē tuam intelligis/ coram maiestate tua ⁊ coram oīb⁹ sanctis tuis me reum ⁊ culpabilē esse confiteoꝛ. Et nisi indulgentissima miscōia tua prius subueniat/ pro motem carnis/ eterna morte me esse damnandū eternis tormētis eternaliter esse torquendū scio. ¶ Sul cissime deus scio quia me creasti ⁊ creatū miserioꝛditer dilexisti. Et quia ob hoc me creasti vt ego quoq̄ te meū creatoꝛē sicut dignū esset diligerem. tuisq̄ ꝑceptis per omnia obediēs essem.

Et hoc totū ad bonū meum fecisti. nō vt p
meum esset melior esses. vel in aliquo dior exi
stares. cui em nullo bono eges. qui tu essentia
liter ipm bonū es. a te est omnis bonus/
quicūq bonus est. Et ideo non potes esse
melior vel dicior. Et hoc nō p falsaz impo
tentiam/ sed p veram potentiā non potes.
Qui em malū potest a facit. malo suo hoc
potest a facit. sed p hanc potentiā non sur
sum ad excelsa erigē feliciter/ sed deorsum
ad ima trahit infeliciter. Hac potētia
vel potius impotētia miserabiliter seducē
tra ratōez positus. Et quasi iumento insi
pienti similis factus. telo superbie miserri
me percussus/ a prostratus te creatorē meum
misericordissimū dīm in tuis p̄ceptis que
mihi ad bonū meū si observassem dedisti
contēnēs/ a velut mēte pditus/ diuz adhuc
illuceb quasi supbe ferox. vera solicitate p
dita/ vias pditōis a mortis incurro. ac va
nitatē vanea elatōis ventū stulte a insipiē
ter sequor. Fateor clementissime deus. fa
teor coram omnipotētia tua. me nimis eē su
perbū/ vanū a omni genere elatōnis plenū
Et puto quēq in hoc seculo aliquā haberez
ptātem/ nullā posset sufferre meā supbiam.
Sed a ista supbia/ qua coram boīb grauī
ter vexor. Quis sit execrabilis a nimis picu
losa. Est em alia supbia qua cū diligēter se
crētū mētis mee nō mihi blandiēs in cho/
nō pax vexat a dissipat infelix aīma mea
aliqn vero si attingat (qd m raro accidit)
aliqd me facere qd bm estimatōez boīm vi
deatur aliqua fiducia boni/ nō pax de h
ipo supbio. Etsi aliqs inde loquat a aliquo
modo nō cuat laudare/ eū quasi stultuz a
nihil scientē despicio. Vel etiā si quasi non
curās laudatōez boīm vanā a inutilem fu
gio. nō partū in interioribus meis vbi sol de
videt/ inde gloriot. Et mirū in modū oū
laudatōez vito. eo amplius laudatōnez a
vanam gloriā appeto. Ecce deus meus
a creator meus. ecce vides me ita facere. ita
venire. a totum quod vino/ pdere. Ecce vi
des a execraris a p tali vita nō nisi pena
tor. a tormenta promittis. Subueni ergo crea
tori meo. subueni adiutor in opportunita
tibus. subueni a dirue in aīa mea. a p mec
fabilē misericordiaz tuā. destrue a p funde sup
biam meā. Ecce deus meus/ ecce confiteor
immēse bonitati tue/ veneno hui⁹ malitie
me totū eē infectū. corruptū a destructū. et
iam fere nisi misericordia tua subueniat ad ni
hilū redactū sed coram maiestate tua/ culpā
meā recognosco. reus a culpabilis. Veniā
a indulgentiaz de hoc a de oībus peccatis
meis. a te misericors deus peto. qui nō vis
mortē peccatoris/ nec letaris in perditōne
morientiuz. Hūt a alia multa que de
radice hui⁹ pestis me habere a eorum me
moleſtijs nō pax inquietari/ z sepissime atte
ri sentio q̄ similiter confiteor. a similiter de
his oībus veniā a indulgentiā reqro. Hūt
aūt hec/ videlicet ira/ impatiētia inimica
deo a oībus sanctis odiosa discordia/ in di
gnatio. rancor animi. tediū mentis. vora
citas gule. murmuratio. auaricia. rapaci
tas. a alia multa his filia. qbus vexari a af
fici lacerari a discerpi infeliciter aiam meā
cōspicio. Et p̄ter hec vnū malū sup oīa
mala malū quo tāto grauio⁹ a miserabilius
laceratū a afflictū animū meū sentio/ q̄to
a ab ipis cunabulis semp mecū fuit. mecū
crevit. In infantia. in adolescētia. in iuuē
tute/ mihi semp adhesit. nec adhuc pte sene
ctute deficientibus membris meis/ me dese
rit. Est aūt hoc malū desideriū voluptā
tis. delectatio carnalis. tempestas libidinis
que multis a varijs modis infelicē aiam
lacerauit/ dissoluit a omni vtute destituā
inanem a debilē reddidit. Fateor mitis
sime a dulcissime deus. fateor coram omni
potentia tua. me hoc ope nefario. hui⁹ ope
ris nefarij immūdis recordatōnibus. sepe
esse pollutū incensum ardores immodera
tos a inhonestos passum a nō solum mea
rum delectationū malas memorias a stul
tas recordatōes mihi nocere. sed etiā alio
malefacta/ mihi narrata. a p recordatōnes
sordidas ad memoriā reducta: cor meū nō
parum nevs iniquitatis maculare. Ecce
deus meus pissime a misericordissime de
us. q̄uis nō pudā verecundia passus/ expan
di coram te iniquitates meas/ ostendi vul
nera mea a peccam. a oēdi aiam meā ma
lis opibus maculatā. malor opm delectatio
nib⁹ infectā. malaz cogitationū recorda
tionib⁹ fedatam. de⁹ meus mia mea/ respice
ad pniam meā. a respice ad pietatē tuam a

suscipe confessionē meā. ⁊ fac mecū fm miam tuā. ¶ Si iiqtates obuauer[dñe/dñe qs sustinebit Vl' eā iustificas tua. sine mia tua poterit liberi? ⁊ propiti? esto mihi dñe/ xpiste esto pctōi. Parce pctis ⁊ iniqtatib? meis vt p tuā miam ab oib? vicijs mūdar? ⁊ purgar?/ab oib? pctis clemēter absolut? finita tpali ꝓuersatōe/ꝓduci merear ad regnū celoꝝ vbi cuz sctis oib? te laudare bñdicere ⁊ glorificare valeā in secula seculoꝝ. Amen.

¶ Finit.

Sequūtur plures tractatus de canticis compositi ab eodem cancellario parisiēn.

Proemium

GRatiā diuini talēti/nolētes invacuū recipe q̄ tot intē turbines horridos reipublice ꝓtulit occiꝺ locū / liberauit a calūnijs hoīm. dedit ad nutū necessaria. sil' attēdentes q̄m in die ꝓsperitatis mādauit dñs miam suā. ⁊ nocte tribulatōis canticū ei?. nō ocio sum. nō inutile. nō ingratū reputam?/tempestatis hac nocte ꝓfunda/de canticis scribere posteritati/si malignitas ꝓcelloſa reddiderit aures surdas et tanq̄ plēti. O q̄uis o de? optime sepandus sit/multos vt olim tpib? Helie ita nris tuos tibi reliq̄sse cultores. ¶ Cōplectit aūt q̄si sinn grādi. vbuz de canticis/plures materias seu volumia q̄s ꝓ ꝓfusione vitāda / p thomos seu tonos. p notas ⁊ notulas/tradet lectori notādas pses ex ordiū / tituli vel tabule vicem tenēs.

¶ Volumē vnū/cui? titul? est de canticoꝝ originali rone/sub hoc eu? gelico vbo. Ecce enim? vobis ⁊c. tres ꝓtinet thomos/sicut ipe ꝓlog? insinuat. iurta triplex gen? cāticorū/⁊ triplicē inuestigādi facultatē. Nam ⁊ cāticū sensuale qō tractat historia. ⁊ intellectuale qō inq̄rit philia. est diuinale seu supmētale qō sola nouit theologia. Sūt in q̄libet thomo. i. sectōe / aut si ꝓpē rem q̄ agit? tonū ꝓ symbolo dicē? malum?. Sūt inq̄ notule plures/fm tot dē pticulares ꝓpositiones vel doctrinas. Sūt in ꝓmo triginta sunt in secō. xxij. sine canonib? instfoꝝ sūt in tertio q̄quagita. ¶ Volumē alterū est de cāticordo hoc ē de cātico cordis tres habens ꝓncipales tonos cū notis ⁊ notulis. Prim? inq̄rit potissime oriam cantici cordi. hoc ē cātica cordis. a cantico oris. Vel aliter de cātico morali ⁊ rōnali cū cāticosensuali. Ii/cuius toni sunt notule q̄nquagita due. Secōs tonus descēdit ad pticulariorē cātis cordi ratōnis/cui? sunt note. xij. p notulas xxx. diuise. Terci? tonus q̄si specialiter musicā deducens ad ꝓfectum/ tractat de nouo gāma mystico ⁊ morali p. xij. nocas habentes notulas q̄dragita q̄nq̄ singulares. ¶ Volumē aliud/colligit in se tonos tres plus fm modos traditos varios q̄ ꝓ diuersitate materie. Prim? tonus cōciliat et obsequi facit/facetā elegiā cantatricē amorem dñe theologie q̄si lituū vel odarū carmen. Tomus alter sctos hz canones seu regulas amphorismos vel maxima aut theoremata de canticis p notulas q̄nquagitas. Thomus alter tertius verbū solatij multiplex in se dirigit p particulas quinquagita. Et ita iuncti simul hi duo thomi cenalogium constituunt.

Primus tractatus

de canticoꝝ originali ratione.

QEcinim? vob/nec falsa est lamētatio nim? ⁊ non planctus precentoꝝ noster xp̄s/ amatoꝝ innocentie voluit eremplis innocentū puerorū/pro nostra eruditōe plures vt nunc ad humiliatōez. nunc ad simplicitatem. vt essem? parvuli nō sensibus sed malitia. ¶ Nunc vo nos cōmouet ad spūalem canticoꝝ exercitatōez. ponēs coram oculis pueros cantātes in foro. Negz em̄ parvus refert pueros sic vel sic assuefieri in musicis cantibus ꝓut Christo. politizans docuit. et in bene instituta cōitate ꝓuenit obseruari. ¶ Nos aūt quos in dño pueros et infantes nouiter genitos effecit nouus regenerans. sic decet ⁊ expedit in foro plenus etiij frequētare canticū nūc exultatōis ad saltandum spūaliter nūc lamētatōis ꝓfialis ad plangendū. Habem? in exemplū sacre scripture libū/in quo sunt (in ta visione ē ezechielis) lamētatōes carmē ⁊ ve. Cōcordat illud apli. Gaudere cū gaudentibus. flere

rẽ cũ flẽtib⁹. qꝝ tps flẽdi ⁊ tps ridẽdi. Sub ditur cõsone vbo ꝓsit o. tps plangẽdi ⁊ tps saltãdi. Cũ aũt iuxta posteri⁹ elucidã ticũ rõnale vel morale. sit canticũ mẽtale ⁊ turã ⁊ originẽ canticoꝝ cũ suis habitudi nibus. Docebit ꝑ mundi historia. scõm grec philosophia. tertiũ theologia declarabit. ¶ Narrabit historia sacra ꝓpe genesis ini tiũ/cui ratõ supposita fide ꝛcordat. qꝝ Lu bal fuit pater canentiũ in cythara ⁊ organo Quo tpe vtpote ante diluuiũ constat illos nõ fuisse/quos gentiliũ lre tradunt carmi nũ ⁊ organoꝝ primos inuentores. Sic hi storia capit veram canticoꝝ noticiã ⁊ cau esse/primitus ex fide/qua credimus aptata sam. mundo verbo vite. ⁊ ꝙ formato adã cõ municata est ei plenitudo scientie quãtuꝝ cõueniebat illi. quo totius humani gene ris pncipiũ velut in suo seminario reside bat. nedũ in esse nature sed in bene esse mo rum ⁊ doctrine. Conijcimus hoc ideo. ꝙ⁹ soporem adductis ad se cunctis animanti bus imposuit cunctis nomina sue ꝓprietatis naturali consona. ¶ Necꝝ tale aliquid facere potuisset sine cognitione que tamen sensibus participata nõ erat. Oportuit igi tur ꝙ ex alto id atcꝝ a summo sumpsisset. ¶ Modus alter sumendi canticoꝝ origi nem fuit ductrice experientia. nunc in illis regionibus. nunc in istis. quibus musica ⁊ nunc̃ fuerat. vel ꝝm Aristo. ⁊ sequaces. de eternitatis/erore fuerat infinities variata ⁊ absq; numero defecerat atcꝝ redierat ꝝm transmutabilitates nature cuiuslibet mu tabilis innumerabiles. Additur modus alter qualis a Tullio ponẽ dum venatur quãta sit eloquẽtie si sapientie iungat̃ vtili tas. qua factuꝝ esse dicit/vt homines prius aggrestes/necꝝ ciuiliter/ neqꝝ politice neqꝝ moraliter conuenientes/conuenirẽt in vnũ modo pagum. modo domũ. modo ciuita tem. modo pintiã. modo regnũ. ꝙ simul ita iuncti ⁊ adunati/varias tã ad necessita tem ꝙ ad voluptatẽ studio vehemẽti com pererũt artes. quoniã vbi intẽderis ingeni um valet. ⁊ iuxta poetã. Labor oĩa vincit improbꝰ ⁊ duris egens in rebꝰ egestas. Duꝝ sequẽs ad priores aliqd ratõcinatiue docta

supadd it. Prestabat iuuamẽ/apta ꝓpletio ad ista vel ad illa. Ociũ nãqꝝ liberũ datuꝝ aliqbus. Sicut apud egyptios tradit Aristo. aliquos ꝙquisitis que ad vitã erant ne cessarijs ꝓpẽ admirari cepisse philosopha ri. ¶ Porro narrat Aug⁹. libro de ordine radice vnã nõ dissonã pnoribus his q̃ al to videnẽ sumpta pncipio. Loquẽs itaqꝝ de virtute vnitatis quã ingrit ⁊ facit amici tia/nõ dubitat ponere quãlibet scientiã ex amicitie ⁊ vnitatis appetitu manasse. Di cebat Aristophanes teste Aristo. j. Politi coꝝ hãc esse amicoꝝ ꝙditionẽꝝ vt vnus eẽ vellet alter. vel vn⁹ in altero. Non dissone ad verba Johãnis. Qui manet in quit in charitate in deo manet ⁊ deus in eo. ꝙ apls dicit. Qui adheret deo vn⁹ spũs est. ¶ Ve rum neqt fieri talis transmutatio qua vn⁹ amicoꝝ suu esse qđ habet in ꝓpio genere deperdito/conuertat̃ in alterũ. Jam quippe nõ maneret alter amicoꝝ. ⁊ ita nullo pacto essent duo/sed vna natura. quo quid absor dius poni nõ potest. Propriam em̃ vocem ignorabant nõnulli hereticorum vt almaricus ⁊ begardi/dum ita desipere comperti sunt. Uninuntur igitur amici non illo/ sed alio quo fas habent mõ. ¶ Hinc fuit inter homines ⁊ pcipua cura sermonis mu tui. quo latẽtes cordis sui passiones ⁊ cogi tationes cõsilia ⁊ amores/cõmodissime cõ municarent iocundeqꝝ conuiuerent. Facta est ꝓinde sup locutionib⁹ ars. que scriben do valeret apud absentes se sibi manifesta re. hec est grãmatica cõgrue loqui docens ⁊ scribere. Postmodum fuit euitanda decep tio circa veritatis inquisitionem. cum re gulis illationum quas Loyca ab hoc orta tradit. Fuerunt insuper amicoꝝ amicitie nõ quomodolibet. sed vtiliter. delectabili ter. ⁊ efficaciter indicande. qđ in rethorica facere posituꝝ est. quã possumus appellare logicam moralẽ. eo ꝙ ad moralis philoso phie pncipia viam habet. sicut Loyca scien tijs speculatiuis obsequitur. in quibus vis sermonis preciosior sine tropis viget et fi guris. Uentum est consequẽter ad mathe maticas disciplinas. que plurimũ cõferũt artibus mechanicis sine quibus vita ciui lis nõ agitur. conferunt preterea conuictui amicorum. quo fiat vita plena ornatior at

q̄ iocūdior. ¶ Sic inter ceteras artes cōparata ē magno plausu/ musica 7 ad diuinos ritus atq; cerimonias tandē adhibita. ¶ Sic apud rurricolas 7 pastores/ bucolica carmina vel egloge. comedie leges. ¶ Sic agriores satire hinc postmodū grādioribꝰ ampullose tragedie. hinc denicq; metro7 heroico7 elegiacorum. iambico7. zaphico7. 7 alio7 velut innumerabilis mꝰltitudo. ¶ Vides quēad modū musica suum cepit a natura 7 ab amore vnitatecq; p̄ mordiū. que creuit adhibitis p artē regulis 7 numeris. Quis vtiq; ñ aduertat/ boues sicut ad loquelā/ sic ad quādaz musicā velut ab infantia 7 pueritia p̄nos eē. quā inclinatōez ars et vsus p ficiūt. ¶ Hinc aiaduersuz est/ triplicē esse partitionē musice. sicut pōt ipe sonus causas tres habere. Unus ēm fit flatu. alē pulsu. alter voce vel cātu. Tres obiude musas fictio poetica dedit. put a Varrone refert Augustꝰ. quas ideo postea dixerūt nonē/ p̄pter totidem imagines/ ab excellentissimis sculptoribꝰ cū quadā supandi intentōe depictas. ¶ Cōpertū est insup/ tres dūtaxat in numeris sonoris p̄portōes eē delectabiles. Diatesseron. diapente. diapason. quas vulgari modo noīamus. tertiā. quintaz et octauā. Nec sunt plures deinceps q̄ nō reducanē ad istos. quēadmodū sexta 7 quinta sup octauaz. 7 rursus octaua dupler. Et ita p ascēsum/ quantū vel vox vel ratio fas habuerit. que cōquisitio suam habet artez propriā/ tam speculatiue q̄ practice traditam cui musice nomen damus. ¶ Docuit amplius experientia mirabiles fieri mutationes per musicā sensuale. de qua iudicat tā q̄ de obiecto p̄prio auris corpalis 7 que sola videtur apud vulgares cognita vt cōsiderata. Testes sunt historia cum philosophis 7 medicis vt martianus 7 boetius q̄bus nō discordat sacra scriptura de dauid 7 Helizeo filijsq; prophetaruz. Nōne philosophus politizans docet in politia bene instituta/ curam de musica precipue pro iuuenibus habendā esse que sit ad temperantiam 7 virtutem idonea nō petulans. non dissoluta. non agrestis. non irritans. sz nec animos muliebriter emolliens. ¶ Horāt siquidē ex victis Aristotel. vltimo politicoz expositores sui. q̄tuor esse species melodie quas ipe denoīat vel a repertoribꝰ vel a patrijs vrentibus eis/ vna vocat mixtoli dista. secunda lidista. tertia dorista. quarta frigista. ¶ Prima mouet ad compassionē secunda mollit ad concupiscentiaz. tertia ad virilitatem/ que stabilis est 7 virilis in qua sunt iuuenes instruendi vel exercendi quarta rigidior est vehementioriq; rapiēs animos ad terribilia. vel aggredienda vel sustinenda. ¶ Porro iuxta varietatem complexionum variatur complacentia auditorium melodiarum. imo et traditio quam frequentat ecclesia de varietate tonorum octo/ posset ad hanc melodiarum diuersitatem appropriari. vt q̄ prima est septimi toni. secunda quinti. tertia. primi. quarta tertij. ¶ Posset altera fieri distinctio musice. quoniā est alia aptior ad diuinū cultū p deuotione. nunc leta. nunc lugubri. nūc pia. nūc inbilanti. Quedā potior est 7 suarum disciplinatōe. Altera iocūdior 7 suauior in amicabili seu ciuili conuersatione. Aut dicamus q̄ vna ē heroica. altera diuina. quedā moralis 7 politica. altera sensualis 7 animalis p̄ puerorꝰ vel imperfectorum recreatōe. ¶ Aut rursum addamus q̄ vna magis cōuenit in satira. quedā in tragedia quedā in comedia. quedā in bucolicis. quedā in odis vel liricis. Aut postremo vna q̄dā hoīm. alia forinsecꝰ 7 vnosis cōuenit alia lubricis 7 voluptuosis. alia subtilibꝰ 7 ingeniosis. alia bestialibꝰ 7 stolidis. ¶ Ultimā omniū esse tradit Aristo. fistulatio nem. quā ideo pallas abiecit/ suis vltōis inaqua ex tibijs buccam inflari. hoc sumpsit poetica fictio necnon illud q̄ Midas rex buccas habuit asininas. eo q̄ suo iudicio Pan deus pastoꝝ fistulās Apollini pferebat citharizanti. Demū quot sunt hodie q̄ tympanū gallice tabour cum fistula cicaut ac hilarius audiūt/ q̄ cythara aut psalterium. Ita rursus sicut a nibus/ sic boibꝰ/ suis cenigz cantꝰ placet 7 cui suetus ē vel aptatus. ¶ Pietereūduz vero cēsemus/ quēadmodū ad res diuinas reputabāt gentiles carmina trāstulerūt execrabili superstitione. quo factū est vt q̄ sine deo vero erāt/ ipsi deificarēt a dijs illis. de qbꝰ in psal. Dēs dijgētiū demonia. Orte sūt q̄ppe artes magice carmibꝰ vrētes/ qs incātatōes vocāt. q̄

effectꝰ mirabiles/nedũ poete. nedũ ipi idolatre ꝛmemoratꝫ. ſz atteſtat ſcriptura ſacra eẽ expoſitoribꝰ. vñ dr in Exodo ꝺ maleficꝰ pharaonis. ꝙ fecerũt ſimile ad moyſen in ꝓmis duobꝰ ſignis. ꝛhꝰ ꝙ incãtatões egyptias ꝛ archana dei. ita dicit textꝰ. Dex exꝛ nũc. Latiſſimus eñ eſt/ ꝛ ſeqꝝ debent ſue queri cauſe vel effectꝰ. ¶ Habet ſubinde vocis ſuã artẽ. cuiꝰ artis velut alphabetũ quodda tradit in gãma manuale ſubſcꝛiptꝰ vocibꝰ vel notulis. vt. re. mi. fa. ſol. la. de quo nõ eſt hic declaratio faciẽda. ſed ſuppoñda ſimul qua ratõe ſeruit muſico cui libet inſtro notulatõis hmõi peritia. Sed nec de metroꝝ legibus numeris varietate in poſtremo de geſticulatõibꝰ aliud tradere diſpoſuimꝰ. ¶ Placuit tamen annotare propter reuerentiã ſcripture ſacre/ nõnulla vaſoꝝ vel inſtrumentoꝝ muſicaliũ nomina. Quoniã pariter monet nos rõ nature ꝓſona aſſiſtere tãꝫ motores ſuis orbibus ꝛ organis. quod ſatis in celo Ariſto. ꝛ fides recipiunt de intelligẽtijs quas vel angelos vel virtutes fides appellat. Dex de noſtris intellectibus necnõ de brutoꝝ formis/ nõ cõueniũt cũ Platone/ qꝛ ponũt aias inhereꝛe corporibꝰ ꝛ cũ materia cõſtituere cõpoſitum. Concordat tamẽ vtraq; poſitio ſupboc ꝙ ſm varietatẽ formaꝝ/ reperitur varietas in corporibꝰ. Dicit illud phie apõ Boetium de hmõi formis loquẽtis ad deũ ꝙ cõſona membra reſoluis. Dinc ꝓteres phi/ lonomi tradũt aias inſequi corpa. quanq; ſenioꝝ ẽ locutio/ corpa ſuas aias inſeq tanq; inſtrumẽta cauſas ꝓncipales ſuas. ¶ Loapremus hãc ſiltudinẽ rei noſtre/ dicẽtes ꝙ ars imitatꝛix nature/ cognoſcẽs quedaꝝ eſſe cãtica quoꝝ modulatio fit aptiꝰ ꝓ vnuꝝ genus inſtrumẽtoꝝ ꝛ alia ꝓ aliud ſimul vt ſa diuerſa muſicoꝝ inſtar nature. dans diuerſis cãtibꝰ organa valde diſtãtia magnitudine. figura materiaq; ſic natura dedit aiabus ꝓpta ſibi corpa. vnde corpꝰ animat vocat Ariſto. organicũ. qui de manu homĩis dicit ipam eẽ organũ organoꝝ. Eccauſas multiplicatõis vaſoꝝ muſicoꝝ

duas que ſunt delectabilitas ꝓ varietate. ꝛ idoneitas ꝓ cõſonabilitate. Quid ſi tertiam addiderimus/ cauſam ꝓ miſterijs ꝛ intellectibus ſapienꝰ occultadis apud indignos ꝛ hebetes q̃ pandunt̃ ſtudioſis ſolertibus ꝛ deuotis. ¶ Quãuis aũt ꝓmo ꝺ miſterijs inſtrumentoꝝ/ locũ magis habere videat in morali muſica vel intellectuali q̃ ſenſuali. nihilomiꝰ admonẽt nos verba xpi/ nõ eſſe ꝓtereundã vaſoꝝ muſicoꝝ interꝓtationẽ. Primuꝫ quia facit in ꝓeaſſumpto verbo mentõez de tibijs ſm Lu. narratõez. Cantauimus vobis inquit tibijs ꝛ nõ ſaltaſtis. Be hinc xps in parabola filij ꝓdigi. refert ſeniorẽ fratrẽ cum appropinquaſſet domui ſymphoniã audiſſe ꝛ choꝝ. Proinde pſalmi q̃s de ſe ſcriptos aſſerit. pleni ſunt noibus inſtrumẽtoꝝ proquibus ſatis ad pñs fuerit vltimũ ſumere pſalmũ velut exponendũ. Laudate dominuꝫ in ſanctis eiꝰ. ¶ Vox iſta ẽ vox aïe deiformis ac deuote q̃ poſt ꝓtemplatõnem vel meditatõez ſurſum directã ꝛ deoꝝ ſum ꝓ oĩa videt quaqua vſum. Quã pleni ſunt celi ꝛ terra gloria dñi. Tũc dilatato mẽtis oꝛe. inhilat exultat ꝛ exclamat ad omnem generaliẽ creaturã. Laudate dñm in ſctis eiꝰ. Et cũ ſeraphin acclamãte ſibi Sãctus ſctũs ſctũs dñs deꝰ ſabaoth. Pleni ſũt celi ꝛ terra gloria tua. ¶ Poſſum⁹ ſanctos eius (ſi ſobrie ſapiamus) accipe patrem et filiũ cũ ſancto ſpũ. q̃ ſunt tres ꝓſone ſz vnꝰ deus ꝛ dñs ꝛ vnus ſanctus. Aũt ſancta ſũt dei nomina eius ſacratiſſima. Sunt oĩa quoq; dño cultu ſpeciaꝫ ſacrata aut certe ſancti dñi ſunt oẽs ſpũs ꝓ ſummata iam beatitudine deo ꝓximi. aut ſunt hoĩes exaltati a terra quaſi iaz ſine terra. q̃ tipo xpi trahũt omnia ad ſe ꝓ ꝓtemplatõez dilectõnem ꝛ laudẽ oĩa referẽdo ad gloriã conditoris. Tales imitat̃ aïa deiformis/ quã in has ꝓrupere laudes dicim⁹. Laudate dñz in ſctis eius. Hanc impleuerat aiam dño laude ſua. ſaginauerat cãdis eterne ſatietatis. repleuerat in bonis deſideriũ ſuũ. et vt aꝺle inuẽtutẽ renouauerat ꝺd in labijs exultatõis laudaret os eius ꝛ eructaret ꝟbũ bonũ. Laudate dñm in ſctis eiꝰ. Vult hec aïa regredi ẽ de cella vinaria aut certe putat oẽs ſentire. qõ ſentit de dño i boni-

tate ꝓpterea sibi cōplacet in laude dñi. ¶ Cō gratulat oīm collaudāti. que etsi nō habeat iussionis in oībus audaciā vt laudet. fiduciā nihilomin⁹ accipit cohortatōnis applausus ⁊ iocunditatis cū alacritate tripudio ⁊ coexultatōe. laudate dñm in sctis eius. ¶ Scit vltimā nedū sui sed omniū beatitudinē in dñi laude positā q̄ uis nō eodez gradu sicut nō oia ex quo ꝑticipant dñi cognitōez ⁊ liberā ex volūtate dilectōez. Sicut ꝓterea diuersi sunt status in hūtib⁹ etiā libertatis arbitriū. duo ꝑcipue vn⁹ vie qui perfidē ⁊ spem ambulat. alius patrie vbi ꝑpetua finis et termini stabilitate vacat aīa beata. videt. amat. laudat. ¶ Exerceam⁹ igit̄ hic i ēris vocē laudis q̄ nob̄ ꝑseueret i celis dicat vnusq̄sq; viator ꝑserti ecclīastico⁹ dedicator⁹ laudibus dei. ¶ Dis spūs laudet dñm. ¶ Vis aūt scire o aīa q̄ ⁊ q̄lis sit vita tua. nō pudeat te ꝑ phiaz eruditi q̄ vitā cuiusq; rei ponit i opatōe debita nature. alio q̄n sine opatōne q̄liscūq; sit illa sibi debita poti⁹ mortua dicat aut dormitās q̄ viuens ¶ Verge vlteri⁹ cū phia vsq; dū occurrat sapiētia diuina q̄ se querētes ꝓoccupat. ⁊ hec docebit te. qm̄ ꝓpria ⁊ finalis opatio hois est cognitio sūmi dei cū fruitōe ⁊ laude sua vnis igit̄ o hō ⁊ q̄tū laudat aīa tua dñm est ⁊istic iter quo oñdit dñs salutare suū ¶ Quare noli cōqueri dū laudas/quasi nihil agas. quasi nō dū ꝑmia capias. laus est magnū mihi crede ꝑcū sibi. magnū valde etiā dū gratis sit. imo mai⁹ dū gratis sit. ¶ Certū hoc habebat aīa deuota qualē introduximus dicentē. laudate dñm in sanctis eius. ¶ Nō si vel lem⁹ in his ⁊ singulis q̄ sequūtur imorari quale sit firmamētum virtutis dei. quales sint vtutes ei⁹. qualis deniq; sit multitudo magnitudis ei⁹. succūberet sermo conatui nec tēpestiue satis arripemus ꝑmissaz de vasis psalmoz hmōi matrimōratōez. ¶ Hoc vnuz tñ dixim⁹ q̄ in re qualibet deo soli debet laus honor⁹ ⁊ gloria sicut ipe est oīa in oībus. ¶ Dinc ps. ¶ Dis terra sine oīs creatura adoret te de⁹ ⁊ psallat tibi. psalmū dicat nomini tuo altissimo. ¶ Nulli vero creature datur laus hmōi ꝑ lateriā nec vt signū est vt imago/nec ꝓpter aliam quā uis attributōez si ꝓprie sentiam⁹ sicut nulla res creata summuz bonū est neq; vt res/ neq; vt signū vel aliud attributū. ¶ Verū qz loquēdū vt plures sentiēdum vt pauci laudam⁹ i creaturis deū adoratōe latrie. sic in cruce ⁊ in imaginib⁹ xpi. imo sic in oī re. quēadmodū q̄libet ēimago vel vestigiū tenue trinitatis nō min⁹ naturaliē q̄ aliq̄ artificialiē. ¶ Caue tñ i laude vltima creaturaz a scādalo q̄le fieret si adoraret̄ publice de⁹ in demone vel ei⁹ imagine. in asino. vel in bufone. imo nec in angel⁹ ⁊ hoibus. in cūq; sanctis. qm̄ ꝓpri⁹ eis ⁊ alter bonor⁹ inest. ¶ Quib⁹ in trāsitu dictis/ ad instās musica ꝑgat imo nr̄. ¶ Dreponat tuba cū sono vltimo vt alia trāslatio hz/ cū clangore cui⁹ materia finis ⁊ vsus vari⁹ est. Nā ē tuba corned vt ē illic. ¶ In voce tube corneae tuba recordatōez arietis imolati ꝑ abraā. Est tuba ductilis vel argētea vel erea q̄ metallaz fusibilia malleabilia q̄z sunt. ¶ Tuba q̄z sit affectus q̄uis ex carne nascatur/fortis vt cornu/nō lubricus/aut effluens. Sit ductilis. id est suasibilis imitatoz sapientie que desursum est. Sit bonis cōsentiens. sit non immāsuus ꝓpriis opinionib⁹ pinax. in illis. sit ad fines sub fine deo/ vsusq; varios accōmodus. ¶ Nam tuba clangit nunc ad cōgregationē solēnitatū. nunc ad denunciationē belloz. nunc ad legis ꝓmulgationem vel auditū prout in synai. nūc ad cetus cōuocationē. nunc ꝑ neomenia. hoc est illuminatione nouā in insigni die solēnitatis. ¶ Nonnūq̄ ad opatōem miraculoz sicut in dejectione muroz in iericho. ¶ Rursus ad euāgelizatōez. dicit̄ eīm ꝑdicatoꝝ. dicit̄ ⁊ speculatoꝝ. ¶ Quasi tuba exalta vocē tuaz. ¶ Bartholomeo legitur q̄ quēadmodū de ¶ Bartholomeo legitur q̄ vox eius quasi tuba vehemēs. Deniq; magnum numis tremendū simul ⁊ iocundū habet mysterium tuba nouissima vocis archangeli ⁊ vocis christi in clangore mirificō qualiscūq; fuerit. cōcipiēdus magis intellectualiter q̄ sensualiter. resurgent mortui. ¶ Sane tā efficax erit. tam late patens. tam omnia penetrans vox illa tubalis. que saluandis gratissima. damnandis vltra q̄ dici fas est horrēdissima perstrepet ⁊ tonabit. Talem se fatebat assidue Hiero. audire ad terroꝛē simul ⁊ spem. terroꝛē cruciatus inferni. spē glorificat̄ paradisi. ¶ Subsequit̄. Laudate eū in psalterio ⁊ cythara.

Differũt hec a tuba vel buccina. quoniam pulsu seu tactu nõ flatu sunt. quoꝝ sonus est capacior atq; serenior. qualis aptior est auribus ꝫ templantiũ ꝓfidẽter habitantiũ in tabernaculis eterne pacis. ¶ Hec autez est distãtia psalterij cũ cythara. qz psalterium sonat a supiori ꝓcedens a grauioribus sonis ad acutiores descendẽdo. ¶ Habet insuper cordulas vel argẽteas/vel ex electro q̃: si tinniẽtes. leuiusq; tangendas. ¶ Cythare vero formã/ad psalteriũ videbis enersam. ¶ Cuius sonitus a grauioribus deorsum: ad acutiores sursuz sonos tendit: cui⁹ fides ex corde demorticinis fiunt intestinis aialiũ desiccatis subtiliatis ꝫ tortis. ¶ Que oñia/ nõne significãt cõgrue statũ vel affectũ penitentis/ascendẽtis a cõualle plorationis. corpus quoq; ꝓpriũ torquẽtis ꝫ extenuantis/ad obediendũ cirhanzãti spiritui. ¶ Latrici sub typo tyri. ¶ Sume cytharã circũi cine frequẽta canticum vt memoria tui sit. ¶ Cõueniũt psalteriũ ꝫ cythara. qz pectoriũ gunt ꝫ formã cordis habẽt in statu scutibabẽt ꝫ hanc figurã singula instrumẽta musicalia. ¶ Nam trigono piramidi prima sunt oia siue que pulsu/siueq; flatu ꝫ sonãt. ¶ Ex pinde queso/nõne docent in oibus cãticis instrumentalibus/habere sursum cor ad dñm. ¶ Unde ꝑterea differentiã suã quo modo ꝫ cordãt psalteriũ iocundũ contemplationis cũ cythara penitẽcialis afflictionis. quẽadmodum ꝫ sonare dulce est garritum philomene turturis suspiriũ. ¶ Sic spem facere. monuit psaltes regius. ¶ Seruite inqt domino cum timore ꝫ exultate ei cum tremore. ¶ Fecit quod monuit. dñs psallens ꝫ subsilies tetoq; conatu saltans nudat⁹ est coram arca dñi. sicut vnus de scurris ait Adichol. ¶ Cui⁹ imp operio/sciam⁹ Dauid qd rñderit. ¶ Ludã ꝫ vilior fiã plus q̃ fact⁹ sum ꝫ ero humilis in oculis meis. ¶ Subiũgite. ¶ Laudate eũ i timpano ꝫ choro ¶ Timpanũ/vulgo gallice dr tabour vel bedõ cõpositũ ex pelle derasa tensaq; cui⁹modi nõ est vna vt magnitudo vel forma vel vsus. ¶ Sũt tipanula duo. gallice naquaires. vnũ obtusi supra modũ soni. alterũ gracum. vbi si

gnificatõez accipe possum⁹ timoris humiliantis/ꝫ spei eleuãtis ꝓprie miscẽdam ꝫ iudiciũ quz dño cantande sunt. ¶ Spes in contemplatione diuine pietatis ꝫ gratuite bonitatis. ¶ Timor in affectu reuerentialis. insustentabilis aduersus/peccatores quos obdurare dicit sicut aliorz misereri. ¶ Sũt alia tympana vulgaribus magis assueta. qz facilliora qz sanabiliora ad salt⁹ incõditos. et alia tripudia. ꝺbus solent iungi fistula bifaramina ꝫ trifaramia. tripos insup ñ grãdis calibeus hincinde pensus. ¶ Cymbala quoq; nonnũq̃ ex ere/ꝑ mutuã collisionẽ/ tinnitus acutos reddẽtia/ ꝺb⁹ iudeos veteres vsos fuisse Lyra nõ siluit. ¶ Lu forte rudis es ꝫ ad psalterij cythareq; subtilitatem ineptus. cantes in tympano mortificatõis concupiscẽtie carnalis ꝑ abstinentiã ꝫ ieiunia. ¶ Concinas in choro fraterne charitatꝫ ꝫ cõuictus honesti sine querela que dissonantiam operetur. deniq; quomodolibet id egeris dum nõ sileas a laudibus creatoris. ¶ Chorus vocat a nõnullis vulgaribus instrumentũ quoddã instar trabis oblongum ꝫ vacuum/cordas habens grossiores. multoplusq̃ cythara duas aut tres/que baculis ereutis percusse. varie variant rudem sonum. ¶ Uerum conformius ad expositores ꝫ textum: chorus est coborz canentium simul in modo corone. ꝓout litteraliter ad oculũ videmus in ecclesie choris/ꝫ in choris tripudiantiũ. ¶ Hic existimandũ est mariam sororẽ Aaron si cũ alijs aliq̃ntis/tympana pulsasse post egressum maris rubri. ¶ Reliquos autẽ omnes choros duxisse/cũ responsione vocis canticoꝝ di atq; plausibili. ¶ Sic in reditu filij perditi. paterfamilias euangelicus/ cum prandio vituli saginati iunxit symphoniam ꝫ chorum. ¶ Sic filij ꝓphetaꝝ ducebãt choros quando Saul occurrens eis mutatus est in virum alterum taz efficax erat musica ꝓphetalis. ¶ Symphoniam putant aliqui viellam vel rebelam que minor ẽ. ¶ Uerum rectius existimatur esse musicũ tale instrumentũ quale sibi vendicauerunt specialiter ipi ceci. ¶ Hec sonum reddit dũ vna manu resoluit rota parunla thure linita. ꝫ ꝑ alteraz applicat ei cũ certis claubus cordula menieroꝝ ꝓuti cythara. vbi ꝑ diuersitate tractuũ ro-

te/varietas armonie dulcis amena q3 resultat. Nunc simphonie qđ apius cõpandũ reputabim⁹/q̃ nostrum cor. assidue se mouens. ac pinde fantasiã agitãs: que si creditur a morõe nunq̃ quiescit moto corde. Cor vero si cessat a motu: mori animal cõtinuo necesse est. Felix musicus spũalis q̃ suo hoc simphonico canticordo/melodiam ingiter scit studere/p meditatõis digitos modulari. quatenus affectuum voces ꝑm gãma misticuz/suaues reddat. Felix q̃ magnalia dei nedũ in naturalibus. qualia sunt oĩa mirabilia valde facta in ei⁹ sapiẽtia cui⁹nõ est numer⁹/sed in artificialibus etiam recognoscit. quẽadmodũ ex pforatõne modici ligni in sambuca vel fistulis. aut ex metalli ductõne in tubis & cimbalis/aut in nervoz aut intestinoz desiccata torsione ꝓut in citharis tot resonantie variantẽ. Sequit. Laudate eũ in cordis & organo. Corde ꝑm glo. posite sunt p quibuslibet instrumẽtis alijs a psalterio & cithara q̃ cordis sonãt repcussis. sit viella. sit symphonia. sit lira. sit rota. sit guiterna. sit litu⁹. sit nablũ. sit sistrũ. sit scacaz. sit rebela. sit generaliter vel monocordũ vel diacordũ. vel tricordũ vel tetracordũ vel pentacordũ vel sexacordũ. septacordũ. octicordũ. nonicordũ. decacordũ. & sic absq̃ ẽmino cordaz in instrumẽtis q̃ vel olim vl' posteri⁹ ponj potuerint. Et. ℣/latius adhuc organa recipiunt a glosis/p musico q̃licumq̃ ꝑpingat instro. Habet vo modernus vsus appropriatõez nec irrationabiliter ad organa explũbeis vel stãncis fistulis. q̃ cũ follib⁹ & cũ digitis multiplicẽ & pfectam habẽt inter alia quodlibet instrumẽtuz vocaliũ/resonãtiã fistulaz. q̃ fistule nõ illiberales appellãde sunt. qz non oris deformatõe. sed follis inflatõe sonãt. Hoc solũ vel pcipuũ retinuit ecclesiastica consuetudo musicũ genus instrumẽti cui vidimus aliqñ iungi tubã. rarissime vero bombardas seu thalemias seu cornemusas grandes aut parvas vel alia siqua sint que nominauerimus instrumẽta qualia Daniel' liber/omnia cõcludere videt in adoratõe statue sub omni genere musicoz. Verũ ñ ampliare id qđ mõ diximus de organoz̃ solo vsu p celebrẽ ecclie ritum. cõmonet iq̃ qđ ꝓpha subiũgit. Laudate dñm i cimbalis bñ sonãtib⁹ laudate eũ in cimbalis iubilationis. Ũte rea cimbala ea q̃ vocam⁹ cãpanas. q̃s bñ fortiter sonare nulli⁹ ambigit Talib⁹ vtiẽ eccl'ia pl⁹q̃ alijs sectis/ad domini laudes tã q̃ vice tubaz legis veteris. quaz officia meritis quidã explsit loquẽte inducẽs cãpanã. Laudo deũ verũ. plebez voco. congrego cleꝝ. Defũctos ploro. pestes fugo. festa decoro. Ũte & cãpanule ꝓ mediis. festa decoro. Ũte & cãpanule ꝓ medio die/velut in horologijs a liqbus ordinate. Quibus in oibus nostri pñt interiores affectus erudiri sil' & impelli. qualiẽ expiebatur ille/cui⁹ anim⁹ ꝓ mor⁹ acriter. eleuatus dilatat⁹ q̃n fiebat hmõi resonãtia celebris ubilabat cor⁹ in se recolẽs illud seraphicũ de deo. Pleni sunt celi & cerra gloria tua. ℟. Ky. vat tout. Hec ẽ inestimabilis ꝓfusio gaudioz. Subinferẽt pulcra nimis ad poia & clusio. Omis spũs laudet dñm. De pfecto toti psalmoz ꝓtexui pacue suo subservit initio/quo dicũ ẽ. Beatus vir. Quid em viri beati dicam⁹ officiuz q̃ vox laudis ad dñm. Juxta illud. Beati q̃ habitant in domo tua dñe/in secula seculoz laudabunt te. Vtez de hoc in subsequẽti thomo seu thono magis intellectus eoz oĩm quẽ diximus apiẽ. vbi de cãticoz̃ rationaliũ vel intellectualiuz origine pbiberbuz facit. Vñ lucidi⁹ apparet/quãte sit fecũditatis q̃nte iocunditatis hec exhortatio. Omis spũs laudet dñm. vel vt trãsferthiero. Oẽ qđ spirat laudat dñm. Hinc trãslatõi si q̃s cupiat magis innixi/poterimus oẽ qđ spirat ipi hoi ꝓ appropãtõz ore. quẽadmodũ noiatur hoiez xp̃s omnez creaturã qui dict⁹ est in ꝓhẽ. Inspiranit spiraculũ vite homi de ẽra formato. ẽst ãt materiat spũs (vt interi de spũali sit silentiũ) radicat & corde/q̃ tã q̃ mistro & ligam to q̃dã/rõnalis aĩa exercet suas operatões in organo ꝓpij corpis. cui tã q̃ ĩ spera & actiuitatis sue coaptat. Est triplex ifte spũs aut flat⁹/instar fumi tenuissimi. naturalis/z vitalis. & aialis cui medicoz aliq̃ tanta attribuerũt vtutẽ/q̃si p se sufficiat ad hois operationes. nã posito spũ altero/intẽdũt si non errãt dicere/q̃ medic⁹ vt medic⁹ est/p fidem trãs corp⁹ hũanũ tantũ vt sanabile/nõ magnope curat de ꝓditione vel existẽtia spũs

materialis alteriꝰ ꝙquirere. ¶ Proinde cõ
stat variari certissime/ratõnales nedũ aĩa
les hoĩs opatões ꝑm dispositõez materia-
lis huiꝰ spũs, quẽ spirat ⁊ respirat cor ꝑ cõ-
sensitiuꝫ. ⁊ motiuꝫ. ¶ Dicẽ spũs si fuerit
splẽdidꝰ, si serenus si subtilis, si mulcebris
erit exinde totus hõ leuior ⁊ alacrior (si de
uotꝰ est) ad laudãdũ deũ, subtilior ⁊ inge-
niosior ad recogitãdũ ipm ꝓnior ꝙsi tot⁹
ũ, si nõ abusus fuerit dono tali. ¶ Bonũ
certe dicimus dei/ talẽ spũs materialis se-
renitatẽ sit illa a deo imediate sit mediate
per misteriũ angelicũ. sit ꝑ cõplexionis tẽ
periem cũ apto regimĩe corꝑis, sit ꝑ opitu-
lationẽ impertrationẽꝫ secõꝝ, sit maxie tã-
dem ꝑ habituatõez vehemẽtem in obsequo
dei/ in ocio sctõ, in exercitio cõtinuo fidei
spei charitatisq; ỽtutũ. ¶ Qõ vsqz a deo fi
eri põt ab hoĩe cũ gratia dei: ꝙ videbiẽ al-
sicue versari mens ei⁹ in apto lumine/ cum
iocũdissima q̃ sensuz oẽm exupat pace/ cũ
illa supadmirabili diuisione spũs ⁊ aĩme.
cũ vnione ad deũ cũ ignoto ꝓiungiẽ igno
te ⁊ ab oĩi ꝓbilitate reducitur ad mona
dem. hoc intellexerũt qui dixerũt. Secura
mens quasi iuge cõuiniũ. Et iterũ. Non
est letitia super cordis gaudiũ. Et rursus
Quãmagna multitudo dulcedinis tue do
mine quã abscondisti timentibus te. Luz
ceteris in bãc sentẽtiã sine numero. ¶ Glo
rientur in domino q̃ sunt hmõi rari valde
sed sunt q̃uis raro ⁊ ad tempus beneplaci
ti tui deus qui das vt vis ⁊ quomodo vis
cuncũ. in hac nocte mortalitatis q̃ sathana
tiam tenebrosos spũs ingerentem rep̃mis.
qui potes absq; vlla dubitatõne sine mate
riali quouis spũ/ tuas in mente collustra-
tiones suauissimas quales dicte sunt ⁊ am
pliores illabendo supadmirabiliter opera
ri. Ztuero ne sint vacua diuine sapientie
opera que sic res administrat vt eas ꝓpo-
os motus agere sinaz. nõ repellit aptã spi-
ritus aĩalis dispositõez. qui taliter in cellu
lis cerebri (quas medici triplices ponunt
primã mediã ⁊ postremã) põt depurari. vt
⁊ imago sit vivatior. estimatiua pspicatior
⁊ memorativa tenatior. sic ꝓterea q̃ pars
aliqua cellularũ ỽtpta superior subtilio
rem obtineat serenioreq; fantasmatum vel
idoloꝝ rep̃sentatõez/ remanentibus alijs p
tibusq; in obscuritate tuaiori. ¶ Cuiꝰ rei possi
mus exemplũ accipe circa combustionem
lignoꝝ quo ad varias ignis differentias/
in flãma vel carbone/ aut ꝑ similitudinez
nubiũ/ aut montis alicuiꝰ altissimi. ¶ Cuiꝰ i
vertice splendet sol nitidissimus. cũ in infi
mis nubes vagentẽ atq; caligines. Z Adde
splẽdores instar fulgurũ coruscatiũ vt emi
cantiũ scintillarũ. quarũ illustratõe velu
ti subito disparenti/ pulcerrime veritates
emicãt apud agentẽ intellectũ elucientẽ et
fantasmatibus in hac luce p̃sentans spec
es intellectuales purissimas/ cũ affectioni
bus quas nemo nouit nisi q̃ accipit. ¶ Pu
to senserunt talia viri spiritus ꝓphetici et
deuoti. Sensit ⁊ hoc ipsa virgo beata dũ i
se considerans diuisionẽ anime ⁊ spiritus/
dedit cuilibet quod suum est ꝓrumpens
in hoc canticum. Magnificat anima mea
dominũ. Et exultauit spũs meus/ in deo sa
lutari meo. ¶ Poteraẽt ad extremũ ꝑ cã
tici sensus alius intellectu plurima cõmemo
rari de musica que satis vulgata sunt vt est
signratio gãme manualis. vt traditio ỽ to
nis octo/ ꝑ antiphonas ⁊ neumata/ qualiẽ
illi philocapto de amore dei beato Ignatio
/familiari matris dei/ fuisse ꝑ angelos ut
mõte reuelatũ tradit narratio vite sue. Bz
terminus hmõi thomo puori statuaẽ/ ad
alterꝝ de cãticoꝝ origine magꝭ ad philoso-
phiam spectantẽ ꝓcedendo.

Secundus thomus

Proceſſit hũana studiositas cuiꝰ
oculꝰ nec satiaẽ visu. nec auris im
pleẽ auditu/ q̃n vlteriora iugiẽ i
uestiget q̃sqz inuenerit id qõ ꝑ
fectuz ẽ. Proceſſit in q̃ a musica sensibili q̃
dicta/ ad musicã solã rõne vel intellectu p
ceptã. argumẽtates ita. Si corꝑalis habe
at auris i obiecto suo ꝓprio qõ ẽ sonꝰ cau-
satꝰ ab aere repcusso pulcros suauesq; nu
meros, cur a sensibꝰ alijs vt sunt visus ⁊ ta
ctus aliq̃d simile negabiẽ ⁊ ꝓpterea musicaz
in gesticulatõnibꝰ visui ꝓceptibilibꝰ. in ipo
ꝓterea tacu silenti venarum pulsatiliũ po
suerũt. vt ex medicoꝝ disciplĩa Adarcianꝰ
exponit. Eropbilꝰ inq̃t egrotantiũ venas/

richmoꝝ collatione pēsabat. ¶ Progrediē tes vlterius inuenerūt in sensibus interioribus/qui sunt imaginatio fantasia et estimatio/numeros passionū ⁊ affectionū motiuarū/pceptibiles ab his sensibus oīni cessante prorsus ab extra sonante aere. Possumus hanc nominare musicā cordis. cuius tot sunt voces ⁊ soni/quot inueniūtur motus interiores numerosi passionū interioꝝ vel affectionuꝝ. ¶ Ascenderūt cōsequēter hmōi cōquisitores veritatis ad vim rationalē que corporeo non vtitur organo. Et ab hac suplus ad intelligentiā que est apex mentis. Ad sinderisim denigz que vocatur scintilla quedā supernolans ⁊ supemicans ad eterna que p Aristo. videtur endelechia nominari. Sed ⁊ ipa ratio partita ī rationē superiorē ⁊ inferiorē tangꝝ in virtuz ⁊ mulierē. de quibus hic nō dicendū. quoniā in tractatu de theologia mystica et in alio de passionib⁹ elucidata/est hec distinctio. Posuerūt igit in his oībus potentijs musicā ⁊ armoniā ꝼm diuersas ipaꝝ motōnes. ¶ Fuit apud nōnullos pbantes dubitatio si tā numerosa sperazꝝ ⁊ orbiū tāgꝝ velox circūit⁹ crearet sonū ab audim corpali ꝓprie pceptibilez quēadmodū queritur a theologis. si de beatis illud de psalmis habeat veritatē? ¶ Exultationes dei in gutture eoꝝ. maxime cū ciuitas illa dicat plena modulis ⁊ canore iubilo. vbi quoqz est vna vox letantiū. vox laudis ⁊ actio gratiarum. Aristo. qui post ⁊ inter ceteros/plenius assecutus est veritatē de quinta essentia celesti que incorruptibilis imparabilisqz ē ponit consequēter neqz sonū neqz auditus ꝓprie sensibiles illic esse. sed omnia ad intelligentie rationē ⁊ pceptionem referenda que pitagoras imo ⁊ Job/de cōcentu celi posuerūt. Sic intelligere ē apostolus ꝺ linguis angelorꝝ. De hominib⁹ vero maxime post corporꝝ resumptionē. nō est improbabile musicā vocalē illis esse. ¶ Vult forsitan auditor instrui post ista que dicta sunt de numeris in oīni creatura repertis. (Dia ꝺppe fēc in numero) Quo pacto musice colligim⁹ et inde rōnē? Grata fatemur digna qz scitu ꝓsideratio. Neqz em̄ sol⁹ sufficit numer⁹ ad musice rōnē. sed vt sonor⁹ sit optet. Est itaqz subiectū musice numer⁹ sonorus. Nihilomin⁹ viget nos apostol⁹ etiz ceteris autēticis/ponere cantica/⁊ voce resonari in cordib⁹ nostris ad deū/ sicut ⁊ clamores desideriorꝝ. Desideriū pauperuz (inquit ppheta) exaudiuit dīs. Et hoc vniq; nedum cōcedimus sed ad hui⁹ rei manifestationem/opusculū separati edidimus de cātione/opusculū ī. de cantico cordis. cui⁹ initiale verbū est. Beati q audiūt verbū dei. ¶ Atvo sicut auris trāsumptiue ꝺr in deo/ꝺr in angelis. ad omnē denigz transferrē intellectus cognitōez vt ibi. Qui hz aures audiēdi/audiat. cū similib⁹ multis. Nō aliter vox ⁊ sonus vt in ꝓposito nostro ꝓ metaphorā accipiat necesse ē. Silr de flatu vel de spū flante. monēte. ⁊ exagitāte/voceigz formāte/ꝺsiderare nos cōuenit. Non em̄ dīm laudat oīne qđ spirat sine spiratōe vñ fit vox. ⁊ cō sequēter audit⁹ suo mō. Spūs aūt multiplicit ꝺr ꝼm declaratōez ꝺximi libro de spūsctō. Est em̄ de⁹ spūs vt in iohe scribit. Deus spūs est. Est appropriate ⁊ ꝓpe ratio in trinitate ꝓsona nexus patris ⁊ filij ꝙ se dicunt diligere spūsancto dicit ⁊ spūs sapientie multiplex. Spūs insup extenditur ad angelū tā bonū ꝙ malū. Aut facit angelos suos spūs ait ps. Dicit ⁊ hoim spūs ee. imo ⁊ bruto. ꝼm Eccles. Extendit ad ventos ⁊ spūs procellaz. Accipit spāl⁹ a mendicis spūs ꝓ instrumēto primo viuendi mouendi ⁊ sentiendi in animalibus/⁊ est mositas subtilis pcedens a corde. Quid tandē multis immoramur. cū nomen spiritus ad omnē vim impulsiuā subtilem et maxime secretam extendat. Quo fit vt ois amor dicat spūs. Quid em̄ subtilius. quid vehemēti⁹ ad mouēduz vel impellēduz ꝙ amor. Inde illud Augu. Pōdus meum/ amor meus. illo feror quocūqz feror. Hic vas lerius notat amorē nedū spūs liter sed spūs sanctū. Et qm̄ in omni creatura repertur amor qui est vtus quedā motiua ⁊ impulsiua ꝓut cōtinuo docebim⁹. pulcerrime et diuine cōclusit ps. Omnis spiritus laudet dīm. Tangꝝ diceret. omnis creatura amet te deū creatorē suū adoret ⁊ psallat nomini tuo altissime. Methaphisical⁹ demū rō cōduxit totū istud vniuersuz recte dici modo cordū diuine sapiētie. In quo delectat ludens ab initio. cui⁹ mono cordi/amor est

vnica cordꝫ. Dic apd Boe. phia canit. O felix hoim genus. si nostros animos amor quo celũ regit regat. Quid hec tibi sonare videt optatio/ nisi canticũ liberi arbitrij ñ pe dissona tibi voluntas esse põt) que p su premũ sal tẽ deũ nihil min9 ad concordiã deinceps ꝓpositio nostra loq pauca d amore tang intelligibili quadam volũtate que vtalis suo pulsu/ pcutit aures cordis intellectuales/ non absq suaui melodia/ dum amor sua numerositas adiungitur. Et in primis respicientes ad exemplar vel ideam amoris creati/ nõ ponim9 p fidẽ edocti talẽ aliquã ideam separatam que non sit deus quomodo redarguit Plato Aristo. Concedimus tamen q omnia que facta sunt/ sicut in verbo vita erant/ sic in spiritusancto amor erãt suo modo. Nam amor ipe vi essentialẽ ponit psonalẽ. quoꝝ vterq respectu creaturarũ idealis dici potest. Sed qua ꝓprietate loquendi/ quali rursus distinctione vel reali vel formali/ vel modali vel solius rationis non est psentis inquisitionis. Qualiter porro sit in diuina trinitate. vox patris ipe filius verbuꝫ ei9 qualiter amor ambor spiritusſanctus cũ quodã numero vt consequenter ponatur illic musica suauissima que est amor numerosus/ nec audemus nec volumus aliquã in verbis nouitatẽ aperire/ que nõ a sacris litteris sit expressa. nobis quippe ad solam hanc regulam loqui fas est. Amor creatus producatur a tota trinitate fm triplex genus cause efficiens. formalis vel exemplaris et finalis. appropriatiue vero causaliter a patre. exemplariter per filium. et finaliter et cõmuniter habiliter in spiritusancto. Est autez amor iste creatus/ inclinatio quedã/ pondus/ coaptatio/ tendentia/ motio/ conuenientia cui libet indita rei ad bonum et in bono hoc a primo bono appetibili deo. quatenus queliber res sic tracta et inclinata/ reuertatur ad suũ appetibile primũ/ quasi circulo quodã intelligibili. Et hoc mediate vel immediate Sic intelligi potest q monas genuit modem et in se suũ reflectit amorem. vel de beata trinitate fm aliquos. aut de mũdi productione tã maioris q minoris fm alios.

Rursus amor creatus quadruplex est. naturalis. animalis. rationalis. intellectualis quib9 addit dionysius amorẽ increatũ diuinalẽ. Naturalis amor/ insitus est et impsus in re qualibet/ trang similitudo siue causa que est amor diuinus/ quo motus est deus cõmunicare rebus. Sic amor naturalis tã tũdem est in qualibet creatura quaꝫ habet de eẽ vel natura. sicut enim ens et verꝫ sic ens et amor cuius obiectũ est bonũ cõuertũtur vt ppie passiones cuꝫ subiecto. Antique dictũ est. Bonũ est quod omnia appetunt et amant. Et ita omnia vt etiã materia prima ꝓprie nihil posita/ amet formã vel appetat vt mulier virũ et turpe pulcrũ. et formam informe. neq enim materia putanda ẽ pure nihil. Alioquin qualiter eẽt pars eẽntialis cõpositi. Dicatur tñ ex se nihil eẽ supplendus est formale/ quale cõunicat sibi forma. Amor ꝓterea sicut impressus est ab amore primo/ sic in ipm reflectit. Si enim creatura nequit fieri neq cõseruari sine cã efficiente et conseruante/ cum finis sit causa principij mouens efficientẽ. Nõne magis innitetur creatura cause finali q efficiẽti. Nonne ꝓterea nulli phantes negantes creationẽ rerũ a deo nec causam earũ sufficientem. posuerũt nihilominus ipm esse finem earꝫ cui9 grata sunt et agunt et mouẽt. Spectant ad hoc dicta phoꝝ q appetibile mouet appetitũ circulo quodã. q de9 stabilis manẽs dat cũcta moueri. q est spera q dam intelligibilis cui9 centrũ vbiq est. ad cũferentia nusq. q ad ipm trahimus nos vt ad lapidẽ fixũ in litore/ et hoc cordis desiderijs. vel sicut p catenulã et scalã sursum vbi deus innitẽ iuxta visionẽ Jacob. Sic demũ repetunt ꝓpios queq recursus. nec manet vlli traditus ordo. nili gd sinu iũxerit. stabilẽq sui refert ordem. Dic cardo ẽ hic tenax vigor. hic axis rote volubilis totius creature. hic postremo tenor vnic9 totius musice mũdialis. Amor iste naturalis cõsequit cognitionez sicut et quilibet amor. nam penit9 incognita ꝗs amauerit? Sed refert de cognitõe. Nã quedã est non cõiuncta rei diligenti. quedã cõiuncta vel essentialiter vnita. Primaꝫ insequit amor pure naturalis sicut lapis/ tẽdit sursuꝫ. et sa

gitta ad signū. nō p ꝓpriā cognitōez. sed p cognitōez impellētis ⁊ dirigentis. Sic suo mō q̄libet amor vel tendētia naturalis rez in suos fines/ fit p directōez ⁊ cognitōez intelligētie nō errātis q̄ dr̄ est vt phūs ⁊ pmentator su⁹ tradūt. ¶ Ceterū triplex amor alij triplici sequit cognitōez ꝓiuncta. sicut alius amor/ sequit cognitōez sensitiuā interiorem ⁊ exteriorē. rōnalis sequit cognitionē rōnis hom̄ ꝓiuncta essentialit. amor intellectualis in angelis plus hoīe/ ꝓiuncta sequitur intellectualē cognitōez. ¶ Habemus ꝓprias cuiuslibet amoris ad alterū differentias. vñ amor naturalis q̄ bon⁹ est/ nec malus esse pōt. sicut nec errare pōt su⁹ director ⁊ causator deus. Cuius inueniat in agentib⁹ volūtarijs. non tñ ea rōne qua voluntaria sunt. ⁊ q̄ tuā insequit ꝓiunctā cognitionē sed p respectū ad instinctuz vel impulsum prime rōnis sepate. q̄ mat aīalit ordine ad cognitōez sensualē sibi iunctam ⁊ intrinsecā. q̄ mat rōnabilit sequēdo intelligentiā mētis sue. que est supma pars rōnis. ¶ Queret aliqs quid ad materiā de canticis/ tāta de cōditionibus amoris digressio? Rñdemus multū p oēm modū q̄m in ꝓmis ex hoc vltimo colligi debet distinctio seu diuisio multiplex canticoz in sensuale ⁊ intellectuale. q̄rabit insup diffinitio cantici rōnalis ⁊ intellectualis q̄d est amor numerosus/ rōne ꝓceptibilis vel intellectu tāq̄ spūali mētis sue. Habet pōstremo q̄d sit canticū pure naturale q̄d ois creatura cātat psallit modulat ⁊ iubilat dō q̄m ē amor natural' numerosus. in dei gloriā ordinatus. qualis etiā in demonib⁹/ obstinatis ⁊ obstrepētib⁹ volūtarie deo phorrendas blasphemiaz dissonātias/ pulchre sonoreq̄ collocāt ordines. ¶ Supsunt ad integrā canticoz noticiā moraliū qui ⁊ rationales sunt/ alie diffinctiones de amore. maxime penes volūtariū ⁊ inuolūtarium diuersimode penes meritū ⁊ demeritū penes iocundū ⁊ luctuosuz. letū ⁊ triste. Ef-

3

flagitat̄ q̄ rursus ordo loq̄ de cāticordo b⁹ est de cātico cordis/ nisi sup hac re tractat⁹ iam specialis haberet cui⁹ initiū est. Beati qui audiūt verbū dei. vbi practica tradit̄ gamma nouū ⁊ mysticū in victima ꝓpria moraliū notularū cōne canticoz. ¶ Secundo omissis ꝓlurib⁹ ꝓtinus offert se de memoria. cui⁹ sola q̄ rsonat cordis memoria. cui⁹ sola q̄ rsonat cordis memoria. cui⁹ sola q̄ rsonat cordis

mysticũ reducere. sit illud cãticũ veracit in corde vel mente. aue figuraliter in quibusli bet psalmis instrumẽta sue musicis. sicut in sono tube. in psalterio ⁊ cythara. in tympano ⁊ choro. in cordis ⁊ organo. in cymbalis benesonãtibꝫ ⁊ iubilatõis. Deniq; quomodolibet. Dis spũs laudet dñm. ¶ Ceterũ vis cognoscere tua rõnalis / milstrat qñ ista canticoꝝ di in tua meditatões varias ꝑm qas tuata / prũpit in voces numerosas affectiones quinq; p̃dictaꝝ. eas multiplicando pensum p sistolẽ ⁊ diastolẽ quasi sine termino. In laricu die ꝑterea ꝑm breuiationeꝫ ⁊ plongatõeꝫ. demũ in coniũctione mutua supta quã habeat fieri in musica sensuali. ibi maxima vbi est in celo vna vox letãtiũ ⁊ vnus ardor letantiũ. ¶ Decreuimus ad extremum de tot instrumẽtis / triũ (vt dixi mus) figuras apponẽ. videlicet monocordi iuxta ſam oratõnis dñice. ⁊ decacordi ꝓ ceptoꝝ. ꝓ cacordũ vero q̃ duplex habz officiũ tangẽ choꝝ castroꝝ. a. canticũ militare describẽ cũ sua quadaꝫ elucidatione seu canone vt in p̃dictis habz bimus tandẽ duce theologia. pꝰ theologiã ⁊ phiaꝫ ad cãtica canticoꝝ ꝓ tertio ⁊ finali thomo pñs opusculi de cãticis iuxta suũ originem distinctiuo.

Thomus tertius ⁊

Canticoꝝ diuersas species inuestigauimus ꝑm historiã. ꝓmo q̃ ad cãtica sensu ꝑceptibilia. debic ꝑm phiaꝫ disciplinã de canticis in omni creatura reptis que ꝓ intellectum capiũt. Putabit aliqs nihil supesse / qñ vltra vt supta creaturã vniuersaz q̃ cãtica recipiens. ⁊ vo si theologiã videbimꝰ grandiosa supesse que ad modũ mirabilioꝝ mõ cã causaz quã i amore fundauimꝰ tractat. in choas suã ab eo traditõeꝫ / vbi ⁊ q̃ phia tetit / nõ habẽs vltra q̃ suũ deduceret seruiniũ. Ecce q̃ ꝓgressus phie ꝑm aplm ⁊ sapientẽ / fit ab eis q̃ visibilia sunt ad inuisibilia dei q̃si p scalã aliquã. q̃ vbi deficit / phiã stare necesse est. vel in tenebris temerariam audiẽdo palpare ⁊ errare. Nam q̃ sunt diuine volũtatis ꝓpsus liberime ꝓstituta. q̃ leges. q̃ tempoꝝ p̃stitutões solus ille scit et eui voluerit reuelare q̃ voluit ⁊ dixit ⁊ facta sunt. ¶ Omittam⁹ interim verbũ de mysteno beatissime trinitatis. qõ enarrauit filius vnigenit⁹ in sinu patris q̃ sol⁹ nouit q̃ sunt ei⁹. Vleam⁹ ꝑterea de ipo vbo dei per qõ facta sunt ola. ⁊ de amore psonali qui ẽ spũs sanct⁹ quẽ mutuo cõiicat ⁊ spirat suma liberalitate pater ⁊ filius. ¶ Creaturaꝝ quippe ꝓductio q̃d est / nisi quedã p̃gressualis et vt alicui⁹ momẽti cõiicatio respectu cõicationis illi⁹ infinite que fit in spũ sancto. Be sinam⁹ insup querere si ꝓuenienter possum⁹ de illa trinitate glorioissima. ponere canticum sume suauitatis ⁊ leticie sicut illic ponim⁹ verbũ numerosissimũ plenũ rõnibus ⁊ ideis absq; termino. ⁊ ponim⁹ amorem iocundissimũ spiritũ sanctũ q̃ verbũ tẽdit in patrẽ ⁊ pater in verbũ tenore gratissimo. ⁊ ponũt alij hierarchiã illic vbi pater inquiunt nõ gradual⁹ pfectõe maiꝰ sed in psonarũ origine ꝓncipat. ¶ Dimittamus inquã talia / diuinis theologie pscrutatoribꝰ cũ ocio magno. cũ ingenio clarissimo. cum exercitio diuturnissimo. Nobis sit hic ⁊ nunc satis de canticis in creatura positis loqui / plus ad deuotionis excitationeꝫ / q̃ intellectus admirationẽ ⁊ eleuationẽ in altera maiestatis. sciẽtes q̃ pscrutatoꝝ maiestatis q̃ ꝓmeret a glia. ⁊ quo amplius accesserit homo ad coꝝ altum / eo ampli⁹ exaltabit deus. ¶ Veniam⁹ ad rem nr̃az. collo cãtes pedes inuestigatõis vbi stetit phice pes inquisitõnis. hic aũt si bene tenem⁹ pes erit in amore. sic vt canticũ sua generalitate sumptum describi poterit q̃ ẽ numerosa vox amoris vel amoꝝ numerosus. vel numer⁹ amoroꝝ. ¶ Additũ est de specieb⁹ amoris post diuinam. q̃m vnus ẽ naturalis ꝙuertibilis cuiz ente. alter aialis. alter rõnalis. alter intellectualis. quoꝝ ꝙditio naturaq; descripta ẽ. Porro de creato amore sit naturali / ꝙ charitate quã q̃habet manet in deo ⁊ de⁹ in eo Be amore quoq; nuptiali dei cũ hoibus vbum nullũ. in quo tñ ⁊ sup quẽ fundãt cãtica cãticoꝝ q̃ epitalamia noiam⁹ / ⁊ cãticũ diuinale. ¶ Erat aũt ab initio ꝓncipal⁹ intentio facere verbũ cõsonãter ad ꝙd parabolam de cantico duplici. vno ꝑm saltatio-

nem vel exultatoēz.altero ꝑm lamētatoēz ꝛ planctū ꝛ hoc nō secularī seu ꝛphana vanitate sed xp̄iana pietate. ¶ Cōuerte fideles oculos ad xp̄m videbis aff.rmo tāq̄ in exemplari pietatis ipm duplex hoc cātici genus resonasse.nā ꝛ exultauit spūsancto raptus ad vocē p̄ris intus sonantē cū clamauit. ¶ Confiteor tibi p̄ celi ꝛ ēre.q: abscōdisti hec a sapiētib⁹ ꝛ prudētib⁹. ꝛ revelasti ea punlis. ℣ta p̄ sic placitū est añ te. ℟ursus ita lamētat⁹ ē ꝛ plāxit vt cōgrerē ꝑ alaz. O vos oēs q̄ trāsitis ꝑ viā attendite ꝛ videte si est dolor sicut dolor me⁹. Talia colligim⁹ ꝫ duo cātica. vnū exultatōis aliud lamentationis. ad qualia/ nō habuit philosophia scrutādo venire quoꝛ quodlibet fundat ī amore.nō qualicūq̄ sed charitatis ꝛ amicicie deformis. ꝑm oppositas tñ ꝛ diuersas rōnes. vnā ē diuinalis adoptio ꝛ desponsatio. altera reprobatio ꝛ repudiatio. ℣ibil ꝑmo cātico melio⁹. iocūdius. beati⁹. ℣ibil scdo deterius. insuauius. infelicius repiē. ℣rimū cecinit Salomon in cāticis. ꝛ Dauid plurib⁹ psalmis. Alteruz Jeremias in trenis. ꝛ Esaias ibi. Lātabo dilecto meo. vbi de repudio canit synagoge. ¶ Hunc ascēdat theologia supra phiam nō inchoans ꝓcessu ab infimis instar phie sz a deo ꝑmo omniū ꝓncipio. ad qō attingit vtiq̄ ꝓcessus prior phie. ℣t dicam⁹ vltra phiaz q̄ de⁹ ipe tanta pietatis dignatōe. tāta charitatis bonitatisq̄ dilatatōne/ humanā vilexit naturā/ vt eam formaret ad imaginez ꝛ similitudinē suā quatin⁹ sui ꝓceps esse posset. ꝛ ita ꝓceps q̄ eidem iungeret felicissimo federe nuptiali sicut sponsa sponso suo/ qua dilectōe ꝛ charitate/ nullam diligibiliorē/ nullaz chariorē estimare potest cor humanū. ¶ Posuerūt nec negamus aliq̄ phantiū magis elevati ꝛ diuinitus illustrati sicut Aristo. q̄ vltima felicitas hominis consistit in dei cōtemplatione. nec vt arbitror sequestrasset amoreꝫ eius. nihilomin⁹ cum cognouissent deū/ nō sicut deū glorificauerunt nec̄ gratias egerūt. et quid inde secutuz fuerit pudet recordari qō apostol⁹ apiat. Amabant dei ꝟtutez/ illustrantē intellectū. sed ipam que sanaret que corrigeret que rep̄henderet affectuz (dicit Aug⁹) non amabant. ¶ Amplius ipsi ꝓbi q̄ uis aliquē hominis amoreꝫ ad deum ponerēt ꝛ debitū scirent/ nullo pacto tamen valuerunt attingere vel suspicari q̄ mutua effectu amicicia ꝑsertim sponsalis/ dei ad hominē ꝛ ecōtra qualē nobis revelauit theologia/ fundata in charitate de qua est illud. ℣ha ritate perpetua dilexi te. ℣on em̄ quilibet amor dici mereē amicicia ꝑm philosophū. sed ille quo sibi mutuo cōmunicāt ꝛ cōuiuunt ꝛ cōgratulanē ꝛ cōuiuūtur amantes quale aliud neq̄ ꝓ Plato vicens deum non misereri hominib⁹. nec Aristo. redemptionis ignorans mysteriū. nec aliud omnino fas habuit sine fide. ¶ Tempeꝛm⁹ nūc de canticis exultatōis ꝛ lamētatōis aliquid dicere/ qō sit supra nō contra philosophiā que duo cantica notans qui dixit. Dilexi te domine fortitudo mea. Deus auditor meus. ꝛ iudiciū cantabo tibi dñe. ℣ec autem ē iam tetigim⁹. vnū nuptiale qō epitalamiū nominat. aliud repudiatōnis reprobe qō infernale dici poterat. Oportz igitur vt a nuptijs carnalib⁹ figurā accipiam⁹ non dissonāter ad apostolū/ qui loquēs de corporali matrimonio. Sacramentū inqt hoc magnū est. in xp̄o dico ꝛ ecclia. ¶ Sūt vero litteraliter tres modi desponsatōnis. vnus viri cum libera. alius viri cum ancilla. tertius viri cum domina. Ultimū hunc modū tenuisse videt sol⁹ Joseph vir iust⁹ cū vxore sua Maria. Primuz legimus in Abraam cū Sara qō quotidianū est. Alterū ipius eiusdē cū Agar ancilla/ sicut in Jacob duplicē hunc modum repies respectu Lye ꝛ Rachel liberaꝝ. quibus additus est ancillarū vtriusq̄ cōnubiū. ¶ Veniamus ad mysteriū. figurauit nanq̄ matrimonium Ade cū Eua cōsorte ꝛ libera cum adhuc nō peccassent ꝓinunctōez dei ad ea ꝛ sancta. etiā si nō fuisset incarnatio filij dei subsecuta. Figurauit insup ꝑm apostolum ꝓinunctōez xp̄i incarnati cum ecclia cui⁹put ē cōsors in natura. Figurauit cōiunctionē humane nature cum deo in vnitate suppositi. Figurauit ꝑm Aug⁹. ꝛ sequaces cōiunctionē portionis superioris. qualis viri cum inferiori tanq̄ mulieris. Figurauit insuper ta metaphorā salomonis de forti mulierē cōiunctionē hominis vel spūs sapientie cū lege dei vel sapientie. Dicēm loquit ad sponsam mihi assumere cam-

¶ Subinde matrimoniũ Abrae ⁊ Jacob cũ ancillis/notat apostol⁹ figuraſſe cõiunctionẽ xpi cuꝝ ſynagoga q̃ generauit filios in ſeruitute. Benigꝝ matrimoniũ Joſeph cũ Maria certe cũ dña que nõ ab eo pepit nece ⁊ humiliauit ſed ei⁹ cuſtos fuit/aptaq̃ ſpũſanctus impregnat nõ ipe qui cuꝝ ptem genera ſpũaliũ nuptiaꝝ de q̃bus nõ eſt ſpeculatio circa vnuquodq̃ genꝰ intuẽti. quo pacto cãtica cãticoꝝ ſalomõis aptentẽ vnicuiq̃ tanq̃ in epithalamio ſaltationis vel exultatõis. ¶ Et quidẽ de coniunctione xpi cuꝝ ſynagoga veteri. rurſus cũ eccĺia noua ⁊ libera nec ñ ⁊ naturali. doctores copioſiſſime diſſeruerũt in expoſitõ cãticoꝝ littera liter ⁊ allegorice. Peterea dei cum anima ſm tropologiam nõ ſiluerunt. ſed nec vſq̃quaq̃ de cõiunctõne p̃lati cum eccĺia vice xpi tacuerũt. ¶ Ceterũ de altero duplici coniugio myſtico qđ ſupeſt. ſi q̃s aperuerit os in cãticis vt p anagogiam diſſereret ignorauimus. Scimus venerabilẽ Richardũ non vnum nõ alterum/ ſed omnia pene volumina ſua de hoc matrimonio ſpũs ⁊ aĩe p myſteriũ cõpleniſſe. p̃cipue libro de. xij. patriarchis/ſubtilitate mirabili. cui cõſonãt tractatꝰ alij de arca myſtica. de viſionibus Danielis. de extermiatõe mali. Benigꝝ totum in iſta vſatus ẽ metaphora/que portionem ſuperiorẽ virũ ⁊ inferiorem appellaret mulierẽ. nec ſiluit ſenſualitatis cõcubinas verũ nõ traduxit ad cãtica qđ videmus. ¶ Diſſum eſt ñ mihi nõnũq̃ meditãti in ſecreto cordis mei cubiculo/ p noctes heu preſentis vbiq̃ calamitatẽ/poſſe fieri vt epithalamiũ diuinale p̃ſonare mõſtraret huic coniugio ſpũs ⁊ aĩe/p̃ſertim in xpo. Rurſus alteri cõnubio ſpũali/ ſapiẽtie diuine create cũ ſpiritu creato deiformi ſicut in exultanti ſpũ Marie potiſſime cõpetebat. Dum paulũ interea paululũ. debinc glio ve luſtre ſub exordio naturã epitalamij pumonere qđ nobis meditatio locuta eſt de xpo ⁊ maria. qđ certatim laudãt angelici ſpũs limo q̃libet creatura a q̃b⁹ vtinã non diſcordet vox nr̃a. laus nr̃a. ſtudioſitas nr̃a. carmen q̃z noſtrũ qđ ⁊ ſaltare docet ⁊ plãgere cũ pueris in foro ludentib⁹. ¶ Epitalamiũ nõ hic accipim⁹ ſenſuale canticuꝝ p nuptijs carnalib⁹ q̃bus hymeneũ peſſe gẽtilitas fabulat. nõ inſup intelligimus canticum celeſte beatitudinis eterne. vbi pfecta ſecuraq̃ fruitione nuptiali/ felices aĩe cum deo tota liter vniunt. tranſformãt. ſopiunt. iocundant. ſed epitalamiuꝝ dicim⁹ hic canticuꝝ vie/ p deſponſatõe diuinali q̃ per gr̃am hic incipit ⁊ in gloria conſumat aut ſi perdit in finem charitatis/anima p petuo repudio cruciat. ¶ Epithalamium p̃ſupponit amorem naturalem. animal ez. rationalem. dilectionem quoq̃ liberam benivolentie/ ⁊ honeſte quoq̃ p̃cupiſcẽtie de mũ ſocialis amicitie. Sed addit in xpoſito noſtro/donum charitatis gratie vnifi cans diuinit⁹aſſimilãs ⁊ pficiens. donum inſup ſpei tendẽtis in p̃ſummatõez glorie donũ quoq̃ cuiuſdã zelotipie laudabilis ⁊ fidelis qua zelant ſe mutuo ſpõſus ⁊ ſpõſa. Eſt zelus amor vehemẽs. nõ cõpatiens qua lecũq̃ contrariũ vel aduerſuꝝ fieri cõtra rem dilectã. Et hoc p̃ſtat fides. Eſt igitur epithalamiũ noſtrũ deſcribere cãticuꝝ ſponſi ⁊ ſponſe. fide ſpe ⁊ charitate iunctorum. ¶ Epithalamiũ Salomonis qđ cãtica cãticoꝝ dicimus/cõpoſuiſſe creditur ⁊ traditur ab eccleſia rex Salomõ/ inſpiratus a ſpũſancto/tempore quo erat amabilis domino/q̃ius verba videantur carnalia:q̃ius inſup autoꝝ poſtmodũ miſerabiliter ⁊ lamẽtabiliter corruerit. vt nõ gloriet ſtulta p̃ſumptio cordis humani/ſi myſteria oĩa cognouerit q̃lia ſunt in canticis maxima. ſed qui gloriat. in dño glorietur videatq̃ ne cadat. Fiat ita circa nos o glioſiſſime ſpõſe Jeſu/dũ te cogitamus loquimur. extollimus cuꝝ dilecta ſponſa tua ne quãdo cũ illa vaſti ſuperba repudiemur a regali copula tua. ¶ Epithalamiuꝝ datur p ſymbola vt ſm Aug. deſideret⁹. ardenti⁹. nudetur iocũdius. ſpecioſius videatur. nihilominus oportet ñ fructuoſe. ſi ſecure. ſi ſalubriter cantari debeat/ q̃ eleuet ſe mẽs ad remotionẽ fantaſie vbi nõ ſit maſculus neq̃ femina. ſicut nec charitas ſexũ habet. Oportet iteruꝝ depurationẽ fieri virtutis

appetitiue quā nulla titillet carnal' sub carnis vb cōplacētia vel libidinoria. ¶Oportet amplius humiliari vtutē irascibilē. vt nulla surrepat p cognitis mysterijs superbia. sed quāto maior ē humiliet se in oīb⁹

¶Epithalamiū temptaē incaute cantari ab anima q̄ rumcūq; secularit erudita/ si nō fuerit expurgata prius a sordib⁹ peccatoꝝ. qō docet fieri in puerbijs salomonis si nō fuerit ptērea sursuz eleuata ⁊ illuminata p cōtemptū terrenoꝝ ad qō monet ¶Ecclesiastes. Si nō fuerit postremo cordialiter affecta ⁊ pfecta desiderio supnoꝝ quod queriē in canticoꝝ canticis exercerī. Ac pinde describiē epithalamium tripliciē p tres act⁹ hierachicos purgare. illuminare ⁊ pficere. g̃ tria p̄stat sol iusticie tripliciter exurēs mōtes nature sublimis būane ¶Epithalamiū salomonis potest insipiens ⁊ animalis homo fideliter admirari ⁊ simpliciter credere sed nō arroganter pscrutari/ qz nihil periculosius. potest homo rōnalis ⁊ pficiens/ illud pie meditari ruminatōnis typo. sed non exabrupto cōcinere. quo nihil difficilio⁹. Potest homo spūalis. iaz carni desipiēs ⁊ sanguini/ epithalamiū sapienter cū sapore depromere. quo nihil suauio⁹ ⁊ in terris beatius erit. Vide opera dei q̄ fit idem canticū electis in edificationē. cōsolationē. ⁊ bonū odorem. alijs in scandalum. ruinā. cōtradictionē. ⁊ odoris in mortem. ¶Epithalamiū fit nō amātibus

B

oīno barbarū nec intelligibile. fit mala ⁊ carnaliter amātibus/ in offensionē ⁊ scādalum. quib⁹ augeē inde furoꝝ igneus. fetoꝝ carneus. insaciabilisq; pruritus. Nō etate nostra vel in fictis q̄busdam deuotis competuz punitū q̄ p ignem fuit Actuero si fuerit deo p̄picio exercitatus homo spūalis pati diuina/ sicut de Jerotheo suo loquiē dion ysius. si fuerit in eo deiformis ⁊ bene ignitus affectus: si sentiat diuisionē anime ⁊ spūs a verbo dei fieri. si p multa pbatus multuz dei sensum cognouerit. pergat quihmōi est epithalamiū frequētare. non in delictis ⁊ verbo supbo. sed in hoc benedicat deum qui fecit illum ⁊ inebriantē eum talibus bonis suis. ¶Epithalamium est qō grāmatici nominat dragma vel dragmaticū. qō fit inter duos more dialogi. nō qualiscunq;. Est em̄ dialogus inter mag̃strū ⁊ discipulū. cui vida scolicon nomē ē. ¶Est alius inter loquētez ⁊ suū interp̄. Sed ille tertius fit inter dilectū ⁊ dilectā cuz p prioꝝ celatione nominū. ¶Et pōt dragma esse vel indeclinabile neutrū vel declinabile femininū sc̄o declina. vel neutrū tertie vt ibi frequētate nobis dulcia canticoꝝ sicob matis. Videbis in canticis canticoꝝ respōseruari vt spōsa p̄loquaē. sponsus respondeat. cōmixtis aliquādo interrogationib⁹ vel respōsionib⁹ sodaliū siue adolescentularum siue custodū siue amicoꝝ. ¶Epithalamiū introducit sponsaz quasi philocaptā ⁊ inamoratā de sponso suo. cui⁹ affectus duē p̄sentiā. verba. cōplexum oculus delinerat. sed hoc tamē cū virginali pudicicia ⁊ mira gratiaq; puellari verecūdia. Quid eñ. p̄cacius. quid odibilius. si vltro nedū illius in spōsa puella. ⁊ vgine. quid rapiat virū. si vel palaz petat aut roget ad cōsummatōez operis nupciaz. petit tamē signis aliqbus cū pudica circūlocutione ⁊ insinuatione verecūda tempus expectans ⁊ locū beneplaciti viri. dum fuerit introducta p eum in matrimoniale cubiculū. non iam vt sponsa p spē. sed vt vxoꝝ per felicez nec amplius dissolubilē vnionem. ¶Epithalamiū introducit sponsum tanq̄ philocaptū sponsa nō sine verecūdia quadaz si videē in turba cū spōsa vel ad sponsum quent ob inde solitudinē vt illa blandiat̄ ꝓspicit p cancellos ⁊ fenestras zelans scire quid agat sponsa salit ⁊ tripudiat festinus totus dū pergit ad eam dū vult audire vocem suā. faciem videre. hostiū aperiri. se se qui. Nihilomin⁹ expectat hozā venire cubiculi nuptialis/ nolens ante legitimū tēpus sponsam cognoscere nōdum federe cōsumato. ¶Habemus ex ritis epithalamij notulis/ nō puā (nisi fallor) eruditionē p cognitōe reliquoꝝ. que vel illic tradit litera vel glosa doctorum notat. Sed adhuc panca iūgam⁹/ nō que dant totū sup cantica cōmentū. hoc em̄ non est p̄sentis opus sculi/ tot metaphoꝝ sigillatim apire/ sed erit alicui vel vbertim aperta repetere. sat erit aliquas quasi scintillas excutere p collatiōe cū incēdio leui cordis deuoti. ¶Epithalamiū est canticū de amore ad amo-

C

rem, de charitate ad charitatẽ. de dilectiõe ad dilectionẽ sine fantasia carnalis sexꝰ in amãte vel amata. ¶ Licet aliquis hic contradictionẽ implicari ꝙ terminos. ¶ Nonne masculinũ inquiet genus ad masculũ, femininũ spectabit ad feminã, alioquin diffinctio talis qđ opabiẽ in articulis. Rursus si qõ natũ est ex carne caro ẽ. sic ꝙ simileũ sanctissima putãdũ ẽ. ¶ Nec attẽdat q sic opponit, dictũ hoc vltimũ retorqri ꝑ notas matribꝰ vtiqꝫ corporeis, spes elicere a fore carnẽ a ossa nõ habẽt nec eoꝝ similitudinẽ. sed qõ natũ est ex tali spũ, spũs ẽ. videre ẽ. Inde rem eandẽ ꝓpque spũa lem recipe quẽlibet articulũ. ¶ Exemplũ đ spũsancto q nihil indubitabilius, a sine sensu, latine hic đr spũs. hec charitas vel spiratio passiua vel gña. a hoc flamẽ. hebraice ruba. grece hec neuma vel carisma. ¶ De nigꝫ deꝰ si ꝑ virũ a mulierẽ que matricẽ etiã habeat, cõ neutrã esse. ꝙ metaphrã apponiẽ vterqꝫ. ni si forte qs ita desipuerit. vt hermofrodita duplici sexu mõstruosoqꝫ credaẽ. ¶ Epithalamiũ vocat alterũ amorẽ tanqꝫ virũ a sponsum, nõ ꝑ sexu carnis, sed quoniaꝫ est porẽtie maioris sapiẽtie clarioris, influentie potioris. Vocat alterũ amorẽ vt spõsam nõ ꝓpter debilitatẽ sexus que non est. exempli gña. in sapiẽtia increata nec creata sed ob quãdam fecunditatẽ, venustatẽ, iocunditatẽ allectiuã qbus solet mulieri eminere sibi quasqꝫ tribuit sapiẽtia. ¶ Ego inqt mater pulchre dilectõnis cũ alijs sonantibus ad ꝓdicta. ¶ Deserat igiẽ mens epithalamiũ canens: palliũ metaphoraꝫ foris, et nudam charitatẽ vel amoreꝫ introducat. alioqn si nescierit se nõ idoneũ, qui cantet epithalamiũ fateaẽ. ¶ Epithalamiũ/ pro pue est in via nõ in termino. in desponsatione nõ in cõsumato cõnubio. ¶ Cõcludiẽ ex premissis hec epithalamij nostri conditio. q̃ consequẽter infert epithalamiũ/ nõ requirere confirmatuꝫ amorem vel charitatem. ¶ Ac pinde datur intelligi ꝙ exultatio epithalamij/ compatiẽ secum lamentationez ꝙplanctũ nõ minus aliquãdo q̃ elegiacũ carmẽ. in amore carnale qđ elegiacũ a miseria nominaẽ. quia in libro quot conche tot sunt in amore dolores, ait vnus. insanos amores docere se ꝑ artẽ iactãs. ¶ Epithalamiũ salomonis ea ꝓbat que mox intulimus. Iz in amore diuino videri possint indigna. ¶ Et quidẽ de saltatõe a exultatõe de tripudio gestienti gaudio. nullꝰ vel ambigit vl maleferi si sint in amore diuinali. ¶ Iuuero vis in spõsa audire lamẽtatõem a planctũ ffilie hierusalẽ nũciate dilecto/ qr amore langueo. ¶ Et iterũ. Percusserũt me a vulnerauerunt me. Quid porro totꝰ iste circuitꝰ inquirẽdo dilectũ sonat/ nisi suspiria gemitus a luctũ. Vis a hoc audire qđ amplius mireris in dilecto. Vulnerasti inquit cor meũ soror mea sponsa. Letexꝫ duꝫ clamat ad hostium foris. Caput meum inquit plenum est rore. a cincinni mei guttis noctiũ/ se pati frigus iniurias qꝫ aeris nonne plãgit? ¶ Epithalamij canticũ nõ reddit cãtantẽ beatũ/ nisi tm in spe. a qua tñ vt multi pñt excidere. Pinc est ꝓfecto lamẽtatio quãdoqꝫ nõ equabilis nõ enarrabilis vlli ꝓter timorẽ repudij dũ tempꝰ aduenerit cubiculi. Ne quãdo forte dicaẽ illud ei pabolicũ de fatuis vginibus imparatis. a clausa ianua petẽtibus introitum. Nescio te. O verbũ durũ a asperũ. O discidiũ sola vel leui sulpitione recogitatuꝫ/ amanti sponse nõ ferendũ. ¶ Epithalamium non ita curat aut petit/ mutuas hic in via cõsolatões amoris/ quin ad cubiculuꝫ eternitatis plus anbelet. Colligitur ex fine canticoꝝ vt sponsa monita p sponsum. Que habitas inqt in hortis amici auscultant, fac me audire vocẽ tuã. Illico respõdit. ffuge dilecte mi sup mõtes aromatuꝫ Quis amicũ talem a taliter velle crederet sponsum fugere nec secũ esse. Desiderabat cubiculum quale nõ erat in hortis/ nec in amicoꝝ turbis. immo sursum sup montes aromatũ quo fugere sponsum petit/ quoniam illuc se trahendam mox sperabat. Amplius a si sponsa deliciosa cupiebat ocium cum sponso. sciens tamẽ voluntatẽ suã eẽ de cura quandoqꝫ primoꝝ/ ꝑponebat sui sponsi voluntatẽ. Veni dilecte mi egrediamur in agrũ cõmoremur in villis. ¶ Epi

thalamiū tradit multis sub metaphoris ⁊ circūlocutionib⁹ spōsam alloqui sponsum p cōsolationib⁹ recipiendis hic ab eo. Audis quēadmodū petit osculū nunc amplexum. nunc trahi post se. nūc fulciri floribus ⁊ stipari malis. ⁊ ita de reliquis. ¶ Cur ita? plane quoniā amor ocios⁹ eē neqt. Ignevus quippe est se prodere gestit assidue/ q̄rit intima cordis amici penetrare. Naz spūs quidē est qui scrutat̄ ꝓfunda/ qui raptuz facit ⁊ extasim in amatū. Rursus amica q̄si lilium inter spinas positum si ꝓtectionē si consolationē/ si recreationē q̄sierit in dilecto/ nemo recte mirabit̄ neqz iam adeo p se q̄tum p amici dilectione. Leteť cor meum inqt. considera finem vt timeat nomē tuū vt scilicet in amore suo fortiori stabilitate subsistat. Nā delectatio tenet opantez i opatōe dic̄ Arist. cū expietia. ¶ Epithalamiū nemo pōt pfectū cognoscere sine triplici theologia symbolica scz ꝓpria ⁊ mystica. Nam quālibet tradit dion⁹. Sz symbolicā suam latini non habent/ nisi q̄ gustuz eius dedit vlti. ca. de ce. hierarchia tradens intellectum locutionis figuralis. quā scriptura sacra transfert ad angelos q̄ elati sunt. q̄ armati q̄ lumina ferunt cuz ceteris. Sic in ep̄la quadā de mensa sapiētie. Sparsim vero tam ipe q̄ nostri scriptvre glosatores exponūt huiusmodi symbola que deo tribuūtur/ p similitudinē ad corporalia/ qualiter fit in hoc toto canticoruz libro. nūc de osculis oris dei quid sit. nunc de vberib⁹/ de capite/ de oculis/ de lingua/ de genis/ et ita p vniuersum q̄ enucleare per oīa/ nō est p̄sentis opusculi seorsum/ poterit forsan dari. sicut de theologia mystica q̄ prolixus ē necessaria cātare volenti per amorē duplex opusculū hoc illud practice tradidimus. ¶ Epithalamiū poterat per theologiā symbolicā ⁊ mysticā ad quodlibet genus matrimonij cū deo per amorez spūaliter adaptari nominatim vbi minus videret ad xp̄i spiritū ⁊ ad animā suā tang̃ ad virum desponsatū cū muliere sponsa sua. Sūt hic multa supponenda que alibi iuxta cōmunē theologie sentētiā/ tradita sunt. ¶ Unū est q̄ in xp̄o p̄m hūanitatem/ pars seu portio rōnis superior quā hic appellam⁹ spūm (ne controuersia fit de noīe finis) fuit ab instāti ꝓceptōis plene beata, quēadmodū ⁊ nūc est ⁊ erit in secula. propterea neqz voluit neqz timuit neqz speravit spūs iste in eterna beatitudine vbi nō erit ampli⁹ neqz luct⁹ neqz clamor/ sz nec vllus dolor ¶ Supponim⁹ preterea q̄ anima xp̄i que nominat̄ hic inferior portio rōnis q̄uis eēt eadem res essentialiter cū spū nō tamen fuit tunc in termino beatitudinis. sed habuit statuz vie/ subiecta passionibus exist ēs/ vt dolori/ timori/ pauori cū ceteris ita tamē q̄ nulla passio ꝓueniebat indicū rōnis superioris minus q̄ in adam ꝓ statu nature ꝓmitus instituto. sicut ⁊ de benedicta matre sua fuisse confitemur. ¶ Abjecimus q̄ aīa xp̄i ꝓ suis quidē peccatis non voluit que non habuit. sed p nostris generaliter quo ad sufficiētiā deletionis. sed q̄ ad efficaciā p solis electis mēbris suis. Cū igitur esset anime xp̄i ad suū spiritū naturalis simul ⁊ diuinalis cōuersio sicut contra. concludit statim ꝓpica ⁊ speculano/ q̄ aīa petebat crebro cōsolationē spūsancti. nūc cōtra dolores ex obiectis rerum cōtristantiū sensualiter ⁊ prealem applicatōem in verbenb⁹ fame siti frigore. nūc aliquando cōtra res apprehēsas intētionabilit cōtristationē afferētes cui⁹ peccata erant alienata que p cōpassionē sua fecerat. ¶ Elenet igitur se pius animus in cōtemplatōe ibu xp̄i in lumine fidei ⁊ euāgelice narratōis. Consideret deuota pietate animam hanc sponsaz spūs impassibilis passibilem ⁊ cresuspirabat ad spirituz. Osculet̄ me osculo oris sui. cū multis similibus cōsolationis refrigeriū sonātibus vt illud nominatim: Quis det mihi te fratrē meū sugentē vbera matris mee vt inueniam te solum foris et deosculer te et iam me nemo despiciat. Quid sonabat hec optabūda petitio si spiritum cōsideres lac beatitudinis toto ore, tota securitate. tota dilectione sugentez ab vberib⁹ consolantis diuinitatis tang̃ matris sentiens animā ad illū felicitatis statū quē nōdum acceperat suspirantē hec dicere. Dicebat xp̄s pro hac anima sua/ quā ponere ⁊ resumere fas habebat. Baptismo habeo baptisari et quomodo coarctor donec impleat̄ que ratio sciebat minimū glosti

ationẽ aĩe subsecuturaz/mox baptismum
morꝰ ꝛ amplexꝰ nõ amplius dissolubi-
li ganiſurã cum spũ. ¶ Epithalamiũ tra-
duci poterat ad despõsatõez spũs exulta-
cioꝝ cognitõe ꝑmonũ ꝓ theologiã ſymbo-
licã ꝛ anagogiarũ ꝓ mysticam. Gloriat ſa
pientia/delicias ſuas eẽ cũ filijs hominuz.
nullã vero repperit ſapientia delicias ſuas
cũ qua amplius inueniret q̃ cum beatiſſi-
marũ beatiſſima ꝛ deiformi maria q̃rebat
cõplecti in via ſpiritũ marie. iungere ſe-
cum oſcula ꝓ opatões inſpiratione ſcz vir
tutũ donoꝝ beatitudinũ q̃z ſingularũ ſub
ſpe certa fruitõis iocũdiſſime ac indiſſolu
bilis in eternitate. vbi ſuo ſpiritui dũ aſcẽ
dit obuiauit q̃ſi mater honorificata ꝛ q̃ſi
mulier a vgitate ſua ſuſcepit illũ. ¶ Quid
porro dicemus de cõiugio ſpũs deiformis
beate virginis/cũ ancilla ſenſualitate ſua/
ſub typo vel agar vel bale ꝛ celte. Nonne
ſenſualitas generare debet ſpũi ꝓlem vir-
tutum maxime moraliũ quaſi in fruitute.
Nec eñ habet libertatẽ eſſentia liter. ſed
qualem dũtaxat ſibi cõmunicat a ſpiritu
¶ Sup bis itaq̃ coniugijs in eadẽ ꝓſce-
na humana/grãde ſilẽtiũ eſt apud expoſi-
toꝛes cãticoꝝ. qui de ceteris myſticis pluri
ma diſſeruerũt. Greg⁹ ꝛ Beda de eccleſia ꝛ
xpo. Nicolaus de lyra de ſynagoga ꝛ deo
Berñ. de aĩa ꝛ verbo ꝛ aliqua de humana
natura ad filij ſuppoſituz. S. pariſien. de
vtriſq̃ ꝓ declaratões ꝛ diſtinctões magi-
ſtrales ꝓ quales ve ferẽ ſanctus Tho. hic
inceſſit diſtinguẽdo multiplex oſculũ mul
tiplex vber. ꝛ oleũ ꝛ vngentũ. ꝛ ita de relu
quis que dilatant materiã. Origenẽ non
habemus quẽ Hiero. in hoc opere teſtat.
nedũ alios viciſſe. ſed ſeipm. ¶ Ceterũ de
matrimonio ꝑlati cũ eccleſia domina ſua
quã fecundat ſpũſanctus ꝛ ipe cuſtos eſt
eius typo Joſeph ad Mariã. Rurſus de
nuncõe angelice nature cum deo nõ legi
mus expoſita hic ꝓ cõtexta ſeriem cantica.
¶ Quid ꝓterea q̃ amoris lingua (Berñ.
teſte) barbara eſt nõ amãtibus. ſed qualis
eſt ꝑcoꝛ amãtibus? ſane difficilis cognitu
per hec cantica. ſi nõ eaz efferat familiarem
diuturna conuerſatio. Occultat eñ ſe ſub
ſigmatibus ꝛ figuris. loquit ꝓ interie-

ctiones voce nũc incognita. nũc interrupta
nũc de repẽte ab hoc in alterũ. quaſi ſine le
ge vel ordinis vel ꝓpoſiti tenacis vel ſeq̃le
ſemet trãſſert. quãdoq̃ variatis verbis ſen
ſum retinet eũdem. aliquãdo ſenſus pluri
mos vnico vbo cõcludit. ¶ Deterreant nos
hec cõſideratio plenioꝛẽ de canticis cãticoꝝ
rum temptare ſermonem in hoc opuſculo
tertie ꝑditionis. quo theologia poſt hiſto-
riam ꝛ ꝑbiaz aſſumpſit originẽ cantici di-
uinalis in charitate radicati nõ cõpletam
dare cognitõez. que nec magnis voluminĩ
bus expletur. addito q̃ vnctõ plus in hoc
docet q̃ lectio plus deuotio q̃ demonſtra-
tio/plus deſideriũ fernẽs in affectu. q̃ ſtu-
dium vehemẽs in intellectu/q̃uis vt ꝓno-
tauim⁹/aſſidua diuturnaq̃ meditatio ſit
neceſſaria. que valeſiat ceteris oĩbus curis
impleat illud. Vacate ꝛ videte. ¶ Et iteruz.
Guſtate ꝛ videte. ducat animam oportet
deus in ſolitudinẽ vt ibi loquat ad coꝛ ei⁹
ꝛ lactet eam ꝛ impleat ſolatio cum germi-
ſancto. ¶ Cõcludẽtes ad extremum dica-
mus q̃ in amoris hoc cantico ꝛ exercitio/
ſupra quodlibet aliud verſatur luſus no-
ſter pabolicus pueroꝝ in foro. qui nũc ad
ſaltum. nũc inducit ad lamẽtum. Primuz
ſub ꝓſumandi ſpe cõiugij in gtia. Alterũ
ſub formidine phẽnalis repudij. vt exulta
tio ſit cũ tremoꝛe. Plane timoꝛ iſtar coꝛde
ſonãtis vbi coꝛ viciſſim ſpe dilatatur/mox
timoꝛe cõſtringit. ¶ Hocaũt agere eo fa
cilius phi locaptus in amoꝛe dei quo (ad
exemplũ amoroſiſſimi Auguſtini) altius
myſteria diuinitatis ꝛ familiarius miſeriã
humane fragilitatis fuerit ꝑſcrutat⁹. dũ ne
ſcit hõ qua diſtinctõe qõ agit iudicet. nec
quo fine terminet. De etiã laudabili vite
hominuz ſi ſemota pietate iudicet. Hinc
Auguſtino fuerũt ꝑfundiſſime ꝓ pia ma
tre lachryme. Hinc ſibi iam ſeni fuerunt
lachryme panes die ac nocte. amariſſimã
quoq̃ legit ꝛ lugubrẽ ꝑ ceteris ſue ſenectu
tis iam pene extremã duxiſſe vitã. ¶ Ar-
rediderit aliquis forſan hoc Auguſtino pro
pter obſidionem ꝓprie ciuitatis eueniſſe/
multo amplius ꝓpter iudicioꝝ dei formi
dine anxiabat arbitroꝛ. ſciens nõ magnũ
eſſe ſi cadũt peritura menia. ꝛ ſi moꝛiũtur
moꝛituri. ꝓſiderabat q̃ leticie ꝛ triſticie ꝓ

tpalibus vade sunt ⁊ nihil si cōferanē eternis. Erat nihilominꝰ in pace mētis/amaritudo sua amarissima in sūma desperatōne summe spērās. Posset ex p̄missis gāma mysticū qđ in q̄lz voces affectuū p̄m q̄lz vocales litteras alibi diuisimꝰ/ ad tres reduci velut in trigono seu in tricordo ad exemplar aliqđ beatissime trinitatis. Timor cum mestícia oriens ex cōsideratione patris reprobantis. Spes cum leticia ex cōsideratione verbi redimētis. Pietas seu cōpassio sui ⁊ aliox ex cōsideratione spūssancti subinde cōsolantis. Unde vsus. Spes timor ⁊ pietas resonant in carmine cordis Tres ⁊ ad has voces gāma referto nouz Bat spes discantiū mollem. tremor ē tenor stqz. Ut p̄tratenor ē p̄patiens pietas. Cor assidue cordas symphonia cōcors. Huic fit eiqz chorus cōcinit angelicꝰ. Ita tandē oportet gaudere cū gaudētibꝰ ⁊ flere cum flentibus. si nō voluerimꝰ improperiū ferre quale notauit xp̄s aduersus reprobā iudeox generatōez sub pabola pueroz in foro clamātiū. Lecinimꝰ vobis nec saltastiz lamētauimus nec planxistis.

Secūdū opusculū F

Opusculū istud de canticordo id est. de cantico cordis habet tres thomos. id ē. diuisiones vel tonos p̄cipales cū notis ⁊ notulis. Note sunt cōsiderationes speciales. Notule vero particule singulares. Primus thomꝰ cōtinet p̄miū cum designatione quale fuisset monocordū in statu innocētie. ⁊ quale est in statu vtutis p̄fecte vt in xp̄o fuit ⁊ Maria p̄nouem notulas. Ponit vlterius differentias cantici cordis ad canticū oris cū distinctione cantici noui homis ad veterē p̄ decem notas seu notulas. Ponit cōsequēter dubitationes multas circa p̄sentia que solūtur p̄ reliquas. xxviij. notulas. Secūdus thomus deducit p̄cipaliter q̄ est ponenduz canticordū docēs qđ sit descriptiue. ⁊ quēadmodū habere debet suū gāma. ⁊ qualiē fuit in xp̄o ⁊ maria. Cōtinet. xij. notas p̄m p̄sderatōes totidē speciales p̄cipales ⁊ i vniuerso notulas. xviij. singulares. Tertius thomꝰ instituit nō absqz circuitu q̄liē gāma formet p̄ cāticordo p̄mēs notas ⁊ notulas. q̄ se legētibꝰ offerūt satis plane.

Thomus primus

Beati qui audiūt verbū dei ⁊ custodiūt illud. Verbū habitet de canticis p̄ theoriaz ⁊ p̄xim. Modo p̄cipue de cāticordo qđ est verbum dei in cordibꝰ nostris. Vale potuimus exordiū cōueniētius assumere/ q̄ a verbo verbi dei/ q̄ a principio de principio/ q̄ a dei sapientia p̄ quaz condita sunt omnia ⁊ sine qua facere nō possumus q̄cq̄. Que ludens erat cum patre/ dū cantica componeret cum ip̄m laudarent astra matutina. Hec est sapientia quaz auris bona audiet cum omni cōcupiscentia. Aperiat igitur aures nostras sonet ⁊ expediat vbū dei cuius totiens ista fuit exhortatio. Qui habet aures audiendi audiat. Auris ista q̄z cordis intelligens. Quibus non apertis sumus (iuxta puerbiū) asinus ad lyram. quia nullam in armonia verbi dei dulcedinem sup mel ⁊ fauum suauitatem inuenimus. Porro si repletū fuerit cor nostrum verbo dei. fiet quod ab eo dicit. Exabundancia cordis os loquit. abūdet igitur bone Jesu cuius os loquitur ⁊ eructat cor istud vebum bonuz. Abūdet igitur obsecro spūs tuus bonus in pauperculo corde meo ⁊ impleat illud vt detur ip̄mo in aperitione oris mei. ⁊ sp̄ sit laus tua in ore meo. compleat in me monitio tube apostolice/ que afflatu tuo abūdanter impleta/ nobis oībus insonuit ⁊ cecinit hortans docens ⁊ interp̄tans verbū christi ait. Habitet vobis abūdanter in omni sapientia cōmonētes ⁊ docētes vosmetip̄os i psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis spūalibus in gratia cantātes in cordibus vestris domino. Q verbū christi. imo verbum christus qđ erat in principio apud deum ⁊ deus erat verbum. ⁊ verbum caro factum est. Veni domine Jesu habites in corde abundanter ⁊ si nō in omni sapientia saltem per fidem que per dilectionē operetur. vt docere ⁊ cōmonere valeam me primitus. deinde proximos meos filios tuos/ in psalmis/ ⁊ de psalmis hymnis ⁊ canticis spūalibus. vt sim̄ in gratia

cantātes tibi domino in cordibus nostris ⁊ gratias agētes p oībus tibi ⁊ patri. ¶ Canter ecce quotidie vocibus crebis vehemētibera⁊ tua organa psonās. ¶ Cātate domino. psallite. ¶ Et iterꝝ. Psallite deo nostro psallite. psallite regi nostro psallite. ¶ Quoniam rex omis terre deus psal. sapi. ¶ Nec autem ex hoc tanto millies repetita/nullo modo prefus exequi poterit os nostꝝ nisi pmitus impletis cordib⁹ vestris. ¶ Quonīā ex abūdantia cordis os loquit̄ in canticis. ¶ Quam felix illa civitas in qua iugis solennitas vbi vna vox letantiū ⁊ vnus ardor cordiuꝝ q̄ plena modulis in laude ⁊ canore iubilo va cat. videt. amat. cantat. in eternum pleno corde toto ore. Felix nihilomin⁹ homo q̄ factus est rectus. si non īmiscuisset se peccādo questionib⁹ infinitis. non de paradiso voluptatis ⁊ canticis angelox detrusus est in vallem lachrymax in ve lamentationis ⁊ planctū. ¶ Qui iam compatus iumentis insipientibus ⁊ surdior illis factus. cor fesicut nabuchodonosor habet vt audiēs non audiat ⁊ intelligens non intelligat. ¶ Formauerat itaq̄ dei sapiēcia ad similitudinē maioris mūdi corpalis corpus hominis. in cui⁹ medio posuit cor instar solis in celo. Cōposuerat illud tanq̄ instrumētum vel organū musicū tempatissime concordatū in quo ⁊ p qō spūs human⁹ tunc verbo dei/cātabat iocūdissima cātica syon celestis hierusalē. nec erat dissonum quicq̄/in pulcherrimā omnia psonabant melodiam. quoniā nihil erat vt hic ⁊ nūc obuiam rōni sub cuius impio cuncta erant. quēadmodū postea fuit in organo corpis beati illius de quo mulier quedam extolens vocem de turba dixit: Beatus vēter qui te portauit. Beatus pfecto q̄ p omnia subditus erat verbo dei cōcors quoq̄ ipi. ¶ Cognouerūt hāc inesse debere concordiā humano cordi pbantes aliqui si sonātrationi. Quid autē magis homini p priū esse debet q̄ ratio q̄ vivere cōsequēter ⁊m eam ⁊ eidem cōsonare. Puto autē nullum talē inuenerat Xristo. virtuosuꝝ. vbi nō frequētius dissonaret vetus homo/rōni corpus videlicet mortis hui⁹. sed ita voluit nō quales videbat. sed quales eē debere censebat pbs iste clarissimus describere dū felicitatē venat̄ hūana natura. ¶ Poro nullus vnq̄ pbantiū ⁊ pscrutatoꝝ secuti potuit attingere vnde esset dissonātia talis in homine/quam deu cogimur sentiendo fateri. sola fides/ hanc ex peccato pmorum parentū venisse revelat. ¶ Et hoc altero duoꝝ modoꝝ ponitur a sanctis. Unus est q̄ iusticia originalis erat integritas iustitie nature humane a deo. cuius pfecta sunt opera. qui anime īmortali corp⁹ apteratum potens nō mori. ⁊ per cōtemperans rōni. Ponunt alij iusticiam originalē fuisse habitum quēdam additū quo fiebat talis coaptatio ad rationem q̄ diu ratō subdita eet deo qua iusticia sublata sensus velut effrenes absq̄ retinaculo pruerunt in obiecta sua spreto nec expectato regimine rōnis. ¶ Grādis aperta est cōquisitōnis tam pbice q̄ theologice materia. sed ad rē quā attēdimus accedat primus cor nostꝝ ⁊ os nostrū. tradere scilicet noticiā cāticordi. id est. cantici cordis vnde pcedit cāticum oris. quoꝝ differentias ad invicē primo si notauerim⁹ patebit qdditas seu natura citius vtriusq̄. quomodo p̄terea verbum dei verū/affirmat q̄ ex abūdātia cordis os loquit̄ ⁊ cantat. ¶ Canticū oris. ē vox sensibilis numerosa. ab auditu exteriori pprie pceptibilis ponitur vox p genere ⁊ numerosa iungit̄. quasi p differentia ad voces. nullā habētes numerosam pportiōnem. Additur tertia clausula ppter voces cordiales intrinsecas ⁊ intellectuales. que pcipiunt̄ aure cordis vel intellect⁹ p̄ut scripturis sacris ⁊ pbicis/locutionibus trahi potest. ¶ Habem⁹ si ep̄rimā pcipuā differentiam a cāticordis que est vox interior numerosa/ ab auditu solo interiori pprie pceptibilis. ¶ Cāticū oris/cōuenit aialibus p̄sertim auibus in quibus numerosa vox invenit̄. ab auditu exteriori pprie pceptibilis. ¶ Testat̄ hoc philomena/hoc alauda/hoc carduellus/ hoc turtur ⁊ hyrūdo/ cygnus ⁊ alia multa. ¶ Colligim⁹ hic secūdam differentiā a cantico cordis maxime ratio-

nalis. ꝛhūmāni. de quo ꝑns est inquisitō
Vñ q̄uis in aurib⁹ cōcinentib⁹ si cuiq; suū
cor sit ꝛ imaginatio q̄dam seu fantasiatio
numerosa/ q̄ se monstrat exteri⁹/ sit deniq;
multiplex passio. nihilomin⁹ ad canticum
nr̄m cordis siue cantic ordū nō attingunt
Dicaspiam⁹ q̄ passiones ꝛ sensus sunt in
rationabilib⁹ determiate ꝑ obiecta sua/ ꝛ
uniformiter opaī q̄libet individuus siue
speciei. Nō em̄ cantat aliter una philome
na q̄ alia. sicut nec aliter facit nidū suum.
Hec in hoīe cui⁹ ratio nō est ad vanū limi
tata. vñ tāta varietas in būanis oriē. Haz
q̄ō est sparsum ꝑ industrias singulares in
brutis. ratio colligit in se totū. ¶ Cāticuz
oris pōt ab altero cognosci ꝛ ꝓpi ꝛ iudi
cari. Canticū vero cordis solus ille q̄ erit i
notescere mediate vel imediate. ꝛ facit ad
hoc illud aplicū. Tu dñe qui nosti corda
oim. Et illud. Re⁹ intuet cor. cū multis in
hanc sniaz. Qualiter aūt pateat cor homis
vel hic vel in patria. tam angelis q̄ sanctis
seu locutione mutua seu oronis directōne
deuota/ alibi videt. ¶ Canticuz oris pōt
cum altero cātico oris ꝑ cōtinētes ad inui
cem cōbinari ac in vnam colligi symphoniam. hoc in discātibus ꝑ tenorē ꝑ cōtrate
norem. ꝑ minucias ꝛ ꝑ fractōes vocū mul
tifarias. Et experientia mōstrat. ꝛ ars certa
tradit ꝛ scribit. Hec aūt oīa fieri non ꝑnt
saltē hic in via ꝑ hoīes foris in cātico cor
dis cōsurgat unde difficultas cognitōis
canticordi apud eos qui nō ꝓuertunt ad
cor. sed ab eo negligentia vel ruditate vel
imperitia diuertūtur. ¶ Canticū oris po
test invito fieri qui aptis auribus velit nolit
illud audiet. aut si cōsistit in gesticulatio
nibus vt sunt tripudiatōes illud inspiciet
nisi tūc oculos clausos habuerit. Cāticum
vo cordis aliē (vt ꝑmissuz ē) nō ꝓcipit im
mediate ab auditu vl intuitu. etiā si cona
tum suū dederit ad audiēdū vel videndū
possunt nihilomin⁹ cōiecture quedā sumi
quēadmodū ex occursu faciei ex oculoruz
nutu. ex gestu corꝑis. cor se ꝑdit. ¶ Canti
cū oris pōt fieri sine libero arbitrio ꝑ mo
tum naturalē vel aialē vel extrinsecuz seu
alienū. patz in aurib⁹. patet in pueris ꝛ alijs
nōdū habētib⁹ expeditū iudiciū rationis.
Nostrū vo cāticordū quale ꝓquirim⁹/ soꝛ
la ꝓducere pōt libertas arbitrij/ vbi volū
tas ꝑmonet ꝛ inclinat. ratio deliberās oꝛ
dinat ꝛ imperat. Landē volūtas exequit
ꝛ effectui mādat. Hāc ti pinde ꝓcordant.
dū vn⁹ attribuit (exēpli gr̄a) oratiōnē vo
luntati. alius rōni. Sic ꝑterea dū unus di
cit orationē ꝛ cantica ꝑ vtutes intellectua
les. alius ꝑ theologicales. alius ꝑ dona causari. Siq̄dē nullū est cāticū q̄
nō possit a vtute q̄libet impari. id est me
diate causari. Ita em̄ videm⁹ in oib⁹ actis
bus bonis. sed imediata ꝓducio ꝛ eliciro
suam hz ꝑmā vtutē. vt sperare spem. dili
gere charitatē. orare deuz ꝛ sibi cauere reli
gionē. que species est in ficie. ¶ Canticuz
oris de se indifferēs est ad bonitatē vl ma
liciā de genere moris/ daī ratio. q̄m de se
ꝛ intrinsece nō est actus liber ꝑ ꝑterea si dici
tur bon⁹ moraliter aut malus/ laudabilis
aut vituꝑabilis/ oportet q̄ h⁹ recipiat aliū
de. ꝛ hec differētia sequit ad ꝑcedētē. Sed
cātico cordis dam⁹ laudē aut vituperiuin/
tanq̄ sit a libero arbitrio elicinue. ꝛ inde
essentialiē ꝛ intrinsece liberū est hmōi can
ticordū. Nolum⁹ tñ ab actib⁹ humanis ex
trinsecis/ tollere laudē vel meritū. sed hoc
habēt ex ꝑticipatōe ꝛ origine ꝓme liberta
tis. ¶ Canticū oris pōt violēter elici scilz
ab extrinseco nō cōferēte vim passo. ꝛ saltē
diuina vtute. Hec⁹ inuenies in nostro can
ticordo ad q̄ volūtas cogi neq̄t. Implia
ret em̄ q̄ actus cordis humani sit elicie⁹ libe
re/ ꝛ respectu eiusdē sit violētus. iam volū
tas patiēs vim cōferret in actu suo. q̄ im
plicat. ¶ Cāticū oris ē subiectiue in re ma
teriali ꝛ extensa. siue sit siue non sit organi
ca. Subiectū vero nostri cāticordi/ est i cor
lo cordis rōnis. siue sit portio superior ꝛ qua
si vir. siue inferior quasi mulier. siue in q̄
dā scintilla ꝛ apice intelligētie pure quam
mentē aut sinderisim quidā appellant. Hz
vbiq; suū elicit canticū/ sine vsu corꝑalis
organi requisitio. q̄uis ad fantasmata pu
us aspexerit. ꝛ ex illis species intelligibiles
abstraxerit. Et hoc si non fit ex alto/ virtu
te verbi dei collustrātis/ imediata revela
tio. ¶ Canticū oris spectat ad veterē ho
mine. canticordū vero nostrum ꝑtinet ad
nouum. qui ꝑm deum creatus est ad ima
ginem ꝛ similitudinem suam. nō ꝑpaz

in vestigio. ¶ Sequimur hoc loco cōsiderationē apostoli de bipertito homīe in quo libet viatore. cui⁹ intelligentiā ꝛ mysterium nunc ꝛ ℔ supponimus. dicentes cōsequenter tot esse differētias assignabiles inter cāticum oris ꝛ nostrū canticordū/ quot ꝛ q̄n tas apostol⁹ assignauit inter nostros homines/ hunc veterē istū nouū/ sub vna ꝛ vna homīs naturali psona. vt q̄ vetus tyrānizat lege carnis ꝛ peccati. ꝛ obniat ꝛ dissonant rōni q̄ legi dei subiectus nō est. q̄ captiuat nos sub iugo peccati. ꝛ ita de reliqs ¶ Et nouus agit. ducit ꝛ regit spū libertatis ꝛ iusticie. ꝛ adoptōis filioꝝ dei. ꝛ spe hereditatis eterne ¶ Collocato tenore discendoꝝ cōsequēter notulem⁹ nūc respōdendo obiectionib⁹. nūc nostra ponendo. ¶ Habent in p̄mis dubitatōez ea que dicta sunt de cantico cordis q̄ distinguit a cātico oris. q̄ pōt fieri sine eo. Cuz dixerit xp̄s q̄ ex abūdātia cordis os loquit. Cuz pterea certū sit nullā vocē que ē son⁹ ab ore aialis ꝓlatus/ fieri sine corde q̄ est principium vite ꝛ motus. Respōdemus q̄ vbi ℔ sunt in aliqua disciplina seu veritatis cognitione diuersi termini. quoꝝ quilibz habet acceptōes multiplices seu ꝓ analogiaz seu ꝓ equiuocatōez. restrictio vel limitatio pōt ꝛ debet ꝑ mitus fieri vel supponi ad certum aliq̄d significatū. alioquin incideret statim confusio. ꝛ ex ꝑfusione decepti o seu sophistica paralogisatio. Propterea si debet in p̄mis p̄supponi quid nomis sicut de bet oportet cōsequēter illud esse certū: vel quia sic vult impositor cuz nomia sint ad placitū vel ex vsu autentico maior colligitur. Fatemur itaq̄ cor dici multipliciter ꝛ ad multa. similiter os. Placuit mihi lominus ex causis impositis/ coartare ℔ monē. mō qui dict⁹ est vt cor significet ℔ in hoīe liberū arbitriū rōnis. Os vo notet organū carnis. q̄uis etiā cor ita sumptū habet suum os intrinsecū vt ibi. labia dolosa i corde. ꝛ corde locuti sūt. Os carnis pari mō suū os habere inuenit vt ibi. In ore fatuorum cor eoꝝ. ¶ Consequēter notandū est iuxta diuisionē apostoli de duplici homīe nouo ꝛ veteri q̄ duplex est in genere canticum. vnū nouū. vetus alterū. Que distinctio sumit penes virtutez ꝛ vitium. celeste ꝛ terrenū. spūale ꝛ carneū. liberū ꝛ illibez gratiam ꝛ peccatuz. meritū ꝛ demeritum. charitatem ꝛ cupiditatem. vel amoꝛez dei vel amoꝛē sui quē dicimus libidinē. Quo fit in cāticis vt quicq̄d spectat ad virtutez imediate vel mediate elicitiue vel impatiue. intrinsece vel extrinsece. essentialiter vl denominatiue. illud computeē inter cātica noua. aliud autē ex aduerso vetus reputetur. Colligit hui⁹ distinctionis rōnabilitas ex apl'o locis plurimis. Et quia xp̄s dixit. Ex verbis tuis iustificaberis. ecce nouitatē. Ex verbis cōdemnaberis. ecce vetustatem. que duo tamen a cordis abūdātia ꝓcedunt. Stabit igitur q̄ simile canticum/ sit in ore vnius nouū ꝛ in altero vetus. imo sunt in eodē ore tempore ꝛ corde mutatis. ¶ Cur autē ista notamus? nisi ꝓ cognoscēda verius distinctione cāticī cordis a cāticō oris. que nō sic accipiēda est vt nō plerūq̄ cōueniāt ꝛ sit aliq̄d cāticū oris nouū. ꝛ nō intrinsece ꝛ illicitiue. Sit ptērea canticū aliq̄d cordis vetus dum vltro pessimas machinaē cogitatōes. ꝛ ab eo exeunt iuxta verbū christi cogitationes male. homicidia. adulteria. fornicatōnes. furta. falsa testimonia. blasphemie. auaricie. nequicie. dolus impudicicia. oculꝰ malus. supbia stulticia. Vides q̄ prauū cor tale. q̄ dissonū ꝛ horribile. ¶ Opponeē hic Jforte nob de pueris q̄ nondū bñt vsum cordis intellectualis/ q̄d est iudiciū liberū rōnis. Nōne sequi videē ex p̄notatis/ nullum in ip̄is esse cāticum nouū/ neq̄ vetus plus q̄ in bestijs ꝛ auib⁹. Cū tñ xp̄s approbans cātica pueroꝝ hebꝛeoꝝ ꝑfirmauerit dictū suū autoritate ꝓpbetica. Ex ore infantiū ꝛ lactentiū pfecisti laudē. Proinde frustra ponerent in ecclesijs pueri. q̄ tñ videnē gratissima portō choꝛi canētiū. Quidꝛ dicem⁹ de beato illo infante Johe baptista in matemo vero gestiente. saltāte et exultāte. Nōne fuit ista spūalis iuz nouitas gaudioꝝ. Cui moꝝ cōcinebat mater exclamans voce magna. Benedicta tu ī mulieribus. Canticū insup addit suuz Maria dicēs. Magnificat aīa mea dñm. ¶ Fuit plane nouitas in hoc beato puero cū nouo cordis. Aut q̄ ꝑacceleratū ē i ip̄o iudiciū rōnis. aut q̄ spūs xp̄i monit coꝛ nescientis

ad exultatōz nouitatis. ¶Sic de pueris hebreoz. imo 7 de pphetis viris/7 de ipsis etiā aplis die pethecostes dicipōt/dū diuina patiebāt. put de Jerotheo loquit dionyf. dūqz rapiebant. ducebant. agebant a bono spū vehemētius q̄ agebāt. ¶Quo cōtra ō vesana vate ōz: in malū dat sine mente sonū. Jn illa siqdē 7 silib⁹/spūs phitonic⁹ nō erat subdit⁹ illi. quēadmodū de pphis affirmat apls q̄ spūs eis subiect⁹ē subiectionē intellige nō virtutis. sed condescēsine pietatis. vt xp̄s fuit Joseph marieqz subiectus. ¶Leteꝛ de pueris alijs specialiter nō inspiratis. cantātib⁹ tamē in ecclesia deūqz laudātib⁹ quid dicem⁹. Nunquid dānabim⁹ vel inter vetera q̄si solius ozis sint aut carnis numerabim⁹? Posset quoqz fieri q̄stio de musicis organis/tam i veteri q̄ in noua lege/ad diuinas laudes cantandas ordinatis. de carnīb⁹ deniqz q̄ nō intelligunt vt sepius a multis cantātibus q̄ sunt sine lr̄is idiote. ¶Suppetit h⁹ loco necessaria cōsideratio de libtate actuum quā alibi latius exposita/breuiter hic recēsemus. ¶Est itaqz liber actus ille sol⁹ formaliter 7 intrinsece/q̄ elicit a voluntate libera. formaliter 7 entialit. 7 tale ē cāticoꝛdum nostrū. id ē. cāticū coꝛdis put exposuim⁹ q̄ repositū est in organo coꝛdis 7 ōz rius abūdantia. ¶Quisqs igitur in has forte lr̄as inciderit vigili coꝛde semp intelligecoaptatoēz hanc cnfaz de coꝛde/ad signandū dūtaxat liberū spm̄ humanū. q̄ vnis inueniat dictū coꝛ carneū 7 lapideum sed apud nos coꝛ dictū de spū s̄m cōditiones suas arbitremur. ¶Sūt alij act⁹ qui dicūt liberi pticipatiue. eo q̄ impant a voluntate libera. 7 hoc diuersis ordinib⁹ vel gradib⁹ primis aut remotis in ordīe ad spūales coꝛdis impiū. ¶Exemplū in cantico. qō elicit pmo a mēte coꝛdis. hoc em̄ vbo vt maria in suo magnificat. Deinde formaī in coꝛde carnis. p imaginatiuā vtutē/cāticū simile p imperiū voluntatis. Procedit deinceps ad sensus exteriores. p̄sertim ad os vbi fit sonꝰ vocalis. aut pgredit vsqz ad pcussionē instrumētoꝛ musicoꝛ in qbus fit resonātia. que licet fiat in reb⁹ nō animat̄ nec vllo modo libertatē habēt⁹/dicūtur tamē hec cātica libera. qꝛ sunt sal̄ media te a libero impata. ¶Exemplum de sagitta quā ad occisionē homis missam/dicimus libere moueri. pbatio qꝛ motus inde secuta/libera facta indicat 7 punitur. ¶Quo circa patet resp̄sio/cur possunt inter cantica noua numerari. immo 7 dici meritoria multa que carēt sensu q̄to ampli⁹ ea q̄ cuz aliquo sensu fiunt. 7 cū quadā indinatōe spōtanea. nō sicut in pueris est. nā 7 brutus pticipāt aliqua tali spōtanea licet non libera motōe. qꝛ nō ita p̄fus agunt quin cōra agāt. ¶Tāta deniqz viget in aliquib⁹ estimatiue vtutis claritas/vt pticipes eē libertatis 7 diui haustus (vt de apib⁹ poeta dixit) videant. ¶Et vñ hoc si nō ex lege diuinitat̄ a Diony. tradita: q̄ infimis supioꝛ coniungit supma inferioꝛ. quēadmodum igitur cōuenit spūs humanus cū angelis in apice mētis. ita 7 brutalis cognitio cuz hominis imaginatiua vtute. ¶Placeat vltra progredi. videbim⁹ q̄ nulla penit⁹ opera tio in vniuerso q̄tūcunqz naturalis habeatur q̄n relata ad primū pncipiū/dicat̄ et sit libera/tā q̄ ab eo liberrime p̄ducta. ¶Et ita quelibet opatio laudabilis est 7 collaudanda. ¶Dicat eleuati ꝓbie p̄sideratēs oīa in ordine ad suū pncipiū/collaudare dixerūt ip̄m deū 7 ad collaudādū 7 benedicendū cōgratulādo cōplacēdoqz sunt hoc tati. ¶Que p̄sideratio q̄ late pateat ad cāticā coꝛdis nostri/sciet coꝛ illius q̄ ex sentētia dicet cum ꝓpha. Viani mādatoꝛ tuoꝝ cucurri cū dilatasti coꝛ meū. ¶Quale Salomon ōz habuisse latuz nimis. ¶Quāto amplius illa beatoꝛ beatissima cui ꝓuenibat illud Esaie. Tūc videbis 7 afflues 7 mirabit̄ 7 dilatabit̄ coꝛ tuū. q̄ in oīb⁹ 7 sup oīa videbat 7 audiebat cātantē filiū suū deū vbum. ¶Jnuenim⁹ ꝓterea rōnes alias in pueris/cur ad ecclīastica cātica māipanē q̄ vnis nō dum plenus sit in eis vsus rōnis/primo qꝛ tollit ocū iners q̄ multa mala docet. Deinde habitus ron̄ facilius acquiriturꝰ. Recōdit in sup memoria sibi cātica que postmodū meli⁹ intelligent. dū quasi ruminanda deducta fuerint ad dentes pie meditatōis 7 iudicij rōnis. Videmus ita fieri circa disciplinas alias. vt in grāmatica pueri cōmendant donatū cui⁹ nulla ē ī ipis cūc intelligentia. Adde q̄ assistentes

magni recipiũt hmõi cãtica pueroꝝ ad ele uanonẽ metis in deũ. Faciũt insup illa cã tica sua eẽ/dũ ea vel pãpiũt/vel instituũt vel approbãt/ vel ipis semet afficiũt. q̃uis nõ est oino tollẽdus qua lecũq; meritũ ab ipis pueris qui gratis baptismalẽ habẽt. q quoꝝ angeli semp videt faciez patris. Qui denicq; parui. nõ paruo quãdoq; affectu fe runt in deũ. sicut de se refert Augustinus Nam euenit ibi esse plus affectionis vbi minus cognitionis naturalis positum est Patet in aialibus q feminis. ¶ Caderet h querimonia/nullis p sua indignitate ver bis explicanda/de pessimis seductionibus pueroꝝ. quoꝝ puritas vt angelica venera ri seruariq; deberet. quos ad cãtica mode sta sanctaq;. iuxta etiã phi traditionẽ opor tebat instrui. Sed ve ve carni q sanguini q̃m pter q vltra corruptões naturalẽ puer se originis/gaudet malignãs flagiciositas maioꝝ/demergere colloten⁹ pnulos in sce nor gurgitem verboꝝ factoꝝ q canticoꝝ ¶ Consolat tamẽ aplis electos dei q̃bus di cit. oia cooperari in bonũ. miris pius q in cõprehẽsibilibus modis. Et quẽadmodũ de veneno cõponit tyriaca. sic pditio ma loꝝ/saluatio fit electoꝝ. Fit demũ opatio eadẽ (vtputa cãticũ oris puerilis) vni ad viam. alteri ad mortẽ. ac pinde diuersis respectib⁹. idem cãticũ vita q mors noiat. ¶ Surgit alia dubitatio/ Donẽdo dif ferẽtias cãtici cordis q oris. Dictum est canticũ cordis eẽ liberũ q intrinsece. ac p inde laudabile q in nostra potestate. vide tur erpientia q tradicere/cũ querelis deuo toꝝ frequẽter lamentatiũ illud de psalmo Cor meũ dereliq̃t me. Nã cur p magno q pcipuo dono loquit Dauid ad dominuz. Inuenit seruus tuus cor tuũ vt oraret te. si passim oibus hoc concedi videret. Sup addit obiectio nõ minus plena murmur apud multos. dicit enĩ. Si canticũ cordis sufficit apud deũ. cur addita sunt tot can tica oris que corpus atterant sua multipli catione q mentẽ diuertũt a sua deuotione. q nõ nisi fastidiũ frequẽter sua repetitõne nauseãt causant. ¶ Est alia q̃stio sup mõ tradicõis nr̃e de canticordo nouo. q̃ videt sua nouitate vl arrogãs vl inutilis vl pfi cua vel vbosa. ¶ Verũtamẽ expediam⁹ diu

as antea ꝓpositas dubitatões. q dicam⁹ ad primã de libero vsu cãticordi nostri. qõ in telligimus cũ ꝓsuppositõne q nõ aliunde scz impedito q absoꝛpto. sed stante iudicõ rõnis. Nam q arbitriũ/dicit liberũ de ra tione iudiciũ. Hoc autẽ impedimentũ fit aliquãdo nõ imputabiliter ad culpã ex to to. quãdoq; ex tanto. modi quoq; causan tes hec impedimẽta/alibi tradita querẽdi q; sunt. ¶ Ceteruz stante iudicio rõnis/põt nouus homo regeneratus in xp̃o libere cã ticum nouũ cordis exercere vel elicere/mõ tali aliquo qualem notabimus ꝑm voces q per voces affectuuz. etiam vbi canticum oris nullũ sequeret. Alioq̃n apostolica mo nitio tam Pauli q̃ Jacobi frustra eẽt. hoc autem fieri semp posse: idcirco quibusdaz non apparet. quia vel non sentiunt huiusmodi affectiones ĩ corde suo carnali. qua les dicte sunt q posite sunt passiones a phi losophis quasi sole. vt spes. metus. meroꝛ gaudiuz. aut oppositas voluntati sue pas siones. tales ipi patiũtur inuiti. Hec est fa temur nõ mediocris neq; irata conquesta timoratarũ quoq; cõscientiarũ vehemens exagitatio. ¶ Cui sub vni⁹ casus exemplo / consabimur respõdere/ aperiẽdo dicendis infra viam. ¶ Celebriter queriẽ q passim a theologicis. si doloꝛ cõtritionis ꝺ peccatis/debet eẽ maximus. q si minus esse põt? Notant ipi distinctionem vtilem q accõ modam valde ꝓ canticordi nostri totius intellectu. ¶ Est inquiunt doloꝛ aliquis in sola rõne qui libero subiacet arbitrio. Doloꝛ iste q displicẽtia vel odium vel detesta tio sic elicita cũ gratia/sufficit ad detestatio nem peccati suppositi q̃ null⁹ in corpe do loꝛ sequeret. Attamen dicit doloꝛ de pec catis q doloꝛ maximus. quia ꝺ nulla re al tera temporali/ tãta detestatio elici debet q corde rõnis. sicut nullũ est damnum pene qd equipareẽ damno culpe. Doloꝛ alius est quẽ philosophi numerant inter passio nes cõcupiscibilis sensualis. qui cõsurgit ex apphẽsione obiecti discõuenientis ipi sẽ sui corpali. habet hic insup causari cũ mo tu spirituũ. q cõstrictõe cordis. Nõ exigq; doloꝛem/non oportet esse maximũ in peni tente. imo nimius q culpabilis eẽ possz. vt pote cordis sensualis q corpis destructiuꝰ

¶ Porro nō est ꝑm hunc dolorē mēsuranda semp bonitas penitētie. Cuius ratio ē. stat enī duos esse ⁊ sepe videmus quorum vnus ex cōplexione naturali cor habet strēnuum ⁊ virile ac lachrymis idoneū. ita vt vel vix vel nunq̄ flere possit. ¶ Erit alter cor dis feminei mollis/ad omnē miserationis occasionem lachrymis laxum vel ꝓnum ꝓximus eliciet detestationē peccati sui/intensius in animo. fortius ⁊ laudabilius in casu q̄ alius. nec apphendet illum sapientis verbū. Cor duruz male habebit in nouissimo. Jam enī talis peccata detestās ꝓpter durum nō duruz cor habere sed molle dicēdus est. fit tamē vt sepe redundātia doloris cordialis in corpus nisi sistat se libere mens ne fluatī inferiora. sicut in xpō fuit sicut poterat Adā. sicut Daria nullū habēs motū ꝓueniētē iudiciū rōnis impabat vt placebat in corpus. ¶ Elicium ex hac distinctiōem magistrali ⁊ autētica vulgata ꝓbata receptaq̄ salubres ⁊ pulcre cōsiderationes. ¶ Primo q̄ noia sensibiliū passionū trāsferunt rationabiliter ad affectōes volūtatis significādas. Hoc cōfestim ꝑspicuū est de dolore de quo minus q̄ de plurib⁹ alijs apparet. Et hoc diffuse deduxit Aug⁹ in suo de ciuitate dinersis libris ⁊ capitulis. maxime dū longā de opione stoicoz ex historia agellij texit oronem. sumpta occasione de passionibus demonū ꝑm positōez platonicoz. nominatim apulei. q̄ describēs demones dixit eos esse aīa lia corpore eterna. animo passibilia. oī videlicet genere passionū quales in hominū cordib⁹ exprimur. Ac pinde nititur saluare superstitiones gentiliū ⁊ sacrificia ⁊ carminatōes. quoniā dixit demones talib⁹ allici vel placari. Ceteruz Aug⁹. cōcludens ex hac miserabili cōditione damnationez demonū puerissimā plus q̄ hominuz hic etiam pessimoz redit ad rememorationez duarū sectarū. Una fuit stoicoz que passiones ponebat in sapientē cadere non posse. quoniā erat vtuosus. vtutes autem insensibilitates. q̄ sensum ꝓhibēt passionū. Secta fuit altera peripateticoz q̄ nō damnabat passiones oēs nec a virtuoso ꝓhibebat si fierent moderate. Concludit tamen Aug⁹ disputationē banc magis esse verbalem de nominib⁹ passionuz q̄ realē de suis effectibus. Fallebant aūt stoyci. q̄ solū cōsiderabāt in homine rōnem nec aliq̄d habere debere q̄ esset cōmune cum corpore credebant. Deceptus est ecōtra stultus epicurus nihil in homīe more saduceoz ꝑter corpus attendens. ⁊ dicens in corde suo nō est deus. Fides vero cōsonat illuminate rōnis Aristo. ponenti in homine animā rōnalem ⁊ corpus organicuz. hec sunt ꝓnt hic loquiē ⁊ caro. Fuerunt apud nos ꝑcipui duo theologi quoz vnus magis infecutus phiz Aristo. tradidit nomīa passionum nō ꝓprie dici de affectionibus spūa libus. Alter plus herēs Augustino/tradidit in spū rationali sic inueniri cōcupiscibilem ⁊ irascibilē volūtaria ꝑm ꝓpriam theologoz acceptionē/quēadmodū in appetitu sensuali ꝑm pbm. Et hoc absq̄ dubitatione putam⁹ eē verū q̄ nis (vt Aug. tradit) frustra de verbis/vbi de re constat nectitur cōtrouersia. Neq̄ enī phs ipe/ q̄to minus quiuis theologus/negat etiaz deo gaudiū esse delectationē ⁊ letitiā. dicit enī deum vna simplicissima ⁊ īmutabilissima operatōne delectari. Plato quoq̄ dicit de um postq̄ mūdū fabricauit exultasse gaudio. Et in sacris litteris. gloriat sapientia delicias suas in filijs hominū. Et q̄ letabitur deus in opib⁹ suis. nō quidē affectus sui mutatione. sed exteriorus operationis innouatione. ¶ Elicit amplius ex ꝓnotata distinctōe tā q̄ clauc nostra ꝓ cantico/do q̄ nō ex motu cordis carnalis accipi debet vtutū aut vitioz/ nec etiā reuelationū vinculis ⁊ certa distinctio. Vere ꝓfus enunciauit sapiēs. Cor tuū sicut parturiēt/ fantasias patiē nisi ab alto īmissa fuerit visitatio. Neq̄ pax formidāda ē vbi dei per os psalmiste ꝓmiatio. Dimisi eos ꝑm desideria cordis sui ibunt in adinuētionib⁹ suis. Quāq̄ dixisse legat deuot⁹ Bern. q̄ ex motu cordis spūsancti ꝑsentiam agnoscebat/ nō q̄liē intellexerit habeat ex alijs dictis suis ⁊ regulis euangelicis que nō in motu passionū corpalū. sed imitatōe ⁊ custodia diuinoz sermonū cōsiliū dicunt eē ponendum. Consiliū meū inquit ps. Justificationes tue. Passiones aut̄ cordis carnal⁹ habeto eo suspectiores q̄ feruentiores

rōnis frenū sequētes attēderis/q̄ tūcunq̄ sancte deuote iuste sublimes appareāt. qm̄ latet in talibus aut sub talibus vt sepe demoniū meridianū. ¶ Habeāt cōsequēter q̄ nō semp illi sunt deuotiores q̄ iudicantē deuotiores in compūctionib⁹ z lachrymis ad quas sexus femine⁹q; ꝓnus ē cantatur esse deuotus. ¶ Nec potuerūt iste veritates cū similib⁹ infra explicari solubi tertiā dubitatōez si sc̄am ꝓmit⁹ absoluerimus. ꝓ reꝓhēsione murmurātiū contra tot cātica oris que carnis eē ponimus. z que fieri crebro cuz fatigatione hominis vtriusq; nemo negat. lz alia z alia ratione hic z ille moueāt. ¶ Cōsonat distinctio ō dilectione dei quā nō oportet semp eē maximā in sensu ꝓ intēsionē vel extensionē. sed in mente ꝓ appreciationē z ꝓponderatōez qua citius eligit omnis amor alius ꝓprie etiam vite. deseri/q̄ dei subeatur offensa. Patuit in martyribus magis q̄ in carnali ter philocaptis. Valuat hec distinctio cōsequēter quo pacto stant simul in eodem/ tristicia z letitia. cū motus habeāt contrarios in corde. illa frangit. hec dilatat. verū nō in metali. sed sensuali passione locū habet. ¶ Demū ad edificatōez ecclesiastico-rū maxime monachoꝝ panca notem⁹. Ecclesiā q̄ideremꝰ cinitatē gl̄iosaz eē. Preterea reginā illā que astitit a dextris dei in vestitu deaurata circūdata varietate z Esse rursꝰ corpus insigne mysticū/habēs instar corporis naturalis/multa mēbra que nō eundem actū habent sed in ea distribuit spūs sanctus dona sua/ put vult/ tam gratuita solū q̄ gratificātia. gratū facientia. Beniq; ciues huiꝰ cinitatis oportet quēlibet amabulare vocatione qua vocat⁹ est. hūc i actiua altez in ꝓtemplatiua. nūc i opatōe. nūc in ocio sancto. quādoq; in obedientia regulari. aliquādo in quadaz spūs z corpis libertate. Descēdit hmōi varietas vsq; ad cāticoꝝ diuersificatōez in ecclesiasticis ceremonijs multiplicē. Itaq; dum apti discurrebāt oēm terrā ad ꝓuersionē gentiū. Ipi tamen nō legunē in hmōi canticis exteriorib⁹ semet exercuisse. p̄sertim more iudeorum in synagogis z templo salomonis. Et q̄n legalia cessasse docuerunt ac deinceps magis traduxerūt ritus gentiliū ꝓ flamines z archiflamines ad ecclīasticā policiā q̄ ꝓ sacerdotiū Aarō sub fine tñ altero q̄ gentiles. Porro tpe martyruz circūierunt aliq; in melotē. in pellib⁹ caprinis. in montib⁹ z spelūcis z cauernis terre apud quos z quales satis ꝓbabile ē vocalia cātica nō fuisse. Post dilatatōez ecclie ac reddita pace/ fuit nihilominus multa varietas. Sola psalmoꝝ accentuatio tenuis/ fuit apud aliquos. apud alios/ celebrioꝝ cū arte sua cantus. Fuit apud alios discātus. addita sunt cymbala in ecclesijs benesonātia que cāpanas dicimus. Fuerunt apud alios organa multaz fistulaz iunctis apud aliquos tubis ductilibus. ¶ Postremo qd necesse ē numerare ꝓ singulas q̄les in cāticis ecclīasticis habite sunt z nunc obtinentē varietates. Nam amas ad fructū vel vsuz. ¶ Dedit Aug⁹ q̄dā loco ꝓfessionū suaz intelligi/ nō posse esse difficultatē circa rē hanc ita vt in neutrā ptē animus fuerit p̄cipitare sententiā. Hā cū recordabat institutōis ambrosiane de cāticis z hymnis/ ne popul⁹ in ei⁹ custodia vigilās merore tabesceret. dūq; lachrymas suas meminerat q̄s hmōi vocibus acriter ꝓmot⁹ habuerat eliquabatur veritas in corei⁹ z bñ cuz illis sibi erat. trahebat approbare cantādi talē motez. Sed postremo dū sentiens blandimēta dulciorum cāticoꝝ cedere sibi in quādā anxiū voluptatē/ dixit se malle tūc cātantē nō audire. nā penaliē inqt me peccare cōfiteor. onz plus ipe cant⁹ q̄ id qd̄ cantat me delectat. ¶ Conclusionē hz hoc vltimū/ nō mediocrē/ ꝓmo de musicis instrumētis z organis que nihil vtiq; loquūt vltra mulcētem armoniā/ nisi ꝓ incertis intelligētia. Sed z de laicis alijsq; nō intelligētib⁹ ea q̄ cātant quasi par est difficultas. ¶ Deinde sup addit altera ꝓncipalis dubitatio de multiplicatōe cāticoꝝ/ mētis deuotōez suffocāte sepius q̄z refouēte. maxime cū beat⁹ Gregoriꝰ alter ex institutionib⁹ taliū cānticoꝝ iudicauerit indignuz si dediti verbo dei/ studiū suū in istis tempusq; daret. que ratio videt ad dispositos cōtemplatōis ocio trahi. ne officiū qd̄ ꝓ deuotione z rpiana pfectione instituti est/ cōtra deuotionem militet. aut pfectionis culmē apprehendere ꝓpediat. ¶ Pauca dicamus ꝓ re tan-

ta. fatemur em̄ q̄ plene satisfacere nō ḃ sufficim⁹. ¶ Multe sunt cause multiplicatōnis psalmodiaꝝ vocaliū in ecclesijs. ¶ Una ēvite laicoꝝ/laudabilis occupatio/assistentiū ꝓsolatio/discoloꝝ moꝝ deuitatio/cohabitantiū regulatio/penalis satisfactio. carceralis mācipatio. dei collaudatio. totius ecclesie rep̄sentatio/voti cōpletio/mutua recōpensatio/vtilis assuefactio/mentis humiliatio. ¶ Harū autē. xij. causaruꝫ et si sunt alie nō reducibiles ad istas/ deductionem nō ꝓsequētes ad p̄sens iūgamus q̄ nō semp homo constituit quo ꝑfectius viueret/aut ꝓtemplādo/aut theologisando/ aut alioꝝ ꝓfectibus obsequēdo. sicut ꝫ in policia quosdā videmus ꝓuos/ magni tm̄ ingenij. quosdā mechanicos/quos ad liberales artes natura genuerat idoneos. ꝫ ita de plurib⁹ quibus tradidit regulā ap̄l's vt ambulet vnusq̄sq; vocatōe qua vocat⁹ est ¶ Sit hec vocatio spūalis/a diuina ꝓuidentia que vtiq; generaliter ꝫ imediate ꝓcurrit in oībus. sit hec vocatio ꝓpria deliberatione. quēadmodū in religionib⁹ quoꝝ ꝓfessoꝝib⁹ si murmurauerint/ quid aliud dicet q̄ illud ciuile. ¶ Vide tibi qui taliter elegeris. ¶ Et iterū. ꝓpatere q̄ spōte subisti iugū. ¶ Grauat plane/nedū desidiā inertem sed aliquādo animā ꝓus strēnuā on⁹ assidue repetiti seruitij. ¶ Hā verissima ꝓtsus est ratio quā monachus dedit interrogat⁹ quid eēt in sua religione difficilimū. an ieiunia. an vigilie. an silentiū. ¶ Cōtinuo inquit/cōtinuati repetitio cātus. ¶ Im plius vero q̄ murmur suū palliant ali qui. deus inquiūt intuet cor ꝫ bona volūtas ꝓ facto reputaī. ꝫ minora/per maiora bona recōpensari possunt. sicut ꝓ ꝓtemplatiuā actiua. ¶ Dicamus q̄ iam in obligatis/ alia est ratio q̄ de liberis ab obligatōne. ꝫ hec est vna causa cur solidior aut volūtas/ aut cōpensatio nō sufficit semp. ¶ Noui tēporib⁹ nostris duos celebres in theologia doctores ꝓpiciet oib⁹ suis deus/ hi conferentes cū patribus duarū religionū mihi similiter notissimis si religionem introirent. ¶ Possetis inquiūt onera religionis cōformiter ad ceteros fratres exequi/ q̄bus se nō posse cū iam fracti eēnt etate respōdentibus/sed posse studēdo vocēdo meditando cōpensatōez afferre. ¶ Subintulerūt. Et si quotidie cū paulo rapet vos deus in tertium celum nisi cōpleueritis institutā religionis/nobis quoꝝ magna pars ā alis est nō nisi scandalū ꝫ nobis ludibriū futuros esse noueritis. tēpus intrādi religionē tempus manēdi. vulgo dicit. ¶ Qui cū lupis est cum ipis vlulet. ¶ Rursus si voluntas ꝓfacto reputet apud deū quo ad meritū essentiale vite eterne. tamē multiplex ī aliis repitur instātia. vt in accidētali p̄mio qua lis est aureola que datur actui excellēti nō solum volūtati. ¶ Ut rursus in actibus pūlegiatis. quales sunt largitiones ꝓ indulgētijs. vt p̄terea sunt exercitia sacramēto. q̄ vim suā habēt virtute opis operati. vt insup sunt opa satisfactoria. qualia sunt solutiones debitoꝝ. aut restitutōes ablatoꝝ vt in ꝓposito solutio vocalis seruitij quorum omissiones ꝫ si nō semp ꝓpter impossibilitatem sint culpabiles ad dānationez nō tollunt tamē oēm ex sola volūtate satisfactionis obligationē. q̄m semp aduenientem ꝓ vel suos teneanē. quod nō esset solutio ꝓ⁹ realiter ꝓcio. ¶ Demū in penis ꝫ p̄mijs ciuilib⁹ euidens est. q̄ volūtas occidēdi sola vel volūtas alterū oitandi/facto nō equat. ¶ Dijcebatur ꝓ in ciuili vel ecclesiastica cōgregatione sicut ꝫ in legū traditione/ respectu habetur ad ea que vt in pluribus eueniūt nec ꝓuilegia nec cōditōnes nec vtilitates pauciꝝ pluralitati p̄iudicabiles eē debēt. ¶ Cōfiteamur tm̄ oportet dispensationez res locū tenere. qui si negetur ptinaci crudelitate aut insipiēti stoliditate. nō video quid supersit afflictis. nisi recurs⁹ ad deum parrem ꝫ solatij cum implorātōe mitis cordie sue q̄ cōuertat corda patrū in filios/faciēs cum temptatōe ꝓuentū. potēs est quippe deus dare patrib⁹ intelligi fieri posse ꝓ vtilitate fratrū spūali cum maria vacantiū ex onerationez seruitij que datur laborantibus in officijs temporalibus cum martha. nisi q̄ optior est oculus carnis ad ista q̄ illa. ꝫ si non semp maior necessitas. ¶ Valebit ad extremū (sicut opinamur) ad cōsolatōez lugentiū sub iugo corpalitū cāticoꝝ/declaratio cāticorū noui/ad quez

Pperat intentio. si attentio nō defuerit. q̄niam qui verbū narrat nō attendēti/ quasi qui excitat dormientez de graui somno. Quid aūt nequius. q̄d intolerabilius/ q̄d lege punibilius/ q̄ si nolit officij sui p̄fus honestissimi diuinissimi saluberrimi doctrinā quis audire? Decit vero nob ecclesiasticis dens regiones gentium ꝛ labores apostolor̄ vt cantemus ei. vt in sacris verbū suū scripturis audiamus. beatificās illos qui audiunt verbuz dei ꝛ custodiunt istud. Quomodo custodiunt? ne solicitudo seculi ꝛ fallacia diuiciarū/ suffocent verbum. Quale verbū? quod insitū ꝛ in mansuetudine ꝛ patientia susceptum potest saluare animas nostras: afferens in corde bono ꝛ optimo fructū multū cū iubilatione letissima in canticis ꝛ verbo solatij. Ecce pegrini sumus in hierusalē celestē. Comitatur nos assidue verbū nō habens amaritudinē/ non tediū/ q̄ si comes facūdus in via p̄ vehiculo est comes alter quis facūdior verbo dei/ cui⁹ verba spūs ꝛ vita sunt. Bene serāt hoc qui docebāt. Nōne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueret in via ꝛ aperiet nobis scripturas. Bed rādē nouus homo pauculas de canticordo notio/ notulas attendat.

Thomus secūdus p

Anticū nouū aliqō esse ꝛ fieri i solo corde ꝛ verbo mētis tradit anagogia christianis pegrinis. Anagogiā dicimus sursum ductionē q̄ale ecclia quotidie monet facere sursum. Sursuz corda. Cur hoc? nisi vt q̄ sursum sunt querat noster hō nouus de celo celestis dū pegrinamur a dño. quersatō nem nouā querētes in celis. vbi cantat canticū nouū coram sedente in throno qui dicit ecce noua facio oia. Hic dudū p Ezechielem pollicebat. dabo vobis cor nouū ꝛ spiritū nouū ponā in medio vr̄i. Quidni tales innouati spiritu recto/ canticū nouū canēt in corde nouo iuxta suasionem apostoli scribēs ad Eph. Implemi spūsancto loquētes vobismetipis in psalmis ꝛ hymnis ꝛ canticis spūalibus cantantes et psallētes in cordib⁹ vr̄is. Dic agebat Ecclia vgo semp euāgeliū xp̄i plane nouum. plane vbū dei semp gerēs in pectore/ ꝛ cū tanub⁹ organis soli deo decantabat. Fiat cor meū ꝛ corp⁹ meū imaculatū. Canticum tale nouū rōnabiliter appellat canticordū. i. canticū cordis vel cordiū. Suum quippe subiectū. suū instrumentū. sua corda q̄ dr̄a corde suus auditus. sua vox. suū os. sua modulatio ē introrsus vel in corde mētis vel mēte cordis. quēadmodū vsa est psaltes nr̄a maria in suo cantico canticorū prorsus nouo. q̄ nouū fecerat dñs sup terram dū iam mulier circūdabat viruz. Aliter nempe. Fecit potētiā in brachio suo. Certe nouo. certe verbo dei. Dispsit sup. mentor. sui. Ecce mentē cordis. siue referas ad deū dispgentē qui alio loco dicit tact⁹ dolore cordis intrinsecus. Et alibi loquitur Inueni virū s̄m cor meū. Siue magis libeat ad supbos cōiungere quatin⁹ enormitas p̄funda sui supbie maiori exaggeratōne damnet. Canticordū nostrū nouuz describit esse vox numerosa. mente cordis ad dei gloriā elicita libere. quam solus nouit qui accipit. Hocnimirū est mysteriū quale loquebat ap̄lus absconditū. Et s̄m Dionys. solis p̄rium xp̄ianis. hoc est nomen nouū in calculo cādido scriptū. id est in corde puro. q̄ nemo nouit nisi qui accipit/ quoniā in exp̄imētali noticia tact⁹ spiritualis. positū est. Hinc ap̄lus. Quis hominū scit q̄ sunt homis nisi spūs hominis qui in ipo est. Esse vero voces aliqs numerosas in corde sola cordis aure p̄cptibiles nisi deo ꝛ q̄bus deus voluerit revelare conuincit exemplo Moysi cui forinsecus tacenti dicit dñs. Cur clamas ad me. Et ipse. Desideriū pauperū exaudiuit dñs. p̄parationem cordis eorū audiuit auris tua. Finis canticordi nouī ponitur esse dei gloria. ad differentiā veteris. cuius finis ē amor sui vsq̄ ad p̄temptū dei. Ceterum libertas electionis tenet locuz forme iuncta maxime gratia xp̄i que mandatū verbi dī nouum de dilectione formar ꝛ implet. Discernit ex hac p̄cepta que dicit elicita libere. cāticordū ab omni p̄rsus cātico intus vel exterius tm̄ imperato. Canticordū hmōi/ fuit excellētissime illa beate Marie que cecinit. Magnificat anima mea dñm Et exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo

Preponim⁹ hanc beatā in exēplar pulcerrimū ⁊ in testimoniū p dicendis certissimū. ne dicat aliquis ista nos confingere de corde nostro. Ne pterea cogamur interim per equocatōez vel aliter in aliena seu vetera cātica labi. Sed in sola anagogia nouus sermo verset̄ concanat ⁊ loquat. Assis igit̄ nobis o gra plena Dignare te/nos laudare ⁊ laudādo disciplinā nouā sed certaz ⁊ veram aperire. Tu inquā cuius in corde q̄ sanctus ⁊ nouus amor singularit̄ ardebat spūssanctus in carne virginali mirabilia faciebat. ⁊ cor eructabat verbum illud bonū. Magnificat anima mea dominuz. Hōne tibi videt̄ ex hoc statim cantico facta fuisse mirabilis illa nouitas in Maria tympanistria nostra. que nouitas appellatur ab aplo/diuisio anime ⁊ spūs. quā efficere pōt solus fmo dei viu⁹ ⁊ efficax. ⁊ penetrabilior oīi gladio ancipiti. ptingens vsq̄ ad diuisionē aie ⁊ spūs. cōpagū quoq̄ ⁊ medullaruz. ⁊ discretor cogitationū ⁊ intentionū cordis. Videatur sup hac diuisione autor de spū ⁊ anima. quid cōformiter ad Richardū de verbo ad verbū tradiderit. quoniā elucidatio p nobis est in grande stupendūq̄ miraculuz nec attestatione nra sola satis credibile. ¶ Pergam⁹ interea considerare quo pacto spūs marie dictus est nedū canere. sed ad actū saltare. tripudiare. ⁊ exultare velut extra se saltare volebat pabolicū illud improperiū canere qđ de pueris ludentibus in foro/cbristus benedict⁹ fructus ventris sui sumpsit contra pficiam veterū iudeoruz. Cecinimus inquntvobis nec saltastis Maria cecinit in spiritu ⁊ saltauit. nimirū carmen illud erat nuptiale qđ epithalamiū dicim⁹. Bz quaz nuptiaz? vtiq̄ plurimaz Nubebat in aluo vgīalis veteri palacio. humanitas cū deitate. caro cū verbo. limus cum deo. Nubebat ecclia quam Johes vidit tanq̄ sponsam nouam de celo descendentē a deo paratam nouo viro suo xpo. ¶ Nubebat deiformis Marie spūs deo suo domino et agno qui erat tanq̄ sponsus p̄cedens de thalamo suo. verus sol iusticie ponens tabernaculū suū in corde marie q̄ erat mulier amicta sole. despōsata vni viro vgo casta iesu christo. ¶ Figamus p̄cor in hoc spiritu saltāte ⁊ exultāte/spūales oculos cordis in lumine fidei. Consideremus hunc deiformē spūm tanq̄ diuisum a carne/effulgentē apud nos tanq̄ angelus vnus dei sine carne ⁊ sanguine. Nubilomin⁹ aspiciam⁹ ipm̄ p tempore vie tūc vere passum diuina simul ⁊ hūana. Hā inuēta sunt nō confusa. tamen in ipo hec oīnia. spes. metus. meror. gaudiū. nō quidem pter corpus solū inxta poete sententiā. Hinc metuūt cupiūt gaudentq̄ dolentq̄. Nec auras despiciūt clause tenebis ⁊ carcere ceco. Sed electione ⁊ acceptione libera volūtatis. Nolo tamen credat aliquis spiritū marie/non habuisse modū cognitionis alioz viatorū in quibus omnibus cognitio procedit a sensu. sed hac adepta spūs suus libere vtebat suis affectionibus absq̄ organo corporeo. de q̄ paulo post infra dicim⁹. Habebat insup affectiones varias Portionales passiones illis quibus anima sensu corporeo vtens afficit̄ non sine motu carnis aut corporis. aut bonas tamen oēs habebat moderatas ⁊ ordinatas sub monade deo. iarmoniā pulcerrimā suauēq̄ quā inhabitatrix dei sapiētia delectabat audire. ¶ Si cognouisset stoycoz disciplina grauis si ineniisset ex fide mulierē hanc fore/exclamasset pfecto hic b. O diuina mēs sapientis qualē in homīe poni vebere p̄dimus a qua mente nō gaudia sed mala gaudia. nō timorem sed vanū timorem. ⁊ ita ō spe ⁊ dolore remonēdas p̄dicamus. alioquin quid a lapide quid alia q̄uis insensibili re differret cōditio sapiētis. ¶ Tales pterea posuerūt tam platonici q̄ peripatetici celestes intelligētias/quales nos xpiani angelos nominam⁹/q̄ impari varietate. Audiamus tm̄ i eoz positione qualēcūq̄ ad nos p̄sonantiā vel tenuē veritatis. Abijcientes i p̄mis q̄ celū sit animatū tā q̄ aial aliqđ rōnale cōpositū ex materia celi ⁊ forma intellectuali. Cōcedimus tm̄/assistētes esse celis intelligētias. q̄les appellat apls admistratorios spūs. Nam regula est mūis theologie cum phia. corpalia p spūalia mistrari. Cōcedamus q̄z verbū dei/p amorez cōmunē spiritalē ⁊ vitalem alere oīa quē amorem interp̄tata fuisse videt phia apō boetium spiritū vel aiam celi ⁊ mundi. O fe-

lieiquit hoiuz genus: si vestros animos amoꝛ quo celū regit regat. Et alibi de aiabus loquēs deo. Quas inqt lege benigna ad te uersas reduci facis igne reuerti. Ig nē qd aliud intelligēs qꝫ amoꝛē. ¶ Pone Dionysi. qꝫ in qlibet intelligētia post pmaz vnicā q deus ē/ triplex motus spūalis inuenitur. Unus qꝺ circularis z vniformis circa diuinā mentē ab ipa in ipaz tāqꝫ ab oriēte in oriēs. Alius velut obliquus ꝺ se ad se. in se tāqꝫ ab occidēte redeat in occidens nō sine multa pticulariū quadaz irregulariter recta. Tertius imaginabatur motus rectus seu dia metralis creature a se ꝺ se. Cantauit ista apud boetiū phia vero dicet aliqs cur z vnde/ talis tāqꝫ remota digressio? Cōsonāter z decore p oēz modū. Respiciamus mariā/ etiaz p statu vie sublimē habuisse ad templatoēz omi hausisse multiformes. qꝫ quauersuz. sursuz deorsum. ante. retro. dextrorsum. sinistrorsum. introrsum deniqꝫ. Tales vero affectō nes nōne quadā voces erāt canticordi sui cuius naturā inqrimus/ z practicaz ei⁹ sub arte quadā tradere satagimus. Cur autez plus exemplo spūalis cordis marie viatris qꝫ angeli/ qꝫ ade p statu innocentie/ qꝫ alterius sanctoꝝ/ qꝫ demū ipius christi paucis. Spūs marie viatricis qꝫ tūcūqꝫ diuise p sideratus ab aia z carne fuit passibil voces exprimens in se. nunc amoꝛis z gaudij. nunc meroꝛis z odij. nūc spei. nūc meque regina miscdie tūc erat. Canticordum igitur habemus in ea p eam. velut in exē plari verissimo. clarissimo. certissimo. Sed angelos bonos sed sanctos spūs glorificatos, sed adam in statu primitus instituto. nullus admodū passibiles dicit. Xps pte rea nō necessario sed dispēsatorie/ doloꝛez/ timoꝛē/ miserationēqꝫ suscepit. Alij deniqꝫ viatores boni a venialiū discordantia nō seducunt. Spūs vero marie cū nulla dissonantia criminali vel veniali passa est affectiones ex cōditione nature mortalis/ p portionabiles passionib⁹ carnis. ¶ Potuerat hec p sideratio sufficere p practica cāti cordi noui/ ptinus arte tradēda exponenda veluti sunt oculis. sed antea iūgamus ad pmissa qꝺ ipis cōsonet. nec nos impediat. Ecce qꝫ spiritū marie nudū z solūz z sepatuz ab aia z carne ꝓposuimus inspicie dum dum etiam viueret in carne mortali. Nunc eadē p sideratione nō turbata/ foꝛmemus. imo formatū tribuamus. imo tributū respiciam⁹. organū vnū pstantissimuz p qꝺ z in qꝺ spūs marie cāticum suū nouū nō introrsus clausuz teneat/ sed ad exteriora deducat. nec est opus inqrendo longe p gredi. Cōuertimini intuitu ad coꝛp⁹ eius organicū physicū/ quod oīno contemperatum fuit. Et ita pīsus elongatū ab omni fomite rebellis dissonantie/ qꝫ nec etiā minima potuit opationū notula/ sibi discoꝛs esse. Gloꝛiosum plane dixerimus organuz tale ad omnē armoniā formabilē summe dispositū. Celeste dixerimus illud organū potius qꝫ terrestre nō natura sed grā. Celeste pīsus ob quādā stabilis mutabilitatis effigiē. ob inerrabilē obedientie suo spiritui lege. Cui⁹ vicissitudines in motib⁹ suis nō plus fuerūt a recto deuiabiles/ qꝫ oꝛbiuz celestium girationes. ¶ Postremo videre erat in oꝛgano marie coꝛporeo/ motū proportionatū p̄mo mobili celesti/ motum velut obliquū/ cursui planetaꝝ nō oīno dissimilē/ motū pinde rectuz. ad exemplar elementoꝝ grauiū z leuiū. z hec oīa cum summo ordine p centu numero z pōdere mēsurata fuisse credideris. ¶ Accepisti sub breuibus qualefuerit cāticordū spūs marie/ i multis simile spiritibus angelicis. Adiunctum est de oꝛgano coꝛpis sui temperatissimo z cōmēsuratissimo. in quo z p qꝺ spūs iste z aia marie. poterat imperatiue cāticas spiritui ꝓportionata foꝛtis cōcinere. non p ut experimur in oꝛganis distēperatissimis coꝛpoꝝ nostroꝝ. qlia sepissime luxit z planxit apostolus noster. p fitēs nō se posse bonum qꝺ volebat. sed tyrannisari sub lege peccati q̄ est ꝓcupiscētia. volebat em̄ nō cōcupiscere: sed posse inquit non inuenio. qꝝ vanitati subiecta est oīs creatura nō volēs ista tamē excepta quā implevit totā charitas z humilitas vt locū in ea nō hꝫet vanitas z cupiditas. ¶ Canticordū marie

vocibus innumeris musicalibus resonabat dñi in corde suo pferebat oẽm secũ evangelicam veritatẽ. dñi pteres cãtabat cãticum nouũ qđ nullus alter spũs cãtare poterat aut potent. Itaq; sit tot in cordibus nostr̃ spiritalibus/ cogitatões ⁊ affectões possumus elicẽdo formare/ quos corpa corrupta/ quos ꝓpie iniq̃tates supgresse caput nostrum/ grauãt obtundunt obnubilant mergunt. ¶ Cõiecturet pius ⁊ solers anim⁹ quid in illa sancta⁊ sancta. spũs sapientie sanctus ⁊ multipler/ opabat. quo sapientie spiritu intrñ plena sicut ⁊ gr̃a benedictione q̃ celesti fuit. qđ ab vniuersali eccl̃ia nõ sapiens sed antonomatica quadã appropriatione/ sapientia suis cum pconijs esse cantat̃. vt q̃ est mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitõnis ⁊ sancte spei. in q̃ gratia oĩs vie ⁊ veritatis. oĩs spes vite ⁊ virtutis. quã qui audit non confundet̃ quia vox sua dulcis a dilecto pdicit̃. ¶ Canticordum marie possumus ad paucas voces reducere ꝓncipales sub quibus ⁊ ad quas omnes affectões seu passiones/ phia theologia q̃ reducũt q̃ sunt amor seu gaudium timor odium seu dolor. ⁊ q̃nta quasi complexa fit cõpassio. Sciet quisq̃ fuerit scribadoctus in regno celoꝝ/ pferre de thesauro suo/ noua hec ⁊ vetera. de thesauro .s. theologoꝝ ⁊ phoꝝ q̃ sup re sũt opuscula q̃dam scripta Nullus aũt purus hõ q̃rũcũq; scriba doctus tale aliq̃d sapietius efficere cognouit/ q̃ amica p amorez dilecti filij sui. cui blãdiens dicit illud de cãticis. Omnia poma nova ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi. ¶ Que ve beata. qr cum v̋ginali sponso suo totiens audiuit verbum dei corporeis auribꝰ ⁊ bũanis custodiuit obsequijs ¶ Canticũ marie/ põt velut sub arte quadam exemplo sensibili ad gãma vnũ ꝓponi. Cantatũ est a phis expientiã sequẽtibꝰ q̃ ars q̃ est recta ratio agibiliũ confert plurimũ ipi nature/ sicut ingenijs bene dispositis a natura. pficit ad eruditõez ⁊ ad illuminationẽ ampliorem. Amplius vero si are imitatrix nature solet a generalioribus incipere. solet ad certum puumq; ordinez cõfusa mulcaq; cõponere. solet p exempla sensibiliũ ad intelligibilia viam dare. cur nõ exemptabimus hoc in musica facere spirituali/ qđ factũ cernimus in carnali. Prõ cui⁹ intellectu facilioꝝ tradidit nobis ecclia primo ⁊ vnum gãma. qđ p se voces aut stria prioꝝ vnum gãma. qđ p se voces aut notulas figuratũ velut oculis inspicãdũ mõstrat̃. ¶ Canticordũ id est spũale canticum nõ ideo phibet̃ gãma suuꝫ habere posse. qr iuxta ꝓpietatẽ in descriptõe canticordi positã/ solus ille nouit qui accipit/ videbit̃ forte parũ attendentibus hoc fieri tã irrisibile q̃ impossibile. quẽadmodũ ꝺ colorubus ceco. de sonis surdo naturaliter disciplina neq̃t tradi. Sed aperiamus aures cordis vt q̃ habet aures audiẽdi audiat ¶ Et in ꝓmis audiat̃ pbus a quo sumpta videt̃ instãtia. Voces inquit sunt earum que in animo sunt passionũ note. Ecce loquitur ad musicã consonãter notarũ verbo vtens. Audiatur ꝑteres alter loquendi cõpositus ab emula Sampsonis. Hũc inquit aperuit vir meus coꝝ suum mihi. Audiat simul ¶ Greg⁹ dicens q̃ sensibilia cognita ducit animꝰ ad incognita. Atq; hoc qđ scit cognita diligere discit ⁊ incognita amare ¶ Colligam⁹ ista pariter ⁊ scintillare ritatis erũpet. que scintilla⁊ Ista nimiꝝ q̃ passiones cordis spũa lis sz inuisibiles/ sz t sensibiles exterius aperiri sicut ⁊ cor vtilit possunt. ¶ Possunt siqdez agnosci sonis sed nõ oĩno. similiter ad cor qđ afficiatur et expimẽtatiue mouet̃ ⁊ tangit̃. hoc cñ fieri nõ querimus. Quid ergo⁊ plane vt cor audictis ad aliq̃d in se formandũz vel elicendũ simile cõcipit̃. Nõne sicomni dicendũ simile cõcipit̃. Nõne sicomni dicendũ simile cõcipit̃. Nõne sicomni d

hoc musica oris q̄ pōt fm frasim. Fm the
sim. fm ꝓportionabilē insup cōtinuatio-
nem cū alijs variare voces suas. Patet po
rissimū vbi discātāt ⁊ cantāt in choro plu
rimi simul. Est aūt in vocib⁹ oris aut alijs
melodijs ipa frasis/elevatio vel depressio
penes acutū ⁊ granē accētū. Thesis attēdi
tur in ꝓductōe aut breviatōe notularū sil-
labarū ⁊ vocum. Cōbinatio ꝓportionalis
dicit multoz ad invicē cātantiū ⁊ contra-
cantantiū cōsonātia. Ecce aūt deficit hec
tertia cōditio in musica cordis. saltem hic
in via ⁊ p arte danda. Nō em̄ satis est fa-
cnbile/vt cōueniāt ista duo sub ꝓportio-
nali cōbinatōe latentiū affectionum/sicut
in auditus ⁊ visis. Hāma tamen manuale
multiplicatōez suā potissime necessariam
habet in hac causa. Cetez quo ad frasim ⁊
thesim dicimus vtiq̄ que repiunt in affe-
ctionib⁹. Sūt em̄ qualitates in q̄bus phia
ponit extensionē ⁊ cōtractōez que est thes.
Intentōez quoq̄ ⁊ remissionē q̄ est frasis.
Conducit hoc ex motu venaz pulsatiliū
cordis materialis ꝓ medicos. Sed in affe-
ctionibus spūs vbi tenēt eas in se/cessat hec
cognitio medicinalis/ q̄ quis sit in ipis the
sis ⁊ frasis. ⁊ in qualitatibus nō vitalibus
de quibus minus apparet sit extensio sit ⁊
intensio fm tres dimensiones altitudinis
latitudinis ⁊ pfunditatis. Cantico rdi
voces poterāt in maria. possunt ⁊ in nob/
multis modis agnosci. Cognoscitur ista
vor ꝓmo introitus in corde sonante. q̄ si
in cor sonare dubitaueris Esaias te doce
at vbi legit. Cor meū ad Moab sonabit.
Fit tamē vt nō auertaz a se ⁊ quodāmodo
raptus fiat. Sit igit sermo noster hic de il-
lis quibus loquit deus qui cōuertunt ad
cor. Pōne queso scit cor se amare. se gaude
re. se dolere. se cōpati. ⁊ ita de reliq̄s? Scit
inquā non p opinionē. non p solam fidē.
sed p experimentalē noticiā. qualē in alterz
trāsfundere fas nō habet nisi forsan incita
tione quadam ⁊ cōmonitione p notas ver
borum vel signoz. Cognoscit rursus hu-
ismodi vor nō est dubiū a deo ⁊ ab oīni-
bus quibus ipe voluerit revelare. ⁊ hoc vl
in verbo vel in ꝓprio genere vel in supna-
turali quodā lumine. quēadmodū credi-
tur fieri sepius in beatis. cū mutuo loquē
tibus q̄ nostra desideria nō audirent. Co
gnoscit amplius hec vor p quasdaz opio-
nes seu cōiecturas. quādoq̄ p autoritatez
dicentis de se nobis vel scribentis vel innuē
tis. quādoq̄ p similes in nobis affectiones
genitas ab obiectis vtriusq̄ silibus ꝓsen-
tatis. Sū incōtinētes duo respiciūt virgi-
nem foris pulcherrimā/si libidinosa sit in
corde cuius spiā fas ē argumentari q̄ sit aut
esse possit in altero. nō aliter de duobus vi-
tuosis ⁊ p oppositū. vnde ꝓverbiuz sump-
tum ē. Insanies in vna passione/de om
nibus ceteris ita putat. Hinc sapiēs: intel
lige q̄ sunt ꝓximi tui ex tepo. Postremo
pius animus ex his passionib⁹ q̄s circa vi-
cia sentit aliq̄n. quas insup circa ꝓximos
quotidiana colligit experientia valet cōclu
dere varias ee voces illas. quas dei cultori
bus audit attribui. vt est illud. Quā mag̃
multitudo dulcedis tue dñe quā abscōdi-
sti timentib⁹ te. Et illud. Nihil dulcius q̄
respicere in mādatis altissimi. Et illō xpi.
Venite ad me oēs. Et sequit̄. Et invenie-
tis requiē aīabus vestris. Jugū em̄ meum
suave est ⁊ onus meū leve. Dicta deniq̄ do
ctoz ad anagogicos excessus exercitatorū
quibus nō credere/desipe est. ⁊ q̄s imitari
nolle/stulticia ⁊ insipiētia cordis si ⁊ dum
pater celestis traxerit ad xpm. Hā ista ē p-
pria musica ⁊ scientia xpianoz. ¶ Cantu
cordum marie fuit fm oem artē musice D
suauissime doctissimeq̄ modulatū. Pane
si spūssanctus replēs apl'os docuit eos om
nem veritatem. si eoz corda afflata sancto
spiritu/voces diuersas intonāt fantur dei
magnalia. Si rursus maria fm Damas. a
nullo vincitur illustriuz. Si amplius fm
Dionys. traditōez/ lex divinitatis ē vt oīs
inferioz pfectio sit eminentius in superio-
bus. cū maria fuerit p gratiā sublimata ne
dum sup mulieres ⁊ hoies. sed sup oēs an
gelos choros. quis ab ea musicalē in sum
mo noticiā negauerit? Volumus idcirco
suadere devotis quibus loqmur/vt se tra-
dant musicalibus artibus seculi cognoscē
dis. Curiositas em̄ culpabilis hec esset in
multis. sed si obvenerit cognitio/vl ex stu-
dio inuētutis. vel aliūde faciliter sine detri
mēto exercitij sactionis/ nō abijciāt donū
dei. sed ex opibus gentiliuz ⁊ egyptioz di-

tati/seruiāt ex illis deo/ z ad laudē suam/ omnia/gloriāq; cōuertāt. ¶ Cāticoꝝ dum marie fuit apratū ꝑm oīe tꝑs. nunc saltare nunc plāgere. Saltare sicut in epithalamio salomonis. plāgere sicut in trenis Jeremie. Sepatus em fuit marie spūs ab oī ꝓtagione carnalis amoris quē cāticoꝝ verba sonāt. ¶ Et hoc in laqueū pedib⁹ insipientiū. in foueā z in viscū cū carne z sanguine cum fantasijs sexuū viri z femine/ si tamen blandimētis carnaliū nuptiaꝝ coꝝ suū dederit his cāticis. Itaq; sicut apud deū nō est masculus aut femina. sic nec in canticis istis z epithalamio spiritali nuptiali. ¶ Et tamē nihil aliud videnē sonare/ q̄ dilectū z dilectā. spōsum z spōsam. amicuz z amicam. cōplexus z oscula. q̄ qualiter inueniri possint absq; sexuū discretōe. miruz valde sed tamē verum nec ab animali cōprehensibile. qui non sapit q̄ dei sunt/ marie vero spiritu cūcta hec facilia. ¶ Porro ō luctuosa testimoniū habem⁹ sancti senis. Tuā inq; ꝑpius animā ꝑtransibit gladius. ¶ Et hoc p lamētum cū multis temporib⁹ Maria cecinerit flendo cum flente iesu. sicut gaudebat cū gaudente. Precipue tamē hoc insonuit tpe passionis bñdicti filij sui dum cū clamore valido z lachrymis orās exauditus ē p sua reuerētia. Nihilomin⁹ fuit eo tūc/ tā in filio q̄ in mre cū cāticoꝝ ꝓfundissime lamētatōis/ cāticuz altissime exultatōnis. Verū hec z alia q̄ se ingerunt loquēti de maria/ trāsgressionē afferūt z suspēsam tenēt expectatōez lectoris. qui gāma nouū cāticoꝝ noui tradēduz force retinet ex nostra ꝓmissione. ¶ Actuero pansemus iterq; ne cōtinuatio fiat in cantādo minus accepta. sedeam⁹ cuz vtraq; maria ad pedes iesu. nūc in domo nūc in cruce loquētis nūc exultātis spū. nūc plorātis sub vmbra illi⁹ Sub vmbra illi⁹ quē desiderabaz (loquit anima sancta anima marie) sedi. ¶ Et fructus eius fruct⁹ honoris z honestatis cum solijs verboꝝ suauissimis gutturi meo Gutturi plane tali de quali psalmista annūciat. ¶ Exultatōes dei in gutture eoꝝ. ¶ Quas exultatōes appellamus iure nr̄o cāticoꝝ. Sup quo/ post theoriā ꝑtim dare conabimur vt pateat z legat in digitis. acī manu describat. coopante ꝙbo dei qō se inclinās olim digito scribebat in tra. q̄ pudē legis notas scripserat in tabulis.

Thomus tertius

Gemma cāticoꝝ/ quisq; desiderat vel audire vel cognoscere/ debet exuere veterē hoiez z nouū induere q̄tinus in tpo puer/ immo z stultus fiat. ¶ Talis erat nāq; maria. tales nos petrus vult esse infantes sez rōnabiles sine dolo. recolens dictum a. tpo. Amē dico vobis nisi cōuersi fueritis z efficiamini sicut pueli non intrabitis regnum celoꝝ. ¶ Arrisus est a Seneca senex elemētarius. Putrescat igit̄ q̄ ad elemēta musice spūalis admittēdus est. z meminerit qm̄ oportet addiscentem credere. vt sit vere discipulus. ¶ Talis erat Jobis senex vt aq̄le renouata cū nihil pene aliud loquerē/ q̄ amoris noui vocē nouā. filij diligite alteruz sp ingeminās. Quid muz si dilectus de dilecto. si custos dilectissime z amice p amoꝝ xpi quo nemo maiorē habuit charitatē fecit de dilectōe inge versum. ¶ Talis rursum Arsenius dū post senatoriā z aulicā dignitatē/ post multas in seculo litteras/ dum cōsuluisset patrem heremicolā sine litteris. suis mirantibus quid cātus vir litteris grecis z latinis eruditus cū idiota ꝑmone ꝓtrasset/ suspirans dicens cū idiota ꝑmone ꝓtrasset/ suspirans dicens cū idiota ꝑmone. qz nec dū būdus aut. Jn veritate dico vob. qz nec dū ad alphabetū hui⁹ senis attigi. Fuerat em ꝑmo su⁹ nō de sciētia quā didicerat solam sed de charitate q̄ edificat. quā ideo nesciebat. qz nō trāsierat in affectū coꝝdis. Credi derat tamen humilis moꝝ discipuli pueri tot expientijs castissimoꝝ affectuū z sentimentoꝝ eruditō. qui fecerat opatōez iaqs multis tumultuātiū fluctuātiūq; temptationū in mari coꝝdis. vbi viderat opa domini z mirabilia eius in ꝓfundo. ascēdēs nunc in celos. nunc descēdens in abyssos. ¶ Crede mihi qui tale nauigauit mare cnar rauit pericula z mirabilia eius. Non illi q̄ se totos in ipo naufragos mergūt. nec vnq̄ emergunt quia vel nō conanē vel conati ꝓtinus resorbent. Obediuerat iteruz secī nec ille Salomonis filiū verbo de cāticis z hymnis spūalib⁹. liga ea in corde tuo ingiter. z circūda gutturi tuo. q̄nus videlicet

illa saperet ⁊ caneret gradiēdo stādo sedēdoq. ¶ Gāma nouū nō ideo spernat homo nouus in xpō/si senserit se grādiuscułū facū in ipō. Nō eget affirmo tali monitu/ quisqs vere grandis factus est in christo. Qui exemplo marie quo maior eo humili ut qui humiliori xpō primior similior et unūmior. Sed ira loquunt apud eos q̄z exaltatū est cor ⁊ elati sunt oculi ambulantes in magnis ⁊ mirabilibus sup se. Ideo nec lactare iam dignāt vbera doctrine pie. Quidni maneāt sicut ablactati sup matre sua corde arido sicut testa. Poterit apō tales aspectu p̄mo/reiici simplicitas ruditas brenitas gāma nostri. Causabunt ipm sup pernacuū esse. quoniā absq eo cāticis ipsi spūalibus ac mysticis habēde se indicib⁹ fuerint instituti. vt q̄d ergo afferunt noua hec quidem auribus inquiūt nostris. que nec patres nostri dignati sunt attingere ⁊ nes qui sup oēs docetes se intellexit. Ruit certus e celo cecidit. Catho q̄ sup sero ista nihil mouēt simplices animos. scientes spiritūsanctū spirare vbi vult quando vult. ⁊ quomō vult. Nuq̄n nō diceret apud Danielē. Pertrāsibunt plurimi ⁊ multiplex erit scientia. Prohibent primo quoq offerunt sed nō in foro rez venaliū clamoso. nō in cecis sedisq libidinū p̄stibulis. nō in agro boum cū fratre seniore q̄ de foris symphoniā ⁊ chorum domi nō nouerat. Nō veniq̄ puerso corde q̄ē abominabile dissimile nec inueniet bonū nec vllaz saeuitiā retinebit. Addit ⁊ illud. Acetum in vitro/q̄ cantat carmīa cordi pessimo/p cui tale pcul. ¶ Gāma mysticū nō metlins formare possumus q̄ ad exemplar dñi nostri ihu xpi crucifixi vt dicat puer in xpō. Croix pardieu gallis. ¶ Hoc plane ē signaculū q̄d maria posuit supra cor suuz in meditationib⁹ ⁊ sup brachiū in opationibus. Que gloriat in cāticis dicēs. Fasciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit. Fasciculus vtiq̄ punctus humilis ⁊ paucus quale querimus ē gāma nostrū. ¶ Recedāt vetera de ore vestro dicebat illa cui⁹ cor exultabat in domino. vetus anna mater noua. q̄ deus scientiarum dñs est ⁊ ipi ꝓparant cogitatōnes Volute ergo multiplicare loqui sublimia gloriātes nisi forsan in dño. ¶ Mihi absit gloriari cantat Paulus renouat⁹ de ano vetere. nisi in cruce dñi nostri ihu xpi per quē mihi mūdus crucifixus est ⁊ ego mundo. Cui⁹ rei hec verba sunt. Non etī iudicaui me scire aliquid inter vos nisi ihm xpm ⁊ hunc crucifixū/ qui ⁊ buccinabat oībus. de cetero nemo mihi molest⁹ sit. Ego eī stigmata ihu i corpe meo porto. ¶ Hui⁹ quoq̄ coapostol⁹ petrus xpō ait passo in carne. ⁊ vos eadem cogitatōe armamini. Nam crux lignū saluare est q̄d ad primā dignitatem renouauit omnia. Sic pollicitus fuerat xps dicens iudeis. Ego si exaltatus fuero a terra oīa trahaz ad meipm. In qua tu benignissime ⁊ innocentissime ihu ppendisti. vbi fuit extēsum tui corpis organuz. instar tympani. vbi cecinisti vba salutis nostre. vbi quinq̄ plagis capitalibus quasi totidē notulis vel caracteribus te insigniisti. ⁊ p̄ sanguinis nimiorū bucasti. vbi tu piscina p̄batica salutaris/ quinq̄ porcus vulnerum habēs. dedisti haurire aquas in gaudio de fontib⁹ saluatoris. p̄cipue tibi p̄senti teq̄ videnti tibi cōcinēti o beata beata ⁊. tu digitulos illic cōplodebas quos semp ad bellum spūs docuerat benedict⁹ deus. Qui mirrā stillabāt p̄batissimā/ qui appēdentūr fusiuz p tunica viri sui ⁊ filij ihu quē cibauerat quem ꝓtrectauerat. cui⁹ lachrymas siccauerāt et nūc describebāt sibi cū sensibus alijs q̄nq̄ voces inenarrabiles cāticorū quales inq̄rimus. ¶ Gāma mysticū fas nobis est ad q̄nq̄ notulas seu voces vel litterulas puncta vel caracteres figurare. Sic ꝛ hō noster vetus/ crebro nobis aduersus. nihilomin⁹ loquebat de ipō mysticus sermo prophete. Tu vero vnanimis dux meus ⁊ notus meus. Qui simul mecuz dulces capiebas cibos. in domo dñi ambulauimus cū consensu. Tunc recolens dissidiū p demones ingestū cōuersus ad illos impcatur venire mortē sup illos. ¶ Ex hoc p̄dicto tamē tante latitudinis mysterio hoc vnum trahimus ad rem p̄sentē q̄ vetus homo dux est noster quia necesse est p̄m p̄m quēcunq̄ intelligēte fantasmata speculari ⁊ a sensibus cognitōez accipe. Cōsentaneū ē igit vt gāma noui hominis/ cōsonet ad gāma

veteris. ⁊ si nō sit in omnibus p̄fus idez. ¶ Hoc aūt gāma/qđ manuale puerīs īstituīē/sex vocibus diffinīē. lz ꝑm fra sim et desim multimode repetitis. que sunt. vt. re. mi. fa. sol. la. Teneam⁹ ꝓinde ꝑm pbicam disciplinā q̄ oēs veteris hōis voces seu notule passionū reducūē ad quattuor notas a poeta. cui cōsonat apud boetium pbia. Tu quoq; si vis. lumie claro ⁊c. Benigz cōplectīē illas eccl'ia mater nostra dū canit in p̄osa. Confusa sunt hec oīa spes metus mer⁹ gaudiuz. Ecce quattuor voces exp̄ssas. quas enumerādo dedit eccl'ia quintaz aliam intelligi. dum confusas esse notat. quasi videlicet vna sit ex omnib⁹ aut multis composita resultāsq; sicut ex quattuor elemēts simplicibus/mixta fiūt. hāc certe cōpassionē noīamus a con quod ē simul. ⁊ passio: quasi simul passio. hāc aliter possumus notare miseratōez seu misericordiam. cuius te matrez ⁊ reginam p orbem terrarū confitet ecclesia. O maria Gāma a mysticum potest elegi a diuina cantatrix amor castor sub duplici metro complecti. Sit amor gaudens. spes ē. cōpassio iota. O timet. vq; dolēs odit ista notes. ¶ Benedictus deus factus p nobis verbuz abbreuiatuz/qui nobis hoc breue verbuz p⁹ multam cōquisitōez suggerere dignat⁹ est quod emulatē signū thau. cor fixum quoq; tensumq; in ipo ibm xp̄m repsentat qđ simul ad puerile gāma veteris hois sē ꝓformat. qđ ꝓinde pbicis disciplinis cuz theologicis anagogijs resonāter est aceōmodū per qđ ad extremū quodlibet canticuz. sit psalmus. sit hymnus. sit in sono tube. sit in cythara. sit in psalterio. sit in tympano et chorꝛis. sit in cordis ⁊ organo. Benigz quomodolibet omnis spūs laudet dn̄m poterit annotari. ¶ Dape dicet aliquis nimium grādis est hec p̄missio. Grādis plane sed simplici corde recepta/fidelis est vera p̄ditio illo q̄ dixit. Dilata os tuū ⁊ implebo illud. Qualiter impleverat psalmistam qui dicebat ex sentētia. Immisit ī os meū canticū nouū/carmē deo nr̄o. Conuertam⁹ oculos etiā carnis ad signū qđ exultauit deus in nationib⁹. cui⁹ typū tenuit ene⁹ serpēs exaltat⁹ in deserto. Ecce istic ē longitudo latitudo sublimitas ⁊ pfundū. Ecce q̄tuor extremitates inspicimus ⁊ in singulis sursum rōnabiliter collocamus ꝓmā litterā que gaudiū ⁊ amorē significat. quoniam vertit ad celos vbi nihil qđ non sit gaudiuz exercet. Gloriosa inqt psalmista dicta sunt de te ciuitas dei. Sicut letantiuz omniū habitatio est in te. Ac ꝓinde resonantiuz ab a. vocali prima gaudio vt amore nostruz gamma tanq̄ a dignioꝛi sumit initium. Leteruz collocamus in extrema ꝓfunditate deoꝛsuz. v. vocalē q̄ desigꝛat dolorem ⁊ odium. Nam ꝓfundum infernus quid aliud sonat. vbi dolor ⁊ fletus ⁊ stridoꝛ dentiū odium quoq; ꝓinat dei sanctarūq; omniuz. Ponimus subinde in tono sub brachio dextro. e. vocalē que desiderio. Haz putat spei significāde seu desiderio. Haz illic speranti beatus latro ⁊ sperans audiuit. Hodie mecū eris in paradiso. Sebine transeūtes ad tonum siue brachiū sinistrū configimus. o. vocalē que timoꝛē infirmat. Quid em̄ terribilius q̄ vox a sinistris sonat. Discedite maledicti in ignē eternum. Sic habemus q̄tuor ozbis extrema q̄ sūt oriens A. occidēs U. septērio E. meridies O. tāq̄ in vulgari rota fortune. fiat hec reuoluuo. Regno. a. regnabo. e. regnauiz. o sum sine regno. v. Amplius in Alfa que circa tempus natiuitatis xp̄i litteris latinis addita est/aptissime vocales quinq; iungamus tanq̄ in quoq; zodaico sit. Aeuo respicientes in actoꝛē ⁊ consummatoꝛē salutis nostre ibm confixū in medio. quid aliꝰ queso videbimus/q̄ alteram q̄si mixtaz ex omnibus cōpassionē quā I vocalis notat. a qua nomen Iesu incipit. Hinc est nostra redemptio amoꝛ ⁊ desiderium. Hinc deus me⁹ ait psalmista ⁊ misericordia mea. Hinc appellabat Ignatius amoꝛem suū crucifixū. Hunc andreas moriturus videbat in spiritu atq; de cruc̄ supplicio gestiebat. Vidit hunc fr̄aciscus quasi seraphalatum quādo quinq; stigmatibus seu signis cōscriptus est ab eo sensibili libro carnis. Hunc inspiciens pijssima mater miserie. nōne poterat vti verbis in Esaia positis. Veter meus ad moab q̄si cythara sonabit. Moab interp̄tat ex patre. quoniā a patre ⁊ filia genitus est. Dic lz pranus ⁊ ex dāno to ꝓcubitu fuerit. mihi ꝓfit tamen vt per

metaphorā significet ihm. qui ex patre deo vt filius eius/ z maria ꝓceptus est/ nō viri li semine, sed mystico spiramine. Adhuc venter marie beatificat' a muliere ō turba. Tunc sicut cythara nervis cordis extētis z siccatis aptata/ sonauit ad te bñdictuz fru ctum ventris sui. In cui' corde tūc indisso nanter hec oia spes metus meror gaudiuz. Non dubiū quin pariter cōpassio que ab vtero egressa ē secū. ¶ Ecce q instar moy si z bezeleel fabricantiū/ federis arcam feci mus gāma nostrū ſm exemplar qđ vidi mus in monte, quē montē ex lapide absci so sine manibus tradidit daniel/ excreuisse z implesse terraz. z hic ē deus noster ihs xp̄s. lapis quē reprobauerūt edificātes fa ctus est i caput anguli. lapis quo digiti da uid goliam ꝓstrauerūt. ¶ Coaptemus deinceps ad gāma manuale/ spirituale no strū/ z attendamus q sex notule nominātur q quinq vocales. si ꝓsonātes detraxeris. q si ordinanē vt ponaē bis. a. littera scz in fa. 2la. Iqueſcit aūt frequēter fa. in mi. p. b. molle. Et est ordo talis. v. e. i. a. o. a. s. et. l. a. la. ¶ Benigq ꝑtum ex veteribus fas/ est cōijcere cātus est sensualis traditus phas quem cōtrapunctū dicimus neumata de nigq sic insinuabanē que sunt cōsonantie tenor finales. Sic ordinauit primū hymni metrū de Johanne baptista q dixit. Ut queant laxis resonare mira famuli solue la bia. ¶ Erubescāt hic nostri sapiētes z pru dentes in oculis suis/ quoz nihil oculi' ni si sublime vultinspicere, quādo ipi summi ꝓbete carmina sua digesserunt p litteras alphabeti, nō sine mysterio vt treni Jere mie. vt Salomon de muliere forti. i my sterio sacre legis aut ỹginis gloriose vt ps. ꝑterea Beati immaculati p octonabia de currens. vt alter iste psal'. Ad te dñe leva ui aiam meā zc. Quid vltra? Videbis simi le in ecclesiastico hymno. Solis ortꝰ car dine, Et. Hostis herodes impie. ¶ Vo luit ꝑterea dñs noster ihs xp̄s magnuz ali quod in seminario litteraz designare quā do vehementer exaggerans dixit. Amē di co vobis: nec vnū iota. Ecce iota neutri ge neris sicut de gāma ponimus qđ apud gre cos/ est littera quinta, apud nos. g. nec vn' aper transibit a lege donec omnia fiant. ¶ Auro nō minoris est ponderis/ que sc̄ iesus alpha z o dignatus est noīare. Adotus ē inde fortassis abbas Joachim vt ex seminario, id est, litteris alphabeti intelle ctum colligeret ꝑteritoz futuroruq; tem poz. ¶ Consonāt hec oia ne ꝓpatius irri deatur gāma nostrū/ in cuius ordinatione sequi videmur nō voluntariā tātūmodo sed naturalē. que mentiri nescit impositio nem dicens. a. e. i. o. v. Ubi sub typo psalte rij/ sonus inchoat a surſuz corda. z ꝑdit ve lut in deorsum. qđ sentit vnusqsq; qui so lerter aspiratōez notauerit. quēadmoduz priores grāmatici priſcus oculati z corda ti viri/ sapuerūt. ¶ Est autem gaudiū vel amor sicut a in quadam latitudine cordis Deinde sicut e spes contractior est. Dehic mollior est sicut i compassio. O ꝑtereā significans metum. z v dolorem vel odiū ad labia vsq; queniant. Ac pinde granita tem ipius sicut primis sublimitatez dam' vel acutiem. ¶ Possemus adaptationes alias sumere vel ex quattuor elemēts z eo rum qualitatibus p̄mis, vel ex dispositio ne celestiū planetaz. vel ex cōbinatōne seu cōfiguratōe complexionis humane ex hu moribus ip̄m corpus p nervos z arterias agitantibus. sed ad p̄ens sufficiāt adapta tiones p̄misse. si descriptionē addiderimus manualem. sed gāma (prout de re clarissi ma promptissima dici mos est) supra digi tos posuimus. ¶ Scimus in manu quin q; digitos ee sextum monstra quedam ha buerunt. Diuidunē aliquādo tres contra duos. de deo dicit Esaias q appendit tri bus digitis molez terre. de christo q misit digitū in auriculas surdi z audiuit. q ꝑte rea dixit thome. Infer digitū tuū huc lat? ostēdens. vt certus fieret p digitū. Legim' quoq; digitos apud Danielē scribentes in pariete Mane thetel phares. Describens quoq; sapiens stultū dixit. q digito loquitur. Non culpans. q digito loquit̄. sed q discole puerseq; loquitur illud scilicet ſm Esaiam quod nō prodest. ¶ Nominanē ad extremum hi quinq; digiti. Pollex In dex Medi' Medic' Auricularis. ¶ Cur aūt hec omnia: nisi p collatione rationali vocaliū que cōponūt gāma nostr̄. q̄tinus

in digitis possit tā oculis se ꝓdere q̄ auribus loq̄ exemplo monachoꝝ nutib⁹ loquētiū (vel alioꝝ i gāma cātantiū). ¶ Pollex tā q̄ pollētior ꝛ dignior habet. a. gaudiū ¶ Index mōstrans nō iam habita sed ꝓma ꝛ certa/habet. e. spem. ¶ Collocat in medio lōgioꝝ breuis. i. miseratōe ꝓductus. ¶ Nonne ꝑterea timor. o. medicus est qui peccatū expellit. ¶ Gemuz dolor. v. datur auriculari. quia sola vexatio dat intellectū auditui. et aures quas culpa claudit aperit. ¶ De sunt quinq̄ lāpades mystice lucētes in manib⁹ virginū prudentiū ad illuminatōez sensuum q̄nq̄ suoꝝ. ¶ Gāma nostꝛ non id circo iudicādū supua cuī/quia nō ꝓstat A suꝛ cognitōe cōfertim canticoꝝ exercendorum facultatē. ¶ Notat hec cōsideratio ꝓpter illos qui fortassis auditu ꝓmo suspicabunt hoc fieri debere si dicēda sit ars talꝭ efficax aut vtilis. quos arguūt alie quelibz artes. ipa in ꝓmis grāmatica quā non preterea totā cognoscam⁹/si suū tenerim⁹ mēoriter alphabetū. ¶ Sic de musicali gāma manuali. ¶ Sicꝺ ꝓceptis rhetoꝝicis quali dixit rhetoꝝ ꝓcipu⁹ absq̄z vsu ꝛ exercitio ꝛ vinacitate ingenij neqnaq̄ sufficere. ꝓdesse tamen ad certioꝝē fidelioꝝēq̄z noticiaz/ q̄uis sine alphabeto. sine gāma manuali. sine retoꝝica arte multi loquūtur. cantent potent aptissime. ¶ Sic in ꝓposito recipiaꝫ gamma nouū sine quo tot litterati tot illiterati/ceciderunt in coꝛdibus suis dño. ¶ Actuero qꝛ ꝓmissuz est ꝛ sideratōe ꝑcedenti/ posse gāma nostꝛ ad oia cantica mystica. illa etiam que p instrumēta se demōstrēt. ¶ Et hec pars tractatū specialē depostulat. ¶ Iceꝫ ad pñs q̄tuz satis eē ꝓ declaratōne ꝓmissionis opinamur. ¶ Cōcurrūt siquidē musica sēsibili sive fiat cātu sive pulsu sive flatu/agēs. passum. mediū. son⁹. obiectū. ¶ Sic in psalterio ē ille q̄ ludit tāq̄ agēs ꝛ ipsum vas sive instrumētū psalterij. est medium scz aer repcussus. est ipe sonus q̄ est q̄litas sensibilis ab auditu ꝓprie ꝓceptibilis. ē obiectum littera scz seu psalmus qui cantaꝫ sive sensus ei⁹ ¶ Constat aūt q̄ gāma manuale/nō agit p suā cognitōez aliquid istorum. qꝛ nec cansat ipm qui agit. nec passuz in qō agit. nec mediū p qō agit. nec sonum quē efficit. sed est tātū modo quoddā exēplum exterius qō aspiciēs ipe qui agit formaꝫ in animo suo vel in coꝛde/speciem seu modū cantādi. ¶ Inde est q̄ potest aliquis habere talem formā seu speciem in animo qui nullū formabit canticuz. vel quia nonvult. vel qꝛ nō potest ꝓpter defectū instrumenti vel medij. ¶ Res ista nihilomin⁹ manualis/nō dicit inutilis. quoniam docet numerū pondus ꝛ mensurā quibus ē fortmandus sonus vt reddatur armonicus. ¶ Discreuit vtraq̄z qui dixit. Exerce studium q̄uis ꝑceperis artez. ¶ Quali se exercitio ꝓbabile est mariā occupasse nutriēdo puerum ibm. vocaliter etiam cōcanēdo/instar angeloꝝ canentiū Gloua in altissimis ꝺo ¶ Et hoc vel ad pueri reuelatōnez mamma bilis dormituri. vel ad deuotōnez simul et cōsolatōez tempoꝛe pegrinatōnis sue psallendo nunc Magnificat. nunc Benedicte vel Nunc dimittis. vel alia cātica syon cū psalmis quos de filio suo nouerat ꝓphetice cōpositos audiente crebꝛo cum religiosa pietate sponso suo ỽginali Joseph vbi ꝛ ꝑueniebant angeli cōiunctī psallētibus in medio iuuencularū tympaniſtriarū ¶ Et ibi puer ihs beniamin adulescentulus in sas ꝑtulens verbo sapientie/ quod ē fons vite. non equi voluentis pede ꝓductus in pernaso monte. sed emanans a throno dei cristallo simulis a montibus eternis. quem fontem ambiūt ꝓ musis nouē ordines angeloꝝ. qui nō cessant vna voce laudare. benedicere. glouificare viuentē in secula non pallade fabulosam. sed sapientiā dei verā ¶ Verum ꝑgamus ad reliqus. ¶ Gāma B ma mysticū plus ꝓfert in cāticoꝝdo seu contucoꝝdis spūalibus/q̄ manuale gāma i cantico sensibili oꝛis vel instrumēn musicalis. ¶ Hoc est ꝓfecto notandū valde mysterium qō eliciaꝫ ex ꝑmissis in assignatōne distinctionis cāticoꝝdi a cantico oꝛis. quoniaz primū liberū est elicitiue. nō scōm. Cōcurrit in primo volūtas hominis ꝓagente simul ꝛ patiente ꝛ medio nil aliud est q̄ te liberum velle suum. ¶ Potest igitur dū vult ꝛ quādo vult psallere in se iuxta exemplar qō inspexerit in gāma nostro nūc cōcinendo ꝑ. a. gaudiū. per. e. spem. nūc p. i. cōpassione. aut si voluerit fiat in se. o. timoꝛ. vel

ꝙ dolor granis. ¶ Puto quisqs hoc sapienter nec minꝰ humiliter attēderit cognoscet fructuosiꝰ eē gāma nostꝝ. ¶ Fructuosum dicerimus vt nouella cordia in xpo dum aduenerit tempus amantiuꝫ iuxta pabolam Ezechielis. dum euaserint in etatem illaꝫ in qua sue sint libertatis ꝓ libito voluntatis vt amēt ꝛ cantēt. ¶ Sciant paulatim cōponere cantica amatoria castissimi cordis vt addiscāt hymnis iam cōpositis/ suos affectus ꝓsonare. quēadmodū nouerat beata illa aīa marie frequētando dulcia cātica ta vel dragmatica. vbi sꝫ sit amantiū muta. nō expssis nominib⁹ ꝓprijs allocutio ¶ Inchoante dilecta ꝛ dilecto respondente. ¶ Itaqꝫ vox oris vox iocūda vox decora qñ laudi ꝓcanora pura ēvox cordiū. ¶ Hā ma mysticū potest ad ꝓsonātias musicales que vulgariter appellanē tertia. quinta. octaua. deseruire similiē ꝛ ad tonos seu neumata. ¶ Posset hoc intuitu primo videri cōtrariuꝫ ꝑdictis de distinctōe cāticordis a cantico oris. quoniā fit introitus cāticordium nec ꝓficipat cum eo alienus. nec cōsequens ipi cōsonant ꝓ diatesseron aut diapente aut diapason. ¶ Quoniā insup aduertari videē illud philosophicū. ꝙ impossibile est intellectuꝫ simul plura intelligere. ¶ Similiter igiē nec canere seu notulare deniqꝫ nonduꝫ apparet ars tradita de tonis affectionū quēadmodū de vocalibus neumis inueniē. ¶ Difficilia ista necꝫsitata fatemur. sed nō nihil nos speramus esse dituros. ¶ Igiē beatus Ignatius vir totus igneī cordis ꝛ philocaprꝰ in xpm/ voces angelicas audisse supra mōtez vnū qui pretmissis antiphonis cōsequenē intonabant hymnos. quēadmodū dedurit ad ecclīaz suā celebriādā. ¶ Si voluerit igiē aliqs cantare in corde suo. exemplo anne ꝛ apostoli ꝛ plurimoꝝ/ cur non poterit sibi cōponere neumata iuxta variā psalmoꝝ ꝛ affectuuꝫ qualitatē? ¶ Vocaūr vocabulū neuma/ cur ad signandū spiritūsanctū tractum est nō satis inuenio nisi ꝙ spiritus domini/ continet omnia. ꝛ scientiā habet vocis/ quod ꝓtem neuma/ cōbinationē vocum vel notarū/ ordinatā. ¶ Porro sicut adolescētuli disciplinanē ꝓmittus vt notulas ꝛ voces cātici oris sciant notare/ digitis iūcturisqꝫ iungere. sciant postmodū dum nunc vno nunc alio modo cantādo cōbinare. ¶ Deinde litterā notulis applicāt. tandeꝫ generaē in eis ars cantādi sine numeratōne cuiusli bet notule. ¶ Impediren̄ em̄. que si pfecta est dicente philosopho nō deliberat. ¶ Non aliter ꝙto fuerit aliquis in meditando veritates salubres habiliꝰ/ in canendis affectionibus ordinatis agiliꝰ/ tāto fit (ceteris paribus) ad cāticordiuꝫ ꝓmptiꝰ. adeo ꝙ vocales ḋnqꝫ/ poterit in quolibet verbo repertas/ ad meditatōez reducere cū affectu. ¶ Sed qꝛ non omniū est hec exercitatio/ poterit saltē vnusqsqꝫ dū senserit euagationem sue mentis extra litterāvel sensuꝫ eius redire ꝓtinus ad coꝛ ꝛ dicere velut ꝓ interiectionem ꝛ suspiriū vel gemitū. ¶ O pro timore. ¶ ꝓ dolore. ¶ ꝓ miseratōe. ¶ O pro spe. ¶ ꝓ spūali letitia reparāda in se. ¶ Dicemus hic vnū ꝓ vagis ꝛ pfugis in cantibus ecclie. qō piū valde nec obliuioni tradendū ingrate. ¶ Hec siquidē q̄libet oberrauerit in cogitationib⁹ etiā criminalib⁹ si rediens hoc modo ad coꝛ ingemuerit dicens. ¶ Penitet me. ¶ Reddiē cōtinuo virtus efficaꝛ ꝛ viuaꝛ suo cātico nedū interiori sꝫ vocali. q̄uis ex priori fuerit origine culpabile. ¶ Nihil em̄ ꝓhibet diuersoꝝ eundem actum exterioꝛem naturaliter fieri/ nūc bonū nunc malū moraliter. ¶ Hinc Ambrosius monet in hymno. ¶ Flammescat igne charitas accēdat ardoꝛ ꝓtimus. quoniā si charitas assit. nō erit iā velut es sonās aut cymbalū tinniens. ¶ Hāma mysticū. fas est multiplicare ēm frasim. hoc ē elevationē ꝛ depssionē sub dictis ḋnqꝫ vocalib⁹, ꝛ amplius q̄ multiplicē gāma vetus sub sex notis vel vocib⁹. ¶ Exemplū fuit in spiritibus xpi ꝛ marie. ḋ voces affectū eleuauerūt vsqꝫ ad clamorē altissimū. ꝛ ad humiliationē inattingibilē deduxerunt. Sic de beatis spiritibus dicit psa. ¶ Dirantur hic eleuatio. ꝛ deficiūt hic omnimoda depressio. ¶ Non est igiē necessaria multiplicatio frasis ḋnqꝫ vocaliū/ in gāma nro. ¶ Qō si quis multiplicationē figurari vellet/ poterit hoc vel ꝑ additōez punctoꝝ in sursū vel depressionem in deorsum/ aut certe per

lineas q̄nq̄ vel sex/ istud oīdere vel in libris vel musicis instrumentis exemplum. ¶ Cāma nouū multiplicat ꝑm thesim ꝓductionē sex ⁊ breuiatōnes ꝓ pausas insup ⁊ diapsalmata. Ratio similis est ad p̄cedētem significatōes quā vocales recipiēt. ꝑm q̄ in anteriora fiet pūctuatio plus aut minus. Vocaūt facere nō est oīuz sed cōtemplatiuoꝝ ⁊ meditatiuoꝝ qui ꝓ ꝓsuetudie exercitatos sensus habēt. Vex attēdendū est illud p̄bi. Fabricādo fabri fimus. Ita de cātico Spectaculū istud gratissimū cernere erat apud deū ⁊ marie spm̄. Quanta putas intercisione vocis cordis/ q̄tis cum intervallis nūc telerioꝝ nūc tardioꝝ cātat dilecta de dilecto. Dilectus in q̄t meus mihi. Q q̄t dedit intelligi vocē frāgēs reprimēs ⁊ seeū multa volūtas p̄sq̄ subiūgeret Et ego illi. ¶ Cāma mysticū canticordi/ recipit ꝓsonātias intelligibiles a spiritu cantāte in ordie ad exteriora cātica vel cordis vel oris vel opis. Teneamus in primis certū de maria/ q̄ cāticū liberuz mentis/ deriuabat ꝓ imperiū in organū cordis carnis. Probabile ē isup īmo certū ex euāgelio q̄ cecinit cātico oris dū ꝓsonās inbilatōi Elizabet ⁊ sue voci clamose ⁊ magne Bētā q̄ credisti. Laxauit os vt caneret secū. Magnificat aīa mea do. Quid si addiderim ꝓsonātiā pueri ihu/ si ioseph vginalis spōsi. īmo melodias spū angelici/ q̄liter cōcessuz ē marie magdalene. q̄liter Ignatio. q̄liter Vincētio. ⁊ ita de plurimis audire. Quib⁹ pbabile ē illud euenisse cōsonādo sibi. In ꝓspectu angeloꝝ psallā tibi Audi q̄d Agnes de agno suo philocapta gl̄iat. Cui⁹ inq̄d organa mihi modulātib⁹ vocibus cātant. Nōne tibi p̄suasuz ē mariā dū fuit ꝓxīa morti/ cigneū aliq̄d suauissimū in sua resolutōe cātasse. Sic de ipo dic̄ ps. Ascēdit de⁹ in inbilatōe. ⁊ dñs i voce tube ffallor si nō addere fas habem⁹ ad ꝓsonātiā mane carmīa oīuz celestiū terrestriuz et infernoꝝ. Qualit̄ eccl̄ia hymnisat di. Aurora lucis rutilat. celū laudib⁹ intonat. mūdus exultās inbilat. gemēs infern⁹ vlulat. Q̄ si mirabilit̄ aliq̄s posse stridores inferni fletus. vlulat⁹ ⁊ ve. p̄cinere celo ⁊ sanctꝛ rius. Attēdat q̄ pacto fit vt leteť iustus cū viderit vindictā. Quo pacto rursus pōt bō etiā viator repare videtz carmen q̄ēcūq̄ dissonū ꝑus ꝓ obstrepētem malā volūtatē dū tradit se ad penitētē affectū. vt q̄ prius erat sub tenore damnātis iusticie/ nūc fiat sub molli cātu ꝓpatiēt⁹ ⁊ indulgēs misericordie. Expectet tm̄ q̄libz ē hmōi lamentatōes ⁊ ve canādas sibi eē. q̄m̄ mandauit dñs i nocte culpe vl̄ pene cāticū ei⁹. Plusq̄ nātveialia plurima sed i ꝑm carmē nō obrūpūt. Refartiūt poti⁹ assiduis suspiriis in gemiscēdo nūc p. v. nūc p. o. nūc p. i. sperando veniq̄ vl̄ gaudēdo p. e. a. Atvouō op⁹ est b ⁊ nūc/ carmia veteris hois venūdati sub pctō vocē habētis obtusaz ⁊ raucā vel pene nullā recordari. q̄uis mutua ꝓpatōe nr̄m cāticordū cū gāma suo suaui⁹ ꝓpare ret. q̄uis ꝓterea redderetur credibili⁹ aliquī hominī q̄libz spūalis affirmat de canticis ꝓpriis/ suisq̄ iocūditatib⁹ ꝓuosis. vt si frequenter ꝓpatio philocapti fatui/ cū casto philocapto in celesti amore. ebrij carnaliter cuz ebrio sobrie spūaliť zelātis seu zelotipi/ pariter/ a zelo bono ꝑm sciaz. Et ita de similib⁹

¶ Fiebat obiectio supius q̄ mens non pōt intelligere nec exīn de cantare simul plura. sed apud pīos ꝓquisitio remaneat Certum nobis est aīaz mane ⁊ multo amplius xp̄i/ beatos quoq̄ spūs/ taz in vbo q̄ in ꝓprio genere/ tot simul intueri/ tot simul obiectis affici q̄ nō est numer⁹. Vidit Bn. dictus q̄si sub vno solis radio mundū collectū. Colligit Anzelmus/ ex gaudioꝝ reflexionibus gaudiū in q̄libet infinitum q̄ non capet sed intrare ōt. Videt oculi⁹ athomos innumerabiles radiāte sole. ⁊ p̄ē totz hemisperij circūgiratōne facillima cernit. Porro q̄d aurīs in iocūdo murmure riui q̄d in tremoribus cordaꝝ vel cymbaloruz infinitis valeat p̄cipere cognoscimus. Q̄q dem sonus oīs minutias ꝑm ꝓportiones habet infinitas. sicut ⁊ omne continuū in semp diuisibilia secabile cōstat eē. Amplius in tonis sensibilibus videre est superūs tempus posse fieri verbula seu floretos vl̄ flosculos ꝓ minutias notularū/ quādoq̄ quattuoꝝ quādoq̄ ser. Sunt qui p̄cipas nationem ad octo deducūt. iuxta vocis mollitiem ducibilē. Quāto facultas talis amplioꝝ eē in cāticordo mentis censenda est.

¶ Exemplificemus in. a. gaudio. ⁊ in. v.

dolore. ⁊ sic singulū hoz ad denariū facili deductione flectamus. ⁊ ita de aliis tribus si ex ypsicuū. ¶Ecce gaudeo ꝓmo quia sancte gaudeo. ¶Secūdo quia non male gaudeo. ¶Tertio quia sancte spero. ¶Quarto qz non male spero. ¶Quinto quia bene misereoz. ¶Sexto quia nō male misereoz. ¶Septīo itez gaudeo. quia sancte timeo. ¶Octauo qz non male timeo. ¶Nono qz rite doleo vt in penitētia. ¶Decimo quia nō male doleo. vt de seculi tristicia. ¶Rursus idem a piam⁹ in. v. dolore ꝙsi viceuersa. ¶Ecce doleo. primo qz male doleo. secūdo quia nō bene doleo. tertio qz male timeo. quarto quia non bene timeo. quinto qz male misereoz. sexto quia nō bene misereoz. septimo qz nō bene spero. octauo qz male spero vt in vanis. no no qz male gaudeo sicut qui exultāt in rebus pessimis. ¶Decimo quia nō sancte gaudeo de diuinis. ¶Possemus ꝓformit ad hāc multitudine offerre q nō ē psalmus nō versus psalmi. nō verbū. nō denicz silaba/ad quā ⁊ ꝑm quam nō possint ꝓfone ad vocalē suā sit. a. sit. e. sit. i. sit. o. sit. v. voces spūales quaslibet ⁊ quotlibet de ptome re. ¶Sic maria in suo magnificat poēm vocem mus. calē/agili voce cōcurrit. sic in alphabeto. sic in pater noster. sic in suo Aue maria. sic in Credo fuit. ea vinēte ꝓpositū sic in Benedictus. sic in Nunc dimittis. Quid conoz ꝓ singula cū in quolibet hymno dicā amplius in quolibet verbo suo. p omnē vocalē ꝓ se vel ꝓmis cōcinere habebat. ¶Irrideat nunc aliquis si ponest si gaudeat gāma mysticum. imo vero nō iam irrideat. nō reijciat. nō conspuat. quia si sapiens est ipe audiēs sapiētioz erit. si insipiens/poterit ad sapientiā venire salutarē pariter laudis. ⁊ si placet vt videat. si quiescat vt audiat. si oret vt sapiat. si mereatur ꝓ oratōez. ⁊ andē agnoscere qđ psalmꝰ iste soneꝫ. ¶Beatus populus qui scit iubilationē. ¶Gāma mysticū potest exponi vl' ampliari ꝓ noia quinqz passionuz quasi eondem vocuz. lz in cōnotatione/vba seu verbula deficiant. ¶Et ꝓmo species omnis tpantie ⁊ fortitudinis que sunt in concupiscibili ⁊ irascibili mediant inter passiones virtuosqz vicioſas. ¶Sed discurramus ꝓ singulas voces. ¶Ecce reducūt ad. a. delectatio q̄si q̄dā delectatio. qm̄ vt lac sic infūditū meditatio ꝓmit. affectio sumit. Leticia q̄si lactitia. qz dilatat. voluptas q̄si volubilitas. nūc hac nūc illac circa rem dilectaz apprehensam. Jocunditas quia ꝓuocat ad iocū qui facilis est nec laborat. Hilaritas quia se foris facie tenus explicat maxime ꝓ oculos in honore leto. Hilaritas que est vigoz vtendi se ⁊ suis officijs expedite. Liq̄factō que se ꝓpijs terminis nō ptinet pl⁹ q̄ aer aut aque. sed labitur in rem amatā. Defectio que nō subsistit in sua virtute conatu vel opatōe sed cadit in rem dilectam sicut liquefactio. Ebrietas que nō videtur esse sui cōpos ꝓ amoris magnitudine. Satietas tamē que nō excludit desideriū sed fastidiū vt ibi/fruūtur nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. Fruitio que ē in desiue i re amata ꝓpter se/cū quiete. Transformatio nō per substantiā sed assimilationē q̄litatinā in amore viuo. exultatio. tripudiū. iubilatio. plausus saltatio. gr̄az actio. vox laudis. ¶Reducūtur ad. e. spem que nō accipit hic ꝓ ut est virtus theologia sed generaliter ꝓ desiderio boni futuri. tendētia expectatio. esuries sitis. ardoz audacia bona. ira bona. iebus bonus. anhelatio emulatio bona. suspiriū cōcupiscētia. ¶Reducuntur ad. f. cōpassionē. miseratio. misericordia. pietas. mitis. mansuetudo. benignitas. liberalitas. munificentia. clemosyna. id est. affectus miserandi tam in spūalibus q̄ in corpalibus incommodis. ¶Reducūtur ad. o. timorē fuga. desperatio bona. segnities bona. stupoz bonus. admiratio erubescētia bona. verecūdia bona. horroz. agonia. trepidatio. formido. abominatio peccati. nausea voluptatis male. fastidium bonū. tedium bonū vite huius. timor reuerētialis qui est quedā resilitio in ꝓpriam paruitatez/ex cōsideratione superioris maiestatis aut est resilitō formidabilis ad ꝓpriū adiutorē cum cōsideratōe vigentis necessitatis. ¶Reducuntur ad. v. tristicia contritio dolor. odiū bonū. detestatio. inuidia bona. cruciatus. torsio. planctus seu plangor. lamentum rugiens. gemitus. vlulatus. lāguor. ¶Possem⁹ omnes has quinqz resonātias/i aspectu crucis notare et in. x. littera. In christo quoqz qui

F

B

fuit in mysterio redemptus q̄q̄ siclis. Et in matre eius ꝑm euāgelij tenorē notas. ¶ Vis audire cāticordum marie in a. Magnificat anima mea dominum. Vis in.e. Ecce ancilla domini fiat mihi ꝑmverbū tuū. Vis in.i. Vinū nō habent. Vis in.o. Turbata est in voce angeli et timuit illo ire. Quis nempe? Joseph sponsus nō dubium quin sponsa maria timoris consors fuit. Vis in.v. Ecce pater tuus et ego dolētes querebamus te. Vis rursus in.i. simul omnia cōsonāte. Erige cordis aures ad voces spūs sui. dum ꝓpriū filiū/dum dilectū oris sui viscerū quoq; suoꝝ et votoꝝ/cōsensit crucifigi ꝓ redemptōe nostri. dans nobis illum vnq; cum gaudio et exultatōne que sūmā supabāt carnis angustiā. Alio quin qualiter implesset qđ dicit. Hilarez datorē diligit deus. Desideriū rursus qđ habuerat cum filio nos p crucē redimi dū implebat. Nōne queso delectabat. Nunquid nō ꝓterea crediderim⁹ eam congratulasse saluti latronis/cū audivit a filio. Hodie mecū eris in paradiso. Cum orauit in sup filius ꝓ psequentibus. Pater dimitte illis q; nesciunt quid faciunt. ¶ Videret superfluus/si christi cāticū p has quinq; voces ꝓcipue p mollē cantū miscōie quo nil hoībus acceptabili⁹ eē debet/vellē intimare. ¶ Exhilarescе ad hec et spera tu q̄ peieras miserāde homo. Quid vltra negare tibi mater misōie poterit/si ꝓpriū ꝓ te filiū cōsensit offerri tāte miserie? Quid cōcedet beatificata in celis/q̄ talia dabat i terris afflicta? Perdidit misenā nūqđ et miscōiaz pdidit passionē/sed nunqđ cōpassionem? Perdidit ꝓfecto cōpassionē afflictuam/sed retinet cōpassionē electinā atq; succursiuam. ¶ Reddam⁹ ei vicissitudinez q̄liē hoc inq̄es fiet? Apprehendamus ei iugiter voces cāticordi nostri p verba canticordi sui vni verbo euāgelij. Cōcordemus pariter voci cōsilij vocē voluntatis nostre: qđcunq; dixerit vobis inq̄t facite. Sed hoc qđcūq; facere scis oīno nō posse nos o beata nisi dicēa filius tuus dederit voci sue vocē virtutis. In cui⁹ verbo laxātes opatōis habete et simul opem ferēte cōpleam⁹ in ipsum tuū. qđcūq; dixerit vobis facite. ¶ Quero paulisandum est tandē aliqñ/verboq; nostro finis dādus ē. Recognoram⁹ futuros tē nō nullos q̄bus aptior/videbit q̄d simplicitas vni⁹ vel paucoꝝ affectuū ꝓ sua exercitatione. quēadmodum simplicib⁹ rusticanis/plus placet aliqñ tympanū gallice tabour omeruedon. et fistula reperēs assidue idem quoniā aures ad subtiles armonias nō habent idoneas. Habem⁹ in collationib⁹ patrū de reductōe omniū affectuū ad hec verba. Deus in adiutoriū meū intende. domine ad adiuvandū me festina. Edidimus nuper monocordū/sup oratōnez dñicam/sub vna amoris corda. Deh inc ꝑsteriū decacordū/sup vna tārūmodo/ꝑm vnā cōsideratiōnē aut sup tribus ꝑm alterā aut deniq; sup decē cōformiter ad legis decem verba. Alijs vero delectabilis⁹ est alternis vicibus cum natura ꝓ sua mutabilitate immutatōe delectet. ¶ Demū gāma nostrū sub quiq; verbis q̄ volebat aptius loq̄ sensu suo/poterit oibus accōmodū fieri rudib⁹ et peritis, multuolis et pauca q̄rētib⁹/sint pueri. sint seniores/sint puelle vel vgines. maxime q̄ diuinis mācipanē psalmodijs. plus ei valet hoc loco pia devotio. q̄ eruditio litterata plus penitēs affectus q̄ vestigās intellectu prout in opusculis et industrijs de theologia mystica inuenerim⁹ annotasse. Tantū mō discat discipul⁹ xpianus reducere se ad se/vt ꝑcurrat prior in domū suā. illuc ludat. cōceptōes suas agat. Non in delicias ait sapiēs. nec in verbo superbo qđ ꝓpius ad uersum est verbo dei. ¶ Supersunt ad extremū multa sup auditu melodiosissimo verbo dei. que nostrū gāma nouū ornarēt. verbo dei. que nostrū gāma nouū ornarēt. quis auditor. quis cantor. quis exauditor idoneus vbi de omni genere musicoꝝ in psalmis memoratoꝝ. cātu. pulsu. flatu. mēte. spiritu. ꝓpriis addēda ē ad gāma nostra. De cāticis in sup exultatōnis et lamētatōis maximas quales sunt in dialetica et rhetorica loci/ad triplicē investigatōez historicam videlicet phisicā et theologicā. latitet oportet cāticoꝝ omniū origines naturāq; venari. Elegia deniq; casta verbis impar ribus castos cātabit amores. Sed tāta sue ad ꝑsens dicta satis. Procordāte nostro ꝑcentore q̄ ait. Beati q̄ audiūt verbū dei et custodiūt illud. In cui⁹ fiducia vbi/vacās ꝓ vacantib⁹ cāticordi ver⁹ ū feci.

Tertiū opusculum

QVmen alind colligit I se thomos tres plus ꝑm modos traditionis varios quā pro diuersitate materie ¶ Primus thomus conciliat ⁊ sequi facit facetam elegiam cantatricem amorum domine theologie quasi liricum ⁊ odarū carmē. ¶ Secundus thomus alter secundus habet canones seu regulas amphorismos vel maximas aut theoremata de canticis ꝑ nostulas quinquaginta. ¶ Tertius thomus alter tertius verbum solatij multiplex i se dirigit per particulas quinquaginta. Et ita iunctī simul hi duo thomi/centilogiuz constituunt.

Carmen super recogitatione mortis.

Erne ds es. dd agis/moreris dic/
duc cor in alta.
Cor crucē ꝑ pūgāt spes timor ardor amās
Cātica/saltum/lamētuz/plāctūq; freqnta
Jungito iocūduz psalteriū cythare
Cōcine sic̄ olor tua dū mors imiet/o mors
Mortua morte iesu/sis mihi porta poli
Tempus adest aīa q̄ spōsa cubile beatum
Spōsi cōscendas federe ꝑpetuo
Ergo cāter hime/ mēs/os/cor/lingua/vi-
Plaude/sali corā/te iubilus rapiat {gorq;
Te tū ⁊ tua fle/tua sit spes vnica xpi
Passio/sit meritū gratia sola tuum
Buccinet aure tua sonitu vario tuba du-
Terreat ite tonās/blāda veīte leuet {plex
Turtur⁊ hec faciēs iūges suspiria/suaui
Q̄d vl alauda canit vl philomena melos
Cor tremet ob tractꝰ varios/dū leticie vis
Cor vehit in altū/mox ꝑmit anxietas
Carmīa nocte dei tibi dat dū te pegre fers
Fac resonet sua laus iugiter ore suo

De laude musice

MVsica diuī noua pulsu q̄ fit amor⁊
Ertolli nulla laude satis poterit
Cor recreat. curas abigit. fastidia
Fitq; pegris q̄s vehit apta comes {mulcet
Per medias hyemes p soles carmīe fisus
Ibo spe patiēs/letus/alacris/quās
Nā fugiūt tristes cātu pinania cure
Dis ⁊ insidias hostica pestis hebet
Uertī occursu psallēū saul velut alter
Factus hō/psallit/fitq; ꝓphēta nouus
Exagitat neq; dū spūs hūc/cytharedus
Dafor ꝑ numeros cogit abire dauid
Uaticinus deerat helizeo spūs olim/
Dū cecinit psaltes ꝑnus implet eum
Pithagoras morꝰ fuerat ꝓponere cordis
Adiectis cythare cōpositis numeris
Spūs ecce monet spirās ꝑ carmina vatuz
Ad dñi laudes cūcta creata simul
Ut iubilēt/psallāt/ exultēt/vt cytharā dēt
Tympana cū cordis/organa/nabla/chorꝺ
Corpa spiritibꝰ fūt organa ꝑsona. mūdus
Est chorus vnus q̄ ludere noys amat
Carmīe mūdano sibi dissona ꝑua volūtas
Cōcordans tori/fit moderāte deo
Ornat⁊ ipa nor⁊ breuibꝰ lōgisve camenā
Improba vinēdi mores variādo vices
Piscātū mollē miserās dat gr̄a/raucis
Stridet de penis culpa tenore graui
Heu fuge te tali fuge depcor esse tenore
Ut sis sub molli molle cor adde tibi
Quid ꝑ coꝛpibus curādis musica ꝓdest.
Dum cor letificat lenit⁊ alleuiat
Pātrotrūq; tibi gēriles/pulcher appollo
Carminis/⁊ medice phebe reptor opis
Colligīt pulsu venaꝝ musica cordis
Que sit temperies q̄ frasis/atq; thesis
Hoc medicꝰ tactu iuuenis cōiecit amorē
Cuius in agnete cor furit igne graui
Carmīa nō loqmur nūc execrāda magoꝝ
Nec nisi mysticus est ipe poeta placet
Amphion ac orpheus cātu mouisse ferūt
Dic lapides/diras furias herebi
Dorib hec duris si trāsfers instituēdis
Dutādiq; bona dogma salubre canūt
Adde q̄ i populis mutat vel iā variatos
Insinuat mores musica cuiq; sua
Est gnis huic/petulās illi/molt vl agrestꝫ
Una q; dilatās cor vehit/ista ꝑmit
Est diatesseron ē diapente cuz diapason
Triplex legitimis copula nexa tonis
Rursus i octo tonos finē/mediū/caput odꝫ
Cantus partiri suscipit eccl'ia
Antiphonas dedit ad psalmos ignatius
Dōte ꝑut q̄dā desup audierat {aptas
Turpibus⁊ fedis infantū queso caueto
Flexibiles animos cantibus inficere

festinat l teneras energis carmis aures
Tret vt vtrice cor tibi lubrica vox
Trit cantādo facit idē sepe vidēdo
femina/flagicij fundit vtrūq; virus
Quid numerem⁹ aues hūano q̄ capiuntur
Cantu/nec cantū despicit vlla suum
Pisces ꝛ cerui mulcentē cantibus/egris
Antidotum varijs musica crebro fuit
Plebe fidē grecis delphin⁹ ariona vexit
fluctus p medios/dū lyra mulcet eū
fistula pastor⁊ pecudes/armēta gregisq;
Dolatē/nec eas terret imago lupi
Pascua tūc secura metū/minuitq; mgrō
Tedia pascēdi rusticus iste sonus
fistula pan phebi cythare certauit agrestē
Judice te mida victus apollo fuit
Judiciū nā cuiq; suū/ sua cuiq; voluptas
Dic natura suū grande melos variat
Buccina terribilis animosiz pect⁹ equoz
Bellis exacuit/militis ira viget
femina dū texit donec puerocz sopozē
Bucens in cunis cātat inepta rudis
Pelica turba iesu nati fescennia cantat
Par homini terris/gloria celsa deo
Rustic⁹ arua colēs/an vociferādo iocatē
Cantat/ꝛ alleuiat inde viator iter
Artē q̄sq; suā mulcet durumq; laborē
Qualicunq; sono/sit lz asperior
Vox devota deū placat iratū/placz armis
Ciuibus/ipa chorus cōcinit angelicis/
Vocibus ecclie pater anguftine fateris
Dotū te lachrymis ota rigasse pijs
felix cui⁹ erāt peccata retecta maria
Que totiēs voces celitus aure capis
Dzgana dū cantāt sibi soli/corde canentē
Corde deo pleno Cecilia legimus
Cordib⁹ vt nris psallam⁹ paule monebas
Actio nam talis iure beat duplici
Inchoat hic ꝛ nunc celum/viteq; beate
Doribus ꝛ ritu degit in exilio
Dors vehit in era q̄ carnis vincla resolvit
Cātantē in psalmis victor in alta vehit

Ecclesiasticoꝝ er. I

Exhortatio ad cantum.

Emp̄ ore tuo sit laus sint cātica siō
Quātus captiuū te babylōe doles
fac hoc p̄cipue/cui cantus ecclie dant
Absq; labore cibos veste domoq; tegi
D⁹ leue pōd⁹ ꝛ b⁹ tibi spōte iugū posuisti
fer/nec dū vires rumpe vel excitias
Sed tedet dices eadē totiēs iterari
Detē cū cerebro vox reboanda grauat
Quo crucier doleāq; mō nescitis amici
fundere sufficiat corde p̄ces dño
frat nil magnū sine magnovita labore
fert hominū/persttes/vtus alacris erit
Tu tibimet crebro dic ecclie vice fungor
Psallētisq; dolor vtiē in meritis
Paucis crede dat̄ pstans oro cordis
Laudādū sed opus/dū canis ore/facis
Reddis vota deo/tua fratz debita solvis
Corpus dū torques frigore/fame/siti.
Lex hec ē hoīs veter⁊/labor ꝛ studior h sit
Posterius reqes ve sine/cātica/laus.
Viuere nō fas ē homini semp̄ put optat
Optet qō lex vult/ꝛ sua tpa dant.
Redde pri⁹ dño qō debes/deinde vacabis
Scripto vel studio/seu meditare silens.
Scito valē nihil studiū. nō martyrū. nec
Cor raptum. nisi sit iussio facta dei
Inde mentre tuos instinct⁹/qñ sequēdi
Mā motus cordis fallere crebro solent
Te desiderio cordis cōmittere noli
Cōmentisq; tuis sed patris imperio
Esto tuis ita solicitus studijs/q̄si semp̄
Cor sit ad arbitriū presto redire tuum
Sīa dux hoc sola pōt ꝓferre/pcemur
Sīa sit iutrix/sit comes assidua
Tristis es eq̄ tūc aīo psallēs tibi vim fac
Vim patit celum/vim faciamus ei
Dorveiet/gaude/mors te ō carcē soluēs
Psalmis cātantē victor ad alta vehet

De laudib⁹ elegie II

Quispiritualis.

Quisqs amas psā/mentē ligscito nrāt
Spōte tiloveniūt/corq; lepore ꝛa
Divos blada libē elegia cātet amor el būt
Tracta malis totiēs dua libidinibus.
Volet seniū/nam nō captiua resectis
Unguib⁹ ꝛ casto cōiugis apta thoro
Cur nō ancille frontis si libera fiat
Dūdaq; cōplacito cōfoueare sinu
Nō maiestati dictor/detrabit vsus
Detror/maius pōdus eis tribuit
Versib⁹ omimodis vates scripsisse feruntē
Et hieremias/iob/sic dauid/ꝛ moyses
Carmīa ꝓposuit sa lomō rex milia q̄nq;
Cātata est mulier fortis ab ore suo

frenāt nevaga sit meē mētē/pluria paucꝭ
Artant/⁊ p̄stant eē sui memores
Pl⁹ sensus/pl⁹ lucꝭ hñt/pl⁹ ordine pollent
Versus/si cor eis cū studio dederis
Verius ⁊ brevi⁹ seruantē scripta ligata
Petro/nam vitiū ꝓrinus insinuāt
Fortior ē vox q̄ p stricta foramia trāsit
Quā que decursu liberiore meat.
Nō aliē metris sentētia pēssa canoris
Ut maiore sonat/pcutit.⁊ penetrat.

Legatur per mo/ n

Rdum dialogi.
Esipit an seniū rpetē puerilia:ū sꝫ
Ultra q̄le ritu/vita redire ꝓior
Demoniū caueas lateat ne meridianū
Vanis in studijs pdere tempus amans
Cedāt vana pcor/cedant/sed cū pietate
Carminib⁹ textis/fructus inesse potest
Ast meliora pōt/flēdi quoꝫ tp̄s ⁊ etas
Et q̄s in hoc euo scire poemata vult⁊
Que meliora pōt excluſus ab oībus exul
Officijs:sed nec carmīa flere vetāt
Hocte de⁹ dat/ait iob/carmīa/ rex ēbulat⁹
Dixit ait dñs carmē in ore nouū
Rara nimis fateor poesis mō/sꝫ cano celis
Forsitan/⁊ veniet tempus amicitius
Scenica nob̄ sunt vl̄ ludicra iure frugāda
Quis pia culparit sub numeris rediḡ
Tumis nr̄a leges nō hic portēta docꝫ
Nō hic q̄ castis moribus obuia sint
Plus pdesse volūt q̄ delectare/minorem
Quo fit vt ornatū querere sat sis eis
Docia tpa dant q̄bus est sapientia dictis
Sanda/iesus testis/ocia pigra necant.

De eodem o

Rebe fidē grecꝭ delphis arīō avexit
Fluctꝰ p medios dū lyra mulcet eū
Ille delphin⁹ rex seuū p mar̄ vectos
Hos tandē tuto littore ꝓstitit
Iste deꝰ/tibi laus/nobis hec ocia fecit
Ludere cū cythara psalterioq̄ dedit.
Exemplar quoꝫ trāsmisim⁹ monocordū
Scacordū quoq̄ mens addere nr̄a cupit
Offert quisq̄ suo gratus sua munera regi
Carmina nō nihil est mystica posse dare
Inq̄ dies intus si nr̄os homo puerescit
Quis neget huic puero ludere carmib⁹
Dū cor feruet ei/dū tot⁹ amat/p amorē
Dum venit etas ⁊ tp̄s amantis ei
Cōsiliat sacros hymenū carmē amores
Cōiugiū nec gens absq̄ canore ꝓbat
Vꝫ caueat puer ꝰ q̄d degeneres in amores
Rursus ⁊ in veteres corde redire feces
Ebrietas in eo sit sobria.sitq̄ cubile
Sanctū.cōplexus oscula casta nimis
Sit nec amore suo vl̄ mas vl̄ femīa/carnis
Nudus ⁊ abs sexu spūs est ⁊ amor
Est q̄ mireris tamē istic femīa virq̄
Sponsaꝫ dilectā spōsus amicus habet
Spūs hic aīe sit cum diuisus oportet
Tale sciendū cui mysteriū fuerit
Sermo dei viu⁹ valet vnicus ista secare
Discretor cordis cunctaq̄ ꝓspiciens
Mutu⁹ est zelus spōsi spōseq̄ fruēdi
Se totis superest vnica spes patrie
Hinc fuge dilecte mi clamat spōsa.scit ipsa
Nō hic sed celis esse viri thalamū.
Vbā subinde petit/vbi pascit/vbi cubat al
Meridie/ēris nevaga sit stolidis (ta
Pascitur interea si suscipit oscula spōsi
Ubera si tractet que redolentia sunt
Ebria fulcitur malis ⁊ florib⁹ inter
Brachia se sponsi ꝓiscit in requiem.
Felici fruiē somno/spōsus ꝓiurat/⁊ oēs
Audeat vt somnū rumpere nemo suū
Ad vigilē q̄q̄ venit saliēs ⁊ alacris
Clāculo ꝓspicāēs voce sonāte veni
Alternat veniēdo vices/alternat amica
Querēdi studiū/languet amore pio
Ad vocē liquefit spōsi gaudētq̄ vicissim
Laude sua demū quicq̄d agūt amor est
Docia sola placēt spōse loca sola requrit
Nec spōso nec ei turbida turba placet
Rūpit vba sibi vigor igne⁹ estuat intus
Quē nec corde capit/nec reserare valet
Quo rapimur q̄ nos elegia ꝓtrahis:euge
Concaluit video spūalis amor
Jam sileas olim veniet speciosior hora
Hūc satis in labijs te liberasse malis

Thomus secundus

Cēlogiū ꝰ cāticis ⁊ solatio. Primū vbū
ꝰ descriptōe cāici p q̄q̄ vba.
Anticū evox nūerosa ad dei
glīaz ordiata. Vox ibi ponitur p genere ⁊ q̄li materia ꝓponitur numerosa p differētia ⁊ q̄si forma. finis debet eē dei glīa. Cāticū i sua gene

ralitate descriptū/ accipit vocem ꝓ sone ad apostolum dicentē nihil esse sine voce. Et attēdit ꝙ oia fecit dñs in numero 7 ꝓpter seipm 7 sic in oibus est vox numerosa ad dei gloriā ordinata. ¶ Canticū habet deo agente modū per deum exemplantē speciem. in deo finiente ordinez. ¶ Canticum reddit ex numerosa ꝓportione hoc pulcrū 7 decoꝝ hoc suaue 7 iocundū. hoc vtile et saluti eruz 7 oppositos dispropoꝛtio parit effectus. ¶ Canticū cantat omnis creatura 7 ad illud inuitatur vel naturali instinctu. vel animali sensu vel rōnali seu intellectuali ducu. ¶ Canticoꝝ naturā cognoscere nō infimū est hominis officiuz. sicut homo cuz omni creatura participat. diuineqꝫ glorie ꝓditus est eē capax. ¶ Cāticū vnū est sensuale vel animale/ aliud est rōnale seu morale/ aliud est intellectuale seu diuinale sicut ē sonus animalis rationalꝫ 7 intellectualis. 7 ita de voce vel numero.

¶ Canticū sensuale qō magis est in acceptione ꝓmuni diiudicāt tripliciter. visu vt in gesticulationibꝰ. auditu vt in carminibus. tactu vt in venis pulsantibus. ¶ Canticū sensuale vnū est comicū aliud est saturicū. aliud tragicū. Et qōlibet eoꝝ solebat in theatris repsentari obiectaliter tā ad oculos nutibꝰ ꝙ ad aures vocibꝰ 7 fictulationibus seu fidibus. ¶ Canticū sensuale 7 ad aures coꝛpis fit tripliciter. pulsu vt in tympano. voce vt in choꝛo. flatu vt in oꝛgano. Vnde poetica fictio/ tres ꝓmitus eē musas sumpsit qꝫuis ad nouenariū denceps ꝓdierit. ¶ Canticū cū pulsu fit tripliciter aut in rotatu vt in symphonia. aut tractu. aut retractu sicut in viella aut rebela. siue cū impulsu vl impulsiuo quodam tractu cū vnguibꝰ vel plectro cū vgula vt in cythara 7 guiterna lituo psalterio qꝫ et cympano atqꝫ cāpanulis. cymbala vo sese collidēdo tinniūt. ¶ Canticū cū voce vel animali cātu fit tripliciter. vnū cū naturali significatōe vt in auium garritibus 7 in humanis interiectionibꝰ. Aliud cum voluntaria institutōe vt in dominū idiomatibus. Aliud cū artificiali modulatōe vt in rithmis in rhetris 7 carminibꝰ. ¶ Canticum sensuale cuz flatu/ fit aliqñ solle/ qñqꝫ vēto sepius oꝛe. ꝓmuz artificialiter in oꝛganis. aliud naturaliter in arboꝛibus 7 vndis tertiū sufflabiliter in tibijs fistulis 7 muscis. ¶ Canticū sensuale. habet effectus i bꝰtis atalibus. in anibus. 7 in boibus. etiam ꝑm phiaz medicinā 7 theologiā. ¶ Cāticum sensuale coꝛpaliter audibile/ variat ꝓ frasim. id est. eleuatōez 7 depssionē tanquā in pōdere. ꝓ thesim. id est. ꝓ plongationem 7 breuiationē tanqꝫ in mēsura simul 7 per multiplicē cōbinationē 7 ꝓportionem tanqꝫ appropriate in numero. ¶ Cāticū rōnale seu morale/ cōsistit nō solū in voce exteꝛioꝛi vt sensuale. sed i intenoꝛi coꝛde. qle dicit esse triplex. vnuz rōnis superioꝛis. aliud rōnis inferioꝛis. tertiū imaginationis. Be quoꝝ quolibet accipi pōt aptā ca monitio. vt cātemus in coꝛdibus nris dño. ¶ Canticū rōnale seu morale quale possum⁹ dicere cāticoꝛdū. id ē. cāticum coꝛdis tot habet voces. tot sonos aut relonationes/ quot sunt ꝓprie vel cōmunit dicte passiones. affectus vel amoꝛes. ¶ Canticum morale seu cāticoꝛduz/ voces habet quasdam generales 7 ꝓncipales/ quasdā speciales 7 indiuiduales. quasdā mixtas aut implices ꝑm numeꝝ 7 distinctōnez passionū. ¶ Canticū morale distinctū est in suis vocibꝰ tam phice qꝫ medicinaliter qꝫ theologice. 7 ꝑm quālibet haꝝ scientiaꝝ/ possunt oēs claro ꝓpendio reduci ad qttuoꝛ q sunt spes metus meroꝛ 7 gaudiū ¶ Canticū morale seu canticoꝛdū/ potest reducere suas voces nunc radicaliter ad vnā nunc ad binā. nunc ad trinā. Una ē amoꝛ dei 7 ꝓximi. Bina est idem amoꝛ dei cum odio peccati. Trina complectit amoꝛem 7 odium cum fernoꝛe zeli. vel spem de salutione. timoꝛem de damnatione. 7 cōpassionem de se 7 quolibet viatoꝛe. ¶ Canticum morale. vnum ē laudabile aliud vituperabile. tertiū indifferens. ¶ Canticū morale vnū est meritoꝛiū. aliud est demeritoꝛiuz tertium nō taxat moraliter bonum vl malum. ¶ Canticum morale vnū est leticie. aliud tristicie. tertiū mixtū ex vtroqꝫ iuxta volumē Ezechieli datū in quo erāt carmina ve 7 lamēta. ¶ Canticū moraleunum letificat sobrie. aliud pie edificat. aliud sanctificat iuste scz ad seipm. ad deū. ad ꝓximū. ¶ Cāticū moraleunū ē trenū qō ipū

est ⁊ deiscit. qđ dā aīale qz ebriū est ⁊ in sicit. quod dā dyabolicū qđ nequā est ⁊ in terficit. ¶ Canticū morale. vnū est p̄ virtutes cardinales. bonū qđē sz q̄si graue vel pessum. vnū ē spūale p donorū infusiones velut acutū. a terū diuinale p beatitudines q̄si suaue acutū. ¶ Canticū morale fit cū mystico pulsu seu plectro gr̄e diuinalis aliq̄n date gratis. aliq̄n gratificātis. aliq̄n spe vel re beatificātis. ¶ Canticū morale formatur q̄n̄z cogitatio vaga sine arte ⁊ fructu. q̄n̄z meditatio sedula cū arte ⁊ conatu. ¶ Canticū morale iuxta pabolā p̄ceteris nr̄i xp̄i ⁊ tinet saltū. q ē exultatio / iubilus et tripudiū spūalis leticie vt i epithalamio cōtinet lamētū qđ ē tristicia nō seculi sz p̄ne vt i luctu btō. ¶ Canticoz cozda rupta si corrupta. si ip̄oportionata. ¶ Cā ticorum moralium iudex auris cordis iudicat ⁊ sordib⁹ libidis. p̄m triplicē radicē cupiditatis. ¶ Cāticoz diuinoz / materiā ⁊ artē ministrat liber. vn⁹ nature ⁊ artis i creaturis. ali⁹ scripture sicut i psalmis ⁊ pijs. ¶ Cātica diuina bon⁹ angel⁹ iuuat. actuat. p̄tat. mal⁹ vo dissonat. dissipat ⁊ obscurat. ¶ Cāticoz moraliū vasa l' instrumentū in ot resonabili solū intra i cordib⁹ sti ex i vocib⁹ p̄fluus ex i opatōib⁹. ¶ Canticū oēs fundatū ē in monocordo amor. sz explicat diuersimode nūc i diacordo nūc in tricordo. nūc tetracordo. rursus i pētacordo. i hexacordo. i hepthacordo. rursus in octacordo. i nonicordo. i decacordo. tādem in oī policordo sine ēmino. ¶ Cāticū venū / pl⁹ resonat tenore iusticie. aliud plus mollē cātu nūe. aliud mixtim q̄si tenore sonat grām cū rigore. ¶ Canticū pure leticie repit apud deū gliosum suo mō. ⁊ apud angelū bonū. ⁊ apud boiem beatū. ¶ Cāticū pure tristicie vel q̄si repit i demonib⁹ in dānatis boib⁹. i desperatis viatoribus. ¶ Cāticū mixtū viatoz / spei. s. ⁊ timoris / diuersificat p̄m tres status incipiētiū q̄ proficientiū q̄ illuminātū. approximātiū q̄ p̄ficiūt. in qb⁹ exprimur q̄n̄z lamēta gaudiosa esse ⁊ gaudia luctuosa. p diuersitate finiū vel obiectoz. sicut mater p̄placeat dō filio cū lachrymis q̄rit eā. aut dñs in catuli clamorib⁹ post absentē / p̄delectatur. ¶ Canticū dānatoz ē ipsis turpissimum. horribilissimū. ⁊ dolorosissimū. sed deo ⁊ iustis redditē ex cōsideratione ordinis iusticie / decoz suaue ⁊ letū sicut letat iustus / cū audit clamores pessimoz qui torquent. ¶ Canticū in purgatorio hz cū afflictiōe solaciū / ex certa spe beatitudinis. ex eccl'ie generalib⁹ subsidijs ⁊ pijs amicoz suffragijs. ⁊ qr charitas in eis cōgaudet veritati correctōis. ¶ Cāticū viatoz ē p̄fectoz hz cū flecu solatiū. cū risu sobrio fastidium. ⁊ vix hz hora dimidia pausam vt silētiū sicut nec vnq̄ i eodē statu p̄manet. sec⁹ vbi nō erūt volubiles cogitatōes nr̄e fixe deo. ¶ Cāticū intellectuale diuidit solis auribus mentis aut sinderisis. ⁊ illud fit flatu amoris q̄ ē vitalis spūs mouēs q̄cq̄d ē in deo q̄ phia. O felix boīm gen⁹ si vros aios amor q̄ celū regit regat. ¶ Cāticū intellectuale p̄t describi vt dicit amor nūerosus. qui em facta sunt i armonia mēsurata mūda ⁊ amoris q̄ ē pōd⁹ rerū q̄ mouēt q̄cūq̄ mouēt sic ipa ēt materia moueat ad formā sicut ad appetibile suū. vnicq̄ p̄m h° amor est vnison⁹ in p̄patōe facta ad deū. ⁊ omnisonus p collationē creaturaz ad inuicem. ¶ Cāticū intellectuale figurari p̄t in vniuerso / p exēpla horologij tpatissimi cū cāpanul' aut chori p cordissimi aut simphonie suauissime. aut organoz / tot fistul' q̄t creature sūt sonātiū. p̄m ip̄fectiōis graues et p̄fectiōis acutas voces p̄cisiores aut p̄tensiores. Cādē sicut in oī genere musico luditin eis diuina sapia suauit oia disponens. ¶ Canticū exercere mouet oīs creatura in ordine ad deū in q̄ oia viuūt ⁊ spirando melodisant qđ p̄cipiūt aures illoz q̄ philosophisant i creaturis oīb⁹. ⁊ pl⁹ illi q̄ theologicaliter anagogisant. q̄ fit in. xij. spēs aut pl'es cāticī amoris qđ dī nuptiale vel epithalamiū cātica cāticoz possumus annotare. Nubit ad ifam vir cū liberx et socia. Nubit cū ancilla. Nubit cū dña sicut ioseph cū Maria. Sic nupsit mystice xp̄s cū eccia libera. Nupsit cū synagoga q̄ fuit i seruitute generās. Nubit plat⁹ cū ec-

cleſia ſua dñs. ¶ Nupſit xp̃s cū natura hūana vnitate ſuppoſiti. ¶ Nubit cū aīa rōnali ¶ Nubit cuz angelica natura. ¶ Nubit inſup ſpūs deiformis in tridinio hois inſtar Jacob ipſi rachel rōni ſupioi. ¶ ye rōni inferioi. bale ꝛ zelphe ſenſualitati tā exterioi q̄ interioi tāq̄ ancillis. ¶ Nubit tādē ſapie tādē ipſe ſpūs deiformis. ¶ Cāticū intellectuale tot hz flat⁹ pulſus aut tact⁹/ q̄t ſunt amoris ſpēs. tot notulas ꝛ vbula q̄t ſūt veritates. tot p̃ſonātias q̄t appetituū ſūt cōbinare ꝓportões. nec vlla pacē diſſonātia in aurib⁹ inſti. qz hz obſtrepet mala voluntas diſſidēs ſibipſi. p̃ſonare repiet i toto ordine vniuerſi. ¶ Cāticoz oīm p̄t auditor eſſe/ q̄libet hñs fidē de deo ꝛ pductiue creaturaz cū bona ꝛ p̃ſentanea voluntate credens vt tandē intelligat. ¶ Infidelis vo p̃ſus ē alien⁹. auri⁹ em caret ſpiritalib⁹ nec gloiā dei finē habet. ¶ Cāticoz pfect⁹ cā tor ſolus ē vir deſideriox in gutture vel vasis ſanctaz meditationū p̃formiē ad lr̃am et notulas libri multiplicis nature. ſcripture ꝛ picture p voces nūeroſarū affectionū. ¶ Canticoz exanditor ē ipſe de⁹ p ſe principal⁹ ꝛ miniſterial⁹ p ſuos āgelos ꝛ ſctos dant cantica nūc leticie. nūc meſticie. nūc put vult ex vtroq; tpata vt in viatorib⁹ reſultet ſolatiū de q̄ ſunt q̄nquaginta verba ſequētia. ¶ Primū vbū ſolatij ꝛ q̄nquagesimūprimū in ordine p̄cedētiū vbi deſcribiē ſolatiū. ¶ Et notificaē p decem vba ſub generalitate.

¶ Thomus tercius

¶ Solaciū eſt mulcedinis paſſio/ p̃ſurgēs ex p̄ceptiōe p̃iūctōis obiecti cōuenientis cū ſubiecto ꝓuenieti. ¶ Vel ſic. ¶ Solaciū ē p̄ceptio cōuenientis cōiuncti. ¶ Solaciū ſumiē ample vt ſe extēdit ad oēm potentiā cognitiuaz. ſenſualē. ſ. rōnalē ꝛ intellectualē. vt dicim⁹ deū ꝛ angelos ꝛ aīalia delectari vel ſolaciari. ¶ Solaciū ample diffinitum/ ſicut habuit p genere paſſionē. ſic p differētijs ſuis reliq̄ ſumpſit. vt ꝺ triſticias oēs poſitū eſt qđ ē mulcedinis ſeu ꝓuenientis paſſio. ¶ Addit⁹ eſt nomē p̄ceptōis ſeu apphenſionis vel apparētie excludēdo p hoc mot⁹ rex q̄ omni p̄ceptu carēt ſenſu rōne vl intellectu

¶ Solaciū appropriate ſumptū/ eſt gaudiū/ nō q̄lecunq; ſed inter anxietates moleſtias ꝛ doloxes ꝓueniēs apud hoiem ſecum manentē vt in fletu ſit ſolaciū. ¶ Vñ illud. ¶ Solantur miſeri nūc mea fata ſenis. ¶ Vnde ſpūſſanctus dr̄ p̃ſolator. ꝛ vgo matris cōſolatrix miſerorū. dante deo conferta. ¶ Solaciū p̃ſurgit ex p̄ceptiōe duplicis p̃iunctōis obiecti ꝓuenientis q̄z vna eſt realis. altera ſolū intēctionalis ſeu ſpūalis vt in rōne vel intellectu vel etiā in imaginatiōe. ¶ Et ſm hoc noia ſolacij generaliter accepti/ et oppoſiti dolotis /multiplic⁹ ſm phos/ p̃ſertim ſtoicos variant. qui ponūt gaudiū nō niſi in ſenſu ſeu motōe ſenſuali et reali. ¶ Solaciū in nobis de⁹ ſicut principale efficies/ ꝛ angelus de celo ſicut inſtrumentale ſeruiēs ꝛ miniſtrans opat vt vū apparuit xp̃o angel⁹ de celo p̃fortās eū. ¶ Solaciū q̄libet oriē ex amore. iō q̄lis ē amoris/ talis eſt ſolacij bonitas ꝛ finis. ¶ Vnō ſicut duas amicitias duo amores p̃ſtituūt/ ſic duo ſolacia. ¶ Solaciū ẽrenū a ſale ꝛ diaboli cum /inſtar epicureoz opat amor ſui vſq; ad p̃ēptū dei. ¶ Solaciū vo q̄le deſiderij eſt/ piū pudicū pacificū ſuaſibile ꝛ miſericors plenū /cauſat amor dei vſq; ad p̃ēptū ſui. ¶ Solaciū noſtrū q̄le debem⁹ inq̄rere ſtatuit in xp̃o exēplarie ꝛ multiplic⁹ demōſtratū. ¶ Solaciū quid ſit realiter. an opatio vel aliq̄d ab opatōne diſtinctū/ nō opterat diſcutis curioſe pſcrutari. ſz ſcholaſticis deꝛelinqui tāq̄ ꝓbleuma rōnē ad vtrāq; ptē hñs videt q̄ opatio fit p expſſionē. ſolaciū ſeu delectatio p impſſionē. fruitio p unctionē. ¶ Solaciū p varietate pſonaz ꝛ tēporū ꝛ locoz ꝓuenit variari. ꝛ ad eis adeptōnē doctrinā ꝛ cognitōz /aliē ꝛ aliē nīl ꝓderis. i inſipiētib⁹. i. pficiētib⁹. i pfectis. quē admodū variat ſm etates ꝛ pfect⁹ oīm tā ſenſualiū q̄ moraliū ꝛ intellectualiū melodia cāticoz. ¶ Solaciū i hoie m⁹tiplex repiet iuxe m⁹tiplicē i igo potētiā cogniti uā atz ſubiectiuā. qđ admodū nōuit xp̃s exp̃mēs aīam ſpīn carnē dū air. Triſtis eſt aīa mea vſq; ad mortē. ¶ Spūs q̄dē pmptus eſt/ caro aūt infirma. ¶ Solaciū iſirme carnis/ ē delectatio ſenſus exterioris cui⁹ ſubiectū ē caro aut neruus ſenſibilis mediāte ſpū coꝛpali et ſubtili vñ cōſurgit facilitas

ant difficultas solacij iuxta complexionis corpalis qualitatē accidētalē vel innatam actiue vt cogitatiue vtutis/organo corporeo intēs vtētis. ¶Et inde ꝓ surgit vt ꝑus in solatio varietas. ffm diuersitatem organi ⁊ spiritū aīa liū ex q̄tuor humoribꝰ. sāguine colera. flegmate. melācolia. ¶Et ex diuersis habitibus in imaginatōe vel fantasia. ¶Solacīū aīe tristis/q̄nq̄ est gaudiū rōnis/organo corporeo nō vtētis i actibꝰ suis ꝛ rōcinādo dispositōes ꝑ abstractōes morū liū eq̄li serenaq̄ trāq̄llitate. ¶Solacīū ꝓmpti spūs ē gaudiū mētis q̄ superior est portio rōnis sicut ꝑcedēs ē inferior vbi plurimū valet irradiatio superioꝝ gratuita ex legibꝰ etnis ⁊ ꝑ habitꝰ donoꝝ atq̄ beatitudinū ⁊ reformatōꝝ sensuū spūaliū. in qbꝰ ōto sensus ē intimior suo vbo rātō purior ē et gustus/purior est q̄ deo intimiores ꝑ hoīe reptū/dī aliq̄n solacīū cordis. aliq̄n solacīū aīe. aliq̄n solacīū spūs. aliq̄n solacium carnis/iuxt diuersos a doctoribus modos vtēdi p dictis noibꝰ. ¶Solacīū in q̄busdā rebꝰ q̄drifarie vt in hoīe. in q̄busdā bifarie vt in brutis. in q̄busdā nullo mō sicut i rebꝰ sine aīa repit. ¶Solacīū intrinsece liberū vel laudabile/nō inueniē ꝑter q̄ in vtētib⁹ iudicio rōnis. ¶Solacīū ꝑti cipatiue ꝛ nō essentialiē ⁊ intrinsece libere repit in imaginatiua vel estimatiua parte hoīs q̄ nata e obedire rōni ꝺiuīcte ⁊ expedite dū impat ⁊ mouet. ¶Solatiū infirme elicitiue. liberū. neq̄ laude ꝑ ꝓ̄s neq̄ vituperio intrinsece dignū. ꝛ nec principaliter liberū arbitriū nī sensitiue vtuti sicut nutritiue vel vegetabili. q̄ ꝑ statu isto nō audiunt ronis impiū. quicq̄d de statu innocētie diceret. ¶Solacīū sicut bz ꝑ obiectū adequato bonū apparēs ꝓiuctū. sic oīne q̄d est aut apparere pōt bonū vel ꝓueniēs pōt dici obiectū solacij. ¶Solacīū decentie appbensiue p̄t in apparētijs ⁊ iudicijs falli. ¶Solacīū deceptoꝝ nullum fuisset in statu naturē p̄mittis institute. nec in vigilia. nec in somno. nec in diuersa rōne obiectoꝝ ꝑ diuersa media q̄m rōnis iudiciū oia direxisset vel i astrologo vidente solē q̄si bipedialis q̄titatis. ¶Solacium a deceptōne multū auertē ꝑ habitus virtuales tam intellectuales q̄ moꝛales q̄ infusos supnaturales imo ⁊ ꝑ naturales. ¶Solacīū frequēter inficit ⁊ depriuat ꝑ affectum vicioſum qualemcunq̄. Hinc dictū est. ¶Excecauit eos malicia eorum. ⁊ ois malus ignorans. ⁊ q̄t capita. i. affectiones. tot sniē. ¶Solacīū hīe potest suū cōtrariū sicut tristicia ⁊ desolationem ꝑ obiecto ⁊ ecōtra. vt penitens gaudet q̄ dolet. ⁊ de leticia tristat. sicut ignis. frigido flatu. frigiditas ꝑ calidū. circumstans nec penetrans cōfortat. ¶Solacīū q̄nq̄ est deceptoriū nō moꝛaliter aut demeritorie vicioſum vt dum erroꝛ est inuincibilis vel eoꝝ q̄ sciri nō debēt. ¶Solacīū sicut variat ex apparentiarū diuersitate/sic apparentie suā diuersificationem acipiūt in hoīe ⁊ potētijs suis cognoscitiuis ꝛ ꝑter colligationē hm̄ōi potentiarū adinuicez. q̄ rota trahit rotam. sicut cortina cortinā et oꝛbis oꝛbē. ¶Solaciorū apparētie varīant nec ꝑ varietate cognitionū sed vt victum est eīā affectionū. q̄uis alia ⁊ alia rōne. q̄ obiectū intellectus ꝓtactici/nō est verum absolute sed verū vt compat affectui. ¶Solacijs i hoīe ꝓueniet rarior deceptio si potētia iudicatiua q̄libet noueriē de dubijs ⁊ suspectis apparētijs/suspēsum tenere iudiciū ꝑ arbitrij facultatē. ¶Solacium causat i nobis angelus de celo vel bonus vel malus. sicut noiat duplex celū empyreū vbi boni. ⁊ aereū vbi demones qui mystice dicunt volucres celi. ¶Solacia causant i nobis dece spūs inspirationū vel instinctuū sicut aliq̄n ꝑ spm̄sanctū illabentē aut habitū cansantē sic ab angelo bono multiplr. sic a malo angelo. sic a celo. sic ab elemētis circūstātibꝰ. sic a ꝓplexione naturali. sic a ꝓplexiōe accidētali. sic ab habitibꝰ cognitiue potētie. sic ab habitibꝰ affectiue. ¶Et i his oībꝰ vex ē. q̄ diligētibꝰ deū/oēs inspiratōes iste coopāt i bonū ꝑ se l ꝑ accidēs. reprobis aī oia tādē de p se vel p accidēs cedūt i malū. nec ꝑt regula tradi gñaliter

lis. sed qui solaciat in dño cōsolet. ¶ Solaciū causāt i nobis hoīes/ q̄ angelor̄ officiū nomēq̄ sortiunt. vt doctores ꝛ plati ꝛ offerētes p̄ solatio librōs sctōs. nec nō veritatē ordinare p̄ponētes. ¶ Solaciū puenire p̄t diligētib⁹ deū a ser differētijs positiōis sursū deorsum. añ. retro. a dextris. ꝛa sinistris. p̄sideradō glouā. infernū. pcā p̄terita/ picula futura. p̄speritatē ꝛ aduersitatem. ¶ Solaciū nonunq̄ a desolatōne q̄si p antipariſtasim ꝛ vice cotis generat. hoc in Jacob timente fratrē Esau. hoc in multiplici sanctor̄ claruit passione. ¶ Solaciū sepe a tentationū anguſtijs roborat qđ senserat q̄ dixit. ⁊ cū anxiaret cor meū in petra exaltasti me. Et rursus. Fm multitudinē dolor̄ i corde meo p̄solatōes tue letificarūt aiam meā. Et xps. Tristicia vra vertet in gaudiū. ¶ Solacij cā ē aliq̄n fuga solacij sicut ecōuerso q̄rere nimis solaciū p̄sertim corpale/ ipedit spūale xpē hoc psalmista. Renuit p̄solari aia mea memor fui dei ꝛ delectat⁹ sum. ¶ Solaciū aliq̄ inter beatitudies: aliq̄ inter fruct⁹. aliq̄ inter vtutes ꝛ dona numerat sicut pax lucr⁹ et patiētia. ¶ Solaciū solatio freq̄nt opponit. nec se mutuo patiunt. quēadmodū ꝺ carne ꝛ spū notatū ē. ¶ Solaciū freq̄nter ipedit a p̄solatiōibus aut p̄solari volētib⁹ alioq̄n nō diuisz Job. p̄solatores onerosi vos estis. ¶ Solaciū q̄ fine q̄rat expedit cognoscēt vt ex ide bonitas ipsius vel malicia, moralis seu gratuita cognoscat. cuz finis sit forma vtutū si bon⁹ est. deformitas vicior̄. ¶ Solaciū q̄rendū ē p̄ncipal'r xpē deuz vt hūilius timeat. feruēti⁹ diligat. ꝛ alacrius honoret. Sic agebat xpha loq̄ns optabundus deo. Letet cor meū vt timeat nomen tuū. ¶ Solaciū q̄rere p̄t hō xpter se nō tm̄ p̄ncipal'r sz sub deo sicut inclinauit psalmista cor suū ad faciēdas dei iustificationes in eternū xpter retributionē. ¶ Solaciū xpter se p̄ncipal'r q̄rere ē tale solaciū q̄le docebat ꝛ q̄rebat epicurus hō ad se referēs oīa ꝛ se fruēs. ¶ Solacij media /q̄lia notat i eptis seneca epicurū posuisse vl' aristipū cū sectatorib⁹ laudabilia sunt i multis si ad verū finē solacij vterent. vt pudē ter declinare nocina. neminē ledere. fortiē ferre q̄ necessitas affert. ꝛ tenere mortē. frugaliter viuere. cupiditatibus impare. diligere pauptatē. ꝛ ita de plurimis. ¶ Solaciū epicuri nō poterat adipisci sine luctu dolore vel tristicia. ꝛ hoc xpter innatā seu sualitatis ꝛ cupiditatis vehemētiā q̄s vel repmere vel sanare/ tristicia est. sz in repmedo languor maior. ¶ Solaciū q̄ libet in hac vita suspectū esse dz/ q̄ non luctui iunctū vel i luctu fundatū est. Hinc liber Ezechieli tradit⁹/ habebat cū carmine solacij lamētatōes ꝛ penalitatis xpī. ¶ Solacior̄ fines q̄les a mūdanis pstituunt nō p̄solationē sz desolationē inducūt. sil' ꝛ visionis q̄lem stoyci pstituebāt/ aut falsus aut impossibilis de imaginario q̄dā bonesto sine deo vero. ¶ Solacij cuiuslibet laudabilis exēplar dedit xps tam actiue q̄ passiue. ꝛ post eū beata mater sua ab infātia vsq̄ ad mortē. in sūma pauptate spūs. sūma mititate. maxio luctu. vehemētissima cū mititate. maxio luctu. vehemētissima cū rie ꝛ siti iusticie. sūma miscia ꝛ miserātōe purissima cordis mūdicia. ꝛ in trāquillissima pace. ¶ Solaciū xpi sequit suo mō q̄ xpm induit. hoc ē q̄ sibi sicut exēplari vinculo p̄format. neq̄ eīm tali deerit angelus ꝺ celo p̄fortās eū dū fact⁹ erit i agonia. Quis q̄s g̃ tristat aspiciat hoc exemplar ꝛ psallat bono aio/ exultās ad gaudentē xpm ꝛ cuz lamētāte plāgēs q̄ docuit sub pabola pueror̄ sedētiū in foro ꝛ clamātū coeq̄lib⁹. Cecinimus vobis ꝛ nō saltastis. lamentauimus ꝛ nō planxistis.

Finis.

Magistri Johannis

de Gerson cancellarij pisien. sacre theologie doctoris xpianissimi collectorium super

Magnificat incipit.

Collectoriū sup magnificat. pticulas hz exponitas. nō sp eodē ordine q̄ sūt in cantico. neq̄ sub eodē stili genere. sz vario p̄ut se fragmētorū appositio p̄ portas. xij. offerebat. Totidē em̄ tractat⁹ habz p̄ncipales. Zeni q̄ plurima repies in fragmētis. q̄ diuersis in portis recōdita. vnū in sniā sapoīē oīs dunt. Qui capit accipiat p̄ sua q̄libet voluntate. bñdicente deo multiplicāte. diffribuēte. satiāte. ¶ Primus tractat⁹ post pemiū oragmatic⁹ est. seu p dialogū. ꝛ habet

notulas.l.Fin quas patet materia. ¶Tractatus scds dragmaticus. sup cantico marie. d exultatõe spūs ꝙtinet notulas.lxxiij. ¶Tractatus tercius. dragmaticus est in cantico marie. de respectõe hūilitatis sue. p notulas centū viginti. Jungi vo possent opuscula de oculo triplici. 7 de vna pciosa margarita. 7 d oculo spūali 7 de triplici vi sione dei. 7 cõsideratões. xij. de cõcordia theologie mstice cū scholastica. sz alibi collocāt in collectorio septē sportarū. ¶Tractatus qrtus p dragma seu dialogū de marie bnīficatõe sup illd. Ecce em ex hoc bām me dicēt oēs generatões/ p notulas. lxxxij ¶Tractatus quintus p dragma seu dialogum. quō fecit marie magna q potens est. ¶Ibi prima ptitio est. si maria passiona biliter mouebat. p notulas. lx. Alia ptitio plici nōie dei. p notulas. lxij. Posset huic materie de noticia dei q est scm nomē ei⁹ iungi duplex centilogiū. De cōceptibus vnū. Alterū de modis significādi. Sz alibi positū ē vtrūq; in collectorio septē sportarū. ¶Tractatus sextus dragmaticus sup quinto versu. Et misēria eius 2c. De lamētato marie. 7 d timore dei. Et sup ei⁹ misēria finalis depcatio p notulas centū. Jungit̄ initiū qd dā tangēs modū exposi tōis moral' seu tropologice lamētationū hieremie. ¶Tractatus septimus psaicus principal' de mēte cordis 7 cognitõe dei sup illo qnto versu. fecit potētiā p notulas centū quinq; ginta. ¶Tractus octau⁹ B dragma seu dialogū ptitões habz qnor. Prīa de depositõe potentiū p impulsiz demoniorū p notulas. xliij. Secda ptitio de custodia angelorū 7 fallacijs demonū. p notulas centū. l. Tercia ptitio de septē modis generalib⁹ angelice custodie p notulas. lxxxiij. Qnarta ptitio per solilo quiū. vbi de custodia angelorū p notulas. fit etiā mētio de centilogio sup impulsibus. qd seorsum alibi ponit̄ in collectorio septē sportarū. ¶Nonus tractatus sup illd. Esurientes 2c. cõponit̄ principal' de eucharistie sacro p quinq; ptitões. Prima ptitio p dialogū. Precedit p notulas centuz. Secda ptitio p soliloquiū de laudib⁹ sacri altaris. 7 vt digne suscipiat̄ exhortatio per notulas centū. Tercia ptitio p soliloquiū puersum ad Mariā p notulas. l. Quarta ptitio p soliloquiū qsi narratiuū de ꝓtem platoībus marie sup hoc sacro. 7 principaliter de. xij. bonis eius qbus replent̄ esurientes. p notulas centū cū additõe. xl. theoreumatū de vnitate. Quīta ptitio p soliloquiū exhortatoria huius sacri p notulas. l. Sunt in sūma qnor centilogia notularū qbus iungi posset centilogiū de cā finali occasione huius bñdicti sacri cōpositū qd alibi positū est in collectorio septē sportarū. ¶Tractatus decimus sup versu. Suscepit israel puerū suū 2c. Est aūt i ipso duplex ptitio. Prima fit p dialogū 7 notulas. lxx. Altera fit qsi p soliloquiū 7 meditatões p notulas. xxx. ¶Tractatus vndecim⁹ sub duplici ptitiõe sup illo versu. Sicut locutus est ad pres. Prima ptitio de ꝓtēplatonibus marie sup locutiõe dei per ꝓphetas et maxime p seipsam incipiēdo ab enāgelica narratõe. iuxta cōpilationē noniter factā. q dī vnū ex quatuor p notulas. xl. sup rubrica prima. In principio erat verbum Unde dat̄ intelligi quantū sup reliqs sermo ptensior esse posset. Secda partitio de vita solitaria iobis. qsi sup rubrica scda. denunciatõe Jobis 7 habitatiõe in deserto. Sunt in hac partitõne tres pticule. iuxta triplicē modū manifestandi vitā solitariā cōtinet notulas centū. ¶Tractatus duodecimus in psona marie p soliloquiū summatim colligens sensum cātici huius cāticoz marie. p notulas cētū qsi p psalteriū decies deca cordū sup ad dictis his duob⁹ versiculis ab ecclesia frequētatis. Gloria ptri filio. Sicut erat in principio 2c. Spectat ad hāc materiā centilogiū de gloria. Que rat̄ in collectorio septē sportarum.

Sequitur penium

Cantici marie tractaturus ī solaciū pegriatiōis mee vergentis in occasum (vtinā felix matutinū: carens vespe subsequat̄) Decreui ꝓcedere p dialogum more dicasecreto. qualē socrates. qualem plato socratē introducēs tenuit. Potero hic nr̄ ꝓcedēdi modus nosari dragmati-

tus. qualis ascribit cāticis cāticorū. qlis insup cōmodus est cāticis vel eulogijs amorosis. Nō ecclīastica attestat exhortatio. q̄ de vginib⁹ canit. Ad ñm thorū huius vginis frequēta te nobis dulcis cātica dragmatis Sic igit̄ te sanēte beatissima vgo sup oēs amās amabilis. ⁊ amata. sit hoc initiū per dragmata. notula sq̄ distinctū. Magnificat aia mea dñm. Colloquūt̄ duo fratres. Junior/instar discipuli interrogās. Senior/ mgr̄i locū retinet ⁊ nomen. ambo solicitudinis. nō solitarie/dilectores:

Sequuntur versus

Cancellarij pisien̄. qui cōgrue' p̄mittunt̄ opi suo sup Magnificat post premiū.

Se Lugdune tua fratres solanē in vrbe
Sum de q̄ libet est sermo freq̄ns in eis.

Junior ⁊ senior. hic celestinus. ⁊ iste
Theologus. p' gudēs iunior hec loquit̄

Junior

Ecce bonū fratres ⁊ iocundū sil' esse
Idem quos vterus. parq̄ dies pepit

Senior

Fraternalis amor cor nr̄m nectet in vnū
Firmet ⁊ hoc vnū. gratia x̄pe tua

Junior

Carne quidē frater/meritis p̄ atq̄ mgr̄
Sunt data q̄ nobis ocia grata vices

Senior

Ocia post diros cōflictus atq̄ p̄cellas
Dat deus/atq̄ locat littore nos placido

Junior

En fas ē vitas piter dare /reddere voces
Fert mens de studijs querere multa tuis

Senior

Quare vices reddā Lenit fastidia sermo
Et sua solamen garrula vox senibus

Junior

Discipulus vocer ergo tuus. tu iure mgr̄
Commoda doctrine. talia noia sunt

Senior

Discipulus tu sis magis illius/esse' mgr̄m
Qui vetat hic/solus cor̄da docere pōt

Junior

Hoc sub doctore. meus en potes esse mgr̄
Plantans atq̄ rigans. crescere x̄pe dabis

Senior

Bet p̄cor ille. pete de q̄ libet vt fuit olim
Theologis mos hoc querere/mor aliud

Junior

Gratulor/ē mod⁹ placid⁹ mihi/tal' ⁊ ape⁹
Sermo pegrinis. sit Jesus in medio

Senior

Promisit. faciet/talem date modo/qualē
Se dedit in templo. simq̄ docēdo sequar

Sequitur p̄mus tractatus dragmaticus sup Magnificat magistri Johannis de Gerson cancellarij Parisien. habēs notulas quinquaginta.

Magnificat aia mea dñm.

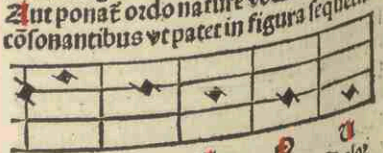
Discipulus Magr̄ dic
Dio te q̄ pacto beata ⁊ pulcerrima mulierū. post salutationē elizabeth. post exultationē Jobis in vtero. post collaudationē/q̄ crediderit erūpēs in inbilū/cepit a magnificatōe dei cāticū suū/dicēs: Magnificat aia mea dñm. Gratuz q̄ppe mihi feceris/tū sciēdi studio. tū p̄solatōis desiderio. dū solos nos hic euomuit seniēs tempestas velut in scopulū. Benedictus deus q̄ nos in pacto soli tu dinis atrio collocauit. Magr̄ Gratū ⁊ illud mihi subueniet q̄m mādauit dñs/in aduersitatis nocte cū ticū ei⁹. Suma q̄z miseriarū incunabilius medicina ē. oblitio. Digneris g̃ laudare nos te virgo sacrata. q̄ nō ingrata benificijs dei more piscor mor cāticū edidisti. piscanans eis in exordio ⁊ dicēs: Magnificat aia mea dñm. Talit olim maria sor̄ moysi in medio iuuencularū timpanistriarum. Talit̄ dauid rex iclit⁹. vñ maria regali ex pgenie exorta refulget. Talit̄ alij plēs ad dei magnificationem eruperūt. vt ē illud: Cantem⁹ dño. gl'iose enim magnificatus ē. Et illud. Magn⁹ dñs ⁊ laudabil' nimis: cū ceteris i archano cordis marie pfunde collocat. Vil' ⁊ accepat' nouissime p̄mis sionē angelicā de filio nasaturo. hic erit magn⁹ in cōt. Veniq̄ noverat. q̄ fecerat fibi magna q̄ potēs est. Magn⁹ dñs ⁊ magn⁹ virtus ei⁹. virtus altissimi q̄ obūbrauit sibi. ⁊ sapiē eius nō ē numerus. Quia veritas/est illa/q̄ magna ē. ⁊ p̄valet testimonio oim p esdrā. plato. Discipul⁹ Veniat ma nus. p tin⁹ q̄sito q̄ rōe dicat magnificat Magr̄ Desitas. nō intelligens sēp⁹

ras quẽ admodũ dñs a creatura magnifi-
cat. nõ in augmẽtũ sui in se, sz qz magn⁹ eẽ
pdicat. caniẽ z laudat. aut certe qz magni
ficũ facit aiam. cui magna facit q potẽs ẽ.
Nam qs inflificauit hos z magnificauit.
Nunc dꝯ pax tibi videẽ magnificata. bea-
te marie vginis aia. q opatõi supra modũ
magnifice/fuit ausa pbere ꝓsensũ? fiat in
me mihi sm vbũ tuũ. i. fiã mater filij cui⁹
est pf dos. Quid excelsi⁹ qd sublimi⁹ z ma
gnificẽti⁹ poterit cogitari? Dõ z vidit. cũ
apheresubiũxit. Ecce inqt ex hoc beatz
me dicẽt oẽs generationes. Discipulus.
Quõ stat z in vnũ ꝓueniũt. tanta hũili
tas cũ tãta magnificẽtia. tãta deuotio cuz
tanta glia? Sz hebit hec q̃stio locũ suũ. cuz
de beatitudine vginis erit sermo. Vellez
nũc colligeres aliq̃s magnificatões dñi.
qs mẽs marie ꝓtplabat sapienẽ in cantici
sui pncipio. qtus? ordo nobis suppetat ad
logẽdũ magnalia dei/nõ qdẽ oĩa. hoc eẽ
ipossibile nõ dubito. sz pauca ꝑ captu nr̃o
cumꝰ potẽrimus accipe q̃ ipsũmet psalteriũ
marie decacordũ hñs decẽ vsus. q̃ totidẽ
cordulas sono ussimas. ꝯformiẽ ad illud
vniuersale decacordũ. totꝰ rõnalis creatu
re qõ ꝓnectit ex nouẽ ordinib⁹ angelorũ.
qs nouẽ fidibus argutis. iũcta ex hoĩb⁹ de
cima. quã in pmis pentib⁹ ꝑ pcussi rupta/
summus nr̃ cytharista repauit. vt ꝯcorda
ret psalteriũ iocũ duz cũ cythara. Est ita q̃
ꝓma huius nr̃i psalterij marie cordula/so
nans dei magnificẽtia. qz dñs ẽ cui⁹ elena
qt aia mea dñm. nõ dicit illũ vel illuz. sed
simplr z anarthonomatice dñm. Sed ꝯo ma
gnificat in saluatõe. Ꝑterea vocat ipm sa
lutare. qz dñi ẽ salus. Tercio magnifica ẽ
in respectõe hũiliũ z beatificatõne qm ex
celsus dñs z hũilia rspicit. Quarto magni
fic⁹ in magnoꝝ opatõe. z nois sui sanctitate
qz inqt fecit mihi magna q potẽs ẽ z scm̃
nomẽ ei⁹. Consonat psalmista. Qma ma
gnificasti sup oẽ nomẽ scm̃ tuũ. Quinto
magnificẽ in mia. z miseratõne timẽtib⁹
eũ. Sexto magnificẽ in supboꝝ mẽte cor-
dis sui deiectõe seu dispsione. Septio ma
gnificẽ in hũiliũ/exaltatõe potẽtib⁹ ꝺ sede
positis. Octauo magnificẽ in esurientiũ
impletõne eũ. diuites dimisit inanes. No
no magnificẽ in pditoꝝ liberatõe. qz suscepit
israel puerꝝ suũ. Decio magnificẽ in pmissoꝝ
suoꝝ ꝓpletõne. Sic locut⁹ e ad pres nr̃os
abrahã z semini ei⁹ in secula. Discipulus
Placet adaptatio. breuis z lucid⁹ or-
do. Dgr Quid vo cẽseres. si varios oĩm organorũ sacre scripture modulos.
imo voces/oĩs generis musicoꝝ/pcordare
facerẽm⁹ cũ hoc marie psalterio decacordo
Discipulus Redderet sci o sup admi-
rabilis armonia. Dgr Scieris sil'
q̃ in aurib⁹ suis/nr̃a psaltes copiosissime et
distinctissime faciebat resonare voces oĩm
musicoꝝ dũ mẽtis intuitũ. sil'cuz plectro
meditatõis/liberrimo discursu/miraqz ce
leritate/diffundebat vbiqz. dũ q̃si sil'i oẽs
et singl'os se diffũdebat affect⁹. q̃s solet hu
mana mens singillatim variare/cõnendo
Discipulus Dirũ vo q̃ vtute value
rit docẽmci. cũ sint affectuũ voces instrũere
Cũ ꝑterea sibi sint ꝛrie vl' aduerse. Nõne
ꝛriaẽ vox amoris odij sono. Sit desideriũ
seu ꝓsecutio/tẽdit in aduersũ fuge. Repu
gnat q̃z gaudiũ tristicie. spes timoꝝ/ꝓpas
sio seueritati. z ita de plimis. Dgr Iu
re mirarꝛ mirabilia. Jõ nẽpe cãtauit dño
maria cãticũ nouũ: qr mirabilia fecit. Mi
rabilia ꝓsus mie. q̃ charitas maiora fecit
q̃ fuerũt (si ita dici ꝑt) mirabilia potentie
Fecerat apud veteres mirabilia: q̃ potẽtiã
q̃ sapiam: q̃ iusticiã: q̃ dñationẽ z vtutem
oñdebãt. Sz tũc nouũ dñs fecit sup terrã:
qñ mulier circũdedit virum. qñ. s. suscepit
deus ꝑ incarnatõz israel puerꝝ suũ. Qñ recoz
dat⁹ ẽ. Cui⁹ recordat⁹. Nõ dixit potẽtie. nõ
sapie. nõ iusticie. sz mie sue. Tũc memoriã
fecit mirabiliũ. s. misẽdiaꝝ miꝛicoꝛz z mi-
seratoꝛ dñs. Qñ in reb⁹ ꝑ tps ortis/mira-
bili⁹ nihil vtiqz (teste Aug.) q̃ vt de⁹ fieret
hõ. z hõ esset deus. Vis hoꝝ deductõz ac-
cipe? Discipulus Nolo de pñti. qr lo
cũ forte posteri⁹ habebit ampliꝰ declara-
tio sup illud. Quia fecit mihi magna qui
potẽs est. Sed ad inqsitionẽ redeo/q̃ rõne
mirabar oẽs affect⁹ in hoc cãtico nouo ma-
riã ꝓphendere si'potuisse beatã. dũ gra-
tulabũda iocũ ditate dicit deo. Re⁹ cãticũ
nouũ cãtado tibi: i psalẽtio decacordo psal
lã tibi. Psalteriũ q̃ppe decacordũ. eẽ hꝰ cã-

dicum marie/supius est oste̅sum. ¶ Ad q̄r
¶ Vocas ad rem diu mihi multuq; que-
sita. Qua sup re te docebunt opuscula nr̄a
d̄ cāticis notatum illd cui titulus e̅/cāticor-
dū. i. canticū cordis. In cuius vltia pte tra-
dit̄ p̄ p̄xi cāticor̄ spūaliū gāma nouū z
mysticū/ ꝯ ꝓportione̅ vel analogia gāme
manuali sub q̄nq; vocib⁹/ iuxta quatuor
passiones seu potius affectōes p̄ncipales
iuncta q̄nta/q̄ fit ex cōcursu plurū/ qō dr̄
p̄passio q̄si cū alijs passio. Prima est amor
vel gaudiū. Secūda spes vel desideriū. Ter-
cia timor vel diffugium. Quarta dolor vel
odiū. ¶ Discipulus Ego nūc memini
qd ibide̅ tractaueris. Sz q̄ venit forte in
noticiā pauco⁹ p̄ sua magnitudine op⁹
illd/vtile feceris studioso desiderio /si sub
p̄pēdio practicā hāc cantica mystici/tradi-
deris. ¶ Ad q̄r ¶ Facilz est hoc iam alibi
nec istic pigebit (q̄ sic vis) inserere.

¶ Notula quintadeci/

Nma p̄ ꝓpas subdistincta notulas
Nobilis ap̄l⁹ puer euāgelic⁹
nō sensibus sz malicia puer Bo
hūs q̄nq; panes doctrinalis refectōnis. in
q̄nq; milia hoīm/dicebat corinthijs. Vo-
lo q̄nq; v̄ba sensu meo loq̄ vt alios instruā
q̄ decē milia verboꝝ in lingua. Premiserat tñ p̄ exēplū de tibia z cythara. q̄ nisi di
stinctionē sonitū dederint/sciri neq̄t q̄d
canit̄ aut q̄d cytharizat̄. Etenī si incertaz
vocē det tuba. q̄s p̄parabit se ad bellū? Lō-
cludit q; opus e̅ sensu. tā cognitōis q̄ affe-
ctus dū q̄s orat loq̄t aut psallit. q̄tinus hz
tropologiā. hō spūalis se paret ad bellū. et
cū q̄nq; lapidibus limpidissimis de torre̅-
te scripturarū goliā. i. sathanā sternat. alt̄
dauid puer factus. Hec est pabola mysti-
ci cāticor̄di. vl̄ cātici cordis :qō hortat̄ idē
ap̄l⁹ psallere spū psallere z mēte. In q̄ cā-
tico cordis tria repetunt̄ vt in cantu oris.
Primū e̅ cātus materia: q̄ vocat̄ lra. Secūz
cātus vox q̄ dr̄ resonātia. Tertiū cantus fi
guratio. q̄ denotat̄ nota vel notula. Ad ter-
tiā cāticor̄di dicim⁹ oīm diuinoꝝ z hu-
manoꝝ cognitionē pīa z modestā. Reso-
nātiā appellam⁹ oēm cordis z spūs affecti
onē moderatā z ordinatā. Notā vel notu
lam figuram⁹ ad p̄cedentiū duoꝝ noticiā
vt̄ appareat cui resonāte affectuū sit aptā-
da lra meditationū. Hac sup re/ dabunt
pauci vsus q̄z snia plus elucidabit̄. z hoc
p̄ triplex q̄nariū. Quinq; v̄ba p̄ lra. Ad
gnificus larg⁹ pius es iust⁹ miserator. Qui
q̄z affect⁹ p̄ armonia. Gaudia. spes. pietas
hinc timor atq; dolor. Adaptatio q̄nq; vo
caliū ad voces q̄nq; affectionū. Ad gaudēs
amat. Et spat/sz Ad miserēt. Ad timet. Ad
dolēs odit/ista notes. Cōformatio ad q̄n-
q; notulas. Sol. fa. mi. re. vt. Quisq; aūad-
uertere diligenter voluerit. inueniet q̄ hūa-
meditatio salubris/tā diuitiarū q̄ huma-
narū sciaz̄/reduci p̄t ad q̄nq; verba q̄z q̄-
tuor p̄ima/deū respiciūt. s. magnificētia/
munificētia/miscōia/iusticia. Quintū est
hoī spāle. videlz miseria. Omne siq̄dē cā-
ticū spūs z cordis/hz formari/fm alterum
q̄nq; v̄boꝝ seu duorū. seu triū. seu oīm sit
p̄dictorū. Possent sit̄. oēs cordis z spūs
affectōes/ad numerū deduci q̄nariū. q̄ sūt
gaudiū. spes. p̄passio. timor dolor. Appli
cando singulū verbū lris meditatōis sin-
gule. p̄ ordinē hic positū voci sonātis affe-
ctiōis. Demū q̄nq; vocales ordine natura-
li posite notule sūt/indicātes cui voci lra
sit accōmoda. etiā depssionē z elevationē
ad instar gāme manualis. sol. fa. mi. re. vt.
Aut ponat̄ ordo nature vocaliū demptis
cōsonantibus vt patet in figura sequēti.

A E I O U
Gaudiū Spes Cōpassio Timor Dolor
Dei mag Domini Miseri Iusti Nostra
nificētia ficentia cordia cia miseria

Volum⁹ aūt/vt existimet aliq̄s/gāma p̄-
pñs mysticor̄ oīm cāticor̄/valere p̄ti-
nus efficaciter/vt cātet cor z spūs/p affectū
sil̄ z effectū. si ñ fuerit huic arti de se cogni
tu facillime. supadditus vehemēs z ingis
vsus. Quippe sic inspicim⁹ in ceteris arti-
bus. p̄sertī in musica sensuali. Sic in psal-
terio z cythara. Sic in choro vocali. Sic
in cordis z organo. Hz nec optet nec expe-
dit/so la p̄ntiū fantasia figurali versari diu
tius. q̄ ducanē ad intelligētie puritatē/tā-
ta smatib⁹ vel transcēsis vl̄ interim quāq;

bus extiterit/derelictis. Nec iō putanda est pñs ars inutilis vel supuacua vel solū fantasialis. qm̄ pus ē qō aiale ē fm aplm. Et dis nra cognitio intellectiua sumit a sensitiua pncipiū. q̄ iuuaē/dō ordinata sibi fāsmata pñtanē ⁊ sub ꝓpēdio. Hoc vnū fidenter politicemur q̄ pñs ars tanq̄ in vtero nature formata. cui nulla est lingua barbara vel ignota/practicabilis erit oib⁹. Et pocis sine discretōe idiomatū. q̄ puerti voluerint ad cor. vbi tanq̄ in libro /scriptuz est impssum ⁊ signatū ⁊ notulatū (lz obūbiatū in multis) pscriptū ternariū. Nam iō gaudendū de tanto dño. rege pīe deo. Quis insup nesciat munificentiā ipsius sue largitatē. ⁊ ita spes in eo ponēda ē. Pro ro qz mitissimus ⁊ iustus/nobis aūt miseris miris modis surgūt alij tres affectus q̄ sunt/timor iusticie/dolor miserie/⁊ ꝓpassio tā aliene q̄ sue calamitatis ad implorationē facieda diuine misōie. Vocaliū sb inde natura lis ordo posit⁹ est. tāq̄ a psalterio pfundi cordis incipiat. Ad deinc. Ē paulo acutus. Deinde J. postmodū. O Landē U. labijs summis exp̄ssū ¶ Est igr̄ praxis vt q̄tieūq̄z ⁊ vbicūq̄z syllaba J lralis cātici posuerit. Ad pōt meditatio de magnificētia dei fieri cū resonātia gaudij. Si ponit E. sit de largitate dei spes. Si sit J. resonet ad misōiam dei ⁊ humanā miseriā/⁊ passio. Si O. timor iusticie. Si U dolor nr̄e miserie replorē. Est rursus hic inuenire ꝓbinatōes ⁊ ꝓportōes suaues. vt diatesseron/diapente/diapason. Necnon neumata cū tonis. cantū cū discātu/tenorem cū triplo/⁊ tratenore. put in opusculo cātico rdi/lationi traditōne deductū est ac sub exēplis monocordi ac decacordi figuratū. Sic in oī cātico sonabili cuiuscūq̄z sit ligue/valet notulari vsus psalmi. Vtr̄z vo sufficiat in eccl̄iastica psalmodia q̄ in intētio cāticis vel audiētis/ferē ad p̄missa colligi pt̄ex opusculo ō solicitudine ecclesiasticor. hoc vnū dicim⁹ hic/q̄ nec in spiratōes sanctispūs artare/nec meditatōnes eruditor circa sensum psalmor/p ista tolerē volum⁹ aut debemus. Sed sunt q̄ nec sensū ire quolibet intelligunt. neq̄ quō se meditādo recolligāt inueniunt. Proderit hec ars ꝑcipue talibus cū exercitio paulatino. q̄ tū cūq̄z laici sunt. Verbi gra tu audies. a vocalē in sua pte psalmi. dirige meditationē tuā ad magnificentiā dei ac pinde formet cor tuū vocē gaudij vt formari desideret. qz desideriū pauperum exaudiuit dñs. si plus neq̄t dicēs cū ꝓpha. Concupīuit anīa mea desiderare iustificatiōes tuas in oī tpe. Tu audies E. tu fer meditatōez tuā i dei libalitatē seu munificētiā ac inde spera. vel sperare desidera. Dili ad J. meditare dei misōiam cū humana miseria. ⁊ huic ꝓpatere vel ꝓpati tā aīe tue q̄ alijs cōcupisce. Ad O. cogitabis iusticie dei seueritatē ⁊ inde timebis vel timere desiderabis. Sic ad U. dolebis humanā miseriaz vel dolere curabis vt ñ apponas vltra magnificare te sup terrā. Et qs est obsecro tā hebes aliqs/q̄ nō possit sub modula tēpis hec addiscē meditari. meditataq̄z exequi. vel desiderare exequi. ⁊ si nō volatu ꝓtem platōis/saltē lento nōnū q̄ saltu cordis instar locustaz. Veniet hora feruētior qn̄ dicere ex sīa dño sic satagēs poterit. Viam mādatorū tuorū cucurri cuz dalatasti cor meū. Postremo si videaē aliqbus hoc artificiū magis curiosū q̄ fructuosū. habz totā musice spūalis seu cordialis armoniam/sub duabus vocib⁹ q̄ sunt. spes salutis et timor dūnatōis sub duplici ira vel duobus vbis q̄ audiuit ꝓpha post q̄ semel locutus ē deus. Et hec sunt ptās seu seueritas iudicioz dei ⁊ misōia respectu p̄miorum ⁊ miseriarū nostrarum fm q̄ duo formabat ꝓpha cānticū suū dicēs. Misōiaz et iudiciū cātabo tibi dñe: cui⁹ nomen est scūm ⁊ terribile. Nec aliqd inuenies in scriptur⁹ ⁊ creatur⁹ qō ad alterz cor reduci nō possit. ¶ Discipulus ¶ Gratū habeo: qz sentio te ꝓfecēdisse voto meo. Nihilominus adhuc supest primus inq̄sitionis scrupulus. q̄ rōne potuerit mēs marie p oēs affectionū istarū modulos tanta facilitate. suauissimū gutē mētis aptare. cū vix in magno ocio/cū soleti studio possit hec practica mō tradita facilē obseruari. ¶ Dgr ¶ Accipe p̄mo qz fecit marie magna q̄ potes est. Subinde mirabilia sūt q̄ sūt efficiūt ars ⁊ vsus. Docēt hoc in ꝓposito silī. musicor tractatores. Nō em̄ cythari-

sans si pfectus est deliberat de qualibet cor
da sic aut sic tangenda. qm̃ pbo cesse ars p
ect a nō deliberat. dum cōsuetudo transit
velut in naturā. q̃ vt sic magis sequē im-
pulsum suum. q̃ deliberās arbitriū. Beni
q̃ reddit habitus radicatus ꝛ pfectus. illa
facilia q̃ difficilia vel impossibilia videbā-
tur habitu carentibus. Non minus bo cin
spūalibus ꝛ intrinsecis opationibus intel
lectus ꝛ affectus q̃ in sensibus extrinsecis.
¶ Discipulus. Dum acute cōsidero/co-
gor experientijs simꝫ ꝛ primis legijs assentire
¶ Transeo nunc ad inquisitōnes alias.
Una. cur beata maria cum cecinit hoc cā-
ticū/varie posuit ꝛ divisit spm̃ ꝛ aiam. di-
cens de aia: Magnificat. addens de spiri-
tu exultavit. Cur p̄terea magnificare dat
die ꝛ exultare spūi? Cur p̄inde magnifica
tionem aie sue dat dño. ꝛ exultationē spūs
dat deo salutari suo? Deniq̃ cur incepit
maria canticū suū a magnificatōe dñi po-
tius q̃ a sapia ꝛ bonitate? Prius q̃z narra
nit beneficia sibi singulariter collata q̃ di
stributa ceteris vniuersaliter ¶ Magister
Vocas me ad q̃stiones. cognitu dignas
Quarū prima cōcernit materiā de divisio
ne aie ac spūs. Et hec quidē multa p̄supponit si pfecte debeat intelligi. Diximus p̄
dem aliqua in tractatibus de mystica the-
ologia. Dixi fuit q̃z aliquis p̄cipuꝰ doctor
pbs aut theologus/ quin aliqua de spū et
aia tradiderit p cognoscēdo nosmetipsos
q̃ cognitio ure ceteris oibus anteferē. ita
vt nūq̃ possit de ea sermo nimis dici/sicut
neq̃ pōt nimis sciri. ¶ Discipulus Ve-
re sic est. nec in aliqua quauis traditōe fa-
reor me magis occupari velle. Presupposi-
tis igit multis alibi traditis/dicad pñs ac
cōmodū ꝓpositū. ¶ Magr Accipe q̃ I
ipsius aie rōnales q̃ est forma hois essen
tialis/ fm determinationē ecclesie/ sūt p̄n-
cipaliter duo actus vel officia. Intelligere
scz ꝛ animare. Propter primū dī spiritus.
Anima vo ꝓpter alterū. Nec ignoro mul
tis vtrunq̃ noībus aliter appellari. Sed
acceptionē nostrā/ significabit tam descri-
ptio q̃ subdivisio. Et vt apud eruditos
catholicos aptior fiat intētio nra. Recepi-
mus xpm̃ p exemplo. qui dixit. Tristis est
aia mea vsq̃ ad mortē. Deo de spū subiun-
xit. Spūs quidē promptus est. Considerāt
igit doctores in xpo quasi duplicē aie rati
onalis portionem. Una fm quā fruebere
beatus ab instanti cōceptōis clare videns
deum ꝛ feruēs eo. Altera fruit subiecta tri-
bulacijs ꝛ ceteris affectibus vie/ q̃z erat fm il
lam passibilis. q̃ q̃ spōtanea susceptōe pe-
nalitatū nō absoluta necessitate. Si potes
igit cōcipe diuisionē istā quā credimus in
aia xpi fuisse. poteris cōiecturare/ quid in
ceteris hoibus valeat effici. Et p̄mo re-
spiciamus beatā nostrā mariā/ q̃ dum erat
viatrix habuit post xpm̃ tunc viatorē. visi
onē spūs ꝛ aie/ mō pfecto. sed differēter a
xpo. Primo q̃ spūs xpi/ erat pfecte beatus
vt nūc in gloria. spūs marie nō sed in enī
gmate ꝛ speculo cernebat ꝛ amabat deum.
Secdo q̃ nō necessitate aia xpi suberat pas
sionibus sensitivis vel affectivis. sed vltro
susc̄ipiebat eas. Nō inuītus Hilarius di-
xit xpm̃ hora passionis nō doluisse nec ti-
muisse nec timorē fuisse sibi. Supplendus
est. nisi voluisset. Alioquin esset error. to-
tius euāgelice narratiōis subuersiuꝰ. Ali
vo marie necessario patebat ad p̄nās ob
iecti tristabilis. Vñ q̃uis cēt sine pctō ori-
ginali cōcepta. nō tñ habebat innocentie
stātū primorū parentū. sicut nec alij p̄ba-
ptismū mūdati. q̃ delet culpa manet pe-
na. i. necessitas patiēdi. Tercia dīa fuit
tur. q̃ beatitudo xpi q̃ fūdabat in spū/ nō
redūdabat nec effluebat in aiam nec passi
ones aie cōturbāt spm̃ vt spūs erat. Aliter
vo fiebat vtraq̃ redūdantia de virtutibus
spūs marie in aiam. s. ꝛ cōtra de passioni-
bus aie in spm̃. Do inc minus doluit in fi-
lij passione. nec ita clamauit p sensu lita-
te/ deus meus q̃re dereliquisti me/ sicut fi-
lius. Quarta dat dīa. q̃ spūs xpi (qui di
ci pōt cor ipsius) semp vigilabat. etiā aīa
dormiēte. iuxta illud. Ego dormio et cor
meū vigilat. Non sic in maria. ¶ Discipu
lus De beato paulo quid dicimus cum
vidit arcana dei? ¶ Magr Probabile ē
q̃ maria aliq̃n sic rapta fuerit ꝛ sic inspexe
rit. atq̃ multo diuinius fuit in maria di-
uisio spūs ꝛ aie q̃ in paulo vel iobo. vel ce-
teris viatoribus. Quia nulli motus aie rō
nalis/ qui nati sunt obedire rōni pueni-
bāt in maria iudiciū rōnis vel spūs. Sed

n alijs/qui pterea peccare poterāt venia-
liter. ¶ Discipulus ¶ Tur apposuisti de
moribꝫ q nati sūt obedire rōni? ¶ Mgr.
¶ Bene pē motꝫ nutritiue potestie vl nā
lis.q nō sequūt cognitionē aliquā.tō mo-
uent nō ex impio vel motu rōnis.Iz natu-
re ꝺā ipulsu trahūt. ¶ Discipulus ¶ Utꝛ
sic fuisset in adam nō peccante? ¶ Mgr.
Nō videt satis determinatuz.qm potuit
deus subijcere libertati pmi hois suas oēs
potestias.quēad modū dicūt aliq nō ipro-
babiliē q ibeatis oēs potestie sēt i suis opa-
tionibꝫ ziucte libertati vel subdite.zi
xpo sūt. ¶ Discipulus ¶ Uellē dares
exēplū sensibile de hmōi diuisione spūs et
aie. Deinde varietatē apures. Postmoduz
subdēs diuisionis hꝫ cās. ¶ Mgr ¶ Tria
petis difficilia.nec satis itelligibilia p solā
doctrinā.nisi comes fuerit expientia. Dat
Aug.exēplū de mōte sublimi.in cuius vtice
fit illustratio solis qeta zserena sine nubi-
bus. In pede vo mōtis/fit obscuritas nu
bilosa.cū agitatōe vētoꝝ. Dat aliud exem-
plū hugo sup Ecclīasten de igne. q fumat
cū flamma.zde illo q serenꝫ lucet i carbone
vino. ¶ Discipulus ¶ Nunc varios mo-
dos huius diuisionis spūs zaie/nobis api.
¶ Mgr ¶ Dia triplex ē ¶ Quia spūs ali
qn manet i actu suo.nihil agēte aia sensiti
ua. Hoc pmū pspicuuz ē/in spū sepato.q
viribꝫ sensitiuis nō vtit. Sm pbabiliora di
cta doctoꝝ. Quis autoꝝ de spū zaia z Isi-
odoꝝ/sonet i oppositū/q aia sepata sen
tit,videt,audit,zāgit. Iz tunc frustra fa
cta fuisset ziūctio aie ad corpꝫ.si nō egeret
organo corporeo dū opatōes sensitiuas ex
ercet.Forte volebāt isti dicere/ q vires iste
manēt radicaliē in spū sepato.sicut visiua
vis ē in pede viuētis hois.Iz ibi videre nō
possit. Iz magis ad rē nostrā dat exēpluz
de paulo q raptꝫ fuit i spū/adeo sine sensu
corporeo/qō dicebat. Sive i corpe sive ex
corpus nescio.deꝫ scit. ¶ Fit pterea aliqn
viceversa q dū aia sm portionē inferiorē ē
in actibus suis.spūs supior nihil intelligit
Hoc vo frequentissimū ē in nō hntibꝫ expe
ditū rōnis iudiciū.qles fūt pueri vl fatui
vel dormientes.vel attēti vehemēnt ad sen
sibilia,zbestiales hīc effecti. ¶ Discipulꝫ.
Nunqd appellāda ē hec diuisio aie zspūs
aut raptus vel extasis. ¶ Mgr Neqz
si pprie indicauerimus.Iz magis est hec ab
sorptio spūs zdepssio vel alligatio.qz ab
aia p extasim zraptū sepatio. ¶ Discipulꝫ
Hic videt.qm raptus dicit ipulsū quēdā
ad supiora vel actioꝝ vl ductoꝝ.quēadmo
dū ductꝫ est ibs zspū ductꝫ impulsus zactꝫ
in desertū.propteres dic alteros modos.
¶ Mgr Unus est dū spūs efficit i actu
suo ad similitudinē fulguris chorusc̄at aut
emicātis scintille solū in quodā trāsitu re
pentino.nō in tali valēs ꝺsistere claritate.
Hic plato (quē sequit Aug.) dixisse fert
de cognitōne nra circa deū vel diuina/per
hoīes a sensibilibus seconātes abstrahere
Bonat ad hoc similitudo aīaliū ezechielis.
de quibus dr qbant zno reuertebantur.
Subdit tn qbant zreuertebant.nō qui
dem absolute loquendo ne videat contra
dictio.Iz addit in similitudinē fulguris cho-
rusc̄antis.q chorusc̄atio ad matricē suam
regredi videt.qm quis psistat in seipsa. Tra-
hit insup ad hoc/verbum Job de deo.qꝫ
abscondit lumen in manibus.ondens il-
lud qn vult. Loquit ad hoc pposituꝫ fre
quenter Aug.u. satagēs exurgere ad cogni
tionem diuinoꝝ. Sed subito resorbeoꝝ
inquit dum quicqꝫ emicare cernit in intel
ligentia vel affectu. Apud aliquos vo trā
situs iste repentinus qnqz fit paruissimus
sm plus zminus. Magnū vo magnū val
de.si vel hora dimidia sit in celo silentiuz
dum hic viuimus. Hoc aūt magnū sense
rat zexpiebat qsi qdie beata q dixit. Fe-
cit mihi magna qui potēs est. ¶ Discipu-
lus ¶ Istud pie credi pōt. Sed vtruz
solo dei miraculo vel illapsu sancti spūs
intimo.fiat tanta diuisio spūs zaie. aut si
qnqz naturaliter eueniat/p vehemēs studiū
meditatōis circa diuina.zexercitij pvirtu
tes more philosophantiū. qui soli tali via
nitebant? ¶ Mgr ¶ Non arbitreris hꝰ
possibile. Alioquin negas xpm esse hosti-
um:q venit ad deū. Sic diuinus dyonisiꝰ
posuit hāc theologiā ee mysticā.sol' pria
xpianis. Pōt nihilominꝰ auxilio esse tam
angelica visitatio.qꝫ hūana exercitatio.cū
corpis apta dispositōe zpplexiōe. ¶ Disci-
pulꝫ. Dicis auxilia tria.vnū p angelū ali
ud p exercitiū.aliud p corpꝫ bonū. Dicas

de quolibet bñe verbum. ¶Magister. ¶Incipiam ab vltimo. ¶Omnis itaq; cognitio nostra q̄tumcūq; fiat p spīm/naturali via sine reuelatōnis immediato miraculo.capit a sensibus initiū.p q̄s/fantasmata veniunt ad aiam fantasiantē de quibus dicit pbs.7 theologi cōsentiunt.q necesse est quēcunq; intelligentē/fantasmata speculari. ¶Hec sunt ad spīm sicut color ad visum. ¶Hinc fit p irradiationez intellectus agentis.quē nō aliud opinor q̄ spīm/put lumine vultus dei signato sup se/naturaliter p̄ditus est. ¶Fit inquam actuatio fantasmatum.quatinus in possibilem intellectum se pñtent.7 possibilis intellectus ex ipsis fantasmatib⁹ eliciat in corporeas species intelligibiles et immateriales.p quas intelligat sine sensu 7 corpe.nō vt subiecto qz semp reseruat.sed vt organo spūali. ¶Exemplum dat de luce.que requirit vt color videat.tam p coloribus vt actuēt 7 fiat ex ipsis 7 lumine/vnum/in rōne motiui. ¶Requirit insup ad illuminationem medij p̄spicui. ¶Supplet aūt officiū lucis exterioris ipsum lumen intrinsecum et naturale quibusdam ocnlis.quod in cattis 7 lupis et aliquibus hominibus videre est.qui nocturnis vident in tenebris. ¶Discipulus ¶Apparet disgredi nec idonea dicere reor. ¶Magister ¶Ostendā mox idoneitatez. ¶Itaq; si necesse sit cognitionē spūs/etiam ab anima diuisi sue cognitionis initium sumere p inspectionem fantasmatum/quid consequentius q̄ iuxta variam fantasmatum p̄sentationem/fiat in spū cognitio? ¶Hoc est fiat clara et serena cognitio spūalis/si talia p̄sentantur fantasmata serena clara ordinata quoq; 7 impturbata. ¶Quo contra contrarij euenīēt cognoscendi defectus. ¶Capis hec? ¶Discipulus. ¶Capio et quotidiano pbamus experimento. ¶Magister ¶Vides pinde iuuari spūs cognitionez.p omne illud quod efficit serenationem fantasmatū circa rem que intelligenda est p̄cipue spūalium 7 diuinam. ¶Discipulus. ¶Video dum tamen serenitas illa/non officiat aliunde.p conuersionem intellectus simul 7 affectus ad libidinosam concupiscentiaz terrenorum. ¶Magister ¶Hoc excipis sapienter 7 solerter.quia nō omnis habēs clara 7 ordinata fantasmata/cōuertit prinus illa/ad solam diuinorum conquisitionem meditandā seu cōtemplandā. ¶Attendero supponamus amodo loqui nos de contemplatiuis .qui quidem sūt sed nōnulli tū accipiunt ꝓinde duplex illud quod pactum est auxilium. ¶Unum desup p angelicam operationem ꝓriā.absq; nouo miraculo. ¶Aliud p ꝓpriam intrinsecus excitationem in virtutibus moderatiuis passionum necnon in scientijs illustratiuis vel causatiuis pulcrarum meditationū/p speculationem fantasmatum. ¶Discipulus. ¶Explica modos. ¶Magister ¶Scis quēadmodum fit receptio 7 dispositio fantasmatum p̄m dispositionē spūs animalis qui radicaliter a corde ꝓueniens ad cerebrum fit animalis:p depurationem tractionem in cerebro. ¶Qui spiritus dum solus mouet humores in corpe/dicit naturalis dum aūt implet cerebrum bene dispositū dicitur animalis cognitiuus et motiuus. ¶Discipul⁹ ¶Sciūt hec ex philosophia. ¶Magister ¶Sciunt fateor sed ista repetere breuiter 7 supponere necesse fuit ad tue explicationem questionis. ¶Discipulus ¶Placet.vltra ꝓge. ¶Magister ¶Et impedit iste spūs animalis. vt aptum sit instrumentū cognitionis 7 motus/vno modo, dum remouet illud quod impedit et turbat obscurat vel oppilat ipsum. Alio modo.si positiue iuuet/vt clarus sit serenus 7 tranquillus. ¶Discipulus ¶Iam cōcessi quotidianum sup hoc esse testimonium experientie cuius hoc vnicum sufficeret exemplum Aristotelis/positum dormi actione.qō excessiue sumptū turbat ad insaniam. moderate vo bibitum /confert ad cognitionem. ¶Magister ¶Colligē ꝓtinus ex his quo medio pōt angelus iuuare fantasiā vt spūs sua pficet fantasmata clara 7 serena. ¶Adiuuat si.industria diligēs/moraliū 7 virtuosorū.de carbone. ¶Et dicam⁹q si sit in eodē cerebro ps vna fantastice vtutis silr 7 imaginatiue ac estimatiue/q̄ sit actuata spū aiali lucido 7 sereno 7 claro.habeatq; silia fantasmata/q̄ nata sunt ducere in cognitionē diuorū/p abstractionē intellectus agētis.cūc spūs ip

tellectualis seu mentalis/poterit erigere se ad ꝓtēplationē diuinorū. ꝑsertim si fuerit habituatus diu frequētercꝫ ꝑ forte talium meditationē. ꝑsupposito semp auxilio patris luminū. a quo est oīs sapīa 7 omne datum pfectū. Si vo fuerit altera ps obscurior spūs aialis sicut apparet possibile. tūc illic apparebunt turbulentiora fantasmata ac pinde videbit sibi rōnalis spūs velut in mōte cuius apex lucidus est 7 radix obscura. Pilatā exemplum ex diuersissima (que reperit quotidie circa nubes interpositas) solis radiatōe respectu sensualis oculi. Habes ꝫ modo situtudinē diuisionis anime 7 spūs. que dicit fieri/dum illud qđ lucidissimum est/totum apparet supius. qđ admodum nō satis est explicabile. nec intelligibile sine ꝓprio interius experimento. Illud vo qđ est deorsum apparet turbulentum 7 obscurū. Sic in transfiguratione dñi dicit ꝙ nubes lucida/obūbrauit apostolos/cuius postmoduz apiet intellectus. Hanc insup diuersitatem. de ignis obscuritate/in accēso fumo. 7 de sua serenitate in carbone vino. fas est speculari ad scintillas exilētes q̄ clarius sed breui? emicant. Adde choruscatōes in nubibus seu fulgentias. Et ita de varietatibus qđ exemplū secutus Boetius cecinit. Tunc me discussa. liquerūt nocte tenebre. Lumine cꝫ priori redijt vigor 7ē. Et iterū. Nubibus atris condita nullū fundere pñt. sydera lumen. Et rursus. Deu q̄ precipiti mersa ꝓfundo. mens hebet 7c. ¶ Discipulus. Sentio me. nō sine cā contulisse sermonē sup hac diuisione spūs 7 aie. Quaz qui nō repperit/pōt nihilominus eam credere reperibilē in deuotis hoibus. Sit hō pillapsum dei miraculosum 7 immediatū siue angelico ministerio. siue ꝓprie virtutis exercitio. Consonare video situtudines. 7 similitudinibus verba scripture. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo. Aut quis requiescet in monte sancto tuo. Ecce p montis exemplo. Et p altero. In meditatōe mea exardescet ignis. ¶ Magister. Quid si tercīū exemplū inuenerimus de aqua vasis vel fontis vel maris. quale posuit vnus patruum. Et alludit fabula de narciso. Virgilius q̄z nō simile posteꝫ dixerat. Animū celerē huc nunc diuidit illuc. Sicut aque tremulū labrum vbi lumen ahenis. Sole repercussuz aut radiātis imagine lune. Omnipuoli tat late loca iamcꝫ sub auras. Erigitur summicꝫ ferit laquearia tecti. ¶ Discipulus. Narrabat vn⁹ exptorū passorumcꝫ diuina. Ego inquit nonnunꝙ sensibilē talē mihi visus sum in cerebro diuisionez. q̄si ps inferior esset aqua sub obscura cōmota qz. Superior vo velut aer nitidissimus. serenus 7 tranquillus emineret et hoc pulcerrimis oīm fere ꝓteritarū cognitionū mearū/meditationūcꝫ salubriū simulacris. Nonne erat ista diuisio spūs 7 aie? ¶ Magister. Non existimo. ſz ad illā erat dispositio. Actuabat quippe spūs mentalis/ꝑ spēs intelligibiles elicitas vt intelligeret spūalia. iā auersus a fantasmatibus. Sicut habes duodecimā industriā ꝑ mysticā theologia. animū a fantasmatibus auertere. ¶ Discipulus. Quō fiet istud. cū necesse sit oem intelligentē fantasmata specularī? ¶ Magr. Necesse ē primitus. ſz forte nō assidue. nec ita quin adiutrice memoria spūali/cū habitibus per intelligētie continuationē acquisitis. ipse spūs immaterialis. valeat de habitu 7 memoria se in actu cōtinuare sine ministerio spūs aialis. Hinc estimo Remigiū descripsisse ꝓtēplationē ꝙ est opatio sine motu. et hoc siue sonet cōtēplatio cognitionē siue amorē. siue delectationē ex vtrisqꝫ cōsequentē in subiecto bñ disposito 7 habituato. Nam qđ est delectatio nisi cōiunctio cōuenientis cū ꝙuenienti/ꝓcepta 7 amata Talis igit opatio causat diuisionem spūs ab aia. qz nihil agit ipsa. vt aia noīat. tunc ad actū spūs. sed vel sopita qōammodo silet 7 tacet. vel si mouet 7 sentit. nō cōturbat neqz deijcit spm̄ ab arce ꝓtemplatōis. Hec est pax quā deus dat vt nō cōturbet cor ipsius neqz formidet. 7 q̄ fm apl'm exuperat oēm sensum modo dicto. Priuatur em̄ spūs 7 si nō a vita aie tm̄ a sensu vite ei? ¶ Simul| accipe vba Richardi q̄ posuit in forma autoz de spū et aia. ne videar in tanta re/minus habere fidei tanq̄ inexpertus. Bek ergo fides vel exptis. Diuus 7 efficax est sermo dei ptingēs vsqz ad diuisionem spūs 7 aie. Sed in hac diuisione. aia

et qđ aialē est in imo remanet. spūs aūt et qđ est spūale evolat ad summa. et ab infimis dividit̄ vt ad summa sublevet̄. ab aia scin dit̄ vt deo cōiungat̄ qm̄ qui adheret deo vnus spūs est. ¶ Felix divisio ⁊ mirabilis separatio. vbi qđ corpulentū est/remanet deorsuz. qđ spūale ⁊ subtile est vsqz ad speculationē divine glorie sublimat̄. ⁊ in eandem imaginem transformatur. ¶ Pars inferior cōponit̄ ad summā pacē ⁊ tranquillitatē/cū ps sublimat̄ superior ad gloriam ⁊ iocunditatē. ¶ Discipulus ¶ Magna sunt hec ⁊ in alterū reservāda tractatū. Restat dies craſtina expectet̄. ¶ Nunc aūt breviter absolue. ¶ Cur dr aīa magnificare dm̄ potius q̄ ipse spūs. ¶ Magister ¶ Utrūqz ꝓfecto factū est. sed spālis rō fuit in aia. q̄ verbi incarnati spiritali maiestati ꝓparauit hospiciū/in carne ꝓsus aīali. ¶ Rursus qr futurū erat q̄ hec incarnatio scādalum esset indeis. ⁊ gentibus stulticia. ꝓuenit Maria monstrās nō ex impotētia sed summa dñatione dm̄ carnem susceppisse. ¶ Proinde spectat plus exultatio (q̄si extra saltatio) spūi q̄ aie. sic ⁊ tria cōiunxit. Deū ꝓ timore casto. Saluatare ꝓ honore grato. Deo. ꝓ amore summo. qui sic fuit singularis in maria/q̄tinus ipsaz alliceret vt esset nihilominus cōis vt plus ꝓficeret. ¶ Postremo spūs marie/prius exultauit/q̄ aialis ps impgnata magnificaret dm̄: qđ tunc maxime factū fuit dum cōsentiēdo ait. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ſm verbū tuū. Qđ qr ꝓficiendū fore p̄ab Elizabeth ꝓbetizāte ⁊ bñdicente (qnā visitavit) accepit/exurrexit in iubilum. Et ait. Magnificat aīa mea dm̄. ¶ Discipulus ¶ Et nos magnificemus dm̄ et exultet spūs nr̄ in deo salutari nr̄o. ¶ Eras revertemur in idipsum.

¶ Explicit primus tractatus.

¶ Sequitur tractatus

scđs dragmaticus sup cantico Marie de exultatōe spūs. Et cōtinet notulas. lxiij.

¶ Prima notula sequit̄.

Exultavit spūs meus i deo salutari meo. ¶ Discipul⁹. ¶ Assum q̄siturus. Utrū beata nīa/dū cepit. Magnificat aīa mea dm̄. Et exultauit spiritus ⁊c. fuerit in spū. vel supra spm̄. vel in spū. vel extra spm̄ ⁊ ¶ Magr ¶ Questiū hoc quadrimēbre volo si possum ad inteligibiliores termios reducere ꝓsupponēs spm̄ hic capi p nos/p superiori portiōne rōnis. q̄ alio modo dr mens. vel apex mētis. vel intelligētie scintilla q̄ noīatur grece synderisis. ¶ Discipulus ¶ Placet acceptio. licet multiplex alia sit. vt etiā dicat ab aliquibus nō parue autoritatis/ps rōnis inferior. In glosa. psallam spū psallā et mente. Medicis vo cōcorditer appellat vapore iste naturalis ⁊ vitalis. effumat̄ a corde/p corpus ad crebū ꝓcipue. illic factus aialis sensitivus ⁊ motivus. non tm̄ principaliter ſm veritatē. sed inſtr aliter p aiam q̄ est in hoīe res eadē cum spū rōnali differens penes officia. prout alias declarabit. ¶ Magister ¶ Concedo tibi singula membra divisionis medza. q̄ maria frequēter fuit nunc in spū nunc supra spm̄. nūc sine spū. seu nō bns spm̄. nunc extra spm̄. ¶ Discipulus ¶ Nō est in me spūs qui capiat. ¶ Magister ¶ Nescies an scies/dum vita loqueris/apis intellectū. Scisciton ita q̄ quid intelligis dicēs q̄ nō est in te spūs nunqđ oro separatus es a corpe tuo. ¶ Discipulus ¶ Qualiter hoc loqueris qui me viuere cognoscis vel ex verbis certe ppendis. ¶ Magr ¶ Est ergo in te spūs. ¶ Discipulus ¶ Nullo pacto id negauerim. ¶ Magr ¶ Nunqđ nō cōtradicis primo dicto nō est in me spiritus. ¶ Discipulus ¶ Allegas acriter/nisi ꝓtinus addidisses qui capiat. ¶ Magr ¶ Vigilāter attēdis et evadis cōtradictionē si vocē ꝓriam explicaveris. ¶ Discipulus ¶ Tu explica vice mea. ¶ Magr ¶ Habet spūs duplicē vitam sicut ⁊ aīa. qđ ex diffinitiōe data sic ꝑbm colligit. Est inquit. Alia actus corporis phisici organici. vitā hūtis in potētia. supplent expositores ad vitā scdam. q̄ est operatio vite prime. ¶ Ita spūs dr nō solum cē vel vivere vel intelligere. qr sit essentialiter intrinsece formaliter essentia vita ⁊ intelligentia. Sed qr ꝓdncit ex se tales actus vitales/qui vita scđa noīantur. nedū a phisicis sed in vsu vulgari quo res ois q̄ movet dr vivax aut vivens. Dicitur vo vivus quie-

fcit. vt aqua fontis viua. Aqua laci mortuū. ¶ Tali modo distinguunt phi cū theologis triplicem vitam/fm triplicis boni fine/quē opando nitiē quis adipisci iuxta poeticā de tribus deabus fictionē. Juno p̄ est diuitijs vtilibus. venus delicijs ⁊ voluptuosis. Pallas scientijs ⁊ artibus honorabilibus. Ponit alia distinctio fm speculationē ⁊ practicā. ⁊ maxime ex vtroq; gō ē ta sit activa ⁊ cōtemplativa. qualē habuit beata nostra /fm euāgelicū pīnus diei sue assumptōis mysteriū /de susceptiōe xpi p martha ⁊ Mariā. Siquidē beata susceptiōm cuz officio duplicis huius sororis .qr solicite ministravit. et devote sedēs secus pedes audiebat verbū illius. ¶ Discipulus Intelligo melius q̄ antea ꝓmā vocem dum dixi q̄ nō erat in me spūs qui ea peret.nō em̄ volui me simplr non habere mysteriū.hoc est intelligentiaz me habere hec distinctio. ꝓgam ea deducere q̄ posui. ¶ Magister. Stet memoriter ¶ Et primo beata virgo fuit in spū. dum oplationē spūalem habuit in cognoscēdo plurima que cantabat de magnificētia dei in suis opibus vt de creaturarum origine. magnitudine. multitudine. plenitudine. pulcritudine. opatione ⁊ ordine . ¶ Erat scdo supra spm̄ vel in excessu spūs. vel in ecta si mentis. respectu illoz quoz nō poterat ex sua virtute vel intelligentia ꝓpria se ⁊ in sua magnificentia. quid esset deus in oia. quid felicitas quam nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascēdit. ¶ Erat tercio siue spū. respectu illoz quo rum nullam ex spiritu suo poterat rationē attingere. Ut regina Saba respectu sapientie salomonis. Hec alio modo dicitur defectio spūs/vsitato noie in psalmis ⁊ in canticis. Dic em̄ canit in ꝑsa de sanctis. Dirant ⁊ deficiunt in eum quē ꝑspiciūt Hanc xps notabat cum dixit. Nisi quis abnegauerit semetipm̄ /nō pōt meus esse discipulus. Quia nisi quisq; a semetipo deficiat (exponit Gregorius) ad illū qui supra ipm̄ est nō appropinquat. Hanc aplis captiuationē intellectus in obsequium xpi. Sub hoc tropo dicunt monachi sine volūtate. nec hīe velle vel nollet Vocat aliqñ stupor vel extasis cōsurgēs ex admiratōe vehemēti rei cuius cā penitus ignorat fm Damascenum. ¶ Erat quarta maria sub spū. dum aie sue hoc est portionis inferioris opatōibus intēdebat. ¶ Discipul⁹ Eya vo nō ē mirabilis expositio talis. q̄ pueris etiā possz inculcari ¶ Magister Itaq; sapia est q̄ abscōdita ꝓduxit in lucē. ꝓ quā fit doctrina prudentū facilis dum cōfusa discriminat ⁊ distinguit. dumq; vaga inordinata ⁊ obscura/resoluit ad pauca ꝑspicua. ¶ Discipulus Qua rōne fiunt ista? ¶ Magister. Primirū p logicā. q̄ ideo dr ad oim̄ methodorū principia/viam habēs. ¶ Discipulus Quid agis de logica. quā studiosi nostri tpis vile habēt ministā irridētes eo q̄ oīa referat ad terminos. Nos inquiunt rem inquirimus. ad rem imus q̄d nos de terminis? ¶ Magister Grauissime rīdet talibus olim ꝓceptor nr̄ inclitus. sic fuit et est in plurimis qui se gratis involuūt cura errorum inextricabilibus modis. q̄s sola scit ⁊ pōt logica resoluere. diffiniendo diuidēdo terminoz̄ deniq; cōnotationes cum modis significandi vinaciter exponendo. Necnon sophismatū palogisatōes fantasticas/detegēdo. ¶ Discipulus Sufficeret ergo scire logicā p cognitōe metaphisice totius aut theologie necesse ꝑseruatōe pluri opus. ¶ Magr. Falleris qm̄ logica nō dat cognitionez rārum hmōi. sed expedit iter. modis certis quo venīt ad eas. Docet insup modū explicatōis cōceptum subtilium. circa res ipsas tam diuinas q̄ naturales. tam in cogitatōibus q̄ in affectōibus quē explicare difficillimuz est. imo nec plene possibile/si logica cum grāmatica defuerit. q̄s ad hoc offm̄ /sumi viri metaphisici ⁊ phisici reperūt. Arist. ꝑcipue. ¶ Hanc opinor esse cām erroris hoim̄ deuotōi se dare putātiū sine logica ⁊ metaphisica. sint hoīes. sint femine dū nesciūt quid se ꝓceptis habitos (ꝑsertim affectuales) resoluere ⁊ min⁹ pīne ad extra verbis ꝓuenientibus exponere. vñ seipsos sophisticāt ⁊ alios vel nō instruūt vt decipiūt. exptus cēties ⁊ cēties lo q̄r. Ec

cedium audiunt ꝙ Marie spūs exultauit in deo salutari suo. conantur exulta re sil'r. fantasiantes multa. nunc amādo. nunc timendo. nunc gaudendo. qualia dum fatagunt. assidue fiunt apud eos insolita fantasiaꝝ idola siue simulacra/ que quia nesciunt discernere a veritate reꝝ intelligētia rationis. omnia deputant ad miraculū vl' ad doctrinam deuotiōis excellentē p anagogiam ꝛ mentis excessum. Patuit in thurelupinis ꝛ begbardis ꝛ alijs absq; numero. quoꝝ scripta plurima. maxime circa feminas. quaꝝ est auiditas ptinacior in affectu/ quis in virtute ꝛ cognitiōe q̄ viris longe fragilior. Inde datuꝫ est epitheton hoc feminis maxime senib⁹ veteres sūt sortene vel sortilege. Veniunt in hāc supbiā consequenter. vt viros etiā theologos/ loquēdo scribendoq; docere p̄sumant. Contemnentes illud apli. Mulierē docere non p̄mitto. Ecce q̄ modesta fuit sapiētissima seminarū q̄ nō nisi septies/ ab euāgelistis inuenīē esse locuta. Discipulus Trā si materiam hanc incidēter ꝛ no inutiliter positam. qd de exultatione spūs marie cupio latius inquirere. Nam cum exultatio spūs sit quidam mētis excessus anagogicus qui sit vt crebrius p amorem. Hic si maria canticacanticorum Salomonis agnouit. Et si ꝓprium canticū/ iungebat illorum cōcentui. Aliquidē apte quidē video⁊ mihi hoc petere. dum legunt in hac solennitate felicis assumptōis siue/ talia cātica/ qualia vocasti salutatiōes vel exultatiōnes spūs amantis p amorē tractans illud euangelicum. Cecinimus vobis ꝛ non saltastis. Magister Presupponas multa opter q̄ ibidem posita nouisti. ꝛ quedā ad illa adijciam. Gentio tñ necessariā tuam (o beata beatorum) opinionē quā supplex implore p beatitudinē tuā quam oēs p̄dicāt generatōes. p illam gratie plenitudinem/ quaꝝ inuenisti apud deum. p illam exultationē spūs tui. in deo salutari tuo dicam ꝛ nostro. quia nobis datus est ꝛ nobis natus. Da magnificare in te. p te. et ꝓter te aīam meam dīm. fac exultare spiritum meū /in deo salutari tuo ꝛ suo. Da spūalium gratiam gaudiorum qualis affuit Elizabeth cognate tue. qualis ꝛ infanti exultanti in vtero suo /dum aduenies cum festinatōe p montana/ intrasti domū Zacharie/ ꝛ salutasti elizabeth cum tanta vocis efficacia q̄ repleta mox spūsancto exclamauit voce magna. qꝛ affectu magno. Benedicta tu in mulieribus/ ꝛ bñdictus fructus ventris tui. Qui fructus dedit intelligere cum mirando subiunxit. Et vnde mihi h⁹ vt veniat mater dñi mei ad me Cuius dñi? Plane illi⁹ cui qꝛ credisti beata es qui pficies ea que dicit. Et cui non intacta es qui pficit ea que dicit. Et cui non in grata ꝓtinus cecinisti canticū nouum. cātici canticorū. Magnificat aīa mea dīm meo. p anagogicos in deum excessus. Beatus siquidem vir cuius est auxilium a te ascensiones in corde suo disposuit in valle Clamās exsnia/ cor meum ꝛ caro mea. deus cordis mei ꝛ ps mea deus in eternum. Discipulus Valeat ista deprecatō tua que nos dirigat. me querendo. te rñdēdo. Deministi reor/ altera collocutiōe te spondisse respōsurum. si cantica Salomonis cecinit aliquā beata virgo/ dum spūs animo voluebat canticum ꝓprium/ Ps. rens illud in corde suo. An in exultatiōe spūs sui/ eructauerit cor suū verbū bonum dicēs. Osculet me osculo oris sui. Magister. Ita ꝓrsus existimo. Mirum pleniss̄ime docta erat ab infātia in lege dñi ꝛ prophetis ꝛ psalmis de xp̄o scriptis. Inter q̄ Salomon in exultatōe spūs edidit canticacanticorū tanq̄ epithalamium sponsi ꝛ spōse/ mutuo federatorū p amorē quā maria cōunctionē mō sentiebat vberrus implerā/ dum in ea verbū caro factū est deus hō. qui teste Johanne spōsus est/ hūs spōsam ad cuius pūtiam ꝛ vocē/ ipse Johes amicus spōsi gaudens est. ꝛ exultauit. etiā nunciam ex vtero. Qua in re. deor sursum. atq; cōsidera p anagogiā. per eam quippe canticacanticorū pandunrur aīe se in deū leuanti p fidē spem ꝛ amorē. Videbis hoc ꝛpe q̄ maria dicit exultasse se quadruplicē exultatōis dīam in ꝛta quadruplicē modum spūalis matrimonij aīe denote seu deiformis. cū viro suo deo. vt interim de hoc solo matrimonio fiat ⁊mo vbi deus spōsus est. ꝛ aīa sponsa. Discipulus Placet ista reductō. De ceteris qp

pe. doctores abunde locuti sunt in exposi-
tione canticoꝝ. ¶ Ad gr̃ ¶ Exultāt hac
hora. iohes. elizabeth. ihesus. maria. conspi-
cio cuiusl̃bet mentē vel aiam. q̃ quo nunc
se cōiuncta matrimonialr̃. sed varie. ¶ Da
trimonīū aīe xp̃i cū deo fuit ab instāti sue
creacōis initiatū. ratū ꝛ cōsūmatū. ¶ Illud
aūt aīe marie. nūc erat initiatū. ꝛ ratū non
plūmatū. ¶ Illud aūt iobis erat initiatū sz
nōdūm ratum. q̃n posset culpa saltē venia
lis/copulā offendere cōiugalē. ¶ Illud autē
elizabeth fuerat quidē initiatū. sed nō ita
ratum. quin repudiū posset incidere pro-
pter fornicationē spūalem peccati morta-
lis. Nec eīm ponit̃ in gratie vinculo fuis
se cōfirmata. ¶ Discipulus ¶ Dicis insue
quid intēdis per hoc? ¶ Edissere plenius
et melior oīdere q̃ pacto cōueniat epi-
thalamiū Salomonis beate marie/priui-
legio singulari. cuius in despōsatōne/nul
la fuit par alia. q̃ nec primā nec silem visa ē
duceret cantica cāticoꝝ. Nil ꝓterea dubi-
tandū/quin creberrima libentiq; iocūdi-
tate cantauit ista dum viueret. Et primo
de aia filij. s. xp̃i videamus. Nec itaq; fu-
it absq; vlla dubitatōe pfectior. sed nunq̃
talis/cui ꝓprie conueniret hoc epithalamiū.
Dicitur eīm si memineris hoc epitha la-
miū solū cōuenire aīe p statu vie. dum de
sponsata est solū in fide. spe. ꝛ charitate. po
stulans cū omni desiderio cōplementū in
re ꝛ eternitate. ¶ Discipulus ¶ Memini
id te posuisse in libello de canticoꝝ origi
ne. tercio thomo seu partitōne/principali
bus. Ubi de anagogicis nuptijs/multa nota-
ta sunt. Nunc aīa duerto/nūq̃ fuisse xp̃m
sm̃ mentē seu portionē aīe supiorē nisi be
atum cuius ꝓ inferiori viatoꝝ extiterit. cui
sponso? ¶ Ad gr̃ ¶ Alia duerti ꝓprie tn̄
quale habuerit meritis despōsatio aīe ma
rie dīam. Uidr̃ attēde. ꝛ singulare inueni-
es in qua materimoniū fuit aīt cōfirmatio
nem in patria. semp ratū in via. Uolo di-
cere taliter cōfirmatū ꝙ nec repudiū per
mortalē fornicationē potuit intervenire.
nec offensio quevis ꝓ originalē aut venialē
maculā. sm̃ duplicē in elizabeth ꝛ iohānē
nunc inductā conditionē. ¶ Discipulus.
¶ Eleuatis pie cōsideratōis oculis/intu-
eri videor mariā/sm̃ dicta tua/primā val
de nunc fuisse cubiculo spōsi. nec obstitis-
se ad cōsūmationē mr̃imonij spūalis/pter
velū vel cortinā enigmatis vie/tegēte ubi
culū qō tūc puiū nō erat ingressui. ¶ Da
gister ¶ Cernis acute. nō vides a sūt/ꝙ to
maria desiderio/cōsummationē in gloria
mr̃imonij iam inchoati ꝛ rati ꝓ gratiā cō
firmatā optabūda q̃sierit. nō quidē impu
dentia q̃si meretricia rapiēte virū vltro. sz
verecūdia vxoriali: ꝓ insinuationē/forma-
tam reuerētialis pudicicie verbis/petebat
qō optabat/cōi voto cū spōso. nec eīm te-
pidior erat spōsi ad spōsaz zelus donec in-
troduceret. eam in domū matris sue. ꝛ in
cubiculū genitricis sue. omni deinceps ab-
lato velamine qñ facie ad faciē videre sibi
dabit̃ spōsum ꝛ vnū fieri cū spōso. Itaq;
iam nō duo. sed vnus spūs/fedre ꝓpetuo
nubent. ¶ Hinc sūt ille voces amoris in-
terrupte suspiriis. Hinc allocutōes alter-
ne. Hinc mutue collaudatōes. Hinc cur
sus ꝛ recursus crebri subitiq; spōsi saliētis
tripātis seu tripudiātis. ¶ Audi spōsam
verecūde petentē spōsum. Osculet̃ me os-
culo oris sui. Trahe me post te. Indica mi
hi quē diligit aīa mea vbi pascas. vbi cu-
bas in meridie. Fasciculus murrhe dilect⁹
meus mihi. inter vbera mea cōmorabit̃.
¶ Deinde cū pulcritudinē spōse laudasset
spōsus. spōsaq; de sponso silē fecisset. Con
sidera q̃ apte vel q̃ verecūde/dedit intelli
gi/nil restare nisi secretū ingressum cubicu
li. Lectulus in quit noster floridus. ¶ Et
redeo ad osculū. Amor igneus est. lampa
des eius. lampades ignis arq; flamarum.
Propterea nequit se in se cōtinere/quin as
similationē querat sibi facere. semp inqui-
etus est quousq; pūgat ad intimū rei quā
diligit. Uocat inquā/diuinus Dyonisius
vim amoris esse/quid semp mobile. incessa
bile. calidū. acutū. feruidū supferuidum.
Quid igit̃ estimas/faciet spōsa talibus ad
spōsum succēsa flamis amoris. nisi q̃ inch-
rat intimos amplexus suos. vt in illis re-
frigerīū inueniat tota toti cōiūcta. Expe-
ctat tn̄ puellicia virginalis/tpa bn̄placiti

spōsi.dicęq; statutum p nuptijs anticipare nō audet. ¶Facit interea qđ sibi fas est.petit ad solaciū.petit ad refrigeriū estuātis.ardor⁹ sui/osculū spōsi/castissima suauitate iocundus. ¶Osculet me inquit osculo oris sui. Vidi raptā vidi exultantē extra se spōsam. Ipsa petit osculū nec explicat cuius. ¶Cur ita? Reputat em illud oēs intelligere qđ solū cogitat.qđ vnicuz desiderat.qđ totum cor occupat.sicut illa philocapta de dño. ¶Si tu sustulisti inquit eū dicto mihi ¶Discipulus ¶Edissere rogo.cur nō cōtenta fuerit.osculet me.sed subinfert osculo oris sui? ¶Magr ¶Distinctio vulgata est.7 alijs diligentissime deuotissimeq; deducta/de triplici osculo. ¶Hoc quidē petis. ¶Hoc manus. ¶Hoc oris. ¶Hanc triplicem repies dīam in osculo oris p collatione huius vel illius aīe. ¶Osculum quippe dat aliqn in signum reconciliatiōis. ¶Sic pater euāgelicus videns a longe filiū suū venientē/a regione pditōis 7 egestatis.misericordia motus occurrit 7 cadens super collum eius osculatus est eum. ¶Qnqz vo dat osculū in signū noui muneris seu bn dictōnis.sicut ysaac bndicens filio osculū petijt ab eo. ¶Porro dat osculum ad soluz amoris nō tam indiciū q; exercitium.sicut pius pater 7 pia mater filiū osculat infantulum.sic castissima cōiunx maritū. ¶Competit qlibet osculū si tropologiā attēdis aīe viatrici querēti deum.7 hoc sm triplicem aīe statum. ¶Petit osculū reconciliatōis aīa. peccatorum 7 offense conscia vt sanet ¶Exemplo martini.sanātis osculo leprosuz ¶Petit osculū bndictōis/aīa nō satis opulenta sed egens muneribus. ¶Petit osculuz exercende dilectōis mutue aīa.iam in oībus bene conscia.nihil requirēs.nihil intendens in osculo pter amorē vt ametur 7 amet. ¶Discipulus ¶Nunqd elicere nō vis.sola inter oēs 7 sup oēs aīas viatrices. aīam marie potiā fuisse tali osculo tercio dei sponsi sui.dum viueret? ¶Erat siquidē tota semp mundissima.vunq; egens reconciliatione.erat gloria plena.sup pēs bndicta.nō egens nouis muneribus licet augerē ipsa.cū magis amari 7 amare.dilectoqz suo frui prime iam ad statum patrie p optabat? ¶Magr ¶Recte cōiectura ad singularē nostre beate laudē.verū ad beatificationem alterius cuius suis aīe.fas habes obseruare.quo pacto sine pīsumptōne possit ipsa petere q; peccatrix est osculū spōsi 7 dicere cū modestia. ¶Osculet me osculo oris sui. ¶Que cōsideratio vat aperire tam q; mystica clauis? parabolicas/locutiones canticorū.ad triplicē statū repetum in aīabus. ¶Quorū primus dī incipientiū. Alter pficientiū. Tercius pfectorum. Sed est aliud qđ attendas.in osculis castis 7 licitis ieiu spōsi. Unū corpale fuit. Alind sacramentale. Tercium figurale. ¶Ecce reductis ad beate Marie tpa lunaribus fideicōspicio beatam istam matrē/virgineo fouentē gremio/speciosum forma p filijs hominū puerū Jesum.quē deosculabat crebro.recipiens vicissitudinē osculi.cū amplexu teneritimo a semetipso. O quis michi det te fratrē meū sugentē vbera matris mee.vt inueniā te solum foris.7 deosculer te.7 iam me nemo despiciat. ¶Filij prosis extitisti vir marie iuste ioseph.cui toties concessa sunt oscula blanda pueri iesu. quem gestare manibus.sinu refouere.buccis amplecti.pectus dei capaz tuo pectori stringere cum omnibus puericie gratissime blandimētis totiēs meruisti. O quotiens intuitus oculorū beatorū.tibi sponseqz tue letos affabat honores. O quotiens iocūdissima vox.diuinos vobis spirabat amores. Sic oculos.sic ille manus.sic ora ferebat tanq; vere cum filio hois.filius dei. ¶Ista dum dicis.dum optas.dū miraris.qre nō sacerdotū recogitas cuī rōne cuius tibi fas est qtidie filio dei 7 hominis/oscula dare.ipm cernere.ipm gestare.complectere.pectus pectori applicare.manibus.7 q; necipsi ioseph cōcessum est. Potes sacre liter ipm māducare.qui est panis vite eterne.qui dat vitā mūdo.qui mutabit te in se vt sis ipse in eo 7 ipse in te.vt dices cū apō Viuo iam nō ego.viuit aūt in me xp̄us. ¶Discipulus ¶O ego noui quid loqris sed hoc ad pfusionē miseri peccatoris. qui et sumit xp̄m 7 sacrīm osculat 7 fruit osculato p sacramētale vnionē. ¶Te mihi quātum vereor illud improperiū frequenter impingi posse mihi qđ iude nequissimo/benigno intulit agno. ¶Juda osculo filiū

hoīs fradis? ¶ Dñe ¶ Prohibeat a ser
uis suis hoc impiū operū de⁹. facies vt di
gnitatē oscli sacralis/sp attendāt eminēti
ciā abatōe. Nec enī q māducasset pticu
lam carnis xpi. vtputa genā vel auriculā.
manssisset in xpō. xps in eo. Sicut nūc fit
dum talis adest nobis velat⁹. vere deus
absōdit⁹. tot⁹ māducās. māducās nos
totos. Felix aīa sacerdotū. felix ceterorū
xpianorū/q post esum potū inebriātis le
tificātis. profortātis pōdarissimi hui⁹ sacri
huius bñdicti fructus virginei pt exsnia
dicere. Sub vmbra illius quē desiderabaz
sedi. p ocīū pteplatiue quietis. Et fructus
illius. sit in accipientū vmbra ministrat⁹.
dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in
cellā vinariā. ordinauit īme charitatē. vt ni
hil plus amarē. nihil plus desiderarez/q̄
summe amabilē. totū desiderabilē. fulci
te me floribus scīāz affectionū. stipate me
malis ordinatarū affectionū seu meditati
onū quibus abūdat ortus vr̄. O filie ir'm
q est celestis libera/mater nr̄a. O beatifica
te aīe. qz amore langueo. qz vulnerata suz
charitate. Et hinc est iste pallor meus/hic
ista nigredo qz insticie sol pbussit me. vul
nerauit me. decolorauit me. feruide dile
ctionis amore seu ardore. Angeli q̄z cōci
ues vr̄i. custodes anitatis ir'm amici spō
si. filij matris mee. q̄ est gratuita bonitas
diuinitatis puguerūt ꝯ me. sed pugna fe
licissima q carnalia desideria trucidat. po
fuerūt me custodē in vineis sanctarū opa
tionū. Vineā q̄z meā nō ego tam custodi
li q̄ ipsi de mādato sponsi. ¶ Hec inquā
verba inter suspiria cudit spōsa. vtputa to
ta sobrie ebria tota feliciter charitate vul
nerata. quā cadētē. spasmatā/zelotes spō
sus. inter brachia suscepit sua. leuat caput
lenta. a leuādo dicta. Hec sponsa/q̄ uiso
bue temulēta/ad pīciam spōsi respirat. a
suspirabūda trahit de imo pectoris vo cē.
Leua ei⁹ sub capite meo. et dextera illi⁹ aple
tabit me. ¶ Biscipul⁹. Iā sifte obsecro. vi
des ne. q̄ te pthibit est⁹ cū sermo tu⁹ erat de
osculo. Dic si qd hēas ampli⁹ qd̄ afferas.
¶ Dñe ¶ Plane mīrū. tā i bonis bonū q̄
i mal malū. Ue ve carni. et sāguini. Quis
offerre sīmo pudic⁹ auderet? Quid ei neq
us q̄ qd̄ excogitauit cāro. et sanguis? ¶ Bi
scipulus ¶ Ne pcoz adamatoria cantica
admisce vel satiram. et tragrediam/morda
ces vel comediā lubricā vel sordentes eglo
gas. sola nobis anagogia/diuinos cantet
amores. ¶ Magister. Dones. pbe. qui
conuiuio vetas induci nuptiali funereas
tubas tracheree. atq̄ sulphureas amoris
infausti tedas incendi phoreas. ¶ Sed
quid tangis de oscula figurali dum vl̄ A
crucem. vel imagines. aut reliquias san
ctorum sanctarumq̄/quispiam osculatur.
¶ Biscipulus ¶ Puto. post passionē filij
beata mater eius crucem crebro fuerit am
plexata. omniaq̄ loca vbi steterant sacri pe
des eius/sedula deosculatōe coluerit. Sed
neq̄ fuerat expers sacramentalis oscli. de
quo locutus est sicut nec exēplar illud du
plex penitentie. maria Magdalena et egy
ptiaca. q̄uis p̄unus intrauerūt thalamū
sponsi/sublato velamine. nec glorioſus oy
onisius/in morte carere voluerunt. Ve
ro quid sit os dei sponsi et quid osculum
subtilius ediſſere si potes/cum sit in corpo
rea diuinitas? ¶ Dñe ¶ Vocas iterū
ad distinctionē oris et oscli trimembrem.
Os habemus dei patris. os filij. osculuz
vtriusq̄ qd̄ est spūssanctus. Os suū aperu
it. xps habēs labia distillantia mirrhā pī
mam mortificatiuā viciorū. cuius tot sūt
oscula/q̄t verba. Ipse sil'r cum patre et spū
sancto/aperuit ora pphetarum. Aperuit
os p̄dicatoz et doctorū qui sapiam erucēt
porrigentē oscula volētibus. Dicunt aūt
p̄dicatores os dei/ideo qz sepant p̄ciosa a
vili. ¶ Biscipulus. Junge duplex hoc
osculū vltimū ipsis tropologie vel allego
rie adolescentulis. satis em̄ patent et sobri
os edificant. et in primo consiste. ¶ Dñe
Deus sicut est vnus et vnomius p essen
tiam et pprietatē/sic est p anagogiā symbo
licā/oinomius. Ita vnus est multiplexq̄.
Scīes itaq̄ deus nos ptulos et balbos vo
lnit instar nutricis frāgere verba sua. quī
bus ipse nobiscū et nos secū/intelligibiliē
vt rinq̄ loqueremur. Concessit igit̄ locuti
ones transsumptiuas a rerū cognitarū sil'i
tu dinib⁹ assūptas. tā abūdāt vt nihil ine
niat qd̄ nō valet ad ip̄m trahi nolandū qd̄
loquendi gen⁹ appellauit oyonisi⁹ symboli

cum. de q̄ ꝛ scripsisse notat libiū. sed ad latinos nō puenit. ¶ Hoc typo loq̄ndi. deus p̄ habet os ex q̄ filius eius increata sapia ꝓdijsse se gloriat. ¶ Ego inq̄t ex ore altissimi ꝓdij. primogenita añ oēm creaturam ¶ Habet ꝛ veterū. ¶ Ego inq̄t ex vtero añ lucifer genui te. ¶ Pater itaq̄ diligit filiū suū. et filius genitus mutuū repēdit amorē. q̄ vicissitudo dilectōnis/cur nō deoscultatio noiabat. ¶ Ex q̄ spiratio cōis amoris emanat ꝛ flagrescit. q̄ spiratio q̄ nectit q̄dammō p̄is os ad os filij. dici pōt oscul̄ vtriusq̄. ¶ Sponsa ergo. dum q̄rit oscul̄ spōsi ꝓ q̄le sit illud oscul̄. q̄ spūs est oris vtriusq̄ p̄is ꝛ filij. ¶ Discipulus ¶ Sed q̄ vel q̄lia sunt labia spōse. ¶ Magister ¶ Illa nimirū sunt due vires p̄cipue mētis. ¶ Vis intellectiua. ꝛ vis ei cōrūdens affectiua. seu volitiua vel appetitiua. q̄s dū spūssanctus. oscul̄ p̄is ꝛ filij/inspirando cōnectit. ꝛ oscul̄at illabēdo /fit mens tota deiformis ꝛ cōformis beatissime trinitati. fit trinitatis nobile triduiū. ¶ Itaq̄ fit ei⁹ memoria fecūda parēs verbi cum acies intelligetie ꝓuertit̄ sup ipsam. ex qua sit' conuersione/spirat amor cōis vnius ꝛ eiusdē volūtatis. ¶ Hec est spēs ꝛ imago pulcerrima. ꝛ cōformata ꝛ assimilata diuine trinitati q̄ ꝓ gratiā est id ipm̄ qđ deus ꝓ naturam. ¶ Exultabat ad hanc assimilationē pingere spūs marie/suspirās ꝛ estuans assidue desiderio spōsi sui ¶ Osculet̄ me osculo oris sui. ¶ Quid queris o beata ꝛ quid oscul̄ spōsi petis o bñdicta ꝛ quid est illud oscul̄ nisi spūssanctus ꝛ qui vtriq̄ supuenit in te. q̄ñ virtus altissimi obūbrauit tibi. imo iam p̄erat. nec postmodū recessit a te. q̄ dñs sp tecū. ¶ Sed quid affectas o pulcerrima mulierū ꝛ Sentio quid requiris. ꝛ si dissimulare videaris verecūdia vaginali ¶ Thalamo spōsi prima es. gaudēs osculo oris. ¶ Sed ꝛ leua eius sepe sub capite tuo. ¶ Et inter ubera tua cōmorat̄. te amplexans. te osculans quid tibi vis ampli⁹. ¶ Certe nondū subintroisti secreta cubiculi silentia. vbi federe ꝓpetuo/mirimoniū cōsummet̄. ¶ Inquieta es donec introducat te/ꝛ tu illū/in domū matris tue ꝛ in cubiculū genitricis tue. ¶ Et q̄ ista mater tua ꝛ nisi diuinitas suauitatis oīm creatrix ꝛ gubernatrix. ¶ Et q̄ domus ei⁹. q̄ altera si nō ēnitas amplissima ꝛ q̄ nō deniq̄ cubiculū nisi sinus altissimi⁹ dei p̄is. in q̄ sponsus eius q̄escit ꝓhenni felicitate. ¶ Hoc cubiculum intrare. in hoc q̄escere. delectari. fecundariq̄ desiderabūda suspirās. pensabas q̄ sit istud. ¶ Exultabūt sancti in gl̄ia letabūt in cubilib⁹ suis. ¶ fallor. si nō hec ipsa q̄ dixim⁹ exp̄ssisti/spōsum inueniēs ꝛ dicens ¶ Tenui eū nec dimittā. donec introducam illū in domū matris mee ꝛ in cubiculū genitricis mee. ¶ Ecce nūc o beata qđ sperasti tenes. quē desiderasti possides. quē credidisti vides. quē dilexisti/tota ꝓlectis ipsoq̄ securа frueris in eternū. ¶ Discipulus ¶ Quid sibi vult spōsus iste sūs q̄ vnam suā vnice dilectā matrē dimittit introducę secū in cubiculū felicitat̄ ētne: q̄ñ latronē de cruce/ꝓtin⁹ in hoc cubiculo collocauit. ¶ Audiēte matre ꝛ incōsolabiliter angūtiante. pertransierat em̄ gladi⁹ aiam ei⁹. ¶ Amen dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. ¶ O misericordissime iesu. ¶ Et vbi erat mr̄ tua/nisi in dolore ꝓtinuo remanēs in hoc nequā seculo. sepata etiā a corpe tuo qđ inclusū iacebat in sepulcro. ¶ O vere terribilis in ꝓsilis deus sup filios hoim. ¶ O certe verissimū q̄ erūt nouissimi ꝑmi. ¶ Quis hoc estimasset/quis credidisset ꝛ q̄s sperasset ꝛ assumit̄ ad gl̄iā cubiculuz latroni saīa. ꝛ aīa mr̄is relinq̄t ad lamētū. ¶ Cui ꝛ ō go tpe post/ꝓ ingressus ad idē spōsi cubiculū. ¶ Potuit iudicijs sibi facere gl̄ificat⁹ ipse latro. si nō fecisset eā charitas vnū cor ꝛ vnā aīam cū eo. ¶ Hec charitas vnū cor ꝛ vnā aīam cū eo. ¶ Hec charitas q̄res q̄ dei sūt hīc vitā insit eadē charitas q̄res q̄ dei sūt hīc vitā in patientia. ¶ Ꝑē electos dei. ꝓ se ꝛ ex se docens dos de mysterijs vere fidei. ¶ Et q̄ desideriū q̄to ꝓ incolat⁹ hui⁹ plōgationē plus ꝛ plus adaucti ē/ tanto hz in adeptōne sup oēs pl⁹ gaudiū. ¶ Adgr̄ ¶ Cōcernit hec rnsio tua/plōgatione hui⁹ miserie/in ista amoro sissima ꝓ annos multos q̄ ꝓ oscul̄ pedū ꝑmū mūdata. post heremicola diu fuit. ¶ Hic discipul⁹ ille qđ diligebat ihs vsq̄ ad senectā vixit ꝛ senuit. ¶ Tangit ignit⁹ martyr. ¶ Ignati⁹ scribēs beate vgini/cām sup̄stitis vite sue vt ceteros ex se ꝛ ꝑ se/et in se ꝓfortaret. ¶ Cui etiā brā vgo rescripsit vt exultaret ī deo salutari. ¶ Porro q̄s te dominā o Luca medice charissime/p̄mas etiā

gelij tui ptes/nisi solū talium conscia virgo prudentissima./cui te familiarē concilia rat castitas.qz nec vxorē nec plez habuisse narraris. ℙer te/ℙcursoris annūciatio.cōceptio.exultatio.natiuitas.circūcisio cum nois impositōe nobis patent. ℙer te canti cum ℨacharie. ℙer te totius incarnatōis ℟pi mysteria.nobis tradita sunt. ℙer te cā tica canticoz̄ ¶Marie/et illud ℣y et ℵalio nisi maria reuelante. ¶Discipul⁹ ¶Ardet animus multa querere super enymeratis euangelij materijs. ℵs oēs cōseruabat maria. conferens in corde suo ac pinde magnificans dn̄m ℨexultans in deo salutari suo. Sed cepto curramus itinere.post odorē vngentoz̄ tuoz̄/quē spirant amoris cantica.de quibus post oscu lum subdit.Quia meliora sunt vbera tua vino.fragrātia vnguētis optimis. Hic qd sponsa singularis sibi volebat.tanq̄ oscu li cām subdens.qz meliora sunt vbera spō si sup vinū. Que sūt hec vbera? ¶℔dgr̄ ¶Si dixero q̄ vbera sunt amor vel amores.nihil errauero/qm̄ oia sortiē amor vo cabula/instar dei.qz deꝰ charitas est amor est os.osculū ipse vbera. ipse vnguentum fragrans.ipse oleuz effusum.ipse nardus. ipse fasciculus mirrhe.ipse ecꝛtatis dei.ipse botrus cypri.ipse lecꝛtulus.ipse flos cāpi ℨ lilium conualiū. Quid moꝛoz p singula. Ipse p denoiationem pticipatā.vnoia in omnibus.cuius natura si pfecte cognoscerē cessaret linguarū necessitas. Ip se sibi totus ℨ vnus sufficiens lingua esset sufficiens oculus/sufficiēs auris ℨ naris.ℨ gustus.ℨ tactus.immo vo nullū esset per essentialē ꝓprietatē.sed p eminentiam singulare. ¶Discipulus ¶Cur ista ꝑmittas? ¶℔dgr̄ ¶Plane ne ꝑtoleris amoris cantica exponēdo posse finiri.qui certe infinitus est.cuius q̄titatem (nō molis.sed pfectōis) accipientibus/ semp est aliquid vltra recipe. Non expectaueris ergo.totā Salomonis canticoz̄ ℨ marie seriē posse nos decurrere.qui nec duos vsiculos vtriusq̄ cantici.immo nec ꝓmū versum satis attingere penetrareq̄ valemus. ¶Discipulus ¶Et si de deo nil pfectum possumus eloqui/copemur tñ more puerorum/ nos balbutiendo solari. ¶Dic aliq̄d idcirco de vberibus sponsi ℨ sponse de quibus addit tercium osculum. qz meliora sunt vbera tua vino fragrantia vnguentis optimis. Et qz vinum est sermo dei ℨm aplm pōt tñ cum quolibet ℨ ad quēlibet loqui. Propterea si reliquas cāticoz̄ priculas q̄nq̄ cōmiscueris/nō erit ingratum plixioris tractatus tollens fastidium. ¶℔dgr̄.

¶Dicit hoc loco mgr̄ Nicolaus de lyra postillatoꝛ ad lr̄am.q̄ fundamentū est allegorie tropologie necnon et anagogie. Dicit inquam ꝓnomie isto vbera/iudeos habere amores ob equiuocationē nois hebrei ad amores ℨ vbera. Hieronymus vbera secutus est hebreus amores. ¶Discipulus ¶Transi.inuenies tale positum mille locis in biblia. Pro quo sedādo scripsit olim volumen egregiū ꝓceptoꝛ noster P. Cardinalis Cameracen. cuius sniam alio loco dum inquirā/pandes spero. ¶℔dgr̄ ¶Pandaz.ni nihil hic cālūniabile vl aduersū repies.si modos loquēdi typicos seu figuratiuos/attēderis. quibus res cōtenta significat ꝑ continentē ℨ econtra. Continent autem vbera cum pectore cor ipm̄ qō sedes amoris ē radicalis. Laudās igit vbera laudat amores/q̄ meliores sint vino fragrantes vnguentis optimis. Video illico q̄ non surrexit incongruitas si sponso dent vbera q̄ cor hnt cōpletum et efluās amoribꝰ. Siue dicat q̄ meliora sūt vbera tua siue meliores sūt amores. Anagogia' ꝑbat veruntq̄ verū sciens q̄ amor diuinus nescit sexū apud quē nō est masculus neq̄ femina q̄uis dicat sponsus ℨ sponsa. ¶Discipulus ¶Hoc obseruandū arbitroꝛ ꝓ deuotis ne se carnalibꝰ inuoluāt simulacris. Video pinde q̄ nec lac vberum nec vinū nec vnguentū sit aliq̄ corporale. Nihilominus cām transūptōnis ℨ cōpatiōis lz inqrere. cur vbera vino sint meliora cum sponsus duxerit sponsam in cellam vinariam? ¶Cur rursus inuitans clamauerit postē dixisset. Bibi vinū meum cum lacte meo. Comedite amici ℨ inebriamini charissimi. ¶℔dgr̄. ¶Bibit itaq̄ vinum spōsi/spōsa viatrix. sed p vbera spōsi transfusum ℨ lac factū. Illoquin debile nunc cerebrū spōse, vini puri virtu-

te turbaret. Exemplū dāt nobis nutrices q̄ parvulis infantibus si sagaces sunt vini puritatē nō ministrāt. sed qō in suū lac cōuersum est. Sunt em̄ hac rōe nutricis vbera meliora vino. nō secus in vberibus spōsi. qui ꝓpter spōsam/in incarnatiōe lactēs factus est. Conati sunt phi sugere vinum sapie de vberibus prime cāe/dum inuisibilia dei p ea q̄ facta sunt cognouerūt. sempiternā q̄z virtutē eius z diuinitatē. Concalcauerunt z euacuauerūt z inflati sunt vino multo. de calice aureo babylonis. z inebriāti/dati sunt in reprobum sensuz. z obscuratū est insipiens cor eorum. Rōnem dicit ap̄ls. qr cum cognouissent deum/nō sicut deū glorificauerūt. neq̄z grās egerūt. Habes vinuz sine lacte quo plane lac melius est. p̄sertim conditū ex vino vl factū cuius potus inebriat. sed sobrie sine luxuria. Accipe signū ebrietatis note simul z cām in pbis. qui veritatis studio tam vehemēt intenti/nihil de amādo deū toto corde. tota aīa. z tota mēte. fortitudine/scrutati sūt. Quid mirādū si defecerūt scrutātes scrutinio. si p errozis p̄cipicia cespitātes impegerunt/potati vino mixto veneno oīm viciorū. nec qualiūcunq̄z sed nephandoruz qualia notauit ap̄ls. Quis nō oia q̄ in occulto fiunt ab eis inquit turpe est dicere. Et cum qua fiunt nisi cū illa meretrice q̄ apud salomonē allicit dicēs. Veni inebriemur vberibus. ¶ Discipulus Fugiam9 ocius hos verborū fetores qui de vberib9 et amoribus loquimur/fragrātibus optimis odoribus. ¶ Magr̄ Audiamus potius aure pietatis z fidei/matrē virginē et filiā magnificantē dōm z exultantē in deo salutari suo. Cuius nomen est oleū effusū q̄ sanat incipiētes. pascit ꝓficiētes. delectat ꝓmantes. ¶ Discipulus Verū si ꝓperat intentio querere de tercio versiculo. cur maria/oleū sue magnificatōis z exultatōis ꝓtinus intulerit. Quia respexit inquit humilitatē ancille sue. Nihilominus exponi prius opto doctrinali/q̄d ꝓprie sit magnificare deū. z q̄t modis fieri repiat? ¶ Magr̄ Pertinēs est inquisitio talis. Igit accipe q̄ magnificare dōm nihil aliud est/q̄ magnuz significare. Non eū facimus deū aliter magnū. Sunt aūt modi significandi magnitudinē dei/sine numero. in genere duo. Vnus interior in aīa cognoscēte z diligēte deum. Veri fide spe z charitate magnificat in aīa deus qm̄ magnus ab ea z in ea significat. Modus alter est exterior tā multiplex q̄ varia. sunt signa q̄ repr̄entare p̄sit ab extra magnitudinem dei. Quid e em̄ significare nisi aliq̄d intellectui repr̄entare. Sit hoc p voces. sit p colores vel spēs colorū. sit p obiecta q̄rum libet sensuū. sit p enigmata figurarum in scripturis sanctis. sit p reuelatōes mysteriorū. Concluſit idcirco cantici suū virgo beata sub attestatiōe diuinarū locutionū q̄s fecat dn̄s ad p̄res nr̄os Abrahā z semini eius in secula. Conseruabat oia verba hec cōferens in corde suo nūc Esaie ꝓphetiam de virgine paritura. Nūc Hieremie vaticiniū q̄ mulier circūdabit virū. Nūc hebdomodas danielis. Hunc portā claussam Ezechielis cū tēplo toto. ¶ Discipulus Descripsisti q̄d e magnificare dōm. qm̄ est significare dōm esse magnū vniuersaliter ꝓfectum. Scio/qm̄ significare fīm grāmaticos est aliq̄d intellectui repr̄entare. qui tractāt de modis significādi. sup quibus Centilogiū cōposuisti. Sūt insup varij modi (sicut notas) magnificādi dn̄i. scilicet bn̄dicere sctificare. glificare. p̄dicare. exaltare. cōfiteri dn̄o. laudare. z ita de silibus quorū cantica memorant. Inquiramus igit de singulis. Dic quid est dōm bn̄dicere? ¶ Magr̄ Hoc e significare dn̄m e bonorū datorē. factorē vel donatorē. q̄ suū dicere facere est dixit z facta sunt. Ita dicere significat verbū bn̄dictionis illi fieri vel dirigi. vt ibi. Sancti tui bn̄dicant te. ¶ Discipulus Dic q̄d sit sanctificare nomen dn̄i? ¶ Magr̄ Hoc est significare dn̄m in sanctitate z mūdicia ꝓfectū. Quid aūt sit sanctitas dn̄i z noticia z mūdicia/habes alibi. ¶ Discipulus Dic quid est exultare in deo salutari nr̄o. ¶ Magister Hoc est significare deū esse saluatorem fīm z salutare vel saluationez nō ꝙlicūq̄ signo/sed mō leticie/exterius se ꝓdentis z q̄si se nō capet vlterius saliēs. ¶ Discipulus Dic quid est cōfiteri dn̄o? ¶ Magr̄. Hoc est significare certo signo/ip̄m esse

dñm. Et hoc multipl'r. vel qñ bonus. vl' qñ in eternū mīscōia eius. vel qñ laudabilis nimis ⁊ magnitudinis eius nō est finis. vel qñ peccata dimittit ⁊ pstabilis est sup malicia. aut ex reliqs pfectōibus suis.

¶ Discipulus ¶ Dic qd ē sacrificare dño.

¶ Ad gr̄ ¶ Hoc ē significare certis signis adhibit' q̄ ille cui sacrificat'/ vel ī c⁹ honorē pncipal'r offert' sacrificiū sup̄m⁹ ē dñs/ plenariā hīs ptātē vite ⁊ mort'/ sup nos sic ī aīali sacrificato l'occiso.

¶ Discipul⁹ Dic quid est gr̄as agere deo.

¶ Ad gr̄ ¶ Hoc est significare bona recepta ab eo pure gratis nō meritis nr̄is. Modi aūt significandi sunt varij. p varietate eorū q̄ recipiunt ad significandū corde voce corpe ⁊ opere.

¶ Discipulus ¶ Dic qd est adorare dñm vel colere cultu latrie.

¶ Ad gr̄ ¶ Hoc ē significare sup̄mā in omnibus sua dñatione m atq; maiestatē. ⁊ hoc modis variis interius in aīa. vl' exterius in corpe aut alijs rebus exhibitis.

¶ Discipulus Quid est iubilare deo.

¶ Ad gr̄ ¶ Hoc est significare magnitudine eius in bonitate ⁊ bñdictionibus. mō gaudij cuiusdā ineffabilis. vt aliq̄n planctu manuū. aliq̄n vultus alacritate. aliq̄n vult⁹ dilatatōe. q̄ dī letitia ḡsi laticia. aliq̄n voluptate q̄ dī a volubilitate circa rem dilectā. Nonnūq̄ a delectatōe q̄ dī quasi lactatio. Aliq̄a iocunditate que dī a ioco. Sepius ab alacritate. que dīum habet liberū ⁊ expeditū vsum cor poris vel membrorū vel sensuū ⁊ maxime cordis/ ad significādū letitiā.

¶ Discipulus Quid est deū laudare in sanctis suis.

¶ Ad gr̄ ¶ Hoc est significare ipsum esse cām sue sanctitatis. Sicut deū laudare in creaturis suis ē significare q̄ ipse eas gubernat/ fecit ⁊ regit eas/ pure grat'/ ⁊ magnificis modis.

¶ Discipul⁹ Quid ē aliq̄ creaturas q̄ bñdicāt deū/ q̄ collaudent/ q̄ adorent/ q̄ pdicēt/ q̄ letent̄ in eo cum suis acclamatiōibus.

¶ Ad gr̄ ¶ Totū est hoc significare p placētiā quā hem⁹ in bñficijs omnibus/ q̄ creaturis collata sunt. ⁊ hoc varijs modis significandi p varietate alloquendi. sicut solemus exhortari q̄ psalmos dicētes laudate dñm in tympano ⁊ choro laudate eum in cordis ⁊ organo. cum alijs talibus instrumentis omnibus. hoc aūt est significare cōplacentiam ⁊ exultationē atq; leticiā quam habemus in recognitiōe bñficiorū dei/ talibus modis repsentandi. Quēadmodum dare gloriā deo honorē ⁊ virtutē ⁊ silla oīa pfectionē importantia nō est aliud q̄ significare talia supemineter esse in deo vel a deo pcedere. Et hoc tot modis significādi q̄t modi sunt repsentandi corde voce corpe ⁊ ope.

¶ Discipulus ¶ Dic dīam inter magnificationē dei/ quā faciunt irrōnales creature. ⁊ magnificationez rōnalis aīe de q̄ dicit' in hoc cantico. Magnificat aīa mea dñm.

¶ Ad gr̄ ¶ Magnificatio creaturarum/ mensurat' ⁊ accipit' a participatione diuine magnitudinis/ cuius oēs sūt participes suo modo. Sed irrationalis natura tantūmodo repsentat artem creatoris. Et ideo dicit' transumptiue sapientia vel ars eius. Rationalis vo creatura/ nō solū obiectiue vel vt vestigium. sed etiam subiectiue ⁊ formaliter pceptiue/ significat dominī magnitudinem intelligit ⁊ pdicat. Assumit in sup creaturas alias imo ⁊ seipsam quasi materiam significatōis/ diuine maiestatis. denicq; in omnibus sicut in fistulis organorū certificatōnis/ spū sancto flante decantat.

¶ Discipulus ¶ Bonum est nos hic esse. Sed vocat sequens versiculus de humilitate marie. Jam vo tardior hora differre suadet ad matutinum diei sequentis. Nos interim pr̄ijs intēdamus officijs.

¶ Explicit scūs tractatus.

¶ Sequitur tractatus tercius dragmaticus in cantico Marie de respectōe humilitatis sue p notulas, cxx.

¶ Notula prima

Quia respexit humilitatem ancille sue.

¶ Discipulus. ¶ Hic sumus/ hic protinus absolnēda est questio altera die proposita sed dilata. Cur beata mater/ causam magnificationis domini cum exultatōne spiritus in deo salutari suo/ cecinit esse respectionē humilitatis sue a dño. Exultavit inquit spūs meus in deo salutari meo. Et tāq̄ rō que

reret ab ea mox subiungit. qz respexit humilitatē ancille sue. ¶ Dñs. ¶ Boctā fortuas questionē cui nequit pfecte vari rō si tue rñsio/nisi respectus dñi cā prius pscrutet. q nō nisi amor inueniē. ¶ Discipulus ¶ Consentio. Fiat hoc prius notū. sitr et qđ est obiectū sui. ¶ Dñs. ¶ Oculus vulneras spōsam. oculus est amoris q nullus acutior. nullus penetrabilior. nullꝰ ad intimi cordis vulnerationē efficatior dici pt vulneratti cor meū ait sponsa/in vno oculorū tuorū. Nō aliē ē de oculo spōsi respectu spōse. Quia respectus amorosus sponsi sauciat sponsam/vt exclamet vulnerata charitate. ego sum. vl amore lāgueo. Hoc est pcipuū in spōsa vel in spōso membrum. Cū sponsus. cū laudaret sponse pulcritudinē dicit. Quā pulcra es amica mea q pulcra. Addit subiunxit. Oculi tui colūbarū Et quid p colūbā intelligis. si nō amorez simplicē. In colūba em̄/spūssanctus cui appropriatur amor. sepius apparuit. Hic postmodū spōsa insinuās filiabus hirm pulcritudinē dilecti sui. cōpationē posuit eandē dicēs. Oculi eius sicut colūbe/desup riuulos aquarū q lacte sunt lote z residente sup fluenta plenissima. Hinc est illa duorū mutua postulatio. videri. s. z videre. Audiamus modū. Bene dilecta nup cōsopita inter brachia spōsi/qui adiurauerat filias irm p capreas ceruosq cāpoz eo q sunt aīalia satis alacria mūdaq/z solitudinis amica/pspicaciq oculoz. Adiurauerat inquā. ne suscitaret neq; euigilaret dilectā. donec ipsa vellet. Tunc vel ut elapsus ad horā dilectus/regredit/ardens videre spōsaz z alloqui qđ latere nō potuit spōsam. cuius p amorē cor vigilat. Exilit igit z dicit. Vox dilecti mei ecce. Hec est vox amici mei. Conueisis cōfestim oculis exclamat. Ecce ipse venit. saliēs in mōtibꝰ et transiliens colles. Et cur obsecro salit z transilit/nisi zelo spōse vidēde totus rapit qz tripudiat ad sititudinē capree. hinuliq ceruoz. Lasciuies alacris z iocūdus. Nihilominus tanq zelotipus explorator. et verecūdus amator. nō irrūpit cubiculum spōse. sed stat post parietē respiciēs p fenestrā. pspiciēs p cancellos. Benigq blandiē picēs. Surge apera amica mea. columba mea. formosa mea z veni. Sequit postea ni tēpis gratā descriptionē. q nouā signat gratiarū infusionez. aduersitate depulsa. Ostēde mihi faciē tuā. Sonet vox tua in auribus meis. Vox em̄ tua dulcis z facies tua decora. ¶ Discipulus ¶ Perspicuū feeisti desiderium qđ hñt in canticis spōsus et spōsa se videdi. qm̄ visio nūcius est pcipuus amoris cordialis. Ubi est amor. ibi est oculus. Nihil amore amabilius. Bacho tibi dicit Seneca poculū amatoriū sine herb absq veneficijs. Si vis amari. ama. Hoc in amatoribus etiā fetidissimus locꝰ hz. q to efficatius in pulcerrimis. ¶ Dñs. ¶ Hic respectꝰ dei Maria humiliter Intrarit ad amorē suū. vt tota nedū gauderet. sed p amoris magnitudie. spūaliter exultaret. i. extra se saltaret in dilectū. Hic etiā respectus corpalis in infantulo Jesus solabat oēs illius pegrinatōis laboriosissime. dolores z angustias. Sic in puericia/sic in adolescētia. donec in cruce vidit et tē sum. q visa est semel ab eodez. vñ pertransiit gladiꝰ acerbissime passionis amorosissimū cor vtriusq. Pensēt amicorum cordia. q to intolerabiliter anxius fuit/hic respectus q dici neq verbis. neq scriptis inseri. ¶ Discipulus ¶ Superest vo declarandū qđ vel q le sit amoris subiectū. ¶ Dñs. ¶ Videor mihi fas dicere. q pulcritudo vel pulcrū. Nihil em̄ amat sub rōne turpitudinis et nis. sed tm̄ sub rōne pulcritudinis et pulcri vel speciosi. vl formosi. Hinc dicit est de sapia. q pulcritudine illius admirabit oculus. ¶ Discipulus ¶ Nunqđ diuersa vel aduersa est positio tam phis q theologis ponentibus bonū esse qđ oia appetunt. z ita rō boni vel appetibilis/eamoris obiectū/ ¶ Dñs. ¶ Multe sūt rōnes appetibilitatis/q in vna cōueniūt pulcritudinis. sicut z boni z finis z cōuenientis vel pfecti vel beatitudinis rōne. ¶ Discipulus ¶ Expone p̄ñr q est rō pulcritudinis vel pulcri. ¶ Dñs. ¶ Pulcritudo fm Aug. est equalitas numerosa. ¶ Discipulus ¶ Est igit pulcritudo in sola q̄titate cum numerus sit spēs q̄titatis. ¶ Dñs. ¶ Accipit hec equalitas. nedū exrōne motis corpalis sed pfectōis spūalis. Sitr numerus non p q̄titate discreta realiter. sed

formaliter ꝑm aliquos. Sed vel ꝓbabilius ꝑm alios solius rōnis. qlis in deo ꝑsonis̄q diuinis inueniē. qz alia rōne z idea/ cō dicus est hō. alia equus ꝑm Aug. et hō ꝑm modū intelligēdi diuinā essentiā/ ꝓ relationez ad creaturas. siue sit iste modus intelligēdi in intellectu diuino. siue sit solum in intellectu angelico. ¶ Discipulus. Sufficit hec tetigisse de diuina pulcritudine. ꝓ verificatōe diffinitiōis illius. q pulcritudo est eqlitas numerosa. Nūc ad ꝑpria pulcritudines sponsi z sponse qles ponit Salomon in canticis. sit aptum faciens de differētijs taliū nominū. pulcrū. formosum. suaue. speciosum. decoꝝ. Rursus de noibus sponse q est amica/ soror/ colūba/ immaculata. tota pulcra. z ita ꝑ ordinē per singula membra discurre tam sponsi q̄ sponse. ¶ Adgr̄ Rem exigis q̄ sua plānitate facilitū vltra breuitate poterit obscuritatē afferre: nisi fortassis inuenirē cōpendium. ¶ Discipulus Placet inuenias. ¶ Adgr̄ Ecce tot ꝑ manibus habēt expositōes doctorū tot sitūitudinū hic positarū magistrales. tot demū quadruplicis sensus scripturarū adaptatōes: ad diuersa spiritalia genera nuptiarū. Supponamus hec nobis. z pauculas de pulcritudine sponsi z sponse. z dei z aīe sitūitudines ꝑ positas/ elucidare curemus. Dicētes in primis. q formositas z speciositas. et pulcritudo. et decor. frequēter accipiunt synonime. Nichilominus pulcritudo vltra formositatē dicere videt quandā coloris suauitatem: cuius defectus non tollit formam. Nigra sum inquit sponsa. sed formosa. Decor aūt refert ad modū z decentiā gestus z ornatus cum quadā iocunditate. leticia vel alacritate vultus/ totiusq̄ corporis gestus. Portio speciositas oīa sitūa dicit/ vt ibi. Speciosus forma ꝑ filijs hoim. Et illud. Speciosus ꝑpter imagine/ cui⁹ possem⁹ ꝑma lineamēta cōsiderare. q numerosa sit sub eqli ꝓportione formata/ z formositas inde resultat. Consideremus scō o colores supinductos accōmode singulis lineamētis/ vñ reddit pulcrior forma. Consideremus tercio in imagine viuēte. alacritatē faciei z oculorū leticiam z decentiā. z in omni gestu modestiā. Hic ait poeta de venere ꝓ Enea. z letos oculis afflarat honores. Et dicit Vulgo. Leste dame est de bel mantreug z ē byen aduenant. el est simple z toye. Notemus vltra q̄ pulcritudo picture vl imaginis refert ad ipsam tabulā q̄ ꝓpinde pulcra nominat. Addamus ꝑterea. q̄ pulcritudo maxime refert ad exēplar. si ꝑ oīa conformis est imago. vel exemplatū suo exēplari sit iz exēplar istud turpissimū. Sic dicim⁹ bufonis imaginē inde pulcram. sic bobonis vesprilionis. Ecce inquiunt bufonē pulcre pictū. Patet ꝓpinde rō cur simia dr turpissima. cuius tm̄ figura/ prima est pulcerrime figurarū. s. humane. Actuero quia deficit ab imitatōe ꝑfecta reputat inde turpior. quo imitatione videbat ꝓximior. ¶ Quibus ita notatis de pulcritudine generaliter/ facilis est applicatio ad pulcritudinē aīe rōnalis spūalis. q̄ imago est bīdē etissime trinitatis. in qua potētie tres principales aīe. s. memoria. intelligētia. z voluntas. sunt tanq̄ lineamēta qualia sunt indelibiliter impssa. nec tollunt etiā a damnatis. Ceterum dona gratiarū variarū vtutum. donorū. beatitudinū. sunt sicut colores supinducti. Rursus opatōes inde ꝓuenientes/ decorem supaddunt. Tandez in omni pulcritudine spūali. tanto beate trinitatis imago formosior est z pulcrior/ et habens plus decoris. q̄to repitur suo exemplari. s. eidem beate trinitati ꝓformior. Ex aduerso aūt de turpitudine. deformitate. despectu. dedecore/ constat sentiendū. ¶ Discipulus Naturā pulcritudinis ad oculum (sicut dicīē) ostendisti. z qz turpis est ps q̄ suo toto nō congruit. pulcritudo q̄z totius ex vniuersa partiū multitudine consurgit: restat exponere pulcritudines membrorū singulorū. Sed antea dissere oīm distinctōnes vocabulorū amica. sponsa. soror. columba. dilecta. q̄m de alijs aīe noibus/ satis cōstat ex ꝓmissis. vt q̄ est speciosa. formosa. Tota pulcra z immaculata. qz bñ colorata z mūda ꝑ omnia. ¶ Adgr̄ Amica dr ex mutua cōicatiōe secretorū/ q̄si animi custos vel altera mea. cuius est idē velle z idem nolle cum amico. Sponsa dr ꝓpter spem fecūditatis ꝓ

lis. vt sint vnū pncipiū in pductōe 7 educatōe filiorū. nō q̄ sit iam matrimoniū cōsummatū. Aliqn dī coniūx 7 nupta sz in spe sicut ꝑcta. Spōsalia a spōdeo es. q̄ uis vnū q̄q; recipiat ꝑ altero. Honor appellatur ꝓpter nature ꝓformitatē. maxime post incarnatōz. Aut si ad angelos q̄z trāsferat dicere nature ꝓformitas nō vniuoca. nec penit⁹ equoca. sz analoga. ꝓpter similitudinē beatissime trinitatis. Vñ notat etiaz alibi filia vt ibi. Audi filia 7 vide. Et filia irā q̄ inhabitatrix pacifice ciuitatis. Et filia tyon ꝓpter speculationē diuinorū. Et filia pncipis. Colūba dī ꝓpter inhabitantē in ipsa spūssancti plenitudinē. Dilecta dī ultra amicā. q̄ sit amor ex electōe genitus vl nutritus. Discipulus Redi nūc ad pōs quesitū. 7 de mēbris singulis. Dgr Redeo. ꝓponēs ꝑ regula vel clauē dicēdorū. q̄ nihil in cāticis positū repies/nisi q̄tinus facit ad pulcritudinē 7 pñr ad amorem v̄m alterū gen⁹ cāe q̄druplicis. efficiētis. materialis. formalis. 7 finalis. Nō id circo quispiā errauerit si dixerit subiectuz canticoz esse. vel amorē pulcritudinis vl pulcrū amorē. Nō vtiq; sapīa vidit q̄ duo ꝓiunxit dicēs. Ego mr pulcre dilectōnis. Protinus q̄ dū occurrit tibi verbū aliqd̄ i cānticis/si nō sonet pulcritudinē/in cortice trāslūptōis. de cortica illud. vel enuclia/ q̄usq; decor amabilis 7 amor decoris pulcer atq; formosus emineat. Discipulus. Emitar. Sed q̄d existis inferendū censes. vtrū cognitio sit speculatiua vl practica. Dgr Torquet multos/diuersos practice 7 speculatiue modus accipiendi. Discipulus Ba modū q̄ tibi pbabilior apparet. Dgr Diffinit Aris. intellectū speculatiuū. q̄ est solū respectu veri vtrorū est. Intellectus vo practicus dī cōfesse sē hns appetitui. i. ꝓformis 7 ptensus in appetitū cuius obiectū est nō solū verū sub rōne veri. sz sub rōne boni. Deinde cōcludit q̄ methaphisica est trīa speculatiua. ars aūt 7 prudētia sūt practice. q̄ respiciūt voluntate respectu facibiliū vel agibiliū nec sistūt in intellectiua cognitiōe sola. Gz theologia scrutat⁹ pfundius q̄ supmā scia rum seipsam asserit. 7 in dei dilectōne supōia finē suū stagnit. Nam finis legis est dilectio. Et ideo sane debuerat cōsentire de metaphisica pbs. q̄ nō in cognitōe nuda pme cāe sistebat. sz ad eius dilectionē extēdebat. Alioqn deformabat pulcritudinez metaphisice/ causā eius pulcerrimā (q̄ est finis diuine dilectōis) euellēdo. Datus q̄z fuisset in reprobū sensum. q̄ cū deū cognouisset. nō sicut deum glorificasset nec amasset nec grās egisset. Dicit trīa in ethicis de ꝓtēplatiuo felici q̄ videt dei esse amātissimā. q̄ cognitionē eius desiderat. Qualiter ozo finaret ꝓiunctō optime potētie rōnalis cū obiecto deo p ꝓtemplationē/si nō inde mo dilectio seqret. si vel obsisteret puersitas volūtatis? Uocāt aliq̄ theologiā nostrā. sz nec pure speculatiuā. nec oīno practicā. sz affectiuā. qđ epitheton aptissime nosciture theologie mystice ꝓuenire. Discipulus. Perspicuū est illud qđ loqris. nec pbo negandū. q̄ dixisse legit. Inuenio te pumā cām. fac me tibi placentē virum. Quid inde vis ꝓcludē? manifesta? Dgr Concludo q̄ vel methaphisica est practica scia. vel q̄ nō oīs intellectus ptēsus in appetitū seu voluntatem/diceret practicus. Discipulus Ista sequi videt. Dgr Magister Esse oz igit̄ de intellectu practico ꝓ extensione in affectū 7 in effectū opatōis huius ꝓsiderando relationē ad fines primos nō ad supmū qui deus est colēdus 7 amādus. Propterea sic beatitudo dicēda est speculatiua. sic theologia ꝓpie accepta sic hec sapīa cantic oz. cuius finis est amor pulcer spōsi ad spōsam. terreno q̄libz amore calcato. Sic vbilibet ars amoris terreni vel aīalis practica. Ars itaq; dīnalis ma ris seu fruitōis/speculatiua dicet. velut ꝑ ma 7 altissima sciaz. quā imitat metaphisica philosophantiū. Sed vbi desinit ipsa theologia ꝑ fidē sumit exordiū. q̄ spem in sup 7 amorē ꝓsideras deū sicut amabile 7 pulcerrimū. 7 q̄ iuxta verbū sponse est desiderabilis. imo fons 7 origo radix 7 parens oīs pulcre dilectōis. Discipulus Et si ꝓpero cōgscere singulor ꝓprietates membrorū. q̄ spōso tribuunt. 7 sponse sub tropicis locutōibus/trahit tū nescio quo pacto mēs/illud attingere qđ mō dixisti de dile-

tionis vel amoris origine. ¶ Magr. In te eñ trahit nam hoc cognito ceteros mox patebũt. q̃nis hec cognitio fm pcessionẽ theologicã /incipiat p fidẽ a pulcritudine pme cãe ad pulcritudines effectuũ insinuãdas: vie pbie nõ aduerso sed pverso. ¶ Discipulus ¶ Acceptus erit iste mod⁹ fidelib⁹. Prosequere. ¶ Magr. Pulcritudo pma nobis p fidez relucet in beatissima trinitate. Tradit eñ fides q̃ pr̃ divinis est mẽs sive memoria fecũda oim intelligibiliũ. ad quã patern⁹ intellectus cõuertes actẽ/gignit ex se verbũ expssiuũ oim intelligibiliũ. Hoc ẽ illud verbũ qõ erat in pncipio apud deum. p qõ oĩa facta sunt. Hoc verbũ est naturalis imago pr̃is. eadẽ essentialiter cũ pr̃e/sola relatõe psonali psonaliter ab illo distincta. Et qñ imitat pfectissime patrẽ/supest vt dicat imago pulcerrima vel speciosissima pr̃is. et ita dilectissima a pr̃e se teste q̃ ait: Hic ẽ filius meus charissimus. in q̃ mihi bñ pplacui. Cum vo pr̃ cõcauerit divinã vitã filio cõicauit nedũ cognitionẽ oĩs veri. sed amorẽ sit⁹ oĩs boni. Est aũt pater na bonitas supmũ. et primũ amabile. Amauit ergo filius summe patrẽ. et quertẽdo voluntatẽ in ipm totus (vt ita loquamur) exarsit. et flagrauit in ei⁹ dilectionẽ. Ex qua dilectõe mutua pr̃is ad filiũ. et filij ad patrẽ. pcessit amor psonalis quẽ dicim⁹ spm̃ sanctũ. ¶ Considerat hec fides circulũ quendã intelligibilẽ in trianguło psonarũ. Pater eñ dat se filio quẽ digit. filius pr̃i impẽdit se p amorẽ quo flatio. tanq̃ nexus amborũ. Jure ergo dict⁹ est deus. q̃si spera intelligibilis. cuius centrũ vbiq̃ circũferẽtia nusq̃. nisi supple ipsum. Non aũt põt se deus ad extra cõtinere. nisi quodã mõ puncualicer. Ipse vo totũ se/in se toto ptinet. quẽ tenebre creaturarũ nõ pphendũt. ¶ Ostẽdit nobis hec fides/summã pdoctrinã in tota trinitate pulcritudinẽ amabilẽ. et dilectionẽ pulcerrimã. qm̃ hic est equalitas numerosa. que reddit pulcritudinẽ. et pulcritudo succendit ad amorẽ. vt sit pulcritudo dilecta. et dilectio pulcerrima mutuo se respicientes. ¶ Dyonisius. divinus amor est sicut q̃dam eternus circulus p optimũ ex optimo. et in optimo et in optimũ. inenarrabili pversione circũiens. Est aũt circulus pulcerrima figurarũ. ¶ Discipul⁹. O miser[p cor nũc ampliora h differẽ. de ineffabili pulcritudine divinitatis. et ad marie pulcritudinem te pverte. dicẽs in primis. Cur nõ dixit deum salutare suũ/respexisse pulcritudinẽ ancille sue sed humilitatem: ¶ Magr. ¶ Duas habitudines esse ponit pbs in intelligentijs q̃s angelos dicimus. ¶ Vnã qua pvertunt ad deũ ad pplãdum magnitudinẽ eius cum admiratõe. pulcritudinẽ cum dilectõe. et oĩmoda subiectionis obedientia /motu quodã assiduo q̃si circulari circa divinã vnitatẽ. Ita loquitur apud Boetiũ pbia. metemq̃ pfundã sez divinitatẽ circũit. Et iterum. Ea fontem lustrare bonꝝ. Alteram dicit pbs habitudinẽ intelligẽtie/respectu inferiorum q̃ regit mediãte motu sui orbis. put pbia subiungit. Sil⁹ conuertit imagine celum ¶ Determinat pñr idem pbs q̃ habitudo prima q̃ est subiectõnis ad deum. longe pfectior est et pulcrior/q̃ habitudo regitiue dñationis respectu inferiorũ. qm̃ in prima consistit intelligentiarũ felicitas et beatitudo: nõ in scda. q̃ si angelus magnificans deum et exultans in deo/ gfas ageret verbis humanis. quid obsecro mallet dicere: vel q̃ deus respexit humilitatẽ serui sui subijciẽs eum sibi. vel q̃ respexit dñationem atq̃ potentiam. s. in regimĩe creature. ¶ Discipulus ¶ Res apta est/sup electione pmi. Vñ palã intelligo beata mariam nedũ pia devotõne sed altissima metaphisica liq̃ rõe suã pulcritudis beatifice pfectione plus insinuasse p humilitatem subiectõis/quã respexit in ea dñs. q̃ si dñatiõis nomen aliq̃d posuisset. ¶ Magister ¶ Acceipe rõnem alterã. nõ min⁹ in theologia fundatã. Quid eñ pdidit apostatas angelos. qd postmodũ deiecit hoies instictos ad repationẽ angelice ruine. Utiq̃ sup̃bia. plus gloriãs in fantastica dñatiõe q̃ in humili ad deum subiectione. Cauendam hanc perditionis turpitudinem insinuat maria. et exemplo vocis sue qua suã humilitatem gloriat respexisse deum et formidanda ptestatõe. Fecit in quit dñs potentiam in brachio suo. Dispsit superbos

mẽte cordis sui. ¶Quare excelsus dñs & humilia respicit & alta a lõge cognoscit. ¶Quare a longe? ¶Quia longe pjcit & deijcit. & pjcit & deponit potẽtes ỗ sede. & exaltat humiles. ¶Jam maria gerebat alta mẽte repositum verbũ filij. ¶Qui se exaltat hũiliabit et qui se hũiliat exaltabit. ¶Illud ꝗq; discipuli sui. ¶Deus superbis resistit. hũilibus aũ dat gratiã. ¶Verificauit idcirco deus in ea verbũ sapiẽtis. ¶Ubi hũilitas. ibi sapia. ¶Deus collocauit p incarnatõis mysteriũ. sapientiã in hũilitate sua. ¶Discipulus ¶Occurrit post solutionẽ questionis ꝓpõite. petendũ ꝙd sit respectus dei. ꝙles ei⁹ oculi ꝙbus humilitatẽ ancille sue respexit? ¶Et omissa multiplicatõe ꝙstionũ. cõuertaẽ ꝓtinus sermo tuus. ad describendũ pulcritudinẽ beate marie. ꝙ tam grata. taꝫ incredibili formositate refulgẽs inuẽta est vt cõcupisceret rex speciẽ eius. & ỗ sublimi solio deitatis descẽderet ad infima nostre mortalitatis accipiẽs serui formã. ¶Quanta ꝙlisꝙ putãda est pulcritudo totius ꝙ in vno oculorũ suorũ dicit se speciosius forma p̃ filijs boim/corde vulneratũ. ¶Vulnerasti cor meũ in vno oculorũ tuorũ. & ỗ minus videẽ/in vno crine colli tui. ¶Veniꝙ p mũ nomen ꝙ maria legiẽ in canticis noiata p sponsum fuit. ¶O pulcerrima mulierũ ¶Vere pulcerrima/ꝙ p supba mystica vasti/ena. supno regi nõ assuero sed deo/meruit copulari/gratiã inueniẽs in oculis eius quã adamauit sup oẽs mulieres. ¶Erat eñ formosa valde & incredibili pulcritudine oĩmꝙ oculis gratiosa & amabilis videbat

¶Adgĩ ¶Conabimur inaniter/siverbis equare volumus pulcritudinẽ ei⁹. ꝙ sub deo maior nequit intelligi. colligens in se oẽs pulcritudines sparsas in creaturis? ¶Ita vt sit vere vna speciosa vnius sponsi. vna pfecta sua. vna matri sue electa genitrici sue. ꝙ genitrix est gratuita dei bonitas ꝙ pulcerrima pulcerrimaꝫ sibi fecit. ¶Dicere nihilominus aliꝙ temptabim⁹ ordine primitus docturi. ¶Pulcritudo ꝙ est equalitas nũerosa diuisiẽ/prima sui diuisione. ꝙ quedã est naturalis & quedã artificialis. ¶Naturalis multiplex est. ꝙdaꝫ intellectualis. altera rõnalis. debinc alis. ¶Rursum aliqua est solꝫ vitalis. altera solum substantialis. altera accidentalis. Artificialis vo quedã est p se. quedã p accidẽs prõnis industriã supinducta/pulcritudis ne naturali. ¶Pulcritudo aũ naturalis describi põt ꝙ est equalitas numerosa/cõsurgẽs & resultãs ex vnitate veritate & bonitate. vel ex mensura numero & põdere. vel ex modo spẽ & ordine. ¶Ita ꝙ ꝓprietates entis sunt vnũ & verum & bonuꝫ. Sic ꝙ ens et vnũ ens & verum ens & bonũ convertũtur ¶Nec est possibilẽ ꝙ ens aliquid sit. ꝙ hec tria sibi cõueniant. ꝙ nõ rediſtinguuntur sed sola significãdi rõe. Sic de modo spẽcie & ordine. Sic de mẽsura numero & ponere. ¶Pulcritudo igiẽ naturalis. nõ habet aliqõ ens positiue cõtrarium. ꝙ sit positiua turpitudo naturalis. vt impij manichei somniabãt duo principia. vnũ malorum & hoc turpissimũ/& aliud bonorũ. ꝙ necesse est esse pulcerrimũ. ¶Nec obstet post Aug. & Dyonisium conari deducere malũ. nec esse positum in entibus. sed ĩmodo dici priuationẽ pulcri seu modi speciei & ordinis. ¶Pulcrum silr cum ente conuertit. tanꝙ ꝓprietas resultans ex tribus prioribus & hec pulcritudo tanꝙ ex tripli linea mẽto figurali instar trianguli. quia est prima & pfecta forma linearũ rectarum. ¶Hec nihilominus pulcritudo naturalis/ in circulũ deducit ꝙ est pfectissima figurarũ non rectilinearũ sꝫ curuarũ. Ita ꝙ ꝑter legẽ geometricalẽ sit ḥ circulus triangulatus. & triangulus circulatus. ¶Pulcritudo naturalis. repibilis ẽ vniuersaliter in creaturis. qr necesse ẽ qõlibet eẽ vestigiũ sue pme cãe. qõ gerat similitudinẽ aliquã/non penitus vninocã. sed analogã ei⁹ tanꝙ exemplatũ sui exẽplaris. & sigillatum sigilli sui. ¶Sunt aũt tria ꝑme cãe ꝓpria & appropriata fm ꝙ repiẽ vnumqõꝙ ens ꝓducere fm̃ tripler gen⁹ cãe. efficiẽtis. formalis vel exẽplaris. & finalis. ¶Pulcritudo nãlis/accipit lineamẽtũ modi & vnitatis vel mẽsure. a potẽtia efficiẽte. lineamẽtũ speciei vel veri vel nũeri a sapia exẽplãte. lineamẽtũ ordinis vel põderis inclinãtis a bonitate diuina finiẽte. ¶Que tria ꝓpriũt apls dicens. ¶Ex ipso & per ipm̃. & in ipso sũt oĩa. Ipsi gloria in secula. ꝙ oĩa facit speciosa et pulcra. ¶Hꝫ tria hec indelibilia ꝓprius lineamẽ

tā in q̄libet ēnte ꝓtracta. q̄ rursus se reducunt in circulū ad prīme vnitatis exemplum. ¶ Hunc aūt ad spāles pulcritudines naturalis ꝓpietatis ꝓscendam⁹. Ita q̄libet ens habet tñ de pulcritudine naturali. quātū hz in se de entitate ⁊ bonitate. Inuenit aūt ens intellectuale. et hoc dupl'r. vel vt p se exīs. vl' vt alteri natū vnire vt hūani intellect⁹. Inuenit rursus ens rōnale. ⁊m duplicē portionē. Inuenit p̄terea ens aīale ⁊ hoc dupl'r. vel coniunctū rōni vt in hoībus vel p se stans vt in brutis. Proinde inuenit ens vitale seu vegetale. ⁊ hoc dupl'r. vel cū sensu vel sine sensu Amplius est ens solū substātiale vt elemēta. vel materia prīma. q̄ de se nō est principaliter nihil. cū sit ps substātialis cōpositi. sed cōsiderata sine forma. nō est actus formā sicut aliq̄d pulcr. Tandem est ens analogū q̄ appellamus accidēs. cuius ē inesse nō esse ⁊m phos cū tñ ponat fides ea posse sine subiecto p se esse. ¶ Discipulus. Dicito ō singul' doctrinali q̄ aptus ē filio. q̄tante rei magis est accōmodus P Deinde traduces omnia ad pulcritudinē mulieris quā respexit: amoris oculo / tot⁹ desiderabilis spōsus eius. ¶ Magr ¶ Intellectualis pulcritudo / ad prīmū ⁊ inde habiliter exp̄ssum lineamentū. q̄ dictū est supaddit tang̃ imago iam pfectior. triplicem lineā. triū viriū supiorū. naturalium insitarū sibi. q̄ sunt memoria intelligētia ⁊ volūtas. Hinc dicunt iste vires. tria quedam accidētia naturā intellectualē necessario sequētia ⁊m Thomam ⁊ sequaces. si ue sint vires essentialit̄ eedem. cū natura intellectualis. sed formaliter differētes iuxta Scotū. sive sint penitus eedem res. tñ mō ⁊m rōnem distincte. p respectū ad opationes. seu rōnes obiectales vel terminorū cōnotatōes q̄s nobis magis placet ⁊m exp̄ssionē a Gregorio datā. ¶ Intellectualis hec pulcritudo. primo cōsiderat̄ vt nuda. sine habitu supaddito vel opatōne. ⁊ hoc in ordine ad suū sapius q̄s est de⁹. Vt vis memorativa dei. correspōdeat p̄ri seu paternali memorie. tang̃ appropriate indita sibi a p̄re seu ꝓtracta in tabula nature intellectualis. Vis intellectualis dei q̄ est exp̄ssiua verbi. correspōdeat filio vt verbū est. in acie intelligēte potēcialiter aut actualit̄ exp̄ssum. Vis amativa dei. correndeat sp̄ūsancto. rōne amoris inde pducibilis p voluntatē sive p vim affectivam intellectualē. Ita sp dicet mēs recolere deum. ⁊ intellectus intelligere deū p habitū et diligere nō in actu sz aptitudine. Silit et seipsam (mō q̄ loquit̄ frequēter Aug.) dicet recolere intelligere et amare. Ita q̄ nō accipit hic memoria p recordatōe p̄teritor̄/ cuz sit respectu oīm mō tacto. ¶ Intellectualis vō pulcritudo. intelligit̄ principaliter in angelis. qui ꝓptera noiant̄ a phis intelligētie. Repit̄ tñ licet imfect⁹ in portōe supiori rōnalis aīe q̄ mens dī p ut est dei capax ⁊ pticeps eius esse pt. Proinde dicta est facta ad imaginē diuinitat̄ imitative. p similitudinē analogā q̄ uis hūana mens sic cōsiderata (iuxta verbū Aris. qui cōsonat in hoc fidei) sit tang̃ tabula rasa nō repleta scia ⁊ virtutibus oībus. iuxta Platonis errorem. Hoc mō mens est naturaliter luminosa. immo lumen intellectuale immortale. ⁊ indelibile. in q̄ ⁊ per q̄ō nata sunt intelligi prima principia/ apphensione facta terminorū a sensibus ⁊m modū cognoscēdi in via. hoc lumen dī illud q̄ signatū est sup nos. Estimo aūt q̄ sit intellectus agens. de q̄ phs sit locutus. qui sup fantasmata irradiat vt spēs intelligibiles abstrahat. vel eliciat. vel fodiat. et sit intellectus possibilis. s. ipsemet ꝓsideratus vt tabula rasa. fiat actuatus p spēs intelligibiles ad itellectionē. ¶ Discipulus. Quo pacto mens hūana dum sepaꝝ a corpe stati post infusionē ei/ poterit cognoscere cum nō habeat fantasmata q̄ speculata fuit. nec speculari pōt extra corpus. ¶ Magr ¶ Si singulas circa materiā que tractāt incidentes dubitatōnes vellem tollere respōdendo: nec ingeniū. nec hora: nec susceptum de pulcritudine cōpendiū/ ferre posset. Pergamus interea ceptum iter. absq̄ tot diuerticulis que collocutiōibus aliis/ subintrare poterimus ¶ Discipulus ¶ Assentio. ¶ Magr ¶ Intellectualis pulcritudo tunc augeri ⁊ q̄ammodo supcolorari ⁊ pingi dī p infusionē habituum diuersi generis tam intellectualiū q̄ affectu-

alium tam in via q̄ in patria ꝑm triplicez
diam. ¶ In via quidē p infusionē virtutuz
theologicarum. fidei spei ⁊ charitatis aut
aliquarū supioris pfectiōis sub enigmate
tū. ¶ In patria vo ꝑm tres dotes anime siue
sint eedē cū lumine glorie siue distincte. si
cut habitus ad facilius eliciendum actus
glorioſos. visionē. dilectionē. fruitiuā in
hesionē vel adherentē fruitionē correspō
dentē spei. ¶ Iuxta illud. Adhibi aūt adhe
rere deo bonū ē. ¶ Et hec tria ꝑm tres vires
rōnales cōcupiscibilis ⁊ irascibilis. quales
theologus ponit in supiori portōe rōnis.
¶ Intellectualis pulcritudo rursus auge
tur p actus ⁊ opatōes/exponēs eam viri
bus ⁊ habitibus ꝓdeūtibus. ¶ Qui dici pōt
rōnabiliter. tercia pulcritudo puncipalis
sup naturalē primariā ⁊ generalē cuilibet
enti superinducta vbi statim videre est q̄
multiplicata sit. tam in eadē natura q̄ in
diuersis/hmōi pulcritudo actualis opati
onis: ¶ Nam puncipalis ⁊ cōsummata repi
tur in gloria. qualē habet nunc pulcerrima
et beatissima beatoū beata q̄z oīm in visio
ne dei cum nuda dilectōe ⁊ fruitione. ¶ In
quibus essentialis beatitudo formaliſq̄ cō
sistit. ¶ Qua pulcritudine nulla sub deo spe
ciosior in formis accidētalibus inuenitur.
nulla honestior. nulla suauior ⁊ iocundi
or. nulla melodioſior ⁊ sonorior. nulla sa
lubrior ⁊ utilior. ⁊ hoc ꝑm triplex genꝰ bo
ni. honesti. delectabilis ⁊ utilis. ¶ Intel
lectualē hanc pulcritudinē ꝓcessit ⁊ incho
auit illa pulcritudo mētis quā habuit in
via ter beata nostra dña dum cōtempla
oni dedita fuit assidue/quantū status pa
tiebaē exilij: oū exultauit spūs eius in deo
salutari suo. q̄ inspiciebat dñs humilitatē
ancille sue. ¶ Ille em respectus (cū deus im
mutabilis sit) quid aliud erat/nisi can
dela talis pulcritudinis. talis exultatiōis in
mente marie. humilis ancille sue. ¶ Et ideo
iam pulcerrime ⁊ dilectissime. q̄ fuit hu
milima. in qua figurat lilium cōualium
iesus salutaris suus. ¶ Erat tunc spūs Ma
rie liez in corpe q̄si nihil de corpe portaret
¶ Dinc defecisse. ¶ Dinc extra se fuisse. ¶ Dic
in atrijs domus dñi. ¶ Dinc i extremis ma
ris habitasse. ¶ Dicta sint hec cū tropis tali
bus sine numero q̄ contribuunt contēpla

tiuis. q̄ q̄ longe aliter distantius in mari
¶ Intellectualis huius contēplatōis pul
critudinem in via. nemo melius apphen
dit q̄ experientia doctrine. ¶ Nihilominus
eruditō doctrinalis/dat aliquid intelligi
et nō melius q̄ si cōsideret status menus
q̄si sepatus/nō dum a corpe sed a rōnis in
ferioris portione. ¶ Tunc pfecto/⁊ non ali
ter/intelligit quid sit diuisio spūs ⁊ anime
quid raptus. quid extasis. quid liquefa
ctio aīe. quid trāsformatio. quid vnio. q̄d
mois rachelis. i. rōnis in partu beniamin
quo contemplatio signat. ¶ Cur ꝓtera nos
minat Dyonisius. mysticam sapiam/esse
irrōnalem. hoc est sine rōe. q̄tum ad vim
rōnis apphensiuā. nō quo ad affectuam.
que iungit spūisancto p amorem extaticuz
¶ Insup cherubin in celestibus. p quē amo
rem cōiungunt? ¶ Non q̄ oīno sit amor sī
ne cognitione ꝑuia vt comite/iuxta cuius
dam mystice theologizantis imaginatio
nem. ¶ Verū est q̄ ista cognitio nō sup se re
flectit vt videat se videre. ¶ Jam em auola
ret ista simplex sinderisis. scintillantis ⁊ ar
dentis affectio. ¶ Iuxta illud Canticoꝝ m.
Auerte oculos tuos a me q̄ ipsa me auo
lare fecerunt. ¶ Discipulus ¶ Multa
dicunt de statu mentis hmōi. ⁊ nunq̄
sufficiunt. ¶ Immo potius eo magis exalta
tur a nobis deus. q̄ plus ascendit hō ad cor
tum vt iam nō solum de pulcritudine
patrie. sed istius vie/verificet q̄ nec oculꝰ
vidit nec auris audiuit nec i cor hois ascē
dit. q̄ pparauit deus diligentibus se. ¶ In
clamat. ¶ Quā magna multitudo dulcedi
nis tue dñe quā abscōdisti timentibus te.
¶ Non dicit reuelasti eam timētibus te. pati
unt em qō nescunt. ¶ Dinc etiā dicit con
templatiuus/raptus in hanc caliginē/sen
tiens sibullū aure tenuis alicuius cuius sig
norat vultū. qui nescit vñ venit aut q̄ va
dat. ¶ Dicit in quā. ¶ Nescini. ¶ Ita mea ꝓtur
babat me. ꝓpter quadrigas aminadab. i.
raptus tales. ¶ Et etiā alibi. ¶ Ad nihilum re
dactus sum ⁊ nescini. ¶ Fit denicq̄ collustra
tio spūs. nō sine quada interpositōe. q̄lem
suo mō sentit oculus. pelliculis palpebra
rum tenuibus interpositis. ad radios so
lis nitidissimos incidētes sup oculos. ¶ Vi
det itaq̄ solē oculus in suo lumine. ſz q̄d

sit/nō dat inspici medio phibente. Tolle pelliculā vt aspi. primus aspicies. ¶ Agī ¶ Noli mirari/si nō cōprehēdit incōprehensibilis. Jam em̄ nō est magnus dñs et laudabilis nimis/cuius magnitudinis est finis/aut sapie numerus. Jam nō est ꝓprietas verbi de qua diceret. cogitationū scrutator/intentionū cordis. qō inscrutabile testat aplus esse. Quo circa versis ad marie pulcritudinē oculis. ppēde si potes/ qlis fuerit un via/status sue mentis aut spiritus. q̄ sublimis in arce cōtemplatiōis q̄ elenata a terra sursum. q̄ris irradiata fulgoribus/ab isto qui illuminat mirabiliter a montibus eternis. Uñ turbati sunt oēs insipientes corde. qui dicūt saltē affectu vel effectu/si nō assensu/in corde suo non est deus. Si erat vt mulier amicta sole iustitie. cuius sub pedibus/luna totius mutabilitatis creaturaꝝ. in capite eius pulcerrima spūalium sideriū in eternitate splendentiū corona. Quid inde colligi ꝓt/si vales cōsidera. Nonne lumen illud immensum/scintillabat aliqtiens ad oculū mentis/intuendū se inde pbēs. qualiter invia vidisse mo yses/paulus estimanē. Nōne sicut in rimula quadā exilis chorruscatōis dum oculos ferit micans flama. mox disparens. ita fulgurabat in mente marie splēdor divine glorie? Nonne cernebat eam qñqz tanq̄ dum aliquis videt seu vidisse putat/nascentē p nubila lunam. Fallor si non tot vicissitudines euntis/redeuntis sponsi dant hec intelligi. Modo tenetur. modo videtur. mox disparet. mō stat post parietē nihilominus respicit p feneſtras/ spicit p cancellos. ¶ Discipulus ¶ Quid oro putaueris esse tale pspectuz p fenestras sponse? ¶ Agī ¶ Quid nisi radiosas/angustas illuminatōes in domo sponse. q̄ domus/est supius mētis cenaculum. Non em̄ pōt aliter cōcipi pspicere nouiter deus/nisi qr pspici se facit. sed in transitu subito. referēs aliqd silē si pie dici pōt ad illud pastoriū seu galathēū. fugit ad salices. se capit añ videri. Tota deinde visio Ezechielis de aialibꝰ et rotis/ per mysticas chorruscatōes/scintillatōes notabiliter illud insinuat. ¶ Sed nos sermo. de raptu/extasi. fere totus obrupuit. pū dele

ctat nec satiat. Redeamus ad semitā. lūz quamus inattingibilē mentis cōtemplationem pulcritudinis. de rōnali pulcritudine verbum fiat. ¶ Rationalis itaqz pulcritudo/pingit̄ collocat̄. in tabula rationis inferioris quā distinguere fas est ꝓportionabiliter ad distinctōes traditas ō pulcritudine portōis supioris. quo ad naturā quo ad habitus. quo ad opationē suo mō habet em̄ inferior portio/duplicē oculū seu faciē sicut supior. Uñ supior cōnectitur ad deum. pōt attñ oculum dimittere ad rōnis inferioris aspectum. Non sec̄ inferior portio faciem elevat ad portionez supiorem/quasi mulier ad virum suū. nihilominus divertit oculos ad aialem portionē mq̄ corporeo in sua opatione eget ꝛ gano vel instro. Dec portio/cōgrue dr ancilla. qr ministrat in hūilitate. domus triclinio ꝓdictis viro et mulieri/duplici videlicet portioni rōnis. quarum nulla req̄rit corpis organum in ꝓpria actione. licet ancilla subministret eis simulacra vel obiecta. qr necesse est quemq̄ intelligentē fantasmata speculari ¶ Discipulus ¶ Super ad duas portiones dumtaxat partiebaris formam hominis sez in animam et spiritū ¶ Agī ¶ Spiritum accepi ꝓ mente superiori. Jam vo ꝓ toto illo qō ei subditum est. ¶ Discipulus ¶ Nunc aūt inferiorē rō distincta memorat ab aīali virtute. quā ancillaz denominas. ¶ Agī ¶ Negare nō valeo nec volui. et si forte nō satis expressi/quin tres cōius assignentur hmōi portiones. a diversis diversimode nō aduerse. Sed volens coartare sermonē. eo mō q̄ beata et pulcerrima mulierū. cāticū inchoauerit: cōmemoratās tm̄modo aīam et spm̄: posui cū aīa portione inferiorē quā multi (sicut scimus) cōiungūt aliqñ cū mēte. vl spū. qm̄ inter vtrāqz ptē seu portionez. q̄si mediū tenet locū accipies aliqñ suas opationes. ab illustratōe principaliori. atqz stabiles cōclusiones deducēdo resolvit. Qñqz vo reducit ad sensatōes de foris immissas tanq̄ ad habitā de ipsis certitudinaliter expientiam. Porro tres hmōi vires exprimendo ꝓpaulus distinxit. loquens frequenter simul de spū et anima. de corpore nō q̄dem mortuo. sed animato qō est sensuali-

tas. Dic xp̃o insinuauit. Tristis est inquit aīa mea vsq; ad mortē. Et statī post. Spūs quidē p̄mptus est. nec mirū. q; beatus. caro aut infirma / q̄ relicta passionibus tota erat. Hinc apls loquēs de diuisione spūs et aīe / addidit. cōpages et medullas et cor forte sensualitatē indicare volēs. ¶ Discipulus ¶ Nō optet vt video magnipē dere. si hoc vel illo mō quis accipiat. dūmō cōueniant. in acceptōe colloquētes q̄ confusa euitet equinocatio. Nam caro aliq̄n sumit p aīa corpe z spū. vt ibi. Verbum caro factū est. Aīa sūt p hoīe vt ibi. Dēs aīe descēderūt in egyptū. Spūs vo p tota aīa rōnali vt de xp̃o. Emisit spiritum Transfer te igit ad sitū tudines q̄ sup sūt in sinuādas. ¶ Adḡ ¶ Alis pulcritudo sequit ad intellectualē z rōnalem put in hoīe / sensualitas in ipso cōiuncta est rōni nata p ipsam regulari principatu despotico z seruili. Non em̄ est libera sicut supior appetitus intellectualis essentialr. sz participatiue tm̄mō. cui rō p siliatiua / principat nō dñatu tyrānico vel seruili. sed libero. Hinc fit vt appetitus sensitiuus / cōpelli et corrigi z flagellari debeat a rōe si fuerit inobediēs sibi. de q̄ dictū est ad cayn. Sub te erit appetitus tuus. z tu dñaberis illi⁹. volūtas vo cogi nequit. ¶ Alis hec portio multiplici pulcritudine decorat / vltra naturalē q̄ generalis est. vltra cōsignatas hīs totidē insup lineārū quinq; vires sensuū exteriorū / z quinq; vel sex interiorū. sicut alibi didicisti z dicet q̄tū repetenduz esse volueris. Supaddunt p speciositate maiori tā habitus q̄ passiones morales salubres. z opatōes multiplicate sup nūerū. Quales quisq; dinumerare voluerit. necesse est vt cognoscat oēm sciarum dziam. q̄ p sensus interiores z exteriores acquirunt. Dēs q̄z moraliū virtutū distinctiones oēm grāmatice logice rhetorice disciplinā. cuz arismetrica. geometria. musica. astronomia. q̄s sine aīali portōe / rō supior z inferior nō addiscūt. Legisti quanta sup vna virtute memoratiua. deduxerit Augu. admirationē. Et quis ad hanc z alias singulas sufficeret exponēdas. ¶ Ceterū aīalis pulcritudo q̄ non est cōiuncta rōni q̄lis est generaliter in q̄libet aīali p̄ter hoiem. q̄t obsecro depicta est ornataq; formis instinctibus z industrijs vsq; adeo q̄ in nōnullis / relucet quedā participatio rōnis. Ita nō mirū fm legem deitatis. sicut mentis humane sup̄mum / cōiungit infimo nature angelice z infimū rōnis / attingit a fantastica virtute. Hic fantasticam hoīs portionē brutorū fantasia nō nullorū / imitādo cōtingit. Omnes vo pulcritudines hmōi respersas in brutis / natura cōiūxit in humana rōne. Rōnem deniq; supplet in brutis intelligentia prima reges infallibiliter ista cuius prudentia in sui dispositōe nō fallitur. Cuius ars prima / dedit z indidit tam hoībus q̄ ceteris aīantibus artes innumeras. Unde p deūt artificiales pulcritudines. Sicut in nidis aīalium sibi fabricandis. In victu querēdo. p insidias mirabiles. vt in vulpibus z araneis. In p̄uisiōe circa vel cōtra futuros euentus vt in apibus et formicis. Quis cuncta dinumeret? ¶ Landē occurrit hic aīalis cognitionis pulcritudo in vitali sen vegetatiua virtute siue sit p se posita / seorsum a potētia cognitiua. sicut in plantis z in singulis abs; cognitiōe viuentibus siue cōiunctis sit. quēadmodū videre est in hoībus z aīalibus. vsq; ad illa q̄ fixa terre. solo et vnico vigent sensu tactus. sicut conche z ostree. qb̄ earū dilatatio. z cōstrictio manifestat. Quā vitā / dicūt aliqui matrice in femellis retinere. ¶ Vitalis aūt pulcritudo q̄ mīta sit q̄ admirabilis z stupēda. in attrahēdo cibū. in frangēdo. in digerēdo. in dispartiendo. in assimilādo. rursus in expulsiōe superfluorū. in augmētatiōe. in generatiua virtute. in organizatōe figuraq; mēbrorū nullus explicaret sermo. Nullus etiā de minimo grano vel folio / planā sufficeret naturali virtute z plenā tradere rōnē. Dēcernēs Ecclīastes. cuncte in q̄ res difficiles sunt z non pōt eas / hō explicare sermone. Et iterū intelligi q̄ oīm operū dei / nullus possit hō inuenire rōnem. supple sufficienter. z si dixerit sapiēs se nosse / no poterit rescipire. Tota postremo Job interrogatio. facta sibi a dño de dīnis opibus. q̄rū pulcritudo cōprhēdi nō pōt ad hoc tedit. Quid de pulcritudīe rerū naturaliū q̄d potro de pulcritudinib⁹ rerū tot artificialiū. q̄s se

obiectis sensibilibus. p accidentia sua vel species se repsentantibus ad sensuz. ¶Ecce q in grano frumēti sunt infinite ptes pro portionales. fm deductionem Aresto. demonstratis cōtinuū nō esse compositū. ex indiuisibilibus. ¶Oportz ex hoc cōcludere q infinitū numeri sint illic et figure. imo tot quot in toto mūdo. ¶Omniū insup creaturaz litteraz z nominū continet. nedū potentialiē sed actualiē in a spectu dei. videntis numeros bmōi lras et figuras. ¶Cuius signū accipito de vna imagine. qualē inferre licebit. de ceteris. ¶Poterit itaq statue factor/per solā partiū ablationē/formare pulchram imaginē ex vno trunco lingni. q̄lis vtiq prius ibi nō erat cū nihil addiderit z adhuc tm nihil de celoz secretis tot pulcritudinibus/attingimus. ¶Discipul⁹ ¶Bi q̄ taliter res se hñt de pulchitudine rez oīm incomprehensibiles habeāt. cur bacten⁹ fruſtra illas desudauim⁹ inqrere. ¶Dagr ¶Fruſtra nequaq̄. nec inaniter sine fine. qui triplex ē. ¶Unus ducēs ad āmirationē opificis primi dei. Speciei em̄ generatoz hec oīa cōstituit. qui vtiq̄ speciosi oz ē concludit creature. ¶Alter finis est ad humiliationē nostri per cōtemptum vie z desideriū patrie. vbi relucet pulchra perfecta q̄ cognitio/fm visionem quā deuotus Bern⁹. cuius hodie dies agit ferē insinuat se per ascensū suū post obitum in mōtē lybani. Reliquus finis ē nostre p̄quisitioni prius z accōmodus de pulcherrima mulier quam resperit deus. ¶Exultauit spūs eius in deo salutari suo. ¶Qua sup re. quattuoz accipito p̄siderationes. Prima est. speciositas pulcherrime mulier. q̄ sibi dat in canticis z alibi. plene nequit intelligi pulchritudinibus alioz entium nō intellect. ¶Exponit em̄ p similitudines. oīs tā naturalis q̄ artificialis formositatis. qb⁹ ignoratis. vt ignoret transsūptio/necesse ē. Secunda. speciositas q̄libet repta in creaturis sparsim. tota colligit in beata z pulcherrima mulier. vel formaliē vel eminēt. ¶Nec est regula diuini dionysi/hierarchias ordinantis q̄ supius tangebat. ¶Tercia. speciositas pulchre mulieris/sumit ab oī pulchritudine ceteraz creaturaz donis z ornamētis. z quo mireris amplius oīs deformitas aliena. demonū z peccatoz. sibi cedit ad ornamentū. Quarta. speciositas z pulchritudo creaturaz pie recognita. fidem illustrat. spem roborat. charitatē inflāmat. cū opinatiōe in oī tribulatiōe z angustia. ¶Discipulus ¶Pape vere magna pposuisti. q̄z certificationē expecto. p̄serim sup illo q̄ me miratuz iure dixisti. ¶Dagr ¶Ñdet aplus. si sue locutōnis vtus cognoscit vbi dicit. q̄ diligētibus deū/ oīa cooperāt in bonū. Si in bonū igit̄/in pulchrū. ¶Et si oībus diligētibus. quāto amplius marie super oēs deū diligēti tale q̄d eueniet? Putas ne sūmus artifex deus q̄cq̄ in vniuerso mūdo. quē pulchz pulcherrim⁹ ipse. mente gerēs/formauerit aut ēē p̄miserit sine cā? ¶Discipulus ¶Nequaq̄ putauerim. sed oīa sub ordīe pulchro/pulchra fecit valde. ¶Dagr ¶Nōne p̄mū in quolibz gñe p̄cipuū ēet mēsura alioz. quēadmodū dux i exercitu. Maria vo dicta ē pulcherrima et p̄fecta sup ceteras creaturas? nō vnitas diuinitati. q̄lis ē hūanitas xpi. Cōsequēs est igit̄. q̄ oīa sibi subseruiant. tā bona nature q̄ gratie q̄ artis z fortune. ¶Discipulus. ¶Sit ita de bonis. Mala autē q̄d afferre hñt. nisi malicia z turpitudinē. ¶Dagr. ¶Scis ad honorē regis ēē. si puerſos p̄dotores suos alligatos coerceat in cōpedib⁹? Scis q̄ in picturis. nigredo rite tūcta dat decorē imagini. Noci supcilijs formosissime mulieris aspice. qbus nigredo decēs rubedo indecēs ēet vel viredo. ¶Discipul⁹. ¶Sic inuenio. Sz de turpitudine flagicioz. z sceleraz z blasphemiaz. nunq̄d nō secus erit. ¶Dagr ¶Secus ēet. si dedecus culpe/maneret in ordinatuz sine decore iusticie. Nunc autē pulchrius non collocat angelus in celo. q̄ demon in inferno q̄ positus ē illic tanq̄ scabellū pulcherrime mulieris conterentis fm legē dīi caput suum. ¶Quānis em̄ oīs pulchritudo filie regis sit ab intus (ideoq̄ cōstituit̄ et astitit regina a dextris dei hoc est in vestitu corpis deaurato. ē quoq̄ circūdata varietate cuiuslibz creature cui astat vnicuiq̄ sua pulcritudo saltē naturalis. cuius p̄ma lineamēta deleri nō p̄nt. possūt tm̄ supindui) tenebrositates z turpitudines vicioso. tā habituū q̄ actuū. Que turpitudines/in sua ratiōe for-

inali nihil dicunt positiuū. sunt eñ priua-
tiones pulcritudinis ineſſe debito. per mo
dū ſpeciē 7 ordinē. ¶ Diſcipul⁹ ¶ Da-
gis certe 2 turbarer ambagibus. pſertim
de odio dei. qualiē poſſit eē pulcr/ſi nō ali
bi diſſolutionē docuiſſes. ¶ Perge nūc oſtē-
dere. quo pacto ſit in maria pulcritudo q̄-
libet reperibilis in creatura maxime q̄ mi
norata eſt ſicut 7 filius. ſ. paulominꝰ ab an
gelis adeo q̄ naturalis ſpecioſitas damna
ti luciferi/inſignior ſit ex dictis q̄ pfectior
Quot ſunt p̄teree virtutes ſpecifice. tota
ut dicit̄ naturā ſpeciei cōſequentes. in gem
mis. herbis. verbis. induſtrijs quoq; ania
lium. Rurſū in donis hoīm gratuitis vt ē
caracter ſacerdotalis. repugnās ſexui femi
neo. Nūq̄d vt interea ſilētiū ſit de ceteris/
ex his oībus marie formoſitatē ornabis. vt
eam coronabis. ¶ Magr ¶ Ornabo pla
ne 7 coronabo. Ꝺō quō ſitiā deduxi. Cir-
cūdat̄ quippe oībus 7 ſingulis quaſi veſti
mento decoro. multimoda varietate depi-
cto. quor oīm virtutes inſignes continet.
nō quidē formaliter. ſz eminenē. Ihū ſi nō
habet naturalia. qualia gerit angelus etiā
damnatus. Jam ideo tñ eſt admirabilior
7 eminentior ¶ Marie pulchritudo p gratiā
q̄ naturā inferiorē q̄ ſublimiorē copio-
ſius ornat 7 perficit. Non habz caracterē
ſacerdotalem formaliter fateor. Habz aūt
eminentius ad reconciliationē peccatorꝝ. ad
apertiōem paradiſi. quia vere ponitur. fe-
lix celi porta. Ad auxiliandū contra pote-
ſtates aereas. cōtra ꝯalamitates 7 miſerias
oīm. tam animarꝝ q̄ corporꝝ. quotiēs pla-
cuerit ſcz illos miſericordes oculos ad nos
cōuertere. quotiēs ad nos ſe voluerit. tā q̄
pia mater filios q̄ q̄ debiles 7 ſedos curā-
dos purgādoſq; ſuſcipere. ¶ Diſcipulus.
¶ Reſpiro totus in ſpem bonā dum te au
dio talia differentē. Totus exultat ſpiritus
meus 7 aſpirat meditari frequētius iſtam
beatam 7 pulchrā mulierē quā tali poten-
tia pie diſſeris eminentē. Ꝺ felices q̄ te talē
o maria genuere parentes. Ꝺ vere felix io
ſeph ſponſus tuus virginalis. q̄ tui cuſtos
cū puero ihesu fidelis ſedulus prudēs atz
chariſſimus audire videreq; te cū filio/tā-
to tempe dignus fuit. ¶ Magr ¶ Credi
di ꝓpter qō locutus ſū. Propterea iā iſtos

non beatificare nequeo neq; ſufficio. quōs
o beata. tibi feceris eſſe devotos. quos tra-
xeris poſt te poſtq; ihesū benedictū fructū
ventris tui. in odorem vnguentorꝝ tuorꝝ
Quo modo nō beati quibus vbera charis-
tatis lactāda. q̄bus os pietatis oſculandū
nō dedignata fueris oſtendere. Ergo iam
oleum effuſū nomen tuū. Ergo tu fons
hortorꝝ. ad emundationē ſimul 7 recrea-
tionē. cum delectatōe mirabili mundo da
tus. Tu puteus ſalientis aq̄ viue ſalien-
tis in vitā eternā. Puteus aquarꝝ q̄ fluunt
impetu de lybano candido paradiſi. Tu
hortus 2 ſitus oī genere tam arborꝝ q̄ arco
lis aromatuz. Tu iā coronata triumphas
de capite amana. i. turbulenti. de vertice
ſanir 7 hermon fetoris 7 anathematizatio-
nis. Ꝺ cubilibus leonū. Ꝺ mōtibus pardo
rum. ſcz tyrānide ſuporꝝ dānatorꝝ q̄ luna
mutabilitatis. ſūt ſub pedibus tuis ad cal
candū. Porro ſexaginta ſūt regine. 7 octo
ginta cōcubine 7 adoleſcētularꝝ nō ē nume
rus ſm varios aiarꝝ gradus. Una tñ colū
ba pfecta quā viderunt filie p adoptionē.
7 beatiſſimā ꝺicaverūt regine. que ſuis
dñanᵗ affectibus. 7 cubine ꝝentes cōcu-
piſcentie remunerationē p filiorꝝ boni ope
ris generationē. Laudaverunt te. q; beatā
dicent oīs generationes. Tu ꝑulcra es 7
q̄ decora chariſſima in delitijs. Sed cui ca
riſſima in delitijs? Illi nempe. cuius deli
tie ſunt eſſe cum filijs hoīm. Statura tua
aſſimilata eſt palme triumphali. et vbera
tua botrus vinee germinātis. virgines. i.
vginales affectiones. 7 ſobria ebrietate de-
briantis vſq; ad ſanā inſaniā apud ſtultos
ſeculi. vſq; ad denudationē p voluntariam
pauptatē. Tu delitijs affluēs tota dilecto
ſupinniteris. dicēs vocē plenā. ſenſibus in
explicabilibus. Ego dilecto meo. 7 dilecto
meus mihi. ¶ Diſcipulus ¶ Eya magr. eu-
ge euge. quid nos agimus obſecro. cantica
canticorꝝ exponēdo. cum canticū marie ſu-
ſceperamus. Et ecce nunc in laudes erum-
pimus. nūc obſecratiōes interſerimus. ad
ꝙs tendebat animus. ad quas hac illacq; de
fluit oratio mētis. incerto pede. lingua bal
ba. vagis oculis. geſtu vario. quaſi fabulā-
do ſeu freneſiando. nos habemus. imo ve
rius nos habemur rapimur diſtrahimur.

nescio quo spiritu. quē nescimus. vñ veniat aut quo vadat. ¶ Magī ¶ Valet frater Quid si nos introduxerit. ista quaz loquimur beata/in cellaria regis in cellā vinariam cuius ē mō dauigera. ¶ Quid stupes qđ miraris si sobriā biberimus ebrietatē spūs Quid si datū fuerit accedere primi⁹. o sere nissimas voces amor[audire. pfūdi⁹. ¶ Loquentis ipē gestio me. quē iā nō capio pfidera re. qđ vtriq; continget/qñ dicere fas ē vniuersis locutus est. ¶ Fulcite me floribus. stipate me malis. quia amore eius langueo. Leua eius sub capite meo. et dextera illius amplexabit me. ¶ Discipulus ¶ Cessem⁹ iam. cessemus sperare talia/qualia amātes sibi somnia fingunt. et ad incepta reuertamur. ¶ Magī ¶ Que cepta. ¶ Discipulus ¶ O queso nō meministi? Cur inquisitissime et pulcherrime mulieris cū epithalamio salomonis. ¶ Magī ¶ Mirum ne fictus sum. Neq; em exigūt certum expositionis ordinem. que nullo sūt ordine prolata. vel coherentia. que p̄terea. nō vni tñ affectui sūt accōmoda. sz innumeros. vbū quodlibz affectus/erucat. p audientium qualitate. Expone si potes dū egrotus aspectore. andeloq; spū repetit. ha. ha. ha. qđ ibi significet ista vox plāgorosa. ¶ Discipulus ¶ Bonatus rñdet dicēs. interiectionem esse ptem orōnis significātis mētis affectum. voce incognita. Quid autē postulas vocē incognitā. ¶ Magī ¶ Nō pdidit operā et impensā. qui te puerū docuit orōnis ptes. Tu nunc grandior effectus. ita cognoscito quēlibet amoris intimi et nō ficti vocē p̄fatis incognitam. nō amanti. imo nec alienā cōperiam amāti. si nō qualibz pjectura. Exemplum de doloris interiectiōe. dū san⁹ egrotū audit et solari ḡrit. Cui rñdet apud cōmunem talis aliqs. Facile cuz valem⁹. alijs consilia damus. Tu si hic sis/alter sentias ¶ Discipulus ¶ Desperare voces. elicere nunc hac nunc illac exultatiōes. p agitatio nem. p cussionemq; studij vehemētis. paulas emicātes scintillulas. put istas excessus amoris hos vel illud verbū inserit ad aciem mentis pstringens ista et gerēs. Aliud sub alia similitudine. studet familiaris esse vocibus amoris. in loco pegrinatōnis tue. nō se adeo poterūt occultare. qn familiarius in te magis et magis p̄dent. et intelligibilē. nunc hoc mō. nunc altero manifestent. vel nutibus etiā se et gestibus insinuent. Peregrinantes pariter in exemplū habe. q̄uis barbari sint. p̄ueros quoq; colludentes. necdū pfectis resonantes verbis. q̄ quō se intelligere consuescūt/imitari conetur. ¶ Deinde beatam et pulcherrimā mulierē postulemus. vt nos illo respiciat pietatis et amoris oc'o/quali respecta fuit a deo salutari suo. A q̄ nos impetret respici. saltē vt amare fleamus exemplo petri. Respiciat terram cordis nostri et faciat eam tremere. Et ab illo tremore suo concipiam⁹ spiritum salutē. qui in amoris spiritum/aliqñ transformetur. et hymnū tunc canam⁹ cuz alacritate cordium. Magnificat aīa mea dñm. ¶ Magister ¶ Irritas meum querendi studium de plurimis. sed alio⁹sum me vocat (vt audis) occupatio domestica regularis. Dies crastinus/solicitus erit inidipm. ¶ Discipulus ¶ Expeditiuz me reperies p̄ritius sit nobis deus.

¶ Sequitur quart⁹ tractatus per dragma seu dialogum de marie beatificatione. Per notulas. lxxij.

¶ Notula prima.

Ecce em ex hoc beatā me dicent omnes generatiōes ¶ Discipul⁹ ¶ Nonne cor nostr̄ ardēs erat in nobis hesterno colloquio. dum ō canticis canticoz marie sil' et salomonis ocreremus q̄si fabulātes pegrini. nec nō dilatato corde videremur angelādo spīn attrahere? ¶ Magī ¶ Demini et visa ē renouari vt aqle iuuenis nr̄a senilis quodāmō et cana in exteriori hoie. sz interior renouat de die i diē. si assit vbū dei reficiēs ipm. si ibs instar pegrini nec p in de cognitus se comitē p̄iūxerit. si aperuerit sensū nob vt intelligam⁹ scpturas. hymnoz et maxime psalmoz et canticoz. O si se talē exhibere dignabit qui loquit anle nr̄e Surge aperq amica mea. colūba mea. for-

mosa mea et veni. ¶ Discipulus ¶ O si iā hyems ꝓgelatiōis spūalis trāseat. si gelicidiū torporis si imbus stillicidium assidue tēptatiōis abeat ⁊ recedat. si flores pulchritudinum aspectū appareāt in tra cordis nr̄i dāte dño benignitatē. O si tp̄us putatiōis ⁊ resecatiōis cure ois supflue aduenīat. si vox turturis caste gemētis et ꝓsolāt̄ luctu bono audiaī in tra sensualitatis nr̄e. cōfortātis se rōni vt concordet philomene et a laude ⁊ tēplatiōis alacris/ turturis suspirium. O si ficus iam nō maledicta nec solis onusta vbor folijs/ ꝓferat grossos suos i signū fructus post suauis. Demū si vinee bonax opationū. dent odorē suū bone fame in vitā ⁊ letificationē dei ⁊ hoīm qd securum sit o magr̄ agnoscis. ¶ Magister. ¶ Quenā aīa frater ē tā hebes et gelida. q̄ nō ad vocē blādiētis amici. ver dilecti quē sequī exꝑgiscāt̄? Que nō tota liq̄fiat. se iā in se nō p̄tinēs ꝓ rijs termīs desideriorum ⁊ effluat in dilectū currat post vocantē se gratis noibus? Surge inq̄t ꝓpera amica mea. Surge q̄ male iacueras. cū adolescente ꝓdito. ꝓterea paternā adire michi cordiam. vt accūbat sup collū tuū. detq̄ in accubitu tali. nardus hūilitatis tue. odorē suū vt iure voceris amica. suscipiēs pacis oscula ⁊ speciosa recipiēs ꝑmia innocentie stolā cū anulo fidei. ꝓinde facta colūba. nidifices i foraminibus petre. i cauernis macerie. Petra autē erat xp̄us. Tu in fixura clauox in cauerna lateris. vsq̄ ad patefactionē cordis fidei deuotiōe subintrans illic reponas sācta meditationum pullos tuos. Unde dilecto petēti/ faciē tuā. iā colore roseo. decorē ⁊ vernātē in aspectiōe sāguis agni īmaculati. Sonet vox tua in auribus dilecti. q̄ dulcis sit i laude ꝓferēs in iubilo. Denicq̄ sis vinea florēs. desiderijs odoriferis. de q̄ vulpecule gule intentionū dolosax diffugiāt capte. Surrepūt em̄ q̄nq̄ suffodiētes ad elatiōis ꝑcipitia. ⁊ vineas radicitus demoliūt̄ ⁊ corrodūt. O si postmodū fas habeat aīa tal̄. iā facie decora. iam voce suauis. suspirabūda dicē. Dilect⁹ me⁹ michi ⁊ ego illi. q̄ pascit̄ inē lilia donec aspiret dies ⁊ inclinētur vmbre. ¶ Discipulus. ¶ Quid oro vult hec intrupta ⁊ inexplicita penitus locutio. ¶ Magr̄ ¶ Audisti iam voces amoris ideo nō ꝓficiq̄m̄ tot⁹ currūt aīe desideria valida/ q̄ nequeūt sil' erumpe. Cōfundūt se potius ⁊ oppumūt. Venit amās. dcq̄d exprimere pōt. nihil ad hoc qō optat satis ē. Quare dat se magis intelligi p interruptiōes more interiectionū. ab imo pectoris. eructatas l̄ erutas. ¶ So let inde patere taliē anhelantibus quoris mittiē illud suspiriū. ¶ Discipulus ¶ Bamplementū vbox istox. Dilectus meus mihi et ego illi. ¶ Magr̄ ¶ Quis arenulas maris. aut pluuie guttas dinumeret? Nō Quis inscrutabilia scrutet cordā? Nō silius est id qō requis. Nihilominus aliqd accipito. Dilectus meus mihi intēdit et ego illi. Dilectus meus mihi oculū amorx dirigit. oculū porrigit. loquit assentit. blādit/ ⁊ ego illi. Delectus meus. mihi finis omnium desideriox meox. ⁊ oīm cogitationux ⁊ intentionū cordis. ⁊ operatiōis cuiuslibz seu motōis cardo centx est ⁊ axis ⁊ ego illi totū qō dat reddo. Dilect⁹ me⁹ mihi delitiōsus ē. amoros⁹ ē ꝓ cordās ē. suauis ē. bāgn⁹ est. iocūdus est. delectabilis est. Mihi omnia est. Quippe cū quo sū vnū cor. vna aīa vnus spūs. Jō dilectus meus mihi vnitur et ego illi. Dilectus meus se mihi dedit in pāū in mortē. quō nō oīa mihi secū donauit. ¶ Discipul⁹ ¶ Quo pacto dī se donare deus. q̄ nusq̄ abest. Qualiē est aīa sibi finis desideriox suox vel operationū. qui ꝓter seipm oia opatus est ſm sapientem. ¶ Magr̄ ¶ Docet angelica salutatio modū donatiōis dei. Salutat em̄ Maria p angelum. sic aīa per spūsancti aliquem instinctū. qui loquit̄ pacem ad cōuersū cordis silentio. Salus tua ego sum. Et illud/ remittunt̄ tibi pcā tua: Vade in pace. Nō em̄ dat salutatio excoicatis. nec eis quox p̄sentiam horrescimus. Dic inuenit apud deū gratiā aīa/ q̄ per eum fit disposita ⁊ organizata suo mō/ calore vitali gratie ad susceptionē dīi. de quo ⁊ a quo/ vnit aīa nō minus q̄ disponit̄ corpus organicum/ p armoniā qualitatiuax dispositiōnum ad aīe rōnalis introductionē faciendam in corpe. Tunc audit aīa. dīs tecū. qr̄ se dat ad nutum anie. vt fruat̄ se. et alio quolibz vtat̄ in se ⁊ ꝓter se. Un̄ fit amox

tis illa reciproca donatio mirabil' quo manet in charitate i deo et deus i eo. ℣ Dilectus meus mihi supple sei ipm dat 7 ego illi sei ipm reddo 7 mei ipm cū eo cū quo tam vnū effecta sum. ℟ Et sicut in illa trinitate ineffabili pater dat filio spiritus. 7 filius patri reddit eundē spm sic aīa datū sibi dilectū dat. et reddit sei ipm sibi qui tribuit. vt sit ip̄e p̄n-cipium 7 finis oīm desideriorum vtriusq;. ℣ Hanc dignationē amoris inestimabilē q̄ pbi superbi nō potuerūt nec voluerūt attendē. ℟ Pterea nullas tales ad deum voces deprome re conati sunt. ℣ Dilect⁹ meus mihi 7 ego illi. ℟ Fuerūt idcirco ab hmōi epithalamio. ℣ Marie 7 salomonis penitus alieni 7 ad il lud surdi. ℟ Quod attendens xp̄s exultauit i spū in illa hora. ℣ Cōfiteor tibi inquit pater dñe celi 7 terre. quia abscondisti hec a sapientibus 7 prudētibus 7 revelasti ea parvulis. ℟ Ita pater. quia sic placitum est ante te. ℣ Nō meritū cuiuscunq; ne quis glorietur in se. ℟ Unde si tale aliquid cecinit ℣ Maria dispersit superbos mente cordis sui. ℟ Deposuit potētes de sede 7 exaltauit humiles. ¶ Discipulus ¶ Quantū intelligo. deus se dat in dono qō informat aiam 7 vivificat eā. reddēs deiformē et pulchrā. ℣ Amabilē 7 desiderabilē. q̄ letat in opib⁹ suis maxime in filijs hoīm. ¶ Sz cur aīa dicit aliq̄n. ℟ Dilectus meus mihi. vt hec transferat. aliq̄n se p̄ponēs 7 dicēs. ego dilecto meo. ¶ Magr ¶ Dilecta fertur in di lectū 5m vim duplicē. ap̄hensiuā scilicet 7 motiuā. ℣ Is ap̄hensiua seu cognitiua/ quodāmodo trahit ad se 7 in se/ suum obiectū qō est vez. ℟ Sz quia sic ē ordo virtutis motiue vl' affectiue p̄sertim dilectiue ad obiectū est bonū. qz tendit 7 extendit se ad ipm. ℣ Causā dat pbus. Vez inq̄t est in aīa. sed bonū in rebus. ℟ Uñ bonum qō est appetibile aptū ip̄m ēdo se p cognitionē nō esse velle possumus in cognita. ℣ Appetitus vō/ quasi circulo quodā. redire conat̄ i mere. ℟ Propterea dī aīa dum dilectū cognat. et imaginē sui formar vel speciē q̄ sibi dilectus imprimit. ℣ Duz vō diligit. ipsa se dilecto dat 7 explicat. et ad ipm quasi foris egredit. ¶ Discipulus ¶ Quid ad rem nostram? ¶ Magr ¶ Adultū p oēm modū hoc est illud mysticū verbū xp̄i ō dilecto suo q̄ ingredier 7 egredier 7 pascua inveniet. ℣ Hoc itē aliud de moyse qui minauit gregē ad interiora deserti. vbi vidit dñm i flama rubi. ℟ Gregē intellige. totā cogitationum turbā q̄ ad interiora mentis colligit. ℣ Est alter ordo dū ¶ Moyses vocatus a domino de nube caliginis exit ad ipsum. sicut christus relicta turba ascendit in montem. ℟ Sic aīa subintrans se 7 trahēs ad se sponsum p cognitionē. dici pōt pascere sponsū. ℣ Sic ipm habere in lecto pacifice mentis. et coangustate. ne sit locus adultero. ℟ Exiens vō per dilectionē ad sponsum trahitur ad sponsi palatium thalamū vel cubiculum. ¶ Discipulus ¶ Quid postremo. ¶ Magister ¶ Siquidē in hac p̄iunctiōe. sponsi 7 sponse per dilectionē/ cōsurgit delectatio dum rursus imprimit se dilectus i dilectā. sugentem vbera consolatiōis sue. ℣ Dicitur hinc delectatio q̄si quedā lactatio. ℟ Hinc ē fruitio cōplectēs vniversas beatitudinis partes. vt dotes tentionē vel ap̄hensionē inhesiuā p cognitione 7 dilectiōe pariter 7 delectatōe. ℣ Sic fruitionē descripsit ¶ Aug⁹ q̄ est amore inherere alicui rei p̄pter se in q̄ mentis delectatio quiescit. ¶ Discipulus. ℟ Cum rapit nos estus amoris/ obliti sumus pene inquisitionē primitus occurrentem sup vbo tuo o beata beatax. ℣ Ecce enī ex hoc beatā me dicent oīes generationes. ¶ Magr ¶ Regredi licz q̄ volueris. ¶ Discipulus ¶ Pulsat hec animū q̄stio. qua rōne potuit absq; spū ia cātāre. humilis ancilla dñi/ tam excelsum de se proferre p̄conium? ℟ Subit inde q̄stio. quo nomine dignior ¶ Maria nominet. ℣ In beata que cecinit. ℟ Ecce enim ex hoc beatam me dicent. oīes generatiōes? ¶ Subsequit alia questio. ℣ Quot modis maria dicta sit beata? ¶ Magister ¶ Conabor satisfacere questionibus his. et quidē de primo scieris animam ¶ Marie magnificasse dñm non solum. quia magnus in se est et magnus a creatura sua predicat 7 colit. sed etiā qz magnificā reddit animā cui magna facit qui potens est. ℣ Nunquid pax tibi magnificata videt marie aīa que operatiōe supra modū magnifice fuit ausa p̄bere consensū dicens ad angelum. ℟ Fiat mihi 5m verbū tuū. ℣ Quid est hoc/ nisi fiam mater filij cuius pat̄ ē deus?

Quid excelsius? quid sublimius? vel (vt alius vult) arrogantius poterit cogitari.

Discipulus Hoc monet multos. quō stant simul & in vnum ꝓueniunt/tanta humilitas: ecce ancilla dñi/cum tanta magnificentia. fiat mihi ſm verbum tuū: tal' abiectio cum tali gloria?

Magr Bocet nos phia ſi theologia pax est, ꝓditiones magnifici, seu vim virtutis magnificentie Magnificus vtiq; nō ō honore vel gloria curam habz. sed de opibus p̄claris. q̄ gloria digna sunt & honore. colit lucem. spernit vmbram. Gloria sua est sicut dicit apostolus. testimoniū cōscientie sue. Non de alieno pendet iudicio cui modicū est si iudicet ab hominibus vl' ab homine aut ab humano die. Nam qui se iudicat dñs est fit humilis pinde i fuga glorie. sit magnanimus in operatōe magnoꝝ. cum dignitate meritoꝝ. Beniq; cum gloria. in dño gloriatur. Obseruat hoc magnifica nra et magnificāda. que tota in dei gloriam refudit beatitudinis sue famā. Quia fecit inq̄t mihi magna qui potens est. Non ergo mihi gloria. gloria sola sibi. Fuisti ꝓpterea vgo beata sicut angelus dei. vt nec bñdictio te moueret nec maledictio per elationis aut dejectionis vicium. Sne/quo magis gloriam fugiebas/ eo magis te sequebat sicut vmbra corpus. Esse bona. nō videri/volebas.

Discipul⁹ Magnificus/magnorum dignus honoꝝ. nunquid iniquos iudicat eos qui se spernūt.

Magr Plane sic iudicat. censetq; puniendos. non ꝓpter se sed ꝓpter iusticiam & alienam vilitatem. At vero longe diuinius: dat fides cum gratia. magnificentiā cum humilitate cōiungi. q̄ inanis philosophia. Dicit ex sententia. Nō nobis dñe nō nobis/sed nomini tuo da gloriā. Tibi gloria. nobis aūt cōfusio/qui serui inutiles sumus. qui nihil habemus qđ ad te nō accepimus. tua tibi dona cōfitemur & reddimus. Volum⁹ vt ad locum vñ exeūt flumina grā reuertāt vt iterꝝ fluant te donāte. sis magnificus in sanctitate & gloria.

Discipulus Non est qđ ꝓtradicam. dic de secunda questiōe.

Magr Enunciasse videt ꝓphetico ſpū plena/verbigena nra/q̄ hoc nomen ꝓiectiuū appropriate sibi & anthonomatice daretur per oīs generationes. velut nomen epitheton desuper sibi datum. sibi debitum. sibi placentissimū. necnō ꝓuenientissimū iocundissimū & appropriatū.

Gnare nos laudare te virgo sancta. o ter q̄terq; beata. Beata ꝓmo que credidisti claro elizabeth. Beata scō. q̄ gratia plena ſm gabrielis salutationē. Beata tercio et benedicta. q̄ benedictus fructus ventris tui. Beata quarto. q̄ fecit tibi magna qui potens est. Beata quinto. q̄ mater domini. Beata sexto. q̄ fecunda virginitatis honore. Beata septimo. q̄ nec primā simile visa es nec habere sequentē.

Discipulus Numerasti munenos beatitudinis sub quadā generali laude. quid censes si ad specialia descēdamus?

Magr Descendamus placz. Dicit enī plenior dabit intellectus p̄cepti quo beata dicit per oīs generationes. Offert aio cripler beatitudo. Una vie per spem. altera patrie per rem. tercia quasi mediat inter spem et rem inter viam & patriā qualem habuit manifeste christus quem fuisse viatorē ſm aiam & comprehensorem ſm spiritū/nullus ambigit theologus. Nouo qualis sit beatitudo per spem & gratia. nouunt cōmuniter fideles xp̄iani. Qualis ꝓterea sit beatitudo glorie. videmus nunc per speculum in enigmate. credentes eam esse quā nec oculus vidit nec auris audiuit. nec i cor hominis ascendit. Recogitata vo duplex hec beatitudo. viam aperit vt tercia quasi media cognoscat. q̄ minor est q̄ glorie consūmate. & maior q̄ solius spei & cōis gratie.

Hec abbo:ret hec diffinctio theologica phisicam ꝓsiderationem. que ponit virtutes primas politicas. secundas purgatorias. tercias purgati animi. quas refero ad cat heroicas. Dec beatitudo que purgati animi. vel heroicalis excellentie dici potest fuit in beata nostra dum viueret. sup oēm purum hominē/sicut beata residet in ꝓpria sup omnē angelicā potestatem. hoc est q̄ a nullo vincit illustriū ſm damascenū. Et iuxta hierarchicā dionysij legem/ cōtinet eminenter omnē pfectionē creaturaꝝ tāq; inferiorꝝ. vt iure dicat. Regina mūdi & dñā.

Vis igit breui compendio marie beatitudinem. notāt sibi fieri. da sibi per eminens

ām quicquid in creaturis videris melius ipm q̄ non ipm. ℣Et si nō formaliter tamē eminenē quā distanter a deo. ℣Et q̄m̄ parti ceps fuit in via vtriusq; beatitudinis vie. s. ⁊ patrie. ponemus aliquas de p̄dictis ōibus beatitudinis eterne. p quas gradatim veniamus ad petita vel ad perenda. ¶Discipulus ℣Expediens iudico. nec audiendi tenebit me fastidium. etiam si p̄cognita narraverī. ¶Magr̄ ℣Est beatitudo spiritus que sepat̄ ab anima. i. a sensuali potitione. Hec fuit in xp̄o viatore. Hec in spiritibus sepatis viget. Habet nihilominus anima sua beatitudinē duz resumet̄ incorruptibile corpus a spū beato. Dicit̄ incorruptibile p̄ tollenda calumnia quā vellēt aliqui struere de resuscitatis iustis/ tempe passionis quoz spūs statim in descensu spiritus christi in limbū patrz beatificati sunt q̄m̄ mortuus christus infernū. saluando spūs istos q̄ beatificā visionē. de q̄ latroni dictū est. Hodie mecū eris in paradiso. qui purgādū fortassis aliq̄d habebat. nisi puilegiū nouitatis. aduētus regis/ipm sicut ⁊ alios multos. fortitan ⁊ oēs/tūc a purgatorio liberasset. Tales inquā spūs beatificati si corpus nō incorruptibile susceperūt aut q̄ mortui sūt p̄m quo sdā sequiē vnus mirabile q̄ tales fuerūt comp̄hensores in corpe mortali sicut christ⁹. Sequiē etiā q̄ fuerūt bis mortui. sicut lazarus cū statutū sit oibus semel mori p̄m ap̄lm. Rn̄dent q̄ ap̄lus nō negat q̄n plures. Ut vo nll̄a fit ambiguitas d̄ resurrectōe nouissima. Būt autē tres dotes spūs beati. sit sepatus aut iunctus. q̄ sunt fruitio visio ⁊ tactio. Būt quattuor ipius aie sensitiue resumpto corpore glorioseq̄ plene subditū est tā aie q̄ spiritui. Un̄ reddet̄ claz. impassibile. agibile. subtile. Nolo tn̄ existimes q̄ spiritus ⁊ anima sunt in eodē hoie/ modo vel tunc due nature distincte vel due anie ⁊ essentie licz fuerit aliq̄n articulus in anglia p̄dem natus dicere q̄ nō sunt due anie in homie eodē/rōnalis ⁊ sensitiua. Prior vo sententia tenēda est. Pue ecclesiastice dogmatibus ptinet. Dixit christus q̄ potestatē habebat ponēdi animā suā. sed q̄ illa sit spūs. nota uit euāgelista. Tradidit spm̄. ¶Discipulus Dixisti. pudem ita mo nuisti. expone quod ordiris. ¶Magister ℣Quia loquimur de dotibus q̄ solent attribui nubentib⁹. Sponsus em̄ dotat sponsam ⁊ nulla creatura/nō vnita diuinitati. (vt excipiatur aīa christi) dignior fuit dei sponsa notari Maria vti p spōsi ⁊ sponse metaphora d̄ q̄ inquirimus beate Marie laudes. atq; p̄conia. d̄ viatrix etiā pegrinaret̄ in terra. ¶Discipulus ℣Gratanter ac letus accipio. quatinus in his assūptionis sue solennijs/ dum cantica canticoz resonat ecclesia tanq̄ epithalamiū suū/ materia conquirēdi iocundissima ministretur. ¶Magr̄. ℣Anima aduerte quēadmodū tres i mr̄imonio succedūt gradus. Est em̄ matrimoniū initiatū est ratū est p̄sumatū. ¶Discipulus ℣Scio sed quid ob hoc texere vis? ¶Magr̄ ℣Volo dicere vginalem sponsā nostrā/ p̄m triplicē hunc statuz triplicē habuisse beatitudinē. Beatā respice primo mō/ dum ab instanti creatiōis spiritus sui. initiatū est matrimoniū cū eterno sponso deo. per arrā fidei. spei charitat̄ ⁊ ceteraz virtutū. Beatā respice scō mō. dum matrimoniū plenū consummatū est. in assumptiōe corpis ⁊ anime/ cum eternitate dotū suaz. Beatā intellige tercio mō. q̄n matrimoniū fuit ratum in conceptōne filij dei. ⁊ deinceps per gratiā p̄ summatū ne dissolui posset per peccatū. q̄uis ad cubiculi secretū. primo fuit in assumptōe introducta vbi fuit ⁊ est matrimoniū p̄ summatū. ¶Discipulus ℣Jam velut per rimulas. incipio videre quo rēdit iter tue deductiōis. ¶Magr̄ ℣Videbis apertius si pauca d̄ dotib⁹ enumeraverō potius q̄ docuero. Tres idcirco dicūt dotes. spōse ad cubiculū spōsi recepte per gloriā. visio fruitio ⁊ tactio. q̄ rn̄dent tribus theologicis vtutib⁹ vie. q̄ sunt fides. spes ⁊ charitas. ⁊ tribus anie viribus. rōnali p̄ cupiscibili irascibili. Dicūt inquam igit̄ dotes. q̄ sunt habitus/disponētes tres istas vires p̄m mentē que est spūs. imo vnus tunc cū sponso spiritus. ad actus/ qui beatitudinē constituūt. quiqui sunt intuitiua visio. et actualis fruitio cum eternitate. Ad q̄d valent dices iste dotes? Pane q̄tn⁹ spōse supperet. vñ portet ingū suauissimū ⁊ onus leuissimū bri p̄ungi. vbi sit mēs suo mō pa-

rens verbi ⁊ sacrariū spiritussancti. Nunquid videt talis. tanticz filij educatio, ingis ⁊ eterna qualē habz ipsa mens verbigena, virgo in vnū mater ⁊ filia. ¶ Discipulus ¶ Conuenisse credimus hec tria simul in maria. sed quo pacto ꝓueniāt in mente rōnali ñ ita perspicio vt virgo dicat mater et filia. ¶ Magr ¶ Virgo nominat ꝓpt sin deresim. que nūq violat. Mater q parit in se verbū. roxante desup patre luminū cuius est filia. cuius filio nuptialiē cōiuncta est. Quidni tūc psallet ⁊ exultet marie spiritus in deo salutari suo. laudans. psalles. et iubilās pleno totoz cordis affectu. hoc canticoz canticū amoris p amoꝛē canticū nuptiale qđ dicit epithalamiū. Canticum nouū. ꝓpter illum qui noua fecit oīa. Tenor huius cantici psistit in essentiali beatitudine visiōis dilectiōis ⁊ fruitiōis dei. q̄ semp vno ⁊ inuariabili canore subsistit et resonat. ¶ Dotro respectus creaturarū tā in verbo q̄ in ꝓprio genere. mouet ad canticum multiplici varietate decoꝛ tanq̄ p discantu. Neq dubitaueris oīs ⁊ singulas in vnum ꝓcurrere. mentalis spiritꝰ affectiones. Formabitur em̄ melodia spūs. ad exemplar armonie siue melodie diuinalis q̄ stabilis semp in se manens fastidire non pōt. tanq̄ assidue renouet. ¶ Habes ecce veritatē ꝓclusiōis vnius quā tu tibi declarari q̄q postulabas. si maria in hoc canti co se in oīs pfundebat affectus vel anime passiōes. ¶ Discipulus ¶ Habeo forte p statu gloue. q̄nis ambigū videaē si sint in spiritibus beatoꝛ oīs affectus tot et tales. quot ⁊ quales sentimus in via. imo nō est dubiū ō dolore. Non em̄ erit amplius ibi luctus neq clamoꝛ sed nec vllus doloꝛ ¶ Magr ¶ De hoc statim videbimꝰ Tu colligas ⁊ intelligas interea quale fuerit canticuz beate virginis quot vocibꝰ alternatū. dum iā adepta fuerat beatitudinem illā. que dicta est supioꝛ ad beatitudinem solius vie ꝓprima ⁊ vicina beatitudini patrie. Quid si viatores aliqui exercitatos p ꝓsuetudine sensus mētis hōtes/ possint cum oī ꝓmptitudine voces affectuū Em notulas q̄q vocaliū. sparsas p sillabas psalmoꝛ. vnāquāq cōcinere vel formare. ¶ Discipulus ¶ Concludit intelligentia tua. q̄ rōnabilis sit ꝓclusio que nō ita recipiēda est. quasi voꝛ q̄libet affectiōis retineat sonū integꝝ. frangunt em̄ quadā allisione nō aliter q̄ in compositiōe dictionum videmꝰ. Nō ei hec dictio magnificat plene sonat. istas lras magnificat. ſz in vnū colligunt quasi tertiū mixtum sonuz Usus est phus. hoc exemplo. dū de mixtōe tali loquereē elementoꝝ. q̄ maneni quidē in mixto. sed refracta. vt vim essentiā vtpla cet Anicenne. vel vt Auerrois vim ꝓprias qualitates. ¶ Magr ¶ Exemplum placz qđ inquisitionē philosophicā p̄supponit. Exemplū aliud. video de mulas aromatibus simul tritis. ex q̄bus odoꝛ tercius mixtus resultat q̄q plus redolens/aroma ꝓ dominās. Coaptē exclamatio canticoꝝ. Que ē ista q̄ ascendit p desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe ⁊ thuris et sequiē ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij. Exemplū aliud est in re nr̄a liz em̄ pueri distincte p̄us sonēt vt re mi fa. postmodum iungunt. lram paulatim cū vocibus istis. tandē vsu cōtinuo cantant sine vocibꝰ notula ꝝ qđ tandē exemplū. in contrapuncto deinde in discātu. plꝰ apparet. vñ valeamꝰ ad musicā cordis transferre rōnem. vbi celeritas maioꝛ est atq facilioꝛ sonoritas affectionū spiritualiū. q̄ sit exterioꝛ vocaliū. ¶ Discipulus ¶ Bas plarim vēdi gāma mystico canticoꝝ cordis. Vñ palā fit non esse sistendū iugiē in his q̄q vocalibꝰ. a. e. i. o. v. Bz nec in singulis deliberate pausandū est affectibus. Alioq̄n fantasia plꝰ tādē ledereꝛ. q̄ intelligentie recreatio, ꝓueniret. Cuius rationē sensualis nos quotidie docet cantus. ¶ Bz manet dubitatio mota de beatis deo iubilātibus. apud q̄s sola voꝛ leticie. ⁊ nulla spei. nulla compassiōis. nulla timoꝛis. nulla denicz doloꝛis resonare videt. Et hec dubitatio verti potest ad beatitudinem marie virginis. p statu vie ꝓprima statui patrie. q̄ non habebat pctā que doleret. q̄ conformis erat sua in oīm bus voluntas ꝓuidentie dei. que in sui dispositione nō fallit. ¶ Magr ¶ Habebit hoc vltimū de conformitate voluntatis locum ꝓpriū. Cetez de affectibus beatificati spūs edoceri poteris. per similitudinem determinatiōis abundāter tradite p

doctores de virtutibus moralibus ⁊ theologicis ⁊ de donis beatitudinibus et fructibus si manent in patria. Quor finalis ē resolutio q̄ in quolibz bono habitu/reperitur aliquid qđ dicit perfectionem sed in plurib⁹ ⁊ iunctū est aliquid p̄ statu vie imperfectionem notans vel indigentiam. Fides dicit intentiā p̄me veritati. spes diuine liberalitati. charitas diuine bonitati. ⁊ hor quodlibz vtiqz bonum est p̄ficiēs spm̄. Sed imperfectionem respice. Fides importat enigma. spes cum enigmate futuram fruitionē. charitas vō a deo. q̄uis hic non consequat intuitiuā visionem. Penitentia dicit detestationē peccatoꝝ. Timor fugam sepatiōis a deo. Compassio seu misericordia/ p̄mptitudinem auxiliādi zelus amorem iusti. Et ita per oīa reperies alia de se bona si iunctos defectus abstulerit. vt a penitentia peccatum cōmissum. a timore periculum cadendi. a compassiōe miseriā cui nunc oporteat subuenire. Sic ita ḡ de singulis affectionibus beatoꝝ spiritum. quas theologia vocat extenso nomine passiones. que non sunt in spiritu rationali. maxime sepato. ſm realem mutationem quemadmodū philosophi stricte loquūtur de passionibus sensitiue anime. Affectio autem spiritum immutās/ intentionalis est sicut gaudium ⁊ desiderium ō litio in deum ⁊ ab inferno. affectus succurrendi alieno incōmodo ¶ Discipul⁹ Et si magna pars questionis soluta cernatur per exemplum de virtutibus. tamen deseruatus est qui habz quicquid vult ſm antiquos et Augustinū qui addit: nihil mali vult. Beatus dicit quasi bñ actus. cui omnia optata succedunt ſm Cassiodorum. ¶ Magister Concludē primo per ethimologiā beati p̄tra stoicos. q̄ virtutes non sunt insensibilitates. quia dicit beatus q̄si bene actus. ergo bene motus. ergo non insensibilis. Et hec certe p̄cedunt de affectōnibus intrinsecis rationis. sed sensuales oītus efficiat. Porro non est de ratiōe beatitudinis q̄ beatus statim habeat quicqd vult optandū maxime circa alterꝝ sed absoluta beati voluntas sicut semp̄ p formis est diuine volūtati sic semp̄ implebitur. Et huius declaratio p̄tiū locū habz. ¶ Sup⁹ est distinguere de spiritibus affectionū receptiuis. Aliqui sūt impassibiles effecti. ⁊ hoc p̄tra passibilitatem lesiuā vel corruptiuam vel obiectiuā perfectionis debite. vt in celo. qm̄ nihil impedit. imo confert esse passibiles passione perfectiua. sicut dilectio dei. suaqz fruitio. Nōne celū impassibile dicit primo modo q̄ lumie solis cernitur mutari. Alius est spūs rōnalis atqz receptiuus lesiue passionis etiam vt spiritus est. ⁊ hoc quotidianū ē nobis viatoribus velimus nolimus. Et de damnatis spiritibus fides credit. sz modus alio loco dicendus est. Est tercia vl fuit in nōnullis spiritibus p̄tietas. que dedit eis/ posse nō pati passione lesiua vel disconuenienti. qualis fuit p statu nature institute. ⁊ qualiter erat in anima christi. nisi sponte passiones suscepisset. Vides ne igit q̄ primus spiritus p passiones non leditur qualescūqz. nec si poneretur in stagno sulphuris ardētis. Gaudet assidue nec gaudium minuūt alie iuncte affectiones. sicut compassio deficientiū detestatio peccati. resilitio reuerentialis in p̄priam paruitatem que timoris species ē. Odium deniqz vicioꝝ. qđ est zelus boni. ⁊ ita de reliquis imperfectiōe semota. Ter cius spūs suo modo carebat lesiuis passionibus in primo parente et nunc forte sic in Enoch et Helia. Sed an beate nostre tal fuerit exultatio spūs in deo salutari suo/ ñ arbitror asserendum quin voluerit tā aniā q̄ spiritu. non em̄ glorificatus fuit spūs sanctus. sicut spiritus christi. nec voluntate sola passionibus lesiuis subiacebat. Tua inquit. Simeon ipius aniā pertrāsibit gladius. ¶ Discipulus Nonne fuit imunis ab oīi peccato nostra beata. ⁊ si sic/ cur passa est? quia quicquid patimur pctā nostra meruerunt. Tua deniqz fuisset ante lapsum: ipa maria perfectior. qr tunc poterat nihil pati. ¶ Magister Notata ē alibi rōsio. q̄ in Maria fuit necessitas originale peccatum contrahendi. ſm causas inferiores. ſm legem p̄pagationis ex cōiunctione viri cum femina. Ter em̄ superior p̄ iudicauit huic necessitati p̄ueniendo ca-

sum per sanctificationem ꝙ gratiã. ¶ Sic dicit in alio casu sanctus ¶ Thomas de occurrentibus tempe iudicij obuiam christo inuera. ꝙ si non moriañ. hoc nõ est vm eas inferiores quibus habebant necessitatẽ moriendi. ¶ Nec est ꝓtra aplm dicentẽ. statutum est hoibus semel mori. deinde iudicium. qz priuilegium supioris hoc suspendit. ¶ Non secus est in ꝓposito ỹ maria. a necessitate ꝓtrahendi originale peccatũ puenta ꝙ priuilegiata. ꝙ excellẽtissime sic redempta qualiter redemi nõ egebat ihesus christus. qi per carnalem ꝓcubitum nõ formatus. ¶ Dolores idcirco ꝑtulit maria. non oino sponte sicut filius. sed nec penitus inuoluntarie sicut nos in quibus motus vicios pueniunt iudicium ratiõis. quos ratio pueniebat in maria. ¶ Alioqn venialia saltem cõmisisset. ¶ Nihilominus dolebat ꝓpter spm passibilem. ꝙ statum cum omi tm moderatione ꝙ virtute. ꝙ merito continuo ¶ Complebat insup illud apostolicũ. ¶ Gaudete in dño semp. itez dico gaudete. ¶ Sciebat ꝙ dñs sibi primus erat ꝙ fuerat supra ceteros viatores. qđ notauit cũ subiunxit ꝓ causa exultatiõis sui spũs. ¶ In deo salutari suo. quia respexit inquit humilitatem ancille sue. ¶ Juxta ꝓmissum per ¶ Esaiam. Sup quem respiciã. nisi sup pauperculuz et contritum spũ ꝙ trementẽ sermones meos q̃is certa esset nõ min9 aplo. q neq3 mors neq3 vita ꝛc. separet eam a caritate dei que erat in christo ihesu saluatori suo. ¶ Et iõ continuo gaudebat plusq̃ in sola spe. sz min9 q̃ in re glie. ¶ Ecce habes i hac dictõe btam E. ꝓ spe habes. a. ꝓ leticia. ¶ Jã supra spem additur terciũ a. dum venit i gloriã. Huc ꝓ canticis accedit incidens ꝓsideratio nominis huius beatitudo. q quinq3 vocales quinq3 significãtias affectuũ in se claudit ¶ Letez quia diristi. oñe qđ patimur. peccata meruisse. vez est ꝓpter originale peccatũ qđ remouit. ꝓhibens lesiuas passiones cũ peccatis. ¶ Nostra deniq3 beata semp habuit gratiã gratum facientem. que originali supeminet insticie. qua primus ornata fuit ¶ Eua sed pdidit. ¶ Discipul9 ¶ Accepisse puto sufficientem ꝓ elicita prius cõclusione deductionem. de cantico marie vm oẽs affectiones sub oñi facilitate formatas ꝓ organum cordis. vbi fulgebat mentis veribum sententiosissima numerositate repsentans velut mirabiles ratiões rez instar patrie. licz adhuc in enigmate vie. ¶ At vero putas ne credendũ. q vocale canticum addiderit nõnunq̃. hec beata. ¶ Magister ¶ Bene puto / maxime in ista pegrinatione laboriosissima comitibus ihesu puero ꝙ virginali spõso ioseph. vt adimpleret ad lram illud ¶ Ps. Cantabiles mihi erant iustificatiões tue in loco pegrinatiõis mee. ¶ Cur preterea non cecinerit corporalem requiescendo laborem. nunc psalmos patr̃ fuit ¶ David. nunc canticum ꝓphm. nũc illud ¶ Zacharie. nunc Simeonis alludens sponsalibus meis. vox tua soneret in auribus blandienti ꝙ dicenti. vox tua sonet in auribus meis. vox enĩ tua dulcis. ¶ Nunquid existimas beatem nostrã in iocundissimo partu ꝙ post partum. duz natus erat saluator mundi. cõcinentibus angelis. ¶ Gloria in excelsis deo. siluisse? ¶ Nunquid non in fanti posito in ꝓsepio ꝙ flenti. debuit ꝙ cõsolatorium fesceninũ. dulci susurrio velut aure tennis resonare. ¶ Quid vo ỹ celebri nuptijs ꝙ ꝓpriaz nuptiaz coniecturas. q̃ nuptijs alienis interfuit hilariter honorandis. et vino de aqua facto gratuita pietate solandis. ¶ Quid in templo nutrita ꝙ de canticis syon ꝙ docta. debuit queso silere? ¶ Discipulus ¶ Grata cõmemoras. que non abhorrent a pia crudelitate. etiam si addideris iustũ ¶ Joseph cum puero ihesu nõnũq̃ una ceciniſſe. Sed hec hactenus. que secuti prudentibus in oculis suis (quibus omne quod putant sublime videre) nuge visto amplior fuerit humiliationis. vl crucis mysterium. vel lotio pedum. imo generaliter omnis actio nouissimi virorum: quia factus est ꝓpter nos obprobrium hominuz ꝙ abiectio plebis. q̃ sint ista que dicim9 de maria. ¶ Magister ¶ Bas materiã dissolutionis prius facte q̃stionis tue. cur erumpens in canticũ nouũ / dixerit beata. ¶ Magnificat anima mea dñm. ¶ Bene quid magnificentius eo cuius magnificentia elata est sup celos. ¶ Quidni talem magnificaret. Quidni ret hoc est magnificum ꝑdicaret. Quidni toto nisu dilataret ꝙ extẽderet anime sinũ ad eius amplexũ. ¶ Quidni ꝑtes. crebriz

tis alternaret affectus suos scom notulas vocalium. modo de leticia in compassione sentiens q miseratones dei sunt sup omia opera eius. Precipue nunc. quado miseri cordia domini plena fuit terra. qñ completa est postulato psalmiste. Et veniat super me misericordia tua domine salutare tuū fm eloquium tuum. quādo misericordia ⁊ veritas obuiauerunt sibi. quādo iusticia ⁊ pax osculate sunt. quando deus dedit benignitatem. ⁊ terra nostra dedit fructū suum. quando timidus. dolens ⁊ languidus homo per sapientiam accusatus. per iusticiam damnatus. ⁊ punitus per potentiam susceptus ad gratiam per viscera misericordie dei nostri in quibus visitauit nos oriens ex alto. glorificationis eterne spem afferens. quando soluta mors deperit. dat triumphus gratie. ¶ Discipulus ¶ Cōicio. Tales inenarrabiliter cōtemplationes. beatam nostram sub omi celeritate in momento. in ictu oculi. in nouissima tuba contulisse. ⁊ in affectum suauissimi cordis traducendo cātasse. Juxta et supra pmixtionem notularum vt fit in verbulis seu minutis discantuum. Intonās igitur voce serena personuit post Elizabeth preconiū. imo tonuit ⁊ exclamauit voce grandi ad aures seculorum omniū. Magnificat anima mea dominū. Tale tuum carmē nobis diuina maria quale sopor fessis in gramine. quale per estum dulcis aque saliēte sitim restringas. Magnificat anima mea dominum. ¶ Magister ¶ Altiori repetamus pncipio. dicentes marie linguam/fuisse calamum scribe velociter scribentis hoc spiritus sancti qui nedum velociter. sed multipliciter scribit. adeo q non est yota vnum positum sine causa. non est apex vnus/tam in significatione q in ordine frustra locat. Exquo perpenditur q lata ⁊ lauta sit mensa sapientie sacre q tot epulas et fercula ministrat quor possunt a quocūq; veri ⁊ saluberes sensus elici. fm quadruplicis expositionis genus. ¶ Preuidens igit spūssanctus seminarium quinq vocaliū nō esse pterendum a posteris. sed inde significationes alias/modo quo nunc fecim⁹/et facturi sunt alij subtilius eliciendas/voluit

primū cantici canticoz marie versiculum. terminari sub hoc nomine trisillabo dñm. tanq neuma pprium. o. i. v. ¶ Discipulus ¶ Mirum vero cur canticum summe leticie finiuit in voce doloris ⁊ mestitie. qualem. v. quinta notulaz designat. ¶ Magr. ¶ Triplex occurrit hic. ⁊ nunc mystica rō. Prima quatinus ex pma vocali. a. ⁊ ultima v. redderet quasi diapente q est quinta perfecta. Altera quatinus fieret antheton seu ptraposito gaudij ad merorē. Tercia pro laude humilitatis. q cantica vie solet i dolore terminare. quasi diceret. Quō cantabimus canticum dñi in terra aliena. fit p inde grauior solidior ⁊ eminentior ipsa salubris leticia q tali fine stabilitur interrogatiōe humane miserie. sed nō absq; misericordia quā J. iunctū sibi notat. ¶ Discipulus ¶ Nō dilataueris nunc hāc imaginationē sed te pfer magis ad causā lr̄alem. ¶ Magr. ¶ Ista quidē lr̄alis est q fm litteras. Sz ad intentionē tuā dico q initius sapientie est timor dñi. Si ego dñs ait ipe vbi ē timor me⁹? Timor (vt scia) ad antiquā legē spectabat. sicut ad nouam amor. Dñs pterea pl⁹ respicit op⁹ creationis ⁊ potētie. Un ab oib⁹ magnificād⁹ esse p cedit dñs. Nomē vo qđ ē de⁹ salutar[meus ad op⁹ recreatiōis ⁊ gre. nemo xpianus ambigit ptinere. Jō cur debuerit subseq videres ¶ Discipul⁹ ¶ Nisi pus oñdisses quēadmodū beata nra pticeps iuuenculaz tympanistriaz/potuit alternare repete pprias meditatiōes ⁊ affectus. nō ita satisfacerent mihi rnsiones tue. q talē nequeo pseq celeritatē. ¶ Magr ¶ Bat causā q ait. Corp⁹ qđ corrūpit aggrauat aīam. ⁊ dep mit terrena habitatio. sensū multa cogitātē. Nre vo beate puersatio iā erat in celis. iā q; dotes corpis glorificati inchoabat. ex abūdātia virtutū. necnon oñij spūs sup animā ⁊ corpus vt esset inde corpus agile fm oīs vires cognitiuas ⁊ motiuas subtile ¶ Preterea clarum nec ita passibile vt nostrū. qđ puenitur a primis motibus. sed tamē ista minusq; nūc in patria. ¶ Discipul⁹ ¶ Des aliquod indicium corporis marie spiritus non pregrauantis. ¶ Magister ¶ Preueniebat spiritus suus. corpales intus mot⁹. q nati sunt obsequi rationi. Non grauq

bat eam puerperium, nullas labes tyrānis ce rebellionis exfomite/colaphizabat eam, deniq; nullas in se cōmotiones illecebrose carnis sēsit. Iz a respicientib⁹ se sedauit. Credi filij oz q⁹ ab audientib⁹ serenissimā vocē rius. Secus de aliaz vocibus q̄ ad gehennā inflamāt. Jō nec p̄dicare p̄mittūē. nec cātus apud eas caret discrimīe. plusq̄ sibulus colubu vel serpēt[q̄z sūt oculi vt aspectus reguli ⁊ tactus germina vtutū eradicans ⁊ exurēs. ¶ Discipulus ¶ Sentio q̄s ⁊ q̄s tāgit illud secus ⁊ ista diuersitas a maria. Iz vtz caruerit tēptatiōibus inimici ¶ Magr ¶ Nō oportz. qr sacha si ausus ē tēptare filiū dei. quo non tēptasIz mrem: qd et cessit ad palmā victorie multiplicis et aureole. vt coronaret q̄ legitime certasset/qr nō vt Eua succubuit tēptatori Bolebat p̄terea cū dolētibus. gaudēs cum gaudētibus. sed vtrūq; moderamīe sūmo vt plus de vulneribus et neribus aniaz p vicīū/q̄ corpoz p pestē ⁊ gladiū vieret. exemplo filij plus dolētis ingratitudinē nr̄e nequicie. q̄ tormētū mortis p̄prio suo mō Quare noli dubitare. qr canticū suū iocūdissimū et a iocūditate inceptū. instituerit maria cū timoze sancto. cum zelo bono. cū viscerosa compassiōe. cū spe ⁊ multo desiderio. quam vigebat charitas. exclamare. post ascensionē filij sui. Filie hier'm nunciate dilecto qr amore lāgueo. ¶ Discipul⁹ ¶ Uellē compares beatitudinē Marie q̄ nunc fruit. ad beatitudinē vie q̄ licz fuisse sit p̄bata singular[. nihilominus p̄tie parnō fuit. Cs em p̄tulisset ihesus Job annē inē natos mulieꝛ: subiūxit. Qui minor est in regno celoz maior ē illo. Jtaq; rē mihi feceris. festiq; suis accōmodā/q̄ recolimus ¶ Magr ¶ Suscipe nūc oculis intelligentie. ⁊ aures erige fidei. quemad modū magnificauit hodie maria oñm. videns facie ad faciē p̄m q̄ sibi magna fecit ⁊ inscrutabilia. ꝑus in terris nūc in celis. ¶ Discipulus ¶ Cōstituit ipa sola/hierarchiā secundā sub deo trino ⁊ vno/ hierarcha p̄mo et sūmo apud quē hierarchā humanitas filij sui sola sublimata sedet a dextris virtutis dei p vnitatem suppositi. ¶ Magister ¶ Suscepit ipsā dñs recordatus misericordie sue collocās ipsā sup oēs choros angelozꝛ. apud q̄s videt beatus iohānes baptista primus post mariā positus in ordine sancta primus post mariā positus in ordine seraphin loco luciferi sil' ⁊ alij p̄ q̄litate meritoz vsq; ad infimū ordinē angelozꝛ. sub q̄ reposītos dicūt saluatos ex solo xp̄i merito deficiēte p̄prio q̄ secundā hierarchiā cōstituunt. ¶ Magnificata ē ita hodie beata vgo vt regina celi. imo ⁊ mūdi/iure vocet hns p̄emnētiā ⁊ vtutē influxiuā sup oñs p̄incipatū bz dimidij regni dei si sic dixi Hester et Assueri. Regnū ci pōt sub typo ꝓ mificordia. Secqppe dei p̄sistit in pāte ⁊ mificordia. Sicmel locutus ē deus duo hec audiui. qr potestas dei ē ⁊ tibi dñe mificordia. Potestate dño remanēte/cessit quodāmodo misericordie p̄s/christi mr̄i sponseq; regnanti. Hinc ab ecclesia tota. regina mificordie salutat. ¶ Magnificat hodie oñm q̄s magnificata p̄ oñibus diebus vite sue Plenū gr̄e complemētū. hodie secura recepit. Nulla dies ipsi festiuioꝛ. nulla desiderabilioꝛi iocūditate refulsit. Felicius pariet hodie gloriosa filiū in corde/quem vistriꝛ in corpe genuerat: imo ism nō meminerat p̄ssure. quia natus est homo in mundū ut eruz ⁊ in sinu p̄tis collocat⁹. ¶ O quātis hodie. o qualib⁹ armonie modulis adaucta celestis melodie cātilena resultat. Nulla post christū vox suauioꝛ. nulla penetrabilioꝛ ⁊ acutioꝛ. nulla liq̄dioꝛ exaudit. Consonat ei p tenoꝛe grauissime p̄sso grauissimus ⁊ infimus peccatoꝛ lucifer cuz simulantibus ⁊ stridentibus damatozū rugitibus. Consonāt inquā. quia iusticie vocēs consentaneas molli modo cantui melodizant. sed eis ve ve. deo autē gloria ⁊ magnificentia in secula seculoꝛum. ¶ Exultauit spiritus inbians p̄ius in deo salutari suo. nunc impleto funditus hiatu desiderij, requiescit in intimo sinu sponsi dilecti dei salutaris sui. Prius anxia deprecabatur osculetur me osculo oris sui. Prius vberaꝛa sponsi sitiebat. prius trahi se post se postulabat. Hodie toto amplexu nunq̄ abrumpenda. tori sponso beata coniungitur Inebriatur ab vbertate vberum sponsi ⁊ torrente voluptatis/nulla iā necessitate trahenda potaī. ¶ Trahat nos post se deprecamus cuius nomen oleū effusū. vt curraī in odoꝛe vnguentoꝛ suoꝛ. Curraī via q̄dā

dolescentie sc̄z virtutes ⁊ actiones portionis inferioris. Ita per metaphorā nominauerimus. Gaudent oīes. per virtutes esse fecundas/fecundet eīm infecunditatē/meritis eius vir noster dux virginitat/ nostre q̄ est superior portio mentis nr̄e. ¶ Gloriabatur se introductā in cellaria regis. quasi sub clave custodita. cui modo oīa patēt secreta regis celestia. ¶ Stillet nob de pmptuarijs paradisi plenissimus refrigerās potū aduersum estum viciox. Nulla iam sibi nigredo. vel fuscedo. nulla p solis exustionē decoloratio. nulla iam pugna filiox matris sue contra se. nulla vineax habēda custodia. oīa quippe parata. oīa secura sūt ⁊ tranquilla. ¶ Tu beata dilectum tuum opta bunda petebas. Indica mihi quē diligit ania mea. vbi pascas vbi cubas in meridie. ne vagari. id est vane agi incipiā post greges sodaliū tuox. ¶ Cernis nunc dilectū nimia caritate simul ⁊ feruore per intimā ⁊ meridianam visionem vt nullus sit amplius euagandi timor. nullū discrimen oberrandi post greges fictox pastox qui spōsi se simulabāt amicos sc̄z fallebāt. ¶ Nō iam audies quasi sub ambiguitate sermonis. Si ignoras te o pulcherrima mulier q̄ue deum. que te que oīnia cognoscis p̄cul hinc p̄cul egredi periculū post vestigia gregum nulli superunt hedi fedox affectum pascendi. nulla pastox tabernacula plura videbunt. qm̄ ubi est vnū ouile ⁊ vnus pastor oīm diuisionis suspitione rejecta. q̄ scandens ad ethera/ptātes aereas debellasti. nihil aduersum te malignantes spiritus posse sentiētes. Admirari potius oportebat demones expauescere quasi querentes inter se. Que est ista que ascendit p desertum. quasi aurora cōsurgens que nobis est vmbra mortis ⁊ terribilis vt castrorum acies ordinata. ¶ Nō est quidem incredibile christum fuisse cuius currus erat decem milibus multiplex per angelos ducens secum multā et purgatorio captiuitatem. ob bonorē noue coronationis ipius que regina misericordie ⁊ dña gratie ⁊ mater misericordie. sub cuius imperio sūt oīa iura regnox. vt in suo nomine flectat oīe genu celestium terrestriū ⁊ infernox. q̄uis suiter ad filium benedictum. qui tm̄ subditus dignatus est esse illi. ¶ Causam medicor alteram cur Maria comparatur equitatui dei in curribus pharaonis? Jam nō p̄pter se. sed p̄pter nos viatores quos a diabolico pharaonis defendit in cursu. ¶ Cōfugiamus ad eius opem. qm̄ submergit pharaonem istum regem super oīs filios superbie. ⁊ hoc cum curribus et equitibus amarissime penitentie lachrymose. O quoties dispersis superbis mente cordis sui. deposuit potentes affectus de sede tyrānidis. et exaltauit humiles penitentes eos esurientes implens bonis. quales inuitat dicens. Et a generationibus meis implemini. ¶ Discipulus ¶ Quo pacto Marie spūs id q̄ est p̄prium dei confessus est. fecit inq̄t potentiam in brachio suo. dispersit superbos mēte cordis sui. ¶ Magister ¶ Cū sponsus ⁊ sponsa spiritales sint vnus spūs cur non ea dē poterit esse vox amboz. q̄uis dispariter hec impetrando. iste imperādo fecit potentiam. Quidni spōsus cōmunicet spōse verba sua. que sibi tribuit vbera sua fatemur q̄ nō potest operari creatura. nō innitendo p̄time cause potētie. Quare nec oīpotens nec creatrix vnq̄. p̄pria ⁊ p̄maria autoritate/dici potest. etiam vbi possit tanq̄ instrumentum ad effectum creationis assumi. nullo p̄supposito materiali p̄ncipio. cooperante deo ad efficax suum velle ¶ Discipulus ¶ Expedis te facilie de cōtroversia doctox. Si habuerit omniū potentiam anima christi sicut omniū scientiam. ⁊ si creatio cōmunicabilis sit creature. Sz quid sibi vult. hec additio in brachio suo. ¶ Magister ¶ Visitata ē transsūptio qua per brachiū significat vis opatiua. sit in deo. sit in angelis. membris carentibus corporeis. Verum altior est perscrutatio. vt per brachium/filius dei insinuetur sicut per digitum spūssanctus. vt ibi. si in digito dei ejicio demonia. Operari quippe dicitur pater per filium per quem omnia facta sunt ⁊ sine ipo factū est nihil. ¶ Discipulus ¶ Nunquid si deus non esset trinus in p̄sonis relatiue p̄stitutis. sed esset vnicum suppositum absolutum. fm errorem iudeox ⁊ philosophox. haberet potētiā/creaturax ad extra p̄ductiuā. ¶ Magister ¶ Dici solet q̄ ad impossibile sequit

quodlibz. cum ergo deus ꝓpter īmensitatē suā. ⁊ infinitā cōmunicabilitatē/ ꝺ necessitate fluat (vt ita dicamus) in triplicē subsistentiā ꝓsonalē/ relatiuā ad intra/ alioqn non se perfecte cōmunicaret. qz nimirum nō coīcaret se nisi velut vmbratice vel vmbratiliter. ⁊ quasi punctualiter in creatura prima coīcatione nō posita/ cuius vestigiū reperīt de necessitate in quolibz ope diuino vbi relucet potentia patris. sapientia filij. ⁊ mor spūsancti. ¶ Nihilominus magis ad intentionē querentis puto rndendū q cū potentia dei/ put ad extra respicit/ ⁊ opando se extendit. est eadē in qualibz ꝓsonarū ⁊ vm istā opera trinitatis sunt oīno indiuisa. videt ex suppositiōe q̄ uis impossibili sequi potius ex illatiōis ꝓsideratiōe/ q̄ dei potentie cōpeteret creatura ꝓductio sicut mō in quibus relucet simul potentia. sapientia et bonitas creatoris. ¶ Discipulus. ¶ Videt ꝓbabilis illatio. Bz cur dicitur virgo beata dispsit supbos mente cordis sui/ ꝓmisit. fecit potentiam in brachio suo. tanq̄ dispergere supbos/ esset oīpotentie dei ꝓprium? ¶ Magr. ¶ Credo legerat apud Job dnm dicentē. disperge supbos in furore tuo. ⁊ respiciens omnē arrogantē humilia. Sequitur ⁊ ego confitebor q̄ saluare te possit dextera tua quasi significaret hoc esse ꝓprīū solius dei. ¶ Discipulus. ¶ Cur maria nō ꝓtenta dicere dispersit supbos. addit mente cordis sui. ¶ Magister. ¶ Sunt qui referūt hanc additionē nō ad superbos. sed ad dispersit. vt mens cordis/ sit ipe deus dispergens ꝓnotando motē humanū qui mente recogitat ex affectu cordis/ dū hostes pdere ⁊ eos deponendo a sede pestilentie/ humiles vult exaltare depssos. Bat enī frequenter scriptura. cor deo. vt illic. tactus dolore cordis intrinsecus. Et alibi de Dauid. Inueni virū sm cor meum. Et filius dicitur de corde patris genitus. cum patri/ mens seu memoria fecunda tribuitur. ab exponentibus mysterium sublimissime trinitatis. ¶ Sunt alii qui rndentes mariam voluisse vehementem exprimere superbiam ⁊ intrinsecus radicatam. dicendo istos nō qualicūq̄ modo nec leuiter superbos. sed mente cordis sui. qualis est demonū superbia. qualis fuit hominū diuinitatis honorem vsurpare querentium. ¶ Aut certe superbi dicūtur habere cor nedum dispersum sed mentem cordis. dum mens ipa quodāmodo subtilata est a corde. nec eadem/ vti fas ē eis. vt in habentibus absorptū. vel ablatum iudicium. ꝓterea veterus q̄ bestie vel pecora pssi latent. Lege si nō taliter dispersos dat intelligere Nabuchodonosor. cui cor fere datū est. humano corde mutato. Quo contra dum cor humilium bene contritū est aut pulnerizatū in mortariolo penitentie seu sub duplici mola. timoris ⁊ spei. redit sibi cor plus q̄ humanum. ⁊ fit vas in honorem capax dei seu gratia plenū. Sup bi fiunt tanq̄ columba seducta. nō habēs cor. dicentes ex sententia. ⁊ cor meum dereliquit me. ⁊ illud. Cor meum conturbatū est in me. dereliquit me virtus mea ⁊ lumē oculor meor ⁊ ipm non est mecum. Quo cōtra pollicetur humilis christus/ superbie victori. Dabo ei sedere mecum in throno meo sicut ⁊ ego sedi in throno patris mei. Quid oro celsius. quid amplius exaltatū? ¶ Discipulus ¶ Sentio hāc materiā vberrimam aperuisse ad loquendum de dispersione cordis. quam assiduis fluctuationibus vt in mari feruenti compellimur experiri. Sed hanc dispersionem israel mystice quis congregabit. quis veniet. q̄s sedabit? ¶ Magr. ¶ Dedit hoc intelligi palam beata Maria. cantatrix nostra. nam superbiam mente cordis sui dispersit. si talium opulētia fit inanis ⁊ vacua. q̄ sine pondere virtutis/ raptatur per inania. nec gratia cor suum stabilitur/ consequens vt humiliras innitens deo fixa sedeat. ⁊ iusticiam esuriens. iusticie fructibus sit satiata ⁊ repleta iam non ad instar arundinis vento quolibz vanitatis agitanda. ¶ Discipulus ¶ Consequēs est fateor. ¶ Magister. ¶ Talem veniq̄ suscepit. id est furtum ad se capit/ tanq̄ puerum. qui vere israelita ē. in quo dolus nō est dominus recordatus misericordie sue. Beatus ergo vir cui non imputauit dominus peccatum. nec est in spiritu eius dolus. humilem enim spiritu suscipiet gloria. Nec exemplum nobis longe querendum ē. Ecce ancilla domini. cuius dominus humilitatem respexit. quam

deo beatam dicent omnes generationes? quia fecit mihi magna qui potēs est. cuius nomen sanctū. cuius misericordia in generatione ⁊ generatiōes timētibus eum/ qui vt timerent et preuenit ⁊ dedit ℣ Hodie sibi Marie de seculo nec̄ eripuit. et extulit ad dexterā suam. ℣ Ita verificatā conspicimus psalmiste gloriationē. quia inquit inflammatum est cor meum. ¶ Quo inflammatū? si non igne quem misit filius suus in terrā ⁊ volvit vehemēter accendi. ¶ Et renes mei commutati sunt mirabili prorsus commutatione. vt absq; viri copula/ funderet opatione spiritussancti/ plem benedictam. ¶ Et ego ad nihilū redactus sum. scz ꝑ pria reputatiōe ⁊ nescivi. ¶ Quare? ¶ Quia anima mea cōturbavit me propter quadrigas aminadab/ qui spontaneus interpretat. ¶ Discipulus. ¶ Que sunt he quadrige? ¶ Magister. ¶ Sunt vel nunciationes angelice. vel raptus anagogici. hoc est sursum ducti in diuinaz caliginē. vel penne columbe argentate. quibus sepe assumptis viluclo habitavit in extremis maris ad atria glorie celestis. etiaz dum viveret. ¶ Beatus igitur Marie spiritus quē/ elegisti christe ⁊ assumpsisti. ¶ Requiē vt iumentuz factus sum apud te. ¶ Deus eni sessor est anime sancte ꝑm Augustinū. ¶ Et ego semper tecum quia deus singulariter fuit secum. ¶ Tenuisti manum dexterā meā. que spiritualibus ad aptat. ⁊ in voluntate tua deduxisti me. non temeritate elata ꝓcipitasti me. ¶ Quid tandem? ¶ Ecce cōsummatio et cum gloria suscepisti. id est sursū ad te sumpsisti. ¶ Quid iam quid mihi sit in celo. ¶ Et quid a te volui super terram. ¶ Nunc omnino defecit. ossa cō mortale erat/ in victoria. ¶ Deus cordis mei ⁊ pars mea deus in eternū. ¶ Propter qđ magnificat anima mea dominuz. ¶ Et nos magnificemus deū cuius illustratiōe spiritus. intelligamus q̄ supersunt de cantico dum interim pausabimus.

¶ Sequitur tractatus quintus per didragma seu dialogū. ¶ Quo modo fecit dominus Marie magna q̄ potens e. ¶ Ubi prima partitio e si Maria passibiliter movebatur?

¶ Prima nowla?

QUia fecit mihi magna qui potens est. ¶ Discipulus ¶ Magna plane et inscrutabilia que fecit Marie dominus. ¶ Cupimus nichilominus scrutari. si magnificans anima Marie dominū/ passionaliter movebatur ad euz? ¶ fuit em absq; vlla dubitatione sapientissima atq; virtuosissima. ¶ Passiones vero nō cadunt in sapientem ꝑm stoicos. quorum in hoc doctrinam multi christiani presertim anagogici anachorite/ secuti sunt. dicentes virtuosuz si perfectus est/ ad nihil passionabiliter afficī/ imo consequitur impassionabilitatem circa res corporeas. tam in cōcupiscibili q̄ in irascibili. ⁊ ad hūc finem suas dirigebāt intentiones. ¶ Et hoc ipsum collationes patrum. et ¶ Climacus et Bernardus in scala triginta graduum manifestant. ¶ Scz in contrarium est textus euangelij narrans ipaz dolvisse. de quo dolor ꝓphetavit Symon ⁊ tuam inquit ipius animam pertransibit gladius. quod in passiōe filij se presente et dolente? ꝑm doctores effectum est. ¶ Magister ¶ Amplissimos sinus habz questio tua que de passionibus est. super quib⁹ habes opuscula specialiter edita. conformiter ad philosophos et catholicos doctores. ¶ Quid igitur vis molestus esse vel superflus in querendo. ¶ Discipulus ¶ Ad oneor ad tollendum scrupulos. imo laqueos magnos. qui proveniunt conscientijs timoratis/ ex lectura talium doctrinarum que/ tepidos et vitiosos nominant. omnes monachos/ nisi vicerint et eradicaverint fundime huiusmodi passiōes aut saltem toto studio conentur ipsas evellere? quod assequi plures reputant impossibile et frustra niti. cum audiunt apostolum consciū arcanorum dei/ protestando gemere. ¶ Bentio aliam legem in mēbris meis. in quibus scilicet est anima. repugnantem legi mentis mee. ¶ Et iterū. ¶ Caro concupiscat adversus spiritum. ¶ spiritus adversus carnem. ¶ Consonat cum experientia vox cōmunis doctoz. q̄ primi motus non sunt in nostra potestate dicēte Augl. Nō est in potestate nra. qbus visis tanga-

mur. Est autem cōquisitio specialis ꝺ pulcherrima ⁊ speciosissima mulierꝫ Maria. si motus suos oēs/habuerit in sua potestate ⁊ quousq;. Utꝫ vicz nō potuerit nō dolere visa morte filij? Et ita de reliqs passionibus quereretur per apprehensionē obiectoꝝ varioꝝ sub cōuenientis et disconuenientis ratione. Cum dixerit christus. Tristis est anima mea vsq; ad mortem. qui tñ fuit incomparabiliter vtuosus. ¶ Magister Altiorꝫ est inquisitio tua q̄ estimetur a pluribus/qui de passiōibus/ ⁊ peccatis ⁊ motibus primis/loquunt assidue. posset initium perscrutatiōis accipi a pluribus. qui de passionibus loquunt ⁊ motibus primis ⁊ peccatis. Nihilominus vna placet ad presens. quasi narratiua triplicis ꝓcessus qui fit in hominibus. ꝓportionabiliter ad triplices hierarchias angelorū ⁊ ſm tres gradus hoim. aialiū rōnabiliuz ⁊ spūalium. Accipe in p̄mis puerulū vtentem solo sensu. ⁊ nō ratione nec spū. Accipiamus alteꝫ vtentem sensu ⁊ ratione. sed non spū. vel mente. Accipiam⁹ tercio vtentem sensu rōne ⁊ spū. ¶ Discipulus Sub primo ⁊ tercio gradu vidimus⁊ legimus homines existere. sed de secundo nō ita fit perspicuū. q̄ aliquis possit vti sensu et rōne sine spū. cum spūs sit eadem res cum rōne. ¶ Magister Nōne similiter in quolibet homine sensualis anima ⁊ ratio. sunt eadem ꝓsus anima ſm cōmuniorē ecclesie doctrinam ⁊ tñ reperitur in vno homie vsus anime sensualis vt in pueris. in quibus nullus est vsus rōnis. Ita nihil videtur incongruū si dicatur q̄ aliquis vtatur ratione qui p tunc non vtitur spū vl̄ mente. qꝫ diuersas habent facies spūs et ratio. Spūs autem sola diuina ⁊ eterna. Rō ad tempalia respicit et creata'. ¶ Discipulus. Nolo cōtendere de possibilitate rei. qꝫ scio posse p intelligentiam sic accipi tanq̄ ista. sensus. ratio. ⁊ spūs essent reali. imo locali distinctiōe diuisa. Perge quo tēdimus ad euidentiam ꝓpositę questiōis. ¶ Magister Consideremus in puero tria p ordinem in potentijs sensitiuis qꝫ ꝺ solis viribus ⁊ vegetatiuis nihil ad p̄sens plus q̄ de plantis in quibus nō solemus ponere passiones nisi forte p transumptionē ad animata. dicimus enī p̄ratum ridet. letatur segetes. horret hiemē terra. fugiūt se cōtraria. desiderāt se ⁊ vniūt sibi. ¶ Discipulus Sequamur vsum ꝓpriū loquendo de passiōibus quas dicimus eē in sensu. ¶ Un̄ passio describitur q̄ ē apprehensio sensualis ꝺuenientis vel disconuenientis p̄ns vl̄ absentis. ¶ Magr̄ Supponamus hic ⁊ nunc descriptionem hanc passionis quasi causalem cum declaratiōe vel suppletione. ⁊ dicamus q̄ in aia sensitiua pueri qualis intelligi p̄t aia Marie dicebat. Magnificat aia mea dñm. inuenimus ⁊ apprehensionem et motionem et executionem. ⁊ hec vel in potētia vel in habitu vel in actu. Qz loquamur de actu ⁊ explificemus in vsu. ¶ Puer ita q̄z suum mater ostendit vbera/apprehēdit p visum ⁊ sensū cōmunē ⁊ fantasiā. Deinde si esurit sequitur ad hanc apprehensionem/ motio quedam desiderij neduz naturalis sed sensualis ⁊ animalis. et si nō eget cibo/ sequit aliq̄ motio fastidij cuiusdam. Tandem tercio si non fuerit impedimentū cōsequit executio/mouendo membra. ad sugendum vbera. vel ab eis diuertendo. ¶ Discipulus Quotidie videmus hec tria eam in puteris q̄ in animalibus brutis. Qz q̄ istoꝝ trium nominatur formaliter ꝓprie passio. ¶ Magister Certe medium. scz motio interioꝝ. consequens naturaliter apprehensionē. ¶ Discipulus Non est igit passio formaliter apprehensio ¶ Magr̄ Hoc vtiqz verꝫ est sed causaliter. qꝫ passio formalis/causatur ab apprehensiōe sicut ꝓpriꝫ risus exterioꝝ ponitur ꝓ effectu passionis; dicendo puer ridet. Ita sumitur aliq̄ nomen passionū a causa formali. vel etiam exemplari extrinseca vel a materiali siue obiectali. vl̄a signo. Nihilominus passiōis descriptio formalis est per motionem cōsurgentem ex apprehensione cōuenientis vel disconuenientis. ꝓsentis vel absentis. Qđ absens apprehenditur tanq̄ ꝓsens. si nō re. tamen intentiōe vel specie. Sed verum sit i ꝑamet motio licz sub alia ratiōe. reducit ad ꝓblema ꝺ quo nil ad p̄ns. ¶ Sufficit hic supponere q̄ passio dicit motionem sensualis quam facit apprehensiō obiectū sum

sub ratione ꝓuenientis vel disc̃ouenientis
executio sequens in opus dī effectus eius.
Et quibus patz ꝓfestim intellectus ꝑndu
ctoꝝ verboꝝ Augustini dicentis. q̄ nō est
in potestate nostra quibus visis tāgamur
Accipiē itaq̄ visio ꝑ apphensiōe ⁊ tactus
ꝑ ista ꝓsequeti motiōe de qua dicunt doc-
tores q̄ primi motus nō sint in ptāte nr̄a.
¶ Biscipulus ¶ Nulla dubitatō fit q̄n
ad pueros. vel alios homies impotētes
vti rōne vera sit ista regula q̄ ꝑmi motus
non sint in ptāte nr̄a plusq̄ in bestijs. q̄ꝑ
sit valde difficile in hoibus reddere causaz
cum habeāt rōnem iunctā eis. qd sit illud
qđ impedit vsum rationis? ¶ Magister.
¶ Multa ꝑterimus que q̄renda sūt alibi
quatinus ad rē/ sub compēdio veniamus.
quā rē/ nemo tā plane ꝓcipiat q̄ nō (sicut ī
geometricis) ꝓfecta cognouerit. Et q̄ tra-
dita sūt alibi sufficienē. quid ea necesse est
assidue repetere. ¶ Biscipulus. ¶ Ꝓ esse
ponamus illa. sicut de origine. numero. et
diuisiōe passionū. de causis insup ⁊ effecti-
bus eaꝝ tu vo nō obmiseris puenire q̄ ten
dimus. ¶ Magī ¶ Nostz itaq̄ ꝓsequa-
mur exemplū de aīa paruli q̄rentz. Ꝓmo
si ꝑsentatio obiecti/visui suo pōt nō appre
hendere. Ꝛcdo si facta apphensiōe potest
nō moueri. Tercio si facta motiōe quā di-
cimus passionē pōt in executionē nō ꝓgre-
di. ¶ Biscipulus ¶ Knōdet experientiā q̄si
istis tribus negatiue. ¶ Magī ¶ Nūc
oīa ꝓfecto difficilis q̄stio de maria. Dona
mus eam corā oculis nr̄e ꝓsideratiōis. i lu-
mine fidei quasi parulā. sicut aliq̄n par-
tula vere fuit ⁊ infans. Queramus si tunc
poterat vti rōne. vt interim sileamus ꝺ sta
tu quo latebat in vtero matrz. ¶ Biscipu-
lus ¶ Quoꝝsū ꝓcoꝝ euadet hec q̄stio tua ?
¶ Magister ¶ Nos viderimꝰ. Quod vt
aptius fiat. ꝓsituamus apud parulū quē
ꝓdiximus vnū pedagogū puigilē. q̄ ptātē
habeat talē sup eū/ vt absq̄ iusso suo ꝓmo
nihil videat. Ꝛcdo si viderit aliq̄d nō ad
id moueaē. Tercio si viderit ⁊ moueatur/
nō tñ exequaē. imo si ceperit exeq̄/ possit ta
men ne cōtinuet impedire. ¶ Biscipulus
¶ Cum nō sit impossibile apud deū oīe
bum ꝓcdo tale aliquod tanq̄ possibile.
¶ Magī ¶ Hūquid nō ꝑsupposito casu

tali/ poterit pedagogus inculpari. si ꝑmise
rit parulū videre aliq̄d vel ad visa move
ri. vel ꝓsequi sine iussu suo ꝓtra voluntа-
tem ⁊ ordinationē ꝓmi pr̄is subdentē fi-
lium sub pedagogo tū. ¶ Biscipulꝰ ¶ Po
terit iuste. sed quid elicere vis non video.
¶ Magister ¶ Hec est pabola istius quā
inquirimus veritatis. Si ꝓsideremꝰ itaq̄
ꝓmā hoīs institutionē in Adam et Eua
ꝓius q̄ peccarent. occurrit nobis sensualī-
tas vtriusq̄. que si non habuisset coniunc-
tam rationem similis fuisset ceteris ani-
mantibus irrōnabilibus/ que mouentur
sup terrā. At vero data fuit ratio libera re
gens eam instar pedagogi iuxta quattuoꝝ
premissa quātū ad apprehensionē. ad mo
tionem. ad executionē. ad continuatiōem.
sed homo cū in honore esset non intellexit
compatus est iumentis insipientibus. ⁊ si
milis factus est illis. vt iam sensualitas in-
obediēs sit. datę sibi ratiōis ꝓueniēs iudi
cium. in videdo. in mouedo. in exequedo. i
ꝓtinuādo. sepe velit nolit rō. ¶ Biscipulꝰ.
¶ Exprimur heu nimis quotidie hāc com
parationem in nobis. ¶ Magī ¶ Putas
ne fit absq̄ ratiōis culpa ꝓventio talis.
¶ Biscipulus ¶ Non arbitroꝝ ꝓuentio
nem hmōi rebellionis/ ꝓcessisse sine cul-
pa ꝓuaricatiōis ¶ Magister. Culpa ista
est quā appellamus originale peccatū. qđ
in primis parētibus fuit actuale ⁊ primuz
quo factum est in eis ⁊ oīnibus posterz/ in
sta peruersio talis. vt ratio/ q̄ noluit eē sub-
dita diuino ꝓcepto/ sentiret sensualitatē in
re sibi primo subditam. nūc rebellem ei. vt
nō quecūq̄z ratio velit vel spūs/ illa faciet
remurmuret cōtumax ⁊ rebellet. ¶ Biscipulus ¶ Nolo multa in hac re que sūt du
bitabilia querere. q̄ sūt abunde satis tra-
ctata ꝓ doctores. Ut qua ratiōe puniūē fi-
lij ꝓ peccato parētū ⁊ aut cur peccato dele-
to remanet rebellio. sicut in baptisatis ⁊ sā
ctificatis. imo ⁊ in christo. licz spōtanee. di-
xit eī Spūs quidē ꝓmptus ē. caro aūt in
firma. Alioquin nō fuisset tristis aīa eius
vsq̄ ad mortem. si penitus ꝓsensisz ratiōi
nō plus q̄ in Adā luctus fuisz aut dolor
innocētia pmanēte. Et adhuc remanet de
beatissima virgine dubitatō specialis quā
ꝑsupponimus nullo vn̄q̄ fuisse pctō fęda

tam. nec veniali. nec originali. nec actuali. cur dominate sunt ei multe passiones. doloris et languoris. Non enī potest rīderi q̄ hmōi passiones/dispensatiua voluntate sicut christus/assumpserit nec sol' fuit subiecta passionibus in vi duplici. s. pcupiscibili 7 irascibili. quin etiā habuit ignorantiam in rationali. dum putauit filiū perditum. 7 dum loquerē inuentus. non intellexit quid diceret. In his que p̄is mei sūt oportz me eē. ¶ Ad hīs itez pertransitis/ que reperiunt vtcūq; tractata. remanet p posito nostro pfinis dubitatio. Si maria ab instanti pceptōnis sue habuit pfectum vsum rationis. super sensualitatem/vt nihil apprehenderet nec in apphensis moueretur/sine iudicio rōnis eius dē. Alioquin nō fuisset in ea status nature integre primitus institute. quo fiebat vt nihil apphēderet vel appeteret/nihil exequerē sensualitas nisi pmio iudicio rōnis. 7 ita fuisset Maria nō sine peccato saltē veniali. quale hūt pueri ceteri. etiam vnius diei. quia p̄uenit in quolibz tali motus sensualis/qui impedit iudicium ratiōis. ¶ Magr. Urges vehemēter. nedū in isto q̄ opponis. sed in similibus multis vt de paruulis si stetisset Adam/remaneret par dubitatio. Nō enī videt q̄ statim nati cum iusticia originali vel ivtero positi/viguissent iudicio rationis sicut in etate pfecti. neq; cū dormiebāt Penitz nō apparet q̄ Eua potuerit libere non audire serpentē exterius suadentē. nec ita semp auertere visū. q̄n aspiceret obiecta visibilia. 7 in aspectis moueretē. vt videret lignū q̄ pulcz erat visu 7 ad vescēdū suaue. ¶ Discipul⁹ Si p̄mus status pmansisset/nō oporteret dicere pueros fuisse natos etate perfectos. nec tñ sensualitas rebellasset in eis iudicio rōnis/ q̄ caruisset etas ista nō enī fomitē captiuantē in legē peccati sensisset vt puuli nri. Saluarē ita d̄ nostra vgine maria in infātia. q̄ vel oīno fomite carnit. vel vsus et stimulus ita ligat⁹ fuit. vt nihil aduersus rōnem prenaleret. ¶ Magr Scio talia posse dici. sed an satisfaciāt exemplo ppositio/nō ē oīno pspicuum. Amplioris fuisset p̄uilegij. si Maria ita/sit vt creata ē infusaq; corpi pparato p fecto ganisa fuisset vsu rōnis nō dicimus cum gratia. Sic em̄ aliqui nō penitus improbabiliē posuerunt vsū rōnis acceleratū in Johāne dū exultaret in vtero. 7 dū circūsionis tpe mirabant inspiciētes. Quis putas inquiūt puer iste erit. Eteni manus dñi (potetia scz miraculoz opatrix) erat cū isto. ¶ Discipulus Dixisti de p̄mo gradu hominū. q̄ vt sic p̄sideratī sine vsu rōnis/compant iumētis insipientibus. imo iā ex infectiōe pcti/deteriores iumēt̄ p̄ditōis nisi gr̄a saluet 7 iuuet. Sic nūc de gradu secundo quo puer hz vsū nedū aīe vt sensualis ē. sed vt rōnalis. ¶ Magr Pteassūpta similitudo. de pedagogo dat intelligi stā tū illū/ 7 magis. hoc mānifestat in tercio q̄n sil'addit libertas spūs. Dant doctores per allegoriā triplicis huius gradus noticiam in tēptatiōe p̄ma. Vbi fuit serpens q̄si sensualitas instigās rōnemq; p̄uenientem. fuit Eua q̄si iā hīs rationē sed viro minorem fuit Adā pfectus in mēte spū. cuius erat dirigere mulierē. ¶ Discipulus Sēcio materiā hāc intensibilē in lōgius. Sic mō dū quo tēptamur in tēptatiōibus. nūc ab īfima pte aīe/vsq; ad supmā nunc ordine cōuerso vel vtrobiq; p nouē grad⁹. q̄n aia apphēdit. mouet 7 exequit. Deinde rō sic apphēdit. mouet 7 exequit. Demū sici spiritu fit apphēsio motio 7 executio. ¶ Ter tamus ordinē a summo deorsum. apparebunt duo p̄cessus tanq̄ in angelicis ordinibus. ¶ Magister Cōsiderate notatis p̄cessum quē ad alios termios posuimus sub eadem sniā deducere. In adimplēde siquidē diuinoz p̄ceptoz q̄ via sunt ad vitam/cōtingit quadruplex habitudo. Prima ē apphensio p spm̄ fidei inspirantē formatū qui spūs. Primo iudicat p̄cepta esse adimplēda. q̄ iussa a deo. Secūdo mouetur p valitudinē 7 caritatē vt impleat ista. Tercio p̄cipit rōni 7 aīe sensuali. q̄tinus exequant ista. Sūt in rōne facilit subinde tria illa. velle. cōsentire. p̄cipe. Sz aīa sensitiua alis. 7 si cōsentiat. velit 7 exequat. consentiendo. volēdo. 7 exequēdo. hoc tamē est frequēter cū remurmuratiōe quadā. 7 renisu p̄pter annexas passiōes distrahētes animū ne cōdelectet spūi rōni. 7 hoc tñ dū agit sufficit ad salutē. Sunt em̄ priora/nr̄e supposita volūtati. vltimū hoc nequaq̄. q̄ ē

tondelectatio sensualis in via mandatoꝝ. Hinc inquz dei suaue/hinc onus dei leue fit ei molestū ⁊ graue. ¶ Discipulus ¶ Experiri cogimur assidue nram istam. dum passionabiliter afficimur ad varia dum iudicium rōnis/dum libeꝝ mentis arbitriū/ ꝓformans se legi dei/lex mēbroꝝ tyrānica conat̄ auertere. cuius querimonie plenas paulus reliquit epistolas ¶ Sed dic interim. quid i hac pte anima Marie fecerit aut senserit. quid insup ab alijs faciendū censueris? ¶ Magr ¶ Accipe ꝓsideratio nes duodecim. ¶ Anima marie nūc ē gloriose magnificata. vt nihil appbendat/nihil affectet nihil exequaē/cōtra vel p̄ter iudicium rōnis ⁊ spūs. sed neqz pōt lege stante. ¶ Nec ita qz lex beatitudinis eterne. vt sicut deus est oīa in oībus ita stati beatis. anima cōiuncta libertati spūs. q̄ adheret deo existens vnus cum eo spiritꝰ. Extenditur hec libertas spūs. nedū ad rationem inferiorem. nedum ad animā sensualem resumpto corpe. sed ad omnē generaliter in homie beatificato motionē. ¶ Valuaē perinde multa q̄ de beatis. tam hominibus q̄ angelis queri solēt. Quō loquūē qualiter illuminaē et illuminaē. qñ volūt ⁊ qñ nolūt. Patur insuper intellectus sublimior de ꝑmi status impassibilitate. non q̄ nō potuit pati. sed potuit a passiōe saluari a dei potentia ⁊ angeloꝝ custodia. a propria inficia et clarissima industria. deniqz a loci cōuenientia. cum dominatiōe supersecta. ⁊ sup irrōnalia vniuersa. ¶ Anima marie dum viatrix erat. ita fuit magnificata. vt in nullo moueretur cōtra iudicium rōnis ⁊ spūs. Sed neqz poterat post filij conceptionem lege stante. Consequitur hec veritas/ex dictis doctoꝝ. ponentiū ipsā nullatenus venialiter deliquisse. qō saluari nō posset si nō habuisset oīs motus/nedum spūs ⁊ rōnis/sed anie sensualis/subditos rōni. vel nō ꝓtrarios neqz ꝓuenientes rationē. Dum autē ratio sopita erat/et̄i suo impedita iudicio sine culpa sua/prout euenit in somno/nō oportz tales motus ꝑuenisse in iudicium rationis/qō ꝑ tunc nullū erat. Facit exemplum ꝓpositum de pedagogo/si sine culpa fuerit absens vel inclusus vt paruulo cōsulere nō valeat. Sic sōlui tur q̄ Adam vel Maria somniādo/nō errauit. ¶ Anima marie dum viatrix erat potuit appbēdere temptatiōes foris in se cus īmissas sicut ania christi. sed nullo modo fuisset mota passionabiliē per eas absqz iudicio rōnis. Poterat sane ꝓtinus eas dijudicare atqz repellere. Poterat non moueri ꝑm eas ad libidinē vel ad iram vel ad superbiam. ipis etiam in appbenstione durantibus qō valde secus in nobis est. nō potentibus ad appbensionē huiusmodi non moueri. non tamen hoc semp fit cum demerito nostro. sed si pstiterimus absqz consensu rationis ⁊ spūs/redundabit i meritū. q̄qz repugnando viriliē vt diffugiat q̄qz non repugnando sed fugiendo. vt ibi. Fugite a diabolo ⁊ fugiet a vobis. quandoqz non curando sed irridendo potius ⁊ vilipendo diabolicas īmissiones (quales sūt blasphemie abominabiles et horrende) immissas quādoqz/purissimis atqz sanctissimis. quas magis oportet irridere q̄ horrere. Felicit̄ ex his quemadmodū victoria castitatis et humilitatis in maria. nō fuit absqz pugna ad qualem iugiter attingere nos monent Petrus ⁊ Paulus. quoniam aduersarius vester diabolus circuit querens quem deuoret. Nec ignorare cōuenit astutias eius cum mille mille nocendi artes. sed confidemus q̄ plures nobiscuz sunt si toto corde suis imitamus auxilijs. ¶ Anima marie dum viatrix erat/cogebatur necessitate naturali/multa pati contra naturalē inclinationem suam. sed non contra rationem vl̄ spiritum. Fuit iste status Marie singularis inferior q̄ status beatorum ⁊ christi dū mortalis erat. Fuit superior ad alterum/ cuiuslibet hominis viatoris statum. q̄uis homines possent iuxta consideratione precedentem vti passionibus illatis ab extrinseco/virtuose negociari cum deo. tolerando eas tan q̄ iusto iudicio missas vel ꝑmissas ab eo vt in Job et in Paulo ⁊ in oībus generaliter martyribus. Euenit autē vt q̄ sūt his passiōibus inferiores et minꝰ in aīa sereni/sint in opibus mādatoꝝ implēdis fortiores q̄ pstant vbi delicatus nī ꝓemptatius deficeret. ¶ Impassibi-

litas aīe/ p humanā industriā nō ꝑt acquiri/ neq; p virtutes ꝓsuetudinales a pḥis positas. ¶ Lex itaq; carnis q̄ fomes dī/ sp introrsus haeret ꝑm theologos q̄ lex cōpescī paulominus pōt/ assuefactiōe ꝫria non euelli. ¶ Vatagētes in oppositū ꝓsumptōe spūs sui ꝑstrati sūt potius q̄ deuenerūt ad intētū finē. siue fuerūt stoici phisici vel platonici vel q̄ mirabilius epicurei. ꝓmittentes ad hāc deducere serenitatis voluptatē. detrahētes cupiditatibus seu passiōibus nō ill' adjiciēdo malicīā vel fomētū. ¶ Impassibilitas aīe/ tāto ꝓrimius habeť ceteŕ paribus. quāto spūs ꝛ rō fuerit ī suis actib⁹ bonis. ꝛ habitibus fortiores. ¶ Deducit hoc ex eadē causa/ q̄ ponit impassibilitas beatoꝝ ī resūptis corpibus. q̄ ꝓsurgit ꝑncipaliter ex plenitudine dōnatiōis spūs ꝛ rationis/ supra corpus. ¶ Impassibilitas aīe nō req̄rit in hac vita ꝑ ꝓsecutiōe felicitatis ēne Manifestat hec grā dei tāq; iugū suaue et onus leue. q̄ subito pessimos ꝛ inueteratos diex maloꝝ iustificat. ꝛ p baptismū ꝛ martiriū puehit ad celos. ¶ Hāc nō intellexerūt grām et purificationē spūs. hoīes illi sine xp̄o sicut nec hūi pōt sine xp̄o. q̄ eā cui vult ꝛ q̄cito vult coīcat. ¶ Patuit in illo latrone bñdicto comite suo ī passiōe ꝛ rēg. ¶ Impassibilitas nec in via pōt hīi. neq; in pria sine stabilimēto gre. ¶ Jux illud. Bonū est grā stabiliri cor. ¶ Cōfundit hoc iux qđ ꝓtactū ē philosophātiuꝝ nōnulloꝝ vanitas ꝑsumētū p theletas. seu purgatiōes aliqs sacrilegas. sic a passiōibus absolui ꝛ virtutibus armari moralibus/ q̄ ī exitu mortis aīa libera scanderet celū. Qualis dixerunt ꝓ porphirius ꝓ plotinus ꝛ Appollonius teste Augu. x. de ciuitate dei. ¶ Ponit ꝛ aliō similē Albertus ī fine de intellectu ꝛ intelligibili. ¶ Passibilitas aīe fit sepe occasio vtutis exercēde. sicut patuit in aplo Paulo. ¶ Declarat insup ex vtilitatibus per tēptatiōes varias puersiētibus q̄s ēē cum passiōibus nemo nescit. Vñ q̄ nō est tēptatus/ q̄d scit? ¶ Et p multas tēptatiōes oportet nos intrare ī regnū dei. ¶ Quo circa ꝓcludit ex ꝑmissis atq; subsequētibus doctrina saluberrima q̄ nō exablatōe passionū aīe ſz ex obfuatiōe mādatoꝝ dei oz sumi religiosi ꝓfectus argumētū. ¶ Hoc etiā ī missa rū celebratiōe locū hz vt celebrāturus non tantū dē intꝛoget. si sibi deuotus appareat recollectus ꝛ trāqllus. q̄tū si ꝓcepta seruauerit dei. ꝛ fuare ꝓponit nō iuꝛ q̄ꝑ estimationē. ſz regulā euangelicā a sanctis ꝑibus declaratā. ¶ Siq̄d ī sentimētis suauitatis ei additus fuerit/ lucro deputem⁹. sicut vīe panē deputam⁹ vinū q̄si pitantiā vel sapore ꝓdimētū. ¶ Passibilitas aīe necessario ꝓiūgit pñti vite mortali. nec aliq̄n minus ī ꝓtēplatiua q̄ ī actiua. tā exterius q̄ interius. tā ī bonis q̄ ī malis. ¶ Licz diuerſ finib⁹ ꝛ meritis. ¶ Probāt hec exempla beatoꝝ ꝓcedentiū. cū experiētia pñtiū. ¶ Dispēsat ꝛ hec deus frequēť vt nō apponat se hō magnificare sup ērā. ¶ Si deuotio ꝓmittiť aliq̄n talis apparēs deuotio ī laqueū ī retributōes ꝛ in scandalū. ¶ Ue ve nob ab hoc scandalo. Quid hic nob erit tutū. cū nec tuta sit ipsa deuotio? ¶ Passibilitas oz a multis viatoribus tolerari potius q̄ vt exeuntē emiti ¶ Diuisiones itaq; grāꝝ sūt. sūt et administratiōes. in q̄ꝝ aliqbus expedit passiōes aīe cū vtute ꝛ rone misceri. vt i bellānb⁹ ꝓ republica q̄ ad ira scabilē. ꝛ q̄ ad cōupiscibilē in vroratē. filioꝝ ꝓcreatiōi vacare debentibus. ¶ Et ita de multis q̄ vitā actiuam respiciūt. ¶ In q̄bus maius ē vtutis meritū q̄ venialiū passionū detrimentū. ¶ Passibilitas aīe obstare solet plurimū q̄rentibus ꝓtemplationē. ꝛ suauitatē quietis interne. ¶ Cōsonat oīs doctrina sactoꝝ/ q̄ regulanť ad ꝓtemplatiōis quietē nemo puenit nisi passiōibus edomitus in aīa/ ꝛ si nō radicitus euulsis. ¶ Et hoc quō fiet puenientibus/ an in solitudine an in multitudine: specialis ē ꝓsideratio. ¶ Hz nō oīs capiūt ꝓtēplatiōis donū in se. ꝑ complexiōe vl̄ statu cōditione vel officio. ¶ Discipul⁹ Gradus mihi ēternarius iste. q̄ternaꝝ ꝓsideratiōnū. ¶ Et q̄uis vt infers nouissime nō oīm sit pfectā q̄rere passionū mortificationē. sicut nec altitudinē ꝓtēplatiōis. nihilominus audire cupio de fructib⁹ mortificationis hmōi. q̄tinus istos ꝓcupiscē ꝛ si nō obtinere. fas mihi sit. ¶ Dagī. Assignabo. xij. vtilitates ex cantico marie supras. nō eas ꝓsequendo. sed pūctatim annotādo paucula. q̄ latius alibi legere et si deꝰ sensū aperuerit viuacius experiēdo poteris intel-

ligere ¶ Discipulus ¶ Ut placz. ¶ Magr ¶ Cõsequit ad edomationẽ passionũ ita ait iuxta decursũ cantici canticoz marie. ¶ Primo altior. latior. sublimior. ꝛ alacrior dñi magnificatio. ¶ Cõsequit scõo iocũdior i deo salutari nr̃o spũs exultatio. ¶ Consequitur tercio ꝓfundior quã respicere dignabitur dñs humiliatio. ¶ Consequit quarto ꝓfundior ad beatitudinẽ approximatio i edificationem alioz dantium laudem deo ¶ Cõsequit quinto diuini noĩs in se apud alios sãctificatio. ¶ Cõsequit sexto copiosior dei ꝑ generatiões ꝛ generatiões se timẽtes/misericordia seu miseratio. ¶ Consequitur septimo mirabilior ꝛ gratiosior ꝛ cautior ꝓtra supbiã cordis ꝛ mẽtis dispersionẽ/ quã fortiter diuini brachij potẽtia facit vnitio cordis seu recollectio. ¶ Consequit octauo ꝑ celsior ꝛ celsior depositis ꝺ sede sua superbis passiõibus ꝛ demonibus humilitz affectionũ ꝛ aiaz sublimatio. ¶ Cõsequit nono opulẽtior suauior ꝛ diuinior/esurientiũ iustitiã repletio. duz diuites sibi dimittunt inanes oĩ bono. ¶ Cõsequit decimo misericordior istoz q̃ fide ꝛ moribus sunt israelite pueri susceptio. ¶ Consequit decimo ꝑ eius impetrationẽ diuine miseri cordie sup nos amplexãs cordatio ¶ Cõsequit duodecimo ꝓspicatior oĩm q̃ locutus ẽ deus ad pr̃es nr̃os ꝓphas ꝛ doctores refe ratio. ¶ Discipulus ¶ Preciosos elicuisti fructus/pueniẽtes ex mortificatiõe aialis affectus cũ appenso spũs studio. ¶ Nos isto rũ ꝓceps fructuũ faciat i terris q̃ proficiant i celis. vbi deus q̃s ꝑdestinauit vocauit. iustificauit. magnificauit gliose cantãtes i id ipm. ¶ Magnificat aia mea dñz ¶ Magister ¶ Fecit tibi magna q̃ potes esto maria. fecit ꝛ tibi magna scũm nomen eius ¶ Nomẽ ꝛ vbũ fidei q̃ ꝛ cui credidisti o beata ꝛ beatificãda ꝓ oẽs gẽrationes. ¶ Nõ es ingrata bñficijs dei. ꝓfiterz illa ãtinus vñ exeũt flumia grazꝝ illic renertãt. ¶ Discipulus ¶ Affer rõnẽ cur maria brãm dicẽt oẽs generationes. ¶ Magr ¶ Babiẽ ex fine rõ. et ex affinitate qm mat̃ illius q̃ fecit oẽs generationes celi ꝛ tre ꝛ oĩm q̃ in eis sunt. Jo iure dr̃ mat̃ pietatz ꝛ ꝑnter oĩs diuine magnificatiõis laudis ꝛ glorie. ¶ Discipulus ¶ Quo pacto sic. ¶ Magr. ¶ Mirabilis accipiat deductio. sz vera. Jta q̃z pietas ex affinitate ꝛ affinitas ex generatiõe ꝓsurgit. ¶ Est em̃ pietas i genere q̃dã amoz pueniẽs inẽ aliq̃s ex radice vel cã cuiusdã affinitatz mutue q̃lis ẽ inẽ pentes ꝛ filios ꝛ ecõtra. q̃ lis inẽ ciues ꝛ ciuitatẽ suã vel patriã. q̃lẽ ꝓterea nos dicimur hĩe ad deũ ꝑtem nr̃m et dñm. q̃ vicissim pius erga nos esse laudat. qz possedit. fecit et creauit nos. Uñ pietas de q̃ magz ad ꝓpositũ. q̃ ꝓcernit mutuã dei ad nos habitudinẽ describi ꝑt. Pietas est amoz pueniẽs. eo q̃ dei gentes sumus capaces atq̃z ꝑticipes eius. Fũdat i hac pietate q̃libz altera sicut a diuis patrinitate. oĩs fm apl'm patrinitas. i celo et tra noiat. Cum g btã nr̃a sit mat̃ huius pũis nr̃i/pũs ẽ vt sit mat̃ pietatz et origo eius. ¶ Est vo pietas ex affinitate q̃ finẽ dicit. ¶ Discipul⁹ ¶ Placz deductio. ¶ Magister. ¶ Quãto magis si vlẽ ꝓgredimur. attendetes illõ ꝑclarissimũ de se ꝛ a se ꝑconiũ. ¶ Ego mat̃ pulchre dilectiõis ꝛ timoris ꝛ agnitiõis ꝛ sãcte spei. i me omnis gr̃a vie ꝛ vitaz. ¶ Discipulus. ¶ Elucida distinctẽ. ¶ Magr. ¶ Descripsim⁹ pietatẽ q̃ ẽ amoz pueniẽs eo q̃ dei gentes sumus ꝛ capaces eius. Nulla vero pulchrioz dilectio/q̃ in amore fũdata ꝛ talꝑ pietatz. ¶ Discipulus ¶ Assentio doce q̃d sit mat̃ timoris ꝛ sãcte spei ꝛ ꝓuenit em̃ materie quã de passiõis modo tractabamus. ¶ Magister ¶ Cõuenit scio. ꝓterea non inscius/aut improuidus hec induco. Sicq̃ dem amoz ẽ origo cuiuslibz affectiõis alterius. Est añt maria mat̃ pulchre dilectõis sic igit̃ necesse ẽ mat̃ timoris ꝛ spei et leticie ꝛ doloris. q̃lis ẽ illoz q̃s beatificat lugẽtes filij eius ¶ Discipulus ¶ Nõ habeo q̃d ꝓdicã. ¶ Magister ¶ Cõuerte nunc recordationẽ tuã ad tractata ꝓus i ꝓma cordula pñtis psalmi marie decacordi. et latiꝰ i libro de cãticis inuenies. scõm pie exercitatiõis ꝛ ꝓsolatiõis instr̃m sub figura multiplici. ¶ Discipulus ¶ Scio q̃d suggerz sz nescio si curiosa magis q̃ officiosa reputabit hmõi figuratio. difficilis scribentibus fãtastica meditãtibꝰ. vana deuotis. Quid ad nos inquiũt ꝺ figurz ꝛ noctilis/ãbulare grẽtibus in simplicitate cordis. ¶ Magr ¶ Nemo quẽpiã cogit. Scio mihi ꝓfuisse ꝓ fastidio ex varietate tollẽdo. ꝓ recor-

dationis facilitate. p ſnīa multiplicitate cōſtituit em figuratio. nō vt manſura ſp ſit i imaginatiōe. ſz q ad intelligētiā purā forti imaginatiōe trahēda ē fātaſmatibus ſupat. ¶ Diſcipulus ¶ Arduū iſtud nīs atz rariſſimū. ¶ Magr ¶ Canū ē nob fateor ad hoc ipm añ lucē ſpūſſācti ſurgē. fiat q ſeqr. Surgite poſtq̄ ſederit q̄ māducatis panē dolōis. Bibam⁹ p̄ us i mortificatiōe viciox z paſſionū moderatōe. Tollāt ſi placet p̄tractiōes iſtas z vet ordo ſeteyciis vocibus. z terminis.

A Gaudiū. a.
E. J. O. Spes. c. Pietas. i. Timor. o.
V Dolor. v.

Pax refert ordo talis a crucis vel rote figuratiōe. Sufficit tñ nob ad oīe cāticū ſpūale tal ordinatio. ¶ Diſcipul⁹ ¶ Delicatus ē videbīt q̄ reſpuet. ¶ Magr ¶ Ecce videspſtitutā in medio pietatē. q̄ q̄ttuor ex eq̄ reſpicit alias affectiōes q̄tin⁹ cor pie gaudeat. pie ſperet. pie timeat. pie doleat. Quiſq̄s hoc fuauerit. ſecur⁹ ſit ꝟtuoſus ē. pſaltes ē dñi in pſalterio iocūdo cythara. in oī generalitē muſico inſtro. cū cantico ſimphonia z choro ¶ Diſcipul⁹ ¶ Fac g̃ māifeſtū ¶ Magiſter ¶ Deſcriptio pietat facit illud pſpicuū. Pane ſi pietas hoīs ad deū. ē integer amor ad ipm eo q ipius gen⁹ ſumus capaces ei⁹ atq̄ pticipes. Subſume deſcriptiōes alias vtiles nīs. Pietas dolēs ē affectio pueniēs ex pſideratōe diſūctiōis ad deū. Pietas ſpās ē ex affectōe primādi deo l heredi. Pietas timēs ex renisu z fuga elōgatiōis a deo. ¶ Si ſp vno pioq̄ tenore fiat circa pietatē circuitus / ſeqr armonia. i. ad vnitatē reſonātia ſuauis et ſecura quia tpata. Semp em z dolor erit gaudioſus et gaudiū doloroſū. Spes timorata z timor nō deſperās. imo q̄libz mixt⁹ erit cū q̄libz. ¶ Fiat inſup mirabili tempie q̄ſi cōplexio mixti vni⁹ tpati ꝑ vnionē i centro pietatis. q̄ſi i vita p̄liate ꝛrietatē. Sicut ſi huiuſmōi cor neceſſario ei mor⁹ ſuauiſſimū velut humor⁹ tpatis. Sic in vita morali ſil z meritoria viuax z iocūdū ſp ex equo gaudēs triſtis ſperās timēs. ¶ Et ꝛ ſi pietas abſceſſerit defluent iſte paſſiōes. armonia diſſipabīt. tāq̄ ab horologio ſine ponderesine mō vel ordine. tāq̄ poſtremo decor a cadauere ſine vita. Obuiabīt iſta rōtatio ſenſualis regulari q̄le dixim⁹ circulo rōnis. ¶ Diſcipul⁹ ¶ Speciosa ſunt iſta ꝟ dū audiūt ſz impet⁹ obliq̄ circuli, ſenſus deorſū ingīt ad tpalia ſe dep̄mēs vehemētior impellit z circūit. ¶ Magr ¶ Non clā me ē ſz vincere. ſz obſiſtē ꝟz pietatē hoc op⁹ labor ē. mīe pietat aduerſatrice. ¶ Horo ſi ſcire delectat q̄d ſit magnificare dñm q̄d exultare in deo ſalutari nr̄o / cū oīb⁹ ad collaudatiōnē ſpectātib⁹ in hymnis z cāticis. q̄d lucidi⁹ q̄ ex pietat rōne deſcriptiōes aſſignare. Quid ē magnificatio dñi ſi q̄rīt. Dic q ē ſpēs pietat corde ore vel opere. Proueniēs ex p̄ſideratiōe vel ꝓteſtatiōe diuine magnitudis z maieſtat ſui dñij. Eſt enīz maieſtas q̄ſi magnitudis ſtat⁹. Quid ergo exultatio ſpūs i deo ſi q̄rīt. Dic q ē pietas p̄ſtans i gaudij ſigno / q̄m dōs ē ſalutare nr̄m. Dic itaq̄ conſequēt ad interrogatōnes de benedictiōe. i. bona donatiōe de gratuita actiōe / de adoratiōe. de latria. de religione. de tubis ductilibus. de cordis z organis. q̄m hec oīa ſūt pietas ad deū z talib⁹ ſignis z indicijs ſe ꝓteſtās. Eſt aut pietas vt diximus ad deū amor integer eo q vei gen⁹ capaces et pricipes eius ſumus. ¶ Diligat ꝟo deus vicissitudinē ad genus ſuū refundere. imo p̄uenire in benedictiōibus dulcedinis. maxime p incarnatiōnē. p qua ceā nit maē iſta pietatis / cantici ſuum nouū. Magnificat aīa mea dñm. z ſanctū nomen. de quo ſupeſt nō colloquēdo ſz diſſerendo ſubire tractatū. tu interim ſilueris. ¶ Diſcipulus ¶ Supeſt aliud ſpeciali⁹ in ſuua dū fundamētū. qua ratiōe beatā nos ſtrā dicūt oīs generationes. ¶ Magiſter ¶ Rō iam ꝓtracta ē ex fine. omneſq̄ generatiōes ſūt affines ei. nō qualitercūq̄z. ſz vt matri. Debēt idcirco cognoſcere bñficiū largitiōes ex ipa p̄cedere. hec aūt recognitio / ē ſua benedictio. Qua in re dices ea q̄ ſequūt. ¶ Dic q oēs generatiōes. beatā dicunt mariā. ſicut ad ipam oēs hīt pietatē ſaltē naturalē. Rō q naturalē hīt amorē oīs generatiōes ad ea fm genus ſuū poſſit dñm nr̄m ieſū xp̄m. ¶ Dic q maē eſt effecta. ¶ Vlamat idcirco. Venite ad me oīs q̄ concupiſcitis me z a generatiōibus meis adimplemini. Et iter. Memoria mea in ge-

nerationes seculoꝝ. ¶Sicut misericordia dei ea ꝓgenie in ꝓgenies timentib⁹ eū. ¶Hic q̄ generationes hoīm degeneres sūt habendē. q̄ mariā nō pie colūt. nec beatā sponta-nee recognoscūt. Addit spōtanee. q̄ velit nolint. ipam naturali pietate venerāt. ꝛ colūt quēadmodū ꝺ demonib⁹ ait iacobus q̄ credūt. ꝛ contremiscūt. ¶Hic p̄terea q̄ ab initio ꝛ aīs secula creata sit hoc ē p̄destinata causa finis. ꝛ affinis oīm generatōnū q̄ debēt ip̄o recognoscē. ꝛ bñdicē genus suū imo regenerationes initiū post xp̄m. ¶Hic q̄ apud generationes seculoꝝ generatio p̄terit. ꝛ generatio aduenit. Ipsa ꝙo ē tra p̄manes de q̄ vitas orta ē q̄ manet i eternū. ¶Hic q̄ nob⁹ oib⁹ affinis ē velut in oi gīe affinitatis ista quā benedicūt. ꝛ beatificant oēs generationes. Est soror ab hūana specie mat̄ ex nr̄a post filiū regeneratōe. Est cognata cū angelis ꝛ nob ex similitudīe intellectual' nature. Est vnū cor nobiscū vna aīa vnus anim⁹ ꝛ vn⁹ spūs/ex dilectiōis obligatiōe. ¶Hic q̄ p inde fiduciā magnā habem⁹ adire in oibus necessitatib⁹ nr̄is sue throno pietat̄. Plane despicere nō pōt genitus suū/q̄ mat̄ ē pietat̄. cui⁹ origo ꝓgredit̄ ex generat̄ onitate. ¶Discipul⁹ Gratiā dicere desidero grat̄ affecto colere bñdicere ꝛ p̄dicare beatā ꝛ beatificandā p oēs generationes. q̄ fecit ei dñs magna q̄ potēs est ꝛ sanctū nomē eius.

¶Sequitur altera partitio sine dialogo de sancto noīe dei vbi de triplici noticia dei p notulas. lxxij.

¶Prima notula.

Magnificat aīa mea dominū. q̄ fecit mihi magna q̄ potēs ē. ꝛ sanctū nomē eius ¶Magna sē ꝛ magna nis o vgo beata. q̄ fecit in aīali portiōe dñs p incarnatōnē dū i mēte ſz i corpe/ ꝛ vtus altissimi obumbrabit vbi tā i corpe p extinctionē fomitis q̄ i mēte p infusionē effectualē nois sui. vt exp̄imentaliē agnosceres o sācta sanctax. qa sactū nomē eius. Sācta nomē impollutū incōtaminatū/ p̄secratū/ p̄firmatū/ sine terra/ sine puretiōe materie/ ꝛ ab oi p̄sus impuritate liber ꝛ alienū. Sācta ſ nomē illius q̄ dedit filio tuo ihu xp̄o nomē salus. Hāc ihesus a deo ꝛ angelo ꝛ hoīe noiatus est q̄ saluū faciet pplm suū a pctis eox. ip̄o dicente. q̄ nemo venit ad patrem nisi per me ¶Hz obsecrat te beatā. cui fecit magna q̄ potēs ē. obsecrat te paup/exul/ ꝛ aduena/ n abscōdas (ꝺ pulcherrima ꝛ prudentissima femiax) nomē istō sctī filij tui. q̄ fecit vbi magna q̄ potēs est. nō sileas a me neq̄ taceas a me seruo tuo et puero tuo. Cupio glorificari nomē istud p te. inde gloriar ꝛ te beatā dici p oēs generationes nō ꝓp̄ te sed ꝓp̄ natū de te hortaris cū ps̄. ꝛ dicꝛ. Magnificate dñm mecū ꝛ exaltem⁹ nomē eius in idipm. Cōscius ē ꝛ testis meus fidelis i celis dñs q̄ tecū est iā nō in vtero carnis carnaliter sed spūaliē in vtero tā corpis q̄ aīe Conscius inquā q̄ studiose meditata est mens cogitare qꝺ et quale cēt nomē sāctū eius. nō qꝺ est apud se. q̄ nec possibile nec fas/ istud mortalē inq̄rere ſz apud creaturā suā imagine sua notatā ꝛ sui capacē/ quare me creare dignat⁹ ē. nō meo merito. Quid em̄ mereri potui p̄ns q̄ in esse fui. ¶Scripsit ꝺ diuinis nomib⁹/ collaudator tuus Dionysius diuinus. O beata p oēs generationes/ hebreox grecox latinox ꝛ oīm generaliē nationū ꝛ linguax. Scripsit ꝛ docuit q̄ nomia ſz dei sumunt̄ ex triplici via seu p̄sideratiōe. Via causalitatis et similitudinis ex sensibilib⁹. Via supeminētie ex intelligibilib⁹. Via abnegatiōis p supmētales excessus. ¶Hic obsecro mibi. Ave dic benedicta inē mulieres. dic vbi pascat. vbi cubet dilectus tuus ifte ex dilecto/ dilect⁹ amic⁹ tu⁹. ꝛ dilect⁹ ꝛ amic⁹ p amorē Trahe me corā te p⁹ eū i odorē vnguētox tuox sil' ꝛ tuox. q̄m oīa sua tua sē. tibi nūc ē oīa in oīb⁹/ q̄ cubat ꝛ pascit̄ in lectulo. florido mētis tue. ꝛ tui secreto cubili maiestatis sue apud p̄em q̄ fontale p̄ncipiū est totius diuie maiestat̄. Ibi p̄fecto dom⁹ matris sue. Ibi cubiculuz genitricis sue. Ibi post deosculationē sanctā ꝛ pudicā doc̄ te ¶Doce tu me/ que nec ip̄m/ nec te ignoras doce p̄ceꝛ qꝺ ꝛ quale sit nomen sanctum eius. doce si sufficienter modos cognitionis explicuit paulus ꝓscius vboꝝ q̄ nō licz hoi loqui. q̄ ex te mulliere dicit ip̄m factuz

sub lege. Muliere siquidē illa q̄ fas habet dicere. Ego mater pulchre dilectiōis. cū ceteris in laudē sapie positis tibi p ecclesiam anthonomatice ⁊ emphasice laudabilie attributis. date q̄so sufficiē. s. ⁊ ad plenū nomen dei. quē admodū ab eo sit expositum cū ait. Videmus nūc p speculū in enigmate. tūc aūt facie ad faciē. Ecce triplicē inuenio noīs sācti dei cognitiōem. specularem enigmaticā ⁊ facialē. Prima et scōa nobis hic p̄cedūt ⁊ nūc. tercia nūc in re. nūcī spe sola p̄stat. Boce si sācta peto. si sācta reḡro. q̄ ⁊ q̄lis sit hec triplex cognitio. Audiā q̄d loquat in me dn̄s p spm̄ sapie sue ⁊ tue. sue p essentiā. ⁊ tue p gr̄am singularē. semel loquit deus/ ⁊ idipm̄ non repetit. Habes legē ⁊ p̄phetas interroga diligēt eos et dicent tibi. Fiat ita. Sz assit spūs tuus bonꝰ interrogāti. Assit ⁊ audiēti. ne vel stulte ⁊ indigne interroget. ne rn̄siones deniq̄ datas/ auribus surdis accipiat. sz obediat spiritui toties inculcāti. Qui hz aures audiendi audiat. Nō sic cor incrassatuz nec oculi mētis cēci. Audiā videā ⁊ intelligā per disciplinā scripture dicētis. p os p̄phar p̄bor ⁊ theologor q̄ē admodū noticia dei que ē nomē suuz/ multiplicit acq̄rit quo maxie nūc intelligat. resonās illud apti verbum Videmus nūc p speculū in enigmate. tūc aūt facie ad faciē. Et q̄ p̄ponit visiōis verbū q̄stio ē. si oīs de deo cognitio sit visio/ cū visio q̄libet videat eē cognitio. ⁊ intuitiua cognitio? Multa vero sunt noīa de deo q̄ nō significāt intuitiuā cognitionē. Est ergo primū inq̄sitiōe dignissimū q̄d sit in Intuitiua cognitio siue visio. Cognitio intuitiua sz appropriet visui vel oculo corporali nihilominus extēdit se ad oēs sensus corpales q̄nq̄z imo ad oēm vim p̄ceptiuam. Potest aūt describi cognitio intuitiua q̄ē simplex ⁊ imediata cognitio rei scōm obiectalē directā imutationē in se vel in p̄pria sua specie. Datz descriptio q̄ p̄uenit oī ⁊ soli cognitiōi intuitiue. Differt a complexis ⁊ mediatis cognitiōibus rez q̄ non causāt fm̄ obiectalē ⁊ directā imutatiōem in se vel in p̄pria sua specie. q̄les sūt cognitiones abstracte cōplexe vel incōplexe/ que fiūt p alienas spēs i imaginatiōe vel ratōe rebus absentibus seu nō exīstibus. Videt aūt q̄ cognitio intuitiua sic descripta sit idē q̄ō experiētia vel experimētalis perceptio seu noticia. Possz hoc numerari p singulos sensus. Sz ē dubitatio si cognitio debeat dici imediata ⁊ intuitiua/ q̄ fit p̄ p̄priam speciē derelictā in sensu. deficiēte vel absente obiecto. Qualit enī dicet cognitio imediata de re. dū necessario req̄rit media species? Quō p̄terea dicet expimētalis cognitio de re/ q̄ abn̄s ē vel q̄ nullo modo est. Oportz hic p̄p̄ē p cordantiā doctor̄ de cognitiōe intuitiua ⁊ imediata p̄qrere q̄ cognitio dicet ⁊ q̄re dicat imediata. Deinde venit ad cognoscēdū q̄ et q̄lis et q̄t modis visio intuitiua noiet. Inuenimus autē q̄druplex mediū in cognitiōe. vnū elevās alter̄ p tempans. alter̄ adducēs. aliud piū gens. Exēplū in oñsione colorꝭ. p̄mo req̄rit in mē mediū elevās potētiā visiuam. et ponēs colores in esse spūali. visibili ⁊ dyaphano/ seu pspicuo. Hoc aūt mediū nō impedit q̄n cognitio colorꝭ dicat imediata. Est vm̄ mediū p tempans obiectū visibile. oculo corpali. vt seruet armonia p̄uenientes oculo/ vt nō ab excessu visibil' destruatur. Ne p̄terea puū ⁊ pspicuū nimia radiatione/ p̄portiōnē excedat ad oculū. Sz nec tale mediū p̄hibz cognitionē imediatā divi ⁊ intuitiuā. Quid ē mediū tale/ nisi proportio complexiōis organi videtis Est q̄ sensibile positū supra sensū/ nō facit sensationē fm̄ Areſt. et expientiā. Propterea necesse ē spēs eē medias. q̄ deducunt p media p̄uenientes in p̄tempatā rē sensibilē/ ad p̄priū sensū suū. Discurre p oīs ⁊ singulos sensus ⁊ ita videbis. Sz nec obstat de mediū q̄n cognitio sit imediata et intuitiua. Alioq̄n nulla talis eet in sensu ꝺ rebus ad ex̄/ nisi q̄ sit de speciebus et actib⁹ ad intra de intelligibilibus. vbi bene repit aliq̄ res imediate cognosci p essentiā suā. nulla specie mediāte. sz actu distincto a re Est q̄rtū mediū p̄iūgēs obiectū cū potētia. Quod aūt hmōi mediū actus q̄ res intuitive videt. forte etiā habitus infusus vel acq̄situs p̄t dici tale mediū/ nisi meli⁹ referat ad medium elevās. Certū ē autē q̄ nec mediū tale p̄iūgēs potētiā cū obiecto reddit cognitionem dici mediatā ⁊ nō intuitiuā vel expe-

rimentatiuā. Alioqn nulla creatura hīet imediatā cognitionē. qr solus deus est sua cognitio actualis ꝑm articulum parisiēn. r vitatē. Remanet tn̄ ex ꝓdictis satis apris difficultas ꝓdicta si res possit dici videri intuitiue et exprimētaliē oū nō ē vel abn̄s ē. Doctrina coīs artistaꝝ tpe meo nō habebat incōueniētē hāc positionē quin sol abn̄s a nr̄o hemisperio videret intuitiue plumē suuz i auroza. qn sonus audiret oū nō erat. Ita ō reliqs sensibus/ex q̄ spēs simplex r ꝓpria erat pn̄s. q̄si deduces obiectū ad potentiā. Notāt addimus ad speciē q̄ sit simplex r ꝓpria ne cogamur ꝓcedere noticias sensus coīs r imaginationis r rōnis de reb⁹ ad eꝝ/eē intuitiuas. Est doctor vnus q̄ ponit mediā noticiā inē intuitiuā r abstractōnē simplicē. dicēs in casu nr̄o q̄ noticia q̄ pn̄te obiecto r causāte speciē. s. in oculo/dicebat intuitiua. desinebat aūt esse intuitiua. i. vtebat i abstractiuā corrupto seu abn̄te obiecto. Nihilominus positio ꝑ ꝓbabilis ē. q̄ nō deputat incōueniens q̄ res videat intuitiue. oū nō ē. Patz i deo q̄a ista q̄ nō sūt/intuet. Silr r beati in eo. imo r ꝓphetica visio de absentib⁹ i suo lumine magis dicēda videt intuitiua q̄ abstractiua. sicut r i angelor cognitiōe p innatas a creatiōe spēs vel receptas. Auget vo difficultatē hāc ꝓsideratio ꝑspectivor dicētiū/visionē nō fieri nisi sub euersa piramide. cuius basis ē in re visa. r pūctus cuspidis i oculo. Rursus determiat decretalis bn̄dicti. q̄ beatitudo formalis cōsistit i duobus actibus q̄ sūt visio r fruitio. sz addit q̄ obiectalis beatitudo ē ipe deus. ꝓnat ergo p possibile vel impossibile q̄ subtrahēte se deo in rōne obiectali quēadmodū libere ꝑt/maneāt illi duo actus visio et fruitio. nūqd dicet iste ꝑus beat⁹. etiā nūc beatus formaliē et intuitive. Auget amplius si ꝓsideremus omnē creaturā. q̄ compat ad deū in rōne vestigij vel imaginis. tā q̄ in rōne speciei repn̄tantis deuz q̄ q̄ panalogiā. sz nō minus q̄ radius. q̄ lumē solis compet ad solē. lz nō sit eiusdē subē cū sole. Videēs igit creaturas r intelligens. i. intes legēs habitudines hmōi imaginis r vestigij i triplici genere cause efficientis formalis exemplātis r finis/nedū intelliget intuisibilia dei p ea q̄ facta sunt. iuxta ꝓbū sapiētis r apli. sz habebit noticiā intuitiuā de deo nō minus imediatā r ꝓpriam q̄ habebat oculus ō suo obiecto puta ō sole plumē suū viso. Hoc nullus videt cōcessisse. imo dānatus ē articulus q̄ deus n̄ imediate p essentiā videat. Et si nō imediate. ergo nec intuitiue. Addam⁹ ad difficultatē r ō articulū q̄ exn̄te hoīe in ꝑspectu dicimus q̄ hō videt. ꝓstat tn̄ q̄ oculus corpalis nō attingit ad substantiā hois. sicut nec alius q̄is sensus. Oportz ergo q̄ referat ad visionē intellectus visio substātie hois vel essentie sue. Ac ꝓinde ponunt alīq̄ obiectū intellectus naturaliē r ꝑ statu pn̄ti/ē q̄dditas rer naturaliū. habita p abstractionē intelligētie vel intellect⁹ agentis ex fantasmatibus. Nunqd ergo agentis hec intellectualis cognitio dicet intuitiua? Procedamus vlt. q̄ si req̄rit r sufficit talis abstractio/hic nos nō pl⁹ cognoscimus subas seu q̄dditates rer materialium q̄ dei q̄dditatē. nec plus aīam nostraz q̄ angelicā naturā. imo breuiē nihil intelligimus intuitive r exprimētaliē de reb⁹/nisi sola accidētia. nec etiā p intellectū vt intellectus ē. sz ꝓut influit in sensus exteriores p se vel p vires ꝓprias. si ponūt substātia liē ab eo distincte. Sz neqz poterit hīi cognitio simplex r immediata r absoluta cuiuscūqz differētie substātialis. imo nec differentijs accidētiū. qō cōcedit vn⁹ doctor.

Quod ꝑterea si ꝓcesserim⁹ cū Aug. q̄ nō possumus hic hīe cognitionē sincerā de rebus/nisi ō luce diuīa. nūqd oportebit q̄ in oī cognitiōe vitatis. ꝑsertim sincere cognoscat lux diuīa/saltē in suo lumine sicut agnoscit sol in oi visiōe corpali colore p irradiationē lucis aut luminis solis. r ita redibit q̄ deus hic intuitiue videt. Benigz supest exponendū qd aplus intelligit dū ait. Videmus nūc p speculū i enigmate. tūc aūt facie ad faciē. q̄ sit differentia inē istas tres visiōes. Difficultates iste sunt diu mihi multūqz q̄site sz nec satis apparet exitus nisi p nominū distinctionē q̄ nomia cū sint ad placitū. si p ea ꝓstet de reb⁹ r sententijs satis dz eē in q̄rētibus vitatē maxie p disciplinā r doctrinā. sed nō satis ad experientiā. Possumus itaqz ō noticia intui

tiua loqui generaliꝰ magis ꝓprie loqui ꝓ
prijssime. Diffinitione ꝑscriptā/de noticia
intuitiua loquēdo. s. ꝙd visio et intuitio
se extendit ad omnē vim ꝓceptiuā sui obie
cti simpliciter ⁊ ĩmediate vt dicimus. vide
quō hoc sonat. quō redolet. quomō sapit.
Sic dī de intelligēte hec dicimus. ꝙ bene
sentit. Et inde venit sententia generaliter
Omnis ꝓceptio obiecti simplex ⁊ ĩmedia
ta pōt appellari intuitiua. siue obiectuꝫ sit
realiꝰ pñs in se. siue ꝓ suā speciē tm̃modo.
ipo destructo vel absente. quēadmodū so
let dici ꝙ oculꝰ videt ⁊ auris audit res ali
quas iam destructas vel ablatas ꝓpꝫ speci
es colorꝫ vel sonorꝫ que remanēt in exterio
ri sensu. sicut ꝑtactū est. Aut si miraculo
se visio causaret a deo in oculo vel in obie
cto causata seruaret. Cadēt etiā hic exem
pla de coloribus q̄ vident alij q̄ sint. vt in
iride ⁊ in nubibus ⁊ in vitris suppositꝫ ob
iectis ⁊ oculo linea recta visuali. Dagl
ꝓprie nominat intuitiua noticia q̄ fit ob
recto pñte ⁊ actualiter ĩmutante ꝓ se vl' ꝓ
suam speciem ĩmediate. Exemplū cōmune
est/in sensibus exterioribus ꝙ differētiā ad
interiores. Dꝛo ꝓprijssime vo nomiat in
tuitiua/ꝙ gnitō q̄ causat ex obiecto ꝓ sepsā
⁊ essentiā. s. absq; specie media. Sic em̃ de
us intuet seipm. sic angeli cognoscūt essen
tias suas. licꝫ ꝙ actū supadditū. sic cogno
scimus nostros actus interiores. sic ꝓcipi
mus ĩmutatiões passionū ꝓ ipsasmet passi
ones actualiꝰ ĩmutantes sine specie media
licꝫ non sine actu ꝓceptiuo medio/quoni
am hoc ꝓprium est soli deo/q̄ sit sua ꝓceptio
Elicimus ex p̄missis/ q̄ ois noticia
ꝓprijssime intuitiua. ac pinde noticia q̄
habet ꝙ deuotionē ⁊ vnionē mētis ad de
um/nequa q̄ fit aut fieri pōt/sine cognitōe
ꝑuia vel comite ẽm Auicen. aut ex perce
ptione tali cōsurgit. Alioq̄n in plantis et i
nanimatis poneret delectatio. Sed et cuꝫ
vt phica ratiōe loqui nos pateat. Fundē
mus istud dictū ꝓ aliquas veritates. Pans
formā dat cōsequentia ad formam. Ista ē
phi ⁊ experiētie. consequens vero ad omnē
formā. tam naturalē q̄ rationalem q̄ intentio
nalem q̄ spūalem. ponit esse coaptatio vel
inclinatio vel appetitus vel affectus spon
taneus ⁊ suauis aut voluntas tendēs in fi
nem suū. Quisq̄s sit iste finis ꝓximus mē
diatus vel vltimus. Cetex ne multitu
do nominū nos impediat/appellam⁹ con
sequens illud ad omnē formā/nomie amo
ris. ꝺ quo Aug⁹. Amor meus pondus. in
illo feror quocūq; feror. Est autē in omni
re pondus suū. Dia em̃ in numero. ponde
re. ⁊ mēsura formata sūt. de quo Dero the
us referēte i Dionysio composuit hymnos
amatorios. Cetex de multiplici amore dei
sparso per creaturas. de quo Boetius. O
felix hominū genus. si vestros animos amor
quo celum regit regat. Et diuinus ignati
us amore igneus. Amor inquit meus cru
cifixus est. ꝺ quo amore pueruule martires
gloriate sunt inter tormeta noiatim agnes
⁊ felicula cum ceteris. Ecce inquit felicula
sicut cepi videre amatorē meū christum in
quo amor meus fixus est. Unde dicit affe
ctio. Concludit statim ꝙ amor vel affe
ctio animalis. rationalis ⁊ intellectualis/ nō
causatur sine cognitōe ꝑuia comite et con
sequēte. Omittamus interea ꝺ amore vel
affectu/rex inanimatꝫ qui vtiq; amor vl
appetitus/ꝓsequit formā naturalē ipsorꝫ
ad loca sua/tāq̄ fines siue ꝓ seruationis. si
cut ignis/causans ignem/dat formā suam
cum inclinatōe ad locū suū sursū in q̄ qui
etatur. si est. mouet autē si nō est/impedi
mēto cessante. Restringamus ad amorem
triplicē qui ꝓposito nr̄o ꝓgruit. vt ostēda
mus ꝙ deus ꝓ amorē cognosci nō ꝑ pōt sine
cognitōe ꝑuia ⁊ comite. Sic pinde pla
fiet. q̄ sit ⁊ qualis cognitio ꝙ amorē ꝓpe
rimētalē eius noticiā. ⁊ qualiꝰ intuitiua de
ci pōt. Itaq; ꝓceptio amoris vel affe
ctualis vel exprimētalis/ē ꝓprijssime in
tuitiua. nō quidē sp de re dilecta. sed ꝺ ipo
amoris actu vel affectu quo tendit in dile
ctū. Si stat hic oro deuota mens. ⁊ atten
dat quid intēdit hec veritas oñdere. Dicit
em̃ duo. Unū ꝙ amor vel affectus/ sentiē
intuitiue vel exprimentaliꝰ ꝓprie ⁊ ꝓ essen
tiam. ⁊ hoc tercio dicimus/nisi se cōiungat
amāti ĩmediate ꝙ essentiā suā. ⁊ non ꝙ alie
nam speciē. nō tñ sine actu cognitiōis me
die/inē amantē ⁊ amatū/ q̄tumlibet ama
tū sit essentialiꝰ pñs amāti. Capiamus ex
emplū ꝓmitus ꝺ tercio in diuinis ⁊ bea
tis. Itaq; deus patēr/non ꝓ duritiā spūs/ nisi

pius d origine p diuerit verbū qđ in forma dei est ꝑm apꝝm. Porro generādo ⁊ cōmunicando ꝟbo formā dat ꝙsequentia ad formam. Quid autē ꝙsequētius ad formā est nisi q̄ inclineꝫ ⁊ afficiat ad suū ꝓncipiuꝫ/ ⁊ locū generatiōis. ſ. quemadmodū experimur in generatiōe naturali ignis vel aliorum. quibus post mēsurā numeꝝ ⁊ formā dat pondus amoris naturalis ad locū suum. ⁊ hec quidē materialiē in īmaterialib⁹ in spūalibus spūaliter. sicut in angelis. sic in aīa rōnali. īmo sicut altiori longe modo in ꝟbo diuino. qđ ex forma diuinalis paternitatis sibi coīcata/ ꝙsequēter inclinat afficiē ⁊ inamorat/ ⁊ zelat per amorē suū spiratum/ qui spūssanctus ē/ redire ad patrē/ circulo cōpletissimo/ vbi nō differt alpha et o ꝓncipiū ⁊ finis. Et hec circulatō in eternū est/ fuit ⁊ erit. sicut pater eternaliter dat formam suā filio ⁊ ꝙsequēter eandē vim spirationā coīcat filio. ꝙ quā vim spirat cōcorditer spūssanctus amor vtriusq̄. ¶ Redeamus sup alia duo dicta. ¶ Primum ⁊ secundū. Tertiū secundū dictū est q̄ talis notitia nō semp est intuitiua vel experimētalis rei dilecte. Nō manifesta ē. q̄ non semper ē notitia talis simplex ⁊ imediata p obiectale ⁊ imediatā notionē rei dilecte. sicut supponit ⁊ crebro videmus. Primū vero stat̄ ꝑ spicuū est intuenti descriptionē notitie intuitiue ⁊ experimētalis ꝓprie dicte. Nihil enī magis imediate ⁊ simplicit̄ et p essentiam ⁊ p obiectalem actu ꝑsentiā sentit/ q̄ amor intimus vel affectus sit iste intellectualis. sit sensualis. sit de re ꝑsente vl̄ absente. vel nō existēte. ¶ Collat̄ attamen calūnia sup hec que dī de absentia rei dilecte vel nō existētia eius. Et dicamus cum ꝓbis et theologis subtilissimis qđ oīs res creata/ habz triplex esse. quoꝝ quodlibz potest dici pñs suo mō. Habz esse in arte diuina/ nec qualecūq̄z esse/ sed diuinū ⁊ vitale. qđ factū in ipo ſcz ꝟbo vita erat. Et quod lis vita. Nimiꝝ illa que est lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hūc mundū. Quidē omnis creatura ē in deo creatrix essentia. Habz scōm esse. in intelligentia angelica p̄m sapientiā quam effudit deus sup oīa opera sua. q̄ ab initio creata ē immediate. angelice postmodū q̄ multis. hoc esse cōmunicatū est oīmbus in prima creatione ⁊ in ꝙsequenti in omniū hominū illuminatōe ⁊ plus ⁊ minus clariuś ⁊ obscurius. Habz tertiū esse ois creatura in ꝓprio genere seu materiali seu spirituali. ¶ Coaptemus distinctionē triplicē huius ee ad rem nostrā ⁊ dicamus q̄ nlla res amari p̄ōt vniuersaliter loquēdo/ nisi pñs sit amāti. altero triū modoꝝ p̄cedentium. q̄ referunt̄ ad duos scz ad modū p̄sentie essentialis in ꝓprio genere. vel ad modumꝝ pñtie intentionalis seu formalis in sua cognitione. Vñ deus si p impossibile nō cognosceret creaturas ipse nō diligēt eas q̄ ꝓncipio qđ est ꝟbū creauit oīa. poꝫtās oīa ꝟbo ꝟtutis sue. Sic̄ in angelis. amor non eēt ad alia a se. Imo nec ad se. nisi tale quod amat̄ pñs eēt essentialiē vel intentionaliter diligēti vel cognoscēti. ¶ Obijceret aliq̄s q̄ insensibilia ferūt̄ pondere suo ad loca sua. nec tñ ista cognoscūt. Rōsum ē ꝑus q̄ hūt naturalē formā suā in seipsis. cui data ē. ⁊ impssa: talis inclinatio ꝙsequus formā. Vñ nec ꝟz ꝓ incōuenienti/ doctor vnus totus seraphicus p̄cedē. q̄ in oī re sit impssus qđā motus cognitiōis naturalis dirigētis quodā suauiimpetu/ rē qualibz ī suū finē. sicut ⁊ in angelis. sicut ⁊ in hoīb⁹. sicut in aīalibus ꝓ cognitionē supaditā/ q̄si formale ⁊ accidentale. Sic in eisdē quēadmodū in ceteris impssa ē forma essētialis. qua sponte in brutis. libere in intellectualibus dirigit in ꝓpriū finem. Verum est q̄ libertas vt arbitraria est. nō semper conformat̄ et inde ꝓcedit peccatuz qđ corrumpit modū. speciem ⁊ ordinem debitos addi ꝓ habit⁹ ⁊ act⁹ ꝟtuosos ad libertatē naturalē. q̄ licz sp in se ꝟgo sit ⁊ pulchra etiā in demōib⁹ violari nō possit ī essentia sua. ꝓcipitat̄ tū a dño suo ꝓ inobedietiā arbitrarie libertat̄ vt ñ exerceat naturale dominiū suū. ⁊ q̄ ꝓdicta est dñij. Qua in re cecinit nr̄a tympanistria. dispsit supbos mēte cordis sui. Deponēs potētes de sede naturalis sui dñij/ nō p suā. ſz p subditoꝝ rebellionem. ¶ Cōsonat ꝑmissis descriptio dionysij de regno dei. Regnū in qt̄ē ois finis ⁊ ordinis ⁊ legis ⁊ ornatus distributio vbi per totuz ornatum p̄m expositores accipiē inclinatio naturalr̄ indita cuilibz na

ture vt obediat suauiter creatori. Iurta illud sapientis a ꝓphia deductū apud Boe: Attingit sapientia a fine vsq; ad finem fortiter/ et disponit oia suauiter. ¶ Ips ē et locus exp̄missis soluere difficultates p̄tactas circa cognitionē nois dei intuitiuā experimentalē et effectualē sicut orat ecclia in oratione p̄fatis dñice. Deus virtutū cuius est totū qđ est optimū insere pectoribus nr̄is amore tui nois ⁊c. ¶ Presuponēdo qđ sit noticia intuitiua cōīē dicta qđ ꝓprie/quid ꝓprijssime. Rursus qđ sit amor vel affect⁹ et vn̄ oriat. et quēadmodū affectus ois/ experimētaliē ꝓgnoscat. colligat se mens humilis/et videat q̄t ꝓcurrūt ad visionē glie ꝓsūmatā vt de his q̄ certa fide credimus. et ex alijs q̄ q̄tidiana nos docet expientia citius attingam⁹ ea q̄ mediāt inē cognitionē naturalē vie. et supnaturalē glorie. ¶ Illa vo sūt q̄ pueniūt. hic nobis p gr̄as spāles supnaturaliē īmissas/ ꝓut vnicuiq; diuidit ds mēsurā fidei donorūq; suorū. Ista sūt spēcia. iste spēs. iste forme. iste theophanie. iste caligines lucidissime. ista silētia sb qbus et in qbus speculat a nob hic et nūc ds.

¶ Cōcurrit ad visionē glie lumē q̄druplex. s. lumē potētiale/habituale/obiectale/et actuale. Lumē potētiale ē ipsamet aia rōnalis. Remanet enī sp naturale lumen eius et substerniē tā gr̄e q̄ glie quicqd sit ab alijs lumibus naturaliē acq̄sitis in actu vel habitu. Porro lumē habituale p̄cipuū et ꝓncipale vocat lumē glie/corrīdens lumini gr̄e in via. differēs ab ea p esse ꝓsūmatū quēadmodū doctrina cois docet ab habitu caritatis q̄ manet idē in p̄tia qđ n̄ excidit ꝑm aplm. Cetez lumē obiectale ē ipe deus se p̄tans in obiectali ratōne nulla specie mediante. ꝓpterea dī videri facie ad faciem/et sicut ē/et oculo ad oculū. ¶ Veniq; lumen actuale ponit in actibus intellectus et voluntatis q̄ sūt visio et fruitio. Iuē determinationē extrauagāt⁹ bñdicti. ¶ Correspōdent aūt visioni et fruitioi actualibus/tres habitus succedētes habitibus/ fidei spei et charitat⁹ in via q̄s tres dotes appellamus die. xp̄o despōsate mr̄imonio p gloriā consummato. Quānis ab aliqbus ponant dotes ipi actus visionis et fruitioīs. sub qbus includitur actus qui dicitur tentio succedens spei vie et ꝓ appropriationem fruitionis nominat. si distinguamus dilectionē a tentione vel etiam fruitione stricte sumpta q̄ delectatioī ꝓpria est. Sicut in via ponit actibus et habitibus gratuitis/quedā trinitas virtutū theologica ꝓ similiē ponit suo modo in beatitudine trinitas dotū in vnitate luminis glorie. ¶ Hec aūt vnitas in trinitate et trinitas in vnitate/ vocat beatitudo formalis. Si in habitibus/habitualis. actualis/si in actibus. sed obiectalis dei rep̄sentatio facialis/appellat obiectal' beatitudo. ¶ Habeat queso p̄ manibus (vt ita loquar) p̄sens distinctio ō duplici beatitudine obiectali. s. et formali. qa facit ad intellectū et cordanniā doctor⁹ p̄cedentiū tp̄us decretalis. ¶ Rursū aduertat vnusq̄sq; ꝙ memorie nō abstrahit beatitudo formalis in p̄dicta decretali. qm̄ memoria nō facit specialē potētiā distinctā contra intellectum in affignatiōe habituū virtuoso rum vel actuū. sicut nec vis irascibilis contra concupiscibilē ponit numerū. Applicemus sermonē de hoc quadruplici lumine beatifico ad quadruplex lumen qđ cōcurrit ad ꝓtemplationē vie dicentes/ꝙ ex parte luminis naturalis in se nō ē variatio hic et ibi. sicut nec i ipa ānie natura essentialiter diuersa est. p̄sertim in eadē ānia. quicquid sit de perfectiōe essentia ꝓ diuersa⁹ animar⁹ ꝓut sonare videt articulus. Qđ ania rp̄i non sit perfectior ania nde. error. ¶ Dicamus de habitu gr̄e ad habitū glorie. q̄ differunt penes imꝑfectū et ꝓsummatū. similiter penes imꝑfectū et ꝓsummatū actus eius. Et ita ō actu et habitu charitatis posset dici. Vz de habitib⁹ et actib⁹ fidei et spei/lōge aliter q̄ in visiōe et fruitōe p̄tie. Et hoc ꝓpter tertiū lumē qđ nominamus obiectale qđ est ipemet deus in se visus. Sicut ergo deficit hic in via tertium illud lumē obiectale/nō quidē in se quoniā vbiqz est/sed in rōne obiecti. clare et nude et immediate in se visi. sic deficit et differt visio et tentio vie a visione et tentione p̄tie. Nomen insup dei quo se nomiat et manifestat in celo a noibus qbus in terra noīat. Quo sup sācto noie recipe q̄ sequūt. ¶ Dein dī dei nomē a sācitate quā Dion ysius describens ait. Sācitas est ab oī inquinatione libera et pfectissima et incōtaminatis

sima puritas. ¶Grece enī noiaī agyos sctī. ab a qđ ē sine. ⁊ ge ēra. ¶Pōt aūt hec ptic'a cōstrui p se subintellecto verbo. qđ nomē dei ē. vel dī vel eminet sctī. ¶Pōt nihilo minus hec snīa pēdere seu cotīndere ad p̄cedentē vt dicat maria. q̄ sctī nomē dei sect sibi magna. ¶Qđē ois cognitio dei. sicut est fides vel intelligēcia/ recte vocaē nomen dei. ¶Cōstat aūt q̄ p fidē ⁊ assensū data ꝟbis angeli/ vgo cōcepit filiū dei. ¶Fecit te ḡ beatam q̄ credidisti fecit magna nomen sctī dei. ¶Docēt sacra q̄ magna sit i nomine dñi/ ꝟtus eius. ¶Aut certe nomē hoc filiis accipiē p notato qđ ē deus. ¶Sāctū nomē dei ē. i. p firmatū p omnē creaturam maxīe intellectualē q̄z nulla subsisteret. nisi causa que dedit eē influeret. ¶Hunc canit Ambro. Rex deus tenax vigor imotus in te pmanēs. ¶Et facit hoc ad p̄cedentē intellectū de magna ꝟtute nois dei. ¶Sanctū est nomē dei q̄ sāctificatū. i. p secratū ⁊ dedicatū ē in electis dei/ ad eius gloriā. laudem et obsequiū. ¶Sācti eritis q̄z ego sāctus sū dicit dñs. ¶Sanctū ē nomē dei. q̄z sāctificatuz legibꝰ eēnis. qđ nephas ē violari. ¶Clamant seraphin. sāctus. sāctus. sāctus. ad insinuationē trinitatis psonaꝝ. iūgebāt ad ter sanctus nomē hoc. dñe deus sabaoth. q̄z trinitas ē in psonis. vnitas ē in essētia. cuiꝰ operis participāt triplicit imitatiōe interne sāctitatis ⁊ eēne. ¶Nomē dei vnicū est sibi soli cognitū. ꝓterea nō potuit ab aliquo alio a se imponi vel effari plene ⁊ ꝓprie. qa natura suā cū suis ꝓprietatibꝰ solus cōprehendit. dī hinc inhabitare lucem inaccessibilē. necnō ineffabilis ⁊ innomiabilis esse laudaē. ¶Nomē dei datū ē ex̄po qđ ē supdñe nomē. sic ad ꝓprietatē reducēdo factū ē p incarnatōnē vt eēt hō deus. ⁊ deus hō p coicatiōnē idiomatū ⁊ nominū. ¶Nomen dei singulariter inē puras creaturas eminet in maria. q̄ illuminās vel illumiata p interpretationē noiaē ⁊ dña. ¶Nomē dei sumptū a creaturis. sic ē oīmodū q̄ ab oī creatura vsq̄ ad infimā p̄t sumi noticia ḡdārei ⁊ inde nomē q̄ cognoscaē imponi ⁊ formari. Rō q̄z q̄libet ē vestigiū vel imago trinitatis. p̄m exemplar tria appropriata. ⁊ p̄m triplex genus cause efficiētis et finalis. ¶Deus sicut pōt noiari p̄m suas creaturas. sic pōt ab hoīe qui creatura antonomatice mūdi dī pticipās cū oī creatura videri ⁊ intelligi. nūc p speculū ⁊ in enigmate. ꝟba sūt apti. ¶Deus in suis ⁊ ex suis creaturis. pōt dici intuitiue videri si visio intuitiua largissime sumaē. primo put generaliē oīs p̄ceptio obiecti simplex etiā imediata dī intuitiua. siue obiectū sit realiter pns in se sine p suā speciē seu silitudinem tm̄modo. ¶Constat enī q̄ oīs res siue extra animā/ siue inē gerit silitudinē dei. ¶Pōt enī hō intelligēs. i. intus legens ⁊ credens ferri in noticiā obiecti. cuius hec ē similitudo vestigiū spēs vl imago. ¶Deus ō brutis ⁊ bebetibus q̄ deum ⁊ eius signa et ꝟba voces ⁊ spēs ⁊ specula/ nō assumūt. nisi vt sūt res ḡdā ad aliud ñ reuelate. ¶Deus experimētaliē cognosci pōt aut p̄cipi a creatura mūdi viatrice. ⁊ si nō in se/ tamen in sua obiectali rōne. vel imagine seu similitudine tā extra q̄ intra. ¶Eqē ex p̄cedēti iūcto corollario vno quo dictū ē omnē noticiā ꝓprie intuitiuā eē experimentalē ⁊ econtra. ¶Deductio patebit infra in tractatu de mēte cordis. ¶Similiē diffinitio sapientie q̄ supmū locū tenet in noīb⁹ dei p̄o statu vie quā ita descripsit Dionysius. ¶Sapientia ē diviniissima dei cognitio q̄ est p ignorantiā cognita p̄m vnitionē supeminentē qñ mens ab alijs recedēs. postea etiā seipsā dimittēs vnita ē supsplendentibus radijs inscrutabili ⁊ pfundo sapiētie lumīe illuminata. ¶Deus si negeē hic cognosci experimētaliter vl intuitiue vel etiā quidditatiue vt q̄z nescimus hoc de deo quid ē sed quid nō ē. q̄z cognosciē p ignorantiā. vt dicit diffinitio nūc inducta. oportz ad cōcordiam dictoꝝ sāctoꝝ. nr̄is vti distinctiōib⁹ que rōnabiliter ab vtrisq̄z possunt admitti ¶Una distinctio iā posita ē d̄ noticia mediata ⁊ imediata. Altera similiē inducta ē de noticia intuitiua q̄ rōnabiliter apparebit/ si p sideremus p sequētias ipsas et similes nō valere. ¶Hec res est intellecta. ḡ hec res est. hec res ē imaginata. ergo est. hec res est intuitiue visa p suā speciē. ergo est. sicut nec ista. hec est res cognita a deo intuitiue p suā essentiā. ergo ista res est. demōstrata re q̄ est solū possibilis/ nec fuit nec erit. ¶Tercia distinctio ē de quiddtatiua cognitōe

rei. Cognoscitur itaq; res. Uno modo ꝼm quid nomis. sicut chimera cognoscitur q̃a scimus quid sit nomen significat. scz chimera. Secūdo dicitur res cognosci quiditative quādo scitur quia talis res ē actu aut sub quadam generalitate cognoscunt̃ alique sue ꝓprietates ⁊ cause. Si non admittit̃ hoc membꝝ distinctionis vix relinquet̃ aliqua cognitio quiditativa de rebus etiam creatis ⁊ visibilib⁹. Tercio modo ꝓprissime quid est de re scitur. dñ ipsa cognoscitur per suam causam ꝓximam et totalem. Sic em̃ intelligit̃ illud ꝓbi. Scire est rem p causam cognoscere. ⁊ qm̃ illius est causa ⁊c. Cognoscimus hic q̃d est deus duobus ꝓmis modis. Tercius vel ē ꝓprius deo soli vl' coīcatus beatifice visiōi. vbi facie ad faciem videbit̃ sanctū nomē eius ⁊ cantabit̃ in idipm. Magnificat anima mea dominū.

Sequitur tractat⁹ sexrtus dragmaticus sup hoc versu. Et misericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies ⁊c. Ubi de lamēto Marie. per notulas centū.

¶ Prima notula.

Et misericordia eius a ꝓ genie in ꝓgenies timentibus eum ¶ Discipulus Sentio quem admodū ꝓsonat in cantico suo maria cū patre suo. cuius si vno psalmo est initium. Misericordiā ⁊ iudiciū cantabo tibi dñe. Timor itaq; venit ex ꝓsideratione iudicij. Quid est igit̃ in hoc cantico iungere misericordiā cū timore. nisi misericordiā ⁊ iudiciū parit̃ cātare? ¶ Quid ꝓterea misericordiā ⁊ timorem deo psallere nisi exultare cū tremore. Sūt in hoc cantico tenor iusticie ⁊ mollis cantus misericordie. Sz questio est. Si maria iunxerit cantans ⁊ ꝓferēs in corde suo cū spūs exultatōne/lamētū iusticie/ꝓsertim q; dictū ē q; in oēs affectionū voces se cantātis marie variabat affectus. Sic em̃ leuius inducī poterimus nos petōres semp cū letis miscere tristia. desiderare lectulū spōsi. sed timere spelunca inferni. girare p̃ meridiem/sed flecti ad aquilonē/spare ō misericordia/sed timere iudicium. scire tempꝰ rigēdi. ⁊ tpus flendi. Si spes elevat ad ꝓsumptionē deꝰ ꝓmat timor. sed nō ad desperationē. Resoluat timor ab horrore severitatis ad placorem benignitat̃. Dicat oīs xp̃ianus. Impulsus eversus sum vt caderem ꝓpter multitudinem iniquitatū meaꝝ. ⁊ dñs suscepit me ꝼm multitudinem miserationum suarum

¶ Magn̄ ¶ Lamētata ē absq; dubitatōne cum multis/tūc apud dei aures mētis sue plorantibus virgo beata. Absit vt timiarat̃ inertiā in deoꝝ. quam sub inducta pabola pueroꝝ in foro ludentiū dānauit chust⁹. cecinimus vobis nec saltastis. lamētauimus nec plorastis. Judei siquidē si p allegoriā loq̃mur. neq; xp̃m manducātē cuꝝ eis. nec Johānē abstinentē in heremo suscepērūt sed vtriq; detraxerūt. Sic mente corrupti hoīes/oia ad suū trahūt interitum. quēm admodū egris auribus nec carmē placet. nec lamētū. vt in corpalibus nō min⁹ spūlibus cantibus ⁊ aurib⁹. ¶ Discipulus

Offert ergo q̃stio dū sederimus sup flumia babylonis huius exilij. q̃d eligibilius sit vel cantare ⁊ saltare vel lamentari ⁊ plorare? ¶ Magr̄. Nonne solutionē apit nobis q̄ de sedētibus sup flumia babilonis ⁊ flentibus subiūgit. In salicibus in medio eius suspēdimus organa nr̃a. Deinde. Quō cantabimus canticū dñi in tra aliena. Legimus xp̃m crebro plorasse ⁊ doluisse exultasse spū semel. Maria semel exultauit in cantico. Johānes cuius hodie dū hec scribimus/decollatōis dies agitur exultauit sel'in vtero. O quotiēs Marie animā. doloris gladius ptrāsijt Johānes exemplar ⁊ pco pne. nō minus opibus q̃ dictiōe quotiēs bene credit̃ lamentasse. Saltat herodiadis filia cū gaudio ⁊ pciū saltatiōis sibi dat̃ caput Johānis i disco. Egrediūt̃ inq̃t Job de gaudentib⁹. Egredientes quasi greges parvuli eoꝝ ⁊ infantes eoꝝ exultāt lusibus. Tenēt tympanū et citharam ⁊ rident ad sonitū organi. ducūt in bonis dies suos. et in pūcto ad infernā descēdūt. Et q̃d ecclesiastes denunciet aut di. Melius est ire ad domū luctꝰ q̃ ad domū ꝓuinij. Et iterꝝ. Risū reputani errorē. ⁊ gaudio dixi. Cur frustra deciperis. ¶ Discipul⁹ Volo verēt te allegatiōes hmoi q̃ suppetūt absq; numero. de gaudio vl'tri

ricia stultoꝝ: qui dum letantur insaniunt dum tristantur furiunt. Sit colloquiū p̄sens de lamento sponse/dum adhuc pegrinatur a sponso. postq̄ de canticis ꝛ epithalamio satis habunde confabulati sumus.

¶ Magr̄ ¶ Fiat vt vis ꝛ vnde vis exordiamur: puto q̄ a lamento languoris sponse querentis sponsum in leculo quietis. s. p̄ noctis cognitionis enigmatice ꝛ non inuenientis. Sed neq; per vicos ꝛ plateas ciuitatis dum anxia circūit ꝛ discurrit dum adurat filias hierusalē ciuitatis que est libera mater nostra p̄ obsecratiōes ardentis desiderij. Si inueneritis inquit dilectum meū vt annūcietis ei quia amore langueo.

¶ Discipul⁹ ¶ Imo p̄ sentio p̄ferendū de lamēto sponse. cui sponsus/ob turpitudinem suā deformitatēq; decidit libellū repudij q̄ vetula scz et rugis arata. q̄ deposita a sede stabilitatis ꝛ honoris sederī puluere vanitat. aut vagatē egressa post vestigia gregū illoꝝ q̄ ab vnitate gregis spōsi se separāt/aut certe famelica inanis ꝛ egens effecta/pascere q̄rit hedos fedoꝝ desideriorꝝ iuxta tabernacula pastoꝝ q̄ sūt p̄uēticula hereticoꝝ istoꝝ q̄ verbis ꝛ exemplis/ab ouili pastoris vnius qđ vnicū est/se diuidunt non amici sed ficti socales effecti. fallor si nō spōsas tales. vetulas et rugosas. vagas ꝛ furie p̄ruptas. notabat pulcerrima mulier q̄nis genere masculino loq̄rē. Non erit in amore spūali masculus aut femina.

Dixit ergo de spōso. Dispersit superbos mente cordis sui. Itaq; sicut te docente didici pulchritudinē p̄sistere in vnitate. vnitate ꝛ bonitate. sic oportz q̄ existoꝝ carētia resultet turpitudo.

¶ Magister ¶ Vagaciē aduertisti. vñ vero reputas tāe incōmodum turpitudinis odiose accidisse spōse ꝛ

¶ Discipulus ¶ Mimirū ex ignorātia sui ꝛ superbia quoꝝ quodlibz aut diuortiū/aut repudiū operat. Si ignoras te o pulcherrima mulierꝝ egredere ꝛ abi. Ecce ō ignorantia. Porro de superbis audiuimus potentibus ꝛ diuitibus. nec alicui⁹ vt dicūt egenis ꝛ instruit q̄ miseri sūt ꝛ miserabiles pauperes ceci ꝛ nudi quales euomuit a se deus. q̄les dispdit a mente cordis sui sine modo nec nō de sede veritat⁹ deponit sine numero. demū inanes sinē p̄ odere bonitatis ordinisq; dimittit.

¶ Magr̄ ¶ Loqueris ꝑm tropologiā ꝛ allegoriā q̄ repudiū huiusmodi varijs locis notāt in scriptur⁹ maxime ꝓpheticis in. Esaia. Ezechiele. Jeremia cū ceter⁹. Esaias p̄mo sub typo vinee electe que debuit facere vuas ꝛ fecit labruscas. postea sub figura tyri. Sume cytharā p̄nie circūi ciuitatē ecclesie vel celestis p̄ie per oratiōnē meretrix oblitioni tradita. i. repudiata. bene cane ꝛ frequenta canticuz per petitionē venie. vt memoria tui sit p̄ reconciliationē misericordie. Talem deplorat Jeremias. Et egressus ē inquit a filia syon oīs decor eius.

¶ Discipulus ¶ Scio multa sunt in hāc sententiā que triplicē statum sponse notant. Quedam est reconciliāda per abiectiōnem turpitudinis vt iste quas loquimur ignorantes ꝛ supbe. Quedam exercēda ad nitorem pulchritudinis. Quedam citius introducēda ad fecunditatem generationis. Sic querunt assinero virgines. que p̄mo segregāt a populo. ō hinc decorantur pigmētis varijs in triclinio demū collocantur in thalamo. Sic filij israel p̄mo fugiunt ab egiptijs et submerso pharaone p̄ baptisma fluminis aut flaminis. trāseūt mare rubꝝ. postea transeunt p̄ desertum. tandē iordane transito comedunt terre p̄missiōis fructū. Hec ē via trium dierū. post qō triduū reperiē ihesus in templo celoꝝ in medio senioꝝ sanctoꝝ suoꝝ. Beniq; triplex iste status diuisiōe dividit. incipientiū. p̄ficientiū. ꝛ perfectoꝝ. Nunc est questio quid cuilibz huic statui sponse sit eligibili⁹. an exultatio vel lamentum.

¶ Magr̄ ¶ Oportz nos addē dictis p̄cedentibus/p̄mitus distinctionē ō lamento. Unū est in sola ratiōe. non redundās passionaliter ad sensualitatē. ꝛ hoc appellatur displicētia vel odium vel detestatio vel abominatio. libere elicita p̄ iudiciū rationis. Sic ꝓportionabiliter de gaudio ꝛ desiderio. ꝛ ita generaliter de oīi nomine passionem sonāte competit accipe suo modo.

¶ Lamentum aliud ē. qō oritur ꝛ radicatur in sensualitate/aut ortum in ratiōe derivatur ꝛ redundat ad cor sensuale/non aliter de ceteris affectibus quos phi solas ꝓ̄ie voluerūt dici passiōes q̄ sensum affi-

ciunt ꝛ quodāmodo affligūt. ¶ Amplius vero vt modo notabaꝫ lamentū vnum est temporale. hoc est pro soluz temporalibus incōmodis apprehēsis a ratione/ sub ratione pene afflictiue. Aliud spūale. p sol' malis culpe. apphensum sub ratiōe offense diuine bonitatis ꝛ iusticie. Lamētū pene hñt damnati/ nō lamētū culpe vt offensiua fuit. aut ē diuine iusticie. qualiē ē in viatoribus plurimis inuenire. ¶ Quibus p̄ suppositis ꝛ alijs declaratis p doctores. quattuor tibi p̄tabo theoreumata/ aut paradoxas. i. glorioſas ꝛ vix credibiles ꝓpositiones ō lamēto culpe put est offensiua diuine iustitie. ¶ Hoc em̄ solum ꝓprie ē laudabile ꝛ meritorium/ nec pōt ꝓcedere nisi ab electōne libera volūtatis. ¶ Lamētū offense diuine quo maius intēsiusq; fuerit in spōsa eo maiorem causam i ea spūalem leticiam. ¶ Hoc sentiebat qui ꝓfitebatur dño dicens. Scōm multitudinē dolorꝫ meorꝫ in corde meo. ꝓsolatiōes tue letificauerūt aiam meam. ¶ Rursus si simplicit̄ ad simplicit̄/ ꝛ magis ad magis/ ꝛ maxime ad maxime scōm regulā pbi/ regula vo christi vera est/ q̄ lugentes ꝓsolāt̄/ q̄q; tristitia sua vtaꝫ i gaudiū/ ꝛ post lamentationē et fletū (teste sara iuniore) ꝓsolationē infūdit. ergo magꝭ lugens magis cōsolatur. ꝛ maxime maxime. ¶ Lamētū offense/ tāto magis ē in sponsa quo fuerit ipa pfectior in via. ¶ patuit i anima christi ꝟm portiōnē inferiorem. ¶ In maria vo ꝛ in paulo ꝛ in silibus ꝟm etiā superioris mētis apicem. ¶ Cū iurabat aplus q̄ ꝓpter fratres iudeos nolentes credere/ erat sibi cōtinuus dolor in corde adeo vt exemplo moysi peteret anathema ēe a christo p fratribus. quasi deletus de libro vite. cui⁹ intelligētiā alibi dicidisti. ¶ Legis in sup exhortationē apli. ¶ Gaudete in dño semper. iterꝫ dico gaudete. ¶ Ipsum nōne puras qō hortabaꝫ obseruasse. ¶ Lamētū offense redundās in sensualitatē spōse. fortitudinē indicat eo maiorē in spōsa ceteris paribus quo lamētū plus sentiꝫ in sensibilib⁹. ¶ Pro cuius intellectu cū similibus vtilis est valde distinctio iūcta prioribus/ q̄ lamentuz q̄q; ꝓcedit ab obiectis exterioribus imutantibus ꝓmo sensus quinq; deforis vel alterum de his. ¶ Deinde transeūt ad interiores sensus/ qui radicaliter sūt in corde ꝛ in cerebro completiue. ꝛ tandē mutaꝫ rō inferior vel superior simul cū inferiore. et hic est ꝓcessus naturalis coīor. ¶ Aliq̄n vero fit ordo cōuersus nō aduersus/ q̄ ex actibus rōnis vtriusq; libere veriuaꝫ imutatiōes ad cor carnale. ꝛ cōsequēter ad cerebꝝ. postea ad sensus exteriores vt ad oculos per lacrimas aut ad linguā p clamores. ꝛ ad manꝰ complosiones. ꝛ ceterorꝫ mēbrorꝫ distensiones/ aut ꝓtractatiōes/ mille modis p qualitate passionū rōnis imperio. ¶ Loquit̄ ꝓpositio de hoc ꝓcessu scōo. ¶ Cuius hec ē ꝓbatio q̄ maioritas effectus/ attestaꝫ maiori fortitudini sue cause. ¶ Attamen actus actuoꝝ/ q̄ sūt in patiēte dispositoꝝ posuit ꝓpositio nostra/ ceteris paribus nō ignoratis complexionēs spōse huius/ aut illius varias ꝟm dispositiōes ad lamētū vel leticiam. ad metum vel ad spem cū similibus quoꝝ causas expedit ēe cognitas a deuotis. quoꝝ noticiā/ theologi ꝛ oratores accipiūt a pbis et medicis. ¶ Per rōnem quidē a pbis. ꝛa medicis per experiētiā. ¶ Qua sup re nostꝫ habes de passiōibus opusculum. ¶ Lamentū redundat eo facilius ad cor sensitiuū sponse quo fuerit ceteris paribꝰ minus in ipa ō lamento solius pene. minus quoq; de reliq̄s passiōibus sensitiuis/ rōne cōmodi solius vel incōmodi temp̄alis. ¶ Fundaꝫ hec ꝓpositio in aplica doctrina. cuius rōnem explicat ꝓpositiōis nostre causa. ¶ Et nāq; apls i. ad ¶ Corinth. c. vij. ¶ Gaudeo nō q̄ contristaui vos sed q̄ ꝓtristaui ad penitentiam. cōtristati em̄ estis ꝟm deū/ vt in nullo detrimentū patiamini ex nobis. ¶ Que em̄ ꝟm deū tristicia est. pniam in salutē stabilē operaꝫ. seculi autē tristicia mortem opaꝫ. ¶ Ecce ista que posita ē distinctio sub apostolicis verbis pancioribus exposita. q̄ quedā est tristicia ꝟm deum. quedā seculi vel ꝟm seculum. Una vitā quia salutē. altera mortē quia salutis suffocationē operaꝫ. Porro/ tā apostolicū q̄ nostre ꝓpositiōis verbū/ phica cū theologica rōe mōstraꝫ. si teneamꝰ illud vulgare vel magistrale mery. Pluribus intentus minor est ad singula sensus. q̄ satiricus aliter explicat. Pectora nr̄a duas nō admittentia curas. Si igitur fuerit occupata distracta q̄ rō superior cū inte

nori/sm o. qñq; submersa/ a penitus in vsu
suo ꝓpedita p lamentū seculi/ ꝓsequens ē/
vt vel minor vel oño nulla fit ad tristiciā
ſm deum seu lamentum culpe/ libex. ꝓ
portionaliter de gaudio debz dici. ¶ Habes
ecce quattuor ꝓpositiões que quo q̄modo
tue petitioni satisfaciant mente pertracto.
¶ Discipulus ¶ Salubria quidam sunt
que dicuntur. sup sunt tamē aliqua diffi-
silis exponenda. ¶ Non em̄ ratio ꝓme ꝓ
positionis assignata est. sed auctoritates in-
ducte/ que pñt intelligi de gaudio/ nō vie/
sed patrie. qñ seruus bonus a fidelis audi
et. Intra in gaudiū dñi tui. ¶ Nōne ꝑter
ea calumniabilis est secunda ꝓpositio de
sponsa nō habēte conscientiam peccati. qua
lis indubie fuit anima pulcerrime mulie-
rum. Sed nec assignatus est modus ꝓcor-
dandi ꝓpositionem simul et aplica verba
quibus iubz in dño gaudere semp. Et ite-
rum gaudere si semp oportz sponsa etiam
ꝑfectissima ſm te/ torqueri lamento. Am-
plius qualiter opposita simul stabunt/ la-
mentum cor a stringens a dilatans leticia.
Postremo tercia ꝓpositio videt inniti totaliē
distinctiõibus peuotiõis. ad causas natu-
ralis rationis seu dispositionis sensualis.
¶ Benigne autem ꝓpositionem quartā cum
tota declaratiõe/ ponit Greg⁹. q̄ mala que
hic nos p̄munt a vtiq; lugere faciunt ere-
bro ſm seculū. ad deum nos ire compellūt
Iuxta parabolā christi de rege dicente ad
seruū. Compelle intrare/ vt impleatur do-
mus mea. Sic hebrei compellentibus egi-
ptijs tenebrosā egiptū sunt egressi. Alio-
quin flagella sue ire cū die imitteret frustra
deus/ ꝑtim in electis vt i sponsa seu recon-
cilianda seu decorāda p exercitium/ seu ad
sponsum ꝓmptius introducēda. ¶ Dagī
Iure expostulas. sed nō oia pariter di-
ponit cum gaudio vie a simul lamento ta-
liter accipit. Desiderium quāto feruētius
a efficacius fuerit eo (ceteris paribus vt sp
intelligi volumus) dum impleat est causa
quō differt affligit aīam. sic oblectat dū im-
plet. Quis vo nesciat. sponsā p culpa lamen
tantē ſm deū desiderare plurima/ q̄ lamen
tū implet altē ꝓbabili ꝓiecturā. Desidc-
rat q̄q; reconciliationē p absolutionē culpe. Hāc efficiat lamentatiõis a tritio. Desi-
derat absolutiõem pene. hāc efficit a opat
in toto vel tāto lamentās a ꝓfessio vel satis-
factio. Desiderat augmētū gratie/ ac pinde
glorie. Nōne ꝓmouet ad hoc lamentans
oño/ vel affligens ieiuniū/ vel depauperās
largitio/ q̄ semet exinaniuit bonis fortu-
ne vel nature vel gre alijs miserādo. Rur-
sum desiderat sponsa lamētās. purgatiõem
a scoria pctoꝝ renouationē quoq; pulchri-
tudinis a augmentū/ p lauachꝝ lachrymā
rum/ debilitatiõem fomitis/ a submersionē
mystici pharaonis diaboli. Libidinose ꝑte
rea cōmotiõis a luxurie magne extinctio
nem/ cuius oblitionē facit tristicia vnius
hore. Quid morarer p singla cū nemo pos
sit vbis lamenti ſm deū exequare valorē?
Sufficiat apls vbi supra. reddēs rōnē sui
gaudij. qz cōtristauerat corinthios ſm de
um. Ecce em̄ hoc ipm ſm deū contristari
vos quantā in vobis opat solicitudinem
sed defensionē/ sed indignationē/ sz timorē
sed desideriū/ sed emulationē/ sz vindictā.
In oibus exhibuistis vos incōtaminatos
ē negocio. Jūgamus officiū hoc vnū la-
menti ſm deū q̄ nihil efficacius/ ad cōtem
platiõis quietē/ nihil admirabili⁹/ ad men
tis illuminationē serenā q̄ pfunde lamen
tans compunctio. Sententia ē venerabilis
a expertissimi taliū Richardi. Cui ꝓsonāt
sanctoꝝ verba multis locis de pconio hu-
militati cordis. Benigne lamētatio ſm deū
quāto minus hz de cōplacentia ſm seculū
tāto minus suspecta est. tanto securior a la
tente superbia. nisi forte qs diabolico mon-
stro/ gignat superbiā ex suo cōtrario qđ ē hu
milis lamētatio. ¶ Ceterꝝ ꝓpositio secā
loquit de lamēto culpe/ nō ꝓprie sed alie-
ne potius quale christus suscepit p nobis/
cui virgo mater/ sponsa soror a filia sup oēs
charissima/ se absq; vlla dubitatiõe confor
mauit. adeo q̄ vltronea voluntate ꝓsensit
dilectū suū ex dilecto a amicū p amorem a
filium talem. p nra redemptiõe crucifigi.
cuius redemptiõis post filiū fuit desidera
trix maxime fuit a zelatrix. Jō donec com
pleret nedum sufficienter pcio passiõis so-
luto p oñibus sed etiā ingiter et efficaciē
in singulis vondū damnatis. Jpa quo ad

virit. amarissimis deū sponsum ꝛ inenarrabilibus gemitibus postulabat. frequenter quoq; cum clamore valido ꝛ lachrymis exaudita est ꝓ sua reuerentia. Demū quanus nunc beata ꝛ impassibilis facta exaudiat̄/ lamentādo tunc meruit. Petis rōnē intensionis tristicie in spōsa q̄ diligit intentius. Hat istā ꝑspicue/ ꝑsideratio pbica iūcto fidei lumine. Cum em̄ tristicia sit apprehensio obiecti sub ratiōe disconuenientis/ quāto fuerit apprēhēsio fortior ꝛ clarior obiecti sub rōne inconuenientis amplioris insinuati. ꝓstat inde seq̄ lamentum ꝓportionabiliter intensius. Constat ꝓinde malū culpe / improportionabiliter deterius esse quocūq; malo pene. Quibus attētis quid supest cōcludere vides? Miraris autez quō summū lamentum stat cum continua leticia. Volet hoc tractari abunde per doctores de passiōibus christi cum beatitudine gaudij. qō nō oportz in beata maria. nō in paulo vel moyse vel magdalena cum similibus in via ponere gaudium vl̄ lamentum in summo cōtinuū fuisse sed interruptum frequenter aut alternatiz successiue: nunc remissius. nunc intensius. ꝑ loco et tempe. vīm alternas meditationū suaꝝ vonibilitates circa cardinem suū deū/ ꝑ modulis exercitationum. Ita em̄ videre ē in alijs viatorib⁹/ ipos diuersimode vīm gradus officia status ceteraq; vicissitudines circūstantiaꝝ/ exerceri. Hoc vidit q̄ dixit. Omnia tpus hn̄t. ꝑsequens ꝑ pluria. Subinde nullus catholicoꝝ negauerit q̄ tenorē scripture sacre veteris ꝛ noue/ q̄ narrationes sanctoꝝ patꝝ cognouerit Anthonij Macharij martini ꝛ simūlū. ꝑ temptatiōes diabolicas/ nō in affectiōibus carnis ac spiritus impugnari. quemadmodū boni angeli nos adiuuāt. Que temptatiōes et adiutoria/ nō sine sensuali passionū imutatione naturali q̄uis nō naturaliē/ sepe fiūt sit hoc a celo sit a terra. sit ceteris modis multis. Postrema obiectio tua de tribulatōnibus/ ꝓcedit ex equocatiōe. Passiōes q̄p sensuales/ nō ex iudicio ratiōis/ pueniētes/ sed quadā necessitate naturali sensibus impōsse/ nō sūt vt sic dicende passiōes humane ꝫ aiales. Sūt ob hoc impinētes ad laudē vel vituperiū. put tales sūt. Discunt ideo ꝑ Cassianū bona vel mala media. q̄bus vti cōtingit bene vel male/ ꝑ liberū arbitriū. Loq̄t aūt ꝓclusio de lameto et tristicia sensua lib⁹/ vtualiē seu ꝓcipaque liberis. q̄ libere impatis vel receptis. Tūc em̄ dī tristicia vīm seculū sit̄ ꝛ gaudiuz vel timor vel desideriuz/ q̄n̄ sola radix/ ē amor suijp̄ius. vsq; ad ꝓtēptū dei. Alioq̄n si referat in deū/ ꝑ amorē eius sup oia. Cum in bn̄tibus symbolū facilior sit trāsitus) cete ris pibus/ tristicia sensualis augebit rōnalē/ ꝛ leticia leticiā. nisi de ꝑ accidēs puenit impedimētū rōne tpis aut loci/ vel complexiōis/ aut circūstātie alicuius quā tunc obuare suadet vtus/ ꝛ ita simbolicā similitudinem variare decz. q̄n̄ plus obesset q̄ ꝓdesset. Discipul⁹ Vbinā dū seduls attendi q̄ disseris/ volebat animꝰ vobis multis posuisti. Cum tione quā mō vbis multis posuisti. Cum em̄ ꝑ statu vie/ cōfusa aut saltē mix̄ sint oia spes metus meror gaudiū apud sponsā cuius/ q̄lē tenuit maria btā/ pulcherrima mulier nō absurde q̄rit̄/ quale sit exercitium laudabilius pulchrius atq; nobilius vel exulatiōis vel lamētatiōis. Magr. Vti deū devotus Bern̄. loq̄ns de vnguēt̄ spōse pietatis vnguentū ꝓponere ꝑcipuius esse vnguēto devotiōis ꝛ vnguēto ꝓpitionis. Hoc vltimū suffūdit ad pedes ihu. Secundū ad caput q̄ō ēdeus. q̄ caput x̄pi decunt ecclesia nunc militās/ q̄ vnctio sit ꝓmissa. Tertiū ad corpus suū vnguendū/ q̄ō rationem alienoꝝ peccatoꝝ. sicut primum cōficitur ex fecibus cōtritis ꝓpioꝝ criminum. in mortariolo cordis. ꝑ pīa timoris herbis diuersoꝝ beneficioꝝ ꝑ pilam seu pistillum spei cōtusum in petra meditatiōis cōsonat Bregᵒ. ꝛ eum seqnēs Richard⁹ in suo beniamin. q̄ nullum deo acceptabilius sacrificium q̄ zelus animaꝝ. q̄ tam tristo affectu/ plangit pctā ꝓpria/ q̄ primi/ q̄ nullo quinis alijs pctā ꝓpria lamentat. imo plurimo affectu q̄ puriori ꝛ ꝑfectiori potentia mētis ꝛ corpis ad lamentum vīm deuz disposita. Discipul⁹ Si res ita se hz/ ineffimabilis est nobis exhibita: sperādi materia/ apō dilectissimā ꝛ apud amantissimā feminā ꝛ ꝓsequenē apud sāctos sāctasq; oīs/ iuꝫ

portionem meritor. Itaq; si p̄ peccatoribus saluādis/cum tāta lamentor an rietate p̄cabāt/qd agere nunc ista fornax fue caritatis impturbabilis ⁊ impassibilis spanda est? ¶ Magister. Pie vereq; odubdis. Quid si supadidero ꝓpositiones aliq̄s. vere fidei ⁊ bone spei/de beata nra? puma q̄ nihil absoluta voluntate petit a deo/qđ nō obtineat. Alioq̄n nō eēt idē velle ⁊ idem nolle spōsi ⁊ spōse. sed pfolutio amicitie qualis hic esse neq̄t. ¶ Rursus nemo q̄ petit mariā p se pie et pleueranter in noīe ihesu salutoris sui. hoc est ad salutem. Quin illud maria velit absoluta voluntate cōpleri. ¶ Rursus maria volūtate pietatis. q̄ dī optano quedā adiutorij? petit ⁊ obtinet nunc efficatius a deo q̄ voluntate filij. sed passibili. dū actu dolebat i mundo. Hoc intelligit Bern̄. unde dicit Maria si pdidit passionem nō tñ compassionē ¶ Rursum maria tripliciter adiuuat viatores. Impetratiue. si nō meritorie ꝓpter natum. Cōmissiue p aliquos angelor vel sanctor quales voluerit destinate. cum sit supma hierarchizans post filiuz purgādo illuminādo ⁊ pficiēdo. Cooperatiue q̄nq; p̄ncipalem sui donatiōem. secundū testimonia mira culor. multis exhibita tam in morte q̄ invita. ¶ Narrat Anselmus cuidam morienti astitisse mariā. ⁊ interrogata q̄ nā esset. Rndit. Ego mater et regina misericordie. ¶ Rursus ergo maria potest vt quisq; in suo exitu pñs consolatrix ⁊ protectrix existat. Non aliter suo mō dicere potuimus de oīb̄ factis singillatim ad robur certe spei. ¶ Discipl⁹ Bona sūt ista deuotiōi sq̄ plenissima. Vellem igit̄ suscipe sub doctrina tā speculatiua regulari/q̄ practica velut experimētali/quis sit oratōi modus. maxime ꝓ uocatiuus ad lamentum? ¶ Magister. Tradit orator Tullius certos locos p̄m quos amplificat miseratio. sit̄ ⁊ indignatio quos tibi possum nunc numerare. ⁊ ad lamentatiōis exitationē inducere. qualiter a nōnullis cōperi factum sup lamentatiōes Jere. ¶ Discipulus. Placeret adaptatio si nō fatidiret. plixitas ⁊ nō rapina q̄dā videret appropriatiua sibi traditiōis aliene q̄ omnibus patz vtro. ¶ Magister. Veritas quocūq; dicat/est cōis oīb̄ ⁊ singulis/q̄ p generatiōes se transfert vt loq̄t sapiētia. Nō em̄ carnit Cicero puior doctria. Sic de rhetorica Aresto. q̄ causas dat ⁊ radices passionū. Sic de tractatu orōnis p Hug. studiosissime compendiosissimeq; cōdito. Sic de rhetorica diuina Hulhelmi pisien. Sic ō meditatiōibus Anselmi. Bern̄. Augl Isido. ⁊ similiū fas esset nos remittere ad autores. ⁊ nihil qđ nō nouit efficeremus afferre. ne comicula alienis ornata plumis. risui nos p̄beremus. ¶ Discipl⁹ Nō ita certe desipio. nō ita glorior arrogantia nouitatū vt ita sapiā. Hz cōsilio Bene cesint apes imitāde. colligentes ex multis floribus fauos mellis. itaq; materiā afferre nō possumus nisi cōem toti seculo. ꝑforma vo pōt esse nostra vt elementa coīa sunt. sz p formas mixtor in species distinguūtur. ⁊ superē hoc mō fieret inē nos. Modus em̄ tractādi q̄si formalis est tollēs sui nouitate fastidiū ⁊ inuitās vel irritās ad ascensum. ¶ Magr̄ Tradidim⁹ i alio tractatu super initiū cātici marie q̄nq; vba. ad q̄ tota scīptura⁹ serie dixim⁹ reducibilem. ⁊ m q̄ cātabilis ē oīs melodia passionū. ¶ Discipul⁹. Pēte teneo/Vult ei ista q̄nq; Dei magnificētia. munificētia. mifico rdia. iustitia. ⁊ nostra miseria. ¶ Magr̄ Quid si ad pauciora reduxero sit oīs ꝺs cordiā rhetorice mystice ō ineq; cū secl'ari. ¶ Discipul⁹ Placēt audire. breuitas em̄ memorie sit ⁊ ordis ⁊ lucidit̄ē amica. Magnā q̄z soliditatē hz in se doctria q̄libz quā fūdat nā rex/a qb⁹q; nesciūt mētiri gliabatur Aresto. tā mlta didicisse ꝓ phisice. i. nā lit̄ didicisse. ¶ Magister. Celeberrim⁹ Hugo pixit sicut i tabula pua/radices rhetorice nālis orōnis insinuādo coloub⁹. Orator ꝓpe noīat ab orādo. Vñ noīa puenerūt orōnibus Tullij demostenis ⁊ situm hic aut̄ incipit. Quo studio/q̄ ve affectu orādus a nobis sit deus/ex dei mifico rdia ⁊ nostra miseria ꝛc. ¶ Positis subinde speciebus oratōis cuz diffinitiōibus/colligit se tandem ad tria que ꝓpria sunt oratoruz captantium iudicem inflectere. Primum respicit personā iudicis. Alterum personā ipius aduersarij. Tercium respicit psonā ꝓ qua fit oīo. Hec vero tria theologice re-

ducuntur ad duo ꝑmissa. s. ad dei iudicis misericordiā. z ad nostrā miseriā. ¶ Discipulus ¶ Quo pacto sic? cum indignatō et ūmiseratio maxime solēt amplificari. ab aduersariox insolentia. crudelitate. malicia. fraude. dolo. astutia. facinore. nequicia. ꝑtinacia. ¶ Magister ¶ Dicā illud q theologie ꝓprium est attendere. s. aduersarium nihil posse ad augmentum nostre miserie deo nō ordināte vl' ꝑmittente. Propterea Job afflictus z oratox peritissim⁹/post tot aduersantis. sathane crudeles iniurias et ꝑsecutiōes/oraturus iudicem deum ꝑ liberatiōe sua/cōuertit totā aduersarij machinationem z tyrannidem in deum iudicem suum: ꝑ humilem ꝑfessionem. Dominus inquit dedit. dñs abstulit. Non impugnat maledictum sathanā. nec insectat vt raptorem z ꝑsecutorem. Dñs inquit abstulit. Sit nomen dñi benedictū. ¶ Deinde ꝑcussus plaga pessima scimus quid rñderit mulieri blasphemare suadenti. Quasi vna inquit ex stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu dñi/mala autem quare nō sustineamus. Ecce mala se de manu dñi nō sathane ꝓfitetur accepisse. Hucaccedit q omnis aduersantiux crudelitas ad nostre cumulū miserie retox queꝫ si nō auferat istā aut comꝑimat. aut in melius vertat/dei iudicis misericordia Nulla sane maior miseria. q̄ si remota pietate velit nos cum seueritate tractare. Vides arbitror quēadmodū theologisantiū oratio/fundat in dñi pietate z in misericordia. cum cernāt pietatem vnā dei. alteram sāctox sanctarūq omniū qui sunt tāq̄ assessores iudicis habentes in cōsulendo insententiādoq vocē suā. Porro iusticia dei spectat ad seueritatem. punientem ꝑ tortores scz demones. vel hoīes pessimos offensas peccatorū. ¶ Veniq quicqd patimur vndecūq ꝓueniat quid nisi calamitas nostra/qd nisi miseria nostra censebit. si non dīno in melius vertat iudicis misericordia? ¶ Et certe salubrius ē. humilius atq modestius. totā aduersariox debachationem fremitus et hostilitatem. deoris ꝓtinus fidei oculis retorqueri ad infallibilem diuine ꝓuidentie legem. q̄ ad tortorū nihil absq suo nutu valetiū crudelitatē et iram conuertere. ¶ Dentior si nō ita ꝓtectasset. ꝑs. Cum tribularer inquit ad dominū clamaui. Et leuaui oculos meos i montes ꝛc. Ad te leuaui oculos meos ꝛc. Et alibi alios sine numero a sacris litteris narratos inuenimus sic orasse. ¶ Discipulus ¶ Perspicue cōcordasti Hugonem secū/ z cum Tullio. nostra verba q̄q sub ternario limitasti. qualem q̄ habet ipse signum Thau triangulari Tq̄ est signū lugentium salutare. signatus est. Quo igit ꝓgredimur longius/eo se plures offerunt q̄stiones z velut inexhauribili fonte sapiēcie/riuuli scaturiunt. Vox ista multox ē. Quid lamentum/quid fletus noster/pōt cōtā domino/cuius ire resistere nemo pōt. qui nec penitentia mouet vt homo. qui res sic administrat vt eas ꝓuios motus agere sinat. Qui nos tēptari vult nōne vult vt hostiū nostrox nō obuiemus insultibus. Nonne disposuit ab eterno q̄ futura sūt vt oici valeat illud Sibille ad Palynurū. Desine fata deum flecti sperare pcando. Quid tādē eget nostris vel bonis vel gemitibus et lachrimis. qui cuius vult misereꝫ z quē vult indurat? ¶ Sed qm̄ tres inuenio dubitationes alibi tractatas/statui nō insistere. ꝑ hic z nunc. Conuerto potius inquisitionem ad marie canticum. Si tres ꝑdicas rhetorice partes in se cōtineat/ quatin⁹ inflecteret dñm/ ꝑ salute cōsequenda. nedū sui solius. sed mundi totius satisfaciendo ꝑ lamentum dolorem z fletum. cum nihil audiaꝫ resonare nisi leticiā/gaudiū/ et laudes. quales cōfiteox voces hic cōcrepare cōformiter ad quattuor verba deo cōuenientia q̄ sunt magnificētia/largitas/pietas/iusticia. De nostra vo miseria verbum nullū q̄ quid ad iocundum epithalamiū/ tibia funerea. ¶ Magister ¶ Errasti miserator nem vllo tempe vel loco/si cantico vl' silentio/credideris in maria defuisse. que mātio ideo dī misericordie/q̄ quod āmō sibi ꝓprium est misereri miseris. q̄ figuraꝫ/ apte ꝑ templū sine simulachro dedicatum athenis ipi misericordie. cui solis lachrymis z gemitibus offerebat sacrificium. nō sāguine byrcox vel thaurox. ō q̄ Gratius. Nulle inclusa metallis forma dei. mentes habitare z pectora gaudz. Fortassis ista fuit ūra

cuius titulum legit Paulus ignoto deo.
¶ Discipulus Patefeceris ergo qđ loq̃ris/de lamento marie cum cantico. ¶ Prouiderit itaq̃ generali cognitiõe totius rhetorice cordialis. dum exemplo doctrinam fir maueris sil' z cordulã nostri psalterij deca cordi quam modo tangenda m accepimus cõmodius a daptabis. ¶ Magister. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Ecce duo. misericordiã z misericordiã eius a pgenie in pgenies timẽtibus eũ. Progredere. tũc terribile resonabit. diuine potẽtie seueritatis. et iusticie tonitruũ. aduersus miseros z miserabiles tam hoies q̃ angelos superbos dispsos. potẽtes depositos. diuites exinanitos. Nũq̃ ptractare potuit secũ maria/totã vim tante seueritatis in deo/ calamitatis pondus in hoibus nõ damnatis. qn compassione moueret. qn pcuteret beata viscera sue pietatis p oibus hoibus. pteritis et futuris. atq̃ pnitibus. q̃tum in se erat/cõformiter ad filiũ/redimẽdis z saluãdis. ¶ Discipulus. Aduerto qđ intẽdis. Sed videamus si recognitio diuine seueritatis dispgẽtis superbos potẽtes deponẽtis z diuites exinanientis/fuerit ipi nõ lamẽti sz gaudij magna materia. Juxẽ illud. Letabitur iustus. (qualis plane iusticia fuerat in maria) cũ viderit vindictã. ¶ Magr. Letam vero nõ negauerim in cõformitate volũtatz ad deũ sed acerbissime cõtristatã. sil' cum vnico. pẽ iniquitates pcã z scelera atq̃ delicta. q̃ talẽ dispersionẽ z exinanitionem demeruerunt. pser tim p illis quos forte redimẽdos efficaciter psumebat. z orabat verbis intus in corde formatis. z hoc ore platis. ¶ Discipul⁹ Quid orabat. ¶ Magister. Quatin⁹ iterato resurgẽt ad vnionẽ sublimationẽ repletionẽq̃ bonor Nimiz cum filius in cruce pendẽs p trãsgressoribus orauerit. Pat̃ ignosce illis. qa nesciũt qđ faciũt. Audiebat sepe talis maria recordata misericordie filij sui. q̃ suscepit isr̃l puerz suum. Intuebat ergo mariã. dum caneret cõtra superbos potẽtes diuites abyssum imperscrutabilẽ miseriarz. que inocabat abyssum misericordiarz i altera abysso q̃ est cataractarz dei. Cataracte qđ aliud dicunt nisi vias occultissimas diuinorz iudicior. de quibus ps. Judicia tua abyssus multa. qui terribilis e in cõsilijs super filios

lens/nisi quod eam velle/volebat sponsus
¶ Hunc accipe finem. cur maria cecinerit in exultatiõe spũs magnificat aia mea dominũ: Utiq̃ qz magnificata erat vehemẽtius. Cur magnificata: qz respexit humilitatẽ ancille sue. z qz fecerat ei magna q̃ potens ẽ. vt oĩno liberalissimus distributor.
¶ Proinde subdit̃ secundũ in quo sum⁹ z misericordia eius a pgenie in pgenies timẽtibus eũ. Progredere. tũc terribile resonabit. diuine potẽtie seueritatis. et iusticie tonitruũ. aduersus miseros z miserabiles tam hoies q̃ angelos superbos dispsos. potẽtes depositos. diuites exinanitos. Nũq̃ ptractare potuit secũ maria/totã vim tante seueritatis in deo/ calamitatis pondus in hoibus nõ damnatis. qn compassione moueret. qn pcuteret beata viscera sue pietatis p oibus hoibus. pteritis et futuris. atq̃ pnitibus. q̃tum in se erat/cõformiter ad filiũ/redimẽdis z saluãdis. ¶ Discipulus. Aduerto qđ intẽdis. Sed videamus si recognitio diuine seueritatis dispgẽtis superbos potẽtes deponẽtis z diuites exinanientis/fuerit ipi nõ lamẽti sz gaudij magna materia. Juxẽ illud. Letabitur iustus. (qualis plane iusticia fuerat in maria) cũ viderit vindictã. ¶ Magr. Letam vero nõ negauerim in cõformitate volũtatz ad deũ sed acerbissime cõtristatã. sil' cum vnico. pẽ iniquitates pcã z scelera atq̃ delicta. q̃ talẽ dispersionẽ z exinanitionem demeruerunt. pser tim p illis quos forte redimẽdos efficaciter psumebat. z orabat verbis intus in corde formatis. z hoc ore platis.
¶ Discipul⁹ Quid orabat. ¶ Magister. Quatin⁹ iterato resurgẽt ad vnionẽ sublimationẽ repletionẽq̃ bonor Nimiz cum filius in cruce pendẽs p trãsgressoribus orauerit. Pat̃ ignosce illis. qa nesciũt qđ faciũt. Audiebat sepe talis maria recordata misericordie filij sui. q̃ suscepit isr̃l puerz suum. Intuebat ergo mariã. dum caneret cõtra superbos potẽtes diuites abyssum imperscrutabilẽ miseriarz. que inocabat abyssum misericordiarz i altera abysso q̃ est cataractarz dei. Cataracte qđ aliud dicunt nisi vias occultissimas diuinorz iudicior. de quibus ps. Judicia tua abyssus multa. qui terribilis e in cõsilijs super filios

F

¶ Discipulus Patefeceris ergo qđ loq̃ris/de lamento marie cum cantico. ¶ Prouiderit itaq̃ generali cognitiõe totius rhetorice cordialis. dum exemplo doctrinam firmaueris sil' z cordulã nostri psalterij decacordi quam modo tangenda m accepimus cõmodius a daptabis. ¶ Magister. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Ecce duo. misericordiã z misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Progredere. tũc terribile resonabit. diuine potẽtie seueritatis. et iusticie tonitruũ. aduersus miseros z miserabiles tam hoies q̃ angelos superbos dispsos. potẽtes depositos. diuites exinanitos. Nũq̃ ptractare potuit secũ maria/totã vim tante seueritatis in deo/ calamitatis pondus in hoibus nõ damnatis. qn compassione moueret. qn pcuteret beata viscera sue pietatis p oibus hoibus. pteritis et futuris. atq̃ pnitibus. q̃tum in se erat/cõformiter ad filiũ/redimẽdis z saluãdis. ¶ Discipulus. Aduerto qđ intẽdis. Sed videamus si recognitio diuine seueritatis dispgẽtis superbos potẽtes deponẽtis z diuites exinanientis/fuerit ipi nõ lamẽti sz gaudij magna materia. Juxẽ illud. Letabitur iustus. (qualis plane iusticia fuerat in maria) cũ viderit vindictã. ¶ Magr. Letam vero nõ negauerim in cõformitate volũtatz ad deũ sed acerbissime cõtristatã. sil' cum vnico. pẽ iniquitates pcã z scelera atq̃ delicta. q̃ talẽ dispersionẽ z exinanitionem demeruerunt. pser tim p illis quos forte redimẽdos efficaciter psumebat. z orabat verbis intus in corde formatis. z hoc ore platis.
¶ Discipul⁹ Quid orabat. ¶ Magister. Quatin⁹ iterato resurgẽt ad vnionẽ sublimationẽ repletionẽq̃ bonor Nimiz cum filius in cruce pendẽs p trãsgressoribus orauerit. Pat̃ ignosce illis. qa nesciũt qđ faciũt. Audiebat sepe talis maria recordata misericordie filij sui. q̃ suscepit isr̃l puerz suum. Intuebat ergo mariã. dum caneret cõtra superbos potẽtes diuites abyssum imperscrutabilẽ miseriarz. que inocabat abyssum misericordiarz i altera abysso q̃ est cataractarz dei. Cataracte qđ aliud dicunt nisi vias occultissimas diuinorz iudicior. de quibus ps. Judicia tua abyssus multa. qui terribilis e in cõsilijs super filios

B

os hominū. ¶ In cuius manus horrendum est incidere. duz arripuerint manus siue iudicium. dum acceperit hoc est ad se ceperit ꝑpus. vt post misericordias iudicet iusticias. qñ reprobis est intonaturus. ¶ Ite ī ignē eternum. ¶ Grande malum ꝓpter a facie domini. ¶ talis dñi. peius dum electi male dicunt. ¶ Rursus malū addit. qz ꝓgunt ī ignē ¶ Ō vero subinferē in ignē eternū. nec estimari q̄dem ꝑt. q̄tum sit horrendū. ¶ Nō ne q̄so hec oia ꝓferebat/frequēti cordis cōtemplatōe beata nostra prudētissima feminarū? ¶ Nūquid nō obsecro tot⁹ tremor horror ¶ dolor occupabat pios artus suos. lachrymeq; decore manabāt ex ocul. q̄uis in dñi voluntate mens immota maneret? ¶ Discipul⁹ ¶ Nō frustra dubitaui. q̄ redeo nedū certior de marie lamēto. sed doctior existis similia colligere. qualia videris seriatim/ex ꝓmo verbo magnificationis/ꝓ reliquū cantici pulcerrimū ordinē reperiri. Nullus demonū mihi supest scrupul⁹/ de ꝓclusiōe collatōis alterius. q̄ in oēs affectionū voces/marie se mens. in hoc cantico cum oīni facilitate vertebat. ¶ maxīe dū attendo. quāta puritate. q̄ integra perspicacitate/sensus intimi cordis. ꝓditi erāt/ad audiendū videndū odorandū gustandū ꝓtractandū/ interpretandū seu loquendus spūalia cum corpalibus/a summo colorus vsq; deorsum in opibus que dñs volens fecit in celo ¶ in terra/in mari et in omnibus abyssis. ¶ Est em̄ ꝓtemplatio liber mētis intuitus ad res ꝑspiciēdas. circūquaq; diffusus. tāq; si instar benedicti sub vno solis radio/totus mundus collectus cerneretur ¶ Ōiecturo de ampliatiōe cordis ¶ Marie/ dum de patre suo Salomone legit/ q̄ dedit ei dñs sapientiā. ¶ prudentiā multā nimis. ¶ latitudinem cordis quasi arenam q̄ est in littore maris. ¶ Nemo fidelis dubitauerit/quin amplitudo cordis incompabilis maior emicuerit in maria ¶ Magister ¶ Si ꝓcessa mō volueris cum traditione cantici cordi ꝓferre. ꝓcludes facilit. q̄ nedus in toto cantico sz in singulo vbo ¶ ad quā libet notulā/potuit maria sicut piissima ¶ exercitatissima cantatrix/cum organo gutturis interioris/vbula multiplicare nō estimabilis armonie ¶ Discipl⁹ ¶ Ō

feram alias. ¶ Nunc intuebimur si lamentatiōes Jeremie coaptauerit aliq̄n maria cantico suo pleno lamētis cuz gaudio. ¶ Et si sic. vtz plus ad lram ō destructiōe materiali hierlm/ q̄ ad tropologiā domoz subuersionē in aia peccatrice. intellexerit ¶ seruerit/cōpatiēdo spōse repudio? ¶ Magister ¶ Nūquid oblitus es q̄ de lamēto culpe ꝑm deum/mōstrauimus. cuius respectu lamentum pene vix est alicuius momēti. quē admodū in canticis canticoz. licz vba sue carnalia. sensus oīno spūalis reqrendus est? Nō secus intelligē possemus ō lamētatiōnibus Jeremie. imo generalit in omnib⁹ hymnis. nō q̄ lra negāda sit vel abigēda? sz q̄ sensus suauior ¶ salubrior later in medulla. quā ꝑcipue inquirere decz sponsa. q̄ se dedit statui lugentiū in spe nouandus ¶ ꝓbatiōis sue in hoc mō. sub spōso et abbate xpo. ¶ Discipl⁹ ¶ Deu mihi meisq; similibus. qui totis nō dieb⁹ horis. nō diebus nō hebdomadis/sz mensibus ¶ annis/aridi manemus. nō suspirātes. nō gementes ¶ flentes ī hac lachrymaz valle. ¶ Nūqd certe reprobatiōis estimabit signū. ¶ Qz enim duz male habebit i extremis siue i nouissimo. ¶ Et quid aliud cor duz q̄ cor lapideū. cor adamātinū. ꝓrsus insensibile manens ad oīs diuinoz canticoz lras. notulas et voces. ¶ Dedit vetus hō nr/ spoliat bonis fortune. tollit suba. ¶ Ō q̄ mox deflebitur lachrymis amissa pecunia veris. cum tamē oporteat lamētis amarioribus/aiam de flere pditā. flere repudiatā quā sola mors gehenna lis expectat. ¶ Deve q̄lit expectat? ¶ Certe demergendā in stagnū sulphuris ardentis. vbi fumus tormētoz ascendit in secula seculoz. ¶ Magister ¶ Iure flemus/ dū nos flere no possumus. Quid miseri? miserio. nō miserāte se? ploraz Aug⁹. Cuis miserie duz causas inspicim⁹. ille multos a desperatiōe reuocat. alios in spem maioēat. tollit. alios formāt ad humilitatē. alios ī ampliori securitate ꝓstituit nōnullos vo. dānabilis ingratitudis inertie reos/monstrat. ¶ Discipulus. ¶ Causas edissere. sūt. ¶ Est aūt gra compūctiōis lachrymose/ donū spūsācti/faciēs postulare gemitibus inenarrabilibus. ¶ Dat aliq̄n gra in cor-

ſe molli ⁊ pio/qualē femineus (niſi degeneret) hz ſexus. hic facilis ad lamētū compaſſionē ⁊ fletū. ¶ Bat alij par gra deuotiōis. q̄uis ſit ī eo cor virile ꝓpē ſiccitatē vl complexiōis rōnē. ¶ Quis hūit excellēs ſtrenuitatē cordis nālē/q̄ dauid ipe. q puer leonē interfecit et vrſum. ¶ Qui inermis/goliad multū tribilē aciebus armatū. iuaſit deiecit iugulauit. ¶ Quā magnanimus. q̄ bellicoſus. q̄ victorioſus extiterit legimus. ¶ Illa tñ muliercula nīl puerulus delicatus ita facies ſtillat lachrymas q̄ faciles ad deuz ⁊ ſub deo/vir talis ⁊ tātus rex dauid/orando fūdebat. ¶ Teſtes ſūt oēs pſalmi ſui. pnīa les p̄cipue. q̄s lachrimis rugitibuſq̄ lamētis gemitibus aſſiduis plenos liqt. ¶ Būt alij ſe magnanimes p arrogātiā reputātes iudicio q̄z flere indecoz in oīonibus auditicis. ¶ Būt q lachrimaz laudāt lauacz ſi eas haurire ō puteo cordis p̄ cordā meditatiōis ⁊ in peluim oculoz imittere/ſūt inertes. ¶ Eſt in alijs/fons cordis/limo repletus ereze cogitatiōis. vt ſcaturire nō valeat. ¶ Vult alios ōs in humilitate ſicci cordis cuſtodire. ne ex effuſiōe lachrimaz ſuppiāt. ¶ Supplet in alijs/carētā intrinſici doloris cordialis. p dolores exercitatōnis corpalis multis modis. vt q nō hñt irriguum ſupius in corde quo delectēt balneati nec inferius q̄ purgēt abluti/ipſi tā q̄ ferrū vel es vel argētū/ponāt in camino tribulationis. alias clarificare vel emollire valentes. ¶ Sunt qui nauſeāt ſup māna delicatiſſimo verbi dei. ſuſpirātes ad allium: vel pepones. vel carniū ollas egypti. carnales. ſ. delectatiōes in fabulatiōibus. in rumoribus. in deſiderijs mundi continuis. ¶ Hñt aliq̄ tales plorare fatemur. ſed fletu ſecundū nō ſm deum quē itez deflere neceſſe erit q̄ mortem operāt tam culpe q̄ pene eterne. ¶ Videbis alios qui p̄ſentis miſerie curas/rumoreſq̄ vndiq̄ alienas iutiles. imo nocuas verocz lamento cōtrarias/ſemp accumulant. ¶ Diſcipulus ¶ Vetas ergo flere damna ſeculi mortes parētū. ſubuerſiōes regnoz. ſtrages corpoz. vbi erit illud apli flere cum flentibus/vbi pietas naturalis: vbi xpiana charitas: vbi cōpaſſio primo tēſtiterq̄. aut ſi non cautus aliorſum declinauero. ¶ Utrūq̄ difficile. ſed armabit nos gladius biceps. verbi dei viāq̄ faciet euadendi. ¶ Paratus eſt hic gladius apire ſepē obicis tui. diuidēdo lamentū. iuxta diuiſionem circūſtantiaz. potiſſime finium. qō fiet theologice. ſi fodiamus originē lamenti/ſm duplicē moralis ſcaturiginis ſue venā. ¶ Hec vena certiſſime amoz ē. ¶ Quis em̄ flet/niſi q̄ ledit amoz ſuus. ſ. qō amat in ſe vl in altero: ¶ Porro phi ſm diuiſionē boni triplicis. triplicem amorē poſuerunt. ¶ Theologizās ſiquidē Aug⁹. coartat amorem ſub duplici fine. ſimul cum origine ꝓportionali dicēs. q̄ eſt amoz ſui. ſupple vel ſuoz. vſq̄ ad cōtemptum dei p inobedientiam peccatoz. ¶ Et eſt cōuerſus ad priorem euerſum. qui eſt amoz dei vſq̄ ad contemptū ſui ſupple ⁊ ſuoz. ¶ Diſcipl⁹ ¶ Non refugio diuidentē hunc gladiū. ſi viam patefeceris p eū. ¶ Magiſt⁹ ¶ Bum q̄s flet damna bonoz tpalium ſm aliqō gen⁹ boni. vel honorabilis. vel vtilis. vl delectabilis ex primo amoris ſui in finem cōtemptus dei nemo xpianus dubitauerit. q̄nin peſſimus ſit ⁊ deflendus fletus iſte. ¶ Diſcipulus ¶ Hec dubito ſed medium inuenio. qui nec ad deum dirigit. nec ꝓtemnit ipm. qualis ē pius amoz naturalis bonus de genere. ¶ Magiſt. ¶ Pellis itez ad aliud deuium ſi ſit aliquis actus indifferens inē bonū moꝛale ⁊ malū. ⁊ inē bonū meritoriū ⁊ malum demeritoriū. Declinemus ad p̄ns talem introitum. ⁊ dicam⁹ ſub cōpendio ō fletu deliberato. bono vel malo. ex vltimo fine deo. cum circūſtantijs ad finem illum poſitis vel neglectis ſeu reiectis. Nō em̄ agit homo lamentū in genere ſed agit lamētū in nūero. teſte Aꝛeſto. q̄ actiones ſunt ſingularium. ¶ Fit igit lamentum cum circūſtātijs ⁊ fine. ¶ Quiſquis g̃ flet deliberate tpalia vel ſeip̄m/aut addit cōditionē deo quā apponere xp̄c docuit/tā verbo q̄ exēplo ſuo. Verūtamen nō ſicut ego volo ſed ſicut tu. fiat voluntas tua. ⁊ ita ploꝛat meritorie. ſi dicto ſuo/non diſſentit affectus vel effectus ſuus. Si vo ꝓditionē hmōi/nec affectus nec effectus ploꝛātis addiderint actu vel habitu/lamētū iſ ē ſeculi non ſm deū ⁊ mortē opāt. Loqmur tñ (vt expſſius) ō fletu humano ſez libero nō

em̃ est in ptāte nr̄a/ qñq; multis visis aut sensatis nō plorare. ꝯnitente etiā voluntatis affectu ꝑ tpe. ¶ Discipulus. ¶ Būt aliq; qui nec vno mō nec alio mō flere p̃t etiā dū affectāt. qliē implebūt illud apli p̃missū. flere cū flētibus? Būt q̄ lamētatiōibus ita sūt absorpti seu depssi/ q̄ gaudē cū gaudētib⁹ vim nō hñt. ¶ Magr. ¶ Una est p omñs passiões cois difficultas. siq̄dē desit facultas/ sufficit. et supplet voluntas. Ecce dr aliqs mō flere cū flētibus gaudē cū gaudentibus nō inuenit flētū. desideret aut desiderare cōcupiscat. imitādo psalmistā. Cōcupiuit inq̄t aīa mea desiderare iustificatiões tuas in oi tpe. Valet hoc ꝑ silentium i multis. et apud multos. tñ maxie parvulis in xp̄o. nō dū hñtibus exercitatos sēsus ꝑ cōsuetudīe boni opis. aut q̄ temptationū pōdere vel intēs vel exterius cōturbāt. dū in eis obtenebrat intellect⁹ alligat affect⁹. obturbat affat⁹. tollit effect⁹. Suppetūt exēpla plurima ꝑ plalitate scādaloꝝ vt a carne sicut in leprosis. et philocaptis. et egrotis. vt a mōdo sicut in calumniā passis spoliatis. carceratꝯ. et alijs mille modis vt a diabolo. Demū a diabolo. nullus ē q̄ se ab scōdat q̄ circūit assidue q̄rens quē deuoret. ¶ Sit aliqs cui dedit ociū ds vacādi sibi. sit segregatus in heremo vl̄ cenobio ab hūanis turbinibus/ q̄ q̄ nō ignoret bella opiones ve belloꝝ cū ceterꝯ. De qbus ait Greg⁹. q; necesse ē multa mala p̃uenire vt malū valeant sine fine nunciare. Aut si sit talis i seculo. ad quē nihil de regimīe publico spectat tpali vel ecclīastico. Aut forte nihil pcipit audītu ō talib⁹ q̄lis erat i palma vas balsamice ꝑ tēplatiōis et seraphice sursū deuotiōis maria magdalene. q̄lis alt̃a maria egiptiaca. q̄lis ꝑmus heremicola paulus. Querit si fas sit cuilibz talium/ nec lugere nec gaudere pro ꝑmissis q̄s retinens mōs/ exagitat vicissitudinib⁹ infinitꝯ. Hoc nō absurde q̄ri sciet ille/ q̄ ꝯgnouerit plures acerrimos pati scrupulos. si nō defleant belloꝝ varios euētus. mutatōnesq; regnoꝝ. Sapiēs ē dicūt alij/ q̄ nō curat i cuius manu mōs sit. Quid si peunt pictura. Tales ꝯrie ꝯditōis referūt seneca. et flaccus phs. (Unus/ puto eraditus) ad oēm occursū hoīm/ ridēdo cachinnabat. Adeo nihil serium sibi fieri videbatur. Alius dē mocritus. humanos incessanter deflebat errores. de q̄ mirādum dicit flaccus. vñ oculis/ tātus suffecerit humor? ¶ Nemo in p̃lis obligat ad lachrymas exteriorīs oculi. sufficiunt ille cordis. seu iudicij ratōnis q̄ nihil aliud dicunt q̄ cōpassionez aliene miserie. q̄ cōpassio interior/ desiderat sublenationē facere/ put oportz. et quō oportet cum ceteris circūstātijs. si facultatem hīet. ¶ Nullus ꝑterea tenet ꝑ q̄libet tpe vl̄ in cōmodo. cōpassionē affectualē vel effectualē accipe. dum occupatio suppetit i affectionibus. et opibus alijs. saltē bonis. et si nō eq̄ vel magis bonis. Non em̃ tenet hō spāmelius faciēdum. Tollit hec doctria scrupulos ab oīb⁹ ō q̄bus in q̄ris. si se circa diuina et spūalia sepius afficiāt humanis affectiōibus nō inspectis. q̄bus obuiare suū nō ē. nec ex officio vt supponit. nec ex necessitatis articulo. dum p̃t afflictis ꝓbabiliter aliunde succurri. ¶ Ceterꝯ nemo pius et sapiens/ imitator eē dr alterutrius phor q̄s inducis. q; miseriā alterius ridere. i tempārātis ē et supbi. Dolere vo quālibz sortē humanā/ intolerabilis ē miserie l'inuidie stultissime. de q̄ in Job. Stultū occidit invidia. Et satiricus. Inuidia seculi nō innocentia tyrāni. tormētum maius. Et flaccus. Inuidus/ alterius reb⁹ marcescit opimis. Hinc q̄dā cum vidiss tristē alium. euenit tibi inq̄t aliq̄d mali. aut alteri aliquid boni. ¶ Rursus appropriate. ꝑ xp̄ianis/ scienubus illud apli. Diligētib⁹ deuz oīa cooperāt in bonum. et q̄ dei ꝓuidentia in suī dispositiōe nō fallit. Addimus ꝑ seriem ratiōe ꝓscietiaꝝ de qbus inquiris. q̄ secundum re p̃t in oī recogitatiōe miserie tempalis/ sit illa ꝓpria/ sit coīs in solacium recipe oīa q̄ scripta sunt de patientia tribulationū sustinenda. quēadmoduz Petrus admonet omnē curā nostrā. et solicitudinē ꝑijcere in eum. nō solum tuā de te. sed omnē de oībus. ¶ Negz em̃ tibi plus oneri debet esse cura vel solicitudo aliena q̄ ꝓpria/ vt non exactia sistā ex humeris tuis sup deuz. Le ge quēadmodū xp̄c in cruce tā q̄ gratia dei dilectissimā cōmendauit matrem suo dilectissimo discipulo. nec postmodū ō matre verbum vllum inuenies. Hoc itaq; exem

plo docemur/cruci religionis affixi. domū patris ⁊ matris oblīuisci ⁊ esse sup terram sine pr̄e sine matre ⁊ sine genealogia. ¶ Quis ḡs ista cōpleuerit, serena pace gaudebit. in vtrāq; paratus fortunā tpaliū vel dextrorsum vel sinistrorsū. quasi neutrius ptis exi stens. nisi quā deus mōstrauerit eligendā. nō q̄ non oremus p̄ p̄ncipibus ⁊ amicis/ iuste certantibus. sed q̄ oīno voluat̄ ⁊ terminet̄ ad hoc centrū. ¶ Dīo. fiat voluntas tua. ¶ Ūquid hoc mō resistentes inuicem apud danielē angeli/ bñt sub expectatione diuine dispositiōis p̄cordiā? ¶ Notes advertere q̄ p̄ varietate circumstāniaꝝ/ expedit nunc diutius frequētari lamentum. nunc vero gaudiū spūs plus assumi. ¶ Exemplū de duobus fratribus. p̄clusis in carcere. penitentiali. ¶ Unus meditatō magis erat ad penas inferni quas demeruerat. alteri⁹ ad gaudia p̄adisi q̄ spabat. hic sc̄dus/ pulchro vegetoq; corpe. alter squalida cute. vix ossibus hērēte. sīa patz/ in eis par meritoz iudicauit. ¶ Postremo teneat̄ ꝑ pauli determinatio cum sapiēte. omnē tristiciā seculi/ a corde pellendā. q̄ō salubriē pōt ad oēm passionē/ sit gaudium/ sit ira/ sit desiderium/ sit timor q̄n nō est ſm deū/ apte trahi. Nō est autē ſm deum. si tollat aut nō edificet/ debitum religiose deuotiōis affectum vel effectum vel intellectum cū affectu. ¶ Discipulus. ¶ Ue miseris q̄bus licebat flere sibimetipsis totos intēdere. vacare ⁊ videre/ q̄n suauis est dñs. Qui nihilominus se derelinq̄unt nec se nec alios digne flentes Qui rumoꝝ fabulatiōibus indulgent. sed nō vt lex tua dñe. Qui gratis occupāt̄ nil p̄futuris. cogitatiōibus vagis. q̄bus cum se oblectauerint dicēte seneca. tristes manēt nec sibi nec alijs vtiles. Inutiles crebro. q̄ tpa furant̄. rem p̄ciosissimā. nec reditura. ¶ Graui postremo se false onerāt impediūt circūligant mergunt. p murmur. p detractiones. p leticias de casu inimicoꝝ. p crudeles incompassiōes sup̄ p̄titiones aniaꝝ. gaudētes de partialitate. valitura nihil alis. obfutura plurimū sibi. ¶ Dicunt tamen hoc agimus ⁊ q̄rimus vt oremus attētius īmo vero vt sedulius vos dāneꝝ. ¶ Magister. ¶ Intras satyram cui nulla poterit par esse tragedia q̄n potius redeamus ad beate nostre lamentum. q̄ nobis sit in exemplar fructuose lamētatiōis. ¶ Discipulus ¶ Nescis q̄ tum doleā plen⁹ indignatione spūs. ¶ Magister ¶ Vide ne lacuz intres quem fodisti gemēs frustra. fer eos q̄s nō habes phas corrigere. timori quoq; dei locum linque. ¶ Discipulus ¶ Conferamus laudo ō beata pulcherrima mulier nedum quonā mō lamentata sit ⁊ ploraue rit. sed ō quolibz vniuersaliē affectu/ qualis vsa fuerit in canticis. et hymnis canticoꝝdis. hoc est in exultatiōe cordis sui. ¶ Certe nos interea deserāt mordaces ⁊ nocie curarum muscę. mentis irruentes oculis ⁊ suauitatem deuotiōis cum sabbati tranquillitate/ p̄dentes. ¶ Magister. ¶ Reficiat tm̄ antea/ nostri laborē multiloquij q̄es opoztuna silētij. ¶ Eras agem⁹ vt voles. ¶ Uniuslibet interea singillatim apud se vigeat recordatio. lamentū nutriēs ⁊ p̄firmās timoratum apud deū. q̄ misericordia eius a progenie in p̄genies timētibus eum.

¶ Sequuntur decem N

et octo p̄sideratiōes. ¶ Prima sit misericordia dñi timētibus eum. Letet̄ cor meuz vt timeat nomen tuū. nomen sanctū et terribile. Scio canēte te beatissima virgo teste p̄phetico ſm̄one. q̄ beneplacitū est domino sup timētes eum ⁊ in eis qui sperāt sup misericordia eius. Jūgit̄ merito spes de misericordia/ ad timorē de iusticia. Sicut enī nomē dñi reddit̄ sctm̄ ⁊ suaue sperantibus sz ne dulcedo mellei spūs plus comedat̄ q̄ satis ē/ terror addit̄ districtionis iusticie q̄ si salis ad saporē. ¶ Terret te o aīa. deꝰ vltionū dñs. deus iustus ⁊ iusticias diligēs. alliciat misericors in ēntia. ⁊ miseratoꝝ efficacia. dñs suauis et multum misericors. Damnat te thronus iusticie. adi cum fiducia thronū misericordie dum licz appellare. dū adhuc dies est compatiōis. dum misericordia sedet in throno suo q̄ exuperat iudicium. Cane ne differas. quousq; dñs accipiat tpus a te/ tunc vtiq; iusticias iudicabit nec appellare licebit. ¶ Ecce confugit ad thronū misericordie. reꝰ iste o beatissima virgo regina misericordie. defēde iura curie regni tui cū filio tuo. dū sedes a dextris ei⁹. dū tpus ē miserēdi. Defer appellatiōi mee.

¶ Suscipiens eam ad te. ¶ Nō remittas ad sedem iustice. qm̄ terribilis ē nimis ⁊ aggranans ⁊ insustētabilis ira eius. ¶ Horrendū ē deniqz incidere ī manus eius. dicit apl's. ¶ Audio qd moneat. imo iubeat misericordia. ¶ Si vis misericordiā fac misericordiam ⁊ ama eā. Fiat leges curie q̄s dicat misericordia. ¶ Quales leges? ¶ Dimittite ⁊ dimittemī ¶ Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimī. ¶ Date et dabīt vob. ¶ In q̄ em̄ mēsura mēsi fueritis remetiet ⁊ vob. ¶ Deniqz iudiciū sine misericordia fiet ei q̄ non fecerit misericordiā. ¶ Remota misericordia. ⁊ qs iudiciū sustinebit? ¶ Credo dña q̄ sic ē. adiuua īcredulitatē meā. ¶ Oscitanqz sū mihi metipi q̄ ex corde desidero dimittē debitoib⁹ meis sicut ⁊ vult ⁊ p̄cepit misericors filius tuus. ¶ Iz trepidat p̄scia sup effectib⁹. ¶ Desideriū pauperis exaudiet dñs ꝓpationē ꝓcupiscentī dimittē magī aspicet/ q̄ ad exhibitiōē ꝛ opis ¶ Si nō sat̄ effecero qō in me fieri ꝓcupio. vt dimittant mihi petā mea. fiat mihi ſm desiderium. q̄liē ea cupio mihi dimitti. dimittā ⁊ debitoib⁹ imo gr̄aliē vniuersis. ¶ Desideret igr̄ misericors filius tuus. ¶ O regia misēcōie. desideret te oratē q̄ tinus mihi dimittet petā mea. certe cū sibi suppetat posse in oī qō desiderat (si desiderare dici pōt) dimittet. vtiqz talem me faciet qui dimittē ia sit op⁹ iusticie sue. qz p̄missiōis. dimittite ⁊ dimittet vobis. ¶ Bica tñ aliq̄ q̄z mihi videt ee testis ꝓscia/ si fallit corrigat. ¶ Dimitto tñ deuotōe cuilibz debitori p̄ro i vita rea. q̄ nullū volo reū fieri debiti pene gehēnalis ⁊ tādē a padiso secludi. ¶ Absit hec iniqtas tā crudel'. ¶ Dimitto rursus tñ rōne q̄ nlli vellē penas iferri vt pene sē. vijs iiustis. ¶ Illas isup molestias p̄curare fieri. in ris ordie (q̄ tu ē o ds) inērupto. ¶ Si aūt p re aut tuos iudices sbordīatos. iudiciū infligis ad correctōz maloz. ⁊ inocētiū sublationē aut ꝓsolatōz. bñdict⁹ tu i oīb⁹ opibus tuis. qz iusta sē i oīb⁹ vijs. ¶ Ordo plane mihi sic dimitti iniqtates meas. p afflictiōes ī p̄nti. sb māu mie tue. q̄tin⁹ ñ reserues eas. vbi ⁊ qñ horrēdū ē incidē in manꝰ damnāt̄ iusticie tue. ¶ Da mihi misero. mr̄ mie. q̄tin⁹ miserear alie mee placēs deo. habeā odio iniqtatē. qz q̄ diligit iniqtatē odit aiam suā. ¶ Quid ēt infelicꝰ. qd crudelius q̄ odire aiam suā. qz qui sibi nequā/ cui bonus? ¶ Sētio dña mie. sētio fateor. ⁊ si negare p̄sumerē. metiret iniqtas sibi. ¶ Dentio ve misero mihi commotiōes aliq̄ varias aduersus sitēs mihi pctōres. aut minꝰ pctōres. p̄serti si mihi aut meis vbis l'opib⁹ malestias inferūt ē si iuste sē. ¶ Renitor o dña dū veniūt cōmotiōes ad iudiciū supioris rōnis. vellē nō moueri. nō irasci. nō formidare. nō turbari. iz impfectū meū videret oculi tui. gemo sb pōdere veter⁹ hois mei. velle pacis mihi adiacet. iz posse nō inuenio. ¶ Fiat dñe volūtas tua. sicut ī celo ratōis sic ī tra sēsualitat̄. ¶ Iz hoc aliq̄n dat nō ex toto pfecte. q̄nqz absorpta fuerit mors i victoria. laborabo et onust⁹ ero q̄diu sū peregrin⁹ a te. ¶ Onerat corp⁹. onerat q̄dianus op⁹ onerat peccās p̄xim⁹. onerat diabolus astut⁹. caro blādicijs. mūs angustijs demū sicut onus graue grauate sē sup me iniqtates mee cū oīb⁹ iusticijs. ¶ Succurrant obsecro q̄drige tue. q̄dirige aminadab q̄ volūtari⁹ inēptat. ¶ Benigne fac dñe ī bona volūtate tua mecū. i. bñ ignite agere cū q̄drigis his vtutū ignit̄. vt helye. Subleuēt fides spes ⁊ charitas. veniāt eq̄ tractores q̄drigar. cū ortis q̄ttuor vtutū totidez cardinaliū. ¶ Ista septē onera molestiarū fides onus corpis. spes onus opis. charitas onus p̄rimi pctōris. ¶ Prudētia supet astu iusticia postremo oēz neqciā. ¶ Teret cor q̄rētiū dñm. iubz hec (vgo suauissima) filius tuus tot⁹ desiderabil' p aphām. fiat ī me qō iubet. fiat qō seq̄t. ¶ Querite dñm et firmamī. q̄rite faciē eius sp. ¶ Ita dña sim numeratus ī gr̄atiōe q̄rētiū dñm. q̄rētiuz faciē dei Jacob. ¶ Te qd nbi ⁊ leticie pctōr stolidiss me? ¶ Nūqd nō audis. nōue pauescis vbū sapiēt̄? ¶ Nōne decēt stultū delitie nō legī q̄ melius ē ire ad domuz luctus q̄ ad domū p̄uiij? ¶ Et rursus. Risū reputaui errorē. ⁊ gaudio dixi. cur frustra decipis ¶ Iz ex aduerso. ꝓsolātē ⁊ ꝓsulentē audio. delectare ī dño ⁊ dabit tibi petiones cordis tui. ¶ Tot⁹ deniqz psalmoz decursus iuitat ad exultatōz. gaudium ⁊ laudē. neduz hoīes. iz generaliē oēs creaturas. ¶ Dinc vermibus ī spāli. ¶ Etūs hō q̄ scit in bilatione ¶ Quid aūt ē inbilus nisi gaudiū cordis in

tensum. qđ nec retineri pōt intus nec foris exp̄mi. Hilarē ad extremū datorē diligit ds. Onerosa res dño suo. Fuus tristis. Be lecta alacris hilaritas obsequēt. Qualis bonor dñi si fuus sp horreat eū tortorem vt delusorē. vt irrisorē ⁊ tyrānū? ¶ Crude leliē hāc (o aīa xp̄iana) iā scp̄simus absolutā exaplica distinctōe ꝺ tristicia ⁊ leticia fm deū. ⁊ fm seculū. fm veterē ⁊ nouū homine. Letet finis ⁊ intētio/leticie tue nomē imponet. si timorata. Leteē (inqt ad dñm) cor meū. q̄ fine? vt timeat nomē tuū. Si cū modestia. Gaudete in dño sp. Iterū dico gaudete. Modestia vīa nota sit oib? hoibus Si suauis i spū scō. Si grata. si seria. si modesta. si subtristi i veteri hoie. si verecunda cor ā dño. si vilis sibi speret in mia dei. si lacrimosa cū dolore. si grulosa cuz pace. exultabūda cuz timore. ¶ Cōmonitio venit sapiēt. Qui diligit dñm timete illū ecce timorē. Deinde ꝺ mia ⁊ leticia sit in oblectatione. i. oēm lactatōz. vob veiet mia. Recte qdē ad marie cāticū. ⁊ mia eius a pgenie i pgenies timētib? eū. Un? p̄ generale in dēs beneficiū. Magnificat aīa mea dñm Initiū qđ dā tāgēs modū exp̄sitiōis mo ralis seu tropologie lamentionū Jeremie. ¶ Aleph ¶ Quo sedet desecta ⁊ electa ciuitas gie mee. ꝑus plena pplo. Brutū oim. nūc sola ⁊ solitaria facta loc? spinarū. ⁊ vepriū pcto. Facta ē ipsa ꝑus dña gētiū ꝑ subiectōz passionū oim. nūc velut mr̄ viduā. nō hns viri dei sui. ꝓtectōz. aduersus tyrānicē demoniox. Ipa dudū ꝑnceps ꝑ tinuiaz q̄ sē sensus sui iure subditi suo ꝑcipatui. facta ē eis sō tributo/durissime vni tutis. in luto luxurie. paleis superbie. lateribus auaricie. fornace ferrea totius miserie ¶ Beth ¶ Plorās ploranit assidue. i afflictionis nocte. ⁊ lachryme ei? voluūt in maxillis eius exterius. Nō ē q̄ ꝑsoleat eā ex oib? caris eius. angelis ⁊ scīs caris eius. ⁊ oīns amici eius spreuerūt eā qz videnta sponsa ⁊ cā. ꝑ honore dñi quē offēdit ¶ Gymel ¶ Migrauit iudas/deserēs aniīa mea ne ꝑficeret. ⁊ hoc ꝑ afflictōz cul pe totiēs repetite. ⁊ multitudinē fuitu/ve recūde. quā hz totiēs iterata/nec valitura ꝑ ꝓtinuū recidiuū confessio. ¶ Beleth.

¶ Die syon. q̄ sunt itinera. quibus aīma scandit ad speculationē diuinoz. lugens vū materiā dant lugēdi. eo q̄ nō sit bon? ⁊ altus cogitatus. q̄ veniat ad solennitatē gaudētis affectus. Oīs porte eius. sensus viz exteriores. fūt destructe puersis secatium securibus. Sacerdotes eius/vires supiorus rōnis. gemētes ꝑ voce exultationis et cōfessiōis. ¶ Virginales olim affectiones sue sunt squalide turpes ⁊ fede. Quid plura? et ipsa tota est opp̄ssa amaritudine vicioz. ꝑ suauitate sanctoz bene olentiū unguentorum.

¶ Sequitur tractat? se

ptimus principalis prosaicus. de mēte cordis ⁊ cognitione dei super illo sexto versu. ¶ Fecit potentiam in brachio suo. per noculas centum quinquaginta.

¶ Notula prima.

Fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui. Consideremus attenta mēte cordis nostri. nos qui tota anima magnificare dominū qui deuz tota mente/⁊ corde pfecto diligere ꝓcipimur. Audiamus quid in hoc cantici tono/ notauerit iuuēcula tympanistria. cui? mens hūilis ꝑ tēplata ē multa sapiēter. Dispersit inqt supbos. Hoc sufficere videri poterat ad cōfusionē supboz. ad collaudationem humiliū ad potentiā diuinam in suo brachio cōmendandā. etiā si nō additū esset/ mēte cordis sui. Sz firmissime teneamus. nihil i hoc tractatu cāticoz supfluū. sicut nihil esse diminutū. qz nimirū spū sancto dictāte sapiēt editū ē. cuius pfecta sūt opa cuius i eloquijs nec vnū iota nec vnus pit apex. ¶ Intelligēdū tn̄ est i primis (ne nostrā fallat inuestigationē/nominū/ vel eq̄uocatio vel ignorātia) qđ vocet mens cordis. Lucidius hoc cognito/patebit integer ⁊ multiplex huius ꝓticule sensus. ¶ Mens ⁊si ꝑ vi memorativa qñq̄z sumit. vt cū dicimus. mens meminit huius. nihilominus ad pñs coartabit acceptio ad illud qđ emi net. ⁊ ē ꝓcipuū i creatura rōnali vl̄ intellectuali. Un? mens ab iminēdo dicta ē. vel a meliore. vel a mēsura. qm̄ ⁊ illud qđ emi

net/ & simplicissimū ē in vna quaq; re/mensura alioꝝ in tali re ꝓsistendū est. Volum⁹ ītur in ꝓmis incedere grossa & palpabili fide/plusq; phica & subtili determiatiōe. quē admodū ꝑ simplicibus et idiotis (fidelibus tm̄) cudit hoc opusculū. Cuius titulus ē ꝑt. de mēte cordis. seu ō triclinio cordis. in q̄ ꝓsidet tāq; architriclinus. spūs rōnalis v̄m tres māsiōes. seu cenacula vel tabernacula cordis sui. Cōstituam⁹ idcirco q̄d ꝑ nomen mētis volum⁹ intelligi. Nec obstrepet aut ꝺicat q̄spiā ꝓtentiosus acceptiōi. nā noīa sūt ad placitū. Cū ītera ꝓcessus apire poterit ꝺ gruā impositiōis rōnē. Sū aūt q̄rit de re: stultū ē dicit Dionysius ꝓtēdere de noīe. Mens ē portio. l' potētia creature rōnalis. q̄ facta ē capax dei. & eius ꝓticeps eē pōt. Consonat hec descriptio phicis & theologicis traditiōibus. Sed hz plumas q̄stiōes. q̄ vix etiā ab ipīs litteratis pñt termiari. vt de q̄ꝺditate potētia ꝙ aie rōnalis. de ipa ꝙ diuersitate et idētitate cū eētia. de numerositate & officijs. & hmōi cetiris. Placeat igit rudior māifestatio ꝺicat ꝙ rōnalis vel intellectualis creatura/noīat vti mēte sua imo seipa tāq; mētalis tūc ertis/dū tota ꝙuertit ad solū deum tāq; ad obiectū suū. vnū. pmū. suprem̄ optim̄. eternū. ꝑcipuū & sum̄. Teneat interim ista descriptio seu q̄d nois mētis. Ut ꝓinde methaphisicales cessant inq̄sitiōes q̄les notate sūt. de q̄ꝺditate reali mētis. de mō quo ꝑt clare & nude ꝑcipere solū deū vel ferri in eum. Ñ̄ deat etiā quis idiota fidelis interrogatus. q̄ q̄lis & quā ta ē mens tua: Ñ̄ deat inquā. mens est anīa mea: dū ipa ꝙuertit ad deū solū. tota et sola. ad solū & vnū. Sic sonat initiū vulgati autoris etiā puer⁹ inculcatū. Si ds est animus vt nob carmia dicūt. Dic tibi ꝑcipue sit pura mēte colēdus. Ecce ꝙ mētis officiū ē ꝑcipue colere deū. Quo stabilito cōfestim elicere fas habem⁹ rōnes aliq̄s. cur ad hec vba dispsit supbos ꝺditū est mēte cordis sui: Una rō ē. si respiciam⁹ ad pmos parētes nros Ada & Euā/q̄s cōdiderat ds ad sui ꝓtemplationē clarā et serenā ꝑ statu vie/quā ꝓtemplationē/fuisset i gloria visio facialis subsecuta. Te tibi superbia. Ita eñ mentes pūmis parentibus dispergi. ꝑ ꝺiuini brachij potētiā ꝺemersisti vt iam heu nos infelicissima ꝓles. nullus mētis habitaculū in cordibus hīe potuisse mus. sicut nec deū cognoscē. nisi mificors & mīator dns nr̄ ihesus xp̄c. poteī vtute quidisset. Deū q̄ppe nemo vidit vnq̄ ait Johes. sed vnigenitus q̄ ē in sinu ptis/ipe enarrauit. Pōt altera rō sumi. si respectu habeat ad apostatas angelos. q̄s i tantā conta ē attollere celsitudinē. stultā sue mētis ꝑ sūptio. vt diceret pmus eor. Sedebo in laterib⁹ aq̄lonis. & ascendā sup altissimū. Adens vo nimū sublimata. nimū etiā ꝑcipitata ē. sil' & dispsa. Ad hoc eñ q̄ꝺā in alta tollūtur vt lapsu grauioꝝ ruant. finisq; ad alta leuatis ē ruere. Quereret hic scrupulosior aliq̄s. Nūquid bñt ꝺemōes ipsi corda. cū corpa non habeant. ꝑsertim carnalia. cuius modi substantie cor ēe comptū est. Atuero si deū hīe cor/trahimus ꝺescpturis (vt diximus filiū eē de corde ptis. Juxt illud ps. Eructauit cor meū vbū bonū) nemo iure negabit/posse cordis nomen angelis attribui. cū de insensibilibus creaturis. inueniamus dictū. transferent mōtes in cor maris. Transeam⁹ idcirco nūc & alibi digressiones mozosiores iducē/q̄ ꝓcordātias multiplices vbi statī ꝓstare nō ꝑt de varijs acceptiōibus terminoꝝ in scripturis. Ex quibus accipere paucas. ad ꝓpositū q̄s in manibus habeē suffecerit. Hoc indulto poterit & alius sensus elici. ꝓiungēdo hoc complexum nesi dictū ē. tactus dolore cordis intrinsecus cū dispsit ꝑ diluuiū generale omne carnez. Occurrit & alius sesus si traducam⁹ dispsionē in bonū. dispsio siquidē malor vel a malis/bona ē. sicut & defectio & separatio. Sil'r inuenimus a sanctis nomiatam aliq̄n supbiā sanctā. que scz nobilitat⁹ sue conscientia nescit ꝓstitui vel calcari nescit nisi summis iungi. Ponam te in superbiā seculoꝝ ait dominus de hierim nostra. Assumat vtiā mens nr̄i cordis hāc superbiā. vt nulli dignet⁹ intēdere. nulli ingi. nulli inherere nisi vni soli. q̄ ē necessarium. optim̄. eternū. & summū. qualiē exultans git maria partē optimā. qualiter exultans ꝓpheta dicebat: Defecit cor meum & caro mea. ꝑ mea ds in eternū. O vere sancta &

desiderāda supbia. q̄ vnicū bonum suum possidere vult excellēt. sine arrogātia z vana gloria. singulariē sine inuidia. Impune habiliē sine ira. Infatigabiliē sine accidia. Indefinēt sine auaricia. Delectabiliē sine luxuria z gula. honorabiliē sine ypocrisi ficta. Dispgat oro potētie dīne miseratiōis vniuersas alteritates. oīs z cupiscentias. oīs solicitudies z fātasias. a mēte cordis nostri. vt libera mens ab oi dispsiōe/ gliet exultās. Mihi aūt adherē deo bonū e. O felix dispsio. q̄ sūmā z gregationē opat. p ut loqt̄ diuinus Dionysi⁹. q̄ vnifica vtus diuinoz luminū restituit z replet z cōuertit nos/ad z gregātis pīis vnitatē z simplificā deitatē. Cui z cnēs. vates regi⁹. Edificant in qt̄ diem dn̄m. dispsiōes isrl cōgregabit. Hanc dispsionē merē sācta supbia q̄tinus purget z illumiet z pficiat. in vnico optimo mens cordis pura z deiformis. Hec aūt nō habet pfecto cōplemēto. pter q̄ in glia. ptcipatine vo p gratiā. plus aut minus in via f̄m distributionē sācti spūs. maxie p theologiā mysticā put apient sequētia/ q̄tū z cesserit spūs bonus. quē dat pī celestis petētibus se. Incidēt hic loc⁹ d diuisiōe spūs. z aie. cōpagūq̄ z medullarū. z discretōe cogitationū z intētionū cordis. p potētiā vbi qd ē brachiū pīis eterni. Qua diuisiōe (f̄m doctores mysticos) nulla mirabilior. nlla potētior. Qz ad facilioza reuertamur vt cepimus eis p̄tēti/ q̄ tractatu dragmatico scdo notauimus. Dre tactū ē q̄ i corde rōnalis creature/ repiēt triplex habitaculū. Uñ notari p̄t cordis triclinīū. Spūs vo q̄si p̄sidens. iure dī archi triclinus. de q̄ p tropologiā signatū est in nuptijs. dū in chana galilee xp̄c aquā conuertit i vinū. Procedemus aūt ordine magis narratiuo q̄ demōstratiuo vl probatiuo supponētes dicto doctor. cū suis declaratōnibus metaphisicalibus z theologicis. vsq̄ quaq̄ multipliciq̄ rōne fulcitis. q̄s insecuti. cōposuimus prudē opusculū de theologia mystica. partitū in duos tractatus. f̄m tradition̄ speculatiue primo. post practice/ p duodecim industrias. Contēteē ob secro quisq̄s lector accesserit. si nō morē ordinatū. dispositionēq̄/ mirabili varietate descriptā ex libris tā nature q̄ scripture q̄ forte dicet altero loco. Sufficerit hic z nunc sensibilis descriptio. quēadmodū p corpalia. spūalia figurāt. eo q̄ obis nostra cognitio/ incipit a sensu. p statu p̄sentis miserie. Propterea interior dō nomiat exteriorē q̄ e vnanimis dux suus et notus suus. Proponet vna descriptio nō vt in ea sistat. sed vt manuductio q̄dā p rudib⁹ z idiotis. ad diuina q̄modolibz capescēda. Juxta qd ita Greg⁹. exordit in omelia quadā d thesauro z pciosa margarita. Regnū celox idcirco terrenis rebus sile dī. vt ex his q̄ animus nouit/ surgat ad incognita. z p hec q̄ scit nota diligere. discat z incognita amare. Assignabim⁹ igit humano cordi tāq̄ loco grandi et spacioso/ tria cenacula. suprem̄. medium. z infim̄. Primū nomiabimus cenaculū mētis. Medium vo cenaculū rōnis. Tercium erit et infimū aie cenaculo deputatū. Volumus tñ vt statim arbitret inspector. hec idcirco depingi q̄ ita sint. sed vt facilius accipiat figurata dū incipit. sed nō sistat in figuris. Sic p mysticos intellectus. arca noe litteralis. sic arca federis. hōs instar illius spūalis q̄ mōstrata ē in mōte. sic tricliniū samuelis p typum. sic triclinium femina x ī hester Sic vniuersaliē (vt ad vnū dicamus) oēs pabolice locutiōes/ significatum accipiūt. Sic pterea cora oculis positū cordis triclinium. in quo mens obtinet sūmū locum. de quo seorsū cōsequēter xp̄ie cōsideratiōes annectunē. q̄ rarius f̄mo inuenit de mente p̄cipuus. Rō ponit in medio anima stat ī imo. Spūs noster/ tāq̄ archytridinus p̄sidet toti triclinio. nūc ab arce mentis dilabens ad vltimū aie cenaculū/ p administratione sensuū. nūc stat in cenaculo ratōnis ad inuestigationē phice cuiuslibz disciplīne. Porro si q̄s aspectu p̄mo desperet aut abiecerit hāc nostrā speculationem. et tāq̄ cois vulgata vilescat q̄si nihil afferat nouax sentētiax p̄ter verba vel figuras. accipiat p rūso. primo. q̄ ideo nō ē abijcienda. q̄ cōsonās habz z p̄sas doctor. snīas sicut z ipi secū veniūt. Deinde fastidiū tollit. dum eadē snīa varie describit. Uñ fundat color rhetoricus. expolitio nominat⁹. Deniq̄ nemo cogit insistere huic specula-

tioni ꝑsertim cum neglectu alioꝝ. imo (si nō fallor) ꝓdeat ad oim silium faciliores intellectus. ꝑcipue si cōdigno ꝑmi cenaculi. q̄ mens residet velut ī aureo salomonis recliuatorio/fuerit plene nota. Caueatq; sibi maledictum illud dici dispsit supbos mente cordis sui. ¶ Quibus ita ꝓdinatꝫ: sbiungamus triclinīū cordis. architriclinus dī corculus. i. cordis cultor/ꝛ cordatus dici pōt spūs. s. rōnalis. q̄uis sit vnus ī essentia. triplex tñ in potentia. imo multiplicit triplex ī viribus ꝛ efficatia. ¶ Triclinium fuit maria. quā eccia sic salutat. Salue mater pietatꝫ. ꝛ totius trinitatꝫ nobile triclinium. vbi cum incarnati. spāle maiestati ꝑparas hospitium. Primū spectat ad mentem. alterꝝ ad carnem. ex q̄ vbuz caro factū est. triplex in nā. vnus in psona. Triclinīū triplicatuz repit in celesti hierarchia. Triplex insup actus hierarchicus. purgare. illumīare ꝛ pficere. Materiā hāc supponimus latissime ꝑ doctores ꝑsecutā. Hoc ꝑmum notet ꝙ in oi creatura rōnali. ꝛ iusta ꝑsertim in hoīe/triplex hec triplicata hierarchia reperit/ꝑm triplicem vim: memorariuā. scz et ꝓceptiuā ꝛ affectiuā. primo in mente. scō in ratiōe. tercio in aīa. triplicit in qualibet singillatim. Hic ē amplissima speculatio. ex hierarchia dionysij tracta. de cimo cap̄. ¶ Triclinīū multiplicit triplex cōformit ad celestē/repit in eccīastica hierarchia. sic silr ꝛ in seculari iuꝛ triplicem in quolibz statuū coordinatiōem. cōsideret speculatoꝛ. Triclinīū hz magnus mundꝰ sub deo. Quia q̄dā sunt entia pure spiritualia. q̄dā pure coꝛpalia. q̄dā ex coꝛpe ꝛ spū cōdita. Declaratio supponit. ¶ Triclinium hz mioꝛ mundus in hitaculo cordis. s. puꝛ supius figurat. Hec ps magis ꝓposito cōuenit. Ad cuius elucidatiōem ꝛ dilatationem nō est necesse simplices inducere subtilit. sufficiat eis ꝑ deuotiōe capescēda q̄m sunt creature rōnales. ad beatitudinis impassibilitatem ordinate. q̄s necesse ē inrēdere q̄nq; regimini coꝛpis mortali. q̄nq; erudiende ratiōi. sepe ꝛ primo. diuine dilectioni. ꝑ impletiōe suoꝝ ꝓceptoꝝ. Intentio prima cōcernit naturā. scda inductriaz tercia purā gratiā. ¶ Triclinium mioris mundi pfecta distinctiōe cognoscere/ spectat ad pbie theologie pfessores. si voluerint naturā ꝓprietatemq; cōtemplationis agnoscere. ꝛ illud implere grecum oraculū Gnoti se av ton. id est noscе teipsum. Si ꝑterea voluerint sapienē discernere quem admodum theologia actiua spectat ad infimum. speculatiua ad mediū. mystica ad supmum cordis nostri. Infimo sunt adolescentule. In medio cōcubine ꝛ regine. In tercio est vnica pfecta cuz dilecto. ¶ Triclinium cordis/includit in ꝓcepto dilectionis. Diliges dñm deū tuū ex tota mente tua. Ecce supmum. Ex toto intellectu. vt ponit in luca. ꝛ hec est rō. Ecce secundū Ex tota aīa tua. Ecce terciū. Ex toto corde. ecce simul totum. Hic tñ attēde ꝙ oīa vocabula/rōnali creature vt rōnalis est attributa/sepe pmixtim accipiunt vnū ꝓ altero ꝛ singulum ipoꝝ ꝓ singulis q̄ multiplicitas vtendi: causat frequenē cōfusionē in doctrinali disciplina. vel in studiosa meditatiōe. nisi ꝓpietas nominū. quō sumitur apud doctoꝛes annotet. ¶ Triclinium Rī elegāt exposuit ꝛ distinxit/venerabilis Richardus ꝛ ante eum Hugo. fundātes se ī Augn. ꝑcipue. Boetius quoq; ī suo ō ysolatiōe quarto ꝛ quinto ꝛ post istos dominꝰ Bonauentura. tā in lectura scī sniaz. q̄ in suo breuiloquio sub cōpendio. Beniq; mirabilius in suo itinerario mentis in deum. Hz et autoꝛ de spū aīa. qui (se iudice) fuit tñmodo compilatoꝛ ꝛ collectoꝛ q̄ce) aliis: multa notauit digna. Hēs postremo qui de aīa rōnali ꝛ viribus eius pbice aut theologice tractauerunt. illustrāt triclinij nostri noticiā. Ita tñ q̄ theologica tradicio ꝑferat. Dicitur hoc ꝓpter Auicennā ꝛ auerroim ꝛ platonicos ꝛalios. quoꝝ recitatoꝛ fuit Albertus in suo de aīa ꝛ de intellectu ꝛ intelligibili. discrepātes in multe a fidei pietate. Veruē illud apli. Omnia temptate qđ bonum est tenete. ¶ Triclinium cordis cōuenienter assignatum ē ꝑm triplex habitaculum seu cenaculū. sub appropriatiōe. noīa istoꝝ. mens rō. aīa qui bus ꝓponit velut archytriclinus/ipe spiritus rōnalis. Ipōsus autem pōt nominari animus. Vxoꝛ vo dicet affectus vl' affectō ꝛ hec multiplex signāt triplex. Tñ nomiari pōt noster animus. nūc aīalis. si ex vtery

ſnūalis affectus gignit plem. nūc rōnalis/ſi ex vtero rōnalis affectionis gignit ſobolē. nūc ſpūalis. ſi fetus ex multis affectiōibus p̄cedat. ſpūſancto ſupueniēte. atq; ſui roris intima aſpſtōe. mentem ſecundante

¶ Triclinīū cordis. qñq; reducit ad binariū ⁊ ſenariū. qñq; ad ſeptenariū. ptēdit famoſa aplī diſtinctio. de homie veteri ⁊ nouo. interiori. ſ. ⁊ exteriori. Dat interiori ḡcḡd ſpectat ad dīna. Dat exteriori ḡcḡd ad vicia. ⁊ ad brutales ſpectat affect⁹. P̄rimū vocat. ſpūalē hoiem. alterū aialē. Vbi nomibus aliē vtē. q̄ habeat diſtinctio nr̄i triclinij. ſed ſnīa facliē cōſonat ſicut iſta q̄ ſeptenario dilatat.

¶ Triclinīū cordis habuit dñs. ⁊ primus nr̄ieſus xp̄c⁹ hūmanitatē qō fuit i eo mens beata. rō p̄mpta. aīa meſta cū carne infirma. Significauit hoc triclinium. Hugo ſub metaphora triplicis oculi. ſ. carnis rōnis ⁊ mētis ſeu cōtemplatiōis. Significauit bociḡ Richardus ſub typo triplicis. cōiugij ip̄i⁹ Jacob

Vnū cū ancillis fuit bala et zelpha. alterū cum liberis. rachel ⁊ lya. Tercū ḡ ſatis dat intelligi cū dīna ſapia. de q̄ ſalomon decinit. Mulierē fortē ḡs inueniet? Nec vtiq; ē ſapia. mā pulchre dilectiōis. Nec nō ex virili ſemie. ſz myſtico ſpiramie. vgo cōcipit ⁊ parit dei filiū. qm̄ ſpūs rōnalis p Jacob figuratus. nō ſufficit ad hūc partū. in vtero mētis. ſicut nec maria vgo. ſecundabat a Joſeph ſpōſo ſuo q̄ nō dñaī. ſed obſeq̄ dz. dñe ſpōſe ſue. quā fecūdat ſpiritus ihesu x̄pi. q̄ dñs ſit ⁊ p̄ē et ſpōſus ⁊ filius i hoc partu.

¶ Dotro de mēte. q̄ ſuperiora cordis tenet p̄ncipaliē. eſt p̄pter vba lr̄e ſil cum myſterio ptractandū. Nec ē velut in arce. ad quā inuitat apud ſalomonē ſapia ⁊ apud Poetiū phia. q̄bus obedientes ſancti ⁊ electi viri/cōſcendebant in excelſa. helyas helizeus. daniel. petrus. ſara. iudith. Heſter quoq; rogatura aſſuer venit p ordinem ad tercū oſtium. Chriſtus demuz in mōte tranſfiguratus eſt ibeſus in cenaculo grādi ſtrato/mōtis ſyon/cibauit apoſtolos corpe ſuo. quibus ⁊ p̄buit ſe videndum poſt reſurrectionē et ſpūſancti/celitus miſſi virtute. roborauit. docuit. et ſuccēdit colligens illic et vniens humiles mēte cordis ſui.

¶ Sequuntur de mēte

veritates duodecim. ¶ Continuet ergo ō mente expoſitiōis collectio. repetēdo p̄mitus. q̄ mens ab eminentia nomiaī. ⁊ in ſuo primo cordis triclinio collocaī. q̄ p̄rium habz officiū. ſpūalibus intendere. nō qualibuſcūq;. q̄ rō coīter circa ſui cognitiōem ⁊ ſpūaliū occupaī. ſed mens vacat ſoli deo

Hoc iam p̄miſimus in hoc quid nois cōuenimus adeo q̄ ſi vacet mens ſibi. iā nō ſortiī nomen mentis. p̄ quanto vacat alteri q̄ deo. Jam vo conſtat nō eſſe deum. Conueniſſent in hoc qd nois etiā p̄hi ſummi. lucz a mō ponēdi diſcrepaſſēt. ¶ Dēs ſicut a ſolo deo creatur in natura ⁊ in eſſentia/ſic a ſolo deo formatur ⁊ illuminatur/ tanq̄ imago ⁊ ſimilitudo ſua. Nec iā conſideratio. diſcrepat a traditionibus p̄hoz: qui poſtierunt mentem rationalē p̄m mentem p̄me formari ab intelligētia vltima. cum ceteris erroibus notatis. in tenore articulorum. pariſius damnatoz. de quibus non eſt hic inſiſtendū per ſingula. Sufficiat interim ponens fidei ſimpliciter ſuppone re non p̄bare. ¶ Dens comparatur ad deum ſub triplici habitudine. P̄rimo ſicut ad p̄ncipium p̄ducti. Secundo ſicut ad obiectum motiuum. Tercio ſicut ad donum ſanctificatiuum. P̄rimum habet cōmune cum quolibz ente. Vnde reperitur in mente. modus. ſpecies. et ordo. Rurſus. vnitas. veritas. bonitas. Beniq; menſura. numerus. pōdus. Etenim conſiſtit in re qualibz quantumcūq; modicū habeat entitatis/⁊ in accidētibus/⁊ in materia p̄ma veſtigium trinitatis. ¶ Dens dum comparatur ad deum ſicut ad obiectum motiuū. ſortitur imaginem trinitatis in natura ſua vbicūq; ⁊ qualitercūq; fuerit collocata. Ratio q̄ capax dei eſt. vt eū recolat. intelligat et diligat. Nec pōt aboleri triplex hec potentia/a mēte ipa ſtante. Vnde nec in demonibus/lux harū potentiarum ſeu virium ſeu aptitudo naturalium extinguiī. quin in ſe lux exiſtat. prout eſſet ſol in luce ſua. etiā ſi nihil ex ſe actualiē illuſtraret. ¶ Dens compata ad deū ſicut ad obiectū motiuū eſt nobilior et expſſior ſilitudo dei naturalis/q̄ ſi ꝑ ſi deret

primo mō tāq; vestigiū. ℞ō q; imago ꝓpter maiōrē exp̄ssionē/est nedū mediū deducēs a posteriori tāq; a signo causato ad causē siue noticiā. sed hz in se formaliter saltē in actu ꝓmo/cognitionē z dilectionem sue causē ꝓme. ℞ecte eo dē mō q̄ discipulus cognoscit artē magri obiectiue in alijs. ſz fortaliter eā aut saltē vtualiter in se capit. z hec ē ꝓpria distinctio imagis a vestigio ¶ Dens cōpata ad deū sicut ad donū sāctificatiuū sortit nomē similitudinis dei. q; p hunc modū. ꝓficeps eius eē p̄ōt. z hoc plus aut minus ꝑm exuberantiā gr̄e gratū facientis. cuz tribus theologicis vtutibus in via aut tribus dotibus. aut actibus in gloria. ℞ō q; gratia gratū faciēs/vna ē in radice z eēntia z triplex in habitibus fūdatis z formatis. in ea z ab ea. quoz ipa ē radix z forma et finis. ꝓportionaliter ad essentiā diuinā vnā in trinitate. z trinā in vnitate. Vez vo gratia sit ꝑ⁹ subiectiue in eēntia aīe q̄ in potentijs. Videt q; in eēntia. sicut eēntia est ꝑor z potentior q̄ potentie. q; radicant et fluunt ab ea. Sed neq; gratia īmediate elicit actus potētiaz. sed impat illos. z virtutes eliciūt. scz fides. spes. z charitas. aut potentie mediātibus his habitibus. qui sūt fides in rōnali. spes i irascibili. charitas in ꝓncupiscibili. ¶ Dens in paruulis baptizatis. censenda est vera imago z similitudo trinitatis. Ecce nūc incipimus inuestigationem theozice xp̄ianoz. quā nullus sapiētium z prudentiū mūdi cepit. Ad cui⁹ cognitionē. nō sūt necessarie inq̄sitiones p̄hice vel metaphisicales. nec mathematice. sed sufficit gr̄a cū spe z fide p dilectionē operāte. ℞ūēs ad modū sub compendio diuinus enūciauit Aug⁹. q; fide spe; z charitate colit deus. Vñ deduxit z tra platonicos plotinū. porphiriū hermetē apuleū z sibes/lōgo ꝓcessu in suo ō ciuitate dei. z in ō vera religiōe. q; solus christus docerat modū generalem/redeundi. mētes in deū purgādo illuminando. z pficiendo. neq; oportebat theletas aut theurgias magicoz. vel idolatraz induci. sed respui. Sufficiebat deniq; illud impleri. qđ hortat ecclesia. Sursum corda. ¶ Dens paruuloz baptizatorū. et generaliter omniū xp̄ianoz q̄tūcūq; simplicium. si sint i gratia. censenda ē soli deo tanq; sponso vero z soli/sua uiter inherere ꝑ influxū formalē gratie gratum facientis ℞ō quia acceptat. q̄uis nō sp exeat gr̄a in actū. secundū exemplū in qua litatib⁹ materialibus albedine nigredine z calore. quia forma cōmunicat actū suum primū q̄diu manet in subiecto. Sic eñ homo dī rōnalis z viuens a mēte sua. etiā dū homo dormit. dum actu nihil intelligit. Sūt aūt influxus formales ipius gratie tres p̄ncipaliter quos appellat hierarchicos Dionisius purgare. illuminare. perficere. appropriare ad vigorē virtutis in mēte. ad fulgorem veritatis. z ad ardorē vl amorē charitatis quos oēs influxus. ipa complectit quietudo fruitiōis. q̄ est par exuperās oēm sensuz z in qua effectus p̄ncipalis stat theologie mystice q̄ ideo dī amens. i. sine mēte. et irrationalis. i. sine rōne. z stulta. i. sine ꝓueto ordine cognoscēdi. ꝑut infra notabitur ¶ Dens paruuloz baptizatoz (de qbus minus videt. q; nōduz habēt vsum liberi arbitrij) censenda ē naturaliter z supnaturaliter/libere deo frui. q̄uis non libertate vtē arbitrās siue deliberās. ꝓpterea nōdū dicūt actu mereri vel agere vtuose. ſz complacent z pulchre cū decore vtutū. copulant ipi deo spōso suo. ℞ō ē. q; imago sue mētis ad sui reformata est honorē p̄ncipij/ ꝑm memoriā intelligentiam et voluntatē. ¶ Dens oībus hoibus est equalis libertatis. quo ad essentiā z actum primū. ſz nō quo ad actū secundū. ꝓpter impedimenta vel aditoria. modo ifīs. modo illis adue nientia. Caderet hic sermo ō triplici libertate. s. a coactiōe a peccato z a fruitione. Vñ est ꝓterea q; libertas arbitrij non p̄ōt cogi nec ab hominibus. nec a deo nec a corpore ꝓpio. cum experiamur ipam libertatē totaliter frequētius impediri. quo ad actū suū. Sed aliud est cogi. aliud impediri vl deturbari. put sācti docēt. ¶ Dens p̄ mo mō ꝑus descripta nedū eminet i coelis triclinio supra rōnē supiorē. ſz locādis videt supra sinderesim z ꝓsciam. Ratio q; portio siue ratio snpioz vt talis est/intellectualia. vt sunt angeli z sancti. Porro sinderesis est naturale iudicatoriū vel inclinatiuū sicut alij loquūt. Sed hoc iudicato

ñum generalit attēdit ad verū in vniuersali. z inclinatio ad bonū sitr in vniuersali. Mens aūt solū respicit deū. et inclinat ad ipm. vnū verū bonū eternū solū z summū. Habet igit obiectū puus z pncipalius ipa mēs. q̄ rō supior. aut sinderit. Per pēdit hoc dū pcedit ad actū scōm taz ꝼm potētias suas z vires. q̄ ꝼm habit⁹ qb⁹ ipsa formaī z decorat. Mēs nō hz intellectū agētē vel potētiale/ qñ potētias distictas essentialit ab invicē vel a seipa. sic mlti pbantiū locuti sunt. q̄s nō oportet imitari qz ponebāt aut vnitatē mentis ī oibus aut ipam nō esse corpis formā nec ꝺ nouo creatā. sed ppetuā nec ad gr̄am z gl̄iam a deo sublimari/ cū erroib⁹ hmōi ꝺ nr̄e fidei pietatē. Caderet hic exquisitior ꝼmo/ quarōne dr mēs. simul eē agēs et patiēs. motꝫ et mouēs. Sed hec in spiritib⁹ et a materia sepatis reptur libertas cū seipam movet dū se reflectit sup se z sup act⁹ suos. Trāseamus ad pñs: pquisitiones hmōi speculatiuas z metaphisicales/ z ad modos et ad causas vñ mens dispergit reuertamur. q̄ tinus eius vnitio z simplificatio plus nota sit. ne incurrat verbū hoc improperij. Dispsit supbos mente cordis sui. Dispsio mentis dedit occasionē impositionibus nominū. quos necesse fuit sapiēt attētos ee circa rez pprietates. vt mēs a mene dicr̄etur. Est aūt mene idē q̄ luna vt defect⁹. Mēs aūt pſertim stulti. ꝼm sapientis verbuz/ vt luna mutat. Lunatica ꝓppe ē. quā spūs immundus. mittit nūc in ignē cupiditatis male inflāmantē. nūc in aquaz timoris male suffocantē. nūc eludit in terraz cogitationū notiarū de terrenis. z voluptat̄ et clamat. z stridet z spumat z arescit. z dispergit pvaria. vix tādē redit ad se p lucidū intervallū. vt deū noscat. z se. z hoc ab insultātia. ꝺ q̄ sepe descēdit nr̄a mens de hierusalē pacis/ in hierico lunaris mutatiōis ꝺ quotiens incidit in latrones. Hz loc⁹ ē hic z nūc. doctrine z nō querele. Dispersio mentis causam hz duplicem in genere Quedā viciosa est. altera nō viciosa. Vicios̄az. quedā est ex originali culpa. quedā ex venīali. quedā ex mortali. Sūt aūt causa alie nō vicioſe. sed naturales. quēadmodū est necessitas somni. q̄uis aliquo⁹ virū atur opinio sentire. q̄ p statu nature institute/ mēs nō fuisset a somno depssa nec et ī pueris. q̄n act⁹ sp meminisset. itellexisset z dilexisset deū. Et hoc privilegiū trahē volunt ad btām virginē/ imo ad Jobem baptistā etiā exetero. sicut nō est dubiū. quin x̄ps viator. sp dicere poterat. Ego dormio et cor meū vigilat. Quippe btūs erat ꝼm mentē nō sic Jobes z Maria. Item⁹ hic z in alijs cū traditōe cōmuni. q̄ in istis ēt q̄n doq̄ mēs cessabat ab actibus suis z cansis naturalib⁹. z cōstat sine pctō. Bi- Bsperſio mentis p statu nature lapse (de qua principaliter erit sermo) nū q̄ intelligitur fieri. quo ad actū suū pmū. Hoc iaz tactum est. q̄ sic anima rationalis est ppetua. post̄q̄ creata est. siue sit in corpe siue ex corp⁹. Lux est quedā ī se nata lucidū reddē in actu scō/ subiectū/ dispositū vt corp⁹ vt seipm si nō aliquis intervenerit obex. Umbre naturalia. in demonibus ꝼm Dionysium splendida remanserunt. Vocatur ante actus scōs/ ipa opatio elicita z immanens vt impata z transiens. Dispersio mentis q̄ ad actū secundū/ provenit quādoq̄ negative. quādoq̄ privative. Negative siquidem dū nō sinitur exire in actū sine culpa sua. Privative vo cū culpa sua. Exēplū pmi i dormientib⁹/ ifantib⁹ z fatuis naliter. Exemplū scōi in ebrijs z phreneticis z alijs. q̄s excecat sua malitia. Dispsio mentis habē virtuose/ dū spiritus/ pter act⁹ virtutū. in actiua. p tunc impedit cogitare de deo solo et manere in arce sua. Certū est autē q̄ omēs virtutes p̄sonant quo ad habitus suos. nec se impediunt. Actus vere sepe mutuo se nō compatiūt. Quis nesciat/ q̄ actus vite actiue. suspendūt actus vite contemplatiue z ecōtra. Nō em̄ simul est vacare actionibus extrinsecis. z intrinsecis speculationibus. Si aūt querat veruz semp oporteat agere id q̄ melius est in se Clara est responsio q̄ nō. alioquin quilibet obligaret ad opa superogatiōis. Naz virtus z ars terminos suos hñt et certos. Sufficit igit p regula ad salutē. q̄ fiāt actus q̄ tunc iacent sub p̄cepto opantis. quā tūcunq̄ quis videat idoneus ad alia. z p ditus talento multiplici ad superogādum q̄ regula tollit scrupulos sup distributōne

Dm

talenti accepti. quos frequēt inducit fer-
uor indiscretus. ¶ zelus nō ꝑm sciam pue
niens ex radice supbie vel vanitatis. vt̄ cer
te a demonio meridiano. cuius oculi sunt
sicut palpebre diluculi. et q̄ p arrogātiam
feruescere facit sicut ollā/ pfunduz maris.
cui cor ſtultorū cōparat̄. ¶ ponit quasi vn
guenta bullierit. hoc est cū de vicijs vir-
tutes effingit ¶ Disperſio mentis quo ad ha
bitū gratie gratū facientis/ nūq̄ pueīt absq̄
pctō mortali. sed actus eiusdē gr̄e pōt si
ne culpa mortali vel veniali frequēt̄ inter
rumpi. ¶ Hec ps sequit̄ ex pcedēti. ¶ Unde
p facilioꝛi noticia oīm que tractam⁹. pos-
sumus q̄ distinctiōez dicere q̄ mens in ho-
mine sicut aīa rōnal'. pōt ꝑsiderari dupl'r
¶ Uno mō ꝑm esse suū. Alio mō ꝑm bñ esse
¶ Si primo mō. sic est incoꝛpalis ¶ immate
rialis naturaliť. ¶ Si ſcdo mō. sic recipit va
rietates plurimas. ¶ Et hoc dupl'r in genere
q̄ vel cōſtituiť ꝑm bñ esse habituale suum
solū. vel ꝑm esse actuale. ¶ Si ꝑm esse habi
tuale sic est dupliciť. vel ꝑm habitus pure
supnaturaliter infusos. vel ꝑm habit⁹ na-
turaliter p affuefactionē acquisitos. ¶ Alis
est distinctio de bñ esse actuali q̄ vel ꝑce-
dit illud ex habitu supnaturali vel supna
turaliter. vel solū naturaliť. ¶ Fierēt sub-
inde multe distinctiones de cōpatiōe mētis/
aut aīe rōnalis. quo ad bñ esse vel quo ad
esse ꝑm q̄d. q̄ō est additū sub suo eē. ¶ Et ꝑm
istos respectus haberēt noticia. cur aīa tot
noīb⁹ appellat̄ cū sit essentia simplex ¶ una
vt q̄ oꝛ spūs mens. rō. aīa. dī portio supe-
rioꝛ ¶ inferioꝛ. oꝛ intellectus speculativus
¶ practicus. oꝛ simplex et cōpositus aut di
scursiuus. oꝛ formal' ¶ actualis vel adepꝛ
oꝛ agens ¶ possibil'. oꝛ inuētiuus ¶ iudica
tiuus. oꝛ liberū simpl'r ¶ liberū arbitriuum
dicit̄ sinderisis ¶ scientia. dicit̄ naturali
ter agens. oꝛ rōnalis cōcupiscibil' ¶ irascibilis. oꝛ tandē ꝑncipaliter spūs cognitiuꝰ
oꝛ volitiuꝰ. oꝛ mens collecta et vnita ī hu-
milibus devotis. oꝛ dispsa. in supbis men
te coꝛdis sui. ¶ Veritates octo diximꝰ
de dispsione mentis. ¶ De collectione
videamus simul ¶ devotione. ¶ Collectio
mentis ad deum poteſt acquiri. quasi via
triplici ī genere. Una est p devotionē sim
plicem. Altera p phicā inuestigationē ¶ in
telligentiam. Tertia p theologiā. q̄ cōple
ctitur intelligētiā ¶ devotionē simⁱl si plēa
sit. ¶ Hūc de prima principaliοꝛ est intētio
ad ꝓfusiōez supboꝛ mēte coꝛdis sui ¶ De
scribitur aūt devotio ꝑm doctores notatiz
Hugonē in suo de oratiōe. Devotio ēele
uatio mentis. in deum p piū ¶ humilē affe
ctū. fide spe. ¶ charitate subnixum. ¶ Nihil
hac descriptiōe ver⁹ nihil lucidius. nihil
ꝓposito nostro simpliciū documēto accō-
modati⁹ tradi potuerat ¶ Oꝛo ō mētis de
votionē/ nō siluit scꝑtura. loq̄ns de offeren-
tibus mente ꝓmptissima ¶ devotissima.
¶ Mens devota est in incipientib⁹. devoti-
oꝛ in ꝓficientibus. devotissima in ꝑfectis.
¶ Collectio mentis p devotōnē nihil aliud
est q̄ eleuatio. ¶ Non eīm pōt mentis eleua
tio fieri ad deū p piū ¶ humilē affectum
q̄n colligat̄ ad vnitatē. ¶ In q̄ vnionē/ tradit
divinus Dion⁹ius misterū cōsistere. the
osophie xp̄ianoꝛ. ¶ Un ꝑterea sumit̄ distin
ctio spiritualis amoꝛis a carnali. q̄ ꝑmus
vult. alter spargit. ¶ Et q̄ talis vnio nō at-
tingitur absq̄ amore spirituali extasim fa
ciente. tradiderūt expositoꝛes sui q̄ appel-
lat theologiā misticā experimentaluz vel
gustatiuū amoꝛem. ¶ De quo dicit vnus in
ter ceteros q̄ amoꝛ hmōi causabat̄ sine co
gnitiōe ꝑnia vel comite. ¶ Nō an vez sit. et
quō pōt accipi/ tactū ēe alibi sub. rij. ꝑsidē
rationib⁹ ¶ ſi supaddent̄ aliqua. ¶ Tertiſſi-
mū quidē est q̄ amoꝛ omis/ cognitionē ꝑ-
supponit vnā aut alterā. ¶ Habem⁹ ecce
tria ꝑncipaliter in descriptōe devotionis.
¶ Primo q̄ est eleuatio mentis ī deū. ¶ ſcdo
q̄ hec eleuatio fit p piū ¶ humilē affectum
¶ tertio q̄ hmōi affect⁹ oꝛ cē. fide spe. ¶ chari
tate subnixus seu formatus ¶ nūcb explica
ri quatuoꝛ cause devotionis. final'. materi
alis. efficiēs et formalis. ¶ Posset insup ape-
riri quid intelligimus p elevationem mē-
tis in deū. q̄ non fit hic sermo oꝛ eleuatiōe
locali. cū deus sit vbiq̄ ¶ sp. inumioꝛ mēti
q̄ mens sibi ꝑpi. ¶ Sed intelligimus de eleua
tione spūali. nō ꝑm esse mentis. sed ꝑm be
ne esse. habituale ¶ actuale. p affectū. s. piū/
et humilē. q̄ q̄nq̄ stat in habitu solo/ q̄nq̄
ꝓcedit ad actū. quēadmodū fidem/ spem
et charitatē/ nūc p habitibus nunc ꝑ acti
bus accipimus. ¶ Accipiētes aūt ꝑo

D

ctibus ꝺuenīeter in primis coartam⁹ ser-
monem ad tria hec vocabula. affectus piꝰ
et humilis. ¶ Ita ve abbꝛeviando dicere pos-
semus. ꝙ devotio est affectus pius ⁊ humi-
lis. ¶ Quisquis ergo plene cognoverit. qđ ē
affectus pius ⁊ humilis. sciet vtiqꝫ quid ē
devotio. ¶ Et qm̄ finis legis ē dilectō ꝺm
apostolū/ cōformiter ad xp̄m testificatē in
duobus mandatis dilectionis: tota lex pē-
det ⁊ pphete/ fuit opinio celebris. ꝙ theo-
logia xp̄ianorū: magis est affectiua propte
ꝙ speculativa vel practica. ¶ Nō em̄ data est
lex christiana vt hic intelligamus deū. sed
vt captivemus omne intellectum. in obse-
quium christi. ¶ Ualet hec consideratō pro
simplicibus christianis. et militat aduersꝰ
superbos mente cordis sui. qui nihil creꝺ
re volunt/ nisi prius intelligāt quales erāt
philosophi quos damnant parisiēses artis-
tas de errore. quasi p oīa specialiter cū ꝺi-
cebant ꝙ nihil scit qui phīe nō studuit ꝙ
insup nō est alia felicitas hoīm q̄ studere
phīe. ⁊ ꝙ nō est curandū de fide. ¶ Procedit
rursus hec cōsideratio contra superbos. solo
noīe ⁊ vanitate theologos. q̄ studēt solū vt
sciant vel sciant̄. nihil vo traijciant ad af-
fectū. nihil ad mores et virtutes. ¶ Et cū di-
xit etiā gentilis phūs. ¶ Inquirim⁹ qđ sit vir
tus nō vt sciamus. sed vt boni efficiamur.
¶ Cognovim⁹ pbdolor aliquos quib⁹ om-
nis doctrina miscens cū speculativa. pieta
tem fidei ad effectū/ reꝺꝺebat̄ gravis. mo-
lesta. nauseans. et onerosa. ita vt doctores
devotos veriderēt vt idiotas et vetulas.
quales sunt apud tales. ¶ Greg. Bern̄. imo
dānata arrogantia ⁊ amētia. ¶ Augu. ⁊ dñs
Bonaven. cū silibus ¶ Est inquit doctria
eoꝝ ad p̄dicationē ⁊ devotionē. q̄si stat̄ ne
queat piter devotio et eruditio. ¶ Ez qđ ve
rū est ꝙ repugnāt. scia inflans et charitas
edificans. ¶ Ez execrabil̄ est superbo humilitas
¶ Ez est scia q̄ nō inflat. sapia. s. q̄ ō surſuz est
pudica suadibilis. pacifica: q̄ eruditōes intel
lectū sil̄ꝙ devotionē informat et inflāmat
⁊ pascit affectū. fauus. s. cū melle. oleū cum
igne. vtile cū dulci. ¶ Devotio nihil ha-
bēs de phīa ⁊ theologia scolastica specu-
lativa. sufficit ad salutē. ¶ Sufficit insup ad
collectionē vnitivā mētis cū deo. ꝙ supmē
tales excessus. ¶ Phīa vo ⁊ theologia sine de

uotione: dispgunt superbos mēte cordis sui
deprimunt et auertunt. vt se misceant que
stionibus infinitis. ¶ Ratio brevis in promp
tu est qr deꝰ superbis resistit. humilibꝰ aūt
dat gratiā. ¶ Declaratio sermonū tuoꝝ illu-
minat aut psalmista ⁊ intellectū dat pusl̄.
¶ Consideremus ꝓprietatē devotōis vt
p̄sequent̄ appareat. quales sūt ad devotio
nē. ¶ Illi nimiꝫ qbus est suavitas i affectu
pietas in intellectu. humilitas in affectu si
mul ⁊ intellectu. ¶ Est itaqꝫ devotio affectꝰ
pius ⁊ humil̄. ¶ Quid est aūt effectꝰ nisi spō
tanea quedā et suavis inclinatio ait hugo.
¶ Porro contrariat̄ affectus suavitati/ men-
tis duritia. que compunctione non molli
tur. de qua sapiens. ¶ Qui aūt mentis est du
re corruet in malū. ¶ Et iterū. ¶ Cor duꝫ ma
le habebit in novissimo. ¶ Cōtrariat̄ pietati
fidei. mentis insipientia. de qua psalmista
¶ Dixit insipiens in corde suo nō est deꝰ. ¶ Et
alibi. ¶ Illuminans tu mirabiliꝫ a montī-
bus eternis. turbati sunt oēs insipiētes cor
de. ¶ Predicamus xp̄m ait apl̄s. grecis qdez
stulticiā. ¶ Contrariat̄ humilitati. spei. men-
tis. arrogantia que p̄sumit de meritis. vel
desperat de p̄mijs. ¶ Dic est vir q̄ nō posuit
deū adiutorē suū. sed p̄sualuit in vanitate
sua. ¶ Et rursum. ¶ Dan⁹ em̄ nīa excelsa ⁊ nō
dñs fecit hec oīa. ¶ Et illud ō iudeis apō p
phetā. ¶ Desp̄anim⁹. ¶ Scivit igit̄ omis
hō qui noverit cōphendi sub hoc maledi
cto. dispersit superbos mēte cordis sui. ꝙ ad
mentis collectionē vnitivā necessaria ē de-
votio. quā descripsim⁹. que est elevatō mē
tis in deū p piū ⁊ humilē affectū. fide. spe ⁊
charitate subnixū. ¶ Propterea quēcūqꝫ
videris carentē istis. dic ꝙ dispsus est men
te cordis sui. quātūcunqꝫ se pb̄m vel scho
lasticū theologū esse iactet. ¶ Dic illud Job
de tali. ¶ Si ascenderit in celū superbia eius ⁊
caput eius nubes tetigerit. quasi sterquili
nium in fine p̄detur et dicent qui eū none
rant vbi est? ¶ Quasi somniū avolās nō in
veniet. et trasiet quasi visio nocturna. ¶ Dic
ꝙ est sal infatuatum. ejiciendū ⁊ cōculcan
dum. ¶ Secus vero si quē agnoveris in affe
ctu suavez. piū. ⁊ humilē. si ad deū cū sim
plicitate fidei spei ⁊ charitatis. elevatū. q̄-
vis iste sit sine l̄ris sine phīa sine theologia
tal̄ vtiqꝫ collect⁹ ⁊ vnit⁹ ē mēte cordis sui.

¶ Quid igit̄ ⁊ Vana est phia ītilis est theologia ⁊ Vana pistus inutil' ⁊ noria hñti si nō comes affuerit deuotio. q̄ pius est ⁊ humil' affect⁹. q̄ comite poterit ad intelligētias plurimas euehi. q̄s nō hēbit ō lege cōi simplex xp̄ian⁹. Poterit in sup tal' ē vtil' in doctrina. q̄ fides salubrrima gignit̄. nutrit̄. defendit̄. roborat̄. Vtil' ptereā sicut dicit ap'l's ad arguēdū. ¶ Proinde deuotio sola / nō sufficiat ad explicatiōes sui. mētib⁹ alienis insinuādā. cū amplius in expimēta li sensu vel affectu / q̄ rōcinatō intellectu p̄sistāt. Hūc id circo male deuoti simplices illi. q̄ iuxta suas affectiōes / trad̄ sata gūt alijs regulas ⁊ leges ex scripturꝝ sacris. Hinc fatue reuelatōes. hīc supstitiose affectiōes p̄diderūt. Sicut ecōuerso phi ⁊ theologi deuotōe carentes siniſtras ō deuotiōis misterio. derisiones intulerūt. Rursus ita se hñt affect⁹ pietas ⁊ hūilitas ī deū vt nequeāt vna veracit̄ sine altera īueniri Nusq̄ enī pietas fidei rite stabilit̄ / sine affectōe hūili. nec hūilitas spei ⁊ suauitas caritatis. sine fidei solide pietate. Quo factū est aliq̄n / vt dolore penitereq̄ se dicerēt nō nulli ſratoꝝ. q̄ nō ī simplicitate parētū. sez laicoꝝ p̄masissent. Fides itaq̄ donū dei est ne q̄s gl'iet̄. Pax ī sup ī credēdo p̄cabat̄ ab ap'lo / suis. Deꝰ inq̄t spei. repleat vos oī gaudio ⁊ pace ī credēdo. Rō subdit̄ vt abūdetis ī spe ⁊ vtute spūſſcti. q̄ vt⁹ est charitas. ¶ Caderet h̄ p̄mo de certitudine fidei. et quēadmodū intellect⁹ ī ipa stabilit̄. sicut ⁊ in spe. ⁊ ī charitate. p oīmodā sui derelictionē sub potēti manu dei. captiuādo oēz intellectū ī obsequiū xp̄i. qualit̄ suadebat Crisogon⁹ Anastasie. Tu vo ancilla xp̄i. tropheū crucis / tota mēte p̄strige. Addꝰ infra notabit̄. Quid autē est mēs tota. nisi mes vnita totalit̄ ⁊ collecta ⁊ Dis vo mēs talis / deuota est in incipientibus. deuotior ī p̄ficientib⁹. deuotissima ī pfectis. q̄s nō dispergit supbia mētis cordis sui. ¶ De deuotissima mēte dicemus aliqua.

Primo de deuotione pfectoꝝ ad alios reditura. ¶ Deuotissima mens / qualis ē in pfectis. hz in se secretū solitudis. serenū luminis. tabernaculū pacis. hz ⁊ cenaculum seu diuerticulū refectōis. cubiculū requietōis nidulū pullificatōis hoc ē ex bernardo. Viderit illic lncē. quā non capit locus Audit armoniā quā nō capit ēps⁹ Deodorat fragrātiā quā nō sp̄git flatus. gustat citū. quē nō minuit edacitas. heret āplexui quē nō deuellit sacietas. De ex Augustio ¶ Sed admirabilior est sup oīa sionisij traditio. q̄ videt̄ insipientib⁹ corde / rē magis inuoluere ōditiōib⁹ q̄ docē. Siquidē ad Thimotheū scribēs de mystica theologia sic dicit. Tu aūt timothee / circa mystica sas visiōes corroborato intrare / ⁊ sens⁹ decessere. ⁊ intellectuales opationes ⁊ sensibilia et inuisibilia ⁊ oēn ens. ⁊ ens. ⁊ ad vnitatē vt possibile est inscī⁹ restituē. ipius q̄ est per oēm essentiā ⁊ sciam ⁊ a tempo. ⁊ oibus immēsurabili ⁊ absoluto pure mētis excessu. ad supessentialē dinaꝝ tenebraꝝ radiū ¶ Quereret aliq̄s. quō p̄t hec fieri. q̄ p̄pugnare videnē ī forma verborū. Tēpem⁹ aliqua dicere p̄notādo. q̄ duplex est h notificationis modus Un⁹ doctrinal' extrinsecus. Alī⁹ expimental' intrinsecus. Un sciē dū q̄ ois cognitio nr̄a / ortū hz ab aliqua expientia. Dis ptereā cognitō si p̄ci debet at. in expientia terminat̄. Expientie vero nomē. ōr ab ex. ⁊ pario paris. q̄ parit̄ expientia. ex rebus in viribus cognitiuis et affectiuis. Hinc dicim⁹. hoc expior hoc cōperio hoc reperio. Est aūt expientia fm rē seu q̄d rei. perceptio simplex. nō discursiua causata seu pata īmediate ab obiectali motiōe. Ita q̄ suffic̄ ad hāc peceptōnē p̄sentia obiecti. cū potentia pceptiua. remotis impedimentis. Si enī color obijcit visui. sufficit ad visionē. p̄ solā ipedimētoꝝ ablatōez vt q̄ oculꝰ nō sit clausꝰ. nec cecat⁹ nec aliq̄ impediat⁹. Sic est de audītu respectu soni De gustu respectu gustabilis. De tactu et olfactu suo mō. Ceteꝝ peceptio ponit̄ ī diffinitiōe p genere. q̄ fm nomē ōr pfecta capiue. qm̄ ī ipa put expimental' est. ñ cadit error vel deceptio. nisi forte occasionali ter apud potentiā discursiuā. quēadmodū dicit Ypocras q̄ expimētū est fallax. Tausam dicti p̄misit. Ars inq̄t longa ars itaq̄ formaē nō ab vno tm̄ expimento. sz a plurimis. quoꝝ vtiq̄ singulū verum est. Attamen cōbinquin nō esset p expimentū. Attamen cōbi

natio experimentor. 7 cõquisitio discursiua de quid dicate. 7 ditionib⁹ rerũ experimẽtor. imo 7 por experimẽtor/q̃ res sunt/ an substãtie vel accidẽtia. sepe fallit. ¶ Consurrexit pinde necessitas grãmatice 7 logice. p cõicatõe mutua sup experimẽtis singulis 7 reb⁹ exp̃is. ne oẽs aut plures expiẽtie laterent viasſim hoies p̃ſertim expiẽtie interiores quas nemo nouit nisi sp̃us hoisq̃ in ipo est. ¶ Cõsurrexit deniq̃ modus alter cognitiõis. q̃ p expientiã: qui disciplinalis vel scolasticus vel doctrinal' appellat̃ processus 7 scripta. qm̃ aliter nõ possumus cõceptus primos p expientiã habitos/exponẽ. ¶ Consurrexit etiã distinctio vetus. ꝺ conceptibus prime intẽtione. 7 scõe. vel tertie. 7 de modis significãdi. 7 de suppositiõe naturali. ¶ Tota postremo ps pbie q̃ rõnal' ꝺ. ꝓterea necessariũ sumpsit exordium.

¶ Sufficerit ad p̃s cõmemoratio distinctiõis vt oñamus primo q̃ vnio mẽtis de qua nunc loquimur/ consistit in experientia ꝓterea trãſſundi nõ põt i alios p doctrinã. sicut nec visio. nec aliqua sensatio exterior aliter in alios transfunditur nec amor nec odium. nec leticia. neq̃ dolor. neq̃ generaliter aliqua expimẽtal' cognitio. ¶ Nihilominꝰ doctrinal' traditio nõ est frustra. primo ꝓpẽ inductiõz. vt fiat amplificatio. potẽtiaz ꝓceptiuaz. cũ obiectis experimentaliẽ capiendis. Deinde notificatio fiat impedimẽtor. quatinus auferãt. Nec tñ duo sufficiũt ad expientiã. Vta tñ si obiecta moueant naturaliter. Alioquin tertiũ requireret. s. actualis 7 libera motio obiectalis. qualẽ hz extra se deus. qualẽ hz liber arbitriũ sup actus suos. ¶ Nullus idcirco putet vel expectet q̃ ab hoie de p se sibi tradi possit cognitio sup vnione mẽtis cũ deo. Aperito quidez q̃ nec de quacũq̃ expientia põt hec fieri circa creaturas. Nec ꝓterea spet expimentũ nisi sublatũ fuerit impedimentũ. ¶ Est igit cõmune studium omniũ qui de theologia mystica q̃ cõsistit in vnione locuti sunt/ ꝺucere ad tria q̃ requirunt̃ 7 sufficiũt videlz. Desideriũ diuini obiecti. Remotõ impedimẽti. Implorato diuĩ bñplaciti. Primũ fit in nuꝺando pulcritudinẽ 7 valorẽ. Secm̃ fit apendo defectũ nostrũ 7 languorẽ. Tertiũ fit p oiõnis vehemẽtiã 7 ardorẽ. Hec ãt tria cõplectit̃ ipa deuotio. que est eleuatio mentis in deũ sicut in obiectũ ꝓpriũ. 7 hꝰ ꝓpiũ 7 humilẽ affectũ. in quo sp est deo beneplacitũ. ¶ Occurret forsan aliqs 7 dicet Quid ad te de doctrina mystice sapie. qui nõ es princeps huius expientie. ¶ Rñdeo Credidi ꝓpter qõ locutꝰ sum. Credidi sermonibus expertorũ ꝓpter qõ confortmiter ad eos locutus sum. Quatinus inducar. 7 inducaz quãtũ p̃s adiuuerit. ad desiderium tanti obiecti. cũ isto qui dicebat Vnã petij a dño hãc requiram. Vnã videlicet p̃ciosam margaritã euãgelicã. qua habita/ dicamus sufficit. qua nõ habita/ saltẽ desiderare cõcupiscamus. Enitamur deniq̃ pro deuotione cuiuslibet impedimenti. cũ implorationẽ diuini beneplaciti. Sanabit ita forte oculũ mentis. 7 ei se p̃sentabit experendum. gustandũ 7 videndũ q̃ suauis ipse est. q̃ magna multitudo dulcedinis suę quã abscondit timentibus se. ¶ Superest ostendere. q̃ doctrinalis traditio theologie mistice/ se extendit ad theologiã scolasticã. nec ab ea diuersa est vel seclusa. immo nec a vera philosophia. Fiet autẽ hoc commode. si verba beati Dionysii/ a paulo immo a spiritusancto docti. cõcordauerimus ad inuicem p scolasticam theologiam. cuius ignorantiam habentes q̃dã experientiã intrinsecã sentiant beate vniõis cũ hanc doctrinaliter elucidare nequibũt ¶ Exemplũ est manifestũ in doctrinis philosophicis Nonne poterit astrologus qui nunq̃ exptus est eclipsim solis 7 lune/ tradere doctrinam huius rei: qualez rusticus qui experietur ipas ad oculum/ tradere pequibit? Poterit rusticus vtiq̃ dicere socio presenti. Aperi oculos 7 vide. poterit extẽdere digitum ad eclipsim. sed nil amplius Astrologus vero licet ita monstrare non poterit presentialiter. docebit tamẽ absentes qualiter aperiendi sunt oculi qualia sẽ impedimenta que remoueri oporteat. immo si catholicus sit/ diuinum beneplacitũ iungere non omittet. q̃ facit eclipses si vult et quãꝺo vult. Dicĩ ꝓposito. nisi q̃ astrologus habet demõstrationem. theologus vero solã erꝺitionẽ. in fidei auctoritate firmatam. ¶ Multi multa locuti sunt 7 nos

multotiens ia inter multos. de his verbis Dionysij dñ tractat de mistica theologia z diuina sapientia xpianoz. Dixerūt aliqui q cōsistit hec theologia in abnegatōe omniū a deo. Alij q in affectu z dilectōe. Nō nulli q in intelligentie puritate. Alij q in mentis ad deū collectione vel vnione. alij q in deuotione seu mentis eleuatōe. Alij q in raptu vl extasi vel mentis alienatōe. Quas sex positiones absq; contentione p tractemus sub certis ꝓpositionibus. ostēsuri conformiter ad verba cantici. Dare. qō existit in experimentali z gratuita vnione seu collectione z exultatiōe humiliū mēte cordis sui cū deo. dū dispersit superbos dum deposuit potentes de sede. dum esurientes implenit bonis. dum suscepit israel puerum suū recordatus misericordie sue.

¶ Dicamus igit abbreviato sermōe. q sapientia xpianorum de qua tractauit diuinus Dionysius. est vnio mentis seu collectio tanq; p genere. Jungit experimentalis z gratuita cū patre luminum deo tanq; p formali differentia z p fine vel obiecto. Deus ponit quasi p materia vl subiecto. Habemus ecce genus descriptiōis. s. vnionem. simul cum obiecto suo deo z mētem p subiecto. Hec oportet insistē scrupulosius. q nullus ambigit. Sed in hoc est difficultas q z qlis sit ista vnio. z quemadmodū ꝓpareť. z cur p differētia additū. experimentalis z gratuita. Porro quin gratuita sit hec vnio quis negaret: ad quā nec natura sufficit nec idustria. Bz neq; satis ē vnio gratuita. si nō ꝓcipiať. quēadmodū ōs habitualiter vnit p gratiā et virtutes in puuulis baptizatis. quos tm nō dicim⁹ mystice sapientes. Sup ē igit difficultas vel tm vnica. qd sit z quō sit vnitōis expientia. ¶ Dossumus aūt dicere: q experimental vnio mētis cuz deo est simplex z actual ꝓceptio dei gratie sue/ gratū facientis dono. qualis hic incipit. et pficit in glia. p gram cōsummatā. Est igit hec vnio experimentalis ꝑgustatio q̄dā glorie pign⁹ z arra felicitatis eterne. cui ꝛria est dispersio z auersio sup bor mētis cordis sui. Relinquit tandē hec descripta. seu expolita theologie mistice descriptō. Dicēdo q est experimental dei ꝓceptio. Potius aūt ponit ꝓceptio q̄ cogitatio qa generalis est termin⁹. ad oēm vim mentis scr̄ronalē. ꝓcupiscibilē. irascibilē. vel ad vi apprehensiuā z affectiuā. q̄uis nihil vere videatur ꝓcipi/ quin vis apprehensiua. ocurrat. Alioquin vis affectiua fieri posset cognitiua. qō aliqui nedū cōcedunt sed hoc ꝓbare ꝓtendūt. Nec theologiā scolastica⁹ susciꝑunt in hac ꝑte. sed a mystica secernunt sup q̄ re videri potit i ꝓcessu.

De experimentali vni

one veritates. ¶ Experimental dei percessio. facialis et immediata. nō hī hic i via de lege cōmuni. sed expectať ꝓ ꝑmio i gloria cōsummata. Cōcedit hec ab oibus. nec oꝑtet ꝓbationibus immorari. imo sic concessa est ꝓpositio. vt in errorē aliq prolapsi sint. dicentes q nec ī ꝑria deus immediate videbiť. Bz i theophanijs q̄busdā cōtinebantur inaccessibilē lumē dei: imbecilli mētibus inaccessibile lumē deitatis. Quo sup errore destruēdo. doctores nedū copiosissima disputatiōe. sed sententiali determinatione ꝓcesserunt. iuxta notata dñi Bonaventure sc̄o sniar. di. xxiij. ¶ Experimentalis dei ꝓceptio nō videť esse formaliter ipa vnio. Admittiť aūt hec predicatio. quasi p causam vel cōcomitantiā. Bz nō multū interest ad rē nr̄am. Tāta q̄ppe ē ꝓnexio oīm virtū mētis vl habituū vnoꝓ cū hītu gr̄e. z actu p̄incipali eius q apparet q̄dā circūiacessio. velut i bñdicta⁹ trinitate suo mō. Est eī gra gratū faciēs. vna ī trinitate habituū theologicoꝝ. z trina in vnitate sua seu radice sicut mens vna est in essentia. z trina in potētijs. Trꝫ vo potentie sint rea liť ab inuicē distincte vel tm̄mō relatiē seu cōpatiue. Et si gra p⁹ i sō formaliter essentiā mētis q̄ potētiā. paꝛ mēť est ꝓ tis scrupulosis inq̄rere. ¶ Experimental dei ꝓceptio videť fieri. dū iflux⁹ formal z habitualis gr̄e gratū facientis i act⁹ suos immediatel se ꝓtēdit. exēplū de formis alijs. dū ex actu ꝓmo q̄ est informare. ꝓcedunt ad act⁹ scōs sicut vita ad vivere. lux ad lucē. intellect⁹ ad intelligē. sensus ad sentire. Sūt aūt effectus plurimi gr̄e. Tres hierarchici purgare illuminare. pficere. quos aliq̄ multipliciant ꝑ m mentis vigorē. fulgorē. amorē dilectentes q ꝑ virtutē memorie: purgat: celerat: z stabilit. fulgorē intelligētie illuminat: informat:

mãt7 assimilat. Amorẽ affectiue pficit/uni
ficat7 unit. 7 mẽtẽ acceptã do fcdit. ¶ Ex
perimental' dei pceptio. fit ꝑm fructꝰ spũ
q7 maximꝰ 7 primꝰ ẽ charitas. i. chara uni
tas. uñ. ꝓ deũ7 alij gaudiũ. pax. patiẽ. lon
ganimitas. bonitas. mansuetudo. 7 fides.
modestia. ꝓtinẽtia. castitas. Uñ caritas ꝓ
ut est virtꝰ theologica dicit habitũ. ſz ꝑut
est fructꝰ dicit actuale charitatis experimen
tũ. uel sentimẽtũ q̃uis nesciat hõ certitu
dinaliẽ uñ ueniat aut q̃ uadat. sicut infra
notabit. ¶ Experimental' dei pceptio. ul' V
noticia si pura esse debeat 7 uehemẽs/re
quirit in sensib9 a ie ꝓportionatis. sensibus
carnis. q̃ purgent. illuminent. 7 pficiant.
ꝓpationes grẽ gratũ facientis. q̃s nũc eliat
immediate/nũc impat mediate p habit9/uir
tutũ. bonoꝝ/et beatitudinũ. Sic experimur
q̃ hõ nõ papit se uiuere/nisi dũ aia ꝓcedit
ad actus icõos per opa uite. q̃ cessantibꝰ
possitis. impedimentis in sensib9 p ebrieta
tes. p somnũ. p infirmitates. aut egritudi
nes. ¶ Experimental' dei pceptio/si debeat
esse pfecta. 7 talis que dici mereat sapiẽtia
diuina uel mystica/terminat in caliginem
quã inhabitat deus uere absconditus. 7 q̃
ponit tenebras latibulũ suũ. Nõ ut fiat ex
perimentaliter necesse est mentẽ/ab oi cog
nitiuo actu/ul' affectiuo circa creaturã om
nem/etã circa seipam/tũc uacare7 in silen
tio summo esse. moriqꝫ deniqꝫ totũ creatuꝝ
ut soli deo uiuat creatrici essentie. Hic est
nũc pũctus difficultatis. 7 mysteriũ absco
ditũ. qõ nemo nouit ꝑ experientiã nisi q̃ ac
cipit. Potest tñ nosse ꝑ doctrinã in auto7i
tate fundatã cũ manuductiõibus 7 exem
plis. Alioquin uane penitus. studuisset be
atus Biony. cũ ceteris condere libros sup
hac re. ¶ Experimẽtalis dei cognitio termi
natur in caliginem. sed ꝓtius deserit aliam
caligine. Caligo q̃ deserit/est omnis crea
ra que de se nõ nisi caligo est. ꝓuatio. s. lu
minis. Alioq̃n nõ dixisset Jobes õ creatu
ris. q̃ lux in tenebris lucet. 7 tenebre eã no
cõprehenderũt. Fit autez ista desertio ꝑm
tria. que notat Biony. in uerbis ꝑmissis.
Primo deserit opatio sensitiua. q7 nõ op
tet ut uegetatiua deseraẽ. Deinde opatio in
tellectiua scõm oẽ ens. 7 nõ ens. 7 hoc pla
ne accipiendũ est õ ente ul' nõ ente creato ul'
creabili. ñ de ente ꝓmo7 puro. Tertio dese
rit mẽs ipa nõ utiq̃ q̃n maneat essential'r
i se. Alioq̃n esset 7 nõ eet/nisi uelim9 insani
re cũ almarico 7 sil'ib9 hẽticis dicẽtib9 mẽ
tẽ ꝓtẽplatiui ul' bti pdẽ suũ esse i ꝓpo genẽ
7 redire in illud esse ideale. q̃ hũit eẽntial'r
i arte dina. Et hoc eet ꝓtius mẽtẽ annihi
lari. aut nihil oino posset annihilare deus
Et hoc aliq̃ uolũt ſz male. q7 sil'r ipe creare
nihil posset. Quid est igit mentẽ seipaz de
serere? hoc est ipam in actu ꝓmo suo essen
tiali manẽtẽ nullũ actũ ꝑm circa seipaz aut
circa quodlibet aliud ens: ꝓter deũ exercẽ.
7 tũc intrat nouã caliginẽ. de qua seq̃r expo
nendũ. ¶ Experimẽtal' dei cognitio seu H5
noticia uel pceptio/quã inuestigam9. q̃a
nõ terminat in deũ clare et nude uisũ: fisti
tur i caligine q̃dã supẽ se. desertõ ꝓmã ca
liginẽ creaturaꝝ. pꝰ se. uel sub se. imo 7 se pꝰ
7 sub se mõ dicto Rõ est q7 nec mẽs hz ocu
lũ q̃ natus sit ꝺ uidere deũ. nec deus obji
cit ꝺtrecte 7 imediate/seipm. Grãdis attñ
difficultas est. si ois noticia experimẽtal' sit in
tuitiua. sup q̃ noticia tractaẽ ꝺ scto noie ꝺi
Gatis sit hic dicere q̃ intuitiua cognitõ ꝺi
nõ negaẽ hic in uia ex hoc ꝑcise q̃ deus est
obiectũ ipꝓportõnatũ mẽtis oculo. ꝓter
excellẽtiã uisibil'. sed q7 nõ placz deo. Ratõ
quia obiectũ intelligibile. q̃to est pfectius.
tanto magis idoneus est oculꝰ mẽtis ca pe
ipm. Nõ eñ ledit armonia mẽtis ꝺ se ab
excellẽtia intelligibil'. quẽadmodũ destrꝰ
itur armonia oculi sensual' p excellẽtiã lu
cis. ¶ Cõpatio igit oculi uespertilionis ad
solẽ: nõ dicit oẽm similitudinẽ ad oculũ men
tis. respectu manifestissimoꝝ in nã. dicente
Aristo. q̃ intellectꝰ q̃to pfectioꝛa intelligit
tanto sit habil' ad altioꝛa. uñ ꝓbat immate
rialitatẽ ipi9. ¶ Experimental' dei pceptio p
caliginẽ/nõ fit sine clarissima irradiatione
ac sine silentio susurrante. 7 occulte dicẽte
Difficili9 hoc uidet ad explicãdũ. Creden
dũ tñ est uerbis Biony. crebro sic loquẽtis
in diffinitione sapie 7 alibi. Placuit inqui
rere exemplũ sensibile uisus corpalis ad lu
cem solis. fit eñ frequẽs ꝑ Biony. 7 Aug.
et Aristo. cũ ceteris. cõpatio talis. q7 nihil
similius in creaturis corpoꝛeis/luci spiri
tuali/q̃ lux sol'. sicut uisui corpeo uisio mẽ
tis. Exẽplũ unũ. sint due domꝰ ualde distã

tes quaz quelibet/fenestrā habeat aptam. aspectu mutuo et directo. sit mediū pfius expeditū. sit oculus seu vidēs in vnā fenestraz. pstatq; q si nullū sit in medio lumē puta de nocte. oculus erit inter duas caligines. quarū nullā attinget. qz nec illam q retro se est in domo siue fenestre vel istaz/q in ista fenestra est. qz ad fenestraz vacuitatem nō ptingit medio nō illustrato. Vz illustretur mediū p qđ acies oculi dirigatur ad fenestram oppositā. iudicabit vtiq; tal' oculus esse caliginē. q̄uis dom⁹ intra se copiose sit illustrata. Docet hoc experientia cum ratione pfectiozū. quia nunq̄ videt lux siue colozis mixtione qui non est nisi i corpore terminato. Vnde oculus carnis. pure in medio lucis positus nihil videret. sed esset in caligine. Ecce q ad inspiciēdū caliginē optet q oculꝰ sit inē duas caligines retroz añ. optet nihilominus si debeat anteriozi caligo videri q fiat irradiatio per mediū. Exemplū de vozagine terre. q̄ non agnoscere p̄ oculū/sub se tenebroso medio inē oculū zvozaginē nullatenus illustrato

¶ Exēplū alterū. qđ ab Aug. iā pⁿ⁹ inductū ē/de diuisiōe spūs. Sit oculꝰ i excelso monte. q̄lis ferē ee olimpus. sit ab imo nubes caliginosa. p̄hibēs aspectū oīm que sub eo sūt. sit rursum inē solē z oculuz alia caligo/ipediēs aspectū solis direccū. nō ãt diffusionē luminis exobliq̄. Cōstat q oculus sataz gens inspicere solē. nō intuebit nisi caliginē. q̄uis inde suscipiat obliquā irradiationē. Alioquin nō videret oculus istā caliginē. radiatione hmōi nō existente

Pōt h induci illud Esaie. Surge illumināre hierlm. ecce tenebre opirent terrā z caligo pplos. sup te aūt oriet dñs. z gl'ia eius in te videbit. Cōsonant exēplis. verba Richardi de diuisione aīe et spūs. In hac inquit diuisiōe/ aīa z qđ aīale est imo remanet. spūs aūt z qđ spūale est z qđ eleuat ad summa. z ab infimis diuidit. vel ad sūma sublenet. ab aīa secundū vt dño p̄iungatur qz q adheret deo. vnus spūs est cū illo. Felix diuisio z mirabil' separatio vbi qđ corpulentū est feculentū deoz sum remanet quod spūale est et subtile/ vsq; ad p̄eplationē diuine gl'ie sublimat. z i eande imaginē trāsformat. Pars inferioz cōponit ad summā pacē z tranquillitatē. cū ps superioz sublimatur ad gloriā z iocunditatē. Hec autē subeisdem verbis ponit autoz de spū z anima

Nne aūt sit ista pax que gl'ia. q iocunditas z qđ ē qđ videat. hoc est qđ inquirimus.

¶ Expimēta dei pceptio. nō fit p solā abnegationē. Rō qz pura negatio nihil ponit

Vñ vt Damasce. li. iiij. c. iij. in fi. vi. Sit enā quedā affirmatiue de deo dicta vtuz supercellentis negatiōis hñtia. puta tenebras dicentes in deo. nō tenebras intelligimus sed qm lux nō est. sz sup lucē z lux qm nō tenebre est. hec ille. Sic igit q̄cq̄d affirmatiue de deo dicimus/includit negatiōz aliquā/et ecōuerso negatio relinquit affirmationē. nō quidē ad idē z scōm idē. z p eodē. Alioq̄n esset cōdictio manifesta. sz accipiūt affirmatio z negatio rīspectu diuersorū qz negat a deo q̄cq̄d est imp̄fectōis in creatura. sic oīs creatura est imp̄fecta q̄tūcunq; p̄fecta sit i suo genē. z ponit p superexcellentiā affirmatio ō deo. Propterea dicit sepe dionysius. qđ deꝰ nō est ens. sz superens

supbonus sup dñs z sīa.

¶ Expimētalis dei pceptio/ claudit in se duplices viā cognoscēdi deū. s. p abnegatōez z excellētiā/nec via abnegatōis sufficit. nisi via excellētie adiūgat. necēp. Propterea dānat articulꝰ pisien. dicēs q nō cognoscam⁹ deū h in via/nisi qđ ē. Exēplū bti Diony. est aptissimū. vbi dicit scōs ō mystica theologia. Sicut p seipm a galma naturale facientes. i. imaginē er ligno vel lapide. auferentes. q̄ supiecta sunt puta oculi visionē vetā. et ipsam in se ipsa ablatione sola/occultam manifestant formam vel in manifestationem ducūt. sic supple fit in cognitiōe p abnegatōnē. Cōstat aūt q statue factoz nihil addit ad lapidē vt sculpat imaginē. sz trahit tm̄ modo de eo. Verūtn aliq̄ ablatione facta linquit pulcram. s. imaginē. Consonat Aug. Diony. z exemplo p confirmati one dictoz sic dicit. Cū audis. bonū. bonū illud. tolle bonū hoc et bonuz illud. et vide si potes ipm bonū nullo alio bonū tūc videbis deuz. Ita de vero. Ita de pulcro. ita de ente p̄cipue. Ita de quolibet attributo diuino.

¶ Experimentalis cognitio dei. potest intelligi per ablationez fieri septē modis. Quoz duo spectant maxime

ꝓpositu nr̃o. Unus ad intelligentiã alius ad deuotionẽ. Unus modus est ꝑ nomis impositionẽ alius ꝑ uolũtariam acceptionem seu credulitatẽ. Tertius ꝑ realez abstractionẽ. Quartus ꝑ intelligentie depurationez. Quintus ꝑ intelligentie ꝓspicacitatem. Sextus ꝑ intelligentie dei formitatẽ Septimus ꝑ intelligentie simplicissimaz unitatẽ. Discurramus ꝑ singulos mõs. Est itaq; ꝓmus familiaris nobis ꝑ statu vie verbi gratia de uno hoc nomine bonũ uel bonitas. qr̃ habito de ipso sic accipi poterit de ceteris. Experimur itaq; q̃ sint aliq̃ res a nobis appetibiles uel qr̃ utiles. uel q̃a delectabiles. uel qr̃ pulcre ⁊ honorabiles. Imponimus ad hec appetibilia significanda hoc nomen bonuz. Experimur ꝓ nr̃ q̃ res appetibiles sunt in multis defectuose/ ⁊ q̃ uicissim q̃ querim⁹ refectionẽ/ibi repimus aliquã defectionẽ molestã appetitui carnis aut spũs. Procedimus ultra ad impositõnem unius nomis quod signat bonum ꝟsq; quaq; perfectum cui nihil assit uel adesse possit de malo. nihil bonuz desit. Ita q̃ sit bonũ quo mai⁹ cogitari nõ possit. sicut Aug⁹ accipit postmoduz Anselm⁹ de hoc nomine deus q̃ appellam⁹ bonũ simplr̃ ens/ aut summe pfectũ. Quia impositiõe facta cõfestim omnis qui scit impositionẽ et audit hoc nomen deus uel hoc nomẽ bonuz nullo addito. i. bonũ simplr̃. qr̃ simplr̃ dico q̃ sine addito dico. Dis itaq; talis accipit ꝑ reliq̃ re tali ꝓtanissima quã ceteris oibus añponit. hoc nomẽ bonuz ⁊ hoc nomẽ deus ita q̃ ꝟuertibilr̃ sehñt bonum simplr̃ et de⁹. Cõstat ita fieri potuisse et factũ esse. ⁊ ita retineri. Quo ꝓsupposito uoluit Anshel. ⁊ q̃dã alij demõstrare deũ esse sicut putabãt euidẽs esse q̃ bonũ q̃ maius cogitari ñ poterat necessario erat. Alioqn si posset nõ esse. iã nõ esset bonũ/quo mai⁹ cogitari nõ posset. Sed ꝓm veritatẽ ꝓto cessus est sophisticus ⁊ invalidus: si nõ aliter cõfirmet. Diceret enĩ insipiẽs ꝓtra quã arguit se admittere istud q̃d nomis q̃ de⁹ est bonum quo maius cogitari nõ pot. negaret tñ q̃ aliquid tale sit in re. sed tñ i nomine sicut si deus imponeret ad significã dũ bonũ summũ i trib⁹ suppositis absolutis. nihil in re noĩ rñdẽs. Propterea restat ſedꝰ modꝰ qui necessariꝰ est accedere volenti ad deũ credere. ſ. uolũtarie q̃ aliqđ tale bonũ est vere in rez natura imo superoia q̃ cogitari pñt in rerũ natura ꝑ aliquaz imaginationẽ. rõnẽ vl̃ intellectũ. Dec autẽ uoluntaria ⁊ fidel̃ acceptio. que nedũ cõcedit q̃d nois/ſz quid rei firmit̃ credit ita in oĩ locutiõe sibi supponit. hoc nomẽ deꝰ q̃ suppositio est acceptio termini in ꝓpositione ꝑ suo signato ultimato. Ex hac acceptione ſcꝫa. ꝓnus elucidare possemꝰ quẽ admodũ deuotissima mens laicoz simpliciũ/ptingere põt ad experimentalẽ dei pceptionem seu theologiã myſticã. que in unione cõſistit mentis ad deũ. dũ coniũgit eos sibi. dũ dispergit ſupbos mẽte cordis sui.

Pergamus attñ ꝓnus/ad aliquẽ modoz alioz numeratoz declarationẽ. Et qui dẽ tertiꝰ põt a solo deo fieri. redigẽdo oĩa bona in unũ se bonũ qualit̃ erãt ab eterno añ mũdi ꝓstitutionẽ in architipo mundo solo ſz nõ multuz facit ad ꝓpositũ/nisi pro quãto facilius venit fidel̃ simplex ꝟl theologus ad cognoſcendũ. ſupeminẽtiã boni eterni ſup omne aliud boni nomẽ. qñ credit unũ posse necessario manere alijs ñ existentibus vel destructis. Quartus modus maxie ꝓgruit ꝓposito Aug. ẽm quem ꝑcessit i ſuis ꝓfessioib⁹. imo i oibus pene libris ſuis. etiã cũ simplice mr̃e ſna. dũ colloq̃rent̃ valde dulcit̃ ad feneſtrã. Reputabat itaq; mr̃ez deuotã talis abſtractõis pbicat' ẽ capacẽ. put colligit̃ er libro ſuo ſcõ de ordine. duz vult deducẽ q̃ oĩs pbica traditio/ordinate ꝓcessit er amore. ꝑuia grãmatica. de hinc loyca. ⁊ ñr̃ ſuo ordine de reliquis. Amor enĩ cũ fuerit humani ꝓuict⁹ ad quem loquela requirit̃. nec ſufficit niſi polita sit rõ ſm deductionẽ illic traditam q̃uis in laudẽ pithagoze nimiꝰ fuit. vt idẽ in retractiõib⁹ fatẽ humiliter Aug. Adonus iſte tantus reputatꝰ est a phis. vt diceret abſq; illo/nõ posse q̃q̃ ſcire ꝓpe vt intelligere. ita enĩ posuit Alber. in ſuo de intellectu ⁊ intelligibili deducẽs ꝑ longũ ꝓceſſũ. positões antiquoz phoz. imo ⁊ ydolatrarũ q̃ theletis ⁊ theorgicis purgatõib⁹ vtebant̃ quoz meminit Aug. de trini. diſputãs aduerſus eos. Quid ꝓterea dicem⁹ de iſto quarto. abſtractõnis mõ. ſi fieri põt

absq; deuotione? ¶ Cōstat ita posse. qz cōis est ad oēm cognitionē ꝺ rebus habēdā per rōnē maxime p intelligentiā. ¶ Habz aūt intelligētia multiplr iueniri. sicut ex tribus modis ꝓñr additis colligē. q̄ uis ꝓceperint aliqui Boetiū voluisse intelligē tiā esse solius dei. sed moderatius est vsus q̄ est solius diuini generis. sicut rō humāi Venus aūt sumus dei. lz nō illa pfectione hic. qua erimus dū siles erimus deo et an gelis vel intelligētijs ei⁹. Intelligētia non exit in actū suū/absq; multis abstractiōib⁹ ꝓpter cōnexionē suā cū materia. ¶ Corp⁹ au te qꝺ corrūpit aggrauat aīam. qm̄ p statū vite talis est ordo potentiaꝝ q̄ supior nō ex it in actus suos/nisi ꝓcesserint actus inferi ores. ¶ Hoc aūt ſm Aug. nō est nature nisi destitute ¶ Dotro sequens modus huius respiciebat statū nature siue primitus in stitute. silr et excellentius spectabat ad angl'os añ glouificationē creatos. Remanſit hec p spicuitas naturalis. etiā in ipis demonib⁹ quo ad speculabilia. Jn practicis eīm excecat eos malitia vehementer. ¶ Sextus de mum mod⁹ spectat ad omnes glouificatos spiritus. ¶ Septimus vero ꝓprius est soli deo ¶ Restringet aūt sermo noster ad ho mos modos. quibus pōt p abnegationē et ab lationē/cognosci deus. Vnus est fidelis et simplex deuotio. Alius est phica vel theo logica intelligētie depuratio. Hic eīm sem per a dispsione fit resolutio ad vnitatez. sic a pluralitate singulariū vagoꝝ/vt hoc ens hoc bonū/cū inuolutris. accidētiū loci et tē poris. hic et nūc/fit resolutio ad vnitā spēi. et ꝓñr ad quidditates simplicissimas q̄s si gnant termini trāscēdētes. ¶ Conſident au tē vocibus ad extra/ꝓceptus naturalr signi ficātes. ſm quos sumebat suppositō na turalis. ¶ Colligimus ex his duas p fun damento veritates. ¶ Prima q̄ experimen talis dei ꝓceptio/cognitionez intelligentie pure p̄cedentē non requirit. nec sequentem Apparet p indirectū qm̄ hec intelligentia paucissimis ꝓuenit. Theologiā vo mysty cam dicit Dion⁹. cōem esse xp̄ianoꝝ ¶ Al tera veritas. Experimental' dei ꝓceptio pōt in simplicibus p deuotionē obtineri q̄nqz facili⁹ q̄ p lr̄atos. Patz ex descriptiōib⁹ deuo tionis. et experimental' noticiae. et abstractiōis voluntarie p solidā fidē. ¶ Reuolet tā dē. ¶ Ad 2. finis ad p̄ncipiū tractat⁹ ip sius. ¶ O beata ꝓsolatrix pctōꝝ q̄ ceptus est sub hac nota cātici tui. Bisſit supbos mē te cordis sui. Resuma et imaginatio. de tri clinio cordis. Fiat ſm illud deductio clari ficās q̄ supsunt. Cōstituat sibi noster spūs tria cenacula Jnfimū mediū et summū. sit i infimo sicut incipiens. sit i medio. f. scio/ ꝓficiens. sit i tertio pfectus. ¶ Cōcordāti am sup qua stabilia. accipiat et considera tione sacramenti eucharistie. ꝺ qua fiat po sterius sermo sup isto. Esurientes impleuit bonis. ¶ Sunt in hoc benedicto eucha ristie sacramento primo res sacramenti. que est verū corpus xp̄i. signatū p accidētia pa nis simul et vini et ꝓtentū. Est in sup hoc corpus verū sacramentū totius corpis my stici. qꝺ est hic signatū. non signans aut cō tentum. ¶ Est tertio p concomitantiaz p sonalem et essentialem. ipse verus deus/qa caput xp̄i deus. ¶ Ecce q̄ spiritus homis fidelis. simplicis etiā. et sine litteris. pōt ꝺz p̄sideraꝛe et credē cū aīa. f. i infimo cena culo posita. qm̄ hic est corpus xp̄i vez et vi vum cū articulo fide. que hūanitatē respi ciunt. Pōt ex hac fide/ tota se recolligē ad meditatōnē istoꝝ que corpaliter acta sunt p xp̄m. et ex illa meditatiōe pōt p cipe spiri tū deuotionis p piū et humilē affectum. Pōt etiā virtus spūſſci talē effectū deuoti onis ita purificare/vt ad nihil aliꝺ diligē dū p tunc saltez q̄ sit aduersus se puertat affectus sic credendis. Conuertat se modo silr ad piam considerationē. et fidelem cor poris christi mistici. id est animaꝝ iam sal uatarū in paradiso vel saluandarū de hoc mundo. ac etiā de purgatorio. ¶ Hec aſcē sio tenet locū suū vbi lustrat spūs vniuer sa in circuitu. celestiū. terrestriū et infernoꝝ Cōuertat et eleuet postremo fidelē sue me ditationis deuotionē/ad solū deum. sedu endo nō p rationē seu intelligentiaz. sed p sinceram dilectionē/ omne aliud diligi bile creatum sub enigmate solius pie fidei qua credit actualiter. q̄ hic est deus suus q̄ mamus et nobili⁹ cogitari nō pōt nec ama ri. q̄ totus est desiderabil'. Sepe cōtus est in deuotis simplicibus tot⁹ casus quē po nimus. ¶ Ex q̄ colligim⁹ quēadmodū de

notus simpliciū spūs. exercet se triplr vniē do mentē suā in deo. ppiū z humilē affectū ad hoc sacrm. Spūs aūt magis. erudit. p rōnē z intelligentiā pōt ex industrijs scien tialibus acquisitis clarius ista cognoscere quā p solā fidē. sz nō verius neqz sublimi⁹. Invisitauī pximē in infirmitate sua quan dā femināe etate grādeuā. Quesiui quō sibi esset. Dor suspirādo clamauit quō potu it. Remoui cor meū ab oi creatura. z repo sui in creatore. Ego vo rnsionē tante fidei stupēs z laudās. abscessi. hoc vnū inferens satis est. Et vere si exaīo. nihil supra. ¶ Spūs subinde fas hz p sapiē diffusio nē z lapsū/magis. sursū agi z reduci. qlis erat pauli mēs. Sine inqt mēte excedim⁹ deo. Et iterz. Sapiam loquimur inē pfec tos. Et rursus. Nos aūt renelata facie. trās formamur ō claritati i claritatē tāqz a dñi spū. Sapiam hāc supra dixim⁹ descripsisse dionysiū tractantes illud. Et scūm nomen eius circa finē. Assignat idē Biony. q hec sapia est amēs z irrōnalis z stulta. z nō est ois rōnis z mētis z scie cā. ¶ Videam⁹ de verbo hoc te docēte z illumināte. O virgo btā. sapiētissima feiaz. Quid sibi vult hoc vbū. vt sapia quā querim⁹/in nullo videa tur nr̄ triclinij cenaculo repiri. Nūqd in supmo vbi mēs hitat. Aut sapia ē amens. i. sine mēte. Nūqd i medio. vbi rō collocaē. Aut ipa ō irrōnalis. sine rōne. Nunqd in imo vbi cognoscit aīa. Sz hec sapia stulta vocaē. qsi sciam nullā hns. ¶ Dic obsecro te virgo prudentissima. dic p sapiam tuā q̄ pacto tal repugnantia verboz z noim. imo rerū/secū stabit. Hoc est qō longo iā p cessu vestigauim⁹. ¶ Hoc altero iā tracta tu prioz de sctō noie filij tui/q̄dā dicē spo pondim⁹. sub te fisi. Hoc nūc exsoluere tē ptauimus. expositionē recēsentes diffinitō nis sapientie. a deuoto tuo Biony. posite. ¶ Sapia inqt est diuinissima dei cognitio qūe est p ignorantiā cognita. vel vnionē si per mentē. qñ mēs ab oībus alijs recedens postea etiā seipam dimittens vnita est splē dentibus radijs. inscrutabili z profundo sa pientie lumie illumiata. fiat q̄ p pticulas nr̄ cursus. ¶ Sapia ē diuinissima dei cog nitio. Cū dei cognitio h̄ i via (qz sic loqui mur ip sequētib⁹) triplex in genē. Quedaz symbolica. bn̄ vtēs sensibilib⁹. q̄dā ppa. bn̄ vtēs itelligibilib⁹. Tertia mystica q ducit ad supmētales excessus. Hec tertia h̄ nosa tur diuinissima. qz pfectissima. qz expimē taliter habita. Quid enī pfecti⁹ scie. q̄ qō i expientis cognoscit. Supra vo deductū ē q theologia mystica est expimental dei p cepto. z intuitiua suo mō ¶ Sapia est per ignorantiā cognita. Si ad idē z scōm idez oino fiat locutio/cōstat q hoc constare nō pōt. sicut nec cōtradictio pōt. Referunt er go ad diuersa hec duo p ignorantiā et cog nita. Collitē vnitio intellectualis. discretiua cuiuscunqz rei create vel creabilis. z hoc nō in habitu sed in actu. saltem intentio. q̄ posset mouere vel trahere intellectū discre tiuum/ad impediendū effectū mentis circa deū ab actu. qui ōr hic cognitō. ¶ Sed qualis cognitio statim apitur fm vnionē sup mentem. Erit sup hac vnitiōe sermo posterior sup illud. Esurientes imple. bo. Nō enī pōt hec materia grādis tota sil evolui. Vocāt vnionē hanc exposito res Bionysij quos legi. vnionē extaticam vnientē affectū mentis cū deo. Videē alijs q hec vnitio nō sit forma liē amor vel dilec tio. sed radicaliē fundat in gra gratū faciē te dū est in actu sicut principali et supmo. q ē vnire cū deo. Juxta illud aplī. Qui ad heret deo vn⁹ spūs est. ¶ Hec vnitio per gram psupponit tres vtutes theologicas. dona sil z beitudines z ceteros hitus. p ser tim infusos. q̄rū gra gratificans est radix. forma et finis. qō ōr ppter gras solū gratis da tas. que nō reddūt ex se gratos deo. vt sunt gre oēs si stricte loqmur. ppter charitatē. Cu ius rō est q sola charitate excepta q̄ nō cō patiē qō cūqz mortale ꝛlegē dei. ceteri habi tus stare pñt cū pcto mortali z gre priuatō ne sz ecōtra gra stat sine illis. ¶ Rursus hec vnitio ōr sup mētē. quēadmodū tractatu scō o sup illud. Exultauit spūs meus deu ctū est. mariā fuisse supra spm̄. imo et sine spiritu qñqz dū cecinit hoc canticū. Magnificat aīa mea dñm. Propterea ōr hec sapiētia amens. nō q̄ mens pdita sit vel de structa. sed qz p tunc. de se nil cogitat. itel ligendo seipam actualiter vel amando. Et hoc explicatur cum subdit in diffinitione. q̄ndo mens ab omnibus alijs recedēs po-

stea etiã seipam dimittens. Hoc quõ fieri possit? pluries ostensum est. etiã naturalibus industrijs. maxie ꝓsupposita fide summi dei. Ez qõ sequit ꝓfus ꝑtuitz. ad qõ nec nã sufficit. nec attigit industria. ꝓpterea iure ꝺr hec sapia singulari ꝓuilegio data a spũsctõ. cbus vnic? quõ vult spirare ? nõ nisi fidelibus xpianis. ꝙtũcũqz alij fuerint ꝓ intelligentiã elevati ? illuminati Hec sapia nõ dat ꝓ leticiã internã affectus circa deũ. sine sapia incarnata ? impanata sic loquẽdo. Sed qr xps oftiũ est. ad hãc sapientiã duxit et scalã. Idcirco sequit vnita est. s. mens supior et principalior portõ spiritualis supplẽdentibus radijs inscrutabili ? ꝓfundo lumine sapie illuminata. Cõfectum elicit ꝙ hmõi sapia nõ sit pura caligo. nec pure tenebre. nec pura ignorantia. Alioquin mens ipa qualit esset/inscrutabili ? ꝓfundo lumine illuminata. Colligit scõo ꝙ hec illuminatio neqt bri. ꝓ hũ manũ scrutiniũ qr ꝺr inscrutabili lumine ? ꝓfundo. qm̃ ad illud neqt ꝙ se rõ vlt aĩa deducere. sicut nec altitudinẽ diuine sapie penetrare. Sunt em̃ apud deũ idẽ/altitudo seu sublimitas ? ꝓfundũ. sicut ipẽ ẽ in itimum ? finis. Solus igit spũsctũs. causat hanc illuminationẽ sapie cuius spiritus ẽ acutus. ? omnibus mobilib⁹ mobilior. attingens vbiqz ꝑpter suã mundiciã. Spũs aũt sctũs que mittit pater in noie filij/non est acceptor sublimiũ ꝙsonarũ in docendo veritatem/parvulis et simplicibus derelictis. qui credunt in filiũ. Qui etiam/si que dicã possit acceptio cadit illa sup parvulos et humiles in oculis suis Ita pater inqt filius. et sic placitũ est apud te. Cõplacitum dicit. non cuiuscũqz meritũ. Cõfundit hec snia generalr oẽs scrutatores maiestat⁹ humana ẽqus idustria. nisi hac vna sola humiliari sub potẽti manu dei. vt nos exaltet factos hũiles. Porro recũbẽ in novissimo loco cũ novissimo viro xpo/i cruce posito vt dicat ipe ꝙ nos inuitauit Amice ascẽde supius. veni vsqz ad tronũ ꝑtis. ? in eius sinu quiesce. vt tibi sit gloria in idipsum.

Dromptũ erit. deinceps ꝙ cordare rerentis prius dictis. quid sit diuina caligo. qd diuine tenebre. Siquidẽ est vna caligo respectu creaturax. sit et tenebre/qm̃ cessat actualis illuminatio. seu visio intellectualis vel sensualis/cuiuscũqz creature. immo ? ipius met mẽtis. cessat cõsideratio ꝓ se. Est altera caligo seu tenebra. q ꝺr diuina qr nullo mõ compbendi potest a mente. illud qõ ꝓ illuminantem radiũ. vel radios ostendit̃. et hoc minus ꝙ abyssus corpalis immensa. ꝓ oculũ. quocunqz solis lumine supfusum penetrare fas tamẽ ad illud immensum diminum quantũcunqz sit abscõ dictum ? in caligine positũ. visui spirituali fas in ꝙ affectui. quod aspiret. qõ desideret. qõ ad illud ꝙlecũqz sit/vnitiuis ꝓtensionib⁹ se extẽdat. Sicdẽ ? invisa nec plene cognita diligim⁹ desideram⁹ suspiram⁹ et speramus. Habemus igit̃ duas caligines. Vnã inferiorẽ. que est actualis ignorantia creaturax. Alterã a supiori. que actualis ignorantia dei. quo ad visionẽ obiectalem. hẽmus medĩũ/lucẽ. imo lumia mlta. multos radios. q ĩ̃ sunt vna vtus vnita. vnus radius/sursum educens ad patrem luminũ. vñ oriunt vt a fonte. Sicut insup virtus magnetis attrahit ? reducit ? puerit ad se ferrũ. Et generalius sicut omne obiectũ appetibile/suũ trahit appetitiuz qõ vidit ꝙ dixit. Trahe sua quẽqz voluptas. Quõ loquit sponsa ad sponsũ. Trahe me post te. Sciebat qr nemo venit ad eũ nisi tractus. Sed o felix tractus. Oritur hic nõ parua dubitatio que fundat in notificatõe. qd sit diuina caligo vl tenebre Est em̃ caligo talis. defectus cõphẽsionis diuine maiestatis. Constat aũt ꝙ bri. sibi ab illa cõprehensione deficiũt. et si non ab apprehensione. Voluit hoc nomẽ mor addĩtũ ? si nõ ab apphensione. Apprehendunt itaqz deũ obiectaliter ? nude ? clare ? immediate ꝓpterea dicunt̃ extenso nomine cõphensores. nec relinquũt eis tenebre vel caligines. vel theophanie put ꝺ in via. Sunt idcirco semp in luce ? lumie sua per se ꝙtumcũqz exaltet deus apud mentẽ beatã in cognitiõe. Sec⁹ in via. qr nec mẽs hz oculos dispositos ꝓ lumen glorie/vt videat obiectalit deũ nec deus vult obijcere hic nude semetipm. Et hec rõ potior ẽ prima. qr si vellet ꝺ deus posset. qõ ? fecisse credit moysi ? paulo ? dilectissime felax. Nõ nullis etiaz fortassis ex ꝓuilegio ? ꝑrogatiuis

amotis singulari. ¶ Hinc ¶ Bernar. ꝑ exposito verbo illo ¶ Abscondit lumen in manib⁹ scribit ad ¶ Carthusien. de monte dei/dicēs. ¶ Nonnū q̄ quasi ꝓ transiens gratia/ꝑstringit sensum amantis. ⁊ eripit eū sibi. ⁊ rapit in deū ꝑ modulo suo ad momētū id ipm ei ostendēs videndū sicuti est. ¶ Interim etiam ⁊ id ipm efficit id ipm. vt sit suo modo. sicut illud est. hec ille. ¶ Gonant in hāc sniaz plurima verba ¶ Aug. ⁊ ¶ Greg⁹. ¶ Nonnulli vo lati⁹ ⁊ latis⁹ hoc asserūt q̄ satis ē. dicentes aīam in oēm plenitudinē dei transire/ vt optat apl's in illud. s. ideale esse suū conuerti. qō hñt ab eterno. ¶ Posset ⁊ hoc sane intelligi. vnde colligi singularitas/amoris singulox btōx in deo sicut hz ⁊ attigit quelibet linea ꝑpe centrū suū singularit⁊ discrete. qō tñ oibus lineis cōe est et sibi.

¶ Desipiūt autē. qt nō ꝓcedūt aīam in eē ꝓprio sui generis remanere. ¶ Deg⁊ de relique ꝙ ꝓdictione implicare videt⁊. ¶ Silentiū occulte docens. ¶ Est par illa mētis q̄ exuperat oēm sensum ⁊ q̄es ab oī operatione intellectuali et sensuali mō dicto. ¶ Est quasi sibulus aure tenuis post spīm cōpūctōis subuertentē mōtes. ⁊ cōterentē petras peccatox post cōmētationē se manifestantē in confessiōe. post ignē zeli satisfactiōis. ¶ Hic sibulus est vocatio marie i silētio ꝑ martham. ¶ Hec est vox. aure lenis. cuius venas susurrij furtiue capit auris cōtemplantis. ¶ Hec mors obtabil⁹ sine qua nō videt⁊ de⁹. qt nō videbit me hō ⁊ viuet. aut dñs moysi. hic est vētus roris flans in medio fornacis babylonice. q̄ est cor nostrū sue nature destitute derelictū. ¶ Hā cor impij quasi cliban⁹ ignis succensus. ¶ Quāto putas op⁹ est silentio. quāta pace. quāta serenitate. vt audiat vox ꝙ sponsi. in abscondito cubiculi cū sponsa intrōsum valde. cū summo silentio. solus cū sola delectaē nec admittit alienos. ¶ Bil⁹ ⁊ spōsa secretū captat nūc in foraminib⁹ petre. in caucrna macerie. nūc in monte mirrhe. aut colle thuris. nūc sup montes aromatū. vñ cū q̄sisset dilectus. q̄ habitas i hortis amici ausculta. Fac me audire vocē tuā. verecūda ō pūtia amicox. interlinearis. Fuge delicte mi nō q̄ eo vellet carere. ſz hīe solitariuz. ¶ Et vbi? Certe sup mōtes aromatū q̄ sūt mōtes eterni a qbus deo⁹ mirabil⁹ illumīat. ¶ Pascit ūn ill⁹ ⁊ quiescit. vñ turbati sūt oēs iūpiētes corde. ¶ Claret subinde q̄d sit obscurissimū illud. qō ē supmanifestissimū. hoc ē ipe ds. ¶ Cōstat āt illud phice traditōi. q̄ manifestissima nature/sicut deo⁹ ⁊ intelligētie/ sūt occultissima nobis. ¶ Ventas est/ q̄ phia nō ꝓsideranit aut ꝓcessit reuelatōes desup a pre luminū quales ponit ⁊ l qb⁹ quasi sol' innitit spūs xpianus. ¶ Voluit ds efferre nos/ad supernaturalē ⁊ eternā vitā. ¶ Pedit ꝓpterea legē ⁊ sacra sua sup naturā. ¶ Ita vt vita xpiani magis pēdeat a miracul⁊ q̄ natura. ¶ Dilitat hoc ꝑ curiositatē. oīum naturalia scrutantiū. vel ex eis in viuēdo pendētiū. sicut astrologox nōnulli sunt ⁊ medicox ⁊ aliorū/ꝑ prudētiā suā. regere rē publicaz existimantiū. quales oēs deducit l stultū finem crebro de⁹. vt sciāt/ qt dñs ipe ē de⁹ q̄ regna mutat ⁊ tempora. ¶ Perspicuū deniq; fit. q̄ alta sis mēte cōtēplata. virgo beata. tu super omnes illuminatrix. ⁊ illuminata. cū decursu mūdi labentis pegrinationis hominum. sub stabili dei prudentia ꝓspiciens/ceciniſti. ¶ Disp̄sit superbos mēte cordis sui. cōfirmās p id qō sequit. ¶ Deposuit potentes de sede ⁊ exaltauit humiles.

¶ Sequitur tractat⁹ octauus p didragma seu dialogū. ptiones hñs quattuor. ¶ Prima de depositiōe ꝑ impulsus demoniox. ꝑ notulas. xliiij.

¶ Prima notula

¶ Deposuit poten. de sede. ¶ Discipulus. ¶ Gloriat⁊ psalmista. Ecce nostra/ cui⁹ dñs humilitatē respexit. gloriat⁊ i humiliū collaudatiōe simil⁊ ⁊ exaltatiōe ¶ Et abundantia eīn cordis humiliati loquit⁊. legerat q̄ magna potentia dei solius et ab humilibus honorat⁊. ¶ Propterea magnificat dñz/ cū exultatiōe spūs. qt sibi humili fec magna q̄ potens est. qt misc̄dia ei⁹ a ꝓgenie in ꝓgenies timētib⁹ eū. ⁊ q̄ sūt timentes deū si nō humiles? ¶ Quo ꝙ. si ab humilibus honorat⁊. et timet⁊ deus. consequens est vt despiciat⁊ a superbis. ¶ Quid ꝓterea superest? nisi vt despicientes superbi. dispgantur ⁊ a sede deponant⁊. qui sibi ipis nō

dño potentes eē volūt. Sed hz questiōem
Qui sunt hi potentes. ¶ Magr. Volo
pri⁹ agnoscas q̄nta subtilitate. notaē i hac
psalterij cozdula duplex ipulsus. Unus in
deorsum. Deposuit. i. deorsuz posuit. z de
pulit. Alē sursum euehit z trahit z ipellit
z exaltauit hūiles. ¶ Cōsonātia multiplex su
per hoc ipulsu duplici suppetit. Uno deor
sum z malo. surſū altero z bono. Audi ō
malo. Impulsus euers⁹ sū vt caderē. z ite
rū. Expulsi sē nec potuer̄t stare. De helya
ō dicebāt filij xpi hay. Ne forte tulerit eū
spūs dñi. z piecerit eū i vnū mōtiū vel in
vnā valliū. ⁊ō xpo scribit marc⁹ q̄ expulit
eū spūs i desertū. Un⁹ tū ipulſ⁹ viguit an
te pcm̄. q̄ spūs intellectual' ferrē in deum
nō violenē. sed vltroneo volūtatis amore
Sic trahi petebat q̄ dicebat. Trahe me p⁹
te. Et xps. Nemo pōt ad me venire nisi pr̄
q̄ me misit traxerit eum. ¶ Peccauit lucifer
ortus est alter impulsus vsq̄z ad abyssum.
Un̄ dict⁹ est dyabolus. q̄si deorsuz fluēs.
Seducti sunt z seductoz ē imitati sūt. p̄mi
parentes in peccādo. fact⁹ est par ipulsus i
cadēdo. nec poterāt stare xpa virtute. Sz
dñs feat potētiā suā in brachio suo. Ipse
misert⁹ est z fecit humiles vt exaltarent fi
erentq̄z sublimes. ¶ Discipl⁹. Ue ve
pctōub⁹ ab impulsu male q̄sito q̄ sunt h̄ 3
potētes. q̄s maria p̄intellexit. Un demōes
isti. ¶ Magr. Loquit̄ ad Job dñs ō di
abolo sub metaphoza behemoth. q̄ n̄ ēpo
restas sup terrā q̄ ei possit cōpari. q̄ nedum
superbus sz rex est sup oēs filios superbie. Qui
testāte ap'lo extollit sup oē qō ōr de⁹. ō quo
xpha superbie sue vocē exp̄mens. Cōscēdaz
sup astra celi. exaltabo soliū meū. sedebo i
mōte testi. Sequit̄. Et ero simil' altissimo
¶ Fuer̄t qui opinarent̄ lucifer inuidisse
altissimo filio. z equalitatē ei⁹ affectasse. Et
q̄ xpter filiū tempestas aduenerat mortz
ex inuidia dyaboli/in orbē terraz/dixit in
secreto trinitatis p̄silio. Si xpē me orta ē
mitte me i mare. fiā hō passibil'. oīb⁹ fluc
tibus tēptationū exposit⁹. z cessabit tēpe
stas ¶ Uidet̄ huic positiōi. textus alludē
cantici. Cū em̄ dixisset maria ō deo. fec̄ mi
hi magna q̄ po.ē. q̄ vicz hūilitatez ancille
sue respexerat. rursum subiunxit de dispersione locutura. Fecit potentiā. nec h̄ fecit
sed addidit in brachio suo. Non in⁹ autē
q̄ ab Esaia. filiⁿ incarnat⁹ z passus appel
latus est brachiū dñi. q̄s in q̄t credidit au
ditui nostro. aūt brachiū dñi cui revelatū
est. De quo sequit̄. Uere languores nr̄os
ipe tulit. ¶ Discipul⁹. Cōcordare vid̄r
hec posito cū traditiōe doctoz p oīa. Po
nūt em̄ q̄ summā humiliatione filij dī. su
perbia diaboli deiecta est q̄ quasi fortis ar
matus custodiebat atr. ū suū. ¶ Sz hz op
positionē q̄ lucifer nūq̄ vidit inuitte tri
nitatē. nec p revelatione/videt̄ ei⁹ cognitō
nē habuisse. sicut nec fidē. z min⁹ vitā eter
nā q̄ē dicente xpo vt cognoscāt deū verū z
quē misit ipm xpm. Sed nec casū p̄sciit
suū. Uoluiſz em̄ penal' sine culpa. ¶ No
lo tm̄ z tenuonib⁹ deseruire. abundet quili
bet in sensu suo. Satis est ad rēnam q̄ di
abolus voluit esse sīs altissimo. q̄ sibi suā
bitudinē a ꝓpriis viribⁿ expetebat. nulli
querēs aut ferēs esse subiectus. Dicenemit
illud xpi. Uidebā sathanā tā q̄ fulgur. de
celo cadētē. Dic finis ad alta leuatis ērue
re/dū humiles exaltant̄. Sunt questiōes
alie plurimoz. vt cur de⁹ creauit. quē casu
rū noverat⁹. Cur nō apposuit vt redimēt
eū sicut hoiem p⁹ lapsū erexit. z talia q̄ ab
unde tractata sunt p doctores. Hec tm̄ oī
bus curiosis et potentib⁹ apud semetipos
nulla poterūt satis esse vt inuestigare suffi
ciant sensum dñi. Nisi p fidei humilitatē
se captiuēt. obtundeē z reuerberabit̄ potis
ex lumine rōnū suus visus. Credāt de do
mino optimo z sapientissimo q̄ bñ oīa fec̄
Alioq̄n de opibus nullā poterint inuenire rōnē. ¶ Magister. Sobrie ꝓsul. Ca
lubrius est nobis intēdē. ne deponat nos
dñs ō sede. sed exaltet humiles ꝑ potēs
insidias z impulsus. aduersus quē est no
bis colluctatio. q̄ assidue circūit querens
quē deuoret. Sit deinceps igit̄ sī placz. col
locutio nostra. ꝑ tēptatōes inimici. cui no
mina mille. mille nocendi artes. ¶ Discipulus. Laudo ꝓpositū. ¶ Magister. Plus
laudabis. si recogitaueris precipuā hāc eē
sibi artē. celare suas artes. ¶ Discipulus.
Quo pacto. ¶ Magister. Tollē sa
gitt̄ añ oīa/nīos oculos ne credam⁹ vllos
esse demones/aut vllos a demonib⁹ tēpta
tionū impulsus violētos immitti. Dat q̄

ꝓnicioſior ẽ occulꝰ noſter inimicꝰ. Nihil
in ſup piculo primiꝰ. q̄ ſuũ neſcire nec cre
dere piculũ Aut ſi forte habituaꝝ creditũ
eſt actua liter id nec attẽdiẽ nec timeẽ. ma
le dormiẽ in latrones. Decatis ocul' q̄d ni
ſi peccat i foueã lapſus? Et ꝫ. ꝓfrꝫ iaci
tur rece añ oculos pẽnatoꝝ. ¶ Biſcipulus
Immo iaciẽ aliq̄n vt terreanẽ ſonoꝝ im
pulſibus ꝫ territi capianẽ. Hec alta demo
nũ fraus ẽ. ſi viderit ſe videri p ocl'os fidi
aggrauãt piculũ. ſpẽ euaſiõis intercludũt
Fallor ſi nõ conabaẽ ſathan ſic illudẽ. ſic
tenere Anthoniũ cũ ei totũ mũdũ laqueis
plenũ oñdit. Qui territ? ꝫ ſuſpiras aut ad
oñm. q̄s hos euadet? Scis quale rñſuꝫ ac
cepit. ¶ Magiſter. Humilitas. ¶ Biſ
cipulus. Oſonat pſal. Cuſtodiẽs puꝝ
los dñs humiliat? ſũ ꝫ liberauit me. Eua
dũt piſciculi? p rimulas retis. dũ magni re
tinenẽ inclusi. Sꝫ in q̄ potiſſime conſiſtit
humilitas? Vidimus eñ plurimos p ni
miã pditos hũiliationẽ. q̄les puſillanies
q̄les deſpantes. q̄les tedio vite ſe necãtes.
¶ Magiſ. Certũ tene ꝫ nll'aten? dubites
nullũ pire? dyabolo impellẽte niſi ꝑus po
ſuerit i eo pedẽ ſupbie. Vidit hoc qui ora
bat/nõ veniat mihi pes ſupbie ꝫ man? pctõ
ris nõ moueat me Ibi ceciderũt oẽs q̄ opã
tur iniq̄tatẽ. Sunt q̄ duoꝝ ꝑncipũ vexilla
duo diſtinctia. humilitas ꝫ ſupbia. Hũi
litas dei ꝫ ſupbia diaboli. Dũt ipulſ? duo.
deo ſũ ꝫ ſurſuꝫ. Quid humili? cruce xp̄i?
Quid arrogãꝰ? ſupbia diaboli? q̄ extolli
tur ſup oẽ q̄d dr? s. vt ds ꝫ plus q̄ dc? ſa
tagit adorari. Hinc oĩa repit machinamẽ
ta p ydolatras. p magos. ſortilegos. ꝫ ma
leficos. ¶ Biſcipl's. Fuerit hec arrogan
tia p diabolũ ſp intẽta. multos tñ decipit ñ
ſupbos. q̄les aliq̄s notauim?. ¶ Magiſt.
Inueniaẽ i oib? pditis ſupbiã dñatã.
Nõne initiũ ſupbie eſt apoſtatare a deo
Apoſtatat oĩs q̄ nõ credit. q̄ deſpat. q̄ ſuũ
p oib? iudiciũ añponit. q̄ ꝓpriã nõ dñi vo
luntatẽ implere ſatagit. q̄ iuſticie dei non
vultẽ ſubiect?. Sꝫ ꝓpriã ſtatuere. Sic cayn
deſpans maior eſt iniq̄t iniq̄tas mea q̄ vt
veniã merear. Certe maior eſt o cayn. iniq̄
quitas tua q̄ meritũ tuũ ex te. ſꝫ nõ maior
q̄ dei miſcdia. ſi eidẽ ſubieceris te Judas
ꝑus i tenebris ſathane inimis audax. poſt
modũꝫ tenebris a corde remotis p aſtutiã
am diaboli. fact? eſt puſillanimis ſup mo
dũ. ad nudũ ſpectũ. horrẽdiſſimi ſceler?
ſui. Decidit inde a ſe p deſpationẽ ꝫ ſub ſe
p dãnationẽ. Sꝫ nõ adiecit vt ad venie peti
tionẽ aſſurgeret de pctõ q̄d ore ꝓfitebatur
q̄d deteſtabaẽ ope. pecunia reſtituta ¶ Bi
ſcipulus. Horreo totus dũ vſutias dia
boli recogito. dũ terribil' deus aſpiciẽ i cõ
ſilijs ſup filios hoĩm. dũ iudicia ſua ab yſſ?
multa. dũ oĩa reſpicio fieri peccatoribꝰ ad
muſcipulã. laqueũ ꝫ ruinã. Cadit iuſtus
ꝫ reſurgit. cadit alter nec dñs ſupponit ma
nũ ſuã. ¶ Magiſter. Sed nõ min? mi
rabilis eſt miſcõia dei ſup humiles. Illu
dit draconi iſti behemoth/ſicut aui. Puer
aũt emanuel/tenet ipm laqueis. Vinicẽ ali
q̄n ꝓcedere ad impulſione electoꝝ. gaudꝫ
erumpe. Horro dũ excedit. ꝓtinus reuoca
tur. Facit ita deus cũ tẽptatiõe ꝓuentum
nec ſinit temptari ſupra id q̄d poſſumus.
Poſſumus itelligere. nõ in nr̃a ſed ſui fidu
cia. ¶ Biſcipulus. Putas ne ſathã iſte
poſuerit inimicitiaꝝ ſua ꝫ laqueos ꝑ mu
lierẽ noſtrã. virginẽ puriſſimã. que a ſerꝑ
mulier nõ a corruptiõe dr. ſilꝛa fecunditã
te ꝫ venuſtate. ¶ Magiſter. Puto. nam
q̄z cantantẽ vt audiuit. Magnificat aniã
mea dñm. miratus cauſaꝫ gaudij pariẽ ꝫ
exultationis/credidit arrogantẽ? cũ ſubi?
tulit. Ecce eñ ex hoc bea. me di. om. gene.
Iunxit applauſuꝫ ſuũ demon. impulit ab
ex̄ q̄ſi blãdiẽs. vt eleuatã mariã vehemẽti?
allidẽt. Sꝫ illuſus ẽ ꝫ eliſus ab hũilitate
marie. validiuſq̄z repulſ?. Sꝫ repulſ? ad al
terã ſe ꝑuerit aſtutiã. ſubinferẽs O q̄ta fa
cta es btã p oẽs gñationes. q̄ tal' exiſt? ꝫ tãta
Tu ſupbiã/humilitate vicifti. rara/ꝑſus
honorata. Euge euge. qr digne btã. qr di
gne laudanda p oẽs generatiões es inuen
ta. Cuius inſidias ſub dolas. intelligens
maria. blandientem mox repulit vt aduer
ſantem. Conuertanẽ inquit retroſuſ? erꝛ
beſcant qui dicunt mihi euge euge. ¶ Bi
ſcipulus. Equiſſime deus. q̄d hic no
bis erit tutũ. Dicit in pſa. cũ nec ipa vel
virtutuꝫ tuta ſit victoria. Q monſtrũ hor
rendũ ingens ſupbia. q̄ nũc a ſuo ꝓtrario
nũc a vento ſolo/nũc a ꝓpria morte/nepha
riã trahit originez. Sed o q̄le ꝑſtabitur ex

fugiū si taz ā dextris ipugnat q̄ a sinistris ℞i vinit. si mouē. sp̄ fenit. sp̄ impellit. semper euertit. vt cadam⁹ ¶ Magister. ¶ Accipe cōsiliū. Impulsus/cade z vide ne steteris in te. Jacta te cū nouissimo viroz in nouissimo loco Securus eris. qz suscipiet te. Hoc erit altissimū refugiū tuū. Nō accedet ad̄ te malū. si habitauer[in adiutorio altissimi. nō in te. nō i meritis tuis. nō i industrijs. nō i timore maloz tuoz dices domino Susceptor me⁹ es tu. exultab̄ te liberatūa laqo venātiū ¶ Cetez pullicul⁹ esto sub alis sue miseratōis. nō timeb̄ ab h° rapace miluo. Te pupillū z viduā aiam tuam. te mansuetū ꝓfitere. Crede psalmis suscipiet te. Statuet te in sublimi ꝓtectiōis sue throno. faciēs etiā h̄ z nūc ꝓsedere te i celestibus. qz ꝓuersatio in celis ē. dñi spas in eo impulsus ipulsu vincēt. Cantabis et dices. Deposuit potētes de sede Jn me ponere. z sup me z affectiōes meas. exaltauit humiles. qz gloriā p̄cedit humilitas ¶ Discipulus. ¶ Speciosa sunt que loquens et deuota. sed qua poterit rōne hō iustus sibi bñ ꝓscius ꝺ̄ virtutibus iudicare se virtutes nō hr̄e. ¶ Magister. ¶ Virtutes vere nō sūt nisi q̄s gr̄e gratificantis radix ꝓfert. vinificat. fouet z roborat. qz nō hz aliq̄d viriditatis/ramus boni op⁹ nisi maneat i radice charitatis. Nescit aūt hō an amore dign⁹ sit gratificante. gr̄e nescit se veras virtutes hr̄e. ¶ Discipul⁹. ¶ Scit nihilomin⁹ gratias se plurimas a dño recepisse i bonis vl̄ fortune vel nature vel anīe. Quid sup̄ istis dicet deo⁹ ¶ Magister. ¶ Utiq; cōfitebit dño. gr̄as aget bñfactori suo. ¶ Discipulus. ¶ Lego pharizeū in euāgelio gr̄as agētē. qz nō erat iniust⁹ adulē raptor ¶ Jejunabat bis i sabbato. decimas dabat Recessit tū iustificat⁹ i domū suā. potestq; i regione sua. deiect⁹ est dū publican⁹ humilis exaltatus. ¶ Magr̄. ¶ Intēde diligēter. z inuenies laqos inimici supseminatos in vijs pharizei Ambulabat iter rectum gr̄a rūactiōis Quid eī gratitudine rectius eē pōt⁹ q̄d puersus in gratitudine⁹ posuit turta hoc iter q̄ pharizeus ambulabat. laq̄ um arrogantie. quo cōprehensus corruit in foueā cōceptus ceteroz. Jn cōceptū notatum astantis z penitentis publicani. Hec tia hec est demonū. oīa statim parē depraua re. Sufficit ei⁹ vel vnus actus ad̄ puniendum. Scīt bonū ꝓstitui ex circūstātijs omnib⁹ bonis. malū vo sibi sufficit ad reatus si vel i vno peccauerit. ¶ Discipl⁹. ¶ Pharizeus iste bñ dotatus i gratijs dei/ꝓsperare q̄d habuit⁹ ¶ Magr̄. ¶ Primo illud. Quid hēs q̄d nō accepisti⁹ z hoc vide fecisse gr̄as agēs deo. Secūdo dicez. Si accepisti q̄d glorians q̄si nō acceperis⁹ Et si purabat obseruare mentiebat iniqtas sibi. Quare⁹ Quia ꝓmos ꝓtēnebat nō habentes. Judicabat alienū seruū publicanum⁹ q̄ dño suo iā iustificatus astabat. Dicit dñs aplis formā. q̄d agerēt in articulo tali Nō inq̄t vos me elegistis ne gloriemini quasi ex vobis. sed ego elegi vos. ne sitis ingrati quasi non acceperitis. z posui vos vt eatis et fructū afferatis. ne torpeatis ociosi. fructus gratiā dei inuacuū recipientes. z fructus vester maneat. quatinus p̄seuerantia coronetur. ¶ Discipulus ¶ Facile talia dicimus facile nos in verbis deiicimus. Sz o ꝓfundū cor hominis et inscrutabile. Quis cognoscet illos occultissimos in cordis fundibus sathane laqueos. z vehementes ipulsus. qs euadet⁹ ¶ Magister ¶ Paulo ante dicebas ex oratorio Antboni⁹ humilitas nō debas ex oratorio Antboni⁹ humilitas ¶ Discipulus. ¶ Quid q̄ humiles/etiā z in arrogantia mersi/volumus iudicari⁹ ¶ Magister. ¶ Hec est palma superbie videri vult humil⁹/ne vilescat. Cōfitet̄ se aliqn̄ peccasse. immo plus peccasse q̄ fecerit aut sibi ꝓscius sit. Quare hoc⁹ Quia queritur in pectō laudē iusticie. dñi audita sapiēte. Justus in principio accusator est sui. ¶ Discipulus. ¶ Vach qualis hec pniciales q̄stulta gloriatio. Filij boīm vsq̄q̄ graui corde. vt q̄d diligitis mēdaciū⁹ Quale dabit⁹ inē ista ꝓsiliū⁹ ¶ Magr̄ ¶ Cōsulit beda/ꝑnū ad pharizei verba modū. Deus ignosce mihi peccatori. q̄ nō sum sicut ceteri hoīm. Innocentes. castitate pollentes oīoni instantes. sobrie iuste et pie viuētes in hoc seculo fructus dignos pnie facietes sicut etiā h̄ publican⁹ sicut hec meretrix. ꝺ qualibus iurat veritas. q̄ p̄cedēt in regno dei pharizeos. Non ieuno. non decimas do. Si aliquid boni facio. illud qua districtione iudicēt ignoro. aut q̄ fine terminēt

¶ Discipulus. Totus intremiscit in me spūs meus, dū hec volumū maxime recognosco q̄ nescit dō finē suū. Quis vel etiam laudabili vite hoīm (dicit Aug⁹. p matre fleno) si remota mia iudicet. Dō ante ex meritis dat gr̄a alioquin iā nō esset gr̄atia nec gr̄a. Profecto si aliqua oz hūilitatē pa rere p̄ sideratio. hec vltima oz. qz q̄ distric tione iudicet vita nr̄a. et quo fine terminet ignoram⁹. ¶ Magister. Recte sentis Hz tū ō insidiari/ō ipelle nō desinit inimicus. Testes accipe multas hēses et bis/ dine gr̄e laudibus ornatas z velut aduersas. Dixerūt aliqui si totū dine gr̄e tribuimus. nostra qd agūt opa? Dō male fecerim⁹. so li ḡs suscepit gratia saluabunt Vox alioz est. bonū nō est nisi bona tribuere. Dō fecit deus hoīes p̄cipue fideles suos vt damnent delectet. Tollit sathan pinde semen bonū a terra cordis nr̄i perturbati. aut suffocat in ortu. vel dū fructus hūd⁹ esset exterminat. ¶ Discipulus. Hereticos innumerabiles nō inficior a sathana circūuētos. Poro mone habeto de xp̄ianis fidelibus.

¶ Magister. O si cordis secreta. linceis (vt dicunt) oculis penetrare fas haberes/ q̄t peiores deū introisus hereticos subvela mina xp̄ianitatis inuenires. ¶ Attū nolo te curiosū scrutatorē esse vite aliene. sp me mineris. p̄coniū charitatis. qz non cogitat malū. Vox est xp̄i. vt q̄d cogitatis/mala in cordibus vestris? ¶ Discipul⁹. Quo pacto possum ista nō cogitare. q̄ experientia palam facit. ¶ Magister. Fuge quātū potes experientia. tecuz habita. te cogita. te circumspice. clausos in alienis scelenbus. aptis/ vt alienis sordibus. cor tuū inquines. aut imples suspitionibus malinol' z impijs.

¶ Discipulus. Dō suz. fr̄es z primos qua rone possū nō curare/ q̄ pacto nō lugeri? ¶ Magister. Crede iā hic latet laqueus sathane multiplex. vir extricabil'. tanq̄ de ali laborint⁹. quasi negociū pambulās in tenebris. z vñ veniat aut q̄ tendat vix deprehensibile. Ponat interim silentiū ō bñficiatis. z officiatis in republica. de p̄sidib⁹ aliorū. quoz cura/ vel ingesta/ vel arrepta. vt

suscepta est. Loquamur de hoīe sic libero q̄ soli deo z sibi vinē querit. q̄ nō hz hoīes impositos sup caput suū. quē punitō peccatoz nō viget vt intendat eis. Cui cōuenit illud attendere. q̄d ad te ō his qui foris sunt iudicare. Portabit on⁹ suū vnusq̄sq; vaca tibi. tuecq̄ saluti Ecce tales mktos cōtinet ecclia p̄cipue in religionibus. q̄ deposuisse se credūt curā oīm. Ita vt nec sui ipsoz reminuerint. Attendat oro q̄libet talium fili accedens ad seruitutē dei. sta in timore et p̄para cor tuū ad tēptationez. Tēpus quippe nō deerit. nā impulsus etiā in ista rē freq̄nē. quā potissimū vitare debues ¶ Discipl⁹. Que est res ista? ¶ Magister. Animix quā dixim⁹ de alioz iudicio. Cogitat malū. gaudet sup iniqtate. et si nō faciēda. cū audienda. Videt curiositatis aspectu/ p̄ dictiones/ nedū ciuitatis. sz regnoz. Indetūc de bellis. ō titul' regnantiū primos oīm rex motus accipiūt. Carisūmā z in familiaritatē recipiūt sibi famam monstrū horrendū ingens. qō sua p̄ mēdacia crescit. qō magnas territ at vrbes. semp z auditis/ aliq̄d noui adijcit autor. ¶ Benigne sic cupiūt oīa cogitare. quasi de oibus fuerint rōnē reddituri. Jubent a petro solicitudinē oēm z curā suam/ in deū p̄jcere Jpi vo curā omniū susc̄ipiunt ¶ Discipulus. Nunq̄d nō audire talia pnt/ qua si nō audientes? Audiūt vt sibi consulant. vt vilescat mundus cū p̄turbationib⁹ suis vt patriā celestē desiderēt. vt p̄ afflictis devotius intercedāt apud deū. ¶ Magister Inducis pizomata putrientis ficulnee quibus nuditatis sue pudenda tegere putant quasi nō meli⁹ in pace colaē z orare deus in animi collectione. nō in dispsione. q̄ necessario rumores z fabulationes nō vt lex tua dñe/ cantant nutriūt et augent. Hinc incerte fluctuatōes ipulsiue cordis. Hinc mō gaudia vana. timores soliciti falsi spes odia. luctus. ptialitates. ¶ Exterminū p⁹ stremo toti⁹ vnitatis ad deū. quā p̄ pte optima sibi elegisse blandiunt Jtaq̄ duas ciuitates cōstituūt duo amores. Unitatem dei. amor. vniens. ciuitatē babylonis amor dispgens. Sentiet hec q̄sq̄s attendere p̄ fū divus cognouerit. q̄ puersio ad creaturas/ dispergit de se cor in vana. Colligit aūt z

vnit sola in deū p̄uersio. Relinquit illa p̄ se tristiciā. ista p̄solationē. Beniq; satis erit impulsor. etiā si cetera scelerū dāna nō afferent. cpis p̄sumptio. Hec victoria. hic triumph⁹ su⁹ ingens. ¶ Discipul⁹. Quid q; in talib⁹ z̄ tedū animi. p̄solatiōes grūt. ¶ Magister. Querūt. sed inueniūt p refectiōe defectionē. Itaq; dulcedo fallax z scalpens auriū p̄rigine abit celeriē. fix⁹ aculeus. pungit acri⁹. miscent se vltro rixis alienis. Pares sunt tenētibus canē vel lupū auri⁹. quoz morsus vixd nūq; effugiunt. Nihil ad sanatōnē animi fluctuanti plus aduersuz q̄ se in talibus oblectare. q nūq; animi suauitate sicut nec sctitate gaudebūt. Et qd opaē hec oīa nisi supbia mētis. q̄ spreto vo bono q̄rit in infinitis delectari: vult quietē p inquietudinē possidē. ¶ Nō si senserit potēs calūniator xpianorū: q̄ le loq̄mur/rumores fugē: curare sei p̄ solicite: purgas reqescet: In pulue suffla bit alior⁹ sz tñ ad deor⁹. Conabiē vt fiat solitarius. agrestis inciuil. austerus suis. sibi tristis. oibus odios⁹. aut inutil. loquēda tacebit indiscret⁹/tacēda loq̄ē. auar⁹ vtilis p̄mus ad p̄fessiōes audiēdas idone⁹ ad cō motiones secretas aut publicas. fugiet oīa velut a facie colubri. secū rabiosa sileticia rodit. Tñ sub regula posuit qdā. Bū fugiūt stulta vicia. in p̄ria currūt. Nec iā currunt sed impulsi rapiunt. sz rapti p̄cipitantur. ¶ Absorbet eos p̄fundū z vere qō nō hz remediū. si vigeat sup eos pute⁹ os suū descendet i infernū. q; supbia eoz q te oderī/ascendit sp. ¶ Discipul⁹. Cōclusus in vnū cōtraria. ascensū et descēsū. ¶ Magister. Ascēsus supbie. descēsus est sicut gre descēsio: exaltatio sublimissima reputatur. Qō enī a ltū ē apd hoies/abominatio est apud deuz. Dicta sūt multa sup multis ipulsib⁹. q̄ rōne. q̄ ve possent indicio secerni bonus impulsus z malus. Hec breuis ē distinctio. sursum deorsum. depositio ō se de q̄etis. exaltatio ad sedē pacis dicta ē. Altera vnitio et dispersio noiet̄ur. Tertia dilectio z susceptio noiet̄. Quarta recitudo et curuitas addat̄. Quinta societas z inanitas vocari pōt. Et sexta exultatio mentis z desolatio. ¶ Discipul⁹. Quomō p̄t hec fieri cū reprobor⁹ multi gaudeant. iusti lugubrem trahunt vitā? ¶ Magister. Intra in sanctuariū dei. vt intelligas i nouissimis eor. Si videris stultū fixa radice vi de simul z extitū. maledices pulcritudi ei⁹ stati. q; ducūt in bonis dies suos. z in punc to ad inferna descendūt. At vo. q; nō attendūt ista filij hoīm. ipi absq; timore ppe trant mala. q̄us timida sp̄s fit malitia. secura vo mens quasi iuge cōuiuiū. ¶ Nō est aūt vnitas nisi in vno z solido. eternoq; bono. Pelliē z impelliē vnita mēs. sed immota manet dispsa velut arundo ventis agitata. nō subsistit corruit tandē. et fit illi⁹ ruina magna. Impelliē vicissitudine miserabili. Huc p̄tra deū p̄sumptionē. p ipietatē. p desp̄ationē. p infidelitatē. Huc contra se. p dissolutionē corp̄dis. p debilitatem corporis. p enuationē vtutis. p cōsumptōez tpis. Beniq; ō p̄primū. p errorē inductiōez p pudoris extēminationē/p rāconis p̄tēnōz/p fauoris denegatōz. ¶ Discipul⁹. Amissi mos. ipulsū malignoz notas ipet⁹ gnāles. ticulare enarratio vt enumeratio plus docet. ¶ Magister. Infinitū (tradit Arist.) cognitū esse. nec numerari pōt. Circūstantie vo ticulares impulsuum sunt infinite q̄z p̄terea. q; non se sp̄ p̄tinuo manifestant latet exitus. dejiciūt aliq̄n plus q̄ sentiat. ¶ Notauit psalmi. spēs septē impulsuū. Unus est timor nocturnus. z hic obscurus. Alius subitus. sagitta volans in die. Tertius pplexus z inuolutus. negotiuz p ambulans in tenebris. Quartus importunus. Quintus violentus. qui pariter exeūt ab incursu. Sextus est a demonio meridiano qui se in angelum lucis transfigurat. Septimus est a diuinorum curioso scrutinio sup filios hominū qui pereunt omnes a siniistris. cadent a latere tuo mille. q; videbant p̄fectiores. z decē milia a dextris tuis oēs fide signati. Horrendus nimis est hic ipulsus. Ecce dū hic viuimus nauigam⁹/ velut in mari magno fluctuantiū cogitatō nū. Q; q̄ sepe sustat z inhoret spūs. p̄cel lose tentatiōis. p̄mittente deo. ipellēte dyabolo. Inuidet enī depositus ille. sublimādis ad sedē vñ corruit. Ascendūt fluctus interioris nostri maris ad celos/p p̄sumptionem. descendūt vsq; ad desp̄ationis abyssos. Afflat ex aduerso. bonus nr̄ spūs. potest

pcellaz nr̃i cordis in aurã. ꝛ silent fluctus eius. ꝛ deducit nos in portũ nr̃e voluntaꝛ. ℣ Discipulus. ℣ Venit in recordatõnem illud scriptũ tuũ p̃ ser lectiões vbi dictum apli tractas. In ipo viuimus mouemur ꝛ sumus. Distinctiõ quadruplicẽ vitã spũs Porro de motu ꝛ statu nr̃o in deo/ pstolabanꝫ aliq̃ sermonẽ. Nũc aduenit occasio loqui de motibus impulsuũ bonoꝝ ꝛ malorũ. dũ nũc impulsos ꝛ depulsos suscepit cõtremiscens morientiũ terra. velut i quodã stationis serene sinu. ℣ Magister. ℣ Hẽ alogum accipies seorsum de impulsibus. Cras preterea/ dum suppetit hora que nũc tarda est/ plurima rursus me loquẽte. te auscultante/ de bonorũ ꝯra malorum angelorum officio/ quietus accipies ℣ Discipulus. ℣ Delectabit auditio.

Sequitur scda pars tractatus. de custodia angelorũ. et fallatijs demonũ per notulas. I.

Deposuit potentes de sede. ꝛ exaltauit humiles. ℣ Discipul⁹. ℣ In hoc heri steti⁹. in hoc rursus aduenio. p⁹ipletũ canonice istitutõis offĩi. audituꝝ te sicut es pollicit⁹ locuturꝫ. ℣ Magr̃. ℣ Si p potẽtes de sede depositos dignitatis/ itelligim⁹ apostatas angelos. ꝯs est vt exaltati hũiles accipiant̃ angeli boni. i sede felicitatis eternal̃ exaltati. Si malignitas iuẽdu demonũ circuit ꝛ ipellit hoies. ad rninã viatores. si p eos fiũt immissiões male. vulẽ opposita charitas btoꝝ angelorũ fieri qõ dicit i psal. Immittet angelos dñi i circuitu timentiũ eũ. Ad qd ꝛ Vt eripiat eos Hz̃ra ℣ Dieron ymi ℣m hebraeũ. Circumdat angel⁹ dñi in gyro timẽtes euꝫ vt eruat eos. Audis circuitũ malũ. audis et gyruꝫ bonũ. imissionẽ. s. bonã ꝛ malã ℣ Bat oibus ad exercitiũ/ circuitus sathane qrentibus et deuorẽt. Circũdat angelus dñi in gyro timẽtes eũ vt adiuuet ꝛ saluet. Exaltat demon ad ruinã. qz p supbiam. Exaltat angel⁹ bon⁹ ad gloriã ꝛ ad vitã. qa p hũilitatẽ. Est nanq̃ exaltatio q̃ causat humiliatoꝝ sed vtraq̃ mala depmẽs ꝛ dãnãs est optata exaltatio humil. ꝛ hũiliatio exaltans. qz penitẽs ꝛ saluans. Si dñs te hũiliaueris dñs exaltaueris. Si te humiliaueris ad pniam hẽs veniã ꝛ exaltaris ad gloriã. Sunt hostiles nob insidie. p depositos a se de. sunt excubie celestes p nobis plures. ne timeamus. Detenẽ (vt aliq̃ tradũt) angeli suã quã iã hñt btitudinẽ misterio hoib⁹ Cõgaudẽt eis. certũ est dũ saluant̃. Audiũ e angel' dei. testat̃ xp̃us sup vno pctõre pniam agẽte. q̃nto magis sup vno iusto penitẽtiã nõ deserẽte. ℣ Vexillũ sathane cu pdito exercitu. s. defert infidelis temeritas Crux fidel' seu crucis humilitas. Vexillũ est angeli dñi. q̃ circũdat in gyro timentes eum vt eruat eos. Ecce est victoria q̃ vincit mũdũ. teste dilecto dñi fides nr̃a. Petr⁹ q̃z pnceps. vexillũ hoc iubet erigi ꝯ dyabolũ ꝯ q̃ circuit q̃rẽs quẽ deuoret. cui resistite ait. fortes i fide. Silẽs est apl̃i. nõ ignorantis astutias sathane snĩa. sub metaphora scuti In oib⁹ alt sumẽtes scutũ fidei. in q̃ possitis oĩa tela nequissimi ignea extinguẽ Scitũ istud nunq̃d nõ est veritas fidei ꝺ quo psal. Scuto circũdabit te veritas ei⁹ Deq̃ multus effect⁹ victore p diuersum psalmi p totũ. ℣ Interrogauit me pudẽ. ꝺgo grã deus pbatissime ꝛ deuotissime vite. nomine Agnes ꝓuincia quondã Vrbani pape v. Nõ est potissimũ ꝯ dyaboli tẽptatões subticiũ ꝛ ꝺ suspẽderem ego cogitabundus rnsionẽ. Ipa subitu lit mox. Crux suscepti ꝓnus hanc vocẽ. quasi de celo sonuisset. ꝛ ita sonuerat. Ego em̃ etiã atq̃ etiam. multis iã annis mecũ reputans. conferens in sup cũ alijs. nõ inuenio cõpendiosius nõ efficatius antidotũ. Quare ꝛ Nr̃i nullũ humil⁹. nullũ isup arrogantie dyaboli magis aduersum. nullũ qõ ita ipm̃ pstrauerit. O crux signũ triũphale clamat eccl'a stica psa. Et in hymno. O crux aue spes vnica. Et iteꝝ eccl'ia. Ecce crucẽ dñi. fugite ptes aduerse. Et apl's. Mihi absit gl̃iari. nisi i cruce dñi nr̃i ihu xp̃i. Sileo interiꝝ de pbatissimis miraculis. qz nota sũt satis. In ꝛstantino In eraclio. In iustina. In xp̃ofero. In iudeo cruce signato. cũ ceteris multis. Suadet ob hinc hiero. Eustochio ad oẽm gressũ pingẽ crucis signũ Et crisogonus ad anastasiã carcere clausaz. Tu autem ancilla xp̃i trophetũ crucis tota mẽte cõstringe. ℣ Accipiẽ brems grs cru-

cis ad victoriā vicioz nō ad ꝓperationem maloz. qualiter in militarib⁹ insignijs gerunt aliq nō denotiōe humili ſz sacrilega tyrannide dñandi. Impelleris o aīa xp̄iana ſupba ſape vt querere. cruz apponatur ꝓnunc corde voce vl opis signatōe. Quid eñ magis eſt ſupbie inimicum? Inuidia vrit obiepe. virusq ſuū aio ſpergere. crux tyriaca fiet efficaciſſima. ¶ Crux oēm ire vl rācoris amaritudinē dulcorabit. Crux reddet ꝛtra deſidiā ſtrennuū. Contra cupiditatē efficiet pauperem ſpū. Crux gule ſimul ⁊ luxurie febres acutiſſimas temperabit. Una oīm cōmunis eſt rō. q̄ pendens in ea/crucifixit peſtes iſtas oēs xp̄us pbans i corpe ſuo xp̄s. ¶ Hoc ē signū thau. q̄ ſignatos angel⁹ exterminator pcutere nō ſinitur. ſaluat potiꝰ ⁊ pregit. ſi tñ corde fideli. cruci iſti ꝓſentiat. Alioq̄n mēdax angel⁹ ⁊ mēdacij pr̄/arripit qđ ſuū eſt Sic mo yſes exaltauit ſepentē in deſerto: ſic exaltar⁹ ē filius hoīs ꝓ nūdēs vt ſerpēs. Curabāt a ſerpentib⁹ pcuſſi enei ſerpētis inſpectores. Aſpice ſerpentē hūc ꝓ ſi/litudine. ſine venēo culpe. xp̄um pendentē in cruce. fides eius a morſibus temptationū. ne te pimant. liberabit. Hinc de luca canit eccleſia q̄ crucis mortificationē iugiter in ſuo corpe portauit. Hinc apoſtolus ait. xp̄o cōfixus ſum cruci. Hic Andreas letus ⁊ alacer. ibat ad crucem. Hinc rurſus paulus. nihil me iudicaui ſcire inter vos niſi Jeſum chriſtum ⁊ hunc crucifixum. hec humilitas ſua fuit hec exaltatio. Et ſm menſurā humilitatis dabiē ſublimitas exaltationis. Propterea cuius humilitatē ꝓfundiorē oīb⁹ reſpexit dominus. virgo beata merito gloriaris ſup omnes in exaltatione tua. Nolo tamē putauerit aliquis lignū crucis. vt lignū eſt adorādū. ſicut nec eſt ens dīnū et ſummuz quo ſit fruendū. qđ ſit ſup omnis diligendum. Sciunt hec fideles. ſciunt ⁊ phi oīs Nihil habet lignū crucis diuinitatis etiam in qua pependit dñs. ſed in cruce tanq̄ in ſigno. ſurgit fides noſtra ad oīm noſtrum Jeſum xp̄m deum verum. qui ſalutem noſtrā opatus eſt in ea. Sic de imaginum veneratione. vetus habet doctoꝝ determinatio. Sic ꝓ figuraz. ſignū accipitur pro ſignato. vt nomen ꝓ nomīato. imago pro imaginato. ¶ Dices forte mihi. nun quid nō in homine. pſertī in maria virgine. verior ⁊ expreſſior eſt imago bīſſime trinitatis. Sed et ipe demon retinet hanc eſſentialē imaginē. ¶ Alius inde cui xp̄us inſedit/cur nō adorat? Reſpondebo primitus ſub vna generali veritate. de re q̄libet indiſtincte? Non eſt aliqua res. quātūlibet etiā vilis appareat. q̄n ex eis ꝓ ſideratione poſſit aīmus fidel' eleuari ad ſignificationē ⁊ adorationē dei. Rō. qua q̄libet tāq̄ a ſigno pōt a poſteriori vestigari. vl inquiri maieſtas dei. ſempiterna quoq̄ virtus eius ⁊ diuinitas. ab alijs quidē clarius. ab alijs obſcurius. ¶ Dolro minꝰ hz de piculo ſcādali ⁊ idolatrie (teſte bto Dionyſio) ſi noīetur deus infimis noībus creaturaꝝ vilīū ꝓ metaphoꝛā ⁊ ſimbolū. q̄ ſi fiat hoc ꝓ rebus dignitatē habētibus/ quales ſunt angeli. q̄nales ſunt homines ratione prediti. Quis eñ crediderit q̄ deus ſit eſſentialiter lapis aut vermis? Confundit nihilo minus idolatria. quecunq̄ fuerit circa creaturam aliquā ſeu de creatura. q̄ nō referatur ad deū. ſiſtens in auxilio creatorū hoīem ad deū. Agitur. maxime dū hec facere ꝓhibetur. Habet virgo benedicta ſanctitatis ꝓuilegia. habent et homines in dignitatibus conſtituti. quoꝝ conſideratione/ ꝓportione ſolū ⁊ ꝓ analogiā dicunt honorādi. ſed ſub dō cui veraciter ſoli debetur honor ⁊ gloria. ¶ Benigne vitamus ſcandalū vel irriſionē infideliū aut ſimplicium. ſi coleret aſinus ſicut colitur crux. Non eñ eque facile hominem referent ad prototypum. id eſt ad ſignatū chriſtū. nec ad redemptionis noſtre myſterium. quemadmodum fit de cruce. ¶ Crux humil' mox vt ī memoria venerit alme fidelis/ſit hoc viſu ſit cogitatu ſit auditu: quid aliud ſignat/ quid aliud repreſentat/ quā dñm noſtrū Jeſum xp̄m. in quo ē ſalus vita et reſurrectio noſtra. per quē ſaluati et liberati ſumus. Hec ideo conſonāt ꝓpoſito noſtro. quia vincere docent nos de impulſore noſtro. ¶ Crux humilis memoriter intellecta liberationem ſignat. vitam eternā ⁊ ſalutem. Ipa conſolationem. ⁊ ex cō ſequenti gloriam ⁊ exultationem ſi gratus ſit animus operatur. ¶ Crux humilis hoz

miſiem collocat ⁊ recumbere facit in nouiſſimo loco. quo nullus cogitari poteſt inferior. quia nouiſſimus virorū pendet in ea. Sic recogitatus. creditus ſperatus ⁊ amatus/ qui nos inuitauit dicet. Amice aſcēde ſupiꝰ et erit nobis gloria. ¶ Crux ſicut humiliat in ꝓfundiſſimo loco ſic exaltat ī ſūmo. Nō eīm mentīē noſtra pſaltes. Et exaltauit humiles. ¶ Gloria crucis ⁊ exaltatio ſimul cū exultatione. tanto verior eſt ſolidior ⁊ rōcundior. q̄to minus habet ō creaturarū vanitate. ¶ Gloria crucis ſit ī confirmatiōis ſacramentoꝝ alijs miſterijs de oleo ſimul et balſamo. q̄ꝫ de oleo ſolo ſed ſacrato. vt qui cōſiderat penā in cruce/conſoleē ex intima ſpūſancti vnctione. ¶ Gloria crucis facit inſignem chriſtianū dō oleo leticie linit iſm ex nomīe. Eſt eīm xp̄s ꝑ interpretationem vnctus. Reges autē ſacerdotes ꝓphete ⁊ pugiles inunguntē puſco more. ¶ Gloria crucis nō conſtanter reuneē ⁊ pdicatur ſi nō ad crucis signo miniam. paſſionem. et tolerantiā animus ꝑparatur. Non eīm natura compatitur vt duo fines principales et vltimi ſimul intēdantur p̄ſertim contrarij. Quid aūt vane glorie. quid auaritie. quid libidini. plus ꝙ ipa crux reperiē ad uerſum eſt. ¶ Būt qui ſub nomine chriſtianitatis arbitrā tur ſe magnificare dn̄z. q̄ crucifigūt ī ſe rurſus filium dei. ⁊ habent oſtentui. q̄ guſtauerūt verbū dei bonū ⁊ virtutes futuri ſeculi. ſed ꝑ apoſtaſie ſuphiā ꝓlapſi ſunt. quos impoſſibile ꝑ difficile dicit apl's eſt rurſus reuocari ad pniam. vel certe ſumiē hic renouatō baptiſmalis quā conſtat iterari nō poſſe. ¶ Gloriē frater humilis in exaltatione ſua ꝑ crucē. mores inſup ſcōm nomē xp̄iani. vitāq̄ cōponat. Sit prima ſit vltīa ſit tota laus tua. O aīa deuota. dic ſit ⁊ ꝑ fiere xp̄iana ſum. Sicem magnificas dn̄z. accipe rurſus. ¶ Exaltatio crucis xp̄i tota miſterijs plena reſulget. Eſt in ea longitudo. latitudo ſublimitas ⁊ ꝓfundū. longitudo eternitatis. latitudo charitatis. ſublimitas maieſtatis. Profundū ſapientie iudicantis. Habet crux excelſa ſit ⁊ humil'/ me diū cui ſurſū ⁊ deorſū dextrorſū ſiniſtrorſū iungūē ⁊ hoc medio ibi tot' effluēs ⁊ affluens miſcēdie viſceribꝰ. Uñ ſi eidē fidem affixer/ tuā radiabit ſurſū amor. dextrorſū ſpes. ſiniſtrorſū timor. ⁊ deorſū dolor. q̄ ſūt aīe quattuor principales affectōes. ſcīz q̄s bñ cōpatas ⁊ ordinatas ē oīs armonia ſpiritualis. Exerceat te ſup his. tradito ō cāticis. ¶ Cōuerſus ad crucē pie mētis/ oculis lacrimoſis. inſpiceas extenſuz in hoc ligno ſanctiſſimū corpuſ ieſu ſicut tympanū vel citharā. vñ ꝓtulit voces ſuas ī ſimphonia dīnis auribus gratiſſimas. ꝓ inimicis primā. ad latronē ſcōam. fiut ad matrē tertia. ad diſcipulū quarta. ad patrez quintā. ꝓ ſeipō ſexta. ꝓ cōſummatione redēptōis ſeptima. ꝓ ſuo tranſitu octaua. Ita factus obediens patri vſq̄ ad mortē dedit fidelibus ſuis pfectū humilis obedientie necnō pietatis documentū. Eſt autē humiliatio ꝙ obedientiā exultatio. Triplex eſt in genere q̄ ſub arbore crucis exercēē hūiliatio. penitentiaꝝ. ſacramētaꝝ. ſupnaturaꝝ. Fīn tres ſtatus incipientiū ꝓficientiū ⁊ pfectoꝝ/ ſua det rex ipe dauid dare pſalmū iocūdū cum cythara. ¶ Eſt aūt cythara penitentiuz q̄ vertiē in luctu in pſalterij ſolatiū. Tradit expoſitor vnus cythară qua dauid adhuc paſtor ⁊ pſallēs coꝝā ſaul expellebat ab eo/ ſpiñ dn̄i malū ꝓtendiſſe ſignū crucis. Jubeē apud ꝓphetā aīa peccatrix ſumē cythară ⁊ bñ canere. Cantus iſte puto lamentationis eſt pnialis. de quo pſal. Confitebor tibi in cythara deus me⁹. ¶ Ita demū cōſonat pſalterio iocundo interne leticie. ita ſub alio typo ꝓſonat philomene modulis turturis ſuſpirīū. Ita ſpūs noſter vexatus ab angelo dn̄i malo/ melius hz. Ita (ſi de poeticis aliq̄d miſceri placet) Orphe⁹ furias mitigat infernales. i. furioſas ſuas paſſiones. q̄ quidē potentes nimis deponunē de ſede cordis ⁊ humiles exaltāē affectiōes pie mētis. Cōponebat ad cythare modos pythagoras moꝝ ſuos. Et ad excitatiōes ꝓphecia ſpūs pſaltē adhibuit elizeus. hec de crucis auxilio. cōtra demonis impulſus generales tātū dē dicta ſunt ſit ⁊ angeloꝝ pſidio. ¶ Cetez q̄ piculoz ꝑticularium aīaduerſio. plus horreē ⁊ vitāē. plus inſup liberatoꝝ implorato. gratio rdeniq̄ ſit miſcdia liberātis. expedies iudicani ꝑticularib⁹ mouendis intēdē. niſi tñ aliter cēſueris frater. ¶ Diſcipl's. Immo vere cupi-

dus ⁊ attentus sicut hactenus auscultabo. quousq; petieris a me verbū. ¶ Dagisē. Fit impulsus angelicus virtuose. sapiēter ⁊ benigne. quatinus hūles exaltentur. Et vero depositus iste de sede dyabolus. deorsum fluens. sathanas. satagit hoies deponere violenter feaudulenē ⁊ maligne. Violentia cernit in obsessis. Fraus vero dū specie bona. salubris ⁊ virtuosi consilij q̄si moral' pbs dolose impellit. Paucos accipe modos ex inumeris. vt sit aliqs ordo un nō habentibus ordinē sed ꝓfusionē babylonicā. dicendo: p quaternaria seu p tetrades partiemur. ¶ Detestat q̄q; superbiam patentē. sed vt in deteriorē sub inuolucro ficte humilitatis precipitet. Nam est q̄ se neq̄ter humiliat. Et rursus ait sathanas. Noli humilis esse in sapientia tua. q̄ tinus insipienter exaltēr. Detestat p̄ sumptionem. et timorē laudat quatin⁹ ingerat timoris scrupulos. vbi nō est timor vt ablata pace cordis recedat iste cuius locus ē in pace. detestat inobedientiam. vt peccati seruitutem inducat ⁊ asininā pacientiā q̄ fert nō ferenda: quales notabat apl's esse corintheos. Fefellit innumeros neq̄ iste qui sub velamento obedientie nephanda ꝑpetrant quasi peccare non possent quia non hñt vel le vel nolle iuxta verbum suū. Detestat superstitiones q̄q; manifestas sed non occ'tas ⁊ obumbratas sanctis observationib⁹. In ieiunijs. in virginitate. in sctis oratiōibus superstitiones impellit. ¶ Proinde cur fuit puma demonis vox et introgatō. Cur inq̄t p̄cepit vobis dñs? Vnē frequentissime curiosso. quatinus hoies in curiositatis noxie laqueos cadant? Cur fecit deus rōnales creaturas quas p̄sciebat fore peccaturas ⁊ damnandas? Cur eas deus tales nō condidit qui peccare nō possent? Cur delectatur in p̄dictione viuentiū. Nō inde sibi lucrū crescit? Nunquid nō melius esset vniuersis si peccatis omnib⁹ ablatis remanerent i solo decore virtutū cur i durat aliquos ⁊ aliox miserē? cur acceptio psonarū repitur apud ip̄m? cur non citius venit ad hoies redimendos. ⁊ legē veterē quā dederat i fedus eternū p aliā cōmutauit? cur tot absq; baptismo innocentes tot in insulis sine legis auditu viuētes tot q̄ saluarēt si bonis doctris ⁊ societatib⁹ infruerentur pire ꝓmittit ⁊ dimisit? Decit iste nequaz. q̄ pscrutator maiestatis opprimet a gloria. Decit hoiem' ꝓhibitū. ne i plib⁹ dei opibus fuerit curiosus. ¶ Culpat ypocrisim. Et vt hoies absq; honestat' velo ꝓterrē. mala. Laudat simplicē cū verecūdia setā. q̄ tinus ypocrisis fictōes introducat. Culpat i imidiā ⁊ benignitatē laudat Et vt malignitas ip̄roba nocētiū foueat. Culpat eōrio ingtates alioz. vt psonale odiū: ꝑ fratnā caritatē suscitet. Culpat iratos. sed vt zelum scīm abijciat. Laudat zelū scīm quo ꝓceps ira furiat. Culpat inertiā. sed vt inquietudo plus equo laboriosa fatiget. Laudat q̄dem sanctā. sed vt in ster qui liniū torpentem inertie deijciat. Ostendit odibilē auaritiā ꝑdigalitatē ꝓsumptiōe omniū cū rapinis introducat. Pulcram dicit ⁊ amabilē fru galitatē. vt tenacitati locū paret. Ostendit quātas gignit infirmitates gula. sed vt piculosiorē vacuitatē capitis et corpis/ab sq; remedio opetur. Laudat omnia sana et se sanis. et nihil esse reijciendū. quod cum gratiarūactione accipit. vt a temperantia fallax abducat. ¶ Ostendit q̄ fedas sit luxurias. q̄ vilis nec honore digna. vt coniugiorū iura cōtaminet. Laudat plificationem ⁊ multiplicamini. imo iubet p illud. crescite ⁊ multiplicamini quatin⁹ ꝓ cubinatū licere demōstret. Dō vit nō esse iurandū. Dit inq̄t Emo vester. Dicit est. nō nō. vt detestet oē iuramentū. Dicit ex aduerso. Qui bene iurat bñ credit. vt p iuria vl' cōtumelias nominis dei multiplicet. ¶ Circuit iste sathan terrā. ⁊ perambulat eā. vt circūstātias oīm ꝓsideret. Quis quid. vbi. quib⁹ auxilijs. cur quō q̄n Et dit laqueos in quos impellat multos vel⁹ vt si fuerit aliquis ab vno liberatus. cadat in alterū. facit ad hoc machabrij narratō d populis. Nō em̄ semel victus/cessat sicut opinatus est Origenes. itaq; cōsiderat dū circūit et observat volentes placere deo. Videt aptū aliquē ad religionis ingressū. Impellit ad oppositū sic illudens. Cur ciuilem vis deserere cōuersationē. quoniam homo/natura ciuile anial est. hoies hominū gratia facti sūt vt se mutuo iuuēt. sicut pecora vt boibus fruāt. De soli. Cur non

poteris sub habitū secularī. salutē tuā operari. Subveno abbate tuo xpo. gaudeas lege libertatis quā dedit tibi deꝰ. ꝛ emit cristus. ¶Quid pulcrius. qđ eligibilius libertate? ¶Cur tot et tales vis subire obseruatōes. et vota sup te inducere qui nō sufficis ad p̄cepta p̄manda? ¶Quid sunt obligatōes tot: nisi laquei totidē ad trāsgressores. Vide ne illaqueatus vbis ouis tui cadas. Displicet eīm deo stulta et infidel' promissio. ¶Ecce quot. quales in religionibꝰ defecerūt. q̄t ceciderunt? quot apostate retro abierūt? ¶Cur nō vis talentū tibi creditū. in his et ī alijs gratijs multiplicare? ¶Et quid pditio hec esset in religionis ingressu siue solitudine. ¶Celat pditus iste/laqueos in seculo. Afficit iste q̄ saluādus fuerit in religiōe/pdi.ꝰ in secularī conuersatōe fit secularis. ꝓiungitur vxori. Heu quos illic laqueos tribulationū nō inuenit? ¶Nascunt filij alia cura/si p̄cor vxor. grauis. magnifica. si ferilis si feda. si lubrica. ¶Quale suppliciū. Fit de militia. aut de curialiū numero. quotiē curis inuoluit? ꝓuminus erit vulꝛ inexpto/cultura porentis amici. ¶Exptus metuet. inuidiā nō tolerabit. Fit optet assentatoꝛ ad oīa. fit miser. viuēs. dꝛmiens. comedens ad alteriꝰ arbitriuꝫ. Fit cauſidicꝰ aut p̄cticus in p̄bica. fraudes mille sparget ī p̄acticatōe. Bū q̄rit diues fieri. incidet in desideria multa ꝛ laqōs: qbꝰ mergatur in interitū. Fit bñficiatus ī eccl'ia ꝛ celebs. cauendū sibi erit a rebus symonie a negligētia seruitij. ab luxuria. ab inerticōuersatōe a dilapidatiōe bonorum eccl'ie ¶Circuit ꝛ p̄siderat sathan iste alterq̄ē in stabilitate p̄p̄ria vl' infirmitate/cognoscit ad religionis aut solitudis vitā ineptū Vide ait quanta sit religionis. quanta solitudinis p̄fectio. vacare soli deo. salutē suam operari. Quid prodest homini si vniuersum mundū lucretur. aīme vero sue detrimentū patiatur. Vide quantū totꝰ mūdus in maligno positus est. q̄ breuis vita. q̄ mors incerta. que tormenta inferni. que gaudia paradisi. Vide ne p̄cantes. ne cōsilia multorum p̄sertim domesticoꝝ ꝛ secularīū queras. Inimici hois domestici eius. et talis hō nō p̄cipit q̄ dei est. Res certa est de solis incertis bñdū est cōsiliuꝫ. Dicere q̄ religionis statꝰ nō sit p̄fectior. hereꝰ est Magna vo stulticia est nolle esse p̄fectus Quid hesitas? qđ terginersaris. Vocat te deꝰ p̄ inspiratōes istas. quid ī te stas et non stas? p̄ijce te ī eū. et ipe te suscipiet. nec deseret tā susceptū. Vide nūc paup hominē clo dū ꝓpūgeris corde fac votū deo et redde tibi met te iuramentū. ¶Felix necessitas q̄ ducit in melius. Saueris opus cū voto deo esse acceptabilius. Da totā arborē volūtatis tue cū fructibꝰ suis deo tuo. Benigne q̄ ꝓpositū tuū istō sctō diuerteret a te/reꝰ essz vt dō se redderet in religione loco tui. ¶Silet iste neq̄ q̄ ad religionis introitū optet attendere nedū bonitatē religionis/ si se habet alias circūstantie maxime duas. Quarū vna se tenet ex pte religiosoꝝ si p̄fecte regulam seruāt. Altera ex pte suūpius si inꝛ parabolā xp̄i dū inchoat poterit consummare. Nō si scōm rōnis ꝓsiliū res tā grandis aggrediēda est quā postmodū mutare nō licet. Nō tñ sequendi sunt viriles impetus aut motus deuotionū quales hīe pueri aut puelle. qñq̄ plus ex incōstātie vitio ꝗ melancolie. q̄ gre certo instinctu potiꝰ aliqñ. qualiē mō ex astuto demonis impulsu q̄ certe deuotōis afflatu Silet qñ media sunt moderanda ꝟm virtutē trā agentis q̄ patientis. nec poterat Dauid cū armis saul egredi ꝓ golīā. Non p̄t simie cū bouis lationibus quas in fraudē eis derelictis accipiunt incedere. silet onera religionis. cum moꝛibꝰ inhabitātiū. Dat bñ sentire de omnibus. neminē iudicare. spes addisc it qñq̄ magnas q̄ p̄ficiet alijs sua eruditio sunꝫ ꝓsiliū qrās nouit. qꝛ prudēs est in agēdis Benigne exēpluꝫ dabit reliquis de seculo. vt ita faciāt quēadmodū ꝛ fecit ꝛ secularīū relinquant. Quid? Tandē voto se cōstringit deserit habita bñficia. dat sua pauperibus. via sibi vnica religionis relicta est; ¶Captus est ait insultans demon. Euge euge iā nō est silēdū. jā ī odiū religionis/exaggerāda sunt oīa. Apiendi sunt oculi. discrimina reuelāda. murmur inducēdū. dicat p̄ se sibi sentiens se delusū. Quid mihi feci miser In qō me malū ipulsi Nō potero ferre iugū hoc intolerabile. Quesiui requm vt ī pace fruirē deo ꝛ ecce ēbatio. fugi hoes: hoes inuenio. Cedebā tēptatōibꝰ d̄ seculo deterio

res demonis pfero. qd feci qd agā q̄ meveretā. Amicos carnales offendi spernens eos cū suis cōsilijs nullo mihi ad eos regressus Si dispēsationē voti quesiero. nō dabitur aut data nū q̄ pstās sibi animo quietabit/ nec quo viuere ī seculo relictū ē. Si ad aliā migrauero religionē scandalo sue ero mee. forsitā intollerabil aliene. Quid feci Deuotionē in seculo suauiorē. crebrio inueniebā. qz sensus vegetiores nec pturbati p vigilias nō exinanitus cerebrū p ieiunia nō oppssa mens in plixitate vocal seruitij sed ī secularibus inuoluor curis. p necessitatibus fratrū. Cogit obedientia currere discurrere p secula. qui quietem solā sperabam mihi obtinere. Sic quotidianis fatigor odijs et rixis. Quid feci quid tandem volui mihi miser? Delectabat me studiuz docebam et docebar. Nunc qui doceat aut doceat nullus est. Fratres satis esse respondent occupatiōes religionis sue vera tio satis est. Non est inquiunt religio scola docendi. sed disciplina viuendi. Si vixero fm mores fratrum collapsos omnino a regulis patrum. perditus sum sine dubio. Si singular mihi viuere volo. nec datur nec sufficit. Ecce quid murmurat incōstans quandoq̄ non sine magno perplexitatis vinculo. maxime si monasteria mulierū collapsa. iuniori ia aliqua vouit ī intranit. Circūit depositus ō sede. querit quē deuoret. Inuenit hoiem deditum studijs litterarū ī scientia. Si potest auertit. Affert occupationes ex seculo. sicut ex platorum seruitijs aut principum aut penuria transcribentium. vel imperitia. aut librorum causat nimietatem onerosam. aut frustra fieri verba surdis dicit Si nequiuerit abducere quatinus ociū desideret studiosum sed sibi vacet et sapientiam scribat in ocio. subdolus impellit. vt alios dū docere vult scribendo/ se seducat. Laudat iaz laborem. sed corrumpere satagit intentionem. Eya doctor scribe que relegat posteritas. q̄ tibi sine in nomen eternū. qm melius ē nomen bonuz q̄ vngnenta pciosa. Quabunt alij p te. Non tibi soli laborabis talentuz tuū distribues. Sed ad quid sathan ista? Quid sibi sup aliorū salute? Profecto nihil. sed satagit. vt iste sub hac intentōe scribens. audiat in iudicio. recepisti mercedē tuā. Accipe qō tuū est ī vade. ex ore tuo et scriptis tuis te iudico. serue nequā. Vers literas mortis tue sal infatuatū. Eya scribe sz subtilia. sed enervea. sed nouiter inuenta. Turpe est alienis vti. Sic ipellit vt deserat terminos q̄s posuerūt patres sui. Ut vane gloriosus dicat. Sup omnes docentes me intellexi. Ut deserēs vias certas dicat. Aq̄ furtiue dulciores sunt. ī panis absconditus suauior. Eya scribe. aut de tuis virtutibus aut celeritatem ostende dictandi. Aut da satis intelligi q̄ bñ. q̄ de ore vinis vt loqueris aut certe in alienis laudibus q̄re laudē tuā. Quere celebritatē nois si non ex te saltē ex illis. quos exaltas scribēdo. mirabula sua. visiōes. vitā supra modū mirabilem. diuinationes. sectas nouas canonizatus eris in ipo canonizatōe. Sic o frandem sathane detestandā. qñq̄ tñ ita fallentem. vt interim taceamus de manifestioribus erroribus ī hētica pravitate. Eya scribe. totus in siste laboribus importune. Nondes requiem calamo postpone horas canonicas. aut absq̄ intētione pferas. indulge securus lautioribus cibis. vtere somno vsq̄ ad saturitatē. Desere ciuilē alio quēlibet tractionē. Cōpensabit hec oīa labor tuus in dictando Sic ipellit iste nequā. scit q̄ inutiliter immo nocie fiunt nō iussa p̄ceptis omissis Scit q̄ fauemus vltra modū scriptis nūs diligimus vt filios. placēt etiā si deformia sunt ī inculta. si vacua sentētijs. Testis est simia fabuloſa. Gallina dū nimio clamore pdit ouū pdit illud. Corvus crocitans vt a vulpe laudet/ fraudat cibo suo. Non aliē sepe virtutes pdunt scribe docti vel qsitas prius vel acquirendas in tpe. Nō. qz dicūt ī nō faciūt. qz de donis dei dū gliam q̄rūt. deo rapiūt qō suū est. qz scit insup sinistra talū. qd faciat dextera. Pñt nihilominus meritorie fieri noua scripta si modus affuerit. finis ī ordo recti. Unū facere ī aliud nō omittere. Circūit ī inuenit hominē deditū. p fessionib audiendis q̄ immissiōes facit p angelos suos malos. Venit ad cōfessiōez plebei idiota. veniūt pueri et puelle iuuenes ī maritate. Quadz inuestigare diligent sup oīb circūstantijs. vt agnoscat vultū pecoris sui. qz neceliter

solui pōt pctōr: nisi dixerit oia. Absit iste curiosus scrutator ⁊ deficiat scrutās scrutinio. cū scādalo cōtentiū. cū lapsu ꝓpo cuꝫ suspitiōibus infinitis. cū interminabilib⁹ scrupul' siue remittat nō absolutū siue detineat morosissime vir ⁊ tandē absoluendum Veniūt tales postmodū ⁊ vertīt i oppositā q̄tē q: timet expt⁹ tales facē introgationes. Dicit sibi pī. saluet se si voluerit non intrabo domuꝫ cōscie aliene nihil interrogabo. scit pctā sua dicat illa si vult. ¶ Sic dimittit in scios: sic verecūdos latere i pctis suis. nō vtens claue scie q̄ data ē ad apiendū (cū discretiōe tñ) secretas ꝓ scie plagas Veniūt alij magni prudētes de seculo. veniunt pdones ⁊ surarij ⁊ symoniaci. rancoro si. violatores eccl'iastice libertatis/cōcubinarij. notorij. nolūt a pctis resilire. nolūt restitutiōes facere. sunt tercōicati sunt irregulares. alij si culpanē excusant aut defendunt pctm̄ suū. dicūt se iusta bella gerere. ⁊ pla ne mirū est. si etiā angelus d̄ celo reperiret quid agēdū in talibus multis nisi cogitet sibi miraculosa dei virtus. Veniūt alie vel alie curiose agentes ad fabulatōes vertunt cōfessiōes suas. miscenē colloqa de pphanis vtinā nō de nepharijs vtinā q̄ spiritu cepisse videnē/nō cōsument in carne p bibeat deteriora deus. ¶ Circūit ⁊ iuenit declamantē in ppl'o seu pdicantem. R Cognosce demonis quot impulsus sunt i mone. Dū de omni statu psone sunt que vitijs cōtrarijs infecte sunt. Si culpat auaritiā/pdigus applaudit. et ridet auarum. Si pdigalitatē vitupat: auar⁹ libēs ad se dicit dicens. tene qđ habes. Si loqt̄ aduersus inertiā/gaudet iste q̄ stulto laboze cōsumitur. et esse sub senibus curaꝫ mordētū delicias cōputat. Zel⁹ laudat⁹ accendit ira cūdos. Pietas laudata: pusillanimes nutrit ⁊ desides. Pro nūc et qualē tua pdicatio fructū afferet considera. Sunt q̄ nolunt pmendicari nolunt sctōꝫ allegationib⁹ vl' auctoritatibus aut certe nesciūt vti. Barriunt et effundūt quicq̄d in buccā venerit. cecos alloquentes. Sunt ex opposito. qui tot accumulant allegatōes sup allegatiōes richmos ad richmos cōcordantias cū cōcordantijs effluūt vsq̄ queaq̄/nō deū sed seipꝫ sciam suā oñdere volentes. Blandiuntur sibi. q: nō ꝓpter se ⁊ famā scie. sꝫ ad edificationem querunt aliorū. Sunt q̄ solus apud auditores suos inobedientiā ⁊ rebellionem inferior tacendo culpant vicia superiorū etiā dū absunt. Unde Nihil plausibilius audit inuidia plebs q̄ superior vicia pdere. augere. inculpare. Et hec sepi⁹ ⁊ ac curatius studēt aliq̄ pdicatores detestari. q̄ si vl'i modico vicio culparenē. ptin⁹ implacabiliter obsisterent vera dicentibus. et capitali. clam vel palā psecutione vexarent Adde q̄ multitudo pdicatōnū. sepe fit in laqueū audientiū. Quare? Quia iaꝫ sane sciunt voluntatē dñi nec faciunt. pdicatores effecti de peccantibus. Propterea pleros habet behemoth neruos in multis/ quibus nō est exitus frequenter possibilis nisi moꝛs inflicta iudicialis/seu captiuitatis hostilis viā fecerit: liberans ab omnib⁹ debitoꝛ vinculis. Aut si non fuerit assumpta religio cedens omibus. Aut ultronea paupertas sua. et suoꝛ subeatur. Sed quā difficilia sunt hec remedia. pīertim in senibus. in egrotis. in delicatis viris et pomposis. In feminis nescit nemo. ¶ Singulariter idcirco notauit apostolus auaritiaꝫ. tēptationibus ⁊ laqueis diaboli plenaꝫ esse. que mergunt hominē in interitum vñ vir fit responsio. ¶ Circūit iste sathan iste depositus. et inuenit hominē in solitudine. vel deserti. sicut est pellicanus. vl' domicilij sicut nicticoraꝛ/vel tecti sicut passer. ptinus immittit fraudulētus auceps iste/ laqueos exquisitos ⁊ tota malignitate conatur inuoluere: nunc pennas: nūc pedes istius/qui solitarius eligit viuere. volatus vt estimat ad supna: et secuꝫ furēs ait. Nō sic abibit solitari⁹ iste/si bene me noui Sit piger. impatiens. mala cogitet. ⁊ sua q̄rat. Agitetur nunc fernoꝛe nouitio. fingit sibi quietē et otium. fingit patientiā si nō habeat consortiū. fingit puritatē in affectiōibus habiturā. fingit deniq̄ q̄ dabit se d̄o totū Deo o miser. nescit quātū meis artibus/ab expectatiōe sua longe fiet. Surgite vos infernales et improbe pestes mee. Stultum hunc impellite casuꝫ in retia peccatoruꝫ. q̄ fugere putat. nec p̄cauet. Tu primitus inertia. deses ad bonū sed ad pniciem efficacissima. Hic exteriori caret exercitio. ociosꝰ

vacāt. Age T edioſa ſit oīo ſibi. faſtidiat 7 dicat. quoūſq; eadē. Succedat nūc impatientia. Fac ipm ſuimet penitere. fac diſpliceē quietē. fac ociū ꝓpriū horrere. nec ſe iā ferre poſſit. Fac langueat tot⁹ 7 pigriteꝛ ¶ Exurge nūc blaſphemia. cogitationes nepharias immitte. Fac deſideria occidāt pigrum Age docet ociōſitas mala multa. Traditōis eum quattuoꝛ quaternionib⁹ paſſionū vinculandū. in carcere noſtro peccatoꝛum Scis noīa. ſcis officia vulgata ſunt. Spes meroꝛ metus gaudiū. Speret vana. metuat falſa mereat moleſte. gaudeat moleſtius Tuū eriſ ultimum hoc officiū. o libidinoſa cupiditas. querens aſſidue que tua ſūt. Querat iſte conſolatiunculas ꝓpas ſi poterit in carnalibus delitijs. cibo ſomno. veneris. Si refugerit patentē hanc turpitudinem tuam. velueris eam ſimilitudinem deuotionis ad deum. Da mendaciter intelligi ipſum querere q̄ dei ſunt. ſe ī dño delectari ſolo cū ſua ꝓncipaliꝛ querat oblectatō. Signū h⁹ accipe certū. q̄ dimiſſis diuiniꝛ impletiōib⁹ mandatoꝛ. laborat in hoc totus. vt in alijs q̄ ſpūalia fingit delectēt. Deride mus merito ſabbata ei⁹. videntes ignominiā eius. Videm⁹ introiſſum fornicatiōib⁹ ꝓpīs. mēdax. pcax. meretrix inqrit 7 rapit ¶ Adauge dolos tuos o libidinoſa cupido. Interroget curioſitas tua cor ei⁹ ī plurimis. Si mallet dānari q̄ offendē deum ſpōſum ſuum redemptoꝛē ſuū. de q̄ gl̄iat. Si mallet ſubire mortē aut incendi. q̄ frāgere ieiuniū. vel incurrere carnis lapſum. Quicq̄d elegerit irretiem⁹ eū. vel arrogāti mendacio. ſi penā ꝓpoſuerit inferni vel incendij. q̄ ſi poſtpoſuerit iā peccauit/ q̄ peccare p̄elegit. Adde ſi videris ipm in multꝫ deficere. dic blandiens. nō cōcutiant te defectus iſti frater. pmittit eos dē⁹ in te ad humilitatis cuſtodiā. ne magnitudo virtutū te extollat. Habes in paulo ſile de ſtimulo ſathane ꝓpter magnitudinez reuelationū. Capiamus eū 7 illaqueabim⁹ vt defectus ꝓprios iā nō laboret corrigi ſz in illis audeat etiā gloriari Sit rurſus tuū. o blaſphemia. ſoloꝛ inertis deſidie machinamētū. ſit cogitatōes īmittere. quales nec hoīes ſeculi. nec meritrices dignarēt admittere. Pudeat ipm q̄ tant⁹ eſt in oculſuis/ pudeat 7 indignet 7 ira ſcat. ſuperbies etiā īdeū 7 ſcōs angelos e⁹ 7 ſctōs. 7 deſperatōē ipm Suaderē vobis inq̄ qttuoꝛ ſodalibus mihi cariſſimis ſup hmōi ſolitarijs/ in alis ſcrutinia deturbādis. ſz ea q̄tidiana q̄ſi odo meſtica ꝓtereo. in curioſitatē pſcrutationis vite aliene. negligētiā ꝓprie vite. videre feſtucā in alieno oculo: nō aduertere trabem in ſuo. Ceteros ſpernere. ſibi ſuaq̄ placere Rumoribus nouis aſſidue agi. 7 ſuſpitōibus temerarijs inquietari ꝓinde minuſ oīb⁹ hoīb⁹. alacres. ſpū. minus eſſe patientes. plus ſui amatoꝛes. pl⁹ ſordidos alioꝝ mala tenentes. ¶ Agite poſtremo ſodales fideliſſime mihi quatin⁹ iſtos exhibeas ſolitarios. rādē mihi ſiēs fieri. Solitarius dinē odiāt. fiāt diſpſi mente cordis ſui fiāt gyrouagi 7 pfugi. fiāt inſtar cayn vagi 7 pfugi. Quid em̄ magis ꝓpriū ē mibi. q̄ ēē gyrouagū. circuire terrā 7 pambulare eā. hec nequaq̄ ſpūs. ¶ Aut vo qd te agitas fra ter. qd turbaris. cū iā ſilētiū pati nō poteſ hactenus obſeruatū? ¶ Diſcipulus Nūc proꝛſus inſpicio. q̄m vndequaq̄ miſer ſū. 7 miſerabil. nec qd agā. nec q̄ me verti tā ſcio. Itaq̄ cluſus ſuz int̄ angustias exim pulſibus ſathane numeratis. ꝓſerti in vltimis. vt merito tedeat aniam meā vite mee Molo tū deſpare memeriōm. ſz auxiliaria potius documēta q̄rere. Itaq̄ fraudes laqueos inueſtigaſti. tuū ſit remedia tradere cautelas 7 auxilia. ¶ Dgī. Si hūanus ꝓſtolaris auxiliū: falleris. Illud em̄. nec ſpicuū eſt nec validū maxime aduerſus aereas ptātes. Eſt vita hois militia ſup terrā Aduocandi ſunt milites angeli boni ꝫ nequā hos ſpūs. Plureſ ē. fortioꝛes ſunt. ſapientioꝛes ſūt abſq̄ vlla cōparatōe. feruētioꝛes ī inuādo. q̄ alioꝛ malignitas i pellendo tūmō aſſim⁹ nobiſ ꝓpis. nec vltra pelamus eos aduntoꝛes tā ſedulos beniuolos 7 certos. ¶ Diſcipl⁹. Hoc eſt ꝓfecto ponſimū qd flagito. q̄ ab eis peto dari mihi/ ne repellā eos. Cupio piter. 7 depcoꝛ. quatinus ī pulſiōes ſuas q̄b⁹ inſtigāt nos bene agē/ ſtudueris apire. ¶ Magiſter. Si de cuſtodia angeloꝛ/ ſcīpue ſingulaꝛ q̄ danē ſingul' ab exordio. ſi de ſuis officijs ſingulatim. conarer apire. q̄ ſub exēplis legunt ī ſcriptura ſacra. quecq̄ ꝓ hiſtorias q̄ ſubinde

doctores sacros tradita sunt. sup plus immo vanus iure dicerer/ res suscipies supra vires. Attñ ne tor⁹ obmutescã/quasi spñs pcetuã. eligã vnũ. sua sanctate refulgẽs exẽplũ. Deinde p ꝓsideratiões aliquas/paucis versibus comphensas. curabo nos adversus dyabolicos insultus reddere doctiores. ¶Discipulus. ¶Gratus audiã⁊ attentus. ¶Magister. ¶Petrus p⁹ totã ppetrata virtutũ insignia. dormiebat carcere. vinct⁹ catenis inter duos milites. Iste pius iste est xpiani licet egregij meritis. qui p herodem istum sathan. gloriantẽ in pellibus que palliant nequiciã suam. detrudi tur in temptationis horridũ carcerẽ. discrimen imminet mortẽ. nisi q̃ orante iugiter ecclesia fit qñ sequit. ¶Angelus astat. fulget pulsat surgere clamat. Soluit⁊ eduxit libertatiq̃ relinquit. ¶Discipul⁹. ¶Placet metri cõpendiũ quo septẽ angelico sctõ facta ministerio cõplecteris. ¶Magister. ¶Solerter aduertis. Existimo nõ grauaberis si ꝓsiderationes pauculas rursus ita versibus ligauero sup cautel'. quib⁹ agere nos optet. et prius facere qñ in nobis ẽ. gallice (sa y ce que doce) ¶Discipl⁹. ¶Non grauabor. nec leuitati deputabo metrũ. q̃le frequenter i psal.⁊ canti. ꝓbẽ sumpserũt ¶Magr. ¶Immo nihil apud veteres pbos seriosius metro fuit. Accipe ergo dogmata septẽ. Pensa quis finis ꝓprius qui sit status ois. Asathan impelli sperans facinussa. timẽsq̃. Magnifica dñm. dic o me suscipe xpe. Vixeris hic⁊ nunc moritur⁹. Vive pius. purus. veint hic et nunc obiturus. i. obuiã xpo iturus. ¶Discipl⁹. ¶Et si ꝓ nocet me quiditas expositionis latioris. nolo tñ esse molest⁹ exactor/ post tam multiplex eloquium p te nunc habitum. Conseruabo interim omnia verba hec conferens in corde meo. quo usq̃ altera nos collocutio. cõgreget in idẽm. quousq̃ pterea centilogium de ipulsibus accepero. ¶Magister. ¶Fiat vt vis⁊ in eo bñ vale. qui deposuit potentes de se de et exaltauit humiles.

Sequitur tertia pars tractatus de septẽ modis generalibus angelice custodie p notulas. lxxiij.

Et exaltauit hũiles ¶Discipl⁹ Cõuentiõis h⁹ nie dic. ⁊ locũ ꝓsperũ faciat. istor btor be nissima ista p hũilitatẽ singularitẽ exaltata. cui⁹ est hoc vbiq̃ Et exal. hu. ¶Magr. ¶Fiat tu qd affers colloquij p⁹ triduanũ h⁹ silẽtiũ. ¶Discipul⁹ ¶Perlegi tuũ sup ipulsib⁹ cẽtiloquiũ Experior illud esse cõnexũ p⁹iori nie collatõi desinit in auxilio bonor. ꝑ apostatas angelor nob in hoc exilio. vbi etiam fili⁹ dilectus nihil differt a vno cũ sit dñs oĩm. ſz ſb tutoribus angel' ⁊ actoribus est vsq̃ ad pfinitũ tps a pfe. ¶Magr. ¶Bñ ẽ. bonos tutores hz iste fili⁹. ¶Discipl⁹. ¶Sic nempe sumus cognoscere qualia sint adiutoria bonor. qualia ministeria qualesq̃ pul⁹ aut immissiones. Ademiniv te nudinsterti⁹ septẽ officia numerasse. sub tropologia liberationis petri Angelus astat. fulget pulsat surgere clamat. Soluit et eduxit libertatiq̃ relinquit. ¶Magister ¶Nõ erat recordatõ. Scis ne memoriẽ. addites sil'. vij. cõsideratiões ad tutelã nr̃am. sub quadrupli ci versu. ¶Discipl⁹. ¶Mirũ sic cõtinent. pẽsa qs finis ꝓpri⁹ q̃ sit status ois. Asathã impelli sperans facinussa. timẽsq̃. Magnifica dñm. dic o me suscipe xpe. Vixeris hic⁊ nũc veluti⁊ nunc moriturus. Spũs esto pius velut hic et nũc obiturus. ¶Magr. Scires adaptionẽ facere. vij. ad. vij. reddẽ do singula angelorũ auxilia. singulis his ꝓsideratiõibus aut doctris⁹. ¶Discipul⁹. ¶Lupio securus exte cognoscẽ. sil' vt abbreuiatio⁹ hmo fiat. ¶Magister. ¶Tentabo sic efficere. pariterq̃ reddere totũ marie canticũ ꝓsonãs dictis nr̃is. Itaq̃ taliter accipe summatim ꝓmo. De hinc amplior ꝓq̃sitionis erit loc⁹. ¶Angelus astat. vt pẽsem⁹. hoc ẽ põderem⁹ ⁊ liberemus in trutina cordis. qs sit finis. Si eñ sathan adest nobis vt noceat. qs ferret/ si nõ ꝓstaret ãgelus bon⁹. sicut ꝓterea q̃rit iste sathan claudere. vel eruere penitus oculũ fidei ne recogitemus finẽ nĩm q̃ dñs est ꝓuenies ẽ vt angelus bon⁹/ sanet et illuminet oculos cordis. i. viã ⁊ finẽ pacis. hec ꝓmo. ¶Angelus astãs/ fulget in carcere mortis h⁹ vt noverit vnusq̃sq̃ posit⁹ i tenebris qual' sui⁹ sit status ꝓpri⁹. Sũt ei iuxꝓ qualitates morborũ

singulor/qlitates aurilior. ¶Angel⁹ astās
& fulgens. pulsat incitās ad bonū. ¶Scit em̄
generaliter oēs & hoc nos scire facit/a sathā
impelli. ¶Ubi em̄ scitur piculū.solicitudine
maiori fugiē ad auxiliū. ¶Angel⁹ astans
fulgens et pulsans.iubet surgere velociter
¶Hoc aūt ipleē. dū spando.diuīa mādata
seruanē. ¶Alio qn iacet obrutus in pctis ve
tus hō nr̄. de se desperās.aut nō cū minori
discrimīe/nimis sperās seu p̄sumēs. ¶An
gelus astans fulgens pulsans surgere iubēs
soluit a cathenis vicior.vinctū in mendi
citate et ferro. ¶Cōcussus em̄ timore casto &
sctō/cū grata dñi magnificatōe.iā se p̄cin
git virtute actōis iam calciat caligis p̄rece
ptor in p̄paratiōē euangelij pacis ¶An
gelus sextū pagit officiū duz astans post q̄
fulsit.pulsauit/surgē iussit/et soluit/ educit
extra carcerē. ¶pit vltro portā ferreā pnie.
trāsit vicū vnū/satisfactiōis arte & directe.
¶Angel⁹ tandē.sic eductū.libertati dere
linquit. ¶Quo facto sic sane deiceps q̄ retro
sunt obliuiscens.liberat⁹ in anteriora se to
tus extēdit. ¶Reuersus quide ad se/ deo gra
tus & angelo suo.dicit ex ihīa. ¶Nūc scio ve
q̄ misit deus angelū suū. et eripuit me de
manu herodis.& de oī expectatōe plebis iu
deor. ¶Discipul⁹ ¶Selectat sīc & redifi
rat adaptatō. ¶Neq curiositati deputād⁹ V
iste mihi vere breuis & lucid⁹ ordo. ¶Addi
deris q̄ō spopōdisti. ¶Magister ¶Intel
lige p̄rius quēadmodū quor p̄ma spectāt
ad oēs generaliter qui purgant.spectant alia
duo magis ad illuminādos.tang̃ p̄ficien
tes.septimū p̄rie q̄rit eductus & p̄fectus.
¶Deinde canticū nr̄m sic adapta. ¶Sciueris vt
scis.q̄m finis vniuersalis creature cōsi
stit in magnificatōe dñi.& q̄ exultet spūs i
deo salutari suo. ¶Quid ē em̄ btūdo/ni
si dñi dei nr̄i salutaris/magnificatio iocunda
q̄ fruitio.honor & collaudatio? hoc p̄mū.
¶Cetez respect⁹ hūilitatis p̄sideratio & cog
nitio status p̄rij & ditōis i vno q̄z.b⁹ fm
¶In hoc p̄inde q̄ō facit nobis magna q̄
potēs est.q̄ bēficat apō alios. ¶Cōcludim⁹
q̄ dñs est in circūitu ppli sui.q̄ imittit an
gelus dñi i circūitu timētiū eū.ō tot gyro
nagos demonis impulsus. ¶Doctertium.
¶Rursus ex sctificatōe nois sui/dū dat spez
et̄mpletiōē mandator dei velocie inchoa
mat/q̄ prius astiterat illuxerat.pulsauerat
ad deū ad nos/ad aduersariū solerter cogē
noscēdū. ¶Subsequiē quinto.timor do
mini liberās a pctō.timor em̄ dñi.expellit
pctm̄ testionio sapientis. ¶Sed ne seruilis
sit aut viliē mercennari⁹ timor/magnificat
ipē gratis dñm.recogitās. q̄m mīa ei⁹ a p
genie in pge.ti.eū. ¶Cōsurgit aūt timor dū
alia nr̄a p̄sideraret humanaz miseriā/si seuere
faciat dñs potentiā in brachio suo.si super
bos dispgit mente cordis sui.deponit potē
tes ō sede.si diuites dimittit inanes.q̄s nō
extimuerit? si ex p̄sideratiōe sue imīe.q̄s ip̄z
nō magnificauerit.q̄ timentib⁹/ veniā dat
q̄ humiles exaltat.q̄ esurientes saciat & sal
uat. ¶Suscepit p̄terea sexto dñs isr̄l̄ pu
erū. illuminatū.pulsatū.cōmonitū.absolu
tū. si dixerit. ¶Nē ibi⁹ suscipe spm̄ meū ibū
vo susceperit/quis de manib⁹ meis eripiat
eū. ¶Nūs qui iustificat.dñs q̄ suscipit.quis
est q̄ cōdemnet/aut q̄s abijciat. ¶Postremo
spūs ita susceptus i manibus saluigardie
.i.salue custodie xp̄i. sueq̄ libertatau vere
lictus: p⁹ oēm herodis expectatiōnē. q̄d su
perest.agat ille q̄ spū dei agit̄. q̄ is p̄sic vi
tra in lege p̄fecte libertatis.que non timore
supplicij.nō spe p̄mij trahit̄. is suauitate
xp̄i.mentē sctām spontaneā totā petulit ad
honorē dei et patrie liberatiōnē. ¶Recorda
tur p̄fecto solius mīe dei. dulce bz in lege
dñi meditari die ac nocte.sicut locutus est
ad abraā p̄rem nostrū et semi ei⁹ sec⁹ q̄ō
est xp̄s. ¶Hoc veniq̄ est p̄fector. sicut alia sē
illor qui p̄ficiunt aut incipiūt. ¶Nūc 3
p singula discurram⁹ angelor ministeria q̄
tacta sunt circa petr. ¶Angel⁹ astat. Cur
ita? cur si nō? et astare cōtra deo nos faciat.
¶Deo aūt tunc astare nos tradit Biony. cuz
castissimis orationibus insistentes.renolu
to animo p̄pinquamus.credētes q̄m ipse ē
dñs deus salutaris noster/innitentes ei sic
cut litori fixo. tracti a magnete virtuoso.
¶Astans vero tūc refulget angel⁹. cū nos
edocet. cui⁹ p̄ditionis & status et humilita
tis sumus. quatin⁹ inspiciat de⁹ hūilitatez
ancille sue aie nīe. noueritq̄ ipa quid se q̄rere
deueniat. ¶Nō em̄ oīb⁹. oīa equaliē licēt de
cent & expedirent. ¶Totū pastorale gre gozij
p̄tertū est in hmōi documēto. ¶Propēes trāsi
ētes indicam⁹ q̄tuor idustrias/spāl̄ assue

mẽdas ꝫ astutias sathane. fundatas ex lo-
gis dialeticꝫ. quib⁹ hoies ignaros ꝓuj sta
tus/conatur auertere. vel mutãdo dũ bene
sunt. vel retinẽdo pnaciter statũ. dũ male
locati sunt. ¶ Locũ assumit ab autoritate
sed applicat sinistre. ¶ Locũ ab exẽplo ꝛsi
militudine. ꝫ dissimilitudine. cũ nihil in psona
vel re nra. Locũ ab inductõe. ōtinus ꝑcipi
tet in iudicia falsa ꝛ temeraria. Loc⁹ denicꝫ
sub truncato entimemate. minore sua nõ
apposita vel explicata. ¶ Scit em̃ q ex mi
noꝛib⁹ seu pticulaꝛ⁹ pmissis/tota pẽdet di
ficultas illatõis. Fallit se volũtas sepius in
hac argumentatõe. dũ pñtato aliq̃ obiecto
generaliter sub rõne boni/ ꝓfestim fertur i
illud attẽptandũ. nõ discernẽs in pticula-
ri. qđ vel quale sit illud bonũ. Dicit ratio
succurrendum necessitati ꝓpꝛij corpis sui.
Comede et bibe iubet volũtas. Colendus
est deus. tene te igit̃ i hac religiõe rñdet vo
luntas. Dicit ratio maledicti sũt q̃ viaz pa
cis ꝓpediũt. Rñdet voluntas. q̃ maledicti
sunt q̃ viã cessionis h⁹ cõtendẽtis de papa-
tu non inquirũt ¶ Notũ est q̃liter loco ab
autoritate abutebat apostata Julian⁹. rp̃s
dicit. Nisi q̃s renouauerit ꝛc̃. imo sic dya-
bolus auſũs ẽ dicẽ xp̃o. Scriptũ ẽ. angelis
suis ꝛc̃. Nõ hẽmus necesse. longe mozari.
q̃ ex ipo sumpserũt oẽs deceptiões heretico
rũ exoꝛdiũ. maxime dũ querũt hoies vltra
sapẽ q̃ diuisit eis de mẽsurã fidei vl doctri
ne. dũ fieri volũt magistri qui nunq̃ fuerũt
discipuli sacraꝛ litteraꝛ interptes. qui nũ
q̃ dicierũt illas. ¶ Adiecit igit̃ dyabol⁹
aliud machinamentũ efficatius ex h⁹ loco
pautoritatẽ fieri translatões varias ꝓvul
garibus idiotis. quibus habitis ꝛ lectis in
superficie. cõtemnũt mor sacros exꝑositoꝛes.
Nolumus inquiũt nisi textũ nudũ. quez
tradidit spũsscts. Sandẽ reddunt inper
suasibiles. neq̃ sibi relinquunt autoritatis
pondus. vñ valeant ad veritatis cognitio
nem illustrari. ¶ Ceterũ de locis ab exẽ-
plo ꝛ sili. tot sunt exprimenta fallaciarũ. ꝛ
quoꝛ hominũ capita. duz quilibet assequi
vult quẽlibet. dũ exemplo dicit se vinẽ tali
um ꝛ taliũ q̃s approbat aut canonizat eccle
sia. vel qui sup̃ioꝛes eoꝛ sunt. qui rectoꝛes.
qui doctoꝛes. q̃ laudari. Quid facit filius
aiunt nisi qđ viderit patrez facientẽ ꝛ ꝑies
tũ optimos ipi nolũt sed pessimos hoc ex-
emplo seq̃. Noꝛ alioꝛ ẽ. paul⁹ se laudauit.
Paul⁹ visiones i raptu suscepit. cur nõ põt
mõ dñs in talib⁹ ꝛ talib⁹ silia opari. Vinc
confictio ꝓphetiaꝝ. hinc miraculoꝝ ad
monitio. hinc etiam adoratio damnatoꝝ
hominũ in populis. Testis est mihi legen
da. imo de adoratione canis mortui vi-
sum est in vienna. Caueat igit̃ sancta sedes
Romana. caueat in ea sedens papa. quib⁹
argumentis. ꝛ causis ꝛ mediis/ canoniza-
tio aliquius sit facienda. ¶ Discipulus
Cognita sunt omnia que loqueris. etiã ꝓ
infelicissimis diebus nostris Neq̃ de loco
p inductionẽ necesse habes exempla pone-
re. q̃ quotidianis suspitõnibus improbis
contra statuꝫ varios/ militat p ipsũ demõ
ꝑsertim apud solitarios ꝛ deuotos in ocu
lis suis. vt damnent ceteros omnes. ¶ Dy
abolus dicit ex pticularibus inspectis. defe
ctibus generale ꝛ inferat condemnationis
sententiam. Ut vero difficultatẽ hñs ma-
ximam quadruplex ille fallendi locus qua
ratione vitabit̃? Dicũt isti. Si glosas reci-
pit textus vnus scripture/ cur nõ alius. Si
licuerit istis glosas addere/ cur nõ nos in-
quiunt. aut cur nõ eadẽ facultate respuim⁹
eas/ sicut doctrinas apocriphas? Quo pa
cto igitur fiet distinctio inter miracula ve-
ra et falsa. Inter reuelatões veras et fictas
Si canonizata est hec persona. ꝓpter atte-
stationes miraculoꝝ ꝛ austeritate vite. cur
nequit hoc tpe fieri simile sub similibus.
¶ Magister. Habes alibi tractatus q̃
ad istas. que quotidie fiunt obiectiões/ rñ-
dere conãt̃ Sed apud plurios. neq̃ tal' suf
ficiet rñsio nec put oꝝ altera sine gratuito
miraculoso q̃ dei dono. Olim dũ scriptis
ꝛ verbis oñderem q̃ in istis nõ põt tradi
ars vel regula infallibiliẽ humanitus. in-
ducebã argumẽtũ quo se fũdat academi
coꝝ ambiguitas/ dicens nihil sciri. imo nec
hoc sciri q̃ nihil scitur. Argumentũ est de
distinctiõe dormientis et vigilantis. duz se
videre putat dormiens. sit̃ ad vigilantem
et hoc cũ ratiocinationib⁹ multis et refle-
ctionibus. quib⁹ dici sepe sibi. Tu nõ dor
mis. Ecce talia ꝛ talia facis ꝛ inspicis. Tu
somniũ tuũ alijs narras ꝛ recolis. Est aũt
vigilantis ait Senecã. narrare sõnia sua.

Ista somnians hec ⁊ talia nūq̄ agit. Porro
ipperitī hac re/visitatio petri q̄ tractam⁹.
De ipo q̄dēvtiq̄ vigilante scribit historia
Luce. Nesciebat verū esse qđ fiebat p angelū. existimabat aūt se visum vidē. ¶ Discipulus. ¶ Cōcludo magis qm̄ necesse
sit nobis in his tenebris ⁊ vmbra mortis
angelica visio simul ⁊ illuminatio/cuz ista
q̄ intimo sensu ⁊ gustu docet ꝺ oib⁹ spūssā
cti vnctiōe ¶ Magr. ¶ Iure ꝓcludis. iure
ꝓsulim⁹ nos assidue p devotōis orationez
sub hoc duplici refugio supplicit humiliari. quatinus veritas nos exaltet. ¶ Angelus astat. Pōt in momēto in ictu oculi nr̄
angelus/a summo celo deorsum nob astar̄
qui nihilominus sp astat deo beatifica visione. Nō deserit exemplar eternū/dū venerit circa nos opari/cōsulit nō min⁹ diligēter. qz sue actionis regulā eē scit ⁊ artē directiuā. Fit aūt aliq̄n custos angel⁹ nōge a custodito nō p ignorātiā. nō p negligētiā suam. sed ꝓpter malitiā nr̄az cui ꝺ dignatur astare. Fit hoc aliq̄n p dispēsationē/ad experientiā nr̄e colluctationis cū aduersarijs nr̄is. Dū em̄ angeli boni q̄ inv̄ nos erāt de
longe steterūt/fit qđ seq̄t. Et vim faciebāt
qui q̄rebāt animā meaz. Et q̄ inquirebant
mala mihi locuti sunt vanitates ⁊ dolos to
ta die meditabant̄. Fit tūc angel⁹ nr̄ adiutor ⁊ opportunitatib⁹ ī tribulatiōe facit cū
tēptatione ꝓuentuz. Erudiuit em̄ pri⁹ qđ
agē ꝓueniat rpe ꝓflictus ⁊ impulsus. ¶ Discipulus. ¶ Ope pāū est cognoscere/qbus
doctrinis armat angel⁹ bon⁹ suos stare cōtra dyabolū i die belli. ¶ Magist. Multimulta scripserūt in enigmatib⁹ ⁊ figuris
⁊ sūtudinibus varijs/corpaliē pugnantiuz.
Tu qm̄ scolasticus fuisti/gratānus puto
recipies: si exemplū quasi familiare de scola tibi tradidero. Constitue sathanā q̄i sophistā. cui⁹ hoc totū studiuz est fallere. nō q̄rit
sapiēs cē ⁊ videri. Ūñ vt decipiat garrul⁹
est. multa penit. Celat ꝓpositū suū. ⁊ inuestigat alienū. sophistic⁹ p oīa. Tu eō doct⁹
ab angelo bono caut⁹ esto. noiatim in quatuor differem⁹ postmodū de reliqs. Prio
velis nō videri sapiens ⁊ esse. Sapietis aūt
pcipua cura est/finē respicere. Breuo pauca
cū aduersario loq̄. vel ex toto silere. Tertū
habe tertio ꝓpositū suū q̄ te querat decipe
nō docere. Tertū sit quarto ꝓpositū tuum
nolle veritatē disere. ¶ Discipul⁹. Bi
scurre summati ꝺ singul. ¶ Magr. Sapientia xpianoz est id ipa nō solū noīe ꝓfiteri se xpianū. Hoc q̄ bona fide queserit
hoc q̄ cupiuerit ⁊ malit eē bon⁹ q̄ videī. et
emplo cathonis pueniet ad optatū. inter so
cratis documentū. Aut vo spūs disciplinecratis documentū. Aut vo spūs disciplinecratis documentū. Aut vo spūs disciplinec

retur vnus. ¶ Trepidantes palũbi/agebant
qđ petebat ꝛ abibat. ¶ Reuertebat ad sile
quouscꝫ passer dato palũbis ꝓsilio ꝓtinere
se medis suis/vulpes a fraude sua fraudata
est. Sꝫ in passere vertit insidias. nõ vinb⁹
sed adulatione. ¶ Erat ĩ dumo passer. vulpis
affuit beatificans. auiculas q̃ volatu suo se
ꝓtegerent a bestijs ꝛ laqueis terre. Sꝫ hoc
vnũ deest in qt qua rõne ꝫ vẽtoꝝ turbines
ꝛ frigora se ꝓtegant. Voluit passer gl̃iari
ꝛ ꝓnonari cũ garrulo. Rñdit se ꝓtectionẽ
bie sũ flabat boreas a sinistris. mergebat
ei caput sub plumis ad dexterã. ꝛ eꝫ si a de
xtris. Fingẽs vulpes se nõ satis audire ꝓ
pter distantiã. ꝓrabebat alloquiũ. Dilap
sus est passer ad ramos ꝓximiores terre q̃
simile vulpes/dũ ventus flabat ab anteriori
qđ agebat Sic ait demittẽs caput ad pctõ
ris plumas. ¶ Exlijt vulpes in nõ videntẽ.
ꝛ deceptã blanditijs/vocax rapuit. ¶ In-
ducamus ꝺ scripturis. Oculi mei semp ad
dñm dicit ps̃. Sequit effectus ꝛ rõ. qꝛ ipse
euellet de laqueo pedes meos. ¶ Et in psal.
de dauid. q̃ factus erat sicut hõ nõ audiẽs
et nõ hñs in ore suo redarguitões Subdit
Quñ in te dñe speraui. tu exaudies me dñe
deus meus. ¶ Et alibi. ¶ Educes me de la-
queo quẽ statuerũt mihi qñ tu ꝛc. ¶ Et ite-
rũ. Prouidebã dñm in ꝓspectu meo semp.
¶ Discipulus. ¶ Ridebũt forte nostri B
scolastici fabulatiões tuas de auib⁹ ꝛ bestii
is qꝛ subtilia q̃rũt. Dicent ꝓterea spectare
portus ad opꝓbriũ rñdentis metã silen-
tij si ñ audeat cũ aduersario ꝓgredi ꝓgres-
sus nihil rñdeat. Vbi erit ꝓterea qđ inbeꝫ
Jacobi. Resistite dyabolo ꝛ fugiẽt a vobis
Et petr⁹ de eodẽ. Cui resistite fortes in fiđ
hic que fortitudo que laus est fugere. Ci
me cede malis dicit apud poetã. Sed ꝓra
audẽtior ita vulgo ỏr. (Qui fayt on le chas
se) Qui fugit fugat. ¶ Magister. Quid
si fugerint scolastici tui/quartã cautelaꝫ a
nobis hic notatã. qualiter accipiat̃ crassus
ridebũt. Docemus vt q̃cq̃d sophista neq̃m
dyabolus argumentãs ꝓcluserit ꝫ bonos
mores aut fidem/dicat pius et fidelis ani-
mus ab angelo monitus. nego consequẽs
nec aliter/nec alia forma respondeat. Stet
in sua positione securus. Unde illud de co
mico agunt homines. birreus semp homo.
¶ Discipulus. ¶ Stultus hic mod⁹ resp̃õ
sionis habeẽ. ¶ Magister. Ut vo null⁹
sapiẽtior nullus cautior apud xpianos re-
spondendi modus ꝫ diabolũ. Quicq̃d ag
garriat. quicquid nectat. hec vna rñsio sit
fidelis aie. Christiana sum. Sic oli blãdi-
na martyr. sic re ꝛ noie quidã sctũs apud tor
tores pstiterãt. vt nihil extorq̃re posset sua
malignitas ab eis/q̃ xpiana sum. xpian⁹ sũ
Hoc meũ nomẽ. meũ gen⁹. mea sors ꝛ pa
tria. Dentior si nõ ita insserit apls deni-
tare ꝓtẽtiones vboꝝ ꝫ phanas nouitates
ꝛ nõ intendere genealogijs interminatis.
cũ silibus. ¶ Discipulus. ¶ Cur g̃ sancti do-
ctores/tot q̃stiones induxerũt. agitauerũt
determinauerũt. ¶ Magister. ¶ Habes al
tero opusculo rõnem. ¶ Porro ꝓncipal' nr̃
fm est ħ de impulsib⁹ secretis diaboli cuꝫ
blasphemijs suis. q̃ nõ meli⁹ q̃ cõtẽnendo
vincunt̃. fugiẽs indignas aut deridẽs alia
xpiana dicat simpl'r/qđ alia dixit ꝓcaciter
Quere qui tibi rñdeat. Dicat. blasphemia
tua sup te furcifer ꝛ dãnate. Alioquin si ve
lit sibi facere laudẽ qꝛ bñ dissoluerit sophi
strias oẽs nequissimas. ipe se seducit. qꝛ iã
supbiẽs meret illudi. meret laqꝫ irretiri.
nisi talis sit q̃ ꝓ cõsuetudine habeat sens⁹
exercitatos. totus spũal' effect⁹ oĩa diiudi-
cans. ¶ Angelus astat ad recordationẽ C
dei fulget ad cognitionẽ nr̃i. Pulsat vl-
terius tertio ad cõfutationẽ aduersarij. Bi-
ximus sup hmõi pulsibus ꝛ ipulsibus iaꝫ
plurima. volo nũc inducere fallatias. quat
tuor/ex logicalib⁹ sumptas/ad cautelas q̃-
tuor/ꝑdictas et totidẽ a locis dialeticis de
ceptões ortas. Sunt hmõi fallatie vna fm
pl'es interrogatões vt vnã. altera fm quid
ad simpl'r. tertia fm accidẽs ꝓ cõiugatões
inutiles. quarta ꝓ apparẽtia ꝫdictõis ꝛ nõ
existẽtia. ¶ Discipulus. ¶ Iste sunt cogni
te loyco sꝫ qđ ad deuotũ. qđ ad moralem do-
cumentũ? ¶ Magister. Adulteũ ꝓ oẽm
modũ. Scis qꝛ extradictione nomian̄ iste
fallatie: qꝛ nõ ex dictionibus sꝫ ex reb⁹ ortũ
hñt ĩ apparẽtia sit ꝛ defectu. Neq̃ ꝓterea
ãspiã est idiota sine lr̃is q̃n istis possit falli
¶ Discipl⁹. ¶ Induc exẽpla. ¶ Magr̃.
Subdol⁹ ipulsor. iã star sophiste ꝓpoit aie ti
morate/plũmas interrogatões. Urget q̃tiꝫ

vna dē absoluta rñsio. Ad formā inquit Queritab vno (exēpli grā) q̄ ex adulterio gratissimus ei optimis moribus z artibus institutū hz filium. Velles tu deuote petrē nō habuisse filiū talē? Si rñdeat plz hunc hīe. Prestat inquirens. Quid sup adulterio dicis? ex q̄ nō aliē hītus est rñde. q̄d eligeris ex duob⁹? carere filio. vel adulterio? Si diterit carere filio ꝓscia se ꝺdicit. Si placet adulterium. plane peccat nec penitet.

¶ Biscipulus. Sentio q̄ danda sit duplex rñsio. placet filiꝰ? displiz illiatus cōcubitus. ¶ Magr. Cōsulte sentis. vnde similies ipulerit/ vt facta cōpatōe filij ad adulteriū. rñdeat petrus q̄d e duob⁹ mallz. ñ optet vt simplr rñdeat sed dilicte. Tacet? est pri⁹ alter casus sup interrogatiōib⁹ curiosis. Si doleat hō de pctō sic q̄ mallet fuisse dānatus vel annihilatus. Si fugiat ita pctm̄ q̄ mallet cruciari p incendiū multis diebus q̄ frangere debitū ieiunium aut cōmittere mendaciū. Vitanda est fraus interrogationū hmōi pluriū. que impellunt respondentē/ aut ad temerariā falsam z arrogantem de suis viribus ꝓsumptionez. aut culpabilē electionem. Dicat igit. neutrum eligo. dispicet peccatū. horreo incendium nūc incendiū nō incūbit eligendus. Quid si vehemēti⁹ vrgeat aliqs eligere quid ageret aduenīente casu tali/ put erat martyrium tpe tyrannoꝝ? Rñdeat se humilians sub deo z scto angelo ei⁹ dicat. Dñs nō patiatur me tēptari supra id q̄ possū. Et si casus ueniret qualē ꝓponis/ spo in dñi bonitate q̄ faceret cū tēptatōe ꝓuētū. vt posset sustinere. vel aliē q̄ p pctm̄ euadere. Caueat igit arrogāt ꝓdicere cū petro. Etiā si oportuerit me mori tecū ñ te negabo. Dicat potius. Impfectū meū viderunt oculi tui. sis a dintor in optunitatib⁹ i tribulatione. aut in talē tēptationē me nō inducas

¶ Biscipulus. Caute sobrieq̄ ꝓsul. Cōfundis ex hoc cuncta sas in q̄stiōes D q̄rūdā ꝓfessorū sup volūtate certa nō peccādi seu recidinādi i futurū. vt dū interrogat penitēs a se vel altero. Credis tu q̄ p⁹ modū nunq̄ cades in tale pctm̄. Rñdeat ego fragilis. formido lapsum non tm̄ volo nūc vel eligo casum. De futuro. misce de dime cō mēdo. depcās vt me custodiat a peccato. q̄ si ceciderit fragilitas mea. deprecor adijciat vt resurgat. Hec fallatia fm plures interrogatiōes vt vnā q̄tū video ñ melius euitat q̄ p silētiū modestū. se diuertēs ad alia cogitanda. aut p distinctionē actus interrogationū aut pōtet in xta qō notasti. negetq̄ ꝓsequens. ¶ Magister. Ita est etiā circa specūlabilia/ fidē rectā tangētia.

¶ Biscipls. Exēplifica. ¶ Magr. Dispene deceptio ꝓuenit i specūlabilib⁹/ ex defectu distictiōis et resolutōis ad simplicia q̄ deficiente doctor q̄ pl⁹ in q̄ret p argumēta se dissoluē? tanto pl⁹ involuet. et eo plus si nō veritatē sz aduersarij ꝓfusionē. p sua laude scrutat. Exēplū. volēs vnus doctor ꝓcordare sil/ quō a ce⁹ pcī a deo z a libero arbitrio. Cōcludebat argumētoꝝ subtilitate/ nō pia religiositate. q̄ ōs erat cā peccati. q̄ deus facit hominem peccare. q̄ deus vult hominez peccare/ dnm peccat. Addidit ipse idē q̄ libertas arbitrij compata q̄d deū/ faciat ista necessario que factura ē. Inopatione ad diuinā pscientiā/ oia de necessitate sūt futura. alioqn inq̄t ōs posset falli. Addidit q̄z/ q̄ iō z non aliū de res dicunt impossibiles fieri. q̄ positie de⁹ vult ita esse possibile. cū tm̄ si ōs p. possibile nō eēt inu possibilia nūc nō eēnt tūc min⁹ ipossibilia. Addidit cōtingētiā i deo intrinsecā eē. q̄ distinguē ꝓnotatōes terminoꝝ. vl nescie bat vl spnebat. ¶ Biscipls. Tāge breuit formas argumētoꝝ. ¶ Magr. Argunt sic in forma loycali demōstrato. Sortes q̄ facit homicidiū. vocē actus ille. Z sortes facit a. Et sortes hz ꝑceptū de nō faciendo a. q̄ sortes peccat. Cue vltra. Des fac z vult totū añcedes z q̄libet ptē añcedētis. q̄ facit z vult ꝓsequens qō est illud. sortes peccat.

¶ Biscipulus. Videt indissolubile hec rō. ¶ Magister. Videt si nō distinxeris aliq̄d in ea Si ptērea nō respexeris ad blasphemiā insanā/ vltime illatiōis. q̄ deus facit z vult q̄ sortes peccat. Quāto magis operit z vult q̄ sortes peccat. Quāto magis ocurrerit sape ad sobrietatē. vbi etiā solutio rationis latuisset. et dicere solua eā angelus. dñi z solutione apiat. Dis absq̄ dubietatō ne rō q̄ militat ꝓ tra pietatatē/ sophistica ē. peccans i materia vl in forma. Dō si nō videat discipls hō. videt doctor xps/ hō z angelus ei⁹ i ipo. Itaq̄ duz subsumit doctor

ste anglican⁹ quē ꝓfūdū cognoiant q̄ sor-
tes hz ꝓceptū de nō faciēdo. a. actū vl̄ itel-
ligit absolute de eē acc⁹ solūmō. ⁊ tūc ē fal
sa minor ista q̄ sortes pōt in casib⁹ mul tis
facere. a. actū sine pctō. sicut i furia vel in
invincibili ignoratia. Si vo intelligat q̄
sortes hz ꝓceptū de nō faciēdo. a. deformi
ter ⁊ peccabiliē. hoc vtiq; verū ē. Sed ia de⁹
neq; facit neq; vult/ q̄ sortes taliter agat ⁊
ita nō facit neq; vult antecedēs ꝓdicte so-
phistrie siue. q̄ palā ꝓcludit deformitatem
aut ꝓsequētia nihil tenet. ¶ Cōstat el q̄ nec
deūmo nec hō pōt velle deformitatem sub
rōne deformitatis dicente dionysio ⁊ pbo
q̄ nemo ad malū aspicies opar̄. velle aūt ē
qdā opari. ¶ Biscipl⁹. ¶ Cui simplici
tas placet. placeat ⁊ tua relpōsio. ꝓsequens
est iudicio meo. Sed neq; si calūniabil̄ eēt
ista vel altera rnsio/ deberet incōueniēs tm
cōcedi/ q̄ offendit oīm pias aures/ tā pho-
uetū. Hic alterā sophistriā de futur[cō-
tingēb⁹. ¶ Magr. ¶ Accepit sic anti- E
xp̄s fuit heri futur⁹ ⁊ anxp̄s non erit. ergo
de⁹ vel hō qui credidit anxp̄m eē futur⁹/ de-
cepto⁹ ē. Antecedēs est possibile ⁊ cōpossibile.
q̄ ꝓma nccia ⁊ scda possibilis. oē aūt possi
bile stat cū nccio. igit ē ꝓns possibile. q̄ im
pijs ē de deo ꝓcedere. ¶ Biscipl⁹. ¶ Sic rn̄
anxp̄s nō erit tāq̄ possibilis sit. Aut intel-
ligis q̄ ē possibilis q̄cūq; lege posita et tūc
ista nego. Aut intelligis q̄ possibilitas cō
parat̄ ad dei potētiā absolutā secluſa oīi
lege seu ꝓpatōe ⁊ sic ꝓcedit. sz negat̄ ꝓntia
q̄ ergo credēs antixp̄m futur⁹ ex fide sit de
cepto⁹ factu vl̄ō possibili. Rō ē clarissima
q⁹ in maiori nō credidit aut scinit aliquis
antixp̄m fore/ nisi de lege ordinata. sciens
q̄ de absoluta potētia de⁹ nō posset facere
quin potentiā haberet vt antixp̄s nūq̄ fo-
ret. Hō est igit̄ a liq̄ deceptio sed sūma cō-
formitas. Porro deceptōis rōnez q̄ ponit
intrinsecā in deo cōtingentiā/ mō notani-
mus. Alibi lati⁹ apta ē in centilogio ō mo-
dis significādi. ¶ Biscipl⁹. ¶ Perspicua
fit amplius mihi sapiētis narratio. q⁹ qui so-
phistice loquit̄ odibilis erit. Et itez. Illu
sum subvertet ab eo. cadens in laqueos q̄s

tetēdit. Porro qui ambulat simplicit̄/ am-
bulat ꝓfidēter. ¶ Magr. ¶ Nō aliter est.
Narrat rufinus in illo quē addidit histo-
rie eccl̄iastice eusebij libro de quodā invin-
cibili sophista ⁊ tra pietatez fidei. quē sim-
plicitas pij senis/ nudā ꝓponēdo veritatez
fidei/ vicit. Dicemur i hoc apud sophistas
etiā demones/ pstare in simplici cōfessione
fidei. Hosti illū q̄ mox vt aliquē senuebat
sophistice ꝓtēdere. quiescebat. nisi forsan ex
silētio suo/ circūstantiū scādalizatio time-
ret̄. Dos sophistaz ē/ vt tandē semetipos
fallant ⁊ apphendāt in astutia sua. duz ad
agibilia venerint. Docet hec ꝓteruia de-
monū. quoz arguitat[reto⁹quet angelus
dñi contra semetipos in fines contrarios.
¶ Biscipl⁹. ¶ Exempla da. ¶ Magr. ¶
Impulsit fratres Joseph/ vt ex visionibus
somnioz inuiderēt ei q̄rentes media q̄ scri
pta fūt ne regnaret sup eos. Quis eventus
fuit scimus. Regnauit. Ita q̄cūdie fideles
impedit. quos dā vt deficiat ⁊ exaltent̄. q⁹
p tribulatōez humiliant̄. Fiunt doctores/
q̄s infatuare querit. Fiūt purgatores. Fiūt
sanctiores. q̄s sacagit inficere. q⁹ disciplinā
cōuertūt in penitētie patientieq; virtutem
Permittit angelus futura quidē demōes
ab eis cognita similiē inuestigare ⁊ audi-
re. quare? q⁹ scit q⁹ dū querēt obniti/ cōple-
būt volūtatē dei. Sic in Joseph sic in oīb⁹
fiet electis. ¶ Biscipl⁹. ¶ Satis eñ de F
fallacia ꝓm plures interrogatōes discussi
quēadmodū nūq̄ absq; distinctōe danda
sit vnica rnsio. Video pinde ꝓficuum salu
berrimū q̄ est: q⁹ se fideliter resolvere con
sueſcat. ¶ Magr. ¶ Aia aduerte quēadmo
dū in moralib⁹ etiā istud ꝓdest ⁊ expedit.
Si dolet caput alic̄s ex ebrietate vel alia
culpa. fiat eger. acceptet dolorē ⁊ egrietudi-
nē patiēter vt ē afflictiua. oiās deū q̄tinus
sit ꝓs purgatōis siue. peniteat de causa. pro
quāto ē culpabilis. Si moriē paī/ ⁊ fiat he
res filius locupletat⁹. doleat pie morte pa-
tris. gaudeat grat⁹ de epib⁹ relictis. Si pu
niunt̄ iudicialiē peccatores letent̄ de iusti-
cia. tristent̄ de meritis. Potes alti⁹ specula-
ri de ꝓscientia dei circa dānatos etiā si ꝓpo
nis tibi talē forē nō quidem asserendo vel
cum desperatōe. Hic cōsiderādo iusticiam
dei. Justus es dñe ⁊ iusticie tue diligende

sunt ꝛ hõnorãde. pctã vo q̃ sunt dãnatõis occasio. detestor. odio. abominor. qz taliter me velle vis ꝛ ꝓcipis. Soluit inde laqueus iste neqssimi/ q̃ vult rnsionẽ vnã dare/ vuz curiosus inqrit. Si deus vult te dãnare vis hoc ꝛ tu? dic nolo peccare. q̃ si nõ peccauero nõ dãnabor. Si rursus vigeat pul sans. Quid si tibi reuelet tua damnatio? Quid si reuelet de te petro. q̃ alter q̃ peccauerit in hac die tandẽ saluabit. alter qui nõ ita peccauerit/ tandẽ dãnabit? Casus ẽ possibilis ꝛ nõ reuelabis'. Nũq̃d eligeres hodie peccare. nũquid in ꝓmo casu desperes? Rñde cant⁹ sp. nõ vnica sz duplici rnsione. Habẽt hãc inductiã pueruli/ dũ inrogant quẽ e duob⁹ plus diligis: ꝑem aut matrẽ. Inquiũt diligo ꝑem diligo mrez. Sic interrogat⁹ demuz petrus. diligis me plus his? Ait illi ꝛ rñdit. Tu scis dñe q̃ amo te. innuẽs q̃ diligũt ꝛ alij ee. Si q̃rit nũquid malles peccare nũc. postmodũ saluari? Rñdeo. Nolo peccare volo saluari Et i altero casu. Sic volo spare q̃ sic ꝓcipitur. Credo silr deũ nõ reuelare nisi veruz sed nõ ita q̃ neget seipm. Si sub electione ꝓponunt duo mala: caue neutrum eligas Nã in malis quid ẽ eligẽdũ? Ait vo si culpa nra ceciderim⁹ vt necesse sit alterꝫ ex peccatis fieri/ minus ẽ acceptãdũ. q̃z iã in ꝓpatione deteriozis/ sortit boni ꝼm q̃d rõnem Beniq̃ ꝓficit iste pulsus angelic⁹ q̃ dissoluunt colligatões spũales. sicut i petro materialiter actũ. Proficit inq̃ ꝓtra oões pene fallacias q̃ sequunt si pia volũtas affuerit

Discipl⁹. Explica de fallacia ꝼm quid ad simplr. Magr. Cõsidera solerter vñ volũtas decipit. ꝑtim a mundo ꝛ carne. ꝓ ꝓsecutõez voluptatũ aut perfugã tribulationũ. Presentãt itaq̃ sibi tã q̃ bone simplr vel simplr fugiẽde. q̃ sic arguat caro vel mũdus. Hec delectãt nunc. hec cõtristãt mõ. Est aũt delectatio bona ꝛ tristicia mala. Si volũtas sit impia vel i cauta/ cõfestim eligit h⁹ bonuz ꝼm quid et refugit silr malũ. Si vo sit ꝛtuosa. cõsulit rectã rõem ꝛ obedit cõsilio. Si vo neq̃ sit refugiet rõem cõsulere imo claudit oculos ꝛ aures sibi. Potro. volũtas incõtinentis audit quidẽ cõsilium rõnis/ cõscis sibi qz bñ suadet. Sed tandẽ inclinata ꝓ bonum ꝼm q̃d/ dimittit iudiciũ rõnis actualiter cõsiderare: ꝛ impetu suo ferr in illud sciẽs se in habitu ꝛ ꝓsentiẽs rectũ ee. ꝑferẽdũq̃ rõnis iudiciũ. Discipl⁹. Quo pacto fieri põt/ q̃ volũtas ferat in obiectũ/ nõ ꝓtuio rõnis iudicõ q̃ in illud ita fieri debet: nõ eñ ferr in incognitũ. Magr. Est i ter doctos grãdis discepto/ si ꝛ qle fieri valeat q̃d inqrimus. maxie qz dicẽte philosopho/ cõsone ad sapientẽ. Qis malus ignorans. Ceterũ parisien. articulus habet ita/ Si rõ recta/ ꝛ volũtas recta. ẽ error supple sic dicere. Itaq̃ duo sunt in hois liberi arbitrij iudicõ. Anũ q̃ est recte rõnis. ꝛ vocat ꝓprie iudiciale sen legale. Aliud est ꝓ modũ arbitrarie potestatis. Arbiter aũt i sp tenet insequi iudiciũ ꝼm leges. sz hz plenã facultatẽ eligendi sic sibi placuerit. nũc aũt tale ẽ iudiciũ. qz põt insequi vel nõ insequ ꝓ sue volũtatis arbitrio/ iudiciũ rationis

Discipl⁹. Intelligo tale effici sepe ꝓpterea rõ ꝓncipat volũtati nõ vt ancillet sibi cõsulit vt dñe. Portat tñ sibi lucernaz vt videat q̃liẽ sit incedẽdũ nõ vt cogat eã/ imo diuertit ad ei⁹ imperiũ lucernã suam. vel suffocat ꝛ deserit eã/ ne luceat actu pleno. Et ita q̃uis volũtas vicios eligẽs/ sit sp errãs in electõe tali arbitraria: nõ optet tñ q̃ error sit rõne iudiciaria vel assensiua Est nihilomin⁹ vt cõit ignorãtia crassa vel supina. Soluit quẽadmodũ adã potuerit peccare. nec tñ errore seduct⁹ ẽ in rõne sicut incõtinẽs dũ peccat ꝓtra charitatẽ. non obanton⁹ moralis documẽtũ. dũ aliq̃d ꝓ nit cõfestim discute q̃d sit. Cõfestim ego prudẽtissima sic discussit. Cogitabat q̃lis eẽt ista salutatio. Magr. Addẽdũ est ꝓ cautela q̃nq⁹ a bonis ꝼm q̃d delectabili us nimiũ refellẽdis volũtas ꝓtinus se divertat/ dũ ista cõstiterit simplr mala esse. Potest aũt in malis ꝼm q̃d de tristabilius cõsiderãdis insistere ad patiẽtiã exercẽdã. Nõ eñ furanr intellectũ sapiẽtis aduersi. inde rõnem dicti illius prius inducti ꝓ te Jubet apl⁹. Fugite fornicatõez. Esset hic cõquisitio de primis motibus si ꝛ quomõ repelli debeãt? si ꝛ q̃n sciri põt q̃ voluntas acceptat istos vel refutat ꝛ hoc imputabit

ad pctū mortale. Rursus si stat eodē tpe temptatōis/ꝙ volūtas peccet in venialib⁹ multis. ⁊ cū hoc multipliciter vitā eternā mereat. Tolleret istorū decisio/ scrupulos a cōscientijs plurimis timoratis. ¶ Discipulus. Sed peto trāseas ad aliā fallaciā que dicit accidētis. qz sup bis on bijs alibi tractatū est. ¶ Cōplectit in ipa accidentis fallacia qlibet inutilis cōiugatio seu cōnexio. dū puter aliquis ꝙ excōuenietia vel diseōuenietia aliquoz duoz vel pluriū ad vnū tertiū cōueniant vel diseōueniant inter se. sitr ista duo vel duo. ¶ Magister. Sup hoc aūt tene ꝓ regla ꝙ oēs ⁊ singule volūtates q̄ p charitatē vniunt cū vno tertio qđ est deus. ipe vniunt inter se quātūcūq; vise fuerant discordare. sicut de dispersione legimus paulī ⁊ barnabe. ¶ Discipl⁹. Pulcherrimū hoc (ꝙ meā fidē) ⁊ gratissimū est hoc theoreuma verificat plane ps. vbū. Particeps ego sum oīum timentiū te. ⁊ custodientiū mādata tua. Felix ergo mirabilisq; vnio pluriū in deo/ q̄ sit in vnico medio cōnexoz. ¶ Magister. Quid de pluribus quātūlibet vnitis ⁊ cōiunctis in alio. ꝙ in deo. ¶ Discipl⁹. Video ꝙ nō simplr vniunt fas e ꝙ nulle vtutes inter se ꝓiūgunt/ si nō in vnica veritate prima cōnexe sint. ¶ Magr. Hoc videt difficilis. ꝑsertim cū i diuinis videat exceptio fieri. qm̄ pr ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹/ vniunt vna veritate q̄ de⁹ē seu diuīa eētia. ē aūt alius pr alius filius. alius spūssanct⁹. ¶ Discipulus. Subintras aliam fallaciā accidētis. ad quā alie qsi singule reducūt. quēadmodū fallacia vm nō cāmvt cām. sicut fallacia cōsequētis q̄ oēs fere ꝓplectit paralogismos ex locis dialeticis male formatos. ¶ Magister. Sbit animū recordatō generalis me dū puerul⁹ēēz legisse quādā fallaciarū applicatōez moraliter ad pctā mortalia. sed abolita ē recordatio spālis. ¶ Discipulus Dic si habes istā in promptu vel aliquam affer ꝓbabilez. ¶ Magr. Nō recordor illius. possum⁹ aūt dicere ꝙ infernalis bestia/ de mari passionū exiēs a corde impij qđ ē sicut mare feruēs/ hz septem capita. ⁊ cornua decē. quibus impellit ad trāsgressiones noiatim septē. Appropriat aūt qđā nō singulas singulis capitalibus vicijs.

¶ Untī ad supbiā fallaciā petitōnis p̄ncipij. Arguēs ita. Dis magn⁹ē bonorādus tu es magn⁹. dū qz nihil hz qđ nō acceperit ita de nihilo sui pōt gl̄iari q̄si p̄napio. Si aūt venerit ad verꝝ p̄ncipiū. iā nō in se sed in dño gl̄iet. ¶ Disci. Placet adaptatio discurre p reliqs. ¶ Magr. Untī ad inidiā fallaciā vm nō cām vt cām. arguēs sic. Omne nociuū ē odiēduz. Iste q̄ pollet viribus tutib⁹/ tibi nocet. Tollit em tibi ne sis vir tutib⁹ singularit honorādus. Ecce q vtutes assumit ad cām odij: q̄ sunt ad amorez cause vere. ¶ Untī ad irā fallacia ignorantia elenci. q̄si ꝓtradictoriū sumat ab aduersario bonoꝝ sui/ dū pturbat ipm/ ne aliq̄ ꝙ optet gl̄iet. Debet insup ira sci culpe in psone. vincere malicia q̄ irā cōcomitat. ⁊ hoc p mititatē. nō malicia ipam irascendo nutrire. ¶ Untī ad accidia cōiugationib⁹ inutilibus ⁊ ineptis. p euagatōes mētis innumeras. q̄ ad fallaciā spectāt accidentis. ¶ Untī ad auariciā fallacia vm plures inrogatōes vt vnā. dū ad oēs necessitates humanas subleuādas/ dicit sufficere cōgregare pecunias. q̄ frequēter afferūt plures indigētias. qz qui plura habz pluribus indiget ¶ Untī ad gulā fallacia vm qđ ad simplr. Istud ē delectabile ⁊ bonuz gule. ergo est simpliciter eligēduz. ¶ Untī randē ad luxuriā fallacia ista ⁊ altera. qz nō ꝓiūgūtur extremitates cōuenieti medio. Fallacia q̄z ꝓponit ꝓsequētis arguens sic. Generatio filioꝝ ē bona. ergo cessatio a generatōe mala. p argumētum a ꝓtrario sensu qđ fit ab oppōsito añ cedētis ad oppositū ꝓsequētis Sed ecce cū tibi q̄si scolastico satisfacē cupio: vicia curiositatis apud nō scolasticos vereor incurro. ¶ Disci. Nolem būt. ite gl's materias cōgruas eis/ hāc inseruisse scolastica. ¶ Magr. Ira maxime. qz pōt angelus dni bonus/ ex istis maligni sophiste pulsibus curiosis inducere pulsus ad vtutes. ¶ Discipl⁹. Tāge quomō. ¶ Magr. Si p singula discursus fuerit plenitas peret fastidiū. Dica vero tibi sub cōpendio regulā certissimā sed nō ab oib⁹ statim cognoscibilē seu practicabilē. Dicit pure specūlabilib⁹ nulla formaē ꝓsequētia tenens vniuersaliē nisi fieri possit reductio ad primā ⁊ vnicā veritatē q̄ deus est. Dic

valet nulla ꝓntia i agibilib⁹ bonis/nisi pos sit reduci ad ꝑmã bonitatẽ q̃ de⁹ ẽ. finis oĩs bonitatis. Fundo fundat in b⁹. qz sic se hz finis vltim⁹ in agibilib⁹ sicut ꝑmũ ꝓncipiũ incõplexũ vel cõplexũ in speculabilib⁹ hec est ꝓbi. Porro nõ fit silogismi resolutõ ad primũ principiũ rez speculabiliuz: nisi virtualiẽ aut expresse reguleẽ ꝑ dici de omni aut ꝑdici de nullo. alioquin non poterit effici vera ꝓtradictio penes quaz deficit fallacia ignorãtie elenci specialiẽ. sed generaliter eũã quecũq; fallacia. Hinc est q; ex puris indefinitis nõ tenet argumẽtum de forma nec ex puris negatiuis. Hinc est q; termin⁹ cõis ad pl̃es res sicut hoc nomẽ ens sentia diuina nõ põt eẽ mediũ sufficiẽs i si logismo expositorio. Hinc est q; si affirmatiua de dici de oĩ includat oĩa q̃ pñt ꝺ subiecto ꝑdicari. illa nõ sufficiet vt sit ꝑmissa ꝺ oĩ. Exẽplũ. oĩs pater ẽ generãs. si nõ distribuat ꝑ eẽntia diuina/non ẽ efficax ꝑmissa ad silogisandũ de dici de oĩ. z sic ꝑstat tũc q; est vlis falsa ꝑ eẽntia. Nõ aliter accipiẽdũ de dici de nullo q; negeẽ oĩe qꝺ affirmatiua de dici de oĩ ponit alioqn nõ esset vera ꝓtradictio. Cadũt in absurditates nõ ferẽdas/qui istud nõ ꝓsiderãt. Cõcedit vn⁹ q; duo ꝓdictoria nõ verificant in instãti tpis. ali⁹ q; innumerabilia ꝓtradictoria vera sunt in instãti eternitatis. Ali⁹ q; primũ principiũ nõ est euidẽs in diuinis cum sit ibi ꝓcipue certissimũ. Ali⁹ q; aĩa mouet z nõ mouet. qz mouet in manu z qescere sit põt in pede. Alij q; relatões in deo sũt de⁹ z nõ sunt deus. Alij sunt de formalitatib⁹ in diuinis at vere si negatio capiat de dici de nullo/q̃ scz negat oẽ illud ꝓuertibiliter qꝺ affirmatio ponit in tpe mõ loco. z ceteris euidẽs est q; erit vã ꝓtradictio. Et si nõ. Vñ nõ ꝓtradicũt iste due. ꝑ generat. eẽntia nõ generat. nisi neget negatio generatõez a ꝑte. Sed hoĩes grossi intellectus/ subtiles istas nõ aduertũt resolutões in negando vel affirmãdo. Putãt idcirco ꝓtradictões eẽ vbi nõ sunt. Biſci. Edoctus iuuenis sup hoc dicit de oĩ z de nullo/q; in eis fundat vel resolui oĩs cõsequẽtia bona z formalis. sed nõ habui tã expssam sup istis explanatõez. Putabã qꝺ idẽ eẽt ꝓpositio affirmatiua cũ dici ꝺ oĩni

Sed video dr̃iaz nõ modicã. silr z in dici ꝺ nullo. Adgr. Conabat aliq; solnere paralogismos i diuinis/addẽdo ly qꝺ est Sed hec ars breuior ẽ z certior. quã Aris. satis intelligit posuisse platonici quoqꝺ hoĩe cõi z singulari loquẽtes/habebãt itro te siint ꝓsequẽtie topice seu rhetorice q̃ nõ ꝓnt nec dñt isto mõ regulari. Adgr. Prudẽter opponis. ppt canonistas z legistas. imo ppter oẽs in sacra scriptura cõsequentias in moralib⁹ z historicis accipiendas mõ qui ꝺgruit morali negocio. vbi nõ ꝓnt haberi ꝓsequẽtie vt sepi⁹ nisi q̃ tenẽt solũ gr̃a materie z nõ forme. q̃les accipiũtur a locis dialeticis. q̃les ꝑterea nõ resoluuntur ad ꝓtradictõez. nisi fm qd z modificate. Vt si dicat. Nñ de stulto iurta stulticiã suã. statim subdit. Ne rñdeas stulto iurta stulticiã suã. q; videnẽ cõtradictoria. Silr in euãgelio. Videat opa vr̃a bona. Et ico dem textu culpanẽ ypocrite q; faciunt opa sua coram hoĩb⁹. Sed rõ dictoz/tollit cõtra dictõez apparẽtẽ imo existentẽ ex vi logice in speculabilib⁹. Hic de subtilitate logico rũ z metaphisicoz/ surrexit dictũ q; nimia nũ expositi⁹/ veriss̃im⁹ ẽ atq; saluberrimus alioqn sunt ad morale negociũ subtilitates hmõi logicoz z metaphisicoz/sicut cinifes egipti morales oculos suis aculeis tenebrãtes. Sunt ex aduerso grossi morales ad subtilia speculãda q̃ de metaphisica sũt z theologia speculatiua nimis inhabiles sic mõ dirim⁹. qz cõsequẽtias nõ accipiũt nisi ꝑ tropos z apologos mõ suo. Biſci. Quoz est laudatio/ ꝺditio. Adgr. Utraq; laudabil imo nccia sed ꝑ necitate materiaz variãda. Dicit phs ꝓmo ethicoz de querẽtib⁹ acribologias. i. metaphisicas demõstratões/in moralib⁹ topicas aũt rõnes in mathematicis. vtrũq; ẽ vitupabile. qz querẽda ẽ certitudo iurta negocij qualitatẽ. Proficit hec regula ꝓtra nimiũ scrupulosos in moralib⁹. oĩ certitudinez q̃ũcamplioẽ q̃ hr̃i possit sed uso miraculo. sufficit enim ꝓbabilis z moralis coniectura. Biſci. Cõcordas more vulpis fabuloſe q; discatũ philomene tenorẽ cuius dicit. misces grossũ subtili vtile dulci imo iã

nō miſces ſz ſuades ſepari accipe. ¶ Ue
ni ſi placet ad alterā ꝓncipaľ ꝓſideratō
nis declaratōez. q̄ oīs ꝑnūcia dz ſagibilis
reduci ad vltimū finē ſi ꝓbabilis debet eē
¶ Adgr̄. Habes aplm. Dia in gr̄am
dei facite. Habes xp̄m ꝑ rimū q̄rite regnū
dei. Habes ab eo dē ꝑceptū de dilectōe dei
ſup oīa q̄ finis ꝑcepti ē. Quo circa cōcludi
mus ſalubre ꝑ xp̄ianis oībus documentū
plus inſiſtēduz ē dilectōi q̄ ſpeculationi.
Plus inſup vnioni affectꝰ vacāduz ē q̄ di-
ſcretioni intellectꝰ. ¶ Biſci. Api quō-
¶ Adgr̄. Propꝛietas intellectꝰ ē diſcer-
nere. ꝛ hoc adeo q̄ illa q̄ realiē idem ſunt/
ſatagit ꝛ valet ſepatim cōſiderare ꝛ ſepata
coniūgere. Uerꝛo ē hec ꝓbie ꝛ experiētie
ſꝛo propꝛietas affectus ē ſe in vnū ferre
ꝛ ſe in vnitatē recolligere vbi etiā diſtincta
ſūt realiē amata. ¶ Propterea dicūt amā-
tes ſe/vnū cor. vna aia. vnus ſpūs. Cū aūt
deus ſit tot⁹ deſiderabilis/ꝑm oē q̄ ī eo pōt
intelligi. cōſtat quāta facilitate ꝛ libertate
pōt affectus ſe totū in deū ferre. Intellectꝰ
dū diſcreta rimaē metaphiſicādo circa de-
um penitus vnicū. plus ſpargiē. plus diffi
cultatē. minꝰ edificaē in fine legis q̄ eſt dile
ctio. Benigꝝ nō ita deū ꝓtehedit vl' apꝑ-
hendit intellectus cū nō ſit a nobis totus
cognoſcibilis/ſicut ē totus amabilis. ſi ſoe
maliter ſunt in deo pfectiones diſtincte q̄
ad effectuā q̄ totuz amare q̄rit. non pfecte
formalē hāc vel illā. ¶ Biſci. Paluber-
rimū in phiſica radice dogma fundatū eſt
criſti. Nos eīm iubemur oēm intellectuz
captiuare in obſequiū affectꝰ xp̄iani q̄ ne-
ceſſitas ē totū ī intelligēdo ſeu diſcernēdo
deū nr̄m/ꝙ vniuerſuz labilis vite tp̄s/ſtu-
diū ꝛ ſumere. nec tn̄ attingere. Uidem⁹ ef-
fici potꝰ tales temerarios aſſertores garru
los. inflatos. aridos. ſine deuotōe. ſine pie
tate. ¶ Adgr̄. Experta loq̄ris ꝑ die
bus nr̄is. Quo circa ē laudāda ꝑ tali-
bus ydiotarum ſimplicitas amatiua. Nec
mihi videē aliū de phi datī in repꝛobū ſen
ſum/q̄ eo q̄ relicta pietate vnitiua affectus
circa deū. toti euanuerūt ꝑ inq̄ſitōes ſoli⁹ ī
tellectꝰ. impulſi nō dubiū a ſpiritib⁹ errorꝝ
q̄bus ꝑmiſerūt ꝙ thelatas theorgias ſacrile-
gas poti⁹ q̄ creatoꝛi. Collaudād⁹ ad extre-
mū ē. doctoꝛ theologꝰ. cuiꝰ doctrina ſiceru
dit ad intellectꝰ diſtinctōez. q̄ nō min⁹ allī-
cit trahit ꝛ īducit/ad affectꝰ vnionē. ¶ Ec-
ece dū officia beatoꝝ angeloꝝ circa nos ex
hiſtoria. petri querim⁹ ꝙ multa digreſſi ſu-
mus. vix tn̄ attingim⁹ pauca/ꝙ multitudi
ne dicēdoꝝ. notāduz circa ꝓtradictōis ob-
ſeruatōez. ad quā optet fiat oīs reſolutio/
Sed neceſſariū ꝑdixim⁹ eſſe. q̄ in vera con
tradictōe negatio deſtruat/ quicqd ꝛ qua
lecūq̄ qō affirmatio poſuerit. Fundaē in
hoc ars obligationū. ars inſup rn̄ſionum
ad inſolubilia logicoꝝ. ars theologoꝝ cir-
ca myſteriū bt̄ē trinitatis. Sepe ei fit apō
ſubtiliter intelligentes in ſpeculabilib⁹/ꝙ
negatio nō accipiē vt negās ſimpliciē oīa
de quib⁹ fit affirmatio. Dicim⁹ eīm q̄ pr̄ et
filius ſunt eēntia diuina. tn̄ vere dicim⁹ ꝙ pr̄
nō ē filius. Non accipiē ibi negatio ſeclu
dens eēntiā ſed vnitatē ſolū ꝑſonalē. Ualuat hec ꝓſideratō/mltos ſubtiliter forma-
lizātes. ſed pauciſſimi ſunt q̄ capiāt vtutē
negatōis hmōi nō ſimplr̄ ſed cū moderati
one. ¶ Circa hāc vt eſtimo moderatōnez
phs in materia trinitatis faciliꝰ admiſiſſet
q̄ homīes nō phi ſi fides ab eis ſeclusa ſit.
hec aūt fides ſaluat eos dicētes. Adgr̄ no-
ſter xp̄s. ſponſa ipius eccliа dedit nobis ita
credere ſil' ꝛ ꝓfiteri. Sufficit auctoritas Si
plus deē intelligi/gr̄as ei. ¶ Biſci. Ben
tio q̄ mlta ſupſint ex ꝓpoſitis de angeloꝝ
cuſtodia. quid hoīes exaltrānt ꝛ ꝓtra diabo-
licos impulſus. Uix dixim⁹ de aſſtantia bo-
ni angeli q̄ ad rimū. de illuminatōne ſua
quo ad ſcām. de impulſu ſuo quo ad terti
um. Quid de clamoꝝ. q̄ iubet ſurgē petrū
q̄ſi myſtice diceret. Surge velociter ꝑ ſpez
faciuſſa ꝑ obedientiam quo ad quartum.
¶ Adgr̄ Hoc ē ꝓpue Ruandū alioq̄n
nihil valēt cetera. Soluit ꝓinde q̄nto liga
tū angel⁹. vñ umēs ꝛ gratꝰ magnificat do-
minū. Educit ſexto petꝝ. q̄ ibs ſuſcepit eū
Septimo libertati relinq̄t. tūc viuit purus
velut dic ꝛ nūc moriturus. Cantat dū exie
rit de carcere corpis. Hūc ſcio vere ꝛc. qui
prius exiſtimabat ſe videre viſum. Et q̄d
omne q̄ videm⁹ in carcere poſiti niſi viſus
alicuius fidei ſimul ꝛ ſpei. Tūc aūt ſciet hō ve
re cū liberat⁹ ab angelo plene/relinquet in
libertate gloīe filioꝝ dei. q̄ depoſitis po-
tētibus de ſede/gr̄ari licebit apud ſancto-

rum dñm concutiēs. Et exaltauit humiles. Dedeterm̃ de reliquis.

Sequitur quarta Na

parātio p soliloquiū vbi de custodia angelor̃ p noctulas quinquaginta.

Prima

Epolnic potentes de sede ⁊ exaltauit humiles. Sis igit̃ humilis anima mea quatinus exaltet̃s Magnifica magnum predica dominum. Gratias age sibi inquiete tui silentij. Quid nisi magnificet̃ iste cui⁹ opus est confessio ⁊ magnificētia. Gratias ⁊ tibi beata virgo cuius ē hoc magnitudinis exordiū. Itaq; est gratus aīe mee posse in magnificatōne dñi/cantico tuo vti. Bonum istud est gr̃e dei. donum piter meriti tui. Dederis exemplo tuo cantare dño p timitus nnscōiam p bñficio speciali. Quia respexit humilitatē ancille sue anime mee creans eā sui capacē. faciēs eā in baptismate sui pticipē atq; dei cōformē. cōfortās eā sacre cōfirmatōis vnctione. Deinde p penitentiā reparās lapsam. ernēs eā totiens misericorditer ab inferno inferiori. cibans eā pane celesti qui dat vitā mūdo. spem deniq; felicitatis eterne cōcedens. Magnificat aīa mea dñm. Cantās ei miscōiam simul ⁊ iudiciū/p oībus ⁊ singulis aīab⁹/ cuz quibus debet esse aīa vna. ⁊ cor vnū qz misericordia sua/est a p̄genie in p̄genies timentibus eū. Cantet rursus aīa mea magnificans dñm. Primo sup iudicio/quia depositt potētes de sede. Dehinc super misericordia. qz exaltauit humiles. Fiat itez conuersio de misericordia in iudicium. qz esurientes impleuit bonis. Ecce misericordiam. Et de iudicio sequit̃ qz diuites dimisit inanes Sola postremo mla sicut ab initio decāteī. Quia suscepit isr̃l puez suū recordatus miscōie sue. Apposuit ab initio magnificare se lucifer sup celū. ⁊ adam postea sup terram. Tu vo beata nr̃a/p̄rario mō magnificare cepisti nō te sed dñm. Vide aīa mea si vere magnificas dñm. Si sis humilis ancilla sua. nō diaboli serua. nō ire filia. Dorrēdū nimis ē dictū ad iudeos Vos exp̃e diabolo estis. Et itez. Qui facit pctū/seru⁹ ē peccati. Proditor igit̃ dñi sum nō magnificator. Vide aīa mea ne magnifices deū verbis/factis aūt neges/vilifices ⁊ blasphemes. Dilige salutare dei. cōtere peccata tua ⁊ dic. Sp magnificetur dñs Nolo solaz te cogitaueris. Nolo ceteros excluseris. Exhortare potius cū exultatione spūs. Magnificate dñm mecū. tetemus nomen eius in idipm. Magnificatio tua sit omniū cōmunis. ⁊ omniuz specialis. Ita em̃ decet fieri magnificationē vnam sicut est cor vnuz ⁊ anima vna Si cecinerimus magnificātes dominū/p̄salētibus. Sis o aīa mea talis qualiū in medio sunt idem principes. Sis tympanistria. qz sunt in medio iuuenculaz tympanistriaz. Adolescentule sunt iste dñe deus salutaris meus/que dilexerunt te nimis. q̄ per mortificatōez carnis innouate suauiter tympanisant. O si deposito onere veteris hois q̄ nos tyrānizat. qui nos in carcerē mittit vt herodes petz. qui nos tradit q̄tuor passionibus carnis nr̃e/q̄ totidem q̄ternionib⁹. Est em̃ quelibet in q̄tuor q̄libet. Qui cathenis alligat duabus que sunt amor voluptatis ⁊ vanitatis. O si nos inter hec mala sopitos discitos discalciatos p̄ueniat vel vn⁹ de p̄ncipib⁹ istis. O si angelus astet. fulgeat pulset. surgere clamet: solvat ⁊ educat. libertatiq; relinq̄t O si tunc iubilo cordis. in magnificatione aīe. in exultatione spūs cantare licebit. Nūc scio vere qz misit dñs angelū suuz ⁊ eripuit me. Tāta ē dignitas tua o aīa mea tanta q̄ ab exordio creatōis tue tibi tueq; custodie deputatus ē angelus vnus de p̄ncipib⁹ celi q̄ depositis potētib⁹ i sua superbia de sede dignitatis ipe humiliat⁹ sub dño p prio ⁊ supmo exaltatus ē magnificās non p̄priū dñm sed dominātis maiestatis imperiū. Beniqz datus ē tibi/ q̄tinus se recto re/se duce/suscitet te dñs de pulvere ⁊ stercore ipo corpe. vt collocet te cū ipo principe tuo. ceteri sq̄z p̄ncipibus populi sui ⁊ soliū glorie teneas in palacio dei. Cane precor o aīa mea/ ne ipsi sis ingrata tanto p̄ncipi tuo. Noli turpiter in oculis suis viuere. noli vilis offendere. noli p̄sentiā suaz a te molestis actibus iniuriosa repellere. Ve timebi. ve si eo longe stante vim faciāt ⁊ impulsum q̄ te querūt p̄dere. seducē ⁊ devorare.

ona tunc vtute resistere. qua poteris aue
cies in dustria/sola miserabilis ceca. nuda
pauꝑ euadere? ℣ Cofide nihilomin⁹ etiaꝫ si
ambulaueris i medio vmbre mortis. si vi
ta fueris in mendicitate z ferro/ p̄nceps
tuus pius z custos ē tuus tibi nūcius id ē
angelus p̄ueniet te frequēter. astabit. ful
gebit. p̄cussoq; latere tuo qō est sinderisis.
acclamabit surge velociter p̄ spem circūda
tibi vestimētuz tuū p̄ opatōez. p̄cingere p̄
disciplinā. ℣ Calcia te in p̄paratōez euange
lij pacis p̄ obedientiā. ℣ Cūc cathene cōsue
tudinis male cadent de manibus tuis vt
possis bñ agere. ℣ Educet te de medio duo
tum militū timore z dolore. z hoc infra te
℣ Trāsibitis ipe z tu/ primā z secūdaz custodiā
nocris/ circa carcerem. ℣ Ecce sunt bi custo
des/ mūdi tēptatōes in desideris z leticijs
vanis. quos dona spes trāsit z leticia spūa
lis. ℣ Venietis ad portā ferreā. ℣ Hec est dia
bolica custodia tertia. q̄ viso angelo discea
det vltro viā facies trāsituris. ℣ Trāsibi
tis vicū vnū stricti z longū z rectuz. ℣ Hec
est scīa meditatio de diuinis/ post satisfa
ctionē de peccatis. ℣ Hic te videbit relinq̄re
ductor tuꝰ. q̄ soli deo p̄ templatōez tunc
assistis. z berebis sola soli. vnica vnico. q̄d
est enī p̄templatio/ nisi assistētia cora deo.
z hoc in secreto solitudis. in sereno lumis
diuini. in ameno pacis. ℣ Postq; saluū te fe
cerit a pusillanimitate spūs. p̄ securitatē. z
a tēpestate p̄ trāquillitatē. postq; indicaue
rit tibi vbi pascat vbi cubet i meridie. ℣ Cūc
psalles ex sentētia. ℣ Dñs regit me z nihil mi
bi deerit in loco pascue ibi me collocauit.
℣ Deniq; si pota resperseris q̄si tibi sobrie rec
dicta z rectēs a mētis excessu suspirabū da
gratiaq; cantabis. ℣ Hunc scio vere q̄ misit
dñs angelū suū. ℣ Deinceps iam cona
beris redire ad ip̄m familiaris esse sata
gens amplius z amplius p̄ncipi tuo an
gelo bono. cui ꝰ p̄uentōez in medijs pecca
toꝝ tenebris i obliuione totpida. diuine z
sue pietatis experiri datū ē. ℣ Absit vt aliq̄n
ingemoz sis liberatōis tui. ℣ Cane sic postmo
dum cē mortua in corde tuo. ℣ Absit vt gau
dium suū snorū q; q̄d habuit in penitētia
li solutione tua/ perdas vnq; vel minuas.
℣ Dic sedulo dic toto cordis incēdio ad mi
nistrū tuum q̄ totus ē ignis dei. q̄ ministros
suos facit ignē vrentē id ē vriel. dic angele
qui mes es custos pietate supna. ℣ De tibi
p̄missuz seruа. defende. guberna. ℣ Parā
ulos honora q̄ tales angelos habēt. ℣ Oce
sitr eos credere. honorare p̄ncipes angelos
qui vidēt oīa que faciūt. ℣ Caueant eis spe
ctantibus agere turpia q̄ videntibus homi
nibus facere nō auderent. ℣ Assuescat orare
sepius quilibet bonū angelū suū modo p̄
dicto vel simili. ℣ Cancellatis manibus su
per cor z pectus stringens. ℣ Dicat ex affectu
magno parunlus corpe. ℣ Di bone angele
custode me bene (mē bon āgel gardes me
bien) ℣ Sic imbibat noua testa quē vet⁹ ser
uet odorē. ℣ Lactet ab vberibus pietatē religi
onis. ad deū z angeluz suū. sicut infans
agnes ibm. ℣ Non enī pax refert pueros/ sic
vel sic affici. ℣ Loquor exptus cuidā infanti/
pater effigiauit se cōtra parietē in modum
crucifixi dicēs. ℣ Vide fili mi. q̄ sic fuit cru
cifixus z mortuꝰ deus tuus q̄ te fecit z salu
auit. ℣ Dansit hoc exemplar puero vt ha
buit memoriā illa etas illa aīa speculū ad
huc mūduz māsit vsq; in senectā z seniuz
crescens crescentibus annis. ℣ Benedictus
pater iste pius. quoniā dies exaltatōis san
cte crucis fuit dies obitus sui quo obuiam
ijt xp̄o per crucis humiliatōem sublimiter
exaltatus. ℣ Audis an libēter obsecro
te dña angelox pium de tuis angelis so
liloquiū simul z p̄coniū? ℣ Audis profecto
imo nude conspicis cōplaces z approbas.
℣ Pissima quoq; verbum de pietate collau
des. neq; sinas irremuneratā quēuslibz ad
angelos abire deuotōez. nō magnificētiaz
anime. nō exultatōez spūs in recordatōne
℣ Quid porro dicemus ℣ regina celoꝝ
o dña angelox. quid de filio tuo qui voca
tus est magni cōsilij angelus? ℣ Cōsiliuz il
lud magnū z antiquuz/ per ip̄m verbum
fuit nūciatū z expletū. ℣ Si mater es p̄n
cipis imo creatoris angelox. ℣ Si mat es
illius qui totiens nolatur dñs exercituuz/
dñsq; virtutū qui electus est ex milibus tā
angelorum q̄ sanctox. ℣ Cui ꝰ curnus decem
milibus multiplex. iure superest/ vt exaltata
sis sup̄ choros angelorū: vt andias a filio
tuo. ℣ Eqtatui meo assimilaui te q̄ tibi me
paricauī tibi me humiliauī. paulomin⁹ i
hoc ab anget mīor fact⁹. ℣ Sic humiliat⁹ i te

et me ⁊ te superaltauit. vt in noie iesu ⁊ marie omne genu flectat celestiu terrestrium ⁊ infernoꝝ. ¶ Beatus ille cui beata dederis affectuz diligedi te. honorãdi te. loqui de te. cantãdo tecum. magnificat aĩa mea dominũ. Salutandi te Aue maria gratia plena dominus tecuz. benedicendi te sup omnes mulieres. cõfitendi ⁊ laudandi. qz benedictus fructus ventris tui. Ibs ame. ¶ Beatus cui beata spiraueris affectum petitionis septiformis / ab angelo magni consilij filio tuo descendentis. Dete in primis triplicem nobis beatitudinem. obiectalem in sanctificatione nominis sui. formalem in aduẽtu regni sui. virtualẽ in adimpletione bñplaciti sui. Deinde ꝓuentũ cuiuslibet rei necessarie corpi vel aie. in pane quotidiano ⁊ supsubstãtiali. Demqz remotois impedimẽti. sit illud culpa dimitte nobis debita nostra. sit illud pugna. ⁊ ne nos inducas in temptatõez. sit illud pena ⁊ miseria. sed libera nos a malo. ¶ Beatꝰ cui tu beata fidem dederis (que per dilectionem operatur) credere in deum cum ceteris ꝑm diuinitatem ⁊ humanitatem articulis. ¶ Beatus insup magnificans et magnificus sia astantibus angelis tuis in illuminatione vultus sui. si pulsantibus si vocantibus nos. magnificabit aĩa mea dominũ. exyleabit spiritus noster in deo salutari suo. Si respiciet dominus humilitatẽ ancille sue. anime nostre. Si beatificabit apud omnes generatõnes beatoꝝ in celis sanctificans in nobis nomen sanctũ suum ⁊ hoc quo ad impletionez preceptorum ⁊ osculum pedum ꝑm animalẽ obedientiuz statum. Si preterea soluerit angelus tuus bonus colligationes infirmitatũ nostraꝝ Si nos eduxerit a tenebris tot fantasmatũ ⁊ custodiarum. Si portaz ferream aperuerit. vt nos in primis canentes suscipiat angelus magni consilij christus ad osculuz manus. per gratiarũactiones. quia timentibus misericordiam. quia humilibus exaltationem. quia esurientibus impletionem bonorum/benigne largitus est. superbis dispersis/potentibus depositis/diuitibus inanitis. ⁊ hoc quo ad rationalem statum. Si postremo deserit ipe magni consilij angelus/liberos in lege pfecte libertatis. sub actione vel impulsu sui spiritus/tanq̃ in statu pfectionis ⁊ filialis adoptõis ⁊ in osculo oris. Naz qui spiritu dei aguntur/hi filij sunt dei. hi sublevatis oculis post contemplatõez ⁊ mentis excessum/nihil videt nisi solum ihm. solam salutem. solam misericordie recordatõez. Sicut locutus est ad patres nostros Abraã. qui die eius vidit ⁊ gauisus est. Et semen eius in secula. Tunc fiet in quolibet tali/ que ita dignatus fueris angelorꝝ domina. Viue deo purus velut hic ⁊ nũc morituus. imo vero iam mortuus tori mũdo. vincas soli soliloquiũ meũ ⁊ angelorꝝ domino deo salutari suo. ¶ Complacitũ tibi sit. o beata beatorum. o domina angelorꝝ. quia ita soliloquium meum cõformiter agito ad canticũ tuum. cõformiter ad aliud dragma meum. de pulsibus ⁊ officijs beatorꝝ angelorꝝ. contra depositorꝝ potentum tot violentos. tot fraudulentos. tot malignantes impulsus Conformiter rursus ad liberationẽ petri. Insup ad septemplicẽ industriã que vertatur. In recordatõe dei. In recognitione status ꝓprij. In debellatione aduersarij. In impletione diuini ꝑcepti. Debinc ime ditatione. in speculatione. in contemplatõne aut beatifica visiõe. ¶ Nihil itaqz ei⁹ nihil suauius q̃ cõsone tibi dicere vel vinere. cuius spiritus sup mel dulcis. que suauissima facta es in delicijs. que matres pulcre dilectionis timoris agnitionis ⁊ certe spei. Quãta sententia (sapientissima seminarũ) latet hic in paucis verbis. Sunt ista eterne sapientie vbera. cui tu/vnigenito a patre eternaliter ⁊ a te temporaliter/ꝑbuisti vbera tua. Sunt nihilominus ista/ create sapientie verba ꝓprie angelorꝝ. qui ab initio creati sunt in sapiẽtia dei. quo ad imaginem quo ad similitudinẽ fiunt ipis originaliter inspirata. Omnia siquidẽ in sapientia fecit: sed ⁊ refecit in sapientia. que primitus incarnata. postmodũ (vt ita dixerim) voluit impanari. quia panis vite fieri. ¶ Non est iam o anima mea. qd excusationis inuenias. Si querẽ a te flente vbi est deus? ¶ Respice in sacramentũ altaris. dic tota fiducia. Iste est deus meus. iste frater. iste dilectus ex dilecto. Et ipse ẽ amicus meꝰ. filie Jerusalẽ. Iste cui astant

angelor̄ chori. Iste qui facit angelos suos spiritus. Iste qui misit angelū suū petro 7 eripuit eū de omni expectatōne plebis iudeor̄. ¶ Uelle ex te cogitare petre: quo nomine vocabat̄ angelus tuus ille bonus q̄ astitit 7 refulsit in habitaculo carceris. Da veniā si curiosus interrogo. ¶ Habemus nomē illius q̄ Thobiā duxit 7 reduxit qz raphael medicina dei f̄m nomē 7 officiū ei⁹. Nepe liberauit ipm a demoratione piscis. cui⁹ moris. multis vsibus vtilis fuit. Iurit sare cōiugio. demone fugato viror̄ septē necatore. Reddidit patri seniori visum lumis sil 7 spm̄ p tulit ppbetandi. que oia plena sunt mysterijs. ¶ Habem⁹ nomē principis synagoge 7 nūc ecclie Adiebaelez. qui vt deus / p filijs ppū sui stat. q̄ primit⁹ in celo fecit ruinā diaboli magnā 7 angelor̄ ei⁹. Qui mulierē illā. signum magnū in celo / amictā sole / 7 luna sub pedib⁹ eius / 7 in capite ei⁹ corona stellar̄ duodecī / p texit a draconе septē capitū. liberauit filium quez peperit 7 collocauit in throno dei. dedit mulieri alas sicut aquile vt volaret. nō absorpta ea ab aqua draconis sed vt in solitudīe nutriret. Nō p sequimur p singula. ¶ Habem⁹ nomē illius angeli q̄ ad te missus ē virginē desponsatā viro cē. Appellabat̄ hic gabriel. fortitudo dei. q̄a fortis mulieri quā salomon inq̄rebat deputatus ē. qz fortiorē forti armato nūciabat tibi qz singulariē ad opa fortis nr̄e saluationis ordinat⁹ fuisse / pbabiliter estimat̄. Sicut in ppbetia ad Danielē in revelatione p fortitudinem / 7 directiua ad ioseph sponsum tuū virginalē. In nūciatōe Iobis ad zachariā. In cantico celesti ad pastores. In monitione ne redirent ad herodem: ad reges. In resurrectōis nūciatōne ad mulieres. ¶ Habem⁹ p inde nomen illi⁹ angeli q̄ purgauit Esaye labia p calculū de altari. vocat⁹ ē seraphin ab incendio. ¶ Habemus de cherubin dictis a plenitudine scie in aīalib⁹ 7 rotis. Ezechielis. ¶ Nūc pissime ḡro petre / qđ erit nomē angeli te liberātis quē angelū p p̄iū fuisse custodē tuū fas credere ē nobis? Dicit apocryf. Esdre Sermo nobis fieri de vriel angelo. cui⁹ interp̄tatō sonat ignis dei. Ur siquidē ignis deus. Benedictissime deus. Liceat nob cuius ignis est in syon 7 caminus i hierm in cui⁹ dextera ē ignea lex. cui⁹ eloquiū ignitum vehemēter. imo qui totus ignis p sūmens es. Cui⁹ deniq̄ ista vox est. Ignē veni mittere in terrā. Et quid volo nisi vt ardeat. ¶ Liceat angelū tuum o petre. licet 7 quēlibet alior̄ viatorib⁹ singulis deputatum vriel appellare. cuius officiū est suauiē vrere renes 7 cor nostrum. consūmere sordes viciorum. succendere totum cor ad virtutes. sacrificare pietatis holocaustum qđ est in odorem domino suauissimum.

¶ Potest nec negamus sufficere nomē angeli quia nūcius domini est. sed addere videtur aliquid q̄ angelus iste sit spiritus. 7 flāma ignis. qz fulget in intellectu 7 ardet in affectu. Sublevauit angel⁹ spiritus helyam igneo curru. qui prius ambos quinq̄genarios e celo descēdens incenderat. Data fuit lex per angelos in manu mediatoris. quātus vero flagrauerit ignis loquiē historia. Custos erat paradisi flāmeus ensis. Descendit deniq̄ spūssanctus super apostolos in igneis linguis factus Uriel i singulis. Quid ē q̄ vriel iste / redigit quos inflāmat in cinerem p timorem 7 humilitatem spūs. mollit p pietatem 7 mititatem contra cordis duriciam lapideam. resolvit in luctum per proprie fragilitatis scientiā. corroborat per decoctionē 7 humoris fluidi resolutōez. vñ venit apud animā fames 7 sitis congrua. tractabilē reddit ad consilium 7 miam. subtiliat 7 purificat cor ad intelligentiā. Deum saporē 7 internā pacem efficit p renouatōez inuentutis sicut aquile sicut cerui⁹ sicut accipitris vt serpentis

¶ Note sunt similitudines iste quales p metaphoram operatur in nobis vriel noster si nō obstiterit ipi / animus noster. aīa nostra cum corde simul 7 spiritu. ¶ Studiositas theologor̄ querit plurima de custodijs circa nos angelor̄. Si nos vnq̄ deserunt. Si nos saluādos p̄sciunt aut dānandos. Si xp̄s magni consilij angelus (cui ministrauerūt angeli post ieiunium / quem 7 angelus in agonia p fortanit) habuit angelum p custodia. Sil'r si talē habuerit dña nunc angelor̄ futura. Si deerit antixp̄o custos angel⁹? Nūqđ angel⁹ bon⁹ loqui pōt aie nr̄e sine fantasinatum si

mulatris. qz de ordinatõe sanctoz̃ matũ per angelũ. z impedimẽtoz remotõe nõ ẽ dubiũ. Est em̃ modus iste ordinarius p statu vie. qliter erudit mgr̃ discipulũ. ꝓponẽdo p ordinẽ doctrinã cognoscẽdoz. untta modũ capacitatis sue. Si boni angeli sunt incẽtores ad bonũ. sicut mali dicunt incitatores ad malũ? Si causent tradiũ vel lumẽ spiritui nro? Si cogitatões nras inspiciunt. Quis numer⁹ angeloz? Sit hec studiositas theologis accõmoda. Desit aũt curiositas ab oibus q̃s decet amplꝰ studere devotõi q̃ subtili speculatõi. Certũ habeat vnusq̃sq; seruiens deo. qm̃ oẽs sunt ꝓm aplm̃ administratorij spũs. z hoc mediante vel ĩmediate. in ministeriuz missi ꝓpter eos q̃ hereditatẽ capiũt salutis. Quivo capiũt z quotnoli q̃rere si nõ vis errare. Certus esto si bene vixeris sub lege magni angeli z custodia suoz angeloz quoz dña est maria/ salu⁹eris. soci⁹eoz factus in eunm.

¶ Studeam⁹ igit̃ plus bene viuere q̃ disputare. Dis o xpiane spirit⁹ assidue paratus ad mortẽ. Viue deo purus velut hic z nũc moriturꝰ. Erat vn⁹ insignis causidicus in articlo mortis. Dixit cõfessoz. vt voce q̃ posset diceret septẽ psalmos. Venit ad versuz illũ. Qm̃ nõ est in morte qui memoz sit tui. Cepit arguere moze suo q̃liter istud stare nõ poterat. Hã z ipe moriens memoz erat dei. Subintulit confessoz. Dñe tps est penitẽdi z orãdi. nõ disputandi. Respicit oẽs hec narratio. qm̃ media vita in morte sum⁹. Angelicũ potius implorem⁹ auxiliũ q̃ de modis auxiliãdi disputem⁹. Scim̃ aduocãdi. sciũt auxiliandi. sciũt ꝓsulẽdi. sciũt purgãdi illuminandi z ꝓficiẽdi suũ hierarchicũ triplex officium. Nõ ẽ egroti velle medicãtis artẽ. neq; litigãtis aduocati sciaz ꝓscrutari. maxime dũ ꝓstiterit sup vtroq; fidelis z prudẽs. fidelis ne decipe velit. prudẽs ne decipi possit. q̃les sunt angeli. ¶ Deputet aũt aia q̃libet xpiana/ magno dei dono/ si se senserit affectã ad aliquẽ sanctoz/ notatum ad proprium angelum reuerẽter pie z humiliter deputet hoc bñficio tuo o dña angeloz̃. Magnificet tecum sup̃ ista talis aia dominũ. psallat in ꝓspectu angeloz dño. ministret incẽsuz devote oẽonis q̃ offerat deo salutari nro. ¶ Preterea nõ timuerit inuidiã facere aĩa xpiana ceteris/ si forte fuerit ad vnũ q̃ ad alterũ devotior si fiducialior ad quẽpiã si frequẽtioz sit recursus. Sunt repleti charitate. non inuenit locũ invidia nõ querit que sua sunt. Via depenãt cõia. Recursus ẽ ad Stephanũ recursus est ad petrũ iobem. michaelẽ. gabrielẽ. raphaelẽ. vrielẽ/ mariã. marthã cũ ceteris. Tuaz em̃ in cõe recipiũt oratõem vni fusam vũmõ, par vtrinq; devotio. tuũ optant meritum nõ honoze a te suũ. Quid em̃ ipis est in celo q̃ glia. q̃ laus. q̃ magnificẽtia ẽ ab oĩbus. qd volũt sup terram? Arguebi sic. O aĩa xpiana dũ ipellit te spũs superbie sue per vanitatibus trãsituris. Si glorificanda. sive si magnificãda a dño in eternitate qui sp z vbiq; gliaz meã dicet. Quid mihi de pũctali z vmbratili glia sup terraz? Si vero iusto (qđ auertat dei pietas) indicio dãnãdus suz. totus honoz impẽsus ab hominibus. plus ad tormentũ mihi cedet q̃ solaciũ. Plus inde blasphemabit aĩa mea dñm. plus exiliet furẽs spũs in deũ. q; non fuit saluteare suũ plus erardescẽt inuidi de mones aĩam cruciare q̃ plus in bonũ seruit honozari. ¶ Agite qđ vrm̃ ẽ ministeriũ sancti ãgeli dei. Deposituz vrm̃ fuate. Poterit oipotens dñs hoẽs p se custodire q̃s possedit fecit z creauit. Sed voluit ꝓm legẽ sapie sue/ q̃ nos inferiores reducerem̃ ad ipm̃ sup̃mũ/ p vos mediatores. Voluit oñdere maiestatẽ potentie sue magnificẽtiã glie sue. q; tales hz vtutes et exercit⁹ militates sibi. vũ noĩat dñs exercituũ z vtutuz. Voluit cõicare bonitatẽ sũ cũ vtute vob angel' suis. vt illaz ne dũ recipiẽtes in vobis sed in alios cõicare posset. audebo dicere deberetis. ¶ Si de⁹ ita res administrat vt eas agere ꝓprios motus sinat immo iubeat ꝓm ordinem iusticie sue ¶ Uestri aũt ꝓprij motus angelici spũs/ sunt custodire viatores/ magna nobis fiducia dat in vie charitatis auxilio. si dña. si regina nra. si mr̃ si sozoz nra. gratũ vobis erent sp tales filios z frẽs dirigere ꝓtegere z saluare. maxie q; sum⁹ futuri cines vri. Si tãto furoze satagit nos sathanas ipellere seducere z ꝓtegere tãtus amoz vester conabit ampliꝰ p impulsus bonos/ nos saluare

¶ Debilis ē oīo nr̄a. paup. fragilis. balbutiēs. cespitās. ⁊ ceca si nō fulciat̄ ⁊ illumīetur ⁊ vob si nō loquelā placēte ⁊ aptā/loco ei⁹ feceritis i necessitatib⁹ nr̄is. ℞i ñ ipaz egenā ⁊ mēdicā deduxeritis hostiatim per vicos ciuitatis scē hierusalez. q̄ sunt ordines vr̄i. q̄ sunt sctōz ⁊ sctārūq; oīm chorivarij. q̄ platee patētes oib⁹ ad mīam. ¶ Clamate nobiscū ⁊ nobis. panē nr̄m q̄tidianū da nobis hodie. cū ceteris petitōib⁹. cum modis petēdi querēdi ⁊ pīsādi p vniuerse scripture ꝓtextū. p̄cipue euāgelicū. nobis ī exemplū datū. ℞ed ⁊ fratres habem⁹ in purgatorio carceratos sub manu iusticie. futuri. ꝓtinus sunt ꝓsortes vii. imo sunt iaz p grām confirmatā. ℞isitet eos pietas vīa. cōsoleꝫ sedulitas vīa. salutate singulos vicenr̄a. ℞uggerite vt memores nr̄i sint dō benefici fuerit. ℞nsinuate quō nos mēores ipoz sum⁹. q̄tinus inde ꝓsolatōez accipiāt ¶ Sunt nobis viatorib⁹ aduersantes mūdus. caro. demonia. Vos potētiores excubie/state p nobis in acie. Sunt incōmoda nobis plurima rōne corpis. nūc ab elementis p intēperiē. nunc a celestib⁹ influentiis ꝓpter materialē ad influxus suos susceptōs vite indispositōem. ¶ Vas habetis in meli⁹ naturalia etiā incōmoda vertere. si naturalia possunt demones bona freq̄nter in deteri⁹/quātum diuina ꝓuidentia ⁊ quātū vra custodia ꝓmiserit: imutare. Semunt aūt pfidi ⁊ homicide/ si ⁊ dō ꝓmittit̄ eis. semūt tūc toto malignitatis ardore. q̄ si nō afflixeritis ad intuitores in opportunitatib⁹ in tribulatōe q̄s subsistet⁹ ¶ Arridebūt gētiles nos hr̄e ab hora ꝓceptionis quelibet vnū suū geniū. qui cū morientē deficiebat. Vulti dicebāt geniū esse deū. qui ⁊ fata fortunāq; deos faciebāt. ℞udētiores geniū ad inclinatōes nobis corpaliter impssas a celestib⁹ referebāt. ¶ Cū autem hmōi inclinatōes nobis corpaliter quedaz ⁊ cōmode sint duplerg; erit nobis. bonus ⁊ mal⁹. ℞ssumunt pfidi demones ad nr̄am vtrūq; pniciē. Vestrū vo ē angelice ꝓtutes p̄cipua pat⁹ ⁊ ptātes/ exaduerso p salute nr̄a/ a dextris ⁊ a sinistris/ oīa i bonū deducere. si pij si deuoti. si sedulī q̄sieritis opē vr̄az. quā q̄rere p̄monetis sepe. p̄ueniētes in nos būdictōib⁹ dulcedis. Dormiebat petr⁹ nō orabat aliquēz ex angelis. factū ē cū illud qđ supra tractauim⁹ in exēplū nr̄m ⁊ angelicū ꝓcoīū. ¶ ngelus astat fulget pulsat surgere clamat. Soluit ⁊ eduxit libertatiq; relinqt. ¶ Sed ecce dō meditatio nr̄a ꝓtendit in longi⁹ frat astat pulsans ad ostiolū solitū dis nr̄e/ q̄situr⁹ (arbitror) venit sup plurimis q̄ ō cātico nr̄o tractā da supsunt. p̄cipue sup eo qđ seq̄t ¶ Esurientes ipleuit bonis ⁊ divites dimisit ināes. Nō me fallit eſtiatio. Sumit ab h⁹ versu ꝓncipiū colloquēdi. ¶ Et nos parebim⁹ inq; rēti. ¶ Locēt⁹ē cetilogiū de ipulsib⁹. ꝓsedebimus. sit in medio nr̄i ihs xp̄s oīs nr̄.

¶ Sequitur tractatus

nonus de eucharistia dragmaticus. sup illud ¶ Esurientes impleuit bonis p quinq; partitiones. ¶ Prima particio ꝓcedit p dialogū p notulas centū.

¶ Esurientes ipleuit bōis. ¶ Discipuli. ¶ Si ita res se hz esuriā ob secro q̄tin⁹ ipleat me dns bonis. diues ñ fiā. q̄so ne dimittar inanis. esuria nihilomin⁹ i h⁹ cātico nosse qđ ꝓtēplabat aia marie sup hac esurie ¶ Magister. ¶ Legis de diuīa sapīa dictū/ ex p̄sona sua. Qui edūt me adhuc esurient ⁊ q̄ bibūt me adhuc sitiēt. ¶ Est igit̄ esuries ⁊ sitis aliq̄/ nō corpal' quā expiunt ⁊ brutа. Sed spūalis. q̄ ē fames nō panis materialis sed audiēdi v̄bū dei. qđ est sapiētia dei patris ꝓcedēs ex ore ei⁹ in q̄ vuit interior hō nr̄. ¶ Discipuli. ¶ Vide ne di⁹ sona sibi sit hec expositio. Eteni si ederes ⁊ bibēres sapiam/ adhuc esuriēt ⁊ sitiēt/ quō dicunt̄ h⁹ repleri bonis⁹ Sitis q̄z ⁊ fames dicūt vacuitatis in digētiā. nō plenitudinē saciet⁹. Nonne sapiētie fons ⁊ fluuius est ista salutaris aqua/ quā q̄ biberint nō sitient in eternū⁹ Nō aūt coberere videnē sitiet adhuc⁹ nō sitiet in eternū. ¶ Magr. ¶ Erras nesciēs diuersimode dici saciet⁹ sitim ⁊ esuriem sapiētie ceu ⁊ iusticie. ¶ Discipuli. ¶ Nō potest hoc aptius fieri q̄ ꝓ descriptōez resolutionēq; terminoz/ iuxta motē tuum. Dic igitur quid sit esuries. qđ saciet⁹ sapiētie ¶ Et qđ opposita saciet⁹ diuituz. quid sit inanitas eorūdem cōsequēter apparebit⁹ ¶ Magr. ¶ Esuries in genere describitur

ꝙ est amor vel appetitus rei vt cōnenientis ⁊ absentis. ¶ Et si amor sequit̄ apphēsionez intellectuale seu rōnalem de qua ad ꝓpositum / tūc addēduz ē in descriptōe tanq̄ ꝓ differētia / q̄ esuries ē amor cōsequens apphensionē rōnalē rei sibi cōuenientis ⁊ absentis. vel vt cōuenientis ⁊ absentis. Sacietas sibi cozrñdens. ē amor ꝛ sequēs apphēsionem rōnalē rei vt cōuenientis cōiuncte seu pñtis. ¶ Bisci. ¶ Differunt ergo sacietas ⁊ esuries sicut amor ⁊ desideriū quoz sunt oppositе rōnes. q̄ amor pñtis ē. desideriū vero respicit ad futurū. ¶ Agr̄. ¶ Inuenim⁹ esurie ⁊ sitim dici / nō tantūmodo de absenti vel futuro. sed etiaz de pñti habito. qō auide sumit̄ sine penuria. ꝓptereā nō tollit sacietatem. Rursus auiditas ipa tollit fastidiū. q̄si nouū sp accipiēs qō hz ⁊ amet. i. cupiat. Vñ oz auiditas q̄ cupit simł hre ⁊ tenere. Sic habes in ꝓsa. Fruunt̄ nec fastidiūt. q̄ frui magis sitiūt. Exēpluz ē in vozaciter edētib⁹ ⁊ bibētibus q̄ satisfaciūt desiderio. neq̄ ꝓtin⁹ illud fastidiūt. quouscz fiat alteratio vtutis appetentis i aliā q̄litatē. ¶ Bisci. ¶ Exemplis cōsentio. ¶ Sed vñ venit nausea vel fastidiū spūali fruitōni. cū aia sit imortalis nec alterabilis i eēntia sua? ¶ Agr̄. ¶ Ꝓ3 nenit hoc ex ꝓiunctōe cū corpe. Pōt etiā in separatis spiritib⁹ cū nō fuerint ꝓfirmati / variatio cognitionū sil̄ ⁊ affectionū subiri. Nec⁹ in ꝓfirmatis. quos fruitio diuinitatis iugiter eodē tenore q̄si sp renouato delectabit ⁊ implebit. ¶ Unā rē postulat ecclia p⁹ cōiōnē oraꝛ. Facnos q̄sumus domine diuinitat̄ tue sempiterna fruitōe repleri. quā p̄ciosi corpis ⁊ sanguinis tui tpalis ꝓceptio prefigurat. ¶ Bisci. ¶ Audio nūc q̄ ꝓsone dicat xp̄s ad hoc cāticū. Beati q̄ esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā qm̄ ipi saturabūtur. ¶ Et p̄s. ¶ Edent pauper ⁊ saturabūtur. ¶ Et alio cantico. Famelici saturati sunt. ¶ Agr̄. ¶ Nō dū forte sensisti quoꝛsum te ducē pñt hec cātica. ¶ Bisci. ¶ Quoꝛsū precoz. ¶ Agr̄. ¶ Siquidē ad cōpendiosam totius beatitudis cognitōez. ¶ Bisci pulus. ¶ Quonā mō? ¶ Agr̄. ¶ Paucꝛ accipe. Si esurītes implent̄ bonis. si ideo beati sunt / q̄ esuriūt iusticiā / cuz addit̄ q̄ saturabunt̄. si beatitudo nihil aliud sit q̄ dei fruitio qō ē oē bonū. nōne ꝓsequēs est q̄ esurītes de quib⁹ maria loquit̄ sint beati ¶ Bisci. ¶ Cōsequēs ē fateoz. nisi de beatitudine fiat ꝑmo equoc⁹. ¶ Agr̄. ¶ Beatitudinem sic ꝑmo equoc⁹ consideremus. q̄ sit fruitio dei. quinus equocatio nulla latere possit. Est itaq̄ fruitio dei / opatio ꝑm habitū gr̄e gratificātis / nō impedita. ¶ Bisci pls. ¶ Grauis ē descriptio hec magistralis. Sed vide ne cadas i illud. Dum breuis esse volo. obscurus fio ¶ Agr̄. ¶ Nō tm̄ magistralis ē hec descriptio. sed pbicalis. q̄uis de termis sit cōtexta theologicis. ꝓscribit enim pbs delectatōez q̄ ē opatio ꝑm naturalē habitū nō impedita. Cōstat aūt q̄ fruitio dei delectatio ē. aut nō sine delectatōe. Fruimur inq̄t Augus. cognitis. in quibus ipsis ꝓpter se mēs de lectata q̄scit. ¶ Bisci. ¶ Elucescere tenuiter incipit / ꝓpter onalis ad tuas pbi descptio. Sed hz ytraq̄ dubitatōz q̄ pacto describit̄ delectatō p opatōez cū delectatō sit passio q̄dā mulcebr̄. ad opatōez consequēs. ⁊ nō opatō. Rō q̄ fit opatō q̄si exōmēdo. delectatio aūt velut impmēdo. Exemplū in pueris lactēnib⁹. vñ nomen delectatōis ⁊ oblectatōis tractū ē. puer exōmit se ad vbera. vñ lacipmit̄ i os ei⁹. ¶ Agr̄. ¶ Conq̄sitio tua / videt̄ a pbo sine decisione dimissa. Sed saluem⁹ ytrarūq̄ viā dicēntes q̄ si delectatō sit aliud ab opatōe / cautē tm̄ ab opatōe. ⁊ ita descriptōes dicte sūt date p cām. q̄si dicerem⁹. Delectatio est exopatōe ꝑm habitū cōnaturalē nō impedita. similiter de fruitōe suo mō. ¶ Bisci pls ¶ Bit ita vt dicis: Nō em̄ placet in hac, ⁊ re litigiū. Actū nō habeat̄ intentum q̄ fruitio oī sub tali descriptōe sit beatitudo. Cōuenit em̄ viatoꝛib⁹ p gr̄am deo fruentibus ¶ Agr̄. ¶ Poterat moꝛ explanari tua dubitatio si voluerimus distinguere duplicem beatitudinez. Unam spei. alteram rei. Una gratie. alteram glorie. q̄lis distinctio cōis est ⁊ accepta. ¶ Aut si volum⁹ ad beatitudinē gloꝛie sermonē cōtrahere. patiet̄ hoc ipa additio qua dicit̄ nō impedita / hō nempe nō implebit̄ pfecte nisi in gr̄ia q̄ est gr̄a ꝓsūmata nullaten⁹ impedita. ¶ Bisci. ¶ Adalo amplecti fateoz distinctoez ō duplici beatitudine. Bit̄ q̄ duplex ē fruitio vie scz ⁊ pr̄ie. scrupul⁹ m̄ ingerit̄ ex ꝓsenti

ñcto tuo. qz nulla ē hec opatio ſm habitū gr̃e gratificātis/q̄ nō impedimētū patitur. ¶ Magr̃. ¶ Et patiē ſcim⁹. ſed non ſp tale/qđ tollat fruitōis dei rōem. ¶ñ quadruplex in genere numerat impedimētuz fruitōnis actualis. ¶Unū causat necessitas. alterz fragilitas. tertiū vanitas. quartū iniquitas. ¶Causa pma ē tolerabilis. secūda miserabilis. tertia punibilis. quarta dānabilis. ¶Pma iterrupit fruitōez. ſz ñ eē morali seu meritorio. habitu gr̃e remanente. ¶In secūda frustrat actus fruitōnis. ¶In tertia sordidat vt leprosi pannus/ꝓpter veniales culpas q̄ sunt ligna cremabilia fenū stipula. ¶Quarta vero totū destruit z eradicat fundamētuz. ¶Biscipl⁹. ¶Nota loq̄ris. ad de q̄lia sunt adiutoria. ¶Magr̃. ¶Primiz conatus libertatis multiplex. ¶In sup habitus acq̄situs ex actuū frequētatōne bonoz. ¶Unat ꝓterea roboratio vel augmentū habit⁹ gr̃e gratificātis. tam in se q̄ in suis ramificationib⁹ p virtutes dona et beatitudines. ¶Beniqz p ablationē impedimentoz intus z extra. diuinitus p angelos aut humana industria in corpe z aīa cōparatā. ¶Biſci. ¶Latā aperuisti materiam quā coartes oro. ¶Magister si cupis agnoscere p̄capuū fruitōis dei ꝓ statu vie nutrimentū z fermoris incētiuū/ quid vel quale potero cōuenientius exponere/ q̄ eucharistie sacramētuz? ¶Hoc est sacre cōionis mysteriū. in quo rp̄s sumit̄. recolit̄ memoria passionis eius. mēs implet̄ gratia z future glie nobis pignus dat̄. ¶Hoc exclamando canit scta ecclia. ¶Unc sup addit. O q̄ bonus z suauis est dn̄e spūs tuus in nobis. q̄ vt dulcedinē tuā in filios demōstrares/ panē suauissimo de celo ꝓstito. esurientes implenit bonis. fastidiosos diuites dimittēs inanes. ¶Biscipl⁹. ¶Sanctū pulchrum z cōsonū das fruitōnis auxilium. ¶De quo fiat obsecro collocutio inter nos plurioz. ¶s ordinauit deus eē regale sacerdotium. ¶Magr̃. ¶Fiat vt voles. cui q̄renti rñsiones adijcia. ¶Biscipl⁹. ¶Dic in primis. si bta nra/ isto fuerit vsa sacramētali cibo. dū viueret. maxime in illo cenaculo grādi strato mōtis syon. vbi ꝓmittus exhibita ē institutio huius sacri. qđ añ fuit ꝓdicatū. discipulis multis z retro abeūtibus. ¶Rursus est hic sm̃o. cui ꝓdicatōi ꝓbabile ē interfuisse maria. ¶Magr̃. ¶Probabile. qz sequebat filiū tuū c vnicū custodē suū (sicut loq̄mur) pede post pedē. ¶Probabilia insuper sunt plima de z sup hac bta beataz. q̄ sunt pot⁹ accipiēda de pietate deuotōis/q̄ de fidei necessitate. vel temeritate assertōis vbi nō suppetit autoritas scripture cogēs. aut rō cōuincēs. ¶Biſci. ¶Dic accipēda decreui dicta tua alioruq̄z doctoruz in hac materia. ¶Alioq̄n via nimis ꝓna ꝓberetur ad errorē. ¶Neqz placet rōcinatio nōnullorū generalis dū arguūt. ¶Deus potuit ꝓferre hāc gr̃az matri sue. ergo cōtulit. ¶Potuit itaqz dare fruitōez patrie ab instāti ꝓceptōnis cū alijs multis. q̄ certū est non dedisse. ¶Magr̃. ¶Quid si addat ad posse dei q̄ hec decuit ip̄m dare mr̃i sue. ¶Biscipl⁹ ¶Redit in mentē opusculū tuū ꝓ articulo sil̄i/in materia ꝓbatōnis articuloz fidei. ¶Cui⁹ resolutio finalis stat in hoc q̄ in reb⁹ ad extra/nō ideo deus dicēdus ēfacere aliqua q̄ decētia sunt z bona. ſz ecōtra poti⁹ ideo aliq̄ dicunt̄ z sunt bona / q̄ de⁹ talia vult eē illa. ¶Cōsonat illud phie apō Boetiū de deo. quē nō exterme pepulerūt fingē cause. materie fluitātis op⁹. ¶Magr̃. ¶Dic ē vt meministi⁹. ¶Dic tollēdū est argumentū tale ad intelligētiā veritat̄. nisi prie suppositā rectitudie fidei. alioq̄n nō edificatio ſz irrisio sepe venit. ¶Biſci. ¶Quid ē pietas fidei? ¶Magr̃. ¶Habes a me latius alibi. qđ nūc sub ꝓpendio repeti pōt. ¶Pietas fidei. ē ꝓbabilis seu versilis opīo sup aliq̄bus q̄ deuotōez edificare p̄nt. que ex scripturis autēticis nec clare sequūt̄ nec repugnāt. ¶Et sic accipi volo que pudē vel deinceps enūciauero. qualiter in nr̃a Josephina p̄missi ꝓtestatōnez. metro ludens. ¶Biſci. ¶Redi nūc ad prioza p⁹digressione hāc nō penitus inutilē. ¶Magr̃. ¶Immo necessariā ꝓ dicēdis. vt temeritas euitet̄ z cernicosa ꝓtētio/ q̄n z vbi securio. est (testib⁹ Hiero. z Grego.) pia dubitatō q̄ temeraria diffinitio. ¶Potest igit̄ pie credi de beata nostra. ¶Primo q̄ credidit z sciuit mysteriū benedicti sacri. z añ institutionē z post. imo z dū instituebat̄ ſz p̄sens fuisse nō credat̄. nec tūc cōicasse sacramēta lit̄. potuit attū tūc spūal̄it̄ z añ z p⁹effectū

mãducatõis accepisse. ¶Bisci. Edisse re q̃ rõe fieri potuerit illõ qõ dicꝫ ¶Magr Posuz facilie ex traditõib⁹ doctoꝝ ꝺ triplici mãducatõe sacr̃i. Quidã sacr̃m mãducat solũ spualie. Alij solũ sacramẽtalie. alij vo sacramentalr ꝛ spualie vtroq; mõ. ¶Bisci. Usitata ẽ hec distinctio. sz ipaz p descriptões elucida. ¶Magister. Mãducatio sacri solũ spualis nõ sacr̃atis/sit p fidẽ hui⁹ sacr̃i. q̃ p dilectõez opat. ¶Bisci. Bistam⁹ p primo ꝓ quirẽtes si spũs angelici dici põt frui b⁹ sacro bñdicto spualie qz ꝓstat eos frui deo/impletos bonis ab eo. Bilis eẽt qõ de maria btã. q̃ non iã fruiẽ p fidẽ. sed p speciẽ clare ꝛ imediate visiõis. cũ inhesiõe pfectissima. q̃etissima q̃ amorẽ. ¶Magr. Rñdet descriptio negatiue. Nõ em̃ p:fus. i. frui deo ꝛ frui spualiẽb⁹ sacro. lz ecõuerso qsqs fruiẽ spũaliter hoc sacro: fruiẽ ve deo. Deficit igiẽ in angelis rõ mãducatõis sacri. qz nõ ordinatum ẽ nisi ꝓ viatoribus hoibus. Deo re cte viaticũ appellaẽ. Maria vo nõ mõ sed tũc dũ instituebaẽ sacr̃m/viatrix erat hñs fidẽ. de primo vo dicit Aug. Crede ꝛ mãducasti. Credidit maria ꝓpter qõ ꝛ manducauit. ¶Bisci. Sic videẽ. trãsi nunc ad mãducatõez solũ sacr̃alẽ describẽdo eã. ¶Magr. Sacr̃alis mãducatio dũtaxat est actualis susceptio sacri corꝑalis: cuz informi fide sine charitate. ¶Bisci. Si ita ẽ/cõfestim̃ video sine multiplicatõne q̃ tionũ/q̃ nec brutuz nec angel⁹ nec infidelis nec hereticꝰ nec discredẽs hoc sacr̃m/comedũt b sacr̃aliter ipm̃. Rõ pspicua ẽ. qz fide carẽt. Infantes vo baptizati/qz fidem habẽt habitualẽ seu fidei sacr̃m/assumere põt etiã sacr̃aliter. qz de spũali cõstat. ppẽ habitũ fidei. Alio qn quo vez eẽt generaliter illud vbũ xpi. Nisi mãducaueritis carnem filij hois nõ habebitis vitã in vobis. ¶Cõsequẽter habeẽ qd sit mãducatio sacramẽti spualis sil' ꝛ sacr̃alis si one pceden tes iũgant in vnã. ¶Magr. Libat nos a multiloquio/puo laꝺ ingeniũ tuũ. Hũc accipe q̃lis ꝛ q̃ frequẽs fuerit mãducatõ marie: psupponẽdo p dicẽdis q̃ in ipa ñ minor fuerit fides cũ charitate circa figuras hui⁹ sacri datas in lege scripture/sil' ꝛ nature: q̃ in alijs pliarchis ꝛ ꝓphetis. saltez p cõceptõez ibũ xpi. ¶Bisci. Nõ ꝺubitẽ quin ex tũc nõ obscurior sed clarior fuerit in ea fidelis cognitio cũ charitate/ p ceteros pliarchis ꝛ ꝓphetis imo ꝛ apl̃is. Quicqd sit de illa positõe/ q̃ ab vtero fuerit in ea p ventũ rõis indiciũ: cũ actuali opatõe gratiarũ sil' ꝛ virtutũ. Sumũt argumentũ ab exultatõe iobis in vtero mãtis. Addũt q̃ nec i somno cessabat opatio talis in actu mẽtis Jungũt q̃ oia scuit tũc q̃ btã sciũtlz ñ cuz claritate pari. Sufficit aũt ad rẽniam solidior positio quã me dixi nõ ambigere. Beduc vltra qõ intẽdis. ¶Magr. Bignare me lau. te v. sa. sil' cũ bñdicto fructu ventris tui ibu xpo. Ba de ligno vite/ vignos ac salubres fructus cape sine excerpere. Ba theoreumata dig̃ ꝓmere. q̃z sit hoc primũ ¶Maria. Sicut ꝓ ceteris i via esu rijt iustitiã/ sic ꝓ ceteris puris viatoribꝰ impleta fuit bonis. ex illo. in illo ꝛ illũ q̃ ẽ oẽ bonũ. dicẽs ex sñia aĩe sue magnificati deũ. Bñdic aĩa mea dñm q̃ replet i bonis desideriũ tuũ. ¶Discipulus ¶Cõsentio. ¶Magr. ¶Maria. Sicut ꝓ ceteris i via cognouit credidit ꝛ intellexit/ figuras legis ꝛ nature/xpi sacerdotiũ pignãtes: sic in illis aut ꝓ illas/mãducauit fruitiue benedictũ fructũ ventris sui. ꝛ spualie eius sacr̃m/ vñ exultauit spũs eius in deo salutari suo. ¶Bisci. Cõsentio. ¶Magr. ¶Maria Bũ legebat dauid pez suũ dicentẽ de xpo filio suo. Tu es sacerdos i eternũ fm ordinẽ melchisedech. q. s. panẽ ꝛ vinũ obtulit extũc intelligebat ꝛ mãducabat spualie hoc sacr̃m bñdictum. vñ cecinit. ¶Magnificat aĩa mea dñz. ¶Bisci. Cõsentio. ¶Magister. ¶Maria Psallẽs illũ dauiticum. Deo ita fecit mirabiliũ suoꝝ miserico: ꝛ miserator dñs escã dedit timentib⁹ se. Memor ero i se. test. sui. Credebat ꝛ intelligebat hãc escã sacr̃alẽ figurari. ꝛ in figura comedebat eã. ꝛ testiñ spabat hereditatẽ eterne. ¶Bisci. Cõsentio. ¶Magr. ¶Maria. Nõ min⁹ refecta ẽ ꝛ impleta bonis huius sacri/ q̃ pres antiqui. q̃s loquiẽ apl's. eandẽ escã spualẽ mãducauerũt. eandẽ potũ spualẽ biberũt. Biberũt aũt de spũali cõsequẽte eos petra. petra aũt erat xps. ¶Bisci. est vere panis. q̃ de celo descẽdit. ¶Bisci. Cõsentio. ¶Magr. ¶Maria. Bum

Hans vel orās in tēplo aspiciebat credebat ꝛ intelligebat/oēs oblatōes victimas ꝛ holocausta. sacrificia insup matutina ꝛ vespertina/māducās. implebāt bonis hui⁹ beneplaciti sacii. etiā ante ꝓceptuz bñdicti fructꝰ vētris sui. ¶ Bisci. ¶ Cōsentio. ¶ Magī. ¶ Maria. Bicut intellexit filiū suū fuisse aguū qui occisus ē ab origine mūdi pro ut Johes in Apoc. loquit. Bic recolēs sacrificiū Abel ꝛ eius martyriū fruebāt xpo agno qui fuit figuraliter occisus i eo ꝑmissione martyrū ꝛ vginitatis ꝓfectori. ¶ Bisci pulus. ¶ Consentio. ¶ Magī. ¶ Maria Bū celebrāt phase sive pasca iudeoꝝ: celebrat ꝛ ipius aīa cum exultatōe spūs/pasca nostꝝ qō imolatꝰ est xps. quē epulabāt in azimis sinceritatis ꝛ veritatis. fermēto veteri reiecto etz fermēto malicie ꝛ nequicie. ¶ Bisci. ¶ Cōsentio. ¶ Magī. ¶ Maria quocūqz loco fuerit corpaliter i vespe cene dñi/comedit ante ꝛ post institutōez huius sacri: vez corpus ꝛ bibit spūaliter vez sanguinē filij sui. plus appropriate. dum illud iudas comedit solū sacramētaliter/ si fidez informē tunc habuit. aliter nō. Ceteri vo tam spūaliter q̄ sacramētaliter receperūt ¶ Bisci. ¶ Consentio. ¶ Magī. ¶ Maria. ¶ Vespere dicte cene/dicēda fuit frui corpore ꝛ sanguīe filij sui/plus appropriate q̄ ipe xps. ōr se cibasse eodē pane ꝛ vino mystice ꝓsecratis. qz nō in fide sed in clara visione. nec in augmētū charitat⁹/seipo fruitus ē. ¶ Bisci. ¶ Cōsentio. ¶ Magister. Maria. Picto vespertionis sctō. ꝛ si nō fuit insignita caractere sacerdotalis officij/duz iudas illū suscepit. ¶ Nihilominꝰ nunc ꝛ antea ꝛ postmodū/fuit i regale sacerdotiū ꝑ ꝓtib⁹ suis inūcta. nō q̄dē ad ꝓsecrādū sed ad offerēdū hāc hostiā purā plenā ꝛ pfectā in altari cordis sui. In q̄ sp ignis ardebat holocausti. Fuit eñ rubꝰ ardens in cōbustus. ¶ Bisci. ¶ Cōsentio. ¶ Magī. ¶ Maria. Dl⁹ cōplacuit deo/plus humano generi ꝑ fuit post xpm benedictuz fructum sive filiū suū/offerendo ipm sponte in holocaustū in ara cordis sui/feruentissima charitate succensi/q̄nis hoc primus fieret in enigmatib⁹ ꝛ figuris ante cenam hanc benedictā fructus ventris sui ¶ Bisci. ¶ Cōsentio. Sed ecce nume-

rasti q̄si fructꝰ nodecī ligni vite: qō in paradiso viderūt ezechiel ꝛ iobes/ trāsplātatuz iuxta decursuz fluuij defluētis a sede throni dei ꝛ agni/ bm ripas duplices a dextris ꝛ a sinistris. Bixisti de sinistra figura ꝛ in lege nature ꝛ scripture veteris notata ꝛ. Ad de si vis totidē ex dextra fructus veritatū. in euāgelicis historijs ꝓpleta ꝛ. Adaxie qz dixit apl's. Bacīm xpi abscōditū fuisse a seculo sed in ecclesia ꝛ ab ecclesia ꝓpalatum. ¶ Magī. ¶ Dictū apli nō ita stricte accipiendū putaueris vt nō aliq̄liē fuerit ꝛ ab aliqbus intellectū. q̄ppe sine cuiꝰ fide explicita vel explicata nūq̄ fuit sal⁹. Nō tñ fuit añ legē gre sicut i ipa realiter exhibitū seu cōpletū. Faciā igit qō hortar. Et sit theoreuma ꝑmū ¶ Jhu. Tua fruitō esuriētes replens bonis ꝙuosi⁹ affecit marie spūs/q̄ coꝛpalis ꝓtectō ꝛ lactatō suauissima tui ipsi⁹. qui es bñdict⁹ fructꝰ vētris sui. Rō qz cū maiori merito vñ exultauit spūs suus i deo salutari suo. ¶ Bisci pl's. ¶ Cōsentio. ¶ Magī. ¶ Jesu. Tua fruitio seu māducatio/esuriētes replēs bonis mirabiliꝰ fuit ꝛ ꝙuosiꝰ suo mō i maria sil' ꝛ vginali spōso suo ioseph/q̄ sola ꝓtectō vel visio coꝛporalis dū nat⁹ es i bethleē iude. dū reclīnatus sup fenū iacuisti i medio duū aīaliū i ꝑsepio. q̄si pabulū iumētoꝝ. Et certe ꝑpatus ē hō iumētis insipientib⁹ q̄b⁹ dedisti cibū. Et ad q̄z vilia ꝛ sordida corde/sepevenis cōcinētib⁹ cum ecclia chorus angeloꝝ. Glia in altissimis deo. Et ter. pax ho. bovo. ¶ Bisci. Silētio meo deinceps ꝓsentire videar? vbi nihil addidero. ¶ Magī. Jesu. Tua fruitō/ꝑsentabāt Adarie ꝛ ioseph in circūcisiōe q̄n ꝓmo fudisti ꝑciosuz sanguinē tuū nō dubiū cū clamore validō ꝛ lachrymis. vñ tūc exaudit⁹ es ꝓ tua reuerēcia. ¶ Jesu. Tua fruitio/figurabāt in oblatōib⁹ triū regū ꝓ primitijs gentiuz quā tūc figurā intelligēbāt ioseph ꝛ maria cōfitētes in corde suo sicut oꝛans postulat eccl'a: vt q̄ solēni celebrās officio, purificate mētis itelligētia ꝓseq̄mur. ¶ Jesu Tua fruitio fuit ipi Symeoni q̄ instr⁹erat ꝛ rūmoratus sil' ꝛ anne ꝓphetisse/cū parētib⁹ suis in exultatōne spūs/ ꝛ gr̄a exactione cognita dū exclamauit Symeon bñdicēs deū. ꝛ interpolate puer baiulans. Nunc dimit-

tis ꝛc. Benigꝫ in oblatōe ꝛ immolatōne tur
tuꝫ aut pullox colūbax cognoscebant ob
latōem tuijpius in cruce signatā. ¶ Jesu.
Tua fruitio fuit in maria ꝛ Joseph p illō
vniuersuꝫ pegrinatōis septēniū dū ꝓtera
huisti ipis subdit⁹ stās in medio sicut q mi
nistrat. tā in dom⁹ obseqo: q̄ in fabrili fox
tassis opificio. Uñ dict⁹es a iudeis ne dū
fabri fili⁹ sed faber māsisti vsqꝫ temp⁹ oum
erax q̄si incipiēs trigita ānoꝝ vt putabaris
filius Joseph. ¶ Jesu. Tua fruitio gusta
bat iam a maria ꝛ ab aplis credētib⁹ oum
p̄dicasti hoc sacm ꝛ dū abeūtibus a lije/q̄
siuisti a remanētib⁹. Nūq̄d ꝛ vos vultis
abire. ¶ Rñdit petrus illumiatus intus/
a pre fortassis ꝛa mre tua astāte/ nutibus
ꝛ signis admonit⁹. Bñe ad quem ibimus
Uerba vite eterne habes ꝛ nos credim⁹ b⁹
primo. Behinc ꝛ cognouim⁹ q̄ tu es xp̄s fi
lius dei. ¶ Jesu. Tua refectio dū maria re
cepit eccle sacramentū etiā sacramētaliter
maxime post aduentū sp̄ussancti/ q̄n cepit
hoc sacm frequentari/ fuit admirabilioꝝ
suo mō/ q̄ maternalis generatio verbi dei.
Nec em fruitio sacramēta lis ponit gene
ratōez verbi dei ꝛ aliud multū vltra in ad
miratōez ꝛ vtilitatē oim a pgenie in pge
nies timētib⁹ eū. ¶ Jesu. Tua fruitio sa
cramētalis/ fuit mistrata marie viatrici sic
pie credi pōt/ nedū a iobe custode. nedū a
petro vicario tuo/ ꝛ totius eccl'ie p̄cipali.
Uexetiā a diaconib⁹ septē ꝛ stictus ad hoc
ip̄m. inter q̄s prim⁹ fuit Steophan⁹. imo ꝛ a
q̄libet passim sacerdote sine distinctōe. q̄
sic exigebat humilitas marie singl'aris. dū
attēdebat opoꝛtunū temp⁹ ꝛ loc⁹. ¶ Jesu.
Tua fruitō sacramēta lis q̄ maria impleta
est bonis/ exēplar erat ꝛ ē oīb⁹ fidelib⁹/ q̄ esu
riāt hoc sacm ꝛ impleāt bonis ei⁹ cū fidei
certissime firmitate q̄ spem ꝛ dilectōez opa
tur. Benigꝫ q̄ nō inuanū vel omissionē et
cōtemptū. gr̄am hāc id ē eucharistiā suscipiant. ¶ Jesu. Tua fruitio sacramēta'l im
pleuit mariā pri⁹ bonis q̄ obiret. i. obuiaꝫ
tibi xp̄o iret ꝛ assumeret ī celū. Nec abhoꝛ
ret a pietate fidei/ q̄ tu bñdict⁹ fruct⁹ ventris
sui/ tot⁹ festiuus aduentēs/ dederis sibi (sic
postmodū dionysio in carcere) mysterium
hoc coꝛpis dicens. Accipe b̄ caro mea. q̄d
moꝝ cōplebo tibi in regno meo vna cū p̄re
meo. ¶ Jesu. Tua fruitio/ nūc est mīi tuꝫ
regnāti in patria/ copiosioꝝ ꝛ auidioꝝ qua
si impletio ꝛ toto oꝛe dilatato. sed suo mō
videt fuisse mirabilioꝝ in via. ¶ Kō quis
difficilioꝝ. ꝛ in augmēto merit. ꝓter eni
gma fidei/ maioꝝ. ¶ Discip⁹s. Cōsentio
¶ Dagr̄. Cōgaudeat igit ꝛ exultet
sp ecclia/ cū to cū do pignus amoꝛosi ꝑso
lata dono. Ecce ei. emanuel. i. nobiscū deꝰ
q̄uis absc̄odit⁹. q̄uis velat⁹ ē vere deꝰ. Cō
pleuit veniꝫ q̄ ascēdēs p̄misit. Ecce vobi
scū sū vsqꝫ ad ꝑsūmatōez seculi. neqꝫ ū est
aut fuit alia natio tā grādis q̄ habeat deos
appꝛopiquātes sibi. sicut deꝰ nr̄ adest nob.
ꝛ certe ipi nō sūt dij. ¶ Discip. Stupeo to
tus mecū ꝛ admiratōe suspēdoꝛ. vñ tat̄ q̄li
ter ꝛ cur hec gr̄a. hec eucharistia. hec bonꝰ
gr̄a? ¶ Dagr̄. Admirari te ad infinita no
lo q̄ sic volut scīuit ꝛ potuit. Dia ei q̄cq̄
voluit fecit. ꝛ q̄ fecit/ bñ fecit. Uidit ei cun
cta q̄ fecit ꝛ erāt valde bōa. ¶ Discip. Cur
hāc mihi cām inducis q̄ generat̄ ꝑ ad oia.
vellē vt ad ptic̄ularē ꝛ primoꝛē cām hui⁹
sacri descēderes. ¶ Dagr̄. Si hec in pri
mis tibi cā ñ sufficit neqꝫ si mille alias assi
gnauero poteris ꝓtētari nec ad intelligetie
lumē ascēdes. Eth⁹ dictū sit vlr p oīb⁹ ar
ticul' fidei Uex siqdē credē opteꝫ accedētē
ad deū. q̄ ē ꝛ q̄ mētiri aut fallē ñ pōt. Uꝛ
in h⁹ sacro p̄cipue reqrit firmissimuꝫ fidei
fundamētū. Alioqn q̄cq̄ rōnis inductū
fuerit pl⁹ offenderet ꝛ obruet q̄ edificet'l'oñ
det. ¶ Discip⁹s. Credo sic eccl'ia credit
¶ Dagr̄. Sta firm⁹ in hac certitudie vo
boꝝ ꝛ securꝰes. aut si ꝓpendiosi⁹ agere vis.
dic ex toto coꝛde xp̄ian⁹ sū. ¶ Discip. Si
at assidue dño ꝓpicio. ¶ Dagr̄. Quid
igit vltra petis q̄d exigis? ¶ Disci. Sa
ne cupio vtrūq̄ intelligere q̄d credo. tū ad
solatōez meā. tū alioꝝ catholicoꝝ fortaſ
sis edificatōez sil' ꝛ hereticoꝝ ꝓfutationez.
¶ Dagr̄. Cause placēt si tenueris illud
apli. Nō pl⁹ sape q̄ opteꝫ. Sunt em̄ diui
siones gr̄aꝝ. Ambulet vnusq̄sq̄ igit put
ei diuisit dñs mēsurā fidei. Hoc in expoſi
tione vel intellectu sacraꝝ scripturaꝝ. Hoc
vniuersaliter in oīb⁹ opibus dei ꝓsidādis
obtuari necesse ē. Nō q̄ pbi ñ fecerūt erro
uerūt ī vanitatib⁹ suis. ꝛ obscurat⁹ factū ē
insipiens coꝛ eoꝝ. Silr ꝛ secte oēs hereti

cor̄date ob hoc in reprobū sensum. ¶ Bi
sci. ¶ Dabit de⁹ meliora nobis q̄ credim⁹
vt intelligam⁹. nō intelligere volumus vt
credam⁹. ¶ Adgr̄. ¶ Prepostere⁹ eēt ordo
nedū i theologica sz in oī/generaliť disci
plina noniť acced̄etiū ad discēdū. Hoc pi
tagoras. h⁹ plato. h⁹ scti p̄es p cenobijs:
h⁹ oīs schola nō discipula canit. h⁹ rursū ab
surdū ē docētib⁹ ne dent scr̄m canib⁹ ne spar
gāt margaritas añ porcos. ne nō edificēt
sed destruāt mēores illi⁹ sapiētie. Qui eru
dit illusor ē. ipe sibi iniuriā facit. ¶ Fuit
noe⁹ mihi q̄dā scolastic⁹ hīs deuotōis spi
ritū. Ingesti sunt gaio suo scrupuli m⁹ti q̄
stionū circa bñdictuz hoc sacr̄m. Petebat
instātia prinua dissolutōez dubioz suoz
a maximis theologis q̄s noueraz parisi⁹.
Quid morarer enarrando p singula. Cre
scebat morb⁹ ex remedijs. z sicut de emor
roissa legit pei⁹ indies se habebat ex reme
dijs z impēsis. Cōsuluit tādē vn⁹ exptorū
vt ad oz̄onē totū se conferret z ptra scrupu
los oēs agere. suscipiens sacr̄m. dicens hec
aut silia vba. Credo sic ecclia credit. Cre
dat z accessit serenat⁹ē z solidat⁹. nec paz
illumiat⁹ deinceps circa veneratōez h⁹ sacri
¶ Bisci. ¶ Noui z ego illū. ¶ Adgr̄. ¶
Noui pfecte. z exptus noui. neduz circa
hūc articulū sed i alijs varijs p filiū h⁹ ba
buisse silem effectū. quēad modu⁹ testatur
Aug⁹. q̄ ad vnā vocē cesserūt oēs dubieta
tis tenebre. z perierūt oēs q̄stiones q̄b⁹ an
xiabat circa textum aplī. Veniq̄ meminit
alio loco q̄ nō sciebat dulcedie mirabili
p̄siderare dei p filiū circa redēptōez gener
humani. q̄le deniq̄ postmodū i oīb⁹ artic
culis fidei. noiatim i h⁹ se p̄stiterit expta le
nitatis sue festo q̄ hec scribim⁹. ¶ Bisci.
Ostēde ḡē de⁹. ¶ Adgr̄. ¶ Credo dñe
aūt facie ad sciē z pfecte oratū ē. ¶ Bisci.
Quid si noluerit exaudire dices Buffi
cit tibi gr̄a mea q̄ credis. Fides eī dei do
nū ē ait aplūs ne q̄s gl̄ieť. ¶ Adgr̄. ¶ Buf
ficit itaq̄ mihi. sed si ampliora mihi libe
ralitas sua p cedere voluerit nō abijciā nec
ingrat⁹ recipiā. Alioq̄n deneget aut tollat
dem in caligine pegrinatōis hmōi intelli
gētie collustratōez. sit lucerna pedib⁹ meis
solū fidei vbū z lumē semitis meis. poti⁹
q̄ cū claritate maiori. man⁹ peccatoris p su
perbiā aut curiositatē moneat me. ¶ Bi
sci. ¶ Placet hoc humilitatis fūdamētū.
¶ Adagr̄. ¶ Nūc si vis videre iēm opter
q̄ statura pusillꝰes/z turbe fantasiaz te cō
pulerit vt ascēdas in arborē sicomoraz exem
plo Zachei. sil⁹ obedi sapiē q̄ p̄pparatōem
hui⁹ sacri sub typo imolatōis vitulimaz sua
rū vocat ad arcē. ¶ Bisci. ¶ Explana q̄d
p arcē intēdis z sicomoraz. ¶ Adgr̄. ¶ Ad
tē tuā z mysticā sapiaz. ¶ Bisci. ¶ Quo pa
cto sic? ¶ Adgr̄. ¶ Colligē p interpratōez
sicomori q̄ ficus fatua dr̄ silr̄ z crede dionysio
dicēti sapiaz dei diminissimā stultā esse.
Qđdē z aplūm audi. Qđ stultū inqt ē dei
sapiētius ē hoib⁹. Et iterz. Qui vult sapiēs
esse/stult⁹ fiat. Hic titul⁹ schole hui⁹ stulti
cie ē. tradēte Lactantio. Audi aplūm. Pre
dicam⁹ xp̄m iudeis q̄dē scādalū. gre
cis vo stulticiā. sed q̄ stultū ē dei/sapiēti⁹
est hoibus. ¶ Bisci⁹. ¶ Cur ea q̄ cōia
sunt p tota fide xp̄iana/ nūc inducis ad
singularē materiā quā tractam⁹. ¶ Adgr̄.
¶ Rō in pmptu ē q⁹ nulla videť apū sa
pientes hui⁹ seculi maioz nulla absurdioz
stulticia. nullaq̄ magis ifatuat sensus car
nis exteri⁹ z interi⁹ q̄ hec sapia dei. Cogni
tū ē q̄d latrator iste demēs euomuerit ad
uersus leges oēs q̄ male sunt. xp̄iana vero
pessima q̄ deū suū q̄tidie comedit. ¶ Bisci.
¶ Cū tot nephādē leges fuerūt z horrēde
dātes i sacrificiū z epulas/boues vinos im
mo filios p̄prios z filias cū alijs nomiabi
lib⁹ portētis vicioz. colligo q̄ tū q̄le ve scā
dalū z ruinā maledict⁹ iste sibi suscitaue
rit aduersus h⁹ bñdictū sacr̄m. ¶ Adgr̄.
Sic refert Lyra ō iudeis q̄ idolatras nos
erinde pessimos execrant̄. Facit ad hoc hi
storia iudei bullientis z transuerberatis bo
stia p̄secratā parisius. sed miraculū p futa
uit illū alioq̄z cōuertit. ¶ Bisci. ¶ Nota
loqueris. Ad quesita nūc accede cām ape
riens ad intelligentiaz. Cur ita deus fieri
voluerit qui oīa fecit in sapiētia. ¶ Adgr̄.
¶ Respondet aplūs q̄ quia in dei sapiētia
mūs eū ñ cognouit. placuit deo per stulti
ciam predicationis salvos facere credentes.
¶ Est autem hec stulticia predicationis q̄ deus potest alia facere q̄ fecerit. aut

pp

facit ꝑ libertinō sue voluntatis arbitrio. Hoc em̄ xp̄iane religionis fundamētale ꝓncipiū. q̄ ꝓcessu subuertit ⁊ corrupit fūditus oīm ꝓbox radicale ꝓncipiū. Dia quecūq; volut dñs fecit ait xp̄ianus. Dia q̄ cūq; fecit dñs dicat ꝓbs necessario fecit. nec aliter aut alias facere potuit. ¶ Biſci. Quidē recēsui mecū q̄ nō pōt tradi capitalior diuersitas inter fidē ⁊ ꝓbias. Nā posito ꝓbie fundamēto. sequit necessario mūdū nūq̄ incepisse. Sequit aīas hūanas vt esse infinitas vt eē vnicā vt delirat. Auerrois. vel migrare de corpibus in corpa per infinitas reuolutionū vices ⁊ somniabāt Pitagoras ⁊ plato ⁊ seq̄ces. aut q̄ aīa ratōnalis mortalis ē. Quodcūq; vo cōcessum fuerit ex altero q̄tuor hox modox. tollit ꝓsequēter ois pia religio. ¶ Adgr. Vere colligis. Nūc oculos tue ꝓsideratois fide purgatos, uerte ad beatā beatax Adarnā. ꝓpendēs apte q̄ vex sit illud ecclie laudantis eā p̄comū. Gaude maria vgo cunctas hereses sola interemisti i vniuerso mūdo ꝓbox marie. ¶ Biſci. Quo pacto sic ¶ Adgr. Nimix. qz verbū verbo vgo cōcepit. vgo pmānsit. hoc nos credim⁹. ipa per expientiā intellexit. Nihil vo sciturve rius q̄ doctrine expientia. Hāc solam hēre ducē ⁊ magistrā ꝓfessi sunt pbi. Siquidē tolle certitudinē expientie tolle veritatem eius/subuertit pariter ois philosophātiuz via vel inuestigatio veritatis. Tollit vero falsa. vel insufficiēs expientia quā opinati sunt pbi hēre generalē. q̄ ex nihilo nihil fit q̄ nō nisi cōmixtione seruū hō fit. q̄ deus nec hoibus nec corpibus cohabitat. cū ceteris sine numero. q̄ oīa partus p virgines nostrā exptus/falsificat ⁊ confundit. ¶ Biſci. Habebat ne maria ratōnes alias ab hoc vnico pceptimēto ¶ Adgr. Habebat ꝓfecto p spm̄ ꝓpheticū. tā suū q̄ ꝓcedētiū patx. q̄ spūs/ aptissima luce/ supēm rōem vel demōstratōez/haberi naturaliter possibilē/veritates nīe fidei certissime revelabat. ⁊ ad intelligētiam collustrabat. ¶ Biſcipl's. Quid q̄so dixeris? An beata nra videbat vex corpus filij sui. duz ipm̄ sacramētaliter consecratum sumebat. ¶ Adagr. Vi de visione sensuali q̄ris. nec ab oculis eius in via neq; nūc in patria corpaliē ꝓcipi pōt vt hic ē. Intelligi vo sic ⁊ credi vere pōt sicut nec spūs oculo. ¶ Biſci. Cōfundit hec intellectualis expientia sapientissima stultū phie ꝓncipium velut ūn oibus. Dz erat altera ne rō marie cōtra phos q̄ p revelatōz aut fidē? ¶ Adgr. Erat ꝓfecto. q̄uis rōem hāc/ etiā ex naturalibus ⁊ methaphisicis officinis. ⁊ nra fides plurimū iuuaret ⁊ illustraret. ¶ Biſci. Affer obsecro rōem vel moralē si habes. vel metaphisicā vel mathematicā vel logicalē vt legisticā/ p̄m tres partes phie. ¶ Adgr. Alia duerte in ꝓmis veritatez vna. q̄ salubriorē q̄ solidiorē/nullus vnq̄ phox legit posuisse. nullus recte philosophantium tradit vel nescisse vel negasse. ¶ Biſci. Pape vic q̄ sit illa ⁊ si theologie ꝓsona sit. ¶ Adgr. Consona plane. Est aut hec vitas. Quicqd sit. sit ꝓpter finē ¶ Biſci. Legi eā i philicis ⁊ metaphisicis ab Arist. legi ab Auicē. legi a ꝓmētatore ⁊ Algasel cuz ceteris sub hac snīa varie demōstratā. Nec vox vlla expiētie ꝓsonantiox inuenit. sed qd ad rē nīaz? ¶ Adgr. Multū p oīa. Primo q̄ cōsequēter optet vt p̄m expiētiā vel exigētiā finis/cetere oēs cāe tres habeāt moderari. sicut efficiens cā fit illa ꝓncipalis instrumētalis aut coadiuuās. Mex materialis cā sit illa ꝓma vel secūda vel tertia. Rursus formalis cā. sit illa ꝓstituēs. informās. inherēs aut solū exemplaris. aut obiectalē seu vitalē immutās de qbus nō est disserēdū p singula. sufficit applicare ꝓposito. ¶ Biſci. Sufficiat dū ꝓmitus oñderis veritatē hāc theologie cōformē eē. ¶ Adgr. Nō pōt ad pñs efficacius exēplū sumi/neq; sublimius/q̄ i cōstitutōe ꝓma bierarchice policie. vbi seraphin supiores collocāt ⁊ mediatores deo q̄ bonitatē ⁊ amorē dei ꝓximius inspiāt que bonitas ⁊ amox finis ē oīm aliox. Ad cherubin vo cā formalis vel exēplaris spectat. sicut efficiēs ad potētiā i thronis delignata. ¶ Biſci. Lego exēplū hoc a dionysio traditū sit ⁊ deductū. ¶ Adgr. Nūc vero solerter attēde p rem nīa demōstratōz moralē. Primo a fine p fulticia nīa cōtra mūdi sapiam/q̄ more golyad iugulat ense suo. Portat insup lras (vt Arias) motiue. Si em̄ cuncta facta sunt ꝓpter finē bo

Ceū bona gra pbōz. si sunt boies) nō erit
ex eis dēus. ℣ Quid em̄ vane p̄stituisti oīs
filios hoim̄ q̄rit p̄phet⁹ pbo hoc a dño
sicut impossibile. ¶ Est igit̄ hoim̄ finis aliq⁹ z
hic q̄dē supior ad bruta oīa. quē admodū z
excellit ea rōe q̄ dei capax ē z pticeps eē pōt
cognitōis z amoris cū memoria. ¶ Petior
si nō Arist. ichoauerit duos libros ab hoc
p̄posito vim aīe rōnalis. volūta-
tis. s. z intellect⁹. In ethic⁹ de volūtate. z Dia
inq̄t bonū appetūt. In metaphisicis ō in-
tellectu. Des inq̄t hoies natura scire desi-
derāt. ¶ Colligāt acriē vtrobiq; p̄seq̄ns de-
ductio q̄da liō inenim⁹ p̄clusuz q̄ hoies fa
ctos eē ad beitudis seu ad felicitatis p̄secu
tionē. ¶ Hec aūt p̄secutō / neq̄t hb̄ri (sicut p̄
rimo dicebāt) si oīa de necessitate eueniūt
vtiq; nccio si de⁹ nccio agit ad extra. q⁹ nul
la cā secūda / ē nō sibi eēntialit̄r subordinata. Bz
neq; pōt vlla beitudo manē / si hoies vl̄ in
finiti ponūt actu. vt finiti sub vno intelle
ctu. vel p mortē totalit̄r deficātes. aut ō bel
uis ad beluas vm aiaz regirātes. ¶ Biſci.

Urgere vehemēter mōrat̄ hec rō cōes
hōes. p omī secta cāe ptes. die logicales z
rōem. ¶ Dgr. ℣ Accipe sil̄ cū metaphi-
sicali. p maiori solidioriq; p̄decio. p ono
mā. Deus ē q̄ maius cogitari nō pōt. Debet
ēt logicus admittere. q̄m ex eius p̄ssiōe
nihil sequit impossibile. Debet z eā meta-
phisicus acceptare. q̄ ponit deū eē primū in
entibus. imo sup oīa q̄ nullū mai⁹ē pōt.
qz iam si ē posset. eēt. cū in necessarijs non
differāt eē z posse vm Aristo. z veritatem.
Dono p̄sequēter vtiq; logico z metaphi-
sico. ¶ Cū de⁹ sit optimū z sūmū in reb⁹ z su-
per oīa. dicēt recte z erit ens vl̄ pfectū. ¶ Et
ne p̄ssus impediat / vel noīs equocatio.
vel ignoātia. voco ens vl̄ pfectū: cui nul-
la deest perfectio nec impfectio vlla adest.
¶ Et hoc Anselmus sic explicat. ¶ Ens cui
p̄uenit oīs pfectio seu pot⁹ oīs pfectōis de
noiatio. q̄ melius ē ipm̄ q̄ nō ipm̄. id ē vñ
res pfectior ō z eē simplr si sibi p̄ueniat il-
la denominatio pfectōnis / q̄ si careret illa.
¶ Biſci. ℣ Nō video q̄liter in hac descri-
ptione entis simplr pfecti / debeat logicus
aut metaphisicus dissentire tibi. cū nomi-
na sint ad placitū. ¶ Dgr. ℣ Vocamus
ens tale deū. imo ia nō solū vocamus cuz
logico / sz ipi metaphisico aptissime demō
stramus. qm̄ natura sp incepit a pfectis. Jō
necesse ē q̄ purus actus p̄cesserit oēm potē
tiā. Quid aūt ē purus actus / si nō ens p se
z simplr dictū / sine additōe q̄cūq; Exhi-
vtiq; p̄cessuz ē ab oībus eē z rē deū. Nam
si tale ens simplr dictū nō ē ens / qd aliud
esse pōt? Si logicus resoluit diffinitiones
suas ad aliq̄d p̄mitus intellectū illud vti-
q; necessario ō⁹ ens p̄mū z simplex. Quic-
quid em̄ intelligit (arguit Bonauētura)
intelligit vel vt nō ens vel vt ens. Hec di-
uisio est p̄ imediata. z in p̄mo principio. s.
vt ens z nō ens. cū priuatōes z negatōes
nequeāt intelligi nisi p habitū oppositus /
prius intelliget ens q̄ nō ens. Si aūt ita ē
oportebit q̄ ens intelligat altero mō. vel
vt ens in potētia. vel vt ens i actu. p̄mixto
potentie vel sine potentie admixtione. Si
istud secūdū dct. habet p̄positū. q⁹ ūlo ē
deus. optet aūt q̄ ita sit / q̄ potētia nō nisi
p actū cognoscat. z q̄si p analogiā. Et p̄se-
quēter ex p̄bi regula logicali. si analogū p
se positū / ponit p suo significato principa-
li. ita ē prima vā necessaria. de⁹ ē ens. p̄cedē
da tā a logico q̄ a p̄bo metaphisico. immo
apud habētes verā termiōz illoz duoz no
ciaz. ens z de⁹ / dicēda ē p se nota. nō min⁹
q̄ p̄mū principiū. ¶ Biſci. ℣ Irrefraga
biliter mihi videris p̄plecti iūcto q̄ si ens
in potētia prius dicat intelligi. necesse ē h⁹
fieri resolutiue p ens in actu. sed perge p̄se
quēter. ¶ Dgr. ℣ Decurro. tu sequere.

Si deo cōpetit oīs denoīatio pfectōnis
simplr. abiecta p̄ius impfectōe. cum pfec-
tius sit agere libere: cōtingēter: extra se: q̄
necessitate nature: cōuenit hec liberta⁹ ō
Quāuis em̄ libertas cōtingētie nō sit per-
fectionis simpliciter respectu finis / ē tamē
pfectionis respectu ordinatoz in finē. quā
do sine talibus medijs finis neduz haberi
vel acq̄ri pōt sed obtinēt necessario. sicut
est de deo. cui⁹ pfectio nō dependet ab alijs
extra se. alioq̄n nō esset p se sibi sufficiens
alioquin p̄ceres nō posset eē beatus absq;
creaturis. ¶ Biſci. ℣ Fecimus ab inchoa-
ta sacramēti eucharistie materia digressuz
plus mole sniaz q̄ verboz grauidū. nō tñ
inutiliter ad exaltationez ritu licie xp̄iane
p̄tra sapientiā mundanoz. ¶ Magister.

Quid si voluerim⁹ traducere mathematicā ad rem nīam. Bisci. Vide oro qd agas. qz nō hz eucharistie sacm/emulam actionē q̄ p suas acribologias. id ē demonstratōes potissimas/z p cōes animi conceptiones/oppugnare nos satagit. cōstat aut q̄ si due quātitates iuxta ponāt z neutra alterā excedat ambe sunt eq̄les. Itez si ab eq̄lib⁹ ineq̄lia demas. q̄ remanēt sunt ineq̄lia. Totū ē mai⁹ sua pte. Et ita de ceteris per se notis. Ecce vo clamat ista. Ecce corpus hūanū solite quātitatis/applicat hostie puule nec tñ excedit vl excedit. Magister. Esset vtinā nobis intellectualis iste vigor eleuat⁹ sup fantasiā z imaginatōnē/qua admodū fuit i maria pspicuus esset statim q̄ aduersus hoc sacm mathematice positōis nihil pcludūt. Possem⁹ insuper diuersis eloquijs filiaz mathematice q̄ sūt Arismetrica Geometria Musica perspectiua Astronomia/gratas accipe p nobis manuductōes. Sed ad ppēdiū sat⁹ sit hic explodere q̄ obiecta sunt p distinctōez quid ē quātitatē applicare quātitati. Aut hoc fit dimēsiue aut ꝓmēsuratiue vel circūscriptiue. z ita mathematicas ꝓceptōes nō negamus. aut applicatio fit tñ modo diffinitiue z nō localiter. quēadmodū alia ratōnalis applicat corpi suo tota i toto z tota in qualibet pte. nō localiē. Et sup hoc nihil ad mathematicā. cui deest intellectual⁹ oculus fide purgat⁹ vt possit diuinum hoc mysteriū intueri. Dem⁹ q̄so/deū pl⁹ nosse/q̄ mathematic⁹ naturalis pōt intelligē. Si filia eius astrologia potuit inuestigare liez vmbraliē z imfecte: vginē beatā/gestare i gremio puez celitus i signo vginis/quem aliqui ihm vocāt (sicut testis est albumasar) nō abnegemus partū nfe vginis. qz talis decz partus deū. Bisci. Omitteris ista p nūc/fauorem fidei sonātia. z ad defensionē ꝓpriā intēde docens quēadmodū quātū corpus/alteri possit coaptari/mō nō quātitatiuo. qm exēplū de aia rōnali nullū ē vere. caret ei quātitate Magister. Fiat hoc p quersionē panis i corpus xpi iaz existēs accidētibus panis remanētibus. Ita q̄ iam corpus xpi/ nō est hic locatū in hostia/p dimēsiones ꝓprias sed p illas q̄ panē efficiebāt. Et qz quelibet pars panis trāssubstātiata ē in totū corpus xpi/ ꝓterea totū ē in tota hostia. z totū in qualibet pte. nō plus hūs positōez ad locū dimensiuā q̄ alia nra. Bisci. Et si supponat hec respōsio tua/rem valde mirabilem: nō tamē ita deo impossibilē/quin sub sit sibi cuz voluerit posse. Neq; em maius estimo ee rē mutare i aliā/p potētiā obedientialē creature q̄ rē ex nihilo ꝓducere. Bz quid diceē fm positōez illoz q̄ tēdūt panis substātiā remanere. tā q̄ sit facilior ad saluādū hec positio. Magī. Immo vo difficilior z hereticalis. tū qz damnata per eccliaz. tū qz tollit verā existētiā corpis xpi in hoc sacto. Nō em remanet via vel ratō saluādi verā pntiā actualē corpis xpi/ nisi quia trāssubstantiatus ē panis in ipm. sed saluāt mō dicto. Fallitur ita q̄ phos z imaginatio q̄si totum corpus sit extēsum z extēsiue sub dimēsionib⁹ hostie. ita q̄ ꝓpria quātitas sit rō sibi essendi in loco. q̄si ꝓpterea sit respectus ad locuz sicut ē ad inuicē pnbus in toto. neq; tamē dimēsiones panis remanētes/afficiunt corpus xpi vel inherēt sibi. sed per se stant/ab omni corpe separate. Uñ sicut dicimus nos petrū videre/dum videmus sua accidētia vel figurā. Ita dicim⁹ nos videre corp⁹ xpi dū videm⁹ accidētia panis illis q̄ in ipsum trāssubstātialiē quersus ē. Bisci. Lausam apis cur p dicē⁹ erro: diu putat ee facilius ꝛ destruit totā fidē hui⁹ sacri o vera entia corpis xpi sub spēb⁹ panis q̄ nō solum figurāt sed ꝓtinēt. Alioquin sine ꝓtineret/nō plus eet hostia adorāda q̄ petra deserti. q̄ xpm figurabat. Petra aūt erat xps ait apostolus. Sic de figuris oīnibus alijs. Sic ymaginib⁹ z picturis z litteris/currereat argumentū. Neq; nec fides haberet meritum nec veritatē xpi verbū. nec efficaciam ei⁹ sacm. Magī. Adde q̄ fieret iniuria pdicatoribus p̄mitiue ecclie/doctis aore ꝓprio bñ vgis. Sicut z paulus asserit sehāē veritatē a dño accepisse. Possem adducere mira sup hac trāssubstātiatōe mostrata per alia. Insup manuducere legis vtriusq; mira. exēplo ambrosij/promptuz eet. Bz si sensus deficit ad firmādū coz sincerū sola fides sufficit. Bisci. Sufficit mihi plane q̄ vis claritas intellectual'

ꝑmis addita sit deo laus ⁊ glia. Claret ex fine q̄ institutū ē hoc sacrm/ q̄tinus ostenderet deus in mēsitatē sue potētie. Incōprehensibilitatē sue sapiētie. Inenarrabilitatem sue benivolētie. Et hec triplex rō ē potissima. qm̄ in pfectione finalis cause solidat. Propterea trāsfer te nūc ad declarandū copiosissimā utilitatē huius sacrī ⁊ postmodū regredi poterim⁹ ad ceteras q̄stiones si fuerit insinuati fructū (o bñdictissima virgo) bñdicti fructus vētris tui. vñ crebro ce anisti magnificās cū exultatōe spūs ad supermūdales excessus rapta. Esurientes implevit bōis. ⁊ divites dimisit ianes. Magister. Esuries in ꝑmis necessaria nob est. si trāsis q̄rim⁹ impleri bonis. Discipulus. Sic putandū. Sed q̄d impedit aut q̄d inducit hāc esuriē apire paucis non postponas. Magr. Scis q̄d obstabat filijs isrl/ ne manna saperet eis sz vtereē in nausea. Discipulus. Dumur improbū ⁊ ingratum q⁹ desiderabāt carnes allia. porros et pepones egypti. Magr. Caveamus ne filites fieri. gustātes quippe trā vilibus egyptiace tenebrositatis escas desipit oīm̄is cibus spūalis. Esuries itaq̄ causat ex eua cuatōe stomachi a noxijs humorib⁹. hanc vero pauptas spūs facit. Exemplū habēt xpi crucifixi. nō vult bibere vinū secularis delectatōis. q⁹ mirratū. q⁹ felleū. q⁹ aceosum ē spū. Bibit cū ps. Renuit p solari aīa mea. Memor fui dei ⁊ delectat⁹ sum. Rursus ipe timor dñi reuerētialis/ obediens et humilis/ opat esuriē sctām. q⁹ sctām a secula inanitatē. Pitas ꝑterea cū pietate/ tollit virus amarissimum rancoris ⁊ invidie. Lētia vero cū luctu purgat ⁊ abluit vanitatē cordis a sinthomatib⁹ ⁊ fetoribus ꝑtenitat⁹ criminū. Cōfert pinde fortitudo patientie in spū. vñ ꝓsurgit esuries ⁊ sitis iusticie. Et vbi iusticia si in hoc defuerit sacramēto. Benigne post q̄ dixerat ꝓpheta ō mandūcate. Dem escā abominata ē aīa eorum. Addidit. clamauerūt ad dñm. Sequitur. Misit verbū suū ⁊ sanauit eos de interitōnibus eorum. Et quō sanauit/ nisi quia fastidio perēm̄ tem recreauit appetitū. Dō sanauit. q⁹ nō in solo pane vivit hō sz in oī verbo qd̄ ꝓcedit ab ore dei. Et vbi mittit istud verbū ꝑtis lib⁹ alibi q̄ apud h⁹ sacrm. Desit igit iners desidia q̄ sibi noxios ex indigestione humores attulerat. cū p exercitium caloris nō acuit in spū sed lāgueſcit. Affit tādem masticatio p integros ⁊ fortes meditatōis sancte dētes quo fiet/ vt cibus ita ruminat⁹/ plus sapiat. plus appetat. ac pinde plus nutriat. Suffecerit hic p pūm̄ dragmate psalterij marie super hac cordula. Esurientes implevit bonis p notulas cētū. Porro supsunt lōga plura q̄ certe ex causis/ censeo cōvenientius p soliloquiū q̄ p alloquiū nostrū meditāda ee/ vel quātū nostra psaltes impetraverit cōtemplāda. Tu interim frater tecū habita. postmodum fiet dum reditus erit nobis/ ad cōe colloquiū doctrinalis aptio sup oībus in soliloquio psonatis. Discipulus. Longanimis expectabo. Finit primus tractatus.

Sequitur alter sermo de soliloquio multa varietate distinctus. Et sunt in eo particule quasi notule cantabiles centene vel ultra p loco pegrinatōis mee.

Magnificat aīa mea dñm. dū dans so/ ortuli nostri florentis hostiolo vacamus a seculo. dū nullus obstrepit alienus. Loquar nunc ad cor tuū. dicā. Magnifica p̄cor aīa mea dñm. Magnifica q̄m magnifice fec̄. Esurientes ei ipleuit bonis. Sedit nobis panez de celo vez sub umbraculo sacro sancti eucharistie sacri. Sedit ⁊ nobis abūde oīm̄is ad fruēdū in hoc bñdicto fructu vētris tui. O bñdictissima femiaz. Fas tibi est o aīa mea fas gliari ⁊ ex toto dicere. Sub umbra illius quē desiderabā sedi ⁊ fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. Sede igit solitaria. sede ⁊ sile ⁊ leua te sup te. sede p quietē nō p torporez desimplebit desideriū tuū i bonis/ desiderabas dilectū ex dilecto. dilectū p amorem amorosissimū. Ecce sub umbra istius sedes sub sacris eucharistia simbolis. os aperi p auiditatē devotionis ⁊ attrahe spūm charitatis. Dilata os tuū p desiderij fervorez. Ipe fm̄ p missus suū cōplebit illud. Et q̄bus implebit/ Plane fructu ei⁹ qui dulcis erit gutturi tuo. Dic o aīa mea guttur tuum/ sic dilecti tui/ suauissimū. Noli cadere in maledictōez taliū q̄les ꝓpha detestatur. Sepulchr patens est guttur eorum. Cave se

tores horridos exaltare crimialiū sepulcro ruz. Noli scatere tetris detractionū. aut q̄ rū libet spurciarū/cadaueroſis fedit̄atib⁹ z vmbus. Sit pux scm̄. mitidus oleo leticie gutturi tuū. Sit vinū optimū. dignū dilecto ad bibēduz z labijs illi⁹ z dētib⁹ ad ruminānduz. Expieris certe vicissitudinez dilecti. q; dulcis ē gutturi tuo fructꝰ eius. Fructus iste si nescis (o aīa mea) fructus ē triū seminū. Tricesimus incipiētibus. Sexagesimꝰ pficiētibus. Centesimꝰ pfectis. Semina⁹ fuit ī terra/nō exculta vel apta. sed fuso tm̄modo imbre celit⁹/cū voto spūssancti viuificoq; calore. decoctus fuit meridiano sole passiōis. Bat̄ tibi nūc velat⁹ nebula. Dixit sapiēs q; in festinatōe nebule ē oīm medicina. Suscipe letātē. sede vacās tibi z tibi soli. Sentiēs affirmo quid sapiat vbū illud. Et fructus illius dulc̄ gutturi meo. Gustabis itaq; o aīa mea qm̄ suauis ē dominus. gustabis bonū vbus eius z virtutes futuri seculi. credes sapie de se illa pconizāti spūs meus sup mel dulcis z hereditas mea sup mel z fauū. Curres post exhortatōes. Trāsite ad me oēs qui p cupiscitis me z a generatōnibus meis adimplemini. Surge ꝓterea o aīa mea. Cure ecce ēbit te dilect⁹ tuus post se. Trahētē seqre. secura sede sub vmbra sacroꝝ eucharistie velaminū. Expieris sane. gratulabūdaq; cātabis. Et fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Gustato fructuz dulcis amici tui. Quid hesupest o aīa mea qd dicis. qd speras. qd gemis⁹. Accipio furtiue venas susurrij tui clamās introrsus cū silētio. Sitio. Introducat me rex ī cellam vinariā. post cellaria fructus sui. En ipe ē vitis va cui⁹ vinū generat vgines. nec solū generat sz imp̄gnat. Bet ipe vinū illud. det bibē sobriā ebrietatē spūs. Introducat me in cellā vinariam. Quid tibi vis o aīa mea⁹ Budū dixisti p⁹ petitū osculū oris sui. Melioza sunt vbera tua vino. Et itez. Melioza sunt vbera tua vino. Cur nō vinū petis⁹ Sed p te/mihi rīdeo. qm̄ ipe tibi ē lac z vinū. siquidem z vbera eius sūt botri vinee. loquit̄ q̄z bibi vinū cū lacte meo. Vocat insup. Comedite amici z bibite z inebriamini charissimi. Docte facis O aīa mea inuitata nō abnegas. nō dissimilas. nō causaris. Dulcis fuit fructꝰ eius gutturi tuo. q̄ris sitiēs nō casta bibē vinū dine suauitatis post vbera ꝓsolātis būanitatis. petis ipleri q̄ sequitur. Introduxit me rex in cellā vinariam. Quid agis aīa mea q; nā hilaritas vultus tremul⁹ z honorus oculoꝝ nitor. q̄s nā oīs gestus. oīs alacritas leticia sit̄ z voluptas⁹? Quid siles. qd q̄si spasmata stupes⁹? Vere cognosco q; introduxit te rex ī cellā vinariā. ordinauit ī te charitatē. imo charitate vulnerauit te. imo charitatē si dici pōt sicut sine mō. sic sine ordie dedit. Dic modus dilectōis tue nō hz modū. Dic totaliq̄scēs. tota collabēs. tota te nō sustinēs suspirabūda susurrans. Fulcite me floribus stipate me malis. q; amore lāgueo. q; vulnerata charitate ego suz. Adeitor ego me cū. dūmō te talē inspicio (O tristis nuper anxia z paup aīa mea) quāta z qlis sit. hec dextre dei spōsi tui mutatō mirās z ego te cuz recognosco. Itaq; libet exclamare. O vinus z efficax ⁊mo oris tui. qui ī cenaculo grādi strato eccl̄ie tue syon. panē z vinum corpalis edulij ꝓtulerit ī fructū lucē aiarū corpis z sanguis tui. Siquidē ⁊mo ille. vbra ista q̄ locut⁹ es. spūs z vita sūt. Vere spiritus z vita. vñ vite talis effectus ē. o tu ī te o aīa mea. Quid reliquū ē o aīa mea. fulciata es floribus sctoꝝ desideriorꝝ. stipata malis ordinatarꝝ affectionū. sub expectatione futuroꝝ ꝓmioꝝ. Videō q; hn̄ tibi sit. nō deserit te collabētē dilect⁹ tu⁹. Indicat hoc sub capite meo. z dextera illius amplexabitur me. Ecce iā fructū edere nō q̄ris suauē gutturi tuo. nō cellā vinariā introire. non fulciri floribus. nō stipari malis. sz tota in totū lapsa z collapsa. tota cōplexu suauissimo. serenissimo z casto ī eius sinu cōsopita q̄escis. O q; beatus z efficax z felix ē cibus iste fructuosus. Vinū ē vinacissimum corpis z sanguis tui xp̄e ihu. vñ talis cōparat̄ effectus. talis refectio. talis dormitio quies talis in pace in idipm. Et vero q̄ brevis hora. Dic ob'ecro te benigne ihu. Dic ꝓ su (Dic cū innuere videt̄ aīa mea) Dic ꝓ amores tuos q̄ sequit̄. Adiuro vos filie hierl̄m ꝓ capreas cervosq; cāpoꝝ/ne suscitetis neq; evigilare faciatis dilectam/ donec

ipa velit. ¶ Q̃ p̃ bñ sibimet ꝛ mihi excidit. si ne excedim⁹ dco. vbū (o paule) summa sna uitate refertū. siue sobrij sumus vob̄ vbuz beu erūna miserie repletū. qz replet̄ hō mł tis miserijs dū redit ad se. dum reddit ipe ad terrā miserie ꝛ tenebraꝝ. ab illa qua interim quiescebat i regione viuoꝝ. ¶ Sic o aia mea suscitauit te vita immortalis. resoꝛ buit te ad se pondus coꝛpis. ¶ Coꝛpus ita q̃ qđ coꝛrūpit̄/aggranat aiam. Aguida ꝓ sus ꝛ vulnerata charitate/vigilas. Au su spensa/respectas vndiq̃ forte redeat ad te dilectus tuus. ¶ Cui⁹ adhuc calore tepet. lectulus nr̄ floridus. Birigis aures ad oēm sonitū vel flatū seu sibilum aure tenuis. Si forte audiat̄ in silentio vox optata dilecti tui. ¶ Fallor aūt in somnis viglo. si non ita res se habeat. Nō eñ poterit zelotes amicus minus amare q̃ amica nō impare ēe ad amoris vicissitudinē. Nā audio clamātē vulnerasti coꝛ meū soꝛoꝛ mea. Quid igit̄ ꝛ Consideras ego amoꝛē spōsi in celeri reditu. laudo pariter vigilātiaz solicitudis tue o aia. ¶ Erat adhuc de lōge saliēs in montibus trāsiliēs colles glacer ꝛ hilaris cāticas pre amoꝛe. Ben sisti cōtinuo distantis adhuc vocē ꝛ exultatōez. ¶ Exilisti illico tremefacta ꝛ dixisti. Vox dilecti mei ē. supplēdū quā audio. Vox sonoꝛa cuius auditu resurgūt mortui. nā qui audierint viuēt. ¶ Et nōne te mortuā idicas o aia aut certe moꝛtue simlē. dum amicus abesse putat̄. Nō auertas in qt ꝓba/faciē tuā a me. Bat rōnem p̃is. qz similis ero descēdentibus in lacū. Vox aūt dñi dū sup aq̃s ꝛ aq̃s mł tas fantastica ꝛ fluctuātiūq̃ curaꝝ sonuerit. fit p̃festim ipo inbēte. trāquillitas. facit inhabitare dilnuiū tale fluctuagū. illic sedēs. illic vtutē ppł̄o suo. spirituali dās ꝛ benedicēs in pace. Sed ꝛ interadit flāmaz ignis/ illecebroſe tēptatōis. vitulosq̃ petulantis lubie licet ubani. i. cādidati videant̄ sub colore boni p̃cidit obuit ꝛ cōterit. Hec ē vox dilecti. ¶ Uex quid agimus: quoꝛsuz aīa quoꝛsuz abripimur. Referā ego ꝓ secuz secrete inter nos alloquia tractare de fructu vite. de pane qui de celo descēdit. et dat vitā mūdo. vox exhortatōis mee hoc dederat initiuz. ¶ Magnifica nunc aīa mea dñm. subiungerā q̃sī p̃ cā vel theoꝛeuma-

te dicēdoꝝ. qz esurientes implenit bonis. Q̃z ignoscēduz ē. dāda venia sobrie ebrietati. quā cella vinaria ꝓpinauit. imo vere iā venia nil opus ē. qz dignissimo nr̄o ꝓbatōez intimiorem opat̄. oñdēs in hoc nr̄o sacro Esurientes implenit bonis. Et sic implenē vt plenitudinē nō capiāt. desiliāt quasi rupus lagūculis viriū oīm titubāt q̃si qs crapulatus a vino pōdē plenitudis spūs/tandem resident ꝛ quiescūt in idipm. Pondus meū. amoꝛ meus. Bic si potes/quātis bonis impleta est/cui⁹ oꝛtuit caput a lena dilecti suscipi ꝛ lenari. Hic ē effectus p̃cipalis vnus inter ceteros ubi ꝛ potus salutiferi sacri. ¶ Uidet̄ ne tibi paꝝ deficē a se. rapi sup se. posse ex sūia dicē. Defecit in salutare tuū aīa mea. Et rursuz. Defecit caro mea ꝛ coꝛ meū Sed ne mala putaret̄ hec defectō subiunctum ē. Deus coꝛdis mei ꝛ ps mea deus in eternū. Nōne ps optima quā elegit maria. pars de qua gl̄ians ps. dicebat. Bñs ps hereditat̄ mee ꝛ calicis mei ꝛ Suscitās te sup altitudinē terre ait dñs. ꝛ cibabo te hereditate patris tui iacob. Propterea idez ps. subiunxit. Etenim hereditas mea p̃clara ē mihi. Bicit in alio loco. Parasti in ꝛspectu tuo mēsaz. Post q̃ premiserat. Bñs regit me ꝛ nihil mihi deerit. Tādem subiūxit. Et calix meus inebrians q̃ p̃clarus ē. ¶ Noli deinceps miraꝝ ebriaz q̃ in cella vinaria bibit hunc calicē. Uerūtñ qz reperit̄ alius calix inebrians/calix aureus babylonis putares nil interesse inter ebrietatē ꝛ ebrietatē. Audi quid aīa quā introduxit rex pacificus in cellā vinariaz. addidit p munere. Ordinauit in me charitatē Babylon interpretat̄ cōfusio. cōtrariū vero cōfusioni quid amplus ē q̃ ordo / ꝛ ordo charitatis. Charitas eñ quasi cara vnitas Unde colligis q̃ ordo charitatis/est ordo vnitatis. ¶ Dic assumus o anima. bonū est hic ēe. faciamus hic tria tabernacula siue cenacula. q̃ fabricauit ordo charitat̄ ad esum ꝛ potum spūalis refectionis sub vmbraculo spūs obumbrātis. tibi vnum. intellectui vnum. menti vnum. vel tibi vnum primo vnum. ꝓ vnum. Quid rñdes aīa mihi ꝛ Nescit forte spūs meus exēplo petri qđ dicat. Bibit ꝛ ipe de cella vinaria. expitur in se ordinatā charitatē. Est nimirum

ordo pariū disparibūq; rex/sua loco vnicuiq; tribuēs dispositio. Erit igit̄ ordo charitatis. idē q̄ ordinat⁹ amor. Ordinat̄ autem amor ad deū. ad primū. ad seipm xp̄s est deus ⁊ primus sū. Doyses sil'r int̄ deum ⁊ primū mediator erat. Helyas deniq; bonuz zelabat vtriusq;. Decet aīa mea attentōnis trinelibēter accipe te q̄ dicunt̄ ⁊ q̄ dicēda parant̄. Multa sup hoc triplici tabernaculo vel cenaculo seu triclinio/scis vbi tractauim⁹ sup cāntico marie. ponētes spūm nr̄m velut architriclinium. te velut in inferiozi cenaculo. cor vt' intellectū in scdo. mentē in tertio. Procedamus nunc hic ⁊ altera via. tribuant̄ singulis vniuersa. Sit vnū cor ⁊ vnā aīa. et vna mēs. ⁊ vnus simul cū intellectu ⁊ voluntate ⁊ rōne ⁊ affectu spūs. Dia siquidē vnuz facit ordo charitatis. ordo care vnitatis. Tu anima/sis eadē. qr cor. mens. spiritus. intellectus. ratio. voluntas. sinderisis. affectus. cū ceteris. Nec hoc extraneū. cum legamus q̄ multitudīs credentiuz erat cor vnū ⁊ aīa vna. quāto magis vnius hominis in seipo qui habet nihilominus intra se regnū dei regnū omniū seculoz. Distribuat ordo singulis in pluralitate. vniuersis in vnitate. fructus ligni vite. fructus duodecim spūs. quoz p̄cipuus ē charitas sup̄mus quidē. ideo dulcissimus q̄ altissimus. Distribuat in p̄mis sub ternario fructu suos. Assignet p relatōez ad deū/sacrificij oblatōez vel hostiā. Assignet ad proximū istā cōionē ⁊ amicitiā. Assignet ad seipm totū boiez viatici refectōnez. ⁊ exitus ad patriā. Bene hic dat⁹ ē ordo charitatis circa bñdictū sacr̄m. ⁊ quo ad initiuz. ⁊ quo ad mediū. ⁊ quo ad finē seu terminū que tū tria/redeūt ad seipa velut in mysticū circulū. vt sit p̄sūmatio in vnū. Oblatō siquidē incitata ē in cruce. facta deo sacrificiū. Viaticū. p ducit hoiem ad terminum Cōmunio tenet iterim p̄mos hic i vnū Si habeam⁹ amicū. ad quē vadamus media nocte pānis miserie ⁊ dicam⁹ ei Amice cōmoda .i. cōmode da mihi tres panes. Pro vtinā instātia victor⁹ q̄rāt habem⁹ necessarios. ⁊ esurientes impleamur bonis. Studiositas nescio an curiositas ordīa ri meditatē cuilibet hoz triū/fructus duodecim: sub mysticis assignationib⁹ in scriptura. Primo de numero. tij. panū ppositōis in antiq̄ lege. Scdo de numero. tij. panū in euāgelio scz septez ⁊ q̄nq;. duplici refectōe. Tertio de fontibus Helym. q̄si totidē refectionib⁹. qr nihil p̄hibet oē q̄d reficit panē dici. Dicat̄ nāq; pan q̄d ē totū Doceat nos hec petitio cū sua glosa. Panē nr̄m quotidianū. ⁊ sup sub stātialē ponit lucas. da nobis hodie q̄d mirāduz si fontes noīauerim⁹ panes. cū de lachrymis testat̄ p̄s. Fuerūt mihi lachrime panes die ac nocte. Et alibi de cinere. Cinerē tanq̄ panem manducabā. Bene suggeris ⁊ suades o aia mea. suffecerit ista tetigisse p ordine charitatis. p̄oq; iuuamēto memorie/in studio meditatōis. Lausaz apis p̄spicuā. Nescit amor ordinē talem insequi. nescit coartari Ordo suus est hic ordinem nō seruare. Pergit quocunq; rapit. ducit aut impellit/aut agit spūs. qui vbi vult ⁊ q̄n vult spirat. nā ⁊ rote sancte scripture mouebāt fm impetū spūs. Spūs em̄ vite erat in rotis. ⁊ cū eleuatis aīalibus eleuabant̄ p contemplationem. cū stātibus stabant̄ p distinctionē. ⁊ cū ambulātibus ambulabant/per operationem. Vegmur quo rapiat feruor spūs Prem⁹ vt olim q̄si rūsum deo. Prebe fili mi cor tuum mihi. vt ita p mēsuram metri. prebe cor tuū mihi fili rūdeam⁹. Accipe p̄ quo vis. fer rape duc age. defluat a se ⁊ feruent ad te. Estuet ebria mēs in suuz cōuersa furorē. Scis aīa q̄d sequit̄ sub triplici similitudine solis nota tibi et mihi. Arr. pax. fux. dux. lux. frux. rex. q̄z lex. lanx. Cōcernūt he dictiones triplicate tria diuinis appropriata/p̄sonis. Solicitudinem interim nocturne vigilie teneamus. soror aīa dū puenerit germanus nr̄ cōquesturā more suo p dialoguz seu oragmata/variā dus erit sermo. Poterit nihilominus nr̄i postmodū p̄ceps eē secreti. Esurientes implebit bonis. Volēs reficere benignus ibis bonis/nō qualibuscūq; sed eternis: cibo q̄ nō perit: pane qui dat vitā mūdo: calice nouī ⁊ eterni testamēti p̄dicabat dicens caro mea vere est cibus. ⁊ sanguis me⁹ vere ē potus. Litigabāt ergo iudei. Cōpescuit eos. Nolite inq̄t murmurare. Nemo venit ad me nisi p̄r meus q̄ misit me traxerit eum.

Mira sentētia tua rpe si iūgunt cū altera sit tua. Nemo venit ad patrē nisi per me Hic nobis p benignitatez veritatis tue. q̄ lis iste sit circulus. qualis giratio. qualt arcuitus. Nemo venit ad me nisi a p̄re tractus. Nemo venit ad patrem nisi p te. Et vero sic est. Nemo venit ad filiū nisi repletus bonis spūssancti. ¶ Nullꝰ dat spūsā ctū filio in diuinis/nisi pr̄. Nō pōt igit̄ venire ad filiū nisi cū spūsancto quem dat ei pater. Hinc est oro rp̄i ad patrem vt dilectio inquit q̄ dilexisti me sit in eis & ego in eis mira circūincessio. ¶ Rursus ip̄e filiꝰ nō redit ad patrē nisi p spūsanctū quē spirando reddit patri/felici & inenarrabili id est nō narrāte circulo. dat spūssanctus mētem quā inhabitat nūc filio a patre nūc patria filio. ¶ Petebat hūc circulū qui philosophans dicebat. Ba fontē lustrare boni Hic intelligit illud de sanctis aiabus/ q̄s lege benigna ad te cōuersas reduci facias igne reuerti. i. ignea charitate spūssancti. cōsone ad illud Eccl. Girat p meridiē & p git in circuitu lustrans vniuersa spūs celestium terrestriū sed & infernoꝝ qz flectitur ad aquilonez motu vel obliquo vel recto. ¶ Ambulāt impij in circuitu sed circa se reuerti sunt. Referūt oia ad se. nihil diligūt. nihil agūt. nihil timēt. nihil fugiunt vel odiūt nisi ꝓpter se. qz se suū finē statuerunt. Fūt genꝰ sathan qui circuiuit terraz & pambulauit eā. q̄ circuit q̄rēs quē deuoret. Perambulabat & ihs hierico. circuibat ciuitates & castella. Audis ex suis vnuz pambulātem in innocētia cordis sui in medio domꝰ sue. nā & dns in circuitu ppli sui. Circuit igit̄ iustus & pambulat. sz circa deum. circa centz illius intellectualis spere. cuiꝰ centz est vbiqz. circūferētia nusq̄ nisi i se. Deserit se iustus. nihil refert ad se. sz ad deū. nihil amat. nihil agit. nihil desiderat nisi ꝓpter deū. imo nec se vult eē vel vivere vel bene eē/ nisi ad deum & propter deū. ¶ Intelligis aīa circuitū. & circuitus at tendas effectū. Pauper in se/ diuites in deū. replent bonis. q̄m veritas ē in circuitu suo lumē & requies. Divites nō in deuz sed in se/ dimittūt inanes. q̄m vniuersa vanitas oīs hō viuēs. Dormierūt somnū suū. & nihil inuenerūt oēs viri diuitiarz in manibus suis. Stulte hac nocte morier̄. alaz tuā repetēt a te. & q̄ congregasti cuius erunt? ¶ Querebā aliq̄n pauꝑ & esuriēs. Indica mihi quez diligit aīa mea vbi pascas. vbi cubes in meridie. volebā pasci cū pascente quiescere cū cubāte. nolebā vagari. i. vane agi/ in circuitu impioꝝ. nolebam egredi a ꝓspectu dn̄i. horrebat animus pascere hedos fetidos sensuū meoꝝ circa tabernacula pastoꝝ ab vnitate diuisorū. Invitabat me q̄ dicebat. venite ad me oēs q̄ laboratis & onerati estis. q̄ lis heu suz? Pollicebat repletionē in bono. Et ego inq̄t reficiā vos. O plena refectio. Supaddebat de q̄ete. et inuenietis requiez aiabus vr̄is. Venerat aliq̄n timor & tremor sup me & cōterruerunt me tenebre. Ne q̄ sierit aliqs vr̄? q̄n vidi iniquitatē & contradictōnez in ciuitate babylonis & dixi. Quis dabit mihi pēnas sic̄ colūbe? He sūt suaue iugū xp̄i & onꝰ leue. q̄ totꝰ colūbinꝰ ē. totꝰ mitis & humilis corde. Expectabā eū q̄ salnū me fecit a pusillanimitate spūs & tēpestate exorās. Velociter audi me dn̄e. defecit spūs meꝰ. Defecit p̄ inopia cibi & potꝰ in regione lōginq̄ dissimilitudinis horroris & egestatis. Sic volebā. sic expectabā. sic orabā. Tuvo hō vnanimis. vetꝰ hō. q̄ factꝰ eras vt eēs vnanimis. dux meꝰ & notꝰ ꝓ previā sensibiliū cognitōem q̄ sit mecū dulces capiebas cibos/ sacr̄alis de notōis. cōicatōis. in domo dn̄i domo oōnis ambulauimꝰ cū ꝓsensu. Et heu quale nūc & hic dissidiū? Veniat mors sup illos vñ scādaluz tale venit. Descēdant in infernuz viuētes & fundit̄ pereāt q̄ ad demōes aut si sunt hoīes/ vt corrigant ne in infernuz descēdāt morientes. Petru serūt eurid i cē meā mētē meā apō inferos. collocauerūt me in obscuris sicut mortuos secli. Querebā elōgare seculuz & manere in solitudine sed ingēti mole fantasmatum depressus/ corruit & durit̄ allisus suz. Pimersit me tēpestas aq̄ fluctuantiuz desideriorꝝ. absorpsit me ꝓfundū curaꝝ. supest vt vrgeat super me puteꝰ os suū vtriusq̄ mortis. Sed o tu benignissime deꝰ emitte manū tuā de alto eripe me de aq̄s multis. de lacu miserie & ꝺluto fecis. Da dexterā misero. & tecū me tolle p vndas. Jube me dn̄e venire ad te super aq̄s fātasmatū. fac solidū litꝰ eternitatiꝝ actiu

gere. Reputabā cū spū meo. Vñ mihi talis oppſſio.tāta oppſſio.qui mēſ ala cri volatu.irrupcia vndiq; fātasmata.trāſ uolare nō ꝓualeo? Ecce q̄tidie/paup ꝛesu riēs.ad meſaz eius sacrale accedere satago obedire volo ꝓceptis salutaribꝰdiuina in stitutōe formatis. ꝛ dico. Panē nr̄m quotidianū da nob hodie. Dat Accipio. Nō sentio me repleri bonis/dimittor inanis.fa me.siti.macieq; ꝓſūmor ꝛ labore. Ubi ergo vox tua xpe.si vocatꝰ.si laborās onera tus.si veniēs ad meſaz tuā.nō inuenio re fectōez.vtinā nō defectōz. Terret me heu nimis tua ꝓ os ꝓphetic̄ iꝑecatio. Bede rūt in escā meā fel vtiq; fel amaricatōis vi cioz.ꝛ in siti mea potauer̄t me aceto.qđ et acerbū ē.ꝛ frigidū ē.ꝓ indeuotōez. necnō obstupescere dētes cogit meditatiouz.ꝓ abominatōez.de q̄ ꝓphā. Dēm escam ab ominata ē aīa eoz. Ue.ve.ve.qđ sequit̄ fiat meſa eoz coꝝ tpis in laqueū.vsq; ad male dictōes.xij.quaz neutra tolerabilis ē a re ꝓproba creatura. Cōsultꝰ ēniti ꝓ pniam ef fudere.q̄ curioſiꝰ discutere vel effari vel le.

Ba btā vgo ꝓphetiſſa mea.da nūc capi re mysteriū vbi tui. Esurientes implcuit bo nis ꝛ divites dimisit inanes. Meſa iudeo rū erat meſa legaliū.oim sacrificioz suoz. oblationū.victimaz hostiaz primitiaz de cimaz.holocaustoz.vñ implebant̄ sacer dotes. Uinebāt cū ceteris q̄s ꝓ talia sctifi cari dicebāt. Uenit sūmus pōtifex ꝛ sacerdos in eternū ihs xp̄s ſm ordinē melchi sedech.panē ꝛ vinum obtulit.ffecit cessare sacrificia cū cerimonijs oibus.nō solutēdo sed implēdo legē. Nō inquit veni soluere legē sed adimplere. Trāsijt vmbra figura rum. lux veritatis emicuit. venificauit xp̄s qđ ꝑdixit. Auferet a vobis regnū dei.ꝛ da bit̄ gēti facienti fructꝰ eius. Relinquet̄ vob domus vr̄a deserta. Hoc impēcabāt seu ꝑ dicebat allegatus ꝓpheta. ffiat habitatio eoz deserta. Cōsonat oīs cetus ꝓphaz su per ablatōe iugis sacrificij.sup cessatōne le galiuz ꝓ morte xp̄i. Hoc idē testat̄ effectꝰ. Hoc dedit xp̄s intelligi pendēs in cruce dixerat. Sitio vt implerent̄ scripture. Bederunt in escā meā fel.ꝛ in siti mea potauerunt me aceto. Uide mirabilē correspon dentiā ad ꝓphetā inductā. Cōtinuo xp̄s dicit. Cōsummatū ē.quare? q̄ oīa que ꝑ eo scripta erāt/finē habebāt. Veritas veri sacrificij/vmbratile ꝓsūmauit. Hoc in spū ꝑuiderat.q̄ dicebat.oīs ꝓsūmatōis vi di finē.finis itaq; legis/xp̄s.ſm aplm. Be dictille mādatū dilectōis latū nimis.latū ad deū ad ꝓximū. ad amicos ꝛ inimicos. ꝛ ita latū vt ab eo ꝛ in eo pēderet oīs lex et ꝓphete.q̄ finis oīs legis dilectio. Tūc ab latuz ē a iudeis regnū dei. Voluerunt ꝓsti tuere iusticiā legis.i. un ea ꝓ tm ue stare abij ciētes grām dei nō ꝓstiterūt.ipm velamen oculoz.ꝛ importabile legis iugū tenere su per se. Itaq; regnū dei (dicente Dionꝫ sio) est oīs finis ꝛ oīs ordinis ꝛ legis ꝛ ornatus/distributio. Reiecerūt a se quatuor ista indei.reiciēdo xp̄m.in q̄.ꝑ quē.ꝛ ex q̄. ꝛ a q̄ est oīs finis.ordo lex ꝛ ornatus. Omn tuz intellige qualibz in re q̄libet inclinatō nē quā indicit sapia disponēs oīa suauit i finē suū. ſm legē a deo ꝛ ordinē inē se mu tuo ꝓfitentes.

Nūquid non o bōdi cta in mulierib⁹/notatā olim circa te de sertionē hāc inuenim⁹. Remāserat puer ie sus in hierlm.q̄situs ꝑ triduū magni my sterij. Inuentus ē in templo sedens in medio doctoz.de lege disputās ꝛ rōdēs. Et ō qui bus arbitrādū ē q̄stionib⁹ nisi de tpe aduē tus messie.ꝛ scripturaz ipleto. Uolunt ipe benigne filius tuꝰ. O vgo benigna vgo bn ignita. Uolunt benigne facē bona volū tate sua tibi. deserunt Ifalē syon/cū sua hie rusalē. Descēdit cū ioseph ꝛ tecum in naza reth floudā nō vetustā.ꝛ erat subditus vo bis.in qbus mystica iā syon ꝛ hierlm resi debāt. Dāsit annoz spacio.xviij.quousq; baptisma sūpsit anno.xxx. q̄usq; ꝓsumaret opꝰ ad edificatōez celestis hierlm q̄usq; ac ceptaret de sacrificiū iusticie.sacrificū spūs ꝓtribulati xp̄i oblatōnes. Demū in hoc vnico sacrificio holocaustu ꝛ vitulos typi co/sup altare crucis imposuit. Introiuit se mel in sancta sanctoz eterna redemptōe in uēta.facta ē hostia peccati. Dānauit ō pec cato pcuñ. liberauit eccl'iaz suā ab intolera bili iugo tot sacrificioz.q̄ neq; ꝓfecta/neq; plena neq; placita ꝓ se erāt.sed nec placita reputabat ea dñs ex bonitate offerētiuz.ꝓ pter malicia studioz suoz Lege Esayam. psalmos discute, nihil aptius inuenies q̄.

reprobatōez ꝛ abominatōez. cum phibitō ne sacrificioꝝ. si ad ſam ⁊ put accipiebant tūc iudei) referāt. ¶Nūm si voluisses ait datid sacrificiū decisse vtiqz holocaustis nō delectaberis. ¶Et alibi. voce dñi. Nō accapiam de domo tua vitulos neqz de gregibus tuis hircos. cū ceteris sine nūero cadētib⁹ hāc ſniam. ¶Sacrificiū nihilomin⁹ expecta dñs sed q̄le figurabāt sacrificia illa. non ſa sed spū. ¶Significauit hec sacerdos nr vnicus/dū p̄dicaret oblatōez purā p̄fectaz ꝛ placitaz corpis ꝛ sanguis sui. Verba que ego loq̄r inquit vobis/spūs ⁊ vita sūt. ¶Et puus ad samaritanā. Deus spūs ē. ⁊ deum opteta dorare in spū ⁊ veritate. ¶Luz igit̄ o aīa mea sis spūs in carne. quid p̄ueniētius q̄ vt sacrificiū tuū eēt spūs in carne. vel ca ro in spū p cōicatōez carnis ꝛ sāguis. Nec em̄ absq̄ sacrificio manē debueras in p testatōez supmi dñij qđ hz deus sup oia. p oia ꝛ in oibus. Sic em̄ describit sacrificiū q̄ oblatō facta deo in recognitōez supmi dominij sui. Sit hec oblatio/soluz interior in spū. sit exterior in affectu vel effectu. ¶Sacrificiū sicut ⁊ vbuz abbreuiatum fecit deus sup terrā hostiā vnā. vnicā. mūdā plenā bonis. plenā effectib⁹ oibus illis p q̄ bus hostia ſalis solebat offerri. Si delectationez perōz petis. ¶Ecce agnus dei. ecce q̄ tollit pcā mōi. Si grāz actōnez grās agit xp̄s p̄ri. Si maloꝝ euitatōez. sanat ipe nos ⁊ liberat. Quia ve lāguores nr̄os ipe tulit. Si bonoꝝ p̄secutōez celerē. interrogat⁹ latro docebit. qui tpe hui⁹ sacrificij vesptini/ audiri meruit cuz iuramēto. Amē dico tibi. hodie mecuz eris in paradiso. ¶Uex dicis (o aīa) sunt ista. iā apud xp̄ianos oēs ita digesta. ita cognita. vt fastidium sit apud plūmos vel repetē. vl audire. Dis aliquid offeratē nouū aliqđ insolitū? Subit illud rabidarū deliciaꝝ ait Senēca q̄ſqz eadē? Tales inuenit paul⁹ athenienſes qui ad nihil aliud vacabāt q̄ audire vel dicere aliqđ nouī. Bi les sunt p̄unētes aures diuitū. qui dimittunt̄ inanes. qz q̄s nō replet bonis spūalib⁹ vitas. vanitas inquietat. ¶Bz ecce o aīa. nou⁹ rex. nova lex. nouus grex. nouū sacrificiū. nouū testamētū. nō vitulo⁹ ſz xp̄i sanguie p̄firmatuz. testū hereditatis eterne. ꝓpterea dicit qui sedet in throno. ¶Ecce nova facio oīa. Dis vnos bo cognoscē. quid ē nouuz ⁊ solum tale? ¶Eternuz Vetera sunt oīa ⁊ ad intentū tēdunt q̄ sepanē ab etno. ¶Bzeuis distictō veteris ⁊ nouī sic ⁊ talis ⁊ eterni. Nova plane oīa. ſz inaudita. nova si lex p spm̄ vificata fuer. ¶Que lex? Audi nouis supueniētib⁹ vetera p̄iciētis. ¶Et qđ vetustū veteri hoie nō p̄m carnē? ¶Quid si sibi nihil sapit nouū? ¶febricitās ⁊ excecat⁹ē mal' humoꝝib⁹ qr̄ pessimis humoꝝib⁹ replet⁹ est Tolle vetera. nova erunt spūaliē oīa. cor. opus ⁊ lingua. ¶Babo tibi latissimā nouitatuz materiā. ¶Cōsidera tot varietates sacrificioꝝ oblationū. holocaustoꝝ veteris legis. p̄ſertim in leuitico. Tolle nebulas figuraꝝ ab eis. Auferab oculis tuis velum qđ scissum ē tpe passionis. ¶Conser ad interioris legis spm̄. orieē p̄tinus tibi sol iusticie xp̄s. ¶Et qui in sacrificio corpis ⁊ sāguinis sui/nova fecit oīa. pascalē agnū. manna deserti. panē celi. thauros vitulos immolationis. hircū emissarium. passeres. turtures ⁊ colūbas. vinū ⁊ libamina. sal in oīn sacrificio. caudā cum capite. neqz mel neqz fermētuz. Beniqz quotidianū bis sacrificium cū matutino vesptinū. ¶Oia hec cuz si milibus erūt tibi nouitat̄ materia. īmolabis hedū xp̄m. p similitudine carnis peccati. sine peccato. ¶Comedes agnuz nō crudum/p infidelitatē tuā. nō coctū aqua/percuriosaz p̄biaz. sed assuz igni. p charitatis ardorē. deuotabis p deuotā auiditatē caput. Siquidē caput xp̄i deus sit cum pedibus humanitatis ⁊ viscerib⁹ sacroꝝ intimis. Os nō p̄fringes ex eo. violētia p̄scutatōis. Totū qđ comedi nō pōt/p intelligentiā. igni sancti spūs p̄bures p veneratōnem amoroſaz. Sint azimi panes sine fermēto malicie cū lactucis aggrestib⁹ amare p̄uctōis. Sint accincti renes p castitatis zonā. sit spa lōganimis bacul⁹ in manibus ⁊ comede festināter. auide sz anhelans et tendēs pegrinus ad patriā. Lini ad extremū vtrūqz postē seu supliminare domus tue vel hostij de sanguie agni. ¶Fit hec linitio sub signaculo fidei i intellectu ⁊ amoris i affectu. ¶Scio hec o aīa mea? scio Y At nihil ē qđ magis suadeā facē ō te/q̄ ipaz te sacrifices totā deo. ¶Fiet hoc si capti

naueris ꝛ q̃dãm ō trucidaueris/oẽm intellectũ tuũz in obsequiũ xp̃i. oẽm affectũ in holocaustũ charitatis. ¶Crede ꝛ ama illuz q̃ latet/ꝛ pñs ẽ. sis ipa placẽs hostia. sis rõnabile sacrificiũ. nedũ mane ꝛ vespe ꝫ assidue nocte dieq̃. ¶Inuitata es o aĩa ad nupcias ꝛ cenã magni regis in hoc eucharistie sacro. ¶Noli excusare te. noli tardare assume vestẽ nuptialẽ. tãdẽ in nouissimo loco recũbe. cũ illo qui ꝓ te factus est nouissimꝰ viroz. vnde nec reputauimus eũ ait ꝓpheta euãgelicus. nec erat ei species neq̃ decor ¶Habet altare crucis/latitudinẽ charitatis. longitudinẽ eternitatis. sublimitatem maiestatis. ꝓfunditatẽ sapientie indicantis. ¶Proijce te ꝛ absco̅de in hoc ꝓfundo. ꝛ toto nisu pedẽ crucis stringe amplectẽs. ¶Bic cũ fiducia sperã de pietatis. viuit dñs q̃ nõ oĩmittã te. ¶Oritur hec virga crucis ex radice Jesse. qõ interp̃tat incẽdiũ. ¶Cõtremẽt hic totũ cor tuũ o aĩa mea. ¶Ardeat in holocaustũ in odorem suauissimũ dño. ¶Dicit ꝓpheta dño de malignis. id est male ignitis. ¶Pone illos vt clubanũ ignis in tẽpore vultus tui. ¶Dicat idẽ de benignis. ¶Sit ipi clibanus boni ignis q̃ ẽ in syon ꝛ caminus eius in hierlm. ¶Donstruosuz nimis gelicidiũ/si nõ fluat sicut cera cor tuuz. ¶O aĩa mea a facie huius ignis. q̃liter defluebat q̃ dicebat ī cãticis. ¶Aĩa mea liq̃facta ẽ. vt dilectꝰ locutꝰ ẽ. ¶Jã habemꝰ nõ vocẽ ꝫ pñtiã. ¶Quid si addiderim ꝙ in bonũ qõ ꝺ malꝫ subiũgit. dñs ira sua/ in ira boni zeli quẽ tollit a repudiata. ¶Cõturbabit eos vt sanẽtur. ꝛ deuoꝛabit eos ignis bonꝰ qui dñs est ¶Felix vero deuoꝛatio. ¶Deuoꝛet vtinam nos totos ignis tuus benigne ibu. ¶Siquidem ignis cõsumẽs es tu. ꝛ pedes tui sicut electrũ in camino ardẽti. ¶Jacuit ad pedes istos: cõgelata prius maria tota moꝛ in lachrymis instar niuis. ad solẽ feruidũ liq̃facta ẽ. ¶Audiebat sil'eloquiũ tuũ. qõ ẽ ignitum vehemẽter. non solũ ignitũ. sed sicut oleũ effusuz nomẽ tuũ in fomẽtũ ardoris. ¶Ante faciẽ ardoris hui⁹ qs sustinebit⁹ qs ẽ q̃ se absco̅dit a calore ei⁹? ¶Quisq̃s erit infelix ꝓgelatus erit. ¶Spectat hoc nimis accõmode mysterio coꝛpis ꝛ sanguis tui ibu xp̃e. q̃ ppẽ nimiã charitatẽ q̃ dilexisti nos/ descẽdisti in abyssum incẽdij. ¶Coꝛriget forte aliq̃s. ꝛ dicet nõ te descẽdisse. dũ mitteres hũc ignẽ in terrã. sed ascẽdisse in altitudinẽ crucis. tpe meridiane ꝛ ardentissime passionis tue. ¶Profecto nihil aduersuz est. ¶Quisq̃s descẽdit ipe est ꝛ ascẽdit. ¶Quis quis humiliabit ipe est q̃ exaltat. ¶Quisq̃s nouissimũ locũ elegit ipe ẽ cui dicit iuitans. ¶Amice ascẽde supius. ¶Felix nimiũ et sublimis humilitas. ¶Propterea demerge te o aĩa mea/ cũ nouissimo viroz in ꝓfundũ sapie indicãtis q̃ ꝛ humiles eleuat ꝛ replet bonis. potẽtes vo deturbat ꝛ dimittit inanes. ¶Est aliud ex dictis nr̃is qõ sire desiderat anim⁹ me⁹. ¶Quo pacto potest ignis intus clausi velut in clibano coꝛdis nr̃i/dũ ipm deuoꝛat exteri⁹. ¶Frata ꝓpsus hec inq̃sitio. ꝫ gratioꝛ inuẽtio. ¶Explicata de niq̃ cũ sensu gratissima ꝛ ita gratissima vt nil supra. ¶Hec ẽ repletio oĩs boni. h effectꝰ ꝑcipuꝰ eucharistie sacti. vbi fit ¶Bion ysiũ xp̃s ẽ carbo ignitꝰ. imo totꝰ ignis. ¶Adiuuet nos pbica positio. ¶Nil eñ ꝓhibet vel ab hoste doceri. quãq̃ vã phia/ nie theologie neq̃q̃ sit aduersa. sed nõ ascẽdit ad eas altissima. ¶Tradit phia. q̃ aĩa ꝑsertim rõnalis tota ẽ in toto cõposito suo. ꝛ tota in q̃libet eiꝰ pte. tãq̃ in hꝰ sit microcosmꝰ. i. minoꝛ mũdus. maioꝛi sil'is. vbi deꝰ totꝰ ẽ in toto ꝛ totꝰ in q̃libet pte p̃entiã. pñtiã ꝛ potẽtiã. ¶Cõsidera coꝛ hois. ꝛ vide qm̃ intra se ẽ tota aĩa tãq̃ i clibano. ¶Est eñ aĩa fm pbos ꝛ poetas/ ignea vis. vel igneus vigoꝛ ¶Diffundit itaq̃ se p totũ coꝛ/tãq̃ infra spẽrã actuitatis sue. vinificans ipm. ¶Spa nihilominꝰ aĩa/ pambit ꝛ circũdat ꝛ cõtinet exteriꝰ/totũ coꝛ nr̃m. tãq̃ circũferẽtia eius ad extra. dũ ẽ ipa eadẽ tota. sic̃ cẽr̃ ad itra. tota tñ indiuisibilis. nõ sicut pũctꝰ positio nẽ habẽs in ꝓtinuo. nec extra se fluẽs. ꝫ aliter mira vtute ꝛ opatõne. qua penetrat. se diffundens. ¶Fatemur. ¶Imaginatio eñ nõ capit hoc. sed rõ ꝓcludit. ꝛ intelligentia (si pura sit ꝛ simplex) intuet. ¶Eleuat se ipa ꝓ ꝛ tinuũ ꝛ tps. supra hic ꝛ nũc/ epis ꝛ oi materialis. ¶Vis intelligẽtie vel mẽt̃ pure. defigit oculos ꝓspicuos. ad hic ꝛ nunc eui vel eternitatis. ¶Et si nõ mõ p eẽtiam tñ aliq̃n p speculũ nitidũ ꝛ imagines. de q̃ aptius. ¶Nos inq̃t renelata facie sup̃leab inuolutris fanta smutũ/ trãsformamur de

claritate in claritatē tāq; a dñi spū. Fit qp̄ pe talis trāsformatio/p illapsum sci spūs/ purgātis aiaz z elevātis in ide ipm. ¶ Hac cten hec introducta faciūt vt oremus cū ec clesia cui⁹ oīones eleuantissime sunt z tote ignee/nisi sit frigidū pectus pl⁹ cristallo cō gelatū. Illo nos igne spūssanct⁹ inflāmet ad dam⁹ z deuoret. qnē dñs nr ihs xp̄s. ad dam⁹ in hoc sacro. misit in terraz z voluit vehemēter accēdi. Capiet tūc ignea mens cū sūma facilitate. Sentiet cū sūma iocun ditate/quēadmodū de⁹ē oīa in oibus. z to tus in singulis.cōis oibus. z vnicuiq; sin gularis.totus appbensus a qlibet beato.a nullo p̄hēsus. totus intim⁹. totus extim⁹ totus oīm cētz. totus z circūferētia. totus stabilis/dās cūcta moueri. Ad hoc phi co nati sūt/maxie metaphisici.sed sola di gra z veritas q̄ ibm xp̄m facta ē/ poterit hoc adipisci:tūc p gliaz p̄sūmatā. z hic i via p theologiā mysticā. Valet insup hec mētis elevatio mirabiliē ad intelligētiā mysterio rū eucharistie sacri. Tradidit eiñ xp̄s rem a sensibus taliē elōgatā/vt discam⁹ neduz amare sz intelligere z venerari celestia.secer nere materialia a spūalibus. deū a creatu ris oibus. vitā eternā a mūdi fluxib⁹ z ca ducis calamitatib⁹. Sciam⁹ pinde q̄ aliē bz p̄fectuz suū dei p̄uidētia sup hoies.sup ter sup bruta. Cur ita? Certe vt magis di gnē gr̄e z miraculis innitamur q̄ nature. Nō qdē vt tēptem⁹ deū sed vt nouerimus nos ad finē nr̄m q̄ supra nos ē/ nō nisi gra tuitis sup naturā miraculis p̄uenire. Hoc qz nō vidit Pelagi⁹ errauit. ingrat⁹ gr̄e dei nō q̄ bō destituaē opatōe sua naturali p̄ pria pl⁹ q̄ bruta.sz ad altiora niti dz. z i his gr̄e dei totus inniti. ¶ Nota distinctōnez hāc de duplicitate opationuz/z oppositas p̄ra rōnes Augustini p̄cordab. ¶ Ho z luit dei sapia/spūs rōnalē p̄iūgere materne q̄ nus ifras nos p̄nectio.docuit/ spūs nr̄z cū deo q̄ spūs ē/facilius p̄iūgi posse. Et q̄ niā ex eisdez gignimur z nutrimur.incar nata prius debinc velut impanata vel in escata/sub spēbus sacri sapia facta est nutri tio nr̄a/sicut z formatio. Et q̄n nutritō p ficit sanis z mūdis.facta est ea dē sapia/no bis in pbatica piscina. quinq; vulneribꝰ corpis sui. salus mūdatio. ¶ Cor fameli cum. cor q̄s armit q̄ oblit⁹ sum comedē ps nē meū. cor duz. cor carneū. cor ad solē iu sticie nō liq̄scēs sed obduratū. cor q̄s dere linq̄t viaz meā. z facta ē sic colūba effraim seducta. Redi nūc ad vocantē te p̄m in al tari. Dic cū ps. Introibo ad altare dei. ad de. qui le. iu. meā. Eras nēpe cor vetustuz/ priusq̄ emitteret lucē suaz. Recreauit te z invocauit in tabernaculis eccl'ie/ detracta pelle vetusta peccati/ defluētibus plumis ad calorē austri. Cōtusa ad petrā xp̄m in abstinētia curuitate nimia rostri. ¶ Prau dem nobis fiducia sperāde pietatis indul sisti benigne ibu. pponēs exēplū filij p̄di gi. cui tāta celeritate p̄occurrit. cecidit su per collū. osculat⁹ē eū. Stolā cito p̄mā ius sit p̄ferri. anulū cū calciamētis dari. Beni q̄ vitulū saginatū in epl'atōez occidi. Tu figuralit̄ es vitul⁹ iste. quē reuertēti de re gione lōginq̄ petri filio vis apponi. ¶ Val titudo diuina z sapie z scie dei. O supemi nēs scia charitatis xp̄i.si mā sisset apō p̄rem pditus iste filius q̄ typū tenet a de. fugiēs a facie dñi. vitul⁹ ad epl'atōez nō fuisset oc cisus. q̄ nec xp̄s immolatus fuisz. ¶ Cesset igit̄ o curiositas q̄stio tua. Cur dimisit de us vt peccaret adā? Ecce quātū fructū/ dei sapientissima bonitas/elicere sciuit potuit z voluit ex pctō. ¶ Curre iā o aia penitens clama p̄ xp̄m cū chananea. Bñe ihu fili da tuid miserē mei. Qui si forte a mīe comite rogat⁹ vt dimittat te.sileat z p̄cedat. irrue festinatōe tota. p̄ueni faciē ei⁹ in adoratōe dicēs. Bñe adiuua me. Si rursus opposue rit p̄fundēs te/ q̄ panis filioz nō ē dād⁹ ca nibus. Rñde tota fiducia. Etiā dñe. nā et catelli edūt de micis q̄ cadūt de mēsa dño rū suoz. Tādē mereberis audire. fiat tibi sicut vis. filiā tua (q̄ ē sensualitas lunatica z a demonio fomitis origial' male tota) inveniēs sedatā z sedētē i obediētia rōnis ¶ Cōminuū eiñ si recogites o aia figurali ter restaurāt. vij. filij Job cū tribus sororibus q̄libet in die suū. Pensisti q̄nq; motū reuerētie p̄funde. nec nō būilis ad deū ti moris. nō audes p̄ verecūdia sursum ocu los attollē. dicēs cū pcussiōe pectoris. Be ppicio esto mihi pctōri. Scito q̄ apō te fe cit q̄uinū p̄mogenit⁹ filius timoz in die suo ¶ Sensisti motū pietatis ad deum. ad te

ad primū suauē z letū. miterē. insup valde pfusuz. Hec dies ē sedi filij. ¶ Bēfisti esti mo tot miseroꝝ afflictōes in penis z culpis sup filios holm vel ex ꝓpꝛijs angustijs luxisti dō sctōꝝ luctu. Hec ē dies tertij filij. ¶ Corroborata es in vigore tolerādaꝝ aduersitatū vel in abstinētiaꝝ rigore firmata. Facta es esuries z sitiēs/satisfacientēiustitiā. Ecce q̄rtus filius ustauranit die suo cōuiuiū. ¶ Cōsiliata ē in opibus superogātis iustitie/castitatis/pauptatis z obedientie. Hec ē dies q̄nti filij. ¶ Intellexisti mysteria sacroꝝ. ꝑcipue hui⁹. retulisti oīa que videnē ad eternitatis spectacula. obtinuisti etiā mūdiciā cordis. nedū a pctis. sz a fantasmatib⁹ z cunis. Pulcer iste dies z serenꝰē sexti filij. Sapuit tibi tādē p oēs sensus intimos/q̄ suauis z bonꝰē spūs dñi gustātibus eū. videntibus eū/audientibus eum odorātibus eū/amplexātibus eū in hoc sacramēto. Felicissimū hūc ac brissimū in apparatu quinti die/filius septimꝰ habet suū. Bibūt illic vinū septē filij cū tribus sororibus. cuiꝰ q̄lis sit effectꝰ si scire desideras. insinuabit q̄ dicit. Inebriabunē ab vbertate domꝰue. z torrēte voluptatis tue potabis eos. ¶ Liberat hāc sobriaz ebrietatē spūs pia mr Augusꝰ. Monica dū post susceptionem sacri in publico rapta clamauit. volemus in celū fideles. volemꝰ in celū. Pulsata z rexsita qd ita clamaret. Demissa cum vultu voce inqt. Cor meū z caro mea exultauerūt in deū viuū. Altera quedā ruptis venis expirauit. vini amoris sancti ferre nō sustinēs. Felices sunt domꝰ ille fideliū/per q̄s fiūt p orbē p fructū quiuiū singulis diebus illumiate quersatōis. ¶ Offert nihilominꝰ holocausta Job mysticꝰ q̄m iustitie nr̄e nō sunt oīno sincere. Egēt insup ꝓpuatione. Bēt deniq; ꝓsūmatōez accipe i gr̄az rectōe oīs cibus cōiter. ¶ Quos ꝓtera fructus apponere soleat i hac eucharistie mēsa spūs sapie. cēseo meditatōi deuotoꝝ potius q̄ scriptoꝝ exꝑssioni linquēdū. veniāt vacēt. gustēt. z videbūt. Gz neq; putādus est nos ꝓsortes z cōcines futuros brōꝝ spiritū ab ipius deseri. dū sedemꝰ ecclie cōuiuio. Facti sunt q̄ppe oēs administratorij spūs. ꝓpē eos q̄ hereditatez capiūt salutiꝰ errā recepimꝰ dic z pignꝰ. Si ad instructionem cōuiuij pfectā plurimū requrūt diuites sunt hi spūs ad ampliora. habēt ad votuz cellaria regis. pferūt de thesauris suis quecq; voluerit interiorꝰ dō noster. Petitur ignis z caminus incēdij. seraphin ardent. Petiē sal z lumē. cherubin sapiūt z lucent. Petunē sedilia: throni habent illa. Diuinis trahē a supma hierarchia. q̄ ministrantibus imperāt. Queriē qui dñet in cōuiuio. q̄ vtute pat. qui ptāte tuea. hec secūda potest hierarchia. Queriē p inferiori cena do q̄ ordo sit in cōuinātibus/offerūt se principatus subordinātes archangeli. z angeli subiectiuiūt. Si fructus defuerint: ascēdamus in palmā crucis ap̄hēdamus fructus eiꝰ. q̄ si solos carpere possumus infimos minus q̄ maturos/distribuit liberalie de medijs z supmis chorus ipe sanctoꝝ p ramos inhabitans. Exemplū accipe. Ibat ad pasionē Dorothea virgo. Theophilus q̄dā scolasticꝰ exclamauit ad eam (suspicor irridens) O dorothea sponsa xpi. mitte mihi mala de paradiso sponsi tui. Spopōdit se missurā Jussa flectere cernicē orariū pus eximēs. astāti dedit puero q̄ ferret theophilo z diceret. Dorothea ancilla xpi. mittit tibi mala de paradiso spōsi sui. Recepit grabi mala de paradiso spōsi sui. Recepit gratus. applicuit faciei. Sensit continuo vim celici cuiusdā odoris. q̄ repletus z totus in alterū virū mutatus. repetēs dicebat. Benedictum sit nomen dñi mei ihu xpi. Qui mortem captus. dire tortus. post occisus. ascēdit in palmaz. vbi pleno ore vocat fructus eius. Ceterū qua possumus ad te fiducia cōfugere bñdictissima femina. Tu mat es eucharistie. q̄ mater gr̄e bone. Tu claues uigera cellarioꝝ regis pacifici. Tu frāgere panē potes/illū petentibus. Tu epulāris q̄ti die splendide nō negabis micas vlcerosis nobis z mēdicis. quoꝝ tot sunt vlcera/mōstrā oīdentia miseriaz. ¶ Vox sapie. vox tua est Mimiz. q̄ tu nedū sapia q̄ emphaticam locutōez. sed mater es sapietie. sponsa. soror. filia. O q̄ ampliſſimū pandit nobis hec meditatio. z q̄ amenū ortū. immo paradisuz delicie tue/virgo sapientissima. cuiꝰ in filio sacramēta liē suscepto. laus omnis terminat. Ego inquit ex ore altissimi ꝓdiui. Ego mater pulchre dilectōis.

Ego sicut vitis fructificaui. cū ceteris sanctis pcōiū numeratis nec finitis. ¶ Tu quasi oliua speciosa in campis. que modo naufragio. ramū illum/oliue paterne pretulisti ihm xpm. ¶ Colligere fas habet ipm in hoc eucharistie sacro fidelis aia. fas illiū ferre in ore suo. dum vespe mortis aduenies. suadebit regredi ad verum Noe deū qui dum creauit eaz/misit per aquas et teras huius diluuij quatin⁹ bene volādo redieret ad ipm qui misit illā. ¶ Felix plene aia q̄ redibit ad vesperē vite sue/ferēs in ore suo ramū hunc olive christum. p sacramētales tem spiritaliter susceptionem.

Sequitur tertia A

partitio. ¶ Per soliloquiū. cōuersus ad mariā. p notulas q̄nq̄ginta. ¶ Prima notula

Contemplationibus tuis deinceps intēdere cupientes. Nos esurientes cōuertimur ad te esuriētem olim. Ad te pauperem spū humilē ancillam christi. virgo beata virgo iam benedicta p omnes generatōes. Virgo nūc eternis epulis semp abundātissime plena. Cuius mēs cōtemplata ē multa nimis sapienter. Tu conscia sup omnes post filiū/sacramēti huius absconditi a seculis extitisti. Ecce plusq̄ salomon hec. Quare et ¶ Dic nobis p miserationes tuas dic que et quanta bona cōtemplabat mens tua cuz post. beneficia tibi singulariter exhibita. tu generalia oibus cecinisti dicens. esurientes impleuit bonis. ¶ Narrat Lucas conscius secretoz tuoz. q̄ apli erant cū mulieribus et maria matre ihu. Subdit postmodum. Quotidie quoq̄ pdurantes vnanimiter in templo frangebāt circa domos panem. sumētes cibū cum exultatōne et simplicitate cordis. Eras inter hos sumentes cibū haud dubiū. O maria mater ihu exultabas in simplicitate cordis. collaudans deū. et hōs grām ad oēm plebē. quid seqt. Hōs aūt augebat qui saluifierēt quotidie in idipm. Est igit salutaris effectus huius sacri. salus et augmentū fideliū quotidie in idipm. Et hec cōtemplatio tua precipua. ¶ Nulla fuit natio: q̄ nō sacrificiū cēseret offerendū illi soli quē credebat aut fingebat deū sibi. Sacerdos et sacrificiū ē nobis factus o maria filius tuus. Sed q̄lis sacerdos et quale sacrificiū? Exponit apl's eius latissime scribēs ad hebreos. Non in vitulox sanguine. et tauroz cede. Hec contemplatio altera. ¶ Contēplabat mēs marie. quātuz se sacrificiū arbitrabat david. q̄ntum salomon. quātuz omnes pisce legis/exoluisse. si multa tauroz et agnos absq̄ numero iugularent domino. At nos/sub vnica panis exigui specie. sub modici vini calice/sacrificiū absq̄ vlla comparatōe placidius in odorem suauissimū domino cōsecramus offerentes. Et siquidē hostia p litteram. Parua. nitens. sana. teres. azima nudaq̄ scripta. Signat hec septuplex condicio/nos debere vitia capitalia septem excludere. ¶ In paruitate superbiam. In nitore inuidiam. In integritate iram. In rotunditate volubili/accidiam. In azimo furfur auaricie. In mundicia fecditatē luxurie. In scriptura hebetudinē gule. Gratias tibi virgo beata que talem nobis hostiam p tulisti. Gratias filio tuo qui nos a iugo legis intolerabili liberauit. Ue tēptātibus inducere rursus sup ceruices credentiū illud iugū quibus se paulus cōstāter opposuit. et apostoli p sensere. ¶ Cō templabat maria. quēadmodū fuit tēpus ante passionē. dū legalia currebāt fructuose in populo iudeoz. Fuit tēpus post passionē vsq̄ ad pfectam p dicationē euangelij p indeam. dū erant p missa q̄ nulla inutilia. quatinus mater synagoga cum honore ferretur ad tumulū. Fuit tempus tertiū quo temerator materni sepulchri reputandus est et a fide alienus qui legalia vel obseruat vel obseruāda contēdit. Libenter p fecto nos credentes de gentibus/ caremus iugo tali. libenterq̄ in hoc sacrificio puro facili pfectoq̄ gloriamur. Non sum⁹ ingrati gratie dei. Justiciā em̄ p stituere volumus sed p gr̄az speramus saluari lōge cōfidentius q̄ illi p legem vt interim de sacrificijs execrādis gentiliū sileamus. Congregauit nos deus in vnā eccl'iaz in cōionē sctoruz vnā. dans remissionē pctoz. et aq̄z sub fide articuloq̄ vnius ecclie catholice cōprehēdit cōicatio seu cōio oim sanctoz. Est em̄ eccl'ia p gregatio seu pon⁹ vocatio fideliū viatoz. p ut accipit a triūphante distincta

¶ Est igit̄ ecclia ꝓtinēs cōione sctōꝝ. i. sacrō rū. p q̄ nim⁹ sacra fit remissio pctōꝝ. ¶ Cessat igit̄ qō nō nullo⁹. ¶ Cur de eucharistia sacro nō fact⁹ ē in symbolis articul⁹, factus q̄ppe ē sub cōione sctōꝝ. i. sacroꝝ. ¶ Inter q̄ p⁹ sacm baptismi⁹ tm̄ sacm fuit ꝑdicatū ꝛ vsu ꝛtinuo diuulgatū qō ꝛ anthonomatice cōio vocat. ¶ Cōtēplabat hec cōionē ꝛ sapuit mēs marie ꝛtinuādā p generatōes vsq; ad ꝓsūmatōez seculi. q̄ si ñ mutabit hoc sacrificiū. vtiq; nec sacerdotium xpi. nec lex mutabūt. ꝯ Joachim. ꝛ seq̄ces eius: nouā spūsscti legē in euāgeliū eternū/ dānabiliē ꝓmittētes. ꝓpterea ꝛ hora nouissima tp̄s legis xpi. qm̄ altera ñ succedit. ¶ Cōtemplabat mēs marie ꝑferēs ingit̄ i corde suo. quēadmodū xpi corpus ꝓtentū nō solū signatū sub spēbus panis ꝛ vini: ē vera res hui⁹ sacri. ¶ Est insup signū seu sacramētū totius corpis mystici q̄ ē ecclesia catholica tā militās q̄ triūphās. cuius caput xp̄s ē. xpi aūt de⁹. ¶ Corp⁹ xpi. ꝛ si nō videat ē tm̄ de se signū visibile. gra ꝯ vnies fideles in vnū corpus ꝛ spm̄/ causat a xpo. ¶ Cōtemplabat quēadmodū in oi sacrificio altaris/ dat spōsus xp̄s/ ecclie sponse sue. dat caput mēbris a q̄ suscipiūt influētiā pfectōis ꝯm mensurā vnius cuiusq; mēbri. q̄usq; ueniāt ad mēsurā plenitudis xpi. ¶ Cōtēplabat oēs hoiez viatorē/ significari sub h⁹ sacro q̄ ad sufficiētiā sacrificij. nō tm̄ q̄ ad finalem efficaciā nisi tm̄ electi. ¶ Cōtēplabat hoim cōionē sub mlti-plici diia. ¶ Est cōio nature a q̄ null⁹ exc apit. ¶ Est cōio fz aptitudinē ad gl̄iam. ꝛ ab ista null⁹ viator excipit q; de⁹ vult oēs homines saluos fieri. ¶ Est cōio ꝑdestinatōis ꝛ gr̄e final. ꝛ ab illa oēs reprobi uini ꝛ mortui excōicāt vl excipiūt. ¶ Cōtēplabatur cōionē a liq̄ ee i gra. i. merit⁹ ꝯm pñtē iusticiā tm̄mō sltr aliq̄ erat excōicato ꝯm pñtē iusticiā. ꝛ dementū. ¶ Cursus aliq̄ erat ꝯm pñt⁹ ecclie extrisecū iudiciū. p sñias irregularitatū ꝛ excōicationū iniciata. ¶ Contēplabat q̄ i oblatōe sacri vt erat sacrificiū: null⁹ viator q̄ātūcūq; puersus vl excōicatus/ erat excipiēdus ab offerētis affectu caritatiuo. ex q̄ erat capax bitudis. ¶ Dec⁹ de excōicatōe iā dānatoꝝ. hinc orat ecclia q̄ hoc sacrificiū sit absolutō sceleꝝ. ꝛ remissio oīm delictoꝝ. q̄tinus p sacrificij ⁊tutē peccatores reuiuiscāt. ꝛ ad vitā gr̄e reuertant. ¶ Cōtēplabat q̄ ecclie iudiciū poterat arcē sacerdotes offerētes sacrificiū. ne p exp̄ssaz ecclie dōnem ꝓhēderent excōicatos ab ipa. Nolnit tm̄ nec debuit. ꝓhibere charitatis interiorē affectū vt dictū est. ꝓptera forte fuit instituꝯ mētalis mod⁹ oādi per memēto. ¶ Cōtēplabat q̄ horrēda cēt excōicatio. ꝛ q̄ timide ferēda ꝛ timidi⁹ fugiēda. q̄ faceret hoiez ab hac cōione salutifera sepatū. ¶ Cōtēplabat q̄ in rōne sacrificij petit sacerdos q̄libet associare nō ꝓhibitos ab ecclia ꝛ ei⁹ pia intētōe. q̄m sic oblatio xpi fuit singlaris. p oīb⁹ ita fuit cōis p q̄libet singlari. Nec ꝓtra timidos auaros i spūalib⁹ q̄ q̄rūt appropriare ea sibi/ q̄b⁹ nō est liberalitas hui⁹ sacrificij satis nota. ¶ Cōtēplabat q̄ hz vna missa sufficiens cēt de se. sicut ꝛ passio xpi p saluatione oīm viatoꝝ. Nihilomin⁹ i rōne satisfactionis ꝛ pcij/ plus valebāt pl̄es misse q̄ vna. ꝛ pl⁹ vna p vno q̄ p multis. ꝯm ordinē diuine sapie. q̄ dat oīb⁹ mēsurā numer⁹ ꝛ pōd⁹. Scit aūt ipa btā nūc in vbo/ mēsurā hāc in ezechielis mēsuratōne figuratā. nos nescimus. ¶ Cōtēplabat q̄ exēplo xpi/ poterat sacerdos offerre sacm p pctis alioꝝ q̄nq; cū pl̄i merito/ q̄ si p se solo celebraret. nec se tm̄ nec aliq̄e debz excipe. nisi mō dicto: qui volūt missas dicē ꝯm intētōes suas q̄. nec singl⁹ appropare. Propt̄ea stultes gūt si venales et mercenarias ꝛ auaras. ꝛ non ꝯm intētōez ꝛ traditōez ecclie liberalē plane. nec sunt audiēdi. ¶ Cōtēplabat. ꝛ ita seruabat charitas marie. vt sacrificiū intus offerret nō nisi deo. nec ad aliquē se obligaret q̄si ꝓvice gratuitoꝝ oblatoꝝ. Jam enī videret simoniaca mercatio. sed nō ꝓmomō. dum sol⁹ deus ē ꝓncipalis terminus. ¶ Cōtēplabat q̄ titul⁹ solus secur⁹ ꝛ mūdus a simonia vel turpi q̄stu. in receptōe tpaliū p sacerdotes/ ē titul⁹ sustētatōis ministri seu sacerdotis celebrātis. ¶ Qua super re/ lōgus alibi de solicitudie ecclīasticoꝝ tractat⁹ habit⁹. ¶ Contēplabat q̄ titulo generaliter q̄druplici/ q̄libet ꝑsona viatrix teneꝫ offerre sacrificiū hoc ipi deo. saltem spūaliter in sui cordis altari. Primo ratione charitat⁹ ad se. Sc̄o titulo rōe ꝓximi

ad oēm hoīem capacē bēitudinis. Tercio rōne bñficij susceptī sit i bonis fortune, sit in bonis nature, sit in bonis gre. Quarto rōe grā ex actōis deo ꝛ sctis oīb⁹ p bñficio tāti sacri cū ceteris. ꝓplacēt benigno le recolēdo. ¶ Cōtēplabat q̄ vltra titulos istos obligabāt sacerdotes, titulo susceptī tāti sacerdotalis officij. vt possint gl'iari cum apło. Hra dei in me vacua nō fuit. Cū ei crescūt dona/rōnes etiā crescūt donoꝝ. diuersimode tm̄ p q̄litate, circūstantiarum.

¶ Cōtēplabat quēadmodū xp̄s lauit pedes apłoꝝ añ ꝓstitutionē hui⁹ bñdicti sacri. ꝛ añ ministrationē. in signū q̄ solis mūdis dz tradi. ꝛ mūdis celebrari. dicente apło. Probet autē seip̄m hō. ꝛ sic de pane illo edat. Nota sunt q̄ sequunt. sed p multis horeda. ¶ Contēplabat q̄ ad celebrationē ꝛ susceptionē tāz sublimis sacri nullus de se dign⁹ est. qz nec ex meritis. q̄ incerta ꝛ sepe vana ꝛ sordida sūt. nec ex officio. qz iuste ꝛ sancte q̄ sancta sunt exequenda. Hinc fuit tāta apud multos reuerentia q̄ sacerdotes esse fugerūt. legit hoc de sancto Marco ꝛ de nonnullis heremitis.

¶ Cōtēplabat q̄ ſtāte ꝓscia bñ sibi ꝓscia de nō ipedimēto peccati mortalis vel irregularitatis vel excōicatōis vel scādali. sacerdos laudabili⁹ faciebat celebrādo mō ꝛ tpe ꝓstitutis ab ecclia q̄ ꝓpter solā reuerētiā abstinēdo. ꝛ hoc ceteris paribus. Rōnes poterūt infra tradi. ¶ Contēplabat quēadmodū staret aliquē sacerdotē vel alterū excōicantem eē realiē in pctō mortali ꝛ extra gratiā. vel in excōicatōe ꝛ tm̄ non peccabit nouiē in celebrādo vel cōicādo. Non negat tm̄ q̄n sp sit in pctō. sz nō peccat nouiē in h⁹ actu suo. ¶ Valet hec ꝓtēplatio p scrupulosis. ꝛ hz locū q̄n facta est examinatio ꝓscie. put solet in talib⁹ fieri bona fide. de recolēdo ꝛ amouēdo oē pctm̄ ꝛ impedim̄tū ꝓnūcnō occurit. ¶ Contēplabat etiā de maria q̄ ad nō indigne celebrādū seu cōicandū sufficit ꝓscia ꝓbabilis ꝓiecture. q̄ nullū ꝓtunc hz ipedimētū nccio vetās vel arcēs ad celebrādū vel cōicādū. Et hec tertiū ꝫ scrupulosos ꝓsolatoriū ē documentum. ¶ Contēplabat q̄ a tāto bono. tam honesto tā vtili de se ꝛ delectabili/nō erat fugiendus vel arcēdus hō sine magno ꝛ legitimo impedimēto vt p immūdiciā corporali sola/q̄ mortali pctō iūcta nō ē/scandalo tm̄ rōnabili nō iminēte. Logus eēt h⁹ ꝓcessus de leprosis, de mēstrua patiētib⁹. vel emoroides. vl' pollutōes i somno cū ceteris. Rō oim ē. qz nō est afflictio dāda afflictio. sz ꝓsolatio. Rō alia. qz cib⁹ iste magis ē spūs q̄ carnis. q̄ nec carnalib⁹ sordib⁹ in se vl' ex se maculat. Eleuet i hac ꝓsideratiōe deuotō fideliū surſū corda.

¶ Cō tēplabat magnificās aīa Marie dīm cū exultatōe spūs i deo salutari suo. quēadmodū p̄tialiē erat in hoc sacro iste cui ministrāt milia miliū ꝛ decies centena milia assistūt ei. Nō ita tm̄/q̄ oēs dimisso empireo celo/assisterēt huic i ēris sacro nisi p̄m ordinatōnē dīne sapie cū bñplacito creatoris. ¶ Cōtēplabat nō eē indignū sz dignissimū videri angelicis spiritib⁹ visitare p̄tialiter ecclesias in q̄ celebrat vel seruat eu charistie sacrm. Exēplū hui⁹ figurale fuit in scala Jacob. ꝛ i mōte synai. q̄n data ē lex p angelos i manu mediatoris cū silib⁹ mīs. ¶ Cōtēplabat quāta erat patiētie xp̄i q̄nta angeloꝝ btoꝝ hic assistētiū dū tolerāt indignitatē ꝓtrectātiū hoc sacrm. Cū illi tāta seueritate puniebāt accedētes ad mōtē synai. Tm̄ ꝛ bestia si tetigisset mōtē obruebat lapidib⁹. Sepe āt p̄t in h⁹ sacro q̄rit xp̄s. Dan⁹ tradētis me/mecū ē in mensa. Et illud. Juda osculo filiū hois tradis. Nihilominus ex peccatis taliū elicit deus bona in salutē electoꝝ sicut ex bonis dei/mala pctōres eliciūt. ¶ Cōtēplabat q̄ h⁹ sacrificiū dabat gloriā deo in excelsis et in ēra pacē hoīb⁹ bone volūtatis. letificabat angelos. liberabat purgatoriū detētos. vt eoꝝ pena breuior sit aut leuior. Viatoribus impetrabat. nūc ꝓuersionē ad gratiā. nūc ꝓseruationē in grā. nūc ꝫ mūdi pericula firmamētū. nūc angeloꝝ custodiā ꝛ refrenationē tēptatoꝝ. ¶ Cōtēplabat ex his ꝛ silibus effectib⁹. laudabili⁹ eē ex amore sacri. et ꝓfidētia mie dei sepi⁹ accedere q̄ ex tōre vl' scrupulis diu se ab eodē sacro q̄am mō excōicatū facere. q̄ nec se exponit periculo q̄ nō hz certitudinē de legitimo ipedimēto ꝛ accedit. quēadmodū supra notatū ē. Hz ꝛ stult⁹ illi⁹ timoris ē. vel reuerētia min⁹ prudēs q̄ ad dīnm se vocātē ꝛ inuitātē nō ac

ecdit ſz ꝑcraſtinat. ſed dicit cotꝫ cras cras cras. Sepe demū fit illud. Qui nō ē hodie cras min⁹ aptus erit. ¶ Cōtēplabat tales q̄ nolūt accedere niſi ſint actualr deuoti r feruidi. ſiłr agere q̄ſi frigidus nolit ad ignē ꝓmare/nſi ꝓpe calidus ſit. nec ſordidus niſi ſan⁹. Si tū iſte viuēs nō mortu⁹ p mortale q̄ ꝓfidit accedere. alioquin ſi ſit mortu⁹/nō recipit emolimēta viuoꝝ. nō ē ꝓditio mortuoꝝ vt comedāt. ¶ Cōtēplabat maria etiā ſe ex ſe neq̄q̄ eſſe dignā. excelſior ſup oēs. Dicebat igit cū apło Venit de⁹ ſaluos facere pctōres q̄ꝝ prima ego ſum. Sed miam in p̄ſeruatiua ſcłificatōe r redēptōe ab oī pctō etiā originali/ꝓſecuta ſum alioquin etiā natura filia ire fuiſſem ſicut r alij. Solus r vnicus filius me⁹. neq̄ pctī neq̄ neceſſitatē habuit ꝓſequēdi pctī ꝓuilegio ſingulari. q̄ ſingulariter ex ſpūſctō nat⁹. ¶ Cōtēplabat aliq̄n cōicātes ſecū i euchariſtia pctōres ee forte r pctōres ſciebat eſſe aliq̄s q̄ ſacłm miniſtrabāt/q̄lis fuiſſe putat ſeptim⁹ diaconoꝝ. Nicolaus. Sed nō ceſſabat ob hoc nō refugiebat nō ſe excōicabat. i. extra cōicatiōnē ſe ponebat. Scies r recolēs dictum filij ſui q̄ ſumē in hoc ſacro. Veni pctōres ſaluos facere. dū phariſeoꝝ falſa iuſticia indignaret. exprobās r dicēs. hic pctōres recipit. Et iterū ad diſcipulos. Quare cū publicanis r pctōribus māducat mg̃r veſter? Sed neq̄ rōs ꝓhibuit iuda p abnegatiōnē cibi ſui. ¶ Cōtēplabat amplius r ꝓplectabat ampliſſimo ſinu charitatis/oēs peccatores ire/publicanos r meretrices. q̄les ſepe p̄cedūt in regno dei. Clamabat valide cū lachrymis/intra in tēplū cordis ſui ſe cōnumerās. exēplo danielis. pctōres. te rogamus audi nos. Miſerere nr̄i ſm magnā miam tuā. q̄ pctōres magni ſumus. Et ſm multitudinē miſerationū tuaꝝ. q̄ multi ſicut inſpicis ſum⁹. Exēplū itaq̄ dedit nobis q̄ tūcūq̄ videamur iuſti/vt quē admodū illa fecit ita r nos faciamus. Nemo aliū iudicet. nemo dānet. ſed ſolū p eccleſiā ſuā r ſuos dānet deus. Com⁹ fuit q̄ paſcebat hel yā. Preſcripſit formā oīonis excipiēs nullū q̄ dicere iuſſit. p̄r nr̄. nō mes dimitte nobis debita nr̄a. nō mea. ¶ Cōtemplabat fieri q̄nq̄ vt rex introduceret queſtorē in cellaria ſua. collaturus bona/dū ꝑ plibus r maioribus indigētibus exponit ſe q̄rere. Siquid ē vbi abūdauit delictū ſup abūdat r gr̄a. maior q̄ miſeriarū abyſſus abyſſum forti⁹ inuocat miarum. ¶ Cōtēplabat aſſumebat hmōi ſacłm q̄ſi bona ſua eſſet q̄ trāſitura erat/ex h⁹ mūdo ad patrē vel poſt deſertū ad trāpio miſſionis. comeſtura de fructib⁹ renoluebat aīo tota celeritate oīa noua r vetera de theſauro cordis ſui/q̄ ad deuotionē r rationē r laudē r inbilū cū exultatōe ſpūs ꝓuocabāt. maxīe oīa q̄ cepit ieſus facere r docere ſingulariē ſecū r vniuerſalr cū oīb⁹ p totū vite curſuꝝ ab introitu in exitū r vſq̄ in ſeculū. O quanta q̄ vbere vides aīa xp̄iana mariā tibi miniſtraſſe materiā p̄tā plandi. Exp̄giſcere igit oculos api. aures erige. cor dilata. r excipiēs euchariſtiā clama. Faſciculus mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi in ma. Faſciculus myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi inter vbera mea ꝓmorabit. Faſciculus myrrhe puulus mole ſz vtute imēſus. Hic ex ſnia hoc ē ſenſu vel ſentimēto intimo. Dia ꝓmina ſcriptura ꝓ noua r vetera dilecte mi ſeruaui tibi. Et vñ? q̄ dediſti mihi de tuo tibi reddo. Talis mihi certe es. q̄lē te fidelit recogitanero. Infans puer inuenis p̄dicās. ſanās. moriens. reſurgens. regnans. ¶ Cōtēplabat ſuſceptionē euchariſtie./ q̄ſi filiū audiret ex cruce dicētē tibi q̄ latroni iuranit. Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiſo. Quidē gr̄a dei cteſtimonio ſapiēs) eſt paradiſus in bñdictiōbus. Et vbi gr̄a/ſi nō euchariſtia q̄ excellentiā bona gr̄a nuncupat? ¶ Porro gr̄a dei vita eēna. ſ. vita r par. Eſt aūt euchariſtia pax nr̄a xp̄s. ¶ Cōpleē q̄ ſaluatio tua o paule totiēs poſita r a Jobe r Petro ſilr a gr̄a vobis r par. Quid gr̄a r par niſi gr̄a pacifica? Et ſi pacifica? nō ē impedita. Beducētū vo p̄ us bēs q̄ paradiſus r eēna vita ē fruitio dei ſm habitū gr̄e nō ipedita. p̄ſertim qñ ē ꝓſūmata. ¶ Cōtēplabat cū exultatōe ſpūs euchariſtiā i tēplo imitabāt ſq̄ dicebat. Suſcepim⁹ de⁹ miam tuaꝝ/i medio tēpli tui. Suſcepim⁹ olim miam hanc viſibiliē. me p̄ntāte ſymeone recipiēte anna ꝓphetāte. Et enī de⁹ meus mia mea. Suſcepim⁹ hāc eādē ſacłaliē q̄ndie ſi volumus in medio tēplo cordis nr̄i. Itaq̄ tēplū dei

simus. ℞ō queramus sapiam accusantē. nō iusticiā damnantē. nō potētiā puniētē ſz misam absoluētē. Suscipim⁹ eā sacrāliē q̄ die mirabilia i excessu faciētem. Facit de sapia accusāte aduocatā. de iusticia dānāte absoluētē. de potētia puniēte p̄tegentē ⁊ liberantē. Sicdē factus est nobis xp̄s a deo sapia. iusticia. sctificatio. redēptio. via veritas ⁊ vita. ¶ Cōtēplabat existentiā mirabilē filij in hoc sacō quē visibiliē tractauerat cū blādicijs ⁊ osculis suauissimis in gremio cōridētē. Credebat hoc idē sibi licere nunc. q̄uis alio mō ſz nō minori merito. Osculat. tāgit. ⁊ qō sibi tūc nō licuerat cōpaliē / māducat ⁊ bibit ⁊ accipit vitā. Hā q̄ māducat me inq̄t ⁊ ipse viuet p̄ me. Grādē rē tibi o aīa xp̄iana grādē nimis estimasses si vgo bn̄dicta posuisset oli filiū suū i gremio tuo. Si p̄cessisset amplexū ⁊ osculū. Sz hēs h rē suo miraculo ⁊ merito grādiorē. Eya nō o aīa cāta cāticā cāticoꝝ. q̄ suspirabūda petebas. Quis det mihi te fratruelē meū sugentē vbera mr̄is vt inuenīa te solū foris ⁊ deosculer te. ⁊ iam nemo me dispiciat. Ecce foris ⁊ vere foris a nemine visibil. dat se solū tibi. dat vt osculeris eū. fac qō seq̄t. ¶ Appēde eū ⁊ introduci domū p̄scie tue q̄ est domus sapie mr̄is tue. Illic docebit te. Da ⁊ mihi potū ex vino p̄ditū de uotōis tue. Da mihi mustū malograna toꝝ tuoꝝ / feruide dilectōis ¶ Cōtēplabat in eucharistia. q⁹ nō ē h localiē corpus filij sui. ℞ō em̄ possz trahi linea visualis a corpe xp̄i vt h est sacrāliē / vsq̄ ad oculū ⁊ ecōuerso. Credebat q̄ p p̄comitantiā erat aīa in corpe. silr cū sanguine ⁊ cū deitate. Sz nūq̄d p p̄comitantiā erāt illic dñi p̄secrabat tpe cene vestes sue. nūq̄d aer circūstans corp⁹ ⁊ vestes? Curiositas aue studiositas hoc inq̄rit. vt deducat q̄ i hoc sacō / p p̄comitantiā st oēs āgeli / oēs scti. Et tu dēlissima vgo. imo sub breui vbo tot⁹ mūdus. sicdē deo canit. Plen sūt celi ⁊ tra glia tua. Orat eccl̄ia patrē vt veniēs filij⁹ tui⁹ cū oibus sctis / paratā sibi iuniat mānionē. ¶ Cōtēplabat corp⁹ vex filij sui sacrm̄ e corpis sui mystici. Signat igr̄ h sacrm̄ / totā eccl̄iā electoꝝ etiā ex vi sacri. ℞ō tn̄ dicim⁹ q̄ p tinet h tota eccl̄ia sub sacro. Cōcedim⁹ q̄ xp̄us hō est vbiq̄ psonal̄r. q⁹ videlz psonā xp̄i. verbū dei ē vbiq̄. ℞ō tn̄ p̄cedim⁹ q̄ xp̄s sit vbiq̄ corpaliē dimēsiue. ſz tm̄ i celo ⁊ sacrāliē in tēplo. Logica h opus est. vna ex ancillis sapie si nolum⁹ maleloq. ¶ Cōtēplabat iō dici corp⁹ xp̄i hostia. q⁹ uersa erat i speb⁹ hostie reseruatis. Vñ p̄ñs ē si xp̄us apparuerit dic aliq̄ñ sub spē pueri vel crucifixi si debeat credi q̄ sit ibi xp̄us. oportet q̄ spēs hostie remāserint alioq̄n non erit ibi xp̄s sacrāliē. ſz nec vī localiē. cū talis ñ sit in celo stat⁹ ⁊ statura. Caueat igitē sibi curiositas inq̄rēdi miracula. Caueat vicina leuitate. tales protinus adorare visiones. Deminerit de martino cui spūs nequaꝝ trāsfigurat⁹ apparuit i specie xp̄i q̄ angelus ē magni p̄silij. nedū angel⁹ lucis ſz lux angeloꝝ. ¶ Cōtēplabat existētiā filij sui vinaci⁹ p intelligentiā q̄ p̄solā fidē. ⁊ nullo mō imaginationē admittebat. imo nec rōnē. Percipiebat insup p̄ñtiā ei⁹ p amoris sentimentū ⁊ p̄plexū. Quāto vo sit p̄spicacior oculus intelligētie q̄ imaginatōis vl rōnis / metaphisici tradiderūt / imo ⁊ mathematici de qb⁹ minus videreē vix credibilia posuerūt. Putāt se p̄spectiui demonstrasse / q⁹ oēs radij luminis ⁊ colo⁹ oīm q̄ tūcunq̄ a circūferētia p̄deuntiū p̄currūt impmirti / in q̄libet pūcto medij vel speculi vel oculi. Sic inquit. in guttula iridis sūt tres colores q̄ apparēt in arcu. sicī collo colūbe. sic certe p̄ñs est q⁹ infinities infinite. Sic in organo memorie diceremus. Et q̄s ineruditus oro crederet ista? Demōstrat arismetrica cū geometria q⁹ in q̄libet puo piso vel calculo sūt oēs nūeri cū figuris oīb⁹ ⁊ habitudinib⁹ suis. q̄ oīa vtiq̄ sūt infinita. Nec ē vt dicat q⁹ solū sunt in potētia. Videt q̄ppe de⁹ actu ⁊ in actu oīa talia. Si pōt p solā remotionē. exēplo Boy onisij vna figura fieri visibilis in hoc piso p̄existebat igitē i eo. q⁹ nihil additū ē. ſz subtractū cur nō ita de ceteris figuris dici p̄t? ¶ Contēplabat hec maria lōge viua B oculo itelligētie quātū spectabat ad magnificādū dñm (cui⁹ potētie ⁊ sapie nō ē numerus) q̄ q̄cunq̄ phs docēte eam spūsancto oēm veritatē / Et si nō forte spin actu tn̄ i habitu. Accipiat hāc exposition̄ē / q̄s q̄s aliquā vellet struē collūniā sup oli-

bus marie cōtemplatōibus tactis aut tangendis si ꝙ quantū ꝓtinēt veritatē. Sciat mariā maiōꝝ cognitōe totius seculi cū decursu fuisse p̄dictā q̄ ꝓphaꝝ vel apl̄oꝝ vel pphoꝝ cet⁹ vllus. Si mathematic⁹ viso piscognoscit in eo nō p imaginatōes neq; p sēsū exteriorē. ſ; p sciaz demōstratōis aq̄sitā/ tot theoremata geometrie. tot arismetrice. tot pspectiue. nō abneget illa q̄ de sacro credim⁹ intelligi posse dño reuelāte q̄ intellectū dat puulis. Sunt innūerabiles pp̄ī q̄s de⁹ trahere volut post se/ p cognitione ꝙ amorē. Et qz cognitio intellectual' dat̄ paucissimis. dedit fidē innitētē auctoritatis. intuentē vicini⁹ ꝙ adherentē firmi⁹ ꝙ certi⁹/ q̄ adhereat pbs p sciam suis ꝓclusionib⁹. Docet hoc effect⁹. qz fidelis/ citi⁹ vitā deserit q̄ fidē. nō ita pbs. Tale aliq̄d mirat⁹ ē in ignatio' Traian⁹/ sicut legitur. Cuius ignatij illud est insigne eulogiū. Amoꝝ meus/ crucifixus est. q̄ a te virgo beata lras accepit rñsuas suis petitiōib⁹. vt ex te p te ꝙ in te/ fides neophitoꝝ firmaret̄

Sequitur ptitio q̄rta.

Per soliloquiū q̄si narrationū de contēplatōibus marie sup hoc sacro. Et ꝓncipalr. de. xij. bonis eius quibus replentur esuriētes. p notulas centū cum additione quadraginta theoremat̄ de vnitate.

Incipit particula quarta.

Contēplabat amplius maria magnificans dñm/ q̄ magnā fecit ipse cenā. Glauctū ꝙ splendidū cōuiuiū dū suis fidelib⁹ instituit hoc cōionis sacrm dū esuriētes implenit bonis: Dicta sunt aliq̄ de eucharistia put data est in oblationem sacrificij mixta sunt aliq̄ de ipsa eadē/ put est in cōione ꝓ uiuis. sed supsunt ampliora si bñdixerit dñs cenam sue familie. si fregerit panes si cū piscibus/ iusserit illos/ recūbentib⁹ ministrari. Nunc duodecim sporte. nūc cophini septē. post saturitatē. colligentē fragmētoꝝ. Tanta ē tam efficax xpi bñdictio. qz ꝙ bñdictionē se totū largit⁹ est in hoc cōionis sacro. Leterū facto interim silētio de spāli seu psonali refectōe viatici q̄d est terciuz bonū. notemus adhuc pauculas beate marie ꝓtēplatōnes de secō bono/ cōtenti de dictis sup ꝓmo. Contemplabat maria cōferēs in corde suo: ad instructionē huius ꝓuinij q̄si oēs cataractas celi apiri. Quis fideliū dubitet (in q̄ctas celi apiri. Grego.) in ipsa immolatōis hora celos apiri. ꝙ inimis celestia iungi? Dicunt hic spiritus celi/ nō p fractionē. sed p influentiā spālez q̄liter oprabat ꝓpha dicēs. Utinā dirūperes celos. Et iterum. Rorate celi desup. Vox insup est ecclesie gratulātis. hodie p totū mundū melliflui facti sunt celi. Sicut inuenim⁹ validā pfidā/ dixisse de samsone. Nunc apuit mihi cor suū. secretū et reuelauerat. sic hic reuelāt celestia. Contemplabat. q̄ ibi iūgunt ima celestib⁹ ꝓpter ꝓnexionē mēbroꝝ ecclesie militantis cū mēbris ecclesie triūphantis in vno capite xpo p̄nialiter hic exhibito. Orat cete xpo p̄nialiter hic exhibito. Orat ecclesia patrē. Jube hec pferri p manus sancti angeli tui. q̄ xps est angelus magni cōsilij. pferens totū corpus mysticū/ in sublimē altare diuine maiestatis. i. supme ꝙ altissime diuinitatis. Maiestas itaq; dī q̄situdinis stat⁹. Peracto demū sacro dī corpus xpi rapi/ ꝙ in celū ab angelis deferri. nō p realē loci mutationē. sed p opatiue ꝓnexionis virtutē. Contēplabat q̄ istic est oblatio vna. ꝙ plēs offerunt. Offert filius. offert spūs ei⁹ sanctus. Offerunt angeli. offerūt sacerdotes. offerunt fideles assistētes. q̄ quāto plures sūt ꝙ deuotiores/ tanto fit acceptior oblatio. q̄d valet ꝓ celebrātibus in medio seu pateti ecclie loco. Tu singularitē ꝙ efficaciter offers pro filiū vgo bñdicta/ vita dulcedo ꝙ spes nostra. Contēplabat q̄ istic aliud ē sacrm aliud vsus sacri. nō sic in baptismo. Tuus est sacralis comedere ꝙ bibere sub intētōe ecclesie. Hic vsus/ si veracit̄ nutriat corpus sicut ꝙ alios effectus habet naturales. ne dep̄hendat̄ transubstātiatio. ꝙ hoc ad fidei meritū. nō tñ ordinat̄ vsus ad hunc effectū. sed ad solius mētis nutrimentum hic xps ait. Verba q̄ loquor vobis/ spūs ꝙ vita sunt qz vitā spiritalē reficiūt. Iste est finis. hec institutio Contēplabat maria q̄ istic post desitionem accidentiū panis ꝙ vini. desinit esse corpus xpi ꝙ sanguis non ꝓannihilationē vel aliā in se mutationē. Redit aūt materia. vel ea dē numero q̄ prius fuit. qđ vtiq; fieri pōt ꝓ creationē vtre

beat idē numero. aut materia creat nouit
qlis est carnis vel vermis vel alter⁹ rei/ q
actionē accidētiū succrescat. Placet alijs
melius dicere q sicut accidētia hñt modū
substātie p se subsistēdo: sic tenēt locū ma-
terie. z forme panis in agēdo. z patiēdo. nō
nouo ꝫ anti q miraculo. Contēplabat
magis ad rē nostrā. z deuotōis amplifica-
tionē. Aspiciebat in latitudine cordis in-
nocētis/ quēadmodū electi oēs cōferūt p-
tes suas ad opulētiā hui⁹ cōuiuij/ a primo
abel iusto vsq ad vltimū q nasciturus est
in mūdo. Considerabat pcipue frēs suos
tij. apl'os. Si volētes pticeps eē splēdidi
collegerūt ex oībus reliquijs ciboꝝ a dño
bñdictoꝝ. z multiplicādoꝝ. xij. sportas vel
cophinos. Nos vocam⁹ simbolū apl'oꝝ.
Apposuit em̄ qlibet bolū suū. i. articulū.
Sed o magne de⁹/ q̄ magna virtute refertū
Introducat nunc nos rex in hec cellaria
sua q̄z tu celleraria es. Et tu beata tu ma-
xime ꝺscia sba. i. fundamentū es illoꝝ qui
xp̄m de te dicūt pceptū. z natū. Con-
templabat quēadmodū sup flozidū ie
sum (q flos ē cāpi inenarrabil' bñdicti vē-
tris sui) spūs sctūs septē dona q̄si totidē re
fectōis spūalis nutrimēta diffuderat p des
censū illapsū. nec desinit effluere tāq̄ ca
put in membra. Ez p qđ mediū? Plane p te
virgo virga Jesse. Tu collū ecclie firmis-
simū. z cādidū. tanq̄ turris eburnea. z sua
uissimū q̄si vinū. Tu pnect̄ ecclie mēbra
suo capiti xpo filio tuo. tu sustētas. tu vita
les haustus ꝑma suscipis. z refluis. tu aspi
ras. z respiras/ in ecclie corpus vniuersum
Cōtēplabat septē panes dotū istoꝝ do
nor⁹/ piunctos panib⁹ alijs septē beatitu-
dinū. qbus pnectunt septē panes dotū be
atarū. Porro sacra sub eodē nūero. ne cō
virtutes totidē. Jrabidā famē septē vicio
rum. Sed hec ex alibi traditis/ notissima:
nō hic docēdo ꝫ cursim rememorādo po:
suisse/ satis sit. ad amplificationē nr̄i ꝺui
nij. Cōtēplabat maria paupes ecclie mi-
litātis/ circa tale ꝺuiuium/ diuersimode se
hñtes. Vox aliq̄z ē. Parasti i ꝺspectu tuo
mēsam aduersus eos q̄ tribulāt me. Et ite
rum. Calix me⁹ inebrians q̄ p̄clarus ē. O
vere mirabil'/ ꝺ tribulātes/ armature spēs.
virginea sit ad tutamentū q̄ pius l'aliter af-
ferre solet carnalibus nocumentū. Ovehē
mens ebrietas q̄ mortē supat. z infernū. de
q̄ ps̄. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue
Contēplabat alios q̄si mēdicos. petere.
q̄rere. pulsare. dicētes ex institutōe xp̄i. Pa-
nē nostrū q̄tidianū. z supsubstātialē adde
Lucas: da nobis hodie. Jungebāt sex pe-
titōes isti medie tres vltimas q̄ sunt de re-
motōne triplicis mali. s. culpe. pugne. z pe
ne. Hecnō tres p̄mas. q̄ sunt de collatōne
boni sctificatōis. z regni et bñplaciti dīne
volūtatis. Contēplabat p̄mos p oēs
generatōes eā dicētes beatā. q. gr̄a plena.
q. dño sociata. q. bñdicta in mulieribꝰ. z p̄
cipue q. p eā collat⁹ fuit fruct⁹ vite. fruct⁹
bñdicti vētris sui. iesus xp̄s amen. Quare
tota deuotōne offerebāt sibi aue maria. q.
pplacebāt in recordatōe nois sui. q. pgra
tulabant sue felicitati. z suā famā optabāt
augeri. Cōcinebāt denicq̄ post ipletionem
bonoꝝ ab ea puenientiū. Magnificat
aīa mea dñm. Contēplabat mēs ma
rie magnificās dñm cum exultatōe spūs/
quēadmodum dñs instituēs eucharistie
sacr̄m. esurientes im. bo. z di. di. ina. Et hoc
sub triplici bono/ esurientiū ipletiuo. Unū
est bonū oblatōis sacrificij. Alterū bonuꝫ
cōicatōis ꝺuiuij. Terciū refectiōis viatici
vel edulij. Primū q̄ ad deū. scōm q̄ ad p
ximū. terciū cuiuslibet q̄ ad seipm. Et q̄-
dem de duob⁹ p̄mis plūme sunt marie cō/
templatōes inducte. Fuerūt nōnulli qui
nō satis attēdebāt ad hoc p̄mū duplex bo-
nū eucharistie/ qđ hz/ oblationē deo. z cōi-
onē primo. Considerabāt dūtaxat terciū
bonū. ꝓpter similitudinē ad panē. z vinū qđ
dat in refectionē edulij seu. z viatici. Con-
sulebāt idcirco seueri⁹. ne q̄s accederet ad
hoc sacr̄m nisi valde san⁹. z mūdus. Ad
uebat eos iste medicoꝝ aphorism⁹. Egra
corpa quāto magis nutries/ tanto plus le
des. Et vo pspicuū ē/ q̄ eucharistie sacr̄m
etiā vbi ledit accipiente aut ꝓsecrante neq̄
sibi pdest p viatico refectōis: pdest tñ ec-
clesie toti p sacrificio oblatōis. z sacō cōio
nis. Ue tñ boi si vniuersum mūdū lucret
aīe vo sue detrimentū patiat. Hec p̄ fa-
tōe. Veniam⁹ ad marie ꝓtēplatōes circa
terciū fructū. Premittam⁹ sub q̄druplici
metro. totū materie ꝓpendiū. p dictis. z di

cendis. Hostia sacrificat. saciat. cibat. Ecce tres fructꝰ ꝓncipales. Decē in spāli ō cibo. sub nūero ꝓtēplationū ouodecim) ⁊ cibꝰ iste. Restaurat. saciat. delectat. roborat. auget. Obdormire facit. caro seruit. mēs dñaī. Vim genitiuā oat. trāsformat. inarrat ⁊ vnit. Cōtēplabat mēs marie sacrē eucharistie tāq cibū refectōnis sub spē panis ⁊ vini. vt signū signato rnderet. vt filius dño curreret pedibꝰ suis. oū dr. Esurietes implenit bonis et diuites dimisit inanes.

Cōtēplabat i eucharistie sacro filiū suū q factus ē cibus hoim. q spē cibꝰ angelox

Contēplabat ꝙ esurietes q sūt paupes spū/ipleuit bonis ꝓ hūc cibū/oū fastidiosi diuites dimittunt inanes. Esurietes siq dē ipleuit.

Primo bono restauratiōis. Secōo bono saniatōis. Tercio bono delectatōis. Quarto bono roboratōis. Quinto bono augmētatōis. Sexto bono obdormitōis. Septimo bono subiectōis in carne. Octauo bono dñationis in mēte. Nono bono insup generatiue virtutis. Decio bono transformatōnis. Undecimo bono inarratōnis. Duodecimo bono vnionis.

Sumamus ꝑpendiū a vocabulis bonox istox cū suis ꝓtēplatōibus in maria iūgendo p̄dictis

Primo bonū restaurat. Vita spūalis sicut ⁊ corpalis/suo mō ꝑseuat/in calido ⁊ humido/debite ꝑmēsuratis. Loqmur aūt h de vita scā. q ꝑsistit in actiōe. puenitq a vita ꝑma. Vicē calidi/tenet charitas seu grā. put charitatē noīamus feruorē charitatis in agēdo. vicē hūidi q passiuā/sibi vēdicat affectio bonā volūtatis. Sit hꝰ memorabile ꝓ dictis oibꝰ fundametū. Sicut ei nō pdiē vita essenti alis aīe: sic nec restaurat. Porro dicimꝰ vitā aīe xp̄iane. vitā amoris. Amor tuꝰ vita tua. loqē ad aīam suā Hugo. Amorē itelige nō cuiuscūq sz dei. alioqn qlibet aduersus amor/noīatꝰ libido vel cupiditas/morꝫ nō vita dicēdꝰ ē. Diliges deū ex toto corde iubet deꝰ. subiūgit amoris hꝰ effectū et vires. Crescēte vo cupiditate vl libidie/minuiē aut obtūdiē actꝰ ⁊ feruor charitatis: ⁊ si hitus ꝑmaneat. Quot aūt modis ⁊ q̄tiēs istud ꝓtigat/plꝰ expiētijs edocemur q̄ vbis. notauit hec mala /sub q̄druplici clade Amos xp̄a. qi ꝓ totidē aīe passiōes q̄ sūt. spes. metꝰ. meroꝝ. gaudiū. In ericēs noīat gaudiū carnis vitēta carpēs. In lo custa notat spes arrogātis. In brauco autē imeros ⁊ tot ꝙ exterioꝝ icūbēs metꝰ. In ergine meroꝝ seculi iteriora ꝓsūmēs. Et ex his q̄d supē/nisi vita lāgues ⁊ egra: polliceē aliꝰ xp̄a vicedni q̄ reuertētꝫ ad ipz restitueret annos q̄s eruca. locusta. bruc⁹ erugo ꝓsūpserit. Hec ē restauratio q̄ opat dñs ꝓ eucharistie sacrū cibū. q̄ sanat has infirmitatū pestes ⁊ repleti bonis esurientes.

Contēplabaris o maria restaura

Tionē hmōi. sz aliē expiebaris q̄ ceteri. Nihil q̄ppe ꝓviciū depdebat in te/de vita grē q̄liter i nobis. Actū nālis necitas vie nō sinebat hāc vitā in suo feruoꝛe sp esse q̄ liter tibi nūc ē in patria. sz nec eras i termino meriti. An idcirco iusta iustificabaris adhuc ⁊ erat semita tua sicut lux splēdens crescēs vsq ad pfectā cēnitat̄ diē. Restauratio tua erat non tā suppletio depditi q̄ augmētatio iā habiti. Cuiebas eucharistie susceptōz vtutē hr̄e ꝓnilegiatā quā dicimꝰ vim opis opati. Addite hec vis ad ꝓpriū meritū solꝰ volūtatis vl̄ xp̄ij opis. plꝰ valet h: sicut ⁊ i baptismo/actualī acrpe/q̄ solū volūtat̄ desideriū hr̄e. Quocirca stulte agūt q̄ se reddūt inhabiles ad sceptōz. stulte q̄ sine eā rōnabiliꝫ ipedimēti/se subtrahūt. Prudēter vo q̄ sibi bñ ꝓscij frequēter accedūt. Porro mereē sacerdos digne ꝓsecrās. sz amplꝰ digne eōicans etiā nō sacerdos. Addē q̄ fingētes hostiā cōsecratā eē q̄ nō ē. ⁊ ita pntantes ad adorādū vl̄ cōicādū: rei sūt criminis idolatrie quā tū i se ē. Et q̄ nis ignoratia possit alios excusare/ne peccēt adorādo xp̄m ꝓditōz subintellectā ⁊ si nō exp̄ssam. sui sapiētib⁹ nō accrescit tātus fructꝰ. Exēplū i alijs sacris maxīe de baptismo. Peniq nō ē cauta satis ꝓsecratiū solicitudo/q̄ hostiā ꝑus q̄ sit ꝓsecrata sursū leuāt. flectit genua. pbēdit hostiā vl̄ momētū. Est aūt corꝰ xp̄i pnialiter solū tūc i altarī ꝑmo oū vba sacralia finita sūt i instāti vltio. Ita q̄ ꝑmū nō ē vboꝝ/ē ꝑmū ee corpis xp̄i i hostia. q̄ vba nō solū sūt significatiua vl̄ demōstratiua. sed opatiua et ordinatōe institutōis xp̄i eoasistētis efficaciē ꝓ isto instāti ꝑmo nō esse

verboꝝ. Et illud instās demōstrat ad intellectū dñi dī. hoc ē corpꝰ meū. qꝛ illud est pmū instās existētie corpis xpi. ꝛ nō factio Jō nō bñ dī. hꝰ fit corpꝰ meū. Cōformitē de sanguis ꝓsecratōe suo mō. cuiꝰ forma ñ dependet a pma. Cognuit ista tuꝰ (o vgo bta) deuotꝰ ꝛ sapiemagnꝰ discipulꝰ. Hugo q laboras i extremis/nolui tibi hostia quā p itimū spūs sctī dephēdit ñ esse ꝓsecratā. pꝰ dñi est allata ꝓsecta/timēs piculū vomitus si sumeret/dixit magna fide. fili rede at ad patrē ꝛ spūs ad deū q dedit illū. Et ita pie credimꝰ (qꝛ statim obijt) eē ꝓpletū

Secundū bonū T

Satiat. Quāta sit ꝛ q̄ ip̄roba fames pctōꝝ qs nō iplet ꝛ occupat charitaꝫ cibꝰ ꝛ potꝰ recogitare stupor ē sentire grādis ꝛ incōpabilis miseria. qꝛ vsq; ad mortē. Crede nō mihi sz sapiēti. Desideria inqt occidunt pigrū. Expientiā interroga. rñdebit quēadum aures pruriū ad rumores. oculi furiunt ad respiciēdū vanitates ꝛ insanias falsas. glo. s. q̄ faciūt insanire. itaq; nec satiat oculus visu nec auris auditu. Adde q os scurrilitate ꝛ vaniloqis. gustus saporibus. olfactus odorib⁹. tactꝰ ꝛ tractatōibꝰ adimplerī videt nec saturat. Proinde sūma malox vanitas vanitatū ꝛ oīa vanitas: si non repleuerit veritas. ꝛ charitas. erigit ꝛ inanescit vanitas. sibi diues vacua deo. Suadet imo vrget superbia. ꝛ dicit. vivas excellēter. Inuidia susurrat. eminēs singulariter ira vult hoc scōm ipturbabiliē retinere. Accidia infatigabiliē. Auaricia indefectibiliter. Gula ꝛ luxuria delectabiliter. ipocrisis venerabiliē. Peniq; sūmatim collige q̄ vanitatis fames ꝛ ꝺcupia est vt sibi subseruiat ipunita neqcia. Hec felicitas mundanoꝝ. hec vo qꝛ vana sunt ꝛ inania. nō sciant. sz acriori tales fame purgēt. lambūt vmbrā fructū sup spinas apparentē. Inbiāt vmbre crassi ossis/instar carnis/q̄ natans dñi vanitatē vmbre capiat. hiādo/pdit verā escam. Quid nō mortalia pectora cogis: auri sacra fames exclamat q̄dā. Deuorat alꝰ carnes suas. alꝰ scintillas ardentes haurit. alꝰ in mōtibꝰ attrahit ventos. Et cur hec oīa: nisi qꝛ rabies famis ē valida. Ac vo cibus nr/digne susceptus. qꝛ vo bono replet/vere saciat/aut ꝓ magna pte famē sedat. Illoq; timeat/q̄ nō minꝰ aut plus q̄ ante dimittit inanis/ne iudiciū sibi māducet ꝛ bibat. Cōtēplabaris sacietatis hꝰ bonū sil' ꝛ expiebaris o bta. ꝓptereas nusq̄ i te dñabat vana gūa/quā replet tota eucharistia. Nec erat locꝰ in te vanitati. nec duplicitati. nec falsitati. quā fūditꝰ occupabat veritas simplex ꝛ solida. Quid em̄ q̄reres i celo. aut q̄d velles sup terrā. ꝓter vnā hāc rē solā optimā ꝛ eternā. dicens ex sīa. Et ps mea deꝰ in eternū. Plane nimis auarus ē/cui tanta ps nō sufficit. imo miserrimus ꝛ pauperrimꝰ q̄ ꝓter hāc alia q̄rit. Sūt q̄ te mariā de inani gl'ia tōe vellet notare. qꝛ cū exultatōe spūs ꝓtulisti. Ecce em̄ et hoc beatā me dicēt oēs generatiōes. qꝛ fecit mihi magna q̄ potēs ē. Faciūt de te ꝝm se iudiciū. q̄ ad oēm gloiuncule vētū agitanē vt arundo. Nescīt quāto humilitatis pōdere stabilita eas: nō in te sed in deo salutari tuo. dñi hec ꝓphetica nūciatione pferres. beatā me dicēt oēs generatiōes.

Tertiū bonum D

Delectat. Si delectatio ē ꝑceptio ꝓuenientis ꝓiūcti aut ex hmōi ꝑceptōe cōsurgit. Nihil vo cōuenientius/nihil intimius cōiungit aīe q̄ iste cibus in q̄ rps sumit̄. Delectat igit̄ in sūmo. si sensus interiores ipsius aīe siue mētis purgati sūt i sūmo. q̄ guarat idcirco p māna. de q̄ sapiēs testis/q̄ oē delectamentū i se hēbat. Consenserūt aliq ꝑceptibiliter in sensibus carnis delectatione hꝰ panis. Dicit iste a Guilhelmo pisiēsi memoratus ē rhetorica sua. q̄ p olfactū cognoscebat locū q̄tūcunq; alias incognitū vbi repositus erat dñs suus. Ita ei loquebat de eucharistia. Huiꝰ insup cibi gustu ita sibi sapuit/vt nō ꝓtēnus comestiōe sacri vasculū ruminauerit ligneū ꝓtēnus eius. Quid dicemꝰ de passis ex asim sepe/vl' pꝰ comestionē huiꝰ sacri. vel ad solū deuotionis intuitū: Posset huiꝰ delectatōis feruidus ardor/totꝰ incēdēs/totꝰ liq̄faciēs/colligi p totū decursū cāticicāticoꝝ. sub alloqis amoroſis spōse ad spōsū. Videre ē illicve estuet affectibus vt totū scintillet amoroſū ipīns incēdiū. vulnerat. lāguet. stipat. fulcit. cadit ꝛ spasmat. De illis q̄ aīa nause

at sup cibo isto leuissimo. suspirnas ad olas carniū egypti. allia porros ꝛ pepones. ¶ Te aliis nec calidis nec frigidis. q̄ nauseā et vomitū sui/ ꝓuocant de ore dei. q̄ suauitatē vnguēti pdūt p muscas tepidoꝝ desideriox mozientes. q̄ sītes sunt ouis male fontis. ꝛ iō fetidis. vel qui maiozi maledictōe miscēt: fel in hoc cibo ꝛ vinū dāt mirratū xp̄o/ puerse sumēdo. ¶ Cōtēplabaris ꝛ expiebaris hāc delectatoz/ etiā in medijs doloribus o virgo beata. fiebat tibi in eucharistia dilect⁹ tuus sicut fasciculus mirrhe. suauis ꝛ amarus. ¶ Sed in ꝑsideratōe dīnitatis tot⁹ formosus ꝛ suauis et charissim⁹ in delicijs. ꝛ vere tot⁹ desiderabil⁹ in exultatiōe spūs in deo salutari. ¶ Sic nouissime legeris ignatio scribēs. ¶ Nō te moueat inēs p̄secutōis austeritas. sed exultet spūs tuus in deo salutari.

¶ Quartū bonum ✠

Roborat. ¶ Educas panē de ẽra q̄rit p̄ cui⁹ effect⁹ subiūgit. ꝛ panis cor hoīs ꝑfirmet. ¶ Jūgit vinū letificās cor. ꝛ oleū deuotōis/ faciē exhilarās. ¶ Hec sē tria qb⁹ ysaac sua bñdictōe suū filium iacob/ stabilinit. ¶ Frumēto inq̄t ꝛ vino stabiliui eū. ¶ Legit ī figura q̄ mr̄ futura samuelis anna/ comedit ꝛ bibit ꝛ vult⁹ ei⁹ nō sūt ap̄li⁹ in diuersa mutati. ¶ Timeāt illi post cibū istū mutabiliores effecti. q̄les notat ap̄l's Corinthijs loq̄ns. ¶ Jō inē vos multi infirmi ꝛ ibecilles ꝛ dormiūt multi. hoc de somno moꝛt⁹ vel corpis p̄ intelligi/ seu mutabilitatis ad vicia. ¶ Cōtēplabaris ꝛ expiebaris corroboratōis hui⁹ vtutes. ¶ O maria ꝙualescebas ꝛ i aduersitatib⁹ seculi. quam nec ipsa moꝛs filij ꝓstrauit i terrā. ¶ Stabat inq̄t cu stos tu⁹ vgines iobes. stabat inx̄ crucē iesu mr̄ ei⁹. ¶ Habet vtus/ suā antipatrisatim. coadunat i se/ ex circūstāte nō penetrāte ẽrio ac pinde fortificat. ¶ Sedet iob ꝑcussus vlcere pessimo. sedet i sterqlinio. vbi velut in throno regio cōcionat. nec inocētiā deserit nec veritatē. nec animi robur ꝛ vtutē amittit. ¶ Quānis aūt delectatio teneat opantē in opatōe. nihilomin⁹ tenet ꝛ tristatio q̄ ẽm deū ē. ¶ Cur ita? ¶ Nimirum qz delectat. ¶ Que rō? qz scit placere deo. ¶ In hoc? certe qz vel ꝓbat exercēs ad virtutē vel purgat et lib erat a reatu. vel erudit ad sapiam.

¶ Quintū bonum ℣

Auget. ¶ Cōsequūt̄ ista se mutuo in oīs nō dū ꝑfecte charitatis videlz. restauratio satiatio. delectatio. roboratio. ꝛ augmētatio. ¶ Et rursus sextū. qō ē obdormitio. ¶ Colligē sil' vnico psalmiste vbo/ tres vltimos fructꝰ suos. ¶ Bedisti inq̄t leticiam in corde meo. a fructu frumēti vini ꝛ olei multiplicati sūt. ¶ Ecce post delectatōz augmētū seu multiplicatōz. ¶ Seq̄t obdormitio. ¶ In pace in idipm dormiā ꝛ requescā. ¶ Cōtēplabaris ꝛ expiebaris hoc augmētū p eucharistiā o btā. ¶ Dixim⁹ s. qm̄ vt⁹ eucharistie sacr̄alit̄ opaī in sui digna ꝓceptōe. ¶ Differt ex hoc maxīe a sacris antiq̄ legis. qm̄ vtus inanis erat. si nō ex deuotōe suscipientium aut si vtus erat ī circūcisione erat lōge minoꝛ. ¶ Trāsibim⁹ interea ō augmēto vtutū tuaꝝ o btissima btissimaꝝ. ¶ Tu facta es nobis exēplar lōganimitatis efficacissimū vt nō ita desideram⁹ pegrinaria a corpe/ q̄m icolatū cedar p pace ꝛ eq̄nimitatē toleram⁹ ¶ Postulātes ꝛ sperātes/ gr̄e sim⁹ ꝛ glie/ nos ampliozē cumulū recepturos. ¶ Cōfundāt̄ ꝛ erubescāt nequa spūs q̄ pastoꝝ h⁹ cibo dū ꝓsternē q̄rit et lenāt. oum expugnāt. coronas fabricāt. dū se extollit sup oē q̄ dr̄ deus. videt inuidi/ stercoroſū hoiez quē suscitat dn̄s egenū de puluē ꝛ de stercore erigit paupē. vt sedeat cū ꝓncipib⁹ vñ excōicati sūt ꝛ soliū glie teneat qō appetētes/ ceciderunt vt fulgur in abyssum.

¶ Sextū bonum ℨ

Obdormire facit. ¶ Felix vo somn⁹ suauis ꝛ iocūd⁹. ¶ Dic aufert ꝛ ligat/ sensus exteriores. vt vigeat iterior. ¶ Habet h somn⁹ ex̄nea valde ꝑ salutifera somnia. suo mō pagit sepe vigilātiū opa. ¶ Sōnia hec si q̄ris/ sunt dīna spectacula. ad q̄ nr̄ spūs votemiēs/ rapit̄ ꝛ elevat̄. ¶ Pulcra valde sūt ꝛ iocūda ꝛ q̄ ī fastidiū ducāt oēm gliā mōi. cū ista q̄ dicebat. ¶ Regnū m⁹i ꝛ oēm ornatū ei⁹ ꝓtepsi. ¶ Cōtēplabaris ꝛ expiebaris frequent hec somnia o serenissima feminarū. ¶ Legim⁹ de vginali sponso tuo Joseph: q̄ plūes corpaliē dormiēs/ accepit dīnas renelatōes. ¶ Tu corpaliē vigilās. ꝑ ꝓtēplatio

nis extasim dormiēs/mirabiliores reſperi-
ri. ¶ Signū tue dormitōis poſt ꝓceptionez
filij notat Lucas dicēs. Exurgēs aūt Ma-
ria in diebꝰ illis/abijt in montana cū feſti-
natōe. Uñ ꝓcor exurgēs fuiſti/ſi nō a ſom
no ꝙdā nō tam ſenſuali q̄ ſpūali. ⁊ hoc in
cōtēplatōe: q̄nus ſedula fieres miniſtra-
trix in actōe. ¶ Cioſoꝛ em̄ ē ſedere vel dor-
mire. actiuoꝛuꝫ exurgere ⁊ ꝓgredi. ¶ Ve
nunc̄ ſopoꝛatis in hoc ſommo reqeiſpūa-
lis. Toꝛquet eos inſania vigiliarū huiꝰ ſe
culi ſequūt fantaſias ⁊ freneſes capitis ſui
furiūt. monēt lites. nequeunt catenis ꝓce-
ꝓꝛ teneri. lacerāt occurrētes. diſcerpunt
ſe. reuerſant. neſciētes q̄d dicāt. neq̄ de his
q̄bus affirmāt accipiunt vmbras ⁊ falſa ſi-
mulacra ꝓ veris rebus q̄ ſole ſunt eterne.
eoꝛ vo ſi ſitudines ſunt fleribiles ⁊ incerte
At cōtra dormiētes mūdo ⁊ vigilantes
deo/videt vera. ſed ab inſanis iſtis irridēt
vt inſani. Rō q⁊ nō capiunt ea q̄ vera ſūt.
ſed vmbratilia videt ſub imagine vanita
tis q̄ par ē leuibꝰ vētis. volucriq̄ ſilia ſom
no. ¶ Hinc implacabil⁹ rixa ꝓ ſpiritales p
mūdanos. hinc ſubſannatōes et pugne.
Volunt dēpe ſpiritales ad ſanitatē duce-
re freneti cos iſtos. at ſibimet ſapiētes. ſibi
diuites. ſuis in malis ridētes ⁊ cantātes/re
fugūt odiūt ⁊ ꝓſequunt. Dixit em̄ inſipi-
ens in corde ſuo. nō eſt deus. Dixit ⁊ ſapiē
ti q̄die. vbi eſt deꝰ tuus. Sapiēs ⁊ fidelis
oñdit ſacratā hoſtiā. ⁊ dicit. hic ē deus me
us. Protinꝰ extollūt riſuꝫ. ſubſannāt ⁊ bla
ſphemāt. Durus eſt hic ſermo ⁊ quis pōt
eū audire? Contēplabaris o vꝰgo tales be-
nigna cōpatiebaris ⁊ oꝛabas. ⁊ mētē opta-
bas eis meliorē dari.

Septimū bonū ⁊

Caro ſeruit. ¶ Debilitāt itaq̄ fomes car-
nis ꝓcupiſcēs ⁊ tyrānizans aduerſus ſpm̄
dū rite ſumit iſte cibꝰ vitalis. Guſtato q̄p
pe ſpū deſipit caro. ¶ Contēplabaris exp-
ta (nō nouiter) bonū iſtud o maria. q̄ppe
fomitē oēm carnis extinxerat verbū. in te
caro factū. Utrū vo paſſionabiliter aliq̄n
monebaris tractauim⁹ quodā oꝛagmate
cantici tui. ¶ Sed videre me videoꝛ ſub-
ſannātes in ſanos legē ⁊ euchariſtiā dei nr̄i
Ecce inquiūt ꝓmittis ꝓ euchariſtiā carnē
ſub ſeruitute redigi. q̄ plerūq̄ ſeuit acrius/
impugnat acerbiꝰ. ¶ Exemplū de ap̄lo vra
ſumite. q̄ dicebat. Caſtigo coꝛpus meū in
ſeruitutē redigo. mihi lomin⁹ ſub pondere
eius p̄ſſus gemebat. Nō q̄ volo facio. Et
rurſus. Velle mihi adiacet. poſſe aūt nō
inuenio. Hinc exclamabat. Infelix ego hō
q̄s liberabit me de coꝛpe mortis huiꝰ? Ac-
cipiat/vo q̄ſq̄s oppoſuerit talia. dictuꝫ q̄d
ꝓtinuo ſubiūxerit/q̄ talibus ſubiq̄ rndēs
gra dei ſupple liberauit me ꝓ ieſum xp̄m
¶ Et vbi gra ſi nō eſt in euchariſtia ꝓferē di
ſpoſitis? Audū in re ſil⁹/multas aſſigna-
uimus rōnes. fere viginti. cur nō ſemp cō-
cedit̄ ſentimentū ſpūs. extinguēs fomitez
carnis actualē? Tres ſunt p̄incipales. hu
miliatio. patiētia ſeu ꝓbatio. ⁊ coꝛonatio.
Procedimus nunc alia via/tranſeūtes ad
octauū euchariſtie bonum.

Octauū bonum ⁊

Mens dña tur. ¶ Si mēs in ſacro eucha-
riſtie ſubijcit ſe fideliter deo. ſubiectā habe
bit ꝓfecto carnē. Dixit dñs ad cayn. Sub
te erit appetitus tuus ⁊ tu dña beris illius
Intellexerunt hoc aliq̄ dictū de appetitu
voluntario ⁊ libero. Sed illi ſm Ariſ. rō
dñatur regaliter. q⁊ pōt ꝓdicere nec obedi
re. tanq̄ libera ꝓdictoue in ſeipa. Dñatur
aūt rō cū volūtate/appetitui ſenſitiuo ſer-
uiliter ⁊ deſpotice. q⁊ pōt ⁊ dz/rebellantem
coercere. At ſi nō pt ⁊ vult/liberat a culpa
ſi mēs ſit in gra. ſub lege xp̄iane libertatis
¶ Contēplabaris hec dū viueres vꝰgo be-
ata. Colligebas ex hac radice cām aſſertō
nis filij tui. Jugū ei meū ſuaue ē. ⁊ onus
meū leue. Bet aliq̄s q̄tūlibet oneratꝰ pon
dere carnis tollat ſup ꝛa ſe jugū xp̄i/vel in
baptiſmo vel in euchariſtie ſacro/vel in pe
nitētie lauacro/ꝓfectim efficiēt dign⁹ ciuis
vite eēne. Tradebāt p̄bi felicitatē aliquā
nos poſſe ꝓſequi. Oz o bone deꝰ ꝙ quanta
tēpoꝛ diſpēdia/ꝙ q̄t exercitia vtutū moꝛa-
liū. q̄ quā rarā ⁊ artā p̄ndētie ſemitā ⁊ di-
rectionē/pauciſſimis datā. xp̄s nr̄ vno mo
mēto viā ad beatitudinē. nō q̄lemcūq̄ ſz
eternā aperuit. Qui crediderit ⁊ baptiſatus
fu. ſal. erit. Et rurſus ꝓ re nra. Si q̄s man-
ducauerit ex hoc pane/viuet in eternum.
¶ Benigne legē dedit quā obſeruat. Si ſe-

ptiēs .immo septuagies septies peccauerit hō ⁊ dixerit.penitet me.inbet vt dimittat ei. Non est minus misericors vt nō dimittat sibi dicēti penitet me. Plene sunt exemplis scripture sue. de publicanis.de pctōribus.de adultera. de latrone.de petro. Quis vō nesciat.q̄n mēs eucharistie sacro se rite subijciēs:dicat ex animo.penitet me. Quo dicto/ vincit carnē vt nō sibi rebellis sit ad pditionē si nō spōte se dederit rursus mācipiū sibi.serua vilis effecta p indignā libidinē aut furorē. Fit forte dicet aliquis. Ꝑnationē mētis supra carnē /esse fragilē/seruitutiq̄ pclinē. Fatemur.q̄m ⁊ ch esaurū nr̄m hemus in vasis fictilib⁹.ne ejs glorieť.sed assit robur fidei q̄ p dilectōz opať. Accedat fides hmōi mēs vtiq̄ dñatiet inuincibilis. Poterit q̄dē a corpe violenta morte tolli.sz nō vincet.imo victrix coronabit. Nolo p exēpla singula morari. Turba martyrū oīm/de oī etate ⁊ seru/ pfert testimoniū/oī exceptōne vel calūnia maius.q̄z plurimi sub eodē pene momento.de reprobis p oēm vitam seruis sue carnis.fecit fides xp̄i dare carnē suā ad mortē Romanus. Genesis. Josias.latro bonus mille alij tam subito mens eorū dñata est carni.tam feliciter ⁊ fortiter ex eius subiectiōe sunt in eternū triūphatores effecti.

Nonum bonum A

Vim genitiuā dat. Libus hz h⁹ ꝑ priū dū nutrit comedēte. vt tpe suo faciat habilem ad generatōz. Vemē em̄ supflu ūē alimēti.nō i q̄li sz in quāto ꝓuenit inde stimulus ⁊ tps amantiū. Plane q̄n venit plenitudo tp̄is/de⁹ dedit cibū eucharistie fecit p ip̄m mentē eē vbigenā sterilitate depulsa. Libus iste iuꝰ p̄missa.restaurat.satiat.delectat.roborat.auget.obdormire facit Quid ꝓsequēt̄ius/q̄ vt vim genitiuā det. Immisit dñs sopore in adā.ex ei⁹ costa/vice seminis statuit eā i mulierē. Mysteriū ē xp̄i dormiētis i cruce. ⁊ eccie spōse. Pūc xp̄m inebriatū vino charitatis ⁊ nudatuz senior iudaic⁹ filius irrisit ⁊ maledictus ē. Cōtēplabaris o maria q̄n si mēs exemplo mio sit dña/sit apta ad generatōz vbi. Tua em̄ ītercessatio/dñam sonat. Et certe ita decebat vt ad dñam mitteret angelus. ptm ꝓsecrandā dīno. pitura q̄z dñm dñantiū.hoc q̄ ad lr̄am de carnali generatōe vbi nō sec⁹ de generatōe mētali. Cōtēplabaris/oia q̄ de spūali despōsatiōe dei ⁊ aie notata sūt i scpturis. pserti in cāticis cāntoz: Intelligebas oia que ad modū vergūt in hāc sniam. Ecce p analogiā/ vginal' alique mēs/nutrita cibo vitali.manet i se tāq̄ i ciuitate.i.ciniū vnitate.q̄ sūt cogitatōes ⁊ affectōes ordinate. Cuntas hec e galylee. p trāsmigratōz eternā.p volubilitatē obdiētie.p rotā inēminabilē/circa bēffimaz trinitatē. Huic ciuitati nomen nazareth: ob floridā ꝓuersatōz. Dicit angel⁹ a deo fortis.s.instinct⁹ diuinus.ad mētē hāc virginē/despōsatā sz nō in ꝓcupia innctā.virgo q̄ē spūs suus intellectualis.sonās in augmentū. Jō nomē eius Joseph.de domo dauid regis vtiq̄ celestis manu fortis. Et nomē vginis maria q̄ dña. salutat vt gratia plena.turbat vt verecūda.cogitat vt prudens. q̄lis est ista salutatio. Cohortat.edocet assecurat p instinctū.q̄n spūsscūs superueniet in se purificās eā ab oī secretōe materiali. ⁊ vtus altissimi/verbū p̄is/obumbrabit sibi p secretū sui luminis illapsum. Jō q̄z ⁊ q̄ nascet ex illa scm̄ vocabit filius dei. Credit.optat.cōsentit ⁊ cōcipit.efficit verbigena mox vt obediēdo dixerit. Ecce ancilla dñi fi.mi.fmver.tuū. Cōtēplabaris expiens q̄tidie mentē tuā o maria filiū dei parturire.p amoꝛo soꝛ exercitia donoꝛ.donec in bethleē domo panis celestis nasceret. Dicia nō puer sed vir pfectus.⁊ collocaret nō in p̄sepio.sed in throno p̄is summi.⁊ astares a dextris eius regina que oia ecce cōpleta sunt in te. Jō beata q̄ credidisti. Jō p hanc beatitudinē obsecram⁹ mentes nr̄as tuis p̄abus diuino germine repleat eucharistie sacer cibus.

Decimū bonum B

Trāsformat. Nullus inuenit illapsus intimior in corpalibus/q̄ vt cibus cōuertat ⁊ trāsformet in cibatū. Manet ia non in se sz in comedēte. vinit eius vita nō sua. Scim⁹ q̄ ex voce dñi dixerit Aug. Cibus sum grādiū. Cresce ⁊ māducabis me. Nec tu me mutabis i te/sicut cibū carnis tue. sz tu mutaberis in me. Nouauit hanc

In mitatē xps q olim sub noīe sapie posuisse se dixerat mesam z miscuisse vinū. Nolite cū cenaret cū aplis. Ecce inqt dispono vobis regnū vt edatis z bibatis super mesam meā. Poterat infirmos aut carnales mouē vt crederēt q regnū dei sit esca z potus/nisi vba sapie ꝓsus nos a tali suspitōe redderēt alienos z aplis exꝑssisz imo z xps affirmasset q erūt i gl'ia sicut angeli dei. q nec nubēt nec nubēt. ꝓfecto necio co medet aut bibēt cibū carnis. Quid sūt sit iste panis z iste cib9 regni celoꝝ? dedit xps intelligi dū ait. Qui māducat meā carnē z bibit meū sanguinē in me manet z ego in eo. Est igit hūc cibū māducare in eo manere. Cōteplabaris o sapiētissima feminarū: qm in eucharistie sacro fit trāsformatio panis in essentia sua remanētib9 accidētibus. Actuero dū mēs in deū trāsformat remanet q dē essentia mētis/sz accidētia nova succedūt. nō fantastica non materialia sz deiformia. dīna claritate radiāte. Transformamur inqt aplis de claritate i claritatē de claritate cōis noticie rōnalis acq̄site/in claritatē fidei deiformis infuse. de claritate hac fidei/i claritatē intelligētie z de hac demū in claritatē sapiose z sapiētialis experientie. Expiebaris trāsformatōz istaz in sūptōe sacri cibi. ꝓpter ea sicut devoluptuosis brutalib9 cōcludit phia apud boetiū/ q deformanē in beluas. ita de sapientibus elicit q in deū trāsformāt. Deniqz sicut primi sunt belue vel pecora/in effigie corpis humani. ita de scōis recte dicimus q sunt dij sub humana spē trāsformati. felix hui9 transformatōis cognitio. sed experimentū z sentimentū longe beatus.

Undecimū bonū

Inarrat. Vederat olī dñs aie rōnali pignora sue dilectōnis/pulcras arras sue despōsatōis celū z terrā ad ei9 obsequū sīl z solacū. Cōtēpserāt has arras plurimi etiā phoꝝ atq̄ eis oīa viluerāt. Dedit ad extremū sp̄m piter in arrā z pignū. dū in h° sacro cōuiuio iuxta cāticū ecclie /fulcite me glie pign9 dat. Contēplabaris o dilectissima mulierū sedula mēte cū grārū actōne pignus et arrā despōsatōis tue/nō in vna tm sz in quilibet creatura q refulgere. Dicebas ad intuitū cuiuslibet. arrā hanc dilectōis sue cōtulit mihi dñs spōsus me9. Dedit oīa mihi. z nō minus mihi. qz cū multis. imo tāto iocūdius quāto nulla sine socio iocunda possessio. dedit oīa mihi q̄n9 ip̄m cū oībus z sup oīa cognoscā. colā. diligā. laudē. z adorē. Dedit celū z terrā. Quid ei horū indigebat? Dedit z oīa q̄ in his sūt in ꝓsulatū vel famulatū. Ecce pign9 amoris Addit maius i repatōe. qz ꝓpt nimiā charitatē suā/exinaniuit maiestatē suā. vt accideret cā mei. p me seruilē formā. frater efectus z fili9. ex deo rege dño z ꝑe. Creuit itaq̄z arra benivolētie simplicis/i dilectōz gratuite electōis. Vñ dilectio nomen hz. Proinde plapsa ē dilectio in amicicia (q̄ addit ad dilectōz/signa mutua cū cōicatione secretorū) qñ cū hoīb9 ꝓversatus est. Jam inqt non dicā vos seruos sz amicos. Amicicia ꝓinde plapsa ē in zelū. ꝓpt singularitatē amicicie. q̄ nō ꝑpatit societatez in amore q̄lis est spōsi ad spōsam z econtra dum z si societas rūpit federa pactōis. Zelotopia hanc cōsequit inamoratio. q̄lem suo modo exprimur in stulte philocaptis. Hanc senserat q̄ lāgues dicebat. vulnerata charitate ego sum. Postremo nil superest nisi plena z secura possessio. Hec noīat ꝓprie in bonū charitas. i. chara vnitas. de q̄ sequēs est vltimū eucharistie bonū.

Duodecimū bonū.

Unit. Hic finis. hoc ꝓplementum oīm q̄ dicta sunt aut dici ꝑt sup cibi istius laudib9. fructib9 z effectu. Totus ob hoc mūdus creatus est exterior z interior Ad q̄d inquies? Certe ad vnitatē. vt oīa sunt i vnū ꝓsūmata. h° ē illō vbū de q̄ xps. Porro vnū est necessariū. Et diuin9 Dyonisius. oīa vno ptcipāt. Demū z ipse theologia sua mystica in vnione supta mentez ꝓstituit. Unionem hanc ꝓponit sponsa ꝓfine dilectōis sub osculi noīe. Osculet me osculo oris sui. Consonat aplus. vnus panis z vnum corpus multi sumus. oēs qui de vno pane z de vno calice ptcipamus.

Cōteplabaris o beatissima beataq̄ vnione ista sub velaminib9 z symbolis/multiplicit ꝑ insinuata. q̄lis erit i patria vna dom9 ꝑtis z māsiones m'lte. z vnū quile vn9 pa-

ster. vnus denarius diurnus. vna corona. vnū bracliū. vn⁹ lectulus. vnus sinus. vnū cubiculū. vnus nidulus. vn⁹ panis. vnum corpus. vnus spūs. vnū gaudiū penetrabas ꝛ plans oēs has sūtudines. Sed nescio si difficili⁹ ꝛ pfundi⁹ sit ad intelligendum verbū xpi/ q̄ oū trāsiturus ad patrem orauerat p electis vt sint vnū inqt ꝓ summati i vnū. Et rursus vt sint vnū sicut ꝛ nos vnū sum⁹. Maior itaq; l'singularior vnitas nulla ē/ q̄ beate trinitatis. Magna igr et singularis est vnitas oīm electoꝝ inter se et cū deo. Magna et admirabilis est vnio humanitatis xpi in vnitate pſone verbi. Sed si p intellectū seclud⁹ vnio beatifica hec scā erit inquam eligibilior prima.

¶ Da sapiētissima beatoꝝ oīm. da posse me quicq̄ in re tāta scribere/ qō sētit aut sentire desiderat/ habes mens mea da te illustrāte ꝛ deo ꝓpicio/ aliq̄d balbutire. Assumiē in p̄mis manuductio imaginatōis nō vt duret sed vt trāseat. Imaginet circulus more mathematico/ ex cui⁹ cētro medio ūdiuisibili penit⁹ ꝛ vnico/ ptēdāt lineę recte/ vsq; ad qlibet punctū circūferētie. ¶ Transcēdat rō vel mens imaginatione. ꝛ addat q̄ centrū habeat vim cognitiuam. qlem hz angulus. habeat sil'r qlibet linea recta/ a cētro egrediēs ad circūferētiā (vim hmōi cognitiuā. Constat ex hac hypotesi/ q̄ qlibet linea/ p cognitōez nō solū p terminationē/ attinget totū pūctū. Neq; eiꝰ p̄t dici q̄ ptē vnā vna. alterā altera. solū apphendat: cū ps eiꝰ nō sit. Centruꝫ sil'r intelliget singulas lineas a se ptensas ad circūferentiā. maxie si ponat q̄ iste sit ambit⁹ actualitatis sue ꝛ cognitōis. ¶ Ascendat adhuc sublimi⁹ mens nra ꝛ ponat q̄ illud centrū spere intellectualis/ nō accipiat cognitionē linearū a se pgredientiū p receptionē cuiuscū q̄ motionis obiectalis ab extra/ sz in se sit ex se sufficiēs oīm cognitio. Ecce q̄ hucusq;/ nihil posuim⁹ a magnis ꝛ elevatꝫ phis alienū. Si dixerim⁹ deū esse cētrū tale. talis ve nature. ¶ Accedat mō fides aut intelligētia p fidē purgata. illustrata. roborata. eleuet mētē supꝫ phiam sequentiū solā experientiā effectuū/ ad inuestigationē cāe p̄me. Doceat fides quemadmodū deus q̄si centrū iam positū. nō educit ex se lineas aut circūferētiā ex se cāns aut extra p effectus. nisi pure libere/ cōtingenter q̄ plane/ bonoꝝ creature sue/ non egens sufficietissim⁹ p se sibi. ¶ Porro sicut non efficit aliq̄d extra se nisi pure cōtingenter. Ita nec obijcit se p modū forme intelligibilis cuicūq; intellectui creato nisi pure. liber ꝓtingēter. sub q̄cunq; rōne. Sit ista rō absoluta entis. Sit denoiatiua rō/ vnius/ p indiuisionē sui. Sit denoiatiua rō veri p ꝓpationē ad intellectū. Sit denoiatiua rō boni/ p ꝓpationē ad appetitū. maxime ad appetitū rōnalem vel intellectiuꝫ sentimentalē. q̄ ꝓprie solus talis est primi boni capax ꝛ eius ꝓceps esse pōt sicut ꝛ intellectus primiveri. ¶ Cōsequēter adiuuet imbecillitatē nostre mentis/ illustratio tua vego sapiētissima. q̄tinus istā quā querimꝰ vnionē/ attingamus. Et si nō hic p expiētiam facialē. saltē p intelligentiā discretiuā ꝛ ꝓceptionē directiuā. ¶ Concessum in ꝓ uenio ꝛ deductū a magis mūdi phis. maxime platonicis q̄ per virtutes purgati animi. ꝓt intellectus sepatus a corpe/ vniri formari sustētari in deo/ primo ꝛ vnico oīm centro. Concessit hoc aduersarius nr̄ ꝓcacissimus Auerrois. Errauerūt cū istis et defecerūt scrutātes scrutinio. q̄ viam a hostiū scalā ꝛ vehiculū queniēdi non habuerūt aut reiecerūt oīm nr̄m iesuꝫ xp̄m. Rursus q̄ deū nō sicut deū glificauerūt nō vinēdo ꝛ hūiliter grās agēdo. pieq; colendo erat eoꝝ intelligētia discretiua/ non satis q̄dē clara de deo sup̄ ꝛ nūc. q̄lē hūt et demones. sed sine humilitate ꝛ pietate ꝛ deuotōe ꝛ charitate. In elatiōe oculoꝝ in exaltatōe cordis. in suis nō dei viri⁹ spēs hūtes. Venit xp̄us tuus ꝛ nō bn̄dicta/ se viam exemplar oppositę humilitatis exhibuit factus obediēs deo vsq; ad mortem. mortē aūt crucis. q̄ nil abiectius poterat cogitari. Cur sic? vt elevatus a terra. i. ab oib⁹ q̄ terreni hoies q̄rere p̄nt traheret ad se oīa tam exemplo tali. q̄ auxilio inuisibili. Postremo q̄ transiturus erat ad patrez etiā corpaliē vidētibus discipulis q̄bus cū eras humilima creatura ꝛ reliquit. hoc pignus dilectōnis/ hāc mram eucharistie/ q̄ nos ꝓsūmat in vnū. Nā q̄d dici p̄t vnitas q̄ q̄ mād̄ucat meā carnē ꝛ bibit meū san-

guinẽ in me manet ⁊ ego in eo. ℣ Ideo ineffe ⁊ mansione supadmirabilis ꝓfus ista sñia ¶ Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ sanguinẽ in me manet ⁊ ego in eo. nec minus admirãda sil' ⁊ amplexanda q̃ sequit. ℣ Sicut me misit viuẽs pr̃ ⁊ ego viuo ꝓpter patrem. ⁊ qui mãducat me/ ⁊ ipse viuet ꝓpter me. ℣ Hic q̃ subdit. ¶ Qui mãducat hũc panem viuet in eternũ. ℣ Et q̃m alio tẽpe ⁊ loco ꝛps ait. ℣ In domo ꝑris mei mansiones multe sunt. ¶ Et iterũ de diligenti se. ℣ Et pr̃ meus inquit diliget eũ. ⁊ ad eũ veniemus et mãsionẽ apud eũ faciemus. ℣ Subdam⁹ aliqua de hmõi mãsione. ꝑ quã nr̃ emanuel qđ inter ꝓtatũ est nobiscuz deus /manet in mãducãte ⁊ mãducãs in eo. ¶ Dã sio in alio ꝓsupponit esse in. ℣ Ut aũt ℬ ℣m grãmaticos. xvj. modi essendi in. quos ꝑs restringit ad octo. addũt aliq̃ nonũ. ℣ Sed sub ꝓdicam⁹ q̃ esse in alio maxime p mãsionẽ dicẽ duo. ℣ Dicit ei distinctoz aliquã. q̃ nihil vnũ penitus/ sine q̃uis distinctõe reali vel rõe substãtialiuel accidẽtali/ absoluta vel relatiua/ dr̃ esse in aliq̃. lz bñ ꝓcedam⁹ aliqđ esse idẽ sibipsi. resoluẽdo locutionẽ ad hãc negatiuã. q̃ idẽ non differt a seipso. ℣ Alterũ qđ importat mãsio dicit quandã vnionẽ seu ꝓueniẽtiã duoz in aliq̃ q̃ tercio. sine illud terciũ sit substãtia/ sine sit res aliq̃ relativa sine sit accidẽs absolutũ sine relatiuũ. ℣ Sub lata eñ p intellectũ oñi ꝓueniẽtia adinuicẽ/ nõ remaneret modus/ cur vna res diceret esse in altera ⁊ fiat hoc ꝑspicuũ q̃s quis modos eẽndi in/ discutere voluerit. ℣ Sed veniam⁹ ad ꝓdictũ sup ꝓposita mãsione. ¶ Dansio mutua mãducatis cũ mãducato in eucharistie sacr̃o/ manifestã habet mãducatis ⁊ mãducati distinctionẽ ⁊ diuersitatẽ. Sup est id circo solum inuestigare q̃d est illud in q̃ vniunt̃. ¶ Et ꝓmo dicit neq̃ q̃ vniant̃ in eadẽ eẽntia. sicut tres ꝑsone distincte/ sũt eiusdẽ penit⁹ essentie. Nec ꝓsurgit q̃ pr̃ est in filio. ⁊ filius in pr̃e ⁊ spũsancto. ꝑ circũincessionẽ. q̃ nulla põt esse maior. ℣ Sic eñ euãgeliũ sancti Johis incipit. ℣ In ꝓncipio erat verbũ. ⁊ verbũ erat apud deum. ℣ Sed neq̃ est ista vnio in idẽptitate relatiua ꝑsone. quẽadmodũ in xp̃o tres nature vniunt̃. ℣ Ytro nõ est vnio q̃ est ꝑticipationẽ carnis eiusdẽ. quõ tu beatꝰ virgo cũ filio tuo/ cõionẽ sortita es. vt diceret singulariter. dñs tecũ. ⁊ q̃ filio tuo singulare ꝓparasti hospiciũ. ¶ Dansio quã inq̃rimus/ nõ tñmõ generalis in existẽtia q̃ deus dr̃ esse in rebus ꝑ potentiã. pñtiam et essentiã. ℣m triplex genus cãe. ¶ Efficiẽtis qua dr̃ esse in rebus. appropriate ad potentiã. formalis ad pñtiam. ⁊ finalis ad essentiã. ¶ Q̃m hoc mõ/ est in re q̃libet. vsq̃ ad insensibilia ⁊ demones. ℣ Immo ⁊ si ꝑ impossibile res nõ dependeret a deo in aliq̃ genere cãe/ tñ ꝓpter immẽsitatẽ suã diceret deꝰ adhuc esset in rebꝰ. q̃ videlz res nõ essent sine deo/ ipsas penetrãte. neq̃ deꝰ sine eis. ¶ Sed neq̃ mãsio quaz q̃rimus/ fundat̃ sufficiẽter in ꝓiunctõe donoz nõ gratificatiũ. q̃lia numerauit apl's. de diuisione grãrũ loquẽs. q̃ lz sint a spũsancto. pñt nihilominus esse sine ipso. supplẽt doctores gratificãte vel acceptãte. q̃ ꝓstat istas grãs/ eẽ nõ posse. ipõ nõ opante. ℣m triplex genus cãe. imo si scrutamur acutius/ nulla res ꝑ dici esse in deo ⁊ ecõuerso/ nisi ℣m aliquaz habitudinẽ cause vel ꝓductõis vel cõicatõis. accipiẽdo ample nomen cãe ad creationẽ ⁊ ꝓseruationẽ. ¶ Et sicut Richar. extendit in diuinis ad ꝓductione ꝓsonarũ/ sed nõ admittit a modernis. Sic eñ pr̃ ẽ in filio. q̃ cõicat essentiã quã habet ꝓmitꝰ et fontaliter/ ꝓducẽdo filiũ. ⁊ nõ q̃ sit pfectior filio vel filius imꝑfectior. sed hec ẽ ꝓductio ex ꝓprietate primi principij. sicut ẽ ex ꝓprietate filij q̃ recipiat a pr̃e totũ qđ ẽ pr̃is. seclusa primitate ꝓducendi naturali mõ filiũ alterũ. cõicat nihilominus primitatem. respectu spiratõis spũssancti mõ liberali. Sanctus vo spũs nõ põt vltra hãc primitatẽ/ nisi respectu ꝓductõis creaturarum vt vnum principium cum pr̃e ⁊ filio. ¶ Dansionis cõueniẽtia quã inquirimus/ cõsistit in habitu vel actu vel vtro q̃/ gr̃e gratũ facientis. vel cõsummate sicut in patria. vel inchoate sicut in via cõsonãt doctores. Sequit̃ ex pmissis ꝑ indirectuz ℣ Videmus igit̃ in hac veritate ⁊ videbimus quõ sunt in domo patris/ multe mãsiones et tñ vnica est. ¶ Dulte quidẽ/ ꝓpter multitudinẽ singulariũ gratiarũ formaliũ. differentiũ in ꝓfectõe. sicut stella differt a stella

ēm aplm ih̄s ꝓposito. Est aūt vnica / gr̄a gr̄ificās obiectaliter. clarius ⁊ obscurius nō in actu suo intrinseco (qui certe vnicus est immēsus ⁊ idē) sed in effectu exterinseco Sic saluat illud de ꝑsa q̄ vna vox est letantiū ⁊ vnus ardor cordium. Trahit ad idē illud p̄s. In voce exultatiōis ⁊ salutis sonus epulātis. Non dicit in vocibus ⁊ sonis. nec dicit in vna voce ⁊ sono. Traheret nos si sequi vellemus / ad amplissimā istā de canticis materiā ⁊ armoniā quē admodū vnica est simphonia in vniuerso tanq̄ in organo magno q̄m vnica vox est. ⁊ vn⁹ sonus. vel vnisonus concentus. Ūñ ⁊ armonia ⁊ cōcentus ⁊ simphonia ⁊ vnisonū vel monocordū / sua interꝑtatōe dicūt ab vnitate. Et hoc quidē gratissime ⁊ appropriatissime aduersum psalmiste nūc inductum. Consonat ad māducationē vel epulationē eucharistie qui respicit in sup simphoniā illā ⁊ chorū dū occiso vitulo sagināto ꝑ reditu filij / dicebat p̄ euāgelicus duro ⁊ dissono fratri. Epulari ⁊ gaudere oꝑtebat. Sed alibi copiosissime materia hec (vtinā saluberiter) a nobis tractata est in vtraq̄ lingua.

¶ Danstōis huius cōuenientia. lz sit vnica in radice gr̄e gratum facietis. fortiē nihilominus noiatōes plūmas sine nūero ꝑ scripturas sacras. Et hoc expediēs est scire sit ⁊ notare. ꝓpter amplificationē sanctarū meditationū. ⁊ affectionū deuotarū ꝓsequendā. q̄uis hoc ne queat ad plenū fieri. nisi fuerit hō spūalis effectus. ⁊ q̄si totus deiformis. aut deiformatus. aut deificatus. ſm varios gradus gr̄e in via. ⁊ ꝓsummatōis in patria. Dicit (exēpli gr̄a) māsio dei in hoīe ⁊ hoīs i deo vt hic. Dicit vinificatio ⁊ habitio vite eterne ſaltē in radice. vt hic viuet in eternū. q⁹ suā gratiā habet. dicit aut̄ apls q̄ gr̄a dei est vita eterna. Dicit ⁊ osculū oris sponsi. qō petit spōsa. Dicit lac ⁊ vinū. ⁊ vnguenta ⁊ oleū effusū. ⁊ tractus. ⁊ pulsus ad spōsum. Dicit introductio in cellaria. ꝓiūcto dilecti inter vbera spōse. tanq̄ fasciculus mirrhe. Dicit suus decor. sua quies in lectulo florido. Hoc est donū ꝓfectū de sursum descēdēs nō ascēdēs de deorsū. Hec ē sapia diuinit⁹ inspirata cuz suis laudibus vniuersis. Hoc diuinū silentiū hoc sibul⁹ aure tenuis. hoc susurriū verbi abscōditi. hoc vox q̄si aure lenis imo ⁊ tonitrui magni. ⁊ vt ad vnū colligam⁹ in nūera. q̄cq̄d sonat māsionē / vel habitationē vel inhesionē / vel vnitatē vni⁹ corꝑis ⁊ vni⁹ spūs. aie cū deo. spōse cū sponso. vnice cū vnico. sub gr̄e gratificātis noīe ⁊ radice principio fo ma ⁊ fine. vnico vocabulo dat̄ itelligi q̄ est manere in xp̄o ꝑ mutuū gr̄e ꝓplexum. Inuenies aūt sp in hac māsione quōlibet noiet̄ habitudinē cāe ad causatū ⁊ ecōtra. Sic materia de q̄ minus videt / dī esse in forma. nedū q⁹ recipit influxū formalē ab ea. sed q⁹ cōicat sibi potētialitatē subiecti uā. vt substet in ea sicut in materia. q̄uis dī solū patiēs nihilomin⁹ appetitiua sit ē vt accipiat formā. vt ꝑficiat ab ea. Sic locatū appetit locū vt ꝑseruet. ⁊ locus locatū vt cōseruet ipm. Silr deus q̄ bonor⁹ no strorū nō eget / vult gratuita pietate cōicare se creature sue. ꝑsertiz rōnali. q̄ cōicatio dī inhabitatio ſm triplex genus cāe. ex tendendo ad creationē ⁊ ꝑseruationē ⁊ obiectalē motionē vel imutationē / vocabulū cāe. Plurimū est ista ꝓsideratio / ꝑ cognitione q̄ditatis ipsi⁹ māsionis rex in deo iuxta illud philosophicū / q̄ paulus theologicū fecit. In ipso viuim⁹ mouemur et sumus. Fas porro ꝓuertibile dicere est. deus in reb⁹ suis ē ꝑ potentiā pñtiā et essentiaz mō dicto. Sed in aliq̄bus oltra simpler ēē ꝓfert bñ esse. maxime ꝑ gratiā ⁊ gloriā. Et hec inhabitatio respicit ad influentiā diuinā q̄ supaddit̄ ad naturaz ⁊ essentiam.

¶ Danstonis hui⁹ ꝓuenientiā gratitā. ꝑfecto felix q̄ possederit hitualit̄. felicior q̄ actualit̄ cū habitu. Sed felicissim⁹ q̄ reuelata facie transformat⁹ fuerit in eandē imaginē. de claritate in claritatem tanq̄ a dñi spū. actus duct⁹ et tract⁹ ita q̄ sentiat ꝑ illūinatos cordis oculos (sicut interꝑtat apls) supeminētē scīe / charitatē xp̄i. h̄ eſt gratiā hanc ꝓinmensē. ⁊ charāvnitatē ad simplificā deitatē. Multi qui dē sūt q̄ h̄nt in habitu. sicut pueri noniter baptisati. Multi q̄ in actu possident ⁊ exercēt dī merenē. Sed paucissimorū est sentire distincte ⁊ apte / nexū istū. māsionē istā. vocē istā. ꝓpter occursatōes curarū i memoria fantasiarū in intelligētia ⁊ ꝓcipiscētiarū

Quis minime criminaliū) in voluntua vl' affectiua. Sentiūt hāc gratiā inhabitatio nis xpi 7 spūssancti/qui cū ap'lo mēte excedunt deo. q̄ pterea sentiūt opationē intra se verbi dei. De q̄ dicit idē apl's. q̄ viuꝰ est sermo dei. qz loqui pōt cū q̄libet. 7 efficax 7 penetrabilior omni gladio ancipite. quez gladiū venit xp̄s mittē i ērā. vt ptrāseat vsq̄ ad diuisiōz aie 7 spūs vt ferat spūs surſū 7 aīa maneat deorsū. qđ fieri neq̄t nisi maxima pax fuerit 7 silentiū tā surſum q̄ deorsum. nisi pterea fuerit diuisio cōpagū 7 medullarū 7 cogitationū 7 affectionū naturaliū/sese ꝓplectentiū. Fiat etiā discretō cogitationū 7 intentionū simpliciū naturaliter acq̄sitaꝝ vel acq̄sibiliū. 7 remaneat in sentimēto 7 experientia'/solus felix iste et gratuitus deiformis illapsus 7 influxus spūs iesu xp̄i. plus supeminēs in spū 7 mēte sup aīam /q̄ distat celū a terra. Dicimꝰ opationē vitalē nō ita penitus esse eandē in spū l'cū spū 7 aīa. Dēiūt hāc gratiā actualē 7 experimētalē. nō qdē oēs q̄ digne māducāt corpus xp̄i. 7 in quibꝰ manet xp̄s 7 ipsi in xp̄o. sicut mō dicebamus. Sed ve etiā cordi hoīs qđ prauū ē 7 iscrutabile. qz putauerūt aliqui gloriātes in se/ et hītes cor elatū 7 exaltatū/7 elatos oculos ambulātes in magnis 7 mirabilibꝰ sup se/neq̄ humiliter sentiētes. Putauerūt in quā/vel ex ꝓsuetudine sensuū exercitatoꝝ sicut aliq̄n fit in hītibꝰ ꝓsuetudinē xphetandi vel ex dyabolica illusione excecante cor/iusto sed occulto dei iudicio tanq̄ in somno graui. sentire distinguere 7 expiri/si se regnum dei hoc intra se. 7 dicere ex sīa. Defecit caro 7 cor meū/deus cordis mei 7 ps mea deus in eternū. sed mētiebat iniq̄tas sibi. Beata igit̄ 7 ter beata semp hūilitas. quā solus docet 7 dat ille qui ait. Discite a me qz mitis sum 7 humilis corde. Beatiq̄ beatus vir qui semp est pauidus 7 exultās in tremore ꝓplēs illud qđ est oīs hō Deū time 7 mādata eius obserua. Nō q̄ timor humanus mūdanus 7 seruilis/stet cum charitate q̄ talē oēm timorē mittit foras. Sed nō illū pfecto castū. qz manet in eternū. Anget potius assidue vsq̄ ad gloriā ꝓfirmatā. in q̄ firmat̄ 7 sistit. Manifestū est igit̄ magnū pietatis sacm. qđ manifestum est in carne. iustificatū in spū. vt assumptū in gloria. Neq̄ minus mirabiliter in hac sacra māducatōe sacm hoc pietatis exhibet qđ quidē manifestū ē in sensibilibus signis panis 7 vini velut in carne sed p gratiā cū fide spe 7 charitate iustificat hoīs spm̄. 7 qđāmō assumit in gloria. qz fides dirigit ad imaginē speculare gl'ie dei. Spes erigit vsq̄ ad interiora velaminis eius dē gl'ie dei. Charitas vo se erigit subintrat 7 app̄hēdit 7 astringit dicēs. Inueni quē diligit aīa mea. tenui eū nec dimittam. Subinde vox eius est sunamitis ad helizeū. viuit dns 7 viuit aīa mea. qz nō dimittā te. Appēhendaz te inquit anima in canticis. 7 introducā te in domū mris mee et in cubiculum genitricis mee. felix introductio 7 nota sunt q̄ sequunt̄. Questus pterea magnꝰ est pietatis hec/cū sufficientia 'Reponit em̄ cor hoīs in sede sua. 7 in centro. 7 in loco q̄nq̄ primus dū plus est cor assimilatū. depuratū 7 illuminatū. cū ponere maioris charitatis. Exemplū in magnete ferrū trahēte. nūc vehemētius. nūc remissius p q̄litate medioꝝ. naz si circūlinias ferrū p alliū/suspēdit vis attractiua. Pietas itaq̄ subinde valet ad oīa. q̄m̄ recte docet 7 ordiare. putveniciq̄ debitū ē deo sibi 7 primo. fm̄ genus omne passionum vl' affectionū vt gaudeat sperat timeat 7 doleat sicut optet moderate fm̄ circūstantias oēs. put sapiēs iudicabit. 7 debita pij cordis armonia suadebit. Dicamus pterea q̄ māsio mutua māducātis hoc sacm̄ cum xp̄o māducato saluari non pt̄ neq̄ cognosci sine cordis mentalis motu. Ita em̄ dicebat Bern̄. pluries exptus/sentire se pñtiā verbi ex motu cordis. intellige mētal'. Q̄n̄ etsinō nulli voluerint hāc māsionē posuisse sine habitu gre/distinctio a spūsctō/nulli tm̄/negauerūt motum cordis distinctū tā a deo q̄ a corde seu mēte cordis. q̄ motus cordis totus fit supnaturalitas p infusionē ac illapsū spūssancti mouētis cor. q̄liter nulla facere posset creatura. imo nec ipsa mens sola/taliter se mouere posset q̄ vis sit instm̄ seipm̄ mouens sz nō tali motu deiformi nisi det a spūsctō. Iste aūt motꝰ est nexus ipse medi'/q̄ xp̄s ē i māducāte se digne actualr. 7 māducās

ro. ita ꝙ recipiēs istū motū / rangꝫ si corda musicalis pcutiēdo sonore, moueret. reddit illū motū ⁊ istū sonū deo. quēadmodū filius recipiēs spīm̄ scīm̄ a pre ꝙ inspiratoꝝ actiuā pris. reddit ꝙ eandē vim spiratinā quā recipit / spīm̄ scīm̄ pris. ¶ Sic ergo ⁊ agit ista / māducās actualiter digne xpm ⁊ in eo manēs. qz. s. facit illū actū ꝙ acceptionē et reddition̄ spontaneā / esse suū. ¶ Qualis aūt sit iste motus aut qd ⁊ dixerūt aliq nō esse rem absolutā vel formā. vel respectiuā seu relatiuā. ¶ Alij ꝙ est ꝓprie significabile. s. aiam sic se hre. ¶ Alij formā posuerunt esse absolutā de genere q̄litatis. ¶ Alij tenētes idē ꝙ sit est forma respectiua. addiderūt subiectū denoīare esse tale vitaliter īmutatum ⁊ de deo acceptū. vñ nec tali denoīatione / posset informare subiectū nō cogniti nū vel affectiuū. ¶ Et qm̄ deus nō pōt esse talis forma ẏstitnēs vel informās ⁊ relatiua dependēs inre dānatus est parisius articulus tali positōi fauēs. Silr in decretalibus summoꝝ pōtificū. ꝙ deus solus ē formalis beatitudo. sine lumē glie. nihil actu superaddito. ¶ Hec celeberrim⁹ ille hugo. nec ꝫz mgr sniarū / vnꝫ ita ponere voluerūt. q̄ liter ipa proba quotidiana subtilitas sine modestia sine freno furiose se agēs trahere conata ē. ¶ Datꝫ ad extremū sensus apti ci verbi. vnū corpus ⁊ vnus spūs ⁊ vn⁹ panis sum⁹. ¶ Et alteri⁹ luce. ¶ Erat cor vnū ⁊ aīa vna. ¶ Intellectus insup totius illius celestis sermonis nocte iouis sancta ꝙ tria capitula. ¶ Libet exclamare cū ꝓpha canticuz illud. ¶ Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum habitare fratres in vnū. ¶ Sicut vnguentū in capite xpo. xpi aūt caput deus est. ¶ Reliq aūt q̄libet creatura. maxie aūt rōnalis. est corpus eius. vestimentū eius. mons eius. ¶ Dōs quidē hermon pius anathematizatus. ⁊ mons syon iustificatus. ¶ Et quid ros nisi gratiosus illapsus illius. ¶ Ego ros et israel q̄si lilium germinabit. ¶ Benigꝫ datꝫ credi: datꝫ etiā sciri. datꝫ ⁊ aliqliter intelligi sed q̄beatius erit ⁊ expiri / quō deꝰ hospes glorioſissimus / erit oīa in oībus modis vt potuim⁹ expositis. ¶ Sed plus docebit verbū istud impſſum mēti / q̄ expſſus ore. dū ipso plene viso / toto ore. totaq̄ auiditate fruemur. ¶ Quā fruitionem tpalis ꝙceptio corpis ⁊ sanguinis ꝑfigurat.

Connectemus quasi

¶ ꝓ notula cētesima q̄draginta notulas seu minutias theoreumatū q̄dragita. ¶ Unitatē dei / ꝙ vnitatē centralis puncti posse manuduci. ¶ Dicē ex pbis dei descriptio. ꝙ est spera intelligibilis cui⁹ centrū est vbiq̄. circūferētia nusq̄. ¶ Unitatem dei absq̄ creaturis / posse intelligi. ¶ Unitatē dei absq̄ ipsi⁹ absoluta entitate / non posse intelligi. Unitatē dei nō posse conuo ⁊ tēpe / pfecte intelligi. ¶ Unitatē dei nullatenus / a creaturis dependere. ¶ Unitatē dei necessario creaturaꝝ ꝓducibilitatē virtualr includere. ¶ Unitatē dei necessario suā eternitatē ꝓcludere. ¶ Unitatez dei nō necessario quālibet distinctionem formalē intrinsecā ex pte rei q̄ ad nos ꝓducere. ¶ Unitatē dei nō necessario ꝓducionē actualē creaturaꝝ supponē vel inferre ¶ Unitatē q̄z nūeri. ⁊ ordinē creaturarū existētiū. referri ad diuinā q̄z vnitatē ⁊ modadē optere. ſm triplex gen⁹ cāe efficientis exēplaris. ⁊ finalis. ¶ Unitatē diuinā gignere vnitatē ⁊ in se sua reflectere vnitatē ꝙ amorē spiratiuū / triāgulo itelligibili pfecte circulato. ¶ Unitatē dei posse pl⁹ aut min⁹ intelligi / ꝙ libero arbitrio fue motōnis obiectalis. nūc sine visione creaturarū nūc cū visione pluriū vel paucoꝝ. ¶ Exēplū de lineis oīb⁹ / terminatis ad centrū. q̄ꝫ q̄libet si pūct⁹ cētralis ad eas libere ꝺdicto rie influeret cognitionē aut lucē / posset intelligere centrū lineis egredientib⁹ non cognitis aut ineq̄liter cognitis. ¶ Unitatē diuinā seipsa se īuariabiliē habere. cognoscē variabilia īmutabiliē. mutabilia futura p̄ntialiter. ptingētia necessario ⁊ certitudinaliter. nullā cū iō ponendā esse cōtingentiā intrinsecā in deo. sicut nec tp̄us. nec locū. nec corpa. nec ꝓpleriones. nec discursus. qz talia scit ⁊ cognoscit. ¶ Et hic ē plus magnoꝝ doctoꝝ / q̄rentiū metaphisicā vbi logic⁹ faciliē se expediret. ¶ Unitatem dei posse diuersissima ꝓducē ad extra nulla distinctōe nisi ꝓsonali existētē ad intra. Nulla insup variatōe determinatōis ad intra facta. ¶ Et hic ē lapsus hoīm grossi ſesus. ponētiū necessitatē fati aut fortunā.

is omnibus. Nec valentiū ꝓuidētie simplicissimā formā/formaꝝ intueri. neq; cū libertate hūane volūtatis/ipam ꝓcordare neq; cū peccatis hoīm/actionē dei iūgere. neq; cū mīa/reprobationē ꝑscitoꝝ. ¶ Unitate dei potuisse ꝫ posse ꝑ/effectū varietatem educere/ꝫ reductis ꝓuidere/ꝫ ꝓuisa reducere ad se. qōlibet ad ꝓportionabilēm vnionē. Dicē lapsus phoꝝ. ꝑsupponentiū q ab eodē in q̄tū idē nō ꝓuenit nisi effectus idē. Nec ab antiq̄ volūtate. nouus effect' sine imutatōe volūtatis. Dicē lapsus eoꝝ q̄ putāt intelligere ꝓationē dei ad creaturas/absq; creaturis ꝓpatis. ¶ Cū cīn intellectus vni⁹ correlatiui/necessario ꝑsupponat alterius intellectū: tanq̄ duo relative ꝓportiōis extrema seu fundamēta. ¶ Unionē nature intellectualis creature cū deo p deū ꝫ in deo. aliē ꝓsistere/q̄ ceterarū creaturaꝝ nō intellectualis nature. qm̄ ifte p cipiūt deū. alie nō. ¶ Unionē nature intellectualis cū deo p deū ꝫ in deo nō posse nec debere ꝓcipi/p transformationē ipsius intelligētie/essentialē sed accidētalē. p habitus. ſ. ꝫ actus ꝑm obiectales influxus seu (clarius loquēdo) ꝓceptiuos. ¶ Unionē aptitudinalē nature intellectualis cū deo p deū ꝫ in deo ꝓsistere ꝫ attēdi. ꝑm triplicē eius potentiā ut vnitate essentie. q̄ sunt vis memorativa. intellectiua. ꝫ volitiua. ¶ Unionē habitualē gratificā/nature intellectualis/cū deo p deū ꝫ i deo ꝓsistere ꝫ attēdi ꝓ statu vie/ꝑm triplicē ꝑtutē theologicā. in gr̄e gratūfaciētis vnitate. ¶ Unionē actualē nature intellectual' cū deo p deū ꝫ in deo ꝓsistere ꝫ attēdi/ ꝓ statu vie/ꝑm opationē ꝓceptinā ꝫ motinā triplicis ꝑtutis theologice in radice gratie gratūfaciētis. ¶ Unionē actualez nature intellectualis cū deo p deū ꝫ in deo ꝓsistere vel attēdi ꝓ statu gr̄ie ꝑm opationē triplicis dotis/in radice gr̄ie seu gr̄e ꝓsūmate. q̄ includit sil' fruitio. q̄ est ꝓsummata ꝓceptio. ¶ Unionē intellectualis nature cū deo/aptitudinalē habitualē vel actualē in via vel patria nō posse ꝓsistere vel attendi/ꝓtrāsformationē nature diuine essentialē/in naturā intellectualē creatā. ¶ Unionē nature diuine cū natura intellectuali creata debere ꝓcipi/p illapsus obiectiuos fieri cōformiter seu quādā ꝓportiōne/ad motōes sensibiliū ꝫ sensuū obiectales. et hoc altero triū modoꝝ ab apl̄o positoꝝ sc. aliter. aut specularīter. aut enigmatice ꝓceptiue. ¶ Unionē nature diuine cū creatura intellectuali/radicaliter plus attēdi ꝑm vim tactiuā obiectalē. ꝓportionabil'r ad sensus materiales. q̄ oēs in vi tactiua radicanē. Nā gustus est q̄dā tactus. sil'r alij sensus. suo mō. ¶ Consonat illud pbi. oē agens agit p ꝓtactū. ¶ Unionē dei cū creatura intellectuali/ꝑm vim ꝓtactiuā spūalem obiectalē/esse vehemētiorē intimiorē et puriorē. nō sicut in sensibus. in q̄bus tactus est material'r ꝫ impurus. ¶ Unionē dei ꝑm vim tactiuā spūalē obiectalē/ꝑfectius purius intimius ꝫ suauius attēdi i via q̄ ꝑm motionē obiectalē ad visum vel auditū spūs ꝓcipiēt'. ¶ Unionē dei p eucharistie sacrm digne suſceptum/ plus attēdi ꝑm vim tactiuā ꝫ gustatiuā spiritales. q̄nis in hac vnione actuent sensus oēs spirituales suo mō saltē in enigmate. ꝫ p fidem ꝫ spem. ¶ Unionē dei ꝑm vim tactiuā spiritalē obiectalē actualē/esse secretissimā. nec ꝓcipi posse nisi ab accipiēte. Sicut nec subiectū ꝓceptōis/alibi vel ex ſe. Unde ē illō Nemo nouit q̄ sūt hoīs/nisi spūs hoīs q̄ i ipso ē. ¶ Unionē dei cū natura intellectuali/gradus hīe varios ꝫ multiplices: ꝓ varietate obiectaliū illapsuū diuinoꝝ ꝓceptiuoꝝ ꝫ sentimētoꝝ. ¶ Unionez dei cū natura intellectuali/ꝓcellē post xp̄m in maria. ꝫ ꝑr oīb⁹ in pria. ¶ Unionem dei cī nā intellectuali. remotissimā eē a lucifero/vel altero siqs sit dānatioꝝ eo ꝫ ꝑr alijs i gehēne. maxie q̄ ad vnionē obiectal' illapsus/ꝑm vim tactuā ꝓ quā sentiē ꝫ gustaē q̄ suauis ē dns. ¶ Unionē dei cū nā intellectuali/inē hec duo extrema patrie et gehēne/medias intellectuales naturas/pl⁹ aut min⁹ recipe vel a se repellere. ¶ Unionē ꝓsummatā olim electoꝝ cū deo obiectaliter/effici ꝓ repletionē intimā ꝫ nudam olim sēsuū spūaliū/ꝫ reducōcīū i sēsuales/tā ad inē q̄ exterius. vt siue ingrediaē siue egrediaē nā intellectualis pascua inueniet. ¶ Unionē ꝓsūmatā/ esse cuiꝫ q̄libet electo singulariter/ꝫ tm̄ cōiter apud oēs. intra cōpationē centri spere intelligibilis/respectu

linearū egredientiū ⁊ in centro cōiunctarū Sic virtus celestis influētie. in spera corruptibiliū necessario ꝓiūgitē ad centrū. imo verius ad deū ¶ Unionē ꝓsūmatā recipe magis aut minus: iuxta maiorē aut minorem circa centrū ipm qđ est deꝰ/ virtualē ⁊ q̄si circularē ꝓmationē. ¶ Explū de circulis spere. hec cōpatio comodior est q̄ q̄ egressus creaturarū fiat instar nūeri/ q̄ additionē vnitatū. q̄ nūr esse ꝓ[illegible]/ eque ꝓfecte. ⁊ oēs de necessitate ꝓiūcte deo sunt sicut in centro linee. ¶ Unionē ꝓsūmatā efficere vt sit deꝰ oīa in oībs/ cū traderit filius cū spūsancto pī regnū. q̄ fontalis est diuinitas ⁊ vnitas. q̄ simplicior aut vlterior neq̄t intelligi. Hec est aplīca dyonisio declarata. ¶ Unionē cōsūmatā/ si p intellectuales circulos accipiamus/ optere p conuersū modū ad materiales speras celestes intelligi. q̄ quāto maiores sunt mole. tāto efficatiores i vtute. Spūalia vo quāto simpliciora ⁊ centro ꝓximiora/ plus hñt d̄ influentia. Uñ beata beatax ꝓtinet oēs hierarchias in ambitu simplicissime vtutis sue. Inde regina celox ⁊ dña angelox/ digne vocata ē. ¶ Unionē in eucharistia figuratā ⁊ sacratā desiderare nos ⁊ esurire p ceterꝫ bonis ꝓtēplatiuis debere. xp̄ē ea sursū leuare corda a spēbꝰ materialibꝰ hostie/ ad xp̄i corꝑ vex. ⁊ ab illo ad mysticū. ⁊ ab ide p elevatiuā vim ⁊ vnitiuā vbi diuini/ reduci ad ꝓgregātis ꝑis diuinitatē ⁊ simplificā deitatē. q̄ nihil vltra. hecē Dyonisij. ¶ Unionē hāc nō posse nos ꝓsequi pfecte/ sine diuino illapsu/ segregāte mētez ab oi alteritate. curis insup solicitudinibꝰ q̄z depulsis. ⁊ sup mūdane explicatis. vt in dinā monaden ꝓgregemur ⁊ ineffabilibꝰ ⁊ ignotꝫ/ ineffabiliter ⁊ ignote ꝓgregemur hec est dyonisij. ¶ Unionē hāc nō posse nos ꝓsequi/ nisi irrueta vndiq; fantasmata/ nos mētis puritate trāsuolare ꝑualeamus. hec Bernū. Erras inq̄t si circa expectas locū q̄etis/ secretū solitudis/ serenū lumis/ tabernaculū pacis. ¶ Unionē hāc/ papi motu cordis maxie metalis ee p̄tē. colligi vo suos effectꝰ ⁊ efficatiā vitalē/ ex diuione spūs et aīe. cū depulsiōe viciox/ ⁊ reformatōe vtutū. in iocūditate ⁊ suauitate in spūsctō/ iūcta magnificatōe dei ⁊ exultatōe spūs in deo salutari suo. Bū in hꝰ ꝓuinio/ mēs impleē gra ⁊ future glie nob pignꝰ dat. Amē

Incipit quinta pars tuo. Per solilocū exhortatoria ad meditatōes hꝰ sacri. p notulas quinq̄gita

Meditare nunc aīa xp̄iana cui forte ꝓtemplari nō satis adhuc ꝓcessū ē. Meditare cū vehemēti studio animi q̄lis ⁊ quātus sit iste q̄ tibi sacraliter nūc offerē q̄ magnꝰ q̄ sapiēs. q̄ delectabilis ⁊ benignus. Esuries ⁊ paup es ⁊ nihil hñs. plima debes tibi nō suppetunt merita vñ restituas. vñ dites fias. fodere nō vales sz mēdicare nō erubescas. Dic tibi mēdicitas tua lucx tuū. Necessitas nescit verecundiā. sicut nec hz legē. Ille tibi nūc offerē si nescis/ q̄ xp̄ē te dixit ⁊ passus ⁊ exptus ē. Ego aūt medicus ⁊ paup. Tibi dat iste q̄ xp̄ē nos egen facē ē. vt illius inopia diuites essem⁹. Cū tribuit q̄ q̄si nichil sibi retinere videret. Dites esse debes: cui diuitie largite sūt imēse. Noli cadere o aīa xp̄iana i illā exprobationē vt dicas. Ecce ego dites sū. ⁊ nulli egeo. Scieris q̄ misera es ⁊ miserabil ⁊ paup. ceca ⁊ nuda. ⁊ eo plꝰ misera ⁊ miserabil/ si hoc ignoueris. Hā q̄d miserꝰ miser/ se miserū nesciente? Audi ꝓsiliū. suadeat tibi saluator tuꝰ. pñs in hꝰ sacro. Suadet tibi vt emas aurū ignitū: q̄ tinus dites fias. Nō opꝰ ē p diuersa vagari vt vēditorē inuenias. Ipe est vēditor sit ⁊ p̄ciū emptōis. Suadet ingere collirio oculos tuos ipse fecit collirīū ex spūto gre sue. ⁊ luto mortalitatꝫ tue Suadet vestiri vestib⁹ albis. ipse tibi gratis ⁊ aux ignitū erit in hoc sacro ⁊ collirīū et vestis. Esuris ⁊ sitis. cenare vis. hospes nō ē lōge q̄ rēdus q̄ cenā dat. Ecce ipse stat ad hostiū ⁊ pulsat. api sibi ianuaz. cenabit tecū. ⁊ tu cū illo. O splendida felix ⁊ lauta cena. vbi ipse q̄ cenat xp̄s sumit. vbi fas est hīe ⁊ dicere. In voce exultatōis ⁊ confessiōis sonus epulātis. ¶ Stat et pulsat nūc. q̄si cū digito q̄ est spūsanctus. nuc malleo terribil' indicij sui. Nūc sonitu velut aure remutis blandiens ⁊ dicēs. A peri mihi soror mea colūba mea immaculata mea. Eonq̄ rē non tam sua q̄ suoꝝ ⁊ tuā noctis inco

moditatē. vñ refrigescit feruor charitatis. ¶Hat hoc intelligi. qz caput meū plenū est roze ait z cincinni capitis mei/guttis nocturnum. ¶Noli tardare. ¶Exurge velociter. noli somnolenta verba reddere. ¶Alioquin declinabit z discedet atq; sepe quesitus clamaz obsurdescet. ¶Faciat cenā symō olim leprosus nunc curatus a dño. ¶Y se est spūs noster: añ leprosus. ¶Ministret martha z solicita sit erga frequēs ministerium. hoc est inferior portio rōnis. ¶Maria vo superior ps inungat pedes iesu fracto de vtorōis alabastro. ¶Effundat insup confisa magis sup caput illius recūbētis. ¶Caput aūt xpi deus. ¶Impleatur domus tua corōis/ex odore vnguenti. ¶Esset murmuratio inde sensualis z furis. de q̄ fure p̄que rit vnus xp̄arū. ¶Oculus meus dep̄dat est aiam meā. ¶Sit lazarus nup resuscitat⁹ p gr̄e vitā/vnus de recūbentibus. ¶Et hic est affectus nr̄. sepe quadriduanus mortuus miscdia dei suscitatus. ¶Faciat z alias cenā xp̄o symon idē vel alter in lr̄a/silis in figuras. ¶Accedas o peccatrix aīa xp̄iana nulla te verecūdia p̄hibeat. nullū in peccando modū tenuisti. nihil ad te moderari est q̄ saneris. ¶Sta maneas retro secus pedes recūbētis in hac sacrali cena. laua lachrymis. terge capillis meditationū sanctarum. ¶Unge oscula charitatis. oleo pie miserationis inunge. ¶Dic age vt tandē merearis audire. fides tua te saluū fecit. vade in pace. ¶O fides. o salus. o vade. o in pace. ¶Fecerunt xp̄o corporaliter diuersi varias cenas cū viueret i terris. ¶Fecit apud illos magna miracula. ¶Nō est impotentior nūc in celis. non est manus eius abbreviata vt saluari nō possit in mente/sicut tunc in corpore. ¶Estima cenā hāc (o aīa xp̄iana) nūc et illis vnā esse. ¶Cenabat apud petrū et andreā iohannē z iacobū/noster xp̄us hic in sacro velatus. ¶Tenebat socrus petri magnis febribus impanit febri. z socrus continuo surrexit z ministrabat eis. z tu spera sitr. ¶Cōuiua fuit apud matheū noster xp̄s hic in eucharistia. ¶Conuenerūt publicani z peccatores. murmurabat falsa iustitia phariseorū qui cum morbo suo sensuz amiserant pariter. ¶Confitere te de numero peccatorū z indigentium pniam z audi

V

es. non veni vocare iustos sed peccatores. ¶Audies p̄terea silem in domo zachei penitētiā. in hiericō ciuitate lunatica. ¶Et vere tu lunatica es aīa xp̄iana hic in via tua immēsi lunatici. ¶Tu stulta q̄ vt luna mutaris. ¶Tu q̄ nunq̄ in eodē statu pmanes. ¶Nihilominus obedi dicēti. ¶Optet me hodie manere in domo tua. festinus z letus. descēdat o aīa. ¶Festinus suscipiat iesuz in hoc sacro spūs tuus princeps publicanoz qz princeps z primus peccatorū. ¶Hic hilariter. ¶Ecce dñe dimidiū bonorū meorū do pauperibus. ¶O heu dñe quid z quale est illud dimidiū bonorū qui nihil habeo. nihil habere cōcupisco/dum tū cupio nisi te dum portio mea/tu ps mea. tu hereditas mea q̄ p̄clara es mihi. ¶Ecce ego dñe non dimidiū bonorū/sed te totum bonū meū in hoc sacro contentū/do pauperibus hospitalis tui magni in hac terra morantiū. ¶Et in altera scz in purgatorio positorum. ¶Et si aliquem defraudaui/reddo quadruplum. qz temeritē qui vnus p decē milibus cōputaris. z in cuius ditione sunt oīa. quo soluente z adquitante/nemo pōt dicere cur ita facis tollis qō meum est. qm̄ oīa tua sunt iure pleno. ¶Desiderio desideraui mādūcare pasca cum discipulis suis iesus passurus. ¶O aīa xp̄iana. putas desideriū suū vt salua sis imminutam sit p gloriam. vt nō desiderio desideret mādūcare pasca. scz tecum suam cenam. ¶Cane ne dura sis ingrata. rustica. ciuilis. vt fraudes dñm tuum benignissimū a desiderio suo. ¶Hospes est. petit in hospitiū tui corōis suscipi z colligi. ¶Et o bone iesu qualis et quātus q̄ honestus suauis z comodus hospes aduenies/qm̄ aduenis etiā non inuitatus sepe sed inuitans. ¶Quid inuitationem p̄memoro? ¶Cōpellis. ¶Mittis manū tuā omni potētie tue actiue. p foramē obediētialis potētie passiue /in omni creatura

3

¶Sic tacta dic o aīa xp̄iana vēter meus intumuit ad tactū eius. ¶Exurge taliter excitata. stillēt manus tue mirrha primā. pleni sint digiti tui mirrha phatissima q̄si nihil īsepe tuo putredinis aut fetoris appareat. ¶Mortificat oīa carnalia; mirrha p̄uctōis amarissima. ¶Ipi dilecta pessulū ostioli tui. sed heu tepida sedes somnolēta. pe

nam cognoscis pigritātis ignauię. vult certe. vult ad feruorē spūs/altius inflamare. Sentis iam nūc vim eloquij sui vehemēter igniti. alioquin vnde clamor ille tuus Ania mea liq̄facta est vt dilect⁹ locutus est. Non tā tenet aīa terminis xp̄ijs sicut flute cera a facie ignis. Sic tota defluis. tota liquescis in amatū. ¶ Inuenerūt te vigiles q̄ babylonicā custodiūt mūdi ciuitatē. dū p̄ creaturā noctes q̄ris dilectū vocas p̄cutiūt te suis pulcritudinib⁹ allectinis. q̄ sunt in mūdo p̄cupiscentia carnis. et supbia vite. Verberāt te q̄ nis nō ad mortez peccati mortalis. ꝛ venialis tñ ledunt. Porro custodes murorū/iniquitas et dolus et iniusticia puersorū ciuitū/dū nō talia sed dilectū q̄ris eo q̄ tristiciā inferūt cordi tuo. pallium gaudij tui nunq̄d nō auferūt? Quis scandalizat et ego non vror. aīa pauli clamat ignita. Tuero charitatē cū suis lāpadibus q̄ sunt ignis et flamarū/extinguere nō potuerūt aque tribulationū multe. nec turbida babylonis flumina/obruerūt eā. ¶ Transi o aīa trāsi ciuitatē hāc cū habitatorib⁹ suis. nō q̄si eris. an viderūt quē diligis. verbera potiꝰ q̄ verba bona dabūt. Eleua oculos tuos in mōtes. vbi fuit filie irlm. clamor ingens tu⁹ audiat. Filie irlm nūciate dilecto. quia amore lāgueo. Felix lāguor. et suauis vulnerans telo charitatis. Ecce sentis o aīa quātū p̄fuerit tibi ei⁹ quē diligis absētia. Torpebas algida. iacebas somnolēta. nunc curris. nē liq̄scis et lāguida p amorē ad filias irlm ignitas/anxia anhelaq̄ puertē. Clem ētes sunt filie irlm. amoroſū hūt pectus amoris. Idcirco verba scintillātia recognoscunt. Interrogāt q̄lis sit dilectus tuus ex dilecto. i. dilecto p dilectionē tot⁹ amor tuus. Bilecte! noīant te pulcerrimā mulierū nō vt supbias nisi forte sancta supbia. Volunt q̄ tua sancta pulcritudo tibi cognita sit. q̄ iam digna sit et amari et amare. Tale pulcritudinē ñ decet amor nisi pulcerrim⁹ Ips tibi venit amānū. caue ne des amorem tuū indigno tuo. ¶ Venit q̄ post notificationē speciositatis sponsi. Tu o aīa xp̄iana/recte censes interrogata. Ubi abijt dilectus tuus? Apysticū oīs ecclie ortū. i quē descēdit q̄die sacraliter. ad areolam aromatū et in altari sacro suauiter redolentē. vt ibi pascat in ortis irriguis et formosissimis sāctaꝝ aiaꝝ et lilia castissimoꝝ spirituū ad se trahat et colligat ad talami celestis ornatū. Accede xp̄ius ad hunc ortum. imo sis ortꝰ a xp̄o descriptus irriguus. a cui⁹ fonte nō deficiēt aq̄ grāe. Sis ortꝰ cōclusus. seruās te solā soli. Sis fons signatus. ne pateas adultero. Sis puteꝰ aquarū viuentiū. cui⁹ impetuosus a libano padisi fluxū nullus obex peccī tardat aut impediat. ¶ Hora est q̄die o aīa xp̄iana. Hora q̄ trāseas ex hoc mundo ad patrē. ab exilio in patriā. a deserto afflictois/ad terrā p̄missionis Si retardet te corꝰ? liber tñ est animus vt euolet. Vult tecū iesus facē pascha suū. fac te illi cenaculū grāde stratū in dilatatōe et amplitudine cordis. Lenare digna bit. lauabit pedes discipulorū suorū. q̄ sunt disciplinati affectus tui. Sint ipsi nouelle oliuaꝝ in circuitu mēse dñi. q̄ et mater est sapia vtor spūs tuus deiformis. Habitet ipsa sicut vitis abūdās in laterib⁹ domus tue. Ego inq̄t sicut vitis fructificaui suauitatē rē. Quid veniꝰ? Libabit oēs/ex adipe frumēti. Bibet. Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi. Trepidas timore? Tandē/hic timor aliq̄n pellēdus ē foris a charitate. Cogitas te tātis indignū mysterijs? Certe nec ex meritis tuis/etiā p mille milia annoꝝ fatagēs digna fies. Significet te oportet q̄ te inuitat ad se. Dignificabit aūt/si studueris ea q̄ displicēt oculis suis a domo cordis expellere. Enitere p̄cor hic et nūc o aīa mea/pare te si te cognoscis imparatā. Caue diuti? i ter quilinio fecis mortifere voluntari/sub expectatōe crastini Quid scis si crastinus eluceſcet tibi dies? Quis sup hac re reddet te securā. Non est tuum nosse tpa vel momēta q̄ pr posuit in sua ptāte. ¶ Rursus ita collige. si scis tibi nō fueris impedimēti legitimi. q̄ minꝰ eucharistiā suscipias. Cur tanto te bono pigra et ingrata p̄uabis? Si remordēs accusset te? scia. cur penitēdo? cur impedimēta tollēdo/possetenus nō intendis? Cur noctuis te laqueis/male differendo. stulte? tē nendo/te rursus inuoluis? ¶ Audio q̄d rñdeas. frigida sum. dispsa sum. carnalis sum. exagitor curis. scrupulis inqetor.

mordeor cõcupiscẽtijs. fides imbecillis est nutat spes charitas refriguit. q̃ mihi p̃uentio cũ hospite tãto? ymmo vo q̃ tibi curatio/ nisi sub medico tanto. Si te sanã iudicares. op9 medico nõ haberes iure repelleres a te. Exẽplũ petri nõ approbamus in hac pte. Stupuit ad capturã pisciũ. sub intulit tremẽs. Exi a me dñe q̃ pccor ego sũ. Tanto magis o petre si pccor es/ retinẽd9 est medicus sanctificãs a pctã tollens a te. Quãto sapiẽtius/ pccor zacheus/ q festin9 gaudẽs suscepit iesum ad se. Beniqꝫ q̃ prudenter hoc fecerit/ data salus oñdit. Centurionis (O aia mea) similitudinẽ inducis quã in humilitate tua pclinior es imitari vtinã nõ ex ignaui p̃crastinatõe. Dicat inquis iesus tm̃ verbo a sanabit̃ puer meus. Affectus. s. rõnalis. q̃ iacet paralitic9. a male torquet̃. sufficit hoc. nõ intret tectũ meum. nõ intret ad me vt rememorẽt̃ peccata mea a interficiat deus puerũ meũ. redens ip̃m de languido mortuũ. Ur B ges priuaciter. Non est nouũ abiconsum a sapiẽte. qr occasiones querit. q̃ vult ab amico recedere. Si vera te humilitas cõpescit a suscipiẽdo. cur eadẽ te nõ impellit in obediẽdo? Vocat te deus ad mẽsam suã. cõpellit etiã p̃ seruos. s. platos de ecclesia q̃qꝫ intrare. epibus institutis. vt in pasca. Stauit xp̃s testñ hoc eternũ a nouũ dicens. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. Si te retrahit indignitas tua maior aliciat consideratа dignatio sua. Charitas. misericordia. veritas mititas atq; benignitas. Accede a dic. Misericordia a veritas tua semp̃ susceperunt me. Egrotus. an non agit stultissime? cui tãtũ displicet deformitas egritudinis sue/ q̃ aspectũ vel aduentum horret medicãtis man9 aliene. dũ medicus inuitat. offert. p̃uocat. astat. vt suscipiat̃ a sanet. Bebilis es o aia xp̃iana. surge comede. bibe in mẽsa sapiẽ. in arce syon. aut si potius inueneris, te in deserto solitudinis mestanti tedio vite huius moribus deiectã. Purge comede a bibe a ambulabis in fortitudine cibi illius vsq; ad mõtem dei oreb in mensa refectiõis eternalis. Esurit Daniel in lacu leonũ cetus. s. fidelũ in purgatorij lacu mersorũ. Per prãdiũ meritorũ laborantiũ in ecclesia viatoꝝ refocillabit eos cibus iste tuus. q̃ p te dat9 est a oblat9/ in altaris alueolo. ad cetũ desiderantiũ nũc in lacu degentiũ. Portabit̃ in mometo. et hoc i cincinno vno capitis tui. q̃ cincinnus ẽ vnica mẽtis ad eoꝝ refectionẽ intẽtio. L'Rñdes o aia pigritans aĩa voluẽs a reuoluẽs cor tuũ. ad excusãdas excusatões. vtinã nõ in peccatis. Preparatũ ait vult medicus corpalis/ infirmũ suũ fieri p̃ euacuationẽ humoꝝ corruptorũ p̃us q̃ cibet eũ antidoto salutari. Scit illũ amphorismũ. egra corpa q̃ plus nutries/ eo magis ledes. Consonat aplꝰ q̃si p̃conisans a arcẽs indignos. Probet aũt in qt scip̃m hõ. Nil plane p̃tradixerim vbis tuis istis. O aia xp̃iana. nõ phibeo sz p̃cipio p̃parationẽ. Sed talis sufficiat: vt plena neq; q̃ p̃mit9 p̃fectaq; sanitas exigatur. Cõpatit̃ secũ vita spũalis lãguores q̃ nõ sũt ad mortẽ. Tales nõ auget morbos. sz tollit eucharistie gratiosa susceptõ C Nolo vt dijudices te dignã isto sacro/ etiã si calida. si feruẽs. si trãquilla. si i pace spũs. si stabilis i fide. si spe gaudẽs. si efficax et vigil in ope. si castitate. si sobrietate pollẽs. Alio q̃n p̃denabit te os tuũ. a p̃auũ te iudex tuus p̃probabit. Quid ingemiscis ad hec et suspirabunda clamas cũ Susanna. angustie sũt mihi vndiq;? Caue ne sic erraueris. Patet exit9 a egressus amplus. Besere te. a pijce te i man9 salutaris tui. Non est crudelis. nõ inuidus. Cur uitãs te nõ suscipiat te. a suscipiẽs non p̃seruet a sanet? Consiliũ tñ ẽ. vt recũbas i nouissimo loco vt crucẽ ab imo rota mẽte p̃stringas. Porro si p̃scia flesveste te nudatã nuptiali. hic illã p̃festim poteris ab inuitãte rege si peteris/ ip̃etrare. p̃ceptus solus desit. Bz sola fantasijs aut phoꝝ argutijs ip̃etrẽ fides si curiositas accesserit cũ serpẽte dicẽs. Cur ista a ista p̃stituit deus? cur nõ manifeste se p̃nat deus? cur p̃nia diuinitat̃ nõ sufficit? Qualis situs ẽ hic corpis xp̃i: vbi caput. vbi pedes: si corporeis nos intuet̃ oculis. si audit si mouet? Sic ad hec oĩa fide simplici. xp̃iana sum. catholica sz. Deus oĩa q̃cunqꝫ voluit fecit. deus oĩa quecunqꝫ fecit a dixit vere dixit a dñ fecit. sit nomen ei9 bñdictũ. sit in ecclesie fide meritũ meũ sit accessus ad sacrũ C Et tu maria mr D

eucharistie. qꝛ mater gr̃e. mater pia miserorũ. qꝛ mater mie. Tu ꝯ tales versucias tales fantasias. viles ꝙ cupias. vilissimas nec nolandas blasphemias. tu nos ab hoste ꝙtege. Et qꝛ morimur assidue (quid enī aliud q̃tidianus defectꝰ corruptois q̃ quedã plenitas mortis) tu ꝙtinue nos hora mortis huiꝰ suscipe. Dis susceptrix oim q̃ filio fidēter dicimus vnusq̃sq; dñe iesu suscipe spm̃ meū. Si te miserāte ꝛ opitulāte/ suscipimus filiū tuū in eucharistie sacrō. ꝓfecto ille nos suscipiet ꝛ incorporabit in mystico suo corpe. Credimus ꝛ mãducamus eū diligimus ꝛ speramꝰ. ꝛ ipse mẽducat nos qꝛ sibi nos incorpat. Dic tecū ꝓferens oia. Dic si introiero i domū ecclesie/ domū vtiq; meã si coheres sum filij. cuius domꝰ hec ẽ. Inueniã victimas īmolatas. qꝛ vnicam ꝙ oibus hostiã ꝓparatã. Inuenietur mẽsa sapie posita. ꝛ mixtū vinū. Sic ciba/ sic potata/ desiderabo i iocūditate spūs in innonatõne iuuẽtutis/ verbigena fieri. Non enī est ꝓus aīa apta venire ad osculum pignorationū verbi nisi fuerit abyberibus inebriata suis q̃ fragrãtia sūt vnguẽtis optimis/ amoroſſime allocutõis. Uñ sentiẽ sicut oleū effusū nomẽ suū. Uñ adolescẽtule nõ dū apte viri copule: stimulos inchoant amantiū sanctos/ intra se sentire necnõ amotis ꝙ amorẽ/ igneo ſz sobrio furore succẽdi. Plumis obligata es debitis. o aīa mea. multis nimis. ꝛ apud creditores ꝛ exactores q̃ purgẽt: dicẽtes. Red de qõ debes. Ecce nihil habes ex te vñ restituas nisi forte parū olei devotõis. Clama ad verū helizeū in hoc sacrō. Dñe vim patiꝰ. rñde ꝙ me. liberabit ipse te ꝙ infusionẽ olei/ in vasa viriū cordis tui. q̃ pñtabunt filij tui. affectus. f. pij ad iesum. cuiꝰ nomen ẽ sicut oleū effusū. Creditor ꝓmꝰ ẽ creatõ. cui te totū debes. sicut ab alio nihil habes. Secõs ẽ recreatio. a q̃ bñ habes q̃ tota pieras. Tercius ẽ baptismalis adoptio q̃ nõ data est cuilibet natõi. Quartus post tot peccata penitẽtialis iustificatio ꝛ ab infernio liberatio quem millies demerueras Quintus gratuita bñficiorũ largitio nominatim in hoc altaris sacrō. Sextus primorũ dãnificatio. in cõmissis. in amissis. in omissis. Septimus futura beatificatio cui cõsequẽde/ nulla sunt digna mõꝛ ẽpis meritoꝛ. Sed ecce venit: ad hoc sacrm xps q̃ factus ẽ nobis sapia creãs. recreans ꝛ adoptãs. Justicia iustificans. sanctificatio mũdans ꝛ implẽs. redẽptio debita solvẽs. Veniq; via vehẽs ad celũ. veritas dirigẽs. et vita beatificãs. Suscipe puerũ iesum sacrāliter vt suscipiat te misericorditer. faciens spũ tuũ esse isrl̃ puerũ suũ. Suscipe regnum celorũ se consule sicut puer amplexabit̃ te. bñdicet tibi. Dicet. Sinete parvulos venire ad me. taliũ enī est regnum celorum. vnum talem qui suscipit. me suscipit. Nec mirum qꝛ tu idẽ es o bone Jesu qui suscipis ꝛ susceptus haberis dulcis hospes aīe. dulce refrigerũ. non exhibes te videndum. sed tangendũ. sed guſtandũ. sed amplexandũ. Tu aīa mea. sicut ouis q̃ pierat redempta. reportataq; ꝓ ijs humeris comedis nunc domestica de pane suo. ꝛ de calice bibis. dormis in sinu suo. habꝫ te ꝓ filia. imo ꝓ sponsa. imo ꝓ matre verbigena. cui ministrare dignat̃ et subiectus esse. Nonne mira susceptio? Fiet sup hac susceptione/ dragma sequẽs. Suscepit israel puerũ suum.

Incipit tractatus decimus sup illo. Suscepit isrl̃ puerũ suũ

Et est in eo duplex partitio. Prima fit per dyalogũ ꝛ nouẽ laudes septuagenta ser.

Suscepit isrl̃ puerũ suum ꝛ Ethilaresce tu q̃ pieras in Adam toms isrl̃. Exultas in inbilo cordis et laudibꝰ oris. Exultabas expositus pditioni. cecitas ceciderat in isrl̃. Errabas sicut ouis q̃ perijt. Videbat̃ dñs obliuisci misẽdie sue qua inraverat abrae dicẽs Per memetipm̃ iurauī. qꝛ fecisti hanc rem et nõ pepercisti vnigenito tuo ꝓpter me. In semine tuo bñdicent̃ oẽs gẽtes. Clamabat vniuersus pditorũ cetus. Ubi sunt misericordie tue antique dñe. Ecce cū esset rex in accubitu suo quieſces in sinu patris nardus tua (o pulcerrima ꝛ suauissima feminarũ) dedit odorẽ suũ. sicut odorẽ agri pleni cui bñdixit dñs. Odoratus ẽ de ꝓ odorẽ suauissimũ tocꝰ honestatis tue/ virgo sanctissima/ nata ex semine abrae. Pro-

ptēre recordat⁹ est mis̄ die sue antique. sicut locut⁹ erat ad abraā z semini ei⁹ i secula. Misit ꝓ nuncio z ab intimo sinu dīnitatis sue/filiū suū. q̄ ad liberandū suscepturꝰ hoīem/nō horruit tui vginis vterꝫ. Hoc denicꝫ ē. q̄ magnificās dn̄m cū exultatiōe spūs deprom̄sit in bilāo z rēpens in cāticū. Suscepit isrl̄ puerꝫ suū. Discipul⁹. Dic obsecro rōnē exhortatiōis tue p̄ntis/ sup hac nocula cāntici marie vehemēti⁹ habite/q̄ in exordio ceterarꝫ. Magr̄ Ho nesciss fraꝫ q̄ iuste. q̄ alacrit id effecerī Sūt alia bn̄ficia dei magna valde / ꝓ quibus psallebat iuuencula nr̄a i hᵒ psalterio deas cordo. magnificās in alia dn̄m cū exultatiōe spūs i deo salutari suo. Magnificabat q̄ respexerat humilitatē ancille sue. q̄ beata dicerē ꝓ oēs generatiōnes. q̄ fecisset ei magna q̄ potēs ē z scm̄ nomē ei⁹. hoc q̄ ad magnitudinē dei in se z ad singulare bn̄ficiū collatū i maria. Procedebat ꝓn̄r ad insinuationē alioꝝ sub generali narratōe beneficioꝝ sub tropicis antithetis. iungēs cū mia pietatis/timorē severitatis. cū dispsione z depositōe supboꝝ/exaltatoꝫ humiliū cū esurie satiāte/saturitatē inanē. Tandez oīno ꝓclusit vt oratrix pitissima p hoc verbum. Suscepit isrl̄ puerū suū. Discipulus Finis nō hic fuerit. Subdit em̄. Sicut locut⁹ est ad pa.no. Abraā et se. eius in se. Magr̄ Finis (vt phia te docuit) ꝑm⁹ est in intētōe. vltim⁹ in executōe. Precesserunt plima susceptionē isrl̄ pueri dn̄i p incarnationē inter q̄ fuerūt nūciatōes xpheice. qs maria ponit ꝓsūmationē accepisse tunc primū/cū suscepit dn̄s isrl̄ puerꝫ suū. Discipulus Nunq̄d videt ecō uersotextus euāgelice locutōnis notare crebro dicēs. Hoc aūt totū factū est vt implerent scripture xpbarꝫ. Magr̄ Rn̄det vsus cōis glosatorꝫ. ly vt positū hic/dici p consequētiā nō p cām principalē z finalē. Sub hoc sensu scripture sunt iplete. q̄ taliter facta est nr̄e redēptōis mysteriū. Sed in ꝓposito quicq̄d dn̄s locutus ē p os sanctorꝫ finē accepit cū suscepit isrl̄ puerꝫ suū. Hic toties de susceptōe tali/nūc ad lr̄am/nunc ad allegoriā/mō p tropologiā /sepe p anagogiā/sanctorꝫ vnusq̄sq; meminit ꝓsonās ad hoc bn̄ficiū. Suscepit isrl̄ puerū suum Ut est illud. Suscepto⁹ me⁹ de⁹ iacob. Et illud. Dicet dn̄o susceptor me⁹ es tu. z iterū Adiutor me⁹ tibi psallā. q̄ dn̄s susceptor me⁹. de⁹ meus mia mea. Quare mia mea? q̄ recordat⁹ mis̄e sue/mihi dedit illā. Discipulus Copiosissimā cū dissolutōe dubitatōis facte/materiā deuotōnis aquisti/ de susceptōe dignatiua dei. Magr̄. Immo si recogites. q̄ merito sic maderiz. Discipul⁹. Cur illud ē/p̄cor eloqre Magr̄. Spūs me⁹ vt xpian⁹/dei dono q̄ z sacras ab infantia lr̄as nouit/ꝓsiderabat frequētes scpturarꝫ voces sub hac mia Memento finis. Recordare nouissima. Memēto iudicij mei. Et q̄ mors nō tardat. Et ab ecclia. Memento vita in morte sumus. Expiebar hoc idē q̄tidie in mortib⁹ hoīm etiā magnoꝝ z charissimoꝝ. Animaduertebā tutū ē ꝓsiliū sapientis. Ān iudiciū para iustificā. Et q̄ bon⁹ finis nō ē quēnō p̄cessit bona vita. Subibat z illō. Ad aliquē sanctorꝫ puertere. Quid multa. Proposuit mihi spūs/exēplū vni⁹ sanctorꝫ cui⁹ in morte fuerat hoc vbū. Bñe iesu. suscipe spm̄ meū. Percussit ilico cor meū/ suauis q̄dā z spōtanea deuotio/suspirās mecū et dixi. O si darer hoc esse vbū meū silr̄ vltimū dn̄e iesu suscipe spm̄ meū. Suggessit pinde cor meū in me. Cōsuetudo inq̄t est altera natura. Cōsuesce i vita. q̄ ptin⁹ occurrat in morte dū cursus vite tue coget dicere. Consūmatū est. Sic vbū vltimū xpi Pater in ma.tu. cō. s.meū. Jūge supplicās cū illo magno pthomartyre Stephano. Bñe iesu suscipe spm̄ meū. Discipulus Jocūda simul z exēplaris est hec narratio Magr̄ Cōfirmationē hz ab illo q̄ durissim⁹ ad baptisma suscipiēdū/p appositōez floꝝ ō altari eius dē stephani sub puluinari capitis ipsi⁹ dormientis delatoꝝ repente mutat⁹ in virū alterꝫ. q̄ tetigit de⁹ cor suū. Suscepit de⁹ spm̄ ei⁹ ad fidē baptisat⁹ ē. et deinceps vsq̄ ad vltimū fuit i ore suo hoc vbū. cū nesciret stephanū illud fuiss̄ nouissimū. Bñe iesu suscipe spm̄ meū. Vade et fac silr̄. Discipulus Fiet ita. ꝓpicio mihi deo cum oībus sanctis eius z stephano. ꝓfuerat iste mos me⁹. cū dicā in oīi recollectōe mea ad deū cū nouiē ꝓferend⁹. Suscipe me ꝑm eloquiū tuū z vitā. z nō ꝓfū.

das me ab expectatõne mea. adiuua me ꝛ saluus ero. ¶ Adgr̃ ¶ Salubrẽ id esse ceris. sum⁹ em nos rpiani/ de nũero illorum q̃s aspnabat pharisaica iusticia. ꝛ iã nõ iustícia. qr pharisaica. qr hic pctõres recipit. Suscipit nos benign⁹ iesus in religione sua cũ clamamus Abba pr̃. Gumnus hic dñi viuim⁹ in ea nouicij. Tps pbatõis habem⁹. vsq̃ q̃ venit dies pfessiõis faciẽde coꝝ abbate nr̃o deo/ ꝛ celestiũ quẽtu toto. vt tũc habeam⁹ vocẽ in capl'o. stallum ĩ choro. cibũ in refectorio. lectuluz in dormitorio. ¶ Cõstituit hic ꝛ pstruxit officinas magnas. abbas nr̃ xp̃s sue abbatie. dũ pẽderet in cruce ꝓ nobis nouicijs. Oratoriũ. Pater ignosce illis. Capl'm. Latronẽ pfitentẽ absoluẽs. Amen dico tibi hodie. Dormitoriũ. curã matris iohi in q̃ gra totã linquẽs. Claustrũ. clamãs ꝛ stãs pseuerãter ĩ cruce. Refectoriũ. dicẽs. Sitio. Cellã pbationis vsq̃ ad pfũmationẽ dicẽs. Consummatũ ẽ. Benigne nil superest nisi pfessio ĩ manibus abbatis nõ ꝑm carnẽ sz ꝑm spm̃. Dicendo. Pater. In manꝰ tuas ꝓmẽdo spm̃ meũ. Et orãdo. Jhũ iesu suscipe spm̃ meũ ¶ Discipulus. Nimiũ heu miseros dixerim hos nouicios/ si pfessionis hora duz venerit audiãt. nõ suscipiã vos. Discedite a me maledicti in ignẽ eternũ. Quo ꝛ beatissimi q̃s mia ꝛ vitas suscipiũt. Audiẽtes Venite bñdicti pr̃is mei ¶ Sz reuertamur vt oñdas q̃s est iste puer isrl' ꝑm literã. q̃s ꝑm allegoriã. q̃s ꝑm tropologiaz. q̃s ꝑm anagogiã sicut añ tangẽs nõdũ elucidasti? ¶ Adgr̃ ¶ Isrl' vnus lr̃alis ẽ ꝑm carnẽ pplm̃ vn̄ xp̃s carnẽ sumpsit. Nusq̃ ei angelos appẽdit. sed semen abrae ĩ maria. Isrl' ẽ alẽ lr̃alis. ꝓ repromissionẽ. ppls gentiũ. q̃ vidit lucẽ magnã. Hunc pplm̃ ab impotẽtia. ab ignorãtia. a nequicia. ab omni turpitudine ꝛ inquinatõne/ suscepit deus in pplm̃ acceptabilẽ. doctũ. sanctum pulcrũ. incoinq̃natũ. vt rex potẽtissimus ad regnandũ. vt doctor sapiẽtissimus ad eruditiẽdũ. vt spõsus suauissim⁹ totus pulcer ꝛ decorus tot⁹ desiderabilis. Cui diceret. Despõsabo te mihi in fide. q̃ charitate ppetua dilexi te. Benigne repudiato carnali isrl'/ spiritalẽ suscepit gentilẽ pplm̃ tangẽ isrl' puerũ suũ. ¶ Discipulus ¶ Nõ me latet quin multa pñt lr̃aliter hic q̃ri. de vocatõe gentiũ iudeis reprobatis. Trãsi ad allegoriã. ¶ Adgr̃ ¶ Spectat ad eaz/ ipsa gentiũ spiritalis vocatio. Nihil em̃ pbibet eunde textũ/ plẽs sit ꝓiungere sensus. q̃z q̃libet tñ erit lr̃alis. q̃uis sit allegoricꝰ ꝛ moralis. Patet ex illo. Ex egypto vocaui filiũ meũ. Et iterũ. Isrl' primogenitꝰ meꝰ vñ isrl' lr̃alis ꝛ allegoricus ipse pariter vn⁹ est xp̃s. ¶ Demũ isrl' moralis ꝛ anagogice figurat in psonali isrl' q̃ ꝛ iacob dictus est. q̃ bñdictionẽ pr̃is accepit/ rebecce pfilio. q̃ scalã in mõte vidit. qui duodecim patriarchas genuit. q̃ post bñdictionẽ angeli mutato sibi noie/ gloriat⁹ est dicẽs. Vidi dñm facie ad faciẽ ꝛ salua facta est aia mea. Et apl̃us. Nos inq̃t revelata facie gloriã dñi speculãtes/ trãsformemur de claritate ĩ claritatẽ tanq̃ a dñi spũ. Tropologiã sil' spi

dei is. Et iterū. Tibi dixit cor meū. exquisiuit te facies mea. faciē tuā dñe requīrā. Letet cor requirentiū dñm ad osculū oris. Querite dñm & confirmamini p cōplexū amoris. Querite faciē eius sp. qd nisi p affectū & tēplationis aut aperte visionis? ¶ Discipulus. Collando desideriū tuū silet & studium qle me decet. maxie dū occupat me senectꝰ et senīū. Et qd amplꝰ in seculo/nisi labor et dolor? Tūc solatio/nisi qz miseratio nū dñi cū sua veritatis agnitōe/recordatio? Depereāt oēs iste qstiones infinite. q̄bus prudē frustra laborauī. dicā deinceps. Una peciī a dño. a q̄ una /qsquis auertit/ misēt se necessario qstionibꝰ infinitis & interminabilibꝰ. Si auertit volūtas ab una prima bonitate/continuo misēt se qstionibꝰ infinitis p cupiditatē insatiabilē. Intellectus p sciēdi curiositatē. Potentia vel memoria/p inqetā mutabilitatē. Sit igit nobis sp dulce qrere faciē dñi. Aut si nō dat/ accipiscat aia nra desiderare sicut cerꝰ ad fontes aquaꝝ ad te deus. Sitiuit aia mea ad te fontē viuū. Dicebat ad hanc sitiu dinē pba. Sed q̄sq̄ sities o pba? Bane. donec veniā & apparebo añ faciem dei. Dñe auertisti faciē tuā a me et factus sum conturbatus sitis descēdentibꝰ in lacū. suscipe me dñe. puerū tuū isrl aut si nōdū sum tali dignꝰ noe pueri tui isrl. suscipe me vt dignū efficias. qz tali honoꝝ dignꝰ erit quē tu volueris honorare. q̄ clemēs eris ī quē tibi placuerit. suscipe vbū tuū in bonum.

¶ Adq̄ ¶ Erq̄ votū est vnicū cordis nri/qrere faciē eius sp. nec mutuo q̄rimus si nō inuicē de deo loq̄mur. colloquamur assidue. q̄inmo sit ī medio de se loq̄n tiū. Oñdet se fortassis. saltez sub pegrina spē. apiet intellectū. inflamabit affectum. Postremo coactꝰ ad eucharistie mēsam/se cognoscī facier. vt saltē raptim ī fractōe panis quē q̄tidie frāgim⁹ celebrādo. ¶ Discipulꝰ Dic id circo qd sibi vult anagogicꝰ isrl. Vidi inqt dñm facie ad faciez. Concinit paulꝰ. nos aūt reuelata facie. Quid ē aliō reuelata facies/q̄ visio nuda facialis? Cur dicit speculātes & nō ūgit facie ad faciē vt dēces. ¶ Adgr ¶ Voces de rnsione/dum prudent interrogas. ¶ Discipulꝰ Quaeritata qso? nūqd sapiēt inscꝰ sū? ¶ Adgr

¶ Animaduerte quō si facies esset penit⁹ reuelata. puta ī patria fulgebit /nō essem⁹ speculātes sed p̄phētes. Rursus si nihil gre spālis vltra cōem statū vie p̄ferret. nō fieret hec additio de claritate ī claritatē/tā q̄ a dñi spū. ¶ Discipulꝰ Tuū ē hoc aperire ¶ Adgr ¶ Dubioꝝ inuoluta qd euoluit & discriminat si nō distinctio? Distinguam⁹ g̃ de triplici facie. de triplici velamine. de triplici speculatōne. de triplici claritate. de triplici trāsformatōe. ¶ Discipulꝰ ¶ Auscultō. ¶ Adgr ¶ Habes ex pribus triplicē in triclinio cordis hois faciē esse ſm triplex habitaculū siue cenaculum. facies mētis supior ē. facies rōnis media. facies aīe nō illi⁹ brutalis sz obediētis rōni q̄ dī portio rōnis inferior. ¶ Discipulus Ademini traditū pus sup isto. Dispsit sup. mēte cor. sui. Studui p̄hꝰ mecū pbiam p̄cor dare iuxt coordinationē habituū q̄nq̄: nobis prim insitoꝝ. prim acq̄sitoꝝ. itaq̄ ars & prudētia primū vēdicāt cenaculū. Scia & intellectꝰ scōm tenēt. Sapia velut ī arce sedet. in supmo cū mēte vel spū vel aīo retinens principatū. ¶ Adgr ¶ Bolerter egisti/colligēs exauditis alia nō accepta. Triplex p̄ñr accipe velamen. Certe fidei velamen p̄mo q̄ sola soli deo nata ē p̄necti. Et nebulas patēt aliq̄n nō in se intrinsece & essentialit. sed ſm qd & accidētalit. p̄t molem & nebulas corpis. Vñ solicitudines velāt mētia. fantasmata itelligētiā. p̄cipue volūtatē. Velat alit scōo facies mētis eminētior. nō vt pꝰ ex corruptōe corpis. sz ex statu viatoꝝ. Sic facies hois p statu nāe istitute rapiebat velamē saltē i sōno. saltē i q̄diano corpis obsequio. vt nō tota claritate faciei sue ferret sp in deū. Velat aliter tercio facies mētis/velamine q̄dā: nō tam positiue q̄ negatiue & nullo mō p̄natiue. Tale velamē (vt accipias facili q̄ dico) habuerunt angeli incorporei. p̄ma motula vie sue. pus q̄ rapent ad gloriā felicitatis eterne. ¶ Discipulꝰ ¶ Sz qd vel q̄le velamen erat illud? ¶ Adgr ¶ Plane volūtas dei. nolēs se facialit & obiectiue p essentiā suaz nude apire. Est igit istud velamen tercium sp apud viatores de cōi lege. Est primum apud oēs p statu nature destitute. q̄nq̄to talit q̄nq̄plꝰ aut minꝰ. nisi fuerit ablatū p

gratiā spālem. q̄liter fuit in te o maria beata z bñdictissima feminarū. Alterū videlicet fm velamē mētis/ q̄le fuisset nō in angelis sz in parētibus p̄mis dū stabāt innocentes/ p̄t auferri min⁹ de cōi lege q̄ p̄mū imo nec arbitror q̄ a te dignissima et pulcerrima fuerat tota liē dū viatrix esses/ euo lutū vl' ablatū. sed crebro. sed sepe. sz frequentissime. tollebaē p̄ loco z tpe. quantū stat⁹ vie mortalis tolerabat. ¶ Discipul⁹ Nō obuio si non ascribas p̄conia ista dignissime feminarū/ q̄ nec ecclesia sibi tribuit. p q̄ ponereē extra vie statū. neq; em̄ sit' z assidue poterat nō esse viatrix z esse. ¶ Ad gr̄.

Triplex amplius nota speculū. qz dr̄ speculātes. cui p̄iunge triplicē claritatē Unū speculū est cū claritate sua qđ indidit natura. et industria polinit. quale fuit apud p̄bos q̄ ad intelligibilia p̄ inuestigationē naturalē. q̄uis mixte fuerint multe nebule. imo tenebre errorū. Non tñ oportet dicere cū aliquib⁹ q̄ nihil speculati fuerint veritatis. etiam de deo z intelligētijs. Sciebāt saltē q̄ de⁹ nō erat lapis aut bruum. Rursus alterū nota scō speculuz. p supnaturalē irradiationē sup intellectuz hūanū cū limpidiore z sinceriore claritate q̄ possit natura sola vel industria p̄pinare Benigz terciū accipe speculū cū sua claritate qđ intime latet. qđ ab exterioribus neq̄t assumi total'r. Sed oīs hec claritas filie regis ab intus ē introrsus valde. ad quā non admittit alienus. Bibe de aq̄s tuis p̄ior iubet sapiēs. ¶ Cor qđ nouit amaritudines sue i gaudio eius nō miscebit alienus Nō em̄ gaudiū hz intrinsecꝰ ortū ab amaritudine cordis i p̄tritōne/ q̄ nō sit' afficit in dolore q̄ vertit in gaudiū. ¶ Discipulus.

Frequēter audiui talia q̄lia dicis. sz nō dū dicere vales nisi mētior q̄ plene p̄cipia fac manifestū si potes. ¶ Ad gr̄ Si manifestatoz expectas doctrinalē z disciplinalem/ polliceor hoc facilit effectuz si discipulū q̄si puerū te p̄bueris. Crede p̄mo more discipuli. sciueris ita postmodū q̄ dicēt sat ē ex medijs seu locis extrinsecis. videz ex auctē dicēt[z q̄ exista maria. Quilibet expto in sua arte vel scia credēdū ē. Tali loco z maxia: fides innixa deo z eccle q̄ regit spūsancto stabilit. Si vo nō p̄cetus ista notitia/ tibi queserueris demōstrationē euidentem. aut noticiā intellectualē ex terminis/ aut exp̄imētalē p̄ceptionē. frustra (ne dicā stulte) conabimur. Ad ifestissima sumitē rō ex alijs in nobis exptis. q̄ nemo p̄t extra se tradere expiri. nec tñ absq; exp̄ientia p̄t sciri. Tale speculū talis sua claritas (ne te suspēdā diutius) est vnio p̄ gustū z tactū spūalē. q̄ vnio dr̄ hic p̄ anagogiā susceptio isr̄ pueri dñi dei. Per aplm dr̄ transformatio. Dicit in cāticis oscula z amplexus. Dicit p̄ psalmistā adhesio z inhesio. Jungit adhesioni susceptionem. Adhesit in gr̄a mea post te: me susc̄epit dextera tua. Nec ē mutatio dextre excelsi. Nec actio vl' oeducctio spūs. ¶ Discipulus. Multiplices sz talia cēties noīa/ nō ad intelligētiā satis erūt. ¶ Ad gr̄ Verbū latēs i mēte nō aliter p̄t extra p̄dire q̄ p̄ voces. marie q̄ est vbū tale q̄le describit Aug⁹. Verbū in q̄ est noticia cū amore. Dixerit aliq̄s fidus tibi. Hosco Jobem z amo eū. p̄sentis ei. et formas in te credulitatē de noticia cū amore. quā intueri. i. int⁹ tueri vel aspicere fas nō habes. Nihilominus enitere tecuz in corde tuo. Jobez illū diligē. vnier dilectō. sentie iobi. nō p̄ior aliena dilectō. sz tua. Sentiesintra cor susceptionē ip̄ius iobis. nō ia aliena sz intus p̄pria expientia. Conuerte silitudinē hāc ad vnionē cū deo. p̄ q̄uz tuū/ nō alienū amorē. senties in te/ q̄d habeat suauitatis/ q̄d vtutis verbū hoc anagogice ō te. ad te. z i te platū. Susc̄epit isr̄ puerū suū. ¶ Discipulus. Cur si nō amauero/ sentiā tale nihil suauitatis vel io cū dū ¶ Ad gr̄ Repetā altiꝰ ex intimis p̄bi principijs q̄i nō ia credas auctori sz rōni cōtinuēti. Triplex esse gen⁹ boni/ diffinierūt p̄bi p̄ nature voces e docti. Bo num vtile bonū delectabile. bonū honestū. Cognouerūt vteri⁹ q̄ res inanite tēdūt p̄ appetitū nālem in dictū ad bonū oūtaxat eis vtile sicut ad loca sui p̄seruatiua. z ad alia/ sine q̄bus eē vel bñ esse nō p̄t. Porro de delectabili bono nihil hīe dicunt. sicut nec stabili. nisi p̄ trāssumptōes voluerim⁹ ample nimis loq̄. Res aūt aīate/ p̄ formā sensitiuā i actu fundatā/ tenēdūt q̄dē in bonū vtile. qđ dū sequunt z illud eis p̄iungit/ sentiūt delectatōz. ita vt iā ferant in p̄tiū

bonū. qz delectabile eis. etiā si nō essz vtile
imo nociuū sepe. Natura tñ/ pl⁹ ingeniat
uit delectatiōez in aīalib⁹/ ꝓpter opationē
vtilē/ q̄ ꝓpter delectationē suauē. vñ si ha-
beret aīal nutrimētū sufficiēnē sibi ꝓiūctū
si ꝓterea generaret sibi silē ad ꝓseruationē
suę speciei/ nā nō curasset aduūgere delecta
tionē in sensib⁹ gustus z tactus/ plus q̄ in
ignē q̄ ferē ad locū suū z generat sibi silē si
ne delectatōne. Si aūt aīalis/ dimisso sibi
vtili. vel suę speciei q̄rūt solū delectari/ fit
hoc ꝓter intētionē nature ꝑncipalē. Si vo
ꝓiūgūe vtrūqz nō errāt vt delectatio tene-
at opationē z foueat. ¶ Discipulus ¶ Di-
cis ea q̄ pbie ꝓsonāt z expletie ꝓcludē ꝑin
de. qz delectatio nō fit sine opatōe aliq̄/ co-
gnitiua sil' z motiua. qz nec motiua vis so-
la sufficeret plus q̄ i reb⁹ sine aīa. Nec rur
sus sola discretiua sine motu vtutis appe-
titiue/ satis esset ad delectatōnis originem
¶ Adgr̄ ¶ Celes acute. porro cernas acu-
tius volo. q̄lis sit hec ꝓbinatio sensus pci
pientis z appetit⁹ mouētis. Hec iō q̄sque-
rim si sunt due potētie realiter z essentialit
distincte vel sola rōne. Sufficiet q̄ ad cau
sandā delectationē/ mutuo se ꝑsupponūt.
¶ Discipulus . Presupponūt scio: nō ali
ter q̄ forma lr̄az/ ꝑsupponit oculū dirigē
tem z manū mouentē. vbi neutrū p se suf-
ficeret. ¶ Adgr̄ . Exēplū placet. z si nō pe-
nit⁹ adequatū. Exēplū aliud ē de libertate
arbitrij. q̄ nō vnā sz duas ꝑsupponit potē
tias. aut potētie vni⁹ essentialis duas rōes
Quero tñ q̄ potētia ꝓus occurrat ad cau-
sationē delectatōis: apphēsiua vl motiua
aut si sit penit⁹ res eadē/ q̄rē sub q̄ rōe ꝓus
ipsa ocurrit. vel apphēdēdo vel mouēdo
¶ Discipulus ¶ Cur hoc i q̄stionē vocas
cuius appetitiua aīalis/ nō mouēt nisi pri⁹
obiectū sit apphensū z sibi ꝑnatū. ꝓterea
z nō ob aliō vocāt aīalis. ¶ Adgr̄ . Quid
si tibi mōstrauero. quersū ordinē inueniri
Exēpli gra. i hoīe q̄ potētia hz reflexinam
sup se delectat ipe i obiecto p apphēsionē
et vim motiuā volūtatis. Cōuertat z refle
ctat apphēsiuā ad cogscendū q̄d z q̄lis sit
hec delectatio/ causata ex pceptōe ꝓma ꝓiū
ctōis obiecti/ ꝓuenientis cū appetitu q̄ē vis
motiua solū/ vt sit nō cognitiua nec pcepti
ua. Attende solerter hoc dictū. Cuius ig-

rantia vel incōsideratio/ multos fallit z in
uolvit. Nesciunt em̄ secernere id qō attri
buat vtuti motiue vt sic/ a vtute discretiu
ua. z hoc ꝓpē ꝓinuitatē mutuā z circūin-
cessionē seu coexigētiā. ¶ Discipul⁹ . Un⁹
ex illis vsqz nūc fui. Un frequenē turbatū
et circūdatū me tenebris inueni. ne cogsce
rē illud dilucide. ad qō (quantū iā ꝓiectu
ro) ducē me satagis. ¶ Adgr̄ . Nil admi
randū. si discreta ꝓiūctim. z ꝓiūcta discreti
ꝓcipiantē aliē q̄ oportet ꝓfusio subsequatur.
Cōcedis q̄ in ꝑma causatōe delectatōis
necesse ē vim apphēsiuā in actu suo ꝓcede
re. si nō tpe tñ ordine nature. Nunc aīad-
uerte p⁹ q̄ delectatio causata ē si vis cogni
tiua cognoscit hāc delectationē: ꝓstat q̄ ip
se ꝓsequat nona delectatio z reflexa. q̄ fit
vt hō sciat z velit se delectari. ¶ Discipul⁹
Constat z expin ꝓtin⁹ hz vnicuiqz nō
ꝓteruo. ¶ Adgr̄ . Quero nūc sil'r a nō ꝓ
teruo nec discolo q̄ cā ꝓcedat ordie nāli ꝓ-
ceptionē delectatōis ish⁹ scōe reflexe. vtrū
appetit⁹ vel vis ꝓceptiua. sensus aut intel
lectus. ¶ Discipulus . Video z apte rñdē-
re si dixero q̄ ad hāc delectacōins scōe ꝓcep
tionē/ neutra potētia z p se ꝑmo. sola con
currit. hz vt ꝓiūcte fuerint et vnite ad ꝑma
delectatōis q̄ nūc objciē/ habendā reflexe
sup se ꝓceptionē. ¶ Adgr̄ ¶ Constat quidē q̄
scōa ꝓceptio/ ad vnionē vtriusqz cāe ocurren-
tis. nec potuisz aliūde pcipi reflexa de-
lectatio nisi simplex ꝑor esset. ¶ Discipul⁹
¶ Nequeo ꝓdicere. ꝓge si placet ad ter-
ciū bonū. qō honestū noiat. ¶ Adgr̄. P
Hoc ꝓpriū soli nature intellectuali est. vt
ad bonū honestū solū ꝓpter se moueatur/
etiā si nihil inde vtilitatis nihilqz delecta-
tōis oriret/ q̄uis i se tñ sūme sit z vtile z de
lectabile. Honestū inq̄t tull⁹ ē. q̄ sua nos
vi trahit z allicit sua dignitate. Finis itaqz
nature intellectualis ē/ vt suscipiat ad bo-
nū hōestū q̄ solo fruat. z i illo delectata q̄e
scat. Nulla ad hūc finē attingit irrōnalis
creatura. qz nec ad illū creata est memoran
dū intelligendū z amādū. ¶ Cōteplabaris altissimā hanē/ z pulcerrimā veritatē. o
altissima z pulcerrima feminarū. Hāc in
sinuasti/ dū de solo isr'l q̄ sua iterꝑtatōe dr̄
vidēs deū vl visio dei/ ꝓplenisti cāticū tuū
Suscepit isr'l puerꝝ suū. ¶ Discipul⁹ . Ego

posueras inter distinctões antedictas. de facie. de velamine. de speculo. de claritate. distinctarũ te insup de transformatione.

¶ Quã ¶ Apte recolis. sit' a alia sunt de susceptiõe p anagogiã (quã susceptionem trãsformativã dicamus) addẽda prioribꝰ pauses interim ab inquisitiõe. a sup hac susceptõne trãsformativa tredecim cõsideratões accipe. ¶ Susceptio sancti isrl trãsformativa/sicut nõ ꝓprie dicẽda est generatio vel trãssubstãtiatio. sic nec ꝓprie est naturalis alteratio. ¶ Generatio quippe tẽdit ad introductionez forme substãtialis q̃lis nõ introducit in hac transformatõne quã noĩare possumus deiformen. qz forma impmit̃ diuinitꝰmẽti q̃lem nõ hz ex natura vel sola industria. ¶ Hz neqz mutat̃ aliq̃ res essentialr in aĩam quẽadmodũ panis trãssubstãtiat̃ in corpꝰ xp̃i: ¶ Porro nãlis alteratio fit p abiectionẽ forme ꝑioris ꝯrie. a hoc in melius vl in peius ¶ Susceptio vo trãsformativa deiformis/nõ ꝓsupponit aut requirit bmõi variationẽ ꝑm ꝯrias q̃litates. Silit̃ idcirco magis illuminatõi solis in celo a medio quio atqz pspicuo. Sic a lumine supno/illuminari dr taz vniuersalis q̃ pticularis eccĩa/sicut a sole luna. ¶ Susceptõ trãsformativa plꝰ ꝯsistit in pceptõe vnitiua q̃ in amore solo p se vel in cognitione sola. Veritas ista ꝯcludit̃ ex colloqo ꝑius habito: q̃ q̃sinimꝰ delectatõis origine etiã sensualis. ¶ Deꝰ itaqz cũ sit sũmũ bonũ/objicit se mediate vel imediate dilecto isrl puero suo/sub triplici rõne generali. boni scz honesti delectabilis rotilis. Aut sub alijs loquẽdo terminis/illabit̃ i mentem vt pulcritudo seu formositas. vt suauitas. vt salubritas. ¶ Est denigz deꝰ imensa lux in q̃ tenebre nõ sũt ulle Johis testimonio. ¶ Est aũt ꝓprietas lucis se cõicare seu diffundẽ/p vniuersam speraz sue actiuitatis. Spera vo diuine actiuitatis/ẽ imẽsitas a eẽtas sua. cuiꝰ circũferẽtia/nullaten extra se est. Vñ eternitas q̃si extra terminos entitas vel vnitas. Sic idẽ ẽ penitꝰ centrũ a circũferẽtia. Sic infinitas i deo magis ꝑm rem dr positiue q̃ negatiue. Nomen vo videt negatiuũ. Sicut ecõtra de finitate q̃vocat̃ terminatio sic. qz fines habeat vltra qs pgredi nõ põt. ¶ Est igit̃ hec negatio quã negat infinitas/q̃si nõ finibilitas. Nosti vo p logicã/q duplex negatio redit affirmationẽ. Sed ꝓsequimur qđ cepimꝰ. lux diuina cõicat a ꝓducit suã speciẽ p totã se similimã sibi a eq̃lẽ. ꝓter qđ hz pulcritudinẽ in finitã de q̃ sapiẽs. ¶ Pulcritudinẽ eiꝰ admirabit̃ oculus. ¶ Hã oculo maxie ꝯuenit de pulcritudine iudiciũ. sicut alijs sensibꝰ de salubritate a suauitate. ꝓterea ꝓpt̃ bono honesto bonũ pulchz qđ nec defectabilis nec vtilis vt sic includit rõnẽ. Amaret ei et si nec vtilis esset nec delectabilis aliũde q̃ ex se. ¶ Porro si diuina pulcritudo/solus se offerret in diuiduo creature rõnalis intuendã siue pluri/solus intellectualis oculus/iudex esset. nõ gustus aut tact̃/q̃ supra sequat alia ꝯsideratio. ¶ Susceptõ trãsformativa/si pfecta sit/psupponit in diuiduo creature rõnalis illapsum fieri vbi luminosi/qđ est spes adeꝑta sue luci. et hoc ꝑm vtutẽ actiuã sume ꝓportionatã. a ꝑm opationẽ pfecte replentẽ oẽm indigentiã pueri isrl ad hanc trãsformationẽ susceptẽ pti. ¶ Placet itaqz speciei pulcritudo. eiã ꝓpter se solã. Sed vtus speciei/agẽs ꝓporcionaliter in potentiã receptiuã suauitatẽ inducit. Sicut a opatio replens indigentiã/affert salubritatẽ. ¶ Habes igit̃ bonũ honestum in pulcritudine. habes delectabile in suauitate. habes vtile in salubritate. habes inde bonum omne de q̃ ad moysen dns ¶ Ostendã tibi oñe bonũ. ¶ Cõcludit̃ iterũ/q̃ susceptio trãsformativa/ꝯsistit in ꝯsursu oĩs boni a si nõ formalr saltẽ vtualiter et eminẽter. hoc aũt tale bonũ/in habitibꝰ deiformibꝰ est sola gr̃a gratificãs aut glie ꝯsũmate sanctificãs. ¶ Susceptio trãsformativa/si pfecta sit

limentis. faciēdo q̄ in se est ad hanc susce
ptionē saltē p obicis cuiusl̄ibet ablationem.
¶Exemplū insup naturale formę rōnalis i-
troductōe. q̄ naturales dispositōnes p̄sup-
ponit in corpe. ¶Considereť ex hac duplici
cōsideratiōe statum. q̄ absq; miraculo nō
fit susceptio transformativa materie gratifi-
cās. nihilominus illā asserere/nō sit certū
euidēter sine miraculosa reuelatiōe. p̄pter
p̄sētes motōnes q̄s habet natura p habitꝰ
acq̄sitos informes ad habitꝰ fide spe chari
tate q̄ formatos. hinc heretici pertinaces.
hinc nōnulli infideles. hinc pctōres vani
gl̄iosi de suis sentimētis sepe p̄fundūť in
estimatōe sua. relaturi suppliciū vñ p̄miū
magnū ꝺ sequi putāt. ¶Hinc est illud. La-
dent a latere duo mille q̄ se de latere p̄ri-
mos arbitrabanť. ¶Et decē milia a dextris
tuis statu xp̄ianitat̄ assecuti. ¶Susceptō
trāsformativa/viciſſitudinē hz recipiocā.
et q̄si circularē. Attimur similitudine palpa
bili et scipturis. Dixit in Apoca. xp̄s. Ecce
sto ad ostiuz et pulso. si q̄s mihi aperuerit
ianuā. introibo ad eū et cenabo cū illo et ip
se mecū. fit pinde illud de grāmatica. hos-
pes q̄ recipit et q̄ suscept⁹ habeť. Audis q̄
xp̄s intrat vt hospes in aiam. aiaz cibat vt
ipsam suscipiēs. ¶Et certe sic est tenendū sil̄
et admirandū. nō iam p̄ similitudinē si ad su
sceptionē eucharistie trāseamus. ¶Qui mā-
ducat (inquit xp̄s) meā carnē et bibit meū
sanguinē in me manet q̄s hospes suscept⁹
a xp̄o. ¶Et ego in illo q̄si q̄ suscipit in men
tis hospitio. ¶Felix nimiū puer isr̄l̄ hospite
tāto. ¶Felix munere duplicato atq; recipro
co Suscepit isr̄l̄ deiformis nr̄ spūs/puer
spūs. Iure stupes ad hoc verbum o frater.
Scis q; vocē iesum xp̄m puer noſtrū. sus-
cipit isr̄l̄ spūs suus deiformis. susciendo
sacrm. Plane sic legis de eodē xp̄o. Puer
natus ē nobis et filius datus est nobis. pōt
hoc intelligi de puero iesu p̄m carnē. q̄ p te
virginē puerperā datus ē nobis et corpali
ter natus. ¶Et alioꝝ mirabiliorꝝ et nisi de se te
stis esset incredibiliorꝝ sensus. q; datus est
nobis vt sit puer nr̄/ p filialē susceptionez
in vtero meris israelitice ꝑceptus et genit⁹.
Qui fecerit in q̄t volūtatē p̄tis mei/ille me
us frater soror et mr̄ est. Audis matrem. et
q̄s matre? nōne pueri iesu? Sic em̄ a p̄ie
puer. et a p̄phetis. et ab euāngeliſtis crebio
xp̄s nolāť. q̄uis vir fuerit ab vtero. ¶Etiā
inde factū ē nouū sup terrā. q; mulier circū
dedit virū. ¶Susceptio trāsformativa
reddit aiam verbigenā. Ipsa siqdē q̄ p
naturā ancila est/q̄ p gratiā adoptōis filia
q̄ p subarrationē dignitiuā spōsa fit et ni-
mi ā gr̄e supabundantiā grauida de te pue
ro iesu. te marito te viro te sponso. vt iam
spōsus et spōsa sint duo in vno spū. imo in
vno fetu q̄s tu dñe. Suscipe p̄ces o dei-
formis aia et sil̄ sponsa dicta. Suscipe tuū
puerū/nō iam vt hospit ē tuū. non iam vt
dñm. nō iam vt amicū. nō vt spōsum qua
lemcunq; sz vt spōsum et filiū tuū. ¶filium
q̄ ꝯcipiť in vtero memorie p infusionē ro-
ris gr̄e. ¶Filiū q̄ formať in vtero intelligen
tie p infusionē deiformē. ¶filiuz q̄ parturiť
p opa charitatis/elicitiue vel impatiue do
nec in mūdū nascať p̄fectatis gl̄iose. Ti
deor audax nimis/et recte videor/si nō te-
stimonijs scripturaꝝ fulcitus essem q̄ deū
esse tradūt taīe scē et israhelitice. oīa q̄ dicta
sunt. ¶Filioli mei in q̄t paulus. q̄s itez pturio donec formet in vobis xp̄s. ¶Et dñs p
p̄pham Amos dicit. Vir me⁹ es tu. dux ꝺ
ginitatis mee es tu. ¶Et iterū. Fornicata es
cē. tū ad me reuertere et ego suscipiam te.
¶Susceptio trāsformativa mirabiliorꝝ ef-
fecta ē post lapsū/q̄ stāte nec peccāte nā fu-
isset. Primo q; nō mai⁹ est celū et terrā cre
are/q̄ pctōres iustificare. Rō. Non esſi hz
positiuū creatio ꝑiorem sicut ꝑiať iustifi-
cationi pcti. Rursus in creatōe sola potē-
tia p̄sideraē. sed in iustificatōe sapia sil̄
et benivolentia nec minus cū potentia pē
satur. ¶Quid sapientius q̄ vt vincat sapia
malitiam. et ita vincat q̄ ex ea sit elicere ma
ximam iusticiā. vult exhibere summā be-
nivolentiā. vult exercere summā potentiā
in debellādo p būilitatis deiectionē oēm
supbiā. ¶Conferebas hec verba freq̄nter in
corde tuo virgo dignissima. nec satiabaris
dulcedine mirabili sup hac susceptiōe isr̄l̄
pueri sui. Hinc devotū tibi cum ex actōe
pia/dirigiť in prosa votum. Nec abhorre
pctōres sine q̄bus nunq̄ fores tali digna fi
lio. Tu q; ꝓgregoꝝ sic exclamasti. O felix
culpa ¶Ene. q̄ talē et tantū meruit hie redē
ptorē ad quem venimus susceptionem. O certe ne

cessariū de peccatū qđ xpi sanguine deletum est. Noli ꝓpter hoc extolli o culpabilis eua. noli tibi blandiri pctōr adā. qr dei benignitas oīpotēs/nō impotēs vīa puer sitas/talē meruit redēptionē. ⁊ suscepti onē exhibuit. ¶ Suscepto trāsformatiua/clarior qñq nonū q̄ obscurior inuenīt. Prouenit hoc principal'r a bñplacito suscipiētis actine. sed dispositiue a cōditōne suscepti. Vox inde ē illa pauli. Trāsformamur de claritate in claritatē/qr videlz alia claritas solis ⁊ alia claritas est lune. sicut non par sp est revelatio faciei. Tenet dñs i manibus lucē tē. Si vult videt ait Augu. si nō. non. Sit aliquis clausis palpebris seu mēbranulis oculorū positus extra radios solis, ꝓstat q̄ nihil aut tenuisse videbit. q̄nis oculi sint suauissimi. nec velamē aliqđ maxime cōpositionis hītes. Prodeat iste ad intētissimū lumen solis aspiciendū cōuerso intuitu non videbit itaq rotā solis. attn multo splēdore lucescet oculis pvelamen palpebrarū. Sit aliud exēplū de oculis aptis ad obliquū lumen solis/circa crepusculū diei in suscepti one matutina quali xps resurrexit cū tenebre essent sup terram orto iam sole. Sit aliud exēplū. Si ponerem⁹ solē libere obiectal'r se visui pñtare ¶ Suscepto trāsformatiua feruētius excādescit aut tepidius, duplici rōne q̄ nūc de claritate ponebat. s. arbitrio dei vel dispositōe subiecti. Disponit aūt subiectū q̄ est mēs rōnalis maxīe p būilitatē spūs. qr humilē spū/suscipiet gloria. Interroga naturā. audis sub exēplo rndētē. Obijce speculū cōcauū politum/solaribus radijs causabit ex multa reflexione in pūcto concursus radiorū ardēs ignis. Sit is erit effectus ex vase cristallino vel vitreo. pleno aq̄ Quid q̄ aspectus pulcritudinis corpalis aliq̄s trāsformat in furiā ⁊ mētis amentia cur nō poterit inspecta pulcritudo spiritalis dei? Cur nō diuinor speculo⁹ pulcerrimorū cōsideratio in talē suo mō spūalis ardoris effectū mentez euehere? Cur nō poterat extra se fieri? Cur non ad dilecti pulcritudinē tota rapi ac pinde amens esse? Sic em̄ diuinus loquit Dyoni. in rnīa. sed o felix amētia ꝓ qua sequit ¶ Suscepto transformatiua spūalis/contrario modo se habet ad transformationē alalem et brutalē. Tradit Dyoni. q̄ amor in terrenis est dispsio ⁊ labefactio amoris. Sed diuinus amor/est sicut quidā eternus circulus. p optimū ex optio ⁊ in optimo ⁊ in optimū inenarribili uersiōe circues. Colligit ꝑ tinus dīa breuis inter duos amores q̄ vnus ꝓstituit ciuitatē dei Fm Aug. alius ciuitatez babylonis. Primus vnitas cōs dispgit. Et vere sic est si p oia respexeris. Dedit xps intelligi cām. qr inqt. vnū est necessariū. plurima vo sunt cōtingēter variabilia. Necessariū itaq (qr tm̄ mō vnicum est) colligit. certera oia qr labilia sūt/ dispgunt. Amor qui innititr vni necessario stabilitr in eo amor innitēs mutabilib⁹ vel mutē necesse est. Est aūt omnis creatura vanitati subiecta. Iudi de homine qui figit velut vmbra ⁊ nunq̄ in eodem statu pmanet. Ciuitas igitur babylonis quam fundat amor sui vsq̄ ad contemptum dei q̄ recte babylon. i. confusio nominat. Ciuitas vo iure vocat ecclesia. qr cōuocat et colligit. Dicit ⁊ hierusalem cuius pticipatio eius in idipsum. Edificans inquit pheta hirlm dñs/dispsiones isrl congregabit. fit hoc dum suscipit dñs isrl puerum suum. quia silr venit ad hoc caypha ꝓphetante. sed nō a seipso. venit em̄ vt filios israel in vnū cōgregaret cōgregatione nō tā locali q̄ spūali. in vnā fidez. in vnū ouile et vnū nidulū sub alas amoriosissime circa se tus galline. q̄ ē ēēna sapia xps iesus ¶ Suscepto quelibet a deo noie ꝓprissimo. dici pōt vnitio. siue lraliter suscepti one accipias. siue p allegoriam. Mysteriū quippe incarnatiōis qn celebratum est. finis suus totus fuit vnitio. Tunc em̄ fecit xps vtra. q̄ vnū. dum conuenit ima summis. dum factus est lapis in caput anguli. dum cuncta est in terra' pax hoibus bone voluntatis. pace reformata celestiū cum terrenis. Si vo p tropologiā. si p anagogiā suscepti o isrl pueri ꝓsideret. qđ aliud videbit q̄ vnitio. hoc est ad vnū collectio ⁊ ad vnus exaltatio. ad vnū implerio. reflitutio. ⁊ cōuersio humiliū mēte cordis sui. ¶ Discipulus. Sile queso sile. iam satis est mihi. iam quasi luce serenitatis infusa. oīs cōsummatōis video finē. Consummatō

sermonū cū ista est pcul dubio. Set hoc vnū deus ꝛ dicemus sufficit nobis. credemus dicēti. sufficit tibi gra mea. ¶ Magr Estuas gaudio nouo. qsi nō pius oia q ꝓtulimus. millies audieris cum a scripturis euāgelicis. ꝛ aplicis cum a collationibus mutuis quibus ita frequēter inseruis est sermo de theologia mystica doctore Dyonisio. ¶ Discipulus Audiui fateor ꝛ legi. nunq̄ vo mentē ita pstrinxit q̄ damvt nūc intima pceptio. Nunq̄ ita mihi sapuit verbū hoc hois plem fide ꝛ spū sancto. Stephanū loquar. Pne iesu suscipe spm meū. Ad verbū /nōne cōsonanter erat ad verbū marie siue canticum. Suscepit isr̄l puerū suū. Hoc plene mox effectuz est ꝑ managogiā dum obdormiuit stephanus cum dño in pace in idipm. ¶ Magr Gloriosus deus in sanctis suis mirabilis in maiestate ꝛ magnificētia. qr nūc magis aperuit intellectum vt intelligeres scripturas /in sua collocutōe. hic in via sub pegrina licz effigie. tetigit cor ꝛ strinxit. q̄ suscepionē eius pciperes. nedū ꝓ disciplinā doctrinalē. sed exprimentalē cognitionem. Hec est cognitio cū qua ꝛ sine qua nō acquirē ꝛ gustat sapia mystica. hec susceptō vnitiua sancti isr̄l regis nr̄i. hec collectio humiliū mēte cordis sui. Hec sola diuidit inter cues isr̄l'm ꝛ babylonis. hec sanctificatio. hō regnū. hec volūtas dei. hic panis supsubstātialis. hic liberat a malis culpe. pugne ꝛ pene. Amen. hoc est q̄ sine mēte vel defectu mixto cuiusus nature ꝓ momēto hmōi expientie. Crede mihi qm̄ vel exptis mere gratis dat. q̄nis nō soleat datibus. Beniq̄ rim patr̄. q̄ si cui dat. Confert aliq̄n nihil agēdibus. q̄nq̄ aliqd agen tib⁹. q̄nz somnoletis raptim. vt subito ne scire possis qm̄ veniat aut quo vadat. Cur ita. plane ne tuo merito vl'industrie ascriberis susceptionē visitatōis siue. sed dic tē pius bn̄placiti deus. ¶ Discipulus Loqueris expta. Sufficit ad exēplū Paulus supabundāt in miraculose visitatis ꝛ susceptis. testimoma. ¶ Magr Crede tn̄ q̄ nō idcirco tibi ꝓhibeda ē vel alteri /lectio nō allocutio deuota. nō meditatio solers. nō oro frequēs ꝛ feruida. nō demū sacra' susceptio. q̄ si rite fiet /sup̄at vigor ei⁹ attractiuus. hec oīa spūalis exercitij documēta Crede equidē dum in ortis ecclesie habitas cōsecratōis ep̄e /assunt amici angeli auscultāt. fac dilectū audire vocē tuā. Oste de ei faciē tuā /si decora est. Sonet vox tua in auribus eius si suauis ē. ¶ Discipulus Vocueris obsecro q̄ sit illa vox. quā audire petit dilectus meus mihi. ¶ Magr Doceat te finis ꝛ cōsummatio cātici cāticorū /qō iūgemus ad hoc ꝑ alteriū. Fuge dilecte mi assimilare capree hinnuloq̄ ceruor sup mōtes aromatū. ¶ Discipul⁹ Admirabilis vo ē talis amicevox ad dilectū petere vt fugiat. q̄ absente nihil iocūdū. cui⁹ pn̄tia nil optabilius eē ꝑt ad votū ¶ Magr Ignorans mysteriū /nescis qr nō ꝑt altera. primior ad dilectū fieri pn̄tia q̄ si fugiat ipe sup mōtes aromatū. nō q̄licūq̄ mō. sz ad sit'itudinē capree hinnuliq̄ ceruor. Ados ē capree /sol itudis secreta diligere. Caprea q̄ capiēs alta. Secretū sit'r mutuū q̄runt dilect⁹ ꝛ dilecta. Nūc in foraminib⁹ petre. nūc in cauerna macerie. Petra aūt ē xp̄s crucifixus ꝓforat⁹ ꝛ in latere cauernatus. Secretū vo nouissimū ꝛ vltimū /est sup mōtes aromatū. mōtes q̄ suscipiunt īmo dant pacē ppl'o. Letex quid querit hinnulus ceruorū /dum fugit ꝑ deserta montiū ꝛ puto redit assidue ad vbera matris. in cuius antro q̄escat ꝛ sinu. Scis aūt qr se refert ꝛ oīa filius sp ad patrē. Ꝑ pe hinnulus gratissim⁹ ad ceruā charissimā sapiam ingenitā ꝓfert. Concludo tandēq̄ sonet hec delicatissima vox in amorato ꝑ amorē. dilecte mi. quid ꝑ adiunctā oro te petis sit'itudinē. nisi vt fugiat dilectus ad patrē. q̄ ibidē quiescēte trahat dilectā suā secū collocet nō iam in ortis vbi sunt amici. sed solā cum solo. vnicā cum vnico. delicios⁹ amator cōplectat. Sicut in eodez lecto florido. sicut in lecto salomonis pacifici. sicut in cubilibus spōsi. vbi spōsa dicat ex sn̄ia. Dilectus meus mihi totus et vnicus conungit. ꝛ ego illi. Dicat ꝛ suus deiformis spūs /iam israelita ꝑ limpidā vtionē. Jam puer amplexatus /ꝑ intimā susceptionē. Jam suus effectus heres /ꝑ filiationem hereditariāq̄ possessionē. nunc quidē in spe sub certa expectatiōe futuroꝝ. Su-

sepit isrl puerū suū. ¶ Discipulus Benedictus deus z magnificus in sanctitate. desero iam ex animo alias questiones oēs p onlcedine verboꝝ istoꝝm/ p sua vita te mellei spūs sapiētie. ¶ Adgr Placet ad inictum redigi. nō ratiocinādo/ sed iubilando. placet concinere cum exultatōne spūs inidipm. Magni. ani. mea. do. qz suscepit isrl puerū suum.

Sequitur altera pars tractatus qsi p soliloquiū z meditatōnes. p notulas triginta.

Suscepit isrl puerū suū. Suscipe me dñe seruū tuum in bonum. Seruꝰ tuꝰ sit spūs meꝰ. qui desiderat eē israel puer tuus. Adnuntiabūt tale mee/ nō est salus ipsi in deo eius. Sicūt hoc creb2o calūniatoꝛes supbi. mūdus caro. demonia. Tu aūt dñe susceptoꝛ meus es gloꝛ. m. z exal. ca. me. Caput meum mēs mea dñe. qz capiat te. Caput eñ a capiēdo nomen habet. Sed nec altera est assignabilis differētia potioꝛ mentis ad reliqua oīa mente carētia nisi qz capax tui est et pticeps esse pōt. Capax p intrinsecā cōditionē memorie. intelligētie z volūtatis. Particeps vo. i. pfecte capiens p habitus actus qꝫ supadditos. maxime p illapsum deiformis gre tue. ¶ Suscipias igitur me p m eloquiū tuū. suscipiā z ego te p amoꝛē tuū. Quid hoc suscipe nisi surſum me cape in mētis mee cenaculū? Dñe inclina celos tuos z descēde vt ascendā ad te adiutoꝛ meus tibi psallā qz deus susceptoꝛ meꝰ es. Ad hoc eñ feciſti me deus meus miſericordia mea. Propterea pcoꝛ z obsecro suscipe me recordatus mīe tue. ¶ Sūt vane susceptōes. hoc est surſum acceptōes mentis mee de te q̄ꝫ q̄ꝫ veniat cōsummatio. q̄ꝫ dextera gr̄ie tue suscipiat me in finem Susceptio aut̄e enigmatica creaturarū extrinsecus est. Interiꝰ capio te intus in aīa mea. nunc p speculū cognitōis z amoꝛis. nūc in eisdē speculis q̄ sunt cognitio z pceptio dilectiua q̄bus interim astringis z alicis experimentaliꝛ pauperculū coꝛ meū. suscipiēs ipm sed nō in illa q̄ refulges claritate in idipm. nō in illo torrēte voluptatis tue. Cum hoc factū fuerit vt ita suscipias me z ego te. fiet illud de ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Sic benignissime puer iesu. dic spūi meo quē ipleſ dono tuo. Ecce puer meus. quē elegi. quē suscepi. quē amplectoꝛ. cui bñdico. Oliz ferebas indigne si qs phiberet pueros ad te venire. Venio ad te. suscipe me. Si ejcis foras venientē ad te. quō suscipies fugientē? Ubi est illa voꝛ māsuetudinis tue. eñ q̄ venit ad me/ nō ejciā foras? ¶ Scio dñe docēte te per scripturas. qz est puer z puer. Puer sensib9 et nō malicia vel moꝛib9 q̄lis est puer centū annoꝛ maledicꝰ. Nolo dñe talis inueniri puer. sz in q̄ sit innocētia. humilitas z obedientia. q̄lis appellatꝰ ē david anno suq̄lusiā abiaa. cetenariꝰ. ¶ Collegit vnꝰ/ septē puerοꝝ z ditiōes/ a diuersarias septenarioꝝ vicioꝝ. Sūt pueri pulvīs frāgit supbia Pueri vñ luxuria deturbat. Adolico sanciati q̄s gula nō supat. Sudūt ne sint inertes z languidi. Concordāt ꝯ malignitatē invidie. Cito pacificāt rancoꝛis exptes. Sunt ista sepius ex etatis bñficio comitāt̄ alia multa ex etatis vicio. ¶ Ceteꝝ ver9 puer efficit spūs rō nalis in q̄libꝫ etate coꝛpis/ si fuerit pdi tus innocētia. si hūilitate. si obedientia. Talis erat spūs marie hūilis z obedientis angelis erat spūs marie hūilis z obedientis angelis. Talis ipsius dauid. qui vilescebat in cille. Talis ipsius dauid. qui vilescebat in oculis suis. Talis in abiaā qui iussus immolare filiū. ptinus obedire parauit. Et o q̄ mirabiliter obedire. spīm talez qui sit humilis innocēs z obediēs. innoua in me deus. quē digneris suscipe. Sic in eo simplicitas. sed cū prudētia. sit humilitas sed cū fiducia. sit obedientia sed nō in angaria ¶ Magna ꝓfus erat in humilitate marie fiducia. magna obedientie ꝓmptitudo magna in simplicitate prudentis q̄m nec temeritate/ pceps fuit in respondendo. nec post insinuationem angeli qualiter fieret mater dei dare difficilit suum assensum. q̄ habito/ mox p incarnationem suscepit isrl puerum suum. ¶ Susceptio tua dñe iesu/ colluctatiōi similis est dum te vicissim suscipere z retinere laboramus. Figurauit hāc luctam isrl iste literalis puer tuus. Timebat nimis a facie fratris sui esau. trāsmiserat oēm comitatū solꝰ remāserat. Appuiꝫ

vir luctans cuz eo vsq; mane in phanuel. Jacob vlum volentem discedere detinuit Nō inquit dimittā te nisi benedixeris mi hi. Benedixit in eodē loco z statim ortus est sol. Luctatur homo solus existens metu: cus impulsus p trarios. orat deū tota mente nocte tribulationis. Et ita luctatē cū angelo magni p silij. Quid em̄ oratio feruens est/nisi quedam luctatio dei cū homīe. Bemacho brachio amoris suscipiunt. Porro non cessat Jacob supplantator vicioz/quo usq; benedictionē suscipiat meritoz etiaz si videatur iam aurora mentalis illuminatōnis. pstat tamen donec statim post bñdictionem sol oriaē luminiosior in expimentali ceptione. Mutatur nomē qz trāsformatur in virum alterū. Jam est israel vir potens z fortis dei. viget in actiōe arduoz z difficiliū ppessiōe z in limpida dei visione fit israel. Gratulaē se vidisse deū facie ad faciem. sed p subiectā creaturā quasi p speculum. Locapit interne fiducie gustū. z salua inquit facta est anima mea. Robur deni q carnalis amoris q̄ necesse emarcescit. p terea claudicat. solo pede necessitatis tangens terrā. Facta sunt hec post generatiōez xij. filioz et natus est mystropost in introitu bethleem domus panis. ipe beniamin. filius dextere vel doloris moriente rachel matre sua dum parturit eum. Placet pretera o anima christiana/summatim recordari mysteriū genealogie nr̄i Jacob israel. ab alio diligentissime expositum. Habz mysticus isrl. dū Jacob est/duas sozores liberas/in vxores. Lyam et rachel. Habz lyam/vim affectiuā. hec laboriosa est p̄m nomen. in exercitio virtutis. Huic Lye deest oculus intelligentie pspicacis. Habz idez Jacob mysticus/Rachel decoraz et simplicem instar ouis p̄m nomen suū. Hec est intelligentia superioris rōnis. que se versat in exquisitione veritatis specialiter principij Datur vtriq; ancilla sua. Genit rachelis imaginatio non qualiscūq; nec brutalis sed cum ratione participās. Dicitur hec bala hoc est inueterata. loquit quidem incessanter. etiā dum solus est more senū. Sensualitas aūt vel sensualis appetitus obsequit Lye. Est ipi nomē zelpha interpretata os inclinās. quia neq; visu neq; auditu (ceste salomone) nec alio sēsu satiatur inhiādo seu desiderando. Ceterū Jacob vir videns in primus paupertatem suaz. generat affectū timoris ex Lya. Dicitur iste rubem. filius visionis. Signatur post hunc affectus doloris. Simeon hic est auditio. quia qui vere dolet et penitet protinus exaudit. Sequitur tertius filius dictus Leui. i. additio. q̄niam post timorem et dolorem additur spes. Quartus in filijs Lye Judas p̄fitens vel confessio subsequit. Hic est amor aūt gaudium. Copulaē em̄ Lya que est bona voluntas deo tanq̄ viro suo p gaudiuz amorosum. Cernens aūt Rachel sororē Lyam. s. voluntatem totam. plus fecunditate letantem. zelat et ipa parere. Et q̄m habz timorez qui est principiū sapientie hz z amorem q̄ trahit rationis oculū videre dilectū desiderat ipa Rachel cognoscere deū quez Lya timet z diligit. Attuero qz necesse est cognitionem prius a sensu et imaginatiōe fieri dicentibus hoc pho. apostolo z experientie sono. Dat' Rachel ipsi Jacob sponso suo: balam ancillam imaginationem. Suscepit ab ea duos filios spectantes ad imaginationem iuncta rationi. Unus est dan qui considerat speculaē et iudicat/de malis futuris in malorū damnatione. Neptalis alter filius. considerator est bonoz futuri seculi. dans eloq; pulcritudis. nunc in canticis canticoz. nūc in psalmis. z iuxta nois interpretationē. nūc vtitur cōpatōne mō cōuersatione recognitio futura. Duro dū Lya conspicit ancillā sororis balam/peperisse geminam hanc plem dan z Neptalis quocaē tradere sibi ancillā suā nomie zelpham in sinum viri sui. Fit ita. Nascit ipe duplex sibi filius Gad et Aser. horum interpretatio est beatitudo est felicitas q̄m beati sunt et felices: qui post speculationez eternoz/hinc malorum/hinc bonorum/pariunt in sensualitate que est iuncta voluntati immo principative voluntas. Pariūt inquā duos filios. quorum primus est vigor abstinentie. secundus vigor patientie. Accipe quomō beati sunt qui lugent vt Gad Beati qui psecutionē patiuntur vt Aser Vlex p̄ hoc tps/mben ias adulp̄/ingrediens z egrediēs inuenit mādragoras bone fame. q̄m q̄ abstinētes sūt z patientes sūt

Do

cū timore dei colaudanē. Bonus odor cristi inquit sumus apl's. Rachel vo petit p̄tem mandragorarum quas totas Lya dat libenter racheli. q̄ subijcit se rationi: quatinus viro suo copuletur. Jam em̄ nihil ad famam respicit. sed ad dei gloriam. ſz ad futuram viuentiū terram et quietem. Dicit e sententia. ¶Quid em̄ mihi est in celo. et a te quid volui sup̄ terrā. ¶Supest igit̄ vt lya generet duos filios qui sunt Jsachar z Zabulon. Jsachar est asinus fort̄ sibi vilescēs q̄ vidit requiē haud dubie eternā q̄ ēet bona z terā supple viuētiū q̄ eēt optia z factus est tributis spūaliū exercitiorū fruēs q̄ int̄ termīos hītaut. neq; em̄ q̄rebat esse ī terra neq; poſat in celo. Fecit q̄ potuit. Jnt̄ terminos habitauit. positus hic in orizonte diuinor et humanor/crebro vertebat oculos ad diuina. ¶Quintus iste est filius Lye qui est gaudium spiritus. et amor boni.

¶Quem consequitur sextus filius qui est zelus factus in odio mali. Hunc sextū lya mater. appellat dotem bonam. Nam que melior dos zelo animarum et odio viciorum. Nomen eius f̄m laudem suam/Zabulon habitaculum fortitudinis. Nā q̄ aliud habitaculum fortius q̄ vbi moratur emulatio dura sic̄ inferus veniens ex gaudiosa diuini numeris dilectiōe. q̄ vt mors fortis est/cuius lampades sunt lampades ignis atq; flammarū. Patuit in martyrib⁹ zelando salutem animar. quorū charitate multe p̄secutionuz aque/non potuerūt extinguere nec flumina voluptatuz obruere valuerunt. ¶Rursum vo satis est p̄babile q̄ zelus dum exerceat̄/offendit in multis. et dum currit incurrit si nō inde nascatur sancta verecundia coraz deo q̄ nolam⁹ dynam in femineo sexu. p̄ter minorez q̄ in viris fortitudinem. z q̄ p̄ter formositatem plus allicit. Quid enim apud deū q̄d apud homines gratiosius/q̄ humilis verecundia post tot sanctos mores: post geminitos quales diximus sex Lye filios?

¶Sunt isti sex principales affectus volūtatis. moderati simul et ordinati. Etenim virt⁹ q̄d aliud est q̄ dilectio vel affectō veritatis/moderata p̄ōnis normā. z ordinata p volūtatis intentionē nota sunt. Timor dolor. spes. gaudiū. quos sic nolat prosa.

Spes meror metus gaudiū. Subinde fit amor boni: zelus vel odiū mali. Lomūgū tur filij quattuor ancillarū. Bala quippe genuit duplicem speculationem. vnā iferni. alterā paradisi. Zelpha aūt genuit duplicem in sensualitate affectū vnū qui erigor abstinentie. alterū qui dicit patientie vigor

¶Sed ve filijs hominū a scandalis qm̄ non est homo qui viuat et nō peccet. nō est qui nō hostilibus quandoq; pateat insidijs ecce dum p̄dicti omnes filij Jacob. circa pascendos greges bonar ū actionum ad primos occupant. Byna soror iam adulta/nec se contines in solo mentis habitaculo/egredit̄ videre mulieres regionis illius. ¶Egressus est hic: p curiositatē dum vitam aspicit aliorū. dū denigz mores et formā vite eor: cōpatione sui cōsiderat. Gloria sua iā nō tota est testimonium p̄scientie sue coram deo sed gl'iam foris expetit. Violat̄ hoc mō Byna. que est sancta verecundia dum sata gitmūdo gl'iosa videri. ¶Sed a quo violatur Byna. i. iudiciū verecundie. Ler te a labore asinino. s. a sychem q̄ interpretatur labor quem gignit Emor. qui sua interpretatione sicut z actione notat asinuz. q̄d em̄ stultius q̄ vane gloriari de nō suis viritutibus vt de receptis aliunde: Amor igitur p̄prie excellentie generat vanā gloriam que dynā q̄ nis obnitatur opprimit z violat. ¶Offert se nihilominus ad cōpescendū furorē fratrem dyne. Sichem iste offert circūcidere mores suos omnes. s. p gl'ia vera laborare. vt nihil appareat in suis moribus inuerecundū. hac circūcisiōe facta p̄ter hoim gloriā/tres dies q̄ sunt tres cōsiderationes trāseunt. dū symeon et leui/dolor et spes. nō f̄m sciam arreptis gladijs sicis/insiliunt in omnes mares sub sichem et emor habitantes. viriles quoq; suas opationes occidūt. dū dolor est grauissim⁹. Symeon p gladiū exprobratōnis. Leui p gladium exactionis impossibil'i seuiūt. Dolor grauis est. q̄ p̄dixerunt exterius famā. Labor est gravior. q̄ p̄diderunt interius innocentiam gravissimus. q̄ demeruerunt geennam. Quanto satius erat hmōi filios opationuz/cust odire sub religiōis disciplina. ipsos quoq; pau latim bonos efficere p intentionē meliorē q̄ furore ptinaci z emu

lacõne dura/inutiliter exprobrando/ꝛ plꝰ exigendo qꝫ poterat/pdere simul et opprimere. ¶ Videm⁹ quã admodũ necessaria sit post et inẽ virtutes oẽs/discretio. quam p̃ sui vtilitate/nõ ẽ nata parere nisi rachel rõ supior. ¶ Est iste primus rachel filiꝰ in ordine filiorꝫ vndecimus Jacob patriarrhe. q̃ nominatur Joseph. s. accrescens. qñ experimentis crescit assiduis et virtutibꝰ excolitur. dum plus vinit. facit huic paĉ tunicam talarem. qꝛ solus ad telos consũmationis/opera perduxit. Hunc odiunt ffres sui. dum modum vult eis imponere. dum ipetus refrenare. Accusat eos apud patrẽ crimine pessimo qõ est hypocrisis. qꝛ sibꝫ ẽqtas nõ ẽ eqtas sꝫ duplex est iniquitas ¶ Rursus inter hec ruben violat balam. dũ nimũ grandis effectus est qua timor si numius est. duꝫ se custodire nititur/formam inutiles imaginationes. quibus se cõvoluens/a salutaribus impedit. Laudem ipe ioseph/dũ semper excolit quotidie p̃ prudentiam fit maior. Pater eius rachel concipiens ꝛ pturiens anxij doloꝰ desiderio Beniamin hic est filius dextre filius spoꝛ ouibus donis celestiũ collocandus morit in eius partu rachal. quia duꝫ celestia mẽsurat/oportet vt ratio succũbat ꝛ huic vite moriat. qꝛ non videbit me homo et viuet ait dominus ad moysen. ¶ Dic ẽ benjamin adolescentulus in mentis excessu. ꝛ vbi? Est nempe in ecclesijs vbi benedicit dño. Et que sunt ecclesie/ nisi connocationes tam cogitationũ qꝫ affectionũ sanctaꝝ Psallunt meditationes sancte domio cuꝫ iuuenculis inspirationibus/ timpanizantibus in coꝛpore mortificato. Preuiũt principes angeli/coniuncti psallentibus in medio iuuenculorum tympanistriarum Ibi beniamin adolescentulus in mentis excessu. ¶ Suscipit dominus hunc puerum israel. quoniam amantissimus est dñi. ꝛ habitat confidenter ꝛ in eo sicut in thalamo/ tota die cõmorabitur. qꝛ manet in charitate. et omnis talis in deo manet et deꝰ in eo. Beniqꝫ deliciosus puer inẽ humeros ꝺi pmuntios amplexus requiescit. Vixit in excessu suo omnis hõ mendax qꝛ iã factus sum per hoiem/dicit in excessu mentis sue p̃ humiliatoꝝ huius miserie Proiectus suꝫ a facie oculoꝝ tuoꝝ. Usqꝫquo domine auertꝫ faciem tuam a me. quoniam facies tua plena est gratiarũ. quã adhuc velamine mortalitatis huius/ celas a me. ¶ O quoties venditur domie noster Joseph in egyptũ tenebrarũ harũ/quotiens iste frater suꝰ beniamin minimus/descendit ad eum. Jugiter oscula eĩ amplexibus. dũ discretio prudẽs in humanis/ꝛ cõtemplatio prudens ĩ diuinis/vna veritat[ſ]nia oueniũt Sic iustitia et pax de speculatiuis osculate sunt. Cur ita? Mirũ qꝛ misericordia et veritas obuiauerũt sibi. de quibꝰ vterqꝫ gloriatur. Misericordia tua et veritas tua semper susceperunt me. Et tu dñe ihesu p̃ quem facta est misericordia et veritas. cuiꝰ currꝰ est decem milibus multiplex. Currus igneus vehens ad celestia. Cuiꝰ eqtatis victoriosꝰ est ĩ currib⁹ pharaonis. trahens spõsaꝫ ad te. Suscipe seruũ tuũ in bonũ nõ calũnieris me supbi inimici mei dũ loquar eis in porta obitꝰ mei. Obstruat sapientia tua. suscipiens cãm aĩe mee. furoꝛes calũnie siue ĩcorporatus solꝰ misericordie tue dñe ihesu spes vltra animam mee. ¶ Finit

¶ Incipit tractatꝰ Vndecimus Pragmaticus. sub duplici partitione. sup illo versu. Sicut loc. ẽ ad pa. no. Prima pars de contemplationibꝰ maxime sup locutione dei p̃ phas. ꝛ maxie p̃ semetipm. incipiendo ab euãgelica narratione. iuxta compilatione nouiter factã. q̃ dꝛ vnũ e quattuoꝛ. p̃ notulas quadraginta super rubrica prima. In principio erat v̄bũ. Un dat intelligi q̃tũ sup reliquis bmo p̃tensiõr esse posset.

Sicut locutus est ad patres nr̃os. ¶ Magister. Multifarie multisqꝫ modis olim deus locutus est in patribꝰ ꝛ pphetis. Nouissime locutus est in filio. Cõseruabat aũt maria (sicut scribit lucas) oĩa verba hec p̃ferẽs in coꝛde suo. Cõseruabat nedũ noua sed vetera. Silis erat patrifamilias q̃ p̃fert de thesauro suo noua ꝛ vetera. Silis ꝛ spõse q̃ dilecto suo seruat oĩa poma vetera ꝛ noua. ¶ Discipulus Quo pacto nõ obuiat dictũ Iob. Semel lo

quitur deus. et ipm nō repetit? Quō pterea verbū ps. nō repugnat. Semel locut⁹ est deus. duo hec audiui. q̄ potestas dei est et tibi domine misericordia? ¶ Magister Locutus est semel deus. locutus est etiā mltipliciter. Semel in eternitate. multiplicit in tempore. verbum semel in eternitate locutū/nō repetet. Et verbo temporali/multa audiunt Inter que ꝑcipue sunt duo misericordia et veritas seu potestas. Conteritur inde versiculus cantici huius. Et misericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentibus eum. Sup quo tractatus habitus est ¶ Discipul⁹ Habitus est memini. Eet aūt iocunda nec infructuosa collocutio. si recenserent collationes marie sup verb illq̄ locut⁹ est dñs in ꝑbis et ꝓphetis. q̄ preterea locutus est in filio qui fuit semen abrahe cui dñs locutus est. ¶ Magister. Vocas ad rē magnificam valde. et cuius magnitudinis non sit finis. Dicam tamē ex infinitis paucissima que maria conferebat in corde suo de locutionib⁹ dñi. Tu ex minimis collige quātum magna potueris. Interroga pariter quātū volueris sup his oībus que contemplata est mens marie sapienter. Videor autez ita conuenienter incipe ꝓtulisse mariā i corde suo. quemadmodū ꝑfecerit omnia que sibi dicta fuerant ab eo iuxta cognate elizabeth vaticiniū. Est enim magnificentie ꝓprietas. cōsummatio fortiꝫ inchoatorū. sicut ad magnanimitatem spectat aggressio considerata magnorū. Laudans igitur et magnifice gratias agens dño cuius ꝑfecta opera sunt/ꝓcinebat in psalterio decacordo p mentis iubilū/ ¶ Discipulus. Placent ista. ¶ Magister. Licz autem de multitudine magnificatiōis marie multa ꝓquirere. Multa iā sane dicta sunt sed deo plura supsunt. tanq̄ de infinito q̄dam pelago cuius quantitatem nō molis sed virtutis accipientibus. semp vltra contingit accipere. Neq̄ vidimus idcirco abhauriendo desidere sed insistere ad refocillationem animaꝝ nostrarū. que nō arescēt siti. dū fons oriꝫ. dū puteus aquaꝝ viuētiū. fluūt impetu nō impedici de libano cādotis virginei scaturient⁊ i abūdātia ō fontibus saluatoris xpi sui. Ceteris q̄ppe ꝑtes dat. marie aūt (Hieronymo teste) se infundit gre plenitudo tota Jō salutat⁊ anthonomatice gratia plena. cui⁹ plenitudis abundantiā/nullus aspire sermo sufficiet. Non em iā esset adeo mirabil⁊ angusta. si verboꝝ angustijs clauderet. ¶ Discipul. ¶ Recte dicis. ¶ Magister. Audeo nihilominꝰ in auxilio plenitudis gre sue transire ad contēplandā sapiam ꝓtēplationis sue. sapiam quā ꝓtēplata ē multo intra itu. queraz plurima de seipa. vtiam hoc seipa. vl ab ipa liceret. ¶ Discipul⁹. Ora tū te. porrō q̄z cupio/quatinus in oī locutione nostra/misceas vtile dulci. spectationē cū deuotōne nec p multos opinionū riuulos effundaris. Dic positionē vel quepotior/ vel sua nouitate iocundior appare bit. Discitor in primis/ quib⁹ ⊽ quot modis cognoscat/ q̄ mens marie ꝓtēplata sit multa sapienē. vt ad magnificandū dñm. anima cū exultatione spiritus moueretur. ¶ Magister. ¶ Congratulor sancto tuo deuotōis studio/q̄ in amplissima ⊽ magnifica vis nos exeteri materia. cōtemplatiōes beate ⊽ sapientissime sapientū oīm/suadēs recenseri. nō quidē oēs vt ipossibile recte cē ses. sed quot et quales/ipa dignabit ministrare de se loquentibus. magnificētiaz sit cū laude mirāt⁊ cupient⁊. Cū fas fuerit recordari. ꝓtestatē ꝑmissa q̄ ea tm̄ mō volumus asserere/que certa tradit autoritas fidei. vel que ratio clara cōuincit. Cetera vo/tanq̄ pie opinabilia/ad exercitium deuote speculatōnis recensebim⁹ nō q̄ ita fuerit affirmantes sed q̄ ita fieri potuerit/ ꝑm ꝓbabiles ꝓpictura⁊/estimantes. Vidisti q̄ duo ꝓtradictoria nō in veritate stāt simil. sed in ꝓbabilitate. Pictores imitabimur ⊽rbetores. q̄ nō ad equatā ⊽ aptam significationē gestoꝝ ꝓmittūt inducē. Illiq̄n temeritate fallerent atq̄ mēdacio. sed verisimiles/illi picturas isti rōnes/offerre ꝓtenti sūt. ¶ Discip. ¶ Discoluz esset plus exigere de rebus q̄ nec sensu ꝓcepi. nec rōne ꝓbari. nec autoritate possunt ꝑfirmari. De qb⁹ tū aliqua dicere vel scribere vel audire decet⁊ et expedit Incipe securus. q̄ psuasū sic teneo. nec aliter recipio. ¶ Magister. ¶ Cōtemplationes marie recensere placet/ de q̄ quasi vidua mater/post ascensionē filij. p⁹ missionem spiritussancti: clausō sup se au-

biculo/reducebat aīm mētis oculos/pteritū decursum vniuerse vite filij sui. Hoc sibi speculū hoc sibi exemplar/satis erat/in omni cōtēplatiōe sua. ¶ Discipulus. Placet electio tpis, dū beata nostra viatrix ad hūc existeret, ꝛ dū reductis ad gesta dictaq; oīm nīi spūalib⁹ oculis/illoq; poterat reminisci. Nos demū p hec edificari familiari repetitōne valem⁹. Ubi em mō pascit, mō cubat in meridie claritatis īmēse, dū cōtēplatur⁹ ascēderet. Porro ne te fortasse ordo gestoq; solicitet pge quorsū volueris i cōtemplationib⁹ bte marie virginis recensēdis, qm nec euāgelista⁹ traditio doctrinalis/ordini se gestoq; p oia pformauit. Bene tis ex ista cōpilatōe laboriosissima, que nuper edita est ex quattuor vt vnū, neq; veritati tī euāgelice, neq; deuotioni, neq; doctrine/deperit aliquid saluari. ¶ Magr. Cōtemplabat eo tūc maria solitaria secū frequentius. oīa que viderat vel audierat que ꝓtractauerat de verbo vite, sicut eius custos virgineus Johes de se p multis loquit di. Qđ fuit ab initio, qđ vidim⁹ qđ audiuim⁹, qđ oculis nostris pspexim⁹ et manus nre ꝓtractauerūt de verbo vite, ꝛ vita manifestata est, ꝛ vidim⁹ ꝛ testamur ꝛ annūciamus vobis vitā eternā, que erat ad pūd patrem/et apparuit nobis. Hoc testimoniū/in nulla fuit eminentius creatura pura q; in maria verificatū/ que verbū vite nec vidit/nec audiuit/nec contrectauit, sed concepit peperit, lactauit ꝛ aluit. Ceterū, nulla sunt quoq; sola sibi p scia fuit/nec ꝓdidit dicēs. Secretū meum mihi. Multa que posuerūt se sola revelante cognosci, q; fecit pticeps apl'os ꝛ euangelistas maxime Lucaz. Cognouit viuente ioseph virginali sponso suo, singula que dīs nostris subditus eis/optatus est vsq; post obitū felicem eiusdē Joseph, custodis testis fidelissimi, quādo cessit ipa in custodia peculiarem filij sui, sequens eū quocūq; iret pūtis in omnibus que faceret et doceret, vsq; dū custodie Jobis in cruce tradita est. ¶ Discipulus. Affer si habes/vel autoritatez vel rōnem/de sequela matris/ toto tpe xpi pdicantis/hac illa eq; discurrētis p citates et castella, quia venerat ad hoc sicut respōdit/ipm retinere volentibus. Talis aūt discursus videbat importunus verecundie virginali, honori maternali, sexus ipse etatisq; fragilitati. ¶ Magister. Conuenientissimus ergo fuit comitat⁹ talis mīis cuz filio. Viri nempe vidnata solatio fuit, filius q; pdicās mīs indigebat obsequio, qm nō renuit extraneas etiā mulieres se sequi, sibiq; ministrare de facultatib⁹ suis p oīne iter qđ erat ipe facturus. Testatē hoc euangelica narratio que matris societatez expressit locis pluribus, vt in nuptijs duz dixit filio, Vinum nō habent, vt postmodum dum descendit caphārnaum in fidelē ciuitatem, ipe et mater sua: dicit Johānes Quanto ꝓbabili⁹ credenda est ascendisse cū eo hierosolimam sanctam ciuitatē, vbi vidit filiū qui cum fecisset quasi flagellū de funiculis, omnes eiecit de templo. Legimus pterea q; mater Jesu sepe quesiuit loqui ei/foris stans ꝛ insequens. Quod insuper efficatius afferre possumus argumētū psentie cōtinue: q; illud dū filius ignominiosissime morti traditus esset, voluit beatissimam matrez adesse cōspectricem. Be discipulis rursus et apostolis stabit lucas post passionez dominicq; erant pseuerātes in oratione cum mulieribus ꝛ maria matre iesu. Porro si filius nō hēbat vbi caput reclinaret/hoc ipm ꝓbabile de pane vidua matre sentire. ꝓfouebat igit a filio. Legimus quattuor philippi filias ꝓphetissas sequentes ipm pdicante. Apostolus quoq; dicebat se potestatez habere sororem circumducendi sicut et ceteri apostoli. Beniq; quid charitas matna velit et audiat, qđ filialis retribuat pietas Augustin⁹ cū monica, testis assit. ¶ Discipulus. Probatam satis estimo sequelam marie cōtinuam cum filio q; nobis afferet non mediocrem contemplationum suaz/mariā atq; fidem/p vniuersam totius euangelice seriei narrationē. Quinetiā maria cōtemplabat ea que didicerat infantula: sub parentū domestica disciplina. Be hinc/q; toto puellaris etatis tpe didicit ꝛ plegit in templo sub doctrina sacerdotū/cū alijs virginib⁹ de sacerdotali regaliq; ꝓsapia/ nobile trahentibus origine/erudita. Tandē reliqua tā ab euāgelistis posita/ q; longe plura nō posita/p totū beatissime vite sue cursū esti-

manus/multa nimis. Inuenire tuum est. Incipe quo placuerit. Dignabit spero sese nostro qualicunq; sermone laudari. quaz audire video2 exhortantē omnes/ p verba patris sui dauid. Magnificate dñm mecū 2 exaltemus nomen eius in idipm dicētes Magnificat anima mea dñm. quoniā hic est finis noster. ista salus. ista pfectio. istud principium. 2 ultimuz creature rationalis opus bonū. Magister. Contemplatō marie pcipua fuit de magnificando dñm. Laudam vo posuisti. Et dicāt sp. Magnificetur dñs (ait pphet) q̄ diligūt salutare tuū. qō est xps verbū in principio apō patrem. deus de deo p quē oīa facta sunt. per quē 2 destructa p pctm refecta sūt. qui verbū caro factuz est 2 habitauit in nobis. Et qz cōtēplabat mens marie. quēadmodum futurus erat deus hō/ facē iudeis in scāda lū 2 gentibus in stulticiā 2 demsum/ voluit a magnificatōe dñi salutaris sui/ canticū inchoare. significans. nihil in depssionem pitine magnificentie factū esse/ p incarnaci verbi misteriū noua poti9 mentis nostre oculis (O magnificentissime deus) lux tue claritatis influlit. vt dū deū visibiliē agnoscimus/ p hūc/ inuisibiliū amorē rapiamur. Discipulus. Nec causa pbabilis est cur a magnificētia sumpsit exordiū. dum recreata cōsideret ois q̄ facta sunt p verbum/ nōue cōfestim a magnificatione creaturarū assurrexit ad cognoscēdā laudādāq; magnitudinē creatoris. Magr. Assurrexisse nō denego. Dicturas ipam pter ea ppositisse nomen dñi q̄ salutaris consonando pō. verbo. Omnia quecunq; voluit dñs fecit in celo 2 in terra. in mari 2 in omnibus abyssis. Deo quippe dñs appellatur. qz subiectā habuit creaturam. iure suo factā. aut ab eo fieri possibilē. Porro si quereret a maria de rebus condits in tali mensura numero 2 ordine/ nōne pro omni ratione potuit rñdere. Dñs est. qō bonū fuit in ocnī suis hō fecit 2 qō fec: prius m ipso vita erat. et vita erat lux hominū. 2 lux in tenebris lucet 2 tenebre eā nō cōphendent. Discipul9. Tollebat ex hoc curiositatē stultam scrutantiū scrutinio/ voluptuum sape nō ad sobrietatē. non ad mensuram cordis sui nimis exiguā. quā nec ipm mēsitas dei claudi. Nō attēdūt isti q̄ oīa que facta sunt 2 quō facta sunt/ simul et recta/ tota ratio est omnipotens 2 omniscens volūtas operantis. Magister. Cōtemplabat in hoc euangelico Jobis custodis sui principio mens marie multo intuitu/ septē abyssos. qs solus dei penetrat oculus. lucidior sup solē. Siqdē deus ipe dñs q̄ intuet abyssos. Deo q̄ sup oēm creaturā sciam notatā p cherubin/ sedere phibet. Hinc tenebras esse sup faciē abyssi moises scripsit. Hinc de luce diuina posituz est. q̄ tenebre eā nō comphenderunt nō negādo qualēcunq; pticipationē huius lucis velut vmbratilem. Umbrā quippe dicim9 cē refulgentiā quādaz lucis. plus aut minus 2 nō omnimodā lucis priuationē. Sic angelus est ordie naturali prima vmbra seu refulgētia summe lucis pticipatio. Alia ratio nalis altera. Denicq; vmbra cogninue lucis occūbit p9 vmbrā sensitiue virtutis in vegetatiua. ac deinceps. Discipu. Quid de vita dicemus? An effulgeat silr in creaturis 2 occūbat. Magister. Si vita dicimus alibi q̄ nulla res ē sine vita. q̄ naturalis amor/ oībus insitus est. q̄ res qlibet/ tanq̄ pondere suo moueat mediate vel imediate/ ad p̄priū centrū oīm/ deū. Ratōnales creature. p cognitionē iūcta sibi, sed irrationales/ p sepatā. ferūt nempe ad loca sua p impetū amoris iusti dei dirigentis. vt a sagittante sagitta dirigit petere lignum qō sagittans intendit. Est igit res quelibet in deo quedā vita. etiā p9 q̄ fiat. 2 hoc p rationē hydealē. nō quidē extra deū (prout Aristo. arguit Platonē hydeas posuisse) sed in deo. p̄m respectus habitos ad creaturas. p intellectū paternū. 2 p verbū suū. iūcto voluntatis amore. quo vult deus bonitatem suā ad extra communicare. 2 lucē immensam quodāmō splendescere. 2 vmbraliter radiare. Alioquin ipm verbū oīnū vt sine volūtate tali p̄sideratū pure speculatiuū nō opatiuū/ censendū est. etiā dū p̄dicitur seu p̄cedit communicatiue ad p̄fectionem spiritussancti qui amor est patris 2 filij. Praxis igitur/ nō intendit in intellectuz speculatiuo si placet se habeat ad appe

tiē/nisi ꝓcedat ad opationis rōnem. ¶Sicut alibi de theologia q̄ sit speculatiua dicitur. ¶Finis eius finis ꝑcipuus sit amor dī et laus eius magnificās dñm. ¶Tunc vō dīnū verbū nō irrationabiliē appellat ꝓpticum/dū diuina voluntas accipit ipsum ad ꝓductionem seu ꝓductibilitatē eorum omniū que facta sunt/ꝑm triplex fieri. vnū est in mente angelica vel humana. scōm ideas existentia ꝓpria seu genere ꝓprio ⁊ in eē formali suo. ¶Aliud priuatō seu nihil/dicitur fieri sine verbo facta. nō q̄ sit aliquid extra intelligentiam. sed ita q̄ nomen entis vel esse vel existentie/philosophus extendit ad illa circa que negociat intellectus. vt sunt propositiones. ⁊ relationes rationis/ vt complexe significabilia/ex fabricatione intellectus componentis diuidentis. cum similibus. ¶Discipulus. ¶Grandes sub paucis colligit contemplādi materias. redire placet ad illas abyssos septem. quas innuis marie mentē fuisse cōtemplatā. ¶Magister. ¶Abyssum dicimus profunditatem cuius fundus aut terminus/nō pōt ab inspicientibus inueni. ¶Dicit ergo nō sit abyssus talis ipse benedictus deus trinus ⁊ vnus in sua maiestate nō p respectū quemuis extrinsecum consideratus q̄ nemo nouit patrem nisi filius. nec filiū nisi pater nō excluso tñ spiritusancto. q̄ ꝓprius est eius dem cognitionis essentialē cū patre et filio. ¶Vel alias abyssos numeram⁹/ habendo respectum ad res exteriores. marie rōnales. q̄ sole capaces sunt bēatitudinis eterne. vl̄ pēnis miserie. ¶Numquid nō abyssus ē misēr̄ie dei que res viles ⁊ de se nihilū: dignata est facere sibi pares dignas/atq̄ ꝓceptes sue pulcritudinis. nobilitatis. ⁊ honoris. immensaꝫ. vsq̄ adeo q̄ idipm sunt p gram q̄ dei filius est p naturā. ¶Hoc intuebat in spiritu ꝓpheta loquens in ꝑsona dñi. ¶Ego diri dij estis ⁊ filij excelsi omnes. ¶Siquidē dedit eis pātez filios dī fieri. nō ex sanguinib⁹ corporeis p voluntatem viri se cōmiscentis cuī carnis sine. i. mulieris voluntate. sed ex gratie germine. dū ex deo nati sunt ꝑ verbum regenerās. q̄ iō caro facm̄ ēvt eēz caro ōs. hītās i hōibus ⁊ homines in eo sup admirabili ꝓrsus vnitate. ¶Vis altera velut ex opposito vbi monstretur abyssus. hec est ico

ꝓhensibilis et horribilis diuīe iusticie seueritas. que ꝓiicit a facie sua/rōnalem creaturam. reprobans et indurans eam. reputans eam indignā seipso qui creauit eam. ¶Subinde sūt abyssi due ꝓportionabiliē ad duplicem banchoim sortē assignandē. ꝑimis dicēt. ¶Venite benedicti ꝑris mei. ꝑcipite regnū quod paratum est vobis ab origine mundi. q̄ nec oculus vidit. ¶Audient alij. ¶Ite maledicti. ¶Demū ꝓsidera duas abyssos velut intermedias. que sunt vie ad duplicem ꝓcedentē. ¶De quibus in psal. ¶Universe vie dñi misēr̄ia et veritas. ¶Ecce q̄ incōprehensibilis sit vtraq̄ via. ¶Quoniam est via que videt homini recta. et nouissima eius ducunt ad mortē. ¶Et vice versa iusto⁊ semita. reputat insania. ¶Alternatio tanta postremo cernit in vijs istis/tam ambigua. tā ꝓplexta/ tā timida et incerta. vt vere dicēt sit. nescat hō finem suū. ⁊ oīa in futuꝫ seruanē incerta. ¶Latro ptotā vitā sceleratus/ad vnū petitionis verbū mentit audire. hodie mecū eris in paradiso. dū petrus negauit. dū iudas apl's/desperationis peiori laqueo q̄ canapis se suspendit. ¶O quotiens mentē marie cōtemplantē sapiēter has abyssos arbitramur deo dixisse. ¶Oculi mei defecerunt in salutare tuum quo ad tres abyssos misericordie ⁊ in eloquium iusticie tue. quo ad tres abyssos veritatis ⁊ seueritatis ⁊ eiusdem iusticie. ¶O quotiens expauit sicut paulus. quotiens casto silentio magnificans dei secreta. nec audaci temeritate subintrans aut irrumpens suspirauit. ¶Altitudo diuitiarum sapie. ⁊ scie dei sapientiā quo ad intrinsecā abyssum diuinitatis. scientiam vero referamus ad alias. ¶Sequitur q̄ incōprehensibilia sunt iudicia eius. et inuestigabiles vie illius. has vocat psal. catharactas. ¶Abyssus ait abyssum inuocat in voce catharactarum tuarum. ¶Discipul⁹. ¶Consideras ista totus horrore concutior totus ad me meamq̄ vilitatem resiliens/diuinam maiestatem trepidus expauesco. ne quid agam/ q̄d dicā/quo me vertā/quo fugiā/ ꝓr⁹ scio ¶Magister. ¶Proijce te totum securus in illū qui est deus noster refugiū ⁊ virtus. ¶Traq̄ patre trahente/venim⁹ ad filiū. ꝑ filius vō pollicet/eū q̄ venit ad me nō eiciā fo-

ras. Proijciam⁹ tota fide totaq; spes nos
in manus misericordie sue/resilientes a seueritate iusticie. Nō poterit misericordia claudere gremiū redeuntibus. q̄ pfu gientib⁹/requirendis/reparandis et saluandis:i hoc miserie deserto/lacerata ⁊ spinis ⁊ cruce clauata. Postremo quid nisi magnificentiaz talis dñi reuerearis. exultans ei cuz tremore dicens. Domine deus magnificab⁹ es vehementer Rursus cum sapientissima mulierum/Magnificat anima mea dominum
Discipl⁹. Contemplationem dic alteram marie quia proposui ꝛdire posteri⁹ super istam de abyssis iudiciorū dei. qui aliquos misericorditer dat filios dei fieri. coheredes regni. alijs ad interitū derelictis. iusto quidē sed occulto iudicio. Magr.
Salutāda sepe est ⁊ oranda mr misericordie vita dulcedo ⁊ spes nostra/q̄tinus dei misericordiā/ nō iudiciū sentiam⁹ Eterū si qd factū est/in verbo vita erat/q̄nto pfectius fuit ⁊ est ipa in eodē verbo/vita p quā et in qua verbum caro factū. reddidit pditis ⁊ mortuis vitam ⁊ Dulcedo sub inde nostra est. que fontē i se parturijt dulcedinis. Spes insup intercedendo. reconcilians et subleuans. nō auctoritate prima saluans. Transferunt obinde p ecclesiaz. illa verbi pconia. sub nomine sapientie. predicata. p sapientē/ad istā verbigenā de verbo et in verbo gloriantē. Ab initio inquit ⁊ ante secula creata sum p p̄destinatōis electionem p̄ omnibus. In me omnis spes vite ⁊ virtutis. p auxiliationē. Discipulus
Noui talia omnia que sapiens colligit et mecū sepe retracto. maxime oū nativitatis eius sacra celebritas recolitur. de qua fieri posset comparatio ad illius nativitatem qui fuit homo missus a deo cui nomē erat Johannes. qui venit in testimoniuz vt testimonium phiberet de lumine. Magister.
Alludis si sciens vel insciens nescio ordini contextus euangelici/ cuius sup̄ me ministi de quattuor vt vnum/qd opus incentum quinquaginta rubricas paratum est. cum aliquot rubricellis. Bum em verbi generationem. cōtemplationē incepimus marie. tu nunc traducis vt de p̄cursore loq̄mur. sequamur hūc ordinē si complacituz ita tibi fuerit. Discipul⁹. Sequamur
queso de btō Johe qual⁹ fuerit marie cōtēplatio quasi sēda p̄ncipal⁹/edissere. Magister. Cōtēplabat mēs marie Johem. nūc ad ram. nūc ad tropologiā. q̄nq; vo p allegoriē. ⁊ anagogie misteriū. Discipl⁹
Littera palā facta est de iohis nūciatōe cū p̄conijs eius. parētūq; suorū afferaliqd de misterijs. Magister. Cōtēplabat maria verbū qd erat ī principio/q̄nq; metaphisicaliē. Assumebat em sitituditē hominis p partē opantis in exteriorē materiaz Cōferebat ad p̄mū artificē deū. q oia q̄ facta sunt: p duxerat nō naturali necessitate. nō casualiter aut fortuite. sed spontanee Precedebat aliquos pbos ita sensisse sicut dicit iohannes euangelista. Deus ei manifestauerat eis qm̄ inuisibilia dei p ea que facta sūt a creatura mundi. i. hoīe intellecta cōspiciuntur. Sempiterna q̄z virtus ei⁹ ⁊ diuinitas oñdit ordinatissime p̄stituta supra omnem artis excogitatiōnē. ars vero qd ē nisi recta rō rez agibiliū. Ita concludebat maria metaphisicans. opere ponderbuz seu logos. i. sermonem vel rōnem patris. p qd verbū/omnia facta sunt ⁊ qd factū est erat vbiq; p̄cognitū ab hoc verbo. nō alia cognitione q̄ seipo qui deus est. quē nullo⁹ oportebat esse vitā et primā vitā alioquin iā nō esset deus verbū suū vbiydee sue. Cuius rei ab surditatē ipe etiā pbor⁹ princeps Platho. Porro nō potuit. ⁊ ferens cū Plato. Porro noluit deus cōdens vniuersa/latere penitus immensitatem lucis sue. oū eaz fecit splendescere p creaturas. quas omnes i sapientie sue luce constituit. Omnia in sapientia fecisti ait p̄a. Fuit igit hō miss⁹ a deo qui spectator esset omniū opm̄ dī. quiq; testimoniū phibēt d lumine. nō em erat ille lux. sed vt testimoniū phiberet de lumine Erat lux vera que illuminat oēm hoīez venientē in hunc mundum. quia nullus illuminatur ad cognitionē liqde et pure ⁊ perspicue veritatis absq; p̄ma luce/p̄m triplex genus cause efficientis exēplantis ⁊ finientis. Quali dono. qua grā. qual⁹ oro pōt eē maior etiā phie testimonio⁹ Erat ꝓterea homini missō a deo/nomē iohes. oū mōi speculator in statu innocētie p̄ditus est. vt testimoniū phiberet de lumine. Videbat primā lucē p speculū ⁊ in speculo creaturaruz

nō in obscuritate enigmatis Videbat ꝛ in imagine mentis sue. ꝛ p eā lucidius multo q̄ p vestigiū vel speculū creature. nōdū tū intuebat in sua quid ditate nudā lucem. Sed hen homo cum in honore eēt/nō itel lexit. cōparatus est iumentis insipientibus ꝛ similis factus ē illis. Propterea tūc euenit vt lux va in mūdo esset p quā factus est mūdus Et mūdus iste microcosmus eū nō cognouit. ad quē cognoscēdū factus erat. ¶ Discipulus Nihil hactenus attulisti i hac pteplatōe marie fm phicaz rōnē/qō sit ab hoie vere philosophāte negādū. si nō sit aversus a vera luce deo/p tenebras pctōrum si nō sit obscuratū insipiēs cor eius necdū in reprobū sensum. Si denicz fuerit l eo grā dei. vt merito Jobes appelleē. Atuero si id qō sequit ita possit ad cōmodū phie'tis/desidero cognoscē. s. in pria venit suis eū nō receperūt. quotquot aūt receperūt eis dedit eis pātem filios dei fieri. his qui credunt in nomine eius. qui non ex sanguinibus neqz ex voluntate carnis. neqz ex voluntate vīr. sed ex deo nati sunt. Et verbū caro factum est ¶ Magister Nō pōt ad literā expositio tradi nisi de incarnatiōe verbi. p cuius fidem fiunt hoies filij dei. cuius insup litteralis Johannes preco fuit. vox ꝛ lucerna. Confitebit hinc Augustinus. q̄ qd haberet mysterij. Et verbum caro factum est. nec quidē poterat suspicari. cū de precedentibus aliquid non negaret intelligenti am concepisse ducem phie. Erat nempe platonis institutus et pithagore disciplis. Attamē sine preiudicio littere videam⁹ si verbum dei posset dici in pria venisse/p infusionem luminis vultus sui/sup facie mētis humane/immo p quādā ex vtero mentis incorporationem sui. Omnis itaqz res q̄ tūcūqz subtilis sit. in corporeeqz nature/si cōparat ad simplicitatē p̄me lucis/corpea iudicatur. materiat insup: quia potentialis est atqz mutabilis. ꝛ non purus actus. Bū ergo prima lux influit et illabit in portiōz rationis superiorem/quā dicimus apicem mētis vel sinderisim virgineam. quidni dicamus dei verbū quodāmō in corporatū vl hoiem factū pter deiformē principalis humane ptis vnionē. p quā (si Boetio credimus) fiunt homines dij: Dei eterni pter nea genus sumus. in quo mouemur. viuimus et sumus. Et habitat in nobis verbū suū vnigenitū et eternū plenū gre ꝛ veritatis. ¶ Discipulus. Nō aduertebā talis phisice cōtemplatōnis applicatōem q̄ nō aberrat a fide. ¶ Magister. Fides plus eleuat arcē mentis vt verbū dei inhabitet p fidē in interiori hoie vt hoitat apostolus. Cōsiderās igit hāc vnitiuā habitationē Augu. dicit mariā matrē dei pcepisse primo felicius deū p fidez/q̄ posteri⁹ per carnem. Nō em̄ scā sine prima/sibi salutem attulisset pceptio. ¶ Discipul⁹. Verū potuerit maria sine fide vel charitate fuisse mater dei corpalis ¶ Magr. Si potentiam ordinatā spectes/no potuit qm̄ ōs hoc facere nō ordinauit. sed quin aliter ordiasse potuerit cū sit immense potentie nec implicet cōtradictionē/ita fieri quis hec a dei potentia negauerit.. ¶ Discipl⁹. Būt alie questiones absqz numero sup incarnatōis btē misterio. vtputa si verbū fuisset incarnatū/hoie primo nō peccante? Si pōt rō tradi cōuincens. Cur deus hō sit? Ita em̄ conari videt Anselmus cū alijs nonnullis Rursus cū opa trinitatis sint indiuisa ad extra/quō fieri potuit vt solus filius dicēt incarnat⁹. cū silibus abundātissime tractatis p doctores, qs idcirco nō induco ¶ Magister. Vō qnta credis pspicacitatez mēs marie pteplabat oia talia pserēs i corde suo qlia meruit expiri qn̄ dom⁹ pudici pectoris tēplū repēte fit dei. qn̄ fas fuit p salutatōe sibi dici. Salue mr̄ pietatis ꝛ totius trinitatis nobile triclinīū. vbi tū incarnati spālē maiestati ppares hospiciū. ¶ Triclinium fuit/p fidē charitate formata. sed spāle hospiciū/p verā maternitatē/nedū carnis solius sz ꝛ mētis pparauit. Intelligit ātē spūalis mr̄nitas in aīa vbigena faciente voluntatē dei pris. q̄ tō frat sororꝛ mr̄ est vbi dī mr̄ vgo filia. ¶ Nūciat hāc verbi p ceptōz spūs sctūs q̄ vbi vult spirat q̄ inspiratio vel instinctus interior tenet ad aiaz vice angeli. q̄ gabriel est sortiendo dei. nā qd fortius/qd ve potētius pt nūciari. ¶ Cerez gratia dei p Jobem significata p̄cedit. viā preparans verbo dei. q̄ Jobes p orationē pceptus est/gabriele similit nūciāte. Nihil em̄ habet bō fecunditatis in quauis portione rō

nis/sit vir vel mulier/vt talis filius ide possit gigni. p̄cedat oportet. z p̄cedat/zacharias (dicitus dñi saturitas) in templū. ponitur in censum denotionis cui⁹ oratio exaudit. et p̄cipit Elizabeth (que ē dñi memoria) filium cui nomē est Johes. In q̄ gra dei. q̄ q̄ null⁹ i cognatōe naturali/vocet h⁹ nomine. ¶ Porro si seqris allegoriā/zacharias sacerdotiū. elizabeth legē veterē significat. ex q̄bus timore frigescentibus/ nō potuit p̄cipi gra dei. Nihil em̄ ad pfectū p̄duxit lex. quousq̄ venit plenitudo tp̄is. q̄n sol iustic debuit oriri sup terrā hūane cōditionis. p mysteriū incarnatōis. Tūc p̄cessit i Johe lucifer/illū solē qui ex vtero p̄is aī luciferū genit⁹ est in die virtutis sue i splēdoribus sctōz. ¶ Discipul⁹. Ergo ne putandū est maria nihil de p̄nunciatōe iohis cognati sui fuisse litteraliē contemplatam ¶ Magister. Immo vo nec vnū iota di missum est. nec vnus apex oim. q̄ lucas scripsit. q̄n maria rimarē. z meditādo rumiaret. cōferens ad innumerabilia q̄ nos latēt. neq̄ scriptis mādari potuerūt. Itaq̄ si iohānes fuit tanta solēnitate nūciat⁹. si p ozonem supra nature cursum impetratus. si sanctificatus in vtero. si gaudiū z exultatiōe cū admiratōe parentib⁹ attulit. si p̄cedit cristū i spū z virtute helye. si sobrie educat⁹ z vestit⁹ in exēplar p̄ie p p̄ceptū tp̄alis felicitatis z amorē eterne. Si talia nobis innotuerūt Luca ex ore marie nobis referente. nēo dubitauerit q̄n ad seipam/plurima talia retulerit. reuoluēs oculos ad p̄prios parentes. qualiē angelica nūciatōe/fuit ip̄is ortus suus/cuz vite serie. i. ordine reuelatus. et nō minus de gratijs ab vtero sibi largitis collatis maria cōsurgere ad gr̄arū actiones q̄ p p̄cursoris h⁹ iocūdo sanctoq̄ natalitio nūciato. repetēs crebrius cū exultatione spūs cāticū suū. ¶ Magni. ani. mea do.

¶ Finit p̄ma p̄tic.

¶ Sequitur scda partitio de vita solitaria Johis. quali sup rubrica scda. de nūciatione sua. et habitatione in deserto. Sunt in hac p̄tione tres partes. in q̄ triplicē modū manifestandi vitam solitariaz. Et continet notulas nonaginta. ¶ Discipulus.

Et si mlta fuerit ipi⁹ marie cōtēplāda circa Johānis nūciationē in templo. Si circa visitationē z salutationez elizabeth. Si circa natiuitatē circūcisionēq̄ pueri/q̄b⁹ interfuisse maria creditur. sil⁹ z audiuit de cāticū illō zacharie. Benedict⁹ do. de. if. cū mysterijs b̄ iclusis. Nihilomin⁹ ad p̄s vtere z p̄teplatōis oc̄os desiderio/ad solitudiem iobis ō q̄ lucas silet. Puer āt crescebat z p̄fortabat̄ spū. z erat i desertō. vsq̄ ad die ostensiōis sue ad israel. Ad q̄. Fiat vis. z cipio quō vis. ¶ Discipulus. Cū hō sit natural⁹ aīal sociale gregale z ciuile p̄m pōm. Platonis q̄z sniā dicit/homes hoim cā sctōs ee. Eccl̄iastes in sup maledicit solitario di. Ve soli. Nōne rit⁹ iste vitupi di i debitis/culpabil⁹ est hō d⁹. cāq̄ cōueniēs feris indomabilib⁹. aut hoīb⁹ melācolicis. Solitudinē em̄ q̄rere Christo. posuit in homero fuisse signuz melancolie. fuit igitur puer Johannes melancolic⁹ aut ferialis. ¶ Magister. Addere debebas vnā distinctiōis ptē a pōo positā. Solitari⁹ inq̄. l' ōs est. vel bestia. fuit aūt puer Johes/de⁹ participationē diuitatis. nō p naturā. Et cēm manus dñi erat cū illo. Fuit repletus spiritusancto ex vtero matris sue. Neq̄ cōplexione melancolicus. cū p miraculuz fuit dño opante formatus. cui⁹ pfecta sunt opa. Legē q̄ ōz. Puer aūt crescebat z cōfortabat spū. Post subdit. Et erat in deserto. Quare z quousq̄. Nimirū vsq̄ in die ostensionis sue ad israel. quatinus iterea loqueret dñs ad cor eius in solitudine. reuelans et indicās que esset ip̄e factur⁹ ad isrl' z docturus. Sic vt non leui saltem maculare vitā famie posset. Dedicabat enangelicū virum in suo celibatu virgineo. imitabat̄ vitam helye per quem erat ip̄e figuratus. Complebat prenunciatā ō se pphetiā Esaie. Ego vox clamantis in deserto. P̄dicabat p̄mis exemplo sanctorum spem regni celorū p contemptū terrenorum. quatinus autoritatis pondus/addceret verbis fuit sopatio. atq̄ talis meritō indicaretur qui fallere nollet cupidine mundanorum/nedū alijs predicaret penitentiā. ip̄e p̄r deliciarum insectionem/reprobus inueniretur. ¶ Discipulus.

Collegisti summatim causas solitudis i Iobe. De ceteris vo solitarijs qd iudicas/ no enī similibus rueri se valent causis

Magister. Optimo dicit Ambro. Antentio nomen imposuit. Et xpus. Si oculus tuus fuerit simplex/nō hns aliquā pte tenebraz/totū corpus tuū lucidū erit: et sicut lucerna fulgoris illūinabit te. Primū est igit aspicere q sit z qlis intētio solitudinē ingrentis. Monet aliqs feritas cōposita cōplexiōis naturā vel acqsite. ñ patiēs ciuilit̄ puersari. cui⁹ odiū ꝫ oēs z omniū ꝫ se. sicut de hysmaele loquit̄ scriptura. Hāc cām solitudinis in catto monstro/ab hercule necato. Hanc in leonibus. Hanc in anib⁹ nocturnis accipim⁹. Monet aliquos cupiditas implēde voluptatis. seu pprie voluntatis quoz felicitas estimatur ipunita neqtia. peccare. s. volūt. neqz verecūdiā hoīm neqz pena pati. Querit ei latibula/sede voluptatis impletio. qō z fere ō mō strant. z auicule quedaz oñdūt. nisi forte assis aliquos ita bestiales inuenies/quos ppie nequicie publicatio delectat. pdicātes vt zodoma peim suū z cū malefecerint gloriantes. Monet alios/animi qdā detectio seu pusillanimitas/causata p frenesim aut melancoliā multi/modis quales numerant medici. quos nihilominus fatenī innumerabiles repiri. Talit̄ demēdatū tradunt expositores Daniel̄ ipm Nabuchodonosor. cui⁹ fuit habitatio cū feris. Et demoniacus ille p legionē oppssus. q habitabat in sepulcris. Pueros insup alios imo iuuenes z senes/hac timoris formidine agitari sic constitit vt nec videre alios vellent nec sese paterent faciāt intueri. Quoz tandem alicq p deserta vagantes/nusq cōparuerūt. Alij lagō vl pcipicio vel alit̄/sibi mortem intulerūt. Laudabil̄ certe verecundia marie pueril̄ z in mulierib⁹. q salnā rē facit malis obstans conatib⁹. Sed ne qd nimis ne lesa tandē verecūdia/frons accipiat meretricis atqz verificet̄ ille subuersiuus iuuenū versus. Angelicus iuuenis senibus sachanizat in annis. Monet alios inanis iactātia. Alios spes q̄stus vberioris. Alios otiū iners. Alios fātastica libertas. Alios qdam feruor nouitiꝰ nō fm sciam. volens sibimet esse dux prior. z abbas. Alios ignorantis difficultatis heremitice vite seducit estimantes solitarijs deesse nihil pter orare deū. dū vbi segregatos se faciūt ab alijs inueniunt semetipos cnz passionibus durissimis. luxurie. gule. desidie. z accidie supra modū. vt interim dyabolicis astutijs. ō visitationibus hoīm curiosis ad insolita/de victualium postremo vestitū qz carentia taceamus. Tandem penitet eos suimet. z gironagi fiunt cum Cayn. solū de heremitica vita barbā z appellationē retinentes. q̄bus solitudo nō abstulit vicia. sz aluit aupit z multiplicauit. qualib⁹ vicos z plateas videm⁹ impleri. Ceterrimū hoc genꝰ monachoꝝ ait Hiero. brissim⁹ z bñdict⁹. imo mōstra sunt hominū ex̄ terminos bone policie depellenda. Discipulus. Et qs ad solitudinem his attentis/putabit̄ idoneꝰ Cōfirmas ei qd̄ opposui. Ue soli. Magister. Vide de malicia plurioꝝ/paucis obsistat bonis z electissimis p̄sumq dignis cultoribus solitudis. quales in cōmendatiōnē fidei vocat apl's. In solitudibus errātes. in montib⁹ z speluncis. in melotis z in pellibus caprinis. q̄les paul⁹ z Anthoni⁹ Arsenius. Agathon. Hilarion. cū silibus innumeris. q̄ naturā supgredientes/oñdebit in seipis q regnū celoz vim patit̄. z violēti rapiūt illud. Quid deniqz de Iobenfo. Quid de puero bñdicto. qd de silib⁹ factū sit ipe legis? Discipulus. Spūs vbi vult spirat neqz mirabilia trahēda sunt ad imitationem. sz reuerent̄ admiranda. Magister. Recte sentis. Nō agit̄ itaqz felicit̄ vita solitaria/sine quodaz afflatu spiritussci. q̄nqz patenter reuelantis. q̄nqz secretius inspirātis ducentis z agentis. Dicit̄ enī de xpo q spūs impulit eū in desertū. Dicit̄ q z ductus sit. Si q z agebat̄ in desertū. Et hic ō puero Johanne p̄mittit̄. q fortabat̄ spū. Qui aūt priuata lege ducūt publicis z generalibus nō subsunt institutis. Discipulus.

Qua ratione cognoscet̄ q a spūsctō qs ducit̄ in desertū/solitariā ducturus vitam. cum tot seductionis causas narraueris? et vniuersalis exp̄eto ō solitarijs oīmbus. q̄s debet esse suus finis? quis sit oculus intētionis. Magister. Tres modos solitudinis ilinuasse videt̄ mihi ps. cōpans se triplicit̄. Silis inqt facꝰ sū pelicano solitu

vinis. et facctis sum sicut nicticorax in domicilio Vigilaui et factus sum sicut passer solitarius in tecto. ¶ Prima figurat solitudinem deserti. secunda claustri. tertia tecti sine templi qđ signat tectū amplū. ¶ Consideratur insup triplex in generali finis querē de solitudīs. vn⁹ peccādi vitatio. alt⁹ pctō rū punitio. tertius ad deū primatio. Habet tñ i singul' spūssctūs ppos fines. q̄ post modū ꝓstat exeuentu. sed interī loquimur de humano ꝓsilio. ¶ Amplī⁹ que sit ⁊ q̄lis solitudo ōserti. patet in heremicol' in x̄p' narrationes et vitas patrū. q̄ ꝓterea sunt. ⁊ q̄ nūc ad hanc solitudinē idonei tradidert. ¶ De solitudine vo claustri. vel cenobio habetur noticia p regulas ipsoꝝ. que cōuenīunt omnes essentialiter in triplici voto. obedientie. pauptatis. continentie.

¶ Nono de solitudine tertia quā imagīatur silem passeri. q̄ solitarius est in tecto. nō ita cognitionē inuenim⁹ traditā. Participat aūt cū vtraq; priori solitudine differens tñ ab vtraq;. ¶ Solitudo claustri collocatur in ciuitatib⁹ sicut hz nicticorax domiciliū in eisdē. Sic se hz solitudo passerū in tecto. Nō em̄ refugit ciuitates. sicut pelicanus in deserto longe fit ab eis ⁊ heremicolt̄es similit̄ longe fiunt. ¶ Ceteruz solitarius sicut passer solitarius in tecto. nulla lege viuendi sub voto astringit. imitās i hoc voluntarios heremitas. Nihilomin⁹ locū villaꝝ vel ciuitatū non relinquunt. ot spares in hoc heremitis. ¶ Legim⁹ q̄ Anna ꝓphetizans de puero ibu; nō recedebat de templo. ieiunijs et oratōibus vacās. Legimus de sctā Iudith q̄ fecerat in supioribus domus sue/sibi cubiculū vbi cū puellis suis sola morabat. Sara iunior molestata/prexit orare ad supius cubiculū domus sue. Helye ⁊ Helizeo fuerit in ciuitatibus assignata i supionib⁹ dom⁹ cenacula. Petr⁹ oratur⁹ ascēdit i supiora dom⁹. ita p multa colligit̄ sctōs viros loca sibi q̄sisse secreta ⁊ alta. ¶ Discipulus. Edissere quō pōt rē laudabil' hm̄oi tertia solitudo. q̄si sit cū domo ⁊ sine domo. Reſidet itaq; solitari⁹ i tecto. quā silitudinē nō siluit ipe xp̄s loq̄ns ō tribulatōe futura/monens eū q̄ in tecto est vt nō descendat tollere q̄ in domo sunt. Hñt em̄ dom⁹ regiōis illius tecta plana. apta deambulatiōi. secrētoq; ꝓuersatōi. tanq̄ pauimēta de lapidibus planis. cū cemento structa. ¶ Magister Propositū solitarij talis est/vt mūdo q̄sti nō vtaē. Non em̄ vidit in viribus ꝓprijs aut corpis aut animi posse pari. solitudinē vel deserti vel claustri. facit hoc qđ pōt accipit solitudinem tecti. nō semp ad litterā sed p similitudinē. Sicut em̄ manens in tecto nō respicit que fiunt in domo/sic nec ille solitarius ea curare vult que fiunt i mūdo. Viuit sibiipi ⁊ deo. curā suam totam ⁊ cogitatū suū ⁊ suam solitudinē ꝓjcit i deum. Finis suus/est triplex ptactus. Primo vitare facilius peccata futura. oū non tangit picem cure temporalis ne inquinet̄ ab ea. Secundus cogitare omnes actus suos in amaritudie aīe sue. Tertio primare deo videns em̄ iniquitatē ⁊ contradictionē in ciuitate. et dolos ⁊ usuras. ⁊ blasphemias in medio eius. elongat se nō corpore sed mēte. manens in solitudine qualez sibi fecerat Hester in medio palacio. vocans se solitariam ⁊ cui⁹ ꝓter deū nō esset auxiliator alius. ¶ Discipul⁹ Cōtraria videt esse sibimet hec solitudo. videt em̄ ⁊ audit mala q̄ fiunt in ciuitatibus. nihilominus vt dicis fugit ea. Si fugit qualit̄ illa videt et audit. ¶ Magister Vocat te ꝓpha regius quid dic. Qui inḡrebant mala mihi/locuti sunt vanitates et dolos tota die meditabatur. Ego aūt tanq̄ surdus nō audiebam. ⁊ sicut mutus non aperiens os. Non dicit surdus et mutus. sed tanq̄ surdus et mutus. ¶ Discipulus. Si celum dei habet. quo pacto nō obuiat iniquitatibus/quomodo saltem voce non redamat. non arguit. non predicat. nō inculpat? ¶ Magister. Habet vtiq; zelum. sed ꝑm scientiaz que docet eum conuersari in medio nationis praue. que nō sapit aut inḡrit q̄ optet. Neq; fortia nitit̄. sed gemēs intus tolerat q̄ nec potest nec dz arguere. Rñdet crebro curiosis. Zeli sui. Quid ad te. Nō est tuū nosse talia vel talis non arguere. Non enim cōtra icum fluuij. Curā illā deo linq; ⁊ tuā age. ¶ Discipulus. Omnes hoc modo si dicere facere q̄ statuerent/quis ꝓsequeret̄ vicios. qs bonoꝝ ꝓfectum pacis conciliatoꝝ intenderet? Sctā rusticitas (sic Hieroni

mus) sibi soli ꝓdest. imo dū non opitulat alijs: odest. dū nō est ꝓ ꝓximo. contraria ē. ¶ Nauta dū nauez deserit: nonne submergit. ¶ damnationez proinde pigri serui. nō ne ꝓ talento recondito talis meretur ꝛ metuit? ¶ Magister ¶ Cur metueret qui nihil erogadum suscepit ex officio cui nihil ex articulo necessitatis incūbit agendum. ¶ Tradit ad vsurā talentū omne qđ accepit dū vtiē illo qualiē ꝛ quousq; se lex ꝛ voluntas erogantis extendit. ¶ Si nō abutiē dois sibi traditis qñ ꝛ qualiē non oportet. ꝓfecto nō retinet talentū. nō est contrarius xpo. ¶ Nō deserit nauem qui custodiā eius nō accepit. ¶ Cuero videant qui suis humeꝝ officia publica vel imposuerunt vel imposita susceperunt/ quēadmodū reddent ratonē de subditis. ¶ Quid ad istū de non suis/ q̄ sortis sunt. q̄ iuris sunt alieni? ¶ Discipul⁹ ¶ Nonne mandauit dñs vnicuiq; de ꝓximo suo. ¶ Nōne iussio legis est. ¶ diliges ꝓximum tuū sicut teipm. ¶ Magr. ¶ Dandatū iussum q; fatemur curare primū ꝛ diligere. sed nō plusq̄ seipm. nō plus q̄ deū. Deus/ certis amorē dei ꝛ primi terminis limitauit. ꝺ quibus nō est hic dicendū p singula. quoz debes alibi noticiā cōpasse. s. in de consolatione theologie. ¶ Discipulus. ¶ Dicit q̄ fieri iuste debet/ qđ iustuz est. ¶ Nihil ꝓdest homini si vniuersum mūdum lucretur/ anime vo sue detrimentū patietur. ¶ Nō p̄dicare ꝛ arguere nemo solenniter debet nisi missus. ¶ Nō fraterna correctio non ꝓ semp obligat. ¶ Nō sepe fit eadem correctio temerarie. dū neq; fructus cernitur. neq; modus custodiē/ nec tēpus. ꝓsona aut locus obseruat. ¶ Ez apparz difficile quomō manens inter alios nō incurrat casus plurimos. in quib⁹ optebit ipsum nō solum sibi vacare. sed ꝓximis intēdere. ¶ Alioquin vel inutilis/ vel inanit/ vl arrogans fortassis/ aut fantasticus poterit multoz iudicio ꝛputari. ¶ Suffurrabūt multo dum viderint aliquem litteratum/ qui fundit vngentum sue meditationis ad pedes vel caput iesu vt quid pditio hec? ¶ Cur nō erogat ꝓ p̄dicationē in pauperes idiotas et egenos? ¶ Talia sibi soli meditatur et terminat. cur fgiminis curā nō gerit? ¶ Cur nō suscepit oblatā? q̄ pacto puus habitam dereliquit. ¶ Magr. ¶ Nihil affers incognitū. sed ad alta vadenti/ cōtemnēdus est ipe ꝓtemptus. nec populari rumore/ ꝛ conscientie veritate vita ducenda est. maxime querenti deo vinere. querenti cū ꝓba vitē ¶ Mihi aūt adherē deo bonū ē ꝛ ponē i dño deo spem meā. ¶ Dis glia ei⁹. ¶ Cui⁹ ei⁹? vtiq; aīe deuote. filie regis et sponse/ ab int⁹ ē cui ꝓ minimo est/ vt ab hoibus vel ab hūano die iudicē. sed nec se iudicat/ omne iudiciū suū ponens sup eū qui dñs est. cui soli intendere. quē querere. in quē spare. quē diligere ꝓstituit. ¶ Qui vult inē vos sapiens esse (monet apls) stultus fiat vt sit sapiens xpo. desipiat mūdo vt placeat xpo. ¶ Haz q̄ volūt hoibus seculi placere. q̄ ciuiles ab eis q̄ benivoli. q̄ socales. qui (vt eoz verbum ponamus) boni socij blandienti linguavo cari desiderant. videant ne dei immo sui cō stitutanē inimici. ꝓdunt nempe tps comessando. iocundando. detrahendo. narrādo fabulationes. sed nō vt lex tua dñe. deteriora nō addimus que ferre cogūē. ¶ Discī. ¶ Quotidianus nobis hoīm ꝓuictus que dictis oñdit. ¶ Magr. ¶ Crede mihi. posse vacare sibi/ nō est pūū neq; negligēdū talētū. nō ē infodiendū terre. q̄ nō ē terrenis occupationib⁹ obruendū habz hō ꝓ quolibet sensuū quos accepit. talenta tondem. singulis nō pariter vtiē. ¶ Si totus se ad videndū salubria. totus ad ꝓuersionez cordis ꝓuerit/ reddiē excusata manus vel pes/ vel lingua. si tunc non opatur hō. aut ambulet aut loquaē. ¶ Econuerso si robusta fuerit manus et oculus lippus/ vt vidē vir possit. mittat manū ad fortia. hoc ē viri solitarij ꝛ actiui. ¶ Determinat ¶ Aristot. phica rōne vitā contēplatiuā. simplr optimū esse hois bonū. ¶ Consonat ois theologizantiuz chorus. ¶ Determinat hoc ¶ Aug. q̄ ociū veritatis inquirende/ ꝓferendū est negocio caritatis si nullus imponat. nec si cū fundit ociū deserēdū nīa sustinenti. ¶ Vāvo q̄riē q̄s ad hanc sit idoneus vitā solitariā. Nō inuenis moribus q̄ ad opationē mittēdus est: ne vacet. ¶ Multa em̄ mala docuit ociositas. ¶ Vidit hoc q̄ philocapto mederi pollicens ait. ¶ Loca sola nocent. loca sola cauto. ¶ Talis nō cū deo. sed cū desiderio rabioso ꝓtinue loqrē. ¶ Occidūt desideria pigrū

pfertim sine litteris. cui⁹ ociū mors ē (Seneca teste) q̄ viri hois sepulturas. ¶ Et Horatius. Si nō intendas studijs q̄ rebus honestis. inuidia vel amore torquebere. ¶ Ceterū nequit vacare ocio cōstitutus sub alterius potestate. Quo iubente fac hoc/faciendū ē. Va de illac/ista eūdū est. Obsequere subditis istos dirige q̄ rege. parēdū est. ¶ Amplius. si p̄cio te voco constringeris ad actōnis negociū. iam tibi vacatōis ocium sustulisti. Si deniq; necessitas p̄licitatiōis proximor̄/corpalis aut spūalis imminet. cui tu potes nō alius p̄ nūc/ p̄babilit opitulari. lex necessitatis/immo charitatis/a vacatiōe te sepat. Lex postremo diuine iussionis ispirata te purget sese sequi. qualem hi q̄ spū dei dicūt infallibilit recognoscūt. ¶ Discipl⁹ ¶ Hactenus multa cōquisiuimus de vita solitaria sub quadā fluctuatiōe sententiarū ordinis. cupio naturaz ipius phisica simul q̄ theologica rōne scrutar̄. descriptionem quoq; suam in primis volo fundamentaliter notam esse.

Sequitur secūda ps

demonstrativa post primaz inquisitiuā de solitudine. ¶ Magister.

¶ Vita solitaria. est vita intellectualis nature seu rationalis. que agitur segregatim a multis. et propter deum. ¶ Discipl⁹. ¶ Cur ad vitam solius nature intellectual⁹ solitariam vitam stringis. cū sit auibus q̄ bestijs aliquibus sua solitudo viuendi. ¶ Mag⁹ ¶ Volui sub compendio vitā tollere omnē que beate vite p̄ceps esse neq̄t. ¶ Discip. ¶ Nunq̄d satis erat. vt ō intellectuali natura sermo fieret additione nō facta de rationali dicens. intellectualē dimittendo. ¶ Magister. ¶ Postulat hoc fieri/ p̄prietas vocabulorum. Cum ēm rationale sit differentia cōstitutiua hominis nec solius hominis ⁹m Porphiriū platonicū/ponentē demones q̄ angelos esse animalia rationalis. que deos vocat. et compositos ex aīa/et corpore tradit p̄ immortalitatē differentes ab homine. Diffinitio nostra debuit h⁹ notare. Quāuis aliqñ rationalis dicatur natura quelibet. que pōt vti rōne. q̄ liberta tem habet arbitrij potens in oppositū. Est ēm liberū arbitriū facultas rōnis et voluntatis. quasi liberū ō rōne iudiciū. inq̄ loquendi modū. deus dicerēt nedū intellectualis nature/sed rationalis. Iz boetius appropriet intelligentiā purā/soli deo. aut verius soli generi diuino. qñ vsus phorū tribuit angelis intelligentiā/ quos ideo vocant intelligentias. et ab hoibus nō penit⁹ abstulerūt. ponentes agentē intellectum. ¶ Discipul⁹. ¶ Quis igit̄ ponere in deo vitam solitariā vel sociale. ¶ Mag⁹. ¶ Audies postmodū. si primitus exposuero ō p̄te diffinitōnis adducta cū dicit. vita nature intellectualis/aut rationalis. que agitur segregatim a multis et p̄pter deū. Damus p̄ hoc intelligi causam formalē seu differētiam a vita sociali. Causam inq̄ finalē vitate solitarie. nō cuiuscūq; sed laudabilis assignamus p̄pter deū. qui deus. gratia sui ē sine p̄pter seipsum. tanq̄ liber q̄ nobilis in supremo. ¶ Ceterū. natura quelibet (pertim rationalis) quedā in se ō vita prima. si nihil eriā actualiter ratiocinaret̄ vel intelligeret actu pfectu. neq; fili⁹ vel let. cui vite nō attribuit̄ p̄prie solitariū vel sociale. sed vite q̄ ō vita scōa p̄ueniens/ p̄fluens aut emanās ab hac vita p̄ma. Hec aūt ō operatio vitalis. elicita seu p̄ducta a re que ē vita prima vt anima rōnalis vl̄ hz vitā prima vt homo. Sic intelligitur diffinitō philosophi de anima q̄ est actus primus. corporis phisici. organici vitam habentis in potentia. supple ad vitā scdam que est vitalis opatio. Sic intellexit idē ph⁹ q̄ posuit felicitatē hominis nō i habitu solo cū stoicis nec in sola subditia vel natura ponentibus/ sed in optima opatōne respectu optimi obiecti p̄ optimā potētiā. optio hitu roborata. Sic dicebat xp̄s. Hec ē vita eterna vt cognoscāt te solū verū deū q̄ quē misisti ihm xp̄m. Loquūt̄ ad ip̄m p̄fomiter theologi ponētes vitā eternā in eterna dei visione q̄ fruitionē cōplectit̄ delectatiōemq; supmaz includit. ¶ Postremo supta dicim⁹ ex his distinctione phisica q̄ theologica ō multiplici vita. Quedā est actiua q̄dā p̄templatiua. q̄dā mixta. Rursus quedaz est bona ciuil⁹ et moral⁹. quedā mala mitz/ modis. ob pessimas opatōes ⁹m prauos fines sicut ad superbiā q̄ honores vanos. sic ad die-

tias ⁊ opes inutiles sicut ad voluptates ⁊ luxus sordidos. ¶Et hec iuxta tria q̄ sunt in mundo q̄ triplicē sibi vēdicat sapiam. trenā. aialē dyabolicā. ¶Impli⁹ vo diuidit vita talis q̄ est opatio nature rōnal' vel intellectualis. in vitā socialē. et in vitā solitariā. ō q̄ pñs sermo querit. ¶Vita solitaria agit nō i multitudine aut saltē nō cū multitudine ſz sepatum a turba. maxīe ſm q̄ accipit vulgus. dū sepatio seu segregatio fit in loc̄ solis vt erat iohes puer i deſtis. ¶Additur ad extremū q̄ segregatio sit ꝓpt deū. ad excludēdū prauā quālibz solitudinē. qualez epicurei⁹ voluptatū assertores ⁊ stoicorū secta/laudabāt. ad q̄lem ꝑterea bestialitas mor⁹. vel corruptio cōplexionis impellit

¶Discipul⁹. ¶Elucidatam sufficienē existimo diffinitionē vite solitarie. ſz an ꝑueniat deo ⁊ angel' scire desidero. ¶Magister. ¶Si viuūt intellectuales ꝑ tot eos viuere nulli dubitare fas est. viuāt optet aliq̄ vita solitaria aut sociali. ¶Et quidē de angelis ⁊ hoibus saluatis. pluraſuz satis hēmus q̄ viuunt socialiter atq̄ ciuiliē. ¶Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. loq̄ē ꝓpha ō citate celesti. ¶Cōcludēs. Sicut letantiū oīm est i te habitatio. ¶Et in ꝑsa. q̄ felix ista ciuitas. in qua ingis solēnitas. ⁊ q̄ iocūda curia' que cure ꝑfus est nescia. ¶Consonat Aristote. verbum q̄ extra celum sunt animalia/optima vitam ducentia. sed si nominat animalia largo modo intelligentias vel angelos Si dicat insup eas extra celū formaliter q̄ celum nō formant nec tpe mensurantur.

¶Attuero de vita diuina nō ita ꝑspicuū ē si socialis fuerit estimanda. ¶Obstat pbus metaphisicando. ponēs deū primū et ſpmum monarcham extra ordinē totius vniuersi. tanq̄ solum singularē ⁊ vnicū principantē. cui nullus sociat nō plus forte q̄ si ꝓ impossibile ſm ipm. sed ꝓ possibile et verum expositione fidei. deus fuisset ab eterno sine creatura. ¶Hec ē altissima de dei ꝑmitate sententia philosophi consonās theologie ꝓ omnia immensitatem et immutabilitatem primi entis magnificans et attollens. ¶Discipulus. ¶Nonne latuit pbm trinitas ꝑsonarū diuinarū in vnitate substantie. quā si cognouisset. vtq̄ dixisset deū solitariū vel solitariam in se gerere vitam/aut ap̄'quid theologica fides ex dictis inferret. ¶Magister. ¶Fallit aut ꝑturbat nōnullos habentes de dictate sermonem/dū nituntē phisicas coaptare ꝑsiderationes/ex creaturis sumptas/ad illā q̄ deo ꝑueniunt. que plus in infinitū discōueniunt creaturarū ꝓpietatibus q̄ assimilentē eis. ¶Exempli gra. Ponimus fide docti/generationē naturalē filij dei de patre deo. q̄rū si generatio talis sit vniuoca vl' equoca.

¶Quod cūq̄z dicat instantie plures occurrēt ¶Expeditior via teneē que nec vniuocā dicit generatōez nec equocā. ¶Est enī plus q̄ vniuoca q̄ generans cōicat generato eandem quā habet naturam. necdum specificam ꝓut in creaturis sed prorsus ipam vnaz. nec specie nec numero distinctam. ¶Rursus nō est penitus equiuoca generatio et ista radice. q̄uis habeat aliq̄ simile in hoc q̄ actus geniti/est alius specie ab actu generātis. q̄ filiatio nō cōuenit paternitati. ¶Ex horum cū similibus declaratio theologis remittatur. ¶Ad rem nostram venientes dicam⁹ q̄ vita dei in se nec solitaria nec socialis/taliē existimanda est/qualiter rōnalibus conuenit creaturis. ¶Itaq̄z si singularem diuīe nature spectes vnitatez. nil minus sociale vel gregale. nil plus solitariū vel segregatum ⁊ solū repies. ¶Si vo cōuerteris oculos fide purgatos/ad communicationē diuīe ēētie/que nō in vno absoluto supposito sistit ſz fluit (vt ita loquamur) pullulat aut geminata patre ſm Dionȳ. hīo tria suppōita relatiue distincta. et hoc ex immensitate bonitatis sue. ¶Nihil minus solū aut solitarium iudicabis. Sic loquit venerabil' Richardus. sic alij theologi volentes deducere phisica rōne/trinitate in diuinis. ex īmēsa bonitate que ipius diffusiua est. nedum puncttualiter. vt in creaturis sed immense. ¶Cū rōne iocunditatis. q̄ nullius rei sine socio iocunda est possessio. ¶Cū rōne felicitatis/et ex talibus iudicijs ex quibus societas ponatur in diuīs ic et trinitas. ¶Est tamen hec societas/distans nimis a societate creaturarū/q̄ quātūlibet associate viuāt nō efficiunt/nec sunt vnū ꝓ essentiam. quāuis bene dicantur cor vnum ⁊ anima vna. vnus spiritus. per gram et concordiā voluntatū ¶Colligas ex ꝓmissis licebit corollarium

pulcherrimū de vita qualibet creature rationalis. vtendo deinceps rationali prout extenditur ad intellectuale. sit hoc in angelis sit in homine. pro brevitate sermonis.

¶ Discipulus. Asto cupidus audire si qd afferas nouū. ¶ Magister. Audi et vide q̄ omnis vita creature rationalis tanto perfectior est. quanto magis participauerit ꝺ vtra q̄ dīna vita. socialis. ſ. et solitaria. ¶ Discipulus. Quomodo fiet istud. cum sociale et solitarium contrarias habent rationes. ¶ Magister. Animę sunt rationes contrarie si respectus ad varia fiet. Alioquin vnica ꝺi vita/non essz pariter socialis et solitaria. cuius oppositum mōstrauimus. quā insequi vitam. tota laus. tota gloria. tota perfectio iure putatur. rationalis creature. ¶ Discipulus. Quid concludere rursus possis cōicio. sed aptius edissere. ¶ Magister. Post xp̄m vita beatissime marie/fuit excellentissime socialis et solitaria dū viueret. et nunc societatem cherubin et seraphin omnemq̄ angelicam vitam exuperat gloriosa. Conuenitur vna sola perfecta pulcra colūba amica. sponsa sorori et mater. vnico sponso suo et filio dicens ex sententia. Dilectus meus mihi et ego illi. Inuenit eum quasi sortis sup omnem creaturam in eternitatis solitudine. in desertis secloꝝ. quem deosculat̄ toto cordis et oris affectu dicens. Et iam me nemo despiciet. ecce solitariam ¶ Discipulus. Porro de Johanne qd diceres. qui de tot solitarijs in vita presenti tam viris q̄ femis maria magdalene. maria egyptiaca et sinclerice. quid p̄terea de retinentibus vitam socialem. Quid de mutua collatione duplicis huius vite socialis et solitarie. ¶ Magister Dixi iā si retines. nec ḡuat repetere. q̄ omnis vita creature rationalis sit in via. sit̄ patria. sit socialis. sit solitaria. perfectior est tanto. quanto magis particeps est divine vite. quam supme solitariam deduximus et socialem suo modo. ¶ Discipulus. Qua ratione fit hec participatio? ¶ Magister. Nempe per vnitatem gratie/que reddit deiformem essentiā creature rationalis in se/et cum deo vnam facit. sic et in multiplicitate potentiarū/associatio virtutum theologicarum et moralium/cum donis et beatitudinibus et fructibus et operationibus inde sequentibus. et pulcerrimā intus societatem constituentibus in viatorib⁹. sz pulcrius et proportionabiliter excellentius in beis. Longa essz sed facil̄ adaptatō ad p̄pria sit̄ et appropriata divine vnitat̄ et trinitat̄ p̄sonaꝝ respectu vnitatis essentie rōnalis cū trinitate potentiarū imagis necnō cū viribus sibi insit̄ p̄ naturā vt ita fas sit dicere supnaturalem. Vtens est distinctio de natura naturante que ē deus. et de natura naturata quā indicit creaturis. ¶ Discipulus. Cōsentio que loq̄ris de vita bonorum. sed reprobōrum vita qualem dicis solitariā an socialē. ¶ Magister. Ego vero neq̄ solitariam neq̄ socialem appellabo. vtpote. que vita non est. sed mors horrida/monstrum horrendum pctōr ingens est. q̄ secū dissidet q̄ conuenit nō. quissipatur et soluit curis et sceleribus. faci noxibus et flagicijs incessanter. sine modo sine ordine. sine pondere mensura ve subsistens. se odit in se. i se seuit malus omibus pessimus sibi. z eo infelicius quo deteriori catore vsq̄ ad vltimum. ¶ Discipulus. Terribile est qō loqueris. solitariā habent vitam quos opera comitantur et rodūt ne q̄ sociales appellādi sunt/ qui nec sibimet federantur agitati precipites. vbi nullꝰ ordo sed sempiternus horror inhabitat.

¶ Magister. Verum vulgus indoctum veritates istas/ex abditis philosophie z theologie penetralibus erutas/ forte non capiet. forte tanta mala que tolerate pacem appellabit/si ad tempus gaudeat ꝺ impunitate nequicie. si abundat diuitijs. si voluptatibus effluat. maxime si sibi fuerit filij sicut nouelle plantationes a iuuentute sua. si filie composite et circumornate vt si militudo templi. si promptuaria eorū plena. si oues fetose. si boues crasse. si neq̄ ruina. neq̄ transitus neq̄ clamor in plateis eorum. Si blandos deniq̄ senserint amicos dicentes. Beatum populum cui hec sunt. Sed heu populo meus (conqueritur prophēta dicens) qui beatum te dicunt ipi te decipiūt. Ratio. quia solus beatus populus cuius dominus deus eius. qui solus ē in de solatione potens adiutor in affocā. do fidelis comitator. ¶ Discipulꝰ. Expe-

dit ergo loq familiar⁹ de vita solitaria cō-
formiter ad acceptionē vulgarū. tūc em eo
fiet vtilior quo communior sermo multis
¶ Magister. ¶ Recte censes. Sapientib⁹
em et insipientibus debitores sumus. fiet
aūt luci dius si p distinctiones z diffinitio-
nes habeat resolutio. cōsequenter ad pmā
vite solitarie diffinitionē generalē. que deo
simul conuenit angelis et hominibus suo
modo. Loquimur pterea ō viatoribus so
lis homibus quos docere monereq; iā pos
sumus. Et qm solitariū distinguit contra
sociale nō fm rem sed fm formalē rōnem
puius est videre quot modis aliqd dicatur
sociale. nō qualitercūq; sz in vita humana
seu morali. Attēde q̄t in genere vel spē. tal'
vite socialis modos inuenies. ¶ Discipl's.
¶ Phs. duas primo societates post iconomi-
cā z politicā. Politica vo multiplex est.
Una ciuitatis pfecte. altera patrie magne
seu puincie. Deinde policias bonas distin
guit. in regnū. anstotracia. z thimotracia.
Polimā vo sacerdotū. q̄ oudū oruydes in
gallia vocabat determinat ptē esse policie
cuiuslibet pfecte sicut z milites z populus
¶ Magister ¶ Sufficit ista notasse ad in
teniendū distinctionē vite solitarie multi-
plicē. ne nos decipiat ambiguitas in noīe.
Dotro ne pgressus eat ī medium coartabi-
tur sub terra de seu ēternario. Et dicemus
q̄ est vita solitaria. pmo celibal'. scdo mōa
chalis. tertio heremitical'. q̄rto sapiential'.
Vita celibal'. est vita creature rōnalis. ab-
dicans a se societatē cōingalē ppter deum
vel liberius ei seruiat in cōtinentia corpali
aliē q̄ iconomica societas. Vita monacha
lis vltra celibalē abdicata a se ad priatoz
rex psonaliū z priā volūtatē ppē deū ipe
nitētia salutari. aliē q̄ politica ciuilitas Vi
ta hēmitical' vltra monachalē abdicat a se
societatē hūanā fm loca z tpa ppē deū. ab
stinētia singulari aliē q̄ monachal' vl' ciui
lis societas. Vita solitaria sapiential' repit
in q̄libz seu sub q̄libz genē vite solitarie tri
plicis scripte. Et est vita / abdicās a se q̄tuz
fert hūana mortalitas: dcqd obstare pōt sa
pietie z tēplāde ppter deū z experientie sapo-
rali aut pfectiq̄ sentiat aut sapiat queuis
hūana cōitas. ¶ Ecce quadruplicē vitā
solitariā que quadruplici opponit vite
sociali. fm rōnes formales aut obiectales
sūptas ex primis finib⁹ z differētijs accid ē
talib⁹. Et pma est appropata sacerdotij vl'
ordis sacri. q̄uis alibi sit celibes q̄ sacerdo
tes vel ordis sacri pfessores. sz nō ad sacra
deputati mysteria. Dcōa vita est monaste
rij vl' cenobij vel claustri z hoīm sub triplī
ci voto vinētiū. Tertia ē heremi vl' deserti z
hoīm loco segregato se ptinētiū ppē deuz
Quarta vita est studij nō q̄liscūq; sz diuie
sapie. Et ista est hoīm apud semetipos ptē
plantiū. curis oīb⁹ alijs postpositis z calca
tis vel reuerēter obmissis. qō addit ppter
istos / q̄ regularib⁹ astricti discipl's. licetiaz
accipiūt legitimā q̄ nō exerceant ē illis. sz
vacēt ocio sctō sapie cōtēplande. ¶ Notat
pō. tres sub tribus auib⁹ solitudies. Sil's
inquit factus sū pelicano solitudis. hec est
appropatio heremitis. Et fact⁹ sum sicut
nicticorax ī domicilio. hec cenobitis l' mo
nachis Vigilaui et fa. s. s. p. s. in te. hec p cō
tēplatiuis. quasi sup tectū in ciuitatib⁹ sibi
met vacāb⁹. ¶ Discipl's. Multe passim
inueniūt traditōes ō triplici vita. primo q̄
solitaria ōr nō simplr sz p respectū ad soci
etatez oppositā. Clericos em celibes / scim⁹
quotidie publice pversantes / carent tū ico
nomica societate et illo psortio qō ab initio
ds pstituit dicēs Nō est bonū hoīem ē so
lū / faciamus ei adiutoriū sile sibi: qō cōsor
tium xps in noua lege tpauit nō penit⁹ ab
dicans ab hoīb⁹ sed pferens castitatē illoz
q̄ sunt eunuchi ppter regnū dei Qui pt ca
pere capiat. Vita taliū celibū hac rōne dr
solitaria. deinde plus monachoz. Deinde
spālius heremitaz vel anachoritaz. Nunc
ō quarta vita solitaria cui⁹ nomē nō ita re
sonat in vsu vulgari / colloq̄ venceps desi-
dero. Et primo quis sit finis eius / spālis et
primus. ¶ Magis. ¶ Finis q̄ general' est
de iure vel facto / cuilibet hoī. s. vniri deo p
gram z vtutes / iste est homi contemplatiuo
spālis et prim⁹ / nec aliter oīno sibi pstitu-
uit. Nō vult bnficioz curis intēdere non
regimi etiā spirituali populoz vt sacerdo-
tes / plati. nō vult officiū claustrale si fas ha-
beat insequi. nō vult in austeritate heremi
scipm concludere / sed tpanē vti cibo z som
no z obsequio tolerabili vni⁹ vel paucorum
vult / sufficientiā bre liboz / ad intelligēnā

sapiētie valentiū/vult aliqñ ꝫ rarissime collationē disputatiōis hr̄e cū scolasticis: q̄ vita socialis est/nō hoc mō solitaria/ nec penitus tali fine. Laborāt igit̄ multi vt intelligāt z disputēt ꝺ sapore ꝺo gustare vel negligūt vl̄ nequeūt. diffideti curꝫ alijs aut passionib⁹ sensualib⁹ ip̄editi. Discip. Manifestius ista patebūt si exēpla narraueris. Magr̄. Narrabo/ꝫ ꝓmittꝰ explicabo finē ociosi nr̄i vl̄ sapiē studiosi. Ita ei magis hoc noīe q̄ solitarij vocandus apparet Quod et alit̄ natim velut eq̄ ꝓto. nūc intelligē quē credit fide. nūc sape ea l̄ sapare p affectū q̄ credidit aut intelligit. Hic ē ñ duplex ocl's ꝓtēplatōis se mutuo iuuās et ꝓñs z hoc ꝼm duplicē vim rōnis supioris/ in q̄ duplex ꝓs create ꝓ silitt imagīs btē trinitatis. Intellectꝰ. l. et affectꝰ sive rō z volūtas sive intelligētia veri sūmi boni. z inde risis put ꝺr scintilla tēdēs in amorē primi boni. Cetex ꝓ hūc finē duplicē vnꝰ est posse interptari q̄ sentit z intelligit q̄tū ꝫ eloq̄ Multa quippe sunt arcana intus verba q̄ nō ꝫ hoī exloq. Subinde quartus finis ē i ꝓmptitudine animi/nō sp in opis executione/ecclīam edificare et illumiare. in toto vel in pte. ex his z p illa q̄ ꝓtemplatꝰ est sapienter. Nūc accipe primū exemplū z preci primū pꝰ xp̄m sapientissime mulier. Legꝫ ita q̄ de maria q̄ cōseruabat oīa verba que de xp̄o erant. cōferens in corde suo Ecce duplicē primū finē/intelligēde sapie z assidue meditande in corde suo. q̄ ītelligit superior ps rōis vl̄ arx mētis Vocat ei sapia ad arcē z ad mensam Verba nēpe sapie dulciora sunt sup mel z fauū Ita si fauus mastic̄ dente meditatōis rumpat̄ z effluat i os non infecte mentis. Porro duplex alē finis q̄ est interptari posse cōtemplata z ecclīam illuminare. nonne cognoscāt in maria fuisse ꝼm doctores/qñ reuelauit aplis z euangelistis ea que de filio suo xp̄o erāt. q̄ tuꝫ et quousq̄ licuit ei loq. z audire dedit alios vel expedinit. Nō hoc ignorabas o ignati/feruent̄ ignite. cuius amor erat te dicente crucifixus. Etenī scripsisti marie xp̄i fere. Venire inquit debueras visitare neoplicos vt ex te z p te z in te cōfirmēt. Cui benigne maria hūilis ācilla rescripsit se cū Jobe venturā. Discipulus. Cōgratulor in exemplo. ſz scripta sapie sue debuerat vt viōr posteritati relinquē. Magr̄. Nequaq̄. Intelligebat et tūc modestissima feia z id q̄ ꝺ aplis postea sanxit doctrinā publicā nō esse femnei sexus offm p̄sertim regulare. Cōfundit exēplo suo garruli tatē arroganté nōnulla z/q̄s in spū futuras aspiciebat feiarū. Intelligebat ꝓterea cām in filio suo xp̄o alterā q̄ suā noluit p calamū z atteramentū scribē legē. ꝼm deductōs Aug. de ꝓsensu euangelistaz circa principiū. Scripsit eā sufficienter. z adhuc q̄die scribit in cordibus fideliū. Nō euentuum Piere. ꝓbauit. Labo legē meā in visceribus eoz z in corde eoz scrībā eā. Discip. De doctrinis feiaz quesiui latius crebro faciliterq̄ fallūē in visiōib⁹ capitis sui/z ꝓfecto scienē z subdole q̄q̄ fallūt z fingunt Loquor exptus ꝺ multis. Quāobrem his omissis dic ꝺ viris q̄s exupauit maria mr̄/ illa mirabil femnee cogitatōi masculinuꝫ aīm inserēs. Nā plus q̄ mulier hec. paruꝫ eſt. plus q̄ vir. hoc modicū ē. plꝰ q̄ angelus ois ꝓpe modū satis ē. Magr̄. Possem tibi nūerare tā aplos q̄ aplicos viros ipsis cōtemporaneos nisi q̄ sapiētia magis ac cepert ꝓ reuelatōez q̄ ꝓ scripturaz medita tionē. Teste Piero. Sūt affines ꝓposito nr̄o Augustī. paulo pꝰ puersione sua segregatus habitās. Et q̄d ageret oñdūt solilo quia sua z liber ꝓfessionis cū multis gregins sup monachꝰ prio summꝰ epūs. Preterea sctūs Bern̄. Hugo. Richar. cōtēporanei. In q̄z doctrinis/q̄d sit intelligētia scripturaz quid cōtemplatio relucet sil' z qual'in erit vita talis cōtēplantiuꝫ z sentientium ꝺ dño in bonitate z simplicitate z sua unitate spūs. satis liqt. Discip. Noīas illos q̄ monastice fuert vite. sicut z beda et basi. et Tho. z dns Bonauē. q̄s subtiscere ñ oportuit. Magr̄. Nōne diri tibi/q̄ nl'a spes vite secludit hoīes. q̄n habito moderamine possint vti vita hac ociosa z studiosa. vl' in toto vel ad tps. si a iunde fuerint idonei ad intelligētiā z cōtēplatōem scripturaruꝫ marime pꝰ edomitā furiā passionū Discip. Quale moderamē intelligis. Magr̄. Vacatiōem de qua Piero. Vacate z videte/sit animus liber optet. sint sensus intus z exꝫ quietissimi necesse est. si q̄s tā ꝺ vitae

re/ videndo stare volumꝰ qm̃ suauis ē dominus. ¶ Ceterū. qualia sint tante tranqllitatis impedimenta nouerūt qui ad contēplatiuā vitā trādere se satagunt. mōstrat experientia de plurimis de quibus radicales causas/ phīsica seu medicinalis dat doctria 7 sublimiꝰ apit theologie mystice disciplīa Putas. officiarēt doctores p̄nomīati circa tpalia/ vel etiā spiritualia. monasterioꝝ exercitia 7 ritus. Putato melius q̄ sedebant ad pedes ihū: audiētes verbū illius in scripturis. Sedebāt solitarij 7 tacebāt. sine cantu vel voce carnis. oū cantabāt. dño in cordibus suis. oū inhiabant in supna fluenta fontis vite. ouz in ocio suo sine negacio laborabāt 7 negociabant̄ p se 7 posteris. ī intelligentia sapie salutaris. Aptabāt ill' verbum scipionis. Nun q̄ minus solus q̄ cū solus. vt q̄ poterāt aptis oculis ac pedibus mentis expeditis/ inferere se toti mōdo. p̄teritoꝝ p̄sentium atq futuroꝝ. tam eoꝝ q̄ videnē q̄ eoꝝ q̄ nō videnē qualia sūt spiritualia. Lesserunt ob hoc nonnulli/ pastorali cure habite. Alij oblatā suscipe nolue runt. vtentes pabolica silitudine. de lignis constituere volentibus sibi regem. quibus assensit ramnus non oliua. nō ficus. nō vitis contente dulcedine fructus sui. ¶ Discipulus. ¶ Habet multā cōquisitionē si p̄lationis status in vita activa sit p̄fectioris eminentioris meriti/ quā solitariorum cōtemplatiuoꝝ vita. ¶ Qua super re Chrys. ad basiliū dyalogizans/ p̄fert absq̄ dubitatōe p̄sulatū. ¶ Dgr. ¶ Nolumus ad p̄ns istā subintrare litē. vtrūq̄ vita certe cōtēplatiua et activa pulcra est. Utraq̄ meritoria. vtraq̄ dei donū. vtraq̄ distributio spūsancti. vtrūq̄ necessariū ē mystici corporis ornamentum 7 membrū. Legat̄ elegantissima similitudinis isti⁹ deductio p apostolum ad Roma. atq Choūn. introducta quā nec aristo. nec plutarchus silueūt Contemplatiuū te p̄stituit dō. noli altū sapere. sed time. Vide ne casus hinc grauior fiat/ q̄ mens altius fuerit elevata. gemens illud Et elevans allisisti me. Cave ne montem ascēdere coneris. vñ tanq̄ vulgus videbat xp̄s sathanam de celo cadentē. Si cōstituꝰ es in lecto cōtemplatiōis ociose si mysteria noueris oīa. si posueris in celo nidū tuum si caput nubes tegent. tu ad vnū flatū supbie reprobus a charitate factus: detraberis in abyssum 7 tanq̄ sterquiliniū in fine p̄deris. qñ ille actiuus iudicio tuo mundanus totus. p difficiles distractus actōes morda cibus attritus curis celestia nec intelligēs/ nec sapiens/ suscipiet humiliatꝰ in celum. agēte misericordia illius q̄ suscitat ā pulue egenū. 7 de stercore erigit pauperē vt sedeat cū principibus 7 soliū gl'ie teneat. ¶ Ambulet vnusquisq̄ vocatiōe qua vocatꝰ est ī timore 7 tremore Nemo iudicet alienū seruum p̄ quo xp̄s mortuus est. Suo dño stat aut cadit. liberatus es a cura secularium actionum. nō incumbit tibi regimē p auxilium primoꝝ. tibi tuq̄ saluti vacare p̄cessū est Vaca igit̄ gratus deo. Laborātes ip̄os/ iuua p̄cibus assiduis. memineris iudicioꝝ dei terribiliū sup filios hoīm q̄ quorum vult misereē. Clemens in q̄ctero in quē mihi placuerit. ¶ Benigq̄ p cōclusō tene q̄ qui fuerit humilioꝝ acutioꝝ in oculis suis apud deū respiciet illū p̄pius 7 misericors deus q̄ p os loquiē p̄phete. ad quē respiciaz nisi ad pauperculum 7 contritū spiritu/ 7 tremētem ſmones meos. ¶ Disci. ¶ Nōne maledictus q̄ ptē suā facit deteriorē. Cur nō igit̄ quilibet aptus sedere ad pedes ihū/ 7 audire verba ei⁹ in ocio cū maria ptē optimā (iudice xp̄o ieſu) sibi q̄rit? Cur nō implebit hortationē sapiētis. p̄curre p̄ oꝝ in domū tuā. 7 illuc aduoca te. 7 illuc lude. age cōceptiones tuas. Et itez. fili i pauca sint actus tui. 7 in tpe ocij scribe sapiam cui⁹ cōuersatio nō hz amaritudinē. cuius aspect⁹ pulcrior est sup solez. cui⁹ amore iohānes puer allect⁹ cōfortabāt spū. 7 erat in desertis. ¶ Dgr. ¶ Attende q̄d sequiē. vsq̄ in diē ōnsionis sue ad israel. Itaq̄ nō licet hoiez sepe esse vt vult. Spīt⁹ vbi vult spirat. distribuens status ordines et grad⁹. nō put hō ß put̄ip̄e vult. Erat Johānes in deserto/ sed nonnisi quousq̄ voluit deꝰ ip̄m ostendere in israel. et predicare/ predicando subire martyrium. Etherius/ specu clausus. vinculatꝰ in archi p̄sulē lugdunē. raptus fuit. Alij insteterunt econtra: seculi curis. quos depulit spīt⁹. Attēde istuz ſm Helizeuz puꝰ arantē in illū. post archiep̄m lugdun. Sic igit̄ hoīm vite mirabilis

est nūc actiue nunc solitarie mutatio dexte
tere excelsi. ¶ Multos saluauit deus medijs
in flucib⁹ negociorū/q̄ litus ocij tenentes
naufragassent. ¶ Discipl⁹. ¶ Et nihilomi
nus ex duobus bonis nōne fas est apō ho
mines. deliberare qō meli⁹/saltez de genere
opis in se. q̄d̄ sit de circūstantia q̄ oim q̄li
tate? ¶ Magr̄. ¶ Utiq; fas est: vt oībus
honorificet deus. vtq; p cognitionē mune
ris: gr̄a cognoscāt̄ magnificet autor. ¶ Sic
egit pulcerrima mulierū/magno spiritu vi
dens vltima. ¶ Ecce inquit ex hoc btām me
di. om. ge. q̄ fecit mi. mag. q̄ po. est ¶ Et quo
fecerit medio: iunxit. ¶ Et sanctū nomē eius
suppleri pōt. ¶ Et ad verbū istud fecit retor
queri, virgo em̄: fide q̄ nomē est dei sanctū
p̄cepit sctm̄ scōr̄ ¶ Discipulus ¶ Laudes
igitur vel paucas numera. vite solitarie. q̄
lis esse debeat in p̄fitentibus eam. sit in he
remo. sit i domicilio. sit intecto seu studio
qua. s. dei gratuita pietas in electos. iusta se
ueritas in reprobos solitarios tali collau
datione monstret velut in pictura vt̄ specu
lo. ¶ Scitū est illud Aug. In heremo bñ vi
uere ē summa laudatio. z male/summa dā
natio. ¶ Beneviuens glorietur in domino.
¶ Male/verecundet̄ z uertat in animo. ne
dū vitā solitariā extollat p̄reconijs q̄busca
ret. audiat a dño. ¶ Et ore tuo te iudico serue
ne neg̃. ¶ Magister. ¶ Fed⁹ pictor/vt spe
ciosissimā vite solitarie pingat imaginem
suadeſ. ¶ faciat hoc nō nostra turpitudo. sz
proprius eius sermo frequenter a Maria
contemplatus.

¶ Incipit tertia ps col
laudatiua vite solitarie.

¶ Go illa sum vita solitaria
que de terrenis hominibus ce
lestes. de carnalibus spirituales
conſtituo. ¶ Ego dispsiones isra
elis congregabo p̄pter quas dei
filius segregatus a peccatoribus z excelsior
celis factus, descendit in aulā secretā z clau
sam vteri v̄ginalis. ¶ Cōcluseram in orato
rio cubiculi mēm eius solitariā q̄n saluta
ta est ab angelo. q̄n tū dēs/fiat mihi ſm̄ verbū tuū. cōcepit mox eternū verbū caro fctm̄
¶ Nouuz tūc fecit dñs. vt mulier circūdaret
virz. cuius nomen erat oriens. q̄ vere est de
us absc̄ditus. quē ab eterno p̄tinebat sinꝰ
patris illius q̄ solus est z aliū nō hz. cui so
li honor z gl̄ia p̄ deserta spacia sæc̄lor̄
¶ Ego ista sum vita solitaria p̄quam om
nia facta sunt. et in qua omne qō factuz est
nihilominus vita erat. sed nō altera z alte
ra vita. ¶ Ego vitā istā dum caro facta est/se
ci seorsū a turbis p̄noctare pluries solū in
oratione dei. ¶ Multiplicauit in solitudine
panes. supauit in deserto dyabolū. sol⁹ cuꝫ
feris habitans et ieiunās, nihilominus co
mites fuerūt angeli ministrantes. dū hūa
no carebat ꝓsorno. ¶ Dum transfiguratōnis
oñdit gloriam seorsuz tres tm̄ mō duxit in
montem. vbi tandem leuantes oculos/ne
minem viderunt nisi solū Jhm. qm̄ a con
templatiuis sola salus p̄ omne quod in spi
ciunt cogitatur. ¶ Sol⁹ et anulsus a secreti
simis etiam apostolis ter oravit patrem. z
factus in agonia p̄lixius qm̄ sudauit rotez
sanguineū. quando apparuit illi angelus
de celo cōfortans eum. nō auxilij necessita
te/sed dispensatiōe misterij. ¶ Quis dedit
puero iohanni locū amplū in solitudīe. q̄s
aluit in deserts. quis solitarium confortā
uit. quis mysteriū baptismatis sibi reuela
uit et dispposuit? ¶ Ideram ego cūcta dispo
nens. ¶ Carebat illic puer Jobes solatio nu
tricis z parentū. nō sedebat sup ollas carni
um. vino non estuabat. nō vestiebat mol
libus. vrotem nō habebat. ¶ Ideraz sibi p
omnibus z p omnia ad solatiū. victum ve
stem p̄ciosaz. ¶ Beniq; quale quesiuit sapiēs
assumere sibi copulaui sapiam z mysticaz
ab ysac sponsam sunamitem q̄ incendium
p̄iis sonat/i sinu reposui. ¶ Porro q̄d ō p
mo illo formato adam dictura sum. q̄ tam
din saluus mānsit q̄diu sol⁹. Data fuit mu
lier in auxiliū. mox istum detrusit in exili
um. ¶ Raptus est ¶ Enoch in solitudinem pa
radisi terrestris: ne malicia imutaret z sub
uerteret cor ipius p̄ placita em̄ erat deo ani
ma illius. ¶ Propterea p̄auit eum dedu
cere de medio iniquitatū. ¶ Sedebat Abrāā
sol⁹ subter ilicem mambre/ q̄n tres vidit z
vnum adorauit. ¶ Postmodū gradiens so
lus audiuit ab eis mysteria. ¶ Solus erat oī
ritum circumcisionis accepit a dño ¶ Vi
dit angelum in solitudine achar ancilla q̄
de puteo visionis refocillauit puerum mo

nentem. Jacob solus primo vidit scalā cū angelis descendentibus ⁊ ascendentibus ⁊ typum domus dei. Solus cum angelo luctatur ⁊ meretur benedici. meretur nomine nouo/qua si mutatus in virum alterū insigniri. ¶ Moyses iste magnus legislator dicit in solitudinem visionem magnā rubi ardentis. patrationē miraculorū accepit. populi liberatorē et deus pharaonis instituitur. Postmodū solus cuz solo deo vocatus ab eo ō medio caliginis loquēs sicut amicus ad amicū. tabulas legis accepit ¶ Decerant panes in deserto. arida erant oia Ego vō nō defui. manna pluens de celo. et aqs productens de saxo durissimo. ¶ Do stremo aggregauit mihi ꝓphetas ⁊ filios ꝓphetarū non sine mirabilibus multis q̄rū vitā ꝓsequi mihi zelus imitatus puer nr̄ Jobs erat in desertis sepe cōfortatus spiritu ñ minus q̄ helyas. ¶ Hunc circūductis vsq̄ q̄ oculis. video turbā magnā solitariorum turbā fugientiuz. ¶ Paulus sub palma cōclusus. pasci eius fructu. foliisq̄ vestit⁹ bibit de fonticulo cauo manu. Visitat ipsum ꝓtinus migratur⁹ magnus ille solitari⁹ antonius cuius eulogiū est nō posse extra solitudinē monachū vinē. nō magis q̄ in arido pisces. ¶ Migrat arsenius in hēmū ab angelico iussu dicente sibi Arseni fuge homines ⁊ tace et saluaberz. Multos hmōi cōtemnētes multitudinē ciuitatū quasi onagri liberi. raptis vinculis vicior. nec clamorem exactor audientes/oīdunt ipe narrationes quas appellāt vitas patr. ¶ Bz O bone iesu q̄ minimā loquūt meor⁹ filiorum portionē. quos recepi. quos alui. qs salubriē institui. ad brōr oīm societatē recto calle pduxi. dicēte mihi sapia q̄ dilexi. Tu charus mihi in ꝓmis. O vita solitaria. cui suscipias velim vnāquāq̄ aiaz ad te. q̄ me diligit. me q̄rit. me colit ad mevigilat sine fictiōe. Habito siqdē in ocio sctō. et eruditis interdum cogitatōibus. fugio ficticū. fugio secularē occupatū. Ha q̄ mihi societas cū seculo. q̄ punlis me reuelo. ñ dispsis mēte cordis sui. Esurientes implebo bonis q̄bus appono mēsam lautissimā paul eiectis ⁊ dimissis diuitibus Suscepigiē pauperculā aiam que me sitit me esurit. Duces tecū in solitudinē illic loqre ad cor eius ibidē lacta eā ⁊ inebria ab vberibus cōsolatōis tue. q̄n meliora sunt vbera tua vino terrene delectatōis in comesatōib⁹ turbulentis. Bi āt ambulat in magnis. si i mirabilibus sup se. si nō humilr̄ sentit si p puericiā innocētie. nō vt puer iobs in desertis sit vt puer israel videns deū quē ipe suscepit recordatus misericordie sue. sit talis aia sicut ablactata sup mātē suā. egrediat⁹ ⁊ abiat. q̄niaz ignorat se. pascat hedos suos fetidor⁹ affectuū. inf̄ tabernacula pastor⁹ mundanorū Esuriat siliquas porcor⁹ in regione longiqua egestatis nec sit q̄ det vñ venē suus impleat. si se magnū iaz aliqd existimat q̄ deus indigeat ad pascēdū oues pascue sue. p rumpat ad auxiliandū omnipotētēo nō trahente Bi ꝓterea querat exitū solitudinis/vl̄ horreat introitū/eijce p cul inutilē cū hac arrogātia. s. q̄ neq̄ salute sibi. neq̄ iocūditatē allatura est tibi sale nimiz/ꝓpe deterius est infatuato p defectū. ¶ Actuero si te querat te cōplexē in simplicitate cordis sis et padisus i bñdictōibus. sis ortus⁹ clusus. sis fons signatus cuius nō deficiēt aq̄z sit ei debitū i stagna aquar⁹ saliētiū in vitā eternā. Onde et facie tuā. q̄ intrisecus latet/sub pallore ⁊ squallore tribulatōnibus corpal̄. Sonet vox dulcis tua in auribus⁹. ⁊ dic Ego sū illa ꝓtēplatōis mr̄ ꝓmior⁹ odo visu pspicatior⁹. venustate pulcrior⁹. securior⁹. se datior⁹. suauior⁹. pmanētior⁹. deuotior⁹. familiarior⁹. verior⁹. p̄ciosior⁹ dīnior⁹. finalior⁹. ⁊ iō pfectior⁹. amatior⁹. ⁊ amatior⁹. simplicior⁹. itimior⁹. purgatior⁹. clarior⁹. timoratior⁹ humilior⁹. obsequētior⁹ citi⁹ ipetrās plus essentialiter merēs/secūdius plificās. cuius ad extremū finis totus ⁊ assiduus ē magnificare deū. ¶ Discipul⁹ Jocū de sunt laudes iste. sed habet dubitationez ista laudis particula. s. q̄ vita solitaria sit plus essentialiē merens secūdiusq̄ plificās. Quō fiet istud. vt q̄ solus est sit ī ple secūdior. formosior est rachel nunqd lya fecundior.

¶ Magr̄. Būt merita quedā sunt ⁊ plificatōes qs dicē possumus accidētales. sicē bz distinctio theologica de duplici premio. vocat vnū essentiale. accidētale alter⁹. Radix meritorū cū suis plificatiōibus et pmijs/p sistit essentialr̄ in charitate. q̄ p titatem merito dat ⁊ pmia ēntialr̄ iuxta sui

magnitudinē. Porro sunt exteriora opa q̄ bus ex multitudine ⁊ utilitate proveniente circa ꝓximos accrescūt sepe puentus spiritales ex oroib⁹ ⁊ bñfactis alioꝝ. q̄ sit evāgelica paup vidua q̄is plus oīb⁹ miserit i gazophilatiuz dās minuta duo. magna tñ exterior largitio cū minori charitate. pōt sibi facere amicos. pōt petā redimere Juxta illud. Redemptio hois ꝓprie divitie sed in cōpatione eternoꝝ talia non magna sunt. Est expssum verbū Greg. cui ratio theologica suffragat q̄ contemplativa maioris ē meriti. ¶ Discipulus. ¶ Cōpescuit obiectionē meā tua distinctio de duplici merito. Sed alia subortur. Quare Johes baptista optima parte dimissa quā contemplando tenebat in deserto/ad seculum veīt ad p̄dicandum simul ⁊ baptizandū immo ⁊ herodē arguebat adulterū. ¶ Magister. ¶ Obedietia sic ipulit/q̄ spteta/cōtemplatio solitudinis noxia est/nō meritoria. Cōtemplata es frequentē idipm cōferens i corpe tuo. O sapientissima femina. Placuit in deserto Johi q̄diu sibi licuit habitare solitarium. Placuit ⁊ obediendo illi q̄ semisit baptizare/seu visibili forma fecit hoc vt probabile est seu secreto sanctispūs afflatu pdoctus est. Cōquisiuit in heremo virtutes que directionem sibi cōferrent in seculo Sobrietatem in victu. austeritatē in vestitu. lucē simul ⁊ ardorem in affatu et effectu Erat enī lucerna ardēs ⁊ lucens. Erat stabilis/nō vt arundo agitata vento. Erat in p̄dicando discretus/varians p̄cepta p qualitate dicendoruz. Erat regula viuendi ceteris. quoniā prius incepat a se non imponebat onera gravia penitētie que prius i pe nō tulisset sup se. nō docebat seu loquebatē ex ꝓprijs. qm̄ qui loquitur ex ꝓpijs mēdax est. Sed que lucidius explicuit in visione columbe signantis spiritūsanctuz in voce paterna de nube ad filium. Primus viam statuit penitentie nō p tpali aliquo. sz eterno celoꝝ regno. Prima vox que d̄ xpi verbis colligiē ex euangelijs post illā dum puer inuentus in templo dixit. Quid ē q̄ me querebatis. fuit ad Johannē ad quem baptizaturus aduenerat/dū p̄hiberet eū Johannes. sine inquit mō. sic nos decet implere oēm iusticiaz. Et quid omnis iusticia/si nō humilitas/inferioti se subijciens sicut ecōtrario oīs iniusticia supbia est supiori se pferens. ¶ Discipulus. ¶ Est ne putandū q̄ beatissima virgo visitauerit vnq̄ in desertis cognatū iobem/et filioluz quodāmodo suum/tā in vtero dū sanctificat⁹ est. q̄ post vterū dum natus ⁊ circumcisus est. ¶ Magister. ¶ Visitasse eum cum iesu simul ⁊ Joseph/plē credi pōt. dum in desertis ieiunauit xps post baptismū. Nō si ibum satan est ausus aggredi diversis tēptationibus/nō est incredibile Johannem eius impulsibus exortē nō transisse quatinus pbatus vinceret. et vincens coronā acquireret. ¶ Attamē vt aspicis. diuturna nos locutō traxit ad vesp̄um. dū sup marie cōtemplationibus cepamus habere ꝫmonem. ⁊ vix paucissimas numeraſſe suffecim⁹. Quid ex istis si p totū euangelicū cōtextum ꝫm capitula vel rubricas notatas in q̄ttuor vt vnū p̄gredi studeremus. Esset ista sctā et salubus recogitatio. sed p sua ifinitate minus forte cōueniens ad scribendum. Non sunt itaq̄ solitarijs et cōtēplantibus/explicande cōtēplatiōes marie p singula. Dicant ipi manū ad fortia hñt abunde quas ruminent dente meditatiōis. digerātq̄ ruminent dente meditatiōis: digerātq̄ ruminata vinido calore charitatis. si non cōtemplerint ea que locutus est dōs ad abraam patrem nostrum et semini eius q̄ ē xpus in secula Amen.

¶ Incipit tractatus duodecimus In pſona marie p soliloquiū summatim colligens sensum huius cantici canticoꝝ marie p notulas centū. q̄si p psalterium decies decacordum. Supadditis his duobus versiculis ab ecclesia frequentatis in quolibet psalmo. Gloria p̄i. Sicut erat ⁊c.

¶ Prima notula.

Magnificat aīa mea dō. Justē q̄dem q⁹ magnificus est in sanctitate. q⁹ fecit mi. magna q̄ po. est. q⁹ scūm nomē eius. Et exultā. spi. meus i deo q̄ factus est salutar⁹ meus iesus meus. q⁹ respexit humilitatē ancille sue. ecce ei ex hoc beatem dicent om. geñ. ¶ Singularia sunt hec mihi

magnificā. vñ singularīē/magnificat aīma mea do. vñ exultauit spi. me. in deo sa. meo Sunt alia que magnifice fecit er opaē vsq; mō generaliē p decursus seculoz. magn9 ip se dñs z laudabil'minus cuius magnitudinis nō est finis. cui9 sapiēcie nō est numer9 cui9 nō est terminus in bonitate. qm̄ misericordia ei9 a pge. in pge. ti. eū. Quia fecit poten. in bra. suo disp. sup. men. cordis sui. Quia deposuit potentes de sede z exal. hu. Esurientes implenit bonis: et divites dimisit inanes. Suscepit isr'l puez suū recordatus misericie sue. Sicut locu. est ad patres nr̄os abraā z semini e9 in secla. ¶ Sub h° versu um denario. meū cōstituit psalteriū decacordū. placet inuestari patrez meū dauid regem qui post necem goliadis dño victoriarū nō ingratus. deus inqt cāticū nouum cantabo tibi: in psalterio decacordo psallā tibi. Bonū sane est cōfiteri dño z psallē nomini tuo altissime in decacordo psalte. cuz cantico z cythara. Dinidit hoc psalteriuz i duos tomos seu partiōes: q̄ ex tetracordo z hexacordo/redditur decacordū. Sonat magnifica. dñi specialia i tetracordo porro magnifica cōit largita. cātāt i hexacordo

¶ Magnificat igit aīa mea do. qz me dñam p̄stituit ꝑm nomen meū. Maria nē pe sua interpretatōe dñam in sinuat. futurū est ꝓterea vt me dñam nō qualēcūq; sz dominā mūdi. dñam btām me dicēt om. gēn. Scitote qm̄ dōs ipe est deus. deus autē sciarū dñs est. scie vo inquā que illuminat/que descendit a patre luminū. Propterea cōsequēs fuerit vt dñam me dñs instituēs illuminaret ꝑm nomē scūm suū z meū. Maria ꝯppe dr illūinata. et ipe est lux q̄ illuminat omnem hominem venientem in hūc mundum. quanto amplioꝝ pfundit lumie dominam mundi. Proinde supest vt domina illuminata refundat lumen in ceteros. Est em̄ lumen suiꝑsius naturali liberalitate diffusiuum. quod factum est vt iure dicer illuminatrix. Sic em̄ sonat marie ꝯpuz nomen meum. Sic maria p ethimologiaz dicor maris stella quā illuminatricē esse cōstat. Hec illa sum q̄ ꝓrima deo cardini totius machine mūdi. dirigo nauigātes in ciuitatē. qm̄ nō hñt b manentē ciuitatē. sz futurā inquunt boies. Et q boies? Certe pias tores ꝓcellis h9 maris magni graviter impulsi. fluctibusq; z cautib9 incessanter ipulsi. Futurz est p oēs generatōes vt me stellā esse maris p̄dicent me rspiciāt. cursus suos ad illustrationē meā dirigāt. Nec fallētur hec agentes nec errabunt in deuijs. nec ipiculis cōtabescent. Itaq; dño ꝓpicio me domiā invocantes me illuminatā et illuminatricem aspicientes. patrie portū salutarez introibunt. Hec sunt que magnificat. magnum p̄dicat. magnum esse ꝑ apud oēs generationes clarificat et significat aīa mea dñm ¶ Et exultauit spiritus meus in deo salutari meo. qui salutē fecit. qui lucem dedit et gandiū in vniuerso mundo. Futurū certe est vt decantet oīs ecclia sctoz colentium sanctum nomē dei. Natiuitas tua dei genetrix virgo. gandiū annūciauit vniuerso mundo. Saluabit etiā et dicet. Aue regina celoꝝ. aue dña angeloz. aue radix sācta ex qua mūdo lux est orta. Presignata sē prīdē hec magna que mihi fecit q̄ po. est. q̄ iā nūciata p angelū cōpleta cōseruo conferens in corde meo Nonne cor meū ardēs eē cōuenit. Nōne cantās iubilās z exultās in collatōe tā magnoz. Nōne iustissima ratione magnificat aīa mea dñm. q̄ me sublimauit in dñam. q̄ me illustrauit p imēsam lucē suā qui dñam illūinarā dedit ī lumen alioz. dū extulit me in sublimē maris stellā/directricē nauigantiū. ¶ Cupiēt ex posteris generationib9 me btām dicentibus/plurimi cognoscēt. cur nō cecinerim ī prima psona. magnifico dñm. sed in tertia magnificat aīa. me. do. Silr de exultatiōe spūs in do salu. meo? Docebunt ex theologicis z phisicis traditōib9 cū rethoricis coloribus. magnā sup istis rōnē. sed nō expectent vt oīa (qui incōphensibilia sunt) cōphendant. ¶ Sunt in humano corde meo qd cōfert de omnib9. tres p tropologiā mansiones. dñm inito ꝓpm meū. in c9 domo mansiōes multe sunt. Trahit em̄ ꝓpe dñs nomen a domo. qz p̄sidens et princeps aut primus iconomus in domo est. Domina q̄z similiter a domo qz principalis cū dño nomen habz. Hirsi/clamat ꝓpha. q̄ magna est dom9 dñi. z ingens locus possessiōis eius. Serit hui9 magne dom9 imaginē microcosm9 dō minoꝝ mūd9. Eminet in hac

domo cor. ⁊ in corde domiciliū tricamera-
cū seu triclinij repitur. Est inhabitor hu
ius triclinij animus. ℔ appellator vigor p-
ceptiuus seu cognitiuus. Consociat huic/
aīa q̄ correspondent ꝺr vis motiua vl' affe
ctiua. Fit inde ꝑ iugiū philosophicū ⁊ mo-
rale seu mysticū dū vigor ꝓceptiuus animi
vl' animus. dirigit vim motiuā aīe. Talis
subinde ꝛsultat maritalis nexus. vt neutr
istor ꝑ se sufficiat ad generationē ꝓlis vl' fi
liorū in bonis opibus ⁊ meritis. nō aliē q̄
generatio naturalis vel a viro sepatim vel
a femina sola ꝓfici nequit. Excludo mira-
culū quale fecit mihi ⁊ in me qui potēs est
Bū supuenit in me spūssanctus ⁊ virtus al
tissimi obūbrauit mihi. q̄n tūc primo ꝺus
suscepit isrl' puer suū/recorda:mise.sue. dū
verbū fuit caro factū. Habitant igit in
triclinio cordis animus ⁊ aīa vir ⁊ vxor
sua. vigor ꝓceptiuus ⁊ vis motiua. vigor co
gnitiuus. et vis actiua. Talē domum cor-
dis/tales ⁊ inhabitantes in ea/pater meus
dauid rex intellexerat dicens. Perambula
bam in innocētia cordis mei in medio do
mus mee. Et iterū. Nō habitabit in me-
dio domus mee qui facit superbiaz. q̄ tunc
dñarē oīs iniusticia. tūc fiēt spelūca latro-
nū domus dei Porro nōdū diximus ꝺ spi
ritu. nūq̄d putādus est ī domo cordis inti
ma locā nō hre. Hz ꝓfecto nō qualēcūq̄
sz vniuersā. q̄ merē archtriclin⁹ noiari q̄si
ꝓnceps triclinij. Nic/alio noie notiori ⁊ p
prio. sub neutro genē. q̄ nullius est gener⁊.
vocat liberū arbitriū. penes qꝺ supma po
testas est. Nec mirandū. Conuenit nem
pe ad integritatē ptātis sue animus et aīa.
vir ⁊ vxor familias vigor ꝓceptiuus et vis
affectiua. Videret hāc cōnexionem/acutissi
mi metaphisici/noīm primi impositores.
Biffinierūt arbitriū esse facultatē rōnis et
volūtatis. quasi ꝑ interptationē liberū ar-
bitriū sit liber ꝺ rōne iudiciū. Vocat hic
ipa rō (q̄uis alio termino) vigor cogniti-
uus/q̄ est anim⁹ ꝓceptiuus. Volūtas autē
ē motiua vis in aīa. q̄tit rōne. q̄ ꝑ eā ī mo
tibus proprijs dirigit. si velit iure dici do
mina si regina in cordis domo ⁊ intimo re
gno magno/ꝓncipari. Regnū siquidez dei
intra nos est. vbi sub dño supmo deo. regt
spūs ꝑ deiformitatē decorē indutꝰ Alioq̄n
depoit ꝺ sede dignitatis sue. ⁊ dispgit sng
bus mente cordis sui. Quo ꝑ spūs cū aīa ⁊
anima bñ regulatus ⁊ actus/exultat in ꝺo
salutari suo. Colligit hoc loco. resultans
imago ⁊ silitudo btissime trinitat⁊/ ⁊ appro
priator suor. Spiritus archtriclin⁹ q̄ ico
nomus potentiā patris ⁊ ꝓmeuitatē retinz
Porro filij sapia reluceat ī vigore animi ꝓ-
ceptiuo. Potinitas vo sanctispirit⁹ ī ani
mi motiua ꝓsentat. Et q̄n in pancio-
ribus via magis patet. conflictuamus to
tā domū microcosmi seu mioris mūdi/in-
corde psidentis in domo. Bicamus aīmū
⁊ animā vir ⁊ vxorem. sposum et spōsam.
quor sepe vox est ea dē. sicut idē est nō cor-
pus sed anima ⁊ animus. Preficit huic do
mui ⁊ vniuerse familie cogitationū affecti
onū spūs deiformis/vice sctispūs: fact⁹ idē
cū eo. Nā q̄ adheret deo. vnus spūs est Et
hec emphatica nō essentialis locutio. qua
fit vt abstractū ponat ꝓ cōcreto. deus ꝓ
diuino. ⁊ ꝓ spirituali spiritus vt fiat vehe-
mentior exp̄ssio. Superest sermo de triplici
mō cōiugij mystici qō celebrat cū animo ⁊
anima. iuxta triplex habitaculū ī triclinio
cordis domus cordis. Diuersificat nempe
ꝺditio anime/ꝓ varietate habitaculorum
cordis. vnum est infinitū. aliud medium.
tertium supremum. Anima tanq̄ ancilla/
est in infimo. Anima quasi socia et libera ⁊
compar/residet in medio. sed anime in sup̄
mo locate nō dñatur. nō iungitur animus
vir/ipi sic habitanti/tanq̄ ancille vel com
pari. sed vt domīe sue custos ꝺordinat⁹ ⁊ in
solatium datus. Ego maria talis data sui
in sponsa/virginali meo viro iusto ioseph.
Nō vt me humiliaret. nō vt parerez ex eo.
sed vt custos ⁊ testis ⁊ nutritius sedul⁹ eēt.
Peperit elizabeth vxor libera. quā q̄ sterīl
ex viro zacharia/tanq̄ in medio cenaculo.
Peperunt ancille Jacob ꝑ misteriū bala/
⁊ zelpha/plem in inferiori cenaculo cuz li-
berarū Lye et rachel filijs numeratam. Lo
quens introducit anima in canticis cantī-
corum dum resident in superiori cenaculo.
dum vult esse verbigena non ex virili semi
ne naturalis animi. sed mystico spiramine
solius spūsscti q̄ est spūs vbi vult. Vox eius
est. Osculet me osculo oris sui. Et Paulo
ꝓ⁹. indica mihi quē diligit aīa vbi pascas

vbi cubas in meridie. nō q̄rit infimū. ñ me
diū. sed sup̄mū. in meridie eternitatis cubi
culū. vbi ꝛ cenaculū est refectōnis cibi q̄ nō
perit. locus pascue vbi nihil deerit. ¶ Erat
anima mea p̄m meliorem sui portionem q̄
ab imminentia mens dr/cōclusa in hoc su-
periori cenaculo. quādo fecit mihi magna
q̄ potens est. ℟ Cōplacet dñe deus meus rex
vniuerse creature tue. ℟ Cōplacet recordari
ꝛ p̄ferre in toto corde meo sup̄. sub. ꝛ i me-
dio. qualia ꝛ quātaq̄ fuerūt magna q̄ fecit
mihi magnificatus vehementē et glorioſe.
¶ Missus est angelus tuus gabriel i ci-
uitatē galilee. que transmigratio. quevo
lubilis. que rota p interp̄tationē significat
pter volubilē ad ipsa tua. ꝓmptitudinē
Porro nomē ciuitat[ab vnitate q̄si ciuiū
vnitas. Nazareth aūt a floritiōe nūcupat
Iure quidē q̄ flos campi in ip̄a nutrie⁹ē
ꝑā desponsata viro. vere sic dicto a viri-
bus ꝛ virtute. vere nominato. Joseph ab
augmento vere de domo dauid a nobilita
te ꝛ mansuetudine. Erat virgini mihi no
men Maria. Nō eram a viro cognita vel
cognoscēda. Totū obstabat sil' ꝛ ordo di-
uine sapientie cōstitutus ab eterno. Salu-
tauit ingressus angelus ad me solitariam
clauso litterali ꝛ spirituali cubiculo. Dixit
Ave gr̄a plena dñs tecū. Collocaueraz ad
hostiū cuiuslibet cenaculi/prudentē p ho-
stiaria cognitionē. Nec vt audiuit angeli-
cam salutationem stetit ꝛ cogitabat secū et
mecū. qual' esset illa salutatō. nō erat p̄cepſ
eius cōsilium. nō subditus ad quēlibet in-
grecientē ꝛ blandiētē applausus. Mente tur
batā ꝓsolatus est angelus me noīe meo vo
cans. Ne timeas inq̄t maria inuenisti gra-
tiā apud deū. Bras deo q̄ inueni. q̄ inue
ni quē multuz diuq̄ quesiuerā. Promisit
me ꝓcepturam pariturāq̄ filiū ibum noīe
qui esset magnus et filius altissimi vocare
tur. Promisit dare illi deū. sedem dauid
patris eius Promisit q̄ regnaret in domo
Jacob in eternū ꝛ regni eius nō esset finis.
Erat itaq̄ regnū illud nō terrenuz. quod
vtiq̄ finit̄. sed celeste. Fallunt ergo iudei
messiam expectantes. nescio quē/tempora-
liter apud eos regnaturz cū pontentia. pō-
paq̄ seculari. cū ō pauptate regnaturi mel
sie. de passione ꝛ abiectōe sua. ꝓphetie om
nes ad tempora messie r̄spicientes implete
sint. Quesiui modum ab angelo. docuit ꝛ
exemplum elizabeth cognate sterilis indu
xit. Cōsensi dicens. Ecce ancilla dñi. Fiat
mihi p̄m verbū tuum. Junxi cū humilita-
te nature. magnanimitatē fidei ꝛ gr̄e. Con
cepi mor filiū altissimi Mulier a sexu non
corruptione sic dicta. virū mox circū dedi.
q̄ totū in virtute p̄fectuz. Predixerat hoc
hieremias. Faciet nouū dñs sup̄ terrā. mu
lier circūdabit virz. ¶ Fuit hec ꝓceptio mi-
rabilis in infimo cenaculo aīe mee. imo sub
ea in p̄te vegetatiua. nutritiua. ꝛ generatiua
Hāc humilitatē ancille sue respexit in car-
ne mea deus. Nā matrice femiea quid hu-
milius. Mirabat olim et nunc letabitur ꝛ
letata cantabit deo solutari meo oīs eccl'ia
sanctoz. Tu ad liberandū susceptunus ho
minē nō horruisti virginis vterum Beata
p̄rsus ꝛ dignatiua susceptio. vñ me matrez
dei. matrē gratie. matrē misc̄ie. me beataz
denigz dicent om. gene. Vñ collaudabunt
q̄ extollens quedā mulier de turba vocem
dixit. Būs venter q̄ te por. ꝛ vbe. que sux.
Sed nō horruit plane. Cōceptio nēpe pri
us effecta est i supiori cenaculo cordis p vir
tutem gr̄e seminalis. que virgula lez anime
mee porciunculā eleuauit diuinus vt essem
mat̄ verbi p dignatiuā susceptionē p̄ius i
mente q̄ in carne Tūc tenebre cognitōnis
nr̄e mortal'/lucē nō tā cōprehendēt q̄ appre
hendetūr. Nihil em̄ aliud ab ipo plene cō
prehendit ip̄m/nisi id ip̄m. Tūc dedit om
nib⁹ q̄tq̄t receperūt eū p̄tātem filios dei fie
ri his qui credunt in noīe eius. dū nos di-
uinitatis sue ptcipes esse tribuit. Felix Jo
hannes generis nostri lux et decus. felix qui
missus es a deo vt testimoniū phiberes de
lumine. et de his q̄ ad dexterā altaris incē-
si q̄ orante vniuerso pplo que p gabrielem
que cū ꝓphetatione futuri meriti/que cum
similitudine ad helyā repromissa sunt/fuit ce
lebrata. ¶ Grata mihi erit recordatō tem
poris illius. q̄n de nazareth licentia recep-
ta a virginali sponso. a iusto Joseph abij
in mōtana cū festinatiōe. Intraui i domū
zacharie. salutaui elizabeth. exclamauit sa
lutata. Et vñ h⁰ mihi vt veiat mr̄ dñi mei
ad me. Causam addidit cognitōis exul ta
tionē infantis in vtero. Subiecit. btā que

credidisti. qm̃ pficient ea q̃ dicta sũt tibi a dño. Magnificat nempe ꝓpheta est/ꝑsummare qđ incepit ⁊ certe dei pfecta sunt opa Subdidi ꝓnn⁹ ip̃m ore ꝓprio qđ diu mẽte prius tractauerã/canticũ nouũ in inbilo Magnificat aĩa mea dom̃. Et exultauit spi. me⁹ in deo sa. meo Monebat spiritussanct⁹. spiritus benedicti fructus ventris mei/totuz cor meũ. vt in aĩa ⁊ in spũ cũ exultatõe magnificaret dom̃. Dederat iã cognoscere posteriorẽ decursum ꝑ oẽs generatões seculorũ. quantũ iudicauit/ talis filius illustrare talez mr̃em/ꝑ beneplacito voluntatis sue Hinc ista ꝓnunciatio ꝓphetica. Ecce ẽi ex hoc bea. me di. om. ge. Jũgũt alie postmodũ in hexacordo psalterij de miscõia dei. i ꝓgenie et ꝓgenies cũ reliquis. Aduero delectat plurimũ conferre in corde meo superistis noibus dom̃ et deo salutari meo. Efti mauerunt pscrutares seculi/ q̃ ꝓpter relationem actualẽ ad creaturas/deus ab ẽterno dictus fuerat dñs. Sed si vniuersa creatura ꝓueniret in vnũ/posset exprimere vocem supplicem/patris mei dauid. Cõserua me dñe. dixi dño/deus meus es tu. qm̃ bonoꝝ meoꝝ nõ eges. Deus itaq̃ sicut fuit ab ẽterno sine creaturis deus. ita dici potest fuisse dñs. nõ ꝑ actualem sed ꝑ aptitudinalẽ creaturarũ possibiliũ ad se relationẽ. Deꝰ ẽm plenissimo ⁊ liberrimo iure/dñat sue creature sine sit sine nõ sit. Põt ẽm si vult educere in esse nõ existentes/et rursus eas i nihilũ redigere que iã exist̃t. qui nulla põt creatura dicere curita facis⁹ Qualis esset hec i dño maiestas. i. magnitudinis status si ad sui magnitudinẽ deus creaturis exist̃ib⁹ indigeret⁹ Vidit anima mea/in arce posita domus cordis mei. magnificuz nimis et immensũ dñium dñi di. Decinit idcirco p inbilũ. Magnificat aĩa mea dom̃. Excitauerã ꝑ psalmiste vocẽ/crebrius eaz. Hñdie aĩa mea dom̃. ⁊ oĩa q̃ intra me sunt noi sctõ eius qi sctm̃ nomẽ eius. Cõsiderabã qi nihil accreuerat sibi. sed creatuꝛ ex eaꝝ ꝓductione. Nulla est apud eũ trãsmutatio neq̃ vicissitudinis obumbratio. Semp ẽ q̃ ẽ sp̃ q̃ potẽs est. Et hoc est primum sctm̃ nomen eius. Qui est inquit misit me ad vos. Addidit spũs me⁹. Exultare poterat ꝑ oĩ laude. satis est deũ noiare deũ qm̃ maꝰ eo cogitari nõ pt. Addidit ad exp̃ssionẽ vsitatissimo more totiꝰ scꝑture (maxime psal.) In deo sal. me. Dolirꝰ nimis esset Hmo si mysteriũ ꝓtentũ i vbis istis dño deo salut. meo q̃reret exprimere. Mysteriũ siq̃dẽ bissime tritatis cũ appropriatis psonaꝝ ꝓtineẽ his ẽminis. dñs ds saluta[me us. simul ⁊ habitudo creature intellectual ad ipam trinitatẽ. Capaxem eius est sola ⁊ ꝑ beatitudinem ꝓcipere ipius. i. pfecte ea pax/esse potest. Spectat dominus ad potẽtiam adiutinam actu vel aptitudine. Spectat deus ad sapientiã. puisuã. Spectat saluatis ⁊ meus ad bonitatẽ reductiuam. Compat ois creatura q̃tũcunq̃ tenuis entitatis/ad ista tria. vñ sortit vnitatẽ veritatẽ ⁊ bonitatẽ aliquã. suo mõ. ꝑ analogiã ad ꝑmũ ens. vnũ. verꝝ. bonũ Sortitur modũ. spẽm. ⁊ ordinẽ. Sortit̃ deniq̃ mẽsuraz numeꝝ ⁊ põdus. Reddãt singula singul⁹ Dotro creatura intellectual/lõge altiori et diuiniori ꝓmioriq̃ dignitate potẽtiã sapiẽtiã ⁊ beniuolẽtiã dings/imitat. Diceba tur nũcrõ. qi triũ istorũ capax est. Et quõ capax⁹ Certe ꝑ memoriã. cognitõe⁊ amorem. Deniq̃ ꝓ influẽtiã gratuitã pfecte capax. hoc est ꝓceps esse põt. Nulla siq̃dez alia creatura cõpat̃ ad deũ sicut ad obiectũ cognoscibile amabile ⁊ mẽorabile ꝑter intellectualẽ. Sola igit̃ scit/⁊ põt si vult magnificare creatorẽ omniũ vt dñm sũm vt deum suũ. vt salutare suũ. et ita suũ. vt sel'habitũ ⁊ possessum/nũq̃ ꝑdere possit inuitatur me⁹ qđ est ibs me⁹. ꝓpter maternalẽ prerogatiuã. ſm quã voluit eã dici filiꝰ meꝰ immo et subditus esse meus. Dõs altissime. quis qual' quãta maiestas quãte bũlitatis⁹ Qz minuit admiratione ẽ dũ venit adpetõres seruus esse. opprobriũ hoĩm ⁊ abiectio plebis vsq̃ ad mortẽ crucis. Dat̃ ẽ vocamentũ quatin⁹ ad hec noia. dñs deꝰ meus aĩa vel spũs/sp assurgat. In timorẽ sanctũ ꝓpter maiestatis dñium In honorẽ pium ꝓpter sapie decus eximiũ. q̃ sua dignitate trahit et allicit. Deniq̃ in amorẽ sincer⁹/ꝑpter possessionis bñficiũ. Eteim plus amamus q̃ nr̃a sunt. Nomen vo saluatoris ⁊ lutis cõplectit̃ hec tria. qi replet indigẽtia irascibil' q̃ tendit in arduũ. rõnal' q̃ tẽdit i

honestū pulcrū ⁊ vez. necnō cōcupiscibilis q̄ se iungit ⁊ intimat ad bonū cōsummatiuum ⁊ vnitiuū vmbris derelictis. ¶ Quo fit vt turpiora indicet et horreat recta ratio/q̄ magis eā ab honestat⁹ nobilitate ⁊ libertat⁹ fede deijcāt. sicut luxuria ⁊ gula. Pulcerrima ꝓinde virginitas nūcupat. ¶ Trahit hec altissima ⁊ ꝓsius ingit rumināda ꝓsideratio/ex ꝓpis nature ꝓpietatib⁹. Natura q̄ppe filia/pfem imitat. ¶ Cōcluserunt phi cultores sui/q̄ nō pōt inueniri nisi tripler rō boni. vtilis. s. delectabilis ⁊ honesti Rursum triplex hec rō tota nō repit in alijs q̄ intellectualibus creaturis. ⁊ hoc aduerterūt pauci nimis. ¶ Creature inanimate/tēdūt solū ꝓueniēs eis ⁊ vtile absq̄ delectabili. s. ad loca sua ꝓ cōseruatōe. vel ad actiōes ꝓ sui multiplicatiōe ne spēs deficiat. ¶ Creature sensitiue. tendūt vltra bonū suū vtile ad delectabile. sz nō ad honestū. ¶ Create intellectuales tēdunt sub hac rōne triplici ad obiecta sua. maie ad honestū. vez si cōdē si recte sunt. aut solū apparēs si querse. ¶ Est em̄ singularis ⁊ eminēs ꝓpietas aie rōnal⁹ vt appetētissima sit honestatis. Būt i aialibus ⁊ anib⁹ q̄busdā. q̄dā simulacra ꝓcupiti honoris. q⁹ pugnāt vt vincāt sz radix ē nō honestū bonū sed vtile. vt ꝓ nidis vel deliciosum/ꝓ cibis ⁊ ꝓlificatiōe. Bēstie ⁊ brutalibus hoibus q̄ compari sunt iumentis insipientibus. q⁹ nō est intellect⁹. ¶ Nō ne magnific⁹. nōne potēs dñs. sic magnificās ⁊ extollēs aiaz ⁊ spm̄ rōnalē. sic per hoc triplex bonū replēs si nō repleuerit oē in bonis desiderū. s. que repletio⁹ bitudinis est cōsummate fundametū. ¶ Magnificate igit mecū dñm o filij hoim ⁊ exaltem⁹ nomen eius in idipm. ¶ Canāt oes ⁊ dicant singuli mecū. ¶ Magnificat aīa me. do. Ita q̄ bonū est cōfiteri dño ⁊ psallere nomi tuo altissime. In decacordo psalterio cū canto in cithara. ¶ Ompotēs pater tuus (o spūalis aīa) qui possidet fecit ⁊ creauit te. noluit te derelinquere sine musica delectatiōe Voluit in primis te in canticis exerceri. Nutrūt hec/amorem sctī. q̄ spm̄ exhilarant. delectāt mentē ⁊ letificāt. oblectāt animaz. Totū ꝓinde cordis triclinīū gaudio replent in voce exultatōis ⁊ salutis. Cōpletur ille decacordi psalterij dauid prīs mei finis in vnū. Dis spūs laudet dñz. Spūs vt diximus est architriclin⁹ cordis. ꝓceps cordis. Iconomus domus sue. vocāt ex nature sue ꝓpietate/libe ⁊ arbitriū. aut spūs lib⁹ arbitrio. ¶ Cōsurgit ptās ei⁹. ex aīa ⁊ aīa. viro ⁊ vxore modis expositis. Non em̄ esset spūs liber/si sola sibi ptās esset ꝓceptia. nō etiā motiua. Neq̄ si ptātē hret monēdi se nō etiā ꝓgnoscēdi se. spūs libertate polleret Et q̄m ptās vtra q̄z sibi cōuenit/facultas a facilitate ⁊ illa ptās. Sic em̄ duo sil cōuenientēs ad tractū nauis/facultatē fortiunē quā nō hz q̄sq̄ ꝓ se sumpt⁹. Sic ad scribēdū concurrunt oculus visione sua dirigēs et manus digitoꝝ motu scribēs. alioq̄n nō esset facultas/hoc est facilitas/ i formatiōe lr̄aꝝ ¶ Hoc plane cognito memoriq̄z retento/fiat adaptatio finalē. quō cōcordat psalteriū cū cātico ⁊ cithara. Dicat igit ipe spūs Exurge gl̄ia mea. exurge psalteriū ⁊ cithara. Sonet psalteriuz ab alto. fidicula hz ex auro vl aurichalco. dat spūs deiformis/aio ⁊ aie dū residēt in excelso cordis habitaculo/tanq̄z in arce syon q̄ est apex mentis Dat ing̃ psalteriū. dat idez spūs aio ⁊ anie dū manent i infimo tabernaculo cithara. q̄ ex imo sonat. q̄ ex corio desiccato ⁊ tēso cū cordulis neruoꝝ tortis: cōtexta est insignū mortificate carnis Subinde canticum cōmēoratū inē psalteriū ⁊ cithara. dat spūs aio ⁊ aie. spōso et spōse. dū mediū locū mystici cordis tenēt. In ꝓmo sola eternitas. In secdo equiternitas In tertio mālitas inspicitur. Ueīat etas q̄n ptāsibūt plurimi ⁊ multiplex erit scīa. q̄n sapia abscondita i mysterio/copiosius eluceſcet. Adulta ei hēo superstis dicē/que mō portare nō pōt vnusq̄sq̄z Exurgat cū diluculo spūs exhilarat⁹ ex psalterio decacordo cū cantico i cithara. Exurgat in gloria sua. exurgat diluculo. duz aurora lucis ꝓ gratiā rutilat. dū hyems infidelitatis trāsijt. imber carnal⁹ sensus abijt ⁊ recessit. trahens deoꝝ suz. lumēq̄z cōglutināte flores sctoꝝ ꝙ siderioꝝ pulcerrimi ⁊ vernātes apparuerūt in terra. que prius mortua ⁊ aliena facta est vite. ⁊ nra. Ꝓpositatiōis palmituz minus vtiliū aduenit. Vox turturis casti gemitus suauisq̄z planctus audita est i terra nīa. q̄ a vicijs derelicta dei⁹ta ē. sz vtinā⁹ speciosa pinguescēs ⁊ vbrima fi-

tus. quē sicut vitis et oliua/noluit deserere dulcedinē sui fructꝰ vt regnaret inē sterilia ligna seculi pturlit grossos suos. vinee florentes sub vnica vitē q̄ est eterna sapia. Et sub agricola pē/odore dederūt. bonis i vitam. iz malꝫ est odor mortꝫ. Quid superest nisi vt vox spūs delformis imaginē hūs dilecti/nūc audiat et dicat ad aiam/quo cunq; fuerit habitaculo collocata. Surge ꝓpera amica mea. īmaculata mea. veni columba mea. Colūba. put manet in inferiori. Immaculata put tenet supius. Amica put residet in medio. Audiat seq̄ns exhortatio. Onde mihi faciē tuā. Sonet vox tua i auribꝰ meis. Vox em̄ tua dulcis. facies tua decora. Quidni rideat amica delitijs plēa Dilectus meus mihi suauis est pulcer. decorus. rego illi. qꝝ delicie sue eē cū filijs hominū. Nā si delectabit̄ ds in opibus suis. q̄nto putādus est amplꝰ delectari in hūana nā q̄ possidet in filiā. heredē gratissimaz quā fecit i imagine pulcerrimā. quā creauit in facultate liberi arbitrij sub se potentissimā. Siquidē ex ipo creata est in ētia immortal. Per ipm facta seu formata est/vigore pceptiue intellectual. In ipo possessa est in vi affectiua seu dilectiua. dū ad suuz principiū redit circulariē pfectibil. Laudauit in psalterio aia mea dom̄ sub duplici corcula. Prima i exultatōe spūs. In do saluari meo. Rapta quippe sum i cordis arcē etiā in spū. imo ex spū. Exemplo regine Saba. que ad aspectū sapie salomōis in ordinatis opibus suis/nō hēbat vltr̄ spm̄ Et certe plus q̄ salomon h. Psallit hic ꝓpheta Dauit pr̄ meus. Quā magnificata sūt opa tua dne. Oia in sapia fecisti. Impleta est terra pos.t. imo elevata est magnificētia tua sup celos. terrā. Hic est in cui⁹ saluatori deficit anꝫ mea dne deus meus. Deficiūt mei defecerūt in saluatore tuū. Adirabil̄ pr sus sed felix hec defectio. Laudauit in citharā aia mea dñz. magnificās eū qꝝ respexit hu.ancil. sue mortalitatez in me suscipiens nature Laudauit in cantico aia mea dom̄ p vniuersos modolos q̄ sequūt̄ in hexacordo. Ofa cū elizabeth q̄ dei sapientia interp̄tatur sicut. zacharias dei mēoria. Hec de filiabus aaron/in lege ꝓphis. psalmis eruditissima. vetus mulier. nouaz mr̄. sed in antiquis est sapia/maxime dom̄. ptus iobis. i. boni opis in q̄ gra/comitatur. Laudauit hoc elizabeth dom̄ exclamās vo ce magna in cantico oris. Senserat ei exiobis pgaudio. exultatōe/dñi pñtia i me. cāticū icepit a me. Bñdicta tu i mu. bn̄. fru. tē. Et vñ hoc mihi vt veniat mat̄ dñi mei ad me? Erat zacharias sapientissimꝰ qꝝ sacerdos dei altissimi. pdiderat ꝓ signo vsū vocis/quē nata vox clamantis dei postmodū mox vt nomen scripsit restituit. Contulerāmus plurima spacio mensiū trium. elizabeth et ego verbis. illi nutibus et signis. Protinus vt solutū est vinculū lingue eius collaudauit dom̄ diluculo nascentis aurore p gram roriflue. Canticuz eius fuit sub triplici tetracordo. psonuit ter nomē saluatis. Et qd salꝰ nisi vltus replens totā indigētiā sui passi. Quid hec salutaris repletio i hoibꝰ nisi btificatio qd hec btificatio. nisi bñdicta visitatō. Bequa Job. Et visitatio tua custodiuit spm̄ meū. Bñdictꝰ igit̄ do.ds. qꝝ vi. z f. r. plebē sue. Et exal. cor. sal. no. Sed vbi exaltauit cornu salutis. hoc est potentiā salutarem? Subdit. In domo dauid pueri sui. Posse p singulos modulos pcordare triplex hoc tetracordū zacharie in. xj. vsi cū lis cū meo psalterio decacordo. Dixit salutē a dño facta in domo da. pue. sui. Sicut locu. ē p os sctōz. Cōsonat vltimis psalterij mei vsicut. Suscepit isr. pu. su. Sicut lo. ē ad pa. no. Dixit salutē ex inimicis futurā. et plebē humilē deo futurā. In sctitate z iu. co. ip so. Totā hanc sniaz meū psonuit hexacordū. Colloquens et alloquens puerū cum quo iam erat manus dñi. Prebis incēsū faciē dñi ad dādā sciaz. nō q̄ lecūq; sz salutis. ecce ktio iā dicta salꝰ. Inde est q̄ revelauit angelꝰ charissimo vginali z iusto viro meo ioseph d bñdicto ibu sctō meo. vocabis nomē eiꝰ ihm. Cām addidit. Ipse enim saluū fa. po. su. a pctis eoz. Pretereūdū nunq̄d est canticū angelor. Immo magis eo cōmemorādū. q̄ subito facta ē cū āgelo mltitudo militie celestis q̄si choz ducens. Premisit d choz castroz/psalteriū ichoās a sūmo. Glia i ex. d. Iūxit citharā cū psalterio. et i t. pax tē. Vox ipoz laudātiū deū nōne cāticū ē. Mōne silr̄ ē cāticū in ipa

ñ mltiplicā ꝛ sedula pastor laudet. Reuer si sunt glificātes ꝛ laudātes deū. Psilemus pastorales ad lītaz fistlas tympanū ꝛ chor cordas ꝛ organū tibias ꝛ cambala. Plana gogia nos delectat. ¶ Hec cōmemoratus abibis. O symeon iuste. pie. lōganimis. ti morate. Tu venies i spū i tēplū. oū inducemus ego ꝛ pī ei⁹/ puer ibm cū oblatōib⁹ hostiaz. cū redēptiōe ḡnq; sycloz. tu puer in vlnas suscipies ꝛ grās agēs ccaniſti. Nē di. ser. tu. d. s. v. t. i pa. q; vi. rē. Sufficē poterat ꝑ sūma laudis ꝛ glie vbū hoc satis vnicū qđ exp̄ssisti. Tume ad re. gen. ¶ Tu listi mecū de suscepti ōe isrl' puer sui. vocās ip̄m salutare: gliam pleb sue isrl' ¶ Ex hilarescē nūc rex ꝛ pr̄ me⁹ dauid. psaltes oñi. Cōpleri sentis ꝛ intelligis. exhortatō neo tuas totiēs i psal. positas. itez itez; repetitas. Tātate dño cā. no. Exurge gloria mea exurge psal. ꝛ cythara. exurgā diluu. Haberā liq̄d/ diluculū istud mysteriū. ēt intellectū ifalib. Dixit dauid alio loco: me significans. Sāctificauit taberna. su. altis. Adiuuabit eā ds mane diluculo Dedit ꝛ titulū psal. illi c⁹ initiū fuit vbū i cruce filij mei. Deꝰ ds me⁹ vt qđ me vereliq. Dedit inquā titulū ꝑ susceptiōe maturia. Pcepit i cāticl. spōsa spōsum. Mane surgam⁹ ad vineas q̄. s. aspiret dies eternitatis ꝛ inclinen ē vmbre mortis h⁹. Rursus iter tot opa dei sctā cōmemoratio spālis est p ꝓphām diluculi Tu fabricat⁹ es in ạt auroꝛā ꝛ solē. Et sane qđ auroꝛa pulcrius: qđ iocūdius: qđ saluberius: Ad boies venit i susceptiōe maturia ros lucis ros refrigerās. ros fecūdans. Rorat desup in⁹ votū ꝓphe. Rorate ce. desup Inde dns ait. Ego ros ꝛ isrl' q̄si liliū germinabit. hoc roꝛe pfusa ꝓcepi satietat⁹ fructū. hoc roꝛe mēs ipleta in stat teste oui rore pleni trahit a radijs solis in excelsū. Citharizanti auroꝛe diluculo. psallunt iubilant alacriē volucres spūales Sunt exultatōes dei i gutture eoꝝ. qb⁹ exaltat⁹/ois spūs exurgit diluculo laudare dñz. ¶ Laudat hec oia sol oriens nōdū visus. Sol in q̄ posuit dñs tabernaculū suū/ qz nihil i rebus sensu ꝑceptibilib⁹/ efficaci⁹ manuducit ad deū et insensibili cōpat. Sūt ista i sole. lux. vigor. fulgor. feruor sub syllabis explicata septez Lux eminēter ꝓtinet hec tria q̄ sūt ꝓpetates ei⁹. vigor. fulgor. feruor. Vigor (q̄si fecūd⁹ plena luce) ꝓtinet eminēter fulgorē. Vigor ꝛ fulgor/ ꝓtinēt eminēter feruorē. ꝛ ibi stat⁹ cū circulo q̄daz. Fulgor ꝛ feruor redeūt ad vigorē ēntiali luce plenū seu fecūdū vel lut ad parētē. ¶ Cōformiter i dīnis. ēntia diuina cōis trib⁹ psonis. ꝓtinet eminēter ipas cū oibus pfectōib⁹ simpl'r nō tñ formalr. ēt ꝑm ponētes i dīnis formales pfectiones. Pr̄ fontal' est plenitudo dine essentie/ potēs generare filiū sicut vigor lucis fulgorē suum Pr̄ et fili⁹/ sūt sufficientes ꝓncipiū spūs sācti sicut vigor ꝛ fulgor sūt ꝓncipiū feruor⁹ ꝛ ibi stat⁹. qz fili⁹ p acceptā vim spiratiuā/ reddit se ꝛ spm̄ sctm̄ pū ¶ Trāscam⁹ ad imaginē spūs hūani dicam⁹ ip̄m ee luce sicut ve ē lux. Et eo pfectior q̄ meminit. itelligit ꝛ diligit seq; sup se reflectit. qz se pcipit. qa se mouet dū pcipit ꝛ pcipit dū se mouet. circūm cessiōe mirabili. Essentia spūs/ ꝓtinet eminēter vigorē mēorie secūde ꝛ h⁹/ cōtinet eminenē fulgorē itelligētie. Duo āt hec/ vigor mēorie ꝛ fulgor itelligētie/ ꝓtinēt eminēter feruorē amicitie. ꝛ h⁹ ē stat⁹/ qz reflexio fit ad fontale ꝓncipiū. dūmō rdit finis ad ꝓncipiū p mediū/ qz si linee tres recte sē q̄lib; de pūcto ad pūctū ꝑm originē resultat triā gul⁹ itelligibil'. Dz qz finis rdit ad suū ꝓncipiū p mediū necesse ē itelligi sperā aut circulū. ¶ Qui p̄ puro viuaci ꝛ irreuerbera to spūs oculo ꝓsiderare q̄dximus/ ō archi triclino vl' iconomo cordis nr̄i/ poterit i se et p se tā q̄ in speculo ꝛ p speculū cognoscē se in se. ꝛ p se poterit ꝓnr rapi a se ꝛ supra se. ad sapiaz dīnā. q̄ p ignoratiā cognita ē. ꝑm vnionē sup mente. Nō si deficit in multi fidelib⁹ hec sapia. sola fides spes ꝛ charitas sufficiūt in gr̄e ēntia radicate. ꝛ ea vtualiter imo supeminenter reposite. ꝛ si nō formaliter. Optet ei i oibus sicfieri. vt oia pticipiēt vno ꝛ ad vnū cōgregenē. ꝑm varios ordines vsq; ad monadē diuine essentie. q̄ fontal' est i pr̄e. Sic potentie aīe ad eius essentiā. Sic habitus oēs virtutū. donoꝝ ꝛ beatitudinū ad vnā grat ā referunt. Beneq; si contētio de tot distinctōibus ꝑm formas metaphisicales sit rōnalis ꝛ quātū rōnalis seu minus necessaria. magis ex hoc patet si distinctio p relatiōes in diuinis sit maxia/ qual' p absoluta fingē. Colligit altera sla

militū do. luc. fol. ad lucē spūs. Lux se diffundit p mediū ñ impedit̄ p̄m totā sperā sue activitat̄. Adanet tñ i se ingīē suū vigor fulgor ⁊ feruor. Sinus spūs stabil' sp̄ i se diffūdit se p oēs creaturas q̄si cētrū oīm p illa pſū p̄m eēntiā p̄ntiā ⁊ potētiā. Mihi lomi⁹ ambit ⁊ p̄ambit creatas vniuersas. q̄si circūferētia. Rursus ad rēnam spūs hois totus ē i corde carnali. sicut cētr eius influes ⁊ radiās ad totā circūferētiaz cordis. Spūs vo nō inde minus ē ābies ⁊ p̄ambies totū cor q̄si circūferētiā e⁹. Qui fixo possz hāc ⁊ aduno veritatē oculo spūs itueri. pfecto faciliꝰ ad oīa q̄ dicta sūt ꝺ vo ⁊ ꝺ spū nō pſpect⁹ suus eēt. sz reuerberat̄ ꝑ p̄iūctio nē ad p̄tinuū ⁊ fantasmata. tad b ⁊ nē. do nec puritate mētis possit spūs ad vnitatem se colligē ⁊ collect⁹ stare. Bz o dñe ds qs habitat i tabnaculo tuo. Quā h⁹ paucorū. q̄ hoc paucissimoꝝ. qꝺ sequit̄. aut qs requiesset i mōte sc̄o tuo. O reges. o ꝑ pace o i id ipm. Hec ē pax vnitas. Jn q̄ peti dimitti symeō in cāntico. Venit ad hⁿ oriēs ex alto dirigē pedes nr̄os in vi. pa. vt cecinit zacharias. Cōsonat angelicuz melos. dās in ēra pacē hoīb⁹ bōe volūtat̄. Bedit sil'r tāgens in vltio psalteriū meū. Suscepit is. pu. suū Quid em̄ susceptio nisi sursuz acceptō ꝑm nomē suū. ⁊ q̄d adeo sursū acceptō / nisi ad se spūalis attractio. sicut vis magnet̄ trahit ad se ferꝝ. ⁊ vniuersaliē oīs finis finibile suum? Dē appetibile appetitū ꝑpriū. Hinc ꝑbice enūciauit nō poetice q̄ dicit. Trahit sua quēq; voluptas. Hoc i te fem̄ est o glio se testis stephane qꝺ cōplēdo oē desideriuz euū hoc vnuz petisti. Bñe ibu suscipe spm meū Hoc tuuz instar dolor⁹ cāticū parata morte / suauissimo gutt̄e ꝓtulisti. Magnificat ani. me. do. Qz fe. mi. ma. q̄ po. ē. qñ q̄ creauit me / requieuit ⁊ se vniuit̄ tabernaculo meo. qñ noua fct̄a sunt oīa in celo zin ēra. Quō noua? Eo vnimiꝝ qz eternitati sūt p̄iūcta. Vidit hoc ps. sepi⁹ incitās ad cāticoꝝ nouitatē. Cātate do. cāti. no. qz mira. fe. Nunqd nō oīm nouitatū supemines nouitas q̄ mutauit signa. inouauit mirabilia. qñ verbū imēsuz abbreuiatuz ē. qñ dīna maiestas ita ē inclinata vt acciperet hui formā. q̄tinus eraltaret̄ forma hui ad dīnā Subdit mirabilē nouitat̄ rōnē di. Saluauit sibi dexterā ei⁹. ⁊ hoc hūiles ad eternitatē eraltādo. Dextera q̄ppetinet ad eternitatez Hinc ē illō spōse. Dextera illi⁹ amplexabitur me. ⁊ psaltes. Tenuisti manū dexteraz meā. ⁊ cū gl'ia suscepisti me. qz dcā tua exaltauit me. Saluatiōz hāc sen salutē opat⁹ ē in me q̄ fecit mihi ma. q̄ sū ēra illa ꝺ q̄ veritas orta est. Eteīm dñs dedit benignitatē ⁊ ēra nr̄a dedit fructū suū bñdictū dū germinauit saluatorē Jta q; nō ia mādauit tñ mō salutes iacob sz opat̄ salutē i medio terre. Dicit vnicuiq; Sal⁹ tua ego sū. q̄n ñ ē i alio sal⁹ Neq; ol datū est sub celo aliud nomen i q̄ opteat nos saluos fieri. Tu proptera o gabriel dū miss⁹ es a deo legat⁹ ad ea q̄ salutis h⁹ ⁊ pacis erāt a salutatiōe cepisti. Aue gr̄a ple. dñs te. bñ. tu in mu li. Adixti. Aue gr̄a ple. dñs te. bñ. tu in mu li. Addidit elizabeth cognata mea. Et bñ. fructus ven. tui. Suppletū est p te gabriel nomē p̄priū. dū cogitanti mihi qual' eēt ista salutatio. Subintulisti. Ne timeas maria. inuenisti em̄ gr̄am apud deū. Terminat aliq; denotio ihs xp̄s amē. Salus sua absq; mēte seu defectu ꝺe fiat. Hoc ē q̄re. qualit⁹ ⁊ vnde btām me di. om. ge. q⁹ btitudinē salutare fecit p me. faciēs mihi magna qui po. est et scīm no. ei⁹. qꝺ dū bñ vinimus / sc̄ificat̄ in nob. Sc̄ificauit ⁊ in me tabnaculū suū altissimus. q⁹ scīm nom̄ ei⁹? Hoc q̄z qꝺ natū est in me scīm. vocabit̄ fili⁹ ꝺi ihs magnus p angelū. ⁊ sc̄us sc̄oꝝ p Bañ. fidel' dñs in oīb⁹ vijs suis. q⁹ oīa opa ei⁹ i fide. ⁊ sc̄us in oīb⁹ opibus suis. Sc̄us sc̄us sc̄us dō. sa. ple. s. ce. ⁊ ter. gl'. t. Aliē cōp no memoriter oīa q̄ salutifera sūt / cōferēs in corde meo. Additās sū assidue. ⁊ admirādo deficiēs. q̄nta sit ⁊ q̄lis hec salutatio. Ecce em̄ ex h⁹ b. me di. oēs ge. Cōsanet oliz mihi oīs eccl'ia sc̄oꝝ salutiferꝝ p̄mēs illꝺ atq; gratissimū. Salue regi. mise. Et iterꝝ. Salue mat̄ pietatis ⁊ totius trinitatis nobile triclinīū ꝺ bi tñ icarnati. spāle maiestati ꝑparās hospitiū. Benigq; freq̄ntius. Aue ma. grz. ple. do. te. Decet pfecto / me mrem saluis salutantē / nō insalutatū ꝑterire. Bz obsequiosus amoꝝ vicissitudinē amatiōis recipe. Debz gr̄a plena cū qua dñs est refundē gr̄am ꝑ gr̄a. Debet bñdicta bñdictionez fructiferā fructu. dña regnū. Illuminata simul ⁊ illuminatrix ꝑm nomē meū / debeo coheredib⁹

meis ultimi natoꝝ. Rabit postremo ibus sa
lutē īdefectibilē. ad hoc ēt veīt. ¶ Cōtu
li crebro mecū i cozde meo talia ¶ Cōtuli
sit cū virgineo ioseph viro meovocās ipz sic
serra abraā dñm ¶ Querebat a me inē secreta
colloqa. quō hec z hec fierēt aut facta essent
q tādē i me mō cōpleta sūt. ¶ Cōseruabat me
mouter i simplicitate cozdis sui salutatiōz
angelicā. quā acceperat a me. sitr z cāticū no
uum meū ¶ Cāticū insup zacharie cū cātico
symeōis. ¶ Cātabiles sibi erāt he iubilatōes
i loco pegrinatōis sue. ¶ Decc̄atica syō. hec
i recozdatōz celestis irim solatō sibi tradi
ta sē. ¶ Et qz doctissimā me nouerat i psal. et
cāticis. dicebat aliqn maria dña mea qz mr
dñi mei. Sonat vox tua in aurib. me. Vox ei
tua dulcis. Vox vo mea q̄d apti⁹ sonaret
i aurib⁹ suis q̄ pprīū canticū. ¶ Pagit ani.
me. do. ¶ Apparuit tādē mag fides e⁹. dū
visitat⁹ ab angelo trifte illud iussū accepit.
Surge z accipe puez z mrem ei⁹. z fuge in
egyptū. Audierat pri⁹ ab ipo angelo p for
tante sevt me accipet in pinguē. Dō enī in ea
natū est. o spūsctō ē. Predixerat me filium
pariturā. Jusserat vt vocaret nomē e⁹ ibm
¶ Cui⁹ cām z diuinitatē apiens inqt. Jpe ei
salvū faciet ppl'm suū a pctis eoz. cū delēs
iniqtates sit ds sol⁹. ¶ Q̄ dissilis hec p̄
nūciatio videri poterat ad istā. Surge z ac
ci. puez. z fu. in egy. q̄ dixās o gabriel nūci
auo tua. Regnabit in domo iacob ineēnū
z ista Accipe puerū z fuge in egyptū. Ma
gna fides/magnā fecit magnificētā. Ueri
gnrm. cū magnanimi spe pculit. vt ꝫ spem
sperarem⁹. Porro totū illud septēnalis pe
grinationis exiliū quāta sedulitate/patia z
lōganimitate trāsegit cū puero ibu z mecū
recolat pi⁹ aim⁹ z ferat i cozde suo. ¶ Ve
nient generatiōes qñ scribet aliquoz devo
tio. plurima sup istis pie speculāda/multa
psaice. q̄dā heroico carmine/cui iosephia
nomen erit. q̄dā aliē z aliē. Nōnulli o lau
dib⁹ iusti vginalis spōsi mei fidissimiqz cu
stodis z testis delegati/multa sue posterita
ti legēda relinquēt stamēt cōsummatiōz i
ipi⁹ pciosa morte. q̄ pñtibus filio meo z me
pieqz flentib⁹/appositus ē ad pres suos. inse
nectute bona. cuius meoriaī gñatiōe seclo
rū. ¶ Scribent deinceps certiora p decur
su tpis q ibs erat incipiēs q̄sī annoruz. xxx.
qñ tota cessit i custodiā z indiuidnā seqlam
eius dū p priores ānos fuerat velut occult⁹
z inglori⁹. subdit⁹ paupcul'nobis. q̄i vnul⁹
q venerat ēt mīstrare n mīstrari i humilita
tis z sūme obedientie documtū. tūc pdiēs
iohes ab hēmo iussus baptizare. iussus cla
mare. pate vīā dño. iussus annūciare prum⁹
regnū dī. iussus p̄dicare pnīaz i remissionē
pctoꝝ. Signū pinde suscipiēs. Sup quez
videris spīm descēdētē z manētē ipe ē q ba
ptizat i spūsctō. ¶ Cōsensit baptizare filium
meuz. vnus dñz. vox vbū. amic⁹ spōsi spō
sum. ¶ Qui refugiēti cū reuerēti timoze ibs
subintulit. Sine. Sic nos decet implē oēm
iusticiā. z hoc i p̄futatoꝝ oīs iniusticie nre.

¶ Capus ecce copiosissim⁹ aptus ē col-D
lationū meaꝝ/meoꝝ in cozde meo/affa
biliē sepe doctrinaliē z devote/cū alloquio
aliēo cōicatoꝝ ēt vinctē filio meo bñdicto.
Seduli⁹ ātpuli p⁹ resurrectōz z ascēsionē
ipi⁹. q̄n (data sub cruce/i filialē discipuli i il
lius quē diligebat ibs custodiā) māsi vsqz
ad felicē obitū meū cū aplis z discipul'i ie-
rusalē. q fuert illic p annos. xij. ad pniēdū
indeoꝝ i credulitatē. Erāt ei (sic apuit me
dic⁹ charissim⁹ lucas secretoꝝ p sci⁹ meoꝝ)
oēs sil'in oīoe pseverātes cū mulieribus z
maria mre ibu. Tūc dato spūsctō/celebris
hēbat sacri panis cōio/i simplicitate cozdis
Jūgebat oīo dñica simbolū cōditū est me
psulta Docāt vltimū ō mei canone sēptu
re catholice. vbū repit exp̄ssū. q⁹ suz maria
mr ibu. ¶ O sapientissime dñe ds salutā
ris me⁹. q̄ta z q̄ mīrifaria sūt p̄ hec dicta
docta collataqz. q̄ si p singl'a scribēdi sūt li
bros. Et qñ finis leg⁊ ibs xps. z h⁹ ego ap
pellor maria mr ibu. Plz collatōes aliqs. ō
dño ibu meo sub fine psal. h⁹ ō cies ō cacor
di/notulare Sūt. xviij. hmōi collationes.

¶ Sequitur prima que est nocturna septuagesima septima in ordie.

Dominus ds salutaris me⁹ ihs
me⁹. quē magnificat ānia mea.
cū exultatōe spūs. z ipe est finis
oīs p̄sumatōis. Et est regal' di-
stributō oīs legis z ornatus vt inclinatōis
nālis z ordinis. Jpe rex regū z dñs dñanti
um. ¶ Dñs ds salutar⁊ me⁹ ñ vane p̄stituit

ōes filios hoīm min⁹ q̄ alia opa sua subiecta sub pedib⁹ hoīs q̄ tñ facta sūt bōa valdē nec a suo fine frustrata. ¶ Bñs de⁹ salutaris meus p̄stituit nām hūanaz sup̄ceteras irrōnales creaturas vt capax eēt pticeps esse possz honestatz q̄ dz honoris status termi nus boni 7 finis honorz. ¶ Est āt honor ille/ bonū honestū. bonū p̄ueniēs appetitui rōnali vt rōnale est. ¶ Bñs de⁹ salutaris me⁹. nō ē salutarz vl' salus vl' ibs p̄m nomē suuz si nō iplereva leat totā idigētiā rei saluabil' p̄m oēs vires suas. Pz h° ex descriptiōe salutis vl' salutarz. c⁹ finis est vt repleat totā indigētiā patientz. ¶ Salus i rebus sensu carētib⁹ sufficiēter obtinet dū suo p̄ueniēti vl' vtili p̄iūgūt. 7 dū illaz p̄iūctoz pcipiūt 7 i pceptōe delectāt. ēt si nihil ptic̄pat de honesto Pz qz ad hōestū pcipiēdū neq̄q̄ dita sūt. ¶ Solus i oī creata rōnali vel itellectuali nequaq̄ obtinet/ si nō honesto bono suo/ cū pceptōe p̄iūgat/ itelligēdo de salute pfecta. q̄ p̄sistit i actu. nō aptitudine sola vt' hītu. Pz qz ad honestū bonū pcipiēdū actualit' formata ē. ¶ Sal⁹ in hoībus p̄stituī ñ potuit ab vtētibus rōne/ pbis aut alijs. p̄ter q̄ hōesto solo bono supmo. eterno 7 vno. nī divitijs vtilibus/ nō i delicijs suauibus. nō i honoribus vl' gl'ia tpalib⁹. Pz qm̄ hec oīa si affuerīt/ remanet idigētia seu vacuitas vl' inanitas: ñ ꝓpleta i p̄ncipalioni potētia rōis. q̄ susceptiua ē boni hōesti 7 illi⁹ pceptis ¶ Magnifi. salutaris ad honestū ꝓsecēdū ꝓpa ē solius nate intellectual'. Sola eīn mouet ad honestū. l' stat i eo/ sub hac rōne qđ bonū h° aut illō/ ꝓsonat recte rōni ēt si ñ dīet rōnē delectātis aut vtil'. Honestū q̄ppe ē qđ suavi nos trahit 7 allicit dignitate. Honestū bonū dz p relationē ad appetitū rōnalē vt rōnal'e. ordinē suū p̄as retinēsq̄ nām. ¶ Magnificentia salutaris ad hōestū/ fontal'r est i ꝺo pfe lumnuz. apō quē ñ ē alia rō cuiuscūq̄ appetibil' vl' amabil'/ q̄ honestas sua. oīa ei ꝓter seip̄m fecit dñs. nō ꝓter aliō vel vtile vl' delectabile ītuitu p̄ncipali ¶ Magnificentia salutarz/ neq̄ bēē neq̄ vtiaz/ nisi rēcta rō q̄ sp ad optīa dep̄cat terminet aut finiat i desiderio suo. Sēp. n. cupiat/ remuret inqetat 7 ipfecte stat. Hoc vidit q̄ dixit. Nō ē pax ip̄ijs. Et rursū. Coz impij sicut mare feruēs qđ q̄escē ñ p̄t. Dinouat p̄ me⁹ david. Coz creari mōm. spīm insup dari rectū. spīm sctm. spīm p̄ncipalē p̄m tria ad q̄ fcūs ē rōnal' spūs. vt recte. sctē fortiter/ ferat i honestū. ¶ Magnificentia salutarz varie q̄sita est ab oīb⁹ q̄t̄q̄t venerūt hactenꝰ vsq̄ ad dñm deū salutare meū. vel q̄ p̄ius ip̄licite aut explicite credebāt i eū. Ipse eīn est q̄ totū hoīem saluū fecit p̄m oēs vires q̄ cōsistēs in sinu p̄ris/ annūciauit nob⁹ d' oec q̄ ad verā honestatē via ē. vector. hostiuz et terminus idē. ¶ Respectio salutarz illi⁹ q̄ ē excelsus dñs 7 humilia respicit. solā i gia rōnali ancilla sua/ respicit būilitatē honestatē Nec speciositas aie. b' d' oz. hec pulcritudo. q̄ trahit ip̄m 7 allicit. Nec aliūde tñ io ibs ēbit q̄ a se vel allicat. qm̄ in hac humilitatis honestate q̄ dedit/ se respicit 7 diligit. ¶ Respectio salutaris notat a spōsa i cāticis. Cū eēt rex in q̄tin accubitu suo: nard⁹ mea dedit odorē suū. In nardo humili redolēte accipim⁹ honestatē. Intuitus h⁹ honestatz oc'l's efficax 7 viuus qui penetrat 7 vulnerat cor i amore. ¶ Respectō salutaris fit i ancilla q̄ respicit ꝑuersa vicissitudie ad dilectū: q̄ respicit p oc'm simplicē 7 rectū. d' q̄ vitas. Si oc'l's tu⁹ fuerit simplex totū corpus tuū supple opationū tuaz/ erit lucidū 7 rectū. Nō. qz 7 finis p̄stituet bonꝰ 7 ad finē ordo rectus nō distortus. p ineptitudinē aut viciū. Respectio salutaris m'ti plicit intelligit fieri a dño do salutari meo Unus mod⁹ eā i eēna p̄destinatiōe. p̄m q̄ dictū ē a filio i iobe. Qui ex d' ē/ nō peccat qz generatio dei ꝓseruat illū Alius p gratiam habitualiē gratificantē qualis est i parvulis 7 in hoībus sctis dū dormiunt. Certius est in opationibus sctis cum pceptōe diuinoz carissimatuz. p sensuz intellectus et affectus in vna facultate liberi spūs. in corde vno. qđ ē natura essentialis aie. supeminenter cōtinēs memoriā intelligētiā 7 affectuz. Fit hec salutaris pceptio sepe dū dicit hō devotus Ego dormio sup̄ple i viribus ifimis. actū nō sentiēs tpaliū. 7 cor meū vi

gillat in somnijs spectaculoꝝ eēnoꝝ. ¶ Beatitudo aīe rōnalis/dicēda pomīs generationēs/ꝑsistit in factiōe magnoꝝ p illū q̄ potens ē. Hoc autē fiet dū erit memorie repletio ēternitatis ⁊ pacis. erit intelligentie repletio vēritatis ⁊ lumīs. erit volitiue repletio dilectiōis ⁊ fruitiōis. ¶ Beatitudo aīe rōnalis dicēda p omīs generatiōes/ꝑsistit in statu q̄ est oīm bonoꝝ aggregatōe ꝓfectus Nec est diffinitio recta beatitudinis. que statū dicit in optimo. dum optima potētia optimo suo obiecto/imperturbabiliē cōiuncta est. ¶ Beatitudo aīe rōnalis ꝑsistit in hoc. q̄ ipsa tā q̄ signū magnū i celo amicta ē sole totius honestat in rōnali. Est luna totius mutabilitat sub pedibus ei⁹ i ꝓcupiscibili. Est corona totius pfectiōis quasi stellaꝝ. xij. i capite vtutis irascibilis q̄ tendit in ardua. Denicq̄ parturit filiū q̄ rapit ad thronū dei. recturus gētiles affectiones Fit em̄ vbigena. qz descēdit i eā spūsactus ⁊ vt⁹ altissimi obūbrabit sibi. ⁊ q̄d obumbratio nisi luc effulgētia cū tenebra. Dalior id circo intelligiē obūbratio q̄ sub luce clariori ē obūbratio. q̄lis post aīam filij mei facta est mihi. sub cui⁹ vmbra quē desiderabā sepe sedi. ⁊ post q̄ solicite mīstrauerā ei. ¶ Beatitudo aīe rōnalis/quā fecit magnā q potēs ē. pl⁹ depēdet a bīplacito siue mātenētie i statu finis vltimi et honesti/q̄ in vigore ꝓprie nature/vel i fulgore pceptiuo aut in appetitiua motōe. Soluit pinde facilē q̄stio. cur sathā irremediabiliē corruit dū alij steterūt īmobiliē. qz terminū vie datū euilibz eoꝝ impleuerūt. hi p depositōnē de sede dignitat sue. Isti p exaltationē ex sua dū viatores ēēnt/sub deo fideli hūilitate. honestate. pulchritudine. formositate. speciositate. in ordinis sui ꝑseuratione. ¶ Sāctitas noīs dei/ꝓuenit cū honestate. ꝓuenit cū salute. ꝓuenit cū hūili dīna respectiōe. ꝓuenit cū magnificētia beatitudinis ab ipo collate. ꝓuenit insup cū timore dei. cū humiliū exaltatōe. cū esurietium repletiōe i bonis. Postremo cū isrl pueri dei susceptōe. Sāctitas ⁊ oē generaliē nomen qđ ad ēternitatē significandā adaptat ꝓprie ꝓpria ē inē creaturas nature ītellectuali q̄ ad finē sue ꝑdiuīōis intētū. si ñ ex ꝓpria malicia ⁊ impuritate deficiat. Est em̄ sāctitas libera ab oi ꝓtagione/puritas spōte fluata. Sic sanitas suo mō. sic nobilitas. sic libertas. dicūt facultatē ꝓximā ⁊ facilē/ad operatiōes ꝓprias ⁊ ordinatas ⁊ debitas exercendas. Sic insup pax dī ordo nō impeditus l' ordis trāq̄llitas. Sic modestia modi status ē. ⁊ bonitas boni stat⁹. ¶ Sāctitas colligit ⁊ satiat. dū sal⁹ oīm ⁊ sctūs sctoꝝ ibus splēdoꝝ pīis i dīnis/illabiē creature intellectuali tā q̄ spēs ⁊ imago ⁊ vtus dīi dei sui pīis. dum em̄ illabiē vt spēs. pcipiē vt pulcherrima. Quid em̄ ē pulchritudo nisi ꝓportio nūerosa. q̄ suū pfecte repñtat exēplatum? Porro dū illabiē vt vtus agēs p ꝓtactū mediū seu moderatuz. pcipiē suauitas Nā em̄ q̄ tristat i extremis. in medijs delectat. Postremo dum illabiē vt opatio. replēs totā capacitatē ⁊ indigētiā sui passibilis. ipsa salutē oīa cōplentē opat et fit q̄es. ¶ Sāctitas salutar ⁊ btā/cōplectit necessario in aīa rōnali (quā sctificat saluat ⁊ btificat) oē bonū. vt verificet illō ad moysen Ego oīa tibi oīe bonū. bonū honestuz ꝓncipaliē. Et ex ei⁹ pceptōe necessario seq̄t sūma delectatio. ꝓpt ꝓuenietiā sūmā. Bemū vtilitas ꝓpt indigētie cuiuslibz supplemētū. Vñ fas hz benedicē deo q̄ replet in bonis desideriū suum ꝑcipes i exultatiōe spūs in deo salutari suo. Magnificat aīa mea dñm.

Gloria pī ⁊ filio ⁊ spūiscō. Qm̄ ⁊ inspirāte te ⁊ pueniēte i benedictiōib⁹ dulcedis (O gllosa ēnitas pī ⁊ fili⁹ ⁊ spūsctūs) Ego hūil ancilla magnificatōis tue/cū exultatōe sps/cāticū i finē vsq̄ deduxi. Glia tibi q̄ es alpha ⁊ o ꝓncipiū ⁊ finis. cui soli debet honoꝝ ⁊ gllia. ¶ Cōiūxi p⁹ psalteriū iocundū cū cithara miam. s. ⁊ grāz/cū potētia. Sure superest ve subnectā cāticū gl'e tue. qđ hūisti i te ⁊ apō te pus q̄ mōs fiēt. Dūdū em̄ ⁊ oīa q̄ i eo sē ꝑdidisti ꝓpt magnā gllā tuā. Inde ē q̄ celi enarrāt gllā tuā ⁊ oīa q̄ celi ⁊ sbicu ꝑnēt gllā magnificētie regni tui. Gllā hanc vidit i spū Esaias dū audivit cherubī clamātia. Sctūs sctūs sctūs dñs ds sab. Pleni sē ce. ⁊ ter. gllia ei⁹. ¶ Dudū in ꝓncipio q̄n cerati sē celi ⁊ ēra cāticū h⁹ gllie tue freq̄ntatū ē p sps āgelicos. laudētes te dñm ⁊ pīez ⁊ filiū ⁊ spm̄sctū. cui cātico: qz dissonare ꝑ

supserat apostate sps. q̄rētes eā dē sibi vsurpare glīā. zelasti ꝑ eā/ qm̄ sola tibi ꝑpa ē zelauit ⁊ ꝓnceps militie michael exclamās.

¶ Quis vt ds? fuit postmodū in ꝓsūmatiōe septē diex. ꝑ dies rōnal' sps in hoie cui datū ē psalteriū decacordū ad magnificāte dn̄m. qm̄ ꝑceptū discipline. ipi vz qđ tibi ꝑcinēt i laudē ⁊ glīā tuā ꝑ tristi. Rupit ip se cordulas hꝰ psalterij. trāsgressor effect⁹. ⁊ iō ꝓiect⁹ ē ex ꝑadisū delicia. cui si ñ data fuisz cithara pnie/ ad repādū psalteriū iocundū obedientie ⁊ gr̄e. nihil sibi remanebat de cāticis. nisi lamētatiōes mortal' exilij cū bestijs. ⁊ ve ve dānatiōis cū demōib⁹ i gehēne supplicijs. ¶ Repauit hꝰ psalteriū iocūdū cū cithara. filiꝰ scōa i ēnitate psōa. volēte pr̄e. cū spūscō coopate. dū factꝰ ē ipe ꝑ assūptōz carnis ⁊ sps. cithara i carne mea. psalteriū iocūdū i spū ⁊ glīa pr̄is i ūnitate Hic ei alloq̄t eū pr̄. ¶ Exurge glīa mea. exurge psalteriū iocundū cuz cithara. ¶ Cui filiꝰ rndēs inducit. ¶ Exurgēs diluculo. Tu ei susceptor mex es. glīa mea ⁊ exaltās caput meum qđ resuscitasti ad glīā. ¶ Et ritaq̄ egregi⁹ dauid psaltes/ pr̄ meꝰ/ dedit itelligi. ꝓ tea sīl ꝓ sonās sibi erupit nūc aīa mea i magnificatōz dn̄i cū exl'atōe sps miscēs psalteriū iocūdū miscōie cū cithara seueritat⁹ ⁊ pnie. ¶ Simpliꝰ vo cur ñ potiꝰ a glīficatiōe q̄ a magnificatōe sūpserim inuitū. vt dicerē. Glīficat aīa mea dn̄m. Retiebā ꝑfecto ꝓilegiū hꝰ cāici glīe. reꝑuādū multitudini milicie celest⁹ exercit⁹. qn̄ cōpleti fuerint dies vt pariā filiū meū ꝓmogenitu. fiat tūc revelatio celiꝰ ad pastores. qbꝰ ꝑ simplicitate sua ⁊ sedulitate vigili sup gregē suū velut i q̄dā solicitudie deꝑti/ subito fiet cū angelo exāgelisāte/ gaudiū magnuz comes multitudo milicie celest⁹. laudātiū deū celico carmīe ⁊ dicētiū Glā i altissimis deo. Et i ēra pax hoibꝰ bōe volūtatis. Venīēt pastores videbūt mirabunt. reuertēt glīficātes deū. futuz ē isup ad bethlēē diuersoriū pr̄ mei. ioleseat mos ꝑ eccīaz scōz toto ēraz orbe diffusā/ iugē simꝰ psalmoz cāticoz ⁊ hymnoz celebrē velut vna et incessabili voce cū oi milicia celest⁹ exercitus Glīa pr̄i ⁊ filio ⁊ spūiscō. Sicut erat i ꝑn. ⁊ nūc ⁊ sp ⁊ i se. se. amē. ¶ Vz o glīosa ēnitas quāto pōdē sniaz/ resonat i auribꝰ meis parvus hic ⁊ pāuculus numerus vbuloz. Quot ⁊ q̄nti futuri sē ꝓ ciues sctōz ⁊ domestici dei/ q̄ ad iusticiā erudiūt plīmos/ ⁊ fulgebūt velut stelle i ꝑpetuas etnitates q̄ ad declaratōz celestis hꝰ cāici glīe/ laborabūt te doctrice. Lōcertabūt apō dissidētes furoz hēticoz fragoꝛes strepitꝰ horrēdosq̄ clamores. vt in debita ꝓcināt armonia. tebissimā ēnitatē i vnitate. ⁊ vnitatē i ēnitate in phēni seculoz tpe. Amē. Dicēt crebro Glīa tibi dn̄e. Noiabūt te deū glīe. te glorīā pleb tue isrl'. Te dnz vtutū q̄s rex glē Tu rex glīe xp̄e/ ꝓcanit oīs eccīa. Tu ad dexterā dei sedes i glīa dei pr̄is. Tibi laus. tibi gloria. tibi gr̄arūa actio. Quid igit̄ supest humilitati mee quā respexit dn̄s/ nisi vt cū oīb⁹ gn̄atiōib⁹ scōz. subiūgā ꝑ fine pulcerrimo debitoq̄ supa dēs ad canticū meū. Glīa pr̄i ⁊ filio ⁊ spūiscō. Sicut erat i ꝓncipio ⁊ nūc ⁊ sp ⁊ i scla scōz. Amē. Finit.

Sequitur carminuz

sup magnificat ps nō mima/ q̄ ꝑ abigēdo tedio q̄ete senectut⁹/ ⁊ recordatōe ꝑteritoz studioz/ nō tam nicoti studens q̄ devotioni ⁊ vtilitati/ modulatus est.

Magnificat aīa mea te dn̄z/ meꝰ i te Spūs exultat/ respice hanc hūilē Ancillā dn̄a dū ēris dego/ me cura pascendi Sepius eluit/ xp̄e peto veniā Ea modo complaceat tibi/ soli seriꝰ ecas Carmine se solans/ sis sibi solus bonor Carnea carnales elegia cantat amores Celica celestem ꝑmat amicitiam Hesta stilo memori miserādi tp̄us huiꝰ Sent alij/ nobis diua sophia placet Non est consilium pulchri spectacula celi Linquere/ cenumq̄ vile stilo terere Ade mea scꝑta tuis cōmitto p̄ manibꝰ face Quantum q̄ ve parum vis fieri maneant Maxima ps monet et supponit nosce sese Tu in bus in xp̄ijs intus ⁊ exterius Se scripturaz mānifestauit dicta vicissim Crebro latent sola/ perlege/ se referant Beniq̄ ꝓueniat reserans oratio sensus Lectoriq̄ comes sit pia sedulitas

Quar speculatiuas claudo sb lege me macias q̄rit cor inuenile seni troz Adetroz lenitas an ñ minuit gras Hesus. ⁊ ꝑuū pōdus hr̄e vetat ēnitatē

Decet an seniū ludus iuuenilib⁹ aptus
Etatem ꝓprium quāq; decet studium
Brādiores es/pudeāt puerilia/nūc lacrimaꝝ
Pus n unc lachrymis corda pianda pijs
Ludrica pone senex puer vt nō sis maledi-
Seria res agit/mores volat añ fores -ctus
Parce seni iuuenis/paucis cōfusa resoluo
Mens gaudet numeris arcius arta tenet
Edificat senium doctrina virilis/et acte
Ludicra delectant metra puericie
Gratus erat puero iam de ꝓceptibus oīs
Sermo/nimis cupiens noscere quid sit hō
Intus et exterius quot hz vires repetebā
Sedulus/et tandem sero videre datuz est
Triclinīū cordis qd sit/ quid mētis asilū
Qualis imago dei gloua qualis ei.

B
oc op⁹ h° studiū canos exercuit i
ocia ꝺlectāt sabba sola placēt cānos
Ex reqre reges/mēsis ꝺ mēse vaca
Bant/exaltatus vt deus est videam -re
Piris ista modis de⁹ attulit ocia nobis
Antia curarum vincula viripiens
Forte/nec inuideo/ poterit qō scribīt olim
Id forte nonnullis vtile.suaue.placens
Nec puerilia sunt qbus vsi metra ꝓphete
Psaltes/phi/theologiq; graues
Tametsi auditu carnis resonantia nō sunt
Carmina de rebus quas sapit vnica mens
Ore suo si sit breuitas obscura patescet
Vocibus aut prosis latius exposita
Ingeniiq; modū decet vnūquēq; notare
Par aquile non est queq; volabit auis
Ars qz nulla statim tota se ꝓdit/ oportet
Visus vt acceptam ruminet assiduus
Ingenium clarescit et ars/si longior vsus
Affuerit/nemo summa repente capit

Aliquē seniū q; desipiēs puerescat
Altera cā subest/pdita vita prior
Est virtus vegeta minori sene/fori
Exalo pacē de cerebro requiē -tio rapfert
Fulget in antiqs sapietia/sed quibus etas
Iunior in claris consenuit studijs
Perfectos gaudet elegia claudere sensus
Versu sub duplici/pulchrior inde nitet
Cōplacuit p eā vacue monimenta senecte
Vtile cum dulci consociando dare
Docia prudēter vitans hermicola quidam
Implectis operans fine cremabat eas
Exemplo ꝓsolor in hoc/si nullo manerent
Posterius studij scripta labore mei
Profuerint si non alijs oblinia vite
Adesse dant animū dū meditādo replene
Qui loquīt linguis/ neq; intelligīt/ illū
Precipis vt canter/paule/deo sibiq;
Ergo tecū habitās cane mus ludeq; tecuz
Gratia quanta/deo posse canendo mori

Quamane finis nāe nos docet apt⁹
Quis mod⁹ nris ordo rat⁹ stu- -dijs
Phia.fides.cū quis religiōe
Cunueniunt/ q; homo sit ratione vigens
Rursus sola bonū ratio ꝓcernit honestuz
Bruta super/finis solus ei deus est
Finis dispariter brutis.qm meminisse
Posseq; nosse deū quin'z amare datum est
Sumitur existis vera citer esse beatos
Verbum qui capiunt z retinent domini
Talibus optima pars cedit/q cogitat vni
Postpositis curis/scire vacare deo
Contemplatiuos ideo laudare beatos
Iustus arestotiles consonus est fidei
Mulcta cū variat/ sz i hoc ꝓcordat/vt etas
Ultima diuino dedita sit studio
Non nisi post artes/mores/z phiam
Docia concedit posse beata sequi
Epicolas quāto leuius citiusq; beatos
In cōmune facit spes amor atq; fides

Theologia quidē pariter cuz phia
Adores nō desint/altius eruditi
Pit peculatra comes cui mos ista- -re
Scire timere facit/testī apl's ē sciētes
Contemplatiuos ratio demōstrat amicos
Esse dei/quibus z paucula sufficiunt
Signat amicitiam/perquirere cōditiones
Dilecti/de quo cogitat/z loquitur
Hoc contemplator/pīsertim theologizans
Hōne docendo facit-/vel meditādo silēs-
Diuit contemptus presentibus/anteriora
Post habitis alijs/vnica cura sequi
Non rixas hoīm/bellor siue tumultus
Audit/ad hec surdus/mutus in ore suo
Sumit in exēplū loth q; put aduena iudex
Tam sceleratos non fuit in sodomis
Transiliens iditum cur se misceret iniqs
Qui fotis esse volunt/cur sibi sit nocuus
Altior est mundo/ curas qui deserit oīs
Quē susceptā nihil publica cura pmit

Dignificās xpz bn plebs ait oīa
Mā q fecit erāt oia valā bōa -fecit
Firma fides nisi sit diue pietatis amantz

Carmen

Jugiter inquirens/irrequietus eris
Illa vel illa deus cur fecit? questio curis
Plena nimis/plenum scieneris osa notat
Osum cur iungas/cur osus erit vicios⁹
Scrutator rerum quas agit omnipotens
Querat ⁊ inquirat nō inueniet rationem
Ipse quidem fecit omnia que voluit
Ordo duplex rebus nā ꝓmus respicit vnū
Qui creat/est medium finis ⁊ initium
Eternus/nulli mixtus q̄uis sit vbiq;
Presens esse suum posse vel influere
Alter ineſt rebus inter se viuidus ordo
Certis qui numeris mutuo nectit eas
Primū ꝓremplans nullam ꝓsus rationē
Hic/nisi q̄ fecit omnia que voluit
Justicie radix est velle suum ꝓior vlla
Queritur? erratur. quid prius initio

Ha diuīa careat recta rōne volūtas
Non caret/ipsa sibi sufficiēs ratio
Primipotēs faciat qđ vult qđ iu-
Libertas aliē quō cedet ei -stus vllū est
Sit status in primo/si non/vbi constituet
Dispositis rebus ordo secundus ineſt
Inuenies ibi ꝓnexas mutuo causas
Ut cur ex rebus pueniāt alie
Hoc natura facit que vis est insita rebus
Que rem consimilem ꝓcreat ex simili
Obis studium talis fuit ordo secundus
Ex hoc ad primū scandere cura fuit
Theologis q̄ mox solū sublime fides dat
Ge prius his statuūt/infima deinde petūt
Ardua disparitas/felix qui semper in alto
Fixus principio/iudicat in reliquis
Actio bassa perit/sed contemplatio fini
Jugiter intendens/dirigit huc oculos
Inde quieta manet/torq̄t nihil ordo scōs
Scit q̄m primo consonat/optimus est

Ese ḡd⁹ rex varios cog̃scit ⁊ apto
Cuncta loco posita q̄cq̄d iiqu⁹ agat
Ordo scōs hz mala prima. sz tm̄ illa
Solis noxia sunt/iure volente/malis
Vis bon⁹ innites ꝓmo bona sē tibi ꝓsus
Omnia/nilq; tuo deerit in obsequio

Exclamabis ad hec q̄ pacto qua ratiōe
Esse bonus valeo ni deus hoc dederit
Nō potes/affirmo. quare sis subditus illi
Atq; tuam minime iusticiam statuas
Est tm̄ orandum/bene viuēdū/medijs lex
Que iubet instandum/nec potes absq; deo
Murmura nō resonēt hoīz da q̄so salutes

Ipse deo soli/qui creat ⁊ recreat
Prime libertas cause determinat omnes
Effectus/ꝓprio volt vt in arbitrio
Obus si libertatem denegat istam
Aut nihil aut fiet omne potens fieri
Ecce gradus silēs nūero siue possibiles sē
Quilibet vt fiat/hic fit/⁊ ille nihil

Tidicio res solerti pēsata/ vocebit
Dia q̄ ꝑmi terminant arbitra vis
Nō tm̄ arbitrij libertas vlla creati
Tollitur/augetur ⁊ viget in de magis
Cur ita vult ita nāq; deus q̄ cūcta mīstrat
Condita vult ꝓprijs ⁊ finit ire modis
Naturalis vis quam respicit ordo scōs
Contingenter agit/si deus inspicitur
Hz manet arbitrio dupla cōtingentia nīo
Ordine sub duplici sic patet imparitas

Impius est error dicens ꝓdire necesse
Omnia sub primo/si referantur ei
Res habet instanti solo quecunq; necesse
Si vult nanq; deus/quecq; repente perit
Tolle deū facere q̄cq̄ mala nulla manebūt
Non tamen idcirco vult deus esse mala
Cur ita? nam ꝓpriam vult appellat rōnē
Nemo malum vellet sub ratione mali
Sermo pias igit̄ ledens aures reprobetur
Nō deus actor vult crimina. probra. nefas

Spūs exttauit ais me? alma supbos
Mēte sui cōdis ad nihilū redigēs
Spūs ⁊ mēs sē eēntia/ponim⁹/ vna
In nobis animam consociamus eis
Fit tamen a sermone dei/paulo referente
Mas inter vires sectio mira nimis
Spiritus atq; anīa qua sunt ratōne secati
Lucida nonnulli scripca vedere sua
At si diuiditur vel quō spiritus et meus
Sermo rarior est/vtiq; diuiditur
Qualiter astruitur rationis portio duplex
Non re distincta sed magis officio

Mentis amor deus est solus/sz spūs oīne
Respicit obiectum quo bene diligimus
Mentē imago deū ꝑspectat vt vnica solū
Spiritus obiecta plurima respiciet
Semp in arce manet syon mens spūs oēm
Hierusalem quasi rex regulat atq; regit
Menti lectulus est spōsi locus vnic⁹ oīni
Tridinio mentis spiritus imperitat

Spūs ē mēti dux et rector/vice spōsi
Quā fecundare gratia sola potest
Nāq; vetꝰ mēt̄ oū spōs accueit alm⁹

Suprēmi virtus semet obumbrat ei
Nascit hinc sanctū dñi qđ gratia gignit
Concipit illud mens parturit atq; parit
Verbigene menti dux spiritus addit/eius
Dum peregrinatur ducitur arbitrio
Virgo maria ioseph ñ te grauidauit erat
Attamē ille tuus/ptinuitq; comes =vir
Cum puero matrem fidus deducit alebat
Sponte labore suo/sedulitate pia
Spūs haud aliter menti dat⁹/impi⁹q; trux
Est si non domino paret q obsequitur
Impietas quātā est seductor de vnce si fit
Mentis si fetum suffocat aut perimit
Fuenit hoc opex quotiēs alimēta bonorū
Detrahit/aut gladio criminis vltro ferit
Ac si peniteat consurgit cum puero mens
Rursus q ad patriam fas erit ire suā

Libate vigz hō duplice p⁹ co= =heret
fini/q nūq; tota pire pōt
Liba vis hec ē/q non deliḃat/ē vis
Arbitra cui flecti semper vtrimq; datur
Cōplaciti primā nos dicimus/alēa nomē
Accontingenti sumit/q officium
Pollet vtraq; deus p pmā spirat ad intra
Altera disponit cuncta suis vicibus
Prima necessarium non aufert/ altera vo
Contingenter agit pspiciens media
Arbitra vis/ lune similis/mutabilis inde
Obuia fit prime noxia criminibus
Si duo cōcordent vir q vxor/spūs q mens
Promisit/faciet christus erit medio
Nō duo iam vel tres incōnexi/ sed in vnū
Cor simul atq; animam fortē amor rapiet
Gratuitus cum natiuo iungent amores
Finis principio/quatinus alpha fit o
Mens puersa/mens pīes/ dux vginitatē
Alme mee/dicens/oscula sancta feret

Arbitra vis si spūi pniet/ad ipsum
Dis culpa redit/noxa. scel⁹. viciuz
Nez omittit vel cōmittit/qa menti
Dissonat/intente semper amare deum
Mordet eo vermis damnatos arbitra qñ
Quis refugit/qđ amās libera vis meminit
Nanc deus impssit menti cuz viribus ei⁹
Indelibiliter dum manet ens pprium
Libera vis nunq; nisi sit sil' arbitra peccat
Bone quidem tali pollet imago dei
Vult natura deus/vult inclinatio recta
Spiritus vt mentem ducat in alta suam
Spūs arbiter ē/mens libera/collige pauc

Inter eas vires sectio qualis erit
Spūs arbiter est virens anīe super omnes
Qualis contingit sub ratione regi
Est penes arbitriū queuis operatō laudis
Vel vicij/rebus vtitur aut fruitur
Arbitriū cuiuis nihil ē peccabile/ nullum
Demeritum cuiq; puenit/aut meritum

Spūs ē typice dict⁹ iacob/q varie =vir
Ancille/socie vir pīe dñe
mētē dic dñaz/dñi cui fulgz imago
Filia/lux/speculū/quē meminit/scit/amat
Vinderisim qñq; scias pro mente reponi
Cuius natura pellit ad omne bonum
Aut put ß loq̄mur soli mēs dedita pmo ē
Cuius q obiectum finis q vnicus est
Mēs ita sinderisim superminet vnicat iūgi
Que solet ad sponsum filia virgo deum
Mens q apex mētis ideo distincta notenē
Dit q amor radix finis q initium
Omnia finit amor put inchoat oīa/nūq;
Ipse tamen nescit/nec memor esse nequit
Unius q trini saluatur semper imago
A patre per verbum circulat almus amor
Impmit hoc natura bonū/sed grā formar
Gloria consummat post rudimenta vie
Contemplātis habes finē q subleuat ad se
Mentem supra se/sicq; sigillat eam.

Set naturalis affectus et est animalis
Est rōnalis mēs amat arce manēs
mēs ptiam repetēs amat/q possidz
Mēs amat/q se mēs oīpotēt amat illā
Binni generis amor est mētis triplex isse
Finis q obiectum stat tribus ipe deus
Per speculuz pm⁹ amor ē speciē tenet alter
Actu se pprio solus amat dominus
Vol⁹ in imensū se novit/amat/fruiturq;
Actu non mensо nullus amare potest
Sub gradib⁹ ternis opus exercet amoris
Credulitate prior fit/ratione sequens
Ex intellectu reliqum fit/consimili die
Gratificus q amor triplificat meritum
Primū simpla fides/intellectus q̄z donuz
Nō sequitur prestat/vat frenesis reliquz
Gloria triplatur/cōmunis pma secūdam
Pater habz/ternam christe/sup ime tenes
Unica sublimis gradibus caret oīpotēcis
Gloris/sit q̄nis trinus q vnus idem

Gratia gen⁹ amor ē/baptismus
pmit⁹ ipsso desup addit eā =amor
Mēs p eā prīs etni vitaq; phēnis

Heres adoptatur/sponsa fit/arra datur
Naturalis amor nūq̄ deletur/eundem
Ad reprobos etiam continuat dominus
Obniti conatur ei male grata voluntas
Decrucias vt equus calcitrat ad stimulū
Mira dei bonitas patz acinuicta potestas
Curq̄ voluntati pax nequit esse male
Extimulas agitat vtq̄ pūgitq̄ remordēs
Complantatus amor iura dei retinens
Primus amor mēs liber se spōte coaptat
Primo principio qđ nec amare nequit
Arbitrium sequitē vsum rationis/et vltro
Flectitur in partes/si volet/oppositas
Ponte ve suspēdit se ptes inter vtrasq̄
Vsq̄quo confirmet gloria velle bonum
Liber amor melior/q̄ plus fulgz viget ardet
Corde manu sensu pervigil/hinc melior

Est occasus lens pux fit cas⁹ z alter
In pux nō ens.mēs ab vtq̄ cadit
Dicit ita tigēs/q̄ nō vz esse et iesse
Non impossibile dicitur esse tamen
Falsa ve sunt non alio est in eis medium
Non negat omne qđ affirmatio ponit
Et viceuersa.quid me duret ibi
Principiū pmū complexū fallere ponens

Rbitē se vt⁹ vireisq̄ suas mouet oēs
Flectitē ad sese mota mouens eadē
Altera causa tñ sp pcurrit/ vt ipm
Obiectum saltem causa suprma mouet
Actio nō eadē motus seu motio moto
Hoc deus ad sese solus habet pprium
Par est obiectum par est ratioq̄ videndi
Actio sed dispar cum deus inspicitur
Verbū si dicat ea mens/aliter tamen intro
Verbum diuinum corde pater generat
Spiritus z sanctus mentis spirat amore
Non put hunc spirant filius atq̄ pater
Exemplar verbum dices/exemplar amorē
Quem sanctus sibimet spiritus appropat
Unica forma dei formas supeminet oīs
Altera dic non est forma realis ibi
Formales varias rationis fabricat vsus
Intellectiuus abstrahit/aut referat
Cōponēs caueat falsos cōiungere sensus
Dum sup abstracto scire cupit quid id est

Ens a mente dū variat imagie lūe
Pēs q̄ metit/eminet/z meminit
Mēs ita tor⁹ hō/mēs intell⁹ z ē ens
Ipa voluntas est vis memorans pariter
Mens hō dū lunaticus ē/dū more zachei
In hiericho dēgit/luna sonat hiericho
Lux intervalla recipit lunaticus iste
Lucida pauca nimis/valle manēs miserā
Torqt z illidit vt humi vel aq̄s vel ī ignes
Passio crebra ruens/dormiat aut vigilet
Mirātur tamen vt vt raro cogat in vnum
Spiritus in tum qđ fit amore pio
Semet adiuuat amor vires reliqs sil' oēs
Colligit imperitās/actificans habitus
Tunc lucet tenebra/radians caligo subit
Deus intro capitur/lux in abyssat eam
Sicut aq̄s oleū supeminet/alm⁹ amor sic
Supra quodlibet ens exilit vsq̄ deum
Argentum viuū semper ptendit ad imū
Centrq̄ qđ deus est semper homo repetit

Magna potens fecit mihi magna qui
canis benedicta
Ecce beatā me pdicat omne genus
Virginitas mīi/fidei cor/summ⁹ ad imū
Jungunt/mirer quid potius dubito
Magna potens tollit mirari/solus is ipse
Cor fidei iunxit omnia qui potuit
Desine mens hoim temeraria velle pfūdū
Conari sensum te penetrare dei
Infinitus enim non circūscribitur arto
Formate mentis quolibet ingenio
Cūcta deus sapiēt agit nec homo rationē
Asserit hoc salomon scire potest aliquam
Destruat edificet pdat vt' collocet vt vult
Cur ita fecisti dicere quis poterit?
Despicit excelsos oculos/cordisq̄ superbos
Mente sui/digne fallitur improbitas
Improbitas sape q̄ non vult sicut oportet
Sensus sobrietas est inimica sibi
Contingēt agit extra se pma voluntas
Libera se varijs insinuando modis

Deus cuiq̄ rei prius dina volūtas
Paret z ad nutum flectitur ad illa
Nulla por cā est/cui soli dicē fas ē
Sic volo sic iubeo/velle mihi ratio est
Grammatici causam querenti significati
Respondent/quia sic imposuit voluit
Dispositis rebus dat altera causa pmq̄
Ordine p rerum pietate modis
Quecq̄ds formar vult nō q̄ sūt bona ds se
Sed bona sua quia sic disposuit fieri
Cum voluit nihil esse pus qđcūq̄ creatū
Tunc nihil hoc fuerat si capis esse bonū
Fiat lux dixit/bona lux/ q̄ complacuit lux
Vt fieret/bona sunt omnia iure patri

Ꝺ̄ bōa/qđ̄q̄ potēs sapiēsq̄ p̄ oīa clamāt
Vocibus excelsis cuncta creata simul
Res ita disponit/p̄rios vt eas sinit actus
Seu motus agere/vertere sponte potest
Vertit ⁊ immutat quotiēs miracula fiunt
Vt dum suspensa quelibet actio sit

Q Vlti q̄d factū q̄d fit fortuna req̄rūt
Sola q̄z si preter noīa sunt aliquid
Būt aliq̄d/necē ℞mo cois ignis
Nil penit⁹ frustra publicus vsus habz
Est operans a ꝓposito certuz sibi fine
Certaq̄z p̄ fine p̄stitutus media
Dicere fortunam nemo p̄sumit vbi quis
Remotis mediis quod petit assequitur
Dum ꝓuenunt ea raro qualia ꝓsus
Non intendit agens/dicito fortuita
Pergis ad ecclesiaz dño tua reddere vota
Et patet ante pedes aurea massa tuos
Vtiq̄z fortuitus est hec inuentio causam
Eius fortunam dicere rite potes
Vnde vides p̄mā causā quicq̄d facit/esse
Nil sibi fortuitum/nam vadet illa prius
Non ita fit nobis quos ignorantia ducit
Non preconceptis finibus aut mediis
Adde q̄ excelsus deus effecit oīa/quare
Fortuna omnipotens/est deus ⁊ dñs

Q Vicq̄d ꝓtigerit nob̄ nec p̄scia mēs ē
Preuidisse deū nō dubitare potest
Hinc fortuna liq̄t q̄ in oī re dñat
Nemo scit sibi quid vespera sera vehat
Preterea causas alias si colligis omnes
Ipsas fortunam sepius inuenies
Cur q̄ causant vbi nemo intēderet actū
Talem/vel tali fine/modo fieri
Hūc intellect⁹ vbi maior ineſt/min⁹ illic
Est de fortuna/cur⁹ quia plura videt
Angelici porro cines animeq̄ beate
Nil vel raro aliquid fortuitum reputant
Omnes nanq̄ docet in verbo visio clara
Et nos ve miseros nubila tanta tegunt
Porro priora tenens de fortuna/sciet apte
Dox quid sit causis causa/vel eius opus
Casus ineſt soli ꝓpria ratione carenti
Vt sunt bruta/quibus nulla p̄est ratio
Alia q̄dē ꝓpria ē/ſz ineſt aliena/regēs/dux
Et que non errat primi potens ratio

D Ixer⁹ hūc vigilē sensus ſt cui⁹ apti
Prenius et liber spūs hos animat
Bōnus vo q̄d ē illiberatio sesus
Cōmunis/ grossus fumus opilaz eum
Ergo stat⁹ medios varios q̄ notato freq̄nt
Sensibus humanis possibiles fieri
Bōniculosus eñ vigilat corpore gravat⁹
Nec vigilat ꝓsus/inter vtrūq̄ manens
Sesio cōmunis sensus/vel apertio lenta
Bat frenesim capiti sic reuerisa venit
Verba nihil cōnexa sibi ꝓfert reuerisans
Nescit quid sequit̄/qnid ve repugnet eis
Cur⁹ q̄ nulla regit ratio fantasmata/ nll⁹
Ordine que girant vt mare fluctuagum
Bōniat q̄ vigil min⁹ aut pl⁹ plurīa vexant
Fortia vel modica dum simulacra capit
Ballū nūc loquit̄/asinū mō/castra ve cris
Fundat in hispanis/vota facit varia
Passio que fortis fuerit que fira cerebro
Credite q̄ non vult se ratione regi

P Assio dū ēbat cerebz̄ fit hō fatuisās
Augetur tandē/legit/⁊ est frenesis
Ergo vides cordi ꝺnoto l'studioso
Nota cur fiunt idola corpora
Abstrahat q̄ sagax a fāta fmatib⁹ almā
Vim mentis/puro lumine se recreet
Sed q̄ difficile est/q̄ rarum/nec venit vlli
Gratia ni fuerit desuper irradians
Qua duce p̄sumat cor sursum posse leuari
Et quadam lucis se regione frui
Semper suspecta sit quantūq̄ salubris
Passio credatur/quem retinere nequis
Nāq̄ preire suam que ducetrix est ratiōem
Gestit ⁊ effrenem se rapit absq̄ modo
Non secus indomitū vidi gestire caballū
Sic stimulis acti taurus/aper furiunt
Passio iudicium variat. put ebrietatem
Non vno faciunt fumida vina modo
Dic siler. hic loq̄t furit hic. ridet pius ille
Dic vigil/hic flerit/fit ratione nihil

G Loria celsa deo vob̄ vir ⁊ o mlr pax
Que vos cōciliet semp amore pari
Qui mores hoīm/q̄s secū ser⁹ vel q̄z
Fert/conferre cupit/scandala precaueat
Nā generare solet odium collatō talis
Laudetur potius fedus amicitie
Mutuo se refouent artus in corpore vero
Humanus sic se sexus vterq̄ iuuet
Cōsona mēbra sibi/nō vllū corpe scisma ē
Non oculus manui dicit inepta mihi es
Est hoīm species eadem/sit femīa/sit mas
Sunt anime simules que ratione vigent
Cōditor vnus eis plasmator siue creator
Par ⁊ origo dedit nobilitate frui

Materias similis/claudunt morte parili
Idem finis eis primo statutus erat
Crimia nec libes sua credito vult recitari
Cum soleat laude quisq; tumere sua
Si queris q̄ frequēs qō serum possit vtrūq;
Nexu iocundo conciliare sibi
Exhortare/colāt q amēt se sexꝰ vterq;
Preueniāt gratis ingrē ob sequijs
Si vitam inspicias hoim/si deniq;
Nec caret vicijs iunior aut senior=mores
O tandem maior parcas insane minori
Nō alios damnet quem mage culpa ligat
Oms nōne simul eadē damnatio stringit
Omnes peccati perdita massa sumus
Quisquis saluat hunc saluat gratia sola
Gratuiti doni est gloria/nulla tibi
Nos fecit dns/nos destructo sq; refecit
Sunt q apud dnm femina virq; pares
Nunquid vita mares solos eterna beabit
Nec ne salus cuneo femineo dabitur
Qui sexum culpat mulierem siue virilem
Culpat cum puero te pia virgo tuo
Patribus q patribus ppijs puicia dicit
Sanctos q sanctas consuluit improbiter
Vir bonꝰ esto mēor/q sit tibi femia psors
Inq; tibi gratum sit data subsidium
Vir q fortiō es q̄nto robustior i te
Et pallet valido mēs tua iudicio
Femia si variū cor hz mutabile sp
Plus indulge sibi/plus miserere pius
Tu dux/tu rector caput es rege psule nutri
Dilige/conserua/christus vt ecclesiam
Scandala sz dices pbet mihi femia crebro
Blandicijs rixis cultibus/illecebris
Consentire caue/tibi nil affirmo nocebūt
Noctua/si preces/non sua culpa facit
Quid q res omnis la q̄s culpe fit iniquis
Omnis non ideo res odienda bonis
Cultu si nimio mulierum sexus oberrat
Donat nostra viri puida cura modum
Euam debuerat adam repbēdere/sz dū
Consentit/pprium plectitur ob vicium
Femia sis subiecta viro/caput est/sibi pare
Laus sua laus tua sit gloria/fama decus
Probra mal' dicta bōa sis scito tua laus sē
Nam virtutis honor dedecus est vicij

On nocz inocuis ifamia feda nocē
Añ tribūal onꝰ qsq; feret pprium tū
Feia cū tibi sit pudor q deuotō cor
Flebilis q mollis/vtere dote tua dis

Cerne q omipotens p serum fortia fregit
Sepe tuum/tribuens martyrij bravium
Ergo pbas conare sequi/vos fortia fortes
Exercete mares/laus sit vtriq; sua
Sit vobis i amore bono nexus/cor q vnū
Una put species/finis q vnicus est
Spūs anneras tres vires tres q̄si sponsus
Ancillam/sociam/suscipit q dominam
Est ancilla caro/rō quoq; libera/sed mens
Est dominans grauidat solus eam dns
Artes fusca petit seruiles fulgida francas
Deica vult soli sola vacare deo
Spūs est seruus/liber/dns/put his se
Arbitrio pprio plus ve minus/subijcit
Cōsona si fuerit microcosmo copla triplex
Fit macrocosmo pulchrius aspicies

Et scīm nomen eiꝰ cuiꝰ nisi scti
Sanctoq;/sactos vt supas alios
Sactus sctoq; vult scīm sactificari
Nomen/vt orando prima petitio dat
Est natura capax rationis/cetera claris
Motibus excellēs/que meminit/scit/amat
Prouida cura patris hoi specialiter aptaꝫ
Orandi formam iussit q instituit
Dic bōa q̄ cupiat/mala q̄ fugiat numerosē
Mentis q interpres lingua deum rogitet
Qui pater es noster in celis/sanctificetur
Abba tuum nomen sanctificare potens
Adueniat regnumq; tuū/fiatq; voluntas
In terra sicut celitus ordo facit
Panē hodie nostrū da nobis quotidianū
Et super ens/triplex qui datur q saciat
Debita dimitte nobis/dimittimus vt nos
Dis quorum nobis debita noxia sunt
Ne nos inducas vt nos temptatio ledat
Gratia sed tua nos liberet absq; malo

Ira dei pietas oīs pctatis origo
Ex nihilo miseris se dedit ē patrē
Filius es/non iā de terra/celicꝰ esto
Celesti cadeas degener esse patri
Adde q et frater dici dignatur/q esse
Proximus q socius factus homo voluit
Imo minister ait ego sum/non conditiōe
Seruili/pietas vnica flexit eum
Amplius adijciam/qō crede tū/qt spōsū
Tradit se menti deigenamq; facit
Filius ergo tuus deus/ o dignatio qualis
Factus verbigena magnifica dominum
Noster parvulus es natus nob/datus idē
Filius/q nomen emanuel pprium

Factus es nobis vltro sapientia/iustus
Sanctificans/redemens/vitaq; vera & via
Qui solus pfecte es/ex quo/p quē fit/et in q̄
Quodlibet es forma/finis/& efficiens
Hinc vnū verū/bonitas/spēs/modus ordo
Pondus/mensura/puenit & numerus

In celis habitas/celū celi si'l ipsi
Celum celoꝝ dixeris ex pprijs
Vel celis iō q; te celas/tenebrasq;
Ponis latebras/cui locus est nebula
Hec caligo q̄d est tibi fmo mysticus edet
Quem docuit paulus/crede dionysio
Scribim⁹ & legim⁹/loq̄mur q̄z pluria/sz q̄d
Omnia sunt si non spiritus introducet
Multis hos celos deuotio fecit apertos
Virit vterq; iohan celica visa sibi
Prolog⁹ hacten⁹ orādo nos fecerit aptos
Attentos/dociles/queq; petenda sequi
Abba tuum nomen oramus sanctificetur
Sanctum sanctificans sanctificare decet
Nomen noticiā quasi notamē vocitamus
Est vnum nomen omnimodū deo
Sanctificantē nos decz illū sanctificemus
Sedulo queramus nomina nosse dei

Theologia triplex nūeratē mystica
Sol⁹ q̄ se scit exupante ḡdu credit
Aut p symbolicā trāsferre i q̄d q; creatum
Fas ē/& summo nomia ferre deo
Cilia dum transfers aures offendere noli
Simplas atq; pias/vera licz tua sint
Ex perfectis pprijs constat theologia
Nil imperfectum nominibus resonat
Omnia tollit mystica summo/datq; scda
Nomina cuncta deo/terna stat in pprijs
Prima deum celat in se/volatq; secunda
Symbolicis retinet terna velut medium
Tercia nāq; parit conceptus interiores
Abstractos/primo principio pprios
Actus pfectus/p̄mus/purus/q̄ et est ens
Eternum/verum/simpliciterq; bonum
Datur in patria conceptibus intuitivis
Quos nude visus imprimit ipse deus
Finge deus retrahat se/cessat & intuitiua
Visio nāq; dens solus erit species

Adueniat regnū/q; si nō p̄mitt⁹ ad nos
Venerit ad regnū nitimur i vacuuz
Inē nos regnū ibs cē dei māifestat
Ergo suū regnū rex regat vt pprium
Signa petūt regē/nec ficus/vitis/oliua
Consentire volunt/nam sua sufficiunt

Solus in assensuz se ramnus inutilis istis
Benouet vt regnet/deuorat ignis ea
Fabula spectat eū/pprijs q̄ spernere regnū
Sustinet interius/exteriora petens
Fiat velle tuum dices consentit & optat
Congratulatur/amat/cōplaceat/atq; fauet
Electiuus amor se conformare suprēmo
Velle tenetur ei/dum satis innotuit
Sic iubet aut p̄hibet/sed p̄silij/monitiq;
Ac de permissis/non eadem ratio
Nemo dei tēptet fieri cū murmure iudex
Cur mala permittit res aliasq; facit
Sū peccata sinit non vult ea/sz vetat/odit
Quāuis non remouet/puniat illa tamen

Hoc pgressū designat/an oē creatū
Dicendo fiat/protulit ipse deus
Corporei mot⁹ erā si respicz/hi sue
Rectus et obliquus/circulus est reliquus
Spirituum motus ita triplex/orbicularis
Rectus & obliquus/p medio deus est
Circulus ē simplex/rect⁹ se duplat vt altuz
Centrum q̄ deus est primat aut refugie
Termin⁹ obliq̄ q̄druplex/mō nāq; siniſtr
Nunc gradit dextris/ante retro ve petit
Sū resoluta manet cause mens vtice pme
Egrediens nusq; girus ibi suus est
Progrediens ratō motus se diuidit in sex
Quattuor obliquus/rectus habet binios
Constās p̄ma suo mens cētro quida vis ē
Da fatum aut casus fortuitos reliquis
Casus vitabis te celo fixeris alto
Velle tuum terris sit quasi celicolis
In terra fiant put in celo tua sancte
Iussa voluntatis/dic ita/rectus eris

Panē dū petim⁹/petim⁹ q̄cq̄d re-
Pint⁹ & exti⁹ ps aut carovult-fic nos
Dic q̄i pan panē.q; totū significat pan
Panis & ḡ deus solus & ome bonū
Nostr se fecit/dū nos formauit/et addit
Dans formā/pariter queq; sequunt eam
Quotidie quia deficimus/sic quotidianū
Querere nos panem cogimur in precibus
Da tu qui solus pprie das/reddere quicq;
Nemo potest/donum dicito tale datum
Nobis qui vita peregrini viuimus ista
Qui nondum fines attigimus patrie
Nunc hodie tp⁹ p̄sens/nunc dicim⁹ eui
Nunc est eterni/semper vtrūq; notat
Nūc mō/nūc euo/nūc ppetuo petimus da
Te panem super ens/& super omne deus

Hostia tu sacra nobis/tu quotidianis
Panis sacraris/noster z efficeris
Panē si petimus/nūq̄/te teste/negabis
Nec p pane/pater celice/das lapidem

Et dimitte pī nobis/tot debita nr̄a
creditor exclamat suffocat z cruciat
qō debes redde/mīti sē/vī pactor/ſz
Respondeo me queso benigne pater
Rebeo me/q sum factus/q sū reparatus
Qō baptizatus filius efficior
Heres sū/frater/socius/membrūq̄ mīstrū
Se dedit/z toto se licz vltro frui
Paup homūcio tot tantis obnoxie donis
Ba de corde tuo que tibi debita sunt
Toti debitores orbi/pugnabit z orbis
Totus contra te/gratificus nīsi sis

Et ne nos inducas.hoc nō sine pulsos
Tempta tosq̄ graui pondere subruere
Si tēptas purges/doceas flumīa fesq̄ p besq̄
Fac humiles/mites nosseq̄ nos facito
Eterna duc alme via/temptatio non nos
Demonis illaqueet inficiatq̄ caro
Omne qō in mōo ē supemus/te duce/tolle

Tot laqos/vī eos ptere sub pedib⁹
Ne ſ nō pauidos faciat tiorz atq̄ diei
nīa sagitta volās pforet aut noceat
nescio qd tenebr̄ latet atq̄ pābulat anceps
Perplexum/dubiū sit pcul/ aut pateat
Crebrior icurs⁹ nīs aut violētior absit
Demonium cedat meridiem simulans
Dis spes/pfugiū/tuus assit z angel⁹/aspis
Et draco sub pede sint regulus atq̄ leo
Cōtere sub pedib⁹ sathā/tot retia rumpe/
Tot laqueos funes/vincula/tendiculas
Impius z stultus temptātē vincē iactans
Quānis omnis ei gratia defuerit
Sed nos libera sors et verax liberet omni
Christe malo/populus dicat z oīs amen
Flouimus esse malū ꝛctū/flemus z actuz
Lemimus exactum/qō tolere grauat
Trina mali pestſ tres vires depmit angēs
Debilitate cecat vrit z igne malo
Virga salutata p aue gabrielis ab ore
Symbolicq̄ patres/ferte leuamen.amen

Septē septenas ex sc̄pturſ nūerabis
Exercere quibus ingenium poterſ
Distorq̄nt aiaz capitalia crimia se-
Virtutes contra rectificant totidē ptē
Bona tot expediūt mentē/ septēq̄ beatos
Perficiunt/septem scito petenda tibi

Purgat z exornat sacri septemplicis vsus
Botes tot patrie totus homo recipit
Addere mīta tibi poterſ septena coaptās
Singula corde pio /quotidie meditans
Talibus assueto tibi cōtemplatio tandem
Tedia depellens perfacilis veniet
Summa breuiloquij bona uenture tibi tradz
Noscere summatim singula dicta modo
Ordine septeno sanctos vt qōq̄ dierum
Possit opus/studeas cōnumerare tibi
Quale qd acta dies tulerit/nūc annua pfer
Vt formes animū cōmemorando tuum
Tuq̄ salutifere per partes diuide septem
Illud aue/hiesus z christus amen/sit ita

Spī pgenies pietas se diua timēs
Compatitur miseris et miserē eis
Paup sp̄s ē timid⁹/reuerē/et in se
Paiorem inspiciens/decidit z resilit
Ergo dei sūma sub maiestate timendus
Desperans de te decide/suscipiet
Ne timor edoceat que sit sententia christi
Trado suaue iugum/do lenitatis onus
Est pietas amor ex affinitate resultans
Primaq̄ primitas a patre p greditur
Celestis pater est omnis pietatis origo
Celis z terris finis z initium
Ex bonitate dei pietas excreuit in omnes
Progenies/regnat ve nimis impietas
Hec tria pueniūt pietas/timor/atz sophia
Accipe iob testem qui tria cōnumerat
Suaue iugū xpi ē/ timor affit iūct⁹ amori
Tandem nam per se neuter habere potest
Est puerilis amor nisi sit reuerētia/porro
Seruilis timor est si sit amore carens

Quo pacto potit in qt vulgata q̄rela
Dici vel fieri suaue iugz domini
Lex q̄si sit facilis legi ꝛria carnis
Lex que radices fixit amara suas
Imbibit totis serpitq̄ maligna medullis
Fomes ad oīe nefas estq̄ tyrānus atrox
Sobrius esto/vigil/mitis/cast⁹/moderat⁹
Sperne voluptates/lex tua christe iubet
Esto vorax/dormi/vētriſq̄ libidie ferues
Ba cor ad illecebras/clamat amica caro
Hōne gnē paul⁹ carnis sathaneq̄ sagittā
Sensérat/exclamans crebrius heu miser
Eripiet quis me miser de corpore mortis
Nimus/vbi pugna deprimit assidua
Audi qd sacro respondet numine plenus
Gratia me domini te miserante ihesu

Gratia nāq; poteſt hoiem pietaſq; repēte
Vt per baptiſmum ſaluificare ſhominem
Quot qualeſq; legis q̄s vno mot[ ] in ictu
Gratia ſuaue iugum/vexit ad ethera

In Non vltum dici vult pḡia beatū
Qui nō ex hītu depulerit vicia
Nō fit vt paucos ſ̄ nllos ſueniem⁹
Felices/quales ponitis o ſtoici
Gratia ſuaue iugū momēto tradit in vno
Quo fias felix/ſcriptus ⁊ ad patriam
In mediis igī rixis pugnis quoq; carnis
Gratia donatur/gloria quam ſequitur
Inſipiens ſi ſis iniuſtus/ſordidus/ oīūs
Verius peccati vileq; mancipium
Protinus ip̄e ihēſus x̄p̄c/ſapientia/ iuſtus
Sanctificans/virtus/atq; redemptio fit
Forſitan eſt aliquis mḷto grādiq; grauat⁹
Pondere peccati/flagitij/ſceleris
Conſtituit dignum mor gratia ſpeq; bonī
Vitat ⁊ infernum/celica porta patet
Paulus erat ſpirās cedē/plenuſq; minarū
Concidit/⁊ paulum gratia mor ſtatuit
Suauius ⁊ leuius q̄d erit: nā tollitur a te

Crimīs oīne iugū/ſpōte niſi ſbeas
Peccēs rurſ⁹/ cōuertē/ mor veniā
Vires ⁊ x̄p̄c adiuuat arbitrij dat
Nec dulcedo iugi remanēs abſcōdita pia
Eſt/quam deuotis experiētia dat
Gra martyrib⁹ leuis ⁊ fortis data mōſtrat
Carnis vt arta iuga ſuaue iugum ſupat
Impietas timida venia caret oīne iugale
Fit ſibi difficile/murmurat impatiens
Cur te diſtendis ventoſa ſuperbia/quid te
Vafflas ⁊ iactas/dum tibi vana places
Vidi ego veſicā modico turgeſcere flatu
Que piſis ſonuit quattuor impoſitis
Hāc puer vn⁹ acu pupugit diſpolia repēte
Vilis ⁊ abſq; ſono flaccida detumuit
Quiſq; adulantū turgeſcis voce/ ſub iſto
Diſce tropo tibi q̄d mortis acumen aget
Ferpūs ergo hūlē x̄p̄ij cōpūctio cordis
Spina ve configens ſi ſapis efficiet
Nullus adulator peior tibi q̄ tu fies
Si tibi blanditis teq; colendo tumes

Lucifer hīc ceciḍit/nec mīx dūvīḍas
Ferpēs viles/peſte ſō hac ruere nos
Pulcer q̄d facēs/q̄d in oī pte decor⁹
Omni cum plenus ſorde ſuperbis homo
Vicis dives ſum necegens/neſcis q⁹ paup
Mudus cecatus vilis es/atq; miſer

Proſpera ſors nutrix ē hūīus ſb dolo peſtis
Aſpera ſanat eam p̄ſperiore manu
Vnus vt e patribus ventoſo corde careret
Demone verari queſijt/obtinuit
Ergo q̄d aduerſas tāto fugim⁹ ſtudio res
Conſulimus/ſortes/fidimus aſtrologis
Sed nolo temptare deū dices/agis apte
Si tamen anteferes preſidium domini
Angelicū ſi ſubſidiū ſi ſpemq; fidemq;
Cura nec humanis ſit nimis auxilijs
Cura ſuperflua fit/ſi plus/ſi non vt oportz
Nec p̄ perſone conditione/ſtatu
Tu corpus refoue.tu cura ſedulo carnem
Quid niſi confeſtim putre cadauer erit

Exbōitate p̄is pietas ē int⁹ oborta
Vnius ⁊ trini/ſumitur hinc ratio
Diffuſiua ſui bōitas ē/ſūmaq; ſūme
Qualis perfecte deitatis eſſe nequit
Nec tenuis vix vmbra bōi/dīna nec ē
Beſe diffundat interius bonitas
Eſt naturalis cōmunio/dic ⁊ amoris
Suppoſitis trina ē/licz eſt eſſentia ſimplex
Sūma palam bonitas hinc reſerata patet
Omnia dic eadem/niſi ſola relatio cogat
Ponere perſonas nominibus x̄p̄rijs
Eſt pater/eſt genitus/⁊ ſanctuſſ pūs vnus
Optimus/omnipotens/omniſcens dīns
Qualibet in re ſunt huius veſtigia cauſe
Plus hominis mente claret imago dei
Mens etern̄ ſe cognoſcens/ſe diligit inde
Mens verbum gignit/hinc amor exorit⁹
Mens p̄ eſt/verbū genitus/ dilectio nex⁹
At eſſentia ſunt hec tria non eadem

Plena ē ſimplicit̄ iō deitatis imago
Nec lux in ſole lumen et ipſe calor
Vis vex liber ꝓ gnoſcē/ſimplificet
Cor ſurſum remeans/infima deſpiciat
Materie trahit imperfectas conditiones
Quo magis a ſummo diſtat origo ſua
Nox in ſole notes ⁊ lumine/ ſed viceverſa
Dum reddit ad primum ſpirituale ſapit
Mens hois mōm ſua p ſimulacra receptū
Senſibus effigiat ſpūi ſimilem
Spūs eſt nempe q̄ gignit ſpūs/iſta
Mentis conditio libera primo fuit
Principiū rebus primū ſpeculādo creatis
Obijce dum nullo crimine leſa iacet
Inficitur carnis oculus/ſed ebet rationis
Contemplatiuus lumine pene caret
Dar fit iumētis/mens corpe merſa grauat

Bedinis stolidam vix bene visit humum
Est domini pietas in pgenies timoratas
Contritis grauibus/dat leue suaue iugu3
Fracia pgenie pietas germana coar-
flere tua/q es dura ma3 cruciat tat
pmittete deo fraco3 nobile regnu3
Cur tot ab erumnis hactenus atteritur
Scire voles/vt cura solet distede metes
Humanas/nosse consilium domini
Scripturas scrutare sacras scrutare pbas
Dis velut in speculo q3 petis inuenies
Effectus similes cause similes operantur
Ergo hierosolimam cernito cur perijt
Dittie hanc contra diuini virga furoris
Assur/qui plenam flagitijs adimat
Mone pares/pudz hen/causas in parisiesi
Urbe fuisse diu vidimus excidij
Errores cecos ppto/pseudoq3 ppbetis
Pompososq3 status/vnde rapina venit
Indeq3 seditio/pauptas/publica cedes
Membris in pprijs hostibus inualida
Nimis erratu est/tadem veratio nobis
Intellectum det/preteriti pigeat
Certet p pria/p iustis legibus ois
Ver3 fracus.erit laus sibi cu merito
Prodig3 atq3 rapax lux piger exu-
Priscitas mali seditiõe potens let ois
Feda libido pcul/qualẽ vel dicere turpe
Arsit que quondã sulphure pentapolim
A populo dñi moderata stipendia querãt
finis a hic sit ne publica res pereat
Vt corpus nerui sic vectigalia regnum
Sustentant/apte distribuenda tamen
Expedit et populo psumere nõ dominari
Experti sumus/a tradit areftotiles
Curia cum pastore tuo romana memento
Be te quid totiens francia pmerujt
Redde vices fer opẽ letalia dogmata pam
Que vitas hoim fedus a oñe necãt nes
Nulla fides dek mendosis aure susurris
Scire cur nolunt nil rationis habent
Regnet iusticia/vigeat prudentia sacrum
Prole nova crescat parisij studium
Eoris miserãda nis te fracia diua fati
Plq3 cuiusus vox resonar qat gat
Olim pscriptos p libertate tueda
Proq3 fide passos/mos relevare tuus
Sensisti thoma xpijs dum trusit arboris
Anglia te/crebro sensit a ecclesia
Deu pietas heu prisca fides/cogũt alũni
Francigene/mortes exilium ve pati
Sume de3/p lege tua/quã sub decacordo
Dentibus impssam scribis/et in tabulis
O quot theologi quot pontifices perire
Carcere quos clausos dira necat rabies
Effugit altera pars alienis incola terris
Tutior exilio/sed spoliata bonis
Austria tu felix/felix studiosa wienna
Pax quibus est talis tradita in regimen
Zelo qui fidei feruens/ob eam fugitiuo
Offert doctori sponte refrigerium
Bis sua magna ibs merces/p cuis honore
Doctorem recipit discipulumq3 tuũ

Dispsit dñs vana ꝺ sede supbos
Dete sui cõdis vita nec apta mãet
Turb curaz lacerata rotat/et ẽ par
Vulneribus turbo quos violentus agit
Sede sedet nulla stabili/nec conuenit vlli
Bisidet et secum/turbida mens hominis
Musq3 vita malis est solitaria/quis
Deserris heremi sit religata locis
Dilibus hec si sit hoim circũdata turbis
Musq3 ciuilis nec socialis erit
Dens humilis simplex a solitaria secum
Petre nixa manet/concomitata deo
Vola simul socialis et est/vbicũq3 locetur
Bisidet hec nulli conuenit ipa sibi
Vola quidẽ minime cui vtus sit comes oi
Sit licet extremis finibus acta maris
Vola tamen secum nũq3 se deserit/a si
Vultus ei populus cingat vtrunq3 latus
Est vicina deo quẽ ingiter aspicit/est spes
Anchora ne fluitet/perstet/amatur/amat

Opat vnit secura/serena/suauis
Pulchra videns/fini psociata suo
Conscia secreti diuini/sicut amica
Sicut dilecti sponsa columba/sozor
Pas dat theorice laudes sapientia vite
Solitarius est solus amicus ei
Nec solus tñ est/q3 loc3 a manus a pes
Osq3 vacent/animus omnibus obsequit
Proficit hic a nũc vex scrutando/salubre
Scribit que senior posteritas relegat
Nulla licz scribat/nil pdicet ore/perorat
Doctibus exemplis/voce loquens operũ
Est solitudo pciosum crede talentum
Terrenis caueas dum datur infodere
Posse vacare sibi nõ gra parua/videre
Aua suauis dominus gratus ea fruere
Darcha sit intẽdes mlt3/suat ipsa sozor

Uti parte sua/vult ihesus hos fieri
Cesma nec inēsit mēbris/oculusq; tenell⁹
Non culpetur agat si manuale nihil.

Ag̃ dom⁹ vab nec fruisceť hisdē
Mō par offm̃/sors sua cuiq; sat ē
Būt tot in actiā pede q se ꝓcipiti
Theorice paucos q̃so vocare velit
Bit fortes/gladios teneāt salomois ab in=
Lectulus ob spōsā/spōsa qescat ibi
Filia clausa domi maneat/matri famuleť
At vir in arma ruat/ditior ex spolijs
Bolus/nō pugnat/sed ꝓ pugnātibus orat
Nos non dedignans actio quos tribulat
Ocia nō laudi tribuit/ nec obinde supbit
Be catulo segni iudicat esse parem
Et tamen impetrare pōt dilectio/qō non
Bel labor aut meritum se cruciātis habet
Buenit amicitie ius/regla/ius dare/qō nō
Concedit meritum iusticieq; rigor
Imbo parē referunt pdā/tentoria fuans
Piles/ hostiles exuperans acies
Est equidem felix/est solitudo beata
Bi simplex nec iners fructificet/vigeat.

Ir rō trahit affectū/si sensus et act⁹
Mō discordent/sit glia vana ꝓcul
Rumores fugiat/dicēs sibi clause
Factor rō sit tibi velle dei
Bolitudo nocet nisi desit solliciudo
Curarum interior cor lacerans miserum
Cor guat ebrietas/cor crapula/cura q; vite
Bole sub hac triplici peste perire caue
Bunt q delicias reputāt sub sentibus esse
Sub curis quibus est irrequieta quies
Parat eis domin⁹ sibi se cōmittere solos
Atq; ministerio collocat ipse suo
Ast alios quos scit ꝓ vita qualibet aptos
Nunc has nuncillas vult variare vices
Optima pars hec ē/hec robustissima felix
Gaude cui dominus ꝑstat vtraq; frui
Alternis vti gaudet natura/nec vno
Corpus iners studio iugiter esse sinit
Vita beata venit cui solum sufficit vnum
Bola vacat soli/sed socialis ouat.

Ibras onag; delectat liba colla
Liber et a turb mōt[aprica colit
Bellican⁹ macer ē desert[incola sol⁹
Serpentes perimit pulliculosq; fouet
Nicticorax tenebris latitat/q; lumē ab ex
Interiorus vim disgregat intuitus
Passer vt in tecto sta solitarius alto
Se neq; conturbet turbida cura domus
Unus ait culpatus eo q; non loqueretur
Ni tacitus ꝓsim/sermo nec edificat
Ruima dei reges sopor a de tres abraam q;
Cernens/ac esau sacrificare volens
Scala iacob sua lucta rachel amor q; deco
Ignis oreb/moyses mōte loq̃ns dño
Cātica cū psalmis mōtana maria petēdo
Symeon inbilās/quiq; colunt heremum
Beniamin/ paul⁹/aquile similisq; iobes
Extasis paul/ petri/celsa videns stephanus
Turē solitaga volitās/ alauda canendo
Uitam symbolice theoricam tibi dant

Quam mltos hoies puētrix gra me
Ex ipromiso visitat refícit
Nūc sapit ꝟ psalm⁹ nūc vsus inti
Labit/apparuit arid⁹ añ nis
Ergo nec introitus scitur/non exitus eius
Felix qui semper pervigil optat eam
Expecta tamen in tpus placiti tribuentis
Bit locus atq; modus/eligat ipse suus
Ne seruo nunq; dominus declinet in ira
Sed nec in ira sit o suus introitus
Hostes seu legim⁹/dñs quos ipe cibauit
Frumenti exadipe/melle replenit eos
Cur vt iustior hinc pateat dānatio donis
Cum sunt ingrati muneribusq; patris
Tolle pī/ tolle tua munera/ si tu⁹ hic sit
Seruus abusurus/verbera da potius
Ast heu verberibus potero fortassis abuti
Quicquid vis igit fac/modo ne peream
Gratia ꝓueniat/comiteť vsq; sequať
Securus domum postulo tale mihi

Ens pure ꝓiuncta deo secreta nitescit
Sit regio pacis/lucis aula places
Fulgida caligo ē nebule tenebrecq;
Dōtib⁹ eternis luina crebra micāt
Inq; sinu mentis numerose spiritualis
Angustat rerum se nihilum species
Ordine q̃ etiā resident fātasmata pulchro
Immotis vt aquis sol radiare solet
Interea mundi fugiunt p mania cure
Illecebre carnis/ sathan insidie
Sed redeūt heu sepe nimis velut agmine
Obice cor firmo seniſi munierit
Corpis occultat sensus/aditusq; dolosos
Pernigil explorat/vim quoq; vi superet
Garrula viteē cum fictis fama susurris
Nil aliud ledat/tempora depereunt
Tpa res ꝓciosa nimis/stimulos sz tacieq

Infigunt mage vix rabire valent
Inuitus patiere/ingum qđ sponte subisti
Frena ferentis equi fabula te doceat

Decipiēq; vult nimiū sociabilis esse
Dū pudet aggrestis nomē hūi viri
Elōgās fugito/ psta/claudēt rota
Sic vivat dicent/sit sua ista modus
Celis interea tacitum miscere licebit
Alloquium/fiet mentis in arce locus
Stillabūt lacrimas cordis liqfacta suauef
Intima/non quales cogit acerba luens
Spiritui simul et carni cibus iste placebit
Omnia fecundans rore salutifero

Qz caueas laqueū caueas sb melle venę
Si tibi pl⁹ placeat quā ds iste sapor =num
Explorabis ita/domini si iussa retrorsum
Proijcis/vt vitam delicios⁹ agas
Premia si petis hic operum/dicet amice
Que tua sunt/tibi sint/accipe/va de/sile
Deu mea q̄lia sūt nisi pessima p̄mia tollēs
Quid nisi pranus ero perpetuoq; miser
Argue/castiga pater/vre/seca/neq; parce
Dum modo permaneā.cōplaceāq; tibi

Intellect⁹ agēs habit⁹ spūales
Illustrat spēs/nec locus ē tenebris
Gratia dū comes effulgz/ si vita se
Dit/neq; turbet passio turbida cor=rena
Aere sicut sol athomos radiās manifestat
Omnia sic cordis intima clausa patent
Penitet ob vicia tantis horrentia nevis
Penitet inde boni gratior intuitus
Est regio lucis et pacis gratia menti
Lumen ab eternis montibus accipiens
Gratia nanq; dei paradisus deliciarum
Cum natis hominum delicie sibi sunt

Nōne fit absq; fide/dices cui cura suor
Nulla subest hominum p̄ximitasq; perit
Fit fateor/tamen et cures cognoscere debes
Atq; modo varios/p gradibus statuum
Incola deserti vel vita monastica curant
Absentes populos/non ope/sed meritis
Non ita pastores aliqui regesq; duces
Aut q̄ quotidie clamitat ad populum

Irrational'amens et stulta vocat
mystica cui nomē theologia dedit
Primat rō mens/sensus/par qr xpi
Experat sensum cum ratione simul
Causa tamen mentis et sensus et rationis
Lux tenebrosa/silens vox scia nescia fit
Esse sui generis ratio mens sensus bōt/sed
Noscendo nequeunt equiparare deum
Solus in imensū se novit/amat/fruiturq;
Quisq; gradu menso sanctus amare pōt
Unio simplifica satians et pura/ quietam
Mentem perficit et perficiendo rapit
Unio deifica mentem quasi sorbz abysso
Fitq; petens/noscens/sancta/deū patiens
Unio pacifica modus absq; mō reputat
Et gradus absq; gradu/lux sine luce sit
Theologia potest p̄ quā quā dicimus ista
Concordare simul/mystica gustat eam
Mentis in excessu/ sapiēs sapit/insipientis
Cor conturbatur/posse negat fieri.

Exaltauit eos humiles o vgo btā
mūdi quā dñam magā potēs statuit
Cur=qr respexit būile ds/vt tu=eet
filius/et matris subditus imperio
Gloria suscepit humile sublimior ex hoc
Ipsa nouissima sis/ p̄primiorq; deo
Nāq; nouissimus et abiectior esse viciorū
In cruce suspensus esse iehsus voluit
Propter qđ deus exaltauit eū/sibi nomen
Tale dedit/nomen oīe qđ exuperat
Sta mō collige te mea mēs hic corrue toto
Prona sinu/signum stringe salutiferum
Colle ingū crucis hoc/a q̄ divellere nullo
Prevaleat casus/dic crucifixa iehsu
Fasciculus mirrhe mihi dilectus mei⁹/inē
Ubera constringet se mea/suauis amor
Oscula det labijs vngat trahat afflet odo
Intus et in cellas ducat aromaticas irē
Amēs q̄ rapis mea mens: q̄ digna flagell⁹
Oscula vis: cuius ēra tremit tuitu

Parce pcor rapit en pietas ispecta
q̄ maiestatē n̄ sinit vt vear=supmā
Brachia distendit vulnū declinat
Per latus ostēdit se cor/amore dei =aptū
Frigidus/ingratus me⁹ēet amor/p amorē
Si talem minime flexus amaret eum
Maiestas fateor retrahit si conspiciatur
Carne tegit sese/sola patet pietas
O pietas q̄ nec colaphos nec sputa flagella
Clauos/nec mortem respuit ecce crucis
Iā nec amore mei lāguet neq; vulnera sen
Mortis/i dura fz cruce pēdet adhuc =tis
Mortuus amplexu se quō sbtrahet audę
Mens pia coniungi cum pietate sua
Os dare qđ refugi=cur nō i amore liqſcēt
Cora fluis cur nō crux madet ex lacrimis
Iōm fonte tenet flentis gremiū genitricis

De cruce depositum/flens sibi compatere
Saxea mens nisi ē/ adamāteq; durior atro
Talia que spectans/molliꝰ esse nequit

Q Ange ihesu virga totiēs crucis/ vt
t lachrymarum
De cordis silice largiꝰ vnda fluat
Marmore frigidius o cor/qō tāt⁹ amoris
Non rogus accendit/ staseq; gelu rigidum
Flamiuolis saltem scintillis intege te cor
Que crucis ex omni parte/vides/salitant
Incipe/percurre/primisq; nouissima iūge
Singula que patitur virgo/ihesuq; nota
Una tibi poterit scintilla/ nisi reprob⁹ sis
Ignem de lignis crede crucis parere
Adijce sarmenta viciorꝫ/que resecabis
Junge quasi ligna/plurima dona dei
Lucam cuius adest celebris lux plege lucas
Trinis cum socijs gesta crucis referant
O luca felix qui viuendo studuisti
Morte crucis corpus mortificare tuum
Crux petrū reuehit ad celos/ꝛ cruce frater
Tu suus andrea letus alacris obis
Stigmate frāciſco seraphin ſō imagie fixit
Et mors fortis amor flameus ac penetrās

Q u bonaueēa crucꝭ h⁹ succes⁹ amore
t qō fuerꝭ/nomē ꝛ tua scpta docēt
Judicat h⁹ picta tumlo ppo cru
Lugduni/qlē plurim⁹ orbis hz =cis arbor
Eius ad exēplū stricti crucꝭ acta repone
Que videas oculis corde/vel ore legas
Fidul⁹ esto tuus crux tut⁹ pulcer amen⁹
Intra quem foueas pulliculos operum
Xpc obūbrabit ſō pēnis bruma nec ardor
Nec poterit minus esse sathan nocuus
Adde q; ex omni regionis parte subibit
Flans pius affectus flamie/carmen a gens
Carmē ab interno cordis sonare docebit
Fama nouus punctis qō crucis inseritur
Cantica delectant si talia lector abunde
Sub duplici lingua comperies alibi
Crux est actiuis/crux theoricis speculāda
Sorte nec equali/non oculis paribus
Martha sollicita ps circa plurima turbat
Unum p parte sua sola maria sedet

Leppi sūt oculi lye/claro sed ocello
Rachel amicitior cernere diua pōt
Viuat pte sua quis ptenta sororū
Alternare vices gratia ni dederit
Gratia qō non dat/nemo feliciter audet
Gratia rara nimis merite vacare deo

Corpore vestiuit ideō se christo vt esset
Ad diuina tibi dux/vita/scala/status
Corde tenens xpm p sensus carnis hōie
Tecum crede deum/ qō satis ad meritum
Theoricos/humilis q̄s non dat ꝟ imitari
Collaudes/ꝛ erunt premia certa tibi
Stringe crucis malū si nō potes alta tueri
Ad patriam ducet te ratis ecclesie
Sit tua theoria crucis inspectio crebra
Sufficit en sanguis pulliculis aquile
Sū crucis accubitu rex ē/ tua nard⁹ odorē
Spirat/si fueris plantula/parua calens
Impositas laudes prius et deuoti⁹ imple
Precipuum ratio vult opus esse dei

Sicut es ad pīes nr̄os mirabil⁹ ds
Sit ipi nob dep̄c or auxilio =alme
Xp̄e kalēdariū vocat ad p̄es meo
Ecclesie/q̄z vita p̄cesq; iuuant =randos
Primo recōciliās series iocunda dieruꝫ
Aduentus domini percelebris colitur
Aduentus duo sunt xpi/p̄mus cruce vilis
In maiestate crede sed alter erit
Nos iudea/ rudis q; non intelligit errat
Nesse regnum corporeum reputans
Xpicolas dic consimiles/qui tempis hui⁹
Quicquid in ore sonēt/ pspera corde petūt
Diuitias/si delicias/si prestet honores
Christus honoratur/conditione foti
Deferitur finis igitur/quia spiritualis
In christi cultu murmura crebra tonant
Ecce tot annis iā colo xpm/langueo paup
Destitus/inops/ gaudet pfida gens opib⁹
Surgere de tenebris hortat epla pauli
Nec augustino versio mira fuit

Aduenis andrea decor ꝛ vir vs⁹ iana
cui crucifix⁹ amō cui cruce vita venit
Fortis amor crucis ē/ supās morte q;
Te cruce deponi fortis amor vetuit =uiuū
Festis ad extremuꝫ lux emicat ꝛ tua vox ē
Jam dominū video qui vocat ad patriaꝫ
Primus vt instituit aliaꝫ/corp⁹ dedit aptū
Corpus peccati fit modo carcer ei
Rem sed nō causam vidit plato siue poete
Emendanda tamen corpora non capiunt
Accipiunt sancti velut andreas/cupiūt se
Corporibus solui/restituenda sciunt
Eligit electum gratis deus/attamen ipsi
Traditur electo gloria pro meritis
Electus igitur non est operatio frustra
Par vice conuersa dicito de reprobis

Carmen

Admirãdas hoĩm facies/sup astraq; trã
Demon ait xp̃m/corruit ad reliquum
Orat vt andreas/nicolaus luxurioſus
Gobrius ⁊ caſtus ſaluus ⁊ efficatur

Omnia ſẽ ſepta ſpez ꝓſolãtia nr̃az
n
eſt ſolamẽ i hᵒthemate theologũ
ſpez faciat ſũmã tua deſpatio ſũma
In ſe qui ſperat eſt maledictus homo
Cõiungenda tamẽ operatio mira videtur
Nec ſententia/ſed gratia firmat opus
Actu peccati coagit deus/⁊ ſinit eſſe
Culpam/mox ora tollat vtrũq; deus
Tollat/ſi deſit actus/ſi non ſinet eſſe
Culpam/teq; ſtatim gratia ſanctificet
Ceſſat murmurita neq; mens ꝓtraria fiet
Velle dei/dic fac quomodo vis domine
Vult bona nos facere bene talia taliẽ oz̃as
Sic facit/⁊ qõ fit tunc tamen eſſe nequit
Proiecit vt ficus groſſos/ita pluria cedo
Stella cadet terris/gloſa modos aperit
Gloſula ſi deſit hic textus ridiculus fit
Philoſophis ſciolis/ac rudibus timidis
Depereant igitur laici qui ſimplice textu
Vtendum dicunt/clerus ⁊ eijcitur
Vult intelligere prius ⁊ poſt credere qſq;s
Nunc ſacra ſcriptura nil niſi ſcandala dat

Quemp⁹ iudicij q̃rũdã calcul⁹ auſ⁹
d
inumerare fuit falſidic⁹ nimiũ
Calcul⁹a xp̃o dũ ſcãdẽt aſtra recif⁹
Tempora nãq; pater vt voluit poſuit
Scire diem finis mundi quid ſollicitaris
Hora tui cum ſit tam ꝑpe iudicij
Quin et principia de multis rebus in que
Querere vel nocuum/teſtis apoſtolus eſt
Biſcoz in numer⁷ interpres lingua videt
In numeris quales textus hebreus habet
Concordare tamen ſcit ſpũs oĩa ſãctus
Si non ſcire datur/credere ſat tibi ſit
Ritibus inumeros fallacis demoĩs annos
Plus centum mille milibus annuerant
Sunt qui ſaluare nituntẽ mẽſibus annos
Nomina ponentes/nec tamen iſta valent
Omittit geneſis de multis ꝓgeniebus
Quas dicit primũ conglomeraſſe chain
Nõ ego/ſed noſter iſtud ſcit ſoluere doctor
Dicit iudeus/tu quoq; dic ſimile

Nil ipoſſibile fuit ẽ erit oĩpotẽti-
p
tã noua q̃ veta geſtat i arbitrio
Finis et ẽ legis xp̃c/myſteria cuius
Edocuit duplici vanos in amore ſtatum
Captiuare iubet intellectum ſimul omnẽ
Obſequio chriſti doctor apoſtolicus
Diſcipulos monuit exercerent pietatem
Non intendentes iudaicis fabulis
Credo magis moyſi mõ ꝓpẽ teſtificãtem
Chriſtum/cõuerſa quem vice credo iheſũ
Immortalis lex animas ſit tradit aperte
Cur viget inter eos ſecta ſaduceica
Lex vero chriſti manifeſta traditione
Spemq; fidem vite perpetue tribuit
Nunc intẽde ſagax ſcrupulos fãtaſmata ſi
Deſpice/ſit velle credere/ꝓ merito ⁊ dant
Mando potius fidei tu pace frueris
Quam perſcrutãdo viue pius domino
Qui potuit mũdum fidei mox lege tenere
Dicpotuit mundum multiplicare cito
Explicuitq; modos q̃ tũ ſatis eſſe beatam
Querenti vitam nouerat ⁊ voluit
Scandala tradiderit euangeliũ tibi nulla

Chriſto qui docuit teſte/beat⁹ eris
q
pũs ⁊ ſua mẽs puerꝫ pdũt aliq̃ũ
Et ſãctũ dñi crimẽ mortifero
Querãt p triduũ/qõ agũ/ſi penitet ipſos
Contritos/faſſos/atq; ſatiſfacunt
Perdiẽ aut potius quaſi p miliaria diſtat
Per triduum voti compereunt triplicis
Spũs ⁊ ſua mens dũ ꝓtemplanẽ idipſum
Templo celeſti comperiunt dominum
Sit triduum cuius eſt prima dies alienis
Nullis in curis ſollicitos fieri
Altera multiuago fantaſmate poſſe creare
Tercia letic̃e ſpiritualis amor
Nos eteñ tẽplũ dñi ſumus/ac ibi chriſtũ
Per triduum triplex fas reperire iheſum
Hoc triduũ triplex ſignat in ordine trino
Mortalis vite triplificante gradu
Nazareth aduenĩũt ioſeph ⁊ mr̃ comes al
Subdiẽ ambobus obſeq;oſus eis. ⁊mus
Subdiẽ/o q̃lis dignatio/quanta decoris
Gloria/ſimt annis octodecim pariter

Exobitu ioſeph atz ibu viduata ma
t
Una ſibi cuſtos gr̃a diſpõiẽ ⁊ria ẽ
Mentẽ trãſcẽſo carnis fãtaſmate
Sola deo ſociat gr̃a gloria ve ⁊ſurſum
Etſi cognitus ẽ quaſi p carnẽ iheſus ante
Non iam per carnem notus ei deus eſt
Obſequiẽ tñ in ſenio iheſus atq; miſtrat
Celeſtis menſe delicias patrias
Accipito menſam nõ carnis/ſed fruitiuas
Vnius ⁊ trini delicias anime

Transit enī christus/qī se mediante veniē
Ad patris mensam/qua cibat vt deus est
Corporis ī carnis perceptio sacra figurat
Speratas patrie perpetuas epulas
Inuentum retine puer ne perdat herodes
Gloriūs/aut mundus/aut viciosa caro
Arca dei tipice mens sacrificantis habetur
Dolicus dagon non societur ei
Ignis in altari sacer est/caueas alienum
Dittere/ne pereas percutiente deo

TVrbin medijs herem⁹ fuit ī geno
cto p decades vgīe vita fuit ⁊ nefa
cānica mos hūit su⁹ effio dulci⁹ illa
Que salomon cecinit corde sonare pio
Nigra put casule cedar exē fuo decorē
Interius pelles vt salomonis habens
Pugnarunt in me geniti ppie genitricis
Ciuibus addentes deseruī ppriam
Tu mihi dic ania mea quem dilexit amice
Pascis vbi/vel vbi meridie recubes
Molo vagari post pecudes qscūqz sodales
Gare tui pascunt/dum mihi solus eris
Vbera sugentē matris/qs det mihi fratrē
Te foris inueniam solus vt oscula des
Ppehendā te ducamqz domū genitricī
Intro cubile mee/meqz docebis ibi
Pocula de vino tribuā/conditaqz mustuz
Malogranata qō mea pressa fluunt
Eius leua meo capiti supponitur atqz
Bringet in amplexus se sua dextra meos

NAtio frāca sui guillerini festa deco
n Lui ⁊ hᵒ iō gesta fuisse ferūt rat
Febricitās tremit/ī culpas cur vrge
Febris ⁊ inctio ī maledicta fremit ⁊ or inqt
Paule por solus deserti cultor haberis
Ira fuge causa faustula facta fuit
Fonticulus pomis fit/palmaqz vestī ⁊ esca
Corvus fert panem quotidie medium
Paule genu flexo morerī/tuᵒ astra penetrat
Spiritus/anthoni talia visa refers
Effodiūt tumulū fremitu ḡsi flēte leones
Frugalis vite dona tuis tribue
Illustris doctor hilari mysteria libris
Vnius ⁊ trini scis reserare dei
Vultu fac hilari mea mēs sit doctor hilari
Vincit luciferum mens hilarata serum
Celius imisso regem dum crismate sacrat
Remigius viguit multiplicata fides
Vulcis remigi freta remigat effera remis
Spiritus innalcis sis sibi remigium

ANthoni patres augustini tua vita
Leta dedit xpm tot⁹ vt eet amens
Bemois insul⁹ miros ppesse rogā⁹
Fac pce nos eius vincere vimqz dolos
Annonā tibi cū paulo corv⁹ duplicauit
Post animā pauli scandere celsa vides
Horrendū curare sacz tibi dat deus ignē
Totaqz laude tua terra repleta sonat
Palpita extract⁹ ab aqs piscis male vinit
Interius monachus exiliens ab aquis

AGnes zelotes xpī/leprecqz fugatrix
Vita leprosa tuo sana sic auxilio
Ecce duos video validi qs vitiamo
Vis nimiū/seuus hic amor/ille pi⁹ ris
Visio solamen caris preclara ministrat
Flentibus ⁊ sua se gaudia flere vetat
Dilectrix agnes agni mitis per amorem
Que salomon cecinit cantica sepe refers
Vulnerā ⁊ lāguet flamāti mēs ab amore
Flores cum malis mox adhibete mihi
Esset in accubitu dū rex afflauit odorem
Nardus grata suū plantula parua calens
Alloquit dilectus eam/laudatqz vicissim
Ter pulchram dicit/qō latet intro silet
Assimilaui te quasi sis equitatus amica
Inter currus/quos seuus habz pharao
Pulcritudo genas vt turturī ornat vtrisqz
Sponsa tuū collum pulchra monilia sunt
Aurenas auri faciemus vermiculatas
Argento/que sunt sensus ⁊ eloquium

NOua luce suū dū febr⁹ exit ī orbē
n Trās mare dicūt festa ioseph colē
Sigt ⁊ hᵒ nra pia/sz rudib⁹ iosephia
Exametris texta/mystica multa canēs
Dis iosephia soiō mea dux mea lux ⁊ amo
Arra ihu/mris virginis/atqz ioseph ris
Quō tres oli fuerint domus vn⁹ pegra
Nūc dom⁹ etherea/cui iosephina canis
Posce vices referāt/pete celis me pegrinuz
Suscipiant patris consocientqz domo
Mansio sat fuerit qcūqz nouissima patrī
Altis equari qui nequeo meritis
Tu mibi iure locū retines iosephia sophie
Est tibi fas laudes appropriare suas
Tu mulier forti salomō quā carmie scpsit
Alphabetizans/cantica quam resonant
Est carmen totū sapiētia/nam sapiens est
Vir ioseph atqz puer mater ⁊ est sapiens
Spiritus vnus eo cōiunxit vinificauit
Spiritus istorum fit iosephina tuus

Carmen

Quã bonꝰ ꝛ suauis iosephie ſps idē
Adultus et ē vnꝰ cor iosephia reple
Vtilis penetrãs renouãs ſtabilis
Nobilior motu/cor iosꝫ.rep
Rore salutifero siccatas comple mentes
Semine fecundo/cor iose.rep.
Quisquis adherere tibi fit spiritus vnus
Vnit in christo c.io.re.
Pulchra colũbinis ocul' formosa venusto
Simplex aspectu cor iosꝫ.re.
Te puer ꝛ nuuenis te nunc etate senili
Quesiui sponsam/cor io.rep.
Belicioſus amor sozor ꝛ dilecta sophia
Amplexu casto cor io.rep.
Simplificans animã ꝓuertis ad interiora
Dilatasq; simul cor io.rep.
Immaculata manes i te fedꝫ nihil intrat
Eijciens sordes cor io.rep.
Assimulas vni trinoq; deo facis vnam
Quousq; tuos animam/cor iosꝫ.rep.

Q Vestib⁹ omãda fueras iosephia ꝺ corſ
pro modulo nr̃o pãniculos dedim⁹
permãet item⁹ decor ĩteger inviolat⁹
Respice hunc solum spiritualis homo
Symbolicis vti si noibus placz amplã
Materiam laudis quolibet inuenies
Colla supcilia/frontem/crines/oculos/os
Dentes/cum labijs/naribus/ad de genas
Brachia/cũ mãib⁹/mãmas/ꝛ pect⁹ amoꝛis
Venter crura/pedes/oĩa labe carent
Vitꝫ oliua rose thus balsama mirra cipꝛſſ⁹
Palma virens libani/cedrus odora decẽs
Hortus cõclusus/fons signatus/puteusq;
Plenus aquaz/quas fundit ei libanus
Punica mala struunt padisum delicia z
Lilia fert vallis/fert ꝛ ager nitida
Filia/spõsa/soꝛo/regis dilecta supremi
Currus/quadriga/nardus odorifera
Quid multꝫ moꝛor es lignus vite qõ i eũ
Viuere dat/queso cor iosephina reple

Esta ioseph iosephia trahit triginta per annos
Vel z pe cum spõsa cũ pegrin⁹ erat
Mysterium loquit incarnati quoq; verbi
Vsq; ioseph mortem fine quiescit eo
Perhibit hãc anim⁹ speculatꝫ lõgius vsq;
Secula que celis ppetuata manent
Una domus ẽris ioseph et ibe atq; maria
Nunc patris eterni celica regna tenent
Una manet iosephina licz variet in ipsa
Tempus ꝛ etates ꝛ ſtatus atq; locꝰ
Cor speculantis eam deducit ingiter apte
Ad meditanda nouis assidue studijs
Ingenium solers exercet/tedia tollit
Nec fastiditis est requies animis
Colloquio suauis/reuelat ꝑmone viãtis
Cordeq; sincero/flamat amore dei
Scripturas aperit/sensus exponit eaz
Intellectus agens clariꝰ efficitur
Influit allapsu secreto faucibus imis
Mãna/fauos/lac/mel/ cor iosephia replet

e trib⁹ hꝰ nr̃m modulat carmẽ alcũ
Appropat nomẽ cur iosephia sibi
Nõne mariana potam⁹ vl iesuina
Appellare sacram/nomine ꝑcipuo
Et poteram⁹ ita. ſz vir caput ẽ mulierꝫ
Et ihesus ambobus subditus vltro fuit
Adde q; vna dom⁹ fuerat curãda p vnuz
Patris iconomici sollicitum studium
Amplꝰ vnus erat ipis anim⁹ caro mẽs cor
Sponso cum sponsa/natus erat medius
Nazareth oppidulo vingitiq;nq; ſb annis
Nostra parum noris fit iosephina comes
Conscia secreti magni/qõ virgo retractãs
Corde pio confert cum ioseph atq; ihesu
Quicqd ibi resonat tibs ẽ ioseph atz maria
Volus ꝛ afferret an ihesus omne bonum
Jũge q; augmẽtũ signat ioseph et pegrin⁹
Se bonus extendit anteriora petens
Omne bonum satiare põt/aliud satiaret
Particulare nihil/cor iosephina replet

Quis dederit ꝛ les affat⁹ nosse? qles
Coniecturali vas iosephina nota
Fas spirare tibi vino neũate plene
Nunc hoc nuncillud mysteriale sacrum
Nunc agis daris i clara cor aspicientum
Per speculum claz/vel p enigma latẽs
Rotas nunc etiã de celis/ꝛ pluis hos tres
Ventibus inspirans que colvere colant
Amplectẽs/stringꝫ/ ffoueq; sinu bñdicto
Et desiderium sponte suum satias
Vicabisac pñs incẽsuz gelidos pñs artus
Grata ministratrix casta puella fouet
O mihi si talis dignaberis esse ministra
Blanda senẽ recreãs o iosephina tuum
Diuicijs/opibus/alius querit satiari
Decq replere putat/diues inanis eget
Gloria multoꝝ cor gloria vexat ꝛ angit
Manaq;/quid mixt nulla replere queunt
Ex qua pte voles et q̃tum volue/ revolue

Nulla q̄ies/si non cor ioseph̄ina replet
Vel corda sophia replet. sic potat p̄ī om
nibus p̄cedentibus loco istius cor io. rep.

O espōsata ibu mat̄ ioseph alma ma
Spōsi festa tui fac colat eccla ria
Br octauis hypapāti p celebrari
Trāsmare p dignis moris ioseph obsequis
Lis mare dignus erat recoli festo spāli
Virgo tuus spōsus ihesu
Et alibi colit̄ quarto deno q̄ kalendas
Iam/vel totidem sicut apulis habz
Francia que polles supanti nomine xpi
Cur deuotio fit hic tua posterior
Valtē dsq̄ suo tēplum sibi corde sacratum
Dedicat/hoc fas est cuilibz z facile
Cui ioseph illustris virgo iustusq̄ pheta
Sponsus dux testis virginis atq̄ caput
Tu pater es xpi/nutritor/consciis/heres
Festo peregrinus dux/via/vita/salus
Signa tuis merit̄ tibi nos p̄conia dignas
Virgineo laudes fac dare coniugio

C onscia secreti sapiēs ioseph̄a supni
questiq me pulsat pluria/solue p̄cor
Questio p̄cipua/tris si vgo viatrix
Undiq perfecta plus gabriele fuit
Affirmativam pietas materna videtur
Ponere/nāq deus solus eam superat
Oppositum phat ignorātia possibilitasq
Patris/cui nec erat visio clara dei
Et docet hāc gabriel trepidā solat an ipm
Perdidit ignara per triduum puerum
Quid q z pīpius aiam pertransijt asper
Dorte ihesu gladius/vaticinante sene
Scire tuum nō est rñdit sacra sophia
Omia my steria. Qualiacunq dabo
Virgine mre fuit vnus habitus status ipi
Nunc status in terris q̄ gabriele minor
Virtus ac habitus q̄s gra destinat illi
Gratificans matrem celsius arce locans
Actū includunt scrupl'os p̄dicta fatemur
Difficiles/nobi sunt ista notanda prius
Est naturalis est carnalisq voluntas
Tertia sit duplex que ratione viget
Hanc absolutam dic z sub conditione
Seu desiderio formae eam pietas
Prima duplex ex se nunq̄ peccare valebit
Cui tamen interpres esse solet ratio
Absoluta deo semp conformis oportz
Hec ratio/pietas nulla repugnat ei
Condito saluat se supponēs rationi
Velleq̄ diuino sic ihesus edocuit
Porro qui nescit non est ideo vitiosus
Si non ignoti debeat esse scius
Omia que nouit oīs rea nulla creata
Scire valet/multis pena nec est vicium
Purgant illustrāt mō'pficiūtq̄ hierarche
Maiores imos nulla tamen macula est
Missus ab excels' actus afferre hierarchos
Hic fuerit corde virgineo gabriel
Rursus multor virgo si nescia merens
Quid mirum: tristis filius eius erat

C nfticiā dat ars res aduersata volēti
Qualit̄ hoc potuit esse volente deo
hoc pietas potuit se saluās p̄ditiōe
Apposita/de qua multa loquēda forent
Est ō noticijs distinctio pluria quandam
Experimentalem iungimus ad reliquas
Proficiens in ea christus
Tantundem repertum est de carminibus his lugduni in conuentu celestinor.

Sentilogium eius ō

meditatione crucis cuius pars magna habetur inter carmina sup magnificat.

Exaltauit ais hūiles o vgo beata
Adi quā oīaz mag̃ potēs statuit
Cur q̄ respexit hūilē ds vt tu's eēt
Filius z matris subditus imperio
Gloria suscepit humilē. sublimior ex hoc
Ipa nouissima sis. primiorq̄ deo
Nāq̄ nouissimus z abiectior esse viror
In cruce suspensus. esse ihesus voluit
Propter qō deus exaltauit/eum sibi nomē
Tale dedit nomen oīe qō exuperat
Vta mō collige te mea mēs hīc corrue toto
Prona sinu. signum stringe salutifer
Colle iugum crucis hoc/ a q̄ diuellē nullo
Preualeat casus. dic crucifixa ibu
Fasciculus mirrhe mihi dilectus me'. inē
Vbera constringet se mea. suauis amor
Oscula det labijs vngat ēbat afflet odorē
Intus/z in cellas ducat aromaticas
Almēs q̄ rapis/mea mēs/ q̄ digna flagellis
Oscula vis: cuius terra tremit tuitu

P arce p̄cor rapit en pietas ispecta su-
q̄ maiestatē ñ sinit: vt verear p̄mā
Brachia distendit. vultū declinat
Per latus oīdit se cor. amore mei
Frigidus ingrat' meus eēt amor. p amorē
Si talem minime flexus. amaret eum

Maiestas fateor. retrahit. si conspiciatur
Carne tegit sese. sola patet pietas
O pietas q̄ nec colaphos nec sputa flagella
Clauos nec mortem respuit ecce crucis
Jā nec amore mei lāguet neq; vulnera sētit
Mortuus in cura sed cruce pēdet adhuc
Mortuus amplexu se quō subtrahz: aude
Mens pia. coniungi cum pietate sua
Os dare q̄d refugis: cur nō i amore liq̄scēs
Lota fluis: cur nō crux madet ex lacrimis
Jpm forte tenet. flentis gremiū genitricis
Se cruce depositum. flens sibi compatere
Saxea mens nis ē. adamāteq; durior atro
Talia que spectans. mollior esse nequit

Q Uange ihesu virga totiēs crucis vt
lachrymis
De cōdis silice largior vnda fluat
Marmore frigidi⁹. o cor q̄ tātus amoris
Non rogus accendit. staq; gelu rigidum
Flamineolis saltem scintillis te ingerere cor
Que crucis ex oīi parte vides saliunt
Incipe percutere p̄miseq; nouissima iunge
Singula que patiē. virgo. ihesuq; nota
Una tibi poterit scintilla. nisi reprobus sis
Jgnem de lignis. crede crucis parere
Adijce sarmenta vicio⁹/que resecabis
Junge. quasi ligna plurima dona dei
Lucā cuius adest celebris lux. plege lucas
Trinis cum socijs. gesta crucis referant
O luca felix qui viuendo studuisti
Morte crucis corpus mortificare tuum
Crux petz reuehit ad celos 7 cruce frater
Tu suus andrea. letus alacris obis
Stigmata frāciscī seraphin sb imagie fixit
Ut mors fortz amor. flameus ac penetrās

Q Ubonauentura crucis hoc succen
sus amore
Qō fuerz nomē. 7 tua septa docent
Jndicat h⁹ picta. tumlo p̄pa crucz arbor
Lugduni qualem. plurimū orbis habz
Eius ad exēplū. stricim crucz. acta repone
Que videas oculis. corde vel ore legas
Nidul⁹ esto tuus crux. tut⁹. pulcher amen⁹
Intra quem foueas pulliculos operum
Xp̄c obūbrabit. sb pēnis pruina nec ardor
Nec poterit miluus esse sathan nocuus
Adde q̄ ex oīi regionis parte subibit
Flans. pius affectus flamīe. carmē agens
Carmē ab inēno cordis resonare docebit
Gāma nouū/punctis qō crucis inseritur

Cantica delectant. si talia lector abunde
Sub duplici lingua. comperies alibi
Crux ē actiuis. crux theoricis speculanda
Sorte non equali. nec oculis paribus
Marthā solicitā. ps circa plurima turbat
Sum p parte sua. sola maria sedet

L Ippi sūt oculi lye. claro sed ocello
Rachel. amicitior. cernere diua pē
Diua pte sua. queuis pt̄ēta sororū
Alternare vices. gratia ni deerit
Gratia qō non dat nemo feliciter audet
Gratia rara nimis mente vacare deo
Corpore vestiuit ideo se christus/vt essz
Ad diuina tibi dux via. scala status
Corde tenens xp̄m. p sensus carnis hīe
Tecum crede deum. qō satis ad meritum
Theoricos. humil⁹. q̄s nō dat hic imitari
Collaudes. 7 erunt. p̄mia certa tibi
Stringe crucz malū. si nō potes alta tueri
Ad patriam ducet te. ratis ecclesie
Sit theoria crucis inspectio crebra
Sufficit en sanguis pulliculus aquile
Sū crucis accubitu. rex ē/ tua nard⁹ odorē
Spirat. si fuerit plantula parua calens
Jmpositas laudes. puo et deuotius imple
Precipuum ratio vult. opus esse dei

E Cclesie vocē. loq̄rz. q̄ fortior ē vim
Nescio quā dat ei q̄ regit ecclesiam
Psallas attēte/ sapiēt psallē iussus
Post intende tuis. vel meditando sile
Affectus si quando pios deuotio gustat
Ruminet/vt dū vult mandet eos notulis
Nobiliora nimis sacre sunt vascula mēse
Sed gustata fauis mella placent p̄uis
Suspect⁹ sapor ē. quē nō p̄fert crucz arbor
Ortus 7 ille sacer a fronesi riguus
Gratia certa crucis est. q̄ repente cor vno
Mutatur visu. moxq; nouus fit homo
Anxius est aliq̄s. curis stimulatus amaris
Crux animum subeat. soluit oīe malz
Erigit ad spem. lugentem solatur. 7 atre
Disparent tenebre. vis inimica fugit
Effugat a se tristiciam. mens leta malor
Jam meminit. que se p̄teriisse videt
Peccatis. deus indulsit. q̄ penitet ergo
Gobria letatur iure dolore suo

O De hz vt sedis i amoris illaq̄ati
Crebro voluptates. p̄ritas recolūt
Mic loc⁹ ē. h⁹ tp̄us adest. mod⁹ ille
Sū desideriis pfruor ip̄e meis

Explicit

Bossa crucis plus verus amor suscepta re-
Gratus amat⁹ se q̄ magis afficiat censet
Hic locus/ista dies/fuit hec oratio talis
Gratia qū modis se dedit in varijs
Ergo ꝑ aque satagas semp memorari
Suanes affectus quos tibi crux peperit
Affice magnete ferꝝ/spectare videbis
Sqꝫ polum/tua sit mens ita fixa cruci
Dens affecta fide/xp̄o se dirigit. ⁊ spes
Erigit/amplexum porrigit verus amor
Tunc frones reficit/ pax dicit suffi at vnit
Gloria/pficiens pficiendo cadens
Casus ⁊ occasus felix/qꝛ semp in ortu
Permanet/⁊ mira fit nouitate placens
Visio non tedet recreatꝫ fruitio visi
Esurit ⁊ satur est semp edens qō habꝫ

O Jlige tota mēte deus ꝑ te patientē
Atqꝫ recēpronis īmemor esse cane
dilige toto corde pio puroqꝫ nec vllꝰ
Errorum nebulis obtenebrare sine
Dilige tota sic anima/spōtaneus vltro
Qō facias hilaris que iubet ipe deus
Fortiter ergo deum sapiēter suauiterqꝫ ol
Dilige virtute/viribus omnimodis
Sit timor vt dño sit honorqꝫ dō sit amatꝰ
Tetus est toties se vocat esse tuum
Dictius esse mihi poterit/qs ditior heres
Quā cui de summo dicere fas/meus est
Interiores se iungunt sensus deitati
Obiectum deitas cuiqꝫ fit vt ꝓprium
Lux oculꝰ splendet quā nō locꝰ accipit vsqꝫ
Attamen in nullo deficit ipa loco
Vulcisone resonat sine tpe/spirato dolorem
Aere qui nullo flabilis inseritur
Ac ꝓprie cibus hic reficit qui vescit illo
Esurier nunqꝫ non iterum sitiet

Heret i amplexu casto ꝑbetqꝫ frui se
Quo diuellunt tedia nulla sui
Inēpres clausos apit sesꝰ/vice ligne
Expedit vt vires iussa paterna sequi
Suaue iugū/mitꝫ hūilisqꝫ ihesus tibi fecit
Esse crucem/post se quotidie ferēam
Horribus horrescis perimi ꝑcutis iniqui
Hunc ligno fixum respice/tutus eris
Nemus esse times variaꝝ ambage viaꝝ
Crux iter ostendit. ducit ⁊ ad patriam
Pinge thau frontē/ ne te gladius iugulabit
Hac cruce signatus ciuis erit superꝝ
Bella fremunt/ꝑcer certi vexilla triūphi
Visis hostis eis ꝓnus effugiat

Demonis ars et mille modis vsutia rēptat
Pinge crucem veluti fumus inanis abit
Celica lux veluti iocunda serena micaret
Mentem tranquilla pace frui tribuit
Anthonium talis augustinumqꝫ beauit
Lux/et q̄ plures desup irradians

Fructꝰ honore fuit adā tū q̄ ab arce
Detis/ eterna ꝑmitus respiceret
Mole mō ꝑmitꝫ/⁊ carcē carnis optꝫ
Corporis assensu querere vera prius
Sacra repsentat sup omnia hostio sensus
Signa vel obiecta mystica dona crucis
Est foris/est intus/vtutum regula/libro
Christi pendentis sanguine scripta suo
Est modus hic oīs vnus scptus amoris
Cartam non aliam quere necessariam
Cesses iā petere spōso pia mens ab amicio
Pascit vbi vel vbi meridie recubet
Ecce crucē cerne/neqꝫ sic vaga pꝰ alienos
Custodes pecoꝝ. nec malus errorꝰ agat
Edos despicias fedos. fictosqꝫ sodales
Hic christo pastore tu mihi solus eris
Finis legis amor xpi de corde sereno
Cum bñ ꝑscis mens/dum neqꝫ ficta fides
Ēpe hō deus ē hunc ergo time sua seruās
Iussa. pio corde. facta/ saluus eris

¶ Finit editum p cācellarium in die beati
Lucē. Anno dñi. M.cccc.xxviij. lugduni

¶ Carminū suoꝝ bone

sta defensio decantata lugduni vir. xij. dies ante vite consummationem.

Qdit liuor edax vt mea carmina
Despexit/nitida veste carent/ait
Nec pulchris facies picta coloribꝰ
Vox est rauca sonans parum
Ornatus varios si meretricula
Nil virtutis hās nec solidum bonum
Querit/quis stupor est: sat sibi si placet
Fallax/alliciens porcos
Fucatos oculos hec stibio gerit
Comit cesariem/lubrica conspici
Assuescit placidis blanda/ꝑax/vaga
Quos ꝑlicuit enecat
Est matrona gravis/casta/pudicaqꝫ
Cui nativus adest color/⁊ decus
Vt ꝑsit satagit seria moribus
Sponso qō placeat studet
Totam composuit cincta modestia
Cultum nec ꝓprium nemt famule simul

¶Anagogicum de verbo

Linum lanas vē non petit extra
Sollers artifica manu
Non nequā petulans/ subdola/ fractaq;
Vox/ sed suaue sonat cui rigidus tonus
Vnax ex oculis celica lux micat
Sancta ple beatior
Frugi mensa sibi/ splendida/ sobria
In qua psalterio rex dauid insonat
Hymnos imparibus quos numeris ligat
Cedetis carmen amicius
¶Carmen tale cano sit pcul ethnica
Vendat musa strepat bis qbus est ventus
Aut mars delicie/ vanaq; numina
Noster solus amor ihesus. ¶Ihesus.

¶Anagogicū d verbo

ꝛ hymno glorie doctoris ꝑsolatorij Magistri Johānis de Gerson Cancellarij parisiēsis Lugduni editum.

GLoria in excelsꝭ deo pri ꝛ filio ꝛ spūsco Nihil em̄ ꝑt aptius ꝑferri volētibus nobis de vbo ꝛ hymno glorie ꝑmonē mysticū l'anagogicū facē in noie pria ꝛ filij et spūsci. Et qz sapia mittit ācillas suas vocare ad arcē quā dīnus Dionysius vocat mysticoꝝ eloquoꝝ supincognitū supsplendentē ꝛ subtilissimū vticē. Incipiamus vt ut ab ūfima sapie ancilla q̄ ē grāmatica ꝑ supponentes ex ea. q ꝑm nois interptatōz gloria ē q̄si clara. s. cū laude vel honore noticia. est āt honor exhibitio reuerentie in signū vtutis. soli āt deo honor ꝛ vtus. Ꝓ resupponam⁹ insup ab eadē ancilla sapie vocātis ad arcē. q tres sē gradus noticie glīo si dei. vicz positiuus cōparatiꝰ ꝛ suplatiu⁹. Et hoc aliē ꝛ aliē ꝑm duplicē statū q̄z vn⁹ ē viatoꝝ. Alius cōprehensoꝝ. put infra patebit deducēdo/ put insup ꝑm hos grad⁹ positiuū Cōparatiuū Suplatiuū. clare ꝑz vbum glorie. Primo ꝑm mysteriuz regni dei. Deinde ꝑm misteriū fidei. Rursus ꝑm gloriā dei ēni. Ulterius denicq; multiplr ꝑm ēps ꝛ locū ꝛ modū beneplaciti tui deꝰ. laudo in vbo tuo rete vboꝝ nostroꝝ.

¶Gloria pri cum filio et spiritusancto tāq̄ clara noticia. ꝛ lux lucet in tenebris. et tenebre eā nō cōprehenderūt. Est āt triplex tenebra. Una culpe. Alia pene seu miſie. Tercia defectibilitatis nature. Prima in pctōribꝰ. Altera in viatoribus post pcm̄. Tercia in omnibus etiam beatis citra deū. Gloria autem deo de suplatiuo gradu ꝛ vertice sublimissima ꝛ supincognita qui est pelagus entis infinitum qui habitat lucē inaccessibilē cui soli honor ꝛ gloria. Cui soli debet exhibitio supma reuerētie i signū virtutis infinite. Sufficiunt intellectuali creature duo gradus cognitōis diuine q̄ sūt positiuus et comparatiuus. Tercius vo suplatiuus in quadā caligine ꝛ silentio vereret. Sciat denicq; q lux in tenebris lucet ꝛ tenebre eā nō comprehenderunt. quemadmodū triplices sunt mōi tenebraꝝ. Una culpe. Alius pene seu miserie. Tercius defectibilitatis nature. In peccatoribus prime. In viatoribus secunde. In omnibus creaturis etiā beatis tercie. Quāobrē pclusimus cum sapiente q ois pscrutator maiestatis. alius a spiritusancto qui etiā pscrutat profunda dei. opprimet a gloria. peccator infeliciter. viator bonus salubriter. cōprehensor vel apphensor in patria feliciter.

¶Gloria patri cum filio ꝛ spiritusancto. ꝑm mysteriū regni dei describi pōt q ē noticia p ignorantiā habita ꝑm vnionem sūma mentē: hoc est exposse dionisij quā possumus sub alijs vbis tradere q ē vnio defectiua vel defectio vnitiua in cognitione ꝛ amore dei. sicē em̄ defectio vnitiua in voluntate sicut ꝛ intellectuali. Circa qō attendendum iuxt triplicē gradum compatiōis grāmaticalis in metaphora fundatū q defectio seu priuatio vel tales termini dicentes negatiōem in hac materia nō accipiūt. nisi put negāt vel priuāt gradū suplatiuū vel simplicit sicut in beatis vel respectu cognitiōis vel fruitiōis glorie pro statu viē. Alioquin mānifesta eēt ꝺ dictio neq; dicere tur plus aīa cognoscere q eam q̄ lapis aut asinus ꝓpterea nō dicimus q sit defectō solum, sed est vnitiua defectio vel vnio defectiua. ¶Gloria patri cum filio ꝛ spiritusancto. perigit hominē esse fidelē xpi anum. huius signum ē q̄ diuinus Dionysius incipit hāc noticiā p oratione ad beatissimā trinitatē. Trinitas inqt supessencialis ꝛ supdeus ꝛ supoptime xpianoꝝ inspectoꝝ theosophie virige nos tē. Notet i

primis. inuocatio trinitatis cuius non habeē in via cognitio nisi p fidem saltem. nō p ḡtiā. ¶Est igit̄ hec notitia ⁊ inuocatio nō ad sensum sicut ꝓstat nō ad imaginatōem nō ad intellectum viatoris. ¶Est igit̄ per fidei mysteriū. ¶Gloria pri cum filio ⁊ spiritusancto ꝑm mysterium iure vocat̄ theosophia xp̄ianoꝝ accōmodatius q̄ theologia. ¶Theosophia siquidē dī magis a sapore dei q̄ a logos qđ ē ꝑmo. vñ theosophia notat̄ quasi sapor dei. hoc vidit q̄ dixit sapientiā esse ꝑm nomen suū quasi sapidam sciam. ¶Tribuit igit̄ dīnus Dionysius magisteriū huius theosophie ipi brīssime trinitati vocās eā inspectorē theosophie xp̄ianoꝝ. Ubi em̄ amor ibi oculus ⁊ inspectio. ¶Prouenit āt ex amore dei benigniter inspicientē xp̄ianos cognitio ꝑm mysterium q̄ ē vnitiua defectio ꝓpterea ꝑmo capitulo in fra post oīonem ad deum ⁊ exhortatiōem ad timotheum sic ait. ¶Dicaūt video quō nemo indoctoꝝ auscultat ⁊c. vocat indoctos paganos idolatras ⁊ phos imaginātes sua scia deum posse cōphendi q̄ tamē posuit tenebras latibulum eius. ¶Gloria p̄ri cum filio ⁊ spiritusancto. ꝑm mysterium fidei in viatoribus p̄t dicere negationē seu p̄uationem cognitiōis dei ꝑm duplicē gradum suplatiuū. ⁊ hoc vel simplicit̄ sicut in beatis. vel ꝑm quid ⁊ cōparative respectu trīmō theosophie beatoꝝ. qui p misterium fidei nō cognoscunt. ¶Notat̄ autē ista negatio siue p̄uatio vel defectio p hāc ꝓpositōnem sup. exemplum statim in ꝓmis tribus adiectiuis addius ad hoc subst̄antiuū trinitas. q̄ sunt supessentialis supdeus superoptime. ꝑm tria q̄ appropriantur trinitati. ¶Essentia vl̄ vnitas quo ad patrem. ꝓuida deitas quo ad filiuꝫ. ⁊ optima deitas quo ad spīmsanctū. ¶Cōstat itaq̄ q̄ si ēntia dei tas ⁊ bonitas accipiant̄ ꝑm gradus ꝙgnitionis dei ꝓmos. positiuum scꝫ ⁊ comparatiuū. cōpetit viatoribus talis cognitio. sed nō in suplatiuo gradu qui est positiuus et compatiuus in beatis. quāto minus suplatiuū dei gradum simplicit̄ comphendit. ¶Gloria p̄ri cum filio ⁊ spiritusancto ꝑm mysteriū regni dei vbi videt̄ nude ⁊ clarissime deus. ¶Hec tria vocabula supessentia ꝑ supdeus et supoptime nequnt negare seu p̄uare suplatiuū gradum ꝙgnitionis vie sed suplatiuū gradum cognitiōis p̄rie quis autē sit iste gradus ꝑz ex iam dictis. ¶Patz insup verus intellectus ⁊ concordia grecoꝝ ⁊ latinoꝝ si cuꝫ veritate ꝓdictoꝝ iudicentē. latini sana tradētes et diffinientes q̄ deus ī p̄ria clare videt̄ ⁊ nude nō ī theophanijs solis. vel sacris symbolis. intelligunt̄ quo ad gradus positiuū ⁊ cōparatiuū glorie. ¶Greci vo ponunt dum aiunt dum nō videri cum beato dionysio ī theologia mistica ꝓmo capitulo lra f. refrēdo ad gradum suplatiuū simpliciter vt in patria vl̄ ꝑm quid vt in via. ¶In qua de cōi lege impossibile est videre diuinū radium: nisi sacris symbolis circūuolutum. vel circūuelatum vel circūtectum. sicut in exemplo sensibili. ¶Lumen celi videri non p̄ot ab oculo corꝑali. si nō sit admixtum coloribus vel coloꝝ spēbus. ¶Gloria p̄ri cum filio et spiritusācto. ¶Scōm mysteriū tā fidei in via q̄ regni dei nō pax elucidat̄ p traditionem hāc scholasticā q̄ vis efficere nequeāt vnionē defectiuā seu mysticā. ¶Rō potissima ē vitatio erroris ⁊ ꝓfusiōis. imo ⁊ irrisionis apud impios ⁊ aridos in lege dei. ¶Dignū bui⁹ ē q̄ holes deuotiōi traditi ⁊ vnientes se vl̄ vnire putātes cū deo pluries explicauerūt suas deuotiōes veras aut fictas q̄ errores hēticales et insanos. ¶Cōfessi alij magī sobrie cognitionē hāc iusticiā doceri nō posse p scholasticā q̄ ad explicationē doctrinalē. ¶Prohibuit idcirco eos a conatu l̄ studio impossibilitas estimata ꝙgnoscēdi. ¶Nūc vo doctrialis ꝑm timios clarissimos ⁊ vsitatos palā facta est traditio siue vboꝝ inuolutro. adeo q̄ nec apud xp̄ianos idiotas. relinquit̄ vlla ꝓdictiōis seu repugnantie nebula. ¶Itaq̄ si querat a fideli xp̄iano nunquid p̄ot aliquis vel in via vel in p̄ria cognoscere vel amare deum in tāto ⁊ excellenti gradu sicut ipe cognoscit ⁊ amat seipsum? ¶Nōne ꝓtinus rñdebit q̄ nihil p̄ot equari deo in ꝙgnitiōe vel amore? ¶Si rursus inquirit. ꝑñt ne hoies tā viatores q̄ beati ꝙgnoscē deū ⁊ amare multī modis? ffi delis hmōi nō cunctabit̄ affirmatiuū dare rñsum de vtroq̄ statu suo mō. ¶Gloria p̄ri cū filio ⁊ spūsācto. ꝙgnoscit̄ hic ī via q̄tuor modis ꝑm q̄ dicit dionysi⁹ ca. iij. ō my-

stica theologia. theologiā se quadruplicē dediſſe. Una ꝓpriā de ðinis caracteribus. i. pſonis affirmatiue vt de incarnatiōe ꝟbi ⁊ hāc nō habemus. Altera de ðinis ſcīpſis noibus ꝟm eſſentiā ðinitat. Et hec apud nos dicta ē de ðinis noibus. Sub hac theologia ꝓpria ꝓtinet tercia ps de ſubſtātijs ſpūalibus ſicut ꝫ celeſti hierarchia ⁊ eccīaſtica. Tercia theologia noīat ſimbolicam q̄ caremus niſi q⁊ locis plūmis tāgit mīta de ſymbolis hoc ē ſit'itudinib' trāſlat ad deū. Quarta noīat myſtica circa quā nunc inſiſtimus. Beniqꝫ nōt. c. eo. iij. ⁊ ꝓter in. iiij. et. v. et in epl'is ad gayū. et. c. vij. de diuinis noibus ꝓſideratiōes aliqs huic theologie miſtice cōpetēs. Una ē q̄ oportz eā ee breuiſſimā imo nō ꝟm breue ꝟmonē. ſz ꝟmōis defectū ſicut i ſilētio ⁊ caligie ⁊ocio ⁊ in hoc caſu ſupintellectu p defectuz noiatiōis hoc ibi. Ponit ꝓſiderationē alterā q̄ pcedēdum ē in ablatiōibus ſeu negatiōibus ab inferioribus ad ſūma q̄uis fiat p ceſſus oppoſito mō p theologias altās poſitiue pcedēdū. Cauſā reddit i textu māifeſte. q̄n magis ē vita ⁊ bonitas q̄ aer ⁊ lapis ⁊ magꝫ nō crapule ⁊ manie nō dici ⁊ intelligi. Tercia ꝓſideratio ē ad intelligēduz difficilima ꝟm formā ꝟboꝝ. ſz facillima ſi ꝓmiſſi gradus cōpatiōis noteē. Dicit enim in fine. c. vltimo/ q̄ neqꝫ ē eius vlīe poſitio neqꝫ ablatio. ſz eoꝝ q̄ poſt eā ſūt poſitiōes ⁊ ablatiōes faciētes ipam neqꝫ auferim⁹ neqꝫ ponimus. Vocat ꝓterea cognitionē iſtā ee ſuplucentē caliginē i obſcuriſſimo q̄ē ſup māifeſtiſſimū. Cōſonat hec ſinia ꝟbis pbi dicētis q̄ māifeſtiſſima nāe ſūt occultiſſima nob. Vi ꝟo flat cōpatio ad nr̄am ꝓgnitionē tm̄o ꝓcordab p diſtinctionē triplicis gradus cōpatiōis. Beniqꝫ nō ē hic ꝓdictio. q⁊ cū dr̄ ðs ē ſup oīe ens et nō ens. ly nō ens nō ferē ad puꝝ ens: q̄ ē ðs. q⁊ tunc eēt apta ꝓdictio. ſz refert ad modū ꝓgnitionis q̄ creatura ꝑt cognoſcē ens q̄ cūq⁊. q⁊ n̄ niſi finito ḡdu p q̄ fit ꝟbū ſeḡns. Trinitas p̄ri cū filio. ⁊ ſpūſcō. ꝟm myſteriū fidei in via. imo ⁊ regni dei in p̄ria cogſcit p ablationē ſeu negationē vel puationē. aut defectionē ab oī eo q̄ē ens vel nō ens ad ḡdū ſuplatiuū referēdo. Rō q⁊ ſicut ðs ſibi ſoli hunc gradū cognoſcit ee ita ſibi ſoli ꝓpnit hunc gradū pfecte cognoſcere q̄d ē nō eſſe. Cum oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina ꝟm pbm. ꝓterea nēo pfecte cognoſcit non ens ſimpliciē niſi ꝓcipiat pfecte q̄d ē ens ſimpliciē. hoc ait ſolus ðs ipe de ſeipo nouit. Pr̄ q̄ ſua cognitio myſtica ē ſup oīe ens et nō ens. vñ ⁊ in ꝓma epl'a ad gayū. ſi q⁊ tē. inq̄t videſ deū intellexit q⁊ vidit nō ipm cōtemplatus ē. ſz q̄dā eoꝝ ab ipo exiſtūm ⁊ ꝓgnitoꝝ. Ipe autē ſup animū ⁊ ēntiā ſup collocat vniuerſaliē nō cognoſcendo neqꝫ videdo cognoſcit ⁊ ipa ꝟm q⁊ melius pſe ciſſima ignoratia ſcia ē eius ſup oīa cognita. hec ille. Cōſtat itaqꝫ q̄ iſta manifeſtā incudit ⁊ nō intelligibilē ꝓdictionē ſi non ſit adaptatio ꝓcoꝝ ꝟm tres gradus cōpationis quas ancilla theologie grāmatica nob tradit dictis modis.

Secunda partitio

Verbū glorie ꝟm miſteriū fidei ſepius apiē ⁊ efficacius p dignā euchariſtie pceptionē ſpūalē q̄ p hūanā induſtriā. Itaqꝫ dñs nr̄ ibs xp̄c cuius ſpūs reuelat miſteria dixit inē cetera lz euāgelia nō explicēt poſt q̄ ꝓmiſit. hic ē calix ſāguis mei. myſteriuz in q̄t fidei q⁊ ꝓ vobis effūdet. Expe⁹ hanc efficaciā fuerat credo ſepe beatiſſimus dionyſius q̄ poſt nimia tormēta poſitus i carcere: ſacz iſtud myſteriū celebrauit. cui viſibiliē aſtitit dñs nr̄ ihesus xp̄s cuz multitudine angeloꝝ ⁊ ſeipm tradidit ſacraliter eidē beato dionyſio dicēs: Accipe hoc carmeus. q⁊ mox complebo tibi vna cum pmeo. mecū eiñ ē maria merces tua. et his q̄ audierint ſal⁹ in regno meo. Subiunxit ⁊ ꝓ q̄buſcūqꝫ petieris impetrabis. Obſecramus igit̄ te dionyſi benigniſſime vt nobis impetres reſerationē myſtice theologie tue q̄tum expedit ſaluti nr̄e. Si eñ voluntate hūana nō allata ē aliq̄n ꝓpheta dicēte petro. quāto minus hec myſtica theologia ſeu potius theoſophia quā a ꝓſcio ſecretorum paulo didiciſſe putar dionyſi. cooperāte ſpūſācto in ꝟbo glorie. Verbuz glorie q⁊ ē magnū pietat ſacrm: q⁊ māifeſtū ē in carne vimificatū ē in ſpū ⁊ aſſumpteū ē in gloria q̄tidie pñtialiē exhibet in ſacramēto corpis ⁊ ſāguis q⁊ ē myſterium fi-

tlei. ¶ides igit dirigit nos ad mysticas visiões. ¶Spes erigit. ¶Charitas porrigit et attingit. ¶Deinde sapiẽtia reficit. ¶Pax sufficit. ¶Hẽc pficit/ fm inferi⁹ deducenda. ¶Verbũ glie fz mysteriũ fidei i eucharistie sacro nos inducit ad gliã mysteriox dei. qñ manifestat nob i carne nra p ihesus corpales exteri⁹ et interi⁹ oũ sub sctis symbolis oat se xpc palpabilẽ osculabilẽ mãducabilẽ imaginabilẽ. ¶Justificat ãt i spũ nro p illapsũ spũssãcti q diffũdit in cor nrm. ¶Et sic vnũ ẽ corp⁹ vex qđ ẽ res hui⁹ sacri ⁊ signũ corpis mystici qđ ẽ vnum i eodẽ corpe ⁊ eodẽ spũ xpc. ¶Superest tãdẽ q assumat i gliã spũs nr̃. ¶Quis interi vita nr̃a absc̃dita sit cũ xpo i deo. ¶Fz cũ apparuerit xpc vita nr̃a. tunc ⁊ nos apparebim⁹ cũ ipo i gliã. ¶Verbum glie dei in h⁹ nob mãifestat in carne dei iustificat in spũ. nũc etiã ⁊ b pñtialit assumit in gliã obmittamus interea ō deo gliosas ꝓgnitiões q p affirmatiões fiũt ō qbus est triplex theologia. sicut nõtũ ẽ ex ¶Dionysio vna ꝓsideratiõe p cedẽte. veniam⁹ ad q̃rtã q̃ fit p oĩm ablatoz et oñdam⁹ quẽadmodũ fides erigit ad illã. ¶Dimissis itaq duobus gradibus ꝓgnitiõis dei positiuo ⁊ cõpatiuo. fides relinq̃t in pura caligine q̃ ad gradũ suplatiuũ respectu pñie. ¶Vi si q̃rat a fide Ad qđ dirigit spũs nr̃m? ¶Rñdebit ad caliginẽ. ¶Ilr oũ q̃rit a spe ad qđ erigit? ¶Rñdebit ad caliginẽ. ¶Porro si q̃rat a caritate. Cui se porrigit? ¶Quid attigit. ¶Cui se vnit ¶Rñdebit ad caliginẽ. ¶Denicz p sequẽdo si fiat inq̃sitio. ¶Quid ẽ illa caligo? ¶Quid q̃so dñe rñdẽ. nisi qđ ẽ cognitiõis ꝑuatio ⁊ amoris defectio. ¶Urgeat aliqs vlterius pgrẽs. ¶Quõ pñt h⁹ fieri? ¶Nũ caligo ẽ ds nr̃ ¶Nũqđ negatio pt eẽ affirmatio? ¶Nunqđ ignoratia pt eẽ scia? ¶Nũqđ vnio fit ad nihilũ. qr caligo qđ ẽ nisi ꝑuatio? ¶Profecto rñdẽ portuerũt. fides spes ⁊ charitas. q nõ tã agũt q̃ agũt. ¶Et a q̃ agũt? ¶Certe ab ipo deo q caliginẽ inhabitat ⁊ lucẽ inc̃essibilẽ nõ vnicz simpliciẽ. fz in suo gradu supmo. q̃ ẽ sup incognitus ⁊ sup luces ⁊ sublimissimus vtex ad quã nos dirigi orat dionys⁹ ¶Invocãs trinitatẽ supessentialẽ sup deũ ⁊ sup optimũ xpianox inspectorem ⁊ theosophie cũ reliqs seq̃ntibus in textu. hũc tertũ exꝑdit repetẽdo ruminare/ ꝓpẽca iũgetur posterius ad anagogicũ nostr̃. hoc ō hymno glie. ¶Verbũ glie fm mysteriũ fidei q̃ supgredit duplicẽ gradum cognitiõis glie dei positiuũ ⁊ cõpatiuũ in q̃ se meditãtes ⁊ pteplãtes exercẽt tã cogninue q̃ dilectiue deficit totalit in se ⁊ recedit sup eũz q̃ p simplicitatẽ ⁊ infinitũ ẽ sub se ⁊ p maiestatẽ in infinitũ sup̃ se. ¶Cõstat ãt hmõi casũ vel excessũ causari nõ posse nisi ab infinita vtute. ¶Est igit sũma defectio sũma refectio de q̃ xpc. venite ad me oẽs q laboratis ⁊ onerati est ego reficiã vos. ¶Qualit ãt pt ihs rõnalis ⁊ laborẽs ⁊ oneratus pl⁹ venire ad deũ xpm q̃ abijciẽdo nedũ laborẽ suũz nedũ opus ꝓpriũ vel alienũ. fz deserẽdo semetipm? ¶Quid stas inq̃t Aug⁹. ⁊ qđ non stas. oũ in te stas? ¶Projce in deũ ⁊ suscipiet te. ¶Et Greg⁹. Nisi quis a seipo deficiat ad eũ q̃ sup ipm ẽ nõ appropinq̃t. Nec valet apphendẽ qđ sup ipz ẽ nisi sciat macrare qđ ẽ. ¶facilit ãt ista dicũt. facilit ⁊ credũt a fidelibus. fz p intelligẽtiã expiri h⁹ opus ⁊ laborẽ. imo plane nec iã opus nec labor. fz actio spũssãcti fm tps ⁊ locũ ⁊ modũ bñ placiti sui in multitudine mirificordie sue. ¶Verbũ glorie fm fidei misteriũ oũ agit vt rõnalis ania deserat se ⁊ oĩa sua. ꝓtingit vt eadẽ etiã se p negatiões gradati exerceat ¶Exẽpli gr̃a in eucharistie sacro qđ ẽ mysteriũ fidei recogitat fidelis aia dũ vidit accidẽtia panis ⁊ vini. ¶Est h ds tuus? nõ inq̃t fz ꝓtinet pñtialit corpus vex ⁊ sãguinẽ dei mei. ¶Deinde subiũgit corp⁹. ¶Corp⁹ h⁹ vex ⁊ sãguis dñi dei tui. nũqđ ẽ ds tuus? nõ inq̃t. fz vniũt dño deo tuo. ¶Significat etiam corpus eccie mysticũ/ qđ viuificat ab vno spũ dñi dei mei. vnũ corpus et vnus spũs ait apl⁹. ¶Subinfert si corpus h⁹ mysticum cũ corpe vo sit dñs ds tuus? ¶Alter inq̃t ẽ dñs ds meus. qr nec materialis ẽ nec finit⁹ nec tpalis/ neq̃ fm carnẽ/ neq̃ fm spũ cognoscibilis ẽb in maiestate sua. ¶Sic fit tandẽ vt deficiat a seipa p cognitiõis defectuz ⁊ suscipiat a spũ xpi p dilectiõis illapsum ¶Remanẽt ãt q̃stiões difficiles. ¶An fz ratõnalis ania sub tali gradu suplatiuo ꝓstituto sent aliqđ? ¶Si agit aliqđ? ¶Si mereť aliqđ? ¶Si diligit aliqđ? ¶Si nouũ sp fiat ⁊ supernaturale miraculũ. ¶Rursus q̃lis ẽ differẽtia talis defectiõis vl abnegatiõis in via

vel in pria qz blasphemū videt dicē ignorantiā ee in pria. qz nec aia xpi illā habuit i via. Rñdeam⁹ ad singla. Diūgētes alpha cū o. initiū scz creatiōis cū fine glificatiōis ¶ Verbū glie ℔m mysteriū fidei nre tdit hoiem formatū ee ad imaginē z sitūdinē dei. Vñ et apl's dicit q vir ē imago z gloria dei. in hoc āt nō ē distinctio viri et mulier. ¶ Cōsideremus hāc imaginē silitudinem z gloriā dei in p⁹ creatiōe sua. ¶ Cōsideremus in ea ēntiā suā fecundā q̄ p mēoriā capax ē dei. et p intelligētiā et volūtatē pticeps ei⁹ ē pt. Quid āt ē aliud ipa capacitas et ista ceptibilitas nisi q̄dā impssio pme et ene vnitat⁹ vitat⁹ et bonitat⁹ put aia nāliē ex impssiōe pma figurat̄ et eo aptat̄ beatissime trinitati in mēoriādo/ cognoscendo et amādo suū pncipiū efficiēs exēplās et finiens. Dī āt aia rōnalis ℔m hec tria nāliter agi vt meminerit dei ℔m impssionē primā vt insup cognoscat eū et diligat indelibili figuratōe ad suū pncipiū effectiuū exemplatiuū. Quocirca vocabit̄ hec vitalis opatio vel actio aptitudinalis respectu dei nāliē deiformis simplex et qeta q̄ deleri nō pt eūā in dānat⁹ vt nālis ē. qz nālia in eis dicēte dionysio remanēt splēdida. q̄uis i malū finē sic et in abyssū resplēdeāt. ¶ Verbū glorie ℔m mysteriū fidei nre tdit hominē reformatū ee in baptismo p grām. infusionēq̄ vtutum habitualiū z ē hec reformatio veluti q̄dā supinductio colox deiformiū ad lineamēta nālis imaginis similitudinis. Est insup ornāte pulchitudinis z decoris vt reddat aiam deo placitā gratā z acceptabilē. adeo q̄ si migret statiz a corpe spūs mox stola glorie decorat̄. Est āt hec vita grē spūalis et bitualis opatio supnāliter deiformis et simplex et qeta perficiēs et ornās similitudinē z gloriā create rōnalis nle. Trāseamus mediā vitā pegrinatōnis isti⁹ q̄ ē vtiq̄ discōtinua multiplex et indeta et veniamus ad vitā glorie q̄ pficiēdo vitā nāe et grē pformit̄ ad illas ē ptinua simplicissima/ qetissima et ēna. ¶ Cōcludam⁹ igit̄ q̄ ꝑtū vita pegrinatōis grā pformat̄ initio creatiōis et recreatiōis sue nec ñ finis glorificatōis sue in pria tāndē pficit̄ simplificat̄ z qescit ꝑ in via iux̄ psalmiste q̄stionē. Dñe qs habitabit in taber. tuo: aut qs requiescet in mōte scto tuo: Be beniamin q̄z est habitat pfidēt in eo sicut in thalamo tota die morabit̄ et inē humeros illius requiescet. Requiē hāc optabat petrus in mōte factus in extasi/ dum post vocē allatā a magnifica gloria dixit nesciēs qd dicēt qz magnificabatur q̄ agebat. Dñe bonū ē nos h ee. faciamus h tria tabnacula tc. ¶ Verbuz glorie ℔m mysteriū fidei vū subintrat p abnegatiōes latibulū nub tenebraz z caliginis aiarōnalis secta p spm̄ sactū reagit ℔m eundē spm̄ in ux̄ illud. Dilectus meus mihi et ego illi. Et ita meret atq̄ reficit q̄m de latibulo caliginis venit ad tabnaculū qō ē in circuitu eius. in ux̄ illō dauidicū positq̄ ō deo dixerat. inclinauit celos z descēdit z caligo sub pedibus eius. Vehic ascēdit cherubin et volauit. vola. sup pēnas. Coclusit et posuit tenebras latibulū suū. Cui ꝑsonat poetica fictio. In sublime volās nube se inuiscuit aere. Supaddit. Et in circuitu eius tabnaculū eius. Cōsideremus igr deū velut in latibulo tenebraz ℔m theologiā mysticā q̄ fit p abnegatōz in gradu suplatino vbi est veluti in mōte ꝑdenso et tenebroso. et in debitis scl'oz. et in mōtibus eēnis. Et ve⁹ dos absconditus saluator scīus isr̄l. Attēn in circuitu eius tabnaculū eius. Iux̄ cāticum eccle. in circuitu tuo dñe lumē est q̄ nunq̄ deficiet vbi cōstituisti lucidissimas mās̄iones. Et ps. In circuitu eius vitas ei⁹ Spectāt ad hec ola q̄ seraphicus doctō bonauētura tdidit in itinerario mēt⁹ in deuz ſb capitulis et gradibus ad h⁹ tabnaculuz ptines duplicē gradū cognitiōis dei positiuā et cōpatiuā. Spectat vo septimū cap. ad latibulū caliginis et tenebraz qō explicat suo mō nō ꝑrie ad nr̄m hymnuz glorie ¶ Verbuz ℔m mysteriū fidei sicut nō ē in pria. ſz clara visio et fruitio sic nō ibi pprie loq̄ndo ē ponēt theologiā mysticā q̄uis ds glorie nequaq̄ in suplatino gradu q̄ pfus infinitus ē videat aut amet. Pro cui⁹ elucidatiōe et totius māe psideremus ꝑñē ad pdicta q̄tuor modos spāles q̄bus insp̄icit̄ ds p abnegatōz. Unus ē p simplicē fidem spem z charitatē Alē ēp inuestigatōz phisicā tm̄mō. Tercius p inuestigatōz theologicā q̄ complectit̄ duos pcedētes. Quartus p apertā et clarā dei visionē. de q̄ dicas

mus ad pñs. Q aia beatissime vginis (exempli gra) clarissime videt deū post alam filij sui. quo ad gradū cognitiōis positiuū et cōparatiuū. Nihilominus dum extēdit se ad suplatiuū q̄ soli deo ꝓuenit illic deficit vidēs q̄ inattingibilis ē sz nō reflectit aut nō cadit in caliginē ꝓgnitiōis quēadmodū fit in via. sz sp in aptā visionē. Quāobrem sua defectio nō dr enigmatica seu caliginosa vel tenebre. vñ cū dr de Job bap. q̄ fuit plus q̄ ꝓpha nō tollit ab eo gradus prophetie sz auget. Proportionaliē in ꝓposito si maria nō ꝓgnoscit deū q̄tū ds seipm nō ponit in sua cognitōe tenebrositas. Si em sol clarior ē q̄ hesperus aut lucifer. non ponit in ipis hespera vel lucifero caligo tenebraꝝ. sz claritas solis supior pdicat. Sp aūt dū ambulam⁹ p spem et fidē q̄tumcūq; ꝓfecerit cognitio nra de cōi lege. cadit in cognitiō em per speculum et enigma.

Tercia ptitio de verbo glorie.

Excelsus in vbo glie sps rōnalis vel intellectualis dū ambulat ad dei cognitōz actualē. nūc p inuestigatiōz nālē. nūc p simpliciē fidē. nunc p vtrūq; si plena fiat resolutio: sp fit occasus vel defectio ad suplatiuū gradū q̄ ds in se cognoscit se sicut et inferiora fit vel occubitus cognitiōis et motꝰ et potētias vita carētes. Quocirca dicim⁹ vlterius q̄ actu finito cognitiuo et affectiuo. qr vterq; pariē incidit. pt attingi obiectum infinitū. Et ita infinitū quale est ds a finita potētia z actu finito memorabiē intelliget et diliget in plia. Poterit igitur dici talis actus infinitus terminatiue vel obiectiue. Quis in se sit finitus q̄titatiue. quē admodū viceuersa ds infinito actu ꝓgnoscit omnē creaturā eē finitā. Quocirca pōt q̄libet creatura quātumcūq; finita dici infinita cognoscabiliē. qr salz infinito actu q̄ ds se cognoscit. Neq; compbēdi pt totaliter ab alio q̄ a deo q̄uis ab alia beata ꝓgnoscatur q̄tū hz de pfectōe sm pncipalia intrinseca sua q̄ in eētia creature finita sūt z pfectiōis limitate. De tali scire loqbat pbs de scribes scire eē p causā cognoscē. Intelligere ve ꝓtimis et creatis cauē. qr ꝓma cā et sl pōt cognosci p demōstratiōnē vel aliter cōprehendi tm plene neqt. Excelsus i vbo glorie sps rōnalis ꝓcedēdo ad cognitōes dei tādē deficit et cadit in occasū: sm positionē pbox. maxie platonicoꝝ quā recitat et reprobat Aug⁹. in suo ō dei/quā insup albertus magnus explicat in suo de intellectu et intelligibili ex dictis pboꝝ dimittendo pietatē fidei. Legit in spāli cap. vltimū vbi ꝓcudēdo dicit q̄ sps dr ꝓcedere ō cognitōe in cognitionē q̄usq; fiat affixatio ad causā pmā: in q̄ sic substātificet z formetur q̄ iā nō indigebit organis in sua ꝓtemplatiōe. Et hic ē inqt caduc⁹ alijs vite immortalis. Quōmodo ista et silia videant alte z speciose dicta p pbos z idolatras sunt tm impossibilia et p multos articulos pasien. phibita et excoicata. ꝓterea dimittis infidelibus trāseamus ad fideles eiā simplices. dūmō fundati sūt z radicati in fide spe et charitate. q̄les inuenimus fuisse martires et anachoritas pres. Placeat āt sub cōpendio ptinus insinuare modū sm puenienti ad supincognitū et supsplēdentē et sublimissimū vticē huius sapie q̄ p ignorantiā cognoscit tāq̄ a dño spū. Ita q̄ spūssactus dirigit aiam p fidē vsq; ad suplatinuz gradū dine ꝓgnitiōis exclusiue. Et p spem erigit eā vsq; ad interiora velaminis sm apostolū. Et p charitatē illic figit z vnit. Quelibet em istaꝝ trium virtutū theologicarū hz p imediato obiecto et termino suo deū Ac pinde sm theologos dīnt a vtutibus moralibus et alijs q̄ circa alia vsanē obiecta. Excelsus in vbo glorie sps rōnalis sic elevatus et actus a spiritu sācto p fidem spem et charitatē sm memoriam intelligentiā et voluntatē radicatas i eētia sua z in supiori facie q̄ formata ē a solo deo imediate z capax ē eius sm triplicem hanc potentiā terminat imediate suā actionē ad solum deū et attingit ipm terminatiue vel obiectiue. et cum hoc nō sit per apertā visionem necesse est q̄ fiat per caliginē. Est āt caligo priuatio luminis seu cognitionis. sicut et tenebra put etiā silentiū dicit soni defectuz. Adhirum vo videt quō possit ꝓgnitio vel amor cognosci vel agi per priuationem cognitionis z amoris. Sed in prioribus euacuata est hec difficultas. quia ꝓpo-

tio vel defectio seu tenebra seu silentiū nō dicūt simplicit seu vniformit. sz trīmō respective ad suplatiuuz cognitiōis vel amoris gradū. Priuatio ꝓterea nō dicit bonā negationē hītus cuz debito exīteiꝰ quēadmodum cecitas nō dr simplicit ꝑuatio visus nisi sit circa subiectū qđ oz hīe visū. nō em lapis ꝓprie dr cecus. Nos ät in ꝓposito accipimus ꝑuatōz ꝑ negatōe simplici dū ponimus q̄ sācti ꝑuatiue cognoscāt deū sub gradu supmo. Nō em apti sūt l' debitores ita positiue cognoscē q̄uis istud noter imperfectionē. Et certe q̄libz res creata respectu dei dici oz imperfecta ¶Excelsus in vbo glē sps rōnalis ꝑ hmōi defectōz supadmirabiliter reficit. qm plus vnit deo sincerius atq; sublimius sine q̄uis admixtiōe fātasmatū vel sordiū ⁊ imperfectōnū cuiuslibz creature q̄ ꝑ positiuū. Quo pacto sic⁊ qz nimiz nullū est ibi mediū int deū ⁊ spm. Priuat em cognitio ⁊ amor cuiuslibz alterius rei ꝓter deū. Si vo q̄rit nūqđ ēminus ꝓgnitiōis ⁊ amoris stat ⁊ finit in caligine sola put ē ꝑuatio q̄dā. Rñdēdū ē negatiōes ⁊ ꝑuatiōes ēminare nō pñt nisi ꝑ affirmatiōes. vñ nec ds cognoscit mala ⁊ imperfecta nisi ꝑ hydeā bōi ⁊ pfecti. Quid sit igit⁊ Rñdet. b. Dionysius q̄ in occasu ⁊ occubitu ⁊ defectōe ineffabili ꝓiūgit alia ineffabiliter ⁊ ignote ineffabilibus ⁊ ignotis. Et iterꝫ ait ptis alteritatibus ⁊ ꝓcupiscētijs curisq; includ ⁊ supmūdane explicit nos i dināmonadē ꝓgregamur/ ꝓptēea vocat hanc defectōz vnionē supmētē. Rursus vinifica iniqt vt⁹ dinaz illumiationū q̄. l. fuit ꝑm positiuū graduz abunde nos replet ⁊ restituit ꝑ conuertit ad ꝓgregantē patris vnitatem ⁊ simplificam deitatē. Attēde q̄ iō noīat ptem q̄m i ipso ē fōtalis deitas ꝑm eūdē dionysiū. Filius insup ⁊ spūsāctus oēm gloriā suā referunt in gloriā dei ꝑris. ¶Excelsus in vbo glē sps rōnalis ꝑ vehemēs exercitiū theologicū sil' ⁊ philicū ꝑt elenari ad apicē seu vnicē theologie mystice cū auxilio fidei spei ⁊ caritatē sublimius q̄ rudis ⁊ simplex xp̄ianꝰ ⁊ hꝰ de cōi lege sup quā tñ ē spūsācꝰ. Patuit hoc vltimū in aplis idiotis at alijs q̄ plurimis. Patz vo pñs ꝓsideratio ō doctoribus catholicis grecis ⁊ latinis ex libris ⁊ traditiōibus suis/ ex q̄bus aliq̄ fortasse excerpta iungent inferius ad textum mystice theologie dionysij ꝓfirmādū. Fuit aliq̄bōis ⁊ magnis vir⁊ hec doctria ꝓpē sui ꝓfūdicatē in scādaliz. qz nō sat⁊ aduertebāt aut aduertē poterāt modos locutionuz de eminētia dei sup oēm creaturā. ⁊ q̄ inde oībus eēt esse ⁊ bñ esse. ¶Cōcluserūt itaq; ex isto seq̄ q̄ oīs creatura eēt ds. qz ds ⁊ suū eē sūt oīno idē. Sic aliq̄ iuriste imposuerūt iobi Scoto trāslatori dionysij posuisse ⁊ sūme hoc hereticasse q̄ oīs creatura eēt ds. Reducūt aliq̄ ꝑ sitōz de vniuocatōe ent⁊ creati ⁊ increati ꝑm rē vel ex nā rei aut ꝑm relia vniuersalia ad errorē istū q̄uis hocñ intēdat illi. ¶Excelsus in vbo glē sps rōnalis circa cognitōz mysticoꝝ eloquioꝝ non ꝓncipalit innitit hūane industrie illātñ nō abijcit sz exercet. Budū postq̄ scholastic⁊ lectiōibus tractaueramus de theologia mystica speculatiue p. xliij. ꝓsideratiōes ⁊ octo ptitiones ꝑm totidē matias ꝓncipales Nouimus postmodū duodecim industrias ꝓ practica ⁊ pdem in vulgari ad sororeꝫ sꝑseueramus de mōte ꝓtemplatiōis certos gradus ⁊ modos. Pria industria dei vocationi intēdere. secūda ꝓpriā complexionem agnoscē. tercia officiū vl' ꝓpriū statū aspicē q̄rta semet ad pfectōz extendē. q̄nta occupationes effugē. sexta curiositatē deponē. septima lōganimitatē assumē. octaua passionū vel affectionum origines animad uertere. nona tēpus idoneum ⁊ locum inquirere. decima somno ⁊ cibo moderanē indulgere. vndecima meditatiōibus pijs generatiuis affectuū insistere. duodecima spūs a fātasmatibus auertere. Porro dum interrogaret me germanus Nicolaus Celestinus postinspectionem industriarum istarum. Quenam esset difficilior in practica? Respōdi q̄ spiritum a fantasmatibus auertere. sentit hoc verissime. neq; potest hec industria practicari q̄ ꝑ theologiā mysticam hic in via dum intellectus noster cōiunctus ē cōtinuo tempi. Ponit dns albertus/ vt ꝓpius libro de intellectu ⁊ itelligibili penultimū ascensū in redditu aīe ad deuz q̄ efferat supboc/ ⁊ nūc hoc ē sup ꝓtinuū ⁊ tps. Deinde ponit assimilatōnē in vnione cū deo vocat occasū alterius vite ꝓsonās in hoc bto dionysio/ si diuerse gre munus tale tribuisset

in xpo ihesu dño nro. qd hūc occasiū xpc
eccliū via ductor vehiculū quēadmodū
ō deo canit apud boetiū phia. Principiū rec-
tor dux semita ēminus idē. Cōsonarēt in
sup mlta q̄ p̄mittit albus ō itellectu agē-
te cuj lumibus itelligētia p̄ se p̄iū gēte. Vñ
vocati p̄ phe ordinauerī multas suppōnes
ordiatiōes. Isti certe fuerī magici ydo-
latre q̄ p theletas execrabiles demoniacas
arbitrāt aias purgari ad p̄phias miracla
facieda de qbus hī apud Aug/ō ciui. dei
a septio vsq; ad decimū. Et nōn in alijs q̄-
busdā caplis. Ipe em̄ sathanas q̄ colivult
vt ōs imitāt sepe vl imitari fingit veros ri
tus modos sacrificādi deo porōne. p ie-
iunia. p castitatē purificatōes. Nos āt so
li deo sacrificiū laudis offerimus/ad scōs
āgelos suos hoiesq; btōs tā q̄ intercessores
admistratores sps p̄ electos supplicam⁹
¶ Excelsus i vbo sps rōnalis n̄ euehit ad
theologiā mysticā p raptus isanas qles fu
erūt i subtl vanibus ō qbus hystorie
te faciūt mētōj. silr scptura sāc sic de phi
tonicis ō balaā q̄ cadebat apiebat eius
oculos. Sic et epletici nōnulli. qlis fuisse
credit machomet. qēadmodū p̄tea ponūt
medici infinitas melācoliax spēs alienā-
tiōes aiax vñ credūt simplices q̄ tles rapi
ant in celū et cadūt i cenū. aut i eodē statu
pstāt imobiles q̄ morbus inuenit eos vel
ut gelu p̄stringit. vñ p̄gelatio appellat in
mete. sicut tpe nro plēs tales q̄ p̄phias vi
siōes se ōinitus hīe iactabāt vidimus fal
lebāt sicut aliq̄n fallebāt. ¶ Excelsus
K
i vbo glie sps rōnalis i theologia my-
stica se exercēs nō hz necessitatē vt in eo sit
corpalis defectio qlis legit de bonis etiam
p̄phis vt Daniele ezechiele sibillis. Dio-
nysius em̄ nihil tale pōit exigi. freqns isu
per experientia ōdicit. Hz nec oportj ad sup
mētales excessus theologie mystice itelligē
tiū pure pcurrē qlis fuit i multis phis qui
ēm Aug/. potuerūt oīa mūdana trāsire
attingē p̄ma causā. irridētes idcirco simpli
ces xpianos nō potētes ad intelligētiā talē
euehi. qbus rndz Aug⁹. q̄ simplici fide te
nēt certius salubrius maluj seu velum in
ecclastica nauicula q̄ pducit ad celū. Non
oportj p̄tea supmentales excessus theolo-
gie mystice fieri p tale miraculum quō p-
thomartyr stephanus dum lapidaret in-
tendēs in celū vidit gloriā dei. sicut Vin-
cēn. sicut laurēn. sicut bēs andreas. sicut se
licula. sicut ō alioj scōj p̄lmis i raptibus
revelatiōibus qles legunt i Apoc. iohis
Pe q̄j differētijs p̄quietatibus p̄ns vite
nō inqrit. ¶ Excelsus i vbo glie spūs
rōnalis duj p anagogiā discedit i deū defe-
rit oīs opatiōes vt sic nedū itellectuales
amicabiles dilectiuas. imo optet p̄tus
actum p̄priū liberj circa deum i supmo
gradu obiectalit positiue eē detēmiatuj. Et
qm̄ videt istud vbum dux eē repugnare
dictis scripturis expositorj bti Dionysij.
imo nris hactenus de theologia mystica
traditj quā i amore posuimus. Ponemus
i forma p testimonio intellectu tā huius
q̄ p̄cedētium tertum dñi Bonauēture sup
dis. xiij. q. ij. in fine. Ad illud inqt qō vl-
timo objcit de cōprehensiōe vōm. q̄ cōpre-
hendē dr triplr. Uno mō cōprehēdere ē idē
q̄ caritati adherē. Et sic accipit Bernā. ad
Eugenium. si sactus inqt es comprēdisti.
Alio mō ē idē q̄ clare videt pfecte amare
sicut ad Phil. iij. Si q̄ mō cōprendā in q̄
cōprēsus suj. Tercio cōprēdere idē est q̄
claudē termio. sicē ds incōprēsibilis. Cuj
q̄ dr q̄ sācti sē cōprēsores in p̄ia. q̄ xps
fuit cōprēsor. Dōm. q̄ medio mō accipit
sicbz vitatē. Nā xpc videt dei imēsitatē
nec tenet hoc fide sz certissima cognitione
hoc ē nouit deū imēsū. Ecce p hec dicta tres
gdus p̄gnitiōis seu comprēsiōis dei luci
dissima distinctiōe notatos p̄formit ad p̄-
dicta. Subiūgamus illud qō p̄tinus idē
doctor dicit p vbo p̄ñi. Et si tu qras inqt
an positiue vel p̄uatiue xpc nouit deū im-
mēsū. Dōm q̄dāmō positiue/q̄dāmō p̄ua-
tiue. Positiue q̄tū extēdit se capacitas seu
intelligētia. Priuatiue deinceps admiratē
etiā illā p̄fundā summā p̄fūditatē dine
imēsitatis. sicut dicit ps. Admirabilis facta ē
sciētia tua ex me. p̄fort. ē non potero ad eā
Decille. Ecce q̄ ponit p̄uatiuā cognitōj
in aia xpi quāto magis in alijs. Dece ante
cognitio quā vocamus mysticā p abnega-
tionē. s. defectōj occasiū. Constat āt q̄ nō
minus deficit dilectio seu beatifica fruitio
ab illo gradu supmo fruitiōis/quo ds fru-
itur se solo actu infinito q̄ ipsa cognitio

Insignū cuius non inueni positū a beato dionysio tradeñ. mysticā theologiā q̄ dixerit ipam ēmiari positiue obiectaliť i deo. sz vel nihil expſſit ꝺ dilectōe vel ipam dixit fieri p caliginē ⁊ defectiue. Hinc est illud iā inductū. imo mirāť ⁊ deficiūt. Rursus i altero ex vb sapiēť. Quātū potes tm̄ gande q̄ maior oī laude/nec laudare sufficť. Poterit dici ⁊ laudādo deficis q̄ defectio summa ē refectio. sūmusq̄ pfectus. Excellsus i vbo glie sps rōnalis intrādo ꝺinā caliginē p defectionē sublimius hz dicere. ois psūmationis vidi finē. Tradit sñ̄liť btūs Hilarius. q̄ nec angeli nec archangeli sciūt aut penetrare p̄sumūt ꝺine generatiōis arcanū. Cōstat q̄ hoc nō p̄t intelligi ꝺ visiōe btā in positiuo vl cōpatiuo gradu Accipiť igť de suplatiuo q̄ p ignorātiā tm̄ cognoscēdo. ꝓficit sps in via. imo ⁊ i p̄ria q̄tū p gr̄am aut p gloriā magz exercitatus ⁊ elenatus fuerit p mēoriā ⁊ intelligentiā ⁊ volūtatē in gradu cognitiōis positiuo vl cōpatiuo. q̄ plus accedit deficiēdo ad vnionē refectiuā. Cuius he sūt ꝺditiones q̄ infallibilis etiā in via q̄ nihil p̄t hīe erroris admixtū vel fātasmatz nihil create defectibilitatz/nihil insidiaq̄ diaboli. vbi ē altissimū refugiū/vbi solus vniť deo ⁊ vnicꝰ soli ⁊ vnico spūi. Si q̄ras quō fiet istō? Audi nō me sz ꝺinū Dionysiū. Ineffabilibusq̄ inq̄t ⁊ ignotz mēs ineffabiliť ⁊ ignote p̄iūgiť. Quis post hec vba p̄sumēt ineffabilia fari ⁊ in cognitionū ignota pferre? Possumus itaq̄ doctrinaliť ⁊ speculatiue per q̄d nois vitatē eloq̄ mysterij. Sola vo trinitas p exp̄imētū rei. Cupsūt alia ꝺ vbo ⁊ hymno glie noiatim sup hoc vsiculo. Sicut erat in p̄n. ⁊ nūc ⁊ sp ⁊ in secula seculorū amē. Differať in ptitionē alterā. Et pro pfirmatōe dictoq̄ sit ⁊ refectiōe aioq̄ iūgāť vltima vba Hugo. in sua ꝺ arra aie. Ubi sic aīa pq̄riť asserēs se in pgnoscēdo deficē Alia. Quid ē illud dilecte q̄ ꝺ in eꝰ recordatiōe aliq̄n me tāgere solet/ et tā vehemēnť atq̄ suauiť afficē vt iam tota q̄dāmō a me mēpa abalienari ⁊ nescio q̄ abstrahi inci piā hilarať pscientia. In oblitionē venit pis p̄teritoq̄ maloq̄ mēoria. Cor illumiať. Desideria locūdāť. Jāq̄ alibi. nescio vbi me ēē video/⁊ q̄si q̄busdā amplexib⁹ amoris intus teneo. Et nescio q̄d illud sit. Et tm̄ illō sp retinē ⁊ nūq̄ pdere toto aīo meo laboro. Luctať q̄dāmō debiliť animus ne recedat q̄ sp amplecti desiderat et quasi i illo oīm desiderioq̄ finē inuenerit sūme et ineffabiliť exultat. nihil amplius q̄rens. sp sic eē volēs. Nunq̄d ille ē dilectus meꝰ? q̄so dic mihi vt sciā si ille sit. vt si dennō ad me venerit obsecrē eū ne recedat. sz sp pmaneat. hō. vere ille est dilectus tuus/q̄ visitat te ⁊ venit inuisibilis venit occulte vt tangat te. Jō vt videaťa te. Uenit nō vt totū infundat se sz vt trahat affectū. Primitias q̄sdā porrigit sue dilectiōis. ñ plenitudinē exhibz pfecte societatis. Et hoc ē q̄ dixit ad arrā despōsatiōis tue ptineat q̄ ille i futuro se tibi vidēdū ⁊ ꝑpetuo possidēdū dabit. Nūc aliq̄n vt q̄ dulcis sit agnoscas se tibi ad gustādū p̄bet. Sil'etiā vt interim ꝺ absentia eius. ꝓsoleris q̄n eius visitatōe nedeficias incessanter reficeris.

Quarta ptitio de verbo glorie.

Glorificatio mutua p̄is ⁊ filij ⁊ spūsācti postulabatur fieri cū xp̄o ait. Pat venit hora clarifica filiū tuū vt filius tuus clarificet te. Poterat q̄z rex glie xp̄c sm hoc vbū glie ad p̄rem deū glie dicē. sz exp̄mēs exterius oculis sublevatz in celū fecit ꝺ verbo glorificatiōis hymnū glie dū armoniā addit vocē. Hymnū q̄ppe dicimus laudē dei cū cāntico. Hūc eē hymnū p̄fitent doctores de q̄ matheus ⁊ marcus. Et hymno inq̄t dicto abierūt in mōtē oliuaq̄. Nō dubiū/q̄ post institutionē refectiōz sacrā, lē statim q̄n recesserat ind̄as. xp̄c dixit teste Johe. Nūc clarificatus ē filius hois. et ds clarificatus ē in eo/⁊ ds clarificauit eū in semetipo. Deinde postq̄ docuit discipulos multa. Deq̄ de hymno glorificatiōis seu glorie. Uerūq̄n tradiť ex vbo greco. vñ gloria quasi clarea seu clara. Pat venit hora clarifica filiū tuū vt filius tuus clarificet te. Proinde subiūgēs/claritate inquā quā habui p̄us q̄ mūdus fieret apud te. dedit palā intelligi q̄ de glorificatōe quā habz i eternitate solus cū spūsācto in gloria dei patris loq̄bať. Hoc ipm imitať eccia dū frequ

quentat hunc hymnū glorie. ¶Gloria pī ⁊ filio ⁊ spiritui sancto. ¶Dor subiungit. Sicut erat in ꝓncipio ⁊ nūc ⁊ sp ⁊ in secula seculoꝝ ¶mē. ¶Glorificatio pīis ⁊ filij cū spūsācto designat fieri multiplicit sub his ⁊ alijs vbis. ¶Uno mō complacenē ꝓ gaudenter ⁊ ꝓ gratulatiue. qz scz cōplacet ī gloria dei. ¶Alio mō desiderāter ⁊ exhortatiue qz hec gloria māifestat̄ p oīs creaturas p̄ sertim rōnales. ¶Tercio mō rep̄sentatiue ⁊ exp̄ssiue. sic opus sapiētis dī sapia ei⁹ ⁊ gloria eius. ¶Nō autē gloria dei fieri vel augeri nō in se sz oū māifestat̄. ¶Fit autē māifestior in effectibus suis. ¶Dramus sub hoc tropo sacrificeē nomē tuū. ¶Adueniat regnū tuū quēadmodū loq̄t ⁊ hic xp̄c p totū hymnū Quō silr dicit aplus. ¶Deinde finis ait. ¶Cuz tradiderit regnū deo ⁊ pī. ¶Seq̄t. ¶Cū autē subiecta fuerint illi oīa. tūc ipe filius subiectus erit illi q̄ sibi subiecit oīa vt sit de⁹ oīa in oībus. ¶Intelligūē hec ꝓ patefactionē generalē ⁊ pfectā nō p nouę glorie collationē in ēternitate quā dicimus suplatiuū glorificatiōis dine gradū ad quē oīa ꝓsūmabūt̄. ¶Presertim electi. sub gradu glie cōpatiuo seu scdo ꝓstituti. ⁊ erūt sicut hic orat xp̄us ꝓsūmati in vnū. ¶Glorificatio pīis ⁊ filij cū spūsācto in beat̄ dici ꝑt hīe graduz. vel vt Petrus loq̄t modū sine mō hoc ē mysteriū ⁊ arcanū qđ loq̄mur ⁊ inq̄rim⁹. ¶Aptuz vo ē scholastice ꝓ pcedētia si maneat clara ⁊ certa distinctio de triplici gradu seu mō qđ idē est in ꝓposito. ¶Unū posuimus gradū glorificatiōis positiuū. ¶Alterꝝ cōparatiuū. ¶Tercū suplatiuū. ¶Et licz cōpatiuus gradus ⁊ suplatiuus p̄supponāt positiuū. ¶Uerūtamē appropamus positiuū ī gloria vie. ¶Cōpatiuū in gloria p̄tie. ¶Suplatiuū in gloria eternitatis dine. ¶Et si voluerim⁹ attēdere q̄liē hic gradus glē sit sine gradu ⁊ modus gloue sine mō. patebit ꝓno ex ipsa diffinitiōe et interꝑtatiōe nomīs huius ēternitas. quasi ex terminos entitas. nūqđ infinitatē illā exp̄mit dauitici hymni. ¶Magnus dōs ⁊ laudabilis nimis. et magnitudinis eius nō ē finis. q̄ ad cōpatiuū dr̄is. ¶Et sapie eius nō ē numerus. q̄ ad appropatū filij. ¶Et mificordia eius sup oīa opa eius. q̄ ad clemētiā ⁊ bonitatē spūsci Siqđē in oī re creata vl̄ creabili ponit̄ modus. mēsura. terminus. numerus ⁊ spēcies finis ⁊ ordo. ¶Solus dōs ē sine nūero. mō mēsura vel termino ꝓ q̄ fit sequens vbum ¶Glorificatio pīis ⁊ filij cū spūsctō in seipis recte dī infinita ⁊ īmensa nedū ꝓ natiue sz positiue sicut q̄libz gloria creature vicenersa dr̄ finita. nedū positiue sz ꝓnatiue vtēdo large noīe ꝓnatiōis ꝓ negatiōe ꝓ ro ficit hec ꝓsideratio ad intelligēdū ꝓbas voces sc̄ptur̄ꝝ. ¶Ñ finitū dicim⁹ illud qđ hz ēmios positiōis seu positiuos. sz ītelligit vna negatio seu ꝓnatio. q̄ vlt̄ terminos illos l̄ finitū illō ꝓgredi nō valeat l̄ extēdi. ¶Infinitū vicenersa dr̄ negatiue. qz ñ hz ēminos qb⁹ circūscribat̄ finiat̄ diffiniat̄ aut ēmiet̄. ¶Et hoc dr̄ infinitū ex̄ gen⁹. ¶Porro dr̄ infinitū aliqđ affirmatiue/ dū negat negatiōz ī noīe finiti clausā. ¶Expollēt enī due negatiōes vni affirmatiōi. ¶Cōsideret̄ acriter noīm istoꝝ ⁊ sitū. talis significatio tunc nō erit absona vel discors ista locutio ¶Gloria dei ē gradus sine gradu/ mod⁹ sine mō. Silr de cognitiōe fruitiōe delectatiōe q̄ vis alie delectatiōes addi p̄nt. ¶Sz nūqđ ēternitas vel etern⁹ dōs seu trinitas. claudit se suis ēmīs ⁊ cōphēdit. ¶Profecto sic assētire possum⁹ ⁊ ñam negare q̄ subinferē. ¶Ergo dōs hz ēmīos. ¶Nō enī seq̄t. Deus ē infinit⁹ ēmin⁹. q̄ ē ēmin⁹. vel ēminū hñs. Sz nūqđ ꝓterea aīa xp̄i vel marie vidz clarissime termīos ēternitat̄ infinitos. qb⁹ ēternitas seipsā circūscribit ⁊ diffinit sic. Sic h⁹ seq̄ns vbū declarabit. in cui⁹ explicatiōe totū stat qđ inq̄riē mysteriū regni dei. ¶Glorificatio pīis ⁊ filij cū spūscō ꝓspicit ⁊ diligit fruitiue. ⁊ obiectaliē in supmo cōpatiui gradus p̄ie/ ab aīa xp̄i ⁊ marie. nō tñ in suplatiuo formalr ⁊ intrīsece q̄ btā ēnitas se ꝓgnoscit ⁊ diligit tā obiectaliter q̄ intrinsece. ¶Attēdēda ē hec determinatio eccie cū approbatiōe doctoꝝ modernoꝝ q̄ duplex ē beatitudo. vna obiectal⁹ ⁊ determinatiua. ⁊ illa ē solus dōs sicut solo deo fruēdū ē. ¶Alia ē beatitudo formalis ⁊ intrinseca. ꝓsistēs ī duobus actibus q̄ sē visio ⁊ fruitio cum tenōe seu possessione secura. ¶Sunt etiā apud deū penitus idem beatitudo formalis ⁊ obiectalis. ¶At vero distinctio maxima ē in creaturis beatis. inter beatitudinem ipsoꝝ obiectalem q̄ nō nisi deus et formalē quā vtiq;

h

ꝓstat esse finitā intrinsece. ⁊ ab infinita extrinseca beatitudine dei differri vel distingui. Etiā vbi ponerēt q̄ ōs p seipm sine creatis habitibus aut specieb⁹ alijs illabēdo formalem hāc btūdinē in aīa btā causaret. Concedūt hoc illi q̄ eā ꝓiant ecclastice determinatiōi. q̄ forte nō dū viderāt eā. Concedunt in q̄ q̄ de facto vl̄ de potētia dei absoluta nō pōt esse de⁹ aīe create nisi finita btūdo formal'. q̄ nec creatura ē capacitat⁹ p̄ceptiue cognitiue ⁊ dilectiue dei. nisi finite ⁊ limitate. Quā obrē necesse ēvt btūdo creature formalis sp sit finita. q̄cq̄d sit illa formalis btūdo/ q̄ vtiq; ē mot⁹ aīe a deo distinctus. Etiā si ponerēt q̄ aīa eēt su⁹ motus Nec mḡr h⁹ negat. ꝛ exp̄ssit. Glōsificatio p̄ris ⁊ filij cū sctō spū/ tota videt a btūdine ⁊ nō totaliter ꝑ h⁹ intellectu q̄ glia btō ꝓfinita est formaliter. q̄uis obiectaliter ifinita. vel vt Greg⁹. loq̄t ō dño glie. tot⁹ ē in nō includit tot⁹ ex nō excluſus. tot⁹ subt⁹ nō ꝓstrat⁹. totus sup̄ nō elevat⁹. tot⁹ circa nō circūscriptus Veritas ista facilius intelligat nō rōcinādo ꝛ exēplificādo p illa i creatur⁹: vt de oculo lippo q̄ videt totā rotā solis. ꝛ nō totaliter vl̄ totā albedinē. aut aliud silr: vt ō lineis circuli/ si intelligeret centrū suū. Exēplū aīe rōnalis approximat q̄ sic tota i corde ē q̄ tota ē ex cor. Sic ē i cētro cordis q̄ ad ei⁹ simplicitatē idivisibilitas cētri nō equat. Sic nec ad magnitudinē nō molis ꝛ vtut⁹ aīe q̄ circūdat cor. totaliter nō parificat. Cōtinet igit cor ipaz aīaz totā sed nō totaliter sub alio vbo circūscriptibiliter. Ipa vo tota se ꝓtinet et totaliter ifra ēmios sue capacitat⁹ q̄ finiti sc⁹/ ⁊ h⁹ deficit silitudo q̄ ad deū q̄ simplr infinit⁹ ē ⁊ circūscriptus. Cui⁹ pfectio nec accrescit ex creatur⁹ si sint. nec decrescit si nō sint. Qui sp i ēternitat⁹ sue solio ⁊ trinitat⁹ triclinio sedet fix⁹. sic erat i p̄n. ⁊ nūc ⁊ sp ⁊ in secla seculoꝝ amē. Dicta de cōditiōib⁹ trinitat⁹ ⁊ ēternitatis possēt iduci q̄ latissime tractāt p doctores ⁊ aliq̄ sub metr⁹ notavim⁹ Deniq; p verbo nr̄o facit illud iob. Construū ingt magnitudis ei⁹ q̄s poterit itueri Dat p̄mo itelligi q̄ null⁹ dat isup itelligi q̄ intuit vl̄ itueri vl̄ visus extēdit ad oēs sensus tā corpales q̄ spūales. Contrū ingt ei⁹ q̄s vtiq; ē obiectū audit⁹ q̄s poterit itueri Silē i ꝛro. q̄ pp̄hys videbat voces. Poro colligit ex isto q̄ dīs habitat i silētio et caligine respectu cuiuslibet creature q̄ ad cognitiōz ⁊ visiōez suā sibi soli ꝓpriā mō ꝑtacto. Glōsificatio p̄ris ⁊ filij cū sctō spū manifestat i dānat⁹ q̄ ordinē iusticie q̄rus dānatio obiectaliter ⁊ ēminative ifinita ē. ſz formaliter ⁊ intrinsece finita ꝓportionaliter ad ea q̄ dicta sunt de btīs. Quersiue ad deū ⁊ aversiue a deo. Certe sicut ens p̄mus in suo gradu suplatiuo cōprehēdit a se solo. sic ⁊ eius ꝓpatio nō eēndi a se solo valebit totaliter cōprehēdi. Inde fit vt neq; demones neq; creatura aliq̄ plene itelligat pcti mortalis ignominiā sicut nec gloriā act⁹ meritorij vel btī. Taliter em̄ ia dixim⁹ de ignorantia vel nō cognitiōe cuiusvis creature, cui⁹ cā p̄ncipalis ē q̄ de⁹ cognosci nē. neq; in sūmo. Supest igit vt supbia demonū desēdat semp vel ascēdat ad nihilū. Gloria vo btō ꝛ semp descēdit in bonū. deficiēdo vel pficiēdo cōscendit mōis dictis. Iurta qō sumeret intellect⁹ mysticī vbi qō btūs dionisi⁹ appropriat ipi seraphin q̄ i eis sp est mobile iecessabile calidū acutū supferuidum ⁊ holocausti purgatiuū. Sumit aīe b mot⁹ vel motio largissime videlz ꝓ opatione q̄ ꝓriat ocio. de q̄ dicit Damascen⁹. q̄ nulla res desistit ꝑ opatiōe. Sic em̄ ⁊ velle dei ⁊ itelligere dī. opatio q̄dā ⁊ motō ⁊ i angelis magl ꝑ. Terra siqdē ē iertissima oīm. habet nihilomin⁹ suā opatiōz q̄ se tenet ⁊ figit i loco suo. restringēs remouere volēti. Dicit g̃ seraphin sp mobile interruptiōe amoris i deū. Incessabile sine desinitiōe. Semp calidū. sine diminutiōe seu minoratiōe seu tepefactiōe. Acutū quia penetrat ad simplicitatē dei velut ad centrū. Supferuidū: qm̄ elevat se ad imēsitatē eius velut ad circūferētiā. Holocausti purgatiuum ⁊ reliq̄ q̄ sequūt. spectāt ad tres actus hierarchicos respectu iferioꝝ q̄ sē purgare illumiare. pficere. Opatio igit generale nomē est ad alias q̄nq; spēs/ sonātes in motū q̄ sunt. Motio ⁊ hec successiua. Mutatio ⁊ hec subita in subiecto. Factio. ⁊ hec subita. Benihilatio q̄ aliter dicit creatio. Quarta ē ꝓductio i diuinis vbi est imutatio q̄uis sit ibi generatio ⁊ spiratio. Quita ēactō q̄liter forma influit in materiā. dāo esse formale ⁊ intrinsecū. dī ideo talis forma rela-

siue ad materiā/qualiter forma q̄ est deus nullo mō pōt dici ¶ Glorificatio p̄ris et filij cū sācto spiritu/qua dr uplr ꝓgnō scit et amat ab intellectuali creatura tā in via q̄ in p̄ria. ¶ In via quidē p gr̄am vnā i se/et trinā in fide/spe et charitate cū adintorio disciplne xp̄iane. ¶ Exemplū dum q̄s videt aut sumit eucharistiā. hic ē cognitio sensibilis exterior. ¶ Est et ꝓgnitio sensualis interior tam imaginatiua q̄ estimatiua respectu corpis xp̄i tā veri q̄ mystici. ¶ Dic p̄terea ē cognitio rōnalis p̄m vtrāq; rationis portionē supiorē et inferiorē q̄ credim⁹ speramus et amamus spūales subas ⁊ sub ōo vt aiam xp̄i vt angelos et sp̄s electos. ¶ Dic ē denicq; cognitio supmētalis mistica ⁊ anagogica ipius simplicissime deitat̄ i vnitate trinitat̄. ¶ Cōcordātie sunt plurime noīa tm illa tā cōmēorata ab apl̄o. ¶ Manifeste inq̄t. ¶ Magnū ē pietat̄ sacr̄m q̄ mānifestū ē in carne. et hoc q̄ ad duplicē p̄mū cognitiōis modū. ¶ Iustificatū ē in spū q̄ ad tertiū. ¶ Assumptū ē in gloria quo ad quartuz ¶ Teneat ergo p regula q̄ qualis ē in ꝓgnoscēdo et amādo deū xp̄ianus. talis ē sibi in tribuēdo ōs. ¶ Ego dilecto meo inq̄t spōsa ¶ Et ad me ꝓuersio eius ¶ Glorificatō p̄ris et filij cū spiritu sācto facta in beat̄ repit̄ aliq̄n dici formalis. eo q̄ ūmediate fit p essentiā siue specie media q̄ sit rō cognoscēdi diuinā essentiā. imo p eādē speciē aut formā qua deus cognoscit seipm aīa beata ꝓgnoscit deū. ¶ Addūt aliq̄ q̄ etiā actus beatificatus caracterizet̄ seu/formet̄/nō nisi a diuina sapia ⁊ eius ēntia dū obiective videt. Tñ et si diuina ēntia subtraheret se in rōne t̄ius caracterizatiōis seu formalis ꝓfiguratiōis p̄m imaginē beatissime trinitat̄. creatura nllo mō posset dici beata. neq; intuitiue videns deū. imo ēet implicatio q̄ ad modū implicat creaturā ēē et deū se subtrahere in rōne efficientis. ¶ Notādū est igit̄ p ꝓcordia doctoz q̄ deus ꝓprie dr forma p̄m tres cōditiones forme cōuenientes. ¶ Forma ēm dr q̄ ē in se formalit̄. siue sit ab alio siue nō originaliter. ſcdo q̄ dat ēē formale. tercio q̄ denoīat aliud ēē. ¶ Cōstat autē q̄ deus hz esse in se. et q̄ dat esse oīm creature. et q̄ omnē creaturā denoīat ēē tāq̄ p̄cipua sue ēntie causa. ¶ Dic ēm dicit Boetius in q̄libz creatura esse aliud quo est. et aliud q̄ō est. ¶ Quō intelligi aliter neq̄t/nisi ō deo quo denoīat existere creatura. ¶ Doctores igit̄ ponētes deum ēē beatitudinē formalē. accipiūt formā isto mō et nullo alio. ¶ Hec volunt q̄ deus sit formalis beatitudo inherēs vl̄ ꝓstitutēs sicut forme accidētales vel substātiales inherēt et ꝓstituūt/q̄uis illapsius forme diuine sit pfectior et intimior rei cuilibz q̄ possit ēē forma sue materie vel accidēs subst̄ātie. ¶ Itaq; res q̄libz plus dependet a causa extrinseca q̄ ab intrinsecis suis q̄ sunt forma et materia q̄ vtiq; nequeūt ēē sine causa extrinseca efficiēte/exemplāte seu formāte et finiēte. ¶ Porro si doctores taliter se resoluunt nō sunt p̄rij articulis parisien. q̄ deus nō possit ēē forma vel formalis beatitudo creature. ¶ Nō vtiq; verē ē de forma inherēte vel intrinsece ꝓstitutē. ¶ Sunt q̄ necessario dicunt ēē formā mediā vl̄ speciē in b̄tis quā nomināt lumē glorie in ꝑ determiatione ecclesie requisitā. ¶ Dicūt alij sufficere p̄sertim de potētia dei absoluta deū ⁊ animā sine tali lumine ad beatificādū p formalē illapsū. ¶ Quicq̄d tñ dicat hinc ⁊ inde necessario ponendus ē motus intellectus et voluntatis q̄ vtiq; formosus ē illumiosus et speciosus ¶ Et hunc vocamus formalē beatitudinē sine quo impossibile ē creaturā ēē beatā. etiā ō potentia dei absoluta. ¶ Implicaret ēm sicut patz intuēti quicq̄d dictū fuerit de necessitate habitū distinctoz ab actib⁹ istis. ¶ Glorificatio p̄ris et filij cū spiritu sācto fit papue et ꝓprialiter in mēte q̄ sola p̄pe ē imago ⁊ gloria beatissime trinitat̄. ¶ Esset hic rememoratiōe distinctiōes plurime ō diuersis anie potēcijs et earū officijs. maxime quō diuidit̄ aīa a spiritu. et spiritus a mente. et quales sūt actus spiritus ⁊ mēt̄. ¶ Quē admodū insup sola mens ponit in supmo vertice vel culmine/vel arce totius aie ⁊ potentiaꝝ eius/q̄ respicit ꝓ obiecto et fine ꝓprio solū deū memorādo intelligēdo et volendo pure liberaliter q̄uis imobiliter. ¶ Spiritus autē et mouet liberaliter et arbitrarie ⁊ ꝓtingēter. ¶ Mirabilis p̄ius ē diuisio aie ⁊ spiritus quā facit p̄m apl̄m p̄mo dei vniuſ et efficax. ¶ Sed est supadmirabilior diuisio spiritus ⁊ mētis qualē dat intelligi paulus cū dicit de p̄mone dei q̄ est discretor inten

tionū ꝛ cogitationū cordis put in q̄dā metro deducim⁹. Arbitror insup q̄ mes ī cāticis nomiāt aīa vt ibi. Dic mihi quē diligit aīa mea ꝛc. Et in cāntico marie. Magnificat aīa mea dñm. Nō em̄ ꝓuenīēt intelligi ꝑt de aīa sensuali. nec de ꝑte rōnali. Aīa igit̄ ē mens q̄ manēs sp in arce dirigit amorē sui ꝙ vnicq in vnicū deū/sola ad solū. diligens ad dilectū. Exēplū sol sequij respectu solis. vel ferri respectu magnetis aut poli. Dicūt̄ ista speciose facilit̄ ꝛ scolastice. Credūt ꝑterea simplici fide ꝙ rara ē felicitas expiri. Expiunt tm̄ aliq̄ ꝺ in via fortassis etiā finaliter reprobādi. vt q̄ gloriāt in dño. gliet vt timeat. Estimo em̄ q̄ dēmōes ipi iux̄ dictū iacobi credūt. imo et aliq̄ mō itelligūt p nālia splēdida ꝙ tremiscūt. ꝙ in malum iuū: qz ꝑuili timore trahunt q̄ refugiunt ꝛ odiūt flagellātē. Cōtrarie aq̄ btōs q̄ timētes ꝛ tremētes ꝛ in se deficiētes sub reverentia maiestat̄ laudāt diligunt glificāt hymnū glorie. vna ꝛ incessabili voce di. Sctūs sctūs sctūs dñs ds sabaoth. pleni sūt celi et tra gloria tua. Cōformit ad q̄s frequentat ecclia dicēs. Gloria ꝑi ꝛ filio ꝛ spūisctō. Sicut erat in ꝑn. ꝛ nūc ꝛ sp ꝛ ī se. se. amē. Seo gloria q̄ finē apposuit ad cāticuꝫ marie iux̄ positū nrm. Utinā deo bñplacitū ꝛ eidez gloriosissime virgini matri ꝛ filie. Cū q̄ sp magnificat aīa mea dñm Amē.

¶ Finit anagogicū de vbo ꝛ hymno glorie a Jobe cācellario pisien. lugduni. Anno. M. cccc. xviij. Et ꝛ tinet q̄tuor partiones ꝓcipales in q̄z qualibz se decē vba seu psideratōnes. Et in vsu q̄libz multe notule seu vba p̄las alphabeti vsq̄z ad nūez. 24. et decē ꝓsulatū tūc agēte Reuerēdissimo patre dño amadeo archiꝑsule ꝛ comite Lugdunen. ꝓmate galliaꝝ/nr̄e pegrinatiōis benignissimo ꝓceptore.

Epithalamiū mysti/cū theologi ꝛ theologie. Sub typo iacob ꝛ rachel.

¶ Rachel loquit̄.

O Ro p certos capreasq̄z campi
Q Mo sacratos p amoris ignes
Per fidē sanctā decus ꝛ honorē.
Jacob anias me. ¶ Jacob rñdet.
Et greges nr̄os/ouium p agros
p Perq̄z formosum virides salictum.
Et per illimes nitidosq̄z fontes
Rachel amo te.
Rusticum si me genuit dei sors
Rector et si sim positus bidentum
Nobilem claris titulis aduectam
Rachel amo te.
Lucis eterne speculum decorum
Feminam fortem decus omne sponsi
Cuius effulget species honora
Rachel amo te.
Ibo fisus te gelidas per alpes
Affrice sirtes peragrabo tutus
Scylla nil terret nihil et charibdis
Rachel amo te.
Si tonet celum crepitu fragoso
Totus et casum minitetur orbis
Inter hec tanta positus pericla
Rachel amo te.
Nil ab amplexu placido refellet
Quicquid occurret nihil hinc timebo
Nullius vincar sub amore/quippe
Rachel amo te.
Uentre fecundo lya sit licebit
Et sit ancillis numerosa proles
Nescio quid plus nitet et placet cur.
Rachel amo te.
Suauis a te par requiesq̄z cordis
Triste nil aufers reboas camenis
Dulcibus prorsus/bene concinentem
Rachel amo te.
Rector egypti sapiens pudicus
Nascitur ioseph tibi beniamiq̄z
Beniamin quan q̄ moriaris ortu
Rachel amo te.
Osculeris me labijs pudicis
Brachijs sacris mea colla stringe
Istud vt fiat tibi semper herens
Rachel amo te.
Spiritussanctus tibi multus vnus
Bona virtutum retines beata
Diligentes te satias in euum
Rachel amo te.

¶ Finit.

Incipit tract⁹ magistri Jobis gersonis cācellarij pisien. sup cātica cāticoꝝ/ad frēs ordis carthusien⁹ edit⁹ apd lugdunū Anno dñi. M. cccc. xix.

H Odo te sacer ordo Carthusien. qñ amas me p
K rimū tuū. ꝛ tō ꝑimi argu-

mēto xpi. qr ſcristi i me misericordiā. Amo
ris q̄z tui pbatio opis ē exhibitō. Tricena
riū nāq̄ p⁹ motē meā idultū. p⁹ fieri placu
it puēire me vinēte ¶ Dedicat⁹ sū mecuz
ſi q̄ opis vicissitudinē. vacua senect⁹ mea
possz afferre. Subijt mox aim. petitō vre ō
uotiōis mō facta p nōnullos ex vob. q̄i vi
re oim. q̄tin⁹ sup cātica cāticoz scribēt aliq̄
q̄liscūq̄z studiositas mea. Indinani p tin⁹
coz meū assētire qr amo te. Eterñ aīcoz vo
ta sē filia. ¶ Ver⁹ p⁹ tot a sūmis ingenijs di
cta sup eisdē cātic⁹ qd aut q̄le possz addē
pauptacula nllius l' tepide denotiōis mee.
diu satis ī dubio fuit anim⁹. Tādē p fisus in
auxilio p̄cū vīaz decreui nouū aliqd. aut
saltē nouo mō scribere sub p̄missō themate. Amo te.

¶ Finit.

Amo te. Vox ista petri ē ad dñz
ter introgātē. tercio p̄petita. Dñe
tu scis qr amo te. Iuxt̄ qd verbū
triplicatū possum⁹ allegorice moraliter ana
gogice. triplicē ī creatura rōnali amorē itel
ligē. liberz arbitrariū gratuitū. liberz p creā
tū arbitrariū. deliberatiuū gratuitum sup
infusiuū. Dimisso itez p̄mōe amore pure
nāli vegetatiuo ⁊ aīali. ⁊ hito tm̄ mō respe
ctu ad amorē dei sic hūit petr⁹ di. Amo te.
Est āt amor nr̄ ad deū triplex i gñe. put sta
tim dictū ē. Et h⁹ vbi amo. tres lr̄e signāt ī
stigmate. Amo p̄ncipiū. Amo mediū. Amo finis
Ex q̄ triplici amore hituali tāq̄ triplici vi
ta p̄ma resultat actus amoris p̄fectus ⁊ me
ritorius fruitiuus dei: ō q̄ solo p̄ncipaliter
cātica cāticoz sūt. p anagogiā. i. surſū actio
nē. qualiē agūē a spūsācto (quē hodierna
die in filios adoptiōis xp̄c effudit) ipi filij
dei silēs aplis. ¶ Aduero p̄cessus nr̄ vt ordi
nē⁹ exnotet. p̄mittet aliqs p̄sideratiōes. ō
q̄ddītate amor⁹ in spēbus suis. ⁊hoc p p⁹
partitōe. Proīde 2ª ptitio p̄tiebit p̄sidera
tiōes q̄n q̄ginta fm totidē dies inbilei pen
tecostes q̄n spūsāctus his diebꝰ in linguis
igneis apparēs mētes carnaliū in sui amo
re ait ⁊ corp⁹ imutauit. Amor siq̄dē ignis
ē. vñ notat seraphicus. qō ardorē significa
at. ⁊ q̄nquaginta p̄fectates suas q̄si totidē linguas igneas (q̄bus se loq̄t̄ ⁊ aperit)
dispartitas ostēdemus/tandē partitio ter
cia cōsummabit velut in cuspide piramidis flamee vniuersū amoris fm onē ad p̄
mam ⁊ vnicam p̄fectatem sup illud oscū
let me osculo oris sui se reflectens.

¶ Prima cōsideratio ō primo amore libero nobis p̄creato.

Amor liber respectu dei natu-
raliter ⁊ indelebiliter insitus est.
p̄creatus ⁊ insertus dū cōditus
est ad imaginē ⁊ similitudinē dei que consistit in mente noticia ⁊ amore. Sed quaeret p̄nus aliquis. quo pacto si naturalis amor iste liber dici p̄ot. et si liber. q̄nō naturalis? ¶ Est hic alta et grata doctoz p̄scrutatio. quoz̄ p̄cipui inuenerunt q̄ sicut in deo amor p̄ductiuus spūssancti liberrim⁹ est qui tamē imutabiliter agit ⁊ necessario. sic in creatura rōnali vl' intellectuali. amor p̄mus insitus respectu dei. quē aliqui sindersim vocant. licz quodāmodo sit altior ⁊ specialior. qui cōstituit terciā partē imaginis. nec aliud respicit bonū q̄ deū p obiecto ⁊ sine vltō. Iste inquā amor licz inuariabilis sit et indelebilis nihilomin⁹ spōtaneꝰ est et vltroneus. aliter q̄ sit amor lapidis grauis ad suum centrum. et hoc ratiōe cognitionis intellectiue cōiuncte sibi. put est secūda pars imaginis oriens ex prima que est memoria. non quidē sensualis respiciēs p̄teritum. sed mentalis complectens omnē tempis differentiam imo supergrediens. ¶ Est ergo amor iste ex natura sua spontaneus atq̄ liber. q̄nis in oppositā partē vertē nō posset.

¶ Secunda p̄sideratio

Amor iste dei liber. fidamētalis
ē ad omnē affectōz alterā intelectualē. q̄ ppe nō dī passio sz opatio. p̄portionaliē sicut ōs vnica opatōe delectat⁹/ ⁊ nullatenꝰ passiōe. Itaq̄z
necesse ē oīa mīta reduci ad vnū. ⁊ mutabilia ad imutabile ⁊ fixū. Oportuit q̄ oēs affectiōes/ q̄z mītas p̄stat ēē variabiles reduci ad vnās q̄etās ⁊ simplicē. Talis ē amor nāturalis dei. insitus aie in p̄stitutōe imaginis suę quē diam⁹ ēē p̄uenientiā ⁊ cōpatōz ad deum. tāq̄ ad finē suū vltimū. ⁊ q̄dāmō intelligibile cētz in q̄ tūgit mīset infinite ⁊ q̄scit ¶ Ex q̄ p̄terea oēs alie affectiōes q̄ dicūt motū vel mutatōz. siue ī bono siue in malo si

ue in arduo. vt desideriū. fuga spes timor audacia. ira. segnicies oriunt.

Tercia consideratio

Dor dei iste liber/nō hz actum scōm q seqt cogitatōz. z ꝓsiliū ꝑ statu vie. nisi ꝑuia sēsatōe q̄uis semper sit in actu ꝓmo qui est vt diximus ꝓtinuꝰ simplex z q̄etus. Possz h introduci tota mā de ꝓceptib⁹ z intētiōib⁹ cognitiuis z affectiuis. et spāliť de sex modis spēz q̄ sē initiū cognoscēdi sup̄ sēsū intellectualiter. Mā q̄dā sūt abstracte ꝑ fāta simata. q̄dā nāliť insite ex ꝓma creatōe. sicut ē spēs innata cognoscēdi deū z amādi q̄dā sūt impſſe ꝑ subas spūales q̄dā relicte. q̄dā ꝑ collatione acqſite. Alie ꝑ expientiā habite. sz ō his nō ē hic dōm ꝑ singula. q̄lia tm̄ cogscē multuz iuuat ad amorē dei peculiariť exercendum.

Quarta consideratio

Dor iste dei liber z impſſus nō causat in volūtate rō nali vl̄ intellectiua ex amicabilibus q̄ sūt ad se. sicut videť dicē Aresto. et auctor ō cauſ. sed econtra amicabilia ad se ouūť ē isto amore ad deū. Hec ē ꝓsideratō theologica pulcerria atz sanctissima. puicēs oēs pcōres. eē ꝑuaricatores instituti ꝓmitus ordis/dū ab amore dei deflectūť arbitrio malo. ad amorē ꝓpriū l̄ alienū aduersus deū. hūtes cor distortū z iniustū. nec cōueniēs z piūctū cū ꝓma z rectissima regla z amoris sui libaliť z nāliť impssi. ¶ Sufficiat interi ꝑ certificatōe huiꝰ ꝓsideratōis theologoꝝ auctoritas oī hoc fūdata q̄ ō est sup oia ꝓpť se diligēdꝰ dilectiōe arbitraria quāto magz dilectōe naturali. z libera. que neqz fallere vel errare ꝑt. neqz falli cū regat sicut impſſa. ē abꝑgete infallibili.

Quinta consideratio

Dor iste liber dei hēbit actum scōm in ꝑria plenissimū. ꝓtinuū simplicē z iocundū q̄ ō fruitiuꝰ siue fruitio l̄ oculatō. sic oñdet ēcia ꝓtitio Bz i hac valle miſie/ vix hī iste actus scōs. nisi valde interꝰpt⁹ z ꝑ inequalia. ꝓpť cuitatē amoris libidinosi dep̄mēt. Hoc ꝓcedit ō ualde nimis expientis. ¶ Ex vero amor iste liberalis ad oēs. habuisset ꝓtinue actū scōm. q ꝓsistit in opatōe. et hꝰ ꝑ statu innocētie. imo etiā in āgelis ꝑ suꝰ ꝓditiōē. vel etiā in purgatorio nūc habēt aīe finaliť sa luāde talē actū scōm cōtinuū imo z de dānat⁹ q̄ri possz cū habeāt remorsū ꝓscie vehemēte. nō solū in hitu sz i actu q̄causat ꝑm doctores ex repugnantia amoris ꝓprij arbitrarij ad amorē naturalem z insitum dei lector aduertat.

Prima consideratio

de secundo amore.

Dor arbitrariꝰ respectu dei nō hī nisi ꝑuia vel sil̄ p̄currēte p̄dicto nāli et libero amore. Per spicuū ē q̄ radix ē hmōi amor oīm alioꝝ et fectuū. Rursus volūtas nō ferť libere nisi p̄moniať obiectaliť z cogitiue ꝑ itellectū sub rōne bōi vel mali. ꝓueniēt⁹ vel disconueniēt⁹ ex q̄ motiōe ꝓtinus ouūť ī volūtate actuali q̄dā cōplacētia vel displicētia nālis iuꝝ sniam ꝓamasceni. z vbū bū Augl. ꝑ nō ē in ptāte nra qbus vib⁹ tāgamur. Lete rum post apphensionē hmōi obiectalē volūtas se mouet libere acceptādo vel refutando vel suspensā se tenēdo.

Secunda ꝓsideratio

Dor arbitrariꝰ respcū dei. distiguiť a libero nāli ꝓpť ꝓsideratōnem ouplicē aīe rōnalis z sue libertat⁹. Cōsideraťitaqz aīa rōnalis vel in se ēntialiť libera vel vt actualiť deliberās. Si ꝓmo mō sic sua libertas sp ēēglis z inuariabilis/ z inauferibilis ipa⁹ manere in esse et sic accipiť a doctoribꝰ Bern. et Ansel. q̄ dicūt eā ēē equalē in oibus tā angelis q̄ hominib⁹ z potissimā sub deo. imo q̄si silem q̄ neqz cogi ꝑt neqz minui ipa stāte nā anie Si vo ꝓsideraťur actualiť arbitrās. z se sup se reflectēs. tūc libertas hmōi variabilis ē z impedibilis. neqz eglis in oibus tā angelis q̄ hoibus. sz patiť fruitue tūc culpe nūc pene z multe miſie. imo vt turbato iudicio rōnis. tūc oīno tolliť z impeditur in actu suo ne deliberet. Fundaťur aūt sup hac distinctiōe. diuisio spūs z aīe ex vna pte. diuisio ꝑterea spūs z mētis. ex altera. de quibus in meretrico ope sup magnificat dist-

ij. latius tractatum est.

Tercia consideratio

Dor arbitrari⁹ respcū dei ñ hꝫ
ḃ ſ̄ vis. ſic nec ſ̄ intellectual' ꝓgnitio
actual' ſine ꝑuia ꝓgnitõe ſẽſuali
Tradit hᵒ ꝓbs. expictie vocẽ loquẽs. q̄uis
ĩgraret hᵍ ꝑuil' colligatiõis ꝛ ordis rõez. ſic
nec pctī original' trãſgreſſiõem. Vñ factū
ẽ vt intellectus nõ poſſz actualiẽ ferri i deū
niſi ꝑ⁹ us doceret ꝑ ſenſū. dicta pinde ſẽſua
litas ꝛ verus hõ q̄ſi mꝰ ꝛ pꝰ iterior⁹ ꝛ nouꝰ.

Quarta consideratio

Dor arbitrari⁹ respcū dei deter
miat ꝛ figit ad vnã ptẽ. ſ. dilecti
onã i beat⁹. ſic ecõtra neceſſario ꝺ
clinat i odiū dei. ꝛ inuidiã in dãnat⁹. Iſta ẽ
cõis ẽditio doctoꝝ. q̄uis i aſſignãdo cãs vi
deat aliq̄ varietas ſup hmõi ꝓfirmatõe in
beat⁹. l' obdu ratõe i dãnat⁹. Gz reſoluntõ fi
naliẽ ca dit ad ordinatõz dei. ꝛ qꝝ poſiti ſẽ i
ẽmio. neqz ẽ ꝑpli⁹ loc⁹ meriti l' demeriti vll⁹
Proinde ñ tollũt ab hᵒ duplici ſtatu mul
te actiões arbitrarie reſpcū obiectoꝝ alioꝝ
a deo. ſic demões arbitrarie tẽptãt boies q̄
bus arbitrarie angeli ſubminiſtrãt.

Quinta consideratio

Dor arbitrari⁹ reſpcū dei. ferri
ꝑt ad vtrãqz ptẽ dilectiue l' omiſ
ſiue ḃ in via. ĩmo nõ videt repu
gnantiã includẽ ꝺ potẽtia dei abſoluta. vel
ſuſpẽſa lege cõi q̄n volũtas arbitraria ferre
poſſit odiũe i deũ clare viſũ. poſſz em̃ ap
ꝓbẽdi ſub rõnib⁹ odibilib⁹. ſ. punitiui vel
dãnatiui. Ex q̄ conſideratõe moti ſẽ aliq̄ di
cere q dãnati forſitã i extremo iudicio vi
debũt ꝑ modꝰ intuitiue deuꝫ nõ ſolũ in
bũanitate ꝺ q̄ ſtat. ſz etiã i ꝺinitate ad au
gẽdũ odiũ et ꝑnẽ ſuppliciũ ſuũ magꝫ. Gz
nõ hz hoc cõis doctrina q̄ potius vt ſp ſe
quẽda ẽ. q̄m curioſitas nõ ẽ doctrine pieta
tis opinionibus extraneis delectari.

Prima consideratio

De amore gratuito.

Dor gratuit⁹ dei actual' di
cit influẽtiã ꝺinã gratis datã in
aĩa q̄ formaliẽ reddit boiez gra
tũ deo ꝛ acceptũ ad vitã eẽnã. Cõſidera
tiõis huiꝰmõi latiſſima ẽdita ẽ ꝑ doctores.
ſz a mult⁹ expimẽtaliẽ nõ ĩtellecta. ſup quã
ponat⁹ ad pñs iſta diſtinctio. q̄ amor gra
tuit⁹ q̄druplicit hz ꝓſiderari. Uno mõ ꝑ
ẽ forma q̄dã abſoluta l' influẽtia effectu
aliẽ a ꝺina bõitate puenies. Alio mõ ꝑt
reſpicit ipm̃ ſubiectũ q̄ informat ꝓportio
nabiliẽ ſic albedo informans ſubiectũ red
dit albũ. Tercio nõ ꝑtattẽdi in ordine ad
deũ acceptãtẽ illũ q̄ hz gr̃am ad vitã eternã
Quarto mõ ꝑt ille amor gratuit⁹ q̄ dr̃ ca
ritas ẽ vltis motor ꝛ ꝑncipal' inẽ oĩs ꝛ ſup
oẽs hꝫtus in aĩa ꝑ reſpectũ ad finẽ vltimũ.
ad quẽ ipe dirigit inclinat ꝛ mouet tã q̄ ad
vltimũ finẽ ſuũ. Amor ꝑmo mõ ẽ q̄dã res
abſoluta ꝑ ſe diſticta ab aliis q̄ poſſz rema
nere ꝑ potentiã dei. ꝛ nihil gratũ reddẽ. vt
ſi ponẽt ex ſubiectũ. Amor ſcḋo mõ reſpec
tiue ꝓſiderat⁹ ad ſubiectũ et ad influentẽ
deũ. nõ videt poſſe ſtare. q̄n reddat ſubiec
tũ formaliẽ gratũ intrĩſece q̄m iſte ẽ actus
ſuus ꝓm⁹ ꝛ formal' ſic i aliis accidẽtib⁹ ab
ſolut⁹. Amor ẽcio mõ reddit ꝺ lege cõi ſ̄
iectũ ſuũ acceptuz ad vitã eẽnã. ſz abſolute
nõ repugt q̄n aliq̄s ſit accept⁹ ad vitã eẽnã
abſq; amore hmõi. l' etiã nõ acept⁹ cũ amo
re tli. Amor q̄rto mõ ꝓſiderat⁹ ẽ oĩm habi
tuũ ꝛ actuũ laudabiliũ meritoriozꝝ et acce
ptabiliũ ad vitã eẽnã radix forma ꝛ finis ſi
ne q̄ finis vltim⁹ nõ hĩ. cui ꝓiũcẽ ẽ ꝺinus
amor increatus illabẽs aĩe purificãs eã illu
minãs ꝓficiens ꝛ acceptãs.

Secunda ꝓsideratio

Dor gratuit⁹ ꝓgnoſci nõ ꝑt in
eſſe hõi abſq; ſpãli reuelatõe. iuẽ
illud xpi. Sps vbi vult ſpirat et
vocẽ ei⁹ audis ꝛ neſcis vñ veĩat aut q̄ vadat
ſic ẽ oĩs q̄ nat⁹ ẽ ex deo. Cauſe mltiplices hᵒ
ĩgratie notãt⁹ a doctorib⁹. ſz ꝑcipue ẽ q̄m in
teriores hꝫtus nõ cogſcim⁹ niſi ex actibus.
Sũt ãt act⁹ habituũ acq̃ſitoꝝ ꝛ infuſoꝝ ita
ſil'es q̄ diſtinguẽ nõ ſufficim⁹. ſic videm⁹
colorẽ artificialẽ i facie diſtingui faciliẽ a nã
li neqz lumẽa ſpẽb⁹ colorꝫ. Vñ ꝑuenit ex
actib⁹ vtuoᵇ gr̃a ĩformat⁹ duplex argumẽ
tatio. vna moral' ſeu nãl'. alẽa gratuita l' ſup
nãlis. dũ gr̃a. ſ. augmẽtat. Gr̃a vo magis
mouet influxiue gr̃aliẽ ẽm legẽ eẽnã. q̄ ꝑ

ticulariter ⁊ inhesiue ſm ꝓticularē inhesionē q̄liē inclinat hitus acq̄sita ⁊ inde magis ꝓpitiū. Vꝫ an sint gratuita vl infusa nescit ꝓpter hūs vir deniq; q̄ sp̄ē pauid⁹. Qm̄ ⁊ si ꝓgscēt create gr̄e p̄nia. cm̄ ō pseuerātia ⁊ ō amore p̄destinatiōis icreato ⁊ eēno nesciam⁹ sed ſpiam⁹.

Tercia ꝓsideratō

Ador gratuit⁹ dei q̄ fuit a p̄ria origie nō fuit i adā. erat tm̄ tūc in eo amor dei sup oīa laudabil⁹ ⁊ nō meritor⁹ vite eēne. Vꝫ ꝓpte legē curr̄et tē mediū ñ occurrit qm̄ hō ēt statu vl gr̄e l culpe. Silr ō āgel⁹ in sua ꝓditōe p̄maria diceret.

Quarta ꝓsideratō

Ador dei habitual⁹ gratuit⁹ ſm eccie deēr miatōꝫ infūdit i baptiſmo. q̄ reddit baptizatos dignos ⁊ acceptos vita eēna. Colligit inde q̄liē oīs baptizatus in xp̄o cum exultatōe debeat dicē illō Ysaie. Gaudēs gaudebo in dn̄o. ⁊ exultabit aīa mea in deo meo. qr induit me vestimēto salutis. diuers⁹ hītibus vt̄uos. ⁊ indumēto iusticie circūdedit me. xp̄o. s. sole iusticie. Quot q̄t induit paul⁹ baptizati est xp̄m induiſſt. Deq̄ tā q̄ sp̄osū decoratū corona q̄ ad sp̄m. ⁊ tā q̄ sp̄osā ornatā monilib⁹ suis q̄ ad mentē l aīam supiore. Tūc em̄ apparuit signū magnū in celo rōnal aīe. mulier amicta sole ⁊ lūa sb pedibus ei⁹. ⁊ i capite ei⁹ corona stellar duodecim. Colligit ind positiōis mgn̄ insufficiēcia q̄ gr̄am habitualē nō posuit. sed increatā cū actuali creata. Pueri em̄ baptizati ⁊ dormiētes. quō formal⁹ grati essent. q̄s ꝓstat actualē gratie motū nō hīe.

Quinta consideratio

Ador gratuit⁹ hitual⁹ infus⁹ puer baptizat⁹ reddit eos acceptabiles deo amabiles ⁊ gratos. nec nō hoīb⁹ ita reddē dz tā q̄ āgelos q̄sdā dei. Colligerēt inde plura documēta moralia tā in laudē p̄fuātiū innocētiā baptiſmalēi se ⁊ alijs q̄ in horrēdū vitiū ⁊ dānabilitatē eor q̄ innocētiā hmōi pstituūt l se l in alijs rurs⁹ crucifigētes xp̄m ⁊ ostentui hītes. Ex vo baptizati q̄ nondū puenerūt ad vsū rōnis. facē possint opa grata deo et beneplacita ⁊ puto q̄ sic q̄uis nō dū meritoria. ſz neq; tūc demerēt. bene tm̄ peccāt. qr peccare nimis dicit q̄ demereri. sicut dicimus mōstr pctm̄ eē in natura nō tm̄ eē culpā aut detrimentū.

Prima consideratio quarti de amore collecto. 3

Ador dei resultās ex amore triplici. s. libero arbitrio ⁊ gratuito de q̄ deinceps hīdus erit ſmo ꝓsiderari pt sub multiplici triplicitate iux̄ vbum petri ō amore ter repetitū. Amo te. amo te. amo te. Discurram⁹ velut in supficie qr mā late pz. Prim⁹ ē amor ita q̄ incipiētiū ꝓficientiū ⁊ pfector. Scōs ē amor ſm veniā gratiā ⁊ gl̄oriā etiā hic inchoatā. Tert⁹ ē amor ſm hoiem aialē rōnalē ⁊ intellectualē. Quart⁹ ē amor ſm vestigiū. ſm imaginē ⁊ ſm sūitudinē deiformē. Quint⁹ ē amor ſm purgatōꝫ illumiatōꝫ ⁊ pfectōꝫ. Sextus ē amor ſm tropologiā allegoriā ⁊ anagogiā. Septim⁹ ē amor ſm despōsatōꝫ ſps. cū āc̄illa cū libera ⁊ cū dn̄a. Octau⁹ est amor ſm triclinīū aīe. Inferi⁹ mediū ⁊ supius. Non⁹ ē amor ſm adolescētulas ⁊ cōcubinas. ſm reginas ⁊ ad vnicā columbā. Decim⁹ ē amor ſm triplex celū. Infinitus mediū et ēcū. Undecim⁹ ē amor ſm triplicem hierarchiā. infimē mediā ⁊ suprēmā. Duodecimus ē amor angelicus cherubic⁹ ⁊ seraphicus. Et ita ō triplicitatibus talibus multis refluētibus in eandē sniam.

Secda ꝓsideratō q̄rti

Ador dei ꝑsultās ex amore triplici. s. libero arbitrario et gratuito ⁊ ꝓcurrēs i actū scōm laudabilitor ē q̄ si q̄libz stet i actu ꝓmo l hītu tm̄mō ꝑspicuū est qr potētia q̄libet iuncta suo actui laudabili ⁊ bono. pfectōr ē ⁊ fini suo ꝓiūctior. q̄ in hītu solo manēs q̄si sopita l somniās. De q̄ triplici actu amoris sit ꝓiuncti respcu dei cōposita sē anagogice p̄ piem pulcerrie ⁊ amorosissime semia⁊ marie salomonē cātica cāticoꝝ. Silr ⁊ alia plurima q̄ ꝓplata ē mēs sua sapiēē noiatim ō duplici mō despōsatōis anagogice ⁊ moral seu tropologice. Pria despōsatio cātat epithalamiū cātici cāticoꝝ. Altera epi

thalamiū capituli vltimi p verbioꝝ cuius initiū ē. Adulierē fortē qs inueniet. ¶ Cō stituūt in ꝓa. ōs ꝛ aīa tāq̄ spōsus ꝛ spōsa se mutuo zelātes amore. vnicus ad vnicā. et vnica ad vnicū: de q̄ gl̄iat spōs⁹. Una ē in q̄t colūba mea. pfecta mea vna mr̄is mee. electa genitricis sue. ¶ Cōstituūt ī alia de spōsatōe ꝑs deiformis ꝛ sapia tāq̄ spōsus ꝛ spōsa. magis p tropologiā ꝛ allegoriā tāq̄ ī vita actiua. q̄ p anagogiā in ꝓplatiua. ¶ Discernit ex hꝰ ꝓcipue varietas hui⁹ duplicis desponsatōis ꝛ epithalamij cōtinētis q̄m vna spectat ad īcipientes ꝛ pficientes gr̄ā liē. Altera ꝓpa ñ nisi pfectoꝝ ꝛ ī anagogicos excessus sese rapientiū de claritate in claritatē tāq̄ a dn̄i spū. put i 2ª ptitiōe dicet.

Tercia consideratio

Ador exponit⁹ ī cāticis cāticoꝝ ꝛ fruitio dei l'osculatio oris noiat aptissime. Nō solū hītual' ꝛ tepida sz actualis feruēs. ꝛ extatica. ꝛ p̄cipue seraphica. cui⁹ ē imediate ferri i deuz. q̄uis ex pte aīe ꝓcurrat multitudo habitū ꝛ influētiaꝝ. Dñe ꝑterea datū optimū. et donū pfectū descendēs a p̄re luminū ⁊c. Qui dia tāq̄ vtus vnioca tradēte dionysio replēt ꝛ restituūt ꝛ q̄uertūt ad ꝓgregātis p̄ias vnitatē ꝛ deificā simplicitatē vbi tūc apex l'seraph mēt⁹ ineffabili ꝛ ignoto deo. ineffabiliē ꝛ ignote p̄iūgit. ignote q̄dē q̄ infinite ꝛ īmēse cū vt⁹ ꝓgscētes ꝛ actus put ꝛ nā sunt finiti. ¶ Sz ō hꝰ posteri⁹ tāgam⁹. interim p remēoratoꝝ paucula ō desponsatiōe morali seu tropologia spūs deiformis cuz diua sapia dicem⁹/ q̄z ꝓsideratio p̄cedē oz tāq̄ via ad despōsatoz anagogicā necessaria. ¶ Osculū spōsi vel osculatio ē dignissima ipsius cuius dā suauitatis ꝛ intime ꝓsolatiōis p illapsū secretū i aiam. Petit ād atq̄ ꝓcedit ad facilius tolerādū pn̄s exiliū duz spōsa pegrinat a spōso. ¶ Osculū āt illa suauitas ꝛ ultima ꝓsolatio. Jocūditas ꝛ exultatio quōcūq̄ fiat aut sentiat ī aīa ꝫm portionē vginalē et supmā. q̄ mēs dī vel apex mēt⁹ ꝓdiuisa ad spm̄ put ad alia cognoscēda vel diligēda/ l'ordinānda sub deo deflectit. Qm̄ soli deo coheret ꝛ itēdit tāq̄ obiecto ꝛ fini vltio. ꝛ soli spōso q̄ sol⁹ sibi ꝛ tot⁹ē desiderabilis ꝛ amic⁹. ¶ Talis ē in q̄t dilectus meus. ꝛ ipe est amicus meus filie hierusalē Di ād amic⁹ tāq̄ amor⁹ custos. ꝛ addit sup amorē simplicē coicatoz secretoꝝ et mutuā reclamatoz/ cui⁹ē ꝓpriū oia ee coia. Et in statu pn̄ti ōs gerit amicitiā erga aīam sanctā q̄ coicat sibi seip̄m et amorē suū. ꝛ dona sua ad fruēdū ꝛ vtēdū ꝛ vl' ꝓtractāduz q̄tū ipsa rōnabilit⁹ voluerit ꝛ poterit accipe plus vel minus ꝓ varietate statuū. in q̄bus ē ꝓstituta. Sup hoc erit tercia ptitio

Quarta consideratio

Ador di resultās ex amore triplici. s. libero arbitrario ꝛ gratuito sufficiēs ē ad salutē. ꝛ fruitō dicit oz in q̄cūq̄ fuerit. idiota l'simplici ꝫm quē amorē lz vnicuiq̄ hn̄ti decātare illud epithalamiū q̄si morale ꝛ practicū. Adulierē fortē qs inueniet. lz nō ita ō altero. ¶ Ūm hic ipe salomō q̄ descripsit ꝓpus desponsatiōnē viri dei formis cū sapia. q̄ anie p anagogiā cū deo. scivit em̄ q̄d nec ꝓphos quosdam latuit. q̄m ad beatā vitā tria ꝓparabāt stultiū. sapiēie. fastidiū p̄sentis vite. ꝛ desiderium alterius vite. Primū docet in paboliis. in q̄bus inseriē hoc epithalamiū. Adulierē fortē quis inueniet. Tradit alterū in ecclesiaste ō varietate rerū. Subiūgit tercium in canticis canticoꝝ. Cetera ad tria hec maxime ad duo ꝓma subseruit vniuersitas scripturaꝝ ꝛ creaturaꝝ q̄si librīs et doctrinis innumeris. ¶ Notate sūt plures ꝛ pluribus spālēs q̄dā industrie. q̄dā cōmunes. q̄dā magis appropiate p vtraq̄ desponsatiōe. sicut scripturas ꝓmo inspicere. ꝛ earum saltē q̄d nomīs intelligere: intellectas ad breuia q̄dā reducere. breuiatas ex se vl' alijs memoriē recōdere. Recondītas memoriter meditādo ruminare. ¶ Ruminatas tandē digerere ꝛ vnire. ¶ Preterea notate sunt ꝫm exigentiā nr̄am duodecim ꝓdem industrie ad theologiam mysticā adaptande. Quibus omissis oīb⁹ aut p̄suppositis/ latius em̄ patēt primem⁹ ad cantica canticoꝝ. ꝛ ō necessitate vel cōmoditate expositiōis eoꝝ vltra ceteras scripturas diuinitus inspiratas. Istud vnum p̄mittamus.

Quinta consideratio

Apor dei resultãs ex amore triplici. ſ. libero arbitrio ⁊ gr̃uito ꝓ ſicut ī gr̃ie mīriplices bꝫ gr̃dus ⁊ dr̃as puti ꝓ ſideratõe ẽcia tãgebat. ſicut in ſpãli amor ſeraphic⁹ mīriplicat ī diuerſ ne dũ ꝓ ſtatu pr̃ie ſꝫ vie. ꝓ gr̃az ⁊ exercitatio nũ varietate. Quidã fuerũt ex gr̃a ſingli vt paulus. ⁊ ſtio q̃ maria q̃ rapta ſt̃ aliq̃n ad nudã dine eẽntie viſiõz. vbi tũc nõ indigebãt theophanijs ſcꝑturaz. cãticoꝝ l̃ vboꝝ de q̃b⁹ nil ad pñs. Alij fuerũt ſi tñ adhuc ſt̃ nouit ós. q̃ eñ nõ viderint aut videãt deũ ꝑ eẽntiã nihilomin⁹ ad intelligẽtiã purã et ꝓſpicuã pducti ſt̃ q̃ſi ſit̃r ad adã ꝓ ſtatu innocẽtie. q̃ vidit deũ ī ſpeculo claro ⁊ lucido diuin⁹ inſpirato ī imagie ſua ſilitudie ⁊ gl̃a q̃liẽ ⁊ lucidi⁹ viderũt ãgeli ꝓ ſtatu vie ſue. Q⁹ ſi adã viderit etiã deũ in enigmate ꝑ veſtigia creature ⁊ in veſtigijs. h⁹ fuit ꝓpt̃ neceſſitatẽ directiuã ſẽſualitat̃ ſue. Tales q̃ ſt̃ hmõi iã in ſuis ꝓtẽplatõib⁹ ⁊ amoubus ſeraphic̃. nõ indigẽt exercitio q̃cũq; ꝓ illo tũc. ad fruẽdũ deo ꝑ oſculatõz ei⁹ imo faſtidiũ eis eẽt oĩs creatura. ſicut l̃ ꝓſõ a magdalene q̃rẽt̃ deũ. Dicit origenes. Quero creatorẽ. faſtidio mihi ẽ oĩs creatura. Tales videbãt ꝓphe ⁊ cõmẽdare ī ꝓncipio methaphiſice dicẽs eos ñ egere apologi. q̃les expetũt hoĩes groſſior̃ intellect⁹. in q̃b⁹ ꝓſpicuitas ⁊ luciditas ſuoꝝ itellectuũ. ĩmixta ẽ cũ mãli groſſicie plus l̃ min⁹. vt in ꝓphet̃ minus plus in nãliẽ hebetibus. aut motionibus ⁊ ſtult̃. Mediocriẽ ãt ſicut in hoĩbus pluribus laici ⁊ ſatis. q̃ñ certe pauciſſimoꝝ ẽ ⁊ fuit. dicẽte platone ⁊ ceter̃ ꝓſpicuitas itellectus atz mẽt̃ ꝑ quã ꝙiũgiẽ tãq̃ in ſupmo ſuo ãgelis ⁊ intelligẽtijs. q̃ portio q̃uis ſit ſupior in hoĩe. tñ potius denoiãt hõ a rõe rõnalis q⁹ ſibi ꝓpria ẽ. q̃ ab intellectu intellectualis. ſꝫ nec a ſẽſu ꝓpt̃ impfectõz noiãt ſenſualis. Alij ſt̃ q̃ et ſi videãt intelligẽtiã hñt nihilomin⁹ impedita. nec ſolidã ꝓtuitionẽ vit̃ irreuerberatã. Indigẽt ꝓpt̃ea fulcimẽto q̃dã ſymbolicaꝝ ſilitudinũ vigoratiũ ad ꝓſiſtẽtiã ⁊ tinuatõz ꝓpt̃ tt̃es maxime cõpoſita ſũt cãtica cãticoꝝ. cũ ſilibus anagogic̃ mãuductiõibus. Tradita ẽ in ſup theologia myſtica Dionyſij. q̃ p abnegatiões oĩm magi. q̃ affirmatiões incedit. Cõiũxit ãt verſellẽ. velut ī vnũ tres ſtatus hoĩm in expoſitõe ſuã cãtici cãticoꝝ breuiẽ ⁊ accõmode apud ꝓdictos in libris ⁊ doctria Dionyſij ñ ita ꝓ ceter̃ negũ. ꝓ ignorãtibus ſuas tor̃ ꝓſciſas allegatiões. more iuriſtaꝝ q̃ vir correcte ſcribũt̃ aut notant. Siſtit inſup ī ſolo ſẽſu anagogico dei ⁊ aie nihil miſcẽdo ꝺ allegorica deſpõſatiõe xpi ⁊ eccie. q̃uis vnũ pficiat ad alterꝝ. dũ ſe mutuo nõ ꝓfũdãt. Jnteſt eñ tã eccie vñs q̃ aie ſingular̃ cãtare iugiẽ ꝺo tãq̃ ſpõſo cor de vb ⁊ ope. ¶ Amo te. Amo te. Amo te.

¶ Explicit pma partitio quaſi ꝓbemialis in cantica canticoꝝ.

Secunda partitio.

¶ Et primo ꝓhemium.

Apote. Quid obſecro reſonãt aliud cãtica cãticoꝝ q̃ iſtã ex intimo toto corde vocem. Amo te. Qua in re ꝑmittẽdũ ẽ q̃ amor fruitiuꝰ dei maxime ſeraphicus. q̃nõ ꝑt. ꝓ ſtatu vie ſepe. diu. ⁊ multũ. ꝓſiſtẽ in illa puritate actuali. Jndiget ad exercitiũ ſuũ ſilitudinib⁹ ⁊ ſimbolis vti creaturaꝝ maxie cũ dicat dionyſius. Jmpoſſibile nob relucẽ dinũ radium niſi ſacr̃ ⁊ architypic̃ exẽplaribus vel ſimbolis circũuelatũ quẽadmoꝺ pura lux mãlis ſine coloris ad mixtione nõ videtur. Propt̃ea cõpoſitus ẽ liber cãticoꝝ. ſub tropis ⁊ ſilitudinibus ad hui⁹ fruitiui amoris exercitiũ ſub typo nuptiaꝝ. ¶ Studuerũt in his exponẽdis ſũma ⁊ dina ingenia nũc ꝑ ptes put mã quã tractabãt. exigebat nũc integraliẽ ꝑ omelias. ꝑ ῥmones. ꝑ poſtillas. ꝑ diſtinctiões. ꝑ gloſas ordinarias ῥm q̃druplicẽ ſenſũ viciſſim permixtum. ¶ Poſterior vnus abbas verſelleñ. ſtatuit inſiſtẽ circa ſẽſũ anagogicũ. ꝑ ſilitudinẽ ad ſupmũ amorẽ creatũ q̃ ẽ in ſeraphin coartãs ſe ad aiam rõnalẽ ad deuz. ῥm ſupmã q̃tum ꝑt elevari aie portionẽ/ quã appellat ſeraph vel ſeraphin. i. in hierarchijs aie. exẽplariẽ ad celeſtes ordinatis fundamẽtũ capiẽs ex. r. cap̃. dionyſij cũ expoſitionibus ſuis. q̃liẽ ipe Bonaueñ. pauciſſimis vbis cõplexus eſt in itinerario ſuo/ cap̃. iiij.

¶ Porro amor fruitiuus et extaticus. vel anagogicus ⁊ ſeraphicus. q⁹ ꝓſiſtit in expimẽta. li pceptõe ꝓiũctiõis aie cũ ſupmo obiecto ſuo ⁊ fine deo. nullatenus tradi põt ꝑ

dōctrinā maxime cum a solo deo pure gratis z sup omnē industriā infundat. Videtur potius in sistēdū in expositōe cāticoꝝ z similiū. doctrinalit z scolastice tradēdo qd noīs terminoꝝ z exponēdo symbolicas significatiōes eoꝝ qꝫ in declamatiōibus z exhortatiōibus moralibus sine fine q̄ nequeunt vt diximus amorē fructuū infundere

¶ Quibus habito vel cognito qd noīs terminorum ex theologia scolastica. dz exercitiū intrinsecum remitti ad interiorē mētis pscrutationē coopante gr̄a dei q̄ nō dat cōmuniter se nō exercētibus/z in gratz in qb⁹ dei gr̄a vel nulla ē vel in vacuū accepta. sed tā vtiqz nulla ē si in vacuū recipit/qz non minus horret vacuū gr̄a qꝫ natura. Dicūt vero cantica canticoꝝ p excellentiā vel anthonomatice. qz sola in eis rō cantādi ē amor pure gratuitus. nō deliberatō ab hostibus vt pmū illud canticū. Lātemur dño glorioſe. Nō a visitatiōe z redēptiōe dei sicut illud. Benedictus dñs deus israel. Et ita de reliqs suo mō. sz in his canticis sola cantādi rō est ipa cantatio se exercēs in amore non qualicūqz sed deifico z supmo q̄ seraphicus iure dī. eo qꝫ ad eius similitudinē sit exemplatus ¶ Dē nihilominus amor spōse. qñ talis amor castus z zelotes z sūmus esse dz quasi ipm noīe p qualitate materie duximus in seqntibus appellāduz. ¶ Placuit igit duce spiritu sācto. vīaz ope p cum coartare p monē z aptare pncipaliter ad sensuz anagogicum d amore spōse qd vt sinceritus fiat/et absqz inuolutrz similitudinum. expediēs eē censui/p ditiōes vel effectus et signa vel pprietates huius amoris sub qn quaginta p sideratiōibus quasi totidē scalis illis aut linguis igneis annotare. ¶ Verū ne videamur nimis a lra exorbitare studuimus istas amoris pprietates ab inuolutris z fumis lre quadā exagitatiua depuratione in emicatiōem deducere. Hic em modus tractādi primior est scholastico qꝫ rethorico stilo. quasi hactenus vtiqz studuimus. pmixtiōe quidē facta qꝫ accōmode vel vtiliter iudicet lector. sz benign⁹. Gratus insup accipiat p succincto quasi pbemio in auxilium memorie d eadē versuuz elegiacoꝝ/in qualibus nūc oblectat se ociosa senectus mea studij memor puerilis.

¶ Isti versus respiciunt sensum anagogicū cum videlicz anime et dei/z nihil aliud resonāt nisi amo te: que ex fiducia amicicie sari solet vt reamet vt patz.

osculetur me quia melior oleum trahe me

Oscula posc amor/delectat/lenit z ardet j
in cellaria nigra sum sed formosa
Ingreditur cellas/pulcer z ipse niger
pugnauerunt in meridie:
Oppugnatur amor/ desiderat alta tenere
ne vagari si pro non equitauit
si ignoras
Esse vagus refugit/doctus/ equesqz dei est
cū eēt rex fasciculꝰ sic colūbarū en lectulꝰ nr̄ flo.
Qratꝰ amor/cor dz simplex/cui lectulꝰ extat

Secundo capitulo

Floridus/Est fructus dulcis in ore suo z
vinariam amplexabitur me
Potat amor/lāguet/ cōplexibꝰ heret amici
ecce iste venit en dilectus dilectꝰ meꝰ mihi
Quo se cūqz rapit hunc videt/audet/habz

Tercio capitulo

tenui eū sicut virgula
Querit amor qō amat/tenz i sōlia surgit 3
en lectulū ferculum fecit in dyademate
Aut cubat aut fertur/aut dyadema gerit!
tota pulcra Quartū capitulū in vno oculoꝝ
pulcer amō totꝰ/p singla mēbra/videdo 4

per totū residuū quarti capituli

Vulnerat/z miris delicijs redolet.

surrexit Quinto capitulo

Dormit ego dormio
surgit amō. liqfit/passꝰ q̄z vulnera lāguet 5
et ipse ē amicus meus
Dilectum laudat/iactat amicitiam
vna est columba Sexto capitulo
Vni iungit amor soli pfectus/est et par. 6
vt sol et luna vt castroꝝ acies ordinata
Auror/nitidus/ordine terribilis
nescini per q̄drigas rpi spōtanei per admiratōz

reuertere quater dicit

Nescit amor/vehit/cubat/crebro vocatur
Septimo capitulo per totum ppe finem
Pareat vt veniens laus sibi multa dat 7
Visit amor vineas/ortos et poma reseruat
Octauo capitulo Quis mihi det
Oscula vult pueri/fortis amor q̄si mors 8

¶ Leteꝝ fiet reductio in hac partitōe scd a
ad sympsalmatis decacordū cum d ypa[sal]

mate totiens interposito iuxta decadē versuū et ꝑ numero dragmatū totidē ab expositoribus notatoꝝ. quatinus cātica canticoꝝ resonent/ sm psalteriū decacordū david regis. et iuxta canticū filie ☩ Marie pulcerrime feminaꝝ. ¶ Beniqꝫ tercia partitio colliget oīa sub amoris osculo sctō q̄tinꝰ ꝓ revoluet ad ☩. intelligibili q̄dā gyro.

¶ Incipit primū sym/

psalma: hoc est ꝓcordia psallētiū in canticꝭ

¶ Prima consideratio.

BOscula poscit amor. ¶ Exilit hᵉ amoris ignei ꝑpietas ab hac ꝑticula. [Osculetur me osculo oris sui] ¶ Oportꝫ vt iam notauimus nos hoc loco. scholasticis theologie ꝙ phie regulis vti. maxime dū q̄rimus ad intelligētiā cōmunē/ cantica canticoꝝ traducere. aut saltē q̄ credulitatē secretissimoꝝ sensuū ꝙ castissimoꝝ/ quos includit sumus ille ꝙ q̄si carnalis nullus abhorreat. neqꝫ scandalū fede carnalitatis q̄s incurrat. Pulcre referre/ q̄d exptus audiui. offenderet enī pias aures. ¶ Oportꝫ ꝑterea supponē tradita ꝑ alios et alibi et a nobis pluribus locis repetita et exposita noiatim in ope sup magnificat cū adiūcto collectorio quasi septem sportaꝝ ad duodecim priores/ ō viribus aīe. ō ceptibus eius sup oīa. ō hymno et vbo glorie. ꝓfectᵉ ad diuinū ☩ Dionysiū. ¶ Quicqd ei pītia tra allaturi sumꝰ. hᵉ vnū pene resonat aut explanat mysteriū ☩ Si qua deniqꝫ vt fit ꝑiungāt alia. spectāt potius ad amorē incipientiū vel ꝓficientium: q̄ dūtaxat ꝓfectoꝝ. nisi ꝑ quanto cognoscere dz/ ꝙ expedit fortis mulieris exemplo. semitas domus sue. quas ꝓfectᵘˢ amor ꝓsiderauit vt ꝙueniret ad artē. q̄m mens/ amat arte manens. ¶ Oportet rursus inē doctrinas ō passiōibus aīe hoc specialiē attendere/ q̄ apud theologos amplior est acceptio passionū. sicut amoris vel amatiōis et ꝓsequentiū inde q̄ apud ☩ resto. naturalis habeat traditio. ☩ pe enī nulla s/ nisi in irascibili et ꝓcupiscibili sensuali. censuie ꝑpie reponēdas passiōes sicut nec in deo vt angelis. ☩ Nos autē sequētes ☩ ugᵗ. cū ceteris theologis. ponimus oīa nomina passionū. nedum in ratiōe humana. neduꝫ in eius mente ꝙ spiritu. nedū in angelis et beatis. sed in ipo etiā deo glorioso. omni tn in pfectione secluſa. ☩ Dicimus enī deū delectari et gaudere. sicut et beatū esse. ¶ Quemadmodū igit amor seraphicus cuius assignare nitimur ꝑprietates/ signa. vel effectꝰ ponit in apice seu vertice mētis intellectualis. sic audacia. quā amor parturit in osculi petitione cū spe. et ceteris illic collocat. et hoc stabilitū sit ad oīa sequētia. ¶ Constat igit ꝙ amor non qualiscūqꝫ. sed fervidus et familiaris causat ō amico vel amato fiduciā. ¶ Experimur etiā hoc in brutis nedū faciliter sed cū difficultate domesticis libus ex ferocitate vt leo. vel ex timiditate vt lepus. ¶ Contrahūt enī ex longa ꝓuersatione benivola eis audaciā cōuersandi cū ꝑprijs oīs et domesticis suis. imo et cum brutis alterīˢ speciei quos natura creauit aduersas. sicut sunt canis et cattus et vulpis et lepus. ¶ Nunc ad ꝑpositū puto iā lectoꝝ intelligat ex quāta fiducia oscula poscit amor: [Osculet ait me osculo oris sui]. Pulcra est hoc loco et prolixa devoti ☩ Bern. deductio. apologizantis ad animā que petit osculū oris. ab illo tali et tanto q̄ respicit terrā et facit eam tremere. ☩ De quo ☩ Job. Semp inquit tanq̄ tumētes fluctus sup me deū timui. et pondus eius ferre nō potui. ¶ Talia sunt plurima ad repssionem audacie de qua vnus patꝝ iubebat. Nūq̄ in oīi vita tua assumpseris fiduciam. ☩ Ie vero discipulus ille quē diligebat ☩ hesus tota libertate audet dicere. timor nō est in charitate. q̄m ꝑfecta caritas foris mittit timorem. ☩ Sed nōne seraphica charitas spōse nostre ꝑfecta est? ¶ Nōne iam ꝑ experimēta plurima. facta est tota domestica? ¶ Nonne numeranda est inē ciues sanctoꝝ et domesticos dei. cuius exemplo ☩ pauli cōuersatio est in celis. q̄ totiens admissa est nec repulsa. ad osculo pedū dilectoꝝ. ☩ Deinō gradatim familiarius ad oscula manuū. q̄ndiq̄ aliq̄n sumat audaciā in fervore spūs sui dicere [Osculet me oscło oris sui] ☩ Dic amorosa xp̄i illa magdalena post vnctionē pedū/ post remissionē peccatoꝝ: p̄sumpsit effundere vnguentū. ꝑciosionis lr̄is subtypo fragrantissime devotionis. sup caput ipius recumbentis. ¶ Sput aūt xp̄i deus q̄

p deuotionē singularem osculeri dī ore ad os. qr nullū interponit̄ mediū creature separatiue vt dicet. ¶ Cantat vnus ex seculi hoibus. audacē faciebat amor. Si bonitas caduca. ⁊ aliqñ pessime estimata / rapit ad se amorem alienū vt audeat et psumat qđ de illa fornace ī mensa bonitatis et benivolentie estimāduz eē putabim⁹? ¶ Quid inquā nisi illud dionysij a paulo diuinit⁹ edocti. benignus ibesus veniētes ad se. totus totos deosculat̄. ¶ Tractū ē hoc ex euangelica adolescētionis filij pabola reuertētis ¶ Audemus inqt apl's et bonā fiduciā habemus magis pegrinari a corpe. et eē p̄sentes ad deū que presentia dei quid aliud est q̄ osculatio oris sui? ¶ Semp ex aduerso p̄sumit sua turbata p̄scietia / nec audet oculos sursū attollere. quāto minus osculum oris postulare. ¶ Multū dilexit petrus. ideo multū p̄sumpsit. Bñe inqt si tu es. iube me venire ad te sup aquas. ¶ Sētio me latius effluere q̄ pposita breuitas flagitabat. Bz neq finis fuerit si voluero cūcta p̄sequi q̄ dictantis animo vel occurrūt vel materia p̄ prima sunt vel fortassis a lectore q̄rēda sunt ¶ Ecce dilatationis materia magna nimis. ¶ Quereret em̄ p̄festim nōnulli. nec ab expectatiōe sua cōfundi putabunt. ¶ Edissere nob̄ si expositor es plenari⁹. qđ osculuz. qđ os. qs oscul̄s. qs oscular⁹. q̄lis oscul̄atio? ¶ Dic q̄ sē oris duo labia. ī oscul̄āte sil' ⁊ oscul̄ato? Bz neq ēmin⁹ hic erit inq̄sitiōis. fiet ꝓcessus ad oēs symbolicas sīgnificatiōnes qs text⁹ ecclesiasticor decurrit vniuersus / ó vberibus ó vnguēt(. ó cellarijs. de tabernaculis cedar. de pellibus salomonis. et ceteris in hunc modum. Sed iam p̄tacta est nr̄i sup his causa silentij. plus itaq̄ suscepim⁹ vmbras et fumos excutere q̄ discutere. Bene distinctiōes et magistrales sermones. omelie preter ea sanctorum copiosissime p̄ incipientibus et p̄ficientibus hec docebunt. Sed nūc perfectis (q̄uis imperfectus) debitor sum. qui p̄ consuetudine exercitatos habent sensus. ¶ Venient vltima duo symp̄salmata p̄ minus expertis. ¶ Ponit hugo tres in ꝓemplatiōe ꝓcessus instar ignis qui cum ascendi querit̄. primo fumosus est sine flāma. deinde cum fumo flāma misc̄tur. tandem purus et quietus ignis ē in carbone. ¶ Gradum hunc tertiū tenet igneus amor sponse qui fortis exilit scintillat ⁊ emicat. nec inter fumos latere grossos et inquietos voluptatur. Beniq quia nō de singulis omnia simul dici possunt etiam que sunt accōmoda. transeat sermo noster gradatim ad reliqua. ¶ Unus itaq̄ solet passus in scripturis mutuo ceteros exponere. imo quod libz verbum potest intelligibiliter loqui cum altero. quoniam est ignea lex. scientiam habens vocis. et omniū linguis loquens. Bum enim spiritussanctus afflat; sic fugiunt sancta smata. dantur carismata. spirant aromata sic resonant idiomata.

¶ Secunda ꝓsideratio

de secunda ꝓprietate.

Amor delectat. exilit h' ignea lingue particula ex sequentibus verborum symbolis [Quia melliora sunt vbera tua vino fragrantia vnguentis optimis] Siquidem ista delectāte vtentes. ¶ Inuenitur em̄ dictum apud sapientem per insipientem mulierem. Veni inebriemur vberibus. ¶ Vinum quoq̄ letificat cor hominis et odoribus atq̄ vnguentis cor delectatur. ¶ Preterea delectatio sortitur hoc nomen a similitudine lactentiuz puerorum. quasi dulcis lactatio. ¶ Causatur autē ab amore / imo non nisi ab amore vel amatione delectatio. hinc illud populare. ¶ Jammes enara voye / se damour ne vient. ¶ Gaudiū nisi ó amore nullū eē potest. ¶ Est itaq̄ delectatio ꝓceptio cōueniētis cōiuncti. ¶ Amor aūt nō est nisi cōueniētia ⁊ adaptatio rei ad suū ꝓueniēs. ¶ Porro nullū ē obiectū ꝓueniētius spōse / q̄ ipse ds sūmū bonū. ad qđ capiēdū et possidendū facta ē ¶ Quare supest / dū sibi ꝓiūgit / inheret ⁊ vnitur tanta ꝓpinquitate. quāta sunt os et os osculantia se mutuo / q̄ causat̄ ex hac vnitionis ꝓceptiōe delectatio nō qualiscūq̄ sz in suo genere supma. qr supius eē bonum nō pōt. ꝓterea q̄etat̄ gaudz ⁊ letat̄ in hac vnica opatiōe. nullū aliud obiectū petens q̄uis ipius ꝓtinuationē possessionēq̄ securam amare nō cesset. Neq tñ ē motus p̄prie dictus q̄ est actus entis in potētia cum habeat amor id qđ actualiter req̄rit. sic esuriens id edens / qđ bz sp in pñtia. caret mo

tu fastidij. ¶ Cōsequit hō ex hac delectatiōe illud deps̄. Delectare i dño. ⁊ dabit tibi petitiōes cordis tui. ¶ Et rursus. Renuit ꝓsolari aīa mea: mēor fui dei ⁊ delectatus sū ⁊ exercitatus sū. ¶ Alia lra garrini. ¶ Et deficit spūs meus. bona siqdē defectōe. in salutari dei. ¶ Et hᶜ delectatio spūalis/ si anthonio credimus/ sola ērō vincēdi inimicū. ¶ Ceterū fit p amorē. aīe ꝓiūctio ad deū cū pcepti one multꝫ modis. sicut ꝓtingit deū multiplicē ꝓtēplari. Ꝫz loqmur h̄ de ꝓiūctōe. p pōdus charitatꝫ. q̄ mota ab infinito amore facit supmundanū ⁊ imēsurabilē ⁊ absolutū pure mētꝫ excessū. sicut ait dion ysius ¶ Cūc cognitio p speculū ⁊ enigma quodāmō deserit foris ⁊ sōintrat amor vsqz ad interiora velamis vbi posuit ds tenebras latibulū suū. ¶ Cuero nūq̄ remāet absqz cognitiōe. ¶ nō si foret ita ipe nihil peciperet. ¶ Et cū neqat oriri delectatio sine pceptione ꝓuenientis ꝓiūcti. vbi tūc sua delectatio essꝫ ¶ Nderet aliq̄ q amor ē formaliē sua ꝓgnitio. ¶ Adderet aliq̄ qđ ē formaliē sua delectatio. ¶ Videt verselleñ. ꝓsona loq̄ sup cāticā ad hāc positionē. Ꝫz ꝓsonātius ad pbiam ⁊ doctores dicimus. q̄ sicut intellectꝰ ⁊ voluntas sē distincte potētie. sic cognitio et volitio vel amor distinguūt distinguūt dicor nō ita tm̄/ qm̄ circūincidāt se mutuo. ⁊ hoc solerē aduertē est ⁊ vtile. ¶ Proficit in hac pte speculatio/ de mō ꝓnexionis vtutū cardinaliū cū prudētia et theologicaꝝ cū grā. ¶ Et donoꝝ olm generaliē ⁊ beatitudinum cū charitate. si nō informes ⁊ impfecte. nec vere vtutes debeāt reputari. ¶ Itaqz circumincidūt se mutuo vt q̄libz vtus/ alteri⁹ denotationē sortiat. ¶ Dicimus em̄ cū apl̄o q̄ charitas ē benigna ⁊ patiēs ⁊c. q̄ tpantia ē prudēs. iusta fortis ⁊ ecōtra. ¶ Sic̄ q̄ fides spat et diligit et econtra. ¶ Nō aliē in re nr̄a dicit ¶ Aresto. ꝺ volūtate q̄ ipa ē appetitus intellectiuus vel intellectus appetitiuus. ¶ Sic ꝺ actib⁹ ipaꝝ potētiaꝝ. Ꝫz dicē q̄ amor ē cognitiuus. ⁊ cognitio amorosa dū ordinat ad amorē nō sistēs in nuda speculatōe vitatꝫ. ¶ Exēplū māle. manꝰ ⁊ oculꝰ ꝓcurrūt ad scribēdū. oculꝰ vidz manui ⁊ manꝰ mouet calamū. ¶ Nō tm̄ vtus visiua ē vtus motiua calami. nec manꝰ ē oculꝰ Ꝫz qdāmō circūincidūt se/ ꝓpt̄ ꝓnexionē i vna actiōe scribēdi. ¶ Soluit er his facta dubitatio. q̄m amor dirigit a cognitōe/ i ꝓma sui gñatōe ¶ Certissimū q̄ppe ē q̄ volūtas nō fert i ꝓtius incognitū cū obiectū suū sit ꝓueniens vel apparēt ostēsū. ¶ Nō āt fert aliq̄ potētia i nō suū obiectū. vt olfactus i sonū. ¶ Veritas ē satꝫ annotāda p vniuersitate victorū et dicēdoꝝ. p̄cipue ꝺ amore spōse q̄ volūtas q̄ nō solū hz p obiecto suo vltio. bonū summū ⁊ optimū. q̄ sola insup est vltio motor in regno aīe. seu toto microcosmo. dū fuerit p directionē et ductōz intellectus applicata ad obiectū suū. tūc sufficit seipsā mouē libere p actū amorꝫ elicitū. ¶ Sufficit ꝓterea mouē vires alias p hītus eaꝝ impetiue. q̄ fit vt vis cognitiua q̄ ꝓus mouebat obiectaliē volūtatē pītando obiectū. nūc ordine q̄si cōuerso mouet libere impatiue et arbitrarie ab ipa volūtate. ¶ Exēpli grā in ꝓposito. ¶ Deoria aīe intellectiue secunda spēbus intelligibilibus aeqsitꝫ abstractis exfātasmatibus sensibilibus effiatiue. quā cōmētator noīat itellectū passiuū. mēoria inquā pōit in acie intellectꝰ speciē. repītantē deū nō qdē nude. sz q̄si p speculū ⁊ enigmate. ¶ Intellectiua vtus forabit sīle vbū ꝺ deo. ⁊ illud nāliē obij ciet potentie volitiue. ¶ Quo ꝓcessu hītu nouus poterit libē et arbitrarie in choari. q̄ mouebit se volūtas dilectiue nō in cognitionē pītatā intus p intellectū. sz in rē ex̄ vel q̄si ex̄itē. ſ. deuz ¶ Nō em̄ amat volūtas ꝓgnitiōz hmōi dei tā q̄ vltimū finē. sicut neqz ē pt̄ finis eius. ¶ Amat em̄ deū ipm̄ imediate. ⁊ se fert i ipm et ꝓplectit et osculat/ et vberibꝰ suis heret. ⁊ in eiꝰ fragrātia delectat. Ꝫz nō videat oculo ad oculū l̄ facie ad faciē deū. ¶ Deinde volūtas ꝓiūcta fini suo vltimo deo. ꝓcipit arbitrio ꝓpo ⁊ impio itellectui/ q̄i dicēdo. Veni/ vide/ gusta et sēti: q̄ dulꝫ ē dñs. ¶ Ad cuius elucidatōz ꝓpliorē accedit amorꝫ ignei lingua.

Tercia ꝓsideratō

¶ Amor lenit. ¶ Colligit ista ꝓpetas amorꝫ ex his vbꝫ ¶ Oleū effusū nomē tuū. ꝺ nō adolescētꝫ diligūt te ꝓpter ꝓ oleū dr̄ sīgri ꝓditōz lenitiuā quā attribuit amori īcreato. ñ sine creato/ canēs i ecclia. q̄ veis cordā lenis. ē isup oleū i ꝓdimētū dulcedis ⁊ suauitatꝫ ⁊ mitigatiū volo

nis. ¶ñ petrus. ¶ri ñ gustastis qñ suauis ē dñs. ꝛ trap's p cordat. ¶Gustauerūt inqt bonū dei vbū. ¶Et dauid clamat. ¶Quā magna multitudo dulcedis tue dñe. ¶Et rursū ¶Demonū abundātie suauitat' tue eructabunt. ¶Samaritanus ꝙz ad curā vulnerati oleū apposuit ¶Prosequmur inchoata declarātes/q̄ ꝛ q̄lis sit cognitio pcipiēs deum vt optimū p ueniēs ꝛ piunctū. exq̄ amor nō ē formalit' pceptiuus cognitionis q̄si i eo l' cū eo sit formalit' pceptio/sicut et delectatio. ¶Alioqn neqz delectaret' si nō peipet neqz q̄ esceret/aut frueret' deo. si nō delectaret' i eo ¶Istud est p sideratōe dignissimū/cuius ignorātia/multos i amore dei figē se volētes solet p turbare. ¶Quāuis āt multa dixerim⁹ sup magnificat. nihilominus faciēs ds grām p gra/ꝛ paulatim ꝑm tps ꝛ locū ꝛ moduz bñplaciti sui dona sua multiplicās. dat i dies ferri magl'a claritate i claritatē tā q̄ a dñi spū. q̄ amor ē dās expiri illud dauiticū. ¶Declaratio ꝑmonū tuoz illumiat. ¶familiaris ita qz p uictus oñsor ē secretor amicitie. q̄ et xpc vbū ꝛ sapia p̄is medius accedit loq̄ns linguis. nedū hoim. nedū angelor. sz arcanū p̄is/q̄ nō lz hoi loq̄. ¶fortassis illa sūt arcana q̄ dīnus dionysius a paulo discere nō potuit. nec ipe scribē vel docē nisi p silētiū. sz eis reuelauit ds p spūsctū ea q̄ nec oculus vidit/nec aur' audiuit nec i cor hoīs ascēdit. ¶Stultus ēt lector si q̄rēt. et ego p̄sūptor insanus. si conarer altiora vl altius q̄ ipi exponē secreta celestia. ¶Plane ꝙz etiā atz etiā rumino vba pauli vba ꝑinde dionysij/sup hac sapia q̄ in misterio absc̄dita ē/mirāda ꝛ miserāda apparet hebetudo intellectus nr̄i p̄ intus/sz foris berētis ad eor doctrinā. ¶Por quippe vba si velamen ꝛ obscuritas auferat a corde. cognoscūt aptissima ee. de q̄b⁹ ambigē minus ē fas q̄ de ipo māli sole. vt iure dixerit ¶Boetius. ¶Hāc q̄sz pcit notare lucē cādidos phebi radios negabit. ¶Quē estas hodie vbani festo qñ sol viridior ē. ꝛ plus fulgid⁹ ꝛ feruidus. ¶Veniti mēotiā baptisma valeriani insignis cecilie vginis spōsi. ¶Libēt em diei cuuslibz occurrentia speculari soleo mysteria. ¶Vidit ipe valerian⁹ senē cādidis indutū cū libro aureis lr̄is scripto in q̄ legit ista pauli vba. ¶Un⁹ dñs. una fides. vnū baptisma. vn⁹ ds ꝛ pr̄ oīm q̄ sup oēs/ꝛ p oīa ꝛ in oīb⁹ nob. ¶Valerian⁹ introgat⁹ a sene si credēt' ilico rñdit. ¶Nihil verius dici posse/¶In qb⁹ cū vniuersa dionysij theologia nōta ē. ¶Nā in h° q̄ vn⁹ ē ds ꝛ pr̄ oīm. nōt' theologia d̄ trinitate ꝛ vnitate dīna. ¶Nō em eēt p̄nitas in dīnis si nō eēt trinitas cui⁹ fōtale p̄n^m ē p̄/a q̄ ois patnitas i celo ꝛ i ēra noīat'. ¶Ceterū addit' q̄ sup oēs ē. dat' intelligi theologia mystica. q̄ p excessū infinitū sup oēs hz sciri ¶Poro cū ds ee dr̄ poia. symbolicā ex oibus ꝛ i oīb⁹ ꝙcipim⁹ theologiā. ¶Deniqz cū subiunctū ē et in oīb⁹ nob. theologia sigē p cedēs ex ppijs ꝛ itelligibilib⁹ positiue. q̄lit' fit in dīnis noīb⁹/tā p cām q̄ p excellētiā nō attēdēdo si fuit infinita/qm i hac excellētia p infinitatē: mysteriū theologie p abnegatiōz collocat'. ¶Addit' p̄tes triplex habitudo quā hz ds ad nos vl ceteras irrōnabiles creaturas. s. p imaginē nālē. p grāz ꝛ p gliā ¶Pria sic dēhitudo ē ad deū nedū vt p̄n cipiū causatiuū/sic in oīb⁹ ē p entiā/potentiā ꝛ pñtiā. sz etiā sic ad p̄n^m obiectiuū rōe imagis q̄ dei capax ē facta. ¶Deinde sicut ad p̄n^m inhitatiuū rōe silitudis ꝛ reformatōnis p grām. ¶Tercio sic ad p̄n^m glificatiuū sub q̄ cōphēdi p hitudo hypostatice vnionis in xpo ꝛ materne dignitat' in maria. ¶Questio ꝙz triplicē hāc silitudinē red dr̄o vna. cur toties i sept'ur' piū gūt hec trias dñs ds nr̄ ¶Quis ex icidēn trāscurs⁹ redeat⁹ ad cām lenitat' amor'. q̄lē hūit apls nr̄ ¶Remigi⁹ de q̄ legit q̄ bonitatē et benignitatē māsuetissimi cordis oñdebat i lenitate sermōis. q̄m ds i fide ꝛ lenitate ipsi⁹ scīa fecit illū ¶Habem⁹ certe i amore spōse obiectū ꝙueniētissimū deū. hem⁹ ꝙiūctiōz ipsi⁹ ad spōsū p oscula intima. ꝛ p ihesiōz ad sedē amor' pect⁹ suū qđ nōt i vberib⁹. ꝛ p lenitūa olei leticiā. iux illd. ¶Unxit te ds oleo letic̄ie. ¶Superest assigre cognitōz pceptiuā q̄m delectatio ꝛ lenitas ē pceptio ꝙueniēt' ꝙiūcti. ¶Difficultatē augz vbū hugonis. ¶Amor in qt̄ trat vbi cognitio foris stat. ¶Illō isup de q̄dā omel. possum⁹ figere desideriū/vbi nō ē fas inferre obstrūtū. ¶Tē qđ magis cognoscimus d̄ deo qđ nō ē q̄ qđ ē. ¶Ac vo lo quat iam quarta ignei amoris lingua eius

Quietus est.

Quarta ꝓprietas.

Ador ardet. ¶ Colligiē hꝰ ex feruore desideriꝫ spōse ad spōsū. Trahe me pᵍte. currēᵍ i odore vnguētoꝝ tuoꝝ. Quidᵍ vo ardor ⁊ inextinguibil' fragrātia. Certe spōsa ꝓcessio iā ꝑfecti oscli fidē postulato velut ab abbāte/susceptā fuerat ad vbera spōsi qm̄ meliora dixit ea vino. fragrātia vnguētis optis expta loqē ⁊ delectata. Hāc ⁊ sdiūgit. Oleū effusū nomē tuū. Huc ex satietate ⁊ vbertate plēitudie/velut isatiabiliᵍ estuās clamat. Trahe me pᵍte currēᵍ i odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. Iure dixit ō amore seraphico dionysiᵍ q̄ ē ignifermidᵍ ⁊ olocauste purgatiuᵍ. qm̄ ⁊ seraphi inkp̄tāt ardēs. Est qdē i āgel' ardor iste. ēt singul'ē bris qbꝫ ē vna vox letātiū ⁊ vnᵍ ardor cordiū ꝓtea dicūt lapides igniti. ꝓcipue tū ⁊ excellētia seraphicᵍ ordo possidz hūc ardorē. Propterea nec ipe a scīa sic cherubi nec cherubi ab ardore noiāt. q̄uis absq; vlla dubitatōe. ⁊ seraphi ꝓ gſcat ⁊ cherubi ardeat. sic ⁊ volūtas ꝓ gſcit ꝑ lcellēm ⁊ ardz ꝑ volūtatē itellectᵍ. Tibi cā idcirco ō ardore spōse. q̄ ñ ē absq; ꝓgnitōe. alioqn ō lectabiliē ē ñ possz ⁊ lenis ei spōsⁱ sᵘ ōs vt opponebat. Dis vtiq; delectatio fit ex pceptiōe ⁊ ois pceptio sine dubitatōe/ē cognitio. nō q̄liscūq; sz expimētalis ⁊ practica. ē pñs quasi p sensū ens vel exīs. q̄ ōrt dupliciē a cognitōe solū speculativa ⁊ distinctiua seu declarativa. Primo qr respicit pncipaliē bonū/sz speculativa vez. aut si magꝫ ꝓbie dixerimus respicit plane vez. qr vez ē obiectū intellcūs. sz nō sistit in sola ratiōe veri. imo puᵗ ꝓsone vel ꝓformiē aut ꝓfesse hz ad appetitū bōi ꝓtēdiē. Ex q̄ distinctiōe sumiē illa altera. ō intellectu practico ⁊ speculativo. Ōrt secō pceptio expimētalis ⁊ practica a speculativa in ordine ⁊ origine. qr necesse ē pceptōz seq cōpatiōz appetitus pᵗim volitiui. ⁊ ab eodē causari. Propterea recte vocat hmōi pceptio oclᵒ volūtatⁱ vel amorⁱ sui maxime eliciti/qm̄ inde causaē nec aliē oriret. De eius efficacia dōz erit infernus sup illo. Vulnerasti cor meum spōsa in vno oculoꝝ tuoꝝ. Eliciam⁹ exinō pulcerrimā de ꝓgnitōe expimētali scintillā veritatⁱ respectu amoris. spōse ād deū spōsū. Violētior ⁊ vehementior ē ista pceptio ad trahēdū post spōsū q̄ speculativa. Rō iā tacta ē ex ordine lre. ⁊ pz exēplo iā inducto ō scptura quā scribit manus ad directionē oculi. Si em̄ oñdēt oculus volūtati scribētis. tm̄o speculatiue q̄dā explaria lr̄arū sub quadā obscura gñalitate/volūtas ñ ita trahēt et allicēt ad scribēdū. sic fiet ex pulcerrima scptura sua quā pduceret/quā pnus insup oñdet pcipies oclᵒ. qm̄ oclᵒ videt voluntatē scribētⁱ. sic voluntas movet oculū ad videndū lr̄as q̄s formaꝫ mediāte manu. sz ex impio suo. Sentiēs igit vis affectiua seu motiua pulchritudine egregiā in lr̄is aut picturⁱ/ q̄les alibi ñ viderat. qr nō scpserat. trahēt amplius ad ꝓtinuādū scriptura. ꝓcipies tūc oculo pmanē in hac sua opatōe directiua. vt pmaneat ⁊ delectet in vi motiua sua. qm̄ ex dictis duobus ꝓsurgit ⁊ ortē vehemētior delectatio q̄ fm Arestō. et expientiā/teneꝫ opantē in opatōe. Facile erit ex hac vna similitudine ꝓsiderare seu sibiles alias innumerabiles. et ex illis ascēdere ad pceptiōes et motiōes rōnis et mētis. q̄les plurimi/nō bñtes exercitatos sensus spūales ñ advertūt. nisi fortassis in formis ⁊ volucr̄ fātasmatū sicut ex sola ⁊ simplici fide et spe ō deo in solo enigmate. ꝓpē q̄les forte putāt aliq̄ dictū illud qō inductū ē ꝓ ꝓgnitōe dei q̄ magꝫ ꝓgscit qd ñ ē q̄ qd ē.

Quinta ꝓprietas

Ador ingredi cellas. Intro duxit me in cellaria sua. Cui ꝓgaudent ⁊ applaudēt ille ō quibus iā bis dixerat adolescētule. Adolescētule in dilexi te. Et se rursus ꝓnūerās ecclie. Curremᵍ in odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. Letabimur in quiū ⁊ exultabimᵍ in te. memores vbertatis tuoꝝ sup vinū. Recti diligūt te. Et Recti dicūt. Amo te. Cōsone loqē discipls ille quē diligebat ihesus ad dor tunicꝫ pe in me excitauit ꝓcupiscētias etnas. Ipe qdē ꝓpe rex est/de q̄ pulcerrima mulierᵘ mar sua fas hz dicē. Ecce odor filij mei sic odor agri plēi/cui bñdixit dñs sine cuiᵘ odore ñ currit. qr nēo venit ad patrē nisi retrus a filio. sic nec ad filiū nēo venire pt nisi pᵘ ꝑ ꝓprium eū. Sūt aliq̄ sor-

ti animā bonā. quos etiā a puero notaui mus anhelare ad ūnos odores ⁊ ad celestia desideria nāli q̄dā instinctu suspendi nō dū hītes rōnis vsum plenū. Hñt alij curuas i terris aias ⁊ celestiū inanes instar pecorū. Discipulus p̄is vni⁹ in heremo p̄fectus ē eidē cū admiratōe q̄ vnus ex fra tribus apostatauerat. Mirare inq̄t potius fili, quo pacto remāet alios cū nullus h̄ re manere possit/si nō venerit spāliē a deo. nō hūano solū ꝓfilio tractus. Exēplū addi dit d vario genē catuloꝝ/quoꝝ alicui p odo rē bestie ꝓsequunt̄ eā infatigabiliē. dū alij fuis excitati p clamorē statim desistāt/ nec alios comitāt. qz odorē venaticū nō hau riūt naribus. Xpi bonus odor sum⁹ di cebat apl's/sz nō oibus ad vitā. quēadmo dū iudas/qñ domus repleta ē ex odorē vn guēti/nō cucurrit. sz lapsus ē. Tales nota ti sūt ab adolescētulis dicentibus ad sponsā Recti diligūt te. Nouerat esse nōnullos q̄ rectis eā oculis aspicē nō poterāt nec odo rē optimū eius ferre. nigrā q̄z spernebant ⁊ fuscā. Porro q̄d egerit sponsa quā introduxit rex in cellaria sua/satis colligit ex leti cia ⁊ exultatōe adolescētule⁊ suaꝝ in vberibus suis/sup vinū carnalis leticie/aut sa pietie p industriā acq̄site. Collegit itaq̄ ex hine sapietie thesauꝝ. atq̄ cellarijs doctri nas vberes pietat⁊. Est ei infinitus thesau rus hoibus quo q̄ vsi sūt p̄cipes effecti sē amicitie dei. Que vo sint hmōi doctri ne pietat⁊. put noīat apl's post dicemus si pus aliq̄ de sexta amoris ꝓprietate tengeri mus adaptauerimus ⁊ cāticorū/hoc ē ad canticū cordis oīa q̄ dicta sunt et dicent sup hmōi canticis canticoꝝ.

Terra proprietas.

Nor pulcer/⁊ ipe niger. Nigra inq̄t sū sz formosa filie hierusalē. Abstractū pro ꝑcreto ⁊ femineū pro masculino freq̄nē accipimus. qm̄ sicut spōsi et spōse vnus ē spūs. Ita vox cois est Nolite me cōsiderare q̄ fusca sim/q⁊ deco lorauit me sol. Quid pulcritudo spōse nisi sua ad deū sincera dilectio⁊ Quid nigredo sua vel fuscedo nisi timorata ⁊ reuerēs hu miliatio⁊ Sua quippe pulchritudo sua q̄z ꝑfectiōq̄z pura et feruida dilectio/ necnō cognitiōis claritudo/quid ē in estimatiōe sua/dū compat ad illū solē iusticie/de quo subiūgit. Reddēs causā sui timoris in ni gredine vel fuscedine vel pallore notati. q⁊ inquit decoloratuit me sol. Et ita decolora uit vt in caliginem et tenebras tota ruat. Hunc in transcursu solo. quoniā alibi latissime et pluries in vtraq̄ lingua tracta uimus/fiat applicatio canticorū noui ad hoc epithalamiū fm ꝓprietates sex in hoc duplici primo notatos cōformiter ad no tulas ⁊ vocem eius dez canticorū que sunt hec/fm quas oīs doctrina pietatis q̄ han riē in cellarijs suis cantari potest in armo nia cordis. gaudiū meror spes timor ⁊ pie tas. Est autem pietas ꝓut hic accipitur amor consurgens ex affinitate. omnis aūt affinitas ꝓcedit ab ipo pē luminū ex quo omnis paternitas fm apl'm in celo ⁊ in ter ra nominat̄. Repetitio. Osculā poscit amor delectat. ecce gaudium. leniit ecce do lorem per indirectum qui leniē. Et ardet. i. desiderat vehementer. ecce spem. Ingredi ē cellas pulcer ⁊ ipe niger. ecce timorē in nigredine seu pallore qui est timenti colo r aptus. Effectus em timoris ē pallor ꝓpter spiritus confluētes ad cor. Fiat hic dia psalma: hoc est pausatio psallentiū in can ticis p recreatōe cantantiū. quatinus etiā possit ipa doctrina pietat⁊ diligētius in spi ci: qm̄ pietas ad oīa valet. q̄ cāticoꝝ omni ū in cordibus nr̄is radix ē exēplar ⁊ finis ꝓut vberrime vtinā fructuose tractata per nos ō canticis manifestāt. Ad gaudium Spes. Pietas. Timor. Dolor.

Finito dyapsalmate

primo. Sequit̄ sympsalma secundū. Pri ma ꝓprietas septima in ordine.

Oppugnat̄ amor. Filij inquit matris mee pugnauerunt cōtra me. Pendet hec sentētia iux̄ sen sum vnū ex imediate p̄cedēti/vbi causam red dit sponsa sue nigredinis dicens. quia decoloratuit me sol. sol videlicz iusticie per mittens me tribulationis et temptationis ardoribus exponi. Contra q̄ dicit in p̄s. Per diem sol non vret te Iuxta quem in tellectum filij matris sue oppugnātes ō eā accipent̄ in sinistram partē vel de querē ec

cleſie filijs. vel ꝺ demonibus quí ꝑ creatiõ nẽ ſũt ꝺeitatis mris oĩm filij. Vel certe de ada ⁊ eua/ qꝝ filij nequã ſũt tyrãnici mor ꝑcupie original. qꝝ lex repugnat legi mẽtꝭ q̃ diuertũt aiam vbigenã ad infimas/ad i ſames vineas. tot deſideriꝝ q̃b obniti ñ ſp põt. Dicit eñ totiẽs ꝓphẽ apl's. Amor ſpõſe vineã ꝓpriã celeſtꝭ deſiderij aſſiduo feruore cuſtodire nõ ꝑualet. Jude pallor il le timorꝭ/ ⁊ fuſce nigreꝙ decolorationis. qꝝ velle bonũ ſibi adiacet. poſſe aũt nõ inuenit iuxẽ votũ. Ⓒ Vũ alij ſẽſus ꝑ anagogiã/ ⁊ i bonã ptẽ de filijs eccie celeſtꝭ q̃s ãgelos itel ligit amor ſpõſe/ q̃lis fuit ille ãgelus q̃ pugnauit i luctu ꝯ iacob. Aut certe ꝑ allegoriã de eccia gẽtiũ ſe coarctẽ. vt cepim⁹ canti cũ nr̃m ad amorẽ ſpõſe. Ⓒ Et q̃d fz doctri nã pietatꝭ reſonẽt h' ⁊ ſeq̃ntia ꝓſcrutemur Nõ eñ fruſtra dixit amor ſpõſe ꝓ⁹. Introduxit me. rex i cellaria ſua ſz illic edocta eru ctauit vbũ bonũ dicẽs opa ſua ⁊ vota eidẽ regi. qñ facta ẽ lingua ſua calamus ſcribe velociter ſcribentis.

Secunda ꝓprietas.

Amor igr̃ deſiderat alta tenẽ Ⓢ Jndica mihi iq̃t ſpõſa quẽ diligit ania mea. vbi paſcas vbi cubes i meridie Attẽdat pietas quemadmodũ cito nomẽ regꝭ/ q̃ ẽ excellẽtie et dignitatꝭ deflexit ſẽſum i nomẽ paſtorꝭ. Vbi paſcas inq̃t. Quim⁹ attribui paſtoribꝰ a matoria carnia. vbi ſimplicitas libera ⁊ campeſtꝭ ſine dolo vſat vbi nec arrogãtia dñatur. Ⓒ Et qñ ex hac ꝓprietate pendẽt nõ modicũ ꝓcedẽtes ⁊ ſeq̃ntes. ꝓſiderem⁹ q̃d ſibi velit amor q̃ deſiderat alta tenẽ. ⁊ tam alta vt noticiã de ſpõſo ſuo deo meridianã audeat poſtulare. Ⓒ Cõſtat ex doctria pietatꝭ hauſta in ſapiẽtie cellarijs. q̃druplicẽ i gñie noticiã eẽ amoris dñi. Meridianã de ſe ⁊ apd̃ ſe vbi ẽ q̃ eſt ens puꝝ ſup ſe reflexũ Meridianã ſcdo noticiã dicim⁹ ꝺ deo. ſed ex ſe i creatura btã. tcio matutinã in ipo ꝺ creaturis. q̃rto veſpertinã in ꝓprio gñie videdo creaturas ꝑ ſpeculũ ⁊ enigmate marie ꝑ ſtatu vie/ i ſpeculo. ⁊ fortaſſis i enigmate q̃dã veſtigioꝝ etiã ipſia. Vnle amor ſpõſe/ ſoli intẽdẽ. quẽ ex toto corde ñ diuiſo/ ñ diſpſo diligit. Petit idcirco pñtiã ſpõſi ingiter agnoſcere cuius cauſa ſubdicitur in ſequenti ꝓprietate.

Tercia proprietas.

Amor ẽ vag⁹ refugit dicẽs Ne vagari ꝺ ẽ vane agi incipiã ꝑ reges ſodaliũ tuoꝝ q̃cq̃d eñ diuiſionẽ ab vnitate ſepãte ꝯcipit. aut nutrit horret ⁊ amor tãꝙ vnice dilecto ꝯriũ ꝓterea ſodales hoc loco ⁊ greges ſilr ⁊ taberacula paſtoꝝ in ptẽ intelligimus vni ouili/ vni gregi/ vni paſtori ꝯriam accipi.

Quarta ꝓpetas

Deꝰ ẽ amor ſpõſe. vt alẽ denõt amorꝭ ꝓpetas. ⁊ hꝰ ſciẽs ſpõſ⁹. fz ne ſupbiat ſpõſa imo ꝑfecat q̃l'r ⁊ vñ donũ iſtõ accepit dicit i alta ꝓpetate. Si te ꝛc. Et iungit ꝑ quinta ꝓprietate.

Quinta ꝓpetas

Amor ẽ eq̃s di/ q̃vehit. ſ. vehit Ⓚ Eqtatui meo ꝛc. Plãdies ẽ ſpõſ⁹ neq̃ cũ auſteritate indigbũd⁹ abijcies Si ig̃ras te ait ꝙ pulcerrima mlier ſi ꝑ nõ itelliges Egrede ⁊ abi ꝺ ẽ egredier ⁊ abi vagabũda ꝑ veſtigia gregũ i diſpſiõe hac illaq̃ diſcordiẽ errãtiũ ⁊ illic paſces edos ſẽſuũ tuoꝝ q̃ ponẽdi ſẽ a ſiniſtrꝭ ſub varietate paſtoꝝ tabernacula ſibi multiplicatiũ i falſitate ⁊ vanitate. Nõ ne fecerꝭ aut factura ſis Eqtatui meo i curribꝰ pharaonis aſſimilaui te amica mea. q̃ gr̃am ꝓtẽplatiõis q̃ te ꝺ curribꝰ pharaonis eripiat. q̃ ꝓſecutrices curas pdẽ te volẽtes pdat largit⁹ ſũ. Dedi ꝓterea vt eſſent pulcre gene tue ſicẽ turtur Ji hõeſtate cõuerſatiõis ⁊ collũ tuũ q̃ꝺ mihi te ꝯũgit ſit ſicẽ monilia Dos q̃z murenulas aureas q̃ ſẽ ſnie pietatꝭ aurea faciem⁹ tibi vmicatas argẽto eloq̃ntie/ q̃m eloq̃a mea eloq̃a caſta ſẽ. argẽtũ igne examiatũ purgatũ ẽre purgatũ ſeptuplũ. Ⓒ Vint h' interi ꝓ cordia ⁊ ſympſalmate ſcdo ꝓtexta. abſq̃ ꝓiudicio ſnie q̃s eẽ multiplices alias/ nõ me latet. fiat recurſus ad petitiõez ⁊ deſiderium ſponſe ex amoris fiducia loquentis. Amo te Jndica mihi ꝑ amorẽ tuũ quo amas me vbi paſcas. vbi cubas i meridie Ⓒ Accipiant ſequẽtia quaſi ꝑ ypſalma

te ad illustratoꝛ cāticoꝛ. ¶ Dicamus ꝫ cū petro de cui⁹ filia charissima petronella hodie memīt eccl'ia. Bonū ē nos hic ee/nō vt faciam⁹ tria tabernacula. Nesciebat eīm qd dicēt sed vt leuātes oculos nr̄e cōsideratōnis nemīnē videam⁹ nisi solū ihm qui p effectus varios z instinct⁹ gr̄ie a spōsa amas me? Cui q̄stioni sp bñ cōscia psona rñdet. Pōne tu scis qz amo te. Cui dñs rñdet. Pasce agnos meos. Et p agnos ꝫ fortassis intelligim⁹ nō incōgrue idē qđ p adolescētulas de qb⁹ supra i alio sympsalmate q̄ statū incipiētiuz vel sīaliuz z impfectoꝝ significāt z tenēt sicut p filias hierl'm nos in gl'ia cōsummatas aīas vel angelos intelligim⁹ a qbus spōsa cōsolatōez petit z accipit/ multa z varia collocutōe frequenter exhibita. Itaq; cognoscētes adolescētule. qm̄ introduxit rex spōsaz in cellaria sua. Ita ei renelauit eis cōgaudēt mox z dicūt. ¶ exultabimus z letabimur in te/ memores vberum tuoꝝ sup vinū. ¶ Plus ei delectat ancillas spōse adolescētulas. hac doctrinalis pietat' stillās ex vberibus suis q̄ vinū sciētie cuiuslibet secularis vel humano studio toꝛtulatū. ¶ Cōstituamus igit̄ aīm p sideratiōnis oculos adolescētulas/ nūc has nūc illas p desiderio paulatim ad noticiā spōsi puenire satagētes/ z se mōlib⁹ aureis vermiculat' argēto q̄tū fas ē ornare/ cupiētes postulare p amoꝛem mutuū spōsi z spōse multiplices sibi q̄stiūculas indicari. ¶ Prima q̄stio amoꝛ spōsi sūm⁹ nūqd pōt totus totaliē diligi z a diligēte hīi? ¶ Rñsio p distinctiōez. Cōcurrūt eīm ad dilectoꝝ tria dilect⁹ z diligēs/ z habitudo diligētis ad dilectū. Itaq; deus sic ē tot⁹ desiderabilis. q; tot⁹ bon⁹. Ita ē de se tot⁹ z totaliē diligibilis. q; finis vltimus ē. ¶ Diligēs vo aīa pōt tota z totaliē diligē. videlz ex tota se ex toto corde/ ex tota aīa/ ex tota mēte/ ex toto intellectu z ex oīb⁹ viribus suis. Alioqn nō p ip̄m esset impleti. Qđ fiet marie dū venerit qđ pfectū ē in pria vbi dicunt ꝓpbēliōes ee. qm̄ apphendūt p̄m totū posse suū/ totū nosse. totū velle. Proinde tertio si fiat collatō diligētis ad dilectū/ sic dilectus de⁹ se totaliē diligit z apphendit sicut sol⁹ hz eīnitatē sol Lucē imēsaz z inaccessibilē habitat. sol⁹ nulla cognitōis finitate circūscribi pōt. sol⁹ eīnā trinitate sua pleno z infinito tonitruo magnitudis resonat in secula secu loꝝ loquēte q̄libet psona ad alterā. amo te amo te amo te. Amoꝛ qđ amat cū deū amat? Rñsio p fortiē ad Augl. querētē. Quid amo dū deū meum amo? Amo q̄ndā lucē quā nō capit locus quēdā sonū quē n capit tps. quēdā odoꝛez quē n spargit flat⁹. quēdā sapoꝛē quē n minuit edactas. quēdā amplexū quē n diuellit societas. ¶ Amoꝛ nūqd cognoscit diligēdo deū. qđ ē de⁹? Rñsio p distinctōez ē ignoratia multos turbat. Aut eīm q̄riē de cognitōe qđditatiua dei pfecta singulari z aspectiua seu diffinitiua. z hoc qđā mō verꝝ est qđ nescit viatoꝛ qđ ē de⁹. imo nec ꝓpbē sor nisi cognitōe z dilectione actuali finita formaliē. sicut eēntia vtus z opatio finite sunt. Si vo q̄riē de cognitōe z dilectōe qđ ditatis dei sub generalib⁹ attributis appropriatis sibi p qđ nois descriptiue/ z p excellentiā sup abūdātis affirmatōis q̄la significāt oīa nola īmēsitatē dicētia explicite vl implicite. ꝓstat q̄ neduz i celo intuitiue/ sz etiā in via abstractiue cognoscit qđ de⁹ est/ imo p regula. Quātū qs cognoscit de deo q̄ est/ tātund ē ipe nouit qđ ē/ si pfecte pfecte: si impfecte: impfecte. Necz eīm sunt audiēdi q dicūt nihil ō deo cognosci/ si n cognoscāt oīs ei⁹ ꝓprietas/ hoc saltē in negationibus hz instātiā. Verissimū q̄ppe ē q̄ de⁹ nō ē lapis vel asin⁹. Quātū vo scit de deo qđ nō ē (cū priuatio cognoscat p habitū) scit tātund de deo qđ ipe ē. ¶ Amoꝛ nūquid īmediate diligit deū dicendo veraciē. Amo te toto corde. Amo te tota aīa. Amo te tota mēte. Amo te toto intellectu sine deceptōe. tota voluntate sine ꝓtradictōe. tota mēoria sine oblitiōe. tota vtute sine defectōe. ex oīb⁹ viribus sine discrepatōe. Beniqz ꝓpē te sinceriē z onice ¶ Rñsio p̄sideratōes efficacē excellētiā hui⁹ oīois Amo te/ amo te/ amo te designātes. Amo te vbū ē z cāticū ꝓpriissime ꝓueniēs z eternaliter toti trinitati. Qñ vbo hoc oīi celi firmati sunt/ z hoc spū oris ei⁹ oīs vtus eoꝝ Ipe eīm dixit de q̄libz creatura in esse pducta. Amo te z facta ē. Suū el amare creatiꝛā est suū facē. Itaq; q̄tū vult creature esse z bñ ee: tūd dicit eiē z per effectum amo te

Super cantica canticoꝝ

Amo te. Vox ꝛ vel oro in q̄ ꝛp quā sicut i enigmate cognoscit̄ deꝰ vnus i trinitate/ꝛ trinus i vnitate. dixit Amor nr̄ ibs q̄ Jota vnum aut vnus apex nō ꝓteribit a lege. Fuer̄t q̄ ꝛpterea ex lr̄is scripture tā q̄ seminarijs ꝛ elemētis vitatū conati sunt vt Joachim intelligē. i. intus legē. multa etiam vsq̄ ad ꝓphetas ꝺ occultis ꝛ futuris. ſz in mltis fefellit istū audacior curiositas q̄ satis erat ad doctrinam pietat[. Dicam⁹ ergo cū sobrietate q̄ i hac dictōe Amo/ signat̄ ꝓncipiū mediū ꝛ finis ꝝm tres ei⁹ ꝛas. Est em̄ ꝓcipuū i creatur[vestigiū ꝝm pithagoricos ꝓncipiū mediū ꝛ finis. qꝺ pipatetici plus specificauer̄t dicētes i re q̄libet eē tria q̄ sunt natura vtus ꝛ opatio. Theologi vo pticularius ꝛ diffusius assignāt i vestigijs beatissimā trinitatem. Repit̄ nāq̄ i oīi re vnitas vitas ꝛ bonitas. Repit̄ modus species ꝛ ordo. Repit̄ mēsura nūerus ꝛ pōd⁹ Repit̄ in magnitudine longū latū ꝛ pfundum. Et ita ꝓ singulas rex ꝓditōes noīa tim in re nīa. Itaq̄ dixit xp̄s referente Johāne in Apocal. Ego suz alpha ꝛ o. ꝓncipium ꝛ finis. Jungit̄ apte. Ad. p medio. Ego inqt in medio sum ꝛc. Et iohannes. medi⁹ vtm steter it ꝛc. Cursus hec lr̄a duplicata iuxta morē antiquū scribēdi cōplectit̄ apices quattuor lineales ꝓ q̄b⁹ enigmate cognosci pōt vestigiū trinitatis sil' cū mysterio vnitatis sic scripserūt. Inde quidē q̄ hmōi dictio nō sine sanctō spūs instinctu ꝓposita ē in canone misse ꝛ subiūctus. Clementissime pater qꝺ est nomen omnis amotis originale fundamētuz. A quo sumit ozo dīica exaudītionis sue aulum: Amo te/ vox est vīr cuiuslibet creature Sua laus insup suū canticū sua iubilatio vtus honor ꝛ exultatio psalmus organuz ꝛ adoratio. Felix es o creatura rōnalis que capax facta es audire sil' ꝛ intelligere ꝓ oīa genera liter in deo ꝛ in creatura. istā iocunditatis vocē. Amo te. Infelix ex aduerso creatura rōnalis q̄ discordat a tali cantico puersa volūtate/ cui placz ideo cāticū amoris ꝛ pacis/ qꝛ nec dat gliaz deo in excelsis. nec i ter̄is hz pacē bone volūtatis Dreterea iure dixisti. ꝓ adolescentule/ recti diligunt te. nō iniqui. non dissorti ꝛ reprobi. hoc cognouit dicit Eccō. q̄ fecerit deus hoīez rectū/ ꝛ ipe miscuit se infinitis q̄stionibus ꝓ curiositatē/ instabilitatē ꝛ cupiditatē. Primū in rōnali. scōm i irascibili. tertiū in ꝛcupiscibili. Amo te. Vox ē erūpens ab ore pietatis maternalis in oēs vniuersaliter generatōes. Ꝓtesupponit̄ hic ex alijs q̄ pietas ē amor cōsurgēs ex affinitate. Vñ iuxta diuersos gradus affinitat[diuersificat̄ amor pietatis vt pr̄is ad filiuz ꝛ ecōtra viri ad vxorē ꝛ ecōtra ciuīū/ ad ciuitatē. aut patriā/ ꝓpinq̄/ domesticoꝝ ꝛ ꝓsanguineoꝝ ad inuicē. Cōstat aūt ex apostolica sn̄ia q̄ ex deo pr̄e oīs paternitas in celo ꝛ in terra noīat̄/ ꝛ ex ꝓsequenti quelibz ꝓximitas aut affinitas in oībus generatōnib⁹ celi ꝛ terre/ nedū in hoībus ꝺ quibus dixerunt quidā poetaꝝ ipius eterū genꝰ sumus qꝺ verbū fecit aplus ꝓ firmādo catholicuz Cōfirmat petrus xp̄ianis loquens. Vos estis genus electū. Amo te. vox est tam efficax viuax ꝛ sonora vt ad aures dei/ que sunt eius imēsa vtus cognoscitiua/ generaliter ꝛ imediate ꝓtingat. Sciebat amor nr̄ ibs q̄ oīa dedit ei pr̄ in man⁹. Dicebat alibi. Oīne qꝺ dat mihi pr̄ ad me veniet Ad locū q̄z suuz vnde exeūt flumīa reuertunt. Dicēte Salomone/ ꝛ phisica sn̄iaz confirmante ꝛ memoratā a Boetio. Repetūt ꝓprios queq̄ recursus/ reditu q̄ suo singula gaudent. nec manet ibi vlli tra ditus ordo. nisi qꝺ finē iūxerit ortū/ stabilēq̄ sui fecerit ordē. Et rursuz altero metro. Quis nō aliter durare queat: nisi ꝓuerso rursus amore refluāt cause q̄ dedit eē. Constat q̄ reditus iste fit ꝓ amorē/ sicut altero metro dicit Deformis quas lege benigna. ad te cōuersas reduci facis igne reuerti. Quis autem ignis sit ille cōstat ex Dion ysio de angelica hierarchia in fine. Et eodē Boetio. q̄ ē amor cōis ī situs nature. de q̄ sic exclamat. O felix hoīm genus si vīos alos amor q̄ celū regit̄ regat. Cōstat ex istis vītas cōsideratōnis rndens inq̄sitioni. si deus ī mediate amat. ꝓspicuum ē ita esse. Nihil quppe mediū inter deū ꝛ creaturā Sed forte pticularior erat intētio de amore libero creature rōnalis. Dicemus cōsequēter. si ꝓus addiderim⁹ ad ꝓmissa de vivacitate hui⁹ vocis Amo te. tāte vivacitatis vox est ꝛ efficacie. q̄ neq̄ mors neq̄

ipfernus illā opprimere valeāt aut tollere
Habet infernorē dos gemitus penaruz
ex horribiliorib⁹ da morib⁹ vitioꝝ. nihilo-
minus insuꝝ lat ex illis cruz insticia ꝛ natu
ra simul cū mia. carmē pulcerrimū ꝛ sume
armoniacū aurib⁹ pijs ꝛ bone voluntatis.
Habet locū tenoris severitas iustice Hz
locū ꝛtra tenoris. bonitas nature hz locuz
discantus suauitas miscoie. Fortis igit̄ ve
mors dilectio ꝛ dura sicut infer⁹ emulatō;
ẑ q̄ multe nō potuer̄t extinguē charitatez.
nec flumia obruēt eā ¶ Amore te si pferē
a creatura rōnali deo suo. toto corde/to
ta aīa ꝛ tota mēte p pietatē fidei/spei ꝛ cha-
ritatis. ipa ꝓiungē imediate deo suo q̄ di-
cēte Amore te/nꝑa facta ē. q̄ patiēte ista amo
rosius repata. ¶ Loartatē hec ꝓpositō ad
amorē libex ꝛ piū. Et possum⁹ ipm p tres
grad⁹ distinguē in xta multiplex ternariuz
qō ꝑus notatū ē. De q̄bus sufficit ille cōis
terman⁹. incipiētiū ꝓficiētiū ꝛ pfectoꝝ put
aliq̄ sunt aīales. aliq̄ rōnales. aliq̄ spūales
ſm q̄s loquit̄ Ungo dicēs/nōnullos in ec
clesia ꝓtētari simplicā fide xp̄iana nō inue
stigātes rōnem. querūt alij cū fide rōnem
ad solamē suū ꝛ alioꝝ edificatōez trāscen-
dūt alij ad simplicē intelligētiā creditoꝝ ꝛ
eoꝝ que p rōnem vidicerūt. ¶ Ei si ꝑba
uerim⁹ d ꝑmis q̄ ꝑñt imediate deū diligē
spicuū satis de reliqs. ¶ Et in ꝑmis sivo
lum⁹ vti ꝓsuetudine generali de causalita-
te dei/q̄ in oīi actōe ꝓcurrit sua imedia-
te ad oēm effectuz ſm triplex genus cause
ꝓcessus nō erit ambiguus de amore pio ꝛ
libero. Dicit aūt parisiēn. articulus/q̄ pri-
ma causa sic ē remotissima q̄ etiā ꝓpinq̄s-
sima. sic generalissima q̄ etiā singularissi-
ma. Danatq̄ positōes oppositas q̄ si forsā
aliq̄ vise fuerint disputabiles. tū veritas
ista ꝑposteriores certissimis demōstratio-
nibus ꝓpta est nullatenus eē dubitabilis.
Uñ vermiculus eq̄ priculariter ꝛ imedia
te ꝓducit a deo/sicut angelus q̄uis in hꝰ
sit dña q̄ ad ꝓductōez vermiculi ꝓcurrit
alie cause priculares cū deo. nō sic cū ange-
lo dū creatur. Uno sic̄dez amore penitus
inuariabili ꝓducit vermiculus q̄ ꝛ q̄li ꝓ
ductus ē angelus sicut eodē vbo de oībus
ipe dixit ꝛ facta sunt. Erat autē istud dicē
dei ic̄ē penitus q̄ amare. dicē videlz prin-
cipiū appropriatū spūisctō nō speculatiuū
tm̄ mō q̄ interius ꝓprium est vbi dei. ¶ Ac
cipimus ergo amorē dei ꝑ feruore actuali
ꝛ sic̄ amorē sponse ad sponsuz ꝑ feruore se
actualiter exercēte. Constat nāq̄ aīam q̄
diu ē in charitate ꝓiungi habitualiter im
mediate deo sc̄z actu ꝑmo. Possum⁹ ꝓsili
rōne ita sentire de feruore quē dicim⁹ actuz
sc̄ōm ꝛ pductū a feruore dei q̄ spūs sc̄us
agit in filios dei. ¶ Amo te vel oscula te
dictū veracit̄ a sponsa. sponso suo deo. Jun-
git eā imediate sibi suauit̄ ꝛ quiete vt dicat
Dilectus meus mihi ꝛ ego illi. inter vbera
mea cōmorabit̄ ꝛ dextera illi⁹ amplexabit̄
me. Cōsone ad illud de benyamin adole-
scētulo in mētis excessu. q̄ mēs paulo quez
nūc recolimus amātissim⁹ dñi habitabit cō
fidēter in eo tanq̄ in thalamo tota die me
ditabit̄. ꝛ inē hūeros illi⁹ reqescet brachijs
sc̄z suspēsis ꝛ inexis ad collū. Qua ī re notā
dus ē ꝓcessus redeūdi in deū vt inotescat
q̄liter tandē ꝛ vbi fiat q̄es. ¶ Cōstat ī pri
mis nō eē quietē in viribus vegetatiuis ꝑ
pter necessarios ꝛ assiduos in nutriēdo. ve
getādo ꝛ augēdo mot⁹ ꝛ alteratōes. ¶ Cō
stat insup q̄ nec in virib⁹ aialib⁹ sensuū ex
terioꝝ/sz nec interioꝝ/ꝓpter varias obiec
toꝝ ꝛ necessarias imutatōes. ¶ Cōstat
ampli⁹ q̄ nec ī viribus rōnabilib⁹ ꝛ q̄ sunt
obedibiles rōni q̄ sunt rōnalis irascibil' et
concupiscibil' ꝓpter discursus vagos ꝛ vari
os q̄bus agitāt. ¶ Cōstat ampli⁹ q̄ nec in
portōe vel vi intellectiua/q̄ naturaliꝛ mo-
neꝛ ab obiectis q̄ sunt fantasmata aut spēs
intelligibiles. etiā si negocieē intellect⁹ cir-
ca prima ꝓncipia. q̄ sunt infallibilis ꝛ inua
riabilis vitatis. ¶ Superest igit̄ si debeat eē
q̄es ꝛ finis mot⁹ in sponsa. q̄ q̄rat in volūta
te sua cui⁹ ē solius principaliter dicē deo si
cut obiecto ꝛ fini suo vltimo. Amo te. ma-
neo in te/ꝛ tu in me sicut ꝓmittit xp̄s fruē
ti se sacrāli māducatōe. Dicit aūt māsio fi-
nem motus ꝛ quietē. ¶ Tali mō redit vl
tim⁹ amor charitate format⁹ ad primuz q̄e-
tum naturaliꝛ q̄uis liberaliꝛ insitū/circulo
q̄dā vbi ē ꝓncipiū medium ꝛ finis q̄si tri-
plicato vbo. Amo te. ¶ Benig ꝓstat istic
eē quietē in amādo. in cognoscēdo. in me-
moriter retinēdo. ſm habitū etiā ī via. nisi
sponse voluntas auerterit faciē ab oc'o sponsi.

tab amplexu peccādo se subtraxerit. Porro de feruore actuali dilectōis ꝑ tpe vie nō pōt ita dici obstāte mortalitate necessitate mltiplici. Uñ oppugnat amor interius et exterius ponit in vineis sensuū. et vineā ꝑ pria acuat nō custodit. Hic gemebūd⁹ et anhel⁹ ad patriaz exclamat. Indica mihi quē diligit aīa mea vbi pascas. vbi cubas in meridie. Ineqñ eā miserabilie ꝛugie vagari icipiā/ et cetera q̄ supficiat ꝑtacta sūt.

Incipit tertiū sym ꝑ

psalma cōtinēs quattuor amoris ꝑprietates. scz. iij. viij. xiiij. et xv.

Gratus amor cor hz simplex cui lectulus extat floridus/ ē fruct⁹ dulcis in ore suo. Gratus inq̄ cum eēt rex in accubitu suo. dicit amor spōse. Nardus mea dedit odorē suū. Ubi ꝑm diuidētes cantica ꝑ dragmata decem. Inchoat scām dragma. paulo post tertiū. Ecce tu pulcer Deinde quartū Sicut malus. Quintū vox dilecti. Sextū dilect⁹ me⁹ mihi Septimū egredimī. Octauū. Ueniat dilectus. Nonum. vox dilecti pulsantis. Decimū. Quis mihi det Et est aūt rō diuisionis inchoatio locutōis spōse ad spōsuz cum rñsione spōsi. Hz ordinē ceptū tenētes p sympsalmata decē/ totidem metra nra ꝑ amoris ꝑprietates cum murenulis aureis doctrine pietat. Rememoremur in ꝑmis quēadmoduz spōsa q̄sierit. Indica mihi quē diligit aīa mea. Ubi pascas/ vbi cubes in meridie. Et intelligamus petitōez spōse benigniter q̄ ad aliud exaudita. Indicauit em̄ xp̄s quē diligit quēadmodū pascit et cubat in meridie ardentissime passiōis sue rememorate p eucharistiā. In q̄ accubitu cū eēt pacifi cus gloriat spōsa q̄ nardus sue deuotōis dedit odorē suauitat. p desiderij feruorē ad hoc sacrificiuz qđ est in odorē suauissimum dño. Ipse em̄ idē est sacrificans sacrificium et cui sacrificat. In q̄ habitat plenitudo diuinitatis corpaliter/ hoc est pfecte et ꝑm oēm vtutis dimēsionē integraliter sicut apls intellexit et martinus vocās deum corpus. Amor subinde post expientiaz suauitatis sensit validā fuisse vocatōnem spōsi dicētis. Uenite ad me q̄ laboratis et onerati estis. et cetera q̄ sequūt. qualiter notanē singillatim in amorosissimo hoc vbo sequēti spōse. Fasciculus mirre dilect⁹ meus mihi inē vbera mea ꝑmorabit. Attende in fasciculo lenitatē. In mirra suauitatē. In eo q̄ ē dilectus mitis est. In eo q̄ dignat eē su⁹. humilis corde. Porro dat sibi. i. ꝑ se ad refectōez/ et inter vba ponit ꝛugū ꝑnectēs. et morat vt quietās. Est igitur xp̄s veniēte ad se dilecte post tot labores et onera temptationū et tribulationum iugū suaue et onus leue. mitis q̄z et humilis corde reficiēs deniq̄ et quietās. Ad qđ spectat qđ addit spōsa. Botrus cipri dilectus meus mihi in vineis engaddi. Siquidem in botro cipri et vineis engaddi/ refectio suauis accipit. simplicitas pinde laudat in sponsa ꝑ oculos colūbinos q̄s virigit ad spōsuz. qm̄ vbi amor ibi oculus. Pulcritudo q̄z duplex exprimit in amica. q̄ reciproca vicissitudine laudat i dilecto. q̄ pulcer ē et decorus. Subinfert deniq̄ q̄si verecūda in similitudine petēs osculū. Lectulus nr floridus laudās domū totā ex tignis et laq̄aribus viriū fortiū eē cōpositā. quatinus appareat inde lectuli floridi. id ē psci entie requies securior. Dilectus adiūgit nō aduersatiue sz ꝑfirmatiue ad vba spōse dicentis. lectulus nr floridus. nimiz q̄ rego flos cāpi et liliū ꝓvalliū. tu vo amica mea sicut liliū florifer/ oēs filias excedēs. sic lilium spinas erupat in decore. Subiūgit ꝑinde amor spōse. sicut malus inter ligna silvaz. fertilis scz inē fructuosa: sic amic⁹ me⁹ inter filias q̄ ꝑ expientiā se cognouisse demōstrat dices. Subsumbra illi⁹ quē desideraba sedi. et fructus eius dulcis gutturi meo

Cur sim ista ꝑ textu hrali ō ꝑprietatib⁹ amoris dicta sint. latior aliq̄nto de amore fruitiuo fiat ꝑmo Amor fruitiu⁹ vel amorosa fruitō si ꝑprie sumat. includit tria ꝓncipaliē ꝑsupponēs cognitōez dei saltem ex simplici fide. Primū ē libera motio voluntatis in deū tāq̄ finē vltimū. 2° ex pondere charitatis create sit. et increate. Alterū est pceptio talis vnionis cū vo. Tertiū est ꝓsequēs ad hec duo et ipa pficies/ q̄ ō ē delectatio. q̄ describit pceptio ꝓuenientis diuncti. sic ista pluries exposuim⁹. Iz repetamus ad eliciēdā desceptōez succinctā amor fruiti

ui. Qđ ē ptractatō libera finis vltimi. satians ꝛ ḋetās. Pertractatō ponit q̄i p genē qm̄ vsus ꝛ fruitio habēt actōez circa obiectū suū ꝛ suo mō tenēt ꝛ ptractāt ipm. Et hoc sub alijs v̄bis significat Aug⁹. dicēs ō frui ꝛ vti q̄ ē sumē aliquid in facultatē voluntatis. Et qꝛ ꝑpie sola voluntas vtit aut fruit ꝑpterea iungit libera ad hoc q̄si genus ptractatio. Deinde ꝑ differētia fruitionis ad vsum subdit finis vltimi. Rursus qꝛ finis vltim⁹. ꝓtinet oīe bonū/ subiungit satiās ꝛ quietās. ¶ Amoꝛ fruitiu⁹ sic descꝛptus ꝓuenit oīm ꝛ soli q̄ fruit etiaz ipi deo qm̄ ptractat libē se circa finem vltimū delectabiliť ꝛ quiete. Cōsonat Aug⁹. descriptio. Fruimur rebus cognitis. q̄bus mēs ꝑpter se delectata q̄escit. Accipiť aūt fruitio latius aliqn̄ ꝑut extendit ad vsuz libez/ imo ꝛ magis ipꝛopꝛie ꝑut brutis ꝓuenit. Qz stet ista ꝑpietas ꝛ attēdam⁹. q̄le q̄tūcūq; sit hr̄e deū in libera facultate voluntatis vt ꝑtractet eū faciēs deo sicut voluerit. ¶ Quis in hac pte vim amoris digne laudauerit. q̄s dignatōez diuine pietatis ī ministerio nobis datā satis admirat⁹ fuerit. Qua in re dicebat fructus vite. Ego in medio v̄m suz sicut q̄ mīstrat. Et rursuz pollicet̄ q̄ p̄cinget se ꝛ suos q̄s inuenerit. vigilātes faciet discūbere ꝛ trāsiens mīstrabit eis dicens. Comedite amici et bibite. ¶ Amoꝛ fruitiuus hz īmediate deū nedū ꝑ obiecto circa qđ vsať sed etiā ꝑ ꝑpꝛio ꝛ mediato fine vltimo ad qđ inclinat ꝛ iclinatur. Singularis hec ꝑpietas est ipius charitatis. ex qua sumiť excellētia voluntatis. Sunt alie due vtutes theologice Fides ꝛ spes circa deū tā q̄ ꝑpriū ꝛ īmediatū obiectuz sed nō sub rōne finis vltimi qđ ē sumuz bonū. qm̄ fides respicit deū sub rōne veri ꝑmi. ꝛ spes sub rōne sumi ardui. q̄ duo nō habēt finis vltimi rōez. Ꝓꝛro vtutes cardiales dona ꝛ btitudines vel habent ꝑ obiecto īmediato res alias a deo sicut tpantia moderať passiones ꝓcupiscibiles/ ꝛ fortitudo passiones irascibiles ꝛ penitētia respicit pctm̄. Silr ꝛ luctus/ ꝛ iustícia hūanos actus. Aut si tendāt in deū inclinatiue nō tm̄ īmediate ꝛ ꝑ se motiue sed solū mediāte charitate q̄ dat eis vitā pondus ꝛ decoꝛē. ¶ Amoꝛ fruitiuus oēm vsū licitū termīat ꝛ mouet ad finē vltimū Preterea ꝓnectunť oēs actus meritorij cuz habitib⁹ suis ad amoꝛē fruitiuū. Qm̄ tā vtentes q̄ fruētes hñt ex sponsa dicē. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo. Quo circa patet laus ꝛ ꝑcellētia charitatis. qꝛ ꝑpter qđ vnūqđ q; tale ꝛ illud magis. potioꝛ q; bonitas est ꝑ eēntiā q̄ ꝑ ꝑticipatōez. ¶ Amoꝛ fruitiuus deo Amo te. ꝛ ab eodē audi. Ego pasce agnos meos. Plus obsequit̄ et obedit q̄ aliq̄ vtutū qm̄ ꝑ ipm oīa referūtur in deū ꝛ fruit ei deū assumunť in facultatē volūtatis aut opātis vt bona nīa aut approbātis vt bona aliena aut tolerātis vt ꝑpue pene ꝛ aliene culpe aut detestātis culpam ꝑpriā. Potest igiť oīm eē bonus vsus obiectiue vel ꝑ se si bona sunt approbādo/ vel ꝑ accidēs/ mala detestādo ꝑtractata. respuēdo oblata. tolerādo illata. Neq; tamē ideo bona sunt qꝛ finis vsus bonus ē. Intelligit quippe matia talis de vsu bono ꝑ se nō solū ꝑ accidēs. ¶ Amoꝛ fruitiu⁹ totus liberalis ē atq; gratuit⁹ q̄ nisi possit hr̄e oc̄los ad mercedē nō intentōe ꝓncipali ꝛ vltimata motōe. Motio siqđē charitatis duplex ē/ vna ꝑplacētie ꝛ benuolētie. Altera desideriꝝ ꝛ ꝓcupiscētie. Et hoc scō mō dupliť. Aut sistendo circa finē vltimū aut referēdo ad ipm actū vl' hītu mediate vl' īmediate. Et hᵒ scō mō motꝰ charitaꝛ q̄ ē ꝓcupiscētie licit⁹ ē quēadmodū volo mihi deū ꝛ amoꝛē suū optō. Preterea ꝑi⁹ mihi deū dari sic mihi desidero fieri Ꝓꝛro totū hᵒ finaliť ꝑ amoꝛem amicicie ꝛ ꝑplacētie circa deū. Saluať ex hᵒ quēadmodū spes pecunie nō ē culpabiliť vl' symoniace mercenaria. neq; tiꝛ sctūs ē fruit' neq; generaliter q̄is actꝰ vtutū impatiꝛ formati ab ipa caritate. Qz hᵒ pfecte ꝛ pure facē difficile ē silr ꝛ discernē. ¶ Amoꝛ fruitiu⁹ fructuosiꝛ ē ceteris paribꝰ q̄ vtutū q̄rūlibet vsus. Rō qꝛ ꝑpter vnūqđ q; tale ꝛ illud magis sed fructꝰ eēntialis ꝑmij de q̄ loq̄mur non venit alijs vtutib⁹ nisi ꝑ charitatē. Puriꝛ est in sup ꝛ fini suo ꝑtinꝛ. Addituꝝ est ceteris paribꝰ qꝛ nō oib⁹ fas ē intēdere solum amoꝛi fruitiuo. elicito īmediate ꝛ dūtaxat circa deū īmo necesse ē alias vtutes. dona ꝛ btitudies assumē. ꝑpter actꝰ hierarchicos duos q̄ sūt purgare ꝛ illūiare ꝑpē i gr̄atias

ꝝ pcā. circa se si fuerit iſect⁹/ ꝝ circa alios q̄bus ex officio debitor ē. Nō em̄ lz talibus nec expedit soli vacare ꝝ tēplatōis q̄ti. sed neqz possibile ē faciliter ꝝ feliciter a talibus istud agi. Oportet vacare volētē deo/ prius expiri illud qđ p̄mittit. Circū ꝝteret ꝝ confringet arma sez vitioꝝ ꝝ aduersantiū scuta ꝝburet igni charitatis. Si qs aūt fuerit lib̄ a iugo vitioꝝ ꝝ hoim̄ vsuū. qualeſ erāt heremite. fructuosior ē exercitatō sua circa deū vt sic. q̄ circa primū. q̄uis idem actus amoris elicitus imediate circa deuz. sit rō sufficiēs bonivsus nedū circa primū sed circa qđcūqz creatū. Ita em̄ bt̄us vno actu simplici fruitiuo dei. sil̄ vt̄ bñ toto mōo. vt sit idē actus diuersimode p̄sideratus vsus ꝝ fruitio rectus ꝝ reflexus. Un⁹ē oīmod⁹ nō tñ eēntialr infinit⁹. Amor fruitiuus crebriusī exercitio debz accipi respectu boni q̄ intellectus speculatiuus respectu veri. Esset b̄ pscrutatio grādis sup eminētia duplicis hui⁹ potētie rōnalis. q̄niaz Aristo. ꝝ seq̄ces etiā theologi sicut sanctus thomas videnī intellectus p̄ferre dignitatē. Alijvo magis sequētes Aug. ꝝ xp̄iana pietatē certissimis rōnibus volūtatē añponunt sicut dñs Bonaueñ. q̄ apterea ex doctrina ꝝ vita pietatis circa charitatē cognominat⁹ ē seraphic⁹. Solius itaqz cultura intellectus speculatiui q̄tūcunqz subtilis cadit in illud apticū. scia inflat/ cul⁹ vo voluntatis in amore meret illud qđ addit. et charitas edificat. q̄ sedēs sub vmbra illius quē vidērat fructū gustat. imo fruct⁹ spūales duodecim dulces gutturi suo.

Incipit sympsal

Tma q̄rtū. p̄tinēs sex p̄petates amoris. s. xvj xvij. xviij. xix. xx. ꝝ xxj.

Optat amor. lāguet amplexibus heret amici. Quo secumqz rapit huc videt. audit hz. [Introduxit me rex̄ cellā vinariā ꝛc.]vsqz in finem capituli scōi. Potat amor introduct⁹ in cellā vinariā potat fructū dulcē gutturi suo potat sobriā. sicut hymnisat ecclesia ebrietatē spūs. ꝝ hoc de calice illo psalmiste gloriātis. Et calix meus inebrians q̄ p̄clar⁹ē. Un̄ itex. Inebriabūt ab vbertate dom⁹ tue ꝛc in cēticis istis. Comedite amici ꝝ bibite ꝝ inebriami charissimi. Ad vo q̄ dixit aplus. Nolite inebriari vino. in q̄ ē luxuria. Ad qđ refert illud eiusdē. Nō plus sapere q̄ oportet sapere. sed sape ad sobrietatē. subiungit amor spōse suā significās sobrietatē in ebrietate. Et ordinauit in me charitatem. Amor siqdē etiā si nō fuerit ordinat⁹. si fuerit zelus dei feruid⁹ sz nō fm sciaz multipli cē: sepi⁹ pniciē opat. vbi nō arbitrat obsequ um se p̄stare deo. sic alibi deductū ē ō ipulsibus ꝝ tēptatōib⁹. Et iterꝝ poterit b aliquid cursim tāgi. Est autē ordinat⁹ amor seu charitas vt diligat de⁹ super oīa ex toto corde ꝛc. Qua re miꝝ videt si amor dī possz ee nimius cū mod⁹ eius sit ee sine mō put notat nomē ebrietatis q̄si extra briam seu mēsurā. q̄m ex vbis Dionysij mysticus amor p̄ immēsurabilē ꝝ absolutū pure mētis excessuz ad supessentialē diuinaꝝ tenebriaꝝ radiū oīa deserēs ꝝ ab oībus destitutus ascēdit. Utiqz si mentis excessus ē immēsurabilis. ipse ē immēsus ꝝ sine mēsura vel bria. ꝝ ita vere ebrius. Et hoc plane cōfitemur sz nō eque possumus loq̄ qualiter in hac ipa ebrietate spūs. Ideꝝ spūs ineffabilibus ꝝ ignotis ineffabiliē ꝝ ignote p̄cūgit ꝝ vnit. Quo sup mysterio. multa balbutiēdo garrivit in sipientia nr̄a. in verbo ꝝ hymno glie. ꝝ sup illo xp̄i. Qui manducat meā carnē ꝝ bibit meū sanguinē. in me manet ꝝ ego in eo. Tractatu. ix. sup magnificat. Uex q̄to plus bibit hec ebrietas spūs cū sobrietate pie meditatōnis/ tāto crescit sua manifestatio. ꝝ manifestatōe sua sup admirabilis infinitatō miro q̄dā ꝝ vix intelligibili mysterio. q̄ ex manifestatōe nascit ebrietas. ꝝ ex obscuritate p̄cepta clarificatio maior venit. Ad qđ spectat tot⁹ille s⁹mo diuinissim⁹ horta cene p̄ q̄ttuor capitula iobis q̄ tūc supra pect⁹ doīi recūbēs introduct⁹ē in cellā vinariā vbi cū ordinata charitate hausit ebrietatē spūs ad intelligēdū isti⁹ vim fm̄ mōis. In q̄ videt q̄si nugatorie nobis ignaris totiens repetē xp̄s/ de circūincessione triū p̄sonaꝝ. ad inuicē in idēptitate eēntie. De icircū cessiōe p̄terea p quādā pticipatōez analogā triū p̄sonaꝝ i electis ꝝ electoꝝ ad inuicē ꝝ in eis. vt ꝝ de⁹ sit oīa in oībus ꝝ ipi electi sint p̄ summati in vnum

Et q̄m nūm bacteꝝ studiū fuit p̄cordā-

Tē theologiā hāc mysticā cū nr̄a scholastica. tēptemus ꝑ pauca dicē salē vt non late at penie⁹ q̄d nois termio⁹. ¶ Bane tota vel ꝑcipua cā difficultatis ad intelligentiā scholasticā in hac ꝓtevidēt ēē. ꝑpē oīmodā finiti ad ifinitū. creature. s. ad creatorē ip̄oportōez ⁊ equocatōz. q̄lē elucidare volētes diuersi doctores diuersos sibi ēminos inuenerūt. ¶ Possum⁹ sine ꝓiudicō ad duos ⁊ sitatissimos ēmios totū resoluere vt dicam⁹ q̄ oīs ꝓpatō actualis di ad creaturā/est dūtaxat sicut ꝓpatio cause ad effectū ⁊ effectus ad cām. sumpta cā in illa amplitudine de q̄ in cēlogio de cā finali tractatū ē. vt videlz creatō ⁊ ꝓsuatō ⁊ trās substātiatio ⁊ vitalr̄ imutatō obiectalis/referant ad cām efficiētē maxie/vel formalez ⁊ finalē aliē q̄ aristo. explicauerit q̄m efficientiā dei/q̄lē tradit vitas fidei/ponēs creationē de nihilo. ⁊ rez creatar̄ potentiā totaliter obediētialē ad potētiā dei actiuā. sicut in miracul̄ supra naturā ꝑsertī in admirabili eucharistie sacro ꝓstat fieri. Prosequntes igit̄ subiūgam⁹ ꝑformiē ad ꝓbos q̄ vniuersalr̄ ꝓmo ē cause ad effectū ⁊ ecōtra alio q̄n vnū nō dependēt ab altero nec fieret. sicut nec effect⁹ gerēt silitudinē sue cāe. sicut gerē tradūt ꝓbi q̄ isup multū ponūt ad rē nr̄az/modū vnū eēndi ī ꝑncipalē cāe in effectu ⁊ ecōtra. Si igit̄ de⁹ imo q̄ vere de⁹ est cā vniuersalis ⁊ sil̄ immediata. oīm vi sibiliū ⁊ inuisibiliū effectuū. ꝓsequēs ē ipm rē in q̄libet effectu suo. ⁊ viceuersa q̄libz effectus ei⁹ in ipo ē. sz tn̄ in diuersis ⁊ sub diuersis gradib⁹. ¶ Dicit h⁹ Aristo. q̄nis obscure ⁊ impfecte dicēs. Aꝑma cā oīb⁹ datū ēē ⁊ viuē. his q̄dē clari⁹. his vo obscurius. Sz diuin⁹ ꝑe iohes de verbo dei. Nō factū ē in ꝙ/in ipo vita erat. cui⁹ vbi ꝓtractatō vniuersalis latior ēet q̄ hec breuitas exposcit. Sufficiat applicatō ꝑ re nīa/ de amore di ꝑsertī ex tatico ꝑ grāz ⁊ gliaz. vt itelligam⁹ quo ꝑ amorē fiat circūincessio dei cū creatura amāte. ⁊ ecōtra. q̄nis de⁹ sit infinit⁹ et creatura finita. Quo ꝑterea fiat hec causalis circūincessio vl̄ itimatō valde sublimi⁹ in creatur̄ diligētib⁹ deū q̄ ī ceteris sic nihil in reb⁹ creat̄ sublimi⁹ ⁊ pfecti⁹ ē q̄ amator di nec actō dinior q̄ amare deū. ¶ Per spicuū ē ꝑ deducta q̄ ī oī amore creato. de⁹ est sic cā in effectu. vertū q⁹ amor dei ꝓuēt pfectiōi creature. de⁹ idcirco di ē pfect⁹ in actu amoris q̄ ī alijs effectib⁹. Aia vo ꝑducēs ⁊ eliciēs actū amoris. ē i amore suo sicut cā i effectu ⁊ ecōuerso q̄nis de⁹ supnaliter operē. Ecce igit̄ amore q̄ nexū mutuū dei cū aīa diligēte tā q̄ op⁹ ab vtroq; ꝑductū tōlit̄ n̄ ps ab vno. ps ab alt̄o. neq; ꝓus aut posteri⁹ i ordie ꝑductōis. q̄nis de⁹ ꝓpositor ordie pfectōis. ¶ Rursus ex istis elicit̄ vitas a Bionys. posita d amore di tā actiue q̄ passiue q̄ videlz extasim q̄ndā facit Recipit ei deus nomē amoris sic ꝓbat idem Bio. ꝑ Ignatiū totū ignitū dicētē. Amor meus crucifixus ē. Cui ꝓsone theologisans gl̄iosa martyr Felicula collecranea btē ꝑe tronelle dū toztores dicerēt. Nega te xp̄iā ⁊ dimitteris Nō negabo ait. Nūc cepi videē amatorē meū i q̄ amor me⁹ fix⁹ē. Sz ⁊ ꝓbi dixer̄t Amorē deoz eos feciss̄e fecūdos in ꝑductōe rez ē⁹ sic̄dē ifinit⁹ dū ex amore ꝑducit finitā creaturā. exit q̄dāmō sua i finitatē diligēdo rē finitā q̄nis actu infinito. Cetez viceuersa rōnal̄ creatura finito actu diligēdo deū obiectalit̄ ifinitū ponit̄ ex ēmios oīs creature cū nulla sit infinita. Ecce supadmirabilē extasim ivtroq; amore di. s. ⁊ creature cui⁹ itelligētia req̄rit̄ pene in singul̄ vbis hui⁹ libri cāticoz ⁊ eua gelij iohis cuz theologia Bion. ⁊ epl̄is pauli ⁊ hymnis. Propter ea nimis vnq; neq; vl̄ exerceri meditādo l̄ repeti ꝑ docēdo ꝙ illapsus hec circūincessio hec ebrietas spūs. Vñ ꝓsurgit sequēs ꝓdictō Cāguet amor. In telligim⁹ spōsaz i exitu celle vinarie q̄si temulenta nescire cū petro q̄d dicēt. nec exprimere cū q̄b⁹ ⁊ ad q̄s vel q̄s loq̄ret. Fulcite me floribus stipate mal̄ q⁹ amore lāgueo. vl̄ vt alia lr̄a hz. q⁹ vulnerata charitate ego sū Hz itaq; amor spūal̄ et sctūs sua vulnera suū lāguorē. suā mortē suā vitā ꝑ varietate statuū ⁊ viciss̄itudinū ⁊ ꝑ silitudie q̄daz ad amorē carnalē q̄ laborāt philocapti. q̄nis lōge dissilit̄. Ubi nōndū ē q⁹ dū sum⁹ corpe q̄d corrūpit̄ aggūat aiaz ⁊ deꝑmit⁹ rena ihitatō sensū multa cogitāte. Vñ ꝓsuēgit ꝑ dissolutōē q̄stiōis more q⁹ amor dei pōt h̄ ixia nimi⁹ ee modū q̄z ꝓcipit ⁊ mēsurā. ¶ Hz certe amor dei ꝓsiderari ouplr̄. ꝓmo mō ꝓz se alio mō ꝓz cōsūtatias diligē

tis ꝛ oꝛdīe ad obiectū. ¶ Pi ꝓmo mō: ꝓstat q amoꝛ ī se finit⁹ ē mēsurā pñs nūeꝛ ꝛ pōd⁹ sīc ꝛ ꝓdica q̄libꝫ creata. ¶ Si scō mō. sic oꝛ amās circūstātias apponē quēadmbdū in actib⁹ aliaꝝ vtutū vt exerceat q̄n optet vbi optet q̄tū ꝛ q̄liē optet ꝓp alligatōeꝫ cum coꝛpe qō ꝓ excessuꝫ piclitari ꝓtigēt aut nō biliē ledi. ¶ Poꝛro iuꝝ tertiū modū q respicit obiectū deū. ſ. q ē tot⁹ ꝛ infinite diligibilis excessus ꝛ nimietas ī diligēdo neq̄t fieri ne q̄z modū optet apponi sic nec ī laude ei⁹ q̄z uꝝ vbū eccl̄e sūptū ab eccl̄astico. ¶ Maioꝛ ē oī laude nec laudare suffic. ¶ Cōsurgit igit̄ lāgoꝛ amoꝛis vel ex pte coꝛpis qō affligit̄ vel ex pte mēt̄ cui⁹ desideriū ñ ipleť. ¶ Qua sup re rursus attēdēda ē difficultō circa diligētes deū. ¶ Quoꝝūdā ei dilectō ꝛ si ēminet̄ ad deū sicut ad finē ꝛ obiectuꝫ. vꝝtū exercet̄ q̄ ꝓ solū sensuꝫ ex recognitōe sensibiliū quēadmodū circa mysteriū īcarnatōis. natiuitatis passiōis ꝛ crucis. circa vitas imagines q̄z sctōꝝ ex q̄b⁹ pie recogitat. ispect. vel imagīat. ꝛ audit. tales recipiūt veras ꝛ ꝓprias passiōes sensuales cū motu reali coꝛdis ꝛ coꝛpis sicut patēt enumerādo ꝓ singulas passiōes ex amoꝛe sensuali ēbētes oꝛiginē. ¶ Tales sūt vt plīmū simplices ꝛ deuoti ī religiōib⁹ vel seclo de statu īcipiētiū q̄s aīales dici⁹. ¶ Colligūt̄ sīg dilectōis taliū ꝓ ꝓpatōeꝫ ad amoꝛē carnaliū vehemēt̄. ¶ Ex cui⁹ ꝓsideratōe nōnulli totū decursū textu aliē cāticoꝝ exponē voluerūt. ¶ Sūt alij mlt̄o rariores q̄s ꝓpe spūales ꝛ ꝓfectos noīa m⁹ dicētes cū aplo. ¶ Et si cp̄m ēm carnē cognouim⁹. nō iā tn̄ eū ēm carnē ꝓgnoscim⁹. ¶ Isti trāscēdētes oīa sēsibilia ꝛ itelligibilia creata. ī sola dei simplicissima bonitate. vitate ꝛ eēnitate defigūt mēt̄ amoꝛē vl affectū ꝓ q̄b⁹ ꝛ ad q̄ssimo tot⁹ ō mustica theologia cognosat̄ istitut⁹. ¶ Imo tales ꝓpriū etiā deseret mēt̄ affectū vel amoꝛē. desertōe ꝓpius ieffabili. q fieri ñ pōt si ñ supnaturalt̄ attraxerit ꝛ eleuauerit de⁹. ꝛ oīa sup mūdane. q̄ mundana sūt explicauerit. ¶ Partit̄ in q̄t ¶ Bion. alteritatib⁹ ꝛ ꝓcipiscētijs. cursq̄ ꝓclusis ꝛ sup mūdane explicat̄. ī diuīnā monadem ꝓgregamur. ¶ Cōtingit nihilomin⁹ regressū vel descēsuꝫ seu redūdātiā fieri ad sensuale ꝓportōeꝫ. vbi ꝓprie dicte causāt passiōes ex dilatatōe vel ꝓstrictōe coꝛdis. nō intrupta totalt̄ anagogica mēt̄ ad deū vnōnē ꝓ q̄n dā gl̄iaꝫ ꝛ iocūditatē in apice mētis effecta vbi aliq̄n p⁹ languoꝛē amoꝛis seq̄t̄ moꝛs q̄ dā spūal. q̄ poti⁹ vitalis dicēda ē. q̄n labiē in amplexū spōsi. totā se deserēs ipa spōsa. sicut ex seq̄nti ꝓprietate dā̄ itelligi. ¶ Leua ei⁹ sub capite meo ꝛ dextera ei⁹ amplexabit̄ me. ¶ Accipiā⁹ ꝫ ad leuaꝫ ptinē q̄ cūq̄ creatū vel finituꝫ. dexteraꝫ vo fit eēnitas ipa. ¶ Quo ꝓueniēter ꝓsupposito. moꝛ itelligem⁹ doctrialiē totū aplexiōis bui⁹ mysteriū. de q̄ ꝓ sapiētē aplexu dictū ē. ¶ Glificaberis ab ea sapia videlz īcreata cū eā fueris aplexatus. ¶ Sepat̄ ꝫ q̄i ꝓcios⁹ a vili. eēnū a tpali īmēsuꝫ a finito. tāq̄ si cōsideē deus absq̄ vllius creature societate eē solus. ñ q̄dē in aliq̄ fantasiabili loco. sꝫ ī eēnitate sua sicut añ mūdi creatōeꝫ neq̄ ꝓcessit tpe sꝫ eēnitate. neq̄ nūc ē extra celū localiē sꝫ eēnaliter. ¶ Cū igit̄ q̄cq̄d ē cognitōis i spōsa q̄cq̄d amoꝛis formal. totū sit finitū. totū spectabit ad leuū. ꝛ dextra sola spōsi. aplexabitur spōsaꝫ. q̄ tn̄ ptinet ad leuā. ¶ Propt̄ea necesse ē q̄ nihil sit mediū inter eos sꝫ manebūt duo extrema. deus supioꝛ nō loco sed eēnitate ꝛ spōsa iferioꝛ cū oīm q̄ in ea vel circa eā finite positū ē. ¶ Ecce q̄ amoꝛ spōse formalis vnit⁹ ē actualiē ideali amoꝛi spōsi cui fuerat ab eēno solū potēcialiē vl aptitudialiē oꝛdiatus nulla facta penitus mutatōe. in amoꝛe eēno spōsi. sꝫ in spōsa. ꝓpter relatōeꝫ actualē ad spōsuꝫ. nihil ponētē in eo. sꝫ in spōsa. ¶ Sicut creatō actualis nō in deo sꝫ ī creatura sese tenet vt nouiter aduenīēs. ¶ Neq̄z deus mō nouiē diligit. ꝛ aplexat̄ spōsaꝫ nō mutat⁹ in aliq̄. vel inouat⁹ sꝫ in amoꝛe actuali sponsa nouitatē accepit. q̄ deū facit formalt̄ amādo. suū eē amoꝛē obiectaliē volēte ita deo causalt̄. ꝛ aīa effectualiter recipiēte. imo ꝛ coagēte cū deo. vꝝ eq̄dē ē q̄ amās alt̄eꝝ facit illū eē suū maxime dū fit amoꝛ recipiocus. q̄lis ē ī deo dicēte. ¶ Ego diligētes me diligo. ¶ Et itez. ¶ Qui diligit me. diliget a pīe meo. ꝛ ego diligā eū ꝛ manifestabo ei meipm. ¶ Cōsurgit ex inde rōva amicicie inē deū ꝛ hoīez sctū. q̄lis eē nō pōt ī irrōnalib⁹ creaturis. qual amicicia tāto delectabiliοꝛ ē q̄nto magis ꝓcipit ei⁹ ex ercitatō. q̄lē ñ curauerūt phi. q cogīscētes deum/ñ sicut deū glificauerūt neq̄ gras egerūt

ꝛc. ¶ Ne q̄z nūero segregarēr vtinā theologi
santes aliq̄ ꝓfitenr̄ se nosse deū. factis ne
gāt ꝛ i exercitatōe speculatiua tm̄mō vani
insipiētes ꝛ aridi ꝓuersāt q̄s i cella vinaria
positos. neq̄z charitas ordiat neq̄z dextera
cōplexat. neq̄z postremo dormiūt spūaliter
aut q̄escūt. habētes q̄d ē spēm pietat̄. vtu
tē aūt ei⁹ abnegātes. ¶ Quo ꝫ seq̄r̄ de sponsa
¶ Adiuro vos filie hierlm p capas ceruos
q̄ capoz ne suscitetis nec euigilare faciatis
dilectam donec ipa velit ¶ Felix sopor q̄ sub
adiuratōe tali. p talē fit ꝛ ad tales. hec est
opima ps marie. q̄ pferr̄ solicitudini mar
the q̄ din pmiserit spōsus. q̄ potētior ē im
petrare vocādo q̄ alia laborādo. ¶ Proinde
sole t adiuratō fieri p res valde diligibiles
q̄les sunt i figura capree. ceruiq̄ capoz fi
liab⁹ hierlm. ¶ Quid ei pl⁹ amabile ciuib⁹ ce
lestib⁹ (q̄ p filias hierlm b ꝛ pus accipiūr)
q̄ acutissimo ituitu ꝛ saltu ꝓpeti p latitu
dinē capoz celestiū liberrime ꝓuersari ¶ Be
tiēs spōsa tali se libertati dimissaz laudat effi
caciā vocis spōsi ¶ Vox inq̄t ē dilecti mei ¶
Deinde q̄ somn⁹ spōse nō ē iners ꝛ oppss⁹
sed i eo cor marie tūc vigilat. put infra no
tat̄. q̄cūq̄z se diuerterit spōsus. videt. audit
ꝛ hz vigilātissim⁹ amor spōse ꝑm tres amo
ris huius ꝓpetates b positas. ꝑma ibi. ecce
ibi veit saliēs in mōtibus ꝛc. scda ¶ En dile
ctus loq̄r̄ ꝛc. ctia dilectus meus mihi. ¶ Vi
det spōsi alacritatē audit eius allocutōez.
bz cū eo ītimitatē. tripudiat ꝛ ispicit alacri
ter. alloq̄r̄ ꝛ initat amicabilit. intimat sibi
se dās tōlit̄. ¶ Sūt ih⁹ loco sicut ꝛ i scri
pture tori⁹ exposītōe mēoriter hñ di figu
rales ꝛ tropici locutōnū mōi a rhetoricis ꝛ
grāmaticis. traditi. q̄s ī seq̄r̄ ytonius i suis
septē regulis. qm̄ b frequēr illō q̄ ē spōsi at
tribui r̄ spōse ꝛ ecōr̄ ꝓpr̄ vnitatē spūs. ¶ Ne
q̄ p̄ea sexus attēdit̄ q̄ scūs amor sine ge
nere ē. sicut apō ¶ Esa. xp̄s gliat dicēs. ¶ Tā
q̄ spōsuz se decoratū coꝛona ꝛ tāq̄ spōsam
ornatā mōilibus suis. ¶ Sic ꝛ illō q̄ ē cau
se attribuit̄ effectui quē fecit. ¶ Sicut dies vl
deus ipe dr̄ letus q̄ letificat vl tristis q̄ cō
tristat. ¶ Qua i re dū vicissitudines actionū
spōsa tribuit spōso vt q̄ venit saliēs in mō
tibus ꝛ trāsiēs colles cū similibus. accipiē
dū ē p efficientiā nō p inhereētiā vel ꝓpie
tatē. ¶ Sic respicē dicit̄ spōsus p fenestras ꝛ
cācellas. id ē. fenestras reticulatas. gallice
trelis. q̄ respicē facit. ¶ Sic ꝑterea loqui. q̄
facit audire seu cognoscē p effectū ea q̄ sunt
spōsi. ¶ Possumus aūt sub cōpēdio colligere
moraliter q̄daz signa q̄bus oñdit spōsa
quietē suā placere spōso. potius q̄ turbari
eam circa plurima. q̄uis accipiāt nōnulli
spōsaz hoc loco vocari ad actōez p regimi
ne subditoz. ¶ Nos absq̄ ꝓiudico ꝓsequa
mur adiuratōez sponsi p gratissimo ocio
q̄ spōsa tribuit bñplacato suo. ¶ Ex hoc pri
mo. q̄ videt in se agilitatem ala crē ad cur
rendū viā mādatoꝛ dei. p sublimia ꝛ lata
meritoꝛ exercitia tāq̄ vires sue similes sint
capree. binnulo cernoꝛ trāsilientiaz. nunc
mōtes nūc colles. nūc campoꝛ planicies
ꝓspicaciter ꝛ libere. ¶ Est em̄ contempla
tio liber ꝛ ꝓspicar mētis intuitus in res p
spiciendas circūquaq̄ diffusus. ¶ Fugit̄
idcirco signū scōm. q̄ dilect⁹ stat p⁹ pariet̄
respiciēs p fenestras. ꝓspiciēs p cancellos.
Parietē b intelligimus vite p̄sentis incola
tū ꝛ obstaculū. ne dilectus patēter ꝛ cla
re facie ad faciē videat̄. ¶ Tot q̄z sunt parie
tes q̄t obstacula ꝓhibentia visionē. tot vo
fenestras ꝛ cācellos p quos respicit spōsus
effectualiter. q̄ respicere facit. quot fuerint
species illumiationū desup a pr̄e luminuz
ad quaz susceptōez disponit ociū sanctuz.
¶ Addit̄ tertiū signū in exaltatōe blāda sub
appellatōe amice colūbe ꝛ formose ¶ Surge
inq̄t ꝓpterea amica mea ¶ q̄ secretoruz
meoꝛ cōscia ¶ formosa mea ¶ qm̄ in te est ꝓ
portio numerosa donoꝛ cū gr̄e colorantis
vel illuminantis suauitate ¶ colūba mea ¶
q̄ p spm̄ sctm̄ meū simplex effecta. ¶ Sequ
tur septuplex cōmoditas ex pte ꝛ loco vñ
possit ꝛ debeat amor sponse ꝓperare post
dilectū oñendo sibi pulchritudinē faciei
cū vocis sonoꝛa dulcedine p accessuz in fo
raminibus petre ꝛ cauerna macerie tan q̄
in abditis ꝛ solitarijs habitaculis. in qui
bus sola cū solo. vnica cuz vnico delitiose
quiescat. ¶ Incedendo ꝑ⁹ p septē itinera q̄
sunt. intētio. meditatō. cōtēplatō. dilectio
reuelatio. gustatō. opatō. ¶ Qualiter apte p
sequit̄ liber cui⁹ initiū ē. ¶ Cū q̄ venit ad me
nō eijcio foras. ¶ Sumūt̄ ex istis alia septez
sig̃ bñplacite vocatōis. ¶ Et q̄rtū i ordie ē
emollitō cordis pu⁹ gelidi q̄ amoꝛei ne-

bat intēdē neqꝫ se sursuꝫ ferre. Jām hyems trāsijt. Deinde p̄ qnto signo. imber abijt ⁊ recessit. Iq; p̄ meditatōꝫ fortē. p̄hibite sūt stillare tot graues ⁊ multiplices vagantiū desideriorꝝ ⁊ fluctuātiū curarꝝ cū fāta sma-tibus pluuiosis exūdatōes. ¶ Rursus p̄ sexto signo. flores. gratissimi veritatū di-uinius apparētiū. in terra. cordis emica-re vernareqꝫ cernūt p̄ ⁊ēplatōez. Tetigit p̄ septimo signo. tp̄s putatōis. seu resecatio nis aduenit q̄n̄ humor amoꝛosus a radi ce cordis egrediēs nō dispgat inutiliter p̄ spuria germia. vel sup fluitatē ramusculo-rū vanitatis curiose. nō p̄ solicitudines oc-cupationū etiā aliūde tolerabiliū. nō p̄ lo-cutōes ⁊ opatōes q̄ nō p̄sunt. aut ita p̄sūt sicut anagogica dilectio. Si desieris inqt dñs p̄ Esaiā extēdē digitū in ope ⁊ loq̄ qđ p̄dest. p̄cludit tādē. dabo te hereditate p̄ris tui iacob. ¶ Vox turturis addit̄ p̄ octauo signo q̄ solitudis amica. ⁊ gemi-tum dās p̄ cātu. vernū insup tp̄s aduenis se denūcias q̄le ē tp̄s amātiū. apta ē ad su-permētales excessus figurādos. ¶ Ficus p̄ culisse grossos suos ad suauitatis indiciū ponit̄ p̄ nono signo q̄le manifestat̄ p̄cipue in eucharistie libera frequētia ⁊ deuota sum ptōe. semotis oīb⁹ impedimētis alienis. ex q̄b⁹ spūales sensus vl̄ acerbāt vl̄ mutilāt. a spi ritali degustatōe desipiūt. Habet tractat⁹ in re non⁹ sup magnificat. Venit̄ florētes vineę dāt odorē bone p̄uersatōis p̄ exerci-tia spiritalia meritorie actōis i secreto cor-dis vbi p̄ñt elsuatiue spiritales imo ⁊ cor-porales spiritalit̄ ad p̄rios exerceri fructu-sius reuera plerūqꝫ p̄ actōes illoꝝ q̄ soli-citi sūt ⁊ turbāt erga p̄ximā. fiāt. ¶ Rogo qđ sibi velit hec iussio. capite nob⁹ vulpec-las paruulas q̄ demoliunt̄ vineas. vinea nr̄a floruit. ¶ Grādis eēt ad exponēdū materia q̄ sub pauc̄ dat intelligi quālibet occultā p̄ fectuū spūaliū demollitōez vir̄ spūalibus q̄tūcūqꝫ p̄fecerint isidiātē. q̄les sunt blas phemie soꝛdidissime vix credibiles a mali gnis vulpeculis imisse tam carnis q̄ spūs. Qua sup re tractat⁹ p̄ dē edit⁹ ē i vulgari. ⁊ apō p̄res ⁊ doctores remedia tradita sunt. ¶ Decipiūt aliūde fallaces vulpecule tēpta tionū dū fingūt se mortuas ⁊ p̄mātes i-cautas arripiūt auiculas q̄ tūc (sed tarde) sentiūt vulpeculas carnales ⁊ silues i seipis adhuc male viuēt̄ vsqꝫ ad demolitōez qñqꝫ totalē ⁊ tutuosi cuiusliꝫ germis mortifica-tionē. De q̄libꝫ accipit̄ maxie illō apli. Im possibile ē eos. i. difficillimū q̄ gustauerūt bonū dei vbū ⁊ plapsi sūt ⁊c. Vix ei tales ad spūalia reuertūt̄ effecti fetētes abomīa-bilit̄ sicut ouū semifetū dū frigescit. Amor postremo dilecte ñr̄ dit dilecto. illūianti. vocāti blādiēn. circūstātias isup accōmo-das enūcrāti q̄uisqꝫ sensit. inbēte spōso vul peculas paruulas captas eē. Tūc i spe secura iubilās neqꝫ voce integre sufficies. p̄tulit i-terrupte. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi. Adi le imo infinite p̄ñt fieri suppletoes. sufficiat hyms. Dilect⁹ me⁹ mihi. loqt̄ i aure metis. Amas me. ⁊ ego. rūdeo. illi. amo te. sub dit. pasce oues meas. pasce agnos meos. q̄z mihi grādis ē numer⁹ cuz familia mīta nimis sicut mozal̄ī iob oñdit. Greg. Iint q̄s sil̄ pascit̄ dilect⁹ inter lilia. cadida meri toꝝ. donec aspiraret dies. eternitat̄. ⁊ in-clinent̄ vmbre. caliginis stat⁹ p̄ñt. qđ vt ce lerius aduenias. cupio cū dissolui. reuer-tere dilecte mi. ad diuinitat̄. q̄liaꝫ. super mōtes bethel. i celestib⁹. trahēs me tecū i alacritate p̄nia. silis. i h⁰ fact⁹. capree hi-nnuloq; ceruoꝝ. liceat illic ex sntia dicē voto penni. osculet̄ me osculo oris sui.

Incipit dyapsal-ma q̄ntū in q̄ ponunt̄ sex p̄prietates. l. xxij. xxiij. xxiiij. xxv. xxvj. ⁊. xxvij.

Querit amor qđ amat/teneat̄ i sub limia surgit. Aut cubat/aut fer-tur/aut diadema gerit. Amor hortat̄ p̄ ps. Tetigit cor querētiuz dñm ⁊ p̄firmant̄ q̄rite faciez eius sp. Pri-mū in osculo. Alterꝫ in amplexu. Tertiū i ⁊ēplādo. Est itaqꝫ iuxta qđ p̄tactū est pri mus actus amoris tā naturalis liberi q̄ ge-niti supinfusi simplex ⁊ p̄nus. Actus vo sci q̄s dicim⁹ feruoꝛ amoris sunt qđē pri nui in p̄ria. Sūt aūt i via frequēter heu ni mis interrupti cōpellēte necessitate corpis seu fragilitate aut ipietate spūs istud faciē te. Pretea necesse crebꝛo repetere qđ crebꝛo deserit. Amor igit̄ sese p̄colligēs dicit. In lectulo meo p̄ noctes. Lectul⁹ B accipit̄ se-pius p̄ quiete p̄scie q̄ nō admittit alterꝫ q̄

deū. coangustatū ē ei stratū ita vt alr decidat. Noctes pñt ad lras intelligi qr sūt cō templātibus aptiores. Būt isup noctes vmbre creaturaꝝ. Būt qz tribulatōes intr aut exterius. er pctis aut penis ꝓ tribulātibus exurgētes. Dicebat vnr ex amatoribꝰ. Facr suz sicut nycticoraxr in domicilio. Scandala nycticoraxr si prodit. mor tolerabit. Dor alijsqz dabit (. s. amiculus diurnis) tutr ergo latet. Ecce siccitudo ē solitarij / posita per Ang. ꝓ seipo dū ad ēpatus ꝓdiret actōes Abrō sitr optata ē r laudata Greg. nob aūt ore sitr r aio sepius recēsita ¶ Amor id circo dicit. in nocte q̄siui quē diligit anima mea. Satis ē ab amore notificatr ille q̄ q̄rr tur sub bo ep̄yteton quem diligit alia mea. Quesiui illū r nō inueni. Cur obsecro nō inuenit r qr ñ erat tūc ep̄s aut locr dñi placiti sui. Sciebat cōmodiratores āpliores q̄s ex dilatōe spōsa susciper q̄z mr tas tractatu secūdo ō theologia mystica ꝑdē notauimus r in vulgari ō mēdicitate vbi formā iſecuti sumꝰ mēdicātibus pvicos r plateas satis āple q̄ forma sub pane. b tāgit. Surgā ait plus animi ferore q̄ corpis agitatōe r circūibo ñ passibus corpis sz spūs. ciuitatē cuius ꝓtiapatō eius i idipm. de q̄ gr̄iosa dicta sūt q̄ liba mr nra pvicos q̄s dicimus cē ordines āgelor. r plateas generalr oīm māsionū celi. Quesiui r ñ inueni. loco i melius disponēte ¶ Amor subiūgit. Inuenerūt me vigiles q̄ custodiunt ciuitatē. Est ciuitas q̄ occidit ꝓpbas i q̄ vidit ps. Dictoz r iniqtatē sup cuius muros sūt iniqtas r dolus vigiles hōs r custodes malignos spūs totū ꝑ antifrasim. qr ibi nec ē ciuiū vnitas nec malignoꝝ custodia. sz subuersio. Sed forsitan vt aliq̄n res se bñ feruor amoris offenderit i hāc ciuitatē q̄rēdo dilectū. si se cū suis oñderit sathanas i āgelū lucis trāsformatū. Si ꝑcea nescius amor xpi ebrieta te q̄sierit. Nū quē diligit aia mea vidistr si deniqz nihil sibi rndētibus ptransierit. r paululū post dilectū inuenerit / siue potius i meliorē ptē ciuitas accipiēt ō celestr vl supceleſti hierr'm. Būt ꝓtroqz doctoꝝ snīe ꝑ ut i q̄nto capr o. Percusserr me r vulnerauerr me rc. ¶ Amor b / si ꝑ bona ciuitate steterit r custodibus eius / aia duertēdū ē q̄ nī deus solus det gr̄az r gr̄az cū ꝓmis actibus suis. nihilominus scdos actus q̄s exercitia dicimus r opatōes actuales coopār r adiuuār ivia sitr r ꝑfia ciues celestes q̄s dicit apls oēs admistratorios spūs / q̄bus attribuit Dion. tres actus hierarchicos. purgare. illūiare ꝑficere. Noīant aūt in his cāticis filie hierr'm q̄s alioq̄r frequēr amor feruidus. aliq̄n sub hoc noīe. aliq̄n sub determinatōe vt ibi [fulcite me floribus. stipate me malr q̄r amore lāgueo] ꝑtes habuit dubiū solamē ab ipis anr j amoris vulnerati charitate in cella vinaria pietatr. ¶ Amor voti ꝓpos subdit [Tenui eū nec dimittā] det aliq̄d sitr cū ps. in abūdātia sua. Nonmoneboꝝ i eū. ¶ Et rursus. Juraui r statui custodire iudicia iusticie. Donec introducā illū ñ ꝓtius introducēt nisi sitr introducer. Domus aūt mris sue dine sz sapie or aia ipa ꝑm latitudinez / capacitatis sue vniuersā. cubiculū vo genitricr sue ē eadez aia ꝑm apicē sublimissimū r simplicissimū mētis sue. vbi genitrix sua sapia vdealiter sibi q̄dāmō ꝓpria q̄ p creatōez mr ē oīm vitētiū. sola reqescit vbi mēs amat arte manēs cū q̄ nō cōicet alienus. solus cum sola morar zelotes spōsus adiurāt vt ꝓius r zelās ꝑ q̄rte spōse [Adiurovos rc.] Amor q̄ quietior in cōi cubiculū tenet dilectū eo ingiter in sublimiores theorias ascēdit q̄s admirādo filie hierr'm dicūt [Que est ista rc.] Aut certe intelligamus spōsuz ab amplexibus exptia semotū ad tps. vñ mēs devota ꝓpūgit ad piū r humilē affectuz q̄ p vgulā fumi ex aromatibus designatur. Amor rursus in lectuluz pacifici salomonis admittit cū custodia āgeloꝝ. q̄ vtutū oīm. cardinaliū r supnaturaliū q̄z numerus p. xl. fortes designat ꝓtra tyrannos nocturnos. insidiātiū vitioꝝ de demone mūdo r carne. Amor itez tāq̄ vehiculū r ferculū pacifici salomōis defert ipm p subleuate mētis actū. q̄ gradatim ꝓsurgit a colūnis infimis p ascēsum purpureū in medijs charitate cōstratū vsqz ad reclinatoriū aureū sublimis r quietissime caritatr. Amor deniqz decorar diademate p mrem sapiam q̄le diadema sibi dedit. r eo circūdedit i die despōsatōis r leticie cordis sui. Hāc diem rōnabiliter intelligamus horā q̄ p baptismi gr̄az factū ē illō ō Ysaia [Gaudēs gau-

debo i dño. ꝛ exultabit aĩa mea i deo meo. Quia iduit me dñs vestimẽt⁊ salutꝫ⁊ vtu-tũ oĩm celi⁹ infusaꝝ⁊ ꝛ idumẽto iusticie⁊ ꝛpõ. s. q ẽ sol iusticie⁊ circũdedit me⁊ sic in ꝛpoc. Ista ẽ mlier amicta sole ꝛ in capite ei⁹ corona stellaꝝ. xij. Deq̃ pcoꝛditer ad p̃missa tãq̃ spõsũ decoꝛatũ corona. ꝛ spõsaꝫ ornatã mõilib⁹ suis. ¶ Est aliꝰ i hac exercitatiua voce⁊ Egredimi filie syõ ⁊ videte⁊ qꝰ alti⁹ scrutãdũ ẽ pstãte eo q̃ dixit Ego sũ hostiũ. p me siqs ĩtroierit saluabit̃. Ingredie t̃ ꝛ egredie t̃ ꝛ pascua iueiet. Egress⁹ iste ponit̃ a doctoꝛib⁹ desiderabil⁹ visio pacifici salomõis xpi ꝼm hũanitatẽ. Ingressus vo ꝼm dinitatẽ. ppt̃ q̃ duo ꝺr lib̃ scpt⁹ir⁹ ꝛ for⁊ ⁊ vtriusq̃ hois. corpal⁹ ꝛ spũal⁹ refectio ¶ Cetex filie syõ. ꝛsi possint ĩtelligi ciues ãgelici hierlm q̃ desiderãt aspicẽ regẽ salomonẽ xpm totũ desiderabilẽ ĩt⁹ ꝛ for⁊. pueniẽter etiã viatores hoies ꝛ pphẽtes accipiũt ꝙs exhortatõ tal⁹ ꝛ ad meritũ excitat⁹ ꝛ ad pmiũ iuitat. qm̃ visio ẽ tota merces cũ amoꝛe q̃ visionez ad se ẽhit Ubi amoꝛ ibi oculꝰ. ¶ Et qm̃ amoꝛ vulnerat subseq̃t ipa man⁹vis actiua vbivuln⁹ibi digit⁹ Coꝛ de niq̃ sociat̃ qm̃ amoꝛ ẽ ifinit⁹ thesaur⁹ hoib⁹ sicut ⁊ mr̃ sapia. mr̃ inq̃ pulchre dilectõis. Ubi vo thesaur⁹ ibi ꝛ coꝛ. ¶ Doꝛro q̃ sit mr̃ regis salomõis q̃ coronauit eũ. ꝛ q̃ die demate i die desponsatõis illi⁹ ꝛi die leticie coꝛdis ei⁹. ¶ Cõcoꝛdãt iudei p regẽ salomonẽ in cãticis istis. accipi deũ spõsum synagoge. sz incarnatoz ei⁹ negãt quã doctoꝛes catholici ꝓcludũt ex hoc loco ostendẽtes oportere p mr̃em illi⁹ nõ aliã q̃ mariaz dei genitricẽ denotari. ꝛ pñter synagogã de q̃ corpaliꝫ natus est xp̃s de semie dauid ꝼm carnẽ. Desponsatio ꝓinde ꝛ coronatõ salomonis accipiẽ dei incarnatõ ꝛ vnio cũ humanitate i vnitate suppositi vbi q̃ vbũ caro factũ ẽ. ꝛ circũdedit mlier vir coronãdo ipm̃ diademate carnis cũ vniuersitate vtutũ. Synagoga vo coronauit eũ diademate spinaꝝ q̃ formauit ⁊ desponsauit sibi ecclesiã ⁊ dotauit de latẽ ipius dormiẽtis q̃ exiuit sanguis ⁊ aq̃ ad sacroꝝ ꝓstitutõem. Sed quo fuit ista dies leticie coꝛdis ei⁹. sine referat̃ ad mr̃em sive ad solomonez desponsatũ⁊ Fuit q̃dẽ dies illa amaritudis et tristicie ꝼm ifirmitatẽ carnis. sed sũme leticie ꝼm ꝓmptitudinẽ spũs q̃ ꝓsũmatũ est desideratissime redemptõis nr̃e totũ opus ¶ Amoꝛ igit̃ ad nullũ grãdius. nullũ admirabili⁹. nullũ amicabili⁹ spectaculũ poterit iuitare denotas aĩas syon specul̃dũ. vidẽdũ. ꝛ amãdũ dicente ap̃lo manifestẽ Magnũ ẽ pietat⁹ sacrm̃ qđ manifestatũ ẽ in carne. iustificatũ ẽ in spũ. apparuit angelis. ꝓdicatũ ẽ in gẽtib⁹. creditũ ẽ in mũdo assũptũ in gl̃ia. qm̃ videm⁹ vt alibi ait xp̃s ꝓpt̃ passionẽ gl̃ia ꝛ honoꝛe coꝛonatum. ¶ Atvo grãdis oꝛit̃ inẽ doctoꝛes q̃stio Aut̃ sine passiõe ꝛ morte crucis xp̃s fuisset ⁊ gl̃ia ⁊ honoꝛe coꝛonat⁹ ꝛ p incarnatoz ecclie despõsat⁹ hoc ẽ querẽ termis vsitatoribus. Nũquid adã nõ peccãte vi fili⁹ fuisset despõsat⁹ cũ hũanitate. Fũt ad vtrãq̃ ptẽ grate sil̃ ꝛ denote rões q̃s ad ꝓpẽdium ponit dñs Bonaueñ. in pn. iij. p̃missa distinctõe. q̃ de incarnatõe ẽ loq dupliciter ¶ Est ei incarnatõ carnis assumptõ. De carne aũt assumpta ẽ loq vel q̃tũ ad subaz vel q̃tũ ad defectũ passibilitatis. Si scõo mõ cõstat q̃ hoie nõ peccãte. carnẽ mortalẽ nõ sumpsisset. Si primo mõ ꝓbabile eẽ dicit ⁊ ampli⁹ ꝓsonũ rõni q̃ papua rõ incarnationis fuit pfectio multiplex surgens ex dignitate illius opis Incarnatõ em̃ facit ad pfectõez hois ꝛ p̃ñs ad pfectõez toti⁹ vniuersi i hoc q̃ ꝓplemẽtũ dat hũano generi q̃ ad naturã gr̃az ⁊ gl̃az. In incarnatõne em̃ ẽ ꝓsũmatõ modoꝛ educẽdi hoies in eẽ ⁊ ad pfectõez agẽtis i hꝰ q̃ hõ q̃ ẽ vltimus ꝓdũgit̃ suo ꝓncipio vnioe q̃ sub deo nulla ẽ maioꝛ⁊ ꝼm gr̃az oĩa coꝛpis mystici mẽbra rõne plenitudis vitaris ⁊ gr̃e in capite xp̃i. Facit iteꝝ ad pfectõez meriti ⁊ oblatoz ꝓplectissimi sacrificij. Nullũ ei donũ pot placabil⁹ offerri deo. q̃ tñ oblatõ ñ respicit statũ soli⁹ nature lapse sic̃ nec meritũ ꝑ statu vie. nec p̃miũ ꝑ statu gl̃ie si natura man sisset sine culpa. Denicq̃ ꝓplet⁹ ẽ toti⁹ nat̃e appetit⁹. dũ p op⁹ incarnatõis nobilissima idoneitas q̃ erat i natura hũana ꝼm quam vnibil̃ erat diuine ꝓplementũ accepit⁊ ꝑñti qlibet creatura cũ q̃ hũana q̃dãmõ participat. Sed neq̃ videt̃ qn nobilissima aĩa xp̃i pricipali⁹ fuerit ĩcẽta formari ad sui gl̃ificatõez q̃ occasionaliꝫ ad lapsoꝝ repatoz. Proportionaliꝫ ꝺ aĩa marie. imoꝺ tota ele

ctoꝝ ecclīa q̄ tale caput sibi ꝓforme i natura poscebat hr̄e. ¶ Amor pietatis ⁊ nimie charitat̄ oīne. cū auctoritatib⁹ sctoꝝ. pissimū mouit animū hui⁹ doctoris Bonauē. declinare ad alterā ptē. q̄ si ñ fuisset excessus ꝑuaricatōis i hūano genē. nō fuisset excessus nimie dilectōis in incarnatōe. ¶ Nec tñ pace salua tā honorati dilecti doctor̄. ꝑmissa positō nihil derogat pietati fidei vel deuotōi fideliū sz accumulat q̄dāmō accēdit ⁊ firmat. ¶ Cōsiderem⁹ itaq̄ iuxta modū intelligēdi hūanū de impassibili ⁊ B sūme ñ vnita sz vna diuinitate. signa q̄dā in hac materia ñ vt q̄dā subtilisare volentes signa i ipa re q̄ de⁹ ē signauere. ¶ Cōcipiamus igit̄ nr̄o ꝓpiēdi mō grosso. q̄les sūt cogitatōes hoīm distātes i infinitū a cogitatōib⁹ dei. ¶ Cogitem⁹ deuz i eñitate sua q̄ nūc ead̄ est q̄ fuit añ mūdi ꝓstitutōez. ꝓposuit ꝑm⁹ filiū voluntat̄ sue ⁊ bonitatis cōicare se creaturis ad extra marie rōnabilibus ⁊ intellectiuis. ꝓposuit tūc velut in ꝑmo signo formare naturā āgelicā q̄ ⁊ fecit i creatōe celi ⁊ ēre. Sit sc̄m signum lapsus āgelor̄ quē vidit ꝓpetuo deserēdū ne ꝓrepandū p eos dē āgelos. Sit tertium signū formatō hoīm ad pfectōz vniuersi. et velut occasionalit̄ ad repatōz lapsus āgelici. ¶ In q̄ sig videt rōnabilit̄ astruēdū natura hūana q̄ nūc i xp̄o ē. vt pfectissima fuisse ꝑuisaz ⁊ ꝑdestinatā ad gr̄iam hypostatice vniōis cū carne ipassibili. Sit q̄rtū signū ꝑuisio lapsus hūani cū ꝑuisiōe ⁊ ꝓposito repādi. Sit q̄ntū signū mod⁹ repatōis q̄le nūc credim⁹ ⁊ videm⁹. ¶ Quib⁹ sic imagiabiliť fāt̄asiat̄. poti⁹ q̄ intellectualiť i vo positū. Videam⁹ si pietas ⁊ nimia caritas vi⁹ bñdictissimi filij sui salvat̄. dū dicim⁹ q̄ filiꝰ i ꝑdestinat⁹ ad gr̄iaz suscepta carne ipassibili iuxt̄ ēriū signū suscepit passibilē iuxt̄ q̄ntū signū. ¶ Nōne fuit excessus nimie charitat̄. q̄ fuerat nimi⁹ excessus iq̄tat̄. vñ cait ecclīa. Que te viat clemētia vt ferres nīa crimia. crudelē mortez patiēs. vt nos a morte tolles. ¶ Pa te cogat pietas vt mala nīa superes ⁊c. Sic euāgeliuz q̄ i trāsfiguratōne xp̄i apparuer̄t moises ⁊ helias loq̄ntes ei ō excessu quē fact̄urus erat i hierlm ¶ Cal⁹ei fuit excessus pietat̄ ⁊ mīe. vt iusticiā ipaz tanq̄ reā dānaret ad mortē. mortē aūt crucis scie iusticia q̄ rursus nūq̄ i excessu tali ꝓsentiet sz dū accepit ctōs iusticias indicabit. Salua ista positō q̄ rōne dixerat apl's mūmo niū eue ⁊ ade nōdū peccantiū. fuisse sacr̄m magnū i xp̄o ⁊ ecclīa. etiā si absq̄ pctō permānssent. ¶ Fuisset q̄ xp̄s cū ecclīa q̄uis i habitudie altera ⁊ statu imortalitat̄ sine pās siōe mort̄. sine mortuoꝝ suscitatōe. sine dānatōe iniq̄ꝝ. q̄ facti sunt q̄si ꝓ nihilo vltra ꝑdestinatos ad gr̄iaz ⁊ saluādos. ¶ Adā etiam ñ peccāte amor nimi⁹ i create charitat̄ ad hoies p mysteriū ⁊ despōsatōez i carnationis filij dei cū hūana natura fuisset ostē sus ad grāde spectaculū ⁊ si nō i pciū redēptōis ex q̄ null⁹ pibat. tñ valuisset ad gr̄iss̄imā oblatōez deo ō filio ꝓpio ad mutuā cōicatōez mēbroꝝ sub vno capite ꝓnoꝝ. ¶ Rursus ad sursuz actōez ꝓ templatōez ⁊ admeritū deniq̄ pfectā fruitōz ⁊ ꝓpletā ad ꝑmiū ¶ Utr̄o dies despōsatōis ⁊ coronationis filij dei fuisset ab initio seculi ad amstāte. vel i termio. vel citra t̄minū sicut mō fuit i nouissima hora q̄uis dicat̄ agn⁹ fuisse occisus ab initio seculi. s. in figura abel ⁊ pscia dei. Si ꝓterea lucifer vidisset vbū in carnādū ⁊ videt̄ inuidisset peccass̄z ⁊ odisset. Si pinde filiꝰ incarnatus cōuersatōez habuisset corpalē cū hoibus vel sacr̄alem vel vtrāq̄z. Si ꝓterea carnē sumpsisset ex vgine maria. vel p creatōnez hūanitatis aut alio mō. videt̄ sup his ⁊ silib⁹ trāseundū poti⁹ q̄ curiose scrutandū. cū sup his nihil tradiderit scriptura pietatis nisi forte q̄tū pia mēs ex traditis cōiecturare pōt ad deuotionis augmētū. Sz neq̄ audiēdi sunt qui mysteriū incarnatōis p rōes ncēr̄as se putāt vel conant̄ ꝓcludē. Tūc enī manifesti⁹ fuisset angel' ab initio demōstratū ꝓpē pspicuitatē ingenij. cū dicat apl's. Mysteriū h⁹ a seculis abscōditū. Nīl ex solo dei ꝓordinātis arbitrio nō ex ꝓnexiōe causalitatis necessarie ꝓ pfectōe mūdi vel aliť. oīa generaliter q̄ ex fecit de⁹ pure ꝓtingēter effecta sunt. Qua sup re puul⁹ effect⁹ē dialogus ꝓ intellectu sctoꝝ q̄rundaz in hac ptē loquētiū tāq̄ oporturient deū necessario carnē assumpsisse. ¶ Postremo q̄ vtilis ⁊ admirabilis sit egressus filiaꝝ syon. devotas alas significātiū. ad videndū p ptēplatōez rēgē salomonē xp̄m i diademate q̄ coronā

uite eꝝ mater sua maria. s. vel synagoga hec dia demate carneo ista spineo p mꝫos moraliter ꝛ sapiẽter vberrime tractatũ est.

Incipit sympsal/ ma sextũ in q̃ ponũt q̃tuor ꝓpietates. s. xxviij. xxix. xxx. ꝛ xxxi.

Dulcer amoꝝ tot⁹/p singula mẽbra vidẽdo. Vulnerat ꝛ miris delitijs recolet. Amoꝝ sicut constat nullis dimẽsionibus corpis nullis q̃z mẽbris distinguit. sicut nec aĩa rõnalis q̃to min⁹ ipe deꝫ. Nihilomin⁹ doctrina pietatis nob infãtib⁹ q̃si balbutiẽdo ꝓdescendẽs vult silitudinib⁹ corpeis. Et ꝑterea q̃nis sit simplicissim⁹ accipit noĩa ab oĩb⁹ rebus. Sic aĩa rõnalis q̃ q̃dãmõ ẽ oĩa. tanq̃ imago illi⁹ q̃ creauit oĩa. Sic isup amoꝝ ẽ liber assimilãs eã deo. sortiũt ab oĩbus rebus noĩa. p symbolicã trãsumptõez ñ p ꝓpietatẽ. Amoꝝ idcirco cũ amãte. describunt sub mlta varietate tropoꝝ vt vel sic habeat manuductio ad inuisibilia. q̃licũq̃ mõ. ꝛ absq̃ fastidio capiẽda. Ceterũ ne fortassis habes aliqs hereret in silitudinibus q̃si ꝓpijs. prudit doctris pietatis dare silitudies statiꝫ aspectu primo stultas ad lrãm neq̃ vllaten⁹ credibiles. vt q̃ capilli spõse sint sic greges capraꝝ. ꝛ dẽtes sic greges tõsaꝝ rẽ. q̃lis ipe ꝓpietas moxiducit nõ herẽ ſz intelligẽ. hoc ẽ intus legẽ sensuz altiorẽ ꝛ ꝓpriũ. Amoꝝ rursus ꝓmẽdat hic a spõso de multiplici pulcritudie ꝛ efficacia ꝛ voluptate satis ꝓueniẽter ad finez ꝓcedẽtis sympsalmatꝫ. Vñ septimũ ichoat dragma Egredimi ꝛ videte rẽ Est aũt in spãli q̃druplex b⁹ loco p repetitõez insinuata amoris pulcritudo cũ q̃dã admiratõe. Nuã pulc̃es amica mea. hoc ẽ dicere. Amoꝝ me⁹ repetit q̃ pulc̃ triplicat octi tui colũbaꝝ. Cõcludit q̃rtũ nob incõprehẽsibile absq̃ eo q̃ intrinsec⁹ latet. Amoꝝ vt in prima ptiõe latiꝰ expositũ ẽ. Vñ ẽ natu rõnalis. ali⁹ industrie. certi⁹ gr̃e. q̃rt⁹ gl̃ie. Nuã pulcer primũ q̃ factꝰ ẽ ad imaginẽ dei ꝛ silitudinẽ. Nuã pulcer secũs. tãq̃ actꝰ ex primo p grediens. deũ vo supinfundit gr̃a fit simplicatõ lõge pulcrioꝝ instar colũbaruz. Nuãte vo sit pulcritudis formositas amoris p gl̃iaz. expolita ꝛ pfecta intrinsec⁹ latet oẽs ꝑter deũ. q̃m ipe pulchritudo ẽ amoꝝ obiectal⁹. q̃ lucẽ habitat inaccessibilẽ. quã null⁹ hoĩm vidit ſz nec videꝫ põt. mõ q̃ se videt actu ifinito. Amoꝝ spõse ꝓtuet motũ sensuz ꝛ delectatoez. sacietatẽ circa deũ spõsuz totũ desiderabilẽ. Quotũt igit silitudinib⁹ symbolicꝫ fiat i his cãticꝫ ꝛ alijs circulocutõ de suis ꝓditõib⁹ trisecis. oĩs resoluũt ad istas spiritales ꝛ paucas alioq̃n lra occidẽt si ñ vinificaret spũs. Collaudatõ fidẽ sensuũ carnaliũ spõse referẽt ad cognitõz intellectualẽ q̃ ñ mꝫplicat p organa vilus audit⁹ olfact⁹ gust⁹ ꝛ tact⁹. Collaudatõ ꝑterea motionũ ꝛ discursuũ spõse refertur ad actõez liberã volũtatꝫ q̃ nec pedes bz neq̃ linguã neq̃ man⁹. Collaudatõ demũ pulcritudis ꝛ placabilitatꝫ oc̃oꝝ vanoꝝ q̃b⁹ citatẽ ad sensuz ꝛ motũ delectabilẽ ipa volũtas cũ itellectu suo/ referẽ ad bonitatẽ finis vltimi vi circa quẽ moueẽ sentit ꝛ delectatẽ. sicut viceversa q̃cũq̃ pulcritudis et placabilitatis seu diligibilitatꝫ mirat⁹ i spõsa/ totũ referẽ ad vnicã ꝛ radicalẽ pulcritudinẽ caritatis/ cũ suis vtutib⁹ tãq̃ ramis/ q̃ requirẽ ꝛ sufficit vt placeat spõso. ꝛ vi. Dilect⁹ me⁹ mihi sup. sufficit ꝛ ego illi sufficio put infra dicẽt Una ẽ colũba mea rẽ

Amoꝝ spõse ꝓ bãe vi lectabil⁹ ex mltꝫ q̃ ipsius opatꝫ laudat i ipa. In q̃b⁹ dicit se delectari. iuxta illũ Delicie mee eẽ cuz filijs hoĩm. nõ formaliꝫ ſz causaliter q̃ facit effectualiꝫ delectari. vt ẽ illi. Letabit dñs i opib⁹ suis. Que ꝓsideratõ cũ ꝓcedẽte summe notãda ẽ ꝛ iugiter retinẽda ne lra nos deciꝑat. Ne ꝑterea necesse sit singillatim exponẽ significatões symbolicas termioꝝ que p expositores alios discusse sũt ꝛ i scintillas spũales evolute. Sũt aũt plures q̃ delicias amoris spũalis reddũt ꝓmẽdabiles p̃ voluptate carnis. Dignitas. puritas. ꝓnaturalitas seu ꝓformitas. intimitas ꝑterea continnitas. securitas. Ptez mediocritas vel equabilitas. stabilitas ꝛ sanitas postremo sacietas. Amoꝝ spõse delitiosus ẽ. q̃ dign⁹ ꝛ nobil⁹. purus ꝛ general⁹ seu cõformis amoꝝ primo fõtali. cui⁹ imago est ꝛ gl̃ia. Vñ ꝓ regula. Laus amoris creati gratuiti maxi ẽ laus increati. gr̃am hãc infundẽtis/ ita q̃ vnus ꝛ idẽ amoꝝ ẽ dei et aĩe. sed dei vt agentis. aĩme vero vt recipi-

pientis ⁊ coopātis ad actū. ¶ Quēadmodū verecūdus eodē rubore colorat̄ a verecūdia cansaliter/ ⁊ ab ipa rubedine formalit̄ ¶ Nullus eñ est qui nesciat delectatōez in amore carnali nō habere dignitatem neq; nobilitatē neq; ꝓ natura litatē cōformē mē ti q̄ ēgltior facta q̄ vt in solis infimis dele ctet. ¶ Nihilomin⁹ p sil'itudinē ad notā mu lieris pulchritudinē alliciētē ⁊ delectantē obiectaliter/accipit̄ formositas mētis invi sibilis cū circūstātijs delicias angētibus si cut laudat̄ hic amor spōse cui⁹ ē cātat spō sus oculos colūbinos ⁊ simplices/capillos mūdos ꝓlixos subtiles ex alto defluentes dentes cādidos ⁊ mūdos nec inutiles. la bia insup cōpressa/nō tumida. nec pallida ꝫ sicut vitta coccinea apta/crines cōprimē ⁊ ornare. ¶ Eloquiū ꝓterea elegās eloquiuꝫ pulce. q̄ lex demētie in lingua ei⁹. ¶ Genas q̄ rubicūdas ex intimo vigore. ¶ Collū fortē rectū ⁊ stabile. ¶ Ubera grata neq; tumen tia q̄si mons mirre ⁊ collis thuris. ¶ Denicq; cōducit ¶ Tota pulcra es amica mea. ⁊ ma cula nō est in te ¶ Invitat̄ sil' venire de ce lesti cōuersatōe. que silis est mōti libani. cui⁹ interꝑtatio notat cādidatōez. vt coro net̄ eterna plene felicitatis iocūditate. deui ctis ex oīm ꝑte cōtradictōibus hostilibus q̄ notāt̄ in ¶ Amana sanir ⁊ hermon. ꝑm in terꝑtatōes suas. ¶ In leonibus insup ⁊ par dis. ¶ Amor pinde tāte vtutis eē ꝑdicat̄ vt ¶ in vno oculoꝝ suoꝝ/ ⁊ in vno crine colli sui ¶ vulnerauit cor oīpotētis. q̄ vtiq; cor vel nullū vel nō vulnerabile cōstat ee. ¶ Ex hec oīa p sil'itudinē dicta sunt nō ꝑ ꝓpue tatē put ⁊ cetera q̄ repetunt̄ ⁊ adducunt̄ i delitijs spōse q̄lia sunt pulchritudo mam marū ⁊ uber cū odore vnguentoꝝ. sup oīa aromata ¶ Labia insup q̄si fauus distillās. ¶ Sub lingua q̄z mel ⁊ lac. ⁊ odor in vestimē tis sicut odor thuris ¶ Qui vestimēta ꝓuersa tōis honeste. redolēt sacrificiū celeste. ¶ Et q̄m plurimū cōfert ad delicias. speciositas amenitas q; locoꝝ laudat̄ sponsa sicut ¶ oriꝰ dulcis ¶ secur⁹ ab incursib⁹ vastā tiū bestiaꝝ ¶ Et sicut ¶ fons signatus ¶ nō peur bat⁹ ¶ cui⁹ ¶ orti cū fonte ¶ sūt emissiones tuę paradisus malorū punicoꝝ cū pomoꝝ fructi bus ¶ ⁊ vbi cū oīb⁹ aromatic⁹ arboribus. ⁊ li gnis libani ex q̄b⁹ fertilitas vtutū. donoꝝ beātitudinū cū fructib⁹ spūs ifinuat̄. ꝓclude do ꝓtinuā/ idefectibilēq; grāꝝ mūdissimā ⁊ insuꝑabilē copiā ex alto cū impetu. cui ni hil palustre pōt obstare/ veniēte. ¶ Amor insup miras hz delicias ex ītimitate obiecti ꝓtinuitate subiecti. securitate spei. ¶ Itaq; se cura mens sicut iuge ꝓtinuū q̄li securitate gaudebat apl's. ¶ Cert⁹ in q̄t sū q; neq; mors neq; vita ⁊c. ¶ Cōtinuitas ꝑtea. vl' iuariabi litas subiecti ītelligibil'. p̄mū ꝓfert ad sta bilitatē delectatōis. q̄ ꝓtra subiectū delecta tiōis libidiose vl' carnalis in ꝓtinua muta tōe iocūditatē eādē cōtinuare nō pōt. q̄ fit vt variata dispositōe sensus organica vari etur effect⁹ vt cadat ī fastidiū. vel abomiatō nē. qō mō causabat delectatōez. sicut in ci bis ⁊ potib⁹ ⁊ venereis. in odoribus ⁊ cātile nis. ¶ Qō si delectatōes spūales recipiāt trās mutatōez circa diuina ⁊ ꝑpetua hoc nō est de p se subiectō aīe ꝫ de p accidēs ex ꝓnexio ne ad corp⁹ p rpe vie. ¶ Qz ponam⁹ q̄liē erit in glia corp⁹ plene obseqns eē rōni nec pas sionabilit̄ discrasiabile. gaudiū aīe de deo etiā ī enigmate viso ⁊ amato eē ꝑpetuum. ¶ Amor postremo serenitatē cōciliat. sani tatē ꝓfert, affert sacietatē. ¶ Cōtrarie sunt in amore carnali. turbiditas. infirmitas. insatia bilitas. ¶ Cō diuersitatis ē. ꝓformitas bona amoris. ad ꝓmā regulā charitat̄ ad deū in bono amore. difformitas aūt ī malo. ¶ Quis aūt restitit deo ⁊ pacē habuit? ¶ Qz neq; par impijs ait dñs. ꝫ hoīb⁹ bone volūtat̄ ¶ Est aūt bona volūtas tua dicens ex sīa deo. fiat volūtas tua sicut ī celo ⁊ ī tra. ¶ Sup q̄ ꝓformitate maxīe ad volūtatē pmissiōis q̄ magis indignatō ē ⁊ priuatō q̄ volitō vel positio q̄dā alibi notata sunt in vulgari.

¶ Incipit sympsalma septimū ī q̄ ponūt q̄nq; ꝓpuetates. s. xxxij. xxxiij. xxxiiij. ⁊. xxxv. xxxvj.

¶ Domit amor/ liq̄sit/ pass⁹ q̄z vulnera lāguet/ ¶ laudat dilectuꝫ/ iz crat amicicia ¶ Amor loq̄t̄ ¶ Ego dormio ⁊ cor meū vigilat ¶ ꝫ velut ī diapsal mate ꝓcogitē⁹ ordinē. collaudata fuēat ꝑce dēti simpsalmate mltipl'r spōsa vsq; ī finē q̄ri capit̄ vbi ꝓclusēat spōs⁹ optabūd⁹ imo ipios⁹ ¶ surge ¶ hº ē discede ¶ aq̄lo ¶ q̄si ligās q̄s vēt⁹ gelid⁹ deliti ꝫ p̄ri⁹ amoroꝝ ¶ vēi au

ter. Calētes spiratꝰ auras. Ipsa hortū meum. Iq̄ p̄ cuidubio sit ē hortꝰ aīe de q̄ in esa. Et eris sicꝫ ortꝰ irriguꝰ. ꝫ sicꝫ fons aq̄rū sapie salutaris. cuiꝰ nō deficiēt aq̄ vite saliēt. in vitā eternā. p̄sone ad textū p̄us exponitur. Et fluāt aromata illiꝰ. Iq̄ pflate discedūt fātasmata dāt charismata. resonāt idiomata. voces diuersas intonāt ꝛc. ¶ Amor de hic spōse ꝫgratulās lectus affentiēs. Incipit octauū dragma dicēs ꝫ optās. Ueiat dilectus meus i hortū suū. efficiēter/ meū effectualiter vel i effectu. Porro finis inuitatōis ē. vt comedat fructū pomoꝝ suoꝝ. id ē. comedē faciāt. nūc vt pluries expositō. Rīdet dilectus applaudēs ꝫ blādiēs. Veni in hortū meū. spueniēs votū tuū. soror mea. ex affinitate paterna fm diuinitatē. ꝫ materna fm hūanitatē. sponsa mea. in fide ꝫ charitate. in miscōia ꝫ miserationibus in iudicio ꝫ iusticia in sempiternū. Messui. collegē. myrrhā meā. bone opatōis que sicut electa dat suauitatez odoris qm̄ ab omni feroze vane glie putrescētisq̄ luxꝰ aliena ē. cū aromatibus meis. vuetum et donoꝝ suauissimis. Comedi. qz comedē. feci. fauū cū melle meo. iqm̄ ex hūanitate mea ꝫ diuinitate. abus p̄cedit amoris. siꝫ ꝫ potus vini deitatis cū lacte hūanitatis. Sequit̄ p̄inde q̄si generalis nimiūq̄ liberalis inuitatio. Comedite amici ꝫ bibite. qz mēsa sapie parata ē. ꝫ inebriamini charissimi. Sicut plus est eē charissimū q̄ dūtaxat amicuz. ita maius ē inebriari q̄ solum bibere. Hūc intelligēduz est sponsaz tanq̄ vere charissimā in delitijs putat infra laudat̄ obdormisse p̄ ebrietate spūs ꝫ dixisse qđ sequitur in nono dragmate. Ego dormio ꝫ cor meū vigilat. ¶ Amor incipit hic septimū sympsalma dormire se dicens ꝫ cor suū vigilare. Felix sopoꝛatus cū tali vigilia. Quātū putas differat a somno veteris hois ꝫ carnalis. Fumāt ex corde ꝫ stomacho vsq̄ ad cerebꝝ vbi est sedes p̄xima sensus cōis qui vocat̄ ab aristotele p̄mū sensitiuū. Fumāt inq̄ exhalatōes q̄ ex frigiditate cerebri repercusse fiūt graues ꝫ grossitie sua oppilāt vias sensuum. q̄ fit vt spūs aīales sensitiui. qui sentire dāt instrumentaliter. trāsire nō possunt. Fit p̄terea q̄ies ꝫ cessatio sensualiū opationū fatigataꝝ ex vigilia. Necq̄ iā res vident̄ sed vt nihil vel eaꝝ simulachra q̄nq̄ somniare contingit. fit deniq̄ p̄ fortatō spiritū naturaliū ꝫ vitaliū. ¶ Amor vō nouī hois somnū patit̄ ꝫ somniū. ex illuminatōibus desup̄ aduenientib⁹ q̄n vere res aspiciunt̄ aut sentiunt̄/ eterne. s. ꝫ fantasie rez mutabiliū cessant illudē. Reuera nōne talia si p̄ferātur eternis. illa pori similachra rez dicenda sunt q̄ vere res. Cessant aūt hmōi tpalia cogitari. q̄n dormit amor p̄ tēplatōes. Sed cor mētis vigorat̄ vt vigilet ad inspiciendū sempiterna dilecti secreti. qbus alloquit̄ dilectā audire potētē. qz dormit a terrenis ꝫ vigil ē ad dñi celestis aduentum. Vox inq̄t dilecti mei pulsantis. Sic in apocalypsi p̄testat. Ecce sto ad ostium ꝫ pulso. Aperi inq̄t mihi. blādiēs. ꝫ duplici noīe totaliter amoroso. sat̄ expositō vel exponēdo. Soror mea amica mea columba mea. imaculata mea. Behic itelligēdum ē cur vocet ꝫ pulset. Humiꝝ vt feruentior p̄ exercitiū suscitet̄ amor q̄ notat aliq̄ tisper ex ocio tepescē. Propterea transfigurat i se tempozē istū dilect⁹ dicēs. Caput meū plenū ē rore. Iq̄ vtiq̄ frigidē. Cincinni mei. capilli. s. cogitationū intentionum crispātes ꝫ in altū recurui p̄ desiderio celestiū. Guttis noctiuz. Iq̄ tñ rore similes sunt ros ipe/ p̄sonāt hinc intelligentie nre. ꝫ si multiplex altera sit rōsio more dormitātis ꝫ q̄si somnicul ose pigreq̄ vigilātis. Expoliaui me tunica mea. Iuraꝝ foꝛensiū. quō induar illa. Laui pedes meos. affectionū a luto ꝫ puluē fantasmatū. quō inq̄nabo illos. ambulādo rursus p̄ vias terrestriuz. ¶ Amor qz nō satis excitat̄ a voce videt̄ tagit̄ a manu. Sensit hoc amor ipe iā factꝰ alacrioꝛ ex tremore displicēdi cū solicitudine p̄placēdi. Dilect⁹ inq̄t meus misit manū suā. que est vis opatiua intima. p̄ foramē. occultū aīe penetrās ꝫ illabēs vsq̄ ad ventrē q̄ inferius amoris sedē hz. Turres. p̄primioꝝ in amādo. vt aperem dilecto meo. inedū vocāti iā ꝫ pulsanti. ſ incertus opanti. Manus mee. Iq̄nus eēt purioꝛes ad amplexū sponsi. Stillauerūt myrraz p̄ma. Icoinq̄natōis expulsiuam. ꝫ digiti mei. Doiscretōis tenētes. plem ob simile cauz ne cōrumpetur operatio. myrrha proba

tissima] pbata est in dustria virtuose pñe
et venie. pbatio? est psecutõe grẽ. sed pba
tissima ex certa spe glie. Uel pbata p fidẽ
pbabilio? p spem. pbatissima p charitatẽ
[Pessulũ ostij mei] qđ aliter noiat vectis
verreul gallice [aperui dilecto meo] qui rẽ
gioẽ oẽm. ostiũ mei cõsensus obcludentez
amoui [Et ille declinauerat atz trãsierat]
Ita vulgo dr. Qui nõ vult dũ pt. nõ pote
rit cũ volet. Nũqđ nõ iusta ẽ talis ingrate
tarditatis mulctatio. Que tñ puertit? co
opat i bonũ future solicitudis amplioris.
[Amor itaqz si dicat pessulo amo
to. aptoqz ostio. q dilect9 declinauerat
atqz trãsierat. nihilomin9 multũ pfitet? vo
cẽ pulsũ tactũ dilectiva luisse. Talia mea in
qt liqfacta ẽ vt dilect9 locutus sẽ. Nõ exclu
dit pulsũ cũ tactu. qz vehemẽtior vtus eẽ
solet qñ soli9 vocis. Quid aũt si ista aïe liq:
factio pjecturam9 ex materiali qlis sit i ni
tre. qlis in cera recẽti ad solares radios. qñ
fit sepatio partiũ etherogenarũ ab homo:
geneis. recõtra qđ remanet nõ sept̃inet
tã sub terminis pprijs atz alienis. vt i pt̃inẽ
te vase seu loco. Fit p ẽrũ in multis obdu
ratio. q cederet nescat agẽti se penetrare co
nãti. Nõ cecus amor igne9 maxie spiritalis
et celestis facit liqscere cor pium. vt teneruz
male habebit in nouissimo. Porro durici
es ista quõ causet? qđ ẽ illud apli. Deus
cuius vult misereẽ? quẽ vult indurat. nõ
mediocris ẽ questio. Picqdẽ deus neminẽ
deserit. nisi pius deserat p auersionẽ ab eo
et pcñ. sed desertõe facta cadit hõ in pfũ
dum? pt̃enit. Contẽneri vo deus nõ dat
gratiã sed resistit. Ac pinde nõ emollitur
cor nec liquescat ad grẽ susceptionẽ tandez
pena dãnatõis infligit? obduratio cõfirmat.
Causa igit̃ obdurationis est volũtas
auertẽs? hec initiat. volũtas resistẽs? hec
pt̃inuat. culpa pmerẽs? hec cõfirmat. de?
gratiã nõ dans? hec nõ liberat. deus iuste
puniẽs? hec ordinat. [Amor patiẽ vul
nera [Inuenerũt me custodes] in ciuit̃ [qui
circũeunt ciuitatẽ] Ciuitas? si possit i bo
nũ accipi cũ custodib9 suis angelis? pl̃at
qz bone sunt pcussiones? vulnera sancte
ꝓunctõis. amoto pallio vanitatis. Attñ
custodes isti q circũeunt intelligi pñt ꝺ pe
stifer9 gẽte illi9 sathan q circũit terrã? per
ambulat ciuitatẽ peccatricem. in cuius me
dio sũt iniqtas? dolus? babylonica pfu:
sio. In q̃ sensu si text9 pñs accipit̃ pñr spõ:
sa zelãs amorẽ spõsi incurrit vt fit intercur
rendũ. ita spectu pfusionis horribilis. qui vi
det iniqtatẽ? ꝺ dictionẽ in ciuitate. qđ vul
neret sentiẽs cũ apl'o. Quis infirmat? ego
nõ infirmor? Quis scãdalizat? ego non
ror. Sicem pentapolis peccatrix affligeba
bat neqssimis opib9 aiaz iusti loth. nõ fla
gellis corpalib9. [Est aũt apud esaiã pal
liũ laudis. qđ vanũ erat p spũ meroris.
nũc aũt ex aduerso ꝺcipit zel9 amoris spm̃
meroris sublato pallio laudis. Haz quõ
cãtaret cãticũ oñi in ẽra babylonis aliena
[Amor pterea q̃ ad pximetatẽ alterã. lan
guet exclamãs [Adiuro vos] filie ir'm] supne ciuitatis [si inue
neritis dilectũ] imo q? vobiscũ ẽ [vt annũ
cietis ei] q̃ nouit oĩa [qz amore langueo]
Bene qz ledit̃ amor? honor ipsi9. nequeo
nõ lãguẽ. qñ nullũ valeo pstare remediũ.
zelus em̃ dom9 sue comedit me. Et qz tot
mala q̃ video tollere nõ valeo. cũ lãguore
tolero? gemo. Heu mihi qz incolat9 me9
plõgatus ẽ? habitaui cũ habitãtib9 cedar
tenebr? harũ. neqz patet vobiscũ celer in
gressus ad dilectũ. Cupio ei dissolui? esse
cũ xpo. Cupio ciuitatẽ turbidã deserẽ cor
poris mei. vt libera fiat mihi pertractatio
sũmi boni satiãs? qetans. Est igit̃ cã lan
guor [mei eronico amore suo duplex. qñ
ledit̃ a pũaricatoribus neqz mihi plene pos
sidẽdus cito daẽ. Fiat vtinam lãguor iste
mihi i mortẽ qlis ẽ illa iustor. [Amor
spõse q̃ ferueat amplius? felicit̃ langueat
pflat̃ interrogatõib9 filiaz ir'm qñ nesciarũ. vt ẽ illud. adã vbi es? vl' poti9 illud ad
mariã amore languentẽ. mulier qđ plorans
[Qualis ẽ dilect9 tus9] ex dilecto. Amas ei
p amorẽ [O pulcerrima mulierũ qlis est
dilect9 tus9 qz sic adiurasti nos] Rñdẽs pti
nus amor p ꝺditiõe sua laudat dilectũ ex
vivaci colore [qz candidus? rubicũdus]
ex singulari decore [electus ex milibus] ex or
nato vertice [caput ei9 aurũ optimũ] cui9
[come sunt sicut elate palmarũ] fortes. s. i
altũ dilatate cogitatões. sicut exaltat̃ celũ
a terra. cogitatões aũt hoim vane sũt. Et
qñ abdituissime sunt cogitatiões dei neqz

comprehēdi pñt. dicunt nigre sicut corui Ceteru ꝑmēdant oculi sapie ei⁹ ex columbina simplicitate mūdissima ⁊ lactea. Et qm ꝑfunda fluuioꝝ scrutanē habitāt in ꝫ flueta scripturaꝝ plenissima Bene illuis sūt ornamēta faciei formose ac redolētes sicut aureole aromatū ꝓsite a pigmētarijs labia eius quibus enarrat sciam labia sūt distillātia moderate ⁊ absq; vlla putrefactōis labe mirrha ꝑmā vt illud cū sitibus. Beati pauperes spū. ⁊ mites ⁊ q lugent ⁊ q nō hñt hic cōsolationē suā. ſz flēt et esuriūt Manus vtutis executiue sūt tornatiles ꝑ agilē cōbilitatē auree ꝑ sapiam plene hyacinctis celicis ꝓuersatōis Venter q vim vl memorialiuā vl generatiuā spūalie significat eburneus est ꝑ candorē castitatis nō vrētis ⁊ ꝑ saphyrorum ꝑciosoꝝ distinctionē in celicis donis Crura illius vsq; ad pedū firmitatē sig nātiuas gressuū dinoꝝ ꝑm miaz ⁊ vitatē sb typo colunaꝝ marmoreaꝝ sē sup bases aureas inflexibilē stabilite. Spēs ei⁹ cādorē puritatis odorifere gerit vt libanꝰ ⁊ electus ēi mē alios sicut cedri ꝓceritate sūt imputribilitate req; laudabiles. Cōmendat gutē illius suauissimū ⁊ vi spiratiua sonatiua et distributiua ad inferiora corpis mēbra. Et qd ꝑ multa fieret morosa dinumeratio tor⁹ desiderabilis Amor ad extremū q; sublimi⁹ ascēdere nō poterat subūgit Talis ē dilect⁹ me⁹ ⁊ ipse ē amic⁹ me⁹ filie ir'm dilectio dicit amationez ex electōe. ſz amicicia addit reamationē ⁊ mutuā cōicationē. Rursus q; spōsus summē a spōsa. nedū ꝑ cōicationē. ſz ad filioꝝ generationē. Vbi fūdat cōicatio nature ꝑm originē filij vel filioꝝ a ꝑe. Preterea vxor in eodē gradu videt ē ponēda. q̄tum ad amorē benuolētie cū filijs. ꝑm q̄ cōicationē magis diligit filiꝰ q̄ ꝑ. q; filiꝰ ē aliq̄d ei⁹. non aūt ꝑ. Presumit igit fetā fiducia multū de deo dilecto. ipsa diligēs spōsa cū addit. Et ipse ē amic⁹ me⁹ filie ir'm q; diligit ⁊ diligē ⁊ secretis cōicat. Plus deniq; videt dictura fuisse . si iunxisset et ipse frat me⁹. Quid ꝑterea si dixisz ⁊ ipse ē spōsus me⁹. Quid demū si velut excedens audaci vbo ꝓclusisset ipse ē filiꝰ ⁊ puer ⁊ minister. Nōne dixisset talia ꝓformit ad sponsum sic loquentē ⁊ laudantē. nedū spōsaz pulcerrimā ⁊ imaculatā ſz oēm generaliter q̄ fecerit volūtatē ꝑis sui q̄ est in celis. Bene suffecit ei fortassis laudatio nō ꝑprij ſz alieni oris/spōsi ⁊ suoꝝ pastoꝝ ⁊ doctoꝝ q̄si paran ymphoꝝ inter spōsam ⁊ spōsum/q̄ spōsam vocāt verbigenā seu deigenā ⁊ ita dei matrē. Amb. Piero. Aug. Berñ. cū silibus quoꝝ scripta patēt ⁊ rō certa conuincit ex dignissima cohabitatōe sponsi cū spōsa ⁊ eiusdē ꝑ gre semen fecūdatōne non ab altero nec de altero q̄ de seipso/vt audeat dicere spōsa in supaduētu spūssancti. Et in obūbratōe virtutis altissimi. filius me⁹ es tu. ego hodie genui te. in die desponsatōis mee ⁊ leticie cordis mei. Quid hꝰ mirabilius. Vel dicere deo. Libus meus es tu ego hodie comedi te.

Explicit.

Incipit sympsalma octauū. in q̄ ponunt q̄nq; ꝑrietates. s. xxxvij. xxxviij. xxxix. lx. ⁊ xlij. capl'm. vi

Kt

Vngit amoꝝ soli solus/pfectus ⁊ est par. Auroꝝ/niticlus/ordie terribilis. Amoꝝ vnus ⁊ vnicus simplex pfectus ⁊ electus insinuat cū dī circa mediū serti capli Vna ē colūba mea simplificata videlz ꝑ spūssanctum pfecta mea. cui nihil deest eoꝝ q̄ ꝓ esse ꝓtinent Que ꝑterea iūcta est mihi pfecte ⁊ fini suo Tuncē pfectū est vnūq̄q; cū finē vltimū suū fuerit assecutum. sicut ex opposito omne illud vanū est q̄ fine suo caret. ꝑ ro pterea vani sunt oēs hoīes in q̄bus nō est sapia q̄ ipsoꝝ finis statuta est. Sequit Vna est matri sue electa genitricis sue Pater ⁊ genitrix spōse recte intelligit eadem increata sapia. cuius filia est mēs anagogice sursuz acta. Nam q̄ spū sapie agūt hi filij dei sunt Viderūt illā filie ⁊ beatissimā ꝑdicauerūt regine ⁊ concubine laudauerūt eā Pēdet hec ꝓsab illa ꝑcedenti. sexaginta sunt regine ⁊ octoginta ꝓcubine ⁊ adolescētu larū nō est numerus . q̄ hic ꝑñt intelligi filie nūcupari. Sequit vox admirātiū Que ēista q̄ ꝓgredit. q̄si aurora ꝓsurgēs. pulcra vt luna electa vt sol terribilis vt castroꝝ acies ordinata Hec ꝑ cōtextu ꝑñt octaui sympsalmatis trāscursa sic ꝓiūgam⁹ ad ꝑcedēta tanq̄ ꝑ vispsa lma-

te. Amor fidenter ausus est dicere post descriptas dilecti ꝓprietates [et ipse ē amicꝰ meꝰ filie ir'm] Subiūgūt ad incēdij fomē tū crementūq; petitionē [Quo abijt dilectus tuꝰ o pulcerrima mulierū. q̄ declinauit dilectus tuus ⁊ q̄remus eū tecū] Non ita q; petūt ꝓpter se quē libere possident in ir'm celesti. sed ad spōsam iō iungunt [tecum] Rūdet amor in principio sexti capli [Dilectus meus descēdit in hortū suū] q̄ est in sub celesti ir'm q̄ ad vniuersos ⁊ singulos q̄s gr̄a facit esse q̄si pacisum in bñdictōnibus [vt ibi pascat in hortis ⁊ lilia colligat] ad aureolā aromatū. q̄ oia sūt benedictōes meritoꝝ. q̄bus pascit dilectus ⁊ q̄ colligit qū remunerat. Amor rursus q̄si delectatꝰ ꝓfabulatōe ꝓlixior ad filias ir'm narrat in ardore simplici cordis laudes suas sibi ꝑ us attributas a spōso. cum redditōe multiplici. Et ita ꝓcedit huius totus capli. vj. ⁊ vij. ꝓtextus q̄si sua sit alternata narratio. vsq; ꝓncipiū octaui. vel paulo aū vbi decimū et vltimū drachma incipit ꝓ collocutionē notatim ad dilectū et ipsius rūsionē. Nos aūt ex ipsis tria pti sum⁹ sympsalmata. sub triplici versu notissimo. Amor igit colloquiū hūs cuz filiabꝰ ir'm q̄ vicē gerūt paranymphoꝝ inter spōsum ⁊ spōsam nō vt instruat eos ꝟz vt desiderio suo satisfaciat ⁊ doceat. ꝓtinus trūsionē ad interrogatiōz factā. imo diffusa verbositate sepiꝰ interrupta dilatat eā [Ego inq̄t dilecto meo]intendo [⁊ dilectꝰ meus]intendit [mihi q̄ pascit inter lilia]candidoꝝ meritoꝝ ab eo mihi magnifice collatorū ex q̄bus me collaudat dicēs [pulcra es amica mea et decora sicut ir'm]ad cuiꝰ exēplar formata sum atq; pacifica. Nō si fidenē dixerim ꝑus ⁊ iste ē amicus meus. nolite mirari q̄n me dignat totiēs amicam noīare cuiꝰ indicio ⁊ dono vtutū suarū decor [terribilis vt castrorū acies ordinata] Amor iterꝝ ꝓtinuat narrare vba dilecti ad eā [Auerte inq̄t oculos tuos a me] q̄z vnus ē discretiuꝰ seu specultiuꝰ alt ex pmētatiuꝰ seu ꝓtacticꝰ [q̄ ipsi avolare me fecerūt]ioī in ꝑs. Accedit hō ad cor altū ⁊ exaltabit deus. Hoc verbū esse pōt p̄tis intelligētie de avolatōe dilecti q̄ sublimioꝝ semp apparet q̄ videri solicitudine querit. amplioꝝ. ponit eū tenebras latibulū suū. Sequit laus capilloꝝ dentiū ⁊ genarū ꝑ s. iiij. capl'o. Sequit denigz materia p̄tis sympsalmatis iam apta [Sexaginta sunt regine ⁊c]vsq; descēdi in hortū ⁊c. Secūdus est iste textus in sentēcijs si deberent singula discurri q̄ oia reducunt ad vnitatē amoris ⁊ multiplicitatē ei⁹ Unitas obiectalis multiplicitas formalis est. vnitatē exp̄ssit apl's cū totiēs dixit. Unus corpus. vnus spūs. vna spes vocatōis. vn⁹ dñs. vna fides. vnū baptisma. vnus deus ⁊ pater oīm. Et iterū. Unū corpus et vnus panis sumus. Et vniuersal'r in euāgelio Jobis ꝑ totū. Et quid pōt cōpendiosius dici q̄ illud apli. Qui adheret deo vnus spūs est. Quinimo illud xp̄i de mādu cāte et bibēte carnē ⁊ sanguinem suū sacr̄aliter. In me manet ⁊ ego in eo. Ceterū notati sunt status varij i adolescētulis ꝓcubinis reginis. Illustratōes insup varie in aurora luna ⁊ sole. Conclusa sunt tandē oia in ordine seu coordinatōe charitatis. qm̄ prius dictū erat ordinauit in me charitatem. Nunc iterū repetit ꝓ postmodū quātū valeat ordo charitatis ⁊ amoris dicēdo/terribilis vt castrorū acies ordinata. Amor si ordinatꝰ sit nihil fortiꝰ ⁊ inimicis terribilius est. Consistit aūt ordo amoris ad deū ad se ad ꝓximuz. Deriuat insup ordo iste ab ordīe cā supcelesti btissime trinitatis. q̄ celesti angelice dignitati. Et iste ordo sub celestis dī monasticus in hoīe singulariter Ecclīasticus in policia spūali. politicꝰ in regimine tpali de q̄bus nō est hic dicendū ꝑ singula. nisi q̄ generalis ista pōt regula dari q̄ nihil absq; ordine alicubi pulcrū ē nihil placēs nihil stabile. Sunt a btō dyonisio tradite sicut credit reuelāte paulo. celestes ordinū angeloꝝ hierarchie. Sūt ad exēplar rex tradite subcelestes hierarchie. tres monastice i eodē hoīe ꝑm metaphorā sicut loq̄t Arist. ⁊ ꝑ tropologiā sicut loq̄t theologꝰ iūcta sit anagogia. Tradita ē hierarchia subcelestis ecclīastica ꝑ allegoriā. maxīe iūcta tropologia. Tradita ē et subcelestis hierarchia tpalis maxīe ꝑ tropologiā incedēs. Porro hierarchia subcelestis monastica et ecclesiastica magis spectat ad sympsalma p̄sens ⁊ duo sequentia.

Qua in re posset introduci tota tradicio dyonisij de angelica hierarchia. ca. x. cū expositōib⁹ suis. Tradūt ei q̄ in hoie q̄libet nouē officia vel ordines celestiū angelorum repiri debēt. Infima hierarchia ꝑm naturā. media ꝑm industriā. Tercia z supma ꝑm gratiā. Multi sup hoc ordine et hierarchijs mlta tradiderūt ꝑ suo q̄libz sensu z ingenio. Veniqz redeūt oia in vnā de portōib⁹ aie hūane sñiam cū suis habitibus z actib⁹ cū relatōe. ꝓterea ad formalē obiectoꝝ rōnē. qm̄ bonū ē obiectal'rō soli⁹ dei. z finis vltim⁹ ē z hec ī arce reponit vbi mēs amat arce manēs vnica vnicū sola solum deū. Proinde rō superioꝝ hz ꝑ obiecto seipsam z res spūales abstractas sicut angelos/subsequit inferioꝝ rō. deducēs ex superioꝝ ꝓncipijs ꝛclusiones scibiles. Et ex inferioꝝ sensualitate sensatiōes exprimētales sensuū exterioꝝ z interioꝝ. Circa q̄s sensatiōes z ex q̄b⁹ inferior hierarchia ꝓstituit sicut ex rōe inferioꝝ media z ex superioꝝ suꝑma. Prima ꝑ naturam. scda ꝑ industriā tercia ꝑ gratiā iūcta industria. Sup quas oēs collocat mēs in arce syon tāq̄ imago z gloria z sil'itudo q̄dā beatissime trinitatis. Amor ordinat⁹ hz in q̄libz hierarchia q̄ndā spēm trinitatis ꝑm mai⁹ z minus. Vie rarhia siq̄dē mētis ī arce syon tāq̄ supcelestis imago. imo z deificatio pure gratuite sigillata. signata z tracta hz deū. nedū ꝓ cā vel ꝓncipio efficiēte quēadmodum res oēs hñt. nedū ꝑ cā vel ꝓncipio formāte vl' obiecta liē z vitalit imutāte. quēadmodū capaces sūt oēs creature rōnales ꝑm mēoriā intelligētiā z volūtatē. ꝑ diuersas illuminatōes z ꝓticipatōes grāz gratis datoꝝ q̄les sūt ꝛpheție. dona sanitatū. dona linguaꝝ z abbreuiato vbo oēs grē. ꝓter grām gratūfacientē z acceptantē ad vitā eternā. verūetiā ꝑ eandē gratiā gratūfacientē/sanctificantē z inhabitantē. q̄ reddit mentem spōsam dei. charissimā filiā sororē cohere dem amicā z ꝓmēsalē. imo audacissimo cū pietate vbo matrē. Vñ vbigena vt deigena noīat. Postistā q̄ supcelestē hierarchiam. sūt in hoie sicut ī microcosmo seu mīori mūdo repibiles alie oēs hierarchie figuraliē tā celestes q̄ subcelestes spūales z tales. Cuius rei ꝛsideratio manifesta esse ꝑt

pscrutāti trinitatē inuenibilē esse in oibus his hierarchijs antedictis. Nunqd nō hz sensualis hierarchia memoriā noticiam z amoꝝ rē respectu obiectoꝝ ꝓbice cognoscibiliū z amabiliū sicut in logicis moralib⁹ et philicis. ꝑ infallibiles leges z regulas in quibus velut theophanijs z enigmate videt trinitas deus. Nūqd nō portio rōnis supioꝝ memoriā hz. noticiā z amoꝝ rē respectu sui/qm̄ sibi maxīe ꝓns est. Comparat etiā ꝑm memoriā noticiā z amoꝝ. substātiarū spūaliū z imaterialiū q̄ sub deo sunt eternitatis ꝓcipes. Amoꝝ si ꝓsideret/psallere cātica canticoꝝ ꝓformiter ad ꝓdictas hierarchias sevicissim coaptando. nūc ad illam q̄si supcelestē nunc singillatim vel cōiunctim ad alias. velut celestes vel subcelestes spūales vel tpales manifestū est q̄ latissima sit canticoꝝ materia vel exponēdo vel exercendo. Explicat.

Incipit nonum sym

ꝑ alma: in q̄ tanguntē quinqz ꝓprietates. s. xlij. xliij. xliij. xlv. z xlvj.

Nescit amor/vehit/ turbat /crebro vocatur. Pareat vt veniēs laus sibi mlta dat. Amor nescire se dicit sil'r ad psalmistam pluries notatim. ibi. Quia inflamatum ē cor meū z renes mei cōmutati sūt z ego ad nihilū redactus sum z nescīui. Per ignorātiam aūt cogit incircūuolare dei ꝑm dyonisiū. Sic amoꝝ spōse postq̄ confabulādo narrauerat filiabus ir'm ex ꝑsona sponsi. Descēdi in hortū meū vt viderem poma cōuallium q̄ sūt materia humiliū et inspicerē si floruisset vinea q̄ ꝑ baptismum de egypto translata est et germinassent mala punica sanctarū intentionū. subiūxit in ꝑsōa sua. Nescini aīa mea ꝓturbauit me ꝓpter quadrigas aminadab. Aptissime quidē ꝑ aminadab qui spōtaneus interꝑtat. accipit xp̄s qui volūtarie genuit nos ꝑm iacobi verbum. Cuius quadrige sunt euāgelice q̄uoꝝ doctrine. quibus euecti fideles cōturbauerunt mundū bona ꝓturbatōe qñ ꝓturbate sunt gentes ꝑ pniam z inclinata sunt regna ꝑ fidei subiugationē vocātibus aplis z successoribus suis z pieclamātibus quater iuxta q̄uoꝝ euangelia

reuertere reuertere sunamitis. i. captiua. reuertere reuertere vt intueamur te hoc ē vt reuersam ꝛ cōuersam diligamus te. ¶ Nam vbi amor ibi oculus. ꝛ ita videre diligere ē ¶ Amor spōse cōtinuo ꝓuertit alloquiū ceptū cū filiabus ir'lm nō quidē verborū strepitu sed soluta meditatōne. ¶ Conuertit ingē ad laudē ecclesie de gentibus tā vniuersal'gē singularis. qm̄ vnitas necnit oēz vt etiā remaneat cuiuslibet salua singularis ꝓprietas. ¶ Nihilominus placet in hoc sympsalmate sermonē facere sup vniuersali ꝛ p allegoriā. q̄tin⁹ solers lector aiaduertat ita potuisse fieri p vniuersum decursū iam pactū principal'r ꝑm anagogiā cū illuminatōe phica. quēadmodū in sequenti ꝛ vltimo sympsalmate cōuertē oīo ad tropologiā. q̄si p adolescentulis sicut magis aptat ad ꝓcubinas ꝛ reginas. ꝛ ꝑcedentia texunt de illa q̄ vnice pfecta est ꝛ electa virgo filia sor spōsa q̄si mr̄ honorificata et q̄dammō deificata. ¶ Est aūt sensus ille allegoricus dicēdus in hoc libro ꝓprie lr̄alis tanq̄ ab auctore salomone principal'r intētus. vbi voces aliud loquūt sz res lr̄am significāt. quēadmodū ō ligmis libani q̄ cōstituerūt sibi regē. ¶ Amor noīari pōt triplicit. pformit ad actū triplicē hierarchicū. ¶ Nā est amor purgatiuus. cui seruit tropologia ꝛ moralis scia. ¶ Est amor illūinatiuus. cui seruit allegoria ꝛ speculatiua theologia. ¶ Est amor pfectiu⁹ cui seruit anagogia ꝛ practica theologia. ¶ Dictū est hactenꝰ principal'r de amore pfectiuo ꝑm anagogiā et practicā theologiā. iūgēdo speculatiuā aliq̄n. ¶ Dicendū ē in hoc nono sympsalmate ꝓcipua intentiōe de amore illūinatiuo. p allegoriā aut p speculatiuā theologiam. ¶ Decimū ꝙ sympsalma deseruiet maxime amori purgatiuo ꝑm tropologiā ꝛ moralem sciam. ¶ Hic em̄ debitū solue conabimur. nedū pfectis et sapiētibus. sz minus pfectis q̄ pficiūt aut ꝓficere desideranter incipiūt. ¶ Amor illūinatiuus conat̄ p allegorias ex narratōe spōse ad filias ir'lm sub pſona dilecti ecclesiā de gētibus ꝑm ēdare sub noīe sunamitis q̄ captiuitatē sonat. q̄ sēsus p expositores copiosissime et q̄si principal'r tractatus ē in hoc toto cāticoꝝ libro. ¶ Licet hꝰ glo. ordi. ex eoꝝ dictz ꝓticulariter excerpta. ¶ Vocat̄ q̄z [ōsculatō oris]incarnatio xp̄i sit' despōsatio ꝛ amplexio cū filiabꝰ. ¶ Dicūt̄ [adolescētule]simplices ꝺ ecclesia. dicūt̄ [ꝓcubine ꝛ regine] ꝓlati minores ꝛ maiores bñ fecūdantes et regētes ecclesiā. ¶ Dicit̄ [vnica colūba]ꝓfecta tota vniuersalis eccia ad vnū pastorē ꝛ xp̄m ꝛ eius vnicū ī terris vicariū ad vnuꝫ pastorē xp̄m ꝛ eius vnicū in ēris vicarium pōtificē sūmū simplificata. ¶ Dehinc pl'itas pastoꝝ ꝛ sodaliū ꝛ tabernaculoꝝ ꝛ oppugnatōnū referē ad hereticos ¶ Horto lectulus floriꝺ cū filiabꝰ spectat ad ꝓplatiuos sicut egressio spōse ad exteriores vineas et hortos trahit̄ ad actiuos. p̄sertim ꝓlatos ꝛ rectores eccie maiores ꝛ minores ꝛ doctores. adeo q̄ tota fere ꝓnexio corpis mystici eccie significata p actus corpis veri traduc̄t ad istos. ¶ Nūc noīe oculoꝝ qm̄ illūinat nūc p choros castroꝝ q̄ lenificāt ꝛ defēdūt in ꝓcordia q̄ chori. nūc laudat̄ sub admiratōe q̄si filia ꝓncipis ex pulcritudine gressuū qm̄ sūt calciati ꝛ ꝑparati ad euāgelizatiū pacē ꝓut loquit̄ ¶ Esaias. ¶ Quā speciosi pedes euāgelizātiū bonū. ¶ Rursus ipī eidē ꝓpanē [capillis]qm̄ adherēt xp̄o capiti ī mediatiꝰ ꝛ sunt ordinati [sicut greges caprarū q̄ apparuerūt de galaad]. i. de acervo testimonij scripturaꝝ. ¶ De q̄bus xp̄s. ¶ Testimoniū inq̄t phibēt de me. ¶ Cōpat̄ dentiū q̄z dētibus ꝓterētibus cibū spūalis doctrine sub vnitate ordinata. ꝓut ē [grex ouiū q̄ ascēderūt de lauacro]baptismi vel pniē nō sine multiplici fructu [sed gemellis fetibus]ꝓpter geminā dei ꝛ ꝓximoꝝ charitatem. ¶ Compat̄ insup sua ꝓuersatio. q̄ ꝑ genas figurat̄ cortici. p hūilitatē pallentis malipunici / ꝓtinētis in se grana doctrinarum. rubicūda p charitate sub ordine mirabili sniaꝝ. q̄ dicunt̄ hic occulta genaꝝ vl ipsius eccie. ¶ Cōpat̄ iunctur is feminū ꝛ monilibus. vmbilico ꝛ crateri tornatili. q̄ nunq̄ indiget poculis. ¶ Venter q̄z ꝛ acervo tritici vallato liliis. ꝛ duob⁹ vberibus. duobus insup gemellis hynnulis capree ꝓpter vim gemitiuā spiritalit̄ atz nutritiuā. ¶ Cōparat̄ collo ꝛ turri eburnee ꝓpē vim sustētatiuā ꝛ castā [oculis rursus ꝛ piscinis in esebon. q̄ sūt ī porta filie multitudis]ꝓpē vim spiritalit̄ inspectiuā. ꝛ aqs doctrinaꝝ

secundā instar piscinarū. Dicunt subinde nasus xpē vim olfactuā spiritalē vñ principiū iudicij hostiū sicut a turre libani fit corpalr q respicit damascū Dicunt caput xpē vlem vim regitiuā z influxiuā spiritaliū sensuū z motuū sicut a carmelo mōte nutrimēta corpalr accipiūt. Dorso come capitis huius spiritalis sūt sicut purpura regis rubicūda z pcipua xpē charitatis nitore q iuncta ē canalib⁹ ja supna irim fluētib⁹. Benigz laus totius eccie ab ipsis sumit qm̄ p eos pulcra ē z q̄ decora z charissima i delicijs cuius altitudo assimilat palme qm̄ z ipsi plati cū doctorib⁹ sūt siles uberib⁹ z botris. xpē vim nutritiuā nūc i lacte simplicioris doctrine. nūc in vino subtilioris. Dicit xpē istos spōsus q ascēdet i palmā p gratiā z appbēdet fructū eius p remūeratōz et vbera tua loqē ad spōsaz sicut botri vinee ca dicta mō z odor oris tui ja q̄ sonat predicatio erit sicut odor malox Odor in q̄ vite in vitā bonis z i mortē malis. Unctē tuū significās vim gustatiuā est sicut vinū optimū ex efficatia. Dubiūgit postremo spōsa q̄si secū reputās z loqns dignū ꝯ dubiū qm̄ bonū dilecto meo ad potādū ladiss q z dētib⁹ illis ad ruminādū causalr intelligē. q̄ potare facit z ruminare Amor creat⁹ abyssus amoris. fōs fluuiox fluminē c⁹ derivatio ē ipi⁹ vocatio. cur ab initio vocatā z electā synagogā velut arentē dereliquit z repudiauit. sup infusa z despōsata gētiū eccia Pēdet ista q̄stio ab ordine dine puidētie. q̄ charitatē ordinauit i effectib⁹ suis. q̄s vtiq dicē possum⁹ amores suos. qm̄ suū dicere amare ē. Amauit z facta. vidit insup cūcta q̄ fecerat q̄ oculo nisi amoris z erāt valde bona. valde q̄ amabilia qm̄ bonū z amabile puertūt. Propterea res vnaquegz tm̄ habet de amabilitate quātū deo amāti placitū ē. Tesset ergo supba curiositas mortaliū sup hmōi questiūculis. Cur Rñdet xpba. Quecunqz voluit fecit. Rñdet z p seipso. Miserebor cui miserebor z clemēs ero in quē cero in quē mihi placuerit. Repudiata est synagoga prius electa. Demerit prius ita fieri dicente pphete ad deū. Qm̄ q elongant se a te pibunt. pdidisti oēs q̄ fornicāt abs te. Elongata ē ipsi fornicata est dispsa est z repudiata. z eccle sia gentiū gratis electa. sub typo vasthi supbe z hester gratiose. Amor eternꝰ q̄ lex dicēdus est plus diligere vel pscitū/in grā nūc existentē. sicut synagoga fuit vel pdestinatū/odiosū pctō actuali q̄lis erat eccia gentiū futura z Rūsio fit p distinctōz. qm̄ f m pūtem iustitiā plus amauit synagogā reprobā/tūc existentē in grā. fz simplr plus ecclesiā gētiū tūc existentē in culpa. ne gliet stulta pūptio oīs carnis i pspectu suo Amor increat⁹ q̄s amasse pl⁹ existimādus ē vel angelos vel hoies. Quos insup inter hoies vel xpm vl totā ecclesiā. Quos rursus in ecclesia. vel matrē suā vel iohem cui cōmissa ē in custodia. vel petrū cui sue pmisit regimen ecclesie. quē plus subinde dilexit vel iohem vel petrū. Rursus si deus ab eterno dilexit mundū creandū cū oib⁹ q̄ in eo sunt vel ex tpe. Et q̄libet dicat. si plus dilexit vnā creaturā q̄ aliā cū in actu dilectōis sue infinito non videat inueniri posse plus vel min⁹. Sed videt ecōtra si oīa dilexit eq̄liter cū nō fallat in dilectōne sunt oīa eq̄liter bona. Amplius si diligit oīa z nihil odit eox q̄ fecit. q̄ pacto creature sue q̄s fecit q̄die deficiūt. corrūpūt. intereūt. moriunt. nedū morte tpali. sed q̄ horribili⁹ ē. etiā solo cogitatu moriūt eterna Preterea si diligit oīa cur nō oib⁹ dat salutē. cur nō pspertatē. cur nō delicias. cur malis pspera. cur bonis adversa. Cur multa tolerat ūm laudat in creaturis irrōnabilib⁹. Superbiā in equo. Invidiā in cane. Irā z ferocitatē in leone. Auariciaz in cornicula. Segnitiē i bubone. Luxuriā in sue vel birco. Gulā voracē in lupo. z vita q̄silib⁹. q̄lia tm̄ velut odiēs reprobat i hoib⁹ punit z damnat. Tales sūt q̄nes sup punio z odiato amore dei sine mūero Proq̄ hbus sit hec vnica pclusio q̄ amor dei i se vnicus ē invariabilis z imox sive p se ad hoies saluādos/sive ad dānandos/sive coaptē ad creaturas irrōnales/attm̄ multiplex z vari⁹ dī amor eēnus. relat⁹ ad effectū m q̄s dī recipe maiꝰ z minꝰ i amādo put creature sue pl⁹ recipiūt vel min⁹ de pfectōe in essendo Aliq̄bus pulit solū esse. aliq̄b⁹ vivere. hbusdā sentire. nōnullis rōnari z intelligē. Unpaddidit autē electis suis bn̄

viuere ⁊ letari cum bñ placito gratie sue. qs fecit capaces ⁊ pticipes imaginis et glorie sue. p memoriã sui intelligentiã eternoꝝ. cũ merito hic in via in osculo sancto oris sui sub spe beatificatõis in gloria. Neqz ẽ qui dicere possit cur ita facis? qui oia que cunqz voluit fecit facit ⁊ faciet in secula seculorum.

Finit.

Incipit sympsalma

decimũ in q̃ tangũt q̃tuor vltime ꝓpri etates amoris. f. xlvij. xlviij. xlix. ⁊ l.

Quis amor vineas hortos ⁊ poma rebuat. Osculavulet pueri/fortis amor q̃i moris amor visitat hortos. Veni dilecte mi egrediamur ãt rebuat poma dilecto vult osculari fratruel ẽ suũ infantẽ. qz sugentẽ vbera mris. Quis mihi det te. fratrẽ meũ ãt Beniqz fortis vt moris dilectio. Et si q̃tuor istas amoris ꝓprietates vltias q̃si totidẽ lignas igneas. vel scintillas. aut sub similitudine fõtis q̃si totidẽ riuulos. iuxta qs canit decimũ ⁊ postremũ sympsalma cãticoꝝ possemus adaptare p̃cedẽtib⁹ vm anagogiã ⁊ allegoriaz. nihilomin⁹ placet appropriare ꝓ tropologiã amori purgatiuo q̃si p adolescẽtulis. q̃z nõ ẽ nũerus. Ptes siqdẽ sunt ipfecti q̃ pfecti vel diuiã pficiẽtes. Ad petit adolescẽtulis adhuc lac suggere cum infante iesu quẽ introduxit fratre suũ sugẽtem vbera mris sue. q̃ hic accõmode multũ intelligiẽ vgo maria. Junat intentõez nr̃am/qz deinceps ꝓ totaz capt'm nulla fit mẽtio de dilecta sub appellatõe spõse. sz soroz appellat ⁊ dilecta/de q̃ subiũgiẽ. Soroz nr̃a puncta ẽ ⁊ vbera ñ habz. q̃si nõdũ sit apta viro ꝓnubio. Amor purgatiꝰ ⁊ ꝓfectiꝰ differẽtes hñt ꝓditões sicut ⁊ pson̄e q̃bus hñt incipiẽtes ⁊ pfecte multũ distãt. Sicut ꝓterea diuersificanẽ in triclinio coꝝ dis inferius ⁊ supius habitaculũ. aut poti⁹ ex a sublimissima sup ipm triclinioz. de q̃ plurima supponunẽ hic declarata sup cãtica canticoꝝ marie. spãliter tractatu. ij. Et exultauit spũs meus. Et i ope metrico super idez magẽ vicibus repetitis. Amor purgatiꝰ in adolescẽtula sunamite dũ incboat ẽps amãtiũ adhuc puula. nedũ apta numero ꝓcubinarũ. vel reginarũ donec adoleuerit etas ⁊ vberibus intumuerit. cõuerti oz ad ꝓsideratiões humanitatis xpi marie dũ infantulus erat. sugẽs vbera ad lram matris marie/vel p allegoriã matris ecclesie. Ita fatet Bern̄. se egisse in nouitiatu sup illo fasciculus mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi. Et alioꝝ sine nũero sẽ exẽpla. Alẽa (qõ sequẽs ad istã est) q̃ passiones sensuales veraciter fiunt in cõcupiscibili ⁊ irascibili sic amãtis ⁊ se affectẽtis p pietatẽ ⁊ gaudium. spem timorẽ tristiciaz. Deosculatio ꝓterea nõ q̃riẽ ĩmediate fieri ad caput xpi qõ est ds vbi ẽ os eius diuinũ. sz ad pedes hũanitatis q̃rẽdo veniã. vel ad man⁹ spũs in petẽdo ⁊ reddẽdo gr̃am vt p ꝓmũ osculũ declineta malo. p scõm faciat bonũ q̃ sq̃ dignet dilect⁹ tenere manũ dexterã ei⁹ et deducere hoc ẽ delectabil'r ducẽ ⁊ cũ gl̃ia suscipeat tiã pfect⁹ amoꝝ dicat. Defecit caro mea ⁊ coꝝ meũ. ds cordis mei. ⁊ ps mea ds inẽtnũ. Beniqz ꝓuenit huic amori purgatiuo vita actiua ꝓsistẽs puncipal'r in refrenatõe viciorꝝ cũ assuefactõe vtutũ moraliũ. qbus ꝑsuppositis q̃si p dyapsalmate loquat̃ iã textus nr̃/ ⁊ ab eo sumamus q̃re q̃rit amor iste. Amor purgatiꝰ ⁊ que nouicũ dicim⁹. q̃ ptendit ad oẽs xp̃ianos. l'ratos ⁊ idiotas. ĩfectos. pficiẽtes. ⁊ pfectos. p̃t remẽoratõez suã ad paucissima reducẽ. magis p interiectões suspirãdo. q̃ subtilia speculãdo. Supponam⁹ ex ancilla theologie grãmatica q̃ interiectio est ꝓsonis significãs mẽtis affectũ voce incognita. Addi poterat gestu incognito. Primũ ꝓt aures discipl'e capaces. Alterꝫ ꝓt oculos gestuũ cognitores. Dixerim⁹ ista qz nulla ꝓsonis efficatioꝝ ẽ ad monẽdos affect⁹ q̃ interiectio tradẽte hugone. exẽpla testte Bern⁹ sũt ad oculos. voces ad auditũ. exẽpla sũt i sensibilib⁹ manifesta. q̃ia videm⁹ trãsferri p deuotos simplices i oronib⁹ suis ad deũ. coram imaginib⁹ crucifixi. Aut in centis xp̃i in p̃sepio vl' adorati inẽ magos vel p̃ntati in tẽplo vel fugiẽtis in egyptuz vel reuertẽtis vel inuẽti in tẽplo. vel descẽdẽtis in nazareth. Simpliciũ ita q̃ fides et si nõ p̃t ad remẽoratiõnẽ altitudis sapie dei pungẽ. p subtiles intellect⁹ meditatio

nēs. fiat ꝙ dicit Byoni. ad cōgregātis pīis vnitatē ⁊ deificā simplicitatē vnio vel vnitio. Ad qō faciendū simplex fides. ⁊ erigens spes. ⁊ amplexās amoꝛ sufficiūt magis affectualiꝛ suspirādo q̄si p iteriectiōes q̄les sūt. Ꝑ vtinā q̄ p intelligibiles alias speculatōes. q̄ nō sunt in hoīs arbitrio. sicut iniectōis affectōes. Nihil em̄ magis in ptāte nr̄a ē q̄ desiderū vel volūtas. Ceterū ꝓactica ꝓ̄z i istis latissime p oēm lectionē. meditationē ⁊ oꝛonē imo cogitatōez vt ꝓfestim suspiret amoꝛ nouitiꝰ ad deum quōcūq; ꝓponat sibi. vel in speculo. vel in enigmate interꝰ vel exterius intelligibiliē vel sensibiliē vt dicat cū psalmista. Diligā te dñe fortitudo mea. vl̄ adhuc succinctiꝰ cū illo q̄ recogitās dictū apl̄i. Nō qꝛ sumꝰ filij dei misit deus i coꝛda nr̄a spīm filij sui clamātē. Abba pr̄. Reflexit se sup se. Quid postulas dū dicis abba pr̄ ⁊ Rn̄dit sibi psi suspirabūdus in alta/te. Adhesit i isto te. nihil vltra petēs. qꝛ neq; qd peteret vltra petebat. Cōposuerūt sibi multas ꝑ multitudine diuinarū inspirationū visitationes rīsiones hmōi bremissimas ꝓfomes affectui pietatis vt illud vbi iesus ibi Maria Dilectꝰ meꝰ mihi ⁊ ego illi. Dñe iesu suscipe spīm meū. Et ita ō q̄libz petitōe oꝛonis dñice sicut dicēdo cū suspiratōe iniectiua Ꝑ pr̄. o nr̄. o q̄ es i cel' ⁊ celaꝛ ineffabilibꝰ ignotꝛ. Ꝑ sctificet nomē tuū sctificās ⁊ sctificādū. Ꝑ ad ueniat rgnū tuū. regnū oim seculoꝛ. vt sis pia i oibꝰ ⁊ regnes i me qꝛ regnare debes. Ꝑ fiat volūtas tua ꝑceptiua ꝓhibitiua. ꝓsuleiua. cohibitiua ⁊ volūtas bn̄placiti tui sicut i celo ⁊ in tra. Auertas aūt facie tuā a volūtate pmissiōis tue. qm̄ indignatio ē ꝓ vicia. n̄ eoꝛ volitio. ꝓ ea rogam⁹. Cōuerte nos ds salutaris nr̄. ⁊ cōuertēdo nos auerte irā tuā. cadē nō pmittēs nos a nobis. Amoꝛ nouitiꝰ ꝑ tiꝛ in remēoratōe ꝓ oi subtilitate ⁊ scīa. fixos hīe ⁊ hērētes oc̄os spectātes ad icarnatōz dñi nr̄i iesu xr̄i. q̄ p euāgelia digessi sūt et in pictis vel sculptis imaginib⁹ oñdūt. satis ꝓfomit ad apl̄m. Nihil iudicaui me scire inter vos nisi iesū xr̄m ⁊ hūc crucifixū. Bilis ē rō vel potiꝰ de remēoratōe circa eucharistie sacr̄m Amoꝛ vō diceret forte aliqs q̄ i picturis ⁊ imaginib⁹ repn̄tatē ds sub formis sensibilibus. q̄ occasionē dant erroꝛi sicut i figuratōe sctē trinitatis. Rn̄demus cū illo q̄ dixit. Pictoꝛib⁹ atq; poetis q̄libet audēdi sp fuit eq̄ ptās. Qm̄ vt pictoꝛes fingūt illa q̄ ad rei veritatē aliē se hūt vl̄ habuerūt. Ita scīptoꝛes nedū poetica ꝛ ꝓphetici ⁊ euāgelici ⁊ mozales mīta dicūt sub pabolis ⁊ figuris aliq̄ res se habeat. ni si coaptem⁹ signa reb⁹. Sufficiet igr̄ amoꝛi nouitio. ꝓ oi subtilitate exercitiū. i desiderio catholice vite pīntis cū suspiratio ad eēnā q̄si dicēdo Quis mihi det te fratrē ⁊c̄ cū sil'ib⁹ ascēsiuis. ꝓtēsiuis. ⁊ vnitiuis interiectionū affectibus vt Ꝑ abba pr̄ Ꝑ diligam te. Ꝑ osculer te. Ꝑ amem te. Amoꝛ nouitiꝰ scīes ab apl̄o q̄ optet accedentē ad deū credē q̄ ds ē. ⁊ q̄ se q̄rentib⁹ remūeratoꝛ ē accipit fidē ⁊ spē ꝑ q̄s dirigit ⁊ erigit vt dicat Ego dilecto meo ⁊ ad me ꝓuersio eiꝰ Cū dotata charitate qꝛ diligēntes se diligit ꝓuertit ad oꝛonē/scīes illud. Sine me nihil potestis facē. Et qꝛ nemo venit ad patrē nisi ⁊c̄. adiūgit fidei spei et charitati oꝛonē vt approximet deo fm̄ doctrinā dyonisij. Et qꝛ oꝛo sepi⁹ arida ē nisi lacteꝛ ⁊ foueaꝛ. adiūgit lectionē fm̄ doctrine pietatis quā ꝓtinet vniuerse scīpture canonice ⁊ sctē deuotōi ꝓgruētes. Et has significat sub metaphoꝛis variis ad lectōz et meditatōz aptis. vt ꝑ agrū in q̄ ē thesaurus regni celoꝛ. In q̄ ꝑ allegoriā dī exisse iacob ⁊ esaias ad mēditādū. Compat ⁊ libros villis ⁊ vineis ⁊ malispunicis vñ suscipit floꝛes ⁊ fructꝰ sanctoꝛ desideriοꝛ vt incipiat doctrine lac in vberibꝰ q̄ dare possit dilecto. Coniūgit ad extremū fidei spei charitati oꝛoni lectōi ⁊ meditatōi grarum actionē q̄ in odoꝛe mādragoraꝛū spīrāti in ꝓcis seu suū suauiter ⁊ ad fecunditatē valentiū designat. Amoꝛ nouitius subinde notat ꝓ pietatē alteꝛā añpen timā in ordine q̄n q̄ginta/ ⁊ scām in hoc ympsalmate/sine q̄ nullus aut exigus i doctrina pietatis ꝓfectꝰ accrescit. Et hec ē remēoratio seu nō obliuiosa retētio plectoꝛis. Et hꝰ obseruasse denotat vbi sōeq̄ Dis poma noua ⁊ vetera dilecte mi ꝓ uana tibi sup bonitate ⁊ adiutoꝛio memoꝛie sensualis intrinsece. Multi multa tra diderunt. Seneca in ep̄lis. Tullius in rbetoꝛica nous

tradēs artē quandā p rhetoribus/ p posite rūt. alij certas abbreuiatōnes sniaꝝ. vel ex alijs p positas tradiderūt mēorie. figuras nōnulli p traxerūt quēadmodū fecim⁹ cā tici chordis/ ⁊ alibi de pēnis colūbe/ ō psalterio/ ⁊ alijs musicis. ¶ Traduntē hac intentiōe in mathematicis figure theorematū. nō vt ibi maneat herēs imaginatio. ¶ Iliocin dicēte ¶ aug. ¶ facili⁹ ē i ēra nauigare q̄ p hmōi figuras sciam acq̄rē. alioqn p̄terea redderē hō facilē fantastic⁹ ⁊ inept⁹ ad itelligibilia. ¶ sint igr figure pauce ⁊ ordinate ad aditū ad fantasie .ministrare debētis intellectui fantasmata clara serena ordinata trāsilla ad intelligibiles spēs abstrahendas p̄m q̄s intellect⁹ ⁊ volūtas iā valeāt dimissis vel q̄si sopitis fantasmatib⁹ negocia ñ circa rōnē intelligētiā ⁊ amorē diuinoꝝ. ¶ cōuenit hoc mō reuēozari pabolicos sermones scripture sacre. pticulares insup hystorias de reb⁹ singularib⁹. ¶ hā cū scia p̄m ¶ aris. sit de p̄mis p seyn̄ universalib⁹ ⁊ necessarijs. nūq̄ hr scia de p̄dictis p reductiōz ad intelligibilia ⁊ vniuersalia. ꝑ q̄ sensibilia ⁊ pticularia inducūt tā q̄ p exēplis manuducētib⁹ a sensib⁹ in intellectū. ¶ sic ei oia ¶ aliter posita de hystorijs reducūt ad vniuersalē dei p̄uidētiā. nec aliō nitūt oīdē aut ad moralē et diuinā instructōz subvniuersalib⁹ regul' vt q̄ lya sigficat vitā actiuā ⁊ rachel vitā p̄templatiuā sicut martha ⁊ maria petrus ⁊ iobes. ⁊ ita de silibus suo mō p̄m q̄ scia p̄cludit vera ⁊ certa. qō fieri neq̄t inn̄itēdo imaginatōi ⁊ mēorie sensuali. ¶ ¶ A mor nouiti⁹ cōcepto feruore spūs ex doctrina pietatis ⁊ assidua ruminatōe ipsius iaz oscula vult pueri xpi. ¶ Quis mihi det in q̄t te fratrē meū p̄ p formitatē hūanitatis sugētē vbera mris mee p dignatōz nimie charitatis vt iueniaz te solū foris ne turba pudoris turbatōez inducat. ¶ Et deosculer .. p sincez ⁊ scīm deuotōnis affectū in pign⁹ dilectōis ⁊ arrā spate despōsatōis ⁊ iā me nemo despiciat vel ut indignā te tāto amore ¶ ꝑphēdā te nō p̄pis viribꝰ sz dignāt apphēsa a te ⁊ ducā ¶ ducta a te ¶ domū mris mee q̄ ē vniuersal' ecclesia fideles ī te regenerās ¶ i cubiculū genitricis mee q̄ ē aliq̄ spālis ⁊ artior religio q̄ sola vniuersalis sub te abbate xpo vbi obseruer oner ⁊ eruditar in nouiciatu meo placentior eē tā q̄ sub aggeo eunucho in triclyniofeminaꝝ. ¶ ibi me docebis q̄n tu dō sciaꝝ dñs es/ ⁊ docta ⁊ spūalib⁹ epul' referta. de manu tua ¶ dabo tibi poculū ex vino p̄ditū ⁊ mustū maloꝝ granatoꝝ meoꝝ. nō q̄ tu vescaris vel inebriaris sz ego p te. ¶ dicā q̄z ex sn̄ia in exp̄ēti spūs ⁊ deuotiōe ¶ leua ei⁹ sub capite meo p spei sustētationē. q̄n⁹ in pace ī idip̄m dormiā ⁊ requescā. ¶ donec dū tu dñe singulariē p̄stituer is me ¶ ⁊ dextera ¶ charitat' tue ¶ amplexabit me ¶ te p̄tegēte ⁊ custodiēte ī me trāquillū hūc deuotōis statū a p turbatōe hoīm ⁊ ꝛ dictōe linguaꝝ p ministeriū filiaꝝ ir'm q̄bus digneris ita mādare ⁊ dicere ¶ adiuro vos filie ir'm ne suscitetis neq̄z euigilare faciatis dilectā donec ipsa velit ¶ Quinetiā dicāt cū admiratōe ¶ Que est ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluēs innixa sup dilectū meū ¶ Nimiꝝ ego suꝝ monita p te p os esaie sua dētis. ¶ Et q̄ ambulauerit in tenebris ⁊ nō ē lum̄ ei speret in dño ⁊ innitat sup dñm deū suū. ¶ Leterū gr̄as ago dilecte mi. q⁹ dicis et ita fecisti ¶ Sub arbore malo suscitaui te ibi corrupta ē mr̄ tua ibi violata ē genitrix tua ¶ Arbore malū. itelligo crucē tuā. ibi corrupta ē ⁊ violata mr̄ mea sapia tua q̄ bonoꝝ oīm mr̄ est ⁊ genitrix ī vtute ex morte culpe suscitās me. ¶ Audio deniq̄z ⁊ obedio dū p̄cipis ¶ Pone me vt signaculū sup cor tuū vt signaculū sup brachiū tuū ¶ Q̄z obsecro fiat ī me exp̄imētaliter cā q̄ subiūgit ¶ Quia fort' ē vt mors dilectio ¶ ¶ A mor nouici⁹ sic dixisse seu optasse putet sub typo dilecte sunamitis adolescētule. ¶ ¶ Hūc p tractet' vltia p̄petas amoris q̄ p̄uenies ē in q̄cūq̄z q̄ vere dilexerit. ¶ fortis amor q̄si moꝛs. ¶ Mortificatio siq̄dē fit carnaliū desideriorꝝ i bonis. dū crescēte charitate minuit' ⁊ morit' cupiditas. ¶ Zelus insup vel emulatio xpi dilecti q̄ ¶ dura ¶ fiūt tā actiue q̄ passiue ¶ sicut infern⁹ ¶ docuit hoc sua mors ī cruce ex q̄ factū ē illud. ¶ O mors ero mors tua ⁊ mors tua tu⁹ o iferne. ¶ docuit hoc idē zel⁹. emulatio tot martyrū p̄ dilectōe xpi ī q̄bus fuerūt lāpades ignis ¶ lāpades ignis atq̄z flamaꝝ ¶ In q̄b⁹ p̄terea ¶ aq̄ multe ¶ pp̄loꝝ ⁊ tyrānoꝝ ¶ nō potuer̄t extinguē charitatē neq̄

flumina. Supirruentiū tribulationū ꝛ exū-dantiū supra modū. Obruerūt illā. In q̄ bus deniq; facto declamauerūt. Si dederit hō oēm substā dom⁹ sue p dilectōe q̄ nihil despicit eā. Imo nec aīam ꝓpriā dilectōe fac̄ charioꝛē p clamātes cū apl̄o. Sive vivimꝰ sive morimur dñi sumꝰ. ¶ Amor pinde nouicꝰ ne ꝓtēnēdꝰ sz erudiēdus videret. a xp̄o ꝑmēdat hūilitasꝰ. sagacitas et vtilitas vsq; in finē capt̄i ꝛ libri. ꝑ vanū tiozē ꝛ noxiū tepoꝛē. Soror nra. Loq̄t xp̄s velut ad filias celestis irt̄m. Puula ē. Ip sui reputatōez. Et vbera nō hz. Excrescētia p tumoꝛē. Quid faciemꝰ soꝛoꝛi nr̄e i die. Tē-tatōis. q̄n alloq̄nda est. Varijs hereticoꝝ astutijs aut hostiū ceteroꝝ insultib⁹ crebr̄. Rndet ad cuitōz putē soꝛoꝛ. Si murꝰ ē. Cardinaliū vtutū ꝛ donoꝝ ꝓstitutꝰ ad custodiā ei⁹. edificemꝰ sup eū ꝓpugnacula argentea. Ip collationē doctrinarū eloquētia fulgētiū. Si hostiū ē. Ip qđ ingredi possit hostis. ꝑpigamus illō. tabulis cedrinis. Hoc est imputribilibus rn̄sionū sententijs. Porro gratꝰ amoꝛ sum amicis. nr̄i abysac. ꝓfitet in se iam impletū esse qđ ꝓmisit faciendū. Ego inde murus. clausus. s. vndiq; ad defensionē virtutū ornatu resistēdoꝝ agēdo. facta sum coꝛā dilecto. meo. q̄i pacē repiens. Quia cū fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt oīa q̄ possidet neq; timoꝛi cedit mūdano. diabolico vel humano. nō q̄dē ꝓpria vtute sz illius q̄ custodit ꝛ custodibus tradit. Propterea sub typo vinee subditur de nr̄a sunamite. Si vinea fuit pacifico in ea. sub audi pace de q̄ mō dictū ē ex q̄ facta sum coꝛā illo q̄i pacē repiens. Que vinea hz oculos q̄ sunt porē rie ꝛ vires ipsius aīe cū habitibus ꝛ actib⁹ suis. Tradidit. pacificus xp̄s. eā custodibus angelicis. ꝛ doctoꝛib⁹ seu p̄latis ꝛ hō q̄dem nō sine merce q̄n. vir affert ꝓ fructu eius mille argēteos. q̄ sē totidē actus boni vl̄ meritoꝝ innueri pfectōe designati. ¶ Confirmās rursus ipe xp̄s custodiā adolescētule sue sub p̄misse vinee typo dicit. vinea mea coꝛā me ē. Ip ꝓplacētiā ꝛ custodiā. Deinde ꝓtinus sermonē cōuertit ad eādē. Adille. Jargētei supple sūt illi⁹ q̄ est tibi pacificus. Remūeratōes pfectere-dē. eis q̄ sūt. tui pacifici. Jrogātes q̄ ad pacem tuā sūt ꝛ efficaciē laboꝛātes. Et ducē ti. Jargētei q̄si pfectioris nūeri. his q̄ custo diūt fructꝰ eiusdē. vinee ne pdant aut de molianē. ¶ Vocē vox dilecti xp̄i. Que habitas in hoꝛtis. doctrinalis pietatis ꝛ vtu-alis opatōis. amici auscultāt. te q̄ sūt oēs zelātes ꝓfectū salutis tue. Fac me audire vocē tuā. Jnō clamoꝛe verboꝝ exterioꝝ sed pioꝝ desideriorū. ¶ Amor nouitiꝰ rndet vel ex hūilitate verecūda indignā se reputans loq̄ dilecto sub p̄nia amicoꝝ. Fuge dilecte mi. Jsicut petrus. Exi a me dne vl̄ si altiora sentiamus de ea. dicemus hāc rn̄si-onē. ex fiducia ꝓcedere ꝛ p insinuationez oscul̄ ꝛ amplexū dilecti postulare in petitione secreti ad altiora secretioraq; loca q̄ sint oꝛti cū amicis. Jta eñ prius optauerat. Quis mihi det te fratrē meū sugentez vbera mr̄is mee vt inueniā te solū foris et deosculer te ꝛ nemo me despiciat vl̄ respiciat sperās a dilecto fugiēte sup mōtes aromatū posse se surs̄ū trahi amoroso q̄i suspirio blāda susurrauit i amicoꝝ p̄nia. Fuge dilecte mi assimilare capree hynnuloq; cernoꝝ. Ip alacrē amoris ꝛ surs̄ū agētis hilaritatē. sup mōtes aromatū. mōtes eternos a q̄bus mirabil⁹ illūinas vbi ē secretū solitudinis. serenū luminis. cubiculū pacis. latibulū caliginis. in foraminibus petre in cauerna macerie. Jvbi sūt deserta seculoꝝ ꝛ speciosa deserti regio pacis ꝛ lucis et ēra vinētiū deserta inuia ꝛ ina q̄sa carnalibus. vbi ē desideriū colliū eternoꝝ. vbi loq̄ris ad coꝛ in multitudine magna dulcedinis amātibus te. absc̄dēs eos i absc̄dito faciei tue a ꝓturbatōe hoīm. ꝛ in absc̄dito tabernaculi tui a ꝓdictōe linguarū. Illuc ad extremū tracta ꝛ posita sola. cū solo vnica cū vnico q̄d aliud expectē. q̄d oꝛem. q̄d insinuē a dignatōne dilecti mei. ꝛ nisi illud. ab initio osculet̄ me osculo oris sui.

¶ Explicit Johes de ꝑson sup cātica canticoꝝ. Frater Johes prior celestinoꝝ Lugduni de cōpletōe huius opis ꝛ morte fratris sui adiūxit qđ sequit̄.

Compleuit iste doctor elenatus hoc opus egregiū sup canticā cāticoz apud Lugdunū gallie. Anno dñi Mcccc.xix. die sabbati. ix. mēsis Julij. xij vo die eiusdē mensis anno etatis sue. lxvj. inter vba oionis spīm deo deuote reddidit et dulcibus nūcupat pie credit amplexibus et osculis dilecti spōsi pfruit. De qbus in his vltimis suis canticis tāta et tā sublimia mira subtilitate et affect suauitate. dulci gutture velut olor parata modulatus ē. Valeni dñe et frater et vnici tui germani celestini q̄ndā tibi chari in hoc ceno relicti. curam apud dñm piā agere nō desiste.

Incipit tractatus de

eleuatōe mētis in deū. cui titulus ē Alphabetū diuini amoris. Vñ et apte tractatui de canticis canticoz subiūgit in q̄ pcipue de amore spōsi agit. Qui a nonnullis Johanni gerson auctori ascribit q̄uis eiusdem nō esse videat.

Proemium

A honorē oipotētis dei. alios modos et vias p eleuatōne mētis in deū. ppono scribere. Et q̄uis hoc nō fit currētis neq; volētis. sz dei miserētis / tm̄ cū dei adiutorio habitis exercitijs et modis. multo facilius pt se qs eleuare. Vñ pmo sciendū. q̄ diuersi diuersas ponūt dispositōes. Hūgo Anshelmus in suis meditatōibus. incipit p viā tioris. Et hec ē via inchoatiua. Hūgo dyoni. ponit tres vias. s. purgatiuā. q̄ primo hō mūdat p sciam suā p pniam. Viā illūinatiuā sez qua se hō accēdat in amorē dei. p mēoriam et gratitudinē bñficiorū dei. q̄ sicut dicit Aug. in meditatōibus suis. Ad deum diligēdū nihil tm̄ valet sicut bñficioz eius frequēs meditatio. Tercia ē vnitiua. q̄ hō p amorosam cognitionē et adhesionez vnit summo bono. Ygratulādo pfectōib⁹ suis. et totū se ei intime subiciēdo pmptissima volūtate. Hūgo Hñdictus ponit viā instructiuā. Beato Gregorio. elicit modus exēplatiuus. Bern̄. et Cassianus dicūt q̄ oportet primo meditari q̄ inducūt timorem Deo. q̄ puocāt imitationē et vitā sctoz. Tercio ea q̄ inducunt spē futūroz et gaudia sanctoz. Itē Jobes gerson cancellarius parisien. dicit q̄ ad dei amorē ꝓuenit p cōpunctionē. admirationē et exultatiōz. Bonauen. di. q̄ ad hoc valent tria. s. diuina reuerētia. oionū suffragia. et benuolentia. hoc est q̄ hō reputet se indignū / tot et tanta bñficia summo bono pcepisse. offerens bonā voluntatē suā ad. gratitudinez oīm. Beato Hieronymo pōt ascribi vita pegrinatiua. hoc est quō dñs iesus in hoc mundo vitā duxerat tanq̄ pegrinus. Beato Ambro. via cōpatiua. Fracisco via cōpassiua. Bernardo via affectiua. Aug. suplatiua. Hugoni oratiua. Greg. exultatiua. Est tm̄ verum. q̄ qlibet eoz plures vias habuit. Sed he q̄si exēplariter eis ascripte sūt et qz diuersi amatores. diuersis mouent modis / iō diuerse hic ponuntur vie. In generali tm̄ sciēdum est q̄ volēs videre dilectū suū iesuz. primo mundet oculos si sunt torpidi aut tepidi. et hec est via purgatiua. Deinde si sunt tenebre accēdat lucernā. vt clare ipm videat. Et hec est via illuminatiua. Deinde appropinquat. et pro reuerētia pcidit añ pedes eius. deinceps elenat a dilecto porrecta ei manu. Deinde suscipit ad osculum pacis. deinde affabiliter ei loquit cupit semp manere cum eo. lr quescit in eius pnīa. languescit in eius absentia. querit. vocat. suspirat. inuētum denuo tenet. i eius amore ardet. alta fastidit. soli illi adherere volēs. Et hec est via vnitiua et post longuz tps in eo quietat. ita vt i pace factus sit locus eius. Ex his et alijs pnt elici quindecim vie pcedētes in amorem dei. et pm hoc erunt. xv. capitula de doctrinis vtilibus ad elenationē mētis in deum. Et hec de pemio.

Sequit tabula illas vias ostendens.

1	Inchoatia	9	Compatiua
2	Purgatiua	10	Compassiua
3	Illūinatiua	11	Affectiua
4	Instructiua	12	Suplatiua
5	Imitatiua	13	Oratiua
6	Exemplatiua	14	Unitiua
7	Admiratiua	15	Exultatiua
8	Peregrinatiua		

Alphabetum

De via Inchoatiua.

Capitulum.j.

A Timore seruili p̄cedit filialis. Plures enī incipiētes declinare a malo ⁊ facere bonū incipiūt a timore. ideo hec via dī inchoatiua. De hac via hr̄ in Piero. Siue comedo siue bibo siue qd aliud facio. sp resonat hec vox in aure mea. Surgite mortui ad iudiciū. Et in vi raspatrū hr̄ de helia monocho. q̄ sp timuit tria. s. in hora mortis occursuz demon ū deductionē ad iudicium. ⁊ sniam iudicis De hac via dicit Anshelmus. Q lignū ari dum eternis ignibus dignū qd rn̄ debes i die illa. qn̄ exigeē a te ad ictū oculi. omne tp̄s vinēdi tibi p̄cessum quō a te fuerit ex pensum rē. Et q̄nis multa incutiāt timorē. tn̄ p exēplo ponit hec tabula ꝑm ordinez alphabeti. Alteratio ⁊ instabilitas mūdi. q̄ hō nunq̄ in eodē statu pmanet. ⁊ ne scit an amore vel odio dignus est. Si eī re linq̄ret eū dn̄s ad ictū oculi statim dyabo lus euz subuerteret. Bellū p̄ prie carnis mūdi ⁊ dyaboli. aduersus spm̄ hois. Co tidiana fragilitas ⁊ negligētia resistēdi pe nicēdi ⁊ p̄ficiendi. Diuina seueritas q̄ ap paruit in casu luciferi. in predicatiōe mūdi p diluuiuz rē. Exitus dubius de hac vita q̄ nemo scit vbi qn̄ ⁊ quō moriē an bn̄ vel male. Futurū iudiciū vbi erit inde ifallibil' ieffugibil'. iflexibil' nēo p̄t eū fallē aut ef fugē nec a snia appellare. Grauitas penaz purgatorij q̄ ꝑm Aug. excedūt oēm penā huius mūdi. Horror demonū ⁊ penaruz inferni. Ignis inextinguibilis. Karissimo rū ciuiū celi p̄petua separatio. Luctus ⁊ vlu latus sine p̄solatōe. Paxia strictitudo. iu xta psalmistā. Sicut oues in inferno posi ti sūt. Noticia ⁊ p̄fusio suorū pctōz. Odi um sui ⁊ oim q̄ sūt in toto mūdo. Perpe tuitas penaz inferni. q̄ in inferno nulla ē redemptio. Quietis ⁊ spei p̄petua ablatio Rōnis obstinatio i malo q̄ nō vult de ce tero bonū. Stridor dēnū p angustia. Len tio et captiuitas. q̄ nec p̄t de loco moueri qn̄ vellet. Vermis p̄scie de omissis ⁊ scāda lis. Xp̄e redēptor pie q̄ sumus cū tue passi onis p̄das nos illa die. Amē

De via Purgatiua.

Capitulum.ij.

Postq̄ hō tot terroribꝫ. mortis iu p dicij ⁊ iferni: perturbat⁹ incipit timē tūc arguit sepe sic i seipo. Quicūq̄ peccauerit mortaliter aut oportet eū dānari. aut lamēt̄ purgari. sz ego peccaui mortaliter. ē oportz me dānari. aut lamēt̄ pnie purgari Sz qz dānatio ē p̄petua. ⁊ purgatio tpalis volo igr̄ agē pniaz iterī q̄ tp̄s mihi vacat. Recogitabo igr̄ oēs ānos meos i amaritu die aie mee. ⁊ q̄ tū ōlectat⁹ sū ōlicijs. tn̄ me affligā pnie torment̄. Vn̄ sz illā viā ponat hō decē puncta aut q̄c voluerit ⁊ dicat. O pī mitissime. ego sū ille p̄dig⁹ q̄ hec ō tuā pietatē p̄misi. ⁊ ita ingrat⁹ fui q̄ me inocētez creasti ⁊ ego me deturpaui. Tu p̄ me cruci fix⁹ ⁊ hūiliatus. ⁊ ego me exaltaui. Tu nu dat⁹. ego ornat⁹. Tu amaricat⁹. ego delicat⁹ Tu felle potat⁹. ego crapula gravat⁹. Tu tot⁹ laborios⁹ fus. ego oīno accidios⁹. Tu p̄ inimicꝫ exorasti. ⁊ ego inimicos ⁊ amicos odi ui. Sz q̄d faciā. Nūq̄d despabo? Ubi ē il lud. Nolo morte pctōris. Ferrū vitrū aut speculū cū rubiginosū ē purgar̄. ⁊ ego per viā purgatiuā. lima p̄critōis p̄fessiōis ⁊ sa tisfactōis me purgabo. sic me exaltaui. ita ero obprobriū hoim ⁊ abiectō plebis. Ō ē auaricia. abrenūciabo p̄petatib⁹ meis. Ō tra voluptates. affligā me ieiunijs vigilijs fame ⁊ siti. Purgabo me p̄ tria. s. p̄ gemitū oīonis. p̄ ignē tue p̄passiōis. p̄ ardorē tue caritatꝫ. Et vt lati⁹ hec via purgatia appe at videar̄ hec tabl'a ꝑm ordinē alphabeti:

Amicicia dei omissa
Bonitate dei ptempta
Consensu ⁊ culpabili vita
Dilapsu tpis ⁊ viriū corpis et aie
Celeste ⁊ superior
Excessum p̄ceptor dei ec
fragilitate resistendi peni tendi ⁊ p̄ficiendi
Graui negligētia laborādi orādi. meditādi. legēdi rē.
Habitu ⁊ p̄suetudie ex fre quēti intentōe peccandi
Ingratitudie q̄ iter ⁊ iter sibi dimissa renouauit Cpcā
Karitat̄ extinctōe p q̄cūq̄

Pctōr debet dolere de

¶ Extatõe timoris dei. q̃ cõtra tam magnũ dñm tam magna ⁊ horribilia pcã cõmittere p̃sumpsit.
¶ Discõie implorationem
¶ Noue vite assumptionẽ
¶ Orationũ suffragia
¶ Passiõis xp̃i interpositõz
¶ Quassationẽ. i. austeritatẽ
¶ Reiectionẽ honoris volupetatũ ⁊ delectationum
¶ Sanctorũ intercessionem
¶ Xpis vtilẽ exp̃siõz
¶ Clone
¶ Volũtat[xp̃e abrenũciat
¶ Xp̃i benignitatẽ q̃ nõ vult mortez pcõris. sed magis vt cõuertat̃ viuat

¶ Pctõr nõ deberet ꝫ assumẽdo p̃fidentã purget se

¶ De via illuminatiua

¶ Capitulum. iij.

PUrgata cõscia iam aptior est amori diuino. Tñ sicut speculũ purgatũ põt plus relucere 3
Sequit ergo nunc via illuminatiua qua hõ iam incipit videre ⁊ cognoscere dilectũ suũ quẽ p̃us p̃ rubiginẽ pcõr videre nõ poterat. Tñ q̃rit. ¶ Quis est dilectus meus ñdet. ¶ Ipse est qui mihi tot ⁊ tanta bñficia cõtulit. q̃õ si possibile esset ab eius laude ⁊ grãrũ actõe nũq̃ cessare deberẽ. ¶ Hãc viam illuminatiuã dauid habuit cum in ps̃. ait. ¶ Bñdic aĩa mea dño. et oĩa q̃ intra me sunt noi sancto eius. ¶ Considerãdum tñ est q̃ nõ principal'r debemus deũ diligere p̃pter bñficia sua. sed p̃pter immẽsaz suã bonitatẽ ⁊ p̃pter seip̃m. ¶ Sicut em̃ propter lumen nõ videt̃ res finaliter sed mediante lumine videt̃ clarius occasional'r. sic illa via dr̃ illuminatiua. q̃ accẽdit prouocat ⁊ illuminat oẽm hoĩem ad deum diligendũ. Tñ Berñ. ¶ Tot bñficia contulit mihi deus q̃õ si cõsiderarẽ ⁊ si vnus rusticus mihi fecisset. tenerer eũ diligere. ¶ Quid igit̃ rependã summo amatori de suis bñficijs. ¶ Certe grãs agã ⁊ cõmemorabo quantum potero. Tñ de hac gratitudine via illuminatiua videat̃ sequẽs tabula ẽm ordinẽ alphabeti. ¶ Grãs tibi ago summe deꝰ de ardẽtissimo amore tuo q̃ creasti me nihil mei indigẽs. q̃ mẽ carere poteras. q̃ nihil tibi sum vtilis ꝫ ex tua bonitate eterna p̃ticipasti mihi esse viuere ⁊ intelligere et ad imaginẽ tuã me formasti. ¶ Benignissima incarnatõe tua ⁊ redẽptõe. ¶ Tu es el ille rex regũ qui sedes sup̃ cherubin ⁊ intueris abyssos. q̃ p̃pter nostrã salutem. nr̃os defectus assũpsisti pauptatẽ famẽ sitim tristiciã ⁊ dolores ⁊c. ¶ In terris visus es ⁊ cũ hoibus cõuersatus es ⁊ delitie tue esse cum filijs hoĩm. Tñ hec? ¶ Non ex nr̃is meritis sed ex tua eterna bonitate. ¶ Quantas blasphemias. irrisiones. tormẽta. p nobis sustinuisti nõ coacte ꝫ libẽter ⁊ volũtarie et nõ solũ libẽter ꝫ ardẽter. ¶ Poteras nos p pter pcã nr̃a in nihilũ redigere. aut certe alios hoĩes innocẽtes creare. sed bonitate tua nos dr̃e voluisti. ĩmo p nobis tãta sustinuisti q̃si te odites ⁊ nos diligeres exaltando q̃d melius deo ⁊ q̃d vilius peccatore. q̃ cane peior est ⁊ illudit̃ p pcõre? ¶ Cõfidentia quã nos vis hr̃e ad te. patrẽ em̃ te hortaris vocare. lutũ ⁊ cinerẽ. ⁊ petere mones vt habeas occasionẽ dandi. delectaris em̃ in nr̃a salute ⁊ das nobis plura q̃ ex pigritia petimus. ⁊ q̃to plura das. tãto plus babes. ¶ Bonis mihi p̃stitis. dedisti ei mihi hꝰ corpꝰ. hãc aĩam. ⁊ vires corpis et aĩe. angelũ p̃ custode dyabolus ei me millesies obruere potuisset. nisi ille me defendisset. ¶ Et breuiẽ oĩa q̃ habeo dedisti mihi. ipse ei es deꝰ meus q̃ mercatus es me. in cuiꝰ ptãte meus flatus exist̃it. quẽ cũ aufers reuertor in puluerẽ. ¶ Educatõe. dedisti ei mihi laboriosos parẽtes. q̃ me suis laboribus educauerunt ⁊ nutrirẽt ⁊ nõ neglexerunt. ¶ Produxisti ptẽ meã in frumẽtis carnibus et piscibus ac alijs q̃bus educatus sum vsq̃ ad hoc tp̃s ⁊c. ¶ Fide ⁊ sacr̃is. quia dedisti me nasci inter xp̃ianos. nõ p patrẽ paganũ aut iudeum. ꝫ baptizari. ⁊ alijs sacr̃is aduuari. quibus tua amarissima morte efficatiam meruisti. ⁊ spãliter de hoc sacratissimo sacr̃o corpis ⁊ sanguinis tui in q̃ manes nobiscũ vsq̃ ad cõsummationẽ seculi ¶ Et tñ eccl̃iã diligis. vt p̃secutões nobis factas tibi fieri dicas. clamãs de celo. ¶ Saule saule q̃d me p̃sequeris. ¶ Gratuita tolerat̃ione in peccatis. ⁊ renocatiõe. dissimilasti em̃ peccata mea. nõ me demergẽdo ad in-

ferōs trahēdo. sed expectasti. vocasti p inspirationē ad pniam. p flagella. p infirmitates. p psecutōes. p correptōes. p ꝓdicationes. p horrorē mortis. iudicij z inferni. z nō cessasti donec orationē orarē. ¶ O ylaritate paterna qua me ad pniam cum gaudio suscepisti sicut filiū ꝓdigū z renouasti remisisti mihi delicta cōmissa. z de bonis omissis dedisti mihi displicentiā pctōrū z abstulisti occasiones recidiuādi. dedisti gratiā ꝓmerēdi z spem ꝓgrediēdi. ¶ Ite ratione gre. qz recidiuante iterum suscepisti. z iterum ingratitudinem remisisti. nec posuisti gre tue terminū. ¶ Karissimo domino spūssancti. qō mihi in sacris immūdo z indigno cōicasti. vt me purgaret. illuminaret. z charitate inflamaret. ¶ Liberatiōe a seculo. vt p introitū religionis fugerē occasiones peccatorū cum socij mei mortui sūt forte in peccatis suis. qui hanc gratiā non ꝓceperunt. ¶ Deu qt sunt damnati in inferno. qui minora z pauciora peccata cōmiserunt q̄ ego. z nō surrexerunt. ¶ Et qt meliores me adhuc in seculo sūt inuoluti diuersis occasionibus peccatorū. bonoribus vanis voluptatibus. diuitijs terrenis. Quid in me inueniſti. q̄ dedisti mihi pennas sicut colūbe vt volarē de seculo vbi sordes z iniquitates. pro quibus tibi gras spāliter ago. ¶ O misericordia spāli. q̄ custodisti me a multis peccatis. q̄ circa me fuerūt attēptata. adulteria. homicida. z alia q̄ nō euasissem nisi tu me retraxisses. ¶ Et q̄ ō tristicia sepe absorptus. de tua mia nō desperaui. sepe cōsolatus es me diuersis vocatōnibus suptapositis. ¶ Noticia tua z noticia scripturarū. q̄ aperuisti mihi intellectū earū. ¶ Quot rustici. qt ignari. qui nō intelligūt quid agūt. q̄ si intelligerēt forte multa plura bona facerēt q̄ ego ingratus tot doctrinis z scripturis sacris facio. ¶ Decursiōe tua. quocūq; cū me verti. mihi occurristi. in creaturis. in scripturis blandimētis. terroribus beneficijs. ne aufugere te potui. ¶ Promptitudine volūtatis quā dedisti mihi grandia faciendi. grauia tolerādi. regularia sufferendi cōtraria. ¶ Quietatiōe cōscientie. Tot em̄ fui inuolutus peccatorū angulis z scrupulis q̄ nisi me iuuisses nunq̄ fuissem quietatus. ¶ Remotiōe periculorum. in qt em̄ fuit pestilētijs. cum indispōsitus fuerā ad moriendum. ꝓpter magna z grauia peccata mea. z socii mei mortui fuerunt. z tu me cōseruasti. Insup fui vt̄ potui esse in piculis tonitruorū. fulguris. fluuij. ignis. latronū. bestiarū. z diuersor cassuū in q̄bus si mortuus fuissem/ timeo q̄ indispositus z extra charitatē decessissem. ¶ Seruitio. Supcelestiū inferiorū z oīm. Dia em̄ mihi seruiūt angeli custodiēdo. celū p motū suū. sol luna z sydera p luminis ministrationē. Aer refouet spirantem. aqua saciat sitientē. terra nutrit esurientez. aialia bruta a liq̄ deseruiūt vt equi aliq̄ incitādo ad laborē vt formice. Aliq̄ incitando ad timorē vt leones vrsi. Et breuiter si te dilexero. oīa cooperabunt̄ mihi in bonū. ¶ Totali tui diffusione. vt oīa alia q̄ dinumerare nō possum ꝓphendā. te totum mihi dedisti. dedisti mihi dona nature gre et supabūdantie. Te nascēs in sociū. puescens in eduliū. moriēs in pciū. z regnans in pmiū vis dare. dedisti te fratrē oīm. spōsum patrē amatorē. doctorē. nutritorē z custodem. ¶ Ultima expectatōne finaliter. Si te nō dereliquero nō vis me ꝓpetuo derelinquere. sed vis esse finis meus cōplem̄ tum oīm desideriorū meorū. vis me tecuz regnare. tecū gaudere z insepabiliter sp tecum manere. ¶ Ppo hoc est de teipso. tu es donū hoc. ꝑ donū sup omne donū. te nobis impetruz dona. z sufficit nobis qz tu es lux vera. bonitas vita. z gaudiū mūdi. pietas immensa. qui nos a morte saluasti. roseo sanguine tuo. z p illuminatiuam viam duxisti.

De via Instructiua.

Capitulum. iiij.

Tam sicut p̄mittit̄ hoīe purgato z illuminato. vtile est hīe pūcta instructiua. p ipsius emēdatiōe vt sciat effugere occasiones petōz. de hac via videat̄ be. Bñdictus capitulo suo. tiij. in regula sua videlicet de instris bonoz operū. cui⁹ capli ps notabil habet in tabula q̄ seq̄t̄ em̄ ordinē alphabeti. ¶ Abnegare seip̄m re. z seq̄ xp̄m. Bonū in se visum/ deo ascribere z non sibi re. Corp⁹ castigare. Deū p oībus diligere z p

nō

simū sicut seipm. Relationē fugere. Facere se de secularibus actibus alienū. Bulosum nō ee. Honorare oēs homes. In oīi loco et tpe deū respicere. Charitatē ꝓmuā hre Lectōes stans libēter audire. Maledicentes bñdicere. Non iurare ne forte piurer. Oioni frequēter incūbere. Precepti supiorū obedire. Que dicūt plati facere. Risū multū nō amare. Spem suā deo ꝓmittere Timere diē iudicij. Vitā eternā omni cōcupiscētia spūali desiderare. Xpo oīno nihil ꝓponere. Zelū z inuidiā nō hre. Facientibus aūt hoc ꝓmittit sanctus Bñdictus ꝓmiū qđ oculus nō vidit zc. Si aūt queriē vbi pñt hec custodiri? Rñdet q difficulter in seculo/ideo dicit in regula. Officium zc.

De via Imitatiua.

Capitulum. v.

Qvult Johannes Gerson cācellarius parisien. Ad inflamationē diuini amoris valet inspectio pcedentiū sanctoꝝ q nobis ꝓponunt ad imitationē in actibus vtuosis. vt in obedientia/humilitate/patientia/ōꝝ intercessione z imitatōe pōt hō pficere Et hec vocat via imitatiua. Unde ꝓ exēplo ponit hoc alphabetū. q p talē modum posset sibi hō ex legendis sanctorū. modū viuendi colligere. iuxta illud. j. Loriñ. ij. Dic te doceat humilitatē. hic patientiā zc. Quilibet eīm sanctus est nobis exemplum alicuius vtutis. Ambrosius ē nobis exemplū magne ꝓfidentie. i. spei de bonitate dei. Uñ ait. Non timeo mori. q habemus bonū dñm. Bernardus est nobis exemplū eximie humilitatis. q vt fumū reputauit hoies. z alte ꝓ platōnis qui eleuat in deū tota die penes lacū equitauit z deseruo vbi lacus esset ignorauit. Clemēs affabilitatis qui oibus ita affabilis fuit vt etiā iudei z gentiles eum diligerēt. Pñic magnē charitatis qui orauit vt se totū impendere posset saluti ꝓximorū. qui z disciplinas tres qualibet nocte accepit p se z p remissione purgandorū. Egidius voluntarie ppessionis vulnerū. Sagittatus ei fuit z petiuit dñm vt vulnus suū interim q viueret nō sanaret. Fracisc⁹ mētalis crucifixionis. Uñ ei stetit in meditatōe passionis q vulnerat⁹ qnq; vulnerib⁹ dñi. p triennū añ morte suā xpo dño suo crucifixus apparuit. Herman⁹ magne abstinētie Ne ei ab⁹ delectaret eū. cineres i ferculis posuit. Henric⁹ mire castitatis. Uū ei eet filia⁹ regis vngarie z gen⁹ regiū mrimonio augē potuisset. tñ pelegit virginitatē z qđiu vixit virgo ꝓmāsit. Job magne patientie. Dibus eīm bonis ꝓpatus bñdixit dñm z totus vulnerat⁹ dixit. Si bona suscepim⁹ de manu dñi zc. Karolus imperialis iustitie. q imperator existēs tñ mundū ꝓtēpsit. z sine psonarū acceptōe leges ꝓdidit. qđ sanctificari meruit. Laurētius. vehemētissime tolerātie in passione. Martinus in securitatis multe cōfidētie reqsitus a latrone antimisset qñ eū cū secuti interficere voluit rñdit q nūq; tam secur⁹ fuit q: scio q dñs in piculo ꝓximus ē. Nicolaus mire largitatis ac māsuetudinis. Osualdus magne largitatis. q scutellas argēteas sibi añpositas in pticulas ꝓminuit z paupibus erogauit. Paulus magne laboriositatis. Plus ei oībus pdicauit. magnū zelū habuit aiarū cum de regno in regnū cucurrit z nō quieuit. Quiricus puer triū annoꝝ pbet exemplū q: a pfecto renuit ꝓsolari pcipitat⁹ fuit. Remigius magne maturitatis fuit. q sene baldū eīm p pctō. vij. annos inclusit z in carcere uit. Stephanus exēplum diligēdi inimicos dedit. qui p inimicis exorauit. Thomas obedientie z longinque pegrinatiōis. qui dño obedire volens ad indiā puenit. Uincētius exemplū pseuerātie exhibuit qui diuersis tormētis nō cessit. z in finem pseuerauit. Xp̄s iesus sanctus sanctoꝝ speculū oīm virtutū. charitatis humilitatis fidei spei. Est tñ sciēdū q qlibet sctoꝝ est exemplar pluriū virtutū sed hic solū p exemplo posita sunt. Item sciēdum q aliqua fecerunt sancti ex speciali priuilegio. vt miracula z alia vltra hūanā ꝓditōz se extendētia. q mirāda sūt potius q imitāda.

De via Exēplatiua.

Capitulum. vi.

Qvamuis ex pcedentibus hec via aliqualiter patuit per cōmemorationē sctōz. tñ ampli-

licanda est ꝓ edificatõne multorũ. p cõme
moratiõnẽ virtutũ ꝟm ordinẽ alphabeti 7
p cõmemoratiõnẽ exẽplorũ vbi nõ ponaz
integra exẽpla ꝓpter brevitatẽ. sed tangaz
sensum. vt inde elici poterit intentio facti
Pro q̃ sciendũ q̃ Gregorius in principio
dyalogi vult q̃ multos ad desideriũ cele-
stis patrie. plus accendũt exẽpla q̃ alta p̃-
dicamẽta. ¶ Abstinẽtia tenet cũ ꝗs cũ de
bitis circũstantijs vtiẽ cibo 7 potu medio
mõ nõ se aggrauãdo vt sit tepidus ad ora
dum laborandũ 7c. 7 nõ se exhauriendo
ad dei nutũ vt sit inutilis. Remediũ eius ẽ
feruẽter se dare ad cibuz spũalem. sicut ad
sacrã scripturã. exẽplũ. Cõvenerũt duo frẽs
qui orãtes 7 legẽtes p duos dies 7 noctes
obliti sunt cibũ. s. pulmentũ q̃ comedere
cõsueuerãt. Benivolẽtia. i. patiẽtia. cũ ꝗs
in arduis 7 aduersis sustinẽdis di. Dei-
cõ hec patior. q7 rp̃s qui innocẽs fuit. q̃ta
p me passus est. Audiat rp̃m dicentẽ sibi.
Si me pensatis nihil est q̃ vos toleratis.
Exemplũ de discipulo pbi. qui male tra-
ctatus risit dicẽs. Iniurias hic gratis reci
pio. ꝓ quibus tribus annis munera dedi
Castitas tenet. si abstinẽtia seruat. 7 cor
cogitatõibus 7 sensus ab illicitis reseruet
et corpus castigat. Exẽplũ. Beatus Bñ-
dictus cẽtatus libidine. corpus suũ vep̃ri-
bus laceranit. Beatus Berñ. aquis frigi-
dis refrenauit. ¶ Discretio tenet cũ quis te
net mediũ in olbus ne sit nimis feruidus
aut nimis tepidus. Exẽplũ interroganti-
bus discipulis be. Anthonius cõclusit dis
cretionẽ esse matrẽ virtutũ. Et idẽ vult d.
Bñdictus. Valet aũt ad hãc diuersificare
opa sua. versus. Nunc lege. nũc ora. nunc
cũ feruore labora. Sic erit hora brevis et
labor ille levis. s. in deo ¶ Elevatio mẽtis
in deũ hoc est ꝓ cẽplatio. tenet cũ ꝗs exclu-
dit ex corde suo vanitates 7 amorose inhe
ret creatori suo. Exẽplũ de be. Bñdicto. q̃
sub vno solis radio vidit totũ mundum.
¶ Fides tenet cũ ꝗs adheret sctẽ matri ec
clesie. Remediũ fidei ẽ. q̃rere q̃ nõ ītelligit
et credere. Exẽplũ. Discipulus q̃ cẽptabat
pfidie 7 spũ blasphemie postq̃ cẽptationẽ
suã manifestauit liberatus est 7 quietatus
¶ Gratitudo tenet cũ ꝗs cũ grãrũ actiõe
ora bona sua ascribit deo. Exemplũ ꝓpter
magnitudinẽ suã saul depositus fuit 7 ẽze
chias infirmitati datus. ¶ Humilitas te-
net. cũ ꝗs cognoscit se oibus viliorez. 7 q̃
sit cinis 7 puluis. Exẽplũ. Cũ quidã cru-
dã patrũ ait. Ꝓptius te stultũ reputat. Rñ-
dit. Hoc ego volui. ¶ Justicia vnicuiq̃
tribuit q̃d suũ ẽ. deo laudẽ. superiori obedie
tiã. ꝑrio concordiã. Exẽplũ de eo q̃ filiũ so-
roris sue suspẽdi fecit qr nolut acceptator
esse psonaz. ¶ Charitas ad deũ ẽ deo pu-
ra filiali dilectõe adherẽ 7 ꝓgratulari deo
in ꝓfectõe sua. nõ q̃rẽdo cõmodũ ꝓprium
Exẽplũ de eo quẽ dyabol9 volẽs retrahẽ a
bono. dixit dãnandũ 7 ille plus ꝓinde ser
uiuit deo dicẽdo. Ego nõ servio ei ꝓpter
regnũ celoz. sz qr sume bonus ẽ. Charitas
ad ꝓximũ est quẽlibet ꝓximũ reputare si-
cut seipm ita ei seruiẽdo eũ iuuãdo sicut si
bi rõnabiliẽ vellet fieri. Exẽplũ de sanctu-
lo. q̃ se ꝓ dyacono morti obtulit. ¶ Libe-
ralitas et largitas ẽ bona sua misericordiẽ
cõicare. 7 si nõ bz tpalia cõicet spũalia. vt
orãdo ꝓ oib9. ꝓ pauprib9. ꝓ infirmis. Exẽ
plum de paulino epõ. q̃ oĩa sua bona pau
peribꝰ distribuit. Ad vltimũ seipm i capti
uitatẽ ꝓ filio cuiusdã vidue dedit i dyalo
go. ¶ Maturitas est seipm restringere a le
uitate morũ. Exẽplũ. Bernardus rp̃m q̃
ter fleuisse legim9. risisse nũq̃. Ire qdã ait
In tremẽdo iudicio stabimus 7 tu rides.
¶ Negociatio ẽ vtiliẽ tpõs expẽdere 7 ocia
fugẽ. Vñ Hieronym9. Sẽp aliq̃d opis fa
cito. vt te dyabol9 inueniat occupatũ. Exẽ-
plũ in vita patrũ q̃ laborare noluit. nõ fu
it inuitus ad mẽsam. ¶ Obedientia est ob
tpare indifferẽter pceptis superiorũ. sive sine
grauia sive levia. Exẽplũ de eo q̃ ait. Ego
et asin9 vnũ sum9. q̃cq̃d ei imponit h̃ por
tat 7 sine mora. ¶ Perseverantia ẽ ab ince-
pto bono vsq̃ in finẽ nõ cessare. Valet ad
ꝓseruãdã pseverantiã apponẽ modicũ la-
borẽ. Sicut ei ignis p appositõz lignorũ cõ
seruat. sic pseverãtia p appositionẽ labo-
Exẽplũ de eo q̃ quinquinta annis rigide vi
xit. 7 tãdẽ cecidit. Quietudo ẽ distractiones
et solitudines sil'effugere exẽplo iobis ba-
ptiste q̃ fugit i desertũ. 7 angel9 arsenio di-
xit. Fuge. tace. quiesce. ¶ Religio principalit
ꝑsistit in trib9. Obedientia. castitate 7 pau-
pertate. Exẽplũ. Beatus Greg. fecit ꝓfes-

triū sepeliri in sterqlinio. ¶ Et b. Aug. de ij eos ō tabula clericoꝝ vt pz i ēmone ō cōi vita. ¶ Spes est expectatio future btitudinis ex meritis ⁊ gr̄a pueniens. vñ sine meritis velle hr̄e btitudinē est puꝰ ꝓsumptiōis q̄ spei. ¶ Exēplū. ¶ Ptūs Iheron. tentus in visiōe ad iudiciū despare noluit d yabolo passiōꝝ xp̄i obijciēdo remediū est videre xp̄m crucifixū cū iclinato capite ⁊ extēsis brachijs ad miserēdū. ⁊ ad suscipiendū. ¶ Exēplū ō ꝑdigo filio in euangelio. ¶ Taciturnitas tēt id est silentiū cū quis ab ociosꝰ ⁊ interdū et a licitis linguā suā refrenat. ¶ Exēplum agathon p tres annos lapidē in ore suo portauit vt silētiū disceret. ¶ Veritas est idez in ore ⁊ ope exhibē q̄ hēt in corde. ⁊ pōt vocari simplicitas. ¶ Ypocrisis. vide ō fiōs ¶ Zelus gr̄aꝝ ō. charitas ꝑri. Vide multe vtutes alie p̄nt sub illis cōphendi.

De via Admiratiua.

¶ Capitulū. vij.

Reformatus iā in se p vtutuꝫ exēpla aīm⁹ poterit iaz se mūdi⁹ purius elevare ad cognoscēduꝫ creatorē suū. ꝓmo p ammiratoꝫ. q̄ nō dz esse incredulitatis. sz veneratōis credulitatis. vñ q̄s attēdēdo ea q̄ apphēdē nō pt piciat se ꝑfunda reuerentia. stupēdo taz magnū ⁊ excelsū suū creatorē. Vñ āmiratiue meditādo q̄rat a se vñ hēat ortū tāta magnitudo vniuersi. s. celū ⁊ra sol ⁊ luna ⁊c. Es ne tu ō⁹ meus? ⁊ rñdebūt oēs. Nō: sz ipse fecit nos ⁊ nō ipi nos. ⁊m ps̄. Quo audito dicat. Quis est ō⁹ me⁹? Est ne potens? Et audit scripturā. ptās ei⁹ a mari vsq̄z ad mare ⁊ ita ipe est q̄ celoꝝ ꝓtinet thronū ⁊ abyssos intueꝫ. mōtes ponderat. ⁊ terrā palmo cōcludit ⁊c. Querat ꝓnr. Est ne pulcer? ⁊ audit scripturā dicentē sibi. Pulcritudinē eius sol ⁊ luna mirāt. ipe em̄ est in quē desiderant angeli ꝓspicere. ⁊ iterū. speciosꝰ forma. Querat ꝓnr. Est ne sapiēs? Et audit. In eo sunt oēs thesauri sapie ⁊ scie r̄cōditi Est ne dives? rñdit. Vestra ꝓpleitudo ei⁹ Est ne benign⁹? rñdit. Suauis dñs vniuersis. ⁊ miseratōes eius sup oīa opa eius. Admirādo q̄ magnitudinē eius potētie. pfūditatē sapie. benignitatē clementie clamet. O altitudo diuitiaꝝ sapie ⁊ scie dei ⁊c. Ili mihi adherere bonū est ⁊ ponere i eo spē meā. Pro quo sciendū. In hac materia dz esse ammiratio veneratōis. Et q̄cq̄d nō poterit capere ō/capiat fides. ꝓ exēplo vide. j. Dic singul dictōnibus seq̄ntis alphabeti ꝓponat Admirare vt Admirare. ¶ Amorosissima in trinitate cōsubstātialitatē de q̄ ꝓfundissime inē cetera dicit Bonauē. q̄ bonuꝫ est sui diffusiuū. ⁊ summe bonū ē sui summe diffusiuū. que diffusio nō esset summa. nisi esset cōsubstātial ⁊ coeterna. Quia igit̄ p̄ est summe bon⁹. summe se cōicat. generando filiū. cōicādo summā ꝑsubstātialitatē suā ⁊ coetemitatē ac coequalitatē. quā si nō cōicaret. nō sūme se diffudisset qz adhuc amplius potuisset. qui ꝑ pt cape capiat. q̄ nō ꝑ pt cape credat. Admirare. ¶ Vñdictā coeternitatē i trinitate. de q̄ b. Aug. adducit aliqualē sil'itudinē de igne. Vñ q̄cito est ignis tā cito ō eo ꝓcedit fulgur ⁊ calor. Ponat g̃ q̄ aliquis ignis fuerit ab eterno. tūc sil'ab eterno fuit fulgur ⁊ calor et tñ fulgur ⁊ calor ꝓcederēt ab igne ⁊ nō ignis ab illis Admirare. ¶ Cooptissimā ⁊ occultissimaz ⁊ incōphēsibilē in circūscriptibilitatē ⁊ imensitatē deitatis. De hoc Greg. in. iiij. dyalogoꝝ. Vide. i. cōtēplare vel mirare creantez ⁊ regētē implētē ⁊ circūplectētē trāscēdētez ⁊ sustētātē incircūscriptū ⁊ invisibilē deuz. Admirare. Dignissimā illā existentiā aut essentiā deitatis qua solus fuit añ q̄ creauit oīa sibipi ab eterno sufficies nulli⁹ indigēs de qua quidā meditatoꝫ di. Admeditare cuz ō⁹ fuerit solus vbi cūc vana gloria hoīm ⁊ demonū dolus. Sic vo oīa discas ꝓpipendere. Admirare. ¶ Excellētissimā eius oīpotētiā. ō qua dr. Oia q̄cūq̄z voluit dñs fecit Admirare. Vñ tanta multitudo creaturarū esset nisi ille potentissimus eas cōdidisset. Admirare ¶ Famosissimā ei⁹ sapiam q̄ totū vniuersū ex nihilo creauit vbi recepit tāta molē mōnū. tāta multitudinē lapidū vbi vidit ꝓtus exēplar celi ⁊ terre. Et quō artifex faciet illa q̄ nūq̄ ꝓcesserūt in exemplari Admirare q̄ tā sapiēt oīa gubernat attigēs a fine vsq̄z ad finē fortiē ⁊ disponēs oīa suauiter. Admirare. ¶ Gratissimā illā bonitatē q̄ tot ⁊ tantis creaturis cōicare volnit eē viuere ⁊ intelligē qui ꝑfectissimus fuit nulli⁹ indigens. Vñ em̄ tātus decoꝫ creaturarumꝫ

ꝫ vtilitas eaꝝ q̄ diligentibus deū oīa cooꝑ antē in bonū. nisi ab illo fōte summo bono ¶Mirare. ¶Huanā sublimatōz q̄ hoiem de pulue hūm in paradisū cōstituit. ꝫ omia ei subdidit. volucres celi ꝫ pisces maris ꝫ oīa q̄ sūt. psūt ei aut ꝑ huiūt. ¶Nō ēt am mirat̄ da uid dicendo. ¶Quid est hō q̄ mēor es eius. ¶Mirare. ¶Infectōz totius hūane creatē qō ꝑ pcem̄ ade in totū genꝰ hūanū ꝑ pcem̄ originale diffusū est. ¶Hz āmiratio tollit̄ qr in sil̄i pasta infecta oīs panes ex eadez farina ōcocti ifecti sē ¶Mirare. ¶Karissimā illā tolleratiōz qua ꝓmos pentes inobedietes dñs nō annihilauit. ꝫ alios loco ipōrū creauit. qō facillimū ei fuisset. sz tolerando vestiuit pellicijs ꝫ ad locū pnie in hāc terrā dimisit. ¶Mirare. ¶Leuissimū cōsilsū trinitatis sup incarnatōe filij dei. ō q̄ dauid di. ¶Discōdia et vitas obuiauer̄t sibi ꝛc. ¶Btūs Aug. i meditatōibus suis di. q̄ nō potuit satiari dulcedine aiaꝝ. am mirādo cōsiliuz incarnatiōis. q̄ tāta maiestas tātā hūit charitatē ad hoiem. ¶Mirare. ¶Mirādā vnionē deitatis ꝫ hūanitatis quō sūmū cū imo eternū cū tpali. hō ē cū hoie sexto die forma pfectissimū cū ōfectuoso vniri voluit. ¶Mirare. ¶Nobilissimā deitat̄ tātā hūilitatē q̄ defectus nr̄os in se suscepit. s. famē. sitim. caloꝛē. frigus. tumoꝛē. doloꝛē. pauptatē. et infirmitatē. tristiciā. ꝫ sic ō alijs. ¶Et demuz q̄ plus est mirādū mortē ꝑpissimā. ¶Nō ad mirās ecclia in hymno canit. ¶Que te vicit clemēcia ꝛc. ¶Et ō sacō eucharistie canit ecclesia. ¶O res mirabil̄ māducatoēm. pauper⁹ huīl̄. ¶In q̄ ꝓncipalit̄ tria sē mirāda ¶Primo q̄ tāta maiestas sub tā spē modica ꝓtinet̄ ¶Scōo q̄ idē corꝑ sit in diuer⁹ loc̄ ¶Certō q̄ fracta hostia integer xp̄s sub qualibet ꝑticula pseuerat ¶Mirare. ¶Ordinē vniuersoꝛ. q̄ taz cito ꝫ faciliter facta sūt ꝫ ita ordinata ꝝ situationē ordinatiōis superioꝛitatis ꝫ inferioꝛitatis nobilitatis aeris fecūditatis terre. ¶De oꝛigie mōi q̄ cepit creatiōe ꝫ currit ꝑ tpa nature legis ꝫ gr̄e et cōsumabit̄ in dicio. ¶Mirare. ¶Pulcritudinē vniuersi ꝝ varietatē luminū figurarū ꝫ coloꝛ. ¶Mirare. ¶Quāta sideꝝ multitudine decoratū est celū. q̄ta varietate auū aer. q̄ta piscīū diuersitate aq̄. q̄ta metallorū. s. auri ꝫ argēti. ꝫ gemaꝝ diuersitate montes. q̄ta varietate plantaꝝ arboꝝ ꝫ herbarū silue ꝫ valles. q̄ta diuersitate aialiū ꝝ diuersitatē generalē spālē ꝫ individualē ōcorata est terra. ¶Mirare. ¶Quietē quaz oīa appetunt. quō oīa ad locū suū tendūt leue sursum graue deorsum ¶Aues ebate fugiūt sursum. pisces fugiunt in ꝓfundū aquarū bestie ad siluas. reptilia ꝑpentes ac mures ad cauernas terre. ¶Mirabiles est quō diuersa loca ꝑ sui cōseruatōe ex nāli instinctu petunt ꝫ quō q̄libet spēs sibi adheret. ¶Grues volant. Lupi simul̄ currūt. et etiaz scīūt tpa sua pariendi et quiescendi. ꝫ loca caloris et frigoris sicut hyrūdines q̄ ꝓueniūt tp̄s frigoris petendo regiōes caliodas. mirabil̄ deꝰ in creaturis suis. Vide formicā. vix videri pōt. ꝫ hz tot oc̄los ꝫ tot pedes ꝫ caput ꝫ corpus sicut equus sentit ꝫ laborat. ¶Mirare. ¶Resolutōz aialiuz in terrā de qua facta sunt iā hō mihi loq̄ē sentit ꝫ intelligit. mādat regnat ꝫ terret alios. subito resoluit̄ in terrā ꝫ pulueꝝ vbi nō est vox neq̄ sensus ꝫ iterꝝ de te surget hō vivus sentiens ꝫ intelligens ꝛc. ¶Diz nob. sed quid miz illi q̄ oīa q̄cūq̄ voluit feꝛ q̄ admirāt psal. di. ¶Quā magnificata sunt opa tua dñe ꝛc. ¶Mirare. ¶Seminalez vtutez. cuius tāta ꝫ tā mirabilis est multitudo ꝫ abundātia formarū ꝝ rōnes seminales in rebus. ¶Terra ei tot herbas tā diuersas ꝫ utiles ꝫ medicinales ō se ꝓducit. miramur. vñ hz illā potentiam. ¶Itē videmus minutissimū granū seminis ō quo ꝓducit̄ magn̄ arboꝛ. vbi habuit gn̄ū tot ramos tot folia tot fructꝰ. ¶Certe mirabilis ds in creaturis suis ¶Miremur. ¶Trutinatiōz/liberatōz vniuersoꝝ. q̄ oe q̄ ē illud est suba aut accidens. iuꝛ illud. ¶Sūmꝰ Aris. trutinabat cacumina mūdi. ¶In quo diuisit q̄q̄d in orbe fuit. ¶Itē oīa cōstituta sunt sub numero pōdē ꝫ mensura. vt dicit Galo. Numero res distinguūt̄. pōdē situāant̄. mensura limitāt̄. ¶Et cū multipliciter res distinguūt̄ ꝓma oīa rer̄. q̄dā hūt esse vt lapides. q̄dā esse ꝫ viuē vt bruta. q̄daz hūt esse viuē ꝫ intelligē vt angeli ꝫ homines ¶Scōa oīa. ¶Quedā sunt mutabilia ꝛ corruptibilia. vt terrestria/q̄dā sūt immutabilia ꝫ incorruptibilia vt sūt supcelestia. quedā corꝑalia quedā spiritualia. quedam simul ꝛc. ¶Ex his collige creatorem illoꝝ potentis

simum sapientissimum ⁊ optimū trinū et vnuz. ¶Et qui his cōsideratus nō excitat ad cognoscēndum suū creatorem. cecus ē surdus mutus ⁊ stultus. ¶Cognouit eī bos possessorē suuz/ ⁊ asinus p̄sepe dñi sui. ille autē nō vult intelligere creatorem suū. ¶Mirare ¶Utilitatem durabilitatē ⁊ firmitatē rez Nihil eñ in rez nā frustra qz deus ⁊ natura nihil faciūt frustra. vñ sol ⁊ luna distinguunt nobis tpa. inde scimus qñ dies est. ⁊ qñ est nox. ⁊ de durabilitate solis videmus ia q̄ plus q̄ p sex milia annoz volutus est ⁊ motus ⁊ nō deficit vt vult Aug. Si fuisset rota artificis terreni mille sies fracta fuisset. ⁊ qu̇ cōtinue lucet ⁊ nō indiget sepō ꝓ Si fuisset lucerna artific terreni/ quā extincta fuisset. ¶Et si obieceris ō vtilitate/ an dyabol⁹ sit vtilis? Rñdeť q sic. Nōne tot tot ⁊ lictoz est vtilis in ciuitate ꝓpter malefactores. ⁊ in toto vniuerso ille totoz ē malefactor. Item lege q̄tū vtilis fuit Job. cui coronā patientie augmentauit. Sic eñ clementissimus deus malo bñ vtiť. Vz diceres ꝓ quo sunt damnati vtiles i inferno. Rñdeť ad oñēdā ā diuinā iusticiā. ⁊ ad augmentandaz gl̄iam sctoz. Scti eñ videntes tot tormēta damnatoz. glorificant deū in tantus q eos eripuit a tot tormentz. Item obijcit de lupis ⁊ serpentibus. ⁊ sic ō alijs? Rñdeť si hō nō peccasset oēs creature inferiores subdite ei fuissent. ⁊ sic lupi ⁊ ỹpētes obediuissent ei ad nutū Sed qz frangenti fidē: fides frangit eidez. qz hō nō obedinit altissimo. absolute sunt bestie ab ei⁹ obedientia. valent eñ adhuc hoi ad terendū eū ne in pctō pmaneat. ne forte lesus a ỹpente in pctō moriať. ¶Et ad rememorandaz trās gressionē. ꝓpter quā ei illa rebellant. ⁊ non ne de venenosis a alibus tiriaca medicinal cōficiē. Item dicit ad quid valent pulices q nos inquietant? Rñdeť valent ad humiliandū hoiem. hō eñ tumet superbia. inquietatus a pulice humiliat se dicendo. Quid te exaltas pulvis ⁊ cinis/ qui pulici ñ vales resistē. Pro indubitato ergo tene ex paucis multa. q oia sunt vtilia. ⁊ deprecaret eius honori/ ip̄m aliquid inutile creasse. Sed si tu nō intelligis di. tibi Aug. sile est sicut si vadis ad officinam artificis. forte fabri aut alteri⁹ vides ibi multa instrā. malleos da-

nos ⁊c. dicis ad q̄d tāta multitudo instrōrū? Nonit artifex qui nihil ibi retinet inutile. Sic artifex omniū deus gloriosus. nouit in gubernatione sua q̄d habeat in toto vniuerso. ad quid cōdidit. ad quid valet. Hui te subijce ⁊ admirando magnifica. landa glorifica. superexalta. ⁊ benedic deum in operibus dicendo canticū. Benedicite omnia opa dñi dño. Item Laudate dñm ō celis ⁊c. Glosa. i. date actionez laudis ⁊ admiratiōis oīa varietate ⁊ mirabili virtute ¶Xp̄o iudice tuo in fine seculi mirare q̄ iudicatus veniet iudicaturus. ¶Et vñ ei tāta sapientia/ q̄ cuiuslibet facta ita sciet plene quecunq̄ cogitauit. fecit ⁊ dixit/ ac si sibi soli intentus fuisset/ ac si solū ad ip̄m respectum habuisset. ¶Et q̄ mirabilis erit iusticia/ vbi nihil boni manebit irremunerata. et nihil mali impunituz certe incōprehensibilia sunt iudicia eius ⁊ inuestigabiles vie illius. ¶Et q̄uis miranda sunt eius iudicia/ tñ hoc firmiter est tenendū q̄ omnia iustissime fecit et faciet. q̄ summe bonꝰ ⁊ nulli facit iniuriā. ¶Et quia damnatis nō dabit regnuz: non facit eis iniuriā. q̄ nihil iuris habent in regno. Modo regula est. Qui nihil habet iuris/ nō potest causare ō iniuria. sic nec ego possez cāre/ q̄ me nō fec āgelū q̄ nec merui ō iure esse vmis. nec poterit q̄s se excusare p ignorātiā. q̄libz eñ hōis naturale in corde suo/ et cuilibet inspirauit dominꝰ aliquod bonū siue fuerit paganus siue iudeus. ¶Et quia negligētior fuit p salute sua. quā p bonis corporis p q̄bus cucurrisset ad diuersas ptes mundi/ si se neglexit/ imputz sibi. Nec causari potest de perpetuitate penarum. Quia enim contra eternum peccauit. ⁊ perpetuū contēpsit et blasphemauit dominum/ perpetua pena punietur. Quia si perpetuo blasphemaret. ⁊ solum tempoz aliter puniret/ maneret aliquid impunitū. ¶Etiam quia qui committit crimen lese maiestatis contra temporalem principem/ damnatur perpetuo exilio ¶Et si perpetue hic viueret. perpetue staret sententia. Vnde ergo gutta diuine offense est maior omī offensa ꝓ temporalem principem. quia ille momētaneus. ille vo p̄ceps eternus. Bene ergo finatr ⁊ iuste oīa bñ facit ⁊ faciet. qō si nō faceret/ deus non esset. q

poteſt capere capiat. qui nō poteſt credat: z admirando veneretur.

De via peregrinatia

Capitulū viij.

Eleuata mente p admiratiōez in opificem oīm incidit illō memorie nr̄e in p̄ſona redēptoris nostri dictū. Recordare pauptatis mee. q̄ fr̄ redēptor z p̄r̄ noſ nr̄ā ſalutē deſcēdit de celis. z incarnatus ē. Signū eſt pegrinationē eius attenta mēte in hac terra z cū gratitudine meditari. Dia ei p nr̄o exemplo z mō nobis ſalutari hec egit. De hoc dicit Bern̄. in p̄ſona xp̄i. In vita mea poteris cognoſcē vitā tuā vt ſicut ego pauptatis. charitatis. humilitatis patientie. obediētie. mie ideclinabiles ſemitas tenui. ſic z tu in eiſdem veſtigijs incedas. Item Hugo. Conare q̄tū potes xp̄m ſeq̄ vita ſua. q̄ humilis fuit inter hoīes q̄ moderatus in comedēdo z bibendo mi ſicoris inter pauperes. nullū horruit leprosū. nec diuitib⁹ adulabat. patiēs ad cōtumelias. verecund⁹ in viſu. mitis in rīſis. ſolicit⁹ d aiarū ſalute in medio diſcipulor mīſtrator. z breviter ſtās ſedēs z incedēs eius vitā hr̄e dēs p̄ oculis. z ſic familiaritat̄ eius gr̄am cōſeqūris. Et erit tibi ſp̄ī meoria z duces in cōſuetudie. ſp ad ipius meoriā recurr̄e. Et hec via p̄r̄ aſcribi bt̄o hiero. q̄ hiſtorioḡb⁹ fuit ſicut d̄r. Altiſſimus ē ab angl'o nūciatus. Beatiſſimus d virgine nat⁹ Letus angelor in excelſ⁹ manifeſtatus. Bñs et paſtor oīm ē a paſtorib⁹ viſitat⁹. Eter⁹ rex eſt a dñis tpalib⁹ regibus veneratus. Facta circūciſiōe in tēplo p̄ſentatus. Gracil' puer ad egyptū baiulatus. Humil z obediēs. d tēplo reuocat⁹. In iordāe a iohe baptizat⁹. Ratiſſimus eſt ab ipo dyabolo tēptatus. Lumina mōi p⁹ hec i apl'os vocauit. Dex d aqua p̄mo coīa eis formauit Noticiā ſuam alijs mult̄ miracul' declarauit. Dia fonēs fame z ſitī laſſat. Palmar vgul' vt rex honorat. Qui poſtea reprob⁹ ffugat. Ritu legis cenā lauat pedes cōſignat. Budat capiē. trahiē. ſputis deformat. Torq̄ flagellat. coronat. velat. alapat. Victima baiulat crucē. cū iniqs deputat. Xp̄s crucifigiē moriē ſepeliē reſurgit ad aſtra leuat. Zelo charitatis ſp̄ī inflammatus apl'os in vniuerſū mūdū mittit z adhuc iudex expectat

De via comparatiua

Capitulum. ix.

Da multū bona ē p cōtēplatiōe q̄ d cōpatia. Cōpando enī ſil' xp̄i hūanitatē ad maieſtatem ſue diuinitatis. magnus affect⁹ deuotiōis excitat. Cūc ei ppēdit q̄tus illa tremenda maieſtas p̄r̄ nos ſe hūiliauit Et ascribit b. Amb. q̄ hūc p̄ceſſū hz i hymnis ſuis vt pz in illo. Rex chri. fa. om. i paſſiōe. Altiſſim⁹ abiecto loco naſcit. Baiulator z ſuſtētator oīm in p̄ſepio ſuſtētat. Cōſolator oīm angelor in medio tepit numēror. Bitiſſim⁹ p̄ditor oīm honorat munē magor Eter⁹ nutrit oīm cibo paſcit mortalium. Fons z origo oīm ſitit potū angelorum Gubnato ſupnor ſe ſubijcīpio trenor Hoſpitator ſcor xoīz fugit i egypti exiliū Infornato ſapie audit doctnā ſtultor Caritat̄ ſpect̄z edit vt omis i mā⁹ lupor Liberator vinculi' vt fur aut latro ligat. Maieſtas q̄ tremūt agl'i vt vil' oculat Notiſſim⁹ i celi curia b ñ noſcit z negat Optat⁹ a p̄ſb⁹ a filijs b ſeductor p̄clamat. Preclariſſimus i quē p̄ſpiciūt angeli ſputis maculat. Quietiſſim⁹ q ē ſctōrū reges crucē portādo fatigat. Rectiſſim⁹ iudex oīm. ſnia mortis dānat. Speciosus forma p̄ filijs hoīum a plāta pedis vſq̄ ad verticē vulnerat Terribilis in cōſilijs cruci applicat. Vita z origo oīum. p̄ nimijs doloribus morte anxiat. Xp̄us reſuſcitator mortuor ad ſepulcrū portat.

Amor meus	Beatitudo mea
Eruditor meus	finis meus
Ignis me icēdēs	Karitas me iflamās
Nutritor me⁹	Decurſor me⁹
Refugiū meū	Spes mea

Xp̄s miſericordia mea.

De via compaſſiua.

Capitulum. x.

In via pegrinatia z cōpatiua facta ē mēto d paſſiōe xp̄i. Bz dignū ē vt adhuc d hac ſacētiſſima paſſiōe ſp̄āl' ponat̄ via i q̄ hō ſtet ſuſpēſus ſp meditatiōz. attēdēs xp̄m q̄ſi añ ſe pdētē i

cruce. ꝛ ꝛcõpatiaꝫ/ſit crucifixꝰ ei. ꝛ q̃ſi vulnerat̃a iſta ñ ia xp̃o. ſz q̃ ꝑ ſibi actualr̃ infligat̃. In hac meditatõe frãciſcꝰ ſtãs vulnera xp̃i q̃nq; ſtigmata/realr̃ i corpe ſuo/dño mũdo ꝑ meditatõz ipreſſit vt di. Bonauẽ. Vñ ꝑ pñti occurrit triplex modꝰ meditãdi paſſionẽ xp̃i. Primꝰ hõs cano. Scdꝰ modꝰ ẽ ꝛtẽplãdo corpꝰ xp̃i incipiẽdo a ſũmitate vſq; deorſũ ſic meditãdo quõ caput coronat̃ Regre ſ. in meditatõe paſſiõis xp̃i. c. ꝛ diuerſ. modoꝝ cogitãdi paſſiõz xp̃i. Tertius modꝰ ꝛtẽplãdi paſſiõz xp̃i. vt ipe eſſet quaſi ipe ſit ꝑ ſe ſuſpẽſus i cruce. meditãdo ea q̃ hñt i tabula vbi ſ. Dic ei xp̃e ſtetit i cruce cũ ardẽtiſſio amore/benigna patia vt ſ

De via affectiua.

Capitulum. xj.

Ja affectia q̃ aſcribit̃ bõ Berñ. ꝑ q̃ ꝺs amoroſe adhẽt ꝺo creatori ſuo. Via affectiua ꝑt dici vnitiua. vocat̃ tñ affectia. qꝛ mltũ inflãmat affectũ ad dei amorẽ ꝛ mẽt̃ eleuatõz. ꝛ aſcribit̃ b. Ber. q̃ ita dulc̃ fuit i meditatõe. vñ i q̃dã ẽ mõe ꝺ cena dñi alloq̃t̃ dñm ſub tali forma ẽboꝝ. Tu es dñe amor meꝰ. bonõ meus ſpes mea. refugiũ meũ. vita mea. gl'ia mea. ꝛ finis meꝰ. Nõ aliꝺ q̃ro. ñ aliꝺ volo. nõ aliꝺ mihi dicat̃. nõ aliꝺ mihi ꝓponat̃. Et merito qꝛ tu es mihi ſufficientiſſimꝰ tu es ꝓ meꝰ frat̃ meꝰ nutritor meꝰ rector meus cuſtos meꝰ q̃ es totꝰ amabil'. totꝰ deſiderabilis. totꝰ fidel'. Nõ ẽ tã liba alis q̃ ſeipm tribuat. ñ ẽ tã charitatiuꝰ q̃ ꝑ tam vili pctõre moriat̃. ñ ẽ hũil'. q̃ maieſtatẽ ſuã tñ hũiliauit. q̃ nullũ deſpic̃. nilꝫ homines. nullũ q̃rẽtẽ te deſeris ſz ꝓuenis eũ ꝛ occurris q̃renti delitie tue eẽ cũ filijs hoim. q̃d i nob ſueniũ niſi ſordes. ꝛ nobiſcũvis eẽ vſq; i conſumationẽ ſeculi. nõne ſatis fuit te ꝑ nob mori. nõne ſat̃ fuit tot dediſſe ſacra ãgl'os cuſtodes. Et his ingti ſp ſumꝰ ſz ꝛ tu tevis cẽ nobiſcũ. tã bonꝰ es q̃ te negar̃ ñ potes. Facã igit cãbiũ ſil'. tu intẽde mihi ꝛ ego tibi ꝛ ſic vis ꝛ ſcis fac mecũ. qꝛ tuꝰ ꝛ ñ alteriꝰ ẽ volo Da mihi vt ego tibi ſoli itẽdã te ſolũ diligã tuo ſp amor̃ feruẽã. nihil aliꝺ cupiã niſi te. ꝛ me totũ tibi offerã. et oblatũ nec aliq̃n ꝓpetã Si ei ẽ aliq̃ caritas illa ei te. ꝺ hac via ponũt̃ be tabule ꝛ ſp ꝓponit̃ oi meditãdo

Conſeruator meus
Gaudiũ meum
Lumẽ me illũinãs
Pater meus
Theſaurus meus
Amabilis
Benignus
Compatiens
Deſiderabilis
Expectabilis
Fidus
Graciosus
Humilis
Jocundus
Karitatiuus
Liberalis
Director meus
Honor meus
Medicina mea
Quies mea
Vita mea
Manſuetus
Mobilis
Obtemperabilis
Placabilis
Quietus
Recreatiuus
Sincerus
Toleratiuus
Verax
Xp̃s ieſus dñs et rex meus. Amen.

De via ſuperlatiua

Capitulum. xij.

Duplicẽ pfudas hz vias me ditãdi vt ꝑ creatas. Dic ei i terra qui celũ ꝛ terrã. ꝛ Es ne tu deus meꝰ. Et mideꝛt mihi. nõ ſz ipe fecit nos. Hz ꝛ alios modos. vñ i manna li ſuo inẽ cetera ſic dicit ad dñz. Si totũ mõm libu repleat maieſtatẽ tuã exprimẽ nõ ſufficiũt. Tu eñ es q̃ meli⁹ excogitari ñ ꝑt. q̃ oẽm creaturaꝝ ſine labore gubnas Nihil ẽ q̃ ẽbat ordinẽ impij tui. Dec via ſuplatia q̃ i re ẽ affectia aſcribit̃ ei ſpãl'r qꝛ illo mõvtr̃ i ſuis oꝛoib⁹ et meditatiõib⁹ ꝑ ſuplatios gd⁹ alloq̃ndo dñz. O pr̃ dulciſſime amãtiſſime. benigniſſime ꝛ ſic ꝺ alijs. Jtẽ li. ꝺ vb̃ do. ꝺi q̃ q̃cq̃d pfectiõis ꝛ boni ẽi creaturis b⁹ excellẽtiſſime ẽi creatore. qꝛ ab illo fluit Vñ ſicut venator videꝫ veſtigiũ fere nõ ẽ ꝑtẽ⁹ eo. ſz q̃rit feram alꝫ ſtultus eſt venator ſi ſolo veſtigio ẽ ꝑtẽ⁹ q̃ eũ ñ poſſit ſatiar̃. ſic pudẽi ꝑtẽplator videꝫ aliq̃ bonũ i creatꝝ vz cor ſuũ eleuare i creatorẽ. vbi gra. Videat pulcritudinẽ ſidez floꝝ arboꝝ ꝛẽ. dicat ĩẽ ſe. ſi illa tã ꝺlectabilia ſẽ. O q̃tũ ꝺlectabil' ꝛ deſiderabil' ẽ creator taliũ. qꝛ q̃cq̃d ẽ pfectionis in cauſato. hoc excellẽti⁹ ẽi cã. ꝛ ẽ excellẽtiſſime i excellentiſſima ꝛ vniuerſaliſſima cã. ſic hõ videꝫ hoiez ꝺuoſũ charitatiuuꝫ ꝛ piũ ꝛẽ. dicat inẽ ſe Si riuul⁹ iſte ẽ ita laudabil' q̃ta laude dign⁹ ẽ fons ꝛ origo ei⁹. et ſic exaltat dñm ꝑ excellẽtiã ſuplatio diceſ ſibi hãc tabulã ſp ꝑmittẽdo ꝑ eleuatõe. ꝛ

sine de⁹ pī ⁊ dñe. ꝓ reuerentia sit dicendo.

Amantissime
Benignissime
Clementissime
Dulcissime
Excellentissime
Fidelissime
Gloriosissime
Honorantissime
Innocentissime
Karissime
Largissime
Ditissime
Nobilissime
Potentissime
Preciosissime
Quietissime
Rectissime
Sufficientissime.
Tutissime
Utilissime
Xpianissime de⁹ pater ⁊ dñe

Devia oratiua

Capitulū. xiij.

POst q̄ i meditatiōib⁹ exardescit ignis deuotōis. tē assurgit i allocutiōz dilecti ꝓ uiā oratiuā. et capio h oro nē nō solū ꝓ petitoria. ſz generaliꝫ ꝓ laudatoria. hymnidica. ⁊ sic d̄ alijs. uñ hō nō eo dē mō sp afficit circa dilectū suū. Sz nunc petit aliq̄d ab eo nē laudat i hymnis ⁊ psalmis ⁊ cāticis. nūc āmirat venerādo. nē adorando: nūc bñdicit aut glorificat nūc gr̄as agit. ꝓfitet exaltat ⁊ superaltat. Sz aūt oro esse/nō ex affectu ꝓtendat breuis ꝑm vba ſz longa ꝑm affectū. uñ vsus. Si cor ñ orat lingua inuanū laborat. De brevitate orois di. san. Ber. i regula. q̄ dz eē breuis nisi ex affectu ꝓtendat. Et hoc in vita spa. hī. q̄ dā patr̄ docuit discipulū orare hec verba. Qui creasti me sicut scis ⁊ vis miserē mei. ⁊ de thaysi q̄ petiuit a pr̄e orōnē. Qui ille ait sic. Qui creasti me miserere mei. Uñ posuit tñ tales ⁊ cōsiles breues orones. O piissime pr̄ miserē pauperis creature tue. idē. O sūma bonitas recordare q̄ ꝓ me sāguinē tuū effudisti. ñ sinas me pire. ¶ Primus modus attendēdi est attendē ad sensū vborū ⁊ inde elicere sensū spūalē. Uerbi gratia Per dauid itelligēdo xp̄m. p goliā dyabolū. p hierl̄m supcelestē ciuitatē. ¶ Secūs mod⁹ attēdēdi est. statuēdo se metaliter ad certū locū ne mens inde euageē ⁊ coaptet/ q̄tū valet sensum psal. ad id q̄ ibi gestū ē. Uerbi gr̄a. Unū psalmū ad locū annūciationis. quasi videat angelū descendētē ad cubiculū btē virgis marie ⁊ dicētem. Aue gr̄a plena do. te. ⁊. ⁊ cū eo multitudinē angelor̄ psallentiū. cū q̄bus ⁊ ipe psallat. Secūdū psalmū in natiuitate quē psallant pastores ⁊ tres magi ⁊ angeli canentes. Gl̄ia in excel. deo ⁊ē. ¶ Tertiū trāseūtes ad templū vbi videat symeonē senem occurrentē. ¶ Quartū eūdo in egyptū. ⁊ sic ꝓñr̄ d̄ alijs xp̄i pegrinatōib⁹. Spaliꝫ tñ ꝓstituat mentē suā in locis passiōis xp̄i. Unū psalmū cātādo in mōte olineti. aliū in domo anne. tertiū añ pylatū. aliū añ herodē. q̄ntū in flagellatiōe. sextū in coronatiōe. septimū i baiulatione crucis. aliū i crucifixione ⁊ morte ofonū in lymbo patrū. aliū i cenaculo vbi apparuit dñs ihs discipul̄ suis p⁹ resurrectionē aliū in ascensione ⁊ē. Fixa eñ mente ad certū locū m̄di facili⁹ attēdit q̄ q̄ mens iā sit in celo. iā in refectorio. iā i seculo. iā in scolis ⁊ē. illa eñ distrahūt. Tert⁹ modus attēdēdi ē. q̄ hō eleuet cor suū ad pīnā pr̄iam. vbi audiat laudes sc̄ōr̄ ⁊ cuz ill̄ putet se fuerē stare ⁊ deū laudare. vnū psal. cū choris angelor̄. sc̄ōm cū cetu ap̄lor̄. aliuz pr̄iarchar̄. aliū apt̄or̄ ⁊ē. ¶ Deinde sciēdū q̄ nō dz solū orare ꝓ se. ſz et ꝓ eccl̄ia ⁊ē. Et sic p̄t dicē vnū p̄s. i psona xp̄i. aliū i psona bñfactor̄. aliū i psona pcōr̄. aliū in psona paupr̄. aliū i psona infirmor̄. aliū i psona oīz fideliū defūctor̄ ⁊ sic d̄ alijs. Et adhuc etiā p̄t mētē suā stabilire i orādo ꝓ paupib⁹. videdo xp̄m paupez iacētē i spēpio orādo ꝓ errātib⁹. seḡndo dñm in egyptū. ꝓ tēptatus. attēdēdo deb⁹ tū vbi xp̄s tēptat⁹ fuit a dyabolo. ꝓ captiuis. i mōte olineti. ꝓ infirmis videdo xp̄m anxiatū i cruce. ¶ Cō sequēter est notandū q̄ Bonauē. di. q̄ orādo dēmus tria facere Primo inuocare gr̄am spūsc̄i. ⁊ sic possem⁹ dicē. Ueni san. spi. Secūdo iplorādo ⁊ ꝓ nobis interponēdo cristū crucifixū i oibus ofonib⁹. et sic in oibus ofonib⁹ interponim⁹ p dñm nostr̄ ihm cristū. i. meritis sue passiōis ⁊ nō nīis petim⁹. Tertio ꝓ intercessiōe possum⁹ inuocare beatā virginē ⁊ oēs sc̄tos. ⁊ sic dicē possumus Secta maria ⁊ oēs sc̄i. intercedite ꝓ nobis ad dñm. Ite inter ceteros modos attēdendi q̄ ad sensū vidz ille aptior. vt q̄s oret in psona eccl̄ie. vbi ꝓponat sibi quādā multitudinē ppli stātis iuxt̄ crucē dñi ⁊ clamātis ad dñm in q̄ multitudine sunt aliq̄ infirmi aliq̄ tēptati ⁊ē. Et q⁹ multiplex est sensus i psal. ⁊ multi sunt status hoīz. ꝑm hoc apte-

tur vnꝰ vl plures vsus. ¶ Et possit hō intēte ꝓsiderare et corꝑ xpi i cruce. aliqs vsus aptādo. impssioni spinee corone. aliqs vnius dextre manꝰ ⁊c. Aliꝰ remediū attētōis ē vt hō ꝓ vnū ps. ꝓcipit sibi vnū affectū duotōis ex pr nr vl aliūde. quā mētaliē ꝓferat ad singulos vsus. inclinādo ad hūc sensum vbum. vbi gra. Dixit dns do. meo. cogitet o amator ardentissime. Donec po. inimi. tu. ad aliū mutet affectū aut eūdez ꝓtinuet si ferr=

¶ Affectus timoris cum indignitate sui respectu tremende maiestatis	¶ Cū maris	¶ Cū discipulis	¶ Pro fidelibus defunctis
¶ Affectꝰ spei de misericordia ⁊ bonitate summi	¶ Cū angel'	¶ Cū martyribus	¶ Pro vinis ⁊ sancta mre ecclesia
¶ Affectus gratitudinis de bñficijs ꝓceptis	¶ Cū pūarchis	¶ Cū confessoribus	¶ Pro se et parentibus
¶ Affectus dilectiōis de paternali charitate	¶ Cū ꝓphis	¶ Cū monachis	¶ Pro se ⁊ lugētib ⁊ pauperibus
¶ Affectus laudis de rationē potētie ⁊ sapiētie	¶ Cū innocentibus	¶ Cū virginibus	¶ Pro infirmis et temptatis
¶ Affectus exultatiōis de oi pfectione	¶ Cū aplis	¶ Cū viduis	¶ Pro afflictis et captiuis
¶ Affectus doloris de passione dñi iesu xpi	¶ Cū euangeliſtis	¶ Cū omnibus sanctis electis	¶ Pro inimicꝭ ifidelib⁹ ⁊ paganis

¶ Dic. De pfū. ac si aīe ꝺ purgatorio ad dñm clamarēt hec vba. miserē mei ꝺ. ac si scā mr ecclia hꝰ ꝓ se ⁊ suis filijs exoraret. ¶ Et hec locatio ac pūctio digitoꝝ mltū valz ꝓ attētōne. qz sic cor hois mltiplr limitat ad aliqꝺ determinatū. s. ad certū affectū aut ad certū choꝝ scoꝝ. aut ad certū affectū cōpassionū ꝓphetaꝝ. ñ erit ei agatōis tāta occasio. huc modū cōit hñt carthusieñ. q totū psalterium ꝓtim ūūt i mānu vt sic cordeten⁹ attētiue psallāt. arti. digitoꝝ pcurrēdo qsi istrō musico citharizaret. ¶ Ex illo tñ fūdamēto ⁊ ꝓcipue ex dīna clemētia q multiplr distribuit dona grāꝝ. potit hō mltā plā ꝓcipe ⁊ i manu sibi ꝓstituē i vno digito. pr nr. i alio illas qnqz ptes salutatōis angelice. s. puriſſima pfectissima ⁊c. ¶ Et sic potit se ēt i laude vginis ferueñ exercē. ¶ In alio digito septē pcta mortalia. ¶ In alio septē dona spūssci i oīb⁹ .x. ꝓcep. ⁊ sic a dīntorio manū. potit i manu plangere. meditari. psallē ⁊ deuz et scos eꝰ magnificare. laudare ⁊ superaltare ⁊ hec ꝺ attētōe sufficiūt. ¶ Ē ꝓ hac via oratiō tres oratoes breuissimas. pma ē. ¶ O artifex potē. ne de. o. tu. ⁊c. ¶ O mercator prudētissi

¶ Oro declaratiōe

¶ Dni⁹ tabule est sciēdū. q affectus illi excitant ꝑ exclamationē ⁊ cordis elevationē. ¶ Et ad hoc valēt ille dictiones. ¶ O qñ. si. ⁊ cōsiles. ¶ Explū ꝺ affectu timoris. Si tu es tremēda maiestas. vbi tior meus. ¶ O ardentissime amator. qñ te diligā dulcedo mea. ¶ Illas vigintiocto clausulas loca i sinistra manu. in quattuor digit pollice excepto. ab intra ⁊ ab ex. ¶ Et sicin ꝓmo digito hēbis septē affectꝰ qs excitare poteris in te. adaptādo cuilibz affectui vnum ps vel plures vnū versū vel plures. ⁊ cum pollice pūge articulū illi⁹ digiti. vt illa pūctio vel impssio digiti ipediat distractionē ¶ Verbi gra. Bñe dns nr ⁊c. psallēdo cogita indignatiōez hūani generis in ꝓmo articulo indicis. ⁊ sic ꝓñr. ¶ In alijs duob⁹ digitis loca. xiiij. diuersitates scoꝝ. ⁊ cōpme cum pollice articulos singulos ꝓ singulos psal. ¶ Verbi gra/ cum btā vgine maria psallēdo psalmū. Bñdicā dño i oī tpe. ¶ Cū angelis. Celi enarrāt. ¶ In puo digito locas hos ꝓ quibus vis orare i psona illoꝝ ac si ipi hoc oraret psalleꝝ. dic pr nr aut alias oratoes. vbi gra uet. vt Laudate pueri. ¶ O hospes suauissime ⁊ sic ꝓtinuādo exclamatōes. q loco vie illuminatiue ponūt i tabula oratiōis dñice vicz pr nr. ¶ Et ꝓ singulos ps ꝓt affectū suū alligare. ne euageꝰ ꝓ diuersa. ⁊ sic cōtinue erit memor dei. ⁊ habebit cor elevatū. ¶ Ex dictis colligit ps tabula ꝓ attētiōe ꝓtinens viginti octo clausulas in qttuor lineis. ꝑm q ivna mānu. xxviij. sūt loca i qttuor digitis. i qbus vsus ¶ Visio ianus cōputat.

Bb 4

me.ne sinas pire pcū mercatiōis tue ⁊c. O hospes clemētissime purifica salua dirige ⁊ serua domū tuā ⁊ hospitiū tuuz. qō tibi in baptismo dedicasti. Jtē circa pmā viā nota triplicē intellectū dñice oīonis. s. pat nr. Jn pma clausula ponit defectus nr ad correspondentiaz vie purgatiue. Secūdo gratitudo nostra qua cognoscimus creatorez nostz. vt amatorē. nutritorē ⁊c. p modum vie illuminatiue Jn tertia affectus noster ad correspondentiam vie vnitiue. vt patet in tabula sequenti.

Pater noster	Nos pupilli sine te	O amator ardentissime	Nñ te diligemus feruenter filiali amore pfectissimo
Qui es in celis	Nos vacui et exules	O hospes suauissime	Nñ habitas i hospitio cordis nostri vt in celis
Sanctificetur nomen tuū	Nos terrena tibi pponētes	O sapor sanctissime	Nñ nomen tuū dulcescet nob vt omnia terrena cōtemnamus
Adueniat regnū tuū	Nos errantes	O rex preclarissime	Nñ nos subijciemur tuo regimini vt nō regnet i nob cōcupiscētia
Fiat vo. tua si. in ce. et in terra	Nos rebelles	O pceptor prudētissime	Nñ pfortabimur in omnibus vo luntati tue.
Panē no. q̄tidiā da no. hodie	Nos mendici	O nutritor sufficientissime	Nñ trāsformabimur in te et plena sacietate satiabimur
Et di. no. ō. n. si. ⁊ nos di. de. no.	Nos peccatores	O creditor largissime	Nñ suscipies nos pdigos filios remittēdo nobis oēm excessum
Et ne nos inducas in tē.	Nos tēptati	O custos diligentissime	Nñ turabimur tua custodia vt nō p ualeat nob amodo vll⁹ aduersari⁹
Sed libera nos a malo.	Nos fragiles	O liberator fortissime	Nñ libabimur a fragilitate h⁹ cor pis ⁊ ab oī discōuēētī ppe. libtate

Quo declaratiōe

Pistius nota. q cū dicis. Pī nr. attende amorē. quē hz pr ad filiuz Talez ⁊ amplioē hz ō̄s ad nos qñ dicis. q es i ce. cogita deū inhabitatorē bonaz mētiū q̄ celoz noīe intelligūt. Qñ dicis Sctificet no. tu. Optam⁹ vt dīnū nomē nobis sapiat ⁊ dulcescescat plusq̄ trena qz scñ ō̄z. i. sine terra. Cū dicis. Adueiat reg. tu. Optam⁹ nō solū eternū regnū sz etiā vt b nos regat ⁊ vt sit rex nr. Cū dicimus fiat vo. t. si. i ce. ⁊i ter. Optamus vt doceat nos. iur illud Voce me fa. vo. tu. qz ō̄s me. es tu. Cū dicimus. Panē no. q̄tidiā da no. ho. Optam⁹ vt sit nutritor nr corpaliter ⁊ spūaliter iuxta illud. Oculi om. i te spe. Cū dicim⁹ Dimit. no. ⁊c Optam⁹ q vt pius creditor nob relaxet q̄ tenemur. Cū dicim⁹. Et ne nos ⁊c. Optamus vt custodiat nos. Cū dicim⁹. Sz li. n. Optam⁹ nō solū a pñti ipugnatōe. sz et ab oī futura ⁊ ab oī qō nouerit sibi displicere.

De via vnitiua.

Capitulū. xiiij.

Ja vnitiua est qua qs bñ purga

onem ⁊ gram sit radicatus in virtutib⁹. q̄ nullā delectationē habeat in appetitu vane glorie in cupiditate diuitiarū. in cōcupiscē tia oculorum et gule. Scō requirē inter nū silentiū. vt nō occupet se circa exteriora quid audierit vel viderit foris nihil curan do tanq̄ in somnio occurrissent. Tertio a morosa adhesio cum deo. vt omnia ei⁹ iu dicia. omnia facta. omnes doctrinas cuz re uerentia amplectat. Quarto q̄ nihil aliꝰ querat sed reputet sibi illum dilectum suffi cientissimum superexcellens illum in corde suo diligat. sup omne quod potest videri; audiri vel cogitari. immo super omne qō imaginari potest quia totus amabilis. to tus desiderabilis ⁊c. vt supra patuit in via beati Bernar. Quinto q̄ sepe reducat ad memoriaz pfectiones dei et illis intime cō gratulet. Et q̄uis infinite sint pfectiones dei tñ communiter tres occurrunt in qui bus sic affectū excitet. Primo congratulor tibi dilecte mi q̄ tu es potentissimus. non q̄ mihi in hoc bñ sit quasi commodū meū querens. sed q⁹ illa est pfectio tua q̄ nullū times nullius indiges nemo te expugnare potest. nemo tibi potest resistere. nullus de mon nullꝰ aduersarius. ⁊ de hoc ꝓmo gau demus. Scō cōgratulor tibi q⁹ tu es sapi entissimus illud est pfectionis tue. q⁹ sic te nullus decipe pōt. q⁹ nihil te latet. Tertio congratulor tibi. q⁹ tu es summe bon hoc est summe pfectionis. q⁹ immutabiliter es bonus ⁊ ita bonus q̄ melius excogitari nō possit. immo nec dignius nec nobilius. Verto principali vtile est hīe incipiētē aliq̄ verba p̄ que exprimat desideriū suū affabi liter alloq̄ndo dñm. de hoc Hugo de pal ma carthusiēn. dat modū se eleuandi p vi am vnitiuā. qui tactus est supius in oīone dñica. potest eñ homo ꝓuocare affectū su um p illas dictiones. O. qñ. si. ⁊ ꝓsimiles. Unde dicit q̄ incipiens vtat talibus. post q̄ aūt gratia dei adiuuante exercitatus fue rit tunc sine omni cogitatione ꝓuia. centies in die multū amorose mentē suam in de um eleuare pōt. Unde ex intentione ipius pōt colligi talis eleuatio. O summa boni tas. O altissima eternitas. O incōphensibi lis sapiētie pfunditas. O pater pissime quādo te diligā quādo brachijs amoris te cōstringā. quādo tuis bñficijs. me miscōie quā mecuz facis vices impendā. qñ tremē de maiestati tue timorē impendā. qñ specu lum me virtuose vite. s. humilitatis. pauꝑ tatis. patie. obedientie charitatis ⁊ sic ō alē is debitis vestigijs ꝓsequar. Quādo festa tua et sctōz tuoz. s. natiuitatis. resurrectiōis. ascensionis ⁊c. debita veneratiōe cōgrata labor. Si tu es tremenda maiestas vbi tior meus. Si tu es amantissimus pr̄/ vbi amor meus. Si tu es dñs ⁊ mercator meus. vbi est fuitiū meum. Si tu es inhabitator ⁊ ho spes meus vbi est mundicia digna tāto ho spiti. Si tu es vita sctōz decor angelorum vbi est ꝓgratulatio mea. Et sic diu exercia tatus sicut ꝓ edificio pōtis apponent q̄ sustentacula. postea pons stat sine illis. Sic postea spūssctūs eleuabit cor hois sine illis vt sp tēdat sursū aut frequenē. iuxt illos canticoz. Trahe me post te i odore vnguē toz tuoz currem⁹. et sic hī aliqd de via vni tiua. Tamen hec via et scia non discit ex li bris sed desursum est ⁊ cui vult ꝓcipat eā pater luminū his quidē clarius. bis vo ob scurius. Pro ista via sicut dictū est valz in tima ꝓgratulatō pfectionē dei sic homo in hymnis et canticis iubilet in corde canen do ⁊ ptractet laudes dei. De his pfectōib⁹ siue laudibus ponit tabula infrascripta. et sp ꝑmittit clausula. Cōgratulor tibi pr̄ce lestis q⁹ tu es. Auctor essendi. hoc ē alpha ⁊ o principiū ⁊ origo oim. Uñ de te sic scri bit quidam metrista. Nuiꝰ in arbitrio pē dent mortalia quecq̄ Qui solus cunctis cō tulit esse suū. qui facit ⁊ reficit creat atq̄ cre ata gubernat Cuius idē posse qō velle nec minus hz. Congratulor igit tibi in pfectō ne tua essendi q⁹ tuū esse est pfectissimum. Primo q⁹ nō potes cogitari nō esse q⁹ si tu nō eēs: nihil eēt. Scō q⁹ a nullo alio habes eē. Tertio q⁹ omne qō est a te habet eē.

¶ Bonitas summa. Primo q⁹ nulla res ē bonitatis siue tam diffusiua sicut tu. sed bo nū q̄to communius de tanto melius. Secūdo nulla res est tā cito placabil sicut tu. Tertio nulla res est tam desiderabil delec tabilis ⁊ amabilis sicut tu. Causa vniuersa lissima. Illa cā q̄ phi sic ex naturali ratiōe cōuincebant eē. si nō ē ꝓcessus in infinitum in causis sibi essentialit subordinatis. Si

ma causa est. sed nō ē p̄cessus in talib⁹ cau sis ēntiat'r. subordinatis. igit̄ p̄ma causa ē. ¶ Tu es ille p̄nceps de q̄ Arist. i fi. xij. me taphi. ꝓcludēs li. suū sic dī. Dala ē plura litas p̄ncipū. vnus ḡ p̄nceps. Decus vni uersi q̄ cuncta decorasti. ¶ Tu es cui⁹ pulcri tudinē sol et luna mirant̄. ¶ Tu es in quē de siderāt angeli p̄spicere. a te hñt decus pul critudinis sidera rose lilia rē. Et a te aues hñt decus suauis melodie philomene alau de ꝛ oīm auiū genera ꝛ oīa organa. a te hñt decus saporis mel. vinuz ꝛ oīm pigmenta riorū genera. ¶ te decoratū est celū sideri bus. aer volucribus. terra aīalib⁹. aqua pi scibus. ¶ Tuus sustentator oīm. a quacūq; em̄ re tuā subtrahēs sustētationē vt̄ con seruationē. ilico reueret in nihilū. ¶ Fons sapie a'q̄ manāt oēs thesauri sapie ꝛ scie tu es eterna sapia attingēs a fine vsq; ad fines fortiter. disponēs oīa suauit̄. q̄ celoz ꝓtines thronū. ꝛ abyssus intueris. mōtes pōderas in statera. terrā palmo ꝓcludis. ꝛ posuisti le gē aq̄s ne transcēdāt fines suos. ¶ Gloria mundi te em̄ adorāt angeli. laudāt archan geli. Sūmo te unre laudat oīs creata spes nr̄a. salus nr̄a. honor nr̄. gl'ia nr̄a. finis ꝛ ex pectatio nr̄a. ¶ Abūdātissimus. tua ēterna ꝛ plenitudo eius orbis terrarū ꝛ vniuersi q̄ habitāt in ea. ¶ Dia ꝛ diuitie in domo tua si honorāt̄. ꝛ diues ōr. q̄hz aur̄. q̄tū honorari deberes q̄ fecisti aur̄ ꝛ gēmas ꝛ oīa que sunt in vniuerso. ¶ Incōprehēsibilis tu es. Be te em̄ ōr. Magnus dō. ꝛ lau. ni. ꝛ mari nō est finis. ¶ Āte em̄ es excellētie q̄ tuā altissimā excellentiā nemo pōt cape ad ple nū. nec hō nec angelus. imo nulla creatura q̄ omnis est finita. tu vō infinitus es sz in finiti ad finitū nulla est ꝓportio. ¶ Charitas tu es. et q̄ in te manet: manet i charita et tu in eo sicut nā ignis est ardere incendē et calefacere. sic ꝓpetas tue charitatis est cre are. te largissime diffūdē iflāmare ad amo rem. accendere. saluare. redimere. custodi re. liberare illumināre. vñ tibi ōr. Deus cui ꝓpriū est misereri. ¶ Loco in circūscrip tibil' ꝛ nō vbiq; es. Si ascēdero i celū: tu il lic es. Be te di. Berū. Be⁹ vbiq; regnat. vbi q; imperat. vbiq; maiestas eius oīa implet. Nā in inferno exerces actū iusticie tue. sed dicere. doc fieri in absentia tua. ꝓficia est. sic etiā es in tpe incōmensurabilis. Res ei q̄ ab ēno fuit. atq; añ oē tps fuit. quō q̄ cō mēsurāt̄ tpe qđ fuit q̄n̄ fuit tps. ¶ Ad ces sctōz. iubilus angeloz. speculū omniū electoz. ¶ Norma. t. regula ꝛ exēplar oīm Res ei de q̄to tibi ꝓpinq̄or tāto nobilior. Aliq̄ hñt eē tecū. aliq̄ eē ꝛ vinē. ꝛ sē nobilio ra p̄orib⁹. aliq̄ vinē eē ꝛ discernē ꝛ sē hz nāz nobiliora p̄ioribus. aliq̄ vltra hec hñt pu⁹ esse ꝛ virtuosū eē. ꝛ sunt tibi pl⁹ ceteris ꝓpin qua. Per sincerissimā em̄ tuā bonitatē est i te oīs exēplaritas vtuositas ꝛ cōicabilitas. ¶ Ordo siue ordinator vniuersoz q̄ singu la locas p̄m suū statū. sua merita. sursū aut deorsū sic prudens pictor ponit colores hic rubeū ꝟ nigrū vt decoret opus suū. ¶ Per fectissimus sine oī defectu. qui nullius indi ges. tibi ꝑpi es sufficiens q̄ melius aut digni us aut nobilius aut pfectius. nec est nec ex cogitari p̄t. q̄cq̄d est laudabile ꝛ pfectionis in creatura in positiuo. hoc ē i te i suplatiō. ¶ Quietissimus vt dicit Boetius. O q̄ ꝑ petua mūdū rōne gubnas. terrarū celiq; sa tor. q̄ tps ab euo. ire iubes stabili sq; mānes das cuncta moueri. Principiuz rector. duc semita termin⁹ idē. Tu reges trāquilla pi is te cernere finis. ¶ Res etiā imobil' ꝛ im mutabil'. q̄ vbiq; es vt patuit ex p̄missis Res aūt ōr moueri. q̄ tendit ad locuz quo p̄ius nō fuit imobil' aūt q̄ vbiq; est nō ha bet q̄ tēdat. ¶ Recreator oīm q̄ dixisti. Ve nite ad me oēs q̄ laboratis. Dia em̄ q̄ est in te radicata incētro suo. ꝛ recreata ꝛ quieta ta est. q̄ vo in te nō ē: mltis vanis fanta smatib⁹ fatigāt̄. ¶ Sufficiētissim⁹ q̄ te hz totuz hz: q̄ te nō hz mendic⁹ ē ꝛ paup. q̄ q̄cq̄d pēt te ē nō refiat. ꝛ si refiet nō sufficit ꝛ si ad tē pus sufficit. non tñ ꝑpetue satiat/ q̄n adhuc ampli⁹ q̄rat. q̄ āt te hz satiat⁹ ē. finē suū hz nō hz vlt̄ qđ q̄rat. q̄ tu es sup oē visibile audibile odorabile gustabile tangibile sen sibile. ¶ Ē adhuc altior es sup oē figurabi le nūerabile circūscriptibile. ¶ Dez altissim⁹ es sup oē ōmōstrabile diffinibile opīabile iuestigabile estimabile imaginabile q̄ tot⁹ es amabilis marie laudabilis ꝛ sume desi derabilis. Thesaur⁹ fidel' vbi em̄ thesaur⁹ no ster/ ibi et cor nostrū. Quicq̄d ei nobis aufe rat̄. si tu i nobis permāseris. sufficit nobis. tu es illud vnū qđ dixisti marthe ē necess

sanū. ¶ In te sūma cōplacētia nra. ¶ Et si nos horreat totus mūdus. si tu nos approbas sufficit nobis. ¶ Desiderū nostr̄ tu es vtinā tu placeres toti mūdo. et totus mūs faceret bñplacitū tuū ꝓ illo deberemus mori zelo charitatis q̄ Vita a qua bñ viuere oīa. in quo nos mouemur ⁊ sumus. ¶ De te em̄ dicitur. ¶ Ex ipo ⁊ p ipm̄ ⁊ in ipo sūt oīa / tibi honor et gloria p infinita secula seculoꝝ. ¶ Christus intelligit̄ vnctus. ¶ Tu silr es talis vnctio ⁊ salsa. q̄ apposita vnicuiq; rei mōi facit ipsam sapidā. ¶ In electis em̄ es sapor gr̄ie in dānatis es sapor iusticie. ⁊ inde iniquitatū. ¶ Tu es creator. tu es gubernator. tu es recēptor iustificator. retributor ⁊ gl'ificator. ⁊c. ¶ His pfectiōibus cōgratulādo ania mea liq̄facta est. ¶ Et quid agā nisi i pace i id ipm̄: do. ⁊ re. ⁊ dicā. ¶ Nolite suscitare dilectā donec ipa velit. ¶ In laudes tuas prūpā. ¶ Et si digne laudare te nequeā. de te tm̄ nō sileam cū solū de te gaudeā. ¶ Tu em̄ es dulcis sapor. ¶ Iste qui te gustat iesu xp̄e tuo victus a sapore mori posset p amore. ¶ Te sol⁹ amans vnice dilecte mi pulcerrime. vbi q̄so vis comorari. vbi vis vt queraris. q̄ sapior dulcescis. ¶ O dulcis hospes anime. esto baspes in sumq; tibi tecū sine fine.

¶ De via exultatiua.

Capitulum. xv.

¶ Via exultatiua est que ascribitur btō Greg. q̄ ptractat ⁊ meditatur gaudia celoꝝ. Vñ in quadā omelia sic scribit. ¶ Que lingua pōt dicere. aut quis intellectus pōt capere illa superne ciuitatis q̄ta sint gaudia angelorꝝ choris interesse ⁊c. Vocat̄ aūt hec via exultatiua vel cōgratulatiua q⁹ p eā homo congratulatur glorie dei et sctōꝝ. ⁊ p eā homo meditat̄ gaudia que sunt in celo. quib⁹ meditatis leuius portat oē q̄ grauat in h⁹ mūdo. Vñ Greg. ¶ Minuit pondus laborum spes p mioꝝ. Sciendū q⁹ volēs mentē suaz p hāc viā eleuare ad cōgratulādū supernis ciuibus. Primo videat quomō inter se diffitcti sunt ꝑm diuersa eoꝝ merita. q̄ hīi potuit ex aliquali eoꝝ silitudine regni celestis et regni terrestris. Vñ sicut in regno terrestri sunt diuersi stat⁹ hoim. sic potuit meditari de regno celesti. ¶ Et sicut veniens ad palatiū regis terreni salutaret oēs ꝑm ordinem ⁊ congratularet honori eoꝝ. ¶ Sic et tu ascēde mentaliter regnū summi regis ⁊ saluta laua. ⁊ congratulare honori ⁊ gl'ie oīm. ¶ Be h⁹ ponit̄ talis tabula silitudinis. ¶ In palatio regis terreni sunt primo. ¶ Rex in celesti curia est rex regum deus. ¶ In hoc ordine salutat quemlibet ꝑm suuz statum ⁊ dic. Salue rex regum. saluator et gubernator oīm congratulor maiestati tue. ¶ Pleni sunt celi ⁊ terra gl'ia tua. ¶ Tu pfulges in regno tuo sicut sol inter sidera. ¶ Deōo ibi est regina maria salue et gaude regina celoꝝ mater regis angelorꝝ tu charissima pulcra purissima pissima dña. post hanc secretarij ⁊ nuncij ⁊ sc̄i angeli assistentes ⁊ nuncij. ¶ Saluete ⁊ gaudete spūs innocentissimi qui nūq̄ a bñplacito vestri creatoris deuiastis. ¶ Post hos pncipes et comites ⁊ senes sunt ibi. ⁊ sunt p̄triarche. ¶ Gaudete ⁊ saluete q⁹ ex genere vr̄o natus est saluator mūdi. ¶ Post hos cōsiliarij. et sunt prophete. ¶ Saluete ⁊ gaudete. q⁹ vobis inspirata sūt p̄silia secretoꝝ dei. ⁊ impleta sunt que fideliter xp̄he tastis. ¶ Itez fideliter assistentes in exilio sunt. ⁊ sunt apl̄ic̄ ¶ Saluete et gaudete qui fideliter pmānsistis cū rege celoꝝ in exilio mūdi. qui vobiscum esurivit. comedit. dormivit. ⁊ pedes lauit. ¶ Cancellarij sunt ⁊ euangeliste. ¶ Saluete ⁊ gaudete notarij regis altissimi q̄ vitā ⁊ gesta regis fideliter euāgelizastis ⁊ scripsistis ¶ Milites et sunt martyres. ¶ Saluete ⁊ gaudete vos p̄stantissimi milites. q̄ p honore regis sanguinē vestrū fudistis. ¶ Thesaurarij et sunt cōfessores ⁊ doctores. ¶ Saluete et gaudete q̄ talenta vobis tradita ⁊ thesaurꝫ cū multiplici lucro rep̄sentastis: q̄z doctrina fulget scta ecc'lia vt sol et luna. ¶ Vigiles et sunt monachi ⁊ heremite. ¶ Saluete ⁊ gaudete. q̄ alijs dormientib⁹ p̄tra inimicos regis vig'orādo et p̄sallendo vigilastis. ¶ Virgines. ¶ Saluete ⁊ gaudete qui sponsos mortales et regnuz mundi cōtempsistis p pter amorē sponsi celestis. ad cui⁹ thalamū iaz cū lampadib⁹ intrastis. ¶ Vidue. ¶ O dispēsatrices. ¶ Saluete ⁊ gaudete que opa misericordie xp̄o in pauperibus fideliter dispensastis. ¶ Cōmunis popul⁹ aut vulgus. et est turba omniū electorū. ¶ Saluete ⁊ gaudete oēs sil'r electi. q̄ diuersis meritis ⁊ virtutib⁹ regnū in-

fo istis. Cōgratulamur vobis oībus: ora te p nobis. Itē p amplioꝛi eleuatiōe mentis ad illa futura gaudia. videas ēde gaudia celoꝛ hec tabula. ¶ Amotio oīs aduersitatis. ibi ñ erit fames sitis. frigus. nec est ¶ Vtilissima pñtia oīs bonitatis. Consortium angeloꝛ dulcissime amenitatis. Dotes corpis. summa agilitas. subtilitas. impassibilitas. claritas. Excellentissima dona aie cognitio cōprehensio dilectio summe maiestatis. fruitio speculi ineffabil' iocūditatis Gaudebit quilibet ō bonis meritis singuloꝛ. Honoꝛabiē quilibet sicut filius regis celoꝛ. Iuuentus sine senio. Charitas sine odio. Lux iocundissima sine obscuritate. Summa vocū iubilatio cū ppetua securitate. Notitia omniū sctoꝛ sine dubietate. Ordo meritoꝛ delectabilis cuꝛ multiplici varietate. Pax ineffabil' sine timoꝛe inimici. Quanta ibi sunt gaudia. nec potest dici. nec scribi nec imaginari. Requies sine tedio tot miliū annoꝛū. Pacetas omniū spiritaliū desideriozum. Tristicia ibi non erit nec luctus. necq clamoꝛ. sed nec vllus doloꝛ. Salubissima potestas. ppetua securitas et sanitas. intimus amoꝛ. Christus ibi sponsus. pater et frater. rex donū. finalissimus amoꝛ.

Operis Conclusio.

Dilectē oēs vie taliē qualiter xp̄o adiuuante sunt expedite. ppcluſione videanē aliq̄ doctrine seruande circa p̄missa q̄ vt clausula ēm pateant. aut vt facilius corde retineri possint ponanē ꝑm ordinē alphabeti. et ꝓ initiū cuiuslibz clausule p̄mittē de Abstractiōe volens ferventer meditari. debz se abstrahere ab appetitu honoꝛ. et cōcupiscētiarū et diuitiaꝝ. q̄ hec fantasmata distrahant meditantē. ¶ Bona vita debet enim fructuose viuere. q̄ in malinolā alam non introibit spūs sapie. nec spūs meditationis Cōstanti fiducia ad dilectū. et nō faciliter desistat ab amore dilecti ꝓpter incursus tēptationū. Nitiē enī d yabolus ipedire meditatē p diuersa. Tu aūt dic. Ego ꝑfido in eū q̄ ait fili p̄para coꝛ tuū mihi. qui ñ vult mortē pctoꝛ. q̄ pctoꝛes vult saluos facere. Nihil g̃ douꝛ vt turbuletū ō dilecto meditare ꝛz dic illud Job. Etiā si occiderit mē spabo i eū. Dispositōe corpali. Cū solus es poteris vti diuerꝝ cerimonijs in dispositō nēmēbꝛoꝛ. nūc leuādo manꝰ vt aaroꝛ. nūc genua flectēdo vt salomō. nūc pstrnē vt xp̄s in mōte oliueti. nūc sedē vt maria magdalena ad pedes dñi nr̄i ihu xp̄i. nūc bꝛachia in modū crucis extendē vt xp̄s in cruce. nūc oculos in terrā deflectere vt publicanus. nūc in altū leuare vt apli i ascēsiōe dñi ꝛ sic potent illa diuersitas exteriꝛ diuersificare affectus iteriores. inq̄tū tū nō sis singularis ꝛz inclina cū inclinantib⁹. exhibendo reuerētiā filialē dño vt p̄ri. flecte cū flectentib⁹ exhibēdo reuerētiā quā exhibeꝛz seruus dño pstrnē cū sternentib⁹ recognoscēdo in hoc tuū iudicē et te reuꝛs ꝛ impulsiuē redigēdū. Itē valet ō cōgruo tp̄s noctēnū. ꝛ locus solitudis. In his ñ q̄libz abūdat i sensu suo. Exercitatiōe diuersoꝝ. ꝛ diuersifices actꝰ tuos. iuxt illō. Nūc lege nūc ora nē cū feruoꝛe labora. Sic erit hora brevis ꝛ labor ille leuis. Si enī velles cōtinue vni actui insistē minꝰ p̄ficeres et cito te destrueres. Fine meditatōis. Finis meditatōnis nō ꝓpter cōmodū tuū. nō ꝓpter euadē penas aut spe lucri aut p̄mij celestis aut ꝓpter dulcedinē meditationis. q̄ ille esset amoꝛ mercennarius. ꝛz meditare puro filiali amoꝛe. vt coꝛ tuū p̄pares habitaculū ō vt des locū gr̃e vt facias bñplacitū eiꝰ. cuiꝰ delitie sunt eē cū filijs hoim qui delectatur in salute nr̄a Itē q̄ ad hūc finē creata ē alꝛōnalis vt creatoꝛi suo dulcissimo. cordialit̄ et amorose vniat. b in via p meditatōꝛ in futuro p ppetuā fruitionē. ꝛ brevit̄ dēs in hoc q̄rere gloriā dei. postea honoꝛē sctoꝛ vtilitatē eccle. salutē tuā. ordinādo tū oīa i gloriā dei in xp̄m illud apli. Siue come. siue biba. Gratitudie gr̃e. si aliq̄ bonū in te sentis. gr̃as age. noli superbire. nō est volentis neq̄ currētis. ꝛz miserētis dei noli p̄sumē. gr̃a et meditatōis dat bonis ꝛ malꝭ. Habūdātia pūctoꝝ. debes enī ꝑm intentionē cācellarij parisien. diuersa hr̃e pūcta p q̄ te amorose inflāmare possis cū incipis. de hoc vide superius. Intimitate. debes in te cōcipe semper quocūq̄z vadis. quasi p oculis tuis haberes delictū tuū. nūc crucifixū. nūc fugiētē i egyptū ꝛc. ꝛ inumis iubilatōib⁹ ad euꝛ

ab intra laudans. dulciter ꝛ affabiliter loq
necessitates ꝓponere auxilia petere. ¶ Cha
ritatis accensione. qualẽ tibi vis esse deũ. si
benignũ talẽ te exhibe primo tuo. nullum
contẽne. sic eris amicus dei. ¶ Ille eñ nullũ
horruit nullũ contẽpsit. sed amico ꝙ idẽ est
velle et nolle vel si qꝛ faciliter infrigidamur
indigemus accẽsione charitatis. ¶ Fervore p
gemitũ oronis. ¶ Igne pacis xpi p cõpassio
nẽ xpi. ꝛ p desideria adherendi vt s. ¶ Quã
do te diligã ꝛc. ¶ Labore optet te apponere
laborẽ. ¶ Et merito. omnibus in factis gra
uis ẽ inceptio prima. postea tñ alleviat on⁹
Vides ꝙtos labores sustinent agricole p
fructu terre. mercatores ptranseunt mare.
multis se ingerunt periculis. milites vulnera
belli sustinent p trãsitorijs. et tu sine la
bore esse non debes. ¶ Moderatõe opm per
discretionẽ. ¶ Ne qd nimis. ne nimis volẽs
eradere vas ipm frangat. ¶ Tene mediũ. nõ
sis nimis remissus nec nimis inquiet⁹. ver
sus. ¶ Vibus adde modũ: modus est pulcer
rima virtus. ¶ Natura li cõmixtiõe. ¶ Attẽ
de quid nature tue cõgruat. ¶ Quibusdã ei
ꝓdest multũ insistere oroni: quibusdã me
ditari. ¶ Alij facilius trahunt ad iudicio rõnis
alij cõpassione alij bñficio ꝙ consideratiõe
¶ Alij sũt vtiliores ad vitã actiuã. alij ad cõ
tẽplatiuã. ¶ Sic de cibo et potu: debes natu
rã tue cõplexiõis attendẽ. ꝛ de vtroq; mo
derate sumẽ. vni ei est mediũ qđ alteri nõ
sufficit. sz attẽde. ne cor gꝛuẽt crapula. ¶ Or
dine: vt incipias a via purgatiua. vt prius
abluaris et munderis añq; p viã vnitiuaz
te dilecto cõiungas. ¶ Nõ eñ decet lutosum
et sordidũ anteq; lotus sit ad osculũ regis
prumpe. ¶ Nõ eas ꝓmo in tecto añq; discas
ire in terra. ¶ Promptitudine. vt in vita tua
habeas refectõz i somno ꝛc. vt sp ꝑmptus
sis ad eleuãdũ cor tuuz. et verificẽ in te il
lud. ¶ Sursum corda hẽm⁹ ad dñm. vt ꝑm
pte dicere possis. ¶ Deus ds me. ad te ds lu. vi
gilo. ¶ Sis igiẽ discretus vigilãdo ꝛ ꝑmpt⁹
ꝛ sp bone volũtatis. ¶ Quiete: vt quicqd di
stractiõz tibi ingerit. fugias i pace i ipsũ
reflectens. nisi ex officio aut obedientia aut
obligatione. tenearis insistere occupationi.
¶ Fuge tñ indicia et suspitiones. qꝛ multum
inquietant cor. ¶ Et si erũpunt cogitatiões su
spicandi. relinque eas nõ determinãdo sen
tentiam sed dic. ¶ Qui nos iuducat: dñs est.
¶ Dubia interptare in meliorẽ ptẽ. ꝛ si aliẽ ce
ciderit. cõpatere ei ꝛ dic. ¶ Si hec temptatio
me inuenisset forte ꝓfundi⁹ me deiecisset.
¶ Recollectione. sepe te recollige ab ymis
ad summa. a tpalibus ad eterna. ab exterio
ribus ad iima. a vanis ad duratura. ¶ No
li videꝛ vanitates. noli audire fabulas. dic
Vidi cuncta qꝛ erant sub sole. ꝛ ecce vniuer
sa vanitas. solus dilectus meus bonus sol⁹
amabilis candidus ꝛ rubicũdus mihi suf
ficientissim⁹. ¶ Sic eñ facit puer qui ñ vult
aliquid reputari aut melior esse patre suo.
¶ Seruitio setõ ꝙ. habeas aliqs spales san
ctos quibus quotidiana impendas ꝓuina
ꝛ sp assent in conspectu dei p te intercedẽ
do. vt beatam virginẽ. angelũ tuũ. apostolũ. martyrem. virginem aut confessorẽ aut
plures que orent p te. ¶ Totali subiectiõe
vt totum te subijcias volũtati dei vt dicas
ei. ¶ Die iesu sicut tu scis ꝛ vis. ita mecuz age
¶ Et si gratiã meditationis tibi dederit. cuz
tumore suscipe. si non dederit: cũ patientia
sustine. ¶ Quicquid tecuz egerit sis content⁹
sine murmuratione. ita esto quasi vnus spi
ritus cum eo vt nihil te putes scire nisi Je
sum xpm et hunc crucifixum. ¶ Ulteriori
tendentia ꝓ quiete contemplationis. ¶ Si
eñ religiosus es. vt dicit cancellarius par
siensis teneris tendere ad quietem cõtẽpla
tionis. etiam si vix in fine vite tue compẽ
deres. quia hoc exigit status tuus. ¶ Ad mi
litem spectat miseros defendere. ad rusticũ
laborare. ad religiosum contemplatiõi in
sistere ꝛc. ¶ Uñ dicit Bonauentu. vbi dimit
tis vna die ibi altera incipe. vt facias sicut
volens ascendere montem altũ cum quies
cere vult non semp reuertẽ ad pristinũ lo
cum sed in eodez loco sedet ꝛ quiescit. ꝛ ibi
dem incipit post quietem. ¶ Nos aũt ideo ñ
ꝓficimus in contemplatione. quia qđ ho
die cũ difficultate ꝛ gratia dei acquirimus
cras ingerendo nos leuitatibus aut fabul⁹.
aut voluptatibus perdimus et sic de ascen
su montis ad vallem ꝓlabimur. et nõ cõ
tinuamus. ¶ Christo vt nihil ꝓponas ei.
ipm deprecans vt sit adiutor tuus protec
tor director et finis. ¶ Amen

¶ Explicit tractatus đ elevatione mentis
in deu. qꝛ ꝛ alphabetũ diui amoris iscribẽ.

Incipit doctrinalis

expositio magri Johis Gerson cancellarij parisien. sup septē psalmos penitentiales.

Ultra pnia. Prefatō. ve lut scala q̄dā est qua hō pctōr q̄ fm eu3gelicā pabo lā descendit de hierlm in hie richo. rursum in hierlm h° est ad pacis visionē ascēdit Hui9 vo scale septē sunt gradus. q̄bus cōrndēt psalmi septē q̄ dicū tur pniales. Primus itaq3 gradus est ti mor pene a q̄ prim9 psalm9 incipit. Dñe ne in furore tuo arguas me: neq3 in ira tua cor. me. Secds est dolor culpe. Hinc est q̄ in se cūdo psal. optando dicit. Beati q̄r remiss. sunt iniq̄tates: r quorū tecta sunt pcā. Et hūc pctōr pfessio iporū q3 remissio sequit. Delictū meū inq̄t cognitū tibi feci r iusti cīā meā a te nō abscondi. Et iterq. Dixi cōfitebor aduersum me iniusticiā meā dño r tu remisisti impietatē pcti. Tertius gra dus est spes venie. hanc timōr pcedit. q̄ rur sus in tertio psalmo clamat. Dñe ne in fu rore tuo arguas me: neq3 in ira tua corripi as me. Et hūc dolor comitat. Afflict9 sum r humiliatus sum nimis: rugiebā a gemi tu cordis mei. Post hec vo seq̄t spes. Cūm i te dñe spaui: tu exaudies me dñe deus me9 Quart9 est amor mūdicie. hāc nō hois iusticia/ sz dei mia efficit. Cūm quartus psal. sit. Miserere mei ds: fm magnā miaz tuā Ac deinde subdit. Ampli9 lava me ab in iq̄tate mea. Et iterū. Cor mūdū crea i me ds. Quint9 gradus est desiderū celestis patrie. p quo orat q̄ntus psal. Dñe exaudi orationē meā. Precedit a ūt cōtemptus pre senti vita. q̄ defecerūt in q̄t sicut fumus di es mei. Et iterq. Dies mei sicut vmbra dē naverunt: et ego sicut fenū aru i. Et hūc co mitatur p sideratio eternitatis divine. Tu aūt dñe in eternū pmanes rē. Et rursū. Tu aūt idē ipe es: r anni tui nō deficient. r ex his cōsequit desideriū habitatiōis supne. de qua cōcludēdo ait. Filij serui or tui nz habitabūt: r semen eor in seculū dirigetur Sext9 gradus est diffidētia vtutis p prie. r hāc iuuat cōfidentia divine misēdie. p q̄ ser tus psal. suspirat dicēs. De pfundis clama ui ad te dñe rē. Et merito. q̄ ad celestē pa triā puenire ppa virtute diffido. Nā. Si iniquitates obseruaueris dñe: dñe q̄s sustī. Sed ō copiositate tue mie cōfido. Qr apō dñm mia r copiosa apud eū redemptio.

Septim9 gradus est exultatio spūal'leti cie. Hāc assidua oro efficit. ideo septimus psal. incipit. Dñe exaudi oronē meā aurib9 percipe obsecrationē meā per hāc ex diuina opm cōsideratione hō in dei cōtēplationē ascendit. Meditatus sū inq̄t in oibus opi bus tuis. r in factz manuū tuaz meditabor Dñ tandē exultando excludit. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectā. Nos g̃ si in hāc terrā celestis hierlm deduci cupim9 his septez pnie gradibus ascendē. et in his psalmis assidua deuotione meditari debe mus exēplo būssimi augustini de q̄ legit q̄ vltima qua defūctus est infirmitate hmōi psalmos ō pnia quos sibi iusserat scribi in cens in lecto ꝫ parietem positus intuebat r legebat r vberum ac iugit flebat. Jō ex hu ius scti doctoris alio rūq3 sentētijs sup psal mis penitentialibus quasdā oroes seu me ditatiōes deuotas cōponere dignū duxi. q̄. bus ad pniam puocari r p pniam i dei cō tēplationem humanus animus valeat p moueri. Illud tn i exordio pmittēdū ē. q̄ lz septē affectus quos septē gradibus scale penitentie appropriamus dictis septē psal. apte decenterq3 vt oñsum est puenīāt. Cñ sicut dicit Hugo in libello ō orone sciēdū est hanc pprietatē in omnibus psalmis nō esse. vt p totā seriem vnus affectus extenda tur. sed sepe ex alio affectu transit in alium. sicut ex affectu timoris in affectū amor. vt in spei affectū vel ꝫsolationis. fm q̄ mens oātis diuersis modis affici solet. Hoc au tē qualiter per singulos psalmos cognosca tur. licet nō sit huius opis explanare. tamē q̄tum ad ꝓpositum pūnet satis ex sequen tibus apparebit.

Meditatō deuota su

per primo psalmo penitētiali.

Domine Ihu xp̃e. future inder se culi. qui bonos in celeste regnuz tuū. malos vo in ignē etemū es missur9. Ego reus r indignus pctōr. horrore futuri iudicij tui ꝓsidero. timēs ac tre

meus ad te clamare cōpellor z dicere. ¶ Dñe ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. ¶ Sed ve mihi quō immensā clementiam tuā ad furorem quō infinitaz misericordiam tuā ad irā ꝓuocare merui. ¶ Me rui itaq; et hoc spōte cōfiteor alioquin cor actus fateor. ¶ Scio tū dñe te docente. qr tu sp idē es/ideo tu in varios affectus nō mutabilis es. ¶ Te te quoq; scriptū est. ¶ Tu autē dñe virtutū cū tranquillitate iudicas. ¶ Furis ergo sp tranquillus. irascēris sp placat? ¶ Nō est furor tuus/nō est ira tua in te et in tuo affectu sed extra te est z in effectu tuo. ¶ Furor tuus/pena est iferni. ¶ Ira tua purgatorij pena ¶ In inferno quasi furendo arguis. ¶ In purgatorio quasi irascēdo corripis ¶ In illo p iusticiā arguis insolubiliē/in isto p misericordiaz corripis salubriē. z tū aby utroq; opto eripi/ab utroq; desidero z peto liberari dic. ¶ Dñe ne in furore tuo arguas me zc. ¶ Sed quo pacto qua fronte/qua hoc presumo audacia? nō utiq; de mea iusticia. sz de tua misericordia. ¶ Ideo. ¶ Miserē mei dñe. ¶ quare? ¶ qm infirmus sū. ¶ Nō mee virtutis firmitatem. sed mee vanitatis allego infirmitatez. ¶ Ego infirmus/tu medicus. g̃. ¶ sana me dñe. ¶ Dic adhibe q̃ tu vis medicamenta. ¶ Dic ure. hic seca/tu tū a furore tuo et ira. hoc est a future vite pena me libera. ¶ Nec a te o pie medice frustra peto vt sanes me. ¶ q̃ nia ꝓturbata sē ossa mea. ¶ (ossa loquor nō corpis sed anime) ¶ Ossa anime mee. vires sunt anime mee qr sicut in ossibus corporis/sic in viribus anie cōsistit fortitudo. ¶ Vires anime mee memoria intelligentia z voluntas. ¶ In quibus dū sane sunt/ sctē trinitat? vera imago est z similitudo. ¶ Sz heu me qm̃ p petm̃ infirme facte sūt iō ꝓturbate. hoc est intra se. z ꝑ se inuicem cōturbate sunt. ¶ Et ideo. ¶ anima mea turbata est valō. ¶ Quia ergo nō modicū/sed valde cōturbata est anima mea/ qr valde infirmata est omnis fortitudo sua. ¶ Tū tibi mozbū meuz detego dū medico egritudinis magnitudinē oñdo. oro vt sanes. ¶ sed tu dñe vsq; q̃. ¶ Usq; quo domine sanitatez differs? ¶ Non est dilatio ista crudelitas tua. sed ideo differs. vt dum diu lucrari ꝑmittis cuz virtutis et hoc persuadeas anie mee. in que mala se ꝑcipitauit. z vt inde cautior sit. ¶ Nā ex difficultate z dilatione sanationis fit diligentior custodia recepte sanitatis. ¶ Vel ideo mihi pfectam differs curationem: qr imperfectam tibi offero orationem. ¶ Nam hic nondum tam pfecte oro. vt audire merear. adhuc te loquente dicā. ¶ Ecce assum. ¶ Quare hoc? ¶ Quia non satis pfecte animam meam conuerto ad te. sed nec hoc possum. nisi tu suppleas impfectū meum ¶ Ideo. ¶ Conuerte re dñe z eripe animā meā. ¶ hoc est fac me ad te pfecte cōuerti. ¶ Dux em̃ z laboriosum est mihi ad serenitatem et trāquillitatem diuine lucis a terrenaz cupiditatū caligine retorqueri. ¶ Eripe ergo animā meā a peccatis sz ligatā z in sua conuersiōe hostibus multis impeditā z oppressam tanq; inherentez pplexitatib⁹ huius seculi. z spinas quasdā dilacerantiū desideriorū in ipa cōuersione patientem. ¶ Ab his q̃z malis eripiens. ¶ salvum me fac ꝓter misericordiam tuā. ¶ nō ꝓter iusticiā meā. qr peccatis et dementis meis iusta debet̄ damnatio. sed ꝓter misericordiam tuā. p quā cōuersis ad te/pia ꝓmittit̄ salutatio te dicente. ¶ Cōuertimini ad me z ego conuertar ad vos. ¶ Tu ergo q̃ auersus eras z quem mihi auersum mea fecerat auersio uertere ad me. qui ad te ꝓuersus sum z si pax cōuersus. ¶ fac me ꝓuerti pfectius. z sic ¶ Cōuertē dñe a vindicta tua. z eripe aniam meā. non solū a pñti malitia/sed saluū me fac etiā a future mortis miseria. ¶ Qm̃ nō est in morte qui memor sit tui/in inferno aūt quis cōfitebit̄ tibi. ¶ O pissime dñe nō immerito hic festino mihi peccata dimitti/ q̃nia post mortem vel in inferno nō erit memoria tui aut ꝓfessio peccati que. s. vtilis sit aduenia/qr nūc est tps cōuersionis/sed cū hec vita transient tps erit retributiōis. ¶ Ut ergo ab illa eterna morte. vt ab illa inferni damnatiōe. p pniam liberer. ¶ Laboraui in gemitu meo lauabo p singulas noctes lectum meū: lacrimis meis stratum meum rigabo. ¶ O felix dauid qui has penitētie erūnas p tot noctes vtiliter sustinuit. ¶ Me mihi misero qui has vna vix hora sustinē valeo/aut nō volo/z si q̃z velle mihi adiacet qr tū ꝑfecte volo/perficere non inuenio. ¶ Tu ergo domine da mihi velle. da mihi p ficere/da mihi laborare non solū ingemi tu cordis: sed lauare lectuz meū lachrymis

corpis/nec lauare soluz exterius seu superficietenus/sed etiã rigari intrinsecus/vt fletus meus nõ solũ ad exteriora corpis/sed vsq; ad cordis intima pueiat ibiq; pmaneat Nec solũ dñe peto lauari aut lacrymis rigari lectũ vel stratũ meũ corpale. sed etiaz spirituale. s. interiorius pscie & hoc p singlas noctes. i. p singula pcta ex ea orientia. Oriuntur qppe mihi alternatim dies ac nocteſ Noctes patior/cũ carne seruio legi pcti. Dies sentio/cũ mente seruio legi dei. Obtinã fugatis noctibus peccatoruz et abiectis tenebris vitiorum orianẽ mihi et illuceſcãt clarius dies virtutũ & lumina gratiarum. Sed heu me miserum Quia turbatus est a furore oculus meus Heu heu & iterum heu/qz oculus mentis mee vix potest ad ortũ diei et spiritualis luminis consurgere & hoc qz turbatus est a furore. Nec solum a furore tuo diuino tamen futuro/quem timeo. qz psenti/quẽ sentio. sed etiam a furore meo ppo/quẽ gemo. hoc est a furiosa cõcupiscentia mea/a primo parente transfusa. p quã qz diu sum in hac miserabili vita/licet non totaliter extinctus. tñ multipliciter turbatus est oculus Et merito quia inueteraui inter oñs inimicos meos Iscz inter omnia vitia mea & pctã mea. qz vere inimici mei sunt dũ me ab amore diuino separant & auertunt. Inter que inueteraui/dũ pinueteratã psuetudinẽ/me eis subiectum esse consensi. Sed tu dñe pissime post laborem & gemitũ/post imbres creberrimos lachrimaz. da mihi psolationis tue auxiliuz vt dicere valeam Discedite a me omnes qz operamini iniquitatẽ. qm exaudiuit dñs vocẽ fletus mei . Da mihi optare ab oparijs iniquitatis separari. nõ solũ loco sed animo in qz peccaui cõsortio. vt sic & tua ĩ me correptio & mea in te psolatio innotescat vt sic spũs meus sentiat qm vocẽ fletus mei exaudisti. Da mihi dñe vt iterũ atq; iteruz exultans dicam Exaudiuit dñs depcatõnem meã/dñs orationẽ meã susepit Depcationẽ meã p pctis deponendis et orationẽ meam p virtutibus adipiscẽdis. Sed nõ solũ dñe da mihi exaudiri p me. nõ solũ p mea/sed etiam p meoz p primoruz salute. Nec solũ p amicoz meoz/sz etiã p inimicorum cõuersione. vt exẽplo viri pfecti dicam cum seruo tuo dauid Erubescant et cõturbẽ vehementẽ oẽs inimici mei Erubescant/exemplo meo de actibus suis malis & conturbent terrore iudicij ad pniaz. nõ leuiter. sed vehementer. cũ gemitu fortiz. vt sic Cõuertant & erubescant valde velociter Nec conuersio sua & erubescentia penitentie sue differat damnabiliẽ. qz nisi in psenti vita sic cõuertant & erubescant sz potius (vt ab iniquis fieri solet) penitentes irrideant & suis irrisionibus infirmos erubescere faciant. tandẽ in finali iudicio erubescent & erubescentes dicent. Hi sunt qs aliqñ habuimus in derisuz. Nos insensati vitam illoz estimabamus insaniam. Ecce qmodo cõputati sunt inter filios dei & inter sctõs sors illoz est. Quid nobis pfuit superbia aut quid diuitiaz iactantia cõtulit nobis? Tũc ergo cõuertent & erubescent. sed erit hec cõuersio & erubescẽtia ad damnabilẽ confusionẽ qz habere noluerunt pniaz salutarẽ. Et hec oia fiẽt valde velociter. quia quando minus de iudicio sperauerint & dixerint pax et securitas. tunc repentin⁹ superueniet interitus.

Meditatõ deuota super secundo psalmo penitentiali. s. Beati quorum.

O Domine ieſu xpe qui culpa offẽderis & pnia placaris. Tu magister optime q̃ interius docẽs illuminatoz es cordiũ da mihi intellectum. da excecato cordi meo et tenebroso intellectui meo/lumen tuũ. quo culpabilem offensam plene et pfecte valeã cognoscere. Da mihi culpam meã offensamq; tuã taliter cognoscẽdo dolere vt eã dignerꝛ misericorditer ignoscẽdo delẽ. Da mihi q̃ vt de illoz sim numero de qbus p phetaz tuũ dicit Beati quoz remisse sunt iniquitates/& quoz tecta sunt pcta Ecce mebeatuz si a te dñe remisse sint iniqtates mee/ita vt mihi dones indulgentiã ex gratia tua cui debes vindictam ex culpa mea. vt mihi dones indebitam gratiã. cui iuste reddere potes debitam penã. Digitur me beatũ si tecta sint peccata mea Quomodo tecta? Nõ ita tanq; in me sint vt viuant. non ita tanq; in me abscondita maneant/sed ita dele-

ta/vt tu deus ea nō videas. id est. non eternaliter punias. Te enī peccata videre. qđ aliud est/q̄ peccata punire? Sicut scriptū est. Auerte faciē tuā a peccatis meis Tu ergo ea peccata nō vides/sed ab eis faciē auertis/que nō a te aduertis. id est. que non punis. Tu ea nō agnoscas quibus ignoscis. Tu ea tegis p gr̄az/que nō imputas ad penam. Ideo recte subdit̄ ⁊ Beatus vir cui nō imputauit dñs peccatū ⁊ Sed cui non imputat? Certe ei nō imputat q̄ ignoscit. qui peccatū suū agnoscit. ⁊ agnitū non defendit. sed p̄fitendo corrigit. nec meritū suum sibi. sed gr̄e dei attribuit. de quo dicit̄ ⁊ nec est in spiritu eius dolus ⁊ sed nec i ore eius. q̄ se accusat cū sit peccator. ⁊ corde tenet q̄d ore fatet̄. Dolus enī est/ si quis peccator iustū se p̄dicet qui vo se accusat dolo caret. Talis erat publican⁹ ille humilis q̄ dicebat. Propicius esto deus mihi peccatori. Vñ sequit̄ ⁊ Quōm tacui inueterauerūt ossa mea: duz clamarē tota die ⁊ Quōm tacui q̄d nō erat tacendū. scz p̄fessionē peccatoꝝ. Inueterauerūt ossa mea. id est. defecit interior fortitudo mea. dū clamarē tota die dicendo q̄d nō erat dicendū. scz iactantiā meritoꝝ. Ecōtra vo si clamassem peccata ⁊ tacuissem merita. robusta ⁊ firma fuisset virtus mea. Tacui ergo ⁊ clamaui. tacui petā clamaui merita. Tacui vnde p̄ficerē/ clamaui vnde deficerē. Tacui de peccatis confessionē/ clamaui de meritis p̄sumptionē. Sana mēbra medico ostendebā. vulnerata tegebā/ ⁊ ideo nō fui sanatus sed inueteratus. hoc est in peccatoꝝ meoꝝ vetustate remansi. quia p culpe mee p̄fessionem. gratie tue nouitatē nō quesiui. Et ideo ⁊ Quōm die ac nocte grauata est sup me manus tua cōuersus sum in erūna mea dum cōfigitur spina ⁊ O dñe o pie medice qui etiā peccatori ndo sanas. q̄ manus tua. id est. vindicta assidue die ac nocte grauata est sup me ad humiliandū me sup̄bum peccata tacentē merita iactantē. ideo tandē cōuersus sum in erumna mea/in miseria mea. hoc est. cōuertendo ad me ip̄m cognoui me miserū ⁊ dum cōfigitur spina ⁊ id est. dum cōpungitur cōscientia mea. Sicut enī spina dorsi hoīem sursum erigit. sic ratio vel cōscientia spīn̄ p̄ius ad terrena curuatū. ad superna resurgentez dirigit. Hac ergo de culpa sua compunctus peccator humiliatus ait. ⁊ Delictū meū cognitū tibi feci ⁊ iniusticiā meā nō abscondi ⁊ Aperito quidem delictum meū. quia facienda omisi ⁊ iniusticiam meā ⁊ quia nō facienda commisi. igitur p̄fitendo operui ⁊ detexi operta vt operires. detexi vt tegeres. Vnde sequit̄ ⁊ Dixi cōfitebor aduersūz me iniusticiā meā dño ⁊ tu remisisti impietatem peccati mei ⁊ O magna vtilitas p̄fessionis peccati. maxima quoq̄ benignitas miserantis dei. quia ad solum p̄fitendi p̄positū remittit peccatum nō enī dixi cōfitebor. sed dixi cōfitebor. id est p̄posui confiteri iniusticiā meā aduersum me. me ip̄m ⁊ nō aliū accusando. et statim tu/ ⁊ nō alius. remisisti impietatez peccati mei. ⁊ bene mei. q̄ q̄d peto hoc meum est. qui aūt a peccato resurgo. hoc tuū est Absit ergo a me vt imputē peccatū meū tibi. ⁊ dicam. hoc deus voluit. hoc fatū. hoc stella⁊ cōstellatio mihi fecit. Nō est hoc confiteri iniusticiā meam aduersum me/sed aduersum te. ⁊ te summe bonū de malicia accusare. Dicam ergo potius. Domine miserere mei sana animā meaz quia peccaui tibi. Et ne putetur remissionē peccati paruum dei esse donū. sed tanq̄ magnū deuotis p̄cibus exposcendū/ statim subditur ⁊ Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore oportuno ⁊ Omnis enī sanctus. hoc est p peccati remissionē sanctificatus. pro hac remissione orabit ad te. q̄ omnis sanctus eget auxilio gr̄e ⁊ gratuite remissionis tue Sed q̄n orabit? in tpe oportuno. hoc est. in tempore vite mortalis in qua est oportunū tempus remissionis. q̄ post eam erit tēpus retributōnis. vel in tempe oportuno. hoc est in tempe gratie p r̄m reuelate. De quo ait ap̄lus. Quādo venit plenitudo tēporis: misit deus filiū suū factū sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret. Sed licz omnis sanctus in tempore oportuno oret. ⁊ Verūtamen in diluuio aquarū multarū ad eum nō approximabūt ⁊ Nō enī eripit oratio sanctoꝝ eos qui p obstinatā consuetudinem absorbent̄ ⁊ in diluuio aquaꝝ mltaꝝ ⁊ hoc ē in multitudie efluētiū carnaliū delitiaꝝ sicut voluptuosi. vel in multiplicitate variaꝝ doctrinaꝝ sicut pha/ vel in

varietate diuersoꝝ errorꝝ sicut hereticꝰ. vt
in vanitate frivolaꝝ superstitionū. sicut astro
nomi. qui oīa fatali necessitati aut fortune
celesti attribuunt. vel in numerositate cere
monialiū obseruāciaꝝ sicut iudei. qui an-
tiquis obseruantijs carnaliter intellectis
salutem ascribunt. ¶ Di inq̄ oēs qui sunt i
huiusmodi ꝓfundo diluuio aquaꝝ mul-
tarū ad eum nō approximabūt. qm̄ he aq̄
diuerse sunt a mare. a fonte vere et dulc̄
aque. hoc est a xp̄o qui fons est pure verita
tis sunt remote. ¶ Quid ergo facturus sum
dñe vt effugiam ab hoc tam periculoso dilu-
uio aquaꝝ multaꝝ approximē ad te. ¶ Certe scio te docēte q̄ xp̄e est dñs omnibus in-
uocantibus eū in veritate. ideo inuocabo
te. nō solum in voce corpis sed in veritate
cordis. hoc est in vera deuotione cordis se
humiliātis/ et nihil de se p̄sumētis et nil sue
potētie supbe tribuētis et dicā⌊ ¶ Tu es refu
giuꝫ meū a tribulatōe que circūdedit me⌋
¶ Tu solus et nō alius. es mihi refugiū a tri
bulatione huiꝰ seculi. que vndiq̄ circūde-
dit me. ¶ Tu ergo⌊ exultatio mea erue me a
circūdantibus me⌋ ¶ Ostende mihi viā qua
eripiar a diluuio aquaꝝ multaꝝ et a pericu
lo circūdantiū me maloꝝ. ¶ Jam vero dñe
qui nō deseris sperātes in te/ iam quia i te
spero et in hac spe gaudeo a te consolatus.
audio te dicentē⌊ ¶ Intellectuꝫ tibi dabo et
instruam te in via hac qua gradieris⌋ ¶ Ne
aberres a via dei/ et ne quis noceat tibi⌊ fir
mabo sup te oculos meos⌋ vt in via dirigā
oculos tuos. ¶ Sic ergo dato mihi intelle-
ctu ipoq̄ a te instructo et in te firmato con
tertā me/ humilis ad supbos et obstinatos
et eruditus/ ad stolidos et ignaros et dicam
⌊ Nolite fieri sicut equus et mulus quibꝰ
nō est intellectus⌋ ¶ Per equū signant̄ sup-
bi erecta ceruice. sua pctā defendentes. ¶ Per
mulū stolidi/ quelibꝫ peccatoꝝ onera/ sine
discretōe potātes. ¶ Di ergo si nō corrigan-
tur. sed velint fieri brutis animalibus simules
quibus nō est intellectus. tu dñe⌊ ¶ In cha
mo et freno maxillas eoꝝ constringe qui non
approximāt ad te⌋ ¶ Di eī non corrigant̄ et
approximēt ad te ꝑ penitentiā/ dignum est
vt corrigant̄ et cōstringant̄ a te per penam
¶ Ideo equus freno et mulus chamo arceāt̄
id est maiori et minori tribulatione iuxta
culpe exigentiā cōstringant̄. ¶ Si vo freno
nō domēt et chamo/ restat vt duriori fla-
gello castigent̄. ¶ Ideo sequit⌊ ¶ Multa fla
gella peccatoris⌋ et in p̄senti vita patient et
futura⌊ sperantem aūt in dño mia circūda
bit⌋ ¶ Nec imerito in tua mia sperantē. et nō
in sua humana iusticia cōfidentē circūda-
bit. id ē circūquaq̄ vallabit dei mia ne ali
qua ex pte sibi noceat diaboli malicia. ¶ Pa
gna ergo dñe magna est leticia: magna ex-
ultatio. magna gloria sperātibus in te. ¶ Jō
dicat̄ eis⌊ ¶ Letamini in dño et exultate iusti
et gloriamini oēs recti corde⌋ ¶ Qui sunt hi
iusti et recti corde? ¶ Di sunt qui nō in se sꝫ
in dño sperant nec sue sed diuine voluntā
ti se conformant. sicut xp̄s docuit dicens.
non sicut ego volo/ sed sicut tu vis. ¶ In ca
pite ostendens q̄d futuꝝ esse debebat i mē-
bris. ¶ Di ergo nō in se sed in domino letā-
tur. exultant. gloriant̄. ¶ Letant̄ siquidē ta
cita suauitate gaudētes. et exultant concita
ti animi gaudio feruentes. gloriant̄ feruo-
re charitatis extra se in deū transeūtes. ¶ O
vtinam dñe vtinam sic detur/ mihi non in
me sed in te letari. exultare et gloriari vt sic
humiliter capiti me conformans veraciter
efficiar membrum xp̄i.

Meditatio deuota

sup tertio psalmo penitentialium. Dñe ne in furore.

Domine ihu xp̄e cui nunq̄ sine
spe venie supplicat̄. cum plura
duobus p̄oribus psalmis de ti-
more pene ac dolore culpe collo-
quēdo p̄diximus et nūc aliqua de speven ie
tibi supplicādo loqui ꝓposuerim. sp tamē
ad priora relabor. et pene timore ac culpe
dolore pterritus tibi iterq̄ petere impellor.
⌊ Dñe ne in furore tuo arguas me: neq̄ in
ira tua corripias me⌋ Ego siquidē ō pecca
tis penitēs. peccati cōscius. et inde graviter
afflictus. ego i malis positus peiora timēs
et inde luges multis modis crucior sed cru
ciatus grate amplector tanq̄ miores meis
demeritis. me cum pie actum reputans. si
per eos liberer a penis eternis. Ideoq̄ sup
plex oro. vt tu dñe arguas et corripias me
nō in furore vel in ira. sed in pietate et mia.
ita vt pena mea sit. nō ab ira ad eternā vl-
tionē. sed a mia ad piā correctionē. Suffi-

tiant tibi dñe mala que patior in hac p̄senti vita. ne i futura infligas peiora ¶ Quoniam sagitte tue infixe sunt mihi ¶ Sagitte tue sūt vindicte tue. scz dolores corpis et anime. quia sicut sagitte intendunt̄ et deinde infigunt̄ ita vindicte tue intense fuerūt i adam propter inobedientiaz. et inde nobis infixe sunt ꝓpter originalem culpam et penā multiplicem ¶ Ipe em̄ huius totius miserie fuit origo. nos ꝓpago. ¶ Vedve mihi. quia sagitte tue nō ad modicū tempus nec ad vnicū vulnus infixe sunt. sed diu et vsqz in finem seculi manēt. et multis modis in corpore et anima vulnerāt. ¶ Et sic in sagittis meis ¶ cōfirmasti sup me manū tuam ¶. id est. vindictam tuā quā ꝓpdolore eo vsqz cōfirmasti sup me vt possim dicere ¶ Nō est sanitas in carne mea a facie ire tue ¶ Corpo em̄ mortale corpus tot miserijs subditū. qō etiam cum sanū dicit̄. nō vere sanū sit. qō leuiter ledit̄. et sepius grauiter infirmat̄. ¶ Est autē hec multiplex miseria carnis mee. a facie ire tue. id est. ab instātia vindicte in adam inchoate originaliē. ¶ Quid plura? ¶ nō ē pax ossibus meis ¶ hoc ē in interioribus meis viribus. sed est cōtinua pugna ab infirmitate et rebellione carnis. et hō ¶ a facie peccatorum meor̄ ¶ qz huius miserie mee causa non solū est originalis culpa. sed simul cā sunt actualia peccata mea Vnde merito sequit̄ ¶ Quōm iniqtates mee supgresse sunt caput meū: et sicut onus graue grauate sunt sup me ¶ Quia em̄ iniqtates mee caput anime mee. id est. rectam rationez supgresse sunt et eleuauerūt caput meū supbuz. cōtra te deum meū. ideo tu dñe aggrauasti me graui onere penarū. sed hoc dñe non tibi sed mihi imputo. quia ¶ putruerunt et corrupte sunt cicatrices mee a facie insipiētie mee ¶ Ideo em̄ iniqtates mee supgresse sunt caput meū et grauate sunt sup me. quia cicatrices mee. id est. plage peccatorum meor̄ puta per baptismū sanate. puteruerūt cum ia peccato cōsensi. et corrupte sunt dū ia peccatū in actum ꝓduxi et hoc totum a facie insipientie mee. quia stulte gr̄am baptismalez ꝓdidi. nec eius viribus sapienter vsus fui; ¶ Et ideo ¶ Miser factus sum ¶ nō vna solū sed multiplici miseria ¶ afflictus et curuatus suz ¶ adeo deiectus ad terrena. vt me erigere nō valeam ad supna. ¶ Et nisi tu dñe me erexeris in hac miseria et in curuitate manurus sum et hoc ¶ vsqz in finem ¶. id est. vsqz ad mortem ¶ et tota die ꝓtristatus ingrediebar ¶ hoc est tota vita in hac manēs miseria. huius vite viam gradiēs ambulabā. non inueniēs sabbatū. id est. mētis requiē quā optabā. Nec mirū ¶ Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionib⁹ et nō est sanitas in carne mea ¶ Deu me miserz. nō ūmerito sum cōtristatus. qm̄ nō solū nō est sanitas in carne mea. nō solū temptatus suz ab infirmitatib⁹ et rebellionib⁹ carnis. sz etiam lumbi mei. id est. camalitas et sensualitas mea vexant̄ illusionib⁹ diabolicis nec solum pecco ꝓ carnis infirmitatez sed per diabolū fatigatōez. Quid plura? Non solum lumbi carnis mee. sed etiaz vires anime mee replent̄ illusionib⁹ diabolicis. Illusiones ei anime infinite sunt. que aliqñ vix orare sinūt. et ita nō est in toto hoie. vñ plena sit leticia. plenū cordis sabbatū. plena requies. donec anima illusionib⁹ exuatur et corpus sanitate imortalitatis induatur. Ꝓpterea clamat aplus. Infelix ego homo. quis me liberabit de corpe mortis huius? ¶ Et ideo nō ūmerito ¶ Afflict⁹ sum ¶ corpe simul et anima. ꝑfatis vexatus miserijs. et inde ¶ humiliatus sum nimis ¶ ꝓpe qz ꝓus supbus erā nimis. et ꝓpterea ¶ rugiebā a gemitu cordis mei ¶ Gemitus cordis et rugitus voce fieri solet. ego vo non voce sed gemitu rugiebā. id est. cum magno desiderio anime cōsolatōez querebā. non in verbo oris mei. sed in gemitu cordis ꝓrūpēs. ¶ Est em̄ gemitus cordis et gemitus carnis Omnis gemitus q̄ de exterioribus ē carnis est. qui vero ꝓ sabbato. id est. ꝓ spūali requie. quā caro nō obtinet. cordis est. ¶ Et qz hūc gemitū nō homo notuit sed deus. Iō ¶ Dñe ante te omne desiderium meū: et gemitus meus a te nō est absconditus ¶ sed merito exauditus. quia pius est et nō ꝓterrenis sed ꝓ celestibus. Sit ergo dñe desiderium meum ante te. id est. tibi gratum et acceptabile. audi et exaudi desiderium meū cū gemitu meo. accelera dñe et exaudi cito qz ¶ Cor meum cōturbatuz est ¶ et pauor ec terror cōcussum. et hoc ideo quia ¶ dereliqt me virtus mea ¶ scilicet virtus illa quaz habui au-

ē pēcatū meū. si em̄ hec mā sisset nihil terreret. Sed cur hec dereliquit me? q3 etiaz reliquit⁊ lumē oculoz meoz ⁊ ipm nō est mecū⁊ q3 tu deus meus. qui es lumen vez qđ illuminat omnē hoiez venientē in hūc mundū tu qui es spūale lumen oculozum meoz intellectualiū nō es mecum p gratiam tuam. sed dereliquisti me ꝓpter culpaz meam. Sed hactenus dñe tibi ꝓfessus suz mala que interius patior. nunc autē plango ea q̄bus exterius crucior. Nam⁊ amici mei ⁊ ꝓximi mei aduersum me appropi quauerūt ⁊ steterūt⁊ hi qui mihi esse debuerant ad humanū solacium. sunt mihi ad cumulū passionū⁊ et q̄ iuxta me erāt⁊ tanq̄ amici ⁊ ꝓximi⁊ a longe steterūt⁊ tanq̄ hostes ⁊ aduersarij. Et merito recesserā a me. quia peccando recessi a te. Merito pdidi humanā amicicia. quia pdidi diuinā gratiam. Non solum crucior a psecutione hominū sed a temptatōe demonū⁊ nā vim faciebāt qui querebāt animā meam⁊ demones em̄ qui animaz meam querunt ad eternam dānatōez. vim mihi faciunt p malignam temptatōez. ⁊ nō solum per seipos sed p ministros suos de quibus dicit⁊ et qui inquirebant mala mihi locuti sunt⁊ ca nitates ⁊ dolos tota die meditabant⁊ hi qui amici ⁊ ꝓximi esse debuerāt. inquirebāt mala mihi. meditādo contra me dolosa et vana loquūtur. id est. falsa ⁊ deceptoria ⁊ ba. Tales aūt dolosi ⁊ mendosi ministeriū exercent diaboli. qui pater est mēdacij. Ecce ergo quibus malis crucior. ⁊ his tamen quia maiora meruisse fateor. ideo iniurias ⁊ opprobria sine murmuratōe patior. Et hoc est qđ sequit⁊ Ego aūt tanq̄ surdus nō audiebam ⁊ sicut mutus nō aperiens os suū⁊ Nihil ad opprobria rndebā⁊ Et factus sum sicut hō nō audiens ⁊ non habens in ore suo redargutōes⁊ quia arguētes me nō redarguebā. sed redargutōes patienter ferebā. Sed quare hec oia tam patienter sustinui mala?⁊ Qum in te dñe speraui⁊ Ideo ꝓpter te patienter sustinui mala qm̄ nō in me. sed in te speraui bona. et q3 per patientiā pene speraui veniā culpe. iō⁊ tu exaudies me dñe deus meus⁊ dādo liberaliter veniā culpe. ⁊ psequēter gratiaz ⁊ gloriā. O magna patientie virtus cui dat venia peccatoz. ⁊ p veniā gratia meritoz ⁊ per gratiaz gloria pmioz. O salutaris medicina. per quaz in leticiam mutanē tristia ⁊ aduersa. Adhuc autem dñe ideo exaudi es me. nō de te sperādo diffidentē. sed in te sperando cōfidentem⁊ Quia dixi ne quando supgaudeāt mihi inimici⁊ Quia nō ex supba psumptōe. sed ex pia spei deuotōne dixi q̄ tu deus meus exaudies me. Et hoc dixi ne inimici mei. detractores mei. supergaudeāt mihi. si videāt me in te sperantez nō ꝓficere sed deficere. Merito em̄ cauent iusti ne de lapsu eoz exultent iniqui. Ideo sequit⁊ dum cōmouent pedes mei⁊ id est. dum affectiones mee labunt in peccatum ex humana infirmitate. irndēt impij ⁊⁊ super me magna locuti sunt⁊ irredēdo mihi ⁊ sup me magna scandala opprobria q̄ loquēdo. vbi potius si eēnt pij. mec debe rent compati infirmitate. eāq̄ excusando humane miserie humanit⁹ misereri. Q3 ad huc etiam dñe exaudies me⁊ Qum̄ ego in flagella paratus suz⁊ Sciens em̄ q̄ filium quē amas. ⁊ si qn̄q nō suauiter. tamē semper salubriter flagellas. Ideo tua flagella parat⁹ suz patiēter suscipe. nō ꝓtra ea murmurādo. sed meipm accusando. quia⁊ dolor meus in cōspectu meo semp⁊ dolor de peccato meo semp ē in ꝓspectu meo Semp de peccato meo doleo. dū peccatū meū contra meipm esse ꝓspicio. Et hoc ē qđ sequit⁊ Qum̄ iniquitatē meam ad nūciabo⁊ ipse? coram te contra me accusando⁊ ⁊ cogitabo p peccato meo⁊ ipm in me cogitatōne soliita corrigēdo. ⁊ a te tuaq̄ miseratōne soliita. curā medicinalē humiliter postulando Sed dum medicinā tuā peto o pie medice ecce quid ad curā meā p te fieri ꝓmittitur Ecce em̄ quid sequit⁊ Inimici aūt mei viuūt ⁊ ꝓfirmati sunt sup me. ⁊ multiplicati sunt q̄ oderūt me iniq̄⁊ O salutaris. sed ñ suauis medicina. O mirabilis. sed medicinalis cura. p tuā nāq̄ ꝓmissionē. ad meā fit ꝓbatōez. Fit inq̄ medicinaliter ⁊ saluberiter q̄ inimici mei ꝓspere viuūt in hoc mūdo. vbi i aduersitate laboro. ⁊ gemens rugio. Et qđ grauis ē. ꝓfirmati sunt super me in psecutōe. ⁊ qđ grauissimū ē q̄ oderūt me iniq̄. mala reddēres p bonis. nō pauci sed mltiplicati sūt ⁊ q̄tidie plures fiūt. Be

quibus subdit⁊ Qui retribuūt mala p bonis detrahebāt mihi: qm̄ sequebar bonitatem ⁊ Ipi vero econtra sectantur iniquitatem. Sed quia hec mala essent intolerabilia. nisi te iuuante ⁊ pio medicamie tuo cōfortante mihi fierent salubria ad curanda peccata ⁊ deo⁊ Ne derelinquas me domine deus meus ⁊ sed vt tu p̄misisti. qm̄ i te sperani libera me. qm̄ cognoui nomē tuū p̄tege me. quia damaui ad te. exaudi me ⁊ mecū sis in tribulatōne. eripe me ⁊ glorifica me. Et si forte ad tempus me aliq̄n̄ relinquere videaris. tamē ne discesseris a me penitus relinquēdo me sed potius⁊ intende in adiutoriū meū: dn̄e deus salutis mee ⁊ Adiuua me p̄ta hostes in pugna q̄ sine te qui es deus salutis mee nō potest esse in me salutaris victoria.

¶ Meditatio sup psal O

mo. Miserere mei deus.

Domine iesu xp̄e. cui est p̄prium misereri semp ⁊ pcere. Ego miser ad te misericordem accedo. ⁊ peccatoꝝ catena cōstrictus. tue pietatis miseratōe absolui desidero. Ego multaꝝ iniq̄tatū īmūdicia maculat⁹. ad te fontē mūdicie p̄fugio ⁊ meā īmūdiciā per tuā miaz emūdari supplico dicēs⁊ Miserē mei deus ſm magnā miaz tuā ⁊ Peto dn̄e magnā miaz tuā q̄ sentio magna miseriā meā. ⁊ peto magnā medicinā tuā cōtra magnam plagā meā. Peto multitudinē miserationis tue. cōtra multitudinē iniquitatis mee. Ido sequit⁊ Et ſm multitudinē miserationū tuaꝝ ⁊ ab initio seculi exhibitaꝝ que supant multitudinē q̄libet petōꝝ ⁊ dele iniq̄tatē meā ⁊ vt nullū remaneat in me peccati vestigiuz. Et hoc est qđ subdit⁊ Ampli⁹ lauа me ab iniq̄tate mea: ⁊ a peccato meo mūda me ⁊ Peto dn̄e n̄ solū peccata deleri. sz ampli⁹ lauari ⁊ lauādo pure mūdari. vt nō solū culpā opis sed etiā reatum voluptatis abstergas. Sed hoc peto. nō p̄ter aliquā iusticiā que sit in me. sz p̄ter magnā miaz. que est in te ⁊ multā miseratōez que est a te. In te em̄ est mia naturaliter in affectu. ⁊ a te miseratio multipliciter in effectu. ¶ Vt ergo misericors diter ignoscas. nō iusticie mee meritū allego. sz malicie mee p̄tm̄ agnosco. Et hoc est qđ dicit⁊ Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco ⁊ Non ergo peto vt p̄ter miam tuam deseras iusticiā tuam. scio iustū esse vt peccatū meū puniat. sed ip̄m punio. vt tu non punias ip̄m. agnosco vt tu ignoscas⁊ peccatum meū contra me est semp ⁊ Quia peccatum meū non pono retro me ip̄m negligēdo vel dissimulādo. sed potius oppono cōtra me ip̄m cognoscendo ⁊ accusando ideo dico⁊ Tibi soli peccaui ⁊ malū coram te feci ⁊ Quid est tibi soli peccaui? Nōne peccaui. non solū tibi sed p̄timo? Nōne peccatum feci. non solū contra te deū meum. sed etiam contra p̄timū meum. sicut ⁊ dauid qui hoc dicebat. non solū in te sed in bersabee p adulteriū. ⁊ in viriam p homicidiuz peccauerat? Sed hoc ideo dicit. q̄ tu sol⁹ es qui das legis p̄ceptū. p cui⁹ p̄uaricatōez peccat⁊ vt iustificeris in ſmonib⁹ tuis ⁊ h̄. est. quia adeo iustus ⁊ verax es in vbis tuis. que p̄cipis vt iustificeris. id est. vt iustus ⁊ verax inueniaris⁊ vincas cum iudicaris ⁊ id est. supes eos in iusticia qui te ex supbis iudicāt contra p̄cepta tua murmurando. ⁊ te in eis quasi rigorosiz ⁊ iniustū accusando. Nō sic ego. sed ad te solum tanq̄ ad iustū iudicē p̄fugio. qui nō habes in te qđ accuset. Nō habes in te qđ reprehendat. sed solus existis qui omes iudices ita vincis vt in tui compatōne nullus iustus aut verax reputet. dicēte p̄pheta. Omnis hō mēdax. tu ergo solus deus verax. ¶ Tu ergo dn̄e. qui in tua veritate dixisti. quacūq̄ hora peccatoꝝ ingemuerit oīm iniq̄tatū eius nō recordabor tu veraciter imple qđ p̄misisti. vt iustificeris in tuis sermonib⁹ ⁊ quincas eos a quibus tanq̄ imisericors iudicaris. Tu ergo miserere. tu p miam iniq̄tatem meaz dele. Tu eam delendo laua ⁊ munda me. qm̄ de peccatis meis veniā postulans ingemisco dicens⁊ Ecce em̄ in iniquitatibus cōceptus sum ⁊ in peccatis cōcepit me mater mea ⁊ O magna miseria q̄ simul mecū orta est ab origine mea. iō merito ingemiscēs peto vt cures ⁊ sanes hanc magnam miseriā meam p tuam magnaz miam. Nec hoc ita dixerim. vt licitas nuptias cōdemnē. sed q̄ in omnibus trahē iniq̄tas ab adam. Nā hoc opus castū p̄p̄

bonū ꝓlis excusat in cōinge nō hz culpā sed onus peccati in ꝓle secū trahit debitam penā. Ideo aūt dñe nō solū actualem culpam meā sed etiam originalē a parentibus traductā tibi humiliter cōfiteor. qz Ecce enī veritatē dilexisti Non enī in te refundo culpe mee iniquitatē. sed me accusando fateor veritatem, quā tu qui veritas es diligis. ideo eam vere cōfitentibus peccata dimittis. Propterea incerta ⁊ occulta sapientie tue manifestasti mihi Nibi ingē confitenti veritatē secreta tibi certa et nota diuine sapientie sed incerta ⁊ occulta humane insipientie manifestasti. quō? Bicunt ei hoīes sub quadaz incertitudine sic dicebant ninivite. Quis scit si cōuertatur ⁊ ignoscat deus? Nō ergo hoc noui sicut nec hoīes ceteri. nō hoc noui ꝑ humanam sciam. sed hoc certitudinaliē revelasti ⁊ manifestasti mihi ꝑ diuinā scripturā te dicēte ꝑ ꝓphetā. Quacūqz hora ingemuerit peccator iniquitatū eius nō recordabor. In hac ergo ꝓmissione tua / securus ⁊ certus dicere audeo Aspges me dñe hysopo ⁊ mūdabor Noui dñe te docente. q hysopus herba est parua ꝙtitate ꝫ magna vtute. Herba humilis sed medicinalis. cuī⁹ radix petre inherere dicit. cuius virtus pulmones purgat dum inflat. In qua penitētie hūilitas congrue designat que sepe parua putatur in ꝓspectu hoīm sed semp magna est ante ꝓspectū tuū. Et dum illi petre adheret de qua dicit aplus. petra autē erat xps. dum charitati xpi radix eius affixa est. ad o medicinalis efficit virtus eius. vt per eam pulmonis inflatio. id est. supbie ꝑsumptō ⁊ omnis que ex ea oritur culpe inquinatio expurget. Asperges ergo me hac humilitate ⁊ mūdabor ab iniquitate lauabis me per humilē penitētiā ⁊ super niuem dealbabor ꝑ per salutarē gratiā. per quā peccatorum dealbatio fit. sicut scriptū est. Si fuerint peccata vestra sicut vermiculus. velut nix dealbabunt. ¶ In hoc ergo secreto sapiētie tue prius mihi incerto ⁊ occulto qz iam manifestasti mihi Auditui meo dabis gaudiū ⁊ leticiam Et merito dum audio ꝓmissionē tuam de remissione peccatorū. auditui cordis mei dabis gaudiū ⁊ leticiā de retributione ꝓmioꝝ ⁊ exultabunt ossa humiliata hoc est interiores vires mee. q per culpam maculate prius cōturbate sue nūc ꝑ penitentiā hysopo humilitatis mū date lauate ⁊ dealbate merito exultabunt. Sed licet videris gaudiū leticiaz ⁊ exultationem. ꝓpter spem venie. nō tamē deerit mihi salutaris quedā tristicia ⁊ spūalis cōtristatio ꝓpter timorē pene ⁊ dolorē culpe ideoqz ad te clamare nō cessabo Auerte faciem tuā a peccatis meis Quia peccata mea nō pono retro me sed oppono contra me. nec ea negligēdo aut dissimulādo habeo retro dorsuz meū. sed ante faciē meam ꝓpterea nō a me. sed a peccatis meis auerte faciē tuā. quasi ea nō agnoscēdo. sed eis ignoscēdo. ⁊ ita nō solū hoc vel illud peccatū. sed generaliter omnes iniquitates meas dele Quibus deletis Cor mōm crea in me deus Non peto vt ego homo cor mūdum faciā a me. sed vt tu deus. cor mūdū crees in me. quia non est hoc opus hominis creati. sed dei creatoris. Et quia ante peccatum innocens fui. ⁊ ꝑ peccatū a rectitudie declinaui ideo ⁊ spiritū rectuz innova in visceribus meis. id est. renova spiritum meū faciendo eū rectum. quē a te recedendo feci obliquū Nec cordis mundiciā aut spūs rectitudinē peto mihi fieri solū in mē te. sed etiam in carne. ⁊ hoc est in viscerib⁹ meis. scilicet in lumbis vel renibus. in quibus sedes est voluptatis. Unde ad beatū Job de pigbolo dicit. q virtus eius est in lūbis ⁊ umbilico ventris. In vtrisqz ergo anima scz ⁊ corpore remediū peto curationis. Ideo Ne pijcias me a facie tua A peccatis meis faciē meam auerte. sed a facie tua ne pijcias me. A peccatis faciem tuaz auertis ꝑ remissionez sed peccatores a facie tua pijcis ꝑ reprobatōez. Remissionē postulo. sed reprobatōnez ptimesco. ꝓpterea supplex oro ⁊ spiritū sanctū tuum ne auferas a me Jam enī quodāmodo spiritum sanctū tuū. hoc est spūsancti donū habere confido. quia peccatuz ꝓfitendo peniteo. nam vera peccati cōfessio nō est in hoīe ex seipo. sed ex dei dono. non ergo a me auferas spiritū hūc. sed ꝑ eū Redde mihi leticiā salutaris tui quā peccādo amisi leticiam inē salutaris tui. scz salutaris gratie spūsancti ꝑ quā nō solū ē culpe remissio.

sed glorie retributio. ¶ Hanc ergo nō solum nō auferas sed redde ⁊ cōfirma ⁊ sic ⌊ spiritu principali ꝓfirma me ⌋ ¶ Per hoc autez q̄ ꝓphetaster spiritū noiauit. sez spiritum rectum. spiritū sanctū. ⁊ spiritū principalem dicūt quidā q̄ in deo trinitate voluerit oīa dere. ¶ Et spiritū rectū filiū dicūt. spiritum sanctū suo noīe intelligūt. per spiritū p̄ncipalē. patrē accipiūt. ¶ Docvero ⁊ quicquid aliud q̄ ad fidei ⁊ mox edificatōez dicit. sine ꝓtradictōe dici p̄mittit. Unde etiā nō inconuenienter p hanc trinā spiritus noiatōnem tripharia spūssancti gratiā intelligere possumus vt p spiritū rectū accipiam⁹ gratiam que in septē virtutibus tribus theologicis ⁊ quattuor cardinalibus cōferē. quibus anima dirigit ad opandū recte. Per spiritūsanctū gratiā que in eius septem donis tribuit quibus anima iuuat ad opandum faciliter ⁊ expedite. Per spiritū p̄ncipalem gratiā que in octo bēitudinibus donatur quibus elenat ⁊ quodāmodo cōfirmat ad opandū pfecte. Hac igit multipharia spūali gratia rectificari. sanctificari. et confirmari merito desidero. ¶ Et si hec spūs tui bñficia recepero. tibi ingratus nō ero. Sed ⌊ Docebo iniq̄s vias tuas ⌋ ¶ Qui p̄us fuerā peccator fiam p̄dicator. q̄ docebo verbo vel exemplo vias tuas. q̄ sunt mia ⁊ veritas. ⁊ sic ⌊ impij ad te cōuertent̄ ⌋ p me salubriter edocti de mia tua mihi p veniam parcit ⁊ de veritate tua. id est. iusticia tua, qua peccatuz meum p̄ penitentiā punitur. Sed vt sic iniquos docere ⁊ impios cōuertere valeam ⌊ Libera me de sanguinibus ⌋ id est. de peccatis carnis ⁊ sanguinis. ⁊ que de eoz corruptōe ꝓcedūt. Libera me inq̄ deus. qui es ⌊ deus salutis mee ⌋ que lōge est a carnis ⁊ sanguinis corruptōe. q̄ caro ⁊ sanguis regnū dei nō possidebūt. i. peccata que ab eis ꝓueniūt. Alioqn nisi ab his p̄ius me liberaueris. mihi peccatori ip̄roperando dices. Quare tu enarras iusticias meas? Sed si liberatus fuero securus ero ab hoc ip̄roperio ⌊ ⁊ exultabit lingua mea ⌋ id est. exultando narrabit iusticiā tuā. Et tunc ⌊ p̄ne labia mea aperies ⌋ p̄ius p peccata clausa ⌊ ⁊ os meum ⌋ nō solum cordis sed corpis ⌊ annūciabit laudem tuā ⌋ videlicet quia me creasti quia me creatum ⁊ gemitū p baptismū regenerasti. quia me regeneratū. ⁊ in peccatis sepe relapsum nō reliquisti sed penitentē ad te revocasti ⁊ revocatum mūdasti. ¶ Ito quibus beneficijs nō vis tibi offerri sacrificia peculū sed hostias laudū ⌊ Quoniā si volmisses sacrificiuz dedissem ⌋ sicut fiebat in veteri lege. sed iaz in noua lege gratie ⌊ vtiq̄ holocaustis nō delectaberis ⌋ qm̄ illa solum erāt vmbra et figura legis noue ideoq̄ cessauerunt adueniente veritate. q̄ in spiritu ꝓphetie sanctus dauid p̄uiderat q̄ hoc dicebat. Quid ergo tibi offerendū. certe nō sacrificiū pecoris sed pectoris. sez spiritus ꝓtribulati ⁊ cōtriti ac humiliati cordis. quia ⌊ Sacrificiū deo spiritus ꝓtribulatus cor contritū ⁊ humiliatū deus nō despicies ⌋ Cor cōtritum penitendo. nō obstinatū peccādo. ⁊ humiliatū ꝓfitendo. non elatum me excusando tu deus qui cordis secreta cōspicis. nunq̄ despicis. sed vtiq̄ in eo tāq̄ in spūali sacrificio delectaris. Sed q̄ hoc acceptabile sacrificiū nō in moysi synagoga. sed in christi ecclesia est maxime offerendū. ideo ō est intelligenduz est q̄ sequit̄ ⌊ Benigne fac dñe in bona volūtate tua sion ⌋ Doce ēffectum bone voluntatis. id est. miscōie tue. ostende p effectuz pie benignitatis. id ē miserationis tue. Hoc in q̄ fac ⌊ sion ⌋ id ē. militanti ecclesie p sion spūaliter intellecte. vt ex tuis vinis lapidibus sez christifidelibus ⌊ edificent̄ muri hierusalē ⌋ nō terrene sed celestis. id est. ecclesie triūphātis. ¶ Orat ergo cor cōtritum ⁊ humile nō solum p̄ sua sed p totius ecclesie salute vt omnes fideles eius finaliter edificent̄. ⁊ fiant muri in ipa hierusalē celesti. firmiter p̄māsuri. Cū autem hoc factū fuerit (q̄ nō nūc in p̄senti seculo sed in futuro erit) ⌊ Tūc acceptabis sacrificiū iusticie tue ⌋ post p̄sentis seculi ꝓsumatōez. post finalis iudicij ꝓclusionem acceptabis sacrificiū. non quidē impfecte iusticie. sez penitētie que nūc est cōtriti ⁊ humiliati cordis. sed pfecte iusticie in gloria ꝓsumate sez sacrificiū laudis. q̄ tunc erit cordis. nō quidē lugēt̄ ⁊ gemētis. sed letātis ⁊ exultāt̄. Tūc acceptabis ⌊ oblationes ⁊ holocausta ⌋ nō carnales sed spūales id ē spūs ⁊ aīas sanctoz tecū in glia assumptoz. q̄ erūt holocausta igne diuio. h⁹ ē cha;

ritatis fertiore succesa vel accesas. Tunc imponet sup altare tuū vitulos. Tunc imponet angeli sanctos vel ipimet sancti spūs beati offerēt tibi seipos sup altare tuum. s. xpm in q̄ tāq̄ pncipali fundamēto supedificat omne sanctoz meritū. cui reddiē eternuz pmiū. z in cui⁹ passionis vtute supimponit omne sacrificiū tibi acceptabile. Super h⁹ altare imponēt z offerēt vitulos. Nō boues antiq̄s sub iugo petī mugientes, sz vitulos nouellos. s. nouos sctoz pptos sub innocentia noue etatis. ab oī vetustatis fuitute liberos. sūmaq̄ libertate gaudentes. Tu ergo dñe da mihi ab hac spūali syō. ab hac ecclia militāte. in qua tanq̄ in via pegrina mur ad illā celestē hierl'm. ad illā ecclīam triūphantē. ad quā tanq̄ ad pfiz pducimur cū sctis tuis finaliter puenire. Da int̄ muros ciuitatis hui⁹ firmiter pmanē. Da mihi inter ciues ei⁹te feliciter videre. videdo amare. amādo gaudere. z ita meipm accepti tibi sacrificiū z holocaustū offerre.

Meditatio sup qn p

to psalmo pñiali. s. Dñe exaudi oīoez meā

Domine ihu xpe q̄ es verꝰ rex glorie. rectoz̄q̄ sctē illi⁹ hierl'm ciuitatis supne. cū ea q̄ de te z gliosa ciuitate tua dicta sunt audio. nimiz ad eā tecū puenire desidero. Jō postq̄ multa in p̄cedētib⁹ psalmis dixerim. de timore pene. de dolore culpe. de spe venie. de amore spūalis mūdicie. restat vt aliq̄d dicturꝰ sim. de desiderio gliose ciuitat̄ hierusalē. id est. celestis pzie. Nō em̄ habem⁹ hic vt ait ap'lus manētē ciuitatē. sed illā futurā inq̄rimus z ad eā festinare ingredi debemus. Hāc itaq̄ desiderās ad eāq̄ festinās. suspirādo clamare. z clamādo suspirare ꝓpellor dicēs. Dñe exaudi oīonē meam z clamor meus ad te veniat. Cōgruit mihi dñe hui⁹ psalmi titulus. Intitulat nāq̄ oratio pauperis cū anxiaret̄ z in cōspectu dñi diffudit p̄cem suaz. Ego nāq̄ pauper z inops in via p̄sentis miserie. vt iam dives in patria celestis glorie. feruēri effutiq̄ desiderio anxior. z ꝓpterea anxi⁹ oro. z precē meā in cōspectu tuo humiliē effundo. ideo exaudi orationē meā z clamorem meū. Jam enī ꝓpter animi magnā anxietatem oīo creuit in clamorē. Quasi enim clamo. Heu me q̄ incolat⁹ meus ꝓlongatus ē. Heu me q̄ nimis afflictus suz i via z nimis elōgatus a patria. Et ideo. Non auertas faciē tuā a me in quacūq̄ die tribulor inclina ad me aurē tuā. Et in sup. In quacūq̄ die invocauero te velociter exaudi me. Quia dñe coram te oro. q̄ ad te clamo. ideo da mihi faciē tuā. da mihi aurez tuā. Da faciē nō iratā sz placatā p clemētiā Da aurē nō indignatā ꝓtra me. sed ad me inclinatā p mīaz. Dabis vtiq̄ dñe z oīno libēter ac liberaliter dabis nisi obstet mihi nubes petōz que obsistit oīonib⁹ iniquoz Unde p. Ysaiā dicit. Opposui nubem. ne trāseat oīo Tu ergo rumpe nubē effunde cōtra eam lumē vultus tui z ita non auertas faciē tuam. nec declines aurē tuā a me vel oīonibus z meis clamoribus. sed a peccatis z iniq̄tatibus meis. Et q̄z vehemēter clamo z invoco te. ideo velociē exaudi me. q̄z iam nō terrena q̄si terrenus. sed celestis quasi celestis desidero. Cui desiderio ꝑmptus adhuc te loquēte dicam. Ecce assum Nec imerito tam instāter peto velociter exaudiri. Quia defecerunt sicut fumus dies mei. Quia sicut fumus vēto cito dispgit̄. ita dies vite mee velociter deficiūt. z velut vmbra fugiunt. z ossa mea aruerūt. Nō solū vires corpis deficiūt. sz etiā vires aie mee q̄ dicunt̄ ossa mea (q̄z in eis pncipalit̄ ꝓsistit iterioz fortitudo mea) sicut cremiū arescētes ꝓtracte sunt vel sicut frixa in frixorio ꝓfrixe sunt. Fortitudo q̄p pe animi ex recordatōe peccati z timore indicij quasi frixa ꝓtrahit̄. Jam em̄ frigitur homo. dū se timet arsuz in inferno. Ecce ergo dñe. ecce pauptatē meā. ꝓ q̄ anxior ecce tribulatōez quā patior. ecce qualit̄ percussus sum. Percussus sum vt fenū. quia dīs caro fenū. Et sicut fenū viret. sed pcussum facile sentit ruinā. sic caro in iuuentute viret. senectute vel infirmitate pcussa z mortē succisa aresces deficit. Nec solum pcussus sum in carne sed in corde. z aruit cor meū. sterilitate peccati. Sed vnde hoc mihi. qz oblitus sum comedere panem meum. id est. custodire dei pceptū q̄ est spirituale nutrimētū meuz de q̄ dicit. Nō ex solo pane viuit homo. sed ex omni vbo q̄

ꝓcedit ex ore dei. Deu me miserꝝ. qꝛ hunc panem vꝛm qui de celo ↄ ex ore tuo descendit. comedere oblitus sum. Quare oblitꝰ? Quia nimis ad terrena intentus. neglexi. Et ideo | A voce gemitus mei adhesit os meū carni mee | Quia eñ celestia oblitus ↄ terreno ꝛ meoꝛ. nō ꝓ spūalibus sed ꝓ tpalibus gemebā terrena nimiū desideraꝫ. nō solū corde gemebā. sed etiā voce. ꝓpterea a voce gemitus mei inordinatꝰ adhesit os meum carni mee. id est. vox gemitus oris mei adhesit carnali mee affectōi. vel os ꝑncipale inter ossa mea. id est. ꝑncipalis fortitudo viriꝫ anime mee adhesit carni mee. hoc est ratio sensualitati ꝓsentit. Jam vo ō me aliter ꝓpiciāte fieri cupio. Jam eñ nō ꝓ terrenis sed ꝓ eternis gemē ꝓcupisco vt dicere valeā cū ꝓpheta dauid. Renuit cō solari anima mea i terrenis. memoꝛ fui dei ↄ delectaꝰ sum in eternis. vtinaꝫ nō oblitꝰ sed memoꝛ tui. vtinā nō oblitus ſz memoꝛ eternoꝝ bonoꝝ tuoꝝ. cū eode ꝓpheta dicā Annos eternos in mente habui. sed quō possunt hec fieri? Fient vtiqꝫ te iuuante. sed ꝓpter tui tuoꝝq; eternoꝝ bonoꝝ contemplatōez huiꝰ seculi seculariūq; ↄ seculariter viuētiū hominū ꝙuersatōez fugiā. vt eligā abiectus esse in domo dei mei magis q̄ habitare in tabnaculis pctōꝝ. vt silis fiam sancto tuo dauid. qui ait | Silis factꝰ sum pelicano solitudis factus suꝫ sicut nyctic oꝛax in domicilio | Et iteꝝ | Vigilaui ↄ factus sum sicut passer solitariꝰ in tecto | O magnū breuibus in verbis mysterium Tres aues ↄ tria loca hic distinguuntur. Tres aues: pelicanus. nyctic oꝛax. ↄ passer. Tria loca. solitudo. domicilium. ↄ tectū Et dicit pelicanꝰ in solitudine. nyctic oꝛax in domicilio. ↄ passer i tecto. Pelicano enim aui solitarie. ↄ q̄ in solitudie habitat ꝓpt heremicole. Nyctic oꝛaci vo qui habitat i domicilio. assimilāt illi qui a publico populoꝝ loco remoti. nō in heremo vagi. sed in vno loco vniti viuūt dicentes. Ecce q̄ bonū ↄ q̄ iocundū habitare fratres in vnū Passer aūt solitariꝰ ↄ vnicus in tecto. ille ē qui hominū societate nō egēs sed soli deo viuens. ↄ ad alta virtutuꝫ tecta fugiēs vbi a laqueis vitioꝝ tutus ē dicit. Una petij a dño hāc req̄ram vt inhabitē in domo dñi. Nec soluꝫ in domo. sed in altiori loco domus ſz in tecto. imo in ipō dño meo. Jpe est ergo qui habitat in adiutorio altissimi: ↄ in ꝓtectōe dei celi ꝓmorabit. Jpe est qui nō solū ꝓ se sed ꝓ alijs vigilat. ↄ ꝓ oībus vigilāt oꝛat. vt a mūdi carnis. ↄ diaboli laqueis adiuuāte ꝓtegēteq; deo liberet. O vtinā his auibus simillis fiam. ↄ vt tecum sim sepatus a seculi solitudine maneā. ne i tabnaculis peccatoꝝ manēs. cū puersis ꝓuersus efficiar. naꝫ | Tota die exprobrabāt mihi inimici mei | Peruersi eñ q̄ sunt inimici mei ↄ ideo inimici qꝛ puersi continue exprobrāt mihi fame mee detrahendo | ↄ q̄ laudabāt me | nō corde sed ore mihi publice adulādo | aduersuꝫ me inrabāt | false et ꝑditorie ꝙspirando. Sed q̄re hoc? | Quia cinerē tā q̄ panē mādducabā ↄ poculū meuꝫ cū fletu miscebā | Per cinerē ↄ fletū signat̄ status penitētiū quos puerse sepe irridentes cum eos ante laudarēt. dum cū eis seculo fruerent ↄ puerse viuerēt. Cinerē aūt tanq̄ panē mādducare nil aliud est q̄ peccatoꝝ reliquias penitēdo ꝙsumere. Potum vero cum fletu miscere est tpalem iocūditatem cum lachrymis spūalis penitētie iungere. Vel potius iste intelligi pōt desideriū celestis patrie. qui cum fletu miscet. dum penitēs ꝓ illius dilatione nō sine lachrymaꝝ effusione tristat. Sed vnde mihi ē fletus iste? Certe | A facie ire indignatōnis tue | id est. ab instātia vindicte tue in adam inchoate. cum qua nō ego solus sed oēs qui naturā trahim⁹ de ꝓpagine iniqtatis. ↄ de massa peccati nati sumus. ꝓpter q̄d dicit nos aptus. natura filios ire. Ex huiꝰ ergo ire indignatōe ꝓcedit q̄ | eleuans allisisti me | Tu q̄ me altiꝰ eleuasti creādo ad imaginē tuā in quo me oīa aialia supare fecisti tu me graui⁹ allisisti. ꝓmittēdo cadē in grauem actualis peccati culpaꝫ que me trahit ad grauissimā eterni ignis miseriā quā solus hō ↄ nullū aliud animal timet. qꝛ ipse solus sup oīa eleuatus aialia. beate vite cē neq; glorie ꝓceps est. Deu mihi dñe. q̄ allisisti me. qꝛ | Dies mei sicut vmbra declinauerūt. ↄ ego sicut fenū aru | Deu mihi quia dies vite mee sicut vmbra obscuri et vani quasi inutiles transeūt ↄ declinando deficiūt. Et merito. quia a tēvo die declia-

ui. similes mihi facti sunt declinantes dies mei. Et ego sicut fenū arui. sterilitate culpe. ppē defectū roris gre. Sed qr ego a lisus cecidi. iā de te ꝓfisus ꝓ te cupio sublevari. Jā terren⁹ ego ⁊ tpalis ac tpaliter declinādo ptransiēs ad te ꝓfugio q̄ eternꝰ es ac īmutabilis ⁊ īmutabiliter durādo permanes Qui ergo Tu aūt dñe in eternū pmanes Ideo tu eternꝰ me tpalē ⁊ velut vmbra trāseuntē ad tuā eternitatē elevādo salues ⁊ liberes ⁊ mēoriale tuū in gene. ⁊ genera. Quia memoria tua q̄ nr̄i memores in mia tua. est oi tpe pmāsura. nec vnq̄ deficiet illa ꝓmissio tua cū irat⁹ fueris mīe recordaberis. Et iō Tu exurgēs misereber⁹ syō Syon ei speculatō interpret. ꝓ quam militās ecclīa vł fidel' aīa intelligit. q̄ nūc deus ꝓ speculuz ⁊ enigmate speculari nititē. Ad hāc ḡ te q̄rētē ⁊ ad te ꝓsurgē cupiētē. tu exurgis ⁊ q̄si ei clemēt occurrēs misereber⁹ ei te sibi misericordē adiutorē ⁊ sublevatorē exhibēs. Misereber⁹ inq̄ qr tps miserēdi ei⁹. qr venit tps Be q̄ dicapł's. Cū venit plenitudo tpis. Et itez. Ecce nunc tps acceptabile: ecce nūc dies salut⁹ Et ve misereber⁹ sion Cm placuerī tuis tuis lapides ei⁹ Lapides sion sūt fideles militāt⁹ ecclesie. firmi ⁊ stabiles i xpiana fide. ⁊ nihilomin⁹ spe solidi ⁊ ꝓsistētes in charitate. Di nimiꝝ placuerī tuis tuis. hoc ē sctis ecclie triūphātis. q̄ tibi i tua ciuitate celest⁹ hierusalē cū sūma libtate tuiūt. qr illa q̄ sursū ē hierl'm mr̄ nr̄a. hoc ē triūphās ecclīa mr̄ militātis ecclie. apł'o teste. oīno libera ē. qr ibi deo tuire regre ē. Di ergo scī tibi in regno tuo tuiētes. ⁊ ideo liberi tecū regnantes terre ei⁹ miserebūt Et merito miserebunt ere sion. i. erene miserie militantis ecclesie. nec solū ei misericordes erūt. sed etiā vt tu miserear⁹ orabūt. Cur ita Qr eadē miseriā aliq̄n passi ⁊ expti sūt. Bz q̄d inde seq̄t Et timebūt gētes q̄ pr̄ timē nescierūt nomē tuū dñe: ⁊ oēs reges ere gl'ie tue am Qr videbūt maiorē eē gl'ie tue q̄ superbie siue potētie. ⁊ h° iō Qr edificauit dns sion .i. eccl'iaz suā edificādo magnificauit. Et ipa q̄ pus corā gētib⁹ ⁊ regib⁹ visa fuit i ꝓtumelia videbit in gl'ia sua .i. q̄ pr̄ ab eis supbis cōtumeliose speḡbat. postea ab hūilib⁹ his gl'iose honorabit. Hec q̄ olim futura eē ꝓdixerat ꝓpheta. q̄ tūdie eccl'ia impleri videt. Bz ere hec oīa Qr Respexit in oīonē hūiliuz .s. xpifideliū. q̄ in ei⁹ fide hūiliē orabāt. vt hec sue eccl'ie felicit eventrēt. Et iō ñ spreuit pcē eor .qr nō singlariter ꝓ se orabāt. Bz generaliē ꝓ salute oīm fideliū. q̄ vtiq̄ ē oro pfector. Qrvo ñ decz vt tot tāta q̄ bñficia a deo eccl'ie collata. abhoīe q̄si ingrato sileāt. Jō Scribāt hec i generatōe altera .vt scpture ꝓmendata fiāt⁹ miter teneāt. nō solū in antiq̄ lege mosaica sed i generatōe alēa. .s. nouā generatōe xpiana ⁊ ppl's q̄ creabit. hoc ē xpian⁹ ppl's. q̄si noua generatōe i xpo regeneratus laudabit dñm Et merito laudabit Qr ꝓspexit de excelso sctō suo: dns de celo i trā aspexit Sed ad q̄d de excelso sctō celo ꝓspexit. nisi vt gemitū ꝓpeditorꝝ .hoc ē. vt audiret gemitū⁹ et audiret ge⁹ miteꝰ hūiliū ⁊ penitētiū. timore dei ⁊ disciplina q̄si q̄busdā ꝓpedib⁹ ligatorꝝ. Be q̄b⁹ ꝓpedib⁹ apies dicit. Audi fili mi: ⁊ ne abicias ꝓ silio meū. ⁊ ini jce pedē tuū i ꝓpedes ei⁹. ⁊ erūt tibi ꝓpedes ei⁹ in ꝓtectōez fortitudis. Et vt soluēt .a nodis ⁊ vicul' pctō⁹ rū .filios interemptorꝝ .s. fideles xpianos spūales filios apł'orꝝ ⁊ martyrꝝ. crudeli inemptōe a gētib⁹ ⁊ regib⁹ mortificatorꝝ. Ut his vicul' solut⁹ .fideliū eccl'ia dicē possit. Dirupisti vincla mea tibi sacrificabo hostiā laudis. Ad hoc ḡ de celo ꝓspexit ⁊ in terrā aspexit. vt hūiliū xpianorꝝ gemitū audiret ⁊ vicl'a solueī. Bz ad q̄d Ut annūciēt i sion .hoc ē in eccl'ia militāte nomen dñi ⁊ fidē xpi a q̄ noiant⁹ xpiani ⁊ laudes ei⁹ in hierl'm .i. laudādo ⁊ gl'ificando opa ei⁹ q̄ sunt i celesti hierl'm .s. eccl'ia triūphāti de q̄ dr. Gl'iosa dicta sūt de te ciuitas dei. ⁊ hec ita ānūciēt. vt ānūciādo pficiāt. In q̄ In ꝓueniēdo ppl'os i vnū ⁊ reges vt tuiant dño .hoc ē vt ppl'os diuersaꝝ gētiū ⁊ reges diſpsoꝝ ppl'oꝝ ꝓuenire faciat i vnitatē fidei xpi ⁊ morꝝ fideliū nō vt tuiāt mōo carni vł diabolo. Bz vt tuiāt dño deo suo. ⁊ q̄ dr. Bñm deū tuū adorāb⁹ illi soli tuies Bz q̄d seq̄t Rñdit ei i via virt⁹ sue .q̄s est q̄ rñdit ei Quis b rñdendo loq̄t dño. In impioub⁹ vbis exp̄mit cui cōgruat rñsio. Supra ei ꝓmeorāt ꝓpediti ⁊ intempti reges ⁊ ppli sion hierl'm. Qr aūt singlariē

ðz. rñdit ei. nõ ad eos videẽ posse referri q̃ plura liẽ noiañ. ℣z sciẽdũ ẽ q̃ hic respondit vnitas p plurib⁹. i. tota eccl̃ia q̃ in xp̃o vna ẽ p cũctis fidelib⁹. ¶ Pa q̃ vnũ ẽ corp⁹ p oibus mẽbris ei⁹ rñdit dño. ℟ñdit in q̃ gratias ei agendo q̃ eã p̃spicere eã audire eam a vinculis soluere. eã ad sui laudẽ nominis excitare. eam deniq̃ ex varijs populis ad vni⁹ dei fruitutẽ congregare dignatus est. ℟ñdit ergo ei nõ voce ſz corde. nõ lingua ſz vita. nõ in via infirmitatis sue. ſz virtutis sue ſez in fidei firmitate. q̃ fides via ẽ ad patriã. z est vñus hui⁹ vie que in patria nõ manebit sed eius obscuritatem euacuabit claritas glorie. ℟ñdit ergo eccl̃ia dño. ℣t quid dixit? ¶ paucitatẽ inq̃t dierũ meorum nũcia mihi ¶ ℟ñdẽdo ergo orat quasi dicat. ℣ deus me⁹ nũcia mihi paucitatẽ et breuitatẽ dierũ meor̃. hoc ẽ q̃ dixisti q̃ ecclesia manebit z tu cũ ea eris vsq̃ ad cõsumatõez seculi. fac me cognoscere z diligenter attẽdere q̃ breue z exiguũ ẽ hoc tp̃s dierũ mee in compatõne eternitatis tue. ℣ro ergo vt adueniat regnũ tuũ: cupio h⁹ seculi finẽ. vt cito veniã ad regni tui brẽtudinẽ. ℣desidero dierũ meor̃ breuitatẽ vt cito trãseã ad diez tuor̃ eñitatẽ. ℣t iõ ¶ Ne reuoces mei dimidio diez meor̃ ¶ hoc ẽ ne sinas me reuocari a desiderio eñor̃. vt dereã cure tp̃aliũ i dimidio diez meor̃. s. diez rũ p̃ntiũ. q̃ medij sunt p̃teritor̃ z futuror̃. q̃ oẽs sũt dimidij z imp̃fecti nisi addãt eñi. ℣t merito peto nõ reuocari ad ẽrena q̃ tẽdo ad eña. q̃ iõ sunt auidi⁹ appetẽda qz ¶ in generatõe z generatõez ãni tui ¶ sine fine z sine p̃ncipio duraturi. ergo nõ sũt ãni tui sicut dies mei. qz ãni tui eñi z dies mei exigui. ãni tui nõ trãseũt sicut dies mei. ſz sp manẽt qz sũt eñitas tua q̃ nihil aliud ẽ q̃ suba tua nihil hñs mutabile. nil p̃teritũ. nil futur̃. ℣t qz eñitate p̃cedis oia q̃ fecisti. ¶ iõ seq̃t ¶ Initio tu dñe ẽraz fũdasti ¶ Initio. s. tp̃is. tu q̃ es sine tpe sine initio sine fine. imutabiliẽ manẽs i eñitate ¶ z opa manuũ tuar̃ sunt celi ¶ Nec tñ falsuz ẽ qđ alibi ðz. Verbi dñi celi firmati sunt. ℣az qđ vbo facis. h⁹ etiã mãu. i. vtute tua oparis. ℣ñ est ei deus distinct⁹ corporeis membris. verbũ aũt dei man⁹ ei⁹ ¶ Ipsi pibunt tu aũt p̃manes ¶ Tu ei semp stabilis. oãs cũcta moueri imutabiliẽ. p̃manes. i. i tua eñitate p̃seueraẽter manes. ℣z ipi celi q̃ in tpe vbo tuo firmati sunt nõ sicut tu firmi erũt sed iubẽte vbo tuo pibũt. Ũñ petrus ait. Terra aũt z celi q̃ nũc sunt eodẽ verbo reposita. sunt igni reseruãdi. ℣e celis ergo terre p̃mis. s. de regionib⁹ aeris p̃stat q̃ q̃ tum ad eor̃ q̃litatẽ pibũt. sed de supioribus celis celor̃ nõ est certuz. si tamẽ mãserint ñ in se sed in deo manebũt. qz solo dei verbo pire p̃nẽ ¶ z oẽs ¶ .s. tam celi q̃ cetere res mutabiles etiã angeli ¶ sicut vestimẽtũ veterascent ¶ hoc est q̃ tũ in se est. nisi eos seruares verbo tuo. sicut vestis que vetustate cõsumitur deficerẽt. Ũñ sequit ¶ Et sicut opertorium mutabis eos z mutabunt ¶ Celos q̃ eor̃ palia z cũcta mutabilia opiũt vbo tuo moues. z sicut eos mutas localiẽ. ita solo vbi tui arbitrio. si volueris tota liẽ mutabũtur z in nihilũ redigent ¶ tu aũt idem ipse es ¶ Tu q̃ dixisti. ℣go sũz qui sũz. idẽ ipse es z licet oĩa sint ex te/z p te/z in te/nõ tamẽ sunt qđ ipse es q̃ es mutãs nõ mutat⁹. faciens nõ factus. mouẽs sed imutabiliẽ manẽs ¶ z ideo ¶ ãni tui nõ deficient ¶ in generatione z generatõez erũt. z indesinenter manebũt qz ãni tui eñitas tua sunt. ℣ũ ergo dñe tuã imutabilitatẽ. dũ tuã eternitatẽ. et creaturar̃ oĩm mutabilẽ varietatẽ vanãq̃ vanitatẽ p̃sidero. nimiz ad te venire z tecũ habitare desidero nec a desiderio meo fraudari. aut spe mea frustrari. aut habitatiõe tua p̃uari tristis diuido. ℣uare? Quia letus audio qđ sequit ¶ filij seruor̃ tuor̃ habitabũt ¶ Ja mihi cũ leta p̃fidẽtia orit qz filij seruor̃. i. sctor̃ tuor̃ tecũ habitabũt s. boni xp̃iani. de quor̃ numero esse cupio Qui filij sctor̃ sunt. nõ p carnalẽ p̃pagationẽ/sed p spũalẽ p̃ticipatõez. sicut ecõtra mali/filij sunt spũz malignor̃. sic̃ scriptũ est. Vos ex p̃re diabolo estis. nõ p generationẽ sed p imitatõez. Vel filij sunt opera bona sine qbus nullus habitabit in gl̃ia. Qui ergo ibi vult habitare nõ sit a bonis opib⁹ sterilis sz p̃mittat fer⁹ bonor̃ operuz qđ sequat. vt intret in terrã vinẽtiũ. Sicut ioseph añcellit p̃rem suũ iacob in egyptũ. dicẽs ei z fratrib⁹ suis: ego p̃ueni pare vob escas ita p̃cedãt filij tui. i. opa tua tibi pare escã refectõis eñe. Quales filios premisse-

ris. tales seq̃ris ⁊ semẽ eox .s. bonox xpia
nox vl' meritorioz opex. Be qbus scribit.
Qui seminãt in lachrymis. s. hic in via. cũ
exultatõne metẽt in celesti pria. Hocinq̃
semen. de q̃ fructꝰ gl'ie metit in seculũ diri
get Hoc ẽ in celũ direct̃ ⁊ erectũ in eter-
num. ibi tãq̃ in horreo fuabit. Ba ergo
mihi dñe da. ⁊ fac me ita hoc semẽ dñi opã-
do semiare. vt inde fructũ gl'ie possim mo
riẽdo sucipe. Ba ⁊ fac hoc semẽ ita in me p
te fructificare ⁊ ad te dirigere. vt in tua eẽ
nitate sine fine habitãdo valeã pmanere.

Meditatio sup se/ Q

pto psalmo penitẽtiali. s. De pfundis cla.

Domine ihu xpe fons ⁊ origo to
tius pietatis ⁊ gr̃e. duz ego sicut
cervus ad fontes aquax ad te ve
nire desidero. tanto impfectum
meũ amplius recognoscẽs. de me meaq̃ p
pria vtute diffido. Ideo p auxiliũ mihi me
refugiũ miserie mee q̃rens ad te clamãdo
fugio dicẽs De pfundis clamaui ad te do-
mine Nõ solũ de exterioribꝰ. sed ỏ pfun
dis ⁊ intimis cordis lachrymis clamaui ad
te. Quid clamaui? dñe exaudi vocẽ mea
am Beinde alijs vbis idez repeto fiant
aures .i. auditus clemẽtie tue intẽdentes
in vocẽ depcatõis mee Nec frustra sepe,
⁊ iterax atq̃ iterax. varijs vbis eandez oronis
devotõez explico qz ad expimẽdũ mentis
mee affectũ. nõ sufficit organũ mee vocis,
nec desideriuz cordis satis põt depromere
lingua carnis. Nec ĩmerito ad te clamabo
de pfundis cordis ⁊ vocis q̃ me esse sentio
nõ in vno solũ pfundo. sed in pluribus p
fundis fluctibus. tam interioris q̃ exterio
ris miserie. q̃ditu sum in via hui⁹ miserabi
lis vite. Nã qui sic de pfundis clamat. de
pfundis surgit nec ipe clamoz eũ diu in p
fundis esse sinit. qz vox hui⁹ clamoris om
ne pfundũ penetrat. ⁊ ad dei aures vsq̃ pu
enit. Ecõtra vo quidã valde in pfundo
maloz sunt. q̃ nec ad te clamant cũ se vide
rint q̃tidianis peccatis ⁊ iniq̃tatibus obru
tos ⁊ oppssos. sed potius illos irrident qui
eos ad te clamare monẽt. hoc ẽ pfundum
maloz. de q̃ scriptura dicit. Pctoz cũ vene
rit in pfundũ p tẽnit. absit hoc a me dñe. sz
ad te clamo ỏ pfundis cordis oĩmq̃ intio-
rũ viriũ. vt me clemẽt eripias ỏ pfundis
iniq̃tatũ. Qz Si iniq̃tates obſuaueris dñe
dñe qs sustinebit? O magnũ pfundũ. O
abyssus mlta pfunda valde. nimisq̃ peri
culosa. Ecce em̃ vndiq̃ oĩbus circũspectis
nullũ bonũ. sz vbiq̃ malũ vidẽs. cateruas
scelex meox cernẽs. nimirũ paueſcẽs excla-
mo. O dñe si iniq̃tates obſuaueris. i. ad vi-
dictã eternã fuaueris. dñe qs sustinebit te
iudicẽ? Nõ tm̃ ego solus nõ sustinebo. sz
nec qs alius. qz null⁹ alius ẽ (nisi seducꝰ ⁊
veritate vacuus) q̃ se nõ cognoscat pctõẽ
Nam si dixerimꝰ qz pctm̃ nõ habemꝰ nos-
ipos seducimꝰ ⁊ veritas in nob nõ est. Nõ
ergo psumã de mea iusticia sed de tua mia
Quia apud te ppiciatio ẽ Si em̃ iniq̃ta-
tes sic obſuares. vt eax iudex solus eẽ vel-
les. ⁊ eẽ nolles misericors. vtiq̃ nulla mihi
eẽt spes. nulla psolatio. Sz ideo nõ despe
ro. qz apud te ppiciatio ẽ ⁊ ppẽ legẽ tuã
Legẽ amoris ⁊ gr̃e. in q̃ das reis veniã su-
stinui te dñe patiẽter sperãs. ⁊ sperãdo ex-
pectãs tuã miam. Et hoc dñe. qz oĩa nosti,
nõ solũ tibi pfiteoz sz etiã alijs vt oĩbus no
tuz sit manifeste dicẽs Sustinuit aĩa mea
in vbo eiꝰ Cuiꝰ eius? In vbo eiꝰ. cuiꝰ ver-
bũ nõ fallit nec fallit. Nõ in verbo hois q̃
mẽdax ẽ. sz in vbo dei q̃ verax ẽ. Uñ subdi
tur spauit aĩa mea in dño nõ in hoĩe sed
in deo spauit. q̃ vbo suo infallibili p pctõ-
rum veniã. regni celox gl'iam reptomisit.
Sperauit in q̃ A custodia matutina vsq̃
ad noctẽ Ideo dicit a custodia seu vigilia
matutina. q̃ est pncipiũ diei sperandũ vsq̃
ad noctẽ. qz in dño spare dz aĩa a pncipio
vite vsq̃ ad mortẽ. Nã q̃ vsq̃ ad mortẽ p-
seueraverit salꝰ erit. Sic ergo speret isr'l
dño Nõ solũ speret vnꝰ solꝰ. sz tot⁹ fidelis
ppl's. q̃n̄ nõ vni soli sz multis dictum est.
Sperate in dño oĩs congregatõ ppli. effun-
dite coraz illo corda vra. Et merito speret
isr'l. s. oĩs eccl'ia ⁊ congregatio fideliũ in dño
Quia apud dñm mia nõ magna solũ sz
maxima. nã copiosa ẽ apud cũ redẽptio
Sed quõ verax ẽ. q̃ copiosa fuit redẽptio tpe
dauid. cũ nõdũ tps redẽptõis aduenisset.
Sane semp copiosa fuit redẽptio. sz vt ipe
dauid ppheuice innuit. hec fuit apud deũ
hoc ẽ apud diuinũ secretũ sp ppositũ sq̃
pulsa acerba pdestinatõe dispositũ. sz no

semp copiose ac plene apd hoies exhibita. qr ñ tpe legis nature aut legꝫ mosayce sed tpe legis gre. de q̄ scriptū est. ¶ñ venit plenitudo tpis. misit de⁹ filiū suū factū sub lege. vt eos q̄ sub lege erāt redimēt. ¶ñ tandē impletū ē qd olim dauid pdixerat ¶Et ipe redimet isrl̄ ex oīb⁹ iniq̄tatibus eius ¶ ¶Nūc ergo dñe mie maxie oportunū tēpus ē vt de pfundis fluctib⁹ miseriaꝝ ad te fontē mīaꝝ clamādo ꝓsurgā. ⁊ de me mea q̄ ꝓpria vtute diffidēs: de te tua q̄ gratia ⁊ pietate sperādo confidam. ⁊ ad tuā clemētissimā ꝓpiciatōez confugiā. ¶Dignū q̄z ⁊ iustuz est. vt tibi o pissime xp̄e gras agā apd quē est copiosa redēptio: iō copiosa spāliē ēe dr qr tua in cruce passio. tuiq̄ p̄ciosi sanguis oblatio. nō solū p vni⁹ aut paucoꝝ hoīm salute. sz p toti⁹ isrl̄. p toti⁹ ecclie. p totius mūdi pluriūq̄ si forēt mūdoꝝ redemptōe copiose sufficere phibeē. ¶Per hui⁹ ergo passionis virtutē p hui⁹ sanguis effusionem te dep̄cor. vt a pcīs meis ⁊ a penis q̄s ꝓ bis mereo: me redimas redemptūq̄z ab eis ēripias. ⁊ ereptū a malis meis. tecū in bonis tuis habitare cōcedas.

¶Meditatio sup se- K ptimo psalmo penitentiali.

Domine ihu xp̄e q̄ spātes in te ñ deseris. clamātes ad te ñ despicis q̄ q̄rētes te nō fugis. te desiderantes nō respuis. sz de se diffidētes in te aūt confidētes cōsolaris. ¶Tibi hūiliter supplico. vt mihi q̄ in p̄cedēti psalmo confessus suz diffidētiā vtutiꝫ ꝓprie. tua potēcia vtute largiri digneris fiduciā exultatōez spāalis leticie. ad quā impetrādā. suspirās dico ¶Bñe eradi oīonē meā: aurib⁹ p̄cipe obsecratōez meā ¶Nō sepe dixi. iterꝫ repeto vt oīonis repetitio sit devotōis cōfirmatō ¶Nec me tedet sepe iterare verba oīois. qui sepius iterauit opa iniq̄tatis nec peto exaudiri in mea iusticia sed ¶in veritate tua exaudi me in tua iusticia ¶Hoc ē tu q̄ verax es. ⁊ in veritate tua penitētib⁹ venīā ꝓmisisti. exaudi me penitentē nō in mea sed in tua iusticia. ſ. in mīa tua. q̄ penitētes iustificat. ¶Peto enī iusticiā mie. quā exerces in p̄senti seculo. nō iudiciū illi⁹ iusticie. quā facies in futuro. ¶Iō seq̄ē ¶Et nō intres in iudiciū cū tuo tuo ¶Ego enī nō suz dign⁹ vocari amic⁹ vel fili⁹ tuus. sed tñ tuus tu⁹ sum. q̄ mīa indigeo ad te fugitiu⁹ redeo pacem q̄ro. ¶Nō ergo in futuro intres mecuz in districtū iudiciū qr ego volo intrare tecū. ¶Intrāt in iudiciū cū oño. q̄ iusticiā suam iactātes de ea ꝓsumūt. ¶Quib⁹ ꝓpheta dicit dñs. ¶Quid vultis mecū in dicio cōtendē? ¶Des dereliq̄stis me. ¶Nō sic ego: sz iusticiā meā coram me ēe nullā reputo ¶qr ñ iustificabit ī ꝓspectu tuo oīs vivēs ¶Quia ⁊ si apud se q̄s suo iudicio iustificēt. tñ oīs hō in hoc mortali corpe vivēs nō iustificabit ī ꝓspectu tuo. qr interiora ⁊ occulta hominis vides. in q̄b⁹ nemo bñ plene iustus aut mūdus ē tuo iudicio q̄ tūlibz sctūs hoib⁹ videat. ¶Iō paul⁹ ait. ¶Nihil mihi cōsci⁹ sum sz nō in hoc iustificat⁹ suz. Vel ītelligi pōt ¶nō iustificabit ī ꝓspectu tuo ¶.i. in tui cōparatōe. nō solū oīs hō. sz nec oīs vivēs etiam angel⁹ qr solus dūs ē in quē pctm̄ cadere nō pōt. in cui⁹ ꝓspectu etiā astra nō sūt munda. ¶Nō ergo intres mecū in iudiciū rigorose. sed mecū pie ac misericorditē age ¶Qr psecut⁹ est inimic⁹ ¶.i. diabolus vel q̄sq̄z alius aduersari⁹ ¶aiam meaz ¶⁊ ¶hūiliauit in terra vitā meā ¶Hoc ē q̄ tū in se fuit eaz vt celestia reliq̄ret ⁊ terrena sapere incliauit. ¶Et iterꝫ ¶Collocauit me ī obscuris ¶.i. in pctōrū tenebris ¶sicut mortuos seculi ¶.i. sicut ceteros pctōres nō spūaliē viuētes. sz seculariter in pctis morientes ¶Iō ¶anxiat⁹ ē sup me spūs me⁹ in me turbatū ē cor meū ¶Bz ecce p⁹ q̄ tristicia ꝓcesserūt. leta sequunt̄. p⁹ q̄ anxiat⁹ fui ⁊ turbat⁹ p multiplicē in imici tēptatōez. letus fact⁹ suz p spūalē dei ꝓsolatōez ¶Qr ¶Dēor fui dieꝫ antiq̄ꝫ ¶.ſ. dieꝫ eternoꝝ. hoc ē tue eternitatis dñe cui⁹ mēoria matia cā ē spūalis delectatōis ⁊ leticie. ¶Iō scriptū ē. ¶Memor fui dei ⁊ delectatus suz. nec solū in dieb⁹ eternis seu reb⁹ invisibilib⁹. sz etiā in creaturis tpalib⁹ te eternū ⁊ invisibilē deū ꝓtēplat⁹ suz. ¶Hāc ¶meditat⁹ suz in oībus opibus tuis. in factis manuū tuarum meditabar ¶Quesini in opibus artificem in creaturis creatorē in reb⁹ factis te earū mirabilē cōditorē. ¶Creatura tua facta ē mihi speculū vt ea te cognoscerē deū meū qr vt ait apl's: invisibilia dei p ea que facta sūt. intellecta ꝓspiciunt. sempiterna q̄z vtus

ri⁹ ꝛ diuinitas. ¶Et iō ¶Expādi man⁹ meas ad te ¶Quia ī opib⁹ tuis cognoui q̄ oīa bona sunt ꝛ nō a se sed a te tueq̄ bonitat⁊ q̄ principatōe bona existūt. iō tibi gr̄as agens. expādi in oīoe man⁹ meas ad te tanq̄ ad bonor oīm largitor ee. ¶Et ¶aīa mea sicut terra sine aq̄ tibi ¶Nō solū ad te expandi man⁹ corpis mei ſz ꝛ oēs vires animi. ¶Et merito q̄ ¶aīa mea ¶a te derelicta ē sicut terra sine aq̄ ¶Iō oz se ad te expādē ꝛ nō sibiipi sed tibi adherē. q̄ nō seipam. sed tu solus eā potes rore gr̄e irrigare. sicut aūt terra sine aq̄ sterilis est: sic aīa sine gr̄e tue pluuia fructū ferre nō pōt. ¶Tu ergo ¶Velociter exaudi me dñe ¶cito dādo pluuiā gr̄e. q̄ sitit ī te aīa mea. iō si aquā dare lōgi⁹ differas ¶deficiet spūs me⁹ ¶a te tāq̄ sterilis derelict⁹. ¶Et ppē h° ¶Nō auertas faciē tuaz a me ¶spm̄ meū derelinq̄ndo. ꝛ ab eo auferēdo vl ei differēdo gr̄e tue donum. ¶Illoq̄n ¶silis ero descēdēt⁹ ¶lacū ¶h° ē in pfundū pct⁹. ¶Sz potius ¶Auditā fac mihi mane miaz tuā ¶fac inq̄ mihi miaz tuā. auditā s. a ppheta manifestata ī scpturz. ¶fac me interi⁹ sentire. q̄ exteri⁹ facis audire. ꝛ hoc fac mane. i. cito ꝛ nō tarde ¶q̄ in te spaui ¶Et iō speraui. q̄ audiui. ¶Prope ē dñs oībus inuocātib⁹ eū: oīb⁹ inuocātib⁹ i veritate ¶Et vt cito facias mihi miaz tuā ¶Notam fac mihi viā in q̄ ambulē ¶vt sit lucerna pedib⁹ meis vbū tuū ad recte ambulādū in via mādator tuor ¶q̄ ad te ¶a q̄ tāq̄ a pre luminū descēdit oīe bonū ꝛ q̄ illuminas oēm hoiez venientez in hūc mūm ad te inq̄ ꝛ nō ptra te ¶leuaui aīaz meā ¶Et iō ¶Eripe me ab inimicz meis dñe ad te confugi ¶Nō a te fugi ꝓtendēdo ꝛ postponēdo lucez tuā. ſz ad te ꝓfugi q̄rēdo ꝛ postulādo eam ¶Iō ¶Eripe me ⁊ inimicz meis dñe ¶.s. a diabolo ꝛ ministrz suis. q̄ tēptāt me. vt ambulez in tenebris. ¶Et vt ab eis eripias me ¶doce me facē volūtatē tuā ¶q̄ si ñ doces me. faciam volūtatē meā ñ tuā ꝛ sic deseris me ⁊ me⁹. ⁊ ego te desero. ergo doce me ¶q̄ ⁊ me⁹es tu ¶Ad aliū currerē si aliū creatorē hr̄em. ¶Sz q̄ tu sol⁹ es de⁹ me⁹ iō doce me vt mgr̄ me⁹. q̄ ⁊ vtiq̄ facies. q̄ ¶Spūs tuus bonus deducet me ī terrā rectā ¶Ecce q̄ supi. in mēoria ēnor ꝛ in ꝓtēplatōe tua ꝛ tuor opez delectat⁹ suz. ne tua gnitudo ꝓtēplationis extolleret me. ne supba fieret letic⁊ mea. letis misti tristia. ſz iam p⁹ tristiciam ꝓuertor ad gaudiū ¶Tā ei plene spero q̄ spiritus me⁹ mal⁹ nō ꝓducet me in terrā puersam infernalium penaz. q̄ ¶Spūs tuus bonus deducet me ī terrā rectā ¶in terrā. s. gaudiorū. de q̄ oz. ¶Portio mea ī terra viuentiū. ¶Et hoc ñ ꝓpē meritū meū ſz ¶ꝓpē nomē tuū dñe viuificab⁊ me in eqtate tua ¶nō ī iustitia mea. ¶Ego ei me occidi p pcm̄ meū ſz tu me viuificab⁊ ꝓpē nomē tuū. q̄ ē ibs. ꝛ interp⁊ saluator. ¶Et rēnois tui ipleas tu eris mihi ibs. ꝛ me viuificādo sanabis. ¶Et sic ¶Educes ⁊ tribulatōne ¶hui⁹ seculi ¶aīam meā ꝛ ī mia tua ¶nō in merito meo ¶disꝑdes oēs inimicos meos ¶Quos enā inimicos tuos merito dixerim. q̄ ī me seruo tuo te dñm meū. q̄m̄ in se ē plequnt⁊ et gr̄az nois tui. cui ꝛ nō mihi. salutē meam attribuo vices. ¶Nō nob dñe nō nob. ſz nomini tuo da gr̄iam. ¶Dāc inq̄ gr̄iam salutis mee aduersādo auferre conāt ¶ñ ꝓuenient subdit ¶Et pdes oēs q̄ tribulāt aīaz meam ¶.s. diabolū ꝛ oēs obstiatos. ꝛ merito pdes me tribulātes ¶qm̄ ego seruꝰ tuus suz ¶Ad te ī mea tribulatōe recurrēs sicut ⁊ hūilis ꝛ fidelis vasall⁹ recurrit ad dominū ¶Ecce ergo hui⁹ psalmi alioq̄n psalmor pn̄ialiū lecta ꝓclusio. ¶Ecce spūal⁊ letic⁊ exultatō. quā salutar⁊ pnie ꝓtristatio finaliē opat. ¶ñ q̄ p pn̄iaz afflgiē tandē dicit. cō solatōes tue letificauerūt aīaz meā.

¶Oratio operis huius

¶Da ergo mihi dñe hos quos penitentiales psalmos ecclesia tua noīat. ꝛ a penitentibus tibi psallēdos esse pdicat. tā digne ac devote. nō solū oze sed corde penitēdo psallere. vt p cōtristationē pnie salutaris. exultatōez cōsequi valeā letic⁊ spūalis. vt post salutarē penitentiā tandē p spūalē letic⁊ exultando dicam. ¶Spūs tuus bonus deducet me ī terram rectā. ¶Da mihi dñe hūc septenariū penitentiū psalmor eē remediū ꝛ septenarium mortaliū pct⁹. mihiq̄ esse auxiliū ad septenarū virtutū ꝑncipaliū. ad septenarū donor spūaliū. ad septenariū būtudinū. ad septenariū deniq̄ petitionū ī oīone

dñici ꝓtēt⁹. ¶ Ba mihi dñe in hoc psalmo meditatõe timorẽ pene. doloꝛẽ culpe spem venie. amoꝛẽ coꝛdial' mũdicie. desideriũ celestꝭ pñie. diffidẽtiã vtutis ꝑpe. exultatõez deniq; spũalis leticie. De hoc enĩ septenario metaliũ affectuũ. ꝓncipl'r agit in hoc septenario deuotoꝛ psalmoꝛ. Dis septẽ affectib⁹. q̃si septẽ scale pñie gradib⁹. ad vitã patrie celestis ascẽdit. q̃ me finaliẽ deduci. ꝛ felicit ascẽdere. ꝛ tecũ habitare ꝑhẽnit̃; regre tu miseꝛicoꝛdit̃ ꝓstare dignerꝭ. Cui vinis ꝛ regnas i secula seculoꝛ Amẽ. ¶ In hꝰ finit doctrial' expositõ mgri Johannis ¶erson sup septẽ psalmos penitentiales ꝛc.

Incipit donatus moralizat⁹ venerabilis mgri Johis de gerson cãcellarij parisiensis.

Dp Arteſoꝛonis quot sunt. ¶ Deco. ¶ Que⁹. ¶ Cognitõ substãtie. cognitõ q̃litatꝭ. ꝓgnitio p̃cepti di. cognitõ eiusdẽ. cognitõ hois ꝝm deũ ꝛ ꝝm naturã. ꝓsideratõ futuri iudicij. ꝓsideratõ leticie e lectoꝛ. ꝛ ꝓsideratõ tristicie dãnatoꝛ. ¶ Nomẽ q̃d ẽ⁹. ¶ Dõ. q̃ hõ vocatꝭ: si cogſc⁹ subaz tuã vñ facc⁹es: veraciẽ scies: ẽ nomẽ. ¶ Ecce cognitõ subẽ q̃ ẽ ꝓma ꝓsoꝛonis: de tra es ꝛ i terrã reverterꝭ. ¶ Noi q̃t accidũt⁹. ¶ Ger. ¶ Que⁹. ¶ Qualitas. ꝓpatio. gen⁹. nũer⁹. figura. casus. ¶ Cui⁹ q̃litatꝭ hõ. Appellatiue. q̃ cõe ẽ oib⁹ hoib⁹ de ẽra fiermo ꝺ vilioꝛi ẽra siue materia. ¶ Cõe ẽ etiam oib⁹ hoib⁹ eẽ aĩal rõnale. ¶ Cui⁹ gd⁹ ꝓpationis⁹. ¶ Nullius. q̃ hõ no ꝺz augeri ꝓprie sumptõez. nec minui ꝓ pusillanimitatẽ. Et ideo ẽ nomẽ substãtiuũ. vt stare habeat exnimiũ timorẽ ꝛ ꝺ nimiã ꝑsũptuosaz spem ¶ Cui⁹ generꝭ⁹. ¶ Oĩs. ¶ Quia tã viro q̃ mulieꝛi ꝓuenit̃ natura hois. ¶ Cuius nũeri⁹. ¶ Singl'aris. ¶ Q̃ libz ꝓse roez reddz añ tribunal xp̃i. ¶ Cui⁹ figure⁹. ¶ Simplicis. ¶ Q̃ nõ põt diuidi i plures sectas. ¶ Qptet enĩ si saluari ꝺz: q̃ solũ fidẽ xp̃i cõfiteat̃: ꝛab illa nõ diuidat. ¶ Qui ei hãc fidẽ ñ bñt/ ñ hoies dici debẽt: ꝛ bruta. q̃ñ carẽt rõe. ¶ Cuius casus⁹. ¶ Noiatiui ꝛ vocatiui. ¶ Q̃ noiat̃ iam mortalis q̃ ĩmortalis erat creat⁹. ꝛ vocatur ꝛ opari⁹: q̃ ẽtne q̃si erat ꝺeputat⁹. ¶ Cuius declinatõis⁹. ¶ Tertie. ¶ Q̃ declinari ꝛ hũiliri ꝺz triplr. coꝛã deo/ coꝛã ꝓximo. ¶ Uñ regit̃. ¶ Q̃ bñ regit̃ a deo regit̃. si male: a diabolo. ¶ Discutiam⁹ iã dicta. ¶ O hõ si ꝓsidera re vis q̃d sis q̃ ad materiã/ sine dubio inuenies te nobilissimũ aĩaliũ. aĩa tua ad similitudinẽ dei ẽ facta: ꝛ imagine ei⁹ insignita hñs in se vtutẽ intelligẽdi. volẽdi. ꝛ memorãdi. ¶ Hec aĩa infusa ẽa deo in tuũ vilissimũ coꝛp⁹ fetidũ ꝛ fragile. vt tã q̃ dña sapientissima ꝛ tã q̃ hospes sagax domũ tuam regat. ¶ Qa ergo q̃ũ est de se: sp valet agere q̃ dño suo sunt placita: ꝛ ad hoc ꝓpirigit sensus exteꝛioꝛes ad exteꝛioꝛa officia/ nõ inducẽtia quicq̃ nociuũ ad lectoꝛez sacrã vel ad crucẽ dñi intuẽdaz vel ad alia salubria q̃ sibi vtilia videnẽ. ¶ Idcirco si volũtatem carnis seq̃ris/ hospitẽ oppmis: dñam occidis. malũ q̃ ꝛ vile ẽ hoc hospitiũ in q̃ tã nobilis hospes piclitat̃. ¶ Si q̃ vis ꝝm aĩam viuere nõ ꝝm carnẽ. ꝓsidera q̃ caro tua terra est. terre ergo ꝓditões serua. ¶ Terra ei bassa ꝛ dura oĩa portans vtute patiẽtie. ꝛ q̃to plus ab aliq̃ vexaris/ tãto ei plus bñfacias imbrẽ enĩ saluatꝭ doctrine ꝛ diuine gr̃e ingluttire studeas. ꝛ siccus sis a fluxu vitioꝝ carnis ꝛ cupiditatꝭ terrene. ¶ Habes iaz q̃d sit nomẽ. ꝛ q̃d sis ꝝm subaz. ſ. nobilis ꝝm aĩam. Rogo ergo vt nobiliꝛ ꝛ rõnabiliꝛ te regas nõ viliter ꝛ carnaliter.

¶ Quid ẽ ꝓnomẽ ¶ Rñsio. sicut hõ ẽ nomẽ tuũ. ita peccatoꝛ ẽ ꝓnomẽ. cũ ergo coꝛã deo oꝛõne fundis. pone ꝓnomẽ ꝓ noie: et dicas. ¶ O pr̃ celestis nõ vt hõ te invoco sz vt pctoꝛ veniã postulo. ¶ Pronoi q̃ accidũt⁹. ¶ Ger. ſ. q̃litas. gen⁹. nũer⁹. figura. ꝑsona. casus. ¶ pctoꝛ ergo vt ẽ ꝓnomẽ: cui⁹ q̃litatis⁹. ¶ Infinite. ꝓpẽ infinitã ꝛ incertã mltitudinẽ delictoꝝ q̃ facio/ ea nũerare nõ valeo. ¶ Cui⁹ generis⁹. ¶ Oĩs. ¶ Q̃ omni generi vitioꝝ peccãdo ꝑticipo. ſ. mortaliũ ꝛ venialiũ. ¶ Cui⁹ nũeri⁹. ¶ Singl'aris. ¶ Q̃ singl'ariter pctã mea aĩaz meã cruciãt/ ꝛ ꝓscietiaz meã trucidãt. ¶ Cui⁹ figure⁹. ¶ Simplicis. ¶ Q̃ nõ possum ea dividere in diuersis ꝓfessionib⁹ sed q̃ volo ꝓfiteri optet q̃ oĩa sub simplici ꝛ sub vna ꝓfessiõe dicã clare ꝛ distincte. cũ coꝛdis ptritõe ꝛ cũ ꝓposito emẽdãdi

Cui⁹ pſone⁊ p̄ime. Qz nō hz hō indicare alios: ſz ſeip̄m: dicēdo. Ego ſum miſer ille q̄ ſic ⁊ ſic vixi i p̄ſpectu dei ⁊ angelorum

¶ Cui⁹ caſus⁊ De ſtatu innocētie in ſtatū culpe. ¶ Cui⁹ declinatōnis⁊ a manu dei in manū diaboli. ¶ Quot ſūt declinatōes i p̄noīe⁊ Quattuor. Prima ēab obediētia dei i ſuggeſtionē diaboli. p hāc declinauit eua. Scōa ēab obediētia dei i p̄ſenſuz mulieris. vt adā declinauit p euā. Tertia eſt a paradiſo in hūc mōm. Quarta eſt ab hoc mōo in lymbū inferni. ¶ Quot ſūt caſus i p̄noīe⁊ Sex. Prim⁹ erat ſuggeſtio. Scōus aduertētia. Terti⁹ diſcuſſio. Quart⁹ delectatio. Quint⁹ p̄ſenſus in mēte. Sext⁹ p̄ſenſus in ope. ¶ Que ſūt p̄noīa p̄mittua ⁊ derivatiua⁊ alij hoīes oēs ab eiſdez derivati: derivatiua dicūt. ¶ Declarem⁹ p̄miſſa. Primo p̄poſuit diabol⁹ fructū eue ad p̄medendū. ecce ſuggeſtio. Scōo vidit eua illud lignū viſu delectabile ⁊ ad edēdū ſuaue. ecce aduertētia. Tertio dic̄ q̄ dñs p̄hibuerit eis vſuz fruct⁹ illius ne moreret. ecce diſcuſſio. Quarto rñdēte diabolo: q̄ nō morerētur ſz eēnt ſic dij ſciētes bonū ⁊ malū: cepit ipſa delectari. ecce delectatio. Quinto ipſa ſentiēs nullū p̄iculū imminere in vſuz illius fruct⁹: p̄ſenſit intus voci diaboli ce. Sexto ipa ardēs deſiderio i aſpectu illi⁹ pulchri fruct⁹ ⁊ ſuauis⁊ p̄medit. ecce p̄ſenſus i ope. Hic etiā q̄libz ad p̄cūm allicit. Primo ordinat i villa q̄dā choꝛea. Scōo ego audiens cātus illi⁹ vel vidēs illā a p̄io oculos meos ad videduz. Tertio arguo in meip̄o: hoc nō eſſe bonū. ſ. inſpicē illā choꝛeā: cū p̄manēs voluptati indulgeo. Quarto delector⁊ nō ſolū in aſpectu choꝛee ⁊ auditu cātus. ſz etiam i aſpectu puellaꝝ. Quinto p̄ſentio int⁹ in coꝛde meo cū aliq̄ eaꝝ coire. Sexto p̄ſenſuz illū p deſideriū illud intus p̄ceptū p̄ficio ope ⁊ ecce mortua ē aīa. Et ſicut dixi de iſto virtio: ita de oībus alijs intelligēdū eſt. Auertam⁹ ergo nos ab oīni carnali delectatione: q̄n nobis p̄ponit. ſicut molēdinari⁹ q̄n videt vētū ſibi nō p̄uenire: vertit molēdinū q⁊ niſi i p̄ncipio obſtem⁹ ſine dubio p̄iculū caſus vix ena dem⁹ ſicut dauid. ſi nō in ſolatio p feneſtrā p̄ſpexiſſet: i cōcubitum berſabee nō cecidiſſet. Quare auertendi ſunt oculi ne videant vanitates

Et tūn de p̄noīe.

Quid é verbū

Qkūſio. q̄ ē p̄ceptū dei. ſ. vt diligamus inuicē. ¶ Verbo q̄t accidunt⁊ Septē. Que. Qualitas. p̄iugatio. gen⁹. nūerus. figura. rp̄s. ⁊ p̄ſona. ¶ Cui⁹ q̄ltat⁊ Talis. videlicz. Diliges dñm deuz tuū ex toto coꝛde/ ex tota aīa/ ⁊ ex tota vtute tua. ⁊ p̄ximū tuū ſicut teip̄m. ¶ Cuius p̄iugatois⁊ Toti⁹. Qz vna p̄s nō valet ſine altera. nulli⁹ diligit deū q̄ odit p̄ximū. nec econuerſo. Sitr in p̄ceptis. q̄ vnū frangit factus ē oīm reus. vt dixit Jacobus. Et ideo oportet q̄ oīa p̄iūctim ſeruent. ¶ Cuius gener⁊ Actiui. Qz oꝛtet nos id ope p̄ficē ſi illō velimus fruare. q⁊ auditores legis nō iuſtificabūt apud deū ſz factores. ¶ Cui⁹ nūeri⁊ Pluralis. Qz ſunt iſta decē. Credē in deū. Nō inaniē iurare p ip̄m. Feſta celebrare. Honorare parētes. Non occides. Nō furaber⁊. Nō mechaber⁊. Nō falſuz teſtimoniū dab. Nō adulterab. Nō p̄cupiſces rē alienā. Ut⁊ ſunt iſta duo. ſ. dilectō dei ⁊ p̄rimi. ¶ Cuius figure⁊ Simplicis Qz in vnitate puri coꝛdis oz fruari. ſ. in caritate. plenitudo eī legis ē caritas vt dicit paul⁹. ¶ Cui⁹ tpis⁊ P̄ñtis. Qz oꝛtet q̄ in p̄ñti p̄ficiat hoc p̄ceptū. ſ. q̄diu ſum⁹ i hac vita. ¶ Cui⁹ p̄ſone⁊ P̄ime. ſcde. ⁊ tertie. q⁊ ego tu ille oēs tenemur h⁹ p̄ceptū cuſtodire. Dixit ei dñs. Si vis ad vitaz ingredi ſua mādata. ¶ Declaremus iā p̄dicta. Ho mō tu credis in deū vnū: ⁊ diabolus credit ⁊ nihil ſibi p̄deſt. Si vacit in eū credis: eū adora. cole. honora. h⁹ p̄ceptum frāgis q̄n voluptati inſiſtis. Scōo nō debes inaniē p ip̄m iurare. h⁹ frāgis q̄n p̄iuras vl̄ p̄ſuetudinaliē iuras. vl̄ q̄n dubitāter iuras. Jō dñs dic̄. Nō iurab oīno: ſz ē ēnō nō ſit vbū tuū. Tertio debes feſta celebrare. ſ. eccleſiā frequētādo. inſiſtēdo oꝛoni. lectioni vel opib⁹ mie. Hoc frāgis. q̄n ocio ludoꝛ comeſationū. ebrietatū. colloquiꝛ nō ſpūalium vacas. Vel q̄n manualiē laboras q̄ oīno neceſſariū nō ē. Quarto honorab parētes. eis obediēdo. reuerētiā exhibēdo. et p̄poſſe ſubueniēdo. hoc frāgi⁊ q̄n eis male dic⁊ vl̄ ſpnis vl̄ moleſtar⁊ ⁊ indetar⁊ nec ſūuenire ſtudes. Quīto. nō occides. h⁹ frāgi⁊

qñ iraſceris ꝓximo tuo ſine cā. vel qñ eū deridesvel famū noiando. vel qñ mortez alicui⁹ deſideras quā ꝑ te inferre nō vales vel times. Sexto nō furaberis. hoc frāgis qñ violēter rapis alicui⁹ bona vel occulte vel manifeſte. vt qñ detractōe famā ꝛ honorē furaris. Septimo nō mechaberis. i. nō luxuriaberis aliq̄ mō. q̄ ſi ꝛtinere non poſſis. nube. ꝛ tūc licite potes. hoc frangis nō ſolū qñ actū. ſz etiā qñ aliquā curioſe ꝛ cū ꝛcupia vides ꝛ tunc plus qñ ỽginē vel dicatā deſideras. Octauo nō falſum teſtimoniū dices ꝛ aliquē. Hoc frāgis qñ etiā aliq̄s ꝛducis vel hortaris. vt falſe teſtentē vel qñ aliq̄s cautelosis ỽbis circūuenis vt eos decipias. Nono alteri⁹ vxorē nō ꝛcupiſcas. nō adulterabis. hoc frāgis qñ vxorē ꝓpriā deſeris. ꝛ aliā ducis. vel qñ alterius vxorē ꝛ nō tuā tāgis. vel ſi in religione exiſtens mulieri ꝓiūgeris. vel ſi p̄sbyter ſecularis eo mulierē tangēs. vxorē tue quā deſponſaſti. ſ. eccie iniuriā facis. ſicut religioſus lubrice ſue religioni. Decimo rē alienā nō ꝛcupiſces. hoc frāgis qñ cōmodū alterius ipedis ꝓ tuo augēdo. Vel ſi abducis alteri ſeruum ſuum vel ancillā vel filiam. vel alterius officiū. dignitatē ꝓbendam ꝛ hmōi deſideras. Non em̄ nocere debes ꝓximo tuo ſed ꝓdeſſe. ꝓterea ꝓximo chari tatē impēde. i. ſeptē op̄a mīe ei ſubuenien do i fame. ſiti. nuditate. ꝛ frigiditate. in firmitate carcere ꝛ tribulatiōe. X

Quid eſt aduerbiū ꝛ quō verbo addit̄ ꝛ ſignificatū ei⁹ pficit.

Si ḡ verbū ē cognitio ꝓcepti diuini vt iā dictū eſt. Aduerbiū ē exhibitio opis. Sed adhuc alio mō q̄ iā ſupra dictū ē vt patebit inferi⁹. ¶ Aduerbio q̄t accidūt ꝛ Tria. ſ. ꝓpatio. ſignificatio ꝛ figura. i. habitudo ſiſtitudo ꝛ diſtinctio. ¶ Declarem⁹ iā iſta tria. Qui ꝓcepta dei vult pficere oz etiā ſeruare habitudinē. i. modū in facto ſuo. vt ſi elemoſynā vult facē. oz conſiderare. qñ. vbi. q̄bus. q̄liter. q̄d q̄tū. ꝛ ordinate. Hec ſūt aduerbia loci q̄litatis ꝛ ordinis. Significatio. vides duos pauperes. vnū in luto iacentē. alterū hoſtiatim mēdicātē. da elemoſynā ꝓmo. ꝛ alteꝝ dimittas ſi ambob⁹ nō vales. Si vis orare ꝓmo quō orare debes. ꝛ horas canonicas ſi vouiſti priꝰ ꝓſolue: poſtea lege ꝛ ora. Si nō vouiſti. lege ꝓmo pī nr̄ q̄ deꝰ inſtituit legendū. ꝛ poſtea q̄ tibi placet legere poteris. Si vis ieiunare. primo ſerua ieiunia ab eccia ordinata. ꝛ ſi plus facē velis poſtea facere poteris. Sic ḡ in oībus attende circū ſpectionez. vt aduerbiū debite ponas iuxta ſuū verbū. Si em̄ in veſperino tpe tādiu comeſatōi potatōi ſeu alteri ineptē voluptati inſiſtas. q̄ ꝓ nimio ſopore demane ſurgē neḡas ad miſſam audiēdū vel ad aliq̄d aliud bonū op⁹ exercendū. ſic mutādo noctē i diē ꝛ ecōtra. ſine dubio nō ponis aduerbiū rite iuxta ſuū ỽbū. Cōparatio iſti⁹ aduerbij ſicē faciēda. Binites pl⁹ q̄ pauper inde licētius ꝛ largi⁹ elemoſynā dēt q̄tū diuites ſint. Sic i illis ꝓpatio fiēda ē. q̄ ſcia pollēt vel ꝓpāte vel dignitate vt q̄libet ỽm id q̄d ꝑt faciat. alij plus alij minus. Alij ꝑt dare aurū. alij aquā frigidaz. alij ỽbū ꝓſolatōis. alij ſubuentionē miniſtrādo. alij in docēdo. alij ē fortis. ꝛ oīa ſeruare ꝑt. alij infirm⁹ ꝛ mīa indiget vt ſibi fiat diſpēſatio. alij ſic charitate feruet q̄ parū requiat q̄q̄d patit̄. alij tā infirmus q̄ cito cadit peccādo ꝛ cito reſurgit penitēdo Figura hui⁹ aduerbij ē. hñ da ſit diſtinctio Sunt aliq̄ ſimplices aliq̄ ꝓpoſiti. Item ſimplices ſūt q̄ in ſolitudine manēt ſepati ab oī hoīm ꝑuerſatōe. ſicut anthonius iohes baptiſta bñdictus ꝛ multi q̄ndā heremite fuerūt. Cōpoſiti ſūt i multiplici dīa. Quidam ſunt pure ſeculares. alij religioſi. alij ꝓdicatores et q̄t̄q̄t ſumus lz diuerſi. tñ ad laudē dei oēs creati ſumus. ſicut diuerſarum imaginū picture ornāt thalamum. Hec de aduerbio dicta ſufficiant. Y

Quid eſt participiū ꝛ Rñſio q̄ ē cognitio hoīs ỽm naturā ỽm deū. videlz vt cognoſcat q̄libet hō q̄d ſit p ſe ꝛ q̄liter eſſe debeat ỽm deū. ¶ Participio q̄t accidūt ꝛ Sex ſcz gen⁹ caſus tps. ſignificatio. nūerus ꝛ figura. Cui⁹ generis eſt hō pticipiū ꝛ Trinitatis triūq̄. ab adā ꝛ eua generati ſumus q̄ duo trinitati attribuūt̄. i. deo q̄ eſt trinus in p̄ſonis. Sed adā imediate ſicut ait Lucas. Enoch fuit filius ſem ꝛ ſem fuit filius ade:

et ada fuit filius dei/ Eua vo mediate qz de costa a de facta erat. ¶ Cuius casus? Pec cati inobedientie. Ecce qd sum⁹ fm nos .a pctoꝛib⁹ ꝓcessum⁹ z pctoꝛes sum⁹. hec sunt genera et casus. hec duo sumit pticipiuz a noie. ¶ Cui⁹ tpis? Pñtis. Quia i pñti tpe pnia agenda ē z laborandū ē ꝓ futuro ꝑmio ¶ Cum⁹ significatois? Primo actiue. s. faciendo bona opa. Scdo passiue patiendo suf ferendo mala. Tercio neutralis. s. cohercendo ꝓprias vtutes z cogitatões. Quarto de ponentalis. s. abijciendo oia vicia mortalia Quito cois. s. custodiendo ꝑcepta dei z ordinatões scē ecclie. hec duo. s. tpa z significatões sumit h⁹ pticipiū i vbo vide q̄ les ē fm deū debeam⁹. ¶ Cui⁹ nūeri? Plural. videlz vt i hac eccia militāte possim⁹ ꝓputari cū iustis. z in eccia triūphāti cū angel'. ¶ Cuius figure? Primo simplicis vt nō dissociemur a fide hic male viuēdo: et nō diuidamur a saluādis supnis i iudicādo: Scdo ꝓposite erat. z iō hoc pticipiū capit duo. s. nūez z figurā a noie z vbo. ¶ Biscurram⁹ ia dicta. Nā planū ē q̄ a pctoꝛib⁹ descēdimus. z generati sum⁹. z q̄tidie peccando cadimus. Que ē pulcritudo nra seu puritas? q̄ deo placeamus tanq̄ spōsa viro suo. Que etiā fortitudo nra? q̄ diabolice suggestioni resistere possimus. si nec carnis illecebris reluctari sciam⁹. Bi etiā terra sum⁹ z i terrā reuerti necesse sit. q̄ ē nobilitas seu celsitudo nra siue ptās quā in nobismetipsis vane ꝓfidētes: aiaz nrarū salu ti ꝓuideam⁹. Et si breuis ē vita pñs z hora incerta. q̄ est ista fatuitas cordis nostri. q̄ tñ solicitamur ꝓ acqsitõe diuitiarū. facultatū. dignitatū. z hmõi. q̄ oia in momēto a nobis recedūt z nunq̄ redeūt. Dicit ei Job i psona cuiuslibet hois. Cōpat⁹ sum luto z assimilatus sum fauille z cineri. qz qd aliud sum⁹ q̄ pleni putredine viciorū. Bi cut cito inflamātes z ꝓuocantes alios ad iracūdiā vel eis dānū vel scādalū inferētes sicut fauille cito vanitatib⁹ insistētes z cito ꝓuocati ad irā. seu accēsi auaricia sicut cinis q̄ leuis siccus z puus z ab igne ꝓsūpto derelict⁹ qz z leues sumus sicci z vani ex defectu humoꝛū diuine gre. parui ex pusillanimitate. z ab igne ꝓcupiscēz carnaliū ꝓsūpti tāq̄ pctoꝛes ad coꝛ redeam⁹ ꝓsiderātes q̄ pticipiū est eiusdē generis significatōis cuius ē verbū ita etiā sim⁹ ꝓformes voluntati dei cū sim⁹ facti ad imaginē dei qz vitupio dign⁹ est. q̄ recta docet z male viuit. Ita z nos malo fortiꝰ vituperandi sumus: si imagine dei depicti sic⁹ ei dicimur. z tñ p enormē vitā ab eo discrepam⁹. Bemsu q̄ honoꝛē figulo nro volūtatē ei⁹ pficēdo.

Quid est coniun

q cio. Rñsio. q̄ ē futuri iudicij ꝓsideratō vl cognitio. ¶ Cō 3
iunctoi q̄t accidūt? Tria. s. ptās figura z ordo. ¶ Cui⁹ ptātis? Diuine. Quia ds faciet iudiciū z ꝑmo copulabit. i. p angelicā tubā oēs ad iudiciū ꝓgregabit. Scdo diuīget. i. bonos a malis segregabit. Tercio explebit. i. nūez electoꝛ pficiet. z i ciuitatē illā q̄ p lucaferi et socioꝛ ei⁹ casum rupta ē recupabit. Quarto causabit. i. causabit roꝓbos dicēs. Ite maledicti i ignē eternū. Quia esuriui z nō dedistis mihi māducare. Sitiui z nō dedistis mihi bibē. Nud⁹ erā: z nō coopuistis me. Et rōnē iustā dabit ꝓ electis dicēs. Uenite bñdicti patris mei ꝑcipite regnū q̄d vobis parū ē ab origine mūdi. Esuriui. sitiui. hospes erā. infirmus z nudus erā. z cabastis. potastis. collegistis. visitastis z coopuistis me. Ite sunt q̄nq̄z spēs hui⁹ ptātis. ¶ Cui⁹ figure? Primo simplicis q̄ ad ipfectões. Scdo ꝓposite q̄ ad pfectões. qz oēs stabimus añ tribunal xp̄i. siue simplices. i. q̄ i bona simplicitate vixerūt: siue q̄ i mala simplicitate viuētes seipsos pdiderūt lz forte alijs nō nocuerūt. Cōpositi siue bñ viuētes. s. bñ docendo se z alios ꝓmouerūt: siue q̄ ꝓ malā vitā et malas instigatões. z se z alios corruperūt ¶ Cui⁹ ordinis? Primo ꝑpositiui. Scdo subiūctiui. Quia ꝑmo saluādi iudicabūt sicut sēptū ē. q̄ post prudētes vgines venerūt fatue. z post illos q̄ a dextris erāt. venit iudex ad sinistros. ¶ Pōderem⁹ dilectissimi huius reg[ptātē ad cuius instionē oēs huius ēre habitatoꝛes reges duces z comites cuiuscūqz dignitat[b reputāt. i illo extremo die cū vilib⁹ psonis eccliē viles reputabūt. z q̄ia magna palacia edificāt ibi bene spelūcā puā repire vellēt: in q̄ a facie dñi fugiētes tūc latere possent. Bi ē in̄ sēptu-

rās: iustus vix saluabit. qs nō timebit? Si opa. i. cogitatiōes ds discutiet: qd faciem? q opa nō hēmus? Si i illa voce. Ego sum. Des q ad capiēdū eū venerāt tpe passiōis ad terrā sūt pstrati. qd pōt facere tonitruū horribile: qū gladius bis acutus tonabit? scindet indicaturus. Q q timere? q sq a rege tpali vocatus. vt rōnez iudicij ponat cū eo. imo lz in nullo se forte fecisse regi sentiret. tñ adhuc sub rōne iudicij corā eo trepidaret. q? tomagis ergo nos solicitari oportet. qui certi sumus summi iudicis pñtatione in illo tremēdo examine. vbi? angeli cō tremiscūt. Sed etiā paulus q tanta pro xpo vicit certamina q etis tāte vtutis erat q cū libera pscia dicebat. Nihil mihi conscius sum. Quid est q tam falsa securitate nosipos firmamus. q in mille defectib? torpemus. Quis enī gloriaē mūdū se hīe corde mo nullus scire pōt an odio vel amore digni sit. Habeamus ergo p oculis cordis nri illud horribile qđ āgelica tuba clamabit. Surgite mortui venite ad iudiciū. et qd tūc mihi debim? iudici: iā pcogitemus.

Quid est ppositio?

Rñsio. q ē psideratio letitie electoꝝ. qz vt iā dictū ē illi pponūt dānādis. Repositōi q̄t accidunt? Unū tm. s. casus. Non casus pecca sed casus hūiliat. Et iō duplex erit in eis casus. Primus accusatiuus q accusabūt patrā huius seculi totꝰ nequie. sicut scriptū ē. Totus mūdus in maligno posit? ē et de hoc hūiliabūt se corā deo grās agēdo q a nequia huius seculi puri erunt seruati. Qdiu hic uersati fuerūt. Hcōs casus ē ablatiuus q gratulabunt illi de illa hora q ablati fuerūt ab hoc seculo nequā. introducti in illā supnā patriā. q hoc hūiliabunt se corā deo regratiādo. q eos traxit d labore ad requiē. de piculo ad securitatem de tribulatōne ad pacē. de tristicia ad gaudiū. Si ḡ psiderare? pēsare velimus. illi? supne felicitatis q̄ta sint gaudia. pmo recogitemus huius seculi mala? p̄ria q̄ta supius sint bona. Et pncipalr̄ b tria abūdāt. vicia. tribulatōes. indigētia. In illa aūt supna ciuitate abūdāt. pax. puritas. et sanctitas. Qui vo mēte hec bñ reuolueret statim ppēdere posset q̄ felix ē q toto mortis desiderio ad illa supna anhelaret. et q̄ vilis etiā q solū ea q huius seculi sunt q̄rit Q q̄t vicijs carnalis putrescit. q̄t tribulatiōibus q̄uis. q̄t etiā subuētōib? egetꝰ? Qui aūt celesti ponē gra sine gl̄ia. dei maiestate bonitatē? gl̄iā incessanter? pēplat. qz vbi ea ē. spūs i nullo pt impediri. oī pace gaudet ipa regē pacificū secū hz p̄sortē totius gl̄ie et p̄cordie. ? oī desiderio satiaē sicut ait pphēta. Satiabor cum apparuerit gl̄ia tua. Cōsideremus etiā q̄ iocundū ē. in aula regis existere. vbi rex sedet coronat? indutus veste regia. oī forma speciosus. ? multis militibus circūdat? ei reuerētiā dignas exhibētibus. Aula etiā vestibus varijs ac pciosis picturis ornata. Vbi etiā oīa gl̄a musice adessent. fercula delicata? supflua Vina q̄z? alia pocula redolēscia haberē quicq̄d etiā ad iocūditatem loco? valeret ibi appareret. Postremo si ibidē oēs speciositate summa. ? pacis? cordia. ? imēsa letitia gaudēt expulso oī piculo. timore. cura vel modestia. Quid q̄so hmōi solatio eēt desiderabilius / maxie si hoc ppetuo posset durare absq̄ fastidio. sic sine dubio illa supna celestis curia incōparabiliē oī aula pñtis seculi est speciosior. vbi rex pacificus. s. xp̄s sedet coronatus diademate q̄ coronauit eū pr̄ suus speciosus forma p̄ filijs hominū ad dexterā suā vbi circūstant nouē ordines angelor̄ cū summa diligētia? reuerētia ac mutua? cordia deū laudātes et dicētes. Salus deo nr̄o q̄ sedet sup thronū et agnō. ibi ista aula est stellis candētibus ornata. oī pictura clarioribus. ibi sic sctōrū in pace? securitate maxie ppetua? iocūditate gratulāt. Et qđ p̄mo p̄ oīonē tātā gl̄iā supne p̄ie denudare. cū scp̄tura dicat. q ibi sūt q oculus nō vidit. nec auris audiuit. neq̄ in cor hois ascēdit. q̄ ppauit ds diligētib? se. Vbileat ḡ lingua? pelet mēs nra. q̄ estimabilis ē illa felicitas. vbi totū hr̄ qđ desiderat. frui solū deo filio gl̄ioso? videre regē gl̄ie in decore suo sola satietas animarum.

Quid est interiectio?

Rñsio. q est tristicie dānatoꝝ p̄sideratio. qz sicut in-

Epitaphium Johannis Gerson

ieriectio grāmaticalis signat mētis affectū voce incognita. ita interiectio illa spūalis signat hoīs interioris motū ex passione doloroſa. Interiectōi ꝗt accidūt: Unū. ſ. Significatio tūi. Significabit enī manifeſte intolerātia pene gehēnalis. Primo leticia demonū ſup tormētis aīaruz. Secōo dolor aīarū dānatarū. Tercio admiratio iniuſtorū angelorū malox dicentiū ad ſeipſos Q ꝗta erat cecitas nr̄a q̄ tenēs nos in ſeculo. ſtultū nobis viſum fuit cū platis. pdicatoribus. et ceteris bonis hoibus fugere voluptates carnis 7 oblectamēta mūdi ne in hūc locū intraremus 7 ecce nūc merito iſta patimur qr eos audire contēpſimus. Quarto metus. i. timor: qr aīe dānandorū maxīo timore formidabūt. cū hoſtes infernales eas vexabūt igne inextinguibili verbis acerrimis. oculis ardētibus. vultu tumido. ſpecie nigerrima. De hac pena dr in euāgelio. ꝙ ibi erit fletus 7 ſtridor dentiū .i. ibi abundāt dolores 7 acerrima pena. qr nullus flere ſolet niſi nimia triſticia grauatus. De hac etiā pena dicit Iſaias. Uermis eorū nō morietr. 7 ignis eorū nō extinguetr. qr vermis ſcie nunꝙ ſedabit quin ſp remorſum ſcie patiatr. ex q̄ iudiciū dei cōmendabūt 7 ſeipſos cōtinue accuſantes indignatōe 7 ira torpebūt. ignis etiam pena nunꝙ extinguetr. ſitr vermis eorū nūꝙ morietr. deſpectis eorū ſp remanebit. 7 ignis ſciarū quē hic accēderant ibi pficietr. Et de hoc pſalmiſta ait. Ignis 7 ſulphur 7 ſpiritus pcellarū ps calicis eorū. i. ꝙ ps tormentorū gehēne erit ardor ignis. fetor ſulphuris. 7 tēpeſtas maligni ſpūs. Et vt clarius iſta pena decleratur. ſumamus exemplū p ſitr. Faber ferrarius ſolet eſſe niger facie habet caminū obſcurū in q̄ ponit ferrum vt incalecat. poſtmodū p ſe 7 ſuos coadiutores cū malleis pcutit ad nutū ſuum Ecce faber iſte ē dyabolus q̄ nigerrimus ē Caminus obſcurus eſt infernus oī claritate pīuatus. Ignis ē pena flame ardentis Carbones appoſiti ſignāt ꝙ pena iſta nūꝙ vel parum laxabit. ſz magis incēſa efficit. Ferrū eſt ipſa aia dānata q̄ ibi vel iſti igni exponit ppetuo cōburēda. hanc vobis acerrimis exprobare demones nō ceſſant. Dilectiſſimi ergo nos ſcientes iam iſta. ꝙ diu hunc mundū poſſidemus ſtatū pnie cauēmus ne dyabolus poſtmodū ſup nos gaudeat. ſz potius ſanctorū angelorū gaudiū ſuppleamus. q̄ gaudēt ſup vno pctore penitentiā agente. Cogitemus quō redēpti ſumus ſanguine xpi et nullo mō fruſtrē tūi bñficiū in nobis. ne ſicut ſtercora de vētre purgādo exeāt. 7 ſicut quiſquilie a ligni ab ſciſe in ignem pjciant. ita nos poſt hanc vitaz tanꝙ ſtercora de medio eccleſie tollamur. tanꝙ palee et quiſquilie in ignē gehēne pjciamur. Ibi ḡ nr̄a fixa ſint corda vbi vera ſunt gaudia.

¶ Explicit donatus moralizatus egregii doctoris mgri Johannis de Gerſon cancellarij Pariſien̄.

Carmē de vita ſolita

ria/ vide s̄. inter carmina ſup Magnificat 96. B. qō ſic incipit/ Diſpſit dns vana de ſede ſuppos. Et finit circa īram Flic/ Bola vacat ſoli ſed ſocialis ouat.

Epitaphium magi

Eſtri Johannis de Gerſon.
Uocat ad plācū/ ſtudiū te piſiēſe.
Et celebrē gētū funē plaga recēs
Qui tibi nūc rapiē pclarus morte iobes
Cancellarius in te fuit officio
Intra tuos natos nō huic ſilem meruere
Cernere/ vel quēꝙ ſecula noſtra parem
Nullus pāgerico mēdaci me putet iſta
Latius vt creſcat. ſcribere/ fama viri
Huius. teſte deo. virtus ſupauerat omne
Hic calamus laudis/ qō ſibi ferre valet
Primicias eui xpō dans/ in dole pura
Iacta ſener legit ſemina meſſe grauī
Otia deuitans puerilia/ tunc puer ipſe
Grandis honeſtatis pdidit indicia
Carnis ſorde carens. etatis iter iuuenilis
Tranſit hinc lubricū. q̄ fere quiſq; ruit
Omne ſeqns tps/ dedit alme theologie
Cuius pfeſſor clarnit eximius
Cepit em̄ rectū facere/ poſt recta docere
vt melius voci conſona vita foret
Tinnula vox ei⁹/ geſtu comitata venuſto
Uera ſuadebat. celica verba docens
At quotiēs dura cervix flecti reproborū
Bebuit. inſonuit aſperiore tono
Rhetor 7 orator miro ſermōne diſerto

Dicta coaptauit moribus in varijs.
Doctrina q̄tus fuerit. q̄tū arte ꝓfundus
Edita que fecit plurima scripta docent
Scripsit ad oē genus mulierū siue virorū
Ad xp̄m via sit quo breuiore modo
Multos p̄terea tractatus/opuscula grata
Condidit hec morū sunt decus ⁊ speculū
Sermo tenax veri. ferro penetrātior oī
Semp amicus ei fluxit ab ore suo
Predicat hūc ꝓstās securus ⁊ absq; timore
Que sibi causa dedit aspera multa pati
Propter eū natale solū linquēs pegrinus
Duis se externis tradidit atq; locis
Uñ a re sūpsit gerson cognomē honestū
Quod si transferē a duena significat
Talia p̄cipia meritor totq; triūphos
Quis finis claudet meta ve qualis erit
Deu mors seua nimis subijt q̄ florida cū
Contriuit vastās/ac cito cōminuit cta
Cor bona furat vna qua p̄rimat hora
Filum succidens impia parca feror
Dz q̄d ago dū te mors crudelē vocitauit
Illi cū potius grandia dona pares
Egit em̄ moriens xp̄s/q̄ porta quietis
Perpetis. atq; fores luminis introitus
Hinc ipsi refero grates q̄ despoliauit
Occisus q̄z tuā p̄niciem perimit
Quo fuerit natus anno vt obit. retinere
In p̄mptu si vis/calculus iste dabit
Annos mille cape x p̄i centū quater adde
Bicenū nonū tu sit accipito
Julius orbe suo lucem voluit duodenam
Lurarū requies. que sibi grata fuit
Jam sexagenus terris cum liber abiret
Et sertus ferme fluxerat annus ei
Hunc cāpanꝰ ager gallus dat parisior
Erudit tellus. emula turba fugat
Ast hūc dū fugeret. fouet germania felix
Fit sibi lugdunū/posteriores requies
Q̄z viuū recipit defuncti sic tenet ossa
Imp̄cor vt redeat spūs ad dñm

Aliud

Fortis in ecclesia bellator maxime gerson
Armatus gladio/cingis ouile dei
Uinūt scripta tua. q̄ vis sint ossa sepulta
Omnibus exēplar se dāt imitabile doctis

Epithaphiū scriptū

in circūferētia sepulcri in lugduno in eccia sancti pauli ⁊ in tabula muro appēsa iuxta arma sua.

Magnū pua tenet vtutibus vna iohem
Precelsum meritis gerson cognoie dictū
Parisius sacre p̄fessor theologie
Clarvit ecclesie qui cancellarius/anno
Milleno dñi centū quater/atq; vigeno
Nono luce petit supos iulij duodena

Epistola fratris iohānis de Gerson ordinis celestinor directa fratri Anshelmo eiusdē ordinis sup opusculis Johis cancella. parisien.

Postulasti sepe mātissime mi frat̄ in xp̄o/vt ea tibi cōicarē opuscula q̄ a germano meo dño pisien. cancellario ꝓpilata cogiscim asserēs te feruētissimo amoris desiderio illorū studiū incūbere. Pareo libēs petitōi tue. tum q̄ nil tibi denegare queo. tū q̄ miras ꝓplacetia si cuti creberrime sum expt̄ / eadē amplecteris adeo vt tāta iportunitate densissimar occupationū q̄bus artaris/ñ potueris abduci/q̄n p̄lima ex his ꝓpria māu trāscp̄ seris/⁊ auide ruminādo vētri mēorie tenaciter p̄mēdaueris. Crudele q̄m mi frat̄ exisstiarem/si doctrinā hāc salubrimā similagineū panē/quē i diuersis tractaculis/veluti q̄busdā cophinis aut sportellis recōditus largiē habeo/esurieti tibi ⁊ tā auide postulanti nō cōicarez. Proinde nōne sacrilegij q̄incerer si hūc doctrine thesaur quē mihi indignissimo ei fratri/p mea eruditōe grādi zelo p̄mēdauit/humo defossū ⁊ absconditū retinerē. Scia em̄ ⁊ thesaur absconditꝰ q̄ vtilitas i veriscz. Qua in sup rōne lucernā accēsam abscōderē sub modio q̄ ponēda potiꝰ erat supra cādelabrū/vt luceret oibus q̄ in domo sūt. Nōne etiā saluator nr̄ admonuit. Sic luceāt opa vr̄a bona coram hoibꝰ/vt glorificēt patrē vr̄m q̄ i celis ē. Addo q̄ sicuti i crebribꝰ absq; vlla palpantis adulatōis nō testat ē/⁊ alij q̄plimi viri aliq̄d studēdo repis qō amplisꝰ vr̄m subiectā materiā tuū delectet aiām/illūiet p̄ficiatq; hoc i dē certissime ꝓfirmarē i memet agi/si nō p̄tinuo fraternalis amor suspectus redderet testioniū diceret. Quid q̄ nōne p̄ ferre volumꝰ hūc nouissimū vt sui siles antiq̄ssimis ⁊ sctissimis dīne scp̄ture doctoribꝰ q̄ abyssalis sapie ⁊ scie fontes seatuiē.

tes/ & in maxios fluuios excrescentes ecclesiā vniuersā irrigarūt & q salubri⁹ vbis docuerūt/ vite cōfirmauerūt exemplo miraculi creberrimis choruscātes. ¶Quoz eqdē elucidatōe dīne legis/ tātus fuit labor vt increbibili studio pene plures ediderint libros q̄ exiguitas ingenij sequtiū vel legēve appēdē potuerit. ¶Patuit h⁹ in Aug. Amb. Orige. & tot milia voluminū Hiero. se legisse testat. Absit h⁹ absit vt hos relinq̄mus hoz obliuiscamur/ vt nouis aduenientib⁹ veteres doctores p̄judiciam⁹/ eos poti⁹ imēsis honorib⁹ attollim⁹ nouis p̄ferim⁹. ¶Nā ipsi p culdubio sūt q laborauerūt. & dū nouissimi labores eoz introierūt/ illi dentiū robore masticauerūt qđ in meat⁹ fauciū leuiē bi trāsglutiūt/ illi acumine nālis ingenij & tota mētis annisu cū gra dei radiāte veritates altissimas & absconditas valde p̄scrutātes/ a crimine ozetenus eructauerūt velluti sicis ex abysso ere p̄fundissima suffossis & egestis ingēti conamine rudentib⁹ p̄cio sissima auri l' argēti pōdera sustollat. ¶Hi nāq̄ sua q̄uis opuscula nō aliūde q̄ ex illoꝝ ientētijs sapienē p̄texētes/ q: forte clari⁹ seu poliri⁹ locuti sūt/ nō aliud egisse videt hoz plimi/ q̄ sicis rudē & informē seu scabrā metalli massā/ nouiē e minera p ducta in splēdentē & gratiozem diuersoli matura gñe formā artificialr educat. ¶Nemo q̄ nouissimoz p̄sumat se p̄oribus p̄pare. nemo illos vetustate sua p̄tenere. ¶Quēadmodum ab hac temeritate lōge esse nō dubito frat̄ vnanimis germanū nr̄m/ quē loqmur sic et dicta & facta ei⁹ oīa testimoniū phibent. ¶Qui iz inē ceteros h⁹ infelicissimi nr̄i tpis (pace oīm dixerim) velutivas electissimū replet⁹ erat spū sapie & intellect⁹/ & ob h⁹a me meisq̄ sūlibus sepi⁹ inexpellat⁹ fuerit/ vt tm talentū sibi creditū de scripturis sacris ad informationē moz nobis aliq̄ salte suo mō disserere vellet/ vix tandē ad h⁹ adduci potuit/ vt ex ea q̄ vel ex iniūcto cācellariatus officio/ vel rōne scholastici exercitij p̄pilare coact⁹ ē pauca opuscula inferi⁹ annectata sub noīe p̄p̄o voluerit p̄scribere. ¶Nā mox vt inde sibi sermo fiebat/ aut velut obsurdescebat/ aut ī alio cui⁹rē ducebat/ aut oīno sentētijs nos increpitās dicebat. ¶Nescitis qđ petatis. q̄ta q̄lis ve suppetūt ad manū p deuotōis exercitio insignia p̄batissimaq̄ sctoz doctoz volumina/ q̄ oēm vite perfectionē salubriē & sufficacissime p̄doceant/ nec ītēdim⁹. ¶Ecce i promptu sūt Aug. sup psalterū Greg. sup Job. Cassian⁹ in collatōibus & institutoib⁹ patz/ Bern. sup cātica. Richard⁹ de. xij. p̄archis & de archa mystica/ Bern. item ad frēs de monte dei/ Hugo de ozone/ Anshelm⁹ in meditatōibus/ Aug. iterū in p̄fessionib⁹ & soliloqiis/ auctoꝝ p̄terea sūme de vtutib⁹ & vicijs/ auctoꝝ de spū & aīa & reliq̄ p̄plimi. ¶Quid amplius q̄ritis/ q̄d veterib⁹ nouellos fastidio si cumulatis. ¶Faciēdi plēs libros nō est finis in his imoremini. in his exerceat spūs vr̄/ hoz in studio vr̄m desudet ingenū/ nō in curiosis & supuacuis subtilitatē q̄ndaz mētientibus/ q̄ nō iplēt animū aut satiāt/ sz pon⁹ puritū accēdūt sunib⁹ a veritate tā dē abducūt. ¶Talia nobis dicē solit⁹ erat ob q̄ etiā q̄da lectōes p studētiū curiositatē inferi⁹ annotatas disserunt. ita sp modestissimi fuit ingenij maioib⁹ cedēs non sua q̄uis p̄cacit ingerēs. quēadmodū ō symia turpi refert fabula/ quaz nō puduit p ceteris ēre bestijs/ fetū p̄prū velut pulcri oīs ad h⁹ argumētaē p plima p eū dictata ita neglexit/ vt nisi pia q̄rūdā cura fuissent diligēti⁹ recollecta & trāscripta nescio si vsq̄ mō p̄parerent. ¶Patuit h⁹ in illis p̄mis opusculis exercitij sui scholastici/ i studio theologie parisiēn. de nupcijs sapie/ q̄ miro iocū doq̄ artificio/ q̄rū ex aliq̄bus p̄cipi pt studio florenti pegit/ sūpto themate. ¶Quesiui spōsaz mihi eā assumere/ q̄ cū vel mala vt aiūt custodia/ vel q̄rūdā auida rapina p̄dita fuerit oīa. ¶Sic nihil ē in hūanis opib⁹ stabile/ nihil ouratiuū itaq̄ debemur morti nos nostraq̄ ait Horatius. ¶Qz nec mirādū vt ait Aug. si caduca cadūt & mortalia moriunt. ¶Et q̄ dixisset q̄ scripsisse credēdus ē apls paulus celestiū p̄sci⁹ secretoꝝ/ q̄ ab ierlm vsq̄ illiricū mare totū rplenit euāgelio/ & tm ex oīb⁹ vix supfuit q̄tuordecim epl̄e. ¶Sic leo reliq̄s q̄ nō ē nūerus. ¶Pelleē alij ruinas palaciorū/ laq̄atas domos erutas/ depopulatōes ciuitatū/ abruta castra fortissima/ mortes si vis hoim/ ego sume plangēdā duco iacturā vel modicā ciuitatis nobi-

ſrm/depdita videlz pclariſſimorū viroꝝ ꝓmētaria/ꝓtinētia vba vite doctrineq ſaluberrime q̄bus fides catholica gigni poterat ⁊ nutriri. q̄bus inſup roborari velut arx firmiſſima/edificata cū ꝓpugnaculis ꝑ q̄libet inimici ſeruētis machinamēta/et ex talib⁹ viuaciſſimis efficaciſſimiſq; ſentētijs penetrabilioꝝb⁹ oi gladio ancipiti/cōfodi valebat hoſtis ⁊ enecari. q̄ ꝓpter non abſq; illi⁹ ſubdola ꝓcuratōe hoc aliq̄n ꝓtigiſſe credendū ē/ſicut ecōtrario liborꝝ inutiliū ⁊ curioſorꝝ atq; pniciosorꝝ multiplicatio/q̄ q̄dē ꝑ fidei nr̄e traditionē tāta ſp ꝓrupit inuidia vt ꝑ ſe ſuoſq; fatel litēs/eā fūditus de ēra tōllere/aut ſaltē diuerſarū hereſim veluti zizaniorꝝ ſuſſeminatōe ꝓfunderе voluerit. ſz o plene oi dolo et neq̄cia/ neq; ita erit vt exiſtimaſti/nūq; obdurare poterit fontē aq̄ viue/ſaliētis in vitā eternā/ſi illā interdū turbidā reddiderſ. Nā ſz caduca ſint oia q̄ ſūt ſub ſole/vt ait Eccleſiaſtes/vbū tn̄ dn̄i qđ ſup ſolē ē manet i eternū/qđ aſſidue ꝑſpicuas atq; ſuguiſſimas emanat aq̄s ſapie ſaluaris q̄ ipetus lētificat ciuitatē dei. Qđ ſi q̄s interroget qđ ꝓdeſt tāta liborꝝ ad libros acumulatio. ⁊ nouelloꝝ ꝓſcriptio cū iam tot⁹ orbis pleꝰ eē videat⁹ Patet rn̄ſio. ꝓmū q̄dē honeſta occupatio ē. Scēptura q̄ppe dīna puteus alt⁹ ē cui⁹ nūq; deficiūt aq̄/ ⁊ q plus exhauſeris inde ſaturiēdo ꝓtinue largi⁹ tibi refluet. Eſt inſup velut ager vberrim⁹ a q̄ q̄tūuis extrahas eo feratior redibit. Regiones vt ait effrem vno tpe hñt vindemiā/ ſcriptura aūt ſacra ſp affluit doctrina viuificāte. Regio q̄n metit amittit gratiā/ ⁊ vinea poſtq; vindemiata fuerit hūiliat. Scriptura ſacra q̄tidie metit/ ⁊ ſpice interp̄tationū nō deficiūt/ q̄tidie videmiat ⁊ botroꝝ ſpes nō deſinit. q̄ in hac vinea dn̄i laborantū ē aſſidue. ꝓpoſita ſpe mercedis immēſe. Nā q̄ eluciđat me/ait ſapia/vitā eternam poſſidebūt. Demū ponēda ē veritas ꝓpue legis dīuine in medio tāq; pulerū aliq̄d. Tanq; videlz ꝑfulgidū q̄dā lumen bonis amicū ⁊ delectabile/malis aūt odioſum ſp/q̄ radiāte ſi q̄d in domo dei decoꝝ ꝓbatiq; ē manifeſtū fiat. ſi q̄d aut ē turpe. venenoſumq; velut reptā in angulo delitеſcit palā fiat ⁊ arguat. Dia enī a luce ma-

nifeſtanē: ait ſaluator. Amplius ſicut in hoīm corpibus videre ē innumeras ⁊ diuerſiſſimas ꝓplexiones aut ꝓditōes/ſic in aiabus ꝓſpicere ē. Ecce in corpali refectōe vt de ceteris ad pns ſi leā/ꝓueniēs ſumak erē plum. Cernere ē aliq̄s q̄s ruſticos ⁊ agreſtes vocamus/cibis groſſiſſimis vti ꝓnuere et in his delicias cōputare/q̄ tn̄ etatē ꝓtectiſſimā trahūt. Videbis alios tanta accuratōe delicatoria queq; q̄rere/ ⁊ in diuerſa curioſe ferri/vt vix inueniaē q̄ deſideriſt illoꝝ vel ſemel libitū explere ꝓficereq; valeat. Sunt rurſus alij cūctis oneroſiſſimi/q̄ veluti mortifera peſte languētes/ad oē q̄ apponiē nauſeāt. ⁊ oia reꝓbātes vt dici aſſolet/neſciūt qđ volūt. Alt alij tēperiē bona vbiq; retinētes/ ⁊ ſi alternatōibus inter dū gaudeāt oia tn̄ oppoſita cū g̃rarū actōe recipiētes/de oibus edūt ⁊ dū eſurie fugēt et ventrē vt aiūt impleāt q̄libus nō curāt. Sic aliq̄d repire eſt in alimēto ſpūali verbi dei/qđ nō eq̄liter oibus ꝓuenit/nec vno mō paſcit oēs ⁊ viuificat. Ita ꝓpter ſummū pīfamilias/menſam ſacre ſcripture oi generis dapibus refertiſſimā nobis apposuit. in q̄ ſic celeſtiū deliciarū copia ſalutaris exuberat. vt ibi ſit qđ pfectus comedat/ibi qđ puulus ſugat/ibi lacteus potus q̄ tenera adhuc fideliū nutriaē infantia/ibi ſolidus cibus q̄ robuſtorū pfecta iuuētus ſpūalia ſancte virtutis accipiat incrementa.

Poſtremo nō ignorant aſtucie dyaboli cui mille nocēdi artes inſunt q̄ in huius etatis ſenio delirare multos cogit. vbi palam ſenire nō valet/inſidiaē interdū pniciosius in abſcōdito q̄ſi leo in ſpelūca ſua. inde raptor attrahit pauperē ⁊ adeo in laqueo ſuo hūiliat ⁊ inuolvit vt vix inueniatur q̄tūuis eruditus ⁊ ingenioſus/q̄ ſciat euoluere. ꝓpterea ſicut nouis morboꝝ generibus/nouis remedijs occurendū eſt. Ita puerſis adinuētōibus inimici ſalutaribus aſſidue doctrinaꝝ ſtudijs obuiādū.

Hac pia ꝓſideratōe pmoti ſūt nouiſſime nōnulli inē q̄s germanū hūc nūero/q̄ſi dā tractat⁹ nouelloꝝ cudere. in q̄bus mās aliq̄s ab alijs etiaꝝ vētilatas/pticulari⁹ vel enucleati⁹ p circūſtātias ꝓ varietate ōlucidare conati ſt. Nō eī oia a ꝓuib⁹ modis oib⁹ tēdi vl̄ deēmiari potuerī/ꝓpē imēſū chaos

circūstantiarū pticulariū/ꝗs multiplicari
sup nūcꝫ ꝛ diuersissime variari null⁹ igno
rat. Et quēadmodū nō oībus egris eq̄lē
ꝓplaceat ī medicis/sicut nec ineſt oībus eq̄
lis gr̄a curationū. ſz illi ꝑcipue ꝓ sanitate
capeſſenda ꝓsulēdi sūt/q̄ moꝛboꝛ q̄litates
vñcunqꝫ pscrutāt̄es lōga artis expiēta bñ
de oibus noꝛūt iudicare. Ita apud medi
cos spūales ꝓportionabil⁹ repire ē/ vt aliq̄ꝫ
etā nouelloꝛ traditio vel doctrina/ple
riſqꝫ placidioꝛ/securioꝛ/ ꝛ ꝓ circūſtātiarū
q̄litate accomodatioꝛ inueniat. Hinc ap
paret cur hac etate nr̄a plus q̄ antea/veri
tates aliq̄ clari⁹ ꝛ iocūdi⁹ eluceſcūt/vt ve
rificēt danielis ſn̄a/ptrāsibūt plūmi ꝛ mul
tiplex erit ſn̄a. Bū em̄ ꝓferunt̄ anti q̄ꝫ di
cta cū seq̄ntibus et applicāt̄ inuicē ordine
ꝓgruo tunc velut in quodā ſuffoſatio/per
ferues ꝛ acutū ingeniū ꝓflat ꝛ erūpit veri
tas puriſſima/eliquāda in cordib⁹ piorū.
Nemo ego quipēdendo dicat nihil a mo
dernis recipio/ q̄ꝫ auctas nō ꝓponderat/
q̄ dictis facta nō ꝓpensant nec moꝛib⁹ eoꝛ
ꝓfessioni ꝓgruis adornant̄/vl̄ miraculis
clarēt/ſz in pluribus vita ſordet ꝛ horrida
eſt. Nā ſz ꝓchdoloꝛ multos lugeat eccliā
tales tanq̄ degeneres ꝛ pditiōis filios. ſūt
nihilominus alij potētes ope et sermone/
q̄s aliq̄bus donis gr̄e ſue dotauit ds vt lu
ceāt in domo dei sicut ſplēdoꝛ firmamēti
et sicut ſtelle ī ꝓpetuas eternitates. In q̄ꝫ
nūero ꝛ oꝛdine si germanū quē loq̄mur de
putauero. nulli iniurioſius ero. Eius tra
ditio ꝛ doctrina/fidenter affirmo/luculētiſ
ſima atq̄ ꝓbatiſſima sp extitit/ nec vllius
erroꝛis aſpgine fedata/quā gratioē ꝛ effi
catioē reddit moꝛ sp expta ꝓbitas/ꝛ ho
neſtiſſima vite ꝓuersatio. Aſſecut⁹ doctri
nā ꝛ moꝛibus pijs adornatus/bonos iure
colu̇it. tolerauit malos. veritatē ꝓmouit.
erroꝛes ē pſecutus. ꝛ bonū cōe grandi zelo
pſecut⁹ q̄ pacis sūt req̄rens. pacē ī ꝓncipio
et in fine sp optās patuit hoc nouiſſime in
ſacro conſtantien̄. ꝓcilio in q̄ qdē tū noīe
Karoli frācoꝛ regis illuſtriſſimi ꝛ vniuerſi
tatis piſien̄. q̄ꝫ solēnis ambaſiatoꝛ erat. tū
noīe ꝓrio totis viribus laboꝛauit/ne idip
ſum ꝓciliū qđ ꝓ pacis adeptiōe/ꝛ hereſuꝫ
extirpatōne adunatū erat /ſubdola hoſtis
malicia/diſſolutū iri ꝓtigeret/ꝛ infructuo
ſum abiret/fuiſſet nouiſſimus erroꝛ peioꝛ
prioꝛe. De hoc extāt egregia ī pius opuſcu
la/illic palā ꝓcionata. Poſtremo aduerſuſ
peſtiferas hereſes q̄tos latrat⁹ moꝛe fideliſ
ſimi ꝛ vigilātiſſimi canis ediderit/vel hec
ſola res indiciū ē/ q̄ veritatis tuēde cā/do
mo patria/ciuitate/conatis/amicis/digni
tatibus/rebuſqꝫ ꝓpijs ꝑ uatus ē ꝛ ex illis
ꝓpulſus ac innumeris inſidijs expertus.
Propterea refugiū aliq̄ō /ad tp̄us ſibi co
aptauit. in hac ꝓclara Lugdunēſi ciuitate
in q̄ ia fere' p q̄driēnū demoꝛatus ē/ vitaꝫ
q̄etiſſimā ducēs ꝛ tā ſolitariā/vt nō ex he
remicolis crederes/ niſi q̄ deſerti receſſus
nondū petijt/ſz habitat in medio ꝓpli ſui
mirātibus ꝓmultis ꝛ inq̄rētibus. Quid ī
agit tā ſolitarius? Cur ad publicū nō ꝓ
cedit? Cur nō it ſedatū hoīm iurgia /q̄ tā
q̄riter vbiq̄ debachant̄ vt q̄d pditio hec
Ꝫ q̄d agit inq̄unt. multū aio ꝓ oēm mo
dū. Primo quidē intrāti ad ſe ī domū ſuā
ꝓcurrit illico leta decoraq̄ facie ſapiēcia
quā a iuuētute q̄ſiuit ſibi ſpōſam aſſume
ibi cū ea req̄eſcit ꝛ ſermocinat̄ tota die q̄ ſi
viderit eū vel ad modicū triſtē ꝛ anxiū/nō
ceſſat blādicijs delinire/donec cōſolatū re
linq̄t. Nō em̄ hz amaritudinē cōuerſatio
eius/nec tediū ꝓuictus illi⁹ ſz leticiā ꝛ gau
diū. Behinc ne putes ipm̄ ita parient⁹ an
guſte celle coartari vt foras egredi nō lice
at/exēdit sepius dū hz affectōes oēs fines
ēre/ ꝛ in mari lōge/ ꝛ pagratis tātis regioni
bus ac cōſpectis oculo rōnis varijs hoīm
ſtatib⁹ nūc pſperis/nūc aduerſis/ coaptat
animū vnicuiq̄ put exiguitas valet oibuſ
oīa facens/mō p gr̄arū actōes illis applau
dēdo /mō pijs oꝛonibus illos adiuuādo
has exhoꝛtādo/illis ꝓpatiēdo. Jnē hec nō
crederes q̄tis lachrymaꝛ pfluuijs ab inti
mo coꝛdis ꝓuētibus deflet miſerabilem
cladē nunq̄ dignis plāctibus adeq̄ndā p
clariſſimi frācie regni qđ inteſtinis ꝛ ciuili
bus bellis dirūpit̄ atrocit̄ ꝛ vaſtat̄/ ꝛ pda
hoſtibus pz/qđ qdē inuictiſſmū pduraſſz
ſi ꝓ coꝛdie fedus ī eo māſiſſet illibatū. Ibi
pchdoloꝛ tumultuat puer ꝑ senē/ ꝛ ignobi
lis ꝑ nobilē. illic vulgus in doctū varios re
ctoꝛes seq̄ns miſerā in vertiginē rotat̄ aſſi
due. Gemit inſup amariſſime cū aleo hie
remis/ videns ꝓtrition̄ ꝓpli ſui/ ꝛ laboriē et

ꝺictionez in regali pisien. ciuitate q̄ nup erat vrbs pfecti decoris gaudiuz vniuerse tre. Talibus suspirijs ⁊ singultibus tum dū cor eroneras/sedet solitarius ⁊ tacet qñ dies mali sūt/et pstolat cū silētio salutare dei/si forte sit spes/si veniat tps miserēdi ei⁹ et pulcra pax lōgius effugata/redeat aliqñ iocū dioꝝ. Ob hoc iuge sacrificiū nfere dēptōis in altari nō cessat offerre/rogās i spū hūilitatis ⁊ aio ꝓtrito vt i seruis suis iteꝝ ꝓiciet dñs/⁊ pplm suū ꝓtinus tribulationibus laborātē benignus respirare cōcedat. Amplius dū libero mētis volatu i supiora domus placet ascēdere/leuat se supra vñ cōspicit eminus late patētes etheris plagas/arctūqꝫ ⁊raꝫ situ/ibi videt celos celoꝝ opa digitoꝝ dei/lunā ⁊ stellas quē fūdauit sapia/pulcrū equidē spectaculū. Nō si psenserit aurā vel tenuē hūane vanitatis alicūde pflare/⁊ ruinā minari/mox ab alto desilies/sese in ima recipit ⁊ i tuto locat/ aut si molētе seuissimi hostis neḉcia/ ꝺ se quicq̄ aduersi viderit intētari/ilico more spūalis erinacij/totū se in se curuādo recolligit/⁊ ponit petrā refugiū suū. ibi absconditē i absco dito faciei dei a turbatōe hoim et tēpestate securo munitus vallo q̄ grassāti stulticie aspirare fas nō sit. Tunc sobrua mentis leticia decātare cū ꝓpba Iz. Oculi mei sp ad dñm/qm ipse euellet de laqo pedes meos. Et iteꝝ meditatio cordis mei i conspectu tuo semp domine adiutor meus ⁊ redemptor meus. Non igitur putes illum datā q̄tē male exeḉ/⁊ inerti ocio tota die torpescere/qñ q̄dē nec ipsius diei decursus interdū sufficit ad explenda q̄ salubiter suggerit animus/etiā nocti sepiꝰ detrahendū ē. ⁊ in tēpesta noctis hora. nunc ꝓma/nūc sēda/aut tercia vigilia noctis/nō nunq̄ media nocte surgēdū ad ꝓfitendum noi dñi. Inē hec necesse ē eduliū corpi ministrare deide somno moderāter indulgē/ artus solutos vt q̄s redat laboris vsui mē tēqꝫ fessam alleuet. Nū tibi videt sapiēter vitā instituisse? Inūc ipm maris huius ꝓcellosi piculis rursum expone. Nōne cōsultius ē delectari in dño ⁊ vacare bone mēti/totisqꝫ conatib⁹ adipiscendę vite ꝓpetue operā dare/q̄ q̄tidie frustra niti/⁊ nitēdo nō nisi odiū querē/qñ puersi difficile corrigūt/⁊ stultoꝝ infinitus ē nūerus. Et Ad do q̄ sicut ipse mihi sepius testatus ē/nun q̄ q̄tū meminit/tāta pace ⁊ cordis alacritate pfruitus ē/ vt h⁹ aliquāto tpis in tāto allo q̄ plus acriter in eū iā sexagenariū desenit inimicus/⁊ varijs tribulatōibus ē vētilatus. Sic veraciter enūciauit q̄ ait. mala q̄ nos h̄ pmūt/ad deū ire ꝓpellūt/⁊ ꝓpba testat in tribulatōe sibi multiplicata deo dilatū ē. Hoc mō exiliū psecutōes/ingēscq furia mūdi/hūc lōgius ꝓpellētes/et vt sic dicā intra se restringētes q̄dā antiparistasi spūali feruētius eū in amorē dei/⁊ odiū seculi intēderūt/⁊ vice cotis pulcriorē ⁊ splē dioꝝ reddiderūt. Quapropter etiā gloriabūdus in dño mihi dixit/aliqñ sentire ingeniū clarius ⁊ vinacius inesse nūc sibi q̄ vnqꝫ antea. Hec mirū cū dicit Sapiēs. Gribe sapiaz in tpe ocij/⁊ q̄ minorat actu capiet eā. Ob etiā egregia scripsit opuscula/q̄ dū mihi nup cōicauit tā auide plegi vt illoꝝ doctrina veluti vino meracissimo debriatus fuerim. Optoꝝ sepius amātissime mi frater anshelme/tibi q̄si amico meo riuali poculū ex his tribuere. Iz longa regionū distātia q̄ corpe nō aio sepamur/h⁹ ad tps vetat. Propterea annui vt hec ipsa q̄ nouissime vel antea ꝓposuit ⁊ sde germanus/in tabula q̄dā annotare curarē p quā possis vl q̄ iā accepis vel q̄ tibi adhuc deest agnoscere. Sil ⁊ in h⁹ obseq̄ cordial r volens venerabilibus ac deuotissimis patribus meis/fratribus minoris carthusie/annotatoꝝ hāc affectu grādi postulātibus/q̄ bus ꝓpositū mihi sp est totis viribus ꝓplacere/sperās illoꝝ suffragijs apud deū non modice sublevari. Nō aūt eo tpe vl ordie q̄ pacta sūt ordiauit/oia/ Iz put occurrerūt mēorie. Cetez q̄litas materiaꝝ poterit l ex themate/vt ex tenore rubrice/⁊ maxie opus ipm si affuerit legendo cognosci. Vale in xpo iesu frater vnanimis mei memor. Et circūuagātes maris huius tēpestuosi ꝓcellas aspiciēs /eq̄nimi mēte cu patia sustine/ in q̄ sola possidem⁹ aias. Scptū Lugduni i mōasterio nro celestinoꝝ. Anno dñi millesimo q̄dringētesimo. xxiij. mēsis maij ⁊c.

Sequitur annotatio

opusculoꝝ Jobis cācellarij pisien. quoꝝ

Annotatio operum

multa deperierūt de multis incertū est sic vbi supsint ꝛc.

Collatio in primo cursu theologie pisius in regali collegio nauarre/ ꝛ pūr in scō ac de inceptis in ꝗdripto libro suarū ꝛ tandē in magisterio anno etatis eius circiter. xxxij. sūpto semp hoc themate.

Quesiui spōsam meā assumere/ sub metaphora nuptiarū theologi cū sapia/ in modū dialogi/ p ꝓsas ꝛ metra more boetij de cōsolatōe mixtim ꝓcedendo.

Lectōes mgrales sup euāgeliū ſm marcū.

Egrediebāt ad eū iero solymite vniuersi.

Lectio vna de duplici logica ꝗrū vna est p speculatiuis sciētijs/ alia p moralibus ꝙ rhetorica noīat vbi de duplica vi locutionis agit. Erat Jobes vestitus de pilis camelorum.

Due lectōes vna de nō esu carniū/ quā ad frēs carthusiē. destinauit/ ꝛ incipit. Egregio viro Jobi. Altera de distinctōe veraꝝ reuelationū a falsis/ quā fratribus celestinis transmisit ꝛ incipit. Sup vnā.

Item pōt cōuenīēter annecti huic lectioni. opusculū aliud ab eodē cōpilatū de pbatiōe spirituū/ ꝛ incipit. Probate spūs.

Multe lectōes spāliter ex que redacte sūt in modū tractatus/ cuius titulus ē de vita spūali aīe/ Reuerēdo in xpo pri. Ego vos baptisaui.

Multe lectōnes de varijs materijs inter ꝙs vna est de theologia mystica speculatiue tradita/ ꝛ incipit. Penitemini ꝛ credite. Altera de theologia practice tradita/ incipit. Tractantes.

Item si his duabus lectōibus addat vnus tractatus de passionibus quē postea edidit ꝛ incipit Passionuꝫ origenes: pdest/ erit opus cōpletū vnus libellus de trib⁹

Item sup ea dē pticula Penitemini/ due lectōes cōtra curiositatē studentiū.

Item quedā epla de hac materia ad mgros studētes in theologia ī collegio nauarre

Item opusculū de pfectōe ꝛ moderamine religionis ad carthusiēn. Gra vobis ꝛ pax

Item ad frēs celestinos opusculū de solicitudine ecclesiasticoꝝ. Nolite soliciti esse.

Item opusculū ad frēs celestinos ꝛ carthusiēn. de laude scptoꝝ. Scrutari scpturas.

Item libellus de corde ꝓtinens plures ptes de meditatōe cordis/ de simplificatōe cordis/ de directōe cordis ꝛ de pfectōe cordis. Meditatio cordis mei.

Item libellus de tenore nre legis/ vel de decem ꝓceptis traslatus in latinū. Reuerēde in xpo pr.

Item regule mādatoꝝ Agam⁹ nūc interi.

Item opusculū ad rectores puerorū. Sinite pnulos venire ad me.

Item liber qui dī Monotesseron ꝙsi vnū ex ꝙtuor. in ꝙ egregie fit adunatio ꝛ concordia ꝙtuor euangeliorū/ ꝛ incipit. Unum ex quatuor cōponere.

Item libellus qui dī Josephina metrice cōpilatus in ꝙ etiā ptinēt opusculū de vginali cōiugio inſti ioseph ꝛ marie in pla. Fontem fuerūt.

Item opusculū de ꝓparatōe ad missam. Dubitani frequenter.

Item aliud de cognitōne caſtitatis qui pōt quenīēter pdicto annecti. Scripsi sup ꝛc.

Item libellus de gradibus veritatum sacre scripture declaratio cōpendiosa.

Item de pbatione doctrinarū.

Item egregi⁹ liber de cōsolatōe theologie p modū dialogi metroꝝ ꝓsa cōstans. Quecunq; scripta sunt.

Item dialogus apologeticus eius collocutores sunt volucer ꝛ monicus ꝓut in ꝓcedenti seruatū est/ ꝛ cōuenīēter adiūgi pōt pdicto libro vt fit vnus Rem inquiris.

Item triceloquiū astrologie theologizare. Sapia a dño deo est.

Item opusculū ad cōfessorē regis p instructōe ipsius Caro ꝛ erudito viro.

Item opusculū de quibusdā scrupulis tēpe scisinatis ecclesie. Ad tollendū ꝗrūdam

Item trilogus in mā ecclesie. Sepe nūero.

Item ꝓposito facta cora petro de luna exptē vniuersitatis pisien. p restrictōe obedientie/ Pōdic hereditati tue.

Item sermo cora eo in die Circūcisiōis Apparuit gra dei.

Item opusculū de vnitate ecclesie cōpositū tpe quo celebrandū erat pciliū pisanum Unitatis ecclesiastice tractatoribus.

Item ꝓposito cora anglicis ex pte vniuersitatis pisien. inſtāti pdicto concilio pisano. Congregabunt filij isrl ꝛ iuda pariter.

Item egregius liber de ptāte ecclesiastica.
Item libellus de auferibilitate spōsi ab ecclesia. Veniēt aūt dies cū auferet spōsus.
Item de statu pape ⁊ minoꝝ platorum. Pax quā oēs.
Item opusculum de cōcipiscendo platuram. cui annectit aliud cōtra statū pōpaticum platorum.
Item epla ad mgrm Vincentiū ordinis pdicatorū cōtra sectā se flagellātiū. Tāta de virtutibus tuis.
Item determinatio questionis an liceat a papa appellare vbi ponunt etiā articuli theologice cōpositi cōtra petrū de luna: Queriē vtrū hec assertio sit catholica.
Item volumen in quo ptinent plures sermones eius in concilio cōstantiensi/ Ambulate dum lucem habetis.
Item volumen in quo cōtinent multa scripta eius contra ꝓpositionē mgri Johānis parui/occasione erroris cōtra illū ꝑceptum. Non occides.
Item opusculū cōtra errorē de cōicādo laicos sub vtraq; spē. Oblaturus iuxta.
Item libellus qui dr de canticis/ Beati qui audiunt.
Item tractatus vtilis de cōtractibus.
Item volumen in quo cōtinent multi sermones eius ad clerū spāliter in vniuersitate pisien.
Item volumen in q recolligunt multa breuia p ipm edita ō diuersis materijs vt pz in tabula/ ⁊ pōt intitulari /multa breuia et vtilia a cancellario parisien.
Item opusculū qđ dr cantica pegrini in mero incipit Eheu pūrget/ in q cōtinetur breue testiū pegrini in ꝓsa incipiens. Sicut hō qui.
Item dialogus de quolibet.

Sequitur annotatio

opusculorū eius in gallico.

Volume in q ptinent sermones ei⁹ ad pplm
Item tractatus de mōte cōtemplatiōis ad quoq; sorores eius in celibatu cōmanentes apud remis metropolim gallie.
Item de decem ꝑceptis.
Item alius tractatus de mendicitate spūali sub duplici tractatu ⁊ in modum dialogi ꝑm speculatiuā ⁊ practicā cuius initium est Adapaurema miserabile.
Item ad easdē sorores de tēptationibus.
Item ad easdē de distinctiōe pcō⁊ mortaliū a venialibus/ Qui vult confidere.
Item sermo de passione dñi/ Ad deū vadit.
Item opusculū ꝑ romantiū de rosa.
Item ꝓpositio cora rege/ Viuat rex. alia. Veniet pax.
Item libellus in q recollecta sūt multa breuia ⁊ vtilia ab eodem ꝓposita vt pz in tabula.

Subscribūtur p me

iacobū de cirefio tituli q̄rūdā opusculorū dñi mei dñi Johis cancellarij pisien. cuꝝ quibusdā annotatiōibus ꝑ dño osualdo de domo maioris carthusie vbi iam pars posita est.
Tractatus de nō esu carniū pisius legendo cōpositus añ annos dñi. M.cccc.
Tractatus de distinctiōe reuelationū. circa idem tps lectus.
Tractatus de ꝓbatiōe spirituū in cōstantia post longe cōpositus.
Tractatus sup magnificat ptinēs multos pticulares tractatus cōpositus Lugduni sicut apparet ex tenore eius. Discipulus inter pticulares tractatus apparet sibi nonus sup illo versiculo esurientes. Placeret vt multiplicarē seorsum cū additiōibus duorū aut triū opusculorū. vnū est contra boemos de nō cōicando laicos sub specie sanguinis. Aliud est de ꝑparatiōe ad missam sub. x. cōsideratiōibus prudem cōpositum ad sciendum qualiter ⁊ quousq; polluto nocturna celebrationē impediret de necessitate. Tercium addi posset de symonia videlz si ⁊ qñ celebrare missas ꝑ pecunia sit symoniacū.
Tractatus alius est seorsum de consolatiōne theologie compositus in almania post concilium Constantiense. imitatur sed a longe boetium sicut fatebatur/ ⁊ eum supponebat.
Tractatus heroicis versibus de laude iusti Joseph virginalis sponsi Marie/ circa idem tempus editus Alme Joseph patriarcha sacer. Collectorium quorundaꝝ centilogiorū de diuersis materijs. de q̄bus aliq̄ fit mētio i grādi tractatu seu libro vel

collectorio de magnificat. Et in spāli iungit̄ tractatus pncipalis ō verbo ꝛ hymno glie p intellectu ꝓsūmato ꝑm theologiaꝫ mysticā vsiculi isti⁹/glia pī ꝛ filio. Item eādem p monimēto vacue senectutis sue cō formit̄ ad annos disciplinarꝫ exercitatōis in puericia/ꝓpositū ē op⁹ metricū sup magnificat/vsibus eram̄etris ꝛ penthamet̄is hoc ē carmine elegiaco. p multa vsuū millenaria/magis ad ꝓpij ingenij resolutoꝫ circa materias difficiles ꝛ apices theologie maxie p anagogiā q̄ vt docerēt indocti. q̄ uis inspectio ꝛ studiū cū modestia nō nocebūt cupidis qbuscūqz q̄ ꝑm pietatē ē veritatis. Proinde sūt in pnoiatis et alijs opusculis/plīma p varietate legentiū documēta/q̄ maxia ps est p vacare volētib⁹ ꝛ valētibus ociose ꝓtēplatōi. tam ꝑm intellectū ꝓformit̄ ad phicā ꝛ scholasticā theologiā/q̄ ꝑm aspectū iuꝫ mysticā ꝛ xpianā theologiā/quā solus docuit spūssc̄s p os pauli ꝛ scripturas ꝺ yonisij/q̄les in vnū iūgere ꝛ cordare. pcipua fuit auctoris intētio pnoiati. Quocirca si fuerint inuēte/ quedā doctrine nimis abhorribiles vel extranee p simplicibus religiosis ꝛ occupatis penitus in regularibus ꝛ exterioribus disciplinis/poterūt ille placētes ꝛ vtiles eē cēteris vel secularibus vel scholasticis vel monasticis/q̄bus ociū querende veritatis cū exercitio studioso a iuuētute maⁱ⁹ ineſt Beniqz mēsa ferculis abūdans est ꝛ agere plātulis. assumat vnusq̄sqz qđ sibi visum fuerit ad aptādū facta cōicatiōe fraternali sine liuore vel tepore. Beniqz vult petit et rogat idē iobes cācellarius/q̄ absqz difficultate vel scrupulo: venerādi pres et frēs charissimi de ordine celestinoꝝ i auinion. cōicet pure. simplr ꝛ libere oīa ꝛ silia opuscula sua. q̄ apō eos sūt honorādis pūb⁹ ꝛ dñis ꝺ domo maiore carthusie aut ad mādatū eoꝝ cū bona fide restituendi. tpe ꝛ loco put cōicationis q̄litas exegerit citius aut tardius restituēdi. put intēdit significare idē. ꝺ. c. et iā significauit. Et sit eisdez celestis p testionio sufficiēti scedula mānu sua subscripta. Anno. Mcccc. xxix. aplis.

Venerabili patri fratri Jobi de Gerson pnoti celestinoꝝ Lugduneñ. in oībus singularissimo.

Venerabilis pī recomēdatōne p̄missa in eo qui abstergeat oēm lachrymā ab oculis suoꝝ/margaritā hic nup in ecclesia eminētius rutilārē in vigilia margarete vginis eius gliose hospitis. describitis migrasse. margarita esse cōcupierat dū adhuc tenera ꝛ inuenili carne tegerēt̄/ꝛ margaritā inueniēs vendidit oīa q̄ in carnis desiderijs habuit vel habere potuit vt emeret agrū illū cuius iam pie credimus eū beatū esse possessorē. altera si non fallor repromissio pīi archē nr̄o abrae facta a deo venerabilis pī vobis ꝓcessa est. Ille nanqz deo pī carnē suā in vnico filio immolās/angelū ne iugulū filij admitteret/inuenit. vos vo deo sit̄ pī oipotenti carnē ꝓpriā in vnico germano (cōmitto in qt te oipotēti deo charissime frater) ne iugulū sathane inueniret/angelū pie credo deū inuenit/ et cū altera margarita vgine eius patrona ꝛ hospite lucidas sedes accepit. ꝓueniebat nāqz mēs eius devota margarete vginis votis. Illa draconē vicit/et crepuit victus. Iste sil̄r vicit tortuosū serpentē/ꝛ ab eo supatus remāsit ꝓfusus. Illa crudelitatē olibrij supauit. Iste olibrias vestes (vt legalem sequar sapiam) oino despexit. Nouerat enī plene nr̄ pius pī/q̄ q̄ mollibus vestīb⁹ in domibus regū sunt. Brixisseqz liceat. post tantos seculi huiⁱ⁹ horores/vbi ꝓmus pī alme vniuersitatis parisien. re ꝛ noīe ac merito exiſtebat/q̄ inter ceteras vniuersitates sicut sidus radiat mutinū. vbi tātis rerū copijs ꝛ bñficioꝝ valoribus abūdabat. p veritate lōgū passus exilium/etiam interdum in lingua quam nō nouerat aplica fret⁹ doctrina. sciuisse sit̄ abūdare ꝛ indigere/viciſſe vicia et seruisse vtutes ꝓfutasse hereses/ꝛ exaltasse veritates/in xpīqz gliosa ꝓfessione ꝛ sua pegrinatōe deuote obijsse/martyrio nō carere. mⁱ tos nāqz scōs legim⁹ ꝛ in cathalogo martyꝝ ꝺscribi⁹ q̄ soli passi sē exilia/q̄ si lucidas sedes accipiēs ꝓ ciuis celestis effect⁹ ē/q̄ gaudiū ē angelis ꝺ loco pūaricationū aias ex carne assumi sue ciuitatis consortes. Vos pater venerande qui re et noīne celestinus estis/ꝛ cuius conuersatio in celis est nō dicam gaudij panem qui corroborat ꝛ ꝓfir-

mat cor hoīs: cum fletū miscere/sed fletus in gaudia et risus oīno cōmutare debetis. Hec illa vos moueat semp colēde pater rō q̄ nodosas dissoluebat quēstiones/ et in h̄o vobiscū cōuenīā q̄ post se non reliquit similem sibi/sed in agro semp p̄ficiens dñi co/incessabili calamo scribēs: posteris ambiguitates plurimas submouit scripta sua reuoluentiū mentes eleuauit/ et p acumen sui eminētis ingenij tenebras fuganit. Bonus vtiq; eram et qō viuam vobis placebo ipso auctore qui oīm est salus. in quo bñ et diu vos valere popto. Scriptum ternādi die. xvij. Julij. A. archiepiscopus Lugdunensis.

Finiūt opa cancellarij Parisiensis doctoris x̄pianissimi magistri Johannis de Gerson. que vt frugē lectoru vberrimā ferāt/ emēdatissima lima castigata fuere. Anno dñi. M. cccc. lxxix. xij. kal'. mensis Nouembris.

A 977143
1004

1030.
6.

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6